int ſermones dominicales q̃ nuncupantur Biga ſalutis.

Dominica prima aduentus
Sermo primus de iudicio.

Vncvidebunt filiū hoīs venientē in nube cū poteſtate magna ⁊ maieſtate Lu.xxi. ⁊ ī euāgelio. Uerba ſūt gratioſiſſimi redēptoris ieſu xpi ſuū aduētum ad iudiciū ꝑdicētꝭ certitudinalit̄. Cuiꝰ quidem aduentꝰ q̃druplex eſt ſm̄ ꝙ q̄tuor hebdomadis celebrat̄.ſ. Aduentꝰ in carnē q̄ eſt amoroſus. Aduentus in mentē q̄ eſt gratioſus. Aduentꝰ in mortē q̄ eſt formidoloſus. Aduentꝰ in iudiciū q̄ eſt timoroſus. De q̄ in preſenti loquit̄ euāgelio. Q, quidem multa terribilia ſigna erūt ꝓceſſura ī ſole: luna: ſtellis: ⁊ in terra. vt patet in euāgelio. A Hec aūt terribilia ſigna fiunt triplici ratione. ſcȝ

Primo rōne oſtēſionis.
Scdō rōne accuſationis.
Tercio rōne cōpaſſionis.

Prīo nāqȝ vt ꝑdixi ſigna timoroſa ꝓcedūt iudiciū rōne oſtenſionis. ad oſtēdendū vicȝ ꝙ terribil' erit iſte aduētus filij dei malis ⁊ obſtinatꝭ. Un̄ Grego. in omel. di. Multa debet mala ꝑcurrere vt malū valeāt ſine fine nunciare. Nā ſi hoīes timent inſolitū tonitruū aut terremotū. cur nō magꝭ debent timere illud tremendū iudiciū vbi ſnīa dabit̄ irreuocabil'r. Scdō ſigna ꝓcedūt iudiciū rōne accuſatōis. tūc eī oēs creature īmutabunt̄ parate ad vindictam inimicoꝝ creatoris. Iuxta illud Sap. v. Armabit creaturā ad vindictā inimicoꝝ ſuoꝝ. q: offenſo creatore offendit̄ oīs creatura. Nā cū deꝰ oēm creat̄am fecerit ad vtilitatē hoīm ⁊ oēs deo obedierint hoī ſuiēdo: ſolꝰ hō creatori ſuo īobediēs extitit. iō accuſabūt eū q̄ſi ingrtū ⁊ inobediētē. Clamabit ꝑfecto celū di. O deꝰ oīpotēs ego miſtraui huic cū planetꝭ meis influēdo ſup t̄rā. iṗe vo te offendere p̄ſūpſit iuſtū iudicē. Silr ſol. luna. ſtelle. aq̄. terra ⁊c. clamabūt. Un̄ Hugo de ſctō vict. In illa die vltiōis nihil habebit hō q̄d reſpōdere poſſit vbi celū ⁊ t̄ra ſol ⁊ luna dies ⁊ noctes ⁊ totꝰ mūdus ſtabūt aduerſum nos in teſtimoniū pctōꝝ nrorū. Tercio ſig̃ ꝓcedent iudiciū rōne cōpaſſionis. mouebunt̄ vticȝ q̄ſi quadā affectu pietatꝭ ⁊ cōpaſſiōis oēs creature ad compatiendū dānatꝭ miſerꝭ. vn̄ Chryſ. ſup Mat. di. Patrefamilias moriente: domꝰ eiꝰ turbat̄: familia plāgit: ⁊ nigris ſe veſtib; induit. ſic hūano genere circa finē cōſtituto: celi miſteria lugent: ⁊ cādore depoſito tenebris īduunt̄. Plāge igit̄ pctōr tua ſcelera vt tibi deꝰ indulgeat. ⁊ ne in iudicio te creature lugeāt ſe imutādo. De q̄ imutatione dic ſaluator. Erūt ſigna in ſole et luna ⁊ ſtellis ⁊c. B Un̄ in pn̄ti ſermone de iudicio tria tractemꝰ grā ſaluatoris aſſiſtente myſteria. ſ.

Primū erit d' iudicij general' ꝟitate
Scdȝ erit d' iudicij ordis ſerioſitate
Terciū erit de ipſiꝰ executōis terribilitate

Primū nanqȝ myſteriū de iudicio generali erit ꝯtractandū de ipſiꝰ veritate ꝙ vicȝ abſqȝ dubio verū ſit ꝙ generale iudiciū in fine mūdi fiet faciendū. licet in iudicio ꝑticulari. i. ī morte cuilibet certa ſit ſaluatio vel dānatio: tn̄ certitudīal'r tenere debemꝰ iudiciū general' ꝟitatē q̄ʒtum ad tria. vicȝ

Primo q̄ʒtū ad ipſiꝰ neceſſitatē.
Scdō q̄ʒtū ad eiꝰ ꝗlitatē.
Tercio q̄ʒtum ad illiꝰ localitatē.

A BUDAPEST-BELVÁROSI FERENCRENDI ZÁRDA KÖNYVTÁRÁBÓL

Dominica pꝛima ad

Pꝛimo cū dixi ꝙ debemus tenere
veritatē generalꝭ iudicij q̄ntuꝫ ad ipſiꝰ
neceſſitatē ꝙ neceſſario fieri debet vt
dicit Rich. in. iiij. di. xlvij. Quia iudici
um q̄ nūc deꝰ iudicat in moꝛte eſt cui/
libet pſone ſingularis. nec eſt oībꝫ mani
feſtū. nec etiā tribuit totū p̄miū. nec to/
tū ſuppliciū. qꝛ p̄miat aīas nō in coꝛ/
poꝛibꝫ. Illud aūt iudiciū q̄d futurū eſt
erit oībꝫ mā̄ifeſtū. ꝛ reddet cuilibet ſui
p̄mij vel ſupplicij cōplementū: vt ī coꝛ
poꝛe in q̄ peccauit vel bonū egit puni/
atur vel p̄miet. Cuiꝰ q̄dem indubiam
veritatē tripl'r poſſumꝰ pbare. ſcꝫ

Pꝛimo rationibꝫ.
Scdo autoꝛitatibꝫ.
Tercio reuelatiōibus.

Pꝛīo iudicij v̄itatē pbemꝰ mlt' rōni/
bus: q̄s ponit Vincē. ī ſpe. moꝛa. li. ij.
pte. ij. diſ. iiij. Pꝛīo rōne diuine ſapiētie.
Scdo rōne diuine potētie. Tercio rō/
ne diuine iuſticie. Quarto rōne diuine
miſcdie. Pꝛīo igiꝰ pbemꝰ rōne diuine
ſapie. Dis cū rō bn̄ diſpoſita dic deū
eſſe p̄mū bonū ꝛ ſup̄mū ꝛ ſūme ſapie/
tē. Hinc Anſ. Deꝰ eſt q̄ meliꝰ excogita/
ri nō pōt. Si aūt credimꝰ deū eſſe gu/
bernatoꝛē ꝛ creatoꝛē nō debemꝰ eū cre/
dere cecū vt ea q̄ fiūt non videat. qꝛ oīa
nuda ꝛ apta ſūt ocul' eiꝰ Heb. iiij. Nec
debemꝰ eū credere inſipientē vt ea q̄ vi
det nō cognoſcat. qꝛ igiꝰ deꝰ eſt oīa vi/
dens ꝛ cūcta itelligēs: etiā cogitatiōes
coꝛdis: rō dictat vt ea q̄ fiūt in occulto
ducat in palā in iudicio ſiue bonū ſit
illō ſiue malū. vn̄ bn̄ dr Eccs. xij. Cū/
cta q̄ fiūt adducet deꝰ in iudiciū. ꝛ Lu
ce. xij. dr. Nil optū qd n̄ reuelet ꝛ occul/
tū qd nō ſciat. Sup q̄ Hiero. ī omel'.
Et quō aliq̄ꝝ vicia in p̄nti neſciunt. ſꝫ
de futuro iudicio eſt dictū qn̄ mā̄ifeſta
bit dn̄s abſcōdita coꝛdiū. O igiꝰ vos
hypocrite q̄ nūc ſimulatis ſcītatē: veiet
dies illa ī q̄ vr̄a malicia reuelabit. q̄bꝫ
ſic clamat Eſ[...]
coꝛde vt a dn̄[...]
in tenebris o[...]
uerſa eſt hec vr̄a cogitatio ꝛc. Scdo
v̄itas generalꝭ iudicij pbat rōne diuie
potētie. foꝛte aliq̄s dicat. Licet deus vi
det oīm opa tn̄ punire nō valet qꝛ ipo
tēs eſt. ſic mlti iudices vidēt nūc p̄nci/
pū crimīa ſꝫ eos n̄ iudicāt. qꝛ pūire nō
valēt. Sꝫ time o pctōꝛ iudiciū diuinū
qꝛ ipe eſt rex oīpotēs. de q̄ pſ̄. Tu terri/
bilis es ꝛ q̄s reſiſtet tibi. extūc ira tua ſcꝫ
reuelabit. et Hiero. ī epl'a ad Heliod.
dic. Coꝛā illo dn̄o reges q̄ndā potētiſ/
ſimi nudo latere palpitabūt. Ceterū
aliqn̄ iudex nō pōt iudicare aliquē. eo
ꝙ nō hꝫ vbiqꝫ ptātē. ꝛ ſic reꝰ fugit a fa
cie eiꝰ. aut ī caſtꝝ ſe recipit. Sꝫ pſ̄. dic
de deo. Quo ibo a ſpū tuo et q̄ a facie
tua fugia. Si aſcēdero ī celū tu illic es
ſi deſcēdero ad īfernū ades ꝛc. Tercio
v̄itas generalꝭ iudicij pbat rōne diuie
iuſticie. diuīa ſiq̄dē iuſticia exigit vt fi/
at generale iudiciū tā bonis q̄ꝫ malis.
qꝛ videmus ꝙ mali ꝛ paupeꝝ oppſſo
res ſunt in honoꝛe in vita ꝛ in moꝛte ꝛ
tumulant pōpoſe. ꝛ tandē bona alioꝝ
heredes ſui poſſidebūt. Neceſſe igiꝰ eſt
vt oīa ad iuſticiā reducant in generali
iudicio. vt dicat ab oībꝫ illō pſ̄. Iuſtꝰ
es dn̄e ꝛ rectū iudiciū tuū. Ceteꝝ diui/
na iuſticia exigit ꝙ q̄ ei ſeruierūt recipi
ant p̄miū. Sed videmꝰ ꝙ h ſerui xp̄i
male tractant. iō neceſſe eſt vt fiat gene
rale iudiciū. vn̄ Augꝰ ī ſ̄mōe. de innocē
tibꝫ. Ueniet inq̄t dies iudicij qn̄ nulli
malo erit bn̄. et nulli bono erit male.
Item diuina iuſticia exigit vt de re ad
huc mutabili ꝛ de negocio pēdēte ante
ipſiꝰ ꝯſūmatiōeꝫ ī ſe vl' ī ſuis effectibꝫ n̄
fiat deciſa ſnīa. ſed qꝛ mlte actiōes vidē
tur bōe q̄ ex effectibꝫ fiūt male. ꝛ ecōtra
rio: ſic de hoīe iudiciū nō dat donec eiꝰ
vita termiet. Et licet moꝛiat bō tn̄ fin

aliqđ adhuc remanet i mẽoria hoim i
qbꝫ adhuc ꝫ veritatẽ bone fame viuit
vel etiã i filijs viuit q ſũt aliqđ patris
Iuxta illđ Ecci.xxx. Mortuꝰ ẽ pr̃ illiꝰ
ꝛ qſi nõ ẽ mortuꝰ.ſilẽm eñi ſibi reliqt
poſt ſe. Itẽ effectꝰ opeꝝ adhuc nõ ẽ ter
minatꝰ.qꝛ qtidie ſaluant̃ ꝑ ꝑdicatoꝫ be
ati Petri et alioꝝ. eſt pticeps eoꝝ gau
dijs i btitudie.ſilr̃ maloꝝ hoim effectꝰ
opeꝝ ſequũt̃ iuctores taliũ i penis. Iõ
dic̃ Aug. Pena arrij nõdũ eſt finiata
Et qꝛ in diuia natura iſta qtuor ſũme
ꝛ eqlit̃ ſũt.vicꝫ:potẽtia:ſapia: miſcdia
et iuſticia. Oñdit eñi ſuã potẽtiã i rerũ
creatõe.ſapiaꝫ i coꝝ diſpoſitõe.miſeri
cordiã i incarnatõe ꝛc̃. Ergo neceſſe eſt
vt oſtendat ſuã iuſticiã in meritoꝝ di
gna retributõe: qđ fiet i generali iudi
cio veracit̃. Quarto vitas diuini iu
dicij general' pbat̃ ratõe ꝯuiue miſe
ricordie. Uult eñi diuia miſcdia vt pau
pes q oppmũt̃ nũc tãdẽ habeãt ptãteꝫ
ſup calũniantes ſe: iuxta illđ Sap .v.
Tũc ſtabũt iuſti i magna ꝯſtantia ꝛc̃.
Scđo vitatẽ general' iudicij pbemꝰ
auctibꝫ.qꝛ eñi dñs ieſus iudicet pau
pes generalr̃ ꝛ diuites:reges ꝛ princi
pes viros et mlieres pbari põt tripli
ci ſcripturaꝝ teſtimonio ſcꝫ

Primo ꝑphetaꝝ
Scđo apoſtoloꝝ
Tercio doctorum

Primo pbemꝰ ꝑphaꝝ teſtiõio .dicit̃
nãqꝫ ſic Iob.xix. Fugite a facie gladij
qꝛ vltor iniqtatũ eſt gladiꝰ .ꝛ ſcitote eẽ
iudiciũ.ps. Iudicabit i natõibꝫ dñs i
plebit ruinas.et Eſa.iij. Ad iudiciũ ve
niet dñs cũ ſenatoribꝫ ppli ſui. Uñ eti
am Ezech.iij.dr̃. Iudicabo te iuxta vi
as tuas. Scđo h idẽ pbemꝰ teſtiõ
nio aploꝝ.dic̃ eñi Paulꝰ.ij. Choꝝ.v.
Opꝫ nos ſtare añ tribunal xpi vt reci
piat vnuſqſqꝫ qđ geſſit i corpe ſiue bo
nũ ſiue malũ. Tercio iudiciũ gene
rale pbemꝰ teſtimonio doctoꝝ. Dicit
eqdẽ Gre. In extremo iudicij die cũ ap
tis celis.miſtrãtibꝫ angel'.ꝯſedẽtibus
aplis i ſede maieſtatꝭ ſue xps appãuerit
oẽs hũc pit̃ electi ꝛ reprobi videbũt.vt
et iuſti ð pmio et̃ne retributõis ſine fi
ne gaudeãt.et iiuſte ð vltõe ſupplicij in
ppetuũ gemãt. O qꝫ anguſte erũt vndi
qꝫ vie reproboꝝ.ſupiꝰ erit iudex iratꝰ.
inferiꝰ horrẽdũ chaos.a dextrꝭ pctã ac
cuſantia.a ſiniſtrꝭ demões atteſtantes
ꝛc̃. Et b. Hiero.i epla ad Palmachiũ
dic̃. Aderit dies illa i q facta nr̃a qſi i
qdã tabula depicta demõſtrabũtur.
Uñ pdicta ꝯfirmãdo irrefragabil' vi
tas xps d. Tũc videbũt filiũ hoiſ veni
entẽ i nube cũ ptãte magñ maieſtate O
ſõnolẽte pctõr qđ agꝭ.cur vẽtuꝝ iudicẽ
iuſtũ nõ formidas . O ſteril' qđ tũc es
dicturꝰ. O xpiana aĩa attẽde qđ dicit
Ioh. Apoc.xiiij. Timete inqt deũ ꝛ da
te illi gl'iaꝫ ꝛ honorẽ qꝛ vẽit hora iudi
cij eiꝰ ꝛ adorate eũ q fecit celũ ꝛ terram
mare ꝛ fõtes aqꝝ. Debꝫ certe qlibꝫ ad
h ſe ppare. Tercio vitatẽ general' iu
dicij pbemꝰ reuelatõibꝫ.mlte pfecto fa
cte ſt̃ reuelatiões ꝛ viſiões de generali
iudicio. Nam Dañ.vij.c.ſic hr̃. Aſpici
ebã donec throni poſiti ſũt:ꝛ antiquꝰ
dieꝝ ſedit.thronꝰ eiꝰ flãma ignis.rote
eiꝰ ignis accẽſus.fluuiꝰ igneꝰ rapiduſ
qꝫ egrediebat̃ a facie eiꝰ.milia milium
miſtrabãt ei ꝛ decies cẽtena milia aſſi
ſtebãt ei.iudiciũ ſedit ꝛ libri apti ſunt.
Hic etiã Apoc.x.dr̃. Uidi thronũ ma
gnũ ꝛ cãdidũ ſedẽtẽ ſup eũ. a cuiꝰ ꝯſpe
ctu fugit celũ ꝛ terra.et locꝰ nõ ẽ iuẽtꝰ.
ꝛ vidi mortuos magnos ꝛ puſillos i
ꝯſpectu throni ꝛ libri apti ſũt.ꝛ aliꝰ li
ber aptus eſt qui eſt vite:et iudicati ſt̃
mortui ex hijs que ſcripta erant in li
bris.ſcḿ opera ipſorum ꝛc̃. De hoc
eſt etiam reuelatio clara Udonis ar
chiepiſcopi meydenburgeñ. Nam et

in ciuitate Thuronēſi hō q̄dam ꝯſue
uerat venire ad matutīas maioris ec
cleſie. Et cum viſum fuiſſet ei ꝙ fuiſſet
pulſatū venit añ horā: inuenit portas
aptas; intrauit. et cepit orare retro co/
lumnā. ⁊ vidit magnū lumē intrare ꝑ
eccl'iam ⁊ angelos portātes thronū lu
cidū. ⁊ iudex ſūm⁹ reſedit ī illo throno
cui aſſiſtebat angeloꝝ m'ltitudo Tūc
venit b. Martin⁹ cū m'ltitudīe socioꝝ
accuſantiū quēdā archiep̄m illi⁹ eccle
ſie de m'ltꝭ flagitijs. ⁊ ꝙ tā indign⁹ au/
deret occupare cathedrā btī Martini
Citat' igit': q̄ ſtatim adeſt pōtificalibꝫ
indut⁹ ſedēs in cathedra ⁊ in facie ac/
cuſat' de multꝭ malis. qui tacēs neſcie
bat q̄d rn̄deret. Tūc dn̄s q̄ſi indigna/
tus pede ſuo illū ꝑcuſſit ⁊ cū ſede euer
tit. ⁊ viſio receſſit. Ille autē q̄ hoc vide/
rat ad domū epi cucurrit: familiā exci
tauit: ⁊ ep̄m mortuū reperīt. O xp̄e de
us. O iuſte iudex ſi ſic iudicas in foro
miſcḋie q̄d facies in foro iuſticie. ℂ

Sc̄do de generali iudicio debem⁹
tenere veritatē q̄ꝫ tuꝫ ad tpalitatē. Ubi
ſciendū ꝙ tp̄s iudicij ꝑtim eſt nob co/
gnitū: ꝑtim ignotuꝫ. Eſt cognitū q̄ ad
hoc ꝙ erit in fine mūdi ⁊ cōſūmatione
ſecl'i. ſm̄ illō Math. xx. Cū ſero factuꝫ
eſſet dixit dn̄s vinee procuratori ſuo. i.
de⁹ pr̄ homi xp̄o. voca operarios et redd/
de illis mercedē. Alit' tp̄s iudicij q̄ an/
no fiet nobis oīno eſt ignotū. iuxta il/
lud Math. xiij. De die aūt ⁊ hora ne/
mo ſcit neqꝫ angeli neqꝫ fili⁹. Eſt aūt fi
lius dei q̄dā naturalis ⁊ iſte ſcit oīa q̄
ſcit pater. Ali⁹ fili⁹ eſt adoptiu⁹ ſic ſūt
oēs ſancti. ⁊ ſic voluit xp̄s dicere ꝙ diē
iudicij neqꝫ angeli neqꝫ ſcī ſciūt. vel li/
cet ſciant: tn̄ vt hoībꝫ reuelēt ſic neſciūt
Sciendū tn̄ ꝙ q̄dam opinati ſunt an
nū: menſeꝫ: diē: ⁊ horā iudicij. Primo
annū de q̄ dicūt ꝙ in ſeptimo millena
rio a creatione mūdi finiet' mūdus. eo
ꝙ ſeptimo die a creatōe reqeuiſſe dicit'
de⁹. vīj ⁊ ſeptē diebꝫ tot⁹ annus reuol/
uit'. ſꝫ certe q2 autoritatē ex ſcp̄tura ſa/
cra nō habꝫ eadē facilitate ꝯtēnit' q̄ ꝓ
bat'. pſertim q2 dicit ſaluator diſcipul' ſ
q̄rētibꝫ Actuū. j. Nō ē veſtꝝ noſſe tēpo
ra vl' momēta q̄ pr̄ poſuit ī ſua ptāte.
De mēſe vo opinant' ꝙ iudiciū ī mar/
cio fiet. eo ꝙ tūc mortu⁹ eſt xp̄s ⁊ reſur
rexit. De die aūt dicūt ꝙ erit die dn̄ico
vt ſicē eſt initiū ſic erit finis ſine fine. De
hora aūt iudicij dicit Rich. in. iiij. diſ.
xliij. ar. vj. q. ij. ꝙ mot⁹ celi ceſſabit cir/
ca ortū ſolis luna exiſtēte in occidente
q2 in tali diſpoſitōe ſol ⁊ luna credunt'
creati fuiſſe. ⁊ q2 in illo inſtāti in q̄ ceſ/
ſabit motus celi erit total' reſurrectio
mortuoꝝ exceptis paucis q̄ in aduen
tu iudicꝭ inueniunt' viui. ⁊ ſic conceden
dum eſt ꝙ reſurrectio cōis nō erit ī no/
cte. q2 tn̄ exiſtentibꝫ in oriēte citi⁹ ē dies
q̄ꝫ exiſtentibꝫ in occidēte: ⁊ mortuoruꝫ
q̄dam reſurgūt in oriēte q̄dā in occidē
te: ideo q̄dam reſurgūt in nocte ꝑ com
paratōem ad locū in q̄ reſurgūt. Per cō
paratōeꝫ tn̄ ad locū in quo tenebit' iu/
diciū erit ſol ī ortu anteqꝫ q̄s reſurgat
De illo autē qd̄ dicit' in euāgelio. Me/
dia nocte clamor factus eſt. Et de illo.
Dies domini ſicut fur ita in nocte ve/
niet Dicēdū ꝙ glo. auguſtini dicit. me
dia nocte. id ē nullo ſciente aut ſperan
te. ⁊ ideo aduētus iudicis compat' fu/
ris aduētui: quia ſicut fur hora q̄ non
putatur veniet: ſic eſt de aduētu chri/
ſti: Et ſic fiet iudicium in mane. Unde
Sophonie. j. dicit'. Illa dies magna:
dies ire calamitatꝭ ⁊ miſerie. Et ſic ptꝫ
de die. ℂ Tercio de generali iudi
cio debemus tenere veritatem q̄tuꝫ
ad eius localitatē. Pro quo ſciendūꝫ
ꝙ cōmūiter tenet' a doctoribus ꝙ hoc
iudicium tenebit' in valle ioſaphat. iu
xta illud Iohel'. iij. Conſurgāt ⁊ aſcen

dant oẽs in vallẽ ioſaphat. qꝛ ibi ſedebo vt iudicẽ oẽs gẽtes. Et h̃ ꝯgruit ꝓpt̃ ꝗtuoꝛ rõnes. Pũo ꝙ ibi xp̃s mõm iudicet mag̃ ꝗꝫ in alia pte mũdi eſt rõne iudicationis ſue. qꝛ eñ in hieruſalẽ eſt iudicatus iniuſte. ideo in eadẽ ciuitate ipſe iudicabit iuſte. Nã ad lr̃az vallis ioſaphat eſt ꝓpe hierl'm. ⁊ ioſaphat interp̃tat̃ iudiciuꝫ. ideo tot⁹ ille loc⁹ in q̃ fiet iudiciũ circũquaqꝫ ſiue illa vall' ſiue ipſa ciuitas vbi tãta mł'titudo poſſit cõgregari d̃r vallis ioſaphat. iuxta illõ pſ̃. Illic ſederũt ſedes in iudicio ſedes ſup domũ dauid. Scd̃o rõne regnatõis. qꝛ dauid in hierl'm regnauit et ibidẽ ppl'm iſrl' iudicauit. ⁊ Gabriel angel⁹ ꝓmiſit b. v̈gini de xp̃o ꝙ ſedes dauid xp̃o debet̃. Lu. j. Dabit illi dñs de⁹ ſedẽ dauid p̃ris ſui. Sedes aũt nõ ſolũ reſpicit dignitatẽ ſed etiam locũ. Tercio rõne mediatiõis. qꝛ ille loc⁹ eſt medi⁹ terre habitabilis. iuxta illõ pſ̃. Opat⁹ ẽ dñs ſalutẽ ĩ medio t̃re. Nõ cõgruũ eſt vt vndecũqꝫ ꝯfluãt ad hũc locũ mediuꝫ vbi dñs oĩm fuit ſepult⁹ et v̈go mr̃ ei⁹. Quarto rõne demõſtratiõis. nã tũc xp̃s demõſtrabit oĩbꝫ locũ natiuitat̃ ſue paſſiõis ſepulture et aſcẽſiõis ⁊c̃. ⁊ dicet pctõribꝫ. O voſ peccatores ingti q̃ pl⁹ amaſt̃ terrã ꝗꝫ meam iuſticiã. ecce Bethleẽ vbi ꝓ vob̃ nat⁹ ſuꝫ ⁊ ĩ p̃ſepio poſit⁹. Ecce hierl'm vbi ꝓ vob̃ adiudicat⁹. Ecce caluarie loc⁹ vbi ꝓ vob̃ crucifix⁹ ⁊ moꝛtu⁹. Ecce ſepulcꝛ vbi poſit⁹. ecce mõs oliueti vñ aſcendi: q̃ oĩa obliti fuiſtis. Scd̃m myſteriũ tractandũ de iudicio generali erit de ipſi⁹ oꝛdis ſerioſitate. ex q̃ eniꝫ dei ꝑfecta ſunt opa ideo merito ſũt ſerioſa. E Seriẽ v̈o hui⁹ iudicij tria ſpecialiter p̃cedent. ſcꝫ

Primo elementoꝝ purgatio.
Secundo oĩm citatio.
Tercio citatoꝝ cõpulſio.

Prim⁹ oꝛdo ſeu ſeries in iudicio erit elementoꝝ purgatio. Nã moꝛtuo antichriſto oẽs ĩfideles ad fidẽ ꝯuertent̃. et fiet vnuꝫ ouile ⁊ vn⁹ paſtoꝛ. ⁊ aliqꝫdiu bñ ſe hẽbũt. ſed poſt modicũ ꝓpt̃ habitũ mali reuertent̃ ad vomitũ enoꝛmia pctã ꝑpetrãdo. ⁊ charitatẽ ac fideꝫ foꝛmatã ꝑdẽdo. iuxta illud Lu. xviij. Cũ venerit fili⁹ hoĩs putas inueniet fideꝫ ſup t̃rã. Et poſtqꝫ abũdauerit iniq̃tas ⁊ refriguerit caritas mł'toꝝ ⁊ excreuerit auaricie ardoꝛ. ſicut tũc in diluuio mund⁹ fuit purgat⁹ ꝑ aquã õ pctõ luxurie. ſic tunc purgabit̃ ꝑ ignẽ de pctõ auaricie. iuxta illõ pſ̃. Ignis añ ipm p̃cedet ⁊ iflammabit in circũitu inimicos ei⁹. ⁊. ij. Pet̃. iij. Adueniet dies dñi vt fur. in q̃ celi magĩ ĩpetu trãſiẽt: elemẽta v̈o calore ſoluent̃. Dicit eñ Rich. ĩ iiij. di. xlvij. ꝙ ignis cõflagratiõis iudiciũ p̃cedet cõcomitabit̃ ⁊ ſeq̃tur. Pũo eñ iſte ignis iudiciũ p̃cedet. Erit eñ q̃druplex act⁹ hui⁹ ignis. Prim⁹ qꝛ purgabit mũdũ incipiẽs ĩ ſupioꝛi pte vbi altitudo aq̃ diluuie attigerat. ⁊ deſcendet deoꝛſum ꝯ naturã. qꝛ ignis naturaliter tẽdit ſurſũ ſꝫ ille deoꝛſũ tanqꝫ iſtrumentũ diuine iuſticie. Scd̃o iſte ignis habebit actũ ignis purgatoꝛij. Nã vt dicit mgr̃ ĩ. iiij. di. xlvij. electos q̃ ſunt purgãdi purgabit. eos aũt q̃ nõ ĩdigẽt purgatiõe nõ exuret. Terciũ actuꝫ habebit nature nr̃i ignis. qꝛ coꝛpa ⁊ oſſa oĩm ĩcinerabit: except̃ xp̃i et b̃tẽ v̈gĩs. qꝛ dictũ eſt Gen̄. iij. Puluis es ⁊ ĩ puluerẽ reuerter̃. Quartũ actuꝫ habebit ignis ĩfernalis. qꝛ cruciabit repꝛobos etiã poſtqꝫ reſurrexerĩt. pſ̃. ⁊ iflãmabit ĩ circũitu inimicos eius. Nã iſte ignis ꝯcomitabit̃ iudiciũ. qꝛ oẽs tã boni qꝫ mali reſurgẽt ĩ igne ⁊ ſtabũt ĩ eo. iuxta illõ q̃d canit eccl'ia. Duꝫ vener̃ iudicare ſeculum ꝑ ignẽ. Nõ tñ cruciabit electos. ſicut ignis nr̃ ñ leſit tres pueros

in fornace ardẽti Dañ. iij. Jtẽ ille ignis
ſubſequet̃ iudiciũ. qꝛ dic̃ Rich. vbi ſ̃.
ꝙ ꝑacto iudicio iſte ignis ĩuoluet re/
probos cũ oĩbꝫ mũdi ſordibꝫ ⁊ p̃cipita/
bit in ĩfernũ. O pctõres q̇d tũc cogita/
bitiſ qñ tot⁹ mũd⁹ ardebit ⁊ fauilla ei⁹
⁊ ſcĩtilla aſcẽdet ĩ altũ. O negligẽtes fi/
lij Adã cogitate nũc de hoc ſollicite ne
poſtea ſtetiſ ibi cũ pauore. ¶ Scd̃s
ordo ſeu ſeries erit oĩm citatio ad iudi
ciũ. illa eñi terribili voce tube q̃ celum
ꝯtremiſcet t̃ra ⁊ oĩs creat̃a ꝯmouebit̃
⁊ oẽs hoĩes ad magni regiſ iudiciũ cita
bũt̃. q̃ q̇dẽ citatio ẽ t̃ribil' triplici rõe. ſ.

Primo rõne aſſimilationis.
Scd̃o rõne magnitudinis.
Tercio ratione occaſiõis.

Pri͞o dixi ꝙ citatio erit t̃ribil' rõne aſ/
ſimilatiõis. nã ĩ ſacra ſcp̃tura hec cita/
tio aſſimilat̃ ſeptẽ t̃ribilibꝫ rebꝫ. p̃mo
vocat̃ iuſſus. ſcd̃o vox archãgeli. t̃cio
tuba dei. q̃rto tẽpeſtas. q̇nto turbo. ſex
to tonitruũ. ſeptĩo fulgur et choruſca/
tio. Pri͞o igit̃ dr̃ iuſſus dei. qꝛ ei⁹ v̾tu/
te ſuſcitabunt̃ mortui. Nã dic̃ apl's. j.
Theſ. iiij. ꝙ xp̃s deſcẽdet ĩ iuſſu ⁊ ĩ vo
ce archãgeli ⁊ ĩ tuba dei. Dic̃ et Rich. ĩ
iiij. di. xliij. ꝙ xp̃s iubebit angel' pulue
res oſſiũ ⁊ corꝑa mortuorũ recolligi
Deinde aĩas reuniri. Et hec duo fient
v̾tute xp̃i iubẽtiſ. Hinc ps̃. Vox dñi in
v̾tute. et Joh. vij. Oẽs q̇ ĩ monumentiſ
ſunt audiẽt vocẽ filij dei et q̇ audierint
viuẽt. Scd̃o hec citatio dr̃ vox archan
geli. qꝛ ſicut dicit Rich. vbi ſ̃. Poſtq̃z
aĩa corpi eſt vnita ſtatĩ angeli q̇ fuerũt
cuſtodes ꝑuiciaꝝ q̃s cuſtodierũt cla/
mabũt fortit̃ ⁊ ſenſibil'r ſono articula
to ⁊ mediãte aliq̃ ſenſibili creatura for
mata. ſic fuit ĩ mõte ſynay ĩ datiõe legiſ
vbi fuit clãgor tube ⁊ vox ꝑſonãs. Ter
cio dr̃ tuba dei qꝛ erit ſignũ triũphi q̃
victores ad p̃miũ ⁊ ꝯuiuiũ epulaꝝ in
uitabit. victos v̾o terrendo turbabit.
Hec vox aſſimilat̃ tube qꝛ ab oĩbꝫ au
diet̃ tã reprobis q̃z electiſ. ⁊ ab ill' demo
nibꝫ q̇ ſunt in ĩferno. ⁊ ab illis angelis
q̇ ſunt ĩ celo. Quid v̾o hec vox t̃ribilis
tube clamat dicit Hiero. ſuꝑ Math.
Quotiẽs diẽ iudicij ꝯſidero toto corꝑe
ꝯtremiſco. ſiue eñi comedã ſiue bibã ſi
ue aliq̇d aliđ faciam ſꝑ videt̃ illa tuba
terribil' ſonare in auribꝫ meis. ſurgite
mortui venite ad iudiciũ. O pctõr ſar
cinis pctõꝝ onerate. O ĩpenitẽs ⁊ va/
ne q̇d audis. q̇d cogitas. ſi tal' vir ſan/
ctus cui⁹ ſctitas Johĩ baptiſte cõꝑat̃
et q̇ q̊tidie ſanguinẽ ſuũ ꝑ xp̃o fũdebat
ac etiã aquã cũ meſura bibebat iudici
um ſic timebat. tu v̾o iacẽs in ſordibꝫ
pctõꝝ vix credis etiã fieri iudiciũ. ſꝫ cer
te ꝯ temeritatẽ tuã clamãt ſcti dicẽtes.
Surge dñe ⁊ iudica cãz tuã. Quarto
hec citatio ad iudiciũ dr̃ tẽpeſtas. Vñ
ps̃. Jn circuitu ei⁹ tẽpeſtaſ valida. Jdẽ
Aduocauit celũ deſurſũ ⁊ t̃rã diſcerne
re populũ ſuũ. Quinto hec citatio vo/
cat̃ turbo. ſic Naũ. j. dr̃. Dñs ĩ tẽpeſta/
te et turbine vie ei⁹. Sexto vocat̃ toni/
truũ. ps̃. Vox tonitrui tui ĩ rota. His
aũt modis ſtridẽdo ⁊ ꝑſtrependo talẽ
ſonũ faciũt angeli ꝙ cõmouebit̃ celuꝫ
vñ citabunt̃ ſcti: de mũdo hoĩes boni
⁊ mali: de aere demões: de inferno dã/
nati cũ diabolo. Nã dicunt angeli cla
mãdo ad ĩfernũ. O lucif̾ qui ſeduxiſti
vniuerſũ mũdũ veni cũ tuis cõplicibꝫ
et ꝯgregemĩ ad cenã magnã vt mãdu/
cetiſ carnes regũ: liberoꝝ ⁊ ſuoꝝ. Apo
cal'. xix. At illi territi vlulabunt di. Ve
nob qꝛ iã venit tp̃s vt eternaliter reclu
damur in carceres ĩfernales. Ve nob
qꝛ iã ſentẽtiamur ad ſempit̃nũ horro/
rẽ. Ve igit̃ nobis ⁊ oĩbꝫ ꝯſentiẽtibꝫ no/
ſtris ſuggeſtiõibꝫ. Scd̃o hec citatio
erit terribil' rõne magnitudĩs. tã mag
erit hec citatio ꝙ celũ ⁊ t̃ra aer ⁊ ĩfern⁹
reſonabit in ipſo ſono. Unde Chryſo.

Vere inquit magna est vox illa cui cū
cta obediūt elemēta. q̄ petras scindit
inferos apit. monumēta frāgit. vincla
mortis dissoluit. mortuos viuere fac:
z ad iudiciū ire ꝯpellit. vnde statiꝫ mi
seri vt audierint vocē illi⁹ tube aīi ocu
los mētis reuoluēt ꝯgeries suoꝝ pctō
rum tanq̄ mōtes magni. sicq̄ cū suis
sceleribꝫ ad collū ligatis pcedēt ad iu/
diciū. O q̄ erit terribil' impijs assesso/
rū assistētia btoꝝ maxime pp̄ q̄tuor.
Primo pp̄ multitudinē celestiū spiri/
tuū. Hinc canit ecclīa. Ecce dn̄s veiet
z oēs scti ei⁹ cū eo z erit in die illa lux
mag. Et i canonica Jude etiā dr Ecce
veniet dn̄s cū sctis militibꝫ suis facere
iudiciū ꝯ oēs. si eīn adulteriū alicui⁹ i
notuerit publice toti ciuitati nōne con
funderet. nōne erubesceret i palā pdire
O q̄nta erit tūc verecūdia corā tot regibꝫ
z pncipibꝫ scīs z sapiētibꝫ ꝯfūdi d pctis
enormibꝫ. Scdo hec citatio erit terribi
lis q2 ad memoriā reducet dignitateꝫ
z magnitudinē ei⁹ quē offendit z cum
qbꝫ erit eius negociū. Si eīn Johes et
Daniel viso vnico angelo tanq̄ mor/
tui ceciderūt. sic habet Apoc. j. z Dan.
x. cū tn̄ angeli mitterēt ad eoꝝ ꝯsolatō
nē. quid miseri faciēt cū viderint q2 an/
geli mittant ad eoꝝ damnatōeꝫ. parū
eīn ꝯfundit hō corā rustico sed multū
corā militibꝫ baronibꝫ z rege. Sic erit
in iudicio. Unde Malach. iij. dicitur.
Quis poterit cogitare diē aduēt⁹ sui:
aut quis stabit ad videndū eum. Si
eīn nūc videmus q2 reus timet iudicē
quid tunc erit. Ideo dicit Aug. Mal/
lent reprobi oēm tormētū sustinere q̄
faciē iudicis irati videre. Tercio hec ci
tatio erit magna z terribilis q2 in me/
moriā reducet q2 ibi sancti implacabi/
liter erunt duri z irati eis vt dr Sap.
v. Stabūt iusti in magna cōstātia zc.
O q̄ crudelis sentētia erit sanctorum
tunc cōtra damnatos. Nam supbos
iudicabūt ad suspendiū. ebriosos z gu
losos ad potandū fel draconū. luxuri
osos ad comburēdū zc. Quarto hec
citatio erit magna z terribil' q2 in me/
moriā reducet q2 pter modicā delecta
tōnem mūdi et carnis pdiderūt eternā
felicitatē z acquisierūt eternā penā. vñ
Grego. Momentaneū est qd delectat
sed eternū quod cruciat. O deus etne
quis ibi nō timebit vbi citabunt rei nō
ad damnificādū in rebus tēporalibꝫ.
puta mille milibꝫ ducatis. nec i penis
dimembratiōis vnius mēbri. imo nō
vnius mortis sed sempiterne mortis
corporis z anime dānificatōe. Cauete
cauete nunc charissimi ne tale damnū
patiamini z damnati dicamini ¶
Tercio hec citatio erit terribilis ratiōe
occasionis. Nam hec citatio erit ideo
vt corā omnibꝫ reddant ratōem de oī/
bus factis dictis z cogitatōibꝫ: bonis
a deo acceptis. bonis omissis z malis
cōmissis. Primo de anima tua iudicis
omniū sanguine redēpta ratio exiget
quomodo pciosum hunc thesaurū cu
stodisti a malis delectatōibꝫ. Item de
quinq̄ sensibꝫ z toto corpore. Simili
ter de tēpore cōcesso. It de delicijs di/
uitijs z honoribꝫ. Similit' de dignita
te quomodo intrasti: quomodo rexi/
sti quō vixisti. hec quere al'as Terci
us ordo seu series in iudicio erit cita/
torum cōpulsio. Postq̄ eīn sic citati
omnes surrexerint: tūc ille rex regū et
dominus dn̄antiū venire cōpellet oēs
ad iudiciū tā reges q̄ pncipes diuites
z paupes viros z mlieres. vt habetur
Math. xiij. Exibūt angeli z sepabunt
malos de medio iustoꝝ z mittēt eos i
caminū ignis. O q̄ amara erit illa se
patio. O q̄ dura et memorial' erit illa di
es vltima cū pr̄ vidꝫ filiū separi a se et
nalit' z assumi i glīaꝫ. z ipe pr̄ relinqt

in manu diaboli. Nā videmꝰ in ꝑſenti
vita ꝙ qͥs cū ſepaṫ ꝑ mortē a filio vel
fratre vl' filia incōſolabiliṫ luget cū tñ
habeat ſpem reſurrectiōis future. Quid
tūc erit ĩ illa ſeꝑatiōe. O q̄ntꝰ luctꝰ. O
q̄ntus dolor. tūc clamabit filiꝰ ad pa/
trē di. O pr̄ mi dulciſſime noli me de/
relinq̄re in manu diaboli. ſed ſuccurre
mihi ⁊c̄. Sic pr̄ filio et fraṫ fratri filia
mr̄i. ſed nulla rōne mouebunṫ ad mi/
ſerēdū eis. eo ꝙ offenderūt creatorē il/
loꝝ. Tūc ſicut dr̄ Mat. xxv. ſeꝑat xp̄s
eos ab ĩuicē ſicͭ paſtor ſegregat oues
ab hedis. ꝑ oues qđ eſt aīal māſuetuꝫ
ſignificanṫ iuſti q̄ nulluꝫ mordēt: nul/
lū laniāt. ꝑ hedos q̄d eſt aīal fetidū ſi/
gnificanṫ dānati q̄ fuerūt fetidi in ſce/
leribꝫ. Electi igiṫ eleuabunṫ ĩ nubibꝫ q̄
erūt lucidi ſepties q̄ꝫ nunc ſol. q̄ diſpo
nenṫ in ſeptē turmis. ⁊ ſic vnuſq̄ſqꝫ ſta
bit ĩ ſuo ordīe. In p̄ma acie erunt oēs
apl'i ⁊ oēſ viri ꝑfecti. vt bti Frāciſcꝰ Bn̄
dictꝰ ⁊ Dn̄icꝰ. In ſcd̄a acie erūt omnes
martyres no. ac ve. te. In t̄cia erūt oēs
ꝯfeſſores pōtificeſ ac ſacerdotes. In q̄r
ta acie erūt virgīes. In q̄nta cōtinētes.
In ſexta Adā cū p̄riarchis ⁊ cōiugatꝭ.
In ſeptīa oēs pueri baptiſati q̄ ſūt ſal
uati ſine ꝓprijs meritꝭ. Et q2 iſtꝭ iā ꝑfe/
cte corpꝰ obedit volūtati. vt dicͭ Augꝰ.
Ubicūqꝫ vult ſp̄us illuc ꝯdiṫ ꝓtinꝰ et
corpꝰ. iđ volabūt ĩ nubibꝫ obuiā xp̄o ĩ
aera. ⁊ angeli vidētes eleuari de t̄ra ſu
os ꝯciues q̄libet ſuū vicinū āplexabiṫ
⁊ ſic ducet corā xp̄o ĩ ſūmā ꝑtē aerꝭ. iux/
ta illđ. j. Theſ. iiij. Rapiemur obuiaꝫ
xp̄o ĩ aera. ⁊ ſic ſꝑ cū dn̄o erimꝰ. Dāna
ti igiṫ vidētes ꝙ ſic electi eleuabunṫ ob
uiā xp̄o ad vocē tube: ⁊ ip̄i remanebūt
in t̄ra pōderoſi. O q̄ntꝰ luctꝰ. O q̄ntꝰ
clamor tūc erit. ⁊ tūc ĩ amaritudīe cor/
dis dicēt illđ Sap. v. Hij ſūt q̄ſ aliq̄n
habuimꝰ ĩ deriſū ⁊ ĩ ſilitudinē ĩprope/
rij. Nos inſenſati vitā illoꝝ eſtimaba/
mus inſaniā ⁊ finem illoꝝ ſine hono/
re. Ecce quō ꝯputati ſunt inṫ filios dei
⁊ inṫ ſctōs ſors illoꝝ eſt. Quid ei ꝓfuit
nob̄ ſupbia: iactantia: diuitiaꝝ copia
q̄d ꝯtulit nob̄: trāſierunt oīa velut vm
bra. Uidēteſ igiṫ diaboli electos ſic ele
uari ⁊ ĩtelligētes vocē tube ꝙ ĩ iudicio
neceſſe eſt ⁊ ip̄is ſiṫ cū dānatꝭ ꝯparere ⁊
ip̄i turmatim ꝑgēt ad iudiciū. In pri
ma eñi acie erit lucip. ſub cuiꝰ vexillo
erūt oīs ſupbi vaneglo'ſi ambitioſi
hypocrite inobediētes ⁊c̄. In ſcd̄a acie
erit māmon ſub cuiꝰ vexillo erūt oēs
auari: vſurarij ſymoniaci: raptores fu
res ⁊c̄. ⁊ hic habebit magnū exercituꝫ.
vt ei dr̄ Hiere. viij. c. A maiore vſqꝫ ad
mīorē oēs ſtudēt auaricie. In t̄cia acie
erit capitaneꝰ Aſinodeꝰ. ſub cuiꝰ vexil
lo erūt oēs luxurioſi adulteri ſodomi/
te ⁊c̄. In q̄rta acie erit p̄nceps Beelze/
bub cū q̄ erūt oēs ebrioſi guloſi luſo/
res chorcatrices ⁊c̄. In q̄nta acie erit
Belial cū homicidis odioſis d̄tracto/
ribꝫ inuidis ⁊c̄. In ſexta acie erit Leui
athan cū iracūdis blaſphemis ⁊c̄. In
ſeptima erit Behemoth cū accidioſis
ꝑiuris maleficꝭ feſta violantibꝫ deſpe/
ratis ⁊c̄. De hoc dicit ſaluator Mat.
xiij. In tp̄e meſſis dicā meſſoribꝫ. i. ĩ tē
pore iudicij dicā āgel'. ligate zizania. i.
pctōres ĩ faſcicl'os. i. ĩ diuerſas turmaſ
ad ꝯburēdū. Sicqꝫ de diuerſ locꝭ ꝑ t̄/
rā ⁊ aquā venire incipiēt cū diuerſ fle/
tibꝫ ⁊ cātilenis lugubribꝫ dicētes. Ue
vt q̄d nati ſumꝰ. Alia acies aliā canti/
lenā. iuxta illđ Zacha. xij. Plāget terra
familie ⁊ familie ſeorſum. Hoc eñi iu
diciū nullꝰ poterit ſubterfugere: vt dr̄
ij. Choꝝ. v. Oēs nos opꝫ manifeſtari
añ tribunal xp̄i vt recipiat vnuſq̄ſqꝫ ꝓ
ut geſſit in corꝑe. Dicit notāter oēs ſine
exceptōe ſiue ſit rex ſiue ſꝑator. Secun
do dicit nos nō ꝑ ꝓcuratores. Tercio
dicit oportet ſine excitatōe ſiue ab ſcōn/

ſione. Quarto dicit añ tribunal xpi ſi ne retardatõe vt recipiat vnuſqſqz pro retributõne. O qz amara erit dies illa reprob. vñ Gre. Erũt vie reproborũ anguſte vndiqz. ſupi⁹ erit iudex irat⁹. iferi⁹ horrẽdũ chaos. a dextriſ pctã accuſantia. a ſiniſtriſ demonia ĩfinita ad infernũ trahẽtia. int⁹ vrẽs ɔſcia. exteri⁹ mũd⁹ ardẽs. vbi vir iuſt⁹ ſaluabit. latere erit ĩpoſſibile apparere ĩtolerabile O qz tremẽd⁹ erit dies ille qñ nec pñie tps nec defenſiõis loc⁹ nec reſiſtẽdi vt⁹ nec fugiẽdi facultas. nec latẽdi poſſibilitas. nec erit ſecuritas cõparẽdi

De eadẽ dñica Sermo ij

Nunc videbũt filiũ hoĩs venientẽ ĩ nube cũ ptãte magna ꝛ maieſtate. Lu. ij. Uerba ſunt ſũme veritatiſ xpi filij dei viui de finali iudicio loqntiſ terribiliter. H Oc qdem erit terribile malis triplici ratõne. ſcz

Primo ratione ingratitudinis.
Scdo ratione vanitatis
Tercio ratõe coactõis

Primo itaqz finale iudiciũ malis erit terribile rõe ingratitudinis. p eo q optimo deo ꝛ pio xpo ĩngti fuerũt in pñti vita ñ recognoſcẽtes bñficia dei. qnpotius abutẽtes bonis ei⁹ ĩ ſui ɔtũeliam creatoris. ꝑpterea xps dñs ĩproperãdo dicet illis vt dicit Aug. ꝺ vanitate mũdi ĩ pſõa xpi. Ego inqt te hõ ꝺ limo terre hui⁹ manib⁹ meis formaui. ĩ padiſũ meũ qꝺ ñ merebariſ collocaui. ſz tu me iuſſaqz mea ɔtẽnẽs deceptorẽ ſeqvoluiſti. vñ ꝛ iuſta pena dãnatus ĩ inferni ſupplicijs deputat⁹ es. Poſtea tui miſert⁹ carnẽ aſſumpſi in terris degẽs vitam inter pctõres habitaui ɔtũeliaſ et vbera p te ſuſtinui vt te eripem: colaphos et ſputa ſuſcepi vt te honorarez. acetũ cũ felle bibi vt dulcedinẽz padiſi deguſtares. veprib⁹ coronat⁹. cruci affixus. lãcea vulnerat⁹ ſũ. ꝑpť te mortu⁹ in ſepulchro poſit⁹. ad ĩferna deſcendi vt te ad padiſũ reducerẽ. Agſce q̃ ĩpietas hũana q̃nta p te ptuli. Ecce liuores qs p te ſuſcepi. Ecce clauorũ foramina qb⁹ affix⁹ ĩ cruce pepẽdi Secũdo iudiciũ finale erit ťribile rõe vanitatis. qꝛ nũc ĩtelliget q̃ʒ vane tps vite in pctis expẽderat. Hic Hiero. ad Euſtochiũ. Ecce ait ĩ manu potẽti vẽit a cunctis vniuerſalr̃ ſcire rõez certe ꝺ leuib⁹ ꝛ minimis cogitatõib⁹ certe ꝺ leuib⁹ ocioſiſqz vbis. Tercio ħ iudiciũ erit ťribile rõe coactõis qꝛ null⁹ ſe ab eo abſẽtare poťit ſz ĩ illi⁹ executõe pſõalir̃ ɔſtituit. I Et ideo Terciũ myſteriuz tractãdũ erit de executõe generał iudicij. Poſtqz ei ſic citati reſurgẽt ꝛ electi pcedẽt obuiã xpo. ꝛ reprobi p ſuas ĩfelicitatiſ turmas apparebũt ĩ valle ioſaphat ĩ ťra ꝛ iuſti ĩ aere. Quib⁹ pactiſ apietur celũ ꝛ exiẽs archãgel⁹ michael deferet crucẽ dñicã ꝺ q̃ dic̃ ſaluator Mathei. xxiiij. Tũc appebit ſignũ filij hoĩs De q̃ cruce dixerũt qdã q nõ erit ipſa crux maťialr̃ exq̃ oia ligna mũdi ĩ cinerẽ reuerťẽť ſz ſolũmõ ſignum ei⁹ ĩ aere. ſz Rich. ĩ. iiij. di. xlviij. ĩ expoſitõe lr̃e dic̃ q de⁹ q̃ formabit corpa mortuorũ ſilr̃ rformabit lignũ cruciſ ĩ q̃ pepẽdit ꝛ erit ſole lucidior. ꝛ deferet p angelos ad iudiciũ ad ɔfutatõez malorũ ꝛ ɔſolatõez bonorũ. Scđs angel⁹ pñtabit clauos Tercius ſpineã coronã. Quart⁹ lãceã Quit⁹ flagella. Sext⁹ ſpõgiã. ſeptim⁹ cordã cũ q̃ ligat⁹ fuit ĩ paſſiõe xps. Deinde exibit rex gl̃ie dñs ieſus quẽ ĩmediate ſeqť glĩoſa dei genitrix maria, ac demũ tota celeſtiſ curia. de ťra ãtibunt obuiã ꝛ rapieť ab angel obuiã xpo in nubib⁹. j. Theſ. iiij. ꝛ ſicut dicit Rich. ĩ. iiij. di. xlvij. Xps paulatĩ deſcendet et

successiue de celo a parte orientali. q2 sic
ascendit vt dr Act. j. Sic veniet queād
modū vidistꝭ eū ascēdētē ī celū. Sicqꝫ
xp̄s nō descēdet ī vallē iosaphat. sed vt
dicit Rich. in. iiij. di. xlviij. q. vij. q̄ sup
mōtē oliueti vñ ascēdit residebit xp̄s ī
loco alto in aere vt ab oībꝫ possit vide
ri ꝛ vox eiꝰ audiri. q2 p̄us venerat ī ter/
rā ꝛ tūc fuit male tractatꝰ. tūc vō ī ae/
re in nube lucida cū ptāte magͣ ꝛ maie
state ꝛ inde exequet̄ iudiciū. Que qdē
executio erit tribil' qdruplici rōne. vicꝫ

Primo rōne apparitiōis.
Scđo rōne accusationis
Tercio rōne sententiationis.
Quarto rōne ꝯclusionis.

Prio dixi q̄ executio generalis iudicij
erit terribil' rōne apparitōis. q2 appa/
rebit oībꝫ ī forma hūana glīosus. ꝛ sic
apparebit tripl'r. s. glīose. iustissime se/
uerissime. Prio inqꝫ apparebit glīo/
sus in forma hūana. Uidebūt eñ tūc
nō solū electi sed etiā reprobi pulcritu/
dinē glīosi corpis xp̄i ī sua claritate. ꝛ h
est qd dicit saluator Lu. xxj. Tūc vide
būt filiū hoīs veniētē in nube cū ptāte
magͣ ꝛ maiestate. Uñ pijssimꝰ xp̄s licꝫ
sit māsuetꝰ electꝭ et dulcꝭ: est tñ terribil'
reprobis vt dic̄ Gre. sup Ezech. Redē
ptor inqt hūani generꝭ cū iudex appa/
ruerit apparebit glīosus iustꝭ ꝛ tribil'
reprobis. quē eñ māsuetū aspiciēt ele/
cti: hūc eundē pauēdū ꝛ tribilē aspici/
ent reprobi. Qui licet videāt hūanita/
tē xp̄i glīosā nō tñ videbūt eiꝰ diuitatē.
ꝛ h ꝑpt̄ duo. Prio ꝑpt̄ defectū disposi/
tiōis ī vidēte. q2 ipi carēt grā q̄ diuitas
videri possit. q2 nāa sine grā ad visio/
nē dei ñ sufficit. vñ Esa. xxvj. Tollat̄ i/
piꝰ ne videat glīaꝫ dei. Scđo ꝑpter ca/
rentiā dilectōis. q2 deitas ipa tā dulcꝭ
est q̄ si viderēt btificarent̄ ꝛ nō sentirēt
postea pēas īferni. Electi vō vidēt xp̄i
glīosā hūanitatē ꝛ etiā diuitatē. Se
cūdo iudex apparebit iustissimꝰ. Naꝫ
tūc nullo mō declinabit a sua iusticia
iuxta illđ ps. Cū accepo tp̄s ego iusti/
cias iudicabo. Nā fm̄ Isid. qtuor mo
dis ꝯsueuit pūerti iudiciū. s. timore a/
more odio ꝛ munere. sed nullo istoruꝫ
modoꝝ eqssimꝰ iudex flectet̄ a sua iu/
sticia. Prio nō timore q2 potētissimꝰ.
vñ Job. xxij. dr. Nūqd timēs arguet te
aut veniēs tecū ī iudiciū. imo ꝯ poten/
tes ꝛ tyrānos durā sniāꝫ pferet. fm̄ qđ
dr Sap. v. Potētes potēter tormenta
patiētur Scđo nec flectet̄ amore ꝑpt̄
suā iusticiā. nō eñ curat tūc reprobos
q̄ suo sāguie p̄cioso eos redemit ꝛ fra/
tres suos instituit. sꝫ ꝯ falsos xp̄ianos
durā sniāꝫ pferet. iuxta illđ ps. Frater
nō redimit redimet hō. q. d. Certe si fra
ter eoꝝ xp̄s ñ redemerit nō ē q̄ redimat
Tercio iudiciū iustū iudex nō pūertet
munere. q2 ditissimꝰ est. ideo dr pūer.
vj. Nō acqescet cuiusqꝫ p̄cibꝫ nec susci/
piet p redēptōe dona plima. Quarto
nō pūertet iudex ille iudiciū odio quia
qstū ī se ē oēs diligit. iuxta illud Sap.
xj. Diligis oīa q̄ sūt ꝛ nihil odisti eoꝝ q̄
fecisti. Ex q̄ dat̄ itelligi q̄ solū pcm̄ o/
dit qđ ipe nō fecit. ꝛ vbicūqꝫ inuenit̄ p/
det illđ. sꝫ q2 pcm̄ sine aīa in q̄ ē pdere
nō pōt ideo pdet sil' cū aīa qsi inuitꝰ ac
coactꝰ a sua iusticia. Uñ qsi ꝯpassiue
dr Esa. j. Heu ꝯsolabor sup hostibus
meis Tercio iudex oīm apparebit se
uerissimus. p̄us eñ venerat māsuetis
sime ad se vocare pctōres. ꝛ q̄ ꝯtēpsert
veniet iā cū magna seueritate ad expel
lendū eos de mūdo. Nā tūc qñcūqꝫ qs
pniam pmittat ꝛ doleat d pctis ñ pla
cabit eū. q2 p̄terijt tp̄s penitēdi. imo si
b. vgo ꝛ tota celestꝭ curia flexis genibꝫ
ꝛ fusis lachrymis intcederent p vnica
aīa saluāda nō obtinerēt Hinc ps. Nō
dabit placatōꝫ suā ꝛ p̄ciū redēptōꝫ aīe
sue. Uñ Aug. li. iiij. de simbolo. Iudex

Vindict ille nec gr̃a preueniet̃. nec miſcđia flectet̃. nec pn̄ia mitigabit̃. Hic ḡ anīa agat pn̄iaꝫ vbi loc⁹ eſt venie. q2 ibi erit locus iuſticie. R Scđo generalis iudicij executio erit t̃ribilis rōne accuſatiōis. Nā p̄mo re⁹ accuſabit̃. ſcđo atteſtabit̃. tercio publicabit̃. Pr̄io tunc re⁹ accuſabit̃ ſpecial̃r a trib9. ſcꝫ

Primo a diabolo.
Scđo a ſcelere ꝓprio.
Tercio a toto mundo.

Primo dixi ꝙ pctōr ibi accuſabit̃ a diabolo q̄ ei pſuaſit malum ſm̄ Bern̄. Eq̄ſſime iudex iudica iſtū eſſe meuꝫ q̄ noluit eſſe tu⁹. tuus erat p̄ naturā meus fact⁹ eſt p̄ maliciā. tibi iobediēs. mihi aūt obediēs. O tunc ꝯgēſcēt pctōres q̄d ꝓfuit eis acq̄eſcere diabolicis ſuggeſtionib9 ꝛ ſuire carni ꝛ mūdo. Scđo accuſabit̃ pctōr a ſcelere ꝓprio. vn̄ Bern̄. Tūc loq̄ntia ſiml̃ pctā dicēt. Opa tua ſum⁹ tu nos egiſti. nō te deſerem⁹ ſed tecū ad iudiciū pgem⁹. Tercio accuſabit̃ re⁹ a toto mūdo. vn̄ Greg. Si q̄reres. q̄s accuſabit. dico ꝙ tot⁹ mūdus q2 offenſo creatore offendit̃ oīs creatura. Naꝫ tūc ſol dicet. O creator oīm tu me creaſti ꝛ dediſti mihi lucē vt illuminarē t̃rā. iſte aūt pctōr meaꝫ lucē retorſit ad p̄uā delectationē in q̄ m̄lta mala ꝑpetrauit. ḡ iudica eū ꝛ ꝯdēna. Similit̃ clamabūt alie creature. Ideo dr̄ Job. xx. Reuelabūt celi iniq̄tatē ei⁹. et terra ꝯſurget aduerſus eū. Et ps̄. Aduocauit celū deſuꝑ ꝛ terraꝫ diſcernere ppl̃m ſuū. Scđo ibi ꝯ pctōreꝫ atteſtabunt̃ tres teſtes. Prim⁹ teſtis ē ipſe de⁹ q̄ oīa videt: oīa itelligit. vn̄ Hiere. xxix Ego ſum iudex ꝛ teſtis dicit dn̄s. Secūdus teſtis erit ꝓpria ꝯſciētia. Vn̄ Aug. Quiſquis futuꝝ iudicē formidas preſentē ꝯſciam corrige. ſermo em̄ cauſe tue teſtimoniū ꝯſcie tue. ꝛ Ro. ij. Teſtimoniū p̄hibēte illis ꝯſcīa eoꝝ. Terci⁹ teſtis erit ꝓprius angelus ꝯtra pctōreꝫ q̄ vbiq3 p̄ſens fuit eū adiuuit et cuſtodiuit. vnđ Job. x. dr̄. Inſtauras teſtes tuos ꝯtra me. Hinc Orige. Vnuſq̄ſq3 angeloꝝ i iudicio aderit ꝓducēs illos q̄b9 p̄fuit: q̄s adiuuit: q̄s iſtruxit. Tercio talis accuſatio et atteſtatio publicabit̃. nā tūc oīb9 manifeſtabit̃ tuū occultū pctm̄ qđ ꝯtra matrē ꝯ frēꝫ ꝯ maritum egiſti. ſm̄ ꝙ dr̄ Ezech. xvij. Ecce ego ꝯgregabo oēs q̄s dilexeras ꝛ vniuerſos q̄s oderas ꝛ nudabo ignominiā tuā corā eis. Et Nau. iij. Reuelabo pudēda tua corā facie tua. et oſtēdā gētib9 nuditatē tuā ꝛ regnis ignominiā tuā. Sed di. vtꝝ pctā ſctōꝝ de q̄bus pn̄iam egerunt manifeſta erūt in iudicio: an non. Rn̄det Rich. i. iiij. di. xliij. ar. vij. q. ij. ꝙ ſic. Vult em̄ iuſtiſſimus deus vt videant̃ pctā ſctōꝝ q̄ i hac vita cōmiſerūt. videant̃ cū hoc ꝛ eoꝝ penitentie q̄s fecerūt. vt ſic laudet̃ dei miſericordia ꝛ iuſticia. videant ꝛ damnati ꝙ ſi pn̄iam egiſſent ꝛ ipſi miſcđiam dei inueniſſent. Mgr̄ tn̄ in. iiij. di. xliij videt̃ dicere ꝯtrariū cui nō eſt aſſentiedū. q2 dr̄. j. ad Coꝝ. iiij. ꝙ de⁹ manifeſtabit ꝯſilia cordiū. et Apoc. xx. dr̄. Libri apti ſunt. i. ꝯſcientie. Sed ſicut malis nullū generabunt gaudiū bona q̄ fecerunt. ſic etiam bonis nullā generabunt ꝯfuſionē peccata que cōmiſerūt ſed potius laudem. L Tercio executio generalis iudicij erit terribil̃ ratione ſententiationis. Vltima em̄ ſaluatoris predicatio erit iſta ſententia. quia et tunc predicat per ſuos. ſm̄ ꝙ dicitur Matthei. x. Non vos eſtis qui loquimini ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur in vobis. Et idem. Ego dabo vobis os et ſapientiam. Unde chriſtus in hac ſententiatione tria facit. ſcilicet.

Primo vocationem amoroſam

Scdo exprobrationē pdigiosam.
Tercio dānationē lachrymosam.
Primo dixi q xp̄s dn̄s in sententiatiōe
iudicij generalis faciet vocatōez amo
rosaz qn̄ vocauerit electos ad se dicēs
Matth. xxv. Uenite bn̄dicti p̄ris mei
possidete regnū ⁊c. Primo em̄ ille rex
regū dicz genitrici sue. O genitrix mea
veneranda et dignissima regina celoꝝ
ecce iā adest tp̄s vt tot⁹ mūdus videat
gl'iam tuā ⁊ oib⁹ înotescāt merita tua
tu nēpe tua hūilitate ⁊ caritate ad tuū
vteꝝ me inclinasti. tu me i p̄sepio ado
rasti ⁊ tuis brachijs baiulasti ⁊ tuo sā
guine aluisti ex vbere tuo. Tu mecuz
corde fuisti. ⁊ dum derelict⁹ fui a toto
mūdo tu mecū crucifigebaris i passiōe
Jā adest tp̄s vt ego cūctis ostēdā tuam
gl'iam. Bn̄dicta igit̄ dilecta mat̄ mea
et bn̄dicti sint oēs labores tui. Ecce co
rā toto mūdo do tibi hodie regnū eter
nū vt sis regīa celoꝝ ⁊ voceris mr̄ regis
angeloꝝ ⁊ regnes i sp̄ūsctō. Tūc b. vir
go ex tāto dono bn̄dicet hūilr p̄rem et
filiū et sp̄m̄sctm̄. Post hec dicet apl'is
⁊ discipul'. Uos frēs mei ⁊ discipuli q̄
pmāsistis mecū i tribulatōib⁹ sitis bn̄di
cti ⁊ venite ad regnū vob patū. Deinō
bn̄dicet martyres cōfessores ̄vgies ⁊c.
et dicet viduis ⁊ ꝯiugatis. Et vos mei
electi et dilecti venite et possidete patuz
vob regnū. quia esuriui ⁊ dedistis mihi
māducare. sitiui ⁊ dedistis mihi bibere.
hospes erā ⁊ collegistis me. ⁊c. Tūc re
spōdebūt iusti. Dn̄e qn̄ vidim⁹ te esuri
entē aut sitiētē ⁊c. ⁊ dicet. Qd vni ex mi
nimis meis fecistis mihi fecistis. Dic igit̄
saluator. Uenite bn̄dicti p̄ris mei. In
q̄b⁹ ̄vbis q̄tuor super mel dulcissima
ꝯtinent̄. Primuz iuitatio amorosa cū
dicit. Uenite. O inuitatoriū gaudiosū
ō ̄vbū graciosum. o totis virib⁹ q̄ren
dū. Uenite inquā ⁊ reficiami. q2 p me
mlta sustinuistis. Uenite vt honoremi
ni. q2 p me abiecti fuistis. Uenite ad eter
nas nuptias: ecce oīa parata sunt. Et
Apocal'. vl. dr. Sponsus ⁊ sponsa di
cunt veni. et q̄ audit dicat veni. q̄si di.
christus spōsus ⁊ tota celestis curia spō
sa amicabiliter quēlibet nr̄m inuitat
dicēs: veni. et q̄ istā dulcē inuitationez
audit nō erit cōtentus q solus veniat
sed ipse alijs sctis dicet: veni. Secūdū
dulcissimū qd ꝯtinet snīa electoꝝ est
cōmendatio dulcorosa. cū dr. bn̄dicti
p̄ris mei. O gratiosa ⁊ amicabil' lau
datio. q2 bn̄dicunt̄ a dn̄o q̄ fecit celū ⁊
terrā. Terciū dulcissimū qd ꝯtinet est
remuneratio gl'iosa. cū dicit̄. possidete
paratū vobis regnū. Quartū dulcissi
mū qd cōtinet est ꝑpetuatio deliciosa.
cū dr. qd vobis patum est a ꝯstitutiōe
mūdi. Tūc implebit̄ illd Sap. v. Ac
cipiēt regnū decoris ⁊ diadema speciei
de manu dn̄i. Tūc his auditis oēs scti
replebunt̄ leticia inenarrabili. et gr̄as
agēt sctissime trinitati et xp̄o bn̄dicto
dicētes illd Apoca. v. Redemisti nos
dn̄e in sanguine tuo ex omī tribu ⁊ po
pulo ⁊ natōne. ⁊ fecisti nos deo nostro
regnum et sacerdotes. et regnabimus
super terram. s. viuentiū. O q̄z glorio
sum erit illud regnum in quo omnes
reges et sacerdotes et optimi ex homi
nibus conueniunt ⁊ regnabunt cum
christo rege glorie. Secundo dixi q
christus dominus in iudicio faciet ex
probrationē pdigiosam reprobis qui
constituent̄ in terra versus partem si
nistrā eius. iusti ̄vo i aere ̄vsus dextrā
ipsi⁹. Un̄ dura facie vertet se ad repro
bos ⁊ dicet. Uos impij. vos crudeles
nunq̄z opa pietatis iplevistis. despexistis
me et sermonē meuz. Nā ego esuriui et
nō dedistis mihi manducare ⁊c. Hec
autem vox vt dicit Richardus in. iiij
dis. xlviij. modo supernaturali fit vt a
cot milib⁹ hominū audiatur, q̄a dicit

Idē ibidē di.xlvij. ar.j.q.ij.ꝙ hec diſceptatio erit mentalꝰ et vocalꝰ. nam ſicut accuſatio ⁊ teſtificatio erūt mētales et vocales ſic ⁊ diſceptatio. Nam dicit Auguſtinꝰ.xx. de ciui.dei.c.xiiij.ꝙ virtute diuia fiet vt cuiqꝫ ſua opa bōa vl̄ mala in memoriā reuocent̄.⁊ mentis itui tu mira celeritate cernant̄ vt accuſet ſciencia cōſciam nō tm̄ i ſpēali ſ; etiā i ſingulari. Utꝝ aūt de aliјs q̄ȝ de opibus miſicordie vocalꝰ diſceptatō fiat certū nō ē nob. verūtn̄ Chryſ.ſup Mat.multa dicē q̄ xp̄s exprobrabit pctōribꝫ ſ; vtrū mētalꝫ an vocalꝫ certū nō hēmus Un̄ dicet. Creaui vos ad imaginē; et ſilitudinē meā ⁊ vos eā neqter ꝓphanaſtis. angeloꝝ meoꝝ cuſtodiā dedi vobis ⁊ vos coꝝ monita ꝯtēpſiſtꝭ. ꝑriarchas ꝓphas aplos miſi vob ⁊ eos audire noluiſtꝭ. Inſup hō factꝰ ſū ꝑ vob. trigītatribꝫ annis ſeruiēs vob ſalute; vr̄a; ꝓcurādo diſcurrēdo: ieiunādo ꝑdicādo :i orōe ꝑnoctādo mea monita deriſiſtꝭ; neglexiſtꝭ ꝯtēpſiſtꝭ Inſup ꝑ vobis vēditꝰ: ligatꝰ: ꝯſputꝰ flagellatꝰ crucifixus: felle ⁊ aceto potatꝰ mortuꝰ ſū. Ubi ē tantaꝝ iniuriaꝝ meaꝝ fructꝰ: ego ꝑadiſum vob apui: grām meam obtuli: ſp iuuare paratus fui. regni mei glīa; vob repromiſi. nō coegi vos ſ; libertatē ſpūs vob dedi. amorē ſolūmō et volūtatē bonā a vobis reqſiui. Quid vltra debui facere ⁊ nō feci. Ecce iſta colūna ad quā ꝑ vob ligatꝰ fui. Ecce flagellū qd me cecidit. Ecce h̄ caput qd ꝑ vobis ſpinis coronatū ē. Ecce crux in q̄ ꝑ vob pependi. vos aūt me ꝯtēpſiſtꝭ ⁊ res terrenas plꝰ q̄ȝ meā iuſticiā amaſtis. Inſup videbatꝭ mei mēbrꝭ meis ꝑ domos circuīre ⁊ eſurire ⁊ nō dabatis mādūcare corda vr̄a indurantes. Sitiui ⁊ nō dediſtis ⁊c̄. Tūc clamabūt et dicēt dānati. Dn̄e qn̄ te vidimꝰ eſuriētē ⁊ nō miſtrauimꝰ ⁊c̄. Rn̄debit Qn̄ non feciſtis vni ex hiјs frībꝫ meis bn̄dictis nec mihi feciſtis. Sz di.q̄re i diſceptatōe ꝑncipalꝫ opa miſicorđie ⁊ nō opa aliaꝝ ꝟtutū ꝯmēorātur. Rn̄dꝫ Uincē.i ſpecl'o morali.li.ij.pte ij.di.ix.ꝙ ꝓpt̄ tres rōes. Pꝛio rōe oſtēſionis vt oñdat̄ ꝙ q̄cūqꝫ ſaluabit̄ magꝭ ex dei miſcōia q̄ȝ ex ſuis meritꝭ ſaluabitur ⁊ ei ſolū q̄ miſicors fuit miſcōia cōcedet̄ et nō impiјs.iuxta illud Jaco.ij. Judiciū ſine miſicordia fiet illis q̄ nō fecerint miſicordiā. Scđo rōe omiſſionis.q꞉ opa miſcōie omiſſa aggrauant rigorē iuſticie.vt ptꝫ Math.xviij.i ſeruo neqꝫ. Pēſandū igit̄ ⁊ valde pēſandū ꝙ ſi dānat̄ ſic q̄ nō dedit ſua q̄d fiet illi q̄ rapuit aliena ⁊ oppreſſit egenos.

Tercio diſceptatio fiet i iudicio ratione ꝑuitatꝭ vt xp̄s oñdat ſe ꝑnu; ad remūerādū erg̃ tā magno ꝑmio remunerat ea ad q̄ hō naturalꝫ inclīatur. vt q꞉ calicē aq̄ frigide tm̄ erogatū i noīe diſcipuli remūerat et̄na btītudie. q̄d ſi et illis q̄ amore xp̄i carnē ſuā caſtigauerūt ieiuniјs vigiliјs vl̄ mūdū reliq̄rūt aut martyriū paſſi ſunt. ❡ Sz di. q̄ȝdiu durabit iudiciū. Rn̄det Aug.xx.de ci.dei.c.j.ꝙ ꝑ q̄t dies h̄ iudiciū tendat̄ incertū ē. ꝓbabile tm̄ ē ꝙ nō tendet̄ ꝑ multū tēpus ꝓlixū. Sz di.q̄s eſt iudex ꝑncipalis in iſto iudicio. Rn̄det Richar.i.iiij.di.xlvij.q.vij ꝙ q̄nqꝫ modis pōt alicui iudiciū ꝯuenire. Pꝛio autoritatiue: ⁊ ſic tota trinitas iudicat q̄ habꝫ ptātem ſup omīa. Scđo delegatiue. ⁊ ſic ſolꝰ xp̄s iudicat inq̄ȝtū hō q꞉ ſibi eſt cōmiſſum. iuxta illud Joh.v. Pr̄ oē iudiciū dedit filio. Tercio dr̄ iudex aſſeſſione. ⁊ ſic iudicabūt apl'i ⁊ viri ꝑfecti. ⁊ eminētiꝰ reſidēt tanq̄ȝ melius ſcientes legē. Math.xix. Amē dico vobis ꝙ vos q̄ reliqſtꝭ oīa ſedebitis ⁊c̄. Quarto dr̄ q̄s approbatiue iudex. iſto mō oēs electi et angeli ap

probãtes sñiam iudicij dicũt. Iust⁹ es dñe ⁊ rectũ iudiciũ tuũ. Quinto dr̄ q̄s iudex cõparatiue vt qñ ex cõparatiõe alicuius aliq̄s ostẽdit̃ iudicãdus. ⁊ sic loq̄tur saluator Math. xij. Uiri niniuite surgẽt ĩ iudicio et ɔdẽnabũt generatio nẽ istã. ⁊ hoc iudicio iudicabũt boni et mali ⁊c̄. Tercio xp̄s dñs in iudicio faciet dãnationẽ lachrymosam. Nã post bñdictionẽ electoꝝ ꝓcedet cũ suis ad dãnãdũ reprobos. p h̄ ostẽdẽs ꝙ q̄tũ in se est difficilis ẽ ad puniẽdũ. O vos pctõres audite sñiam dãnãdoꝝ. Dicit enĩ. Ite maledicti in ignẽ eternũ q̄ ꝑpatus est diabolo ⁊ angel' ei⁹. Ubi p̄mo ponit̃ cõdẽnatio vbi dr̄. Ite. O v̄bum durissimũ q̄ sepant̃ a visiõe diuĩa dulcissima ⁊ celesti p̄ria ⁊ sctõꝝ consortio. Scd̄o ibi ponit̃ reprobatio ignominiosa. cũ dicit. maledicti. O q̄nt⁹ erit rubor ⁊ verecũdia qñ a filio ⁊ oib; sanctis maledicunt̃. Tercio in hac sñia ponit̃ pene inflictio. cũ dicit: in ignẽ. Quarto ponit̃ tormẽtoꝝ duratio. cũ dic: etnũ. Nã tũc miseri pctõres clamabũt cum audiẽt Ite: dicentes. Si nos repellis: saltẽ nob bñdic. tunc xp̄s dicet. Que ꝓcedũt de labijs meis nõ facio irrita. s; maledicti sitis. Quo audito dicent. Si nobis maledicis saltez nobis cõpassiõe mouearis ⁊ mitte in lacũ ɔsolatiuũ. respõdebit xp̄s. in ignem q̄ vos deuoret. At illi. Si nos mittis in tormẽtũ ignis saltẽ pone terminũ tormẽtoꝝ. r̄ndebit eternũ. Tunc dicẽt. saltẽ da nob dñm cõpassiuũ. r̄ndebit. diabol⁹ sit vr̄ dñs cui fuiuistis s̄m volũtatẽ. O lachrymosa sñia. O penosa colligatio p quã luctus sine fine: mors sine morte. ¶

Quarto executio general' iudicij erit terribil' rõne ɔclusiõis. Tũc eñ vt dicit Gre. ĩ moral. expõnẽs illd̄ dictũ. Cũctis vidẽtib; p̄cipitabit̃. O q̄le spectaculũ illd̄ erit: qñ illa bestia. s. lucifer cũ toto suo exercitu p̄cipitabit̃ in ignẽ eternũ. q; statim post iudicis sñias ignis ɔflagratõis iussu iudicis flatu poteti ⁊ rapido sil' inuoluẽs reprobos cũ mũdi fecib; ⁊ fauill' scindet̃ terra sub pedib; eorũ. ⁊ p̄cipitabũt ĩ ꝓfundũ ĩferni. ⁊ desup ĩmũdicia ⁊ cineres mõi corã oibus electis ex dei sñia ɔcludet ibidẽ eos perpetue ibi mãsuros. Et mox mũd⁹ inouabit̃ ⁊ ĩ formã pulcriorem redibit. O de⁹ etne q̄d illis ꝓfuit supbia: ipoꝝ breuis leticia quã tanta subseq̄nt̃ supplicia eterna. His sic pactis xp̄s dñs reuertet̃ ad suã patriã añ oẽs hoĩes tã q; pastor añ oues. ⁊ oues. i. fideles nominatim vocat ad pascua vite eterne. Tũc sctũs Michael archãgel⁹ portabit crucẽ tãq; vexillũ: ⁊ vn⁹ angel⁹ colũnã. ali⁹ flagellũ. terci⁹ spineã coronã ⁊c̄. Sicq; oẽs electi ĩ celũ empyreũ cũ angel' euolabũt vbi xp̄s dñs se ciget ⁊ faciet eos discũbere ĩ choris angeloꝝ s̄m ipoꝝ merita ⁊ trãsiẽs ministrabit ill' pascua etne vite. i. clarã diuitatis suevisiõe; Qui incipiũt epulari gaudere ⁊ exultare et cãtare cãticũ nouũ. Ad qd̄ nos pducat xp̄s fili⁹ dei viui q̄ regnat cũ eod deo p̄re et spũsancto ĩ secl'a secloꝝ amẽ

De eadem dominica
Sermo tercius

e **Runt signa** in sole ⁊ luna ⁊ stell'. ⁊ in terris p̄ssura gẽtiũ p̄ ɔfusiõe sonit⁹ maris ⁊ fluctuũ. Lu. xxi. c. ⁊ ĩ euãgelio

Uerba pij saluatoris nr̄i iesu xp̄i futura mala p̄dicẽtis ⁊ de suo finali iudicio certificãtis. qd̄ q̄dẽ q; t̃ribile fiet d̄clarat̃ p ipm oim ɔditorẽ ĩ hodierno euãgelio dicẽtẽ. Erũt sig̃ in sole ⁊c̄. Un̄ tria dicũt̃ dei altissimi iudicia t̃ribilia. s.

Primũ ɔ supbiã ĩ angelos rebelles
Scd̄m ɔ luxuriã ĩ hoĩes d̄testabiles
Terciũ ɔ auariciã in oẽs crudeles

D Primũ iudiciũ dei terribile dr̄ fa
ctũ ꝯ pctm̄ ſupbie in angelos rebelles
diuīe maieſtati nolētes ſubdere ſe ſuo
creatori. ſed ſpū ſupbo ſui iurꝭ eſſe. Jō
diuina maieſtas aduerſus eos irata
deiecit illos terribilr̄. de qb̄ Apoc. xij.
dr̄. Factũ eſt p̄liũ magnũ in celo. Mi/
chael ꝛ angeli ei⁹ p̄liabanť cũ dracone
id eſt lucipero. ꝛ draco pugnabat ꝛ an
geli ei⁹: et nō p̄ualuerũt neqꝫ inuēt⁹ eſt
loc⁹ eoꝝ ampli⁹ ī celo. ꝛ piect⁹ eſt dra/
co ille magn⁹ ſerpēs antiqu⁹ q̇ vocať
diabol⁹ ꝛ ſathanas q̇ ſeducit vniuer/
ſum orbē. ꝛ piect⁹ eſt in ťrā. ꝛ angeli ei⁹
miſſi ſunt cum eo. Et pauloante ait ꝙ
draco ille cauda ſua trahebat ťciā ptē
ſtellaꝝ. i. angeloꝝ celi. Et. ij. Pe. ij. Si
eñ de⁹ angel̄ peccãtib̄ nō pepcit ſꝫ ru/
dentib̄. i. funib̄ īferni detractos in tar
tarũ tradidit cruciãdos in iudiciuꝫ. et
ſequiť infra. Magis eos q̇ poſt carnē
in imũdicie ꝯcupia ambulãt. Se/
cũdũ deniqꝫ iudiciũ factũ ē ꝯtra luxu
riã in hoīes. de q̊ Gen. vj. ſcp̄tũ eſt. Ui/
dens de⁹ ꝙ multa malicia hoīm eſſꝫ in
terra. ꝛ cũcta cogitatio cordis ītēta eēt
ad malũ oī tpe: penituit eũ ꝙ hoīeꝫ fe/
ciſſet in ťra. ꝛ ſequiť. Induxit diluuiũ
ad delendã oēm carnē. de qb̄ octo ho/
mines ſaluati fuerunt. vt dr̄. j. Pe. iij.
Qui īcreduli fuerũt qñ expectabãt dei
patientiã cētũ viginti annis cũ fabrica
reť arca Noe in q̄ pauci. i. octo aīe ſal
ue facte ſunt. Terciũ ṽo iudiciũ fiē/
dũ erit ꝯ auariciã ī oēs crudeles. iuxta
illud Eccẽs. xij. Cuncta q̄ fiũt adducet
de⁹ in iudiciũ ꝓ oī errato ſiue bonũ ſi/
ue malũ ſit. Et. j. Cor. v. Oēs nos ma
nifeſtari opꝫ ãn tribunal xp̄i vt refe/
rat vnuſquiſqꝫ ꝓpria corpis ꝓut geſſit
ſiue bonũ ſiue malũ. ꝛ ideo primũ fuit
iudiciũ terribile. qꝛ multi ad dãnationē
corruerũt. Secundũ ṽo fuit terribili⁹
qꝛ oēs p̄ter octo hoīes mortui fuerunt

Terciũ aũt erit terribiliſſimũ. qꝛ nul/
lus ſe ab eo cauere poťit. de q̊ terribili
iudicio xp̄s dñs dicit. Erũt ſigna in ſo
le luna ꝛ ſtellis ꝛc̄. Unď in h̄ euãgelio
duo ſpēaliter inſinuanť documēta xp̄i
grã declaranda. ſcꝫ
Primũ creaturaꝝ terribil̄ imuta/
tio. ibi. Erũt ſigna in ſole ꝛc̄.
Scd̄m iudicis mirabilis manife/
ſtatio. ibi. Tũc videbũt filiũ ꝛc̄.
Primũ documētũ ex p̄nti euan
lio declarandũ dixi ꝙ inſinuať crea
raꝝ terribil̄ imutatio. cũ dr̄. erũt ſig̃ in
ſole ꝛ luna ꝛc̄. P Ubi ꝑ ordinem
ſeptē p̄cipua ſig̃ explicat ſaluator. ſcꝫ
Primum in ſole.
Secundũ in luna.
Tercium in ſtellis.
Quartum in terris.
Quintũ in aquis.
Sextum in hominib̄
Septimũ in angelis.
Primũ itaqꝫ ſignũ xp̄s de⁹ nr̄ ſuũ ad
uētũ ad iudiciũ p̄cedēs dic̄ fiēdũ ī ſole.
ꝛ q̄le ſit illď ſignũ declarat Mat. xxiiij.
di. Sol obſcurabiť. ꝛ Apoca. vj. Sol
fact⁹ ē niger vt ſacc⁹ cilicin⁹. Dic̄ tñ Ly
ra ſup Mat. xxiiij. ꝙ ſol ñ obſcurabiť
ꝑ p̄uatōeꝫ ſui lumīs cũ ſit ei cōnatura
lis. corpa aũt celeſtia tũc mãebũt ī ſua
naťa ītegra. ſꝫ iſta obſcuritas erit reſpe
ctu nr̄i ꝑ inťpoſitōꝫ alicui⁹ corpis opa
ci quēadmodũ fit ī eclypſi. Sic ei p̄re/
familias moriēte tota familia ei⁹ īdui
tur nigro. ita tũc hoīe deficiēte q̊ ad vi/
tã iſtã tpalē ſol lumīe ſuo minueť nob̄
ſubtrahēdo ꝯſuetã lucē q̄ſi ipi ꝯpatieſ
doleat. Scd̄m ſignũ ſui aduēt⁹ ad
iudiciũ xp̄s p̄dixit fiēdũ ī lũa. ꝛ qď ſig/
nũ iſtud ſit exp̄miť Joel. ij. vbi dr̄. Lu
na ꝯuerteť ī ſãguinē anteqꝫ vēiat dies
dñi magn⁹ ꝛ horribil̄. ꝛ Apoc. vj. dicit
Luna tota facta eſt ſic ſãguis. q̄ꝫtũ ad
lr̄aꝫ p̄t dici ꝙ lũa obſcurabiť. ꝛ qꝛ fm̄

aſtrologos eclypſis ſeu obſcuratio ſo
lis ⁊ lune nõ pt eſſe ſil'.ideo dicẽdũ ẽm
Tho.in.iiij.q᷑ vl' erit ħ diuerſis tpib᷒.
vl' ſi ſil' tũc dei ꝟtute ſupnatural'r. Ul'
ẽm Orig.ex fumo ignis eleuato ſurſũ
obtenebꝛabit̃ ſupioꝛ ps aeris circa lu
nã vt videat̃ tota ſanguinea ad ſignifi
cãdũ q᷑ eccl'ia q̃ p lunã ſignificat̃ reple
bit̃ tuc ſanguĩe.i. pctõ.qd̃ p ſanguinez
ſignificat̃. iuxta illud Oſee.iiij. San/
guis ſanguinẽ.i.pctm̃ tetigit. Hinc.ij.
Thim̃.iij. In nouiſſimis dieb᷒ inſta/
bunt tpa piculoſa.erunt hoĩes ſeipos
amãtes.cupidi.elati.ſuperbi.blaſphe
mi.parẽtib᷒ iobdiẽtes.ingti.ſceleſti. ſi/
ne affectõe.ſine pace.crimiatoꝛes.incõ
tinẽtes.imites.ſine benignitate.pdito
res.pterui.tumidi.voluptatũ amato
res mag' q̃z dei.habẽtes q̇dem ſpeciez
pietat' ꝟtutẽ ei⁹ abnegãtes. et hos de/
uita. Et ĩ alia epl'a ait. In nouiſſimis
tpib᷒ recedẽt q̇dã a fide attẽdẽtes ſpiri/
tib᷒ erroꝛis ⁊ doctris demonioꝝ. Cer/
te ml'ta videm⁹ de iſtis fieri nr̃is tpib᷒.
ideo ꝓpinquũ videt̃ eẽ iudiciũ. Ter
ciũ ſignum aduẽtus xp̃i ad iudicium
erit in ſtell'.⁊ q̃ ſint illa ſig̃ dicit ipemet
xp̃s Math.xxiiij.di. Et ſtelle cadẽt de
celo. Sup q̃ dicit Oꝛige.q᷑ ſtelle nõ ca/
dent realit̃ qꝛ hoc eſt ĩpoſſibile. ex q̃ ſtel
la ẽ maioꝛ tota t̃ra.⁊ ſi caderet totã ter
rã occuparet ⁊ ĩtficeret oĩa viuẽtia ſup
terrã.ſed cadẽt q̃ ad apparentiã.qꝛ tũc
erũt exalatões ignite. Nã ſol caloꝛe ſuo
et ꝟtute radioꝝ ĩ die attrahit groſſas
matias ſurſuz q̃ in nocte incẽdunt̃ ab
igne ⁊ ita cadũt ſup t̃rã vt vulgi dicãt
ſtellas cadere. Tũc ꝟo tpis ml'tiplica
bunt̃ vt nõ ſolũ ĩ nocte ſed etiã ĩ die fre
q̃nt̃ videant̃ ad t̃roꝛẽ h oĩm ad ſignifi/
candũ q᷑ doctores ⁊ p̃dicatores multi
tũc cadẽt a vera fide q̇ p ſtellas ſignifi/
cant̃.iuxta illõ Dañ.xij. Qui ad iuſti/
ciã erudiũt plimos q̃ſi ſtelle ĩ ppetuas

eternitates. Tũc eñi iplebit̃ illa ꝓphetia
Eſaie.iiij.c. Appꝛhẽdẽt ſeptẽ ml'ieres.i.
eccl'ie virũ vnũ.i.epm q̇ anulo ſubar/
rat eccl'iaz: idõ fert anulũ. dicẽtes. panẽ
nr̃m comedem⁹.i.cibũ ꝟbi dei nõ an/
nũcies.⁊ veſtimẽt' nr̃is opiemur.i. exẽ
pla tua non ſeq̇mur.tm̃ vt nomẽ tuũ
inuocet̃ ſup nos admĩſtrãdo.ſ. ſacra/
mẽta eccl'iaſtica in tanta neceſſitate.

Quartũ ſignũ a xp̃o ſui aduẽt⁹ p̃di/
ctũ erit ĩ terr' di. Et in t̃r' p̃ſſura gẽtiũ
Qualis aũt ſit hec p̃ſſura ipe ſaluatoꝛ
Mat.xxiiij.declarat di. Cõſurget gẽs
in gẽtẽ ⁊ regnũ in regnũ ⁊c.⁊ Luce.xxj.
Surget gẽs ĩ gentẽ ⁊ regnũ aduerſus
regnũ: ⁊ t̃remot⁹ magni erũt p loca et
peſtilẽtie ⁊ fames terroꝛeſq̃z de celo ⁊ ſi
gna magna erũt. Quãuis eñi pugne
terremot⁹ ⁊ hmõi a p̃ncipio gener' hu/
mani diuerſis tpib᷒ fuerint.tñ ꝓpe finẽ
mundi mag' iualeſcẽt. Hec etiã longe
añ p̃dixit Azarias ꝓpheta occurẽs aza
regi iuda reuertẽti a p̃lio cũ magna vi
ctoꝛia di.ij. Paral'.xv. Dñs vobiſcuz
qꝛ fuiſt' cũ eo.ſi q̃ſierit' eũ inuenietis.
ſi aũt dereliq̃ritis eum derelinq̃t vos.
Tranſibũt aũt ml'ti dies in iſrl' abſq̃z
deo vero: abſq̃z ſacerdote: abſq̃z docto
re: abſq̃z lege.cũq̃z reuerſi fuerint ĩ an/
guſtia ſua ad dñm deuz iſrl' ⁊ q̃ſierint
eum inuenient. In illo tpe nõ erit pax
egrediendi et ingrediendi. ſed terroꝛes
vndiq̃z in cũct' habitatoꝛib᷒ terraruz.
pugnabit eñi gẽs ꝯ gentẽ ⁊ ciuitas cõ/
tra ciuitatẽ.qꝛ dñs cõturbabit eos oĩ
anguſtia. Hmõi aũt ꝑturbatiõis rõ/
nem dic̃ Greg.ĩ omel'.di. Quia in cun
ct' deliq̇m⁹ ĩ cũct' ferimur.⁊ ĩfra. Oia
nanq̃z q̃ ad vſũ vite accepim⁹ ad vſuz
cõuertim⁹ culpe.ſed cũcta q̃ ad vſum
prauitat' ĩflexim⁹ ad vſum nob̃ ꝟtunt
tur vltionis.tranq̇llitatẽ q̇ppe hũane
pac' ad vſum ꝯuertim⁹ vane ſecurita
tis. pegrinationẽ terre ꝓ inhabitatiõe

dilexim⁹ p̄rie. ſaluté corpoꝝ in vſuꜫ re/degim⁹ vicioꝝ. vbertatꜫ abūdantiam nō ad neceſſitaté carnis ſꜫ ad pûerſitaté intorſi⁹ voluptatꜫ. Ipſa ſerena blā/diméta aerꜫ ad amoré nob ſeruire coe/gim⁹ terrene dilectōis. Jure igit̃ reſtat vt ſimul nos oīa feriant: q ſil oīa vicijs nr̄is ſubiecta fuiebāt. vt q̄t p̄us i mū/do incolumes habuim⁹ gaudia: tot ō ipſis poſtmodū cogamur ſentire tor/méta. Quītū ſignū aduēt⁹ xp̄i ad iu/diciū erit in aq̄s: cū dic. Pre ꝯfuſione ſonit⁹ marꜫ ꝛ fluctuū. ſm em̄ b. Greg. noua ꝛ iaudita marꜫ fluctuū ꝑturbatio erit. Et dic Lyra ſup. xxj. ca. Lu. ꝙ refert Hiero. legiſſe in annalibꝫ iudeorū ꝙ q̄ndecim diebꝫ q̄ndecim ſig̃ p̄ce/dent iudiciū Prima die eriget ſe mare xl. cubitꜫ ſup altitudiné montiū ſtans in loco ſuo q̄ſi murus. Sc̄da die tan/tū deſcendet ꝙ vix videri poterit. Ter/cia die marine belue appentes ſup vndas dabūt rugit⁹ vſqꜫ ad celū. Quar/ta ardebit mare ꝛ aq̄ ei⁹. Quinta arbores ꝛ herbe dabūt roré ſanguineum. ꝛ ſm alios etiā oīa volatilia celi congregabunt̃ in cāpis non guſtātia neqꜫ bibentia. ſed formidātia vltimū interitū Sexta fulmīa ignea ſurgēt ab occaſu ſolis vſqꜫ ad ortū eius. Septima lapides ad inuicé collident̃ et i q̄tuor ꝑtes ſcindent̃. Octaua fiet tremot⁹ genera/lis adeo magn⁹ ꝙ nullus hō vel aīal ſtare poterit. ſed in terraꜫ cadet. Nona eq̄bit̃ terra ꝛ mōtes oēs ꝛ colles i pul/uerem redigent̃. Decima exibūt hoīes de cauernis q̄ſi amentes nec mutuo ſibi loq̄ poterūt. Undecia oſſa mortuorū ſalient de ſepulcris aptꜫ monumé/tis cūctꜫ. Duodecima cadēt ſtelle de ce/lo. modo tn̄ q̄ dictū eſt. Terciadecima morient̃ viuentes vt reſurgāt cū mor/tuis. Quartadecima ardebit celum et terra. Quītadecima die reſurgēt mortui ad iudiciuꜫ. De his tn̄ ſignis dicit Lyra ꝙ in annalibꝫ hebreoꝝ in q̄bus hec inuenit Hiero. licet ſint mlta vera tn̄ ſunt ibi mlta falſa admixta. Et ideo de veritate ꝛ falſitate iſtoꝝ relinq̄ iudicio maioꝝ. Sextū ſignū aduēt⁹ xp̄i erit in hoībꝫ. qꜫ p̄dixit ſic. Areſcētibus hoībꝫ p̄ timore ꝛ expectatione q̄ ſupue niet vniuerſo orbi. Areſcere dicunt̃ homines p̄ timore ꝛ tribulatiōe. qꜫ tā co/meſtio q̄ꝫ bibitio et pauſatio inſipida erit eis. ſed ꝛ ſomn⁹ fugiet ab eis dicētibus. Statim moriemur: ſtatim pibi/mus. nō em̄ placebit agricultura. nō deniqꜫ negociatio: quos ſic occupabit mortꜫ cogitatio. Septimū ſignū p̄/cedens aduentū xp̄i ad iudiciū erit in angelis. qꜫ d̄r. Et ꝟtutes celoꝝ moue/bunt̃. ſm Tho. in. iiij. mouent̃ angeli q̄ dicunt̃ ꝟtutes ad facienda miracu/la. qđ forte erit poſt morté antixp̄i. qn̄ iudei videntes ſe deceptos conuertent̃ ad xp̄m ꝛ fiet vnū ouile ꝛ vnus paſtor Joh. x. qđ p̄dixerat Ps. di. Cōuertent̃ ad veſperā. i. in fine mūdi. Cui ꝯſonat euāgeliū dicens. Uidete ficulneā ꝛ oēs arbores cum ꝑducūt ex ſe fruct⁹ ſcitis qm̄ ꝓpe eſt eſtas. Ficulnea eſt plebs iudaica q̄ in patribꝫ ꝑduxerat fruct⁹ bo/nos. ſed tpe xp̄i habebāt tm̄ folia. Un̄ chriſtus ad hoc deſignandū cum in q̄/dam ficulnea q̄reret fructū ꝛ nō inue/niret niſi folia: maledixit ei ꝛ continuo aruit. Eſt igit̃ ſenſus. Cum videritis plebé iudeoꝝ totaliter ꝯuerſum ꝛ ali/as natiōes: ſcitote qm̄ ꝓpe eſt eſtas fu/turi iudicij. in qua q̄ ſeminauit bona metet bona. qui ꝟo mala metet mala Igitur chariſſimi nūc eſt tp̄s ſeminā/di bona ꝛc. Unde Hierony. ad Euſtochiū. Expectetꜫ magnū ꝛ terribilé iudicij dié. diem vicꜫ ire. dieꜫ calamitatꜫ et miſerie. vbi celū ſimul pauebit cuꜫ terra. celoꝝ oēs mouebunt̃ virtutes. tre/

mẽtes erũt angeli cũ ſctis. tũc ſingulo
rũ vite diſcutient᷑. diſcrimina ⁊ merita
apparebũt. ſemꝑ illa tuba terribil' ve/
ſtris obſtrepat in auribꝫ: ſurgite mor/
tui venite ad iudiciũ. O q̃ꝫ felix. O q̃ꝫ
btã aĩa q̃ ad illud ſe ſꝑ ꝑparat. Se/
cundũ q̃ꝫ documẽtũ ex euãgelio decla
rãdũ inſinuat᷑ iudicꝭ apparitio mira/
bilis: cũ dr̄. Tũc videbũt filiũ hoĩs ve
nientẽ in nube cũ ꝑtãte magna ⁊ maie
ſtate. veniet q̃ppe cum ꝑtãte mag̃ ad ex
pellendũ inimicos de hoc mũdo q̃ pri
us venerat cũ humilitate ad reuocan
dũ de pctõ. Unde circa iudiciũ huius
iudicis iuſti tria notem⁹. ſcꝫ

Primũ ipm iudiciũ precedentia.
Scõm ipm iudiciũ cõcomitãtia.
Terciũ ipm iudiciũ ſequentia.

Primo itaqꝫ circa iuſti iudicꝭ iudiciũ
notem⁹ ipm iudiciũ p̄cedentia q̄d p̄ce
dent m̃lta ſicut ex ſacris colligim⁹ elo
quijs q̃ ſpecialiter erũt q̃tuor. ſ.

Primo mirabil' ignis cõflagratio.
Scdo ſaluatoris diuinalis p̄ceptio.
Tercio iudicꝭ v̄tualis apparitio.
Quarto oĩm terribilis citatio.

O Primo ſiqdẽ precedet iudiciũ ge
neralis ignis mirabilis conflagratio
De q̃ pſ. Ignis añ ipm p̄cedet ⁊ inflã
mabit in circũitu inimicos ei⁹. Et Pe
trus. ij. Pet. iij. Ueniet dies dñi vt fur
in quo celi magno impetu trãſibũt ele
menta aũt calore ſoluent᷑. Hinc etiam
pſ. In principio dñe terrã fundaſti et
opa manuũ tuarꝫ ſunt celi. Ipſi ꝑibũt
tu aũt ꝑmanebis ⁊ oẽs ſicut veſtimen
tum veteraſcẽt. et ſicut opertoriũ muta/
bis eos. Et Lu. xxj. Celũ ⁊ terra tranſi
bunt. quod intelligendũ eſt ſane. Non
eñ ꝑibit celum aereũ aut aq̃ vel terra
q̃tum ad ſubſtantiã: ita q͏ nihil ſit. qꝛ
dr̄ Eccl. j. Terra aũt in eternum ſtat.
Sed ideo dicunt᷑ perire. quia mũdus
aliq̃ modo ꝓpter hoĩeꝫ fact⁹ eſt. ⁊ hõ ꝓ/
pter peccatũ deterioratus. et inde etiaꝫ
mundus. ſed qꝛ homo ꝑ xp̄m glorifi/
cabit᷑ ergo ⁊ mũdus ſpeciẽ ⁊ formã ex/
teriorẽ mutabit in pulcriorẽ. Iuxta il/
lud. j. Chor. vij. Preterit figura hui⁹
mundi. Unde iſte ignis incẽdet totum
mundũ. puta aerẽ aquã terrã ⁊ oĩa vi
uentia occidet. aurꝫ argentũ ⁊ oĩa me/
talla ꝯflabit. veſtes ⁊ victualia in pul
uerẽ rediget. ꝓpter que multi pierũt. O
quãtus tũc erit fragor qñ magni mõ/
tes corruent et petre ſcindent᷑. O q̃nt⁹
vlulat⁹ qñ flãma vorax oĩa circũuol/
uet. O quantus terror demonũ q̃s af
fliget ille ignis. qꝛ purgandos purga/
bit. damnãdos cruciabit. elemẽta ſub
tiliabit. ⁊ groſſitiem in cinerẽ reſoluet.
ita vt nullũ lignum: nullũ ferrũ: nul/
lum quid tale inſtrumẽtũ remanebit
in terra. O deus glorioſe q̃ꝫ metuendã
viam tranſire debemus et pene null⁹
noſtrꝫ vt deberet recogitat. ſed obliui/
oni dati ſumus tanq̃ꝫ mortui a corde

Scõm q̄d p̄cedet generale iudiciũ
erit ſaluatoris diuinalis p̄ceptio. Nã
dum ſic totus mũdus mirabiliter ar
debit tunc xp̄us deus noſter precipiet
Michaeli archãgelo cũ ſuis angelis
dicens. Ite recolligite oẽs cineres cor/
porꝫ ⁊ diſponite ſuꝑ eorꝫ ſepulcra. De/
inde ite ⁊ ꝯuocate oẽs aĩas de purga/
torio ⁊ de inferno cũ maximo clamo/
re tubarꝫ. ſed ⁊ ite ⁊ vos de celo aĩe bea
te vnaqueqꝫ ad cineres ſui corpis. Et
cum hoc archangelus Michael terri
bili ſonitu tube cum ſibi ſubiectꝭ ange
lis ꝑfecerit ⁊ totum clãgore cõmouerit
mundũ. tunc chriſt⁹ iubebit angel' ce/
lũ voluẽtibꝫ vt ceſſent. ⁊ mox motu ce/
li ceſſante: ait chriſtus tali voce virtua
li. Surgite mortui. Et ſtatim vnuſqſ
qꝫ ſtabit ſuper pedes ſuos in diuerſis
partibus mũdi in igne. ſed electos nõ
ledet ſicut in noſtro igne palea in fa/

nullā ꝟtiſ in quo aurꝫ rutilat. De oīb⁊
his loquunſ ſcp̄ture ſacre. xp̄us dixit
Joh. v. Omnes q̄ ī monumētis ſūt au
dient vocē filij dei ⁊ qui audierint viuēt
Et Math. xxiiij. Et mittet angelos ſu
os cum tuba ⁊ voce magna ⁊ cōgre-
gabūt electos eius a quattuor ventis
a ſūmis celorū vſqꝫ ad termios eorū.
Et. j. Theſ. iiij. Hec enim vobis dici-
mus ſcꝫ de modo future reſurrectiōis
ſm Lyrā. ſicut reuelauit nob dn̄s: q̄a
nos q̄ viuim⁹ q̄ reſidui ſum⁹ in h mū
do a p̄rib⁊ defūctis nō p̄ueniem⁹ eos
in reſurrectōe futura q̄ dormierūt citi⁹
illis reſurgēdo. q̄r reſurrectio fiet ꝟtu-
te diuīa que opaſ in inſtāti qm̄ ip̄e dn̄ſ
ieſus ī iuſſu dī. Surgite mortui ad iu
diciū. ⁊ in voce archāgeli. ſ. michaelis
q̄ eſt p̄nceps eccl'ie. ſub quo intelligūſ
alij angeli qui miniſteriū adhibebunt
in recolligendo cineres. et magnuꝫ ſo
nū faciēt tanq̄ꝫ iudicij p̄cones ⁊ tuba
dei. Jſta tuba nō eſt aliud q̄ꝫ vox p̄di-
cta que dicīſ tuba ꝑpter ſilītudinē tu-
be materialis veteris teſtamēti qua fi
ebat vocatio ad conciliuꝫ ⁊ p̄patio ad
bellū ⁊ inuitatio ad feſtū: q̄r tūc om̄es
congregabunſ in iudicio. et armabiſ
creatura in vltionē inimicoꝝ ⁊ iuſti in
uitabunſ ad feſtū angeloꝝ. Et hoc eti
am inſinuat ap̄l's. j. Chorꝫ. xv. Om̄es
q̄dem reſurgem⁹ ſed nō om̄es immu
tabimur in momēto in ictu oculi ī no
uiſſima tuba. Und̄ Chryſ. ſup Mat.
Magna eſt vox illa cui oīa obediunt
elemēta. q̄ petras ſcindet. īferos apiet.
vincula mortis dirūpet. ⁊ de ꝓfundis
abyſſi aīas corp̄ib⁊ liberas aſſignabit
Hec ille. Et Hieron. Siue comedā ſi
ue bibam ſiue aliq̄d aliud op̄is faciā
ſemꝑ videſ mihi illa vox aurib⁊ inſo-
nare. ſurgite mortui venite ad iudiciū

R Terciū quod p̄cedet generale
iudiciū eſt iudicis virtualis apparitio
cum em̄ mortui om̄es reſurrexiſſent:
tūc rex glie chriſtus ſimul cū oīb⁊ ſuis
angelis celeſtib⁊ exercitib⁊ icipiet veni
re an̄ ſe faciens deferri inſignia ſue paſ
ſionis. Unus nāqꝫ angelus portabit
ſanctā crucē ſplendidiſſimā. alius cla-
uos. tercius columnā. quart⁹ funes.
quintus flagella. ſextus ſpineā coronā
ſeptimus ſpongiā ⁊ arundinē. Juxta
illud Math. xxiiij. Et tunc apparebit
ſignū filij hominis in celo. Et ip̄e ī glo
rioſo corp̄e cū nubib⁊ celi paulatī de-
ſcendet. Unde ſubdiſ. Uidebūt filiuꝫ
hominis venientē in nubib⁊ celi cum
virtute magna et maieſtate. ⁊ ſtabit in
eminēti loco in aere ſupra vallē Joſa-
phat. Quartū quod p̄cedet genera-
le iudiciū erit omniū terribilis citatio
Tunc nanqꝫ p̄cipiet angelis vt ſine di
latione citēt om̄es tā bonos q̄ꝫ malos
ad audiendū accuſatōem ⁊ ſentētiatio
nem. Et hoc eſt qđ diciſ Math. xxv.
Tūc ſedebit ſup ſedem maieſtatis ſue
⁊ congregabunſ an̄ eū oēs gētes. Hic
Gre. ī omel'. ſic ait. Jn extremo iudicij
die cū aptis celis: miſtrantib⁊ angelis
ꝯſedentib⁊ ap̄l'is in ſede maieſtatis ſue
apparuerit chriſt⁹. om̄es hūc electi pa
riter ⁊ reprobi videbūt vt ⁊ iuſti đ mu
nere retributōis ſine fide gaudeāt: ⁊ in
iuſti de vltōe iudicij et ſupplicij in ꝑpe
tuū gemāt. hec ille. O q̄nt⁹ timor miſe
ris. O q̄t⁹ meror dānādis

S Scđo notemus iudiciū generale ꝯcomitantia.
⁊ erunt quattuor. ſcꝫ.

Primū ab inuicē ſepatio
Scđm reproboꝝ accuſatio
Terciū iudicis exprobratio
Quartū finalis ſententiatio

S Primū itaqꝫ qđ iudiciū genera-
le ꝯcomitabiſ erit electoꝝ ⁊ reproborū
ad inuicē ſeparatio. p̄cipiet etem̄ chri-
ſtus dn̄s q̄ in omnib⁊ latibulis p̄qui
rant omnes ⁊ diuidāt bonos a malis

⁊ hoc erit q̄d dr̄ Math. xxv. Et ſepabit
eos ab inuicē ſic ſegregat paſtor oues
ab hedis. ⁊ ſtatuet oues q̄dē a dextris
hedos aūt a ſiniſtris. O q̄ꝫ amara erit
ſepatio patrꝭ a filio ⁊ matrꝭ a filia quā
genuit: fratrꝭ a fratre: amici ab amico
quos de cetero nunq̄ꝫ videbūt dānati.
O amaritudo amariſſima. In vna
acie erūt ſupbi ſub vexillo luciperi. In
ſecunda auari ſub vexillo mammone
In tercia luxurioſi ſub vexillo aſmo-
dei. In q̄rta iracūdi: homicide: odioſi
ſub vexillo leuiathan. In q̄nta guloſi
ſub vexillo beelzebub. In ſexta inuidi
ſub vexillo ſathane. In ſeptīa accidio-
ſi ſub vexillo behemoth. Et hoc eſt q̄d
dixit xp̄s Math. xiij. de zyzania. Tūc
dicā tpe meſſis meſſoribꝫ: colligite pri
mū zyzania et alligate ea in faſciculos
ad cōburendū. Et ſilr̄ iuſti ab angelis
rapient̄ i aera in diuerſis turmis. iux-
ta illō .j. Theſ. iiij. Rapiemur obuiā
xp̄o in aera ⁊ ſic ſp̄ cū dn̄o erim⁹. Re-
probi vō remanebūt in terra. q̄r terre
na pl⁹ q̄ꝫ deū dilexerūt. Qui vidētes ſe
a bonis ſepatos alta voce incipiēt plā
gere. iuxta illud Math. xxiiij. Et tunc
plāgent oēs tribꝫ terre. i. in terra exiſtē-
tes. Vn̄ Chryſ. Plangēt iudei q̄ xp̄m
crucifixerūt. plangent gentiles q̄ idola
adorauerūt. plāgēt mali xp̄iani q̄ mū-
dū ⁊ ea q̄ in mūdo ſūt plus q̄ꝫ deū ama
uerūt: carnē pl⁹ q̄ꝫ aīaꝫ. pecuniā pl⁹ q̄ꝫ
iuſticiā: iniq̄tatē pl⁹ q̄ꝫ v̄tuteꝫ. plāgent
culpā quā cōmiſerūt. bona q̄ omiſert.
ſtulticiā quā nō correxerūt. glīaꝫ quā
amiſerūt. penā quā incurrerūt. plāgēt
inq̄ā q̄r nulla erit eis v̄t⁹ ad redeūdū
facultas ad fugiendū. loc⁹ ad penitē-
dū. tēpus ad ſatiſfaciendū. nulla iudi
cis miſcd̄ia ad ſubueniendū. Tūc q̄p
pe aderit illa dies quā Sophonias c.
j. dixit. Dies illa dies tribulatōis ⁊ an
guſtie dies calamitatꝭ ⁊ miſerie, p̄pea
dicit Job. xiiij. Quis mihi h̄ tribuat vt
in inferno ptegas me ⁊ abſcondas me
donec ptrāſeat furor tu⁹. ⁊ p̄s. Tu ter
ribilis es ⁊ q̄s reſiſtet tibi extūc ira tua
ꝛc̄. Scd̄m q̄d iudiciū generale ꝯco-
mitabit̄ erit reproboꝝ accuſatio. tunc
nanq̄ꝫ illumiabit abſcōdita cordiū: q̄r
p̄dixit Math. x. Nihil occultū q̄d non
ſciat̄. accuſabūt angeli ⁊ demōes corā
q̄bus peccauerūt impij. imo celū ⁊ t̄ra
⁊ p̄pria ꝯſcia. Bern̄. Dū p̄ſentaberꝭ an̄
tremendū iudicē accuſaberꝭ de multꝭ
⁊ magnis offenſis nō vno vel paucis
ſꝫ innūeris crimibꝫ: nō paruis ſꝫ iīnēſ
nō dubijs ſꝫ certis. Vn̄ etiā Hierony.
Quid facies pctōr cū ꝯ te ꝯſcia p̄pria
loq̄t̄. ſcptura fatebit̄. accuſabūt te elem
ta. armabit̄ ꝯtra te oīs creatura. crux
xp̄i ꝯ te orabit. xp̄s p vulnera ſua ꝯtra
te alligabit. quid igit̄ r̄ndebis certe ob
muteſces. p̄s. Muta fiant labia dolo
ſa. Tercium q̄d iudiciū ꝯcomi-
tabit̄ erit iudicis exprobratio. p⁹ tātaꝫ
em̄ accuſatōnem ⁊ atteſtatiōnē miſeri
amaricati. pudore pleni exclamabunt
alta voce ad dei miſicordiā ⁊ xp̄i picta
tem ⁊ ad glīoſe v̄ginis interceſſioneꝫ.
ac ſanctoꝝ ſuffragia dī. O infinite mi
ſericordie deus. O clemēs xp̄e ne dene
ges nob orām⁹ miſeris tuā maximaꝫ
charitatē q̄ oēs nos creaſti. bonis do-
taſti. hō fieri p nob voluiſti. predicaſti,
flagellat⁹ ⁊ ſpinis coronat⁹: mori vo-
luiſti ne tātus tu⁹ labor ſit caſſus mi-
ſerere miſerere miſerꝭ. tāta q̄ppe ē tua
miſcd̄ia q̄ ad vnicū gemitū remiſit et̄
nā penā: ⁊ ad modicā pn̄iaꝫ pene oibꝫ
tuis electꝭ. ꝯſpice oclo pietatꝭ vide nr̄m
īcēdiū quō corpe ⁊ aīa cruciamur. Sꝫ
⁊ o pia v̄go Maria petōꝝ aduocatrix
ora p nob. vos q̄ꝫ xp̄i amici intercedite
p nobis pditis. Tūc rex glīe cū iudici-
bus aſſeſſoribꝫ: puta aplīs ⁊ viris pfe
ctis certabit: potiſſime cū matre ſua.

Maria dicēs forte. O mr dulciſſima vides hanc mltitudinē copioſā in tra in flāma. audis ne clamorē eorū: qd faciā eis. Tunc rñdebit Maria. Jeſu dulciſſime fili iſti oēs ſunt tui et cū h mei inimici te ↄtēnētes: tuā bonitatē respuētes: tibi ſeruiētes pſecuti ſūt. ſz ꝛ nō īdurato corde nō ex tui amore ſed pene timore clamāt ad tuā miſcdiam quā nunqz merent̄. Silr̄ īterrogabit aplos martires ⁊c. q dicēt. Tranſiuit eſtas. finita eſt meſſis. pdicabam⁹ eis iſtā calamitatē. noſqz qſi mēdaces re/putauerūt. petebam⁹ p noīe tuo ꝛ ne/glexerūt. Et qꝛ tāte iuſticie es vt nullū bonū irremūeratū pmittas. g̃ iuſticia exigit vt etiā nullū malū īpunitū p/traſeas. Tūc angelus ex xp̄i iuſſu im/ponet eis ſilētiū dī. Tacete: ſilete: audi te volūtatē reg̃ gl̃ie iudic̄ oīm. Tunc xp̄s dicet elect̄ illd Mat. xxv. Uenite bn̄dicti pr̄is. vt patꝫ ī alio ſer. Deinde ꝟtet ſe ad ſiniſtrā ꝛ alta voce exprobra bit eis dicēs illud Aug. li. de ſimbolo. Ecce hoīem quē crucifixiſt̄. agſcite la/tus q̄d pupugiſt̄ qd ꝓp̄ vos aptū ē ꝛ ītrare noluiſt̄. videte q̄ redēpti eſtis p̄/cio mei ſanguīs. ꝛ tūc eleuabit man⁹. Et ꝑm Bern̄. dicet ill'. Ecce bethleē vbi nat⁹ ꝛ pānis vilibꝫ obuolut⁹ extiti. vbi in pſepio in medio bouis ꝛ aſini iacui ſup fenū reclinat⁹. et hierl'm in q flagel lat⁹: viliſſime eiect⁹: clamātibꝫ iudeis crucifige coronā ſpineā portās adiudi cat⁹ ſum morti. Ecce caluarie loc⁹ vbi crucifix⁹ fui. Ecce inſtrumēta mee paſſi onis qbꝫ tā dire cruciat⁹ fui. Ecce car/nē quā p vob aſſūpſi. Ecce cicatrices qs p vob ptuli. ꝛ ſilia dicet ꝑm Chryſ. ſic patꝫ ī alio ꝑmōe. Quartū deniqz q̄d iudiciū concomitabit̄ erit final' ſen tētiatio. Cui⁹ forma ē deſcp̄ta Math. xxv. vbi dr̄. Diſcedite a me ⁊c. Tūc cla mor maxim⁹ exaltabit̄ ex tanta amari tudine ſe excuſantiū. Quidā dicēt ſicut gentiles put Aug⁹. recitat i ꝑmōe d ad uētu. Neſciuim⁹ te dn̄m deū eſſe: te nō vidim⁹: nō miſiſti nob ꝓphas: nō dedi ſti p̄riarchas: exēpla ſctōꝝ nō legim⁹: in hūanitate tua in tra noſtra nō fui/ſti: veſtire nudū nullus mandauit: fu turū iudiciū nemo pdixit. g̃ iuſte dam nabis xp̄ianos liberādo nos. ꝛ hoc eſt q̄d pdixit chriſtus dn̄s Math. xij. di cēs. Uiri niniuite ſurgēt in iudicio cū generatione iſta ꝛ ↄdēnabūt eā. Demū xp̄iani dicēt illud Math. vij. Dn̄e nō/ne in noīe tuo ꝓphetauimus ꝛ ꝟtutes fecimus. qdam dicēt. ego tot dies ieiu naui. ego tantā elemoſynā feci. Poſtre mo iudei dicēt. Dn̄e in plateis noſtris docuiſti. ꝛ de genere noſtro carnē aſſū/pſiſti. miſerere igit̄ nobis. Et generali/ter oēs clamabūt. Dn̄e qn̄ vidimus te nudū ⁊c. Tunc ↄcludet eis dicēs illd Eſa. j. Cū multiplicaueri̇̄t orationem nō exaudiā vos. quia q ꝓcedunt de la bijs meis nō faciā irrita. O flendū dā nū. O dolendū piculū. Tūc incipient ſe ꝛ diabolū ꝛ deū maledicere. Ter/cio ip̄m iudiciū ſeqntia erūt: mors et/na: mūdi renouatio: ꝛ eterna btōꝝ glo ria. Ad quā pducat nos xp̄s p nobis paſſus q cum p̄re ꝛ ſp̄ūſctō viuit ꝛ re/gnat p immenſa ſeculoꝝ ſecula.

Dn̄ica ſcd̄a de aduentu xp̄i in carnē
Sermo iiij.

Tu es qui vē turus es an aliū expectam⁹ Math. xj. Hec ꝟba ītima/uit christo dn̄o Johes baptiſta de car cere herodis. q ideo erat incarceratus qꝛ arguebat eum de adulterio. qꝛ tule rat vxorem fratris ſui viuent̄ philip/pi. ꝛ ſic quaſi de aduentu. ſ. in carnem volēs certificare diſciplos ſuos miſit

eos ad ieſum di. Tu es q̄ ventur⁹ es ꝛc.
In q̄ q̄dē euāgelio tria tangunt. ſcʒ

Primo Johānis interrogatio
Scđo chriſti reſponſio.
Tercio Johis cōmendatio.

Primo igit̄ dixi ꝙ in euāgelio tangit̄
Johis interrogatio dicēt̄. Tu es q̄ ven
tur⁹ es ꝛc. De hac interrogatiōe dic̄ be
at⁹ Greg. ꝙ Johes dubitauit vtꝝ xp̄s
dn̄s ad infernū p̄ ſemetip̄m deſcēſur⁹
eſſet: q̄d ſcire voluit: vt etiā i lymbo pa
trib⁹ eum denunciaret: quē iā mundo
denūciauerat. ſed certe ip̄oſſibile videt̄
ꝙ Johes de h̄ dubitauerit q̄ adhuc in
vtero ſctificat⁹ ſpūſctō repletus fuit et
in colūbe ſpecie ſup xp̄m baptiſatū ſpi
ritūſctm̄ vidit ꝛ vocē p̄ris audiuit. Un̄
meli⁹ dic̄ Hylari⁹ ꝛ Chryſ. ꝙ Johes q̄
erat plus q̄ ꝓpha nō dubitauit ſed ſa
luti diſcipuloꝝ ꝯſuluit. ſciēs ſuā mor
tē vicinam eos ad xp̄m miſit vt ab ip̄o
inſtruerent̄. Nā iohānis diſcipuli tres
defect⁹ habebāt. Primo quia xp̄o erāt
inuidi ꝛ emuli p̄ magiſtro ſuo ip̄m in
diſcrete zelantes. quā inuidiā manife
ſtantes Joh. iij. dicebāt iohāni. Rab
bi q̄ erat trans iordanē cui teſtimoniū
p̄hibuiſti: hic baptiſat ꝛ oēs veniūt ad
eum. Ecce quō xp̄o diſcipuli iohis inui
debāt. Scđs defect⁹ iohānis diſcipu
loꝝ erat quia rudes ꝛ ignari erant ad
intelligendum: licet iohannes ſepi⁹ te
ſtimoniū p̄hibuerit de xp̄i ſublimita
te p̄dicando. ideo eos redarguēs dice
bat Joh. iij. Ipſi vos teſtimoniū p̄hi
bebitis ꝙ dixerim: ego non ſum chri
ſtus ſed miſſus ſum an̄ illū. q2 illum
oportet creſcere me aūt minui. Terci⁹
defectus erat quia aſſociabāt ſe phari
ſeis ꝛ ſic rep̄hendebāt xp̄m di. Math.
ix. Quare nos ꝛ pharisei ieiunam⁹: di
ſcipuli aūt tui nō ieiunāt. Un̄ ꝓpt̄ hos
defect⁹ miſit Johannes diſcipulos ad
ieſum. quia in chriſto erant tria cōmē
dabilia. ſcʒ Exempla ſancte vite: per q̄
inuidos edificabat. Uerba ſapientie:
p̄ que rudes docebat. Miracula glīe:
p̄ q̄ incredulos conuertebat. Scđo
tangit̄ xp̄i dn̄i reſpōſio di. Euntes re
nūciate iohanni que audiſt̄ ꝛ vidiſtis
ceci vident: claudi ambulant ꝛc. Nam
corā eis xp̄s mĺta miracula fecit. et ſic
eos confortās remiſit. Tercio in p̄
ſenti euāgelio tangit̄ Johānis cōmen
datio. Nullū em̄ hoiem ſaluator tam
magnifice cōmendauit ſicut Johānez
Nam diſcipulis abeūtib⁹ cepit dice
re ad turbas de iohanne di. Quid exi
ſtis videre in deſertū arundinez vento
agitatam. q. d. non talis eſt Johānes
ſicut arūdo q̄ ſi a vēto agitat̄ cito flecti
tur. ꝛ ſignificat hoīes iſtabiles quos ſi
laudis ventus tetigerit ſtatim extollū
tur. Si aūt detractiōis aura tetigerit
mox deijciunt̄ ꝛ ad cōuicia declinant.
Item cōmēdauit eū de auſteritate vi
te: de certitudine noticie. ꝛ breuiter ſub
didit. Inter natos mulieꝝ ꝛc. Dic̄ igit̄
Johannes. Tu es qui venturus es ꝛc.
Unde in preſenti ſermone de aduentu
chriſti in carnem tria notemus docu
menta ſalutaria. ſ.

Primo aduentus xp̄i rationem.
Scđo aduentus xp̄i p̄lōgationem
Tercio aduēt⁹ xp̄i fructificationē.

Primū dixi documentū ꝙ notemus
aduent⁹ xp̄i in carnē rationē. i. q̄re de⁹
voluit incarnari. Ad q̄d dicendū ꝙ cō
ueniens fuit filiū dei incarnari. imo ne
ceſſariū fuit ex oī p̄te. videlicet

Primo ex p̄te dei.
Scđo ex p̄te angeli.
Tercio ex p̄te hoīs lapſi.

U Primo em̄ cōueniens fuit filiuz
dei incarnari ex p̄te dei. Pro quo ſcien
dū ꝙ in conſiſtorio beatiſſime trinita
tis ab eterno fuit diffinitum vt deus
oſtenderet ſue bonitatis naturā. vt p̄o

ee potentiā: ſapientiā: miſcðiam ⁊ iuſti-
ciā. Primo oſtēdit ſuā potentiā: quia
creauit talem creaturā que eſſet ratio-
nalis: vt angelus ⁊ hō: vt ipſius dei bo-
nitatē ex ratōne naturali intelligeret ⁊
amaret. Et hoc eſt qd dicit magiſter in
ij. di. j. c. v. Credimus rerū creatarꝫ ce-
leſtiū vel terreſtriū viſibiliū vel inuiſi-
bilium nullam cauſam eſſe niſi boni-
tatem creatoris qui eſt vnus deꝰ verꝰ
cuius tāta eſt bonitas vt ſūme bonus
beatitudīs ſue quo eternaliter beatus
eſt alios velit eſſe participes quam vi-
dit ⁊ ꝯmunicare poſſe ⁊ oīno minui ñ
poſſe. Igitꝰ fecit deus creaturā rōnalē
vt ſummū bonū intelligeret intelligē-
do amaret. amando poſſideret: poſſi-
dendo frueretꝰ. Ad hoc ergo deus oſten-
dit ſuā magnā caritatē. Magne enim
dilectōis eſt ſignū ſi quis mittit ad ali-
quem ſeruū. maiꝰ ſi amicū. maximū
ſi filium. ſic deus pater oſtendit generi
humano miſericordiā ⁊ charitatē: qui
ꝓ homine filium ſuum miſit. Joh. iij.
Sic deus dilexit mundū vt vnigeni-
tum filiū daret vt oīs qui credit in
eū nō pereat. Sꝫ di. vtrū deus pater plꝰ
dilexit filiū ſuum ꝙ totū genꝰ hūanū.
Rñdet Bonauen. in. iij. diſt. xxxij. q. v.
ꝙ plꝰ dilexit xpm ꝙ totū genꝰ huma-
num. vt dicit Anſ. quia talis erat vi-
ta innocētis homīs chriſti ꝙ ꝑponde-
rabat toti mūdo. Nam ſicut vnū po-
mū ſanum ꝑualet mille putrida. ſic ī
ꝓpoſito chriſtꝰ ſolus cum ſua mꝛe fu-
it innocentiſſimꝰ a peccato. alij autem
oēs vicioſi. iuxta illud. j. Joh. j. Si di-
xerimus qꝛ peccatū nō habemus nos-
metipos ſeducimꝰ ⁊ veritas nō eſt in
nobis Sed vt deus pater oſtēderꝫ ſuā
maximā dilectiōe erga homīes miſit
filium ſuū. Qd aduertēs btūs Grego-
rius admirās dicit in quadā ꝑfatōne
O ineſtimabilis dilectio charitatꝭ vt
ſeruū redimeres filium tradidiſti. Se-
cūdo neceſſariū fuit filiū dei incarnari
vt oſtēderet ſuam iuſticiā. ſicut eī fu-
it diffinitū ab eterno in cōſiſtorio btiſ-
ſime trinitatis vt ad glorioſe ſue faciei
viſionē in qua omnis beatitudo conſi-
ſtit nullus admittatꝰ niſi ꝑ meritū qd
fit ꝑ liberū arbitrium. ⁊ ſi decliaret qs
a volūtate dī ꝑ liberū arbitriū nūꝙ di-
mittatꝰ niſi ſatiſfactōne. ſed tā angelꝰ ꝙ
homo declinauit a diuīa lege: ille ſup-
biendo. iſte inobediēdo. ideo diffinitū
fuit a ſūma trinitate vt hō redimeretꝰ ⁊
nō angelus ſi conſideratꝰ vt dicit Bona-
uentura in. iij. di. ij. q. ij. dignitas hoīs
cōditi. modus labēdi. ⁊ ſtatꝰ lapſi. Di-
gnitas nanqꝫ hoīs tanta erat vt ꝓpter
ipm facta ſint vniuerſa. Si ḡ hō ca-
reret fine ſuo. i. nō ꝑueniret ad dei dul-
ciſſimā viſionē iā oīa creata ſuo fine
fraudarentꝰ. qꝛ ſic deus creauerat iſta
vt ꝑ ea homo veniret ad deū. Modꝰ
vo labendi fuit qꝛ tota natura hūana
cecidit ſꝫ angelorū qdā pars ſolū. Nō
alio ſuggerēte. ſ. diabolo. ⁊ ideo decenſ
fuit ipm ꝑ aliū releuari. vt ſic filij pec-
cauerūt ī parēte ⁊ pentes diabolo ſug-
gerente. ſic etiā hō repararetꝰ a dño rele-
uante. Status etiā hoīs lapſi reparatōi
ꝯgruit. qꝛ in illo ſtatu ſimul fuit peni-
tētia ⁊ miſeria. ⁊ penitentia quodāmo-
do placabat diuinam iuſticiā. miſeria
aūt ꝓuocabat diuinā miſericordiā. Ui-
dens eī adā ſe in luto pcti ꝑ diabolū
ꝯtruſū volebat ſurgere ſꝫ nō poterat ad
ſtatū ſalutꝭ ⁊ innocentie. iō petebat ma-
nū ſibi dī. Emitte dñe manū tuā de al-
to. Sed diabolꝰ poſtꝙ peccauit ex ꝓ-
pria malicia nō ſuggerēte aliquo ſtatū
obſtinatꝰ extitit nūꝙ regrediēs miſcðiā
dei. ⁊ ſic tā angelꝰ ꝙ hō peccauit. ille ꝑ
maliciā iſte ꝑ igñantiā. ille ꝑ ſe iſte ꝑ aliū
vterqꝫ tamē mortē meruit. ſed angelꝰ
nō potuit mori morte corporali. ergo

mortu⁹ eſt morte eternali inferni. vbi nulla eſt redēptio. hō aūt poterat mo/ri morte corpali. idcirco reparatus eſt a morte etňa et dānatus huamana. vn̄ Anſ. Nō eſt hoī mors hoc eſt angelis caſus. poſt caſū em̄ nō eſt pnīa ſic poſt mortē. Null⁹ igiť q̄ntūcūq₃ ſctūs a ſentētia mortꝫ pt ſe eripe. ſ₃ oīb⁊ ꝯſtitutū ē ſemel mori Heb. ix. Oportuit etiā₃ dei filiū ⁊ ei⁹ genitricē mori n̄ ꝓpť pctā ſua q̄ nunq̄₃ habuerūt. ſ₃ xp̄s ꝓpť pctā nr̄a virgo vo ꝓpť ſniā₃ diuinā. Hec aūt ſatiſfactio ſm̄ iuſticiā diuinā debuit fie/ri nō p̱ hoīem nec p̱ angelū. Nō per hominē. q₂ vt dič Anſ. ij. li. Cur de⁹ hō. ꝙ hō pur⁹ ſatiſfacere nō potuit. q₂ pctm̄ hoīs fuit ꝯ infinitū bonū ⁊ p̄uauit hominē infinito bono. op⁹ aūt hoīs eſt fi/nitū. Vn̄ Adā. dcccccxxx. annis penitu/it ⁊ nō ſolū generi hūano ſed nec p̱ ſuo capite ſatiſfacere potuit. nec angel⁹ debuit ſatiſfacere. vt dič Tho. in. iij. di. j. q₂ ex hoc duo incōueniētia ſecuta fuiſ/ſent. Primum q₂ hō ſalutꝫ ſue debitor fuiſſet angelo. Scdm̄ q₂ angelo in be/atitudine eq̄ri nō poſſet. qđ eſt ꝯ illud ſaluatoris Math. xxij. Erūt hoīes ſic angeli dei. Et ideo dicit Anſ. li. ij. Cur deus hō. ꝙ debuit ſatiſfactor fieri de⁹ et hō. Illa inq̄t emenda facere nō potuit niſi ille q̄ eſſet de⁹ ⁊ hō. homo q̄ debe/ret. de⁹ q̄ poſſet. Hec ille. Hō em̄ mlťū debebat ſed non habebat vn̄ ſolueret. de⁹ aūt habebat. ſed nulli debebat. iđo deus fact⁹ hō vt paup̱ ditareť ad ſatiſfaciendū. Tercio deus fact⁹ hō oſtēdit ſuam ſapientiā. in cōſiſtorio deitatꝫ ſic fuit diffinitū vt ſatiſfactio fieret p̱ iuſticiam. ⁊ ita factū eſt dū non p̱ violentiā ſed p̱ iuſticiā ⁊ miſcđiā₃ tulit hoīem redimendo. Sicut em̄ p̱ lignū illata fu/it mors homi: ita p̱ lignū crucꝫ mors ab eo expelleret. Itē ſicut Adā ad cibu₃ vetitū manum extenderat. ita cōgruū fuit vt ſecūdus Adam chriſt⁹ in cruce imaculatas man⁹ extēderet. Et ſicut ille cibū vetitū ⁊ ſuaue₃ guſtauit. ita iſte felle ⁊ aceto potatus ſatiſfacer₃. Quarto neceſſariū fuit vt deus qui nllā neceſſitate ſed pietate tractus redemit humanū genus.

Scđo incarnari deū neceſſariū fuit ex pte angeli. nam ex caſu angeli magna ruina facta eſt ī celo empyreo: que debebat reſtaurari ex hominib⁊. ſed fore nō poterat vt p̄dictum eſt niſi deus incarnareť et ſatiſfacer₃ p̱ peccato hoīs. S₃ di. ſi Adam nō pec/caſſet vtrū xp̄s incarnat⁹ fuiſſ₃. R n̄d₃ Tho. in. iij. di. j. ar. ij. ꝙ ſic. nō tm̄ ad patiendū et redimendū ſed ad beatitudinis complementū. vt. ſ. hō btificareť ī corpe et anima. Nam beatitudo p̄nci/paliter ꝯſiſtit in duob⁊. ſ. ī cognitōe dei ⁊ chriſti. iuxta illđ Joh. xvij. Hec ē vita etňa vt cog̅ſcāt te ſolū veꝝ deū ⁊ que₃ miſiſti ieſum xp̄m.

⁋ Tercio neceſſariū fuit deū incarnari ex pte hoīs. nā hō inobediēs p̄ceptis dei a via verita/tis oberrauit. ſic ouis: quē lup⁹ infer/nalis diabolus iniuſte inuadebat. Jđ dicit p̄s. Erraui ſicut ouis q̄ pijt. Jđo neceſſariū fuit vt paſtor ⁊ epiſcop⁹ animaꝝ noſtraꝝ veniret p̱ incarnatōem ⁊ requireret doceret et ſaluaret. iđ venit dicēs Luce. xix. Venit em̄ fili⁹ hoīs q̄/rere ⁊ ſaluū facere qđ pierat. Venit igitur filius dei ad reuocandū de pctī er/rore libeꝝ arbitriū qui vite exēplo maxime reuocauit nos a trib⁊ vicijs ne/phandiſſimis quib⁊ totus mūdus inuoluiť. iuxta illud. j. Joh. v. Om̄e qđ ē in mūdo aut ē cōcupiſcētia carnis aut concupiſcētia oculoꝝ aut ſupbia vite. Primo igiť deus dei fili⁹ chriſt⁹ reuocauit nos a ſupbia q₂ vēit in maxima humilitate in veſtib⁊: verbis ⁊ geſtib⁊. vt ita omnium etiā miſerorum men/dicorum ſe humilitatis exemplu₃ pre

buit dicens Math.xj. Diſcite a me qꝛ
mitis ſum ꝛ hũilis corde.q.d. Ecce ve/
ni ad ſaluãdũ vos.ꝛ talẽ me vobis in
vita ꝓbui vt q̃ ſequi voluerit illumiet̃
ꝛ ſaluet̃.iuxta illud. Qui ſequit̃ me nõ
ambulat in tenebris. O benigniſſime
doctor. O ſpeculũ vite licꝫ leuiſſimaꝫ
lectõnem cõmittas hoībꝫ vicꝫ duas
dictões mititatẽ ꝛ hũilitatẽ. tñ nõ pla
ces nũc ſupbiſ.nõ crudelibꝫ:ñ auarꝭ.ñ
luxurioſis.nõ deniqꝫ curioſis :q̃ ſui ꝛ
tui obliti trãſitorijs ꝛ vanitatibꝫ dede
rũt ſe.ꝛ in vanitate vtile tẽpus ſalutis
ꝯſumunt. Scdo chriſtꝰ incarnatꝰ re/
uocauit ab auaricia ideo venit in ſũ/
ma pauptate. Nã elegit matrẽ paupe/
rẽ.locũ natiuitatis vilem: vitã ſimpli
cem. Math.viij. Uulpes foueas ha/
bent ꝛ volucres celi nidos .filiꝰ auteꝫ
hoīs nõ habet vbi caput ſuũ recliet.
O q̃ꝫ durũ lectũ filius dei habuit pri/
mũ ꝛ vltimũ.quia ꝑmũ ꝑſepe:vltimũ
vero aridũ lignũ crucis ꝯtra delicio/
ſos diuites qui ſupbientes ſe btõs eſti
mant. Contra quos dicit Hiero. ĩ te/
ſtamento. Quid de hijs qui ĩ caducis
ſuis diuitijs gloriant̃ dicam qui poſt
fetide carnis in cinerẽ reuerſure volup
tatẽ ambulant .alios decꝑmũt cõtem/
nendo nobilitate ꝛ dignitate vana.ꝛ ſi
q̃dem quorũdã ſtultoꝝ hominũ inſuf
flatõne extollunt̃ ac ſe ob hoc illaꝫ cre/
dunt attingere glĩam quã ſolis humi
libꝫ et mundi ꝯtẽptoribus pius domi
nus ꝑparauit. De hijs igit̃ q̃d vt cõue
nit dixerim. Ue ve vobis q̃ ad celoꝝ
regna diuitiaꝝ itinere feſtinatis. quo/
niã facilius eſt camelũ tranſire ꝑ fora/
men acus q̃ꝫ diuitẽ intrare in regnum
celorũ.nõ mea ſunt hec verba. Si hec
reuocabilis ſententia ẽ chriſtus oĩno
deus nõ eſt. Celum idem inquit ꝛ ter/
ra tranſibunt.verba autẽ mea nõ trã/
ſibunt. Tercio reuocauit a fediſſima
luxuria dicẽs Math.v. Om̃is q̃ vide
rit mulierẽ ad cõcupiſcendũ eam iam
mechatus eſt in corde ſuo. De hoc feti/
diſſimo vicio dicit̃ in decretis.xxxij.q.
vij.c.non ſolũ. Inter cetera ſeptẽ vicia
capitalia maximi ſceleris eſt luxuria.
quia hoc vicio tẽplum dei violat̃. Nã
ſi quis ſupbit in eccl̃ia aut piurat ec/
cleſia nõ violatur ſed luxuria violat̃.
Quarto chriſtꝰ incarnatꝰ reuocauit a
gula. qꝛ ipe valde tẽporatiſſimꝰ fuit.
Uñ dicit ps.in ꝑſona eiꝰ. Infirmata
ſunt genua mea a ieiunio ꝛ caro mea
ĩmutata eſt ꝓpter oleũ .glo.lyre.id ẽ ꝓ/
pter defectũ olei. Ideo ebrioſis ꝛ gulo
ſis clamabat Luce.xxj. Attẽdite ne cor
da veſtra grauent̃ crapula ꝛ ebrietate.
Sed heu quia miſeri quoꝝ deus ven
ter eſt nõ curant de tãti paſtoris reuo
catõne.ſed noctẽ vertũt in diẽ bibendo
quibꝫ dicit̃ Eſa.v. Ue qui potẽtes eſtiſ
ad bibendũ et viri fortes ad miſcẽduꝫ
ebrietatẽ. Ibidem. Ue q̃ ſurgitꝭ mane
ad ebrietatẽ ſectandã ꝛ potandũ vſqꝫ
ad veſperã. Quinto reuocauit ab ira
exẽplo :qꝛ ipe inter tot ꝑſecutões et pe/
nas patiẽtiſſimꝰ fuit.j. Pe.ij. Qui cuꝫ
malediceret̃ nõ maledicebat :cũ pate/
ret̃ nõ cõminabat̃. Unde etiaꝫ dicebat
Math.v. Om̃is qui iraſcit̃ fratri ſuo
reus erit iudicio. Sexto reuocauit ab
inuidia cum Math.xx.dixit in pabo/
la. An oculus tuꝰ nequã eſt qꝛ ego bo
nus ſum. Ipe enim nulli inuidebat ſꝫ
om̃es volebat ſaluos fieri ꝛ ad agniti
onem vitatis venire.vnde paruipẽde/
bat ſuã tribulationẽ vt hoībꝫ bene/
faceret. Septimo reuocauit ab acci
dia ſuo exẽplo.qꝛ ipe currebat ꝑ ciuita
tes ꝛ caſtella ꝛ fatigatus ſedebat ſuper
fontẽ Joh.iiij. Docebat verbis. Quid
hic ſtatis tota die ocioſi. ite ꝛ vos ĩ vi/
neam meam ꝛc. Ecce pater qꝛ filiꝰ dei
reuocauit ꝑditos homies ab omnibus

p̄ctis mortalib⁊.imo nō ſolū a morta
lib⁊ ſed etiā a venialib⁊ dicēs Matth.
xij.De om̄i verbo ocioſo q̄d locuti fue
rint hoīes reddent rationē in die iudi
cij.Quid aūt ſit v̄bum ocioſum dicit
Hiero.⁊ habet.xxij.q.ij.c.Quicunq̄.
vbi dr̄.ꝙ q̄tiens q̄s nō opportuno tpe
nō debito loco loquit̄ reddet rationē
ſtrictā in nouiſſimo dei iudicio.O aīa
paradiſi gēma attēde ⁊ aſſurge in grarū
actiones p oīb⁊ his xp̄i filij dei viui be
neficijs ⁊ diſce ab eo ſi a ꝓphetis patri
archis vel doctorib⁊ tanq̄ hoīb⁊ non
vis diſcere.q2 iſte eſt dei fili⁹ q̄ nec falle
re nec falli pōt.Ecce ducē tui itineris ſe
fecit. ¶ Scd̄m ſalutare documen
tum notem⁹ aduentus chriſti ꝓlōga
tionē.i.q̄re deus pr̄ tā tarde miſit filiū
ſuū in mundū ⁊ non ſtatim poſt hoīs
lapſum.Nam a creatiōe mūdi iā efflu
xerāt q̄nq̄ milia centū et nonagitano
uem anni q̄n miſit filiū ſuū.Unde ca
nit eccl'ia.Uergēte mūdi veſpe vti ſpō
ſus de thalamo egreſ.ho.vir.ma.clau
ſulā.Pro q̄ ſciendū ꝙ ſctūs Bonauē.
in.iij.di.j.ar.ij.q.iiij.dicit inter alia ſep
tem rōnes hui⁹ ꝓlōgatiōis.ſ.

Primo ꝓpter punitionem.
Scd̄o ꝓpter curationē.
Tercio ꝓpter ordinem.
Quarto ꝓpter chriſti dignitatem
Quinto ꝓpter loci defectibilitatē
Sexto ꝓpter pc̄ti enormitatē.
Septimo ꝓpter amoris feruorem

Primo eīm dico ꝙ chriſt⁹ noluit veni
re in mūdū p incarnationē ꝓpter pc̄ti
punitionē.Uoluit eīm de⁹ vt maīfeſta
ret̄ diuīe vltōis ſeueritas q̄ tantos cla
mores ⁊ luct⁹ ⁊ ſuſpiria hoīm tāto tē
pore ſuſtinuit.⁊ ipē adā cū ſua poſteri
tate tāto tpe ſuſtinuit in lymbo.O q̄n
te deuote orationes.q̄nta ſacrificia.O
q̄nte lachrymē fiebāt in mūdo et q̄nta
ſuſpiria in lymbo.⁊ tn̄ iuſtiſſim⁹ deus
nolebat eos attēdere ſm̄ illud Exo.xx
iij.Ego ſum dn̄s viſitās iniq̄tates pa
trū in terciā ⁊ q̄rtā generatōes.Sz de
mū victus illoꝝ p̄cib⁊ de⁹ pr̄ miſit filiū
ſuum.Un̄ dicit Bonauē.in.iij.di.iiij.
ar.ij.q.j.ꝙ ſanctoꝝ p̄ces ⁊ ſuſpiria me
ruerūt impetrare incarnatōem xp̄i:nō
certe guloſitates:nō furta:nō ſupbia:
nō auaricia quib⁊ quis meret̄ īfernū.

Secūdo xp̄s diſtulit venire p incar
natōnem ꝓpter morbi curatōem.mor
bus enim ſpūalis nō curat̄ debite niſi
infirmus prius eū agnoſcat.⁊ p cura
tione eius gratus exiſtat.Pl⁹ eīm ho
mo peccat p ingratitudinē p curatiōe
q̄ culpe ꝯmiſſiōe.Un̄ ſan.Bona.vbi
ſup̄ di.j.ar.ij.q.iiij.Ideo debuit differ
re bn̄ficiū incarnatōis vt hō ꝯuinceret̄
de impotētia ⁊ ignorātia tā in lege na
turali q̄ in lege ſcripta:⁊ ſic ꝯuict⁹ fu
geret ad diuinā grām.Hinc dicebat
Hiere.xvij.Sana me dn̄e ⁊ ſanabor:
ſaluū me fac ⁊ ſalu⁹ ero.q.d.nō aliter.

Tercio ꝓlōgauit de⁹ pr̄ mittere filiū
ſuū ꝓpter vniuerſi ordinē.Naz ſic adā
fuit natus die ſexto.ita ꝯgruū fuit vt
in ſexta etate mūdi hō recrearet̄ p xp̄m
Gal.iiij.At vbi venit plenitudo tēpo
ris miſit deus filiū ſuum in mundū.

Quarto ꝓlōgauit pater mittere fili
um ſuū ꝓpter xp̄i dignitatē.Uoluit eīm
deus pr̄ vt filio ſuo honor debit⁹ īpē
deret̄ p patriarchas ⁊ ꝓphetas ⁊ figu
ras.ſicut cum aliq̄s rex potentiſſimus
vult venire de longinq̄ ad aliquod re
gnū ſuū nō ſufficit mittere vnū preco
nem ſed plēs q̄ p̄nuncient aduētū eius
vt hoīes ſe p̄parēt.ſic de⁹ pr̄ fecit filio
ſuo.Uenit igit̄ p̄mo Abrahā patriar
cha.⁊ huic miſit de⁹ pr̄ filiū ſuū de ſe
mine ei⁹ naſciturū ī mūdū dicēs Gen.
xxij.In ſemine tuo benedicent̄ oēs gen
tes.Et qm̄ abraham duos filios ha
buit.ſ.Iſmael ⁊ yſaac.iō dubitabat̄ ex

quo iſtoꝝ duorũ chriſtꝰ eſſet vẽturus.
ideo ſecũdo venit Moyſes et p̄dixit ꝙ
de iudeis xp̄s naſcerez̃: dicẽs Deutero.
xviij. Prophetã de gẽte tua ꝛ de fratri
bus tuis ſuſcitabit tibi dñs deꝰ ipſuꝫ
audies. q̇ aũt ꝟba eiꝰ q̄ loquez̃ nõ au/
dierit: ego dñs vltoꝛ eiꝰ exiſtã. Sed q̇a
adhuc ignoꝛabaz̃ de q̄ tribu filioꝝ iſrl̃
xp̄s naſcerez̃. iõ tercio vẽit dauid ꝓpħa
cui dictũ eſt. De fructu ventꝛ̃ tui ponã
ſup̱ ſedẽ tuã. Quarto ignoꝛabaz̃ de q̄/
li mr̃e. ideo Eſaias venit et determiauit
ꝙ de matre virgine eſſet naſciturꝰ: nõ
de coꝛrupta dicẽs c. vij. Ecce ꝟgo ↄci/
piet ꝛ pariet filiũ ꝛ vocabiz̃ nomẽ eius
emanuel. i. nobiſcũ deus. ꝛ Hiere. xxxj
Nouũ faciet dñs ſup̱ ẽrã: femĩa circũ/
dabit viꝝ. Quinto ignoꝛabaz̃ ciuitas
in q̄ tantꝰ rex naſcerez̃. iõ venit Miche
as q̇ determiauit ꝙ naſcerez̃ in bethle
ẽm dicens c. v. Tu bethleẽ effrata par
uulus es in milib; iuda. ex te eñi egre/
diez̃ qui ſit dñatoꝛ in iſrl̃. Sexto venit
Abacuc q̇ determiauit in q̄ lecto pꝛimo
eſſet locãdus. q: in p̄ſepio: dicẽs ca. iij.
Dñe audiui auditũ tuũ ꝛ timui: ↄſide
raui opꝰ tuuꝫ et expaui in medio duũ
aĩaliũ. i. bouis ꝛ aſini. Et Eſa. j. Bos
cognouit poſſeſſoꝛẽ ſuuꝫ ꝛ aſinꝰ p̄ſepe
dñi ſui. Octauo venit Zacharias qui
determiauit modũ viuẽdi xp̄i q: ĩ pau/
ꝑtate: dicẽs ca. ix. Ecce rex tuꝰ venit ti/
bi iuſtꝰ ꝛ manſuetꝰ ꝛ ipſe pauꝑ. Nono
venit Daniel q̇ determiauit ꝙ xp̄s de/
bet regnare in eťnũ: dicẽs ca. ij. In die/
bus q̄rti regni ſuſcitabit dñs regnuꝫ
qđ nõ coꝛrũpez̃. Decio venit Eſa. q̇ de/
terminauit ꝙ deberet miracula facere
dicẽs ca. xxxv. Tũc apienz̃ oculi cecoꝝ
ꝛ aures ſurdoꝝ patebunt. Undecimo
venit Hieremias p̄dicẽs eiꝰ crucifixio
nẽ ca. xj. di. Uenite mittamus lignum
in panẽ eiꝰ ꝛ eradamꝰ eũ de terra viuẽ
tiũ. Duodecimo venit Oſee qui p̄dixit
eius reſurrectionẽ: dicẽs ca. vj. Uiuifi/
cabit nos poſt duos dies ꝛ ĩ tercio die
ſuſcitabit nos. Iteꝫ eiꝰ aſcẽſionẽ p̄dixit
Dauid dicẽs. Aſcendit deꝰ in iubilo: ꝛ
dñs ĩ voce tube. Ultimo venit ille pñ/
ceps ꝓphetaꝝ chriſti p̄curſoꝛ Iohan/
nes quo maioꝛ inter natos mulieruꝫ
non ſurrexit: qui Ioħ. j. ait. Ecce agnꝰ
dei ecce q̇ tollit peccata mundi. Et tũc
ipſe rex glĩe oñdit ſe ꝑ ĩfinita diuĩa mi/
racl̃a ſoli dõ poſſibilia. Quinto deꝰ
pater ꝓlõgauit filiũ mittere ꝓpter loci
defectibilitatẽ. Nam tali ac tanto regi
nõ inueniebaz̃ dignũ ac ↄgruũ hoſpitiũ
in toto mundo donec veniret ꝟgo glo
rioſa Maria gratia plena: in cuiꝰ vte
ro ↄgruit dei filius nouem mẽſib;. Uñ
Augꝰ. in quodaꝫ ſermone. Sũma dei
ſapiẽa nullam in maſſa humani gene
ris inuenit viam per quã vt diſpoſuit
in mundũ veniens eius ſubueniret lu
ctuoſe ꝑditiõi: donec ad illam de qua
loquimur virginem ventum eſt. Uñ
audeo dicere ꝙ ſi adhuc virgo nõ fu/
iſſet nata chriſtꝰ adhuc non fuiſſet na
tus. et ſi ante mille annos nata fuiſſet
chriſtus añ mille annos incarnatꝰ fu
iſſet. quia ab eterno hec fuit p̄deſtina/
ta mater dei. Sed forte queres q̇d dei
filius repperit ĩ virgine vt pre cũctꝭ ſi/
bi eam in matrẽ eligeret. Reſpõdeo ꝙ
quatuoꝛ virtutes. Prima eſt puritas
incõparabilis que excedebat puritatẽ
angelicam. ſm Anſ. Secunda humi
litas ꝓfunda qua cunctis ſe inferioꝛẽ
credebat. Ideo Luce. j. dicebat. Quia
reſpexit humilitatem ancille ſue. Ter/
cia obediẽtia ꝑfectiſſima qua deo obe
diebat Lu. j. Fiat mihi ſm ꝟbum tu/
um. Quarta fides firmiſſima. Unde
Lu. j. dr̃ de ea. Btã es q̄ credidiſti ꝛc̃.

Sexto deꝰ pater ꝓlongauit filiũ ſu
um mittere ꝓpter pctĩ enoꝛmitatẽ. Nã
ꝓpt̃ viciũ ſodomiticũ ꝛ eiꝰ abomiatõꝫ

intātū dei fili⁹ abhorrebat naturā hu-
mani gener; vt nolebat eā īduere tāq̄
ſaccū ſtercoribꝫ plenum. ⁊ niſi īueniſſ;
hāc imaculatā ꝟginē: venire diſtuliſſet.
Propt̄ qđ ⁊ ī hora natiuitat; xp̄i extin
cti ſūt morte ſubitanea oēs ſodomite.
vt dic̄ Hiero. ſup illđ Eſa. Lux orta ē.
O peſſimū pctm̄. o horrēdū vicium et
mlt; plag; dignū. Septīo ꝓlongauit
de⁹ pr̄ mittere filiū ī mūdū ꝑpt̄ amor;
feruorē. vt deuotio hūani gener; ma-
gis ac mag; creſcat dſiderio expectādi
xp̄m. vn̄ Gre. Sctā q̄ppe deſideria di-
latiōe creſcūt. Vn̄ p generali regula te
neas q̄ null⁹ pōt deuot⁹ eſſe cui nō ſa-
pit xp̄i incarnatio ⁊c. Tercium
ſalutare documētū ē aduēt⁹ xp̄i fructi-
ficatio. Nā licet tāta ē fructuoſitas xp̄i
incarnatōnis q̄ qcq̄d boni collatū eſt
hoī p⁹ lapſū ꝑpt̄ xp̄i icarnatōe; ē factū
Tn̄ ad p̄ſens ſufficiat notare ſeptē ei⁹
vtilitates. Prima igit̄ vtilitas eſt hūa
ne nature exaltatio. in illa eīm̄ bn̄dicta
incarnatōe nata nr̄a eſt ꝯiūcta diuita-
ti. ⁊ ſup oēs choros angeloꝝ exaltata.
Vn̄ ꝑpt̄ hāc hūani gener; dignitatē ſū
me debem⁹ nr̄am naturā a pctō caue-
re q̄ ſic eſt ſublimata. Hinc Leo papa
ī ſer. de dn̄i natiuitate dicit. Agnoſce o
xp̄iane dignitatē tuā. ⁊ diuie ꝯſors fa-
ctus nature noli ī veterē vilitatē dege-
neri ꝯuerſatiōe redire. memēto cui⁹ ca-
pit; ⁊ cui⁹ corpis ſis mēbꝝ. Nō intelli
gētes angeli q̄ an̄ xp̄i incarnatōe; ſe p-
mittebant ab hoībꝫ adorari adoratōe
dulie. ſ; poſt xp̄i aduētū nō pmiſert. vt
pat; ī Apoca: de Johē. nō ideo q̄ digni
tas angelica ſit ī aliq̄ diminuta. ſ; ꝛm
Alex. de Ales in. iij. pte ſūme ꝑpt̄ exalta
tionē hūane nature ī xp̄o: q̄ etiā ꝛm hu
manitatē eſt rex ⁊ dn̄s angeloꝝ. Se
cunda vtilitas eſt ptātis diabolice re-
frenatio vel ligatio. cum dicat Aug⁹.
xiij. de trini. q̄n ſic deo ꝯiūgi potuit na

tura hūana vt fieret vna pſona: ſup hi
et maligni ſpūs non audēt ſe homi p-
ponere. Unde in vitas patrū legit̄ q̄ co
ram ſancto Anthonio flebat diabol⁹
in ſpecie pueri eo q̄ non poterat eū ſu-
perare. Hinc Leo papa ī ſ̄mōe vbi ſ̄.
Reminiſcere inq̄t quia eruct⁹ es de po-
teſtate tenebraꝝ: trāſlatus es in dei lu
men ⁊ regnum: noli diaboli ſeruituti
te iteꝝ ſubijcere. quia p̄cium tuū; ſan-
guis chriſti eſt. qui veritate te iudica-
bit qui miſericordia te redemit. Ter
cia vtilitas eſt noſtra nobilitatio. Ui-
demus eīm̄ q̄ cum de aliq̄ ꝓgenie exal
tat̄ aliq̄s in regnū: omnes ei⁹ frēs erūt
nobiles pro ꝓmotione regis. nos aūt
ille q̄ ſublimatus eſt in regem celoꝝ;
vocat fratres Joh. vl. dicēs poſt reſur
rectiōe; Marie magdalene. Uade ad
fratres meos ⁊ dic eis. Aſcēdo ad pa-
trē meū ⁊ patrē veſtrū. Quarta vtili
tas eſt noſtre fidei certificatio. Nam ex
ꝟbis xp̄i plus certificamur de fide q̄;
cuiuſcūq; homīs vel etiam angeli. q̄s
crederet futurā reſurrectionē: pctōꝝ;
damnationē: eternam fruitionem: ni-
ſi xp̄s ſuo ſacro eloquio confirmaſſet.
Unde Aug⁹. xij. de ci. dei. Ut homo fi
de eius ambularet ad veritatem: ipſa
veritas dei filius hoīe aſſumpto ꝯſti-
tuit atq; fundauit fidem. ⁊ non ſolum
fidem ſed etiam vt erigeret ſpem nr̄a;.
Nam ꝑpter vnionem illā ſanctiſſimā
habemus ſpem q̄ diligamur ab eo et
vniamur etiā poſt peccata. Un̄ Bern̄.
Scio q̄ me ſpernere nō poterit: q̄a os
eius de oſſe meo et caro eius de carne
mea. Hinc beatus Auguſtinus. xiij.
de trinitate. Nihil enim tam neceſſa-
rium fuit ad erigendum ſpem noſtrā
q̄ vt demonſtraret nobis quantum
diligeret nos deus. et nō ſolum vt eri-
geret ſpem ſed etiam vt inflammaret
noſtram dilectionem. Nam charitas

p christi incarnatõez ⁊ paſſiões pl⁹ inflāmat᷑. iõ dic̄ ſaluator Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā ⁊ q̄d volo niſi vt ardeat. Quīta vtilitas ē intellect⁹ nr̄i illuminatio. Nā p ſuā glioſam icarnatione xp̄s ſic illumiauit fideles q̄ ſciūt ſi volūt euadere penā etnā ⁊ obtinere eternā btitudinē. ⁊ ſciūt q̄d credant et quō viuāt. qḋ doctiſſim⁹ Areſto. ⁊ prudens Plato igrauit. ideo dr̄ Joh. j. q̄ illuminat oēm hoīez venīētē in hūc mūdū. Sexta vtilitas incarnatōis xp̄i eſt mētia nr̄e hūiliatio. Nam ſi dei fili⁹ tātū ſe hūiliauit q̄ formā ſerui acciperet ⁊ ī ea ſuiret q̄d nos viles ⁊ miſeri inflamur ſupbia. Un̄ Aug. iiij. li. de tri. dicit Per tātā dei hūilitatē q̄ dignat⁹ ē icarnari redargui pōt ⁊ ſanari ſupbia hoīs q̄ maximū ipedimentū eſt ne hereat. Septima vtilitas eſt etne vite collatio. Nā p xp̄i incarnatõez data eſt ptās hoī vt q̄cūq̄ vult pōt intrare i vitā etnā. Un̄ Aug. in q̄dā ſmōe. Fact⁹ ē de⁹ hō vt hō fieret de⁹. Rogem⁹ igitur xp̄m vt p meritū ſue paſſionis ⁊ incarnatōnis ⁊c̄.

De eadē dn̄ica Sermo v

Hic eſt enim

b de q̄ ſcp̄tū ē. Ecce ego mitto angelū meū añ faciē meaz q̄ p̄pabit viā añ te. Mat. xj. c. ⁊ in euāgelio. Hec nāq̄ v̄ba dicebat xp̄s fili⁹ dei viui ad turbas de Johe bap. quē de⁹ pr̄ miſerat añ faciē ſuā. i. xp̄m q̄ ſ̄m diuinitatē ē figura ſubſtātie ei⁹ vt p̄parz hoīes v̄bo ⁊ exēplo ad digne ſuſcipiendū tāti regis aduentū. A Lui⁹ q̄dem in ſacro eloquio quadruplex aduentus deſcribit᷑: ideo tēpus aduent⁹ i quatuor celebrat᷑ dominicis. ſcz.

Prim⁹ aduēt⁹ xp̄i ī carnē q̄ ē amoroſus

Scd̄us aduentus ei⁹ in mentem qui eſt gratioſus

Tercius aduentus ip̄ius in mortē qui eſt timoroſus

Quart⁹ aduēt⁹ xp̄i in iudicium qui eſt formidoloſus

Primus xp̄i dn̄i aduētus dr̄ ī carnē q̄ eſt amoroſus. Quia ſic̄ de⁹ pr̄ oſtēderat ſuā oīpotētiā ī mūdi creatōe. ⁊ ſuam bonitatē in ip̄i⁹ gubnatiōe. ſuāq̄z ſapiam ī rez diſpoſitōe. ita ī xp̄i aduētu oñdit ſuā caritatē maximā q̄ nulla neceſſitate ſua ſz ſe cogēte pietate morte p̄prij filij voluit hoīez ab etna morte redimere. Et hoc eſt qḋ xp̄s dn̄s declarabat nobis Joh. iij. dicēs. Sic de⁹ dilexit mūdū vt vnigenitū ſuū darz vt oīs q̄ credit in illū nō peat ſed habeat vitā eternā Un̄ Aug. tractās illḋ Joh. xj. Ecce quez amas infirmat᷑. dic̄. Si deus pctōres nō amaret ad terraz de celo nō deſcēderet. Uenit igit᷑ de⁹ ī carnem tāq̄z dn̄s ad ſeruos vt eos corrigeret. tanq̄z magr̄ ad diſcipulos vt eoſ doceret. tāq̄z medic⁹ ad egrotos vt eoſ ſanaret. Sicq̄z de⁹ fact⁹ ē hō vt hō fieret de⁹. dn̄s fact⁹ eſt ſeruus vt ſeru⁹ fieret dn̄s. dn̄s de celo ad t̄rā deſcēdit vt hō de terris ad celos aſcēderet. de⁹ factus eſt fili⁹ hoīs vt hō fieret fili⁹ dei. ī mortal᷑ fact⁹ ē mortal᷑ vt mortales fierent īmortales. diues fact⁹ eſt paup: vt paupes fierēt diuites. Et iō p̄p̄t p̄dicta ſcti p̄phete magno deſiderio p̄ſtolabant᷑ hūc xp̄i aduentū. Eſa. eñ dicebat. lxiiij. Utinā dirūpes celos ⁊ deſcēderes. Et Dauid. Dn̄e emitte manum tuā de alto ⁊ eripe me. Qḋ dei bn̄ficiū inculcabat nobis xp̄s dicēs. Lu. x. Dico añt vob̄ q̄ multi reges ⁊ p̄phete voluerūt videre q̄ vos videt̄ ⁊c̄ Secūdus ḡz xp̄i aduētus ē in mentē q̄ eſt ḡroſus. de q̄ dicit ip̄e Joh. xiiij. Si q̄s diligit me ſ̄monē meū ſeruabit ⁊ pater meus diliget eū ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ mãſionē apud eū faciemus. De tali aduē-

tu dicit Bern̄. de v̄bo inuiſibili. ꝑ ocu los nō intrauit. q꞉ nō eſt coloratus. ſed neqꝫ ꝑ aures. q꞉ nō ſonuit. neqꝫ per na res. q꞉ aeri nō miſcet̄ ſꝫ m̄eti. nec inficit aerē ſed reficit. neqꝫ ꝑ fauces. q꞉ nō eſt hauſtū. nec tactu corꝑis id ꝑcipis. q̄a palpabile nō eſt. Terci⁹ deniqꝫ chri ſti aduēt⁹ eſt in mortē q̄ eſt timoroſus q꞉ quō vnūquēqꝫ tūc iuenerit ita iudi cabit. Quart⁹ xp̄i aduēt⁹ eſt ī iudici/ um q̄ eſt formidoloſus. q꞉ tunc mali et̄nis īcēdijs deputabunt̄. De his du/ obꝫ dicebat ps̄. A iudicijs tuis timui Un̄ amoroſū aduētū xp̄i ꝑibat ille de q̄ dr̄. Hic eſt ꝛc̄. Ex qbꝫ nāqꝫ v̄bis duo notem⁹ ſalutꝭ documēta in p̄ſenti ſer/ mone gr̄a dei declarāda. ſcꝫ

Primū aduēt⁹ xp̄i et̄nalē diffinitio nem ſeu determinationē. ibi. Ecce ego mitto angelum meum.

Scd̄m aduēt⁹ xp̄i tp̄alē cōpletionēꝫ ibi. hic eſt de quo ſcriptū eſt. B

Primū documētuꝫ ex ꝑpoſitꝭ v̄bis declarādū dixi aduēt⁹ xp̄i et̄nalē deter minationē. cū dr̄. Ecce ego mitto ange lū meū. i. Johēm baptiſtā: q̄ duxit vitā angelicā. ante facieꝫ meā. i. xp̄m filium meū. ꝛ ſunt v̄ba patrꝭ. Ex qbꝫ dat̄ itel/ ligi ꝙ xp̄i aduēt⁹ fuit et̄na ordinatiōe determiat⁹. ꝰ debuit tp̄e diffinito a pa tre venire. Pro cui⁹ clariori intelligen tia q̄rit̄. Que fuit incarnatiōis rō ꝑci/ pua. Ad qđ r̄ndet̄ ſm̄ ſeraphicum do ctorē Bonauē. ſup. iij. diſ. j. ar. ij. q. ij. ꝙ circa hoc duplex ē mḡrorꝝ opinio. q̄dā tn̄ dicere voluerūt ꝙ de incarnatōe eſt loq̄ dupliciť. Eſt em̄ īcarnatio carnis aſſumptio. De carne aūt aſſūpta ſi fi/ at ſermo de ipſa q̄tū ad defectū paſſi/ bilitatꝭ ꝛ mortalitatꝭ dicūt ꝙ incarna/ tionis ꝑcipua ratio fuit hūani generꝭ redēptio. niſi em̄ hō peccaſſet ꝛ lapſus eſſet ꝛ redimēdus: xp̄s carnē mortaleꝫ nō aſſūpſiſſet. Si aūt loq̄mur de īcar nation e ſm̄ ꝙ dicit aſſumptōem hūa/ ne nature loq̄ndo ſimpliciť ſic dixerūt ꝙ ꝑcipua ratio incarnatōnis nō eſt li beratio generis hūani. q꞉ ſic etiā ſi hō nō peccaſſet xp̄s incarnat⁹ eſſet. ſic em̄ fuerat in diuina p̄deſtinatōe ordīatuꝫ vt hō totaľr btīficaret̄. h̄ eſt in aīa ꝛ cor pe. ſꝫ h̄ nō potuit fieri niſi ꝙ de⁹ fieret hō vt ſic viſiōe diuītatis btīficaret ani mā ꝛ corp⁹ viſiōe ſue glīoſe carnis ad ꝯtemplatōem hūanitatis paſcua vite et̄ne inueniret. Et iō an̄ lapſū h̄ de⁹ p̄/ figurauit in ſacro mr̄imonij qđ ī ꝯiū/ ctōe ſexuū ſignificat ꝯiūctōem xp̄i ꝛ ec/ cleſie q̄tū ad naturaꝝ vniōnē ꝓpť inſe ꝑabilitatē vt dicit ap̄l'us Eph. v. Sa cramētū h̄ magnū eſt. ego aūt dico in xp̄o ꝛ eccl'ia. Ergo ſi hō ſtetiſſꝫ n̄ peccā do aut ſacr̄m mr̄imonij fuiſſꝫ falſum aut dei fili⁹ fuiſſꝫ īcarnat⁹. ſꝫ p̄mū ē i/ poſſibile. ꝰ ſcd̄m neceſſariū. Et vt p̄di/ cta clari⁹ itelligāt̄ i ꝯſiſtorio ſūme dei/ tatis duodeci fuerūt def̄iniata q̄ ifalli biliť erāt tp̄e ſuo ꝯplēda. vicꝫ Primū q̄d̄ fuit def̄iniatū vt crearet̄ angelica natura. Cui⁹ def̄iniatōis cā fuit cōica tio diuīe bonitatꝭ. q꞉ Dyon̄. iiij. de an/ gelica hierarchia ait ꝙ bonū inq̄ntum bonū ē ſuijpi⁹ cōicatiuū. ſꝫ de⁹ ē ſūma bonitas ī abſtracto. igit̄ debuit ſūme cōicari. Uerꝫ q꞉ int̄ ꝑticipās ꝛ ꝑticipa/ tū ſic int̄ potētiā ꝛ obiectū vt vult phs ij. de aīa debꝫ eē ꝓporcio. ſꝫ cū eſſentia ꝛ cū bonitas diuīa ſit ſp̄ūalis: neceſſe fu it aliquā ſp̄ūalē creaturā ꝓduci capa/ cē ad ꝑticipādū bonitatē diuinā. Qua ꝓpť def̄iniatū fuit ꝙ angelica natu ra ſp̄ūaľ crearet̄. Qđ innuit Aug. ī lib. enchiriđ. ꝛ allegat mḡr in. ij. di. j. ca. v. dicēs. Credim⁹ rerꝝ creatarꝫ celeſtiū vľ terreſtriū viſibiliū vel inuiſibiliū nul/ lā cauſam eſſe niſi bonitatē creatorꝭ: q̄ eſt vn⁹ de⁹ ꝛ ver⁹. cui⁹ tāta eſt bonitas vt ſūme bon⁹ btītudīs ſue q̄ eternaliť

btũs eſt alios velit eẽ ꝑticipes. quã vi/dit ꝛ cõicare poſſe ꝛ oĩno minui ñ poſ/ſe. Illud igiꝛ bonũ qð ipſe erat ꝛ q̃ beatus erat ſola bonitate et nõ neceſſitate alijs cõicare voluit. qꝛ ſũmi boni erat ꝓdeſſe velle: et oĩpotẽtiſſimi nocere nõ poſſe. Et qꝛ nõ valet ei⁹ btitudĩs particeps exiſtere niſi p intelligentiã: q̃ q̃nto mag̃ intelligiꝛ tanto pleni⁹ habeꝛ. fecit de⁹ creaturã rõnalẽ q̃ ſummũ bonũ itelligeret: intelligẽdo amaret: ꝛ amando poſſideret: ꝛ poſſidẽdo frueretꝛ. Cui cõcordat ſapiẽs Prouer. xvj. di. Uniuerſa ꝓpter ſemetipm opat⁹ eſt dñs.

Scdo determiatũ fuit vt crearetꝛ naꝛa hũana. Cui⁹ determiatõis cã fuit ꝓuiſio ruine angelice. qꝛ ſm aplm Heb. iiij. Oĩa nuda ꝛ apta ſũt ocul' ei⁹. i. dei ꝓuidentie. Igiꝛ ex pctõ luciferi ꝛ ſuoꝝ ſeq̃ciũ angelicã naturã ruiturã ac ſupnã patriã ruinã paſſuraꝫ determiauit ad ei⁹ reſtaurationẽ vt naꝛa hũana ꝓduceretꝛ. ex q̃bꝫ vacue ſedes angeloꝝ iplerenꝛ. Qð ꝯfirmat mgꝛ vbi s. ca. xj. di. De hoĩe q̃ꝫ in ſcptura interdũ repiꝛ q̃a fact⁹ ſit ꝓpꝛ repationẽ angeloꝝ ruine. qð nõ eſt ita intelligendũ q̃ſi nõ fuiſſet hõ fact⁹ ſi nõ peccaſſet angelus. ſed qꝛ ita ſit hõ iſtitut⁹ vt. ſ. inꝛ alias cauſas pcipuas hec etiã nõnulla extitit. hec ille. Fuit tñ ꝛ alia cauſa ꝑfectio vniuerſi. vt ſic erat creatura pure ſpũalis et creatura pure corꝑalis: ita etiã repireꝛ creaꝛa ex ſpũali ꝛ corꝑali cõpoſita q̃ fuit creatura hũana. Ex q̃bꝫ oĩbꝫ patꝫ falſam eſſe opinionẽ illoꝝ q̃ dixerũt ſolũ tot hoĩes ſaluari debere q̃t angeli ceciderũt. Ait eñ Aug. i li. enchi. ꝛ recitat mgꝛ i. ij. di. ix. Supna illa hierlm mꝛ nr̃a ciuitas nulla ciuiũ ſuoꝝ nũeroſitate fraudabiꝛ. imo vberioꝛ copia etiã fortaſſe regnabit. Quapropꝛ cõcludit Rich. i. ij. di. ix. ar. ij. q. v. ꝙ nõ eſt vera opinio dicẽtiũ oẽs hoĩes aſſumi debere ad ordies angeloꝝ. q̃uis dicat dñs Math. xxij. Erũt hoĩes ſicꝫ angeli dei. Iſta eñ ꝓpoſitio eſt idefinita ad cui⁹ verificationẽ ſufficit vnaꝫ opinionẽ ꝑticularẽ eſſe verã. Idcirco hec ẽ veritas ꝙ ad quẽlibet ordinẽ angeloꝝ aſſumunꝛ tot hoĩes vt ſedes vacue repleanꝛ nõ tñ oẽs. ſed ſic aliq̃ pauci ꝓpꝛ excellẽtiã meriti ſunt ſup̃ quẽlibet ordiẽꝫ angeloꝝ q̃d expſſe de b. ṽgĩe tenet eccleſia. ita erũt aliq̃ electi q̃ nõ erũt tãti meriti vt cuiq̃ꝫ angelo i glĩa poſſint coeq̃ri. ſed iſti ꝯſtituẽt vnũ decimũ ordineꝫ ſicꝫ pueri baptiſati q̃ merito paſſionis xp̃i btĩtudinẽ aſſeq̃nꝛ. Quod bñ figuratũ eſt Lu. xv. p decimã dragmã. vbi dicit glo. ꝙ mulier. i. eccl'ia ſiue celeſtis hierarchia habuit decẽ dragmas. i. nouem ordies angeloꝝ ꝛ naturã humanam q̃ ꝯſtituit decimũ. ¶ Tercio in cõſiſtorio ſũme deitatꝫ determiatuꝫ fuit vt vna iſtaꝝ naturaruꝫ repararetꝛ. Cuius determinatiõis cauſa fuit ꝓuiſio ruine nature hũane ſicut ꝛ angelice. Nã deus ꝓuidens hoĩem pmũ ruendũ ad ſuggeſtionẽ diaboli iã ꝑditi determinauit vnã iſtaꝝ repari debere. et hoc q̃druplici rõne. Pͦrio qꝛ dicꝫ Anſ. in li. Cur de⁹ hõ. ꝛ Bonauẽ. in. iij. diſt. ij. ar. j. q. j. ꝙ nullatenus decet ſummã ſapientiã pmittere nobiliſſimas creaturas vltimo ſuo fine fraudari. Finis eñ vltim⁹ angeli ꝛ hoĩs eſt ipſe de⁹ creator: cuius participatiõe beatificabiꝛ. Sed niſi talis reparatio interueniret ps nature angelice ꝛ tota natura humana ſuo fine fraudate eẽnt ac ita vane eſſent conſtitute ſi de eis ꝓpoſitũ dei non ꝑficeretꝛ: quod non congruit diuine ſapientie que nihil incongruum facit. ergo ꝛc. Scdo quia nullaten⁹ decet ſummã bonitatẽ pmittere ſuũ ſeruum ab alio in ſempiternũ iniuſte detineri. ſꝫ niſi repatio interueniſſet multi

ſerui dei detinerent in limbo. ꝗ ꝛc. Ter
cia rō. Nullaten⁹ decet ſūmā benigni/
tatē ꝓ pctō vni⁹ hoīs totā poſteritatē
ei⁹ ſempiternaliter dānare. ſꝫ tota poſte/
ritas ſempiternalr̄ dānaret̄ niſi repa/
tio interueniret. Quarta rō. Nullaten⁹
decet ſummā ſtabilitatē pmittere ſuū
ꝓpoſitū infirmari. ſꝫ de⁹ ꝓpoſuit hoīez
ad btitudinē ꝑducere. ꝑduci ꝟo nō ha
bet q̄diu manet in ſtatu ruine. ꝗ ꝛc.

Quarto determinatū fuit vt natu/
ra hūana nō angelica repararet̄. Cui⁹ de
terminatōis cā triplex fuit. Prima qꝛ
ſicut angel⁹ nullo ſuggerēte cecidit. nul/
lo etiā releuāte erigeret̄. ita a ꝯrio ſenſu
ſicut hō alio ſuggerēte cecidit. ita etiā
alio repante releuaret̄. Et hāc rōnē aſ
ſignat mgr̄ i. ij. di. xxj. vbi ſic ait. Quia
igit̄ hō icitatōez habuit ad malū nō in
iuſte repationē habuit ad bonū. Dia/
bolus ꝟo qꝛ ſine alicui⁹ tētatiōe pecca
uit: ꝑ aliū vt reſurgeret iuuari non de/
buit: nec ꝑ ſe potuit. ꝛ iō irremediabile
ei⁹ pctm̄ extitit. Pctm̄ ꝟo hoīs ſic per
aliū habuit initiū: ita ꝑ aliū nō incon/
grue habuit remedium. Scda cā fuit
qꝛ nō tota natura angelica ſicut hūana
ruit. et hec rō aſſignat̄ ab Aug. in li. en
chyridiō. Tercia cā fuit ꝗuitas pecca/
ti angelici. qꝛ vt ait Bonauē. in. iij. diſ.
xxj. q̄ ꝗui⁹ peccauit angel⁹ q̄ꝫ hō. qꝛ il/
le ꝑ maliciā: iſte ꝑ ignorantiā. ille ſine
ſuggeſtiōe: iſte cū magna tētatiōe. vter
qꝫ tn̄ merebat̄ mortē. ſꝫ angel⁹ n̄ potu/
it mori morte corpali. ꝗ mortu⁹ ē mor
te infernali etnali vbi nulla eſt redem/
ptio. hō aūt poterat mori morte corpali
idcirco repatus eſt a morte etna. ꝛ dā/
nat⁹ morte hūana. Jō dic̄ Damaſ. lib.
ij. Qđ eſt hoīb⁹ mors hꝫ ē angel' caſus.
poſt caſū eni nō eſt pnia. Sicut eni bo
ni angeli p⁹ ꝯfirmationē n̄ pñt ſe auer
tere. ita mali poſt obſtinationē nō pñt
ſe ad pniam verā cōuertere. Quia igit̄
hoīem penituit: diabolū ꝟo nunq̄ꝫ. iō
hoīem repari ꝯgruū fuit.

Quinto de
terminatū fuit i diuio cōſiſtorio vt tal'
repatio ꝑ ſatiſfactionē ꝯdignam fieret
Cui⁹ determiatōis cā fuit ꝯdecētia cō/
grua tā ex pte dei q̄ꝫ ex pte nr̄i. Ex parte
dei dico. qꝛ ſm ſctm̄ Bonauē. in. ij. di.
xx. ar. j. q. ij. Jn oī ope dei debet manife
ſtari miſcdia ꝛ veritas. iuxta illđ Pſ.
Uniuerſe vie dn̄i miſcdia ꝛ ꝟitas. i. iu
ſticia. Sed ſi hūanā naturā abſq̄ꝫ ſa/
tiſfactōe repaſſet: fuiſſet māifeſtata mi
ſericordia ſine iuſticia. qđ nō ꝯgruit ꝓ
prietatib⁹ diuīs. Jn repatōe ꝟo ꝑ ſatiſ
factionē fuit vtraq̄ꝫ manifeſtata. qꝛ iu
ſticia ī iuſtificatiōe. miſcdia in repatōe
ꝛ mō repandi. qꝛ cū pur⁹ hō nō poſſet
ꝑ ſe ſatiſfacere vt patebit infra: de⁹ pa
ter dedit filiū ſuum vt ꝓ nob ſatiſface/
ret. in q̄ tāta miſcdia fuit manifeſtata
q̄ maior excogitari nō potuit. vt dicit
Anſel. lib. j. Cur deus hō. Preterea li/
berior eſſet in iuſticia ſm eundē Anſ.
ſi ſola miſcdia dimitteret̄ pctm̄: quod
valde incōueniēs videt̄. ſed oē incōue/
niens ſm doct. deo ſequit̄ ipoſſibile. ꝗ
ꝯueniēs fuit hoīez nō niſi ꝑ ſatiſfactio
nē repari. Preterea ſm Anſ. dimitte/
re pctm̄ ſine ſatiſfactiōe nō eſt aliud q̄ꝫ
nō punire. Si autē pctm̄ nō punit̄ in/
ordinatū dimittit̄. ſed nō decet deū ali
q̄d inordinatū in ſuo regno dimittere
ꝗ ꝛc. Ex pte ꝟo nr̄a etiā fuit ꝯueniens.
qꝛ ſic gen⁹ hūanū cū lapſū ē deū ihō/
norauit ꝑ culpā. ſic cū releuatū fuit eū
debuit honorare ꝑ penā. Sicut eni cete/
ris paribꝫ glioſi⁹ ē hr̄e vitā etnā ꝑ me/
rita q̄ꝫ ſine meritis. ſic honorabili⁹ fuit
nos ꝑ ſatiſfactionē deo reconciliari q̄ꝫ
ſine ea. Jdeo dicebat b. Andreas apl's
coram Egea. Sicut inquit per lignū
illata fuit mors generi hūano: ita ꝑ li
gnum etiā mors ab eo expelleret̄. Jtē
ſicut Adā ad cibū vetitū incontinēter

manus extēdit. ita cōgruū fuit vt ſcd's Adā .i. xps in cruce imaculatas man⁹ extēderet. ꝛ ſicut ille cibū vetitū ꝛ ſuauē guſtauit: ita cōgruebat vt ſatiſfactoꝛ eſca fellea cibaret̄. Sexto determīatū fuit vt hāc ſatiſfactionē faceret ille q̄ eſſet deus ꝛ hō. Cui⁹ determinationis rō aſſignat̄ a ſctō Bonauētura in .iij. diſt. xx. q2 talis ſatiſfactio nō potuit fieri p̱ hoīem puꝝ. q2 ꝭm Anſ. li. j. Cur deus hō. ꝭm mēſurā pctī opoꝛꝫ eſſe ſatiſfactionē. Hinc Deut. xxv. ꝭm mēſurā pctī erit ꝛ plagaꝝ modus. Sꝫ peccatū hoīs fuit īfinitū. tū q2 ꝯtra bonitatē infinitā q̄ de⁹ eſt. tū q2 naturā humanā ꝓuauit bono īfinito. tū q̄a rem infinitā coꝛrupit ſaltē in potentia. q2 ſi deo placeret indiuidua nature hūane multiplicari poſſent ſine fine. pur⁹ autē hō nō potuit īfinitā emēdā facere. q2 vita cuiuſcūqꝫ hoīs finite bonitatꝭ eſt. ſed .ij. Phiſicoꝝ. Finiti ad īfinitū nulla eſt ꝓportio. Et iō dic̄ Anſ. ij. li. Cur de⁹ hō. ꝙ illā emendā facere nō potuit niſi ille q̄ eſſet de⁹ ꝛ hō. homo q̄ deberet deus q̄ poſſet. Sed neqꝫ angelus potuit hāc ſatiſfactionē facere eadē rōne. quia ſcꝫ eſt finite potentie. et etiā q2 ille debet ſatiſfacere q̄ peccauit. ſed q̄a hō peccauit. ergo ipſe debuit puniri: nō creatura alia. Unde mgr̄ in .iij. diſt. xix. Factus eſt inq̄t homo moꝛtal' vt diabolum moꝛiendo vinceret. niſi eīm homo eſſet q̄ diabolum vinceret: nō iuſte ſed violenter homo ei tolli videret̄ q̄ ſe ei ſpōte ſubiecit. ſed ſi eū homo vincit: iure manifeſto hoīem pdit. et vt hō vincat neceſſe eſt vt deus in eo ſit qui eū a pctīs imunem faciat. Hec ille. D

Septimo determīatū fuit ꝙ q̄uis poſſibile fuerit patrem ꝛ ſpūmſanctū incarnari. vt dicit mgr̄ in .iij. di. j. tū ſola pſona filij incarnaret̄. ratio cui⁹ eſt multiplex ꝭm Rich. in .iij. di. x. ar. ij. q. iij. Prima q2 in trinitate magis ꝯgruum erat illū q̄ ab eterno filius eſt patris fieri ex tēpoꝛe filiū matrꝭ. q2 ſi pat̄ vel ſpūſſctūs fuiſſet incarnat⁹ tunc in trinitate fuiſſent duo filij. fili⁹ .ſ. eterni patris. ꝛ fili⁹ tpalis matrꝭ. qđ īcōueniens videbat̄. Secunda rō eſt. q2 cum ipſe ſit verbū dei q̄ ſe ꝛ oīa fecit. cōgruētius etiam fuit ꝙ eodem oīa reficeret. ſed iſta refectio fiebat p̱ incarnationeꝫ. igit̄ ꝛc. Tercia rō fuit. quia ille q̄ hanc ſatiſfactioneꝫ debebat facere: habebat eſſe mediatoꝛ dei ꝛ hoīm. rationē autē mediatoris int̄ pſonas in diuīs tenet filius. igit̄ ꝛc. Quarta ratio fuit. q2 hec incarnatio facta eſt vt diuīa oſtendat̄ miſericoꝛdia. maioꝛ aūt miſcđia oſtēdit̄ q̄ndo ille dimittit q̄ offendit̄ q̄ꝫ qū alius p̱ eo. Sed hō peccando appetijt ſapientiā que filio attribuit̄: q̄ꝓpter ꝓncipali⁹ ꝯtra eū deliq̄t. ideo cōgruentius fuit filium incarnari q̄ꝫ prēm vel ſpmſctm. Et ideo ſctūs Bonauē. i. iij. diſt. j. introducit filiuꝫ dei ab eťno ſuo prī dicētē illđ Jone. ij. Propter me venit hec tēpeſtas. q2 .ſ. meā ſapiāꝫ appetijt. idō pijcite me i mari .ſ. carnis moꝛtalis. His igit̄ rōnibꝫ deťmiatū extitit vt filij pſona incarnaret̄. Octauo deťminatū fuit ꝙ fili⁹ dei ſumeret hāc carnē in ſexu maſculino. cui⁹ determinatiōis aſſignat̄ triplex rō ꝭm Rich. i. iij di. xij. ar. ij. q. j. Prima. q2 ꝭm aplm. j. Coꝛ. xj. caput mlierꝭ eſt vir. ſed ꝭm eūdē aplm Eph. j. chriſt⁹ eſt caput toti⁹ eccl'ie. ergo ꝯgruū fuit ei virilē ſexum aſſumere. Scđa eſt. q2 ſex⁹ maſculin⁹ perfectioꝛ ē ꝛ honoꝛabilioꝛ ꝛ ꝓncipalioꝛ de intētōe nat̄e. q2 ꝭm Areſt. li. de aīalibꝫ. femīa ē mas occaſionatus. Tercia cā fuit. q2 Joel. ij. dr̄. Letamī in dn̄o deo vr̄o q̄ dedit vob doctoꝛē iuſticie. ſꝫ p̱ illū doctoꝛē itelligit̄ xps. mlieri aūt docere nō ꝯuenit. iuxta illđ .j. Thoꝛ. xiiij.

Mulieres in eccl'ia taceāt. nō eī pmittit̄ eis loq̄ ſʒ ſubditas eſſe. Igit̄ ꝯgruū fuit filio dei ſexū virilē aſſumere ⁊c. E

Nono determiātū fuit ꝙ filius dei hāc carnē aſſumeret de mľiere. Cuius determinatiōis triplex rō aſſignat̄ ꝑ ſn Tho. i. iij. pte. q. xxxj. ar. iiij. Prima cā fuit totius hūane nature nobilitatio. Sicut eñ ſi rex nobilitare vellet vnā domū totā: neceſſe eſſet ꝙ ⁊ maſculos ⁊ femīas ꝑuilegiaret. Sic de⁹ volēs totā naturā humanā nobilitare: voluit ipſe maſculus eſſe et de femīa naſci. vt ipſe vere dicat̄ de⁹. et illa mr̄ de q̄ nat⁹ eſt: mater dei. Hinc Aug⁹. li. lxxxiij. q̄ſtionū ait. Hoīs liberatio in vtroq; ſexu debuit apparere. Scđa rō fuit carnis hūane certificatio. Sciebat nēpe de⁹ q: futuri erāt heretici dicturi ipſuʒ non fuiſſe verū hoīem. q̄re ſi nō aſſumpſiſſet carnē de femina multo videret̄ opinionē falſam ꝓbaſſe dicentiū ꝙ in hmōi ſignū oēs hoīes naſcunt̄ de feīa. Iſte aūt q: nō eſt nat⁹ de femīa: ſequit̄ ꝙ nō ſit ver⁹ hō. quā rōneʒ tāgit Aug. in epl'a ad Voluſianū. Tercia rō fuit vniuerſi cōpletio q̄tum ad modos ꝓducendi. nā oīs hō aut pōt ꝓduci ſine viro ⁊ femīa ſic Adam. aut de viro ſine femīa ſic Eua. aut de viro ⁊ femīa ſicut oēs alij. aut de femīa ſine viro ſic xp̄s deus nr̄ ⁊ nullus ali⁹. q: talis decet part⁹ deū. Decimo determiātū fuit vt iſti⁹ hoīs natiuitatē p ꝓphas p̄nūciaret hoīb⁊ ac demū naſcēs ſe diceret deū ⁊ hoīem qđ ꝯfirmaret diuinis miraculis. Cui⁹ rō eſt ne hūana igrātia ſe de ei⁹ aduētu excuſare poſſet. iuxta illud Joh. xv. Si non veniſſem et eis locut⁹ n̄ fuiſſem pctm̄ nō haberēt. Undecimo determiatū fuit vt ille hō de⁹ ex maxia charitate morerer̄ ꝓ hūano genere ſic ꝙ ſatiſfaceret ꝓ pctō ꝑmi pent̄ ſua morte, ⁊ tandē reſurgens cōꝓbaret verā ſui reſurrectiōeʒ. Sicq; poſtea in celū aſcēderet ibidē moratur⁹ q̄uſq; hoīes in ſua lege tot ſaluarent̄ q̄t ſufficerent ad ſedes vacuas replēdas ⁊ vltra q̄t ꝯuenirēt. Duodecimo determinatū fuit ꝙ in fine mundi veniret ⁊ iuſte oēs hoīes dijudicaret. bonos eterna glīa ꝑ ſue diuinitat̄ maieſtatē p̄miando. malos vo eterna morte occidēdo. et ſolū vltimū reſtat finale vicʒ iudiciuʒ qđ erit oīb⁊ timēdū mortalib⁊. O igit̄ aīa xp̄i ſanguīe redēpta. O aīa ei⁹ fide vera illūinata: labora tot̄ virib⁊ vt in die tam terribili ptē dexterā obtineas: ne tibi dicat̄ a xp̄o deo Ite maledicti ī ignē ⁊c. Scđm documētū ex p̄miſſis themat̄ v̄bis declarādū erit aduētus xp̄i tpal' cōpletio: cū dr. Hic eſt de q̄ ſcptū eſt. Cui⁹ rationē ⁊ declaratiōeʒ reqre in p̄mo ſermone feſti trāſfigurationis dñi nr̄i ieſu xp̄i: cui eſt honor in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Dñica tercia in aduētu dñi in mēte
Sermo vj.

Ego vox clamāt̄ ī deſerto dirigite viaʒ dñi. ſic dixit Eſa. Joh. j. ca. ⁊ in euāgelio. Verba hec dixit Johannes baptiſta ſacerdotib⁊ et leuit̄ ad ſe miſſis de hierl'm. vbi tria notant̄. ſcʒ

Primo iudeoꝝ inq̄ſitio.
Scđo Johis reſponſio.
Tercio xp̄i cōmendatio.

Prio inquā in euāgelio notat̄ iudeoꝝ inq̄ſitio. Audiētes eī ꝙ ille fili⁹ Zacharie mirabiliter p̄nunciat⁹ ⁊ a puericia in deſerto ꝯuerſat⁹ iā rediſſet ⁊ baptiſaret: cogitauerūt ꝙ ipſe eſſet xp̄s in lege ꝓmiſſus. ideo d̄ regia ciuitate hierl'm ſolēnes nūcios vtpote ſacerdotes ⁊ leuitas deſtinauerūt: vt inq̄rerent ſi ipſe eſſʒ xp̄s. ⁊ ſic interrogabāt eū dī. Tu q̄s es. vbi de q̄nq; interrogauerūt eū. Pri

mo ſi xp̄s eſſz ipe. Scd̄o ſi ipe eſſz Helyas. Tercio ſi ipe eſſz ꝓpha. Quarto q̄s eſſz. Quīto q̄re baptizaret. Jō ſcd̄o notatꝰ Johis ad p̄dicta r̄nſio. Nā ad p̄mā q̄ſtionē dixit ꝙ ipe nō eſſet xp̄s ſcȝ ī lege pmiſſus. Ad ſcd̄am r̄ndit ꝙ ipe n̄ eſſet helyas. Sed quō ſe negauit fore helyam cū ſaluator dixit de eo Math. xj. Omnes ꝓphete vſq; ad iohem ꝓphetauerūt ⁊ ſi vultis ſcire ipe ē helyas. Ecce vitas ipm helyā noiat ⁊ ipe negat. valde eīn 9ria videnꝰ Ubi ſciendū ſm Dionyſiū ꝙ in oīmi re tria repiūtꝰ. ſubſtātia virt⁹ ⁊ opatio. Johes igiꝰ nō fuit helyas q̄ntū ad ſubām ſȝ q̄ntū ad vtutē ⁊ opatōem. q; vterq; in deſto habitās. vterq; dur veſtit⁹. vterq; auſterā vitā ducēs. ⁊ vterq; p̄curſor xp̄i. iſte p̄cucurrit aduētū ei⁹ ī carnē. ille vo p̄curret aduentū ei⁹ ad iudiciū. Juxta illud Malach. vlt. Mittā vob helyam ꝓphetā añq; veniat dies dn̄i magnus Ad terciū r̄ndit. nō ſū ꝓpheta. q̄re h̄ Johānes negauit ſe eſſe ꝓphetā cū Zacharias Lu. j. dixit. Tu puer ꝓpheta altiſſimi ⁊c. ⁊ ſaluator Math. xj. Hic ē ppheta ⁊ pl⁹ q̄ȝ ꝓpheta. R̄ndetꝰ ꝙ ꝓpheta capiꝰ tripl'r. ſ. generalr ſpecialr ⁊ ſingulariꝰ. Generaliꝰ capiꝰ p q̄libȝ ꝓpha ⁊ ſic dixit Johes ſe non eſſe ꝓphetā ſm Grego. ſed pl⁹ q̄ȝ ꝓphetā. Specialiꝰ capiꝰ ꝓpheta pro meſſia in lege pmiſſo. d̄ quo Deutꝰ. xviij. Prophetā ſuſcitabit vobis dn̄s. ⁊ ſic vere negauit. q; Johānes nō erat meſſias. Tercio capiꝰ ſingulariꝰ: ⁊ ſic capiꝰ pro Heliſeo q̄ apd̄ iudeos anthonomatice. i. excellenꝰ ppheta dicebaꝰ propꝰ plenitudinē ſpūſ ſcī quē ī duplo accepat ab Helya. Ad q̄rtā r̄ndit Johes ſe ēē vocē clamātis ī deſto. i. vox xp̄i q̄ dr̄ v̄bū p̄ris. Nā differētia ē inꝰ v̄bū ⁊ vocē. q; v̄bū ē 9ceptus mētꝰ q̄ exp̄miꝰ p vocē. ⁊ ſic iohānes erat vox p̄cedēs v̄bū dei p̄ris ⁊ ducēs in ei⁹ 9gnitōeȝ. Et dī vox clamātis. i. xp̄i p̄dicātis in deſerto hui⁹ mūdi. Ad q̄ntū r̄ndit. Ego baptizo in aq̄ iordanis: medi⁹ aūt veſtr̄ ſtetit xp̄s q̄ p⁹ me veīt ⁊ añ me fact⁹ ē. q. d. ego ſolū aſſuefacio ad baptiſmū eius ſȝ ipe eſt cui⁹ baptiſmus eſt efficax interi⁹ mūdādi. q; ego lauo corp⁹ tm̄ qd̄ pōt fieri p aquā. ſȝ ille baptizat ī ſpū lauādo aīam qd̄ p̄t fieri tm̄ ī ſpūſcō ⁊ nō ī aq̄. Tercio in euāgelio notaꝰ xp̄i 9mēdatio a iohe dicēs Cui⁹ nō ſū dign⁹ vt ſoluā ei⁹ corrigiā calciamēti. i. ꝓpꝰ xp̄i ſublimitatē ⁊ mei paruitatē nō ſum dignus p̄dicare ⁊ reſerare vnionē diuinitatꝭ cū hūanitate que p calciamentū intelligiꝰ. xp̄s eniȝ nō habuerat calceos. vt dicit Hieron̄. q; phibuerat etiā diſcipul' Lu. x. dicēs Nolite portare ſacculū neq; perā neq; calciamēta. Unde etiā Maria magdalena ī 9uiuio nudos pedes lachrymiſ irrigabat. Diciꝰ igiꝰ. Ego vox clamātꝭ. Uia eīn dn̄i p quā venit ad nos eſt cōſciētia n̄ra q̄ dȝ p̄parari ſicꝰ dignū hoſpitiū. Uñ ī p̄nti ſmōe de 9ſcia ſeu via dn̄i tres notem⁹ articulos. ſcȝ

Primū de 9ſciētie q̄dditate
Scd̄m de p̄paratōis modalitate
Terciū de p̄parate vtilitate

F Primū dixi articulū ꝙ notemus de 9ſcīe q̄dditate q̄d ſit. Cui⁹ q̄dditatē tripl'r optime poſſum⁹ ītelligere. vicȝ diffinitiōe diuiſiōe ⁊ ſilitudīe. Primo eīn 9ſcīe q̄dditatē poſſum⁹ intelligere diffinitiōe. Dicit eīn Damaſce. ꝙ 9ſcia eſt lex intellectuſ n̄ri naturalꝭ oppoſita pctō. Hugo vo li. ij. de aīa dicꝰ ꝙ 9ſcia eſt cordis ſcia. vñ dr̄ 9ſcia q̄ſi cuȝ alio ſcia. ⁊ ſubdit. Cor ei ⁊ ſe nouit ſua ſcia ⁊ multa alia. q̄n eīn ſe nouit appellaꝰ conſcia. q̄n p̄ter ſe alia noſcit appellaꝰ ſcia. vñ ſacerdos q̄n dicꝰ h̄ dico ad cōſciaȝ meam. i. ad meā aīaȝ quā bn̄ ſcio ſe q̄ certe ſi eſt ſuperbus. ſi eſt guloſus

ſi ꝑnicioſus ⁊ ſe igrãs nõ habet bonã
ↄſciã. Un̄ ↄſcia eſt q̄ddã naturale iu/
dicatoꝛiũ faciēdi hec vel nõ faciēdi. q2a
ↄſcia h3 oꝛtũ ex naturali iudicio rõnis
q̄d dr̄ lex intellect⁹ ⁊ ab ea eſt deriuata
vt q̄dã ↄcluſio veriſſima fit in aīa ho/
minis q̄ſi q̄dã ſyllogiſm⁹: cui⁹ maioꝛē
ꝑmittit ſyndereſis dicēs. Oē malũ eſt
fugiendũ. minoꝛē vͦ hui⁹ ſyllogiſmi
aſſumit rõ dicēs. Adulteriũ eſt malũ
q2 a deo ꝓhibitũ. Cõſcia vͦ īfert ↄclu/
ſionē di. ⁊ ↄcludēs ex p̄dictꝭ. ergo adul
teriũ eſt vitãdũ. ꝓpterea ↄſcia dr̄ q̄ſi cõ/
cludēs ſcia. Un̄ optim⁹ creatoꝛ deus
nullũ damnat ad penã ſenſibilē q̄ ſic
ſyllogiſare neſcit. ſicut fatuos pueros.
Hinc eſt ꝙ etiã pagani ſi male agunt
corã deo ſe nõ p̄nt excuſare de fratrici/
dio di. Neſciuim⁹ ꝙ pctm̄ eſſet q2 ↄſci/
entia ſua dictabat nõ faciendũ. q2 coꝛ
rõ ſꝑ ad optima deꝓcat̄. vt dic̄ ph̄s.
Chaym eñ nõ potuit ſe excuſare de fra/
tricidio di. Neſciui ꝙ pctm̄ eſſet q2 ſua
ↄſcia dictabat nõ faciendũ. licz adhuc
de⁹ p̄ceptũ in ſcptꝭ nõ dederat. ſ. Nõ oc
cides. ſed inſcp̄ſit ī coꝛde hũano. iõ dic̄
ap̄lus Ro. ij. Gētes q̄ legē nõ hn̄t q̄ le
gis ſunt faciũt. hmõi legē nõ habētes
ipſi ſibi ſunt lex. oſtēdētes legē ſcriptã
in coꝛdib⁹ ſuis. Hinc Ps̄. q̄rit. Quis
oſtēdit nob bona. Idē rn̄dz. Signatũ
eſt ſuꝑ nos lumē vult⁹ tui dñe. Iõ oēs
pagani et xp̄iani ꝑ naturalē inſtinctũ
inducunt̄ ad bonũ ⁊ retrahunt̄ a ma/
lo. Scḋo ↄſcie q̄dditatē poſſum⁹ in/
telligere diuiſione. ℬ Ubi eſt nob
ſciendũ ꝙ q̄ntuplex ↄſcia repit̄. q2 ſo/
lum vna eſt ſalutifera. ſ.

Prima eſt ↄſcia dilatata.
Scḋa eſt ↄſcia infirmata.
Tercia eſt ↄſcia ꝑturbata.
Quarta eſt ↄſcia ꝑuerſa.
Quinta eſt ↄſcia recta.

Prima nãq3 ↄſcia eſt dilatata quã ha
bent illi qui nõ ponderãt niſi groſſio/
ra moꝛtalia pctã nõ curãdo de ↄmũi/
bus Un̄ tales iuramēta nõ curãt cõia
niſi ſit ꝑiuriũ ſolēnizatũ man⁹ ponen
do ſuꝑ reliq̄as ſanctoꝝ. vel ſcm̄ euãge
liũ: cũ tñ dicat ſctũs Tho. ij. ij. q. xcviij
ꝙ q̄cunq3 iurat ſciēter mēdaciũ nõ ex/
cuſat̄ a moꝛtali. Etiã tales nõ habēt ꝓ
moꝛtali luxurie cogitatõem cũ ↄſenſu
vel vba īpudica aut tactũ vl' oſcula ſi
nõ ſequat̄ act⁹. cũ tñ dñs dicat Mat.
v. Qui viderit mlr̄ē ad ↄcupiſcēdũ
eã iã mechat⁹ eſt in coꝛde. Iſti etiã ebri
etatē ñ reputãt moꝛtale niſi ſeq̄t̄ vomi
tus. cũ tñ vomit⁹ nõ ſit pctm̄ ſ3 potius
medicina. ſ3 oīs ebrietas a ꝓpoſito eſt
pctm̄ moꝛtale. O q̄t pctã ↄmittũt qui
alios cogunt ad bibendũ vt inebrient
eos. Item offenſam fraternã nõ põde
rant niſi q̄n vulnerãt aut occidũt. cum
tñ Math. v. dicat̄. Omnis qui iraſcit̄
fratri ſuo reus erit iudicio. qui dixerit
fratri ſuo fatue. ſ. eum ↄfundēdo reus
erit gehenne ignis. Cuius tũc re⁹ erit q̄
ex ira ⁊ vindicta ledit ꝓximũ verbis di
cēs. Tu fur. tu latro. tu neq̄3. tu adul/
ter. Uel etiã factis ꝓximũ trudendo ꝑ/
cutiēdo vel ꝑ crines trahendo. Itē nõ
habent cõſcientiã feſta ſoluētes ſc3 la/
boꝛando vel cũ curru ad molendinũ
vel al'as eundo. aut tabernas viſitan/
do: aut choꝛeizando: aut ieiunia vio/
lando: puta quatuoꝛ tpa vigilias ⁊c.
Neq3 tlēs reputãt ꝙ ſupbe ſe oꝛnãt ad
alliciendũ alios ad cõcupiſcētias ma
las. Aliqui nõ habent cõſcientiã com/
mittēdo vſuras vel emendo vel ven/
dendo cum fraude. omnes iſti habent
nimis dilatatã conſcientiã ⁊ ſunt ī pi/
culoſo ſtatu. Nam etiã ꝑ minimo pec
cato moꝛtali damnat̄ quis ita ſicut ꝓ
magno. vt dicit̄ de pe. di. v. Fratres. q̄
uis pena maioꝛ debet̄ ꝑ maioꝛi pecca
to. vt habetur. xxiiij. q. j. nõ auferam⁹.

Scda ꝯſcia q̄ etiā eſt mala eſt ꝯſciētia
infirmata vl' nimis ſtricta / quā hñt il
li q̄ faciunt ſibi ibi pctā vbi nulla pctā
eſſent: q̄d accidit ex inſtigatōe diaboli.
qꝛ q̄s ad manifeſta pctā inducere non
pōt ſaltē ꝑplexitate ligat. Nā ſi ꝯſciētia
dictat aliq̄d eē mortale q̄d nec eēt pec/
catū. vt leuare feſtucā de tra. ⁊ ſi ꝯ̄ face
ret q̄s: peccaret mortal'r. tal' eſt ſicut ca
pra cui cū ligat' pān⁹ rube⁹ ſtatī vt vi/
derit claudicare icipit: licȝ nil leſionis
habeat. Uñ Aug. Quicq̄d fit ꝯ̄ ꝯſciāȝ
edificat ad gehennā. Nā tales diabol⁹
inq̄etat ⁊ īpedit etiā ī bonis opib⁹ ſic ꝙ
nec orare nec ꝯtēplari eis libeat. qꝛ par
ua pctā faciūt ſibi magna q̄ſi ꝯtinueꝛ
in oib⁹ valde peccarēt. de q̄b⁹ ps̄. Tre/
pidauerūt tiore illic vbi ñ erat timor. iō
hāc dñi viā .i. ꝯſciāȝ ſtrictā debet q̄libet
ꝑparet tāq̄ magnā foſſam īplere ꝯfidē
do de deo. ⁊ debet tenere mediū. Uñ .ij.
Eth. dr. Mediū in oib⁹ laudabile eſt.
Si vo aliq̄d iudicauerit veniale qd ñ
eſſet etiā pctm̄: tūc ex tali cōſcia veniale
fiet. qꝛ de⁹ ñ ſolū reſpicit op⁹ ſȝ etiā iten
tionē. Tercia cōſcia ē ꝑturbata. ⁊ il/
lā hñt q̄ de pctīs ſuis deſperāt: nō cōfi/
dētes de mag̃ miſcdia dei. ⁊ tal' deſpa/
tio ē peſſimū pctm̄. vñ Iſid. de ſū. bo.
Deſpatio inq̄t ē p eior oī pctō. ⁊ Hiero.
ait. Judas pl⁹ peccauit deſperando q̄ȝ
xp̄m tradēdo. vñ null⁹ debet deſpare
q̄ntūcūq̄ m'lta ⁊ mag̃ ſint ei⁹ pctā. q̄a
dīc Berñ. Maior eſt dei pietas q̄ȝ q̄/
uis iniq̄tas. Nā miſcdia dei eſt īfinita
vt dr. xxvj. q. vj. His qui. Miſcdie dei
nec mēſuras poſſum⁹ ponere nec tpa
diffinire. Quidā eī iō deſperāt qꝛ mul/
te male ⁊ horribiles cogitationes eos
infeſtant: q̄ poti⁹ deberent gaudere. q̄a
eſt ſignum pdeſtinatiōis. Non eīn ipe
dit talis cogitatio meretrices: non la/
trones: nō gētiles. ſed fideles. q̄ ſolum
ꝙ doleāt hr̄e cogitatiōes nec eiſdē con/
ſentiant: nil eos nocebit. Uñ Gre. Co/
gitatio q̄cūq̄ īmūda mētēȝ nō polluit
ſi ꝯſenſus animi ad eā ñ reflectit'. Qui
dā iō deſperāt qꝛ freq̄nt' recidiuant q̄s
benign⁹ aīaꝝ medic⁹ xp̄s cōſolat' d̄ pe
tro q̄rēti. q̄tiēs ī me peccabit frat' me⁹
dimittā ei: vſq̄ ſepties. q̄ rñdit. non di
co ſepties ſed ſeptuagies ſepties. Qui/
dā iō deſpant qꝛ neſciūt ſi de⁹ eis remi/
ſit pctā: licȝ ꝯfiteant': doleāt: ⁊ de cetero
cauere ꝑponāt. Sȝ certe tales ñ debēt
deſpare ⁊ ſi certitudīalit' neſciāt. q̄a fi/
des xp̄iana tenet ꝙ pctā talit' confeſſa
ſunt dimiſſa. vñ Ezech. xviij. dr. Qua/
cūq̄ hora pctōr īgemuerit oīm iniq̄ta
tū ei⁹ nō recordabor. Sȝ q̄ nō hȝ ſpem
remiſſiōis nihil ꝓdeſt cōfeſſio. qꝛ dicit
Amb. Nō pōt agere pniāȝ q̄ nō ſperat
indulgētiā. Quarta mala conſcia eſt
ꝯſcia ꝑuerſa quā hñt illi q̄ pctā parua
pōderāt ⁊ mag̃ nō pōderāt. tales fuerūt
pharisei q̄ cōſciam habebāt ī domum
pilati gētil' itrare: ⁊ tradētes innocentē
xp̄m cōſciam nō hēbant. Siles ſūt il/
li q̄ nō verent' ꝓximis detrahere. lites ⁊
diſcordias ſemiare. et ſe in ſupbia ſup
alios extollere. ſed de ꝑuis vt de vbis
ocioſis riſib⁹ ⁊ ioc' cōfitent'. Quinta
cōſcia eſt cōſciētia recta et ſalutifera. et
eā hñt q̄ ſūt puri ſecuri mūdi ⁊ tranq̄l/
li. ⁊ tales habent cōtinuum gaudium
Prouer. xv. Mens ſecura q̄ſi iuge cō
uiuiū. Hoc ſic patet. nā ſup ſe vidēt de
um quē nunq̄ offenderūt. ⁊ ſi offende
runt penituerūt exinde gaudiū habēt.
Si vident infra ſe cognoſcūt infernuȝ
ad quē null⁹ vere penitēs intrabit. Si
vidēt retro itelligūt ꝙ tps in dei ſerui/
tio expēderūt. Si añ ſe ſciūt ꝙ totū tē/
pus in dei ſeruitio expendere intendūt
Iſta omnia conferunt gaudia bonis
Unde Iſido. de ſummo bo. Uis nun
q̄ȝ eſſe triſtis bene viue. bona cōſcia ſp
gaudiū habet. Hinc Bern. Magne

Dominica tercia aduentus

diuitie ſunt bona ꝯſcīa. ⁊ reuera qđ in
rebus melius ⁊ dulciꝰ aut qđ in terra
q̄etiꝰ hoc theſauro. Cōſcīa eñ bona ti-
tulus eſt religionis: ager bñdictionis
ortꝰ deliciaꝝ: arca dei: gaudiū angelo
rū: theſaurꝰ regni: habitaculū ſpūſſan
cti: liber ſignatꝰ ⁊ clauſus ⁊ in die iudi
cij apiendus. nil ſecuriꝰ bona ꝯſcīa: p̄-
mat corpꝰ: trahat mūdus: terreat di-
abolus: tn̄ ſecura erit cōſcientia. Sed
ecōuerſo vt dicit Jſiđ. nulla pena gra
uior ꝯſcīa mala. vñ Augꝰ. Juſſiſti do
mine ⁊ ita factuꝫ eſt ꝙ pena ſit ſibi oīs
animꝰ inordinatꝰ. Jdeo hec v̄mis in-
fernalis q̄ rodit animā damnataꝫ eſt
maior pena alijs. Eſa. vl. Uermis eo-
rū nō morieť. rodit eñ ſic. O maledi-
cte q̄re ꝓ tā parua delectatiōe ꝑdidiſti
deum ⁊ incurriſti tantū malū. ℌ

Tercio q̄dditatē ꝯſcīe poſſumꝰ itel-
ligere ſimilitudīe. aſſimilať aūt ipa in
ter alia q̄tuor reb᷒. ſcꝫ

Primo libro teſtimoniū ꝯtinēti.
Scđo teſti accuſanti vel defendēti.
Tercio faciei vel vultui apparēti.
Quarto domo inhabitanti

Prīo dixi ꝙ ꝯſcīa aſſimilať libro teſti
monium ꝯtinēti. vñ Bern̄. in tractatu
de tēplo ſpūali dī. Unicuiqꝫ noſtꝝ lib
eſt ꝓpria ꝯſcīa. ⁊ ad hūc librū diſcutien
dū ⁊ emendandū oēs alij reperti ſunt.
anīa eñ cū egredieť de corpe nullū ali
um p̄ter ꝯſcientie librū ſecum portare
poteſt. atqꝫ ī illo cognoſcit q̄ debeat ire
et qđ debeat recipe. Ex his eñ q̄ ſcp̄ta
erunt in libris noſtrꝭ iudicabimur.

Scđo cōſciētia aſſimilať teſti accu-
ſanti vel defendenti. Jdeo dicit Augꝰ.
Oñ indꝫ deus iudex erit: alius teſtꝭ q̄ꝫ
ꝯſcīa teſtis non erit. iniuſtū iudicē ⁊ cō
ſcientiam tuā noli timere niſi cauſam
tuam. xj. q. iij. cuſtodi. Tercio cōſci-
entia aſſimilať faciei ſeu vultui appa-
renti. Unde glo. ſup illud Math. vj.
Faciē tuā laua. i. ꝯſcientiā macul' pec-
catoꝝ fedatā. Et diciť cōſcientia facies
rōne diuerſificationis. qꝛ ſicut inť tot
homīes nō eſt dare duas facies oīo
de ſimiles q̄đ mirū eſt. ita nec duas cō
ſcientias oīmode ſil'es. i. idē ſentientes
Scđo ꝯſcīa dř facies rōne denudatio
nis. quia ſicut facies nunq̄ꝫ cooperiť:
ita cōſcientia coopiri non pōt in iudi-
cio. iuxta illud Dan̄. ix. Libri apti ſūt.
Tercio conſcientia dicitur facies rōne
diſpoſitionis. quia quō quis cōponit
faciem ſic iudicať de compoſitiōe inte-
riori ſi ſit letus vel triſtꝭ. ita ſm opa cō
uerſatiōis alicuiꝰ cognoſciť de ꝓbita-
te vel malicia. iuxta illud Eccī. xix. Ab
occurſu faciei cog̃ſciť ſenſatꝰ. Quar
to ꝯſcīa aſſimilať domo inhabitanti.
iuxta illud Eccī. xxvij. Niſi tenueris te
inſtanter in timore dñi cito ſubuerteť
domꝰ tua. i. conſcientia tua. Et de hac
domo dicit pſ. Niſi dñs edificauerit
domū. i. conſcientiā. inuanū laborauē
runt q̄ edificant eā. De hac domo etiaꝫ
pōt exponi illđ Math. ix. qđ dixit xp̄s
paralitico ſanato. Uade in domū tuam
ſcꝫ diſcutiēdā: cuſtodiendā: mūdādā.
vñ Bern̄. Sanū vas ꝯſcientia ꝯſeruā
dis ſecretis idoneū: nullis patens inſi
dijs: nullis violentijs cedens. vtpote
nec manu nec oculis acceſſibilis. q̄cq̄d
ibi poſuero ſecurus ſum: ſeruabit vi-
uo: reſtituet defuncto: q̄cunqꝫ iero me
cum erit: ſemp ſecū ferens depoſitum
qđ conſeruādū accepit. J Secun
dum articulum notemus de cōſciētie
ꝑparationis modalitate. Unđ ſm q̄-
druplicem eiꝰ aſſimilatiōem q̄drupli
citer eſt ipſa ꝑparanda. ſcꝫ

Prīo inq̄ꝫtū dř carta eſt corrigēda.
Secundo inq̄ꝫtum dicitur accuſa-
trix eſt placanda.
Tercio inq̄ꝫtū eſt facies ē lauanda.
Quarto inq̄ꝫtū ē domꝰ ē diſponēda

Primo dixi q̄ ꝯſciētia inquantum dicit̄ liber ſeu carta ſic debʒ p̄parari q̄ ſi cōtinet aliq̄d falſi vel nociui debʒ diligenter corrigi ꝛ emēdari Nā ſicut qui habet magnā l̄ram vel cartā ꝑ quam magnā hereditatē eſt accepturus diligenter intendit ne q̄d falſi cōtineat. ꝛ ſi eſt vera ne a tineis corrūpat̄. Sic ꝯſcientiā illeſam ſeruare tenemur: q̄r ē carta ꝑ quam poſſeſſionē celeſtem vēdicamus ne a tineis corrūpat̄. q̄r null⁹ ratiōe vtens ꝓhibet̄ a celeſti poſſeſſiōe niſi q̄ librū cōſciētie nō habuerit bene emendatū ꝛ conſeruatū. Unde ſic carta duob⁹ modis optime conſeruatur Primo ſi freq̄nter conſpiciat̄ ꝛ tergat̄ ꝛ mūde cuſtodiat̄. Sic libꝛ cōſcientie diligent̄ diſcutiam⁹ cogitatōes examinādo dicta ꝛ facta. exemplo btī Pauli q̄ dicebat Act̄. xxiiij. Studeo cōſciam ſine offēdiculo habere ad deū ꝛ ad homines. Secūdo conſeruat̄ liber ſi pliniat̄ gumi cedri. Dicit enī Iſiđ. lib. xix. ethymol̄. q̄ cedrina eſt reſina cedri que in cōſeruādis libris adeo eſt vtilis vt pliniti ex ea nec tineā patiant̄ nec tēpore ſeneſcāt. Si pliniamus librū cōſciētie cedrina. i. ſanguie chriſti in cedrina cruce effuſo et cōſeruabit̄ ꝛ mūdabit̄. q̄r dicit̄ Heb. ix. Sanguis ieſu chriſti emūdabit cōſcientias nr̄as ab opib⁹ mortuis. O q̄ʒ multi ꝑdiderūt hāc litterā. O q̄ʒ multi lacerauerūt. O q̄ʒ multi impignorauerūt diabolo ꝓ modica delectatōe peccati q̄ in baptiſmo vꝛtute chriſti ſanguis fuit deſcripta. nō intelligentes q̄ ſicut idē eſt ꝑdere l̄ram et hereditatē ſic idem eſt ꝑdere ꝯſciam et celeſtē patriā. Scđo conſciētia inq̄ntū dicit̄ accuſatrix ſic debet p̄parari vt in quib⁹ remurmurat peniteam⁹. ꝛ deincepſ facere deſiſtam⁹. Un̄ ſi tot⁹ mūd⁹ accuſaret te. ꝛ ſolū iſte vn⁹ teſtis cōſcientie defenderit nō debes timere q̄a liberatus es. Unde Seneca de moribus. Super cōſcientia quicq̄d finxerit lingua. Hinc etiā Aug. et habet̄. xj. q. iij. Quid obeſt homī q̄ ex illa tabula vult eum delere hūana ignorantia: ſi de libro viuētiū nō deleat eum iniq̄ conſciētia. Ex quib⁹ v̄bis btūs Aug⁹ nō vult dicere q̄ de cōſeruatōne fame curā nō habeamus ad edificatōeʒ aliorū. q̄r tales rep̄hendit acriter dicens. Nō ſunt audiēdi viri ſancti ſiue femīe qui quādo rep̄hendunt̄ ex aliqua negligētia ꝑ quam fit vt in malā veniāt ſuſpitionē vn̄ vitā ſuā longe abeſſe ſciunt. dicunt corā deo ſufficere ſibi cōſcientiā. eſtimationē hominū nō ſolū imprudenter ſed et crudelit̄ cōtemnētes cū occidant aīas alioꝝ. xj. q. iij. nō ſūt. Sed loquit̄ btūs Aug. q̄n qui eos nolunt in bonis imitari tūc cuilibet ſufficit ſua bona ꝯſcientia. ſed al'as certe tibi neceſſe eſt bona ꝯſciētia ꝛ ꝓximo bona fama. Tercio conſciētia inq̄ntū dicitur facies ſic debʒ p̄parari q̄ debʒ lauari ꝑ contritōem: cōfeſſionē et ſatiſfactionem. ac etiā elēoſyne largitiōeʒ. vn̄ Ambro. in ſmone đ aduētu dn̄i dicit. Hortamur vt in hiis dieb⁹ elemoſynas abundanti⁹ faciatis. et nō ſolum ab omni immūdicia ſʒ etiā ab vxorib⁹ ꝓpriis ſtudioſiſſime vos cōtineatis. odium ꝛ irā indignatōem clamorē ꝛ blaſphemiā ſupbiā ꝛ iactātiā cū omī carnali delectatōe ꝓcul a vobis repellatis vt cū dies dominice natiuitatis aduenerit ſalubriter ipm̄ celebrare poſſitis. hec ille. Sicq̄ʒ mūda facie potim⁹ videre facie ad faciem glīam diuīitatis cū gaudio. Quarto ꝯſcia inq̄ʒtū đr domus ſic debet p̄parari ad modū materialis domus. ad quā p̄paratōeʒ ſic hortat̄ b. Amb. đ. Ecce ſi q̄s vr̄m ſenioreʒ ſuū in domū ſuā recipe debuiſſʒ ab oībus ſordibus et immundis reb⁹ ipaʒ

Dominica tercia aduentus

domū imūdaſſꝫ ⁊ q̄cūqꝫ honeſta eſſent ⁊ neceſſaria ſ̄m ſuā poſſibilitatē p̄pa/raſſet. et ſi h̄ facit mortalis ſuſceptur⁹ mortalē. q̄nto mag̾ ſe mūdare debet creatura vt ſuo creatori appareti i carne nō diſpliceat. Debet igit̄ oīs xp̄ian⁹ domū ꝯſcie xp̄o p̄pare ſic̄ domū materialē vt p̄mo ponat fūdamentū ei⁹ ſu/pra petrā. Nā ſaluator loq̄ns de viro ſapiēti di. q̄ edificat domū ſuā ſup̄ petrā Math. vij. id eſt ꝯſciam ſuā per verā fidē doctrine ei⁹ vt ibidē ſubdit̄. De/ſcendēte pluuia temtationū: flantibus vent̾ ambitionū: fluentib⁹ fluminib⁹ ꝯcupiſcentiaꝝ in illā domū nō cecidit ſed ſtetit. Jdeo dr̄. j. Cor. iij. Fūdamētū aliud ſcꝫ in domo ꝯſcie nemo p̄t ponere p̄ter id q̄d poſitū eſt. ſ. ieſus chri/ſtus. Sc̄do in p̄patiōe hui⁹ dom⁹ de/bet q̄libet pietes ſurſū erigere. i. ſpē ꝓ/cedentē a vera fide ⁊ tēdēte ſurſū ad ꝓ/miſſionē dei: q̄ pies ad modū materialis dom⁹ debet eſſe q̄druplex. ſ. expectatio p̄mij i cel̄. expectatio venie de pc̄tis. expectatio auxilij in agendis. ⁊ expectatio refrigerij i aduerſis. Un̄ ap̄lus. ij. Cor. v. Habem⁹ domū nō manufa/ctā. i. ꝯſciā i celis vicꝫ p̄ ſpem. Tercio debet tectū apponi ad pietes ꝯſcie qd̄ ꝓtegat domū ab eſtu ⁊ pluuia. ⁊ h̄ ē charitas. iuxta illd̄ Prouerb. x. Uniuerſa delicta op̄it charitas q̄ oīa ſuffert. De/inde debet hāc ꝯſcie domū circūdare q̄druplici muro. vicꝫ ſobrietat̾. ſapiē. iuſticie. ⁊ fortitudīs. Cōtra vicia inſuper debet apponere cuſtodes vicꝫ ſc̄tm̄ ti/morē. ⁊ mort̾ meditatiōē. iuxta illud q̄d docꝫ ſaluator Math. xxiiij. Si ſciret p̄ſfamilias q̄ hora fur veniret vigilaret vtiqꝫ ⁊ n̄ ſineret pfodi domū ſuā. Studeat tādē xp̄ian⁹ xp̄m ſuū deū in domū ſue ꝯſcie receptū retinere tāqꝫ digniſſimū hoſpitē. Tria eī ſolēt hoſpitē de domo expellere. vt dic̄ ſapiēs Pro/uer. xix. Fum⁹ ſtillicidiū ⁊ litigioſa mulier expellūt hoīeꝫ de domo. ⁊ h̄ iō. q2 in/quietāt eū. Sic xp̄m expellit fum⁹ q̄ in altū tēdit. i. mēt̾ elatio. Mlier litigio/ſa eſt ſenſualitas ꝯ̄ ſpm̄. ſtillicidium ē pctōꝝ paruoꝝ vilipēſio ſeu neglectio Uel ſtillicidiū qd̄ de diuerſ̄ rimis vēit eſt error ꝯſcie q̄ diuerſ̄ ex cauſ̄ accidit. ſpēal̄r tm̄ ex ſeptē. Pmo ex igrātia. ex eo eīm q̄ rō apphēdit malū ſub rōe boni: ⁊ bonū ſub rōne mali ſeq̄t̄ error i ꝯſciā ⁊ pctm̄ i volūtate. de q̄b⁹ dicebat ſaluator Joh. xvj. Uenit hora in q̄ oīs q̄ in/terficit vos arbitret̄ ſe obſequiū p̄ſtare deo. Credebāt eīm gētiles q̄n occidebāt xp̄ianos q̄ cū h̄ deū ſuū placarēt. Un/de igrātia iuris natural̄ vl̄ diui nullū excuſat habentē vſum rōis. Jgrātia vero iur̾ canonici vel ciuil̄ q̄nqꝫ excuſat: ⁊ q̄nqꝫ nō. vt habet̄. j. q. iiij. c. vlt̄. i textu ⁊ glo. Sc̄do error ꝯſcie cauſat̄ ex ne/gligentia. ſic̄ cū aliq̄s ꝓp̄ laborē vl̄ alias occupatōes negligit inq̄rere ⁊ addiſcere ea q̄ ſunt neceſſaria ad ſalutē. ⁊ talis ignorātia ē volūtaria q̄ cauſat malam ꝯſciāꝫ. Un̄ Aug. Jllis oīno igno/ſci nō poteſt. q2 habētes a quo diſcerent opam nō dederūt. di. xxxviij. c. fi. Ter/cio error ꝯſcie cauſat̄ ex inordiata ⁊ nimia ſui beniuolētia. ex eo eīm q̄ aliquiſ nimis ſeip̄m diligit p̄cipitat ꝯſciāꝫ ad illud quod appetit. ⁊ ſic facit eāꝫ a ſua rectitudine decliare. Un̄ Seneca. Perit om̄e iudiciū cū res trāſierit i affectū Quarto error conſciētie cauſat̄ ex cor/dis puſillanimitate. q̄n q̄s timet nō ti/mēda. p̄s. Trepidauerūt illic ei. vbi n̄ erat timor. i. cauſa rōnalis timēdi. ⁊ talis ꝯſciētia eſt nimis ſtricta. Et ſ̄m hoſtienſē. magis ſcrupuloſa ⁊ erronea q2 theologica. ⁊ ideo multū p̄iculoſa: q̄a facit de bono malū. de feſtuca trabem dānat ſaluādū. vnde deponēda eſt ad ꝯſiliū alterius. Quinto error ꝯſcientie

cauſat ex ſupbia. qn̄. ſ. qs nō hūiliat ſe vt velit credere prudentioꝛibꝫ ſꝫ ſequit ſuū ſenſū ex q̄dā ſinglaritate. d qbꝫ dī Nūeri. xj. Extrema caſtroꝝ comedit ignis. Sexto cōſciē erroꝛ cauſat ex pplexitate. i. ex q̄dā dubietate ex q̄ qcq̄d fiat ſequit ineuitabilitas peccādi. vt qs iurauit occidere hoiem format ſibi ꝯſciētiā licꝫ erroneā vt ſi nō occidat piurat. ſi occidat homicida eſt. Sed tal' nō eſt pplexus ſimplr̄: qꝛ de duobꝫ ineuitabilibꝫ mal' minus malū eſt eligenduꝫ vt habet. xiij. di. c. j. Septimo erroꝛ cōſciētie cauſat ex puritate cordis. Unde Gre. Bonaꝝ mentiū eſt ibi culpas agſcere vbi nō ē culpa. di. v. ad eius. Ubi glo. agnoſcere. i. timere. nō enim debet quis ibi culpabilē ſe dicere vbi nō eſt ꝑm eſtimatōꝫ. qꝛ h ptinet ad mēdaciū In pmis ſex conſciētia ſp eſt rephēſibilis. in ſeptimo aūt laudabil'. qꝛ bonus hō non ſolū hoc reputat culpā qn̄ deficit a cōmuni iuſticia ſed etiā a pfectiōe iuſticie qd quādoqꝫ culpa nō ē Terciū articulū notemus de pparate conſciētie vtilitate. magna nāqꝫ vtilitas cōſciētie que deū habꝫ in ſe habitātē p grām ad quam pparandā oīs nr̄ laboꝛ ꝛ cogitatio debꝫ conari. qꝛ qcunqꝫ cōſcientiā in moꝛte habuerit inoꝛdiataꝫ: ponet in infernū vbi null' oꝛdo ſꝫ ſempiternꝰ hoꝛroꝛ inhabitat. Un̄ ſciendū ꝙ ꝑm Alex. de ales. ſeptē ſunt differētie hoīm i ꝯſciētijs. Primi putāt ſe habere bonā ꝯſciaꝫ q tn̄ nō habēt ſicut infideles heretici ꝛ xp̄iāi tepidi q negligūt ꝯſciam ſuā debite examinare. ꝛ ſic ex igrantia craſſa cū moꝛtali pctō accedūt ad coꝛpis xp̄i ſumptōeꝫ. de quibꝫ dicit j. Choꝝ. xj. Probet ſeipm hō. i. ſuā cōſcientiā examiet. Tal' fuit btūs Paulus dū pſequebat ecclīaꝫ putabat bn̄ facere Act. xxiij. Ideo dicebat. ego omi bona ꝯſcia ꝯuerſatus ſū ante deū vſqꝫ in hodiernū diē. Secūdi ſciūt ſe hr̄e nō bonā ꝯſciam: vt q ſunt in moꝛtali pctō actu vel ꝓpoſito. de quibꝫ dī Ecci vij. Scitꝫ ꝯſcia tua qꝛ tu crebro maledixiſti alijs. Tercij dubitāt ſe habere bonā cōſcientiā: qꝛ habēt rōnes foꝛtes ad hoc ꝙ ſint in grā vel nō. qꝛ vident ſe tepidos ad amandū deuꝫ. nec doloꝛem magnū d pctis habere. nec ſpūales cōſolatōes habere in oꝛōe. In oppoſituꝫ q nō habent volūtatē peccādi moꝛtaliter tales dicere poſſunt illd. j. Cho. iiij. Nihil mihi ꝯſcius ſum ſꝫ nō in hoc iuſtificatus ſum. Quarti opinant ſe habere bonā ꝯſcientiā. hij ſunt q ſunt feruentes in amoꝛe dei ꝛ parati ad ſufferendū aduerſa. hij dicere poſſunt illd ij. Choꝝ. j. Gloꝛia noſtra hec eſt teſtimoniū cōſcientie nr̄e. Quinti expiunt ſe habere bonā conſciētiā qui ſentiūt i oꝛatōne diuine dulcedinis cōſolatōnem. iuxta illud pſal. Guſtate ꝛc. Sexti ſunt q ſciunt ſe habere p reuelatiōeꝫ ſicut apl'i Math. v. Gaudete qꝛ noīa veſtra ꝛc. Septimi ſciūt ſe habere bonā cōſcientiā p aptam viſionē. ſic moyſes ꝛ Paulꝰ q dicebat Ro. viij. Certꝰ ſū ꝙ nec moꝛs nec vita ſepabit ꝛc.

De eadē dn̄ica Sermo viij

Ego vox clamātis in deſerto dirigite viā dn̄i ſicut dixit Eſaias ꝓpheta. Johā. j. c. ꝛ in euāgelio hodierno i q tria euangeliſta inſinuat. ſ.

Primū iudeoꝝ motiuū rōnabile.
Scdm iohis rn̄ſum irrephēſibile
Terciū ſaluatoꝛis pconiū iexplicabile

Primū inqꝫ euangeliſta in hoc euāgelio inſinuat iudeoꝝ motiuū rationabile ad inqrendū iohem bap. ſi ipe eſſet xp̄s i lege eis ꝓmiſſus dicēs. Tu quis es. ꝛ ſequit. Poſtea interro-

gauerūt ip̄m. Helyas es tu. Sil'r: p̄pha
es tu. Ad cui⁹ inq̄sitionē rōnabilit' mo
uebant'. Cū eñ multitudo hoīm veni
ret ad Johem intrrogātes eū ⁊ di. q̄d ḡ
faciem⁹ vt saluemur Lu. iij. Et ido ne
p̄ncipes sacerdotū in capitali ciuitate
hierl'm despicerent' a turbis: miserunt
ab hierl'mis sacerdotes et leuitas ad
iohem di. Tu q̄s es. Dicit eñ sanctus
Tho. sup Johe; q̄ tp̄e p̄dicatōis iohā
nis fuit opinio famosa in hierl'm vbi
vigebat leg; studiu; ⁊ p̄phetarū q̄ tp̄s
aduēt⁹ messie aut esset p̄pinquū aut iā
trāsactū. q̄d habebāt ex scptur; p̄pha⁊
potissime Dañ. ix. vbi d'r. Septuagita
hebdomade abbreuiate sūt sup ppl'm
tuū ⁊ sup vrbē tuā sctām vt ꝯsumet' p̄
uaricatio ⁊ finē accipiat pctm. ⁊ delea-
tur iniq̄tas ⁊ adducat' iusticia ⁊ ipleat'
p̄phetia ⁊ vngat' sctūs sctō⁊. et sequit'.
et deficiet hostia ⁊ sacrificiū. ⁊ erit in tē-
plo abomiatio desolatōis. q. d. Cū ve
nerit sctūsscto⁊ cessabit vnctio vestra.
Sil'r moti fuerūt p illō Gen. xlix. Nō
auferet' sceptrū de iuda ⁊ dux de femo
re ei⁹: donec veniat q̄ mittēdus est. vbi
caldaica trāslatio h;: donec vēiat mes-
sias. Mō tpe iohis nō habuerūt regē
de semie iuda. q; tunc alienigena hero
des regnabat idume⁹ hic p̄m⁹ fuit alie
nigena rex. ⁊ p̄phete acrit' cōminati fue
rāt illis q̄ messiā nō suscipent Dañ. ix.
Post hebdomadas sexagitaduas oc
cidet' xp̄s ⁊ nō erit ppl'us ei⁹ q̄ eū nega-
tur⁹ ē. Et Deut. xviij. dixit moyses mi
nando. Prophetā de gēte tua ⁊ d' frib;
tuis sicut me suscitabit tibi. ⁊ sequitur
Qui aūt v̄ba ei⁹ audire noluerit: ego
dn̄s vltor exitā. Vñ q; audierāt iohis
mirabilē ꝯceptū ⁊ natiuitatē ⁊ p̄genie
nobilitatē ac vite ei⁹ sctitatē; opinabāt'
ip̄m fore xp̄m. ideo miserūt sacerdotes
et leuitas vt ip̄m interrogarēt. Se-
cūdo euāgelista isinuat iohis respōsu;
irrep̄hēsibile. q; negauit se esse xp̄m et
helyā in p̄sona ac p̄phetā iudeis p̄mis-
sum: sed ait. Ego vox clamant; ⁊c. In
q̄b; v̄bis attēdit' hūilitas iohis in q̄tu
or. Prio hūiliauit se in suo eē cū dixit.
Ego vox: ⁊ nō dixit. Ego sum hō. q. d.
vox trāsit ⁊ v̄bū p̄manet. sic q̄cq̄d cerni
tis ī me nihil est respectu ei⁹ de q̄ q̄rit;,
q; ille p̄ficiet. ego deficiam. Johan. iij.
Illū oport; crescere me āt minui. Se-
cūdo hūilitas iohis attēdit' q̄ ad origi
nem cū ait. clamāt;. q. d. vox nō ē suppi
us sed alti⁹. s. clamāt; q̄ s'm suū bn̄pla
citū pōt formare vocē. sic ⁊ ego nō sum
a meipo s; ab eo q̄ me misit Tercio
ei⁹ hūilitas attēdit' q̄ ad habitatōe; cū
dixit in deserto. q. d. Si vellē hr̄e honorē
tūc q̄rerē habitare ī ciuitatib; vl' villis
sed ego habito in deserto honorē fugi-
ens. Quarto ei⁹ hūilitas attēdit' q̄ ad
doctnatōe; quā nō sibi ascp̄sit s; Esaie
p̄phete diceti. Dirigite viā dn̄i sic p̄dixit
esaias. Ecce allegauit eū q̄ ipo fuit mi
nor sctitate ⁊ sapia. Tercio euāgelista
insinuat ī euāgelio saluatoris p̄coniū
inexplicabile: cū dixit Johes. Ipe ē qui
post me venit: qui ante me fact⁹ ē. cui⁹
nō sum dignus soluere corrigiā calci-
amento⁊ ei⁹. i. ad q̄cūq; p̄ua misteria
nō sum idone⁹ respectu sue dignitat;.
iō dicebat. Ego vox clamāt; ī deserto ⁊c.
Vñ ī p̄nti s'mōe d' vie dn̄i directōe tria
declaremus salutis documenta. sc;

Primū quid p̄paremus
Scdm quō p̄paremus
Terciū cur p̄paremus

R Primū documētū gr̄a dei decla-
rādū q̄d p̄pem⁹ vt via dn̄i dirigat' ad
nos. Ad qd' dicim⁹ q̄ liber⁊ arbitriu;
nost⁊ p̄pem⁹ ad gr̄e susceptōe;. q; dic
Arest. ij. de aīa q̄ act⁹ actiuo⁊ sūt ī pa
tiēte p̄disposito. Nā ōis forma itrodu-
cēda req̄rit materiā p̄disposita. Cor ve
ro hoīs ad suscipiēdū gr̄a; disponit' p

liberū arbitriū. qꝛ dicit Damaſ. li. ij. ꝙ
rōnalia q̄ ſunt liberi arbitrij ſūt actu-
um ſuoꝝ dn̄i. Poteſt em̄ grāz ſuſcipe
vl' repellere libere. Un̄ dicit ſctūs Tho.
in. ij. diſt. xxv. ꝙ libeꝝ ar. nō cogit̄ ſal-
tē coactione ſufficienti. iuxta illō Eccī.
xv. De⁹ ab initio ꝯſtituit homiēz ꝛ reli-
quit illū in manu ꝯſilij ſui. adiecit mā
data ꝛ p̄cepta ſua. et iteꝝ. Apponſuit ti-
bi aquā ꝛ ignē ad quod volueris porri-
ge manū tuā. Ex quibꝫ patet ꝙ ſalus
hoīs nō fit ī adultis ſine libero arbitrio
licet p̄ncipalius fit a dei grā q̄ mouet
li. ar. Bern̄. li. de li. ar. Tolle libeꝝ ar.
ꝛ nō eſt q̄d ſaluet̄. tolle grām ꝛ nō eſt q̄
ſaluet̄. Et vt p̄miſſa clari⁹ itelligant̄ et
ꝑfecti⁹ via dn̄i dirigat̄: tria erūt dubia
circa hoc declarāda. ſcꝫ

Primū vtꝝ hō liberi ſit arbitrij.
Scd̄m vtꝝ cogi poſſit libtas arbitrij.
Terciū vtꝝ q̄libet pctōꝛ re-
dire pōt ꝑ libertatē arbitrij.

Primū dubiū declarāduꝫ fore dixi
vtꝝ hō liberi ſit arbitrij. ꝛ ꝙ ſic: ꝓbat ſ.
Tho. j. pte ſū. q. lxxxiij. qm̄ niſi ſic eſſet
fruſtra eſſent ꝯſilia: exhortatiōes: p̄ce-
pta ꝛ ꝓhibitōes: p̄mia ꝛ pene. ſic q̄ꝫ va
ne p̄dicaſſꝫ xp̄s filius dei viui: fruſtra
paſſus eſſet ſi hō ꝑ li. ar. nō eſſet vtibi-
lis ad ip̄m. Inſuꝑ idip̄m colligitur ex
ſufficienti agentiū diuiſiōe. q̄daꝫ em̄ ſūt q̄
agūt abſq̄ꝫ iudicio ſic lapis mouet̄ de
orſū abſq̄ꝫ ꝯgnitōe. q̄dā agunt iudicio
ſꝫ nō libero ſic aīalia bruta. iudicat eīm
ouis bonas herbas ſibi ꝓficuas capi
endas: malas vero reijciēdas. ſilr videſ
lupū iudicat fugiēdū nāali iudicio et
nō libo. iō dic̄ Damaſc. ꝙ bruta magis
agunt̄ q̄ꝫ agāt nec dn̄ant̄ ſuꝑ appetitū
ſuū q̄n ſꝑ amēt naturalr̄ q̄d amāt. licꝫ
q̄n̄q̄ꝫ refrenēt̄ ab appetitu. Nā tria ſūt
genera bonoꝝ q̄ appetunt̄ q̄ꝝ oppoſi
ta fugiunt̄ vicꝫ honeſtū: vtile: ꝛ delecta
bile. ſolū em̄ vtile ꝛ delectabile appetū

tur a brutis ꝓ q̄bꝫ etiā pugnāt. puta ꝓpt̄
locū coitū et cibū. Bonū vero honeſtuꝫ
appeti pōt a ſol' rōnabilibꝫ. iō q̄dā ſūt
q̄ agūt libo ar. vt hō angel⁹. qꝛ ꝑ vim
cognoſcitiuā iudicāt aliq̄d eē fugiēdū
vl' ꝓſeq̄ndū. Hic Aug. di. Liberū ar. ē
facultas rōnis ꝛ volūtatis. ſed ī q̄cūq̄ꝫ ē
facultas rōnis ꝛ volūtatis ille libe agit
Un̄ Aug. ī li. d̄ ci. dei ait. Sunt nr̄e vo
lūtates ꝛ ipſe faciūt q̄cq̄d volēdo faci-
m⁹: q̄d n̄ fieret ſi nollem⁹. pſ̄. Aīa mea
in manibꝫ meis ſꝑ. ḡ hō eſt li. ar. ꝛ dn̄s
ſue opatōis. Scd̄m deniq̄ꝫ dubiuꝫ
declarādū ē iſtō vicꝫ vtꝝ cogi poſſit li-
bertas arbitrij. ꝛ circa h̄ dubiū multi
errauerūt. q̄dā nāq̄ꝫ dixerūt ꝙ cogi poſ-
ſit a ꝓpria nāa. q̄dā ꝙ ab alia creatūa.
q̄dā ꝙ a creatrice diuīa eſſentia. Prio
itaq̄ꝫ circa libtatē ar. q̄dā errādo dixerūt
ꝙ ī q̄buſdā li. ar. violētari poſſit ab eo
rū ꝓpria nāa ꝓpt̄ vehemētes q̄ſdā paſ
ſiones ꝛ nāalē ꝯcupiām q̄bꝫ īpellunt̄
īuolūtarij. ſic patꝫ de q̄buſdā q̄ nulla
diſciplina: nulla correctōe: nullo oīno
rigore emēdant̄. ſed ꝑfecto nō īpellunt̄ a
nāa licꝫ īclinent̄. qꝛ dic̄ Gyrald⁹ odo
nis ſuꝑ. iij. Eth. ꝙ nulla nāal' ꝯcupīa
q̄ntūcūq̄ꝫ ītēſa ꝑ nātitatē vl' etatē neceſſi
tat hoīeꝫ ad malū. eo ꝙ ꝑ rōneꝫ vnuſq̄ſ
q̄ꝫ ſupare pōt paſſiōes ſuas. iuxta illō
Gen̄. iiij. Sub te erit appetit⁹ tuus ꝛ
dn̄aberis illi. ꝛ Sene. ad Lucillū ait.
Erras em̄ ſi eſtias nobiſcū vicia naſci
ſuꝑuenerūt: īgeſta ſūt: nulli nos vicio na
tura ꝯciliat: nos illa ītegros ac libos
genuit. Hec ille. L Quidā vero er-
rādo dixerūt ꝙ li. ar. cogi poſſit ab ali
q̄ creatūa. puta ab īfluētia celeſtiuꝫ cor-
poꝝ ſiue tētatiōe demonū. Sꝫ ſi īfluē-
tia corpoꝝ celeſtiū cogeret li. ar. mlta
ſeq̄rent̄ incōuenientia. Primū ꝙ aliq̄
ſtelle erūt malefactrices q̄d eſt falſum
qꝛ ſi eſſent tales: aut a natura. ꝛ dn̄s q̄
dedit eis talem naturam eſſet malus

qđ eſt incõueniẽs.aut eſſent a volũtate
qđ eſt falſũ.q2 cũ ſint iaiate nõ hñt vo/
lũtatẽ.Scđm icõueniẽs eſt.ꝙ ĩ modi/
co tpe eadẽ ſtella eſſ; bona ⁊ mala eo ꝙ
ĩ modico tpe mutat diſpoſitõe;.Terci
um ꝙ nõ poſſit rõ aſſigri q̃re aliq̃ ſub
eadẽ ꝯſtellatõe fierẽt boni ⁊ aliq̃ mali.
ꝓpt̃ea doct.ſcti dicũt ꝙ ſi ĩfluentie vi/
olẽtarẽt volũtatẽ liberã:tria bõa tolle/
rent̃.Pᷓmo tollerent̃ laus ṽtut̃ hũane q̃
nulla ẽ ſi libere nõ agat.Scđo tollerent̃
iuſticia p̃miant̃ ⁊ punient̃ ſi hõ bonũ
vł malũ ñ libere ageret.⁊ ſic iniuſte fu
iſſet dãnatꝰ iudas.q2 alit̃ fieri ñ potu/
it.ſilr̃ petrꝰ iniuſte p̃miatꝰ ẽ.q2 ad bo/
nũ ĩpulit ĩfluẽtia.Tercio tollerent̃ cir
cũſpectões in ꝯſilijs.q2 de his q̃ de ne/
ceſſitate eueniũt fruſtra tractaret̃.Con
tra q̃ dic̃ Aug.Totũ bonũ h; q̃ h; bo
nã volũtatẽ.ipſa ẽ q̃ p̃t ſufficere ſi cet̃a
nõ ſint.⁊ iõ nec celi influẽtia nec demo
nũ malicia vł q̃uis creatura p̃t cogere
hoĩs liber̃ ar.Vñ Ptolomeꝰ ait.Sa
piẽs dñabit̃ aſtr̃.⁊ Petrꝰ apł's.j.epł'a
ca.v.Sobrij eſtote ⁊ vigilate q2 aduer
ſariꝰ vr̃ diabolꝰ tãq̃ leo rugiẽs circũit
q̃rẽs quẽ deuoret cui reſiſtite fortes in
fide.Ex q̃b; pat; ꝙ debił eſt hoſt̃ q̃ nõ
vicit niſi volẽtẽ.Quidã etiã errãdo di/
xerũt ꝙ liber̃ arbitriũ cogi p̃t a creatri
ce diuia eẽntia.cuiꝰ oĩpotẽtiã ꝯſideran
tes dicũt.deꝰ cũ ſit omp̃s oĩa p̃t facere:
libtatẽ q̃; arbitrij violẽtare.iuxta illđ
Prouer.xxj.Cor reg̃ ĩ mãu dñi q̃cũq;
voluerit ĩmutabit illđ.Cõtra qđ cla/
mat Berñ.li.đ libero ar.di.Volũtas
ingenita ſui nobilitate nulla cogit̃ ne/
ceſſitate.Ad cuiꝰ pleniorẽ noticiã dicit
ſeraphicꝰ doctor Bonauẽ.ĩ.ij.diſ.xxv.
ꝙ cũ dr̃ li.ar.a deo ñ poſſe cogi dupli/
cit̃ põt intelligi.aut ita ꝙ deꝰ nõ poſſet
auferre libtatẽ ⁊ ſupinducere coactõe;
⁊ h̃ eſt falſu;.q2 ꝓ ĩmẽſitate potẽtie ſue
nõ ſolũ põt ꝯditionẽ nature mutare.

ſed etiã ĩpam naturã creatã in nihilu;
redigere.Alio mõ põt intelligi ꝙ deus
nõ poſſit liberũ arbitriũ cogere ſalua
ꝓprietate libtat̃ eiꝰ.⁊ h̃ mõ ver̃ ẽ ꝙ im
poſſibile ẽ deũ poſſe violentare li.ar.ꝓ
eo ꝙ ĩplicat duo ꝯ̃dictorie oppoſita.ſ.
ꝙ cogat̃ ⁊ liber̃ ſit.Nota tñ ꝙ differt
dicere volũtatẽ ĩduci:volũtatẽ muta/
ri:⁊ volũtatẽ cogi.Tũc em̃ ĩduci dr̃ qñ
aliq̃ ꝑſuaſio fit ei q̃ diſpõit̃ vt ad aliq̃d
appetibile vel triſtabile ĩclinet̃.vt puta
mũera fauores ꝓmiſſiões cõminatio
nes q̃ nõ hñt rõnem coget̃ ſed ĩclinãt̃.
Tũc em̃ volũtas mutat̃ qñ ĩpa nolẽ/
te aliq̃d potẽti ṽtute ĩmittit̃ ei affectio
in ꝯ̃triũ ⁊ de nolẽte fit volens.ita ꝙ vna
affectio expellit̃ ⁊ ꝯ̃ria ĩducit̃.ſic cũ deꝰ
amatorẽ tpaliũ facit ꝯtẽptorẽ t̃renorũ
de q̃ Dauid.Hec mutatio dextre excel
ſi.Tũc ṽo voluntas dr̃ cogi qñ repu/
gnãte volũtate deliberatiua aliena vir
tute cogit̃ ad nolitũ.Volũtas igit̃ ĩcli
nari põt ab agẽte creato.mutari ṽo ñ
niſi a deo.iuxta illđ Joh.vj.Nemo p̃t
venire ad me niſi pr̃ q̃ miſit me traxe/
rit illũ.Cogi ṽo volũtas a nullo põt.
O magnũ donũ libtat̃ homĩ a ſũmo
deo collatũ quẽ nullꝰ cogere plene põt
nõ crudeles hoĩes:nõ beſtie:nõ crucia
tus niſi ꝓpria nat̃a:nõ deniq; hoĩes:ñ
angeli:imo nec ipſe excelſus deꝰ.ḡ pec/
cator hõ nullã plenarie pot̃it hr̃e excu
ſatiõe; de pctõ ſuo.q2 libere elegit face
re. M Terciũ q̃; dubiũ declarã/
dũ erat iſtđ.vtr̃ q̃libet pctõr redire põt
a ſtatu pcti ꝑ libtatẽ arbitrij.Et rñdet
ſcti doct.ꝙ ſic:adiutꝰ grã q̃ oĩb; redire
volẽtib; p̃ſto ẽ.Vñ Aug.li.de li.ar.dic̃
Nabuchodonoſor pniam meruit fru
ctuoſã.nõne pꝰ innũeras ĩpietates fla
gellatꝰ rex ille ṽe penituit ⁊ regnũ qđ ꝑ
diderat rurſus accepit.Pharao autẽ
ip̃ flagellł durior eſt effectꝰ ⁊ ꝑijt.Hic
mihi rationẽ reddat q̃ diuiniũ cõſiliu;

nimiū alto ⁊ ſapiēti corde dijudicat cū
medicamentū vni⁹ medici manu cōfe
ctū alijs ad interitū, alijs ad vitā valuerit
⁊ ſalutē. niſi q̄r xp̄i bon⁹ odor alijs eſt
odor vite in vitā: alijs odor mortis in
mortē. Quātū ad naturā ambo hoīes
erāt. q̄ntū ad dignitatē ambo reges. q̄z
tū ad cauſā ambo captiuū dei popu-
lū poſſidebāt. q̄ntū ad penā ambo fla-
gellis clemēter admoniti. Quid ergo
fines eo⁊ fecit eſſe diuerſos niſi q̄ vn⁹
manū dei ſup ſe ſentiēs i recordatiōe p-
pe iniq̄tatis igemuit. alter vo libero ꝯ
dei miſericordiſſimā veritatē pugnauit
arbitrio. hec ille. Sūt q̄z ſimilia exēpla di
ſcipulo⁊ xp̄i Petri negātis ⁊ iude ꝓdi
toris q̄⁊ alter poſt pctm̄ flēdo miſeri-
cordiā xp̄i inuenit. ⁊ i aplatū reſtitut⁹
fact⁹ eſt aplo⁊ princeps. regni celo⁊ cla
uiger ⁊ in celo empyreo dign⁹ aſſiſtere
ieſu xp̄o filio dei Alter aūt. ſ. Judas de
ſpatōe vict⁹ laqueo ſe ſuſpēdit. Si di-
cas q̄ Judas maximū pctm̄ ꝯmiſit
ideo piſt. Ad h̄ dicēdū q̄ ſi vere ad piū
xp̄m ꝯuerti voluiſſet q̄ crucifigi p pec-
catoribus voluit ac in tali paſſiōe pro
inimicis orauit miſericordiā inueniſſet
ſic ⁊ Lōgin⁹ q̄ mortuū lat⁹ ei⁹ lācea p
forauit. Hinc de pe. di. j. c. His pecca-
tis. dr. Arbitror q̄ etiā iudas potuiſſ;
tāta miſatōe dn̄i nō excludi a venia: ſi
pniam nō ſolū apd iudeos ſ; apd xp̄z
voluiſſ;. q̄ ei⁹ pditio volūtati ei⁹ aſcri-
bēda ē. ſil̄r oīm dānato⁊. q̄r miſericors
de⁹ oībȝ ſinū miſcdie apit. oēs vocat.
oēs ſuſcipit. oībȝ indulget. oībȝ grām
donat. nec iproperat enormia pctā: nec
multitudinē q̄litatē nec q̄ntitatē ſ; ſo-
lū expectat liberā volūtatē. Conuerta
mur ḡ chariſſimi ad eū ⁊ dirigam⁹ ſic
viā ei⁹ vt libera volūtate refrenem⁹ pec
cata ⁊ eligam⁹ bona opa ⁊c. Secū-
dū documētū declarādū; quō ꝑꝑem⁹
nos ad xp̄i dn̄i aduētū. h̄ ē dicere: quō
dirigamus viam dn̄i p libertatem ar
bitrij. Ad qd̄ dicendū q̄ p tria ſc;

Primo p deſideriū ſalutare
Secūdo p opus laudabile
Tercio p exemplū imitabile

N Prio dixi q̄ viā dn̄i dirigam⁹ p
deſideriū ſalutare: q̄r dſideriū ē triplex
ſc; naturale: rōnale ⁊ ſpūale. Primū
deſideriū ē naturale qd̄ ex nāa hēm⁹:
nlla grā ⁊ nullo exercitio acq̄ſitū ⁊ iſto
oēs deſideram⁹ bonū puta grā; ⁊ glo
riā. iuxta illud. j. ethic. Oīa bonū appe
tūt. ⁊ Boe. d ꝯſol. ait. Eſt eni mētibus
hoīm veri boni naturalr̄ iſerta cupidi
tas. Uerūtn̄ h̄ naturale deſideriū ipe-
dit p pcti dſideriū qd̄ n̄ pmittit hoī de
ſiderare pure bonū: ſ; ſic ebri⁹ ignorat vi
am reuertēdi ad domū. ita pcti deſide-
riū errare fac pctōrē i dſiderādo. vt qd̄
debebat deteſtari h̄ dſideret ad q̄s de⁹
nō vēit. Scd̄m deſiderium eſt rōnale
eo q̄ ex iudicio rōis orit. qd̄ tūc fit cū p
rōis iudiciū diſcernim⁹ naturas rerū
⁊ ppēdim⁹ finē actionū ex q̄ deſiderare
icipim⁹ viciniora ſaluti. puta aīe ſalu
tē pl⁹ q̄ȝ corpis. etnitatē; mag̃ q̄ȝ tpis
breuitatē. ⁊ illas vtutes mag̃ q̄ faciūt
ſanctiores. ſm illd̄ pſ. Cōcupiuit aīa
mea deſiderare iuſtificatōes tuas i oī
tpe. Terciū deſideriū ē ſpūale qd̄ orit
ex dei ſpeali grā qn̄ oīa trāſitoria ꝯſu-
tat ⁊ deſiderat mag̃ p dilecto deo face
re. vn̄ Iſid. li. ij. d ſu. bo. Greſſus ſūt in
corde hoīs interioris q̄r ſurgūt bona de
ſideria vt mala ꝯculcēt. Et Ber. li. de
li. ar. ait. Tria i nob opat de⁹. cogitare
ſc;. bonū velle ⁊ pficere. pmū ſine nob.
ſcd̄m nobiſcū. terciū p nos. Quicunq̄
igit vult dirigere viā dn̄i exercitet ſe p
li. ar. ad deſiderādū optimū creatorē;
ſuū. oret: lachrymet: ſuſpiret vt deū q̄-
dāmodo violēter trahat ad ſe. S; heu
q̄r pl⁹ deſiderāt hoīes dilectōē; pcti q̄ȝ
dei. Scd̄o q̄z viā dei dēm⁹ dirigere.

ꝓ op⁹ laudabile. q2 n̄ sufficit hoi solū/ mō desiderare bonū sed facere. q2 dicit Bern̄. sup Cant. Pauci p⁹ te dn̄e iesu volūt ire cū tn̄ nemo sit q̄ ad te nolit ꝑ uenire. Sed circa h̄ q̄rit' vtrū ꝓ op⁹ bo nū sine grā opatū pōt q̄s placere deo. Ad q̄d r̄ndet Bonauē. i. ij. di. xxviij. ꝙ triplex est bonū q̄d hō pōt opari. Pri/ mū dr̄ moral' ꝯditiōis. scd̄m dispositio nis. terciū ordinatōis. Primū bonū op⁹ est qn̄ act⁹ trāsit ꝑ materiā debitā nō tn̄ ordiat' ad vltimū finē. i. ad deū. Sicut cū q̄s nō ꝓpt' deū nec vt p̄cept ei⁹ obediat. sed solū eo ꝙ rō dictat sub uenit misero: seruat erga alios pacē et iusticiā zc. Nā vt dic̄ phus li. polit'. hō est anial politicū q2 indiget diuersarū opationū. ideo natura nos ꝑmisit sil' habitare vt alt' alteri subueniat. Et iō phs. j. Polit'. postq̄ ꝓbauerat hoiem esse aial ciuile: subiūxit. ꝙ ille q̄ refugit cōem habitationē hoīm: vl' melior est hoie: vel bestia. q̄a si hō refugiat h̄ ꝓpt' maliciā suam nō potēs cū alijs coha/ bitare, ꝓpter defectū in morib9: cadit a dignitate hūana i bestialē vitā. Si au tē refugiat cōitatem hoīm vt liberi⁹ va cet ꝯtēplatiōi: excedit cōem statū hoīm et est q̄dā de⁹ int' hoies s̄m phm. Et ta le op⁹ pōt q̄s facere absq3 hoc ꝙ place/ at deo. sicut gētiles phi q̄ fuerūt vtuo/ si: misericordes: iusti: tpati. zc. Scd̄m bonū op⁹ dr̄ dispositiōis. z est qd̄ fit ꝑ amore dei: tn̄ extra charitatē. qd̄ de cō/ gruo disponit ad vltimū finē. z tūc nō pt fieri sine grā grat data. licet absolu te nō faciat deo acceptū. Terciū opus dr̄ ordinatōis. et est qd̄ ordinat' in finē vltimū. z fit ex charitate. z est deo acce ptum. q2 tale opus li. ar. post lapsum nō pōt facere sine grā gratū faciēte.

¶ Tercio debem⁹ dirigere viā dn̄i ꝑ exemplū imitabile, nā dei fili⁹ descen dens de sinu patris nobis p̄buit exē/ plū imitabile ad cel'nā patriā dī. Joh̄. xiij. Exēplū eni dedi vob vt quēadmo dū ego feci ita z vos faciat. z. j. Pet. ij. Xp̄s passus ē ꝓ nob vob relinquēs exē plū vt seq̄mi vestigia ei⁹. Hinc. j. Joh. ij. Qui dic̄ se i xp̄o manere deb3 quō il/ le ambulauit z ip̄e ambulare. Unde Gre. in ome. ait. Qui vestigia xp̄i dedi gnat' seq̄ q̄ temeritate sperat ad ei⁹ cla ritat gaudia ꝯtuēda ꝑuēire. Uerūtn̄ dic̄ san. Bonauē. i apologia pauper. ꝙ in christo triplices act⁹ repiūt'. Pri mi respiciūt dignitatē excellentie vt mi racula facere. pontifices arguere. secre ta cordiū reuelare. z in his nō debem⁹ ip̄m sequi. sicut nullus tenet' ꝙ dispen satorē furē habeat sicut xp̄s dn̄s habu it. Secūdi actus respiciūt cōdescēsiōe3 mi'icordie: vt nuptijs interesse: int' ho mines familiarit' ꝯuersari. z i his de/ bemus ip̄m imitari. q2 dixit Mat. xj. Discite a me quia mitis sum zc. Nam si xp̄i dn̄i q̄tū ad apparentiā oēs act⁹ fuissent ꝑfecti z nō condescendiss3 hu/ mane infirmitati: heretici facile potuis sent asserere oēs indistincte teneri ad actus ꝑfectos. sicq3 dānassent tēpales dignitates: possidētes diuitias zc. Ue rūtamen actus imꝑfectōis qui videbā tur in christo q̄tū ad apparentiā erāt ꝑfectissimi q̄tū ad existentiā. z sic ipi⁹ ꝯuersatio cum peccatorib9 ꝑfectior fu/ it q̄ Johis solitaria habitatio i deser to. z cib9 z potus ei⁹ q̄ Johis abstinē/ cia. qm̄ hec z silia ꝓueniebāt ex fōte sue miscd̄ie qua oib9 vite viā demōstrabat Tercij act⁹ in christo respiciebāt infor matōem vite ꝑfecte. sicut virginitatē et pauptatem seruare. i his nō tenemur xp̄m sequi nisi inquantū volumus vl' voto astringimus nos. q2 sunt cōsilia nō p̄cepta. Unō male faciūt simplices dū crimināt' p̄latos cū magna fami/ lia dicētes. Nō sic incedebant xp̄i disci/

puli. ſilr ſi qd puū in religioſo rephēſi/bile viderint: dicūt. nō ſic faciebāt pſes ſcti Frāciſc⁹ Dñicus Bñdict⁹ z Aug⁹.

Terciū documētū erat declarādū; Cur vicz nos ppem⁹ viā dñi dirigēdo Et rñdet ꝙ iō vt grām dei recipe mereamur q̄ ē arra vite etne. iuxta illō Ro. vj. Gra dei vita etna. Quā nob conce dat xp̄s fili⁹ dei viui. Amen.

Dñica q̄rta aduentus dñi
Sermo viij.

Omnis vallis iplebit: oīs mons z coll' hūiliabit z erūt pua in directa et aſpa i vias planas. Lu. iij. z in euāge/lio. Hec vba pdicās dicebat iohes baptiſta turbis ad ſe veniētib; vt viā cordis ipoꝝ ppararēt xp̄o dño. In q̄ qdē euāgelio euāgeliſta tria notat. ſcz

Primo pdicationis tēp⁹ certum
Scdo ipſi⁹ pdicationis modū.
Tercio ei⁹ pdicatiōis effectum.

Prio dixi euāgeliſta Lucas notat iohānis pdicatōis tp̄s certum cū deſcribit initiū pdicatōis ipſi⁹ p tp̄s deſmi/natū z noīa ipatoris tūc regnātꝭ z pſi/dis iudee z tetrarchaꝝ z ſacerdotū: ad oſtēdēdū certitudinē hyſtorie et notabiliter factum op⁹ Johis xp̄i pcurſoris. vñ dic. Anno q̄ntodecio iperij Tibe/rij ceſarꝭ. Iſte eīn tiberi⁹ ſucceſſit auguſto ſub q̄ nat⁹ ē xp̄s. ſ. xlij. āno impij ei⁹ Et ſilr Johes ba. p dimidiū annū añ. Auguſt⁹ aūt impauit. lvij. ānis. Ex q̄ patet ꝙ anno. xv. tiberij Joh. erat. xxx. ānoꝝ. z h̄ ē debitū tp̄s pdicatōi. qꝛ etiā Ezechiel ꝓpha erat tot ānoꝝ qñ icepit ꝓphetiſare Eze. j. Dicit igit. pcurāte pōtio pilato iudeā. Iſte eī pilat⁹ ñ fuit iude⁹ ſ; gētil' de tritorio lugdunēſi oriundus ſm Joſephū. z ab ipatore fuerat miſſus ad regēdā iudeā. Romāi eī volentes frangere ſupbiam iudeoꝝ z auferre rebellandi occaſionē: auferentes ab eis nomē regni z diuidētes in pleſ ptes q̄ tetrarchie dicebant. i. tetrarchia galilee erat herodes pſes. Philippus vo frater herodis erat pſes tetrarchie yturee z traconitidis regiōis. Lyſani/as aūt erat pſes tetrarchie abiline regionis. pncipes vo ſacerdotū nō ſil' ſed alternatim ſm ꝙ obtinere poterant a romanis anna z cayphas erāt qñ i deſerto vbū dñi factū fuit ſup iohānē fi/liū Zacharie. i. reuelatum fuit vt exiret de deſerto ad pdicandū iā xp̄m venientē z aſſuefaceret ppl'm ad baptiſmu;.

Scdo q̄z euāgeliſta notat Johis p/dicatiōis modū di. Oīs vallis iplebit z oīs mons z collis hūiliabit. Hec autoritas h' Eſa. xl. quā iudei exponunt de reditu babilōis qñ valles dicūt eleuatas z mōtes hūiliatos. ſed h̄ nō inuenit i ſcptura autētica. iō ſpūalr ipleta eſt tpe xp̄i p quē hūiles q̄ p valles itelligunt ipleti ſunt bonis ſpūalib;. ſupbi vo q̄ p colles itelligunt hūiliati ſūt. vt b. vgo cecinit. Depoſuit potētes zc. Ul' alit. Sic via corpal' reddit difficil' ad ambulādū ꝓpt pfunditatē valliū z eleuationē colliū. ita via ſpūal' q̄ de⁹ gdit ſup corda fideliū impedit p depſſionē terrene cupiditatꝭ z p eleuatōe; mūdane vanitatꝭ. z vtrūq; impedimētū fuit amotū p xp̄m. Primū pt; i zacheo. ſe/cundū i matheo. Et erūt pua i directa id ē corda diſtorta p iniuſticiā rectificabunt p eq̄tatē. z aſpa. i. corda idurata ſic b. pauli i vias planas. ¶ Tercio euāgeliſta notat pdicatiōis Johis effectū fructuoſū di. z videbit oīs caro ſalutare dī. i. xp̄m. z accipit h̄ oīs caro id ē oīs hō viſu ſpūali. qꝛ vidēt ꝯuerſi de oīb; gētib; aliq. vl' oīs hō viſu cor/porali i iudicio: ī q̄ i forma hūana ap/pebit. Uñ ō aduētu xp̄i i mētē tres notem⁹ articl'os. i. pñti ſer. ptractādos. ſ.

Dominica quarta aduentus

Primo eius aduēt⁹ neceſſitatem.
Scđo hoīs p̄parātꝭ modalitatem.
Tercio ſuſcipientꝭ vtilitatem.

Primū inquā articulū notem⁹ de aduent⁹ xp̄i neceſſitate ī mētez. Nā iſte xp̄i aduent⁹ ſic eſt neceſſari⁹ ꝙ ſine eo null⁹ vnq̄ȝ ſaluari potuit. licȝ ſine baptiſmo m̄lti ſalui facti ſunt: nō t̄n ſine iſto aduentu. Ideo miſericors de⁹ neminem volēs pire ſed oēs ad agnitionē vitatꝭ venire vt dicꝭ Lyra ſup. viij. c. Ro. ꝙ ſicut de⁹ p influxū mouet creaturas ad pfectiōes ſuas naturales: ſic p īfluxuȝ ſpūalez mouet creaturā rōnalē ad bonū ſupnaturale. ⁊ tal' influx⁹ a doctoribus vocaꝛ inſtinct⁹ diuin⁹. q̄ a nullo negaꝛ ſiue ſit iudeus ſiue pagan⁹ ſiue xp̄ian⁹ malus. Vn̄ q̄ hūc diuinū iſtinctū ꝯtēnit iuſte dānaꝛ. Hinc dꝛ Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo: ſi q̄s aperuerit mihi intrabo ad eū ⁊ cenabo cū illo ⁊ ipe mecū. i. habebit fruitiōeȝ gr̄e ī p̄ſenti ⁊ gl̄ie in futuro. Hui⁹ igiꝛ aduētus neceſſitas ꝯſideraꝛ triplici rōe vicȝ

Primo rōne viuificationis.
Scđo rōne illuminationis.
Tercio rōne auxiliatiōis.

Prīo nāq̄ȝ dixi ꝙ neceſſari⁹ eſt aduēt⁹ xp̄i filij dei ī mētē rōne viuificatōis. q̄a aīa nr̄a eſt mortua ſine p̄ntia ieſu xp̄i. vt dicꝭ Maxim⁹ ī ſmone. Diſcedēte fide diſcedit ab hoīe xp̄s. diſcedente xp̄o diſcedit ab hoīe vita. xp̄s em̄ ē vita noſtra vt dicit apl's. Cū xp̄s apparuerit vita vr̄a tūc ⁊ vos apparebitꝭ cū ip̄o ī gl̄ia. Hinc etiaȝ ſaluatoꝛ Joh. v. dicit. Sicut pr̄ viuificat mortuos ſic ⁊ filius q̄s vult viuificat. O de⁹ etne q̄t ſūt modo mortui ī aīa q̄ nō deſiderāt aduētū xp̄i reſuſcitātꝭ. certe m̄lti. Scđo iſte xp̄i aduēt⁹ in mentē eſt neceſſarius rōne illūinatōis. qꝛ in mētē null⁹ illuminabiꝛ niſi quē ſue p̄ſentia gr̄e illūinauerit. Vn̄ pš. Illūina oc'os meos ne vnq̄ȝ obdormiā ī morte. Sicut em̄ ſol illuminat mūdū ſic xp̄s aīaȝ. Unde dicꝭ Joh. viij. Ego ſū lux mūdi. ⁊ ſpēaliꝛ ꝓpter tres act⁹ q̄s hȝ lux. vicȝ. manifeſtare: dirigere: ⁊ delectari. q̄s act⁹ lucis ponit Bonauē. i. iiij. Prim⁹ igiꝛ act⁹ lucis eſt manifeſtare. qꝛ oīa in luce clareſcunt. vt patet ad oculū. ſic illuſtratus xp̄i gr̄a ſtatiȝ īcipit videre etiā minima pctā ī ſua ꝯſcia. malicia vo excecat⁹ nō videt laqos diaboli. Vn̄ dicit Aug. li. ſolilo. Tu dn̄e lux mea reuela oculos meos vt videā lumē ⁊ ambulē in lumīe vt nō impingar laq̄is diaboli. Hinc pš. Dn̄s illumīatio mea ⁊ ſalus mea. Scđs act⁹ lucꝭ ē dirigere. ī tenebris em̄ hō de facili errat a via recta. Jō petebat ꝓpha Zacharias Lu. j dicēs. Illūinare his q̄ in tenebris ⁊ in vmbra mortꝭ ſedēt ad dirigendos ⁊c. Terci⁹ actus lucꝭ eſt delectari viſū. ſic lux ſpūalis intellectū. Sed mō exceca ti pctōres magis delectanꝛ in latebra pctī q̄ȝ in luce. iuxta illud Joh. iij. Lux venit in mundū ⁊ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ȝ lucē. Tercio aduentus xp̄i in mētē eſt neceſſari⁹ rōne auxiliatōis. Dicit ei Ray. ī ſūma ti. de gr̄a. ꝙ hō ex puris naꝛalibꝫ p li. ar. ſine gr̄a nō ſufficit ad q̄nq̄ȝ ſed neceſſe eſt vt adiuueꝛ a xp̄o ieſu p gr̄am. ſcȝ

Primo ad bene opandum.
Scđo ad viciū vitandum.
Tercio a pctō reſurgendū.
Quarto in bono pſeuerandū.
Quinto ad p̄miandū.

Primo nanq̄ȝ ſine auxilio xp̄i n̄ ſufficit hō ad bn̄ opandū. i. nullū op⁹ meritoriū pōt opari. Sȝ di. pagan⁹ vl' malus xp̄ian⁹ nō eſt in gr̄a xp̄i. pōt t̄n operari. nā pōt iudiciū iuſtū facere: miſericordiā impēdere. pōt deniq̄ȝ arare: domos edificare. q̄ oīa ſunt opa bona. ḡ ſine gr̄a pōt q̄s bene opari. Ad quod

reſpõdet Tho.j.ij.q.cix.ar.ij.φ duplex
ē bonū op⁹. Unū q̄d cūq3 naturale ſcʒ
qđ non excedit facultatē nature. ⁊ tale
põt hõ facere ſine grã. Aliđ bonū op⁹ ē
q̄d excedit facultatē nature. ⁊ tale bonū
op⁹ nõ põt q̄s facere ſine grã. Clari⁹ tñ
rñdet Bonauē.in.ij.di.xxviij.φ opus
aliq̄d tripl'r põt dici bonū. Uno mõ
ſimpl'r.⁊ h̄ eſt bonū q̄d eſt ordinatū in
finē.⁊ iſtud ſolūmodo đr eē meritoriū
⁊ tale bonū non põt hõ facere ſine gr̃ia
xpi. Scđo mõ đr aliq̄d bonū φ aliq̄
mõ de ɔgruo diſponit ad bonū. ⁊ tale
bonū eſt qđ fit extra charitatē: nihilo-
min⁹ tñ cū recta intētione.et tale bonū
n̄ p̄t hõ facere ſine grã grat̄ data: p q̄d
dirigat̄ illuminet̄ ⁊ excitet̄ vt velit face
re aliq̄d qđ eſt deo placitum.ideo đr.ij
Cor.iij. Nõ ſum⁹ ſufficiētes cogitare
aliq̄d ex nob̄ ſʒ ſuffi.nr̃a ex deo ē. Ter-
cio đr aliq̄d bonū q̄r in finē eſt ordina-
bile et habet a materia ordinē intra ſe.
ſic hõ natural'r habet i ſe materiā faci-
endi aliq̄d bonū op⁹.vt q̄r habet com
paſſionē erga īfirmos ⁊ eis ſeruit. vel
circa paupes ⁊ eis ſubuenit.et ſic vt ta
le op⁹ ſit meritoriū neceſſario req̄ritur
xpi grã.q̄r dic̄ ſaluator Joh.xv. Sine
me nihil poteſtis facere.vñ Anſel.lib.de
grã ⁊ li.ar. Sic ſine prē ⁊ mrē ples nõ
põt naſci:ita ſine grã ⁊ li.ar. hõ nõ põt
ſaluari. Scđo nõ p̄t hõ vitare pctm̄ ſi
ne iuuamīe xpi p grãm. Ad cui⁹ itelle-
ctū Raynerī⁹ ponit ſex documēta. que
etiā notat Tho.i.ij.diſ.xxviij. Primū
φ ſi hõ nunq̄ peccauit mortaliter: ad
huc īdiget auxilio grē ad vitādū pctm̄
vñ Aug.li.đ nat̄a ⁊ grã. Sic inq̄t ocu
lus corpis pleniſſime ſan⁹ nõ põt cer-
nere niſi cādore luc̄ adiut⁹.ſic etiaʒ hõ
pfecte iuſtificat⁹ recte nõ põt viuere ni-
ſi et̄na luce iuſticie adiuuet̄. Secūduʒ
documentū φ ſi hõ cecidit in mortale
pctm̄: nõ põt ſine grã xpi vitare pctm̄
cõmiſſum.ſed iterū atq3 iterū plabit̄ in
id.cui⁹ rõ.q̄r nõ põt ſe abſoluere a pctõ
⁊ a reatu pcti ſine grã. vñ Gre. Pctm̄
qđ p pniam nõ delet̄ mox ſuo pōdere ī
aliđ trahit. Terciū documētū φ exn̄s
in pctõ mortali nõ põt ſe p̄cauere ſine
grã diu q̄n in aliđ cadat. Quartū do-
cumētū φ exn̄s ī pctõ mortali licet p̄p̄t
paſſiões vehemētes ⁊ tētatões ac natu
re corruptionē inclinet̄ ad pctm̄ ſic̄ vl'
aliđ ppetrandū.tñ ad h̄ nõ cogit̄.q̄r ſi-
cut hñs v̄tutē põt n̄ vti v̄tute. ita hñs
habitū vicioſum p̄t nõ vti illo habitu
Quintū documētū φ anteq̄ hõ peccat
mortal'r põt de facili vitare pctã mor-
talia.poſtq̄ aūt mortaliter peccauerit
nõ p̄t ſine difficili pug̃.etiā ſi vere peni
teat. Sextū documētū φ reſiſtere pctõ
põt ſine grã.vincere aūt pctm̄ non põt
ſine grã gratū faciēte.vñ dic̄ Bonauē.
in.ij.diſ.xxviij.ar.j.q.ij. φ aliud eſt reſi
ſtere aduerſario ⁊ aliđ eſt vicere aduer
ſariū.plus eñ īportat victoria q̄ reſi-
ſtētia. Reſiſtētia eñ ɔſiſtit in h̄ φ q̄s n̄
ɔſentiat ſuggeſtiõi diabolice.ſed victo
ria ɔſiſtit in aſſequēdo oppoſitū ꝯ qđ
diabolus itēdebat. Intēdebat eñ dia
bol⁹ reddere hoiem inimicū deo ⁊ face
re dignū et̄no ſupplicio. Tūc igit̄ vin
cit hõ aduerſariū q̄n reſiſtit tentatõi vt
efficiat̄ maior amic⁹ dei ⁊ mereat̄ et̄nū
regnū. Exēpli grã. Si q̄s tētat̄ de vīdi
cta ſumēda de inimic̄ ⁊ nõ ſumit vīdi
ctā: hic reſiſtit tētatõi. Si v̄o tm̄modo
nõ vīdicat ſed iſup bñ fac̄ inimico: tal'
nõ ſolū reſiſtit ſed et vincit. qđ ſine grã
xpi nullo mõ fieri p̄t. Tercio nõ p̄t hõ
reſurgere a peccato mortali ſine auxi-
lio grē.⁊ h̄ fit p̄p̄t tres cãs. Prio p̄pter
pcti ḡuedinē.nã pctm̄ eſt tante ḡuedis
φ p ſe põt ad ima deſcēdere ſic̄ lapis.
ſed ſine auxilio alic⁹ aſcēdere n̄ p̄t. ſic ē
de pctõre.vñ Joh.vj.dic̄ ſaluator. Ne
mo venit ad me niſi pr̄ q̄ miſit me tra-

rerit eũ. Sup q̄ Augꝰ. Ille venit quez grã dei puenit. Scdõ resurgere de pctõ mortali ñ põt ꝑꝑ̃ anie puatõez. nã aĩa puat̃ sua vita .i. xpo. Uidemꝰ eĩ ꝙ mortuꝰ p se se mouere nõ põt. iõ dr Ezechiel xviij. Anĩa que peccauerit ipa morieẽ. Tercio resurgere nõ põt ꝑꝑ̃ diabolicã illaqatiõnẽ. qr quẽcũqz illaqare poterit non facile euadet. iuxta illud Job xviij. Immisit ĩ rhete pedẽ suũ. O igit̃ pctõres obstinati. o vincul' diaboli alligati: vos ɔfiditĩ ĩ vr̃is viribꝫ: dũ dicitis aut cogitatĩ: pficiã ꝯ peccatũ z tandẽ penitẽã ɔfitẽdo. illud nõ põderatĩ ꝙ sine auxilio dei resurgere nõ potestĩ. qđ petebat ps̃. Sana dñe aĩaz meã quia peccaui tibi. Quarto hõ nõ põt pseuerare in bono sine auxilio grẽ postq̃ cõfessus ẽ. iõ dic̃ Berñ. ꝙ multĩ dat̃ grã ɔuertẽdi a pctõ. sz nõ dat̃ pseuerãdi in bono. Nã vt dic̃ Tho. j. ij. q. cix. ꝙ adã accepat donuz p qđ poterat pseuerare nõ aũt accepat vt pseueraret. Nũc aũt p grãz xpi ñ solũ dat̃ donũ vt possint hoĩes pseuerare in bono sz etiã vt pseuerent z saluent̃. Quĩto ñ põt hõ cõseq vitã etnã z btãz sine auxilio grẽ christi. Nã dicit Raynerĩꝰ vbi s̃. ꝙ deꝰ ordiauit hũanã naturã ad ɔseqndũ finẽ vite etne non ꝓpria ṽtute sed p auxiliũ grẽ. Uñ dr Ro. vj. Grã dei vita etna. z ca. viij. Qui spm̃ xpi ñ hz hic nõ est eiꝰ. O ṽbũ durũ. o sermo tribilis ꝯ gulosos luxuriosos auaros zc̃. q̃ spm̃ xpi non habẽt. qr nõ sũt eiꝰ. sz cuiꝰ. certe diaboli. Ideo debet q̃libet attẽdere qđ Isid. de sũmo bo. di. In oĩ ope tuo dei auxiliũ posce. oĩa bona diuine grẽ ascribe. nil meritĩ tuis attribuas. de ṽtute tua nil psumas. Scdm articulũ notemus hoĩs pparãtĩ modalitatez ad xpi aduẽtũ in mentẽ. Pro cuiꝰ articuli declaratiõe occurrit nob q̃stio tal'. Utrũ aliqs in hac vita mortali exñs põt mereri aduẽtũ filij dei in mentẽ pserti; cũ dicat Centurio Math. viij. Dñe nõ suz dignꝰ vt intres sub tectũ meũ. Rñdet Bonauẽ. i. ij. di. iiij. ar. ij. q. ij. ꝙ est loq̃ de merito fm triplicẽ gradũ z differẽtiã. Est eĩm meritũ ɔgrui in q̃ dr pctõr grãz sibi mereri cũ ad grãz se disponit et sic q̃libet etiã in pctõ mortali existẽs põt mereri aduẽtũ xpi in aĩam suã: dũ scz se disponit p oratiõnẽ et elemosynarũ largitiõnẽ. vel alia opa pietatĩ. Uñ Iac. iiij. dr. Appropinq̃te deo z appropinq̃bit vob. appropinq̃te iq̃ã p bona opa z ipe appropinq̃bit vob p gratiã. Male igit̃ faciũt illi q̃ ĩ pctõ mortali dissuadẽt opa bona facere. Scdõ est meritũ digni q̃. s. fit vt dũ vir iustꝰ orat p aliq̃ z meret̃ exaudiri. Tercio ẽ meritum ɔdigni q̃ qs ex tãta castitate hũilitate: patiẽtia zc̃. meret̃ tantã grãz Ex isto tercio modo solũ iusti põt mereri aduẽtuz filij dei diuersas grãs eis infundendo fm opez merita. Uerũtñ vt idẽ Bonauẽ. dic̃. btã ṽgo ɔcipe filium dei añ incarnatiõnẽ meruit merito ɔgrui. qr p suã nimiã puritatẽ hũilitatẽ z benignitatẽ idonea erat vt efficeret̃ mr̃ dei. Post ĩcarnatiõnẽ ṽo postq̃z ɔsensit et spũsctũs ĩ copiositate grẽ in eã descendit. iõ tũc ñ solũ habuit cõgruitatẽ sed dignitatẽ. z ex tũc meruit ñ solũ merito ɔgruitatĩ sed dignitatĩ impregnari ṽtute altissimi. Iõ ĩ collecta. O sempi. deꝰ q̃ gl'iose ṽgĩs mr̃is marie corpꝰ z aĩam vt dignuz filij tui habitaculũ effici mereret̃ coopãte spũscõ ppasti zc̃. Sz merito ɔdigni nõ potuit ɔcipe filiũ dei. qr hoc excedit oẽ meritũ. siue eĩm dicamꝰ deũ fieri hoĩem. siue dicamꝰ mulierẽ fieri matrẽ dei. vtrũqz excedit q̃ debet̃ creature. Reliqnt̃ g̃ ex sup dictĩ ꝙ hõ pctõr põt se ppare ad xpi aduentũ specialr̃ p q̃tuor. s.

Primo debet desiderare.

Secūdo debet hoſpitiū pparare
Tercio debet ſe vere humiliare
Quarto debet pie inuocare

℞ Prīo enī quilibȝ debȝ deſiderare aduētū xpi ī mēte ſicut ſcti pres deſiderabāt aduētū xpi ī carnē. Nā Eſa. lxiiij dicebat. Utinā dirūpes celos ⁊ deſcenderes. ⁊ Dauid. Dn̄e inclia celos tuos ⁊ deſcende. ſic homo dȝ deſiderare aduentū ei⁹ in mētē q2 dr̄ deſiderabil'. Aggei. j. Adhuc modicū ⁊ ego mouebo celū ⁊ terrā. ⁊ veniet deſiderat⁹ cūctis gētib⁹. Uidem⁹ enī ꝙ hoīes libenti⁹ diuertūt ad illud hoſpitiū vbi ſciūt ſe deſiderari ⁊c̄. Scd̄o ſi deſideras ei⁹ aduentū debes ei hoſpitiū cordis pparare q2 exq̄ ipe eſt cādor luc̄ eterne Sap. vij. nō inhabitat niſi loca mūda. Sap. j. In maliuolā aīam nō intrabit ſpirit⁹ ſapīe nec habitat in corpe ſubdito peccatis. Si enī ſicē ꝙ liq2 pcioſus nō īfūdit in vas īmūdū. q̄nto min⁹ mūdiſſimus ſpūſſctūs. vn̄ Greg. Tergat ſordes praui opis q̄ deo ppat hoſpitium mēt̄. Jō dicebat dauid. Exercitabā et ſcopebā ſpm̄ meū. Tercio ſi q̄s vult xpm̄ ad ſe veīre p grāȝ dȝ ſe hūiliare q2 libent' diuertit ad ſili⁹ domū quē diligit. ſȝ de⁹ ml'tū diligit hūiles vt dic̄ pſ. Cor ꝯtritū ⁊ hūiliatū n̄ deſpicies. Supbos vo ſpernit. ideo dicit Jaco. c. iiij. De⁹ ſupbis reſiſtit hūilib⁹ āt dat grām. Grā ei hȝ aq̄ ꝓprietatē. ſic ei aq̄ n̄ fluit ad mōtes ſȝ poti⁹ defluit ī valles ſic grācia ſpūſſcti. Hic pſ. Int' mediū mōtiū ptrāſibūt aq̄. Duo mōtes ſūt due ſpēs ſupbie. ſ. de re corpali ⁊ de re ſpūali. q̄dā enī ſupbiūt de diuitijs fortitudine pulcritudie ⁊ veſtiū ornatu. Alij de ſciencia duotōe ⁊ ieiunio ⁊c̄. ad q̄s n̄ aſcēdet aqua grē xpi. Quarto q̄cūq3 cupit xpm̄ ad ſe venire per grām̄ dȝ pie ī uocare vt veniat. ad qd̄ hortat' Eſa. c. lv. Querite dn̄m dū inueniri pōt. inuocate eū dū ꝓpe eſt. ꝓpe enī eſt nūc in tpe miſicordie. iuxta illud pſ. Prope ē oībus īuocātib⁹ eū. ſȝ lōge erit a pctōrib⁹ in tpe iuſticie. iuxta illd̄ pſ. Lōge a peccatorib⁹ ſal⁹. intātū eīc elōgabit' ꝙ nec mēorabit' eis di. idē pſ. Nec mēor ero noīm eoꝝ p labia mea. Un̄ p clariori noticia hui⁹ ē ſciēdū ꝙ xpo dn̄o hoſpitiū diſponētes ſt̄ ī ſextuplici drn̄cia. ſcȝ

Prīo q̄dā ſunt expellentes
Scd̄o q̄dam ſunt negligentes
Tercio q̄dam ſunt pturbantes
Quarto q̄dam ſunt recipe timētes
Quinto q̄dā ſunt reſiſtentes
Sexto q̄dam ſunt retinentes

Primo dico ꝙ ad q̄ſdam xps veīt p grām ſȝ expellit' p recidiuatōem. d̄ q̄b⁹ Greg. in omel'. di. In q̄rūdā corda dominū venit ſed habitatōem minime fac̄. q2 hij nimiꝝ ad ppetrāda pctā redeūt ac ſi ea minime plāxiſſēt. h̄ bn̄ ē ſignificatū in hoīb⁹ de nazareth q̄ eiecerūt xpm̄ qui int' eos nutrit⁹ fuit ⁊ volebāt pcipitare eū. Lu. iiij. ſȝ tales attēdāt ꝙ turpius eijcit' hoſpes q3 ſuſcipit'. Magnuȝ pfecto ē damnū eijcere etnū bonū creatorē oīm deū maieſtat̄ quē toto corde die ac nocte d̄bebāt q̄rere. q2 dic̄ Aug⁹. Null⁹ poſſidet deū in futo niſi h̄ poſſideat' ab eo Scd̄i ſūt neglīgētes ad q̄s venit xps p inſpiratōnes qui nō curāt ſequi. licȝ loq̄t' ſubtil'r aīe petēs ītroitū ad cor. dicēs illud Prouer. xxiij. Fili p be mihi cor tuū. Sȝ di. q̄re petit cor. reſpōdeo q2 cor ē plenū ſanguie. ⁊ q2 ipſe cruētat⁹ p hoīe libēter habitat ī ſāguie deuoti cordis. vn̄ Ber. in q̄dā ſmone in pſona dn̄i dicit. O hō vide q̄ p te patior. vide penas quib⁹ afficior. vide clauos quib⁹ ꝯfodior. cum tantus ſit dolor exterior interior eſt plāctus grauior. cū te tā ingratū expior. Tercij ſunt ī hoſpitio xpm̄ pturbātes. nā ml'ti xpȝ admittūt ad hoſpitiū ſȝ ibi eū pturbāt

diuerſis pctis venialibus vtpote ioc; ͛bis ocioſis ꝛc. vñ pōt dicere illd̄ pſ. Cū loq̄bar illis īpugnabāt me grat; Loquitur eīm xp̄s ꝑ ꝑdicatores ne hō ocief ne mētiaf ꝛc. Quarti ſunt reci/pere formidātes. multi nāq ſūt ad q̄s xp̄s venit ꝛ hortaf eos ad pniam ꝛ bo nā vitā ingerēs vtilitatē pnie ꝛ breuita tē vite ac acerbitatē pene. Sed hij hūa no tiore aut pudore ducti nolūt chri/ſtū ſic ſuſcipe: timētes ne forte nō poſ/ſint pniam ſufferre. ꝛ nō timēt on⁹ dia boli ꝗuiſſimū portare. i. pctm̄ ꝑ q̄ eter naliter ſunt puniturí. Hoc ſignifica/tū eſt i iudeis hieroſolymitanis q̄ xp̄m tota die ꝑdicante; in tēplo ꝛ miracula faciēte; nō ſuſcipiebāt hoſpitio timore pontificū. Quinti ſunt reſiſtētes. ad q̄ſdam eīm venit xp̄s ſed ipſi reſiſtunt: portas claudunt nec intromittere vo/lunt. hij ſunt q̄ ꝑdicationē audire no/lunt. Hoc eſt figuratū in ſamaritanis q̄ noluerūt xp̄m intromittere in ciuita tē. ꝑut pat; Lu. ix. de q̄b dicebat btūs Stephanus ꝓthomar. Vos ſp ꝓ dura ceruice reſtitiſt; ſpūiſctō. et Eſa. c. j. Ve filijs ſceleratis ſemini nequā pplo ꝗui iniq̄tate dereliq̄rūt deu; factorē ſuum blaſphemauert ſctm̄ iſrl̄. i. xp̄m. Sex ti ſunt q̄ xp̄m benigne recipiūt ꝛ in ad/uerſis ꝛ ꝓſper; pacifice retinēt. ꝛ h̄ mul tipliciť. Primo ꝑ volūtat; dei adiple/tionē vel dei dilectōe;. Nā videmus ꝙ ſi q̄s diligit aliquē libenter viſitat eu;. ſic de⁹. Unde Joh. xiiij. Si q̄s diligit me ſermones meos ſeruabit ꝛ pr̄ me⁹ diliget eum. ꝛ ad eum veniemus ꝛ mā ſionē apud eā faciemus. Scd̄o q̄da; retinēt ſaluatorē ꝑ inſtantē petitione; Vñ Lu. vl. d ꝙ duo diſcipuli coege/rūt eū vt cū eis ad hoſpitiū iret. q̄d fa/ctū eſt. Tercio ꝑ pietat; exhibitione; q̄/dam retinent xp̄m. ſicut Martha: ad cu⁹ domu; freq̄nter declinabat. Ecce eīm iam dicef in illis dicto ꝙ xp̄s dn̄s in via ſit natus vt omnes ad eū ituri mēte nos ꝓpemus ꝛ retineam⁹ īuētū.

S Terciū articulū notem⁹ ſuſcipiē tis vtilitatē. nam aduēt⁹ chriſti ꝑ gr̄iā nō eſt minor aduētu eius in carnem ꝛ ad iudiciū. q̄d pat; Prio q aduēt⁹ xp̄i ꝑ gr̄am eſt tm̄ bonoꝝ. ſ; aduēt⁹ eius ī carnem vł iudiciū eſt bonoꝝ ꝛ maloꝝ. Scd̄o ideo q aduentus xp̄i in carnē ꝛ ad iudiciū fuit circa nos: ſ; aduētus eius ꝑ gr̄am erit ī nos. vnde Joh. xiiij. Ego rogabo pr̄em ꝛ aliū paclitū da/bit vobis quē mūd⁹ nō pt accipe q nō videbit eū. vos aūt coḡſcet; eū q apd̄ vos manebit ꝛ ī vob erit. O q̄ maḡ ſe curitas deū in ſe hr̄e. Vñ apl's Rom. viij. Si de⁹ nobiſcū quis ꝯ nos. Hic etia; Job. xvij. Pone me iuxta te ꝛ cu/ius vis manus pugnet ꝯtra me. de h̄ etiā Aug. loq̄ns ſup Johēm dic. Auꝝ habens in archa diues eſt. deum ha/bens in conſciētia diues nō eſt. q. d. cer te ditior eſt. cōpara aurū et deū. archā ꝛ ꝯſcientiā. iſte eīm diues hab; aurum q̄d perit. iſte hab; deū qui pire nequit Illud relinquet poſt mortē. iſte vo nō relinquet ſed aſſumit. Vñ pſ. Pr̄ me⁹ ꝛ mater mea dereliquerūt me. dn̄s au tem aſſumpſit me. Si eīm hō toti⁹ mū di theſauꝝ haberet et deu; nō haberet vere diues nō eſſet. vt dicif Apocal. iij. Dicis q diues ſum ꝛ locupletatus ꝛ nullius egeo: et neſcis q miſer es ꝛ mi ſerabilis et pauper. Tercio eſt aduen tus xp̄i in mentē vtilior quia aduētus eius in carnē ſine iſto nō ꝓdeſt homini īmo nocet. Auget eīm penā ſi ſine gr̄ia deceſſerit ex quo de tāto bn̄ficio ingra/tus fuit. Similiť aduentus xp̄i ī iudi ciū nocet ipis. mallent tūc reprobi vt ī inferno cruciarenf q̄ in iudicio appa rerent. quia dicent montib cadite ſu/per nos. Quarto vtilior eſt aduentus

chriſti in mentē q̄ꝫ aduētus eius in carnē vel iudiciū. qꝛ poſt aduētū ei⁹ ī carnem vl' ad iudiciū iteꝝ reuerſus eſt ī celū. ſed in aduētu in mētē nō reuertetur manet enī in hoīe vt dicit ſaluator Johan. xiiij. Rogabo patrē et aliū paclitū dabit vob vt maneat vobiſcū ineť num ꝛ tandē pducat in celū Amē.

De eadem dominica
Sermo ix.

Videbit oīs caro ſalutare dei nr̄i. Luce iij. ca. ꝛ in euāgelio. Uerba ſunt p̄curſoris dn̄i Johis vicꝫ bap. di bn̄ficia hoī impēſa ꝯmēdantia. q̄ q̄deꝫ in trib⁹ potiſſime demōſtrant̄. ſcꝫ

Primo in dignitate creatōis.
Scd̄o in aſſumptiōe carnis.
Tercio in ꝑpeſſione paſſionis

Primo namqꝫ de⁹ ſuū bn̄ficiū hoī impenſum demōſtrauit in dignitate creationis: in q̄ ei mai⁹ bn̄ficiū impendit q̄ꝫ alicui creature. qꝛ ad ſuā imaginē ꝛ ſilitudinē creauit Gen̄. j. Faciam⁹ hominē ad imaginē ꝛ ſilitudinē nr̄am. et ideo hoīs exemplar non eſt ſol: nō luna aut ſtelle: deniqꝫ nec angelus. ſꝫ ipſe oīm de⁹ q̄ eſt creatrix trinitas. q̄re iure ptin⁹ vt ipm creauit: dn̄m creaturarū viſibiliū inſtituit di. Dn̄amini piſcibus mar̄ ꝛ volatilib⁹ celi et vniuerſis aīantib⁹ q̄ mouent̄ ſup terrā. Hic pſ. Oīa ſubieciſti ſub pedib⁹ eius oues ꝛ boues ꝛc. Scd̄o deus glioſus oſtēdit homī ſuū bn̄ficium in aſſumptiōe carnis: in q̄ magis dilexit hominē q̄ꝫ oēm creaturā etiā iuiſibilē. puta angelū. qd̄ tripl'r patet. Prio in honore. q̄a naturā ei⁹ aſſumpſit ꝛ nō angeli. iuxta illō Heb. ij. Nuſq̄ꝫ angelos apphēdit ſꝫ ſemē abrae. Ibidē. Cui angeloꝝ aliqn̄ dixit. Tu es fili⁹ me⁹ ego hodie genui te. Et rurſus Et cū introduceret p̄mogenitū in orbē terre dixit. ꝛ adorent eū oēs angeli ei⁹. Scd̄o patet in amore. qꝛ hoīem lapſum ꝓpria morte repauit. qd̄ n̄ fecit angel' lapſ̄. imo nec vnico v̄bo reuocauit eos a pditōe. p hoīe v̄o mlťa dicēs: miracula faciēs. ꝛ ſanguinē fūdēſ redemit. iuxta illō. j. Cor. vj. Empti enī eſtiſ p̄cio magno. Qd̄ autē ſit illud pciū explicat Petr⁹. j. canonica. j. ca. dicēs. Scientes q̄ nō corruptibilib⁹ auro vl' argēto redēpti eſtiſ. ſꝫ p̄cioſo ſanguine q̄ſi agni imaclati xp̄i. Tercio h̄ idē patꝫ in ꝯtēplatiōe hūanitatiſ xp̄i. qꝛ angelus ea n̄ pfruet̄ in pria ſicut hoīes q̄ videbūt ſuā naturā diuine pſone vnitā. vn̄ Job. xix. ait. In carne mea videbo deū ſaluatoreꝫ meum. Certe hoc magnū erit bn̄ficiū. ſ. videre deū in hūanitate. qd̄ inſinuat Johannes bap. di. Uidebit oīs caro ſalutare dei. videbit q̄liber caput p ſe coronatū ſpinis. totū corpus flagellatum. manus ꝛ pedes pforatos. latus aptū ꝛc.

Tercio de⁹ oñdit ſuū bn̄ficiū ī ppeſſione paſſiōis. in q̄ plus videt̄ dilexiſſe hoīem q̄ꝫ oēm creatāꝫ viſibilē ꝛ inuiſibilē. imo plus q̄ꝫ ſeipm q̄n̄ p hoīe tāꝫ acerbe morti expoſuit corp⁹ ꝛ aīaꝫ. hoc eſt q̄d dicebat Joh. xv. Maioreꝫ hac dilectōeꝫ nemo habet vt aīam ſuā ponat q̄s p amiciſ ſuis. Ad qd̄ faciendūꝫ diſponebat ſe pi⁹ xp̄s ab iſtāti ꝯceptionis ſue dicēs deo pr̄i illō Joh. x. Aiaꝫ meā pono p ouib⁹ meis. Merito igit̄ ꝛ nos debem⁹ aīas nr̄as ponere ad deuotā ſuſceptionē aduent⁹ tāti bn̄factoris vt videam⁹ ſaltem ſpūal'r ſalutare dei. Ex q̄b⁹ v̄bis tria notem⁹ ſaluti documēta gr̄a xp̄i declarāda. ſcꝫ

Primū vidēdi modū mirabilē. ibi Videbit eū
Scd̄m vident̄ ſtatū fragilem. ibi. omnis caro.
Tercium viſi fructū deſiderabilem ibi. ſalutare dei.

Primū ſalutis documentū declare/
mus ex pmiſſis verbis thematis videlicet
modū mirabilē cū dr. Uidebit eū. De⁹
eñ licet ſit inuiſibilis oculo corpali in
pſenti ab homīe. videt tñ ipm q̄ vult q̄
drupliciter. ſcʒ

Primo in ſpeculo generaliter.
Scdo in enigmate ſpecialiter.
Tercio in deuotiōe ſuauiter.
Quarto ī ſua facie ieffabiliter. T

Primo itaqʒ hō in pſenti deuʒ videre
pt oculo mētis in ſpeclo generaliter. z h per
intellectuʒ. conſiderādo eñ creaturaꝝ
magnitudinē itelliget creatoris potētiā
q̄ tā mag potuit creare. Cōſiderādo di
ſpoſitionē eaꝝ itelliget ei⁹ ſapiam: q̄ tā
pulcre ſm ordinē ſciuit diſponere. Cō/
ſiderādo deinde cōſeruationē creatura
rū itelliget dei clemētiā z bonitatē q̄ ſi/
ne fatiga z tedio cōſeruat tā mlta: mag
et varia. ſicqʒ i pſenti vita creature ſūt
ſpeculū creatoris. ſed ecōuerſo in futu
ra creator erit ſpeculū creaturarū in q̄
creata oīa z eaꝝ rōnes plene cognoſce
mus. Nūc aūt ipfecte z ex pte cognoſci
mus deū in generali. eo q creature nō
ſolū dicunt ſpeculū dei. ſʒ etiā veſtigiū
vt dic mgr in. j. diſt. iij. Ueſtigiū vo eſt
q̄dā noticia de eo cui⁹ eſt veſtigiuʒ ſm
gen⁹ vel ſpeciē: nō aūt ſm īdiuiduū. vt
dic ſctūs Tho. vbi ſ. Jdeo ſic videns
veſtigiū hoīs cogſcit q ſit hoīs: nō tñ
q ſit petri vel pauli. Silr eſt dicēdū d
veſtigijs alioꝝ aīaliū. Si eñ plene ve
ſtigiū dei. i. creaturaꝝ naturā n̄ cogno
ſcim⁹: mlto min⁹ creatoreʒ. Hinc pſ.
Ueſtigia tua dñe nō cognoſcent. ſ. pfe/
cte. z Job. xj. Forſitan veſtigia ei⁹ com
phendis. q. d. nō pfecte ſed in q̄dā gene
ralitate. et iō cū intuemur altitudineʒ
celi: latitudinē terre: magnitudinē vni
uerſi dicūt nob pulr: maior nob eſt nr
creator. ſi pulcritudiēʒ ituemur dicūt
pulcrior nob ē creator nr. ſi dulcedineʒ
dicūt: ſuauior ē. ſi ordinē dicūt: ſapiētiſ
ſim⁹ ē nr creator q̄ fec nos. Hic Aug. x
li. cōfeſ. ait. Jnterrogaui de deo meo celū
ſolē z lunā z ſtellas. z rn̄dere mihi. ne/
qʒ nos ſum⁹ q̄d q̄ris. z dixi oīb q̄ circū/
ſtāt fores carnis mee. Dicite d deo meo
aliq̄d. z exclamauerūt voce mag. Jpſe
fec nos. Jnterrogatio mea intētio mea et
reſpōſio eoꝝ ſpēs eoꝝ. de h Job. xij. Jn
terroga iumēta z docebūt te: volatilia
celi z idicabūt tibi. loq̄re tre et rn̄debit
tibi. z narrabūt piſces maris. Hac etiā
viſione deū viderūt gētiles pbi ſic cām
in effectu. ex q̄ intellexerūt ipm fore bo/
nū īfinitū. de qb dicit apls Ro. j. Jn/
uiſibilia dī a creatura mūdi. i. hoīe p ea
q̄ facta ſūt itellecta cōſpiciunt ſempiter
na q̄ʒ diuitas ei⁹ z vt⁹ zc. Ex h q̄dā in/
tellexerūt q ipe de⁹ q̄ eſt ſummū bonū
ſūme ſit diligēdus. ac ei ad ſuū bn̄pla
citū ſuiēdū. qd tñ nō fecerūt victi ꝓpꝛijs
delectatiōib. Jō de ipſis ſubdit apls
ibidē. Qui cū deū cognouiſſent nō ſic
deū glificauerūt. ſed euanuerūt ī cogi/
tationib ſuis z obſcuratū eſt iſipiens
cor eoꝝ. Nā etiā vgo prudēs katheri/
na ſic volebat Maxentiū impatorē re
ducere ad deū dicēs eidē. Mirare ſolē
z lunā z ſtellas z eoꝝ famulatū. z cum
aduerteris diſce q̄s ſit eoꝝ potētior. cū
aūt itellexeris ipm nec illi ſilem īuenire
potueris: ipm adora. q̄r ipe ē de⁹ deorū.
Sʒ dī. q̄re hac viſiōe mlti de catholicis
nō vidēt deū. Rn̄det q ꝓpter mētis exce
catiōeʒ. q̄ q̄dē mētis cecitas ſm ſ. Tho.
ij. ij. q. xv. ar. ij. dupliciter puenit. Pmo
ex h q ſpōtanee auertit q̄s ſe a cōſidera
tiōe pmi pncipij itelligibil. iuxta illud
pſ. Noluit itelligere vt bn̄ ageret. Alio
mō fit p occupatiōeʒ mētis circa alia q̄
magis diligūt q̄ʒ dictū pncipiū. et talia
cōit ſūt tria. ſ. opes: voluptates z hono
res. d qb Jnno. li. d vilitate hūane cōdi
tiōis ait. Tria maxie ſolēt hoīes affe/

ctare vicꝫ opes voluptates ⁊ honores
De opib⁹ praua. ď voluptatib⁹ turpia
de honorib⁹ vana ꝓcedũt. Nã opes ge
nerãt cupiditatẽ ⁊ auariciã. volupta/
tes pariũt gulã et luxuriã. honores nu
triũt ſupbiam ⁊ iactantiã. Prio itaqꝫ
opes impediũt ne qs deũ videat qꝛ ſũt
q̃ſi q̃dã pulueres ꝯtinue in ocłos mẽ/
tis iniecti. j. Thim. vj. Qui volũt diui/
tes fieri incidunt in tentatões ⁊ laqũ
diaboli ⁊ deſideria multa ⁊ vana que
mergũt hoĩeꝫ in interitũ. Scdo hoĩeꝫ
impedit ne deũ videat ex creaturꝭ volu
ptas potiſſime venerea q̃ penit⁹ mẽtẽ
excecat ⁊ rõem ſubijcit ſenſui intãtũ vt
q̃cq̃d aliud audit aut cogitat ſibi deſi/
pit ⁊ itelligere neq̃t. iuxta illð Eccli. xxj
Audiet luxurioſus ⁊ diſplicebit ei ⁊ ꝓ/
ijciet illud p⁹ tergũ ſuũ. ⁊ Oſee. v. dicit
Nõ dabũt cogitatões ſuas vt reuertã
tur ad dñm qꝛ ſpũs fornicatõis ĩ me/
dio eoꝝ ẽ. Hinc b. Gre. ĩ omel. ait. Si
luxuria mentẽ ſemel occupauerit vix
bonũ cogitare pmittit. Tercio q̃ꝫ ipe/
dit hoĩem ne deũ videat ex creatᷓ ho/
nor ſeu elatio q̃ ĩtellectũ reflectit ad re
putãdũ ſe. iõ dic̃ Gre. Elatio mẽtis eſt
obſtaculũ ꝟitatis. O igit̃ cupidi volu
ptuoſi ⁊ elati ſine veri dei cognitiõe de/
uij q̃rite dñm dũ ĩueniri pt inuocate dũ
ꝓpe ẽ. Guſtate ⁊ videte q̃m ſuauis ẽ do
min⁹ oĩb⁹ ĩuocãtib⁹ eũ in ꝟitate. Ad c⁹
clariorẽ intelligẽtiã ſm lyrã ſup. ix. ca.
Joh. tria ſũt hic vidẽda. Primũ q̃d ſit
cecitas mẽtꝭ. Scðm q̃le pctm̃ excuſat.
Terciũ q̃lit̃ excuſat. Circa pmũ ſciẽ/
dũ ꝙ cecitas ñ dic̃ ſimplicẽ negatõem
viſus ĩ ſubiecto apto ꝓ tpe ĩ q̃ viſus dꝫ
ĩeſſe. qꝛ catul⁹ añ nonũ diẽ nõ dr̃ cec⁹.
nec hõ claudẽs ocłos. Ad ſilitudinem
hui⁹ ĩ ſpũalib⁹ cecitas mẽtꝭ nõ dic̃ ſim
plicẽ negationẽ ſcie: ſed negatõem ſciẽ/
tie que debꝫ alicui ineſſe ⁊ ꝓ tpe ꝓ q̃ te/
net̃ id ſcire. qꝛ non oẽs tenent̃ eadẽ ſci/
re. nec ꝓ eodẽ tpe. plus eñ tenet̃ ſcire ſa/
cerdos vł cleric⁹ q̃ꝫ ſimplex laic⁹. nec ꝓ
q̃libꝫ tpe. plus eñ tenet̃ ſcire idem hõ ĩ
etate pfecta ⁊ ſenectute q̃ꝫ ĩ adoleſcẽtia.
Circa ſcðm ꝯſiderandũ ꝙ cecitas mẽ/
tis ad actũ pcti ſe habere põt tripłr. vi/
delicꝫ añcedenter: ꝯcomitãter ⁊ ꝯñter.
Añcedent̃ ſe hꝫ qñ hõ ꝑ voluñtatẽ ſic ĩ/
heret pctõ ꝑpetrato ꝑ ꝯſenſum ꝙ non
vellet ſcire ea ꝑ q̃ a pctõ ꝑpetrãdo poſ/
ſit ĩpediri. ⁊ ſic vult talia neſcire vt libe
rius peccet. ⁊ talit̃ peccatũ nõ excuſat̃
ꝑ cecitatẽ mẽtis ſꝫ magꝭ aggrauat̃. qꝛ
talꝭ cecitas ꝓcedit ex maria intẽtõe vo/
lũtatis ad pctm̃. Cõcomitant̃ ad pec/
catũ. ſcꝫ ſe habꝫ cecitas mentis qñ ali/
q̃s peccat neſciẽs tñ ſic eſt diſpoſit⁹ ꝙ
ſi ſciret nihilomin⁹ idẽ faceret. ſicut ali
q̃s ꝑcutiẽs hoĩeꝫ credit ꝑcutere canẽ. ni
hilomi⁹ ſi deťmĩate ꝯgſceret illũ hoĩeꝫ
idẽ faceret. ⁊ talꝭ cecitas nõ excuſat nec
agg̃uat actũ. qꝛ ñ ẽ cã act⁹ ſꝫ tñmõ ipꝫ
comitat̃. talꝭ eñ nõ peccat ꝑ ĩgrãtiã licꝫ
peccet ĩgrãs. vt hr̃. iij. Ethi. Cõſeq̃nt̃ ſe
hꝫ ad actũ pcti qñ ẽ cã act⁹. ⁊ h̃ ẽ qñ ſic
eſt diſpoſit⁹ hõ ꝙ ſi ſciret id eẽ pctm̃ nõ
ageret. ⁊ talꝭ peccat ꝑ ĩgrãtiã vł mẽtꝭ ce/
citatẽ ꝓpt̃ q̃d tale pctm̃ ꝑ ipm̃ excuſat̃.
Circa tciũ ꝯſiderãdũ ꝙ ꝑdicta cecitas
q̃ eſt cã pcti pt mł'tiplicit̃ cauſari Uno
mõ ex ruditate ĩtellect⁹ ipſius hoĩs. ⁊ ſi
ſit tãta ruditas ꝙ illa cecitas ſit ĩuinci
bilꝭ excuſat totalr̃ a pctõ. Alio mõ cau
ſat̃ ex negligẽtia ſtudendi ea q̃ hõ tenet̃
ſcire. vtpote qꝛ refugit laborẽ ſtudij. vł
qꝛ vult circa alia occupari. ⁊ tũc excu/
ſat̃ pctm̃ nõ in toto. qꝛ illa ĩgrantia nõ
eſt oĩno ĩuolũtaria. ⁊ q̃nto min⁹ hꝫ de
inuolũtario: tãto min⁹ excuſat. non tñ
põt certa regła poni ſꝫ ðbet ex circũſtã
tijs pẽſari. ⁊ iõ dr̃. iij. Ethi. ꝙ ebrijs du/
plices maledictiones debent̃. ſ. dũ pec/
cãt ĩ ebrietate. Ueruñtñ ille due pene nõ
debẽt eſſe tam magne ſic ſi ĩ ſobrietate

fecisset illud pctm̄. Scđs modus vi
dendi deū est in enigmate speālit᷑. de q̄
dr̄. j. Cor. xiij. Nūc videm⁹ p speculū ꝛ
ī enigmate. q̄d q̄dē specl'm dr̄ sacra scri
ptura ꝓm Grego. ī moral'. vbi sic dicit
Sacra scptura oculis mētꝭ q̄si q̄ddā
speculū opponit᷑: vt intna facies nr̄a
videat᷑. ibi em̄ feda. ibi pulcra nr̄a co/
gnoscim⁹. ibi deū videm⁹: tm̄ ī enigma
te. Enigma em̄ cū dr̄ p ipm̄ tūc alid in
telligit᷑. vn̄ vulgo dr̄ enigma enigma.
ꝛ aliud ē ei⁹ ītelligētia. Nā methaphori
ce de⁹ dr̄ hr̄e man⁹ pedes ocl'os ꝛc. cui
tn̄ mēbroꝝ lineamēta nō cōpetunt. q̄a
dr̄ Joh. iiij. Spūs ē de⁹. hinc Aug⁹. in
ep'la. De⁹ totus ocul⁹ ē q2 oīa videt. to
tus man⁹ q2 oīa opat᷑. tot⁹ pes q2 vbi/
q3 est. Quicūq3 igit᷑ ex sacre scpture spe
culo ītuet᷑ deū: videt ipm̄ ieffabilē incō
prehēsibilē vt cogat᷑ dicere illđ ps. Nō
est silis tui in dijs dn̄e. ꝛ non ē ꝓm opa
tua. Greg. ī moral'. De⁹ manet ītra oīa
ipse extra oīa: ipse sup̄ oīa: ipse īfra oīa
Supior ē p potētiā. inferior p sustēta/
tionē. exterior p magnitudinē. interior
p subtilitatē. sursum regēs. deorsū cō/
tinēs. extra circūdās. interi⁹ penetrans
Ecce enigma: ītellige si potes. O q3 bo
nū enigmā ē sacra scptura ex q̄ de⁹ vi/
det᷑. ex h enigmate videm⁹ initiū mūdi
gl'iā bonoꝝ ꝛ suppliciū maloꝝ ꝛc.

Terci⁹ modus deū vidēdi ī pn̄ti vi
ta est ī deuotōe suauit᷑. đ q̄ ps. ait. Gu
state et videte q̄m̄ suauis ē dn̄s. ex tali
nāq3 visiōe q̄cq̄d aīa intelligit de deo ei
sapit. sicut đ diuersis colorib⁹ visis di
uersificat᷑ ꝛ īmutat᷑ visus. sic de diuers
dei beneficijs diuersimode deuotiōis
suauitas ꝯcipit᷑. Vn̄ Bern̄. sup Can̄.
ait. Non oīb⁹ eodē mō data est ista gr̄a
sc3 deuotionis. porro thomas ī christi
latere. iohes in pectore. petr⁹ ī sinu pa/
tris. paulus in tercio celo: secreti hui⁹
gr̄am sunt assecuti. Cui⁹ q̄dē visionis
Grego. ponit tres gd⁹. Primū vt aīa
se recolligat vt videat q̄d appetat. q̄d
refugiat. q̄d diligat. quid faciat. ꝛ que3
finē intētio sua habeat. q2 dicit Hugo
li. iij. de aīa. Frustra cordis oclos eri
git ad vidēdū deū q̄ nōdū idone⁹ ē ad
videndū seipm̄. Ibidē li. j. Melior es
si teipm̄ agscas q3 si te neglecto cursus
sideꝝ: vires herbaꝝ cōplexiōes homi/
nū. naturas aīaliū. celestiū oīm ꝛ ter/
restriū sciam haberes. Scđm vt rcol
lecta q̄lis sit videat si feda si pulchra.
Terciū vt supra se assurgat p deuotā
mentis eleuatōem in deū. vt dicat cu3
ap'lo. Cupio dissolui ꝛ eē cū xp̄o. O q3
bti mentis ocl'i qui sic vidēt deū creato
rē. O q3 felices aīe q̄ intuitu dei factorꝭ
sui oēs suos dirigit ad bn̄placitū suū
conat⁹. Quart⁹ mod⁹ vidēdi deū ī p/
senti ē facie ad faciē ieffabilit᷑. de hmōi
visiōe dicit Aug. li. đ vidēdo deū q̄ mo
yses in pn̄ti vidit diuinā essentiā q̄ fuit
veteris legꝭ pmulgator. ꝛ Paul⁹ q̄ fu
it noui testamēti pdicator: de moyse tn̄
dr̄ Deut᷑. xxxiij. q̄ dn̄s dixerit ei cū pe/
teret videre faciē ipi⁹. Nō videbit me q̄t
me hō ꝛ viuet. i. vtēs sensib⁹. ꝛ Paul⁹
de se. ij. Cho. xij. ait. Scio in xp̄o hoīe3
an̄ ānos q̄tuordeci siue ī corpe siue ex/
tra corp⁹ nescio de⁹ scit raptū hmōi vs
q3 ad terciū celū ꝛ audiuit archana v/
ba. i. vidit diuinā eēntiā q̄ n̄ lic3 hoī loq̄
Ubi lyra dic᷑ q̄ lic3 ap'ls sciuerit tunc
se fuisse in celo empyreo ꝛ corp⁹ suū fu
isse in terra. tn̄ nesciebat vtrū tpe illius
visiōis aīa fuisset sepata a corpe ꝛ iteꝝ
reunita. Vn̄ ꝯcludit᷑ q̄ de⁹ in pn̄ti ief/
fabilit᷑ videt᷑. ꝛ ideo Adā nō vidit diui
nā essentiā. đ q̄ dicit᷑ Gen̄. iij. Dū deam
bularet dn̄s ad aurā post meridiē ī pa
radiso. Silr̄ nec Esa. de quo eiusdem. vj.
Uidi dn̄m sup soliū excelsū ꝛ eleuatu3
ꝛ plena erat oīs terra maiestate ei⁹. Si
milit᷑ nec Jacob vidit diuinā essentiā

de q̄ Gen̄. xxxij. Uidi dn̄m facie ad faciē. Silr̄ nec Stephan⁹. de q̄ dr̄ Actu. j. Stephan⁹ intendēs in celū vidit gloriā dei ꝛ ait. Ecce video celos aptos et ieſum ſtantē a dextris virtutꝫ dei. Sꝫ vt dicit Lyra ibidē. Uidit deū in q̄daꝫ ſilr̄tudine repſentatē. Cui⁹ rō eſt: qꝛ tūc vtebat̄ ſenſib̄ corpis. loq̄bat̄ q̄dē: audiebat ꝛ videbat ꝛ alij p̄dicti ſilr̄. Sꝫ ꝛ ſola aīa bn̄dicti ieſu diuinā eſſentiā vidit ꝯtinue ab inſtāti ꝯceptōis ſue vtēs ſenſibus. ipe nāqꝫ loq̄bat̄ audiebat comedebat. ꝛ qđ pl⁹ ē patiebat̄ in pte ſenſitiua. aīa tn̄ eius fruebat̄ diuitate vidēs oīa. exiſtēs adhuc i vtero mr̄is videbat iudā pditorē. phariſeos. pilatū. crucē. clauos. flagella. ſpineā coronaꝫ. pterita. pſentia et futura. Uidebat nimirū nos ꝙ iſto tpe ſic audim⁹ p̄dicatiōnē de eo. videbat ſiq̄dē q̄rundā noſtrū corda plena iniquitate: quorūdaꝫ plena pietate ꝛ bona intentōe. ꝛ iō adhuc in vtō matrꝫ exiſtēs ꝑponebat mori p hūano genere ꝛ morte ſua redimere. ꝛ ſic etiā tūc martyr fuit voluntate. O deitas ineffabil̄. O trinitas admirabil̄ q̄ꝫ ſubtil̄ ſuauis ꝛ dulcꝫ es. tn̄ tā occult⁹ ꝙ cū ſis in oīb̄ etiā lucip te videre i tua eſſentia nō potuit. qꝛ certe ſi te vidiſſꝫ nunq̄ꝫ a te ſepari potuiſſꝫ. ſic ipm tua bonitas attraxiſſꝫ vt ꝯ te nihil appetiſſꝫ. Scđo in p̄miſſis thematis v̄bis inſinuat̄ deū videntꝫ ſtatus cuꝫ dr̄. Oīs caro videbit ſalutare dei. i. xp̄m. ꝛ ſm̄ Lyrā accipit̄ hic oīs caro. i. hō. qꝛ aliqui de oīb̄ hoīb̄ viderūt eū int̄ hoīes ꝯuerſantē. vel videbit oīs hō xp̄m dn̄m i finali iudicio. Quocirca ē ſciēdū ꝙ homo eſt triplex. ſcꝫ

Primus carnal̄ ſiue ſenſualis
Scđus ſenſualis ſil̄ et ſpūalis
Tercius ſpūalis ſimul et rōnalis.

U. Primus hō dixi ꝙ eſt carnal̄ ſiue ſenſual̄. ꝛ eſt q̄ viuit lege ſenſual̄ delectatōis ſicut aīalia bruta. de q̄ Ber. En nō tibi videt̄ beſtia beſtialioꝛ hō ratione vigens ꝛ rōe nō vtēs. Et Chryſ. ſup Mat. Pre oīb̄ inq̄t mal⁹ hō ē peſſimū malū. Quelibꝫ em̄ beſtia vnū ꝓprie habꝫ malū hō aūt oīa. O q̄ꝫ miſeri ſunt mali hoīes q̄ carnē ſequunt̄. O q̄ꝫ infelices q̄b̄ demones dn̄ant̄. oīm certe miſerabilioꝛes erūt qn̄ caro a v̄mib̄ et aīa a demōib̄ deuorabit̄. Hic Ber. Cur carnē tuā p̄cioſis reb̄ ipinguas ꝛ adornas quā poſt paucos dies v̄mes deuorabūt i ſepulchro. Carnales igit̄ hoīes ꝑpare ſe ad xp̄i aduētū neq̄q̄ꝫ poterūt. qꝛ dicit apl̄s Rom̄. viij. Qm̄ ſapiā carnis inimica ē deo. legi em̄ dei nō eſt ſubiecta. q̄ em̄ i carne ſūt deo placere nō pn̄t. Scđs hō ē ſenſualis ſil̄ ꝛ ſpūal̄ qui eſt ꝯtra quē inſurgūt male ꝯcupie. cogitatōes nociue: tn̄ tā cogitatōib̄ q̄ꝫ dlectatōib̄ reſiſtit viriliter. ꝛ ſi ꝓprijs nō valet ſupare viribus clamat ad deū p auxilio ne iualeſcāt. ſicut btūs Ber. q̄ dicebat. Adiuua me dn̄e de⁹ me⁹ qm̄ circūdederunt inimici mei aīam meā corp⁹ mūd⁹ et diabol⁹. corpus circūferre opꝫ: fugere nō poſſum nec fugare: interimere n̄ licet. mūdus vndiq̄ꝫ tetendit arcū ſuū. diabolū v̄o eo min⁹ timeo q̄ min⁹ video. Un̄ etiā btūs Greg. ait. Beſtam⁹ laqueū nr̄m nobiſcū circūferimus inimicū carnē nr̄am loq̄r de pctō nataꝫ: in pctō nutritā. corruptā nimis i origine. ſed multo ampli⁹ ꝑua ꝯſuetudie O q̄ꝫ ſapiēs et ſpūalis qui hic recognoſcens carnē ſuā mortificauerit vbi p ea ſupanda ad deū deuote clamauerit. dicet de⁹ illi illud p̄s. Quoniā clamabit ad me exaudiā eū eripiā eū ꝛc.

Tercius hō eſt ſpūalis ſil̄ ꝛ rōnalis qui poſtpoſitis trāſitorijs nō q̄ſlibꝫ v̄tutes opat̄ ſed ad illas conat̄ que maxime deo ꝯiūgunt. p ratiōnē nanq̄ꝫ in

tellīgit mundialia fore inutilia vilia ⁊ caduca reſpectu bonoꝝ ſpūaliū. ideo dicit cū aplo illud Phil'.iij. Oīa arbitratꝰ ſum vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciam. Vñ ī ſpūalibꝫ.puta caritate:hūilitate:patiētia:deuotiōe ⁊c.ſp̄ pficere feſtinat.nō ſupbit de anteact⁊ bonis opibus.qꝛ attēdit illud Aug.dictū. Nō in q̄t reſpicit deus q̄d es ſed q̄d eſſe deſideras. Idē. Ubi deſideriū finit ibi nō eſt pfectꝰ ſed defectꝰ.et Bern̄. Ubi incipis nolle eſſe melior ibi deſinis eſſe bonus Tantū nimiꝝ placet deo deſideriū pficiēdi vt ſi impeditꝰ nō poſſet exeq̄ deꝰ oīpotēs p̄ deſideriū ſoluꝫ remūerat. teſte Bern̄.ſic dicēte Sūt multi q̄ tota vita ad pfectionē tēdunt ⁊ tn̄ nunq̄ꝫ attingūt.ſed cū p vitā deficiūt reddit eis q̄d hic diſpēſatorie negat. O q̄ꝫ diuinꝰ hō ille eſt q̄ ſp̄ pficere in bonis ſatagit: ille q̄ppe groſam xp̄i natiuitatē ppatꝰ expectat. ✠ Tercio q̄ꝫ in p̄miſſis themat⁊ vbis notat xp̄i viſi fructꝰ deſiderabilis:cū dr̄.ſalutare dei.i. chriſtuꝫ Quia in ipſiꝰ viſiōe btificabit totꝰ hō Ioh.x. Egrediet.ſ.ad ꝯtēplatiōeꝫ chriſti hūanitat⁊.⁊ ingrediet ad ꝯtēplatiōnē eiꝰ diuinitat⁊.⁊ paſcua vite etne īueniet.q̄d xp̄s teſtat Ioh.xvij.di. Hec eſt vita etna vt cognoſcant te ſolū deū verū ⁊ quē miſiſti ieſum xp̄m. Sed ⁊ fructꝰ aduētꝰ eiꝰ q̄ ⁊ q̄les ſint in p̄ſenti vita explicat Lu.iiij.ſic dicens. Venit nazareth vbi erat nutritꝰ ⁊ intrauit ſ̄m conſuetudinē ſuā die ſabbati in ſynagogā et ſurrexit legere.⁊ traditus eſt illi liber Eſaie p̄phete.⁊ vbi reuoluit libꝝ inuenit locū vbi ſcptū erat. Sp̄s dn̄i ſup me p̄p̄ q̄d vnxit me.euāgelizare pauperibꝫ miſit me.ſanare cōtritos corde. p̄dicare captiuis remiſſiōeꝫ ⁊ cec⁊ viſū. dimittere ꝯfractos in remiſſiōem. p̄dicare annū dn̄i acceptū ⁊ diē retributionis. Ubi ſep̄tē vtilitates ſui aduentus explicat dicens p̄mo.qꝛ viā ad vitā reſerat dicens. Euāgelizare paupibꝫ miſit me deꝰ ſ̄m lyrā.i.hūilibꝫ.q̄bꝫ ſua doctrina pficit:nō ſupbis. Ioh.xj. Pauꝑes euangelizant.i. regno dei p̄dicant idonei. Mat.v. Bti paupes ſpū q̄niā ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Scd̄o qꝛ ꝯtritos p pniam ſanat di. Miſit me deꝰ ſanare ꝯtritos corde. Unde Caſſiod. Dn̄s neſcit differre quē contrito corde ſibi ſēſerit ſupplicare. Tercio quia patres d̄ limbo liberat dicens. p̄dicare captiuis remiſſionē ſ̄m Lyram patribꝫ detētis in limbo liberatōem. Quarto qꝛ gentiles excecatos illuminat.ideo dicebat Deus miſit me cecis dare viſum. ſ̄m Lyrā.i.gentilibꝫ excecatis p errorē verām cognitōem. Quīto quia ab onere legis ſubleuat.idō dicit. Miſit me deus dimittere cōfractos in remiſſionē: ſ̄m Lyrā.id eſt a pondere legis relaxationem. In lege enim tot cerimonie et p̄cepta ac iudicialia fuerūt vt cū maxima difficultate poterāt ſeruare.iuxta illud Actuū.xv. Cur tētatis imponere iugum ſup ceruices diſcipuloꝝ quod neq̄ꝫ nos neq̄ꝫ patres nr̄i portare potuimus. Sexto quia deo p paſſioneꝫ recōciliat.ideo dicebat. Miſit me deꝰ p̄dicare annum dn̄i acceptū. ſ̄m Lyrā iſte eſt annus paſſiōis chriſti quo deꝰ pater placatus eſt humano generi ſoluta emenda peccati p̄mi hoīs. Septimo qꝛ oīm merita dīiudicat. Un̄ dicebat. Predicare diem retributōis miſit me dn̄s.in quo reddet vnicuiq̄ꝫ noſtrū ſ̄m opa nr̄a.vbi videbimꝰ tā boni q̄ꝫ mali ſalutare dei chriſtū dn̄m ī forma hūana. Rogemꝰ igit eundē dn̄m noſtꝝ vt hic eū mereamur videre oclo mētis p grām et in futo p glīaꝫ. Amē.

Dn̄ica infra octauā natiuitat⁊ dn̄i
Sermo decimus

Sermo X

Erat ioſeph et Maria mr̄ Jeſu mirantes ſup his q̄ dicebant̄ de illo. Lu. ij. ca. ꝛ in euāgelio. Nā audientes paſtores laudātes ꝛ admirātes ieſ fabilē puerꝫ quē angelo dicēte didicerunt fore filiū dei viui. ac etiā audiētes tres reges infantē natū adorātes ꝛ mirabiliter cōmēdātes. inſup audierunt Symeonē ꝛ Annā ꝓphetiſſaꝫ mirabilia de puero dicētes: mirabant̄. ꝛ potiſſime mr̄ ꝟgo gaudioſa admiratōe replebat̄. Ideo de ea in hodierno euāgelio tria notant̄. vicꝫ

Prīo notat̄ titulꝰ magni honoris.
Scd̄o notat̄ affectꝰ magni amoris
Tercio notat̄ gladiꝰ magni doloris

Prīo dixi ꝙ in euāgelio notat̄ titulus magni honoris in h̄ ꝙ mat̄ xp̄i noīat̄. Certe magnꝰ honoꝛ eſt eundē filiū habere cū deo p̄re. Magnꝰ ſiq̄dē honoꝛ ē matrē illiꝰ ee in terris cuiꝰ p̄r eſt in celis. Un̄ hāc ꝟginē ſingularē tota trinitas ſublimiter honorauit. Prīo deꝰ p̄r. qꝛ filiū ſuū vnigenitū in ſinū ſuū deſtinauit. Deinde ſp̄ūſſc̄tūs honorauit qꝛ eā impgnauit. Filiꝰ ꝟo tanq̄ cariſſimā matrē multipliciter honorauit. Prīo in natiuitate ſua. qꝛ ſalua ꝟginitate de ea naſci voluit. q̄d nulli conceſſum eſt Secundo honorauit eam in vita. q̄a ei obediēs ſeruiuit. Lu. ij. Erat ſubditus illis. ſ. Marie ꝛ ioſeph. Tercio honorauit in morte. qꝛ ſollicite eā iohāni ꝯmēdauit dicēs Joh. xix. Ecce mr̄ tua Quarto honorauit poſt reſurrectiōeꝫ vt pie creditur. qꝛ p̄mo ſibi apparuit ꝛ ſc̄m Seduliū dicit. Salue ſc̄ā parēs enixa puerpa regeꝫ q̄ celū terrāq; regit in ſecl'a ſecloꝝ. Quinto honorauit eaꝫ poſt aſcēſionē ſuā eam ad gl'iam deducendo et a dextris locando. iuxta illud pſ̄. Aſtitit regina a dextris tuis ꝛc̄.

Scd̄m notat̄ de virgine affectꝰ magni decoris: cū d̄r. Et tuam ipſius animā ptrāſibit gladiꝰ doloris. Qd̄ p̄t exponi tripl'r. Prīo ꝑut eſt vna dictio ly tuāipſiꝰ. i. tuā aiam. Scd̄o ſic ꝑut ſūt due dictiones tuā ipſius. i. tuā animā que eſt ipſius chriſti ꝑ intenſum amorē. Tercio ſic. tuā ipſiꝰ. i. aniam ipſius chriſti q̄ eſt tua ꝑ dilectionē. nunq̄ eñ due aie ſic fuerūt ꝑ amorē ꝯiūcte ſicut chriſti ꝛ ꝟgīs mr̄is. q̄ tota liq̄facta fuit intuēdo filiū: loquēdo cū eo: oſculādo eum: audiēdo eū. vt dicere poterat illud Cantic. v. Aīa mea liq̄facta eſt vt dilectus meus locutꝰ eſt mihi. Tercium notat̄ de ꝟgine gladiꝰ magni doloris: cū d̄r. ptrāſibit gladius doloris vbi oſtendit̄ ꝙ magnū dolorē habuit tp̄e paſſionis filij. Nā ex hoc aliq̄s habet magnū dolorē ꝙ amittit q̄d maxime diligebat. In chriſto eī triplex ſubſtantia fuit. ſ. caro: anīa: ꝛ deitas. Erat igit̄ inter matrē ꝛ filium triplex cōiunctio amoris. videlicet carnis ad carnē ſc̄m naturam. aīe ad animā ſc̄m amiciciam. ſp̄ūs ad deitatē ſc̄m gr̄am. Amabat igit̄ beata virgo filium amore nature tanq̄ filiū ſuum. amabat amore amicicie tanq̄ amiciſſimuꝫ. et amore gr̄e tanq̄ creatorē. Unde diſſecabatur coꝛ virginis qñ videbat dulciſſimū filium innocentē male tractari in cruce ideo d̄r. Erāt ioſeph ꝛ maria mater ꝛc̄. In q̄ q̄dem euāgelio tria inſinuantur ſalutaria documenta. ſcꝫ y

Primū xp̄i a Symeone bn̄dictio.
Scd̄m xp̄i ab Anna ꝓteſtatio
Terciū xp̄i pueri augmētatio.

Primū documētū dixi qd̄ inſinuat̄ bn̄dictio xp̄i a ſymeone cū d̄r. Et bn̄dixit illis ſymeō ꝛ dixit ad Mariā matrem eiꝰ. Ecce poſitꝰ eſt hic in ruinā ꝛ ī reſurrectiōeꝫ mltoꝝ ī iſrael ꝛ in ſignū cui cōtradicet̄ ꝛc̄. Nā cū mirarent̄ ꝟgo mr̄ ꝛ

ioſeph de angeloꝝ exultatiõe ſup nato puero ⁊ de cãtico nouo: de aduẽtu paſtoꝝ ⁊ adoratõne magoꝝ: de aduentu Symeonis ⁊ ꝓphetica exultatõe eius. q̄ ſic debuit fieri. Un̄ Amb. Nõ ſoluꝫ ab angelis ꝓphet̄ ⁊ paſtoꝛibꝫ ⁊ parētibus: ſed etiã ſenioꝛibꝫ ⁊ iuſt̄ generatio dñi accepit teſtimonium: omnis etas ⁊ vterqꝫ ſexus: euentoꝛũ qꝫ miracula fidem aſtruũt. virgo generat. ſterilis parit. mutus loquit̄. Elizabeth ꝓphetat. magus adorat. vtero clauſus exultat vidua ꝯfitet̄. iuſtus expectat. ⁊ ex virtute pueri quem geſtabat in vlnis bñdicens Symeon Marie ⁊ Joſeph cum affectu ⁊ gaudio ac deo gratias referēdo. Quãuis em̄ Maria et ioſeph eēnt maiores in ſctĩtate. ille tñ̄ p̄cellebat q̄tum ad ſacerdotis officiũ: ad quē ſpectabat benedicere populuꝫ. Mos ꝓppe erat in lege ꝙ qñ parētes p̄ſentabãt puerũ in templũ: ſacerdos bñdicebat illis parentibꝫ ⁊ puero. et ideo bñdixit ſymeon parentibꝫ xp̄m preſentãtibꝫ .i. btõs eos dixit. Hui⁹ em̄ benedictiõis formã ex euangelio non habem⁹ exp̄ſſam. ſed põt iſta bñdictio eſſe laudis. ſicut dr̄ ꝙ creatura bñdicit creatoꝛē dicēdo. Bñdicite ſol ⁊ luna dño. Un̄ potuit dicere. O ſctē Joſeph btũs es tu q̄ meruiſti nutritoꝛ filij dei eſſe et pr̄ putatiuus ei⁹. Ex hoc oīs pplꝰs bñdicet tibi. Cognouit eī illo docēte quē geſtabat in vlnis ꝙ Maria ỽgo eſſet eius vera mat̄: ideo ſpēalit̄ ꝯuerſus ad eaꝫ bñdixit ei ⁊ ꝓphetauit de puero ⁊ mr̄e. et forte dicere potuit. O virgo regia de ſtirpe dauitica. o ſctiſſima mat̄. o deſideriũ ꝓphetaꝝ: tu eſſe meruiſti ỽa mater ⁊ genitrix filij dei huius Jeſu xp̄i in q̄ benedicent̄ oēs gētes Sed ſcio ꝙ iſte tam excelſus: tam ſublimis eſt ꝙ maieſtas eius excogitari nõ poteſt. tñ̄ poſitus eſt hic in ruinam ⁊ in reſurrectionem multoꝝ in iſrael ⁊ in ſignum cui cõtradicet̄. ⁊ tu inocēs et ỽgo mater ſuper ip̄m amaricaberis. ⁊ coꝛ tuũ de eo vulnerabit̄ gladio cõpaſſiõis. Sꝫ di. quõ chriſt⁹ poſit⁹ ſit in ruinã multoꝝ cum de eo ſcriptum ſit in ps. Judicabit in nationibꝫ: implebit ruinas. nec deo auctoꝛe aliq̄s fit deterioꝛ. Rñdet̄ ꝙ ꝓut dicit pſ̄. ipſe implebit ruinas i celo p̄ deiectionē angeloꝛuꝫ factas. ſed cauſaliter per deum nemo fit deterioꝛ. tñ̄ occaſionaliter multi p̄ ip̄m fiũt deterioꝛes: non ꝙ ipſe det occaſionē p̄ditionis eoꝝ. ſed ipſi ſoli ex op̄ibꝫ vel verbis dei aſſumunt ſibi ex p̄rauitate voluntatis eoꝝ occaſionē p̄eundi. ⁊ ſic p̄mittit de⁹ ruinã maloꝝ vt ex eoꝝ malis operibꝫ aliud melius eliciat. Unde ſm̄ Aug. nunq̄ p̄mitteret deus aliq̄d malum fieri in mundo niſi aliud melius inde eliceret. et ergo chriſtus poſitus eſt ſpecialiter in ruinam illoꝝ qui ſalubribꝫ documentis ⁊ operibꝫ eius ad ſuam p̄ditionem vtebant̄ ⁊ vtũtur p̄ p̄ſenti. Nam tales exceecantur ex luce moriunt̄ ex odoꝛe: et infirmant̄ ex medicamine. Chriſtus em̄ eſt lux mundi eſt odoꝛ vite: poſt cuius odoꝛem currimus. ⁊ eſt medicus ſalut̄ eterne. Ipſe em̄ ſe aſſimilat medico Math. ix. Nõ ē inq̄t op⁹ valētibꝫ medic⁹ ſed male habentibꝫ. qui ỽo ruũt nõ ſe vere reputãt egros: Unde hec verba poſit⁹ eſt hic in ruinã ⁊ in reſurrectionem multoꝝ in iſrael intelligunt̄ quadrupliciter. Primo ſic ꝙ filius dei poſit⁹ eſt in ruinaꝫ vicioꝛũ ⁊ in reſurrectõem virtutũ. Nã per chriſtũ ruit ſupbia in ei⁹ hũilitate. ruit auaricia in eius paupertate. ruit inuidia in eius charitate. ruit ira in eius manſuetudine. ruit gula in eius abſtinentia. ⁊ hoc in ſalutis noſtre reparatione. Similiter per ip̄m reſurrexerũt omnes virtutes etiaꝫ in nobis. q̄ per

meritū ipi⁹ deriuaṫ grā in nos. Joh. j. De cui⁹ plenitudie nos oēs accepim⁹. Scdo hec v̄ba ſic intelligūṫ. poſit⁹ ē h in ruinā demonū ⁊ in reſurrectōz .i. re/patiōez ruine angeloꝝ. Fili⁹ em̄ dei q de celo lucipeꝝ deiecit: iuxta illd Lu. x. Videbā ſathanā q̄ſi fulgur cadentē de celo: ipe idem deiecit diabolū de altitudine p̄ncipatus hui⁹ mūdi. Vn̄ tēpo/re paſſiōis xp̄s dixit illd Joh. xij. Nūc p̄nceps mūdi hui⁹ eijcieṫ foras ⁊c.

Tercio dicta v̄ba ſymeōis p̄phete ſic exponunṫ. poſit⁹ ē hic i ruinā ſupborū ⁊ i reſurrectōem hūiliū. s̄m illd Lu. j. Depoſuit potētes de ſede ⁊ exal. hūi/les. Judeos ſupbos hūiliauit coꝝ rit⁹ ſynagogā ⁊ ſacrificiū deſtruēdo ⁊ ipos p mūdū diſpgēdo ex q̄ noluerūt i vni/tatē fidei ꝯgregari. gētiles v̄o hūiles exaltauit. De h loquebaṫ apl's Rom. xj. Cecitas ex pte ꝯtigit in iſrl' vt plenitudo gentiū ſubintraret. imo xp̄s dn̄s n̄ ſolū poſitus eſt in ruinā ſtultorū iudeorū ſz etiā i ruinā ſupboꝝ naturaliuz phoꝝ. vniuerſoꝝ hereticoꝝ ⁊ falſoruz xp̄iāoꝝ. De hijs oibꝫ dr Zach. xl. Erit ruina eq̄ muli cameli ⁊ aſine. Sp̄ual'r p equū ſupbi phi itelligūṫ: de qbꝫ Ro. j. Dicētes ſe ſapiētes ſtulti facti ſt. Per mulū heretici. ſic em̄ mul⁹ a pentibꝫ recedit ſic heretici a ſcta mr̄e eccl'ia. Per camelū iudei ſignificanṫ. ſic ei camel⁹ in dorſo habꝫ gibbū: ſic iudei p auari/ciā ſūt i corde gibboſi. Per aſinā vero falſi xp̄iani intelligūṫ. ſic ei aſin⁹ i ſca/pulis habꝫ crucē ⁊ poſterioribꝫ ē luxurioſus et turpis. ſic falſi xp̄iani i ore gerunt xp̄m crucifixū ſz i corde antixp̄m id ē diabolū. de qbꝫ dr ad Titū. j. Cō/fitenṫ ſe ore noſſe deū factis aūt negāt.

Quarto p̄dicta v̄ba ſic exponunṫ. po/ſitus eſt hic. ſ. fili⁹ dei in ruinā. i. mortē multoꝝ martyrū q̄ p̄pṫ eū diuerſis penis affecti extincti ſunt, ⁊ in reſurrectōz multoꝝ fideliū. Notanṫ dicit multoꝝ ⁊ nō omniū: qꝛ nō oēs credūt euāgelio. Vn̄ xp̄s eſt reſurrectio multoꝝ i ſe credentiū fide formata charitate. iuxta illud Joh. xj. Ego ſū reſurrectio ⁊ vita q credit in me etiā ſi mor. fue. viuet. ſ. vi/ta grē aut glie. vel qꝛ oēs reſurgem⁹ in nouiſſimo die ⁊c. Scdm ſalutate documentū eſt xp̄i ab Anna preſtario. nā cū v̄go btā cum filio ſuo in die purificatōis veniſſet in hierl'm vt offerret eū ibi s̄m legē moyſi inſpirāte ſpūſcto ſy/meon cognouit filiū dei ibi eē. ⁊ p̄perās accepit i vlnas ⁊ bn̄dixit ac p̄phetauit dicēs. Ecce poſit⁹ ē hic in ruinā ⁊c. ſz ⁊ mox eodē agitāte ſpū Anna vidua fi/lia phanuel p̄phetiſſa aduenit ⁊ ꝯfite/tebaṫ de illo oibꝫ q expectabāt redem/ptōez iſrl'. i. laudabat ⁊ ānūciabat xp̄i aduentū. ſz q̄d dixerit nō habeṫ ex euā/gelio tn̄ ex ſpū ſcti reuelatōe cog̃ſcebat ꝙ iſte hō xp̄s nō tm̄ erat hō ſz etiā de⁹. ideo quaſi infinitū bonū meruit hominibꝫ cui⁹ naturā in vnitate pſone diuine aſſūpſit. Conſiderabat deniqꝫ ꝙ hominibꝫ merebaṫ vitā eternā grāz gliaꝫ ⁊ ſtolam corpis et aptōez ianue celeſtis. ideo exultās magnificabat laudabat: ⁊ omnes quaſi ebria ſpū ad eū diligē/dum ⁊ in eū credendū inuitabat. A

Sz d. quō veꝝ ē ꝙ xp̄s meruit nob cum ipe ꝯprehēſor extitit. ⁊ ſic extra terminū merēdi fuit. neqꝫ em̄ habuit fidē nec ſpez quibꝫ mereri potuit vt dic magiſter i. iij. Pro q ſciēdū ꝙ tria reqrūṫ ad h ꝙ aliqs mereaṫ. ſ. actio p quā mereṫ. ⁊ merces quā mereṫ ⁊ agens q mereṫ. Et ideo ad meritū tria exigūṫ. Pri/mū ex compatōe merentis ad meritū vt vicz ille q mereṫ ſit in ſtatu acqren/di mercedē. ⁊ ideo illi oino q ſūt i tmi/no nihil mereṫ qꝛ n̄ pñt acqrere. Secū/dū eſt ex ꝯpatōe agētis ad actiōem vt ſit dn̄s ſue actiōis. ⁊ ideo illi q agūt p ne/

ceſſitatē nature vel ꝑ violētiā nō merētur. ſic̄ q̄ ieiunat qꝛ nō p̄t comedere ꝛc̄. Tercium eſt ſc̄m cōꝑatione actiōis ad mercedē vt eq̄paret̄ mercedi nō q̄dem ſc̄m equalitatē q̄ntitatis. qꝛ h̄ req̄rit̄ ī iuſticia cōmutatiua q̄ ꝯſiſtit in emptiōibus ꝛ vēditōibꝫ. ſed ſc̄m eq̄litatē ꝓportionis q̄ req̄rit̄ in iuſticia diſtributiua ſc̄m quā deus p̄mia et̄na partit̄. Actio aūt ꝓportionata ad vitā et̄nā eſt actio cū caritate facta. ꝛ iō ꝑ ipſam meret̄ q̄s ex ꝯdigno ea q̄ ꝑtinēt ad vitā et̄nā. opa aūt q̄ nō ſunt cū caritate facta deficiūt ab iſta ꝓportiōe. ꝛ ideo ꝑ ea ex cōdigno nō meret̄ q̄s vitā et̄nā. ſed improp̄e dr̄ his aliq̄s mereri ſc̄m q̄ hn̄t aliquā ſilitudinē cū opatiōe iformata caritate. et ſi q̄dē ſit ſilitudo in ſuba actꝰ ꝛ in intētione. vt cum aliq̄s in pctō mortali exiſtens dat elemoſynā ꝓpter deū dr̄ meritū ꝯgrui. Si v̄o ſit ſilitudo in ſubſtātia actꝰ ꝛ nō in intētōe. ſic dr̄ meritū interp̄tatum. ſicut cū aliq̄s dat paupi elemoſynā ꝓpt̄ inanē gl'iam. Hec tria p̄dicta in xp̄o inueniunt̄. ipſe eni q̄zuis q̄ztū ad aliq̄d in t̄mio vie et ꝑfectiōis fuerit ſcʒ q̄ztū ad opatiōem aīe q̄ btūs fuit ꝯphēſor. tn̄ q̄ztū ad aliq̄d defectum patiebat̄ corꝑ q̄ ad gl'iam ꝑtinēt inq̄ntū erat paſſibilis aīa ꝛ corꝑe ꝛ inq̄ztum erat in corꝑe mortal'. et ideo ſc̄m h̄ erat viator ꝛ in ſtatu acq̄rēdi. Silr̄ etiā oīs actꝰ eius erat caritate iformatꝰ. ꝛ etiā erat dn̄s ſui actꝰ ꝑ libertatē volūtatis ideo actu ſuo meruit. Jd̄o iſta ſctā Anna ꝯfitebat̄ eū fore meſſiā in lege ꝓmiſſum. B Sed circa h̄ querit̄ vtꝝ ſufficiat fidē in corde hr̄e. Rn̄det̄ q̄ nō qꝛ quilibet xp̄ianꝰ ꝓ loco ꝛ tꝑe tenetur fidē catholicā publice cōfiteri. Et in ſignū huiꝰ ꝓfeſſiōis hō recipit ſacramētū ꝯfirmatiōis in frōte. Vn̄ de ꝯſe. diſt. iiij. dr̄. Cōfirmatio iō in frōte ponit̄ vt a recipiēte fides ſine erubeſcētia publice p̄dicet̄. Nō eſt ꝯ illos timoroſos q̄ dicūt aut cogitāt q̄ ſi pagani iuaderēt eos ꝛ ꝓ fide affligerēt fidem ore negare vellēt ꝛ tn̄ firmit̄ in corde retinere. ꝛ oēs i tali ꝓpoſito peccāt mortal'r. Nā ſi ſctī h̄ feciſſent nunq̄ȝ martirizati fuiſſent. Sȝ certe q̄libȝ xp̄ianꝰ p̄ius debȝ mori q̄ȝ ſctām fidē abnegare. Hinc. xxiij. q. viij. ꝯuenior. dr̄. Conſtātia fidei debet eſſe tāta vt p̄ius auferat̄ vita q̄ȝ fides. Vn̄ etiā ſaluator dic̄ Math. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corpꝰ aīam autē occidere nō pn̄t. Nā neſcit hō ſi illo ſero vl' nocte illa aut die moriat̄. ꝛ vbi ī illa nocte manebit ī purgatorio aut inferno vel ī celo ſi ſimpl'r morit̄. ſȝ ſi ꝓ fide occidit̄ ſcit q̄ ī celo manebit. qꝛ dr̄. xxiij. q. viij. omni timore. Qui ꝓ xp̄i noīe martyriſant̄ ꝓculdubio vitā eternam ꝯſequunt̄. Deinde q̄rit̄ qn̄ q̄s audit aliquē loq̄ ꝯ fidem vtꝝ tal' teneat̄ defēdere fidē. Rn̄r q̄ ſic qꝛ dr̄. xxiij. q. viij. his q̄bꝫ. q̄ defenſare tenet̄ q̄libȝ fidē. Unde ſi xp̄iani quererent̄ ad cruciatū vel ad mortē poteris fugere ſi imꝑfectꝰ es. tn̄ ſi q̄s te interrogarꝫ ſi xp̄ianꝰ es debes te ꝯfiteri xp̄ianū. qꝛ ſi ex timore taceres xp̄m negares. Nam dicit̄. xj. q. iij. Nō ſolū ille negat xp̄m q̄ dicit eum non eſſe xp̄m. ſȝ ille q̄ cū ſit xp̄ianꝰ ſe dic̄ nō eſſe xp̄ianū. Terciū ſalutare documētū inſinuat̄ in euāgelio xp̄i pueri augmētatio cū dr̄. Puer aūt creſcebat etate ꝛ ſapiā. Nō tn̄ eſt intelligēdū q̄ ſapiā xp̄i fuerit augmētata ꝑ ſtudiū. qꝛ ab inſtāti ꝯceptiōis ſic aīa xp̄i fuit pleniſſima grā ita etiā ſapiā. nā adhuc qn̄ erat in v̄tro v̄ginis tātū ſciebat aīa illa diuinitati vnita ſic qn̄ fuit ī cruce eleuata. ſciebat eī tūc p̄ncipes ſacerdotū mortē eiꝰ ꝓcurātes ꝛ iudā ſe traditurū ꝛ crucē ꝛ clauos ꝛ coronā ꝛ oīa ꝛc̄. ſȝ creſcebat ꝑ experiētiā. Vn̄ dic̄ ap'ls Heb. v. Ex his q̄ paſſus ē didicit obediaȝ. ſ. ꝑ experiētiā. vl'

creſcebat xps ſapiētia.i. aliis manifeſtādo ſucceſſiue ſuā ſapiaʒ ad gliaʒ di ⁊ vtilitateʒ hoim. Ideo ſic xps dñs nr creuit corpalr:ita ⁊ nos creſcere debē⁹ ſpūalr.qꝛ ſic dicit Aug⁹. de vbis aplī. Sp ambula:ſp pfice.noli i via dei deficere.noli retroire.noli deuiare. remanet q̄ nō pficit.retrocedit q̄ ad ea reuoluit vñ iā receſſerat.deuiat q̄ apoſtatat Vñ etiā b.Ber. Nunqꝫ iuſt⁹ arbitrat ſe cōprehēdiſſe.nunq̄ʒ dic ſat eſt. qꝛ ſp eſurit ⁊ ſitit iuſticiā.ita vt ſi ſp viueret: ſp q̄ntū i ſe eſt iuſtior eē ꝯtēderet. ⁊ ſp d bono in meli⁹ pficere tot viribꝫ conaret. ℂ Vñ ſciēdū ꝙ ſeptē ſūt ipedimēta q̄ ipediūt hoieʒ a ſpūali pfectu.ſ.

Primū eſt nulla pficiēdi intētio.
Scdm eſt nimia animi diuiſio.
Terciū eſt modica aīi diſcretio.
Quartū eſt nimia lingue relaxatio.
Quintū eſt animi aſſidua mutatio
Sextū eſt venialiū tepida neglectio
Septimū eſt ad pxiū corp⁹ nimia (affectio

Primū dixi impedimentū qd impedit hoiem a pfectiōe ſpūali eſt nulla intentio ⁊ deſideriū pficiēdi. Nā ſi qs haberet verū pficiendi deſideriū vtiqꝫ d die i diē ſe emēdaret Vñ licꝫ qs confiteat tñ exq̄ nō habet intētionē pficiendi:ideo in nullo ſe emendat.hodie eñ facit ſicut heri ⁊ cras ſicut hodie. Hoc aūt ꝯtingit ſepe ex eo qꝛ hō preſumit de ſe ꝙ ſit bon⁹ ⁊ pfect⁹. et reputat ſe eſſe aliqd cū nihil ſit. Vñ Sene. Ido meliores fieri nolum⁹ qꝛ optios nos eſſe putam⁹. Et b. Aug⁹. Oportet tibi diſplicere qd es ſivis puenire ad illud quod nō es. Quicūqꝫ igit vult pficere ſpūaliter debet hr̄e ferueñs deſideriū pficiendi ⁊ eſtimare q̄ſi vix adhuc icepe rit bonū. Hinc pſ. Dixi nunc cepi. Et b.Bern. Minime pcerto bon⁹ eſt q̄ melior eſſe nō vult. ⁊ vbi incipis nolle fieri melior;deſinis eſſe bon⁹. vñ Aug. Tota vita xpiana deſideriū eſt anime

Scdm impedimentū creſcēdi ſpūalr eſt nimia diuiſio animi circa exteriora ⁊ mūdana.de e quibꝫ dici pōt illud Gen. xlix. Effuſu s es vt aq̄ ne creſcas. Nō ſicut aq̄ fluit hincinde ⁊ diſpergit.ſic ⁊ anim⁹ nimis diſpſus nō pficit.oportꝫ eñ hr̄e q̄etū cor ſecū ⁊ cum aliis vt caueat ſibi a vanis pturbatōibꝫ ⁊ ſupfluis occupatōibꝫ. Primo a vanis pturbatōibꝫ.qꝛ ſunt nōnulli qbꝫ cura ē de oibꝫ nō aūt de ſe.qui volunt oia arguere q̄ vidēt ſi ſm affectū ſuū nō ſūt; etiā ſi bona ſunt.ad ſingla mouentur garriūt:ꝯtēdūt:nihil pati eq̄nimit volunt. Scdo debēt eſſe quieti a ſupfluis occupatōibꝫ.qꝛ ſūt mlti qbꝫ nō ſufficit de pſentibꝫ eſſe ſollicitos.ſed etiaꝫ ſibi ⁊ ſuis volūt ad mlta tpa puidere q̄ſi de⁹ de cetero nō curaret de eis ⁊ craſſaret fructificare Vñ iſti deū a ſe elōgāt ꝓpt cordis iquietudinē.qꝛ de⁹ i q̄eto corde q̄ſcit.ſm illō. Sup quē quieſcit ſpūs me⁹ niſi ſup hūilē ⁊ quietum Hic Ber. Colūba cū n̄ iuēiret vbi q̄ſceret pes ei⁹ reuerſa ē i arcā ad noe. ſic ſſ.vbi n̄ iuēit cor q̄etū reuertit ad ꝯgregationē ſctōꝝ i celū vbi ē pax cōtinua.

D Terciū ipedimtū creſcēdi ſpūalr eſt modica aīi diſcretio.diſcretio eñ ē mr vtutū.idiſcretū feruorē hn̄tibꝫ qñqꝫ diabol⁹ ſuggerit artiorē vitā vt cito deficiāt.tales cito ifatuāt ⁊ iutiles fiūt ſibi deo ⁊ pxio.⁊ poſtmodū q̄rūt recreatiōes ⁊ exinde diſſolutiores fiūt. Vñ Caſſia.i coll.pſm ſcribit.ꝙ antiq̄ pr̄es ad anthoniū eūtes q̄rebāt q̄ñā vt⁹ hominē ad pfectōeʒ recto tramite duceret diaboli iſidiis euitat.q̄ſqꝫ rñdit. Prim⁹ iquit i vigiliaꝝ ⁊ ieiuniorꝝ attenuatiōe ꝯſiſtere.qꝛ i his corp⁹ attenuatū facili⁹ ſpūi obediret. Ali⁹ i paupertate dixit ꝯſiſtere.qꝛ tlēs familiari⁹ do inhere re pn̄t. Ali⁹ i opibꝫ miſcdie.qꝛ ſola tlia

chriſt⁹ in iudicio dixit remūerari. Dein de btūs Anthonius dixit. Hec oīa bona ⁊ neceſſaria ſunt. ſed his ſpecialē pfectionē tribuere caſus mltoꝝ ñ ſinūt. ſola ḡ diſcretio eſt vt⁹ pncipal': ideoq3 oīm vtutū generatrix cuſtos ⁊ cōſummatio exiſtit. ⁊ narrauit eis exēpluꝫ de q̄dam antiq̄ pře Hero noīe q̄. l. annis in heremo cōmorat⁹ magne abſtinentie fuit. q̄ tandē angelū ſathane p angelo luc3 ſuſcipiēs ⁊ ſuis ſuaſionib⁹ acq̄eſcēs: in puteū pfundū ſe piecit credēs ſe illeſum inde exire put diabolus ſuggeſſerat. extract⁹ itaq3 a fratrib⁹ licꝫ ſemiuiu⁹ credere noluit ſe deceptū. ſicq3 mortu⁹: ſepulturā difficul' a Paſuncio ex rogatu fratꝝ obtinuit. vñ Ber. Nō habet callidus hoſt3 machinamētū efficaci⁹ ad tollenduꝫ de corde hois dei dilectionē q̄ꝫ ſi efficere poſſit vt ī ea incaute ⁊ nō ex rōne ambulet. Et btūs Greg. Neceſſe ait eſt vt nō ſolū intueamur q̄d agam⁹ ſed cū q̄nta diſcretiōe pagamus. pmū q̄dē ne mala cōmittamus. poſtmodū vo ne bona icaute faciam⁹. vñ ſctitas non ɔſiſtit in ieiunio vigilijs ⁊c. ſed ī vtutib⁹. ſ. hūilitate patiētia caſtitate miſcōia obediētia vt hō frāgat pprīā volūtatē. Hoc patet in diabolo q̄ ieiunat ⁊ durā vitā habet non tñ eſt deo accept⁹. q2 caret vtutibus. ſ. hūilitate ⁊c. Quītū impedimentū creſcendi ſpūalit' eſt vboſitas. vñ Job vj. Nunq̄d vboſus iuſtificabit'. ⁊ beatus Gre. ſic ait. Mltiloq̄o q̄ſq3 ſuēs rectitudinē iuſticie tenere ñ pōt. q̄a d2 ī pš. Uir linguoſus nō diriget' in terra. Quilibet igit' hō q̄ vult ſpūal'r pficere debet linguam ſuam cohibere a ſupfluis verbis. Ratio. q2 p loq̄citateꝫ pdit hō deuotionem ſuam ⁊ religioſitatē. iuxta illud Jac. j. Siq̄s putat ſe religioſum eſſe non refrenās linguā ſuā huī⁹ vana eſt religio. Idem ibidē. Sit inq̄t oīs hō velox ad audiēdū tardus aūt ad loq̄ndū ⁊ tard⁹ ad irā. Quintum impedimentū creſcēdi ſpūal'r eſt aſſidua animi mutatio q̄ hō iam vult vnū: poſtmodū aliud. iā incipit vnuꝫ bonū ⁊ poſt triduū incipit aliđ bonuꝫ agere. ⁊ ſic vir vari⁹ ſeu dubi⁹ incōſtās eſt in oīb⁹ opib⁹ ſuis. Uñ Berñ. Qui alicubi tēdit ſi vnā ⁊ rectā tenuerit viā cito pueniet q̄ tēdit ⁊ itineris et laboris aliq̄n faciet finē. Si vo mltas aggredit' vias: errat. nec laboris aliq̄n facit finem. q2 error nō habet fineꝫ. Sextum impedimētū eſt venialiū pctōruꝫ tepida neglectio: cū q̄s non curat parua pctā vitare. Unđ prouer. Qui minima negligit paulatiꝫ defluit. Hinc etiā Greg. in paſtorali. Qui mīma peccata flere ac deuitare neglexerit: a ſtatu iuſticie nō q̄deꝫ repēte ſed paulatim cadit. Ergo q̄ vult veracit' pficere cauere nō ſolū mortalia ſꝫ etiā venialia debet. q2 dic' Gre. Uitaſti grādia vide ne obruar3 arena. Septimuꝫ impedimentū eſt nimia affectio ad pprīū corpus. et inde fit hō puſillanimis vt nō audeat facere bona. puta pp' aduerſitates ⁊ auſteritates. puer. xviij. Pigꝛ deijcit timor. Pro q̄ ſciendū q̄ caro ppria nō eſt īordinate diligēda ſꝫ pon⁹ odiēda triplici rōne. Prio. q2 eſt inimica anie. ⁊ q̄ corp⁹ amat inimicū aīe ſue diligit. iuxta illud Gal'. v. Caro ɔcupiſcit aduerſus ſpm̄. Scđo ideo. q2 caro eſt corruptio anie. vñ Sap. ix. d2. Corpus q̄d corrūpit' aggrauat aīam. Surgeret em̄ aīa ſepi⁹ ad orandū: vigilandū ⁊c. ſed corp⁹ impedit eaꝫ. Tercio iđ q2 amor ſui eſt radix oīm maloꝝ. Uñ apl's. In nouiſſimis dieb⁹ erūt hoīes ſeipos amātes. Nā de inordīato amore quē hō habet ad pprīū corp⁹ orit' gula: accidia: luxuria. q̄ em̄ non ieiunat ieiunia eccleſie aut nō ſurgit mane ⁊c.

hoc venit ex inordinato amore ad cor/pus. q2 ſi ei nō pcerer. hec oīa ſpūs libē ter faceret. Rogem⁹ ḡ xp̄m dn̄m nr̄m vt p merita ſue paſſionis ꝛc.

De eadem dn̄ica
Sermo. xj.

Erant pater

eius ꝛ mater Jeſu mirantes ſup his que dicebant̄ de illo. Lu. ij. ca. ꝛ in euāgelio In quo duo cō ſideremus. ſcꝫ

Primū cur Joſeph mirabat̄
Scd̄m cur de xp̄o ſic teſtabant̄

Primū inquā cōſiderem⁹ cur Joſeph mirabat̄. ꝛ dicendū ꝙ duplici ꝯſidera ratione mltū mirabat̄. Prima ꝯſide/ratio erat de ṽginitate Marie. q2 Jo/ſeph ſctūs ꝗ ſm̄ Hiero. magꝭ fuit cu/ſtos Marie qꝫ marit⁹: vidēs eā graui dā voluit occulte eā dimittere Mat. j Lu⁹ rōnēꝫ dicit Chryſ. ꝙ qn̄ ioſeph vi dit mariā pregnantē nō cogitauit ma lū aliq̄d de ea. ſꝫ credēdo bonitati vir/ginis credebat ꝙ aliqd̄ dei op⁹ opatū eſſet in ea. ꝛ ideo timebat admirādo de tanto dono. ſeqꝫ indignū miſtrū arbi/trabat̄. ideo angelus dixit ei i ſomnis Joſeph fili Dauid noli timere accipe mariā ꝯiugē. q̄d eñ i ea natū ē de ſpū/ſctō eſt. Hinc Chryſ. Magꝭ eñ crede/bat Joſeph ṽginitati ei⁹ qꝫ vtero ei⁹. ꝛ magꝭ credebat ṽginē poſſe concipe qꝫ Mariā poſſe peccare. Alij ṽo dicunt ꝙ ioſeph vidēs pgnantē: cernebat qn/dā ſplēdorē i ea q̄ exibat de ea. ꝛ nō po/terat eam intueri. ideo volebat eam di mittere. Scd̄o mirabat̄ de pfectōe mo rū virgīs marie in q̄ nihil videbat niſi laude dignū. nihil audiebat niſi edifi/catoriū. Tercio mirabat̄ de ṽgīs de/uota oratiōe. credo ꝙ freq̄nter videbat in orōne eleuatā. ꝛ aliqn̄ dulcit̄ lachry/māte. cui ſe ꝯformare ſtudebat. Scd̄a ꝯſideratiōe mirabat̄ de puero xp̄o cui oēs taꝫ paupes paſtores qꝫ diuites re ges ac pph̄a ꝛ vidua teſtimoniū phibe bant. Scd̄o ꝯſiderem⁹ cur de chri/ſto ſic teſtificabant̄. ꝛ dicenduꝫ ꝙ iō q̄a licꝫ ſctūs ioſeph ꝛ glioſa mr̄ ſcirent ꝙ morte ſua redemptur⁹ eſſet gen⁹ hūa/nū ꝛ h̄ ex diuia reuelatiōe. tn̄ neſciebāt totalē ordinē ꝛ modū. qd̄ patꝫ. q2 i tri/duo btā ṽgo q̄rēs neſciebat vbi eſſet ꝛ q̄d ageret. qd̄ explicabāt Anna ꝛ Sy/meō di. Ecce poſit⁹ ē hic i ruinā ꝛ in re/ſurrectionē mltoꝝ in iſrl̄. q. di. licet tā magn⁹ ſit iſte puer q2 fili⁹ altiſſimi: tn̄ ip̄m oportebit crudeli morte mori. cu ius tn̄ morte mlti pūipēdunt. Jō ipſe ioſeph ꝛ btā maria mirabant̄ ſup his q̄ dicebant̄ de illo. Unde ex p̄ſenti euā/gelio tria documenta ꝓponunt̄ gr̄a di declaranda. vicꝫ

Primū ſtupendū pdigiū. ibi. Erāt pater eius ꝛc.

Scd̄m futuꝝ p̄ſagiū. ibi. ecce poſi/tus eſt hic ꝛc.

Terciū ṽtuoſum teſtimoniū. ibi. et

Primū dixi documē (erat anna ꝛc. tū declarādū ſtupēdū pdigiū cū dicit̄. Erāt pr̄ ei⁹ ꝛ mr̄ mirātes. pat̄ itaqꝫ pu tatiu⁹. q2 dr̄ Lu. iij. Putabat̄ fili⁹ Jo/ſeph q2 nutricius⁹ eius erat. Maria ṽo erat vera mr̄ ei⁹ q̄ de ſue carnis ſubſtā tia genuit eū. iuxta illud Gal̄. iiij. Mi ſit de⁹ filiū ſuū factū ex mliere. Sed d. quō mirabant̄ hij cū dicat ph̄s. ij. po/ſterioꝝ. ꝛ. j. methaph̄. ꝙ mirari eſt cau ſam rei ignorare. mō ipſi bn̄ ſciebant xp̄m fore deū. ꝛ ea q̄ facta fuerant ſcie/bant diuina ṽtute fore facta. quō igit̄ tūc mirabant̄. Rn̄det̄ ꝙ nō mirabāt̄ tanqꝫ igrātes eū eſſe deū. ſꝫ mirabant̄ ꝙ tā cito alijs inotuerat q̄ ſoli ſcire pu tabāt: vti paſtorib;: regib;: ſymeoni et Anne. ꝛ h̄ vult Orige. i omel̄. di. Con/

gregemus in vnũ ea q̃ in ortu iesu di-
cta et facta sunt: et sciem⁹ singl'a digna
admiratõe. mirabat̃ ergo de his q̃ au
dierat ab Eliſabeth dicẽte. Unñ mihi h̄
vt veniat mr̃ dñi mei ad me. ꝛ ꝙ puer
Johes ĩ vtero clauſus exultabat ĩ ad-
uentu ſaluatoris. iõ dicit. Erãt miran
tes de his q̃ dicebant̃ de illo. de q̄bꝫ et
ſimilibꝫ deũ admirabilez glorificabãt.

E Dicit ſctũs Tho. j. parte. q. cv. ar.
vij. ꝙ ad miraculũ tria reqrunt̃. Pri-
mũ ꝙ excedat facultatẽ nature. Secũ
dũ ꝙ ſit raꝝ. Terciũ ꝙ cãm habeat oĩ
bus occultã. Prio nãqꝫ ad miraculũ
reqrit̃ ꝙ facultatẽ nature excedat. qꝛ il
lud qδ naturalit̃ euenit nõ dr̃ miracu
lũ. ſic eclipſis ſol' p interpoſitionẽ lune
fit naturalit̃. Silr̃ eclipſis lune p iter-
poſitionẽ terre inter ſolẽ ꝛ lunã. ꝓpterea
ꝯcept⁹ ꝛ etiã part⁹ virgis fit ꝯ naturã.
excedit ſiqdẽ nature facultatẽ ꝙ virgo
cõcipiat ꝛ ṽgo pariat deũ ꝛ hoiem. vñ
Berñ. in ſermone. Op⁹ mirabile op⁹
ſingulare inť oĩa et ſup oĩa ꝙ de⁹ ꝛ hõ
in vnã ꝯuenerũt pſonã. Scδo ad mi-
raculũ reqrit̃ ꝙ ſit rarũ. qꝛ illud qδ eſt
vſitatũ nullus mirat̃. vt ſolẽ oriri: ꝛ ſe-
getes multiplicari ex paucis granis.
Hinc Aug⁹. in omel'. Mai⁹ inqt mi-
raculũ eſt gubernatio toti⁹ mũdi q̃ȝ ſa
turatio q̄nqꝫ miliũ hoĩm de q̄nqꝫ pa-
nibꝫ. et tñ h̄ nemo mirat̃. Illδ mirant̃
hoĩes nõ qꝛ mai⁹ eſt ſed qꝛ raꝝ ẽ. Quis
eñi ꝛ paſcit vniuerſum mũdũ niſi ille
q̃ de paucis granis ſegetes creat. ꝓpťea
filij dei natiuitas fuit miraculũ. quia
tñ ſemel ꝛ nõ erit vlteri⁹. vñ Berñ. in
ſermone vigilie natiuitat'. A ſeculo nõ
eſt auditũ ꝙ ſublimitas ꝛ vilitas ꝯue
nirẽt in vnũ. nihil deo ſublimi⁹ ꝛ tñ de
us deſcẽdit in imũ. Qδ admirãs Eſa.
c. vl. ait. Quis vnqꝫ audiuit tale et q̃s
vidit huic ſimile. ꝛ Berñ. ꝙ virgo fuit
ſine grauamie ĝuida. pepit ſine dolo-
re. ſol nat⁹ de ſtella. pr̃ de filia. creator
de creatura. Tercio ad miraculũ req-
rit̃ ꝙ habeat cãm oĩbꝫ occultã. ꝛ ſic ſer
pentes q̄s fecerũt magi pharaonis co
rã eo in egypto q̄s deuorauit ſerpens
moyſi nõ fuit miraculũ. qꝛ fuit arte di
aboli q̃ multa pt̃ facere celeriter. qꝛ ali
qñ natural'r fieri poſſent. ſicut de vir-
ga p putrefactionẽ poſſent fieri ſerpen
tes qδ forte arte magica acceleratũ fu
it. ꝓpterea filij dei natiuitas erat mira-
culoſa. qꝛ habuit cãm occultaꝫ. Hinc
Amb. Nũanñ excedit ſenſum ꝛ intelli
gentiã. non capit rõ ſed fidelis ꝓfeſſio.
ſcrutari nõ licet ſupna myſteria ſꝫ ſcire
Et iõ erãt admirãtes ꝛc. Scδo dixi
ꝙ in pñti euãgelio notat̃ futuꝝ pſagi-
um: cũ dr̃. Et bñdixit eis ſymeõ ꝛ dixit
ꝛc. vbi duo dubia erũt declarãda vicꝫ

Primũ Utrũ maior a minori poſ-
ſit benedici.

Scδm quõ xp̄s dñs poſit⁹ ſit in ru
inam multoꝝ.

F Primũ inquã dubiũ eſt declarã-
dũ Utꝝ maior a minori poſſit bñdici.
Et videt̃ ꝙ ſic. qꝛ papa ꝯſecrat̃ ab ep̄o
hoſtiẽſe. ꝛ tñ papa ex ſua electõe eſt ma
ior eo. etiã anteq̃ȝ ꝯſecret̃. Itẽ archiep̄s
ꝯſecrat̃ a ſuis ſuffraganeis minoribꝫ
ſe. Silr̃ ſacerdos exiſtẽs minor ꝯſe-
crat corp⁹ xp̄i q̃ eſt maior q̃ȝ ſacerdos
Ad qδ rñdet Lyra ſup. vij. ca. Heb. ꝙ
circa hoc errauerũt q̄daꝫ heretici q̃ no-
minant̃ paupes de Lugduno dicẽtes
ꝙ q̄libet iuſt⁹ maior eſt q̄cunqꝫ pctõre.
Iδ dixerũt ꝙ ſacerdos pctõr ñ põt bñ
dicere etiã puro layco. ſed ecõuerſo q̄li
bet layc⁹ iuſt⁹ ẽ ſacerdos ver⁹ ꝛ nullus
ali⁹. Sꝫ h̄ error ẽ nimis pnicioſus. qꝛ
ſi ſctitas miniſtri ſit d neceſſitate ſacri
nulla erit certitudo ĩ ſacris eccleſie. qꝛ
null⁹ ſcit certitudialit̃ ſe eſſe ĩ ſtatu grẽ
et mlto min⁹ pt̃ h̄ ſcire de alio. ꝛ p ꝯñs
de nullo ſciret̃ vtꝝ eſſet baptiſatus vel

nō. ⁊ ſic de alijs ſacris. Et idō dr̄ ꝙ qñ aliqs agit ī ꝟtute ꝓpria tūc reqrit̄ ꝺ ip ſo quis vel q̄lis ſit. q2 ei⁹ bonitas vel malicia variat ꝓpriā actōez. S3 qñ a/ git ī ꝟtute alt̄i⁹ nō variat. Bona eni3 ꝗ̄eoſyna dat̄ p maluū ſeruū. ⁊ eodē mo/ do de⁹ ꝯfert bonū ⁊ ver̄ ſacr̄m p malū miſtr̄. ideo ver̄ ē dictū apl̄i Heb. vij. dicēt̄. Q̄ð min⁹ ē a maiore bn̄dicit̄: q2 q̄libet inſtitut⁹ miſter dei maior ē q̄cū q3 alio inq̄ztū eſt bon⁹. ⁊ ſic elect⁹ in pa pā ſubmittit ſe volūtarie inq̄ntū ē hō epō hoſtieſi inq̄ztū eſt miſter dei. eode3 mō archiepiſcop⁹ ſuis ſuffraganeis. Silr̄ ſacerdos ꝯſecrat ipam materiā q̄ maior eſt. virt⁹ ꝟo diuia ſecreti⁹ opa tur ibi. Vn̄ dr̄. j. q. j. dictū ē. Sacerdo/ tes nomē dn̄i iuocāt: dn̄s aūt bn̄dicti/ onem p̄ſtat. Ideo Symeō ex officio ſa cerdotali bn̄dicebat Joſeph ſctm̄ ⁊ dei m̄rem Mariā laudādo ⁊ ꝯmēdādo.

ꝟ Scðm dubiū ꝯclarādū quomo do xp̄s dn̄s poſit⁹ ſit ī ruinā mltoꝝ ī iſrl̄. Rn̄det̄ ꝙ h̄ multiplr̄ pōt exponi. Pͥo ſic. xp̄s poſit⁹ ē ī ruinā ſupboꝝ ⁊ reſurrectiōe3 hūiliū ſc̄m qð dixit btā ꝟgo Luce. j. Depoſuit potētes de ſede. Scðo ſic exponit̄. poſit⁹ ē xp̄s ī ruina3 nō credentiū ⁊ reſurrectō3 fideliū. q. d. mlti erūt ī iſrl̄ q̄ nō credēt ī eū q̄b2 ipſe erit p occaſionē ī ruinā. vn̄ Chryſ. Sic ſol ocl̄os debiles ledit. ſanos delectat. ſ3 ſi q̄ ocul̄ ſīt lippiētib2 his ꝯrīū ē lumē ſol̄ vt dic̄ Aug. Sic ſpūal̄ ſol xp̄s a ꝟ/ gine aurora exort⁹. Malach. vlt̄. Orie tur vob̄ timētib2 nomē meū ſol iuſticie aliq̄b2 ē gaudiū ⁊ leticia vt angel̄ ⁊ iu ſtis hoīb2. Luc. ij. Euāgelizo vob̄ gau/ diū magnū qð erit oī pp̄lo. Mal̄ ꝟo erat triſticia ſic Herodi Math. ij. Au diēs aūt Herodes rex turbat⁹ ē. ⁊ oīs hierl̄yma cū illo Et h̄ ꝯſiderās ſctūs ſy meō in ſpū ꝙ aliq̄ illumiarēt̄ ex aduē/ tu xp̄i ad fidē. aliq̄ excecarēt̄ ad odiū ⁊ iuidiā. Jō dicebat. Ecce poſit⁹ ē h̄ ī rui nā ⁊c. Tercio ſic expōit̄. xp̄s dn̄s po ſitus ē ī ruinā vicioꝝ ⁊ reſurrectō3 vir tutū. ruit eī ſupbia ī ei⁹ hūilitate. aua/ ricia ī ei⁹ pauptate. luxuria ī ei⁹ caſtita te. iuidia in ei⁹ benignitate. ⁊ iō poſit⁹ ē in ſignū puritat̄. de q̄ Eſa. vij. Dabit dn̄s ipe ſignū. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pari et filiū. ſ3 huic ſiḡ ꝯdicūt luxurioſi. Ec/ cl̄i. xxj. Audiet luxurioſus ⁊ diſplicebit ei. Scðo poſit⁹ ē ī ſignū hūilitat̄. ꝺ q̄ Phil̄. ij. Exinaniuit ſemetipm̄ formā ſerui accipiēs. Nā dn̄s oīm fact⁹ ē ſu⁹ q̄ apuit liguas ꝓphaꝝ fact⁹ ē īfans. de h̄ ſiḡ hūilitatis dr̄ Lu. ij. Hoc vob̄ ſig/ nū inuenietis infantē pānis iuolutū ⁊ poſitū ī p̄ſepio. Hoc ſctm̄ ſignū nō ſo lū ī natiuitate ſ3 etiā ī tota vita ſuauit ⁊ ī morte. iō hoc ē ſignū magni reḡ. ad qð docuit Mat. xj. Diſcite a me q2 mi tis ſū ⁊ hūil̄ corde. S3 huic ſiḡ ꝯdicūt ſupbi. iō nō erūt ꝺ curia celeſt̄ reḡ. iu xta illð p̄s: Nō hītabit ī medio dom⁹ mee q̄ fac̄ ſupbiā. hic Aug. Erubeſcat ſupbire hūana īfirmitas cū ſe ita dep̄ſ ſit diuia maieſtas vt deſtruer3 totā ſu pbiā. vic3 cordis oris ⁊ opis. Vnð dr̄ puer ꝯ ſupbiā cordis. infās ꝯ ſupbia3 locutōis vel oris. pānis iuolut⁹ ꝯ ſup biā opis. Tercio xp̄s poſit⁹ ē ī ſignū pauptat̄. q2 ī vita ſua non habuit vbi caput ſuū recliaret. ſc̄m illð Mat. viij. Vulpes foueas habēt ⁊ volucres celi nidos fili⁹ āt hoīs nō hab3 vbi caput ſuū recliet. ſed nat⁹ ī ſtabulo poſit⁹ eſt in p̄ſepio. Vn̄ Ber. Vide q3 paup p te fact⁹ ē. Si rex vbi aula. vbi thron⁹ vbi curia vbi regal̄ familia. Aula ei⁹ ſta/ bulū. thronus p̄ſepiū. familia bos et aſinus. Idē. O homo q̄d ſollicit⁹ es ꝺ regali edificio cū deus tuus iacet in p̄/ ſepio. q̄d cogitas de p̄cioſo veſtimēto cū deus tuus indutus eſt vili panni/ culo. quid laboras de clientū collegio

cū ſaluator tuus iacet cū boue ⁊ aſino Huic ſalutari ſigno cōtradicūt auari tpalia pl⁹ q̄ȝ eterna q̄rētes. idō in regno chriſti heredes eſſe nō pnt. iuxta illud Eph. v. Scitote itelligētes q̄ oīs auarus q̄d ē idolor ſuit⁹ nō hȝ hereditatē in reg̃ xp̄i ⁊ dei. Quarto xp̄s poſit⁹ ē in ſignū marie caritat. q̄ morte ſubijt ⁊ ſāguinē p nob fudit. xij. Exo. xij. Erit aūt vob ſanguis in ſignū. ne cerit i vobis plaga diſpdēs. Sȝ huic ſigno cōtradixerūt iudei in cruce Lu. xxiij. Alios ſaluos fecit: ſe ſaluū faciat ſi hic eſt xp̄s dei elect⁹. Sȝ hij certe videbūt cui ꝯtradixerūt. Et de ipſa xp̄i paſſiōe ſubdidit Symeō glīoſe v̄gini ꝓphetans ⁊ dicēs. Et tuāipſi⁹ aīam ptranſibit gladius. i. dolor cōpaſſiōis. De mltiplici gladio q̄re ī ſmone de purificatōe. vbi inuenies q̄ntuplicē gladiū q̄ cor v̄gis ptrāſiuit. Tercio in pſenti euāgelio notat̃ v̄tuoſum teſtimoniū: cū dr̄. Et erat Anna ꝓphetiſſa filia Phanuel de tribu Aſer: hec ꝓceſſerat in dieb̄ multꝭ ⁊ vixerat cū viro ſuo annis ſeptē a virginitate. cui⁹ q̄dē teſtꝭ v̄tuoſitas h̄ deſcribit̃ in triplici ſtatu. ſcȝ

Primo in matrimonio.
Scd̄o in viduitatis ſtatu.
Tercio in ſcītatis exercitio.

Prīo itaqȝ h⁹ teſtꝭ d̄ xp̄i aduētu v̄tuoſitas d̄ſcribit̃ a ſtatu mr̄imōij. q̄r dr̄ q̄ vixerat cū viro ſuo ſ. i pace ⁊ dilectōe. q̄r ſi vixiſſet i diſcordia ſic mō mlti viuūt nō fuiſſet vita ſȝ mors. iuxta illd̄ Eccl. xxx. Meli⁹ ē mors q̄ȝ vita amara. Un̄ q̄dā pħus dixit Uxor aut ē ꝑpetuū refrigeriū aut et̃nū tormētū. q̄cq̄d ei comedunt ⁊ bibūt nō ꝓficit eis. Scd̄o hec ſcā xp̄i teſtis ꝯmendat̃ a viduitatis ſtatu cū dr̄. Et hec vidua erat vſqȝ ad annos octogintaq̄ttuor. j. Thi. v. Que v̄e vidua eſt ⁊ deſolata ſperet in deū. q̄r vidua viuēs in delicijs viuens mortua ē. Tercio ipa ꝯmendat̃ a ſanctitatis exercitio cū dr̄. Que nō diſcedebat de tēplo ieiunijs ⁊ obſecratōib̄ ſuiens deo die ac nocte. ⁊ hec ipa hora ſuꝑueniēs ꝯſitebat̃ dn̄o ⁊ loq̄bat̃ de illo oīb̄ q̄ expectabāt redēptōnē iſrl'. Que aūt dicebat euāgeliſta nō expſſit ſic ꝓphetiā Symeōis: ad inſinuādū q̄ nō eſt officiū mlier̄ publice p̄dicare Hic de ꝯſe. di. x. Mlier q̄ȝuis docta ⁊ ſcā: in ꝯuētu tn̄ viror̄ docere nō pſumat. Rogemus igit̃ dominū ⁊c̄.

Dn̄ica infra octauā epiphanie
Sermo xij

R**emāſit pu**er ieſus in hierl'm ⁊ nō cognouerunt parentes ei⁹. Lu. ij. ⁊ i euāgelio. In quo tria ſalutaria documēta dant̃ nobis. ſcȝ

Primo btā virgo inſtruit parentes
Scd̄o xp̄s dn̄s iſtruit filios
Tercio tā fili⁹ q̄ȝ mr̄ iſtruūt vniuerſos

Prīo eīn regina celi iſtruit parētes q̄ diſcretū amorē habeāt ad filios Tūc aūt amor parentū eſt diſcret⁹ cū a puericia eos inſtruūt ſalutarib̄ diſciplinis. Sic faciebat btā v̄go dn̄ xp̄m a puericia ad feſta ſecū in hierl'm ducebat. Scd̄o q̄ȝ btā v̄go inſtruit mr̄es vt de filijs magnū timorē habeāt ne i diaboli ptātem deueniāt. Btā eīn v̄go ſicut dicit hic glo. timuit ne Herodes filiū ſuū occideret. ideo iuit cū eo i egyptū. Iam autē timebat ne fili⁹ herodiſ archelaus occidere laboraret. Sȝ nūc multe ſunt mr̄es que ſciūt filios ⁊ filias ab herode. i. diabolo iam occiſos ⁊ par̄ aut nihil timere vident̃. ⁊ eſt mag̃ fatuitas. dolēt ſi lup⁹ aſportat porcuȝ ⁊ nō dolent ſi lup⁹ infernal' occidit filios. dolēt ſi cadet aſin⁹ ⁊ non dolēt ſi oc dit̃ filius. Unde Bernar. Cadet aſin⁹

et eſt q̄ ſubleuet: perit anīa ꝛ nō eſt q̄ re
cogitet. Ideo tales parētes dicēt in iu-
dicio qn̄ filios ſuos cū ipis dānari vi
dent illud Lu. xxiij. Btē ſteriles ꝛ ven-
tres q̄ nō genuerūt. Et ſaluator ibidē
Nolite flere ſup me ſed ſup voſmetip-
ſos flete ꝛ ſup filios vr̄os. Tercio do-
mina mūdi Maria inſtruit parētes
vt ad filios habeāt debitā correctionē:
cum dixit filio ſuo cū benignitate. Fili
qd feciſti nobis ſic. nō eni filio maledi
xit nec ꝯuiciata eſt. ſed rōnē q̄ſiuit: cō-
tra eos q̄ nimis clamant ꝯ filios eos
vituperando. Vn̄ Eph. vj. Parētes no
lite filios vr̄os ad iracūdiā ꝓuocare.
ſcꝫ ſi boni ſunt. ſi aūt mali ſunt tūc nō
parcat vge. qꝛ ille odit filiū q̄ peccantē
nō corrigit. Prouer. xiij. Qui pcit vge
filiū nō diligit ille. Scd̄o xp̄s dn̄s in
ſtruit filios q̄lit̄ ſe habeāt ad pentes. ſ.
celeſtē: ſp̄ualē: ꝛ carnalē. Puer eni Je-
ſus ſe ad patrē celeſtē habuit reuerēter
qꝛ carnalibꝫ ꝑpoſuit di. Quid ē ꝙ me
q̄rebatis: an neſciebatis qꝛ in his q̄ patris
mei ſūt oportet me eſſe. vn̄ Aug. Amā
dus eſt genitor ſed ꝑponendus ē crea-
tor. Scd̄o ad parētes ſp̄uales. ſ. ſacer-
dotes ſe habuit ſapient̄. qꝛ interroga-
bat eos ꝛ audiebat q̄ſi diſcens: tn̄ nihil
ab eis didicit. qd̄ eſt ꝯ illos q̄ verba di
uina nolūt audire. Tercio ad parētes
carnales habuit ſe obedienter. qꝛ dicit̄
Et deſcendit cū eis ꝛ venit ī nazareth.
ꝛ erat ſubdit⁹ ill̄. vn̄ Bern̄. Quis erat
ſubdit⁹: de⁹. qbꝫ: hoibꝫ. Hinc etiā Au-
guſt. di. Erubeſcat q̄ſqꝫ eſſe ſuperbꝫ qꝛ
hūilis fact⁹ eſt de⁹. Tercio taꝫ fili⁹ q̄ꝫ
mr̄ inſtruunt vniuerſos. Pri̇o in h̄ vt
ad eccleſiā libēter eam⁹ ſicut vgo cū fi
lio iuit in hierl'm. Scd̄o in h̄ vt vſqꝫ in
finē ſacrificij in eccleſia remaneamus
Tercio vt turbas fugiam⁹ ſi chriſtuꝫ
amittere nolumus. Quarto vt verba
dei retineam⁹. qꝛ dr̄ de btā vgie. Ma-
ria aūt ꝯſeruabat oīa verba hec confe
rēs ī corde ſuo. Unde in p̄nti euāgelio
tria notem⁹ documēta ſalutaria. ſcꝫ

Primo xp̄i dn̄i abſentatiōē. ibi. re-
māſit puer ieſus in hierl'm.

Scd̄o xp̄i dn̄i diſputationē. ibi. īue
nerūt in tēplo audiētē illos ꝛc̄.

Tercio xp̄i dn̄i inq̄ſitionē. ibi. ego et
pr̄ tu⁹ dolētes q̄rebam⁹ te.

Primū igit̄ ſalutare documentuꝫ
notem⁹ in euāgelio xp̄i dn̄i abſentatio
nē: cū dr̄. cū fact⁹ eſſet ieſus annoꝝ du
odecim aſcēdētibꝫ ill̄ hierl'ymā ſm cō-
ſuetudinē diei feſti. ꝯſūmatiſqꝫ diebus
remāſit puer ieſus in hierl'm ꝛ non co-
gnouerūt pentes ei⁹. Vn̄ licet piā ma-
trē ſup oēs hoies diligebat tn̄ abſenta
uit ſe ab ea vt oibꝫ deuotis daret ꝯſtan-
tiā ſi xp̄m ꝑ deuotiōis dulcedinē in ſe
nō inueniāt. qꝛ aliqn̄ etiā a vgie maria
p̄ſentia corpali fuit abſentat⁹. J

Pro q̄ ſciendū ꝙ deuotiōis dulcedo
ſubtrahit̄ etiā a deuotis ſeptē de cau. ſ.

Primo ꝓpter p̄ſumptionē.
Scd̄o ꝓpter pbationem.
Tercio ꝓpter ꝯſeruationē.
Quarto ꝓpter hūiliationē.
Quinto ꝓpter exercitationē.
Sexto ꝓpter ꝯſolationem.
Septimo ꝓpter reuelationē.

Primo eni deuotōis dulcedinē de⁹ ſo
let ſubtrahere ꝓpter p̄ſumptionē etiā a
deuotis. qꝛ aliud eſt grā et aliud ē dulcedo
grē. ſic aliud eſt cibꝫ ꝛ aliud ē ſapor cibi.
Ne aūt aliqs ꝓpter grē ſaporē ſe reputet
eē aliqd cū nihil ſit nec de ſua ſcītate cō
fidat: ſubtrahit de⁹ illā dulcedinē grē i
q̄ ꝯfidebat. Vn̄ Gre. iiij. moral. Sctī
viri q̄ alti⁹ apd̄ deū vtutū dignitate ꝑ
ficiūt: eo ſubtilius ſe indignos eſſe de-
p̄hēdūt. qꝛ dū luci primiores fiūt q̄c-
qd in ſeipſis latebat inueniūt. Ne ḡ bo
nus hō ī ſp̄ualē ſupbiā cadat q̄ aliqn̄
peior ē ꝛ magis nociua q̄ ſecularis pōpa.

tūc de⁹ ſubtrahit ſibi qñ q̄ȝ ſpūalē cōſolatione. ⁊ etiā ne hō credat a ſeipo hr̄e talē ɔſolationē gr̄e. vt ſic recognoſcat ꝙ iſta gr̄a daꝛ ſibi ex ſola dei bonitate ⁊ nō ꝓpter merita. nā minimā guttam gr̄e non poſſum⁹ mereri a nobiſipſis. Si em̄ hō ſp ɔſolatōem ſpūalē ad libitū haberꝫ forte hoc crederet eſſe a natura q̄d eſt a ſola dei gr̄a. Scḋa cā abſentatiōis gr̄e eſt ꝓpť ꝓbationē. qꝛ de⁹ vult ꝓbare hoīem vtꝝ velit abire ⁊ cōſolatiōē a creatura q̄rere qñ nō habet a deo ɔſolationē diuinā. Facit em̄ de⁹ ſic ſpōſus q̄ vult ꝓbare ɔſtantiā ⁊ dilectionē ſponſe. Ɨbi gr̄a. vt ſi mercator ſimularet ſe ire ad nundinas ⁊ tñ ſe abſcōdēdo in domo maneret volēs videre q̄d vxoꝛ faceret eo abſente. vel q̄d de eo loq̄ret. vł ſi de ei⁹ receſſu doleret ⁊ d̄ reditu gauderet. Sic chriſt⁹ tardat aliqñ venire cū ſua dulcedīe vt ꝓbet ɔſtātiā fidelis aīe. Sed aīa q̄ ɔſolationē in creaturꝭ q̄rit poſtq̄ȝ diuinā dulcedinē amiſit facit ſicut mulier q̄ abſente viro ꝓprio ſe ad aliū trāſfert. Tercia cā ſubtractionis ſpūalis dulcedīs eſt ꝓpter ɔſeruationē ne hō ſeipm̄ deſtruat ⁊ corpus nimiū debilitet. qꝛ ſi hō ſemper haberet iſtā gr̄am ⁊ ſpūalem dulcedinē: ſp vellet ieiunare vigilare et orare ⁊ alios laboꝛes facere. qꝛ q̄cq̄d facit ſp eſſet ei dulce ſtāte illa cōſolatiōe. Vt aūt aīe obſequiū ſit rōnabile de⁹ ab eo ſubtrahit ſpūalē dulcedinē. Sunt em̄ aliq̄ qui in ꝑncipio ꝓpter dulcedinem gratie quā ſentiunt deſtruūt ſibi capita ꝙ poſtea modicū poſſunt facere. ſed ſic homo debet hr̄e rōnabile obſequiū vt ſic aſinū ſuū .i. corp⁹ ſuū ꝓpriū nutriat vt onera portet. ⁊ ſic eū domet diſcrete ne laſciuiat ⁊ pōdus ꝓijciat. nā cū xp̄s p̄ſens eſt ꝑ ſuā ſpūalē dulcedinē oīa leuia facit: vilipēſiōes: vigilias ⁊c. ⁊ q̄re ħ niſi qꝛ dñs ſupponit manū ſuā et ſubleuat totū on⁹. ſed ſubtracta dulcedīe id qḋ videbaꝛ leue ſentiꝛ graue. ideo dic̄ ſaluatoꝛ Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Quarta cā ſubtractionis gr̄e eſt ꝓpter hūiliatiōē: ne hō habens talē ſpūalē dulcedinem alios non habētes ſpnat ⁊ iudicet ſed eis cōpatiaꝛ. Sūt em̄ aliq̄ qñ deus eis aliquā gr̄am facit tunc ſtatim iudicāt et deſpiciūt alios; q̄ forte ſi haberent illā gr̄am pl⁹ facerēt q̄ȝ ipi. q̄bꝫ dr̄ Luc. vi. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimi. nolite ɔdēnare ⁊ nō ɔdēnabimi. Hic Gre. dic̄. Vera iuſticia cōpaſſionem habet. Cōpati ḡ debem⁹ īfirmis ⁊ debilibꝫ ⁊c.

Quīta cā q̄re ſubtrahiꝛ dulcedo ſpiritualis eſt ꝓpter exercitatōem. qꝛ .ſ. hō nō vult fortiꝛ et feruēter operari ex illa gr̄a ſibi data. ideo de⁹ illā gr̄aȝ ſibi datā ſubtrahit. Vñ nos admonet apl̄s ij. ad Coꝛ. vi. dicēs. Hoꝛtamur vos ne in vacuū gr̄aȝ dei recipiatꝭ. Qui igiꝛ nō vult laboꝛare cū bonis ſibi cōmiſſis a dño dignū eſt vt recipiaꝛ ab eo. ſicut dicit ſaluatoꝛ in euāgelio de ſuo inutili q̄ vnū talētū acceptū foderat in terrā qḋ fuit ab eo ablatū ⁊ alteri datū. Merito igiꝛ ⁊ nob̄ auferꝛ gr̄a ſi tepidi fuerim⁹. vñ ſcp̄tū eſt. Maledict⁹ hō q̄ facit op⁹ dei negligenter. Sexta cā ſubtractionis ſpūalis dulcedīs eſt ꝓpter ɔſolationē ⁊ delectationē in creaturꝭ. qꝛ tūc nō pōt hr̄e diuinā ɔſolatione. vñ Bern̄. Delicata eſt diuina cōſolatio ⁊ nō daꝛ admittētibꝫ alienā. Quidā in iſto mūdo volūt delectari ī cibo et potu ⁊ veſtibꝫ ꝑcioſis: in amicicijs: in vxoꝛe: in filijs; ⁊ in gaudijs mūdanis. ⁊ cū hoc q̄rūt ɔſolatiōes diuīas ī ſpūa ſed decipiūt ſeipos. qꝛ dic̄ Aug. v. ɔfeſ. Gaudiū diuīe dulcedīs nō deguſtas ſi carnali delectatione coꝛ maculas.

Septīa cā q̄re ſubtrahiꝛ dulcedo ſpūalis eſt ꝓpť nimiā reuelatiōnē. qñ .ſ. hō

nimis reuelat grãm ſibi datã ⁊ iactat
ſe inaniter de donis diuis. Uñ legit̃ ꝺ
q̃dã ꝯuerſo fre q̃ poſt multos labores
orões et ieiunia meruit ꝙ in ſuſceptõe
ſacri eucariſtie ſentiret inenarrabilē
dulcedinē in corde ⁊ ĩ toto corpe. ita ꝙ
iſta delectatio fuit ei ſup omnem mũ
di dulcedinē. q̃ veniēs ad q̃ndã fratrē
petiuit ſibi dari oſculũ: putãs ꝙ ille eti
am ſentiret illã dulcedinē. tũc ſtatiʒ il/
la dulcedo euanuit ⁊ nunq̃ʒ rehabere
potuit. Ideo dic̃ Iſið. de ſũ. bo. Nõ te
arroges. nõ te iactes. nõ te inſolẽter ex/
tollas: nil ꝺ te pſumas. nil boni tibi at
tribuas. R Scðm ſalutare docu
mentũ notem⁹ ex euãgelio xpi dñi diſ
putationē. ⁊ h̃ in queſtionũ ꝓpoſitõne
⁊ ſolutõe. Nã ipe xps puer exiſtēs p tri
duũ in hierl'm ĩ medio doctoꝝ eis q̃/
ſtiões ꝓponebat. Cũ aũt ipi neſcirēt re/
ſpõdere xps ſoluebat eis. Uñ dr ĩ euã
gelio. audiētē illos ⁊ interrogãtē. i. intro
gabat pri⁹ ⁊ deide audiebat eoꝝ reſpõ
ſa. Sʒ cũ neſcirēt rñdere xps prudēter
rñdebat. ideo dr in euãgelio. mirabãt
oēs q̃ eũ audiebãt ſup prudentia ⁊ rñ/
ſis ei⁹. Ex quo ptʒ ꝙ multitudo popu
li ꝯfluebat ad tã ſolēnem diſputatõeʒ
pſertim cũ fama exiſſʒ ꝙ vn⁹ puer ita
ſapiēter diſputaret ꝺ lege ꝙ oēs docto
res legis ĩ admiratõeʒ ꝟteret. Sʒ q̃ fu
erũt ille q̃ſtiões euãgeliſta nõ exꝑmit.
ideoq̃ʒ veriſĩle eſt ꝙ nõ fuerũt de aliq̃
vana ⁊ curioſa materia ſed ad honorē
dei ⁊ hoīs ſalutē. puta ꝺ diuĩtate ⁊ xpi
ĩcarnatõe. Deide pie ꝯtēplãdũ ē ꝙ xps
illis trib⁹ dieb⁹ ꝓpoſuit. xij. q̃ſtiões val
de vtiles ſup q̃s fundata ē fides catho
lica. q̃tuor pma die. q̃tuor ſcða die. ⁊ q̃
tuor tercia die. p q̃b⁹ ſcripturas ⁊ dicta
ꝓphetaꝝ reuoluētes ſufficiebãt q̃ſtio/
nes ad toti⁹ diei decurſum. Cũ igitur
parētes chriſti receſſiſſent: ⁊ puer xps
remãſiſſet in tēplo ꝯuenerũt doctores
leg̃ p⁹ ſacrificiũ matutinũ ſolito more
vt inueſtigarēt ex ſcripturis ꝓphetarũ
ſi iam venit meſſias an nõ. Nã int̃ ad/
uentum in carnem ⁊ aduentũ ad iudi
ciũ neſciebãt diſtiguere. Iõ q̃dã dicebãt
ſcðm dicta Daniel' ꝓphete ꝙ iã venit. alij
autē dicebãt ꝙ nõ. q2 ſol adhuc nõ eſt
ꝯuerſus in tenebras ⁊ luna in ſangui
nem vt dr Johel. iij. c. qð intelligit̃ de
aductu ad iudiciũ. Tũc puer ieſus ac
ceſſit ad eos ſalutãs et ſtãdo in medio
eorum dixit. Que ſunt hec verba q̃ cõ/
fertis ad inuicē de libris veſtris. Rñ/
derũt. nos loq̃mur de deo ⁊ de aduen
tu meſſie ⁊ de geſtis ei⁹ que factur⁹ eſt
dũ venerit. Tũc ieſus. h̃ ē acceptũ deo.
q2 ſic dicit Dauid in ps. Effunde dñe
irã tuã in gētes q̃ te nõ nouerũt ⁊ indi/
gnatõeʒ tuã in regna q̃ nomē tuũ non
inuocauerũt. Nũc igit̃ dicite mihi. q̃s
creauit celũ ⁊ terrã ⁊ oĩa que ĩ eis ſunt.
Rñderũt ſapiētes. puerile eſt q̃rere h̃ ⁊
ignorare q2 in pncipio libri moyſi. dr.
In pncipio de⁹ creauit celũ ⁊ terrã. Je
ſus aũt dixit. Uideatis ſi ē puerile q̃ſi/
tũ vtꝝ de⁹ eſt vnus ĩ eēntia ⁊ trin⁹ ĩ ꝑ/
ſonis q̃ ē creator oĩm. Rñderũt docto
res. Sic̃ inq̃unt de⁹ ē vn⁹ ĩ eēntia: ita
etiã vn⁹ ĩ pſoa. q2 dic̃ Moyſes Deut̃.
vj. Audi iſrl' dñs de⁹ tu⁹ vn⁹ ē. Quib⁹
ieſus ait. Quid ḡ dicit Dauid. Uerbo
dñi celi firmati ſũt ⁊ ſpũ oris ei⁹ omis
virtus eoꝝ. ⁊ Sapiens. Spũs dñi or
nauit celos. hoc audito doctores tace
bant. Ait eis ieſus. verbũ eñi dñi fili⁹
eſt pr̃is. ⁊ ſpũs oris ei⁹ ē ſpũſſcũs. ḡ de⁹
vn⁹ ē ĩ eēntia ſʒ trin⁹ ĩ pſõis. ſ. pr̃ ⁊ fili⁹
⁊ ſpũſſctũs Quib⁹ audit̃ admirãdo
doctores dicebãt. Quis ē iſte puer taʒ
pu⁹ et tã ſapiēs et vbi didicit ſcriptu/
ras leg̃ ⁊ pphaꝝ cũ ĩ nr̃is ſcol' nunq̃ʒ
iſte viſus fuerit. Scðaʒ igit̃ q̃ſtiõeʒ p/
poſuit xps. dicite igit̃ mihi inq̃t c⁹ fili⁹
erit xps. rñdert dauid. ſic eñi dictũ ē in

p̄s. Jurauit dn̄s dauid ꝟitatē ⁊ n̄ fru
ſtrabit̃ eū De fructu vētr̄ tui ponā ſup
ſedē tuā. ait ieſus. q̄d ḡ dauid dic̄ ī p̄s.
Dixit dn̄s dn̄o meo ſede a dextr̄ meis
donec. i. et̄naliter ponā inimicos tuos
ſcabellū pedū tuoꝝ. Si ḡ fili⁹ ē ei⁹ quō
eſt dn̄s ei⁹. q̄ audito doctores tacuer̄t.
Tādē q̄dā ex eis dixit. Et quō videt̃ ti-
bi ꝙ illa ſcp̄tura debeat ītelligi. r̄n̄dit
ieſus. Meſſias ille expectādus ē de⁹ ⁊
hō. inq̄tū eſt hō: fili⁹ ē dauid. ſ; inq̄tū
eſt de⁹: dn̄s eſt ei⁹. ⁊ ſic de⁹ ⁊ hō eſt fili⁹
et dn̄s dauid. Sic em̄ dicit Eſa. ca. ix.
Paruulus nat⁹ ē nob̄ ⁊ fili⁹ dat⁹ ē no-
bis ⁊ vocabit̃ de⁹ fort̄. Sup q̄b; ꝟbis
xp̄i mirantib; Terciā etiā q̄ſtionem ꝓ
poſuit di. Cū xp̄s venerit vtꝝ victur⁹
ſit in diuitijs: an ī pauptate. R̄n̄derūt
iudei ꝙ in maxīa abūdātia ⁊ diuitijs.
q̄ dicit Dauid in p̄s. ꝙ reges tharſis
et inſule ei mūera offerēt. Itē. oēs gen-
tes ſeruiēt ei. R̄n̄dit xp̄s. q̄d ḡ dic̄ ꝓphe
ta Zach. ix. c. Noli timere filia ſyō ecce
rex tu⁹ venit tibi ſedēs ſup aſinā et ipſe
paup. Et p̄s. ī ei⁹ pſona. Paup ſū ego
et in laborib; a iuuentute mea. Ut illi
hec audierūt reſpiciētes ſeſe mutuo di
cebāt. Cui⁹ fili⁹ eſt iſte puer tā ſapiens
qui ſic declarādo allegat ſcripturas.

Quartā iteꝝ q̄ſtionē ꝓpoſuit dicens.
Dicite mihi o viri doctiſſimi ī iſrl̄ q̄les
erūt illi q̄ xp̄o adherebūt vtrū diuites:
aut paupes. R̄n̄der̄t. diuites inquit
cū q̄b; ſubijciet totū mūdū. q̄ dic̄ p̄s.
Reges arabū ⁊ ſaba dona adducent
Et iteꝝ. Poteſtas eius a mari vſq; ad
mare. ⁊ a flumīe vſq; ad t̄mios orbis
terrarū. Ad hec Jeſus. q̄d ḡ dicit Eſa.
ca. vj. Sp̄us dn̄i ſup me euāgelizare
miſit me paupib;. Idē. Et paupes in
ſctō iſrl̄. i. in meſſia letabūt̃. ⁊ p̄s. Sal
uos faciet filios pauperū ⁊ hūiliabit
calūniatorē. Ecce videtis inq̄t. q̄ ꝓphe
p̄nūciauerūt xp̄m viuere in pauptate

⁊ ꝙ paupes ei adherebunt. ideo videte
ne paupes opprimatis ⁊ deſpiciatis:
nec diuitijs adhereat̄. R̄n̄der̄t docto
res. ad aliū ſenſū dicit hoc ꝓpheta. naꝫ
de⁹ nob̄ ī lege ꝑmiſſam dedit t̄rā lacte
⁊ melle manātē. ⁊ ꝯceſſit vt feneremus
gētib; vt ſim⁹ ppl̄s īclitus. Ait ieſus.
Terra optima ideo data ē vob̄ vt ſine
ſollicitudīe reꝝ tp̄aliū liberi⁹ poſſit̄ ꝟ-
uire deo. ⁊ nō iō vt diuitias ꝯgregare-
tis. Hijs audit̄ quidā dicebāt q̄ de⁹
loq̄t̃ p os iſti⁹ pueri ſic q̄ndā p os pue
ri Daniel̄ ⁊ hieremie. Alij dicebāt. hūc
pueꝝ aliq̄s ad hec ſpēal̄r īſtruxit vt cō
fūdat ſeniores iſrl̄. alij ꝟo dicebāt non
ſ; demoniū hab; q̄ nouit ſcp̄turas. ſic
ꝙ ſoluta ē ſynagoga. i. ꝯgregatio. ⁊ q̄
dulcis ieſus pauptatē p̄ oib; ꝯmenda
bat null⁹ eū ad ꝯmedendū īuitauit. ſ;
cū iā eēt hora veſpaꝝ hoſtiatim panē
mēdicabat. Hic dicit Bern̄. O q̄s det
mihi illaꝝ buccellaꝝ mēdicataꝝ eē ꝑ-
ticipē. Et īpleta ē illa ꝓphetia pſalmi-
ſte. Et pſecut⁹. ſ. iudas hoīeꝫ mēdicū ⁊
inopē. Et btūs ille diuin⁹ frāciſc⁹ dic̄ ī
teſtamēto. ⁊ ſi nō daret̃ nob̄ p̄ciū labo
ris recurram⁹ ad mēſam dn̄i petendo
hoſtiatim elēoſynā. ⁊ ī regula. Uadāt ī
q̄t ꝓ elēoſyna ꝯfident̃ nec opꝫ eos ve-
recūdari. q̄ dn̄s fecit ſe paupem ꝓ no-
bis in h̄ mūdo. Alij ꝟo dicūt ꝙ nō mē
dicaſſet ſ; doctores eū aluiſſent ſ̄m ꝙ
d̄r Deut̄. xv. Indigēs et mēdic⁹ oīno n̄
erit ī te. ſ; certe dictū Ber̄. videt̃ veri⁹.
q̄ dic̄ Hiero. ꝙ cū herodes ſil̄ ⁊ iudei
ſūt meditati mortē xp̄i tūc magi vene-
rūt adorare eū. Nā iā in iſrl̄ multi mē
dicātes erāt q̄ꝝ vn⁹ fuit claud⁹ ex vtō
m̄ris ſue qui ſedebat ad portā ſpecioſā
tēpli quē Petr⁹ ⁊ iohēs ſanauerūt. vt
habet̃ Actuū. iij. Chryſ. ſup Mat. Ue
recūdaris cū audis ꝙ xp̄s mēdicat. ve
recundare cum mendicāti nō des. hoc
eñ eſt ꝟecūdia: h̄ ſuppliciū. mēdica-

re eñi eū eiꝰ bonitatis eſt ſignū. Alia āt
die cū ſacrificiū matutinū eēt ꝯſūma/
tū ꝯuenerūt doctores vt iterū inueſtiga
rēt de aduētu meſſie. ꝛ puer ieſus poſt
longā ꝑcū inſtanciā venit ī mediū eoꝝ
di. Pax vobis. Rñderunt. bñdictꝰ ſit
tuꝰ aduētus. ꝛ dederunt ei locū in me/
dio eoꝝ. Tūc puer ieſus apiēs os ſu/
um cepit profundiſſime loq̄ de meſſia
ſcp̄ta ꝓphetaꝝ apiens ꝛ ſenſum eliciēs
ꝛ addidit di. Quero a vob cū meſſias
vob locutꝰ fuerit nunqd audietis eum
obediētes ei. Reſpōderūt ꝙ ſic. qꝛ dixit
Moyſes Deut. xviij. Prophetā de gē
te tua ꝛ de fratribꝫ tuis ſuſcitabit tibi
dñs tuus ipm audies. q̄ aūt ỽba eius
nō audierit ego dñs vltor exiſtā. ſic ie/
ſus ait. Moyſen nō audiſtis ſic neqꝫ ip
ſum audietis. Nā dicit Eſa. lxv. c. Tota
die expādi manꝰ meas ad pplm ꝯdi/
centē mihi. ꝛ Hiere. v. in pſona eiꝰ ait.
Nō audierūt me. Dixerūt puero. q̄s de
dit tibi o puer īcrepare ꝛ arguere ſenes
iſrl. Rñdit ieſus. Dicite mihi quis de
dit Hieremie ꝙ ī pñtia arguerꝫ reges
ꝛ ꝑncipes Hiere. j. Et q̄s dedit ptātē
Danieli ī puericia iudicare ſenes. His
auditis tacuerūt ſenes Scdām igit̄ q̄
ſtionē ſic eis ꝓpoſuit dicēs. vtrū inſidia
bunt̄ ꝑncipes ſacerdotū meſſie Rñde
rūt nō: ſꝫ erūt ei fideles ſicut regi excel/
lentiſſimo. qꝛ dicit Eſaias. Ecce pueri
mei q̄s dedit mihi dñs. Jeſus ad hec.
Quid igit̄ ait Abdias. c. j. Qui come/
dūt mecū ponūt ſubt̄ me īſidias. Et
Micheas. c. vij. Oēs ī ſanguinē īſidiā
tur. ꝛ ꝑs. Aſtiterūt reges t̄re ꝛ ꝑncipes
ꝯuenerūt ī vnū aduerſus dñm ꝛ aduer
ſus xp̄m eiꝰ. Idē. Cōſiliū fecerūt ī vnū
dicētes pſeqmi ꝛ compꝑhēdite eū. qꝛ n̄
eſt q̄ eripiat. Dixert̄ doctores. Neſcimꝰ
q̄d loquit̄ iſte puer qꝛ alienū ſenſū ſcri
pture adducit. Rñdit xp̄s. Hic ē ſen/
ſus verus ꝛ lr̄alis. Terciā qꝫ q̄ſtionē

ſic adiecit. Erḡ inq̄t ab initio mūdi fue
rūt due leges. ſ. lex nature ꝛ lex ſcp̄ture
ꝛ in lege nature deꝰ ꝯceſſit vti carnibꝫ
oīm aialiū ꝛ piſciū. Sed in lege ſcp̄tu
re multa de hijs ꝓhibuit. Dicite mihi
igit̄ o viri docti dū meſſias venerit vtꝝ
adijciet nouā legē aut ſꝫm iſtā cerimo/
niā ꝯfirmabit hanc legē. Rñderūt: nō
qꝛ lex moſayca eſt fedꝰ etnū. ꝛ ſp̄ debet
ſeruari intacta. Ait ieſus. Quid tūc di
cit Hiere. xxxj. c. Dabo eis legē meam
nō ſꝫm legem quā dedi pr̄ibꝫ eoꝝ cum
educerē eos de egipto. ſꝫ legē meā no/
uā dabo eis. ḡ meſſias ceſſare faciet le
gē moſaycā ꝛ dabit legē nouā. His au
ditis ꝯturbati potuert ei dicere. Quis
es tu puer q̄ vis cōfundere ſenes iſrl.
Alij aūt ſtupebāt diuinā ī eo ſapiam.
Alij ỽo dicere poterāt: demoniū habꝫ
puer iſte. Quartā iſup q̄ſtionē ꝓpoſuit
eis ieſus di. O viri docti dicite mihi q̄
re deꝰ mittet vob meſſiam. q̄ rñderūt.
vt redimat nos a ſubiectōe romanoꝝ
ꝛ regnet in ptāte ꝛ glia ſup oēs gentes
Tūc ait ieſus. Quid ḡ dic̄ Eſa. de eo.
c. liij. Ipe autē vulneratꝰ ē ꝓpt̄ iniq̄ta/
tes nr̄as. Idē. Tāq̄ ouis ad occiſiōē
ductꝰ ē. ꝛ Dauid Foderūt manꝰ meas
ꝛ pedes meos ꝛ dinūerauerūt oīa oſſa
mea. Idē. Dederūt ī eſcā meā fel ꝛ ī ſiti
mea potauerūt me aceto. Et ꝙ hec ītel
ligunt̄ de meſſia certū ē. qꝛ Dauid nū/
q̄ꝫ foderunt manus vel pedes clauis.
nec eū potauerūt aceto aut felle. At il/
li tacebāt ꝛ cogitabāt q̄d dicerēt. Qui/
bus ieſus īcepit ꝓfūdiſſime ꝓbare ꝙ
meſſias nō mittet̄ ad regnādū tpalit̄
ſed ad patiendū ꝛ redimendū genꝰ hu
manū p ſuā paſſionē miſicorditer. At
illi videntes in puero tā ꝓfūdā ſapiē
tiā ſtupebant nō audētes de ſcp̄turis
obijcere. ſꝫ ſic ſynagoga ſoluta eſt. ꝛ ie/
ſus vt ꝑus ad menſam ſuā i. mendici
tatē reuerſus ꝛ poſtea forte ī teplo doꝛ

miuit in lapide. Tercia die iterū conue
nerūt vt prius ⁊ ꝯuenit maxima popli
multitudo. exierat ei fama ꝙ quedā puer
tā solēniter disputaret cū legis doctori-
bus ꝙ oēs ī admiratiōez eos cōuerte-
ret. ⁊ penitus nihil valerēt ꝯ illius sapiam
Tūc iesus accessit ad eos ⁊ dixit. Dici
te mihi cū venerit messias vtrū iudeos
an gētiles magis sibi eliget. Qui rn̄derūt
dicētes ꝙ nos iudeos qꝛ de genere nr̄o
erit. Quibus ait iesus. quid tūc ait Hie
re. ca. iij. Assumā vnū de ciuitate ⁊ du-
os de ꝯgnatiōe ⁊ introducā vos ī syō.
In hoc eñ p̄dixit ꝓpha paucos respecti-
ue de iudeis ad messiā cōuersuros. quia
vt prius dixi: iudei eū negabunt. vt dicit
ps. ergo eius ppl's nō erit. vt dr̄ Dan. ix. Nō
erit eius ppl's qui eū negaturus est. merito
igitur gentiles sibi adherebūt. vt dr̄ Osee
ij. Qui nō ppl's meus nūc ppl's meus. ⁊ qui
nō miscdiam ꝯsecuti nūc miscdiaz ꝯse
cuti. Audiētes hec stupebāt sup respōsio
eius. Unde scdam q̄stionez ꝓposuit eis di.
Iā ꝓbaui vobis ꝙ messias vulnerabitur:
crucifigetur. sed q̄ro vtrū ī illa crucifixiōe
moriatur. Rn̄derūt ꝙ nō. sed viuet ī eter
nū. qꝛ dr̄ sic de eo Dan. ij. ꝙ regnū eius
nō corrūpetur. Tūc ait illis iesus. Quid
igitur dic Esa. c. liij. Tradidit in mortez
aiam suam et cū sceleratis deputatus ē. ergo
ꝓ pctīs hoīm morietur. qꝛ ibidē ꝓpha p̄-
misit. Propter scelus ppli mei pcussi eū
cuius liuore sanati sumus. Terciā q̄z q̄sti
onē eis adiecit di. Quid amplius factu-
rus erit si morietur. Rn̄derūt. Et quid fa-
ciet nisi sicut alij mortui. de quibus dicit ps.
Nunquid aliquis in sepulchro enarrabit
miscdiam tuā. Et q̄ videtur absurdū ꝙ
tantus ꝓpheta ⁊ vt dicis filius dei mo-
riatur. quibus ait. Probaui iam vobis ꝙ
debet mori. ⁊ tercia die tandez resurget
educēs sanctos patres de lymbo. ma-
los vero ibidē relinquēs. ⁊ hoc est quod dr̄
Osee. xiij. c. Ero mors tua o mors mor
sus tuus ero iferne. Deinde certissime
ꝓbans suam verā resurrectiōem suis
seruis ascēdet in celū cum aīabus dō in-
ferno ereptis quas diabolus tenet ī vin
culis. ⁊ hoc est quod dicit ps. Ascēdit ī al
tū captiuā duxit captiuitatez. Et inde
mittet spm̄ sanctū qui illuminabit suorū
discipulorū corda ⁊ ipsos ꝓphetas effi
ciet. ⁊ hoc est quod dr̄ Johel. ij. c. In diebus
illis effundā de spū meo sup oēz carnē
⁊ ꝓphetabūt filij vestri ⁊c. Et tūc indu-
ti dei virtute ab alto populū nouū si-
bi acquirēt. Et demū in fine mūdi de-
scendet cū magna ptāte. et oēs tā boni
q̄z mali resurgent. ⁊ faciet iudiciū ⁊ iu-
sticiā bonos p̄miādo ⁊ malos puniē-
do. ⁊ hoc ē quod dic ps. Reddz vnicuiq̄z scḋz
opa sua. Tūc sapiētes admirādo dice
bāt. Vere ꝓpe scptura multa dicis. vn̄ tū
hāc sciam habeas penitus ignoramus.
qꝛ naturaliter talis tua etas nō patitur
tantā scientiā in te. Quartā quoq̄z q̄sti
onem addidit di. Quero vos o viri do
cti dicite vtrū iā messias venit. Qui di-
xerūt. nescimus. Ait iesus. Uidete dicta
ꝓphetarū que loquuntur de eius aduētu ⁊
intelligetis oīa esse ꝯpleta. Dicitur enim
Geñ. xlix. Non auferetur sceptrū de iuda
⁊ dux de femore eius donec vēiat qui mit-
tēdus ē. Nūc aūt herodes regnat sup iu
deā. ergo tpibus nr̄is iā vēit. Auditis his v-
bis quidā dicebāt. Forte iste est messias.
Alij vero dicebant. Iste miser ideo loquitur
talia doctus ad hec ab aliquo vt pro
messia haberetur. Nonnulli aūt clama-
bāt. Vere deus ē cū puero isto. ⁊ sic solu-
tū est conciliū. Et iesus iuit ad mēsam
suā pristinā. Interim vero bta q̄rebat fi
liū reuersa ī hierl'm. Et facto mane q̄r-
ta die fiebat ꝯcursus vndiq̄z populorū
ad tā magnū spectaculū audientes ꝙ
iam messias venit ⁊ cum doctoribus in
templo in specie pueri paruuli dispu-
tat. ⁊ omes in admiratōem eos ꝯuer-

tit. L Terciū ſalutare documen/
tū in p̄ſenti ſermone notem⁹ xp̄i dn̄i re
quiſitionē3. Cū eni͂ q̄rta die mane q̄re/
ret eū mater eius Maria ⁊ Joſeph. q2
vno die receſſerāt de hieruſalem. et ex q̄
viri in vno comitatu ibant ⁊ mulieres
in alio: exiſtimabat virgo mater ꝙ cū
Joſeph eſſet. q2 pueri indifferenter ire
poterant cum viris vel mulierib9. Et
cum in hoſpitio non inueniſſent. ſecū/
do die q̄ſierūt int̄ cognatos ⁊ notos. ⁊
tercia die reuerſi ſunt in hierl'm. ⁊ q̄rta
die mane inuenerūt eum. ⁊ hoc eſt qđ
dicit euangeliſta. Poſt triduū inuene
runt eum. Nam cum mane quererēt
puerū interrogantes omnes q̄ conflu
ebant ad templū. ⁊ illi dicebāt. Quidā
puer diſputans in templo cū doctori/
bus eos omnes in ſtuporem induxit.
Statim intellexit btā virgo ꝙ eſſet di/
lectus filius ſuus. ideo ꝑperauit illuc
Et ecce etiam cōuenerant doctores ⁊ ie
ſum vocauerūt in medium eoꝝ. Et vt
vidit eu3 mat̄ doloroſa: magno reple/
ta gaudio ait pie. Fili q̄d feciſti nob̄ ſic
ecce ego ⁊ pater tu⁹ dolētes q̄rebam⁹ te
Cogitabat v̄go btā ne forte iuit ad ce/
lum ⁊ poſtmodū ad moriendū ventu
rus eēt. Quib9 reſpondit chriſt⁹ Quid
eſt ꝙ me q̄rebat;: an neſciebat; quia in
his que patr; mei ſunt oportet me eſſe
id eſt in op̄ib9 ſacre doctrine. Symon
de caſſia. Nunq̄d tu mater audiſti ab
angelo. Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ paries
filium et vocabis nomen eius ieſum.
hic erit magnus ⁊c. Nunquid tu Jo/
ſeph angelica oracl'a recepiſti. quod in
ea natū eſt de ſpirituſancto eſt. Si igit̄
hominē purum me creditis: nō mirū
ꝙ me queritis. quia faciliter oīs ho
mo errat niſi deus eū dirigat. Si aūt
me deum creditis et queritis huma/
nitate veſtitum quid doletis queren/
do. deus errare non poteſt. nec ſine ra

tione aliquid etiam minimū facit. q̄d
ē eſt ꝙ me querebat;: neſciebatis ⁊c. id
eſt deſcendi de celo non vt faciā volun
tatem meam ſed ei⁹ qui miſit me. vob
exemplū dando ꝙ oportet deo magis
obedire q̄3 hominib9 Act. v. ca. Et ipſi
non intellexerūt verbum qđ locut⁹ eſt
ad eos. ⁊ deſcēdit cum eis in nazareth
O anima deuota cogita ꝙ poſtq̄3 di/
miſit doctores queſiuit eius mater di
cens. O fili mi Jeſu quis pauit te hic
his diebus. qui reſpondere potuit. O
dilecta mater ego hoſtiatim mendicā
do ſum refectus. O mater dulciſſima
de tanta gloria ecce pro hominib9 ad
quantam paupertatem deueni. Et ite
rū mater ait. O mi dilectiſſime fili vbi
dormiuiſti his noctib9. Cui filius. O
mater chariſſima in templo ſuper pa
uimentum ⁊ lapidem. O cum quan/
ta compaſſione audiebat v̄go pia mr̄
Unde ſtatim empt; cibis eum refocil/
lauit. ⁊ deinde deſcendēdo in nazareth
virgo beata ob ſingularem deuotiōe3
tenens eius ſc̄tiſſimas manus: dice/
bat. O mi fili lumē oculorum meorū
quare me matrē tuam in tanto dolo/
re ꝑmiſiſti. ⁊ cur voluntatem tuam re
manendi mihi non indicaſti. Qui for
te pie dicebat. O mater dilecta ſcito ꝙ
ſi hec modica mea abſentia tibi dolor
compaſſiuus fuit dum me inter do/
ctores in templo inueniſti. quid tunc
erit quando in cruce me ſuſpenſu3: ſpi
nis coronatum: et ſputis deturpatu3
in medio latronum conſpicies. q2 hec
omnia in me filium tuū innocente3 ꝓ
genere humano cōplebunt̄. ſed ſic nūc
iam oblita doloris in mea p̄ſentia io/
cūdar;: ita fiet poſt meam reſurrectio/
nē a mortuis. ⁊ talib9 ſmonib9 iuerūt
in nazareth. et erat ſubdit⁹ illis. i. illis
obediebat. qn̄ eni͂ ſancta eius mr̄ dice/
bat. Fili mi Jeſu teneas hoc ſericum

ita faciebat. ⁊ qñ dicebat. porta aquã: hoc faciebat. nã ſilr ioſeph faciebat. q2 nõ didicit lřas nec ociabať ſed opꝰ aliqđ faciebat. ⁊ vt dicit Lyra ſup. vj. ca. Mar. ſup illo ꝟbo. Nõne h̄ ē faber. ꝙ illã artē vſqȝ ad. xxx. etatꝭ annũ exercuit quã ſuꝰ nutriciꝰ Joſeph q̄ erat faber lignariꝰ. Un̄ qñ dicebat ioſeph. Jeſu bone ſcinde ⁊ apta hoc lignũ q2 meliꝰ noſti. ⁊ ita faciebat. O felix domꝰ quã manꝰ xpi pauit. Et mr̄ eiꝰ Maria conſeruabat oīa verba eiꝰ ꝯferēs in corde ſuo cũ ingēti gaudio vidēs in filio impleri oīa ꝓphaꝝ dicta. Et ieſus ꝓficiebat ſapīa etate ⁊ grã apđ deũ ⁊ hoīes. id eſt eiꝰ ſapīa ⁊ grã manifeſtabať ad vtilitatem hoīm ⁊ gľiam dei. q2 ab inſtanti ꝯceptiōis ſue vt dicit magnꝰ Albťꝰ fuit plenꝰ ſapīa ⁊ grã. ita ꝙ aīa illa ſctiſſima adhuc in vtero ꝟgīs exiſtens ſciebat oīa vētura. ⁊ videbat crucem ⁊ lanceã ac clauos ⁊ ſpineã coronã. ⁊ iudã ꝓditorē. ⁊ iudeos ſibi inſidiaturos ideo nunq̃ȝ legiť riſiſſe ſed freq̄ťť fleuiſſe. Rogemus igiť ⁊c.

De eadem dñica
Sermo. xiij.

Cum factus

eſſet ieſus annoꝝ duodecim aſcēdētibꝫ illis hierľymã ſm̄ ꝯſuetudinē diei feſti. ꝯſũmatiſqȝ dieb꜄ cũ redirēt remãſit puer ieſus ī hierľm. Lu. ij. ca. ⁊ in euãgelio. In q̄ euangeliſta duo inſinuat. vicȝ

Primũ pueri ieſu amiſſionē doloroſam.
Scđo ipſius reinuētionem amoroſam.

Primũ inq̄ȝ euãgeliſta in h̄ euãgelio īſinuat pueri ieſu amiſſionē doloroſam dicēs. Cũ factꝰ eēt ieſus annoꝝ duodecim. Un̄ hic euãgeliſta q̄nqȝ differētias tēpoꝝ deſcribit de xpo dño noſtro. Priō ꝙ fuit vniꝰ diei. Lu. ij. Hodie natꝰ eſt nob ſaluator. Scđo ꝙ fuit octo dieꝝ. Luce. ij. Poſtq̃ȝ ꝯſummati ſunt dies octo vt circũcideretur puer. Tercio ꝙ fuit q̄dragīta dieꝝ qñ fuit ī tēplũ preſentatꝰ. Lu. ij. Poſtq̃ȝ impleti ſunt dies purgatōis Marie. Quarto ꝙ fuit duodecim annoꝝ ſicť in hodierno euãgelio. M Quinto ꝙ fuit triginta annoꝝ qñ a Johē in iordane baptiſatꝰ eſt. Lu. iij. Ipſe ieſus erat incipiens q̄ſi annoꝝ triginta. Hic dicť Chryſ. ꝙ ab etate xpī dici q̄dragēſime vſqȝ ad duodecimũ annum non legiť xpm̄ q̄cq̃ȝ feciſſe. ſilr a duodecimo ãno vſqȝ ad triceſimũ nihil legiť. Ex q̄ ſeqť ꝙ falſus eſt lib de infantia ſaluatoris q̄ dicť xpm̄ in infantia miracula feciſſe qđ eſt ꝯ Chryſ. Lyrã ⁊ ſan. Tho. iij. pte q. xliij. ar. iij. vbi dr̄ ꝙ miracľa ordinãtur ad duo. ſ. ad ſue doctrine cōfirmationē. ⁊ ad ſue diuinitatꝭ manifeſtatōem ⁊ q̄ȝtum ad vtrũqȝ ꝯueniens fuit differre opationē miraculoꝝ vſqȝ pꝰ baptiſmũ. Priō iō. q2 ꝯfirmatio doctrīe nõ p̄cedit actũ docēdi ſed ſequitur. Ad doctrinã aũt req̄riť etas pfecta ſaltem de ꝯgruitate. pfectio autē etatꝭ ē triginta annoꝝ. ꝓpť qđ ioſeph in tali etate recepit regimen egipti. Gen̄. xlj. Et Ezechiel in triceſimo anno incepit ꝓphetare Ezech. j. Ideo ꝯueniēs fuit ꝙ xp̄s dñs ante triceſimũ annũ nõ doceret. ⁊ p ꝯſeq̄ns nec miracula faceret. Scđo idē oſtendiť inq̄ȝtum miracula erãt ſue diuinitatꝭ oſtēſiua. q2 vt dicť Lyra paris eſt piculi ſi negeť in xpo vera humanitas ſicut ſi negeť in eo vera diuinitas. Sed ſi feciſſet miracľa in puericia tũc in dubio fuiſſet eiꝰ hũanitas an eēt verus hõ. ⁊ forſitan incarnatio eiꝰ putareť fãtaſtica. ĝ ꝯgruũ fuit differre opationē miraculoꝝ. Unde dicit euãgeliſta. Remãſit puer Jeſus in hieruſalē.

⁊ nō cognouerūt parentes ei⁹. exiſtimantes aūt illū eſſe ī comitatu venerūt iter diei et reqrebant int̄ cognatos ⁊ notos ⁊ nō inuenientes regreſſi ſūt ī hierl'm requirentes eū Scđo euāgeliſta iſinuat xp̄i dn̄i reinuentiōē amoroſam di. p⁹ triduū inuenerūt eū in tēplo ſedentē ī medio doctoꝝ audientē illos ⁊ interrogātem eos. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audiebant ſup prudētia ⁊ rn̄ſis ei⁹. ⁊ videntes. ſ. ſctūs ioſeph ⁊ maria ꝟgo admirati ſūt. ⁊ dixit mr̄ ei⁹. Fili q̄d feciſti nobis ſic. Ecce pr̄ tuus. ſ. putatiu⁹ ⁊ ego dolētes q̄rebamus te. Et ait ad illos. Quid eſt ꝙ me q̄rebatis an neſciebatis qꝛ in hijs q̄ patris mei ſunt oportꝫ me eē Et ipī nō intellexerūt ꝟbū. ⁊ ipe deſcendit cū eis ⁊ venit ī nazareth ⁊ erat ſubditus ill'. Et mater ei⁹ ꝯſuabat oīa ꝟba hec ꝯferens ī corde ſuo Et ieſus ꝓficiebat ſapīa ⁊ etate ⁊ grā apđ deum ⁊ hoīes. i. ad glīam dei ⁊ vtilitatē hoīm Vñ ex h̄ euāgelio q̄tuor notem⁹ ſalutis documēta grā xp̄i declarāda. ſcꝫ

Primū xp̄i dn̄i ſegregatōēꝫ ſerioſā ꝫ ibi. remanſit ieſus in hieruſalē

Scđm chriſti ſegregati inq̄ſitōēꝫ doloroſam. ibi. ⁊ venerūt iter diei ⁊c̄.

Terciū xp̄i inq̄ſiti inuentōēꝫ gl'ioſā. ibi. poſt triduū inuenerūt ⁊c̄.

Quartū xp̄i inuenti doctrinatōnem fructuoſā. ibi. q̄d ē ꝙ me q̄rebatis ⁊c̄.

Primū itaqꝫ ſalutis documētū declarādū ex h̄ euāgelio ē xp̄i dn̄i a parentibus ſegregatio ſerioſa. Nō em̄ ſine cā remāſit a dilecta ſua mr̄e. ſꝫ vt daret exemplū trib⁹ generib⁹ hoīm. ſcꝫ

Primo religioſam vitā inchoātib⁹

Scđo fructuoſā paupertatē amātib⁹

Tercio dulcoroſā ꝯtēplatōis vitā ſectātib⁹

N Primo nāqꝫ chriſt⁹ de⁹ nr̄ ſegregauit ſe a gl'ioſa ſua mr̄e vt daret exēplū religioſam vitā inchoātibus. vt vicꝫ irreq̄ſitis parentib⁹ poſſint intrare religiōēm ad ſeruiendū deo. Vñ Math. x. dixit ſaluator. Qui amat patrē vel matrē pl⁹ q̄ꝫ me nō eſt me dign⁹ Et Aug. Amand⁹ eſt genitor ſꝫ ꝓponendus eſt creator. Qđ modificat Tho. ij ij. q. clxxxix. ar. vj. dicēs. ꝙ ſi parentes nō ſūt poſiti ī magna neceſſitate ⁊ penuria licꝫ religiōēꝫ intrare inuitis parentib⁹ qꝛ dicit ſaluator Mat. x. Inimici hoīs domeſtici ei⁹. Si aūt ī tali neceſſitate ſūt ꝙ nō poſſint cōmode ſuſtētari ſine ſubſidio filij tūc debēt remanere ī ſeculo ⁊ ꝓuidere parentib⁹. qꝛ dr̄ Exo. xx. Honora prēꝫ ⁊ matrē. Et hic honor nō tm̄ cōſiſtit ī exteriori ſigno reuerētie ſꝫ etiā in ope ſuſtentatōis ⁊ beneficētie. Et iō dr̄ Eccl. iij. Male fame ē q̄ derelinq̄t prēꝫ ſcꝫ in neceſſitate. Verūtn̄ ſi videt ꝙ ī ſeculo nō poſſit aīaꝫ ſuā ſaluare tūc neceſſitas pōt eū coartare ad hoc vt perdat aīaꝫ ſuā. Quid ei ꝓdeſt hoī ſi mūdū vniuerſū lucret̄ aīe vo ſue detrimētum patiat̄. Propt̄ea xp̄us dn̄s dixit cuidā Mat. viij. Seq̄re me At ille. Domine ꝑmitte me ꝑmū ire ⁊ ſepelire patrē meū. Cui ieſus ait. Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. tu vade annūcia regnū dei. Propt̄ h̄ exemplū remāſit ieſus in hierl'm ⁊ nō cogñuert̄ parentes ei⁹. Scđo quoqꝫ xp̄s dn̄s in hac ſua ſegregatōe a parentib⁹ dedit exēplū fructuoſā paupertatē amātib⁹ ꝓ eo ꝙ tūc rex celoꝝ ⁊ dn̄s angeloꝝ mēdicauerit Verūtn̄ q̄dā ꝯtēdūt ꝓbare acerrime ꝙ pl⁹ xp̄s nuſq̄ꝫ mēdicauerit. quia dr̄ Deut̄. xv. Oīno mendic⁹ ⁊ indigens nō erit inter vos. Et Aug. ſup illđ ps. Perſecut⁹ eſt hoīem inopē ⁊ mendicū dic̄ nunq̄ꝫ ſe legiſſe xp̄m mendicaſſe. ⁊ Voluſian⁹ de Aug. dic̄. Legi dei deeſt qđ contingit Auguſtinū ignorare. Itē nec Ambro. nec Greg. h̄ dicūt alicubi. ⁊ ſm̄ Hiero. loc⁹ ab auctē in ſacra ſcriptura tenet̄ di. Quicquid auctē ſacre

ſcripture nõ ꝓbaẽ: eadẽ facilitate ↄ̃temnitur q̃ ꝓbaẽ. Sed ⁊ mẽdicitas nõ videẽ ad ꝑfectionẽ ptinere. q2 dicit Salomõ ex instinctu ſpũſſcti Prouer. xxx. Mẽdicitatẽ ⁊ diuitias ne dederis mihi: tribue tm̃ victui meo neceſſaria. Vñ mẽdicitas freq̃nẽ generat inuidiam ⁊ diſcordiã vt videẽ inter pauperes. Quare eccleſia ordĩauit nullũ ꝓmoueri in ſacerdotẽ niſi fuerit ei ꝓuiſum in tpalibꝫ ꝓpter euitare mendicitatẽ. vt patꝫ extra de pben. ⁊ digni. c. nõ licet. ⁊ c. epõ. Sꝫ plura iſtaꝝ obiectionuꝫ diſſoluit breuiter ſctũs Tho. li. iiij. ↄ̃ gẽtiles. dicens Jlla oĩa ſunt vera de pauptate coacta verecũda ⁊ ſcãdaloſa. nõ aũt voluntaria q̃ ab eccl'ia eſt approbata ⁊ religiones ſup eã fundate. Nec ſequiẽ ꝙ iudeis fuerat p̃ceptũ ne pmitterent fratres ſuos mẽdicare. q2 ſic fuerant maiora p̃cepta trãſgreſſi: ita etiaꝫ hoc. Jdeo dr Act. iiij. ꝙ claudus ex vtero matris ponebaẽ q̃tidie ad portaꝫ q̃ diciẽ ſpecioſa vt elemoſynã peteret ab introeũtibus. Silr Lu. xix. cec⁹ ſedebat ſecus viã mẽdicãs. Nec hoc ſequiẽ ꝙ Aug⁹. chriſtũ dixit non legiſſe mẽdicaſſe q̃a forte nõ aduertit. q2 Joh. iiij. aquaꝫ mẽdicauit a ſamaritana. Propterea ipſe in epl'a ad Vincẽtiũ donatiſtã dic. De doctrina ſctõꝝ q̃ eſt extra ſcripturã canonicã hoc genus ſcripturaꝝ ab illis q̃ canonice nomiãẽ diſtinguendũ eſt. nõ eñi ex eis ita teſtimoniũ ꝓferendũ eſt vt cõtrariũ ſentire nõ liceat: maxie vbi aliẽ ſenſerũt qꝫ veritas ſe habeat. nos in illo genere ſum⁹ vt nõ dedignemur etiã ab apl'o dictũ ſuſcipe. Si qd aliõ ſapitis de⁹ illõ reuelauit. Silr ab auctẽe arguere negatiue nõ valet. q2 ex h̃ mlẽa ſeq̃renẽ incõueniẽtia. ſic ſi diceret. Ariſt. dicit nõ eſſe mũdũ creatũ ḡ nõ ẽ creat⁹ Silr illõ q̃d hr̃ ĩ canone. eleuat̃ ocul'i celũ: null⁹ euãgeliſtarũ ſcribit. ḡ ita nõ fuit. q2 dr Joh. vlẽ. Multa q̃dẽ et alia ſigna fecit in ↄſpectu diſcipuloꝝ ſuorũ q̃ nõ ſunt ſcp̃ta ⁊c̃. Et ideo tenẽdũ ẽ ꝙ bñdictus ieſus ĩ iſto triduo mẽdicauerit. Unde Ber. in ome. ſup p̃nti euãgelio dicit. Ubi eras bone ieſu. q̃s tibi miſtrauit cibũ aut potũ aut hoſpitiũ. Rñdet vt ꝑ oĩa ↄformares te nr̃e paupta ti ⁊ oẽs in te hũanas miſerias ſuſcipes q̃ſi vn⁹ de turba paupeꝝ ⁊ ipẽ ꝑ oſtia mẽdicabas. Quis dabit me huc cellaꝝ tuaꝝ pticipẽ fieri. vl' ſaltẽ diuini illi⁹ edulij reliquijs ſaginari. Hinc p̃s. ĩ xp̃i ꝑſona. Ego autẽ mendic⁹ ſuꝫ ⁊ paup. Et iõ xp̃s dñs ẽm Berñ. tribꝫ diebꝫ mẽdicauit ꝓpter tria. ſcꝫ

Primo ꝓpter diuitũ exemplũ
Scd̃o ꝓpter paupeꝝ ſolaciũ
Tercio ꝓpter omnĩũ remediũ

Prima inq̃ã die mendicabat chriſt⁹ dñs vt exẽplũ daret diuitibꝫ qꝫ g̃tũ ſit paupibꝫ ſubuenire q2 hoc ſibi xp̃s reputat factũ. iuxta illud Mat. xxv. qꝫdiu feciſtis vni de hijs fratribꝫ meis minimis mihi feciſtis. Unde diuites nõ p̃nt ingredi celeſtẽ gl'iam niſi emant a paupibꝫ: q2 eoꝝ eſt. Mat. v. Btĩ pauꝑes ſpũ q̃m ipoꝝ eſt regnũ celorũ. Ad q̃d emendũ ſaluator hortabaẽ Lu. xvj dicẽs. Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis vt cũ d̃feceritis recipiant vos ĩ eẽna tabernacl'a. Scd̃a die xp̃s dñs mẽdicabat paupibꝫ in ſolaciũ vt q̃ ꝓpter ipm voluntariã pauptatẽ eligerent inẽ mũdi aduerſitates ne deficerẽt nec inẽ notos mendicare erubeſcerent Uñ btũs Fran. in regula ſua dic. Nõ optet eos verecũdari. q2 dñs ieſus ſe fecit pauperẽ in hoc mũdo. Magnum igiẽ ſolacium eſt voluntariã pauptatem eligẽtibꝫ. ſic q̃ cũ rege exulato voluntarie exiliũ patiũẽ reuocato rege honorificabũẽ. Sic q̃ voluntariã pauptatẽ eligũt ꝓpẽ amorẽ xp̃i honorificabũẽ

iuxta illud Lu.xxij. Uos eſtis q̇ ꝑmā/
ſiſtis mecū in temptationibꝫ meis. ⁊ ego
diſpono vob̄ ſicut diſpoſuit mihi pať
regnū vt edatiſ ⁊ bibatiſ ſuꝑ menſā meā
O q̇s nō mēdicaret ob amorē illiꝰ qui
ꝓ amore eiꝰ ſitiēs felle ⁊ aceto potatus
mori voluit. O deniqꝫ q̇s libenť nō fer
ret pauꝑtatis tunicā a rege gľie ſibi be
nigne traditā. Tercia ꝟo die xp̄s de
us nr̄ mēdicabat ꝓpť oīm hoīm reme
diū vt ſua inopia nos eternis diuitijs
ditaret. iuxta illud .ij. Choꝝ.viij. Sci/
tis grām dn̄i nr̄i ieſu xp̄i qm̄ ꝓpť vos
egenꝰ factus ē cū eſſet diues vt illiꝰ ino
pia vos diuites eſſetiſ. Certe etiā ꝓtunc
cū pānicul̄is īuolutꝰ iacebat in pſepio
erat diues ſed ⁊ cū nudus pendebat in
cruce ſpinis coronatꝰ. Jō diuitie xp̄ia
noꝝ victꝰ et amictꝰ. q̄rāt mūdi diuitias
q̇ terrenas repromiſſiōes a deo expe/
ctant. q̄rāt pagani qui ſine deo viuūt.
nobis em̄ oīs copia ⁊ ſufficiētia ē pau
pertas xp̄i: eius imitatio ⁊ dilectio.

Tercio xp̄s dn̄s ſegregauit ſe a pa/
rentibꝫ vt daret exēplū dulcoroſaꝫ cō/
tēplatiōis vitā ſectātibꝫ. q2 nō ſꝑ dabiť
deuotōis dulcedo. ⁊ tunc recordenť ꝙ
etiā a pia mr̄e fuit qn̄qꝫ ſegregatꝰ. ⁊ cū
illa cogitatiōe alleuiēt ſuū merorē. q̇a
mag̃ amaritudo ē deuotiſ eſſe ſine ſpū/
ali dulcedīe. vn̄ Beř. Aīa q̇ ſemel didi
cit ad ſeipām itrare et itimis ſuſpirijs
ſuſpirare neſcio an ipſi gehēnā ad tp̄s
exꝑiri penaliꝰ horribiliuſqꝫ extat q̄ꝫ cō/
ſolatione ſpūali carere. Hinc pš. Au/
feres ſpm̄ eoꝝ ⁊ deficiēt. O Secū
dū deniqꝫ ſalutiſ documētū declaremꝰ
xp̄i ſegregati inq̇ſitionē doloroſam cū
dr̄: Et venerūt iter diei. ⁊ req̇rebāt eum
inter cognatos ⁊ notos. ⁊ nō inuenien
tes regreſſi ſunt in hierl̄m req̇rētes. de
cuiꝰ inq̇ſitione tria notanť. ſcꝫ
Primo modus.
Scd̄o tempus.
Tercio locus.

Prīo nanqꝫ de xp̄i ſegregati inq̇ſitiōe
notať modus quō vicꝫ xp̄s debet inq̇
ri vt īueniať. ⁊ ſūt tres modi. Prīo vt
inq̇rať cū dolore. ⁊ hoc eſt qđ dixit btā
ꝟgo. Ego inq̇t ⁊ pater tuꝰ dolētes q̄re
bamꝰ te. dolebat ſiq̇dē de abſentia taꝫ
dulciſ filij. cuius viſio ⁊ allocutio fuit
ḡtiſſima. vn̄ Bern̄. i ſmōe q̇ icipit. Si
gnū magnū: dicit. ꝙ btā ꝟgo maiorē
delectationē habuit ex eiꝰ ītuitu q̄ꝫ pri/
mi ꝑentes habuerūt ex amenitate pa/
radiſi. qm̄ fructꝰ huiꝰ ꝟgis exceſſit oēs
fructꝰ ꝑadiſi. Et Alex. ſuꝑ Cātica dic.
et pie credendū eſt ꝙ mať dei pl̄ies eſt
admiſſa ꝯtēplari intuitiue diuitatē fi/
lij. q2 diuinitas redūdabat ⁊ reſplēde/
bat in carne. iō doluit talē leticiā ami/
ſiſſe. Hinc Bern̄. Nihil digniꝰ ad q̄rē/
dū: nihil dulciꝰ ad inueniendū: nec vti
lius ad habendū q̄ꝫ dn̄m ieſum xp̄m.
Tren̄. iij. Bonꝰ ē dn̄s ſperātibꝫ i eum
aīe q̄rēti illū. ḡ q̇cūqꝫ vult iuenire xp̄m
dn̄m ꝑ pctm̄ amiſſum: debet q̄rere cū
dolore ꝯtritiōis in familia marie ⁊ nō
cū riſu vel ioco. Scd̄o xp̄s inq̇rēdus
eſt diligēter cū amore ſicut q̇ vitaꝫ q̄re/
ret. q2 dr̄. ij. Paraľ. xv. Si q̇s non q̄ſie
rit dn̄m deū iſrael moriať a minimo vſ/
qꝫ ad maximū: a viro vſqꝫ ad mulierē
Et pš. Querite dn̄m ⁊ viuet aīa vr̄a.
Sic btā virgo q̄ſiuit diligēter inter co
gnatos ⁊ notos. ⁊ iterū ingreſſa eſt in
hieruſalē. Tercio chriſtꝰ q̄rēdus eſt hu
militer cum fauore. q2 ſuꝑbis abſcon
dit ſe. Un̄ Mat. xj. Abſcōdiſti hec a ſa
pientibꝫ ⁊ prudētibꝫ ⁊ reuelaſti ea par/
uulis. Sic q̄rebat btā ꝟgo. q2 īgreſſa
in hierl̄m vbi ipm̄ amiſerat. Scd̄o
in inq̇ſitiōe chriſti notať tp̄s: cū diciť.
poſt triduū inuenerūt eum id eſt q̄rto
die. Prima dies eſt iuuētutiſ. ſcd̄a viri
lis etatis. tercia ſenectutiſ. citiꝰ em̄ iue/
niť in iuuentute. q2 dr̄ Prouer. v. Qui

mane vigilauerit ad me inueniet me. post mortē aūt nō īuenit̄. ſicͭ nō īuenit ille diues Lu. xvj. q̄ dicebat. Pr̄ abraam miſerere mei ꝛ mitte Lazarū ꝛc̄. iō dʒ Eſa. lv. Querite dn̄m dū īueniri pt. inuocate eū dū ꝓpe eſt. Grego. Modo em̄ nō videt̄ dn̄s et ꝓpe eſt: tūc videbit̄ ꝛ ꝓpe nō erit. ſ. in iudicio. Tercio in xp̄i inq̄ſitiōe notat̄ loc⁹ vbi vicʒ ſit q̄rēdus. et ꝑut ex euāgelio docemur xp̄s dn̄s a glioſa ſua m̄re nō fuerat inuentus int̄ cognatos ꝛ notos ſed ī hierl'm nec ibi vbiqʒ ſed in tēplo ꝛ ī medio doctoꝝ ad ſignificandū ꝙ nō inuenie͛t in terrenis ꝯſolatiōibꝫ. q2 vt elicit̄ ex Job xxviij. Ubi q̄s inuenit̄ ibi eſt loc⁹ eius Et ibidē. Sapiā vbi īuenit̄. ꝛ q̄s eſt locus intelligētie. ſubdit. Nō inuenit̄ in terra ſuauit̄ viuentiū. iuxta illō Can̄. iij. In lectulo meo ꝑ noctē q̄ſiui quem diligit aīa mea: q̄ſiui ꝛ nō inueni. Dic Job. xxviij. ca. Mare loq̄t̄. nō ē mecū. idē mēs ſupba q̄ intumeſcit vt mare. Eſa. lj. Cor impij q̄ſi mare feruens q̄d q̄eſcere nō pōt. ḡ q̄ram⁹ in hierl'm q̄ interp̄tat̄ viſio pacis. ꝛ ibi inuenit̄. iuxta illud Pſ. In pace fact⁹ eſt loc⁹ eius. ꝛ in tēplo ꝑ deuotā orationē. q2 ꝓpe ē oībus inuocātibꝫ eū in veritate. Ac ī medio doctoꝝ. hoc eſt ꝑ ſtudioſaʒ ỽbi dei auditiōeʒ. O q̄ʒ multi q̄rūt vbi nunq̄ʒ inueniēt. Audiſti q2 nō īuenies ī voluptate; nō in vanitate; nō in futura vita q2 dicit Bern̄. ſup can̄. Attēde tres eſſe cauſas q̄bꝫ q̄rētes fruſtrari ſolēt. cum aut nō ī tp̄e q̄rūt: aut nō modo q̄ oportet; aut vbi nō oportet. ḡ q̄libet videat ſi in die cū Maria Jeſuʒ q̄rat; vel ī nocte cū miſtr̄ſ ſacerdotū ad crucifigēdū: q̄bꝫ meli⁹ ꝑfecto fuerat ſi nati non fuiſſent ꝛc̄. Terciū documētū ex h̄ euāgelio declarandū eſt xp̄i inq̄ſiti inuentio glioſa. cū dʒ. poſt triduū inuenerūt eum in tēplo ſedentē in medio doctoꝝ et audientē illos ꝛ int̄rogantē eos. ſtupebāt aūt oēs q̄ eū audiebant ſup ꝓrudentia ꝛ reſpōſis ei⁹. ꝛ dixit m̄r ei⁹. Fili q̄d feciſti nob ſic. ecce pr̄ tuus ꝛ ego ꝛc̄. Ubi Symō de caſſia dic̄. Anxia erat m̄r de filio. ſed cū repit eū alta agenteʒ in tēplo in doctoꝝ medio ſedētē ſtupebat ꝛ exultabat. ꝛ nō impediuit verba doctoꝝ ſuis ſmōibꝫ. ſʒ filio ꝓbuit auditū ficticiqʒ ỽbis alloquit̄ eum di. Fili q̄d feciſti ꝛc̄. Uidēs em̄ filiū tā glioſū oblita fuit ꝓſtine triſticie quā in reqrēdo habuerat. ꝛ forte cōplexans oſculabat̄ dulciſſime. O pie xp̄e ſi tā dulcis es te recogitātibꝫ ꝛ de te aliq̄d audientibꝫ q̄ʒ dulcis fuiſti matri cū dolore q̄renti ꝛ inuenienti. Quartū documentuʒ ex p̄ſenti euāgelio declarādū eſt chriſti inuenti doctrinatio fructuoſa: cū dʒ. q̄d eſt ꝙ me q̄rebatis; an neſciebatis q2 ī his q̄ p̄ris mei ſūt oportet me eſſe. ꝛ ipi nō intellexerūt ỽbū qō locut⁹ eſt ad eos. ꝛ deſcēdit cū eis ꝛ venit ī nazareth. ꝛ erat ſubdit⁹ eis. In q̄bꝫ ỽbis xp̄s dn̄s dulcit̄ docet patrē ꝛ m̄reʒ ꝛ quēlibet hoīeʒ Pmo patrē ꝛ matrē di. q̄d ē ꝙ me q̄rebatis. qō ỽbū nō eſt indignātis ſed hūiliter ſe excuſantis. q̄ſi di. Creditis me errare. an nō poti⁹ ꝙ venerim hoīes ſaluare. nunquid tu m̄r audiſti ab angelo. Ecce ꝯcipies ī vtero ꝛ paries filiū ꝛ vocabis nomē ei⁹ ieſum. hic erit magn⁹ ꝛ filius altiſſimi vocabit̄. Nunq̄d tu ioſeph angelica oracula accepiſti. qō ī eanatū eſt ō ſp̄ūſctō eſt. Si igit̄ hoīeʒ purū me creditis nō mirꝫ ꝙ me q̄ritis. q2 faciliter oīs hō errat niſi a deo dirigat̄. Si aūt me deū creditis hūanitate veſtitū; quid doletis. deus errare nō pōt nec ſine ratione aliq̄d facit. Quid eſt ergo ꝙ me querebatis; neſciebatis quia in his que patris mei ꝛc̄. quaſi di. deſcendi de celo non vt faciā voluntateʒ meam ſed eius qui miſit me. Et ipſi

nõ intellexerũt vbũ: exq̃ loq̃bat̃ de sua diuinitate. tũ q̃a pri⁹ nõ ꝯsueuerãt ta/ lia audire. tũ q̃ ita vehemẽter erãt ga/ uisi de inuẽtione q̃ nõ ꝑceperũt mente vba ei⁹. tũ q̃ ex admiratiõe facti erãt q̃ſi extra ſe rapti. Hec Beda. Secũdo pius xp̃s docet quẽlibet hoĩem ad ve/ rã hũilitatẽ: cũ dr̃. Et deſcendit cũ eis et venit in nazareth. ⁊ erat ſubdit⁹ illis Deſcendit dupliciter. vicȝ q̃ꝫtum ad ſi/ tum ⁊ q̃ꝫtum ad animi motũ. Primo inq̃ã xp̃s dñs deſcẽdit q̃ꝫtum ad ſitũ q̃ nazareth ſm ſituȝ eſt in valle reſpe/ ctu hieruſalẽ. ꝑ hoc dans intelligi q̃ q̃ ad celeſtẽ hierl'm vult aſcẽdere debet ꝑ us in nazareth deſcẽdere. i. in floridaȝ hũilitatẽ. Uñ Berñ. in ſmone de aſcẽ/ ſione. Si aſcendere deſideras neceſſe ẽ vt deſcẽdas. i. te veraciter hũilies. Se/ cundo xp̃s dñs docuit in pñti euãge lio quẽlibet hoĩem deſcendere q̃ꝫtũ ad animi motũ vt ſit vere obediẽs: cũ dr̃. Et erat ſubdit⁹ illis. Uñ Berñ. Diſce homo obedire. diſce terra ſubdi. diſce puluis obtpare parentib⁹ ⁊ ſuꝑioꝛib⁹ tuis. quia velis nolis ſub obediẽtie le/ ge ꝯſtrictus es. Iuxta illud Rom. xiij Ois aĩa poteſtatib⁹ ſublimioꝛib⁹ ſub dita ſit. Et iõ de ſancta obedientia tria declaremus documenta. ſcȝ

Primo eius q̃dditatẽ.
Scd̃o eius formalitatẽ.
Tercio eius vtilitatẽ.

P Primo itaq̃ȝ de obediẽtia decla remus ei⁹ q̃dditatẽ q̃d vicȝ ſit ſm rem ſine q̃ nullus potiſſime religioſus ſal uari poteſt. Cui⁹ q̃dem q̃dditatẽ tripli citer optime poterim⁹ declarare. ſcȝ

Primo diffinitione.
Scd̃o diuiſione.
Tercio ſilitudine.

Primo inq̃ã obedientie q̃dditatẽ de clarem⁹ diffinitiõe. Diffinit̃ eñ a Guil'. ſic. Obedientia eſt ſpõtanea ⁊ rõnal' ꝓ ꝓrie volũtatis abnegatio. Dicit̃ ꝑmo ſpontanea. q̃ nullũ abſolute coactuȝ ſeruitiũ eſt deo acceptũ. Hinc hr̃. xv. q. j. nõ eſt. Uolũtariuȝ ſibi militem eligit xp̃s. volũtariũ ſibi ſeruũ actionat̃ dia bolus. Et b. Bñdict⁹ in regl'a. Tunc obediẽtia eſt acceptabilis deo et hoĩb⁹ qñ ſi q̃d iubet̃ nõ cũ murmure ſed vo lũtarie ꝑficit̃. Nam ⁊ demones obedi unt deo. ſed coacti. iõ obediẽtia ipſoꝛũ nõ eſt meritoꝛia. Aug⁹. Nemo inuitus bñ facit. Dicit̃ ſcd̃o rõnalis vt ĩ bonis obediat. Si vo dubitat an ſit maluȝ vl' bonũ q̃d iubet̃ debet nihilomin⁹ fa cere ſi dubitat foꝛe veniale. ſi vo dubi tatũ eſſet moꝛtale: nõ deberet facere ni ſi cũ prudẽtũ ꝯſilio. Uñ Greg. ⁊ hr̃. xj. q. iij. c. q̃d ergo. Sciendũ q̃ nunq̃ꝫ per obediẽtiã malũ fieri debet. Aliqñ autẽ debet ꝑ obedientiã bonũ q̃d agit̃ inter mitti. Et btũs Aug⁹. Sic tenẽdus eſt modus obediẽtie vt malis ĩ malo nõ ꝯſentias ⁊ bonis in bono nõ ꝯdicas. Dicit̃ tercio: ꝓꝓrie volũtatꝫ abnegatio. Nam noſtre volũtatis libertatẽ abne gare nõ poſſum⁹ qñ ſit libera. ſed ꝓꝓri/ etatẽ poſſum⁹ abnegare. Ꝓpꝛia eñ voluntas ſm Berñ. eſt. q̃ non eſt cõis cum deo ⁊ hoĩb⁹. ſed noſtra tm̃ qñ q̃d volum⁹ libere nõ ad honoꝛem dei nec ad vtilitatem ꝓximi. ſed ſatiſfacere cu pimus ꝓꝓrijs deſiderijs cui recta frõ/ te cõtrariat̃ charitas. que nõ querit q̃ ſua ſunt. Hinc Anſel. li. de ſilitudini/ bus dicit. Sicut voluntas dei eſt oꝛi/ go omnis boni. ſic ꝓꝓria voluntas eſt oꝛigo omnis mali. Ideo dicit Berñ. Quid odit deus aut quid punit in no bis niſi ꝓꝓriam volũtatẽ. ceſſet ergo ꝓ ꝓria voluntas ⁊ infernus non erit. Et Oſee. iiij. Confundetur iſrael in volũ/ tate ſua. g̃ totꝫ niſib⁹ laboranduȝ eſt vt ꝓꝓria voluntas frangat̃ in nob. ⁊ diui ne ac platoꝝ volũtati nr̃aȝ ꝯfoꝛmem⁹

Scdo ſm Hugo. diffinit ſic. Obediē-cia eſt virtus q̄ homo ꝓpria voluntate poſtpoſita oīno amplectit iniūcta opera implere. Scdo deniqꝫ obediētie q̄dditatem declaremus diuiſione. Duplex em̄ eſt obediētia. Una hoīs ad hominē. Alia eſt homīs ad deum. Et hec ſm Anſ. eſt affectio voluntatis ꝯiūcte deo. Sic ccōtrario inobedientia eſt affectio volūtat; diabolo inſtrumentaliter copulate. quia ſicut hō ꝑ inſtrumētū opatur. ſic diabolus ꝑ inobediētiā ſepat hoīem a deo. xj. q. iij. §. euidēter. Obedientia vo que eſt hoīs ad hoīem eſt debita reuerētia minoris ad maiorem. Secundo obedientia ſic diuidit. Quedam obediētia eſt ſimulata ſicut hypocritaꝝ vt videant tales q̄les non ſunt. Quedā impfecta ſicut eoꝝ q̄ ſolū obediūt in illis que eis ꝑ obedientiam iniungunt. Quedā vo pfecta ſicut eorū qui in oībꝫ obediunt que nō ſunt ꝯ aīam ſuam. Tercio q̄dditatē obedientie declaremus ſilitudine. Nam ſalutaris obediētia aſſimilat vie celi: claui paradiſi. vnde Greg. Obediētia eſt via celi clauis padiſi. Si igit volumꝰ ire ad celū neceſſe eſt ire ꝑ viam obedientie. Grego. in omel. ait. Regio q̄ppe nr̄a padiſus eſt ad quā ieſu cognito ꝑ viam q̄ venimus redire ꝓhibemur. A regione etem̄ nr̄a ſupbiendo: inobediendo: viſibilia ſeq̄ndo: vetitū guſtādo diſceſſimꝰ. ſed ad eandē neceſſe eſt vt flendo: obediendo: viſibilia ꝯtemnendo atqꝫ appetitum carnis refrenando redeamus. Hac nimiꝝ via ambulauit q̄ primo celos aſcendit xp̄s magiſter noſter. de q̄ Math. xxiij. Unus eſt magiſter veſter xp̄s. pfectus aūt omīs erit ſi ſit ſicut magiſter eiꝰ. Lu. vj. Ipſe vo ꝑ hanc viam iuit in mundū veniens: hic ꝓgrediens: ⁊ inde exiēs. Q; in mundū veniens hac via ambulauerit ipſe teſtat Joh. v. di. Nō veni facere voluntatē meā ſed eiꝰ q̄ miſit me p̄ris. Et ꝙ hec ſit via celi idem ꝓbat Mat. vij. di. Nō oīs q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ. ſed q̄ facit volūtem patris mei. Deinde in mūdo ꝓgrediens non ſolū patri obediuit. ſed etiā homibꝫ Luc. ij. Erat ſubditꝰ illis. vbi ſic exclamat Bern̄. Quis q̄bꝫ. deꝰ hoībus. Jeſus Marie et Joſeph. Unde Baſiliꝰ li. religionū dicit. ꝙ chriſtꝰ laborem corporeū a parentibꝫ ſibi iniūctum humiliter ⁊ reuerenter ſuſtinuit. Ideo qn̄ btā mater eiꝰ ei dicebat. Mi ieſu porta aquā: humiliter obediebat. qn̄ vo dicebat: tene ſericuꝫ vt complicem ⁊c. Silr quando Joſeph dicebat Mi ieſu porta dolabrū ⁊ incide hoc lignū qꝛ tu meliꝰ noſti: ita faciebat. O imirandū exemplū. O ſaluiferum documentū: excelſus dei filius obedit homini ꝓpter homīs ſalutē. ⁊ hō nō vult obedire ꝓpter deuꝫ ⁊ ſuā ſalutē. Si q̄s dicat. Ego libēter obedirē deo ſed valde duꝝ eſt obedire homībꝫ mei ſilibꝫ ⁊ q̄nqꝫ inferioribꝫ in naturalibꝫ et ſcientia. ſed certe falſum dicit q̄cunqꝫ ſit. qꝛ etiam deo nō obediret. iuxta illud Luce. x. Qui vos audit me audit. q̄ vos ſpernit me ſpernit. Ex quibꝫ docemur ꝙ non obedimꝰ hominibꝫ qꝛ homīes ſunt. ſed deo ꝑ hoīes inq̄ꝫtum vice dei ſunt ſuꝑ nos. Poſtremo magiſter noſter xp̄s obedientiam docuit de mūdo exiens. Nam deꝰ pater maiorē obediētiā ſibi impoſuerat q̄ꝫ mō nob̄ imponunt prelati di. ei. Fili chariſſime in aſſumpta hūanitate crudeli morte moriaris ex maxima charitate ⁊ maxima patientia pro humano genere. qui ita fecit. ideo in cruce capite inclinato emiſit ſpm̄ tanq̄ꝫ verus obediēs. de q̄ virtute cōmendauit ipm̄ aplꝰs Phil. ij. di. Chriſtus factus eſt pro nobis obe

diens vſqʒ ad mortē. Un̄ Bern̄. Me/
mētote fratres xp̄s ne pderet obediētiā
pdidit vitā. Uade igit͛ ⁊ tu fac ſimilit͛.
qꝛ dixit xp̄s Joh. xiij. Exēplū dedi vo/
bis vt quēadmoduʒ ego feci ita ⁊ vos
faciatis. Aug. Jllum diē te vixiſſe cō/
puta in qua voluntatē ppriam abne/
gaſti ⁊ pprijs deſiderijs reſtitiſti ⁊ ſu/
paſti. Q Scōdo etiam de obedien
tia declarem⁹ ei⁹ formalitatē in q̄ vicʒ
forma debeam⁹ obedire. ⁊ circa eā tria
occurrūt obſuāda. Primo vt ſit volū
taria et dicat cū Paulo illud Act. ix.
Dn̄e q̄d me vis facere ne. platus obedi
at ſubdito potius ⁊ dicat q̄d ſaluator
dicebat ceco Lu. xix. Quid vis vt faci
am tibi. qꝛ dicit Gre. vt habet͛. viij. q. j.
q̄d ergo. Sciendū q̄ obediētia aliquā
do ſi de ſuo aliquid habet nulla eſt. ali
quādo ſi de ſuo aliq̄d nō habet mini/
ma eſt. Et exemplificat in p̄mo de pro/
ſperis que appetunt͛. in ſecūdo de ad/
uerſis que horrent͛. Sed heu qꝛ mul/
ti ſunt ſub obedientia magis coacti q̄ʒ
volūtarij qui ſimiles ſunt Symōi cy/
reneo crucē chriſti coacte portāti. Se/
cūdo obediētia debʒ eē feſtina vt dicat
cum p̄s. Paratū cor meū deus para/
tū cor meū. Ubi dicit Bern̄. in ſmōe i
capite ieiunij. Paratū ad aſpa. patuʒ
ad humilia. paratū ad aduerſa. para
tum ad ſublimia. paratū ad vniuerſa
quecūqʒ p̄cipis. Jdeʒ. Uer⁹ obediens
mandatū nō pcraſtinat: ſed parat au/
res auditui. manus opi. pedes itineri:
⁊ ſe totū int⁹ colligit vt mandatū pa/
gat. Sed contra hoc faciūt multi de q̄
bus Bern̄. ait. Poſt p̄cipiētis impiuʒ
multos videm⁹ facere multas q̄ſtio/
nes. Quare hoc. vn̄d ħ venerit. quis ħ
ꝯſiliū dederit. inde murmuratio: excu/
ſatio: impoſſibilitas: ſimulatio ⁊ ami
corū aduocatio orit͛. Tercio obediētia
debet eſſe firma. i. pſeuerās. vn̄ Bern̄.

Ad veraʒ obediētiā exigitur vt ſit pati
ens in corde et pſeuerans in ope. et ſic
dicat dn̄o illud p̄s. Ut iumentū fact⁹
ſum apud te. Cui dn̄s dicet. Et ego ſp
tecum. Legit͛ enim in vitaſpatꝝ q̄ qui
dam volēs intrare religioneʒ queſiuit
a quodam patre quō ſe deberet habe/
re. Qui reſpōdit. Tu ⁊ aſin⁹ vnū eſto/
te. ſicut aſin⁹ indifferenter q̄dcūqʒ on⁹
recipit pacifice. ſic religioſus onera ſi/
bi impoſita portare debʒ ⁊ imponen/
da nō remurmurare. O q̄ʒ felix obedi
ens q̄ ſic pſeuerat qꝛ ipe ſaluus erit.
R Tercio quoqʒ declarem⁹ obediē
tie vtilitatē. magna pfecto eſt obedien
tie vtilitas ⁊ multa. de qua Gre. Obe/
dientia inq̄t ſola eſt virt⁹ q̄ ceteras v͛/
tutes menti inſerit: inſertaſqʒ cuſtodit
⁊ pfectas facit. Cui conſonat Auguſti
nus dicēs. Melior eſt vna obediētia
q̄ʒ virtutes om̄es. quia omnia opa v͛/
tutū ſine obedientia ſunt vicia. Nā ce/
lebratio miſſe eſt opus ſalutiferū: ta/
men ſi fieret contra obedientiam eſſet
mortiferū. Jdeo dicit Bernard⁹ ꝺ no
ua militia. Nec ſtudiū bone actōnis:
nec ociū ſancte contēplatōnis. nec pe/
nitentis lachryma valet ſine obedien/
tia. Hinc. viij. q. j. c. ſciendum dicitur
Si enim quaſi peccatū ariolandi eſt
repugnare: et quaſi ſcel⁹ idolatrie nol
le acquieſcere ſola eſt que fideierituʒ
poſſidet obedientia ſine qua quiſqʒ in
fidelis conuincitur. etiā ſi fidelis eē vi/
deat͛. Unde ex multis obediētie vtilita
tib; ſolum referamus quattuor. ſcʒ

Prio quia chriſto fraternitate co/
pulat
Secūda qꝛ de hoſte triūphat
Tercia qꝛ q̄d poſtulat impetrat
Quarta qꝛ merita cumulat

Prima inquā obedientie vtilitas eſt
quia chriſto domino regi glorie frat͛/
nitate copulat. iuxta illud Math. xij.

Qui fecerit voluntatē pr̄is mei q̄ in celis eſt ipſe meꝰ frater ſoror ꝛ mater eſt. Et Joh. xv. Uos amici mei eſtis ſi feceritis q̄ ego p̄cipio vob. O q̄ȝ mag glia eſt regē angeloꝝ habere fratrē. Scd̄a vtilitas obedientie eſt. qꝛ de hoſte triūphat Prouer. xxj. Uir obediēs loq̄tur victorias. pōt em̄ dicere vere obediēs. Ego vici me abnegādo ꝓpriā voluntatē p̄latū ei obediēdo. deū ſibi cōplacēdo. diabolū ei reſiſtendo. Un̄ legit̄ de magno monacho Anaſtaſio ꝙ centū demones habuit q̄dragita annis ad tēptatiōnē ſuā: q̄s poſt reſiſtētiaȝ tāti tp̄is habuit ad obedientiā. ita ꝙ ad eiꝰ p̄ceptū cētū monachis fecerūt cenobium cū oīb; officinis. aq̄s etiaȝ a lōge p aq̄ductꝰ ſubterraneos ducētes. Ex q̄ docemur ꝙ obediēti oīa obediūt. Tercia vtilitas obedientie eſt. qꝛ qd̄ poſtulat impetrat. Greg. Si obediētes fuerimꝰ p̄poſitis noſtris: ꝛ deꝰ obediet orationib; nr̄is. ꝛ Augꝰ. Citiꝰ exaudit̄ vna oratio obediētis q̄ȝ decē milia ꝯtēptoris Und̄ legit̄ in vitaſpatrū ꝙ ſenex miſit pueꝝ nouiciū ad hauriendū aquā. At ille ex obediētia accelerauit ꝛ oblitꝰ ē funiculi ꝛ anxiatꝰ eſt in ſe: ne ſi vacuꝰ rediret ꝯtriſtaret ſenem. p̄miſſa orōne dixit O putee putee p̄cipio tibi vt aſcēdas. vt de te haurire valeā. ꝛ ſubito aq̄ aſcendit ꝛ ille hauſit. Quarta et vltia obedientie vtilitas eſt qꝛ merita plima cumulat. Nā dic̄ Tho. ij. ij. q. ciiij. ꝙ poſt ꝟtutes theologicas q̄ ſunt fides ſpes charitas: p nullā ꝟtutē ſic hō meret̄ ſicut p obediētiā. Cuiꝰ rōnem aſſignat dicens. Tāto aliq̄ ꝟtus eſt excellētior quanto magis p illā ꝯtemnit̄ vt inhereat deo. Sed qꝛ inter bona tp̄alia corporis ꝛ anime p̄cipuū bonū eſt voluntas. qꝛ volūtate mouent̄ alia bona q̄ in obedientia cōtemnit̄. Ideo. j. Regū xv. dicit̄. Melior eſt obediētia q̄ȝ victima. Cuiꝰ rationē dicit btūs Gre. In victima aliena caro. ī obediētia vō ꝓpria volūtas mactat̄. Ergo chariſſimi ſimꝰ veri obediētes ſȝ nullatenꝰ poterimꝰ niſi hūiles fuerimꝰ. qꝛ mr̄ obediētie vere eſt hūilitas. Un̄ d̄ hūili chriſto d̄r. Erat ſubditꝰ ꝛc. Rogemꝰ igit̄ deū dei filiū xp̄m vt det nob verā obediētiā

Dn̄ica ſcd̄a poſt epiphaniā dn̄i
Sermo. xiiij

Nuptie facte

ſūt ī chana galilee ꝛ erat mater ieſu ibi. Joh. ij. ꝛ in euangelio hodierno. In quo legit̄ ꝙ bn̄dictus ieſus vna cū dilecta mr̄e ſua ꝛ diſcipul' dignatus eſt intereſſe nuptijs n̄ ſine cauſa ſed vt hereticos futuros cōfundat ſicut manicheos qui nuptias damnant. quia ſi nuptie eſſent dānabiles nunq̄ȝ ſaluator mūdi nuptijs īterfuiſſet S Pro quo eſt notādū illud qd̄ dicit ſctūs ꝛ ſeraphicꝰ Bonauētura in lib. q̄ dicit̄ apologia pauperū ꝙ in xp̄o triplices actꝰ repiūt̄: quos hic in nuptijs oſtendit. ſ.

Primi reſpiciūt dignitatē excellētie.
Scd̄i reſpiciūt ꝯdeſcēſionē miſc̄die.
Tercij reſpiciunt informatōem vite perfecte.

Primi actꝰ ī xp̄o dixi ꝙ reſpiciūt dignitatē excellentie quē oſtēdit hic ī aq̄ in vinum cōmutatōe qui reſpicit eius potentiā in quo nō debemus eū imitari ſicut luciper q̄ dicebat illd̄ Eſa. xiiij. Si'is ero altiſſimo Scd̄i actꝰ xp̄i reſpiciūt ꝯdeſcēſionē ſue miſc̄die ſicuti cōuerſari cū pctōrib;. vt oīb; ſpem erigeret ꝛ intereſſe nuptijs. ꝛ h̄ multiplici d̄ cauſa. vt dicit autor ꝯformitatū lib. ij. fructu. x. Primo vt ſacr̄m mr̄imonij p Adā p̄conizatū ꝛ a deo inſtitutū per ſctōs p̄triarchas debite obſeruatū de-

clararet bonũ ⁊ licitũ ꝯtra hereticos.ſ.
manicheos ipm ꝯdẽnantes. Scđo iõ
vt ſponſum.ſ.iohãnẽ ad ſtatũ ꝟginita
tis vocaret ac ꝟginẽ digniſſimũ cõſe-
craret.q2 vt dic̄ Beda. Bona eſt caſti-
tas ꝯiugalis.melior ꝯtinentia vidua-
lis.optima pfectio virgial'. Tercio iõ
q2 dñs ieſus nõ ſolũ venerat ad infor-
mãdũ pfectos ſed etiã impfectos. ideo
in ſuis actib9 ꝯformis eſſe voluit pfe-
ctis ⁊ impfectis.pfect; ſe ꝟginitat; exẽ-
plar pbendo.impfect; ꝟo q̄ ſic virgini
tatẽ nequnt ſeruare mr̃imonij ſacrm
licitũ eſſe demõſtrãdo. Erat eñ ipe hu
ius mũdi monarcha:ideo legem dare
debebat pfect; ⁊ ipfectis. Tercij act9
xp̄i reſpiciũt informationẽ vite pfecte.
ſicut ſeruare artã pauptatẽ ⁊ caſtitatẽ.
ideo iohannẽ volentẽ nubere(vt dicit
Hiero)de nuptijs vocauit vt cũct; in
noteſcat q ꝟginitas pcellit matrimo
niũ. Qđ idẽ dñs declarat Math. xiij.
dũ ꝯiugalẽ caſtitatẽ ꝯpauit terre bone
faciẽti fructũ triceſimũ.vidualẽ melio
ri faciẽti fructũ ſexageſimũ.ſed virgini
tatẽ terre optime facienti fructũ centeſi
mũ. Nam ⁊ b. Hiero.i epl'a ad Nico-
laũ dic̄. Uirginitas theſauro nobiliſ-
ſimo.ſ.auro cõpar̃.viduitas argẽto et
mr̃imoniũ ferro. Ex q̄ igit̃ tã cara ⁊ ra-
ra eſt ꝟgitas xp̄s dñs ñ coegit oẽs ad
eã ſed libere eligẽdũ cõmiſit Mat.xix.
Qui pt̄ cape capiat. ⁊.j. Cor.vij. apl's
ait. De ꝟginib9 preceptũ dñi nõ habeo
ꝯſiliũ aũt do tanq̄ miſcđiaꝫ ꝯſecut9 a
dño vt ſim fidel'. Bonuꝫ eſt ſic eſſe.ſ.in
ꝟginitate.nec tñ malũ eſt eſſe in matri
monio niſi his q̄ male tenẽt illđ. Ideo
dr̃. Nuptie facte ſũt ⁊c̃. In q̄ q̄dẽ euãge
lio tria iſinuant̃ documẽta ſalutaria.ſ.

Primũ mr̃imonij recommẽdatio.
ibi. Nuptie facte ſunt ⁊c̃.

Scđm xp̄i dñi miraculi opatio.ibi
deficiente vino ⁊c̃.

Terciũ diſcipuloꝝ ſuoꝝ cõfirma
tio.ibi.hoc pmũ ſignum ⁊c̃.

Primũ nãq3 ſalutare documentuꝫ
dr̃ mr̃imonij recõmẽdatio.q2 dr̃. Nu-
ptie facte ſunt in chana galilee.i. i vico
galilee. Et erat mr̃ ieſu ibi ſine vocatõe
tanq̄ in nuptijs ſui nepotis. ſed ieſus
fuit vocat9 cũ ſuis diſcipulis ne vide-
ret̃ ad miraculũ faciẽdum ſe ingerere.
Ex q̄ patet cõmẽdatio mr̃imonij in eo
q xp̄s ſua p̄ſentia exaltauit. ¶
Circa qđ ẽ nob notãdũ vt dic̄ magn9
Albt9 q q̄druplex eſt mr̃imoniũ.ſcꝫ

Primũ carnale.
Secundũ morale.
Tercium ſpũale.
Quartum celeſte.

Primũ dixi mr̃imoniũ qđ eſt carnale
qđ ſm Lyrã ſup.xix.ca.Math.eſt ꝯiũ
ctio mar; ⁊ femie inter legitimas pſo-
nas indiuiduã vite ꝯſuetudinẽ retinẽs
Ex q̄ dat̃ intelligi q int̃ viꝝ ⁊ viꝝ vl' fe
minã ⁊ feminã eſſe mr̃imoniũ nõ pote
rit.ſed int̃ marẽ ⁊ feminã pot̃it etiaꝫ ſi
in ꝟginitate ppetua pmaneãt.ſic̄ ma-
ria ⁊ ioſeph. Dicit̃:inter legitimas pſo
nas.q2 pr̃ vl' mr̃ alicui9 ſp excludeban
tur a filij vel filie mr̃imonio qđ ẽ de iu
re nature.licꝫ olim fratres ⁊ ſorores ñ
excludebant̃ qñ adhuc pauci fuer̃t. q2
caym accepit ſororẽ ſuã i vxorẽ ⁊c̃. Uñ
carnale mr̃imoniuꝫ q̄tuor cõmendãt.
duo neceſſitãt.⁊ mlta viciãt. Prio di-
xi q mr̃imoniũ q̄tuor cõmẽdant. vicꝫ

Primo inſtituẽtis dignitas.
Scđo figuratõis nobilitas.
Tercio fructificatõis bonitas
Quarto xp̄i dñi p̄ſentialitas.

Prio eñ mr̃imoniũ carnale ꝯmẽdat
iſtituẽt; dignitas.nã alios ordies de9
iſtituit mediãte hoie.ſic̄ ordinẽ bt̄i bñ-
dicti. Auguſtini.frãciſci.ſꝫ hũc ſol9 de9
di.Gñ.ij. Creſcite ⁊ multiplicami.⁊ h̄
añ oẽs ordies dũ adhuc terra nõ erat

corrupta diuerſis pctis ſic nūc. Jdeo etiā in delicioſo loco paradiſi voluit hͦ ſacrm̄ deus inſtituere. vt a tpe ꝛ a loco ei⁹ dignitas attēderet̄. Scđo etiaꝫ hoc ſacrm̄ cōmēdat figuratiōis nobilitas qꝛ inter oīa eccl'ie ſacra rōne figurationis mai⁹ eſt ſacrm̄ mr̄imonij. licꝫ realiter ſacrm̄ eucharistie ſit mai⁹. Vn̄ hoc ſacramētuꝫ mr̄imonij pmo ſignificat vnionē filij dei nature hūane q̄ indiuiſibiliter eſt vnit⁹ hūanitati ſicut ſponſus ſpōſe. ita ꝙ etiā in morte vbi vnio nō eſt diuiſa ab aīa ꝛ carne. licet aīa fuerit ſepata a carne. Ut em̄ dicit magn⁹ Albertus ꝙ triplex fuit vnio ī chriſto. Una diuinitatꝫ ad animam ꝛ ecōuerſo. Alia diuinitatꝫ ad carnē ꝛ ecōuerſo. nō tn̄ mediante aīa. al's diuinitas fuiſſet ſepata a carne ī morte qn̄ aīa fuit ſepata. Tercia vnio aīe ad carnē ꝛ ecōuerſo. ꝛ hec ī morte fuit ſepata. ſed due prime vniones q̄s ſignificat ſacrm̄ mr̄imonij nō. de q̄ dicit apl's Eph. v. Sacramētū hoc ſcꝫ mr̄imonij magnū eſt in xp̄o et eccl'ia. Scđo ſignificat vnionē ſeu deſponſationē xp̄i cuꝫ eccl'ia catholica. de q̄ dr̄ Apoc. xxj. Vidi ciuitatē ſctām hieruſalē nouā deſcendentem de celo a deo paratā ſicut ſponſam ornatam viro ſuo. ꝛ Eph. v. ca. Uiri diligite vxores vr̄as ſicut ꝛ xp̄s eccl'iam q̄ ſemetipm̄ tradidit p ea. Tercio hͦ matrimoniū carnale ſignificat vnionem xp̄i ad aīam p grām. de q̄ dr̄ Oſee. ij. c. Sponſabo te mihi in fide. Quarto ſignificat hoc mr̄imoniū pſonaꝝ diuīarū pceſſionē. Nam ſic adā a nullo ē genit⁹. ꝛ eua de adā formata. ꝛ alij homines de adā et eua geniti. Sic dei patrꝫ pſona a nullo. fili⁹ a pr̄e genit⁹. ꝛ ſſ. ab vtroq; pcedēs. Tercio hoc matrimoniū carnale ꝯmēdat fructificatiōis bonitas. bonus pfecto eſt fruct⁹ mr̄imonij; de q̄ nūer⁹ electoꝝ ex ruina angelorū in celo empyrio cōplebit̄. Inde enī orti ſunt oēs martyres: ꝯfeſſores: vginés: ꝛ generaliter oēs mūdi hoīes pter tres. ſ. Adā Euā ꝛ chriſtū: cui⁹ mr̄ licet mr̄imonio fuerit ipi ioſeph ꝯiūcta. nō tn̄ de illo mr̄imonio fuit genit⁹. Vn̄ de⁹ poſtq̄ꝫ creauit adā in agro damaſceno de terra rubea vt dicit magnus Albt⁹ ſtatim portauit in pdiſum voluptatis. ibiq; imiſit ſoporē in eū et de ei⁹ coſta formauit mr̄ierē. vbi dicit Auguſt. ſup Geñ. ad l'raꝫ ꝙ mēs Ade ptīceps extitit angelice ſocietatꝫ intrās in ſanctuariū dī vt itelligeret nouiſſima in dei ſpecl'o. viditq; mr̄imoniū vnde erāt oriūdi tot et tāti ſctī vicꝫ pph'e: pr̄iarche: apl'i: martyres: ꝯfeſſores ꝛc. maxime aūt btā virgo ex q̄ tandeꝫ fili⁹ dei viui xp̄s naſci debuit: tātū adamauit ſacrm̄ mr̄imonij vt a ſomno excitat⁹ vidēs euā elegātē puellā iuxta ſe exclamaret. Hoc nūc os ex oſſib⁹ meis ꝛ caro de carne mea. pp̄t hͦ hō relinq̄t pr̄eꝫ et matrē ꝛ adherebit vxori. Ideirco tātū amorē ꝯcepit ad eam vt poti⁹ voluit dei pceptū infringere q̄ꝫ eā ꝯtriſtare: ſciēs certitudīaliter ꝙ nō efficerent̄ ſic dij. qꝛ vt dic apl's. j. Thim. ij. Uir nō eſt ſeductus ſed mr̄ier. ꝛ ex amore beniuolētie ad eā nō carnali ꝯmixtiōe quā nōdū ſenſerat offendit deū. Sic nunc multi faciūt ꝯ deū pp̄t dilectionē vxoris vel pximi. ¶ Scđs fruct⁹ bonus mr̄imonij eſt pctī excluſio. excludit enī pctm̄ mortale ſacrm̄ matrimonij. i. ille act⁹ q̄ extra matrimoniū eſſet mortal': in mr̄imonio nullū eſt pctm̄. vel aliq̄n veniale. vel etiā pōt eſſe mortale. Sunt multi ꝯiugati q̄ actū mr̄imonij ſemp putant eſſe pctm̄. Alij vo eſtimant ꝙ quōcunq; in matrimonio abutant̄ non peccant mortaliter. ſed certe hij errant. Unde pro huiuſmodi eſt ſciendum ſm magnum Albertum

ſaluo honore q actus matrimonial'
vel vita in matrimonio fit ex quattu/
or cauſis. Prio cauſa ſuſcipiēde plis.
id ē ea intentōe vt dñs det ei plē q celū
repleat educādo ad dei honorem: et ſic
nullū eſt peccatū ſ3 meritū. Scđo cau
ſa reddēdi debitū: q2 vir z vxor obliga
ti ſunt ſibiīnuicē. iō nō lic3 illis debitū
ſibiīnuicē dnegare. ſic etiā nō ē peccatū
etiā feſtiuis dieb3 illi q reddit. q2 dr. j.
Cho2. vij. Vrori vir debitū reddat. O
q3 multa pctā ɔmittūt ꝓpter denegati
onē hmōi debiti. Tercio vſus mrīmo
nij fit cā vitāde incōtinētie. vt q2 ɔtinēt
viuere nō pōt. z ſic eſt pctm̄ vēiale ſaltē
vel nō eſt pctm̄. Vñ Aug. Incōtinētia
malū eſt q vir cognoſcit vxorē. etiā vl/
tra intentōem pcreādi filios. ſ3 ibi ē nu
ptiarū bonū. z illud malū fit vēiale p
pter bonū nuptiale. Quarto act⁹ mri/
monij fit cā explēde libidis. z h mō ſp
eſt peccatu3 veniale vl' mortale. Et ſm
Tho. tūc ē veniale qñ itētio ſiſtit circa
limites mrīmonij. i. nullo mō vell3 h
agere ſi ei⁹ vxor nō eſſ3. Si vo ita ē ab
ſorptus in delectatōe q nō curaret ſi/
ue eſſet vxor ei⁹ ſiue nō. tñ oīno ſuo ap
petitui vellet ſatiſfacere z tūc ē peccatū
mortale. O q3 multi peccāt ī ſacro ma
trimonij: illi maxime q audiētes irri/
dent z abominant dicentes. Ecce qua
lia pdicat nobis. S3 in vitate dico q
z ego libenti⁹ pdicarē de alia materia
ſi tue ſaluti ſcirē fore tam vtilē. Ex h ei
intelligere potes q ſi ego cum ſim in/
dignus ſacerdos ī ſacratiſſimo miſſe
officio peccare poſſu3. ſic z tu in ſacra/
mento matrimonij. Nam ſi celebrarē
ꝓpter pecuniā principaliter z nō ꝓpter
honorē dei vel ꝓximi ſalutē. certe mul/
tum peccarē ꝓpter corruptā intentōe3.
vel ſi omitterē ſcienter aquā apponere
vino in miſſa certe peccarē. Sic q ha/
bet ſenſum intelligat de matrimonio.

Quarto cōmendat matrimonium
chriſti dñi pſentialitas. tam gratioſu3
eñ extitit chriſto domino noſtro h ſa/
cramentū vt pſentialiter nuptijs inter
eſſe dignaret cum ſua glorioſa matre
z diſcipulis ſuis z ſue diuītatis maie/
ſtatē ibi pmo p miraculū incipet ma/
nifeſtare. O cōiugati magna pfecto eſt
gloria vobis q chriſt⁹ ſic dignificauit
veſtrū ſtatu3 vt de matre deſpōſata na
ſci dignaret. Inſup miraculo mutati
onis aque in vinū ɔfirmaret ɔtra he/
reticos qui dicunt thaciani z daciani
dicētes matrimoniū nō eſſe viā ſalut
eterne. ideo p conciliū ſunt ɔdemnati.
X Scđo quoq3 matrimoniū h cau
ſant duo pncipaliter. vic3 ɔſenſus ani
mor expſſus p verba de pſenti. q2 ſi di
ceret quis alicui. Ego recipiā adhuc te
in vxorē. vel ſi ɔuenero in domum zc.
nō eſſet mrīmoniū. Vñ qñcunq3 aliq
nō conſentit alicui nō eſt matrimoniū
Hinc eſt q nullus obligat ad hoc vt
ſm voluntatē parentū contrahat ma
trimoniū. ſed ſi facit z placet ei illa cui
coniungit bene facit. Si vero nō pla/
cet nō debet ſecū ɔtrahere. Iſte autem
cōſenſus in bono matrimonio debet
eſſe in anima p dilectiōem. ſic q ſuper
homines alios debent ſeinuicē dilige/
re. lic3 parentes plus debeant honora
re q3 cōiuges. Ideo dicit apl's. Viri di
ligite vxores veſtras: et nolite amari
eſſe ad illas. Contra hoc faciūt q ſunt
in continuo odio. vnus dicit. Hoc fi/
at. alia ait. nequaq3. vnus dicit. hoc eſt
album. alia certe eſt nigrū. z ſic ſunt ve
ne noſi ſicut ſerpentes. z crudeles ſicut
diaboli. Hij adhuc in hoc mundo in
ceperunt penam inferni ſeinuicem ma
ledicendo. vel alter alterius mortē op/
tando. Secūdo iſte cōſenſus deb3 eē
in corpe p fidei obſeruatiōem ne alteri
ſe aſſociet. quia nulla eſt maior iīuria

cōiugibꝰ qñ hoc intelligere poſſit. Tercio iſte ꝯſenſus debet eſſe in rebꝰ ꝑ mutuā cōicatiōe3. cōtra h̄ faciūt viri q̄ ad vxores nihil de rebꝰ ſuis ꝯfidūt. ſed tenent eas tanq̄ ancillas. ⁊ qñq3 etiā illa deuorāt q̄ ipſe ſuo labore acq̄rūt: cū tñ tenerent̄ eas alere. q2 dic̄ apl's. Qui curā nō habet ſuoꝝ maxie domeſticorū fidem negauit. ⁊ infideli deterior eſt Scd̄o m̄rimoniū cauſat indiſſolubiles ſexꝰ. Nā hoc ſacr̄m diſſolui nō pōt ꝑ aliquā creaturā ſi ꝯſūmatū fuerit niſi in morte. Vñ Lu. xvj. dicit ſaluator Dis q̄ dimiſerit vxorē ⁊ duxerit alterā mechat̄. ⁊ q̄ dimiſſā ducit mechat̄. lic3 iuxta dictū ſaluator̄ Math. xix. alter alteꝝ dimittere pōt ꝓpt̄ fornicationē3 q̄ztum ad thoꝝ. nō tñ pōt aliā ducere ipſa dimiſſa viuente. nec illa alio viro ſociari. Errāt ḡ illi q̄ dicunt ꝙ ſi vir neſcit̄ vſq3 ad ſeptēniū expectatꝰ ſi ē mortuus vel viuꝰ ꝙ vxor pt̄ nubere ꝓpria autoritate. q̄d ē falſum. vt patz extra d̄ ſecūdis nuptijs. c. ſi. Verūtñ d̄ h̄ ptās eſt dioceſanis iudicādi ⁊ diſcernendi ⁊ admittēdi. Sed nota ſm̄ Albertū magnū ꝙ p̄ncipal'r duplex eſt cōiūctio in matrimonio ⁊ duplex mors illi correſpōdens. Eſt eñ ꝯiūctio ſpūal'r ꝑ ꝯſenſum aioꝝ q̄ ſoluit̄ ꝑ mortē ſpūalem q̄ hō morit̄ mūdo ꝑ ingreſſum religionis. q2 q̄zdiu carnaliter ſe non ꝯgnoſcunt: ſine licētia alteriꝰ alter pōt intrare religionē. ⁊ alr̄ ꝯiugū debet expectare vſq3 ad ꝓfeſſionē. Alia eſt cōiunctio carnalis q̄ ſoluit̄ ꝑ mortē corꝑalem et al's non: niſi aſſit defectus. quia dicit̄ Math. xix. Qd̄ deꝰ ꝯiūxit hō nō ſepet. Unde ſi vir alicuiꝰ mulier̄ reſurgeret iam nō eſſet eius vir. ſed denuo deb;rent iterū ꝯtrahere ſi vellent ſimul manere. Et ſic ꝯiuges ita ſe ꝯiūxerīt ꝙ vnꝰ ſine ꝯſenſu alteriꝰ nō pōt vouere lōgā ꝑegrinationē. aut multā abſtinētiā iei

unij. vel ꝯtinentiā etiā dieꝝ feſtiuoꝝ q2 dic̄ Aug. ſup ps. cxlvj. Dicat vir cōtinere iā volo. nolo aūt vxor: nō pōt. ſ. ꝯtinere. qd̄ eīn tu vis illa nō vult. nunquid ꝑ ꝯtinentiā tuā illa deb3 fieri fornicaria. ſi alij nupſerit te viuo erit adultera. nō vult deꝰ tali lucro tale dānu3 cōpenſari. redde debitū ⁊ ſi nō exigis ꝑ ſctificatōe ꝑfecta deꝰ tibi ꝯputabit ſi n̄ qd̄ tibi debet̄ exigis ſed reddis qd̄ debes vxori. Sed ſi ex cōmuni ꝯſenſu pꝰ carnalē etiā coniūctionē volunt religionem ambo intrare. aut vnus eoꝝ in ſeculo remanens caſtitatē ſeruare promittit licite fieri pōt cū licētia dioceſani. ¶ Tercio quoq3 dixi ꝙ mlt̄a viciant m̄rimoniū imo etiā ſepant. ⁊ ſūt ſpecialit̄ duodecim vt patz ī hijs v'ſibꝰ

Error: ꝯditio: votū: cognatio: crimen.
Cultus diſparitas: vis: ordo: ligamē:
honeſtas. Si ſis affinis: ſi forte coire
nequibis. Hec ſociāda vetāt cōnubia.
facta retractāt.

Vñ quilibꝫ diliget̄ d3 attēdere his que breuit̄ dicunt̄ vt videat ſi legitime eſt in ſacramēto m̄rimonij. Primū eſt error. Nam ſi q̄s intendit contrahere cū Lucia filia Petri et p̄ſentat̄ alia tanq̄ ſit illa nullū eſt matrimoniū niſi poſtea ꝯſentiat in illam tñ error fortune vel qualitatis non dirimit: vt putes eā diuitē vl' ſanā. Secūdū impedimētū m̄rimonij eſt ꝯditio. Nam ſi quis intendit ꝯtrahere cū libera ⁊ inuenit eam ſeruā nullū eſt matrimoniū niſi poſtea cōſentiat. Tercium impedimentū dicit̄ votū. quod intelligitur de voto ꝓfeſſiōis in religiōe ſolēni. Verūtñ etiā ſimplex votū impedit nō tñ dirimit. vt ſi q̄s vouit religiōem ſe intratuꝝ vl' ordinē ſacerdotalē ſuſcepturū aut caſtitatē ꝯuaturū. ſi poſtea ꝯtrahit ſtat̄ in ſtatu damnatōis. quia quotiens exigit debitū ſemꝑ mortalit̄ peccat: tenet̄ tamen reddere debitum.

⁊ tales debent diſpenſatōem impetra
re a dioceſanis. ⁊ ſic q̄diu ſunt in ma/
trimonio nō peccant. ſed poſt obitū cō
iugis tenent̄ ad caſtitatē. Quartū im/
pedimentū eſt cognatio. quia conſan
guineus nō poteſt conſanguineā habe
re in vxorē vſq̄ ad quartū graduȝ con
ſanguinitatis. Quintū impedimētū
dicit̄ crimen. ⁊ duo ſunt talia ſcȝ adul
terium ⁊ homicidiū nō quodcūq̄ ſed
quādo quis occidit virū vel mulierē
vt aliū ipſe habeat in cōiugem. Sextū
eſt diſpar cultus. Nā cū iudeo vel gen
tili chriſtianus nō pōt cōtrahere. Se/
ptimū eſt vis. i. violentia. Uñ qñ cogi
tur aliq̄ cum verberib' vt ɔſētiat nul/
lum eſt matrimoniū: niſi poſtea ɔſen
tiat. Octauū impedimentū eſt ordo. ſ.
ſacer. Nam qui ordinat' eſt in ſubdya
conatu ⁊ ſupra nō poteſt ɔtrahere ma
trimoniū ⁊ ſi cōtrahit ſepatur. ⁊ ē excōi
catus Nonū impedimentū eſt ligamē
cum quis cōtrahit cū aliqua ⁊ ligauit
ſe illi nō poteſt cū alia contrahere etiā
ſi eſt alligatus p ſponſalia nō debȝ diſ
ſoluere. alias mortaliter peccat. ſimilit̄
omnes q̄ ad hoc cooperant̄. Decimuȝ
dicitur honeſtas. ⁊ intelligit̄ qñ quis
contrahit cum aliqua etiā ſponſalia.
ſed poſtea diſſoluit̄ p mortē vel religi/
onis ingreſſum ille nō poteſt cōtrahe/
re cum aliqua cōſanguinea illi' vſq̄
ad quartū gradū īcluſiue. Undecimū
impedimentū eſt affinitas. Nam cuȝ
quis cōtrahit cum aliqua om̄es con/
ſanguinei illius efficiunt̄ affines muli
eri. et nullus poterit vſq̄ ad quartum
gradum habere in vxorem ⁊ ecōuerſo.
Duodecimū impedimentū eſt impotē
tia exercendi actū matrimonialē. de q̄
⁊ etiam de aliis eccleſia habȝ iudicare
nō iudex ſecularis. Secūdū matri/
moniū eſt morale inter xp̄m ⁊ animaȝ
fidelem. de quo dicit̄. ij. Cho. xj. De/
ſpondi vos vni viro virginē caſtaȝ ex/
hibere chriſto. Hoc aūt matrimoniū
dicit̄ matrimoniū ſimilitudine. q2 ſic
ſponſus cum ſponſa contrahēs ſpon/
ſalia dotat eam. ſic chriſt' dotat aīaȝ
fidelem virtutib'. ſcȝ fide ſpe ⁊ charita
te: que ſunt vere diuitie omnib' opib'
p̄cioſiores. Unde Hugo de arra ſpō/
ſe dicit anime fideli. Sponſum habes
⁊ neſcis pulcerrimū omniū ⁊ faciē ei'
non vidiſti. Ille te vidit quia niſi te vi
diſſet nō te diligeret. noluit adhuc ſeip
ſum tibi p̄ſentare ſed munus miſit. ar
ram dedit pignus amoris. Hec ille.
O q̄ multi iſtius ſponſi amore defun
cti ſunt. Secūdo ſicut p fornicatiōem
dirimit̄ matrimoniū carnale. ſic h̄ ma
trimoniū per ſpiritualē fornicatōnem
que fit p peccatū mortale. ſed tamē pi'
ſponſus recōciliari vult ſuas ſponſas
Ideo clamat poſt ſe illud Hierem̄. iij.
Tu autē fornicata es cuȝ multis ama/
toribus: tamē reuertere ad me ⁊ ego ſu
ſcipiam te. Quidnam dulcius: q̄d ſua
uius audiri poſſit q̄ q filius dei aīaȝ
in ſponſam elegit. et fornicantē p peni
tentiam recōciliat vt tandeȝ ad celeſte
palaciū ītroducat. A quo cōiugio oēs
infideles ſunt extranei. Sed attēde q̄/
modo iuramentū p̄ſtitiſti ei in baptiſ
mo et vide quō nunc ſerues ſi cōtradi
cis diabolo ⁊ pompis eius. ſi ſup om
nes diligis ſponſum tuū qui ſic te di/
lexit vt ſuo p̄cioſo ſanguine ⁊ chariſſi/
ma morte redimeret te. Unde in h̄ ma
trimonio aqua tēporalis tribulatōis
debet cōmutari in vinū ſpūalis leticie
Hinc dicit Bern̄. Quicūq̄ guſtu cha
ritatis ſemel inebriatus fuerit ad oīa
hilareſcit. deridetur ⁊ nō aduertit. fati
gatur ⁊ non laſſaſcit. Terciū matri
monium eſt ſpirituale quo chriſt' do
minus deſponſauit ſibi eccl'iaȝ catho
licam. quod q̄dem dicit̄ matrimoniū

Dominica ſecūda poſt epipha.

ad ſilitudinē carnalis matrimonij.qꝛ ſicut deus creauit adā in agro dama/ſceno de terra rubea.⁊ tandē poſuit in padiſuꝫ voluptatꝭ vbi miſit ſoporē in Adā ⁊ tulit vnā de coſtꝭ eiꝰ ⁊ edificauit mulierē:quā dn̄s tandeꝫ ꝯiūxit ſibi in vxorē.de qb⁹ oēs ad vitam carnaleꝫ et mortalē ſunt generati.Sic deꝰ fecit in ſecūdo adā.i.xpo quē de terra bn̄dicta virginis Marie formauit ⁊ poſuit in crucē amaritudīs:vt repatio correſpōdeat lapſui. vbi īmiſit ī eū ſoporē mortis.⁊ apiens lancea latꝰ formauit inde ſctām eccl'iam:cuiꝰ ſpōſus eſt xps ꝗ dicebat Joh.iij. Qui habet ſponſam ſpōſus eſt.⁊ Mat.ix. Nunqd pñt filij nuptiarū ieiunare qꝫdiu ſponſus eſt cum eis.Et qcūqꝫ de iſto ſpōſo ⁊ ex iſta ſpō/ſa natus nō fuerit:nō poterit videre regnū dei.⁊ hoc ꝑ baptiſmū.idō dicebat ſaluator Joh.iij. Niſi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpūſctō nō pōt videre regnū dei Et cū Nicodemꝰ qreret.quō pñt hec fieri:rn̄dit.Qđ natū eſt ex carne caro eſt et qđ natū eſt ex ſpū ſpūs eſt. ſm Lyrā ꝑ natiuitatē carnalē hō generat̄ ad vi/tā carnalē.ſed ꝑ ſpūalē ad vitā ſpūalē. Vn̄ rex celeſtis pr̄ ꝗ fecit nuptias filio ſuo chriſto Math.xxij.miſit nuncios ſuos.ſ.patriarchas:ꝓphetas: ⁊ apl'os ac alios predicatores vocare ad iſtas nuptias:dicens. Oīa parata ſunt. O aīa chriſtiana noli morari.o xpi ſan/guine redempta noli recuſare.trāſi.qa ſm Aug.in his nuptijs iā aqua ſcptu re figuralis mutata eſt in vinū euāge/lice veritatis.vbi qttuor tabernarij q̄/druplex vinum adminiſtrant. Johannes adminiſtrat vinum aurei coloris dum de eius diuinitate expreſſe ſcribit Matheus album vinuꝫ qui de ima/culata hūanitate ſcribit. Lucas vinū rubeū dum de morte eiꝰ vbi ſanguis eius fuit expſſus ſcribit.Marcus vo mixtū vinū dum in carne ⁊ anima eū reſurrexiſſe ſcribit. Ecce o homo quili/bet eoruꝫ dicit tibi illud Prouer.ix.c. Venite comedite panē meum ⁊ bibite vinum quod miſcui vobis. Qđ vinū debet homo bibere ꝑ vere fidei contē/plationē. Quartū mrīmoniū eſt ce/leſte quādo anima ꝑfectiſſima charitate cōiūgit' inſeꝑabiter deo trino ⁊ vno. Et hoc matrimoniū eſt ineffabilit' io/cundū vbi angeli ⁊ ſancti amici ſpon/ſe dicunt illud Apoca.xix.ca. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demꝰ gl'iam ei.ꝗ/niā venerūt nuptie agni.ſcꝫ cū qualibꝫ anima beata. In veteri eñi teſtamēto nondū venerāt he nuptie.qꝛ nondum fruebāt' deo.ſed chriſto moriēte et aſcēdente ac ianuam aperiēte iam fruunt' Apocal'.xix.Beati qui ad cenā nupti/arū agni vocati ſunt. Para igit' te ad has nuptias ne excludaris.qꝛ dicitur Math.xxv. Et que parate erāt intra/uerunt cū eo ad nuptias ⁊ clauſa ē ia/nua. Vnuſquiſqꝫ igit' laboret ne inde excludat' et dicat' ſibi. Amice quō huc intraſti nō habens veſtē nuptialem Z

Secundū ſalutare documentū in/ſinuatur in euangelio domini xpi mi/raculi operatio cū dicit'. Deficiēte autē vino ⁊c. Unde intelligens ſctā mater ꝑfectam etatē filij ſui ad faciēda miracula vt ſe verum dei filiū demōſtraret dixit. Fili vinū non habent. Ubi tria notat euāgeliſta.ſcꝫ

Primo mutuā allocutionē

Secūdo aque in vinū mutatōem

Tercio huiꝰ miraculi publicatōem.

Primo dixi ꝙ euāgeliſta notat mutuam mr̄is ⁊ filij allocutōꝫ.qꝛ cū vinū cepiſſꝫ deficere ⁊ adhuc nōdū ꝯfeciſſꝫ dixit ſpūſctō repleta ſciēs filiū ſuū mira/cula facere. Fili vinū nō habēt.ſolū inſinuat vini defectū nihil petēs.qꝛ amāti ſufficit ſolū neceſſitatē īſinuare. Vn̄

filius reſpōdit mr̄i. Quid mihi et tibi
eſt mulier: nōdū venit hora mea. i. nō
oēs ſenciūt vini defectū. ſine q̄ eos ꝑus
hoc ſentire. Et ſm Aug. facere miracu
la cōpetebat xp̄o ſm diuinā naturam
quā a mr̄e nō habuit. iō ꝑdicto mō re-
ſpōdit. Quid mihi ⁊ tibi eſt mlier. Du
ra q̄dē videt dn̄i dicta reſpōſio. ſed ſm
Aug. inſtructoria eſt. qꝛ in diuis q̄ dei
ſunt matrē recognoſcere nō debemꝰ, et
qn̄ oramꝰ ſi ſtatim nō obtinemꝰ deſpe
rare nō debemꝰ. qꝛ ꝓculdio faciet. Nā
et mater nō deſperat ſed ſtatim ſe exau
ditā intellexit ex his ꝟbis. iō dixit mini
ſtris. Q̄dcūqꝫ vob dixerit facite. Unð
Bern. Quid tibi ⁊ illi dn̄e. nōne q̄ð fi-
lio ⁊ mr̄i. Quid ad illā ptinet q̄r cum
ſis bn̄dictꝰ fructus vētr ſui imacula-
ti. Nōne ipſa eſt q̄ ſaluo pudore conce-
pit ⁊ ſine corruptiōe pepit. Nōne ipſa ē
in cuiꝰ vtero nouē mēſibꝫ moratꝰ es.
cuiꝰ ꝟgineis vberibꝫ lactatꝰ es. cum q̄
xij. annoꝝ factus ð hierl'm deſcendiſti
et ſubditꝰ illi eras. dic. Quid mihi ⁊ ti
bi. multū ꝑ oēm modū. Scðo euā-
geliſta notat aq̄ in vinū mutationē cū
dicit. Erāt ſex ydrie lapidee poſite ſm
purificationē iudeoꝝ. i. ſm ritū lotōis
q̄ crebro manꝰ ⁊ vaſa epulatoria laua
bant; capiētes ſingle metretas binas
vel trinas. Et dixit ieſus miſtris. Im-
plete ydrias aq̄. Aliq̄d eī de aq̄ ibi po-
ſita inde ſumpſerāt ad purificatōez va
ſoꝝ. ⁊ ideo iuſſit ipleri q̄ð erat amotū.
Eūtes aūt miſtri hauſerūt aquam de
puteo q̄ adhuc ibi dr̄ eſſe extra viculū.
Que cū fuiſſent iplete aque cōuerſe ſūt
in vinū. Nō tn̄ dr̄ hic ꝙ aliq̄ ꝟba dixe-
rit ſicut in trāſſubſtātiatiōe panis ⁊ vi
ni. ſed occulta ꝟtute diuinitat fecit.

Tercio euāgeliſta notat huiꝰ mira-
culi publicationē: cū dixit. Et dixit Je-
ſus miniſtris. Haurite nūc ⁊ ferte ar-
chitriclino. In h̄ duo notant. Primū
dn̄i diſcretio. qꝛ ꝑmo miſit magis ho
norabili. Secundū notat humilitas
chriſti: ex eo ꝙ ſedebat lōge ab architri
clino. cuȝ diceret. Ferte illi q̄ſi ab eo re-
moto. ⁊ ille ſederet in primo loco: con-
ſtat ꝙ dn̄s reſidebat in loco hūiliori
Architriclinus eīn eſt ꝑnceps triclinij
Tricliniū aūt eſt vbi ſunt tres ordies
menſaꝝ ſm ordines ⁊ gradus inferio
res ⁊ ſupiores. Ut aūt guſtauit archi-
triclinus (⁊ ꝓbabile eſt ꝙ fuerit aliq̄s
ſacerdos ad bn̄dicendū nuptias ⁊ ad
inſtruendū quō viuant in matrimo-
nio) aquam vinū factū ⁊ neſciebat vn̄
eſſet: vocat ſponſum ad arguendū eū.
et dicit ei. Omnis hō priꝰ bonū vinū
ponit. ⁊ cum inebriati fuerint id q̄ð de
terius eſt. tu aūt ſeruaſti bonum vinū
vſqꝫ adhuc. quaſi di. eum arguendo.
Prius debuiſti bonū vinum ꝓpinare
non vltimo ſicut feciſti. Unde Chryſ.
Generale eſt in omnibus chriſti mira
culis ꝙ ſemꝑ ad aliq̄d melius termi-
nant q̄ꝫ poſſit fieri per naturaȝ. ⁊ ſic il-
lud vinum fuit bonum in ſubſtantia
et rubeū in colore. Iuxta illud q̄ð ca-
nit eccleſia in hymno. Aque rubeſcunt
ydrie. Terciū ſalutare documentū
inſinuat in euangelio diſcipuloꝝ ſu-
orum confirmatio. cum dicitur. Hoc
initium ſignoꝝ fecit Jeſus in conſpe-
ctu diſcipuloꝝ ſuoꝝ. ⁊ crediderunt in
eum diſcipuli eiꝰ. ⁊ manifeſtauit glori
am ſuā. Et ſic patet falſum eſſe dictuȝ
eorum qui dicunt chriſtum in infan-
cia miracula feciſſe. vt dicit in libro de
infantia ſaluatoris. ⁊ in euangelio na
ȝareoꝝ. Fecit aūt hoc in chana galilee
id eſt in villa illius ꝓuincie. in qua vil
la oſtendit locus vbi ſteterunt ydrie et
tricliniū. ⁊ deſcēdit ad ea ꝑ pluras gra
dus ſub terra ſicut eſt in pl'ibꝫ alijs lo
cis ſanctis. q̄ð forte accidit propter fre
quentes deſtructiōes ⁊ ruinas factas.

in illis. Ubi eſt ſciendũ ſm Tho. ꝙ fides ex tribꝫ oꝛit. ſ. ex interna iſpiratõe. ſic fides latronis q̃ dixit latroni alti. Nec tu times deũ. ſcis ꝙ in eadeꝫ dãnatiõe es. ⁊ nos q̃dẽ digna factis recipim⁹: hic aũt inocẽs eſt. Memento mei dñe ⁊c. Scđo ex externa admonitõe. ſic ſamaritana pdicante ieſu credidit Joh. iiij. Tercio ex miracloꝝ opatõe. ſic iſti xpi diſcipuli viſo miraculo crediderũt in eum. ⁊ mlti alij crediderũt in xpm deum. Qui cum pře ⁊ ſpũſctõ viuit ⁊ regnat in ſeculo ſeculoꝝ Amen.

De eadem dominica
Sermo. xv.

Men amen dico tibi niſi q̃s renatus fuerit ex aq̃ ⁊ ſpũſctõ nõ põt introire in regnũ dei. Joh. iij. ca. Uerba ſunt Jeſu bñdicti de baptiſmo loquẽtis Nicodemo pncipi iudeoꝝ: q̃ venerat ad euꝫ nocte di. Rabbi ſcim⁹ qꝛ a deo veniſti mgr̃. nemo eñ põt hec ſig̃ facere q̃ tu facis niſi fuerit de⁹ cum eo. Dixit ei ieſus. Amen amẽ dico tibi ⁊c. vbi xp̃s dñs loq̃bat̃ de baptiſmo q̃ eſt triplex. ſcꝫ

Primus fluminis.
Secundus ſanguis.
Tercius flaminis. A

Prim⁹ q̃dẽ baptiſm⁹ eſt flumĩs q̃ fit ĩ aq̃. de q̃ Joh. iij. dꝛ. Uenit ieſus in terram iudeã ⁊ baptiſabat. ⁊ iſte ſolus dꝛ ꝓprie baptiſm⁹. alij aũt metaphorice. qꝛ vterqꝫ habet purificare aĩam ⁊ iſti⁹ ſupplere viceꝫ qñ iſte haberi nõ poſſit. ꝓpterea dꝛ Eph. iiij. Unus de⁹. vna fides. vnũ baptiſma. Secũdus vo baptiſmus eſt ſanguis. de q̃ Joh. xij. Baptiſmo h̃ habeo baptiſari. ⁊ de ꝯſe. di. iiij. c. Cathecumini⁹ baptiſat⁹. Terci⁹ ẽ baptiſm⁹ flamĩs ſiue ſpũſcti. de quo Act. ij. Uos aũt baptiſabimĩ ſpũſctõ nõ poſt mltos hos dies. ⁊ iſte eſt ꝓpoſitũ ſuſcipiẽdi baptiſmuꝫ fluminis ſi aſſit facultas. iõ iſte nõ ꝯuenit niſi adultis habẽtibꝫ vſum rõnis. ⁊ iſte baptiſmus nõ eq̃polle baptiſmo fluminis. qꝛ p eum nõ remittit̃ tota pena debita pctis. ſic in pmo. ſed pl⁹ ⁊ min⁹ ſm deuotiõeꝫ. nec p ipm imp̃mit̃ caract̃. Inſup puat̃ iſte eccl'iaſtica ſepultura ſic ⁊ cathecumini: licꝫ eccl'ia oret p eis. Unnũc vidẽdũ eſt de pmo baptiſmo de q̃ ſpẽal'r loq̃bat̃ xp̃s di. Amẽ amen dico tibi ⁊c. Ex q̃bꝫ vbis tria inſinuant̃ ſalutis documẽta xpi gr̃a declarãda. ſ.

Prio baptiſmi neceſſitas. ibi. Amẽ amen dico tibi niſi q̃s ⁊c.

Scđo baptiſmi modalitas. ibi. ex aqua ⁊ ſpũſancto.

Tercio baptiſmi vtilitas. ibi. non poteſt introire in regnũ dei ⁊c.

B Primũ itaqꝫ documentũ ex p̃miſſis themat̃s vbis iſinuat̃ declarãdũ baptiſmi neceſſitas. cuꝫ dꝛ. Amen amen dico tibi niſi q̃s renat⁹ fuerit ex aq̃. Tãta nãqꝫ ẽ ſacri baptiſmi neceſſitas ꝙ ſine eo nõ eſt ſalus ſi ſuſcipi põt iuxta illð Marci vl. Qui crediderit et baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. q̃ vo non crediderit cõdemnabit̃. Et ideo ad clariorẽ hui⁹ documẽti intelligẽtiã q̃nqꝫ dubia ſunt declaranda. ſcꝫ

Primũ vtrum omnes teneant̃ ad ſuſceptionẽ baptiſmi.

Secũdũ vtrũ ſine baptiſmo poſſet quis ſaluari.

Terciũ vtꝝ ſit differendũ vl' accelerandũ ſacramentũ baptiſmi.

Quartũ vtꝝ pctõꝛes teneant̃ confiteri ante ſuſceptionẽ baptiſmi.

Quintũ vtrũ pueri infideliũ inuitis parentibꝫ ſint baptiſandi.

Primũ dixi dubiũ declarãdũ vtrũ oẽs teneãt̃ ad baptiſmi ſuſceptõeꝫ. Ad qð rñdet Aug. ð fide ad petꝝ. ꝙ ſic: di.

Firmiſſime tene ⁊ nullaten⁹ dubites
exceptis illis q̄ p xp̄i noīe ſuo ſanguīe
baptizāt nullū hoīez accepturū vitam
eternā q̄ nō hic a mal' fuerit p pniaz fi/
deq3 ꝯuerſus ⁊ p ſacr̄m fidei ⁊ pnie. i.
p baptiſmū libat⁹. Tāte aūt dignita/
tis eſt baptiſm⁹ vt etiā in vtero ſctifica
ti debēt baptizari. vt dic̄ Bona. in. iiij.
di. vj. ⁊ h̄ triplici rōe. Prima rō ē ꝓpter
bonū obediētie. q2 de⁹ p̄cepit vt oēs re
naſcant' aq̄. Scd̄a eſt ꝓpt' hūilitatē q̄a
vnuſqſq3 deb3 ſe reputare pctōrē ⁊ in/
digere xp̄i redēptōe. Tercia rō eſt ꝓpter
vnitatē vt ab alijs xp̄i mēbris hō non
diſcordet. Vn̄ ſctūs Tho. in. iij. pte. q.
lxvj. dicit. ꝙ baptiſmus inſtitut⁹ fuit
an̄ paſſiōem xp̄i. ſ3 neceſſitas vtēdi eo
indicta fuit poſt paſſiōez ⁊ reſurrectōz
tum q2 in paſſiōe xp̄i termīata ſunt fi/
guralia ſacr̄a: q̄b3 ſuccedit baptiſm⁹ ⁊
alia noue legis ſacr̄a. tū etiā q2 p bap/
tiſmū ꝯfigurat' hō paſſiōi ⁊ reſurrecti
oni xp̄i inq̄ntū morit' pctō ⁊ incipit no/
uā iuſticie vitā. ⁊ ideo optuit xp̄m pati
pri⁹ ⁊ reſurgere q̄3 hoīb3 īdiceret' neceſ/
ſitas ꝯfigurādi morti ⁊ reſurrectioni.
Et lic3 apl'i baptizaſſent an̄ xp̄i paſſio
nem Joh. x. tn̄ nō publicabāt vt neceſ/
ſariū ad ſalutē. lex autē nō obligat niſi
pri⁹ ſit ꝓmulgata. Nam xp̄s dn̄s an̄
paſſionē ſolu3 in iudea diſcipulos ad
baptizādū deputauerat dicēs. In viā
gentiū ne abieritis. ſ3 poſt paſſiōz pro
mulgari fecit vbiq3 di. Eūtes i mūdū
vniuerſum p̄dicate euāgeliū oīb3 bap/
tizātes in nomie pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti.
Rich. vo in. iiij. declarat clari⁹ dicens
ꝙ xp̄s baptiſmi ſacr̄m p̄mo inſtituen/
dū inſinuauit. ſcdo inſtituit. tercio iſti/
tutū obſuari p̄cepit. Primū fecit fa/
cto ⁊ vbo qn̄ a iohe baptizat⁹ fuit. i q̄
inſinuauit baptiſmū in aq̄ fiendū. q2
ipe in aq̄ baptizat⁹ fuit. ⁊ in noīe trini/
tatis inq̄ntū tūc apparuit pr̄ in voce. fi
lius in carne. ſpūſſctūs ī colūbe ſpecie.
Verbo etiā inſinuauit baptiſmū qn/
do Joh. iij. Nicodemo dixit. Niſi quiſ
renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpūſctō nō pōt in/
troire ī regnū dei. Scd̄o xp̄s dn̄s ba
ptiſmū iſtituit. qd̄ fecit facto ⁊ verbo.
Facto qn̄ Joh. x. baptizauit p diſcipu
los q̄ de ei⁹ mādato baptizare ceperūt
⁊ vt dicit Aug. Primo ipe diſcipulos
baptizauit baptiſmo ſuo. ſ. aqua ⁊ ſpū
ſancto. Deinde vbo inſtituit qn̄ miſit
diſcipulos ſuos binos ad p̄dicandu3
⁊ baptizandū. Lu. x. Tercio xp̄s inſti
tutū baptiſmū obſeruari p̄cepit. Ma
thei vl'. Eūtes docete oēs gētes bapti
zantes eos in noīe ⁊c̄. Scd̄m q̄3 du
biū declarādū erit vtrū ſine baptiſmo
poſſit quis ſaluari. Ad qd̄ rn̄d3 ſctūs
Tho. dicēs. ꝙ ſacr̄m baptiſmi pōt du
pliciter alicui deeſſe. Uno modo ⁊ re ⁊
voto. ſicut illis q̄ nec baptizant' nec ba
ptizari volūt. et tales ſalutē ꝯſequi nō
poſſunt. Alio mō pōt ſacr̄m baptiſmi
alicui deeſſe re ſ3 nō voto. ſic̄ cū aliquiſ
deſiderat baptizari: ſ3 aliq̄ caſu p̄ueni
tur morte anq̄3 baptiſmū ſuſcipiat. et
tal' ſine actuali baptiſmi ſuſceptiōe ſal
uari pōt. Vn̄ Amb. de valētiniano q̄
cathecumin⁹ mortu⁹ fuerat ait. Quez
r̄generatur⁹ erā amiſi. verūtn̄ ille grā3
quā popoſcit nō amiſit. Et Aug. d̄ cō/
ſe. di. iiij. c. Baptiſmi vicē aliqn̄ iplere
paſſiōez pt3 d̄ latrōe illo cui n̄ baptiza
to dictū ē. Hodie mecū eris ī padiſo. ⁊
ideo doctores diſtinxerūt tria baptiſ/
mata. ſ. flumis ſanguis ⁊ flaminis vt
nullus ſaluari volēs excludat'. Ter
ciū dubiū declarādū erit vtrū ſit diffe/
rendū vl' accelerādū ſacr̄m baptiſmi.
Ad qd̄ rn̄d3 ſan. Tho. ꝙ circa h̄ eſt di/
ſtinguendū de baptizādis. Nā aut ſūt
pueri aut adulti. Si ſūt pueri tūc nō ē
differēdū baptiſma. Prio q2 nō expe/
ctat' in eis maior inſtructio aut pleni/

oꝛ ↄuerſio. Scđo qdem ꝓpť piculum moꝛť ꝗbꝫ aliť ſubueniri nō pōt niſi ꝑ ſacrm baptiſmi. Si ꝟo de adulť loq̄mur ꝗbꝫ ſubueniri pōt ꝑ baptiſmi deſideriū: tūc non ſtatim cū ↄuertunť eſt ſacrm baptiſmi ↄferendū. ſed opoꝛtet differre vſq3 ad aliqđ tps. Pꝛio ꝓpter cautelā: ne ficte ↄuerſis cōferať. Scđo ꝓpter inſtructionē plenā baptiſandoꝝ de fide ꝛ moꝛibꝫ. Tercio ꝓpter reuerentiā debitā ſacri. iđ antiqtus adulti baptiſabanť in duabꝫ pcipuis ſolēnitatibus. paſce. ſ. ꝛ penth. vt habeť de cōſe. diſt. iiij. c. de cathecuminis. pōt tn̄ accelerari ſi videāť idonei. ſic Act. viij. Philippus ſtatim baptiſauit eunuchuꝫ. et Act. xj. Petrus cornelium cum ſuis.

Quartū dubiū declarandū erit vtꝝ pctōꝛes añ baptiſmi ſuſceptionē teneantur ſua pctā ↄfiteri. Ad qđ reſpōdet ſan. Tho. ꝙ duplex eſt cōfeſſio. Una q̄ fit īteriꝰ deo. ꝛ hec reqriť añ baptiſmū. vt. ſ. pctā ſua recogitās doleat. qꝛ dicit Augꝰ. Nō pōt inchoare nouā vitā niſi eū peniteat veterꝭ vite. Alia ꝟo ↄfeſſio ē exterioꝛ q̄ fit ſacerdoti. et talꝭ ↄfeſſio nō reqriť ante baptiſmū. qꝛ baptiſmꝰ eſt ianua omniū ſacroꝝ. et baptiſandus nō indiget remiſſione pctōꝝ ꝑ eccleſie claues cuꝫ ꝑ baptiſmū remittunť oīa pctā. ğ baptiſando ſufficit ↄfeſſio generalis. Unde Amb. ꝛ hr̄ đ ↄſe. diſt. iiij. c. Sine pnīa. Gratia dei ī baptiſmo nō reqrit gemitū neq3 planctū vľ etiā opus aliqđ ſed ſolam fidem ꝛ oīa gratꝭ condonat. Quintū dubiū declaranduꝫ vtꝝ pueri infideliū inuitꝭ parētibꝫ ſint baptiſandi. Ad qđ rn̄det Rich. in. iiij. di. vj. ꝙ filij infideliū aut habēt vſum rōnis aut nō. Si ſic: tūc ꝓpria volūtate inuitꝭ parētibꝫ ſunt baptiſandi. Si ꝟo pueri nōdū habēt vſum rōnis. tūc nō debent inuitꝭ parētibꝫ baptiſari. qꝛ filij tales ſunt marie ſub cura parētū. ꝛ inde detrimētū fidei poſſit oꝛiri ſi dū ad etatē adultā vēirēt fidē blaſphemarēt inducti a gentibꝫ. ğ nō vult deꝰ coacta bona ſed ex libertate facta. ꝛ non ſolum baptiſma ſed et oīa alia opa acceptat inq̄ntū fiūt volūtarie. iuxta illđ ps. Uoluntarie ſacrificabo tibi. Qui igiť habet bonā voluntatē ꝛ hr̄e opus bonum nō poterit ſufficit ei ad ſalutē ſuam. qꝛ diciť Luc. ij. ab angelo. Pax hoībꝫ bone volūtatis. Grego. Nō vacat manus a munere ſi archa coꝛdis plena ſit bona volūtate. ¶ Secūdū ſalutare documētū ex p̄miſſis thematis ꝟbis inſinuať declarandū baptiſmi modalitas cum diciť. ex aq̄ et ſpūſancto: qꝛ baptiſmꝰ debꝫ fieri ex aq̄ naturali. Circa cuiꝰ modalitateꝫ tria ↄſideremus vicꝫ

Primū materie determinatōeꝫ.
Scđm foꝛme obſeruatōem
Terciū cerimonie executōem

Primū inquā circa baptiſmi modalitatē ↄſideremꝰ materie determinatōꝫ. Nā dicūt cōiť doc. ſup. iiij. di. iij. ꝙ materia baptiſmi eſt aqua ſimplex naturalis potēs abluere. Ex ꝗbꝫ pꝫ ꝙ ī nullo alio fieri p̄t baptiſmꝰ niſi ī aq̄. extra de bap. c. nō vt apponeres. Uñ nec in brodio nec ī aq̄ mixta butyro qꝛ đr aq̄ ſimplex. nec aq̄ in linteo vľ lana. ē apta lauare niſi exp̄mať extra. Nā baptizare in greco tantū valet q̄ztū lauare ī latino. Hinc Judith. xij. diciť. ꝙ deſcendebat in valle betulie ꝛ baptizabat ſe. Deinde đr ꝙ aq̄ debꝫ fieri naturalꝭ ꝛ n̄ artificialꝭ. ideo nec in aq̄ roſea nec ī aq̄ ſupnatāte cruoꝛi q̄ đr fleuma pōt fieri īmo nec in vrina vel ceruiſia bn̄ cocta.

Secūdo circa modalitateꝫ baptiſmi conſideremꝰ foꝛme obſeruatōnem. Cuiꝰ qdem foꝛma vt đr de ↄſe. diſ. iiij. c. a q̄dā. eſt hec. Ego te baptizo in noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſcti. Amē. Et hāc foꝛ-

mam nulli licet mutare. Uerũtñ dicit Inno. de ↄſe. diſt. iiij. c. j. ꝙ ſi dimitteretur hoc ꝓno mẽ ego fieret baptiſmus. ſed ſi ly te dimitteret̃ non eſſet. niſi loco eius poneret̃ ꝓpriũ nomen baptiſandi vt ego petrũ baptizo ⁊c. Uñ ſi diceret ſic. ego te linio ĩ noĩe pr̃is ⁊ filij ⁊ ſſ. nõ eſſet baptiſmꝰ. Simil'r ſi diceret. ego te baptiſo in noibꝫ pr̃is ⁊ filij ⁊ ſſ. ſimiliter ſi diceret. ego te baptiſo in noĩe trinitat̃. ſil'r ſi diceret. ego te baptiſo ĩ nomine genitoris et geniti. ſil'r ſi diceret. ego te baptiſo in nomĩe chriſti: nõ eſſet baptiſmꝰ. Licet diſpẽſatũ fuit ap̃lis ĩ primitiua eccl'ia vt h̃r Act. viij. ad honorẽ noĩs xp̃i q̃d exoſũ habebat̃ apud iudeos. Greci ṽo ſic baptiſant di. Baptiſet̃ ſeruus xp̃i in noĩe pr̃is ⁊ fi. ⁊ ſſ. et hoc ideo vt euitet̃ error antiq̃rꝫ q̃ dicebant. Ego ſum pauli. ego cephe. baptiſma miſtr̃ deputãtes. Uerũtñ latinus ſi ſic baptiſaret mortal'r peccaret. et deberet rebaptiſari baptiſatꝰ cũ conditiõe. Uñ ſi p̃fata forma ṽboꝝ. puta Ego te baptiſo in noĩe pr̃is et filij ⁊ ſſ. amẽ corrupte ꝓferat̃ ex mala intentiõe tũc nõ erit baptiſmꝰ. ſi ṽo ex ioco: erit baptiſmꝰ. ſed ꝓferẽs grauit̃ peccaret. Si aũt ex impotẽtia: nõ erit pctm̃. maxime ſi ſit in fine dictionũ. ſecꝰ ſi in p̃ncipio vel medio. Uñ de ↄſe. di. iiij. c. retulerũt. Zacharias papa Bonifacio epo ita ſcribit. Retulerũt nuncij ꝙ fuerit in eadẽ ꝓuincia ſacerdos q̃ latinã linguam penitꝰ ignorabat. ⁊ dũ baptiſaret neſciens loq̃ latine infringẽs linguã diceret: baptiſo te in noĩe patria et filia ⁊ ſpũſſanctia. ⁊ p hoc tua reuerenda ſctitas cõſiderauit eos rebaptiſari Sed ſanctiſſime frater ſi ille q̃ baptiſauit non errorẽ inducẽs aut hereſim. ⁊ ſequit̃. nõ poſſumꝰ ↄſentire vt denuo baptiſet̃ Tercio deniqꝫ circa modalitatem baptiſmi conſideremus cerimonie executionẽ. multe ſiq̃dem ſũt cerimonie circa baptiſmũ ab eccleſia ordinate. Unde dicit ſctũs Bonauen. in iiij. diſt. vj. ꝙ iſte eſt ordo ad ſolẽnitatẽ baptiſmi ptinens ſm̃ cõmunẽ eccleſie conſuetudinẽ. Primo exufflat̃. ⁊ h̃ fit vt virtꝰ diaboli exterior expellat̃: ⁊ interior expellẽda ſignificet̃. Scd̃o ſignũ cruc̃ fit in pectore ⁊ in fronte vt demõ cognoſcat vas illud fore alienũ. Tercio ſal in ore ponit̃ vt per ſal typicum ſapiẽtie ſale conditus fetore careat iniquitatis. vt fetor fomitis in eo reſtringatur. Quarto fit linitio auriũ ⁊ narium cum ſputo vt aperiant̃ ei nares ad accipiendum odorem noticie dei. ⁊ aperiantur aures ad audiendum mãdata dei. Quinto ſacerdos debet puerum tenere per latera et verſa facie ad aquam in ſignum humilitatis ⁊ reuerentie. Et debet aliq̃s leuare de ſacro fonte. ⁊ debet eſſe vnꝰ. vt dicitur de cõſecra. diſt. iiij. c. Non plures. Uerunta men ſi plures fuerint: compaternitatem contrahunt omnes. Et qui ſic leuat debet eſſe ſecularis: non monachꝰ non infidelis. vt pater de conſecratione diſtin. iiij. Nõ licet. Et ſi de facto in neceſſitate infidelis leuaret: non cõtraheret compaternitatẽ. ſicut fidelis q̃liſcunqꝫ peccator crimĩnoſus. de qbꝫ de ↄſe. diſt. iiij. Uos ante oĩa tã viros q̃ mulieres qui filios in baptiſmo ſuſcepiſtis moneo vt vos cognoſcatis fideiuſſores apud deum extitiſſe pro illis q̃s viſi eſtis de ſacro fonte ſuſcipe. ido eos ſemꝑ admonete vt caſtitatem cuſtodiant: iuſticiã diligant: charitatem teneant. Dicit tñ̃ ſanctus Thomas ꝙ patres ſpũales moderno tempore nõ ita ſtricte obligantur. quia hij qui baptiſant̃ parentes habẽt chriſtianos de qbus p̃ſumendũ eſt ꝙ inſtruãt filios Si tñ̃ ꝓriuꝫ ſẽtirẽt tenent̃ filijs ſpũalibꝫ

curā ſalutꝭ impēdere. Sexto baptiſan
dus inungit̃ int̃ ſcapulas ad deſignā
dū ꝙ ſuſcepit ſuaue xp̄i iugū. Math.
xj. Jugū em̄ meū ſuaue eſt ⁊ on⁹ meū
leue. Sup ꝗ Hylari⁹. Quid iugo xp̄i
ſuaui⁹. qd̄ ꝭ onere leuius .ſ. a culpa ab
ſtinere. bonū velle. malū nolle. omnes
amare. nullū odiſſe nec odire. et̃na cō
ſeq. p̄ſentib⁹ nō capi. nolle inferre alti
qd̄ ſibi p̄peti ſit moleſtū. Septīo inun
git̃ in vertice vbi eſt cella itelligentie ad
deſignandū ꝙ debet paſſionē xp̄i hr̄e ī
memoria. iuxta illd̄ Heb. xij. Recogi
tate eū q̄ talē ſuſtinuit a pctōribus ad
uerſus ſemetip̄m ꝯdictionē vt nō fati
gemini anīs veſtrꝭ deficiētes. Octauo
inungit̃ in pectore vbi ē ſedes ſapīe ad
deſignādū ꝙ p̄fecta ſapīa eſt cogitatio
crucifixi. vt dicit ap̄l'us .j. Chor. ij. Nō
em̄ iudicaui me aliqd̄ ſcire int̃ vos ni
ſi ieſum ⁊ hūc crucifixum. ⁊ .j. Chor. j.
Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄m crucifixū iude
is qdem ſcādalū gentib⁹ aūt ſtulticiā.
ipſis aūt vocatꝭ iudeis atq; grecꝭ xp̄m
dei v̄tutē ⁊ dei ſapīa;. Nono baptiſa
tus veſtit̃ veſtimēto cādido. de q̄ Ra
ban⁹ ait. Poſt baptiſmū tradit̃ xp̄ia
no veſtꝭ cādida q̄ ſignificat innocētiā ⁊
puritatē xp̄ianā. quā poſt ablutas ve
teres maculas ſtudio ſctē ꝯuerſatiōis
īmaculatā ſeruare debet ad rep̄ſentan
dā añ tribunal xp̄i. Decimo baptiſato
tradit̃ cere⁹ in manib⁹ ad deſigndū ꝙ
lucere debet oīb⁹ p̄ bonū exēplu;. iuxta
illud Lu. xij. Sint lūbi veſtri p̄cincti ⁊
lucerne ardētes in manib⁹ veſtris. vbi
Gre. Lucernas qppe ī manib⁹ tenem⁹
cū p̄ris nr̄is lucꝭ exēpla mōſtram⁹. O
igit̃ aīa xp̄iana recordare rogo te p̄ no
mē dn̄i queadmodū in baptiſmo tibi
gr̄a dei ꝯceſſa eſt vt de cetero xp̄m ſeq
rꝭ. recordare īſup qd̄ p̄miſerꝭ tūc vt di
abolo ⁊ pōpis ei⁹ abrenūciares. Noli
o infelix aīa tātoꝝ dei bn̄ficioꝝ obliui
ſci ⁊ ſathanā ſeq. ꝗ̄ npoti⁹ curre in odo
rē xp̄i. in cui⁹ es noīe ſcīficata. vt ſis de
cetero gens ſctā. pp̄l's elect⁹. enarrans
dei magnalia. nō certe decet tantā tuā
dignitatē pctīs fedare in iniuriā tui re
demptoris. ¶ Terciū documētū
ex p̄poſitꝭ thematꝭ v̄bis notem⁹ decla
randū baptiſmi vtilitatē. cū dr̄. nō po
teſt introire ī regnū dei ſ; p̄ baptiſmū
oportebit ītrare. Vñ q̄tuor p̄ncipales
vtilitates baptiſmi notare poſſum⁹ .ſ.

Prima caracteris impſſio.
Scd̄a culpe deletio.
Tercia pene remiſſio.
Quarta gratie collatio.

Prima inquā baptiſmi vtilitas ē ca
racterꝭ impſſio q̄ imp̄mit̃ in oīa bapti
ſati in ſignū fidelitatꝭ. ⁊ eſt ſignū indeli
bile diſponēs ad gr̄a;. Scd̄a baptiſ
mi vtilitas ē culpe deletio. per ip̄m em̄
oīs culpa delet̃ ta; origīalis q̄; actual'
venial' vel mortalis. Si eī q̄s occidiſ
ſet p̄rem matrē ⁊ ſctōs dei oīa delet. et
ſi a puericia vſq; ad ſenium pctā pctīs
addidiſſet oīa delet. Hinc ſan. Bona
uen. dic in. iiij. ꝙ oīs culpa delet̃ in ba
ptiſmo ⁊ reſtituit̃ hō in p̄ſtinā innocen
tiā q̄ntū ad aīam. Si aūt q̄rat̃ rō hui⁹
dicit ꝙ eſt diuina liberalitas q̄ tanta;
huic ſacro ꝯtulit efficaciā. et licet p̄nci
pali⁹ ſit remediū inſtitutū ꝯ originale
pctm̄: tn̄ ſi reperit alia pctā oīa ſil' delet

Tercia vtilitas ē pene remiſſio. vñ
Aug⁹. in li. de baptiſmo puuloꝝ. et hr̄
de ꝯſe. diſt. iiij. c. fili⁹ dei. Quicquid ab
homine dictū factū ⁊ cogitatū eſt totū
abolet̃. q̄a xp̄s dn̄s p̄ p̄iſſimā ſuā paſ
ſionē ſufficiēter exoluit penā peccatꝭ de
bitā. ſic pctm̄ nō remanet impunitum
Qd̄ clari⁹ declarat ſctūs Bonauē. di
cens. Quedā ſunt pene et̃nales. q̄dam
v̄o pene tp̄ales. A prima abſoluit ba
ptiſm⁹ total'r. De penis aūt tp̄alibus
adhuc eſt diſtinguendū. q2 q̄dā ꝯbunt̃

vt fames ſitis zc. q comitant naturā et hec nō tollunt. qdam vo imponunt vt ieiunia: orōnes: elemoſyne. ſicut in pe/nitētia. z hec totalit tollunt i baptiſmo

Quarta baptiſmi vtilitas ē grē col/latio. vn̄ apl's ad Thitū. iij. ait. Sal/uos nos fecit p lauacrū regenerationis z renouatōis ſpūſſancti quē effudit in nos abunde. vbi glo. Lauacrū regenerationis eſt ſacrm̄ baptiſmi in quo dat grā ſſ. z copia vtutū oib rite baptiſa/tis p qb imēſas reddam grarū actiones xpo ſaluatori nro. q ſua pia mor/te nos viuificauit z contulit gratiā ſuam Amen.

Dn̄ica tercia poſt epiphaniā dn̄i

Sermo. xvj.

Amen dico

a vobis non inueni tantā fidē in iſrl'. Math. viij. c. z in euāgelio. Uerba ſunt redēptoris aiaꝝ nraꝝ quē ſctūs euangeliſta in pſenti euāgelio quinqȝ feciſſe ſubtiliter deſcribit. vicȝ

Primo q de mōte deſcēdit.
Scdo q leproſum mūdauit.
Tercio ſeruū Cēturionis curauit.
Quarto cēturionē cōmēdauit.
Quito obſtīatos iudeos rprobauit

Primū inquā xps dn̄s fecit q de mōte deſcēdit vbi diſciplos ad intellectū euāgelice veritatꝭ docuerat. z ſignificat incarnationē ei. vn̄ Chryſ. Jō dn̄s de altitudine celi qſi de mōte excelſo deſcēdit vt leprā pctōꝝ nroꝝ curaret. q niſi filius dei p nobis incarnat fuiſſꝫ et paſſus: hūanū gen ſaluatū nō fuiſſet Hūc pfecto deſcēſum filij dei petebat Dauid di. Dn̄e inclia celos tuos. i. virtutē ſupnā z deſcēde incarnat. Jn ſe/cūdo actu xps leproſū mūdauit. lepra em̄ pctm̄ ſignificat pp ḡtuor pprieta/tes. Pmo ab hoim ꝯſortio excludit. ſic pctm̄ mortale nūc a merito militātis eccl'ie. z tūc ſepabit a dī z ſctōꝝ ꝯſortio Math. xiij. Exibūt angeli et ſepabunt malos de medio iuſtorū. Scdo ſic le/pra calore z ſiti ipedit: ſic auaricia z luxuria inſatiabilē reddit hoiem. Hinc Eſa. v. Multitudo eoꝝ ſiti aruit. Ter/cio ſic lepra vilē facit. ſic pctm̄ corā do. vn̄ ps. Corrupti ſunt et abomiabiles facti ſunt. Quarto ſic lepra ē morbus paulatim creſcēs. ſic pctm̄ pus corrū/pit p malas cogitatōes cor. deinde os oclos z alia extiora. Eccl. xj. A ſcītilla vna augēt ignis. Sicut igit leproſus iſte p tria fuit mūdat. ſic pctōr dȝ facere. Pmo em̄ ad xpm venit. Scdo ipm rogauit. Tercio ptātē ei ꝯfeſſus ē di. Dn̄e ſi vis potes me mūdare. Primo igit pctōr accedat ad xpm p fidē. roget p deuotā orationē. ꝯfiteat p firmū boni ppoſitū. tūc xps extēdet manū z tanget grām dādo. Tercio xps ſuū Cē/turionis ſanauit q īfirmabat capharnaū. z ſignificat aiā i delicijs manētē q capharnaū ager pinguedis īterptatur. in delicijs em̄ aia palitica efficit et ipotēs ad agēdū z ſuſtinēdū. q grā dī nō iuenit in terra ſuauit viuētiū. Jn ſanatōe em̄ hui ſerui Cēturio pmo ſe hūiliauit di. Dn̄e nō ſū dign vt itres ſub tectū meū. Scdo fidē ſeruauit cre/dens q ibi pciperet z ille ſeru i domo ſanaret. Tercio ſapienter rn̄dit di. Nā z ego hō ſū ſub ptāte ꝯſtitutus hn̄s ſub me milites. z dico huic vade z vadit. z alio veni z venit. q. d. Si ego ſeru hec poſſū facere. tu q ſub nulli es ptāte qꝫ/to mag. Quarto xps dn̄s fidē cētu/rionis cōmēdauit. q dr i euangelio q cū hec audiſſꝫ a cēturione ieſus admirat ē z ſeqntib ſe dixit. Amē dico vob nō īueni tantā fidē in iſrl'. Sꝫ nūqd n̄ fuit tāta fides in virgie Maria aut in apl'is. fuit pfecto et maior. ſed dn̄s nō

ĩuenit in ꝑncipibꝫ iſrael (vt dic̄ Lyra)
tantã fidē. Quinto ſaluatoꝛ obſtina/
tos iudeos reprobauit d. Dico vob̄ ꝙ
multi ab oriēte ꝛ occidēte.i.gētiles veni/
ent ꝛ recūbēt cū Abraã Jſaac ꝛ Jacob
ĩ reg̃ celoꝝ. Filij aūt regni in qbꝫ de⁹ re
gnabat mō diabolus: eijcient̄ in tene/
bras exterioꝛes: ibi erit fletus ꝛ ſtridoꝛ
dentiū. Et dixit ieſus cēturioni. Uade
et ſic̄ credidiſti fiat tibi. ꝛ ſanat⁹ eſt pu/
er ex illa hoꝛa. ſ. ĩ fide aliena. ſ. dñi. Cui
dixit dñs. Amē dico vob̄ nō inueni tā/
tā fidē in iſrl̄. Uñ in p̄ſenti ſermone de
fidei firmitate eſt ſciēduꝫ ꝙ int̄ alia ſūt
tria fidē catholicā ꝯfirmantia. ſ.

Primo miraculoꝝ excellentia.
Scđo martyꝝ patientia.
Tercio teſtiū concoꝛdantia.

Primū ſiqdē q̄d fidē catholicam
confirmat eſt miraculoꝝ ſublimitas.
ſpecialiter eñ fidei catholice firmitas
ſtat ſup vet⁹ ꝛ nouū teſtamētū q̄ ſūt ve
riſſima: q̄ etiā innuūt miracula diuīa
ꝟtute facta. Et ideo iſta illabata fides
ope eſſet iplēda ñ temerarie diſcutiēda
vt dic̄ Maxim⁹ ĩ ſmone de martyri/
bus. Magni p̄iculi res eſt ſi p⁹ ꝓpha/
rū oracl'a: poſt apl'oꝝ teſtimonia: poſt
martyꝝ vulnera veterē fidē q̄ſi nouel/
lā diſcutere p̄ſumas: ꝛ poſt tā manife/
ſtos duces in erroꝛe p̄maneas. Uñ ſex
miracl'a diuīa ꝟtute facta ad p̄ns ꝓ/
pter fidei deuotionē excitādā adduca/
mus ꝛ q̄dē talia ꝙ īpoſſibile eſt ꝙ ali/
qua virt⁹ creata ea opari poſſet. ſ.

Primū eſt apl'oꝝ ꝯfoꝛtatio.
Scđm eſt toti⁹ mūdi ſubiugatio.
Terciū eſt moꝛtuoꝝ reſuſcitatio.
Quartū eſt ꝓmiſſiōis adimpletio.
Quintū eſt iudeoꝝ ꝯfuſio.
Sextū eſt vere fidei choꝛuſcatio.

Primū dixi miraculū eſt apl'oꝝ ꝯfoꝛ
tatio. Nā in die pēthecoſtes adueniēte
ſpūſctō ſubito infirmi ſolidati ſūt. ido
cti ſapīa pleni oīm linguas intelligen
tes. Ante eñ aduentū ſpūſcti fuerunt
tā infirmi ꝛ fragiles ꝙ etiā p̄nceps eo/
rū Petr⁹ dñm ieſum vite fontē ad vo
cē vni⁹ ancille ter negauerat: q̄ tñ robu
ſtioꝛ ꝛ feruentioꝛ in fide videbatur. ſed
poſtmoduꝫ nec terroꝛe nec toꝛmēt̄ ab/
negauit. Uñ btūs Grego. Ad vni⁹ an
cille vocē Petr⁹ dñi moꝛi timuit vitaꝫ
negauit. ſed poſtmodū nō ſolū non ti
muerūt vocē vni⁹ ancille. ſed neqꝫ fero
ces īpatoꝛes. neqꝫ crudeliſſima toꝛmē
ta. neqꝫ carceres. aut moꝛtē. q̄n potius
oīa toꝛmēta ꝓpt̄ amoꝛē xp̄i ꝯuerteban
tur in gaudiuꝫ. vt Act̄. v. dr̄. Jbāt apl'i
gaudētes a ꝯſpectu concilij. qm̄ digni
habiti ſunt ꝓ nōie ieſu ꝯtumeliā pati.
Et cū cōminarent̄ eis ne ſacrā fidē xp̄i
p̄dicarēt: ipſi Act̄. iiij. dicebāt. Nō poſ/
ſumus inquit q̄ vidim⁹ ꝛ audiuim⁹
nō loq̄. Loq̄bant̄ igit̄ ꝯſtanter coram
oībꝫ diuerſis linguis cum maxīa ſapi
entia declarātes dicta ꝓphetaꝝ. Hinc
Act̄. j. Loq̄bant̄ varijs linguis apl'i
ꝓut ſpūſctūs dabat eloq̄ illis. q̄bus
nullus ꝯtradicere poterat. O de⁹ me⁹
vnde hec: q̄ arte: qua ꝟtute facta ſunt.
certe tua virtute o chriſte: q̄ ꝓmiſeras
Lu. xxj. Ego dabo vobis os ꝛ ſapien/
tiam cui non poterūt reſiſtere ꝛ cōtra/
dicere omnes aduerſarij veſtri. q̄ꝺ ve/
re impleſti in diſcipul'. Scđm mira
culū eſt totius mūdi ſubiugatio. ma/
gnū namqꝫ miraculū fuit ꝙ de⁹ ꝑ ſim/
plices ꝛ paucos hoīes totū mūdū q̄ſi
idolis deditū ꝛ delectatiōibꝫ mūdi ine
briatos ſubiugauit. nō datis muneri
bus. nō exq̄ſita ſapīa. non tp̄ali po
tentia. Unde Bern̄. Licet magna ꝛ di
uina fuerint miracula que dñs geſſit
in terr̄. hec tamē ſup oīa alia eminent
ꝙ in paucis ꝛ ſimplicibus hominibꝫ
totū mundum ꝛ eius omnem altitu/
dinem ſubiugauit. Unde ſi quis hec

tria ↄſiderat intelligere pōt diuinum
miraculū.ſ. Primo q̄ p̄dicauerit. Secūdo
q̄d p̄dicauerūt. Tercio qb⁹ p̄dicauerit.
De hijs trib⁹ dicit Aug.li.j.de ciui.dei.c.
v. Si q̄dē qđ credim⁹ dicat īcredibile
eſſe nō min⁹ incredibile eſt hoīes igno
biles īfirmos pauciſſimos impitoſq̄ʒ
rē tā incredibilē tā efficaciter mūdo ⁊ i
illo doctis pſuadere potuiſſe vt mūd⁹
illud crederet ſicut crediđiſſe videtur.
Primo inq̄ʒ voluit oīpotens de⁹ totum
mundū cōuertere p paucos ⁊ ſimpli-
ces hoīes vt diuina virtus oſtendat.
⁊ ex hoc ipſe glorificet. Nam ſi ↄuertiſſʒ
p mundanā potentiā: aut diuitias: vl'
ſapientiā. ſeu nobilitatē: deus nō glo-
rificaretur ſic. ſed dicerēt homies. apo
ſtoli cōuerterūt mundū p ſuā ſapiētiā
potentiā ⁊c. Sed modo q̄r ſciunt eos
piſcatores fuiſſe dicūt. De⁹ fecit p eos
Unde.j. ad Chor.j. dicit apl's. Nō ml'
ti ſapiētes ſcđm carnē: non multi poten
tes. nō multi nobiles: ſed ſtulta mūdi
elegit deus vt confundat ſapiētes. ⁊ in
firma mūdi elegit deus vt confundat
fortia. ⁊ ignobilia ⁊ cōtemptibilia ele-
git ⁊c. Nā ſaluator interrogauit beatū
Philippū apoſtolū Johā. vj. vnde e-
merent panes ad reficienduʒ q̄nq̄ʒ mi
lia hominū. nimis ſimpliciter reſpon
dit beatus Andreas dicens. Eſt puer
hic vnus qui habet quinq̄ʒ panes or-
deaceos ⁊ duos piſces: ſed hec q̄d ſūt
inter tantos. Quādo vero erat in pre-
dicatione poſt emiſſionē ſpūſſancti lo
quebatur cum tanta ſapiētia ⁊ eloq̄n-
tia q̄ nō homo ſed angelus videbat.
quia pmiſerat dn̄s Math.x. Nō vos
eſtis qui loquimini ſed ſpūs patr̄ ve-
ſtri qui loquit in vobis. Hinc.j. Cho.
j. dicit apl's. q̄ mundus p ſuam ſapiē-
tiam deum nō cognouit. ſʒ p ſtulticiā
predicationis placuit ſaluos facere cre
dentes. Secūdo quid p̄dicauerūt: cer
te nō carnaliter delectari: nō epulari ⁊
luxuriari: ſicut Machometh: ſʒ mun
dū cōtēnere. paupertatem ⁊ humilitatē
eligere. iniurias relaxare. ieiunare. vigi
lare: et ppriam voluntatē frangere que
ſunt difficilia nature corrupte. Unde
Auguſt.li.xxij.de ciui.dei. Quid incre-
dibilius q̄ʒ ad legē contrariā carni ⁊ ſā
guini doctores pauci ⁊ rudes ⁊ pau-
peres poſſent potētes ⁊ ſapiētes ↄuer-
tere. qđ patet de multis fidei inimicis
poſtea fideliſſimis. vt Paulo. Diony
ſio philoſopho. Cypriano mago. Au-
guſtino heretico. Tercio quib⁹ predi-
cauerūt ſi cōſiderem⁹ intelligem⁹ diui
num miraculū. Totus eni mūd⁹ cuʒ
ſua potētia ⁊ ſapiētia credebat idolis
ſeruiens demonijs in tanta deuotōne
vt chariſſimos filios ⁊ filias īmola-
rent eis. Inſup tota vita eoꝝ verſabat
in immūdicia luxurie. tota dilectio in
diuitijs ⁊ ebrietate ⁊ gula. ⁊ nihil peni-
tus eiſdē ſapiebat niſi terrena quia ce-
leſtia erant eis incognita. venerūt diſ-
calciati et paupes. venerunt debiles et
ignorātes: ſubiugauerūt diuīa v̄tute
potentiā humanā. ſapientiā ei⁹ cōfun-
debant. diuitias eoꝝ deſpicabiles oſtē
debant. luxuriā gulam ⁊ cetera carnis
delectamēta ad deteſtatōeʒ ↄuertebāt.
⁊ corda feruida ad chriſtū ab idol' at-
trahebant. delicatiſſimos in caſtitate
abſtinentia ⁊ ieiunijs ſtare cogebāt. et
ſic ad appetenda celeſtia dirigebāt car
naliterq̄ʒ ſape phibebāt. Un̄ ipletū fu-
it illud Eſa.xxix. Perdam ſapiam ſa-
pientū ⁊ prudentiā prudentū reproba
bo. Terciū miraculū ad ↄfirmāduʒ
fidē catholicā ē mortuoꝝ reſuſcitatio.
multi nāq̄ʒ mortui reſuſcitati ſunt a
xp̄o ⁊ m'ta miracl'a facta. ⁊ certe pl'a a
ſuis fidelib⁹ ī v̄tute noīs ei⁹. null⁹ q̄ppe
ſani capit̄ dubitat q̄ vitā mortuo hoī
null⁹ reddere pōt niſi de⁹. Nā egrediēte

aīa a corpe deſinet hō eē.iō corpꝰ palle/
ſcit.deīde putreſcit ⁊ vmeſcit:fetebit et
deficiet.certe ſi q̇s ſibi vitā nō pōt dare
nec datā ꝯſuare.q2 oib3 ꝯſtitutū eſt ſel̕
mori Heb.ix.mlt̕o minꝰ alteri pōt da
re.O q̄t mortui ī hac ſacra fide ſunt re
ſuſcitati.O q̄t ceci illūīnati.O q̄t lepro
ſi mūdati. O q̄t ſurdi:muti: et palitici
curati in noīe ieſu bn̄dicti:certe inūera
biles.q̄ nunq̄3 ſunt facta extra fidē ca/
tholicā.ſed fecit vtꝰ dei ad teſtificādu3
ꝙ ī iſta ſacra fide ſit ſalus et vita.certū
eſt eīm nō poſſe deū falſa teſtificari nec
poſſe inūerabiles hoīes ſuis ꝑſuaſiōi/
bus mittere ī errorē ⁊ pꝰ in dānationē.
Vn̄ Augꝰ.li.j.de tri.c.ij.dic̄. Dn̄e ſi er/
ror ī nr̄a fide eſt:a te decepti ſumꝰ. Nā
tot ⁊ tāt̄ ſignis ꝯfirmata eſt ꝙ niſi ꝑ te
fieri nō potuiſſent.O igit̄ xp̄e deꝰ veīſti
in maria hūilitate ⁊ pauꝑtate ⁊ docu/
iſti hāc fidē in q̄ ſumus.⁊ eā ꝯfirmaſti
tātis ſignis diuīs vt totū mūdū in ad
mirationē ꝯuertiſti.q̄re hec feciſti q̄ es
ip̄a veritas.Certe ad ꝓſtādū fidei ve
ritatē.de q̄ etiā deꝰ pr̄ teſtimonium ꝑhi
buit di.Mat.xvij.c.Hic ē filiꝰ meꝰ di/
lectꝰ.Jō Joh.v.dicebas. Opa q̄ dedit
mihi pr̄ vt ꝑficiā ea.ip̄a opera q̄ ego fa
cio teſtimoniū ꝑhibēt de me.Et eiuſdē
xiiij.Si opa non feciſſem ī eis q̄ nemo
aliꝰ facit pctm̄ nō hn̄t.Sed dicat q̇s
Que fuerūt illa miracl̕a.audiat talis
Dico ꝙ ſunt inūera:ex qb3 pauca refe/
ramꝰ.Nā ieſus Lazaro q̄driduano ⁊
ſepulto dixit.veni:⁊ viuꝰ rediit Joh.xj
ca.⁊c.Taceamꝰ de dn̄o.ſ3 veniamꝰ ad
ſuos Act̄.iij.c.Petrꝰ cuidā claudo ex
vtero mr̄is ſue dixit.Jn noīe ieſu naza
reni ſurge ⁊ ambula.Et ꝯfeſtim cōſo/
lidate ſūt baſes eiꝰ ⁊ exiliēs ſtetit et am
bulauit.Sed et Athenis cū Dyoniſiꝰ
diſputaret cū Paulo:forte trāſibat ce
cus ꝑ viā corā eis.⁊ ait Dyoniſiꝰ pau/
lo.Si dixer̄ huic ceco.Jn noīe dei tui
vide ⁊ viderit ſtatim credam.ſ3 ne vta
ris magicis vbis.q2 forte noſti vba q̄
habēt hāc efficaciā ego ꝑſcribā tibi for
mā vboꝝ di.Jn noīe ieſu xp̄i natī d v/
gine crucifixi ⁊ mortui ꝓ ſalute hoīm
q̄ reſurrexit tercia die ⁊ aſcēdit ī celū vi
de.Rn̄dit Paulꝰ.Vt oīs ſuſpitio tol
lat̄ vba ip̄a tu ip̄e ꝓferas.Quib3 ille di
ctis cecꝰ viſū recepit.⁊ ille viſo miracu
lo mox credidit.Jdeo dr̄ Act̄.iiij.Nō ē
aliud nomē ſub celo datū hoīb3 ī quo
opteat ſaluos fieri. Quartū fide3 ca
tholicā ꝯfirmās ē ꝓmiſſiōis adipletio
Promiſerat eq̄dem deꝰ dei filiꝰ Joh.
xiiij.Qui inq̄t credit ī me opa que ego
facio ⁊ ip̄e faciet ⁊ maiora hoꝝ faciet.
Maiꝰ eīm miraculū fuit ꝙ ad vmbrā
Petri infirmi ſanabāt̄ Actuū.v.q̄3 ad
tactū veſtimēti xp̄i mlr̄ier a fluxu ſan/
guinis ſanata fuerat.Jtē xp̄s dominꝰ
tres mortuos legit̄ ſuſcitaſſe.Andreaſ
vo apl̕s q̄dragita.vt p3 ī legēda.Sal
uator q̄driduanū ſuſcitauit.De beato
Petro dicit Jnno.ꝙ miſit diſcipulu3
ſuū Marcialē cū collega ī germaniā.
⁊ mortuo Marciali collega eiꝰ venit
ad Petꝝ ſociū nūciās fuiſſe mortuu3
Cui Petrꝰ ait.Accipe baculū meū et
reuertere ad ſepulchꝝ ⁊ tāgēs cū bacu
lo dices.Petrꝰ mādauit vt reſurgens
camꝰ ad ꝑdicādū.⁊ ī hiis elapſis.xl.di
ebus ſic factū ē vt a mortuis reſurgēs
viuꝰ ꝑdicar3 viuificū euāgeliū.⁊ ſic ma
ius miraculū fuit.xl.dieꝝ mortuū ſu/
ſcitaſſe q̄3 q̄driduanū.Sil̕r ꝓmiſerat
petro Mat.xvj.di. Tu es petrꝰ ⁊ ſup
hāc petrā edificabo eccl̕ia3 meā ⁊ porte
inferi.i.hereſes nō ꝑualebūt aduerſus
eam.Et vt cernimꝰ ita factū eſt q2 ī eo
q̄ ꝓmiſerat erat potētia ⁊ vitas ⁊ viua
citas.Nā iō hoīes nō iplēt ꝓmiſſa:q̄a
nō habent ptātē aut nō tenēt vitatem
aut anteq̄3 impleant moriūt̄.Sicut ſi
vnꝰ ruſticꝰ diceret filiis.vos facia3 re/

ges non poſſet adimplere. q2 nõ habe/ret ꝓtãtem implẽdi. Siľr ꝓdixit ꝙ oc/cideret̃ ꝛ ſepeliret̃ ac tercia die reſurge/ret. ꝛ ita factũ eſt. O xp̄e deꝰ. o fidei ca/tholice fundamẽtũ: lapis angularis. ecce vniuerſi intelligere poſſent ꝙ non ſit alia fides in q̃ ſaluarent̃ hoĩes. ꝛ tñ negligũt ꝑm formã fidei viuere: etiam ſanguine tuo ꝑcioſo loti. ſed ꝑm carnẽ ſicut gentiles q̃ non cognoſcũt te deũ verum viuunt. Quintũ miraculũ eſt iudeoꝝ confuſio. Confudit ꝑfecto eos deus. q2 quãtum in eis fuit eiꝰ filium chriſtum ꝯfuderũt negãdo: blaſſemando ꝛ mortẽ ꝓcurãdo. etiam diſci/pulis ſuis. Prius eñ erat gens incli/ta ſuper oẽs hominũ nationes. qñ vo peccauerũt idolatrãdo ꝛ ꝓphetas occi/dẽdo tradidit eos dñs in captiuitatẽ que captiuitas eoꝝ aliqñ durauit ſe/ptuaginta annis. aliqñ minus. ꝓpter mortẽ vo innocentꝭ chriſti diſpſi ſunt plus q̃ mille q̃dringẽtis annis. ꝛ nulla eſt alia cauſa niſi ꝙ maiꝰ pctm̃ fecerunt q̃ idolatria vel occiſio ꝓphetarũ eſſet. Hinc Baruch. iiij. O iſrael ſi ĩ via dei ambulaſſes vtiq̃ habitaſſes ĩ pa/ce ſup terrã. Sed certe nũc vt dixi ſan/guis xp̄i exq̃ret̃ ab eis. ꝛ adhuc rema/nent obcecati. Sextũ ꝛ vltimũ mira/culũ fidẽ ꝯfirmans eſt vere fidei choru/ſcatio. Choruſcat nãq̃ multꝭ miracu/lis in diuerſis orbis ꝑtibꝫ. ſicut tp̄ibꝫ noſtris plus q̃ xl. mortui ſunt reſuſcitati meritis beati Bernardini. ꝛ mul/ti bt̃i Ladiſlai regis hũgarie meritis. Rutilat etiã innũerꝭ miraculꝭ frat̃ Johannes de Capiſtrano. ex qbꝫ ego ali/qua fidedigna notaui ad futurã fide/lium deuotionẽ. Secundũ nanq̃ quod fidem catholicam confirmat eſt martyꝝ patientia. Nam ob veritatẽ fidei catholice ſancti martyres multa paſſi ſunt. q2 deꝑdati ſubſtantijs temporalibꝫ: incarcerati: fame afflicti: fla/gellati: confuſi: ꝛ oĩm tormẽtoꝝ gene/ra exꝑti patienter ſuſceperunt. quia in veritate fuerunt. et vera fides q̃ credebant maiora eiſdem contulit. q2 ineſtimabilem gl'iam ſperauerũt et moribꝫ et verbis ꝓdicauerũt. vñ Hierony. ad Pachomiũ ꝛ Occeanũ. An putamus fratres ꝙ iocandi ꝓdicent ſancti: ridẽ/do loquant̃ apl'i: chriſtꝰ infantiliter cõmineť. ſed ioci non ſunt vbi ſupplicia intercedunt. Si iocãdo paſſi ſunt: cre/dant̃ ꝛ iocando locuti. Eſaias ſerra ſecat̃. Daniel leonibꝫ deputat̃. Paulus truncat̃ gladio. Petrꝰ in cruce dñi exẽ/plo ſuſpendit̃. ꝛ hoc totũ vt nos a pec/catis ſua doctrina retraherent. Hec il/le. Ue ve ve omnibꝫ q̃ veram fidem catholicam nõ credunt. ꝛ ve etiam illis q̃ in fide catholica cõtra ipſaẽ viuũt. Ec/ce dicimꝰ ꝙ deꝰ multũ miſericors eſt. Ecce clamamꝰ ꝙ gl'ia inexplicabil' eſt que bonos expectat. Ecce lachrymabiliter deterremꝰ ꝙ prauos infinita ĩfer/ni expectat pena. ꝛ vix inuenit̃ q̃ ſuã vi/tam fidei cõformet. q2 increduli ſtulti et tardi corde ad credẽdũ ꝓphetꝭ et ſcri/pture ſacre. imo dei filio ſolũ viſibilia ꝛ carnalia q2 carnales ſunt credũt. De quibꝫ Grego. iiij. dyalogoꝝ ponit exẽ/plum naturale. Si inq̃t mľier ꝑgnãs poneret̃ in carcerẽ obſcuriſſimũ ſub terra ibiq̃ pareret filiũ ſuum et nutri/ret vſq̃ ad adultã etatẽ. ꝛ tũc diceret fi/lio ſuo. Fili mi ſupra nos eſt aliꝰ mundus. terra cum multa varietate florũ folioꝝ: fructuũ: lapidum ꝑcioſoꝝ: ibi ſunt multi hoĩes: aĩalia diuerſa: aues aque: piſces: ſup hos planete lucentes et ſtelle micãtes: ſol ꝛ luna illuminan/tes totũ mundũ ꝛc. certe filiꝰ q̃ non vidit niſi tenẽbras quaſi ſtultã eſtimaret matrẽ de luce mẽtiri. licet aliq̃liter cre/deret: tñ ad plurimum dubitaret. Ita

ſancta mater eccl'ia dicit nob nutritis
in carcere corpis et tenebris pctõꝝ. O
fili chariſſime ſupra nos eſt ali⁹ mun/
dus vbi rex glie de⁹ regnat cũ oĩbꝫ an/
gelis ⁊ ſctis q̄ hic ſunt paſſi ꝓpt ipm in
b̄titudine infinita glia maxia ⁊c. Cer/
te nos q̄ ea ꝯtēplatiōe nō vidim⁹ ꝑtim
credimus ⁊c. ¶ Terciũ qđ fidem
catholicā ꝯfirmat eſt teſtiũ ꝯcordātia.
Quatuor nãqꝫ ſunt veridica teſtimo/
nia fidē firmiter confirmantia. ſcꝫ

Primo teſtimoniũ creaturaꝝ
Scđo teſtimoniũ diuinũ
Tercio teſtimoniũ angelicũ.
Quarto teſtimoniũ humanũ.

Primũ ſiqdē teſtimoniũ eſt creatura
rũ. Om̄es em̄ creature in celo: in terra
ſub terra ⁊ in mari dāt teſtimoniũ ve/
ritati noſtre fidei. Vñ Grego. in omel'.
epipha. Oia inqt elemēta auctorē ſuũ
veniſſe teſtata ſunt. Vt em̄ de his q̄ſi
quodā vſu hũano loq̄mur: deũ hunc
celi eſſe cognouerũt. q꞉ ꝓtin⁹ ſtellā mi/
ſerunt. mare cognouit q꞉ ſub plantis
eius ſe palpabile p̄buit. terra ꝯgnouit
q꞉ tremuit. ſol ꝯgnouit q꞉ lucis ſue ra
dios abſcondit. ſaxa ⁊ pietes cognoue
runt q꞉ tpe ſue mortis ſciſſe ſunt. infer
nus cognouit q꞉ hos q̄s tenebat mor
tuos reddidit. Judei em̄ fuerunt ſicut
ſignũ in via demōſtrās ſignatũ alijs.
ipſi vo imobiles et ceci ꝑſtiterũt. Et h̄
qñ Herodes ad req̄ſitiōeꝫ triũ regum
interrogauit eos vbi chriſtus naſcere/
tur. At illi r̄ñderũt. In bethleem iude.
Sicqꝫ alijs demōſtrato vite fonte ipi
mortui ſunt ſiccitate. ⁊ vſqꝫ nũc ſitiunt
et famē patient' vt canes ⁊ murmurā
do circũbũt ciuitatem noſtre fidei. ſed
tandem cōuertent' ad veſpam. i. in fine
mundi huius. Scđo veritatē fidei
catholice p̄bemus teſtimonio diuino
Tria nanqꝫ ſunt teſtimonia diuia ni
mis credibilia veritatē fidei ꝓbantia.
vicꝫ pater filius ⁊ ſpũſſctũs. iuxta illḋ
j. Joh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniũ dāt
in celo: pater: verbũ: ⁊ ſpũſſctũs. Pa/
ter teſtificatus eſt qñ dixit Math. xvij
Hic eſt filius me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi cō/
placui ipm audite. Spũſſctũs teſtifi/
catus eſt dũ baptiſato xp̄o in ſpecie co
lumbe deſcendit ⁊ manſit ſup eũ. ac in
die pēthecoſtes in ſpecie linguaꝝ igni/
taꝝ deſcendit ſup aplos cũ oim̄ graꝝ
plenitudine. Fili⁹ teſtificat⁹ eſt ſe eſſe ve
rũ deũ dei filiũ miraculis innumeris
et vbis. vt patet in tota euangelij ſerie.

Terciũ teſtimoniũ eſt angelicũ con
firmās fidem. qđ nō pōt eſſe teſt' falſi/
tat'. vñ in annũciatiōe filij dei incarnā
di fuit angelus Gabriel Lu. j. Simi/
liter in natiuitate eiuſdē ſecũdo ait an/
gelus. Ecce annũcio vob gaudiũ ma/
gnũ qđ erit oi pplo q꞉ nat⁹ eſt nob ſal/
uator. ⁊ facta eſt cum angelo multitu
do celeſtis exercitus. Itē in dñi reſurre
ctione Mar. vlt'. Itē in aſcenſiōe Act'.
j. ⁊ Mar. xvj. Quartũ teſtimoniũ
fidē ſacrā ꝯfirmans eſt teſtimoniũ ho
minũ ⁊ q̄dē taliũ q̄ nullis modis po/
tuerũt decipi. Pro q̄ eſt ſciēdum ꝙ ſex
modis pōt q̄s decipi ad falſum teſti/
moniũ reddendũ. Primo ꝑ ignoran/
tiam dicendo falſum ꝓ vero. Scđo ꝑ
prauā ꝯſciam nō curādo falſum teſti/
ficari. Tercio amore ſui vl' ſuoꝝ ne in
rebus fama vel corpe detrimentũ pa/
tiant'. Quarto odio vt de inimico ſuo
vl' ſuoꝝ ſe vindicet. Quinto timore. ſi/
cut ſerui dñis. ⁊ vxores ſuis vir' falſũ
ferunt teſtimoniũ. Sexto munere vt
q̄ recipit aliquod tpale. puta pecuniaꝫ
tunicam equũ ⁊c. ꝑ falſo teſtimonio
ferendo. Sed modo videam⁹ de teſti/
bus ſacre fidei ſi tales fuerũt. certe non
fuerũt ignorātes ſed ſapientes in oi ſa
piētia ⁊ doctrina ⁊ lingua. imo ſcruta
tores cordiũ ſicut Petr⁹ Act'. v. Ana/

nie z Saphire. Nec fuerũt iniq̃ ſed taꝫ ſancti ꝙ eoꝝ meritꝭ infirmos curabãt z mortuos ſuſcitabant. Nõ ꝑfecto fuerũt amore vicioſo infecti. qꝛ nullũ ſupra deũ diligebãt dicẽtes. Obedire oportet magis deo q̃ʒ hominibꝫ. Non ſũt etiã decepti timore qꝛ neminẽ p̃ter deuꝫ timebant. Neqꝫ auaricia ſunt ſubuerſi qꝛ terrena totaliť ꝯtẽpſerant dicentes Math. xix. Ecce nos reliq̃mus oĩa. et Paulꝰ Philꝰ. iij. Oĩa inq̃t arbitratus ſũ vt ſtercora vt xp̃m lucrifaciã. Sicqꝫ patꝫ ꝙ ſancti ap̃li fidei fundatores fuerunt ꝯtẽptores terrenaꝝ z penaꝝ ſapientiores oĩbꝫ. quia omnes docuerũt nullum ꝓrſus timentes: ſed veritateꝫ fidei morte ꝯprobãtes. Stultũ em̃ eſſet cũ ꝑditõe dei corpis aĩe mũdi z reꝝ aliqua teſtificari falſa. z ideo iſti ſũt veri fidei teſtes. Jõ Actuũ. j. dicebat petrꝰ Nos teſtes ſumꝰ oĩm que fecit chriſtꝰ in regione iudeoꝝ z hieruſalẽ. quẽ occiderũt ſuſpendẽtes ĩ ligno. Hũc deꝰ ſuſcitauit z dedit manifeſtũ fieri nõ omni populo ſed teſtibꝫ p̃ordiatis a deo nobis q̃ mãducauimꝰ z bibimꝰ cum eo. Accedat ĩ teſtioniũ z ille iohẽs baptiſta q̃ fuit tã ſctiſſime vite ꝙ a iudeis reputabať ꝑ xp̃o. q̃ miraclo̾ſe natꝰ z miſſus in teſtioniũ nr̃e fidei Joh. j. z dicat ſuũ officiũ. Nã iudeis ip̃m interrogãtibꝫ dicebat. Nõ ſum chriſtꝰ neqꝫ Helyas neqꝫ ꝓpheta. ſꝫ q̃d eẽt dixit. Ego vox clamantis ĩ deſerto. Et iteꝝ. Poſt me venit vir q̃ ante me factus eſt cuiꝰ nõ ſuꝫ dignus ꝛc̃. Et iteꝝ. Ecce agnꝰ dei ꝛc̃. Joh. j. Uidi z teſtioniũ ꝑhibui qꝛ h̃ ẽ filiꝰ dei. Uñ Joh. v. xp̃s dicebat iudeis Uos miſiſtis ad iohãnẽ z ip̃e ꝑhibuit teſtimoniũ veritati. Quõ em̃ fuit deceptus btũs Thomas q̃ vidit eũ z vulnera manibꝫ palpauit poſt reſurrectionẽ. Quõ fuit deceptus Paulꝰ q̃ ſup modũ ꝑſeq̃bať eccliam. Gal. j. volens extiguere hãc ſacrã fidẽ xp̃i quã poſtea magno feruore vbiqꝫ cũ mag̃ tribulatõe p̄dicauit, ꝑ q̃ z mortuꝰ ẽ. Uñ etiam Joſephꝰ hebreꝰ doctor maximꝰ. Hiſdẽ tp̄ibꝫ ieſus ſapiẽs vir ſi tñ eũ viruꝫ noĩare fas ẽ. erat em̃ opeꝝ mirabiliuꝫ effector z doctor eoꝝ q̃ libenť que vera ſunt audiũt. z mlťos ex gentibꝫ ſibi adiũxit. xp̃s hic erat. hũc accuſatõe p̄mo rũ nr̃e gentis viroꝝ cũ Pilatꝰ ĩ cruce agendũ decreuiſſet nõ deſeruerũt eum hĳ q̃ ab ĩitio dilexerãt eũ. Apparuit ei eis iteꝝ viuꝰ ẜm q̃d diuiťꝰ ĩſpirati ꝓphete vľ hec vel alia de eo miracľa futura eſſe p̄dixerãt. hec ille. Et be. Augꝰ. xviij. li. de ciui. dei. deſcribit dictũ Sybille delphice dicẽtꝭ ſic. Jn vltima etate hũiliabiť deꝰ. z hũiliabiť ꝓles diuia iungeť hũanitati deitas. z puellari officio educabiť deꝰ z hõ. Signa p̄cedẽt apud iudeos. mulier vetuſtiſſima ſcꝫ Elizabeth pueruꝫ ꝯcipiet. ſtella orbis mirabiliter ducatũ p̄ſtabit. ſ. magꝭ ad ortũ ſcꝫ xp̃i. Hic habens pedes. i. anos xxxiij. eliget ſibi de piſcatoribꝫ electꝭ numerum duodenariũ. vnũqꝫ diaboluꝫ ſcꝫ Judam: nõ in gladio bello ve. eneadẽ vrbẽ. i. romã regeſqꝫ ſubĳciet. ſed ĩ hamo piſcatoris deiectõe et pauperie ſupabit diuitias: z ſupbiam conculcabit. Hinc q̃ttuor aĩalia. i. euangeliſte ſurgẽt in teſtimoniũ ſectãtes iuſticiã legẽqꝫ irrep̄hẽſibilẽ. huic ꝯdiceť a beſtia id ẽ antixp̄o. z ſurget ſtella mira. i. paulꝰ q̃ttuor aĩaliũ habẽs imaginẽ. Erit aũt beſtia horribiľ. i. machometꝰ ab oriẽte veniẽs cuiꝰ rugitꝰ vſqꝫ ad gẽtes punicas audieť. Hec ibi. Jn hyſtorĳs etiã romanoꝝ legiť ꝙ tp̄e Cõſtãtini imꝑatoris z Helene m̃ris eiꝰ ĩ ciuitate cõſtãtinopolitana ĩuẽtũ fuit ſepulchruꝫ q̃ddã ĩ q̃ iacebat hõ laminã aureã h̃ñs ĩ pectore. ĩ q̃ ſculptũ erat. Jh̃s xp̃s filiꝰ dĩ naſceť ex ṽgie maria credo ĩ eũ. O ſol

ſub Cõſtãtini et Helene tpib⁹ iterũ me videbis. Ecce luce clarius patet q̄ hec eſt fides ſaluifica: quã rõ dictat: miracula infinita pbãt: ſcti pdicant: martyres morte ↄfirmant: ſcti teſtificant̄: demones clamãt: infideles laudãt: quã etiã fili⁹ dei in Centurione cõmẽdat dicens. Amen dico vob non inueni tantã fidẽ in iſrael. quã ꝛ nobis donet ꝛc.

De eadem dominica Sermo. xvij.

Amen dico vobis nõ inueni tantã fidẽ in iſrael Math. xviij. ca. ꝛ in euãgelio. In q̄ sctũs euãgeliſta tria p ordinem inſinuat. ſ.

Primo leproſi mundationẽ.

Scdo Centurionis cõmẽdationẽ.

Tercio ſerui eiuſdem ſanationẽ.

Primo nãq̄ꝫ sctũs Matheus euãgeliſta in h̄ euãgelio inſinuat leproſi mũdationẽ dicens. Cũ deſcẽdiſſet ieſus de mõte vbi legẽ euãgelicã diſcipul' declarauerat. q̄ q̄dẽ doctrĩa q̄ꝛ excellebat facultatẽ hũani intellect⁹: iõ debuit ↄfirmari p opa ſoli⁹ diuie virtut' oſteſiua. cũ eñi de⁹ nõ poſſit eſſe teſt' falſitat': ſeq̄t̄ q̄ infallibilẽ veritatẽ ↄtinet tal' doctrina q̄ miraculis diuĩs cõfirmat̄. Ideo ſubdit̄ in euãgelio. Secute ſũt eũ turbe multe. Alij ex curioſitate vt viderẽt miracl'a ꝛ audirẽt noua. Alij ꝑp̄ ſanctitatẽ ſue doctrine. Alij vt inſidiarent̄ ſic phariſei. Alij vt curarent̄. iõ ſequit̄. Et ecce leproſus veniẽs adorauit eũ dicens. Dñe ſi vis potes me mũdare. Ubi notat̄ leproſi vera ꝛ deuota fides q̄ ↄfitet̄ ei⁹ potẽtiã. iõ meruit curatiõeꝫ. Cui ꝑtin⁹ dixit ſaluator: extẽdens manũ et tãgẽs eũ. Uolo: mũdare. Et ↄfeſtĩ mũdata ẽ lepra. ꝛ ait illi ieſus. Uide nemĩ dixer'. ſꝫ vade oñde te ſacerdoti et offer mun⁹ q̄d p̄cepit moyſes. Uñ licet in lege erat ꝓhibitũ ne q̄s tãgeret leproſũ vel mortuũ: q̄ꝛ ĩmũd⁹ fiebat. nõ tñ ille qui poterat curare lepram vl' ſuſcitare mortuũ. ſic Helyas ꝛ Helyſe⁹ nõ fecerũt ↄtra legẽ tãgẽdo mortuũ ad reſuſcitãdũ vt habet̄. iij. Reg. xvij. ꝛ. iiij. Regũ. xlj. Scdo ĩ h̄ euãgelio euãgeliſta ĩſinuat cẽturiõis ↄmẽdatõeꝫ dicẽs. Cũ aũt ĩtroiſſet capharnaũ acceſſit ad eũ Centurio p internũciũ rogãs eũ ꝛ dicẽs Dñe puer. i. ſeru⁹ me⁹ iacet ĩ domo paralitic⁹ ꝛ male torq̄t̄. et ait illi ieſus. Ego veniã ꝛ curabo eũ. ꝛ dũ iret obuiã miſit ei ſeruũ dicens. Dñe nõ ſum dign⁹ vt intres ſub tectũ meũ. ſ. q̄ꝛ erã erat gentil' forte habebat idola ĩ domo. ſeq̄t̄. ſꝫ tm̄ dic v̄bo ꝛ ſanabit̄ puer me⁹. Nã ꝛ ego hõ ſum ſub p̄tãte ↄſtitut⁹ habens ſub me milites. ꝛ dico huic vade ꝛ vadit. ꝛ alio veni ꝛ venit. ꝛ ſeruo meo fac h̄ et facit. q. d. Ergo tu q̄ nõ es ſub alicui⁹ p̄tãte potes p̄cipe ĩfirmitati et ſanabit̄. Audiẽs ieſus hec mirat⁹ ẽ. Sꝫ quõ in xp̄o fuit admiratio q̄ ↄſurgit ĩ hoĩe ex alicui⁹ ĩcogniti ꝛ ĩſoliti inſpectiõe. xp̄s autẽ ab inſtãti ↄceptõis plen⁹ fuit ſciẽtia. nec aliquid de nouo ↄgnuit. Ad h̄ dicũt aliq̄ q̄ ibi in xp̄o nõ fuerit admiratio ſꝫ rẽ ſꝫ ſm̄ apparẽtiã tm̄. q̄ꝛ ad modũ admirãtis ſe habuit. nec ibi fuit falſitas q̄ꝛ deſignauit fidẽ cẽturiõis et infidelitatẽ iudeoꝝ. Sꝫ veri⁹ d̄r q̄ in xp̄o fuit v̄e admiratio ad oſtendendũ veritatem hũane nature ĩ eo. Nã in xp̄o fuit duplex ſciẽtia. Una diuĩa q̄ ẽ eterna. ꝛ ſm̄ hãc ĩ eo nõ poteſt eſſe admiratio. Alia hũana et hec ẽ duplex. Una viſionis reꝝ in v̄bo. ꝛ ſic ſil'r nõ põt eſſe ĩ eo admiratio. q̄ꝛ aĩa xp̄i ab inſtãti ↄceptionis ĩ v̄bo cognuit oĩa. Alia exprimẽtal' ꝛ ſic põt eſſe admiratio. ſic d̄r Heb. v. Didicit ex hijs q̄ paſſus ẽ obediẽtiã. iõ ſeq̄ntib⁹ ſe dicebat. Amẽ dico vob non inueni tãtã fidẽ in iſrl'. Dico aũt vobis

 multi ab oriente et occidẽte veniẽt: et recũbẽt etc. Tercio euãgelista insinuat serui Cẽturionis sanatõnem di. Uade sicut credidiſti fiat tibi. et sanatus eſt puer ex illa hora. Un̄ ex h euãgelio d fide catholica tria notemus documẽta dei gr̄a in h s̄mõe declaranda. ſcȝ

Primum de fidei sublimitate. ibi. Non inueni etc.

Secũdũ de fidei varietate. ibi. multi ab oriente et occidente etc.

Terciũ de fidei vtilitate. ibi. fiat tibi ſicut credidiſti etc.

S Primũ documentũ declarandum ex hoc euãgelio dixi erit d fidei sublimitate ſeu magnitudie cũ dicitur iesus dixerit Cẽturiõi. Nõ inuẽi tãtã fidẽ in isrl'. Sed valde mirabile videt dñs iesus nõ inuenit maiorẽ fidem in virgine maria et in apl'is fide huius Centuriõis gẽtilis. Ad qd dic Chrys. sup Math. maiorẽ fidem in cẽturione inuenit q a nullo doctus fuit. Unde subdit ibidẽ. Credidit Andreas sed Johãne dicente. Ecce agnus dei. Credidit Petrus sed euãgelizante sibi andrea Credidit Philippus sed legẽdo ſcp̄turas. Nathanael etiã p̄us ſignũ diuitatis accepit. Jayrus israel princeps pro filia ſua petẽs nõ dixit. verbo dic. ſȝ veni velociter. Nicodemus de fidei sacramento audiẽs ait. Quõ poſſunt hec fieri. Maria et martha dicũt. Dñe ſi fuiſſes hic nõ eſſet mortuus frater meus. tanq̄ dubitãtes vbiq possit adeſſe xpi potẽtia. hec ille. Dicit tñ Lyra ſup illo verbo Luc. xvij. Domine adauge nobis fidem fides auget dupliciter. Uno modo extẽsiue ſicut quãdo plura cognoſcibilia cognoſcunt et credũt explicite ſicut fideles lrati cognoſcũt et credunt explicite que ſimplices credũt implicite. ſicut credẽdo de talib i quodam generali qd tenet eccl'ia. Alio mõ fides augetur intẽsiue quãdo vicȝ credibilia clarius cognoſcunt et firmius et feruentius tenent. Unde fides creſcit quatuor modis. ſcȝ

Primo cognitione
Secũdo firmitate
Tercio deuotione
Quarto actione

Primo nãq fides creſcit cognitõe et pficiẽs in cognitõe diuinorum dicit creſcere vel p̄ficere in fide. Et ſicut dic Tho. j. ij. q. ciij. ar. iiij. fides ex pte obiecti d quo ẽ fides. i. dei non variat nec auget nec minuit. Sed fides ex pte ſubiecti i quo eſt tam ex pte credentiũ q̄ȝ ex parte creditorum variat auget et diminuitur ratõe tp̄is. q̄uis aũt ſit eadẽ fides quã habemus de xp̄o et quam habuerũt antiq pres: tñ p̄ceſſert xp̄ȝ et nos ſeqmur. eadẽ fides diuerſis verbis a nobis et ab eis ſignatur. Nam ab eis dicebat. Ecce virgo ꝯcipiet et pariet filiũ q ſunt verba futuri tp̄is. Nos idẽ dicimus per vba p̄teriti tp̄is dicẽtes. Quia vgo cõcepit et pepit filiũ. Un̄ mortalit peccaret modo q chriſtũ naſciturũ crederet ſicut ſine peccato imo meritorie antiq patres crediderũt. Et ſic fides licȝ fuerit eadem d myſterio incarnatõis xp̄i: tñ diuerſimode credebat ſm diuerſitatẽ tp̄m et pſoarum. Dic Hugo d ſctõ vic. ſic dic. Fides mediatoris differẽt fuit añ legẽ: ſub lege et tp̄e gr̄e. Nã añ legem creator credebat et ab eo ſalus et redemptio expectabat. p q vo et quõ eadẽ ſalus ꝯplẽda et pficiẽda eſſȝ exceptis paucis qb hoc ſcire ſingularit in mũere datũ erat a ceteris fidelib n̄ cogſcebat. Sub lege aũt pſona mediatoris mittẽda p̄dicabatur. ãt ipa pſona mittẽda foret hõ vl' angelus vl' deus nõdũ mãifeſtabatur: ſoli h cogñuerũt qui p ſpm̄ ſctm̄ illumiati erãt. Sub gr̄a aũt mãifeſte p̄dicat et credit modus redẽptõis et qua

litas pſone mediatoris. Hunc q̄ppe p̱
dei grãz cognouerat iſte Centurio. de q̄
dictũ eſt a xp̄o Amē dico vob: nō inue
ni tantā fidē in iſrael. In p̄ria ṽo fides
nō erit ſed euacuabit̃ vt dic̃ apl̃s. Cu-
ius duplex eſt rō. Pria q2 fides eſt nō
apparentiũ. ſed in p̄ria adueniēte gl̃ia
nihil erit nō apparēs eoꝝ q̄ꝝ nũc eſt fi
des. Scđa rō eſt. q2 modus fidei imp̱
fectionē ⁊ obſcuritatez importat. q2 in
ſpeculo ⁊ enigmate ꝯſiſtit. ſed adueni-
ente gl̃ia nec ſpeculuz nec enigma erit.
ſed deus tũc clare videbit̃. Scđo fi
des đr magna firmitate vt qñ q̇s ṽtu
te fidei ꝯtemnit trāſitoria bona ⁊ eligit
aduerſa credēs ꝙ ꝑ illis tribulatiōibꝫ
remũerabit̃. Talē fidē habuit Moy-
ſes. de q̊ Heb. xj. Fide moyſes grādis
fact⁹ negauit ſe eſſe filiũ filie pharaōis
magis eligēs affligi cũ pp̱lo dei q̄ꝫ tē-
poralis pcti hr̄e iocunditatē. Ubi dic̃
Aug⁹. Marie fidei eſt ſpernere iocun-
ditatē. Talem fidē non habuit Petr⁹
dñi in mari vētus ꝯtrari⁹ eſſet ei ⁊ inci
peret mergi timuit et exclamauit. Cui
dixit dñs Math. xiiij. Modice fidei
q̄re dubitaſti. vbi Chryſ. ait Ut demō
ſtraret dñs q̄m nō venti imiſſio ſ3 illi⁹
modica credulitas piculũ opabatur.
Et de talibꝫ dñs iteꝝ Lu. viij. dic̃. Ad
tempus credũt ⁊ in tp̄e tentatiōis rece
dũt. ⁊ hij radices nō habēt. vbi Beda
ait. Multi audiētes diſputatōe3 ꝯtra
auariciā vl̃ luxuriā vl̃ alia vicia: dicũt
cōtēptores ſeculi ⁊ caſtos hoīes et ṽtu
oſos eſſe btōs. S3 vbi ſpēs ꝯcupiſcibi
les eoꝝ obtutibꝫ ⁊ aſpectibꝫ p̄ſentātur
mox ab eis recedit quicq̇d recte cogita
uerũt. Et tales ſunt ſimiles ſaul q̇ int̃
ꝓphetas erat ꝓpheta et iter ſtultos erat
ſtultus. Oīs deniq3 ſupflua ſollicitu-
do ex defectu fidei fit q̄ſi de⁹ nollet ſuis
ꝓuidere ſicut ſuis inimic̃. ideo ſalua-
tor Math. vj. dic̃. Quid ſolliciti eſtis
modice fidei. Tercio fides dicit̃ ma
gna đuotōe. q̄lis fuit mlier̃ chananee.
Mat. xv. Cui dixit xp̄s. O mlier mag̃
eſt fides tua fiat tibi ſicut vis. Cui⁹ q̇-
dem fidei deuotio pat3 ex h̄ ꝙ eandem
p̄mo nō exaudiuit. Scđo ex h̄ ꝙ eā ca-
ni aſſil'auit di. Non ē bonũ ſumere pa
nē filioꝝ ⁊ mittere canibꝫ. Tercio ex h̄
ꝙ illa ſe mag̃ hũiliauit cũ ſe catulo aſ
ſimilauit dicēs. Veꝝ ē dñe. nā ⁊ catelli
edũt đ mic̃ q̄ cadũt de mēſa dñoꝝ ſuo
rũ. Et tal' deuota fides ē deo mltũ ac-
cepta. vñ Hugo de ſctō victore. Quo-
rũdā fides affectu ē mag̃: cogitatōe p̱-
ua alioꝝ ecōuerſo. Alij ṽo cognitōe et
affectu fidē habēt magnā. Alij ṽo cogi
tatōe ⁊ affectōe p̱uā. Affectu magnũ ī
fide magis eſt laudabile eſſe q̄ꝫ ꝯgniti-
one mag̃. Et iō h̄ dñs manifeſte oñdit
Math. xiiij. vbi ꝯp̱auit fidē g̃no ſyna-
pis qđ q̄ꝫtitate p̱uũ ē ſ3 ṽtute magnũ.
Quarto fides ē mag̃ actiōe qñ ex fide
future remuneratōis feruēter agit. q̇a
btūs Greg. dicit. Quātũ credis tātum
ſperas. q̄ntũ ſperas tātũ diligis: q̄ntũ
credis ſperas ⁊ dilig̃ tātũ opar̃. ḡ qui
magnā h3 fidē magna opat̃. Hic He
bre. xj. Scti p̱ fidē vicerũt regna opati
ſunt iuſticiā. adepti ſunt repromiſſiōeſ
caſtra ṽterũt exteroꝝ ⁊c̃. Vñ frat̃ Egi
di⁹ cuidā iudici dixit. Credis ꝙ dona
dei ſunt magna. Qui rñdit ꝙ ſic. Cui
ipe ait. Oñdā tibi ꝙ nō credis. Quātũ
valēt res tue. Rñdit ille. Forſitā mille
libras. Cui frater Egidi⁹. Nũc ꝓbo ꝙ
ſolo ṽbo credis. Si ei dares illas cen
tũ libras ꝓ cētũ milibꝫ maximũ lucꝝ
reputares. ⁊ tñ eas ñ das ꝓ reḡ celoꝝ
q̊ a te celeſtia reſpectu t̃renoꝝ ꝓ nihilo
reputāt̃. Cui iudex. Credis tu ꝙ quili-
bet tātũ opat̃ q̄ntũ credit. Rñdit ei ille
Si bñ crederes bñ opareris ſic̃ ſancti
faciũt. O igit̃ ſi crederēt hoīes tā imēſā
celi leticiam certe feruentius bona age

rent. O ſi crederēt firmiter eternas in⸗ferni penas certe ſe a pctis oībus mo dis cauerēt. O ſi crederēt ſe de mal' oi⸗bus rationē reddituros certe ſe ad ra⸗tiocinādū diſponerēt. Sꝫ qꝛ hec veriſ ſima modice credūt: iō incōſiderate ſe picul' exponūt. Scdm documentū declarādū erit de fidei varietate. ꝛ h in ſinuat' cū dꝛ. Multi ab oriēte ꝛ occidē te veniēt ꝛ recūbent cū abraam yſaac ꝛ iacob ī regno celoꝝ. Filij aūt regni eij⸗cient' in tenebras exteriores. ibi erit fle⸗tus ꝛ ſtridor dentiū. Ex qbꝫ manifeſte declarauit xp̄s dn̄s ꝙ ſtat' diuerſitas ī futuro cauſat' ex fidei varietate. H Unde triplex eſt fides. ſcꝫ

Primo aliqꝝ eſt viua.
Secūdo aliqꝝ eſt mortua.
Tercia aliqꝝ eſt ceca.

Primo qdē aliqrū fides eſt viua. illa aūt ꝓprie dicunt' viuere q̄ ex ſe motū et opationē habēt. Sic ſpūalr̄ illa fides dꝛ viua q̄ p dilectionē ꝛ opatiōem me ret' ꝛ tēdit in deū. Hinc apl's ad Gal'. v. Fides eſt q̄ p dilectiōem opat'. Et h. Aug'. li. de charitate. Opus fidei ipſa dilectio. ſine dilectione fides inanis eſt cum dilectiōe vera fides eſt chriſtiani. ſine dilectōe vo fides eſt demonis. Nā demones credunt ꝛ cōtremiſcunt. Eſt igit' fides viua ſic ignis calefactiuus. mortua vo ſicut carbo cui inſidēt mu ſce nec vrunt'. vn̄ Aug'. in ſermone. Fi des appellata eſt ab eo ꝙ ſic due ſylla⸗be ſonāt. Cū em̄ dꝛ fides p̄ma ſyllaba eſt a facto. ſcd̄a a dicto. Interrogo aūt te vtrūꝫ credis. dicis: credo. fac qd̄ dicſ et fides eſt. Et Grego. in omel'. ſup illo vbo Qui crediderit ꝛ baptiſat' fuerit ſaluus erit: dicit. Fortaſſe aūt vnuſqſ⸗qꝫ apd̄ ſeipm̄ dicit. Ego iā credidi. ego ſum baptiſat': ſalu' ero. vex̄ dicit ſi fi⸗dē opibꝫ teneat. O q̄ꝫ multoꝝ fides eſt mortua q̄ putāt hr̄e viuā ex q̄ oēs arti⸗culos fidei ꝯfitent' ꝛ habent opa de ge⸗nere bonoꝝ. nō tn̄ cum charitate ſꝫ cū pctō mortali. q̄ cum ſua fide et bonis ſuis opibꝫ eternal'r dānabunt'. iuxta il lud. ij. Choꝝ. xiij. Si habeā fidē ita vt montes transferā: charitatē aūt nō ha beam nihil ſum. Scd̄o aliqꝝ fides eſt mortua. Sicut em̄ illa ꝓprie dicun tur viuere q̄ ex ſe mouent' et opant': ita per oppoſitū illa dicunt' mortua q̄ ca⸗rent ſenſu motu vel opatione. vt dicit ſanctus Tho. ſup. iiij. diſt. xiiij. ar. iij. q. ij. Sic a ſimili illa fides dꝛ eſſe mor⸗tua q̄ nec ſenſu viget dilectiōis nec mo tū vel actum habet meritorie opatōis Unde fides viua differt a mortua in quatuor. ſcꝫ

Primo in viuacitate.
Scd̄o in luminoſitate.
Tercio in mercede.
Quarto in felicitate.

Primo inqꝫ fides viua differt a mor⸗tua ī viuacitate. Sicut em̄ viuū eſt ca lidū. mortuū vo frigidatū ꝛ rigidum: ita fides viua calefacit cor hoīs ad bo na. mortua vo īfrigidat. Scd̄o fides viua differt a mortua in lumioſitate. ſicut lumē qd̄ eſt in vmbra eſt tenebris admixtū infrigidatū ac mortuū ita fi des mortua. nā q̄ntūcunqꝫ ſit doct': fi de mortua nō videt debito mō ſupra glīam beatoꝝ. nec infra penam dāna toꝝ. nec ante iudiciū extremū. nec poſt pctm̄ ppetratū. nec intelligit ꝙ deus et angeli vident ſua mala opa. ſed ipe ſic cecus coram eis facit abominanda.

Tercio differt fides viua a mortua in mercede. qa cum fide viua oīm bo⸗norū lucrum habebit. iuxta illō Pſ. Particeps ſum ego oīm timentiū te. ſed cū fide mortua ē tanq̄ꝫ mēbꝝ abſci ſum quod nō pticipat a corde ſenſum.

Quarto differt fides viua a mor⸗tua in felicitate. quia q̄ntumcūqꝫ opa

faciat de genere bonoꝝ cum fide mor/
tua nullā felicitatē habebit de illis. q̄a
licet oīa faciat q̄ deꝰ vult: nō tū̄ ſic deꝰ
vult cum charitate. Tercio q̄ȝ quo/
rundā fides eſt excecata. ꝛ ꝓprie illa nō
dr̄ mortua que nunq̄ȝ fuit viua fides.
ſicut maloꝝ chriſtianoꝝ quoꝝ aliq̄n
fides fuit viua. ſed nō philoſophoruȝ
moraliū: qui licet ſm rationis regulā
vixerūt extollētes ꝟtutes: vicia repro/
bantes. tū̄ q2 fidem non habuerūt eter
naliter ꝑierūt. De q̄bꝫ Ro. j. Inexcuſa
biles ſunt q2 cum cognouiſſent deum
non ſicut deum glr̄ificauerūt: aut gra/
tias egerunt. ſed euanuerūt in cogita/
tionibꝫ ſuis. ꝛ obſcuratum eſt inſipiēs
cor eoꝝ. ꝛ dicētes ſe eſſe ſapientes ſtulti
facti ſūt. O q̄ȝ magna ſtulticia eſt mo/
res diſcordare cuȝ fide. q2 talis eſt q̄d/
dā monſtrū. I Terciū documen
tū ex euāgelio declarandū erit de fidei
vtilitate. cum dr̄. Fiat tibi ſicut credidi
ſti. Et licȝ multe ſint fidei vtilitates: tū̄
inter alias referamꝰ tres. ſ.

Prima q2 q̄d poſtulat impetrat.
Secunda q2 filiū dei ordinat.
Tercia q2 finaliter ſaluat.

Prima itaq̄ȝ fidei vtilitas eſt q2 q̄d po
ſtulat impetrat. ſm qđ ait dn̄s Mat.
xvij. Si habueritis fidē ſicut granū ſi/
napis. ſ. fortē ꝛ hūilē. dicetis mōti huic
tranſi ꝛ tranſiet. ꝛ nihil erit vob īpoſſi
bile. Et Math. xxj. Mirantibꝫ diſci/
pulis de arefactione ficulnee maledi/
cte: ait dn̄s illis. Amen dico vob: ſi ha
bueritis fidem ꝛ nō heſitaueritis non
ſolum de ficulnea facietis. ſed et ſi mon
ti huic dixeritis. tolle te ꝛ iacta te in ma/
re: ꝛ ita fiet. ꝛ omnia quecunq̄ȝ petieri/
tis in nomine meo ꝛ in oratione credē
tes accipietis. Hinc Jaco. j. Poſtulet
in fide nihil heſitans. qui autē heſitat
non eſtimet ꝙ aliq̄d accipiat. Scd̄a
fidei vtilitas eſt quia filiū dei ordinat
et mēbris chriſti incorporat. iuxta illō
Joh. j. Quotq̄t em̄ receperunt eum de
dit eis poteſtatem filios dei fieri hijs q̄
credunt in noīe eius. Et btūs Aug. Il
le apud deum plus habet loci q̄ plus
attulit: non argenti ſed fidei. q2 ſunt fi
lij dei ꝑ fidem omnes in chriſto bapti
ſati. Tercia fidei vtilitas eſt q2 fina
liter ſaluat. iuxta illud Mar. vl. Qui
crediderit ꝛ baptiſatꝰ fuerit ſaluꝰ erit.
et Apocal'. ij. Eſto fidelis vſq̄ȝ ad mor
tem ꝛ dabo tibi coronam vite. Ubi re
gnabimus ſine fine ꝑ dn̄m noſtrū Je
ſum chriſtum. Amen.

Dn̄ica q̄rta poſt epiphaniā
Sermo. xviij.

a Scendente
iesu in nauiculaȝ ſecuti ſunt
euȝ diſcipuli eiꝰ. et ecce motꝰ
magnꝰ factus eſt in mari. Math. viij
et in euāgelio. Ubi narrat euangeliſta
ꝙ poſtq̄ȝ chriſtꝰ dn̄s habito ſermone ī
monte deſcēdiſſet et ſanaſſet mltos in
terra: aſcendit in nauiculā vt etiaȝ ibi
oſtenderet ſue diuinitatis potentiā. Ubi
q̄tuor inſinuat euāgeliſta. ſcȝ

Primo chriſti nauigationē.
Scd̄o aploꝝ imitationem.
Tercio maris ꝯturbationem.
Quarto diuinitatis xp̄i manifeſtatōeȝ.

Primo dixi ꝙ euāgeliſta inſinuat xp̄i
nauigationem: cum dicit. Aſcendente
iesu in nauiculā. Tribꝫ em̄ vicibꝫ legi
tur chriſtus aſcendiſſe in nauiculam.
In p̄ma dormiuit vt hic in euangelio
dr̄. ꝛ ſignificat btām virginem in qua
nouē menſibus dormiuit. q̄ dr̄ nauis
inſtitoris de longe portās panē. Pro/
uer. xl. c. Inſtitor chriſtus fuit q̄ porta
uit ſaccū noſtre mortalitatis in q̄ erat
p̄cium noſtre redemptionis. In ſcd̄a
aūt naui chriſtꝰ docuit vt dr̄ Joh. v. et
ſignificat ſanctā eccl̄iaȝ. xhete ꝟbū dei

Stagnū hūc mūdū. piſces vo hoīes. Pri⁹ ſaluator tetēdit rhete p̄dicatōis in q̄ cepit matheū. zacheū. mariā magdalenā zc̄. Et apl'is ait. Uēite p⁹ me faciam vos fieri piſcatores hominuꝫ. Poſtmodū dixit eis. Laxate rhete i captura piſciū. In tercia naui xp̄s tranſfretauit z venit in ciuitatē ſuā. Joh. vj. z ſignificat ſctām crucē p̄ quā moriēs venit in gl'iaꝫ. Et nos in p̄ma naui debemus ſeq̄ p̄ vite ꝯtinentiā. In ſcd̄a p̄ v̄bi dei audictiā. In tercia p̄ verā penitētiā. Uñ ſcd̄o euāgeliſta īſinuat apl'orū imitatōem di. Secuti ſunt eū diſcipuli eius. Et nos debem⁹ eū ſeq̄ ꝓpter tria. P̄rio q̄r nihil honorabili⁹ q̄ꝫ ſeq̄ xp̄m. Si em̄ p̄ magno honore reputāt milites ſeq̄ regem ſuū. iuxta illō Eccl'i xxiij. Gl'ia magna eſt ſeq̄ dn̄m. quāto magis regem gl'ie z dn̄m maieſtatis. Sꝫ nūc q̇dā ſtulti ſequunť mūdū. q̇dā carnē. q̇dā vo diabolū. Qui em̄ ſequunť mūdū ſil'es ſunt pueꝛ ſeq̄ntibꝫ rotulas i arūdinibꝫ factas ad vētū. ex q̄ nihil niſi fatigā acq̇rūt. Jō d̄r Eccl'e ij. Cuncti dies hoīs doloribꝫ z erūnis pleni ſunt nec p̄ noctē mente requieſcit Et hoc nōne vanitas. Qui aūt ſequūť carnē i voluptate ſil'es ſūt coruis z canibꝫ cadauera ſeq̄ntibꝫ vbi remanent q̄ꝫdiu habent q̇d rodant. ſicut coruus emiſſus de archa noe remāſit i cadauere Illi vo q̇ ſequūť diabolū p̄ d'lectatōꝫ ſil'es ſūt furibꝫ z latronibꝫ tortoreꝫ ad ſuſpendiū ſeq̄ntibꝫ qui fune delectationis trahit eos ad mortē. Uñ Gre. i ome. Qui p̄ſentiū oblectatiōibꝫ trahiť quaſi p̄ amena prata ad ſuſpēdiū ducitur. Scd̄o xp̄m ſeq̄ debem⁹ q̄r nihil ē ei accepti⁹. iō ſup̄ oīa exigit ab homine vt eū ſequať. Uñ cōminať ipſuꝫ nō ſeq̄ntibꝫ Lu. xiiij. Qui ait n̄ accipit crucē ſuā z ſequiť me nō eſt me dign⁹. Tercio debem⁹ ſeq̄ xp̄m q̄r nihil ē tutius. nā tute ambulat q̇ ī die ambulat vt dic̄ ſaluator Joh. xj. Qui ambulat in die nō offendit. q̇ aūt ſeq̄ť xp̄m ambulat in luce. iuxta illō Joh. viij. Qui ſequiť me nō ambulat in tenebris.

Tercio inſinuat euāgeliſta marꝭ cōturbatōꝫ. q̄r mox vt īgreſſus ē nauiculā ꝯmotū fuit mare. Sic poſtq̄ꝫ venit in mūdū ſtatim cōmot⁹ fuit herodes. Mat. ij. c. Quarto euāgeliſta īſinuat diuinitatis xp̄i manifeſtatōeꝫ: q̄r d' ſōno excitatus imp̄auit vētis: z ceſſauit quaſſatio. Sic omnis tribulatio ī xp̄i noīe tranquillať: z tūc chriſtus deuote laudať. ſicut hoīes vidētes dicebāt. Quis eſt hic cui mare z venti obediūt zc̄. Uñ in p̄ſenti ſ̄mone tria ꝓponam⁹ declarāda myſteria. ſcꝫ

Primo maris myſticā ſignificatōꝫ

Scd̄o vēti occultā īpulſionem

Tercio ſaluatoꝛꝭ mirificā ſubuctōꝫ

R Primū em̄ myſteriū declarāduꝫ ꝓpoſuim⁹ maris myſticā ſignificatiōꝫ Mare nāq̄ꝫ aliq̄n accipiť p̄ p̄nia. Juxta illud Treñ. ij. c. Mag̃ ē velut mare ꝯtritio tua. Scd̄o mare accipiť ſ̄m Amb. p̄ iſto mōo. z ſic exponiť illō p̄s. Hoc mare magnū z ſpacioſum: illic reptilia. i. diuerſa genera inimicorum Tercio ſ̄m Ber̄. ſup̄ Cañ. ſer. xiij. accipiť p̄ xp̄o dn̄o. z ſic exponiť illō Eccl'es j. Oīa flumina intrāt mare. P̄rio inq̄ꝫ accipiť mare p̄ p̄nia vel hoīe penitēte. z ħ multis ꝓprietatibꝫ q̄s habēt mare z p̄nia. P̄rio mare accipiť p̄ p̄nia rōe amaritudīs. Diciť em̄ mare ſ̄m Jſiō. ab amaritudine q̄r aquas habꝫ amaras. Sic vera penitētia licꝫ ſit ſuauis p̄fectis: iuxta illud Math. xj. Jugum meū ſuaue ē z on⁹ meū leue. q̄r p̄mittit veniā gr̃aꝫ z gl'iaꝫ. tñ i delicijs mundi ꝯſtitutꝭ z vicijs deditis valde amara ē ideo pauci aſſumūt. iuxta illō Mat. vij. Arta eſt via. i. p̄nia q̄ ducit ad vitā

et pauci inueniunt eã. qꝛ tales delectat
peccare ſed nõ ꝑ pctĩs penitere. de q̇bꝫ
Aug. ſup pſ̃. l. dic̃. Sũt mlt̃i q̇s pecca
re nõ pudet: agere pnĩaꝫ pudet. O in/
credibil' inſania de vulnere non erube
ſcere et de ligatura erubeſcere. Scd̃o
mare accipit̃ ꝑ pnĩa rõne purgatõnis
qꝛ oĩa imũda ꝛ mortua eĳcit a ſe. vt di
cit b. Grego. ſic pnĩa eĳcit a ꝯſcia pctm̃
mortale. ideo dicebat Petrus Act. iĳ.
Penitemĩ vt d̃leant̃ pctã vr̃a. Tercio
rõne extinctiõis. ſicut em̃ aq̃ marꝫ exti/
guit ignẽ. ſic pnĩa ꝯcupiam pcti. vt pa
tet in btõ Bñdicto ꝛ Frãciſco. Quarto
mare dꝛ pnĩa rõne cauſatiõis. q̇a licet
mare in ſe ſit fluidũ: tñ multoꝝ duro/
rũ eſt cauſatiuũ. vt gẽmaꝝ et pcioſorũ
lapidũ. Sic pnĩa fragiliũ corda in bo
nis fortificat. ſicut patet in maria ma/
gdaléa ꝛc̃. Quĩto mare accipit̃ ꝑ pnĩa
qꝛ ſic̃ in mari diuerſe tẽpeſtates inſur/
gũt. ſic in pnĩa varie tẽtationes ꝯtigũt
ſed tñ nõ ꝑualebũt pſeuerãti. iuxta illd̃
i. Cor. x. Fidel' deꝰ q̇ nõ patiet̃ vos ten
tari ſup̃ id q̊d poteſtꝫ ſed faciet cũ tẽta/
tionibꝫ ꝓuẽtũ. Scd̃o q̊ꝫ mare myſti/
ce accipit̃ ꝑ iſto mũdo ꝓꝑt' mlt̃as ꝓpri
etates q̃s hñt ad inuicẽ. Prio ratione
inſtabilitatꝫ. Mare em̃ eſt iſtabile. ſed
certe mũdus iſtabiliſſimꝰ. qꝛ nũc dat
ꝓſpera: nũc aduerſa: nũc leticias: nũc
triſticias: nũc ſanitates; nũc infirmita
tes. Vñ Eccl̃es. i. Vanitas vanitatũ ꝛ
oĩa vanitas. ſequit̃. Oĩa vanitas ꝛ af/
flictio ſpũs. Hinc etiã Berñ. li. de me/
ditationibus dicit. Dic mihi vbi ſunt
amatores mundi q̇ añ pauca tp̃a no/
biſcũ fuerũt. nihil ex eis remãſit niſi fe/
tor ꝛ cineres ꝛ v̇mes. hoĩes fuerunt ſic̃
et tu. comederũt ꝛ biberũt. riſerũt. ĩ bo
nis dies ſuos duxerũt ꝛ in puncto ad
ĩferna deſcẽderũt. Hic caro coꝝ v̇mi/
bus: illic aĩa éternis eſt deputata cru/
ciatibꝫ. Scd̃o mare accipit̃ ꝑ mundo
ratõe mõſtroꝝ diuerſoꝝ. qꝛ ſicut ma/
re habet multa mõſtra. ſic mundꝰ iſte
habet diuerſi moris hoĩes. Quidã eñi
habẽt multa capita. ſic̃ q̇ faciũt multa
mortalia pctã. Vñ Aug. Pctõr eſt huꝰ
tot dñoꝝ q̊t vicioꝝ. Quidã habẽt lin/
guã acutã ſicut detractores. pſ̃. Lin/
gua eoꝝ gladiꝰ acutꝰ. Quidã habent
caput leoninũ ſicut ſupbi ꝛc̃. Et ſic to/
tus mũdꝰ ĩ maligno poſitꝰ ẽ. i. Joh. v.
Tercio mare accipit̃ ꝑ mũdo rõe ꝑicu
loꝝ. qꝛ ſicut multi ibi ꝑeũt ſic ĩ mũdo.
Unde Ber̃. dicit. Periculũ maris ꝓ/
bat trãſeuntiũ raritas ꝛ ꝑeuntiũ mul
titudo. Et vere mlt̃o pl'es ꝑeũt ĩ ſecl'o
q̃ꝫ in mari. Hinc dicit Aug. Amas ſe/
culũ abſorbebit te. amatores em̃ ſuos
necare nouit nõ portare. ꝑiculoſius eſt
mare huiꝰ mũdi aĩe q̃ꝫ mare marſilie
corꝑi. In mari marſilie de tribꝫ naui/
bus vix liberat̃ vna: ſꝫ ĩ mari huiꝰ mũ
di d̊ q̃tuor aĩabꝫ difficult' ſaluat̃ vna.
Vñ Ber̃. Quid imbecilliꝰ miſeria hu
ius vite q̃ tot circũdat̃ doloꝝ ꝛ paſſio/
nũ agmibꝫ vt nulla pene hora ſit in q̃
viuens q̇cunqꝫ hõ liber a dolore trãſe/
at. Si diues vndiqꝫ anguſtiat̃ timẽs
ne qd̊ poſſidet amittat. Si paup nun
q̃ꝫ q̇eſcit. Si bonꝰ hinc diaboli timet
ꝑiculũ. Jdcirco nullꝰ ſexꝰ vl' etas vl' cõ
ditio doloris trãſit expers q̊uſqꝫ manꝫ
in hac miſeria vite. Heu q̊t naufragã/
tiũ ꝑ hoc mare magnũ. Et ĩfra. Jdcir/
co dũ viuitis frẽs timeatꝫ vita nr̃a mi
litia eſt ſup terrã. q̇ hic vincit alibi co/
ronat̃. dũ hac pelle tegimur nulla no/
bis eſt certa victoria. Merito igit̃ dꝛ
i. Joh. ĳ. Qui amicꝰ eſt huiꝰ mũdi ini/
micꝰ ꝯſtituit̃ dei. Jbidẽ. Nolite dilige/
re mũdum neqꝫ ea que in eo ſũt. Cuiꝰ
rationẽ aſſignat dicens. Si q̇s diligit
mũdũ nõ eſt caritas patris ĩ eo. Pro
quo eſt notandũ q̇ mundꝰ tripliciter
capit̃. Primo ꝑ eſſentia vniuerſi. de q̃

dicitur Joh.j. Et mūdus per ipsum factus est. Et hic nō est odiendus. quia secundum se est valde bonus per quē venire possimus ad dei noticiam. ad Ro.j. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta cōspiciuntur. sempiterna quoque diuinitas eius. Secūdo hic mūdus accipitur pro hominibus delectationem sensualitatis sequentibus. de quibus dicitur Joh.j. Et mūdus eum nō cognouit. de quo beatus Grego. Vita inquit mea nauigāti similis est. siue vigilē siue dormiā semper festinus vado ad mortē. O vita presens quam multos decipis: que dum fugis nihil es. dum videris vmbra es. cum exaltaris fumus es. dulcis es stultis. amara sapientibus. qui te amant non te cognoscunt. qui te fugiūt ipsi te intelligunt aliis te promittis lōngā vt decipias. aliis breuem vt in desperationem inducas Ad idem exclamat beatus Hieronymus dicēs. Vita mundi nō vita sed mors dicitur. vita fallax. vita mēdax. nūc florens et statim arescit. que quanto magis crescit tāto magis decrescit. O vita plena laqueis quot in mundo homines illaqueas. quot per te sustinent tormenta infernalia. quam beatus qui tuas cognoscit fallacias et tuas non curat vanas blandicias. quam beatissimus qui te bene priuatus fuerit. Tercio mūdus capitur pro deo patre. De quo Joh.j. dicitur. In mūdo erat id est in patre Quarto mare accipitur pro mundo ratione termini. Mare enim terminū habet arenam. Hiere.v. Qui posui arenam terminum mari. Sic finis huius mūdi est infructuosus: sterilis et grauis sicut arena. Ideo dicturi sunt in iudicio filij huius seculi illō Sap.v. Quid nobis profuit superbia: breuis leticia. inanis gloria. diuitiarū copia quid contulit nobis: transierunt omnia velut vmbra. Tercio per mare intelligitur diuinitas dn̄i nostri Jesu christi triplici ratiōne. Primo ratiōne origi nis fontiū et fluminū. Nam sicut mare est origo omniū fluminū et fontium: sic christus dominus est origo omniū virtutū et scientiarum: que deriuantur tā ad angelos quam ad homines. Vnde Ber. super cantica. sermone. xv. Origo fontium et fluminū mare est virtutum et scientiarum dominus Jesus. Quis est enim dominus virtutū nisi ipse. Continentia carnis et corporis et voluntatis rectitudo ex illo fonte emanāt. Unde enim casta consilia: iusta iudicia: sancta desideria. nonne sunt riuuli fontis illius. Quicquid te virtutum habere confidis totum dei virtuti et dei sapientie imputa christo. Hec Bern. Secūdo mare dicitur christus ratione imperscrutabilitatis. quia sicut nullus mortaliū potest profunditatem et longitudinē maris perscrutari vel etiam latitudinem. vt dicitur Eccl.j. Altitudinem celi et profundū maris quis dimēsus est. quasi di. nullus Sic sapientie et scientie dei christi et iudiciorum eius altitudinem nullus comprehendere potest. iuxta illud Rom. viij. O altitudo diuitiarum sapiētie et scientie dei quam incōprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. Tercio mare dicitur christus. quia sicut ex mari multa et mirabilia producuntur: sic a christo domino. Joh.j.c. Omnia per ipsum facta sunt. ¶ Secundum mysterium proposuimus venti occultam impulsionem declarandū. Pro cuius declaratione est nobis sciendum quod quatuor sunt venti principales et cardinales et quilibet habet duos collaterales sibi. et sic in toto sunt duodecim venti. vt dicitur in libro de proprietatibus rerum. xj. Sic etiam quatuor sunt inspirationes diuine principales. et plures diaboli suggestiones diuinas inspirationes perturbantes: et in hoc mundi mari tempestates causantes.

Primus igit̃ vẽtus p̃ncipal' ab oriẽte
dr̃ ſubſolanꝰ q̃ſi ſub ſole natꝰ q̇ eſt ĩ ca
lore tpatꝰ. ꝛ ſignificat ſpei inſpiratiõez
in aĩa de dei miſc̃dia tpare. ſ. ſi nõ me-
minerit ſe hr̃e mortale nec habet volũ-
tatẽ cõmittẽdi. ꝛ ſic de infinita dei miſe
ricordia ſperat etñã vitã. q̇ q̇dẽ miſeri-
cordia totiẽs ẽ hoĩ volẽti ſuſcipe para
q̃tiẽs hõ vult eã. q̇ eñi diceret ꝙ ſolum
totiẽs remittit pctã dei miſc̃dia q̃t ſũt
ſtelle celi: p̃uaret eum ſuo honore ma-
gno. qꝛ ꝯ naturã diuitatis diceret. Nã
pctã traxerũt eũ de celo in vterꝫ virgĩs
et inde in mundũ. ꝛ tandẽ in patibulũ
crucis. Ideo dic̃ Ber. Sicut eñi ſcin-
tilla in medio marꝭ. ſic oĩs malicia ho
minũ ad miſc̃diaꝫ dei cõpata. Sed ſi-
cut vẽtꝰ ſubſolanꝰ habet duos collate
rales. nã a dextrꝭ. i. v̄ſus ſeptẽtrionem
habet vulturnũ q̇ oĩa deſiccat. ꝛ ſigni-
ficat deſpatiõis ſuggeſtionẽ q̃ oẽm le-
ticiã ſpũalẽ areſacit ĩ corde hoĩs. ꝛ h̄ ꝓ
uenit ex eo qꝛ hõ nõ bñ cõſiderat diui-
nã miſc̃diam q̃ꝫ larga eſt pctõribꝫ. nec
v̄tutẽ ꝯtritõis q̃ꝫ valida eſt ad deſtru-
endũ pctm̃. ſꝫ potiꝰ in corde ſuo p̃q̇ſſi-
mũ deũ crudelẽ eſtimat q̃ſi nollet ſibi
indulgere. q̃d eſt fatuũ ꝛ a fide alienuꝫ
qꝛ dr̃. j. Iob. ij. Si q̇ſ peccauerit aduo
catũ habemꝰ apd̃ p̃rem ieſũ xp̃m ꝛ ipe
eſt ꝓpiciatio ꝓ pctĩs nr̃is. ꝛ Ezech. xviij
dr̃. In q̃cunqꝫ hora pctõr ingemuerit
oĩm iniq̇tatũ eiꝰ nõ recordabor. Sine
eñi ſpe ſalutꝭ nulla ꝓrſus valet ꝯfeſſio
vel ſatiſfactio ad ſalutẽ. Un̄ dic̃ Aug.
Penitẽcia q̃ ex fiducia nõ ꝓcedit inuti-
lis eſt ꝛ ſteril' manet ꝛ ſine miſc̃dia. Iõ
dicit Iſid. de ſũ. bo. Deſpatio eſt peior
oĩ pctõ. Quilibet eñi hõ plꝰ credere de-
bet deo ꝛ ſacre ſcp̃ture q̃ꝫ ꝓprie fantaſie
ĩmo ſi vẽiret ſctũs petrꝰ ꝛ diceret ꝙ deꝰ
tibi nõ miſerebit̃: dicere deberes. pgr-
catꝭ mihi qꝛ nõ eſt verꝫ. deꝰ eñi ſic ſeip-
ſum nõ pt̃ negare: ita etiã ſuã miſc̃diaꝫ
cuiꝰ ꝓpriũ eſt miſereri. Scd̃s vẽtꝰ col-
lateral' a ſiniſtrꝭ. i. ab auſtro habet eu-
rum nubẽ generantẽꝫ. ꝛ ſignificat dia
bolicã ſuggeſtioneꝫ q̃ ſuggerit ibi eſſe
pctã vbi nullũ pctm̃ eſt Nã diabolꝰ ta
les nõ valẽs ĩducere ad mãifeſta pctã
mortalia ſicut luxuriã: homicidiũ: gu
lã: ebrietatẽ. tũc nitit̃ eos nube ignorã-
tie ꝑturbare. vt v̄ba ocioſa: mendacia
iocoſa: orõnes ĩdeuotas putẽt morta
lia ꝛ ꝯ legẽ dei. ꝛ h̄ eſt valde ꝑiculoſum
qꝛ inq̇etat̃ in bonis opibꝫ intãtũ vt nec
orare nec ꝯtẽplari nec ſtudere nec q̇cq̃ꝫ
boni libeat eis facere. qꝛ ꝑua pctã ſine
q̇bꝫ hõ in hac vita viuere non põt faci
unt magna. ꝛ timẽt vbi nõ eſt timẽdũ.
pſ̃. Trepidauerũt illic vbi nõ erat ti-
mor. Talẽ eñi ꝯſciam q̇libet debet de-
ponere. qꝛ licꝫ aliq̇d eſſet veniale tñ cu
ius ꝯſcia dictat mortale fiet mortale.
vel etiã illud qd̃ nullũ eẽt pctm̃ vt ſpu
ere ĩ eccl'ia. vl' leuare feſtucã. Un̄ Aug.
De q̃d fit ꝯ ꝯſciam edificat ad gehẽnã
Ueruntñ illi nimis debẽt timere q̇ dũ
bibũt nõ curarẽt bibere vſqꝫ ad ebrie-
tatẽ ſi hr̃ent vinũ. Et ſi iraſcunt̃ ſtatim
ſe vindicarẽt ſi poſſent. ſi emũt vl' ven-
dũt nõ curãt de iuſticia ſꝫ decipent ꝓxi
mos ſi poſſent. Unde ſuggeſtioni tali
nõ debemꝰ ꝯſentire ſed mediuꝫ in oĩbꝫ
tenere. qꝛ dicit Areſt. ij. Eth. Mediuꝫ ĩ
oĩbꝫ laudabile eſt. Scd̃s vẽtus p̃n
cipal' a pte meridionali ẽ auſter q̇ plu-
uias largas gignit. ꝛ ſignificat ĩſpira-
tionẽ diuĩe charitatꝭ ꝛ ꝯſolatiõis. ꝛ hec
diuina inſpiratio facit hr̃e hoĩeꝫ purã
ꝛ tranq̇llã aĩam ꝛ mentẽ lachrymoſaꝫ
Un̄ pſ̃. Flauit ſpũs eiꝰ ꝛ fluẽt aq̃. ſ. la-
chrymarꝫ. ꝛ h̄ cũ ingenti gaudio Pro-
uer. xv. Mẽs ſecura q̃ſi iuge ꝯuiuiuꝫ.
Qd̃ ſic patet. nã ſup̃ ſe ocul' mẽtꝭ videt
deũ in ꝯtẽplatiõe quẽ nunq̃ꝫ offẽderũt
vl' ſi offenderũt tñ ꝑ pñiaꝫ placauerũt
Si vident infra ſe tũc videt infernum

ad quem nullus vere penitēs ibit. Si vident retro: ɔgnoſcūt ꝙ ꝑteritū tp̄s i dei ſuitio expēderūt. Si an̄ ſe: ſciūt ꝙ futuꝝ tp̄s in ſeruitio dei intēdūt expē/dere. Si a ſiniſtrꝭ: cognoſcūt ꝙ demo/nes nō pn̄t ptātem h̄re ſuꝑ eos niſi ipi libera volūtate ſubijciant ſe. Si intu/ent ad dexterā: ſciūt ꝙ ſcti angeli vbiqꝫ eos parati ſunt adiuuare. qꝛ deuſ ſuꝑ oīa diligūt. ꝛ ex his magnū gaudium et lachrymoſum generat̄. Un̄ Iſid. de ſum. bo. Uis nunq̄ eſſe triſtꝭ bn̄ viue: bona ɔſcia ſp gaudiū hꝫ. Hinc etiam Greg. in moral'. Abſit ꝙ tanta ſit delectatio in vicijs: q̄nta in ꝟtutibꝰ. Collateralis huiꝰ vēti a dextrꝭ. i. a pte orientali eſt affricus q̄ eſt calidus ꝛ ſignificat ſuggeſtionē diaboli q̄ ſuggerit ī bono feruidis indiſcretōeꝫ. vt vltra vires arctiorē vitā ſibi aſſumant ꝛ ſic cito deficiant. vn̄ ſepe tales in inſaniā incidunt ꝛ inutiles fiūt ſibi deo ꝛ p̄xio. ꝛ poſtmo/dū qn̄ debilitant̄ tūc q̄rūt recreatiōes et exinde diſſolutiores erūt. Un̄ Caſſianꝰ in collatiōibꝰ patꝝ ſcribit. ꝙ anti/q̄ p̄res ad Anthoniū adeūtes q̄rebant q̄ nā virtꝰ hoieꝫ ad pfectionē recto tra/mite veheret diaboli inſidijs euitatis. q̄ſqꝫ rn̄dit. Primꝰ inq̄t hoc in vigilia/rū ꝛ ieiunioꝝ attenuatione ɔſiſtere. qa his corpꝰ attenuatū faciliꝰ ſpūi obedi/et. Aliꝰ in paupertate eo ꝙ tales familiarius deo inherere poſſent. Alij in opi/bus miſcdie qꝛ ſola talia xp̄s in iudi/cio dixit remunerari. Demū btūs An/thoniꝰ dixit. Hec oīa bona et neceſſa/ria ſunt. ſꝫ his pfectionē attribuere caſus mltoꝝ non ſinit. Sola ḡ diſcretio virtꝰ p̄ncipal' eſt q̄ oim generatrix: cu/ſtoditrix ꝛ ɔſūmatio exiſtit. Et narra/uit exēplū de q̄dā Hero noīe. q̄ q̄nq̄gi/ta annis in heremo cōmoratꝰ magne abſtinētie fuit. q̄ tandē angelū ſathane ꝓ angelo lucis ſuſcipiēs: eiꝰ ꝑſuaſione ſe in puteū pfundū ꝓiecit ꝛ ipſe crede/bat ſe illeſum exire, put diabolꝰ ei pmi ſerat. Extractꝰ itaqꝫ a fratribꝰ licꝫ semiuiuꝰ: credere tn̄ noluit ſe eſſe deceptuꝫ: ſicqꝫ mortuꝰ. et a Pafuntio ſepulturā difficillime ex fratꝝ rogatu obtinuit. Et ſic patet ꝙ ſctitas p̄ncipal'r nō cōſiſtit in abſtinentia: ieiunijs: vigilijs. ſed in ꝟtutibꝰ. qꝛ diabolꝰ nunq̄ comedit vel dormit ꝛc. ſed nō hꝫ hūilitatē pietatē patientiā ꝛc. Jō dicit Caſſianꝰ ꝙ di/ſcretio ſola hūilitate acq̄rit̄. cuiꝰ p̄mū iudiciū eſt oēs cogitationes ſpūali patri reuelare a q̄ poſſit informari. Unde Bern̄. Diſcretio oibꝰ ꝟtutibꝰ ordinem ponit. tolle hanc: ꝛ virtus vicium erit. Scōs ventus collateralis auſtri a ſi/niſtrꝭ. i. ab occidente eſt notus: tpatus q̄dem. ſed peſtilentias inducit. ꝛ ſigni/ficat diaboli ſuggeſtionē. Nam diabolus feruidis ſuggerit vt ſcrupl'oſa cō/ſcia inueſtigēt vtꝝ ſint ſine pctō mortali. ꝛ qꝛ h̄ certitudinaliter nullus pt ſci/re niſi ex diuia reuelatiōe. Iuxta illud Eccē. ix. Neſcit hō vtꝝ odio aut amore dignus ſit. Ideo tales dū murmu/rāt ɔ̄ deum quaſi peſtilētias generant Sꝫ ſufficere debet eis p̄habita exami/natio ꝛ diligēs ɔſcie ꝛ ꝓpoſitū de cetero nō peccandi mortaliter cum ſpe venie de cōmiſſo. qꝛ ita voluit deus vt quilibet in hac vita timeat ne grauiꝰ p ela/tionē cadat ſciens ſe ſine mortali. Un̄ Bern̄. Conexa ſunt q̄dem timor ꝛ religio nec manere poteſt alterū ſine alte/ro. Terciꝰ ventus p̄ncipalis a ſeptētrione eſt aquilo frigidus. et ſignificat diuinā inſpirationeꝫ qn̄ imittit homi/ni vt cogitet penas ꝑpetuas inferni. et ſic īfrigidet̄ ab amore delectabiliū. vn̄ Prouer. xvj. Timore declinat omnis a malo. Et ps̄. Initiū ſapie timor dn̄i Collateralis huiꝰ vēti a dextrꝭ. i. ab occidente eſt uaria. niues ꝛ tēpeſtates fa/

ciēs ⁊ ſignificat diaboli ſuggeſtioneʒ. Nā diabolus qñ ſuggerit blaſfemiaʒ ꝑturbādo fantaſiā et ex h̄ inducēdo ti/morē. qd aliud facit niſi ex ſuo flatu niues ac tēpeſtates generat. qa tales hu/iuſmodi tētationes patiētes ex timore putant ſe a deo derelictos: cū tñ cariores ſint deo in veritate. ſed has tribu/latiões fieri ꝑmittit ꝓpter q̄tuor. Pri/mo vt ꝑmoueat ad virtutes ⁊ ad ꝑfe/ctū ſpecialē. q2 cū intantū ꝓmunt̄ anxietate ꝙ nō pñt hr̄e reqem: tūc q̄rūt ſubleuamē a deo ꝑ exercitiū virtuoſuʒ. Deus em̄ ſcit qd eſt in hoīe. ⁊ qd ꝓdeſt vel obeſt homi. Nō aliq ſunt ex natura elate mētis. ⁊ illi vix citius pñt induci ad hūilitatem q̄ eſt initium virtutū q̄ʒ ꝑ tales tribulatiões. Scđo ꝑmittit deus tales tētatiões fieri vt ꝓſeruet a ru/ina pctōꝝ. q2 ipſi intantū occupant̄ in iſtis vt obliuiſcunt̄ ſupbie: gule: luxurie. ⁊ ſic nec diuitias nec honores appetunt. iuxta illud Oſee. ij. Sepiā viā tuam ſpinis. Tercio de⁹ tales vēto tentationis flare ꝑmittit vt minuat penaʒ purgatorij cū illis. q2 de⁹ non dimittit pctā impunita. de pe. diſt. j. Que peni/tet. Et mlto facili⁹ eſt hic pati q̄ʒ in fu/turo. q2 dr̄ diſt. xxv. c. q in aliud. ꝙ igni purgatorij nulla tpalis pena eſt cōpabilis. Quarto de⁹ ꝑmittit hec fieri vt ꝓmiū in celo augmentent ſi patiēter ſufferūt. Nā tales ſe pctōres eſtimāt ⁊ malos q̄ qñq3 ſunt martyres corā deo. qa plus ledit ſic ꝯtinue puniri q̄ʒ ſemel decapitari. nollet em̄ ſemel i corde hr̄e ꝑ centū ducat̄. ſed tñ patienter fert. et ſic plus valet q̄ʒ ſi centū ducatos erogaſ/ſet in elemoſynā. Scđs vētus collate/ralis aq̄lonis a ſiniſtr̄. i. ab oriente eſt boreas q̄ nubē ꝯſtringit ⁊ pluuiā ꝓhi/bet ⁊ ſignificat ſuggeſtionē diaboli ti/moroſam de ariditate deuotiōis. Nā diabolus nitit̄ ſuggerere hoī deuoto quādo nō habet dulcediēʒ ⁊ lachrymarū inundantiā vt dimittat orōnem: q2 nec ipſe nec ſua oratio eſt deo accepta. qđ eſt falſū. q2 nō in dulcediē eſt ſalus homīs ſed in bona volūtate ⁊ gr̄a dei. Nā talis ariditas poti⁹ diuinā miſericordiā ꝓuocat. ſicut infirmus iacēs in agone mort̄ cui⁹ vox vix audit̄ citi⁹ accipit qđ poſtulat q̄ʒ ſi ſan⁹ eſſet. Quar/tus vēt⁹ ꝓncipal̄ ab occidēte eſt ʒephy/rus flores ꝓducēs et ſignificat diuīaʒ inſpirationē qua inſpirat homī vt ſue paſſiōis mortē tanq̄ʒ occidentē deuotius cōtemplet̄. ⁊ eadē patiendi volūta/te armat⁹ refloreat in vite nouitatem. ſicq3 redoleat corā deo q̄ſi flos cāpi. vt dicat illud Can̄. ij. c. Ego flos cāpi ⁊ liliū cōualliū. Hic ventus habet duos collaterales vētos ſicut ⁊ ceteri. Naʒ a dextris habet choꝝ tēpeſtates ⁊ pluuias generantē. ⁊ ſignificat diaboli ſug/geſtionē q̄ ſuggerit ꝙ nunq̄ʒ recte ſunt ꝯfeſſi q̄ʒuis diligētiam adhibuerint in memorādo ⁊ ꝑitum ꝯfeſſorē eligendo nunq̄ʒ tñ hñt qetū cor. vnde ex tali tur/batione inſurgit in eis flet⁹ q̄ſi pluuie ⁊ volūtas ſe occidendi q̄ſi tēpeſtas: ne/ſciētes ꝙ qñ pctōr q̄ʒtum in ſe eſt vult meditari ⁊ ſic confiteri: inſup rogat deum vt oblita ad memoriam reducat tunc etiam ſi mille pctā mortalia obliuiſcat̄: de⁹ ſibi nō imputat neq3 dānat ꝓ illis. quia deus ab homīe nō reqrit impoſſibile. Secundū ventū collate/ralem a ſiniſtr̄. i. ab auſtro habet fla/uoniū: in oriēte nubila: ſed in meridie ſerena facientē. ⁊ ſignificat diabolicaʒ ſuggeſtionē qua qs ꝓncipal̄r bonum opus facit ꝓpter penam inferni ne dā/net̄. ita ꝙ ſi pena illa nō eſſet nunq̄ʒ fa/ceret talia bona que bona opa nō ſūt ad ſaluteʒ efficacia. Nam ſi nec mors eſſet nec iudiciū nec pena: adhuc bō deberet ob amorē ſui creatoris facere bo

na. ſed iſte vēt⁹ ī meridie facit ſerena. qꝛ tp̄is ſucceſſu charitas foras mittit timorē ꝛ recipit amorē. Terciū myſteriū declarandū ꝓpoſuim⁹ ſaluatoris mirificā ſubuentōem. qꝛ dꝛ in euāgelio ꝙ tunc ſaluatoꝛ dormiebat ī naui ſed p̄ diſcipulos excitat⁹ impat vētis ꝛ facta fuit trāquillitas ꝛ oēs admirati fuerūt dicētes. Quis eſt hic ꝛc. Vn̄ ſaluatoꝛ qbuſdā ſp̄ dormit tpe tēpeſtatis ſicut dānatis. quibuſdā ſemp̄ vigilat ſicut beatis. quibuſdam aliqn̄ doꝛmit ꝛ aliquādo vigilat: ſicut vere penitentibus: quia quoſdam liberat a turbine. quoſdā tribulari p̄mittit vt ipe excitetur p̄ deuotā oratōnem: ꝛ ſic impet vento ꝛ tempeſtati vt tandem tribulatus intelligat dei miſericordiā ꝛ admirādo dicat. Quis eſt hic ꝛc. q. d. Vere iſte eſt deus meus. Rogemus ꝛc.

De eadē dn̄ica Sermo xix

Aſcēdente ieſu ī nauiculam ſecuti ſunt eū diſcipuli eius. Mat. viij. ꝛ in euāgelio. in q̄ q̄ttuoꝛ notant̄ ſcʒ

Primo xp̄i nauigatio
Scd̄o maris cōmotio
Tercio diſcipuloꝝ oratio
Quarto venti ſedatio

Primo nanqʒ in euāgelio notat̄ chriſti nauigatio cū dicit̄. Aſcendente ieſu ī nauiculā ſecuti ſunt eum diſcipuli ei⁹. Quid p̄ nauiculam niſi p̄ſens eccleſia ꝛ vera penitentia deſignat̄. quid p̄ mare niſi iſte mundus. Unde Chryſ. ſup Math. Habemus p̄ mari mundū: p̄ naui eccl'iam: pro velo penitentiā. p̄ gubernaculo crucē. p̄ nauta xp̄m: et p̄ vento ſp̄m ſanctū. Chriſt⁹ igit̄ dn̄s īgreſſus eſt p̄mus eccl'iam catholicā. ꝛ ſequi ipm volentib⁹ clamat: ꝛ modū veniendi poſt ſe explicat di. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipm̄ ꝛ tollat crucem ſuā ꝛ ſequat̄ me. Secundo in hoc euangelio notat̄ maris cōmotio: cū dicit̄. Et ecce mot⁹ magn⁹ factus eſt in mari: ita vt nauicla operiretur fluctib⁹. Erat eñi ventus ꝯtrari⁹ Ipe vo ieſus dormiebat ad ſignificādū ꝙ ſequentib⁹ xp̄m tribulatio tētationis exorit̄. Iuxta illud. ij. Thim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o pſecutionem patient̄. Et p̄s. Multe tribulatōes iuſtoꝝ. Ideo ꝯcluſit Sapiēs hūſ Eccl. ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta ī tiore ꝛ iuſticia ꝛ p̄pa aīaʒ tuā ad tētatōeʒ ꝛ ſuſtine. Tercio in h̄ euāgelio notat̄ diſciploꝝ orō cū dꝛ. Et acceſſerūt diſcipuli ꝛ ſuſcitauerūt ieſū dicētes. Dn̄e ſalua nos qꝛ pim⁹. Et dic eis. Quid timidi eſtꝭ modice fidei. ad dn̄otādū ꝙ hoīes ī via ſalutis nō debēt tīere tribulatōes q̄ſlibʒ dū cū ipis ē xp̄s dn̄s p̄ grāʒ. q̄npoti⁹ gaudere debēt de tribulatōne p̄ noīe dn̄i: ſicut apl'i Act. v. Ibant apl'i gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilij qm̄ digni habiti ſūt ꝯtumeliā pati p̄ nomie ieſu. Quarto ī euāgelio notat̄ vēti ſedatio cū dꝛ. Surgēs ieſus īpauit vētꝭ ꝛ mari ꝛ facta ē trāqllitas magna porro hoīes mirati ſūt di. Qual' ē h' qꝛ vēti ꝛ mare obediūt ei. Vn̄ in p̄nti ſermōe ex q̄ p̄ mare intelligit̄ mūd⁹ iſte. iō ipi⁹ ꝯtemptū ſex modis p̄bemus. ſ.

Primo ſcripture admonitōe
Scd̄o eius mala ꝯditione
Tercio ipm diligentiū ꝯfuſione.
Quarto ipm ꝯtemnentiū exaltatōe
Quito ipm ꝯtēnētiū remuneratōe.
Sexto ſe amantiū illaqueatōe

Primo inquā cōtemptū mūdi p̄bem⁹ ſcripture admonitiōe. clamat nāqʒ Iohēs in p̄ria canoni. c. ij. di. Nolite diligere mūdū neqʒ ea q̄ ī mūdo ſūt. Cui⁹ cāʒ ſubdit di. qꝛ oē qd̄ ē ī mūdo. aut ē ꝯcupia carnis aut ocloꝝ et ſup/

bia vite. ⁊ hec tria ſunt radices oim vi
cioꝝ. Igit̃ q̇ nō vult pire cū mūdo de/
bet ſe ab eo alienare. Clamat deniq̃ ſa
cra ſcṗtura q̄ pditoꝛ mūdus deū nō i
telligit: nō cognoſcit. Joh. j. Et mūdꝰ
eū nō cognouit. Ergo q̇ vult hr̃e dei noti
ciā habeat pus mūdi noticiā. Clamat
inſup ſacra ſcriptura q̄ q̇ eſt in mūdo
eſt ſub pncipatu diaboli Joh. xiiij. Ue
nit enim princeps mundi huius ⁊ in
me non habet quicq̃. Clamat etiam
q̄ mūdꝰ pturbat dicēs Joh. xvj. xps.
In mūdo tribulatōez habebitis i me aūt
pacē. Cuiꝰ cām aſſignat Jacobꝰ i epl̃a
ſua. ca. iiij. Adulteri an neſcitis. q2 ami/
cicia huiꝰ mōi inimica ē deo. Quicunq̃
ḡ voluerit amicꝰ huiꝰ ſecli eē inimicꝰ
dei ꝯſtituet̃. Et xp̄s dn̄s ait diſcipulis
Quia de mūdo nō eſtis ſ3 ego elegi vos
de mūdo ꝓpterea vos odit mūdꝰ. Unde
mūdꝰ in ſcṗtura ſm ſan. Bona. in. ij.
di. j. multipl'r accipit̃. Aliqn̄ accipit̃ p
deo. aliqn̄ p omi creata natura. aliqn̄
p ipo hoie. aliqn̄ p vita pſenti. aliquā
do p viciosa vita maloꝝ. Pmo itaq̃
mūdꝰ accipit̃ p deo. iuxta illud Joh. j.
In mūdo erat ſm Aug. i. i pre. ſ. dei v
bū ſiue filiꝰ. Aliqn̄ accipit̃ p oi creata
natura. vn̄ ſubdit̃ ibidē. Et mūdꝰ p ip
ſum factꝰ ē. i. ome qd repit̃ ſiue i celo ſi
ue in terra. Aliqn̄ aūt accipit̃ p hoie. iō
ſubdit̃. Et mūdꝰ eū nō cognouit: i. hō
verbū incarnatū nō cognouit qd refer
tur ad iudeos. q̄ vero noie mūdi hō in
telligat̃ p3 Joh. iij. vbi ait chriſtꝰ dn̄s.
Sic deus dilexit mundum vt filium
vnigenitū daret vt omnis q̇ credit i eū
nō peat ſed habeat vitam eternā. Ali/
quādo inſup mundꝰ accipit̃ pro vita
pſenti. iuxta illud Joh. xvj. Exiui a pa
tre ⁊ veni in mundū. iterū relinq̄ mun
dum ⁊ vado ad patrē. Aliquādo mū/
dus accipit̃ pro viciosa vita maloꝛu3.
de q. j. Joh. ij. Nolite diligere mundu3
id ē viciosam vitā hoim. et ſubdit. Oē
eīm qd i mūdo ē: aut eſt ꝯcupia carnis
aut ocl'oꝝ: aut ſupbia vite. Et q2 here/
ſiarcha manicheꝰ hec neſciuit diſtigue
re: iō errauit ponēs duo pncipia. Unū
bonū qd eſt deꝰ oim inuiſibiliū creatoꝛ
Aliud ſūme malū qd eſt diabolꝰ oim
viſibiliū creatoꝛ. qd pbare nitebat̃ p il
lud Joh. xij. vbi xps ait. Nūc iudiciu3
eſt mūdi. nūc pnceps mūdi huiꝰ eijciet̃
foras. Et eiuſdē. xiiij. Uenit eīm pnceps
mūdi huiꝰ ⁊ in me non habet q̇cq̃. Et
ca. xix. dixit Pylato. Regnū meū non
eſt de hoc mūdo. nō intelligens q̄ loq̄
bat̃ de malis in q̇bꝰ diabolus regna/
bat p maliciam. q2 q̇ facit pctm̄ ſeruꝰ ē
pcti. Et ꝯtra hunc mundū. i. viciosam
hoim vita3 clamat ſacra ſcṗtura. Un̄
Aug. i ſmone. Ecce ruinoſus mūdus
iſte ⁊ ſic amarꝰ q̄ſi dulcis eſſet. O mun/
de imūde tenēs me periens q̇d faceres
ſi maneres. q̇d faceres dulcis ſi amarꝰ
alimenta mentiris. Idē in epl̃a. Mū/
dus tranſit ⁊ ꝯcupia eius. q̇d vis. vtrū
tranſire cū tpe. an xp̄m amare ⁊ ſecure
viuere. Idē ad Dyoſcoꝝ. In mūdo nō
timere: nō dolere: nō laboꝛare: nō picli
tari ipoſſibile eſt. ſed plurimū intereſt
q̄ cā q̄ expectatiōe q̄ timoꝛe q̇ſq̃ patiat̃
Et Petrꝰ rauen. Fallax eſt hic mūdꝰ.
finis dubius. exitus hoꝛribilis. iudex
terribilis. ⁊ pena infinibilis. ¶

Scd̃o q̄3 mūdi ꝯtemptū pbemꝰ eiꝰ
mala cōditione. Habet q̇ppe pditoꝛ
mūdus hic tres malas ꝯditiōes. ſc3

Primo ꝯditiōem falſitatis.

Scd̃o ꝯditionē vanitatis.

Tercio ꝯditionē dānabilitatis.

Prima mala mūdi ꝯditio ē falſitatis
Nā dicit Hiero. q̄ ſi mūdꝰ cultello veri
tatis apiret̃: nihil i eo niſi falſitas appa
reret. fallit maxie hoies iſipiētes et mū
di ſapientes q̄ ſe ppetuū pollicet̃ vt vi
te ſue breuitate3 obliuiſcant̃. Filij igit̃

huiꝰ mūdi plus laborāt ꝑ trāſitorijs mūdi q̄ꝫ eternis vt ex hoc videant̄ plus phi q̄ꝫ christiani. Dicūt nāq̄ꝫ phi multi mundū fore eternuꝫ. ſicut Pliniꝰ li. j. hyſtorie natural' ait. Munduꝫ mīme eſſe credi par eſt eternū imēſuꝫ neq̄ꝫ genitū nec interituꝝ vnq̄ꝫ. Et Areſt. li. j. d planet. Mūdꝰ total' eſt ꝑpetuꝰ ꝛ ſempiternꝰ. nec ceſſabit vnq̄ꝫ generare aialia ꝛ plātas ꝛ oēs ſuas ſpēs. Et idē i. ij. de generatiōe. Sꝑ cōtinua erit generatio ꝛ corruptio et nunq̄ꝫ deficiet. Et vt dic̄ Rich. in. iiij. diſ. xliij. ꝙ fuit opinio q̄rūdā phoꝝ ꝙ cū oīa naturalia ꝑ influētiā corpoꝝ celeſtiuꝫ diſponant̄. qn̄ oēs ptes redibūt ad ꝑmū ſue creatōis locū tūc oīa generabilia ꝛ corruptibilia eadē nūero q̄ ante fuerūt reuertent̄. et hoc ꝑ naturā vniuerſalē. q̄ ſicut dic̄ Auicēna in vj. metaph. eſt virtꝰ infuſa in ſubas celoꝝ gubernās vniuerſitatē generationū. Jlla auteꝫ celi diſpoſitio erit in cōplemento. xxxvj. milib⁊ annorū ab illo inſtāti q̄ creatū eſt firmamētū. De q̄ Augꝰ. xij. de ci. di ait deridēdo Qui ſic tenuerūt ꝓfitebant̄ platonē iterū lecturū in achademia eaſdēq̄ꝫ futuras ſcolas. illoſq̄ꝫ phos q̄ añ fuerūt q̄ dicunt qd putāt nō qd ſciūt. Sed abſit a nobis tenere tantā falſitatē q̄s ſacra docet pagina. Dicit̄ certe. j. Joh. ij. Trāſit mūdus ꝛ ꝯcupiſcētia eiꝰ. Et. j. ad Coꝝ. vij. Preterit figura mūdi huiꝰ Et Math. xxiiij. Celū ꝛ terra trāſibūt ꝛ Ps̄. Opa manuū tuaꝝ ſunt celi ipi ꝑibūt tu aūt ꝑmanebis ꝛ oēs ſic̄ veſtimētū veteraſcēt. ꝛ velut amictū mutabis eos ꝛ mutabunt̄. Ergo ſi iſte mundus maneret in eternū tñ q̄tidie videmus amicos ꝛ notos mori ꝛ nō reuerti. idō dimiſſis alijs mundi cur; hec deberet nob ineſſe cura ꝛ ſollicitudo quō bñ moriamur. ꝛ ad hoc docet nos ipa veritas xp̄s di. Luc. xij. Eſtote pati q̄a q̄ hora nō putat; filiꝰ hoīs veniet. et Mar. xiij. Uidete vigilate ꝛ orate: neſcit; eñ qn̄ tp̄s ſit. g̃ merito mundꝰ iſte eſt ꝯtēnēdus ꝛ ñ diligēdꝰ ꝓpt̄ ſuā falſitatē. Hinc Gre. ait. Merito hic mūdꝰ ꝯtēnēdus eſſꝫ etiā ſi reb⁊ ꝓſpis abūdaret. ſed cū tot calamitatib⁊ igemiat. tot aduerſitatib⁊ pulſat q̄d aliō q̄ꝫ vt non amet̄ clamat. ꝛ idō q̄ ſecure ꝛ ſine mort; ꝑmeditatiōe viuit ꝛ pſentia ponderat: futura negligit: ſciat ſe a mūdo nequā ſeductū ꝛ ſua fallacia deceptum. O q̄ꝫ multi tot; virib⁊ laborāt ꝑ trāſitorijs ꝛ paꝝ aut nihil ꝓ eternis q̄ſi nec futura ſint ſic mūdꝰ īfatuauit ipos. Scd̄a ꝯditio mūdi eſt vanitat;. vanū eñ dicit̄ qd nō ꝯſequit̄ ſuuꝫ finē. Sic mūdꝰ iſte ꝓmittit magnā ſuauitatē: magnā delectationē: magnū gaudiū: magnā ꝓtātē q̄ ſunt q̄dā vanitates. ꝛ q̄ſi p̄terita voluptas: p̄teritum ſomniū. q̄d eñ ꝓdeſſet ſi ab adā vſq̄ꝫ huc q̄s oib⁊ delectatōib⁊ vixiſſet. certe nihil ſi iā eſſꝫ moriturꝰ. nec tñ tātā mūdus ꝯfert ſuauitatē q̄ntā ſeq̄ns ipm̄ ſperat. ſed ſuā delectatōeꝫ admiſcet tribulatōe. vñ Hiero. ad Heliodoꝝ ait. Ubiq̄ꝫ luctꝰ: vbiq̄ꝫ gemitꝰ ꝛ plīma mort; imago. ꝛ Boetiꝰ li. ij. de ꝯſol'. Quis eſt inq̄t tā cōpoſite felicitat; vt nō aliq̄ ex pte cū ſtatus ſui q̄litate rixet̄. Anxia eñ res eſt hūanoꝝ bonoꝝ ꝯditio ꝛ q̄ vel nunq̄ꝫ tota perueniat vl' nunq̄ꝫ tota ſubſiſtat huic cenſus exuberat. ſed eſt ſibi pudori degener ſanguis. hūc nobilitas notū facit ſed anxia rei familiar; īcluſus mallet eſſe ignotꝰ. ille vtraq̄ꝫ circūfuſus vitam celibē defleat. Jlle nuptijs felix orbus liber; aliene cēſum nutrit heredi. aliꝰ ꝓle letat̄. filij filieve delict; meſtꝰ illacrimat. hec ille. Si g̃ i mūdo cupis diuitias abomīabile bonū ē. q̄ꝛ ibi cecidit muſca. ex q̄ cū labore q̄rit̄: cū timore poſſidet̄: ꝛ cum dolore amittit̄. Si

cōiugiū q̄ris cecidit ibi muſca. q2 occupat ſollicitudo: vexat zelothipia. ſi dominiū affectas multi tibi inſidiabunt̄ z ideo vbiq3 miſeria: vbiq3 triſticia. reſtat certe nihil meli⁹ q3 in his paucis diebꝫ deo ſuiam⁹: mūdū ꝯtēnam⁹: nos hūiliem⁹. ſicq3 pacē habebim⁹ q̄ dabitur in t̄ra hoībꝫ bone volūtatis. q2 delectatio mūdialiū ſupflua ducit ad eternā dānatōe3. Et vt Greg. ait. Momētaneū eſt q̄d delectat: et̄nū vo q̄d cruciat. Jō Aug⁹. in q̄dā ſmone ait. Nulla maior īſania q3 ꝑ delectatiōe momētanea ꝑdere gaudia eterna z obligare ſe ad et̄na ſupplicia. O vita mūdial': vita fallax: vita mēdax que mox vt floret areſcit. Hinc Hiero. in teſtamēto clamat ꝯ mūdi amatores. Sic vlulate o vos miſeri vero inſtabiles fortune nobiles z potētes q̄ alios ꝯfūditis et ꝯculcatis. q2 hui⁹ mūdi vanitatibꝫ z dignitatibꝫ excecati veſtre breuis vite tela velut a terēte forte hac nocte ſuccidet̄ z in inferno ſine fine cruciabimi q̄ cum hominibꝫ nō laboratis. ſed et laborātes viuere nō ꝑmittitis. ideo non cū hoībꝫ ſed cum demonibꝫ flagellabimini. quāto em̄ in mūdo maior gl'ia z leticia: tāto ī inferno maior ꝑparat̄ pena. Si xp̄s verax eſt et oīa q̄ ex eius ore audiui mēdacia nō ſunt: hmōi hoīm vix vn⁹ de mille apt⁹ inuenit̄ regno dei. q̄ vo mihi nō credūt poſt modicū in tormētis poſiti ſentiēt. Hec ille. Uñ ex his patet mūdi vanitas. de q̄ dic̄ Bern̄. ſup Cañ. di. Filij adā gen⁹ auar̄: q̄d vob̄ cū terrenis diuitijs q̄ nec vere nec veſtre ſūt. aur̄ argentū vere terra eſt rubea z alba. quā ſol⁹ error hoīm facit vt ea magis reputēt p̄cioſa. deniq3 ſi vere ſunt cur nō faciūt vos bonos. ſi veſtre ſunt tollite vobiſcū. Uelitis nolitis: ſicut nihil ī hūc mūdū itulіſtis: ita nihil de mūdo exportabitis. Uanitas igit̄ vanitatū z oīa vanitas Eccl'e. j. Et eiuſdē. ij. c. dixit Salomō. Magnificaui opera mea. edificaui domos. plātaui vineas feci hortos z pomeria z cōſeui ea cūcti generis arboribꝫ. extruxi mihi piſcinas aq̄rū. poſſedi ſuos z ancillas mlt̄āq3 familiā habui. armenta q̄3 z magnos ouiū greges vltra oēs q̄ fuerūt añ me in hieruſalē. coaceruaui mihi argentū z aur̄ z ſubſtātias regū ac ꝑuinciarū. feci mihi cātores z cātatrices z delitias filior̄ hoīm. et ſequit̄. Cūq3 me couertiſſem ad vniuerſa opa q̄ fecerāt man⁹ mee z ad labores in q̄bꝫ fruſtra deſudauerā: vidi in oībꝫ vanitatē z afflictionē ſp̄us z aīi: z nihil ꝑmanere ſub ſole. Tercia mala mūdi cōditio eſt dānabilitas. nā oīa mūdialia vane occupant z poſtea dānant̄. Uñ Hugo li. j. de aīa. Dic mihi vbi ſunt amatores mūdi q̄ añ pauca t̄pa vobiſcu3 fuerūt nihil ex eis remanſit niſi cineres z vermes. hoīes fuerūt ſicut tu. comederūt. riſerūt. biberūt. duxerunt in bonis apparentibꝫ dies ſuos: in puncto aūt deſcenderūt ad inferna. hic caro eor̄ vermibꝫ. illic aīa eor̄ et̄nis deputat̄ ſupplicijs. donec rurſus infelici collegio colligati ſempit̄nis īuoluant̄ incēdijs Quid illis ꝓfuit inanis gl'ia. breuis leticia. mūdi pompa. carnis voluptas. falſe diuitie. magna familia. vbi riſus vbi ioc⁹. vbi chorea. heu de tāta leticia q̄nta nūc triſticia. heu poſt tantā voluptatē q3 grauis miſeria. heu ꝑ tot delicijs q̄nta ſunt ꝑſoluta tormenta. Ecce miſerabilis mūdi ꝯditio zc̄. Tercio mūdi ꝯtemptū ꝓbem⁹ ip̄m diligentiū ꝯfuſione. Jſte em̄ eſt modus xp̄i ſaluatoris ꝙ oēm hoīem hūiliatū in mūdo ꝑ ſe exaltat in futuro. Sed exaltatū temporaliter ꝯ ſe oībꝫ modis humiliat. de q̄bꝫ pauca referamus. Ubi eſt Chayn fratricida, nonne ſagitta Lamech in-

teriit. vbi gigantes: nonne i diluuio ſub merſi. vbi Ninus primus rex aſſyriorum nonne ſagitta illiſus obiit. vbi Neroth turrim babylon edificare volens. nonne confuſione diuerſarum linguarum ab intentione ſua fruſtratus fuit. vbi Zoroaſtes qui nigromantiam primus adinuenit: nonne Nini gladio mactatus interiit. vbi Hector fortis. nonne ab Achille proditorie perimitur. vbi Paris laſciuus. nonne in prelio morti ſociatur. vbi Sennacherib. nonne a filiis mactatus est. vbi Tyrus nonne cum cc. milibus circumuentus perſarum occiſus est. et caput in vtrem ſanguine repletum poſitum vt ſanguinem biberet. vbi Darius rex perſarum qui propter vnam feminam de ſuis amiſit vltra centum milia. et poſtea a grecis nonne iuſto dei iudicio interiit. vbi Xerſes nonne mille milibus de ſuis amiſſis occiſus in grecia. vbi Nabuchodonoſor rex babylonis nonne mortuum cadauer eius in ccc. fruſta diuiſum et ccc. vulturibus datum a filio. vbi holofernes: nonne a ſancta Judith capite truncatus. vbi Alexander magnus. nonne poſt orbis triumphum in babylonia veneno interiit Sed et aliquos hungarorum ſiue hunorum de principibus commemoremus. vbi Hunus vbi Magor qui duo in linguam hanc primum venerant latrocinia exercentes. nonne perierunt. vbi Thorda. vbi filius eius Bendegum. vbi huius filius Athila metus orbis: flagellum dei magni. nonne cruore ſuo ſuffocatus est. vbi frater eius Buda et Keui. nonne omnes iſti ſunt pene quibus dicitur Baruch. iii. Ubi ſunt principes gentium et qui dominantur ſuper beſtias que ſunt ſuper terram qui ludunt in auibus celi. qui argentum theſaurizant et aurum in quo confidunt homines et non eſt finis acquiſitionis eorum. qui argentum fabricant et ſolliciti ſunt. nec eſt inuentio operum illorum. exterminati ſunt et ad inferos deſcenderunt et alii in locum eorum ſurrexerunt. Et quid nunc cogitare debent moderni niſi et quod ipſi ituri ſunt et alii tenebunt eorum loca. O ſi hec intelligerent O ſi ad hec ſe diligenter prepararent. Eſſet eis vtile. Quarto mundi contemptum poſſumus probare ipſum contemnentium exaltatione. nam omnes qui mundum contempſerunt vbique exaltantur ſicut apoſtoli et alii chriſti diſcipuli ac martyres. ſicut Stephanus Laurentius Benedictus Franciſcus Dominicus Bernardus et alii quorum nomina viuent in ſecula. videmus quod ſolenniter eorum memoria recolitur. non in vno loco ſolum ſed per orbem. Certe non imperatorum memoria qui vocauerunt nomina ſua in terra. ideo non memorantur nomina eorum. dominus per labia ſua. ſed periit memoria eorum cum ſonitu. et vbi iacent nec cineres nec oſſa ab aliorum diſcerni poſſunt. mundum autem contemnentium ſepulchra deuote viſitantur et oſſa auro vel argento recluſa honorantur. Comparetur igitur Petrus vilis piſcator: tamen mundi verus contemptor ad imperatores famoſos. videlicet Alexandrum. octauianum. Julium: certe horum nullus ſanat infirmos: nec ſuſcitat mortuos. ſed frequenter mundi contemptores. O vera prudentia mundum contemnere. O ſalutare chriſti conſilium dicentis. Niſi quis renunciauerit omnibus que poſſidet non poteſt meus eſſe diſcipulus. Quinto mundi contemptum probemus ipſum contemnentium remuneratione. quod enim expectant amatores mundi niſi mortem vtriuſque hominis. iuxta illud Phil. iii. Horum finis interitus et gloria in confuſione qui terrena ſapiunt. Contemptoribus mundi dicit ipſa veritas Mat. xix. Uos qui reliquiſtis omnia et ſecuti eſtis me centuplum accipietis et vitam eternam poſſidebitis. Uita autem eterna eſt in viſione ſancte trinitatis ſecundum quod declarauit chriſtus Joh. xvii. Hec inquit eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum deum patrem et quem miſiſti filium ieſum chriſtum. Hoc vero videre eſt tam dulce tam iocundum et ſuaue quod oculus non vidit. auris non audiuit. nec in cor hominis aſcendit que deus preparauit

hũc mundũ amore dei ↄtemnentibꝫ et ei ſeruientibꝫ. Sexto mũdi cõtẽptuꝫ ꝓbem⁹ ipm mundũ amantiũ illaqa/tione. qꝛ amatores hui⁹ mũdi ex ipſis rebꝫ mũdi inordinate dilecti illaqãt. Hinc Sap. xiiij. Creature facte ſũt in laqum ⁊ in tentationẽ pedibꝫ inſipien/tiũ. ⁊ Bern. in medita. ſic ait de mũdo Laqos parauit in auro ⁊ argẽto ⁊ p/ſonaꝝ pulcritudine. ⁊ in oĩbꝫ illis qbꝫ abutimur. nec ſolũ pauit laqueũ ſed ⁊ viſcũ. viſc⁹ eſt amor poſſeſſionis. affe/ctus cognationis. cupiditas honoris voluptas carnis: qbꝫ aĩa inuiſcat ⁊ ir retit ne pẽna ↄtẽplatiõis plateas ſup/ne hierl'm diſcurrere poſſit. O amato res mũdi irretiti. o diaboli captiui cla mate ad dñm ieſum xpm qm̃ benign⁹ et miſericors eſt et dicet vob. Exaudiã eos ⁊ eripiã eos qꝛ clamabunt ad me ſed ⁊ liberati a mũdi nexibꝫ bñficiũ di recognoſcẽtes dicite illud ps. Adiuto riũ noſtꝝ in noĩe dñi q̃ fecit celũ ⁊ t̃rã. Aĩa nr̃a ſicut paſſer erepta eſt de laqo venantiũ. Et demũ ſeq̃mini liberatorẽ xpm de q̃ dicebat in euangelio. Aſcẽdẽ te ieſu in nauiculã pnte: ſecuti ſunt euꝫ diſcipuli ei⁹ ⁊ ꝑuenerũt ꝑ mundi con/temptũ ad eternũ gaudiũ. Ad qd̃ nos ꝑducat q̃ viuit in ſecula ſeculoꝝ.

Dñica q̃nta poſt epiphaniã dñi
Sermo. xx.

Colligite pri

c mũ zyzania ⁊ alligate ea in faſciculos ad comburẽduꝫ Math. xiij. Uerba ſunt terribilia ſũ/meq; veritatis ieſu bñdicti in hodier/no euangelio in quo q̃ndam ꝑabolaꝫ ꝓpoſuit de agricola. vbi q̃ttuor tangit ꝑ ordinem. ſ.

Primo bonũ ſemen ſeminantẽ.
Scdo malũ ſemẽ ſupſeminantẽ.
Tercio cuſtodem agri negligentẽ
Quarto meſſorem triticũ ſeparãteꝫ

Primo dixi q̄ ſaluator tãgit hominẽ bonũ ſemẽ in agro ſuo ſeminantẽ di. Simile eſt regnũ celoꝝ hoĩ q̃ ſeminat bo/nũ ſemen i agro. Hõ iſte ſic ſaluator ꝑ ſe expoſuit filius hois eſt. ager mũd⁹ iſte Hic enim chriſt⁹ habet triplicẽ agruꝫ. ſcꝫ ſupiorem. inferiorẽ: ⁊ interiorẽ. Superior eſt celum. iuxta illud Prouerb. vlti. c. Conſiderauit agꝝ ⁊ emit illum. Iſte eñi ager eſt acheldemach. i. ager ſãguinis chriſti ſanguĩe empt⁹. In iſto agro ſeminauit bonũ ſemen: qꝛ ange/licam naturã: ſed ſupſeminauit lucif zizaniam ſupbie. ex qua ſecuta eſt rui/na angeloꝝ. Inferior ager eſt iſte mũ/dus vbi ſeminauit innocentiã i Adaꝫ ſed diabolus ſupſemiauit inobediẽtiã ex qua ſecuta eſt miſeria in qua dege/mus. Interior ager eſt cor humanuꝫ. vbi ſeminauit intellectũ ⁊ affectũ. ſꝫ di abolus in intellectu ſupſemiauit igno rantiam: ⁊ in affectu ꝓnitatẽ ad malũ Ideo dñ̃s xps venit in hunc agrũ reſe/minandũ portat ſecũ duplex ſemẽ bo/num. ſ. veritatis ⁊ gratie. Joh. j. Uidi mus eũ plenũ grã ⁊ veritatis. vt veri/tatem ſupſeminaret in intellectu ⁊ grãm in affectu. Scdo ſaluator tãgit inimi/cũ malũ ſemẽ ſupſeminãtẽ di. Dũ aũt dormirẽt hoĩes venit inimic⁹ ei⁹ ⁊ ſup ſeminauit zizaniã. vbi notat aſtuciam inimici: qui q̃nto minus timet tũc pl⁹ nocere feſtinat diabol⁹. q̃ omniũ diſcu tit conſuetudines circũit querẽs queꝫ deuoret. potiſſime inſidiatur ad ſerui tium dei ſe applicantibus. Ideo dicit Eccli. ij. Fili accedens ad ſeruitutẽ dei ſta in timore dei ⁊ ꝑpa aĩam tuã ad tentatõem. Tercio ſaluator tangit cuſtodes agri negligentes di. Cuꝫ au/tem creuiſſent herbe ⁊ fructum feciſſẽt apparuerũt ⁊ zizania. dixerunt ſerui.

Dñe nõne bonũ ſemẽ ſemiaſti in agro vnde ergo habꝫ zizania. Rñdit. Inimicꝰ hõ hoc fecit. Qui dixerunt. Uis imꝰ et colligimus ea. Qui ait: non. ſed ſinite vtraqꝫ creſcere vſqꝫ ad meſſem. et iſti ſignificant eccleſie prelatos. Iuxta illud Math. xxiiij. c. Fidelis ſeruꝰ et prudẽs quem ꝯſtituit dñs ſup familiã ſuã ꝛc. Ubi ſaluator tria reꝓhendit ſpũaliter in plãtis. Primo negligentiã dicens. quãdo vero dormirent homĩes. piculoſa eſt gregi dormitio paſtoris. i. q non curat vicijs reſiſtere. Secundũ reprehendit ignorantiã dicens. Unde ergo habet zizaniã. Terciũ rephendit indiſcretum zelum quo nimis celerit profert ſententiã excõmũicatõis. et hoc ibi itelligit. Uis imus et colligimꝰ ea. Quarto ſaluator tangit meſſores triticuꝫ a zyzania ſepantes dicẽs. Tpe meſſis dicã meſſoribꝫ. colligite pmũ zizania et alligate ea in faſciculos ad cõburẽduꝫ triticũ autẽ congregate in horreũ meũ. Ubi ſpũaliter tẽpus meſſis eſt dies iudicij. vltimi meſſores ſũt angeli q malos ſepabũt a bonis. Iuxta illd Mathei. xiij. Exibunt angeli et ſepabũt malos de medio iuſtoꝝ. Ut igit hõ euigilet dicit ſaluator. Colligite pmũ zizania ꝛc. In pſenti igit ſmone de penis animaꝝ damnataꝝ tres notemus articulos. ſcilicꝫ

Primo notemus anime dãnate afflictionem

Secũdo conſideremꝰ infernal' pene augmentationẽ

Tercio attendamus penalis flãme aduſtionem

In pmo dixi articulo ꝙ notemꝰ anime damnate afflictiõem que in inferno affligit ineſtimabilit. put ſaluator in preſenti inſinuat euangelio dicens. Colligite pmũ zizania ad comburẽdũ Ipe aũt aie pdite affligũt acerbiſſime in tribus anime potentijs. vicꝫ

Primo in intellectu

Secundo in memoria

Tercio in voluntate

Primo em̃ anime dãnate affligũt in intellectu: qꝛ nihil intelligũt delectabile. ſꝫ qcũqꝫ intelligũt inferũt eis penaꝫ maximã irremediabiliter. Intelligũt em̃ aie dãnate ibi hec tria vicꝫ.

Primo q mala cõmiſerunt

Secũdo que circa nos fiunt

Tercio que in celo fiunt

Primo dãnati itelligũt que mala cõmiſerũt. Nam dic ſctũs Bonauẽ. i. iiij diſ. xliij. ꝙ dãnati m̃lta pctã cogſcent ibi q nõ cognoſcebãt i h mũdo viuentes: nõ p noui lumis donatões ſꝫ p pene afflictõem. qꝛ ſm Gre. Oclos quos culpa claudit pena apit. Tũc em̃ p experientiã m̃lta pctã cogſcẽt q mõ groſſã habẽt ꝯſciam nõ curãtes de pctõ cordis: oris: nec de oibꝫ pctis opis: ſꝫ tm̃ de illis q nõ poſſunt deglutire. vt homicidium luxuriã ꝛc. Tũc vero intelligent pctã ſua que ſunt importabilia q mõ eis vident nulla vel leuia. tũc irruent ſup eos qſi magni mõtes. Hoc em̃ eſt magiſteriũ diaboli ꝙ mag peccata nũc ſuggerit ppetrare qſi leuia. Sed di. vtrũ damnati vtunt ſciã in h mũdo acqſita. Rñdet Rich. in. iiij. di. l. ꝙ vtunt maxime qntũ ad aliqua. cõſiderant em̃ mala que fecerunt et bona que omiſerũt. qui ſcientie vſus fit ad maiorem eoꝝ afflictiõem. Nam et ille epulo recordabat de voluptate ſue gule quãdo micas Lazaro negabat. et ſimiliter recordabat de quinqꝫ ſuis fratribus Lu. xvj. c. dicens. Mitte lazarum ꝛc. Cui abraam. Recordare qꝛ recepiſti bona in vita. licꝫ em̃ dãnati ineſtimabilẽ penã ſentiãt tm̃ organa corporum illoꝝ ex voluntate dei ſuabũt incorruptibilia ad maiorẽ afflictionẽ

nō ſicut noſtra q̄ aliqñ ex violentia do
loris ꝯtingit corrūpi. iō nos ī igne po-
ſiti nō poſſum⁹ recordari ꝓpt̄ veheme
tiā pene. Scd̄o deniq; dānati ꝯgno
ſcēt ea que fiūt ī hoc mūdo. Si dicas
ꝙ nō p̄t fieri q2 int̄ nos ⁊ illos magnū
chaos eſt. Reſpondet Richardus in
iiij. diſt. xl. ꝙ dānatos cognoſcere q̄ cir
ca nos fiunt pōt ītelligi tripl'r. ſc3

Primo p̱ ſcientiam.
Scd̄o p̱ cōiecturam
Tercio p̱ reuelationem

Primo modo p̱ ſciam nō p̄ñt cogno-
ſcere q̄ fiūt circa nos ꝓpt̄ diſtantiā. Se
cūdo mō dānati multa ꝯgnoſcūt q̄ cir
ca nos fiūt p̱ ꝯiecturā. Ex ſtatu eñ p̄te
rito in q̄ hoīes viderūt poſtea cōiectu-
rant̄ multa q̄ circa nos fiūt. ⁊ ſic ꝯgno
ſcebat ille damnat⁹ diues adhuc q̄nq3
fratres ſuos viuere. q2 ſecū in tormēt̄
ipſos nō videbat. nec cū reqeſcētib⁹ in
ſinu abrae. Iſta tñ nō erat ꝯgnitio cer
ta. q2 mortui ex ſpeciali p̄uilegio q̄nq3
pniam agunt in locis vbi peccauerūt
et ſic damnati multa cognoſcūt p̱ con
iecturā. Unde poteſt dicere. ve mihi q2
aliq̄s modo poſſidet meos theſauros
domos: vineas ⁊c. p̱ q̄b⁹ ego p̱didi de
um ⁊ veni in poſſeſſionē ꝑpetuā diabo
li. Aliq̄s modo laute comedit panes
meos ⁊ bibit vinu3 ⁊ iocūdat̄ cū vxore
mea. ⁊ ego fame ſiti et triſticia tabeſco
ve mihi ⁊ iterū ve. Tercio dānati aliq̄
cognoſcūt p̱ reuelationē q̄ circa nos fi
unt. poſſunt eñ multa ſcire a demoni
bus q̄ freq̄nter deſcendunt ad infernū
ad eos cruciandū. ⁊ etiam poſſunt ab
aīab⁹ ibi deſcēdentib⁹ ſcire quō ſunt in
ſeculo ſui. Tercio dānati cognoſcēt
q̄ fiūt ī celo. quō aūt hoc fiat dic̄ Rich.
vbi ē. ꝙ dānati glīam ſctōꝝ nō vidēt.
q2 viſio eſt cognitio intuitiua et clara.
ſic eñ nō poſſet videri glīa btōꝝ. qn vi
derent̄ bti ⁊ ipſe deus. Cum eñ gloria
beatoꝝ ꝯſiſtat in p̱fecta ꝯiūctōe cū deo
non autem poteſt videri cōiunctio ni
ſi videantur ⁊ ipa ꝯiuncta. ſc3 deus ⁊
btūs. de⁹ v̄o ē tā dulc̄ tā ſuauis ꝙ ſi ip
ſum videre poſſent dānati nō ſentirēt
tormēta inferni. ſ3 certe nō vidēt. q2 d̄r
Eſa. xxvj. Tollat̄ impi⁹ ne videat glo
riā dei: tñ p̱tim ī generali ⁊ p̱tim ī ſpeci
ali cogſcūt glīam btōꝝ q̄ſi arguendo.
nullū enim vidēt in inferno damnatū
q̄ tenuit fidē ⁊ bonos mores. ideo cogi
tur eoꝝ intellect⁹ ꝯſentire ꝙ vera eſt ſa
cra ſcriptura. ⁊ p̱ ꝯſeq̄ns ꝙ habebūt ea
q̄ in ea ꝓmittūt̄. ſ. ineffabile gaudiū: cō
ſortiū āgeloꝝ: et toti⁹ boni p̱fectōꝝ. De
hac eñ cognitōe dānati triſtant̄ ꝓpter
inuidiā aliene felicitatis ⁊ carentiā btī
tudinis ꝓprie. p⁹ iudiciū tñ eo ꝙ ad p̱-
prias penas totaliter eoꝝ cognitio re-
flectet̄ iſtam cognitōem nō habebunt
niſi modo generaliſſimo: q2 tūc eoꝝ ī
tellect⁹ nō vacabūt tali argumentatōi
O q̄nta erit tūc in dānatis amaritudo
O quāta afflictio: o quanta anguſtia
quis explicare poterit. certe null⁹. Jdo
dicit p̄s. Mors depaſcet eos. Et ſi tē-
poralis mors que ſm̄ Ariſt. nihil aliō
eſt q̄3 receſſus aīe a corpore ita homi-
nem cruciat vt nec ſtare nec ſedere nec
quicq3 facere pōt p̄ dolore. o quid tūc
faciet ꝑpetua mors in damnatis. Un
btūs Greg. in omel. Erit miſer̄ mors
ſine morte. defectus ſine defectu: quia
ibi mors ſemper incipit ⁊ deficere ne-
ſcit. Hinc Apocalipſ. ix. ca. Jn dieb⁹ il
lis querent homines mortē ⁊ non in-
nient. Si enim dānatus haberet om-
nia regna mundi libēter daret illi qui
eum occidere poſſet qualicūq3 veneno
Uñ ſm̄ Augu. in ſmone. Quare in in
ferno mors querit̄ ⁊ non inuenit̄: quo
niam q̄b⁹ in hoc ſeculo vita offert̄ ⁊ no
lunt accip̱e in inferno querent morte3
⁊ nō poterunt inuenire. O q̄3 p̱iculoſū

igiť eſt gaudere ⁊ viuere ſm carnē ⁊ nō ſeruire optio deo. ⁊ in illo ſolo nō delectari. Quia dicit Greg. Nemo pōt hic gaudere cum hoc ſeculo ⁊ illic regnare cum deo. Uide ģ qd facere debeas. modo habes tēpus inueniendi dominū veꝝ ⁊ euadendi penas eternas.

Q Secundo damnati ꝑncipaľr affligunť in memoria. Recordabuntur eñ de delectationibꝫ quas in seclo habuerunt in diuitijs: honoribus: comeſtiōibus: ludis ⁊c. ⁊ cū maxima amaritudine intelligūt quō ſe deceperunt: eternā leticiā ꝑ modica ⁊ caduca delectatione amittendo. inſuꝑ eternam penam acqrendo. Unde eleuabunt voces ad inuicē ⁊ lachrymabiliť clamabunt illō Sap. v. Quid nob ꝓfuit ſuperbia aut diuitiaꝝ iactātia qd contulit nobis. Certe oīa trāſierunt velut fumus ⁊ vmbra. Unde legiť ꝙ qdā peccator veniēs ad virū dei quendā in deſerto petijt ab eo pniam: ſed breuē: dicens ꝙ nō poſſet longā facere. Cū non poſſet vir ſanctus ad aliud eum inducere: dixit ad famulū ſuum. Uade ad vallem illā vicinā ⁊ duces eum tecum et trades eū illi queꝫ inueneris vt faciat eum facere pniam breuem. ⁊ recede ab eo. Quod cum feciſſet audiuit clamorem miſerabilē quaſi verberantiū duriſſime. ⁊ poſt modicū tpꝰ quaſi exanimis relictus reductꝰ eſt ad virum dei. Quem cum iuſſiſſet recedere dicēs ꝙ egiſſet pniam: noluit recedere. ſed omnibꝫ diebus vite ſue remanſit cum eo in mirabili timore perdurans ⁊ vltra modū ſe affligens. Cum auteꝫ diceretť vt interduꝫ ſibi parceret. ipſe aūt qcqd faciebat nihil reputās in compatione ad illaꝫ penam quā viderat: dixit. maiora vidi. O deus eterne ſi tam terribilis eſt ſola pene viſio. qd tunc erit die ⁊ nocte eternaliter ibi in igne ſtare.

R Tercio damnati puniunť in voluntate. quia volūtas in malis obſtinata mouetur ſpecialiter ad hec qttuor. ſcilicet

Primo ad btitudis appetitionē
Scdo ad pctoꝝ cōmiſſionē.
Tercio ad iuſticie dei deordiationē
Quarto ad ſuipſiꝰ annihilatōem.

Primo inquā volūtas dānatoꝝ moueť ad btitudinis appetitionē. Optāt eñ videre deū nō ꝓpter amorē ſue bonitatis ſed ꝓpter deſiderium ꝓprie delectationis. Nam ipſi ſciūt hoc ꝙ ſi dominū viderent nullā penam ſentirent. Et ex hoc intelligūt ꝙ magnū damnū paſſi ſunt ꝑ modica peccati delectatione. Unde Chryſ. ſuꝑ Matth. Due ſūt pene infernales. excidi: et in ignem mitti. Multi gehennā horrent. ego vo caſum glorie multo maiorem aio. quia decem milia meliꝰ eſt ſuſtinere fulmina ꝗꝫ chriſti faciem manſuetiſſimā auerſam in iudicio videre. ⁊ ab ipa ſepari. Q, eñ amariſſimū ſit excludi a deo et ab omnibus electis dicit idem Chryſoſtomus in qdaꝫ ſermone. Excludi inquit a bonis eternis ⁊ alienuꝫ effici ab his que preparata ſunt ſanctis tantum cruciatum et dolorem infert vt ſi nulla extrinſecꝰ pena torqret hec ſola ſufficeret. Unde Hugo libro. j. de anima. Quiſ putas tunc meror erit: q triſticia cum ſeꝑabuntur impij a conſortio ſanctoꝝ. et a viſione dei. ⁊ traditi in poteſtatem demonuꝫ ibunt cum ipſis in ignem eternū. ibiqꝫ ſemꝑ erūt ſine fine in luctu ⁊ gemitu. Secundo damnatoꝝ volūtas moueť ad peccatorum cōmiſſionem. Dicit eñ ſanctus Bonauentura in quarto. diſtin. l. articu. j. queſt. j. ꝙ in damnatis ſemper remanet mala voluntas: licet ad actuꝫ non poſſunt producere propter penam: veruntamen qntum poſſunt faciūt blaſphemādo deū ⁊ ſcōs. Hic pſ. Suꝑbia eoꝝ q te oderūt aſcendit

ſemp. Sed di. vtrū vellēt ſe nō peccaſſe
Rn̄det Bonauē. vbi ſ. q̄ ſic. nō tn̄ ꝓ/
pter amorē dei. ſed q2 vident ſe ex h̄ pu
niri. ſicut ⁊ fur cū ſuſpēdit̄ vellet q̄ illō
furtū nō feciſſet. Vn̄ Sap. v. d2 de eis
Pniam agētes et p̄ anguſtia ſpūs ge/
mētes: licꝫ peniteāt: tn̄ nō merent̄ veni
am. q2 iā ſūt extra ſtatū merēdi. Ter/
cio volūtas dānatoꝝ mouet̄ ad iuſti/
cie dei deordinatōeꝫ. nā tn̄ in eis viget
dei ⁊ ſctōꝝ odiū q̄ vellent oēs viuos ⁊
defunctos ac ſctōs eſſe in penis. Si di
cas q̄ incongruū fuit de epulone q̄ ro
gabat Abraā vt mitteret lazaꝝ ad q̄n
qꝫ ſuos fratres ne venirēt in tormētuꝫ
inferni. Dicenduꝫ q̄ volebat ne irēt ad
penā nō ꝓpt̄ illos ſꝫ ꝓpter ſe. ſciebat eīn
q̄ illi fuerūt ſocij in malicia. ⁊ ſic ex eo/
rū dānatione augmētaret̄ notabiliter
eiꝰ pena. Vellēt inſup q̄ ſic deꝰ eſſet in/
iuſtus: ita imiſericors vt nulli miſere/
ret̄ ſꝫ oēs dānaret. Itē vellēt q̄ deꝰ non
eſſet q̄ eos puniret. deinde vt ſi eſſet tūc
nō eſſet ſapiēs vt eoꝝ pctā neſciret. de/
inde ne eſſet tā potēs q̄ eos poſſet tam
acerbiſſime punire. Quarto volūtas
dānatoꝝ mouet̄ ad ipoꝝ annihilatio
nē. nō tn̄ hoc vellēt volūtate naturali.
q2 dic̄ Ariſt. ij. de aīa q̄ oīa appetunt
eſſe ⁊ viuere. Et Augꝰ. li. de li. ar. Nō eē
q̄ꝫ miſeꝝ eſſe me mallē. rn̄deo mentiriſ.
Ideo dicit Bonauē. in. iiij. di. l. ar. j. q.
ij. q̄ dānati vellēt non eſſe nō volūtate
naturali ſed p accidēs inq̄ꝫtū .ſ. ad nō
eſſe ſequit̄ carētia pene. quā carētiā pe/
ne ꝓpt̄ magnā acerbitatē appetūt etiaꝫ
cū ſui nō eſſe. Videt eīn q̄ ex ſuo eſſe n̄
pn̄t ꝯſeq̄ aliquā delectationē vl' vtilita
tē ſibi. ideo nō eſt mirū ſi tali eſſe vellēt
carere vt malis q̄ eſſendo patiunt̄ care
rēt. Ex q̄bꝫ colligimꝰ q̄ tāta pena affli/
gunt̄ vt ſi poſſibile eſſet vellēt non eſſe.
O ſi aures poneret q̄s ad os iferni au
diret dānatos clamare. O deus q̄re p
mittis nos ſic eſſe. O diaboli cur n̄ de
uorādo annihilatꝫ nos. O flāma vrēs
cur nō cōſumis nos. Sꝫ vt dic̄ Tho.
ꝑma ſcōe. q. lxxxvij. arti. iiij. q̄ nō anni
hilant̄ ꝓpter tria. Primo q2 redigi i ni
hilū eū qui peccat nō ꝯuenit diuine iu
ſticie. q2 hoc repugnaret ꝑpetuitati pe/
ne que infligit̄ ſm iuſticiā dei. vt q̄ con
tra eternuꝫ deum mortaliter peccaue/
runt eternaliter morte puniant̄. Secū
do q2 eſſe p̄ſupponit ad meritum ⁊ de
meritū. iuſticia dictat vt q̄t modis di/
cit̄ vnum oppoſitoꝝ tot modis ⁊ reli
quū. ſed ſi ſm iuſticiā dei dānati anni/
hilarent̄ tūc etiā bti. Tercio q2 p̄uatio
nō pōt eſſe pena debita alicuius culpē
Quartā rōnem addit Scotꝰ in. iiij. q̄
dānati intantū odiūt deū vt nollēt an
nihilari vt poſſint blaſſemare diuinā
bonitatē. Quinta rō addit̄. q2 ſi dāna/
ti annihilarent̄ minueret̄ gaudiuꝫ an/
geloꝝ in celo q̄ gaudēt de diuina iuſti
cia. etiā ſi patrē ⁊ matrē viderēt fore in
penis. quia illa generatio iam p̄terijt
ſꝫ melior ſubſecuta eſt. ſcꝫ hereditas fi/
liatōis dei. Vn̄ dicit pſ. Letabit̄ iuſtꝰ
cū viderit vindictā. In ſecundo arti
culo ꝯſideremꝰ infernal' pene augmē/
tationē. Nam pena infelicium damnato
rū adaugebit̄ vſq3 ad finem mundi ex
multoꝝ damnatiōe. ⁊ tunc nunq̄ꝫ mi
nuetur. Saluator tn̄ noſter triplex au
gmentū pene infernalis tāgit in hodi/
erno euangelio. ſcꝫ

Primo ſepationē a bonis. ibi. Col/
ligite.

Secūdo ordinationē in ſupplicijs
ibi. et alligate.

Tercio cruciationē in penis. ibi. ad
comburendum.

Primo dixi q̄ ſaluator notat ſepa/
tionē malorum a bonis dicens. Colli
gite id eſt auferte de medio bonorum
ne cum eis habeant ſocietatem et faciē

dei ne videāt. Utrūqʒ vt dixi ē magna
pena. ſ. amittere viſionē dei ꝛ ſocietatē
ſctōꝛum in quo ꝯſiſtit oīs btitudo om
niū ſanctoꝝ. Dicit em̄ Aug. ſup Gen̄.
ad lrām. ꝙ ſcti habebūt triplicē viſiōꝫ
ſcʒ coꝛpalē q̄ videbūt xp̄i hūanitatem
ꝛ ſctōs ī coꝛpibꝫ glificat̄ ꝛ celū nouū ꝛ
terrā nouā. Spūalē q̄ videbūt āgelos
ꝛ btōꝝ aīas. Et ītellectualē q̄ videbūt
ipm̄ deū. Dānati aūt iſta triplici viſiōe
carebūt. loco tn̄ ei⁹ habebūt viſionem
coꝛpalē q̄ videbūt coꝛpa dānatoꝝ de-
nigrata et cōbuſta. et talis viſio faciet eiſ
magnū ſtupoꝛē. Habebūt etiā viſiōeꝫ
quodāmodo ſpūalem qua videbunt
teterrimos demones. ꝛ tal' viſio faciet
eis magnā iracūdiā vel furoꝛē. Habe-
bunt etiā vt ita dicā viſionē intellectua
lē q̄ videbūt lucipeꝝ q̄ eſt q̄ſi de⁹ ꝛ dn̄s
infernalis. ꝛ tal' viſio faciet eis magnū
ſtridoꝛē dentiū p̄ pauoꝛe De hijs tribꝫ
dicit p̄s. Pctōꝛ videbit ꝛ iraſcet̄. Ecce
q̄ntus furoꝛ. dentibꝫ ſuis fremet. ecce
q̄ntus ſtridoꝛ. ꝛ tabeſcet. ecce quāt⁹ ſtu
poꝛ. S Unde de tali viſiōe legit̄
ꝙ abbas ſcte agathe cū q̄dā mōacho
ſuo ꝛ q̄dam ꝯuerſo venit Coloniā ad
q̄ndam obſeſſaꝫ. ꝛ cū abbas demonē
de q̄buſdā īterrogaſſꝫ demō nō rn̄dit
ei. Poſtea abbas dixit ei. Adiuro te p
eū quē hodie ī miſſa tractaui vt rn̄de-
as mihi. Et ſtatim demō rn̄dit ei de q̄
ſitis. Poſt h̄ demō adiurat⁹ ab abba
te vt exiret: demon rn̄dit ei. Quo ibo.
Rn̄dente abbate. Os meū apui vt in
grediaris. ait demon. Nō poſſum q̄a
hodie altiſſimus intrauit. Tūc ptulit
pollicē ꝛ indicē dī. aſcende ſup hos di-
gitos. ꝛ rn̄dit. Nō valeo. qꝛ hodie cum
illis altiſſimū tractaſti Inſiſtēte abba
te vt exiret ait. Nōdū vult altiſſim⁹ ad
huc duobꝫ annis ero in ea. qđ poſtea
ita factū ē. Rogat⁹ ḡ abbas a mona-
cho ꝛ ꝯuerſo vt p̄cipet demoni q̄ten⁹
in ſua foꝛma naturali eis ſe oſtenderꝫ
renuit p̄mo abbas ſʒ poſtea acquieuit
di. Precipio tibi ī v̄tute xp̄i vt ī tua ſpe
cie naturali nob appareas. Rn̄dit de
mon. Nō vult̄ carere niſi me videatis
ꝛ abbate dicēte: nō. Tūc cepit mlier in
oculis ſuis turgeſcere ꝛ ad iſtar turris
aſcēdere ita vt oculi eius ſcintillarent
ad modū foꝛnac̄ cādentis fumigātis
Quibꝫ viſis ceciderūt territi mōach⁹ ꝛ
ꝯuerſus in extaſim poſiti. Abbas etiā
cecidiſſet ſi nō p̄cepiſſet diabolo vt pri
ſtinā foꝛmā recipet: qđ ꝛ fecit. ꝛ dixit di
abolus. Nunq̄ʒ ita ſtulte p̄cepiſti. p cer
to ſcias ꝙ hodie ſi diuis nō cōicaſſes
null⁹ veſtꝝ vlli hoīm retuliſſꝫ q̄ vobiſ
ingeſſiſſem. putas vt me hō poſſꝫ vide
re ꝛ viuere. neq̄q̄ʒ. Tandē illi refocilla
ti ſunt aqua frigida tanq̄ʒ ſemiuiui.

Scd̄o ſaluatoꝛ tāgit dānatoꝝ oꝛdi
natōem ī ſupplicijs di. ꝛ alligate ī faſci
culos ad cōburēdū. Gre. in moꝛa. Si
nullus oꝛdo ī ſupplicijs ḡuand⁹ ē cur
ꝯburēda zizania in faſciculos ligant̄.
Sʒ nimirū faſciculos ad ꝯburenduꝫ
ē ligare hos q̄ eterno igni tradēdi ſūt pa
res paribꝫ ſociare. vt q̄s ſilis culpa in
q̄nat par pena ꝯſtrigat. ꝛ ſic videt̄ ꝯtri
um qđ dr̄ Job. x. Ubi null⁹ oꝛdo ſʒ ſē-
pitern⁹ hoꝛroꝛ inhabitat. Sʒ dicendū
ꝙ eſt ibi triplex oꝛdo. Prim⁹ diuīe iu-
ſticie. Unde Aug. Pctōꝛes ī ſupplicijſ
oꝛdinant̄ vt nunq̄ʒ ſit dedec⁹ culpe ſi-
ne decoꝛe iuſticie. Qđ pbat triplici exē-
plo. Pulcre em̄ gēma relucet ī anulo
incarcerata. pulcre apparet latro ī fur
ca. pulcre fu⁹ manet ī cloaca. ſic pctōꝛ
q̄ eſt latro aīe ſue ꝛ fu⁹ diaboli pulcre
ſtat ī patibulo diaboli. Scd̄o ē ibi oꝛ-
do ſuppliciōꝝ. qꝛ nō equalit̄ puniunt̄
oēs ſʒ iuxta meſurā pctī. vn̄ Deut. xxv
c. Pro meſura pctī erit ꝛ plagaꝝ mo-
dus. Tercio eſt ibi oꝛdo peccantiū. qꝛ
illi q̄ fuerūt ſiles in culpa ſociat̄ ī pena

Zacha.xij.d⁊. Plãget terra.ſ. infernal'
familie ⁊ familie ſeorſuꝫ. Nã ibi ſeorſũ
plãget familia ſupboꝝ.ſeorſũ familia
luxurioſoꝝ.familia auaroꝝ ⁊c̃. Et illi
ꝗ ex certa malicia magꝭ peccauerĩt iux/
ta ordinẽ ordinanꝰ inferi⁹. Nã legiꝰ in
vitaſpatꝝ ꝙ Macbari⁹ trãſiẽs ꝑ bere
mũ inuenit caput cuiuſdam defuncti
adiuratũ eſt ab eo cui⁹ eſſet.locutũ ẽ ꝙ
eſſet caput gẽtil'.reqſitũ de pena rñdit.
ꝙ q̃ntũ diſtat celũ a terra tantũ babẽt
gẽtiles dãnati de igne ſuꝑ capita et tã/
tũ ſub pedibꝫ ſuis. Et reqſitũ ẽ ſi eſſent
inferiores aliq. Rñdit.infra nos ſunt
iudei ꝗ maiorẽ noticiam babuerũt de
deo.⁊ infimi ſunt mali xp̃iani ꝗ ſciẽter
deũ offenderũt in pctĩs viuendo ꝗ ba
buerunt pleniorẽ cognitionẽ de deo et
maiorẽ dignitatẽ acceperũt q̃ꝫ pagani
et iudei. Ecce patet ꝙ ibi in inferno eſt
ordo. Diciꝰ aũt ꝙ ibi non eſſet ordo in
aĩabꝫ dãnatoꝝ. ꝗ deũ nõ diligunt ſuꝑ
oĩa ſicut dictaret ordo rõnis.⁊ etiã ele/
mẽta nõ ſeruãt ibi ordinẽ.q⁊ glacies ñ
reſoluiꝰ ab igne ſicut deberet. Uñ pſ.
Ignis grando nix glacies ⁊c̃. T
Tercio ſaluator tãgit dãnatoꝝ cruci/
ationẽ in penis: dicẽs.ad cõburendũ.
Sed vtꝝ demones ⁊ aĩe dãnate cruci
enꝰ igne corꝑeo ⁊ quõ. Circa h̃ tripliciꝰ
dicũt doctores. Quidaꝫ ſpũs ſeꝑatos
cruciari igne corꝑeo inq̃ꝫtũ vidẽt ipm
ꝑꝑatũ ad h̃ vt eo cruciẽꝰ i corꝑibꝫ ſu/
is.ſic̃ latro ſuſpẽdẽd⁹ i patibulo viden
do cruciaꝰ i aĩa. Sꝫ h̃ dictũ nõ ſufficit
q⁊ ad angelos nõ pt̃ applicari ꝗ ñ hñt
corꝑa.⁊ tñ illo igne i ꝑpetuũ cruciabũ
tur. Quidã igiꝰ aliꝫ dicũt ꝙ cruciabũꝰ
igne corꝑeo inq̃ꝫtũ eoꝝ itellectui ip̃ meꝰ
ſupexcellens illi⁹ ignis ſilĩtudo.quõ.ſ.
cruciat vrit ⁊c̃.ſꝫ ⁊ h̃ dictũ deficꝰ.q⁊ ꝰ in
ph̃m.iiij.d aĩa ñ ſic excellẽtia itellectual'
ledit itellectũ ſic̃ excellẽtia ſenſibil' ledit
ſenſũ. Tercij dicũt veri⁹ ꝙ ſpũs patiũꝰ
ab igne corꝑeo .nõ ꝑ ṽtutẽ illi⁹ ignis
abſolute ſꝫ inq̃ꝫtũ ẽ inſtrm̃ diuĩe iuſti/
cie q̃ꝫuis aĩa ſeꝑata ſit ſpũalior igne
corꝑali.⁊ idõ ignis corpore⁹ naturaꝫ
nõ poſſꝫ i eã agere. Uidẽ⁹ tñ res m'taſ
hr̃e actões ſupnaturales i ṽtute ꝑnci/
pal' agẽtis ꝗ eis nõ ꝯpeterẽt abſolute.
ſic̃ ſecurꝭ i ṽtute motoris ſcĩdit arborẽ
qđ ꝑ ſe facere nõ poſſꝫ .ſic ille ignis ĩfer
ni cruciat nõ ſolũ corp⁹ ſꝫ etiã aĩam et
demões. Quocirca queruntꝰ tria ſcꝫ
Primo qñ creatus fuit iſte ignis
Scđo quõ differt a nr̃o iſte ignis
Tercio quõ mitigari poſſit iſte igs
Prĩo q̃riꝰ qñ fuit creat⁹ iſte ignis ĩfer
nalis. Rñdet Ray.i ſũma ꝙ ẽ creat⁹ a
ꝑncipio mũdi cũ aliꝭs creaturis. crea
uit aũt de⁹ tũc qñ adhuc nõ peccaue/
rãt angeli ⁊ hoĩes idõ vt de⁹ timereꝰ ab
angel' ⁊ hoĩbꝫ ⁊ nõ peccarẽt. Nã angeli
videbãt hũc ignẽ inimicꝭ dei ꝑꝑatũ ⁊ vi
debãt gl'ioſam habitatõem celi amicꝭ
dei ꝑꝑatã. Silꝫ et adã ſciuit q rex om
niũ ꝓprietates nouerat. Fecit igiꝰ deus
miſicorditer hunc ignẽ vt ꝑcauerꝫ an
gelos ⁊ hoĩes ſicut iudex facit fieri car
ceres ⁊ furcas q̃ꝫuis nõdũ ꝗs peccaue
rit. Scđa qſtio.quõ differt iſte ignis
a nr̃o. Ad hãc rñdet Tho. in.iiij.di.xl/
iiij.et in ſuo q̃dlibꝫ.q.xiij. ⁊ btũs Aug.
ꝙ differt in qnq̃ꝫ. Prĩo in leſiõis acer/
bitate. ledit eñ ille ignis indicibiliter
magis q̃ꝫ noſter.ſic ei ſe hꝫ in ṽtute ad
noſtꝝ ignẽ ſic̃ ignis ver⁹ ad depictum
Tãta eſt igiꝰ illi⁹ ignis leſio ꝙ ſic dicit
Aug.vna anima ab illo igne mai⁹ tor
mentũ habebit q̃ꝫ oĩa tormẽta et leſio/
nes ab omnibꝫ martyribꝫ raptoribꝫ ⁊
maleficꝭ ꝑpeſſa. imo q̃t fuerũt ab adã
⁊ q̃t erũt vſq̃ꝫ i finẽ mũdi ſi vni⁹ aĩe dã
nate pena ꝑ tot hoĩes diuidereꝰ pl⁹ ſuc
cederet oĩbꝫ q̃ꝫ oĩa tormẽta i mũdo ꝗ
fuerũt vnq̃ꝫ inflicta. Scđo differt in
detẽtõis ṽtute.q⁊ nr̃ ignis ſolũ detinꝫ

corp⁹. aiam aũt nõ põt in ſe retinere. ſʒ ille ignis vrit ſimĺ corp⁹ ⁊ aiaʒ ⁊ faciet ignitũ tanq̃ ferꝝ cãdẽs. Tertio differt in delectatiõe. q2 nr̃ ignis delectat ex q̃ lucʒ. ſʒ ille nõ. ⁊ ſi paꝝ q̃d lucʒ h̄ ẽ ad penã dãnatorũ. inde eñ fum⁹ exire nuq̃ʒ poterit. ideo Job. x. d2 terra miſerie ⁊ tenebraꝝ. Quarto differt in ſucceſſione ⁊ extinctiõe. q2 nr̃ ignis ſuccẽdit̃ et alit̃ p cõbuſtibilia ⁊ illĺ ſubtract[illegible] extinguit̃. ſʒ nõ ſic de inferni igne q̃ nullo matie pabulo indiget. iõ d2 Deute. xxxij. Ignis ſuccẽſus eſt in furore meo ⁊ ardebit vſ q̃ʒ ad inferni nouiſſima. ſʒ ⁊ neq̃ʒ extinguet̃. iuxta illõ Eſa. lxvj. Ignis eoꝝ ñ extiguet̃. imo vna ei⁹ ſcintilla totũ mare ꝯſumeret ſi ageret ĩ illõ. Quinto differt ĩ ꝯſeruatõe. q2 nr̃ ignis matiã quã deuorat ꝯſumit. ſed ille ñ. iõ d2 Mat. iij. Paleas aũt cõburet igni ĩextingui bili. O pctõres q̃s veſtrũ poſit ſtare in igne inextiguibili. O q̃s manere poſit in igne etnali. O delicati et ĩpatiẽtes q̃ vnũ v̄bum nõ poteſt[illegible] ſufferre ⁊ morſũ vni⁹ culic[illegible]. Tercia queſtio ſi aliq̃ mõ mitigari poſſit iſte ignis: q̃ patebit articulo. iij. ¶ In tercio articlõ attẽdam⁹ penaĺ flãme aduſtionẽ. vtꝝ vicʒ a tali infernaĺ ignis aduſtiõe poſit q̃s libari p aliquã viã. Rñdet̃ ꝙ p nullaʒ viã. in pñti eĩ vita p̄t q̃s iuſticie põdus euitare mĺtiplici via. ſʒ oẽs ille vie longe erũt a dãnat[illegible]. Pria igit̃ via ĩ p̄ſenti euadẽdi ẽ q̃ñ q̃s exceſſit ⁊ iõ venit ĩ manus iudic[illegible]. tñ ſperat euadere p potẽtiã ꝓpriã aut ſuoꝝ. ſed q̃ eſt potẽtia ꝯ deũ hinc Eſa. xlvij. Ultionẽ capiã ⁊ nõ reſiſtet mihi hõ. Scđa via euadẽdi nũc ẽ clemẽtia: cũ q̃s iudicẽ clemẽtiſſimũ hʒ et ad p̄ces inclinatiuũ. Sed nec ſic poterit dãnati euadere. q2 ſi oẽs ſcti et etiã b. v̄go p vno eorũ flẽdo intcederẽt: nõ poſſent tũc iudicẽ flectere. Hic puer. j. Tũc ĩuocabũt ⁊ ego non exaudiã. igit̃ ſi totus mũdus p vno dãnato oraret ⁊ milies mille miſſas celebrare faceret orõnes: ieiunia: elemoſynas ⁊ alia: nũq̃ʒ illũ iuuare poſſent. O dãnatoꝝ pẽa ſempit̄na q̃ nullo mõ mitigari poſit nõ ꝓpriis viribꝫ: nõ amic[illegible]: nõ bõis opibus ⁊c. Tercia via euadẽdi ẽ malicia cũ q̃s p mũera corrũpit iudicẽ. ſed nec ſic pñt euadere dãnati. q2 d2 ꝓuer. vj. Nec ſuſcipiet p redẽptõe dona plĩma. pſ. Bonoꝝ meoꝝ ñ eges ⁊c. Quinta via euadẽdi penaʒ ĩ h̄ ſecĺo ẽ amicicia. mĺti ei ſpant libatiõeʒ q2 ſt̃ amici frẽs aut filij iudic[illegible]. ſʒ nec ſic euadẽt dãnati. q2 dato ꝙ aliq̃ñ fuerit amici ⁊ frẽs xp̄i tñ tũc ſt̃ capitales inimici nec eiſ ꝑdeſt p̄ſtina amicicia. q2 d2 Ezech. xviij. Si auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua et fecerit iniq̃. oẽſ iuſti. ei⁹ ñ recor. Quita via euadẽdi penã nũc eſt fuga: cũ q̃s fugit ad alienã ꝓuinciã. ſʒ neq̃ʒ ſic pñt euadere dãnati. q2 de⁹ vbiq̃ʒ regt̃. Hic pſ. Quo ibo a ſpũ tuo ⁊ q̃ a facie tua fugiam. ſi aſcẽ. ⁊c. Ex q̃ igit̃ nulla ẽ via libandi d dei oĩpotẽt[illegible] manu: euigilate g̃ pctõres pctõꝝ tenebr[illegible] obcecati ac dulcedĩeb⁹ mõdi inebriati ⁊ fugite a ventr̃a ira vt p pñiaʒ euitet[illegible] etñe mort[illegible] ſñiaʒ irreuocabilẽ. q2 ecce ip̄e fili⁹ dĩ xp̄s fret dĩ. Colligite p̄mũ zizania ⁊ alligate ea ĩ faſciculos ad ꝯburẽdũ. A q̃ ꝯbuſtiõe libet ⁊c.

De eadem dominica Sermo. xxj.

Tempore meſſis dicam meſſoribꝫ. colligite primũ zizania ⁊ alligate ea in faſciculos ad cõburẽdũ. Matth. xiij. Uerba ſunt p̄me v̄itatis ieſu bñdicti dei ⁊ hominis futurã reprobis penã p̄dicent[illegible] in pabola cõburẽde zizanie. ex q̃ indubie infert ꝙ maloꝝ pena erit ĩ igne infernali tanq̃ʒ in viliſſimo loco ⁊ carcere. qđ ꝓbemus tripliciter. ſcʒ

Dominica quinta poſt epipha.

Primo theologica ratione.
Scđo ſcripture ↄfirmatiõe.
Tercio fidei ↄfeſſione.

X Prio inquã ꝙ loc⁹ maloꝝ ſit īfer
nus q̄ ē in cētro t̄re ꝓbem⁹ theologica
rõne. Dic̄ ei ſan. Bona. ſup. iiij. di. xliiij
ꝙ ſicut ſe habet miſcđia dei ad electos
ita ſe hꝫ ei⁹ iuſticia ad reprobos ꝛ mali
gnos. ſꝫ miſcđia dei ꝑpauit elect̄ locū
amenū celū. ſ. empyreū in q̄ et̄naliter ꝑ
manebūt ꝛ delectabunt̄. ita iuſticia đi
ꝑpauit reprobis locū viliſſimū ꝛ hor
rendū in q̄ et̄nal'r cruciabunt̄. Iſta rõ
fundat̄ in dict̄ Auguſti li. xix. de ci. dei
dicēt̄ ſic. Ordo eſt pariū diſpariūqꝫ re
rū ſua cuiqꝫ loca tribuēs diſpoſitio. et
li. v. ait. De⁹ nihil iordiatū reliq̄t. q̄ vni
cuiqꝫ locū tribuit ſuo põderi ↄueniēte̅
Sꝫ qđ eſt põdus in corpib⁹ eſt amor
ī ſpiritib⁹ ꝛ creat̄is rõnabilib⁹. vt refert
idē Aug⁹. xiij. li. ↄfeſ. ſic inq̄ens. Amor
me⁹ põdus meū eo feror q̄cunqꝫ feror
Ergo de⁹ ſicut ordiat corpa ī ſuis loc̄
ſm exigētiā ſuoꝝ naturaliū põdeꝝ. ſic
ordiat ſpūs in loc̄ ſuis ſm exigētiam
amoris. Et iđ ſicut electi ſūt in celo q̄a
celeſtia pl⁹ q̄ t̄rena amauert̄. ita repro
bi erūt in loco īfimo ħ eſt ī terra. q꞉ ter
rena plus q̄ celeſtia dilexerūt. loc⁹ aūt
oīm īfimior ē in cētro t̄re. q̄ īfern⁹ ē in cē
tro in t̄ra. vn̄ Iſiđ. li. xiiij. ethim̄. Infer
nus đr q̄ſi īferi⁹. Scđo q̄ꝫ ꝙ locus
maloꝝ ſit infern⁹ ꝓbem⁹ ſcripture ↄfir
matõe. oīs nāqꝫ ſcptura ſacra tā veteris
q̄ noui teſtam̄ti ↄfirmat locū maloꝝ
eſſe īfernū. Dicit̄ eī Iob. vij. Qui deſcē
dit ad īferos nõ aſcēdit. Et euſdē. xxj.
Ducūt ī bonis dies ſuos ꝛ ī pūcto ad
īferna deſcēdunt. Et pſ. ix. Cõuertant̄
pctõres in īfernū. ꝛ pſ. xlviij. Sic oues
in īferno poſiti ſt̄. ꝛ Phil̄. ij. In noīe ie
ſu oē genu flectat̄ celeſtiū t̄reſtriū ꝛ īfer
noꝝ. Et ſaluator ait Lu. xvj. Mortu
us ē diues ꝛ ſepult⁹ ē in īferno. ꝛ ī mlt̄
aliis loc̄ ſacra ſcptura clamat locum
maloꝝ eſſe īfernū. Sed q̄dā increduli
hec deridēt nolētes credere. ſed q̄ mõ ñ
credūt: ſtatī p⁹ mortē et̄nal'r ſentient.
Quib⁹ ītonat Hiero. ad palmachiū ꝛ
ocheanū. An putam⁹ fr̄es ꝙ iocando
ꝓphe ꝑdicēt: ridēdo loq̄nt̄ apl'i: xp̄s iu
diciū infantilit̄ cõminet̄. ſꝫ ioci nõ ſunt
vbi ſupplicia inte̅cedūt. Si iocādo paſ
ſi ſunt credant̄ ꝛ iocādo locuti. Eſaias
ſerra ſecat̄. Daniel leõib⁹ deputat̄. pau
lus trūcat̄ gladio. petr⁹ ī crucē ſuſpēdi
tur dñi exēplo. ꝛ ħ totū vt nos a pctīs
ſua doctrīa reuocarēt. hec ille. Ter
cio ꝙ loc⁹ maloꝝ ſit īfern⁹ ꝓbem⁹ fidei
catholice ↄfeſſiõe. Nā ī ſymbolo apl'o
rū ↄfitemur xp̄m deſcēdiſſe ad īfernū
ꝛ tercia die reſurrexiſſe a mortuis. ꝛ in
ſymbolo Athanaſij ↄfitemur ꝙ q̄ bo
na egerūt ibūt ī vitā et̄nā. q̄ vo mala ī
ignē et̄nū. Qđ declarat xp̄s in ħ euāge
lio di. Tpe meſſis ꝛc̄. Vn̄ ex his vbis
ꝓ p̄ſent̄ ſmõis mat̄ia tria declarem⁹
Primū q̄d ꝑ meſſo (documēta.
res ſignificet̄. ibi. Tpe meſſis ꝛc̄.
Scđm q̄d ꝑ zizaniā denotet̄. ibi. col
ligite ꝑmū ꝛc̄.
Terciū an reprobi ↄtinue ī igne cre
ment̄. ibi. et alligate ꝛc̄.
Primū documētū ex ꝓpoſit̄ vbis
dixi declarādū. q̄d vicꝫ per meſſores ſi
gnificet̄ cuꝫ đr a xp̄o dño. Tpe meſſis
dicā meſſorib⁹. Ad qđ rn̄det Lyra ſuꝑ
iiij. c. Iobis. ꝙ ꝑ meſſores inq̄ tuꝫ ho
mines ↄgregant̄ ꝑmū ad fidem intelli
gunt̄ apl'i ꝛ diſcipuli xp̄i. ideo dixit eis
Ego miſi vos metere qđ vos nõ ſemi
naſtis. Vltia vo meſſis erit in iudicio
q̄n colligent̄ fideles intra horreū glie.
ꝛ tūc meſſores erūt angeli q̄ ſeꝑabunt
bonos a malis. modo tñ boni ꝑmitti
viuūt cū malis: q̄d ꝑmittit de⁹ vt dicit
Aug⁹. multis de cauſ. y Primo
ꝓpter exercitationē. vt vicꝫ boni exerci

tent̄ ⁊ purgent̄ p malos. qꝛ dicit apl's ij. Thim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o ꝑsecutionem patient̄. Et ps̄. xxxiij Multe tribulatōes iustoꝝ. vbi glo. q̄ nō patit̄ iust⁹ nō ꝓbat̄. qꝛ dixit christ⁹ dn̄s Joh. xv. Si me ꝑsecuti sūt et vos ꝑsequent̄. Hec aūt persecutio aliqn̄ fit v̄bo irrisorio. aliqn̄ ope iniusto ꝛc. vn̄ Greg. Ad hoc est tribulatio electoꝝ vt purgati secure trāseāt ad regna celorū Quō em̄ Stephan⁹ fuisset coronatus nisi fuisset a prauis iudeis lapidatus Sic ⁊ Petr⁹ si nō fuiss; a nerone crucifix⁹ ꝛc. Jō habet̄. xxiij. q. iiij. c. hec aūt. Abel esse renuit quē Chayn malicia n̄ exercet. Scd̄o deniq; mali cū bonis esse ꝑmittunt̄ ꝓpt̄ bonoꝝ glificationē. magna siq̄dē erit glia bonis ꝙ int̄ malos bn̄ vixerūt. vn̄ Loth ꝯmēdat̄ ꝙ inter malos sodomitas inocent̄ vixit. ij. Pet̄. ij. Aspectu ⁊ auditu iust⁹ erat habitās apd̄ eos q̄ de die in diē aīam iustā iniq̄s opib; cruciabant. Sil'r Noe laudat̄ Gen̄. vj. Cū oīs caro corrupat viā suā; tn̄c Noe vir fuit ꝑfect⁹ ⁊ iust⁹. hoc etiā doc; apl's Phil̄. ij. di. Sit; sine rephēsione ī medio natōis praue et ꝑuerse. Sicut vitupabile ē int̄ bonos male viuere: ita laudabile est inter malos bn̄ viuere. iuxta illō Ecci. xxxj. Beat⁹ vir q̄ potuit trāsgredi ⁊ nō est transgressus. q̄s est hic ⁊ laudabim⁹ eū.

Tercio de⁹ ꝑmittit malos eē int̄ bonos ꝓpt̄ eoꝝ emēdationē ⁊ melioratioñe. Aug. ī ſmōe. Oīs mal⁹ idō viuit vt aut corrigat̄. aut vt bon⁹ p eū exerceat̄ Jō em̄ de⁹ mīſicors tolerat malos vt aliqn̄ cōuertant̄ Sap̄. xj. Dissimulas pctā hoīm ꝓpt̄ pn̄iā; ⁊ Bern̄. sup ps̄. Mīsc̄dia dn̄i. dic̄. O q; maḡ ē misericordia tua dn̄e. ego nō ꝯtinebā a scelerib;: tu ꝯtinebas a v̄berib;. ego ꝓlogabā iniqtatē: tu v̄o pietatē. Quarto ꝑmittit de⁹ malos cū bonis ꝓpt̄ maloꝝ inexcusationē si n̄ ꝯuertant̄. qꝛ p visum ⁊ p auditū hn̄t exēplū a bonis. vn̄ Jsid. Ad ꝯuersiōe; maloꝝ mltū ꝓdest ꝯuersatio exēpli bonoꝝ ꝛc. Quinto mali viuūt cū bonis vt eis diuti⁹ pcat de⁹ cū associatōe bonoꝝ. nā si dn̄s pepcisset sodome ⁊ gomorre ⁊ alijs ciuitatib; ꝓpt̄ decē iustos si in ill' q̄nq; ciuitatib; ⁊ in oī natōe circūiacēti fuissent. vt hr̄ Gen̄. xix. Mlto magis pcet mal' ꝓpt̄ societatē mltoꝝ bonoꝝ. Hic August. Nōnullos toleram⁹ q̄s corrigere vel punire n̄ possum⁹. neq; ꝓpt̄ palea; relinq̄m⁹ areā dn̄i. neq; ꝓpt̄ pisces malos rūpim⁹ rhetia dn̄i. neq; ꝓpt̄ hedos in fine segregādos deserim⁹ gregē dn̄i. iō ab initio dn̄s ꝑmisit hītare malos cū bonis. vn̄ Gre. xx. moral'. Adā duos filios habuit Abel ⁊ Chayn. vn⁹ bon⁹ alt̄ malus. Noe cum trib; filijs ī arca erat. s. Sem Cham et Japhet. duo boni ⁊ disciplinati. terci⁹ reprob; ⁊ irrisor p̄ris. Deīde Abraā habuit duos filios sc; isaac ⁊ ismaelē. Jsaac bon⁹. ismael mal⁹. Deīde isaac duos filios habuit iacob ⁊ esau. vn⁹ elect⁹ a deo. alt̄ reprobat⁹. Deīde etiā xp̄s dn̄s. xij. elegit. vn⁹ ex his. s. iudas mal⁹. de q̄ Joh. vj. Nōne ego vos duodecī elegi ⁊ vn⁹ ex vob diabol⁹ ē. Sic hodie mali ꝑmiscēt̄ cu; bonis. sic̄ ʒyʒania cū tritico. g̃ vnusq̄sq; se custodiat a mal' ne eos imitet̄.

Scd̄m documētū ex p̄missis themat' v̄bis declarem⁹ q̄d p ʒyʒaniā denotet̄ cū dr̄. Colligite p̄mū ʒyʒaniā. Nā p ʒyʒaniā ītelligunt̄ dānati q̄ erūt pabulū ignis īfernal' q̄ sūt in q̄druplici differentia. s.

Primi sunt mali angeli.
Scd̄i sunt oēs heretici.
Tercij sunt infideles ꝑuuli.
Quarti sunt mali adulti.

Primi dixi in iferno cōburēdi ꝙ sunt mali angeli q̄ sine fine p⁹ iudiciū in iferno cruciabunt̄. ſm illō Apoc̄. xx

Diabolus q̄ ſeducebat eos miſſus eſt
in ſtagnū ignis ꝛ ſulphuris vbi beſtia ꝛ
pſeudo ꝓphe cruciabunt᷑ die ac nocte ī
ſecula ſeculoꝝ. ꝛ Matth. xxv. Ite male/
dicti ī ignē eternū q̄ ꝑpat9 eſt diabolo et
angel' ei9. Et Aug9. de fide ad petrū ſic
dicit de angelis malis. Firmiſſime cre
de diabolū ꝛ angelos ei9 in ignē eternuȝ
a xp̄o eē mittēdos vbi nunq̄ȝ carebūt
pena quā eis ꝑparauit diuīa iuſticia.
Sed huic veritati ꝯriat᷑ error Origenis
de q̄ Aug9. li. xxi. de ciui. dei ait. Nūc iā
cū miſericordib9 nr̄is agenduȝ eſſe vi/
deo ꝛ pacifice diſputandū q̄ vl' oīb9 ill'
hoīb9 q̄s iuſtiſſim9 iudex dignos gehē
ne ſupplicio iudicauit. vl' q̄buſdā eoꝝ
q̄ noluīt credere penā ſempiternā futu/
rā. ſed poſt certi tp̄is metas ꝓ cuiuſq̄ȝ
pctī lōgioris ſiue breuioris quantitate
eos inde eſtimāt liberādos. q̄ in re mi/
ſericordior ꝑfecto fuit Origenes q̄ ꝛ ip
ſum diabolū ꝛ angelos ei9 poſt grauio/
ra ſupplicia ex illis cruciatibus eruen
dos ꝛ ſociādos ſctīs angelis credidit.
Sȝ illū ꝓpt᷑ h̄ ꝛ ꝓpter alia nōnulla nō
īmerito reprobauit eccl'ia. hec ille. Ve/
rūtamē q̄dā excuſare conant᷑ Origenē.
tū ꝓpt᷑ ei9 ſctimoniā. tū ꝓpt᷑ ꝓfundā ſci
entiā. tū ꝓpt᷑ feruentiſſimū zelū. Nā vt
colligit᷑ ex dictis Euſebij ī hyſtoria eccle
ſiaſtica. ꝛ Hiero. in li. de viris illuſtrib9
Origenes habuit patrē Leonidā chri
ſtianū et martyrē. poſt cui9 martyriuȝ
cū reb9 ꝑrimonialib9 ob ꝯfeſſionē no/
minis xp̄i eſſet ꝑuat9 cū m̄re vidua et
ſex fratrib9 paup̄ derelict9: hn̄s annos
circiter. xvij. etatis: ſtudio lr̄aꝝ inter9 ſe ꝛ
frēs de eo q̄d docēs lucrari poterat ſu/
ſtentabat. ꝛ ſcpi9 martyr migraſſet ad
dn̄m: niſi m̄r eius pia fraude nocte ve
ſtes ei9 ſurripuiſſet. Cōſecut9 tandeȝ eſt
a deo ſctē grām. eratq̄ȝ peritiſſimus in
grāmatica ꝛ oīb9 ſecularib9 lr̄is. in oī
q̄q̄ȝ phīa ꝛ naturali eruditione ꝑfect9.
ſed inſtructus maxie in lectōe ꝛ doctri
na diuioꝝ voluminū. Vn̄ ꝓ icredibi/
li ſcīe ſue ꝓrogatiua doctor eccl'ie alexā
drine a Demetrio ipi9 loci ep̄o īſtitut9
eſt. vbi dū v̄bū dn̄i doceret palam taȝ
viros q̄ȝ femīas inſtruxit. ꝛ vt oīs ma
ledicti turpis occaſionē in fidelib9 tol/
leret q̄ddā min9 ꝑfecti ſenſus ſed feruē
tis fidei caſtitatis op9 exercuit. Nā illud
euāgelicū attēdēs: ſunt eunuchi q̄ ſe ca
ſtrauerūt ꝓpter regnū celorū: mox illō
in ſe cōpleuit. Tūcq̄ȝ nulla detrahēdi
occaſione relicta vigilāter ꝑdicatōi va
cauit in abſtinentia plīma: in ieiunijs
in vigilijs. Ex ei9 v̄o auditorib9 multi
martyres ſunt effecti. Et nunq̄ȝ ꝑmiſit
ea q̄ in eccleſijs diſſerebat a notatorib9
excipi: niſi q̄n̄ ſexageſimū etatis ſue an
nū agēs. Et Iſid. in. vj. ethim. li. ſic de
eo ait. Origenes in ſcp̄turaꝝ laborē tā
grecos q̄ȝ latinos opeꝝ ſuoꝝ magni/
tudine ſupauit. Deniq̄ȝ Hiero. ſex mi/
lia libroꝝ ei9 ſe legiſſe fatet᷑. ꝓpter q̄ oīa
nō videt᷑ q̄buſdā q̄ Origenes tā graui
ter potuerit errare vt diceret etiā dam
natos angelos fore ſaluādos. Sȝ cer
te dicim9 q̄ nullus eſt tā ſctūs tā iuſt9
tā doct9 tā exercitat9 in via dn̄i vt cade
re nō poſſit ſm̄ legē cōem. ſapientior q̄p
pe ꝛ mūdior erat ipſo Origene lucifer
et tn̄ de celo expulſus eſt ꝛ eternis ignib9
deputat9. iuxta illud. ij. Pet. ij. Angel'
peccātib9 nō pepcit de9. ſed rudētib9 in
ferni flāmis tradidit. ideo de Origene
dicit Hiero. ad Deſideriuȝ. Origenes
melior in bonis: peior in malis fuit. et
ad Vigilantiū ſic ait. Origenes hereti/
cus q̄d ad me qui illū in pleriſq̄ȝ here/
ticum eſſe nō dubito. errauit eīm de di
aboli penitentia. errauit ꝛ de animaꝝ
ſtatu. et q̄d his deteri9 eſt patrē ꝛ ſpm̄/
ſanctū in cōmentarijs Eſaie ſeraphin
eſſe teſtatus eſt. Ergo indubitanter te
nēdum eſt diabolum eternis ignibus

cōburi. Dicit sctūs Bonauē. in. ij. diſ. vj. q mali angeli vſqȝ ad diē iudicij nō ſunt deputati in infernū. q eſt loc⁹ ſubterrane⁹ ſȝ in aerē caliginoſū. Et dicit magr̄ in. ij. q alternatī vicibꝫ deſcendūt ad īfernū ad torquendas aīas. Secūdo in inferno ↄburēdi ſūt oēs heretici. Tria aūt requirūt ad h̄ q qs ſit hereticus vt dicit Alex. de ales. xxij. ti. de heresi. Primū credulitas in rōnali. ita q credendo erret ī articul' fidei ⁊ eccl'ie ſacramentis. Scdm̄ puerſa volūtas in ↄcupiſcibili vt ꝓpt̄ aliqd cōmodū velit errorem. Terciū ptinacitas in iraſcibili .i. ptinacit̄ teneat hoc. q2 licȝ qs erret in fide ⁊ ptinentibꝫ ad fidē: nō tn̄ ē hereticus ſi eſt patus corrigi vt habet̄ xxiiij. q. iij. dicit apl's. ⁊ omnes tales niſi ↄuertant̄ ad verā fidem colligent̄ p angelos ad ↄburendū. ¶ Tercij in īferno ↄburēdi ſ t̄ tāqȝ ʒizania oēs ī fideles puuli q ſiue xp̄ianoꝝ ſiue gētilium filij ſint: tn̄ ſine vera fide deceſſerūt q2 in iudicio ſepabunt̄ de medio iuſtorū ⁊ mittent̄ in caminū ignis ardētis: dicēte xp̄o dn̄o. Ite maledicti ī ignem eternū. nō tn̄ eſt intelligēdū q hij puuli an̄ vſum rōis puniant̄ pena igniſ materialis ſȝ tm̄ pena dāni q noīe ignis ītelligit̄. Hic Aug. de fide ad Petꝝ ait. Firmiſſime tene puulos q ſine ſacramēto baptiſmatī de h̄ ſeculo trāſeūt eterni ignis ſupplicio ſempit̄no puniēdoſ. Qd dictū ſuū declarat in enchyridion dicēs. Mitiſſima ſane eoꝝ erit pena q poſt pctm̄ qd originalit̄ ↄxerūt nullū inſup addiderūt. Sȝ ſi punirent̄ pena ignis nō eſſet mitiſſima. Jō dīc ſanct⁹ Bonauē. in. ij. di. xxxiij. q qdā attēdentes rigorē diuīe iuſticie ac ſniaȝ q hoīeȝ p vno modico mortali in q mo mētanea ⁊ q̄ſi nulla fuit dlectatio cruciat eternalit̄: dicūt q puuli cruciabūtur igne materiali. lōge tn̄ min⁹ q̄ȝ illi q peccauerūt pctō actuali. ⁊ h̄ dicūt ſēſiſſe Auguſtinū. Sȝ h̄ valde durꝫ videt̄ q de⁹ miſicors tā dure agat cū puulis ſic decedentibꝫ. iō alia extat rō q magr̄ ↄcordat pietati fidei ⁊ rōni. q q2 puuli decedentes cū origiali pctō carēt iuſticia ⁊ ſpūſſcti grā q ē pign⁹ hereditatī eterne iō puant̄ in et̄nū viſiōe dei. q2 ꝟo i carne fuit feditas ideo ponēt̄ in loco vili puta īfernali. Sed q2 nō habuerūt in ſe actualē delectatōeȝ pctī nec ī ſpū nec in carne iō nō ſentiēt pene ignis acerbitatē. nec tn̄ carēt cognitōe: qd pōt rōnabilit̄ ītelligi p hūc modū. Decedētes ei in ſolo originali mediū tenēt int̄ habētes grām ⁊ culpā actualē. ⁊ qm̄ ſtatus retributōis dȝ rn̄dere ſtatui vite pn̄tī: ideo ī tali ſtatu debēt poni puuli vt q ſi mediū teneāt int̄ btōs ⁊ damnatos igne cruciatos. Qm̄ g̃ btī carēt malo pene ſenſibil'. ⁊ cū h̄ habēt dei viſiōem. dānati ecōtrario ſūt ī tenebris ⁊ puniunt̄ pena ſenſibili. puuli ſm̄ ordinē diuine eqtatis debēt cōicare ī vno cū dānatis ⁊ ī alio cū btīs. ſȝ nō pn̄t cōicare cū btīs ī dei viſiōe. q2 tūc ī nullo cōicarēt cū dānatī. ex q dei viſio excludit oēȝ penā. iō cū btīs cōicant in h̄ q carēt afflictōe exterioꝛi ⁊ interiori. cū dānatī ꝟo in h̄ q puant̄ viſiōe dei ⁊ luc̄ corpal'. ⁊ ſic in tali ſtatu ppetuāt̄ vt nec triſtent̄ nec letent̄. Et in h̄ mirabil' oñdit̄ ordo diuine ſapiētie: que cūcta nouit ſuis locī diſponere ⁊ ad ſuam gloriā ordinare. Unde dicunt̄ damnati quia magnuȝ damnū ſunt paſſi ex quo non peruenerunt ad dei omnipotētis viſionē ⁊ ſanctorum conſortiuȝ. O crudeles m̄res que ſuos filios ſine baptiſmate mori pmittunt. O omni belua crudeliores que fet⁹ animatū extinguūt. aut ꝓpter ſuā verecundiā occultandā: aut ſuam iracūdiā que puant eos regno beato et̄no. ¶ Quarti ī inferno ↄburēdi

sunt mali adulti siue pagani siue here
tici siue mali xpiani siue īfideles iudei. qa
dixit saluator Math. vij. Nō oīs q̄ di
cit mihi dñe dñe intrabit in regnū ce/
loꝝ. ⁊ infra. Multi dicent mihi in illa
die. Domine dñe nōne i noīe tuo ꝓphetaui/
mus. ⁊ in noīe tuo demonia eiecimꝰ. ⁊
in noīe tuo virtutes multas fecimꝰ. Et
tūc cōfitebor illis q̄r nunq̄ noui vos.
Discedite a me oēs q̄ opami iniq̄tatē.
Quo audito dicūt aliq̄. Ecce oēs ho
mines dānat iste p̄dicator: etiā xpianos
baptizatos. cū tñ dicat dñs Mar. xl.
Qui crediderit ⁊ baptisatꝰ fuerit saluꝰ
erit. qbꝰ ego dico q̄ nullꝰ verꝰ xpianꝰ
dānat̄ sed solū falsus ⁊ mēdax. mēdax
vero xpianꝰ est q̄ dicit se hr̄e fidē cū gr̄a et
bono ope ⁊ tñ nō habet. Hinc Jac. ij.
Fides sine opibꝰ mortua ē. Et h. Am/
bro. ⁊ ponit. xxij. q. v. c. Cauete. Cauete
fratres mendaciū. q̄r oēs q̄ amāt men
daciū filij sunt diaboli. mēdaciū nāq̄
est xpianū se dicere ⁊ opa xp̄i nō facere.
mēdaciū nō solū in falsis verbis ſ; in
simlat' ꝯsistit opibꝰ. Et ꝓpterea dico q̄
mali xpiani nō solū damnant̄ sicut ce
teri. sed peiꝰ ⁊ ꝓfundiꝰ erūt in penis in
ferni. dicēte dño. Seruꝰ sciēs volunta
tē dñi ⁊ non faciens plagis vapulabit
multis. Unde legit̄ in vitaspatrū q̄ q̄
dam die dū Machariꝰ alexādrinꝰ de/
ambularet in heremo reppit caput cu
iusdā defuncti. ⁊ dū orasset interroga/
uit cuius caput illud fuerat. ⁊ respon/
dit se fuisse pagani cuiusdam. ⁊ dixit ei
Machariꝰ. Ubi est aīa tua. rn̄dit i in
ferno. Cumq̄ req̄reret si multū in ꝓfū/
do esset. respondit. q̄ tantū quantū di
stat celū a terra. Cui Machariꝰ. Sūt
ne aliq̄ ꝓfūdiores. Cui ille Sub paga
nis sunt iudei ⁊ sub illis mali xpiani.
q̄ sanguie xp̄i redēpti. eiꝰ v̄bo instructi
ac sacro baptismate mūdati: tāta bn̄fi
cia ꝑuipēderūt. O igit̄ miserrimi xp̄ia
ni mali. O pabulū ignis inferni q̄ ꝑ t
pauca bona opa possent euitare infini/
ta tormēta ⁊ obtinere sempiterna gau/
dia. Ue igit̄ ipsis ⁊ iterū ve. q̄ ꝑt vilissi/
mas delectatōes separabūt̄ a vo ⁊ dulci
deo. ¶ Tertiū documētū ex p̄mis
sis thematis verb' declaremꝰ an repro
bi ꝯtinue i igne cremet̄ cū dr̄. Et alliga
te ea i fasciculos ad ꝯburēdū. ⁊ rn̄d; Au
gus. li. xxj. d̄ ciui. dei. q̄ corpa reprobo/
rū ac aīe etnis ignibꝰ cremabūt̄ sic di.
Quādā vn̄ ꝯuicāt̄ icreduli posse huma/
na corpa aīa atq̄ viuētia nō solū mor
te nō solui ſ; i etnoꝝ q̄; igniū durare
tormētis. Nolūt em̄ h̄ ad oīpotētē nos
referre potētiā ſ; aliq̄ exēplo ꝑsuaderi
sibi flagitare. q̄bꝰ si rn̄debimꝰ ee aīalia
ꝑfecto corruptibilia q̄r mortalia: q̄ tñ
in medijs ignibꝰ viuāt: nōnullū etiā
genus vermiū i calidaꝝ aq̄ꝝ scaturigi/
ne repiri q̄ꝝ feruorē nemo ipune ꝯtre
ctat. Illos aūt nō solū sine vlla sui lesi
one ibi esse. ſ; extra se nō posse. Et infra
De ipo ait igne mira q̄s explicet q̄ q̄cq̄
adusta nigrescit cū ipe sit lucidꝰ. ⁊ pe
ne oīa q̄ ambit ⁊ lambit colore pulcer
rima decolorat atq̄ ex pruna fulgida
carbonē deterrimū reddit. neq̄; illō q̄/
si regularit̄ diffinitū ē. nā ecōtrario la/
pides igne cādente decocti ⁊ ipi fiūt cā
didi: ⁊ q̄uis ille rubeat illi albescant
ꝯgruit tñ luci qd albū ē sic nigrū tene/
bris. de q̄bꝰ multa ibidē ponit exēpla
ꝓbātia etnalit̄ reprobos i igne cremari
posse. iuxta illud Esa. vlt. Uermis eo/
rū nō moriet̄ ⁊ ignis eoꝝ ñ extiguetur.
O reprobi etnū ignis infernal' pabu/
lū cur nō pēsatis vestrū futurū incēdiū
cur ꝑ trāsitorijs obligat̄ vos ad tāti
tormētū. Et q̄s vos liberabit de ill' cru
ciatibꝰ. nō certe amici. nō diuitie. ñ po/
tentie vestre. nō delicie. Credite igit̄ nūc
tpe gratie ⁊ agite pniam vt dei gr̄a cru
at vos Amen

Dominica in ſeptuageſima
Sermo.xxij.

Simile ē re/gnū celorū hoī prīfamilias q̄ exijt p̄mo mane cōducere oparios ī vineā ſuā. Mat.xx. Verba ſunt redēptoris nr̄i pabolice loquētis ad nr̄am faciliorē eruditionē. vbi a nobis īueſtigāda ſunt q̄tuor. ſcʒ
Pr̄io prīſfamilias ſignificatio.
Scd̄o ipſiꝰ vinee denotatio.
Tercio opariorꝝ vinee rep̄ntatio.
Quarto eorūdē mercedis receptio.
Pr̄io eīn īueſtigādū eſt ſignificatio patriſfamilias. q2 ſaluator dic̄ ꝙ regnuʒ celorꝝ.i. militās ecclīa ē ſilr̄e homī prīfamilias q̄ exijt p̄mo ma. ꝯdu. oparios in vineā ſuā: ꝛ ꝯuētiōe facta miſit ī vi/neā ſuā. ꝛ egreſſus circa horā terciaʒ et ſextā nonā ꝛ vndecimā miſit ī vineā ſuam. ꝛ tādē ſero oīb9 illis ſoluit diurnū denariū. ꝛ murmurātib9 ait. An n̄ licʒ mihi qd̄ volo facere. an oculꝰ tuꝰ neq̄ʒ eſt q2 ego bonꝰ ſum ꝛc̄. Et ſubdit. Sic erūt nouiſſimi p̄mi ꝛ ecōuerſo. In hac igit̄ pabola p prēmfamilias ſignificatur deꝰ q̄ hʒ tria palatia familiarum. Primū eſt celū vbi eſt ſolū familia filiorū letātiū. Pſ. Filij tui ſic̄ nouelle oliuarꝝ ī circuitu mēſe tue. Scd̄m palatium infimū eſt īfernꝰ. vbi eſt familia i/carceratorꝝ ꝛ gemētiū. vt patet de epulone Lu.xvj. In medio palatio.i. in h̄ mūdo eſt familia militātiū. Vn̄ Job. vij. Militia eſt vita hoīs ſup t̄rā. In p̄mo eīn palatio ſunt tm̄ boni. in ſcd̄o tm̄ mali. in tercio v̄o mixti. Vn̄ Aug. de fide ad petrꝝ. Firmiſſime tene ꝛ nul/latenꝰ dubites in oī ſtatu hoīm eē bonos ꝛ malos. vn̄ boni aſſumūt̄ ad p̄/mū palatiū. mali v̄o ad infimū. q2 dr̄ Mat.xxiiij.c. Duo erūt ī agro. vnꝰ aſ/ſumet̄ ꝛ alt̄ relinquet̄. duo ī lecto vnꝰ ꝛc̄. duo in mola ꝛc̄. ꝛ ſic pꝰ iudiciū erit tm̄ palatiū ꝛ carcer. Scd̄o īueſtigemꝰ vinee denotatōeʒ q̄ ſignificat vniuerſaleʒ ecclīaʒ. vn̄ Eſa.v. Vinea eī dn̄i ſabba/oth domꝰ iſrl̄ ē. Iſta āt vinea ſm̄ Gre. tot palmites ꝑtulit quot ſctōs habuit Tria eīn genera palmitū ſaluator di/ſtinxit. Quidā eīn palmites viti.i. xp̄o p fidē adherēt ſʒ n̄ fructificāt p opatōeʒ Joh.xv. Oēm palmitē ī me n̄ ferētē fructū tollit eū. Quidaʒ palmites nec viti adherēt nec fructificant. de q̄b9 ſubdit̄. Si q̄s in me non māſerit mittet̄ foras ſic̄ palmes ꝛ areſcet ꝛ colligēt eū ꝛ ī ig/nē mittēt ꝛ ardet. ꝛ ſignificat īfideleſ hereticos ꝛc̄. Tercij ſunt palmites q̄ viti adherēt ꝛ fructificāt. ꝛ ſignificāt bonos de q̄b9 dr̄. Qui māet ī me ꝛ ego ī eo hic fert fructū mlt̄ū. Tertō īueſtigē9 opariorꝝ vinee hꝰ rep̄ntatōʒ. ꝛ ſignificat oēſ fideles q̄rꝝ q̄dā veniūt māe.i. ī puericia ad dī ſuitiū. q̄dā hora t̄cia ſexta nona ꝛ vndecia. q2 ī q̄libet etate vocat deꝰ q̄ſ dā q̄ʒdiu viuūt nullū tn̄ ſero.i. pꝰ mortē. vn̄ Aug. d̄ pe. di. vij. c. Nullꝰ expectet tp̄s q̄ peccare n̄ p̄t. arbitrij q̄rat libtatē vt dolere poſſit ꝯmiſſa: nō neceſſitatē. Luꝰ rōeʒ idē aſſigt̄ ī ſer. d̄ īnocētib9 d. Hac ani aduerſiōe pcutit̄ pctōr vt moriēs obliuiſcat̄ ſui q̄ dū viueret oblitꝰ ē dei. Quarto īueſtigādū ē eorꝝ mercedis receptio. ſm̄ eīn remigiū vnꝰ denarꝰ q̄ oīb9 debet̄ ſignificat vitā eternā q̄ ab oīb9 pcipit̄. in q̄ n̄ viuet vnꝰ alio minus vl̄ pliꝰ. Dr̄ āt denariꝰ q̄drupli/ci rōne. Pr̄io rōe noīs. q2 denariꝰ dr̄ a decē. eo ꝙ oli valebat decem vſuales. ꝛ ſcat ꝙ nullꝰ vadit ad mercedē et̄nā niſi p obſuatōʒ p̄ceptorꝝ decalogi ſm̄ illud Mat.xix. Si vis ad vitā ingredi ſua mādata. Scd̄o rōe imagīs. imago eī dī imp̄met̄ ī btīs p aſſilatōeʒ ad deū. Tercio rōe ſcp̄ture. q2 p ſcp̄turaʒ coḡſcit̄ denariꝰ. ſic ī celo erit pfecta co/

gnitio.j.Cor.xiij. Nūc cognoſco ex parte:tūc aūt cognoſcā ſicut cognitus ſum. Quarto rōe ſpericę figure qz vita eterna nō hēbit finē. vñ ſaluator dicebat Joh.x. Ego vitā eternā do eis. Dicit igitur dñs i euāge. Simile eſt regnū celorum hoi prifamilias zc. q ſūt verba thematis. ¶ In pñti nāqz dñica ſctā mr eccliā d triplici hoīs ſtatu ſpecialiter facit mētionē. Jdeo ſermo pñs de triplici ſtatu hoīs i trib articulis grā ſaluatoris aſſiſtēte declarabitur.ſ.

Primo ſtatus inocētie qnte fuit excellentie.
Scdo ſtatus culpe quāte extitit obnoxie.
Tercio ſtatus miſerie qnte ſit triſticie

Primo dixi q in pñti ſermone declarabitur ſtatus innocētie quāte ſcz fuit excellentie: ex q in iſta dñica legitur hoīs creatio z conditio. vbi habetur q pmus hō qz diu ſtetit in innocētia fuit oīm viſibilium creaturarum excellētior potiſſime in qnqz dignitatib.ſcz

Primo in ſui creatione.
Scdo in ſui locatione.
Tercio in dñatione.
Quarto in donatione.
Quinto in tranſlatione.

Primo cū hō tpe innocētie fuit alijs excellentior in creatiōe ſui:q tanqz dñs oīm creaturarū pfectior alijs creaturis creatus eſt. z hoc ideo vt intraret in hūc mūdū z poſſideret oēs creaturas tanqz dñs. vñ dr Gen.j. In pncipio deus creauit celū z terrā.i.ſpūalē z corpalē creaturā. Jſta eīn qtuor vt dicit mgr in.ij.diſ.ij. ſimul ſunt creata.ſ.angeli:tps: celū empyreū:z materia qtuor elemētorum q fuerunt informes. Sed ſpūal' creatura formata fuit p cuerſiōez bonorum ad deum. Corpalis vo creatura ſm opinionē qrundā p diſtictionē ſex dierum. Un ſcdo die deus creauit firmamentū. ſub appellatōe firmamenti creauit celos z oēs ſperas. Tercia die ēt diſticta ſūt qtuor elemēta. vñ dr. Cōgregentur aq que ſub celo ſūt i locū vnū z appareat arida.i.tra. pus eīn erat aq admixta qſi lutū ſpiſſū. Quarta die creauit corpa ſyderea.ſ.ſolē lunā z ſtellas. Quīta die creauit piſces maris z aues celi. Sexta deniqz die creauit beſtias. iumenta et reptilia. qb cōpletis creauit deus hoiem. Un hr Gen.j. dixit deus. Faciam9 hoiez ad imaginē z ſilitudinē nrām. Seqr. Formauit deus hoiez de limo terre z ſic ſm corpus hō formatus eſt de terra. pncipaliter tn cū qtuor elemētis. z fuit formatus de terra rubea i agro damaſceno. ſm vo aīam ad imaginē z ſilitudinez dei factus ē hō. nō eīn habuit pulcrius z ſplēdidius exēplar in tra ſup z ſubtus qz ſeipſam ſctā trinitas. ideo ſic dignificauit vt ad ſuaz ſilitudinē creare voluit. Un Ber.i ſmōe. Paruū ne tibi videtur o hō cogita qlez te fecit. nēpe ſm corpus egregiā creaturaz. ſm aīaz magis dei imagine inſignē:rōnis pticipem: btitudis eterne capacē. porro ambo ſibi coherere fecit artificio incōprehenſibili. nec hō hō pmeruit q ante non fuit. nec ſpes retributionis fuit. qm bonorum noſtrorum nō indiget. Plantauit ſiqdem deus in aīa tres nobiles act9.ſ. vt ſit vegetabil' ſenſibilis z rōnalis. Jō dic b. Amb. q aīa vegetabil' appetit eſſe. ſenſibilis bn ee. rōnalis aūt optime eſſe. ido nunqz qeſcit donec optio fini cōiūgatur. vñ Ber. Ad imaginē qppe dei facta eſt aīa rōnalis: ceteris oīb occupari pōt: impleri aūt nō pt. capax eīn dei eſt. z qcqd deo min9 eſt nō eā adīplebit. Un ſi deus hoī daret terrā cū oīb aīalib z celū cū ſyderib z oīb ſctis: hec oīa p nihilo haberet qzdiu ſpōſo ſuo xpo careret. p hiſ oīb dicit b. Aug. q oēm corporeā creaturā nature dignitate aīa pcellit. Ex q patet q vnica aīa pcioſior eſt qz oīa regna mundi z oē aurum argentū z lapi

des p̄cioſi. Hic Ber. in meditatōibus Tot⁹ inqt mūd⁹ ille p̄ciū vni⁹ aīe eſti mare nō valet. vñ ſua nobilitate nobi litat z ſuū corp⁹. qz qcq̄d decoris hab3 corp⁹ h̄ hab3 ab aīa. ſ. pulchritudine3: fortitudinē: locutōe3 motū z ſic d̄ alijs. Vñ Ber. O corp⁹ q̄3 nobilē hoſpitem habes a q̄ oīa habes. Cū ei corp⁹ ē va cuū aīa tūc ē deforme z vile cadauer p dit fortitudinē pulcritudinē z motū. z p ſe ē imobile. Vñ Areſt. j. de aīa dicit. Egrediēte aīa de corpe corp⁹ marceſcit z expirat. O hoīes ī aīa mortui. O pec catores ſomnolēti. O penit⁹ vanitati dediti cur nō curat3 de tā p̄cioſa creatu ra dei d̄ q̄ ſolā vnā habet3. plerīq3 vīm (vt ita dicā) pl⁹ curāt ſotulares mūda re q̄3 aīa3 pctīs maculatā. ſicq3 rem tā p̄cioſā ſup oīa ꝑuipēdentes. vñ Aug. Quid ē qd̄ velis hr̄e malū: dices mihi nil. nil oīno. nō vxorē: nō filiū. nō ſuū. nō ancillā: nō tunicā. poſtremo. nō ca ligā. z tñ vis habere malā vitā. rogo te ꝑpone aīam tuā caligē tue. O inexcogi tabil' ſtulticia q̄rūdā. nā q̄dā aīas ſu as vendūt. q̄dā ipignorant. q̄dā ꝓ nihi lo dant. Dixi ꝙ q̄dā ſtultoꝝ aīas ſuas vendūt ſicut auari q̄ ꝓ vſuris rapinis falſis mercātijs z alijs iniuſt3 diuitijs aīas ſuas vendūt. Unde Ecci. x. Nil ē iniquius q̄3 amare pecunias: h̄ ei aīa3 ſu am venalē hab3. Et certe valde mira bile ē qz vn⁹ ribald⁹ nō daret vnū digi tū ꝓ vno ꝯcubitu: et tñ ꝓ h̄ dat aīa3 ſu am oīb; d̄mōib; īferni. Scd̄o aliq̄ ani mas ſuas ipīgrant ſic p̄lati z curati q̄ aīas ſuas obligāt ꝓ aīab; ſubditoꝝ ꝓ modica p̄bēda. d̄ q̄b; d̄r. iij. Re. xx. Cu ſtodi viꝝ iſtū q̄ ſi lapſus fuerit erit aīa tua ꝓ aīa illi⁹. Tercio q̄dā aīas ſuas ꝓ nihilo dāt ſic iracūdi inuidi: qz cupi dus recipit diuitias. lubc⁹ voluptates ſupb; honores ꝓ aīa ſua. ſ3 īuidi z ira cūdi nil d̄lectabile recipiūt. ſ3 h̄nt ama

ritudinē z dolorē. ideo aīas ſuas dant g̃t3 demōib;. Vñ ill' viſificat illis Iudic. v. Qui ſpōte obtuliſt3 aīas vr̄as ad pi culū. Pro his igit ſtulticijs exclamat btūs Ber. di. O aīa mirabil' dei crea tura quō te deijcis. ſi terrenā ſuba3 ꝯſi deras melior es. ſi angeloꝝ gl'iam ꝯtē plaris eq̄lis es. Quid dicam d̄ te: ſolo tuo creatore es īferior. hec ille. S3 di. q̄ re tā p̄cioſam rē. ſ. aīa3 de⁹ voluit vnire limo terre. Rn̄det mgr̄ ī. ij. di. j. Hui⁹ rō nō ē q̄rēda qz ē volūtas dei. tñ idem rōnē aſſignat di. Ob h̄ de⁹ anīa3 corpi vnire voluit a q̄ ſepari nō vult vt ſigni ficaret creaturā vniri deo ex toto corde Scd̄o ideo vt ī corpe dn̄o famulātes maiorē gl'iam mereant. Scd̄o hō ī ſtatu īnocētie fuit alijs excellētior ī ſui locatōe. qz hō collocat⁹ ē ī ꝑadiſo volu ptat3: ſic Gen. ij. d̄r. Tulit g̃ dn̄s hoīe3 de loco in q̄ formauerat z poſuit eū in ꝑadiſo voluptat3 vt oparet z cuſtodi ret illū. z ibi dn̄s īmiſit ſoporē ī Adā. z tulit vnā de coſt3 ei⁹ ex q̄ formauit mu lierē Euā. Loc⁹ āt ille ꝑadiſi vt ait Da maſce. vniuerſe exultatōis ē ꝓmptua riū t̄ra excelſa poſita. tēpato ac puriſſī mo aere circūfulget plāt3 ſp floridiſ co mat⁹. bono odore plen⁹. nullūq3 irra tionale anīal ibi habitat. ī cui⁹ medio fons magn⁹ erūpit q̄ diuidit ī q̄ttuor flumīa z irrigat ꝑadiſū. ibi eñi nlla tē peſtas ſ3 due hyemes lenes z due eſta tes. Dic nāq3 Bonauē. in. ij. di. xvij. cir ca l'ra3 ꝙ vniuerſitas ligꝫ ſub tribus drn̄tijs ꝯhēdūt ibi ſm ꝙ ad triplice3 vtilitatē hoīs poterat ordinari. aut ex pte corpis. aut ex pte aīe. aut ex pte vtri uſq3. Si ex pte corpis tūc erāt lig̃ fru ctifera q̄ p̄bebant ei nutrimēta. Si ex pte anīe tūc erat lignū ſcie boni z mali qd̄ erat ad obediētie hoīs ꝓbatiōē. Si ex pte vtriuſq3. id eſt tam anime q̄3 cor poris tunc erat lignum vite z faciebat

ad hoīs ꝑpetuationē. Iſta duo ligna ſunt poſita in paradiſi medio ⁊ erat vnū iuxta aliud. vt ex vno ɔciperet hō affectū amoris. ⁊ ex alio affectū timoris. Tercio hō in ſtatu inocētie fuit alijs excellētior in dñatiōe q̄ habuit dñium ſuper oīa materialia. vñ dr Geñ. ij. Qui pſit piſcib maris ⁊ volucrib celi beſtijſq terre. Ubi dic Nico. de Ly. q iſtd dñiū hoī eſt naturale. Rō prima. qr ipfecta ſunt facta ꝑpt pfectiora. vt plāte ꝑpter aīalia. ⁊ aīalia ꝓpter hoīem. ⁊ hō ꝓpter deū. Hinc mgr in. ij. di. j. Fecit deus hoīem rōnalē creaturā vt ſummū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo poſſideret: poſſidēdo frueret. Scđa rō qr hō fact eſt ad imaginem dei. idō iuſte obediūt ei iferiora ſm naturā inſtitutā. Hinc Uincē. in ſpeclo naturali li. xxiiij. dic. Creauit de mūdū vt hoī ſeruiret. hoīem vo vt deo ſeruiret, ſed i penā pctī iſta obediētia eſt ſubtracta. Tercia rō eſt qr pfectiora gubnant iferiora vt angeli hoīes. Regere vo eſt p prudentiā q ꝓprie eſt i hoīe in q eſt prudētia generalis. In aīalib autē ſūt qdā prudētie pticlares tm̄. vt i aranea ad faciēdū telā. ⁊ ſic de alijs. Et vt dicit Albert magn. Ad regēdū triplicē oculū hō a deo recepit vic oculum carnis q videret q ſunt extra ſe. oculū rōnis q videret q ſunt intra ſe. oculu ɔtēplatiōis q videret q ſunt ſup ſe. noticiā em̄ dei ſui habuit nō tm̄ ita excellēter ſic in patria. nec ita in enigmate ſic modo in via. res etiā naturales nouit qr oīb ſm ſuas ꝓprietates nomē ipoſuit. Un dr Geñ. ij. Adduxit q de oīa q fecerat ad adā vt videret qd vocaret ea. noticiā q ſui habuit qr qlis fuit factus ſciuit. ⁊ qd cauere et qd agere deberet intellexit. Fuit etiā ſine penalitatibus qr non eſuriuit nec ſitiuit. pterea frigus vel eſtus labor aut infirmitas eum nō leſit nec mortē expectauit. veſtibus nō egebat: nud nō verecūdabatur O qnta dignitas hoīs ꝑpt culpā ē amiſſa caueat inde maiorib. Quarto hō in ſtatu inocētie fuit excellētior alijs donatōe. ſupra em̄ ſuā naturā homi deus donauerat triplicia dona. ſc

Primo imortalitatis pemīnentiam
Scđo originalē iuſticiā
Tercio ꝑcepti gratiam

Prio inqȝ de hoī donauerat pemīnētiā imortalitatis. Dic em̄ Bonauē. in. ij. di. xix. ar. iij. q. j. q hō fact ē imortal nō p naturā qſi nō potēs mori ſic angel ſed p grām. i. potens nō mori. qr poterat ſeruare innocētiā quā ſi ſeruaſſz neceſſitatē moriēdi nō icurriſſz. Un Auguſt. in queſtiōib noui ac veteris teſtamēti. Deus inquit fecit hominē qui q diu non peccaret imortalitate vigeret vt ipe ſibi autor eſſz aut ad vitam aut ad mortē. Ideo dicit Scot i. ij. di. xix. q ſi Adam in ſtatu innocētie i ignē ꝓiectus fuiſſet leſus fuiſſz naturalr: ſed diuia ꝓuidētia fuiſſz cuſtodit ſic tres pueri. Dañ. iij. Et ſic pz q imortalitas hoīs aderat ab arbore vite ⁊ a deo ptegente. Dicit tm̄ Bonauē. in. ij. di. xix. i expoſitōe lre q virtus arboris vite vt hominem ꝑpetuaret nō erat a natura. qr illud qd eſt corruptibile nō poteſt dare incorruptōem. ſed fruct illi arboris erat corruptibilis. qr maſticabil et digeſtibilis. ſz vtute diuinitus ſibi data diſponebat ad imortalitatē. ſic ſacra noue legis nō ɔferūt aliqd niſi p diuinā vtutē ibi aſſiſtētē. Scđo de hoī donauerat origialē iuſticiā: vt vic aīa ade ⁊ filiorū ſi ſtetiſſet ſolūmō obediret deo. corp vo ſuū ſue aīe: ⁊ corpi tādē oīa creata. Hec aūt nō fuit gratia gratūfaciens vt dicit Lyra ſz grā gratis data. qr Adā poſtqȝ conſenſit mulieri vt ɔmederet de fructu ſtatim mortaliter

peccauit añq̃ manũ extẽderet. Sʒ illa iuſticia nõ ſtatim fuit ab eo ablata qd̃ fuiſſʒ ſi grã gratũfaciẽs fuiſſʒ. ideo non ſtatim erubuit. ꝛ hui⁹ iuſticie amiſſio cũ reatu vocãt originale pctm̃. ſic enĩʒ aĩa ade prĩs nr̃i ĩ q̃ fuim⁹ oẽs originaliter nõ obediuit deo. ita nec corp⁹ hominis obedit aĩe: nec alia aĩalia corpori. Unde apl̃s. Caro ɔcupiſcit aduerſus ſpiritũ ꝛ ſpũs aduerſus carnẽ. Et Ro. vij. Uideo aliã legẽ ĩ mẽbris meis repugnantẽ legi mẽtis mee. Tercio de⁹ homĩ donauerat p̃cepti grãm vt tã natura q̃ʒ grã et p̃ceptũ ſtabilirʒ liberꝝ arbitriũ. Hinc Ecci. xv. dr̃. De⁹ ab initio creauit hoĩem ꝛ reliq̃t euʒ in manu ɔſ. iij ſui. adiecit mãdata ꝛ p̃cepta ſua ſi volueris ɔſuare ɔſeruabũt te Quito hõ in ſtatu innocẽtie fuit aliis creaturis excellẽtior in ſui trãſlatõe Nam vt dicit magr̃ in. ij. di. xx. ꝙ Adã cum vniuerſa poſteritate ſi in innocentia ſteiſſet fuerat trãſferend⁹ de padiſo terreſtri ad meliorẽ digniorẽq̃ʒ ſtatum vbi celeſti ꝛ eterno bono ĩ celis ſibi parato frueret̃. Ad idem dicit Bonauẽ. ĩ ij. di. xxiij. in expoſitõe lr̃e. ꝙ Adam raptus in ſopore. qñ ſcʒ Eua fuit formata de eius coſta vidit totã curiã celeſtẽ ꝛ ibi cognouit xp̃i incarnatõʒ ad ſuiip ſius brificatõʒ. nõ tñ ſciuit xp̃m eẽ paſſuꝝ q̃ nõ fuit p̃ſci⁹ ſui caſus. Sicut ꝛ Joſeph p̃uidit ſe dñm eſſe futuꝝ: non tñ p̃uidit ſuã vẽditõem. Quocirca tria vtiliter querũt̃. Primo vtrũ ſil̃ an ſucceſſiue aſſumerent̃ hoĩes in illo ſtatu ad regnũ celoꝝ. Rñdʒ Bona. ĩ. ij. diſ. xx. in lr̃e expoſitõe. ꝙ ſucceſſiue q̃ magnũ diſpendiũ eſſet pentib) ſi eoꝝ glĩa differret̃ q̃uſq̃ʒ numer⁹ electoꝝ ĩpleret̃ q̃ ſpes q̃ differt̃ affligit aĩaʒ. Alia rõ. Cũ eñ numer⁹ electoꝝ futur⁹ ſit ĩ magna q̃ntitate. iõ ñ pñt oẽs hoĩes infra ſpaciũ padiſi contineri. Dicit eñ ſcẽs Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ꝙ chriſt⁹ ĩcarnatus ante omnes electos aſcẽdiſſet ĩ celũ ꝛ ſecuti fuiſſent eũ ſicut ꝛ fecit ĩ die aſcẽſiõis. Scd̃o q̃rit̃ vtrũ ſolũmodo electi fuiſſent nati. Rñdet Scot⁹ ſup ij. di. xx. ꝙ tm̃modo electi. ꝛ ſic ĩ illo ſtatu null⁹ fuiſſʒ dãnat⁹. nõ etiã tũc fuiſſet Judas p̃ditor. nõ pilat⁹ vl̃ cayphas Tercio q̃rit̃ vtꝝ tũc fuiſſʒ xp̃s ĩcarnatus. Rñdet Tho. vbi ſup ꝙ ſic. nõ tñ ad hoĩs libatõem ſʒ ad hoĩs btificationem vt hõ in corpe et aĩa eſſet beatus. Quidã aũt ſcti dicunt ꝙ nõ fuiſſʒ ĩcarnatus. qd̃ intelligendũ eſt ꝙ nõ fuiſſet incarnatus ad patiendũ E Secũdo dixi ꝙ in p̃ſenti ſermone declarabitur ſtat⁹ culpe q̃nte extitit ob noxie. In q̃ q̃dẽ ſtatu tria fuerũt p ordinẽ. ſcʒ

Primo dei p̃ceptio
Scd̃o hoĩs p̃uaricatio
Tercio hoĩs punitio

Primo eñ dixi ꝙ ĩ ſtatu culpe homĩ data fuerũt p̃cepta. Nã dũ adã cũ ſua ɔiuge tãtis eſſet ſublimatus dignitatibus in padiſo tria ei p̃cepit deus. Primo vt multiplicaret̃ dicẽs Gen. j. Creſcite ꝛ multiplicamĩ ꝛ replete terram. Scd̃o vt ɔmederẽt ex omĩ ligno padiſi. Tercio vt abſtinerẽt di. De ligͣ autẽʒ qd̃ ẽ ĩ medio padiſi ne comedatis. in q̃cunq̃ʒ eñ hora comedetis morte moriemini. Et vt dicit Bonauẽ. ſup. ij. diſ. xvij. in expoſitõe lr̃e: ꝙ hãc p̃hibitõʒ fecit deus ꝓpter tres ratões. ſcʒ

Primo ꝓpter obediẽtie meritũ
Scd̃o ꝓpter dominiũ
Tercio ꝓpter ſubiectõis debitũ

Prĩo de⁹ p̃hibuit ꝓpt̃ obediẽtie meritũ. nã poſtq̃ʒ vidit hõ ꝙ illa arbor nõ eſſet mala nec nociua ſʒ eſibil̃ abſtinere tñ ſe debuit vt inde meritũ acq̃rat p qd̃ ĩ regno celoꝝ glĩet̃. q̃ ñ egeret ſicut lucip. Nã ꝛ xp̃s ꝓpt̃ obediẽtiam meruit ſuiip̃i⁹ glĩficatõem. Phil̃. ij. Scd̃o

hoc lignū deus ꝓhibuit nō vt laqueū hoī pararet. ſed ad oſtēdēdū ſuū dñium. ideo a tali re debuit ꝓhibere a q̄ hō nō deberet manū retrahere niſi ad ſolius dei impiū. ⁊ ſic hō ꝯgnoſcat ꝙ deꝰ habet dñiū ſup oēs creaťas q̄s qn̄ vult ꝓhibet ⁊ qn̄ vult relaxat. Tercio deus ꝓhibuit ꝓpť ſubiectōis debitū. vt .ſ. cognoſceret ſe hō ſeruū dī eē ⁊ debere obediētē ei eē. eo ꝙ fecerit eū dñm totiꝰ mūdi ei non recalcitrare ſed potiꝰ ſe hūiliare et cognoſcere q̄ntū bonū ſit obedire dō q̄ntū malū eni eſſet inobediētia iā ſciebat ex caſu demonū. iō neceſſe erat vt ſciret bonū obediētie ī ſemetipſo. O deꝰ eterne q̄ntum malū eſt iobediētia. ecce nōdū ſciuimꝰ ⁊ ꝓ ea debemꝰ pati ⁊ mori. inſup niſi diuina miſcdia ſuccurrat et̄naliť dānabimur ꝑ vniꝰ hoīs inobediētia. ¶ Scdo in ſtatu culpe fuit hoīs ꝑuaricatio. poſtq̄ eni acceperunt mandatū a deo nō timuerūt trāſgredi illud. Cuius tranſgreſſionis triplex fuit occaſio. ſcʒ

Prima diabolica tentatio
Scda interna conſenſio.
Tercia voluntaria actio

Prima eni trāſgreſſionis occaſio fuit diabolica tētatio. Dicit nāq̄ Bonauē. ſup .ij. di. xxj. ar. j. q. j. ꝙ diabolꝰ vidēs hoīem ī ſtatu in q̄ poťat cadere ſub diabolica ptāte ⁊ in q̄ poťat aſcēdere ad ſupnā felicitatē de q̄ ipe ceciderat. tunc ex ſupbia motꝰ ē ⁊ ex inuidia ad ipm tētandū. ex ſupbia nanq̄ vt ipm ſubijceret. ex inuidia vo vt ipm de felicitate impediret. Hinc Sap. ij. dr. Inuidia diaboli mors īntrauit in orbē terre. Sʒ dī. vtꝝ hō potuiſſet peccare ſi diabolꝰ eū nō tētaſſʒ. Rn̄det Bona. ī. ij. di. xxij in lr̄e expoſitiōe ꝙ abſq̄ dubio nulla tētatione impellēte hō peccare poťat. ſic etiā lucifer ſine alieno ipulſu q̄ erat excellentior hoīe ꝑmo. Rō huiꝰ eſt. q2 habebat liberꝝ arbitriū vertibile. Nō autē dico ꝙ peccaſſʒ ſʒ ꝙ peccare potuiſſet. Diceret q̄s q̄re deꝰ hoīeʒ tētare ꝑmiſit: ex q̄ ſciret eū caſuꝝ. Rn̄t Aug. ꝙ deus res q̄s ꝯdidit ſic adminiſtrat vt eas ꝓpos motꝰ agere ſinat. ⁊ ideo iuſtū ⁊ rationabile fuit vt dimitteret eū vti libtate arbitrij ſui ſcḋm ꝙ dicitur Eccli. xv. Deꝰ ab initio ꝯſtituit hoīeʒ ⁊ reliq̄t eū in manu ꝯſilij ſui. Et ſic voluit euʒ ꝑ bonos angelos ad bonū ꝓmouere. ita ꝑmitteret a malˀ angelˀ tētari maxīe cū ī ſtatu illo poſſʒ de facili tentatōꝝ ſupare. Nā dic̄ Bonauē. ꝙ diuinū li. ar. eſt determiatū ad bonū. angelicū vo ad libere eligēdū ſelˀ tm̄. hūanū vo ē determinatū ad eligēduʒ ſepe. q2 nō totalr̄ pōt ſe ꝯuertere ad bonū vl̄ ad malū Videſ igiť diabolꝰ adā ſcia ꝑditū nō fuit auſus eū īmediate tēptare ſʒ ꝑ mlierē. acceſſit eni in ſerpente ad mlierē vt iduceret eā ad diſplicētiā ꝑcepti ⁊ ad dubitatōneʒ mortis cōminate dī. Cur pcepit vob deꝰ ne comedatiſ de lig̅ ſcie boni et mali. Rn̄dit mlier. Deꝰ pcepit nob ne ꝯmederemꝰ ⁊ ne tāgeremꝰ ne forte moriamur. apponēs dubie qḋ deꝰ dixerat affirmatiue. Jdeo diabolꝰ ꝑmum mēdaciū ꝓtulit dī. Nequaq̄ moriemi ſcit eni deꝰ ꝙ q̄cūq̄ hora comederitiſ ex eo apiet̄ ocłi vr̄i ⁊ eritiſ ſic dij ſciētes bonū ⁊ malū Scda q̄ʒ occaſio trāſgreſſionis fuit int̄na ꝯſēſio: ꝑmo mlieriſ dein de viri. Hic Gen̄. iij. dr̄. Videns igr̄ mlier lignū pulcꝝ viſu ⁊ ad veſcēdū ſuaue Ubi dic̄ Lyra ꝙ licʒ mlier ex vbis ſerpētiſ fuiſſʒ ꝑncipalr̄ decepta tn̄ extiꝰ fuit illecta ex pulcritudīe ⁊ ſapore fructꝰ: iō comedit illa ⁊ dedit viro. Tercia occaſio trāſgreſſiōis fuit volūtaria actio q2 tā adā q̄ʒ eua volūtarie egerūt ꝯ dei ꝑceptū. Dic̄ ei Bona. ī. ij. di. xxij. ꝙ adā idē qḋ eua ꝯcupiuit ſʒ n̄ credidit. Naʒ appetere ꝑt aliq̄d q̄s ſʒ n̄ credit ad h̄ ꝑ

uenire q̄ eſſet ſicut de⁹. iō dicapl'us .j. Thim .ij. Uir n̄ eſt ſeduct⁹ ſꝫ m'lier. In viro tn̄ fuit q̄dā ſupbia dū nimis magni pcı̄j ſe apd deū exiſtiauit vt ꝓpt' comeſtionē illi⁹ cibi n̄ incurreret grauitatē alic⁹ ſupplicij ſed de facili veniā cōſeq. Scdo i eo fuit q̄dā auaricia dū curioſe ſcire voluit q̄d ſibi eueniret de guſtu vetito. Tertio fuit q̄dā laſciua affectio q̄ freq̄nt' fit vt offendat' de⁹ ne cōtriſtet' ꝓxim⁹. ſic fecit adā ne ꝯtriſtaret ſociaꝫ. O q̄ntuꝫ ſibi miſera mr̄ nr̄a adulabat' vt comederet. O q̄d fecit amicicia. Nā int' deū z adā in padiſo n̄ fuit niſi vna m'lier q̄ nō q̄euit donec tātū laborauit vt de padiſo marit⁹ z ipa eijcerent' z tā dē xp̄s ſuſpēderet'. Sꝫ di. q̄re miſericors de⁹ pmiſit hoīeꝫ peccare cū potuiſſꝫ eū p grāꝫ cuſtodire. Rn̄det Albt⁹ q̄ iuſt⁹ de⁹ z miſericors fec̄ ꝓpt' ſex rōnes. Prima vt oñdat' dei potētia q̄ ſol⁹ imutabil' eſt. oīs eīm creat'a ē mutabil' vt dic̄ Greg. i moral'. Scd̄a vt declararet' dei ſapīa; q̄ de malo ſcit elicere bonū. q̄d n̄ potuiſſet facere niſi de⁹ creaturā feciſſꝫ v'tibilē in malū. Tercia vt manifeſtet' dei clemētia q̄ xp̄s p mortē ſuā hoīem pditū libauit. Un̄ Gre. O felix culpa q̄ talē ac tantū meruit hr̄e redemptoreꝫ. Quarta vt oſtēdat' dei iuſticia q̄ nō ſolū iuſt' reddit pmia ſꝫ etiā mal' ſupplicia. Quīta vt hō nō ſit peioris conditiōis q̄ꝫ alie creat'e q̄s ſuis ꝓprijs motibus ſinit gaudere. iō z hoīem arbitrio relinq̄re debuit. Sexta rō. vt oñdat' decor vniuerſi z mali bonos cōmendent. Si eīm Adā nō peccaſſet n̄ fuiſſent tot martyres v'gies ſed ſolū ꝯiugati. z ſic bn̄ factū ē. H Tertio i ſtatu culpe fuit hoīs punitio. q̄ q̄dē fuit in triplici dr̄ntia. ſ. Quedā fuit ſoli⁹ viri. q̄dā fuit ſoli⁹ m'lier'. q̄dā aūt vtriuſq̄ꝫ. Prio nāq̄ꝫ punitio q̄daꝫ fuit ſoli⁹ viri. Cū eīm vir comediſſet vetitū cibū intellexit ſtatī ſe nudū eſſe z cepit erubeſcere. fecitq̄ꝫ ſibi pizoma ad ſe coopiendū. z ſic ſe abſcōdit. In ipo aūt die dū dn̄s in q̄dā ſilitudine ipm̄ rep̄ntāte ambl'aret p⁹ meridiē in padiſo cepit vocare ipm̄ ad penitētiā di. Adā vbi es. O deteſtāda fatuitas abſcondere ſe a deo. Cui rn̄dit adā. Audiui vocē tuā z timui z abſcōdi me. Et dn̄s. q̄re comediſti. Rn̄dit iꝓbe excuſādo. Socia quam dediſti mihi dedit z comedi. q. d. tu es i cā q̄a dediſti mihi talē ſociā. Sil'r z m'lier cepit iculpare ſerpētē. Uidēs igit' dn̄s q̄ nō ſīt bn̄ ꝯfeſſi; nec ſe debito mō culpabiles ꝯgſcerēt; triplici pēa puniuit viꝝ. Prio ſterilitate di. Maledicta t'ra in ope tuo. quia obediſti voci vxoris tue. Scdo anxietate culture di. In ſudore vult⁹ tui veſcer' pāe tuo. q. d. cū pri⁹ ſine labore viuere poteras. Tercio puniuit āguſtie acerbitate di. Spinas z tribulos germiabit tibi donec reuer. i t'rā vn̄ ſupt⁹ es q̄ꝫ puluis es z i pul. reuer. q. d. nō ꝯguiſti dignitatē tuā ad quā te exaltauerā. vn̄ ps. Hō cū i honore eſſꝫ n̄ itel. vbi tāgit ſtatū inocētie. cōpat⁹ eſt iumt' iſipiētib9. tāgit ſtatū culpe. z ſilis fact⁹ ē ill'. tāgit ſtatū miſie. Scdo m'ler ſola pūita ē triplici pēa. Ad penā laboris i portādo fetū d. M'tiplicabo erūnas tuas et cōcept⁹ tuos. Scdo pena doloris i pariēdo di. In dolore pa. fi. Tercio pēa fuitur' i obſeq̄ndo d. Sb viri ptāte er' z ipſe dn̄abit' tui. Tercia pēa q̄ reſpic̄ vtrūq̄ꝫ. ſ. viꝝ z m'lierē ē ſil'r triplex. Pria ē mortalitat' coꝝ ſignificatio. z h̄ notat' cū iduit eos dn̄s tunicā pelliceā q̄ facta fuit ex pellib9 aīalium mortuoꝝ. vt cogſcerēt ſe morituros. et de cero n̄ ſupbirēt. Scd̄a pena eſt vite abbreuiatio z eoꝝ deriſio. cū dn̄s ait ade. Ecce adā fact⁹ eſt q̄ſi vn⁹ ex nobis ſciēs bonū z malū. yronica locutio eſt q̄ꝫ nō eſt aſſecut⁹ q̄d ſerpēs ꝓmittebat

Tercia pena eſt eo℞ excluſio: cū dr̄. Et eiecit eū dn̄s de padiſo ad vallē miſe- rie ꝛ collocauit an̄ padiſū gladiū v̄ſa- tilē .i. ignē maximū ꝛ cherubin vt cu- ſtodiāt viā lig̃ vite. Vn̄ dic̄ Bonauē. in .ij. di. xxix. ꝙ eq̄ iudicio eiecit de⁹ adā de padiſo. ita ꝙ ibi fuit ſimul miſcōdia ꝛ v̄itas. Veritas nāq ʒ fuit ibi. qꝛ ſic an- gel⁹ eiect⁹ ē de padiſo. qꝛ ibi peccauerat ꝛ ſe indignū loco illo reddiderat: ſic et hō debuit eijci. Miſcōia etiā ibi fuit vt hō in loco maioris calamitat̄ exn̄s ſciēs ſe extra padiſuʒ eē q̄ſi exulē in hoc mūdo ſe reputet ꝛ p̄ſentē vitā ꝯtēnēdo ad bona inuiſibilia aſſurgat. ſi em̄ tē- poralia amaret ipedireť ne ſp̄ūalia ap p̄hēderet. ꝛ ſi i hac valle miſie amaret t̄rena ꝯcupiſa corrupt⁹. q̄to mag̃ tūc amaret qn̄ eſſet in amenitate paradiſi Tāta em̄ ibi q̄eti t̄pali adhereret volū tate vt nunq̄ eť nā req̄reret. ꝛ ſic miſeri corditer actū eſt cū eo ne hic ſibi q̄s pa diſū ꝯſtituat i medio beſtiar̄ et ſterco- rū. Eiect⁹ itaq ʒ adā ꝛ eua vēit in t̄rā p- miſſiōis ꝛ mãſit i Ebrō. ibiq ʒ ſepult⁹ ē in ſpelūca duplici vbi etiā ſepulti ſunt abrahā yſaac ꝛ iacob. eua ſara rebecca ꝛ lya. Propterea in li. Joſue ciuitas illa vocať Cariatharbe. eo ꝙ ibi ſepl̄ti ſūt q̄tuor p̄triarche itelligētes ꝙ ibi ſāguis xp̄i p redēptiōe mūdi eſſet fundendus O igiť filij adā fragiles. O viri in mū do pegrini ꝛ exules q̄rite vob eť nā mā ſionē celi hic. qꝛ velit̄ nolit̄ oportet īde recedere i breui. ſic oēs p̄res nr̄i receſſe- rūt. Tercio declarabiť ſtat⁹ miſerie q̄nte ſit triſticie. Magnā pfecto triſti- cie miſeriā ꝯtraxim⁹ a p̄mis pentibꝫ. ſ. morīēdi neceſſitatē: pctī p̄nitatē: ſalut̄ ꝯtēptibilitatē: multiplicē penalitatem ignorātie cecitatē. ꝛ eť nā dānabilitatē. A q̄ nos liberet chriſt⁹ fili⁹ dei viui pia morte ſua: qui cum patre ꝛ ſp̄ūſctō vi uit in ſecula ſeculo℞ Amen.

De eadem dn̄ica Sermo .xxiij.

In principio

creauit de⁹ celū et terrā. Gen̄. j. c. Ex q̄ eccl̄ia ſctā hodie i offi cio diuio agit de mūdi creatiōe. idō vi deam⁹ de oīm re℞ fōtali exiſtētia. So la nāq ʒ diuīa eſſentia eſt ſempit̄na icō p̄heſibil̄ et imutabil̄ faciēs mu tabilia Que q̄dē diuia eſſentia cū ſit ſūma bō nitas. ideo ei⁹ triplex eſt effluxio. ſcʒ.

Prima p generationem.
Scda p ſpirationē.
Tercia p creationē.

Pria inq ʒ ſūme bonitat̄ deifice ema- natio eſt p eť nā generationē. de⁹ em̄ p̄r ab eť no genuit ſibi eq̄lē filiū cui ſūme cōicauit ieffabilis diuitat̄ eſſentiā. iu- xta illō Eſa. lxvj. Si ego q̄ generatōes alijs tribuo ip̄e ſteril̄ ero. q. d. nō. Hic dic̄ Lyra ſup. j. c. Job. ꝙ d̄ rōne filiati- onis p̄prie dicte ē ꝙ ibi ſit pceſſus viuē tis a viuēte ſm̄ rōneʒ ſil̄itudis in idēti tate naťe ſaltē ſpecifica vl̄ i p̄inq̄ gene- re. qđ patʒ. qꝛ i rebꝫ inaiat̄ q̄uis vnuʒ pcedat ab alio ſic ignis ab igne. nō tn̄ ignis pduct⁹ ab alio igne dr̄ ei⁹ filius. Sil̄r ſi res n̄ viua pcedat a viuēte n̄ i- ueniť ibi rō filiatōis. ſic artificiatū pce dit ab artifice nō tn̄ dr̄ ei⁹ fili⁹. ꝛ iō req̄- riť ꝙ ſit pceſſus viuētis a viuēte. nec h̄ ſufficit niſi ſit pceſſus ſm̄ ſil̄itudīeʒ na ture. qꝛ pedicul⁹ licʒ ſit viuēſ ꝛ pducať ab hoīe nō tn̄ dr̄ ei⁹ fili⁹. ſʒ ille q̄ pcedit ab eo ſil̄is i ſpē. Jn diuīa āt generatiōe ē pceſſus viuēt̄ a viuēte ſm̄ eādē natu rā ꝛ eūdē nūer̄. iſta āt generatio n̄ ē t̄pa lis ſʒ eť na. vn̄ ſic an̄ mōi ꝯſtitutiōeʒ p̄r genuit filiū ſic ꝛ mō ꝛ deinceps ieffabil̄r Scda emanatio diuinitatis eſt per ſpirationē: nō p modū generatōis. ſed p modū volūtatis. qꝛ ſp̄ūſſctūs q̄ pce dit a p̄re ꝛ filio ē nex⁹ ꝛ amor patr̄ ꝛ fi- lij. amor aūt ſm̄ voluntatē procedit. ꝛ

he due emanatões ſunt eterne. Tercia vo ſūme bonitatis emanatio eſt p creatõeȝ p quā ex nihilo creauit oīa. ⁊ ſic differētia eſt int̃ facere generare ⁊ creare. q2 facere eſt de aliq̄ mat̃ia aliqͩ producere tm̄ aliena a ſua ſubſtātia. generare vo eſt facere de ſua ſuba propria in ſilitudine nature. creare aūt ex nihilo aliqͩ pducere. ⁊ de h intelligit̃ vbū poſitū. In pncipio creauit de⁹ celum ⁊ terrā. Vn̄ de mūdi creatiõe i h ſmõe tria declaremus ſaluti documēta. ſ.

Primū de mūdi cauſalitate.
Secundū de eius finis vltimitate.
Terciū de dei magna charitate

Primū documētū dixi declarādū de mundi creatõe ⁊ eius cauſalitate. ſi videlicȝ creatus ſit a deo vel nõ. aut ab eterno vel in tpe. ⁊ vtꝝ oia ſil̃ ſint creata ⁊ ordinata vel ſucceſſiue diſtincta. Ad cui⁹ clariorem intelligentiā tria declarabuntur dubia. ſcȝ

Primū vtrū cauſa efficiens mūdi fuerit ipe deus
Secundū vtrū mund⁹ fuerit a deo pductus in tēpore vel ab eterno
Terciū vtrū omnia ſimul fuerunt facta ⁊ diſpoſita aut ſucceſſiue

D Primū dubiū de mūdi creatõe declarandū eſt vtrum vicȝ cauſa efficiēs mūdi fuerit ipe de⁹. Circa qͦ dubiū tres ſunt opiniões. Prima phorū q̄ neſciētes intelligere quõ ex nihilo fieret aliqͩ ſunt multa falſa de mūdo locuti. ſic Democrit⁹ ⁊ Epicur⁹. q̄ vt refert Lactāti⁹ i li. di. iſti. dixerūt oia fortuitu eſſe facta. ꝯ q̄s licȝ aliꝗ phi dixerīt mundū eſſe factū: vt ptȝ pmo de celo ⁊ mundo. ⁊ ij. methcorꝝ. tn̄ errauerūt aliꝗ aſſerentes illū eſſe factum a deo de ſui eſſentia. Sed hec aſſertio aliꝗs phis apparuit improbabil̃ q deī nobiliſſima eſſentia ⁊ omnino imutabil̃ fieret corpaliū ⁊ mutabiliū mat̃ia q̄ d ſeē impfecta. niſi pficiat̃ p formā. Anaxagore autē opinio fuit vt dic̄ Ariſ. j. phiſicorꝝ. ⁊ ij. de aia q mūd⁹ erat fact⁹ ex pncipiꝗs exiſtentib⁹. ſ. forma ⁊ materia ſȝ formelatebant in materia anq̄ꝫ intellectus illas diſtingueret. Platonici vo poſuerīt eſſe ex principiꝗs exiſtētibus materia ⁊ forma. ſȝ materiā poſuerunt p ſe: et formas ſepatas. iō Tales miloſi⁹ dixit deum ex aq̄ cūcta formaſſe. Ergo pꝑter varios errores ſuos ſileant phi. q2 vitatē loqt̃ fidelibus ſpūs dñi p moyſen di. In pncipio creauit. i. ex nihilo pduxit de⁹ celū ⁊ terraȝ. Scḋa opinio eſt hereticorꝝ. Nā manichei vt dicit Aug. in li. de natura boni ponētes duo pncipia. vnū. ſ. deū oim inuiſibiliū. aliū diabolū oim viſibiliuȝ dixerūt mūdū iſtū pductū fuiſſe a diabolo. Hāc vo hereſim conant̃ pbare auctēe rõe ⁊ exēplo. Primo pbare conant̃ auctēe ſacre ſcpture di. q diabol⁹ i ſacra ſcptura vocat̃ pnceps ⁊ de⁹ huius mūdi. ſicut Joh. xij. ait xp̄s. Nunc iudiciū eſt mõi. nūc pnceps hui⁹ mõi eiꝗciet̃ foras. ⁊ Joh. xiiij. Uēit ei pnceps mundi hui⁹ ⁊ i me nõ habet quicq̄ꝫ. ⁊ Joh. xix. xp̄s corā pilato dixit. Regnū meū nõ eſt de h mūdo. Scḋo q̄ꝫ q mūdus iſte viſibil̃ ſit a diabolo manichei conant̃ pbare rõe tali. Nullū malū eſt a deo. q2 dr̃ Gen̄. j. Vidit de⁹ cuncta q̄ fecerat ⁊ erāt valde bona. ſȝ mūd⁹ eſt m al⁹. g̃ nõ eſt a deo. Q, aūt mund⁹ ſit malus ptȝ q2 ſi eſſȝ bon⁹ eſſȝ diligēd⁹ q2 dicit Dioñ. li. de diuis noib⁹. Bonū eſt naturalr̄ diligibile. ſȝ ſcti oēs pdicāt mūdum odibilē. iuxta illud. j. Joh. ij. Nolite diligere mundū neqȝ ea que i mundo ſūt. q2 ſi q̄s diligit mōm nõ eſt charitas pr̄is in eo. ⁊ Jaco. iiij. Adulteri an neſcitꝭ q2 amicicia hui⁹ mūdi inimica ē deo. Quicūqȝ g̃ voluerit amic⁹ huius ſeculi eſſe inimicus dei ꝯſtituetur

Tercio h̄ idez ꝓbare conant̄ exēplo qḋ
Math. iiij. dr̄. Oñdit oīa regna mūdi
diabolꝰ deo ⁊ gl'iaȝ eoꝝ dicēſ. Hec oīa
tibi dabo ſi cadēs adoraueriſ me. Sed
hij heretici certe nō intelligētes ꝙ mū/
dus ī ſcṗtura ſacra m̄ltiplicit̄ accipit̄.
Aliqñ ꝑ deo pr̄e Joh. j. Jn mūdo erat
Aliqñ ꝑ oī creata natura. ibidē. ⁊ mū/
dus ꝑ ipm factꝰ eſt. Aliqñ ꝑ viciosa vi
ta hoīm. ibidē. Et mūdus eū ñ ꝯgnuit.
Pro mala vita hoīm iniq̄tuȝ accipit̄
dr̄ mūdꝰ odiēdus. ⁊ diabolꝰ dr̄ dñs eiꝰ
Hec. xvj. mora. Caput iniq̄ꝝ diabolꝰ ē
Nec adductū exēplū aliqd ꝓbat. q2 di
abolus mēdax mēdacio voluit decipe
xp̄m ſicut ⁊ Euā. ppterea Joh. viij. dixit
xp̄s d̄ ipo. Jn veritate nō ſtetit. q2 veri
tas nō eſt in eo. Cū loquit̄ mēdaciū ex
ꝓprijs loquit̄. q2 mendax eſt ⁊ pr̄ eiꝰ. ſ.
mēdacij. Tercia igit̄ opinio vera eſt
fidei catholice ꝙ mūdus eſt ꝓductꝰ a
deo. quā eccl'ia ꝯfitet̄ in ſymbolo apl'o
rū di. Credo in deū creatorē celi ⁊ terre
Et in ſymbolo patꝝ. Credo factorē ce
li ⁊ terre viſibiliū oīm ⁊ inuiſibiliū. q̄ q̄/
dē ṽitas colligit̄ ex ſcṗtura ſacra veri/
uſq; teſtamēti. Dr̄ eñ Ecci. j. Unꝰ ē altiſ
ſimꝰ creator oīpṡ rex metuēdꝰ nimis
et Judith. xiij. Bñdictꝰ deus q̄ creauit
celū ⁊ t̄rā. Dauid q̄ȝ ī pſ. lxxxviij. Tui
ſunt celi ⁊ tua eſt t̄ra orbē terraꝝ ⁊ ple/
nitudinē eiꝰ tu fūdaſti. aq̄lonē ⁊ mare
tu creaſti. Jdē. Jnitio tu dñe terrā fun/
daſti ⁊ opa manuū tuarū ſunt celi. Et
Act. iiij. Dñe tu feciſti celū ⁊ terram ⁊c.
Aug. deniq;. xj. de ci. dei ait. Exceptiſ ꝓ/
pheticiſ vocib; mūdꝰ ipſe ordiatiſſima
ſui mutabilitate ⁊ mobilitate et reruȝ
oīm pulcerrima ſpecie q̄dāmodo taci
te ⁊ factū ſe eſſe ⁊ niſi a deo ineffabiliter
atq; inuiſibiliter ſe fieri potuiſſe ꝓcla/
mat. Et idez. x. ꝯfeſ. Jnt̄rogaui de deo
meo celū ſolē lunā ⁊ ſtellas. ⁊ rñderūt.
Neq; nos ſumꝰ qḋ q̄ris. et dixi oībus
q̄ circūſtāt fores carnis mee. Dicite d̄
deo meo aliqd. ⁊ exclamauerunt voce
mag̃ ipe fecit nos. Jnterrogatio mea ī
tētio mea ⁊ rñſio eoꝝ ſpēs eoꝝ. O īfini
te potētie dñe deꝰ. O ineffabil' ſapiētie.
O deſiderāde bonitatis: q̄ȝ magnifica
ta opa tua oīa ī ſapīa feciſti. ⁊ q̄s cog/
ſcere poterit hec oīa vt ſit tibi gr̄ꝰ de eis
J Scdm dubiū de mūdi creatōe
verū. ſ. mūdus fuerit a deo ꝓductꝰ in
tp̄e vel ab eterno. Quibuſdā viſum eſt
Areſto. tenuiſſe ꝙ mūdus fuerit ab et̄
no ꝓductus a deo ꝓpterea q2 dixit in. ij.
metheoꝝ. ꝙ mare ſit factū. ꝙ ſi mare
g̃ ⁊ alia elemēta. ⁊ ſi elemēta g̃ ⁊ corpo/
ra celeſtia. Et in p̄mo de celo ⁊ mūdo.
ꝙ celū eſt ingenitū. ⁊ p̄mo phiſicoꝝ ꝙ
materia eſt ingenita. ſȝ nullū ingenitū
incipit eſſe. Et. ij. vegetabiliū dic̄ ꝯ ab/
rutalū. Loq̄r vt ph's mūdꝰ fuit ſemꝑ
plenꝰ aīalib; ⁊ plātiſ. Ex q̄b; videt̄ ali/
q̄b; antiq̄s p̄ſertim doctorib; ꝙ Are/
ſtoteles errauit de mūdi ꝓductōe. naȝ
ponere mūdū eternum ⁊ ponere factū
ex nihilo implicat ꝯdictōez. Propterea
dic̄ ſctūs Bonauen. i. ij. di. j. Excellen/
tior int̄ ph's Areſtoteles ſm ꝙ ſcti ei i/
ponūt ⁊ ꝯmētatores exponūt ⁊ v'ba eiꝰ
p̄tēdunt in hunc errorē dilapſus fuit.
Quidā tñ moderni dicunt illuȝ neq;
ſenſiſſe neq; intēdiſſe ꝓbare ꝙ mūdꝰ oī
no nō cepit ſȝ ꝙ nō cepit motu natura
li. Hec Bona. Et dic̄ ſan. Tho. p̄ma
pte. q. xlv. ꝙ nō p̄t ꝓbari demōſtratiue
mūdū ſp̄ fuiſſe. nec rōes q̄s ad h̄ addu
cit Areſ. ſūt demōſtratiue ſimpl'r ſȝ ſ̄ȝ
q̄d. Sȝ q̄cq̄d Areſt. ſenſerit ⁊ ceteri phi
de eternitate mūdi a fidelib; nobis nō
eſt curādū. ex q̄ ipa ṽitas deꝰ īcarnat
ieſus chriſtꝰ declarauit mūdū ñ eſſe et̄
nū Joh. xvij. dicens. Pater clarifica
filiū tuū claritate quā habui an̄q; mū
dus fieret. Uñ apte demōſtrauit mū
dum ab eterno non fuiſſe. Cuius ra/

tionē dicit ſctūs Tho. vbi ſ. Quia in/
qt volūtas dei eſt cauſa rex. oīa igiẗ q̄/
cunqꝫ ꝛ q̄litercūqꝫ voluit in celo ꝛ i ter
ra fecit. Et ſi dicaẗ. Cur deꝰ non ꝯdidit
mūdū anteq̄ꝫ cōderet. Rn̄det Aug. ſu
per Gen̄. ꝯ manicheos. qꝛ noluit. Et ſi
adhuc q̄raẗ cur noluit. Ad hoc rn̄det.
ꝙ nō poſſumꝰ aſſig͏̄re cām volūtatis
diuie. qꝛ tunc eſſet dare aliq̄d maiꝰ vo
lūtate diuīa q̄d eſt falſū. ideo dic̄ mgr̄
in. j. diſ. ij. Volūtatꝭ dei cā q̄rēda nō eſt
tūc eñ mundū ꝓduxit cū voluit ꝛ ſibi
placuit. Et qꝛ oīm bonox cauſa eſt di
uina volūtas q̄ tam bona eſt ꝙ nullo
mō poſſet eſſe mala vel velle abſolute
mala. g̊ optime ꝓduxit ſimul cū tpe vt
admiremur diuinā bonitatē ꝛ laude/
mus eius ſapiam. ℞ Terciū de
niqꝫ dubiū declarandū de mūdi crea/
tione eſt vtꝝ oīa ſimul fuerunt facta et
diſpoſita: an ſucceſſiue. De h̄ ſunt due
opiniones. Quidam dicūt ꝙ in opibꝫ
ſex diex nō debet ītelligi ordo tpis ſed
nature. ſic̄ dꝛ ꝙ ſonꝰ p̄cedit vocē. qꝛ hij
dicūt ꝙ oīa ſil̄ tpe ſunt creata ꝛ diſpo/
ſita vel diſtincta. iuxta illud Ecci. xviij
Qui manet ineťnū creauit oīa ſimul.
Sed qꝛ inquīt Moyſes ſcribebat ru
di pplo: iō diſtīctōeꝫ deſcripſit ſex die
rū. Cuiꝰ rō ſ̄m magnū Albtuꝫ in. ij. li.
cōpēdij eſt. qꝛ deꝰ dupl̄r opaẗ. Aliq̄ nā
qꝫ facit mediāte natura. ꝛ hec fiunt ſuc
ceſſiue. Aliq̄ facit p ſe imediate. vt crea
re: pctā dimittere: grāꝫ infundere. ꝛ ta/
lia fiunt in inſtanti pfecte et complete.
Cum g̊ p̄dictas res nō ꝓduxit mediā/
te natura ſed īmediate p ſe. patet ꝙ in
inſtanti fecerit eas ꝛ pfectas ꝛ comple/
tas. Et hec opinio mag̊ ſequiẗ ratiōeꝫ
Alij vo dicūt ꝙ deꝰ oīa fecit ſiml̄ i ma
teria ſed nō in tali forma ſic̄ ſunt nunc
qꝛ ſex diebꝫ diſtinxit ſ̄m formas ſuas
q̄bꝫ nūc videnẗ. Et hec opinio mag̊ ſe
quiẗ lr̄am Geneſ. j. Hec eñ q̄tuor fue
runt ſimul creata. vicꝫ. celum empyre
um: angeli: materia mūdi: ꝛ tempus.
Vnde qñ ſempiterna maieſtas voluit
pꝛīnꝰ extēdit celos: diſtinxit illos: pōde
rauit elementa. Reſpice ergo aīa mea
latū celum ꝛ altum ſideribus decorā/
tum. intuere terram germinibꝫ orna/
tam. vide volatilia celi. piſces maris.
beſtias terre. Intuere teipſum dei ma
gni imagineꝫ. Deinde cōtemplare cre/
atorem box. ꝛ exclama omnibꝫ dicēs
Venite filij et narrabo vobis quanta
fecit deus bonus aīe mee. Hinc Aug.
in li. de ſpeculo. c. viij. Tu es deus in/
extimabilis ꝛ potens: qui totam huiꝰ
mundi molē cum omni inſtrumento
elemētox corpox atqꝫ ſpirituū verbo
quo iuſſiſti: ratiōe qua diſpoſuiſti: vir
tute qua potuiſti ex nihilo feciſti in or/
namentuꝫ maieſtatis glīe tue. Qui tē/
pus ab ipſo tunc euo ire iubes. ſtabi/
liſqꝫ manens das cūcta moueri. Qui
terram multiplici germine fructuum
ꝛ celum pulcro decoraſti lumīe ſiderū
Quox tu ſolus nomīa: ſigna: poteſta
tes: curſus: et tempora noſti. Et ſi oīa
opa tua iſta ſunt magna et inſcrutabi
lia: pulcra et ſtupenda dicant qui vo/
lunt quō poteris tu pulcerrimus cre/
ator non eſſe omniū cox. Conſtat eñ
opificem oīm lōge aliter ſe h̄re q̄ꝫ ea q̄
a ſe fieri voluit. ℒ Secunduꝫ do
cumentū de mūdi creatiōe declarādū
erit de eius finis vltimitate. qua vicꝫ
voluntate ſeu ad quem finē deus ipſe
glorioſus creauit totum vniuerſum.
Quidā ſiq̄deꝫ phi hec neſcientes ſicut
Anaxagoras ꝛ Democritꝰ dixerūt in/
finitos mūdos. Vñ cum coram Ale/
xandro magno diſputādo ꝯcluderēt
q̄dā infinitos mūdos p̄ter hūc fore. Il/
le ambicioſus rex ſuſpirauit dicēs. O
ſi poſſem oēs illos mee ptāti ſubijcere
Summꝰ tñ Areſto. ītellexit. xj. metha/

phiſice ex vnitate ordis in reb exiſten-
tiā ꝯcluſit vnū deū gubnatorē mūdi. ꝟ.
A deo depēdet celū ⁊ t̄ra ⁊ tota natura
Vnd' q̄rit̄ qs ſit finis creaturaꝝ oim.
Et r̄ndet mgr̄ in.ij.di.j.ſic dicēs. Mū
dus fact⁹ ē vt fuiret hoi ⁊ hō vt fuiret
deo. Ex qb intelligere potim⁹ ꝙ finis
mūdi eſt duplex.ſcꝫ hoīs vtilitas ⁊ dei
glīa ſeu bonitas. Vn̄ ſm ſan. Bona.
in.ij.diſ.j.ar.ij.q.j. p̄ncipalior finis eſt
dei glīa ſiue ei⁹ bonitas.iuxta illud p-
uer.xvj. Uniuerſa ꝑpt̄ ſemetipm opa-
tus eſt de⁹.ſed nō ꝑpt̄ ſuā vtilitatē vl' i-
digentiā.qꝛ dr̄ in ps. Dixi de⁹ meus es
tu qm̄ bonoꝝ meoꝝ nō eges. ḡ ꝑpt̄ ſu
am gliam nō inquā augmētandā ſed
manifeſtandā ⁊ cōicādā. Qđ ꝓbat idē
ſcꝫ Bonauen. Primo ſic. Ille finis
p̄ncipalior eſt q̄ eſt vltimior. finis cuiꝫ
vltimus potiſſimus eſt. ſed vltimior
finis eſt dei glia q̄ꝫ vtilitas nr̄a. qa nō
glia dei ꝑpter vtilitatē noſtrā. ſed vtili-
tas noſtra ad dei gliam ordinat̄. ḡ dei
glia eſt p̄ncipalior. Hic apl's.j. Cor.
x. Oia in gliam dei facite. Hūc finem
ignorauit Pictagoras q̄ interrogat⁹
ad qđ eſſet natus: reſpondit. Cauſa vi
dendi celū. Ignorāt deniqꝫ ſupbi q̄ pu
tant finē vltimū ſuū ptātem dn̄andi.
Silr̄ voluptuoſi auari q̄ finē ſuū con
ſtituūt in creatur'. Ideo Aug⁹. finem
hoīs ⁊ mūdi p̄ncipalē deū glioſū de-
clarat in Enchyridiō dicens ſic. Credi
mus reꝝ creataꝝ celeſtiū vl' terreſtriū
viſibiliū vel inuiſibiliū nullā cām eſſe
niſi bonitatē creatoris q̄ eſt vn⁹ deus
⁊ verus: cui⁹ tāta eſt bonitas vt ſūme
bon⁹ btitudis ſue q̄ eternalit̄ btūs eſt
alios velit eſſe ꝑticipes. quā vidit ⁊ cōi
care poſſe ⁊ oino minui nō poſſe. Illō
igit̄ bonū qđ ipſe erat ⁊ q̄ btūs erat ſo
la bonitate ⁊ nō neceſſitate aliis cōica-
re voluit. qꝛ ſūmi boni erat pdeſſe vel-
le. ⁊ oipotētiſſimi nocere non poſſe. Et
qꝛ non valet eius btitudis ꝑticeps ex-
iſtere niſi ꝑ intelligentiā. q̄ quāto mag'
intelligit̄ tanto plenius habet̄: fecit deus
creaturā rōnalem q̄ ſummū bonū in-
telligeret: intelligēdo amaret: amādo
poſſideret: poſſidēdo frueret̄ eo. Ex q̄-
bus dat̄ intelligi ꝙ finis potiſſim⁹ cre
aturaꝝ eſt glia dei. Ad cui⁹ gliam oia
debent ordinari etiā pene ⁊ afflictiōes
Melius ꝑfecto eſt ſm Aug⁹. ꝓ deo di
lecto mori q̄ꝫ eo offenſo viuere. Nā de-
us optim⁹ in oib q̄rit ſuā gliam ad
quā oia ordinauit. ⁊ interdixit oib ne
gliam ꝓpriā q̄rerēt. qꝛ eiꝫ decet omnis
laus ⁊ glia. Ideo dr̄ Eſa.xlij. Gloriā
meā alteri nō dabo. Hāc req̄rit etiā cū
eterna damnatiōe maloꝝ. O de⁹ eter-
ne q̄ꝫ multi iſta non conſiderāt. O ſup
bi inſipiētes cur ſpoliat' deū viuū ſua
glia vobis illā vſurpātes: q̄ ad veſtrā
vtilitatē tā multa bona ordiauit. Cur
hec facitis: cur ſic offenditis. Secū-
dari⁹ deniqꝫ finis creature eſt vtilitas
hoīs. Vn̄ mgr̄ in.ij.di.j.ait. Et ſicut fa
ctus eſt hō ꝑpter deū vt ei ſeruiret: ita
mūdus fact⁹ eſt ꝑpt̄ hoiem vt ei fuiret
Poſit⁹ eſt ḡ in medio vt ei ſeruiret̄ ⁊ ip
ſe ſeruiret vt acciperet vtrūqꝫ ⁊ refūderet
totū ad bonū hoīs ⁊ qđ accipit obſeq
uium ⁊ qđ impēdit. Ita eni voluit deus
ſibi ab homie ſeruiri vt ea ſeruitute nō
deus ipſe ſed hō ſeruiēs iuuaret̄. totū
igit̄ bonū hoīs erat ⁊ qđ factū eſt ꝑpter
ipm ⁊ ꝑpter qđ fact⁹ eſt ipſe. Hinc etiā
Lactanti⁹ in li. de di.inſti.ſcđo. Deni-
qꝫ ſancte lr̄e docent hoiem fuiſſe dei vl
timū opus ⁊ ſic iductū eſſe in hūc mū
dū quaſi in domū iam paratā ⁊ iſtru
ctam. Illius em̄ cauſa facta ſunt om-
nia. Vn̄ Tho.li.iiij.ꝯtra gētiles dicit.
Quia oia corꝑalia q̄dāmodo ſunt ꝓ-
pter hominē: cōſummato electoꝝ nu
mero neceſſe eſt vt totius creature cor
poree ſtatus imutet̄ vt cōgruat ſtatui

boim q tunc erūt. z qz tūc hoīes incorruptibiles erūt a tota creatura corpea tollet generatiōis z corruptiōis ſtat⁹. z ex tūc nō germinabit terra. nō ambulabūt in ſiluis aīalia. nō volabūt aues in aere. nō erūt ciuitates. nō caſtra. nō agricultura. nō regna zc. Tercium documētū declarādū eſt de dei magni erga hoīem magna caritate. q nō indigebat hoīs ſuitute. ſed ex ſua bonitate z caritate ad ſuā imaginē ipm creauit oīa corpalia ꝑpt ipm fecit. mūdi dn̄m cōſtituit. Hinc Aug⁹. de ſpū z lra ait. Miſer ego q̄ntū deberē diligere deuz meū q me fecit cū n̄ erā. redemit cū pieram. nō eni erā z de nihilo me fecit: nō lapidē: nō arborē: nō aliq̄d de aīalib. ſed voluit me eſſe hoīem. dedit viuere: ſentire: z diſcernere. reduxit me ꝺ exilio redemit me de ſeruitio. vocauit me nomine ſuo vt memoriale ſuū ſemp eſſet apud me. vnxit me oleo leticie quo ipe erat vnct⁹ vt ab vncto eſſem vnct⁹. z a xp̄o dicerer xp̄ian⁹. Et n̄ ſolū ſic dictū eſt creauit: dotauit: z ſublimauit. ſed z ab eterna morte filij ſui vnigeniti pia morte redemit. Hāc nimirꝫ caritatem dei pr̄is cōmendabat xp̄s fili⁹ dei viui Joh. iij. di. Sic de⁹ dilexit munduz vt vnigenitū ſuū daret. vt oīs q credit in eū nō peat ſed habeat vitā eternam. Ad quā nos pducat pi⁹ redēptor xp̄s q cū patre z ſpūſctō viuit zc.

In dominica ſexageſime
Sermo. xxiiij.

Exiit qui ſeminat ſemiare ſemē ſuuz Lu. viij. Hec ſūt v̄ba redemptoris nr̄i nobis viā ſalut̄ p ſilitudinē terribilē declarāt̄. Vn̄ in omelia hodierna dic̄ btūs Grego. Lectio ſcti euāgelij frēs chariſſimi expoſitiōe nō indiget. ſed admonitiōe. quā eni veritas p ſemetipſam expoſuit hāc diſcutere hūana fragilitas nō p̄ſumit. z infra Si nos vobis ſemē v̄bū: agrum mūdū: volucres demonia diceremus ad credēdū nob mens forſitan vr̄a dubitaret. Vn̄ idē dn̄s p ſemetipm dign⁹ eſt exponere qd dicebat. In q q̄dem expoſitione ſe ſemiatori aſſimilauit. qui ſemiauit q̄druplicē agꝝ. ſ.

Primo agrū celeſtem.
Scdo agrū padiſi terreſtrē.
Tercio agrū virginalē
Quarto agrū mūdialē.

Primo inquā ſemiator xp̄s exiuit per creationē in agrū celeſtē z ibi ſemiauit angelicā naturā. ſed aliq̄ eorꝝ facti ſūt tanq̄ terra ſec⁹ viam: dū ſupbe cogitationes p eos trāſitū fecerūt. z ideo malign⁹ volucer. i. ſupbia illud ſemen deuorauit. qz de celo deiecit. iuxta illud Eſa. xiiij. Quō cecidiſti lucifer q mane oriebar̄. Scdo ſemiator xp̄s exiuit in agꝝ padiſi terreſtrē z ibi ſemiauit p̄mos pentes. ſed nō habebāt hūorē grē ꝯſūmate. iō orto ſole tētatiōis diaboli exaruerūt amittēdo originalē iuſticiā z incurrēdo magnā miſeriā. Tercio bonus ſemiator ſaluator exijt de ſinu patr̄ z venit in agꝝ vteri v̄ginalis. z ibi tria ſemia ſemiauit. ſ. ſemē eternū. antiquū. z nouū. Diuinitatē ſuā q eterna ē Carnē ſuā que eſt antiqua ab adā traducta. Et aīaꝫ ſuam que erat de nouo creata. De his tribus ſeminib factus eſt ille panis de quo dicit̄ Joh. vj Ego ſum panis viu⁹ q de celo deſcendi. Quarto bonus ſemiator chriſt⁹ exiuit de vtero virgīs z venit in agruz mundialē p gratioſaz natiuitatē: portans ſecū tria ſemia. ſ. ſemē grē: doctrine: z miſcdie. Mūdus q̄dē erat mult̄ erroribꝫ circūdatus: dei inimic⁹: z diaboli ſeruus. ideo chriſt⁹ attulit ſemen

doctrine. vt oẽs errores diaboli diſſol
ueret. j. Joh. iij. In h̄ apparuit fili⁹ dei vt
diſſolueret opa diaboli. Scd̃o attulit
ſemẽ gr̃e vt mũdũ dei inimicũ recõcili
aret. Hinc ad Titũ. iij. Juſtificati gr̃a
ipſi⁹ ſaluati ſum⁹. Tercio attulit ſemẽ
miſcd̃ie vt mũdũ de ſeruitute diaboli
redimeret. Vñ ps. Apud dñm miſeri
cordia ⁊ copioſa apd̃ eũ redẽptio. Ad
deſignãdũ hec tria de corpe xp̄i dũ eſſ;
in cruce tres fontes emanauerũt. vicʒ
aq̄: ſanguis: ⁊ lachryme. Per aquã in
telligit̃ ei⁹ ſapia vel doctrina q̄ mũdũ
ab erroribꝫ abluit Ezech. xxxvj. Effũ-
dam ſup vos aquã mũdã ⁊ mũdabi-
mini. et fluxit ſanguis q̄ nos redemit.
de q̄ Apo c. v. Redemiſti nos i ſangui
ne tuo. Deinde fluxerunt lachryme q̄bꝫ
nos recõciliauit pr̄i. Hinc dr̄ Heb. v.
Cum clamore ⁊ lachrymis ſe offerens
exaudit⁹ eſt p ſua reuerentia. Dicit igit̃
ſeminator bon⁹ de ſe. Exijt q̄ ſeminat.
In q̄ q̄dem euangelio optim⁹ chriſt⁹
tria inſinuat. ſcʒ

Primo v̄bi diuini aſſimilationeʒ.
ibi. ſemẽ eſt verbũ dei.

Scd̃o eiuſdẽ pditionẽ. ibi. q̄d aũt ce

Tercio ſemis fructificatio- (cidit
nem. ibi. q̄d in terram bonã.

M Prĩo eñi xp̄s in p̄nti euãgelio
inſinuat v̄bi diuini aſſil̃atiõeʒ cũ ſe aſ
ſimilauit ſemiatori di. Exijt q̄ ſemiat.
vel verbũ ei⁹ ſemi di. Semẽ eſt v̄bum
dei. pdicator v̄o abſolute ñ dr̄ ſemia-
tor ſed copbin⁹ ſemiatoris. Jõ dicit de
eis ſaluator Math. x. Nõ vos eſt; q̄ lo
q̄mini. Et btũs Aug. li. d̃ doctria xp̄ia
na. Ego qñ ille ſemiat q̄d ſum niſi co-
pbin⁹ ſemiatoris. Jlle ſeminator i me
ponere dignatus eſt q̄d vobis ſpargo
Nolite attẽdere ad vtilitatẽ copbini ſʒ
ad charitatẽ ſemis ⁊ ptãtẽ ſemiatoris.
Vñ v̄bũ dei aſſil̃at̃ pcipue ſex rebꝫ. ſcʒ

Primo ſemini.

Scd̃o armature.

Tercio cibo.

Quarto igni.

Quinto malleo

Sexto ſpeculo.

Primo inq̄ã v̄bũ dei aſſimilat̃ ſemi
ſparſo in terrã. ſicut in p̄nti euãgelio. ⁊
hoc ꝓpt̃ tres ꝓprietates naturales q̄s
ſemẽ hʒ ſil̃es cũ dei v̄bo. Prĩo eñi aſſi
milat̃ v̄bum dei ſemi rõne origis q̄d
in ſuo origine habet has naturales p
prietates. Primo in ſuo origine trãſit
a forma ꝓpria in aliã q̄r p̄us mortifi-
cat̃ q̄ȝ fructificet. iuxta illd̄ Joh. xij. Ni
ſi granũ frumẽti cadens in terrã mor
tuũ fuerit ipm ſolũ manet. Sic v̄buʒ
dei audientes mutat in bonũ. vt patet
de iudeorũ miniſtr; Joh. vij. q̄ miſſi fue-
rant ad capiendũ ieſum. Cui⁹ v̄ba au
dientes mutati ſunt. nec ipm cõprehẽ-
derunt. ſed ꝯuerſi ſunt dicentes. Nun-
q̄ȝ ſic locutus eſt hõ. Scd̃o ſemẽ in ori
gine hʒ v̄tutẽ attractiuaʒ. attrahit eñi
hũiditatẽ de terra. ſic dei v̄buʒ attraxit
apl̄os ⁊ alios. Nã poſtq̄ȝ Matheo di
xit. ſeq̄re me. ſtatim ſurrexit ⁊ ſecut⁹ eſt
eum Math. ix. Hinc dr̄ Joh. vj. q̄ dñs
ſaluator locut⁹ fuiſſet pfunda myſte-
ria de ſuo corpe: multi nõ intelligẽtes
ex diſcipulis abierũt retro dimittẽtes
xp̄m ⁊ di. Dur⁹ eſt hic ſermo q̄s põt ca
pere. dicente xp̄o apl̄is. Et vos vultis
abire. Rñdit petr⁹. Ad quẽ ibim⁹. ver
ba vite eterne habes. Tercio ſemẽ ha-
bet in origine virtutẽ mollificatiuã. to
tũ eñi ſemẽ liq̄ſcit dimittẽdo ſuã duri-
ciã. Sic v̄bũ dei aĩam p̄us durã liq̄-
facit. ſic Cañ. v. dr̄. Aĩa mea liq̄facta
eſt vt dilect⁹ me⁹ locut⁹ eſt mihi. O q̄ȝ
ſuauiter liq̄factũ fuerat gelidũ cor ma
rie magdalene audiẽdo v̄bũ xp̄i. O q̄ȝ
molle factũ fuerat anima dura Pau
li apl̄i q̄ dicebat Act. ix. dicens. Quid
me vis facere. Secundo v̄bum dei

aſſimilaẗ ſemī rōne diuerſitat᷒.hab; eī ſemen diuerſas ꝟtutes.hab; eñ ꝟtutē nutriēdi: medicādi ⁊ delectādi. Sic ꝟbū dei p̄mo nutrit aīam. ſic̄ Math. iiij.dr. Non in ſolo pane viuit hō ſed ī omī ꝟbo qḋ ꝓcedit de ore dei. Scḋo medeẗ.iuxta illḋ p̄s. Miſit ꝟbū ſuū; ⁊ ſanauit eos.⁊ Sap̄.xvj. Neq; herba neq; malagma ſanauit eos:ſed ſermo tuus dn̄e q̄ ſanat vniuerſa. Tercio etiam verbū dei delectat. O q̄; multū delectabat Dauid dū dicebat. Quā dulcia faucibꝫ meis eloquia tua ſup̱ mel ori meo. Hic Eccli.xxiiij.dr. Qui edūt me adhuc eſurient. q2 quis quāto deuotius audit dei verbū eo feruentiꝰ audire accendiẗ. Tercio verbū dei aſſilātur ſemini rōe multiplicatōis.nam ex vno gn̄o creſcūt multa. Sic p̱ verbū xp̄i multiplicata eſt eccleſia ī fidei ſoliditate. Jō dr Ro.x. Fides ex auditu auditꝰ aūt p̱ verbū xp̄i. lic; eī xp̄s deꝰ nō aliq̄ alio mō potuiſſ; genꝰ hūanū ſaluare ex ſua imēſa potētia tn̄ ita voluit vt fieret salꝰ p̱ verbū.ex q̄ ip̄e ē verbum patris. Et iḋo iā oīa ſalut; ſacra danẗ p̱ ꝟbu;. O igiẗ xp̄iane p̱ q̄d factus es xp̄ianꝰ.nōne p̱ ꝟbū dei p̱ q̄d ꝯfirmatꝰ p̱ q̄d in ordine ſacerdotali ꝯſtituꝰ. p̱ quid in matrimonio.p̱ q̄d iturus ī regnum celoꝝ.nōne p̱ verbū dei.certe ſic

Secūdo verbū dei aſſimilaẗ armature nr̄e militie.ſicut eñ miles iermis nō pōt reſiſtere aduerſarijs.ſic nec fideles ſine auditōe verbi dei. Nā ī hunc mundū ad campu; p̄lij ⁊ militie miſſi ſumus vt victores hic coronemur ī celis. Unde Job.vij.dicitur. Militia eſt vita hominis ſup̱ terrā. Habemꝰ eñ tres hoſtes ferociſſimos qui nituntur nos occidere.ſ.diabolū qui eſt inuiſibilis ⁊ obſedit viā celeſtis patrie. Carnē q̄ eſt inſe̱pabilis. Mundū qui eſt infatigabilis. Quis nō paueat hoſtē inuiſibilem: inſe̱pabilem et infatigabilem. Sed certe oēs iſti p̱ ꝟbū dei facilit̄ ſuperanẗ.ſ.ſup̱bus diabolus p̱ hūilitatem. Caro p̱ maceratōem. Mundꝰ p̱ contemptū. Unde magr̄ militie Paulꝰ hortaẗ ꝯtra dictos hoſtes munitos eſſe dicēs Eph.vj. Accipite armatura; dei vt poſſit; reſiſtere ⁊ ī oibꝫ p̱fecti ſtare. Et infra. Aſſumite gladiū ſp̄ūs qḋ eſt verbū dei. Hūc gladiu; xp̄s rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū accepit ꝯtra diabolum. Math.iiij.di. Scriptū eſt.nō in ſolo pane viuit hō ⁊c̄. Jtē.nō tentabis dn̄m deum tuum.⁊ ſic tandem vicit

Tercio verbū dei aſſimilaẗ cibo.q2 ſicut cibus nutrit corpus ſic verbum dei aīa;:⁊ q̄nq; corpꝰ ⁊ aīam.ſic̄ moyſen q̄ quadraginta diebꝫ nō māducauit neq; bibit. Sed ſicut circa cibum corporalē tria ſunt pericula homī. ſic circa cibum ſpiritualē. Primū ſi omnem cibū faſtidit ſignū eſt mortis:ſic ſpiritualiter qui omnē p̄dicationē ꝯtēnit. Juxta illud p̄s. Omnē eſcam abominata eſt anima eoꝝ:appropinquauerūt vſq; ad portas mortis. Qui eñ verbum dei nō audit eſt p̄ſciſus a deo Job.viij. Propterea vos nō auditis quia a deo nō eſtis. qui autē ꝯtemnit eſt ꝓpe infernū.qui vero inſup̱ contēnēdo deridet ſtat ſup̱ portas inferni. Secundū ſignū mort; eſt ſi ſumptū cibu; retinere nō poteſt:ſic dei verbū. Unde Grego.in omel. Eterne mortis inquit p̱iculum formidare debetis ſi cibum ſancte exhortatōis accipitis ⁊ ī ventre mētōrie nō retinet;.ſ; h̄ ſane ē intelligendū q̄.ſ.nō vult retinere. Nā legiẗ ī vitaſ patꝝ q̄ q̄dā libēter audiēs verbū dei nihil retinere poſſet.ſup̱ q̄ amaricatꝰ venit ad q̄ndā ſcm̄ ſenē ⁊ cām ſue triſticie eidem reuelauit. qui prudenter tacuit ⁊ ei vnā ſportā dedit di. Uade ⁊ haurias aquā cū ſporta. qui tranſiēs

cũ pluries tẽtaſſʒ nihil oĩno retinebat Et reuerſus dixit ſe nihil ꝓfeciſſe. Cui ait ſenex. Tũ ꝓfeciſti. qꝛ ſi aquã ſporta nõ retinuit tñ mũdata ẽ ex freq̃nti hauſu. Sic ẽ ꝛ coꝛ tuũ q̃d mũdat̃ ex deuota ꝟbi dei auditiõe. iuxta illd̃ Job. xiiij Jã vos mũdi eſt̃ ꝓꝑ ſermonẽ quẽ locut⁹ ſum vob. Terciũ ſignũ moꝛtꝭ ſũpti cibi eſt qñ q̃s ſumptũ cibũ nõ digerit ſed crudũ retinet in ſtomacho. Sic ſpũalr̃ q̃ nõ opat̃ iuxta auditũ ꝟbum dei. de q̄bus dꝛ Jac. j. Eſtote factoꝛes verbi ꝛ nõ auditoꝛes tm̃ fallentes voſmetipſos. Quarto ꝟbũ dei aſſimilat̃ igni. ſicut em̃ ignis accendẽdo hũiliat alta: foꝛtificat mollia: et incinerat dura. ſic ꝟbũ dei ſupbos hũiliat: timidos ꝯfoꝛtat: negligentes incinerat: qñ incinerãdos clamat Geñ. iij. Cinis es ꝛ in cinerẽ reuerter̃. Quinto verbũ dei aſſilat̃ malleo ꝯterẽti. iuxta illd̃ Hiere. xxiij. Nunq̃d non ꝟba mea ſunt q̃ſi malleus cõterẽs petras. i. coꝛda dura Sexto ꝟbũ dei aſſimilat̃ ſpeculo. ſm̃ illud Jacobi. iiij. Audiens verbuʒ hic cõpat̃ viro conſideranti vultum natiuitatis ſue in ſpeculo. Sic em̃ in ſpeculo hõ videt turpitudinẽ ſuã aut pulcritudinẽ. ita in audito verbo dĩ. Pro q̃ eſt nobis ſciendũʒ ꝙ deus quadruplex ſpeculum fecit anime vt ſe vidẽdo emendet. ſcʒ

Primũ eſt ꝯſcientia.
Scõm eſt ſacra ſcꝑtura.
Terciũ eſt creatura.
Quartũ trinitas beata.

Primo em̃ de⁹ fecit ſpeculũ cõſcientie vt hõ freq̃nt̃ ingrediat̃ i ſuã ꝯſcientiaʒ emẽdando. ſiue cũ laudat̃ videat ſi ita ſit ꝑut de eo dꝛ. ꝛ tũc deo attribuat gloriã tanq̃ʒ largitoꝛi virtutũ. ſiue cũ vilipendit̃ intueat̃ ſi ita ſit ꝛ ꝯfundat̃ in ſe. ſi aũt alit̃ eſt tũc ſufficit ꝙ in celo teſteʒ deũ habet. nec curet in terra teſtes q̃rere. qui freq̃nter etiã ſe nõ vident niſi ex hoc generaret̃ ſcandalũ. De hoc ſpeclo dicit Hugo li. ij. de arra aĩe. Jn ſpeculo q̃dem ꝯſcie oĩs ſtatus hoĩs interioꝛ ꝛ exterioꝛ dinoſcit̃. Aĩa q̃ ſine ſpeclo eſt ſine ꝯſcientia eſt. Sed heu qꝛ hʼ ſpeculũ intantũ obtenebratũ eſt ꝙ de pctĩs etiam magnis multi nõ curãt: ex q̃ coꝛpali oculo nõ vident ei⁹ defoꝛmitatẽ Uñ Aug⁹. in enchir̃. Pctã q̃uis magna ꝛ hoꝛrenda cũ i ꝯſuetudinẽ venerit parua aut nulla eſſe credunt̃ adeo vt non ſolũ nõ occultãda: verũetiã diffamanda p̄dicãdaq̃ʒ eſſe videãt̃. Scõm ſpeculũ eſt ſacra ſcꝑtura ſiue dei ꝟbũ. d̃ q̃ he. Gre. in moꝛal̃. Sacra ſcꝑtura mẽtis ocul̃ nr̃e quaſi q̃ddã ſpeculũ opponit̃ vt in eo interna nr̃a facies videatur ibi ei feda: ibi pulchra nr̃a ꝯgnoſcim⁹ Multi namq̃ʒ ſua pctã in ſpeculo ꝯſcientie nõ viderũt ſed in iſto ꝑſpexerũt ſicut Maria magdalena. O igit̃ aĩa xp̃i ſponſa reſpice vultũ aĩe tue ne a ſpõſi excludaris amplexu. ꝛ inferni includaris cruciatu. Terciũ ſpeculũ anime eſt omnis creatura: qꝛ contẽplãdo creaturas videm⁹ deũ in eis. vicʒ magnitudinẽ dei ex magnitudiẽ creaturarũ. pulcritudinẽ ex pulcritudine ꝛc̃. Et ſic deus nunc videt̃ p ſpeculũ creaturaꝝ tũc autẽ deus erit ſpeculũ creaturarũ. in eo em̃ videbim⁹ quõ creature fuerẽt oꝛdinate. Unde. ij. ad Choꝛ. xiij. Nunc videm⁹ p ſpeculũ ꝛ in enigmate: tunc autẽ facie ad faciem Quartũ anime ſpeculũ eſt ipa trinitas beata. ſicut em̃ nunc creatura ẽ ſpeculũ creatoꝛis. ita econuerſo tũc creatoꝛ erit ſpeculũ creaturarum. Sap. vij. Candoꝛ eſt lucis eterne et ſpeculũ ſine macula. Et i hoc oĩa vident̃. Jdeo dicit Greg. in moꝛal̃. Quid eſt qd̃ nõ videant qui videntem oĩa vident. Dicit tñ Bonauen. ſup. ij. di. xj. ꝙ hoc ſpeculum eſt voluntariuʒ

ideo q̄ntūcunq; in eo q̄s aſpiciat nihil in eo videt niſi q̄ntū ip̄m vult reuelare Et ideo dicit q̄dā doctor q̄ n̄ oēs angeli cognouerunt myſteriū incarnatōis ſed ī aſcēſiōe mirabant̄ dicētes. Quis eſt iſte q̄ venit de edom. Un̄ ꝓpter hec q̄tuor ſpecl'a ſpūalia q̄tuor modis ſolent fieri ſpecula m̄ialia. Primū in medio eleuatū. ꝛ hoc rē minorē rep̄ſentat q̄ʒ ſit in veritate. ꝛ ſignificat ꝯſciam eleuatā ꝑ ſupbiā que ſe non bn̄ rep̄ſentat ſed credit ſe meliorē q̄ʒ ſit. ꝛ penā inferni minorē. ſil'r celi gaudiū min⁹ ꝛc̄. Scd̄o ſpeculū ſolet fieri rectū qd̄ ſignificat ſacrā ſcp̄turā ſiue dei v̄buꝫ q̄ oīb; recte oſtendit ſine p̄ſonaꝝ acceptiōe. dicens illud Athanaſij. Qui bona egerīt ſiue dn̄i ſiue ſerui ibūt ī vitā et̄nā. q̄ v̄o mala in ignē et̄nū. Tercio mō ſpeculū ſolet fieri in medio dep̄ſſum qd̄ rem rep̄ſentat maiorē q̄ʒ ſit. ꝛ ſignificat creaturas. Dicit em̄ latū celū. maior me eſt creator me⁹. Sil'r ꝓfundū mare: ꝓfūdior me eſt. Quarto mō fit nimis depreſſum ꝛ ꝯcauū. qd̄ recipiēs lumē ſolis oppoſita illi illūinat et comburit. ſic ꝯtēplatio diuītatꝭ et ei⁹ bonitatꝭ potiſſime exēplū xp̄i in q̄ magꝭ relucet veritas moris q̄ʒ in ꝯſcīa vel ſacra ſcp̄tura. O aīa chriſti ſanguīe redempta ſi nō poterꝭ intelligere acerbitatē penaꝝ īferni: conſidera paſſionē filij dei q̄ nō ꝑ modico talis p̄ſona tanta ſit paſſa. ipſe em̄ videbat eternas inferni penas et eternum celi gaudium. Secūdo ſaluator in euāgelio inſinuat v̄bi dei ꝑditionem dicens. Et dū ſeminat aliud cecidit ſecus viā ꝛ ꝯculcatū eſt ꝛ volucres celi comederūt. Aliud cecidit inter ſpinas ꝛ ſimul exorte ſpine ſuffocauerunt illud. Et aliud cecidit ſupra petrā ꝛ natum aruit quia non habebat humorē. Et aliud cecidit in terrā bonā ꝛ ortū fecit fructū centuplū. Quod ſaluator ore ꝓprio expoſuit: aliter exponere nō audem⁹. Quia dicit Greg. Quā veritas p̄ ſe expoſuit hāc hūana fragilitas diſcutere nō preſumit. Expoſuit em̄ quid ſignificet̄ per terram ſecus viam: quid ꝑ ſpinas: quid ꝑ petrā: q̄d ꝑ terram bonam. vbi tres partes ſeminis dicit periſſe ꝛ vnicam partem ſeminis fructificaſſe. Pro quo eſt ſciēdū q̄ aīa hominis tres habet potentias que ſi indiſpoſite fuerint ſignificant tria loca ſeminis perditi que habet aīa hominis. ſcꝫ

Primo potentiam rationalem.
Scd̄o potentiā iraſcibilē.
Tercio potētiā ꝯcupiſcibilē

¶ Primo aīa hoīs habet potētiā rationalē ꝑ quā diſcernit inter veruꝫ ꝛ falſum bonū ꝛ malū. que q̄dem impedit̄ ab ignorantia: que generat̄ a luxuria. q2 luxuria obtenebrat potētiaꝫ aīe rōnalem ne ꝓpter modicā carnis delectationē ꝑpendat peccati feditatē ꝛ pene debite eternitatem et creatoris voluntatem. Hij em̄ ſignificant̄ ꝑ terram ſecus viā. quia ſicut via ꝯmunis eſt patens omnib; tranſeūtib;: ita cor hominis luxurioſi non habet clauſuram in oculis. quia libenter videt illicita. nec in aurib; q2 libēter audit ſcurrilia. nec in ore q2 libēter loquit̄ carnalia. nec in corde q2 libēter cogitat īmūda. q2 nullam habet clauſuram. ideo demones freq̄nter ꝑambulāt. In q̄ꝝ p̄ſona dicitur Job. xix. Uenerūt latrones ꝛ fecerunt viam ꝑ me. Et ſic volucres celi. i. demones q̄ habitāt vſq; ad diē iudicij in iſto aere caliginoſo comedunt. i. tollunt ꝑ ſuggeſtiōeſ verbū dei. Pro q̄ eſt ſciendum q̄ via tripliciter diſponit̄ vt fiat terra fertilis. Primo arat̄. Scd̄o fodit̄. Tercio circūſepit̄. Sic hō luxurioſus ſi vult vt verbū dei in ſe fructificet; aret cor ſuuꝫ ꝑ ꝯtritionē; fodiat ꝑ

interiorū ꝯſiderationē. et circūſcipiat p mādatorum obſeruationē. Ad qḋ hortatur dñs Joel. ij. di. Conuertimini ad me in toto corde veſtro. ſ. p mādatorum obſeruationē. in fletu et plāctu p interiorum ꝯſideratiōem. et ſcindite corda vr̄a p verā ꝯtritionē. Scḋo aīa hoīs habet potentiā iraſcibilē q̄ refutat malū que impediṫ p rebellionē. et hec generaṫ per ſupbiā. ſupbia em̄ indurat potentiam iraſcibilē ne ſuſcipiat ſalutis vba. et ſignificaṫ p petrā hūore grē carentē. Vn̄ Chryſ. Si pluuia inq̄t ſup lapidē deſcendat a foris lapis balneaṫ: inť aūt ſiccꝰ exiſtit. ſic pluuia vbi dei vel inſpirationis diuīe cor ſupbi attingit. foris qḋem remanet intrare aūt non poteſt. Hinc Bern̄. ad Eugenium notificat qḋ ſit cor durum. Durum inq̄t cor eſt qḋ nec cōpunctiōe ſcindiṫ. nec pietate emolliṫ: nec moueṫ p̄cib. nec minis cedit. et flagellis iduraṫ. de q̄ dr̄ Eccl. iij. Cor durū male habebit in nouiſſimo. Dic em̄ ſaluator in euangelio q̄ cū gaudio ſuſcipiūt hij verbū dei. ſed in tpe tētatōis recedūt a bono ꝓpoſito. O q̄ multi audita p̄dicatiōe ꝓpoſuerūt nō vti ſuperfluo ornatu et tn̄ nō valuit in eis vbū dei. qḋ triplici rōne fit. Primo q: videtur eis durum qḋ dicıṫ. Et ideo dicūt i ſe illud Joh. vj. Durꝰ eſt hic ſermo et q̄s poterit audire. de q̄b Bern̄. Videṫ vobis durū cum dr̄. agite pniam: errat. ſed aliq̄n audituri eſtis verbū aſperum et ſermonē durū et auditionē malā. ſcilicet Ite maledicti. de qua iuſti nō timebūt dicēte pſ. Ab auditiōe mala nō timebunt. Scḋa ratio q: facta eorum veritas eſt ꝯtraria. Ideo impij dicūt illḋ Sapiētie. ij. Cōtrariꝰ eſt opib noſtris et improperat nob peccata legis. Hinc ſaluator Joh. iij. Qui male agit odit lucem et non venit ad lucem vt nō arguanṫ opa eiꝰ. Tercia ratio q: corda eorū ſunt ad alia inclinata ad modum vaſis quod habet os verſus terrā. vn̄ Prouer. xviij. Nō recipit ſtultꝰ verba prudentie niſi ei dixeris verba q̄ verſantur in corde ipſiꝰ. Licet em̄ taliū cor ſit durum. tn̄ tripliciter ſicut lapis optie poteſt frangi. ſ. malleo: igne: et ſanguine. Primo cor durum ſicut lapis pōt frangi malleo. i. mortis frequēti memoria ex q̄ ſciunt ſe morituros. ignorāt tn̄ diem et horam. Jdeo de facili tales ſuum poſſunt emollire cor. Secūdo cor durum frangi pōt igne ſicut lapis. vt patet in cemento. ſic cogitatiōe ignis inferni Tercio ſicut lapis adamātinꝰ frangiṫ ſanguine hyrci: ſic cor durum ſanguis recordatione agni immaculati xp̄i. Tercio aīa hūana habet potentiā ꝯcupiſcibilem p quā affectat bonum. q̄ impediṫ p ſollicitudinē ſeu deſideriū rerum tēporaliū: q̄ generaṫ p auariciam. Auaricia em̄ ſtimulando inclinat potentiam ꝯcupiſcibilem ad amorē rerum terrenarum. et hec auaricia ſignificaṫ p ſpinas. Jō dicit ſaluator. Qḋ aūt cecidit inter ſpinas. i. in corda auarorū. hij ſunt q̄ audiunt verbū. et a cura et ſollicitudine et voluptate vite ſuffocanṫ et nō ferūt fructum. i. bona opa. q: diuitie ſua fallacia ſuffocāt bonū ꝓpoſitum. Fm̄ em̄ b. Gre. in Omel. diuitie dicunṫ fallaces q̄ nobiſcū diu pmanere non pn̄t. fallaces ſunt que mentis noſtre inopiā non expellūt. et qḋ ꝓmittūt nō ſoluūt. ꝓmittunt abūdātiā et efficiūt inopiā. Vn̄ diuitie cōparanṫ ſpinis ꝓpter q̄tuor. Primo q: ſpine licet ſint ſub flore: tn̄ pungūt. ſic diuitie licet foris habeant florē glorie mūdane: pungūt tn̄ mentē in acq̄rēdo: retinēdo: et amittēdo. Secundo ſicut ſpine ſunt latibulum ſerpentum: ſic diuitie latibulum ſerpentum infernaliū Unde qui volunt eas incaute accipere mordenṫ ab eis. vt dicıṫ. j. Thimoth.

vj. Qui volũt diuites fieri incidũt ĩ tē/
tationē ⁊ in laqueũ diaboli. Tercio ſic
ſpine ſunt materia ignis. ſic diuitie ſt
materia cupiditatis in pſenti ⁊ ignis ĩ
fernalis in futuro. Juxta illud Pſal.
Exarſerunt ſicut ignis ĩ ſpinis. Quar
to diuitie compant̄ ſpinis. Nam ſicut
ſpine complectētes ſe cruentāt. ſic di/
uitie amatores ſuos cruentant ſangui
ne peccati. Hinc dicitur Eccliaſtici. xj.
Si diues fueris nō eris imunis a de/
licto. imo diuitie auaros non ſolum
cruentant ſed ſuſpendũt. qui ſunt ſimi
les iudicatis hominibꝫ ad mortē: qui
bus tortor pͥo ligat manus ⁊ poſtea
collum. Et dum puenerit ad ſcalā pa
tibuli tortor cũ fune precedit ⁊ ſemp d
gradu in gradũ aſcendere cogit. eādez
funem ligat in patibulũ ⁊ deſcendens
ſcalam ſubtrahit: et ſic ſuſpēſus mane
bit in patibulo: cuiꝰ carnes aues celi
lacerāt. Sic auaro manus ligantur
a reſtitutōe et largitōne elemoſynarũ.
ligat̄ collũ p malam cōſuetudinē ne a
ſua iniqua negociatōe deſiſtat. ⁊ ſic ad
patibulũ mortis diabolus eũ aſcēde/
re pcurat quādo de officio ad officiuz
de diuitijs ad diuitias anhelare inſti/
gat. ſicqꝫ fune obſtinatōis eum ligat q̄
uſqꝫ p mortem corporalē ipm aſcēſuz
ſubtrahat. ⁊ animā demones: carnez
vero rodant vermes. O fallaces diui
tie. O pungentes ſpine. O verbi ſaluta
ris ſuffocantie: qꝫ a multis aufert deũ
ſuum ⁊ infert tormētũ eternũ. Beatuſ
igitur qui a te bene liberabit̄ quia di/
cit ſaluator. Facilius eſt camelũ tran/
ſire per foramen acus q̄ diuitem in/
gredi in regnum celorũ. Tercio ſal
uator in preſenti euāgelio inſinuat ſe/
minis fructificatōnem cum dicit. Qđ
autem cecidit in terram bonā ⁊ ortuz
fecit fructuz centuplũ. Quod exponēs
idem ſaluator ait. Quod autē in terraz
bonam hij ſũt qui in corde bono ⁊ op/
timo audiunt verbum dei ⁊ fructum
afferũt in patiētia. ⁊ ſicut dixit Math.
xiij. Aliud fecit fructum triceſimũ. ali/
ud ſexageſimũ. aliud centeſimũ. Dicit
enĩ ſanctus Bonauentura in. iiij. diſ.
xlix. ꝙ fructus de quo loquit̄ dominꝰ
Math. xiij. ⁊ Lu. viij. quem diuidit in
fructum triceſimũ ſexageſimũ ⁊ cente/
ſimũ eſt quoddā pmiuz qđ debet̄ ho/
mini. ex hoc ꝙ de carnali vita in ſpiri/
tualem tranſit. Et reſpondet illi vir/
tuti precipue fructꝰ que virtus homi/
nem a ſubiectōne carnis liberat. hoc
autem maxime facit continentia: ideo
cōiugatis debet̄ fructus triceſimꝰ. vi/
duis ſexageſimus: et virginibꝫ centeſi/
mus. Eſt igitur quoddā premiũ pro/
pter quod debetur homini fructꝰ cen/
teſimus. quia audita predicatōe qui/
dam ſeruant continentiā coniugalem.
alij vidualē. alij virginalē. prima ē bo
na. ſecũda melior. tercia vero optima.
Dicit enĩ Petrus de palude in. iiij. di.
xxxix. ꝙ illi qui nunq̄ fuerunt in ma/
trimonio nec ſeruauerunt virginitatē
nō gaudebũt de hoc fructu. quia ſicut
ad aureolaz nō ſufficit propoſitũ ſine
effectu: ſic in pꝓpoſito. Unde ſi tal̄ peni
teat tamē fructũ nō habebit. quia di/
cit Johānes nider in pceptorio ꝙ ideo
debetur coniugatis fructus triceſimꝰ
quia ſeruauerunt decem precepta cuz
tribus adiunctis matrimonio. ſcꝫ qꝛ
continuerũt ſe tempe indebito: a pſona
indebita: et a circũſtantia indebita: et
ſic ter decem faciũt triginta. Jn viduiſ
vero duplicatur caſtitas q̄ in coniu/
gatis: quia maritũ nō habent nec aliũ
habere volunt. inſuper ſex operibꝰ mi
ſericordie ſe occupant. Centeſimꝰ fru/
ctus debetur virginibus ratōne perfe
ctionis. Nam ſicut decies decem fa/
ciunt centum: qui eſt numerꝰ pfectus

ita hec ↄtinētia eſt pfecta: nūq̄ aliquē cognoſcēs. Et ſic binubī ꝛ infantes in virgīitate defuncti nō gaudebūt de iſto fructu in ſe. q2 ꝓprie fruct⁹ debet̄ laboranti ī agro corpis ſui. ¶ Un̄ ꝓpē pdicta q̄ piculoſum ſit nō audire verba dei patet in q̄dam ruſtico q̄ nunq̄ voluit audire v̄bū dei. ſed freq̄nter ſtabat in cimiterio clamādo. ꝛ mortu⁹ eſt Cū aūt ad ecclīam eſſet delat⁹ ꝛ ſacerdos cū cleric̄ officiuꝫ circa corp⁹ faceret. imago crucifixi cepit obturare aures ſuas cū digit̄ a cruce ſeparis. Q̄ cū hoīes aſpicerēt mirabant̄. Tūc ſacerdos ait ad ppl'm. Scit̄ q̄le ſignuꝫ eſt. Uos debet̄ ſcire q̄ iſte qui iacet hic mortu⁹ modo eſt in manu diaboli. q2 obturauit aures ſuas ne audiret v̄ba dei. Ita de⁹ obturat aures ſuas ne audiat p̄ces q̄s iā p eo fundim⁹. ꝛ oēs ceſſauerūt p eo orare: q̄ ſepult⁹ eſt tandeꝫ extra cimiteriū. De talib⁹ ait Gre. xxvij moral'. Peruerſa q̄ppe aīa reb⁹ p̄ſentibus dedita in terrenis voluptatibus reſoluta abſcōdit ſibi mala ſeq̄ntia q2 futura p̄uidere refugit. q̄d aliō q̄ clauſis oculis ad ignem vadit. Rogem⁹ igit̄ altiſſimū deū ꝛ eius piā ac miſericordē genitricē ꝛc.

De eadem dominica
Sermo. xxv.

Ecce dicēs clamabat ieſus Qui habꝫ aures audiendi audiat. Luce viij. c. ꝛ in euāgelio In q̄ xp̄s de⁹ noſter tria expſſit. ſcꝫ

b

Primo ſe ſeminatori aſſimilauit.
Scdo verbū ſuū ſemi cōpauit
Tercio auditoꝝ corda p viā lapidem ꝛ terrā deſignauit.

Prio nāq̄ xp̄s dn̄s ſe ſemiatori aſſimilauit in h̄ euangelio cū dixit. Exijt q̄ ſemiat ſemiare ſemē. Ex q̄ dat intelligere q̄ ꝓprie ſemiator xp̄s eſt. pdicator v̄o poti⁹ ē cophin⁹ ſemiatoris q̄ ſeminator. Iſte v̄o ſemiator xp̄s ſemiauit ī cordib⁹ hoīm ſemina v̄bi ſui meſſur⁹ ī die iudicij vt triticū reponat ī horrea paleas v̄o. i. reprobos cōburat igne

Scdo xp̄s dn̄s verbū ſuū diuinuꝫ ſemini cōparauit in euāgelio. q̄rentib⁹ eni diſcipulis q̄ eſſet hec pabola q̄bus ipe dixit. Uobis datū ē noſſe myſteriū regni dei. i. ſecretū ecclīe militantis. ceteris aūt in pabolis. vt videntes mea miracula nō videant viſu intellect⁹ diuinitatem meā. et audiētes nō intelligant. q2 vulgarib⁹ nō eſt ↄceſſum proceſſum ecclīe militantis ita expſſe itelligere ꝛ miracula ſicut aplīs. ideo declarat dicēs. Semē eſt verbū dei. compatur aūt ſemi. q2 ſic ſemē ī t̄rā bonaꝫ piectū ſurgit m̄ltiplicatū. ſic v̄bū dei ī bono corde receptū facit m̄ltiplicē fructū bonoꝝ opeꝝ. Tercio xp̄s dn̄s ī euāgelio auditoꝝ corda deſiḡuit p viā lapidē ꝛ terrā di. Et dū ſemiat aliō cecidit ſec⁹ viā ꝛ ↄculcatū eſt. ꝛ volucres celi comederūt illō. i. ſup cor deuiū p errores. vagum p laſciuias. attritū per carnales affectōes. ac demonū tentationib⁹ ad modū vie expoſitū. tale nāq̄ ſupbum cor volucres celi demones in hoc aere caligīoſo exiſtētes comedūt p ſuggeſtionē. i. ipediūt ne fructificet ſemē v̄bi dei. Aliud cecidit ſup̄ petrā. i. duꝝ cor ꝛ rebelle ꝛ natū aruit feruore tētatōis ꝛ vigorē pdidit: q2 nō habebat humorem grē ꝛ deuotiōis. In cordib⁹ eni duris q̄nq̄ ad horā naſcit̄ germen cōpunctōis cū audiūt verbū cōminatiōnis ſꝫ feruore pſecutōis areſcit. q2 radices n̄ hn̄t firmi ꝓpoſiti. ꝛ iō ad tp̄s credūt ꝛ ī tp̄e tētatōis recedūt a ↄcepto ꝓpoſito. Et ſic arbor ſepe trāſplātata radices fixas nō hꝫ. ſic hoīes de bono in malū mutātes ī bono nō ſūt ſtabiles

q̄s bene ꝓbat vēt⁹ tentatōis q̄liter fue rāt radicati. Aliud cecidit int̄ ſpinas.i. corda diuitiaꝝ ſolicitudinibꝫ lacera/ ta.ꝛ ſil' exorte ſpine.i.diuitie mľtiplica/ te ſuffocauerūt illō.i.īpedierūt fructū p̄dicatōis. Aliud quoq; cecidit ī terraꝫ bonā.i.in cor fidele ꝛ ꝺuotū. vñ Beda Terra aūt bona ē electoꝝ ꝯscia. q̄ omi bus p̄dictis tribꝫ terris ꝯ̄ria facit.q2 ꝛ ꝯmendatū ſibi ſemē verbi libēť excipit ꝛ exceptū int̄ aduerſa ꝛ ꝓſpa ꝯstanť ad fructus vſq; cōſeruat. hoc ideo fructū affert in patiētia.ꝓpterea d2 de christo dño.hec dicens clamabat Vñ ex p̄ſen ti euāgelio tria declaremus ſaluti vti lia documenta.ſcz

Primū xp̄i p̄dicatoris modum exē plaré.ibi.Exijt qui ſeminat

Scdm verbi auditoris ꝓpoſitū ſa/ lutare.ibi.qd aūt cecidit ſec⁹ ꝛc.

Terciū p̄dicati ſermōis fructū ſin/ gularē.ibi.qd aūt cecidit in terrā ꝛc.

Primū itaq; documentū ex euāge/ lio declarem⁹ xp̄i p̄dicatoris modū ex emplarē quē dedit oībꝫ euāgelij p̄dica toribꝫ cū d2.Exijt q̄ ſemiat.exijt pi⁹ xp̄s ex vtero m̄ris ꝓm hūanitatē ī hūc mū/ dū ad docendū q̄ ꝓm diuiitatē nō potu it exire nec de loco ad locū ꝓgredi vt di cit Lyra.q2 ſic vbiq; eſt. Vñ mod⁹ exē/ plaris p̄dicatōis xp̄i ex tribꝫ in euāge/ lio expſſatis oſtendiť.ſ.

Primo ex ſua ſapiētia

Scdo ex ſua feruentia

Tercio ex ſua patientia.

Prīo inquā mod⁹ p̄dicatiōis xp̄i dñi oñdiť ex ſua ſapia.q2 ſapiēter ichoauit ſapiēter ꝯtinuauit.ꝛ prudenť ꝯſūma/ uit. Primo em̄ ſapiēter inchoauit ī eo ꝙ debitū tp̄s ad p̄dicandū expectauit q̄ licz eſſꝫ plen⁹ ſapia ꝛ gr̄a.tñ p̄dicatio nem ſuā incepit circa triceſimū annū. iuxta illud Lu.iij. Erat ieſus incipiēs quaſi annoꝝ trig inta. Interim autez q̄d fecit dic̄ Lyra ſup.vj.c.Marc̄.ſup illis verb. Nōne h̄ ē faber fili⁹ Marie. ꝛ frater Jacobi ꝛ ioſeph ꝛ Jude ꝛ Sy/ monis.nōne ꝛ ſorores ei⁹ hic nobiſcū ſūt. Iſti em̄ credebāt ꝙ eſſꝫ eiuſdē artis cū p̄re ſuo putatiuo Joſeph q̄ d2 fuiſſe faber lignari⁹.ꝛ ꝓbabile videť ꝙ xp̄s eandē artē exercuit.q2 nō fuit occupa/ tus in doctrīa ꝛ miraculis vſq; ad tri ceſimū etatis annū. nec añ fuit inter⁹ ſtudio ꝓm ꝙ d2 Joh.vij. Quō h̄ lr̄as ſcit cū nō didicerit.nec ē veriſiľe ꝙ tāto tp̄e fuerit ocioſus.magis aūt veriſimi le ē ꝙ fuerit occupat⁹ ī arte p̄ris ſui pu tatiui q; in alia.ꝛ h̄ videť ꝑ v̄bū iſtoꝝ q̄ erant de nazareth q̄ modū ſuū viuē di cognoſcebāt ꝛ fabꝝ eū vocabāt. hec ibi Et ſic expectauit prudenť debitū tēp⁹ p̄dicādi. ideo dicebat matri ſue marie Joh.ij. Quid mihi ꝛ tibi mľier temp⁹ meū nōdū aduenit. Tandē oportuno tp̄e miſſis ap̄lis ad p̄dicandū dicebat Joh.vj. Sic miſit me viuēs pr̄ ꝛ ego mitto vos. Ex q̄bꝫ exēplū dať oībꝫ ne q̄s ſe ingerat ad p̄dicandū niſi mittať a deo vľ ab eo q̄ habꝫ ptāte id faciēdi. Sed mō pleriq; ꝑus volūt ī alijs fru/ ctificare q; ī ſe.ꝛ q2 radices v̄tutū fixas nō habēt iō nō fructificāt.de q̄bꝫ ap̄ls Ro.x.dic̄. Quō p̄dicabūt niſi mittanť nec etiā credi debꝫ ei q̄ dic̄ ſe a deo miſ/ ſum q̄ ab ecc̄lia nō mittiť niſi ꝓbet mi raculis.ſicut Moyſes.extra de here.c. cū ex iniūcto. Mittiť vero aliq̄s ab ec/ cléſia ꝑ ꝑuilegiū vt fr̄es p̄dicatores et minores.vt extra de ſepul.c.dudum.i clemē. Vľ ordiarie vt q̄libꝫ curat⁹ ſaltē q̄ ad ſubditos.d̄ q̄bꝫ di.xj. Nico. papa inq̄t. Diſpēſatio celeſtis ſemis nobis in/ iūcta ē.ve ſi nō ſparſerim⁹. ve ſi tacue/ rim⁹. Et di.xliij.c.ſi rector. Greg.de cu/ ratis ſic loq̄ť. Officiū p̄dicatōis ſuſci/ pit q̄ſq̄s ad ſacerdotiū accedit.vt ante aduentū iudicij q̄ terribiliť ſeq̄ť ip̄e ſcz

clamando .i. p̄dicado gradiat̄. Ad hoc etiā figurā inducit Exo. xxviij. vbi dicitur q̄ ſacerdos ingrediēs tabernaculū tintinnabul' ambiat̄. vt audiat̄ ſonitus qñ ingredit̄ ⁊ ñ moriat̄. q̄ vt expo nit Gre. c. Sit rector. Irā ꝯ ſe occ'lti iudic' erigit ſi ſine p̄dicatōis ſonitu incedit. ⁊ ſic morit̄ ſp̄ualr. Un̄ dñs Ezech. iij. c. dixit. Fili hoīs ſpeculatorē dedi te domui iſrael. Si dicēte me ad ipiū morte morier' tu nō annūciaueris ipe in iniq̄tate ſua morieī: ſanguinem ꝟo eiꝰ de manu tua req̄rā. O q̄ p̄clarū eſt p̄dicatiōis officiū. O oī laude dignū q̄d ⁊ filiꝰ dei viui exercuit in terra. ideo prudenē valde eſt oībꝫ ⁊ fideliē exequēdū. Scd̄o q̄ dñs ieſus ſuā predicationē ſapiēter ꝯtinuauit. q̄ ſimplicibꝫ ſimplicia ꝓpoſuit. ⁊ hūilit̄ hūilibꝫ euāgelizauit. dur' ꝟo ⁊ pteruis acriter reſpōdit. Hinc Greg. ⁊ habet̄ diſt. xliij. c. Sit rector diſcretꝰ in ſilentio. vtilis in ꝟbo ne aut tacēda ꝓferat aut ꝓferēda reticeſcat. Nā ſicut incauta locutio i errorē ptrabit: ita indiſcretū ſilētiū eos q̄ erudiri poterāt i errore derelinq̄t. Sepe nāq̄ rectores iprouidi hūanā grām amittere formidātes loqui libere recta p̄timeſcūt. Hec ille. Un̄ Mat. v. hūilibꝫ diſcipul' dicebat. Bti paupes ſpū qm̄ ipſoꝶ ē regnū celoꝶ. bti mites qm̄ ipſi poſſidebunt terrā. Bti q̄ lugēt qm̄ ipſi ꝯſolabunt̄ ⁊c̄. Itē Luc. xij. dicebat Nolite timere puſillus grex cōplacuit p̄ri vr̄o vob̄ dare regnū. De obſtinat' ꝟo petōribꝫ dicebat Math. xxij. Ligatis manibꝫ ⁊ pedibꝫ mittite i tenebras exteriores ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū Item petōribꝫ talibꝫ dicebat Lu. xiij. Niſi p̄niam habuerit' oēs ſilr̄ p̄ibitis. Sed ⁊ ei inſidiātibꝫ phariſeis Lu. xiij cū dixiſſent. Exi ⁊ vade hic q̄ herodes vult te occidere: ait ill' . Ite ⁊ dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia ⁊ ſanitates p̄ficio hodie ⁊ cras: ⁊ t̄cia die ꝯſumor. Ubi Lyra. Dicite vulpi illi. i. herodi. Uulpis eīn eſt aīal doloſum: rapax: tortuoſe incedens et fetidū: ſic p̄nceps malus qualis erat iſte herodes eſt doloſus p̄ machinatōes mali. rapax eī' alieni. tortuoſe incedens p̄ ꝑuerſitatē iudicij. fetidus p̄ infamiā noīs ſui. Ecce demonia eijcio ⁊ nō poſſūt mihi reſiſtere cum tñ ſint maioris ptātis q̄ herodes. q. d. nō habeo timere eū. ⁊ ſanitates p̄ficio hodie ⁊ cras. q̄ xp̄s duobꝫ annis p̄dicauit: iſta b̄nficia cōferendo Hec ille. Silr̄ Math. xxiij. dicebat obſtinatis phariſeis. Ue vobis ſcribe et phariſei ypocrite q̄ clauditis regnū celorum ante hoīes. vos eīn nō intratis nec itroeūtes ſinitis itrare. Ue vob̄ ſcribe ⁊ phariſei ypocrite q̄ comeditis domos viduaꝶ orōes lōgas orātes: ꝓpt̄ h̄ ampliꝰ accipiet' iudiciū. Et ifra. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei ypocrite q̄ ſil'es eſtis ſepulchr' dealbatis q̄ a foris apparēt hoībꝫ ſpecioſa intꝰ ꝟo plena ſūt oſſibꝫ mortuoꝶ ⁊ omī ſpurcicia. Sic ⁊ vos foris q̄dē paretis hoībꝫ iuſti. intus aūt pleni eſtis ypocriſi ⁊ iniq̄tate. Et infra. Serpētes genimina viparū quō fugietis a iudicio gehēne. Uerūtamen alij p̄dicatores nō debēt h̄ trahere i exemplū vt publice corrigāt peccatores ⁊ nominatim. q̄ nō oīa facta xp̄i dēmꝰ imitari. ſic nullꝰ tenet̄ ſcienē furē diſpēſatorē habere ſic̄ ip̄e habuit iudā. ita nō ſic expſſe peccātes rep̄hendere. q̄ venit in hunc mū dū tāq̄ medicus ad egrotū: ideo publice ſanabat venit tāq̄ magiſter ad diſcipulos. ido publice corrigebat ſicut p̄tātē habens ſup oēs Tercio deniq̄ xp̄s dñs ſuā p̄dicatōem prudenē cōſeruauit. q̄ pro ꝟitate quā docuerat mori voluit ꝯſtāter dicens pilato Joh. xviij. Ad h̄ veni in mūdū vt teſtimoniū p̄hibeam veri

cati. Impleuit enim qd dixerat Math. x. Nolite timere eos q occidunt corpus: aiam autem no pnt occidere. eum timete q pot aiam et corp9 pdere etc. Secundus modus xpi pdicationis ostendit de euangelio ex sua feruentia: cum dr. Hec dicens clamabat etc. Que qdem xpi feruentia pdicationis in trib9 ppendit. s.

Primo in suo labore.
Scdo in suo amore.
Tercio in suo clamore.

Primo naqz feruentia pdicationis xpi ppendit in suo labore q tanto feruore afficiebat erga aiarum salutem vt no curaret pius suum laborem et fatigam. Unde Luc. viij. Ipse iter faciebat p ciuitates et castella pdicans et euangelisans regnum dei. et Joh. iiij. Uenit iesus in ciuitatem samarie q dr sychar. Erat aut ibi fons iacob. Jesus aut fatigatus ex itinere sedebat sic sup fontem. hora aut erat quasi sexta. venit mulier de samaria haurire aquam. dicit ei Jesus. Da mihi bibere Discipuli aut ei9 abierant in ciuitatem vt cibos emerent. et tunc dimissa sua magna fatiga cepit illi soli mulieri tam pfunde pdicare et oia pcta reuelare. deinde q ipse esset messias in lege pmissus: q mulier relicta ydria comouit totam ciuitatem. O dulcis iesu qd mouebat te ad tantam feruentiam. certe amor aiarum nrarum O mi pie christe cur pdicando exponebas te ad tantam fatigam. cur p te hec faciebas. certe quia amore aiarum languebas. O aia mea aia mea intuere regem regum fatigatum ex itinere qrentem et dicentem. Uenit filius hois qrere et saluum facere qd pierat. O clemens xpe certe speciosa res est aia in se et tibi grata p q tantum laborem libenter subisti. Hinc exemplum trahat ois ho potissime pdicator q oem laborem et tribulationem puipendat p lucro aiarum. qr teste Greg. nullum sacrificium deo accepti9 q lucrum aiarum Secundo naqz feruentia pdicationis xpi ppendit in suo amore. qa diuino amore inebriat9 feruenti gestu et actu pdicabat Un dr Mar. iij. Uenit iterum turba ita vt possent neqz panem manducare. Et cum audissent sui exierunt tenere eum. Dicebant enim qm in furorem est versus. vbi Lyra dicit. q illi q erant de cognatione sua ex parte matris videntes insolitum feruorem in eo. qr sic dictum est pter feruorem pdicandi omittebat horam comedendi. Uidebant etiam in vultu ei9 insolitam claritatem ex virtute diuinitatis pcedentem. Item audiebant eum loqntem ex diuinis ardua et insolita. et p consequens eis non intelligibilia. ideo credebant eum loq sic arrepticium vel furiosum. ideo voluerunt tenere et ligare ne sibi vel alijs posset nocere. et isti mouebant pietate. hec ille. O dei pris sapia xpe: ecce zelo aiarum succensus furiosus reputabaris. O exemplar et norma verorum pdicatorum. O stupor et gaudium deuote hec recogitantium. qdnam nos facere debeam9 p salute aiarum nrarum si tu tanto amore laborasti p eis. vere tu videbas ineffabilem gliam ad quam vocabas et eternum piculum a q cauebas. Tercio qz feruentia xpi pdicationis ppendit in suo clamore. Erat enim cor ei9 sanctissimum plenum erat feruore erga homines. ideo freqnter ore clamabat. iuxta illud Mat. xij. Ex abundantia cordis os loquitur. Nam Joh. vij. dicit. In nouissimo aut die magno festiuitatis stabat Jesus et clamabat pdicando verbum dei. Et hoc inoleuit consuetudo vt turbis vulgaribus fiat sermo stando. religiosis aut sedendo. qa christus docebat discipulos suos sedendo. vt dicit Math. v. ca. Et cum sedisset accesserunt ad eum discipuli ei9 et apiens os suum docebat eos etc. Si quis sitit. id est desiderat doctrinam vite: veniat ad me per fidem formatam et bibat aquam sapientie salutaris

non ſolū ad ſufficiētiā ſed etiā ad redū dantiā. q2 fides z bonitas vni9 fidelis dbet ad alios deriuari. Silr̄ ī iſto euā gelio. Hec dicēs clamabat. Qui hab3 aures audiēdi audiat. oēs eīn habe bant aures. ſed q̄ habet ꝑoſitū ſaluā/ di audiat xp̄m z modo clamātē ꝑ p̄di catores. qb9 dixit. Nō vos eſtis q̄ loqmi ni ſed ſp̄us patris vr̄i q̄ loquit̄ in vobis Uidete igit̄ diligēter ſi auditis claman/ tem xp̄m. q2 dr̄ Prouer. xxi. Qui ob/ turat aurē ſuam a clamore paupis .i. xp̄i. z ipſe clamabit z non exaudiet̄. ſed dicet illō Prouer. j. Uocaui z renuiſtis venire. expādi man9 meas et nō erat q̄ aſpiceret. deſpexiſtis oē ꝯſiliu3 meū: ego q3 in iteritu vr̄o ridebo: cū euenerit vo bis q̄d timebatis. O q̄ magnū q̄d eſt xp̄i regis clamor quē diu añ ꝓuidebat. Eſa. lviii. cui z dicebat. Clama ne ceſ/ ſes: exalta ī fortitudīe vocē tuā z annū cia pp̄lo meo ſcelera eoꝝ. Q̄d pi9 dn̄s bn̄ impleuit vſq3 ad mortē ſuam beni gnam. vn̄ Math. xxvii. Circa horam nonā clamauit ieſus voce magna di/ cens. Heli heli lama3abatani. h̄ ē. De9 me9. de9 meus vt q̄d dereliq̄ſti me. Et Heb. v. Cum clamore valido z lachry mis offerēs. ſ. ſe: exaudit9 eſt ꝓ ſua reue rentia. O clamor regis xp̄i. O lachryme pii magri vere n̄ fuerūt truſe ſicut ſom/ noléti pctōres cogitāt: potiſſime q̄ ſc̄m carnē viuūt. qb9 dic̄ Ber. Sic aſcēdit in altū crucis vt ab oīb9 videret̄. voce magna clamauit vt ab oīb9 audiret̄. clamori lachrymas addidit vt hō ei compateret̄. q̄ ad ei9 clamorē nō excita tur. ad ei9 vocē non cōpungit̄ grauior eſt terra: durior petra: fetidior ſeplcro. q2 tunc terra mota eſt. petre ſciſſe ſunt. et monumēta apta. Tercio modus p̄dicatōis xp̄i dn̄i oſtēdit̄ ex ſua patiē/ tia ꝓ eo q̄ habuit patiētiā erḡ ſemē p̄/ dicationis non vbiq3 fructificauit ſed ſolum q̄rta ps. Unde p̄dicatorib9 pi9 xp̄s dat formā patiētie in trib9. ſc3.

Primo in ſupportatiōe iniurioſo/ rum verboꝝ.

Secundo in inſidiatione iniuſtoꝝ maloꝝ.

Tertio ī afflictōe illatoꝝ ſupplicio/ rum.

R Priō inquā pi9 xp̄s dat formā patiētie p̄dicatorib9 in ſuppor/ tatiōe iniurioſoꝝ v̄boꝝ. Nā ei p̄dican ti obſtinati iudei iniurioſe multa illi/ cita v̄ba intulerūt. ſicut Luce. iiii. dice bant. Nonne hic eſt fili9 ioſeph. Et ipſe filius dei patienter aiebat illis. Utiq3 dicetis mihi hāc ſilitudinē. Medice cu ra teipm̄. Et Joh. viii. dicebant ei. Tu de teipſo teſtimoniū ꝑhibes: teſtimoni um tuū nō eſt verꝝ. Ipſe v̄o patient̄ re/ ſpōdebat dicēs. Et ſi ego teſtimoniū ꝑ hibeo de meipo verꝝ eſt teſtimoniū me um. q2 ſcio vn̄ veni z q̄ vado. vos aūt neſcitis vn̄ venio aut q̄ vado. vos ſc̄m carnē iudicatis. ego nō iudico queq3. Et infra dicebāt. Nōne bn̄ dicim9 nos q2 ſamaritanus es z demonium habes. Rn̄dit ieſus patiēter dicens. Ego de/ moniū nō habeo ſed honorifico patrē et vos inhonoraſtis me. O viuidū chri ſti exemplū patientie oīb9 oblatu3. O q̄s eſt quē qn̄q3 dura v̄ba nō feriāt. Nō ille eſt btūs p̄dicator q̄ via regia ḡdit̄ directe ꝑ īfamiā z bonā famā. vn̄ Hie ro. ad Nepotianū. Per infamiā z bo/ nā fama3 xp̄i miles ḡdit̄. nec laude ex/ tollit̄. nec vituperatiōe frāgit̄. z leta cōtē/ nit z triſtia: ꝑ diē ſol nō vret eū neq3 lu na ꝑ noctē. Scd̄o pius xp̄s dat for mam patiētie p̄dicatorib9 in īſidiatiōe maloꝝ. Nā ꝯ ſua3 piā pſonā inſidias iudeoꝝ ꝑtulit patiēter. Nam dr̄ Luc. iiii. q̄ homines de nazareth ſui cōpa/ triote repleti ira in ſynagoga ſurrexe/ runt et eiecerunt illum extra ciuitatem et duxerūt illum vſq3 ad ſupercilium

montis ſup quē ciuitas illoꝝ erat edificata vt p̄cipitarēt eū. ipē aūt trāſiens p mediū illoꝝ ibat. Ubi dic̄ Beda ꝙ cū dn̄s de manib; eoꝝ elapſus de vertice mōtis deſcēderet ꝛ ſub rupe latere vellet ſubito ad tactū dn̄ice veſtis ſaxū illud ad inſtar cere ſolutū quendã ſinū effecit .i. ꝯcauitatē in ꝗ dn̄icū corp⁹ recipeꝛ. In ꝗ loco oīa lineamēta ꝛ ruge veſtis ꝛ veſtigia pedū in rupe apparēt adhuc. ſicut teſtanꝛ ꝗ viderūt. Et ſimiliꝛ Job. vij. dr̄ ſic. Miſerūt p̄ncipes ꝛ phariſei miniſtros vt app̄hēderēt ieſū. ꝗ cepit tā dulciꝛ p̄dicare ꝙ reuerſi ꝛ interrogati q̄re nō adduxiſtis illū Rn̄derūt miniſtri. Nunq̄ ſic locut⁹ eſt hō ſicut hic loqꝛ. Rn̄derūt ḡ eis phariſei. Nunq̄d ꝛ vos ſeducti eſtis. nunq̄d ex p̄ncipibus aliq̄s credidit in eū aut ex phariſeis. ſed turba hec ꝗ nō nouit legē maledicti ſunt. Sꝫ ꝛ proditorē ꝛ inſidiatorē iudam clemens ipē xp̄s nō ſolū patiēter tolerauit ſꝫ etiā eidē pedes abluit ꝛ oſculū p̄buit. Hinc Ber. O patiētia patiētia cib; dn̄i es ſalus mea. o regula miſericordie nūc miro modo attraxiſti nobis regē glīe ꝛ q̄ſi frenū impoſuiſti dn̄atōi intantū vt illa maieſtaꝫ dextra docta ꝑcutere et neſcia miſereri ꝓpter te modo habeat in ꝓprietate miſereri. ❡ Tercio deniq; pius xp̄s dat formā patiēdi in afflictōe illatorū ſuppliciorꝫ. ipē eīn patiētiā habuit nō ſolū in v̄bis iniurioſis ſꝫ etiā in v̄beribus iniuſtis. Un̄ Ber. O bone ieſu q̄ꝫ dulciter cum homib; ꝯuerſatus es. q̄ꝫ multa eis largit⁹ es. q̄ꝫ dura ꝓ eis paſſus es. dura fuere v̄ba. duriora v̄bera ſꝫ duriſſima cruciꝫ ſupplicia. Idē. Meditare paſſiōem crucifixi corpis ꝛ vide ſi aliq̄d ī eo ē q̄d nō doleat ꝓ te ad p̄rem. diuinū illud caput multiplici ſpinaꝝ denſitate denſatū vſq; ad cerebri teneritudinē defixū ē. dura ꝯfigiꝛ ſpina: ſpinis .ſ. pctōꝝ tuoꝝ. Ad q̄d hoc ne doleret caput tuū: ne tua vulneraret intentio. Caligauerūt ī morte oculi ei⁹. et illa luminaria que illumināt orbē ad horā extincta ſunt vt auerterenꝛ oculi tui ne viderēt vanitatē. Aures ille ꝗ in celo audiūt angelicos cāt⁹ dī. Sctūs ſctūs ſctūs dn̄s de⁹ audierūt in terrꝫ hoīm inſultus dī. Demoniū habꝫ. ꝛ Crucifige crucifige eū. ne aures tue obſtruerenꝛ a clamore pauperꝝ. Specioſa illa facies p̄ filijs hoīm ſputis eſt illita ꝛ alapis afflicta. Os q̄d angelos ꝛ hoīes inſtruxit felle potatū eſt ꝛ aceto. Man⁹ ille ꝗ fundauerūt celos extēte ſūt ī cruce clauiſq; affixe. pect⁹ glīoſū in ꝗ ſūt ſapiētie cōditi theſauri lācea militꝫ pforatū eſt Pedes q̄ꝝ ſcabellū adorare debemus dura traſſixiōe trāſfixi ſ͞t. Quid plā. nihil ī eo remāſit liberꝝ niſi līgua vt matrē ꝯmēdaret ac ꝓ pctōrib; p̄rē deū oraret. Et in hijs patiēs extitit. vn̄ Eſa. liij. ca. Tanq̄ꝫ ouis ad occiſiōeꝫ ducenꝛ. ꝛ ſicut agn⁹ corā tōdente ſe n̄ apuit os ſuū Et .j. Pe. ij. c. Cū malediceret nō maledicebat: cū patereꝛ nō cōminabaꝛ ꝛc̄.

❡ Scōm ꝛ terciū ſalutꝫ documētū daret ī p̄cedēti ſmōe. Rogem⁹ igiꝛ dn̄m ieſū clamātē vt nob apiat aures ꝛc̄.

Dominica quinquageſime

Sermo xxvj

Ecce aſcendimus hierlymā ꝛ ꝯſūmabūꝛ oīa que ſcripta ſūt ꝑ ꝓphetas de filio hoīs. Lu. xix. ca. Hec v̄ba loq̄baꝛ b̄ndicte virginis fili⁹ ieſus duodecim diſcipulis ſuis q̄n de galilea ibat in hierl'm. ꝛ in via aſſumpſit eos ſeorſum ꝛ cepit cū maxima cōpaſſiōe dicere. Ecce inquit aſcēdim⁹ hierlymā ꝛ īplebūꝛ oīa ꝗ dicta ſunt a ꝓphetis de filio hoīs .i. de me ꝗ ſū fili⁹ ſolius virgi-

nis. Tradet̃ eni̅ gentibꝫ ⁊ illudet̃ ⁊ flagellabit̃ ⁊ ꝯſpuet̃. ⁊ poſtq̃ flagellauerint occidẽt eu̅ ⁊ tercia die reſurget. Diſcipuli ꝟo tã manifeſta ꝟba dn̄i nõ intelligebãt. T Predixit aũt eis ſaluatoꝛ ſuã paſſiõeꝫ ꝓpter tria. ſcꝫ

Primo vt eos ad tolerãtiã aĩaret.
Scd̃o vt catholicaꝫ eccl̃iam in fide
Tercio vt ſue caritat̃ (firmaret
eminentiã declararet.

Prĩo ei xp̃s paſſiõeꝫ p̄dixit vt apoſtolos ⁊ oẽs xp̃ianos ad paſſiõis tolerantiã aĩaret. Oim̄ nanq̃ hoĩm afflictio ⁊ pn̄ia paſſiõi xp̃i cõpata arena eſt exigua. Jõ ſi rex gl̃ie tanta paſſus eſt ꝑ nob̃ ꝯſeq̄ns certe eſt vt nos patient̃ ſuſtineamꝰ h aliq̄d: exẽplo ipſiꝰ aĩati. Un̄ Ber̃. Quãta ſciꝫ afflictõẽs ⁊ doloꝛes patimur leuit̃ ſuſtinemus ſi recoꝛdamur q̄ntu̅ ꝑ nob̃ bibit ad patibulu̅ q̄ nos ĩuitat ad regnu̅. ido dic̃. Ecce aſcẽdimꝰ hierl̃ymã. q̄ſi di. ml̃totiẽs aſcẽdimus ſed nu̅c venimꝰ ad faciẽdu̅ mirabilia. q2 ꝯſu̅mabunt̃ oĩa q̄ ſcp̃ta ſu̅t de filio hoĩs. Hic b. Gre. Si inq̄t paſſio xp̃i ad memoꝛiã reuocet̃ nihil adeo eſt duru̅ q̄d nõ eq̄ aĩo toleret̃. Si fallat te aliq̄s de q̄ ꝯfidebas: cogita xp̄m traditu̅ eſſe a ſuo diſcipl̃o. Si opoꝛꝫ te ſubditu̅ꝫ eſſe indigno: noli turbari: cogita deu̅ traditu̅ fuiſſe gẽtibꝫ: pilato. ſ. ⁊ miniſtr̃ romanoꝝ. Si q̄s te ſtultu̅ dicat cogita ꝙ herodes xp̄m in veſte alba illuſerit Si q̄s te ꝑcutiat: cogita chriſtu̅ fuiſſe flagellatu̅ ꝑ te vſq̃ ad ſanguinẽ De hoc dicebat ap̃l̃us Heb. xij. Recogitate eu̅ q̄ talẽ ſuſtinuit a pc̃toꝛibꝫ aduerſus ſemetip̄m ꝯ̄dictõeꝫ vt n̄ fatigemini aĩs ṽris deficiẽtes. Scd̃o ſaluatoꝛ paſſionẽ ſuã p̄dixit vt catholicã fidẽ ꝯfirmaret ex q̄ ſciẽs ſuã moꝛtẽ in ꝓximo ĩminentem volu̅tarie ſe tradidit ſm̄ dcõ ꝓphã ꝛ inimic̃. iux ta ill̃o Eſa. liij. Tradidit in manꝰ inim ici animã ſuã ⁊ cu̅ iniq̄s deputatꝰ ẽ Tercio ſaluatoꝛ ſuã paſſionẽ ideo p̄dixit vt ſuaꝫ caritatẽ erga nos declararet: q̄ intãtu̅ꝫ dilexit nos vt ꝑ nobis hoꝛrẽda moꝛte moꝛi dignatꝰ ẽ. Hãc caritatẽ ꝯmẽdabat Joh. xv. Maioꝛẽ ait caritatem nemo hꝫ q̃ꝫ vt aĩaꝫ ſuã ponat q̄s ꝑ amic̃ ſuis. Sic optimꝰ xp̃s plenus caritate poſuit aĩaꝫ ſuã ꝑ inimic̃ ſuis. ſm̄ ill̃o Ro. v. Cu̅ eſſemꝰ inimici recõciliati ſumus ꝑ moꝛtẽ xp̃i. Un̄ in p̄n̄ti tp̄e ſctã mat̃ eccl̃ia milites armis pn̄ie armatos ꝯgregare volẽs vexillu̅ reg̃ etn̄i. i. paſſiõeꝫ xp̃i ⁊ p̄miu̅ꝫ ſcꝫ eiuſdẽ reſurrectõem recitat vt ſciat q̄ ſu̅t eiꝰ ꝑ carnis moꝛtificatõꝫ. iuxta ill̃o ad Gal̃. v. Qui xp̃i ſunt carnem ſuã crucifixeru̅t cu̅ vicijs ⁊ ꝯcupiſcẽtijs ei nõ obediẽdo. Similit̃ aduerſariꝰ erexit ſuu̅ vexillu̅. id ẽ vanitatẽ. ⁊ ꝓmiſit ſtipẽdiu̅. i. etn̄ã moꝛtem. q2 ſtipendia pc̃ti moꝛs vt videat q̄ ſunt eiꝰ ꝑ gulã choꝛeã ebrietatem ⁊c̃. Clamat igit̃ ſaluatoꝛ oĩbꝫ di. Ecce aſcẽdimꝰ hierl̃ymã ⁊ ꝯſu̅mabu̅t̃ ⁊c̃. Jn q̄ q̄ dẽ euãgelio euãgeliſta tria innuit ſalutaria documenta. ſcꝫ

Primo xp̃i paſſiõis congruentiaꝫ. ibi. Ecce aſcendimꝰ hieroſolymã ⁊c̃.
Scd̃o xp̃i ſanatõis gr̃am. ibi. Cecꝰ q̄dam ſedebat ſecus viã.
Tercio diuine laudis copiã. ibi. et oĩs plebs vt vidit dedit laudem deo

Primo dixi ꝙ euãgeliſta ĩſinuat chriſti paſſiõis ꝯgruẽtiã. cu̅ dic̃. Ecce aſcendimꝰ hierl̃ymã ⁊ ꝯſu̅mabunt̃ oĩa que ſcp̃ta ſunt ꝑ ꝓphetas d̃ filio hoĩs. ſicẽi ſcp̄ſerãt de eo ꝓphete ꝙ ipe deberet mori in crucis patibulo. ſm̄ illud Hiere. xj. Uenite mittamꝰ lignu̅ in panẽ eius V Prius tn̄ tradi illudi flagellari ꝯſpui debebat triplici rõe. ſcꝫ

Prĩo rõne ſatiſfactõis general̃
Scd̃o rõe paſſiõis ſingularis
Tercio rõe ſignificatõis exẽplarꝫ

Primo nā ꝑ xp̄s debebat mori rōne ſatiſfactōis generalꝛ in redēptōe oīm generalꝛr illa debuit pati. Sicut dicit ſeraphicꝰ doctor Bonauē. ſup. iij. diſt. xx. ar. i. q. v. ꝙ modū iſtū ſatiſfactōnis vltra ceťos deꝰ pr̄ debuit acceptare. fuit enī iſte modus acceptiſſimꝰ ad placandū deū. Scđo ꝯgruētiſſimꝰ ad curādū morbū. Tercio efficaciſſimꝰ ad attrahendū genꝰ hūanū. Quarto prudētiſſimꝰ ad vincēdū generꝭ hūani inimicū. Prīo q̄dē fuit acceptiſſimꝰ ad placādū deū. Sic enī dicit Anſ. ij. lib. Cur deꝰ. Nihil aſperiꝰ ꝛ difficiliꝰ pt hō pati ad honorē dei ſpōte ꝛ nō ex debito q̄ȝ mortē. ꝛ nullatenus ſe magis dare deo q̄ȝ ſe morti tradere ad honorē ipſius. Sed ſaluator ſponte vt ipſe p̄dixit tradidit ſe in mortē ad honorē dei patrꝭ. ꝰ ꝯgruū fuit eū ſic mori. Scđo etiā fuit ꝯgruētiſſimū ad curādū morbuȝ Primꝰ enī hō peccauerat ꝑ ſupbiā et inobedientiā ꝛ gulā. ſic dic̄ Greg. Voluit enī aſſimilari deo ꝑ ſcie ſublimitatē guſtando ligni vetiti ſuauitatē ꝯ dei volūtatē. ꝛ qꝛ curatio habet fieri ꝑ cōtrariū: iō ꝯgruū fuit ꝑ hūiliatiōeȝ acerbe paſſiōis ꝛ diuie volūtatꝭ adīpletiōnē curari q̄ facta ſunt ī xp̄i paſſiōe. vn̄ apl̄s ad Philꝰ. ij. Hūiliauit ſemetip̄m factꝰ obediēs vſqȝ ad mortē. Iure etiā ciuili adam merebatꝰ has q̄nqȝ penas q̄s in euāgelio ſe paſſuꝝ enūerat chriſtꝰ. Prīo debebat tradi tāq̄ȝ pfugꝰ q̄ citatꝰ ꝑ deū nō cōparuit miſcōie. ſed abſcōdit ſe a facie dn̄i dum ei dn̄s diceret Adā vbi es. Hec enī v̄ba ſ̄m Aug. ſūt increpātꝭ ꝛ ad pn̄iam vocātꝭ nō ignorantis. Sentētiatꝰ igiꝰ fuit ab impatore celeſti vt vbicūqȝ inuenireꝰ debebat tradi. Secundo debebat illudi qn̄ coram facie dn̄i apparuit folijs ficꝰ coopertus. Tercio debebat flagellari tāq̄ȝ ſtulte reſpōdens. qꝛ veritatem ſupp mebat ꝛ crimen in deum vertebat: dicens. Mulier quā dediſti mihi ſociaȝ dedit mihi de pomo et comedi. quaſi dicat. Tu es ī culpa ꝙ mihi talem ſociaȝ dediſti. O q̄ȝ m̄lti filij Adā ſequūtur p̄reȝ ī ꝯfeſſiōe ſe excuſando. Quarto debebat conſpui tanq̄ȝ ignominioſus ꝛ tanq̄ȝ excōicatꝰ de padiſo eiectus ꝛ tunica pellicea ad moduȝ bruti aīalꝰ indutꝰ. Vn̄ dn̄s exprobrādo dicebat. Ecce Adam factus eſt q̄ſi vnus ex nobis ſciens bonū ꝛ malū. Quinto debebat occidi tanq̄ȝ de morte conuictꝰ. qꝛ ſub pena mortis fructus ligni fuerat ei interdictus: dicente dn̄o. Quacunqȝ hora comederis morte morieris. Hec oīa in ſe pius dn̄s xp̄s aſſumere voluit vt has penas hereditarias a nobis amoueret ꝛ ꝑ nobis deo patri ſatiſfaceret. Tercio chriſtū pati talia fuit efficaciſſimū ad attrahēdū genꝰ humanū. His enī ſolū xp̄i paſſio ad ſaluteȝ valebat q̄ ſua volūtate deo ꝑ amoreȝ adherebāt. Nō enī decreuit aliter genꝰ hūanū ſaluare niſi libero arbitrio voluntatis. liberū v̄o arbitriū nullo mō melius potuit attrahere ad ſuū amorem q̄ȝ ſuſtinendo ꝑ eo crucis patibulum. Ideo Joh. xij. dicebat ſaluator. Ego ſi exaltatus fuero a terra omnia trabam ad meipſum. Quarto etiā fuit prudētiſſimū ſic pati chriſtū ad vincēduȝ humani generꝭ inimicū. vt ſicut diabolus ſua aſtutia decepit p̄mū hominē: ſic ſapientia chriſti ars arteȝ falleret. Unde mgr̄ in. iij. di. xix. Incideramus ei in p̄ncipē huiꝰ ſeculi q̄ ſeduxit adam ꝛ ſeruum fecit. ꝛ cepit nos quaſi vernaculos poſſidere. Sed venit redemptor ꝛ victꝰ eſt deceptor. Et q̄d fecit redemptor captiuatori noſtro. tetēdit ei muſcipulam cruceȝ ſuam: poſuit ibi q̄ſi eſcam ſanguinem et corpꝰ ſuum. ille autem ſanguinem fudit non

debitoris ꝓpter qđ receſſit a debitoribꝫ
Scđo xp̄s debebat mori rõne paſſi
onis ſue ſingularꝭ.nulla em̄ pura cre/
atura potuit ſatiſfacere ꝓ toto genere
hũano.Qđ ꝓbat ſeraphic⁹ doctor ſuꝑ
iiij.diſt.xx.ar.j.q.iij.plꝫibꝫ rõnibꝫ. Prio
ſic.Illa creatura q̄ deberet ſatiſfacere
ꝓ toto hoie:aut eſſꝫ hõ pur⁹:aut non.
ſi eſſet hõ purus tũc eſſet pctõr.ꝛ ꝑ con
ſequẽs debitor mortꝭ.nõ igit̃ potuit eẽ
redemptor cũ ipſe etiã ſit recõciliatõne
neceſſari⁹.Si eſſet nõ hõ.nec ſic potu/
tuit ſatiſfacere.qꝛ ꝓ hoie nõ debet ſatiſ
facere niſi hõ.qꝛ ad eum ꝑtinet ſatiſfa/
ctio in q̊ fuit tranſgreſſio.Itẽ nulla cre
atura pura ſatiſfacit niſi reſtituat tan
tũ ꝛ amplius q̃ʒ abſtulit.ſed nulla cre
atura pura valet totũ genus hũanuꝫ
qđ ꝑ pctm̄ fuit deo ſubtractũ.ḡ nulla
pura creatura potuit ſatiſfacere. Iteꝫ
nullus põt ſatiſfacere ꝓ oĩ homĩe niſi
poſſet influere in oẽm hoĩem iuſticiaꝫ.
ſicut p̃m⁹ parẽs in oẽm hoĩem trãſmi
ſit culpaꝫ.ſed nulla pura creatura põt
ꝭliijs ĩfluere iuſticiã ꝛ gl'iaꝫ.ḡ nõ poſſet
ſatiſfacere ꝓ toto hũano genere. Ma/
gnas igit̃ grates debem⁹ reddere xp̄o
dño q̇ pio cruore nos ab eterna morte
redemit.inſuꝑ eť̃nam gl'iam p̃ꝑauit.ꝛ
ad illã obtinẽdã docuit verbo ꝛ exem/
plo.ac inſtituit eccl'ie ſacr̃a. Tercio
xp̄s debebat mori ꝛ pati ea q̄ p̃dixit in
euangelio rõne ſignificatõis exẽplarꝭ.
Sciebat em̄ ipſe ꝙ in eccleſia catholi/
ca pati deberet.idõ illa paſſus fuit tũc
in capite nũc i mẽbris Tradit̃ em̄ xp̄s
gẽtibꝫ cũ xp̄ianitas tradit̃ ppl'o clero ꝛ
religioſo gẽtiliter viuentibꝫ. de q̇bꝫ ait
Ps̄. De⁹ venerũt gẽtes in hereditateꝫ
tuã polluerũt tẽplũ ſcm̄ tuũ.De hiſdẽ
Joh.xviij.dici põt. Gẽs tua ꝛ pontifi/
ces tui tradiderunt te.Chriſt⁹ em̄ a tri
bus fuit traditus ad mortẽ.vicꝫ a Ju
da Math.xxvj.a iudeis Math.xxvij
Et a pilato Luc̃.xxiij. Judas tradidit
eum ex auaricia.iudei ex ĩuidia. pilat⁹
ex iudeoꝝ fauore ſiue cõplacẽtia.Simili
bus em̄ modis hodie ſpũal'r traditur
xp̄s. Quidam ip̄m tradũt cũ Juda ex
auaricia.ſic ſymoniaci primoniuꝫ xp̄i
emẽtes vel vẽdentes.vl' mercatores et
mechanici vẽdentes ſuis rebꝫ xp̄m di/
centes.De⁹ ſcit ꝙ tantũ valet.ꝛ ſic in ſu
is rebus vẽdunt xp̄m.Quidã ex mali
cia vendunt xp̄m q̇ ſciẽter indignos ꝓ
mouent ꝛ dignos reijciũt aut q̇ iuſtis
calũniant̃. Quidã v̊o ex cõplacẽtia vẽ
dũt xp̄m q̇ ꝓpt̃ fauorẽ p̃ncipũ p̃ncipa/
liter dant eccl'iaſtica bñficia.aut ꝓpter
tales ꝑuertunt iuſtũ iudicium.Scđo
xp̄s illudit̃ hodie ꝑ mala exẽpla. Naꝫ
q̃tuor vicibꝫ fuit xp̄s illuſus.ſ. In do/
mo ſacerdotꝭ Lu.xxij. Itẽ in domo he
rodiſ.itẽ ĩ domo pilati.ꝛ ĩ cruce Mar.
xvj.Sic mõ illudit̃ Prio ꝑ obſtiatos
et recidiuos.de q̇bꝫ Iſiđ. Irriſor ẽ ꝛ nõ
penitens q̇ adhuc agit q̊d penitet.Se
cundo illudit̃ ab ocioſis.đ q̇bꝫ Treñ.
j.Viderũt eã hoſtes ꝛ deriſerũt ſabba/
ta ei⁹. Tercio ab hypocritꝭ.etiã illi irri/
dent̃.Vñ ps̄.Qui habitat in celis irri
debit eos.Quarto irridet̃ a ſuꝑbe ſe or
nantibꝫ.De q̇bꝫ Ber̃.Nõ decet ſub ſpi
nea corona membra viuere delicioſe.
Tercio hodie xp̄s flagellat̃ a tyrãnis
q̇ angarijs ꝛ iniurijs pauperes oppri
mũt.de q̇bꝫ ps̄.ait. Fui flagellat⁹ tota
die. In facie flagellat̃ q̄ eſt pulcrior ps
corꝑis dum ſacerdotes ꝛ religioſi ꝑſe/
quunt̃. In collo de q̊ cibꝫ ſpũal'r trãſit:
dũ predicatores ĩpediunt̃. In toto v̊o
corꝑe cum vniuerſal'r eccl'ia ꝑſequit̃.
Quarto xp̄s hodie ꝯſpuit̃. qꝛ cult⁹ ei⁹
vilipẽdit̃.Vñ de his đr Job.xxx. Faciẽ
meã ꝯſpuere nõ verent̃.Quĩto xp̄s ho
die occidit̃ ꝑ crucifixionẽ per illos q̇ de
bñficijs dei ingr̃i indies peiorant̃.de q̇
bus apl's Heb.vj. Rurſum crucifigẽ

tes filiũ dei i ſemetipſis. ſed ſanguis eiꝰ innocẽs certe adhuc requiret. Unđ Job xvj. Terra ne ſuſcipias ſanguinez eiꝰ q̃ extorquebitur a falſis xp̃ianis xp̃i inimicis. Scđo ſaluator innuit ſue ſanationis graz. ibi. Factũ eſt autẽ cũ appropinq̃ret hiericho cecꝰ q̃dam ſedebat ſecus viam mẽdicans. ⁊ cũ audiret turbã p̃tereuntẽ interrogauit q̇d hoc eſſz. dixerunt ei ꝙ Jeſus nazarenꝰ trãſiret. q̇ clamans dixit. Jeſu fili dauid miſerere mihi. Circa q̇d ſunt nobis tria conſideranda. ſcz

Primo cecitatis inductio.
Scđo eius defectꝰ ꝯſideratio.
Tercio ipſiꝰ cecitatis curatio.

¶ Primũ dixi ꝯſiderandũ cecitatis ſpũalis inductionẽ vñ vicz cauſetur cecitas ſpũalis in aĩa hoĩs. q2 dicit b. Gregoriꝰ ꝙ cecꝰ iſte ſignificat genꝰ hũanũ. ſm ſctm Tho. ij. ij. q. xv. ar. j. cauſatur mentis cecitas ex duobꝫ. Primo ex hoc ꝙ auertit ſe ſpontanee a ꝯſideratiõe p̃mi p̃ncipij intelligibil'. iuxta illud pŝ. Noluit intelligere vt bñ ageret. Scđo cauſatur p occupationẽ mentis circa alia q̃ magis diligit q̃ȝ dictũ p̃ncipiũ. i. deũ ⁊ eius p̃ceptũ. iuxta illud pŝ. Supcecidit ignis ⁊ nõ viderũt ſolẽ. Excecatur aũt hõ mẽte qñ occupat ſe circa hec q̃tuor. videlicet.

Primo circa tumorẽ ſupbie
Scđo circa puluerẽ auaricie
Tercio circa ignẽ iracũdie.
Quarto circa fetorẽ luxurie.

Primo eñ hõ excecatur mẽte qñ occupat ſe circa tumorẽ ſupbie. vñ Grego. Tumor mentis eſt obſtaculũ veritatis. ⁊ iſte tumor q̇ſi totum genus hũanũ occupauit. Primo eñ hec albugo ortũ habuit in celo dũ lucifer ꝯ deũ intumuit. ideo veniẽs in mũdũ iuaſit p̃mos parẽtes cũ tota poſteritate ſua. potiſſime tñ inuadit celibes hoĩes: erq̄ i celo nata eſt p̃mo. Hinc Berñ. dicit ꝙ ſupbia latitat in cinere ⁊ cilitio ⁊ nõ cognoſcitur Sicut eñ macula q̃nto magis creſcit i oculo: tanto minꝰ videt hõ. ſic ſupbia q̃nto maior fuerit: tãto minꝰ p̃cipitur q2 alia pctã ſunt de malis. ſed ſupbia eſt de malis ⁊ de bonis. Scđo hõ excecatur mente qñ occupat ſe circa puluerem auaricie. q2 ſicut cui mltũ obijcitur in oculũ de puluere nõ videt ſed declinat oculũ v'ſus terrã. Sic auarꝰ terre puluerẽ portat in ſua mente. iđ neceſſe eſt vt deũ celi nõ videat. ſed tm̃ terrena iuxta illđ pŝ. Oc'los ſuos ſtatuerunt declinare in terrã. Hec v'o cecitas auaricie occupauit totã terrã. Uñ Hiere. viij. A maio vſq3 ad minimũ omnes auariciã ſequuntur. Tercio hõ excecatur mente qñ occupat ſe circa ignẽ iracundie. Hinc Sap. ij. Malicia excecauit eos. qñ eñ oc'li decremantur tũc excecantur. Sic q̃nto magis hõ ꝯtẽdit ⁊ iraſcitur tãto magis excecatur mẽte. ita vt nõ videat q̇d dicat: q̇d cogitet: vel q̇d faciat. ſz neceſſe eſt vt hõ a talibꝫ ſe ſepet. q2 dicitur Prouer. xxvj. Cũ defecerint ligna extinguetur ignis. Quarto hõ excecatur qñ occupat ſe circa fetorez luxurie. de quo Eſa. xlij. Quis cecꝰ niſi q̇ venũdatꝰ eſt ſcz p corporis turpitudinẽ ⁊ aĩe modicã delectationẽ. vñ Greg. Momentaneum eſt q̇d delectat ſed eternum q̇d cruciat. Scđo q̃ꝫ ꝯſideremꝰ cecitatis defectus. corpal'r eñ ceci multiformes patiuntur defectus vt patet ad ſenſum. Nã dr de iſto ceco ꝙ p̃pe hiericho ſedebat ſecꝰ viam mẽdicãs. de q̇ q̃ttuor defectꝰ notat euangeliſta. ſ.

Primo notat ceci paup̃tatẽ.
Scđo notat infirmitatẽ.
Tercio notat ductõis neceſſitatẽ.
Quarto notat ſui loci piculoſitatez

Primo inquã euãgeliſta notat huiꝰ ceci paup̃tatẽ. quia mendicabat. Cecꝰ eñ

hoſtiatim querit victū ⁊ de inuētꝭ non ſatiat᷑. Sic ſpūalis cecus quē exoculauit auaricia diſcurrit ad q̄rendū res ⁊ diuitias: nec tn̄ d̄ illis ſatiat᷑. vn̄ Ecc̄s iiij. Un⁹ eſt ⁊ ſecūdū nō habet: nō filiū: nō fratrē ⁊ tn̄ laborare n̄ ceſſat. ſ. i mercantijs. nec ſatiant᷑ ocl'i ei⁹: nec recogitat cui laboro ⁊ fraudo aīam meā bonis. ⁊ q̄d pei⁹ eſt licet tales i mūdo ſint m'lti: ſibi tn̄ de his nō formant ꝯſcientiā q2 ceci ſunt. nō igit᷑ vidēt an̄ ſe mortē ⁊ iudiciū. nō poſt ſe pctā cōmiſſa. nō ſubt⁹ ſe inferni ſupplicia. nec ſup̄ ſe beatoꝝ gaudia. Scdo euāgeliſta notat ceci infirmitatem dicēs. ꝙ ſedebat. Sic cec⁹ ſpūalit᷑ excecat⁹ luxuria q̇eſcit in delicijs tanq̄ȝ in fine vltimo. Hic fetidus ſic nō pōt ire ad cenā agni ſed dicit: vxorē duxi. i. voluptatē elegi. ita nec eſt dignus. Tercio euāgeliſta notat hui⁹ ceci ductionis neceſſitatē di. Sedebat ſec⁹ viā. Cecus em̄ corpalis ſine duce aliq̄n errando diuertit de via. aliq̄n impingit pede. aliq̄n cadit in aquā vel ignē vel foueam. Sic ſpūalis cec⁹ quē excecauit ſupbia decliāt a via mādatorū dei. Et iō errādo cadit q̄nq̄ȝ in aquā gule vel ignē inuidie. aut foueaȝ luxurie. a q̄b⁊ diuia v̄t⁹ poterit extrahere. Un̄ Eſa. xlij. Quis eſt cec⁹ niſi ſeru⁹ meus. ⁊ infra. Noluerūt in vijs ei⁹ ambulare ⁊ nō audierūt legeȝ ei⁹ ⁊ effudit ſup eos indignationeȝ furoris ſui. Et certe peiores ſūt ſpūales ceci q̄ȝ corpales q2 ceci ducē q̄runt ſollicite ſine q̄b⁊ nolūt eſſe. Sed ſpūaliter ceci nō curāt de duce. imo a ſe repellunt ⁊ indignantur ſi q̄s ipſos dirigat. Un̄ Seneca dicit. Ceci ducē querūt: nos ſine duce erram⁹. vn̄ tales nolunt habere ducē videntē ſed cecū vt ambo in foueā cadāt pctōꝝ. Quarto euāgeliſta notat ceci hui⁹ loci piculoſitateȝ di. ꝙ erat iuxta hiericho qd̄ interp̄tat᷑ luna ⁊ ſignificat defectū. q2 ſpūalis cecus p̄ mortem p̄uat᷑ bonis naturalib⁊ ⁊ gratuitꝭ. qd̄ ſignificat᷑ in illo q̇ eundo ad hiericho inciderat i latrones ⁊ fuit ſpoliat⁹ ⁊ vulneratus ⁊ ſemiuiuus relictus. vt patꝫ Luce. x. ¶ Terciū ꝯſiderem⁹ ipſi⁹ cecitatis curationē. Ad curādū em̄ cecitatem humanā dei filius aīaꝝ medicus venit cum q̄tuor remedijs contra q̄druplicem cecitatem. ſcꝫ

Pri̇o ꝯ̄ cecitatē ſupbie portauit excellentem diuitatem.

Scdo ꝯtra puluerē auaricie portauit ſanguis p̄cioſitatē.

Tercio ꝯtra ignē iracūdie portauit ſui ſpūs ſuauitatem.

Quarto contra fetorē luxurie portauit ſui corpis ſapiditatē.

Pri̇o ſiq̇dē ꝯtra cecitatē ſupbie xp̄s portauit excellentē diuitateȝ vt iā hō q̇ ſublime deſiderat nō q̄rat i terrenis rebus. ſed in xp̄o dn̄o ei fideliter adherēdo ⁊ obediendo. Jdeo ad hoc denotādū iſte cec⁹ deuote affectabat diuitatē ei⁹ miſcdiaȝ di. Jeſu fili Dauid miſerere mei. Scdo cōtra cecitatē auaricie portauit ſui ſanguis p̄cioſitatē vt d̄ cetero hō nō ſollicitet᷑ de reb⁊ t̄renis multū. ſed de p̄cioſo ſanguine xp̄i q̇ redemptus eſt. Un̄ apl's. j. Coꝝ. vj. Empti eñ eſtis p̄cio magno. q̄d q̇dē p̄ciū petrus apl's explicat di. Nō corruptibilib⁊ auro vl' argēto redēpti eſtꝭ. ſed p̄cioſo ſanguine agni incōtamiati. Ad hoc denotandū cec⁹ iſte non curabat turbe icrepationes ſed magis clamabat: miſerere mei. Tercio xp̄s cōtra cecitatē iracundie q̇ eſt amara portauit ſpūs ſui ſuauitatē vt guſtet ⁊ illūinet᷑. ſic Jonathā guſtando mel illūinat⁹ fuit. Jō d̄r Ecci. xxiiij. Spūs me⁹ ſup mel dulcis O q̄ȝ lucide illūinat᷑ guſtū mellis iſti⁹ pctis excecatus. Un̄ inuitat pš. ad guſtādū. Guſtate ⁊ videte q̄m̄ ſuauis eſt

dñs. certe ſuauior q̃ʒ vindicta. q̃ʒ fercu
la delicata. q̃ʒ tp̃alis eminẽtia. Quar
to xp̃s ꝯ̃ cecitateʒ luxurie portauit ſui
corpis ſapiditatẽ. vt de cetero nullꝰ cor
pus inq̃naret ꝑpter reuerẽtiã corporis
xp̃i qḋ de nobis dignatꝰ eſt aſſumere i
vnitatẽ pſone diuine. ſʒ potiꝰ imitaret̃
ip̃m in ꝟtute caſtitatis. ad qḋ denotã
dum cecus ſequebat̃ xp̃m poſtq̃ʒ illu
miatꝰ fuit. Sic ꝛ nos hec ſalutaria re
media debemꝰ apponere noſtre mẽtis
cecitati. ſ. vt credẽdo amemꝰ xp̃i diuinita
tẽ. reuereamur ſanguĩs eius p̃cioſita
tem. ꝛ guſtemꝰ ſp̃us ſuauitatẽ p ip̃ius
corpis ſapiditatẽ ip̃m imitemur ꝛc̃

¶ Terciũ ſalutare documẽtũ inſi
nuat ſaluator diuine laudis copiã. qꝛ
poſtq̃ʒ cecũ ſupplicantẽ illumiauerat:
ſtatim populꝰ oĩs dedit laudẽ deo. Di
cit enĩ Bonauẽ. in lib. de reformatione
mentiſ ꝙ mat̃ia laudãdi deũ orit̃ ex q̃t
tuor. vicʒ. ex admiratõe diuĩe potentie
vt in creatõne. ex ꝯſideratõe diuĩe ſapie
vt patʒ in reꝝ gubnatõe ꝛ ordinatõne.
ex cogitatiõe diuine iuſticie. vt i repro
boꝝ punitõe. ꝛ ex ꝯſideratõe diuĩe mi
ſericordie. vt in incarnatõe xp̃i ꝛ paſſio
ne. Jdeo ſctã mater eccl'ia diuinã potẽ
tiam ꝛ diuinã miſericordiaʒ recitat in
euãgelio hodierno vt audita xp̃i paſſi
one oĩs plebs laudet deuʒ ꝛ regratiet̃
ei qui ſua innocenti morte nos ab et
na morte liberauit. Sʒ vaniſſimi ho
mines ꝛ chriſto ingratiſſimi hec nõ curã
tes iſtis tp̃ibꝫ ꝯtra dei voluntatẽ gau
dent in tribꝫ: quos ꝛ laudãt. ſ.

Primo quidam laudant mundũ.
Scđo q̃dam laudant carnẽ
Tercio q̃dam laudant diabolũ

Primo nanq̃ʒ nũc q̃dam laudãt mũ
dũ fallacẽ p diuerſos ludos ꝛ ineptas
leticias qḋ tñ nõ cõpetit loco nec tẽpo
ri nec ſtatui. Primo nõ loco qꝛ ſumꝰ
in mũdo inter ſtercora ꝛ inter iumẽta
qui deberemꝰ eſſe i celo. in hac lachry
marũ valle flere potius q̃ʒ gaudere de
beremꝰ. in cuiꝰ ſignũ puer a fletu inci
pit ꝛ tandem vitã cum fletu terminat.
Unde Prouerbioꝝ. xiiij. Extrema gau
dij luctus occupabit. Hinc etiã ſalua
tor Luce. vj. dicit. Ue vobis qui ride
tis quia flebitis. Secũdo leticia nõ
competit ſtatui noſtro. ſumꝰ enĩ i ſta
tu moriendi ideo in ſtatu timoroſo qꝛ
neſcimus quãdo: vbi ꝛ qualiter mori
emur. Unde Aug. dicit ꝙ nihil aliḋ ẽ
tempus huiꝰ vite niſi curſus ad mor
tem. Jdeo dicit ap'ls. j. Chor. vij. Qui
gaudent tanq̃ʒ nõ gaudentes ſint: et q̃
emunt tanq̃ʒ nõ poſſidentes. ꝛ q̃ vtũt̃
hoc mundo tanq̃ʒ nõ vtantur. Tercõ
etiam nõ cõpetit tẽpori; quia pſens tẽ
pus eſt nobis cõceſſum ad penitẽduʒ
nõ ad gaudendũ. Juxta illud Apoc.
ij. Dedi ei tẽpus vt peniteret ꝛ nõ vult
penitere. Nullus enim ſcit ſi in q̃dra
geſima poteſt facere fructuoſam peni
tentiã ꝛ tamen vult facere certũ pecca
tum ꝛ infructuoſam leticiã. Jdeo hic
ridere non eſt ſani hominis ſed frenetĩ
ci. qui quanto plus patit̃ tanto magiſ
ridet. Secũdo quidã laudãt corpus
ſuum iſtis tẽporibus cũ laudare de
berent deum. quo neglecto ventrẽ dei
ficant. Juxta illud Phil. iij. Quorum
deus venter eſt. Ubi dicit Aug. ꝙ hoc
ab homine colit̃ quod p̃ ceteris amat̃
Et certe fatuitas eſt ventrem ꝛ guttur
colere eſcis ꝛ potibꝰ. quia quomodo
cunq̃ʒ ei ſeruiatur nõ meliorabit̃ ſʒ pe
iorabit̃ infirmitate ꝛ inſolentia. Sicut
ſtultus eſſʒ qui equũ impinguaret de
quo collifragium reciperet. Jta eſt de
guloſo. Jdeo dicit ſaluator Luce. xxj.
Attendite ne corda veſtra grauentur
crapula et ebrietate. Unde tales peio
res ſunt paganis: quia illi adorabant
aurum et argentum in ſimulachris.

iſti vo ſaccũ ſtercoꝝ. Tercio q̃dã lau/dant diabolũ ducẽdo choreas iſtꝭ tpi/bus. nã choreã p̃mũ diabolus adiue/nit vt dr̃ in hyſtoria eccl'iaſtica. Appa/rebat cũ egyptijs i ſpecie thauri habẽ/tis in hũer, ſignũ q̃ſi lune corniculate albe quam vocabãt abuſiue ſeraphin quã aſſerit Plini⁹ ſe vidiſſe qui egredi/ens de flumine in q̊ ſubmerſerũt egy/ptij pueros filioꝝ iſrael. Quadam vo die ad eũ ꝯuenietib; egyptijs cũ omni genere muſicoꝝ eleuabat̃ in aere ſup eos mouẽs ſe ⁊ ſaltãs ⁊ faciẽs mot⁹ et geſt⁹: qb; geſtib; eũtes in terra ſe ꝯfor/mabant vbi docuit eos diabol⁹ dan/tiaꝝ ⁊ ſpringationũ geſt⁹. Qui poſtq̃ʒ ſe ſic exercitauit ab oculis eoꝝ euane/ſcebat. Et hoc iõo credit̃ feciſſe vt aĩas chorizantiũ illaq̃aret. qꝛ ibi diabolus trib; modis illaq̃at. ſ. p viſum: p can/tum: ⁊ p tactũ. hec tria ſunt inimica ca/ſtitatis. Vñ Hugo de clauſtro aĩe di/cit. Impudicicia trib; generib; armo/rũ aggredit̃. ſ. telis: haſta ⁊ gladio. Te/lis oculoꝝ impudici aſpect⁹. haſta lo/cutionis ſeu cantiõis. ⁊ gladio carnal' tact⁹ p que arma etiã perfecti corruũt Ps. Sacerdotes in gladio ceciderũt. Admirãda certe fatuitas ẽ ducere cho/reas hoĩb;: cũ etiã in brutis eſſet ridi/culũ. Si eñ aſin⁹ ꝑ (ſaluo honore) in theatro ſaltaret ſicut thoriſans: certe oẽs irriderent ei. Vere cõfuſum eſt ca/put aſini qꝛ ſic ꝯ ſuam naturaʒ ſaltat. Hanc aũt fatuitatẽ homĩes nõ aduer/tunt vbi oĩb; ſacramẽtꝭ chorea ꝯtrari/atur. Primo baptiſmo. qꝛ abrenũcia/tionẽ ſathane reſumit. Scõo ꝯfirma/tioni qꝛ ſignũ hũilitat̃ receptũ ſupbia deijcit. Tercio ordini ſacro vbi clerici ꝯſecrant̃ ad ꝓceſſiões ⁊ cantũ et hĩj il/lud q̃ſi irrident. Sed certe vnã cantio/nem cantabũt in inferno diuerſis mo/dulis ei. Ve quia deum offendi. ve qꝛ diabolo cõſenſi. ve quia natus fui. ve qꝛ ignis deuorauit ⁊c. Quarto ꝯria' penitẽtie quã euacuat. Et q̇nto matri/monio quod violat ⁊c.

De eadẽ dñica Sermo xxvij

Tradetur ei

t filius homis gentib; ⁊ illu/det̃ ⁊ flagellabit̃ ⁊ ꝯſpuet. ⁊ poſtq̃ʒ flagellauerint occidẽt eũ ⁊ ter/cia die reſurget. Luce. xix. et in euange/lio. Verba redẽptoris mũdi ieſu bene/dicti qui ſuã futurã paſſionẽ diſcipu/lis certitudĩaliter predixit: et ſancta ec/cleſia iſto tẽpore nobis ad legenduʒ et audiendũ inſtituit. ⁊ hoc ꝓpter tria in/ter alia. ſcilicʒ

Primo vt curemur
Scõo vt conforteniur
Tercio vt imitemur

Primo itaqʒ ſctã mater eccl'ia xp̃i dñi paſſionẽ hac die introduxit qñ pluri/me ſolẽt fieri inſolẽtie ⁊ chriſti paſſioni inimicicie vt curemur a peccatꝭ ⁊ alijs vanitatib; reſipiſcere. In ip̃a certe chri/ſti recogitata paſſiõe ꝯtra oĩa aĩe vul/nera ſunt remedia. Vñ Aug⁹. Cũ oĩb; modis q̃bus medeat̃ anim⁹ de⁹ p tẽ/poꝝ opportunitatẽ mira ſapiẽtia ordi/nauit. nullo mõ tñ beneficẽti⁹ conſulu/it generi humano q̃ʒ qꝛ ip̃a ſapiẽtia dei ꝯſubſtantialis patri ⁊ coeternus totũ hoĩem ſuſcipe dignat⁹ eſt. ſatellites vo/luptatũ diuitias populi appetebant. paup eſſe voluit. honorib; ⁊ imperijs inhiabãt: rex noluit fieri. carnales fili/os magnũ bonũ putabãt. tale ꝯiugiũ ꝓleqʒ cõtẽpſit. ꝯtũelias ſupbiſſime ab/horrebant: omne genus contumelia/rum ſuſtinuit. dolores corporis exetra/bant̃. flagellat⁹ atqʒ cruciatus ẽ. mori metuebant: morte mulctat⁹ eſt. ⁊ iſra. Nõ eñ pctm̃ cõmitti põt niſi dum ap

petunt ea q̄ ille cōtēpſit aut fugiunt q̄ ille ſuſtinuit. Et b. Amb. ait. Omia habemus in xp̄o ⁊ oīa nob eſt xp̄s. ſi vulnerū curationē deſideras medicus eſt ſi febrib' eſtuas fons eſt. ſi grauarꝫ iniq̄tate iuſticia eſt. ſi celū deſideras via eſt. ſi tenebras fugis lux eſt. ſi cibū q̄rꝫ alimentū eſt. ḡ ſi curari deſideramus: debemus attentiſſimo corde xp̄i paſſionē reuoluere. Scd̄o denicq3 ſctā eccleſia h tpe xp̄i paſſionē nob oppoſuit vt ꝯfortemur ad opa ꝟtutū in his dieb'. q2 eſt neceſſe p laborē ⁊ paſſionē venire ad deū. Act. xiiij. Per mltas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. ⁊ Ber. O bone ieſu ſi oportuit te pati ⁊ ita intrare in gl'iam tuā: quō nos miſeri credim' itrare in gl'iam non noſtrā niſi patiamur. Et Beda. Qui dic ſe i xp̄o manere debet ſicut ille ambulauit ⁊ ipſe ambulare. i. nō ambire terrena. nō caduca lucra ſectari. et fugere honores. oēm ꝯtēptū mūdi p celeſti regno amplecti. libēter cūctꝫ pdeſſe. iniuriā nulli iferre. et ſibi illatas patienter ſufferre. ſed ⁊ iferētib' veniā poſtulare.

Tercio ſctā eccleſia reuoluit mō xp̄i dn̄i paſſiōeꝫ vt imitemur. q2 dic oib'. Qui vult venire p' me abneget ſemetipm ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſequat me. hic Ber. O q3 bon' ⁊ ſuauis es dn̄e Ieſu aie q̄rēti te redēptor pditor. Attende et rectorē celi q̄d dicat diſcipulis i h euāgelio. ait eni. Ecce aſcēdim' hierlymā ⁊ ꝯſūmabunt oīa q̄ dicta ſūt p pphas de filio hois. tradet eni gētib' ⁊ illudetur ⁊c. Vn̄ in his ꝟbis xp̄s de' noſter tria oſtendit ſalutꝫ nr̄e documēta. ſ.

Primū ſue pie paſſiōis acerbitatē. ibi. Tradet eni gentib' ⁊c.

Scd̄m ſue magne maieſtatꝫ caritatem. ibi. ⁊ poſtq3 flagel. ⁊c.

Terciū ſue grate paſſiōis vtilitateꝫ ibi. ⁊ tercia die reſurget ⁊c.

Primū documentū dixi q̄ oſtēdit xp̄s dn̄s in pmiſſis ꝟbis ſue pie paſſionis acerbitatē cū dic ſe tradēdū gētibus illudendū ⁊ flagellādū ⁊ ꝯſpuendū. in q̄b' magnā ptulit acerbitatē pene. Quo circa de ipſius pene acerbitate tria q̄runt. ſcꝫ

Prio vtꝝ i xp̄o fuit doloris paſſio.

Scd̄o vtꝝ i dolore acerbiſſima le (ſſio.

Tercio vtꝝ xp̄s neceſſitatē patiendi aſſumpſit.

A Primū igit circa pene xp̄i acerbitatē dubiū eſt. vtꝝ i xp̄o dn̄o fuit ꝟe dolorꝫ paſſio. Quibuſdā videt abſurdū q̄ tal' ac tāt' dei fili' rex celoꝝ oipotens pati potuerit: pſertim q2 ab iſtāti ꝯceptiōis ſue fuit ipſi' aīa ⁊ corp' vnita diuinitati q̄ eſt vera vita ⁊ pfecta beatitudo. Inſup tact' manus ſue curabat dolores ⁊ paſſiōes. quō videt q̄ tā ſctm̄ corp' ⁊ tā ſctā aīa pati poſſet. Ad q̄d rn̄det ſctūs doctor Bona. ſup. iij. diſ. xvj. ar. j. q. j. q̄ abſq3 dubio ſic euāgeliū dicit ⁊ fides catholica ſentit vera doloris paſſio fuit i xp̄o. Qd̄ pbat triplicit. vicꝫ Autoritate. rōne. erroris cōfutatiōe. Prio naq3 q̄ xp̄s fuit ꝟe paſſus pbem' autoritate. Dr̄ eni Eſa. liij. Vidim' euꝫ nouiſſimū viroꝝ: viꝝ doloꝝ ⁊ ſcientē infirmitatē. Sed ꝯſtat q̄ nō intelligit ppha de ſcia ſimplicꝫ noticie. ḡ intelligit de ſcia expientie. ḡ ꝟe expert' ē dolores nr̄os. Et pſ. in xp̄i pſona ait. Ego ſum paup ⁊ dolēs. Scd̄o h idē pbem' rōne tali. In xp̄o fuit caro paſſibil' ⁊ pforabil'. fuit etiā ꝟt' ſentiēdi. hec aūt duo vez dolorē faciūt. ſ. vera leſio ⁊ ver' ſenſus leſionis. Et hec ꝟe fuerūt i chriſto. ſentiebat pfecto ictꝫ flagelli. punctiones ſpinaꝝ. pforationes clauoꝝ cum ingenti dolore. Tercio q3 hoc idem pbemus erroris confutatione. Articulus eni fidei catholice teſtat chriſtum Ieſū dicēs. Paſſus

ſub pōtio pylato. Et ꝯtrariū tenere eſt
hereticū et error antiquus ſaracenorū
dicētiū ꝙ ſi xp̄s videt̄ dolere ⁊ pati nō
tñ veraciter habuit dolorez. q̄ error nō
ſolū euacuat fidē xp̄i ⁊ euāgeliū. ſ; etiā
euacuat redēptionē nr̄am. ⁊ dicit ipm
non eſſe xp̄m. dū em̄ dicit ipm nō fuiſ-
ſe veraciter paſſum: dicit ipm non ſa-
tiſfeciſſe. ac p hoc nō eſſe redēptū gen⁹ hu-
manū. dū em̄ dicit ipm ſimulaſſe ſe pa-
ti: dicit ipm eſſe mēdacez. ⁊ ita nec vere
fuiſſe ipm dei filiū. nec dei nuncium. et
ita nec mediatorē. ſed poti⁹ deceptorez.
Et ꝓpterea q̄ dicūt xp̄m nō veracit̄ do-
luiſſe vel paſſum fuiſſe. ⁊ ſi videant̄ ip
ſum exterius honorare ſm veritatē tñ
blaſphemant ipm impiiſſime. q2 licet
aīa ⁊ corpus eſſent vnite deo in vbo
tñ diuia diſpēſatōe factū eſt ꝙ illa pſo
na in hūanitate pateret̄ ⁊ doleret ꝛc.
Scdm q̄z dubiū eſt vtꝝ in dolore xp̄i
fuerit acerbiſſima leſio. ⁊ qbuſdā vide
tur ꝙ leſio xp̄i non fuerit acerbiſſima
Cuius rōnem dicunt. q2 inqunt pena
ignis acutius affligit q̄ȝ pena ferri. ſed
xp̄s pl⁹ ſuſtinuit penā int̄ clauos. bea-
tus Laurēti⁹ vō ī igne. tū; q2 q̄nto hō
habet maiorē caritatē: tāto facili⁹ ſuſti
net cruciatū. ſed xp̄s habuit maximaz
caritatē. g̃ ei⁹ leſio paſſiōis nō erat acer
biſſima. Ad q̄d rñdet ſeraphic⁹ doctor
Bonauē. ſup. iij. diſ. xvj. ar. j. q. ij. ꝙ do
lor paſſiōis xp̄i int̄ ceteros dolores fu
it acerbiſſim⁹ ſi ꝯſiderent̄ illa q̄ dolorē
reddunt acerbiorē. Hec aūt ſunt tria
vicz. cauſa paſſiōis. modus patiendi.
et ꝯditio paciet̄. Primo ſi cōſideret̄ cā
ob quā xp̄s paſſus eſt fuit in eo dolo-
ris afflictio magna. nō em̄ patiebat̄ p
culpa ꝓpria. imo p aliena. nō p amicis
tm̄. ſed etiā p inimicis. ⁊ etiā p his q̄s vi
debat ingratos. Scdo ſi ꝯſideret̄ mo-
dus patiendi fuit in eo paſſio doloris
acerbior. tū ꝓpter generalitatē. q2 in oi-
bus membris affligebat̄. tum etiā ꝓ-
pter ꝯtinuitatē. q2 ſuſpendiū ei⁹ conti-
nuabat̄ ⁊ claui adeo affligebāt pēdētē
ſic dū affixerunt qñ man⁹ ⁊ pedes ei⁹
ꝯfodiebant̄ in q̄b; maxia erat afflictio
ꝓpter neruos ibidē ꝯcurrētes. in q̄b; p̄
cipue viget ſenſus. Tercio ſi ꝯſideret̄
q̄litas ſiue cōditio patient;: maxīa erat
afflictio ꝓpt̄ maximā cōplexiōis eq̄lita
tē ⁊ ꝓpter ſenſus viuacitatē. vñ q2 nul-
lus potuit ei eq̄ri nec in eq̄litate cōple-
xionis nec in viuacitate ſenſus. ideo do
lor ipſi⁹ oīm doloꝝ fuit acerbiſſimus
Hinc Treñ. j. O vos oēs q̄ trāſit; per
viā attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſilis ſic
dolor meus. Et in pſ. dr in pſona xp̄i
Oēs fluct⁹ tuos induxiſti ſup me. ſed
nō omnes induxit q̄tum ad varietatē
q2 nō penā ignis. ſed q̄tū ad acerbita-
tē. g̃ q̄ntas poſſum⁹ grās ⁊ ſup q̄ȝ poſ
ſumus referam⁹. ſi quō donec̄ nob vt
tam grauiter patiēti cōpatiamur. Et
ex his patet ꝙ dolor paſſionis xp̄i fuit
acerbiſſimus. nec obſtat de igne et fer-
ro. q2 paſſionis acerbitas in patiente
conſiſtit: nō in inſtrumētis paſſionis.
Nec hoc obſtat ꝙ xp̄s habuit maxīaz
caritatē. q2 omnia in hoīe xp̄o ꝑmiſſa
ſunt ſm naturaz pati. Unde Aug⁹. O
felix aīa nō auro vel argento corrupti
bili es redempta. ſed ſanguie agni im-
maculati. attēde quātū valeas ⁊ q̄d p
te datū ſit. noli g̃ teipſam tradere in ꝑ-
ditionē. p q̄ xp̄s ſuū effudit ſanguinez
ſatis te carā habuit q̄ te tā caro p̄cio re
demit. B Terciū deniq; dubiuz
erat declarandū. vtꝝ xp̄s aſſumpſerit
neceſſitatē patiēdi. Ad q̄d reſpōdet ſan
ctus Bonauē. vbi ſ. q. iij. ꝙ xp̄s aſſū-
pſit iſtū defectū q̄ eſt neceſſitas patien-
di. quantū em̄ erat de lege nature cor-
pus illud erat reſolubile ⁊ mortale. et
niſi fuiſſet ꝯſeruatum miraculoſe ali-
quādo ſenio defeciſſet. Attendendū eſt.

tñ ꝙ nõ omi mõ fuit neceſſitas patiendi in xp̃o ꝑ quẽ modũ eſt ĩ nob .ſꝫ q̃dã mõ ſic q̃dã mõ aliter Si cõſideret̃ ꝑ cõparatiõem ad cauſam ſic eſt in nob ex duplici cauſa. vicꝫ ꝓpt̃ feditatẽ corruptionis culpabilis. ꝛ ꝓpter qualitatem naturalis cõplexiõis. Ideo eñ habemus neceſſitatẽ ad patiẽdũ qꝛ reatum original' pctĩ ꝯtrim⁹. ꝛ qꝛ ex ꝯrijs agentib ꝛ patiẽtib ꝯſtituti ſum⁹ ita ꝙ cõtinua in nr̃o corpe ſit reſolutio. chriſt⁹ aũt neceſſitatẽ patiendi habuit ex hac cauſa. paſſibilis eñ fuit nõ ꝓpter reatum originalis peccati ſed ꝓpt̃ modũ talis compoſitõis. ꝛ ex hoc nobis ſiue volum⁹ ſiue nolum⁹ eſt neceſſitas patiẽdi. xp̃o v̾o volũtaria illa neceſſitas patiẽdi erat. qꝛ nihil inuitus ſuſtinuit. Sꝫ qꝛ vidit hũanũ gen⁹ ſeñ poſſe iuuare ẜm rigorẽ diuie iuſticie. vidit aũt ſe ꝙ poſſꝫ ipm iuuare ad et̃nã btĩtudinẽ ſua magna charitas coegit ad talẽ paſſiõeꝫ ꝑferendã ꝓ nob. Nec bñ cogitauerat btũs Ber. q̃ dicebat. O bone ieſu nõ ẽ amor tu⁹ ocioſus. q̃ te diligunt nõ tepeſcũt. nõ eſt amor tu⁹ trãſitori⁹ ſed etern⁹. memoria tua ſup mel dulcis. meditatio de te pluſ q̃ꝫ cib ſuauis de te loqui bona refectio eſt. te cognoſcere ꝯſolatio optima eſt. tibi adherere vita eterna. a te ſeparí mors ꝑpetua. nihil queſo mihi dulce fiat niſi tibi placeat. nihil p̄cioſuꝫ adhereat. vileſcat oĩa preter te. tedeat audire p̄ter te. delector ꝯtriſtari ꝑ te. Nec pfecto volũtas patiẽdi in xp̃o accẽdit cor gelidũ ꝛ conterit vt vileſcat ſibi ꝛ placebit illi qui ex charitate elegit pro ſe tãta pati. Secundũ ſalutis documentuꝫ oñdit xp̃s ex p̄miſſis thematis v̾bis ſue magne maieſtatꝭ charitatẽ cũ dixit. Et poſtq̃ꝫ flagellauerint occidẽt eũ. In qb ſuã ineffabilẽ exp̄mit charitatẽ q̃ inebriatus tã horridũ mortꝭ ſuppliciũ ſponte voluit ſubire. qꝛ ẜm pħm .iij. ethicorum. Mors eſt oĩm terribiliſſimũ. quã cũ modica charitate p̄guſtare q̃s nõ valꝫ Jõ ipe ſaluator dicebat Joh. xv. Maiorem charitatẽ nemo habꝫ vt aiaꝫ ſuam ponat q̃s ꝓ amicꝭ ſuis. Sꝫ circa h̃ dubitat̃ vtrũ xp̃s fuit vere mortuus ꝛ ꝙ ſic ꝓbemus hoc tripliciter. ſ.

Primo autoritate
Scd̃o teſtificatione
Tercio ꝓcuratione

¶ Prĩo incꝫ ꝙ xp̃s ſit vere mortuus ꝓbemus aucte ſacre ſcripture. Dicit eñ Eſa. liij. Tradidit in mortẽ animã ſuã ꝛ cũ ſceleratꝭ reputat⁹ ẽ. et ipſe pctã multoꝝ tulit ꝛ ꝑ trãſgreſſoribus rogauit. Et Dañ. ix. dr̃. P⁹ hebdomadas ſexagintaduas occidet̃ xp̃s ꝛ non erit ei⁹ popul⁹ q̃ eũ negatur⁹ ẽ. ſ. iudei q̃ corã Pilato dixerũt. Regem nõ habemus niſi ceſarẽ. Et ciuitatẽ ꝛ ſanctuariũ diſſipabit ppl's cũ duce vẽturo ꝛ finis ei⁹ vaſtitas. Et Mat. xx. Dũ iret hieroſolymã dixit ſecreto duodeciꝫ diſcipul'. Ecce aſcẽdim⁹ hierl'ymã ꝛ fili⁹ hoĩs tradet̃ p̃ncipib ſacerdotũ ꝛ ſcribis et ꝯdemnabũt eum morte Scd̃o etiã ꝙ xp̃s v̾e ſit mortu⁹ ꝓbem⁹ teſtificatõe. teſtat̃ ipi⁹ piã mortẽ ſctã catholica fides di. Crucifix⁹ mortu⁹ ꝛ ſepultus ẽ. Et Joh. xix. ait. Ad ieſũ ãt cũ veniſſent ꝛ vidiſſent eũ iã mortuũ nõ fregerũt ei⁹ crura. Et Act. iij. Petr⁹ loquẽs iudeis dixit. Jeſum quẽ vos tradidiſtꝭ ꝛ negaſtis ante faciẽ Pylati iudicãte illo dimitti. vos autẽ ſanctũ ꝛ iuſtũ negaſtis. ꝛ petiſtis virum homicidã donari vobis. autorem vero vite interfeciſtis quẽ de⁹ ſuſcitauit a mortuis cuius nos teſtes ſum⁹. Et idẽ Petrus. j. cano. iij. c. Chriſt⁹ ſel' ꝓ pctis nr̃is mortu⁹ eſt iuſt⁹ ꝓ iiuſtꝭ vt nos offerret deo Et Ambro. ſup ep̃lam ad Romanoſ ait. Tãtũ fuit pctm̃ nr̃m vt ſaluari nõ

poſſem⁹ niſi vnigenit⁹ dei fili⁹ morere
tur ꝓ nob̄ debitoribꝫ mortꝭ. Tercio ꝙ
qꝫ ꝙ xp̄s dn̄s ⁊ re ſit mortu⁹ ꝓbem⁹ ꝓ/
curatiōe. Judei nēpe ipſi ꝓcurarunt vt
xp̄s occideret. ideo dr̄ Joh. xi. Cogita/
uerūt vt īterficerēt eū. Et Math. xxvi.
Cōciliū fecerūt vt ieſum dolo tenerent
et occiderēt. qđ ⁊ factū fuit. Et dū vide
rent in cruce mortuū: dixerunt ad Py
latū. Dn̄e recordati ſum⁹ qꝛ ſeductor
ille dixit adhuc viuēs. Poſt tres dies
reſurgā. Jube ḡ cuſtodiri ſepulchꝝ vſ
qꝫ in diem terciū. Et ƀm ſctm̄ Tho. iij
p̄te. q. l. ꝯueniēs fuit xp̄m mori. Priō
q̄dem ad ſatiſfaciendū ꝓ hūano gene/
re q̄d erat morti adiudicatū. Scđo vt
nos a timore mortꝭ liberaret. Tercio
vt a mortuis reſurgendo virtutē ſuāꝫ
oſtēderet ꝙ mortē ſupauit ⁊ nob̄ ſpem
reſurgēdi ꝓbuit. Quis igiꝭ poſſit expli
care charitatem dulcis chriſti ꝗ dilexit
nos ⁊ lauit ſanguine ſuo a peccatꝭ no
ſtrꝭ Apoc. j. Hinc Bern̄. O q̄ꝫ veheme
ti amplexu amplexaſti. O bone Jeſu
quando ſanguis exiuit de corde. aqua
de latere. ⁊ anima de toto corpe. Idem
O deū ſi audeam dicere p̄ amoris ma
gnitudine inebriatū: nō vino qđ flaue
ſcit in vitro. ſed mirrato et fellico ꝗ taꝫ
p̄cioſa dedit ꝓ re viliſſima. Idē. O ma
giſter ſancti amoris q̄ꝫ feliciꝭ oneras:
q̄ꝫ dulciter illaq̄as: q̄ꝫ ſuauiter ſtringꝭ
q̄ꝫ vtiliter vris. O bone ieſu ſi dulce eſt
flere ꝓ te q̄ꝫ dulce erit gaudere de te. Si
tā dulcꝭ es q̄rēdo: q̄ꝫ dulcis eris te īue/
niendo. Sed ve anime nō querenti te.
ve anime te non amanti. ve mundum
diligenti. ve pcīs ſeruiēti. cui⁹ cauſam
ipſe idem aſſignat di. Ubi tāta firma
infirmis redes niſi in vulneribꝫ ſalua
toris. tanto illic hereo ſecuri⁹ q̄nto ille
potentior eſt ad ſaluandū. fremit mū/
dus. pcutit corpus. īſidiaꝭ diabolus.
non cado: firmatus ſum ſupra firmā
petram. peccaui peccatū grāde turbaꝭ
ꝯſciencia ſed nō pturbabor: qꝛ vulnerꝫ
dn̄i recordabor. hec ille. O igiꝭ anima
mea aīa mea miſera ⁊ ſitibūda quere
fontem vite chriſtū dn̄m in cruce poſi
tum: ⁊ dum deuota mente intueris ī/
quire cauſam dicēdo. Cur pie dn̄e ſtaꝭ
inter duros clauos. cur rector celi pal
let decora tua facies. cur coronarꝭ ſpi/
nis. cur es mortuus. Rn̄debit tibi. ꝓ
te aīa. ¶ Terciū ſalutis documē
tū oñdit xp̄s dn̄s ex vbis themaꝭ ſue
grate paſſiōis vtilitatē cū dixit. Et ter
cia die reſurget. Utilitas em̄ ſue paſſi/
onis ⁊ reſurrectōnis noſtra fuit. qꝛ cuꝫ
ſua benedicta paſſiōe nobis inter alia
tria meruit. ſcꝫ

Primo aptionē ianue paradiſi.
Scđo remiſſionē noſtri peccati
Tercio liberatōem a ptāte diaboli

Priō nāqꝫ cū ſua paſſiōe ⁊ reſurrectōe
xp̄s nobis meruit aptōem ianue cele/
ſtis padiſi. iam em̄ aīe purgate a pctō
ſtatim poſt mortē euolant in celū. non
ſic ante chriſti paſſionē. qꝛ tūc q̄ntūcū
qꝫ fuiſſent purgate deſcendebāt ī lym/
bum. Sed quidam ꝯtra hoc ſic ſolent
ſe opponere dicentes. Si chriſt⁹ meru
it apertionē ianue padiſi. aut paradiſi
terreſtris: aut padiſi celeſtis. Paradi/
ſi terreſtris nō. qꝛ morientes nō ingre/
diunꝭ illuc. ſꝫ ⁊ Enoch et Helyas viuē
tes ingreſſi ſunt ante xp̄i paſſionē. Si/
militer nec padiſi celeſtis: qm̄ ꝓpꝭ pec/
catū Ade ī celo nulla fuit cuſtodia po
ſita vel clauſura. hō em̄ nō fuit de celo
eiect⁹. ergo nō videꝭ ꝙ ianua padiſi fue
rit p xp̄i mortē apta. Ad hoc rn̄dꝫ ſan/
ctus Bonauē. ſup. iij. diſ. xviij. ar. ij. q.
iij. ſic dicens ꝙ eſt padiſus terreſtris et
eſt padiſus celeſtis. ⁊ Adam peccante
vtriuſqꝫ ianua apta clauſa fuit. Clau/
ſio autē ianue padiſi terreſtris ſignū
fuit clauſionis padiſi celeſtis. Eſt autē

padiſus celeſtis apta dei viſio. clauſio autē hui⁹ ianue fuit impoſſibilitas videndi deū facie ad faciē. que impoſſibilitas cōſurgebat ex demerito pctī ade. ⁊ ex decreto diuine ſentētie quo de⁹ decreuerat neminē ad ſui aſpectū venire niſi facta eſſet ei emenda ⁊ ſatiſfactio ꝓ illo peccato. ⁊ q: emenda ⁊ ſatiſfactio facta eſt ꝑ ieſu chriſti mortem. ergo iā ianua paradiſi celeſtis eſt apta. Unde gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ regratiemur paſſioni chriſti. et laboremus vt bonis opibus intrare curem⁹. Nō em̄ intrāt cū ebetatib: vanitatib choreis ſicut nūc faciūt quidā ſtulti. Secūdo cū ſua paſſione chriſt⁹ nobis meruit remiſſionē peccati. iuxta illō Hebre. ix. Oīa pene mundant in ſanguie ⁊ ſine ſāguinis effuſiōe nō fit remiſſio peccatorū. Ibidē. Sanguis xp̄i q̄ per ſpm̄ ſanctū ſe obtulit imaculatū deo: emūdabit ꝯſcias vias ab opib mortuis. Nec obſtat hoc ꝙ aliq̄ dicūt. nullū corpale influit grām i ſpūale. ſ; xp̄i paſſio fuit corpalis. g̃ ⁊c̄. Hinc dr̄ i dei pſona Eſa. xliij. Ego ſum q̄ deleo iniq̄tates tuaſ ꝓpter me. Sil'r ꝙ remiſſio pctōrum fit ꝑ grām quā ſol⁹ deus dat dicit ſcūs Bonauē. ꝙ quemadmodū caro xp̄i ꝑ ſe nō eſt cibatiue in ſe tn̄ ē cib ex vnione ſui ad diuinā naturam. ſic ⁊ xp̄i paſſio ⁊ ſi nō habeat potentiā iuſtificādi inquantū eſt paſſio corpalis. habet tn̄ inq̄tū a volūtate optima ꝓcedebat eius tolerātia. ⁊ habebat fieri circa pſonā digniſſimā que ē oīs iuſticie et ſanctitatis ꝑncipiu; et cauſa. ⁊ ſic illa pia paſſio xp̄i meruit nobis remiſſionem pctōꝝ. lic; ipa deitas det grā; iuſtificantē. tn̄ ꝑ meritū paſſionis chriſti

Tercio xp̄s dn̄s cum ſua pia paſſione meruit nobis liberatōem a ptāte diaboli. Dicit em̄ ſctūs Bonauē. ſup iij. di. xix. Diabolus añ xp̄i paſſiō; habebat duplicē manum. ſ. impellentē ⁊ attrahentē. Manu attrahēte quēlib; ſanctū trahebat ad limbū. ⁊ hāc chriſtus ſua paſſiōe amputauit penitus. Manu v̄o impellente ꝑcipitabat homines ꝑ fallaciā ⁊ violentia; i peccatū ita fortiter ꝙ valde pauci fuerūt q̄ ſibi reſiſtere potuerūt. ⁊ hāc xp̄s ſua paſſione debilitauit. dū lumie v̄itatis iteri⁹ ꝑ inſpiratōem ⁊ exteri⁹ ꝑ humanā inſtructōnem eius fallacia eſt manifeſtata. Uerūtamē hec man⁹ diaboli nō eſt amputata. ⁊ ideo debem⁹ pugnare cū eo. ⁊ ſi ꝑ nos nō valem⁹ ſupare inuocemus piam paſſionē xp̄i vt ipi⁹ meritis nos liberet qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum Amen

Feria quarta cinerū
Sermo xxviij

Cum ieiunatis nolite fieri ſicut ypocrite triſtes extermināt em̄ facies ſuas vt appareant homib ieiunātes Math. vj. c. Uerba ſunt redēptor; noſtri ad verā virtutē inducētis. vera autē virtus ſine vera humilitate eſſe non poteſt. ſicut vinū vel aliquis liquor ſine vaſe in quo reponat̄. Et ideo vt ſancta mater eccleſia hodie inducat filios ſuos ad veram ſui cognitiōem aſpgit caput cinere dicens. Puluis es et in puluerē reuerteris. Cinis es ⁊c̄. quod facit propter tria. ſcilic;

Primo ꝓpter mūdi ⁊ ſui ꝯtēptum.
Scdō ꝓpter vere virtutis intentū
Tercio ꝓpter veri theſauri obtentū.

Prīo ſiq̄dem ſctā mr̄ eccl'ia hodie filiorum ſuoꝝ capita aſpgit ꝓpt̄ mundi ⁊ ſui cōtemptū. q: nunq̄; facili⁹ lege cōmuni quis pōt vicia vitare ⁊ ſe humiliare q̄; per frequentē mortis meditatōnem. Unde dicit ſacerdos apponen

do cineres. Memento homo quia cinis es ⁊c. Hinc Eccī. vij. dicit. In omnibꝫ operibus tuis memorare nouiſſima tua et ineternum non peccabis. Duo em̄ ſunt hominis extrema cū fletu et paupertate. ſcꝫ natiuitas et mors de quibus ne ſuperbia eleuetur debet memorari. Unde Eccleſiaſtici. xj. dicitur. Si annis multis vixerit homo et in omnibus his letus fuerit meminiſſe debet tenebroſi temporis et dierꝫ malorum. qui cum venerint: vanitatꝭ arguūtur p̄terita. Hec pfecto vtilis meditatio eijcit de corde ſupbiam dū attente cogitat quales ante eum fuerunt quorum officio ipſe nunc fungitur. vl' cum quibus letus vixit. De quibꝫ beatus Bernardus in meditationibꝫ dicit. Si inquit dicis: durus eſt hic ſermo. non poſſum mundum ſpernere ⁊ carnem meam odio habere. Dic mihi vbi ſunt amatores mūdi qui aū pauca tempora nobiſcuꝫ erant. nihil ex eis remanſit niſi cineres et vermes. Attende diligenter quid fuerūt ⁊ quid ſunt. homines fuerūt ſicut ⁊ tu. comederūt biberunt. riſerūt. duxerūt in bonis dies ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcenderunt. Hic caro corruit vermibus ⁊ illic anima igni deputatur. Hec ille. Igitur ſuperbe: delicioſe: ⁊ mundane certe iſta frequens meditatio coleram excitat in te vt euomas ſuperbiam per tui contemptum. Unde Hieronymꝰ in epiſtola ad Paulinum dicit. Facile contemnit omnia qui ſe ſemper cogitat eſſe moriturum. Ideo enim ſunt tanta mala in mundo quia hec cogitare nolunt. vt dicit btūs Auguſtinꝰ in ſmone d̄ Innocētibus. Sꝫ ideo hec id ē rapinas ⁊ alia pctā faciunt. quia diē nouiſſimum attēdere nolunt. Sꝫ veniet dies illa in qua nulli malo erit bn̄ et nulli bono erit male. Tūc enim ſm Bern̄. dicūt. Quid nobis pfuit inanis gloria. carnis voluptas. falſe diuitie. magne familie. et magna concupiſcentia. trāſierunt omnia ⁊ in nihilū ſunt redacta. Secūdo ſancta eccleſia ſuorū filiorū capita aſpergit cinere propter vere virtutis intentū vt p mortis meditatiōem ab amore mūdi ⁊ ſui reuocatus intendat pure virtuti ſine fictōne. Ideo hodie recitat dictum ſaluatoris hypocriſim rep̄hendentis di. Cū ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. extermināt em̄ facies ſuas vt appareāt hominibꝫ ieiunantes. Amē dico vobis receperūt mercedē ſuaꝫ. quia ex hoc qd̄ ab hoſte vno ſcꝫ carne ſubtrahunt duos inde paſcūt. ſcꝫ mundū et diabolū. Tercio ſancta eccleſia hodie cinere aſpgit ſuos filios propter veri theſauri obtentū. vt per ſui humiliatōnem ⁊ virtuoſam opatōnem nō fallacem ſed veracē theſaurū acqrant: q̄ acquiritur per virtutes. quia virtutes animam nō dimittūt ſicut mundi diuitie. Ideo dicit ſaluator. Theſaurizate vobis theſauros in celo. Hinc beatus Gregoriꝰ in omel'. ait. Si vere diuites eſſe cupitis veras diuitias amate. que fiunt p ieiuniū: oratōnem ⁊ bonam operatōnem debito modo factā: ideo ſaluator hortatur nos dicēs. Cū ieiunatis nolite fieri ſicut ypocrite ⁊c. Unde in p̄ſenti ſmone de ieiunio tres notemus articulos ſcꝫ

Primū ieiunij diſtinctōnem
Secundū ieiunij conditōnem.
Terciū ieiunij fructificatiōem

E Primū dixi articulū notemus ieiunij diſtinctōem. Ubi eſt nob̄ ſciendum q̄ triplex eſt ieiuniū. videlicꝫ corporis a cibo maſiali. Afflictōis a gaudio tempali. ⁊ volūtatꝭ a pctō mortali. Ad p̄mū raro tenent̄ homīes. ad ſecūdum ſepe. ad terciū ſemp. Primum

igit ieiunium eſt corporis a cibo materi/ali. quod ſm Goffredū ſic diffinit. Jeiunium eſt ſubtractio prādij: z poſt cenam cuiuſlibet cibi puatio vſqʒ in dieſ ſequentem. z abſtinētia a carnibꝫ z trahentibus ſemētinā originē ab ipſis. vt a lacte: caſeo: z ouis. Dicit ſanct⁹ Bonauētura ſup. ij. diſ. xiij. ꝙ dies pmus cōputabat nocti ſequenti. in q̄ vt dicit magiſter pfigurabat lapſus futurus a luce in tenebras. Et ſic dicit Factum eſt veſpere z mane dies ꝛc. z hoc modo ieiunam⁹. qꝛ ieiuniū competit tempori miſerie. Modo ꝟo i tpe gratie nox pcedens cōputat diei ſeqnti. qꝛ eram⁹ aliqn̄ tenebre: nūc aūt lux in dño. Et h̄ modo eccleſia ſolēniſat. Pro q̄ ſciēdū ꝙ greci cōputant diem a mane in mane quia tunc primo ſol apparet. Hebrei ꝟo a veſpera in veſperam. qꝛ tunc incipiunt ſolennizare. Aſtronomi ꝟo a meridie in meridiē. quia tunc ſol eſt in virtute. Eccleſia ꝟo a media nocte vſqʒ ad mediam noctem quia tūc natus eſt chriſtus. Hoc igit ieiuniū primum deus inſtituit in paradiſo. promulgauit in veteri lege. ſed cōſecrauit in iſtis quadraginta diebus. Quod q̄dem ieiunium tria commendant: tria viciant: tria honeſtant. Primo nanqʒ dixi ꝙ tria commendant ieiuniuʒ corporis. videlicet.

Primo vt ſit orationi aſſociatū.

Scdo vt ſit ſanctum.

Tercio vt ſit verum.

Primū quod ieiunium hoc cōmēdat eſt vt ſit oratiōi aſſociatū. Jſta eñ tria ita ſunt aſſociata oratio ieiuniuʒ z elemoſyna ꝙ ſi facultas affuerit vnuʒ ſine alio quaſi inutile eſt. Unde Jſidor⁹ Qui orationem ſuam ad deū vult volare faciat ſibi duas alas. ſcʒ ieiuniū z elemoſynam. Sicut eñ auis ſine alis non poteſt volare. ſic ieiunium nō valet ſine orōne z elemoſyna. Jdeo dic ſaluator Matth. vj. ca. Tu autem cum ieiunas vnge caput id eſt chriſtum tuum oleo. i. deuota oratione et elemoſynarum largitiōe. Secundo ieiunium cōmendat vt ſit ſanctum. Jdeo dicitur Joelis. ij. Sanctificate ieiuniuʒ. Hec autem ſanctificatio debet fieri p veram cōtritionem cum propoſito cōfitendi. Quod ſaluator inſinuat in euangelio dicens. z faciem tuaʒ laua. id eſt cor a vicijs purga. Sʒ attēde multorum ſtulticiā: qui quod primo deberent facere vltimo faciūt. quia vna hora poſſent conteri et confiteri z multa mereri. ſed his neglectis amittunt totius quadrageſime merita. Et ſic in fine quadrageſime volunt tunc conteri et confiteri cum iam tempus acceptabile expirauit. Et iſti tunc volunt cordium vaſa mūdare cum iam liquor gratie eſt effuſus qui debebat infundi

Tercio ieiunium commendat ꝙ ſit verum z non fictum. id eſt debet fieri debita intentione. ſcilicet ad dei honorem. peccati remiſſionem. concupiſcētie refrenationem. et eterne vite adeptionem. Quod inſinuat ſaluator in euangelio dicens. Ne videaris hominibꝫ ieiunās. Scdo dixi ꝙ ieiuniuʒ corporis tria viciant. ſcʒ

Primo ſi tempus edendi cuſtodiatur defectuoſe.

Secundo ſi cibus appetatur viſceroſe.

Tercio ſi ſumat ſepe vl copioſe.

Primo ieiuniuʒ corporis viciat ſi debitum tempus comedendi pretermittit quis. Hora autem comedendi ſm Richardum in. iiij. diſtinc. xv. arti. iij. q. viij. eſt hora nona. Unde dicitur de conſecratiōe. diſtin. j. Solent. ꝙ nullatenus ieiunare credendi ſunt qui māducant anteqʒ veſpertinum celebretur

officiū. ꝛ infra. In ieiunijs q̄tuoꝛ tem/
poꝛ. circa veſptinas hoꝛas ꝛc. Sub
veſptina cōꝑhendit̄ tempus ab ho/
ra nona incluſiue ꝛ vltra. Nec opoꝛtet
p̄ciſe accip̄e hoꝛā none. ſi em̄ p modicū
tempus ante hoꝛā nonā comedat̄: nō
ꝓpter hoc frangit̄ ieiuniū. maxime q̄a
iam inualuit cōſuetudo comedere q̄ſi
ſtatim poſt ſextam hoꝛam. Ueruntñ di
cit ſanctus Thomas. ſ.ij.q.cxlviij. q̄
ſi fit ex aliqua neceſſitate vt cauſa iti/
neris ꝛ hmōi: nullū eſt pctm̄. Et ſi fit
cauſa voluptat̄ adhuc eſt pctm̄ venia
le. Si tm̄ voluptas tāta eſt q̄ ex hoc cō
temnit̄ eccl'ie p̄ceptū tunc eſt moꝛtale.

Scdo ieiuniū coꝛpis viciat ſi cibus
appetat̄ viſceroſe. ita q̄ nimis ardēter
ꝯcupiſcēdo cibaria vel potꝰ. Un̄ appe
titꝰ cibi vel potꝰ q̄nq; modis pōt eſſe
vt dicit Alexāder de Ales in ſuo com/
pendio. Primo modo cibū ꝛ potū ſo/
lum appetēdo. ꝛ hoc nullum eſt pctm̄
quia naturale eſt. Secūdo q̄n tali ap/
petitui adiungit̄ delectatio in cibo vel
potu. ꝛ ſic eſt veniale pctm̄. Tercio q̄n
tali appetitui adiūgit̄ tranſgreſſio ali
cuius p̄cepti. puta qꝛ frangit ieiuniū
ad quod obligat̄. ſic eſt pctm̄ moꝛtale
Quarto q̄n tali appetitui finali affe/
ctu inheret. puta paratꝰ facere q̄cunq;
vt conſequat̄. Sicut eſau q̄ ꝓpter vnā
eſcam vendidit p̄mogenita. Un̄ dice/
bat. En moꝛioꝛ ꝛc. quia intantū deſi/
derauerat lentes q̄ ex ardoꝛe q̄ſi moꝛ/
ti appꝛopinq̄bat. ideo ꝛ bn̄dictiōe pri/
uatus ē. ad Heb. xij. Talis aūt ardoꝛ
non ſolū pōt fieri in cibis delicatis ſed
etiam in viliſſimis. ſicut patet in lente
de Eſau. vnde Augꝰ. Melius eſt vti
piſcibus moꝛe dn̄i q̄ leguminibꝰ mo
re iumenti. Et talis ardoꝛ appetitꝰ nō
ſolum nocet anime ſed etiam coꝛpi. qꝛ
non bene maſticat̄ ſed ſumitur nimis
auide: maculādo manus: inoꝛdinate
ſcindendo ꝛ deguſtādo. Quinto q̄n ꝓ/
pter talem delectationē appetitus to/
tā vitā ducit hmōi delectatiōibꝰ depu/
tare. ſicut diues epulo q̄tidie epulaba
tur. Unde tales incraſſati ſi iā ꝓpter ni
miū ſuū adipem nō p̄nt comedere ad/
huc videndo viuas auiculas aut recē
tes piſciculos ꝯtrectāt ꝛ dolēt q̄ ami/
ſerūt appetitū comedēdi. habēt tñ vo/
luntatem delectandi in illis. Sextum
addit̄ quando quis ſcienter vti vult ci
bo vel potu qui nocumentū notabile
p̄ſtat ſue pſone. puta tantū comedit
vel bibit aduertēter q̄ pdit vſū ratio
nis vel incurrit infirmitatem. ꝛ tūc eſt
moꝛtale. Secus ſi inaduertenter et cū
modico ſui nocumento. quia tūc veni
ale eſt. ſicut febꝛicitās potius vult pa/
ti augmentum febꝛis q̄ ſitim. Unde
Ps. Foꝛtitudinē meam dn̄e ad te cu
ſtodiam. O deus q̄ multi ſunt nunc
qui totam ſuam vitam dedicauerunt
gule. coꝛūq; deus eſt venter. ꝛ gl'ia coꝝ
in confuſione. Quia quidam ex ſuper/
flua potatione amiſerunt oculum. q̄/
dam incurrerunt tremoꝛem manus.
quidam podagram ꝛc. Tercio ie/
iunium coꝛpis viciat ſi ſumat̄ ſepe vl'
ſumptuoſe. ita q̄ tm̄ ſemel fiat come/
ſtio in die ieiunij. Ideo in dicta diffini
tione dicit̄: cuiuſlibet cibi priuatio. Et
hoc videt̄ innui de ꝯſecra. diſt. v. c. qua
drageſime. Et ideo comedens vltra q̄
ſemel in die ieiunij aliquid coꝝ que cō
muniter in cibum ſolent ſumi. vt pa/
nes: fructus: herbas. quia etiam ſan/
cti herbis ſunt vſi: frangit ieiuniū. niſi
comeſtio oꝛdinet̄ potius ad mediciā
q̄ ad cibum reſpectu intentōis ſumē/
tis. Preter hanc intentionē ſiue come
dat q̄s electuariū ſiue confectū in frau
dem ieiunij: frangit illud. Contra hoc
faciūt q̄dam qui mediū in ſimule vel
amplīꝰ in ſero nulla neceſſitate ꝯpulſi

comedũt electuariũ in magna q̃ntita/
te ſumẽdo di .ideo comedo ne incurrã
infirmitatẽ. Sed certe tal' excuſatio ri/
diculũ eſt. q2 ſic oẽs homĩes poſſent co
medere ſero. ex q̃ oẽs hoĩes in craſtino
poſſẽt egrotare. Unde illoꝝ ꝯſuetudo
eſt ꝙ tota intentio dirigat ſi q̃d p̃cioſi
cibi habere poſſit nõ curãdo de expen/
ſis. Ueruñt dicit ſã. Tho. ij. ij. q. clviij.
ꝙ ſi lauta ꝑcuratio fit ex neceſſitate in
firmitatis vel p̃ſtine ꝯſuetudis nõ eſt
pctm̃ mortale. Uñ Aug. li. d̃ ꝟbis dñi
in monte. vt habet̃. xlj. di. Non cogant̃
inq̃t diuites pauꝑꝝ cibis veſci. vtant̃
ꝯſuetudĩe infirmitat̃ ſue ſ3 doleant ſe
alit̃ nõ poſſe ſuſtẽtare. ſi cõſuetudine3
mutãt egrotãt. vtant̃ ſupfluis. i. p̃cioſ
dent paupib9 vilia. Tercio ieiuniũ
corꝑale tria honeſtãt. Primũ eſt epu/
laꝝ benedictio. vt anteq̃3 q̃s ſumat ci/
bum deb3 laudare creatorẽ ſuũ q̃ dat
eſcã omni carni. ⁊ nõ accedat ad cibu3
ſicut aĩal brutũ. Uñ ꝑ comeſtionẽ pri/
moꝝ parẽtũ q̃ fuit ſine laude dei tot9
mund9 eſt ꝑclitat9. De h̃ xp̃s nob exẽ/
plũ reliq̃t q̃ accipiẽs panẽ bñdixit ⁊ fre
git dicẽs. Accipite ⁊ comedite. Math.
xxvj. Hinc p̃s. ait. Bñdicens bñdicã
paupes ei9 ſaturabo panib9. ⁊ Job. iij
Anteq̃3 comedã ſuſpiro .i. ſurſũ deum
bñdicẽdo ſpiro. Sed ꝯ h̃ faciũt modo
multi incipiẽtes prandiũ a vanis ca/
chinnis ⁊ fabul' ⁊ tandẽ veniũt ad de/
tractões: ore comedẽtes dona dei ⁊ li/
gua dilaniãtes mẽbra xp̃i. ⁊ poſtea ter
minãt in ꝑximi odio aut vẽtris inglu
uie. Scdm̃ q̃d ieiuniũ honeſtat ẽ gra/
tiarũ actio: vt cũ comederit diuinũ be/
neficiũ recognoſcẽs deo grãs agat. q̃d
etiã p̃cipit Deut. vj. Cũ inq̃t comeder'
⁊ ſaturatus fueris caue ne deũ obliui
ſcaris. Qui em̃ ſine omĩ graꝝ actõne
comedũt ſil'es ſunt porcis: q̃ cũ come/
dũt glãdes ſp faciẽ inclinãt ad terrã. et

vnde eoꝝ cib9 veniat ad vidẽdũ caput
nõ eleuãt. vñ p̃s. Compat9 ẽ iumẽt' i/
ſipiẽtib9 ⁊ ſil'is factus ẽ illis. S3 ⁊ mo
dernis tpib9 etiã viri eccl'iaſtici ꝯſueue
runt poſt ꝑlixas epulas ita breues g̃/
tias agere ⁊ indeuotas vt freq̃nt̃ cũ ri/
ſu terminẽt. Terciũ q̃d ieiuniũ hone/
ſtat eſt pacto p̃ndio bonoꝝ occupatio
vt vi3 poſt refectõem hõ occupet ſe in
aliq̃ ꝟtuoſo negocio .ne dicat eis dñs
illud Exo. xxxij. Sedit pp̃l's mãduca/
re ⁊ bibere ⁊ ſurrexerunt ludere. Unde
Amb. An illũ ieiunare putas q̃ primo
diluculo ad eccl'ia3 ñ vigilat. ſ3 ſurgẽs
ſeruos ꝯgregat. rhetia diſponit. caneſ
ꝑducit. ſalt9 ſiluaſq3 ꝑluſtrat. Scdm̃
ieiuniũ ẽ afflictõis a gaudio temꝑali.
Iſtis em̃ dieb9 ſtudioſius debem9 noſ
reſtrĩgere a ꝯſolatõe tpali. Ideo dicit̃ i
hymno. Utamur ẽ͛ parci9 ꝟbis cib et
potib9 ſomno ioc' ⁊ arti9 ꝑſtem9 in cu
ſtodia. Et ſic debem9 nõ ſolũ ab illicit'
ieiunare ſ3 etiã a licitis. maxime ab oc
caſiõe pcti. q2 dicit apl's. j. Theſ. v. Ab
omĩ ſpecie mali abſtinete vos. Speci/
es ꝟo mali ẽ loq̃ vel audire ꝟba ſcur/
rilia. ⁊ etiã nimiã familiaritatẽ mlieꝝ.
q2 dicit Ber. Cum mlierib9 ſepe ꝯſiſte
re ⁊ ſe immunẽ ſeruare mai9 ẽ q̃3 mor/
tuũ ſuſcitare. q̃d minus ſit nõ poter'
facere ⁊ q̃d maius eſt vix credã Ter
ciũ ieiuniũ ẽ voluñtatis a pctõ mortali
ſe abſtinere. ad q̃d tenemur omĩ tpe. et
tãto magis q̃nto dies ẽ ſolẽnioꝛ. h̃ em̃
eſt deo accepriſſimũ ieiuniũ. Uñ Eſa.
lviij. Nõne hoc eſt mag' ieiuniũ q̃d ele
gi. diſſolue colligatões impietatis. O
xp̃e deus reſpice de ſolio maieſtat' tue
⁊ vide tibi ieiunantes. ⁊ certe inuenies
multos quoꝝ os ieiunat a cibis ⁊ tñ
anim9 epulat̃ delicijs et ſupbia ac coꝛ
odio inflãmat̃. q̃d tibi minime plac3. q2
eſt ieiuniũ diabolicũ. vñ Iſid. Qui in/
quit a cibis abſtinent ⁊ mala agũt de/

mones imitantᷣ. qb9 eſca abeſt et neq̄/
tia ſꝑ adeſt. Hinc etiã Hiero. Tũc ꝓ/
clara eſt apud deũ abſtinentia corꝑis
cũ anim9 ieiunat a vicijs. Quid eñ ꝓ
deſt corp9 attenuare abſtinentia cui9
anim9 intumeſcit ſupbia. ¶ Se/
cundũ articulũ notem9 de ieiunãtiũ cõ/
ditione. q̃lis .ſ. debeat eſſe. Ieiunãs eñ
debet habere ſex ꝯditiões. vicꝫ

Primo vt ſit in cõpleta etate.
Scđo vt ſit in valida ſanitate.
Tercio vt ſit ſine mag̃ neceſſitate.
Quarto vt ſit ſine praua ſocietate
Quinto vt ſit cũ animi tranq̃llitate
Sexto vt ſit cũ ꝓpoſiti firmitate.

Primã eñ cõditionẽ debet ieiunans
habere vt ieiuniũ valeat vt ſit in cõple
ta etate. pueri eñ ieiunare nõ tenentur
Tũ q2 in eis eſt magn9 calor q̄ multũ
ꝯſumit de alimẽto. Tum q2 nutrimẽ
tũ corꝑ opaᷣ ad opationẽ duplicẽ .ſ. au
gmentationẽ ⁊ nutritionẽ. Tũ q2 i eis
nõ eſt neceſſaria oppſſio vicioꝝ ſicut i
ꝑfectꝭ. ad quã maxĩe inſtitutũ eſt ieiuni
um. Unde ſm ſctm̃ Tho. ij. ij. q. xlvij.
q̃zdiu aliq̄s ſtat in augmento nõ teneᷣ
ad oĩa q̄dragеſime ieiunia .ſ. vſqꝫ ad fi
nẽ tercij ſeptenij .i. viceſimipmi anni.
Cõueniẽs tñ eſt vt etiã in hoc tpe interᷣ/
medio ſe ad ieiunandũ exerceat pl9 vel
min9 ſm modũ etatis ſue ⁊ poſſibili/
tatꝭ. Ille igiᷣ q̄ eſt. xiiij. annoꝝ. plus de
bet ieiunare q̃z q̄ eſt. xij. annoꝝ. Siliᷣ q̄
eſt. xvj. annoꝝ plus q̃z qui eſt. xiiij. an/
norũ. ⁊ ſic de alijs. vt ſicut creſcit etate
ita etiã ꝑ bonã ꝯſuetudinẽ creſcat ꝟtu/
te. Ideo eñ multi frangũt ieiuniuꝫ in
etate adulta q2 cõſueuerũt tempeſtiue.

Secundã cõditionẽ debet habere ie
iunãs vt ſit in valida ſanitate. Illi eñ
q̄ ſunt grauati infirmitate nõ teneᷣ ie/
iunare vel ad ieiunium. Ratio cuius
eſt. quia in egrotantib9 natura debilᷣ ẽ.
et ſi dareᷣ eis in vna vice totum qđ eſt
neceſſariũ ſuſtentatiõi ꝯueniẽti nature
grauareᷣ forte ſua natura. Sed ſi daᷣ
pluribꝫ vicibꝫ confortaᷣ ⁊ vigoraᷣ. Ec
cleſia eñ nõ ꝑſequiᷣ naturã q̄ eſt vica
ria dei ſed potius fouet. ꝑſequiᷣ tñ vi/
ciũ. Pro quãta vero debilitate debet
quis ieiuniũ frãgere ſm Guilᷣ. ſtandũ
eſt arbitrio boni viri. Eadem etiã rõne
ſenes in quibꝫ virtus nature eſt debilᷣ
non teneᷣ ieiunare. Similiᷣ mulie/
res ꝑgnãtes ⁊ lactãtes ſi neceſſitas de
bilitatis eas impedit nõ teneᷣ ad ieiu/
niũ. imo ſi timereᷣ de piculo vlᷣ aborſu
teneᷣ ſoluere ieiuniũ ⁊ etiam carnes ⁊
oua comedere. Hui9 rõ eſt q2 ꝑgnãtes
habere ꝯſueuerũt varia ⁊ inordiata de
ſideria cibarioꝝ diuerſoruꝫ. ⁊ q̃nq3 ita
accẽſa q2 nõ poſſunt aliq̃ mõ appeti/
tui ſatiſfacere. ⁊ ſic poſſꝫ euenire picu/
lũ fetus: que teneᷣ nõ ſolũ ꝓ ſe ſꝫ etiaꝫ
ꝓ nutrimẽto fet9 cibũ ſumere. Ter/
ciam ꝯditiõem debet habere ieiunans
vt ſit ſine magna neceſſitate. Nã q̄ſdaꝫ
neceſſitas cogit ad frangendũ ieiuniũ
vt q̄ ſunt in artiſſima pauptate oſtiatĩ
mendicãtes ⁊ nõ poſſunt ſelᷣ tantũ col
ligere ď elemoſynis q2 ſufficeret eis ad
vnũ prandiũ tunc non teneᷣ. Simi/
liter pegrinantes ⁊ multũ laborantes
ſi pegrinatio ⁊ labor nõ poteſt differri
ſm ſã. Tho. vbi ſup̄ nõ teneᷣ ieiuna
re. Ex quibꝫ patꝫ q2 illud ſecularium pro
uerbiũ nõ eſt vniuerſaliter veꝝ q2 nul
li laboratori indictũ eſt ieiuniũ. q2 di/
ues ſi habꝫ ſufficientẽ ſubſtantiã ita q2
põt ſe ſine magno labore ſuſtẽtare tũc
eo die quo ieiunandũ ẽ debꝫ min9 la/
borare. vt cũ labore poſſit ieiunare ⁊ ꝓ
cepto ecclĩe ſatiſfacere. Si ꝟo paup ẽ
⁊ neceſſitas cogit eũ ad grauiter labo/
randũ alᷣas nõ poſſet habere cũ vxore
⁊ pueris neceſſaria: tũc frãgendo ieiu/
niũ nõ peccat mortaliᷣ. ſignanᷣ ſi ha/
bet in aĩo q2 libenter vellet ieiunare ſi

poſſet. Quartā cōditionē debet hr̄e
ieiunans vt ſit ſine praua ſocietate. qꝛ
multi rōne praue ſocietatꝭ violauerūt
eccl'ie ieiuniū. qꝛ ſicut ſcti viri mutuo
ſe inſtigāt verbis ꝛ exēplis ad abſtinē-
tiā ciboꝝ. ita mali mutuo ſe ꝓuocant
ad gulā. Un̄ pſ. Abyſſus abyſſum in
uocat. ꝛ idē. Cū ſctō ſctūs eris ꝛ cū ꝑ-
uerſo ꝑuerteris. Tales em̄ de cibis in
prādio dimittunt ad cras vel poti9 ad
ſero di. ſeruacī9 vocat̄ hoc. ꝛ ꝑ dič ocio
ſis diabolus ingerit qꝛ habent qd mā
ducēt. Quintā ꝯditionē ieiunās de-
bet habere. vt ſit cū animi tranq̄llitate
Jeiuniū em̄ debet fieri cū dulcore ꝛ pi-
etate. qꝛ dr̄. ij. ad Cho. ix. Non ex triſti
cia aut neceſſitate. hilarē em̄ datorē di
ligit de9. Sūt ꝯtra h̄ plerīq; q̄ tpe ieiu
nij ſunt intantū amaricati et triſtes ꝙ
q̄ſi volūt deū xp̄m frērē q̄ dixit Mat.
vj. Cum ieiunatꝭ nolite fieri ſicut ypo-
crite triſtes. ſequit̄. Tu aūt cū ieiunas
vnge caput tuū ꝛ faciē tuā laua: ne vi-
dearꝭ hoīb9 ieiunans. meli9 ꝑfecto ta-
lib9 foret nō ieiunare q̄z ieiunare et to-
tā familiam ꝯturbare: lites excitare et
odia. Unde Hiero. ad melaciā. Quid
ꝓdeſt attenuari abſtinentia: nō bibere
vinū. ꝛ odio ꝛ ira iebriari. q. d. nihil ꝓ-
deſt. Eſaias hinc ait. lviij. Ecce ad litēs
et ꝯtēciones ieiunatꝭ vt audiat̄ in excel
ſo clamor vr̄. Hui9 rationē dicit Areſ.
ij. rheto. ca. iiij. ꝙ ꝯcupiſcētes ea q̄ deſi-
derāt nō aſſeq̄ntes facile ſunt iraſcibi-
les. Jdeo dicit b. Greg. in paſtorali. c.
xliiij. Admonēdi ſūt abſtinētes vt ſol-
licite ſꝑ aſpiciāt ne dū gule viciū fugi-
unt acriora his vicia q̄ſi ex v̄tute gene
rent̄. ne dū carnē macerāt ad impatiē-
tiā ſpūs erūpat. Sextā ꝯditionē de
bet hr̄e ieiunās vt ſit cū ꝓpoſiti firmita
te: ne curet diaboli ꝛ carnis ſuggeſtio-
nes. qꝛ mens voluptate decepta mlta
ſyllogiſat ꝛ adducit ꝓ carnis refectiōe
ꝓbabilia et apparētia argumenta di.
O tu habes tot negocia expedire: de-
bes vigilare: debes orare. ideo melius
eſt vt comedas: poſtea meli9 op9 tuū ꝑ
ficies. tu em̄ tener ꝛ delicat9 es. bonū
igit̄ eſt vt tibi ꝓuideas. ſic miſera caro
ieiunātꝭ ꝓpoſitū mutat. vn̄ Bern̄. Ca-
ro ſꝑ mollia ſuggerit importune de ci
bo et potu et ſomno ceteriſq; ſimilib9 ad
curā carnis ꝑtinētibus. Hec aūt caro
q̄z ſubtiliter igerat dicit Greg. xxx. mo-
ral. Uoluptas inq̄t ſub neceſſitate ſe
palliat vt ea vix ꝑfectus q̄ſq; diſcernat
O voluptuoſe. o guloſe quē carnis cō
cupiſcētia decepit: ſcias ꝓ certo ꝙ ſi in
ſacris ieiunij dieb9 nō vis abſtinere ne
aīe tue inimicā carnē moleſtes: in eternū
oportebit te ieiunare. inſuꝑ inexplica-
bili iferni flāma ardere. iuxta illd̄ Eſa.
lxv. Ecce ſerui mei comedēt ꝛ vos eſu-
rietꝭ. Ecce ſerui mei bibent ꝛ vos ſitietꝭ
Uerūtn̄ vos ꝓ vino habebitis fel ꝛ ve
nenū ſerpentū. ſicut dr̄ Deutero. xxxij.
Fel draconū vinū eoꝝ ꝛ venenū inſa-
nabile. Pro pane vo habebitꝭ ignitū
calculū. Sap. xx. Suauis ē hoī pāis
mēdacij ꝛ poſtea os ei9 iplebit̄ calculo
Tal' ei pāis n̄ pt maſticari qꝛ dur9 vt
lapis. nec i ore poterit tolerari qꝛ ignit9 ē
nec ab ore ejici qꝛ os iplebit̄. O ꝑicloſiſ
ſima edacitas q̄ cōmutat̄ inferni tāta
acerbitas. Jō ſcti p̄res maria ſe afflixe
rūt iedia. Un̄ hr̄ i vitaſpatꝝ ꝙ q̄dā ſo-
litari9 referebat. Perambulabā inq̄t in
ſolitudīe ꝛ reppi ſpelūcā ꝛ veſtigia hoīſ
igreſſus nullū īueni. ſtās āt forꝭ ecce vi
deo bubalos veniētes ꝛ illū vnū ī cū
eis nudū ꝛ capill' ſuis coopiētē ſe. q̄ ap
ꝓpinq̄ns eſtiabat me ſpm̄ eē ꝛ ſtetit ad
orōēz. nā mltū tētat9 fuerat a ſpiritib9.
Ego āt dixi. Hic dī ꝛ ego hō ſū. ꝛ p9 orō
nē reſpexit me ꝛ ꝯſolat9 eſt. Cūq; īterro
gaſſē eū quō huc veniſſ: rn̄dit. Ego fui
monach9 in cenobio thebaid. et opus

meū erat lini textura. ⁊ q̄ habere pote-
ram paupib⁹ diſtribuebā. Sed ecce tē
tatiōe victus in fornicatiōez corrui. At
ego ī me reuerſus cogitaui dicēſ. opor
tet me mori ⁊ ꝓ his ad iudiciū duci. et
ſic in hanc heremū veni in hāc ſpelūcā
de his palmis habui victum ⁊ de iſto
fonte potaui. Nā hec palma fecit mihi
ꝑ ſingulos mēſes dactilū vnū. ⁊ iſti. xij
dactili ſufficiūt mihi ꝑ annum ad vi-
ctū. Referebat alius patꝫ q̄ cuꝫ pene-
traret iteriora deſerti cauſa viſendi ali
quē ex patrib⁹. pact͛. xx. dieb⁹ itiner͛ in-
uenit tuguriū ⁊ arborem palme ⁊ virꝫ
ſtantē: cui⁹ capilli erant ꝓ indumento
ipſi⁹. q̄ capilli canicie candidi erāt ꝑ to
tum. Cūqꝫ vidiſſet me venientē ſtetit
ad orationē. expleto amē cognouit me
eſſe hoīem. Cūqꝫ poſt dulce colloquiū
interrogarē cur ad hāc vaſtā ſolitudi-
nē veniſſꝫ cepit flere ⁊ dicere mihi. Ego
ep̄s erā ⁊ ꝑſecutione facta mult͛ illat͛
tormētis cū ſufferre nō poſſem poſtea
ſacrificaui: deinde cōpūct⁹ dedi me ad
moriēdū in hac heremo. Jam eñ ſunt
anni. xlix. ex q̄ hic habito pctā deplo-
rans. ⁊ victū mihi deus preſtat ex hac
palma. Conſolationē aūt pctōꝝ meo
rū remiſſiōis nō accepi niſi hoc anno.
Hec aūt dicēs repēte ſurrexit et exijt fo
ras ⁊ ſtetit in orōne diu. Cū aūt cōpleſ
ſet orationeꝫ venit ad me. Intuit⁹ ego
faciē ei⁹ trepidaui. erat eñ tanq̄ ignis
et ait. Noli timere de⁹ te miſit vt ſepul-
ture tradas corp⁹ meuꝫ. His dict͛ ſta
tim extēdens man⁹ ⁊ pedes finē vite fe
cit. Recōdito illo ſtatim palma aruit
⁊ tuguriū illud cecidit. Ego aūt flens
orabā deū ꝙ ſi mihi p̄ſtaret palmā re-
ſiduū t̄pis mei cōplerē ibidem. Ut au
tē hoc nō eſt factū cognoui volūtatē dī
ſicqꝫ tēdebā ad fratres. Terciū arti-
culū notem⁹ de ieiunij fructificatione.
m̄lti q̄dē ſꝫ, ſꝫ q̄nqꝫ referam⁹ ſolūmō. ſ.

Primo naturā alleuiat.
Sc̄do diabolū ſupat.
Tercio mentē eleuat.
Quarto pctā purgat.
Quinto p̄mia cumulat.

Prim⁹ eñ ieiunij fructus eſt q̄a natu
rā alleuiat. Eſt eñ regula in medicis
ꝙ abſtinētia eſt optima medicina. vñ
Ecci. xxxvij. Qui abſtinens eſt adijciet
vitā. Hinc Hiero. in q̄dam ep̄la dicit
Mater ſanitat͛ eſt abſtinētia. mr̄ egri
tudis voluptas. m̄lti eñ diuites egri
tandē depaupati ꝯualuerūt. Secūd⁹
fruct⁹ ieiunij qꝛ diabolū ſupat. Unde
ſaluator poſt ieiuniuꝫ ſupauit diabo-
lū. ideo Mat. xvij. dixit diſcipul͛. Hoc
gen⁹ demoniorū nō eijcit niſi orōne et
ieiunio. Dicit eñ Amb. ꝙ ſicut ſputuꝫ
ieiuni hoīs ſerpentē interficit. ſic ieiuni
um ſerpentē infernalem de corde eijcit
Terci⁹ fruct⁹ ieiunij qꝛ menteꝫ eleuat.
Nā corp⁹ ieiunijs attritū mens facili⁹
ſupat. ſicut auis macilēta facili⁹ volat
q̄ꝫ pinguis. Quart⁹ fructus ieiunij eſt
qꝛ pctā purgat. Uñ Berñ. in ſermone
de ieiunio. Pro eo iq̄t ꝙ a licitis abſti
nem⁹ ea q̄ illicita cōmiſim⁹ nob̄ ꝯdo-
nant͛. Hinc etiam Greg. ī omel͛. dic̄. A
ꝑadiſi gaudijs ꝑ culpā cecidim⁹ ad h̄
ꝑ abſtinētiaꝫ reſurgam⁹. Nā p̄ma via
ſalut͛ eſt abſtinētia. ſicut p̄ma via dā-
nationis gula extitit. Quint⁹ fruct⁹ ie-
iunij eſt qꝛ p̄mia cumulat. Uñ Greg.
in p̄fatōe. Qui corpali ieiunio vicia cō
primis: menteꝫ eleuas ꝟtutē largiris
⁊ p̄mia. Quod ſuadet ſaluator dicens
Cum ieiunatis ⁊c̄.

Dñica p̄ma in quadrageſima
Sermo. xxix.

Ec omnia ti

h

bi dabo ſi cadēs adoraueri͛
me. Tūc dicit ei ieſus Uade
ſathana. ſcriptum eſt eñ. Dñm deum

tuũ adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies Mat. iiij.ca.⁊ i euãgelio. In q̃ deſcribit̃ modus tẽtatõis xp̃i.q2 dr̃ ꝙ p̃mus ipm tẽtauit de gula.deinde de ſupbia. poſtea d̃ auaricia di. Hec oĩa tibi dabo ⁊c. In q̃bus verbis tria exp̃munt̃.ſ.

Primũ diaboli arrogãs ꝓmiſſio.

Scõm xp̃i potẽs repulſio.

Terciũ xp̃i ſapiẽs inſtructio.

Primũ dixi ꝙ in his v̾bis exp̃mit̃ diaboli arrogans ꝓmiſſio cũ dixit. Hec oĩa tibi dabo ſi cadẽs ado.⁊c. Supbꝰ eñi diabolꝰ modis oĩbꝫ conat̃ hoĩes p̃ſertim ſctõs a veri dei ſuitute alienare ⁊ ſibi ſubiugare.ſaltẽ falſa ꝓmiſſione. vñ Hiero. Arrogãs ⁊ ſupbꝰ d̃ iactãtia loquit̃.nõ eĩ p̃t oĩa reg̃ dare cũ ſciamꝰ pleroſqꝫ ſctõs viros a dõ reges factos Dicit̃ tñ dare i mõo aliq̃d diabolꝰ inq̃tũ inſtigat ad male obtinẽdũ aliq̃d. Hinc Chryſ. ſup Math. Ea q̃ p iniq̃tatẽ fiũt i mõo vtputa p furtũ. aut p piuria acq̃ſitas diuicias: diabolꝰ dat. nõ q̃ diabolꝰ diuicias dare p̃t.ſꝫ his q̃ voluñt ab illo recipe. mirãda igit̃ eſt arrogantia diaboli. Ecce illi ꝓmittebat dare regna terrena q̃ ſuis fidelibꝫ dat reg̃ celeſtia.ꝙ ſi illi ꝓmittebat:eſtimas ꝙ te nõ inſtiget ad appetẽdũ t̃rena.inde eſt ꝙ iſta terrena cara p̃cioſa ⁊ mag̃ eſtimãt hoĩes. v̾tutes v̾o mĩme pẽſant

Scdo i ꝓpoſit; v̾bis exp̃mit̃ xp̃i potens repulſio.chriſtꝰ eĩ tolerauit ſathane tẽtatiõeꝫ q̃zdiu diuinã reuerẽtiã ſibi nõ vſurpauit.ſꝫ mox vt ſe adorari ſuggeſſit repulit di. Uade ſathana. Unde Hiero. Nõ eñi vt pleriqꝫ putãt eadem ſathanas ⁊ Petrꝰ cõdẽnant̃ ſnĩa. Petro eñi dr̃. Uade retro me ſathana.i. ſeq̃re me q̃ ꝯtrariꝰ es mee volũtati. Hic aũt dr̃ Uade ſathana.⁊ non dr̃ ei retro vt ſubaudiat̃. Uade in ignẽ eternuꝫ q̃ p̃paratꝰ eſt tibi ⁊ angelis tuis. Diabolus v̾o nõ q̃ſi obediens ei.ſed ipſiꝰ xp̃i diuinitas repulit eũ inde. Idõ ſubdit̃ Tũc reliq̃t eũ diabolus. Tercio in p̃miſſis v̾bis exp̃mit̃ xp̃i ſapiẽs inſtructio cũ dixit. Dñm deũ tuũ adorabis et illi ſoli ſeruies. Augꝰ. Unꝰ dñs deꝰ nr̃ eſt ipſa trinitas cui ſoli ſeruitutẽ pietat; iure debemꝰ.noĩe aũt ſeruitut; cultus deo debitꝰ itelligit̃ quẽ ſibi diabolus vſurpare laborabat di. Hec oĩa tibi dabo ⁊c. Uñ ex his v̾bis tria notemus ſalutaria documenta chriſto ꝓpicio declaranda.ſ.

Primũ diaboli fraudulentiã malignam.ibi. Hec oĩa tibi dabo ⁊c.

Scõm xp̃i reuerentiã dignã.ibi.dominũ deũ tuũ adorabis.

Terciũ noſtrã obedientiã benignã. ibi.⁊ illi ſoli ſeruies.

P Primũ naqꝫ documẽtũ ex p̃miſſis themat; v̾bis notemꝰ diaboli fraudulẽtiã malignã.cum dr̃. Hec oĩa tibi dabo ſi cadẽs ⁊c. Sciẽs eñi diabolus ꝙ fideles ſupare nõ põt niſi q̃s p ꝯſenſum pcĩ ei ſe ſubijciat. Idõ dr̃ Iac.iiij ca. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vob. et ideo ſue frandulẽtie p̃tãteꝫ duobꝫ modis exercet. vicꝫ p obſeſſionẽ corpoꝝ. et p excecationẽ mẽtiũ. ⁊ hec mira calliditate. Aliq̃n ſe trãſformando in angelũ luc;. Aliq̃n ſuggerẽdo mala ſub ſpecie boni ⁊c. Et iõ vt clariꝰ intelligat̃ ipſiꝰ fraudulẽtia vnũ dubiũ declaremꝰ.ſcꝫ Utꝝ latria ſiue cultꝰ ſoli deo debitus poſſit exhiberi aduerſario ſine pctõ. et q̃buſdã videt̃ ꝙ ſic.q2 vt dr̃.ij. Coꝝ.xj. ꝙ angelꝰ ſathane trãſfigurat ſe in angelũ luc; ⁊ ſic decipit.ideo tal̃ deceptꝰ ſi adoret ipm nõ peccat.ſic q̃ emit cupꝝ intẽdẽs emere auꝝ nõ dãnificat̃ in iudicio.ſed adiudicat̃ ſibi ſatiſfieri. Silr̃ mr̃ q̃ ꝯſentit in petꝝ volẽs cõſentire in paulũ nõ hr̃ p ꝯſentiẽte. error eñi pſone impedit mr̃imoniũ ſm ꝙ iura dicũt. Ita q̃ diabolũ adorat p deo videt̃

ꝙ excuſet̃ a pctõ. Sed certe diabolus nunq̃ȝ ſe trãſfiguraret in angelũ lucis niſi videret hoĩem in illa adoratõe pec care. Ad hoc ſic rñdet ſctũs doctor Bo/ nauẽ. ſup. iij. diſt. ix. ar. j. q. vj. ꝙ honor latrie põt exhiberi aduerſario dupl'r. aut ſimpl'r. aut ſub ꝯditione. Si ſim/ plicit': dico ꝙ nõ põt eſſe ſine pctõ. offert̃ eñi cult⁹ latrie alteri q̃ȝ deo. ꝛ ideo ẽ ibi pctm̃ idolatrie. Nec excuſat̃ rõne igno rantie. habet eñi triplex adiutorium ꝑ q̊d põt errorẽ deuitare. Primũ reme/ diũ eſt ꝑmonitio ſacre ſcp̃ture q̃ mlto/ tiens dicit ꝙ multi in noĩe xp̃i venturi ſunt mẽdaciter. ꝛ ꝓpterea nõ oĩ ſpiritui eſt credẽdũ. Scõm remediũ eſt oratio interna q̃ ad deũ debet hõ recurrere vt cor ei⁹ illũinet. Terciũ remediuȝ eſt ſu/ ſpenſio credulitatꝭ ſue vt ꝓbet ſpũm ſi ex deo eſt. q̊ eñi cito credit ĩ talib⁹ leuis corde eſt ꝛ fortaſſis etiã iflat⁹ corde dũ ad tales viſiões ꝛ reuelatões idoneuȝ ſe eſſe eſtimat. Uñ tales apparitiones poti⁹ ſunt formidande q̃ȝ deſiderande Narrat̃ eñi de q̊dã ſctõ patre ꝙ cum ei diabol⁹ ĩ ſpecie xp̃i appareret. ille clau ſis ocul' dixit ſe ĩ hac vita xp̃m nolle vi dere. At diabolus ei⁹ hũilitate cõfuſus euanuit. Ecõtra de plib⁹ narrat̃ qui ſe ad viſiones idoneos reputauerũt ꝛ de ſiderauerũt ꝙ in mltas iſanias et etiã errores ꝑcipitati ſũt. ꝛ iõ ſi ſimpl'r ado rat qs xp̃i aduerſariũ nõ excuſat̃ a pec cato: etiã ſi credat ipm̃ eſſe xp̃m. nec eſt ſil'e de emptione cupri ꝓ auro. vel ꝯſen ſu in petꝝ ꝓ paulo. q2 ibi nõ põt euita ri error ſicut hic. Si aũt qs adoret ſub cõditiõe: hoc põt eſſe dupl'r. aut q2 illa ꝯditio habitudinaliter. aut actualiter ꝯſiderata fuit appoſita. Si actualiter ſic non adorat ipm luciferꝝ ſed magis xp̃m. q2 nõ ſtat adoratio niſi ſtãte ꝯdi/ tione. Si aũt illa adoratio ſub cõſide/ ratiõe habitudiãli ſit: hoc mõ nõ ſuffi cit ad vitãduȝ pctm̃ idolatrie reſpectu hmõi apparitiõis ſiue trãſfiguratõis ſicut eſt reſpectu ſacri altarꝭ. Naȝ talis trãſfiguratio eſt inſolita. ꝛ ideo nõ de/ bet ad eã ꝑcipitãter ſeq̃ adoratio ſed cũ maturitate ꝛ ꝑuia orõne. Sed ꝯſecra tio ho[illegible] ꝯſueta. ꝛ iõ ſufficit ꝙ ado/ rans in habitu habeat hãc ꝯditõeȝ vi delicȝ ſi ꝯſecratio debito mõ facta eſt. vñ pauci vl' nulli fideles peccãt in hac adoratõe. q2 oẽs accedũt cũ ꝯditõe iſta

J Uñ ſathan tali mõ aggreſſus fuerat xp̃m dñm q̊ ſcdõ die epiphanie poſtq̃ȝ baptiſat⁹ eſſet a Johẽ iuit in de ſertũ. ꝛ q̊d ibi faciebat. certe nõ erat oci oſus: licet manib⁹ nõ opabat̃. Et ſi ex/ p̃ſſe nõ deſcribãt euãgeliſte. dic tñ Lu/ cas ca. vj. Factũ eſt ĩ dieb⁹ illis exijt in montẽ orare ꝛ erat pnoctãs in oratiõe dei. in ſomno g̃ ꝛ orõne expẽdebat ip̃s noctꝭ. de die aũt ĩ trib⁹ ſe occupabat. ſ. in legendo. in ꝯtẽplando. ꝛ in orando. Primo nãq̃ȝ legebat in libro vite queȝ ſp ſecuȝ portabat in q̊ ſcp̃ta ſunt oĩa q̃ vnq̃ȝ fuerunt ſunt ꝛ pñt eſſe. Et q̊libet die xp̃s legebat totũ libꝝ illũ. Primũ capitulũ de gl'ia ꝑadiſi. Scõm de or/ dinatione angeloꝝ. Tercium de pena dãnatoꝝ. Quartũ de pnĩa purgãdoꝝ Quintũ de actib⁹ hũanis. Sextuȝ de naturis creaturaꝝ. puta volatiliũ: pi/ ſciũ: beſtiaꝝ: herbaꝝ: ſyderꝝ ꝛc. Deinde oĩa iſta ꝯtẽplabat̃ nõ ſolum in genere ſed etiam in ſpecie et in indiuiduis: nõ ſolũ vt de⁹ ſed etiã vt hõ. Poſt p̃dictã ꝛo lectionẽ et ꝯtẽplationẽ orabat illaȝ orationẽ quã poſtea docuit. ſ. pater nr̃ Nam cepit ieſus primo facere ꝛ doce/ re Act. j. Et in nr̃a ꝑſona ipſe dicebat. Dimitte nobis debita ꝛc. Sicut os lo quitur ꝓ pedibus et alijs mẽbris: ita chriſtus vt caput loquebatur pro cete ris ſuis membris. In his enim debe/ mus tempus quadrageſime expẽdere

Un̄ i isto deserto frōdoso erāt vrsi lu/
pi ⁊ leōes. q̄r dr̄ Mar. j. Erat i deserto
xl. dieb; ⁊ xl. noctib; . ⁊ tētabat̄ a satha/
na. eratq; cū bestijs: q̄ forte veniebant
ad ipm̄ i die ⁊ pstrabāt se adorātes eū.
sic bos ⁊ asin⁹ i die natiuitat; sue. Dia/
bol⁹ ṽo vidēs hec p̄sertim cū audisset
illam vocem patris dn̄i baptizarēt in
iordane. Lu. iij. Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹
in te ꝯplacuit mihi. suspicabat̄ deū eē:
s; postq̄ esuriuit estimauit fore sanctū
hoiem solū. Et voluit expiri de eo. assū
pta forma viri deuoti salutauit christū
Cui forte r̄ndēs xp̄s. Bn̄ veneritis. Nō
credat; ꝙ ita trūcate dixerit xp̄o. Si fi/
li⁹ dei es ⁊c̄. S; euāgeliste dimittūt ce/
tera nr̄e deuotōi rumināda. Dixit igit̄
sathan. Mlti opināt̄ de te ꝙ tu sis fili
us dei. nā fili⁹ dei antiq̄t⁹ mutauit ṽ/
gā moysi i serpētē. aquā egypti in sāgui
nē Exo. vij. vxorē Loth i statuā sal'. Ge
nesis. xix. Si igit̄ fili⁹ dei es dic vt lapi/
des isti ⁊c̄. Et r̄ndēs iesus dixit. Scptū
est nō i solo pane viuit hō s; i oī ṽbo ⁊c̄
Uidēs diabol⁹ ꝙ allegauit scptură ex
h̄ occasionē sūpsit scđe tētatōis forte di.
Uis vt eam⁹ in ciuitatē ad tēplū. Cui
xp̄s. Libent̄ ibo. Et cū irēt secut⁹ eū di
abol⁹ vsq; i plateā ⁊ tēplū vbi erat po
puli multitudo. tūc dixit xp̄o. Uis vt
ascēdam⁹ i pinnaculū tēpli. q̄r ibi ma/
gis secrete posim⁹ orare Et dū ibi eēnt
dixit diabol⁹ O q̄t gētes sūt h̄ q̄ te non
credūt esse filiū dei: ideo mitte te deorsū
scptū em̄ est de te. q̄r deus p̄i angel̄ suis
mādauit ⁊c̄. Ad quē xp̄s. Scptū ē. nō
tētabis dn̄m deū tuū. Uidēs aūt dia/
bol⁹ ꝙ nec i gula nec i vana gl'ia potu
it decipe ait itra se. Adhuc habeo rhete
qd vix aliq̄s pt euadere. vic; rhete aua
ricie. id dixit ad iesū. Uis tā vt vadam⁹
ad desertū in montē vnū altū Et qn̄ fu
erūt in mōte diabol⁹ ośdit xp̄o oēs p̄/
tes mōi dicēs. Hec oīa tibi dabo si ca
dens ⁊c̄. Mox christ⁹ exclamauit di/
Uade sathana. scptū est. dn̄m deū tuū
adorabis ⁊c̄. tūc reliq̄t eū diabol⁹. ⁊ ec
ce angeli accesserūt ⁊ mistrabāt ei cibū
necessariū. Hic dicūt deuoti ꝙ scti an/
geli iuerūt ad ṽginē mariā ⁊ dicunt ei.
Ecce filius tuus dn̄s nr̄ ieiunauit. xl.
dieb; ⁊ noctib; i deserto tali. vbi diabo
lus aggressus ipm̄ vbiq; supauit. De
q̄ victoria o q̄tū gaudebat ṽgo Ma
ria. Scđm deniq; salut; documētū
ex p̄missis thematis ṽbis notem⁹ xp̄i
dn̄i reuerētiā dignā cū dr̄. Dn̄m deū
tuū adorab. q̄r cult⁹ latrie soli deo ē ex
hibend⁹. Ad cui⁹ clariorē itelligētiā q̄n
q̄ dubia hic erūt declarāda. sc;

Primū vtrum cultus latrie sit ex/
hibendus christi humanitati

Secūdū vtrū cultus latrie exhiberi
debeat imagini christi

Tercīū vtrum cultus latrie sit exhi
bendus cruci christi

Quartū vtrū cult⁹ latrie debeat ma
tri eius exhiberi

Quintum vtrū latria sit exhibenda
membris christi.

R Primū itaq; dubiū declarandū
erat istd vtrū cultus latrie sit exhiben/
dus xp̄i hūanitati siue carni ei⁹. aliqui
dixerūt ꝙ sic. q̄r inquit sic eodē timo/
re timet̄ ignis ⁊ ferrū ignitū. ita eade;
adoratōe adorat̄ xp̄i hūanitas dō vni
ta. Ad qd r̄nd; sā. Bona. sup. iij. di. ix.
ar. j. q. j. di. ꝙ caro xp̄i mlt'pl̄r ꝯsiderat̄
Uno mō caro xp̄i dr̄ tot⁹ ille hō. iuxta
illd Joh. j. Uerbū caro factū ē. h̄ mō q̄r
ille hō de⁹ est rōe vni⁹ p̄sone. adorād⁹
est adoratōe latrie. Alio mō caro ꝯside
rat̄ put noīat ipam ptē hūanitat; p se:
nō vt vnitā. ⁊ h̄ mō nō debet̄ ei adora/
tio latrie sed dulie. Tercio mō ꝯsidera
tur caro q̄si medio modo. put nomi/
nat ipa; naturā creatam diuītati vni
tā. Et hoc modo dixerunt aliqui ꝙ est

adorāda dulia digniori. q̄ qdē eſt yp/dulia. q2 ſicut nō eſt dicendū humanā naturā in xp̄o eſſe eternam. q2 eſt vnita eterne nature. ſic natura humana nō eſt adorāda latria. ꝙuis ſit vnita ſum̄me maieſtati. Sed q2 nobis nō decet ſimplicib9 ſic diſtinguere. idō ieſuz chriſtum natū virgis adorem9 adoratiōe latrie eꝙ̄ eſt vna ꝑſona diuina. Latrie cultus aūt in duob9 cōſiſtit. ſ. in cultu interiori. ⁊ in cultu exteriori. Cult9 ꝟo interior eſt fides. ſpes. ⁊ charitas. Idō dicit Aug9. in enchi. Fide ſpe ⁊ charitate colit᷑ de9. i. illa ſūma bonitas credatur ꝙ ipē ſit creator ⁊ gubnator oīm. ⁊ ſperet᷑ ab ea etna btitudo. ⁊ ꝓpt᷑ ſuā bonitatē ſup oīa diligat᷑. Cult9 ꝟo exterior ꝯſiſtit i ſacrificio. ⁊ ſub ſacrificio cōphendit᷑ oīs reuerentia ſoli deo debita q2 latria eſt honor ſoli dei debit9. hunc cultū exigit a nobis. Adorem9 igit᷑ dominū deū nr̄m ieſum xp̄m. Scd̄m dubiū declarandū erat. vtr̄ cultus latrie exhiberi debeat imagini xp̄i. ⁊ quibuſdā videt᷑ ꝙ nō. q2 inquiunt melior et nobilior eſt imago diuinit9 impſſa ꝙ̄ ab hominib9 ſculpta. ſed ſi qs adoraret diabolū vl' hoiem pctōrem in q̄ eſt imago dn̄i impſſa: peccaret. g̃ multo magis q̄ adoraret hmōi imagies. Similiter dicunt melior eſt creatura viuens ꝙ̄ nō viuēs. qa ſilior eſt ſumme vite. g̃ ſculpte vel ſcripte imagines minus ſunt digne honore ꝙ̄ talpe vl' veſpertiliones. Si g̃ impiuz eſt adorare hmōi. multo mag' imagines. Ad qd̄ rn̄det ſanctus Bonauē. diſt. p̄dicta. ꝙ imagines ſunt introducte ꝓpter triplicem cauſam. vicz ꝓpter ſimpliciū ruditatez vt in illis legāt q̄ lr̄as ignorant. ꝓpter affectuū tarditatē vt ex viſu magis accendant᷑. et ꝓpter memorie labilitatē: ne diuia bn̄ficia et ſctōꝝ ꝟtuoſa opa obliuiſcant᷑. Et q2 imago xp̄i introducta eſt ad rep̄ſentandū eū q̄ ꝓ nobis eſt crucifixus. nec offert ſe imago ꝓ ſe ſed ꝓ illo Idō oīs reuerētia q̄ imagini offert᷑ exhibet᷑ xp̄o. ⁊ ideo imagini xp̄i debet᷑ cultus latrie nō inꝙ̄tū materie imaginis ſed inquantū rep̄ſentat. Et ſic licz hō vl' alia creatura viuēs ſit nobilior imagine realit᷑ non tn̄ rōe ſignificatōis. Ueneremur igit᷑ imaginē q2 nobis rep̄ſentat xp̄m crucifixum.

Terciū dubiū declarandū erat vtr̄ cult9 latrie ſit exhibēd9 cruci xp̄i. qbuſdam videt᷑ ꝙ nō q2 aiunt. Crux xp̄i eſt pura creatura nō vnita ꝟbo. g̃ ſi latria nō debet᷑ niſi ſoli deo ꝑ ꝯſeq̄ns nō debebit᷑ cruci xp̄i. Ad qd̄ rn̄det᷑ ſm ſan. Bonauen. ꝙ de h̄ multiplex eſt mod9 dicēdi. qdam em̄ dicere voluerūt ꝙ ipi cruci debet᷑ honor q̄ dr̄ ypdulia. i. excellens honor. Et rō hui9 eſt q2 ipa crux fuit inſtrumentū toti9 redemptōis hūane. ⁊ ideo oēs hoies debēt ei eſſe ſubiecti ſubiectione ſpeciali. Et ꝓpterea dicūt ꝙ dz ei excellētior honor ipendi ꝙ̄z ſit dulia q̄ ꝺbet᷑ rōnali creature. ſz q2 ipa crux nec eſt de9 nec aliqd deitati vnitū. idō nō eſt ei cultus latrie exhibend9 ꝓpt᷑ h̄ ꝙ tenz mediū int᷑ duliā ⁊ latriā dz ei ipēdi. ⁊ illud eſt ypdulia. Aliq̄ dixerūt eaz nō eſſe adorandā niſi inꝙ̄tū i ea adorat᷑ xp̄s. ſic imagini nō eſt exhibēda aliq̄ reuerētia niſi rōne imaginati. q2 adoratio debet fieri rei ratōnali q̄ itelligat. ⁊ ſic dicimus. O crux aue ſpes vnica. ⁊ ita adoram9 xp̄m. Uerūtn̄ dic᷑ ꝙ illi cruci i q̄ xp̄s pepēdit ē qdā honor exhibēd9. etiā ei9 ꝑticul' ſz aliꝭ tn̄ rōe ſignificatōis. vn̄ ſi crux d̄ auro reſoluat᷑ null9 honor eſt ei exhibēd9 Quartū dubiū declarādū erat vtr̄ cult9 latrie debeat mr̄i xp̄i exhiberi. ⁊ qbuſdā viſū fuit ꝙ ſic. q2 inquiūt. Caro xp̄i ſilis fuit carni ꝟginis ſz xp̄s ſm hūanā natāz adorād9 ē adoratōe latrie. Itē crux xp̄i vt p̄dictuz eſt

adorat̃ adoratõe latrie. multo magis
mr̃ xp̄i. q2 mr̃ ipſa mag' fouit ꝛ hono/
rauit xp̄m q̄ȝ ipſa crux. Nam btã ỽgo
xp̄m pãnis iuoluit cũ nat⁹ eſſ3 ꝛ faſcia
ligauit ꝛ in p̄ſepio collocauit. crux ỽo
ip̄m xp̄m dñm denudando ſpoliauit
veſtib⁹ q̄s ei fecerat: ac carnẽ de ỽgine
ſumptã lacerauit ꝛ dur' clauis affixit
Itẽ btã ỽgo trãſportauit in egyptũ ne
occideret̃ ab herode. crux retinuit in ſe
donec moreret̃. Itẽ btã ỽgo dulci ſuo
lacte pauit. crux ỽo felle ꝛ aceto pota/
uit. Itẽ btã mr̃ pura aqua balneauit.
crux ỽo xp̄m ſuo ſanguĩe cruentauit.
ḡ videt̃ ꝙ btã mr̃ mag' debeat adora/
ri adoratõe latrie q̄ȝ crux xp̄i. Ad qđ re
ſpõdet ſctũs doctor Bonauẽ. diſ. p̄di/
cta. ꝙ btiſſima ỽgo Maria pura cre
atura eſt. ꝛ iõ ad honorẽ ꝛ cultũ latrie
nõ aſcẽdit. Sed qm̃ excellẽtiſſimũ no/
mẽ habet q2 d2 mr̃ dei q̄ excellẽti⁹ pure
creature ꝯuenire ñ põt. iõ nõ tm̃ debet̃
ei dulia ſic alijs ſctis ſed hyp̄dulia. q̄a
eſt tãte dignitat' ꝙ nõ ſolũ viatores ſ3
etiã cõprehẽſores excellit. ꝛ nõ ſolũ ho/
mines ſed etiã angeli oẽs reuereant̃ tã
q̄ȝ oĩ laude digniſſimã aliq̄ ſpẽali ho/
nore. Huic nõ obſtat. caro ei⁹ fuit ſil'is
carni xp̄i. q2 nec carni xp̄i inq̄ȝtũ carni
debet̃ cult⁹ latrie. Sed ꝛ neq3 ſctẽ cruci
inq̄ȝtũ ligno ſed inq̄ȝtũ rep̄ñtat xp̄m.

Quintũ dubiũ declarãdũ erat vtꝝ
latria ſit exhibẽda mẽbris xp̄i. q̇buſdã
videt̃ ꝙ ſic: dicentib⁹. ꝙ eadẽ adoratõe
adorat̃ caput reg' q̄ alia mẽbra. ſ3 xp̄s
dñs eſt caput noſtꝝ nos mẽbra ei⁹. vt
d2 Eph. j. Si ḡ xp̄s exñs caput noſtrũ
adorat̃ adoratõne latrie. ḡ ꝛ nos q̇ ſu/
mus ei⁹ mẽbra. Sil'r hõ eſt imago xp̄i
ꝛ imago eadẽ adoratõe adorat̃ ſic cui⁹
eſt imago. ḡ hõ q̇ eſt xp̄i mẽbꝝ videt̃ ꝙ
debeat adorari adoratõe latrie. Ad qđ
rñdet ſctũs doctor Bonauen. ſup. iij.
diſt. ix. ꝙ abſq3 dubio cult⁹ latrie mẽ/
bris xp̄i nõ eſt exhibẽdus ꝓ eo ꝙ mem/
bra xp̄i ſum⁹ ſm̃ hũanam naturã. ꝛ ſic
ſum⁹ mẽbra vt rõ mẽbri nõ tollat rõeȝ
ſeruitut'. nec ponat eq̄litatẽ dignitatis
Et qm̃ latria debet̃ creatori ratiõe ſue
maieſtat' ꝛ excellentie. hinc eſt ꝙ mem/
bris xp̄i myſtic' non debet̃ cult⁹ latrie.
q2 eſt multa diſtãtia int̃ corpus xp̄i di
uinitati vnitũ ꝛ corp⁹ myſticu3. Nec eſt
ſil'e de hoc qđ dicebat̃. caput reg' eadẽ
adoratiõe venerat̃ cũ ceter' mẽbris. q2
caput regis eſt eiuſdẽ nature cũ mem/
bris alijs. xp̄s aũt q̇ eſt caput nr̃m p̄/
ter naturã hũanã q̄ cõicat nobiſcũ ha
bet naturã diuinaȝ. rõne cui⁹ ei debet̃
cult⁹ latrie. nec ideo q2 hõ eſt imago ei
debet̃ latria ſic imagini ſculpte. q2 ho/
nor nõ refert̃ imaginato in imagĩe ta/
li ſicut in imagĩe ſculpta. cũ tal' non ſit
alicui⁹ honoris ꝑ ſe ſuſceptibil' ſic hõ.
Vñ adoratiõe latrie ſolũ dñm deũ no
ſtrũ: ſctãm trinitatẽ ꝛ xp̄m hoiem ado
rem⁹ tanq̄ȝ creatorẽ redẽptoreȝ ꝛ in fu/
tura vita remuneratorẽ. Terciũ do
cumentũ ex p̄miſſis themat' ỽbis no
temus noſtrã obedientiã benignaȝ cũ
d2. ꝛ illi ſoli ſeruies. In q̇b⁹ ỽo debea/
mus deo excelſo ſeruire obligauit nos
in decẽ p̄ceptis. ꝛ fecit hoc rationabilit̃
Quia ſicut decet ſummã maieſtateȝ a
creatura rõnali om̃i reuerẽtia coli. ſic
etiã decet ꝙ rõnalis creatura ad mani
feſtationẽ illi⁹ ſũme maieſtat' ꝑ obediẽ
tiã famulet̃. ꝛ ſic meritu3 vite eťne acq̄
rat. Nã alias creaturas irrationales
obligauit inſtictu nature ſue. ꝛ iõ oẽs
hyrũdines vniformiter faciũt nidos. et
ſic de alijs. ſed hõ eťq̄ eſt rõnal' ꝛ ad oĩa
ſe ꝯferre potẽs: ideo debuit in p̄ceptis
ad deũ ſuũ obligari vt ꝑ obedientiam
veniret ad vitã. iuxta illud Math. xix
Si vis ad vitã ingredi ſerua mãdata
Ergo chariſſimi ecce nũc tp̄s accepta/
bile. ecce nũc dies ſalutis. In iſtis eni3

diebꝫ ſacrꝭ ⁊ deinceps emēdem⁹ nos p
verā pn̄iā ⁊ ſic tota deuotiōe ſuiam⁹
deo optio q̄ pducat nos ad vitā eternā.

De eadē dn̄ica Sermo.xxx.

Ductus eſt

d Ieſus i deſertū a ſpū vt tē
ptaret a diabolo Mat.
iiij.c.⁊ i euāgelio. Chariſſimi ſaluatoꝛ
nr̄ anteceſſit nos in via ſalutꝭ vt nos ad
ſe ſeqndū aīaret di. Ioh.xiij. Exēplū
dedi vob vt queadmodū ego feci ita ⁊
vos faciatꝭ. Hinc etiā b. Greg. di. Oīs
xp̄i actio eſt nr̄a inſtructio. L Un̄
euāgeliſta in p̄ſenti euāgelio fidelibꝫ q̄
tuoꝛ actus xp̄i inſinuat.ſ.

Primo carnis xp̄i maceratiōem
Scd̄o tentationis ꝑpeſſionē
Tercio tentantꝭ ſupationē
Quarto angelicā miniſtrationē.

Primo em̄ euāgeliſta īſinuat carnis
xp̄i innocētꝭ maceratiōez di. Duct⁹ ē ie
ſus i deſertū a ſpū.ſ.ſuo ſctō ſm Gre.
vt tēptaret a diabolo. Et cū ieiunaſſet
xl.diebꝫ ⁊.xl.noctibꝫ poſtea eſuriit. oſtē
dens q nr̄a ieiunia ſūt arma ſpūalia
qbꝫ diabol⁹ vincit: mūdus ꝯtēnit: ⁊ ca
ro ſubiugat. Ido ſaluatoꝛ nr̄ dux ⁊ co
rona certantiū vt nos aſſecuraret q ie
iunio inimic⁹ nr̄.ſ.diabol⁹ ſupat: ipſe
met pſonalr̄ ad locū certamīs ingreſ
ſus ē vbi inimicū ſupauit Scd̄o euā
geliſta inſinuat tētationis ꝑpeſſionez
di. Et accedēs tēptatoꝛ dixit ei. Si fili
us dei es dic vt lapides iſti panes fiāt
Nā ſm Lyrā duplex motiuū habuit
diabolus tēptādi xp̄m. Unū vt expire
tur vtꝝ ipſe ſit xp̄s i lege pmiſſus. Ali
ud vt ſi eſſet pur⁹ hō: ipm in pctm̄ rue
re faceret. Uidebat diabolus iſtare tē
pus aduēt⁹ xp̄i.tū qꝛ ſm ꝓphetiam Ja
cob Gene.xlix. alienigena regnabat in
regno iudeoꝝ.tū etiā qꝛ ꝓphetia Dani
elis fuit cōpleta de hebdomadis. Ui
debat em̄ xp̄m eſſe ſctiſſimū ⁊ ideo opi
nabat q ipſe ſit xp̄s meſſias. Sz qꝛ vi
dit q poſt.xl.dies eſuriit: opinat⁹ fuit
ipm puꝝ hoīez.iō tēptauit. Nā tēptare
eſt de aliq̄ experimentū cape. Sed dicas
dictum fuit Eſa.vij. q xp̄s naſceret de
ꝟgine. qre h̄ diabolus nō iueſtigauit.
Rn̄det Aug⁹.iij.de trini. q diabolus
m̄lta pt ꝟtute ſue nature a qbꝫ ipedit
ꝟtute diuīa. Nō em̄ itelligebat Mari
am ꝟginē eoq̄ fuit deſponſata ioſeph.
Ubicūqꝫ ei diabol⁹ videbat opa diui
nitatꝭ ibi videbat infirma opa hūani
tatꝭ.⁊ ſic ſp in dubio remanebat. Unde
ipm aggreſſus in ſpecie hūana nō ſer
pentina: ne dep̄hēderet. ⁊ tribꝫ illis tē
ptauit qbꝫ et parentes p̄mos. Prio eos
tēptauit de gula vt cibū vetitū come
derēt. Scd̄o vana glīa vt glīam diui
nitatꝭ appeterēt di. Eritꝭ ſic dij. Tercio
ꝟo auaricia vt ſcie altitudinem affecta
rent di. Sciētes bonū ⁊ malū. De gu
la p̄mū icepit xp̄m tēptare di. Si fili⁹
dei es dic vt lapides iſti ⁊c. Scd̄o d va
na glīa di. Si fili⁹ dei es mitte te deoꝛ
ſum. Tercio d auaricia di. Hec oīa ti
bi dabo ſi cadēs adoraueris me. Ter
cio euangeliſta inſinuat tēptātis ſupa
tionē di. Scp̄tū eſt. Nō i ſolo pane vi
uit hō. Itē ſcp̄tū eſt Dn̄m deū tuū ado
rabis. Duplici ei cautela ſupauit xp̄s
inimicū. Primo ei⁹ tēptatiōi ſtatim in
p̄ncipio reſiſtendo. Unde b. Hiero.di.
Lubric⁹ eſt ſerpēs antiqu⁹ ⁊ niſi capi
te teneat ſtatim tot⁹ elabit. ⁊ Eph .iiij.
Nolite locum dare diabolo. Scd̄o ſu
pauit ꝟba dei eidē obiiciēdo di. Scri
ptū eſt ⁊c. Sicut em̄ dauid tribꝫ lapi
dibꝫ de torrente ſupauit Goliā. ſic xp̄s
tribꝫ teſtimoniis ſcp̄ture diabolū qbꝫ
fides btē trinitatꝭ nobis p̄dicat. Hinc
ſ. Ioh.v. Hec eſt victoria q̄ vincit mū
dū fides noſtra. Quarto euāgeliſta
inſinuat angelicā miſtratiōez di. Luc

relīqt eũ diabol⁹. Et ecce angeli acceſſe
rũt ⁊ miſtrabāt ei. Ita erit fidelib⁊ dia
bolū ſupantib⁊ ſcripture teſtimonio
M Un̄ in p̄ſenti ſermone de tēpta/
tōe tria notem⁹ ſalutaria documēta. ſ.
Primo tēptantiū diuerſitatem
Scd̄o tēptationū modalitatē
Tercio tēptatōis vtilitatem
Primū igit̄ ſalutare documētū note/
mus tēptantiū diuerſitatē. In via eīn
p̄ſentis vite q̄tuor nos tēptāt. ſ. de⁹ mū/
dus caro ⁊ diabol⁹. Primo eīn tētat nos
de⁹ nō iō vt aliqd ſibi inoteſcat qd̄ p⁹ ſ
igrabat. nec ideo vt nos pdat q̄ om̄es
hoīes vult ſaluos fieri. ſ; iō vt q̄lis ſit
hō ſibiipſi pateat. ⁊ etiā aliis ſit i exēplū
Sic tēptauit Abraā vt aliis exēplū ſit
obediētie. Gen̄. xxij. Tēptauit de⁹ abra
am. Silr̄ tēptauit filios iſrl̄. vn̄ Deu t.
viij. dr̄. Tēptauit te de⁹ vt nota fierent
q̄ i aīo tuo v̄ſabant̄. Et eiuſdē. xiij. Tē/
ptauit dn̄s vt palā fiat vtr̄ diligat̄ eū
an nō. Silr̄ tēptauit Thobiā ⁊ Job i
exemplū patiētie. Ideo dr̄ Thobie. xij.
Quia acceptus eras deo ideo neceſſe
erat vt tēptatio pbaret te. Et de ſanctis
martyrib⁊ dr̄ Sap. iij. De⁹ tēptauit il
los ⁊ iuenit eos dignos ſe. Scd̄o tem
ptat mūd⁹ obiiciēdo ocul̄ nr̄is pulcra
guſtui dulcia et delectabilia. auditui
placida. tactui mollia vt in eis capiat̄
aīa. Res eīn ꝯcupiſcibiles q̄s oſtendit
mūd⁹ ſunt q̄ſi eſca q̄ ponit̄ in laq̄o. vn̄
Sap. xiiij. dr̄. Creatr̄e dī facte ſ̄t i odiū ⁊
muſcipulā ⁊ temptatōnē pedib⁊ inſipi
entiū. q: hoīes ſic delectant̄ in creatura
ſic deberēt delectari in creatore. Uidit
iō b. Anthoni⁹ i extaſi poſit⁹ mundū
plenū laqueis ⁊ exclamauit dī. O dn̄e
q̄s euadet hos laq̄os. R̄n̄dit ei q̄ hu/
militas. i. paup̄tas ſpūs. q̄ mundana
ꝯtēnit. ab hac tēptatōe nō capit̄ hō niſi
q̄ indebite cape nitit̄. Sic nec piſcis ha/
mo nec auis laqueo niſi ea tāgāt. S;

certe mlti ſpōte illaq̄ant affectōn̄s pe/
des. iuxta illud Job. xviij. Immiſit in
rhete pedes ſuos; Tercio tēptat caro. i.
carnal̄ ꝯcupia. ſic dr̄ Jaco. j. De⁹ inqt
neminē tētat. ſ. vt puertat. ſ; vnuſq̄ſq;
tēptat̄ a ꝯcupia ſua. Caro eīn q̄ſdā tē/
ptat hūano tiore aduerſa nimis timē/
do ⁊ horrēdo. ⁊ in illo timore ſuad; ea
q̄ ſūt ſaluti ꝯria. O magna fatuitas ti
mere opa v̄tutū p q̄ ſal⁹ acqrit̄ ⁊ nō ti
mere pctā p q̄ eēna mors obtinet̄. De
iſtis dicit ps. Trepidauerūt illic timore
vbi nō erat timor. Quoſdā tēptat dele
ctatōe laſciua eo q̄ nimis amat dlecta
bilia ſibi. ⁊ p ea ſuadet ſpūi vt ſubiici/
at ſe ei. Hoc mō decepta fuit eua q̄ vi/
dit fructū ad veſcēdū ſuauē. S; pfecto
vt dic Gre. Un̄ mō caro ſuauit̄ viuit i
de ſpūs inetnū interibit. Quoſdā tem/
ptat p ipatiētiā murmurādo i tribula
tōe labore vl̄ auſteritate pn̄ie De quib⁊
dr̄ Prouer. xxix. Qui delicate a pueri/
cia nutrit ſuū ſuū poſtea ſentiet eū cō
tumacē. Quarto tēptat diabol⁹ ⁊ hui⁹
tēptatio ē mltiplex. vn̄ Leo i ſmone q̄/
dā dic. Nō deſinit hoſtis antiqu⁹ decep
tionū laq̄os vndiq; p̄tēdere. Nouit cui
adhibeat eſt⁹ cupiditatis. cui gule illece
bras igerat. cui apponat icitamēta lu
xurie. cui iſūdat vir⁹ iuidie. Nouit quē
merore ꝯcutiat. oīm diſcutit ꝯſuetudi
nes. vētilat curas. ſcrutat̄ affect⁹. ⁊ ibi
q̄rit cauſas nocēdi vbi quē viderit ſtu
dioſi⁹ occupari. hec ille. Nulla pſona ē
in hac vite via ſecura. null⁹ loc⁹. null⁹
ordo. nullū tp̄s nulla etas. Iō dic bea
tus Ber. Nuſq; eſt ſecuritas frēs mei
neq; in celo neq; in padiſo mlto min⁹ i
mūdo. In celo eīn cecidit angel⁹ ſub p̄
ſētia deitatis. Adā in padiſo i loco vo/
luptatis. iudas i mūdo i ſcola ſaluato
ris. S; ſi hec ꝑpēdis audi mirabile
Ecce ipm creatorē oīm xp̄m tēptauit i
deſto; i templo ⁊ i mōte vt oſtendat q̄

nullibi eſt ſecuritas. potiſſime aggre-
dit' ſuos dei i vera pnia tanq̄ in deſer
to. iõ dr Eccl. ij. Fili accedẽs ad ſuitutẽ
dei ſta i timore ⁊ ppa anim tuũ ad ten
tationẽ ⁊ ſuſtine. Legit' eñ i vitaſpatꝝ
q angel' duxit ſolitariũ ad locũ fratꝝ
vbi erat ɔgregatio monachoꝝ ⁊ vidit
oẽs officinas plenas mltitudĩe demo
nũ volitãtiũ ad modũ muſcaꝝ. Uenit
aũt ad ciuitatem vbi erat foꝝ. vidit ibi
vnũ ſolũ demonẽ ſat' ocioſuz ſup por
tã ciuitat'. Cũq; heremita miraret': re-
ſpõdit angel'. Quia in ciuitate oẽs vo
lũtatẽ diaboli faciebãt. iõ ibi vn' ſuffi-
ciebat. In abbatia oẽs reſiſtebãt. iõ ibi
multi erãt. Qñ eñ aliq̄s caſtꝝ in pace
poſſidet. ibi vn' caſtellan' ſufficit q̄ ca-
ſtrũ cuſtodiat. Sed ſi caſtruz rebellet
tũc illõ obſidet mltitudĩe exercitus do
nec ſubiugauerit. Uñ Greg. dicit. Dia
bol' illos pulſare negligit q̄s iure q̄e-
to poſſidet. O filij adã icreduli. O ſtul
ti ⁊ ocioſi. O demonis mãcipia nõ cre
dentes tẽtatiões ⁊ demones. ſed ⁊ in fi-
de xpi ſomniãtes nõ aduertũt q̄d i eu-
angelio legit'. q2 dñm maieſtat' tẽtauit
Dicit eñ Lyra ſup Geñ. c. iij. q etiam
btãz ṽginẽ tẽtauit. Uñ ſaluator volu
it tẽtari ppt' tria. Pmo iõ vt nos certifi
caret q habem' inimicos ſpũales. ma
gnũ certe pıculuz eſt hoi hr̃e inimicos
capitales ⁊ igñrare iuxta ſe eẽ eos ⁊ ñ vi
dere. q2 nõ regit q̄ ſe impugñre ignorat.
vñ Hiero. Tũc maxie impugñris cũ te
impugñri neſc'. Hic Eph. vj. Nõ ẽ nob
colluctatio aduerſus carnẽ ⁊ ſanguiez
ſz ſolũ. ſz aduerſus pncipes ⁊ ptãtes.
aduerſus rectores tenebraꝝ haꝝ. Se
cũdo iõ tẽtari xps voluit vt ei' tẽtatio
tẽtat' ɔſolatio fiat. null' igit' dɓet indi
gnari ſi tentatiõe amaricat'. ſz recordet'
q dñs ſu' tentat' ſit. Jõ dicit ſaluator
Math. x. Nõ eſt diſcipul' ſup mgr̃m
nec ſeru' ſup dñm ſuũ. Ad h dic Aug.
Magna ɔſolatio mẽbr' ex capite. Cõ
fidere deb; q̄ tẽptat' q ei ſubuẽiat dñs
q̄ etiã tẽptat' ẽ. q̄ eñ diabolũ vicit ɔ ſe:
pat' ẽ vincere ɔ nos pugnantẽ. q2 dicit'
Heb. iiij. Nõ habem' põtificẽ q̄ ñ poſ-
ſit ɔpati infirmitatib' nr̃is tẽptatũ per
oĩa p ſĩlitudĩe abſq; pctõ. Tercio xps
tẽptari voluit ideo vt in ei' tẽtatiõe di-
ſcerem' modũ pugnãdi. Sic eñ xpm
pmo tẽptauit dͤ gula que eſt culpa ad
carnẽ ptinẽs. ita nos pus tẽptat ex pte
carnis q̄ eſt ps infirmior. ⁊ in via come
ſtionis q̄tidie oportz ambulare: Unde
ps. ait. In via hac qua ambulabã ab
ſcõderũt ſupbi laqueũ mihi. Hec eniz
eſt pma pugna ſaluandoꝝ. Et q̄ i hac
defecerit nec ad vlteriorẽ conflictũ ap-
t' erit. ¶ Quocirca tria q̄rũt' h. ſ.

Prima vnde diabolus ad tentan-
dum moueatur.

Secunda quare deus hominẽ a tã
forti temptari patiatur

Tercia vtꝝ diabolus ſemel victus
vltra non inſidiet'.

Prima dixi q q̄ſtio eſt hec. vñ mo-
uet' diabolus ad tẽptandũ hoiem ſic i
ceſſant'. Rñdz Tho. j. pte ſũme. q. cxiiij
ar. j. q hui' ſunt rões tres. Pria ẽ ſup
bia demõis. ſic eñ angeli boni mini-
ſtrãt deo in determiatis officijs ad ſalu
tẽ hoim. ſic demões ppt' eoꝝ ſupbiam
diuie ptãtis ſĩlitudinẽ vſurpantes de-
terminãt ſibi certos ⁊ determinatos mi
niſtros ad impugnatõez hoim. Nã ſu
pbi demões ad h nitũt' vt hõ ſit eis ſub
iectus in iferni tormẽtis. ⁊ licz aliqñ in
pſenti obedire videant' hoib'. vt ptz in
nigromãticis. tñ ſimplr nõ obediunt
nec ſe hũiliãt ſz vt plres aĩas ſibi p h ac
q̄rãt q̄s in penis torq̄ant. Scda cã q̄-
re mouent' ita fortiter tẽptare hoies eſt
demonũ inuidia. nã tãta inuidia viget
i eis q vellẽt oẽs ſctõs q̄ ſunt i celo dã
natos eſſe vt eoꝝ loca nõ poſſent poſ-

ſidere. Jō toto conamīe īpedire voluit ſalutē eoꝝ. iō dr Sap. ij. Inuidia diaboli mors ītrauit ī orbē terraꝝ. Inuidet em̄ nō ſolū hoīb3 ſ3 τ ſaluatori ne eius paſſio hēret efficaciā. Tercia cā ē vt plꝰes dānarent̄. τ ſic iudiciū generale ꝓlōgaretur ne ipi tūc oēs ī infernū clauderent̄. q2 vt dic Bonauē. ſup. ij. Adhuc dēmones nō cruciāt̄ pēa ignis ſ3 pꝰ iudiciū. iō dicebāt be. Jacobo aplo. Ecce anq3 vēiat tps incēdij nři iā ardemꝰ Scda qſtio qre deꝰ ꝑmittit hoīe3 fragilē temptari a tā forti iimico cuiꝰ ptāti n̄ ē ī t̄ra ptās ꝯpata. videt̄ ꝙ deꝰ et q̄ ē iuſtiſſimꝰ nō deberet h̄ pati. R̄ndz ſā. Tho. vbi ſup̄ ī ſolu. iij. ar. ꝙ lic3 ꝯditio pugne int̄ eos nō ſit eq̄lis tn̄ fit recōpēſatio ꝑ diuinā grā3 τ angelicā cuſtodiā. vn̄ Aug. Diabolꝰ vult plerūq3 tētare ſ3 nō pōt. q2 ptās eiꝰ ē ſub ptāte dei. imo qđ ē plꝰ diabolꝰ nō pōt nocere niſi inq̄tu3 hō ei ꝯſentit. iō dic Gre. Debil' eſt hoſt' q̄ nō pōt vincere niſi volētē. Eſt ei diabolꝰ ſic canis latrās q̄ ligatꝰ ē. cui ſi appropinq̄s pt te ledere: ſi vo nō latrare q̄dē pt ſ3 nō ledere. ꝓpt̄ea dic Aug. Contra reſiſtēte3 ē tāq3 mirmileō. vulgo formica alata. ſ3 ꝯ ꝯſentiētes tāq3 leo. hic j. Chor. x. Fidel' deꝰ q̄ nō patit̄ tēptari ſup̄ id qđ poteſt' ſ3 etiā cū tētatōe faciet ꝓuētū. Tercia qſtio vtr diabolꝰ ī tēptatōe ſel' victꝰ vltra n̄ inſidiet̄ illi hoī a q̄ ꝑfecte victꝰ ē vl' etiā alij. R̄ndz Origе. τ h̄r in. ij. di. vj. ꝙ nō pt. vn̄ dic. Nō eſt inq̄t phas vlli ſpūi q̄ victꝰ ē ipugnare aliquē. ſ3 Bona. ī. ij. di. vj. ī expoſitōe l̄re tenet ꝯriū di. ꝙ circa h̄ v̄itatē determiare difficile ē. nā diabolꝰ q̄ tēptauit xp̄m tēptauit τ adā τ ꝑ xp̄m victꝰ ē. Et tn̄ de iſto lucifero dr in Apocal'. ꝙ ī antixp̄o faciet ſe adorare τ ſeducet mūdu3. Vn̄ dic mgr̄ in. ij. di. vj. ꝙ ſiue ſic ſit ſiue nō credēdū ē ꝙ nō h3 ptātē tēptandi nos ſic tūc hēbit tpe antixp̄i. Et ſubdit ibidē di. ꝙ diabolꝰ q̄ de aliq̄ vicio temptauit hoīem τ ſupatꝰ fuerit: deīceps nullū hoīem de illo vicio licebit tēptare. nihilominꝰ de alijs vicijs poterit. Ad qđ eſt notādū ſm̄ Bona. ꝙ differētia ē int̄ reſiſtere diabolo τ vincere diabolū Victoria em̄ plꝰ importat q3 reſiſtētia. Reſiſtentia ꝯſiſtit in hoc ꝙ aliq̄s n̄ cōſentiat ſuggeſtiōi diabolice. S3 victoria ꝯſiſtit in aſſeq̄ndo oppoſitum eiꝰ qđ diabolꝰ tēptādo intēdebat. Diabolus em̄ intēdebat hoīe3 reddere iimicū deo τ dignū et̄no ſupplicio. Tunc igit̄ hō vincit aduerſariū qn̄ ſic reſiſtit tētationi vt efficiat̄ maior dei amicꝰ τ mereat̄ et̄nū regnū. Hec Bona. Si igit̄ tēptar' de ira vl' odio tūc reſiſtas ire et coner' ī ꝯriū τc. ⁋ Scdm ſalutare documētū notemꝰ tēptatōis modalitatē. modꝰ aūt tētādi iimici lic3 ſit mltiplex q2 ē mille artifex τ ī tēptādo ꝯtinuus vt dic Gre. Aſſidua tēptatōe tēptat vt ſaltē tedio vīcat. tn̄ oēs tēptatōnum modi eiꝰ pn̄t reduci ad q̄tuor. ſic d. gl. ſup illđ pſ. Nō timēb a ti. noc. A ſag. τc. ſ.

Prio q̄dā ē leuis τ occulta
Scdo q̄dam eſt leuis τ apta
Tercio q̄dam eſt grauis τ occulta.
Quarto quedā eſt ḡuis τ manifeſta

Prio nāq3 q̄dā tēptatio eſt leuis τ occulta qn̄ đ leuioribꝰ tēptat iuiſibilit̄ vt ꝑducat ad ḡuiora. ſicut cū tēptat̄ aliq̄s vt videat aliquā mlierē. deinde vt alloquat̄. τ tādē vt ꝯuerſet̄ cū ea. vn̄ Aug. de hmōi tēptatōe dicit li. de ſingularitate clericoꝝ. Crede inq̄t mihi eps loq̄r vidi peſtē illā dēijcere cedros libani đ q̄ꝝ lapſu n̄ minꝰ dubitabā q3 hieronymi τ ābroſij. Jō dicit Jobes abbas Ne credas luto carnis tue ī oib3 dieb3 vite tue donec etiā xp̄o ieſu obuiauer'. nō ꝯfidas ī ea. n̄ ei es fortior Sāſone. nec ſanctior Dauid. nec ſapiētior Salomone q̄s hec peſtis miſerabilit̄ de/

fecit. Sil'r hac tēptatōe diabol⁹ tēptat
qñ ſub ſpecie v̄tutis viciū abſcōdit. vt
ſub ſpecie hūilitat̄ īducat hypocriſim
ſub ſpecie honeſtat̄ ſupbiā. ſub ſpecie
iuſticie crudelitatē. ſub ſpē neceſſitatis
gulā. hoc mō tēptabat xp̄m dī. Dic vt
lapides iſti panes fiāt. O q̄ multi ſub
hac ſpē ſunt decepti ⁊ effecti ſūt ꝓcura-
tores diaboli: dū viciū defēdūt ꝓ v̄tu-
te. Scd̄o q̄dā tēptatio ē leuis ⁊ apta
vt qñ tēptat de v̄bis ocioſis vt ad ḡui
ora ꝑducat. q2 ſepe vnū puū v̄buꝫ ita
accēdit diabol⁹ ⁊ pōderoſuꝫ ſic facit vt
exinde orianꝰ rixe. deīde v̄bera. et q̄nq3
mutilatio ⁊ occiſio. Jō Gre. vij. mora.
Dū ocioſa v̄ba negligim⁹ ad noxia di
labimur. Tercio q̄dā tēptatio ē gra
uis ⁊ occulta qñ diabol⁹ ex crudelita-
te ſua tēptat ḡuit̄. ſed ex aſtutia ſua la-
q̄os abſcōdit. q̄ fit multipl'r. ſcꝫ

Primo in imaginatione.
Scd̄o in memoria.
Tercio in intellectu.
Quarto in ratiocinatiōe.

Primo eī tēptatio grauis ⁊ occulta
fit in imaginatiōe vbi diabolus impͥ-
mit diuerſaꝝ reꝝ imagīes ſic̄ ī ſpeclo.
Vn̄ Aug⁹. li. de diuīatiōib3 demonuꝫ
dic̄. Demones ɔ̄trenoꝝ amatorib3 ma
leficia ſuadēt ſe cogitatōib3 eoꝝ ꝑ que-
dā imaginaria imiſcēdo ſiue vigilanti
bus ſiue dormiētib3. Hoc mō decepte
mulieres a diabolo putant ſe in nocte
eq̄tare cū innūeris viris ⁊ m'lierib3. ac
diuerſa ɔuiuia facere ⁊ q̄ſdaꝫ ledere. et
alia inexplicabilia facere. Pro q̄b3 ſcri
bit̄. xxvj. q. v. c. Epi. Quedam ſcelerate
mulieres poſt ſathanā ɔuerſe demo-
nū illuſionib3 et fantaſmatib3 decepte
credūt ſe ⁊ cōfitenꝰ cū dyana horis no-
cturnis dea paganoꝝ cū innūera m'l-
titudine eq̄tare ſup quaſdaꝫ beſtias. ⁊
multaꝝ terraꝝ ſpacia in tēpeſte noct̄
ſilentio ptranſire. ſuis iuſſiōib3 obedi-
re ⁊ certis noctib3 ad ei⁹ ſeruitiū euoca
ri. Sed vtinā he ſole in ꝑfidia ꝑiiſſent.
Nā innumera m'titudo hac falſa opi
niōe decepta hec vera eſſe credit ⁊ credē
do a vera fide errori paganoꝝ inuol-
uit̄. cū aliq̄d diuinitatis extra vnū deum
arbitrat̄. Quapropꝰ ſacerdotes ꝑ eccle
ſias ſibi ɔmiſſas populo dei omī iſtā-
tia ꝑ̄dicare debēt vt nouerit hec oīa
falſa eſſe ⁊ nō a diuio ſ3 a maligno ſpi
ritu talia fantaſmata mētib3 fideliū ir
rogari. hec ibi. Dicit eī Aſteſan⁹ ī ſuo
li. j. ti. xv. q diabol⁹ hec faciēdi nō ha-
bet ptātē niſi ꝑ̄us q̄s erret in fide. ⁊ cre
dat hec ita fieri poſſe. Q, aūt ludificet
patꝫ ſic in vitaſpatꝝ vbi legit̄ q cū qui
dā frēs indiſcrete abſtinētes viderēt vi
ſiones venerūt ad Anthoniū abbateꝫ
vt q̄rerent de viſiōib3 ſuis. quoꝝ aſin⁹
mortu⁹ ē in via. qui ꝑ̄ueniens eos di-
xit eis de morte aſini Et cū quererēt q̄-
modo hoc ſciret Reſpondit q diabo-
lus h̄ ei reuelauerat ꝑ ſomniū Et ait q
eoꝝ viſiōes nō erāt dei reuelatōes ſ3 de
monū illuſiōes. Scd̄o tēptatio dia
boli ḡuis ⁊ occl'ta ē ī mēoria qñ diabo
lus ꝓcurat vt p̄rite delectatōes ī mēo-
riā veniāt q̄ fecit audiuit aut vidit. ſic
fuerūt tēptati filij iſrl' ī deſto q̄ dicebāt
Nūe. xj. Recordamur piſciū: in mēteꝫ
veniūt cucumeres ⁊c. Tercio tēptat
graui tēptatiōe diabol⁹ ī intellectu qñ
obſcurat intellectū ita q in magnā tri
ſticiā veniat aut accidiā vel timoreꝫ et
q̄nq3 in deſꝑatōem q̄ſi ꝓiect⁹ ſit a facie
miſericordie diuīe. vt dicat illd̄ Job. xxx.
Mutat⁹ es mihi ī crudelē ⁊ ī duricia
man⁹ tue aduerſaris mihi. Final'r oīs
tētatio ad h̄ tēdit. ſic̄ pugil n̄ mittit ad-
uerſariū niſi dicat ſe victū. Quarto tē
ptat diabol⁹ ḡui tētatōe ī rōcinatōe ſic̄
cū tēptat cū apparēti rōe ſic ſuggerens
q meliores fuerīt dānati q̄ tu. ſic̄ Ori-
genes. Vl' q rit⁹ infideliū ſit melior q̄

fides xpiana.q2 eos multū iuuat tpa/
liter. Sed hec est deceptio q2 ita decre/
uit de⁹ q sicut fili⁹ su⁹ xps hic tribulatio
nē est passus: ita etiā sui electi. Quar
to q̄dā teptatio ē grauis z mãifesta qñ
ocul' corpalib⁹ visibiles res offert vt b.
Frācisco bursam plenā denarijs ī via
q̄ postea vt fum⁹ euanuit z de ea exiuit
serpēs. Uel cū se trāsfigurat in angelū
luc. sic legit in vitaspatr. q demones
seduxerūt quēdā fratrē in silitudie an/
gelor multa ei secreta reuelātes. Ad vl
timū cū pr su⁹ veniret ad visitandū eū
secū ferēs securim ad scindendū ligna
diabol⁹ pueniit di. Ecce demō venit ad
te in specie pris tui ferēs bipēnē vt occi
dat te. Occurre igit ei z occide eum. qd
cū factū fuisset: ille tandē despat⁹ suffo
cat⁹ est a diabolo. Un̄ siue in pncipio:
siue in medio: siue in fine q̄s suggerat
malū: intellige diabolicā suggestionez
fore zc. ¶ Terciū salutare docu/
mentū notem⁹ teptatōis vtilitatē. Nā
licet sit amara nūc. est tn̄ mltū dulcis
Ideo dr Jaco.j. Omne gaudiū existi/
mate fratres mei cuz in teptatiōes va
rias incideritis. Ualet igit ad multa.
de q̄bus referamus ser. sc3

Primo ad nrām hūiliationē.
Scdo ad hois pbationem.
Tercio ad corpis excitatiōem.
Quarto ad primor cōpassionem.
Quinto ad pcti purgationē.
Sexto ad meriti acq̄sitionē.

Prio dixi q teptatio valet ad hois te/
ptati hūiliatōez. Ex q̄ eni diuia iusticia
decreuit q ad supbor angelor sedilia
ex hoib⁹ null⁹ itroducat nisi hic fuerit
hūiliat⁹. mlti eni in spūali psgitate su
pbirēt z pderēt fructū bone opationis
insup etiā vitā eternaz. ideo de⁹ pmittit
tales teptari. vn̄ Grego. Dū vicia nos
teptāt pficiētes in nob⁹ vtutes hūiliāt.
Scda vtilitas teptatiōis est ad hois
pbatiōez. Quid eni est aliud teptatio q̄z
pbatio teptati manifestās vtutem vl
fragilitatē teptati. Mlti eni anteq̄z te/
ptant putāt se patiētes. fortes in bono
castos zc. sed superueniēte teptatōe defi/
ciūt. Sicut petr⁹ q dicebat Mat.xxvj
Dñe tecū parat⁹ sum z in carcerez et in
mortē ire. Et inde 3riu3 factū fuit. Dic
eni Aug. q anim⁹ hois soli deo est no
tus. z iō ne lateat in se bonū vtutis aut
malū vicij sed p teptatiōes mãifestet si/
bijpsi z etiā alijs hoib⁹. sic floren⁹ ñ re/
ponit in arca nisi pbet. sic hō sine tem/
ptatione non debet saluari. Hinc ps.
Igne nos examiasti sic examiat argē/
tū. O hō mortal' ppa te oī tpe ad tepta
tionē. q2 sine aliq̄ teptatiōe hinc nō exi/
bis. S3 di. Si adā teptatiōi restitisset
vtr deinceps in gratia vixiss3. Rñdet
Bonauē. in.ij.di.xxiij.ar.ij.q.ij. q nun
q̄z deinceps cecidisset. Hinc Ans. li.ij.
Cur de⁹ hō. dic. Si pmi parētes sic vi
xissent vt pmo teptati ñ peccassent: ita
cōfirmati fuissent cū oī pgenie sua vt
vltra nō possent peccare. S3 dic Sco
tus in.ij.dist.xx.ar.j. q filij in statu in/
nocentie fuissent sic ɔfirmati ī iusticia
si pmā teptationez vicissent. sicut pm⁹
pr si teptatiōi restitisset fuisset ɔfirma/
tus ī iusticia. ideo oēs filij adā fuissent
temptati pma teptatiōe. sed nullus eo
rū cecidisset. q2 mirabiliter fuissent ad
iuti ne peccarent. Tum ppr originalez
iusticiā. tū pter sollicitā curā parentū
Quod dictū Scoti pt roborari auto/
ritate z rōne. Prio autoritate apli.ij.
ad Thimo.ij. Nō coronabit nisi q le/
gitime certauerit. Si obijcis de pue/
ris baptisat. Dico q suffragatur eis
meritum passionis christi quia nō ha
bent vsum rationis vt obuiarēt tem/
ptationi. Secūdo ratione sic. Filij eni
Ade non fuissent maioris dignitat q̄z
angeli boni. Et tamen omnes angeli

fuerũt in celo tentati. ꝛ xp̄s ꝛ btã virgo ſunt tẽtati. Alij aũt dicũt ꝙ in ipſa victoria ade om̃es filij fuiſſent ↄfirmati. Sed h̄ videt̃ ſm̄ Scotũ q̄ꝛ iuſticiam originalẽ nõ trãſfudiſſet adã in poſteros. cũ ꝙ ſit donũ ſupnaturale qd̄ ſm̄ naturã trãſfundi nõ pt̄. Ad dictũ aũt Anſ. vbi s̄. dicit Scot⁹. ꝙ hoc dic̄ opinando. Uel ideo q̄ꝛ filij mirabiliter ꝑ donuꝫ dei ꝛ gr̃e fuiſſent adiuti.

Tercia vtilitas tẽtatiõis eſt corpis excitatio. Nã ſi ↄſideram⁹ int̃ q̄ꝫ m̄ltos inimicos ſum⁹ bonũ eſt nob̄ vt tentatio inſtiget nos ad currendũ de tot piculis. Uñ Hiero. Quis eñ in via ſerpentib⁹ ꝛ ſcorpionib⁹ plena ſecure dormitat. aut torpẽs lento gdu incedit. ſic eñ aq̄ fit ſpiſſa ſi nõ fuerit mota. ſic hõ pigreſcit ſi ſecur⁹ ſine tẽtatiõe viuit.

Quarta vtilitas tẽtatõis ē ꝓxioꝝ cõpaſſio. m̄lti nãqꝫ q̄ nõ ſũt tẽtati neſciũt cõpati alijs ĩ tẽtatõe poſitꝭ. Jõ dr̄. Eccĩ xxxiiij. Qui nõ eſt tẽtat⁹ q̄lia ſcit. vir exptus in m̄ltꝭ cogitabit m̄lta. Quinta vtilitas eſt pcĩ purgatio. Null⁹ eñ eſt in hac vita q̄ nõ peccet: ſaltẽ venialiter. Jdeo ſm̄ legẽ dei oẽ pctm̄ debet puniri aut h̄ aut ĩ futo. De⁹ aũt magnã miſericordiã facit illis q̄s purgat ꝑ tẽtationes. Uñ Aug⁹. Qd̄ lima ferro: fornax auro: flagellũ grano. hoc facit tribulatio hoĩ iuſto. Uult igit̃ de⁹ vt hõ tẽnet̃ ꝛ ad ip̄m ſupplicãdũ purget̃.

Sexta vtilitas tẽtatiõis ē meritorũ acq̄ſitio. qd̄ eĩ de⁹ coronaret ĩ te ſi nõ reſiſteres tẽtatõi. Jõ nũc ſum⁹ in ſtadio pugne vt vincam⁹ ꝑ reſiſtẽtiaꝫ vt meritũ acq̄ram⁹. Hinc Aug. ſup pſ̄. Profect⁹ nr̄ ꝑ tẽtationẽ nr̄am fit: nec ſibi q̄ſq̄ꝫ innoteſcit niſi tentat⁹. nec pt̄ coronari niſi vicerit. nec pt̄ vincere niſi certauerit. nec pt̄ certare niſi inimicuꝫ et tentatiões habuerit. Nam vigilãtib⁹ ꝛ nõ dormientib⁹ iura ſubueniũt. ff. ex q̄bus cauſis. l. ab hoſtib⁹. Uñ legit̃ ĩ vitaspatꝝ ꝙ abbas iohãnes petijt a deo ꝙ auferret ab eo oẽm impugnationeꝫ qd̄ et fecit. Et cum retuliſſet cuidã ſeni ꝙ ſecur⁹ q̄ſceret: arguẽs eũ ↄſuluit vt peteret a dño in ſe moueri pugnaꝫ. q̄a inq̄t in pugna ꝓficit̃ aĩa. qd̄ cũ feciſſet pugna rediit. ꝛ poſtea orauit vt de⁹ daret ei gr̃am tolerãdi ꝛ nõ orauit vt auferret. Sil̄r legit̃ ꝙ diſcipul⁹ cuiuſdaꝫ ſenis grauit̃ tentabat̃ ſed reſiſtebat et ſe affligebat. Senex videns ait. Uis fili vt rogem dñm vt auferat a te hãc tentationẽ. Rñdit. non pr̄. q̄ꝛ ſentio ex ea ĩ aĩo meo ꝓfectũ. q̄ꝛ hui⁹ occaſiõe ampli⁹ ieiuno vigilo ꝛ oro. Uerũtñ ora ꝓ me vt det mihi fortitudĩeꝫ. Qd̄ audiẽs ſenex gauiſus eſt. ꝛ eũ ↄmẽdauit deo q̄ eſt ſp̄ cũ tentatꝭ reſiſtentib⁹. teſte pſ̄. Cũ ipſo ſum in tribulatõe eripiã eum ꝛc̄. Rogem⁹ igit̃ deũ vt ſit nobiſcũ hic tẽtatis ꝛ ꝓſtare dignet̃ ꝛc̄.

De eadem dominica
Sermo. xxxj.

n Niſi penitentiam habueritꝭ oẽs ſil̄r ꝑibitis Lu. xiij. Uerba ſunt redẽptoris nr̄i peccãtiũ corda ad pñiaꝫ trahentꝭ. Quidã eñ dicebãt ꝙ q̄buſdã galileis miſcuit pilat⁹ ſacrificiũ cum ſanguine eoꝝ ꝛ ita ĩterfecti ſunt. Et ieſus rñdit. Putatꝭ ꝙ hi galilei p̄ oib⁹ galileis pctõres fuerũt. Nã dico vob̄. Niſi pñiam habueritꝭ oẽs ſil̄r ꝑibitꝭ. His etẽm v̄bis creator oĩm inducit ad verã pñiam q̄ſi ſalutꝭ neceſſariã viã. ¶

Que q̄dem habet tres ptes integrales ex q̄b⁹ integrat̃. ſ. ↄtritionẽ: ↄfeſſionem: ꝛ ſatiſfactionẽ. Quod ꝓbare poſſumus triplici rõne. ſ.

Primo rõne ſepatiõis.
Scdo rõne offenſionis.
Tercio rõne iniuriatiõis.

Primo q vera pnia in re vel in ꝓposito habet tres ptes ꝓbemus rōe ſeparationis. Nā pctm̄ ſepat a trib9 boniſ. vicȝ a deo. ab eccl'ia z a btitudie. Penitētia ḡ pimo habet efficaciā recōciliādi deo rōne ꝯtritiōis. Scdo habȝ efficaciam recōciliādi eccl'ie rōe ꝯfeſſiōis. Tercio habȝ efficaciā merendi q non differat btitudo ratōe ſatiſfactōis Scdo q vere penitētie ſunt tres ptes ꝓbat' rōe offenſiōis. Dicit' em̄ Sap. xj. Per que q̄s peccauit p hec z torquet'. Sȝ triplici loco ſiue triplici mō offendit' de9. ſ. pctō cordis oris z opis. ḡ triplex debȝ eſſe punitio pctī corrñdēs triplici modo peccādi. ſ. pūitio cordis q̄ fit p ꝯtritionē. punitio oris p confeſſiōeȝ. punitio opis p ſatiſfactōeȝ. Tercio q vera pnia inq̄ztū eſt vnū de. vij. ſacris hȝ tres ptes ꝓbat' rōe iniuriatōis. Qr em̄ pctm̄ fit in iniuriā dei z eccl'ie. Juſticia aūt req̄rit q emenda fiat illi cui iniuria facta eſt. ſ. in ſatiſfactōe. ſȝ deo ſatiſfacit p ꝯtritōem. eccl'ie p ſatiſfactiōem. ſatiſfactio ꝟo ſine delicti recognitiōe n̄ eſt iuſta. nec eſt ſatiſfactio ſȝ ſatiſpaſſio ḡ neceſſaria ē z ꝯfeſſio vt ſe reū ꝯfiteat'. Et ſic ꝺm legē dei altiſſimi hec pnia q̄ de trib9 ꝯponit' eſt neceſſaria ad ſalutē Jdeo dulcis dei fili9 inuitat nos ad eā multipliciter. vtpote ꝓmiſſis Math. iiij. Pniaȝ agite appropinq̄bit regnū celoꝝ. Et etiā cōminatōib9 di. Niſi penitentiā habueritꝭ zc. Ex q̄b9 claret q̄ntū deſideret nr̄aȝ ſalutē. qr eēn9 z ſum m9 venit ad nr̄as miſerias. ꝺ diuitijs ad penurias. de ſūma glīa ad ꝯtūeliaſ vt hō fact9 ſiſis nob hoib9 magiꝭ attraheret nō ſolū p nūcios aut ſcp̄turas ſȝ viua voce p ſemetipm̄ nō ſolū ꝟbo ſȝ etiā exēplo rōib9 pabolis z miracul' ꝓmiſſionib9 z terrorib9 di. Mat. ix. Nō veni vocare iuſtos ſed peccatores ad penitētiā. Recuſantib9 pniaȝ dicebat Mat. xj. Ve tibi corozaym ve tibi bethſayda. qr ſi in tyro z ſydone facte fuiſſent virtutes que in te facte ſunt olim in cilicio z cinere pniam egiſſent. Merito certe z nūc poteſt dicere obſtinatꝭ xpianis. Ve vob qr ſi iter ſaracenos z thurcos ſic fides vera rutilaret. ſic miracula coꝝ ſcarēt. ſic me p̄dicarēt olim penitentiā egiſſent. Jdeo dicit. Niſi pniaȝ habueritis zc. Vñ in p̄ſenti ſmone de pnia tres notemus articulos. ſcȝ

Primo penitētie accelerationē.
Secūdo penitentie declaratōem
Tercio penitētie conditōem

I Primo dixi q notemus penitētie accelratōem. Vera em̄ pnia nō debet eſſe dilata ſȝ feſtina. qr dicit Aug9. Sera pnia n̄ eſt vera. Verūtn̄ dic idē q nulla pnia eſt ſera dūmodo ſit vera Penitētiā igit' verā debȝ accelerare qlibet. ꝓpter tria. ſcȝ

Primo ꝓpter piculoſitatem
Secūdo ꝓpter difficultatem
Tercio ꝓpter dilatōis fatuitatem.

Primo pnia debet accelerari ꝓpter piculoſitatē. picl'oſū eſt hoī ſtare ī pctō z eſſe ſine ꝟa pnia. exq̄ oēs q̄ ſine penitētia moriunt' ī mortali pctō eternaliter dānabunt'. Nos em̄ vnā diē vel vnam horaȝ nō habem9 certā propt' quā deberem9 procraſtiare pniaȝ. Eccl's. ix. Neſcit hō finē ſuū ſȝ ſic piſces capiunt' hamo ſic hoies tpe malo. Hinc Aug9. De9 q̄ ꝓmiſit veniā nō ſpopōdit vnam horā. De9 em̄ ꝓmiſit pctōri q̄ ꝗcunq3 hora pctōr ꝯuerſus fuerit ad ſe miſerebit' ei9. ſȝ nō ꝓmiſit vt vnū annuȝ aut vnū diē ei adderet. Periculoſū igit' eſt differre pniam. z bonū eſt in via dei viuere. iuxta illud Treñ. iij. Bonū eſt viro cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Quia dicit be. Ber'. Si hodie nō es parꝰ cras eris. cras em̄ iūcta hora ē. Quō igit' ſcis ſi craſtinū hīe poterꝭ

piculoſū ē valde hoī plōgare pniā: vſ
q; ad horā mortꝭ.qꝛ ſic dic̄ d talib; Au
guſt.Si q̄s poſitus ī vltīa neceſſitate
pniā; voluerit accipe ⁊ accipit ⁊ hic va
dit.fateor nō ei negam⁹ qđ petit.ſ; ñ p̄
ſumim⁹.pniam dare poſſum⁹:ſecuri
tatē aūt non.nunqd dico dānabit̃.ſed
nec dico ſaluabit̃.Uis ḡ a dubio libe/
rari age pniam dū ſan⁹ es.ſi ſic ag̃ di/
co tibi ꝙ ſecur⁹ es.qꝛ pniam egiſti eo
tpe q̄ peccare potuiſti.Si vis agere pe
nitētiā qñ peccare nō potes:pctā te di/
miſerūt:nō tu illa.Duo eñ res ſūt.aut
ignoſcit̃.aut non ignoſcit̃.q̄d hoꝝ tibi
futuꝝ ſit neſcio .tene certū ⁊ dimitte in
certū.S; di.vtꝝ pnia ī extremis vale/
at ad ſalutē.Rñdet Scot⁹ ſup.iiij.di.
xiiij.ꝙ ī iſta q̄ſtiōe due ꝯclōnes ſūt cer/
te.Pria eſt hec.Pnia ſiue interior ſola
ſiue exterior cū ſuſceptōe ſacri pnie ſuffi/
cit ad ſalutē alicui⁹ ī extremis.Scđa ē
ꝙ pnia q̄ videt̃ in extremis hri vix ē ꝟa
pnia ad ſalutē ſufficiēs.Prima igit̃ ꝙ
hō ī fine vite ſue ꝟe poſſit penitere pat;
p illđ Ezech.xviij.In q̄cūq; hora ꝯuer
ſus fuerit pctōr ⁊c.ſ; hora mortꝭ cadit
ſub illo ſigͦ q̄cūq;.vt pt; ī latrone.Se/
cūda etiā.ſ.ꝙ vix poſſit hō in extremis
hre verā pniam pt; p Aug.de pe.diſt.
vij.c.Null⁹.Qui ſero penitet oport; ñ
ſolū timere iudicē ſed iuſtū diligere.nō
tm̄ penā timeat ſed anxiet̃ p glīa.debet
eñ de crimine dolere ⁊ de oī ei⁹ p̄dicta
varietate.hec ille.Ubi tria īſinuat Au
guſtin⁹ ꝟe penitēti neceſſaria.vic; ꝙ cō
uertat̃ amore iuſticie ⁊ glīe ⁊ doleat de
ſingulꝭ pctīs.S; hec cōit̃ ñ aſſūt peni/
tēti ī extrēis.qꝛ vt plīmū ꝯuertūt̃ p̄nci/
palit̃ timore mortꝭ.⁊ ſic deficit p̄mu;.
cū qꝛ ñ ꝯuertunt̃ p̄ncipalr̃ ꝓpter glīa;
ſed ꝓpt̃ penā euitādā.⁊ ſic deficit ſcđm.
cū etiā qꝛ ex īfirmitate nō pñt dolere de
ſingulꝭ pctīs ſuis.⁊ ſic deficit tercium.
Sicq; veꝝ ē dictū bri Hiero.ī trāſitu.
Uix inq̄t de centū milib; hoīm q̄ꝝ ma
la vita fuit in morte diuinā indulgen
tiā obtinebit vnus.Dic etiā Aug.ī ſer.
de innocentib; .Hac ait aīaduerſiōe
pcutit̃ pctōr vt moriēs obliuiſcat̃ ſui
q̄ dū viueret oblit⁹ eſt d ei.S; dic̄.ecce
iſte p̄dicator oēm populū ī deſpatōem
inducit ſic̄ ⁊ ipe deſpat⁹ ē talia dicens
⁊ pplō publice p̄dicādo.O pctōr inſen
ſate.o dei inimice.o eternis ignib; dputā
de.audis ne ꝙ ego ſolūmō dicta ſcōꝝ
recito q̄ adhuc dū viuerēt angeloꝝ me
ruerūt colloq̄a.Nec dico quēpiā d'ſpe/
randū d dei infinita mīſicordia q̄ vni/
uerſa terra plena eſt.⁊ quā null⁹ expli/
care poterit .iuxta illđ ps .Quis enar/
rabit miſcdias dñi.ſ; dico iſta iō vt ter
rearis his auditꝭ ⁊ ꝯuertarꝭ.qꝛ ſtatī ve
niet dies mortis tue ⁊ tūc p̄ibūt oēſ iſte
cogitatiōes tue.Et ipa pctā q̄ ridendo
ꝯmiſiſti adducet ad te diabol⁹ q̄ſi ma
gnos mōtes .Iō hortor in dño vt ſi ñ
vis deſpare viue bñ.⁊ tūc non timeas
male mori.vñ Aug.Uix inq̄t bñ mori
tur q̄ male vixerit:corrige igit̃ male vi
uere time male mori .Cū eñ correxeriſ
male viuere noli timere.non pōt male
mori q̄ bñ vixerit.Et h.Hiero.Qui dū
ſanus ē ⁊ iuuenis deū offendere ñ for/
midat ī morte nō meret̃ diuinā indul
gentiā Que dilectiſſimi filij ē pnia quā
ſolū q̄s accipit qꝛ ampli⁹ ſe viuere nō
poſſe cernit.Qui ſi ex infirmitate ꝯua/
luerit peior q̄; p̄us fiet.h teneo.h verū
puto.h mltiplici expiētia didici ꝙ ei ñ
eſt finis bonus cui⁹ vita ſp fuit mala.
Bene igitur mori addiſcit̃ p veram pe
nitentiā.Unde legit̃ ꝙ q̄da; mercator
tranſiens per ſiluaz inuenit heremitā
centenariū ibi degentē.A quo queſiuit
q̄d ibi faceret.Cui heremita.Diſco mo
ri.Et mercator .Que neceſſitas cu; tu
ſis ſenex quia et al's te oportet cito mo
ri.At heremita.Et hoc eſt quod timeo

quia ſcio me moritur̃ ⁊ tñ neſcio mori. Dixit mercator. Quid ē tūc ſcire mori. Cui heremita. Vicia dimittere ⁊ bona opa facere. iuxta illud pſ. Declina a malo ⁊ fac bonū. Mercator vltra q̄rit. Quid comedis q̄ ita ſenex es. Cui heremita. Cibū optimū. Et mercator. Quis tibi p̄pat hūc. Et heremita. Locus optim⁹. ſ. fames. Mercator iterū q̄rit. Que eſt deductio tua. Heremita. Recogito oēs annos meos in amaritudine aīe mee. ⁊ vbi inuenio me bñ vixiſſe ago grās dño deo meo. vbi autē male: doleo. Et iterū mercator. Es ne diues. Cui ille. Plus habeo q̄ȝ volo. ſcȝ corpus. Et mercator. Ergo velles mori. Cui heremita. Vellē libenter bñ mori q̄ ad vitā eternā puenirē. Et mercator. Potes ne me inſtruere vt ad vitā eternā pueniā. Cui heremita. poſſuȝ Et ſubdidit. Quid operis ſcis. Et ille. Mercator ſū. Et heremita. Si mercari vis ⁊ dare p maiore min⁹: reſpice celū qđ eſt mai⁹ toto mūdo ⁊ eme illđ p tēpali ſuba tua. ⁊ fac bonū. Quo audito mercator oībꝫ derelict̄ fact⁹ ē deuotus. Scias igit̄ q̄ natura diuinitat̄ pcc̄m ſine punitiōe dimittere nō pōt. ſed circa oē pcc̄m colligata eſt vīdicta ſm̄ delicti modū. Hinc Aug⁹. Pccā eñ ſiue pua ſiue magna ſint ipunita eſſe non pñt. q̄ꝛ vel a penitēte hoīe vel a deo vindicāte plectunt̄. Ceſſat aūt vindicta diuina ſi p̄currat ꝯuerſio hūana. Idē ſuper pſ. Punitur⁹ ē de⁹ pcc̄m: pueni illum. ſi non vis vt ipe puniat puni tu. Si igit̄ tu p verā pniaȝ pccā nō punieris incides in man⁹ dei viuentis. De q̄ dicit aplus ad Heb. x. Horrenduȝ eſt incidere in man⁹ dei viuēt̄. Si vo punieris nullaten⁹ mortē timere debes. ſicut ille de q̄ legit̄ in vitaſpatr̃. q̄ q̄daȝ ſanctus pater in hora obitus ſui aſpicientibus diſcipulis ſuis ſubito cepit

bilareſcere ⁊ cādidus apparere ⁊ in leta v̄ba prūpe. Querētibꝫ illis cui loq̄ret̄ Rñdit. Nonne videtis ſctōs p̄riarchas. Iterũ loq̄nte ⁊ illis interrogātibꝫ reſpōdit. Nonne videt̄ ſctōs ꝓphetas. Tercio dixit. Ecce veniūt ſancti apl̄i. Quarto dixit quia veniunt ſancti angeli. Ultimo dixit. Surgite q̄ꝛ venit ieſus. ⁊ inter hec verba migrauit ad dominū. O felix pnia que meret̄ p̄ſentiaȝ regis gl̄ie ⁊ ſctōꝝ. Scđo pnia debet accelerari ꝓpter difficultatē. Nam qui differt ꝯuerti ad dñm p pniam de die in diē indurabit̄. ſicut eñ cera mollis eſt ſuſceptibilis impſſionis ⁊ v̄gula tenera facili⁹ īclinat̄. ſic puerilis etas facilius ſuſcipit v̄tutes q̄ȝ ſenilis īdurata q̄ difficulter pōt flecti ſicut inueterata arbor. Hinc Prouerb. xxij. Adoleſcēs iuxta viam ſuā etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea. Quia ſicut materia q̄ hꝫ aquā difficili⁹ ſuſcipit ignē vt patet in lignis aquoſis. q̄ꝛ ignis īuenit ibi qđ repugnat ſibi. ſ. aquā. ⁊ caſtr̃ qđ habet repugnantiaȝ difficili⁹ capit̄ q̄ȝ illđ qđ nō habet. Sic mēs aſſueta malis difficili⁹ ſuſcipit bonū. Vñ Greg. Difficile reſurgit quem mola male conſuetudinis premit. Rationē cui⁹ idem aſſignat di. Pcc̄m qđ p pniam nō diluit̄: mox ſuo pōdere in aliud trahit. Unde in vitaſpatr̃ legit̄ q̄ dictuȝ eſt Arſenio Egredere et oſtendam tibi opa hoīm. Qui egreſſus vidit ethiopē cedentē ligna ⁊ facietē ſarcinaȝ: quā leuare tētās n̄ poterat p magnitudiē. q̄ deponēs plura cedebat adiūgēs ſarcine facte ⁊ iterũ leuare tētabat. Alium vidit q̄ volebat īplere q̄ddā vas aq̄ qđ fūdū nō habebat. ⁊ ſic tota aq̄ decurrebat. Terciuȝ vidit q̄ cū lig̃ trāſuerſo volebat tēpluȝ intrare ſed n̄ poterat. q̄ꝛ lignū lōgi⁹ erat latitudīe porte. Cui angel⁹ exponēs viſioneȝ ait. Prim⁹ ſignificat eos q̄ hñt

ſarcinā pctō℞ ꝯgregata℥.nec attēdunt ad diminuendū ꝑ pniam.ſed addunt Ali⁹ ſignificat eos q̄ faciūt opa bona ⁊ mala ⁊ ſic ꝑdūt meritū. Terci⁹ ſignificat ſupbos q̄ nolūt ſibiīuicē cedere et diſcordāt in bonis.⁊ iſti ꝯuerti nō pnt nec tēplū dei ingrediunt.q꞉ null⁹ ibi intrare poterit niſi cū pnia:bono ope:et hūilitate. ꝟ Tercio pnia debet accelerari ꝓpt̄ dilationis fatuitatē.nulla eīm maior fatuitas inter mortales q̄ꝫ differre pnia℥ ſine q̄ velit nolit ad eternū ꝯuiuiū intrare nō poterit. Sūt nā℥ q̄ꝫ q̄nq̄ fatuitates q̄ hoīes a vera pnia pagenda retrahunt.ſcꝫ

Prima fatuitas intolerabilitatis.
Scđa fatuitas p̄ſumptuoſitat̄.
Tercia fatuitas deſpabilitatis.
Quarta fatuitas exēplaritatis
Quinta fatuitas ꝯſiderabilitatis.

Prima inq̄ꝫ fatuitas pniam differentiū eſt intolerabilitat̄. Cōſiderāt mlti ꝙ amara eſt pnia et nō pnt tolerare et nō ꝯſiderāt ꝙ de⁹ pniam q̄dā dulcedine ꝑmiſcuit vt dicit Gre.in mor̄. Abſit ꝙ tāta ſit delectatio ī vicijs q̄nta in virtutibꝫ. Hinc Math.xj.dicit ſaluator. Jugū eīm meū ſuaue eſt ⁊ on⁹ meū leue. Mag̃ ꝑfecto eſt fatuitas modicitatē pene reſpuere ⁊ eligere pene imēſitatē.leuitatē reſpuere ⁊ eligere acerbitatē.breuitatē dimittere ⁊ eligere pene eternitatē.ꝓ modica delectatiōe ⁊ momentanea ⁊ amaritudīe plena mutare eternā ⁊ inenarrabilē delectationem.ꝓ q̄ ſi oporteret nō ſolū ieiunare vigilare orare.ſed etiā tormētari ⁊ mori:adhuc minus eſſet. Vn̄ aplš Ro.viij. Nō ſūt cōdigne paſſiōes hui⁹ tpis ad futura℥ gloriā. O mag̃ fatuitas differre pnia℥ ꝓpter ipſi⁹ītolerabilitatē. Nā ſi h̄ modicū nō potes tolerare quō potis etnu℥ tormētū.i.ſi iugū diaboli leue exiſtias q̄d eſt tūc iugu℥ xpi. Scđa fatuitas ꝓcraſtinantiū pniam eſt p̄ſumptuoſitat̄. Pleriqꝫ iō differūt pniam q꞉ p̄ſumūt ꝙ adhuc diu viuūt ⁊ tādē miſericordiā ꝯſeq̄nt̄.ſꝫ taliū fatuitas eſt icerta ꝓ certi̾ recipe. q̄d incerti⁹ hora mortis. Vn̄.ij. Theſ.v. Dies dn̄i ſic fur in nocte ita veniet. Hic Ecci.xxix. Repromiſſio nequā mltos ꝑdidit. Tales in ſup p̄ſumūt a deo miſcđiam ꝯſeq̄ ⁊ tn̄ nolunt penitere.q̄꞉ fatuitas eſt q꞉ volūt haurire aquā miſcđie ⁊ nō curant hr̄e vas pnie.⁊ ſic ſine meriti̾ volūt ſaluari ꝯ̄ dei excelſi legem. Et certe hīj hn̄t aliū deū q̄ꝫ nos q꞉ alti⁹ nate vt etiā cū pctis eorū velit ſaluare.q̄ꝺ nr̄ de⁹ licet ſit miſericordiſſim⁹:tn̄ nullis modis facit ſed ꝑus ꝑ pnia℥ opor꜒ꝫ pctā deteſtari. Hic Ecci.v. Ne dicas:miſeratio dei mag̃ ē:mltitudīs pctō℞ meo℞ miſerebit̄.miſcđia eī ⁊ ira ab eo cito ꝓximabunt. Fatu⁹ eīm eſt q̄ tūc vadit q̄rere lanā ⁊ linū q̄n deberet ire ad nuptias.q꞉ forte oportebit ire ſine veſte nuptiali. vbi dicet̄ ei illđ Mat.xxij. Amice quō huc intraſti nō hn̄s veſtē nuptialē. Deinde. Ligati̾ manibꝫ et pedibꝫ mittite ī tenebras exteriores ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. O p̄ſumptuoſe ſi intelligeres q̄s hec dic̄.q꞉ fili⁹ dei q̄ eſt infallibilis ꝟitas. Si xpian⁹ es tūc crede ꝙ xp̄s eſt fili⁹ dei.⁊ vera dixit. Et niſi penituer̄i ſup caput tuu℥ recitabunt̄ dicta verba.q꞉ fides xpiana tenet ꝙ q̄ bona egerūt ibūt in vita℥ etnā.q̄ ꝟo mala in ignē etnū. Tercia fatuitas ꝓcraſtinantiū pniam eſt deſpabilitat̄. Multi eīm nō penitēt q꞉ cōſiderāt q̄d fecerūt et dicūt. ꝑdidi iam ſemel q̄ꝺ debui. nō ſubuenit iam mihi miſcđia dei. Iuxta illđ Gen̄.iiij. Maior eſt iniq̄tas mea q̄ꝫ vt veniam merear. Sꝫ magna ꝑfecto fatuitas eſt cogitare crudelitatē in dulciſſimo deo cuius ꝓpriū eſt miſereri. Cuius miſcđie compata malicia

toti⁹ mũdi arena eſt exigua. vñ Aug⁹. li. lxxxiij. q̃ſtionũ. De⁹ oia põt: nõ aũt pt nõ miſereri gemitib⁹ pctõꝝ q̃ ad ſe cõuertunt. Hinc etiã Grego. in regiſtro. Maioꝛ eſt miſcðia dei q̃ȝ quis malicia. Et ſicut ſcintilla in medio mari. ſic oĩs malicia ad dei miſcðiam cõpata. Quarta fatuitas pniam differentiũ ẽ exẽplaritat. Vidẽt eñ vani hoĩes multos peccãtes ꝛ nõ penitẽtes in cõpatõe illoꝝ ſua pctã alleuiãt di. Hec nõ ſolũ ego facio ſed q̃ſi oẽs. Taliũ aũt fatuitas pat; i h̃ ꝙ ſi illi ꝛ ipe dãnabunt. ſocietas in iferno nõ minuit penã. Unð Aug. Nõ min⁹ ardebũt q̃ cũ m̃ltis ardebũt. Ibi eñ fallit illa regl'a. Solacium ẽ miſer ſocios hr̃e penaꝝ. Quita fatuitas pniam ꝑcraſtinãtiũ eſt cõſiderabilitat. ꝯſiderãt nãq; delectationem pcti q̃ ipſos cũ praua ꝯſuetudĩe retrahit. ſed fatuitatẽ taliũ inſinuat b. Gre. di. Momẽtaneũ ẽ q̃d delectat ꝛc.

Z In ſcðo articulo notem⁹ pnie declarationẽ. i. q̃d ſit ipſa pnia ſm ſuã q̃dditatẽ q̃ tã neceſſaria ẽ ad ſalutem vt ſine ipſa poſt pctm̃ non ſit ſalus. Cui⁹ q̃dẽ q̃dditas tripl'r põt declarari. ſc;

Primo diffinitione.

Scðo diuiſione.

Tercio ſimilitudine

Prĩo nãq; pnie q̃dditas põt declarari deſcptiõe. Pnia eñ inq̃tũ eſt vtus diffinit a mgr̃o in. iiij. diſt. xiiij. ſic. Penitẽtia eſt gr̃a vl' vtus q̃ cõmiſſa mala cũ emẽdatõis ꝓpoſito plãgim⁹ ꝛ odimus ꝛ plãgenda iteꝝ cõmittere nolumus. Dicit pmo gr̃a: inq̃tũ gratificat nõ tñ eſt ꝑ eſſentiã gr̃a. Et dr vt⁹ inq̃ntũ mouet ad opa bona. ꝛ vtuoſa inq̃tũ fit ꝑ electiõem. Et ſic pnia nil alið eſt q̃ȝ illð q̃d male egit impunitũ eſſe non ſinat. Differũt tñ pnia ꝛ iuſticia vindicatiua. q: iuſticiã vindicatiuam infligit iudex in penã reo etiã inuito. ſed pniam aſſumit re⁹ ꝑ ſe voluntarie. Dicit ſcðo in diffinitõe pnie: q̃ ꝯmiſſa mala cũ emẽdatiõis ꝓpoſito plãgim⁹ ꝛ odim⁹. vbi duo act⁹ vere pnie exp̃munt. ſ. reſpectu pteriti doloꝛ. reſpectu futuri cauẽdi ꝓpoſitũ. Iſte pnie doloꝛ eſt ꝓpoſitio conditionata. vellet eñ pctõꝛ ſi eſſet poſſibile ꝙ h̃ nõ feciſſet. q: ſtultũ eſſet dolere de eo qð nõ põt nõ eſſe. ſed null⁹ penitẽs eſt ſtult⁹. g̃ ꝛc. Penitẽtia aũt inq̃ntũ eſt ſacramẽtũ ſm Scotũ ſup. iiij di. xiiij. diffinit ſic. Pnia eſt abſolutio hoĩs cõfitẽt facta cert vbis cũ debita intẽtione plãtis a ſacerdote iuriſditionẽ habẽte in eũ ex inſtitutiõe diuia efficaciter ſignificans abſolutionẽ a pctõ Dicit primo abſolutio. q: ex q̃ pnia ſacramental' habet tres ptes integrales in ꝯfeſſiõe infundit gr̃a ꝑ h̃ ſacrm̃ vbi eſt maẽia ꝛ foꝛma. Materia aũt ibi ẽ act⁹ exterioꝛ penitẽdi vt cõfeſſio. Foꝛma vo vba ſacerdot illa. Ego te ꝛc. Dicit ſcðo hoĩs ꝯfitẽt. q: in hoc foꝛo nullus abſoluit niſi ꝯfitẽs ſe peccatorẽ. In foro vo iudiciali etiã inuit⁹ põt abſolui ab excõicatione ſicut inuitus poteſt excõicari. Nã ſm Ray. triplex eſt iudicium. ſc; dei: petri: ꝛ celi. In primo iudicio abſoluit pctõꝛ ꝑ ꝯtritionẽ. In ſcðo ꝑ abſolutionẽ. In tercio ꝑ approbationẽ. de pe. di. j. c. nunq̃ȝ chayn. Dicitur cert verbis. ſ. Ego te abſoluo a pctis. Hic non opoꝛtet ita p̃ciſa verba eſſe ſicut in ſacramento baptiſmi vel eucha riſtie. quia ibi fit ꝯſecratio alicuius rei hic aũt amotio mali. Dicit cum debita intentione plat. quia ſi pfert a doꝛmiente vel a caſu vel nimiũ ebrioſo: nihil ageret. Dicitur a ſacerdote. q: ſi oẽs reges ꝛ p̃ncipes vellent vnum peccatorem abſoluere nõ poſſent. q: ſm Petrũ de palu. triplex eſt clauis regni celoꝝ. Prima eſt autoꝛitatis. ꝛ hãc habet ſũma trinitas. pater ꝛ filius ꝛ ſpi-

rituſſancti⁹. Uñ dicebãt iudei Luc.v.
Quis eſt hic q̄ etiã pctã dimittit. q̄a oē
pctm̄ ſolus de⁹ auctoritatiue remittit. ꝛ
ſic nullũ remitti pōt ſine cõſiſtorio ſctē
trinitat̄. Scōa clauis eſt excellentie et
hanc hʒ xp̄s inq̄tũ hō q̄ apit et nemo
claudit. claudit ꝛ nemo apit Apoc.iij.
Tercia clauis eſt miſterialis. ꝛ hãc hʒ
petr⁹ ꝛ ſui ſucceſſores. iuxta illō Mat
thei.xvj. Tibi dabo claues regni celo-
rum. q̄ merito ſacerdotib⁹ cōpetit. qꝛ ſic
ipſi ſoli hñt ptātē ſup corp⁹ xp̄i verū.
ita ſoli debēt hr̄e ptātem ſup corp⁹ xp̄i
myſticũ. Dicit̄ iuriſdictionē hñte in eũ
qꝛ nihil facit ſacerdotis abſolutio niſi
habeat iuriſdictionē. Dicit̄ ex iſtitutiōe
diuina efficaciter ſignificãs abſolutōeʒ a
pctō. qꝛ hec abſolutio nō fit naturalit̄
ſed gratuite. Scōo pnie q̄ddittas pt
declarari diuiſiōe. nã pnia multiplici-
ter accipit̄. Dicit em̄ Petr⁹ in.iiij. q̄ ca-
pit̄ vno mō p̄ut eſt virtus informis. i.
ſine charitate q̄ eſt q̄dam dolentis vin
dicta puniens in ſe qō dolet cōmiſiſſe.
ꝛ iſta pnia in adult̄ debet p̄cedere ba-
ptiſmũ. in infantib⁹ nō eſt neceſſe q̄ nō
dum aliq̄d mali cōmiſerunt. Alio mō
pnia inq̄tũ eſt v̄t⁹ charitate formata
id eſt cũ gr̄a. ſic nō req̄rit̄ añ baptiſmũ
qꝛ tũc baptiſm⁹ nō eſſet ianua oīm ſa-
cramētorum. Alio mō pnia accipit̄ p̄ut ē
ſacramentũ. tũc aliq̄ñ capit̄ p actu in-
teriori ꝛ exteriori ſimul. i. cum diſplicē-
tia pctī ꝯfeſſione ꝛ abſolutione. Aliq̄ñ
p actu exteriori ſolũ q̄ iniungit̄ a ſacer
dote. ꝛ hec eſt tripler. Quedã ſolēnis. q̄
dam publica. ꝛ q̄dam p̄uata. Solen-
nis eſt q̄ fit in capite ieiunij cũ illa ſolē-
nitate q̄ habet̄ diſt.l. in capite. q̄ cleric̄
ꝛ religioſis non debet imponi. Alia eſt
que fit publice ſine p̄dicta ſolennitate.
vt pegrinatio cum baculo cubitali q̄
non debet imponi ſi pctm̄ oīno eſt oc-
cultum. Unde male faciũt illi cōfeſſo-
res q̄ mulierib⁹ p extinctione puerorũ
penes ſe poſitorum in lecto publicam vl̄
ſolennē iniungunt. et tñ neſciunt vicini
nec p ſe debito mō quomō ſit mortu⁹.
Tercia eſt pnia p̄uata q̄ p pctis p̄pe-
tratis in ſecreto iponit̄ a ſacerdote. Et
regularit̄ p q̄libet mortali ſeptēnis de
bet iniũgi. vt hr̄. xxxiij. q.iij. hoc ipm. v̄.
Hinc etiã. Cui⁹ due ſunt rōnes. qꝛ per
pctm̄ mortale ſeptiformē grãʒ amiſit
ſpũſſcti. iō p ſeptennē pniam recuperet
Alia. qꝛ p̄cepat dñs Num.xij. vt Ma
ria ſoror Aaron poneret̄ extra caſtra p
ſeptem dies. ꝛ ſic dies accipit̄ p anno.
Uerũtñ talis pnia nũc eſt arbitraria.
bonũ tñ eſt vt dicat ꝯfeſſor ꝯfitēti. hec
inq̄t pnia nō eſt ſufficiēs p tuis pctis.
qꝛ ſi vnũ pctm̄ mortale haberes debe-
res ſeptē annis penitere regulariter. ſi
hoc ipm bis feciſſes. xiiij. ãnis. ſi ter. xxj
annis ꝛc. ſʒ reſiduũ exolues in purga-
torio. aut hic p indulgētias relarabũt̄
tibi p bona opa. Iō oīa q̄ facis ꝛ es fa-
ctur⁹ iniũgo p pnia. et hec pnia eſt tãte
v̄tutis q̄ oīa pctã vere penitēti pōt cu-
rare q̄diu eſt in mortali carne. A
Pro q̄ eſt ſciendũ q̄ ſex generib⁹ hoīm
ꝯuenit pnia. ſed diuerſimode. Primo
btīs q̄ penitent nō ſm actũ ſed ſm ha-
bitũ pnie. non eñ btī plãgent vl̄ cauēt
de futuro. qꝛ nō eſt neceſſe. ſed deo gra
tias agũt de miſcōia ꝛ libent̄ volũt q̄
penituerũt ac pati eſſent vindicare pec
catuʒ ſiue in ſe ſiue in alijs qō optimo
deo ſciũt ſic diſplicere. qō notat Tho-
mas. in.iiij. diſt.xiiij. ar.iij. Scōo peni
tentia eſt in damnat̄ q̄ non deteſtant̄
pctm̄ inq̄tum eſt offenſa dei ſed inq̄n-
tum ei debet̄ talis pena. Ideo dr̄ de eis
Sapie.v. Intra ſe gementes et peni-
tentiam agentes. propter ardorem eñ
eterne pene clamabunt flent et ſe ma-
ledicunt ꝛc. Tercio penitentia eſt in
innocentibus non ſm actum ſed ſm

habitum vt diſpliceat eis peccatum. Quarto eſt penitētia i pctōrib vere cō/uerſis quib pctm̄ diſplicet inq̄ztū ē offenſa dei z inquantū eſt irreuerētia dei z inq̄ntū contra iuſticiam.ita q̄ ſi nunq̄ puniret deus z nunq̄z p illis dānarent:tn̄ ob dei reuerentiā ſemp dolerēt peccatū z cauerēt de cetero. Et hec peni/tentia eſt deo accepta q̄ ſi ſemp a iuuē/tute ſpecialis dei inimic⁹ fuiſſet ſi ſic i/cipit penitere ſtatī dei amicus efficiet Ad hanc penitentiā deus pl⁹ fac q̄z ſi oēs ſcti z angeli ac btā vgo p pctōre in celo intercederēt z ipe nollet pēitere .q̄z illi nūq̄z veniam poſſent obtinere Similiter ſi a iuuentute pniam egiſſet z vna hora ſolū peccaret z nō peniteret ſtatim odiū dei incurreret. Quinta pēitentia eſt in falſe penitētib q̄ aut nō habent firmū ꝓpoſitū cauendi :aut ſic a/gunt pniam q̄ vnū aut duo pctā no/lunt deſerere. Et tales ſūt dei irriſores de quibus Iſidor⁹. Irriſor eſt z nō pe/nitens qui adhuc agit qd̄ peniteat.nec videt deū poſcere ſubdit⁹ ſz ſubſanna/re ſupb. Hinc btūs Gre. Qui admiſ/ſa plāgit nec tamē deſerit pene grauiori ſe ſubijcit. Sexta penitētia eſt in de/ſperatis ſicut in Juda fuit q̄ doluit q̄ dei filiū tradiderat nō tn̄ ſperabat ve/niam. Unde Math. xxvj. dicit. Judas penitētia ductus retulit triginta argē/teos. Tercio pnie quidditas decla/ratur ſimilitudine.nā penitētia aſſilat tabule ſecūde poſt naufragiū :vt dicit magnus Albtus.z ad hanc aīa pōt recurrere q̄zdiu ē in ſtatu pſentis vite qn̄cunq̄z z q̄tiēſcunq̄z diuinā clementiaz voluerit implorare. Duplex ē eīn nau/fragium.ſcz peccati originalis z peccati actualis. De primo liberamur p ſa/cramentū baptiſmi que efficaciā acce/pit a tabula crucis xpi. De ſcdo liberamur p tabulam penitētie quā diuina clementia puidit homini. q̄z p pecca/to actuali baptizari nō pt. Baptiſm⁹ eīn efficaciā habz a chriſti morte. Sic eīn chriſtus tm̄ ſemel eſt mortu⁹.ita ſemel tm̄ debet hō baptizari. Sed peni/tentia habet efficaciā a diuia clemētia que ſemp eadem eſt .ideo pluries pōt homo ad eā recurrere. Unde Bern. O felix lauacrū penitētie que totiēs valet ad lauandū quotiēs purgatōne indi/get cor humanū. O igit pctōres i ma/ri huius mundi ſubmerſi. O dei veri per peccatum inimici effecti currite ad hanc tabulā vt ad portū ſalutis poſſitis puenire. quia p hanc venit Petr⁹ de pfundo negatōnis . Matheus de voragine cupiditatis. Dauid z Ma/ria magdalena de carnalis peccati abominatōe ad portū ſalutis. Sine hac igit teſte ſaluatore null⁹ peccator hoc mare enauigare poterit In tercio articulo notemus penitētie conditōnem Nā vere penitētie conditio eſt q̄ ſit de peccato ꝓprio voluntario p̄terito mortifero z recolito . Primo vera penitētia debet eſſe de peccato ꝓprio z nō de ali/eno. z quia peccatū originale nō ē a nobis cōmiſſum ſed contractū:ideo d̄ co abſolute non eſt penitendū.ſed ſufficit diſplicentia de illo. Scdo vera pe/nitētia debz eſſe de pctō volūtario. nā de inuolūtario fieri nō debet q̄z nec eſt peccatū. Unde Aug. Oīe pctm̄ adeo peccatū inq̄ntū voluntariū. Si igitur aliqua opprimat p vim nō erit pecca/tū :ſicut dicebat btā agnes. Tercio vera penitētia debz fieri de peccato p̄terito z non de futuro qd̄ nōdum fecit nec vult perpetrare .alioq̄n nō poſſz peni/tere vere ex q̄ eſſz i mortali pctō cū ꝓpo/ſito malo. Quarto reqrit q̄ pnia fiat de peccato mortifero.i.mortali. cui debet pena eterna. nā de veniali nō tenet quis abſolute penitere z confiteri. ſed

ſufficit ꝙ ſolū illud deteſtet᷑. nec req̄rit᷑ ꝙ ī futuꝝ ꝓponat ſe a talibꝫ cauere. q̄a ſine illis hūana infirmitas viuere nō pōt. Verūtn̄ vere penitens debet etiā a talibꝫ ſe cuſtodire. q2 freq̄nt᷑ ſunt occa/ſiones pctōꝝ mortaliū. Ideo dı̄ de pe. diſt. v. c. j. Cohibeat ſe a ludis ꝛ ſpecta culis ſecl'i q̄ vult pfectā ꝯſeq̄ remiſſio/nis grām. Illi em̄ q̄ exercent officia vl' negocia qḋ fit cum pctō mortali nō de bent abſolui donec ꝓmittāt ꝙ reſigna būt talia. q2 dicit mgr̄ in. iiij. di. xvj. ꝙ miles vel negociator vel alicui officio dedit⁹ qḋ ſine pctō exerceri nō poſſit ſi culpis grauioribꝫ irretit⁹ ad pn̄iā ve/nerit. vel q̄ bona alteri⁹ iniuſte detinet. vl' q̄ odiū in corde gerit: recognoſcat ſe veram pn̄iam nō poſſe pagere niſi ne/gociū relinq̄t vel officiū deſerat ꝛ odiū ex corde dimittat ꝛ bona q̄ iniuſte ab/ſtulit reſtituat. nec tn̄ deſpet. Interim q̄cq̄d boni facere pōt hortamur vt fa/ciat vt de⁹ cor illi⁹ illuſtret ad pn̄iam. Quinto debet fieri de pctō recolito. q̄a de illis q̄ ſe neſcit feciſſe nec exiſtiat non pōt penitere niſi ī generali di. Scio ꝙ multa pctā cōmiſi quoꝝ tn̄ non recor dor ꝛc̄. Debem⁹ igit᷑ chariſſimi citiſſi/mā agere pn̄iam ne nobis dicat᷑ illud Iiere. viij. Non eſt q̄ agat pn̄iam ſup pctō ſuo di. Quid feci. Et ne peam⁹ et/naliter pijſſim⁹ ſaluator aliq̄n ad pe/nitentiā inuitat ꝓmiſſiōibꝫ di. Pn̄iā agite approping̃bit em̄ regnū ꝛc̄. Ali/q̄n terroribꝫ di. Niſi pn̄iam habueritꝭ Habeamus igit᷑ verā pn̄iam per quā hic dabit᷑ grā. ꝛ in futuro glīa. quā no bis ꝯcedat ꝛc̄.

Dn̄ica ſecūda quadrageſime.
Sermo. xxxij.

Aſſūpſit Jeſus Petꝝ ꝛ Jacobū et Jo/hānē fratrē ei⁹ ꝛ duxit illos in montem excelſum ſeorſū ꝛ trāſfigu/ratus ē an̄ eos. Math. xvij. Duxit nā/q3 iſtos familiares diſcipulos xp̄s in montē vt oraret ibidē. In q̄ q̄dē euāge/lio q̄ttuor tāgit euangeliſta ſc3

Pri̇o ſaluatoris trāſfiguratōem
Scḋo ꝓphetaꝝ allocutōem
Tercio Petri feruidā petitōem
Quarto dei patrꝭ ꝓteſtatiōem

Primo dixi ꝙ euāgeliſta in euāgelio tāgit xp̄i trāſfiguratōe3 cū dicit. Et trāſ figurat⁹ eſt an̄ eos ꝛ reſplēduit facies ei⁹ ſicut ſol. veſtimēta aūt ei⁹ facta ſūt alba ſicut nix. Et certe mlt̄o ſplēdidiꝰ erat facies eius ſicut ſol ꝛ candidi⁹ ve/ſtimēta q̄3 nix. ſ3 nihil inuenit ſplēdidi⁹ ꝛ candidi⁹ viſui hūano cui cōpararet᷑. Ubi Aug⁹ dicit ꝙ candor veſtiū pro/cedebat a faciei ſplendore. ꝛ ita fuit ve/ra mutatio in facie ſed nō in veſte. Nō em̄ ſubſtantiā vere carnis amiſit: nec corporis veritatē ſubtraxit ſed ſplen/dorem addidit. Et vt dicit Leo papa. Non aſſumpſit dotis claritatē ſed do/tis ſimilitudinē Scḋo euāgeliſta tā git ꝓphaꝝ allocutōe3 di. Et ecce appa/ruerūt eis moyſes ꝛ helyas loquentes cum eo. Moyſes em̄ de lymbo patrū veniens in corpore aſſumpto ſc̄m q̄ſdā ſicut angeli q̄ado apparent homibꝫ. ſc̄m alios vero in corpore proprio. He lyas in corpore ꝛ anima de padiſo ter/reſtri allatus loquentes exceſſum ei⁹. vt dicitur Luce. ix. Quem cōpleturus erat in hieruſalē. i. paſſionē eius ī qua fuit exceſſus amoris ſupra mēſuram. Iuxta illud Joh. xv. Maiorē hac dile ctionem nemo habet vt animā ſuā po nat quis pro amicꝭ ſuis. Exceſſus do/loris ſupra ꝯſuetudinē. ſc̄m illḋ Tren. j. O vos oēs q̄ trāſitis ꝑ viam attēdite ꝛ videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolor meus. Exceſſus humilitatꝭ ſupra eſti/mationem. Philip. ij. Humiliauit ſe/

metipm fact⁹ obediēs vſqꝫ ad mortē. Loq aūt ipoꝝ eſt futurā paſſionē teſtimonijs legꝭ ⁊ ꝓphetaꝝ oſtēdere. nō ideo indicabāt chriſto q̄ſi neſciret. ſed ei gratias agentes de tāta clemētia. videbāt em̄ ꝙ tā glo̕ſa facies debebat cōſpui. et tam excellētiſſima pſona flagellari ⁊ crucifigi. ideo de tanta grā loq̄bantur dicētes. O xp̄e redēptor mirā rē es hoībus ⁊ angelis factur⁹. ꝙ tā p̄cioſā faciem ꝓ hoībꝫ ꝯſpui pmittis. Tercio euāgeliſta īſinuat petri feruidā petitionem di. Rn̄dens petr⁹ dixit ad Jeſuꝫ. Dn̄e bonū eſt nos hic eſſe: ſi vis faciamus hic tria tabnacula. tibi vnū: moyſi vnū: ⁊ helye vnū. Cū em̄ ieſus ſtaret in medio apl̄oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ tanqꝫ deus abraā ⁊ audiret petr⁹ xp̄m talia paſſurū expauit ꝙ talis mortuoꝝ reſuſcitator: cecoꝝ illūinator: infirmitatū oīm ſolo verbo curator talia debebat pati Vn̄ dicebat. Si vis dn̄e maneam⁹ h̄ et noli ire in hierl̄m q̄ i tāta dulcedīe bonū eſt nos hic eſſe. Et nō dicebat ꝙ faceret ſibi ⁊ ſocijs tabernaculū. ſed cogitabat ꝙ ipſe maneret cum xp̄o. iacobus cū moyſe. ⁊ iohannes cū helya. Et vt dicit Lucas Petr⁹ neſciebat q̄d diceret. ſ. q̄ in via patriā q̄rebat. vmbraꝫ future gl̕ie quā viderat verā gl̕iaꝫ eſtimabat. ⁊ abſqꝫ guſtu mortꝭ btūs fieri deſiderabat. ac btītudinē in ſolo aſpectu hūanitatꝭ xp̄i credebat. ideo ſtupefact⁹ neſciebat q̄d diceret. ſed tn̄ inebriatus tāta dulcedine vnius gutte celeſtꝭ ſuauitatis oblitus erat de ꝯdiſcipulorū ꝯſolatiōe. imo de genitricꝭ xp̄i btītudine. Quarto euāgeliſta inſinuat di patris ꝓteſtationē di. Adhuc loquente petro ecce nubes lucida obūbrauit eos. Et vox de nube di. Hic ē fili⁹ me⁹ dilectus in q̄ mihi bn̄ complacui ipm audite. Audiētes diſcipuli ceciderūt in faciē ⁊ timuerūt valde. Et acceſſit Jeſus ⁊ tetigit eos di. Surgite nolite timere. Leuātes aūt oclos neminē viderūt niſi ſolū ieſum. Et deſcendētibꝫ de mōte p̄cepit ieſus di. Viſiōem quā vidiſtꝭ nemi dixeritꝭ donec fili⁹ hoīs a mortuis reſurgat. Spūalit̄ quicūqꝫ vult trāſfigurari aſſumat petꝝ q̄ int̄ptat̄ cognoſcēs. Debet em̄ ſaluandus cognoſcere deū: ſe: ⁊ primū. Et dei cognitiōe dilectio dei generat̄ ⁊ deſparatio cauet̄. et cognitōe ſui hūilitas orit̄ ⁊ pſumptio fugabit̄. et cognitione ꝓximi cōpaſſio orit̄ ⁊ crudelitas excludit̄. Aſſumat ⁊ iacobū q̄ ⁊ ſupplātator int̄ptat̄ ⁊ ſignificat verā cōfeſſionē vbi hō ſeipm vincit. Et Johanneꝫ aſſumat q̄ grā dei it̄ptat̄. ⁊ ſignificat ſatiſfactionē quā explet q̄ p grām ꝯuertit̄. Vn̄ in p̄nti ſmone de ſpūali trāſfiguratōe id eſt de ꝯtritōe p quam de ſtatu culpe ⁊ damnatiōis fit trāſfiguratio ad ſtatum gratie ⁊ ſalutꝭ tria notemus myſteria. ſcꝫ

Primo ꝯtritionis q̄dditatem.
Scd̄o notem⁹ ei⁹ modalitatē.
Tercio ꝯſiderem⁹ ipſi⁹ vtilitatē.

S Prīo inquā notem⁹ trāſfiguratōnis ſpūalis. i. ꝯtritōnis q̄dditatē quid ſit ſm rem. ⁊ quō ſciat vnuſq̄ſqꝫ ſi habuit vel habet aut habebit verā contritionē de pctīs ſuis vt totꝭ viribꝫ laboret habere. quia ſine ea adultis nō erit remiſſio pctōꝝ loq̄ndo modo cōi. Cuius q̄dem quidditas tripl̕r optīe pōt declarari. videlicet

Primo diffinitione.
Scd̄o diuiſione
Tercio ſimilitudine.

Prīo nāqꝫ q̄dditas cōtritōis p̄t declarari diffinitiōe. Primo ab Jſidoro ſic diffinit̄. Cōtricio eſt cōpūctio ⁊ humilitas mētis cū lachrymis veniens de recordatōe pctī ⁊ timore iudicij. Que q̄dem diffinitio tāgit q̄tuor ſm ꝙ quiqꝫ

ſunt in pctō mortali.ſ.aſſenſio:delecta
tio:elatio:īfectio:et incōſideratio. Pri
mo in pctō eſt aſſenſio.qꝛ oē pctm̄ ꝑ aſ
ſenſum ꝑpetrať.iō dicit:mētis. Sicut
igiť pctm̄ cōſummať ꝑ ꝯſenſum volū
tatꝭ.ita deleť per diſſenſum eiꝰ. Diſſen/
ſus aūt iſte nō eſt aliud q̄ȝ diſplicentia
eiꝰ qđ fuit.nā ſicut pctā qñ acciderunt
volūtaria fuerunt:ita qñ eis diſſenti/
mus ⁊ de eis cōterimur volūtaria nō
ſunt.nō ſm illā voluntatē quā tūc qñ
fecimꝰ habuimꝰ.ſed ſm illā quā nunc
habemꝰ.qꝛ vellemꝰ ꝙ nunq̄ȝ fuiſſent
⁊ ſic illā ꝑmā volūtatē cū iſta ſcđa dele
ruimꝰ. Scđo in pctō eſt delectatio.⁊ ꝯ̄
hoc đꝛ ī diffinitiōe. Cōtritio eſt cōpun/
ctio mētis.ſicut in pctō eſt motꝰ a deo
ꝑ delectationē ad pctm̄.ſic in cōuerſiōe
eſt motꝰ a pctō ꝑ ꝯtritionē ad deū. Vñ
Augꝰ.li.de pnīa di. Vbi dolor finitur
deficit pnīa.vbi deficit pnīa nihil relin
quiť de venia.⁊ ſic patet qꝛ ſine dolore
non remittiť pctm̄ de lege cōi. Qđ dico
ideo.qꝛ tātā dulcedineȝ charitatꝭ q̇s pt
hr̄e ꝑ ſpecialeȝ dei grām vt pctm̄ oīno
deleat. In illa tñ dulcedīe eſt dolor in
hitu ⁊ ſi nō in actu. Hic ꝟo dolor ſm
Greg.ī mora.cauſať ex q̄tuor ꝯſidera/
tiōibꝫ. Primo cū pctōꝛ cogitat vbi fu/
it.qꝛ in grā. Scđo cū ꝯſiderat vbi erit.
qꝛ in iudicio. Tercio cū cōſiderat vbi
eſt.qꝛ in h̄ mūdo ꝑnicioſo. Quarto cū
ꝯtēplať celeſtē pr̄iaȝ vbi nō eſt. Tercio
dicit Iſiđ.in diffinitiōe:hūilitas mētꝭ.
qꝛ in pctō eſt elatio mētꝭ dū in ſuo ſen/
ſu ꝑmanēs efficiť durꝰ ad ꝑſiſtendū in
culpa ⁊ ꝑ cōſeq̄ns ineptꝰ ad ſuſcipien/
dū grām. Quarto in pctō mortali eſt
infectio.qꝛ pctm̄ maculat mēteȝ ⁊ car/
nē.⁊ ꝯ̄ hoc đꝛ in diffinitōe:veniēs cum
lachrymis.qꝛ lachryme ſm Amb.ſor/
des pctōꝝ lauāt. Quinto in pctō mor
tali eſt incōſideratio.qꝛ pctōꝛ nec aſpi/
cit pctī vilitatē nec ſupplicij acerbitatē
attēdit.ſed ⁊ diuinū iudiciū ꝑuipendit.
Ideo ꝯ̄ h̄ dic̄ in diffinitōe:veniēs ex re/
cordatiōe pctī ⁊ timore iudicij. Scđo
cōtritio a doctoribꝫ ſic diffiniť. Contri
tio eſt dolor ꝓ pctīs volūtarie aſſum/
ptus cū ꝓpoſito ꝯfitendi ⁊ ſatiſfaciēdi.
Que q̇dē diffinitio q̄tuor tāgit neceſſa
ria cōtritioni.ſ.cōtritōis actū.obiectū.
modū.⁊ effectū. Primo dixi ꝙ diffini
tio tāgit cōtritōis actū di. Cōtritio eſt
dolor. Vbi nota ꝙ duplex ē dolor.vt
dicit Augꝰ.xiij.de ciui.dei.ſ.dolor ſen/
ſibilis ⁊ mental'. Primꝰ dolor ſenſibil'
conſiſtit in ꝑte ſenſitiua vt lachrymari
⁊ tal' nō eſt de neceſſitate ꝯtritionis.ſed
de eiꝰ ꝑfectiōe cū nō ſit in nr̄a ptāte. vñ
inſipientes putāt ſe nō vere cōtritos ex
q̊ nō lachrymanť. Scđs dolor eſt mē/
talis ſiue voluntariꝰ.q̇ nihil aliđ eſt q̄ȝ
diſplicētia pctī rōne deformitatꝭ inq̄ȝ/
tū eſt offenſa dei.vel dolor volūtarius
eſt q̄dā triſticia de pctō. Alia ꝟo oīa
cōtriſtantia ſunt de ꝑfectōe ⁊ ſatiſfacto
ria. Scđo diffinitio tāgit cōtritōis ob
iectū de quo.ſ.eſt:cum dicit. dolor pro
pctīs. Ideo ſi q̇s dolet de aliena felici/
tate nō diciť contritio ſed īuidia. qꝛ nō
eſt de pctīs.ſil'r ſi q̇s dolet leſionē natu
re tm̄.ſicut īfirmi duȝ flagellanť a deo
ꝓut de Anthiocho diciť.ij. Macha.ix
Orabat ſceleſtꝰ dn̄m a q̊ nō fuerat ve/
niam cōſecutꝰ. Hoc mō fures ⁊ latro
nes dolent de pctīs dum ſuſpenduntť
et talis dolor nō eſt meritoꝛꝰ. Simili
ter ſi q̇s dolet de pctīs timore damna/
tionis ꝑncipaliter.qꝛ ſm Richar.ī.iiij
diſt.xvij.talis dolor nō eſt deo acceptꝰ
quia perfecta charitas foras mittit ti/
morē. Hinc eſt ꝙ pauci ſaluabuntur
ſolūmodo in extremis penitentes. Si
militer dolor non eſt cōtritionis q̊ q̇s
dolet amiſiſſe ꝟtutem pura virginita
tem per luxuriā.vel ꝙ diffamatus eſt.
vel etiā ꝙ regnū celeſte amiſit.quia eti/

am Judas dolebat Math.xxvij. Ui‑dens Judas q damnat⁹ eſt. Sed vt dicit Alexander de ales. iiij. pte ſũme. q principale motiuũ contritionis de‑bet eſſe amor diuin⁹ qui peccatorẽ mo uet dolere de peccatĩ propẽ offenſã di‑uinam. Tercio diffinitio tãgit contri tionis modũ dicẽs. Eſt dolor voluta‑rie aſſumpt⁹. Ratio em̃ dictat vt ſic peccatũ fuit voluntariuꝫ: ita dolor ſit voluntari⁹. Ideo dicit aſſumpt⁹ non impoſit⁹. Hec autẽ aſſumptio eſt diſ‑ſenſus volũtatis a malo cõmiſſo. ⁊ iõ contritio a deo dat q̃tum ad gratiam ſed a libero arbitrio q̃tũ ad ſubſtãtiã actus. Quarto diffinitio tãgit contri tionis effectũ dicẽs. cũ ꝓpoſito cõfiten‑di ⁊ ſatiſfaciẽdi. Nam vere contritioni ſemp annexũ eſt propoſitũ confitendi ⁊ ſatiſfaciẽdi de lege cõmuni. Ideo q‑cunqꝫ nõ habent propoſitũ confitendi ⁊ ſatiſfaciendi nõ ſunt vere contriti. et hoc expreſſe vel implicite. ſicut in repen tina morte poſſet fieri q quis actu nõ cogitaret de confeſſione. Secũdo cõ tritiõis quidditas poteſt declarari di‑uiſione. Nã ſm Franciſcũ mayro. du plex eſt differẽtia inter dolorẽ attritio‑nis ⁊ contritionis. Prima quia attri tio eſt dolor impfectus. Contritio ve‑ro perfectus. Secũda differẽtia eſt qr attritio eſt dolor ſine gratia gratũfaci‑ente. ſed contritio eſt cũ tali gratia. Et ideo contritio et attritio materialiter idem ſunt: ſicut domus obſcura ⁊ do mus illuminata. vel ſicut fides infor‑mis ⁊ fides charitate formata. ſic ſe ha bent attritio ⁊ cõtritio. Tercio contri tionis quidditas põt declarari ſimili‑tudine. Nam contritio aſſimilat pul‑ueri cõminuto. attritio vero fragmen to alicuius rei. Unde ſuper. iiij. di. xvij tres doctores. ſcꝫ ſctũs Tho. Petrus de tharantaſia ⁊ ſctũs Bonauẽtura ſic dilucidãt. Primo ſctũs Thomas ſic dicit. Initiũ omnis pctĩ eſt ſupbia. per quã quis ſenſui ſuo multũ inherẽs recedit a mãdatis dei dure ſtãdo ĩ ma licia. ⁊ talis p ſimilitudinẽ dicit dur⁹. Frãgi autẽ dicit quãdo a ſenſu ſuo di‑uellitur: et mandatis dei ſe intẽdit cõ‑formare. ⁊ ideo dolor qui ipm a ſuo ſẽ ſu diuellit dicitur fractio. ſed inter fra ctionẽ et cõminutioneꝫ in materialibꝫ differentia eſt. vnde hec ſimilitudo trãſ lata eſt. Frangi em̃ dicitur res quãdo in magnas partes diuiditur. ſed con teri quando ad minutias redigit res que in ſe ſolida fuit. Et quia ad pecca ti remiſſionẽ requiritur vt homo affe‑ctum nõ in parte ſed totaliter dimit‑tat. et ideo actus quo peccatũ remit‑titur contritio dicit per ſimilitudineꝫ quo homo a ſenſu ſuo recedit dolens preterita et cauens futura. Secundo Petrus dicit q ſicut in materialibus durũ dicitur quod non cedit tactui. ſꝫ frangi dicitur quod per aliquod forti us agens in magnas partes diuidit conteri vero quãdo in minimas. Ita metaphorice cor durũ dicitur quãdo diuine inſpiratõni quaſi manu tãgen ti non cedit dum ĩ affectu peccati mo ratur. Frangi quando a propoſito re ſilire incipit: tamen non totaliter. Cõ‑teri vero quãdo totaliter. Tercio Bo‑nauentura dicit q in contritõe tria ſũt attendenda. ſcꝫ quid conterit: quo cõ‑teritur et ad quid contritio terminat. Illud em̃ quod conterit eſt cor pecca‑toris quod eſt tanq̃ vas fictile plenuꝫ peccati veneno. Illud ꝟo quo cõterit ſunt q̃ſi due mole. ſ. ſupior ⁊ iferior. ſu perior deorſum depmẽs ⁊ hũiliãs eſt timor pene veniẽs et conſideratõne di uine iuſticie. Inferior mola ſurſuꝫ ele uãs eſt ſpes venie veniẽs et conſidera‑tõe diuĩe miſcdie. In cui⁹ figura dicit

Dominica ſecūda quadrageſime

Deut.xxiiij. Non accipies loco pignoris īferiorē ⁊ ſupiorē molā.i.nō ſubtrahas timorē relicta ſpe. nec ſpē relicto timore. Illud aūt vas cordis nr̄i ideo ꝯterit̄ vt emolleſcat ⁊ pctī delectatio ð eo totalr̄ effundat̄.⁊ iō dr̄ ꝯtritio: non ꝯfractio.q: fractio eſt in maiores ptes ꝯtritio in minores.vn̄ qn̄ vas in maiores ptes frangit̄ ſapor vel res ibi reſeruat̄.ſed ī ꝯtritiōe nihil remanet.q: ī minimas ptes ꝯuertit̄.de qb⁊ pulueribus tandē aliō vas ſolidū hūore gr̄e aptat̄ vt fiat vas in honorē.vt patꝫ de btō aplo cui dictū eſt Act.ix. Uas electionis.⁊ talr̄ ꝯtritū cor ⁊ hūiliatū deus nō deſpiciet.ſed ꝯtritū ⁊ nō hūiliatū deſpiciet. Quia licet delectatio pctī totalr̄ expellat̄ in pena inferni ⁊ ī puluerē redigat̄ cor dānatoꝝ.nō tn̄ vt inde aliud vas fiat q: nō hūiliabit̄. iuxta illud pſ. Supbia eoꝝ q̄ te oderunt aſcēdit ſp.ſed cōminutū remanet. Hic pſ. Nō ſic impij nō ſic ſꝫ tanq̄ puluis quē pijcit vēt⁹ a facie terre. Ad hāc contritionē o aīa ſanguie xp̄i redēpta tanq̄ ſaluti neceſſariā monet te ſctā mat̄ eccl'ia mlt̄iplicit̄.ſ. vbo pdicatiōis.ſcriptura imagīs. ſacrificio altarꝭ. exēplo deuotiōis. Nōne audis qd dr̄ ī pdicatione q: ſine ꝯtritōe pctōr etnalit̄ pibit Iuxta illō Eccl.iij. Cor duꝝ male habebit in nouiſſimo. Nōne vides imaginem xp̄i in latere.i.in corde vulneratum p te. Nōne vides q̄tidie oſtendere corp⁹ xp̄i in altari ⁊ dō patri offerri vt te ei totalit̄ offerres. Nōne vides ī iſtꝭ dieb⁊ q̄drageſime lugubriter pctōres deplorare ſctām eccl'iam. vt tu ad cor tuū redires ⁊ pctā deteſtareris vt ver⁹ filius mr̄is eccl'ie eē diceretꝭ et eſſes. O q̄ multi duro corde pſeuerāt.de qbus Bern.li.v.de ꝯſideratiōe dicit. Quid ē cor duꝝ.ipm eſt qd nec cōpūctiōe ſcindit̄ nec pietate mollit̄.nec mouet̄ pcib⁊ minis non cedit; flagellis induratur, ingratū ad bn̄ficia.infidum ad ꝯſilia. deuiū ad iudicia.inuerecundū ad turpia.impauidū ad picula.inhūanū ad hūana.temerariū ad diuia.pn̄tia negligens.pterita obliuiſcēs.futura non puidēs. Ipm ē cui p̄teritoꝝ p̄ter ſolas iniurias nihil oīno nō p̄terit.futuroꝝ nulla niſi ad vlciſcendū pſpectio ē. hec ille. ℌ In ſcđo myſterio notem⁹ ꝯtritiōis modalitatē. quō vicꝫ ꝯtritio ſit ad ſalutē valida erq̄ tā neceſſaria dr̄ fore. Pro q̄ ē notādū q ꝯtritio ṽa debet habere tres modos ſcꝫ

Primo vt ſit diſtincta.
Secūdo vt ſit intenſa
Tercio vt ſit continua.

Primo dixi q vera ꝯtritio debꝫ eē diſtincta de q̄lib⁊ mortali pctō. q: ī omī pctō mortali ē actual' auerſio volūtaſ a deo ad peccatū.⁊ ꝯtraria ꝯtrarijs curant̄: oꝑtꝫ q ī oī remiſſiōe pctī mortal' ſit actual' auerſio a pctō ad deū .q̄ qdē auerſio contritio appellat̄. De peccatiſ tn̄ oblitis ſufficit ꝯtritio generalis cuꝫ conatu ad recordandū ⁊ dolendū non ſolū de pctō ſꝫ etiā de obliuiōe eſt dolēduꝫ. Dicit tn̄ ſctūs doctor ī.iiij.di.xvij. q ꝯtritio pōt ꝯſiderari q̄tū ad duo.videlicꝫ ad ei⁹ pncipiū ⁊ q̄tū ad ei⁹ terminū. Pmo ſi ꝯtritio ꝯſideret̄ q̄tū ad ei⁹ pncipiū ſiue cognitōeꝫ pctī q̄ ē pncipiū ꝯtritōis qn̄ qs cogitat de pctīs ⁊ dolet ſaltē dolore attritōis .⁊ ſic neceſſaria ē ꝯtritio.q: ſic reqrit̄ ꝯtritio ī pctī remiſſiōe.ita ⁊ ꝯfeſſio.ſꝫ impoſſibile ē plura ꝯfiteri ſil'.g̊ ipoſſibile ē ꝯteri de oīb⁊ ſil' Scđo mō ꝯtritio pōt ꝯſiderari q̄tum ad ei⁹ terminū q̄ ē grā dei informat⁹ et tūc ſufficit q ſit vna cōtritio de omib⁊ pctīs.q: ille mot⁹ agit in ṽtute omniū diſpoſitionū p̄cedētiū. Nā de⁹ nō reqrit ab hoīe īpoſſibile ſꝫ poſſibile.aut g̊ hō pt hr̄e ꝯtritōꝫ ð oīb⁊ pctīs ⁊ tūc req

riť ſpecialis ꝛ diſtincta ꝯtritio de oībꝫ
aut nō pōt hr̄e. ꝛ tūc ſufficit vna gene-
raľ ꝯtritio de oībꝫ. Scđo ad ꝯtritōeꝫ
verā reqriť ꝙ ſit itēſa. i. dolor ei⁹ ſit ma
ximus inť oēs dolores volūtať. qđ de
clarat ſeraphic⁹ doctor Bona. ſup. iiij
di. xvj. ar. ij. q. j. di. ꝙ duplex ē dolor de
pctīs. vn⁹ in volūtate. ali⁹ in ſenſuali-
tate. Dolor enī q eſt ī volūtate nō ē ali-
ud ꝙ̄ diſplicētia pctī. ꝛ iſte dꝫ eſſe ma-
ximus ī ꝯpatōe ad oēs dolores tpaliū.
Uñ ī caſu ī q̄ ꝯtigeret vel ꝯmittere pec
catū mortale vel incurrere mortē aut
damnū tpale ſiue mortē vnigeniti qui
libꝫ teneť eligere magis penā talem ꝙ̄ꝫ
peccare vel peccaſſe. Scđs dolor eſt ī
ſenſualitate q̄ cauſať ex pmo dolore vt
fletus. ꝯfuſio cerebri īmutatio coloris
q̄ nō ē ꝯtritio ſꝫ poti⁹ ſatiſfactio ſicꝫ ieiu
niū ꝛ orō ꝛ cetra hmōi. ꝛ taľ dolor nō ē
neceſſe ꝙ ſit maxim⁹. imo nec ē neceſſe
ad ſalutē dolere iſto dolore. Iſto enim
dolore incōſolabiliť flet hō ſup mortē
pr̄is fratris vel filij: ꝛ nō ſup mortale
pctm̄. licꝫ ſm volūtatē pl⁹ dolꝫ ꝯmiſiſ
ſe mortale ꝙ̄ꝫ mortē pr̄is vel fr̄is. Unđ
iſtū dolorē ſenſualitatis dꝫ hō tpare ſi
ſit nimi⁹. iuxta illđ Ro. xij. Rōnabile
ſit obſequiū vr̄m. Mľti igiť ſūt rudes
putātes ſe nō hr̄e ꝯtritōeꝫ ex q̄ non pn̄t
flere. qꝛ libēť vellēt. ſꝫ tales ſciāt ꝙ ꝯtri
tio ī volūtate ē ſi doles ꝛ ꝓponis de ce-
tero cauere. iā hr̄e potes verā ꝯtritōeꝫ.
Tercio ad verā ꝯtritōeꝫ reqriť ꝙ ſit cō
tinua. qꝛ diť Hugo de ſctō vic. ꝙ quā-
do de⁹ abſoluit hoīeꝫ de vinclo pctī li
gat eū vinculo ꝑpetue deteſtatōis. Sꝫ
deteſtatio ꝑpetua pctī duplex eſt. q̄dā ī
habitu. ſ. pctōr q̄ncūqꝫ cogitet đ pctīs
q̄ fecit teneť de eis dolere ꝛ ꝯtritōeꝫ ha
bere. qꝛ ſicꝫ pctm̄ ē velle peccare. ita pec-
catū ē velle peccaſſe. O ꝙ̄ꝫ mľti dānanť
poſt pctōꝝ cōfeſſionē qbꝫ rurſus ꝑpe-
trata pctā placēt ꝛ delectāť de eis. imo
q̄nqꝫ gl̄iant. iuxta illđ pſ. Letať pctōr
in deſiderijs aīe ſue. Alia pctī deteſta-
tio ē ī actu. ſ. vt continue doleat ſiue co
medat ſiue bibat vľ aliqđ aliđ faciat. ꝛ
ad hāc contritionē ſeu pctī deteſtatiōeꝫ
nō teneť hō qꝛ meli⁹ ē vt ꝓ loco ꝛ tpe a-
lijs ꝟtutū exercitijſ vacet. vñ dr̄ Tren.
ij. Deduc q̄ſi torrētē lachrymas ꝑ diē ꝛ
noctē. Torrēs eñ nō ſꝑ vno eodēqꝫ īpe-
tu currit. ſꝫ ſicꝫ iundatio đ celo fluit: ſic
lachryma q̄ſi diuīa īſpiratiōe ꝛ cordis
ꝯpūctōe generať. ꝛ ꝓ loco ꝛ tpe defluit.
O pctōr negligēs bn̄ attēde ꝙ ſi ī pn̄ſen-
ti cōteri de pctīs tuis noluerꝭ eťnalr̄ ſi-
ne ꝟa ꝯtritōe maneb. qꝛ h̄ ē loc⁹ cōtriti
onis. Rō cui⁹ ē qꝛ ī cōtritōe tria ſūt. ſ.
grā dolor ꝛ meritū. ꝓpť hec nec reprobi
nec electi ī celo nꝰ ī purgatorio ꝯtritōꝫ
hebūt. ñ dānati ī inferno. qꝛ ibi ñ erit g̃
tia. nō electi ī celo: qꝛ ibi ñ erit dolor. ne
qꝫ aīe ī purgatorio. qꝛ ibi nō erit meri-
tū licꝫ īeſtimabilē penā ſentiāt ī purga-
torio tñ nullū pmiū habebūt ex h̄ ī ce-
lo ſꝫ ſolūmō ſoluūt debitū pene. ſꝫ pe-
nitētie op⁹ in pn̄ti ꝛ penā ſoluit ꝛ pmi
um mereť. ¶ In tercio myſterio no
tem⁹ contritionis vtilitatē. tres eñ ſunt
vtilitates vere contritionis. ſcꝫ

Prima remiſſio culpe
Secūda ablatio pene
Tercia collatio glorie

Prima ſiqdē contritōnis vtilitas ē re
miſſio culpe. Nam vt dicit ſctūs Tho.
ī. iiij. di. xvij. ar. v. q. ij. ꝙ ī pctō tria ſūt.
ſcꝫ actio mala. inťior macula. ꝛ pctī ſe
quela. i. pena. Actio mala tolliť timo-
re pene. Interior macula tolliť rōe grē
Pctī ſeqla tolliť charitatꝭ ardore. Q̄,
aūt cōtritōis vtilitas ſit remiſſio cul-
pe ꝓbať tripliciť. ſ. autoritatibꝫ rōnibꝫ
ꝛ exēplis. Primo ꝓbem⁹ autoritatibꝫ
Nā vt diť pſ. Sacrificiū deo ſpūs cō-
tribulat⁹ cor ꝯtritū ꝛ hūiliatū de⁹ nō
deſpicies. glo. q̄ſi dicat. De⁹ ſpūit thau

rū ⁊ hircū vel oīa q̄ tēp⁹ habuerūt dūꝫ aliq̄d ꝓmitterēt futurū. Sꝫ tu de⁹ non deſpicies cor ꝯtritū diſplicēdo offenſā ⁊ hūiliatū ſacerdoti ꝯfitēdo. Hinc etiā Orige. dicit. Quanto ampli⁹ cōpungimur tāto ampli⁹ pctōꝝ vincula relaxant. Scōo ꝓbem⁹ hoc rōnib⁹. virtus em̄ ⁊ vicium ex quib⁹ cauſis generant: ⁊ corrumpunt. vt dicit. ij. Eth. ſꝫ pctm̄ cōmittit p amorē inordinatuꝫ. ḡ et delet p dolorem ordinatū cōtritiōis Scōa ratione ſic ꝓbemus. Contritio eſt dolor gratia īformat⁹. ſed grā gratum faciens oēm culpā delet. ḡ ⁊c. Si dicas q̄ ſolus de⁹ dimittit pctā. iuxta illud Lu. v. Quis pōt dimittere peccata niſi ſolus de⁹. Dicēdū q̄ veꝝ eſt. ſed tripl'r dr̄ pctm̄ remitti. ſ. ꝓncipalit ⁊ effectiue. ⁊ ſic ſolus de⁹ remittit. Scōo mō diſpoſitiue. ⁊ ſic contritio remittit. Tercio mō inſtrumentalit. ⁊ ſic ſacerdos remittit. Tercio q̄ p cōtritionē remittat pctm̄ ꝓbem⁹ exemplis. multis q̄dē ꝓbare poſſum⁹. ſed tn̄ de multis vnū notabile referamus: q̄d refert Ceſari⁹ in dialogo. R O, germanus cuiuſdā epi effect⁹ eſt monachus in ordie ciſtercieñ. vbi ordinat⁹ eſt ⁊ ſacerdos. q̄ tandē reiecto habitu ordinis apoſtatauit ⁊ int ſtipendiarios q̄ rota dicunt hītare cepit. vbi tot mala: tot adulteria: ſtupra: fornicatōes: depdationes faciebat vt oēs alios ſuis ſceleribꝫ excederet. Et ſi cui alij ſtipendiarij parcebāt ipſe ſpoliabat ⁊ inſup occidebat. Quid pl'a. Cū q̄ddā caſtruꝫ iuſſu capitanei obſiderēt vulnerat⁹ eſt p ſagittā ad mortē. Cui cū alij ſuaderēt cōfeſſiōeꝫ nullo mō aſſentiebat di. Quid mihi ꝓdeſt ꝯfeſſio. Tandē coact⁹ eorū verbis aſſenſit. vocat ſacerdos ⁊ ſedet vt audiat ꝯfeſſiōem. Mira res ſubito tāta ꝯtritio affuit q̄ ex abūdātia lacrimaꝝ vix ſcelera ſua confiteri valebat. Cui ſacerdos ſtulte dixit. Nō vales tu facere tantā pniam q̄ de⁹ tui miſereat. At ille ait. Dñe ego ſū hō l'rat⁹ ⁊ ſacerdos illi⁹ ordis. ⁊ ſcio q̄ in quacūqꝫ hora pctōr cōuerſus fuerit de⁹ miſerebit eius. Cū aūt ſacerdos nec ei penitētiaꝫ imponere nec abſoluere vellet: ait īfirmus. In noīe dñi. ego eligo pati ī purgatorio p ſpaciū duoꝝ miliū annorū ꝓ remiſſione pctōꝝ meoꝝ. His dictis mortuus eſt. Tūc frater ei⁹ eps audiens ſui germani mortē ⁊ contritiōeꝫ p annū integꝝ ꝓ eo miſſaꝫ celebrauit p ſe ⁊ p alios. ⁊ penitētijs ſe ꝓ eo afflixit. Anno completo aīa illa ſibi apparens dū ſtaret ī orōne dixit q̄ mille āni ſīt relaxati ꝑ ei⁹ pnīa ⁊ orōe. Audiēſ hec epſ p annū alteꝝ cū mlt'ſ p̄ſbyter'ſ miſſas celebrare fecit orōeſ ⁊ ieiunia ⁊c. Anno iteꝝ cōpleto aīa ſplēdida apparuit ⁊ ī celū ſe aſcēdere aſſeruit. O btā cōtritio O felix cōpūctio p quā pctā relaxant.

Scōo p contritōeꝫ fit pene ablatio. Nā dic Petr⁹ de tharā. ſup. iiij. di. xvij q̄ de⁹ pl⁹ acceptat interiorē cordis affectū q̄ꝫ extiorē actū. ſꝫ p actus extioris pnīe abſoluit hō ab oī pena ⁊ culpa. vt ptꝫ ī Maria magdalēa. ḡ mltō magis p affectū intiorē cordis. i. ꝓ cōtritōnē. Vn̄ legit ī cronic'ſ fratꝝ mioꝝ q̄ dū q̄dā frat nr̄ deuot⁹ ⁊ ſctūs p̄dicaret in alemania pp'lo ipm̄ audiēte ⁊ vidente q̄dā ml'ier peccatrix mirac'loſe compūcta diuīa gratia ex nimio dolore occubuit. ⁊ dū frat finem hmōi feciſſꝫ īdixit pp'lo orōes vt ſi bonū foret q̄d actū eſſet cū ml'ere deus reuelaret. O mirabile dictu illa que mortua fuerat reſurrexit. Frater cepit rogare vt ſi q̄d vidiſſet apiret. Heu inq̄t ſciāt hoīes q̄ nūc mortui ſūt mille hoīes ſine vera cōtritione q̄ oēs dānati ſunt exceptis q̄tuor q̄ contriti ſunt ⁊ ad purgatoriū deſcenderunt. Ego vero per veram ꝯtritionē

euaſi penã. Tercio ꝑ contritõem fit collatio glie. qꝛ latroni q̃ merebat̃ per culpã eternã damnationẽ ꝑ ꝯtritionez meruit remiſſionẽ culpe ꝛ pene ac collationẽ glie. Un̄ ſaluatoꝛ Lu.xxiij.ait Amẽ dico tibi hodie mecũ eris in paradiſo. Nõ dixit.poſt mille annos. nõ dixit.ieiunabis decem annos ꝛc. Hinc Chriſ.in q̃dã ſermone oſtẽdens ṽtutẽ ꝯtritionis ait. Cõtritio deo miſerante pctã relaxat:cõtritũ ſanat:triſtẽ exhilarat:padiſum reſerat. Qḋ ꝑ mlta exempla oñdit dicẽs. Per pniaꝫ ciuitas niniue nõ ſolũ piculũ mortꝭ euaſit.ſꝫ vite incognite ꝛ etne coronã accepit. Per pniam fili⁹ pdig⁹ poſtq̃ꝫ oĩa male viuendo cõſumpſit paternũ amplexum meruit adipiſci.Dauid poſt flagitiũ felix fact⁹ iterꝫ recepit ſpm̃. Petr⁹ poſtq̃ꝫ xp̃m negauit indulgentiã recepit. Nullus igit̃ dãnabit̃ oĩno niſi q̃ verã noluerit agere pniam. O igit̃ miſcḋia dei. o pietas xp̃i.q̃ oẽs pctõres nõ ſolũ ſuſcipis ſed etiã hortarꝭ mille modis vt cõuertant̃: parat⁹ eis dare grãm hic ꝛ gloriã in futuro. Ad quã nos ꝑdu.ꝛc.

De eadem dominica
Sermo.xxxiij.

r Edde quod

debes Math.xviij. Uerba ſunt redẽptoris mũdi ad ſatiſfactõeꝫ iducentꝭ ſine q̃ nullus ſaluari põt. Q Qḋ ꝓbem⁹ tripl̃r. ſcꝫ

Primo autoritatibꝫ.
Scḋo rationibꝫ.
Tercio ſimilitudinibꝫ.

Prĩo itaqꝫ ꝙ ſatiſfactio ſit neceſſaria ad ſalutẽ ꝓbẽ⁹ autoritatibꝫ.Dic̃ ei Auguſt.ſic.Si res ꝓpt̃ quã pctm̃ ꝑpetratũ eſt reddi põt ꝛ ñ reſtituit̃:pnĩa ñ agit̃ ſꝫ ſilat̃.ſꝫ ſi ṽe agit̃:pctm̃ ñ dimittit̃ do nec ablatũ reſtituat̃. Et ſaluatoꝛ. Redde q̃d debes. Dr̃a ei eſt int̃ reſtitutõeꝫ ꝛ ſatiſfactõeꝫ. Prĩa qꝛ reſtõ debet̃ de iure naturali.ſatiſfactio ṽo iniũgit̃ a cõfeſſore Scḋa qꝛ reſtõ põt fieri ſine recõciliatiõe alic⁹.nõ ſic aũt ſatiſfactio.vt pꝫ de mutuis q̃ pñt reddi inimico etiã manente inimicicia. Tercia dr̃a int̃ ſatiſfactionẽ ꝛ reſtitutionẽ eſt.qꝛ reſtõ reqrit̃ ante cõfeſſionẽ ꝛ ſatiſfactionẽ. ſicut ceſſatio a pctõ reqrit̃ añ oẽs ptes pnĩe. alr̃s indigne ſuſcipit q̃s ſacrm̃ pnĩe ſi fieri põt ſine reſtitutione.qꝛ q̃ꝫdiu tenet q̃s aliena tãdiu eſt in moꝛtali. Un̄ Aug⁹. Tenes aliena teneris a diabolo. ꝛ iõ reſtitutio nõ eſt ps pnĩe ſacramentalis ſed ꝑambulũ. Sed ſatiſfactio eſt ps pnĩe q̃ poſt cõtritionẽ ꝛ ſatiſfactiõeꝫ iniũgit̃ a ſacerdote. Scḋo ꝙ reſtitutio ſit neceſſaria ad ſalutẽ ꝓbem⁹ rõnibꝫ. Prĩo ſic. Quicũqꝫ vult ſaluari neceſſe eſt vt habeat ṽtutem iuſticie.ſed iuſticia ſm̃ Macrobiũ eſt reddere vnicuiqꝫ qḋ ſuum eſt.ꝛ ſic ſuare iuſticiã ẽ de neceſſitate ſalutꝭ ita reſtõ q̃ ẽ act⁹ iuſticie. Scḋo ſic. Sine q̃ pctm̃ nõ remittit̃ ẽ neceſſariũ ad ſalutẽ.ſꝫ reſtõ ẽ hmõi.g̃ ꝛc. Tercio nec̃itatẽ reſtitutiõis ad ſalutẽ ꝓbẽ⁹ ſilitudĩe. Nã ſic̃ vuln⁹ coꝛpis ñ põt ꝑfecte ſanari q̃ꝫdiu eſt ĩ eo ferruꝫ.ſic vuln⁹ pcti ñ põt ſanari q̃ꝫdiu ñ ꝛſtituit̃ alienũ qꝛ dic̃ Scot⁹ ſup.iiij.ꝙ ſic̃ moꝛtl̃e peccatũ eſt auferre rẽ alienã iuito dño. ita pctm̃ moꝛtl̃e eſt retinere ĩuito dño. Cõſiderate igit̃ q̃ꝫ mlti ſunt q̃ tenent̃ aliẽs ꝯfitent̃:euchariſtiã recipiũt ĩ pctõ moꝛtali. licꝫ ĩtẽdãt ĩ articulo moꝛtꝭ legare. in teſtamẽto reſtituere.qꝛ ſecũ poꝛtare nõ pñt.ideo ſaluatoꝛ pi⁹ monet ad reſtitutõeꝫ di. Redde q̃d debes. P

Un̄ in p̃ñti ſmõe de reſtõne q̃tuoꝛ cõſiderem⁹ ſalutꝭ documẽta declarãda.ſ.

Prĩm de ꝑſona q̃ ad reſtõeꝫ obligat̃
Scḋm de re q̃ reddi teneat̃.
Terciũ de ꝑſona cui reſtituat̃.
Quartũ de tpe q̃ñ reddi teneat̃.

Primū nanqꝫ documētuꝫ declarem⁹ de reſtitutōe de pſona q̄ obligat̄ ad reſtitutionē. Nā ſpecialit̄ tria genera hominū obligant̄. ſcꝫ

Primo q̄ alienū abſtulit.

Scdō q̄ damnū intulit.

Tercio q̄ aſſenſum p̄buit.

Primo inquā ille reſtituere tenet̄ q̄ alienū abſtulit. vt fur latro vſurari⁹. Cuius rō eſt. qꝛ ille tenet̄ reſtituere q̄ peccauit. ſed q̄ rē alteri⁹ abſtulit peccauit. qꝛ fecit ꝯtra illō p̄ceptū Nō furtū facias. in q̄ ſm Lyraꝫ ꝓhibet̄ oīs rapina ꝛ oē damnū qd̄ hō facit aut fecit vel retinet inuito dn̄o. Jdeo dic̄ Ber̄. de diſpenſatione p̄ceptoꝝ. ꝙ nec papa poſſet diſpēſare ꝙ auferre alienū nō eſſet pctm̄. Et ſan. Tho. in. iiij. diſ. xv. ar. j. q. v. ꝙ nec ꝯfeſſoꝛ p̄t diſpēſare cū ꝯfitēte ne teneat̄ reſtituere. licꝫ pōt diſpēſare in penitentiali ſatiſfactiōe. Rō. qꝛ inq̄t ſacerdos eſt in audientia ꝯfeſſiōis vice dei et nō vice hoīs dānificati. iō de ſatiſfactione pōt diſpēſare. ſed nō tollere obligationē ſatiſfactōis. tū etiā qꝛ eſt ꝯ legē nature illā vicꝫ. Ne feceris alijs qd̄ tibi n̄ vis fieri. tū qꝛ eſt ꝯ dilectōeꝫ primi. Mat. xxij. Diliges primū tuū ſic teipm. Secūdo tenet̄ ad reſtitutōeꝫ q̄ damnū intulit licet nihil inde habuerit. vt q̄ incēdit domū alteri⁹ vel deſtruit ſemen in agro p ſe vel p iumenta. aut q̄ fecit iniuriā primo captiuādo v̄berādo mutilādo occidēdo vituperando infamādo.

Tercio tenet̄ ad reſtitutionē q̄ dāno aſſenſuꝫ p̄buit. Vn̄ in vndecim caſibꝫ q̄libet tenet̄ reſtituere. Primo tenet̄ reſtituere ꝯſentiēs ſine cui⁹ ꝯſenſu nō fuiſſet damnū factū. ꝛ hoc inſolidū. i. totaliter p ſe. Hinc ad Ro. j. Digni ſunt morte nō ſolū q̄ talia agunt ſed etiaꝫ q̄ ꝯſentiūt facientibꝫ. Scdō tenet̄ reſtituere q̄s p̄cipiendo. ita ꝙ tale dānū p̄ncipalit̄ ex illi⁹ p̄cepto fiat. de q̄ di. Qui occaſionē dat damni damnuꝫ dediſſe videt̄. Tercio tenet̄ q̄s reſtituere pticipando in p̄da vel crimine. ſicut qui latronibꝫ ſe aſſociat. ꝛ illi q̄ in vna comitiua vadūt ad damnū ꝑpetrandū q̄libet inſolidū. i. p ſe totaliter tenet̄ ad reſtitutioneꝫ damnificato. alij v̄o ſuam partē illi q̄ ſic ſatiſfacit. Quod intellige ſi ſine illo damnū nō fuiſſet factum. Si v̄o participat in p̄da: nō in crimine tunc tenet̄ reſtituere q̄ntuꝫ inde habuit. O q̄ꝫ magnū piculum eſt vxori ꝛ familie de rapina viuere. Melius ꝑfecto eſſet ſm Hoſtienſem mendicare oſtiatim ꝛ ita ſe ſuſtentare. Quarto tenetur q̄s reſtituere occultans rem alienam. Vnde Hiero. ait. Non fur ſolū ſed ille reus tenet̄ qui conſcius furti q̄renti poſſeſſori. i. domino non indicat. Quinto tenet̄ reſtituere qui ſine piculo potuit obſtare rapine ꝛ non fecit. p̄ſertim ſi competit ei ex officio. Jdeo dicit ſanctus Thomas. ij. ij. q. lxij. art̄. vij. ꝙ p̄ncipibus ex hoc magnum iminet piculū. ꝓpterea eīm in poteſtate publica ponunt̄ vt periculo obuient: nō tm̄ ideo vt voluptuoſius viuant. Sexto tenetur ad reſtitutioneꝫ qui cōſulendo adulat̄ ad faciendū malum. ita ꝙ ſuum conſiliū vel adulatio ſit cauſa p̄ncipalis damni perpetrati. Septimo tenetur ad reſtitutioneꝫ ſcienter emēs rem alienam: que etiam ſi violēter ab eo auferatur vel per furtuꝫ: nihilominus tenetur reſtituere. Octauo tenet̄ q̄ alium falſe accuſat ꝛ ex hoc damnificatur quis. Nono tenetur tantum reſtituere dānificato falſus teſtis quantum ex ſuo teſtimonio eſt dānificatus. Decimo tenet̄ reſtituere v̄berans iniuſte verberato ad oīa q̄ ꝓpter h̄ pcuſſus amiſit. ꝛ ad oēs impenſas quas i medicos et medicinas expoſuit. Vndecimo tenet̄ reſtituere q̄ alium infamauit

vt vicȝ corã q̄b⁹ īfamauit corã illis retractet. Hec ponit Ray. in ſua ſūma. Sȝ in ſūma angelica exprimunť multe pſone q̄ ad reſtitutōeȝ obligāť ex q̄b⁹ aliq̄s referam⁹ ne forte aliq̄s audiens ⁊ intelligēs obligātē ſe alicui ſatiſfaciet ne pcat eťnalr. Qui eñ ī foro iſto miſericordie nō reſtituerit ī foro iuſticie nō habebit vñ ſoluat ꝓpterea ſp̄ dbitor manebit. Uñ q̄cūq; bñficiū eccľiaſticū confert īdigno teneť reſtituere q̄ztū ex hoc eccľiam dānificauit. Itē q̄cūq; bñficiatus ī mortali pctō notorio pcipit fructus bñficij teneť reſtituere. Itē q̄cūq; alimēta denegat illʼ q̄b⁹ obligať teneť ad reſtitutōeȝ. Itē comedēs de aliēo niſi ī extrēa neceſſitate vľ niſi tūc inducat raptorem ad reſtituendū teneť reſtituere. Itē incarcerās aliquē vel captiuās iniuſte teneť ad reſtitutiōem. Itē mľier ꝯcipiēs de adulťio teneť viro de alimētis q̄ puer ſpuri⁹ ꝯſumit. nec pōt habere ptē de poſſeſſiōe hereditaria cū alijſ filijs ſȝ mľier dȝ ꝯſulere vt reſignet. vľ ſi ſcit virū ſuū erga ſe tā fauorabilē fuelet ei et petat vt illū legitimet. Itē fraudans decimā tenetur ad reſtitutōneȝ. Itē denarios falſificans tenetur. Itē emēs vel vendēs iniuſte teneť reſtituere. O q̄ȝ ḡuiť peccat q̄ in neceſſitate ꝯſtitutis vinū vľ triticū cari⁹ vēdit q̄ȝ alijs Itē executor vltime volūtatis tenetur reſtituere illʼ q̄b⁹ legata ſūt. Si v̄o alijſ dat nihilomin⁹ teneť q̄b⁹ legata ſunt. Itē vſurpās de alieno fundo teneť reſtituere. vel edificans ī alieno ſolo ſimiliť teneť. Itē iniuſte impediēs a ꝯſecutōe alicui⁹ bñficij teneť q̄ntū pōt nō tñ teneť ad totū bñficiū recupandū. tum q̄r h̄ eſſȝ īpoſſibile. cū q̄r adhuc nō duȝ fuit ī tota poſſeſſiōe. Itē q̄ inuenit rem aliená teneť reſtituere ſi ſcit illi⁹ dñm. ſi aūt neſcit teneť publicare. Itē iudex iniuſtā ferēs ſniam aut in nocumentū alteri⁹ ptis differēs iuſtā teneť ad reſtitutionē. Itē lr̄as vel p̄uilegia falſificās teneť. Itē p̄nceps faciēs exactōes indebitas teneť reſtituere. Itē imponentes ſubditis iniuſte ne vina ſua vel grana aut aliqua vendāt ſed ſua. ⁊ ſic onerātis teneňť. Itē vxor vel ſeruus faciens notabilr elēoſynā de bonis dñi ꝯ eius volūtatē teneť eidem. Itē luſor lucrās teneť reſtituere nō illi q̄ pluſit ſed paupib⁹ erogare. Itē vendens rē vicioſaȝ ꝓ bona ſi viciū eſt intrinſecū teneť ad reſtitutōem. Itē officiales vſurpātes aliquid de ꝓuctu dñi ſine ei⁹ ſcitu teneňť ſic dicatores ⁊ puiſores curie ſolēt facere. Itē emēs aliq̄d a furioſo ꝓdigo vel puero teneť reſtituere. Itē theloneū exigens a pſona eccľiaſtica ſiue d̄ ſuis rebus q̄ ꝓ ſua neceſſitate nō cā mercātie defert teneť reſtituere ſiue denarios ſiue cādelas. inſup eſt excōicat⁹. Et breuiter q̄cūq; tenet rē alienā vľ pdidit vľ ꝯſūpſit cui⁹ ipe legitim⁹ dñs nō ē teneť ad reſtitutōnem. Uñ ſi decē hoies ſubtraherēt vnā ouē ⁊ nollēt reſtituere oēs ꝓ illa dānareť. O de⁹ eťne q̄ȝ arta via ſalutis raptorib⁹ furib⁹ ⁊ q̄buſlibȝ iniuſtis q̄ nō ſolū magna ſed etiam pua teneňť reſtituere aliena. Uñ legiť ī dyalogo Ceſarij ꝙ q̄dam ꝯuerſus ordis ciſtercieñ. cū ab abbate ſuo miſſus fuiſſet ꝓ negocio monaſterij ⁊ ptrāſiſſet quēdā fluuiū ibi naute ꝓmiſit dare vnū obolū eo ꝙ ꝓ tūc nō hr̄et quē poſtea neglexit reddere tanq̄ȝ q̄d modicū ⁊ ita defunctus eſt. Qui p⁹ ei⁹ obitū illū obolū habebat q̄ intantū creuit vt maior toto mūdo videreť. ⁊ cū ei nihil aliud obſiſteret q̄d īpediret ingreſſū celi: vidēs ꝙ nō poſſȝ euadere q̄n ille obolus ī eo puniret ad petitōeȝ tādē ſctōꝝ ⁊ angeloꝝ q̄b⁹ fuerat ꝓmiſſum ē redire ad corpus ⁊ ꝯfeſſus abbati: q̄ continuo miſit reddi obolū naute. quem

vt nauta recepit ptinus ↄuerſus expirauit. ¶ Scōm ſalutare documētū declarādū erit de re q̄ reſtitui debet. Nā tria ſunt bona hoīs in q̄bꝫ damnificari poterit.ſcꝫ

Prima bona fortune.
Scda bona pſone.
Tercia bona fame.

Primū bonū dixi bonū fortune.i.res tpalis in q̄ dānificari q̄s poſſit.vt ſunt pecunia:victualia:veſtiméta: domus ager:vinea:fenetū:pmōtoꝛium:ſilua: molēdinū:iuméta.ꝛ his ſil'ia.q̄ ſi male auferant̄ vel iniuſte poſſideant̄ debent reſtitui cū oībꝫ fructibꝫ ꝛ vtilitatibus pcept̄:deduct̄ tn̄ ꝓus ſuis laboribꝫ ꝛ expēſis q̄s fecit in vtilitatē illarū rex. O dn̄e deꝰ in q̄nto pīculo ſūt vſurarij tenētes res fructuoſas in pignus qꝛ nō ſolū ipſi ſed ꝛ eoꝝ filij tenent̄ vſqꝫ ad mltiplices ḡdus reſtituere oīa pcepta de hmōi rebꝫ.qꝛ hr̄ extra de ſolu. c.Ad hec.ꝙ filiꝰ debita pr̄is ſoluere tenet̄.ꝛ c. Js q̄. Quicūqꝫ alt̄i aliq̄ debito obligat̄ tenet̄ iuſte nō defraudādo. ſed tenēs bona alt̄iꝰ ꝛ recipiens fructꝰ defraudat.ḡ tenet̄ reſtituere. Vn̄ legit̄ li. de dono timoris ꝙ q̄dā ſacerdos monebat quēdā vſurariū infirmātē de ſalute dicēſ eidē ꝙ tria eēnt neceſſaria ad ſalutem.ſ.ↄtritio:cōfeſſio:ꝛ ſatiſfactio ſm ſuuꝫ poſſe. At ille ait. Prima duo libēter faciā.tciū quō faciā:qꝛ nihil mihi nec pueri meis remaneret. Et ſacerdos ſine his inq̄t nō potis ſaluari. qꝛ ſic dicūt ſcp̄ture ꝛ ſapiētes. Qui dixit. ego volo pbare vtꝝ veꝝ dicāt qꝛ nihil reſtituā.ꝛ ſic moꝛtuꝰ ē mag' timēs tpalē penuriā q̄ꝫ etn̄ā. Scdo reſtitutio ē facièda d̄ bonis pſone.pſona ꝟo dupliciť pt̄ dānificari.ſ. ſpūal'r ꝛ coꝛpal'r id ē ī aīa ꝛ coꝛpe. Jn bonis tn̄ aīe n̄ pōt q̄s aliuꝫ directe et abſolute dānificare auferēdo bona aīe puta ꝟtutes.ſic auferunt̄ exterioꝛa aut infūdendo vicia. qꝛ vt dicit Aug. li. de vera religiōe. De pctm̄ adeo pctm̄ inq̄ꝫtū voluntariuꝫ. ſꝫ īdirecte ꝛ q̄dāmō in aīa pōt q̄s aliuꝫ dānificare.ſ.retrahēdo a bonis opibꝫ. q̄bꝫ generāt̄ ꝟtutes ꝛ inducēdo ad mala q̄bꝫ coꝛrūpunt̄ ꝛ vicia generāt̄. Qḋ fit multis modis vt ptꝫ ī his ꝟſibus.

Juſſio ↄſiliū ↄſenſus palpo recurſus
Participās mutꝰ nō obſtās nō manifeſtans.

Que ſic intelligūt̄. Juſſio.i.pceptio ad pctm̄ ppetrādū licꝫ ille in ꝓpa pſōna nō faciat. Conſenſus.ſ.illoꝝ ſine q̄ꝝ ↄſenſu pctm̄ nō fieret. Silr̄ ↄſiliū.i.ↄſiliatoꝛ ſine quo pctm̄ non fieret Participās.ſ.in crimine.palpo.i.adulatoꝛ īducēs ad peccatū. Recurſus.i. q̄n̄ apō aliquē pctm̄ ppetrat̄. Mutus id ē tacēs fieri pctm̄ q̄n̄ p reclamatiōeꝫ poſſꝫ īpedire. Nō obſtans.ſ.pctō.n̄ manifeſtās.ſ.illū q̄ īpedit aliū ī bonis aīe Jn his dānificans aliū in bonis anīe ḡuiꝰ peccat q̄ꝫ auferēdo terrena bona. ꝛ ideo tenet̄ ad reſtitutōem ſm Scotū mō ſibi poſſibili. vt vicꝫ dānificatū p ſe vel p aliū inducat ad ꝟtutes. O deꝰ iuſte q̄ꝫ malū eſt aliū īducere ad pctm̄ qꝛ vix pt̄ illi reſtituere puta voluntateꝫ depuatā inducere ad bonū ex q̄ natura hoīs eſt pna ad malū. Sic quilibꝫ videat q̄ꝫ grauis eſt reſtitutio iuuenibꝫ vtriuſqꝫ ſexus q̄ ſeducunt̄. Silr̄ retrahēs q̄s aliū ab ingreſſu religiōis intētione dānificādi religiōeꝫ ī q̄ regulariter viuūt tenet̄ illū vl' aliū eq̄lē īducere ad religiōem. ſm ꝟo Scotū ſup. iiij. diſt. xv. ſi iā fuit in religiōe ꝛ inde retraxit tenet̄ p ſe intrare ſi illū ad reintrādū inducere nō pōt. Scdo ī pſone bonis dānificat̄ q̄s coꝛpalr̄.ſ.mutilādo.ꝛ ſm Richar.in.iiij.di.xv.ſi irremediabilit̄ dānificauit puta abſcindēdo mēbrū tenetur nō ſolū ad placatiōes ꝛ expenſas ī medicū ſed ad omne lucrū qḋ potuiſ

ſet acq̄rere. Si xo remediabiliter vul
nerauit tūc tenet̄ ad placatōes ⁊ expen
ſas in medicū inſup ad lucrū q̄d ꝑdi-
dit tp̄e infirmitatis ſi fuiſſet lucratus.
Si xo occidit q̄s hoiem tūc dic̄ Sco
tus q̄ tenet̄ totā vitam ſuam exponere
ↄtra infideles vel hereticos ad ſatiſfa-
ctionē occiſi. vel in ieiunijs ⁊ oratiōibꝫ
Et ſi nō vult hoc facere: tenet̄ ad arbi-
triū boni viri ſatiſfacere. inſup q̄s ſu-
ſtentabat alere. ¶ Tercio reſtitutio eſt
faciēda de bonis fame. grauiꝰ eñi pec-
cat q̄s auferēdo ꝓximo bonam famā
q̄ʒ auferēdo quācūqʒ rē tp̄alem. q̄a fa-
ma ē melior q̄ʒ eſſent res tp̄ales. Hinc
Prouer. xxij. dr̄. Melꝰ eſt nomē bonū
q̄ʒ diuitie. Vñ b. Amb. Tolerabiliores
inq̄t ſunt fures q̄ bona tp̄alia diripi-
unt q̄ʒ detractores q̄ bonā noſtraʒ fa-
mā dilacerāt. ideo tā detractores q̄ʒ li-
benter auditores ſciēter tenent̄ ad reſti
tutionē. q̄r dicit Bern̄. Detrahere aut
detrahentē audire q̄d hoꝝ damnabili
us ſit non facile dixerim. Propterea in-
ter cetera p̄ctā difficilius dimittuntur
iſta duo. ſcʒ detractio. ⁊ rex iniuſta ab
latio. q̄r ibi nō ſufficit ↄtritio ⁊ cōfeſſio
tm̄: niſi etiaʒ fiat reſtitutio q̄ rariſſime
fit. Nam multos ſcimus aliena aufe-
rentes ⁊ detinētes. Siſr multos audi
mus detrahentes. ſed raro vidimus ⁊
audiuimus reſtituētes. qui tñ nō ſunt
in ſtatu ſalutis q̄ nolunt reſtituere res
alienas ⁊ famā infamat̄. Vñ tripliciť
pōt q̄s infamare alium. Vno mō fal-
ſum alt̄i imponēdo crimē. ⁊ tūc ſi vult
bñ reſtituere famā: debet dicere corā il-
lis q̄bꝫ dixit. Falſe inq̄t dixi hoc de iſto
homie. Secundo modo poteſt q̄s ali-
um infamare vera dicendo. ſed tamē
occulta reuelādo. ⁊ tūc debet dicere ſic
Hec et hec male dixi de tali hoie. Ter-
cio modo peccatuʒ augendo. ⁊ tūc de-
bet dicere inquantū auxit illud pecca-
tum. Vñ ſm omnes theologos ſuper
iiij. diſt. xv. magis tenetur iuſte ꝓximo
ſeruare famam q̄ʒ ſibi iniuſte. ideo nō
debet curare q̄ ſi hec diceret coram ho
minibus notaret̄ de mendacio. quia
prius debebat ponderare quid diceret
Verūtamen in ſex caſibus nō tenet̄ ad
reſtitutionem fame. Primo quādo ta-
lis reſtitutio non poſſet fieri ſine peri-
culo ꝓbabili alicuius peccati morta-
lis vel mortꝰ corporalis. ⁊ hmōi. quia
tunc ex quo tale ſit preponendū fame
non tenetur reſtituere. Secundo quā-
do dixit illis quibꝫ debebat. puta ꝑla-
to aut patri vl̄ matri qui ſciunt volūt
et poſſunt ꝓdeſſe. ſicut ſi fornicationeʒ
filie diceret matri. Tercio non tenetur
ad reſtitutionē quādo talia de ſui na-
tura non erant infamatoria. quia po-
terāt interp̄tari ad venialia. vt ſi dixit.
Iſte eſt multū ſupbus. Quarto nō te-
netur reſtituere quando dixit ſe audiſ-
ſe nihil aliud addendo ex quo faceret
credulitatem. quia tunc ſm Scotum
non tenet̄ reſtituere. ꝑ eo q̄ videt̄ veni-
ale peccatum. ex quo ex inconſideratōe
talia ꝓfert. Quinto nō tenetur reſtitue
re quando ille cui quis dixit peccatuʒ
alicuius ſciuit per aliam viam tunc
vel poſtea publicatū eſt ꝑ alios. Sex-
to etiam non tenet̄ ad reſtitutionē q̄n-
do ille de quo dicit̄ maluʒ omnino erat
infamis: ſaltem apud illos coram q̄-
bus crimē fuerat dictum. quia ſic ipſe
ſe infamia dignum fecit. Ecce vides o
homo dei q̄ʒ multiplex eſt laqueus di
aboli ſolum in reſtitutione. Vade igi
tur o anima ſaluanda in domū tuaʒ
et circumſpectis oībꝫ clenodijs veſti-
bꝫ ⁊ ſuppellectilibus tuis vide ſi ali
q̄d ibi inuenies de alieno ſiue in diſco
ſcutella mēſali manutergio cipho ⁊c̄.
ne timeas ibi illum diabolū ſed red
de. Similiter etiā conſidera ſi quem

offendiſti in pſona vel fama reſtitue il lis ne eternalr peas. R Terciū ſalutare documentū erit declarandū de pſona cui debet fieri reſtitutio. Nā dicunt cōiter doctores ſup. iiij. diſt. xv. ꝙ illi pſone debet reddi q̄ eſt verꝰ dn̄s rei ablate. aut ſi nō eſt verꝰ dn̄s rei: tn̄ ad ip̄m res ptinet tūc ſicut mutuum. Si vo dn̄s rei ablate nō eſt pſens debet illi deſtinari pcio auferētis ſi domicilium nō tranſtulit vn̄ res fuerat ablata. Si aūt res eſt pui valoris ꝛ multū diſtet dn̄s illiꝰ tūc pōt reddi heredibꝫ illius. Si aūt dn̄s rei ablate eſt mortuꝰ: debet reddi ſuis heredibꝫ. ſi heredes ſunt in toto: totū. ſi in pte: ptē. Si vo neſciunt heredes debet pauperibꝫ diſtribui vt cui reddi non pōt corpalr reſtituat ſaltē ſpūalit. O q̄ ipie ꝛ dānabilr faciunt tyrāni ꝛ milites q̄ iniuſte extorq̄nt a ſuis vel alienis. ꝛ inde ꝯſtruūt altaria: faciūt indumēta ſacerdotalia ſeu calices. q̄ſi deꝰ eoꝝ ſpolijs idigeat neſciētes miſeri ꝙ nihilominꝰ obligant ad reſtitutionē nec altiſſimo deo talia gta fuerūt. Vn̄ Hiero. Ingtū inq̄t eſt ſpūiſctō q̄cq̄d obtulerꝭ eo neglecto ad q̄d tenebarꝭ. Et Eccl. xxxiiij. Qui offert ſacrificium de ſuba paupis q̄ſi q̄ victimat filiū i ꝯſpectu pr̄is. Notādū q̄ꝫ ꝙ in q̄nqꝫ caſibꝫ nō tenet q̄s rē alienā ſuo dn̄o. Primꝰ ſi illi cuiꝰ ē vl alteri nocerct. ꝛ ideo gladiꝰ depoſitꝰ nō debet reddi furioſo. Scd̄s ſi impiali edicto vel eccleſiaſtico ſit interdicta reſtitutio. Tercius ſi dn̄s rei eſt pupillus vel minor q̄tuordecim annis q꞉ tūc tutori vl pcuratori ē reſtituēda. Quartꝰ qn̄ dn̄s rei eſt mortuꝰ vt p̄dictū eſt. Quintꝰ caſus qn̄ dn̄s rei fecit ſe idignū illa re. ſic q̄ ſymoniace dedit aliq̄d vt habeat aliq̄d ſpūale vl ſpūali annexū. aut pluſit bōa ſua. q꞉ tūc debet i pios vſuſ erogari. vel ſi meretrix recipit aliq̄d a pſona eccl'iaſtica de rebꝫ eccl'ie ſeu pūētibꝫ. q̄a tūc illi eccl'ie eſt reſtituēdū ſi idiget. al's in pios vſus ꝛc̄. S Quartū ſalutare documentū erit declarādū de tpe. qn̄ fieri debet reſtitutio. p q̄ dicit Scotus ſup. iiij. diſt. xv. ꝙ reſtitutio licꝫ videat pceptū affirmatiuū tn̄ cadit ſub pcepto illo negatiuo. Nō furtū facies. q̄d obligat p ſp ꝛ ad ſp. Et h̄ eſt q̄d voluit dicere ſan. Tho. ij. ij. q. lxij. ꝙ ſicut accipe rē alienā eſt ꝯ iuſticiaꝫ: ita ꝛ detinere eā inuito dn̄o. ideo niſi imineat piculū corpis vel aīe debet ſtatim reſtitui res aliena. ꝛ ſi fieri bono mō pt an̄ ꝯfeſſionē. Vn̄ ꝯfeſſor n̄ debet abſoluere ꝯfitentē obligatū ad reſtitutiōeꝫ niſi pus reſtituat. aut cū bona cautōe vt fidelir gerat negociū illiꝰ cui fieri d̄bet reſtitutio. al's gu͛r peccat. q꞉ pꝰ abſolutionē rari reſtituūt. cogitāt eīm ſtulti ꝙ ſic ipſi obliti ſūt reſtituere ita ꝛ deꝰ. q̄d falſum ē. Vn̄ legir ꝙ dū q̄dā obſeſſus adductꝰ fuiſſet ad quendā virū ſanctū vt liberaret ip̄m a demonio. Qui adiurauit demonē vt diceret q̄t in homie eſſent. ꝛ q̄bꝫ noībꝫ vocarent. Rn̄dit eorū vnꝰ. Hic inq̄t tres ſumꝰ. ꝛ vnꝰ nr̄m vocar cordis obturator. aliꝰ oris obſtructor. tciꝰ vo burſe colligator. Qui tandē ad viri dei interrogationē declarauit di. Nos inq̄t alia noīa nō habemus niſi ex officio nob iniūcto. Officium igir p̄mi noſtꝝ eſt inducere hoīes ad pctm̄ ꝛ poſtea cor indurare ne ꝯteranr. Officiū ſcd̄i ē os ꝛ guttur obſtruere ne pure ꝯfiteanr etiā ſi ꝯterunr. Officiū vo meuꝫ eſt colligare burſam ne ſatiſfaciāt etiaꝫ ſi ꝯfiteanr. Primꝰ igir multos lucrar. ſed ſecūdus mlto plures. ego vo plimos: ita vt vix aliquis euadet de mālbꝫ meis. ꝓpterea ſaluator bn̄ pſuadet di. Redde q̄d debes.

De eadem dominica
Sermo. xxxiiij.

Domine bonũ eſt nos hic eſſe. ſi vis faciam⁹ h̄ tria tabnacula. tibi vnũ. Moyſi vnum. ⁊ Helie vnum Math. xvij. c. ⁊ i euãgelio. Q Hec ſiqdē ṽba dicebat b. Petr⁹ apl's dño nr̃o ieſu xp̃o i monte excelſo thabor cũ videret ip̃m trãſfiguratũ. tã pulcrũ. tã placidũ. tã ſplẽdidũ. q̃ qdē voluit corã eis trãſfiguratõez facere ꝓpt̃ tria. ſcʒ

Primo ꝓpt̃ iudeoꝝ oblocutionē

Scd̃o ꝓpt̃ diſcipuloꝝ confortatõez

Tercio ꝓpt̃ ſue ꝓmiſſiõis ĩpletionē.

Prĩo dixi ꝙ xp̃s dñs trãſfigurat⁹ ē corã trib⁹ diſcipul' Petro vicʒ Jacobo ⁊ Johe. ac moyſe ⁊ helya ꝓpt̃ iudeoꝝ oblocutionē. Turbe eñ iudeorũ dicebãt ip̃m eſſe Helyã vl' Hieremiã aut vnũ ex ꝓphet̄. vt dr̄ Math. xvj. Et ideo ſcḋm Chryſ. capita ꝓphaꝝ ſecũ ducit vt ſaltem hic videat̃ dr̄ia ſuoꝝ ⁊ dñi. Silr̄ iudei accuſabãt xp̃m tanq̄ blaſfemuʒ ⁊ leg̃ trãſgreſſorē. ⁊ p̃ris dei gl̃iaʒ vſurpantē. et iõ vt oſtẽdat ꝙ ab illis accuſationib⁹ ē inori⁹: eos q̃ i vtroqʒ teſtamēto fulſerũt adducit i teſtimoniũ. Moyſes eñ legē dedit. ⁊ Helyas ꝓ gl̃ia dĩ emulator fuit. Silr̄ xp̃s dñs vt oſtenderet iudeis ſermonib⁹ xp̃i detrahentibus ꝙ ipſe erat dñs vite ⁊ mortꝭ. ꝓpter h̄ moyſen q̃ iã mortē guſtauerat. ⁊ helyam q̃ nõdũ mortu⁹ erat adducit in mediũ. Scd̃o xp̃s dñs transfigurat⁹ eſt corã diſcipul' ſuis ꝓpt̃ eoꝝ cõfortatõez Diſcipuli eñ mlt̄ũ timebãt tpalē mortē. ideo ne paupes timerẽt: regē gl̃ie dominũ maieſtatꝭ tã pulcrũ tã decoꝝ ibi audiũt paſſurũ. Hinc Chryſ. Aliam cãm ⁊ ipſe euãgeliſta reuelat. ſ. mõſtrare crucis gl̃iam. ⁊ mitigare petꝝ ⁊ alios diſcipulos paſſionē timẽtes. Loq̄bant̃ eñ vt ali⁹ euãgeliſta dicit d̄ exceſſu quē completur⁹ erat in hierl'm. vnd̄ eos in mediũ ducit q̃ ſe morti expoſuerũt ꝓ his q̃ deo placebãt ⁊ ꝓ plebe credentiũ. etem̄ tyrãnis vterqʒ ſe libere p̄ſentauit. Moyſes q̃dē pharaoni. Helyas aũt Achab. Tercio xp̃s dñs eſt trãſfigurat⁹ corã ill' ꝓpt̃ ſue ꝓmiſſiõis adimpletionē. ſupi⁹ eñ ꝓmiſerat diſcipul' di. Sũt q̄dã de hic ſtãtib⁹ q̃ nõ guſtabũt mortē donec videant filiũ hoīs veniẽtē in reg̃ ſuo. vñ Remigi⁹. Qð ĝ hic dr̄ impletũ eſt in trib⁹ diſcipul' q̃b⁹ dñs trãſfigurat⁹ in mõte gaudia eterne repromiſſiõis oſtẽdit. q̃ viderũt euʒ in regno ſuo venienteʒ. i. in ea claritate fulgentē in q̃ pacto iudicio videbit̃ ab oībus ſctis. que eſt tam dulcis: tã pulcra: tã iocũda. ꝙ Petr⁹ viſa illa claritate oblitus fuerat cõdiſcipl'orũ ⁊ filie ſue Petronelle. ſed ⁊ btē virgis. iõ dicebat. Dñe bonũ eſt nos hic eſſe: ſi vis faciam⁹ hic tria tabernacl'a ⁊c̃. Uñ ex p̄miſſis themat̄ ṽbis tria nr̃e ſalut̄ (auxilio dei) notem⁹ documenta. ſcʒ

Primũ vere pnīe vtilitatē. ibi. Dñe bonũ eſt nos hic eſſe.

Scõm grate pnīe modalitateʒ. ibi. ſi vis faciam⁹ hic tria ⁊c̃.

Terciũ dilate pnīe dãnoſitatem. ibi Moyſi vnũ ⁊c̃.

R Primũ nãqʒ documentũ ex premiſſis themat̄ ṽbis notem⁹ declarãdũ vere pnīe vtilitatē: cũ dr̄. Dñe bonũ eſt nos hic eſſe i mõte iuſticie ſiue pnīe q2 p mõtē in ſacro eloq̄o iuſticia deſignat̃. iuxta illud pſ. Juſticia tua ſicut mõtes dei. ĝ oīb⁹ ſaluari volẽtib⁹ neceſſaria eſt mãſio in monte pnīe. q̄a dixit xp̃s Lu. xiiij. Qui nõ baiulat crucē ſuã id eſt pniam ⁊ ſequit̃ me non eſt me dignus. bonũ pfecto eſt eſſe i mõte pnīe. de q̃ itur in celum. Et iõ audiam⁹ hic xp̃m dicentē. Pniam agite appꝛo. eñ reg. ce. ĝ dicit petr⁹. Dñe bonuʒ eſt nos h̄ ⁊c̃. Cui⁹ q̃dē bonitas ſeu vtilitas int̃

alias vtilitates apparet in trib9.ſcʒ
Primo in viuificatiõe ſpũali.
Scdo in delectatiõe mentali.
Tercio in glificatione ſupnali.
Prima nãqʒ pnie vtilitas in ſpũali attendit viuificatiõe.q2 dicit Aug.xiij.de ciui.dei.ꝙ mors aie fit cũ eã deſerit deus.ſic corpis dũ id deſerit aĩa. tũc vo deus deſerit aĩam ipam cũ pctõ mortali ꝯſentit.iuxta illd Sap.j.Peruerſe cogitatões ſcʒ cũ ꝯſenſu ſepant a do ꝛ ſic aĩa morit morte culpe ſicut corp9 morte nature.Sicut eni corp9 primo infirmat.deinde lãguet.et poſtea recedente aĩa morit.Ita aĩa morte culpe pmo infirmat mala cogitatõe.deinde languet delectatõe praua.poſtea vo morit ꝯſenſu in delectationẽ vl opationẽ pcti mortal.iuxta illud Jaco.j.Cõcupiſcentia cũ ꝯcepit parit pctm.pctm vo cũ ꝯſũmatũ fuerit generat mortē. ꝛ Sap.xvj.Hõ p maliciã occidit aiaʒ ſuã.Ecce qd facit miſer hõ ꝑpt modicã pcti delectatõeʒ.occidit filiũ matris ſue ſm pte nobiliorē.ſ.aiaʒ.quã nec inimicus hõ.nec beſtia.nec diabol9.ampli9 dico:nec pi9 deus cũ ſua mag potẽtia pt occidere ſic.ſed i ictu ocli aĩa ſe põt occidere cũ vna tm cogitatõe vl locutione.Juxta illud Ezech.xviij.Aĩa q peccauerit ipſa morief.ſic certe morietur ꝙ licʒ ſit in corpe:comedat:bibat gaudeat.tñ iaʒ eſt ſepata a vera vita.i. deo.ꝛ deputata ad eternũ ignẽ inferni. qd faciet miſera.oẽs mũdi ſapiẽtes nõ pñt reſuſcitare:oẽs angeli dei.ꝛ ſi mille milia monaſteria ꝯſtrueret:eã cũ illis nõ reſuſcitaret.Inſup ſi corp9 chriſti ſumeret ſine vera pnia eã nõ reſuſcitaret.ꝛ quid reſtat pctõri facere niſi clamet illud dictum ſcti Amãdi in hora. ſap.lib.j.c.iiij.Quis det mihi mẽbranas celi habentes latitudinẽ;attramẽtũqʒ maris excedens qñtitateʒ.ꝛ calamos tot q̃t arboꝝ folia ꝛ pratoꝝ gramina:vt ꝯſtringere poſſem dolorẽ ſiue damnũ qd incurri.q2 dilectũ meũ pdidi.ꝛ certe mai9 dãnũ facit vn9 mortaliter peccãs ꝛ in eo pſeuerãs q̃ ſi ſolẽ lunã ꝛ ſtellas annullaret.inſup oẽs theſauros terre in puluerem redigeret ꝛc.
Hec videns clemẽs xps oclo pietatis venit in hũc mũdũ pctõres ſaluos facere:eiſdẽ morte ſua pia medicinã cõficiẽs.Cõtra pctm origiale pncipalr inſtituit ſacramẽtũ baptiſmi.Uerũtñ ſi in hoie inuenit mortale actuale delet totũ.q2 ſine illo origiale remitti nõ poſſet.q2 ſine gra nõ fit remiſſio pcti.gra vo cũ mortali pctõ ſtare nõ põt.Contra mortale vo actuale iſtituit ſacrm pnie.O igit aĩa xpi ſanguine ab eťna morte redẽpta:cũ angelis deputãda ſi vitã innocẽtie p9 baptiſmũ pctõ mortali maculaſti.vade ad fontẽ grẽ que ẽ in pnia.ſi de naui inocẽtie cecidiſti ſta in tabula pnie.q2 pnia eſt ſcda tabula poſt naufragiũ.Dico tibi vnũ notabile ꝙ q̃cũqʒ te vtas:qcqd vis facias p9 pctm mortale nulla via eſt ad celũ niſi pnia.nulla medicina curat aiam niſi pnia.Et dico notabili9.q̃r hic ſumus adulti ſi pniaʒ nõ habebim9 oẽs pibim9 Lu.xiij.ipſa veritas xps dicit Et qd ſit pnia q̃ tã neceſſaria eſt ad ſalutem.dico ꝙ dupli copit pnia.Uno mõ inqʒtũ eſt vtus q̃ eſt pterita mala plãgere ꝛ plãgẽda iteꝝ nõ cõmittere.et ſic iſta ſp fuit poſt pctm Ade.Alio mõ pnia accipit p ſacramẽtali pnia que a xpo eſt inſtituta.ꝛ habet tres ptes que ſunt ꝯtritio:cõfeſſio:ꝛ ſatiſfactio.Prima pnia debite acta curabat pctm.ſʒ nõ ducebat ad celũ.q2 q̃ntũcunqʒ magni ſcti cũ illa deſcẽdebãt in lymbum. Scda vo viuificat ꝛ ducit in celũ.ꝛ id hodie transfigurato dño in monte venit vox patris de nube di.Hic eſt fili/

us meus dilect⁹. ipm audite. Audiamus igit̃ dilectiſſimi q̃ cupim⁹ ire i celũ qd dicat dei fili⁹. ipe nãq; Mat. iiij sic icipit suã p̄dicatõez. Pniam inquit agite appropinq̃bit regnũ celo⁊. O salvatoris salutare v̄bũ. O oi reverentia dignũ. O aĩe saluãde desideriũ penitẽtiã agite. Agite igit̃ dilectiſſimi in xpo penitentiã q̃ aĩam vestrã mortuã vivificat nõ solũ ipã; sʒ etiã oĩa bona opa p̄us in charitate facta. Sʒ ꝯ h̄ videt̃ q̧ licʒ aĩa mortua p pniã; reviviscat: ñ tñ opa p̄us facta i charitate. q̄ cũ aĩa morit̃ oĩa bona opa p̄us facta moriũtur. Et sic dr̄ Ezech. xviij. Si averterit se iust⁹ a iusticia sua ⁊ fecerit iiquitatez oẽs iusticie ei⁹ q̃s fecerat nõ recordabunt̃. sʒ si p ſeq̄ntẽ pniã; vivificarẽt̃ recordarent̃. Ad qd̃ r̃ndʒ sã. Tho. iij. pte q. lxxxix. ar. v. q̧ bõa opa i charitate facta licʒ nõ maneãt actu manẽt tñ merito i diuia acceptatõe dũ revertit̃ q̃s ad pniã;. ⁊ sic nõ oĩno peũt sʒ tñ eo tpe q̃ est i mortali pctõ. Et cõit̃ tenẽt theologi sup. iiij. di. xiiij. q̧ illa opa q̃ fuerunt facta i mortali pctõ ñ reviviscũt q̄ nũq̃ fuerũt viua. sʒ facta i charitate reviviscũt sil̃ cũ ipa aĩa. de q̄b; extãt isti v̄sus. Sepe reviviscũt q̃ mortificata fuerũt. Vivere nõ p̄nt q̃ mortua nata fuerũt. Sʒ di. an pctõr penitẽs sp reviviscat in eq̄li charitate vl̃ nõ. ⁊ q̄busdaz videbat̃ q̧ sp i eq̄li charitate. iuxta illd̃ Esa. xxxiij. Cõvertimi filij isrl̃ sic i p̄fũ dũ receſſistis. i. in eãdẽ charitatẽ. Vñd applicãt ad h̄ suũ ꝓpositũ exẽplũ naturale. Dic̃ ei Arest. li. aĩaliũ. q̧ fenix ẽ vnica auis i mũdo q̃ sine pari vivit trecẽtis vel q̃ngẽt̃ annis. quib; cõplet̃ cuʒ suũ defectũ sentit ex mltũ sicc̃ lignis aromatic̃ facit sibi q̄si nidũ: qui i estate ex fervore solis flãte vẽto favonio accẽdit̃ ⁊ in illo nido fenix cremat̃ ⁊ incinerat̃. ex q̃ cinere infra triduũ quidã v̄miculus nascit̃: q̃ paulatim plumas recipiens in auẽ prime equalẽ reformatur Sic pctõr colligit ligna aromatica sicca dũ recogitat sua pctã delectabilr̃ cõmissa q̃ sunt et̃ni ignis mat̃ia. ⁊ ea circũponit sibi p iugẽ memoriã. ⁊ flãte calido vento. i. adveniẽte sp̄ũſcti gr̃a succẽdit̃. i. i magnũ dolorẽ pniẽ ꝯvertitur vbi pctõr cremat̃ ⁊ i cinerẽ revertit̃ dũ hũiliabit̃ ⁊ icinerãdũ se v̄acit̃ recog̃scit Tãdẽ q̃dã v̄miculus d̃ cinere exurgit dũ de tali sui hũiliatõe spem remiſſiõis recipit. ⁊ sic mortu⁹ reviviscit. Verũtñ ad q̄situm p̄ncipale revertamur. vicʒ an hõ resurgat in eq̄li charitate. Ad h̄ r̃ndet san. Bona. sup. iij. di. xxxj. q̧ de⁹ dat grã; h̄m q̧ hõ se p̄pat ⁊ disponit. sʒ poſſibile ẽ q̧ pctõr q̃ resurgit p̄paret se magis vel min⁹. ⁊ h̄m h̄ aliq̃n resurget in eq̄li aliq̃n i minori. aliq̃n i maiori caritate. q̄ q̄ntitas caritat̃ i ipo hoĩe attẽdit̃ h̄m libalitatẽ dei q̃ nõ ẽ artata ipi pctõri ad dãdũ suũ donũ: nec plus nec minus sʒ h̄m q̧ hõ se disponit ad ipm ĝest bonũ esse in monte pniẽ vbi hoĩs aĩa reviviscit. bona opa in caritate facta recupant̃ ⁊ gratia dat̃. Secunda vtilitas pniẽ attẽdit̃ i delectatõe mẽtali. est ei pnia miro mõ aĩe delectatiua. Cũ eĩ aĩa h̄m theologos nõ poſſit stare sine delectatõe de sui natura. sed aut in infimis aut i sũmis delectat̃. Agẽs aũt pniam nõ vult delectari et gaudere in carnali ⁊ mũdiali delectatõe ꝓpt̃ dolorem vere pniẽ restat q̧ delectet̃ delectatione mentali que est multũ dulcis ⁊ suauis. Vnde p̄s. Scd̃m; multitudinẽ dolo⁊ meo⁊ ꝯsolatõẽs tue letificauerũt animam meam. Et Augustinus. Peccator semper de peccato doleat ⁊ de dolore gaudeat. In penitẽtia nanq; spiritusſancti gratia infundit̃ q̃ miro modo animã letificat. Hinc Eccli. xxiiij. Sp̄ũs meus sup mel dulcis

Et Sap. xij. O ꝙ̄ ſuauis ⁊ bonus eſt
dn̄e ſp̄us tu⁹ in nob. quē ſi q̄s guſtaue
rit de mūdi dulcedie nō mltū curabit
iuxta illud Greg. Guſtato ſpū deſipit
oīs caro. Jō dic̄ Ber. Quē nō tēpabit
dulcedo illa q̄ mortē facit dulciſſimā.
Quō em̄ ſcti tantā artā pniam ſuffer-
re potuiſſent. Quō martyres tāta tor-
menta ſupaſſent niſi ſpūali dulcedine
repleti fuiſſent. Un̄ legit̄ d̄ abbate Sy
ſoi ꝙ tantuꝫ delectabat̄ in arta pnia et
ꝟtuoſis opibꝫ ꝙ qn̄ frater illi ſeruiēs
cibū afferret: ipſe diuīa dulcedie reple-
tus dicebat. Nunq̇d nō comedim⁹ ho
die fili. Cui ille. nō p̄r. Et ille reſponde-
bat. Si nō comedim⁹ comedam⁹. Jō
dicit Grego. xj. li. moral. Spūs deficit
vbi caro requeſcit. Ut em̄ caro mollibꝫ
ſic aīa aſpis nutrit̄. Jllā blāda refouēt
hāc aſpa exercēt. Jlla delectatiōibꝫ pa-
ſcit̄. hec amaritudibꝫ vegetat̄. Et ſicut
carnē dura ſauciāt. ſic mollia ſpūꝫ ne-
cant. Et in. xxxj. moral. ait. Quo pl⁹ ca
ro p̄mit̄: eo de celeſti ſpe anim⁹ ſecuri⁹
letat̄. Tāto em̄ mēs ad ſūma appeten
da cōponit̄: q̄nto ab illicitꝫ corp⁹ arti⁹
edomat̄. Delectat̄ ſiq̇dē penitēs. qꝛ cuꝫ
deo pacificat⁹ ⁊ cū angelis ac cū ſemet
ipſo. ⁊ ſic ſecura mēs q̄ſi iuge ꝯuiuiuꝫ.
Prouer. xv. Eſt igit̄ pnia q̄ſi q̇dā mōs
ameniſſim⁹ delicioſis fructibꝫ cōſit⁹.
floribꝫ ⁊ ſuauitatibꝫ ornat⁹. ſed inferi⁹
ſpinis ſept⁹. volētibꝫ aſcēdere graue vi
det̄. ſed in illo exiſtētibus delectabile. ḡ
chariſſimi bonū eſt nos h̄ eē. ⁊ īde nū
q̄ꝫ deſcēdere. ſicut nec xp̄s deſcendit de
cruce. ſꝫ ibi vitā ꝑ nob finiuit. ⁊ poſtea
ſic eſt depoſit⁹. ita et nos in cruce pnie
ſtemus. Tertia deniqꝫ pnie vtilitas
attendit̄ in glificatōne ſupnali. qꝛ ipſa
eternal̄r glificat ⁊ ducit ad btāꝫ dei oī-
potētis viſionē. qui tā dulcꝫ eſt: tā ſua-
uis: tā bonus ꝙ ſi q̄libꝫ die mortē ſub
iiſſet hō ꝑ tanto bono q̄ſi nihil fuiſſet
Jdeo dicit ap̄ls. Nō ſunt ꝯdigne paſ-
ſiones p̄ntis tēporis ad futurā glīam
Magnas igit̄ agamus deo pio gra-
tias q̄ tam modico labore ducit ad vi
tam eternā. ¶ Secundū deniqꝫ
documentū notem⁹ ex p̄miſſis thema
tis ꝟbis grate pnie modalitatē cū d̄r.
Si vis faciamus hic tria tabernac̄la
tibi vnū. mons em̄ eſt vera penitentia.
vbi debēt fieri xp̄o tria tabernacula. ꝗ
eſt tria ſunt requiſita ad verā peniten-
tiā. Faciēs em̄ tabernaculū ſeu domū
culā tria habꝫ i mēte. vicꝫ formā: mate
riā ⁊ finē. i. quō faciat tabnaculū. de q̄-
bus faciat ⁊ ad quē finē facere intēdat
Sic debem⁹ xp̄o facere tabernaculū i
pn̄ia. P̄rio debem⁹ habere formā talē
ꝙ oēs actus nr̄os recogitemus iuxta
illud Eſa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs
annos meos in amaritudine aīe mee
Secūdo debem⁹ habere materiā pe-
nitētie. i. recogitare ꝓpetatē diuinaꝫ et
fragilitatē hūanā vt inde oriat̄ ꝟa pe-
nitētia. Dic̄ em̄ ſctūs Bonauē. ſup. iiij.
di. xiiij. ꝙ origo pnie de⁹ ē. qꝛ nemo ve-
nit ad eū niſi trahat̄. ſꝫ origo diſpoſiti-
ua a nobis ē. qꝛ q̄ creauit nos ſine no-
bis nō iuſtificabit nos ſine nobis. diſ-
poſitio aūt h̄ ordie ꝓcedit. Primo eſt
neceſſe cognoſcere bonitatē ⁊ iuſticiaꝫ
dei cui diſplicet omne malū: ⁊ nulli re
linquit impunitū. ⁊ cognoſcens ſe ali-
quid feciſſe quod diſplicet diuine bo-
nitati. hec eſt cognitio culpe. ⁊ ex hoc co
gnoſcit ſe homo ex diuina ſentētia obli
gatum ad penaꝫ. Deinde cognoſcit mi
ſericordiā dei magnā qua paratus eſt
omi reuertēti ⁊ dolenti de culpa remit
tere. Ex p̄ma cognitiōe generat̄ timor.
Ex ſecūda generatur ſpes remiſſionis
⁊ ex hijs generat̄ voluntas reuertendi
a peccato confitendi ⁊ deo ſatiſfacien-
di ꝑ gemitū ⁊ alias penas. Un̄ clari⁹
declarat Richard. ſuper. iiij. diſt. xiiij.

ar.ij.q.ij.quõ tria tabernacula ſũt pa/ rãda di. Cũ ſm Damaſce. pnia ſit re/ uerſio hoīs ad deũ: neceſſe ē vt aliqd p cedat ī hoīe vt illũinãs: vt iclinãs: ⁊ vt reuocãs. Prima igiꝰ cã in nob pnie eſt vt illũinãs ad pcti cognitõe ⁊ ipſiꝰ dei et ſic pnia ↄcipiꝰ in intellectu a fide eo q fides illũinat intellectũ ⁊ dictat deũ eſſe iuſtũ ⁊ pctm̃ punitur. Scda cau/ ſa pnie eſt aliqd in nob ⁊ inclinans ad deũ. ⁊ ſic cõcipiꝰ pnia ab ipſa ſpe. q: ex ↄſideratõe diuīe miſcdie q deꝰ patus ē penitenti remittere generaꝰ ſpes remiſ/ ſionis ⁊ volũtas penitendi. Tercia cã pnie eſt aliqd in nob vt reuocãs ⁊ ſepa rãs a delectatiõe pcti. ⁊ h eſt timor pe/ ne q ſequiꝰ. iõ dr Eccĩ.ij. Qui timēt do minũ ppabũt corda ſua. ⁊ i ↄſpectu il liꝰ ſcificãt aīas ſuas. et eiuſdē.xxj. Qui timet dñm ↄuertiꝰ ad cor ſuũ. Et ego i pſona xpi dñi hortor oēs vos p ama/ rã paſſiõe ipſiꝰ vt ↄſideremꝰ diligētiꝰ miſcdiam dei qua patꝰ eſt mõ oib in/ dulgere. Cõſiderate deinde ſeueritate eiꝰ iuſticie q oēs malos ſeu reprobos dãnat eťnalr. Cõſiderate hortor iteru in noīe dñi nr̃i ieſu xpi pene acerbitatē īmēſitatē ⁊ eťnitatē in q pcipitat īpeni/ tentes p modica pcti delectatõe. ⁊ faci/ atis dño ex his ↄſiderationib tabna/ culum in cordib veſtr vt poſſit ībabi tare. q: nullũ pmittet habitare ī reg ce/ leſti niſi illũ q hic ei tabnaculũ fecit in mēte ſua. qđ facere põt p pniam. Unđ glo. ſup illud Eſa.lij. nõ adijciet vltra ait. Aīa ſi p pniam pſtinũ robur acce/ perit vocabiꝰ habitaculũ ſpũſſcti. ⁊ fi/ et tēplũ dei. Hec ibi. Et nũc aīa in tali mõte pnie exñs ex claritate xpi. i. gfa ip ſiꝰ illuſtrata cadet ī faciē ſuã. i. ↄſidera tionē pctoꝝ ſuoꝝ dolebit: et erubeſcet ↄſiderãdo pcti vilitatē: aīe ſue feditatē: pene acerbitatē: regni celeſt pditi aťe nitatē: dei miſcdie imenſitatē. Et talis in ſpũ dicet. Dñe faciamus hic tria ta/ bernacula. Jeſus aũt accedens p ſpe venie excitabit illũ di. Noli timere: ſur ge de ſtatu culpe ad ſtatũ gře et glorie.

Terciũ documentũ ex pmiſſis the/ matis vbis notemꝰ dilate pnie dãno/ ſitatē. cũ dr. Moyſi vnũ ⁊ Helye vnũ. Moyſes eñi iã diu mortuꝰ fuerat ⁊ he lyas ad padiſu rapꝰ. Qui igiꝰ differt pnia facere qſi moyſi ⁊ helye facit ta/ bernaculũ. Jlli igiꝰ dicunꝰ facere moy ſi tabnaculũ q nunq voluit ↄuerti. Et illi vo helye q in fine vite vel ſenectutis tpe voluit penitere. ⁊ taleſ neſciũt qđ di cunt. q: nullũ diē habemꝰ certũ. iõ dicꝰ Jaco.iiij.c. Que eſt vita nr̃a. vapor ad modicũ parēs ⁊ deinceps extermiabiꝰ Et dñs Math.xxv. Uigilate: neſcitis eñi qñ dñs domus veniat ſero an me dia nocte an gallicãtu an mane: ne cũ venerit repēte inueniat vos dormiētes Hinc etiã Aug. i li. de vã inocētia ait. Remedia ↄuerſiõis ad deũ nullis ſũt cũctatõib differēda. ne tps correctõis peat tarditate. Qui eñi penitēti idulgē tiã pmiſit diſſimulãti diē certũ nõ ſpo pondit. Et iõ bonũ eſt nob eſſe ī mon/ te pnie cũ dño Jeſu xpo vt ipm videa/ mus ibi p gřa nũc ⁊ tãdē p gľia. Ad quã nos pducat xps filiꝰ dei ⁊c.

Dñica tercia quadrageſime
Sermo.xxxv.

Erat Jeſus eijciēs demoniũ ⁊ illud erat mutũ Lu.xj.c. ⁊ ī euãgelio. Jn q ſctũs euãgeliſta tria inſinuat. ſc

Primo demonis eiectionē.
Scđo calũniatoꝝ ↄfutationē.
Tercio piculoſam recidiuationē.

Primo dixi q euãgeliſta inſinuat de/ monis eiectionē q erat mutus. ſed ⁊ vt dr Math.xij. fecerat obſeſſum etiã ce/ cum. ⁊ ſm Chryſ. fecerat inſup ſurdũ

qꝛ inq̄t oīs mut⁹ naturalr̄ eſt ſurdus
Nā facit diabolus ſicut latro q̄ cū in ali
quā domū ſpoliatur⁹ ingredit̄: vadit
latēter ne q̄s eū audiat. lumē extinguit
ne q̄s videat. ⁊ os obſtruit ne q̄s auxi/
liū petat. Sic diabol⁹ domū aīe igreſ/
ſus claudit auditū cordis ne audiat
ꝟbū dei. extīguit lumē vere fidei ne vi/
deat ſuū interitū. ac obſtruit os ne cla/
met ꝑ pctī ꝯfeſſionē. Scd̄m euāgeli
ſta īſinuat in euāgelio calūniatoꝝ cō/
futatiōez. Nā pri⁹ ſaluator poſtq̄z eiece/
rat demoniū: turbe ſimpliciū admira
te fuerūt: ꝑſertim qꝛ mutus loquebat̄.
Sed phariſei q̄rebāt ſignū de celo. q̄/
dā ꝟo ex eis dicebāt in beelzebub ꝑnci
pe demonioꝝ ipm eijcere demonia
Sed xp̄s dñs oñdit q̄tuor rōnibꝫ fal/
ſa fore dicta phariſeoꝝ. Prima ſumit̄
ex pte demonū. ⁊ eſt tal'. Si in aliq̄ ciui
tate vel regno diuiſio orit̄ neceſſe eſt q̄
cadat ⁊ ad nihilū redigat̄. Vñ ſi demo
nes mutuo ſe expellūt ſibijpſis ꝯtrarij
ſunt. ⁊ iā fluxerunt plus q̄z q̄nq; milia
annoꝝ q̄ ſūt deiecti. iā diu debuiſſent
deſtrui. ſed videm⁹ q̄ ꝯſtanter in ſuis
malicijs regnāt. igit̄ nō ſunt ſibijpſis
ꝯtrarij. nec ſe mutuo expellunt. Scd̄a
ratio ſumit̄ ex pte aploꝝ ⁊ iudeoꝝ ⁊ eſt
talis. Filij vr̄i ⁊ apl'i mei de vob ꝓgeni
ti demones expellunt ꝟtute noīs mei.
exorciſte etiā eijciūt demones ꝟtute ex/
orciſmi q̄ ſunt filij veſtri. Ego autē eij/
cio ī digito dei. i. ꝟtute ſpūſctī. Si igi
tur illoꝝ eiectionē deo attribuit̄: meā
q̄z deo attribuere debet̄. Tercia rō ſu/
mit̄ ex parte xp̄i ⁊ diaboli. ⁊ eſt tal'. Di/
abolus tanq̄z fort̄ armat⁹ mundū ve
lut caſtrū pacifice poſſidebat. qꝛ null⁹
ſibi ꝯtraire ⁊ ptātem minuere poterat
Sz ego fortior exiſtēs ipm ſupaui: ca
ſtrū cepi. i. cor humanū. ⁊ arma illius
id eſt temptamēta cōfringā. ⁊ ſpolia. i.
ſanctos patres educēdo de lymbo di/
ſtribuam in diuerſis angeloꝝ choris.
Ex q̄ igit̄ ego ſum diabolo fortior ideo
ipſius auxilio nō indigeo in demonis
eiectione. Quarta rō ſumit̄ ex pte dia/
boli ⁊ xp̄i. ⁊ eſt tal'. Ego ⁊ diabolus ha/
bem⁹ ꝯtrariā volūtatē ⁊ cōtrariā opa/
tionē. Igit̄ q̄ nō eſt mecum ꝯtra me eſt
qꝛ ipſe mecū in volūtate nō ꝯuenit ſed
vult ꝯtraria. Ego em̄ volo oē bonū.
ille oē malū. ego hūilitatē diligo. ille ſu
perbiam. ego caſtitatē. ille luxuriā. ego
colligo hoīes ad fidei vnitatē. ille diſꝑ
git ꝑ erroris varietatē. Tercio euan
geliſta inſinuat ꝑiculoſaz recidiuatio/
nē: cū dicit. Cum imūdus ſpūs exierit
ab hoīe ambulat ꝑ loca arida querēs
requiem ⁊ non inueniēs: dicit. Reuer/
tar in domum meam vnde exiui. ⁊ va
dit ⁊ inuenit vacantē ſcopis mundatā
⁊ ornatā. ⁊ vadit ⁊ aſſumit ſeptem ali/
os ſpūs nequiores ſe ⁊ ingreſſi habitant
ibi. ⁊ fiunt nouiſſima hoīs illius peio
ra ꝑoribꝫ. Qđ pōt intelligi ꝑmo de iu/
deis: vt ſit ſenſus. Vos dicitis me eij/
cere demones ꝟtute beelzebub. ſed ego
poſſem dicere de vobis q̄ vos ante le/
gem habebat̄ vnū demonē q̄ vos faci
ebat idolatrare. modo habet̄ ſeptē. i.
oēs q̄ vos inſtigant me ꝑſeq̄ et occide/
re. Alio mō de recidiuātibꝫ pōt intelli/
gi vt ſit ſenſus. Cū imūdus ſpūs exie/
rit ab hoīe penitente: vadit ad alios ꝑ/
fectiores hūoꝝ vicioꝝ carētes: et ibi n̄
inueniēs requiē: redit ad ꝑmū quē in/
uenit negligentē ſeu ocioſū ſcopis mū
datū ꝑ ꝯtritionē ⁊ ornatū ꝑ ſatiſfactio
nem. ⁊ tūc vadit ⁊ aſſumit oēs mo/
dos tēptādi donec vincat ipm ⁊ igreſ/
ſus hītat ibi ⁊ efficit illum peiorē ꝑ reci
diuū. Et cum hec diceret ſaluator: que
dam mulier extulit vocem de turba
dicens. Beatus venter qui te porta/
uit et vbera que ſuxiſti. At ille dixit.
Quinimo beati qui audiunt verbum

dei ⁊ cuſtodiūt illud. Unde ex toti⁹ hu
ius euangelij tenore tria conſideremꝰ
myſteria in p̄ſenti ſermone gratia chri
ſti declaranda .ſcȝ

Primū de demonis crudelitate et (malignitate
Secundū de ſalua/ toris benignitate ⁊ equitate
Terciū de hoīs puerſitate vel hu
manitate.

Primū ſiq̄dem myſteriuȝ declare/
mus de demōis crudelitate. cui⁹ cru/
delitas claret ex hoc qꝛ hominē obſeſ/
ſum tam crudeliter vexat in p̄ſenti .ſȝ
certe multo crudeli⁹ torquebit ī infer/
no. qꝛ vt dicit Albertus magnus. Ex/
quo diabol⁹ cecidit de luce in tenebraſ
de ſciētia in ignorantiā. de innocētia
ad culpam. de felicitate ad penā. de di
lectione ad odiū dei ⁊ ſuoꝝ. qꝛ eos exi/
gente iuſticia diuina deputauit ad pe
nā. ac loco ipoꝝ aſſumit homies ī celi
felicitatē. Igit̄ ꝯ eos totis virib⁹ labo
rāt vt oīno impediāt ab et̄ne felicitatꝭ
ꝯſecutōe. ⁊ ſi totalit̄ nō pn̄t ſaltē quoſ/
dam vexent temporaliter. ¶ Un̄
ipoꝝ demonū malignitatē poſſumuſ
cognoſcere ex quattuor. ſcȝ

Pri̊o ex eoꝝ abomiabili eſſentia
Scd̄o ex eoꝝ infeſtatōis iniuſticia.
Tercio ex eoꝝ inſidiatōis neq̄tia
Quarto ex eoꝝ vexatōis ſeuicia

Primo itaqȝ demonū malignitatem
poſſumus cognoſcere ex eoꝝ abomia
bili eſſentia. q̄ licȝ ſ̄m ſuā creatā eſſen/
tiā eſſent ſubtiliſſimi decori ⁊ lucidiſſi
mi: tn̄ p culpam ſe fecerūt ipuros hor
ribiles ⁊ abominabiles intantū vt di/
uine pietatis oculo nunq̄ mererent̄ i/
tueri. neqȝ eni oculo corpali poſſunt h̄
⁊ in futuro ꝓpter nature ſue ſpirituali/
tatē qꝛ ſunt imortales. obiectū aūt vi/
ſus corporalis eſt color. obiectū ꝟo co
loris ē aliq̄ mat̄ia Uerūtn̄ i inferni ob
ſcuritate rep̄n̄tāt demōes ocul' corpali
bus dānatoꝝ ꝰribiles figuras ⁊ ima/
gines qui eis maximū timorē incutiēt
quoꝝ aſpectū nullus ī hac vita ſuffer
re poſſit q̄diu vnū pater nr̄ finiret: ſed
ſtatim moreret̄. Un̄ refert Gre. iiij. dy
alogo. exemplū. q̄ quidam diues vicio/
ſus venit ad extremā horā: ⁊ vidit corā
ſe aſtare teterrimos demones quoruȝ
aſpectū nullo modo ſufferre poterat.
ſed ꝟtebat ſe ad parietē aliuȝ. iteꝝ ade/
rant. ⁊ cepit nimis clamare petēs īdu/
cias vſqȝ mane. īducias vſqȝ mane re
plicādo ſȝ nō date ſūt ſibi īducie: quin/
imo ſtatim de tabernaclo carnis aīa
euulſa eſt ⁊ iuit ad tartara. Scd̄o
crudelitatē demōis poſſum⁹ cogſcere
ex infeſtatiōis iniuſticia. nullū eni ius
habuit ī hoīes. qꝛ ſi hō peccauit tn̄ ex h̄
de⁹ dn̄iuȝ ſuū ſup eū n̄ amiſit. nā poſt
q̄ȝ peccauit ꝯtēnēdo dei p̄ceptū dei iu/
ſticia exegit vt gr̄tuitis ſpoliaret̄. ſ. origi
nali iuſticia: ⁊ dimitteret̄ ꝓprijs ſuis na/
turalib⁹. Qd̄ videns diabol⁹. ſ. hoīem
ſic a deo derelictū ſic ouē errātē. Iuxta
illud ps. Erraui ſic ouis q̄ pn̄t ſtatim
hoīeȝ iuaſit tāq̄ȝ leo ⁊ latro rapiēs iiu/
ſte et detinēs in captiuitate: tn̄ q̄ȝtū ad
diuinā iuſticiā iuſte pmittebat̄ detine/
ri in alteri⁹ captiuitate qui ſuū p̄muȝ
creatorē ꝯtēpſerat: donec vt dic̄ Amb.
tanta inueniret̄ in vno hoīe hūilitas vt
oib⁹ ſufficere poſſet. ⁊ diuinaȝ placare
valeret indignatōem: ſicut tāta fuit ſu
pbia in vno hoīe vt oib⁹ nocuit. Et h̄
eſt qd̄ dic̄ Aug. ⁊ notat magr̄ in. iij. di.
xix. Incideramꝰ inq̄t ī p̄ncipē hui⁹ ſec̄li
q̄ ſeduxit Adā ⁊ ſuū fec̄ ⁊ cepit nos q̄ſi
ꝟnaculos poſſidere. Sed venit redē/
ptor ⁊ vict⁹ ē deceptor. Et h̄ ſaluator tā
git in euāgelio di. Cū fortis armat⁹ cu
ſtodit atriū ſuū ī pace ſūt oīa q̄ poſſi/
det. Cum autē fortior ſupuenerit vni/
uerſa ei⁹ arma auferet ⁊ ſpolia diſtri/
buet. Ideo gratias agam⁹ pio redem

ptori xpo q̃ a tam neq̃ſſimi hoſtꝭ ptāte nos redemit. Sʒ di. A q̃ ꝛ p quē rede/ mit nos xps. videt̃ ꝙ a deo ñ redemit. qꝛ nullus emit q̃d ſuū eſt. Sic em̄ hō ita ꝛ diabolꝰ ſunt creature dei ꝛ ſic ſub ptāte eiꝰ. A diabolo nō redemit qꝛ ſuū ſanguinē nō diabolo attulit. Ad q̃d reſpōdet ſeraphicꝰ doc. Bonauē. ſup. iij. diſ. xix. ꝙ hō ſeipm fecerat ſeruū pcti et diaboli qñ ſuaſiōibꝫ diaboli plꝰ q̃ʒ dei pceptꝭ obediuit ꝛ in his detinebat̃ au/ toritate diuie ſnie ꝛ iuſticie. ꝛ ideo pciū redēptiōis opoꝛtebat ei offerri q̃ dānū et iniuriā paſſus fuerat. ꝛ hic eſt deus. Jō xps offerēdo ſuū ſanguinē deo re/ demit nos a ſeruitute pcti ꝛ ſupplicij. itaqꝫ manꝰ miſcōie redemit hoiem de manu ſeueritatꝭ ꝛ iuſticie. trāſierat em̄ hō peccādo de manu miſcōie diuie ad manū iuſticie eiꝰ. Hinc etiā magr̄ i. iij dicit. Nō inq̄t tenebat nos in vinculis pctōꝝ noſtroꝝ. Jſte em̄ erāt catene ca/ ptiuoꝝ. venit ille alligauit foꝛtē vincu lis paſſionis ſue. intrauit in domū eiꝰ id eſt in coꝛda eoꝝ vbi ipſe habitabat et vaſa eiꝰ ſcʒ nos eripuit. q̃ ille ipleuit amaritudīe ſua. Deꝰ aūt nr̄a vaſa eri/ piens ꝛ ſua faciēs: iduit amaritudīeʒ et ipleuit dulcedine ꝛ adoptiōeʒ filioꝝ largiēs p moꝛtē ſuā. Hec ille. Ter/ cio crudelitatē demonis poſſumꝰ co/ gnoſcere ex eiꝰ inſidiatōis neq̃tia. nā ne q̃tia diaboli volūtati ita adheſit ꝙ cō/ tinue ē i neq̃tia. ita ꝙ nulla tpis mora nec die nec nocte minuit̃ vl' recedit neq̃ tia ab eo. quā q̃dē exercere ſolʒ tripl'r. ſ.

Primo inuiſibil'r inſidiando.

Scdo viſibiliter deludēdo

Tercio intelligibiliter decipiendo.

Prio em̄ diabolꝰ exercere ſolet ſuā ne/ q̃tiā inuiſibiliter inſidiādo. ſicqꝫ mira ſubtilitate aſtutie oībꝫ hoībꝫ inſidiat̃. j Pet. v. Aduerſariꝰ veſter diabolꝰ tāq̃ʒ leo rugiēs circuit q̃rens queʒ deuoꝛet. ꝛ Leo papa. Omniū iq̄t diſcutit cō/ ſuetudines. ventilat curas: ſcrutat̃ af/ fectꝰ. ꝛ ibi q̃rit cauſas nocendi vbi quē viderit ſtudioſiꝰ occupari. Uñ legit̃ ex emplū. Cū q̃dā i obſeſſo adiuraret di/ abolū vt diceret q̃s vocaret̃. q̃ reſpon/ dit ꝙ mille artifex vocaret̃: eo ꝙ habe/ ret mille artes nocendi ꝛ ſeducēdi ho/ mines. ꝛ vt ſcias ait ꝙ veꝝ dico ego ſū q̃ decipio magnos theologos: decreti ſtas: phiſicos: barōeſ: milites ppoſitoſ ꝛ mercatoꝛes. ꝛ cepit ſingloꝝ modos: geſtꝰ officia ꝛ vba repn̄tare vſqꝫ ad do micellas q̃ fuiūt i camerꝭ dñaꝝ blādiē do adulādo Scdo diabolꝰ exercere ſolet ſuā neq̃ciā viſibilit̃ deludēdo dūʒ trāſſoꝛmat ſe i alienā effigiē viſibiliter apparēdo. de q̃ apl's. ij. Coꝛ. xj. Jpſe angelꝰ ſathane trāſſigurat ſe i angeluʒ lucis. ſicut btō Martino apparebat i ſpecie crucifixi gēmis coꝛonati: ꝛ pur/ pura iduti. Sʒ di. veꝝ in tali appariti one qñ aſſumūt ſibi coꝛpa de aere poſ ſint ſentire p oꝛgana illa. Rñdēt doct. ſup. ij. di. ꝙ q̃dam appariтōes ſūt i oꝛganis vt motꝰ. q̃dā vt pfectio motu um. Uñ Aug. Unit̃ coꝛpi ñ vt pfectio ſʒ vt motoꝛ. Nā ſi comedat non oꝛe co medit licʒ exerceat actū ꝯfoꝛmē cibati/ oni. Poteſt em̄ diuidere cibū ꝛ traiice/ re in os nō tñ ꝯuertere in nutrimentū illius coꝛpis. Chriſtꝰ tñ vͤe ꝯmedit pꝰ reſurrectōʒ q̃uis cibꝫ ꝯuerſus ñ fuerit qꝛ illa diuiſio fuit hñtis nutritiuam ꝛ ꝯuerſiuam. Silr̄ i riſu ē q̃dā oꝛis ꝛ la/ bioꝝ hilarꝭ diſtēſio quā demōes i aſſū pto coꝛpe exercere pn̄t tñ inteꝛioꝛē leticiā quā geſtꝰ tales idicāt hr̄e non pn̄t. Lo cutio etiā coꝛpal' eis ꝯuenire nō pōt p/ fecte niſi ſm motū oꝛis. Silr̄ viſio qꝛ p illos oclos aſſūpti coꝛpis nō vidēt ali oqñ i tenebris nō viderēt nec a tergo co gnoſcerēt hoiem: qd̄ eſt falſum. nec per os loquunt̃ pfecte ſʒ ē ibi q̃dā ſilitudo

locutõis dñi in intellectu imp̄mūt qui busdā sonis q̇ p̄p̄e nō sīt voces. Sʒ di. vex demões possint sensus hoīs clau dere. ita φ res videat̃ alit̃ q̄ȝ sit. Rñdʒ Alex. de ales ī sua pte. ij. ꝛ Sco. sup. iiij di. viij. φ demões multipl'r pñt sensus n̄ros ludificare. P̄rio oñdēdo pñs eē qđ nō ē. Scđo ostēdendo alit̃ esse q̄ȝ ē. Tercio abscōdendo qđ p̄sens ē. P̄rio eñ diabolus deludit hoīs sensus oñ dendo p̄sens esse qđ nō est. vt offerēdo fantasmata ad intentionē fortit̃. ꝛ intē tionē ad fantasmata que diuersimode mutant̃ ꝛ sic diuersa facere. et h̄ modo vtit̃ freq̄ntissime. ꝛ hui⁹ signū q꞉ nūq̄ȝ facit hoīem aliq̇d sentire cui⁹ imaginē nō habeat ī int̄iori organo. Cecos eñ natural'r nūq̄ȝ facit soniare đ colorib꞉. nec surdos de sonis ꝛ sic de alijs. Se cūdo modo pōt deludere oñdēdo alit̃ eē q̄ȝ ē si sub alia dispositōe appareat sē sui q̄ȝ sit natural'r. ꝛ h̄ pōt̃ ꝯtigere p̄p̄ aliquā variatōeȝ ex pte organi. sicut qñ humor sanguine⁹ vel vapor igne⁹ de scēdit ad oculos videt̃ hoī φ q̄ exterius sunt alba videant̃ rubea. vl' p̄p̄ varia tionē aliquā ex pte mat̃ie visibil'. nā ali qñ ex ꝯpositōe cādele vl' dispositōe pa leaꝝ videt̃ palee p̄p̄tes eē opatōe natu rali. ꝛ iste mod⁹ nō scit̃ a demōib꞉ qđ p̄ pter nature velocitatē repēte pñt p̄fice re. Tercio đludere pñt sensus hoīs ab scōdēdo qđ pñs ē. int̃ponēdo aliq̇d in ter rē visā ꝛ ip̄m visū. ꝛ sic aliq̄ñ int̃po nit sp̄ēm capre int̃ vidētes ꝛ rē volēteʒ videre. vt aliqñ hō appareat cap̄. Unđ legit̃ exēplū in vitaspatꝝ. φ cū q̇dā ha buisset q̄ndā v̄ginē sibi dissentiētē fecit p maleficos vt mutata videret̃ ī equā. quā pentes adduxeˀt ad macharium đ. hec eq̄ quā vides fuit filia n̄ra. igit̃ sup plicam⁹ vt tuis orōib꞉ ꝯuertat̃ ī puel lā. Rñdit Machari⁹ Hāc ego puellā video ꝛ nō equā. Cū aūt diabol⁹ ludi ficasseʒ ocl'os discipuloꝝ macharij. đ h̄ arguit eos. Ungēs igit̃ ocl'os eoꝝ oleo bñdicto viderūt ꝛ ip̄i fore puellaʒ

Tercio diabol⁹ decipe solʒ ītelligibi lit̃ deludēdo nō tñ visibil'r sic deludit ī fideles m̄l'ieres ī somnis. ita vt intelli gāt ī v̄itate ita eē sic ex variatōne fātas matū intelligūt. Cōtra quas đ. xxvj. q. v. c. epi. Utinā he sole ī p̄fidia sua p̄is sent. ꝛ nō m̄l'tos secū ad infidelitat̃ in teritū ptraxissent. de q̄b꞉ exemplū habe tur ī legēda sc̄ti Germāi ep̄i. Quarto crudelitatē demonuʒ possum⁹ ꝯgscere ex vexatōis seuicia. nā demões ꝛ ange li p̄p̄ nature sue subtilitatē pñt q̄cūq̄ȝ corpa penetrare. q꞉ cū sint imat̃ialel' ñ accipiūt locū. ꝛ sic ī vna faba posset es se decē milia demões. sil'r ī vno digito hoīs. Nā in vno hoīe fuit legio demo nū. q̇ f̄m Isiđ. sūt sex mille sexcenti sexa gintasex. nō tñ pñt vexare hominē nisi p̄mittant̃ a deo. q꞉ dicit Gre. ij. moral'. Uolūtas diaboli mala a se est. ptās p̄ ficiēdi nō a se sed a deo est. Igit̃ quōcū q̄ȝ penetrarent hoīs cor vel alia mem bra nō est timēdū. Fuerūt tñ q̇daʒ he retici dicētes φ demon nō vexat hoīes sed inquiunt tales patiunt̃ quasdā in firmitates. qđ est contra magistrū l. ij. di. viij. et euangelij veritatē: quia dicit̃ in hoc euangelio φ Jesus erat eijciēs demoniū. Et Mar. ix. q̇dā dixit chri sto. Magister attuli filiū meum ad te habentē sp̄iritū mutū. q̇ vbicūq̄ȝ app̄ henderit eū allidit ꝛ spumat ꝛ stridʒ dē tibus ꝛ arescit. Et ait iesus. O genera tio incredula q̄ȝdiu vos patiar. affer te illū ad me. Et cū vidissʒ eū stati sp̄us ꝯturbauit illū. ꝛ elisus in terra voluta bat̃ spumās. ꝛ interrogauit p̄rem eius q̄ȝtuʒ tp̄is est ex q̄ h̄ accidit. Et ille ait. Ab infancia ꝛ freq̄nter etiā eū ī ignem ꝛ aq̄s misit vt eū pderet. Sʒ si q̇d po tes adiuua nos. Jesus ait. Si potes

credere oīa poſſibilia ſunt credēti. ⁊ ꝯti
nue exclamās pr̄ ait cū lachrimis. Cre
do dn̄e: adiuua incredulitatē meā. Di
xit ieſus ſpūi imūdo. Ego tibi p̄cipio
exi ab eo. ⁊ ille exclamās ⁊ mltū diſcer
pēs eū: exijt ab eo. ⁊ fact⁹ ē ſicut mortu/
us ita vt mlti dicerēt q̄ʒ mortu⁹ eſt. Je
ſus tenēs manū ei⁹ eleuauit eū ⁊ ſurre
xit. Ecce patet crudelitas demonuʒ in
hoim vexatōe. Sʒ di. q̄re benign⁹ Je/
ſus p̄mittit hoīes vexari a demōibꝫ tā
crudelit̄ p̄ q̄bꝫ dignat⁹ ē mori. R̄ndet̄
q̄ deus p̄mittit hoim vexationē a de/
monibꝫ ꝓpter q̄tuor. ſcʒ

Primo ꝓpter tumorē ſupbie.
Scd̄o ꝓp̄t ꝯſeruatiōeʒ ſalutꝭ hūane
Tercio ꝓp̄t eruditōeʒ nr̄e ignorātie
Quarto ꝓpter oſtēſionē glīe diuīe.

Pr̄io inquā de⁹ hoīeʒ p̄mittit vexari ꝓ
pter tumorē ſupbie aut cuiuſcūqʒ alte
rius pcī enormis. vt ptʒ. j. Reg. xv. de
Saul ad quē dixit dn̄s. Cū eſſes par/
uulus ī ocul' tuis ꝯſtitui te regem ſup
ppl'm meū iſrl'. Acſi dicat. Cū pu⁹ eras
corā te magn⁹ fuiſti coraʒ me. mō aūt
q̄ʒ magn⁹ fact⁹ es corā ocul' tuis pu⁹ a
me reputarꝭ. Et ꝓp̄t ipſi⁹ ſupbiā ⁊ ino
bedientiā nō ſolū abiect⁹ eſt a regno. ſʒ
etiā ſpūi maligno tradit⁹ eſt q̄ eū exagi
tauit. ꝓp̄t pctā ſua. Scd̄o vexatio de
monis accidit hoī ꝓp̄t ꝯſeruationē ſa/
lutꝭ hūane qn̄ bonis hoibꝫ p̄mittit de/
us ꝓpter leuia pctā vt ex ſua mīſc̄dia h̄
puniat ꝑ vexationē diaboli. vt patʒ in
collationibꝫ patrū de abbate moyſe q̄
ꝯ abbatē Machariū in modico v̄bo
ex ſua opinione q̄dā v̄ba dura ꝓtulit
quē ꝓpterea demō ſtatim arripiēs ve/
xauit. ⁊ poſtea ꝑ orōeʒ bti macharij li/
berat⁹ fuit. Jtē ſcribit b. Greg. ī dyalo
go q̄ q̄dā v̄go lactucā ſine ſig̃ crucꝭ co
medit. ⁊ ſic diabol⁹ eā ītrauit. ⁊ iſta ſo/
lū ſunt venialia pctā. Et iō dic̄ Bona.
q̄ hō qn̄qʒ poſſidet̄ a diabolo ad pcī

punitionē: q̄d fit ex īmēſa dei mīſicor/
dia. Pro q̄ ſciēdū q̄ tripl'r dr̄ diabol⁹
eē ī hoīe. Pr̄io ꝑ nature ſubtilitatem. ⁊
ſic oīa mēbra pōt penetrare vt dictū ē.
Scd̄o ꝑ mortal' pcī feditatē. ⁊ ſic quot
peccata mortalia q̄s habʒ tot demōes
habʒ Un̄ dr̄ Mar. vl. d̄ maria magd̄.
Hec ē Maria de q̄ dn̄s ſeptē demōia
eiecit Et b. Gre. dic̄. Maria ſeptē dmo
nia habuit q̄ʒ vniuerſis vicijs plēa fu
it. Meli⁹ em̄ eſſet q̄ decē milia demo/
nia quis in ſe haberet q̄ʒ vnum pecca/
tū mortale vt dicit Hiero. Rō eſt: q̄a
cū illis demonijs ſaluari poſſʒ cū vno
pctō mortali nō niſi ꝑ pniam diluerit
Nā vt dictum ē. demō hoīeʒ pōt vexa/
re deo p̄mittēte ſine pctō mortali. Jdo
in decretis. vij. q. ij. dr̄ q̄ ſi ſacerdos ca
dit freq̄nt̄ cū ꝯfuſa voce ⁊ ſpumās non
celebret. Si v̄o non multū ꝯfuſo ſoni
tu nec ſpumās tūc qn̄ nō ī feſtat̄ pōt ce/
lebrare ⁊c. Tercio diabol⁹ dr̄ eſſe in
hoīe ꝑ leſionis acerbitatē. qn̄ deo p̄mit
tente vexat illū in quo eſt ſiue ꝓp̄t pec/
catū ſiue ꝓp̄t ꝯſuatōeʒ a futurꝭ peccatꝭ
Jdeo tercio eſt in hoīe ꝓpter eruditōeʒ
nr̄e igrātie vt terreamur deū ſciēter of/
fendere: qui ꝓpter pctā tradet pctōres
tam crudelibꝫ inimicis. O ſupbe. o lu/
xurioſe. o auare quādo vides obſeſſū
a demonio vexari: ſcias ꝑ certo q̄ etiā
in te eſt talis hoſtis. ſed adhuc nō cepit
vexare ſed tēpus expectat vt acerbi⁹ ve
xet. Quarto talis vexatio ꝯtingit ꝓ/
pter oſtenſionē glorie diuine: vt quādo
ꝑ merita ſanctoꝝ. vel inuocatōnem di
uini noīs expellunt̄ tūc glorificat̄ de⁹.
Unde ſm̄ Lyram ex qua iſtaꝝ rōnuʒ
tale ꝯtingat nō poſſum⁹ iudicare: ex q̄
iudicia dei abyſſus multa. ideo nō de/
bemus ſic obſeſſos iudicare dānādos
quia de⁹ mīſicorditer ſcit ſuos electos
ad ſalutē ordinare hic puniēdo. Sed
di. quō in dubio ꝓbari poſſit an quis

ſit demoniacus. Rñdet q ſi p trigin-
ta dies carnib) indifferent veſci cogat
et marie hedinis q demones puocant
vt habet in c.ij.vij.q.ij. in textu z i glo.
ſi nullã ſentiet leſionẽ: apparebit q nõ
ſit demoniac⁹. B Sed di. vtrũ de
mones aĩab) hoim illabi pñt. Rñdet
mgr i.ij.di.viij.q demones nullo mõ
illabi pñt aĩab) hoim ſed ſolus de⁹ ad
cui⁹ imaginẽ ſunt create. pñt tñ ptur-
bare potẽtias q affixe ſunt organis vt
memoriã fantaſiã zc. ſed nõ volũtatẽ.
q2 volũtas nõ depẽdet ab organo cor
porali. ſed obiectũ ſuũ ab itellectu acci
pit. Sicut em̃ de⁹ volũtati dedit tantã
potẽtiã vt null⁹ pſideat niſi de⁹. ita de-
dit tali 9ſcie ſecretũ vt pfunda ei⁹ nul-
lus penetret niſi diuina ſapia. Et qm̃
pauca ſunt ita ſecreta in aĩa qn pdeãt
p cordis motũ interiorem q ſm diuer
ſos affectus diuerſimode mouet aut
etiã appareat p aliũ exteriorẽ motũ vt
imutationẽ faciei zc. Uñ dic Lyra ſu-
p illud Heb.iiij. De⁹ eſt ſcrutator cor-
diũ z diſcretor cogitationũ. q diabol⁹
cogitationẽ intelligit ſed nõ intentionẽ
ideo demones mlta 9iecturant de no
bis. z ſm hoc tẽptãt. nõ tñ pñt imitte-
re malas cogitatões. q2 ſic tãtas imit-
terẽt q null⁹ ſaluaret. Sz qñ mẽs va-
gat z eſt ocioſa tunc diabolus offert ei
imaginẽ turpẽ z vanã. ideo q vult ma
las cogitationes euadere debet bonis
cogitationib) vacare. q2 tales diabol⁹
nõ põt 9mutare. q2 ipſe non habet bo
nas cogitatiões. nemo em̃ dat qd non
habet. Hec pfecto eſt dignitas hoĩs
vt in pſenti vacet cogitatiõib) bonis.
B Secundũ ſermonis myſteriũ cõ
ſideremus d ſaluatoris benignitate z
eqtate. Nam diabolus domũ aĩe per
peti delectationẽ ſibi 9ducit. ſed ſalua
tor vidẽs malignũ hoſpitẽ ex benigni
tate eiecit. Dicit em̃ Innocenti⁹ tertius
in qdam decretali q tria ſunt q malã
remunerationẽ exhibent hoſpitib). vi-
delicet. mus in pera. ignis in ſinu. ſer-
pens in gremio. Per murez ſignificat
pctm̃ ſupbie. iſte em̃ mus ſupbie aſcẽ-
dit in celuz: vbi angelos ſic corroſit q
demones eos fecit. Per ignem in ſinu
intelligit auaricia. ſicut ſi ignis ligna
recipit ſemp auget. ſic auarus quãto
plus cõgregat tanto magis ardet ad
alia. Unde puer. xxvj. dicitur Cum de
fecerint ligna ignis extinguet. Per ſer
pentem in gremio intelligit luxuria q
venenum diffundit. ideo fugienda eſt
familiaritas mulieris ſicut vicinitas
ſerpentis. Quia dicit btũs Hierony-
mus. Quis vnq̃ iuxta ſerpentez ſecu-
rus dormit. Nam ſi aliqñdo nõ mor
deat: tamen timore ſollicitat. Ideo pi-
us ſaluator iuſte eiecit murem ignem
et ſerpentẽ infernalem. Sunt aũt qtu-
or cauſe ſm Hoſtiẽſem propter quas
cõductor poteſt expelli iuſte de domo
conducta. ſc3

Primo q2 penſionẽ non ſoluit

Scdo q2 domũ in malam officinã
conuertit.

Tercio quia domus reparatõe in-
diget.

Quarto quia dominus eam inha-
bitare vult.

Primo dixi q quis a cõducta do-
mo expelli poteſt dũ penſionẽ non ſol-
uit. Nam diabolus phibet peccatori
ne penſionem ſoluat. Deus em̃ homi-
ni tria conceſſit de quib) vult ſibi pen-
ſionem ſolui. ſc3 corpus: animã: z res
temporales. De corpe em̃ vult habere
ieiunium. de anima deuotas orões.
de reb) largas elemoſynas. Ipſe vo p
phibet ieiuniũ q2 ſibi eſt venenũ. Und
Amb. Spũm hoĩs ieiuni eſt venenũ
ſerpenti. Prohibet orõnes q2 ſunt ſibi
incendia. Prohibet elemoſynas. quia

ſibi ſunt lācea ⁊ iaculū. Uis igitur inimicū intoxicare. vis incēdere. vis transfodere: ieiuna: ora: ⁊ elemoſynā da. hoc ē opus boni xpiani. Hic Aug. i omel. Nō dicāt xpiani: comedamus ⁊ bibamus cras enī moriemur. ſed dicāt: ieiunemus oremus ⁊ donemus: cras enī moriemur.

Scdo diabolus iuſte expelli pōt ō domo cordis. qr domū dei in turpē officinā ꝯuertit. facit enī eā ꝓſtibulū ⁊ ſtabulū: dū in eā imūdicias pctōꝝ ponit. iuxta illud Apoc. xviij. Facta eſt babylon habitatio demoniū. Tercio diabolus iuſte eijcit̃ de domo aīe qr eā deſtruit ⁊ opteret vt repareť. deus enī edificat domū aīe de q̄drat' lapidibꝫ. ſcḋm illud Eſa. ix. Lateres ceciderūt ⁊ q̄drʾ lapidibꝫ edificabimus. Iſti enī q̄dri lapides ſunt: fides: ſpes: charitas: ⁊ bonū opus. Uñ Gre. Quātū credis tantum ſperas. q̄ntū credis ⁊ ſperas tantū diligis. quātū credis ſperas ⁊ diligis tantū bn̄ operaris. Quarto iuſte expellit̃ diabolus qr deus ipſaꝫ domū aīe vult inhabitare. iuxta illud Joh. xiiij. Ad euꝫ veniemus ⁊ māſionem apd̄ eū faciemus. Quā q̄dē domū deus inhabitās ruinaꝫ repabit. qḋ notat̃ i iſto obſeſſo cuius linguā apuit: vt tria officia cū eadē pficeret. Pio enī vt deū laudet. iuxta illud Eſa. xliij. Populū iſtū formaui ⁊ laudē meā enarrabit. Scdo vt primū edificet. Eſa. l. Dedit mihi linguā eruditā vt ſciā reſuſcitare eū q̄ lapſus eſt. Tercio vt corā dō ſe accuſet. ſic Job. xlij. dr Me reprhendo ⁊ ago pniam. Oīs igit̃ pctōr q̄ ad iſta tria ñ vtit̃ ſua lingua: demoniū hꝫ ⁊ mutus eſt corā deo. Uñ oēs creaturas pſ. ad dei laudē iuitat etiaꝫ dracones ⁊ ſpētes. ñ aūt ſupbos: auaros: luxurioſos: qr tales deū ñ laudāt ſed blaſſemāt. qr nō loquunt̃ ligua diuina vel hūana ſed diabolica. cuius ꝓpriū eſt detrahere: mēdacia dicere ⁊c.

Scdo hāc aīe domū ſaluator inhabitādo illūinat duꝫ facit hoīem videre añ retro a dextrʾ ⁊ a ſiniſtrʾ. ſic dr Apoca. iiij. de ſctis aīalibꝫ ꝙ erāt plena oculis ante ⁊ retro ⁊ in circuitu. Ille habet oculos retro q̄ ꝯſiderat pctā ſua et dolet. Ille hꝫ añ q̄ cogitat de dei iudicio ⁊ habet timorē. Ille habet a dextrʾ q̄ cogitat mundi pſpa q̄ꝫ ſint caduca. Ille habet a ſiniſtrʾ q̄ itelligit mūdi aduerſa q̄ꝫ ſint breuia. In huius figurā cū filij iſrl̃ egiptios fugerēt vt dr Exo. xiij. habebāt retro nubē cōdenſam. ante ſe columnā lucidā. a dextrʾ ⁊ a ſiniſtris mare ſtans tanq̄ꝫ murus. quia p̄dictoruꝫ ſollicita cogitatio defendit ab aduerſario. Terciū myſteriuꝫ ꝯſideremus de hoīs puerſitate vel pietate. Peruerſorū enī hoīm malicia ſꝑ ꝯtrariat̃ pietati. ſic pietas cōgaudet bonitati vt oſtēditur in pn̄ti euāgelio. Cū enī optimus ſaluator eieciſſet demoniū ab obſeſſo ⁊ ille loq̄ cepiſſꝫ quē mutū effecerat: boni gaudebāt de tanto bn̄ficio ⁊ laudabant dn̄m. Mali vo inſidiabant̃ di. In beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia. Contra quos acutiſſime diſputauit xps: oſtendens mlt̃is rōnibꝫ ꝙ nō in v̄tute demonis ſed dei eijceret. Quecuꝫ audiſſet ~~marcella ancilla b. marthe~~ ſcḋm opiniōeꝫ cōm uniorē cepit et ipſa ptē xpi alta voce defendere. Beatus vēter q̄ te portauit. ſicq; matrem laudat a filio. Rogemus ⁊c.

De eadem dominica
Sermo. xxxvj.

Et cū eieciſſet demoniū locutus eſt mutus Luc. xj. ca. Poſt pctm̄ enī mortale ppetratū neceſſaria ē ꝯfeſſio vocalis ad ſalutem. quod notat̃ in iſto demoniaco. quia q̄ꝫdiu demoniū non fuit ab eo per ſaluatorem eiectuꝫ

tādiu remāſit mutus. Sed ſtatim vt
eſt liberatus cepit loqui. Sic in quo ē
demoniū p effectū pctī mortal' nō pōt
ad ſalutē loq niſi eijciat p verā ꝯfeſſio-
nē. quā qlibʒ debʒ accelerare ꝑpt̄ tria. ſ.

Primo ꝑpt̄ ſctōꝝ aſſertiones
Secūdo ꝑpter nocumentoꝝ rōes
Tercio ꝑpt̄ differentiū ſilitudines.

Primo em̄ ꝯfeſſionē qlibʒ debʒ accelera
re ꝑpt̄ ſctōꝝ aſſertōes. oīm ſiqdē ſctōꝝ
dicta aſſerūt ꝯfeſſionē accelerandam.
Vn̄ Amb. ꝛ habet de pe. di. j. c. Nō pōt
qſqʒ iuſtificari a pctō niſi pctm̄ an̄ fue
rit ꝯfeſſus. Idē in ſmone qdrageſima
li. Ecce nūc tp̄s acceptabile in q ꝯfeſ-
ſio aīaʒ a morte libat. ꝯfeſſio padiſum
apit. cōfeſſio ſpeʒ ſaluādi tribuit. Hic
etiā Job. os auri. In corde ꝯtritio. in
ore confeſſio. i ope tota hūilitas: hec eſt
fructifera pnīa. Siliter ſniaʒ dic Aug. li.
de pnīa. Agite inqt pnīaʒ qlis agit i ec
cleſia vt oret p vobis eccl'ia. nemo ſibi
blādiat ꝛ dicat. occulte ago. apd deuʒ
ago. nouit deꝰ q mihi ignoſcit q in cor
de ago. Ergo ſine cauſa dictū ē. que ſol
ueris i t̄ra erit ſolutꝰ ꝛ i celo. Ergo ſine
cauſa date ſūt claues eccl'ie dei. q. d. nō
Idē ibidē. Cōfeſſio ē ſalꝰ aīaꝝ. diſſipa-
trix viciōꝝ. oppugnatrix demonum.
Quid plā. obſtruit os iferni ꝛ portas
apit padiſi. Scdo ꝯfeſſionē accelerari
eſt multū neceſſariuʒ ad ſalutē ꝑpt̄ no
cumētoꝝ rōes. Pria rō nocumēti: qa
q q̄to amplꝰ differt ꝯfeſſiōeʒ tāto ma
gis elongabit a deo. ꝛ q̄nto quis elon
gabit a deo tanto piculoſiꝰ ſe habʒ. iu
xta illud ps. Qui ſe elongāt a te pibūt.
Hinc etiā Ouidiꝰ. Qui nō ē hodie ap
tus cras minꝰ aptꝰ erit. Nā dic Sco.
in. iiij. q pctōr lōge eſt a deo. Si ei duo
extrema debēt ꝯiūgi neceſſe eſt vt fiant
p mediū. duo extrema ſunt deꝰ ꝛ pecca
tor ꝛ mediuʒ ſacerdos. Scda rō nocu
menti qui differt ꝯfeſſionē: qꝛ q̄to am
plius differt tāto magis īdignatōneʒ
dei ſibi aggregat. Nā q i hac vita nō ex
audierit deū clamātē. Penitemi ꝛ ꝯfi-
temini: ipe poſtmodū clamabit ad de
um ꝛ non exaudiet ab eo. ſic clamauit
diues in inferno ꝛ nō eſt exauditꝰ. Ter
cia ratio nocumēti. qꝛ q nō vult ꝯfiteri
abſcōdere ſe qdāmodo nitit a dō. ſicut
adā i padiſo pꝰ pactū pctm̄. ideo deus
abſcōdet a talibꝫ miſicordiā ſuā. Vnd
Augꝰ. O hō ſi te videres tibi diſplice-
res ꝛ mihi placeres. ſed qꝛ te nō vides
tibi places mihi diſplices. Veniet aūt
dies i qbꝫ ꝛ mihi et tibi diſplicebis. mi
hi qꝛ dānaberis: tibi qꝛ ardeb. Quarta
rō nocumēti ē: qꝛ hic q nō vult ꝯfiteri
corā vno ſacerdote tal' ꝯfitebit corā re
ge regum xp̄o ꝟgine maria ꝛ oībꝫ an-
gelis ꝛ hoībꝫ. iuxta illō Naū. iij. Reue
labo pudēda tua i facie tua. ꝛ oſtendā
gentibꝫ nuditatē tuā ꝛ regnis igminiā
tuā. Tercio debʒ qlibʒ accelerare cō
feſſiōem ꝑpt̄ differētiū ſilitudies. Naʒ
q differūt ꝯfiteri ſiles ſūt hoſpitibꝫ qui
ſuo regi ianuā nolūt apire ꝛ hoſtē ſuū
ꝛ regis p annū vl' amplꝰ grant hoſpi
tant. Rex eſt xp̄s q petit hoſpitiū p ap-
tōem lingue in ꝯfeſſiōe dicens illō Cā
ticoꝝ. v. Aperi mihi ſoror mea ſponſa
mea. ꝛ huic pctōr confiteri plongans
obſtruit hoſpitiū lingue. Sʒ oſtiū dia
bolo apit p detractōes vitupatōes ꝛc̄
Et ibi hoſpitat p annū et amplꝰ. Vn̄
poſtq̄ apuit hoſpitiū lingue p ꝯfeſſio
nem tūc exibit hoſtis ꝛ mutus loquet
p veram ꝯfeſſiōeʒ. Preſens em̄ ſermo
de ꝯfeſſiōe in tribꝫ ſolūmō articul' grā
auxiliāte ſaluatoris inchoabit pſeque
tur ꝛ terminabit. ſcʒ

Primus erit de ꝯfeſſiōis qdditate.
Scōs erit de ꝯfeſſiōis modalitate.
Terciꝰ erit de ꝯfeſſiōis vtilitate

¶ Primus dici articulꝰ erit de ꝯfeſ
ſionis qdditate: qd. ſ. ſit ſm rē. Cuiꝰ q-

dē ꝗdditas triplicit̄ optīe declarari pt
ſcʒ diffinitōe. diuiſiōe. ⁊ ſilitudīe. Prio
em̄ diffinit̄ ab Aug. ſic. Cōfeſſio eſt faſ
ſio ꝑ quā morbꝫ latēs ſpe venie apitur
In q̄ diffinitōe docet b. Aug. de q̄ ma
teria debeat fieri cōfeſſio. qꝛ de pctīs:
nō de ṽtutibꝫ. Scd̄o docʒ modū quō
debeat fieri. qꝛ debet apire: non celare.
Tercio ṽo docet finē ad quē debet fie/
ri. qꝛ ad ſperādū remiſſiōeʒ coꝝ. Scd̄o
ab Hoſtieſe ſic diffinit̄. Cōfeſſio ſacra
mētal' eſt legitīa corā ſacerdote pctōꝝ
accuſatio ex erubeſcētia ꝑ claues eccl'ie
ſatiſfactoria obligāſ ad ꝑagēdū pnīaʒ
iniūctā. Scd̄o ꝯfeſſiōis ꝗdditas pt
declarari diuiſiōe. ſm̄ em̄ intētionem
Scoti ſup. iiij. di. xvij. duplex ē ꝯfeſſio
vicʒ laudis ⁊ fraudis. Prima ꝯfeſſio
eſt laudis. ⁊ fit qn̄ deo deuota mēte at/
tribuunt̄ ſua. vt dicēdo. Miſicors es
dn̄e deꝰ. pıj̄ſſimꝰ es. iuſtiſſimꝰ es. ſapiē
tiſſimꝰ. Et ad hāc ꝯfeſſionē tenēt̄ pctō/
res. ⁊ maxīe ſctī angeli ī celo q̄ꝝ h̄ eſt ꝑ
cipuū officiū. iuxta illud ps̄. Cōfitemī
dn̄o qm̄ bonꝰ. Confitemī dn̄o oēs an
geli eiꝰ. Hāc ꝯfeſſionē fecit xp̄s ſm̄ hu
manitatē Math. xj. Cōfiteor tibi pat̄
dn̄e celi ⁊ t̄re. et faciet et̄nal'r etiam btā
ṽgo q̄ ſup oēs laudat deū. Cōfeſſionē
ṽo ſacramentalē nunq̄ʒ fecit in ꝑſona
ſua. qꝛ ſi feciſſet ſtatim pctm̄ īcurriſſet.
ex q̄ nec origīale nec actuale nec morta
le nec veniale pctm̄ habuit. Scd̄a cō
feſſio eſt fraudis. i. pctī. q̄ eſt duplex. ſcʒ
cordis ⁊ oris. Cōfeſſio cordis eſt d̄ lege
nat̄e: nō aūt ꝯfeſſio oris. patʒ. qꝛ de di/
ctamine nature eſt celare amici delictū
vt d̄r ꝓuer. xvij. Un̄ in diuerſ tp̄ibꝫ di/
uerſimode ꝯfitebant̄ hoīes. An̄ em̄ tp̄s
leḡ. i. in lege nat̄e ſufficiebat corde. i. cō
teri ſoli deo. In lege ṽo ſcripta erat ad
cordis contritionē ſacrificiū inſtitutū
ꝓ pctīs manifeſt̄. Sʒ in noua lege. id
eſt euāgelica reqrit̄ oris cōfeſſio. Cuiꝰ

triplex eſt ratio. Prīa rō ē hūilitas. qꝛ
em̄ lucip ⁊ Adā ꝑ ſupbiā ceciderūt: idō
decreuit ſūma trinitas q̄ nullꝰ aſcen/
dat ad choꝝ angeloꝝ niſi ꝑ hūilitateʒ.
Sed qꝛ hūiliatio corā deo tm̄ ſufficie/
bat tūc qn̄ deꝰ hō factꝰ nōdū fuit. nūc
ṽo ex quo factꝰ ē vult vt hō ſe hūiliet nō
tm̄ corā deo ꝑ cordis ꝯtritōʒ ſʒ etiā co/
rā ſacerdote xp̄i vicē gerēte Scd̄a rō
ꝯfeſſiōis oris ē doctrīa. In veteri enī le
ge nō erat q̄ pctōrē ad deū duceret. qa
nullꝰ pctōr ſecretū alicuiꝰ ſciebat. Nūc
ṽo qꝛ mediator nr̄ xp̄s venit. ideo vo/
luit vt pctōr ſuū defectū ſacerdoti ſcie/
ti ꝯſiliari declararet vt ip̄e cognito d̄fe
ctu in viā ſalutis dirigeret. De origīali
ṽo nō eſt neceſſaria ꝯfeſſio q̄d oēs vnī
formit̄ ꝯxerunt. ſed de actuali mortali
q̄d diuerſimode agūt. Tercia ratio
ꝯfeſſiōis oris ē ꝓpt̄ iudicij diſcretōem.
pctōr eī ꝑ ſe difficulter pōt ſcire ſi mor/
talit̄ peccauit. ideo xp̄s voluit vt ſacer
doti crimē reuelet̄ q̄ ſup h̄ habeat arbi
trari ⁊ diſcernere inter leprā ⁊ lepram.
Hec aūt oris ꝯfeſſio inſtituta fuit vbi
ſaluator ꝓmiſit Mat. xvj. Tibi dabo
claues regni celoꝝ. Adipleuit aūt hāc
ꝓmiſſionē ſuā poſt reſurrectōeʒ dū di/
xit Joh. xx. Accipite ſpm̄ ſanctū q̄ꝝ re/
miſeritis pctā remittūt̄. Sʒ qꝛ tp̄ore
xp̄i nullus fuit ꝯfeſſus: nec Petrꝰ pec/
catū negatōis. nec paulꝰ pctm̄ ꝑſecuti
onis. qꝛ nōdū fuit ꝯfirmata ⁊ publica
ta ꝯfeſſio: idō Jacobꝫ apl's ex xp̄i volūta
te publicauit di. Cōfitemī alterutꝝ pec
cata vr̄a. Sʒ qꝛ nec xp̄s nec apl'i tp̄us
ad h̄ det̄miarūt idō eccl'ia det̄miat vt q̄
libet ꝯfiteat̄ ſaltē ſel' ī anno. vt h̄r extra
de pe. ⁊ re. c. Oīs vtriuſq̄ʒ ſexꝰ fidel' poſt
q̄ʒ ad annos ꝑuenerit diſcretōis oīa
pctā ſua ſolus ſemel in anno cōfiteat̄
ꝓprio ſacerdoti: ſuſcipiens reuerenter
adminꝰ in paſca eucharīſtie ſacramē/
tū. alioqn ⁊ viuens ab ingreſſu eccl'ie

arceat̄ ⁊ moriēs xp̄iana careat ſepultu
ra. Circa hui⁹ p̄cepti eccleſiaſtici de/
clarationē mlta ſunt ꝯſiderāda. Pri
mo dr̄. Oīs vtriuſq; ſexus. Ab hoc ge/
nerali p̄cepto vt dic̄ ſan. Bonauē. i. iiij
diſt. xvij. q̄tuoꝛ genera hoīm excipiunt̄
Primo amētes q̄ nō habent lucida in
terualla. Scōi ſunt muti: niſi tales cō
fiteant̄ p̄ ſigna aliq̄ vl' ſcp̄ta. Tercij ſūt
pueri ante annos diſcretiōis. Quarti
ſunt illi q̄ꝝ idioma in aliq̄ regiōe nul/
lus itelligit. Dicit̄: poſtq̄ ad annos di
ſcretiōis puenerit. Diſcretōis anni ſin
glo. dicunt̄ cū puer vel ancilla eſt doli
capax ſc; cū eſt ſeptē annoꝝ ⁊ ſupra. vt
notat glo. extra d̄ delict̄ pueroꝝ. Ma
le igit̄ faciūt ꝯfeſſores q̄ puulos mltos
et ampli⁹ q̄tuoꝛ vel vltra ſiml' audiūt.
q2 tales mortalr̄ peccant freq̄nt̄. Dicit̄
deinde. oīa pctā ſua. ex hoc dicūt q̄dā
ꝙ ſi q̄ mortalia nō haberēt tūc etiā ve/
nialia tenerent̄ ꝯfiteri ex vi hui⁹ p̄cepti
Si v̄o hn̄t mortalia ⁊ venialia tūc ſuf
ficit cōfiteri mortalia ⁊ venialia i gene/
rali. vt dicēdo peccaui etiā v̄ba ocioſa
dicēdo. vel mēdaciū officioſū dicēdo.
vel in cibo ⁊ potu aliq̄ntulū excedēdo.
hoc tenet ſanctus Tho. in. iiij. diſ. xvij.
Scot⁹ tn̄ dic. xvij. diſ. ꝙ nō ſit neceſſa/
riū venialia ꝯfiteri. etiā ſi nullū habeat
mortale. q2 p̄ pctm̄ veniale etiā in p̄
poſito hō nō pōt eternaliter piclitari. pe
nitentia v̄o eſt ſcda tabula p̄ piclitan/
tib9. igit̄ n̄ obligat̄ ad eā niſi hn̄s mor/
tale. imo dicit Petr⁹ de palude ꝙ nec
etiā papa poſſet ad hoc obligare. q2 h̄
eſſet mutare ſacri materiā. Unde dicit
Scot⁹ ꝙ ille q̄ nō habet mortale: circa
paſca debet accedere ad parochianū
di. Grās ago dn̄o deo q2 me cōſerua/
uit p̄ annū iudicio meo ſine mortali.
ideo porrige mihi ſacrm̄ corpis chri/
ſti. Cui credendū eſt. extra de offi. ordi/
narij. Significat. Scd̄s tn̄ Bona. di
cit ſup. iiij. di. xvij. ar. ij. q. ij. ꝙ in aliq̄b9
caſib9 tenet̄ q̄s ꝯfiteri etiā veniale. Pri
mo rōne piculi ad q̄d ducit. tūc ſi ad/
uertit periculum tenet̄: al's non. vt q̄n
ex ioco ſuo credit euenire poſſe morta/
le: ſibi vel alteri. Scd̄o rōne dubij q̄n
dubitat an ſit mortale aut veniale. q2
ſi tūc cōfiteri omitteret diſcrimini ſe ex/
poneret. Tercio ratōne pfeſſionis. q2
profeſſus eſt aliquam religionē que
ad hoc obligat. aut ex voto. vt quādo
promiſit obedire in omnibus que nō
ſunt contraria anime ſue. ⁊ ſi prelatus
precipiat confiteri: tunc tenet̄. Ideo in
decretali ille terminus oīa diſtribu
it p̄ mortalibus peccatis ſolum et nō
pro venialibus. Scd̄m Scotū. Di/
citur tandem in decretali. peccata ſua
Ubi dat̄ intelligi ꝙ etiam peccatorū
circūſtantias pctm̄ aggrauantes tene
tur quis ꝯfiteri. Circumſtantie v̄o vt
dic̄ Aug⁹. de pe. di. v. ⁊ ſumpſit ab Are
ſto. iij. Ethicoꝝ. ſūt iſte. Quis. q̄d. vbi.
p̄ q̄s. cur. q̄tiēs. quō. q̄n. Que ſic intelli
gunt̄. Quis. ſ. ſi religioſus vel ſecularī
pſbiter vel laycus. Quid ſc; feciſti: fur
tum aut homicidium. Ubi. ſc; in loco
cōmuni vel ſancto. Per quos. i. per ſe
vel per alios. Cur. i. quo animo vel q̄
intentione. Quotiēs ſc; ſemel aut plu/
ries. Quomodo ſc; an naturaliter vel
cōtra naturam. aut preuentus tēpta/
tione vel ex malicia. Quando ſc; an in
die feſto vel ieiuniorum. Ubi eſt no
tandum ꝙ circumſtantie peccatorū
ſunt in quadruplici differentia. Que/
dam ſunt impertinentes que nec ag/
grauant nec alleuiāt. vt dicendo. Fur/
tum feci. et a quo recepi Johannes vo
cabatur. Uel ſic dicendo. Cum manu
dextera extraxi per feneſtram. Et ta/
les circumſtantie non ſunt confitende
quia tedium generant cōfeſſori. Que/
dam circumſtantie ſunt alleuiantes.

vt fractio ieiunij ꝓpter grandē laboreʒ vel inopiā aut īfirmitateʒ q̄ ſunt minꝰ pctm̄ q̄z ſi fieret ſine tali circūſtātia. Et tales circūſtātias vt dicūt ſan. Bonaue. Tho. ꝛ Sco. nō eſt neceſſariū cōfiteri. qꝛ ibi non eſt bonū ſe excuſare niſi ad req̄ſitiōeʒ ſacerdot̄. vel qn̄ ſcandaliʒaret̄ ſacerdos putās mortale qḋ ē veniale. vt ſi in q̄drageſima qs comediſſet carnes ex infirmitate. Quedā circūſtantie pctōꝝ ſunt trahētes in aliud genus pcti. vbi grā. Si accepit qs calicē de eccl'ia nō ſufficit dicere. furatꝰ ſum tantū de auro. qꝛ eſt ibi etiaʒ aliud genus pcti. ſ. ſacrilegiū. Silr̄ ſi qs peccauit cū ꝯſāguinea. Silr̄ ſi qs i feſto inebriatꝰ vl' iratꝰ fuit aut fornicatꝰ. n̄ ſufficit dicere Ego fui iebriatꝰ vl' iratꝰ. ſed debet dicere ꝙ h̄ factū fuit i feſto. qꝛ ibi ſm̄ Lyrā ſup Exo. xx. c. duo mortalia ſunt cōmiſſa. Primuʒ ebrietas. ſcḋm violatio feſti. Quedā circūſtātie pctōꝝ ſunt q̄ nō mutāt ſpēm pcti ſed notabiliter aggrauant ſicut in furto q̄ accipit multū vl' paꝝ totū eſt ꝯ vnū p̄ceptum ſcʒ. Nō furtū facies. tn̄ grauiꝰ peccat ſi hō mltū accipit de alieno q̄z q̄ paꝝ. qꝛ ꝓpter h̄ magis recedit ab eq̄litate iuſticie. maiꝰ etiā damnū p̄ximo infert. Dicit tādē in decretali: ſolꝰ. p hoc dās intelligere ꝙ ꝯfeſſio nō debet fieri p nunciū vel p ſcptuʒ aut p̄libꝫ p̄ſentibꝫ. Si vo qs audierit pctā in ꝯfeſſione a caſu vl' a ꝓpoſito: tenet̄ celare ſub pena mortalis pcti. qꝛ ius nature dictat celāduʒ ſcʒ. Qḋ tibi nō vis fieri alijs nō facias Dicit̄ deinde in decretali. ſemel i anno. Ex h̄ dicit Sco. ſup. iiij. diſt. xvj. ꝛ Richar. ibidē ꝙ hō pctō mortali ꝑpetrato ſtatim tenet̄ ad ꝓpoſitum ꝯfitēdi qn̄ pctā mortl'ia occurrūt. nō aūt ad actū ꝯfeſſiōis niſi ſemel i anno. Sūt tn̄ aliq̄ caſus in q̄bꝫ aū cōpletū annū qs tenet̄ ꝯfiteri. Primꝰ qn̄ vult cōicare vel celebrare. qꝛ tūc nullus d̄bet poſt mortale ſine confeſſiōe accedere vbi neceſſitas nō vrget. ſicut fit qn̄ incepit canonē. Scḋs caſus ē ſm̄ Richar. ſi p̄iculū mortis īminet. ſicut mulieribꝫ i ptu aut q̄ vadūt ad bellū. vel nauigāt p lōgū tps in mari. Terciꝰ ſm̄ Rich. ſi dictat cōſcia ꝙ ſtatim ꝯfiteat̄. Quartus ſm̄ Rich. qn̄ ꝓbabilr̄ videt ꝙ āno illo copiā idonei cōfeſſoris hr̄e nō poterit q̄ eū abſoluat. Quintꝰ caſus ē ſi pctm̄ eſt publicū tunc tenet̄ qs ꝯfiteri ſub pena mortal' pcti. vt dicit glo. ḋ pe. diſ. v. Sextꝰ caſus ſm̄ Sco. qn̄ qs eſt in articulo mort̄. qꝛ tūc īminet ei iudiciū dānationis vel ſaluatiōis. Septimꝰ ſm̄ Tho. i. iiij. di. xxiiij. qn̄ qs aliq̄d ſacramentū recipit. vt ꝯfirmationē: ordineʒ ſacerdotalē: mr̄imoniū: ꝛ extremā vnctionē. Octauꝰ qn̄ per ſtatutū obligat̄ qs plries in anno ꝯfiteri vt ſūt religioſi

Sʒ di. vtꝝ ꝯfeſſio ſemel facta ſit neceſſario iterāda. Rn̄det Rich. i. iiij. di. xvij. ꝙ vere ꝛ legitime ꝯfeſſus nō tenet̄ reiterare cōfeſſionē de neceſſitate. nec tenet̄ qs obedire p̄cipienti ſibi vt iterꝫ talia cōfiteat̄. nec papa poſſet cōdere legē hoc p̄cipiētē ſm̄ Pe. de palude. niſi qs velit ex bono cōſilio confiteri vt faciliꝰ inueniat remiſſiōeʒ. vt patet de pe. diſt. vij. Menſurā. Sūt aūt ad minꝰ q̄tuor caſus in q̄bꝫ qs tenet̄ iterare confeſſionē. q̄ꝝ duo ſunt ex pte confeſſoris et duo ex pte confitēt̄. Primꝰ caſus eſt ſi confeſſori deſit clauis potentie. qꝛ non habuit ſup penitētē iuriſdictiōeʒ vl' nō hꝫ autoritatē abſoluēdi. Scḋs ſi deſit clauis ſciētie. puta neſciuit diſcernere. Terciꝰ caſus ſi penitēs dimidiauit cōfeſſionē. qꝛ oportʒ vt vni fiat confeſſio oīm q̄ habuit in memoria. Si vo aliq̄ exciderūt de memoria: non idō dr̄ dimidiata confeſſio. Quartꝰ caſus eſt ſi contēpſit vl' oblitꝰ eſt p̄niam iniunctā

ꝑficere. nā ſi ſciret ꝛ vellet ſatiſfacere nō opteret ꝯfeſſionē iterare. pōt addi etiā ꝙ ſi qs ꝑfecte ꝯfeſſus ꝛ vno retento ab oīb ē abſolut⁹: tūc qdē nō tenet totā ꝯfeſſionē iterare. ſed nō debet eucbariſtiā ſumere niſi ꝑus etiā ab illo abſoluat. vt dic Richar. in. iiij. qꝛ q accedit ad ſacrā cōiōnē optet vt recōciliet deo et eccl'ie. deo ꝑ ꝯtritionē. eccl'ie ꝑ abſolutionē. Dicit poſtea in decretali. cōfiteat ꝓprio ſacerdoti. Propri⁹ aūt ſacerdos dr m'ltiplicit. Prim⁹ papa in toto orbe. Scōs eſt ſumm⁹ penitētiari⁹ pape. Terci⁹ eſt legat⁹ pape in ſua legatiōe. Quart⁹ vicari⁹ legati. Quīt⁹ ep̄s ī ſua dioceſi. Sext⁹ p̄ſbiter ī ſua parochia. Septim⁹ frēs ꝑdicatores ꝛ miores. vt patet in clemētinis. de ſepul. c. dudū. vbi ꝯcedit eis libere audire ꝯfeſſiones ꝛ pnīas iniūgere. nec tales ꝯfitentes tenent licētiā petere a curatꝭ. Cōfeſſionē igit facere laicis etiā in neceſſitate nō eſt neceſſe: cū q̄ tales abſoluere nō pñt. ſed ſi fit tūc ē qſi qdā ꝓteſtatio. Tercio ꝯfeſſionis qdditas pōt declarari ſimilitudīe. Sicut em̄ veri ꝯfitētes aſſimilant hoī vulnerato q medicꝭ ſanare volentib vuln⁹ apiunt. ita celantes ſe aſſimilant leuiathā. Leuiathan eſt piſcis magn⁹ cui⁹ ſquamis cōprimētib ſe totū corp⁹ cōpactū dr: ita vt iaclo feriri nō poſſit. Ita nec corp⁹ diaboli q ꝑ leuiathan intelligit iaculo ꝟbi diuini poſſit penetrari. vn̄ Greg. xxxiiij. moral. Om̄e corp⁹ diaboli cū de iniqtate corripit qb valet tergiuerſatōib excuſare conat. ꝛ qſi qſdā defenſionis ſquamas obijcit ne trāſfigi ſagitta ꝟitatis poſſit. he ſquame de oculis Sauli cecidiſſe dicunt Act. ix. Hinc idē b. Greg. xxij. moral. di. Uſitatū hūani generis viciū eſt libēdo pcm̄ cōmittere ꝛ negādo cōmiſſum abſcōdere ꝛ ꝯuictū defēdēdo multiplicat. Cui⁹ defenſiōis modū Ber. li. de gradib ſupbie di. Multas faciūt aliq excuſatōes in pcīs. aut em̄ dic: nō feci. aut ſi feci; bn̄ feci. aut ſi male: nō m'ltū male. aut ſi multū male: nō mala intētione. Si aūt de illo ſic Adā ꝛ Eua ꝯuincit: aliena ſuaſione ſe excuſare nitit. Legit de hoc in dialogo Ceſarij. ꝙ q̄dam matrona venit in q̄dragesima ꝯfiteri. ꝛ flectēs genua corā ſacerdote qcqd boni ſe cōmiſiſſe nouit cepit narrare di. Dn̄e tot ſectꝭ ferijs ſoleo in pane ꝛ aqua ieiunare ꝛ tales elemoſynas dare ꝛ eccleſias freqntare et m'lta bōa facere. Cui ſacerdos di. Ad qd dn̄a veniſti. nunqd ꝓ iſtꝭ opib vis accipe pnīā. q̄re nō dicꝭ pctā tua. Reſpōdit illa. nihil ꝯſcia ſū. Ait ſacerdos Cui⁹ es officij. Rn̄dit. Ferrū vēdere ſoleo. Ad quā ille. Soles ne aliqn̄ minores pticulas in ligaturꝭ maiorib intermiſcere ꝛ ſic vēdere. Dicēte illa: ſoleo. reſpōdit ſacerdos. Certe h̄ crimīale peccatū eſt. qꝛ dol⁹ ꝛ fraus. Scōo interrogat di. ſoles ne aliqn̄ mētiēdo iurare ꝛ ꝑiurare ꝛ aliqn̄ maledicere emulis tuis ꝛ alijs pl⁹ vendētib īuidere. Rn̄dit In his ſepe deliqui. Et ſacerdos. Iſta oīa ſt̄ pctā mortlīa. ꝛ niſi d̄ hijs pnīā egerꝭ dānaberꝭ. Illa trita ex ꝟbis ꝯfeſſoris ſe peccaſſe m'ltiplicit recogūit. et qd cōfiteri deberet de cet'o didicit. Ecce patꝫ ꝙ excuſatio in pctīs ab adā ꝛ eua deſcēdit ī poſteros. ℌ Scōs ſmonis articul⁹ erit d̄ cōfeſſiōis modalitate qlit̄. ſ. cōfeſſio fieri debeat. nā ī cōfeſſione ſacrali triplex mod⁹ debet fieri. ſcꝫ

Primus generalis.

Scōs ſpecialis.

Terci⁹ ſingularis.

Prim⁹ mod⁹ q debet fieri ī cōfeſſiōe ē general'. i. cōfitēs diſpoſit⁹ ad cōfitēdū corā cōfeſſore ſup eū ꝑtātem habēte abſoluendi flexis genib roget vt eū ob dei amorē audiat in confeſſiōe. poſtea

incipiat generalē cōfeſſionē di. Cōfite/
oꝛ deo oīpotēti ⁊c̄. vſqꝫ ad mea culpa.
Scđs modus q̄ fieri debet ibidē. Cō/
fitēs deſcēdat ad pctā ſpecialia q̄ cōmi
ſit. Pꝛio ꝯ decē p̄cepta dei. De p̄mo p̄/
cepto ſic dicat ſi ſcit ſe cōmiſiſſe aliq̄d
dicendo ꝛc. Primū em̄ p̄ceptum dei eſt
Nō habebis deos alienos. i. vnū deuꝫ
cole. Sic igit̄ incipiat. Chariſſime pa/
ter ſpūalis dico culpā meaꝫ deo et vr̄e
paternitati in pſona xp̄i quōcūqꝫ offē/
di ꝯ dei p̄cepta. Dicat tandē ſi dubita/
uit de fide catholica. ſi laudauit ſectaꝫ
machometi vel alioꝝ hereticoꝝ. ſi du/
bitauit de ſacro altaris. ſi dubitauit
de remiſſiōe pctōꝝ. ſi adoꝛauit aliquā
creaturā vel lunā cū pꝛimo apparet. ſi
inuocauit demones. ſi vſus eſt nigro/
mātia. ſi ſoꝛtib⁹ ad inueniēdū furta vl'
hmōi. ſi vſus eſt incātationib⁹. ſi fudit
plūbū ad ſciendum futura. ſi cerā ⁊c̄. ſi
qn̄ obuiauit lepoꝛi vl' alteri aīali ⁊ cre
didit aliq̄d p̄ſagiū futuꝝ. ſi taxillū ꝓie
cit ad inueſtigandū futura. ſi obſerua
uit ſomnia extra curſuꝫ ſue nature. vt
qꝛ ei⁹ dens cecidit: ideo char⁹ eius mo
riet̄. ſi vſus ē herbis ꝯ demōes. ſi vſus
eſt ligamib⁹ ⁊ caracterib⁹ ꝓ ſanitate dā
da. ſi herbas apud ſe poꝛtauit vl' alibi
abſcōdit vt inimic⁹ ei nocere nō poſſit
ſi carmīauit infirmos. ſi pꝛotulit aliq̄
vana v̄ba vt ſanguis fluxus ceſſet. ſi
cartas poꝛtauit ad collū cū ignot̄ꝫ no
minib⁹. ſi aliq̄d fecit vt ſciret foꝛtuniuꝫ
aut īfoꝛtuniuꝫ alicui⁹. ſi ꝑ maleficium
aliq̄d maluꝫ deſtruxit. ſi credidit feīas
ire de nocte. ſi habet libꝛos de p̄dict̄ꝫ. ſi
dedit poculū vt amaret̄. ſi vſus eſt ſa/
cramētis vel ſacramētalib⁹ ꝓ dāda ſa
nitate. ſi obtulit vel acceptauit duellū
vel fecit cauſam. ſi fuit dubi⁹ in fide. ſi
fuit heretic⁹ vl' fautoꝛ eoꝝ. ſi apoſtata/
uit a fide. ſi fecit actū infidelitat̄ꝫ timo/
re moꝛt̄ꝫ. ſi nimiā pꝛacticā habuit cum
iudeis. ſi balneū intrauit cū eis. De
ſecūdo p̄cepto qđ eſt. Nō aſſumes no/
mē dei tui ī vanū. Si vota nō īpleuit.
aut nō deliberauit īplere. ſi aſſenſit im
pedimēto nō implēdi votū. puta cum
inter clericū votiuū ꝓcurauit nuptias
ſi vota facta ſine deliberatiōe tp̄is ni/
mis tardauit. ſi īpetrauit diſpēſatiōeꝫ
voti ſine cauſa. ſi fecit votū de re male
fienda. ſi fecit votuꝫ de re bona ſed ꝓpt̄
malū finē. ſi apoſtatauit ab aliq̄ religi
one. ſi blaſſemauit deū vel ſctōs. ſi ma
ledixit alicui vel ſibi ip̄ſi. ſi noīauit deū
vel ſanctos obpꝛobꝛioſe. ſi ſacr̄a rece/
pit vel adminiſtrauit in pctō moꝛtali.
ſi iurauit falſuꝫ qđ credebat veꝝ. ſi iu/
rauit veꝝ q̄d credebat falſum. ſi iura/
uit cōmuni ſermone ſine debita delibe
ratiōe. ſi iurauit ꝑ hoc verbū credo q̄d
tn̄ non credebat. ſi iurauit ex metu fal/
ſum. ſi induxit aliquē ad iurandū quē
ſciebat falſuꝫ iurare. ſi iurauit nō ſ̄m
intentionē dant̄ꝫ iuramētū. ſi murmu
rauit in flagellis ꝯtra deum vel ſctōs.
ſi maledixit ventū aut pluuiā. ſi q̄ndo
tenebat̄ oꝛare voluntarie occupauit ſe
in his que diſtrahūt mentē. ſi ſimula/
uit ſanctitatem. De tercio p̄cepto ſcꝫ
ſabbata ſanctifices. Si exiſtēs ſan⁹ ſte
tit ocioſus. vel in nō die feſto ſtetit ocio
ſus. ſi in dieb⁹ feſtiuis de pctīs non ha
buit attritionē. ſi vacauit ludis vl' cho
reis. ſi fecit fieri aut ꝑ ſe fecit opus ma/
nuale. ſi nō audiuit miſſam integrā. ſi
nō audiuit p̄dicatiōem dū potuit. ſi in
dieb⁹ feſtiuis cōmiſit aliqđ pctm̄ moꝛ
tale. ſi emit aut vēdidit p̄ter neceſſaria
vict⁹. ſi litigauit vel iudicio interfuit.

De quarto p̄cepto. ſ. honoꝛa patreꝫ
tuū ⁊ matrē tuā. Si nō dilexit patrē et
matrem. ſi dure ſe habuit ad eos. ſi di
xit eis verba iniurioſa vel v̄berauit.
Si non obediuit eis in licitis. Si nō
ſubuenit eis indigentibus. ſi nō ſerui/

uit in infirmitatibꝫ eoꝝ ſi nō fuit execu
tus teſtamenta ab eis facta. ſilꝫ ſi pñeſ
ſpūales irriſit. ꝛ ſic de alijs De q̄nto
p̄cepto vicꝫ. nō occides. ſi habuit ꝓpoſi
tum verberādi. mutilādi. occidēdi. ſi d̄
facto fecit. ſi occidit nō ordīe iuris: ſed
ex odio vel libidine effūdēdi ſanguinē.
Si ꝓcurauit aborſum. ſi deſiderauit
mortē alti⁹. Si icarcerari fecit aliquē
indebite. ſi pueꝝ opp̄ſſit in nocte. ſi in-
duxit aliquē ad pctm̄ mortale. ſi occi-
cidit aliquē ī fama. De ſexto p̄cepto
vicꝫ Nō mechaberis. Si ꝯiugē legiti-
mā ꝯ naturā cognouit. ſi cognoſcēs vx
orem cogitauit de alia. Si commiſit
adulteriū. ſi inceſtum. ſi conſenſit taliū
cogitationibꝫ. Si fuit mediator pecca
torum carnaliū. ſi ſeduxit ſanctimoni
alem vel virginē. De ſeptimo p̄cep-
to. ſcꝫ Non furtum facias. Si furādo
recepit rem alteri⁹. ſi cōmiſit rapinam
Si inuenit ꝛ nō reſtituit. ſi theloneuꝫ
iniuſte exegit. Si paupes vltra debitū
ſoluere coegit quocūqꝫ. ſi ꝯmiſit vſurā
Si mutuauit pecuniā granū aut vi-
nū vt poſtea pl⁹ inde habeat. Si vēdi-
dit ꝑ p̄cio chariori ꝓpter dilatōeꝫ. ſi ac-
cepit ſub vſuris ſine neceſſitate. ſi ꝯſen
ſit in peccatū mortale vt inde aliq̄d ha
beat. ſi rem valentē pro paruo precio
emit ab ignaris. Si eiſdē chari⁹ vendi
derat. Si falſificauit menſurā. ſi ſcien
ter falſis monetis vſus fuit De octa
uo p̄cepto ſcꝫ. Non falſum teſtimoniū
dices. Si dixit mendaciū in iudicio. ſi
falſus teſtis fuit. Si mentitus eſt ī cō-
feſſione. ſi impoſuit alicui falſum cri-
men. Si ad crimē alterius ſibi narra
tum addidit. ſi occultū peccatū mani-
feſtauit ad diffamandū. Si veritateꝫ
nō fuit faſſus p̄ce vel p̄cio aut fauore.
Si manifeſtū peccatū alterius narra
uit ex odio. ſi audiuit detractōes De
nono p̄cepto, ſcꝫ, Non concupiſces do
mū proximi tui. Si deſiderauit rē al-
terius habere etiā iniuſte. Si deſidera
uit res tēporales ad malū finem. puta
luxuriā; ſupbiam: et ſic de alijs. Si de
traxit rei alterius vt eā facilius habe-
re poſſit. De decimo p̄cepto vicꝫ. nō
ꝯcupiſces vxorē p̄ximi tui. Si deſide-
raſti ꝯcupiſci ab alijs. ſi ideo te ad fene
ſtram locaſti vt te videant ꝛ ꝯcupiſcāt.
ſi indutus es vt ꝯcupiſcaris. Si luxu
rioſe aliquid tetigiſti vel oſculatus es
aut aliqua ad talia incitantia dixiſti.
Si munera miſiſti. ſi moroſe delecta-
tus es in talibus. Tercius modus
qui debet fieri in cōfeſſione eſt ſingula-
ris. Nō enī p̄dicta ſufficit generalr̄ cō
fiteri. puta pronūciando ꝛ dicēdo. pec
caui in ira vel gula. ꝛ ſic de alijs. ſꝫ de
bet ad ſingularia deſcendere: vt dicat
cauſam quare fuit iratus. ꝛ modū ſic.
Uno die dominico iui ad tabernā: et
q̄dam dixit mihi ſic. Tu es talis qua
lem ſcimus. Et ego ꝯmot⁹ ex h̄ pcuſſi
eū in facie. ꝛ alia q̄lr̄ fuerūt facta. q2 ſi
ſic nō ꝯfitetr̄ eſt q̄ſi generalis ꝯfeſſio di-
cendo. Peccaui in gula. Et poſtq̄ oīa
dixit tūc dicat. In iſtis ꝛ in oībus qua
litercūqꝫ offendi deū meum reddo me
culpabilē deo ꝛ veſtre paternitati. Jdō
p̄cor beatiſſimā ꝛ glioſam ꝟginē ma-
riam et omnes ſanctos ꝛc. Et poſt ſa-
cerdos interroget ſpecialiter de trib⁹. ſ.
ſi dolet de peccatis. Secūdo ſi habꝫ p
poſitū p̄cauēdi. Tercio ſi ſperat veniā.
qui ſi reſpondet ad p̄miſſa tūc interro
get de quibus exiſtimat peccaſſe: ꝛ im-
poſita penitētia abſoluat Terci⁹ ſer
monis articulus erit de confeſſionis
vtilitate. Nam ſm̄ Alex. de ales ſuper
iiij. diſt. xvij. nouem ſunt vtilitates cō-
feſſionis. Prima eſt peccati cognitio.
Nā ſacerdos tenet̄ ꝯfitētē iſtruere ꝛ ei-
dē oñdere q̄litatē pctī. qn̄. ſ. aliq̄d pec-
catū mortale ē vl̄ vēiale. ſicqꝫ fit vt qui

ſepi⁹ cõfitetᷣ clari⁹ pctã ꝯgnoſcit. Scđa vtilitas eſt qꝛ ſatiſfacit de pctõ in ꝯfeſſione. verecũdia em̃ i ꝯfeſſiõe eſt q̃ſi q̃d dã palliũ q̃d opit pctã. vñ Aug. et hr̃ ð pe. di. j. c. Quem penitet ait. Qui p vos peccaſti p vos erubeſcat. Erubeſcẽtia em̃ ptẽ habet remiſſiõis. Tercia vtilitas eſt mẽti ſecuratio. nã ꝯfeſſio p ſpez venie aſſecurat mentẽ. vñ pſ. In voce exultatiõis ꝛ cõfeſſiõis ſon⁹ epulantis Quarta vtilitas ẽ pene diminutio. nã ſacerdos ex vi clauiũ pt aliq̃d pene relaxare. licet nõ totã penã. Quinta vtilitas eſt interceſſionis m̃ltiplicatio. nã ſacerdotes tenentᷣ orare pro ſibi cõfeſſis. Sexta vtilitas eſt grẽ augmẽtatio. ſepe em̃ in ꝯfeſſiõe deuota de⁹ augmẽtat graz in ꝯtritõe collatã. Septima vtilitas eſt culpe remiſſio. qñqꜫ em̃ hõ non cõtrit⁹ ſed ſolũ attrit⁹ accedit ad cõfeſſionẽ. de attrito cõfitẽdo fit cõtrit⁹: niſi ponat obicẽ. i. accedat cũ ꝓpoſito mortalis pcti. Dicit em̃ Aſteſan⁹ in ſũ. li. v. ti. xviij. ꝙ q̃daz ſacra ſunt ordinata ad grãm acq̃rendã. vt baptiſm⁹ ꝛ pnĩa. q̃dã ad grãm habitã ꝓmouẽdã vt ꝯfirmatio ꝛ euchariſtia. Sicut igitᷣ ſacra grãm ꝓmouentia nõ hñt efficaciã niſi in habẽtibꝫ charitatẽ. Sic nec pnĩa niſi in habẽtibꝫ diſpoſitionẽ ad charitatẽ Nec aũt diſpoſitio eſt attritio que per ꝯfeſſionẽ ꝛ abſolutionẽ formatᷣ vt fiat cõtritio. Nemo em̃ recipit effectũ cõfeſſiõis niſi habeat charitatẽ ſaltẽ in fine. multi aũt habebũt in fine q̃ nõ habuerãt in pncipio. ꝛ aliq̃ credũt ſe hr̃e charitatem ꝛ in pncipio ꝛ in fine q̃ forte ñ habent. ꝛ hi offenſam euadũt licꝫ graz nõ acq̃rant Et m̃lti ſunt q̃ nõ credunt habere charitatẽ nec in pncipio nec in medio nec in fine. quia accedunt cum ꝓpoſito mortalis peccati. ꝛ hij offenſã incurrunt. q̃a dicitᷣ de pe. diſt. iij. c. Sane. ꝙ ſicut gratiam meretur penitẽtia vera; ſic deum irritat falſa ꝛ ſimulata. Octaua vtilitas confeſſiõis eſt peccatorum euitatio. p confeſſiõem melius euitatur peccatũ. Nona vtilitas eſt qꝛ ꝯfeſſio deuꝫ gl̃ificat quia quãdo q̃s ſe reũ ꝯfitetᷣ deuꝫ ex hoc iuſtificat iuſticiã eius ꝯmẽdando. ipſiuſqꜫ miſericordiã ꝛ bonitatẽ recognoſcẽdo qua ipm reũ ab eterna p̃ſeruauit damnatõne: ꝛ ad vitam p̄deſtinauit eternã. Ad quã nos ꝑducat pater et fili⁹ et ſpũſſctũs. Amẽ.

De eadẽ dñica Sermo xxxvij

Si digito dei

eijcio demonia profecto peruenit in vos regnum dei. Luce xj. ca. et in euangelio. Uerba ſunt clementis chriſti: qui blaſphemiã malignorum iudeorũ hijs verbis pijs mitigare volebat. Nam cũ demoniacos liberaret virtute diuinitatis ſue illi virtuti demonũ deputabant dicẽtes. In beelzebub principe demoniorum eijcit demonia. Et ideo clemens chriſt⁹ aiebat. Si in digito dei eijcio demonia ꝓfecto ꝛc̃. Ubi tria notemus documenta. ſcilicet

Primũ quid per dei digitum ſignificetur

Secundũ quomodo demon coartetur.

Terciũ quid per regnuꝫ dei hic importetur.

A Primũ documentũ dixi hic declarandũ quid p dei digitũ ſignificetᷣ. Et ſm omnes doctores ſanctos intelligitur ſpũſſanctus: quia iudei calũniose imponebãt christo ꝙ in beelzebub eijceret demonia. quã calũniã excludit dicẽs Si ego in beelzebub eijcio demonia filij veſtri in quo eijciunt. id ẽ diſcipuli mei qui ſunt iudei: quibus dedi poteſtatem ſuper demones. Et ideo ſi in digito dei. id eſt in ſpirituſctõ eijcio

demonia ꝛc. Hinc Aug. Dicit autem ſpūſſctūs digit⁹ dei. fili⁹ enī brachium ꝛ man⁹ pr̄is dict⁹ eſt. opaṫ enī paṫ cuncta ꝑ eū. ſicut igiṫ digit⁹ nō eſt alienus à manu ſed ei naturalr̄ inſit⁹. ſic ſpūſſā ctus ꝯſubſtantialiter cōnex⁹ eſt filio et ꝑ eū oīa filius opaṫ quē nō ꝑmittit frequēter blaſſemari. ſicut Exo. vij. legiṫ ꝙ aaron ꝓiecit virgā ꝛ mutata eſt ī colubꝛū. Silr̄ fecerṫ ꝛ magi pharaonis. qn̄ ꝟo cinifices facerēt Exo. viij. magi dum hoc facere nō potuerūt tūc dixerunt. digit⁹ dei eſt hic. Scdm̄ documentū notandū erat quō demō coaṫteṫ et cogaṫ exire ab hoie. Ad q̄d dixerṫ q̄dam ꝙ poſſit cogi etiā rebꝫ ſenſibilibus. ſicut Thobie. vj. dixit angel⁹ Raphael thobie. Si iecur piſcis poſuer̄ ſuꝑ ignē fum⁹ ei⁹ extricat oēm genus demonioꝝ. Et ſilr̄. j. Regū. xvj. dr̄ ꝙ Saul exagitabat ſpūs malus. ſed qn̄ dauid pſallebat corā eo recedebat ab eo. Sed ſm̄ Lyrā hoc non videṫ. qꝛ dr̄ Job. xlj. Non eſt ptās ſuꝑ terrā q̄ ei cōpareṫ. ꝛ cū ſit ſpūalis nature: ꝑ materialia cogi nō pt̄. ꝛ ſic nec ꝑ melodiā nec ꝑ alia talia. Verūtn̄ dr̄. ij. de aīa. Act⁹ actiuoꝝ ſunt in patiēte ꝑ̄diſpoſito. Et demō exercet ſuā vexationē ꝑ organa hūana q̄ qn̄qꝫ mag̃ ſunt ad illā diſpoſita. ꝛ Math. iiij. dicebanṫ q̄dā lunatici. qꝛ ſm̄ lunatiōes cerebꝛū hoīs eſt diſpoſitū vel indiſpoſitū. qđ iuuari pōt melodia vel aliq̄ alia medicīa. ꝛ min⁹ vexaṫ a demonio. Vel pōt dici ꝙ ꝑ deuotā pſalmodiā dauid rep̄mebaṫ malicia diaboli. ꝛ ꝑ fumū nō ꝑ̄ncipaliter ſed angelus religabat illius ptātem.

¶ Terciū documētū notandū erat q̄d ꝑ regnū dei hic importeṫ. qꝛ regnum celoꝝ aliqn̄ accipiṫ ꝓ eccl̄ia militāte ſm̄ btm̄ Greg. aliqn̄ ꝓ triūphāte aliqn̄ ꝓ dei gr̄a. iuxta illđ Lu. xvij. Regnū dei intra vos eſt. aliqn̄ ꝓ ipſo xp̄o dn̄o ſm̄ qđ dicebat Math. xxj. Auſereṫ a vobis regnū dei. ꝛ dabiṫ genti facienti fructū. ꝛ ita accipiṫ hic cum dixit. Si ī digito dei eijcio demonia ꝛc. Vn̄ ex his ꝟbis de vera ꝯtritione duo gr̄a dei declarem⁹ ſalut̃ documenta. ſcꝫ

¶ Primū de ꝟtuoſa ipſi⁹ vtilitate. ibi ſi in digito dei eijcio ꝛc.

¶ Scdm̄ de ſerioſa eius modalitate. ibi. ꝓfecto ꝑuenit in vos ꝛc.

¶ Primū igiṫ documentū declarandū de vera ꝯtritōe ex ꝑmiſſis ꝟbis themat̃ erit de ipſi⁹ ꝟtuoſa vtilitate. cum dr̄. ſi in digito dei eijcio demonia. Sane xp̄s ꝑ digitū ſuū. i. gr̄am ſpūſſctī in ꝯtritione datā eijcit demonia de cordibus penitentiū. Naꝫ q̄t moꝛtalia pctā q̄s habet tot demonia hꝫ. ſicut maria magdalena dr̄ habuiſſe ſeptem demonia. i. ſeptē vicia capitalia. Gre. Septē demonia maria habuit q̄ vniuerſ̄ vicijs plena fuit. Q, aūt ꝯtritio tante ſit vtilitatis ꝙ diabolum expellat a cordibꝫ penitētiū ꝓbem⁹ q̄druplr̄. ſcꝫ

Primo autoꝛitatibus.
Secundo rationibꝫ.
Tercio factis rebus.
Quarto reuelationibꝫ.

¶ Primo inquā ꝙ vera cōtritio expellat moꝛtale pctm̄ ſiue demoniū ab hoīe ꝓbem⁹ ſacre ſcripture autoꝛitatibus. Dicit enī in pſ̄. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹ coꝛ ꝯtritū et hūiliatū de⁹ nō deſpicies. Itē Qui ſanat oēs cōtritos coꝛde. Et Eſa. lxj. Ad quē reſpiciā niſi ad paupculū ꝛ ꝯtritū ſpū. Sꝫ ꝛ ſaluatoꝛ Lu. iiij. Spūs dn̄i ſuꝑ me eo ꝙ vnxerit me dn̄s ad annūciandū māſuet̃ miſit me vt mederer contrit̃ coꝛde ꝛ ꝑ̄dicarē captiuis indulgentiā. quod de xp̄o fuerat ꝑ̄dictū Eſa. lvij. q̄ Luce. v. di. Nō egent q̄ ſani ſūt medico ſed q̄ male hn̄t. Nō enī veni vocare iuſtos ſed pctōꝛes ad pniam. i. ꝯtritiōē

pctō℞. Et ī mlt̄ alijs ſacre ſcpture au
toritatib℞ exp̄mit̄ vtilitas ɔtritionis.
Scđo q̄ꝫ ꝙ ɔtritio ſit tāte vtilitatꝫ ꝙ
pctm̄ mortle eijcit p̄bē⁹ rōnib℞ trib℞.ſ.
Primo rōne dei.
Scđo rōne arbitrij liberi.
Tercio rōne hoīs cōtriti.
Primo inquā ꝙ ɔtritio expellat dia-
bolū ſiue pctm̄ mortale p̄bemus rōne
dei. ſic in.iij. de aīa dr. Natura nihil fa
cit fruſtra. q̄d ītelligit̄ de natura natu-
rata ſiue creata. g̃ a fortiori natura na
turās ſiue creans nō facit fruſtra. De⁹
em̄ ɔ pctī mortalis morbum inſtituit
hec duo ſacrā.ſ. baptiſmū ꝛ pniaꝫ. Si
g̃ p hec mors aīe nō curaret̄: tūc ſeq̄ret̄
ꝙ dei filius fruſtra feciſſet ipſa. Deus
em̄ miſericors vidēs aīam humanā ꝛ
īmortalē ſm ſuā ſubam: mortalē tm̄ p
accidēs.ſ. p pctm̄: poſſe curari. inſtitu-
it ei poſt lapſum ɔtritionē p quā cure-
tur. ꝛ ad hanc monet quēlibet di. illud
Apoc̄.iij. Ego ſto ad oſtiū ꝛc̄. Scđo
deniqꝫ p̄bemus hoc idē rōne liberi ar-
bitrij ſic. Sicut pri⁹ pctōr receſſit a dō
male delectando volūtarie: ita iuſtuꝫ
eſt vt ad deum reuertat̄ dolēdo libere.
iuxta illud Zach.j. Cōuertimini ad me
et ɔuertar ad vos. Et ſic qñ pctōr facit
q̄d in ſe eſt puta dolet de pctīs: ɔuertit
ſe ad deū p oratione: ꝛ ꝓponit de cetero
cauere. taliter ſe diſponenti nunqꝫ pōt
grām denegare: tam pius ꝛ tā miſeri-
cors eſt. iuxta illud.ij. Thim.ij. Deus
ſeipm̄ negare nō poteſt. ſed ſi reuerten-
tē ad ſe ex toto corde nō ſuſciperet p gra-
tiam: ſe negaret miſericordē eſſe. Hinc
Aug⁹. li. lxxxiij. q̄ſtionū. Deus oīa pōt
facere. nō aūt pōt nō miſereri gemitib℞
pctō℞ q̄ ad ſe cōuertunt̄. Si tu dicas.
quō eſt hoc ꝙ altiſſimus deus ſit ali-
cui obligatus: cum dicat Anſel. in li.
Cur de⁹. Nulli qcq̄ꝫ debet. Ad h̄ reſpō
det Richar. ſup.iiij. diſt. xv. ꝙ aliqueꝫ
eſſe alicui debitorē pōt eſſe tripl'r. Aut
q2 ſibi aliq̄d cōmiſſum eſt. ſic tenet̄ de-
bitor creditori. ꝛ ſic de⁹ nō tenet̄ alicui.
q2 dicit apl'us. Quid habes q̄d nō ac-
cepiſti. Scđo mō tenet̄ q̄s alteri quia
ɔtra ipm̄ deliquit. ſicut q̄ iniuſte ledit
primū. ꝛ nec ſic tenet̄ deus. q2 nulli ali
q̄d fecit mali. ſed oīe bonū eſt ab ipſo
Jaco.j. Omne donū pfectum deſurſū
eſt. Tercio modo tenet̄ q̄s alteri q̄a ei
pmiſit. ꝛ ſic pius deus tenet̄ oīb℞ pec-
catorib℞ ad ſe veraciter cōuerſis. quia
pmiſit Ezechiel.xviij. di. Quacūqꝫ ho-
ra pctōr ingemuerit oīm iniq̄tatuꝫ ei⁹
non recordabor. Et ideo chariſſimi re
uertamur ad dn̄m deum noſtruꝫ q̄m
pius ꝛ miſericors eſt ꝛ remittet tribu-
latis corde. D Tercio rōne hoīs
cōtriti p̄bemus ɔtritionem tante vir-
tutis ꝙ poſſit expellere demoniū p pec
catū mortale inhabitās. q2 cōtriti ho-
minis triſticia dicit̄ eſſe maxima pena
rū. qđ declarat̄ q̄tuor reſpectib℞. Nam
pena demonū eſt maxima cum pctm̄
co℞ fuerit maximū. p ɔſeq̄ns pena de-
bet correſpōdere pctō. vñ Ezech.xxviij
de lucifero. Tu ſignaculū ſilitudīs ple
nus ſapiā plen⁹ decore. in delicijs dei
fuiſti. ꝛ in multitudie negociatiōis tue
repleta ſunt interiora tua iniq̄tate. ꝛ pec
caſti ꝛ eiecit te de monte ſancto dei. Si
igitur talis diaboli q̄ ſe oppoſuit deo
in celo ꝛ ſeduxit mltitudinē angelo℞ꝫ
nō ē aliq̄ pena ſenſus niſi triſticia ſm
q̄ſdam. non em̄ poſſunt ab igne calefi
eri vel cōburi: cum ſpūs ſint. nec dele-
ri vel īmutari cum ſint ſpūs intellect⁹
ſeparati. nec puniunt̄ in natura vel intel-
lectu. ſed ſolum in voluntate in q̄ pec-
cauerunt: in qua non eſt aliquod affli
ctiuum niſi triſticia. ergo ipſa triſticia
eſt maxima penarum. Secundo hoc
idem probemus reſpectu purgatorij.
Nam pena purgatorij excedit omneꝫ

penā huius mūdi. Vñ Aug. ꝛ hꝛ. xxv.
di. j. c. fi. ait. Qui in aliō ſeculū diſtulit
fructus ꝯuerſiōis ṗus in inferno pur
gabit igne purgatōis. Hic ignis ꝛ ſi ñ
ſit eternus miro tñ modo grauis ē. ſu
pat enim penā quā vnq̄ꝫ paſſus eſt in
hac vita aliquis vel pati poteſt. hec ille
Cum igit exiſtētes in purgatorio ꝑm
q̄ſdā anīe nō poſſunt ibi pati in ſua eſ/
ſētia ab igne materiali cū puri ſpirit⁹
ſint ſed in volūtate: cuius pena eſt tri/
ſticia. ergo triſticia eſt maxima penaꝝ.
ꝛ talis ꝙ ſi infernus ꝛ purgatoriū poſ
ſit eſſe ſine triſticia nulla eſt pena. Ter
cio ꝙ cōtriti hoīs triſticia ſit maxima
penaꝝ ꝓbemus reſpectu vite p̄ſentis.
Nam dicit. iij. ethicoꝝ. ꝙ vltimū terri
biliū eſt mors. ꝛ tñ videmus in hac vi
ta ꝙ aliqui magis eligūt mortē q̄ꝫ ma
gnā triſticiā. ſicut. j. Regū. xxxj. Saul
irruit in ſuum gladiū. ꝛ Achitofel. ij.
Reg. xvij. ſe ſuſpendit ꝑ triſticia: ex quo
conſiliū ſuū nō fuit receptū ab abſalō.
ꝛ alios multos videm⁹ ſe occidere vt
euadant magnā triſticiā. ergo triſticia
eſt maxima penaꝝ. Quarto ꝙ cōtri
ti hoīs triſticia eſt maxima penarū
ꝓbemus reſpectu gaudij celi. qꝛ ſicut
ait Richar. de ſancto victo. Si pena i
ferni cum amore ꝛ volūtate poſſet aſ/
ſumi pena nō eſſet. Et ita a cōtrario ſē/
ſu ſi felicitas ꝑadiſi eſſe poſſet cum tri
ſticia ꝛ diſplicentia gloria nō eſſet. ergo
triſticia contritōis eſt maxima penaꝝ.
ad quā iuſtus de⁹ expellit demoniū.
hoc eſt peccatū mortale. Tercio ꝙ
deus in contritōe expellat peccati mor
talis demoniū ꝓbemus factis rebus.
Nā Petr⁹ apl's pctōr erat qꝛ ter dñm
negauerat. ꝛ ꝑ ꝯtritionē grāꝫ dei inue/
nit. de q̄ dꝛ. Egreſſus foras fleuit ama
re. Item Maria magdalena peccatrix
erat: de qua dicit ꝙ dñs ab ea eiecerit
vij. demonia qđ ꝑ contritōem factum
fuit. vñ dꝛ de ea Lu. vij. Stās retro ſe
cus pedes dñi. lachrymis cepit rigare
pedes: ꝛ capillis capit̄ tergebat ꝛ oſcu
labat: ꝛ de aliis multis. Jō dic̄ Bern.
Dn̄o ꝓpter māſuetudinē q̄ de te p̄dica
tur curremus in odorē vnguētoꝝ tuo
rū poſt te bone ieſu. audiētes ꝙ ñ ſper/
nis pctōres. nō horres paupem. ñ ſpre
uiſti confitentē latronē: nō lachrymā/
tem peccatricē. nō chananeā ſupplicā/
tem. nō deꝑhenſam in adulterio muli
erem. nō ſedentē in theloneo. nō orātē
publicanū. nō ꝑſecutorē diſcipuloꝝ.
nō negātē diſcipulū: nec tuos crucifix/
ores. q̄ꝑ poti⁹ ꝑ eis pie orauit di. Pat̄
ignoſce illis. E Et de h̄ pius xp̄s
phariſeis murmurātib⁹ ꝙ pctōres re/
cipet dixit ꝑabolā Lu. xv. dicēs. Hō q̄
dā habebat duos filios ꝛ dixit adole/
ſcentior pr̄i. Pr̄ da mihi portionē ſub
ſtātie mee. Et diuiſit ill' ſubāꝫ. ꝯgrega/
tis oīb⁹ adoleſcētior fili⁹ ꝓfect⁹ ē ꝑegre
i regionē lōginquā. ꝛ ibi diſſipauit ſub
ſtātiā ſuā viuēdo luxurioſe. facta eſt fa
mes valida i regiōe illa ꝛ ip̄e cepit ege/
re. ꝛ adheſit vni ciuiū regiōis illi⁹ q̄ mi
ſit illū in villā vt paſceret porcos: ꝛ cu
piebat iplere ventrē de ſiliq̄s q̄s porci
māducabāt ꝛ nemo illi dabat. Jn ſe āt
reuerſus dixit. Quāti mercēnarij abū/
dāt in domo pr̄is mei panib⁹. ego aūt
hic fame ꝑeo. Surgā ꝛ ibo ad patrē
ꝛ dicā. Pr̄ peccaui i celū ꝛ corā te. iā ñ
ſū dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹ fac me ſic̄ vnū
ex mercēnariis tuis. Et ſurgēs vēit ad
patrē. Cū āt lōge eēꝫ vidit illū pr̄ ꝛ mi/
ſericordia mot⁹ accurrēs cecidit ſup col
lū ei⁹ ꝛ oſculat⁹ ē eū. dixitq̄ꝫ ei fili⁹. Pr̄
peccaui i celū ꝛ corā te. iā nō ſū dignus
vocari fili⁹ tu⁹. dixit aūt pr̄ ad ſeruos
Cito ꝓferte ſtolā ṗmā ꝛ induite illum
ꝛ date anulum in manu eius ꝛ calcia
menta in pedes eius: ꝛ occidite vitulū
ſaginatum: et manducemus et epu/

lemur. qꝛ hic filius meus mortuꝰ fuerat ꝛ reuixit. pierat ꝛ īuētꝰ est. Ita facit deꝰ pr̄ oī pctōri q̄ se ꝑ pctm̄ elongat ab eo. ꝛ ꝯsumptis bonis nature adheret diabolo: qui facit paſcere porcos. i. vicia ſectari. Et dū cōſiderat penuriā ſpūaliū ait. O dn̄e deꝰ quō me ꝑdidi eram filius tuꝰ ꝛ ecce factꝰ ſum inimicus. tn̄ ꝯfido in te qꝛ ſuſcipies penitentem q̄ tolerasti peccantē. ꝛ de cetero nūq̄ꝫ recidiuabo. tunc deus nunq̄ꝫ negabit illi miſcdiam ſuā. ſed oſculans. i. in dilectionē recipit: veſtibꝫ gr̄e induit: et epl'at in cōione eucharistie ꝛc̄. Quarto ꝙ vera ꝯtritio ſit tante ꝟtutis vt peccatū mortale ſiue demoniū expellat ꝓbemus reuelatiōibꝫ. Ceſariꝰ em̄ ſcribit ſic. ꝙ qdā ſcolaris pariſiꝰ enormia cōmiſerat pctā q̄ pre verecūdia pudebat ꝯfiteri. tandē verecundiā vincēs: cū p̄ori ſcti Vitalis vellet ꝯfiteri: tanta fuit in corde eius cōtritio: ſuſpiria ī pectore. ſingultꝰ in gutture. lachryme in oculis ꝙ vox deficeret: nec aliquid ꝓferre poſſet. Dicēte ḡ illi p̄ore. Vade inq̄t fili ſcribe pctā tua. Scripſit ille ꝛ rediit. tn̄ ſicut p̄us voce cōfiteri nequit. ſcripturam ꝟo tradidit cōfeſſori. Qui legens ꝛ videns tā grauia pctā: de licētia ſcolaris abbatem voluit ꝯſulere. Qui cedulā recipiēs ꝛ nihil oīno ſcriptū repiens: dixit p̄ori. Quid poſſum hic legere vbi nihil eſt ſcriptum. Quod vidēs prior ſtupenſq̄ꝫ dixit abbati. Scias ꝓ certo illū iuuenē in hac cedula ſua peccata ſcripſiſſe ꝛ me illa legiſſe. ſed vt video miſericors deus cōtritionē ſuam aſpexit ꝛ ideo peccata remiſit. Qd̄ ſcolari retulerunt. ꝛ ille cum magno gaudio ſpūs gratus receſſit. Ecce patet ꝙ ꝯtritio cum ꝓpoſito confitendi meret̄ remiſſionē peccatoꝝ. Silr̄ Petrus d̄ palude pr̄iarcha hieroſolymitanꝰ dic̄ ſup. iiij. ſenten. Q. in ciuitate Lugduni repertū eſt a fodientibꝫ fundamētū vniꝰ palacij vnum caput cuius os labia ꝛ lingua ac dentes erāt recētia ꝛ viua. ꝛ audierūt ab eo vocē dicentē. Ite ad ep̄m vt huc vēiat ad ſaluandū vnā aīam. Ad qd̄ ep̄s veniēs interrogauit q̄s eſſet ꝛ q̄d vellet. Caput r̄ndit. Ego fui iudex legum ꝛ viri virtuoſe ꝓut cognoui. et circa officiū ḡdꝰ mei neminē offēdi. qꝛ nullū conſiliū falſum dedi. nūq̄ꝫ feci contra iuſticiā. nunq̄ꝫ contra legē extorſi aliquid. gentilis fui. abſq̄ꝫ chriſti baptiſmo deceſſi. in fine vite mee dolui de oībꝫ pctīs meis. ꝛ qꝛ ad me non ꝑuenit lex illiꝰ dei ꝑ quam poſſem ſaluari. ꝓpter qd̄ miſericors deꝰ aīam meā reſeruauit in hoc capite. Nunc ergo p̄cor te vt miſerearis mei dando ſacrū baptiſma. quo ſuſcepto aīa volabit ad celū. ꝛ hoc caput rediget̄ ī cineres. ꝛ ita factū fuit. Ecce quanta vis contritōis.

¶ Secundū documētū de vera ꝯtritōe ex p̄miſſis thematis ꝟbis erit d̄clarandū de contritōis ſerioſa modalitate cū dicit̄. ꝑfecto ꝑuenit in vos regnū dei. i. cum eijcit̄ peccatū infundit̄ gr̄a ꝑ quā delebit̄. De cuius ſerioſa modalitate qualiter. ſ. debeat fieri cōtritio declarat Scotus in. iiij. di. xiiij. dicēs In pctō tria ꝯſiderant̄. ſ. actus habitus ꝛ reatꝰ. Primū eſt actualis culpa qua peccat̄. De qua Jaco. j. Concupiſcētia parit peccatū. peccatū aūt cū ꝯſūmatū fuerit generat mortē. ꝛ q̄ꝫtū ad actū nō requirit̄ penitētia qui p̄teriit. Scd̄m ē habitual' culpa derelicta in aīa ex actu peccati frequenter iterati inclinans ad malum. Juxta illud. ij. ethicoꝝ. Ex frequentatis actibus generat̄ habitꝰ. de difficili mobilis a ſubiecto. De hoc habituali culpe d̄r Joh. viij. Qui fac̄ peccatum ſeruus eſt peccati. qꝛ ſcꝫ ſeruit malo habitui ip̄m ad malum inclināti. nec hoc expellitur totaliter per peni-

tentiã. ſed potius p virtuoſum actũ. q2 p⁹ pactã pñiam h3 inclinatõe3 penitẽs ad pctm̃ p⁹ factũ. Terciũ reat⁹ ſiue obligatio ad penã. tũ ex diuia offenſa. tũ anime macula. q̃ aut obligat ad penã eternam aut tempalem. Eterna remittit̃ p dolorẽ ſiue triſticiã interiorẽ. Temporalis vero remittit̃ p penitentiã exteriorem que cõſiſtit ĩ dolore ſenſibili Ex quibus oĩb9 recipe vnũ documẽtu3 q̄ natura diuitat̃ eſt q̄ oĩa pctã quãdoq3 puniat. z ſi aliqñ diſſimulat tñ punitio debet̃ peccato ſm dei iuſti iuſticiã aut homo p ſe puniat aut deus. ſ3 nũq̃ inultũ remanebit. Unde Aug. Puniturus eſt de⁹ peccatũ. pueni eũ puni tu nõ ille. Quõ aũt debeat fieri iſta punitio p ꝯtritionẽ dicendũ q̄ p actũ voluntatis. q2 d̃r extra de regu. iu. libro. vj. Oĩs res p quas cauſas naſcit̃ p eaſdẽ diſſoluit̃. ſ3 q2 omne pctm̃ adeo pctm̃ inq̄ntũ voluntariũ. ideo omne pctm̃ ĩ pñti põt deleri p actũ volũtatis. vt ſic hõ voluit aliq̄d cum delectatõe: id nolit cum diſplicẽtia z dolore. Uñ ſi vis habere veram ꝯtritõem primo cũ dolore recogita pctã tua pro q̃b9 incipias timere: q2 iturus es corã iuſto iudice: vbi de oĩb9 peccatis recipies penã. dei de ꝯuerte te ad dei magnã miſicordiã eidẽ hũilit̃ ſupplicãdo di. Tu de⁹ me⁹ multe miſcõie reſpice me miſeꝝ z inſipientẽ peccatorẽ te creatorẽ offendentẽ. penas inferni acquirentẽ. eſto pie deus ꝓpicius mihi pctõri. in futuro em̃ nunq̃ʒ tale facere intendo. cõfido de tua bonitate qui pro me redimendo dignat⁹ es mori q̄ dignaberis z miſereri. Et ſi habes multũ induratũ cor tũc freq̄nt̃ contere ipm̃ malleo igne et ſanguine. malleus ſupra caput meditatio mortis. ignis inferni ſanguis ẽ ieſu chriſti. z ex frequenti boꝝ cogitatõe emollitur q̃dcũq3 cor. Ad h̃ faciendũ clamat de⁹ de celo dicens illud Johel. ij. Cõuertimini ad me in toto corde veſtro z ſcindite corda veſtra z nõ veſtimẽta veſtra. Clamãt etiã oẽs ſcti angeli di. Reuertimini a via veſtra mala. nobis em̃ pceptum eſt a dño vt dirigamus vos in viam ſalutis. iuxta illud ps. Angel̃ ſuis de⁹ mãdauit de te. Clamant deniq3 aĩe beate exiſtẽtes in celo z dicũt. O filij Adã miſeri reuertimini z agite pñiam vt pueniatis ad hoc ineffabile bonu3 vitã eternã dulcem. Nos inquit hac via venimus ad hãc felicitatẽ. Clamãt inſup oẽs damnati di. O ſtulti z tardi corde in oĩb9 q̃ loquunt̃ ſcp̃ture. cur ñ agitis penitentiã. cur nõ creditis filio dei. cur nõ ſacre ſcripture vt eripet̃ vos ab hac eterna morte in qua ſum⁹: vbi cruciamur die ac nocte in ſecl̃a ſeculorũ. S3 z clamãt p̃dicatores di. Reuertimini ad deũ piũ dei filiũ xp̃m p penitentiã. Ecce expãſis in cruce manib9 expectat vt ad ſe trahat p grãm hic z in futuro p gl̃iam Amen

Dñica quarta quadrageſime
Sermo. xxxviij

Cum ſubleuaſſet ieſus oc̃los z vidiſſ3 q2 multitudo magna venit ad eũ dixit ad Philippũ. Uñ emem⁹ panes vt manducent hij. Joh. vj. c. z ĩ euangelio. Jn quo euãgeliſta tria inſinuat. ſcilicet

Pmo cuiuſdã miraculũ ãñcedens.
Scd̃o idem miraculũ pficiẽs
Tercio ipm̃ miraculũ ſubſequens

Primo namq3 euãgeliſta cuiuſdã miraculũ antecedẽs inſinuat. qd̃ q̃dẽ tria anteceſſerũt. Primũ abijt xp̃s trãſ mare galilee. Scd̃m q2 ſequebat̃ eũ multitudo magna quia videbant ſigna q̃ faciebãt ſup his q̃ infirmabãt̃. Terciũ q2 ſubijt. i. occulte aſcẽdit ĩ mõtẽ z ibi ſe

debat cū diſcipulis ſuis. Spūalr per mare ītelligitᷓ mūdꝰ ꝓpē ſuā amaritudinē. mōi ei amaritudinē trāſiuit p nauiculā cruc. ꝛ ſecute ſꝫ multe turbe in mōtē celeſtē. vbi reſidet cū ſuis diſcipulis. Scđo euāgeliſta īſinuat ipm miraculū pficiētē. ſ. xp̄m deq̄ tria ꝯmēdabilia notat. Primū xp̄i pietatē di. Cū ſubleuaſſet ocl'os ſuos. Xp̄s em̄ hꝫ duos ocl'os. ſ. ſapie. đ q̄ dr Eccl. xxiij. Oīa videt oculꝰ illiꝰ. Et oculū miſcđie. de q̄ Sap. iiij. Gr̄a dei ꝛ miſcđia ē in ſctōs eiꝰ ꝛ reſpectꝰ ī electos illiꝰ. Hos ocl'os hēbat clauſos an̄ īcarnationē ſed mō apuit. qꝛ ſuos ſapīa et gr̄a illuſtrauit. Scđo cōmēdat euāgeliſta xp̄i hūilitatē cū dixit ad philippū. Vn̄ emēmꝰ panes vt māducēt hij. Jp̄e em̄ ſciebat q̄d eſſet facturꝰ. Mag̃ ſiq̄dē xp̄i hūilitas. qꝛ mgr̄ de diſciplo ſcrutatᷓ. dn̄s a ſuo īterrogat. factor đ factura q̄rit. Tertio ꝯmēdat euāgeliſta xp̄i pietatē. Cū em̄ philippꝰ dixiſſet. etiā ſi ibi eſſent panes tn̄ ducētoꝝ denarioꝝ nō ſufficerēt eis etiā ſi modicū ſumerēt. Et b. andreas dixiſſet. Eſt h vnꝰ puer q̄ hꝫ q̄nqꝫ pāes ordeaceos ꝛ duos piſces. ſed hec q̄d ſꝫ inter tātos. Tūc xp̄s fecit hoīes diſcūbere ſup fenū q̄ fuerūt q̄nqꝫ milia. ꝛ accepit panes ꝛ gr̄as egit: ſua ptāte multiplicauit ꝛ diſtribuit ill'. v. milib hōminū. ꝛ ſil'r piſces. Mltiplicabantᷓ āt iſti panes in manib xp̄i dū frāgerentᷓ: in mānib apl'oꝝ dū apponerentᷓ: ī dētibus edētiū dū comederentᷓ. Jſtđ ei miraculū q̄tidie fit ꝛ nemo miratᷓ. Hinc Augꝰ. Vnde em̄ mltiplicat de paucis gnis ſegetes inde in manib ſuis multiplicauit ꝛ q̄nqꝫ panes. Et b. Grego. Maiꝰ inq̄t miraculū eſt gubnatio totiꝰ mūdi q̄ꝫ ſaturatio q̄nqꝫ miliū hoīm đ q̄nqꝫ pāib. ꝛ tn̄ h nēo miratᷓ. Spūalr̄ q̄nqꝫ pāes xp̄s ſua bn̄dicta īcarnatione mltiplicauit. Primū panē pnīe. qꝛ iā mlt'i faciūt fructuoſam pnīaꝫ. đ q̄ pane dr ī pſ. Cibabis nos pāe lachrymarū. Scđm panē. ſ. ſacrālē mltiplicauit qꝛ ī mlt' loc ꝯſecrādū ꝯmiſit. đ q̄ Joh. vj. Ego ſū panis viuꝰ ꝛc. Qui pāis triplici igne fuit coctꝰ. ſ. igne diuitat paſſiōis ꝛ amoris. Terciū panē. ſ. mā̄rialē mltiplicauit p īcremēta ſegetū queꝫ petimꝰ q̄tidie Mat. vj. Panē nr̄m q̄tidianū ꝛc. Et de iſto pane dr Eſa. lviij. Frāge eſuriēti panē tuū. Quartū panē ſcꝫ īfernalē mltiplicauit hijs q̄ nolunt panē pietat recipe. iuxta illđ Prouer. iiij. Comedūt panē ipietat ꝛ vinū iniq̄tatis bibūt. Quītū panē. ſ. celeſtē multiplicauit p meritoꝝ cumulatōeꝫ. de q̄ Lu. xiiij. dr. Btūs q̄ māducabit panē ī regno dei. De hmōi māducatōe dicit ſaluator Lu. xxij. Ego diſpono vob ſicut diſpoſuit mihi pr̄ meꝰ regnū vt edatis ibi ſup mēſā meā ī reg̃ meo. Tercio euāgeliſta īſinuat miraculū ſubſeq̄ns di. Vt āt īpleti ſꝫ dixit diſcipul'. Colligite fragm̄ta ne peāt. ꝛ īpleuerūt. xij. cophios Igitᷓ hoīes illi cū vidiſſent ſignū dicebāt. Quia h ē vere ꝓpha q̄ ēventurꝰ ī mūdū ℞ Vn̄ ī pn̄ti ſmōe de eleoſyna tria notemꝰ documēta ſalutaria. ſcꝫ.

Primo notemꝰ eleoſyne inductōem
Scđo ꝯſideremꝰ eiꝰ modū ꝛ actōꝫ
Tercio videamꝰ ipiꝰ fructificatōeꝫ

Primū dixi documētū ſalutare q̄ notemus eleoſyne īductōꝫ. Eſt ī h euāgelio fit mentio de eleoſyna ꝛ miſcđia nr̄i ſaluatoris q̄ īnata pietate ꝯpaſſus eſurientib q̄nqꝫ milia hoīm ſatiauit de q̄nqꝫ panib ꝛ duob piſcib. Eſt igitᷓ nob ſciēdū q̄ ad eleoſyne largitōeꝫ ſpealiter inducimur ex quattuor. ſcꝫ

Primo ex ſcripturaꝝ autoritate
Scđo ex nature conformitate
Tercio ex diuina benignitate
Quarto ex ſanctoꝝ exemplaritate

Primo etem̄ ad elemoſynaꝝ largiti/

onē inducimur ex autoritate ſcrīpturarū Nā innūerabiles ſcrīpture clamāt monē do ad opa pietat̄, aliqn̄ pmiſſiōibus. aliqn̄ terroribꝫ. Dicit̄ ei Thob. iiij. Nō auertas faciē tuā ab vllo paupe: ita em̄ fiet vt n̄ auertat̄ a te facies dn̄i. Et Ecclesiastici. iij. Ignē ardētē extinguit aq̄ et elemoſyna reſiſtit pctīs. Ibidē c. xxix Cōclude elemoſinā in ſinu paupis et ipſa orabit p te. ꝛ liberabit te ab oī malo. Vn̄ etiā Hiero. ꝛ habet̄. lxxxvj. diſt. ca. Qui clementiā nō habet nec indut⁹ eſt viſcera miſericordie ꝛ lachrymarū q̄uis ſpūalis ſit tn̄ non adimpleuit legem chriſti. quia dicit̄. vij. q. j. c. Omnis Qui negāt miſericordiā faciendā neceſſitatem patientibꝫ: ipm xp̄m negant q̄ eſt miſcd̄ia. Idcirco ſaluator maxime improperabit reprobis defectū operū miſcd̄ie dī. Math. xxv. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū q̄ paratus eſt diabolo ꝛ angelis eius. Eſuriui em̄ et nō dediſtis mihi mādūcare ꝛc. Sed dī. Utrū q̄libet obligatur ſub pena eterne damnationis dare elemoſynā. Rn̄detur ſm̄ Richar. ſup. iiij. diſt. xv. art. ij. ꝙ ſic. Sed q2 p̄ceptū eſt affirmatiuū nō obligat niſi p loco ꝛ tpe. et ideo cōſideranda eſt facultas habentis ꝛ inopia indigentis. dom⁹ em̄ aut eſt deficiens. ſcꝫ in victualibꝫ. ꝛ iſta nō obligat̄ dare elemoſinā. q2 q̄libet plus obligatur ſibi ꝛ ſuis pꝟidere q̄ʒ extraneis. iuxta illḋ Ecci. iij. Miſerere aīe tue placens deo. Scd̄o modo dom⁹ aut eſt ſufficiens. ꝛ nec iſta obligat̄ niſi in cauſa extreme neceſſitatis. Tercio mō domus aut eſt ſupabundans. ꝛ iſta obligat̄ facere elemoſynā de ſupfluis. ſm illud Lu. xj. Quod ſupeſt date elemoſinā. alioqn damnabit̄. q2 dicet̄ ei. Ite maledicti in ignē etnū. Scd̄o in largitiōe elemoſinā ꝯſideranda eſt inopia indigentis. vt ſi indiget pꝟideat primū ſibipſi. deinde ſuis. poſtea notis. demū bonis ꝛ deinceps extraneis. Uerumtn̄ pater malus debet p̄poni cuicꝫ bono in tali neceſſitate. ꝛ hoc ꝓpter p̄ceptū dei. Scd̄o ad elemoſinarū largitionē inducimur ex nature cōformitate. ſumus em̄ inuicē mēbra vt dr̄ ad Roma. xij. ꝛ. j. ad Cor. xij. Si qd patit̄ vnum mēbrū compatiunt̄ ei omnia alia mēbra. Si qs igit̄ miſericors nō eſt non eſt de corpe chriſti cuius ꝓpriū eſt miſereri. ꝛ ſic crudelis eſt diſſimilis chriſto. quia dicit̄ Ecci. xiij. Omē aīal diligit ſimile ſibi. Unde lex naturalis p̄cipit primū vere diligere non tm̄ voce ſed etiam ope. Non em̄ eſt vera dilectio niſi ſequatur effectus. vt dicitur. j Joh. iij. Qui habuerit ſubſtantiā huius mundi ꝛ viderit fratrē ſuū neceſſitatem habentē ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo: quomodo charitas dei manet in illo. Propterea dicit Richar. in. iiij diſ. xv. ar. ij. ꝙ elemoſinā largitio eſt de p̄cepto leg̃ nature. Tercio ad elemoſinā largitionē inducimur ex dei benignitate qui ſuo exemplo alioſ ad miſericordiā pꝟocat. quia et ſua miſericordia omnia creauit ꝛ adminiſtrat Unde Aug⁹. dicit in q̄ſtionibꝫ ve. teſt. Bonus eſt q̄ fecit exiſtere q̄d non erat. in h̄ em̄ ſe imitari voluit. nō in potētia ſicut imitatus fuit lucifer. nec in ſcientia ſicut eua. ſed in miſcd̄ia dī. Lu. vj. Eſtote miſericordes ſicut et pr̄ vr̄ celeſtis miſericors eſt. Et ideo hāc legē cōſtituit vt q̄ noluerit facere miſcd̄iā nō mereat̄ eā. iuxta illḋ Jac. iij. Judiciū ſine miſcd̄ia fiet illi q̄ n̄ fecit miſcd̄iam Idcirco de⁹ pr̄ miſcd̄iā nuncupat̄. j. Cor. j. Quia et miſcd̄ia imēſa creauit āgelū. demū ad cuſtodiā d̄putauit. inſup vbiqꝫ parat⁹ ē dare auxiliū ſue grē dicēs Lu. xj. Qui petit accipit et q̄ q̄rit inuenit ꝛ pul. apiet̄ Certe oīs q̄ q̄rit iuēit

ſiue iuſtꝰ ſiue iniuſtꝰ. nã ꝛ Longinꝰ q̃rẽ/do miſcõiam dei iuenit q̃ latꝰ ſaluatoris lãcea pforauit. Quarto ad elemoſinaꝝ largitionez inducimur ex ſctõꝝ exẽplaritate. Oẽs ei q̃ꝗ̃ fuerũt et erũt fuerũt ꝛ erũt miſericordes ꝛ largitores elemoſinaꝝ. ꝛ q̃nto maiorẽ grãz a deo receperũt: tanto mag̃ paupibꝫ ꝓuiderũt. Sicut de btõ Fran. legit̃ ꝙ n̄ parcebat tunic̃ ꝛ mãtellis. ſed qcq̃d habere poterat paupibꝫ erogabat. Silr̃ de Johe elemoſinario legit̃ et d̃ oĩbꝫ aliȷ̃s Rõ eſt. q2 cõſiderabãt ex vera fide hec tria. ſ. q̃s petebat. ſcdõ q̃d petebat. tercio q̃re petebat. Primũ ſcĩ ↄſiderabãt q̃s petebat. q2 ſolus dñs Jeſus xp̃s ĩ pſona paupis. ſm ꝙ ipe dixit Math. xxv. Qd vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſt̃. Jdeo ſaluator repellet a ſe ĩ iudicio repellẽtes paupes. iuxtã illd̃ Prouerb. xxȷ. Qui obturat aurẽ ſuã a clamore paupis ꝛ ipſe clamabit et nõ exaudiet. Scdõ ſcĩ ↄſiderabant q̃d petebat xp̃s q2 ſuũ ꝛ nõ illoꝝ. Naz oĩa bona dei ſunt et ea dedit hoibꝫ tãq̃ʒ diſpenſatoribꝫ. iuxta illd̃ aplĩ. Quid habes qd̃ n̄ accepiſti. q. d. nihil. Magna ꝑfecto eſt dei miſcõia q̃ ſua dona g̃tis dedit hoibꝫ ꝛ de illis petit vt ſe debitorẽ maioris faciat. Un̄ Augꝰ. de vbis dñi ſmone. xlȷ̃. De meo vtiq̃ʒ q̃ro ait dñs. da mihi ꝛ reddã tibi. habuiſti me largitorẽ fac me debitorẽ. pauca mihi das celeſtia vtiq̃ʒ reddam. tpalia das et̃na reſtituã memetipm addã. Tercio ſcĩ ↄſiderabãt q̃re xp̃s ĩ paupe petebat elemoſinã. q2 nõ ꝓpter ſuã vtilitatem ſed ſctõꝝ. Un̄ pſ. Bonoꝝ meorũ nõ eges. Certe ſaluator nõ indiget tua buccella. nec cõtentat̃ tuo pane ſolũ ſʒ vult ꝛ eſurit animã tuã p bonã voluntatẽ. Si igit̃ nõ habes ſubam da ei beniuolenciã. Si nõ habes rẽ mũdanaz da ei aĩam tuã p bonã volũtatẽ ꝛ ſufficit ei ꝛ tibi. ꝛ bñdicer̃ hic a paupibꝫ et ĩ futuro a ſaluatore. Sicut legit̃ de petro thelonario. Semel em̄ paupes in hyeme ſedebãt ad ſolez vt ſe calefacerẽt ꝛ ceperũt elemoſinatores collaudare ꝛ ꝓ eis orare. ſimilr̃ elemoſinas nõ facientibꝫ derogare. Inter q̃s venit in mediũ ꝛ Petrꝰ thelonariꝰ diues et cepert ſinguli interrogare inter ſe ſi vnq̃ʒ q̃s eoꝝ recepiſſet ab eo elemoſynã. ꝛ nullꝰ inuentꝰ eſt. Dixit vnꝰ ex eis. q̃d dabit̃ mihi ꝛ ego recipiã elemoſinã hodie ab eo. ꝛ aliȷ̃ fecerũt cũ eo pactũ. Jlle paup ſtabat foris expectãs qñ thelonariꝰ reuerteret̃ domũ. ex diſpẽſatiõe dei ſimł ꝑuenerũt ipſe thelonariꝰ ꝛ vnꝰ ſeruus eius portãs ſiligis panes. Uidens igitur paupem nõ iueniẽs lapidẽ arripuit p̄ furore ſiliginẽ ꝛ iactauit in faciem paupis. Jtaq̃ʒ poſt duos dies egrotauit ad mortẽ ꝛ vidit in ſomnis omnes actus ſuos ĩ ſtaterã appẽdere. Jn vna em̄ acie aggregabantur mauri viri nigerrimi. in altera fuerunt q̃dam cãdidi q̃ nihil inueniẽtes boni qd̃ ipi apponerent aduerſus mala opa q̃ collecta erãt ab illis nigris. Tũc illi cãdidi ad alterutrũ dixerũt. Nihil hic habemus niſi vnã ſiliginẽ quã dedit añ duos dies xp̃o q̃uis nõ volũtarie. ꝛ mittentes ſiliginẽ in ſtateraz eq̃litas facta ẽ. Tũc dicũt thelonario candidi viri. Uade ꝛ adde ad ſiliginem ne iſti nigri apphendant te. Et euigilans cognouit que viſa ſunt nõ eſſe mendacia ſed vera. Oia enim que a iuuentute fecerat et que oblitus fuerat viderat ↄgregata ad librã et dicebat. Adiuua me dñe vere adiȷ̃ciam ad ſiliginẽ que tantuz valuit ꝛ põderauit licet per furorem iactauerim. et quantum tunc valent elemoſine bona intentione facte. Cepitq̃ʒ de cetero omnia bona erogare propter deum. Contigit eum ſemel ire ad theloneum.

et obuiauit ei nudus q̄ ꝓcidit añ eum rogãs vt eũ ꝓtegeret. Ille vero expoliauit ſe ⁊ dedit ei veſtẽ rogãs vt deũ ꝓ eo oraret. Paup vero erubuit tã pcioſã veſtẽ hr̄e ideo dedit cuidã negociatori vt vẽderet. Uidẽs aũt dñs Petrus veſtẽ illã ſuſpẽſam ad vendẽdũ ꝯtriſtatus ẽ dicẽs. Dñe deus meus en nõ fui dignus vt paup memoriã mei hr̄et. ⁊ veniẽs domũ flebat amare. Cũq3 ſic anxiaret obdormiuit. viditq3 quendã pulcerrimũ ſup ſolẽ ferẽtẽ crucẽ i collo q̄ dixit ei Quid ploras dñe petre. Cui cãm ſui fletus cuz retuliſſet dixit illi dñs ieſus. Ecce ego idutus ſũ illa veſte quã egeno dediſti. ⁊ oñdit ei dicẽs. Gratias ago bone volũtati tue qm̄ frigore affligebar ⁊ cooperuiſti me. Petrus vero ad ſe reuerſus admirãs cepit btificare egenos ⁊ dicere. Uiuit dñs ſi inops dñs ieſus fuit niſi moriar fiã ſicut vnus ex eis. Et accerſito notario ſuo quez pecunia emerat dixit ei. Duc me in ſanctã ciuitatem ⁊ vẽde me vni xp̄iano ⁊ pciũ eroga paupibus. Notario vero id recuſanti ait. Si me nõ vẽdideris vendã te barbaris Qui pduxit ipm in ſanctã ciuitatez hieruſalẽ vbi dñs ieſus olim fuerat vẽditus. ibidez notarius dñm ſuũ vendidit vni argentario triginta argẽteis. ⁊ illos dedit paupibus. nulli tñ h manifeſtauit Dñs aũt Petrus coquebat dño ſuo et lauabat ſcutellas q̄ a ꝯſeruis iniuriabat. Et dũ argentarius vidiſſz ſe ꝓſpari ꝓpter ipz dixit ei. Uolo hũilis petre liberare te vt de cetero ſis frater meus. Uidebat enĩ q̄ ſerui ſui habebãt illuz q̄ſi fatuũ. Petrus vero noluit fieri frater dñi ſui ſz potius i tribulatõe eẽ. Un̄ q̃cieſcunq3 tribulabat apparebat ei in viſu dñs ieſus i illa veſte quã dederat egeno tenens in manibus triginta argẽteos dicens ei. Noli meſtus eſſe frater Petre. ego ſuſcepi pciũ tuũ. ⁊ in futuro reſtituã tibi ⁊ ꝯſolabor te. Cõtigit aũt vt imperator doleret de amiſſione tãti viri Cũq3 ipm inquiri mãdaſſet nõ inuenerũt. Interim ꝯtigit q̄ vicini dñi Petri de Cõſtantinopoli cã deuotõis irẽt hieroſolymã. q̄ apd argentariũ hoſpitati vidẽtes Petrũ dicebãt mutuo. q̃ ſimilis ẽ iſte coquinarius dño petro. Alter ait. Certe ſurgam ⁊ videbo. Quod audiẽs petrus exiliuit. Et oſtiarius erat ſurdus ⁊ mutus ⁊ nõ niſi p ſigna apiebat. Cui dixit: api ⁊ ptinus apuit. Et cõuerſus oſtiarius cepit clamare ⁊ dicere. Uidete ne forte homo dei ſit iſte coquinarius. q2 mox vt mihi dixit. aperi: ſtatiz audiui et loqui cepi. Surgentes igit oẽs ⁊ ipm inq̄rẽtes nuſq3 inuenerũt. Tũc ceperũt eius vicini narrare illius honorẽ diuitias ac induſtriã. Iſti vero eius hũilitatẽ patiẽtiã ⁊ pbitatẽ. ⁊ multũ ſe culpantes ꝓ eo q̄ multis opprobrijs ipm affeciſſet. Petrus vero hũilitatis ⁊ patiẽtie virtutem quã p mĩſicordiã inuenerat p fugã ſuaz ꝯſuauit

L Scdm documẽtũ de elẽoſyna ꝯſiderem9 eius modũ. Nã elẽoſyne ſeptẽ ſũt modi q̃liter fieri debz. q̄s notat Zacheus. Lu. xix. ſcz

Primo vt ſit pmpta
Secũdo vt ſit copioſa
Tercio vt ſit propria
Quarto vt ſit bona
Quinto vt ſit pura
Sexto vt ſit libera
Septimo vt ſit diſcreta

Primũ igit modũ notat elẽoſyne vt ſit pmpta di. Ecce. q. d. Zacheus. q̄ cũ pot fieri elẽoſyna nõ eſt tardanda. ſicut multi faciũt q̄ paupes ad ianuas diu ſtare ⁊ clamare pmittũt. quibus ꝯſulit ſapiẽs puer. iij. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi cũ ſtatim poſſis dare. Unde elemoſyna nõ eſt differẽda post mortẽ. q2 elemoſyna q̄ post mortẽ dat eſt ſicut lucerna q̄ poſt hominez

portat̃ q̃ nõ cuſtodit hoiem q̃n in fouea cadere poſſit. Et ſi ceciderit inde eũ nõ extrahet. q2 in iferno nulla eſt redẽptio. g̃ vnꝰ denariꝰ quez dat hõ in vita ꝓpter deũ plus valet hoĩ q̃z centũ poſt morte. imo plꝰ q̃z ſi daret̃ poſt mortez vnꝰ mons de auro. vt dr̃ in legẽda ſcti Adalbti. q2 de vno denario quẽ viuẽs dedit etnaliter gaudebit in celo. Bonũ igit̃ eſt hoĩ vt in hac vita etnis ꝓuideat ſibi de futuro. q2 dicit Amb. Bona hoĩs nõ ſũt q̃ ſecũ ferre nõ põt. et inſup bona que hic ꝓmittit̃ ibi inuenies. Vñ Petrꝰ rauen̄. O hõ ſi hic ꝑmãſurus es q̃ tua ſunt hic reponas. Si aũt illuc iturꝰ es cur ea hic relinq̃s. manꝰ paupis eſt gazophilaciũ xp̄i. q2 q̃cq̃d accipit xp̄i paup: xp̄s accipit. da pauperi terraz vt accipias celũ. da numũ vt accipias regnũ. da paupi vt det tibi. q̃cquid paupi dederit̃ tu habeb. Et q̃d a te nõ accipit paup habebit alter. Nõ igit̃ ꝓrſus ↄfidas ad fratrẽ tuũ vl̃ filiũ teipm. q2 tibi fiet ſic̃ de q̃daz legit̃ q̃ erat diues z habebat vnicũ filiuz. q̃ i agone fecit teſtamẽtũ plebano: religioſis: z paupibꝫ. Poſt cuiꝰ mortẽ cepert petere a filio eiꝰ legata a pr̃e. Tũc filiꝰ rñdit. Nulli q̃cq̃ȝ dabo. vos dicit̃ z cũ ſacra ſcp̄tura ꝓbat̃ q̃ ſi q̃s eſt in inferno nihil illi ꝓſunt ſuffragia. z ſi in celo tunc nõ indiget. modo ego neſcio ſi pr̃ meꝰ eſt in inferno vel in celo. Et ſi eſt in purgatorio tunc purget̃. igit̃ nihil dabo vob. q2 illa bona q̃ iure hereditario poſſideo nõ expẽdo ſub dubio. Secundũ modũ elemoſyne notat zacheꝰ vt ſit copioſa dicens. Dimidiũ bonoꝝ meoꝝ do paupibꝫ. De hoc eñ optime docet Thobias. iiij. di. Quantũ potuerit̃ eſto miſericors. Si fuerit tibi multum: abundanter tribue. ſi aũt exiguũ z hoc impartiri libenter ſtude. Dic eñ ſctũs Tho. ij. ij. q. xxxij. ar. x. q̃ abũdãtia eleoſyne tribus modis põt ↄſiderari. Pmõ ex parte charitatis. z ſic laudabile ẽ q̃ fiat abũdanter. i. ex magno affectu. Unde Hiero. Que offerunt̃ non ſuo pondere ſed offerẽtis volũtate penſant̃. Idem. Nõ quantũ ſz ex q̃nto deſiderio dederis deꝰ penſat. Secũdo põt ↄſiderari abũdantia elemoſyne ex parte facultatis dãtis. z ſic ſm ꝓportionez facultatis laudabile eſt elemoſynã dare abũdanter. q2 laudauit dñs viduã paupculam duo era minuta dantem. Vñ Lu. xxj. dr̃. Omnẽ victũ quẽ habuit obtulit. ideo plꝰ q̃z oẽs miſit. Nullꝰ g̃ de paupertate debȝ ſe excuſare q2 paup libent̃ emeret ſi in foro tantuz daret̃ ei ꝓ vno denario ſicut diuiti ꝓ. x. florenis z nõ retraheret illũ ab emptiõe paupertas. Si igit̃ paup nõ habȝ denariuz det fruſtũ panis. Si vo nec panẽ habet det hauſtũ aq̃ frigide. q2 dic̃ ſaluator Mat. x. Qui dederit calicẽ aq̃ frigide ñ ꝑdet mercedẽ ſuã. imo ſi nec aquã habȝ det bonã volũtatẽ z ſuffic̃. Quia dicit Aug. ſup p̄s. Coronat deꝰ intus voluntatẽ vbi nõ inuenit facultatem. Tercio eleoſyne abũdãtia põt ↄſiderari ex pte recipiẽtis. z ſic dȝ ẽe tã copioſa vt ſuppleat indigẽtiã recipiẽtis. Terciũ modũ eleoſyne notat Zacheꝰ vt ſit bona cũ dicit. bonoꝝ meoꝝ. Nam freq̃nter hoĩes dãt de viliorib cũ ꝓfecto deberent dare de meliorib. z ſic deꝰ habȝ int̃ hoĩes equũ claudũ aut monoculũ z ſeruũ ſil̃r. q2 ſi ſex filios vel filias q̃s habuerit vellȝ q̃ deformior efficeretur religioſus z pulcrior ſeruiret mundo. ideo vir deꝰ talib dat in celo locũ meliorẽ. q2 q̃ mẽſura mẽſi fueritis remetietur vobis dicet ſaluator. nõ tñ dico q̃ etiã viliorẽ nõ acceptaret. ſed q̃ nõ ita remunerat. Unde dicit Aug. li. de verbis dñi. z habet̃ di. xlj. c. Non cogant̃. Diuites vtant̃ ſupfluis. i. ꝓcioſis dent

paupib9 vilia. Et ſaluator. Qđ ſupeſt date elemoſynā ⁊ ecce oīa munda ſunt vob. Quartū modū elemoſyne notat zacheus vt ſit ꝓpria. cū dicit. meoꝝ bonorū. Elemoſina eñ accepta debet fieri de bonis ꝓprijs non de rapina vł furto. niſi cū dñs ignoraret ⁊ ī reſtitutionē erogaret. Vñ Aug9. Quale eſt illud mun9 qđ alter cū gaudio accipit et alter cum lachrymis amittit. ⁊ Eccī xxxiiij. Qui offert ſacrificiū de ſubſtātia paupis q̄ſi q̄ victimat filiū in ꝯſpectu patris. Sicut eñ aq̄ que eſt munda lauat ſed imūda coīnq̄nat. ſic ē elemoſyna de ꝓprijs bonis: ⁊ đ iniuſte acq̄ſitis q̄ pdit ⁊ nihil iuuat. Ex qb9 patet ꝙ nec ſeru9 nec filius nec vxor poſſz facere elemoſinā de bonis dñi ſi eis interdicit: niſi in puis rebus vel in extrema neceſſitate. Si vo mł'ier habet res parafernales vel eſt q̄ſtuoſa: tunc talis ꝯ viri volūtatē pōt facere elemoſynam. Silr nec religioſus pt facere elemoſinā q̄ nō hz adminiſtrationez ſine ſcitu p̄lati vel p̄ſumptione ꝙ nō doleret ſi ſciret. niſi ex ſpeciali inſtinctu ſpiritusſcti ſicut btūs Frācis9. Vñ refert Vincēti9 in ſpeculo morali ꝙ q̄dā cōuerſus ciſtercieñ. q̄ncūqz repiebat nudū ſtatim tunicā ſuā dabat ei. licz abbas ꝓhiberet ⁊ ꝓp̄ hoc puniret. Sup q̄ cū ꝯſuleret Alexāder papa q̄ tūc venerat in frāciā: videns ꝙ fratrē obediētia ꝓhiberet ⁊ charitas ſuaderet. Reſpōdit. tu ꝯuerſe q̄tienſcūqz ſuadebit tibi charitas ſp da. Tu abba q̄tienſcūqz inueneris iobedientē conuerſum ſp caſtiga. Quītū modū elemoſyne notat zacheus vt ſit pura: cū dicit. Dñe Debet eñ elemoſyna fieri cū dulcedine ſermonis ⁊ hilaritate. Quia dič apłs ij. ad Chor. ix. Hilarē eñ datorē diligit de9. Et ſic cum tali vultu reſtituet xp̄s. Debet inſup eſſe pura ſine mortalis culpe macula. alioq̄n diſplicet deo Juxta illud Eccī. xxxiiij. Dona impiorū non pbat altiſſim9. Et. j. ad Chor. xiij. Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperū: charitatem aūt non habeam nihil mihi prodeſt. ſcilicet quantum ad meritum vite eterne. prodeſt tamē quantū ad temporalia Sollicite igit̃ deberent ſe magni dñi examiare ſi ſunt ī peccato mortali qñ faciunt fieri veſtes ſacerdotales: calices: altaria: eccleſias. Sextum modum notat zacheus vt elemoſina ſit libera: cum dicit. do. Elemoſyna eñ nō debet fieri pro ſuſceptis beneficijs aut pro recompenſa expectanda ſed liberaliter pauperibus. quod docz ſaluator Luce. xiiij. ca. Cum inquit facis cōuiuium voca paupes debiles claudos et cecos ⁊c̃. qui non habēt vnde tibi retribuant. retribuetur autem tibi in retributione iuſtoꝝ. Septimū modum elemoſyne notat zache9 vt ſit diſcreta: cum dicit. paupib9. Debet enim erogans bene diſcernere cui dat elemoſynam. quia non illis pauperibus q̄ ſuis manibus poſſunt laborare. nec ioculatoribus. Quia dicit Hieronymus. Da indigenti ⁊ non ſaltāti. vt nō cum tuis pecunijs animam illius ꝑdas. Tu eñ cauſa es illius cui occaſionem preſtas peccatoꝝ. Non debes nutrire illum in ſuis peccatis cum tuis elemoſynis. ſed illius naturā potes nutrire quando de tua elemoſyna nō peioraẗ ſed nutriẗ. Hinc gloſa ſup Eccleſiaſtici. iiij. Qui indigenti peccatori non quia peccator: ſed quia homo eſt tribuit. non peccatorē ſed iuſtum nutrit. quia non culpam ſed naturā diligit. M Tercium documentum de elemoſina cōſideremus ipſius fructificationē. Nam elemoſine inter alia fructus ſunt ſex. ſcz

Dominica quarta quadrageſime

Primus q2 tpalia multiplicat.
Scđs q2 remiſſionē impetrat.
Terci⁹ q2 ab hoſte defenſat.
Quart⁹ q2 interceſſores mltiplicat.
Quintus q2 meritū cumulat.
Sextus q2 finaliter beatificat.

Prim⁹ fruct⁹ dixi elemoſyne ꝙ eſt iſte. q2 tpalia bona mltiplicat. ꝛ ideo dicit̄ Prouer. xxviij. Qui dat paupi nō idigebit. Et eiuſdē c. xj. Alij diuidūt ꝓpa ꝛ ditiores fiūt. alij rapiūt nō ſua ꝛ ſp ī egeſtate ſunt. Et b. Greg. Terrene ait ſube p h ꝙ paupib9 diſtribuunt̄ mltiplicant̄. Et ſaluator Lu. vj. Date ꝛ dabit̄ vobis. De hoc refert Ceſari⁹ in dyalogo ſuo ꝙ cuiuſdā cenobij pr̄ erat mltū liberalis ad paupes. ꝛ ex hoc monaſteriū abūdabat vino frumēto ꝛ oleo. Mortuo abbate ali⁹ p̄ficit̄. q̄ ſub ſpecie ꝓuidentie in futuꝝ cum fratrū conſilio cepit auar⁹ eſſe ad paupes. ꝛ ſic factū eſt vt monaſteriū ad tantā deueniret inopiā vt vix hr̄ent fratres vite neceſſaria. Quodā die venit angelus domini ad monaſteriū ī ſpecie ſenis. quē portari⁹ timore abbatiſ clā introduxit eiq3 q̄ntū potuit neceſſaria miſtrauit. Et ait. Habe patientiā q2 nō habem⁹ q̄d tibi ampli⁹ dem⁹. ego eī ſcio h monaſteriū in tāta abūdātia fuiſſe ꝙ multis ſatis dare potuim⁹. nūc v̄o vix habem⁹ vite neceſſaria. Cui ſener. Scis vn̄ h acciderit. Rn̄dit. Neſcio. Ait angelus. Duo fratres morabant̄ in hoc monaſterio vn̄ erat abūdātia. ſed poſt q̄3 vn⁹ eoꝝ exiuit alt̄ ſtare nō potuit ſ3 eū ſecut⁹ eſt. Cui frat̄ ait. Et q̄ ſunt illi fratres. Rn̄dit angel⁹. vn⁹ vocabatur date. alter dabit̄. Egreſſus ē date ꝛ alt̄ ſtare nō potuit. Quo dicto angelus diſparuit. ꝛ fratres ad p̄ora pietatiſ opa reuerſi ſunt. ꝛ monaſteriū iteꝝ abūdauit. Secūdus fruct⁹ elemoſyne eſt. q2 remiſſiōe3 pctōꝝ ipetrat. Jdō d2 Ecci. iij. Jgnē ardentē extinguit aq̄ ꝛ elemoſyna reſiſtit pctō. Hinc ꝛ btūs Grego. dic̄ ſic. Quotiēs ꝓ culpa elemoſynā facim⁹ q̄ſi ꝓ p̄uis actib9 p̄ciū ſoluimus Vn̄ igit̄ conſulebat Daniel nabuchodonoſor. c. iiij. d. Pctā tua elemoſynis redime. Terci⁹ fruct⁹ elemoſyne ē q2 ab hoſte defēſat. ipſa em̄ ſe opponit aduerſario ſic̄ man⁹ opponit̄ ne ocul⁹ ledat̄. Vn̄ Aug. ſup illud pſ. Miſcdia mea ꝛ refugiū meū: dicit. De nullo ita vincit̄ diabol⁹ ſic̄ de miſcdia. nihil pl⁹ odit in hoīe q̄3 miſcdiam ex q̄ ipſe crudelis eſt. Hinc etiā Thob. iiij. Elemoſyna a pctō ꝛ a morte libat. iō dic̄. Hiero. Nō memini me legiſſe mala morte mortuu3 q̄ libēter opa pietatiſ exercuit. habet em̄ mltos intceſſores. ꝛ impoſſibile eſt preces mltoꝝ non exaudiri.

Quart⁹ fruct⁹ elemoſyne ē q2 intceſſores mltiplicat. iō dicit ſaluator Lu. xvj. Facite vobis amicos de mammona iniq̄tatis: vt cū defeceritiſ recipiant vos in et̄na tabnacula. Regnū em̄ celoꝝ paupeꝝ eſt. iuxta illō Mat. v. Beati paupes ſpū q̄m ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Jdeo ſedēt an̄ fores ecclie vt q̄ volunt emere poſſent. Quint⁹ fructus elemoſyne eſt q2 meritū cumulat. ideo ſaluator dicebat Lu. vj. Mēſurā bonā et ꝯfertā ꝛ coagitatā ꝛ ſupefluente3 dabūt in ſinū veſtrū. Mēſura bona ē ꝙ angeli aīam miſericordis hoīs ī celū ꝑducēt. Mēſura ꝯferta ꝙ angeli et hoīes in celo honorifice ſuſcipiēt. Mēſura coagitata ē ꝙ angeli ꝛ hoīes imo ipſe xp̄s ſua bona ſecū diuident. q2 hic ipſe cū paupib9 diuiſit. Mēſura ſupeffluens. eſt q̄a oēs ſancti regratiabuntur ei ꝙ hic mēbra xp̄i adiuuit. Sextus elemoſyne fruct⁹ eſt q2 finalit̄ btīficat q̄b9 in iudicio dicet ſaluator. Venite bn̄dicti p̄ris mei pcipite regnu3. Ad q̄ō nos itroducat pi⁹ xp̄s q̄ cū p̄re ꝛc.

De eadem dominica
Sermo .xxxix.

Effunde ſicut aquã cor tuũ Tren.ij c. In qbꝫ vbis pͣpheta fideles docet queãdmodũ cõfeſſio debeat fieri. Ubi confitẽti tria innuit ſtudioſe obſeruanda. ſcꝫ

Primo vt oĩa pctã explicet.
Scdo vt oẽm occaſionẽ reſecet
Tercio vt pcti reatũ ↄſideret.

Primo dixi ꝙ pͣpha Hieremias in pmiſſis vbis inſinuat obſeruãdũ in cõfeſſione vt cõfitẽs oĩa pctã ſua explicet cũ dicit. Effunde. Quidã eñ pctã ſua nõ effundũt ſed ſtillãt: qdã dicẽdo ⁊ qdã retinẽdo p vecũdia. Talis eñ confeſſio nõ meret̃ remiſſionẽ. ſed oĩno expſſa. Uñ pš. dicebat. Dixi .i. pͣpoſui cõfitebor aduerſum me iniuſticiã meã. ſcꝫ glo. nõ alienã. et tu remiſiſti ĩpietatem pcti mei. Silr̃ qdã ſuã ↄfeſſionẽ ſic diuidunt. ita ꝙ vni ſacerdoti dicũt aliq pctã ⁊ alteri iterũ aliq. aut exp̃mũt ſub vbis coloratis ne ↄfeſſor intelligat vt ipſi minꝰ pctõres appareãt. q̃ꝫ ↄfeſſio eſt nulla. qꝛ dicit Augꝰ. li. d̃ vera pnĩa. Caueat pctõr ne vecũdia ductus diuidat ↄfeſſionẽ. qꝛ tũc veniã a deo ñ ↄſeqtur. Hinc etiã Ber. di. Cõfeſſionẽ diuiſi ⁊ me fructu ↄfeſſiõis puaui. Et pš. Delicta mea a te nõ ſunt abſcõdita. ſuper q̃ dic̃ Lyra. ꝙ xp̃s pctã fideliuꝫ reputat tanq̃ꝫ ſua ſi nõ abſcõdunt̃ in cõfeſſiõe ſacramẽtali. Scdo pͣpha Hieremias inſinuat vt in ↄfeſſiõe pcti occaſionẽ reſecet cũ dic̃. Sicut aquã effunde cor tuũ. acſi dicat. Ceteri liq̃res cuꝫ effũdunt̃ aliq pinguedie ſuplinita vel ſapore vel colore ĩfecta vaſa relinquũt Sola aq̃ ſic effundit̃ vt nullis eiꝰ reliquijs macket̃. Illi igit̃ q̃ negligẽtie vel erubeſcẽtie cã pctã in ↄfeſſiõe detinẽt qui in vaſe cordis ſpiſſi liq̃ris reliq̃as retinent. Illi vo in vaſe cordis saporẽ retinent q̃ actũ q̃dẽ ↄfitent̃. ſꝫ affectũ nõ deteſtant̃. Sic illi q̃ dũ recordant̃ de peccat̃ etiã ↄfeſſis delectant̃ ⁊ eis cõplacꝫ iuxta illõ pš. Qm̃ laudat̃ pctõr in deſiderijs aĩe ſue. Illi vo q̃ de cordis vaſe pctã ſua effundũt nõ mltũ curãt hominũ ↄfuſionẽ. ſicut maria magdalena q̃ int̃ ↄuiuãtes flere nõ erubeſcebat ſed lachrymis pedes dñi lauabat.

Tercio Hieremias pͣpha in pmiſſis vbis ↄfitẽtibꝫ inſinuat vt pcti reatum ↄſiderẽt: cũ dixit. Effunde cor tuum .i. pctã qbꝫ debet̃ eẽnũ tormẽtũ ẽm dei iuſticiã. ⁊ illa de corde pcedũt. vt dic̃ ſaluator. De corde pcedunt falſa teſtimonia. blaſfemie. adulteria ⁊c. ⁊ hec coinq̃nant hoĩem. Merito igit̃ pſuadet ppheta a talibꝫ abomĩabilibꝫ rebꝫ euacuari di. Effunde ſicut aquã. In qbꝫ q̃dẽ vbis tria ſalutaria inſinuat documenta in pſenti ſermone declarãda. ſ.

Primum erit de confeſſionis actu ibi. Effunde.

Secundum erit de cõfeſſionis ſubiecto. ibi. cor tuum.

Terciũ erit de ↄfeſſionis modo. ibi ſicut aquam.

Q Primũ ſiq̃dẽ documentũ erit de ve cõfeſſionis actu. ⁊ hoc notat̃ in themate: cũ d̃r. Effunde. Debet eñ vere peñitẽs in ſua cõfeſſiõe q̃druplicẽ actuꝫ hr̃e ſi veniã vult cõſeq̃ pctõꝝ ſuoꝝ. ſcꝫ

Primo actũ pmeditatiõis.
Scdo actum electiõis.
Tercio actum deteſtatiõis.
Quarto actũ hũiliatõis.

Prio dixi ꝙ cõfitẽs ĩ ſua cõfeſſione dꝫ hr̃e actũ pmeditatõis. ⁊ ſic tãdẽ effũdere corã ſacerdote. qꝛ q̃cũꝗ ĩprouiſe accedit ad cõfeſſiõeꝫ tal̃ vir vl̃ nunq̃ꝫ bñ cõfitet̃. Rõ qꝛ nõ occurrunt memorie oĩa pctã tp̃e confeſſionis. qḋ eſt valde

piculoſum. Sed di. xv. biij q̄ ſine ſuo/rū p̄meditatiōe pctōꝝ accedūt ad ꝯfeſ/ſionē excuſenť ſi q̄d obliti fuerint ꝯfite/ri. Rn̄det Richar. in. iiij. di. xvij. qꝫ cō/fitēs aut adhibet diligētē p̄meditatio/nē ſuoꝝ pctōꝝ: aut nō. Si p̄mū. i. ad/hibet diligentē p̄meditationē tūc excu/ſať corā deo: etiā ſi milia pctā morta/lia obliuiſcatur. qꝛ fecit q̄d potuit ⁊ tn̄ nō occurrerūt memorie. ⁊ ideo miſeri/cors de⁹ nullū hoīeꝫ obligauit ad im/poſſibile. nec requirit ab hoīe q̄d nullo mō pōt facere. Si ꝟo nō adhibuit di/ligentē p̄meditatōeꝫ ſed cōſuetudīe vel ꝟecūdia ſeu negligētia ductus accedit nullo mō excuſať. qꝛ dic̄ ap̄lus. Igno rans ignorabiť. Nā ſic diſpēſator corā dn̄o ſuo nō excuſať p ignorātiā de red/denda rōne di. Neſcio pecuniaꝫ tuā ad q̄d expoſui. Sic ꝯfitēs corā deo non ex cuſať q̄ īprouiſe accedit. Debet igiť q̄li/bet xp̄ian⁹ hr̄e p̄meditatōem octo ꝯdi/tionū ſequentiū. Pr̄io habeat p̄medi/tationē ſue etať. ſ. pueritie. iuuētuť. ſe/nectutis. in q̄bꝫ q̄nqꝫ aggrauať pctm̄. Scd̄o habeat p̄meditatōeꝫ ſui ſtatus ſcꝫ ꝟginitať. ꝯiugalitať. ⁊ viduitatis. Tercio habeat p̄meditatiōeꝫ fortune. ſcꝫ p̄ſp̄itať. aduerſitať. locupletatōis. et paupťať. Quarto habeat p̄medita/tionē ſocietať. ſ. dn̄oꝝ. ꝯciuiū. ⁊ ſeruoꝝ cū q̄bꝫ ꝯuerſat⁹ eſt. Quinto habeat p̄/meditationē artiū ſeu officioꝝ. vtputa ſi eſt ſutor. ſartor. mercator. ⁊ quō in il lis ſe habuit. Sexto habeat p̄medita/tionē locoꝝ. vicꝫ ciuitať. villaꝝ. eccl'ia rū. cāpoꝝ. ſiluaꝝ. domoꝝ. lectoꝝ ⁊c̄. Septimo habeat p̄meditatōeꝫ tp̄is. ſ. annoꝝ. dieꝝ feſtoꝝ. feriaꝝ. vel ieiunio rū. vt dicere poſſit illō Eſa. xxxviij. Re cogitabo tibi oēs annos meos ī ama ritudine aīe mee. Et notanť dicit. oēs annos. Octauo habeat p̄meditationē diuinoꝝ p̄ceptoꝝ. pctōꝝ mortalium. q̄nqꝫ ſenſuū ⁊c̄. Et ſic tandeꝫ effundat cor ſuū corā ſacerdote vel cōfeſſore. ⁊ h̄ ſerioſe. Scd̄o cōfitēs debet hr̄e actū electōis in ſua ꝯfeſſione. Nā m̄lti ſunt q̄ p̄meditanť oīa pctā ſua. ſed non hn̄t diſcretionē in eligēdo ꝯfeſſorē idoneuꝫ cū tn̄ dicat Aug⁹. qꝫ q̄ vult ꝯfiteri pctā ſua vt inueniat grām q̄rat ſacerdoteꝫ ſcientē ligare ⁊ ſoluere. ne cū negligens circa ſe extiterit negligať ab illo q̄ eum ſalubriť monet ⁊ petit ne ambo in fo/ueam cadant ſi cecus cecū ducat. Vn̄ confitēs debet q̄rere ꝯfeſſorē ⁊ eligere q̄ habeat has tres cōditiones. ſ.

Primo vitam honeſtā.

Scd̄o ſciam illuminatā.

Tercio autoritatē ꝯceſſam.

Pr̄io nanqꝫ ꝯfitens eligat cōfeſſorem habentē vitam honeſtā. Ille p̄fecto de bet eſſe vite honeſte cui⁹ miſterio iuſti/ficanť impij: viuificanť mortui. Ideo talibꝫ dicit ap̄ls. j. Choꝝ. iiij. Sic nos exiſtimet hō vt miniſtros xp̄i ⁊ diſpen/ſatores miniſterioruꝫ dei. Hinc etiam Aug⁹. ⁊ hr̄ de pe. diſt. j. Sacerdos cui oīs prās offerť ⁊ an̄ quē oīs lāguor cō ſtituiť in nullo eoꝝ iudicādus ſit q̄ in alijs iudicare p̄mpt⁹ eſt. Iudicās em̄ aliū qui iudicādus eſt: ſeip̄m cōdēnat. Scd̄o cōfitēs eligat ꝯfeſſorē haben tem ſciam illuminatā. Sicut em̄ me/dicus ignar⁹ nō excuſať ſi quē ſua ma le diſpoſita medicina ex ignorātia occi derit. Sic nec medic⁹ ſp̄ūalis. i. confeſ/ſor. Vn̄ Aug⁹. de pe. diſ. vj. c. j. Caueat iudex ſp̄ūalis vt ſicut n̄ cōmiſit crimē: ita nō careat munere ſcie. Sicut ſacer dotes veterť teſtamēti. vt dicit Leuitici xiij. tenebanť ſcire diſcernere inť leprā ⁊ nō leprā. Sic ſacerdotes noui teſtamē ti inter mortale ⁊ veniale. ne veniale iu dicent mortale ⁊ econuerſo. Tercio confitēs eligat confeſſorē habentē au/toritatē cōceſſam ligandi ⁊ ſoluendi. q̄

emꝫ abſoluit aliquē ſupꝫ quē nō habꝫ iu
riſditionē peccat mortaliter. quia dat
intelligere cōfitenti ꝙ ſit abſolutus cū
tñ abſoluere nō potuit. Silr̄ q̄ abſol/
uit aliquē de illis peccatis de qͥb9 non
pōt abſoluere. Uñ de hmōi dr̄ Deute.
xxvij. Maledict9 q̄ errare facit cecū in
itinere. ꝛ tales ſicut filij hely maledicti
onē merenī. j. Reg. ij. de ipis dr̄. ꝙ erāt
filij belial neſciētes dn̄m nec officiū ſa
cerdotū ad populum. Sed di. nūqd
excuſaī ſic abſolut9. Reſpōdet Rich.
vbi ſupra. ꝙ nō niſi ꝑ ignorantiā inui/
cibilem ſeu ꝓbabilem: quia de ꝯfiten/
te ꝛ confeſſore dicit Luce. vj. Si cecus
ceco ducatū pſtet ambo ī foueā cadūt.
Quō excuſaī ille qui magis ſollicit9 ē
querere conſiliū ꝓ emptōe vni9 bouis
vel capre q̄ȝ pro ꝓpria ſalute ꝛc. Ter/
cio ꝯfitens debꝫ habere actū deteſtati/
onis vt confitēs quādo de pctīs recor/
dabiī nunq̄ȝ velit peccaſſe. nec delecteī
in peccatis. qr̄ dicit Alex. in. iiij. pte ſū.
q. xxxiiij. ꝙ licꝫ deus abſoluat hoīem
a peccatis tamē ligat eū ad ꝑpetuā de
teſtatōem omniū peccatorū. Poti9 ei
vellet amiſiſſe omnia bona ſua. puta
viſum auditū tactū ꝛc. q̄ȝ peccaſſe vel
peccare mortaliter. Unde Hierem. vj.
Luctū vnigeniti fac tibi planctū ama
rum. Hic vero luctus ſufficit vt ſit vo
luntatis: nec requiriī vt ſit ſenſualita/
tis. quia hoc nō eſt in poteſtate hoīs.
multi enim hoīes nō poſſunt lachry/
mari. R Quarto cōfitens debet
habere actū vere humiliatōis. multi ete
nim accedunt ad cōfeſſionē cum ſup/
bo ornatu vbi ſe modis oīb9 deberent
humiliare. Nā ſꝫ Tho. ij. ij. q. xvj. tria
ſunt que inducūt hominē ad ſui humi
liationē. Primū eſt noticia ſui defect9
Unde Bern. Humilitas eſt virt9 qua
homo veriſſima ſui cognitiōe ſibimet/
ipſi vileſcit. Secundū inducens ad hu
miliationē eſt diſplicentia vicij. Nā vi
tupabile eſt vt quis ſuū defectū recog/
ſcens amaret. Quia ſic dicit Auguſt.
O homo ſi te videres tibi diſpliceres ꝛ
mihi placeres. ſed quia te nō vides ti
bi places ꝛ mihi diſplices. venient au/
tem dies in quibus ꝛ tibi ꝛ mihi diſ/
plicebis. mihi quia damnaberis: tibi
quia ardebis. Terciū inducēs ad hu
miliatōnem eſt timor dei et ſupplicij.
qui enim timet deū et ſupplicia humi
liat ſe cū publicano dicens Luc. xviij.
Deus propicius eſto mihi peccatori.
Itaqꝫ cōfeſſio ſuperborū eſt ſicut con
feſſio demonū. qui libenter confitētur
peccata: ſed non ſe humiliāt. Unde nar
rat Ceſarius in ſuo dyalogo ꝙ cū qui
dam plebanus in quadrageſima au/
diret cōfeſſiones parochianorū. q̄daꝫ
iuuenis vt videbaī robuſtus corpore
ſtabat e vicino expectans populi cōfeſ
ſionem vt ꝛ ipſe confitereī. Cum autēꝫ
iuiſſet populus acceſſit iuuenis et ge/
nua in terrā figens cepit confiteri tot ꝑ
iuria: homicidia: deceptōes: ſuperbias
ritas ꝛc. vt ſacerdos tedio afficereī in
audiendis tot criminibus. Cui ait ſa
cerdos. Si mille annos haberes mi/
rum eſſet ꝙ tu tot ſcelera perpetraſſes.
Cui ait iuuenis. Pl9 ſum q̄ȝ mille an
norum. Et ſacerdos. Quis es tu. Re
ſpondit. Diabolus ſuꝫ. Cui ſacerdos
Si tu diabolus es que pars eſt tibi ī
confeſſione. Reſpondit. Stans nō lō
ge vidi ꝙ veniebāt ad te peccatores ni
gri: et facta confeſſione fiebant ſplendi
di. Simulqꝫ conſiderans ꝙ promitte
bas vitam beatā ipſis intuitus meip/
ſum vidi teterrimum: et a beatorum
conſortio excluſuꝫ. acceſſi itaqꝫ huc vt
confitear peccata. quatenus lucidus
inueniar et vitam beatam percipiam.
Si igitur vis audire peccata mea ad
huc dicam multo plura q̄ȝ dixi. Cui

ſacerdos. Uis pniaʒ accipe quā iniū/
go tibi. Rñdit. quācūqʒ īpoſuerꝭ ſuſci
piā dū poſſibilitas affuerit. Cui ſacer
dos. Iniungo tibi breuē ꝛ leuē pniam
quā ſi cōpleuerꝭ abſqʒ dubio vitā btāʒ
poſſidebꝭ. Cui diabolꝰ. Dic pniaʒ. Ait
ſacerdos. Uade ad mediuʒ eccl'ie et ꝓ/
ſtratus in t̃ra dicas trib' vicib'. Deꝰ q
me creaſti eſto ꝓpiciꝰ mihi pctōri. qꝛ tu
bonꝰ ꝛ iuſtꝰ es. ego ṽo pctōr ꝛ iniuſtꝰ.
Rñdit diabolꝰ. Aliā pniam mihi ipo
nas qꝛ iſta eſt nimis aſpa: quā imple/
re nunqʒ volo. Tūc cōmotꝰ ſacerdos
dixit. Uade diabole qꝛ tibi nō eſt ps in
celo cum ſeruis xpi. Sicqʒ diſparuit.
Bñ igit̃ dꝛ de ipſis in ps. Supbia eo
rū q oderūt te aſcēdit ſp. ꝛ iō veniā ꝯſe/
q non merent̃. Sic neqʒ hoīes ſupbi ꝛ
elati. ⁋ Scōm documētū erit de
ꝯfeſſiōis ſubiecto: cum dꝛ. Cor tuū ef/
funde. Quidā em̄ effundunt ſciam ſu
am q cōpoſitꝭ ṽbis ꝯfitent̃. qdā genea
logiā. qdam effundūt os. ſed in corde
retinent rancorē. Debet em̄ cōfitens ſu
um ſubiectū. i. cor ſuū in ꝯfeſſiōe decla
rare qdrupliciter. ſcʒ

Primo miſericorditer.
Scdo veraciter.
Tercio integraliter.
Quarto firmiter.

Primo dixi ꝙ ꝯfitēs cor ſuū debet de/
clarare miſericordit̃ vt ſic effūdat cor
ſuū ꝙ rācor vl' vindicta de inimico nō
remaneat in eo. qꝛ dicit dñs Matth.
xviij. Si nō dimiſeritꝭ hoīb' pctā eorū
nec pr̄ veſter celeſtis dimittet vob' pctā
veſtra. Uñ etiā in orōne dñica ſic ora/
mus. Et dimitte nob' debita nr̄a ſicut
ꝛ nos dimittimꝰ debitorib' noſtrꝭ. vñ
Aug. in ſmone. Unuſqſqʒ talē indul/
gētiā hēbit a deo qlē ipſe dederit ꝓxio.
Sʒ certe multi ſūt in h ꝯfeſſiōis tpe qui
dimittūt ore. ſʒ ñ corde. de qb' Chryſ.
ſup Math. di. Nil ꝓdeſt ore dimitte/
re ſi ſeruat̃ ira in mente. Qui igit̃ vult
ſuū cor effundere i ꝯfeſſiōe debʒ q̃tuor
ſuo inimico exhibere. vt dic̃ Alex. de ales
in. iiij. pte ſūme. Pmo vt optet ſibi gr̃aʒ
in pñti ꝛ gl'iam i futuro. qd nō faciūt il
li q dicūt. Ego remitto illi ſʒ deꝰ videat
ꝛ iudicet ſi iuſte fecit. Scdo nō debet
de cōib' orōnib' excludere licʒ ſpecialit̃
nō teneat̃ ꝓ eis orare. Tercio debet re/
mittere ei offēſaʒ ſi digne petit. Quar
to debʒ familiaritatē cum eo habere ſi
ſe ingerit ⁋ Scdo ꝯfitens debʒ cor ſuū
effundendo declarare ṽaciter: qꝛ deꝰ ve
ritatē ꝛ equitatē diligit. Ideo dic̃ ſalua
tor Joh̄. viij. Ueritas liberabit vos.
Neceſſe eſt vt hō in confeſſiōe ſe pctōrē
ꝯfiteat̃. etiā ſi in ſe nō recordet̃ aliquod
mortale. nec tñ peccat qꝛ nō recolit de
oīb'. Unde apl's. Nihil mihi ꝯſciꝰ ſuʒ
non tñ in hoc iuſtificatus ſum. i. Joh.
i. Si dixerimus qꝛ peccatū nō habe/
mus noſipos ſeducimus ꝛ veritas in
nobis nō eſt. Certe ſi bene cōſpicerēmꝰ
cor noſtꝝ inueniremus ibi ꝙ confite/
remur nos veraciter pctōres. In huiꝰ
figura dicit̃ Leuit. xix. ꝙ leproſus con
taminatū ꝛ immūdū ſe eſſe clamabat
Debet em̄ cōfeſſio vera eſſe tripliciter.
Primo vt de vero corde proferat non
de ficto. vt ſi vere dolet dicat doleo. Si
aūt minus dicat non multum doleo.
Secūdo cōfeſſio debet eſſe vera vt nō
dicat que nō fecit. qꝛ dicit Aug. ꝛ habet̃
xxij. q. ij. Cum cauſa humilitatis mētī
ris ꝛ ſi nō eras ante peccator efficieris.
Et dicit Petrus de palude in. iiij. diſ.
xxvij. ꝙ qui mentit̃ in ſacramētali con
feſſione ſemp eſt peccatū mortale ſicut
ꝛ periuriū deliberatū propter dei irre/
uerentiam annexā. Attamen etiā dicit
Angelus de clauaſio ꝙ tūc eſt morta/
le quādo peccatum quod confitet̃ eſſet
mortale ſi feciſſet. Uñ illi q ſm quādā
conſuetudinē ſic confitent̃ di. Peccata

mea ſunt tā multa ſicut ſtelle celi ⁊ are ne mar̄. ⁊ ſunt tā grauia et rotūda ſic̄ celū ⁊ terra peccāt ſaltē venialiter ſi ſic nō pōderāt in corde. pōt tñ hyꝑbolice dicere ſicut dicebat manaſſes. Peccaui ſup nūerū arene mar̄ ⁊ non ſum dignꝰ videre celū. Un̄ legit̄ de mēdoſe cōfitētibꝫ ꝙ q̄dā ſctīmonial̄ cepit in ꝯfeſſione ſe ſuperflue excuſare di. Gratioſe pr̄ ego ſum multū crimīoſa: incōſtās: ritoſa: impudica: indeuota: detractrix ⁊c̄. Cui ꝯfeſſor ait. Chariſſima filia certe ⁊ ego iſta audiui de te. Jlla vo mox ꝯturbata cepit furēdo dicere. Et q̄s demon dixit tibi ꝙ ego eſſem inconſtās: impudica ⁊c̄. certe ille q̄cunqꝫ ſit mētit̄ Ad hec confeſſor Et tñ filia p̄mo tu dixiſti. ⁊ mox credidi ꝙ mētiar̄. ⁊ ipa cōfuſa cepit vere ꝯfiteri. Tercio confeſſio debet fieri vera ne aliū accuſet ſed ſe inculpet. Hec eñ eſt peſſima hereditas ab Adā et eua ad nos deriuata ꝙ mox vt inculpamur ſtatim retorquemus in deū aut in diabolū aut in hominē. Nos nolumꝰ pcti pudorē vl̄ penam ſufferre ſed tm̄ delectationē pcti. Sic adā cū dn̄s q̄reret cur comediſſꝫ de ligno de q̄ dixit ne comederet: reſpōdit. Mulier quā dediſti mihi ſociā dedit mihi ⁊ comedi. q. d. Si nō dediſſes mihi mulierē p̄ceptū tuū trāſgreſſus non eſſem. ſicqꝫ deū culpabat. Et cum q̄reret a mliere. cur feciſti: rn̄dit. Serpens decepit me. q. d. Si ſerpentē non creaſſes nō decepiſſet. Et ſic ambo excuſauerunt ſe de pctīs in deū retorq̄ndo ſuam culpā. Unde Amb. ſup pſ. Malū eſt peccare. peiꝰ ē defendere. peſſimū eſt culpā in deū refundere. Ergo ad ſatiſfaciendū p tali excuſatiōe xp̄s corā pilato ⁊ herode cū accuſaret̄ non ſe excuſauit ſed velut ouis obmutuit. Adhuc etiā in p̄ſenti aliq̄ filij Adā imitant̄ patrē: ſe ⁊ alios excuſantes ⁊ dicētes. Deus ſic voluit ergo fieri oportuit. Et hoc eſt ꝯtra fidē catholicā tenere fatū. Deus eñ dedit liberā volūtatem vt q̄ nō vult peccare mortaliter nō peccet. Unde Augꝰ. Omne pctm̄ adeo peccatū inq̄tum voluntariū. Alij impingunt ſuū pctm̄ diabolo: dicentes. Diabolus pſuaſit. Alij in hoīem: di. Dn̄s meus p̄cepit vel ille malus hō me decepit. Contra quos dicit Seneca. Dimitte excuſationē q̄ nemo peccat inuitus. Si eñ alio modo ſe excuſare non pōt: ſaltem pluraliſat ſe dicens. Jrati fuimꝰ vel inebriati ⁊c̄. vt duo pondus pctī faciliꝰ portēt. Quibꝫ debet cōfeſſor dicere. Chariſſime fili dic tuam culpā quia ego tecū tūc non fui q̄n hec feciſti. ⁊ tm̄modo duo ſumꝰ vbi me ⁊ te accuſas. Tercio dixi ꝙ ꝯfitēs cor ſuū debet effundere. i. declarare corā ſacerdote integraliter. Mlt̄i eñ ſunt q̄ ſua ſcelera ꝯfitent̄ ſed nō integraliter. q̄ vnū aut duo p̄ verecūdia reticēt. Quidam adhuc in puericia vel in iuuētute fecerunt aliquod enorme pctm̄ q̄d ꝓpt̄ etatem forte nec eſt pctm̄. ⁊ talibꝫ ꝓpter eorū conſcientiā quantūcunqꝫ defleant deus nō miſerebit̄ niſi vere confiteant̄ et integre. q̄ d̄r Prouer. xxviij. Qui abſcondit ſcelera ſua nō diriget. Et btūs Augꝰ. dicit. Mira dei bonitas veniā nō dimidiat. nam aut totū aut nihil ꝓpiciatꝰ donat. Unde refert Cyrillꝰ de quodam ſuo nepote Ruſo noīe: q̄ eidem apparens dixit ſe damnatū p eo ꝙ omiſerat ſcīter confiteri ꝙ in ludo nimis delectabatur. Quarto dixi ꝙ peccator in confeſſione debet cor ſuū effundēdo declarare firmiter. Hec aūt firmitas tria cōprehendit. ſcꝫ de futuro cautionē. de preſenti venie ſperationem. ⁊ condignā ſatiſfactionem. Primo inquā hec firmitas comprehendit de futuro cautionē. multi eñ ſunt qui

dolent de peccatis et cõfitent̃. Sed nõ
habent firmũ ꝓpoſitum ſe in futuro p̃-
cauendi. ⁊ tales non ſunt vere confeſſi
nec abſoluti. Ratio eſt. quia ſacerdos
nõ abſoluit aliquem niſi illũ quez cre-
dit diuinitus abſolutũ. vt dicit Tho.
j. q̃dlibe. q. xxiiij. Sed hmõi de⁹ nõ ab-
ſoluit in celis ꝓpter ſuaz fictionẽ. ergo
nec ſacerdos in terr̃. Hoc eſt q̃d dñs
ait Joh. viij. Uade amplius noli pec-
care. Sup quo Aug⁹. Non dixit dñs
nõ pecces. ſed nec oriat̃ in te voluntas
peccandi. Signuz em̃ hmõi ꝓpoſiti eſt
cũ confitens abijcit a ſe occaſionẽ pctĩ
vt ſupbum ornatuz. nec ſuis reſeruat
nec pſonam ſecũ ſtare pmittit q̃ eſt oc-
caſio ad peccandũ. Oportet igit̃ ad cõ-
feſſionẽ ita firmiter accedere ꝙ nec am-
plius vxorem vl̃ vicinos velis iniuſte
moleſtare. nec aliquod peccatum mor-
tale vſq; ad mortem cõmittere. alioqñ
tantũ valebit tibi tua confeſſio cum ꝓ-
poſito peccandi ſicut illi de quo refert
Ceſarius in dialogo. Q, cum q̃dam
adoleſcens cuperet ire ad obſeſſam vt
noua audiret que publice peccata oc-
culta manifeſtabat. Unde ne ſua ſcele-
ra manifeſtaret: facta confeſſione iuit.
At vbi diabolus eum vidit: ſtatim ce-
pit tripudiare ⁊ dicere. Bene veneris
amice. tu em̃ es amicus noſter fidelis.
quia hic ⁊ ibi cõmiſiſti tale ⁊ tale crimẽ
Et ſic coram omnib; crimen eius ꝓpa-
lauit. At ille confuſus venit ad confeſ-
ſorem dicens. Uos dicitis ꝙ peccatũ
confeſſuz diabolus non poteſt homĩ
obijcere. et ecce que ad te ſum cõfeſſus
om̃ia mihi obiecit. Cui ſacerdos. For-
te habuiſti ꝓpoſitum peccandi vel reci-
diuandi. Reſpondit. Sic. Ait confeſ-
ſor. Confitere modo cum ꝓpoſito non
recidiuandi ⁊ vade ſecure. Qui ſic con-
feſſus: cum veniſſet ibi: dixerunt circũ-
ſtantes diabolo. Ecce venit tuus ami-
cus cui tot peccata obiceciſti. Ait dia-
bolus. Quid eſt quod dicitis. ego hu-
ic nullum peccatũ obieci nec in eo ali-
quod peccatum cerno: qui nõ eſt ami-
cus noſter ſed inimicus. Sicq; factũ
eſt virtute confeſſionis vt omnes aſtã-
tes crederent diabolum prius fuiſſe
mentitum. Ideo dicit Gregorius. Pe-
nitentia eſt preterita mala plangere et
plangenda nõ cõmittere. Secundo
confeſſio debet habere firmitatem re-
miſſionis et venie. Nam multi confi-
tentur ſed conſiderantes peccati enor-
mitatem diffidunt miſericordiam cõ-
ſequi. Et iſtorum confeſſio eſt ſicut iu-
de proditoris qui cõfeſſus fuit pecca-
ta dicẽs Math. xxvij. Peccaui tradẽs
ſanguinem iuſtum. Sed non habuit
ſpem venie: ideo laqueo ſe ſuſpẽdit. Et
talibus euenit ideo hoc ꝙ conſiderant
ſua enormia peccata et diuine iuſticie
inflexibilitatem ⁊ concludunt in aĩo
ꝙ deus nõ vult eis miſereri. ⁊ ſic ſum-
mam miſericordiã in deo crudelitatez
credunt. qui eſt pijſſimus ⁊ benigniſſi-
mus: ac omnes hoĩes vult ſaluos fie-
ri quos ⁊ redemit. Igit̃ tam firma de-
bet eſſe penitentiũ cõfeſſio ꝙ ſi tm̃ vn⁹
deberet ſaluari ſe debet illum credere.

Tercio cõfeſſio debet habere firmi-
tatem ſatiſfactionis. vt vicz ſm̃ prece-
ptum ꝯfeſſoris peccata cõfeſſa puniat
ieiunijs: vigilijs: pegrinationibus: ac
elemoſinis. Inſuper vt peccatoꝝ cau-
ſas euitet. quia dicit Auguſt. ꝙ ſatiſfa-
ctio eſt peccatoꝝ cauſas excidere ⁊ eoꝝ
ſuggeſtionib; aditum non indulgere.
Si em̃ p̄dictis modis cor ſuum non
declarat quis: vana erit illius confeſ-
ſio. ¶ Tertium documentũ in p̃-
ſenti ſermone erit de confeſſionis mo-
do: cum dicitur. Sicut aquam effun-
de cor tuum. Nam quando de vaſe
effunditur mel: tunc aliquid remane-

bit ibi, ꝓpter ſpiſſitudinē mellis. Silr̄
ſi oleū effundit remanebit pinguedo.
ſilr̄ de balſamo odor. Sed quādo aq̄
effunditur tunc nec ſapor nec odor nec
ſubſtantia remanebit. Neceſſe igit̄ eſt
vt confitēs effundat de vaſe cordis to-
talem affectōnem ꝛ voluntatē peccati
ac totalē actū ꝛ modū pcc̄i perpetrati.
Potiſſime ſeptē peccatorū mortaliuꝫ:
incipiendo per ſupbiam dicendo d̄ ip-
ſa ſupbia ꝛ filiabus ſic. Si propt̄ ior-
dinatū amorē excellentie egit aliquid
contra diuina p̄cepta. Si eſtiauit bo-
na habere que non habebat. Si d̄ſpe-
ctis alijs ſinglarit̄ voluit videri. Sūt
autē he filie ſuperbie. Prima eſt deri-
ſio. Si deriſit parētes iā ſenes. Si pre-
latos. Si viros eccleſiaſticos. Si ce-
cos claudos pauperes. Nam ſi q̄s de-
ridet aliū intendens ex hoc iniuriā vel
vilificatōnem aut notabilē perturba-
tionē eſt peccatū mortale. q2 eſt contra
charitatē proximi. Si deriſit peniten-
tes conuerſos a via mala. Si deriſit
ſocios humiles. Secūda filia ſuper-
bie eſt ambitio. ꝛ eſt inordinatus appe-
titus honoris: ſicut Lucifer ꝛ Adam
inordinate exaltari appetierūt. Si de-
ſiderauit aliquā dignitatē ſeu benefici-
um ſolum propter tēporale cōmoduꝫ
vt lautius viuat ꝛ honorabilior fiat.
Si deſiderauit honorari ſup̄ ſua me-
rita. in menſa. in ſede. in foro. in conci-
lio ꝛc̄. Si ad prelationē nō elegit ma-
gis dignum. Si laborauit vel eccleſi-
aſtica beneficia petiuit pro indigno. ſi
queſiuit dignitates per illicitas vias.
Si emit officia. Si ſeruiuit principa-
liter alicui domino ſeculari vt ſibi det
vel obtineat beneficiū eccleſiaſticum.
Tercia filia ſuperbie eſt preſumptio.
Si preſumit facere vltra ſuam facul-
tatem: vt inuadere quattuor vel quin-
qꝫ homines. Si exercuit officiū quod
neſciebat in periculū proximi. Si ex-
poſuit ſe probabiliter periculis pecca-
torum mortaliū: vt cōuerſari cū mu-
lieribus ꝛc̄. Si nimis preſumpſit de
dei miſericordia. Si omiſit facere que
debuit expectans a deo per miraculuꝫ
fieri: ſicut medicinas facere vel cibum
non prouidere. Quarta filia ſupbie ē
iudicium temerariū. Si ex leuib9 ſig-
nis iudicat aliquē ſuperbū aut luxu-
rioſum vel auarū. Si aliorū facta iu-
dicat in malū. Si vſurpauit iudiciuꝫ
non habens poteſtatē ſuper ipſum. ſi-
cut faciunt officiales qui aliorum io-
bagiones vexant: captiuant: areſtant
iniuſte. Quinta filia ſuperbie eſt in-
anis gloria. Si queſiuit laudeꝫ d̄ ope-
re peccati mortalis. Si bona: puta ie-
iunia: oratōnes: elemoſynas fecit pro-
pter laudes humanas. Si gloriatus
in ornamētis veſtiū. Si in vittis. Si
in peplis. Si in calceis. Si in crine. ſi
in pulchra facie. Si in corpore albo.
Si in ſtatura. Si in nobilitate. Si ī
diuitijs. Si in multitudine famulo-
rum. Si in ornamentis ſuorū. Si in
pompa quorum cōplacentie exceſſe-
runt diuinū amorem aut propter hu-
iuſmodi neglexerunt in feſto miſſam
predicatōnes ſunt mortalia peccata.
Si vana intentione ornauit ſe. Si ni-
mis ſuperflue. Si nouas adinuenti-
ones inuenit. Sexta filia ſupbie eſt
hypocriſis. Si ſimulauit ſanctitatem
ieiunando orando. elemoſynas dādo
vt liberius peccare poſſet. Si ſimula-
uit amiciciam vt alium decipiat. Si
ſimulat ſanctitatem exiſtens mal9 vt
ſibi elemoſyne dentur. Septima filia
ſuperbie eſt iactantia. Si iactauit ſe d̄
peccato mortl̄i. Si laudauit ſe vt alij
ꝯtēnant̄. Octaua filia ſupbie eſt ꝯten-
tio. Si contendit contra iuſticiaꝫ. Si
verbis clamoroſis. Nona filia ſup-

bie eſt ꝑtinacia. Si nõ acqeuit alioꝝ
ſentẽtijs. ſi nõ obediuit ſupiori. ſi fecit
cõtra ↄſciam. Decima filia ſupbie eſt
ingratitudo. Si ꝑuipendit dei benefi-
cia. ſi nõ retribuit bñfactori. ſi iniuria
tus eſt bñfactori. De ſcdo pctõ mor
tali ſic cõfiteat̃. ſ. de auaricia. qđ fit tri-
pliciter. Prio in acqrendo. Si ꝑ vſu-
ras acqſiuit. ſi ꝑ fraudẽ. ſi ꝑ iniuſtã litẽ
ſi ꝑ indebita munera. ſi ꝑ taxillũ. ſi per
adulteriũ. ſi cõduxit mulierem alicui.
Si fecit artẽ ꝓhibitam vt taxillos car
tam ꝛc. Si habuit nimiã ſollicitudĩeʒ
in acqrẽdo tpalia: relinqndo ſaluti ne
ceſſaria. Scdo auaricia cõmittit̃ in re
tinendo. Si indigẽtib⁹ de ſupfluis nõ
dedit. ſi paupes frigore aut fame mo-
ri ꝑmiſit. ſi alimẽtum putreſcere ꝑmi-
ſit. Si laborantib⁹ aut ſeruis ſoluere
mercedem noluit: aut multum diſtu-
lit: aut eos decepit. Tertio auaricia cõ
mittit̃ in nimio amore rerum tpaliuꝫ
Hui⁹ ſignũ eſt qñ parat⁹ eſt facere qs
cõtra legem dei ne amittat tpalia. Si
res ſuas ſuperflue expoſuit in ludis ꝛ
ornamẽtis ac dlicijs ꝛc. Terciũ mor
tale pctm̃ eſt luxuria: que tripl'r fit. ſcʒ
corde. ore. ope. Primo corde qđ patet
in pmo ſermone. Scdo fit ore. Si lo-
cut⁹ eſt ṽba ad luxuriã incitãtia. ſi ali-
quẽ ſeduxit. ſi cãtilenas amatorias di
xit. Tercio fit ope. Si oſculat⁹ eſt ali-
quem affectiõe carnali. ſi tetigit. ſi mu
nera ei miſit. ſi ſe ornauit intentiõe ſub
uertendi aliquẽ. ſi nimis appetijt viue
re in ſeculo vt voluptati ſue ſatiſfaciat
Si incãtatiões fecit vt amet̃. Quar-
tum mortale peccatum eſt ira. Si cõ-
tra aliquem tenuit rancorem. ſi appe
tiuit vindictam. ſi noluit reconciliari
proximo nec ei loqui. ſi cõtumeliam fe
cit alicui. ſi ꝑcuſſit. ſi mutilauit. ſi occi
dit. Si ſanguinem effudit alicui etiaꝫ
vxori. ſi vituperauit. ſi maledixit. ſi blaſ-
phemauit. ſi diſcordias ſeminauit.

Quintũ peccatuꝫ mortale eſt gula.
Si ꝑuenit horã. ſi nimis laute come-
dit. ſi nimio appetitus ardore. Si in-
ebriatus fuit. ſi aliũ ad menſurã parẽ
bibere coegit. ſi ſcurrilia verba ſuper-
flue potatus dixit. Si fecit vomitum.
vomitus ꝑ ſe nõ eſt peccatũ: ſed aut eſt
ſignũ ebrietatis aut infirmitatis. Si
comedit aut bibit vt poſſit luxuriari.
Si ſecretũ reuelauit. ſi inepte leticie ſe
totaliter dedit. Sextũ peccatũ mor
tale eſt inuidia. Si deſiderauit morteꝫ
ꝓximi aut damnũ. Si contriſtat⁹ de
ꝓximi proſpitate. ſi gauiſus eſt de eius
aduerſitate. Si dixit malũ ꝺ proximo
falſe. Si minuit famaꝫ quãdo lauda-
retur. Septimũ peccatũ mortale ẽ
accidia. Si dimiſit audire miſſam in
feſto propter accidiã. ſi penituit ſe bene
feciſſe. ſi incurrit infirmitatẽ propter te
diũ Si ocioſus fuit. ſi dimiſit bona fa
cere ad que tenet̃. Si negligẽt̃ ſe habu
it circa ſaluti neceſſaria. ſi mens ad illi
cita euagat̃. ſi nõ correxit quos debuit
Si nõ fuit conſolat⁹ tribulatos. Si
fuit negligẽs in addiſcẽdo ſaluti neceſ-
ſaria. ſi nõ dedit conſiliũ petẽti. Si nõ
viſitauit ĩfirmũ. Si opa miſericordie
facere neglexit. ſi dimiſit dicere horas
canonicas. ſi dicendo volũtarie ſe occu
pauit tunc in alio negocio. Si non be
nedixit mẽſam nec gratias reddidit. ſi
celebrauit corã interdictis excõicatis vl'
ſup altare fractũ. aut ſine debitis pamẽ
tis. Si nimis raro celebrauit. ſi cum
euagatõne mentis. ſi ſepeliuit interdi-
ctos vel excõicatos. Si obtinuit bene-
ficiũ ꝑ ſymoniã. Si confeſſiões audi-
uit aut baptizauit vel aliqđ officiũ exe
cutus eſt in mortali peccato. Si nego
cijs ſecularibus ſe occupauit. Si ab-
ſoluit manifeſtos vſurarios. Si neſci
entes ↄfiteri nõ interrogauit aut mo-

dicã diligẽtiã adhibuit. Si celebrauit pncipaliter aut cõfeſſiões audiuit pro pter lucrũ tẽporale. ⁊ cetere hmõi ſunt multe interrogatões que nũc omitto. O clementiſſime deus quis eſt homi nũ q̃ aliqd bo᷑ aut nõ fecit aut facere nõ ꝓpoſuit. Et tñ iſta ſunt mortalia ad plurimũ niſi cito repellant᷑ a corde: q2 tunc ſunt venialia. q2 dicit magiſter i ĩj. di. xxxiiij. ⁊ ſunt verba Hieronymi ꝙ primus pulſus cogitatõis non punit᷑ a deo eternaliter: qd de Geneſi aſſerẽ dũ eſt. Cham enim peccauit irridens nuditatẽ patris ⁊ ſententiã nõ ipe ſ3 fi lius eius accepit. Ait Noe. Maledi ctus Chanaan ſeru⁹ frm ſuo᷑ erit. q̃ eñi iuſticia eſt vt peccauit pater ⁊ filius eius punitus ſit. Sed in myſterio illd dictũ eſt. Ideo in Exodo dñs ait Mo yſi. Ego ſum dñs fortis zelotes viſitãs iniquitates patrũ in filios vſq3 i terciã ⁊ quartã generatõem hȷ́s q̃ oderunt. Prima igit᷑ generatio eſt mot⁹ natu ralis. Secunda motus ſenſualitatis. Tercia cõſenſus. Quarta perpetratio operis. Prima ⁊ ſecũda nõ viſitant᷑ et naliter puniẽda. ſ3 tercia ⁊ quarta. Er go effunde co᷑ tuũ ⁊c̃. vt deus det gra tiam. Amen

De eadẽ dominica
Sermo. xl.

Ecce dimidiũ

bono᷑ meo᷑ dñe do paupi bus ⁊ ſi quẽ defraudaui red do quadruplũ Lu. xix. Hec v̶ba dice bat Zacheus publican⁹ chriſto domi no dñ apud ſe hoſpitaret᷑: ſciens ꝓ cer to ꝙ null⁹ v̶e poſſit penitere ſine reſti tutiõe rerũ ablata᷑. Quod pro bemus tripliciter. ſc3

Primo rationibus
Secũdo autoritatib᷒
Tercio actionib᷒

Primo quidẽ ꝙ nullus vere penite re poſſit abſq3 condigna ſatiſfactõe ꝓ bemus ratõib᷒. Primo ratõe legis na turalis. cuius duo ſunt pcepta. Unu3 negatiuũ ſc3. Qd tibi nõ vis fieri alte ri ne feceris. quod habet᷑ Thob. iiij. Ali ud affirmatiuũ. ſc3. Omnia quecunq3 vultis vt faciant vobis hoĩes ⁊ voſ ea dem facite illis. quod habet᷑ Math. vij. ⁊ Luce. viij. que lex omĩno ſeruan da eſt ab illis qui ſaluari volũt. S3 q̃ detinet alienã rẽ facit alteri qd ſibi nol let fieri. Ergo ſi vellet rem ſuã ab alio detentã ſibi reſtitui ita ⁊ ipe faciat. Se cunda ratio eſt legis charitatis. quili bet eñi ſaluandus debet diligere proxi mum ſicut ſeipm. Math. xxij. Sed q̃ liber ſic diligit ſeipm vt nolit dãnifica ri ſeipm iniuſte. ergo ⁊c̃. Tercia eſt cõ munis equitatis. Nam iuſticie eq̃tas eſt de neceſſitate ſalutis. Iuxta illd pſ. Iniuſti autẽ pibunt. Iuſticia vero ſm Macrobiũ eſt reddere vnicuiq3 qd ſu um eſt. Ergo qui nõ reddit erit iniuſt⁹ ⁊ ꝯ conſequẽs pibit. Secũdo deniq3 ꝙ nullus vere penitere põt abſq3 ſatiſ factõne ꝓbemus autoritatib᷒. Dicitur enim Nũeri. xx. Si quis fuerit furat⁹ ouem aut bouẽ. et occiderit vel vendi derit. quinq3 boues ꝓ boue reſtituat ⁊ quattuo᷑ oues ꝓ vna oue. Et Leuiti. xxiiij. Qui ꝑcuſſerit iumẽtũ reddet ali ud. qui ꝑcuſſerit hoĩem puniet᷑. qui ꝑ cuſſerit animal reddet vicariũ. i. ani mam ꝓ anima. Et Math. xviij. Ob latus eſt ei vnus qui debebat decẽ mi lia talento᷑. Cũ autẽ non haberet vn de redderet iuſſit eũ dñs venundari et vxorem eius et filios ⁊ omnia que ha bebat ⁊ reddi. Hinc. xxiiij. q. vj. Si res ꝓpter quam peccatũ eſt cum reddi poſ ſit ⁊ non redditur penitẽtia nõ agit᷑ ſed ſimulat᷑. Si autẽ veraciter agit᷑ non re mittit᷑ peccatũ niſi reſtituatur ablatũ.

Dominica in paſſione

Tercio hoc pbemus autoritatibꝫ iam pteritis. Nam. ij. Regū. ix. dauid dixit Miſboſeth filio Jonathe. Ne timeas qꝛ faciā in te miſcdiam ꝓpter ionathā prem tuum. et reſtituā tibi oēs agros patris tui Saul. Sed ꝛ in noua lege Zacheus publicanus conuerſus ad xpm: ſciens ꝙ ſine ꝯdigna ſatiſfactione nō poſſit ſaluari: dicebat. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibꝫ ꝛc. In quibus quidem verbis de reſtitutione tria notemꝰ ſalutis documenta in hoc ſermone gratia dei declaranda. ſcꝫ

Primū de reſtitutionis grauedine ibi. Ecce dimidiū bonoꝝ ꝛc.

Scdm de bonoꝝ ablationis multitudine. ibi. Et ſi quem ꝛc.

Terciū de reſtitutiōis ꝓmptitudie. ibi. reddo quadruplū.

Primū itaqꝫ documētū declarandū ex vbis themat notemꝰ de reſtitutionis grauedine. cū dr. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibꝫ. Ex h inſinuatꝛ qꝫ graue ſit homi abdicare a ſe res tpales. Debebat pfecto totū ꝓmittere ꝛ nō tm̄ partē. ſicut Petrꝰ fecerat: qͥ ꝛ dixerat Math. xix. Ecce nos reliqmus oia ꝛc. Un̄ circa reſtitutionis grauedinē tria cōſideremus. ſcꝫ

Primū reſtituentis diſcretionē.

Scdm reſtituētis intentionē.

Terciū reſtitutiōis fructificationē.

Primū dixi circa reſtitutiōis grauedinē ꝯſiderandū reſtituētis rem alienā diſcretionē. ita ꝙ in reſtituēdo ſit prudens ꝛ diſcretꝰ ꝙ ꝯſideret in qnto periculo ſit qꝫdiu retinet aliena. Nam ſm Scotū in. iiij. diſt. xv. q. ij. non licet alienum inuito dn̄o ſuo aliq tempore retinere. Cuius triplex eſt ratio. Prima ex pte dei h pcipiētis. Licꝫ ei affirmatiua pcepta ipſius dei nō obligent ad ſp obligāt tm̄ pcepta negatiua. Et qꝫuis preceptū de reſtitutōne faciēda ſm verba videatꝛ affirmatiuū. implicat tamē aliqd negatiuū quo quis ꝓhibetꝛ detinere alienū. Et ido ſicut auferre alienū eſt mortale contra pceptū dn̄i negatiuum Non furtum facies: ita ꝛ tenere alienū. Et ideo neceſſariū eſt vel ſtatiꝫ actu reddere vel velle reddere cū fuerit opportunū. Secūda ratio huiꝰ eſt reſpectu proximi. quia eadē iniuria ē reꝫ inuito dn̄o retinere ſicut eandem inuito dn̄o auferre. extra de reſti. ſpo. c. ſepe Ubi vltima glo. inquit. Jura p eodeꝫ reputāt auferre ꝛ detinere iniuſte. Tercia ratio eſt reſpectu ſui. quia vt ve poſſit penitere neceſſe eſt vt ſtatiꝫ ceſſet ab actu cuiuſcūqꝫ mortalis culpe: nō tm̄ exteriori ſed etiaꝫ interiori. qꝛ pnia ſm Gre. eſt pterita peccata plāgere ꝛ plangenda iterū nō cōmittere. qd nō fit niſi reſtituatꝛ ablatū. iuxta illd Aug. Peccatū nō remittitꝛ donec reſtituatꝛ ablatū. Sicut enī tenēs adulterā nō eſt capax pnie ſed irriſor. ꝛ ſi talis ad pniam venerit pctm̄ pctō addit. ſic detinēs alienū nō eſt capax pnie. Ex his lucide pꝫ ꝙ hō abſolui nō debꝫ niſi pus aliēa reſtituat iuxta poſſe. tū ꝓpꝛ ꝯtinuatōem qꝛ ꝯtinue ē in mortali pctō donec reddiderit. tū ꝓpter obduratōem qꝛ cōſtat ꝙ q pōt ꝛ nō vult ſtatim reſtituere ꝙ n̄ ſit vere contritꝰ ſed quodāmodo induratus dū nō vult facere ſine q vera penitentia agi nō pōt. tum etiā proptꝛ ligatōem. qꝛ obligatus ad reſtitutōem ſemꝑ ligatus manet ſm iudiciū dei q uſqꝫ reſtituat quantū pōt. Ergo qntūcūqꝫ abſoluatꝛ a ſacerdote abſolutꝰ nō eſt. nullus enī eſt abſolutꝰ quē dn̄s n̄ reputat abſolutū. Unde cecꝰ eſt talꝛ cōfeſſor ꝛ cecum ducit q talē abſoluit. qꝛ expientia clamat ꝙ talꝛ hō omni anno ꝓmittit reſtituere ſꝫ n̄ iplet. nec ſufficꝛ ꝓpoſitū reſtituēdi tali hoī cū pōt redde-

re. ſicut non ſufficit cōtritio de futuro. O deus eterne in q̄nto piculo ſunt retinentes rē alienā. de q̄bus dicit Aug. Tenes aliena teneris a diabolo Uerūtn̄ reſtituēs debet eſſe diſcret⁹ in reſtituēdo aliena. qꝛ ſi in reſtituēdo iminerct periculū mortis capital': infamie: ſcādali: vel mortalis culpe. tunc triplici remedio vtat̄. Pꝛio vt reponat pꝛudēter in domo illi⁹ cuius erat res ablata. Secundo vt reſtituat p intermediū: caute tn̄: ne creditoꝛ ſciat d̄bitorē. Tercio vt ſaltē ſatiſfaciat illi cui⁹ eſt res p donationē. ſic tn̄ q ex mō donādi nullā gratiā expectet. Caueat oīno obligat⁹ ad reſtitutōe3 alicui ne diſtribuat paupibus vl' q̄ſtoꝛib⁹. nec calices de eis fieri faciat. nec pmiſſa ſacerdotib⁹ det. qꝛ n̄ ſatiſfecit. ff. d furt. l. falſus. Si q̄s aliq3 creditoꝛi ſoluit: pctm̄ auget. qꝛ ille q recipit furtū cōmittit. incerta vero pt diſtribuere paupib⁹ ꝛ īfirmis. Scd̄o q3 circa reſtitutōis g̃uedinē ꝯſideremus reſtituentis intentionē. vt vi3 pure intendat reſtituere p ſe ſine dilatōe ꝛ ſine diminutiōe. Pꝛimo inquā intēdat reſtituere ſi fieri poterit bono modo p ſe Sunt nanq3 q̄da3 inſenſati q fratres vel filios ſuos inſtituunt reſtitutores rer malepoſſeſſar cum p ſe reſtituere poſſint. putant ſtulti alios facere p ſalute aīe ſue qd̄ ipſi nō fecerunt: cū tn̄ illi minus faciūt. De q̄b⁹ dicit xp̄s Lu. vij.c. Eadem menſura qua menſi fueritis remetietur vobis. ꝛ ita non ſolum ſibi ſed etiam filijs ſunt cauſa damnationis. Scd̄o debent vere penitentes reſtituere aliena ſine dilatione. iuxta illud Leui. xix. Nō remanebit op⁹ mercennarij tui apud te vſq3 mane. Sed ꝯ hoc miſeri excecati cupiditate dū infirmant̄ ꝓponūt reſtituere ſi ꝯtingat eos mori. Uel q̄dā nec ſibi faciūt ꝯſciētia3 de retētione teſtamēti vel rei aliene cogitantes q tpe mortis oīa bn̄ oꝛdinabunt. ꝛ ſic in periculo viunt ꝛ piculo ſe expoſuerūt cum neſciant ſi tunc habebunt facultatē id faciēdi. Tercio reſtitutio debet fieri ſine diminutiōe. nam ſunt nōnulli q bn̄ poſſent ſoluere ſed aut p ſe aut p interpoſitā pſonā ꝯueniunt cū creditoꝛib⁹ defalcātes de p̄cio et illi q̄nq3 timoꝛe ꝯſentiūt ne oīno pdant q tamē integre tenent̄ reſtituere. O deus iuſte ꝛ q̄s reſtituit. Sic multos videmus male auferre aliena: tamen vix vel neminē integre reſtituentē Et que eſt iſtoꝝ pnia niſi dei veri magna irriſio. Tercio circa reſtitutōis grauedinē ꝯſiderem⁹ reſtitutōis fructificationē. Nā licet graue ſit cupido reſtituere aliena ꝓpter inoꝛdinatū amorē ad ea: tn̄ ſi ꝯſiderat reſtitutionis fructus facili⁹ reſtituere poterit. cui⁹ tres ſunt fructus. Pꝛim⁹ eſt q̄a hō obligatus ad reſtitutiōe3 cū ꝓpoſito nō reſtituendi eſt captiuus diaboli. iuxta illd̄ Tenes aliena teneris a diabolo. ſed p reſtitutionē liberabit̄. qd̄ ē magna vtilitas imo maxima. quia p̄cellit totu3 mūdi theſaurꝝ. Hinc ſaluatoꝛ Mat. xvj. Quid eni pdeſt homini ſi mundū vniuerſum lucretur: anime vero ſue detrimentum patiat̄. Scd̄s fructus reſtitutiōis eſt. quia reſtituunt̄ ſibi eccleſiaſtica bona. anteq̄3 ei reſtituebat aliena a bonis ſpūalibus fuerat excluſus puta nō habebat ptē in miſſis: in oꝛationib⁹: in elemoſinis: in ieiunijs ꝛc. ſ3 poſtea de oīb⁹ cōicabit. iuxta illud pſ. Particeps ſum ego oīm timentiu3 te Terci⁹ fructus eſt reſtitutiōis. qꝛ miſericoꝛs deus reſtituet poſt hanc vita3 eternā hereditatem: angeloꝝ ſocietatē. dicendo ei illud Iudicū. j. Sicut feciſti fiet tibi. qꝛ tu retribuiſti aliēa reddā tua. Scd̄m documētū ex pmiſſis themat' verbis ꝯſiderādū erit de ablatōis

bonoꝝ multitudīe. hoc est. ꝙ mlti ali/
oꝝ bona sibi iniuste vsurpāt. cū dicit.
Si quem defraudaui. Hec eñ pestis
adeo inundauit ꝛ ꝑualuit vt vix in ci/
uitate inueniant̄ q̄ in ꝓximū fraudem
nō cōmittāt. M Bñ q̄ppe nunc
habet locū illud ps. Nō defecit de pla
teis vsura ꝛ dolus. Et illō. Oēs decli/
nauerūt simꝰ iutiles facti sunt. Vñ de
mltꝭ aliq̄s sp̄ales notemꝰ. ꝛ sūt sex. s.

Primi sunt ꝯtumeliantes.
Secundi sunt furātes.
Tercij sunt rapientes.
Quarti sunt detrahētes.
Quinti sunt perimētes.
Sexti sunt scādalisantes.

Primi nanq̄ q̄ ꝓximū defraudant et
obligant̄ ad restitutionē sunt ꝯtumeli
antes. et sunt illi ſm san. Tho. ij. ij. q.
lxxij. q̄ cōtra honorem alteriꝰ iniuriose
pctm̄ ꝓximi deducūt in noticiā alioꝝ
corā ipso. vt dicēdo. tu male fur. tu pes
sime latro. Conuicium vo differt a ꝯtu
melia. qꝛ ꝯuiciū est qñ ꝓfert q̄s coram
alijs defectū nature. vt dicēdo. tu cece.
tu claude. tu gibbe ꝛc̄. Et si talia quis
obijcit ꝓximo corā alijs aīo iniuriādi:
peccat mortalr̄ ꝛ tenet̄ ad restitutionē.
iuxta illō saluatoris Math. v. Si of/
fers munꝰ tuū ad altare ꝛ ibi recorda/
tus fuerꝭ qꝛ fratr̄ tuꝰ habꝫ aliq̄d aduer
sum te: relinq̄ ibi mūꝰ tuū ꝛ vade pꝰus
recōciliari fratri tuo. Q, aūt talibꝫ ver
bis frater offendat̄ docet ibidē ipsa ve
ritas dī. Quicūq̄ dixerit fratri suo ra/
cha reꝰ erit ꝯcilio. q̄ dixerit fatue reꝰ erit
gehēne ignis. Racha vo est interiectio
irascentis. sicut si diceret̄ vaya. Si vo
eadē vba dicat non aīo iniuriādi sed
causa docēdi: non erit pctm̄. sicut xps
Lu. vl. dixit discipulis. O stulti et tar/
di corde ad credendum. Similr̄ non
erit peccatū mortale si dicat animi le/
uitate vel leui ira ad contristandū le/
uiter. quia ſm sanctū Tho. vbi supra
in peccatis verboꝝ maxime attenden/
dum est quo affectu vba ꝓferant̄. Ve
runtñ magna discretio est adhibenda
in talibꝫ vt hō moderate ꝓferat verba
ad irā ꝓuocantia etiā in ludo seu ioco
qꝛ possent verba taliter dicta esse tam
grauia ꝙ etiam ꝑter dicentis intentio
nē auferrēt honorē illi cui diceret. ꝛ sic
nō carerēt culpa. sicut grauiter ꝑcutiens
in ludo nō caret culpa. ꝛ tūc tenet̄ ꝯui/
ciator ad restitutionem vltra pctm̄. vt
ſm Lyrā p se vel p interpositā ꝑsonā
diceret culpā cōtumeliato. vel saltē si/
gna equalētia ei oñdere. nisi dep̄hēdat
ꝙ ꝯtumeliatus ei remiserit. puta qꝛ ri
det cū eo ꝛ hmōi. O deus oīpotens ꝙ
arta est via salutꝭ. ꝛ q̄s facit hec. Certe
mltos videmus calūniantes sed val/
de paucos satisfacientes. Putāt mise
ri ꝙ postq̄ ꝯfessi fuerint statim ab oī/
bus restitutōibꝫ liberi erūt. Scdi q̄
defraudant ꝓximos ꝛ tenent̄ ad resti/
tutionē sunt furantes: q̄ occulte rē ali/
enā auferunt inuito dño. Et tales licet
sint mlti tñ potissime q̄nq̄ genera ho/
minū solent cōmittere furtū. Primi
sunt filij vel filiefamilias q̄ auferūt de
bonis parentū notabilē rem contra
eoꝝ voluntatem: qui peccant mortali
ter ꝛ tenent̄ ad restitutionē ſm Ray.
Secundi qui furtum cōmittūt sunt
vxores que si contra voluntatē viroꝝ
suoꝝ in notabili quantitate siue de pe
cunia siue de substantia expendunt in
consanguineos suos. vel in suis vani
tatibus vl̄ in pios vsus. puta dederit
pauperibus: tenentur ad restitutionē
exceptis octo casibus. Primus est qñ
dāt de pane vel de vino in parua quā
titate. Secundus est qñ mulier est lu/
crosa sciens aliquā artem ꝛ exercēs vl
tra gubernationem domus: de illi/
us artis lucro potest alijs subuenire.

Tercius ē qñ mulier hab; res paser/
nales. vtputa ſucceſſiões hereditarias
ſiĉ villā caſtꝝ vineā domū ꝛc. Quar/
t⁹ ſm Petꝝ ð palude in.iiij. ē ad vitā/
dū dānū. mlier eñ hab; ꝓprietatē in bo
nis cōib;. ꝛ iō ſi p negligētiā viri videat
ſibi iminere piculū pōt ipa obuiare ſi
cut Abigail dauid.j. Reg. xv. Quītus
eſt ſi vir pegrinus taxatas pecūias vel
res alias dedit vxori. Sext⁹ ē ſi vir ſit
fatuus tūc diſpēſatio dom⁹ ptinet ad
vxorē: niſi p ſupiorē aliť fuerit ordiatū
Septimus eſt ſi vir abſens nō poſuit
aliū diſpenſatorē ſue domus loco ſui.
Octauus eſt ſi quis eſt ꝯſtitut⁹ ī extre/
ma neceſſitate illi vxor pter volūtatē
viri pōt ſubuēire. ꝛ ī iſtꝭ caſib; nō teneť
ad reſtitutōe; ſ; ī alijs bñ. Tercij q̄
furtū ꝯmittūt ſūt deceptores ꝛ frauda
tes. puta diſcipuli cuiuſcūq; artꝭ ma/
giſtros ſuos cū ꝯ eoꝝ volūtatē auferūt
de pecunia vľ venalib; reb; teneť ad re
ſtitutōe;. S; d. ille q̄ nō pōt rē ſuā re/
habere ab aliq̄ p viā iuris nūqd poťit
ſibi ſoluere p occultū furtū. Reſpōdet
Henric⁹ de gādauo in q̄lib; ſuo ꝙ taľ
nō peccat ex quo nō pōt p aliā viā recu
pare. Sed aduertēdū ꝙ ipi⁹ dictū eſt
intelligendū niſi occurrat aliqđ iſtorū
piculoꝝ. Primū eſt ſcādali fraterni. q2
ꝓximo innocēti p furto poſſit imponi
q̄ culpā nō haberet. Scđm eſt ꝓpe in/
famie qua q̄s fur de facili poſſit credi.
Terciū piculū ē ꝓpe pſone q2 ſi hoc p
teſtes ꝓbareť tāq; fur iuſte puniri poſ
ſet. Quartū piculum eſt ipius aīe. q2 ſi
dareť ſibi iuramentū ſi abſtuliſſ; rem
ablatā. aut ſi ſciret q̄ eā recepiſſet de fa
cili piuriū incurri poſſ;. ꝛ ideo ſtatutū
eſt ne liceat cuiq; facere ſibi iuſticiā. C.
ne q̄s in cauſa ꝓpa. l. j. Jn duob; tñ ca
ſibus pōt recupare ſua. Pⁱo ſi ē diſpē
ſator debitoris. Scđo ſi res aliq̄ debi/
toris ad ipm venit p aliā viā. Quarti
q̄ furtū ꝯmittūt ſunt q̄ re accōmodātā
vtunť ad aliū vſū ꝯ volūtatē cōmodā
tis. puta q2 equ⁹ cōmodat⁹ eſt vt iret ī
villā ꝛ ipe duxit in bellū. et taľ tenetur
ad reſtitutōem Quīti q̄ furtū ꝯmittūt
ſūt q̄ res inuētas ſibi retinēt. de quibus
Aug. et habeť. xiiij. q. v. Si quid inue/
niſti ꝛ non reddidiſti rapuiſti. Ter/
cij qui defraudāt ꝓximū ꝛ teneť ad re
ſtitutionē ſunt rapiētes ſicut latrones
ꝓdones. ꝛ tales peiores ſunt q̄ fures.
q2 fures occulte auferūt bona. latrōes
ꝟo cū violētia ſm pħm. v. ethicoꝝ. q̄ꝓ
oēs ꝯſiliarij et fautores ſine q̄b; nō fu/
iſſet ꝯmiſſum latrociniū obligant ad
reſtitutōnem. et breuiter tā vſurarij q̄
alij q̄ poſſidēt rē alienā obligāť redde/
re. Quarti q̄ defraudāt ꝓximū ꝛ te/
nenť ad reſtitutiōem ſūt detrahētes q̄
famā infamāt vel minuūt ſiue ꝟbis ſi
ue factis: puta ſcꝑtis. ꝛ illi pl⁹ peccant
q̄ fures vel ꝓdones. q2 mai⁹ dānū iſe/
runt. Vñ puer. xxij. Meli⁹ eſt nomen
bonū q̄ diuitie multe. Mai⁹ certe bo
nū eſt qđ eſt ī nobis q̄ qđ eſt extra nos
S; bona fama in nobis eſt. ſuba ꝟo
tpalis extra nos. q̄ q̄lib; maxime teneť
ad reſtitutōem fame ſm formā in alio
ſmōe exꝑſſatā. Verūtñ ſm oēs doc. in
iiij. di. xv. non teneť reſtituere in ſepte;
caſibus ¶ Primus quādo ſeq̄re
tur maior infamatio. vtputa q2 forte
iam ampli⁹ nō recordanť de illo ma/
lo quod detrahēs dixit. ꝛ ſi ſatiſfaceret
renouaret. ꝛ ꝓpterea ſi vult oīa reſtituere
dicat. de eo malo qđ dixi nō credatis.
nec exꝑmat malū. Scđs caſus eſt qñ
reſtitutio nō poſſet fieri ſine picľo mor
talis pctī vľ mortꝭ corpaľ Terci⁹ caſus
eſt qñ dixit hijs q̄b; debebat. puta pla
to q̄ potuit ꝓdeſſe ꝛ nō obeſſe. Quart⁹
caſus eſt qñ talia dicta de ſui natura
non erāt infamatoria quia poterāt in/
terpretari in peccatum veniale. Quīt⁹

caſus eſt qñ dixit ſe audiſſe nihil aliud addendo ex quo credulitatem faceret. quia dicit Sap. xix. Qui cito credit leuis eſt corde. Sextus caſus eſt quãdo ille cui dixerat ſciuit ꝑ aliam viam vtputa qḋ tũc fuit ſecretũ nũc eſt publicatũ ꝑ alios. Septimus caſus eſt qñ ille ſe diffamauit faciendo peccatũ publice de quo peccatũ in ſui abſentia narrat. Quinti q̄ defraudãt primũ et tenent ad reſtitutionẽ ſunt ꝑimẽtes ſiue occiſores ꝛ homicide vel vulnerãtes ſeu mutilantes. vt patet in alio ſermone. Sexti q̄ defraudãt ꝓximũ et tenent ad reſtitutionẽ ſunt ſcandalizãtes qui alijs malũ exemplũ ꝓbẽt. de quibꝫ dixit chriſtus Matth. xviij. Ue illi ꝑ quem ſcandalũ venit. Quidã eñ ſcandalizant alios auaricia. ſicut vſurarij ꝛ luſores. q̄daꝫ luxuria. ſicut mulieres meretriceo ornatu incedẽtes ad capiendas aïas. Quidã ſcandalizãt ira ſicut illi qui odium retinẽt ꝛc. q̄bꝫ plenus eſt mundus iſte. et niſi deſiſtãt eternaliter ꝑibunt. Iuxta illud Greg. Tot mortibꝫ quiſqꝫ dignus eſt quot poſt ſe prauitatꝭ exempla reliquit. Ergo de auaricia ſatiſfaciat elemoſinaꝝ largitione. de ſupbia ſui humiliatiõe. de luxuria pudicicia. ꝛ ſic de alijs.

Terciũ documentũ ex ꝑmiſſis thematis verbis conſiderandũ erit de reſtitutionis ꝓmptitudine: cum dicitur Reddo quadruplũ. Debet nanqꝫ qlibet vere penitens reddere de peccatꝭ q̃druplum. puta debet ſatiſfacere deo ꝑ ↄtritionẽ. eccleſie ꝑ abſolutiõeꝫ. ꝓximo ꝑ reſtitutionẽ. ſibi ꝑ condignaꝫ ſatiſfactionem. Si ſic facit tũc deus miſericors ei hic grãm ſuaꝫ preſtat ꝛ in futuro gloriã. Ad quã ꝑducat nos ꝛc.

Dominica in paſſione
Sermo. xli.

Quis ex vobis arguet me de pctõ. Si veritatẽ vobis dico quare nõ creditis mihi. Joh. viij. ꝛ in euãgelio. in q̃ ſapia dei pris malignis iudeis ſe ꝓponẽs q̄ſi optimũ magiſtrũ ꝛ quodlibetariũ ſcientẽ de oibꝫ rñdere di. Quis ex vobis arguet me ꝛc. Ubi euãgeliſta tria inſinuat de chriſto. ſcꝫ

Prĩo ꝙ ſuã veritatẽ ꝓclamauit
Scdo ꝙ iudaicã ꝑuitatẽ ſedauit.
Tercio ꝙ ſuã pñialitatẽ celauit

Primo inqꝫ ſaluator ſuã vitatẽ ꝓclamauit di. Quis ex vobis arguet me d̄ peccato. Nam ſm Hiero. triplex ẽ vitas. vicꝫ vite doctrine ꝛ iuſticie. Ueritas vite ↄſiſtit in vtutũ opatõe. puta hũilitate. patiẽtia: caſtitate: miſericordia ꝛc. ꝓuer. xiiij. Miſericordia ꝛ vitas non te deſerãt. Et Thobie. j. dicit ꝙ in captiuitate poſitꝰ viã veritatis nõ deſeruit. Ueritas vo doctrine conſiſtit in loqñdo ſiue docẽdo ſiue exhortãdo. de q̃ dr Zachar. viij. Loqmi vitatẽ vnuſqſqꝫ cum ꝓximo ſuo. Ueritas autẽ iuſticie ↄſiſtit in eq̄tate iudicãdi. De qua Eſa. xvj. Prepabitur in miſericordia ſoliũ eius ꝛ iudex ſedebit ſup illud in veritate iudicans ꝛ querẽs iudiciũ. ꝛ velocit reddens qḋ iuſtũ eſt. Et ideo aliqs doctor nõ audit. aut qꝛ nõ habꝫ vitatẽ in ope ſeu vita qꝛ peccator eſt. aut quia ñ habet veritatẽ in doctrina quia falſuꝫ docet. aut non habet veritatẽ in iuſticia qꝛ iniuſte procedit. Sed ſaluator hec omnia excludit dicẽs. Si veritatẽ dico quare nõ creditis mihi. quaſi di. Non ex parte mea eſt defectus quia me non auditis ſed ex parte veſtra. quia q̃ ex deo eſt verba dei audit. ꝓptea vos ñ auditis quia ex deo non eſtis. Super quo beatꝰ Gregoriꝰ. Si enim verba dei audit qui ex deo eſt et audire ver/

ba eius nō pōt qſquis ex illo nō eſt. in/
terroget ſe vnuſqſqȝ ſi vba dei in aure
cordis pcipit ꝛ intelliget vñ ſit. celeſteȝ
patriā deſiderare veritas iubet: carnis
deſideria cōterere: a mūdi glia declia/
re: aliena nō rape: ꝓpria largiri. Penſet
vnuſquiſqȝ veſtꝝ apud ſe ſi hec vox dī
in cordis aure cōualuit. ꝛ qa iā ex deo
ſit cognoſcit. Ueritatē eīn xps dixit vi/
te dum de omni vbo ocioſo reddēdā
rationē dixit Math. xij. Item veritatē
doctrine dixit dum vita ꝛ miracul' cō/
probauit. Ueritatem iuſticie dixit duȝ
remunerationē aut punitionē ſine pſo
naꝝ acceptione vnicuiqȝ reddendā re/
promiſit Math. xvj. Sed veritati vi/
te cōtradicūt ſupbi auari guloſi luxu/
rioſi ꝛc. Ueritati doctrine cōtradicunt
mendaces ꝛ fallaces. Ueritati iuſticie
cōtradicūt obſtinati ꝛ negligētes q̄ no
lunt attendere venturā dei irā q̄ ꝑfecto
non ſunt a deo per gratiam: q̄les erāt
iudei. Secundo ſaluator iudaicaȝ
ꝑueruitatem ſedauit. Iudei eīn vt hec
a chriſto audierūt cōturbati ſunt val/
de ꝛ reſponderunt. Nonne bñ dicim⁹
nos quia ſamaritanus es ꝛ demoniū
habes. Rñdit Ieſus cum manſuetu/
dine ad tale iniurioſum verbuȝ. Ego
demoniū nō habeo ſed honorifico pa
trem. q. d. Ego ſum fili⁹ dei. nō habeo
demoniū ſed vos q̄ inhonoraſtis me.
Sed hec pijſſimi ſaluatoris verba ne
ꝑuipenderēt iudei dixit vtilitatē ſui ſer
monis dī. Amē amē dico vob ſi qs ſer
monē meū ſeruauerit mortē nō guſta
bit in etnū. Ad hoc reſpōderunt iudei.
Nūc cognouim⁹ qꝛ demoniū habes.
qſi dī. Pri⁹ ſuſpicabamur ſed nūc ī tu
is vbis cognouim⁹. Quia abraā ꝛ ꝓ/
phete mortui ſūt ꝛ tu dicis. Si qs ſer/
monē meū ſeruauerit ꝛc. nunqd tu il/
lis maior es. Ieſus aūt ait ipſis. Abra
am pater veſter exultauit vt videret di
em meū. Ac ſi dicat. certe maior ſum.
qꝛ abraam exultauit vt ꝯgnoſceret di
em incarnatōis mee. cognouit in lim/
bo ꝛ gauiſus eſt. Ecōtra iudei obiece/
runt dicētes. Quinqginta annos nō/
dū habes ꝛ abraaȝ vidiſti. Bñdictus
ieſus erat. xxxiij. annoꝝ. ſed ꝓpter labo
res apparebat ꝙ eſſet ꝓpe qnqgeſimū
annū. Rñdit ieſus. Amen amen dico
vobis anteqȝ abraam fieret ego ſum.

Tercio ſaluator ſuā preſentialitatē
celauit dum iudei tuliſſent lapides vt
iacerent in eū. ipſe abſcondit ſe ꝛ exiuit
de tēplo. Ieſus eīn aliqñ fugiebat. ali/
qñ occurrebat. aliqndo ſe occultabat.
dans exemplū ſuis vt fugerent prela/
tionis ambitionem. Ioh. vj. Dum co
gnouiſſet ꝙ eum regem facerēt fugit.
occurrit vo crucifixorib⁹ Math. xxvj
Surgite eamus. ſ. obuiā eis. Abſcon/
dit ſe a furētib⁹ iudeis (ſicut hic) vt oc/
caſionē furēdi ab eis ſubtraheret: ſicqȝ
nos doceret. Dicit igit̄ Quis ex vob ar
guet me de peccato. Unde in pſenti ſer
mone tria notemus de fraterna corre
ctione ſalutaria documenta. ſcȝ

Primo correctionis fraterne mo/
dificationem.

Secundo correctionis fraterne diſ
ſimulationem.

Tertio correctōis frīne fructificatōēȝ

Prīo dixi ꝙ notem⁹ fraterne correctio
nis modificatōeȝ. quō vicȝ ficda ſit de
linqntiū correctio an pię: an dure: a q̄/
libet vel ſolum a plato. ¶ Pro q̄
ſciendū ꝙ hoīes q̄ alios habent corri/
gere ſunt in triplici differētia. ſcȝ

Prīo qdā ſunt in ſtatu platiōis.

Scdo qdā ſūt in ſtatu ſubiectionis

Tercio quidā ſunt ī ſtatu eqlitatis

Prīo dixi ꝙ quidā ſunt qui alios de/
bent corrigere in ſtatu plationis. ꝛ iſti
tenent̄ ſubditos corrigere ſi delinquūt
alās damnabuntur ſimul cum ſuis

ſubditꝫ. qꝛ Ezech. iij. de eis dꝛ. Si dicē/
te me ad impiū morte morierꝫ. ſ. ꝑ tua
ſupbia auaricia luxuria ⁊c̄. ⁊ tu n̄ an/
nūciauerꝫ ei neqꝫ locutus fuerꝫ ſi i iniq
tate ſua morieť: aīam eiꝰ de manu tua
reqrā. Oia igiť pctā que plati pñt cor/
rigere ⁊ nō corrigūt ipſis imputabun
tur ⁊ ꝑ eiſdē etiā ſi al's iuſte viuāt dam
nabunť. Quia dic̄ Gre. in regiſtro. Cū
in ſubdito pctm̄ nō corrigiť in eos q̄ p̄
ſunt pctm̄ retorqueť. Idē Tot pſonas
occidimꝰ q̄t ad mortē ire q̄tidie tepidi
⁊ tacētes videmꝰ. O deꝰ ec̄ne q̄ꝫ tremē/
dum onꝰ eſt officium platōis his qui
credūt iudicium futuꝝ. qꝛ dꝛ Sap̄. vj.
Iudiciū duriſſimū fiet his q̄ preſunt.
Vn̄ legiť de ſacerdote Heli. j. Reg. iiij
q̄ qꝛ nō correxit filios ſuos iniq agen/
tes punitꝰ eſt hic ꝑ mortē tpalem. qꝛ ca
dens retrorſum de ſella fracto ceruice
expirauit ⁊ dānatꝰ eſt. Nō inuenimus
aliaꝫ cauſam niſi ꝙ filios ſicut debuit
non correxit. Prelatus ſicut tenetur
ad correctiōeꝫ ita obligať vt in corrigē
do habeat debitū modū ⁊ diligētiā. qa
ibi agiť medela aīe creature nobiliſſi
me, q̄ ſi nō agiť vt oportet occidiť etna
morte. Debet igiť platꝰ corrigere ſubdi
tos tripl'r. Pꝛio cū lenitate. qꝛ dꝛ Gal'.
vj. Inſtruite hmōi in ſpiritu lenitatis
Animꝰ em̄ delinq̄ntꝫ eſt ſupbꝰ. ⁊ ido cū
q̄s ei ſupbe loquiť nō emēdať. ſed po/
tiꝰ intumeſcit in irā. iuxta illud Pro/
uer. xiij. Int̄ ſupbos ſp iurgia ſūt. Eſt
em̄ animꝰ ſupbi ſic maturꝝ vlcus. qd
plane debet palpitare q̄ vult ſaniē edu
cere. Debet igiť platus dicere. Chariſſi
me fili deſidero ſalutē tuā ⁊ honorē ⁊c̄.

Scdo platꝰ debet corrigere cum di
ſcretiōe. qꝛ aliť ſunt corrigēdi maiores
⁊ aliť mediocres ⁊ aliť minores aliter
paupes. qꝛ q̄d ỽbū vnū edificat idem
ỽbū aliū deſtruit. vn̄ Gre. dic̄ ꝙ ad ſi/
bilū equꝰ māſueſcit ⁊ canis latrare in/
cipit. Tercio platꝰ debet corrigere ſi
ne mortali crimīe. Naꝫ platꝰ exiſtēs in
mortali crimīe etiā occulto peccat cor/
ripiēdo ſubditos vel etiā q̄cq̄d aliō ꝑ/
prij officij exequať. Qd probať tripliti
rōne. ſcꝫ rōne abuſiōis. rōne p̄ſumptio
nis. ⁊ rōne ꝑturbatiōis. Pꝛio ꝙ platꝰ
corripiēs ſubditū in mortali peccet ꝓ/
bať rōne abuſionis ſic. Qui abutiť. i.
indigne vtiť officio ſuo: peccat. ſed pla
tus exiſtēs i pctō mortali etiaꝫ occulto
cū aliū corripit abutiť officio ſuo. qꝛ i/
digne ⁊ iniuſte corripit. Vn̄ Amb. i pa
ſtorali. Qui inq̄t cordis ſui domū nō
valet excolere: quō adhibebit diligēti/
am pl'imoꝝ. Et q̄ p cti trabeꝫ de oculo
ſuo nō pōt eruere: quō ab alteriꝰ ocl'o
feſtucā poterit amputare. Et ſaluator
Math. vij. Quō dicꝫ fratri tuo. frater
ſine eijciā feſtucam de oculo tuo ⁊ ecce
trabs in ocl'o tuo eſt. hypocrita eijce p̄/
mū de oculo tuo trabē. ⁊ tūc poterꝫ eij
cere feſtucā de ocl'o fratrꝫ tui. Secūdo
hoc ꝓbo rōne p̄ſumptiōis ſic. Qui iu/
dicat pctā ſua parua ⁊ aliena magna
cū ſit oppoſitū: non recte iudicat. Sed
platꝰ pctōr ꝓꝓria pctā ꝑuipēdens p̄fert
ſeipm̄ ꝓrio. ⁊ eiꝰ pctā cum ſeueritate iu
dicat. ẜ peccat. Tercio idē ꝓbo rōne ꝑ/
turbatōis ſic. Quicūqꝫ actiue ſcādali/
ſat peccat. iuxta illud Math. xviij. Ve
hoī illi ꝑ quē ſcandalū venit. Sꝫ h̄ fa/
cit platꝰ pctōr aliū corripiēs. qꝛ ex h̄ ſe
quiť ſcādalum ⁊ aliorū ꝑturbatio. eo
ꝙ tunc non ex charitate ſed magis ad
oſtentationē videť corripe pctōrem. ꝓt
tn̄ platꝰ pctōr ad monere ſubditos cū
memoria ꝓꝓrie fragilitatꝫ et charitate
fraternitatꝫ dicēs. Chariſſime nō cures
de exēplo meo p̄uo ſed inciteris exēplo
xpi. nō em̄ tu redditurus es de mea ne
gligētia rōnem. ſed certe ego de mea et
tua. Videas igiť chariſſime ne ⁊ me et
te oneres. Sed di. quare tam caute et

secrete est in correctione pcedendū. Re
spōdet Lyra sup illō Math.xviij. Si
peccauerit in te frater tu⁹. Et Tho.ij.
ij.q.xxiij.ꝙ ideo q꞉ cū q̄s peccat illō no
cet aīe.ꝛ si publicat̃ nocet fame. Cū au
tē q̄s pdit famā efficit̃ inuerecūdus ad
peccandū. Sicut igit̃ prudēs medic⁹
conat̃ sanare vnū mēbrū sine lesiōe al/
teri⁹ mēbri. Sic correctoꝛ debet cona/
re vt sanet̃ aīa sine lesione fame si fieri
pōt. Si aūt frat̃ p secretā correctionē
nō emēdat̃ tūc poti⁹ est diligēda aīa q̄
fama vt corā duobꝫ vel tribꝫ corrigat̃
Si aūt nec sic emēdat̃: tūc fama ē abij
cienda ꝛ aīa custodiēda. sicqꝫ in publi/
co peccōꝛ corrigat̃. Si ṽo pctm̄ ē publi
cū tūc correctio debet fieri publice. iu/
xta illud.j. Thim.v. Peccantē coram
oibꝫ argue vt ceteri timorem habeant
Scdō q̄ alios debēt corrigere sunt in
statu subiectōis. ꝛ tales vt dicit sanct⁹
Tho vbi s̄. nō debēt corrigere suū pla
tū correctiōe illa q̄ est act⁹ iusticie. vicꝫ
infligēdo penā ṽbis aut fact̄. ꝭm illō
ij. Thim.iiij. Senioꝛeꝫ ne increpaueris
sed obsecra vt patrē. Et sic pōt ī occul/
to cū māsuetudine reuerētia ꝛ charita
te euꝫ monere. In duobꝫ tn̄ casibꝫ pōt
subdit⁹ platū suū corrigere publice co
ram mult̄. Primo si p pctm̄ plati im
mineret piculū fidei. vn̄ et Paulus q̄
erat subdit⁹ petro ꝓpt̄ imminens picu
lū scādali circa fidē ipm petꝝ platū su
um publice redarguit. Et petr⁹ corre/
ctionē hūiliter ꝛ patienter accepit Gal.
ij. vbi dicit Aug.ꝙ Petr⁹ maioꝛibꝫ de
dit exemplū ꝙ si ī aliq̄ deuiarēt nō de/
dignarent̃ ab īferioꝛibꝫ corripi. sed cer/
te nō ibi sum⁹ modo. Scdō tūc debēt
plati corripi publice qn̄ ꝓpt̄ inoꝛdina
tos moꝛes essent publice scādalosi. vt
hr̄.ij.q.v. Paulus dicit. Tercio q̄ de/
bent alios corrigere sunt ī statu eq̄lita
tis ꝛ tales debent corrigere fratrē tn̄ ex
charitate quā hn̄t ad ꝓximū vt ipsius
bonū ꝓmoueāt et odio pctī qd̄ debent
detestari ꝛ pseq̄ si vidēt in ꝓximo. Vn̄
fratn̄a correctio sic diffinit̃. Correctio
fraterna est admonitio fratr̄ de emen
datione delictoꝝ ex fratn̄a charitate p
cedens. Dicit̃ pmo admonitio q꞉ ob/
iurgatio verbi ꝛ castigatio ptinet ad p
latū. Sed admonitio.i. ad mētē reuo/
catio ptinet etiā ad ꝓximuꝫ. Dicit̃ scdo
de emēdatōe delictoꝝ. q꞉ ille debet esse
correctiōis finis. Dicit̃ ex charitate pce
dens: vt nō ex ira vel odio. Circa quaꝫ
declaratiōnē duo notem⁹ de necessita/
te salutis fienda.s.

Primo correctōis pceptum.
Scdo correctōis modū.

Primo nimiꝫ notem⁹ correctiōis fra
terne pceptū. diuinū em̄ pceptuꝫ obli/
gauit sub necessitate salut̄ quemlibet
ad fratnā correctōeꝫ Math.xviij. Si
peccauerit in te fr̄ tu⁹: vade corripe eū
inter te ꝛ ipm. qd̄ pbat̃ tripl̄r.s. autori
tate. rōne. ꝛ silitudine. Primo pbem⁹
autoritate Ecci.xxvij. Vnicuiqꝫ man
dauit de⁹ de ꝓxio suo.s. de nō ledendo
sed diligēdo ꝛ corripiēdo. Primo mā/
dauit de⁹ de ꝓximo nō ledendo Exod.
xx. Nō ꝯcupisces rē vel domū vel vxo/
rem ꝓximi tui. nō furaberis. non occi
des ꝛc. Scdō mādauit de⁹ de ꝓxio di
ligēdo Math.xxij. Diliges ꝓximū tu/
um sicͭ teipm. Tercio mādauit de⁹ de
ꝓximo corripiendo Math.xviij. Si
peccauerit in te frater tu⁹ corripe eum.
Et Aug⁹. de ṽbis dn̄i sic ait. Si negle
xeris corrigere peioꝛ eo fact⁹ es qui pec
cauit. Scdō hidem pbemus rōne sic
quia glo. sup illud Math.xviij. sic di
cit. Ita peccant q̄ fratrē suū peccare vi
dent ꝛ tacent sicut q̄ peccāti nō indul/
gent. Sed oēs ex pcepto charitatis te/
nent̃ ad indulgendum peccanti. g̃ ad
corripiendum delinquentes. Tercio

idem ſilitudine ſic pbemus. Elemoſy
na ſpūalis magis eſt neceſſaria q̄ cor
palis. Sz elemoſyna corpalis ſuo lo/
co ⁊ tpe ſcz neceſſitatꝭ cadit ſub p̄cepto
ergo correctio fratris cū ſit elemoſyna
ſpūalis cadit ſub p̄cepto. Tempus q̊
qlibet tenet corripe pctōrem ex p̄cepto
eſt triplex. ſ. cum pctōr eſt p̄ſens. cū pla
tus eſt abſens. ⁊ cū platus eſt negligēs
Scdo notem⁹ correctiōis modū. mo/
dus eñ fratne correctiōis eſt vt ponit
ſaluator Matth. xviij. vt pmo fiat ſe/
creta admonitio. Scdo vt plato tan/
q̄ pſone pticulari oſtendat ⁊ vt eccl'ie.
Tercio vt teſtes adhibeant. Quarto
vt ſi hoc nō pficit debet eccl'ie denūcia/
re. ⁊ ab ecclia p cenſurā ſepari. ⁊ fieri ſic
ethnic⁹ ⁊ publican⁹. Sicut igit correc/
ctio fraterna eſt de p̄cepto inq̄tū ordi/
nat ad emēdationē fris: ita etiā mod⁹
correctōis eſt de p̄cepto inq̄tū facit ad
emēdationē fratrꝭ. q2 q̊ debitū modū ⁊
ordinē nō ſeruat in corripiendo nō lu
crat fratrē. Vn̄ legit i vitaſpatrū q̄ dū
qdā tpe abbas Machari⁹ ad montē
nitria aſcēderet: diſcipulo ſuo vt p̄cede
ret ipauit. q̊ dū p̄iret obuiauit cuidā
ſacerdoti idoloꝝ cōcito curſu venienti
⁊ lignū grande portāti. Cui exclamās
ait. Quo currꝭ demō. At ille irat⁹ tan/
tis plagis eum affecit vt pene eū exani
mē relinq̄ret. ⁊ relicto eo ſacerdos ido/
loꝝ iterum currebat ⁊ obuiauit beato
Machario: q̊ ait ad eū. Saluerꝭ labo/
rator ſalueris. Et ille admirat⁹ rn̄dit.
Quid in me boni ꝯſpexiſti vt ita ſalu/
tes. Cui ſenex. Ego vidi te laborantē et
currere ignorāter. Cui ſacerdos dixit.
Et ego ſalutatōe cōpūctus magis dei
ſeruū te eſſe cognoui. nā alt neſcio qs
mirabil monach⁹ mihi occurrēs iniu
rias fecit. ſed illi plagas pro ꝟbis im/
poſui. Tunc tenēs pedes Macharij
pclamauit dī. Niſi me monachū fece/
ris nō deſiſtā. Pergēdo igit venerunt
ad locū vbi ceſus frater iacebat quem
vtriq3 tollētes q̊ gradi nō poterat: ma
nib3 in ecclīam detulerūt. Cū aūt cete/
ri fratres vidiſſent ſacerdotē illū btm̄
Machariū comitantē ſtupefacti mo
nachū illū cum admiratiōe pficiūt ac
m̄lti p illū xpiani facti ſunt. Dicebat
aūt abbas Machari⁹ q2 ſermo ſuper
bus ⁊ malus etiā bonos viros ꝯuer/
tit i malū. ſermo ꝟo bōil ⁊ bon⁹ etiam
bonos mutat in meli⁹. ¶ Scdm
documentū notem⁹ fraterne correctio
nis diſſimulationē. Naz q̊ alios corri
piunt ſunt in triplici differentia. mali.
boni. ⁊ indifferentes. i. nec nimis boni
nec nimis mali. Et iō qdam eoꝝ corre
ctionē fraternā omittunt. ſ.

Primo qdā omittūt piculoſe.
Scdo qdā omittūt ſtudioſe.
Tercio qdā omittūt ſerioſe.

Primo dixi q̄ qdā correctionē frater/
nam omittūt piculoſe. qn̄. ſ. qs ſperat
pdeſſe delinquēti. vt qn̄ coraz ſe qs lo/
quit detractiōez. aut facit aliqd pctm̄:
q̊ ſi tunc corripet emendaret ⁊ taceret.
Vn̄ Eſaias lamentabat ſe tacuiſſe di.
ca. vj. Ve mihi q2 tacui. glo. q2 Oziā et
alios libere nō rephēdi. Si igit duct⁹
qs verecūdia ſiue qdā cōplacētia ſiue
amicicia ſic omittēs correctiōez ſiue in
ſecreta collocutiōe: ſiue publica tracta
tione: ſp peccat ꝯtra xpi p̄ceptū. O xpe
deus q̄ multi pter humanū fauorez
omittūt hoc ſalutare p̄ceptū tuū q̊ nō
ſolū nō corrigūt eos ſed ⁊ adiuuāt ſu/
is adulatiōib3. Et qs eſt nunc q̊ aliqn̄
ex charitate fratrē corripuit. de qb3 di/
cit Greg. Qui primi mala ꝯſpiciunt ⁊
ſilentio p̄tereūt qſi ꝯſpectꝭ vulneribus
vſū3 medicamīs ſubtrahūt. ⁊ iō mor/
tis auctores fiunt q̊ qd curare poterāt
nolunt. Nam b. Tho. dicit ſup. iiij. di.
xix. q̄ omiſſio correctionis fraterne fit

cū mortali pctō cū frater mortal'r peccauit ꝛ est tpus opportunū ꝛ sperat eiꝰ emēda nec timet aliqđ malū inde euenire ꝛ nō est aliꝰ p̄sens cui ex officio incūbat corrigere. vel si est p̄sens cū est negligens. Si igit̄ sic negligat qs corrigere: aut ꝑp̄t timorē humanū ne odio habeat vel ne in reb' damnificet̄ talis mortaliter peccat. Modernis em̄ tpibus omittit̄ correctio fraterna ex parte corripiētis ꝑp̄t maliciā. ex pte delinq̄ntis ꝑp̄t veritatis repugnantiā. Primo em̄ omittit̄ correctio fraťna ꝑpter corrigere debētis maliciā. Ex quo em̄ i silib' vl' maiorib' pctis iacet irretitus nō audet corripe. qa sicut stercore sordidatus nō dicit primo sibi sordidato Charissime q̄re sices sordidatus. Un̄ glo. super illud ps. Ne auferas de ore meo verbū veritatis: dicit. Obmutescet eloq̄ntia si rea sit ꝯsciā. Hinc Gre. viij. moral'. Subiectas sordes tergere nō valet manꝰ q̄ lutū tenet. Scdo omittitur fraterna correctio ꝑp̄t vitatis repugnantiā ex pte delinq̄ntis. nā filij huiꝰ seculi si de malefactis corrigūt̄ mox irrident ꝛ impugnāt. Et implet̄ mō illđ Hiere. xx. Factus est sermo dn̄i in obprobriū ꝛ in derisum. Quidā igit̄ icarcerant vera dicentē: sic Herodes iohēz Quidam dilacerāt mēbratim qr aliq̄ oculos vitati eruūt ne videat vt cū numis ꝛ munerib'. Aliqui dētes frāgūt ne mordeat. aliqui manꝰ amputāt ne ledat. aliqui pedes ne ꝯ eos procedat. aliqui linguā ne ꝯtra eos aliquid dicat. aliqui os obstruūt ne clamet. Sic qꝫ vt dicit Esa. lix. corruit in plateis veritas. ꝛ Dan. viij. Prosternet̄ vitas in terra. Hinc psal. dicit. Saluū me fac deus qm̄ defecit sanctꝰ. quoniā diminute sunt vitates a filijs hoīm. Et ideo inimicant̄ miseri pctōres etiā vitatis p̄dicatorib'. sicut Paulo aplo qui dicebat Gal'. iiij. Ego inimicꝰ factus sū vob' ver dicēs. Hāc em̄ vitatē sic i terra ꝓstratā: sic incarceratā trūcatā iminutā venit de celo essential' veritas dei p̄ris xp̄s erigendū. Sꝫ duri cordis iudei ꝛ fallaces ne vitatē erigeret veritas lapidib' obstiterūt ꝛ nocere voluerunt multiplicit̄. Trib' vicib' mortē xp̄o itētauerūt. Primo Herodes qui voluit cū occidere: sed pia mater duxit eū i egiptū. Scdo sui ꝯpatriote q̄ xp̄m voluerūt de mōte p̄cipitare; vt d' Luce. iiij. Sꝫ iesus ꝑ mediū illor' ibat ipi nō vidētes. Tercio iudei qui eū lapidare voluerūt. vt ptꝫ i hodierno euāgelio. Sꝫ q̄re h̄ ipi xp̄o piissimo faciebant: certe ꝑp̄t veritatē: qr dicebat. Propterea veni in mundū vt testimoniū phibeā veritati. Nō igit̄ xp̄m lapidāt qui vitati resistūt. Scdo quidā correctōeꝫ fraťnā omittūt seriose ꝛ meritorie. quando scꝫ quis differt correctōnē vsqꝫ ad tēpꝰ opportunū ne ꝑpter verecundiā vl' impatientiā delinquēs efficiat̄ peior. Unde legit̄ in vitaspatr̄ rep̄hensuꝫ qui nimis celeriter ꝛ crudeliter corripuerat fratrē. Cum em̄ quidā frater de cōgregatione offendisset Abbas de consilio cuiusdā solitarij expulit. qui cum quasi flendo desperaret abbas Pastor ad se eum adduci fecit. Quē benigne cōsolans misit ad illuꝫ solitariū dicēs. Audiens de te videre te desidero: fatiga ergo te vsqꝫ ad me. Qui cuꝫ venisset dixit Pastor. Duos homines erāt q̄ ambo habebant mortuos suos. reliquit autē vnus mortuum suuꝫ ꝛ abijt plorare mortuum alterius. Quod solitarius audiens et intelligens in sermone eius compūctus est. Tercio quidam fraternam correctōnem studiose omittūt q̄ i suis fratrib' venialia solūmō sciūt. Nō em̄ tenet̄ de talib' aliqs corripe aliquē de veniali nisi essꝫ pctm̄

veniale occaſio mortalis. q2 humana fragilitas ſine venialib9 etiã in viris pfectis nõ põt eſſe. Et iõ ſi cognoſcũt in ſe talẽ defectũ alios de hoc nõ corrigunt. Sed ſunt qdã min9 pfecti imo incõſiderati z arrogãtes q̃ de feſtucis faciunt trabẽ z alioꝝ pctã põderãt et ſua puipendũt. De qb9 Grego. xxiiij. moral. ſic dicit. Arrogãtes ſupiores videri deſiderant. z magis gaudẽt cũ eoꝝ animuz ira leuat q̃ charitas exequat. ſemp inuenire optant q̃ increpãdo rigide feriant. Unde ſcrip tuz eſt. In ore ſtulti vga ſupbie. q2 vicz pcuti rigide ſcit ſed compati hũiliter neſcit. Pro eo legit in vitaſpatꝫ q cũ fratres de qdã fratre culpabili loqrent: abbas paſtor tacebat. Cũ g̃ accepiſſet ſacculũ plenũ arena retro. z de eadẽ arena modicũ ante ſe ferret. interrogatus qd eſſet: dixit. Multa arena ſunt pctã mea q̃ poſt me ferens ipſa non cõſidero nec p eis doleo. modica vo arena ſunt peccata fratris añ me poſita que ſemp cõſidero et ipm iudico: cum tñ pctã mea ante me ſp portare deberem z de ipſis cogitare ac deum orare p illis. ¶ Tercium documentum notem9 fraterne correctionis fructificationem. tanta nanqz eſt fraterne correctiõis vtilitas vt anim9 peccans niſi a deo p infirmitates ſeu aduerſitates corrigeret vir ſaluaretur. Ratio huius. quia vt dicit Phus. iij. Ethicoꝝ. omnis peccans aliqualiter eſt ignorans. Ignorat qppe peccator quantũ bonũ p peccatũ dimiſit z qñtum malum incurrit. Unde de multis correctionis fraterne fructib9 feram9 tãmmodo ſeptem. ſ.

Primus eſt anĩe ſaluatio.
Scd̃s eſt diaboli effugatio.
Terci9 eſt pctĩ cognitio.
Quart9 eſt puritatis augmentatio.
Quintus eſt futuroꝝ cautio.
Sextus eſt fautoris acquiſitio
Septimus eſt eterna pmiatio

Prim9 fructus fraterne correctõis dixi q eſt anime ſaluatio. q2 vt dicit ſaluator Math. xviij. Si peccauerit in te frater tuus corripe eum inter te z ipſuz ſolum. et ſi te audierit lucratus es animam fratris tui. Si autẽ te nõ audierit lucratus es animã tuã abſoluẽdo eam ab obligatõne pcepti. Ideo dicit Ezech. iij. ca. Tu vo animã tuã liberaſti. Sed di. vtrũ hec fraterna correctio intelligit de occultis peccatis an d manifeſtis. Reſpõdeo qdam dixerũt q intelligit de peccatis occultis qd nẽo ſcit niſi tu. Sed hoc nõ videt quia dicitur corripe eũ inter te et ipꝫ ſolũ. poſtea adhibe tecum vnũ vel duos. Et ſic peccatũ occultũ publicaret. Alij dicũt q itelligit de peccatis manifeſtis. Sꝫ nec hoc videt. q2 dicit. corripe eũ inter te z ipm ſolũ. ſm autẽ aplm manifeſta pctã ſũt corã oib9 corrigenda. Ideo alij dicunt q intelligit de pctõ ptim qd ẽ occultuz z ptim manifeſtũ. i. ſcit illud pctm̃ ſed a paucis. Et hec eſt ſnia Joh. an. z etiã Tho. et alioꝝ. Scd̃s fruct9 correctionis fraterne eſt diaboli effugatio. diabolus eſt ſicut lupus q̃ fugit dũ inclamat. ſic diabolus dũ in q̃ latet corripitur. qeſcit vo vbi null9 ſibil9 increpationis ſonat. vñ Bern. Secur9 accedit teptator vbi null9 timet repheſor. Hic eſt q in pncipib9 qeſcit quos null9 audet rephendere ſed poti9 adulãdo laudare. Et quia tales hic nolunt rephendi ideo tenent ſe ad iudiciũ chriſto rephendendũ acerrime di. Ite maledicti ĩ ignem eternum. Nunq̃ enim homĩes audierunt nec audituri ſunt acri9 verbum q̃ ite maledicti. Tercius fructus correctiõis fraterne eſt peccati cognitio. frequenter enim peccans nõ aduertit ſuuz peccatũ. aut ſi aduertit nõ

cogitat ſe tam maluꝫ egiſſe. potiſſime cum mltos videt ſimilia facere. Sed certe non eſt maioꝛ indignatio dei ſm ſanctū Bonauen. qꝫ dū aliquē peccare libere p̄mittit deus. nec p ſe nec p aliū coꝛripit. Quart⁹ fructus coꝛrectionis fraterne eſt puritatis augmentatio. Sicut em̄ vas argenteuꝫ quāto plus fricat̄ tanto puri⁹ reddit̄. ita aīa iuſti quanto freq̄ntius coꝛripit̄. Jdeo dicit̄ Eccl. x. Uir prudens ꝛ diſciplinatus non murmurat coꝛrectus. Unde beatus Aug⁹ dicebat. Ego ſenex ꝛ ep̄s parat⁹ ſum ab omnib⁹ coꝛrigi et emēdari. ꝛ illum amicum meū eſtimo cuius lingue beneficio ante dieꝫ extremi iudicij anime mee maculas tergo. Quintus fructus coꝛrectionis fraterne eſt futuroꝛū cautio. homo em̄ cautius ſe cuſtodit ibi vbi aliquādo ſcit ſe p̄lapſuꝫ. Sextus fructus coꝛrectionis fraterne eſt fauoꝛis acquiſitio. naꝫ bonus ꝛ ſaluādus regratiat̄ coꝛrectori. Sicut Aug⁹. in ep̄la ad Hieronymū ſcribit dicens. Obſecro te per māſuetudinem ieſu chꝛiſti ſi leſi te dimittas mihi. nec me viciſſim ledas reddēdo malum p malo. Ledis aūt ſi tacueris mihi erroꝛem meū queꝫ in factis meis vel in dictis inuener̄. Septimus fructus coꝛrectionis fraterne eſt eterna p̄miatio. Quia hic in terra maius lucrū homo nō pōt acq̄rere qꝫ hominis aīam p qua ſanguis ſaluatoris fuit effuſus. quia p ea laboꝛauit: p̄dicauit: obpꝛobꝛia ptulit ꝛ moꝛteꝫ: vt hoc lucrum haberet in celo reponēdū vbi eſt gaudium ſine fine. Ad q̄d nos p̄ducat chꝛiſtus p nobis occiſus: qui cum patre ꝛ ſp̄uſancto viuit et regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

De eadem dominica
Sermo. xlij.

Facite dignos

fructus p̄nie. Luc. iij. ca. Hec verba intonabat btūs Johānes p̄curſoꝛ ſaluatoꝛis ipſis iudeis q̄ exibant ad eū audiendū. ꝛ ipſe diuino igne accenſus aiebat. Quis oñdit vobis fugere a ventura ira genimina viperaꝝ. Facite dignos fruct⁹ p̄nie. D

Jn q̄b⁹ v̄bis oſtēdit q̄ ſatiſfactio ſit neceſſaria ad ſalutē. Qđ p̄bat̄ ex h̄. q̄a punitio culpe p̄terite ꝛ vitatio future ē actus triū virtutum. ſcꝫ

Primo iuſticie vt elicientis.
Scđo amicicie vt impantis.
Tercio prudentie vt dirigētis.

Primo ſiq̄dem p̄terite culpe punitio eſt actus iuſticie vt elicīētis. Jō a Ps. penitentia vocat̄ ſacrificium iuſticie. Ubi dicit glo. Quid eſt iuſti⁹ qꝫ hominē p p̄niaꝫ peccata p̄imere ꝛ ſeip̄m punire. Unde ſm omnē iuſticiam ſatiſfactio neceſſaria eſt ad ſalutem. Triplex em̄ eſt iuſticia. Quedam eſt diſtributiua. q̄dam cōmutatiua. ꝛ q̄dā vindicatiua. Juſticia diſtributiua ē q̄ dñs retribuit ſibi ſeruientib⁹ ſm coꝝ merita. et ſibi iniuriātib⁹ ſm ipſoꝝ demerita. iuxta illud Math. xvj. Fili⁹ hoīs venturus eſt in glia patrꝭ ſui cū angel̄ ſuis ꝛ tūc reddet vnicuiqꝫ ſm opera ſua. Modo igit̄ q̄cūqꝫ peccauit ꝛ vult bona eterna a dño accipe neceſſe eſt vt de peccātis ſatiſfaciat ꝛ bona agat. q2 iuſt⁹ ē dñs ꝛ rectū iudiciū ei⁹. Juſticia v̄o cōmutatiua ꝯſiſtit in cōtractib⁹. puta ſi recepiſti ab aliq̄ equū: iuſtū eſt vt reſtituas pecuniā ei⁹ p̄cium. Sic q2 p contritionē deus tibi eternā penaꝫ inferni cōmutauit in t̄p̄aleꝫ penā purgatoꝛij q̄ eſt acerbiſſima. ꝛ ꝯfeſſoꝛ v̄tute clauium illā acerbā penā tibi cōmutauit in mitioꝛē p p̄ſentꝭ vite ſatiſfactionē. quā ſi neglexeris: neceſſe erit vt cōmutatio

diſſoluat. Hinc Eccl.ij.dr. Si pniaꝫ nõ egerim⁹ incidemus in man⁹ dei et hoim. Et certe vt ait apl'us. horrendũ eſt incidere in man⁹ dei viuent'. Juſticia ꝟo vindicatiua eſt vel ad puniẽdũ malũ in alio. ⁊ ſic ptinet ad iudices. vel eſt ad puniẽdũ malũ in ſeipo. ⁊ ſic ptinet ad penitenteꝫ. vt pctõr ipſemet vindicet offenſam diuinaꝫ vt hoc mõ requirat diuinã amiciciã. Unde Aug⁹. Puniturus eſt deus pctm̃: pueni eum. nõ vis vt ipſe puniat: puni tu. Secundo punitio culpe eſt actus amicicie vt imperantis. Nã punire pterita pctã ⁊ cauere futura: a charitate impante pcedit. Ex q̃ eñ pctõr diligit deũ ex amore ipſius bonitatis moueť ad puniẽduꝫ offenſam in deum cõmiſſam. Tercio punitio culpe ſeu ſatiſfactio eſt actus prudentie vt dirigentis. qꝛ ſcire purgare pterita et cauere futura eſt act⁹ prudentie. Uñ phus.j. Ethi. cautelam ponit actũ prudentie. ⁊ vt dicit ꝙ ſm prudentiam mediuꝫ accipiť in ſingul' virtutibꝫ moralibꝫ. Quilibet igitur prudens ſi penſat quem offendit quia deum patrẽ ſuũ creatorem ⁊ redemptorẽ Si penſat que amiſerat. qꝛ etna et ineffabilia gaudia. Si penſat que incurrit. quia eterna tormẽta. Si pẽſat qbꝫ bona recupare poterit ⁊ mala euitare certe illud medium pre omnibus eligit. ⁊ hoc eſt ſatiſfactio. Jdeo ille angelicus vir: penitentie forma: amic⁹ ſpõſi: lucerna ardens: ppheta altiſſimi: pcurſor chriſti: dicit. Facite dignos fructus ⁊c. ℒ Unde pſentem ſermonem de ſatiſfactione gratia noſtri ſaluatoris aſſiſtẽte in tribꝫ ſolũmodo articulis declaremus. ſcꝫ

Jn pmo articulo declaretur ſatiſfactionis quidditas.

Jn ſecundo declaretur ſatiſfactiõis qualitas.

Jn tercio declaretur ſatiſfactionis vtilitas.

Jn primo eñ articulo declaremus ſatiſfactionis q̃dditatem. qd ſcꝫ ſit ſatiſfactio ſm rem. Cui⁹ q̃dem q̃dditatem tripl'r bene poterimus declarare vicꝫ. diffinitione. diuiſione. et ſilitudie. Primo dixi ꝙ q̃dditatem ſatiſfactionis declarare poterimus diffinitione. Nam ſatiſfactio diffiniť duobus modis. Uno modo reſpectu culpe pterite et ſic ſatiſfactio eſt iniurie illate recompenſatio. Et ſic Anſel.li. Cur deus hõ ita diffinit. Satiſfactio eſt deo debitũ honoreꝫ ex cõmiſſa culpa impendere. Alio modo diffinitur reſpectu future culpe. Et hoc modo Aug⁹ ſic diffinit. Satiſfactio eſt cauſas pctõꝝ excidere et eius ſuggeſtionibus aditum nõ indulgere. Ex q̃bus intelligere poſſum⁹ ꝙ ſatiſfacere eſt penam p peccatis voluntarie aſſumere cum pposito cauendi a peccatis. Unde ſatiſfactio nunq̃ꝫ fieri poteſt ſine pena. q̃d pbatur q̃druplici ratione. ſcꝫ

Primo rõne diuie ordinatiõis.
Scdõ rõne hũane curationis.
Tercio rõne aliene ſubtractiõis.
Quarto rõne pprie pſeruatõis.

Primo inq̃ã ſatiſfactionẽ fieri nõ niſi p penã pbem⁹ rõne diuie ordinatõis Nã diuina bonitas ordiauit ſic vt dicit Bonauẽ. ſup. iij. diſt. xx. q. ij. ꝙ nullum peccatum ſiue originale ſiue actuale ſiue mortale ſiue veniale remittať niſi per penam. et hec eſt via peccatoribus accedendi ad deum. Jlli igiť q̃ in continuis delectationibꝫ vite hui⁹ eſſe volunt. aut ad deum ire nolũt. aut ordinẽ dei puertere voluſt. quia vt pdiximus de⁹ ſic ordinauit. Cui⁹ rõ hec eſt. Nã illa via accedẽdi pctõribꝫ ad deuꝫ eſt magiſ ꝯueniens: in qua relucet diuina iuſticia: ſapiẽtia: potẽtia. ⁊ bono

rificentia. Sʒ in via ſatiſfactõnis ꝑ pe
nã hec relucent. g̃ ꝛc. Relucet p̄mo di/
uina iuſticia q̃ nullũ malũ impunitũ
relinquet. Relucet ſcđo ſapiã diuĩa in
penali ſatiſfactõe q̃ nõ patiť vniuerſuʒ
ſine ordĩe eſſe. ſʒ etiã de malis bona eli
cit. Scire enĩ ordinare bona cũ bonis
nõ eſt tãte ſapiẽ ſicut ſcire ordinare ma
la cũ bonis: qđ fit ꝑ penalẽ ſatiſfactio
nem. Hinc Aug. dicit. Deus q̃ eſt ſum
mũ bonũ ꝛ incõmutabile nõ ſineret fi
eri malũ niſi ex malo eliceret bonum.
O ſapiẽtiſſime deꝰ certe nõ miſiſſes lu
ciperꝫ cũ ſuis libere peccare. nec Adã et
Euã ſi neſciſſes eos in penĩſ aut in glo
ria ordinare. ſʒ qꝛ ſciebas pcĩn ꝑ penã
reordinare ideo eos in libera ptãte ꝑ/
miſiſti vt ſi vellẽt peccare poſſent. Re/
lucet etiã in penali ſatiſfactõe diuĩa po
tentia. Si enĩ malũ nõ puniref: tunc
malum ſine lege eſſet: ꝛ eſſet q̃ſi quidã
deus cui nihil p̄ſideret. Sʒ qꝛ diuina
ptãs que eſt infinita omnibus p̄ſidet.
ꝛ etiã peccato quod aſtringit ſub acer/
ba pena. g̃ ſatiſfactio debʒ fieri ꝑ penaʒ
vt reluceat diuina potẽtia. Relucʒ eti
am in ſatiſfactõne diuina honorificen
tia. pctõr enĩ ꝑ peccatũ deum inhono/
rat dum eius legi ſe non ſubijcit: ſed
cõtra dei voluntatẽ ſuam facit. Si au
tẽ peccatũ dimitteref ſine ſatiſfactõe pe
nali eſſet ꝑmiſſio abſq̧ honoris abla/
ti reſtitutõne. ſed cum ſatiſfactio fit ho
nor dei recompenſaf. Et ideo ꝓpť has
diuine bonitatis ꝓprietates. vt ſcʒ locũ
teneant diuĩa iuſticia: ſapiã: potentia
ꝛ honorificẽtia deus dei filius ꝓ hũa/
no genere voluit ſatiſfactionem facere
ꝑ penoſaʒ mortẽ. Sicq̧ benigniſſimꝰ
deus cuius vniuerſe vie miſicordia et
veritas ex miſericordia relaxat culpaʒ
ꝛ ex iuſticia exigit penam. Sed di. vtrũ
homo poſſit deo ſatiſfacere pro q̃cun/
q̧ culpa. Reſpondet Richarđ. in. iiij.
diſt. xv. ꝙ hominẽ ſatiſfacere poſſe deo
dupliciter intelligiť. Aut cum alterius
adiutorio. aut ſine adiutorio alterius
Primo modo põt ſatiſfacere deo ĩ vir
tute meriti xp̄i cuiꝰ ꝑticeps eſt hõ ꝑ ve/
ram fidẽ. Scđo mõ nõ põt ſatiſfacere
ſcʒ ſine adiutorio. ſicut nec diabolꝰ q̃ ñ
habʒ mediatorẽ. Nam ſi diabolꝰ habe
ret mediatorẽ ꝛ vellet poſſet deo ſatiſ/
facere ſicut ꝛ homo. Vñ Aug. in enchi
ridion dicit. Nec antiquoꝝ quicũq̧ iu
ſtorũ p̄ter xp̄i fidem ſalutẽ potuit inue
nire. Sicq̧ multi erãt q̃ dicunt: qꝛ hõ
nõ põt ſatiſfacere de culpa. qꝛ inquint.
Ille cuius totũ qđ habʒ nõ ſufficit ad
vnũ debitũ ſoluendũ talis nõ põt pro
alio debito ſatiſfacere. Sed q̃cq̃d hõ ẽ
ꝛ habet ꝛ põt nõ ſufficit ad ſoluendum
de beneficio creatõis ꝛ redẽptõis. So
lutio. Ad qđ reſpõdet Tho. in. iiij. ꝙ li
cet nõ poſſit hõ deo ſatiſfacere q̃ ad eq/
ualentiã põt tñ q̊ ad ſufficiẽtiã: qꝛ q̃ʒ/
uis hõ teneť deo đ beneficio creatõnis
ꝛ redẽptõis: ratõe decentie ꝛ honeſtatꝭ:
tñ debito p̄cepti ꝛ neceſſitatis nõ teneť
Homini enĩ quedã mẽſura conſtitu/
ta eſt a deo ad quã tenetur. ſ. obſuãtia
decem p̄ceptorũ. De alijs autẽ ſupero
gatõnis operibꝫ põt ſatiſfacere: qꝛ deꝰ
nõ obligauit nos ad impoſſibile. Vñ
Hiero. Qui dicit deũ aliquid impoſſi
bile homĩ p̄cepiſſe anathema ſit Se
cundo oportet ꝙ ſatiſfactio fiat ꝑ opera
penalia ratõne curatõis. qꝛ ꝑ ſatiſfacti
onem ſanaf vulnus peccati. Pene ẽo
vt đr. ij. ethicoꝝ quedã medicine ſunt.
g̊ ꝛc. Tercio oportʒ ꝙ ſatiſfactio fi/
at ꝑ opa penalia ratõne ſubtractõnis
qꝛ ſicut iuſticia hũana exigit vt in recõ
penſatõe offenſe ſubtrahaf ab eo q̃ ab
alio plus iuſto accepit ꝛ reſtituaf ei a
q̃ iniuſte ablatũ eſt. Ita dei iuſticia exi
git vt pctõr honorẽ debitũ deo reſtitu/
at. quem quantum in ſe fuit abſtulit a

deo. Quarto oportȝ ꝙ ſatiſfactio fiat
ꝑ opa penalia rōne ꝯſeruatiōis. Sa/
tiſfactio enim duo facit. vicȝ purgat a
pctīs ⁊ pcauet a futuris. quia pſcindit
cauſas futuroꝝ pctōꝝ. Quicunqȝ igi
tur vult deo ſatiſfacere de peccatis. non
riſu: nō delectatiōe: nō iocis ſed peno/
ſis opib᷒ ſiue flagellis a deo immiſſis
ſtudeat ſatiſfacere. quia etiā flagella a
deo inflicta ſi voluntarie ⁊ patiēter ſu/
ſcipiant ſunt ſatiſfactoria. Unde Pe/
trus damiani. Quiſquis ꝑ ſuis ſcele/
ribus ſe hic non afflixerit nec a deo fla
gellatus fuerit: a conſortio filiorum dei
alienus erit. Idem teſtat bt̄us Augu/
ſtinus dicens. Flagellat deus omnē fi
lium quem recipit. ⁊ tu exceptus eris.
Si exceptus fueris a paſſione flagel/
loꝝ: nec eris in numero filioꝝ. O terri
bilis ſnīa delectationib᷒ mūdi inebri/
atis qui ꝑ multimodis culpis hic nō
flagellant. ſed in iferno eternaliter pu/
niunt. Secundo ſatiſfactionis qd/
ditas pōt declarari diuiſione. nā ſatiſ/
factio capit dupl'r. Uno modo pro pe
ne inuoluntaria paſſione. ſicut dāna/
ti in iferno vl' malefactores in tortura
et iſta ſm Sco. ſup. iiij. mag. dr ſatiſ/
paſſio ꝗ̄ ſatiſfactio. Alio mō capit ꝑ
pene voluntaria paſſione. ⁊ ſic iterum
duob᷒ modis. Uno mō ꝑ reconcilia/
tiōe. ⁊ ſic qr oēs ptes pnīe ordinant ad
recōciliationē: qlibet eaꝝ ſatiſfactio di
ci pōt. Alio mō capit ꝑ iniūcte pene vo
lūtaria ſolutiōe. ⁊ ſic eſt tercia ps pnīe.
Scdo mō ſatiſfactio ſic ꝯſiderat ꝑ ali
qbus ſcȝ ſolū meritū paſſionis xpi. ſic
ꝑ baptiſatis ſtatim decedentib᷒. ⁊ ple/
naria indulgentiā cōſeqntib᷒. ꝑ aliqb᷒
ꝓpria paſſio aſſumpta volūtarie cum
merito paſſionis xpi. ꝑ aliqb᷒ ſatiſfa/
ctio ꝓpria ꝯtritio cū alteri᷒ paſſione et
merito xpi. Tercio ſatiſfactio ſic cō/
ſiderat. qdā ſatiſfactio eſt inflicta a do

vt infirmitas dānū ⁊c. ſicut dauid. vt
dicit Lyra. ꝑ adulterio mors filij par
uuli. ꝑ homicidio Urie mors ſcdi fi/
lij. ꝑ numeratiōe populi peſtis ⁊c. que
ſi patienter tolerent ſunt ſatiſfactoria.
Quedā ſatiſfactio eſt iniuncta a ꝯfeſſo
re. ſtatuerūt em̄ ſancti pr̄es vt pro vno
pctō mortali iniungat pnīa ſeptennis
xxxiij. q. ij. hoc ipm. Et iſta pnīa dȝ im/
poni ſȝ maioritatē vl' miōritatē crimi/
nis ⁊ etiā diſpoſitōeȝ penitētis. ſȝ qnta
pnīa iniūgebat ꝑ annos ſeptē ex decre
tis nō habem᷒ niſi ꝑ aliqb᷒ pctīs enor
mib᷒. ſȝ Inno. papa pm᷒ talē pnīaȝ ta
xabat ſic. ꝙ dn̄ico die vtebat lacticinijs
bis in die. feria ſcda ieiunabat vno fer
culo ieiunali. feria tercia vtebat bis la
cticinijs ſiue ouis. feria quarta pane ⁊
ceruiſia ſemel i die. feria qnta ſicut die
dn̄ico. feria ſexta ibat ad pegrinādum
panē ⁊ aquā tm̄ ſemel ſumēdo. ſabba/
to iteꝝ ibat ad pegrinandū comedēdo
lacticinia ſel' i die. O de᷒ iuſte. O ſalua
tor xpe. certe ſi nūc pnīa imponeret vt
ſic faceret qs ꝑ ſeptēniū ꝑ mortali. ꝑ q̄
tuordecim annos ꝑ duob᷒ mortalib᷒
ꝑ. xxj. annos ꝑ trib᷒. ⁊ ſic de alijs pauci
inuenirent vere penitētes. Sed o pec/
cator dico tibi ne pſumas in eo ꝙ nūc
pnīe imponūt ad arbitriū ꝯfeſſoris. qr
ſm iuſticiā diuinaȝ qcquid fuerit reſi/
duū de pena pſolues acerbius in pur
gatorio. Quedā ſatiſfactio eſt aſſūpta:
ſicut faciebant ſancti patres fugiendo
hoim ꝯſortiū in magna auſteritate vi
uebant. Sicut legit de quodā Johan
ne penitētiario q fuit heremita magne
ſctitatis ⁊ fame q ruit in fornicatōnem.
ſed timēs ne ſuum ſcel᷒ publicaret oc/
cidit ⁊ mulierē. Qui ingemiſcēs tali pe
nitētie ſe dedit ꝙ ꝑ ſeptē annos nud᷒ i
heremo reptādo manib᷒ ⁊ pedib᷒ ibat
domiciliū nō habuit ſed ꝑ frigus no/
ctis et calorem ſolis ſe puniebat her/

bas comedebat. non manū ad os por
rigebat ſed more beſtiarꝫ ore ⁊ dentibꝫ
cibum carpebat. Sicq; flebat: orabat
ieiunabat: vigilabat: ⁊ dei miſericordi
am magnā inuocabat. Completo ſep
tēnio quidā rex venit ad venandum: et
hunc inter frutecta tanq; beſtiā capiūt
⁊ fune ad colliū ligato ad ciuitatē du-
cunt. Qui reptando ꝑlꝰ poterat eque
ſtres regis ſequebat. Cum autē eſſꝫ in
ciuitatis medio ⁊ ad tale ſpectaculum
tota ciuitas ꝯflueret quaſi nouam be
ſtiam viſuri. filium regis nouit natū
nutrix portauit ad feneſtrā vt videre
poſſit predicta nutrix beſtiā. Sed in-
fans clamauit dicēs. Johannes. Ad
hanc vocē infantis oēs expaueſcunt
Heremita vero Johānes in corde mi
ſericordiā poſtulabat creatoris cū fle-
tu. Iterū infans clamauit Johannes
Sed plus populꝰ ſtupet. Et facto in-
teruallo iterum clamauit infans. Jo-
hannes ſurge: qꝛ dimiſſa ſunt tibi pec
cata. Qui exurgens de terra corā omi
bus ſuū ſcelus eſt confeſſus. ⁊ ad cel-
lam cū populo ciuitatis ꝓgēs orauit
dicens. Dn̄e ieſu chriſte ī hoc cognoſco
ꝙ meū ſcelus remiſiſti ſi mulierē quā
occidi ⁊ ſepeliui reſuſcitabis. que ſtatī
reſurrexit. quo viſo omnes deū glorifi
cauerunt. Quedā ſatiſfactio eſt ſenten
tiata ſeu eterna quā ſoluūt dānati: ſic
tamē ꝙ ſemꝑ remanebūt obligati. O
clemētiſſime dn̄e deus tribue hic ſatiſ-
factionē peccatoribꝫ vbi eſt forum mi-
ſericordie: nō vbi eſt forum iuſticie vt
merito filij tui paſſione ⁊ noſtra mo-
dica afflictōne placemus tuā maieſta
tem. Tercio quidditas ſatiſfactōis
poteſt declarari ſimilitudīe ſic. Sicut
enim dānificans aliū in rebus fama
aut mēbro: ⁊ tandē compoſita pace et
amicicia remanet offenſo obligatꝰ ad
damni ſatiſfactionē. Sic qui per mor
tale peccatum damnificauit eccleſiā
eius membra ſubtrahēdo et membra
diaboli efficiendo ac deo viuo iniuriā
faciendo: quātū in ſe eſt precepta eius
violando: tenetur ad ſolutōnem in fo-
ro dei. Et iſta ſolutio dicit ſatiſfactio.
quā vt diximus nō poteſt natura di-
uinitatis dimittere ſine pena ſaltē paſ
ſionis chriſti. ¶ In ſecūdo ſermo-
nis articulo declaremus ſatiſfactōis
qualitatē. Qualis autē debet eſſe ſatiſ-
factio pro peccatis ſanctus Thomas
declarat dicens. ꝙ ſatiſfactio debꝫ eſſe
talis per quam aliquid nobis ſubtra
himus ad honorem dei. Nos autē nō
habemus niſi tria bona. ſcꝫ bona ani-
me. bona corporis. ⁊ bona fortune. id
eſt res exteriores. Et bonis corꝑis ſub
trahamus nobis aliquid per ieiuniū.
Ex bonis fortune per elemoſynā. Ex
bonis anime nō oportet ꝙ aliqd ſub-
trahamus nobis quantū ad eſſentiā
ſed vt ſubmittamus eā totaliter deo
per oratōnem. Ex quibus datur intel-
ligi ꝙ tres ſunt partes principales ſa
tiſfactōnis. vicꝫ oratio ieiuniū ⁊ elemo
ſyna. Omnia autē carnem affligentia
reducūtur ad ieiuniū: vt peregrinatio
nes: vigilie: diſcipline ⁊c. Omnia vero
ſpiritualia reducunt ad orationem vt
meditatio cōtemplatio ⁊c. Omnia eti
am opera miſericordie reducūt ad ele
moſynā. Ratio autē ꝙ per iſta tria do
ſatiſfacere tenetur peccator eſt multi-
plex. Prima quia dicit Johannes ī ca
nonica ſua. Quicquid eſt ī mūdo aut
eſt concupiſcentia carnis: aut oculorꝫ
aut ſuperbia vite. Et ideo pro cōcupi-
ſcentia carnis ſatiſfacimus per ieiu-
nium. Pro cōcupiſcētia oculorū. id ē
auaricia ſatiſfacimus per elemoſynā.
Pro ſuperbia vite ſatiſfacimus ꝑ hu
milem orationem. Secunda ratio ē
quia peccator offendit deū ſe ⁊ primū

Ideo p orationem ſatiſfacit deo. p elemoſynam primo. et per ieiunium ſibi ipſi. Tercia ratio eſt. quia omnis ſatiſfactio tribus modis ſolet fieri. ſcꝫ per punitionem: redemptionem: ⁊ ſupplicationem. Per punitionem ſatiſfacimus ieiunando. per redemptioneꝫ elemoſynas dando. iuxta illud Daniel. iiij. Peccata tua elemoſynis redimere. Per ſupplicationē orationes faciendo. Unde de iſtis tribus ſatiſfactionis q̄litas debet fieri tripliciter. ſ.

Primo diſcrete.
Secundo viuide.
Tercio integre.

Primo dixi ꝙ ſatiſfactio de p̄dictꝭ tribus debet fieri diſcrete. Nam vt dicit magnꝰ Albertus. elemoſyna inq̄tum fit intentione ſubleuandi ꝓximi neceſſitatē ſic non habet rōnem ſatiſfactionis ſed eſt opus miſcdie. Sed inq̄tuꝫ fit intentione recompenſandi ꝓ debito diuine offenſe ſic eſt pars ſatiſfactiōis Sed ꝑfecto elemoſina eſt triplex. ⁊ oīs talis eſt ſatiſfactoria. Prima ē cordis que cōſiſtit in contritione qua quis ſe offert deo. De qua dr̄ Ecci. xxx. Miſerere anime tue placens deo. Secūda eſt que conſiſtit in ꝓximi compaſſione q̄ compatimur alienis aduerſitatibꝫ tā q̄ꝫ noſtris. De qua Greg. xx. mora. dic. Plus nonnunq̄ꝫ eſſe dicimus cōpati ex corde q̄ꝫ dare. quia quiſquis ꝑfecte indigēti compatitur minus exiſtimet eſſe omne quod dat. Tercia elemoſyna conſiſtit in manuali largitione. de qua Augꝰ. dicit. Elemoſyna mundat peccata ⁊ interpellat ip̄a pro nobis. q2 q̄cquid dedimus ipſum integre poſſidemus. Et eſt magis ſatiſfactoria elemoſyna talis q̄ꝫ oratio vel ieiunium. quia q̄dāmodo in ſe continet oratiōeꝫ et ieiunium inq̄tum obligat recipientem. et ſi recipiens non oraret tamen ip̄a elemoſyna orat. Unde Eccl'aſtici xxix. dicit. Conclude elemoſynā in ſinu paupis ⁊ ip̄a orabit pro te. Secūda pars ſatiſfactōis vicꝫ oratio debꝫ fieri diſcrete. Nam dicit idem magnꝰ Albertus ꝙ ſi oratio fit pro impetratōne bonorū tunc eſt opus contemplatōis. Si autem fiat pro amotōne malorū ſic eſt opus ſatiſfactōis. Sed certe oratio q̄uis ſit ſuauis ſpiritui et opꝰ contemplatōnis; tamen eſt afflictiua corporis ⁊ ideo eſt ſatiſfactoria. Hinc beatus Gregoriꝰ. Dum inquit creſcit in nobis fortitudo amoris intimi infirmamur ꝓculdubio fortitudīe carnis.

Tercia pars ſatiſfactōnis: ſcꝫ ieiunium debet fieri diſcrete vt mens ieiunet a culpa ⁊ caro a crapula: ita ꝙ natura debet ſuſtentari ſed vicium debꝫ domari. Faciendū eñ eſt de corpe noſtro ſicut de equo agro et apibꝰ. Equꝰ enim ſi nimis delicate paſcitur recalcitrat. ſi pabulum neceſſariū ſubtrahit non laborat. Si vero prout neceſſe eſt paſcitur tunc et recalcitratōem dimittit et labori intendit. Similiter ager ſi nimis impinguatur vicioſas herbas producit. ſi non impinguatur fructū non facit. ſed ſi debite impinguat fructum bonum facit. Similiter de apibus legitur: ꝙ ſi eis nimis de melle dimittitur dant ſe impinguatōi. ſi nimiſ parum dant ſe indignatōni et vacationi. ſi temperate dant ſe operatōi. Eodem modo de corpore noſtro eſt faciendum. Hinc hugo de ſancto victore dicit. Qui carnem ſuam ſupra modū affligit ciuem occidit. ſi pluſ q̄ꝫ oportet alimentis reficit hoſteꝫ nutrit. Sic ergo nutrienda eſt vt ſeruiat: et ſic domanda vt non ſuperbiat. Sed ſunt nonnulli qui per ieiunium nolunt ſatiſfactōem recipere excuſantes ſe multis modis. Quidam ratōne tēporis.

quidam ratione ciborum qualitatis. plerique ratione complexionis. Primo quidam excuſant ſe a ieiunio ratiõe temporis. De quibus dicit beatus Amb. Eſtiuis menſibus dicunt. dies longa eſt. torrentior ſol eſt. poculis nos refrigerare debemus. Hyemis vo tempore dicũt. Graue frigus eſt. frigores peſſimi ſunt. eſcis caleſieri nos oportet. Quidam a ieiunijs ſe excuſant. tempora creatoris accuſant. nõ fallat te iſta excuſatio. non enĩ te excuſabit ſed potius accuſabit. Secundo quidam ſe excuſant ratione ciborum qualitatẽ. De quibus beatus Bernardus ſuper cãtica ſic dicit. Legumina inquiunt ventoſa ſunt. potumque nõ ſuſtinet pectus caules nutriunt melancoliam. porri coleram accendunt. piſces de ſtagno aut de lutoſa aqua mee penitus cõplexioni non competunt. Quid dicitis ciborum obſeruatores: morum neglectores. non de euangelijs vel prophetas differentias legiſtis. Tercio quidam ſe excuſant ratione complexiõis. De quibus ſic dicit beatus Hieronymus. Multo melius eſt ſtomachum dolere q̃ mentem. imperare corpori q̃ ſeruire. greſſu vacillare q̃ pudiciciam amittere. Et beatus Bernardus. Epicurus atque ypocras alter corporis voluptatem: alter bonam habitudinem prefert. magiſter meus vtriuſque rei cõtemptum predicat. Ex quibus verbis concluditur q̄ qui vult chriſtum magiſtrum audire et eius diſcipulus dici et eſſe: debet regulam eius ſeruare. et qui vult diſcipulus epicuri aut ypocratis illis ſe conformare. Magiſter meus chriſtus ait Luce. ix. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipm et tollat crucem ſuam et ſequatur me. ypocras dicit. Ut ſtomachus non euacuetur nec ſomnus minuat̃ et labor parcus aſſumatur. O chriſte fili dei viui. o norma vera viuendi: vide de ſolio maieſtatis tue q̃ pauci ſunt nunc tui diſcipuli re et q̃ multi nomĩe. quia q̃ſi omnes querunt que ſua ſunt: nõ que Jeſu chriſti. Secũdo dixi q̄ de predictis tribus ſatiſfactio debet fieri videlicet. id eſt penitentia a confeſſore impoſita debet expleri dum eſt in charitate que eſt vita anĩe. Quia dicit̃ cõmuniter q̄ ſicut proles mortua nata non viuit: ita bona opera in mortali peccato facta non placent. Ideo queritur vtrum ſatiſfactio in mortali peccato facta ſit iteranda. Reſpondeo. De hoc duplex eſt opinio. Una ſancti Tho. et ſe ſequentium qui ſic diſtinguit. q̄ ſcilicet ſatiſfactiones peniteñtie ex quibus manet aliquis effectus poſt ſatiſfactionis actũ non ſunt iterande. ſicut eſt ieiuniũ: eleemoſyna et hmõi. Alie aũt ſatiſfactiões que non relinquũt aliquem effectum oportet iterare. vt ſunt orationes etc. Alia eſt opinio Scoti ſuper. iiij. diſ. xl. q. j. dicentis. q̄ qui vere ſemel penitet et recipit penitentiam condignam impoſitam ſibi ab eccleſia claue nõ errãte: quantumcunque poſtea recidiuet nõ tenebitur poſtea pro illis peccatis pro quibus illã penitentiam recepit niſi ad illam impoſitam penitentiam. Et ſi illam implet in charitate non ſolum ſoluit penam. ſed meret̃ graciam. Si aũt impleat extra charitatẽ voluntarie ſoluit penam ſed non meret̃ gratiam. Si vo illa pnĩa ab eo exigat̃ ſcilicet p violentiam extra charitatem pena q̃dem ſoluit licet ipſe non ſoluat. Prima q̃dem eſt ſatiſfactio ſimpliciter quia placãs et recõciliãs. Scd̃a ẽ ſatiſfactio qr voluntaria redditio ſed ñ ſimplr̃ qr nec placãs nec recõciliãs. Tercia eſt ſatiſpaſſio vltra quã nõ exigit̃ aliq̃ pena. Ex quo cõcludit q̄ nõ eſt neceſſariũ ſatiſfactionẽ

in mortali factã iterare. Et ponit exẽ
plum de eo ꝙ cõmiſit crimen pro quo
pciſe meretur abſciſionẽ manus. cui
ſi abſcindatur ſatis patitur ꝛ ſatiſfacit regi
ſufficienter. nec ſcḋm iuſticiã cogitur ad vl
teriorẽ penã q̃uis nõ recipiat eũ rex in
amiciciã ꝛ gratiã. Sic multo magis ſa
tiſfacit qui ſibi iniunctã pnĩaꝫ implet
extra charitatẽ. Unde ſi talis ꝑter no
uum mortale damnaretur anteq̃ꝫ totaꝫ
ſatiſfactionem impleret nõ puniretur
eternaliter ſed ſolum ꝓ reſiduo quam
nõ expleuit. q2 ex quo ei ſemel pena tẽpora
lis fuit taxata nunq̃ꝫ ei debetur niſi tem-
poralis pena. ꝛ iſta ſoluta nulla debetur
alia ꝓ illis pctĩs ſed tm̃ ꝓ alijs. Et hãc
opinionem cõmuniter tenẽt doctores.
Tercio ſatiſfactio ꝓ peccatis ꝑ ieiuni-
um orationem ꝛ elemoſinã debet fieri
integre: ita ꝙ nullum peccatum mor-
tale dimittat ſine ſatiſfactione. alioq̃n
non eſſet vera penitentia. Unde Greg.
ſuper illud. Facite dignos fructus pe-
nitentie. dicit. Unuſquiſqꝫ conſcientia
conuincitur vt tanto bonorum operum lu
cra querat per penitentiam; quanta ſi
bi damna intulit ꝑ culpam. Sic inte-
gre ſatiſfecit Maria magdalena dum
de omnibus quibus peccauerat ſatiſ-
fecit. ita ꝙ nullum peccatum impuni
tum reliquit. De peccato oculorum ſa
tiſfecit lachrimis. De peccato oris oſcu
lis pedum chriſti. De peccato capillo-
rũ capitis pedes chriſti extergẽdo. Ideo
dicit Grego. Quot prius in ſe habuit
oblectamẽta tot in ſe inuenit holocau
ſta. B In tercio ſermonis articu-
lo declaretur ſatiſfactionis vtilitas. Li-
cet enim ſatiſfactionis multe ſint vtilita
tes: tñ ad pñs ponam ſolũmodo q̃-
tuor. ſcꝫ

Primo innocentiã recupat.
Secũdo deo reconciliat.
Tercio meritũ cumulat.
Quarto ꝑximũ edificat.

Primo enim ſatiſfactio innocentiã recu
perat. Dicit enim Richar. ſup. iiij. diſ. xiiij
ar. ix. q. j. ꝙ penitentia reddit hominẽꝫ
ad ſtatum innocentie quem habuit in
baptiſmo. ita ꝙ ſi ſtatim moritur ſtatim
euolabit. nõ tamẽ reddere põt decoreꝫ
accidentalem. puta virginitatẽ. Hinc
Ezech. xxxiij. Si dicente me impio mor
te morieris ꝛ egerit penitentiam de pec
cato ſuo vita viuet ꝛ non morietur.

Secunda vtilitas ſatiſfactõnis eſt
ꝙ deo reconciliat. Quantũcunqꝫ enim
deus fuerit offenſus ꝑ peccatũ et odi-
at peccatorem. iuxta illud Ps. Iniq̃s
odio habui. per penitentiaꝫ tñ omnis
offenſa remittitur ꝛ in amoreꝫ dei recipitur
ſicut dr̃ Ecci. xij. Altiſſimus odio ha-
bet peccatores. ꝛ miſertus eſt peniten-
tibus. Quod oſtendit ſaluator mun-
di exemplis et verbis. Exemplis dixi.
quia nullum penitẽtẽ abiecit: ita vt in
uidi iudei dicerent ei Luc. xv. Hic pec-
catores recipit et manducat cum eis.
Uerbis etiam oſtendit cũ dixit Mat.
ix. Non veni vocare iuſtos ſed pctõres
ad pnĩam. Tercia ſatiſfactõnis eſt
vtilitas quia meritum cumulat. Naꝫ
quedam ſatiſfactio eſt que ſoluꝫ ſatiſ-
facit verbo que meritum nõ acquirit.
ſicut ſunt indulgentie que ſunt q̃dam
ſatiſfactiões ſeu redemptiones de pe-
na purgatorij. non autem augent me
ritum in celo: niſi illa opera que quis
facit pro obtinenda indulgentia. quia
ſi indulgentie augerent meritũ: tunc
papa apud quem reſidet plenaria po
teſtas poſſet alicui facere tantam in-
dulgentiam ꝙ equipararetur in me-
rito beato Petro apoſtolo. Quedã
vero ſatiſfactio eſt que non ſolum ſa-
tiſfacit pro pena debita ſed etiam me-
ritum acquirit in celo. ſicut ſunt pe-
nitentie iniuncte a ſacerdote: que ſi

ꝯdigna fuerit ꝓ culpa ſtatim illa ſolu
ta euolabit. ſi maior tūc reſiduū exſoluet
Dicit tn̄ Aluarꝰ ſup. c. meſurā. de pe. di.
j. qꝛ ſacerdos ī foro pn̄iali pōt facere in-
dulgētias annoꝝ aut dieꝝ dūmō di-
ſcrete faciat. Si vo pn̄ia iniūcta fuerit
maior tūc totū cedet in p̄miū Quar
ta ſatiſfactōis vtilitas eſt qꝛ primum
edificat. qꝛ ex h̄ animaṫ ad ſilē opꝰ Un̄
dicit Greg. Pctōr nūq̄ȝ ad lamēta pe
nitētie rediret ſi bonoꝝ exēpla nō vide
ret. Rogemꝰ igiṫ dn̄m ꝛc.

De eadem dn̄ica
Sermo xliij

Ego gloriam meā nō q̄ro. eſt q̄ q̄rat ꝛ iudi
cet Joh. viij. c. ꝛ ī euāgelio.
Uerba ſūt dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ad iudeos
dicētes ei. Nōne bn̄ dicimꝰ nos qꝛ ſa
maritanꝰ es tu ꝛ demoniū habes. q̄bꝰ
xp̄s deꝰ nr̄ ait. Ego demoniū non ha
beo ſȝ honorifico p̄rem. ꝛ vos inhono
raſtis me. Ego glīaȝ meā nō quero ꝛc
Et nos chariſſimi q̄ ſumꝰ xp̄i diſcipu
li nō debemus glīam ꝓpriā querere ſȝ
dei. qꝛ glīaȝ ſuā h̄ n̄ dabit alicui iniu-
ſte q̄renti. dei autē glīam ꝑ pctōꝝ ma-
nifeſtoꝝ et occultoꝝ confeſſionē. qꝛ eſt
neceſſaria propter tria. ſcȝ

Primo ratōe ſacerdotis audiētis
Scd̄o rōe pctōris confitentis
Tercio rōe ſaluatoris acceptātis

U Prīo ſiq̄dē ē neceſſaria pctōꝝ pu
blicoꝝ ꝛ occultoꝝ ꝯfeſſio rōe ſacerdoṫ
audiētis ꝯfeſſiōeȝ vt cogſcat pctm̄ non
vt hō ſȝ vt dei vicarꝰ. ſ. ꝑ teſtimonium
ꝯſcie accuſantis q̄ eſt teſtis diuinꝰ. naȝ
quouſq; ſic nō nouerit cōfeſſor nō eſt
eius ſoluere aut ligare. qꝛ nō ſufficit ali
quid notū eſſe iudici niſi ſit notum ei ī
forma iudicij. qꝛ vt diciṫ. iij. q. vij. iudi-
cet. Judex debȝ iudicare ſc̄m allegata ꝛ
ꝓbata. ꝛ ideo neceſſariū eſt peccatū cō-
fiteri q̄ȝtūcūq; fuerit publicū. Sic̄ ſȝ
Rich. in. iiij. di. xvij. ar. iij. q. ij. neceſſa-
riū ē ꝯfiteri peccatū occultū. Cuiꝰ rō ē
abſolutio a culpa ꝛ obligatio ad penā
Certū eſt eīm qꝛ ꝓ oī mortali mereṫ eṫ
ernā penā. iō ſatiſfactio imponēda ē ſȝ
arbitriū ſacerdotis. ꝛ ideo vt ſciat penā
pōderare neceſſaria ē etiā occultoꝝ pec
catoꝝ ꝯfeſſio. Scd̄o q̄ȝ neceſſaria ē
ꝯfeſſio rōe pctōris ꝯfitētis vt iuſtificeṫ
q̄ȝtūcūq; hō ab aliq̄ accuſeṫ nō ꝓpṫ hoc
iuſtꝰ iudicaṫ ſed potiꝰ iniuſtus. ſȝ q̄n-
do hō q̄ dignus ē accuſatōe ſeip̄m vbi
debȝ accuſat exercet opus iuſticie. Ju-
xta illud ꝓuer. xviij. Juſtus ī p̄ncipio
eſt accuſator ſui. Et de occultis ſimiliṫ
ſe accuſet. vt ſicut ītra thalamū cordis
in ꝯſpectu diuine p̄ſentie peccatū cogi
tauit voluit vel ꝯſenſit inuerecūde. nūc
apiat ī ꝯſpectu hoīs erubeſcēdo ne plꝰ
erubeſcat oculos hoīs q̄ȝ dei. vn̄ Gre.
in omc. de diuite epulōe. Quid eſt enīȝ
pctōꝝ ꝯfeſſio niſi q̄dā vulneꝝ apertio
q̄a vulnꝰ pcti ſalubriṫ apiṫ in ꝯfeſſiōe
q̄d peſtifere latebat ī mēte. Tercio de
niq; neceſſaria ē oīm pctōꝝ ꝯfeſſio rōe
dei acceptātis. qꝛ iuſtꝰ ē dn̄s ꝛ iuſticiaſ
diligit. ideo vult qꝛ pctōr totaliṫ ſe hūi
liet in quibꝰ peccauit. Hinc Chryſoſt.
Perfecta inq̄t pn̄ia cogit peccatorē oīa
libenṫ ſufferre. ī corde ꝯtritio. in ore cō
feſſio. in ope tota humilitas. Hec eſt
fructifera pn̄ia vt ſicut tribꝰ modis de
um offendimus. ſ. corde ore ꝛ ope: ita
tribus modis ſatiſfaciamus. Et tunc
vere penitēs poteſt dicere recta fronte.
Ego glīam meā nō quero ꝛc. Unde ex
hijs v̄bis tria d̄ ſacra ꝯfeſſiōe notemꝰ
ſalutis documēta gratia ſaluatoꝝ de
claranda. ſcilicȝ

Primū de confeſſionis ꝓpria p̄pa-
ratione. ibi. ego

Secundū de ꝯfeſſionis debita d̄cla
ratōne. ibi. gloriā meā ꝛc.

Terciū de ɔfeſſionis magna fructificatiōe. ibi. eſt qui q̄rat et ẛc.

X Primū documētū ex p̄miſſis verbis themat; de ſacra ɔfeſſione dixi declarandū de ɔfeſſionis ꝓpria ꝑpatiōe. cū dr: ego. nā ly ego cum ſit p̄me pſone demōſtrat ꝓpriā pſonā. Vñ ex pte ꝓpe pſone tria ſunt ad veram ɔfeſſionē neceſſario intelligēda. ſcʒ

Primū admiſſio in aīa.

Scōm act⁹ ordinatio in aīa.

Terciū exp̄ſſio oīm in pſona ꝓpria

Primū dixi qđ neceſſario eſt intelligēdū ad verā ɔfeſſionē faciēdā eſt admiſſio in aīa. Jſta eñ ſupponi ꝛ admitti ẜm Fran. de marone ī tractatu de ɔtritiōe marie magdalene debēt. Primū ꝙ in volūtate nr̄a duo act⁹ repiunť cōtrarij. ſ. act⁹ volēdi ꝛ act⁹ nolendi. Primus eſt ad bonū ɔſeq̄ndū. Secūdus eſt ad malū fugiendū. ſic in intellectu ē act⁹ affirmādi ꝓṕ ver͛. ꝛ act⁹ negandi ꝓṕ falſuʒ. ita ꝛ ī volūtate eſt act⁹ velle ꝓpter bonū ꝛ act⁹ nolle ꝓṕ malū. Act⁹ aūt volendi ſe habet p modū tendētis in obiectū. ꝛ act⁹ nolēdi p modū fugiētis ab obiecto. qꝛ naturaľ incliātio volūtat; eſt ad bonū ɔſequendū ꝛ malū fugienduʒ. iuxta illud phi. j. Ethicoꝝ. Bonū ē q̄d oīa appetūt. Jſti igiť duo act⁹ ɔtrarij volūtat; licet ſint a natura tñ ex culpa ſunt aliq̄liter debilitati vt vix poſſit diſcernere verum bonū. Vñ Salomō ſapientiſſim⁹ q̄ hanc debilitatē ī ſe ſentiebat Eccī. iij. dicebat orās Dabis ſeruo tuo cor docile vt ſciat diſcernere inť bonū ꝛ malū. ſ. eligēduʒ et fugiendū. Nā q̄nq̄ʒ hō ſcit aliq̄d eē malum ſed vict⁹ ꝓpria paſſiōe non pōt eligere. ſic luxurioſus ſcit fornicatōem fore pctm̄. ſed vict⁹ delectatiōis paſſione ꝑpetrat. Scōm admittēdū eſt ꝙ iſtos duos act⁹ volūtat; ɔ̄rios ɔſeq̄nť in volūtate due ɔ̄rie paſſiōes. qꝛ. ſ. actū volendi ſequiť delectatio. ꝛ actū nolēdi ſequiť triſticia. Vñ ſicut triſticia eſt de illis reb⁊ que nolentib⁊ eueniūt. ita delectatio ecōuerſo Ꝙ, aūt actum nolendi naturaľr ſequať triſticia habeť. j. Machabeoꝝ. iiij. vbi dr ꝙ Leſias ɔſternat⁹ eſt aīo q̄a nō talia q̄lia voluit facta ſūt Et ꝙ actū volūtat; ɔſeq̄ť delectatio diċ p̄s. Exultēt ꝛ letēť q̄ volūt iuſticiā meā Tercium admittēdū ē ꝙ q̄nto maior eſt act⁹ volēdi tāto maior ſeq̄ť delectatio. ꝛ q̄nto maior eſt act⁹ nolēdi tanto maior ſequiť triſticia. Cui⁹ ſignuʒ eſt. qꝛ in bonis eq̄lib⁊ aliq̄ inequaliť delectanť ẜm ꝙ ineq̄liť deſiderāt illa bōa. ꝛ in malis equalib⁊ ineq̄liť triſtāť ẜm ꝙ ineq̄liť odiūt illa mala. Et iō ſic felicitas ē ſūme volita: ita ī ea ſūma delectatio repiť. Et ſic miſeria ē ſūme nolita ita ſūma triſticia in ea repiť. Ex q̄bus intelligam⁹ ꝙ ad verā ɔfeſſiōem nō veniūt pctōres niſi illa pctā q̄ p⁹ voluerūt iā nolint. ꝛ in q̄b⁊ delectati fueṙt de illis iā triſtenť. ꝛ illa que ī eis p cōplacentiā viuebāt p triſticiā moriātur Quia diċ Aug. Pctm̄ vbi oriť ibi moriť: ſʒ oē pctm̄ oriť ī voluntate. ḡ q̄ vult verā facere ɔfeſſiōem ibidē mortificʒ p triſticiā. Scōm de vera ɔfeſſiōe neceſſario intelligēdū eſt actuū ordīatio in aīa. q̄a q̄tuor act⁹ ordīati ſunt ī aīa nr̄a. qui requiruntť ad verā ɔfeſſioneʒ.

Prim⁹ eſt actus recordatōis ꝑpetrati ſceleris. null⁹ certe vnq̄ʒ penitet de peccato niſi pctm̄ ꝑpetratū ad memoriaʒ reuocet. Vñ Apocaľ. ij. dr. Memento vñ excider; ꝛ age pnīam. ac ſi dicať. ſi īmemor fueris nunq̄ʒ ve peniteb. Et iō ad faciendā veram confeſſionē neceſſaria eſt pctōꝝ recordatio. vñ pctōr debʒ recordari pctōꝝ ſuoꝝ ſub quadruplici ɔſideratiōe. Primo vt ē gr̄e diuie ꝓemptiuū. qꝛ in mortaľ pcti ꝑpetratiōe aīa ſpoliať gr̄a dei ꝛ omnibus donis

ſpūalib9. Secundo debem9 recordari pctōꝝ noſtroꝝ vt eſt diuine maieſtatis offēſiuū. qꝛ dr Eccl. xij. Altiſſim9 odio habet pctōres. Bern. Tolerabilius ferret in ꝯſpectu hoim canis putrid9 q̄ꝫ i cōſpectu dei hō pctis infectus. Tercio debemus recordari pctōꝝ noſtroꝝ vt eſt ſuperne glie amiſſiuū. qꝛ nullus in pctō mortali habet hereditatē i regno dei vbi eſt etna felicitas. eterna ſuauitas. eterna vita. angeloꝝ eterna societas. deſiderata ſatietas. dei angeloꝝ et ſctōꝝ imenſa charitas. ꝛ tāta iocūditas ꝙ ſi ſolūmodo ad morā decime ptꝭ hore vni9 ibi pmitteret q̄s ꝑ tā modica morula libenter deberet crudeli morte mori. Quarto debem9 recordari noſtroꝝ pctōꝝ vt eſt pene infinite lucratiuū. qꝛ pctō mortali debet eterna iferni pena. vbi mors ſine morte. defectus ſine defectu. cruciatus ſine interuallo. vbi maledictio ſui: demonuꝫ: et dei viuentꝭ. Et ideo iſtꝭ q̄tuor cōſideratiōib9 q̄ importat pctm̄ volūtas pctis ſauciata clamet fortit ad memoriaꝫ ſi deſiderat facere verā ꝯfeſſionē dicens. Recordare paupta tꝭ mee ꝛ trāſgreſſionis mee abſinthij ꝛ fellis. Treno. iij. Pauptatꝭ ait. qꝛ ꝑ pctm̄ eſt diuia grā ſpoliata. trāſgreſſiōis inqt. qꝛ ꝑ pctm̄ eſt ſup ipm diuina ira ꝓuocata. Dicit abſinthij. qꝛ ꝑ pctm̄ dulcedo celeſtꝭ patrie eſt amiſſa. Dicit fellis. qꝛ ꝑ pctm̄ ē ꝑpetua pena dānata. Et ideo ſequitur ibidē Memoria memor ero ꝛ tabeſcet in me aīa mea. Nulla certe memoria ſeu itelligētia eſt q̄ iſta q̄tuor cōſiderās nō tabeſcet. Debet igit pctōr recordari etatꝭ ſue: pueritie: iuuētutis: ſenectutꝭ. Itē debet recordari ſtat9. puta ꝟginitatis: cōiugalitatꝭ ꝛc. ſicut in ſermone de cōfeſſione clari9 habent oīa iſta. Secūdus act9 q̄ reqrit ad verā ꝯfeſſioneꝫ eſt act9 oditōis ꝑpetrati criminis. qꝛ niſi pctm̄ ad memoriā reductū odiat nullus vnq̄ꝫ vere penitere pt. Nā actū nolēdi ſequit triſticia. iuxta illud Ps. Pctm̄ meū cōtra me eſt ſemꝑ. Unde q̄drupliciter reſpectu ſolet aliq̄ res odiri. Primo quia eſt feda. ſic honeſtas abominat ſordidum. Secūdo qꝛ eſt anxia. ſic beſtia fugit aculeum. Tercio quia oneroſa eſt. ſic mercēnari9 fugit maximuꝫ laborem. Quarto quia eſt nociua. ſic medicus fugit cibūꝫ mortiferū q̄uis ſit dulcis. Sic iſtis q̄tuor rationibus peccatū eſt maxime odienduꝫ. Eſt em̄ fedū quia dei imaginē denigrat. iuxta illud Treñ. iiij. Denigrata eſt ſuꝑ carbones facies tua. Deinde eſt anxiū. qa ſyndereſis ſemꝑ pungit animā exiſtentis in peccato mortali vt ipm non ꝑmittat q̄ſcere. iuxta illud ps. Conuerſus ſum in erumna mea duꝫ configit ſpina. i. acule9 ſtimulantꝭ conſcientie. Eſt etiā oneroſum peccatū. qꝛ agguat animā ꝛ deꝑmit vt reſurgere nō ꝑmittat. iuxta illud ps. Qm̄ iniq̄tates mee ſuꝑgreſſe ſunt caput meuꝫ ꝛ ſicut on9 graue grauate ſunt ſuꝑ me. Eſt inſuꝑ nociuū. ſicut em̄ intoxicū cum dulcedine interficit hoieꝫ corpaliter: ita pctm̄ cum delectatiōe animā. Iac. j. Peccatum cum cōſummatuꝫ fuerit generat mortem. Tercius actus q̄ requirit ad verā cōfeſſioneꝫ eſt actus attritiōis ſiue triſticie. quia ſicut poſt recordationē pcti ſequit oditio: ita oditiōeꝫ triſticia. Et talis triſticia a theologꝭ vocat attritio. Et iſti act9 ſunt pure naturales liberi arbitrij. q̄ de cōdigno nō merent remiſſiōeꝫ culpe q̄ eſt ſuꝑnatural ſed bñ merent remiſſionē culpē de cōgruo. qꝛ congruit diuie miſcdie vt hoi facienti q̄d in ſe eſt infundat grām per quam remittatur culpa. et ita de attrito fit contritus. maxime in confeſſionis abſolutione vbi ſpecialiter attrito

infunditur gratia ſemper ex vi abſolutionis niſi ponatur obex.i.habeat propoſitum peccandi in futuro aliquod peccatum mortale. O igitur diuina miſericordia que copioſa es omnibus quecumque parata omnibus facientibus quod in ſe eſt.et vere pro nihilo ſaluos facies nos Clamat namque magna dei miſericordia. Uenite ad me omnes peccatores.ecce preſto ſum vobis ſubuenire.ecce requiro vos et non inuenio locum in vobis.ergo nullus ſe excuſare poteſt ſi damnabitur. ſicut ille qui bonus oculos in meridie non vult aperire vt lumen recipere a ſole.Sol iuſticie chriſtus deus noſter ortus eſt omnibus cum magna ſua miſericordia. Tercium neceſſario intelligendum ad veram confeſſionem eſt expreſſio omnium peccatorum in propria perſona et non per nuncium neque per ſcriptum neque per ſignum dummodo poſſit voce propria exprimere. quia dicitur de pe. diſt.j.c.Secunda.Secunda poſt naufragium tabula eſt culpam ſimpliciter confiteri. Sed dices.vtrum poſſit fieri aliqua diſpenſatio de confeſſione ne fieret. Et reſpondet Richar. in.iiij.di.xvij.quod confeſſionem poſſumus conſiderare quantum ad duo.ſ.quantum ad eſſentiam et quantum ad circumſtantiam. Quantum ad eſſentiam quod eſt quod peccator obligatur ad confeſſionem peccati mortalis ſi vult de ipſo remiſſionem.Et quia hoc eſt de iure diuino et euangelij precepto contra quod papa diſpenſare non poteſt. xxv.q.j.ſunt quidam.Ex quo ſequitur quod quantum ad hoc nulla poteſt fieri diſpenſatio. Et iſta ratio confirmatur ſic. Aut poteſt homo ſeruare illud preceptum:aut non. Si non poteſt:non indiget diſpenſatione, quia extra de regulis iu. nemo obligatur ad impoſſibile. Si poteſt ſeruare:rationabile eſt quod ſeruet.quia contra rationem non eſt fienda diſpenſatio ſecundum Ber. li.de diſpenſatione et precepto. Prelati ſine rationabili cauſa vel ſaltem dubia ſed pro ſola voluntate dantes licentiam viuendi contra legem:ſunt diſſipatores non diſpenſatores. Quantum vero ad circumſtantias temporis determinati ab eccleſia:quod eſt.vt quilibet ſemel in anno confiteri teneatur.et in hoc papa diſpenſare poteſt.quia eſt lex poſitiua. Unde quamuis contra ſtatuta apoſtolorum poſſit papa diſpenſare:non tamen contra ſtatutum diuinum. hec Richar. Sed ſalua reuerentia Rich.et aliorum doctorum in hoc precepto aliquis diſpenſauit. Nam pleroſque vidimus ſtetiſſe ſine confeſſione per tres annos. quoſdam per decem quoſdam per viginti.quinam diſpenſauit cum illis.non papa.non legatus.non epiſcopus.non deus. non angelus.non plebanus. Sed quis fuit diſpenſator. Reſpondeant illi qui ſic confiteri diſtulerunt. O infelix chriſtiane qui per ſeptem vel decem annos non es confeſſus.quis diſpenſauit tecum ex quo non es confeſſus. Et ſtatim dicet. Ego non ſui confeſſus propter luxuriam quia finem non poſui. Alius:ego propter rem alienam quia iniuſte detinui. Alius:ego ideo quia nihil omnino curaui de mea ſalute. et graue etiam fuit cogitare de confeſſione. ergo cum talibus diſpenſauit diabolus.

Secundum ſalutis documentum ex premiſſis thematis verbis erit declarandum de confeſſionis debita preparatione.cum dicitur.gloriam meam non quero. Quilibet confitens ne ſuam gloriam propriam querat debet confiteri cum triplici virtute.ſcilicet

Primo cum charitatis dilectione.
Secundo cum ſui propria ſubiectione
Tercio cum decenti verecundatione.

Primo inquam confitens debet confiteri cum charitatis dilectione.quia tunc valet ad ſalutem.quia charitas non querit que ſua ſunt. Extra charitatem facta confeſſio non proficit ad ſalutem ſed magis nocet.quia iniuriam facit ſacro. Tunc fit confeſſio ſine charitate quando non contereris de peccatis.et quando vis abſtinere ab vno peccato ſine alio.vel quando de vnico ſolo mortali non doles.et quando ad confeſſionem accedis cum voluntate peccandi. Et ſecundum Bonauen.in.iiij.diſt.xvij. ar. j.tunc ſic peccas mortaliter.quia ſacramentum irritum facis. Dicit tamen Alex.quod dupliciter poteſt fieri confeſſio. Uno modo ſolum

ne ſtatutū eccl'ie trāſgredigr̃. z hāc non
eſt neceſſe fieri in charitate z nec peccat
mortaliter. Alio mō vt ſatiſfaciat deo
z eccl'ie de offenſa pcti. z illā oportet fi/
eri in charitate: al's peccaret vt ſup̄ di/
ctū eſt. Veruntn̄ dicit Aſteſan⁹ i ſū. li.
v. In abſolutōe pctōꝝ nō reqrit̄ q̄ ha
beat ꝯfitēs charitatē. ſed ſufficit q̄ ha/
beat diſpoſitōez. i. attritionē. z in abſo/
lutionis ꝓlatiōe vbi infundit̄ grā niſi
ponat̄ obex: de attrito fit ꝯtritus. z ſic
multi habebūt charitatē in fine ꝯfeſſi/
onis q̄ nō habebāt in p̄ncipio. q̄ ſi etiā
facta ꝯfeſſiōe an̄ ſacerdot' abſolutiōez
mortui fuiſſent: dānati fuiſſent. Ma/
gna igit̄ eſt dei miſcd'ia erga vere ꝯfeſ/
ſos. q2 ſecuri ſunt fidei ſecuritate d̄ pec
catoꝝ remiſſiōe. Scd'o nāq3 ꝯfitēs dz
ꝯfiteri cū ꝓmpta ſui ſubiectōe. hoc ē di
cere q̄ ſit pat⁹ cōfeſſori in oīb⁹ obedire
q̄ ꝑtinet ad ſuā ſalutē. Vn̄ Aug. z h'r d̄
pe. diſt. v. c. Conſideret ait. Ponat ſe
penitēs oīno in manu iudic'. z in iudi
cio ſacerdot' nihil ſibi reſeruās ſui: vt
oīa eo iubente paratus ſit facere ꝓ recu/
peranda vita aīe q̄cūq3 faceret ꝓ euitā
da morte corp'iſ. Et iō merito q̄rit̄ vtrū
penitēs teneat̄ tentiōe neceſſitat' ſuſci/
pere pnīaz a ꝯfeſſore ſibi impoſitā. Ad
q̄d r̄ndet Rich. i. iiij. di. xviij. ar. j. q. v.
q̄ aut ſacerdos iniūgit pnīam rōnalē
et diſcretā. aut iniūgit pnīam irrōnalē
et indiſcretā. Si p̄mo mō tūc penitēs
tenet̄ tentiōe neceſſitat' ſuſcipe z ꝓ viri/
bus explere. q2 pnīam talē iniūgendo
recte vtit̄ clauib⁹. z q̄libet tenet̄ ſui iudi
cis iuſtā ſnīam obſeruare. Unde ſi pe/
nitens talē pnīam ſcient̄ z ex delibera/
tione omiſerit explere abſq3 legitīa di/
ſpenſatiōe: peccat mortal'r. Si v̄o con
feſſor iniūgit pnīaz indiſcretā tūc nō te
net̄ penitens ſuſcipe. nec explere. q2 ab/
utit̄ claue ſcīe z potētie. hec ille. Ad hoc
facit qd̄ h'r extra de maledicis. c. ſtatui
mus. vbi d'r. Si pnīaz renuerit pctōꝛ
inflictā a ſacerdote: interdicat̄ ei ingreſ
ſus eccl'ie. z vltimo careat eccl'iaſtica ſe
pultura: nullā miſcd'iam habiturus.
Scot⁹ v̄o totū oppoſituz tenet in. iiij.
diſ. xviij. dicēs. q̄ ſacerdos tali renuēti
nullā pnīam iponere debet. q2 poſtq̄
penitēs eſt cōtrit⁹ ſufficit ei ad remiſſi/
onē culpe. q2 maiorē ꝑtē pene ſuſtine/
bit in purgatorio. q2 ille q̄ eſt cōtrit⁹ et
ꝯfeſſus z h̄ penā nō ſoluit: ſoluet i pur
gatorio. Hoſtien̄. etiā de pe. z remiſ. §.
ad q̄d. dicit. Tu teneas q̄ ꝓ q̄libet pec
cato mortali duplex pena debet̄. ſcz et/
na q̄ ꝑ ꝯtritionē dimittit̄. et t̄palis q̄ ꝑ
eccl'iam iponit̄. Si ḡ dn̄s eſt larg⁹ i di
mittēdo penaz etnā. miſter nō debet eē
parc⁹ in dimittēdo penā t̄palē. vt patet
xxvj. q. vij. c. alligāt. Ber̄. etiā dic̄. Me
lius eſt ꝓpt̄ miſcd'iam reddere rōnem
q̄ ꝓpter crudelitatē. Ex his ꝯfeſſor di/
ſcretus imponat pnīaz cōfitēti ſ̄m ipſi
us diſpoſitōem. vt poti⁹ ad purgatori
um mittat cū ꝑua pnīa q̄ cū magna
ad ifernū. Pnīe ei arbitrarie ſt̄. Ter/
cio q̄ penitēs dz ꝯfiteri cū decēti v̄ecū
datōe. ita q̄ ſuffocāte mētē v̄ecūdia ne
aliq̄d de pctīs omittat. nec inuerecun/
de delectādo recitet. Hinc de pe. di. j. c.
quē penitet. Precepit dn̄s mūdat' vt
oſtēderēt ora ſacerdotib⁹: docēs corpa
li p̄ſentia ꝯfitēda pctā. nō ꝑ nūciuz nec
ſcriptū manifeſtāda. Dixit ei z ora mō
ſtrare. z oēs. nō vn⁹ ꝓ oīb⁹. nō aliū ſta/
tuatis nūciū q̄ ꝓ vobis offerat mun⁹
a Moyſe ſtatutū. ſed q̄ ꝑ vos peccaſt'
ꝑ vos erubeſcat'. erubeſcētia eñ ꝑtem
habet remiſſiōis. hec ibi. O q̄ multi cō/
fitentes iſt' t̄pib⁹ vincente verecūdia di
uidūt ꝯfeſſiones. z tales ſunt ſtulti q̄a
nō v̄ecundant̄ fordidari. ſed v̄ecūdan
tur emēdari. Terciū ſalut' documē
tū ex p̄miſſis themat' v̄bis erit decla/
rādū d̄ ꝯfeſſiōis mag̃ fructificatiōe: cū

dr. eſt q̄ q̄rat ⁊ iudicet. Deꝰ em̄ p̄r req̄rit ab hoīe ꝓpriā diſpoſitiōes ad ꝯfeſſionē ⁊ oris ſecūde ꝯfeſſionē oīm pctōꝝ. ⁊ talē iudicat dignū ſua grā ac pctōꝝ remiſſione ⁊ poſtea etna vita. q̄ clarius habent̄ in p̄mo ſmōe de ꝯfeſſione. Ueruntamen q̄cunqꝫ debite dicere pn̄t hec ꝟba themat̄ꝭ in ꝯfeſſiōe. Ego glīaꝫ meam nō q̄ro. ſed dei pr̄is ⁊ filij ⁊. ſſ. ſanctiſſime trinitat̄ꝭ cui ē honor ⁊ glīa ⁊c̄. hic ſaluus erit.

In dominica palmarum
Sermo. xliiij.

Ecce rex tuus venit tibi māſuetus ⁊ ſedēs ſup aſinā ⁊ pullū filiuꝫ ſubiugalis Math. xxj. Hec ſiqdē verba de rege regū xp̄o diu añ ipſius icarnationē p̄dixerat Zach. ix. c. que hodie ſunt impleta vt teſtat̄ euāgeliſta Matheus. Et licet ipſa veritas p eſſentiaꝫ xp̄s nō indigeret alicuiꝰ ꝓphe teſtimonio p ſe. nr̄ tn̄ intellectꝰ plurimū indiguit. Un̄ Leo papa in ſermone. Ne infirmitat̄ꝭ nr̄e perturbemur anguſtijs: euāgelice nos ⁊ ꝓphetice adiuuant voces. qbꝰ ita accendimur ⁊ docemur. vt nob natiuitatē dn̄i et paſſiōeꝫ ⁊ oīa eiꝰ opa tā p̄terita qꝫ p̄ſentia videamur inſpicere. Intueamur igitur chariſſimi xp̄m regē ad nos iſt̄ꝭ diebꝰ p ſacrā cōionem venientē tripl̄r. ſ.

Primo potenter.
Scdo clementer.
Tercio liberaliter.

Primo nimiꝝ intueamur piū regem xp̄m ad nos venientē potenter. nā i ſacramento euchariſtie oſtendit ſuā potētiā. q2 nō ē maioris ptāt̄ꝭ mūdū d nihilo creare qꝫ totā ſubaꝫ panis in ſuuꝫ corpꝰ incorruptibile ꝯuertere. Qd̄ itelligēs diuia illuſtratus grā Ps. dicebas. Memoriā fecit mirabiliū ſuoruꝫ miſericors ⁊ miſerator dn̄s eſcā dedit timētibꝰ ſe. mirabilia em̄ opa declarāt diuinā potentiaꝫ in xp̄o. Ideo dicebat Job. x. Opa q̄ ego facio teſtimoniū phibēt de me. cuiꝰ teſtimonia credibilia facta ſūt nimis. ⁊ ipſe dic̄. Ego. ſ. rex celeſtis ſum panis viuꝰ q̄ de celo deſcendi: ſi qs manducauerit ex hoc pane viuet i etnū. Scdo rex nr̄ xp̄s venit ad nos i ſacra cōione clemēter. Nā tā p̄cioſum theſauꝝ ex ſua imēſa clemētia dedit tā dignis qꝫ indignis. Ueruntn̄ de dignis dixit Job. vj. Qui māducat ex hoc pane viuet in eternū. De indignis aūt apl̄us. j. Chorꝝ. xj. ait. Qui māducat ⁊ bibit indigne iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit nō dijudicās corpus dn̄i. i. nō diſcernēs ab alijs cibis. Tercio qꝫ rex regum xp̄s venit ad nos i ſacra cōione liberalit̄. q2 fecit nobis tā p̄cioſum ꝯuiuiū q̄d in ſe plus hꝫ p̄cioſitat̄ꝭ qꝫ totū ſuū regnum. ac in hoc ſalutari ferculo ꝯcludit oē bn̄ficiū hūano generi impenſuꝫ: puta bn̄ficiuꝫ hūilitat̄ꝭ in natiuitate: ptāt̄ꝭ in miracloꝝ opatiōe: charitat̄ꝭ in ſua paſſione. Jō ad hec recolenda nos induxit Matth. xxvj. di. Hec q̄tienſcunqꝫ feceritꝭ: in meā cōmemorationē facietꝭ. Un̄ piꝰ rex nr̄ xp̄s ſicut tūc in die palmaꝝ venit ſup aſinā ſedēs. ita ⁊ nūc veniet ad nos idem rex ſub ſpecie panis. ⁊ ſicut tūc honorifice fuerat ſuſceptus cū hymnis ⁊ laudibꝰ ita mō debemꝰ ſumere cū deuotione ⁊ grāꝝ actiōe regē noſtꝝ xp̄m. q2 ecce rex tuus fidelis aīa venit tibi māſuetꝰ ⁊c̄. Ex qbꝰ q̄deꝫ ꝟbis de ſacra cōione tria declaremꝰ grā dei ſalut̄ꝭ documēta. ſcꝫ

Primū ſacri huiꝰ mirādā p̄cioſitatem. ibi. Ecce rex tuus.

Scdm id ſumentiū magnā vtilitatem. ibi. venit tibi.

Terciū id ſumentiū diſpoſitā q̄litatem. ibi manſuetus ⁊c̄.

L Primū documētū ex verbis iſtius thematis dixi declarādū hui⁹ ſacri eucharíſtie mirādā p̄cioſitatē cū dr demōſtratiue ⁊ admiratiue. Ecce rex tu⁹. Sicut eñi in regno rex eſt cūctis honorabilioꝛ ⁊ p̄cioſioꝛ. ita h̄ ſacr̄m īnt̄ oīa eccleſie ſacra p̄cioſius ⁊ mirabili⁹ Ad cuius clarioꝛē intelligentiā tria exp̄munt p̄miſſa v̄ba de hoc ſacro. ſcʒ

Primo mirabilitatē ſingularē
Scdo dignitatē regalem
Tercio p̄cioſitatē ſalutarem

Primo nāqʒ v̄ba p̄miſſa thematis exp̄mūt ſacri eucharíſtie mirabilitatē ſingularē cū dic̄. Ecce demōſtrādo aliq̄d admiratōe dignū. Et certe tā admirādū eſt h̄ ſacr̄m ſalutare q̄ nll'a hūana ratio iueſtigare ⁊ intelligere pōt ad plenū: ſʒ ſola v̄a fide capit̄. q2 ſ̄m Frāciſ. de maro. ī ſ̄mōe. ibi ſub ſpecie pāis credit̄ eſſe vex̄ xp̄i coꝛpus ex vi v̄boꝝ. q̄a verba ꝯſecratōis de ſolo pane faciunt mentōnem. Eſt etiā ibi ſanguis xp̄i verus nō ex vi verboꝝ abſolute. ſʒ ex ꝯcomitantia imediata. q2 ſanguis diſponit coꝛpus ad vitā. Eſt etiā ibi aīa vera ex ꝯcomitātia ppinqua. q2 aīa non viuificat coꝛp⁹ niſi mediāte ſanguine. Eſt deniqʒ ibi diuitas v̄bi ex ꝯcomitātia remota. q2 licʒ diuitas cū carne ſanguine et aīa faciat vnū ſuppoſitū tñ ñ ptinet ad vnā naturā ſicut p̄dicta tria. Sil'r ſub ſpecie vini in calice eſt ibi ſāguis ex vi v̄boꝝ. Eſt etiā coꝛp⁹ ex ꝯcomitātia īmediata. Eſt ibi aīa ex ꝯcomitātia ppinqua. Et eſt ibi diuitas ex cōcomitātia remota. Et ideo q̄cq̄d ē ſub ſpecie panis totū ē ſub ſpecie vini. ⁊ ecōuerſo ſed alia ⁊ alia rōe. Ideo dic̄ btūs Gre. in omel'. paſcali. Aliud eſt qđ cernit̄ ⁊ aliud eſt qđ credit̄. Illud qđ cernit̄ eſt ſpecies panis ī hoſtia ⁊ ſpēs vini in calice. Sed illud qđ credit̄ ē veritas carnis ⁊ ſanguis xp̄i. Vñ licʒ xp̄s ibi nō videat̄. nō tñ errāt fideles q̄ dicūt ſe vidiſſe deū ī māibꝫ ſacerdot̄. q2 nullus errat cu⁹ v̄ba p̄nt v̄ificari: eo mō q̄ v̄ificat̄ ſacra ſcriptura in q̄ dr q̄ aliq̄ viderūt dñm oc'o coꝛpali: ſic̄ Moyſes cernēdo coꝛpali'r rubū. Exo. iij. ñ q̄ ibi videret diuitatē ſʒ q2 diuitas aſſiſtebat illi rubo. Ita coꝛp⁹ xp̄i ſuo mō aſſiſtit ſpēbꝫ ī h̄ ſacro q̄ cernūt̄. Et cū q̄ritur dmōſtrādo hoſtiā ꝯſecratā. Credis hoc eſſe coꝛp⁹ xp̄i de v̄gie natū ⁊ ī cruce paſſum. debʒ r̄nderi. credo: ſʒ intentio debʒ ad illud quod creditur dirigi. Et iō dicebat b. Frāciſc⁹. Sic̄ xp̄m dū coꝛpalit̄ fuit in mūdo q̄cūqʒ viderūt oc'o coꝛpali ⁊ nō ſp̄ūali ei⁹ diuitatē oēs dānati ſunt. ſic q̄cunqʒ oculo coꝛpali ſolū vident ſpecies panis ⁊ vini ⁊ nō oculo ſp̄ūali eius coꝛpus: ſanguinē aīam ⁊ diuinitatē. ſ. credendo omnes dānabūtur. O igit̄ fidelis xp̄i regis ſerue quando oculo coꝛpali vides ſpecies panis ⁊ vini. tūc oculo fidei intra ſub ſpecibꝫ ⁊ ibi adoꝛa tuū regē xp̄m. nec tñ debes adoꝛare quouſqʒ ſacerdos nō eleuat. quia nō es certus de conſecratōe Secūdo deniqʒ verba thematis exp̄munt ſacramēti eucharíſtie dignitatē regalē cum dicunt. Ecce rex. Ibi quippe non ſolū eſt p̄ſona filij ſed etiā patr̄ ⁊ ſp̄ūſ ſancti. Et ſic tota trinitas eſt p̄ſens in hac ſacri ꝯſecratōe. ⁊ v̄tute ip̄i⁹ p̄ficitur tā mirabile ſacr̄m. Cui⁹ rō ē ſ̄m Aug. q2 opa trinitat̄ ad extra ſūt indiuiſa. Et iō h̄ regale ſacr̄m venerādū aſſiſtūt etiā angeli celoꝝ. vñ Gre. Quis fideliū dubiū h̄re poſſit in illa īmolatōis hoꝛa celū apiri ⁊ angeloꝝ choꝛos adeſſe ad vocē ſacerdotis. O igit̄ aīa xp̄i ſanguine redempta p̄pa te ad tātā dignitatē ſumendā ne ꝯfundar̄. Nā ſi ad regis terreni menſam eſſes iturus vtiqʒ te p̄pares q̄ītuʒ poſſes vbi non daret̄ eterna vita quomōcūqʒ te preparares

nec eterna moꝛs ſi impꝑat⁹ accederes
ſicut hic dabiť eťna vita digne mādu/
cantibꝫ. ⁊ idigne eťna moꝛs. Tercio
ꝟba themat̃ exꝑmūt ſacri eucharıſtie
ꝑcioſitatē ſalutarē cū dicūt. rex tu⁹. nō
angeloꝝ ꝑ carnis aſſumptiōez ſed ho
minis. ⁊ ideo maxıaȝ amiciciā ꝯtrahit
cū hoīe in hac ſacra cōioīe. Nā amici/
cia dinoſciť ex oblato munere. vt ſi qͥs
dederit mun⁹ magnū: magna amici/
cia ſuaď inť eos. ſi maximū: maxia. ſic
fecit xp̄s cū ſeip̄m nob̄ dedit. Fecit certe
ip̄e ſic̃ ſolēt facere q̄ vinū hn̄t venale. ꝑ/
mo vocāt amicos ⁊ dant illis ꝑmo d̄
vino ꝓbare. ita ꝙ pꝛius cōicant eis vi
nū q̄ꝫ exponāt venditiōi. Sic xp̄s in vl
tima cena diſcipulos cōuocauit ⁊ eis
cenā ꝑꝑauit in q̄ tā ꝑcioſū ferculū cōfe
cit ꝙ in celo ⁊ in terra ꝑcioſi⁹ īueniri n̄
poterit: q̄d eſt caro filij dei ⁊ ſanguis: ⁊
ibi tantū biberūt ꝙ inebꝛiati ſunt. ⁊ fe
cerūt q̄lia ſolēt facere ebrij: q ſolēt doꝛ/
mitare ⁊ iterdū rixari. ⁊ q̄nq̄ꝫ flere. vn̄
Johānes ſtatim doꝛmiuit ī xp̄i pecto/
re. Petr⁹ poſtea gladiuȝ exemit ⁊ am/
putauit auriculā ſerui pōtific̃. Alij v̄o
amariſſime flebāt de xp̄i captōe. Sed
dn̄s vini in craſtino illud vinuȝ. i. ſan
guinē ſuuȝ oībꝫ expoſuit: ⁊ vt oēs poſ/
ſent bibere ⁊ inebꝛiari: vas coꝛꝑis ſui ī
quinq̄ꝫ locis ꝑfoꝛauit. ⁊ ipſe dn̄s voca
bat voce magna oēs ad h̄ vinū: ita vt
terra tremeret: petra ſcindereť: ſol ob/
ſcurareť. De hoc pocl̄o etiā Eſaias lō/
ge an̄ clamando dicebat. Oēs ſitiētes
venite ad aq̄s ⁊ q nō habet̃ argētū ve
nite ⁊ emite abſq̄ꝫ vlla cōmutatione vi
num diuinitat̃ ⁊ lac hūanitat̃. O bō
eterni reg̃ famule. O aīa deo chara: at
tende charitatem tui reg̃. ⁊ eſto ei gra/
ta de tant̃ donis. ꝑpera ad ip̄m deuo/
te per debitā eucharıſtie ſumptionē. qꝛ
iſte eſt panis angeloꝝ Sap̄. xvj. oīe
delectamentuȝ in ſe habens. Sed heu

quia talis ſuauis dulcedo deſipit mḱ
tis carnis ⁊ mūdi delectatōibꝫ inebꝛia
tis ⁊ pctīs inueteratis. q̃ dicere pn̄t illḋ
qḋ. ij. Reg. xix. Berzellai dixit ad Da/
uid q offerebat ei cibos mēſe ſue. octo/
genari⁹ ſū hodie non vigent ī me ſēſus
ad diſcernendū ſuaue vel amaruȝ. nec
delectari pōt ſeruū tuū cibus vl̓ pot⁹.
hec ibi. ¶ Secundū deniq̄ꝫ docu/
mentum ex ꝑmiſſis thematis verbis
erit declarandū de ſumentibꝫ ſacramē
tum eucharıſtie magna vtilitate cum
dicitť. venit tibi. id ē ad tuā vtilitatem.
Vn̄ Franciſc⁹ de maro. q̄tuoꝛ vtilita/
tes ipius ponit. ſcȝ

Pꝛia qꝛ eſt gratiaꝝ augmētatio.
Scd̄a qꝛ eſt grãꝝ ꝯſuatio
Tercia qꝛ eſt pctōꝝ remiſſio
Quarta qꝛ eſt ꝑmioꝝ ꝓmiſſio

Pꝛimā dixi vtilitatē digne cōicant̃ gͥ/
tiaꝝ augmētatōem. qꝛ cū reqͥrat hoīeȝ
in grã exiſtentē: grãȝ ꝑmo nō donat ſȝ
ipam datā augmētat. Et iō dꝛ euchari
ſtia q̄ſi bona grã: qꝛ ꝑficit grãȝ collatā
ſm̄ Dionyſiū. Dicit tn̄ ſctūs Tho. iij.
pte. q. lxxix. ꝙ digne cōicantibꝫ ꝯferť gͥ/
tia. tū qꝛ ī h̄ ſacro ꝯtineť xp̄s q ſic veni
ens in mundū venit cū grã iuxta illud
Joh̄. j. Grã ⁊ v̄itas ꝑ ieſum xp̄m facta
eſt. tū qꝛ in cōmūione repſentaď xp̄i paſ
ſio q̄ fuit grẽ effectiua. Scd̄a vtilitas
cōionis hui⁹ ſacri ē. qꝛ grãꝝ habitaꝝ ē
ꝯſuatio. ꝑſuat q̄ppe digne cōicātes a
pctīs futuris. Vt eīn ſctūs Tho. vbi
ſup̄ dicit. Peccatū eſt quedā moꝛs ſpi
ritual̓ anīe. vn̄ h̄ modo ꝑſuaď aliq̄s a
pctō futuro q̄ ꝑſuaď coꝛp⁹ a moꝛte fu/
tura. Qḋ q̄dē fit dupliciť. Vno mō in/
q̄ntū hoīs natura interius roboꝛatur
ꝯ̄ interioꝛa coꝛruptiua. ⁊ ſic ꝑſeruaď a
moꝛte ꝑ cibū ⁊ medicinā. Alio mō ꝑ h̄
ꝙ muniť ꝯ̄ exterioꝛes impugnatōnes
⁊ ſic ꝑſeruatur coꝛpus ꝑ arma quibuſ
coꝛpus muniť. vtroq̄ꝫ tn̄ modo hoc ſa

cramētū ꝓ̄ſeruat a pctō. Naꝫ ꝑmo ꝑ h ꝙ ꝯiūgit xp̄o ꝑ grāꝫ roborat vitā hominis ſpūalē tanꝙ̄ ſpūalis cibꝰ ⁊ ſpūalis medicīa. ſm illud pſ. Panis cor hoīs ꝯfirmet. ⁊ Aug. ſup Joh. Securus accede panis eſt: nō venenū. Scdo mō inq̄ʒtum eſt ſignū paſſiōis q̄ victi ſunt demones repellit ipſoꝝ īpugnationē. Vn̄ Chryſ. ſup Joh. ait. Vt leones flāmā ſpirātes de mēſa dn̄i recedimus terribiles demonibꝰ facti. Notādū tn̄ eſt ꝙ licꝫ h ſacr̄m q̄ʒtū ē de ſe habeat vtutē ꝓ̄ſeruatiuā a pctō. nō tn̄ aufert hoī poſſibilitatē peccādi. eo ꝙ hō ī ſtatu vie eſt huiꝰ ꝯditiōis ꝙ pōt flecti ī bonū ⁊ in malū. Debet ꝓpēa q̄libet digna ꝑparatione accedere ad h diuinū ſacramētū vbi intrinſecū recipit ⁊ extrinſecū tutamen. Tercia vtilitas recepte cōionis eſt pctōꝝ remiſſio. qꝛ ſicut aggrauare hꝫ pctā mortalia qn̄ iuenit ea: ita delere venialia. vt hr̄ de ꝯſe. diſt. ij. c. cū omē. iō in ꝯſecratiōis forma adiunxit xp̄s. q̄. ꝑ vob ⁊ ꝑ multis effundet in remiſſiōeꝫ pctōꝝ. Quantū vo bonū ſit remiſſio pctōꝝ venialiū patere pōt ſi ꝯſideret̄ q̄ʒtum ipſa venialia animā grauāt: Nā licꝫ eternalr̄ n̄ dānēt tn̄ duo ꝑcipua inferūt nocumēta. Primū qꝛ diminuūt feruorem charitat̄. Scd̄m qꝛ obligant ad penam tꝑalēꝫ. Ex q̄ dic ſanctꝰ Bonauen. in. iiij. diſt. xx. ꝙ ſi q̄s morit̄ cū venialia hn̄s vadit ad purgatoriū. vbi ſm Aug. ignis et ſi etnꝰ nō ſit miro tn̄ modo cruciat. excedit eī omnē penā mūdi. Quarta vtilitas deuote recepte cōionis eſt ꝑmioꝝ promiſſio. quam vtilitatē ſaluator ipſe ꝓmittit digne ſumētibus Joh. vj. dicēs Si quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternum. Et ꝓpter ꝑmiſſa dicit̄ ī themate. Rex tuus venit tibi ⁊c. E

Terciū ſalutare documentū ex premiſſis thematis verbis declaremꝰ ſacramentū eucharistie ſumentiū diſpoſitam q̄litatem: cum dr̄. manſuetꝰ ſedens ſup aſinā ⁊c. Quicunq̄ʒ em̄ vult alicui cōicare aliq̄ modo debet ſe ei cōformare. ſed qꝛ dr̄ ꝙ chriſtꝰ dn̄s ſit māſuetus ⁊ humilis ac innocens: ideo cōmunicās debet habere has ꝓprietates qꝛ ille plus cōicat qui innocētiaꝫ ad altare portat. Vn̄ cōmunicantiuꝫ ſex ſūt qualitates. ſcꝫ

Primi q̄ hn̄t ꝯſciam ſcrupuloſam
Scdi q̄ hn̄t ꝯſciam timoroſam.
Tercij q̄ hn̄t ꝯſciam cecā.
Quarti q̄ habēt ꝯſciaꝫ indiſcretā.
Quinti q̄ hn̄t ꝯſciam prauā.
Sexti q̄ habent ꝯſciam bonā.

Prima q̄litas cōicantiū eſt q̄ habent cōſciam ſcrupuloſam. ſicut ſunt illi q̄ irrōnabiliter fantaſtice atq̄ʒ de leui timent delectationē ne fuerit culpa mortalis. ⁊ cōicādo cū tali ꝯſcīa minime peccant. qꝛ talis ꝯſcīa ſm oēs doctores tanq̄ʒ vana ⁊ erronea debet abijci. Vn̄ de talibꝰ dr̄. Illic trepidauerunt timore vbi nō erat timor. ⁊ talis timor dicitur nocturnꝰ timor. de q̄ ꝓpheta dicit. Non timebis a timore nocturno. De nocte ſiq̄dem timet hō amplius errare q̄ʒ in die. eo ꝙ ſepe rupes ⁊ arbores putant̄ hoſtes. Sic tales timent ea q̄ vere nō ſunt timēda. qꝛ xp̄s nō ꝯſecrauit ſuam carnē ⁊ ſanguinē humilibꝰ ⁊ māſuetis et facientibꝰ q̄d eſt in ſe in occaſionē ꝑiculi. Et ideo in ꝑſona taliuꝫ dicit ꝓpha. Collocauit me in obſcuris ſicut mortuos ſeculi. i. ſicut qui in ſeculo mortaliter peccant. ⁊ anxiatꝰ eſt ſuper me ſpūs meus in me turbatuꝫ eſt cor meū. ſcꝫ timore inani. Secunda qualitas cōmunicantiū eſt qui habēt conſcientiā timoroſaꝫ de mortali. Vn̄ ſm Rich. in. iiij. diſ. ix. ar. ij. q. j. Quicūq̄ʒ hō timet ſe eſſe ī mortali culpa et ſic ſumit ſcīſſimū ſacr̄m hoc: mortaliter

peccat. etiā ſi non eſſet in mortali pctō. qꝛ piclo ſe exponit. Tercia q̄litas cō municantiū eſt q̄ hn̄t ꝯſciam cecā. ſ. q̄ habent pctm̄ mortale ꝛ nō aduertunt quia ꝯſciam nō bn̄ diſcutiunt. Unde ſm Sco. in. iiij. diſt. ix. ſi q̄s eſt in pctō mortali ꝛ nō videt nec credit eſſe ſe: aut hoc ꝓuenit ex omiſſione debite dilige tie in examināđo ꝯſciam ꝛ cōſulēdo pi tos. ꝛ tunc dico q̄ mortalr̄ peccat: nō tñ ita grauiter ſicut ꝑus. aut h̄ nō ꝓue nit ex omiſſione debite diligētie quā te netur homo adhibere. quia ſcꝫ dilige ter examinauit ꝯſciam: cōſuluit pitos et tūc non peccat accedēdo ad cōmuni onē in peccato mortali. imo virtute ſa cramēti meret̄ peccati obliti remiſſio nem ꝛ plerūqꝫ eius recordationē. Si forte aliquis dicat q̄ Eccs. ix. ſcriptuꝫ eſt. Nemo ſcit vtrū odio aut amore di gnus ſit. et in pš. Delicta quis itelliget Reſpōdet̄ ſm Scotū q̄ non requirit̄ ad peccati piculum p̄cauendū ꝯſciētie certitudo. ſed ꝓbabilis cōiectura. que ſm Bern̄. ſunt quatuor. ſcꝫ. preterito rū pctōꝝ cōtritio. abſtinēdi diſpoſitio. bene operandi promptitudo. ꝛ diuini verbi deuota auditio. Quarta com municantiuꝫ qualitas eſt qui habent cōſcientiam indiſcretam. qui vicꝫ con triti ꝛ nō confeſſi ad ſacram cōmunio nem accedunt. Nam ſm Scotum et Rich. in. iiij. diſt. ix. ar. ij. q. j. tales aut habent copiam confeſſoris idonei ꝛ tē pus ſufficiens ad confitendum ꝛ libe ram loquelam. ꝛ tunc mortaliter pec cant ſine cōfeſſione cōicando. quia ad hoc ſacramentum ſumendū requirit̄ ſm iudicium eccl'ie recōciliatio eccl'ie. Hinc Hugo de ſancto victore ait. Si abſqꝫ ſacerdotis abſolutione crimino ſus ad corporis xp̄i cōioneꝫ accedat: ꝓ certo iudicium ſibi manducat ꝛ bibit etiam ſi eum ante multū peniteat. etiā ſi vehemēter doleat ꝛ ingemiſcat. Aut tales ſupradicta nō habent. ꝛ tūc etiaꝫ diſtinguendū eſt. quia aut īminet aliq̄ neceſſitas celebrandi vel cōmunican di timēdo ſcandalū ꝑſone ꝓprie vel po puli ſi nō cōicent. vel iam inceperūt ſa crum myſterium vel amiſerūt loq̄laꝫ. et tunc nō peccāt ꝯtriti cum ꝓpoſito cō fitendi. Idem quoqꝫ dicendum eſt ſm Sco. de aliquo cōicaturo qui nō cele brat. ſicut vbi eſt ꝯſuetudo q̄ oēs non ſacerdotes cōicent. aut nō īminet neceſ ſitas. ꝛ tunc peccat ſm p̄dictos docto res. qꝛ tenet̄ expectare quouſqꝫ habeat copiam ſacerdotis. Quinta quali tas cōicantiū eſt eoꝝ q̄ habent ꝯſcienti am prauam ſeu temerariaꝫ: ſcientes ſe eſſe in mortali peccato. ꝛ hīj mortaliſſi me peccant ad cōionem accedentes. q̄ bus fiet quod per pš. dicit̄. Fiat men ſa eorum coram eis in laqueū. i. dn̄ica mēſa fiat eis tanq̄ꝫ laqueus peccati in retributionē ꝛ in ſcandalum. ſ. aliorū. obſcurent̄ oculi eorum ne videāt. ſ. lu men gratie ꝛ glorie. ꝛ dorſum eoruꝫ. i. intentionem ſemꝑ incurua. ſ. ad terre na ꝛ tꝑalia. Effunde ſuꝑ eos iram tuā et furor ire tue cōprehēdat eos. ſ. ad et nam damnationē. Sexta qualitas cōmunicantium eſt eoꝝ qui habēt cō ſcientiam bonam ꝛ p̄diſpoſitā q̄ cum ꝯtritione ꝛ confeſſione deuota ſuſcipi unt regem manſuetū xp̄m dn̄m nr̄m. Et ad hanc ſuſceptionem omnes obli gant̄ ſaltem ſemel in anno. vt habetur extra de pe. ꝛ re. c. Omnis vtriuſqꝫ ſex⁹ Alioquin viuēs arceat̄ ab ingreſſu ec cleſie ꝛ moriens eccleſiaſtica careat ſe pultura. quia ipſius anima ſepelit̄ in inferno: ex quo fuit parochianus dia boli ꝛ contempſit regem ſuum chri ſtum creatorem ꝛ redemptoreꝫ: cui in iudicio dicet chriſtus dn̄s illud Luce vj. Qui me erubuerit hunc filius ho

minis erubeſcet cũ venerit in maieſtate ſua. Nos vero chariſſimi toto conatu pparemus nos odia oĩa relaxãtes. ablata reſtituẽtes. ꝓpoſitũ cauẽdi habentes vt digne cõmunicem⁹ hic xpo ⁊ tandem feliciter in celo.

De eadem dñica
Sermo xlv

Ecce rex tuus venit tibi mãſuetus et ſedens ſup aſinã ⁊ pullũ filiũ ſubiugalis. Math. xxi. Hodie nãq; ſaluator mũdi ⁊ dñs ſabaoth oſtendit exemplum magne hũilitatis dum cũ hũilium turba voluit ciuitatẽ ingredi regiam hieruſalem ſedendo ſup aſinam ⁊ eius pullũ ⁊ ſe ab innocentib⁹ digno honore laudari. nũq; tñ aliquẽ honorem ſibi voluit exhiberi niſi cu; hodie ad locum paſſiõis ibat. ſup cui⁹ paſſionẽ compatiendũ ⁊ gaudendũ ẽ. qꝛ et ipſe leticiã hodiernã fletu tpauit: et ſuo pio exẽplo nos erudiuit ſedens ſup aſinã. Aſina enim eſt caro ſupra quã tũc aſcendimus quando ratiõi ſubijcim⁹ eam mortificãdo. Unde ſciendũ ꝙ quadruplex eſt homo reſidẽs ſup hanc carnis aſinam. ſc;

Primus eſt brutalis
Secund⁹ eſt rationalis
Tercius eſt ſpũalis
Quartus eſt diuinalis

Primus homo reſidẽs ſup aſinã carnis ẽ brutalis: qui vic; viuit more beſtiarũ. Beſtia eñ ſemp ad terrã reſpicit. Tales ſunt auari qui ſemp terrena concupiſcũt. Iuxta illud pſal. Oc'os ſuos ſtatuerũt declinare in terrã. Beſtia vna femina nõ eſt contẽta. ſic luxurioſi. Beſtia non regitur ratõe ſed fert impetu ſue nature. tales ſunt ſupbi ꝙ non regunt ratione ſed ꝓpria volũtate dicẽtes. Sic volo ſic iubeo ſit pro ratione volũtas. Unde Berñ. En nõ tibi videt beſtia beſtialior homo ratõne vigẽs ⁊ ratõe nõ vtens. Secũd⁹ homo qui reſidet ſuper carnis aſina; eſt rationalis qui viuit ſm imperiũ rationis qui tã inter coniugia ꝙ inter diuitias ⁊ honores diſcrete ſe habet. De quibus dicit. i. Chorin. vij. Qui habẽt vxores tanq; nõ habentes ſint. ⁊ ꝗ vtũtur hoc mũdo tanq; non vtantur. ⁊ ꝗ gaudent tanq; nõ gaudentes ſint. Ille habet vxorẽ tanq; nõ habeat ꝗ ea vtit non ad voluptatis completõem ſ; ad prolis procreatõem in dei laude;. Ille vtitur hoc mũdo tanq; nõ vtatur ꝗ diuitias retinet nõ ad vanitatẽ ſed ad neceſſitatẽ et ad pauperũ ſuſtentatões. Ille gaudet tanq; non gaudeat qui inter proſpera nõ extollitur per elatõem ſed humiliter recognoſcit ſue infirmitatis imperfectionẽ Tercius homo ſpiritualis ſiue angelicus eſt qui reſidet ſuper carnis aſinam qui ab omni actu carnali ſubtrahitur. Iuxta illud Luce. xx. Filij hui⁹ ſeculi nubent ⁊ traduntur ad nuptias. Illi autem qui digni habentur in illo ſeculo non nubẽt nec ducunt vxores: equales eñ angel' ſunt. Hinc Hieronymus in ſermone de aſſumptõne btẽ virginis. In carne preter carnem viuere nõ eſt vita humana ſed angelica. Ille etia; eſt homo angelicus qui cuncta inferiora deſpiciẽs ſolo dei amore paſcitur. ſicut angelus dicebat Thobie. xij. Cum eſſem vobiſcum videbar quidem manducare et bibere: ſed ego cibo inuiſibili et potu qui ab hominibus nõ poteſt videri vtor. Quartus homo qui reſidet ſuper carnis aſinam eſt diuialis qui totaliter eſt conuerſus in deum. Deus quidem eſt charitas ignis ⁊ amor. Ille igitur eſt homo diuinus qui totus conuerſus ẽ in charitatẽ. ſic Chryſ. dic

de btõ Paulo. Ut em̃ ferrũ miſſuz in ignẽ totũ efficit̃ igneũ. ſic Paul⁹ charitate ſucceſus tot⁹ effectus eſt charitas Ille deniqʒ eſt diuin⁹ q̃ tot⁹ feruet ꝑ ardorẽ. Ille etiã eſt hõ diuin⁹ q̃ tot⁹ liq̃ſcit ꝑ amorẽ dei. vt dicat illõ Cañ. v. Nunciate dilecto q꞉ amore lãgueo. Christ⁹ ꝟo dñs nr̃ ſeſſor aſine nõ fuit hõ dñicus. ſʒ fuit hõ de⁹. ⁊ apl̃i hoĩes diuini ip̃m ſeq̃ntes. turbe ꝟo hoĩes rõnales q̃ reuerebant̃ dñm mõi. pueri ꝟo laudãtes fuerũt hoĩes angelici. Sʒ phariſei rep̃hẽdẽtes dñm fuerũt hoĩes brutales tm̃modo terrena ſapiẽtes. R

Uñ in p̃ſenti ſermone q̃tuor capiamus documenta ſalutaria ſꝫm ꝙ q̃tuor inſinuãt ꝟba thematis p̃miſſa. ſcʒ

Primũ admirabilem dignitatem. ibi. Ecce rex.

Secundum ineffabilem propinq̃tatem. ibi. tuus.

Tercium ineſtimabilez vtilitatem. ibi. venit tibi.

Quartum amabilem ꝓprietatem. ibi. manſuetus ſedens ⁊c̃.

Primũ nimiꝝ documentũ ſalutare dixi q̃d inſinuat̃ eſt admirabilis xp̃i dignitas cum d̃r. Ecce rex. De cui⁹ ſũma dignitate d̃r Apoc. xix. hñs in veſtimento ⁊ in femore ſcriptũ. Rex reguz ⁊ dñs dñantiũ. Sub hac em̃ dignitatis denoĩatiõe venit in hũc mundum. Ideo tres reges ip̃m natũ ſic regẽ nominando coram herode req̃rebant dĩ. Math. ij. Ubi eſt q̃ natus eſt rex iudeorũ. Sub hac denoĩatione vixit. Ideo dicebat Nathanael Ioh. j. Tu es fili⁹ dei. tu es rex iſrael. Sub hac denomiatione de mundo exiuit. ideo habebat titulũ ſcriptũ ſupra caput. Jeſus nazarenus rex iudeoꝝ. A cuius reg̃ gubernatõe iudei ſe exceperũt cũ dixerẽt Ioh. xix. Regẽ non habem⁹ niſi ceſarẽ. Rex em̃ nr̃ xp̃s eſt manſuetus. q̃a chriſtus dicit̃ chriſmate vnctus. Ceſar ꝟo dicitur a cedendo. Recte ĝ xp̃iani habent regẽ mãſuetũ xp̃m. iudei aũt ceſarẽ crudelẽ diabolũ cui fuiũt in infidelitate ⁊ ꝑtinacia ſua Dignitas ſiq̃dẽ nr̃i reg̃ cognoſcit̃ ſpecialiter ex tribus. ſ.

Primo ex eius im̃ẽſitate

Secũdo ex eius incõp̃rehẽſibilitate

Tercio ex eius poteſtate.

Primo dixi ꝙ dignitas nr̃i regis cog̃ſcit̃ ex ei⁹ im̃eſitate. Nã vndecũqʒ ↄſiderer̃ ſꝑ apparebit im̃eſus. Si em̃ ↄſideret̃ in ſe ſic eſt infinitus. q꞉ die noctuqʒ oĩa ↄſpicit. oĩa regit ſine fatigatiõe. oĩa ſuſtẽtat. oĩa adminiſtrat etiã ſuis inimicis. oĩa viuificat. oĩa nũerat etiã arborũ: omnia põderat nõ ſolũ facta ſʒ etiam cogitata. Ideo dicebat p̃s. Magnus dñs ⁊ laudabil̃ nimis. Si ꝟo ↄſideret̃ in compatõne ad noſtrũ intellectum ſic eſt incõp̃rehẽſibilis. q꞉ q̃ntumcũqʒ bonũ cogitare valet intellect⁹ iſtẽ rex eſt melior. q̃ntumcũqʒ pulchrũ eſt pulchrior. quantũcũqʒ dulce eſt ſuauior. quantũcũqʒ ſcibile eſt ꝓfundior. vñ dicebat ſapiẽtiſſimus apl̃s Rom̃. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie ⁊ ſcie dei: q̃ʒ incomp̃hẽſibilia ſunt iudicia ei⁹ ⁊ inueſtigabiles vie eius. Si autẽ ↄſideretur in compatõne ad duratõem ſic eſt eternus. q꞉ ei tam p̃terita q̃ʒ futura ſũt p̃ſentia: et ante oculos ſue maieſtatis aſtãtia. Unde. j. Thimo. ij. Regi ſeculorũ im̃ortali ⁊ iuiſibili ſoli deo honor ⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ. Et Ber. dic̃. Ubiqʒ regnat: vbiqʒ imꝑat. vbiqʒ maieſtas eius replet oĩa. cõplectit̃ vniuerſa. Scdo dignitas nr̃i regis cognoſcitur ex eius incõp̃rehenſibilitate. nr̃a em̃ ſcientia eũ cõp̃hẽdere nõ poſſum⁹. noſtra p̄dicatõe declarare nõ valem⁹. q̃ʒdiu in ꝑegrinatõne vite p̃ſentis fuerimus. quia dicit Aug. Cum de deo loq̃mur quid mirũ ſi nõ comp̃hendis.

qꝛ ſi compꝛehendis deꝰ non eſt. vel tu es
deus qđ eſt īpoſſibile. ſolꝰ em̄ deꝰ cōp/
hendit ſeipm̄. Hinc Bern̄. Eſt aūt cre
aturis mirabil̄. in hoīb) amabil̄. i an
gelis deſiderabil̄. in ſeipo incōpꝛehēſi/
bil̄. in repꝛobis intolerabil̄. Et beatus
Aug. Qui te regem dimittit quo it niſi
a te placato ad te iratū. Nullꝰ igit̄ hu/
ius regis dominiū exire poterit q̄cūq;
eat. qꝛ dicit ps. Quo ibo a ſpū tuo ꝛ q̄
a facie tua fugiā. Si aſcēdero in celū;
tu illic es. ſi deſcēdero in infernū ades.
Sed ſunt pleriq; excecati ꝛ carnales q̄
ſolum ea credūt que oculis carneis vi
dent: ideo deū oīm regē nō colūt qꝛ nō
vident. De quib) Greg. xxj. moꝛa. Sunt
aūt pleriq; ita hebetes vt formidare ne
ſciant niſi qđ coꝛpaliter vident. inde fit
vt deū nō metuāt quē videre n̄ poſſūt
Sed quis de deo iſta ſuſpicet̄: qui ni/
mirū cū ſit ſemꝑ p̄ſens ſic intēdit oīb)
vt aſſit ſingulis. ſic adeſt ſingul̄ vt ſi/
mul oīb) nunq̄ deſit. Tercio digni
tas regis xp̄i cognoſcit̄ ex eiꝰ ptāte. cu
ius ptāti omnia ſubijciunt̄ nolle ꝛ vel
le. ꝛ nō eſt q̄ poſſit reſiſtere volūtati eiꝰ
qꝛ vt dicit ps. Omnia quecūq; voluit
fecit in celo ꝛ in terra ꝛ in oīb) abyſſis.
Ideo vbiq; eſt metuendꝰ. iuxta illđ ad
Phil̄. ij. In noīe ieſu omne genu fle
ctat̄ celeſtiū terreſtriū ꝛ infernoꝝ. ꝛ oīs
lingua confiteat̄ quia dn̄s ieſus ī glīa
eſt dei patris. Iſte igit̄ rex hab; triplex
regnū. ſc; celeſte terreſtre ꝛ infernale. et
ſm̄ differentiā regnoꝝ habet triplicē;
familiā. In regno em̄ celeſti ſunt triū/
phatoꝛes. ꝛ ibi nullus aliꝰ admittitur
Iuxta illud. ij. Thimo. ij. Non coꝛona
bit̄ niſi qui legitime certauerit. Hoc i/
telligēs Dauid aiebat. Rex meꝰ ꝛ deꝰ
meus. Beati qui habitāt ī domo tua:
in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. In reḡ
vero terreſtri ſunt ſolū pugnātes. Un
Iob. vij. dicebat. Militia eſt vita ho/
minis ſuper terrā. Hinc etiā Augꝰ ait
ſuper ps. Uita noſtra in ꝑegrinatōne
hac nō poteſt eſſe ſine peccato ſiue tem/
ptatiōe. quia ꝓfectus noſter per tēpta/
tionē noſtrā fit. nec ſibi innoteſcit niſi
tēptatus. nec poteſt coꝛonari niſi vice/
rit. nec poteſt vincere niſi certauerit. nec
poteſt certare niſi meritū habuerit. De
quoꝝ numero erat apl's. qui dicebat
Eph. vj. Non eſt nobis colluctatio ad
uerſus carnem et ſanguinē. ſc; ſolum
ſed aduerſus pꝛicipes ꝛ poteſtates. ad
uerſus rectoꝛes tenebraꝝ har[illegible]. Rex
enim noſter oſtendit hodie certādi mo
dum vt ſicut ipſe honoꝛē lachꝛimis mi
ſcuit Luce. xix. Uidens ciuitatē fleuit
ſup illam. ita ꝛ ſui p̄ſentem leticiā tri/
ſticia tēperent. Mundanū em̄ gaudi
um inebriat hominē ꝛ inſanire facit ni
ſi aliqua aduerſitate tēperet̄. [illegible]eo di/
citur Eccl'iaſtici. vij. Coꝛ ſapiēt̄ vbi tri
ſticia ꝛ coꝛ ſtulti vbi leticia. Unde re/
fert Lactantiꝰ q̄ poete tres furias eſſe
dixerunt. vic; libidinē: cupidinē ꝛ irā;.
Sed deus iſtis certos terminos ōdit
vt homo vtat̄ concupiſcētia ad filioꝝ
ꝓcreationē. Cupiditate ad neceſſariaꝝ
ꝓuiſionē. Ira ad ſubditoꝝ coꝛrectōē;
Talibus furebant qui dicebāt Sap.
ij. Uino precioſo ꝛ vnguentis nos re/
pleamus: et non pretereat nos flos tē/
poꝛis. nemo ſit expers luxurie nr̄e. Et
infra. Oppꝛimamus pauperē iuſtū:
ꝛ nō parcamꝰ viduis. nec reuereamur
canos multi tēpoꝛis. foꝛtitudo noſtra
ſit lex iniuſticie. Sic furebant p̄ncipes
ſacerdotū dum regem gloꝛie repꝛehen
debant. In regno ſiquidē infernali ſūt
ſolum deuicti quaſi in carcere. De qui
bus dicit Eſa. xxiiij. Congregabunt̄ in
congregatōne vnius faſcis in locū et
claudent̄ in carcere. [illegible] curia celeſt̄. O
familia triūphatrix venite. ecce rex ve/
ſter hodie flet. Ecce per aſinā reſidens

tante potentie tāte diuitie rex venit hie/
roſolymā reſtauratur⁹ ruinā regni ve
ſtri. O homines deuoti de curia terre/
ſtri ite ⁊ videte regē veſtꝝ. ecce venit ſol
uere p̄ciū aīaꝝ veſtraꝝ. O obſtinati ď
curia infernali fugite quia ecce rex mā
ſuetus venit ſpoliaturus regnum ve/
ſtrum ⁊ imperiū. ¶ Secundum
ſalutare documentū inſinuať in v̄bis
thematis ineffabilis ꝓpinq̇tas: cuȝ dꝛ
Rex tuus. Eſt em̄ nō ſolū rex ſȝ ⁊ pꝛo/
pinquus ⁊ frať noſter. Jō dicit zacha/
rias ꝓpħa. tuus. i. de tua ſtirpe ꝓcrea/
tus. Talē nanqȝ parentelā noluit xp̄s
cū angelica natura ꝯtrahere ſed cū hu
mana. Vn̄ dꝛ Heb. j. Nuſq̄ȝ angelos
apphēdit ſed ſemē Abꝛae. Ex q̄ patȝ ꝙ
maioꝛ ꝓpinq̇tas eſt inť deū et hoīeȝ q̄ȝ
inter deū ⁊ angelū: Nam q̇ntuplex eſt
ꝓpinquitatis vinculū. ſcȝ

Primū vinculū fraternitatis.
Scdm̄ vinculū affinitatis.
Terciū vinculū ꝯſanguineitatis.
Quartū vinculū firmitatis.
Quintū vinculū vnitatis.

Primū vinculū ꝓpinq̇tatis dixi ꝙ eſt
fraťnitať. ⁊ hec eſt maioꝛ inter deum ⁊
hoīeȝ q̄ȝ inť deū ⁊ angelū. qꝛ fraťnitas
q̄ tm̄ cauſať ex altero parentū firma ē.
ſed que cauſať ex vtroqȝ firmiſſima eſt
Angelus em̄ eſt frater xp̄i tm̄ ex parte
patris eterni qui eſt pater xp̄i ꝑ eternā
generationē et angeloꝝ ꝑ creatiōeȝ. hō
v̄o eſt frater chꝛiſti tam ex ꝑte patrꝭ q̄ȝ
matris. Ex parte patris ꝑ creationem
Ex parte matris. qꝛ virgo bt̄ā fuit ma
ter chꝛiſti ⁊ noſtra. Ideo xp̄s nuſq̄ȝ vo
cat angelos fratres ſuos. ſed homīes
dicens in pſ̄. Narrabo nomen tuum
fratribus meis. et Joh. xx. dixit marie
magdalene. Dic fratrib⁹ meis ⁊ petro
Unde homo maiorē portionem here/
ditatꝭ chꝛiſti mereť q̄ȝ angelus. Qđ fu/
it figuratū Gen̄. xliij. cum ioſeph in cō/
uiuio maiorē parteȝ dedit beniamin:
qꝛ fuit frater ſu⁹ ex vtroqȝ parēte q̄ȝ ce/
teris q̄ erāt ex altero ꝑente tm̄ frēs ſui.
Sic chꝛiſt⁹ in cōuiuio celeſti dotabit
hominē dote anime ⁊ coꝛꝑis. angelos
tm̄ dote ſpūs ⁊ nō coꝛpoꝛis. Secū/
dum vinculū eſt affinitatis. ⁊ hec etiā
eſt maioꝛ inter deū ⁊ hominē q̄ȝ inť de
um ⁊ angelū. Magna etem̄ affinitas
ꝯtrahiť qn̄ quis dat filiā ſuā aut acci/
pit. ſcđo maioꝛ qn̄ dat ⁊ accipit. Deus
filiā ſuā. i. imaginē ⁊ ſiľitudinē ſuā de/
dit angelo qn̄ ip̄m ad imaginē ſuā cre
auit. homi v̄o ⁊ imaginē ſuā dedit. ⁊ i/
ſuꝑ ſoꝛoꝛē nr̄am. i. hūanā naturā filio
ſuo accepit. iuxta illđ Hiere. ij. Recoꝛ/
datus ſum tui miſerās adoleſcentiaȝ
tuam ⁊ charitatē deſponſatōis tue.

Terciū vinculū ꝓpinquitatis eſt cō
ſanguineitatꝭ. que ſiľr eſt maioꝛ īter de
um ⁊ hominē q̄ȝ angelū. Magna q̇dē
eſt ꝯſanguineitas qn̄ q̇s attinet alicui
ex vna linea cōſanguineitatꝭ. maioꝛ ve
ro qn̄ ex duab⁹. Qn̄ em̄ angelū creauit
ad ſuā imaginē deuſ tūc quodāmodo
ip̄m fecit de ſua ꝓgenie. hominē ſimili
ter de ſua ſic creādo fecit ꝓgenie. vt di/
cať illud Actuū. xvij. Ipi⁹ ⁊ gen⁹ ſum⁹
Inſuꝑ de nr̄o genere deus ſe fecit. Iu
xta illud ad Ro. j. Qui fact⁹ eſt ei ex ſe/
mine dauid ſm̄ carnem Quartum
vinculū ꝓpinquitatis eſt cognatōis fir
mitas. Cū enim triplex ſit cognatio .ſ.
legalis que fit ꝑ adoptōem. carnalis q̄
fit ꝑ ꝓpagatōem. ſpūalis q̄ fit ꝑ bapti/
ſmi ſuſceptōem. Angeli attinent chri/
ſto legali cognatōe: qꝛ illos de⁹ ī filios
adoptauit ⁊ non alijs duab⁹ cognati/
onib⁹. Sed hō om̄ib⁹ trib⁹ attinet. Ad
optauit ſiquidē nos deus. iuxta illud
ad Eph. j. Predeſtinauit nos deus in
adoptōnem filioꝛum per ieſū chꝛiſtuȝ.
Itē regenerauit nos per baptiſmum.
Joh. iij. Niſi quis renat⁹ fuerit denuo

non poteſt videre regnū dei. Item car/nali cognatiõe attinet. q2 ex ꝓgenie ho/minis carnē ꝛ ſanguiē accepit. Qui tū vinculū ꝓpinq̄tat' eſt vnitat'. Nam magna eſt vnitas angeloꝝ ad xp̄m q2 dr caput angelorū ꝛ hoīm. quia ſicut vnū corpus habet vnū caput. ſic ſili/tudinarie vna multitudo ordiata ad vnū aliq̄d ſm diuerſa officia dicit' ha bere vnū caput. ſed corpus xp̄i myſti/cū quod ↄſiſtit ex angelis et hoībꝫ or dinat' ad vnū finem q̄ eſt fruitiõis glie ergo chriſt9 eſt caput angeloꝝ ꝛ hoīm. Ideo dr ad Eph.j. Conſtituet eum.ſ. xp̄m deus pater ad dexterā in celeſtibꝫ ſup oēm p̄ncipatum ꝛ poteſtatē ꝛ vir/tutē ꝛ dn̄ationē. ꝛ oē nomē q̄d noiatur non ſolum in hoc ſeculo ſed etiā in fu/turo. Ibidē. Ip̄m dedit caput ſup oēꝫ eccleſiam. Sicut igit' caput influit ad membra ſenſū ꝛ motū. ſic xp̄s ad an/gelos. Ideo dicit Greg. in p̄fatõe. Per quem maieſtatē tuam laudant ange/li: adorant dn̄ationes: tremunt pote/ſtates. Multo magis eñ chriſtus di/citur caput hoīm in quos influit q̄tū ad aīam ſicut ad angelos. ꝛ vltra hoc ad corpus. Ideo mediator dei ꝛ homi nū factus nõ aūt angelorum. Si eñ angeli ꝑditi poſſent habere talē media torem: poſſent ꝛ ipſi ſaluari. Unde ſic ſub vno capite mēbra nõ habent eun/dem actū: ſic hodie deuoti chriſto eius mēbra diuerſa obſequia exhibebāt. q̄a non omnibꝫ omnia competūt. Hinc dicit Ambro. li. d officijs. Sepe q̄d al terū decet alterū nõ decet. aliud iuue/ni aptum aliud ſeni. aliud in ꝑiculis aliud in rebus ſeculi. Unde ſm p̄hm Uerecundia in iuuene eſt laudabilis: non in ſene. Ideo hodie chriſto domīo vnus omnia non faciebat. ſed alij aſi/nā adducebāt. alij veſtimēta ī via ſter/nebant. alij iumento veſtimēta impo/nebāt. alij iubilabāt. alij ramos cede/bant de arboribꝫ ſternētes in via. Per hoc dat' intelligi q̄ vnuſquiſq3 officiū ſibi magis idoneū aſſumat. Quidam eñ ſunt quibꝫ magis competit opera penitentie aſſumere per carnis morti/ficatiõem. Et illi ſignificant' per illos qui aſinam adducebāt cum pullo ad ad chriſtum. Ille vero adducit aſinam et pullum qui carnem dat chriſto per mortificationem ꝛ cor per contritiõeꝫ. Alij ſunt quibus magis competit aſ/ſumere opera virtutum ꝛ exemploꝝ. ſicut ſunt viri perfecti. et hij ſignifican tur per illos q̄ veſtimēta ſternebant in via. Iſta veſtimenta tunc in via ſterni mus quando ea alijs in exemplū p̄be mus. Unde Ceſarius dicit. Bn̄dicta deo illa anima cuius humilitas alte rius confundit ſupbiam. cuius patiē tia proximi extinguit iracūdiāꝫ. cuius obedientia alterius pigriciaꝫ tacite in/crepat. Alij ſunt quibꝫ magis compe/tit ſe exercitare circa opa miſericordie. Iſti ſignificantur per illos qui ramos oliue ferebant. Oleum eminet liquori bus vniuerſis. ſic opus miſcdie mag' placet deo. iuxta illd Math. ix. Quid eſt: miſericordiam volo ꝛ non ſacrifici um. Alij ſunt quibus magis compe/tit intendere circa victoriaꝫ temptatio num. ſicut ſunt de nouo conuerſi qui multas patiuntur temptationes. Et iſti ſignificātur ꝑ illos qui ramos pal marū ferebant. ꝛ ſignificat victoriam iuxta illud Apoc. vij. Et palme in ma nibus eorū. Alij ſunt quibus magis competit circa expoſitioneꝫ ſcriptura/rum. et iſti ſignificant' per illos ap̄los q̄ veſtimenta ſua iumēto impoſuerūt. Nā veſtimenta iumēto imponunt q̄ ꝑ ſuas exhortatões aīam erudiūt: a pec cat' abſtrahūt ꝛ v'tutibꝫ ornāt ꝛ cõpo nunt vt xp̄s ibi ſedeat et quieſcat. Alij

ſunt qbꝫ magis cōpetit intendere circa
deuotiōeꝫ orōnis. ſic ſunt viri ꝯtēplati
ui. ⁊ iſti ſignificanť p illos q̄ clamabāt
dicentes. Oſanna filio dauid Benedi
ctus q̄ venit in noīe dn̄i. Terciū ſa/
lutare documentū inſinuať in verbis
themať ineſtimabilis vtilitas. ibi. ve/
nit tibi. i. ad tuā vtilitatē. Nō em̄ venit
vt auferat nr̄a ſed vt daret ſua. oīa em̄
q̄ habuit dedit nob aut ꝓmiſit. regnū
ſcꝫ ſuum in poſſeſſioneꝫ. Matth. xxv.
Poſſidete vobis paratū regnū a ꝯſti/
tutione mūdi. Corpꝰ ſuū in refectionē
Joh. vj. Caro mea vere eſt cibꝫ. San/
guinē ſuū in ablutōeꝫ. Apoč. j. Dilexit
nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is i ſanguīe
ſuo. Animā dedit in redēptōeꝫ. iuxta il
lud Joh. x. Animā meā pono ꝓ ouibꝫ
meis. Diuinitatē ſuā in fruitioneꝫ. ſm
illud Joh. xvij. Hec eſt vita etn̄a vt co
gnoſcāt te ſolum deū verū ⁊ quē miſi/
ſti ieſum. Sic g̃ breuiter vtilitas huiꝰ
regis noſtri eſt qꝛ ipſe deus factus eſt
homo vt hō fieret deus. deus factꝰ eſt
ſeruus vt ſeruus fieret deꝰ. deus de ce
lis deſcendit ad terraꝫ vt homo de ter
ra ad celū aſcenderet. deus factꝰ eſt fili
us homīs vt homo fieret filiꝰ dei. Jm
mortalis factus eſt mortalꝭ vt morta/
les fierent īmortales. diues factꝰ ē pau
per vt paupes faceret diuites. Altiſſi/
mus factꝰ eſt humilis vt humiles ſub
limarenť. deſcēdit em̄ a ſublimitate di
uina vſqꝫ ad hūanā infirmitatē. Non
em̄ amplius deſcendere potuit: qđ in/
de manifeſtať. qꝛ infra naturā diuinā
eſt natura angelica. infra naturā ange
licam eſt natura humana. infra natu
ram humanā eſt pena. infra penaꝫ eſt
culpa. infra culpam eſt nihil. qꝛ nihil ē
vilior ⁊ inferior pctō. Chriſtus em̄ de/
ſcendit infra diuinā naturā. qꝛ carneꝫ
aſſumēs minor ſeipſo factus eſt. Jdeo
dicebat ſaluator. Pater maior me eſt.
ad Phil. ij. Semetipſū exinaniuit for
mam ſerui accipiens. Secundo deſcē
dit infra naturā angelicam. quia pau
lominus ab angelis minoratꝰ inqꝫtū
ſcꝫ angeli habent naturam īmortalē ⁊
ipſe habuit naturam mortalem ⁊ paſ
ſibilem. iuxta illud pſ. Minuiſti euꝫ
paulominus ab angelis: gloria ⁊ ho/
nore coronaſti eum. Tercio deſcendit
infra naturā humanā inqꝫtuꝫ obpro/
brium hoīm factus eſt. Pſ. Ego aūt
ſum vermis ⁊ non homo: obprobriū
hoīm ⁊ abiectio plebis Videbať enim
chriſtus minor omni alio homīe. q̄ ſic
fuit deſpectus et conſputus ⁊ ſic hūili
atus. Juxta illud Eſa. liij. Non eſt ſpe
cies ei neqꝫ decor. vidimus eum et nō
erat aſpectus in eo. vnde nec reputaui
mus eum. Quarto ſicqꝫ deſcendit vſ/
qꝫ ad penā. nō aūt potuit deſcēdere vſ/
qꝫ ad culpam q̄ eſt nihil. iuxta illđ pſ.
Ad nihilū deductus eſt malignꝰ. Si
diceres. Nihil quod ſpectat ad contē/
ptibilitatem ⁊ abiectionem decet diui/
nam maieſtatem que ſuper omnia cre
ata ⁊ oēs naturas eſt eleuata. Quia
em̄ ſicut vituperabilis eſt nimia elatio.
ita vituperabilis eſt nimia humiliatio.
ſed tanta eſt humiliatio cum deus ſit
homo quāta fuit elatio cū homo ap/
petijt eſſe deus. ergo ita vituperabilis
eſt vna ſicut alia. Ad q̄đ reſpōdet ſan/
ctus Bonauē. ſup. iij. diſ. j. ar. ij. q. j. ꝙ
hec ꝯtemptibilitas ſeu hūiliatio pt in/
telligi dupl'r. aut rōne ſue diuine eſſen
tie. aut rōne ſui vniti. Rōne ſue diuīe
eſſentie nunq̄ pōt hūiliari nec exaltari
in ſe cū ſit ineffabilis ⁊ inuariabilꝭ na/
tura. Rōne vo ſui vniti pt hūiliari ad
maiorē manifeſtationē ſue altitudīs.
ſicut poteſt īfirmari ad maiorem ma/
nifeſtationem ſue fortitudinis. Jn hoc
enim ꝙ in humanitate ſe humiliauit
ſuperbiſſimum diabolum deiecit: et

humilē hoīem exaltauit. Et ex h̄ facta ē manifeſtatio diuīe potentie ſapiētie bonitatis ⁊ iuſticie dūi p culpa appetētis fieri de⁹ ſatiſfecit de⁹ q̄ fact⁹ eſt hō: qđ ſapient̄ ⁊ mīſicorditer eſt factū. Magnas igit̄ grās debemus agere deo ſūmo regi nr̄o q̄ tātā vtilitatē ꝯtulit nob ſua hūilitate vt iam ipm deū ī hac vita imitantes ad eū ꝑuenire poſſemus

Quartū ſalutare documentū īſinuatur in p̄miſſis ꝟbis amabil̄ ꝓpetas cū dr̄. māſuet⁹. Cui⁹ ꝓpetatē olim p̄dixerat Zacharias ꝓpheta ca. ix. ſic dicēs Exulta ſatis filia ſyon iubila filia hieruſalē: ecce rex tuus veniet tibi iuſt⁹ et ſaluator ipe paup ⁊ aſcēdēs ſup aſinā ⁊ ſup pullū filiū aſine. Ubi notat̄ ꝓpetas chriſti. ſ. ꝙ ſit māſuetus: iuſt⁹: ſaluator ⁊ paup. Prīo dicit̄ māſuet⁹. nā q̄dā māſuetudo eſt a natura. Uñ phs dicit ꝙ hō eſt natural̄r aīal māſuetū. Quedā māſuetudo eſt a grā q̄ ē quedā virtus infuſa. de q̄ dr̄ Prouer. iij. Māſuetis aūt dat grā. Quedā ab hūana induſtria ſiue expiētia lōga ſic aīalia domeſtica dicunt̄ māſueta q̄ſi mau aſſueta. Chriſt⁹ eñ dr̄ māſuet⁹ a natura diuīa. qr de⁹ naturalit̄ eſt manſuetus ⁊ pius ac mitis. iuxta illđ ps. Tu aūt ſuauis ⁊ mitis es. Et a natura hūana qr a pīſſima mr̄e maria grā plena natus. Scđo fuit māſuetus a grā. Spiritus ſctūs eum adeo vnxit ꝙ fecit eum total̄r manſuetū. Hinc de eo dr̄ Eſaie lxj. Spūs dñi ſup me eo ꝙ vnxit me. Tercio factus eſt xp̄s māſuet⁹ a mag expientia. qr longo tpe expt⁹ eſt infirmitates nr̄as: ⁊ ideo māſuet⁹ fact⁹ eſt valde. ſicut auis q̄ diu domeſticat̄ ſtatim currit a d carnes. ſic māſuet⁹ chriſtus ſtatim currit a d deſideriū cordis Ideo dr̄ Zacha. ij. Querite iuſtū q̄rite manſuetū. Et p ſe pīſſim⁹ xp̄s hortat̄ vt ab eo diſcam⁹ māſuetudinē Mat. xj. Diſcite a me qr mit⁹ ſum ⁊ humilis corde. Unde Lyra. Māſuet⁹ nullū ledendo: hūilis nullū cōtemnendo. Secūdo dicit̄ iuſtus. ⁊ ideo hodie ſm ſuā iuſticiā voluit ꝓphetias de ſe factas īplere. Tercio dr̄ paup. cui⁹ paupertas hodie tpe ſue ſolēnitat̄ claruit qr ſedit ſup aſinā circūdatus turba paupeꝝ.

M Et hoc fecit ꝓpter tria. ſ.

Prīo vt platoꝝ ſupbiā ꝯfūderet
Scđo vt ſuis exemplū p̄beret
Tercio vt ꝓphetiā impleret

Prīo dixi ꝙ rex glīe voluit hodie ſup aſinā ſedere vt platoꝝ ⁊ multoꝝ ſupbiā ꝯfunderet q̄ delectant̄ in multis equis in frenis argenteis ⁊ alijs ſecl'i pōpis. Contra q̄s eciā btūs Bern. ſic clamat Magna inq̄t abuſio ⁊ nimis magna vt diues velit eſſe ꝟmiculus vilis ꝓpt quē dñs maieſtatis ⁊ dñs ſabaoth voluit fieri paup. Et h. Aug⁹. Oīa terrena ꝯtēpſit hō de⁹ vt ꝯtēnēda mōſtraret et oīa aduerſa ſuſtinuit vt nec in iſtis timeret̄ aduerſitas: nec in illis ſperaret̄ felicitas. Secūdo humilit̄ ⁊ pauprime ſedendo ſup aſinā venit vt demonſtraret ſe ſup ſimplices ⁊ q̄etos requieſcere. Uñ Chryſ. Non ſedet ī curru aureo p̄cioſa purpura fulgēs. nec aſcendit ſup feruidū equū diſcordie amatorem ⁊ litis ſed ſup aſinā trāquillitatis ⁊ pacis amicā. Tercio xp̄s hodie ſedit ſup aſinā vt ꝓphetias adimpleret ſcꝫ zacharie. ix. ⁊ ps. Modū aūt hodierni facti ſcribūt euāgeliſte. Mat. xxj. ſic ſcribit ꝙ cū appropinq̄ſſet ieſus hieroſolymis ⁊ veniſſꝫ bethphage ad mōtē oliueti tūc miſit duos ex diſcipul̄ ſuis ſcꝫ Petꝝ ⁊ philippū dicēs eis. Ite in caſtellū. i. hierl'm qđ ꝯ vos ē. i. ex oppoſito ⁊ ſtatim inuenietis aſinā alligatā ⁊ pullū cū ea. ſoluite ⁊ adducite mihi. Et ſi q̄s vobis aliqđ dixerit dicite qr dñs his opus habꝫ: ⁊ ꝯfeſtim dimit/

det eos. Hoc aũt totũ factum est vt ad
impleret q̃d dictũ est p ꝓpherã Zacha-
riã ca. ix. Dicite filie syõ Ecce rex tu⁹ ve-
nit tibi mãsuet⁹ ⁊ sedens sup asinã et fi
liũ subiugal'. Eũtes aũt discipuli ei⁹ fe
cerũt sicut p̃cepat illis. Dixerũt aũt ill'
vt dicit Lucas. Cur soluitꝭ pullũ. Di-
xerũt: q᷑ dñs his op⁹ habet. Et audito
noĩe dñi tacuerũt. Et adduxerũt asinã
⁊ pullũ. ⁊ iposuerũt sup eos vestimẽta
sua. tũ q᷑ erat rudis. tũ q᷑ ꝓpter reuerẽ
tiam. ⁊ eũ desup sedere fecerũt. Pluri-
ma aũt turba audito ꝙ saluatoꝛ veni
ret strauerũt vestimẽta sua in via exeũ
tes obuiã ei. Alij cedebãt ramos de ar
borib⁹ ⁊ sternebãt ĩ via. Et subdit Lu
cas. c. xix. ꝙ cũ appropinq̃sset iã ad de
ſcensum mõt' oliueti ceperũt oẽs tur-
be descendentiũ discipuloꝝ. i. deuoto-
rũ gaudẽtes laudare deum voce ma-
gna sup oĩb⁹ q̃s viderant virtutib⁹ di.
Benedictus q̃ venit in nomĩe domini
pax in celo ⁊ glĩa in excels'. Tũc q̃dam
phariseoꝝ. s. inuidentiũ dixerũt. Mgr̃
increpa discip'los tuos. s. ne sic laudẽt
te. Quibus xp̃s dixit. Dico vobis q᷑ si
hij tacuerint lapides clamabũt. Et vt
appropinquit vidẽs ciuitatẽ fleuit su-
per illã di. Quia si cognouisses. s. o hie
rusalẽ subuersionẽ tuam ⁊ tu fleres q̃
mõ exultas in hac die q̃ ad pacem tibi
sunt. mõ eñi abscõdita sunt illa mala
ventura ab ocul' tuis. q᷑ futuꝝ ē ꝙ cir
cũdabũt te inimici tui vallo ⁊ coangu
stabũt te ⁊ ad terrã ꝓsternẽt te et filios
tuos. ⁊ nõ relinq̃nt lapidẽ sup lapidez
q᷑ nõ cognouisti ꝙ ego fili⁹ dei a ꝓphe-
tis p̃nũciat⁹ visitauerim te in ꝓpria p-
sona. Deinde dicit Math. c. xxj. ꝙ cuz
venisset hier'lymã cõmota est vniuersa
ciuitas di. Quis est hic. ppl'i aũt dice-
bant. Hic est ille ꝓpha a nazareth gali
lee. ⁊ intrauit iesus in templuz ⁊ eijcie-
bat oẽs vẽdentes ⁊ ementes in templo
⁊ mẽsas numularioꝝ ⁊ cathedras vẽ
dentiũ colũbas euertit di. eis. Scptũ
est. dom⁹ mea dom⁹ oꝛõis vocabitur
vos aũt fecistis illã spelũcã latronum.
Et accesserũt ad eũ ceci ⁊ claudi ⁊ sana
uit eos. Uidẽtes aũt p̃ncipes sacerdo-
tũ ⁊ scribe mirabilia q̃ fec ⁊ pueros cla
mãtes ĩ tẽplo dicẽtes. Osanna filio da
uid indignati dixerũt ei. Audis q̃d isti
dicũt. Jesus aũt dixit eis. vtiq̃z. nũq̃z. i.
ne forte legistis. s. ps. viij. Quia ex oꝛe i
fantiũ ⁊ lactentiũ pfecisti laudez. Et vt
scribit Lu. ꝙ pꝛicipes sacerdotũ ⁊ scri-
be ⁊ senioꝛes populi q̃rebãt iesum pde
re ⁊ ñ ĩueniebãt ꝓpt' q̃d moꝛi d̃berꝫ Oĩs
eñi ppl's suspẽsus erat audiẽs illũ. Et
vt scribit Marc⁹ ca. xj. Circũspectꝭ oĩ-
bus cũ iã vespa hoꝛa essꝫ exijt ĩ betha-
niã cũ. xij. Occurrã⁹ igit' huic regi mã-
sueto p fidẽ ⁊ deuotõez ⁊ tãdẽ p eternaz
laudẽ. Ad quã nos pducat xp̃s ⁊c̃.

In cena dñi — Sermo xlvj

Siquis manducauerit ex h pane viuet ĩ et'
nũ. Joh. vj. Uerba sũt redẽ-
ptoꝛis nr̃i ad mãducandũ se pio ꝓmis
so iuitãtꝭ. Nihil eñi chari⁹ videt' hoĩb⁹
in h mũdo q̃z vita ꝓpa. p q̃ obtinenda
aut retinẽda aiam suã dabit. iuxta illd
Job. ij. Cũcta q̃ possidꝫ hõ dat ꝓ aĩa
sua. ⁊ tñ etiã dꝫ moꝛi. sꝫ saluatoꝛ nos ĩ
uitat ad diuinũ ꝯuiuiũ cũ ꝓmissiõe vi
te et'ne. ¶ Decuit eñi deũ h salutã
re sacr̃m instituere ꝓpt' tria. scꝫ.

Primo ꝓpt' diuinã liberalitatẽ
Scdo ꝓpter humanã infirmitatez.
Tercio ꝓpt' nostrã penalitatem

Primo dixi ꝙ decuit deũ istituere hoc
aĩe sacr̃m seu alimentũ ꝓpt' diuinã li-
beralitatẽ. Nã libalissim⁹ de⁹ oĩb⁹ vitã
instituerat vt angelis suã clarã visio-
nẽ q̃ est vita eterna: iuxta illd Job. xvij.

Hec ē vita etna vt ꝯgſcāt te ſolū verū
et quē miſiſti ieſū. Beſtijs carnes ꝛ iu
mētis herbas. auibꝫ vermes ꝛc. ꝛ ſic oīa
habebāt ſua alimēta. iuxta illud Pſ.
Qui dat eſcā oī carni. Sꝫ hō antea nō
habuit ſibi totaliter ꝯuenientē cibū. qꝛ
ipſe ꝯuenit cū angel' inq̄ꝫtū eſt rōnal' et
itellectual'. ꝛ ꝯuenit cū brutis inq̄ꝫtū
eſt ſenſualis ꝛ carnal'. idō hoīeꝫ nō decu
it relinq̄re ſine debito cibo q̄d ꝛ fec. ꝛ ei
ꝯuenientē cibū diuinitatē. ſ. carni vni
tā inſtituit. ad quē iuitat di. Si qs mā
ducauerit ex hoc pane viuet in eternū.
Hinc pſ. Guſtate ꝛ videte qm̄ ſuauis
eſt dn̄s. Et ideo dr̄ eucbariſtia. i. bona
grā. ab eu q̄d eſt bonū ꝛ charis gratia
et ſic noīat' ſm ꝙ realiter ꝯtinet xp̄m q̄
eſt plen⁹ grā ꝛ veritate. Scđo deuꝫ
decuit iſtituere h̄ alimentū aīe ꝓpt' hu
manā infirmitateꝫ. hūana em̄ memo
ria eſt infirma ad iugit' memorādū be
neficiū icarnatōis ꝛ paſſiōis xp̄i q̄d in
flāmare deberet totalr' nr̄m affectū. idō
vt hoꝝ hō freq̄nt' recordaret' in h̄ ſacro
p̄ſentiā ſuā nobis ꝯtulit. in q̄ q̄cq̄d bo
ni vnq̄ꝫ hūano generi fuit collatū tota
liter incluſit. Vñ et dicit Lu. xxij. Hoc
facite in meā cōmemorationē. Sup q̄
verbo Baſili⁹ ſic dicit. Diſce aūt q̄ pa
cto decet edere corp⁹ xp̄i i memoriā ſcꝫ
obedientie xp̄i. vt q̄ viuūt nō amplius
in ſe viuant ſed in eo q̄ p eis mortu⁹ eſt
et reſurrexit. Et apl's. j. ad Choꝝ. xj.
Quotieſcūq̄ꝫ māducabit' panē hūc et
calicē dn̄i bibet' mortē dn̄i annūciabi
tis. Et ſic ſm ꝙ eſt ſignū rememorati
uū paſſiōis xp̄i dr̄ ſacrificiū. q̄d oliꝫ to
tū in altario ad honorē dei icēdebat'.
q̄a xp̄s in ara cruc' ad honorē dei p̄ris
totaliter fuit oblatus. Vñ dicit ſctūs
Bonauē. l. iiij. diſt. xij. ar. j. q. j. ꝙ ſi ſen
ſus mētis nr̄e. i. rō nr̄a vult inflāmari
ab hoc ſpūali carbone neceſſe habꝫ ad
ipm̄ dirigi ꝛ ꝯuerti. ſicut ad viuū me
moriale paſſiōis xp̄i. ſ. in ſcripto. i ver
bo. ꝛ in ſacro. In ſcripto habem⁹ eius
memoriā qn̄ p picturas imaginū exp̄
mit' ei⁹ paſſio. ꝛ hoc eſt q̄ſi mortuū me
moriale. qꝛ habet fieri ad viſuꝫ q̄ꝝ me
moriale apphēdit' de longinq̄. Secun
dū memoriale eſt in v̄bo. vt cū qs ver
bo p̄dicat aut narrat paſſionē xp̄i. ꝛ il
lud partim eſt viuū ꝛ ptim mortuuꝫ.
Viuū eſt in corde ꝛ ore deuotoꝛuꝫ. ſed
mortuū in indeuotoꝝ. Terciū memo
riale paſſiōis xp̄i eſt in ſacro vbi realit'
ꝯtinet'. ꝛ eſt viuū qꝛ offert ſe guſtui. Si
igit' excitat mētes pictura: q̄nto mag'
vox viua. ꝛ certe multo forti⁹ caro xp̄i
deuote ſumpta. Tercio decuit deū i
ſtituere h̄ alimentū aīe ꝓpt' nr̄aꝫ pena
litatē. Ex q̄ em̄ mlt' penalitatibꝫ ſum⁹
ſubiecti idō q̄tidie peccam⁹. vñ ſalua
toꝛ dedit nob h̄ ſacr̄m vt de pctīs q̄ti
dianis q̄tidie remediū hēam⁹. ꝛ ꝓpt'ea
dr̄ cōmūio. Inq̄ꝫtū v̄o vltio. ſ. i mort'
articl'o ſumit'. ſic dr̄ viaticū: vt qꝛ nos
de p̄ſenti via ducit ad p̄riaꝫ vbi ē vita
vera ad quā ſaluatoꝛ iuitat di. Si qs
māducat ex hoc pane ꝛc. In qbꝫ q̄dem
v̄bis ſaluatoꝛ tria īſinuat myſteria. ſ.
Primū ſumēt' p̄paratōeꝫ. ibi. Si qs.
Scđo p̄gant' ſūptiōem. ibi. mādu
cat ex hoc.
Tertio ſument' fructificationē. ibi. viuet in etnum.

Q Prīo ſaluatoꝛ in p̄miſſis v̄bis inſi
nuat ſumēt' p̄paratōeꝫ di. ſi qs. q̄ſi di.
non indifferent'. ſed bn̄ diſpoſit⁹ man
ducauerit ille viuet in eternū. Non ſe p̄
parantibꝫ dic aplus. j. Choꝝ. xj. Qui
em̄ māducat ꝛ bibit indigne: iudiciuꝫ
ſibi mandu. ꝛc. Sup q̄ Bern̄. Ve in
q̄t homini illi cui ſalus mūdi iudiciū
eſt. cui vita mors eſt. cui ablutio dāna
tio. cui gratia ira. cui calix ꝓpiciatiōis
eſt vas indignationis. Unde tria req'
runt' ad dignam p̄parationē ſumētis
hoc ſacramentū. ſcꝫ

In cena domini

Primo diligentia examinis.
Scd'o carentia criminis.
Tercio reuerentia mentis.
Primo dixi q ad pparatioẽ ſumentis
h' ſacramentū requirit examinis diligentia.
q2 dic apl's.j.Cor.xj. Probet ſeipſuz
hō z ſic de pane illo edat z de calice bi/
bat. Notanter dic apl's q volens ſume
re corp⁹ xpi ſeipm pbet: nō corpus xpi
qd eſt veriſſimū. Debet igit ſumens ſe
pbare q̃tum ad ſeptē. Primo pbet ſu
mens ſe ſi eſt fili⁹ dei p verā fidē. q ei ve
ram fidē hȝ fili⁹ dei dr. iuxta illd Joh.j
Quotquot aūt receperūt eū dedit eis po/
teſtatē filios dei fieri. Qui vo nō habȝ
nō dbet ſumere. q2 dic ſaluator Mat
thei.xv. Non eſt bonū ſumere panē fili
orū z mittere canib9 ad mãducanduz.
Hinc etiam de agno paſcali dr Exod.
xij. Ois alienigena aduena et mercēna
rij nō comedent ex eo. glo. ibidē. Omis
alienigena.i. gentilis iude⁹ heretic⁹ vel
excōicat⁹. Scd'o ſumēs debet ſe pbare
ſi eſt xpi diſcipulus. cui⁹ ſignū eſt ſi pxi
mū ſicut ſeipm diligat. iuxta illud Jo
han.xiij. In hoc cognoſcent oēs q mei
eſtis diſcipuli ſi inuicē dilexeritis. ſi vo
odioſus eſt nō dbet ſumere. q2 dicitur
Math.xxvj. Accepit Jeſus panē z fre
git z dedit diſcipulis ſuis z non alijs.
Tercio debet pbare ſe ſumēs ſi ē ami/
cus xpi. amicoꝝ eñ idē eſt velle z nolle
Si igit quis odit qd xps odit z diligit
qd ille diligit ſecur⁹ accedat. z dicat il/
lud Luc.xj. Amice xp̄e accōmoda mi
hi tres panes. q2 in hoc pane ſunt tres
ſubē.ſ. caro aīa z deitas. Quarto ſu/
mens pbet ſe ſi eſt grãdis ī voluntate.
id ē par⁹ē magna facere aut pati p di/
lecto. Uñ Auguſtino dictū eſt. Cibus
ſum grandiū. creſce z mãducabis. nō
tu mutabis me ī te ſed tu mutaberis in
me. Quinto ſumēs debet ſe pbare q̃n/
tū ad ſenſum vt oēs ſenſus abneget et
xpo ſolo plus credat q̃ oib9 ſenſibus.
Interroga igit ſenſum viſus dicēdo. qd
vides. Rñdet. panē zc. Interroga gu/
ſtū qd comedis. rñdet. panē. Interroga
olfatū qd ſapis. rñdet. panez zc. Sed
xps dicit. Ego ſum panis viu⁹ qui de
celo deſcēdi Joh.vj. Nā h' ſacramentū
eſt tā pfundiſſimū q nulli⁹ hoīs intel/
lect⁹ intelligere pōt quō ibi ſit tam ma
gna xpi pſona ſicut fuit in cruce exten/
ſa. Uñ igit ſufficere pōt tibi qd ſuffecit
virgini Marie angelū ingredienti. Non
erit ait angelus apd deū īpoſſibile oē
vbum. Sexto ſumens pbet ſe q̃nte ſit
maieſtatis quē ſumit. q2 oīs creature
de⁹. rex angeloꝝ. dñs ſabbaoth. totus
pũſſim⁹. totus ſuauiſſimus. ideo de/
bet poni ſup cor. iuxta illd Cantic.viij
Pone me ſicut ſignaculū ſup cor tuū.
Septimo ſumēs debet ſe pbare q ad
actū ſeu opus. iuxta illd Gal.vj. Op⁹
ſuum pbet vnuſquiſq;. Probet igit ſi
viuit de illicitis. ſi artem facit illicitā. ſi
officiū vel negociū qd ſine mortali pec
cato fieri nō pōt. q2 in tali ſtatu ſumēs
eṫnam dãnationem recipit. qd fit non
ex pte ſacri ſed ex pte ſumentis. ſicut mel
de flore apis colligit. z tñ aranea de eo
dem venenū capit. Uñ dic magr i.iiij.
di.xij. Anteq̃ accedis dimitte debitori
bus. ſi dimittis dimittet. z ſic ſecur⁹ ac/
cede. panis eñ ſalutaris ē: nō venenum
Si ita accedis ſpũaliter manducas.
ſpũaliter eñ mãducat q innocentiam
ad altare portat. Secundo ad ppa
rationem ſumentis hoc ſacramentū re/
quiritur carentia criminis. q2 null⁹ phi/
bet a cōione tanq̃ indign⁹ niſi puet p
pter pctm qd cōmiſit vel cōmittit aut
cōmittere pponit. ita q pctm facit ho/
minē indignum cōmunione trib9 mo
dis.ſ. in habitu. ī actu. z in affectu. In
habitu quãdo de facto habet reatum
peccati mortalis licet tranſierit actu.

ſicut iratꝰ indebite ſe vindicat. In actu cū rancorē tenet ꝯ aliquem. In affectu vō cū ꝓponit cōmittere aliq̄d mortale in futuro. Et ſic q̄dam indigne ſumūt q2 ſunt in pctō mortali nō ꝯtriti. q̄daꝫ ſunt ꝯtriti de pctis ſed nōdū ꝯfeſſi, qui dā ſunt ꝯtriti ⁊ cōfeſſi ſed ꝯfeſſionē di/ midiauerūt, q̄dā et ꝯfeſſióeꝫ pure fece/ rūt ſed de vno vł duobꝫ pctis nō ſunt abſoluti, q̄dā ſunt ꝯtriti ꝯfeſſi et abſo/ luti. ſꝫ nolūt ſatiſfacere. q̄dā volūt ⁊ ſa tiſfacere ſed adhuc hn̄t ꝓpoſitū peccan di puta ſe vindicādi aut luxuriādi. vn̄ Petrus aureoli in. iiij. di. ix. q. ij. cōme morat q̄ndecim q̄ req̄runt̄ ad idoneā corpis xp̄i ſumptóeꝫ. ſ. vt ſit hō. viator adultꝰ. fidelis. mēte ꝑditus. ieiunꝰ. de uotꝰ, apparitióe miraculoſa nō ꝓhibi tus, ſine ꝯſcīa pctī mortalis, legitime cōfeſſus. in ꝯuerſatióe crimīe nō nota/ tus. corpe mūdꝰ. a miſtro idoneo tp̄e debito ⁊ recta intentióe ſumens. Dicit̄ p̄mo hō. q2 licꝫ angeli māducent xp̄m inq̄ntum ei vniunt̄ pfecta charitate. tn̄ eis ſic in ſacr̄o velatum ſub ſpēbꝫ q̄ eſt ꝓpter meritū fidei ſumere nō ꝯuenit. ſꝫ manifeſta viſióe in celo. Dicit̄ ſcd̄o via tor, q2 nulli mortuo debet dari. ⁊ ſi pe/ tit illuſio eſt. Dicit̄ tercio adultꝰ. q2 pu erꝭ q̄ n̄ pn̄t diſcernere ab alijs cibis da ri nō dꝫ. Etas aūt debita vt dic̄ Tho. in. iiij. di. ix. pōt eſſe in. x. vel ſaltē. xij. an no. Dicit̄ q̄rto fidelis. q2 nulli infideli debet dari. q2 tal' nō ē mēbrū xp̄i. Dicit̄ q̄nto mēte ꝑditꝰ. q2 demoniacꝭ ⁊ amē/ tibꝫ nō d̄bet dari. Dicit tn̄ ſctūs Tho. in. iij. pte. q. lxxx. ꝙ illis q̄ hn̄t lucida in terualla pōt dari tunc quādo habent vſum rōnis. Dicit̄ ſexto ieiunꝰ. q2 q̄cū/ qꝫ poſt mediā noctē aliq̄d ſumpſerit n̄ poteſt cōicare. Infirmi in articl̄o mor tis excipiunt̄. qui etiam poſt cibū ſunt cōmunicandi ne ſine cōione decedant. vt habet̄ de conſe. diſt. ij. c. p̄ſbiter. Di/ cit̄ ſeptimo deuotꝰ. nā ſicut q̄ cibū cor/ poralē non pōt digerere nō eſt aptꝰ ad manducandū. ſic q̄ deuotioneꝫ nō ha/ bet non eſt dignꝰ cōicare. Vn̄ dic̄ ſctūs Bonauē. i. iiij. diſt. xij. ar. ij. q. ij. ꝙ ma/ iorem efficaciā recipit hō in vna man/ ducatióe cū bona p̄paratióe q̄ꝫ in mul tis ſi ſe nō p̄paret diligēter. Dicit̄ octa/ uo apparitióe miraculoſa nō ꝓhibitꝰ. Nā ſi apparet ī forma pueri vel hmōi non debet ſumere. q2 non apparet ſub ſpecie cōueniēti humane refectói. Di/ cit̄ nono ſine ꝯſciētia peccati mortalis Dicit em̄ Ray. ī ſum. ꝙ non debet da/ ri hiſtrionibꝫ vł ioculatoribꝫ notorijs et manifeſt' infamibus ⁊ corrupta in/ tentione ſe ornantibꝫ. ⁊ choreatricibꝫ q̄ habent in conſuetudine. nec aleatoribꝫ vſurarijs excōmunicatis interdictis ⁊ ſuſpēſis. Infamibus poteſt dari poſt pactam pn̄iam ſed non ſtatim. Illis vō qui ſuſpendunt̄ aut decapitant̄ ꝓ ſuis maleficijs poteſt dari ſi vere peni teant ⁊ confiteant̄ pure. Dicitur decīo legitime confeſſus. quia vt p̄dictuꝫ eſt non ſufficit ſola ꝯtritio ad ſumptióeꝫ huius ſacramenti. Dicit̄ vndecimo in conuerſatione crimine non notatꝰ. q̄a vt p̄dictum eſt infamibus et hiſtrioni bus dari non debet. q2 dicit Cyprianꝰ Puto nec maieſtati diuine nec euāge/ lice diſcipline conuenire vt decus ⁊ ho nor eccleſie ſcꝫ chriſti corpus pſonis ta libus cōferatur. Dicit̄ duodecīo corpe mūdus ſcꝫ ab īmūdicia q̄ tolli pōt. vt lutoſa ora habentibꝫ ⁊ ſilia. Immūdi cia vō q̄ tolli nō pōt vt lepra: fluxꝰ ſan guinis aut ſemis ⁊c̄. nō impedit ſum/ ptionē. ſed hn̄ q̄nqꝫ celebrationē miſſe. De pollutióe aūt nocturna dicit Bo/ nauen. in. iiij. diſt. xij. arti. ij. q. iij. ꝙ ſi ſe ſentiat aggrauatū ⁊ animū ex tali pol lutione inclinatū: debet ꝓpter reueren/ tiā ſacri abſtinere, ſi vō ſentiat ſe potiꝰ

alleuiatũ ⁊ expeditã naturã. ⁊ deuotio
aut ſolennitas aut charitas ꝓximorũ
aut cõpaſſio aĩaꝝ celebrandũ trahat
fieri poterit. Dicit̃ terciodecimo a mini
ſtro idoneo .ſ. ſacerdote. vt dꝛ de conſe.
diſt. ij. ꝑuenit. qꝛ nullus alius etiã dya
conus tangere debet niſi in neceſſitate.
puta ſi caderet in terrã. Dicit̃ qrtodeci-
mo tpe debito. qꝛ ad celebrationẽ miſ-
ſe reqrit̃ dies quo ad horam. mane eſt
cõgruẽtioꝛ hora. Dicitur qntodecimo
recta intẽtione. quia nõ debet dari ad
accipiendũ aliqd expimẽtũ. nec ꝓ pur-
gatione infamie. ſed ea intẽtione vt per
talẽ ſumptõ; vniat̃ chꝛiſto ꝑ charitatẽ
⁊ muniat̃ contra diaboli tẽptationes.
ſicq; ſumens nõ debet dentib⁊ atrocit̃
ꝯterere. nec ſtati; poſt ſumptionẽ ſpue
re. Tercio dixi ꝙ ad ꝑparationẽ ſu-
mentis corpus chꝛiſti requirit̃ reuerẽ-
tia mẽtis. Nam magna reqrit̃ reuerẽ-
tia ad tã diuinũ ſacramentũ ſumẽdũ
in q deus ⁊ hõ non ſolu; nobis alloq-
tur aut cõicat̃. ſed ſolus xp̃s de maria
nat⁹ ſumit̃. Ad cui⁹ reuerentiã cõican
tes inducunt tria. ſc;

Primo exempla.
Secundo dicta.
Tercio ꝑicula.

Primo eñ ad reuerentiã ſumentẽ coꝛ
pus xp̃i exẽpla inducũt. Johes eñ ba
ptiſta q tante ſctitatꝭ fuit vt ipſe chꝛiſt⁹
cõmendãs diceret Math. xj. Inter na
tos mulierũ non ſurrexit maioꝛ iohã-
ne baptiſta: non audebat ꝓpter reue-
rentiã ſolũ verticẽ xp̃i tãgere di. Mat.
iij. Ego a te debeo baptizari. Unde de
eo canit eccl'ia. Baptiſta ꝯtremuit ⁊ nõ
audet tãgere ſanctũ dei verticẽ. ſed cla-
mabat cum tremoꝛe. Sctifica me ſal-
uatoꝛ. Quãto magꝭ nos revereri debe
mus eundẽ qui nõ ſolum tãgim⁹ ſed
⁊ ſumim⁹. Itẽ btũs Franciſc⁹ ob reue
rentiã hui⁹ ſacri nõ fuit auſus oꝛdina
ri ꝑſbiter. Siliter Marc⁹ euãgeliſta
pollicẽ ſibi amputaſſe dicit Hierony-
mus vt ſacrificio repꝛob⁊ haberet̃. Sꝫ
⁊ ſctũs Bonauẽ. ſemel dũ fratres cõi-
carent ex reuerentia in capite choꝛi exi-
ſtens nõ audebat ipſe cõmunicare: cõ
ſiderans tantã maieſtate;. ſed oꝛabat
di. O ſumme de⁹ mille anni nõ ſuffice
rent ad ꝑparationẽ meã vt te digne ſu
merẽ. Mira res. Ecce corpus xp̃i ſur-
gẽs de altari ⁊ veniens ꝑ aera ſeip̃m il
li tanq̃ vere ſe humilianti obtulit. qa
dicit ſapiens Ecci. xxxij. Pro reuerẽtia
debet̃ tibi bona gr̃a. Scd̃o ad reue-
rentiã ſumẽtẽ corpus xp̃i inducũt ver-
ba. Dicit eñ apl's. j. Coꝛ. xj. Probet
ſeip̃m homo ⁊ ſic de pane illo edat. Et
btũs Aug. Animaduertite ſacerdotes
cum quãta puritate ⁊ tremoꝛe ac reue
rentia debeatꝭ accedere ad illud ſacrifi
cium ad qd xp̃s acceſſur⁹ fuit dũ pati
voluit. ⁊ ꝑ anguſtia ſanguinem ſuda
uit. in quo ſacrificio ipſe ſacerdos eſt ⁊
ſacrificiũ mirabiliter ⁊ ieffabiliter. In
huius reuerentie ſignum xp̃s dñs ſuã
paſſionem habuit ignominioſam ſed
ſepulchꝛũ glorioſum. Iuxta illd Eſa.
xj. Et erit ſepulchꝛũ eius gl'ioſu;. Glo-
rioſe eñ dñi corpus poſt moꝛtꝭ trium
phũ mirra aloe ⁊ aromatib⁊ ꝑuncẽt.
tandem ſindone munda inuoluerunt
ac deinde in ſepulchꝛum nouũ exciſu;
de petra poſuerunt. ⁊ ſaxum magnu;
deſuꝑ aduoluerunt. Cõicans qlibet ẽ
chꝛiſti ſepulchꝛũ. ideo debet ſuſcipe de
uotione ꝑunctum ac mundicia inuo-
lutum. ⁊ ꝓpoſito bono quaſi grãdi la-
pide firmatũ. Tercio ſumere volen
tem corpus chꝛiſti ad reuerentiã ei⁹ in-
ducunt ꝑicula indigne ſumẽtiũ. Pri-
mũ eñ ꝑiculum irreuerenter ſumen-
tiũ eſt qdãmodo chꝛiſti occiſio. qꝛ qui
irreuerent̃ ſumit peccat acſi xp̃m inter
ficeret. iuxta illd. j. Coꝛ. xj. Qui mãdu

cat ⁊ bibit indigne re⁹ erit corpis ⁊ ſanguis dñi. Hinc dicit Guil. lugdu. Si qs ſciret qui fidē haberet ſe ſemel xp̄m crucifixiſſe ipe vellet toto tpe vite ſue agere penitētiā: quid illi q tā indigne mł totiēs cōicauerūt ⁊ peccatū ſiłe illi peccato totiēs cōmiſerūt. Und̄ Gre. Magis em̄ peccat qui ſpernit regentē in celo q̄ȝ qui crucifixit degētē in terra. Quod pbatur multipliciter. Nam tales irreuerentes ſunt peiores ipo Juda. ipſis iudeis. ⁊ imo oĩbꝫ peccatoribꝫ. Primo dixi q̄ ſunt peiores ipſo Juda. q̄a ipe christum tradidit iudeis. iſti vo iumentis. Unde Aug. Magis peccant qui christū tradunt peccatoribꝫ q̄ȝ qui eū tradiderūt iudeis crucifixoribꝫ. Secundo irreuerētes ſunt peiores ipis iudeis. quia ipi aut ſaltem multi ex ipis xp̄m ignorāt̄ crucifixerūt. Unde apl's ait. Si cognouiſſent nūq̄ȝ dñm glorie crucifixiſſent Jō ſaluator d̄ cruce orāſ p eis dicebat. Pater ignoſce ill' q̄r neſciunt q̄d faciūt. Sed xp̄iani irreuerēter ſumētes credūt creatorē fore oīm ac Marie filiū. ⁊ ſic tāto gui⁹ peccāt q̄nto ſcient̄ hoc faciūt. Jdeo nō debet ſaluator p eis orare ſic ſicut p iudeis dicēs. Pr̄ ignoſce illis q̄r neſciunt q̄d ⁊c. Jn hoc etiaȝ peiores ſunt iudeis. q̄r iudei xp̄m ſemel crucifixerūt. iſti vero freq̄nter irreuerent̄ ſumendo. De quibꝫ dicit apl'us. Rurſum crucifigētes filiū dei Unde christ⁹ dicere pōt illud pſal. Et ſup dolorē vulnerꝫ meorū addiderūt.

Tercio irreuerent̄ chriſti corpus ſumentes peiores ſunt ⁊ infeliciores ceteris peccatoribꝫ. q̄r ipm ſūmū bonū eſt eis nociū. ⁊ ex ipa vita moriunt̄ vñ alij viuificāt̄. iuxta illud Job. vj. Qui mā ducat hunc panem viuet in eternum. Ualde em̄ ingratū eſt tantā maieſtatē inhonorare qui ex magna charitate ſe dat homini. ℞ Secūdo ſaluator in verbis thematis inſinuat p̄parantis ſumptōnē cū dicit. māducauerit ex hoc pane. Jlle enim qui decenter ſe examinauit ⁊ ſm ꝓpriā ⁊ diſcretā conſcientie probatōem inuenit ſe ſine mortali tunc debet manducare. Unde ſciendū ſm ſanctū Bonauenturā ſup. iiij. di. ix. ar. j. q. j. ij. et. iij. q̄ tripliciter manducat̄ corpus chriſti. ſcȝ

Primo ſpūaliter tm̄
Secundo ſacramētaliter tm̄
Tercio ſpūalit̄ ⁊ ſacra[mēt]alit̄ ſil'

Primo dixi q̄ corp⁹ xp̄i māducatur ſpūaliter tm̄: que māducatio trāſlata eſt a corpalibus. ⁊ ideo ſicut in māducatōne corporali ſunt duo principaliter. ſcȝ maſticatio ⁊ incorporatio. Sic in ſpūali manducatōe duo ſunt. ſ. recogitatio p fidem paſſiōis chriſti ſerioſe q̄nta p nobis ſuſtinuit. q̄nta charitate ptulit. quāta bona nobis ſua bñdicta paſſione acquiſiuit. ideo di. Hec quotienſcūq̄ȝ feceritis in mei memoriā facietis. Secundo ſic. recogitatio eſt vnio ſeu incorpatio per charitatē in ſpirituali manducatōne. Unde Aug. Crede ⁊ manducaſti. i. corpi chriſti myſtico incorpatus es. Et iſta māducatōe vbiq̄ȝ poteris māducare. ſiue in agro: ſiue in domo ſiue in ecc'ia: dūmodo ſis ſine mortali peccato. quia dicit magn⁹ Albertus q̄ ſpiritualiter māducare ē rē ſacramenti. i. grām ⁊ nō ipm ſacr̄m ſumere. Sic igit̄ ſumens q̄nq̄ȝ pl⁹ ſumit q̄ȝ ſacerdos in miſſa. Et iſta ſumptio ſpiritualis ſiue incorpatio corpori xp̄i eſt tā neceſſaria q̄ ſine hac manducationе null⁹ oīno ſaluabit̄. ⁊ ſi recogitādo māducare ñ poſit ſaltē incorpet̄ ſic infans. Sic enim in figurꝫ māducauerunt omnes prophete patriarche ⁊ electi dei etiaȝ ante chriſti incarnatōnem. quia quadam figura denunciabatur ſic fieri. Unde Apoſtolus dicit de eis

j. Choꝛ. x. Oēs p̄res eandē escā sp̄ualē; māducauerūt ⁊ oēs eundē potū sp̄ualē biberūt. bibebāt aūt de spirituali cōsequēte eos petra. petra aūt erat christ⁹. Sacr̄m igit̄ hoc nō māducauerūt q̄a nōdū fuit institutum. sp̄ualiter tñ christū māducarūt p̄ fidē ⁊ charitatē. ⁊ hoc figurabāt in māducatiōe agni paſcal. Circa cuius māducationis obſeruātiam. xij. obſeruabant. vt patet Exo. xij. ⁊ declarat Tho. i. ij. q. cij. ar. v. q̄ iure xp̄i corpus māducans debet obſeruare. Primū q̄ debebāt comedere carnes agni nocte ad ſignificandū q̄ hoc ſacr̄m in nocte hui⁹ ſeculi ſumi debet dū adhuc p̄prias aut alienas cōſcias nō videmus. Scōm q̄ agn⁹ ille in domo edebat̄ ad ſignificandū q̄ corpus xp̄i i eccl̄ia tm̄ ab ei⁹ filijs ſumi debet. ⁊ nō ab hereticis pagāis ⁊c. Terciū q̄ nō crudas carnes aut aq̄ coctas ſed igni tm̄ aſſas illi⁹ agni carnes comedebāt q̄d exponēs Gre. di. Carnes crudas comedit q̄ xp̄m pu᷑ hoīem credit. Carnes coctas comedit q̄ incarnatōis myſteria hūana ſapiā diſcutit. Que tamē carnes igni aſſande ſunt qꝛ carnes q̄s aq̄ coq̄t diſſoluit. ignis v° ſine aq̄ roboꝛat. qꝛ vis paſſiōis ad reſurrectionē valētioꝛē reddidit. Quartū eſt q̄ cum agno panes azimos comedebāt ad ſignificandū q̄ ſine zima peccati debēt fideles viuere poſt ſumptionē hui⁹ coꝛpoꝛis xp̄i. iuxta illud. j. Choꝛ. v. Epulemur in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis. Quintū q̄ cū lactucis agreſtib⁹ comedebant carnes agni q̄ amare ſunt ad ſignificandū q̄ coꝛpus xp̄i debet ſumi cum amara p̄nia. Sextū q̄ renes accigebant ad ſignificandū ſumentiū coꝛpus xp̄i mūdiciā. ſm̄ illud Math. v. Sint lumbi veſtri p̄cincti. Septimū q̄ agnū calciati māducabāt ad ſignificandū q̄ exēpla ſctōꝝ moꝛtuoꝝ i ſuꝑ toē coꝛpis xp̄i i affectionū pedib⁹ habere d̄bem⁹. Octauo agnū comedēdo baculū in manib⁹ tenebāt ad ſignificādū q̄ ſumēs xp̄m nō deb; vanis deſiderijs deijci. Iuxta illud Grego. Qui alijs foꝛtia p̄dicat: mollib⁹ deſiderijs non ſuccūbat. Nonū q̄ agnū feſtinanter comedebāt ad ſignificādū q̄ ſumēs xp̄m in bonis feruens deb; eſſe. Hinc Gre. Nemo inq̄t in hui⁹ vite itinere toꝛpeat ne locū in patria p̄dat. Decimū; q̄ caput agni cum pedib⁹ comedebāt. ad ſignificandū q̄ ſumens xp̄m d; credere eius diuitatē ac veſtigia eius humanitatis imitari. Undecimū q̄ nihil in craſtinū reſeruabāt vſq; mane. ſ; cū inteſtinis comedebāt. ad ſignificandū q̄ nihil indiſcuſſum deb; remanere vſq; ad mane reſurrectiōis. ſ; fide firma occulta xp̄i myſteria debēt credi. Duodecimū q̄ ſi q̄d reſiduū fiebat igni cōburebāt. Qđ exponēs Gre. dic. Qđ ex agno remanet igni comburim⁹ qñ ſ qđ de myſterio incarnatōis intelligere nō poſſum⁹ nō ꝯtemnim⁹ ſ; ſp̄ūiſancto relinq̄m⁹ ⁊ ſic non māducādo māducabimus. Scđo coꝛp⁹ xp̄i manducat̄ ſacramētalit̄ tm̄. ⁊ fit qñ ſacr̄m ſumit̄ ſine effectu. i. ſine gr̄a vl̄ incoꝛpo ratōe mēbris xp̄i. qđ tūc fit qñ q̄s ſine debita p̄paratōe in moꝛtali ſumit. ⁊ talis māducans nō māducabit. Tercio coꝛpus chriſti māducat̄ ſp̄ualit̄ et ſacramētaliter ſimul. quod tunc fit qñ ſumens debite preparatus accedit: et ſumit ſacramentū ⁊ cū eo gratiam. q̄a incoꝛpoꝛat̄ mēbris chriſti: quod ē maximū ſignum amicicie chriſti. Magnū profecto ē ſignū amicicie ſi quis p̄ aliquo liberādo poꝛrigat verba. Maius ſi aliq̄s p̄ alio liberādo a quo nullū ſperat auxiliū traderet ſua bona aurum ſc; et argentum. Maximū vero amicicie ſignū eſſet ſi quis p̄ alio redi/

mẽdo non ſolũ ꝟbũ ⁊ theſaurũ ſed etiã
tradi ⁊ vendi pmitteret ſeipm. Inſoli-
tũ aũt ⁊ nature ꝯtriũ ſignũ amicicie eẽt
ſi qs ſeipm in cibũ daret. qd fecit ſal-
uator. Uñ dr extra de reliquijs ⁊ vene
ratione ſctõꝝ in clemẽtina. Unigenit⁹
ſiqdem dei fili⁹ ſue diuinitat volẽs nos
eſſe pticipes nr̃am naturã aſſumpſit
vt hoĩes deos faceret fact⁹ hõ. Et hͦ in-
ſup qd de noſtro aſſumpſit totũ nob
ꝯtulit ad ſalutem. Corpus nãqꝫ ſuũ
in ara crucis obtulit deo patri. ſangui-
nẽ in pciũ ⁊ lauacrũ. vt redempti a
miſerabili ſeruitute: a peccatis omni-
bus mũdaremur. Sed vtrũ ſic ſacra
mentaliter ſumere qtidie ſit laudabile
optime reſpõdet b. Aug⁹. li. de eccl'iaſti-
cis dogmatib⁹ recitãs pmo diuerſoꝝ
opinionem. ⁊ tandẽ determinãs dicit.
Dicit qſpiam nõ qtidie accipe euchari
ſtiam. alius affirmat qtidie eſſe ſumẽ-
dam. ego aũt qtidie euchariſtie cõmu
nionem pcipere nec laudo nec rephen
do. faciat vnuſquiſqꝫ qđ ſm fidẽ ſuã
pie credit eſſe faciendum. Et cõcludit
in fine dicẽs. Tu aũt ſic viue vt qtidie
merearis recipe. Quocirca dicit ſctũs
Tho. ꝙ ſi quis expimentaliter cogno
ſceret ex qtidiana ſumptiõe feruorem
amoris augeri ⁊ reuerentiã nõ minui:
qtidie deberet cõicare. Si aũt non ſic
ſentiret talis deberet interdum abſtine
re vt poſtmodũ cũ maiori deuotõe ac
cederet. ideo vnuſqſqꝫ arbitrio ſuo di-
mittit. Hec Tho. ſup. iiij. diſt. xij. Uñ
aliter cõicabant in pmitiua eccl'ia. alit
modo. Nam in pmitiua eccl'ia qñ ſan
guis xpi recẽter effuſus feruebat ĩ cor-
dibus fidelium. a cpugna fidei maior
erat dum qtidie qdam ad mortẽ ab in
fidelib⁹ trahebant: ſtatuerũt apl'i vt di
cit Anaclet⁹ papa vt fideles qtidie cõi-
carent. poſtea diminuto feruore deuo
tionis ⁊ fidei: ordnauit Fabianus pa
pa vt omes fideles ſaltem ter in anno
cõmunicarent. ſcꝫ in paſca. in natali. ⁊
in pentecͤ. poſtea magis diminuto de-
uotionis feruore: ordinauit Sater pa
pa vt oẽs fideles in cena dñi cõicarent
Nouiſſime ꝟo charitate refrigeſcẽte ⁊
malicia abũdãte ordiauit Innoc. pa-
pa terci⁹ vt oẽs fideles ſaltẽ ſemel ĩ an
no. ſ. in paſca cõmunicarent. O deus
eterne adhuc multi ſemel in anno tm̃
idonei non inueniũt. Sed qa pceptũ
eccleſie eſt pterire non licet. ideo hortor
in nomĩe ſaluatoris oĩm vt vnuſquiſ-
qꝫ diligenter ſe pparet ad cõmunican-
dum. ¶ Tercio ſaluator in ver-
bis thematis inſinuat ſument fructi-
ficationem: cũ dicit. viuet in eternũ. qꝫ
vtile ſit hoc ſacrm ſumere poſſum⁹ eli
cere ex his pticul' q ibi ſumũt. Quatu-
or em̃ ſumunt pncipal'r ĩ hͦ ſacro. ſcꝫ

Primũ caro quã de ꝟgĩe ſũpſit.
Scdm ſanguis quẽ ĩ cruce effudit.
Terciũ aĩa quã in cruce emiſit.
Quartũ deitas quã hũanitati vniuit.

Primũ dixi qđ ſumim⁹ in hͦ ſa
cramẽto carnẽ quã xps de virgĩe Ma
ria ſumpſit. cuius fruct⁹ eſt ꝙ q digne
ſumit efficit pticeps ille oĩm bonorũ
que xps opatus eſt in carne viuẽdo: ie
iunãdo: orãdo: pdicãdo: vigilãdo. In
ſup pcipit meritũ tot⁹ eccl'ie. In hͦ em̃
ſacro habem⁹ ꝟtutes pñarchaꝝ. reue
lationes pphaꝝ. dignitates aploꝝ. vi
ctorias martyrũ. ſctitates ꝯfeſſorum.
mũdicias ꝟginũ. caritatẽ angeloꝝ ⁊c.
ideo dicimus. Credo ſctõꝝ cõionem.
Sicqꝫ digne ſumens dotabit tantis
virtutibus participãdo. Uñ chriſt⁹ di
cere poteſt ad quẽlibet digne ſumentẽ
illud qđ dixit iacob ad Laban Gen
xxx. Modicum habuiſti anteqꝫ veni-
rem ad te. ⁊ nunc diues effectus es. be
nedixit tibi dominus ad introitũ me-
um. Secundo ſumendo ſanguinem

xp̄i que effudit in cruce q̄s mūdabit a pctō ſcʒ veniali ſc̄m p̄parationē ſumentis. vel a mortali oblito. Jdeo dr̄ Hebre. ix. Sanguis xp̄i emūdabit ↄſciaʒ veſtrā ab opib⁹ mortuis ad ſeruiēduʒ deo viuenti. Tercio qn̄ quis debite ſumit animā xp̄i quā in cruce p̄ pctōrib⁹ emiſit recipit pignus eterne vite. Jdeo canit eccleſia. Et future glīe nob pign⁹ dat. Pign⁹ vo ſp eſt charius q̄ȝ id p̄ q̄ eſt pignus. quia aīa xp̄i eſt charior celo empyreo vbi eſt vita btā. Hinc dicebat ſaluator Joh. vj. Qui manducat meā carnē ⁊ bibit meū ſanguinē habʒ vitā eternā. Quarto qn̄ q̄s ſumit deitatem chriſti quā hūanitati vniuit implebit dulcedīs gratia. animā eñ hominis nullus ſatiare poterit niſi de⁹. Ps. Satiabor cum apparuerit glīa tua. Et Bern̄. ait. Ad imaginem q̄ppe dei facta eſt aīa rōnalis. ceteris oībus occupari p̄t: impleri nō poteſt oīno. Capax eñ dei eſt et q̄cq̄d deo min⁹ eſt nō eam implebit. Un̄ p̄iſſim⁹ xp̄s vt aīam impleret ⁊ ſibi vniret et vt tandē mūdialia nō curaret dedit ſibi ſuū corpus ⁊ ſanguinē animā ⁊ deitatem ſub ſacramēto. ad quod inuitat di. Si q̄s māducauerit ex h̄ pane viuet in eternū Ad quā vitam nos p̄ducat q̄ cū patre ⁊ ſpūſancto viuit ⁊c.

Modus deuotiſſimus paſſionis dn̄i nr̄i ieſu chriſti Sermo. xlvij.

Gredimi et

e videte filie ſyon regē Salomonē in diademate q̄ coronauit eū mater ſua in die deſpōſatōis illius Can̄. iij. Ad hodierne diei flebilē lugubritatem merito dicta vba aſſumunt. in q̄b⁹ recolit q̄ ver⁹ ille rex Salomō xp̄s ſpinis p̄ pctōrib⁹ nob coronatus in cruce eleuat vt omnib⁹ oſtendat p̄cium aīaꝝ noſtraꝝ. Nam vt dicit Lyra q̄ in iſto libro cantico cāticorū p̄ Salomonē intelligit meſſias ſiue xp̄s. p̄ ſponſam ſynagoga ſiue eccleſia. q̄ hodie p̄ p̄dicatorꝝ ora clamat xp̄i fidelib⁹ di. Egredimī filie ſyon. i. contēplatiui ⁊ deuoti. ⁊ videte regē chriſtuʒ Salomonē in diademate. i. ſpinea corona q̄ coronauit eū mater ſynagoga de qua nat⁹ eſt ſc̄m carnē in die deſpōſationis illius. i. in die paſſiōis ſue qn̄ factus eſt eccleſie ſpōſus. quia ſicut de Adam dormient̄ latere formata fuit eua ade ſponſa mater oīm gentiuʒ ſc̄m carnē. ſic de xp̄i dormiēt̄ latere formata eſt eccleſia chriſti ſponſa ⁊ mater oīum electorꝝ. que hodie lachrymabilit̄ inuitat ſuos predilectos filios ad tria ↄſideranda. ſcʒ

Primo ad cōſiderandū regis chriſti maieſtatem.

Scdō ad ↄſiderandū generis hūani iniquitatem.

Tercio ad conſiderandum p̄ſentis diei lugubritatem.

Prio dixi q̄ mater eccleſia xp̄i ſponſa inuitat ſuos in vbis p̄miſſis ad cōſiderandū xp̄i reḡ maieſtatem dicens Egredimi filij chariſſimi de vr̄a ignorantia. Egredimī de veſtra negligētia Egredimī de mūdiali cōplacētia. ⁊ videte tale ſpectaculuʒ cui nunq̄ȝ fuit ſilē viſuʒ. ſed neq̄ȝ auditū ſicut hodie fecit rex celorꝝ. Jlle inquā rex cui⁹ maieſtas nec incepit nec deſinit in eternuʒ. Jlle rex glorie quē adorāt angeli: venerant dominatōes: tremūt p̄tātes ⁊ oēs celorū virtutes. Jlle rex q̄ verbo cuncta creauit cōſeruat ⁊ gubernat. Jlle rex q̄ vbiq̄ȝ regnat vbiq̄ȝ impat. Heu hodie tāta maieſtas voluit inē clauos. heu hodie euerſis ocul' in ſpinea corona ſupinus ⁊ mortuus iacet ante matrē. heu non eſt q̄ ipm debite recogitet videat ⁊ defleat. omnes amici et noti eius de/

reliquerūt eū. Non tecum o pie rex xpe video Petrū qui dicebat ꝙ ſi oēs alij ſcandalizarent̄ ipſe non. ſed paratus eſſet mori tecū. Sꝫ ꝛ dereliquit thomas qui dicebat. Eamus ꝛ moriamur cuꝫ eo. O igitur rex magne chriſte ecce video quomodo amore mei inebriatus tantā maieſtatē tradidiſti in manꝰ peccatorū. Secūdo quoqꝫ ſctā eccleſia inuitat ſuos chariſſimos filios ad cōſiderandū lachrymabilit̄ humani generis iniquitatē que tanta fuit vt ſolūmodo ſanguie innocenti filij dei potuit deleri. Clamabat quippe Adam cuꝫ ſua ꝓle miſera dicēs. Redime me dn̄e ꝛ miſerere mei qm̄ inops ꝛ pauꝑ ſum ego. Qui vidēs humanā inopiā n̄ poſſe ſatiſfacere vēit ille ꝑdiues filius dei afferens in ſacco hūanitatis ꝑciuꝫ noſtre redemptōis. Hinc Ephe.ij. Deus qui eſt diues in miſericordia ꝓpter nimiā charitatē qua dilexit nos cū inimici eſſemꝰ mortui peccatis viuificauit nos in chriſto. Unde etiaꝫ btūs Augꝰ ſic de hoc exclamat di. Ecce pro impio pietas flagellat̄. ꝓ ſtulto ſapientia illudit̄. pro mendace veritas negat̄. dānat̄ iuſticia pro iniquo. miſicordia affligit̄ pro crudeli. ꝓ miſero ſinceritas aceto ꝛ felle iēbriat̄ dulcedo. morit̄ vita pro mortuo. O miſicordia regis noſtri O charitas xpī crucifixi magnū certe eſſꝫ charitatis indiciū ſi vnicū verbū feciſſes ꝓ nobis morte dānatis. Sed modo quis recogitare pōt ſine lachrymis quāta locutꝰ es vba: quāta paſſus tormēta. heu quia etiā mortis ſupplicia. Et cur talia pati voluiſti. cur ad tātam afflictōem te dediſti. vbi ſunt tua peccata. vbi homicidia. vbi rixe odia. An forte ideo quia dulciter ꝑdicaſti. infirmos curaſti. mortuos ſuſcitaſti: vere pro nobis peccatoribus mori voluiſti. Ideo noſtrū quilibꝫ recto verbo poteſt dicere illud.ij. Regū.xxiiij. Ego ſuꝫ qui peccaui: ego qui inique egi. et tu innocēs chriſte quid feciſti. O peccatum peccatū horrendū malū. O iniquitas iniquitas filij dei acerbitas. O maledicta peccati delectatio pro qua chriſto eſt inflicta tanta paſſio. O cor durum. O cor peccatoris ſarcū quod nō attendit tanti regis ſuppliciū. vel ſi attendit tamē paruipendit ideo nō plangit. Sed certe anima que hac die afflicta non fuerit peribit de populo ſuo. Ne igitur chariſſimi pereamꝰ intueamur oculis mentis chriſtū regem crucifixum et ſcindamus cor noſtrum.

Tercio ſancta mater eccleſia īuitat filios ad conſiderandū preſentꝭ diei lugubritateꝫ: in quo ſue deſponſatōnis die ſua veſte denudatꝰ: inſuper ſua pia carne lacerata flet ꝛ clamat omnibus nobis illud Trenoꝝ.j. dicēs. O vos omnes qui tranſitis per viam: attendite et videte ſi ē dolor ſimilis ſicut dolor meus. Cuius fletui compatiūtur omnes creature. Nam vt dicit̄ Hieremie.xxxiij. Angeli pacis amare flebāt. ſol fleuit quia ſuos radios abſcondit. flet terra quia tremuit. petre flent quia ſcinduntur. monumenta quia aperiuntur. Super omnibꝫ fleuit ꝟgo mater Maria. Iſta quippe ſunt que hominem ad flendū mouēt: quādo ſcilicet videt quis glorioſum humiliatuꝫ. aut cū videt quis innocentē iniuſte occidi. vel cum ipſe deberet illa pati. aut cum multos videt flentes. Hec oīa hodie facta ſūt: quia glorioſus rex noſter chriſtus pater noſter frater noſter humiliatus eſt ꝓpter nos. ideo congregati ſumus huc vt piani mortem eius defleamus. Si igitur rex tuus eſt chriſtus defleas morteꝫ eius. Si frater tuus compatere ei. Si credis te per ipſius fletuꝫ ꝛ mortem ab eterna

morte liberari nõ erubeſcas cũ eo flere qꝛ ſi cõpatimur ⁊ cõregnabimꝰ. Propterea nõ tm̃ nos fleamꝰ hodie. ſed ⁊ vocemꝰ oẽs creaturas ad flendũ xp̄i mortẽ dicentes. Uenite ⁊ videte quãta fecit deꝰ aĩe mee. ecce narrabo vob. Uenite igit̃ celeſtes milites ſcti angeli ⁊ videte maius ſpectaculũ q̃ʒ habuiſtis cum lucipero et eius angelis in celo. Egredimini in admiratione: ecce rex veſter in noſtre ĩfirmitat' armis certat et pia ſua morte triumphat. Egredimini homĩes deuoti ⁊ videte q̃mõ ſaluator veſter ſoluit p̃cium aĩaꝝ veſtraꝝ. Egredimini reges terre corona regni inſigniti ⁊ videte regẽ regũ ſpinis pũgitiuis in die nuptiaꝝ ſuaꝝ coronari. Egredimini o fortes milites ſanguine veſtro iuſticiã defenſantes. ⁊ videte regeʒ oĩm ꝓ iuſticia et charitate ſanguine ſuo tabefactum. Egredimini põtifices ⁊ paſtores ⁊ videte p̃ncipẽ paſtoꝝ ⁊ põtificẽ quõ animã ſuã ponit ꝓ ouibꝫ ac ſanguinẽ ꝓpͥum offert dõ patri ꝓ ſuis ouibꝫ. Egredimĩ ꝯtẽplatiui ⁊ religioſi ⁊ videte deũ ſuauem in hũanitate tribꝫ clauis cruci affixuʒ. Egredimini increduli iudei ⁊ videte hodie maiꝰ miraculũ q̃ʒ olim diuiſio marꝭ rubri fuerit. aut aq̃ emanatio de petra. aut ſtatio ſolis. qꝛ illa ĩ creatura pura: iſtud in creatore. Egredimini poſtremo infideles ⁊ pctõres ⁊ videte clementiam xp̄i qui pro vobis mori dignat̃ hodie. ⁊ nõ adiiciatis vltra peccatis veſtris iterum crucifigere q̃npotiꝰ fuſis lachrymis flete: queʒ flet ſol terra ⁊ petra. Sed ⁊ vos o pie matres egredimini et videte reginã veſtrã virginem matrẽ cuiꝰ filius vnicus ſuos ante oculos in cruce eleuatꝰ girat ſe inter clauos. ⁊ conſiderate deuotius quã amaritudĩe ſcindebat̃ cor maternum quando videbat recentẽ ſanguinem copioſe effluere de capite deſcẽdentem ſup oc'os facies ⁊ barbam. ꝺ manibus vo cadenteʒ in terrã. videte meſtiſſimã matrẽ inſpicientẽ filiũ innocentis vulnera. audientẽ in eũ blaſphemiam. intuentẽ flere. audientẽ ſitire. oculos euerſos habentẽ. os aptũ nec potẽtem ei ſubuenire. O deuoti xp̄i paſſioni ⁊ matri virgini. O xp̄i veri diſcipuli hortor in xp̄i vera charitate vt fleatiſ lachrymamini ⁊ ſcindite pia vr̃a corda abiicite verecundiã amore xp̄i. nec ſint chariores oc'oꝝ veſtroꝝ lachryme q̃ʒ ſanguis xp̄i bñdicti. ꝑ ocul' mẽtis habẽtes crucifixũ ac eius matrẽ cuiꝰ magna eſt ꝯtritio velut mare. Trenorũ. ij. Unde ad eandẽ ꝯfugere cũ angelica ſalutatõne ꝓ impetrãda gratia tẽpꝰ diſſuadet hodiernũ: ꝓ eo q illi ſalutatio iocũda vſa ẽ in amaꝝ luctũ. propterea ſi diceremꝰ aue. i. ſine ve. dicere põt. hodie cor meũ dolore repletũ eſt. Si diceremus dñs tecũ: poſſet dicere. videtis neq dñs ⁊ deus meus a me eſt ablatus ⁊ heu cruci affixus. Idcirco ibi q̃ramꝰ fontẽ grẽ vbi inuenire poterimꝰ. ſ. i cruce vbi fluunt riui graꝝ de xp̄i ocul' per lachrymas. de ore ꝑ locutiões pias. de vulneribꝫ ꝑ ſanguinẽ et paſſiões multas. de quibꝫ etiã ille latro bibit qui iã in eternũ nõ ſitit. Adeamꝰ igit̃ ad thronũ miſericordie cũ fiducia ⁊ ibi fonteʒ gr̃ie ac chriſti crucẽ ſalutemus p̃ce ꝯſueta dicentes. O crux aue ſpes vnica hoc paſſionis tẽpore auge piis iuſticiã reiſqꝫ dona veniã. Et tu omĩpotẽs deus pater reſpice ſup hanc familiã tuã ad mortẽ filii tui deflendã ꝯgregatã ⁊ ꝯcede cũ lachrymãte lachrymari. cũ paſſo compati. ⁊ tandẽ cũ eodẽ eterna felicitate iocundari.

X

Egredimini et videte filie ſyon regem Salomoneʒ in diademate. vñ

deuotū xp̄i membrū ꝛ cōpaſſione ple-
nū ſi queratis a me vnde egrediamur
dico φ ď ꝯſideratōe vilitatis ꝛ infirmi
tatis veſtre. Deinde ſi queratꝭ cur egre
diamur. dico φ ad videndū oculꝰ metꝭ
regem pacificū chriſtū in diademate ď
ſpinis plexo quo coronare procurauit
mater ſynagoga. Nouiſſime ſi quera-
tis. quo egrediamur. dico vobis ad ſe
ptem theatra. ſcilicꝫ

Prīo ad theatrū diuīe ꝓfunditatꝭ.
ꝛ ibi videte cauſam ꝑ qua moriť

Secūdo ad theatrū diuine charita
tis. ꝛ ibi videte ſacramētū qď inſtituiť.

Tercio ad theatrū oliueti montꝭ: et
ibi videte irreuerentiā qua afficiť

Quarto ad theatꝝ hūane ipietatꝭ. ꝛ
ibi videte obprobriū qď patitur

Quīto ad theatrū ciuitatis hierlm:
ꝛ ibi videte inſigniū qď imponiť

Sexto ad theatrū mortis. ꝛ ibi vi-
dete vexillum quod eleuať

Septimo ad theatrū ſinus matris
ꝛ ibi videte ſanctū corpꝰ qď ſepeliť.

Prīo ſctā mr̄ eccľia hortať vt egre-
diamur ad theatrū diuine ꝓfunditatꝭ
ꝛ ibi videamus cauſam ꝑ q̄ innocens
xp̄s dn̄s nr̄ moriť. cuiꝰ q̄dem innocen
tiā ꝓclamauit ꝓditor iudas di. Mat.
xxvij. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū.
Itē ꝓclamauit impius iudex Pilatꝰ
dicēs Joh. xix. Nullā cāꝫ mortis inue-
nio in hoīe iſto. Idē lauās manꝰ dixit
Innocens ego ſū a ſanguīe iuſti huiꝰ.
Siľr latro ꝓclamauit xp̄i innocentiā
di. Lu. xxiij. Nos q̄dem digna factꝭ ac
cipimus hic aūt innocēs ē. Siľr vxor
Pylati di. Math. xxvij. Nihil tibi ꝛ iu
ſto huic. Et licꝫ xp̄s dn̄s fuerit innocēſ
tamen traditus fuit ꝛ traditur a ſeptē
ꝑſonis. ſcilicꝫ

Prīo a patre ex nimio amore
Scďo a filio ex obediētie feruore
Tercio a iuda ex auaricie ardore
Quarto a iudeis ex īuidie rācore
Quīto a pilato ex hūano timore
Sexto a ſymōiacꝭ ex pecūie fauore
Septīo a ppľo ex prauo dulcore

Primo dixi φ innocēs xp̄s ex ꝓfundi-
tate diuīe ſapīe fuit traditus a pr̄e ex ni
mio amore. Nā deꝰ videns hoīeꝫ caſu
rū eterna charitate ordiauit ꝑ eo filiuꝫ
ſuū tradenduꝫ opportuno tp̄e vt ſua
pia morte redimat hoīem a morte eter-
na. Hāc ſiq̄dem dei pr̄is charitatē pdī
cabat xp̄s Joh. iij. di. Sic deus dilexit
mundū vt vnigenitū ſuū daret vt oīs
q̄ credit in eū nō pcat ſed habeat vitaꝫ
eternam. Et apľs Ro. viij. ait. Propo
filio ſuo nō pepcit deus ſed ꝑ nob oībꝫ
tradidit illū. Unde ſaluator ī cruce cla
mans ad pr̄em dicebat. Deus meꝰ de
us meus vt quid dereliq̄ſti me. id ē de
tanta paſſione nō protexiſti me. ꝛ ſic ex
parte dei patris cauſa mortis xp̄i fuit
magna charitas. Scďo q̄ꝫ innocēs
xp̄s fuit traditꝰ a ſeipo ex obediētie fer
uore. Nam ſicut primꝰ homo ex inobē
diētia corruit cū oībꝫ poſterꝭ in mortē.
ſic xp̄s ꝑ obedientiā ſuam deo patri re
pauit ad vitā. Unde nō ex neceſſitate ſꝫ
libera voluntate ſe obtulit ad morteꝫ.
iuxta illud Eſa. liij. Oblatus eſt q2 ipē
voluit. Uidens em̄ filius dei volūtatē
patris φ modis oībꝫ hominē vult ad
beatitudinē introducere: ſed ad h̄ nul-
lus idoneꝰ mediator inueniť in celo vľ
in terra. ideo voluit ſatiſfacere volūta-
ti patris dicens. Uadā ꝑ incarnatiōeꝫ
meam ꝛ recōciliabo deo patri hominē
ſatiſfaciēdo pro eo ꝑ meam mortē. Ue
nit igiť ꝑ vterū virginis et ſtatim cepit
ſatiſfacere dum in p̄ſepio reclinatꝰ cla
mabat ad patrē vagiēdo dicēs. Reſpi
ce dn̄e deus pater ſup facieꝫ chriſti tui.
Ecce q̄ntam paupertatē ſuſcepi ꝑ hoīe
iacens in p̄ſepio: et poſt trigīta tres an
nos humiliabo meam dignam perſo

nam ad crucis patibuluz. ⁊ hoc eſt qḋ
aplꝰs dicebat ad Phil. ij. Chriſtꝰ fa-
ctus eſt ꝑ nob obediēs vſqꝫ ad mortē.

Tercio inocēs xps traditꝰ fuit a iu-
da ſuo diſcipulo ex auaricie ardore di
cens p̄ncipib ſacerdotū. Quid vultis
mihi dare ⁊ ego eū vobis tradam. Cu
ius motiuū tale fuit. Nā cum inſtaret
tēpus paſſiōis dulcis ieſu: ante ſex di-
es paſce venit bethaniaz. i. ſabbato an̄
diem palmaꝝ. ⁊ in domo ſymonis le-
proſi factū fuiſſet conuiuiū. ⁊ lazarus
erat vnꝰ ex diſcūbentib quē ſuſcitaue-
rat ieſus a mortuis q diſcūbētib nar-
rabat ea q apud iferos viderat ex dn̄i
iuſſu. In eodē ꝯuiuio ⁊ p̄ſens erat mr̄
dn̄i. vbi Martha miſtrabat ob deuo
tionē magnā quā habebat ad chriſtū.
Maria vo magdalena alta ſoror la-
zari vidēs magiſtꝝ ſuū ex imagīatiōe
horride mortꝫ pallere ei cōpatiēs volu
it refrigerare eū. Accepit igit alabaſtrū
vnguēti p̄cioſi. qz illud vnguentū cōti
nebat in vaſe de alabaſtro facto. effu-
dit ſup caput xpi. deīde vnxit pedes di
ſcalciatos xpi q ob vie aſpitatē erāt feſ-
ſi ⁊ forte attriti. ⁊ ſtatim domꝰ ipleta ē
ex odore vnguēti. Hic recollige tibi ꝙ
xps dn̄s q̄tuor his caruit quib cōiter
vtunt hoīes. ſ. pileo: camiſia: cingulo
de corio ⁊ calcio. Ubi dicit Augꝰ. ꝙ in
domo ſymonis leproſi q erat conſobri
nus lazaro ⁊ ſororib ⁊ vicina eoꝝ do
mui bis vnxit Maria magdalena pe
des dn̄i. Primo cū ꝯuerſa fuit ad pe-
nitentiam. Scd̄o poſt ſuſcitationē la-
zari ſabbato palmaꝝ. Tunc impius
iudas mox vt ſenſit odorem vnguenti
ſtatim ardore auaricie ſuccēſus excla-
mauit dicens. Ut quid pditio vnguē-
ti facta eſt. poterat em̄ venundari trecē
tis denarijs ⁊ dari paupib. Hoc aūt
non ideo dixit vt de egenis curam ha-
beret. ſed quia fur erat ⁊ ea que chriſto
dabant per modum elemoſynē porta-
bat ⁊ furabat: vxori ⁊ filijs forte mittē
do. Alij quoqꝫ diſcipuli murmurare
ceperunt moti ex verbis proditoris iu
de. Hinc eſt ꝙ ſi in aliqua curia vnus
impatiens ⁊ murmurās fuerit etiā ali
os prouocat ad ſimilia. Judas enim
non ſolū in hoc rep̄hendebat mulierez
ſed ⁊ ipm chriſtū ꝙ tam delicatus eſſꝫ
ꝙ tanti valoris vnguento vteret ⁊ mu
lier tam prodiga. acſi pdidiſſet tale vn
guentum. Diſcipuli vero ſolū de mu-
liere conquerebant. Ideo ieſus dixit.
Quid moleſti eſtꝭ huic mulieri: opus
enim bonū operata eſt in me. Nā pau-
peres ſemꝑ habebitis vobiſcum. ⁊ dū
volueritis eis benefacere poteritis. me
autē nō ſemꝑ habebitis. Mittens enī
hec vnguentū hoc ad ſepeliendū me fe
cit. id ē. hec vnguenti effuſio erit cauſa
mee ſepulture. Ac ſi dicat. tantū de hoc
vnguēto oriet ꝙ ego tradar occidar ⁊
ſepeliar pro eo. In craſtino. idē domi
nica palmarū venit Jeſus in hieruſalē
ſuper aſinū: ⁊ a populo honorifice ſu-
ſceptus eſt. Ueniensqꝫ in templū inde
eiecit omnes vendētes ⁊ ementes: vbi
multa fecit miracula. ac ibidem predi
cans vſqꝫ ad veſperā. Et vt dicit Luc.
xix. principes ſacerdotū ⁊ ſcribe ⁊ ſeni-
ores populi querebāt eū perdere ⁊ nō
inueniebant quid illi facerent. omnis
enim populus ſuſpenſus erat ad illū.
Demum vt dicitur Marci. xj. c. Circū
ſpectis omnibus ſm Bedam ſi quis
eum hoſpitio reciperet: cum iam veſ-
pera hora eſſet exijt in Bethaniam cū
duodecim. Jam enim conſpirauerāt
iudei: vt ſi quis eum confiteretur ex-
tra ſynagogam fieret. Sicqꝫ ſine cibo
et potu poſt tantos honores et labo-
res de ciuitate egreſſus eſt. Juitqꝫ ad
domum Marthe Lazari et Marie
magdalene vbi deuote expectabat euꝫ

dulciſſima mater eius. que audiens a
diſcipulis filiũ cũ q̃nto honore fuit re-
cept⁹ a pplo q̃ exierat obuiã illi ꝛ fleuit
ipſe amare. deinde ꝙ ſederit ſup aſinũ
voce magna laudãtibꝫ turbis. ꝛ ꝙ re-
p̃hendebãt p̃ncipes ſacerdotũ de tan-
to honore. ſed ipſe eoſdẽ ꝯfutauit. In-
ſup emẽtes ꝛ vendentes eiecit de tẽplo
vbi ꝛ claudos et cecos mltos ſanauit
ꝛ ibidẽ feruẽtiſſime p̃dicauit: tñ a nul-
lo fuit inuitat⁹ ſed inde ieiunus venit.
Quibꝫ auditis potuit pia mr̃ dicere
filio. O fili mi dulciſſime. o lumẽ ocu-
loꝝ meoꝝ. O vita aĩe mee ſcio ꝙ iã in
p̃mo implebit̃ in me ſancti Symeo-
nis ꝓpheetia quã p̃dixit dñi te poſt qua-
draginta dies a tua natiuitate p̃ſenta-
rem in templũ dicens de te. Ecce poſi-
tus eſt hic in ruinã et in reſurrectionẽ
multoꝝ in iſrl̃. et mihi ait. Et tuã ipſi⁹
aĩam ptrãſibit gladi⁹. Hec q̃ppe ꝓphe-
tia nũc cepit ĩpleri. qꝛ antea tãtũ hono-
rẽ tibi exhiberi non ꝑmiſiſti ſicut hodie. ꝛ
certe iſte honor fili mi in breui ꝯuertet̃
in vituperium ꝛ mihi in magnã amari-
tudinẽ. ſcio tñ fili mi tue diuinitat̃ bo-
nitatẽ ꝙ nihil facias ſine cã. qꝛ me tecũ
ſicut al's nõ ꝑmitt̃ ire in ciuitatẽ. ꝛ for-
te ideo qꝛ iã vna dieꝝ mr̃ erit ſine filio.
O dilecte fili mi quid faciet tua miſera
mater. hoc ideo dico fili dulciſſime qꝛ
certiſſime audiui iudeoꝝ conſpiratio-
nem cõtra te. Veruntamẽ nolo dilecte
fili addere amaritudinẽ ſuper tuam
amaritudinem. quia video ꝙ arduũ
opus habes ꝑficere: ex quo tam freq̃n-
ter facies tua gratioſa pallet p̃ter mo-
rem. Et filius potuit reſpondere ma-
tri. O dilecta genitrix mea neceſſe eſt vt
omnia prophetarũ dicta in me cõple-
ant̃. O chara mea mater tu bene ſcis
quomodo et quem genuiſti. Ecce fra-
tres mei iudei ſpreuerunt me quibus
tanta bona feci ꝙ ex eorum genere na-
ſci volui. ideo eoſdem per multa mira-
cula eduxi de egypto. ꝛ in deſerto qua-
draginta annis mãna paui. ꝛ vere im-
pletum eſt illud dictum Eſaie. j. in per-
ſona mea dicentis. Filios enutriui et
exaltaui. ipſi autem ſpreuerunt me.
Sed hec omnia bono fine cõcludam
interim habeas patientiã. qꝛ me opor-
tebit talia facere q̃ nunq̃ fuerũt facta:
nec impoſterũ fienda potiſſime pro di-
lectione tua mea chara mater que me
diligentiſſime nutriſti ac in omnibus
meis tribulatiõibus particeps fuiſti.
Que reſpondere potuit. Fiat dulciſſi-
me fili tua voluntas. Nam per pau-
pertatem ꝛ tribulationem incepiſti. et
credo ꝙ per tribulationẽ ꝑages obedi-
entiam tuam. anima tamen mea tur-
bata eſt valde ſup te. Die lune id eſt fe-
ria ſecunda diluculo venit in hieruſa-
lem vbi per totam illam diem predi-
cauit. ſed a nemine fuit inuitatus ad
hoſpitium: ideo oportuit ipſum iterũ
redire in bethaniam. Cumq̃ egredere-
tur inuenit ficulneam: querens in ea
fructum ꝛ non inueniens preter folia
maledixit illi dicens. Iam nunq̃ ex te
naſcatur fructus imperpetuum. ꝛ ſta-
tim anteq̃ iterum ibi venirent aruit.
In hoc facto chriſtus dominus ma-
ledixit gentem iudaicam: que tũc ver-
ba legis tanq̃ folia habebat ꝛ nõ fru-
ctus boni operis. Nam dicit Mar-
cus capitulo. xj. ꝙ non erat tempus fi-
cuum. ſed ſicut antiqui prophete ali-
quando prophetabant ſignis: ſic fecit
ꝛ chriſtus. Et tandem venit bethaniã
vbi a pia matre charitatiue ſuſceptus
fuit. Die tandem martis id eſt feria ter-
cia iterum venit chriſtus in hieruſa-
lem docturus vbi plures inſidias eſt
paſſus. Primo quidem a principi-
bus ſacerdotum. vt dicitur Mathei
xxj. cap. dicentibus. In qua poteſtate

hec facis. Et qs dedit tibi hãc ptãtem. Quã qſtionẽ eoꝝ magr̃ angeloꝝ ⁊ hominũ xp̃s qſtiõe ſoluit dicẽs. Baptiſmus iohis vnde erat: a deo: an ab hominibꝫ. Illi vero nequã cogitantes q ſi dicerent ab hoibꝫ: lapidarent a pplo. Si vero diceret q a deo: diceret eis xp̃s Ille de me teſtimoniũ phibuit. Et ido dixerũt. neſcimus vñ erat. Et ſaluator ait. Nec ego dicã vob vñ habeo ptãtez Scdo pius xp̃s iſidias paſſus eſt ab herodianis Math. xxij. tẽptantibꝫ ipſum et dicentibꝫ. Licet cenſum dari ceſari: an non. Quos redarguens dixit. Quid me tẽptatis ypocrite. ⁊ infra. Reddite ergo q ſunt ceſaris ceſari ⁊ que ſunt dei deo. Tercio xp̃s dñs inſidias ẽ paſſus a saduceis qrẽtibꝫ de muliere quã ſeptẽ fratres vxorẽ habuerũt poſt ſeſe i reſurrectiõe cui⁹ eſſe deberet. Quibꝫ ait pi⁹ magr̃. Erratis inqt. nam in reſurrectione neqꝫ nubẽt nec tradũt ad nuptias. ſed erunt hoies ſicut angeli dei.

Quarto xp̃s dñs eſt verat⁹ a phariſeis qrentibꝫ qd eſſet mai⁹ mãdatũ in lege. Quibꝫ bñ declaratis ⁊ ipſe qſiuit de xp̃o cui⁹ fili⁹ deberet eſſe. ⁊ illi dixerũt Dauid. q p dictũ dauid declarauit eis q xp̃s eſſet de⁹ ⁊ hõ. iõ ꝯfuſi: amplius ipm interrogare nõ ſunt auſi. Sed vt dr̃ Ioh. vij. pontifices ⁊ phariſei miſerunt miniſtros vt caperent ieſum. Qui audientes ſuauiſſimũ xp̃i ſermonez mutati a ꝓpoſito ideo reuerſi. dixerũt qrẽtibus. qre nõ adduxiſtis eũ. Nunqꝫ inquiunt ſic locut⁹ eſt hõ ſicut hic loquitur. Et dũ nullus ad mãducandũ eũ inuitaſſet: egreſſus de ciuitate ſedit i mõte oliueti ꝯ hierl'm ⁊ pdixit illius deſtructionẽ ⁊ futurã antixp̃i perſecutionẽ ac iudicij extremi diẽ in mltis parabolis. Et in fine hoꝝ verboꝝ dixit. Scitis qꝛ poſt biduũ paſca fiet. i. feria qrta agn⁹ paſcalis imolabit. ⁊ ego. ſ. addo qd neſcitis qꝛ tũc fili⁹ hoĩs tradet vt crucifigatur. Quibꝫ auditis diſcipli ꝯtriſtati ſũt valde. Et veniẽtes bethaniã retulerũt marie matri xp̃i oẽs iudeoꝝ inſidias. Sꝫ certe oibꝫ ita ora obturauit q d cetero nullus eoꝝ interrogauit. Sed et mirabilia valde pdixit in mõte oliueti de hierl'm ⁊ de fine mũdi. ⁊ poſtea apte pdixit ſuã mortẽ q crucifigeret. Videas igit chariſſima mgra mr̃ qd cogites d filio ⁊ dño nr̃o. nos eñ nõ audem⁹ ei loq ſciẽtes q oĩno vult mori. Tũc mr̃ pia amaricato corde potuit dicere. O filio meo iã iudei nõ audent loq ſed ipſũ pſumũt occidere. O filiũ meũ chariſſimũ vix ampli⁹ videbo. en morietr̃ morietr̃ ⁊ reuera morietr̃. ⁊ qd faciam filio meo deus eterne pr̃. morietr̃ vere filius meus ⁊ ſi forte mater cuꝫ filio moriar vt vnũ ſepulchrũ ſuſcipiat qs tantus amor ligat. Et aliqs flentẽ matrẽ ſi cõſolabat dicebat. Morietr̃ fili⁹ me⁹ Unde chriſtus pie eam conſolans ait Conſolare dilecta mat qꝛ die craſtĩa non ibo in hieruſalem ſed hic mutuo loquamur. Ex quibus mater cõſolata conſedit. et continuo ex amore magno filium reſpiciebat. Die aũt mercurij. i. feria quarta virgo adijt ad filiuꝫ et ſcrutata ẽ de ſecreto myſterio ſue paſſionis. ſciebat eñ ipm paſſurũ p hũani generis redemptione. ſed totalẽ modum et ſeriem ignorabat. Que autem tunc mutuo collocuti ſunt nulli mortalium ad plenum eſt ſcitum. ſed rationabiliter opinamur q chriſtus dominus pie totam ſeriem paſſionis ſue cum rõnibus efficacibꝫ expoſuerit matri ſue. Nam ſi angelis et ꝓphetis ſcire dedit: multo magis regine angeloꝝ ⁊ hominũ. Videntes itaqꝫ ſummi ſacerdotes et phariſei q chriſtus non venit in hieruſalem putauerunt ipſum fugiſſe. Congregati igitur ſunt cum

ſenioꝛibꝰ ppl'i q̄ erāt iudices oꝛdiarij i atriū cayphe ꝛ conciliū fecerūt vt ieſuꝫ dolo tenerēt ꝛ occiderēt. q2 nullā cauſā mortis in eo inueniebant niſi eā dolo⸗ ſe ꝯfingerēt. prius em̄ determinauerāt eū interficere. ſ. in dñica de paſſiōe. Jn ſcḋo vo ſuo ꝯcilio. ſ. ſabbato palmaꝝ diffinierāt vt nō ſolū chriſtū ſꝫ ꝛ lazarum interficerēt. q2 multi ppt' ipm ab ibant ꝛ credebāt in ieſū. Jn h̄ autē ter⸗ cio ꝯcilio ſcꝫ feria q̄rta de modo id fa⸗ ciendi tractabāt. ꝛ ideo dicebāt. Non i die feſto ne foꝛte tumultus fieret i po⸗ pulo. q2 multi afficiunt' ad eū idō libe rāt euꝫ ꝛ nos occidūt. ſed poſtq̄ȝ ppl's ad ꝓpria receſſerit occidemus eū. Tūc Judas ſciēs eos ꝯgregatos ex diabo⸗ li inſtinctu dixit alijs diſcipul' ꝙ debe ret ire i hierl'm: et p die feſto diſponere neceſſaria. Hoc ideō dixit ne ſuſpectꝰ eſſet apud ꝯdiſcipulos. Et vt q̄daꝫ di cunt bt̄a vgo filiū ei ꝯmēdauit di. Ca⸗ riſſime fili iuda tibi recōmēdo ieſū me um vt ꝑſcruter' in ciuitate ſi q̄d aduer ſus eum audire poteris. tu eī es bene notus in ciuitate. Cui ille O dña mea bñ diſponaꝫ ego oīa filij tui negocia. O vas iniq̄tatis. O ꝓditoꝛ maieſtat'. quō diſponis q̄ ſtatim magiſtꝝ vitat' vendere intēdis. O maria pia neſc' cer te ꝙ lupo ꝯmiſiſti agnū cuſtodiendum q̄ ſtatim deuoꝛabit vendēdo. Tūc iu⸗ das acceſſit ad ſūmos pontifices non vocatus nec coactꝰ ſed iniq̄ voluntate ꝛ dixit eis. Scio bñ veſtꝝ ꝯſiliū de ie⸗ ſu meo. ſꝫ q̄d vultis mihi dare ꝛ ego eū vobis tradam ſine ſtrepitu. ita ꝙ nihil curabitis vos. ego em̄ ſcio oēs vias eius Ecce malignus iſte proditoꝛ non poſtulauit certā ſūmā pecunie ſed i vo luntate ementiū ꝯmiſit. quilibet volēs vendere vnā ouē ſic non facit ſed taxa⸗ to vendit pcio. ſm Chryſ. ac ſi dicat iu das. Ita vilis eſt mihi ꝙ ſi daretis mi hi vnicū denariū ego euꝫ vobis tradā His auditis pōtifices gauiſi ſūt eo ꝙ inueniſſent optimū modū ad capien⸗ dū innocentē xp̄m p ſuū diſcipulū. idō ſtatim mutauerūt ꝯſiliū ꝙ nō expecta rent expletōem feſtiuitatū. Jude vo cō ſtituerūt dare triginta argenteos. Qui exinde querebat opoꝛtunitatē loci ꝛ tē⸗ poꝛis vt eum traderet ſine turbis. O maligne iuda q̄d fecit tibi dulcis ieſus q2 eum tradis. nōne fuit tibi familia⸗ riter pius oꝛdinādo ſuū diſcipulū dei de apoſtolū dādo tibi diuinā poteſta⸗ tem infirmos curādi ꝛ baptiȝādi. Dic Beda. O iuda oīm ſceleratiſſime h̄ te mgr̄ tuꝰ nō docuit. O latro ꝑuerſe ꝛ infi del fur ſi nolebas ei miſereri d̄bebas miſere mr̄i. Quid fec̄ tibi mgr̄ tuꝰ. nū⸗ q̄d ꝓpter h̄ tradis eū q2 a malo ſtatu te reuocauit. O ſtulte ꝛ cece ſi vēdere vo⸗ luiſti cur nō mag' q̄ȝ mille denarijs vē didiſti cuiꝰ vna gutta ſanguis ꝓualet toti mūdo. Et ſi vēdidiſſes mr̄i eiꝰ: cer te laboꝛe manuū vel oſtiatim mēdicā⸗ do tantam tibi oꝛdiaſſet pecuniā. Cū aūt reuerſus fuiſſet iudas de ꝓditōne ſua in bethaniā venit ad xp̄m quē iam vendiderat. ſalutauit eū ꝛ fallaci oſcu⸗ latus eſt oꝛe. O q̄nto tūc doloꝛe dole⸗ bat xp̄s piꝰ iude iniq̄tatē. O dulc' mgr̄ xp̄e ecce tui inſurrexerūt ꝯ te. gēs tua ꝛ iudas cū q̄ dulces capiebas cibos. vn̄ Bern̄. O bone ieſu totus mūdꝰ videt' ꝯ te ꝯiuraſſe. ꝛ hij in ꝑſecutōe tua ꝓmi ſunt q̄ vident' regere populū. Videns aūt pia mater Judā a filio benigne ſu ſceptū ſecrete cepit inq̄rere ſi quid i ciui tate audiſſ; ꝯ filiū ſuum. Qui foꝛte ait Nō curetis dña. verū eſt ꝙ fuit de eo ali qua mētio. ſed ego optime diſpoſui. O iniq̄ fur iuda: vere diſpoſuiſti ſaluatoꝛi moꝛtē tpalē ſꝫ tibi etn̄ā nobis vo ſalu⸗ tem. Quarto innocēs xp̄s fuit traditꝰ a iudeis ex inuidie rancoꝛe. nam vide⸗

tes iudei ꝙ vita ⁊ doctrina xp̄i eſſet ꝯ/
ria ipſoꝝ vite male: iō odiū ꝯceperunt
ꝯ eū. ⁊ intantū ferbuit eoꝝ malicia ꝙ
xp̄m iniuſte captiuauerūt ⁊ illuſerunt
ac vinctū eū tradiderūt pōtio pilato p̄
ſidi. Qđ xp̄s p̄dixerat Math. xx. dicēs
Tradet gētib' ad illudēdū ⁊ flagellan
dū ⁊ crucifigendū. Sed di. Utrꝝ co/
gnouerūt iudei xp̄m fore meſſiā a deo
ꝓmiſſum. Rñdet ſm Lyrā ſup. xxj. c.
Mat. ꝙ iudei habuerunt verā eſtima
tionē de xp̄o ⁊ in habitu ⁊ in actu i p̄n/
cipio. qꝛ videbant ꝑ ſcp̄turas tēp' eius
impletū Dan. ix. ⁊ eius vita ⁊ miracl'a
teſtimoniū ꝑhibebāt de eo. ſed qñ incē/
pit ꝯ eos p̄dicare excitati fuerunt ꝯ eū
paſſiōib' ire rācoris ⁊ iuidie. qb' paſſi/
onib' impediebant ab actuali ꝯſidera
tione ꝟitatꝭ. iō in ei' mortē machinati
ſūt. ſic ebrioſus vl' luxurioſus ſcit ebri
etatē vel luxuriā pcm̄ eſſe. ſed vict' paſ
ſionib' iudicat bibēdū vel fornicādū. ⁊
ſi paſſio ſꝑ ſic duraret ſꝑ ſic iudicaret.
Et hoc eſt qđ dixit xp̄s Joh. xv. Nunc
viderūt ⁊ oderūt me ⁊ patrē meū. Illō
aūt qđ videt manifeſte ꝯgnoſcit. Et in
parabola Math. xxj. Hic eſt heres ve
nite occidam' eū ⁊ habebim' heredita
tē. Ubi dicit Hiero. Manifeſte ꝓbat
dñs his ꝟbis iudeoꝝ p̄ncipes nō per
ignorantiā ſed ꝑ inuidiā dei filiū cruci
fixiſſe. Scđm aūt ꝙ tal' ꝯgnitio fuit in
iudeis de xp̄o īpedita paſſiōib' ire ran
coris ⁊ iuidie: dicunt xp̄m iudei igraſ/
ſe. ſic dr̄. j. Cor. ij. Si em̄ ꝯguiſſent nū
ꝙ dñm glie crucifixiſſent. Sil'r Actu.
iij. dixit b. Petr' loquēs iudeis. Scio
fratres ꝙ ꝑ igrātiā feciſtꝭ ſic ⁊ p̄ncipes
vr̄i. Et ſaluator de cruce dicebat Luc.
xxiij. Pr̄ dimitte ill' qꝛ neſciūt qđ faci/
unt. ſ. excecati paſſiōib' ire ⁊ iuidie non
ꝯſiderāt ꝙ me inocentē: me filiū ꝟgis:
me filiū dei p̄ris: me i lege ipſis ꝓmiſ/
ſum crucifigūt. Quīto xp̄s dñs fuit
tradit' a Pilato militib' ex hūano ti/
more. Pilatus em̄ cauſaꝫ mortis xp̄i
nullis modis inueniēs voluit ip̄m li/
berare. Sꝫ cū dixiſſent iudei. Si hunc
dimittis nō eris amic' ceſaris: cui' a/
miciciā pilatus ꝑdere timuit. iō vt dr̄
Joh. xix. tradidit eis xp̄m vt crucifige/
ret. O ꝙ m̄lti mō ſūt pilati iudices: q̄
hūano timore vēdūt ꝟitatē q̄ eſt xp̄s. q̄
ait Joh. xiiij. Ego ſum via ꝟitas ⁊ vita
Sexto innocēs xp̄s nunc tradit a ſy/
moniacis ex pecunie vel muneris fa/
uore. Iſti em̄ ſunt xp̄i traditores q̄ vē/
dunt vel emūt eccl'iaſtica bñficia miſ/
ſas baptiſmuꝫ ⁊ alia eccl'iaſtica ſacr̄a.
Et hij frequēter peiores ſunt ꝙ iudas.
qꝛ ille triginta argenteis xp̄m vēdidit.
iſti ꝟo qñqꝫ ꝓ trib' denarijs vēdūt. de
quib' ſic dicit btūs Bern̄. O q̄nti ho/
die de hijs q̄ aīas regere ſuſceperūt (qđ
ſine miſerabili gemitu dicendū nō eſt)
xp̄i obprobria flagella clauos lanceā
crucem mortē in fornace auaricie con/
flant. Et infra. Infinitas inquit exigūt
pecunias. hijs inhiant. timent ne amit
tant. in harꝫ amore q̄ſcunt. animarū
apud eos caſus nec reputat nec ſalus
cū ſint ꝺ p̄rimonio xp̄i crucifixi nimiū
impinguati incraſſati dilatati. Se
ptimo innocēs xp̄s tradit a multꝭ po/
pulis ex prauo dulcore. Et iſti ſūt q̄ ꝓ/
pter aliquā delectatōem peccāt morta
liter. Et hij quodāmodo tradūt xp̄m
dñ magis eligūt ſibi illā prauam dele
ctatōem ꝙ xp̄m. Exempli grā. dat mi/
hi quis pecuniā qua allicit me ad pec/
catū mortale mihi aufert chriſtū ⁊ ego
cōſentiendo vendo chriſtū. Similiter
adulator dat laudē falſā ex q̄ cor hois
extollit. ⁊ ille ꝯſētiēdo vēdit ꝓ vana lau
de xp̄m. ſꝫ tñ nec ille emēdo retinet: nec
iſte vēdēdo. ſic fuit ꝺ Iuda ⁊ Iudeis q̄ꝝ
null' ſibi retinuit ſꝫ trāſiuit ad īnocen
tes xp̄ianos. De tali vēditōe dic Orig.

Omnes q̄ ꝑ tp̄alib⁹ reb⁹ iuſticiam de⸗
ſeruūt: deū q̄ eſt iuſticia vēdūt. Uñ in p̄⸗
ſent᷑ vite foro ꝓponit mundus venalē
ſuū dulcorē p̄ſentē ꝛ breuē cū acerba
morte futura ꝛ et̄na. et de⁹ p̄r xp̄m ſuū
cū breui amaritudine pn̄ie ꝛ eterna vi
ta futura. Et ecce o de⁹ glorioſe vix inue⸗
nit̄ inter multos vn⁹ q̄ eligat chriſtū.
ſed vendunt ꝛ paruipendūt ꝑ momē⸗
tanea delectatione: ꝑ eterna morte vi⸗
tam ſempiternā. Ideo recte exprobrat
illis ſaluator vt dic̄ Chryſ. ſup Mat.
Creaui inquit vos ad imagīeꝫ ꝛ ſilitu
dinē meā. et vos eaꝫ nequiter ꝓphana⸗
ſtis. angeloꝝ meoꝝ cuſtodiā dedi vo⸗
bis ꝛ eoꝝ monita contempſiſtis. pri⸗
archas ꝓphetas ꝛ apl'os predicatores
miſi vobis: et eos audire renuiſt᷑. In⸗
ſup homo factus ſum ꝑ vobis. trigin
taetrib⁹ annis ſeruiui vobis: ſalutē ve⸗
ſtram ꝓcurando: diſcurrēdo: ieiunan
do: p̄dicādo: in oratiōe ꝑnoctādo: mea
monita deriſiſtis: neglexiſtis: contēpſi
ſtis. Inſup ꝑ vobis vendit⁹ ligat⁹ cō⸗
ſputus flagellatus crucifixus ꝛ mor⸗
tuus: felle ꝛ aceto potatus ſuꝫ. vbi eſt
tantaꝝ meaꝝ paſſionū fructus. Ego
p̄adiſum vobis aperui. gratiam meā
obtuli. ſemꝑ iuuare vos paratus fui.
regni mei gl'iam vobis ꝓmiſi. nō coe⸗
gi vos ſed libertateꝫ ſpūs vobis dedi.
amorē ſolūmodo ꝛ bonā voluntatē a
vobis req̄ſiui. Quid vltra debui vob
facere ꝛ nō feci. Ecce iſta eſt colūna ad
quā ꝑ vobis ligatus fui. ecce flagelluꝫ
q̄d me cecidit. Ecce hoc caput ſpinis ꝑ
vobis coronatū. Ecce crux in qua pro
vobis pependi. vos me contempſiſtis
et res terrenas plus q̄ꝫ meam iuſticiā
amaſt᷑. Hec ille. Ne igitur chariſſimi
xp̄i deuoti hoc impꝛoperiū audire me
reamur: egrediamur et videamus mē
tis oculis dei patris immenſam cha⸗
ritatem erga nos qua filium tradidit
vt ſeruum redimeret. Uideamus dile
ctiſſimi xp̄i diſcipuli obediētiā filij dei
q̄ cū eſſet excelſus deus ꝛ hō potens di
ues optim⁹ ꝛ ſapientiſſim⁹ ꝛ ſibi ſuffi
ciens: ex obediētia tn̄ p̄ris ſe ligari tra⸗
hi ꝯſpui flagellari ꝛ crucifigi permiſit.
O obediētia inexcogitabilis. o beniuo
lentia inenarrabilis. O manſuetudo
imitabilis. ecce venditur a ſuo collega
iuda cui multa impēdit bñficia. Heu.
heu nō ſolū a iuda ꝛ pilato vēdit᷑ dul⸗
cis ieſus me⁹ ſed etiā a ſymoniac᷑ ꝛ fal
ſis xp̄ianis. Uidete o filie ſyon cōmer⸗
tiū damnoſum: negociū lachꝛymoſuꝫ
vendere vitā eternā ꝑ modica pcti de⸗
lectatione. O dolendū malū. O eterno
incēdio dignū. Scd̄o ſctā mr̄ eccle⸗
ſia hortat᷑ filios ſuos vt egrediamur
ad theatrū charitat᷑ ꝛ ibi videam⁹ ſa⸗
cramentū q̄d inſtituit᷑. hoc q̄ppe ſacro
altar᷑ oñdit xp̄s nob ſuā magnā chari
tatē in q̄ totā ſuā paſſiōeꝫ recogitandā
īcluſit. iō di. Hoc facite ī meā ꝯmemo
rationē. Uñ in ſacro charitat᷑ theatro
ꝯſpiciam⁹ ſeptē charitatiua xp̄i opa. ſ.

Primò amabilē ſepatōem.
Scd̄ō deſiderabilē ꝯiuuationē
Tercio cōpaſſibilē ꝑturbatiōem
Quarto admirabilē exēplatōem
Quinto memorialē doctrinationē.
Sexto affabilē ꝯſecrationē.
Septimo diuinalē explanationē.

Primo dixi ꝙ in theatro charitat᷑ xp̄i
videam⁹ amabilē mr̄is a filio ſepatio
nē. Nā die iouis. i. feria q̄nta acceſſert
diſcipl'i ad ieſū di. Ubi vis parem⁹ tibi
comedere paſca. i. agnū paſcalē. q̄ dixit
petro ꝛ Johi Luce. xxij. Ite ī ciuitatē ꝛ
occurret vob hō aq̄ lagenā portās: ſeq̄
mini eū q̄cūqꝫ introierit ꝛ dicite dn̄o do
mus. Tēpus meū ꝓpe eſt vbi eſt diuer
ſoriū vbi paſca cū diſcipul᷑ meis man
ducem. ꝛ ipſe oſtendet vobis cenaculū
grande ſtratū ꝛ ibi parate nob. Dicūt

tm̄ q̄dā q̄ hec fuit dom⁹ Nicodemi q̄ fuit p̄nceps iudeoꝝ ⁊ doctoꝛ leg̃. ſ; nō ꝯſenſerat ꝯſilio iudeoꝝ. tn̄ ſiue iſte ſiue alius fuerit ſed erat xp̄i diſcipulus occultus. q̄ ex ſp̄ūſc̄ti inſtinctu nō curauit de ſummis ſacerdotib⁹. ſed ꝓuidit xp̄o de hoſpitio ⁊ de agno paſcali ⁊ tota cena vt dicit Lyra Mar. xiiij. In h̄ cenacl'o paſca comederūt ⁊ poſt reſurrectionē diſcipuli ibi latuerūt ꝓpt̄ metū iudeoꝝ. ⁊ i illo die pēthecoſtes ſp̄m ſctm̄ receperūt. Interi; i bethania xp̄s vocat piā matrē ⁊ eidē veriſile eſt q̄ totā ſeriē ſue acerbe paſſionis declarauerit di. O dilecta genitrix mea tu ſcis bene me q̄s ego ſum q2 fili⁹ dei. ⁊ tu p̄ cūctis mulierib⁹ mūdi es electa vt me deum ⁊ hoīem pareres ⁊ mr̄ dei eſſes. et tu mihi ſp̄ gratiſſima fuiſti. ſcis bn̄ q̄; amoroſe me nutriſti. ſed iam die craſtina tale op⁹ faciam. hoc eſt talē amarā mortē ſuſtinebo ꝓ humano genere vt oēs angeli celoꝝ mirent̄. O dulc̃ mea mr̄ vide hoc corp⁹ xp̄i tui ⁊ diligēti⁹ cōſidera q2 die craſtīa lacerabit̄. O genitrix mea hec facies mea velabit̄ ⁊ ꝯſpuetur. h̄ caput ſpinis coꝛonabit̄. hee manus ⁊ hij pedes clauis ꝯfigūt̄. Et heu me. q2 tuū piū coꝛ de mea paſſione cōpaſſiōe amaricabit̄ qn̄ hec oīa fieri in tuo ieſu vider̃. O pia ꝟgo maria mat̄ ieſu audis ne q̄d tu⁹ dilect⁹ fili⁹ dic̄. O dn̄e de⁹ me⁹ q̄s poſſet lachꝛymas ꝯtinere qn̄ ta; dulcit̄ colloq̄ntes audiret. Un̄ ꝟgo mr̄ ꝑfecto dicere potuit. O fili mi ieſu Jeſu fili mi dulc̃ ſcio q̄ ꝑ te redimet̄ gen⁹ hūanu; ⁊ q̄ amaritudo mee cōpaſſiōis erit amariſſima. tn̄ nō poſſū aliō velle q̄; de⁹ pr̄ ⁊ tu fili mi. eſt certe mihi gaudiū de hoīs redēptione ſed ⁊ doloꝛ de tua paſſiōe. ⁊ vere ſi neceſſe eſſet fili mi tecum libenter vellem moꝛi. Un̄ nō eſt ꝟiſile q̄ btā ꝟgo ſ̄m rōne; noluiſſet filij mortē. q2 ex q̄ ſciuit diuinā volūtatē: peccaſſet ꝯtͥ volēdo q̄d ē abſurdū dicere. ⁊ rep̄hēdiſſet eam xp̄s ſic petꝝ Mat. xx. dicēs illi. Uade poſt me ſathana. nō eñ ſapis q̄ ſūt dei. tn̄ vere doluit btā ꝟgo ſuꝑ mortē filij ſ̄m q̄d p̄dixerat ei Symeō Lu. ij. dicēſ Tuā ipſi⁹ aīam ptrāſibit gladi⁹. Un̄ ſctūs Bona. j. ſen. di. vlt̄. dic̄. q̄ dolere de aliq̄ eſt dupl'r. aut ita q̄ dolēs volūtate rōnis velit ꝯtͥ ei⁹ de q̄ dolet. ⁊ ſic nulli licet dolere de paſſione xp̄i. Et q2 petr⁹ ſic dolebat ideo redargutus fuit. Alio mō dolere de aliq̄ eſt ferri ad ꝯtrium volūtate pietatis. nihilomin⁹ tn̄ h̄ vellet voluntate abſoluta. ſic bonū eſt cōdolere xp̄o ⁊ affici ei pie. iō. ij. Thi. ij. d̄r. Si cōpatimur ⁊ conregnabimus Sic ſcti magnas gr̄as agūt xp̄o. ⁊ tn̄ pie mouent̄ conſideratiōe doloꝝ eius Sic p̄ijſſima aīa ꝟgis dilecto filio patiēti cōpatiebat̄. tn̄ nullo mō eſt dubitandū q̄n viril' anim⁹ ei⁹ ⁊ rō ꝯſtātiſſima tradere vellet etiā vnigenitu; ꝓ ſalute hūani gener̃. vt mr̄ ꝑ omnia ꝯfoꝛmis eſſet pr̄i. et in hoc miro mō debet laudari ⁊ amari q̄ placuit ei vt vnigenitus ſuus ꝓ ſalute hūani gener̃ offerret̄. ⁊ tantu; etiā cōpaſſa eſt vt ſi poſſet oīa toꝛmēta q̄ fili⁹ ꝑtulit ipſa libēti⁹ ſuſtineret. Uere igit̄ fuit foꝛt̃ et pia dulc̃ pariter ſeuera ſibi ⁊ parca ſed nob̄ largiſſima. Hec igit̄ poſt ſummā trinitatē ⁊ ei⁹ plē eſt amāda ⁊ venerāda. Hec ille. Igit̄ o aīa mea aīa mea vide quō filius a matre ad mortē recipit licētiā. Uide deniq; quō mr̄ filiū licentiat. vide inquā dexterā filij in dextera matr̃. vide ſeſe amplexari ⁊ flere. ⁊ vide filiu; dicere mr̄i. O pia genitrix mea. o Maria mea iam remaneas hic in pace. q2 ecce iā vado īmolari ꝓ hoīb⁹. ecce iam vado implere dicta ꝓphāꝝ. iam ſtati; oēs diſcipuli mei ſcādalizabunt̄ in me ⁊ fugient me ſolummodo in vinculis

dimittẽtes. In te aũt dilecta mat͛ mea vera fides remanebit. Sicqꝫ ſepati ab inuicem ibat Jeſus cũ diſcipulis ſuis v̾ſus hierl'm. Et pia mr̃ reſpiciẽs poſt xp̄m dicere poſſat. O dilecta Martha en mag͛ tu⁹ vadit imolari. O magda lena chariſſima en fili⁹ meus moriet͛ O Lazare dilecte iã nat⁹ me⁹ ſepat⁹ eſt a nob. O ſorores mee filie matris mee iã frater veſter reliqt vos. ideo flete me cũ ꝛ de cetero in fletu mecũ remanete. hoc em̃ tp̄s eſt hora flet⁹ oĩm fidelium Ipſa v̾o dicere poterat. O q̄s det filiũ meũ viuũ videre vt aĩa mea ꝯſolet͛ de eo. cetere q̃ꝫ ſctẽ mulieres cũ flente mr̃e amarius flebant. Scđo in theatrũ charitatis egredientes videam⁹ chriſti deſiderabilẽ ꝯuiuationẽ. Cum em̃ oĩa neceſſaria ad cenã pata eſſent intrauit dñs ieſus cũ diſcipulis. poſt lotioneꝫ manuũ affert͛ agnus aſſat⁹ cũ ſuco la ctucaꝝ agreſtiũ. Nã i ſolẽnitate paſca li q̄ttuor erant vicꝫ agnus paſcalis. azi mus panis. vinũ. ꝛ ius lactucaꝝ agre ſtium. Dicit em̃ Cõmeſtor in hyſtorijs ꝙ nuſqꝫ legit͛ dñm ieſuꝫ carnes come diſſe niſi agni paſcalis. ſed ꝛ h̄ fecit i fi gura. Alij v̾o dicunt ꝙ comederit: p bantes ex eo qꝛ cõeꝫ vitã duxit in mul tis ꝓp̄t pctõres. ideo h̄ imponebant ei iudei Math. xj. de q̄bus dicit xp̄s. Ue nit Johãnes nõ mãducãs et nõ bibẽs ꝛ dicũt demoniũ hꝫ. venit fili⁹ hoĩs co medẽs ꝛ bibẽs ꝛ dicũt. Ecce potator vini ꝛ vorator. Deinde ſingl'i receperũt baculũ in manib ꝛ clemẽs xp̄s diſcu buit cũ diſcipulis ſuis tanqꝫ dñs cuꝫ ſeruis: mag͛ cũ diſcipulis: pr̃ cũ filijs et hoc eſt q̄d dr̄ Lu. xxij. Cũ facta eſſet hora diſcubuit ꝛ duodecim apl'i cum eo. ꝛ ait illis Deſiderio deſideraui h̄ pa ſca manducare vobiſcũ anteqꝫ patiar .i. vt vetus teſtamentũ finiã ꝛ nouũ in cipiam. Jõ ſubdidit. Dico em̃ vob qa

ex h̄ nõ mãducabo illud donec ipleat͛ regnũ dei. i. iã h̄ paſca nõ comedã vo biſcuꝫ q̄uſqꝫ in ecc'ia militãte impleat͛ corꝑis mei iſtitutio. In hui⁹ figura fi lijs iſrael defecit mãna poſtqꝫ comede runt de fructib terre ꝓmiſſiõis. Nam poſtea xp̄s dñs nõ comedit in figura ſꝫ i v̾itate ſumpſit corp⁹ ſuũ ſub ſacro. Tertio i theatꝝ charitat͛ egredientes videam⁹ cõpaſſibilẽ ꝑturbationẽ xp̄i. q̄ videns iudã ꝓditorẽ ſui audacter ſe dere in mẽſa nec ei cõpati nec ſue mr̃i. tũc turbauit ſe ſpũ ꝛ cõpatiẽs illi⁹ ꝑdi tioni: vt ipm̄ reuocaret ꝓteſtat⁹ eſt di. Amẽ dico vob qꝛ vn⁹ veſtꝝ tradet me in iſta nocte iudeis. Fili⁹ q̄dẽ hoĩs va dit ſic ſcp̄tũ eſt de eo. ve aũt homĩ illi ꝑ quẽ tradet͛. meli⁹ em̃ erat illi ſi nat⁹ nõ fuiſſet hõ ille. Turbati ſuper hoc diſci puli heſitãtes de q̄ xp̄s h̄ diceret. iđo ce perũt ſinguli dicere. Nũqd ego ſũ dñe Uñ xp̄s ſcđo ſpeciali⁹ dixit. Un⁹ ex du odecim q̄ mãducat mecũ in menſa hic tradet me. Et ꝯtriſtati diſcipuli cepert qrere. Nunqd ego ſuꝫ dñe. acſi dicant. licꝫ nũc nõ habeã⁹ volũtatẽ tradẽdi te tñ tu q̄ es de⁹ oĩa futura noſti. Et ait il lis ieſus. Qui intinget manũ mecũ in parapſide .i. in vaſe fictili in q̄ fuit ius lactucaꝝ: hic me tradet. Tũc etiã Ju das dixit. Nunqd ego ſum rabbi. Cui dñs. Tu dixiſti te ꝓdẽdo ſeu mãifeſtã do. Qđ tñ apl'i nõ intellexerũt qꝛ forte duo ſimul dixerũt: nunqd ego ſũ dñe. qꝛ ſi ſciuiſſent: dentib ipm̄ diſcerpſiſ ſent. Recũbebat aũt Johes iuxta ieſũ cui Petr⁹ innuit ocul͛ vt interrogет q̄s eũ ſit traditur⁹. Et Johes ait ad ieſuꝫ Dñe q̄s eſt qui tradet te. Cui ſaluator. Cui inqt intinctũ paneꝫ porrexero hic me tradet. ꝛ intinctuꝫ panẽ dedit iude. Johes v̾o admirat⁹ ē ꝙ tã familiaris diſcipul⁹ dñm traderet. iõ volẽs rñſuꝫ dare petro: traxit ipm̄ dulc̄ ieſus ad ſe

z reclinauit caput ad ſacratiſſimū pe/
ctus ſuū vbi ſtatim obdormiuit et ibi
hauſit z bibit diuinā ſapiā quā poſtea
toti mūdo cōicauit. O brē aqla qꝫ al/
te poſuiſti nidum tuum. O felix caput
cui⁹ ceruical eſt pect⁹ xp̄i diuinitate ple
nū. Tūc ieſus dixit Jude nō p̄cipiēdo
ſed liberū arbitriū ei p̄mittēdo. qd̄ facꝫ
fac citi⁹. Alij eñ diſcipuli h̄ nō intellexe
runt. qꝛ eſtimabāt q̄ idō diceret vt ege
nis aliqd daret. aut vt neceſſaria ad fe
ſtū diſponeret. O xp̄i dn̄i patientia. O
oib⁹ imitāda doctrina. Ecce hūc peſſi/
mū ſui homicidā tolerauit in menſa.
ecce p̄ditorem nō manifeſtauit q̄nimo
monuit ad bonū. Hec q̄ppe eſt ſaluā/
dis addiſcēda doctrina. Quarto in
theatrū charitatꝫ xp̄i egrediētes videa/
mus admirabilē cōtēplatiōē. vt em̄ dr̄
Joh. xiij. Surgit xp̄s a cena. i. a come/
ſtione agni paſcalis z deponit veſtimē
ta ſua: p̄cinxit ſe lintheo: miſit aquā in
peluim z cepit lauare pedes diſcipulo
rū z lintheo q̄ erat p̄cinct⁹ extergere. Et
vt dicit Lyra venit p̄mū ad Symonē
añ quē dū dn̄s orbis genuflecteret ob
ſtupuit ille. idō alta voce dixit. Dn̄e tu
mihi lauas pedes. Rn̄dit Jeſus. Pe/
tre qd̄ ego facio nō tu neſcis: ſcies aūt
poſtea. Rn̄dit petr⁹. Nō lauabis mi/
hi pedes in eternū. Rn̄dit ieſus. Amē
dico tibi petre q̄ ſi non lauero te nō ha
bebis p̄tē mecū. Petr⁹ ex chriſti v̄bis
tremefact⁹ dixit. Dn̄e vt tecū p̄tē habeā
nō tm̄ pedes ſed z man⁹ z caput laues
Rn̄dit ieſus. Qui lot⁹ ē. ſ. p̄ baptiſmū
nō idiget rebaptizari. ſed vt pedes. i. af
fectiones lauet p̄ verā pn̄iam. p̄pterea
vos mūdi eſt̄ ſed nō oēs. Hoc aūt di/
cebat de eo qꝛ ſciebat qs eū traderet. z
ita ſingloꝝ pedes lauit z extergebat et
dulci ore ſuo oſculabat̄. Cūqꝫ xp̄s dn̄s
ad pedes Jude flexis genib⁹ ſtaret vo/
lēs ipm̄ reuocare reſpexit ī faciē illi⁹ cū

magna pietate. q. d. O fili mi. o mi amice
Juda tu idiges maiori lotōe. ſ. lachry/
maꝝ. z vt dic̄ Aug⁹. lachrymat⁹ eſt Je
ſus ſup̄ p̄ditiōē iude: di. forte. O iuda
cur nō ꝯſideras meam maieſtatē. qꝛ a
deo exiui z oīa ſcio. O ingrate iuda vn̄
h̄ demerui vt me traderes. nā tibi pri/
cidiū pepci. diſcipulū: apl'm z p̄curato
rē meū inſtitui. p̄tātē ſanādi infirmos
ꝯceſſi. En parat⁹ ſum tibi p̄cere. en cōſi
dera quātā manſuetudinē tibi offero.
en ad pedes tuos os meū ſctiſſimum
pono ipos oſculo amoris vinculo te
mihi ligādo ne in eis tradas me tuū
dulcē magiſtrū. Vn̄ clemēs xp̄s tripli
citer voluit ipm̄ reuocare. ſ. pudore: ti/
more: z amore. Primo inquā pudore
cū dixit. man⁹ tradentꝫ me mecū eſt in
mēſa. Scdō timore cū ait. ve hoī illi p̄
quē fili⁹ hoīs tradet̄. bonū illi erat ſi
nat⁹ nō fuiſſet. Tercio amore reuoca/
bat xp̄s dn̄s Judā dū genib⁹ flexis la
uit pedes ei⁹. ac ſuū ſacrū corp⁹ eidem
dedit. Hec q̄ppe ſunt q̄ declarāt xp̄i pi
etatē z iude iniq̄tatē cui⁹ cor durū tāta
bn̄ficia nō emolliebāt. idō bn̄ dicere po/
terat ſaluator illō pſ. Si inimic⁹ me⁹
maledixiſſꝫ mihi ſuſtinuiſſem vtiqꝫ. tu
v̄o vnanimis not⁹ z dux. ſ. videbarꝫ q̄
ſil' dulces capiebas mecū cibos: am/
bulaui⁹ cū ꝯſenſu ī domū dn̄i magni
ficaſti ſupplātatiōē mihi. Dn̄s q̄dē ie/
ſus poſtq̄ lauiſſet diſcipl'oꝝ pedes et
extersiſſet ac oſculat⁹ fuiſſet. vt dr̄ Joh.
xiij. reſūpſit veſtimēta ſua z ſtetit in me
dio eoꝝ. z dixit. Scitꝫ qd fecerim vob
hodie. vos vocatꝫ me magr̄ z dn̄e z bn̄
dicitꝫ. ſum etem̄. Si ego laui pedes ve
ſtros mgr̄ z dn̄s z vos debetis alt̄ al/
teri⁹ lauare pedes. exēplū em̄ dedi vob
vt queādmodū ego feci: ita z vos faci/
atꝫ. O xp̄e dn̄e. o magr̄ bone. o exēplar
hūilitatꝫ vere q̄ piū q̄ gratum exēplū
tuis dediſti. z ecce non eſt q̄ faciat non

eſt q̄ addiſcat nō eſt q̄ pauper lauet pe
des: nō ē q̄ te in h̄ imitet. ſ; m̄lti imitāt
in purpura ⁊ biſſo gl̄iatōe epulatōe q̄
eis facere nō ꝯmiſiſti q̄n poti⁹ ꝓhibui/
ſti. Quīto ī theatrū charitatꝭ xp̄i egre
dītes videam⁹ mēoꝛialē doctrinatiōe;
quā mūdi ſaluatoꝛ teſtamentalr̄ lega/
uit Joh. xiij. di. Mādatū nouū do vo
bis vt diligatꝭ inuicē ſicut dilexi vos.
Maioꝛē hac dilectōe; nēo hab; vt ani
mā ſuā ponat q̄s ꝑ amicꝭ ſuiſ. In h̄ co
gnoſcēt oēs ꝙ mei eſtꝭ diſcipuli ſi dile/
ctōe; adīuicē habueritꝭ. O rex gl̄ie xp̄e.
o mag̃r ſalutꝭ et̃ne vide de ſolio maie/
ſtatꝭ tue q̄t mō h̄ ſūt ſub noīe tuo odiū
hn̄tes vl̄ iiuſte litigātes ſeu ipĳ paupe
rū opp̄ſſores: q̄ ve ſolū noīetn⁹ ſūt d̄
tuis. Igit̃ vnuſq̄ſq; ſe intꝛoget quō fra
trē ſuū diligat et ſtatim intelligere po/
terit de cui⁹ familia exiſtat. Sexto in
theatrū charitatꝭ xp̄i egredītes videa/
mus deſiderabilē ꝯſecratōe;. q̄ ab ex/
oꝛdio mūdi q̄d figurabāt ꝓphe ī hac ce
ne ꝯſecratōe ꝑfecit ſaluatoꝛ. Melchiſe
dech em̄ p̄figurauerat ī oblatōe panis
⁊ vini. filĳ iſrl̄ in īmolatōe paſcalis ag
ni. Vn̄ facta agni paſcal̄ comeſtiōe ac
pedū lotōe itez ꝯſederūt ad mādūcan
dum agnū ver. i. coꝛpus xp̄i poſt ali/
os cibos cene. Hinc Mat. xxvj. dicit̃.
Cenantib; aūt ill̄ accepit ieſus panē be
nedixit ac fregit deditq; diſcipul̄ ſuiſ ⁊
ait. Accipite ⁊ comedite h̄ ē coꝛp⁹ meū.
Et accipiēs calicē gr̄as egit ⁊ dedit ill̄
di. Bibite ex h̄ oēs hic ē em̄ ſāguiſ me⁹
noui teſtamēti qui ꝑ m̄ltis effundet̃ ī
remiſſionē pctōꝝ. Lic; em̄ ab euāgeli/
ſtis nō ſit ſcp̄tū tn̄ ꝑus xp̄s dn̄s oclos
ſuos eleuauit ī celū ad deū p̄re; ſuū. et
tādē ita ꝯſecrauit hoc ſacr̄m deſidera/
bile ac ip̄e ſūpſit ⁊ diſcipul̄ ſuis ſumen
dū dedit vbi oēs ap̄l̄os ep̄os ꝯſecrauit
Primā miſſā ip̄e ſūmus ſacerdoſ cele
brauit ⁊ receſſur⁹ ab eis ipis celebran
dū ꝯmiſit. O quanta charitate h̄ diui/
nū donū dedit hoīb; . O q̄ntā vtilitatē
vidit ex h̄ hoīb; largiendā. Dicebat q̄p
pe ſecū redēptoꝛ mūdi. O q̄t aīas ꝑ h̄
ſacr̄m coꝛpis mei ad me trahā; . O q̄t
dona diuīa ꝑ h̄ fidelib; largiar q̄ debi
te ſe ad hoc p̄ꝑant. quicquid paſſurus
ero in coꝛpe ⁊ aīa cum eiſdē in hac cō/
munione ꝯmunicabo. Septīo ī the
atrū charitatis egrediētes videam⁹ di
uinalē explanatōem. Nam poſtq̄ im/
pius Judas ſumpſit coꝛpus dn̄i dia/
bolus maioꝛē p̄tātē accepit ſuꝑ eū. Jō
d̄r ꝙ diabol⁹ intrauit in coꝛ eius nō ꝑ
eſſentiā ſed ꝑ maliciā. ⁊ cepit cogitare q̄
modo oppoꝛtune eū traderet. Jō egreſ
ſus de medio ap̄l̄oꝝ iuit ad p̄cipes
ſacerdotū. Tūc clemēs xp̄s cepit ſuis
diſcipulis ſanctā trinitatē dulciter de/
clarare. et de regno dei ſuauiter loqui.
vt habet̃ Joh. xiiij. et. xv. ca. Vltimo p̄
dixit ſuis ꝙ iam in p̄ximo īmolanduſ
eſſet ꝑ eis: et ita eoſdem derelicturus.
Ideo facta ē contentio. i. diſquiſitio q̄s
eoꝛum videret̃ maioꝛ ſiue prelatus p⁹
ipius receſſum. Quibus ait ieſus Re
ges gentiū dominant̃ eoꝝ: et qui po/
teſtatem exercent ſuꝑ eos benefici vocā
tur. In vobis autē non ſic: ſed qui ma
ioꝛ eſt veſtꝝ fiat veſter miniſter. Et ad/
duxit ſe in exemplū dicens. Nunquid
maioꝛ eſt qui recumbit aut qui mini/
ſtrat. Ego enim in medio veſtrum ſu;
ſicut qui miniſtrat. Non enim venit fi
lius hominis miniſtrari ſed miſtrare:
⁊ dare animā ſuam pꝛo multis. O do
mine ieſu q̄; multi ſub tuo nomine nō
te ſed gentes imitant̃. quia appetūt p̄/
matum ⁊ ſubditis domīari: ſeq; ab il
lis vanis laudibus extolli ⁊ ſic benefi
ci vocari. Poſt hec chriſtus domin⁹
oꝛauit pꝛo omnibus ſaluandis dicēs
Non pꝛo eis rogo tantum: ſed pꝛo eis
qui per totum mundū credituri ſunt

in me. deinde ſubiūxit di. Quotiens mi
ſi vos ſine pera ⁊ calciamēt᷑ nunqd ali
qd defuit vobis. At illi dixerunt. nihil.
Quibꝫ ipe. nūc aūt qs qd hꝫ tollat. ⁊ q
hꝫ duas tunicas vēdat vnā et emat ſi/
bi gladiū. ſ. ad ſe defendendū. At illi di
xerūt. Dñe ecce duo gladij hic. Ait illis
Sufficit. ſ. ptās ſecular᷑ ⁊ ſpūal'. nam
gladiū materialē ſiue ſecularē hñt pn/
cipes ſeculares ꝯtra infideles ⁊ hereti/
cos. Gladiū ſpūalē hñt prelati eccl'ie ꝯ
malos xpianos eos excōicādo: interdi
cendo: ſuſpēdēdo. Egredimi igit' filie
ſyon xpi dñi deuoti diſcipuli et videte
ipm regē celi quō a mr̄e ſeparat'. vide/
te inquā quō flexis genibꝫ pedes pau/
perum lauat. videte quō extergit. quō
oſcl'at'. videte ſuā charitatē q ſeipm vo
bis dedit ſub ſacro eucariſtie non ſo/
lum ad oſculū vel amplexū ſed mādu
candū ⁊ bibēdū. vt diuios faciat et ſui
memoriā p h' cordibꝫ veſtris impmat

Tercio ſctā mr̄ eccl'ia hortat' vt egre
diamur in theatrū mōt᷑ oliueti. vt ibi
videamꝰ irreuerentiā xpi q afficit'. Cu
ius maieſtas licet a Judeis mult' cōtu
melijs dehoneſtata fuerit in ꝟbis: ho/
die tñ poſt ꝟba venerūt ad ꝟbera i fa/
ctis. Et ideo in hoc theatro videamus
xpi ſeptē facta notabilia. ſ.

Primo eiꝰ deuotā oratiōe᷑.
Scdo angelicā ꝯfortationē.
Tercio diffinitiuā paſſionē.
Quarto ꝓditoriā executionē.
Quinto penoſam captionē.
Sexto inhoneſtā deductiōem
Septimo aplicam diſpſionē

Primo nāqꝫ in hoc theatro videamꝰ
xpi dñi nr̄i deuotā orōnem. nā cena fa
cta ⁊ hymno dicto exiuit cū diſcipulis
ſuis in montē oliueti ſm cōſuetudinē᷑
ad orādū. q2 diebꝫ docebat in tēplo. et
noctibꝫ orabat in horto. ⁊ vt dr̄ Mat.
xxvj. dixit diſcipul'. Oēs vos ſcādalū i-
me patiemi i hac nocte. i. occaſionē rui
ne habebitis. ſ. dū videritis me violent'
rapi trahi ⁊ ligari de medio veſtrū. q2
ſcriptū eſt Zacha. xiij. Percutiā paſto/
rem ⁊ diſpgent' oues gregis. Petrꝰ ꝟo
q erat ceteris feruētior dixit illi. Et ſi oēs
ſcādalizati fuerit ego nunqꝫ ſcādaliza/
bor. Chriſtꝰ ꝟo volēs Petri audaciā᷑
rephendere ait. Aiā᷑ tuā. i. vitā tuā po/
nes ꝓ me. Amē dico tibi q2 i hac nocte
anqꝫ gallꝰ bis vocē dederit ter me es ne
gaturus. Trina em̄ Petri negatio in/
cepit ante p̄mū gallicantū ſꝫ cōſūata ē
ante ſcdm. Petrꝰ tñ ampliꝰ loqbatur
dicēs. Et ſi oportuerit me mori tecū n̄ te
negabo. O petre qd dic᷑. qd p̄ſumiſ. ꝟi
tas ipa dic ꝙ negabis ⁊ tu ꝟitatē falſi
ficare conaris. videbis ſtati qd fiet d te
Sꝫ bñ credo q2 tibi dulc' ē mgr̄i tui cō
uerſatio ꝓpt'ea nolles ab eo ſepari. Ce/
teri qꝫ diſcipuli dicebant ſe morituros
cū dulci magr̄o. Uenit aūt ieſus ſic lo
qns cū ill' in villā mōtis oliueti q dicit'
gethſemani. ⁊ erat ibi ortus in quē itro
iuit ipe cū diſcipul' ſuis Joh. xviij. ⁊ di
xit eis. Sedete hic donec vadā illuc et
orem. orate ⁊ vos ne intret᷑ in tēptatō᷑
Lu. xxij. Et aſſumpto Petro ⁊ duobꝫ
filijs zebedei cepit tedere et pauere. ⁊ di
xit illis. Triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad mor
tē. ſuſtinete hic ⁊ vigilate mecū. Mar/
ci. xiiij. Ipe ꝟo ab ipis auulſus eſt qn
tū eſt iactꝰ lapidis. ⁊ ꝓcidens i facie᷑
ſuā ſup t'rā orauit di. Abba pr̄. i. pr̄ pr̄
oīa poſſibilia ſūt tibi. Si poſſibile ē. h
eſt. ſi vis. traſfer a me hūc calicē. i. expe/
rimentū paſſiōis. verūtamē nō ſic ego
volo ſꝫ ſicut tu. Mat. xxvj. Et ſurgens
ab orōne venit ad diſcipulos qs inue/
nit dormiētes. ⁊ dixit Petro. Symon
dormis ſic. n̄ potuiſti vna hora vigila
re mecū. q. d. p̄mo dicebas ꝙ ꝓ me pa
tus es in mortē ire ⁊ in carcerē᷑. ⁊ ecce
vna hora nō potuiſti vigilare mecum.

ita fragilis es ⁊c. Uñ xp̄s dñs ſubdidit. Uigilate ⁊ orate vt nō intretꝭ in tēptatiōem. Mar. xiiij. Iterū abijt ⁊ orauit di. Si nō pōt hic calix tranſire niſi bibā illū .i. guſtū mortꝭ expiar. fiat volūtas tua. Ubi eſt ſciendū ꝙ xp̄s dñs ꝟe ⁊ abſolute nō timuit ſed triſticiam habuit. qꝛ ſm Tho. .j. ij. q. xlij. differentia eſt inť timorē ⁊ triſticiaȝ. qꝛ triſticia eſt de malo pn̄ti. timor ꝟo de malo futuro. malū aūt cū apphendiť vt pn̄s et neceſſariū: nō timeť ſȝ de ipſo triſtať. Jō dicit phs. ij. rheto. ꝙ illi q decapitātur nō timent mortē videntes iminere mortꝭ neceſſitatē. ſȝ triſtāť. ſic xp̄s dñs certitudinaľr videbat flagella: colūnā ſpineā coronā: crucē: clauos: ſpōgiam lanceā: iude maliciā: ac iudeoꝝ inuidiam. ideo triſtabať illa ſctā hūanitas: tedebat ⁊ pauebat a pena ꝑꝑie ſuſtinēda. Nā ſicut dicit magn⁹ Albert⁹ in cōpendio ſuo ⁊ ſcīus Bonauē. ſubtili⁹ i iij. diſt. xv. ꝙ triplex fuit in xp̄o voluntas. ſ. diuīa. hūana rōnis. ⁊ hūana ſenſualitatis. ⁊ vnaqꝙ retinuit q̄d ſuum erat. Nā xp̄s ſm diuinā voluntatē qd iuſtū eſt voluit ſꝑ. ita ꝙ de pctō p penā fiat ſatiſfactio. ſm ꝟo voluntatē rationis iuſte ꝯſenſuȝ pbuit dicēs. Fiat voluntas tua. ſm voluntatē aūt ſenſualitatis mortē recuſauit. ideo dixit. Pr̄ ſi fieri pōt trāſeat a me calix iſte. ⁊ ſic diuina volūtas in xp̄o retinuit iuſticiaȝ. volūtas rōnis obediētiā. volūtas ꝟo carnis pene recuſationē. ⁊ ideo in xp̄o he voluntates nō fuere male ⁊ ꝯtrarie ſed naturales. Uñ xp̄s dñs voluit ſic orare p̄rem ꝓpter q̄druplicem inſtructionē nr̄am. Primo vt ſciam⁹ nō eſſe pctm̄ aliqd ex ſenſualitate velle q̄d eſt ꝯtrū volūtati diuīe: dūmō ratio nō cōſentiat. Scdo ꝙ martires nō deſpent ſi mortē horreāt ex q̄ eā etiā dei fili⁹ horruit. Tercio ꝙ pbaret verā xp̄i hūanitatē. Uñ Hiero. ſup Math. Dñs noſter vt veritateȝ pbaret aſſumpti hoīs vere q̄dem contriſtatus eſt. ſed ne paſſio in aīo illi⁹ dñaretꝛ p paſſionē cepit ꝯtriſtari. Aliud eſt eīm cōtriſtari. aliud incipe cōtriſtari. qꝛ īmpium rōnis hec triſticia nō pueniebat ſed ſubdebatur. Quartū q̄re voluit orare ſic xp̄s dñs eſt noſtre orōnis directio. vt q̄cq̄d petimus a deo ſue volūtati cōmittamus: dicētes. Fiat volūtas tua. Hinc Leo papa in ſermone de paſſione ait. Hec vox oēs fideles inſtruit. oēs confeſſores accendit. oēs martyres coronauit. Nā quis mūdi odia. qs tēptationum turbines. qs poſſet perſecutoꝝ ſupare terrores: niſi xp̄s ī oīb⁹ diceret. Fiat voluntas tua. Diſcāt igiť hāc vocē oēs eccľie filij. Hec ille. Cōſideram⁹ igiť pium pōtificē dñm q̄ȝ benigne dñs orō freq̄ntat oratiōes ⁊ totiens reuertiť ad tres diſcipulos ſuos. ⁊ forte amplexādo nunc ſup vnū nūc ſup aliū dexterā extēdendo cū ſuſpirijs dicebat. Heu filij mei. heu diſcipuli mei: triſtꝭ eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē. qꝛ ſtatiȝ capiar: ſtatim trahar de medio veſtrū. Heu mei dilecti fratres ſtatim dimittetis me.

Scdo in h̄ theatrū egredientes videamus regꝭ Salomonis angelicā confortationē. Tā eīm vehemēs erat dolor ei⁹ vt ad ipm ꝯfortandū dareť angel⁹. Apparuit inq̄t Lucas ei angelus confortās eū. Que q̄deȝ apparitio vt dicit Lyra fuit in viſiōe corpali. ⁊ potuit dicere. Noli triſtari rex āgeloꝝ. ꝓpť amarā mortꝭ paſſionē iminentē. nōne ideo fact⁹ es hō vt faceres pacē inter deuȝ et hoīem: ac ruinā repares angelicā. Recordare q̄ꝙ abraam yſaac ⁊ iacob: ac oīm ꝓphaꝝ ⁊ fidelium q̄ magno deſiderio expectant te vt liberes eos de tenebris ducaſqꝫ in lucē ſempiternaȝ vt laudent te in ꝑpetuū. Tūc dulcꝭ ieſus

factus in agonia. Agon enī grece dicit᷑ pugna latine. ⁊ factꝰ ſudor illius ſicut gutte ſanguis decurrētis in terrā. Nā ex vehemētiſſima imaginatōe ſm Fran. maronis tā d̄ ſua paſſiōe q̄ȝ oīm martyr̄ q̄ erūt paſſuri vſq; ad diē nouiſſimū cauſabat᷑ talis ſudor. fuit enī tam fortis hec imaginatio ꝙ tota medulla oſſium eius mouebat᷑ ⁊ oīa mēbra eiꝰ cōquaſſabant᷑ exteriꝰ. ⁊ oīa interiora tremere ceperūt. ita ꝙ inde ſanguineꝰ ſudor cauſabat᷑ ⁊ ꝑ tunicaȝ diſtillabat ⁊ inde decurrebat in terram. Vn̄ nō debemus mirari ꝙ q̄daȝ ex ſanctis martyribꝫ gaudēter ibant ad paſſiōes. hic vo ſanctꝰ ſanctoꝝ ſic horrore cōcutiebat᷑. quia alij ꝑ ſe patiebant᷑. iſte vo ꝓ alijs. tum q2 illi peccōres. iſte vo innocens. tū q2 illos diuina ꝯſolatio ꝯfortabat. huic vo in quibus pati poterat oīa ꝑmittebant᷑ pati. tū q2 nullꝰ martyrū tam acerbā paſſionē ſuſtinuit ſicꝰ martyr martyrū xp̄s. q2 in oībꝫ patiebat᷑ in q̄bꝫ q̄s pati poteſt. ſcȝ in amicicia. q2 amici eū dereliq̄runt. In fama. q2 eum blaſphemarūt. In honore. q2 eū irriſerūt. In ſuba q2 eū ſpoliauerūt In natura q2 ipm̄ flagellauerūt: vulnerauerūt: ⁊ occiderunt. In aīa q2 euȝ ꝯtriſtauerūt. Verūtn̄ dicit ſctūs Bonauen. in iij. diſ. xvi. ꝙ q̄uis dolor xp̄i nō fuit maximꝰ ſimplr: cū dolor damnatoꝝ ſit eo maior. fuit tn̄ maximꝰ oīum doloꝝ huius vite ꝓpter tria. Pmo ꝓpter cauſam paſſionis. q2 ꝑ ingratis ⁊ inimicis patiebat᷑. Scdo ꝓpter modū patiendi. quia turpiſſimā mortem patiebat᷑. Tercio ꝓpt ꝯditionē patientis. q2 corpus eius fuit tenerrimuȝ. iō magis paſſiuuȝ. ſicut plus dolet oculus ſi cū feſtuca tangat᷑ q̄ȝ dorſuȝ cum flagello. Vide igit᷑ o aīa mea aīa mea diligēter corpus dn̄i tui quō ꝓ te ſanguine ſudat: pauet: tedet: ⁊ acerbā mortem aſſumere diſponit. Tercio in h theatrū egredientes videamus regis veri Salomonis xp̄i diffinitiuā paſſionem ſi ſcȝ iuridice mori debuit ꝓ nobis an nō. ꝓ eo ꝑſertim q2 orat vt calix paſſionis trāſferat᷑ ab eo. vn̄ tā digniſſimā ꝑſonam ſine cā magna non expedit mori. Igit᷑ ſm hūanū modū loq̄ndo eterne deꝰ pater: ecce filius tuus tedet ⁊ pauet. ſed iubeas ꝯſedere infallibiles iudices ſcȝ veritatem. miſericordiā. iuſticiā. ⁊ ſapiam. ꝓcurator vo ſui aduocatꝰ chriſti ſit ipſa innocētia. ꝓcurator aūt humani gener̄ ſit ipſa charitas. Propone igit᷑ tu innocētia in ꝑſona chriſti corā iudicibꝫ ſi debeat mori innocēs xp̄s. an non. vt ex allegat̄ diffiniant iudices. Tūc innocētia ſic ꝓponit. Innocens dei filiꝰ nullo mō debet mori. qđ ꝓbo autoritate et rōne. Pmo autoritate q2 dr̄ Exod. xxiij. Innocentē ⁊ iuſtū ne occidas. Sed q2 xp̄s dn̄s eſt innocētiſſimꝰ iō mori nō debet. Secundo hoc idē ꝓbo tali rōne. Lex diuina q̄ eſt infallibilis dictat vt vnuſq̄ſq; ꝓ ſe dȝ puniri. iuxta illud Ezech. xviij. Filiꝰ nō portabit iniq̄tatē patr̄. ſed aīa q̄ peccauerit ipſa morief. Sȝ innocens xp̄s nō peccauit. ḡ n̄ debet mori. q2 nō habet cām mortis. Adā enī peccauit ⁊ inimicꝰ dei eſt ꝯſtitutꝰ cū oī ſua poſteritate. ḡ ipſe puniat᷑ aut ſatiſfaciat ſi pt Tūc hūani gener̄ ꝓcurator charitas ꝓdictis ꝯtradicendo ſic opponit. Ego inq̄t dico in ꝑſona totius hūani generis ꝙ xp̄s innocēs mori debet. et ꝓbo rōnibꝫ naturalibꝫ ⁊ teſtibꝫ fidedignis. Pmo rōne naturali tali. Lex nature ē ꝙ q̄libet faciat primo qđ ſibi vult fieri. ſed xp̄s dn̄s ſibi glificationē vult. ḡ debet velle ⁊ pmo .i. hūano generi: cuiꝰ ſe primū fecit. ſed illiꝰ glificatio fieri n̄ pōt niſi ꝑ eiꝰ innocentē mortē. ḡ debet mori. Scdo itez ꝓbo ratione tali. In

xpo eſt pfectiſſima charitas q̄ exigit vt
animā ſuā ponat p amicis ſuis. ſicut ipe
pdixit Joh. xv. ergo debȝ mori. Qḋ ſe-
cundo pbo teſtioniis fidedignis. Acce
de pme parēs Adam ⁊ dic teſtimoniū
de innocente xpo ſi debeat mori ⁊ quō.
Rn̄dȝ ille. Ego dico q̄ debȝ mori ⁊ ſu
p lignū cruc̄. Cui⁹ rō. q꞉ ſūma diuini-
tas me cū mea poſteritate btificare de
creuit. cui⁹ decretū eſt inuariabile. de⁹
em̄ nō mutat̄ ſicut hō ſȝ firmū eſt ei⁹ p
poſitū. Ego em̄ peccaui ꝯtra deū phi-
bitū arboris fructū comedēdo pp̄t qḋ
illā btitudinē ſm dei iuſticiā amiſi cuȝ
omi poſteritate mea. g̊ vt null⁹ dei de-
cretū poſſit imutare ſȝ ſtet firmū vt hō
btificet̄ xp̄s dȝ mori. al̄as fieri nō pōt.
Et mori debȝ p lignū vt ſatiſfactio cor
reſpondeat culpe. ſicut em̄ noxias ma
nus ego ꝯ dei phibitōem extendi ad li
gnū. ita xp̄s ſuas innocētes man⁹ de
bet extēdere ex obedientia in ligno. Ac
cede ⁊ ō Noe ⁊ dic teſtimoniū de chri-
ſto ſi debeat mori an nō. Qui rn̄dȝ. Di
co inq̄t q̄ dȝ mori nud⁹ ſpoliat⁹ ⁊ deri
ſus. Rō ē q꞉ ego tenui figurā ei⁹. egreſ
ſus ei de archa plātaui vineā ⁊ inebria
tus iacui nudus ⁊ deriſus ſum a filio
meo Cham. Ita xp̄s q̄ plātauit vineā
Uinea aūt dn̄i dom⁹ iſrl' in q̄ amore i
ebriat⁹ p ſalute hoim̄ denudat⁹ debet
derideri a pplo iſrl'. Accede abrahā et
tu dic teſtimoniū de xpo qḋ tibi videt̄
ſi mori debeat an nō. Rn̄dȝ q̄ dȝ mori
⁊ crucē portare ad locū mort̄ ſue. Ra
tio꞉ q꞉ in filio meo Jſaac ſic pfiguraui
Gen̄. xxij. qui in pprio dorſo portauit li
gnū ad ſe imolandū. poſtea ipe nō fuit
imolatus ſed aries. Sic xp̄s dȝ porta
re lignū crucis ſup ſe. ei⁹ tn̄ diuinitas ñ
paciet̄ ſed caro tm̄ p ariete figurata De
inde accede ppheta⁊ eximie Dauid꞉ et
dic teſtimoniū de chriſto ſi mori debe-
at an non. Rn̄det q̄ mori debȝ p cru-
cem extendi ⁊ clauis cōfodi. Rō eſt q̄a
p os meum ſpūſſctūs ſic pdixit dicēs.
Foderunt man⁹ meas ⁊ pedes meos
⁊ dinūerauerūt oīa oſſa mea. Hec aūt
de mea pſona nō dixi q̄ nūq̄ ſic cōfoſ-
ſus ſū ſȝ de ei⁹. Accedite igit̄ oēs pphe-
te ⁊ vna voce dicite. ſi xp̄s mori debeat
an nō. ecce ei orās dic. Spūs q̄dē pm-
ptus ē caro aūt īfirma. Tūc vnanimi
ter ipi clamādo dicūt. Mori debȝ mo
ri debȝ dn̄s ⁊ de⁹ ac redēptor nr̄ xp̄s vt
pphete ſui fideles inueniāt̄. q꞉ ipm mo
ri debere pphetauim⁹. Salomō nāq̄
Sap. iij. dixit. Morte turpiſſima cō-
demnem⁹ eū. Et Eſa. j. A plāta pedis
vſq̄ ad vticē nō eſt in eo ſanitas iō fla
gellari debet. O tu legiſlator Moyſes
quid circa hoc dic̄. Rn̄det pfecto mo
ri debet. Rō eſt q꞉ ego pfiguraui Exo.
xij. in imolatōe agni paſcalis ei⁹ mor
tem mortiſq̄ modū. ideo ipe ſtatim ca
piendus erit de medio gregis apoſto-
lorū ⁊ ligabit̄꞉ et poſtmodū imolabit̄
qui dicit̄ agnus Hiere. xj. Ego q̄ſi ag
nus manſuetus qui ducit̄ ad victimā
tamē nō erat vere agnus ſed ſimilitu-
dinarie propter agni proprietates. q̄ dū
victimat̄ non clamat꞉ ſed flebilem ge-
mitum dat. Sic chriſt⁹ domin⁹ i ſua
paſſione. Item quia matrē inter oues
mille balatu agnoſcit. Jpe etiā chriſt⁹
dominus cognouit piā matrē ſub cru
ce ſtantem꞉ cui ⁊ dixit Mulier ecce fili⁹
tuus. Et ideo ecce iam implebuntur
omnia prophetarū dicta de eo꞉ q꞉ ſta-
tim turpiter trahetur ⁊ ducet̄ ⁊ imola
bitur꞉ ita q̄ media pars paſſionis fi-
et in ciuitate꞉ et media pars extra ciui
tatem. Unde ſubiungit humani gene
ris procurator charitas dicens. O iu-
dices veraces ſi hec pauca videntur te
ſtimonia accedant alij꞉ et ne innocen-
tia chriſti aduocatus dicat꞉ q̄ iſti fue-
runt homines ideo pro ſe teſtificantur

Accedite igit̄ veraciſſimi angeli celorū ⁊ dicite vtr̄ xp̄s rex vr̄ debeat mori an nō. Qui vnanimit̄ clamāt. Mori oīno debet dn̄s nr̄. q2 ſic diffinitū eſt ī cōſiſtorio ſcē trinitat̄. vt ruina p̄ demones facta ī palatio ſūmi dei reſtauret̄ p̄ hoīes. vbi laudet̄ in ſecl'a ſeclorū. q̄d fieri nō pōt niſi innocēs xp̄s moriatur Tunc ſilētio impoſito iudices ſic diffiniūt ſniam ꝙ xp̄s dn̄s debet mori. Dicēs iuſticia. Mihi placet vt ſatiſfactio fiat de pc̄tō. Miſcdia ait. placet et mihi vt moriat̄ p̄ inimicis. Ueritas inq̄t Et mihi placet vt dicta ꝓphaꝝ et figugure impleant̄. Sapiā cōfirmauit dicens. placet mltū ⁊ mihi vt moriat̄. q2 ſic de malo elicit bonū. Et ideo ad obiecta dico ꝙ nullus debet mori inuit⁹ ſed ſi ſe volūtarie ex charitate offert ad mortem debet acceptari. Tunc xp̄s cepit pauere ⁊ tedere ⁊ ſanguinē ſudare. ideo angelus cōfortabat dī. O rex celorū ⁊ dn̄s oīm noli triſtari ſed accepta mortē. ecce oēs ꝓphete te expectāt. Tūc acceptans dicebat. Pater fiat voluntas tua. Qui redeundo ad diſcipulos dicere poterat ſibimetipi. O ieſu marie quō tua turpiſſima morte amaricas matrē dilectam. O innocens humanitas ꝙ amarā mortē deguſtas ſtatim heu me filiū mrīs meē ſtatī capiar: iā ſtatim ligat⁹ ducar ad illudendū ⁊ flagellandū ac crucifigendū. heu mei diſcipuli dilecti ſtatim dimittetis me ſolum in vinculis. Et tūc venit ad diſcipulos et inuenit eos dormientes. q̄b? ait. Surgite. q̄d dormitis. q̄s videns ſomno grauatos: paterna pietate cōpatiens dixit. Dormite iam ⁊ requieſcite.

Quarto in hoc theatrū egredientes videamus Jude ꝓditoriā executionē. Interim eñ dum xp̄s dn̄s in cena docuiſſet diſcipulos: ⁊ inde egrediēs oraſſet in monte oliueti: Judas acceſſit ad principes ſacerdotū petens ab illis auxiliū cum quibus ꝓditōnem ſuā exeq̄tur. Et cum accepiſſet cohortē. cohors cōtinet quingentos armatos ⁊ miniſtros a pontificib? ⁊ alijs p̄ncipib? iudeorū ⁊ tribunū qui p̄erat mille viris Jō ei Judas ſe ſic muniuit tot armatis ne vulg⁹ vel alij reſiſtere poſſent. et fuit cū forti ſocietate ab vtraq3 autoritate ſcz impiali ⁊ ſacerdotali: qui veniebant cū armis fuſtib? facib? ⁊ laternis Traditor vō Judas dedit eis ſignū dicēs. Quēcūq3 oſculatus fuero tenete eum ⁊ ducite caute ne poſſit euadere Hoc autē ſignū dedit Judas ne loco xp̄i capet̄ Jacob? minor. q̄ aliq̄ mō ſilis erat xp̄o ī facie. Uenit igit̄ Judas ipi⁹ cum armatis prius in cenaculū vbi xp̄m reliquerat. ſ3 cū ibi nō reppiſſ3 cepit ire verſus ortū dicens illis. Jā bene ſcio vbi inueniemus. Jdeo dr̄ Joh. xviij. Sciebat eñ Judas locū illū q̄a freq̄nt̄ illuc ꝯuenerat ieſus cū diſcipul' ſuis cauſa ſcz oratōis. Cum vō appropinquaret Judas cū turbis dixit ieſus diſcipulis ſuis. Sufficit ſcz quantum dormiſtis. ecce appropinquat hora et filius hominis tradet̄ in manus peccatoꝝ. ſurgite eām⁹. ſ. obuiā ꝓditori. ecce ei appropīq̄t q̄ me tradet. Adhuc eo loq̄nte venit turba quā āncedebat Judas ⁊ ingreſſi ſunt ortū. Jeſus autē cū ſuis diſcipulis venit obuiā eis. voluit eñ capi in orto vt ſatiſfaceret de pc̄tō Ade qui peccauerat in orto paradiſi. ⁊ dixit illis. Quem queritis. Illi autē dixerunt. Jeſum nazarenū. Et accedens iudas ad ieſū oſculatus eſt eū dī. Aue rabbi. Cui ieſus. Amice ad q̄d veniſti. q. d. O iuda quem dilexi: quem ad apoſtolatum vocaui. cui me familiarē exhibui. cur iſta cōtra me agis. cur oſculo me tradis. O iuda ecce agnū manſuetum q̄ tollit pcc̄ā mundi tradis. eñ

ſi ad pniam redire voluer͛ꝫ patus ſum
te in pſtinā dignitatē recipe. Cur enim
nō ꝯſideras qd agis. O pietas xpi ſal
uatoris. o māſuetudo redēptoris. cer/
te ſciebas ꝙ impi⁹ iudas recepat iā p̄/
ciū tuū trigīta argenteos. videbas ve/
re illi⁹ maliciā ꝛ tū ſctiſſimū os tuum
diuitate plenū eidē oſculandū pbuiſti.
inſup amicū appellaſti. Et mō qs no/
ſtrū ſui occidā nō repelleret: nō pcute/
ret. nō amaris vbis afficeret. O mirā/
da tua paciētia. O imitāda tua clemē/
tia q̄ afficeris ad pctōres. quibꝫ certe n̄
eſt deſpandū qꝛ etiā tali inimico tuo ſic
te exhibuiſti benignū Quito in h̄ the
atrū egredientes videam⁹ xpi penoſaꝫ
captōnem. Nam poſt Jude pditoris
oſculū milites ꝛ miniſtri ceperūt ꝓpe/
rare ad capiendū ꝛ ligandū xpm inno
centē. Hinc Joh. xviij. dicit͛. Sciēs Je
ſus omnia que vētura erant ſuper euꝫ
proceſſit ſcꝫ ab oſculo iude: ꝛ dicit ad
eos. Quem queritis. Reſpōderunt ei.
ieſum nazarenū. Dicit eis. Ego ſuꝫ. Ad
hāc vocē abierūt ꝛ ceciderūt retrorſum
in terrā. mali eñ ſicut iſti cadūt retror
ſū. boni vo ſicut apli in trāſfiguratiōe
dñi in facies ſuas. Ubi Aug⁹ dicit. O
ſi vna vox tm̄ terruit iudeos ꝙ cecide/
runt in terrā: quid erit in iudicio qñ di
cet. Ite maledicti in ignē eternū. Nam
dicit Hiero. ꝙ quidā fulgor egreſſus
eſt de facie xpi ꝛ eius oculis qui intan
tū eos terruit ſimul cū voce ꝙ ſtare nō
potuerūt. ſed in terrā ceciderunt. Cum
vo xpo volente iudei de terra ſurrexiſ/
ſent interrogauit iteꝝ eos dicēs. Queꝫ
queritis. q̄ꝫdiu eñ iudei in terra iacue/
runt ſe de loco nō mouit: vt oſtenderꝫ
volūtarie ſe paſſurū cum nō fugit licꝫ
potuiſſet. At illi iteꝝ dixerūt. Jeſuꝫ na
zarenū. Reſpondit ieſus. Dixi vobꝫ qꝛ
ego ſum. ſi igit͛ me queritis ſinite hos
abire. Ut impleret͛ ſermo quem dixit
ieſus Joh. xvij. Quos dediſti mihi pa
ter nō pdidi ex eis quēq̄ꝫ niſi filiū pdi/
tionis. Nam ſi tūc aliqs aploꝝ fuiſſet
occiſus fuiſſet dānatus ꝓpter fidei de/
fectū. At illi vehementi⁹ ceperūt feſtīa/
re ad capiendū ieſum. Qd̄ videns Sy
mon dixit. Domine ſi pcutim⁹ gladio
ꝛ nō expectauit xpi reſponſum ſꝫ ſtatiꝫ
exemit gladiū ꝛ pcuſſit ſeruū pontificꝫ
cui nomen erat Malchus. ꝛ amputa
uit auriculā eius dexterā quē volebat
capite priuare. Reſpōdit ieſus. Sinī/
te vſq̄ꝫ huc: et dixit Petro. Mitte gla
diū in vaginā ſuam. omīs qui gladiū
accepit ſcꝫ ꝓpa autoritate: gladio. ſ.
iudicis vel dei pibit. an putas qꝛ non
poſſum rogare patrē meum ꝛ exhibe/
bit modo pluſq̄ꝫ duodecim legiōes an
geloꝝ. Legio apd̄ veteres continebat
ſexmille ſexingētos ſexagītaſex. Et ſub/
didit chriſtus. Quō ergo implebūtur
ſcripture ꝓphetaꝝ. calicē quē dedit mi/
hi pater nō vis vt bibam illū. Et app̄
henſum ſanauit auriculā. Nā chriſtus
dñs in ſua captiōe tria ſigna fecit. Pri
mo verbo eos pſtrauit. Secūdo auri
culam amputatā ſanauit ſubito. Ter
cio nullum de ſuis diſcipulis capi p/
miſit. Sꝫ dixit turbis. Tāq̄ꝫ ad latro
nem exiſtis cum gladijs ꝛ fuſtibꝫ com
phendere me. quotidie apd̄ vos erā in
tēplo docēs ꝛ nō me tenuiſtis. vbi ſcꝫ ſi
ne tali apparatu tenere potuiſſet͛. ſꝫ id
nō feciſtis qꝛ tūc nolui. ſed hec eſt hora
veſtra ꝛ ptās tenebrarū vobis cōceſſa
ad me ꝯphendendū. ꝛ diabol⁹ pīceps
tenebraꝝ incitauit vos ad hoc. Tūc il
li irruētes in ieſum cōprehenderūt eū.
Ut eñ pie poſſum⁹ cōtemplari alij ce/
perūt ipm p capillos ꝛ vehementi ter
ram piecerūt. alij manus eius p⁹ ter/
gum girauerūt. alij cū pugnis pcuſſe
runt. alij dorſum cū fuſtibꝫ verberaue
rūt. iuxta illud pſ. Sup dorſū meuꝫ

fabricauerũt pctõres. plerīqꝫ cõtumeli
oſis v̄bis affecerũt. nõnulli ad fram
eũ cõpreſſerũt. O lachrymabile negoci
um. O op⁹ ſtupendũ. o ſpectaculũ iau
ditũ deum a pctõribꝫ ꝛ ꝓ pctõribꝫ ledi
O aīa mea. o aīa mea attēde de q̄ loq̄/
mur. q̄d audis. q̄d cogitas. q̄d cor tu/
um induras. egredere ꝛ vide regem ſa
lomonē: regē angeloꝝ: ieſum marie re
demptorē tuũ: quõ tractant: quõ lani
ant: quõ v̄berãt. Cur igit̄ ſup eum nõ
ploras. Cur vſqꝫ ad ſydera alta voce
nõ clamas. Cur celeſtes ad cõpatiēdũ
nõ inuitas angelos q̄ ꝓ te talia ſuſce/
pit tormēta ne tu patereris eťna. O pie
chriſte. o fili Marie. o redemptor aīe
mee non fruſtra ſudabas. nõ ſine cau
ſa paucbas. nõ ꝓ modica contriſtabaris

Sexto in hoc theatrũ egrediētes vi
deamus xpi inhoneſtã deductionem.
Nã poſtq̄ꝫ in terrã colliſiſſent ꝛ ꝓſtraſ/
ſent ac ibi voluēdo leſiſſent. tandē liga
tis ibidē manibꝫ poſt tergũ: funeqꝫ in
ei⁹ collo miſſo obprobrioſis ꝛ clamo/
roſis vocibꝫ alij trahebãt. alij impelle/
bant ſine miſ̄ia calcitrãdo ꝛ currere
cogēdo de mõte oliueti in vallem ioſa
phat vbi totũ iudicabit mũdũ. O aīa
mea dilecta: aīa mea xpi ſanguīe redē
pta occurre ſaltē in ſpũ obuiã pio ſal
uatori tuo. ꝛ ſcrutare ab eo cauſaꝫ cur
iſta patit̄: dicendo illi. O Jeſu marie.
o innocēs vincte. o redemptor aīe mee:
quo vadis. quid agis. cur iſta pateris
Et ꝑfecto dulciter reſpondebit tibi di/
cens. O aīa deuota hec oīa patior pro
tua magna dilectione. en ꝓ tua libera
tione ducor vinct⁹. ꝓ tua exaltatiõe hu
miliatus trahor. ꝓ tua glificatõe ſicut
cernis ꝯfundor. Sed tu dilecta aīa q̄d
reddes mihi pro his omnibꝫ. vide vi/
de diligenter q̄ ꝓ te patiar et que a te ꝓ
his merear.

Septimo ī hoc theatrũ
egredientes videamus aplicã diſper/
ſionē. poſtq̄ꝫ coꝝ magiſtꝝ d̄ ꝯſortio ip
ſoꝝ ſic ligauerũt ac ꝑcuſſerũt. extũc oēs
diſcipuli eius relicto eo fugierũt ſtati.
Sed quo vadis Petre q̄ pauloante
dicebas ꝙ paratus es ꝓ eo mori ꝛ ire in
carcerē. ꝛ ſi oēs ſcandalizarent̄ ſꝫ tu nũ
q̄ꝫ. Quo trãſis Thoma q̄ dicebas ali
q̄n. Eamus ꝛ oēs moriamur cum eo.
Quo deniqꝫ dimittit̄ magiſtꝝ veſtruꝫ
boni diſcipuli q̄ oēs dicebat̄ ſic Petr⁹
ꝙ pati eſtis cũ eo mori. Et vt dr̄ Mar
ci. xiiij. Adoleſcēs q̄dã amict⁹ ſyndone
ſup nudo ſequebat̄ eũ ꝛ tenuerunt eũ.
At ille relicta ſyndõe nud⁹ fugit ab eis
De q̄ q̄dã dicũt ꝙ fuerit Johes euãge/
liſta ſed nõ eſt veriſile ꝙ ſtatim aliã ve/
ſtem inueniſſet in q̄ iteꝝ ſequeret̄ dñm
Jdeo alij dicũt ꝙ fuerit Jacobꝫ minor.
Quidã v̄o ꝙ fuerit aliquis de familia
illius apud quē cenã fecerat xps. Sic
qꝫ xps queadmoduꝫ p̄dixerat paſtore
ꝑcuſſo diſꝑſe ſunt oues. Qui videntes
dñm tã crudeliter et īhoneſte tradi ipſi
aliquantulũ elõgati et abinuicē ſeque
ſtrati: vbi duo: vbi tres: vbi quattuor
cuꝫ eiulatu dicere poterãt. O dulcis ma
giſter omī melle ſuauior. O pie p̄dica/
tor q̄d faciemus iã nos miſeri. ecce ꝓ/
pter dulcedinē tuã reliq̄mus oīa ꝛ vl/
tra te nõ videbim⁹. quo iam ibim⁹. O
q̄ꝫ amara fuit iſta nox dñe ieſu tibi et
nobis oībꝫ. Hec fecerũt ꝯ te odia pha/
riſeoꝝ. hec replicabas nobis ſepius.
Egredere igit̄ o deuota aīa et vide ī the
atro montis oliueti regem chriſtuꝫ in
diademate humanitatis q̄ coronauit
eũ mater virgo maria. quõ in faciē ꝓ/
ſtratus orat. vide quõ ſanguīe ſudat. ī
tuere quõ ꝓditori cũ diſcipul' ſuis ob/
uiã ꝓperat. reſpice quõ eidē oſculũ n̄ ne
gat. reſpice quõ in terra manibꝫ ipioꝝ
voluit̄ ꝑcutit̄ et ligat̄. Uide hortor a/
more chriſti quõ gemit⁹ gemiat ꝛ ſuſpi
rat ſub v̄beribꝫ. O vos ſũmi dei an/

geli egredimini ꝛ videte regē veſtrū ligari trahi ꝛ impelli ac a ſuis derelinq. aſſociate ipm qꝛ pia mr̄ eius ignorat nūc quō filius ipſius tractat. O Maria vere ſi ſcires quō filius tuus nūc ducit̄ ſurgeres ꝛ venires videre ac vidēdo diceres. Olim dixi. exultauit ſpūs meus. modo dicam. gladius doloris ptranſijt ſpūm meū vidēdo ſic filiū ꝛ deū meū.

Quarto ſctā mater eccl'ia ſuos hortat̄ vt egrediant̄ in theatrū impietatis et ibi videāt obprobriū inhoneſtat' qd mgr̄ nr̄ chriſtus patit̄. Magna pfecto ꝛ ineſtimabil' fuit irreuerētia creatorē oim ac regē angelorū ſic ligatū ducere. ꝛ tantā maieſtatē ledere ꝛ cruciare. Sꝫ reuera iudeorū ipietas maiora his inhoneſtat' obprobria molit̄ eidē īferre. Unde in hoc theatro ſeptē inhoneſtates xpo dn̄o a iudeis illatas hodie intueamur. ſcꝫ

Primo inhoneſtatē alapizatiōis.
Scd̄o inhoneſtatē blaſphematōis
Tercio inhoneſtatē accuſatiōis.
Quarto inhoneſtatē irriſionis
Quinto inhoneſtatē flagellatiōis.
Sexto inhoneſtatē ſentētiatiōis.
Septimo inhoneſtatē coronatōis.

Primo inquā egredictes videamus in impietat' theatro inhoneſtatē alapizationis xpi. Nā impij iudei duxerūt Jeſum ad annā pmū. vt dr̄ Joh. xviij. cuius cā ſubdit̄ cū dr̄. Erat eīm ſocer cayphe. Et qꝛ ducēdo xpm ad cayphā prius habebāt ire an̄ domū anne. iō itrauerūt domū eius ob ipſius anne reuerētiā ꝛ vt captarēt miſtri illius beniuolenciā. Petrus aūt reſumpta fiducia ſeqbat̄ eū a lōge vt videret finē ꝛ alius diſcipulus quē diligebat ieſus. Erat eīm notus pontifici. pptera ipe audacter itroiuit. Petrus aūt ſtabat ad oſtiū foris. q egreſſus dixit oſtiarie ꝛ introduxit petrum Cum ancilla vidiſſet petrū timidū intrare dixit ei. Nunqd ꝛ tu ex diſcipulis es hois iſtius q ſtat ante dn̄m meū crudeliter ligatus. Cui petrus reſpondit. Non ſum. In quo apparet Petri fragilitas qui ad vnius ancille vocē compaſſiue interrogātis negauit chriſtum. ꝛ ſtatim gallus cātauit. Sed h̄ Petrus nō aduertit pꝑter tumultum multitudinis. Interim aūt Annas interrogauit Jeſum de duob. ſcꝫ de diſcipulis ꝛ de doctrina eius: dicēs forte Ubi ſunt diſcipli tui qs tibi aggregaueras. Chriſtus dn̄s de his nihil reſpondit. quia bonum de illis dicere nō poterat ex quo omnes in eo ſcandalizabātur. dans ſuis exemplū vt de quibus bona dicere non poſſunt nec mala dicant. Secūdo itez interrogauit Jeſuz annas d̄ doctrina: forte ſic dicēs. Quē eſt hec tua noua doctrina q totā iudeam cōmouiſti. nōne ſufficere debebat moyſi doctrina: cui ꝯtrariū predicas. Reſpondit ieſus pbādo ſuam doctrinam eſſe ſanam dicens. Ego palaꝫ locutus ſum mundo. Ego ſemp docui in ſynagoga in q omnes iudei conueniunt. qd me itterrogas. interroga eos qui audierunt. ecce hij ſciunt quid dixerim eis. qꝛ in occulto locutus ſuꝫ nihil. Tunc ex aſtantib quidam ſciens voluntatē dn̄i ſui qꝛ egreferret reſponſionem xpi: dedit ei alapā dicens. Sic reſpondes pōtifici. Illa nūc pia chriſti facies ſanguine repñtabat veſtigia palme ꝛ digitorū. De qua alapa dicit Ambro. qꝛ hec ſola ſuffeciſſꝫ ad liberationem hūani generis. Cui alapizatus xps cū magna paciētia rn̄dit pie emēdans ꝛ dicēs. Si male locutus ſum: teſtimonium perhibe de malo. Si autem bene: cur me cedis. ſcꝫ qui ſum creator tuus. Cur me cedis regem glorie qui nunc in vinculis ſto pro tua liberatione. maius opus feciſti me ſic

tangēdo q̄ꝫ ſi tetigiſſes terrā cū tāta po teſtate vt cū oībꝫ bonis in fauillā reda cta fuiſſet. Maiꝰ inquā feciſti meā mā ſuetā faciē pcutiendo: q̄ꝫ ſi ſolē lunā ꝫ ſtellas de celo deieciſſes. Maiꝰ reue/ ra feciſti mei creatricē ꝑſonā ledēdo q̄ꝫ ſi oēs hoīes ꝫ angelos occidiſſes. qꝛ il/ lam ꝑcuſſionē in creatura feciſſes: hāc in creatore. Cur igiť me cedis. Licꝫ in/ iuſte hoc feciſti tn̄ reuertere ꝫ peniteas. ꝫ ego tā magnū pc̄m remittā tibi ſta/ tim qꝛ totꝰ pius ꝫ miſericors ſum.

Scđo egredičtes videamꝰ in h̄ thea tro impietatꝫ inhoneſtatē accuſatiōis. Nā Annas illo anno nō erat ſūmꝰ ſa/ cerdos ſed Cayphas. ideo ieſum liga/ tum miſit ad cayphā pōtificē. Petrus aūt ſeqbať a lōge vſqꝫ in atriū pōtificꝫ vt videret finē negocij. Inceſo aūt igne in medio atrij miniſtri ſtabāt ad pru/ nas qꝛ frigꝰ erat. cum eis ſtabat ꝫ Pe trus calefaciēs ſe exterꝰ. qꝛ ignis diui nus extinctꝰ fuerat interꝰ. Quē cū vi/ diſſet q̄dam ancilla ſedentē ad ignē di/ cit. Et tu cum illo eras. At ille negauit cū iuramento dicēs. Mlier neſcio q̄d dicis. qꝛ nō noſco hoīeꝫ hūc. Tūc vnꝰ de ſeruis pōtificis cognatꝰ eius cui pe trus abſciderat auriculaꝫ dixit. Nōne ego vidi te cū illo in horto. ꝫ forte dice/ bat. Uere tu effudiſti ſanguinē fratris mei. ꝑ q̄ mori debes. Ad hāc vocē Pe trus tacuit timore ꝑterritꝰ. Poſt pu/ ſillū acceſſerūt q̄ aſtabāt ad ignē ꝫ cepe/ rūt concurrere ꝫ dicere. Uere tu ex illis es q̄. ſ. erāt cū ieſu. cur denegas. nam et galileꝰ es ꝫ loq̄la tua te manifeſtuꝫ fa/ cit. At ille cepit anathematiꝫare. i. ſub maledictōis imꝑcatōe iurare. Qui for te dicebat. Deꝰ patrū noſtroꝝ abraam yſaac ꝫ iacob ſic participet in ꝑmiſſio/ nibꝫ: lex q̄ꝫ dn̄i ſic me ꝯſeruet: ac mori/ ens ita deſcendā ad ſanctos patres ꝙ nō noui hominē hūc. O petre recorda re quid ante horā dicebas. ꝙ ſi oporte ret te mori cum eo non negares q̄ iam ter negaſti pium magiſtrū ſicut ipſe p̄ dixerat. Ubi dicit Lyra ꝙ quidam vo luerunt dicere ꝙ petrꝰ chriſtū nō nega uit timore pene ſed amore nolēs ab eo ſeparı. Sed cōtra hoc manifeſte ſic dic̄ Hieronymus Scio q̄ſdam ꝑ affectu erga apl̄m Petrum locutum hūc ita interp̄tatos vt dicerent petrum hoīeꝫ negaſſe: nō deum. ꝫ eſſe ſenſum. neſcio hoīem quia ſcio deum. hoc q̄ꝫ friuolū ſit prudens lector intelligit. Si em̄ iſte non negauit. ergo mētitus eſt ille qui dixit. Ter me negabis. Dominus aūt ꝑmiſit Petrum cadere ꝓpter quatuor Primo vt nullus de ſe preſumat ex q̄ etiam p̄nceps eccleſie cecidit. ſed ſe hu/ miliando gratiam dei imploret. Se/ cūdo ideo vt Petrꝰ qui futurꝰ paſtor erat eccleſie aliis compati diſcat facili/ tatem ruendi in ſe expertus. Tertio ideo vt oſtendať q̄ꝫ ꝑiculoſū ſit ſtare in pec/ cato quod in aliud trahit. Petrus em̄ primo negauit ſimplici verbo Scđo cum iuramento. Tercio cum deteſta/ tione et anathematizatione. Quarto ideo petrus cadere ꝑmiſſus eſt vt nul lus peccator deſperet ſed agat vt petrꝰ penitentiā ꝫ dimitteť ei. Un̄ dicit Luc. xxij. Couerſus ieſus. ſ. a iuſticia ad mi ſericordiam: reſpexit Petrū oculo mi ſericordie. ꝫ mox recordatꝰ eſt petrꝰ ver bi dn̄i q̄ dixerat. Anteq̄ꝫ gallus bis vo cē dederit ter me negabis. ꝫ ſtatim gal lus cantauit. Et egreſſus foras fleuit amare: in q̄dā fouea ſe abſcōdens: que gallicantꝰ vocať. vbi ꝯtinue fleuit nō manducans neqꝫ bibens q̄uſqꝫ audi/ uit ꝙ dominus reſurrexit ꝫ ei ſpeciali/ ter nunciauit ſuam reſurrectionē. In/ terea dum hec ſic agerentur Johānes euāgeliſta de domo Anne iuit ad ma/ trem virginem Mariam hec eidem

nūciare. Qui cū magno fletu pulsās ad ostiū. Quē cū btā virgo audiſſet q̄ tūc vigilabat ⁊ de dilecto filio cogitabat vocat magdalenā. Et illa cū familia apto oſtio iohem intromiſit. Quē cū pia Maria videret amariſſime flētē ⁊ altiꝰ ipm vidēs clamātē ac p̄ timore facie imutatū īterrogabat dī. Quid habes fili. vbi ē magr̄ tuꝰ ⁊ natꝰ meꝰ. vēiet ne ſtatim ⁊ ipe. vbi nā ē ieſus meꝰ Qui p̄ amaritudīe cū aliq̄zdiu r̄ndere nō poſſet tandē alte eructās Heu maria mater dn̄i mei oēs hac nocte perimus. heu vēit iudas cū multitudie armatorū. heu tradidit illis dn̄m meū q̄ ꝓtinus ī t̄rā deiecerūt. ſuā maieſtatē turpit̄ ꝑcuſſerūt: ligauerūt traxerunt. Heu nos oēs ipm dereliq̄mus ⁊ fugimus. heu ꝓnceps nr̄ Petrꝰ ipm coram multis negauit. heu q̄ durꝰ nūciꝰ ſū tibi mr̄ dn̄i mei. heu q̄ amara nox fuit iſta dn̄o meo ⁊ mr̄i eiꝰ ⁊ mihi. Heu q̄d iā faciemus eamꝰ oēs ſil̄ ſi forte viuū videre ſaltē ſcil̄ valeamꝰ Heu q̄d vltra dicā q̄d faciā. Hec audiēs pia mat̄ expauit ⁊ ſe in terrā demiſit p̄ admiratione nimia. Que eleuata a ſctīs mulieribꝫ cepit tā dulciter flere filiū q̄ oēs de familia ad fletū cōpūxit. alternatiſq̄ vicibꝫ deuotiſſime flebāt. Mr̄ em̄ dn̄i forte ſic dicebat. O ieſu mi. o mi ieſu. o ieſu mi. o mi ieſu O creator oīm. o dulcedo aīe mee. q̄s iſta ī te auſus ē facere O fili mi dilecte ꝑ me ſuauit̄ educate. o infirmitatū oīm curator. o mortuorū reſuſcitator. o fili dei altiſſimi q̄s te ꝓſūpſit ligare. Surgā igit̄ ⁊ vadā ⁊ circuibo ciuitatē ſi forte viuū videā ieſū quē diligit aīa mea. O magdalena dilecta vbi eſt magr̄ tuus. Et illa. o dulciſſimū magiſtrū meū q̄n videbo. vbi ipm inueniā. certe nō q̄eſcā donec ipm videam. Ad marthā vō dn̄a dicere poterat. O martha chriſti honeſta hoſpita. vbi eſt ieſus dulcis hoſpes tuꝰ: cui iam de cetero ſeruies. Et illa. O dilectio aīe mee q̄n iā tibi ꝑabo refectōem. Dei de dn̄a ad Lazaꝝ. O lazare chariſſime vbi ē reſuſcitator tuus: vbi ipm inueniemus. Ad iohem vō. O fili mi iohānes vbi ē dn̄s ⁊ frater tuꝰ. putas adhuc viuit. putas videbo eū quē amoroſe educaui. deuote ei ſeruiui nunq̄ ipſū offendi. in oībꝫ dulcis fuit. Flete igitur oēs creature veſtꝝ dn̄m. ⁊ ita mr̄ flebat filiū. Johes dn̄m. Magdalena mgr̄m Martha hoſpitē. Lazarꝰ reſuſcitatorē ſuū. ⁊ ſic flētes ibāt v̄ſus hieruſalē. O aīa deuota. o xp̄i diſcipula ſis modo de familia marie. ⁊ flens q̄ras cū ea dn̄m. Hec em̄ ſctā ſocietas primū iuit ad Annā vnde iohes receſſerat ad virginem. ⁊ cū ibi nō inueniſſent extinctum putauerūt. Sed forte tandē aliq̄s dixerit eiſdē q̄ ductꝰ ſit ad cayphā. vbi ꝓtinus ꝑperāt. ibi em̄ ieſus ſtabat ī vinculis ⁊ affligebat̄. Et vt dicūt quidam q̄ Petrus flens ibat pꝰ negatōē ⁊ obuiauit Marie. Cui dn̄a dixit. O dilecte mi petre vbi ē filiꝰ meꝰ ⁊ magr̄ tuus. Vidēs vō petrꝰ mr̄em dn̄i flentē ⁊ filiū q̄rētē āpliꝰ cepit flere. nec matri mlt̄a loq̄ p̄ ſingultu potuit: niſi. ora ꝓ me dn̄a q̄ ꝑerij. heu dn̄m ⁊ magr̄m meū dilectū ter negaui. Ex hac Petri rn̄ſiōe btā v̄go filiū putauit mortuū. venītes nihilominꝰ ad domū caypha ⁊ ingredi nō valētes audiebāt tn̄ p̄ foribus ictus ꝑcuſſiōis ⁊ colaphizatiōis. Q̄tiēs em̄ pia mr̄ audiebat totiēs gladius doloris cor ipſius ꝑtrāſibat. Stabat vō Jeſus coram caypha ſenioribꝫ ſcribis ⁊ phariſeis querētibꝫ falſū teſtimoniū ꝯtra eum vt occiderēt. Tūc forte cayphas dixerit. Jā vnuſq̄ſq̄ q̄d ſcit dicat ꝯ ieſū. Et ecce mlt̄i falſi teſtes acceſſerūt: q̄ꝝ q̄dā dixit. Ego cum dico magū. ⁊ ſic ꝓbo. q̄ ipm fui com-

patriote duxerunt ad ſupcilium mōt' ſu
pra quē ciuitas eoꝝ erat ſita vt pcipi/
taret. ⁊ inuiſibilē illis fecit. Ali⁹ ait. Ego
dico q eſt blaſſem⁹ qꝛ dicit ſe filium dei
eſſe. Terci⁹ ait. Ego dico q iſte eſt pua
ricato: leg' ⁊ pbo. qꝛ ſabbatū nō cuſto
dit ſed ſicut alijs dieb⁹ mltos ab infir
mitatib⁹ eorū curauit. nā etiā cecū na/
tū tūc curauit. Quart⁹ intulit. Ego di
co ipm demoniacū. qꝛ cogitatiōes ho
minū pnoſcit. Et talit alij mlti falſi te
ſtes accedebāt fatētes aduerſus ieſum
Et nō erāt ꝯuenientia teſtimonia eorū
ad mortē xpi. Nouiſſime aūt venerūt
duo falſi teſtes dicētes. Hic dixit: poſ/
ſum deſtruere tēplū dei ħ manu factū
⁊ poſt triduū aliud nō manu factū re/
edificare. Et iſti dicunt falſi teſtes eo q
mutauerūt ꝟba ⁊ ſenſum. ac qꝛ malā
habebāt intentionē. chriſt⁹ em̄ dixerat.
Soluite. i. ſoluet' tēplū hoc ⁊ poſt tri/
duum excitabo illd nō manufactū. ħ
aūt dicebat de tēplo corpis ſui. Uidēs
aūt cayphas q hec nō eſſent ſufficien/
tia teſtimonia ad occidēdū xpm ꝯtur/
bat⁹ qꝛ xps dn̄s ad hec nihil reſponde
bat. ⁊ dixit furioſe. Non rn̄des ad ea q̄
iſti aduerſum te teſtificant. xps aūt ta/
cebat. qꝛ vt dic Aug⁹. apta mēdacia n̄
ſunt reſpōſione digna. Et vt ſcptura i/
pleret Eſa. liij. Quaſi agn⁹ corā tōden
te ſe obmuteſcet. Jdeo cayphas dixit.
Adiuro te ꝑ deū viuū vt dicas nobis
ſi tu es xps fili⁹ dei bn̄dicti. Glo. nō q̄/
rit vt ꝟitatē deſideraret ſed vt calūniā
pparet. Rn̄dit Jeſus ꝓpter reuerentiā
diuini nois. Tu dixiſti. ſ. ꝟitatē de me
Uerumtn̄ amodo videbitis filiū hois
ſedentē a dextris ꝟtutis dei ⁊ venientē
in nubib⁹ celi. Quo audito Cayphas
ſcidit veſtimenta ſua in ſignū doloris
q̄ſi nō potēs audire dei blaſphemiā di
cens. Blaſphemauit: qd adhuc deſide
ramus teſtimoniū. ecce nūc ipſi audi/
ſtis blaſphemiā quid vobis videt. At
illi dixerūt oēs. Re⁹ ē mortis. Tūc ac/
cipiētes ieſū ceperūt ſpuere i eū tāq̄ in
viliſſimū ⁊ morte dignū Alij pcutiebāt
faciē eius amabilē. alij colaphis eū ce
debant. Sed qꝛ xpi facies erat valde ḡ
tioſa ⁊ plena clemētia: idō crudeles iu
dei ne afficerent ad ipm ſed crudelius
cedere poſſent velauerūt ei⁹ faciē ⁊ ocu
los. ⁊ ita alapis pcutiētes dicebāt Pro
phetiza nobis chriſte quis ē qui te per
cuſſit: vindica te de illo ſi potes. Alij ſa
cratiſſimos crines ⁊ barbā euellebant
O patiētia mirabil'. o paſſio horribil'.
o charitas ineſtimabil'. O agnus dei i
nocens chriſte quid audis quid taces.
cur obſtinatos punire ꝯſideras. Ma
gna profecto eſt charitas tua erga ho/
mines q̄ te ſic deuicit vt talia patiēt fe
ras. Un̄ Bern̄. Uultū tuū dn̄e ieſu de
ſiderabilē in quē angeli deſiderāt ꝓſpi
cere ſputis impioꝝ maculauerūt: nec
nō amar' verberib⁹ pcuſſerūt. Et alia
multa blaſphemātes dicebāt in eum.
Ubi dic Hiero. q paſſio quā xps do/
minus ſuſtinuit illa nocte pſertī trib⁹
horis ante diē nunq̄ reuelabit niſi in
nouiſſimo die. O de⁹ et'ne. o pie xpe. O
redēptor anie mee qd ego miſer pecca/
tor reddā tibi ꝓ hijs tātis iniurijs ieſi
omib⁹ ⁊ blaſphemijs. Quas agā grās
ꝓ hijs omnib⁹. ecce arido corde audio
tuā paſſiōem. ⁊ heu ſiccis ocul' pertrāſeo
ideo certe timeo ne excludar a tuo gla
dio. ſed vt pie xpe ſentiat mēbrū qd ſē/
tit caput infunde tuū amorem in cor
meum. Tercio egrediētes videam⁹
in theatro impietatis īhoneſtatē accu/
ſatōnis. Dicit em̄ Luc. xxij. q mane fa
cto ꝯuenerūt pncipes ſacerdotū ⁊ ſcri/
be ⁊c. ⁊ ꝯciliū inierūt quō accuſarēt ie/
ſū corā pilato. Tūc quidā d pncipib⁹
iudeoꝝ ſurgēs dixit. bn̄ ꝯſiderate qd i
cepiſtis ⁊ qd facietis de ieſu. qꝛ ſi ei cri/

men mo:t' nō poterit' obijcere rei mor tis eritis eo q innocentē hoīem captiuaſt' ⁊ afflixiſt'. Hec qppe teſtimonia q̄ pfert' in foro ſpūali nō ſūt ſufficiētia ad mort' dānatiōez. ſed ego ꝯſulo vob vt corā pilato vnanimit' i hoc vos firmet' q hic ieſus eſt ꝯtrari⁹ ceſari. et molit' ſibi vſurpare regnū iudeoꝝ. ⁊ in regez p moueri a pplo: quē iaȝ p magna pte ſeduxit: incipiendo a galilea vſqȝ huc. Inſup ſe fecit filiū dei qd̄ eſt pctm̄ blaſphemie. oīs aūt blaſphem⁹ ſm legem nr̄am debet mori. ⁊ ſic modis oībꝫ occidat'. Tūc qdā dixerūt. Educat' i mediū ꝯcilij ⁊ interroget' corā multitudine Tūc ſic ſcribit Lucas. xxij. duxert ieſū in ꝯciliū ⁊ dixerūt ei. Dic nob palā ſi tu es xp̄s fili⁹ dei. Et ait illis. Si dixero vobis nō credet' mihi. ſi aūt interrogauero nō rn̄debit' nec dimittet' me. Ex hoc aūt erit fili⁹ hoīs ſedēs a dextr' dei Dixerūt g̃ oēs. Tu es g̃ filius dei. ait illis. Uos dicitis q2 ego ſum. Tunc illi dixerūt. qd adhuc deſideram⁹ teſtimonium. ipſi eni̅ audiuim⁹ ex ore ei⁹. Dicit Joſeph⁹ q ꝯſuetudo fuit iudeoꝝ cū aliquē morti tradere volebant q ligabāt man⁹ retro:ſum ⁊ catenam magnā ferreā q̄ q̄tidie pēdebat in medio ciuitat' ponebāt ad collū ei⁹ ⁊ ita trahebāt ad iudicez. Et forte ſic fecerunt xp̄o dño tanq̄ reo mort'. Surgēs igit' oīs multitudo cepit trahere ieſum vinctū p ciuitat' plateas ad pilatum vbi dulcta mat' ſua amaricato corde ſitiebat videre filiū. Quē vidēs ſic cruentatuȝ ac ligatū ⁊ facie imutatū poterat dicere eleuatis in celuȝ ocul'. O de⁹ pr̄ ſanctiſſime eſt ne iſte fili⁹ tuus ⁊ nat⁹ me⁹ quē pdixit angelus Gabriel q regnaret in domo iacob in eter̄nū ⁊ regni eius nō fieret finis: vbi eſt hono:: vbi regnū ecce captiuus ⁊ vinctus ducit' p ciuitatem. Interdū ſermonē vertebat ad iudeos dicēs. O iudei ingrati deo qd feciſtis: cur regē glīe ligare illudere ⁊ cōſpuere pſumpſiſt'. nonne te gentē inclitam fecit dn̄s de tua pgenie carnē aſſūpſit. nōne pter hunc te de egipto deus pr̄ liberauit. nōne pter hūc tibi legem et pphetas dedit. Aliqn̄ ad filiū ſolita pia voce clamabat. ⁊ forte dicebat. O mi ieſu. o ieſu mi. o vnice matris tue. dic dilecte mihi qd feciſti iudeis. vl' cui vnqȝ nocuiſti. q2 te ſic ligauerūt. Ideo ne fecerunt hec tibi quia eoꝝ infirmos omnes curaſti diuinitatis tue potentia. cecos eoꝝ illūinaſti. leproſos mūdaſti. mortuos reſuſcitaſti. verbū ſalutis dulciter pdicaſti. O ieſu mi qd feciſti. cur tui diſcipuli te in tanta amaritudine dereliquerunt. vbi eſt Petrus. vbi Thomas. Audiens aūt dulc' Jeſus ſue matris lamentū magis cōpaſſionis vinculo trahebat' int⁹ ad mr̄ez q̄ȝ illo vinculo q̄ trahebat' ad iudicem Und Bern̄. ait. Preſentia tue matris dñe cruciatuȝ tuum duplicabat ita q aiaȝ tuā gladi⁹ doloris ptrāſibat. Cūqȝ duxiſſent eū ad domū Pilati ipſi q̄dem nō introierūt ne contaminarent'. ſed vt mundi manducarent paſca. id ē azimos panes paſcales. Ecce magna cecitas iudeorum. quia timent contaminari de ingreſſu ad domum gentilis Pylati. ⁊ non timent peccare in occiſione innocentis filij dei. Culicem colant et camelum cum aureet cauda degluciunt. Tunc pontifices nunciauerunt Pylato vt egrederetur ad eos. Interim videns Judas q chriſtus ad mortem damnaretur ſe intellexit damnatum quia filium dei tradiderat: cepit contriſtari ⁊ deſperare. Ideo penitentia ductus ipſe Judas retulit triginta argenteos dicens. Peccaui tradens ſanguinem iuſtum. Cui dixerunt ſacerdotes. Quid ad nos.

ſcȝ ſi hic eſt innocẽs. nos em̄ eũ a te pe-
cunia emim⁹. tu videris. i. ad te ꝑtinet h̄
videre q̄d feceris. At ille ꝓiectis argẽteis
abijt ⁊ deſperãs laq̄o ſe ſuſpẽdit. Ubi
dic Hiero. ꝙ iudas plus peccauit de-
ſperãdo q̄ȝ xp̄m tradẽdo. q2 ip̄m tradẽ
do ꝑncipal'r peccauit ꝯ ei⁹ hũanitatem.
ſed deſperando ꝯ ei⁹ diuinitatẽ. Nã cle
mens xp̄s ip̄m in grãm recepiſſet ſi iu
das ꝯuerſus fuiſſet ſic Longin⁹ q̄ xp̄i
lat⁹ pforauit. Dicit em̄ Aug. ꝙ iudas
poſt xp̄i reſurrectionẽ ſe ſuſpẽdit. Tũc
põtifices acceptis argẽteis dixerunt
Nos nõ licet mittere in corbonam q2
ꝑciũ ſanguis eſt. Et cõcilio inito eme-
runt cũ illis agrũ figuli in ſepulturaȝ
ꝑegrinoꝝ. q̄ ager vocat' acheldemach.
id ē ager ſanguis. Poſtea pilat⁹ egreſ
ſus foras dixit. Quã accuſationẽ affer
tis aduerſus hoiem hũc. Uidens pila
tus ieſum ſic afflictũ naturali pietate
mouebat' erga eũ: pſertim q2 ſciebat ꝙ
p inuidiã tradidiſſent eũ. q2 vicia ma-
loꝝ arguebat. Rñderũt iudei. Si nõ
eſſet hic malefactor nõ tibi eũ tradidiſ
ſemus. q̄ſi dicãt. nos ſum⁹ talis leg̃ et
ꝯſcie hoies ꝙ deberes nobis credere ⁊
examinatiõi nr̃e. q2 inuenim⁹ hunc di
gnũ morte. Tũc pilatus dicit illis. Ac
cipite eũ vos ⁊ ſm legẽ vr̃am iudicate
q. d. Si examiaſtis iudicate ſi poteſtis.
Romani em̄ iudiciũ mortis abſtulerãt
a iudeis. ⁊ q̄daȝ ꝑua negocia eis ꝑmi-
ſerant iudicare. Et ideo dicũt. Nob̄ nõ
licet interficere quenq̄ȝ. ſed tu es nob̄
dat⁹ in iudicẽ a ceſare. Hũc em̄ inueni
mus ſubuertentẽ gentẽ nr̃aȝ. ꝓhibentẽ
qȝ tributa dari ceſari ⁊ dicere ſe regẽ eẽ
Tũc pilat⁹ dixit ad ieſum. Nõ audis
q̄nta iſti aduerſuȝ te dicũt teſtimonia.
Jeſus aũt nõ rñdit ei ad vllũ ꝟbũ ita
vt miraret' pſes vehementer. q2 ſciebat
ip̄m eloquẽtiſſimũ ⁊ in tãta neceſſita-
te ꝯſtitutũ nõ ſe excuſare. Tunc pilat⁹
fecit Jeſum introduci in p̄toriũ et inť-
rogauit eũ dicẽs. Tu es rex iudeoꝝ.
q. d. In h̄ ꝯdẽnãt te iudei ꝙ tu ꝯ decre-
ta romanoꝝ te facere vis regẽ. eſt ne h̄
rex. Rñdit ieſus. A temetipſo hoc di-
cis an alij h̄ tibi dixerũt d̄ me. q. d. Si
tu hoc vidiſti ꝙ ego me ꝑ rege geſſi tũc
dicas q̄n ⁊ vbi vidiſti. Si aũt ab alijs
h̄ audiſti: fac ordinariã inq̄ſitiõeȝ ⁊ inť
roga diligent' vbi ⁊ q̄n ⁊ quõ hoc feci.
alioq̄n nõ iuſte ꝓcedis. Rñdit pilat⁹.
Nunq̄d ego iude⁹ ſum vt. ſ. vidiſſem ⁊
audiſſem quõ te rexiſti. ideo a meipo h̄
nõ dico. ſed gẽs tua ⁊ põtifices tui tra-
diderũt te mihi. q̄d feciſti. videt' ꝙ ma-
gnũ q̄d feciſti. q2 nunq̄ȝ taȝ notabiles
viri ꝯ aliquẽ ſic inſurrexerũt ſicut ꝯ te.
O pilate neſcis ꝙ maiores vt freq̄nter
ſunt peiores. Rñdit ieſus. Regnũ me
um nõ eſt ex h̄ mõdo tꝑalia. ſ. q̄redo. nã
ſi ex h̄ mũdo eſſet regnũ meũ: miniſtri
mei vtiq̄ȝ decertarẽt ꝓ me vt non trade
rer iudeis. nũc aũt regnum meũ nõ eſt
hinc. Dixit ei pilat⁹ Ergo rex es tu. Re
ſpõdit ieſus. Tu dicis q2 rex ſum ego. ⁊
in h̄ natus ſum ⁊ ad h̄ veni in mũduȝ
vt teſtimoniũ ꝑhibeã veritati. i. doceã
ꝟitatẽ. oĩs q̄ eſt ex veritate audit voceȝ
meã. i. obedit ei. Tũc dixit illi pilatus.
Quid eſt veritas. Ad q̄d reſpõſiõeȝ xp̄i
nõ expectauit ſȝ ſtatĩ exiuit foras. tũ q2
nõ fuit dign⁹ audire ꝟitatẽ. tũ q2 põti-
fices ⁊ ſeniores timẽtes ne pilatus xp̄i
dulcib⁹ ꝟbis iclinaret' ad dimittendũ
ideo reclamabãt ad pilatũ intantũ ꝙ
ip̄m oportuit exire ad ſedandum eos.
Cũq̄ȝ exiſſȝ pilat⁹ dixit. Ego nullã cãȝ
mortis inuenio in eo. At illi clamauerũt
dicẽtes. Cõmouit vniuerſum pp̄lm a
galilea vſq̄ȝ huc. q. d. Miruȝ valde eſt
ꝙ nõ inuenies in eo mortis cãm. Nã vt
dicit Joſephus. iudei ſtatuerãt vt q̄cũ
qȝ ſeditionem cõcitaret moreretur. O
pauper Jeſu: ecce in cauſa mortis tue

nõ habes vnũ aduocatũ niſi tuos inimicos.ſ. Judã ⁊ Pylatũ q̃ te innocẽtẽ clamãt. O pie xp̃e q̃ꝫ fortiter ſtas ꝓ veritate in verbis ⁊ ꝟberib⁹. et q̃s eſt mõ de tuis q̃ etiã tẽpalẽ dãnificationẽ patiatur ꝓ veritate. Quarto egredientes videam⁹ in theatro ipietatis inhoneſta deriſiõis xp̃i. Cũ em̃ Pylat⁹ a iudeis audiſſet galileã noiari interrogauit ſi hõ iſte galileus eſſet. ⁊ cuꝫ didiciſſet q ſic. tunc dixit miniſtris. Uinctum hũc ducite ad Herodẽ. eſt em̃ de ei⁹ ptãte et dicatis illi q faciat ſibi q̃cq̃d voluerit. At illi duxerũt ieſum ad herodẽ q̃ tũc regebat galileã. ⁊ erat hieroſolymis ill' dieb⁹ ꝓpt' ſolennitatẽ paſce. Uidẽs aũt Jeſuꝫ herodes rex gauiſus ẽ eo q deſiderabat a multis diebus eum videre ꝓpter miracula que audierat eum facere ⁊ ſperabat aliqḋ ſignũ ab eo videre. Et ideo interrogabat eũ multis ſermonib⁹: dicẽs forte. Es ne tu ille ꝓpter quẽ pater me⁹ multos pueros occidit Jeſu tacente: iterũ interrogat. Es ne tu ille q̃ cecũ a natiuitate curaſti. Et iterũ Es ne tu ille q̃ Lazarũ a mortuis reſuſcitaſti. Sed xp̃s dñs nihil reſpondit: ne paſſio ſua impediret. Stabãt autẽ ⁊ pontifices ꝯſtanter eum accuſantes. Spreuit aũt eũ herodes tanq̃ȝ impotentẽ qui nulla fecit miracula et tanq̃ȝ ignorantẽ q̃ tacuit. tanq̃ȝ ſtultũ q̃ ſe nõ defendit. in cui⁹ ſignũ induit eum veſte alba q̃ tũc induebant' fatui. ⁊ ſic remiſit ad Pylatũ. Dulc' aũt ieſus qñ ĩduebat' ⁊ irridebat' ſuſtinebat innocenter q̃ſi agn⁹ dicẽs ĩ corde. Quicq̃d poteſtis excogitare obprobriũ ⁊ cruciat⁹ ſup me exercere. q2 oĩa paratus ſum ſufferre pro hũano genere. Uñ cũ duceret' ad Pylatũ tũc ebrioſi de tabernis vocib⁹ clamoroſis ei inſultabãt. qḋ dauid in xp̃i pſona lõge ante p̄dixerat di. Et in me pſallebãt q̃ bibebant vinũ. O pia maria mater dñi noſtri q̃li corde talia audiebas de filio. q̃li dic q̃ſo corde videbas ſic dei filiũ illuſum. credo bene q dicere poteras. O fili mi dilecte: nõne tu es ille quem laudãt angeli: archãgeli: throni: dñationes: cherubin: ⁊ ſeraphin. Et cur te ſic illudi pateris. nõne tu es q̃ herbas ⁊ arbores diuerſ' adornas colorib⁹. ⁊ quomõ ſuſtines te modo illudi. Magna ꝑfecto eſt tua charitas erga hũanũ gen⁹ ꝓ q̃ taꝫ ꝓfunde te hũiliaſti. Quinto egredientes ĩ theatrũ impietatis videam⁹ inhoneſtatẽ flagellatiõis. Poſtq̃ȝ em̃ xp̃s dñs illuſus alba veſte reduct⁹ fuiſſet ad Pylatũ: ꝓin⁹ facti ſunt amici herodes ⁊ pylatus q̃ antea fuerũt inimici ꝓpter interfectionẽ q̃rundã galileorũ a pylato. Uidens pylatus q herodes vinctũ ieſuꝫ remiſiſſet: conuocatis p̄ncipib⁹ ſacerdotũ: ait illis. Obtuliſtis mihi hunc hominẽ q̃ſi dignũ morte. ⁊ ecce ego coraꝫ vobis interrogans nullã cãm mortis inuenio ĩ eo. ſed neq; herodes. ideo remiſit ad nos. emẽdatũ ḡ eum dimittã. ac ſi dicat. Ecce duriſſime flagellabo ipſum ⁊ tandẽ ei p̄cipiã vt de cetero caueat de veſtra offenſa. ⁊ ſic dimittam eũ. Per diem aũt ſolennem ſolebat eis dimittere vinctum vnum queꝫ petiſſent ⁊ alium occidere in memoriam q filij iſrael in egypto fuerunt liberati ab angelo ꝑcutiente qui oĩa p̄mogenita egyptioꝝ occiderat. Habebat aũt Pylatus vinctũ inſignem noĩe Barrabã q̃ ꝓpter ſeditionẽ ⁊ homicidiũ miſſus fuerat in carcerem quem credebat Pylatus q ꝓpter multam illius maliciam nullo modo peterent iudei. ideo hunc ſtatuit iuxta Jeſum ⁊ ait. Quem vultis vt dimittã vobis. Jeſum an Barrabã. Principes aũt ſacerdotũ ꝑſuaſerunt populo vt peterent Barrabã. ieſum ꝟo ꝑderẽt. Tũc clamauerũt oẽs

dicētes. Tolle hūc ⁊ dimitte nob Barrabā. Et ait Pylat⁹. Quid ġ faciā de ieſu q̄ dr̄ xp̄s. Dicūt oēs. crucifigat. Ego inq̄t Pylat⁹ nullā cām mort̄ inuenio in eo in q̄b⁊ eū accuſatis. corripiā ġ eū ⁊ dimittā. O īpie iudex ſi nullā mortis cauſam inuenis in xp̄o: cur ip̄m innocentē flagellas. Tūc apphēdit Jeſum Pylat⁹ ⁊ fecit eū veſtib⁊ exui ⁊ ad colūnā ligari corā iudeis. Et q̄tuor fortes milites ſibijnuicē ſuccedētes ceperunt tā crudeliſſime vberare cū vg̃ et dur̄ flagellis innocētē et tenerrimā xp̄i carnē: vt ad ictus flagelli ſcinderet̄ ⁊ ſanguis copioſe ebulliret ⁊ hincinde diſpgeret̄ in terrā ⁊ in veſtimēta flagellātium. Et q: pp̄ter manuū ligaturā lat⁹ eius nō poterant laniare flagellis. idō ſoluentes ⁊ manus ſupra ligantes ſic tandem pcuſſerūt in toto corpore q̄ a planta pedis vſq; ad verticem nō fuit in eo ſanitas. Innocēs vo xp̄s ſub ictibus vber̄ ſolūmodo gemebat ſuſpirabat ⁊ forte flens dicebat ſibijpſi. O mater mea dilecta ad quantā afflictionē nutrieras corp⁹ meū. O q̄ dura eſt ſolutio pcī hūani gener̄. O q̄ multi nō aduertūt tantū meū cruciatum. O igit̄ aīa mea aīa mea xp̄i dn̄i ſanguie redempta egredere ⁊ vide denudatam xp̄i carnē liuorib⁊ et ſanguine plenā q̄modo girat ſe int̄ flagella. vide inquā ipſi⁹ ſanguinē pcioſum p̄ te in terra coagulatū ⁊ pedib⁊ impioꝝ pculcatum Audi obſecro aīa mea flagelloꝝ ſibilū ⁊ ſenti cū xp̄o dolorē ac fleas cū flente. Si vo nimis dura es pone te ad recentē xp̄i ſanguinē. Sexto egredientes in theatrū impietat̄ videam⁹ ihoneſtatē coronatiōis. Nam poſt talē flagellationē ſoluerūt ieſum de colūna fatigatū intantū q̄ ſtare vix poterat ſed tremebat ſcrā ei⁹ caro. ⁊ forte ſtatī demiſit ſe cadere in ſuū ſanguinē in t̄ra; quē leuātes ⁊ ex volūtate pylati clamidē coccineā. i. tunicā rubeā ſiue veſtem purpureā circūdederūt ei. et ſic fecerūt ip̄m ſedere q̄ſi in ſolio regali eo q̄ ſe dicebat regē. ⁊ coronā plectentes de ſpinis impoſuerūt ſup caput ei⁹ fortiter imp̄mentes vt ſanguis flueret de capite p oculos: aures: barbam: ⁊ collū vndiq;. Tandem dederūt arūdinē in dexterā eius loco ſceptri regalis. ⁊ tūc genuflexo ante eū dicebant. Aue rex iudeoꝝ et ſic dabant ei alapas. Alij cōſpuebāt in eum. Alij crines ⁊ barbā forte euellebant. Alij arundine pcutiebant caput ei⁹ dicētes. Propheti za xp̄e q̄s eſt qui te pcuſſit. Hec oīa redemptor aīe mee merens patienter tolerabat. Unde videns pylatus ſic turpiter ip̄m afflictū q̄ vix appareret in eo forma hoīs exiuit foras ⁊ dixit iudeis. Ecce educo eū vobis vt ſciatis quia nullā cām mortis inuenio in eo. Tunc pcepit pylat⁹ vt educeret̄ ieſus ⁊ iudei viſa ei⁹ paſſione ſatiarent̄. Exiuit ġ ieſus portans ſpineā coronā in capite: veſtem purpuream ſup ſe ⁊ arundinē in manu: oīb⁊ membris tremēs ſtetit corā multitudine. ⁊ dixit Pylatus. Ecce homo. id eſt iſte eſt homo in quo non videt̄ ſpecies homis. ſed eſt pcuſſus ac cruentatus tanq̄ leproſus effect⁹. Ecce homo ſcʒ in quo nihil videtur diuinitatis ſed infortunitat̄. Ecce homo et videte ſi vnq̄ taliter afflictum vidiſtis. ideo eſtote contenti de iſtius pena. At illi clamabant dicentes. Crucifige crucifige eū quia filium dei ſe fecit. Erat enim hora tercia diei quando ſic clamabant ſm Auguſtinum. Quibus dixit Pylatus. Regem veſtrum crucifigā. Reſponderunt iudei. Regem non habemus niſi ceſarem. Ecce hic expreſſerūt pphetiam Jacob Geneſ. xlix. impletaʒ vbi dicitur. Non auferetur ſceptrum

de iuda ⁊ dux de femore eiꝰ donec veni-
at qui mittendꝰ eſt ⁊ ip̄e erit expectatio
gentiū. Et ſubdiderūt iudei dicētes pi-
lato. Si hūc dimittis nō eris amicus
ceſaris. oīs eñ q ſe regem facit ꝯtradi-
cit ceſari. O xp̄e flagellate. o ſpinis co-
ronate tm̄ ad hoc deuenit tua hūilitas
tua patientia. qnimo tua maieſtas ꝙ
nulli placeas. Ecce o pie xp̄e iudaica gēs
auaricie ſupbie ⁊ voluptati dedita la-
tronem ſibi poſtulat dimitti ⁊ te cruci
figi. ⁊ certe populꝰ chriſtianꝰ nūc petit
ſibi latronē ⁊ te crucifigi cū appetit car
nis voluptatē que qſi latro occidit ani
mā. Ro. viij. Si ſm carnē vixeritꝭ mo
riemini. O virgo mater maria. o ama
ritudine repleta placeat ſaltē tibi cum
tua familia iſta dei altiſſimi filius. vñ
chariſſimi xp̄i diſcipli egrediamur cū
virginis familia ⁊ mentis ocul' intue-
amur regem glie ſtātem in corona ſpi-
nea illuſum veſte purpurea afflictum
mirabili tortura. Ad hoc inuitat ho-
die beata Maria dicēs. Uidete vide-
te filij chariſſimi natū meū dei filiū an
gelo annunciatū. veſtrū ſaluatorē qn-
tam penam ſuſcepit ꝓ vobis. Uidete ī
quam diligenter ⁊ deflete mecū feruē-
ter. Sexto egredietes in theatrū ipie
tatis videamus inhoneſtatē ſentētiati
onis. Cum eñ audiſſet Pilatꝰ ex ore
iudeoꝝ ꝙ filiū dei flagellari feciſſꝫ ma
gis timuit. facile ei potuit ſuſpicari dī
filiū cum eſſet gentilis qui multos ho
mines dei filios arbitrabant: ſic iouē
mercuriū ⁊c. Et vt dr Joh. xix. Ingreſ-
ſus iterꝝ Pilatus in pretoriū dixit ad
ieſum. Unde es tu. id ē vnde duc ori-
ginem: volens ſcire ſi eſſet de genere de
orum. Jeſus autē reſponſuꝫ nō dedit
ei. Quatuor enim vicibus in paſſione
tacuit chriſtus. Primo corā pontifice
accuſatus. Secūdo coram pſide a pō
tificibꝰ accuſatus. Tercio corā Hero-
de interrogatus. Quarto de ſua origi
ne a gentili requiſitus. Uñ Aug. Ubi
xp̄s tacet vt agnus tacet. vbi chriſtꝰ lo
quit vt paſtor docet. Naꝫ tacuit d ſua
origine quia Pilatus cum eſſet gentil'
non erat capax eius. Dixit ergo ei Pi-
latus. Mihi non loqueris. neſcis ꝙ
ptātem habeo crucifigere te ⁊ dimitte-
re te. Ubi Chryſo. ait. In his vbis pi-
latus cōdēnauit ſe. Reſpondit ieſus.
Non haberes poteſtatē aduerſum me
vllā niſi tibi datū eſſꝫ deſup. ⁊ qꝛ iudex
es ſm allegata iudicās: ideo qui tradi
dit me tibi maius peccatū habꝫ. Pon
tifices eñ ex odio et inuidia eū tradide
runt. Pilatus vero ex timore ceſaris.
Et exinde Pilatus querebat occaſio-
nes vt dimitteret ieſum. Quod dū pce
piſſent iudei ad pmam accuſatōeꝫ re-
deuntes clamabāt dicentes. Si hunc
dimittis nō es amicus ceſaris. nos di
cimus ꝙ nō habemus regē: et tu con-
tra ceſarē vis nobis regē iponere. Ui-
dens autē Pilatus ꝙ nihil pficeret p
curando chriſti liberatōem. ſed magis
tumultus fieret in populo accepta aq
lauit manus ſuas coram populo di.
Innocēs ego ſū a ſanguīe iuſti huius
vos videritis. i. vos videatis quid age
tis. Et ſicut dr Mat. xxvij. rn̄dit vniuer
ſus populꝰ. Sāguis eius ſup nos et
ſup filios nr̄os. O infelices iudei qꝫ a-
marā hereditatē acqſiſtis vr̄is poſteris
Jā eñ innocens xp̄i ſanguis eſt ſup ca
put veſtꝝ. qꝛ d merito xp̄i crucifixi eſtis
alieni. Eſt etiā ſup cor veſtꝝ p obſtina
tiōem. ſup faciē p pallorē. ſup pedes p
deuiatōem. iā certe nō habetis ciuitatē
⁊ regnū. Tūc pilatꝰ ſedēs p tribunali
fecit adduci ieſū flagellatū. ſpinis coro
natum vt ſententiaret. Interim miſit
ad eum vxor ſua di. Nihil tibi ⁊ iuſto
illi. q. d. nō te intromittas ī eiꝰ mortē qꝛ
multa paſſa ſū p viſū hodie ꝓpter euꝫ

Nā diabol⁹ vidēs xpi magnā paciētiā in tantꝭ penis. scꝑturarꝫ adimpletiōes de xpi aduentu. scōꝝ exultatiōes ī lymbo: opinat⁹ est esse xpm messyā ꝓmissū in lege. Ideo voluit ꝑ mulierē ei⁹ passionē impedire. sicut ꝑ mulierē hoīs ꝑditionē ꝓcurauerat. Hec igit̄ m̄lier dūꝫ dormiret: mane diabolus apparēs ei terruit eam dicens. Iste hō quē vir tu⁹ vult occidere est magn⁹ sctūs corā deo iō labora ne occidat̄. alioqn ꝑibitꝭ ꝓpt̄ illū. Sed pylat⁹ magis timēs irā cesaris: ꝯ xpm ꝓtulit snīam in loco q̄ dicit̄ licostratos: in hunc forte modū. Nos pylatus ab imꝑatore romanoꝝ iudex constitutus iudeorū hunc Iesum nazarenū popl̄i subuersorē regni quoqꝫ ipsoꝝ vsurpatorē adiudicamus cum latronibꝫ crucifigi. O magne rex angeloꝝ xpe. O fili virginis marie. O redēptor aie mee. quid nunc sup tuū caput spinis coronatū coraꝫ iniq̄ iudice recitat̄. Egrediētes igit̄ sancti xpi discipuli eiusqꝫ sanguīe redempti videam⁹ regem Salomonē xpm añ Pylatū stātem: spineā coronā habentē: ꝛ ita snīaꝫ mortꝭ ignominiose sup se recipientem. Interrogem⁹ dn̄m nr̄m piuꝫ regē cur hoc patit̄. Et r̄ndebit. vt vos omēs ab eterne mortis snīa eripiā. Patior inq̄ pro te aīa peccatrix. ꝑ te ingrata. iā defeci in tantis tormentꝭ saltē nūc cōpatere mihi vt possim ire ad locū mortis ꝛ ibi soluere pciū tuū. Audita aūt sentētia dilecta mat̄ sua defecit amaritudine. et vt poterat dicebat. O ceci. o claudi. o demoniaci. o infirmi. o ꝑ filiū meum dilectū curati. o mortui ꝑ ipm resuscitati. accedite velociter ad Pylatū et appellate ꝯ iniustam sententiam. qr oēs amici ꝛ apl̄i ac discipuli eius dereliqrunt eū. O fili mi dilecte rex celoꝝ ecce nullus est q̄ ꝓ te faciat vnū bonū ꝟbum in tāta necessitate. sed et vix inuenit̄ in posterū de tuis mēbris xpianis q̄ hec recogitet: q̄ tibi cōpatiat̄: q̄ tecum fleat ꝛc. Quito sctā mr̄ ecclesia hortat̄ vt egrediamur ad theatꝝ ciuitatis hierl̄m et ibi videam⁹ insigniū maiestatis qd̄ a xpo portat̄ coronā vicꝫ et crucē. Uñ in isto theatro septē inspiciamus in vero xpo regē. scꝫ

Primo quō affligit̄
Scdō quō reinduit̄
Tercio quō onerat̄
Quarto quō educit̄
Quinto quō alleuiat̄
Sexto quō compatit̄
Septimo quō alloquit̄

Prīo dixi q̄ in theatro ciuitatꝭ hierusalem intueamur in rege xpo quō affligit̄. nā publicata snīa mortis xpi gaudebāt pōtifices ꝛ sollicitabāt milites vt citi⁹ ipm crucifigerent. Qui ꝓpt̄ iudeorū fauorē arripiētes innocentē christū exuerūt eum clamide violenter dolorē flagellatōis eius renouantes. Iā eñ ꝑ coagulatū cruorē carni sue adheserat illa vestis. vnde sanguis iterꝝ cepit effluere de corꝑe christi ꝛ videbat̄ q̄si excoriatus. O aīa mea anima mea vide q̄so denudatū tuū redēptorē. Scdō in h̄ theatꝝ egrediētes videam⁹ xpꝫ regem quō reinduit̄. portātes eñ vestimēta ei⁹ induūt ipm vestibꝫ suis. coronā qꝫ spineā impmūt capiti eius sine vlla miscdīa tāqꝫ stati occidendo. Uide deuota aīa hunc regē glīe ter coronatum spinea corona. Primo in pretorio Pilati post flagellatōem. Scdō hic p⁹ sētentiatōem. Tercio in cruce post denudatōem. Tercio deniqꝫ egrediē ntes in hoc theatrū videam⁹ christū regem nr̄m quō onerat̄. Nā crucē iponūt ī humeros ei⁹ ad baiulādū vt ipleret̄ illud Esaie. ix. Factus est principatus super humerū ei⁹. Et eiusdem. xxij. Dabo suꝑ humerū eius clauē dauid. Que q̄ dē

crux tūc adeo fuit ignominioſa ꝙ nullus tortoꝝ voluit portare. Quarto egredientes videam⁹ in hoc theatro q̄modo xp̄s educit̄ de ciuitate ad occidēdum. Poſtq̄ʒ enī magnū cruc̄ lignū puta q̄ndecim pedū in longitudie cecepto ligno trāſuerſali impoſuiſſent ſuper chriſtū: miſerunt funē in collū et⁹ ſicq̄ʒ trahebant p plateas hieruſalem. Alij deridebāt. quidam lutū in eū forte pꝛ̄iciebant. Nonulli pcutiebāt ⁊ trudebant vt celeri⁹ tranſiret. ducebant̄ ſecum ⁊ alij duo latrones vt impleretur illud Eſa. liij. Cū iniq̄s reputatus eſt.

Quinto egredientes in hoc theatrū videamus quō xp̄s dn̄s alleuiat̄. Uidentes naq̄ʒ milites ꝙ xp̄s defeciſſʒ in tormēt̄ magnis ita ꝙ nō poſſet crucē ad ſue mortis locū portare. ideo ne pylatus ſnīam ſuā de xp̄i morte retractaret. vel ne in via moreret̄ anteq̄ʒ crucifigeret̄: angariauerūt Symonē quendam Cyreneū patrē Rufi et Alexādri q̄ fuerāt chriſti diſcipuli vt tolleret crucē eius. ⁊ ſeq̄bat̄ eum coacte. Ubi dicit Lyra ꝙ prius xp̄s dn̄s p ſe portauit poſtea Symon poſt ſe. ⁊ iā chariſſimi xp̄i diſcipuli nobis portandū derelīq̄t Sed certe multi nr̄m coacte portant. illi ſunt hij q̄ libenter malefacerēt ſi deberent vel poſſent. libenter nō facerent bona ſi nō vererent̄. Sexto egredientes in hoc theatrū videamus quō mater v̄go Maria chriſto cōpatit̄. Nam poſtq̄ʒ ceperunt xp̄m ꝓphetā magnū ducere ad mortē: ceperunt populi concurrere. tubis ꝯcrepare. alij vocib⁊ clamare. alij in eq̄s curſitare. Que videnſ ⁊ audiens glorioſa mater querebat Iohannem ⁊ magdalenā cur popul⁹ ſic cōcurrerēt ⁊ tubis canerent ⁊ quid de filio ſuo iam ageretur. Qui responderunt. Heu dn̄a noſtra omnes clamāt ꝙ Jeſus nazarenus filius Marie et Joſeph moriat̄. Quod audiēs pia mr̄ amaricato corde poterat dicere. O filium dei. o dilectū vnigenitū meū. O pium ieſum meū. q̄s audebit ſuā maieſtatē ledere. o quis p̄ſumet occidere. o mi Johannes fac me videre ieſum meum viuum anteq̄ʒ moriat̄: vt dicā aliqua ſecreta v̄ba eidem que aliquādo ſolitus fuerat loqui. Johānes v̄o duxit eam p viam compendioſam obuiam filio ſuo ſpinis coronato ⁊ ligato. Que videns dilectum filium ſuūʒ liq̄facta eſt anima eius. et pꝛonus ruit in amplexus filij. et filius in amplexus mr̄is gratioſe. vbi nutu diuino turbe tādiu ſteterūt q̄ʒdiu Jeſus mrēʒ filium q̄ʒ mat̄ inter amplexus tenuit. Dicere quippe tunc poterat mr̄ filio. Dilecte mi ieſu Jeſu mi q̄s te ſic afflixit. cur hec tibi fecerunt. Ubi ſunt ſancte barbe tue. vbi ſcī crines. En fili mi pauci crines reſidui pleni ſunt ſanguine. ⁊ gratioſa facies tua plena ſputis. dimitte fili mi dulcis Jeſu tergere ſputa de facie tua. pmitte mi dilecte excipe ſpinas pūgentes de capite tuo. Qui dicere mr̄i poterat. Ceſſa pia mea genitrix tuo q̄ʒ fletu ne amarices cor filij tui. abūdant̄ certe habeo amaritudinem. Sed reuera omnia hec patior p humani gener̄ ſalute. dimitte igitur chariſſima mater mea me pati. dimitte ieſum tuum mori. Tunc v̄go mater dicere poterat. O filie hieruſalem venite ⁊ flete mecū ſup filium meū dilectum. En glorioſus p̄dicator eſt humiliatus in tormēt̄. En ſummus ꝓpha eſt illuſus. En fili⁹ dei altiſſimi coram oculis matris ſtatim moritur ignominioſe in cruce Sicq̄ʒ tam dulciter flebat virgo filiū ꝙ omnes mulieres ad fletum cōmouebat. Et vt in quadam hyſtoria habetur. in loco vbi mater filium amplexata fuerat poſtea fideles capellam edificaue/

rant: quã Mariã de ſpaſmo noĩauerant. Tandẽ poſt dulces lachrymas amboꝝ ſepauerunt filiũ a matre. que dicere poterat. Jam mater eſt ſine filio et filius ſine matre. iam piũ ieſum meum ſepauerunt a me. Quid iam faciet mater ſine filio. Septimo egredientes in hoc theatrũ videamus xp̃m regem quomõ mulieres ſeq̃ntes ⁊ flentes alloquit̃. iam q̃dem paulatim ire poterat q2 defecerat in penis et cõpaſſio matris fatigauerat. Et vt dicit̃ Lu. xxiij. Seq̃bat̃ aũt illũ turba mlta populi qui plangebãt ⁊ lamẽtabant̃ euȝ ex q̃bus q̃dam gaudebãt ſicut iudei. q̃dam cõpatiebant̃ ei ſicut deuote mulieres: q̃ bñ recordabant̃ de xp̃i dulci p̃dicatione. de miraculoꝝ opatiõe. de illius ſancta cõuerſatione. ideo forte flẽtes dicebãt. O deus eterne ecce iſte ſanctus et innocens ꝓpheta q̃ȝ turpiter ducit̃ ad crucifigẽdũ. O Maria ieſu mater amaricata quid facies. certe non in mundo genitrix eſt ſic amaricata ſicut tu: que talem filiuȝ vides duci ad crucifigendum. O Jeſu bone magiſter q̃ȝ magna amaritudo fuiſti matri tue. Unde pius chriſtus conuerſus ad eas flentes dixit. Filie ſyon nolite flere ſup me. q. d. quia fletu veſtro ſententia mortis mee non reuocabit̃. nec mater mea ꝯſolabit̃. ſed ſup voſmetipſas et ſup filios veſtros flete: qui ex odio me occidi pcurauerunt. Quoniaȝ ecce veniunt dies ſcȝ tpe Ueſpaſiani ⁊ Tyti in quib9 dicetis. Beate ſteriles q̃ non genuerũt ⁊ vbera q̃ non lactauerunt. et dicetis montibus. Cadite ſup nos. et collibus. operite nos. quia ſi in viridi ligno hoc faciunt: in arido quid fiet q. d. Si me omni virtute floridum ſic afflixerunt: q̃modo tunc affligent aridos virtutibus. Uidẽtes aũt milites q̃ pius Jeſus dulciter loqueret̃ turbe timuerunt ne populus compateretur ei ⁊ per violentiam ipm eriper. ideo ceperũt ſubito trahere ⁊ impellere ad locum mortis ſue. quod videntes deuote mulieres altius flebant. Egredimini nunc filie ſyon ⁊ videte regem veſtrũ in ſpinea corona illuſum: flagellatuȝ: cruce oneratum: a matre pia ſepatum. O veri xp̃i diſcipuli audite veſtrũ magiſtrum dicentem. Super voſmetipſos flete. Aſſociate igit̃ matrẽ flentem et cum ea flendo rogate crucifixũ xp̃m veſtro pro peccato vt miſereat̃: ne in iudicio cum damnatis montibus dicatis. Cadite ſuper nos. ⁊ collibus ⁊c.

Sexto ſancta mater eccleſia hortat̃ nos vt egrediamur in theatruȝ caluarie montis vt ibi videamus hodie vexillum ſalutis noſtre quod eleuatur. in quo quidem theatro ſeptem deflenda conſpiciamus. ſcȝ

Primo xp̃i denudationẽ.
Sc̃do xp̃i conclauationẽ.
Tercio crucifixi eleuationem.
Quarto xp̃i blaſphemationẽ
Quinto xp̃i doctrinatõem.
Sexto xp̃i aĩe cõmẽdationẽ.
Septimo chriſti lateris vulnerationem.

Primo nanq̃ȝ in hoc theatro montis caluarie videamus chriſti dñi denudationem. Dum eniȝ milites cum ligato chriſto pueniſſent ad locuȝ caluarie forte truſerunt chriſtum ſic fortiter q̄ corruit quem pallidũ ac tremulum eleuauerunt: cui vt dicit Math. dederunt bibere vinum cum felle mixtum. Ubi dicit Lyra q̄ aliqui dicũt ideo ſic chriſtum potaſſe vt citius moreretur. et ſic milites ab eius cuſtodia citius expedirentur qui debebant cuſtodire quouſq̃ȝ expiraret. Alij dicunt q̄ hoc ideo fecerunt quia Salomon dixerat Prouerbiorum. xxxj. cap. Da

te ſyceram merentib⁹: ꝛ vinuꝫ hijs qui amaro ſunt animo: vt bibant ꝛ obliuiſcantur egeſtatis ſue. Propterea ſeniores iudeoꝝ ſtatuerant vt damnatis ad mortē daretur vinū aromaticū ad bibendum: vt ſic facilius tolerarēt paſſionē. In hieruſalem autē erāt mulieres deuote que hoc vinum ꝺſyceraꝫ id ē potū inebriatiuuꝫ dederant ex deuotōne: ſed milites hoc bonū vinū ebiberunt ꝛ acetū cuꝫ felle miſcuerūt chriſto ꝛ duobus latronib⁹ ſm ꝙ dictuꝫ erat Amos. ij. Uinū damnatoꝝ bibebant. Et tunc exuerunt pium Ieſū tunicam que eius vulneribus conglutinata ſanguine fuerat. Et tunc denuo apiebantur vulnera ſua ſanguine fluentia: ſpineam quoqꝫ coronā cum tunica extraxerunt de capite ſuo: ꝛ rurſus reimpſſerūt. O anima deuota cōſpice chriſtū nudum ſtantē pro te ſanguine tabefactū: ſpinis denuo coronatum. ſuam crucē triſtem reſpicientem. quomodo ſm ſuā menſurā terebro pforabant. Nam euāgeliſte non oīa de chriſto pſcripſerunt: vt dicit Iohēs ca. vlti. Sed veriſimile ē ꝙ pius ieſus nudus oculis in celū eleuatis genuflero orauit patrē dicens. Sancte paṫ eterne de⁹ creator celi ꝛ terre ſuſcipe hodie ſacrificium filij tui. hoc eſt innocenteꝫ mortem meaꝫ quā tibi offero ꝓ redēptione humani generis in ſacrificiuꝫ laudis tue. non ſicut olim in lege carnes thauroꝝ ꝛ vituloꝝum offerebant Ideo eſto placabilis ſuper peccato humani gen̄ris: et aperi ei hodie ianuaꝫ regni celeſtis: quā pro culpa primoꝝ parentū clauſeras. Reſpice queſo pater mi ad meā obedientiā et paſſioneꝫ amarā quam patior pro humano genere vt miſericordiā tuam magnā inueniat ꝛ laudet te cum angelis in perpetuū. Triginta et tres anni ſunt quibus reſpiciens hanc cruceꝫ deſideraui mori ſup eam. Secūdo egredientes i hoc theatrū videamus chriſti condānationē. poſtꝙ enim mēſurauerūt crucem ad Ieſum nudatū protinus proiecerunt ad crucē ſupinū. et irruerunt peccatores ſup ipm ꝛ cōpreſſerūt fortiter ad crucē. extrahentesqꝫ ſiniſtrā manum ad foramen menſure facte acceperūt clauū magnū oblongum ac repcuſſum ꝛ fixerunt palmā eius ad crucem. Sanguis autē qui in venis fuerat retentus cepit ebullire. Chriſt⁹ vero quaſi agnus innocens oclos figēs in celum gemebat ꝛ ſuſpirabat: ꝛ pre acerbitate pene tremebat: nō tamē clamabat. Deinde cum clamore ꝛ cachinno manū dexterā extrahentes cum fune ad foramen menſure violenter affixerunt ꝛ illam cruci. Deinde ligauerūt in pectore ad crucē: ꝛ tunc venerūt ad pedes eius ſanctiſſimos quos cū fune fortiter traxerunt ad foramen ꝛ cuꝫ clamore ꝛ riſu affixerunt ad crucē. ſic qꝫ trahentes extenderūt ꝙ dinumerari poterant omnia oſſa eius. Sāguis autē viuus aſpergebat milites crucifigentes. Mater vero pia quotieſcunqꝫ audiebat malleoꝝ ictus totiēs cor ſuum configebat. Crucifixi autē ſunt cum eo duo latrones; et ꝙdiu hoc peregerunt tamdiu chriſtus cruci confixus iacuit in terra. Scripſit autē Pilatus titulū: id eſt cauſaꝫ mortis ipſi⁹ chriſti: queꝫ iuſſit figi ſupra caput crucifixi. Erat autem ſcriptum. Ieſus nazarenus rex iudeoꝝ litteris hebraicis grecis ꝛ latinis vt oēs natōnes legere poſſent. Dicebant ergo Pilato pōtifices iudeorum. Noli ſcribere rex iudeorum: ſed quia dixit: rex ſum iudeorum. Reſpondit Pilatus. Quod ſcripſi ſcripſi. Tunc milites diuiſerunt ſibi veſtimēta ſua ſortē mittētes qs quid

tolleret. Erat enim tunica incōſutilis de
ſup ptexta p totū. de q dixerūt. Nō ſcin
dat. ſz ſortiamur cui⁹ ſit. Egredere nūc
aīa mea dilecta ꝛ reſpice piuz xp̄m ſup
crucē nudū extēſum ꝛ ꝯclauatum ſuo
p̄cioſo ſanguie terrā rigantē: ſicqꝫ ꝓ te
deo p̄ri ſe offerētē vt eternā habeas he⸗
reditatē. Tercio egredientes in hoc
theatrū videam⁹ dn̄i xp̄i ieſu cū cruce
eleuationē. Poſtqꝫ enim latrones cruci
fixerūt cū clauis ferreis. vt dicit Aug⁹
et titulū xp̄i ſupra ei⁹ caput affixerunt
in tabula. tūc cū clamore magno cepe
runt eleuare ſctām hoſtiā deo p̄ri im⸗
molādā. Corpus aūt illud ſacrū cepit
moueri ꝛ volui inť clauos: nūc ad dex
teram: nunc ad ſiniſtrā. calidusqꝫ ſan⸗
guis cepit effluere ſup crucem terram
ꝛ capita ac militū veſtimenta. ſicqꝫ ſti⸗
pitem crucis poſuerunt in locum con
cauatum vbi firmiter fortificauerunt
Jam exurge aīa xp̄iana. nūc erige te
aīa deuota ꝛ vide vexillū regis glorie
vexillū xp̄ianorū: vexillū ſalutiferū qd
eleuatum eſt in altū. Sub h̄ qppe ve⸗
xillo triumphauerunt ap̄li: martyres
cōfeſſores ꝛ virgines. Petr⁹ ſub h̄ triū
phauit crucifixus. Paulus capite ce⸗
ſus. Stephan⁹ lapidatus. Frāciſcus
ſtigmatizatus. Uide aīa mea aīa mea
dilecta veru crucis in quo aſſatur ve⸗
rus agnus. vide ſignū ſub q iudicabi
tur totus mundus. vide aīa mea mi
ſera vulnera pendentis q ſunt feneſtre
celi. vide fructū bn̄dictū virginis ma⸗
rie. quē nō ſolum vide ſed ꝛ audi ꝛ ad⸗
diſce clamantē ſcḋm Bern̄. et dicentem
O homo vide q ꝓ te patior clamo ꝛ ꝓ
te morior. vide penas qb⁹ afficior. vi⸗
de clauos qbus configor. vide lachry
mas qs ꝓ te fundo ꝛ tot vt dicere poſ⸗
ſum. Caligauerūt oculi mei a fletu. li
cet tantus ſit dolor exterior tn̄ eo gra⸗
uior eſt dolor interior dum te inuenio
ingratum. Ne autē arguamur de ma
gna ingratitudis culpa aduocem⁹ ce⸗
lū ꝛ terrā ꝛ omnia q in eis ſunt ad hoc
ſalutis noſtre ſpectaculū dicen. O an
geli ſummi dei. o archangeli. o virtu
tes. o throni. o cherubin. o ſeraphin e⸗
gredimini hodie ad theatrū mōt᷑ cal⸗
uarie ꝛ videte impaſſibilē dn̄m ꝛ regē
vr̄m in ſua corona ſpinea exaltatū ſu
per crucis lignū. O hoies veri diſcipu
li xp̄i ꝛ ei⁹ mēbra vos diligenti⁹ ꝯſide⸗
rate quis patiť. qlia ꝛ ꝓ qb⁹ patiť. certe
nos ſum⁹ cauſa hui⁹ paſſiōis. Igitur
volue ꝛ reuolue ſacrū xp̄i corpus ꝛ nō
inuenies in eo niſi dolorē liuorē ꝛ cru⸗
orem. ideo lachrymoſis vocib⁹ dicite.
O magna obediētia. o pia clemētia q
ꝓ nobis miſeris pati coegit. Uide igiť
ꝛ tu ſcē pater eterne deus de ſolio ma
ieſtatis tue ſi hec ē tunica filij tui: ꝛ da
nobis eius freqntē ꝛ dulcē mēoriaȝ in
noſtris cordib⁹ ꝛ nunc vt hic ſciſſiſ cor
dibus eius mortē oculis mētis videa
mus. Tu vo glorioſa mať chriſti ma
ria diligētius intuere ꝛ vide ſi hic ē ille
cui nato angeli exultauerūt. vide inqꝫ
ſi hunc in p̄ſepiū reclinaſti. ſi hūc pāniſ
inuoluiſti. ſi hunc lacte ſancto pauiſti.
ſi hunc balneaſti. Ecce ꝓ pannis nudi
tas. pro balneo cruoris horribilitas.
ꝓ lacte fellis ꝛ aceti acerbitas. Fleam⁹
igiť ꝛ deuotius defleamus hui⁹ paſſi
onem amarā vt cū ipſo tandē ꝯgaude
amus. Quarto egrediētes in h̄ thea
trum audiamus xp̄i blaſphematōem
Multi enim p̄tereuntes blaſphemabāt
eum frendentes dentib⁹ ſuis ꝛ mouen
tes capita ſua dicētes. Uach q deſtru⸗
is templū dei ꝛ in triduo reedificas il⸗
lud. ſalua temetipm̄ ſi filius dei es de⸗
ſcende nūc de cruce. Similiť ꝛ princi⸗
pes ſacerdotū illudentes cū ſcribis et
ſenioribus dicebāt. Alios ſaluos fecit
ſeipm̄ nō poteſt ſaluū facere. ſi rex iſra⸗

el est descendat nunc de cruce vt videa
mus ⁊ credamus. confidit in deo libe
ret eum nūc si vult. dixit enim quia fi-
lius dei sum. Improperabāt etiā ei la-
trones qui crucifixi erāt cum eo. Job.
xix. Ubi dicit Hieronym⁹ ꝙ pmū vter
qꝫ blaſphemauerit: deinde vnus credi
derit in chriſtū ⁊ priorē negatōnem ſe-
quenti cōfeſſione emēdauerit. Egrede-
re igitur popule chriſtiane ⁊ vide i cru
ce regem tuū vndiqꝫ amaricatū: caput
pūgunt ſpine. manus ⁊ pedes claui. to
tum ſacrum corpus crucis extēſio. cor
ſcindit matris cōpaſſio. auditū vo ſu
um iudeoꝝ blaſphematio. Uide deni
qꝫ q̄modo omnes amici ⁊ noti ei⁹ ſtāt
longe ab eo. Quito in hoc theatruꝫ
egredientes videamus ⁊ audiam⁹ xpi
ſeptem verborū ꝓlatōnē. Cum em̄ pi⁹
chriſtus ſic ab omnibꝫ blaſphemaret
⁊ malediceret inter tot aduerſa oſten-
dit ſue diuinitatis clemētiam cum di-
xit. Pater ignoſce illis quia neſciūt qd
faciunt. Ubi Beda ait. Eſto placabil'
deus pater ſup malicie noſtre multitu
dineꝫ. ecce ſanguis fratris noſtri abel
clamat ad te pro nobis de terra dicēs
Pater ignoſce illis. O pie chriſte cru-
cifixe: magna certe eſt tue miſericordie
dulcedo qua nunq̄ꝫ pro tuis crucifixo
ribꝫ oraſſes ſi me dānares. ſed ideo vt
mihi ex hoc ſpem dares qui in tantis
doloribꝫ pro peccatoribꝫ curares. Qd
aduertens latro a dextris eius pēdens
ad tātā chriſti bēignitatē cor illi⁹ emol
litum eſt. Unde latroni a ſiniſtris chri-
ſti pendenti dixit. Nec tu times deum.
ſcis ꝙ in eadē dānatōne es. nos qdem
digna factis accipimus. hic autē inno
cens eſt. ſicqꝫ ad pium chriſtū conuer-
ſus ait. Memento mei dñe dum ve-
neris in regnū tuum. Cui ꝓtinus rex
meus chriſtus ſpinis coronat⁹ ac nu
dus crucifixus ait Luce. xxiij. ſecūduꝫ
verbum dicēs. Amen dico tibi: hodie
mecum eris in paradiſo. Nō dixit cer
te plenus pietate chriſtus. ieiunabis de-
cē annis in pane ⁊ aqua. vel deinde e-
ris centū annis in purgatorio pro tuo
latrocinio: ꝑ homicidio. pro ſanguis
effuſione. nec dixit. dimitte modo me:
nonne vides in quāta ſum amaritudi
ne vna cum matre mea cui adhuc nul
lū verbū de cruce locutus ſum: ſed ait
Hodie mecum eris in paradiſo. Ac ſi
dicat. plus preſto q̄ꝫ tu petas: quia ex
quo in vero corde cōuerſus es ad me:
ecce ego ꝓ peccatis ſatiſfacio intantuꝫ
ꝙ hodie mecum eris in dulci dei viſi
one. Nam paradiſus interpretatur qua
ſi parās dei viſiōeꝫ. Curramus igitur
omnes peccatores ſubtus hāc crucis
arborē: et ꝑ manū fidei ⁊ ſpei ac chari-
tatis capiamus fructum ventris vir
ginalis Jeſum chriſtū: cuius guſtu il
luminamur ad claram deitatis viſionē
Demū diſſipatis concurrentiū turbis
beata virgo appropinquauit ad cru-
cem vt videret filiū. Ideo de ea dicitur
Johānis. xix. Stabat iuxta crucem ie
ſu mater eius. et ſoror matris ei⁹ ma
ria cleophe et maria magdalena. Re
cens vero chriſti ſanguis diſtillabat d̄
cruce ſuper terram et ſuper virgīs ve-
ſtimenta. Quem diligētius intuēs vi-
debat caput angelis reuerēdū ſpinis co
ronatum. Intuebat deniqꝫ faciē eius
dilectam ⁊ videbat pallidam: tumidā
⁊ cruentatam: ac ſputis iudeoruꝫ de-
turpatam. Aſpiciebat deinde manus
⁊ videbat illas cruci affixas pedes q̄-
qꝫ confixos. Aſpiciebat reuera totum
filij ſui corp⁹ ſacrum fuſis lachrymis
⁊ videbat flagellis laniatū. de quibus
cor maternum compaſſione ſcindeba
tur. O quotiens cadebat in terram O
quotiens clamabat ad crucem dicēs.
O fili mi. o fili mi. o mi ieſu. o ieſu mi:

quid eſt hoc ꝙ ego hodie tibi in tanta neceſſitate ſubuenire non poſſum. O dulcis fili mi ꝗ̄ ſtrictum lectum moriendi elegiſti. O rex glorie vbi eſt ceruical. vbi lintheamina. cur in brachijs matris mori noluiſti ſicut aliarū filij. O fili dilecte cur amaricatā matrē cruentatis oculis non reſpicis. Cur matri tue non loqueris qui pro tuis inimicis tam pie patrē in tanto dolore exoras ⁊ latroni paradiſum ꝓmittis. Nonne ego genui te. in pſepio reclinaui. ⁊ dulciter te lactaui. Nōne in natiuitate tua angeli dulciter cantauerūt ⁊ paſtores adorauerunt: ac magi venerati ſunt. Nōne tu dulciter in infantia matri loqui conſueueras ⁊ deinceps. Loquere nunc matri quam eadem crux: idē claui cruciant qui te fili mi. Tercium v̄bū nunc ꝓtulit de cruce pius chriſtus dicens. Mulier ecce filius tuus: cū capite demōſtrando Johannē. Sed cur amoroſe chriſte nō dixiſti mr̄i. O mea maria. o mea dulciſſima genitrix. ſed viriliter dicens: Mulier. Credo reuera ꝙ ideo ne reſoluat' cor matris dulcis filij ſermonibꝫ. Unde ad Johannē dixit. Ecce mater tua. ac ſi dicat. Chariſſime Johannes tibi recōmendo meam matrem vt eius curā vice mea habeas. quia ecce iam ego morior ſicut vides. Cōſolare igitur eam: aſſocia ⁊ adiuua. Propterea Johānes de ſe dicit. Et ex illa hora accepit diſcipulus eam in ſuam .ſ. curam. Poſtea ſciens ieſus quia omnia conſummata ſunt vt cōſummaret' ſcriptura ad ſalutem nr̄am neceſſaria. ſ. Dederunt in eſcam meā fel et in ſiti mea potauerunt me aceto. Ideo quartum verbum dicit. Sitio. Uas ergo plenū erat aceto. ⁊ filij diaboli fel miſerunt ad acetū de quo ſpongiam impleuerunt: quā yſopo circūponentes ac in longa arūdine obtulerūt ori eius. ⁊ cum guſtaſſet noluit bibere quia reſiduū nobis dimiſit bibendū per aduerſitatū tolerantiā. Ideo ſtatī ꝓtulit quintū verbū dicens. Conſummatum eſt. ſcʒ verbū ꝓphetarum de me dictum. Deinde tenebre facte ſunt ſup vniuerſam terram a ſexta vſqꝫ ad horam nonā. Nam ⁊ ſol de celo plangebat mortem chriſti cum maria matre eius. Et tunc circa horā nonā clamauit ieſus voce magna ſextum verbum dicens. Hely hely lamazabathani: qd̄ eſt interpretatū. Deus meus deus meus vt quid dereliquiſti me. ſcʒ non protegendo. Quidā de aſtantibꝫ dixerunt. Helyā vocat iſte. ſinite videamus ſi veniat ad deponēdū eū. Sexto deniqꝫ egredientes in hoc theatrū videamus ⁊ audiamus in verbo ſeptimo chriſti anime cōmendationē. Circa horam enim nonam chriſtus in cruce diutius orauit ad patrē celeſtē cū lachrymis ꝓ redemptione humani generis: vt dicit' Heb. v. Finita orōe ⁊ ſui pſi oblatōe cum valido clamore dixit. Pater in manus tuas cōmēdo ſpiritū meū. Et hec dicēs inclinato capite emiſit ſpiritū. Et protinus patribus in limbo exiſtentibus refulſit lumen diuinitatis: quia corpore chriſti in cruce remanente anīa eius deſcendit ad limbū patrū. ⁊ ſtatī terra mota eſt. et petre ſciſſe ſunt: ⁊ monumenta aperta ſunt. ⁊ velū templi quod pendebat ante atriū ſciſſum eſt a ſummo vſqꝫ deorſum. In quo ſignificatur velum veteris legis amotū. ⁊ ꝙ dura peccatorū corda ſicut ſaxa ſcinderent' ad penitentiā. Unde Bern. Aſcendit ī altum vt ab omnibꝫ videret': clamauit voce magna vt ab omnibꝫ audiretur. clamori lachrymas adiūxit vt hō ei cōpateret'. Qui igitur ei nō compatitur: durior eſt petris. fetidior ſepulchris ⁊ grauior terris: que ſciſſe aperte et mo

te ſunt. Quem quidem clamorem filij vt audiuit doloroſa mater ſue cor ſuum ſicut gladius ptranſiuit. Et reſpiciens filium in cruce capite inclinato expiraſſe: os et oculos apertos habere exclamauit et ipſa dicens. O dulcis fili ſi tibi placet moriat mater cū filio. o qs mihi det vt ego moriar et tecū dilecte fili ſepeliar. O omne meum gaudium tu tranſiſti et me hic dimiſiſti. O fili dei viui et nate mi amoroſe da mihi iā ſaltē mortuū corpus tuū tangere in meā conſolationē: quod diligentiſſime triginta tribus annis nutriui ad hāc penam. Septimo egredientes in hoc theatrū videamus chriſti lateris vulnerationem. Centurio eni et qui cū eo erant cuſtodientes ieſum q̄uſq̄ in cruce moreret viſo terremotu et his que fiebant. et q ſic clamans expiraſſet timuerunt valde et glorificauit deum dicēs Vere filius dei erat homo iſte. Et oīs turba eorū qui ſimul aderant ad ſpectaculū iſtud pcutientes pectora ſua cū ſilentio reuertebant. Judei ergo qa paſceue erat. i. feria ſexta vt non remanerent corpa in cruce ſabbato: rogauerunt Pylatū vt frangerent eoꝝ crura et tali crurifragio mortui tollerentur de cruce. Venerunt ergo milites et amborum latronum fregerunt crura quia adhuc erant viui. Ad Jeſum aūt cum veniſſent videntes eum mortuū non fregerunt eius crura. vt impleret illud Exodi. xij. de eo. Os non cōminuetis ex eo. Sed continuo vnus militū ſcz Longinus volens expiri de morte eius: lancea ſua latus illius aperuit et exiuit ſanguis et aqua. Quod quidem vulnus non ſenſit chriſtus quia iam erat mortuus. Senſit vo mat pia qa tunc gladius doloris ſm pphetiā ſancti Symeonis pertranſiuit animam eius. Egredere iam anima chriſtiana et vide in monte caluarie regem Salomonē chriſtū in ſpinea corona: nudum: cruentatū inter clauos: capite inclinato mortuum: et in ſuo latere vulneratū. Vide bene et conſidera diligēter quis ſit ille: quia filius dei. qd paſſus ſit: quia acerbam mortē. pro quo paſſus ſit: quia pro te dilecta anima. cur paſſus ſit quia vt euaderes tu eternam mortē et puenires ad iocundiſſimā dei viſionē: q dicit paradiſus aiarum. Septimo ſancta mater eccleſia hortat ſuos vt egrediamur ad theatrum ſinus matris vt ibi videamus corpus chriſti quod iam poſt mortē ſepelitur. Ubi ſeptem flenda conſideremus. ſcz

Primo quō deponit.
Scdo quō deplangit.
Tercio quō delinit.
Quarto quō ſepelit.
Quinto quō circūcingit.
Sexto quō mater reuertit.
Septimo quomodo ſepulchrum munitur.

Primo inquā in hoc theatrū egredientes videam⁹ quō chriſtus de cruce deponit. Cum eni appropinquaret ſol ad occaſum: venit Joſeph ab Arimathia vir nobilis qui erat diſcipul⁹ chriſti licet occultus expectans et ipſe regnum dei. hic nō conſenſerat cōſilio et actibus iudeorum. audacter introiuit ad pylatū et petijt corpus ieſu vt ſepeliret. Pylatus aūt mirabat ſi iam obiiſſet. et accerſito centurione interrogauit eum ſi iā mortu⁹ eſſet. et cū cognouiſſet a centurione: donauit corpus ioſeph. Venit itaq̄ Joſeph et Nicodemus cū eo ferens mixturā mirrhe et aloes q̄ſi libras centum. Quos videntes a longe hij qui cū matre Maria erāt ſub cruce. et ignorantes qui eſſent dixerunt matri domini q quedam turba

iterꝫ veniret illuc. Que timēs ne iā cor-
pori filij ſui aliquā iniuriā facerēt ver-
tens ſe ad crucem dicebat. O fili mi ec
ce iterꝫ veniunt ad te. ſed neſcio qd̄ d̄ te
facturi ſint. Sed tandē Johānes eos
recognoſcens ait virgini. Noli timere
dilecta dn̄i mater q2 iſti q̄ veniunt flen
tes ſunt filij tui diſcipuli .ſ. Joſeph ⁊ ni
codemus cū ſuis. venerūt itaqꝫ ad cru-
cem dn̄i vbi pendebat corpus chriſti
ibiqꝫ ꝓſtrati in terrā amare fleuerunt.
tum q2 videbant corpus dn̄i in coro-
na ſpinea nudū ⁊ cruentatū ac in late-
re vulneratū. tū q2 videbant dn̄i m̄rē
amare flentem vna cum ſuis. Tūc de
mū ſurgētes ⁊ ſcalam appodiātes ad
crucē ligauerunt honorifice corpꝰ ſan
ctiſſimū chriſti ne corrueret. ⁊ poſtea
exceperūt clauos de illius manibus ⁊
pedibꝫ. ſicqꝫ paulatim non ſine lachry-
mis demiſerunt in terrā. ⁊ illi exiſtētes
in terra tenebant lamentantes. O chri
ſte verus deꝰ meꝰ quō te humiliaſti ꝓ no
ſtra ſalute. O nos miſeros quantū ti-
bi obligaſti ꝓ tali ⁊ tāta tua paſſione.
Certe ſi totam vitā noſtrā in aſpera pe
nitentia finiremꝰ quaſi nihil retribue-
remus. Ideo dicamus vna voce illō
Ps. Quid retribuā dn̄o ꝓ oībꝫ que re
tribuit mihi. Secundo in hoc thea
trū egredientes videamus quō chriſtꝰ
dn̄s deplangit̄. quem poſtq2 de cruce
depoſuerunt locauerunt p̄mo ſup q̄n
dam lapidē rigidū ⁊ adhuc expanſis
manibus ſicut fuerat in cruce extēſus
Tunc pia ſua mater recepit ſanctū ca
put filij ſui in ſinū ſuum cū ſpinea co-
rona. Johānes dexterā. maria cleophe
ſiniſtrā. Maria magdalena ꝟo ſctōs
dn̄i pedes vbi olim gratiam magnā
inuenerat. ⁊ vnanimiter ceperunt tam
deuote flere vt reſoluerentur corda io-
ſeph ⁊ nicodemi ac ſuorū. Nam virgo
mater flens dicere poterat. O gaudiū
anime mee mi Jeſu a tua pueritia ſemꝑ
te ꝑſecuti ſunt iudei. Sed quid tuum
ſanctiſſimum os fecit eis vt felle et ace
to potaretur. nonne eternam eis vitā
p̄dicauit. Nunc veniens ad ſanctas fi
lij manus quas deoſculans dicebat.
O mei Jeſu ſancte manus quid iude-
is feciſtis. nonne eorū infirmos tactu
ſanaſtis. ideo ſic ab illis debebat̄ vul-
nerari. Deinde ad ſctōs pedes filij ve-
niens ⁊ eos deoſculās dicebat. O ſan-
ctiſſimi pedes mei ieſu qui ſupra ma-
re ambulabant ac ciuitates ⁊ caſtella
circuībant predicando: cur ſic vulne-
rauerunt vos. Deinde totum corpus
reſpiciens alta voce dicere poterat. O
rex glorie quomodo ſupinus iaces co
ram me tua matre ſpinis coronatus
et totus cruentatus ⁊ nudatus. O fili
mi dilecte a tua natiuitate ſemꝑ ī pau
pertate vixiſti. ⁊ ecce nunc ad hoc deue
niſti vt non haberes vbi caput reclina
res. O amator animarū. O amator
ſancte paupertatis. vere nudum intu
eor te qui veſtis totum mundum va-
rijs coloribus. Egredimini igitur ani
me deuote ⁊ videte filium dei pro vo-
bis mortuum in ſinu ſue dilecte ma-
tris rigidum ⁊ frigidū ſanguine tabe-
factum ac ſpinis coronatum. ⁊ deflete
cum ſua pia matre. Tercio egrediē
tes in hoc theatrum videamus quo-
modo dominus Jeſus delinit̄. Dum
eīm virgo mat̄ vna cum alijs ſic ama
re flerent ſup ſanctū chriſti corpꝰ mor
tuum: dixerunt tandem ioſeph ⁊ nico
demus matri dn̄i. O doloroſa mater
tempus eſt vt iam ſanctū filij tui cor-
pus honorifice ſepeliamus. Que re ue
ra dicere poterat. Permittite queſo fi-
deles filij diſcipuli paululum vt tene-
am et deoſculer mortuum quem tene
re viuū nō potui. poſtmodū exterſerūt
cum mūdiſſimis pānis lineis cruorē

ſacrū de facie: de capite: de barba: de manibꝫ: de pedibꝫ: de latere ⁊ toto corpore vt deuotiꝰ potuerūt. tādē liniebāt flēdo cū aromatibꝫ. poſtea aūt ſanctū corpus inuoluerūt ſm morē iudeorū ſyndone mūda quā mercatꝰ fuerat ioſeph. Cū ƺ ſic inuoluiſſent xpi faciem vt v̄go glioſa nō videret cepit ardētiꝰ flere. Egredere igr̄ ⁊ tu aīa xpi ſanguie redempta: ⁊ tuis lachrymis exterge reſiduū cruorē de xpi corpore: ⁊ deuota tua oratōe pūnge illū. Quarto egredientes in hoc theatrū videamꝰ q̄mo do xps dn̄s ſepelit̄. Dicit̄ eīn Mat. xxvij. ꝙ erat in loco vbi crucifixus ē xps ortus ⁊ in orto monumentū nouū ipius ioſeph exciſum de petra in q̄ nōdū quiſq̄ƺ poſitus fuerat. Tūc receperūt inuolutū chriſti corpus ⁊ portauerūt cū magno fletu illud ad ſepulchrū: ⁊ poſuerūt ibi. ⁊ aduoluerūt ſaxū magnū ad oſtiū monumenti. Qđ videns glioſa virgo dixit. Jam ſepultū eſt gaudiū meum: iam concluſa eſt ſub lapide leticia mea. Egredere ⁊ tu aīa mea ⁊ ſepeli dn̄m deū redemptorē tuū. q: iam cōpleuit ſex diebꝫ omne opus ſuū. ⁊ ſeptimo die neceſſe ē vt reqeſcat in ſepulchro. qđ figurabat ſabbatū iudeoꝝ in lege eoꝝ. Quīto egrediētes in h̄ theatrū videamus quō ſepulchrū xpi circūcingit̄ a ſctis mulieribꝫ. Nā poſtq̄ƺ dominū maieſtatꝭ locauerūt ⁊ ꝯcluſerūt in ſepulchro circūcirca ſederūt mľieres cū mr̄e dn̄i doloroſa lamētātes dn̄m. Uirgo glioſa flebat filiū. Johēs dn̄m Maria magdalena magrm. Quidā fletū dicebat. O medicū aīaꝝ. q̄dā O ꝓpheta magnū. quidā. o p̄dicatorē ſanctū: quomodo innocentē ꝑdiderūt ex inuidia. Dicere quippe poterat beata mater maria. O filij iacob audite. o homines homicide ad cor redite et bn̄ ꝓpenſate quid dilecto filio Marie feciſtꝭ O ingratiſſimi. ꝓ dei bn̄ficijs cuiꝰ filiū occidiſtis. qui vr̄os patres ex om̄i natione ſibi degit. ipe ꝓ vobis egiptū flagellauit. ⁊ inde vos in multis miraculis ꝑ diuiſionē maris rubri eduxit. ipe inimicos vos pſeq̄ntes ſubmerſit. i deſerto q̄dragīta annis manna pauit. ipe vobis legem dedit. ipe in terrā lacte ⁊ melle fluentē introduxit. ipe ꝓphetis erudiuit. ipe ꝓ veſtris peccatis patnaliter caſtigauit. ⁊ penitētes vos iterꝫ pie ſuſcepit. Et ſi filij iacob hec pauca ſunt audite inaudita. Jpe dei filius deſcendens ex veſtra ꝓgenie carnē aſſumpſit ſolus vobis p̄dicauit. infirmos vr̄os curauit: mortuos reſuſcitauit: regnū celeſte vobis ꝓmiſit. Quid vltra debuit facere ⁊ nō fecit. Nunc ergo habitatores iuda ⁊ hieruſalē iudicate inter vos ⁊ filium meū vnigenitū. en ipm captiuaſtis. flagellaſtis. en eum negaſtꝭ. en iniuſte occidiſtis. en lancea latus pforaſtis. en mihi ipm mortuū reddidiſtꝭ Reuertimini tn̄ ad cor ⁊ fuſis lachrymis implorate eiꝰ miſericordiā ne ꝓ tantis vr̄is malicijs pereatꝭ. Maria v̄o magdalena flens dicere poterat. O hieruſalem hierl'm ciuitas famoſa ſꝫ facinoroſa cur induxiſti ſup te h̄ malū vt occideres iniuſte magiſtꝝ piū meū q̄ frēm meū lazaꝝ quadriduanū reſuſcitauit. cur h̄ feciſti. Uenite igr̄ filie hierl'm: et plorate ſup ieſum marie iā ſepultū. flete inquam ſup vos ⁊ filios veſtros vt remittat vobis miſericors deus h̄ veſtrum malū. Sexto egrediētes in h̄ theatꝝ videamus quō chriſti dn̄i mr̄ reuertit̄ a ſepulchro. Poſt multas ſiq̄dem ⁊ pias lamētatōes dixit iohēſ. O mr̄ dn̄i mei tps ē vt iā reuertamur ad hoſpitiū dimittamꝰ in ſepulchro dominū ieſū. Qđ audiēs v̄go glioſa ſurrexit. ⁊ cācellatis manibꝫ facie ⁊ oculꝭ i celū leuatis ait orās. O dn̄e ſctē pater

eterne deus tibi recõmẽdo corpus filij tui et mei ne q̃s de cetero ei nocere poſſit. Et dilecte fili mi tibi recõmẽdo animã meã et oim fideliũ q̃ credituri erũt in te vſq; ad finẽ mũdi. Sicq; cum fletu regreſſa eſt a monumẽto. Et veniẽtes ad crucẽ adhuc erectã ibidẽ adorauerunt crucifixum. et q̃ntu; potuerũt ſcm̃ xp̃i ſanguinẽ recollegerũt. Deinde poſt magnũ fletũ ibãt et freq̃nter retro reſpiciebant verſus ſepulcrũ xp̃i. ibi eni̅ erat eorũ theſaur⁹ et cor eoꝝ. Egredere et anĩa mea et cuſtodi xp̃i ſepulcrũ et recollige ſanguinẽ reſiduũ ꝓciũ tuũ et reſerua in arca memorie aſſidue reuoluendo.

Septimo egredientes in hoc theatrũ videam⁹ quõ xp̃i ſepulcrũ munitũ. Nã Math. xxvij. dr̃ ſic. Altera aũt die q̃ eſt poſt paraſceuen. i. ſabbato conuenerũt põtifices ſacerdotum et phariſei ad pilatũ di. Dñe recordati ſumus q̃a ſeductor ille dum adhuc viueret dixit. Poſt tres dies reſurgã. iube ẽg̃ cuſtodiri ſepulcrũ vſq; in diem terciũ. ne forte veniãt diſcipuli eius et furenẽ eu;. et dicãt plebi: ſurrexit a mortuis. et erit nouiſſim⁹ error peior p̃ore. Ait illis. Habetis cuſtodiã. ite ẽg̃ et cuſtodite eũ ſicut ſcit̃. Illi aũt abeũtes munierũt ſepulcrũ ſignãtes lapidẽ cũ cuſtodib;. Tribus eni̅ modis iudei munierunt chriſti ſepulcrũ ad fidei noſtre firmitatem ſc;. P̃rio lapide aduoluto. Scd̃o ſuo ſigillo Tercio cuſtode adhibito. Egredimini iã hodie diſcipuli veri crucifixi ac ſepulti et obſeruetꝭ diligẽtius videntes oculis mentis quõ ſpinis coronatus: cruci affixus: in latere vulnerat⁹ iacet in ſepulcro pãno mundo inuolutus. Uidete inquã quõ vigilantib; cuſtodib; intactis ꝑmanentib; lapide et ſigillis reſurget die tercia ſicut p̄dixit rex vr̃ ieſus chriſt⁹. Uidete deniq; quõ gloria et honore coronatus fulget in ſua ſtola imortali. Ipo quoq; lachrymante lachrymami: et ipo viuẽte viuatis. vt ſic videatis in die deſponſatõis eius cũ in diademate ſue glĩoſe carnis qua coronauit eum mater ei⁹ Maria amara: que hodie cũ ſua turba humili et paupcula aſtitit filio moriẽti et multoties ad crucẽ clamauit. et vocauit h̃ noie dulciſſimo Jeſu mi. mi ieſu. ieſu mi. mi ieſu. q: h̃ ẽ nomẽ qđ quicũq; inuocauerit ſaluus erit. Hoc quippe eſt nomen ſaluificũ in quo et ſub quo nos opoꝛt; ſaluos fieri. quia non eſt aliud nomen datũ hominib; in quo ſaluenẽ Hoc profecto eſt nomen ieſus quod ẽ mel in ore: melos in aure. iubil⁹ i corde. Hoc deniq; eſt nomen ſanctũ ieſus quod terret aduerſantes demones. adiuuat fideles pugnantes. Hoc reuera eſt nomen ieſus quod dat mortalibus vitam. peccatorib; gratiã. iuſtis gloriã angelis leticiam. Et vos vera ieſu chriſti membra audiſtis quomodo ꝓ nobis rex glorie chriſtus Jeſus ſe in ara crucis obtulit deo patri cum clamore valido et lachrymis ſe offerens et exauditus eſt ꝓ ſua reuerẽtia. Ideo ipm oĩno imitãtes corde ore et ope. hoc eſt affectu ſincero. ore deuoto et pio fletu loco cõmunis confeſſionis ter ad ipm i celum clamemus voce magna et prolixa. ac manib; et oculis in celũ eleuatꝭ dicendo pariter. Jeſus ieſus ieſus ſaluet nos hic et ad vitam perducat eternam Amen.

De eadem paſſione dñi noſtri Jeſu chriſti. Sermo xlviij

Greſſus eſt ieſus trãs torrẽtẽ cedrõ vbi erat ortus in quem introiuit ipe et diſcipuli eius. Johã. xviij. ca.

Hodie dilectiſſimi chriſti domini

ni veri diſcipuli cōueniſtis huc vt dn̄i ſaluatoris veſtri flebile opus redēptionis veſtre.hoc eſt piā mortē crucīat⁹ et ei⁹ obprobria deuota ꝛ compaſſiua mente audiatis.ac vt ipm̄ ſpūali pede id eſt itellectu ꝛ affectu vſqꝫ ad captionem:flagellationē:illuſionē:crucifixionē:de cruce depoſitionē:ꝛ ſepulturā ſeqmini. Ad hꝰ btūs etiā Petrus hortatꝰ dicēs. Chriſt⁹ ꝑ nobis paſſus eſt: vob relinquēs exemplū vt ſequamini veſtigia ei⁹. Un̄ ſeqntib⁹ vobis regē veſtrū neceſſe eſt ꝑſcrutari vn̄ ſit eius egreſſus. Quocirca eſt nobis fratres chariſſimi ſciendū ꝙ filij dei viui dn̄i noſtri qntuplicē egreſſum ſpecialiꝰ in ſacra ſcptura notare poſſum⁹.ſcꝫ

Primo egreſſum mirabilē ꝑ etnā generationem.

Scdo egreſſum potencialē ꝑ oim̄
Tercio egreſſuꝫ ama (creatōem.
bilē ꝑ maternā gignitionē.
Quarto egreſſum imitabilē ꝑ diui
Quinto egreſſuꝫ fle (nā iſtructōeꝫ
bilē ꝑ piā redemptionē.

Primo nanqꝫ chariſſimi xp̄i hodie mortui veri diſcipuli dixi ꝙ notem⁹ ex ſacra ſcptura egreſſum xp̄i dn̄i ſm̄ diuinitatē mirabilē ꝑ eternā generationē ꝑ quā eternalꝛ genit⁹ et gignitꝰ a patre ꝛ tn̄ in patre ꝑmanens ſp naſcitꝰ ineffabiliter et feliciter. De q̄ egreſſione dicitꝰ Michee.v. Egreſſus eius ab initio a dieb⁹ eternitatꝰ. Hec aūt generationis egreſſio q̄ꝫ ſit ſuauis delectabilis ꝛ btā in futura ſcola diſcemus duꝫ facie ad faciē videbim⁹. Iuxta illud Eſa.xxvj. Generationē eius qs enarrabit.q.di. nullus.quia eſt tam inexplicabilis ꝙ nullus enarrare poteſt. Hinc Hilarius dicebat. Ego neſcio q̄ nō requiro. cōſolabor tn̄ me quia archangeli neſcierunt.angeli non intellexerūt. prophete non ſenſerunt.apoſtoli nō ꝑdicauerūt hic ſcimus tamen ꝙ hec egreſſio chriſti ſit.in futuro videbimus.ſed nec hic nec in futuro cōprehēdemus qualiter pater gignit filiū:filius naſcitꝰ a patre et ſpūſſanctus ꝓcedit ab vtroqꝫ. intelligemus qdem ſed non comprehendemus ad plenum. Egreſſus igitꝰ ieſus per eternā generationē de torrente.id ē de patre qui dicitur torrens. Eſa.xxx. Spiritus eius velut torrēs inundās. quia ſpiritus eſt deus Joh.iiij. Et de iſto torrente egreſſus per ꝑſonalem diſtinctionem eternaliter de quo torrente bibent omnes ſancti angeli throni ꝛ dn̄ationes. Iuxta illud ps̄. De torrente voluptatꝰ tue potabis eos. Et Eſa. lxvj. Ecce ego declinabo ſup eā q̄ſi fluuium pacis ꝛ torrentē inundantē gloriam gētium quam ſugetis.ſicqꝫ torrens de torrente chriſtus. quia de⁹ de deo. Secundo deniqꝫ dilectiſſimi chriſti domini diſcipuli ex ſacra ſcptura notemus egreſſum chriſti potentem per omnium creationē. Nam deus pater omnia operatur per filium tanqꝫ artifex per ſapientiam.quia filius dicitur ſapientia patris ꝛ verbum patris. De quo Ps̄. Uerbo domini celi firmati ſunt. Nam cum nulla adhuc eſſet creatura.non celum.non terra.non angeli.non homines.non aer. non mare.non beſtie.non arbores ꝛc. niſi ſola ſancta trinitas:vidit ſuam infinitam potētiam ꝙ creare poſſet aliquam creaturam que poſſet ſuā bonitatem participare.ideo mox voluit et ſic erexit altiſſimuꝫ celum quod repleuit pulcris angelis.diſtinxit orbes creauit poſtea totum vniuerſum. De hoc egreſſu dicitur Oſee.vj.ca. Quaſi diluculum preparatus eſt egreſſus eius. Quia licet omnes creature ab eterno fuerunt in deo per diuinam noticiam; exierunt tamen in creatione

ꝑ nature exiſtentiā. Ecce diſcipule chri/
ſti dñi itellige iā ꝙ ex oībꝫ creaturꝫ nul
lā ad ſuā amiciciam voluit recipe niſi
angelos ⁊ hoīes. ⁊ iſte dei filiꝰ q̄ eternalr
naſcit̃ a pr̄e ꝑ quē oīa facta ſunt ⁊ ſine
q̄ factū nihil: hodie ꝓ vob̄ crudeli mor
te mortuꝰ ē. ⁊ ideo oēs clamemꝰ deuo/
tiſſime ad alterutꝝ illud. ij. Reg. xviij.
Filiꝰ regꝫ mortuꝰ eſt. Cuiꝰ regꝫ. Regis
inquā celeſtꝫ. regis eterni. regꝫ creatoris.
Pro q̄ eſt mortuꝰ. ꝓ nob̄ miſeris vt re
dimeret ab eterna morte: ab eterno igne
ab eterno cruciatu. ⁊ ꝑduceret ad notici/
am btām dei patrꝫ oīpotētꝫ. Tercio
q̄ꝫ chariſſimi diſcipuli chriſti dñi ex ſa
cra ſcp̄tura notemꝰ xp̄i egreſſum ama
bilē ꝑ maternā gignitionē. Uidēs em̄
deus dei filiꝰ ꝙ hō appetēdo ſapiētiaꝫ
dei q̄ ipſe eſt. ⁊ ideo inobediens deo exi
ſtens ꝓiectꝰ eſſet a facie dei patris mor
tiqꝫ adiudicatꝰ niſi qs ꝓ eo ſatiſfaceret
quā ſatiſfactionē nullus angeloꝝ aut
hoīm puroꝝ facere poterat: ait ipſe il/
lud Jone. j. Propter me facta eſt hec tē
peſtas. ideo vadā ⁊ ex vna beata ꝟgīe
carnē aſſumēdo naſcar et docebo oēs
hoīes ꝟbo ⁊ exēplo cōfirmabo ope di/
uino. Tandē pia morte ſatiſfaciā pro
eis. ⁊ poſt mortē meā ſepelire faciā ſan
ctū corpꝰ meū: vbi tribꝫ diebꝫ iacere ꝑ/
mittā ⁊ tandeꝫ gl'ioſum reaſſumā. Et
hoc eſt qđ dixit ipſe xp̄s Mat. xij. Sic
Jonas fuit in vētre ceti tribꝫ diebus ⁊
tribꝫ noctibꝫ. ſic erit filiꝰ hoīs in corde
terre tribꝫ diebꝫ ⁊ tribꝫ noctibꝫ. De iſto
xp̄i egreſſu dicit̃ in pš. A ſummo celo
egreſſio eiꝰ ⁊c. Alibi. Exiui a pr̄e meo ⁊
veni ī mūdū. Quarto demū dñi no
ſtri ſaluatorꝫ diſcipłi dilectiſſimi ex ſa/
cra ſcriptura notemꝰ egreſſuꝫ xp̄i imi/
tabilē ꝑ diuinā inſtructionē. iuxta illđ
Ezech. xvj. Egreſſum eſt nomē tuū in
gentes. Sed et ipſe dñs Jeſus de ſe di
cebat Lu. viij. Exijt q̄ ſeminat ſemiare
ſemen ſuum. Sic egreſſus xp̄s circuī/
bat ciuitates ⁊ caſtella p̄dicādo: mira
cula faciendo: ⁊ infirmos curādo: ſeqꝫ
ꝓ nob̄ mirabiliter fatigādo. vt imitare
mur hūilitatē paupertatē pietatē chari/
tatē ⁊ patientiā: necnō eius miſcđiam.

Quinto chariſſimi diſcipłi ieſu bo/
ni ex ſacra ſcp̄tura notemus egreſſum
xp̄i regis flebilem ꝑ amarā paſſioneꝫ.
De q̄ Abacuc. iij. Egreſſus es in ſalu/
tē populi tui. ⁊ ī themate. Egreſſus ie/
ſus trans torrentē ⁊c. Igit̃ aīa xp̄i pci/
oſo ſanguine redēpta dñm ieſum ſeq̄/
re hodie ꝓ te occiſum: lachrymātibus
oculis: flebilibꝫ vocibꝫ: altis ſuſpirijs.
ſine em̄ incitatione reali. vł ſine gratia
ſpeciali id fieri nō pōt. Cōſideremꝰ igit̃
flentiū multitudinē: fleamus cū flenti
bus. Nam ſi ioſeph ruit ſup faciē pr̄is
ſui defuncti flens ⁊ deoſculans eū Ge
neſ. vlti. Si dauid planxit ſup Saul
et Jonathā interfectos in p̄lio. ij. Reg.
j. Si idē cū audiſſet mortē filij ſui Ab
ſalon fleuit dicēs. Abſalon fili mi: fili
mi abſalon quis mihi tribuat vt ego
moriar ꝓ te fili mi abſalon: abſalon fi
li mi. ij. Reg. xviij. Si filij iſrael mor/
tuū Aarō fleuerūt triginta diebꝫ Nu.
xx. Nonne maior eſt rex celoruꝫ hodie
mortuꝰ q̄ꝫ iſrael. Nōne maior q̄ꝫ ſaul ⁊
ionatha. nōne amabilior q̄ꝫ abſalō. nō
ne ſanctior q̄ꝫ aarō. O igit̃ ſacerdotes
dī excelſi. O milites fortiſſimi. o ciues
iuſti. o mulieres bone. o virgines et vi
due caſte. o ſenes et iuuenes ploremꝰ
ante deū q̄ fecit nos. qꝛ ecce mortuꝰ eſt
et ignominioſe occiſus. ecce ſpinis co/
ronatus. ecce felle ⁊ aceto potatus ſtat
extenſus in cruce. lachrymoſis ſic ocu/
lis queramꝰ grām in exordio ſermōis
ſolitam. Ueruntamen mediatricē no/
ſtram mariā vereamur hodie ſolita p̄
ce pulſare. nec ei dicamus Aue ſed ve
Maria mater dñi noſtri mortuꝰ eſt

tuus dulc' filius. q2 ſi diceremus Aue Maria dicere poſſet. Ubi eſt vr̄a prudentia: vbi diſcretio. nōne videt' amaritudinē meā amariſſimā. q2 vbiq3 cā mei fletus. Si reſpicitis Johānē euangeliſtā: ecce ipſe flet. Si ſcās mulieres ecce flent. Si dn̄i veſtri caput: inuenietis ſpinis plenum. Si ſcōs crines ab euulſione reſiduos: cruore videt' coagulatos. Si reſpicit' ſcōs oclos: videtis caligari z albugie euerſos. Si pulcram z gratioſam reſpicitis dn̄i facie3 videt' cruentatā z ſputis plenam. Si ſcām ei⁹ barbam: videt' euulſam. Si ſcm̄ pect⁹: videtis lancea tranſfixum Si man⁹ z pedes: videtis clauis cruci ꝯfixos. Et qd plura A planta pedis vſq3 ad ṽticē nō eſt in eo ſanitas. Quibus ꝯſideratis mea aīa gladio doloris z cōpaſſionis vulnerata eſt. ꝓpterea q̄ ibim⁹ chariſſimi xp̄i diſcipuli ꝓ impetrāda grā. Eamus ad electā arborē vic3 crucē ſcām. de q̄ octo riui grāru3 largiſſime emanarūt hodie. puta qnq3 de qnq3 xp̄i vulneribȝ riui ſanguis p̄cioſi q̄ emūdabit ꝯſcīas nr̄as ab opibus mortalibȝ. Heb. ix. Sext⁹ de ocul' riuus lachrymaꝝ. Septim⁹ de ore riuus p̄dicationū piaꝝ. de quo latro bibit z iam in eternū non ſitit. Octauus nō ſolū riuus ſed etiā copioſus fluui⁹ d' toto xp̄i corpe ī illa electa arbore ext̄eſa. Igit' hanc reflectamus ad nos humillima prece: concordi voce: alta mēte dicentes. O crux cunctis aſtris p̄cioſior: hominibȝ multu3 amabilis. q̄a ſanctior vniuerſ'. Flecte ramos arbor alta. te adoramus cum tuo fructu. te veneramur vt per te nobis detur hodie et deinceps gratia lachrymarum. Et tu pater omnipotens eterne deus reſpice ſuper hanc familiam tuam pro qua dominus noſter Jeſus chriſtus zc.

Greſſus ieſus trans torrētē cedrō zc.

Un̄ ꝓ pn̄t' ſermonis materia tria attente audiam⁹: intelligam⁹ et diſcamus reſpōſa ſalutaria: a tribȝ generibus ꝑſonarum ſolennium inq̄ſita. ſc3

Primo a dei filio gl'ioſo Jeſu chriſto dn̄o noſtro.

Scdo ab hoīe puro ṽtuoſo q̄libet doctore catholico.

Tercio ab euangeliſta gratioſo Johanne xp̄i dn̄i diſcipulo.

Primo inquā attēte audiam⁹ z diſcam⁹ q̄ſtionē z ei⁹ reſpōſionē ſalutarē a dei filio gl'ioſo ieſu xp̄o dn̄o nr̄o. z eſt talis. Cur tu xp̄e pie qui cuncta creaſti cūcta noſti. q̄ oībȝ puidiſti: tā ignominioſe mori voluiſti. es nāq3 oīpotēs: et gen⁹ hūanū ſolo vnico verbo liberare potuiſti. cur ita nō feciſti. ſed ſic crudeliter occidi elegiſti. Ad hāc q̄ſtionē r̄ndet in ꝑſona xp̄i ꝑm Alexan. i. iij. pte ſum. Et ſan. Tho. iij. pte. q. xlvj. ar. j. q̄ ſimpliciter z abſolute loq̄ndo poſſibile fuit deo alio mō hoīem liberare q̄3 ꝑ paſſionē xp̄i. q2 nō eſt impoſſibile apd deum oē verbū Lu. j. Et Aug. xiij. de trini. ca. x. ait. Si ṽo q̄rat' veru3 alio mō potuiſſet repari gen⁹ hūanū q̄3 ꝑ mortem filij dei. Dicim⁹ z aliū modū ei fuiſſe poſſibilē cui⁹ ptāti cūcta ſubiacent ſed noſtre miſerie ſanande nullū ꝯuenientiorē nec fuiſſe nec oportuiſſe. Si igit' loq̄mur de neceſſitate redēptiōis: tūc ꝑm Alexan. neceſſe fuit xp̄m dn̄m pati: diſtinguēs int' liberationē z redēptionē. Redimere eīn eſt rem ſuam iuſto p̄cio recuperare. Et niſi eſſet paſſio non eſſ3 ꝑ iuſtū p̄ciū recupatū qd' erat amiſſum. tn̄ ſi alio mō liberaſſet q̄3 ꝑ paſſionē: eſſet liberatio q̄dē. ſed non ſatiſfactio. Ideo dicit ſcūs Bonauē. in

iij.di.xx.q redēptio gener' hūani debu
it fieri p ſatiſfactionē ſūme pene z mor
tis.quā qdem ſatiſfactionē nulla pu/
ra creatura facere potuit. Unō fuit ſic
neceſſariū xp̄m pium pati mortē ſeptē
plici ratione.ſcʒ

Primo rōne dei pr̄is ſummi

Scdo rōne ipſi⁹ dei filij.

Tercio rōne ipſi⁹ ſpūſſancti.

Quarto rōne diaboli maligni

Quinto rōne vilis peccati

Sexto rōne horridi inferni

Septimo rōne deſiderabil' paradiſi.

Primo nāqʒ neceſſariū fuit xp̄m piuʒ
mortē turpiſſimā pati rōne dei patris
Nā p pctm̄ de⁹ pr̄ multū offenſus z i/
honorat⁹ fuit.qz vt hr̄ extra d̄ ſen. exco.
c.cū illoꝝ.q culpa tāto grauior eſt q̄n
to eſt pſona maior que offendit. Cum
igit de⁹ ſit infinitus:ſequitur q culpa
mortalis ſit infinita. Quanto magis
em̄ dei fili⁹ diligebat deū patrem: tāto
magis tenebat diligere ei⁹ gl'iam z ho/
norē z odire ei⁹ inhonorationē. Et q̄n
to eius inhonorationē odiebat: tanto
magis de ei⁹ iniurijs et inhonoratiōe
ſatiſfacere tenebat.qō facere meli⁹ nō
potuit q̄ʒ p paſſionē. qz dicit Anſ.ij.li.
Cur deus hō. Nihil aſperius z diffici
lius pōt hō pati ad honorē dei ſponte
z nō ex debito q̄ʒ morteʒ. z nullatenus
mag' pōt ſeipm̄ dare deo q̄ʒ cū ſe mor/
ti tradit ad honoreʒ ipſius. Uidēs ṽo
de⁹ dei filius xp̄s ieſus q de⁹ pr̄ exigit
ſatiſfactionē ab homie:ipſe ex magna
charitate ad honorē dei patris ſui p̄ele
git hunc modū ſatiſfactionis in q̄ de/
clararet ei⁹ iuſticiā:miſcōdiam et ſapiē/
tiā. Juſticiā certe in ſua pia morte xp̄s
declarauit.qz pctm̄ impune nō dimi/
ſit.natura em̄ dei requirit vt pctm̄ re/
ordinetur p penā. Hinc Aug.li. de na
tura boni ait. Peccātes in ſupplicijs
ordinant. Miſericordiā deniqʒ decla/
rauit. quia cum hō p ſe ſatiſfacere nō
poſſet:dei filius ad honoreʒ patris ſe/
ip̄m ſatiſfactorē obtulit. Hinc Anſ.li.
Cur de⁹ hō.dicit. Jllam emendā non
potuit facere niſi de⁹ z homo.qz hō de/
bebat.ſed reddere nō poterat.deus po
terat.ſed nō debebat. oportuit ḡ q ſol/
ueret ille q̄ eſſet de⁹ z hō.hō qui deberet
deus qui poſſʒ. Sapiam inſup decla
rauit pi⁹ xp̄s ſua pia morte.qz ex mul
tis malis bona mlt̄a ſciuit elicere. Ec/
ce chariſſimi xp̄i dn̄i vera mēbra: q̄n/
tum bonuʒ eſt hoc q hodie cōuenim⁹
ad audiendū piam chriſti mortē. Qui
dam ex nobis copungit audita crude
li morte filij dei.quidā odiū et rancorē
remittit audita xp̄i paciētia.qdam ſu/
pbiam abijcit audita xp̄i hūilitate.q/
dam in amorē xp̄i accendit audita taʒ
magna charitate redēptoris ſui.qdaʒ
z pene qlibet noſtruʒ in lachrymas re/
ſoluit audito fletu xp̄i dn̄i z ei⁹ crucia/
tu. O q̄ʒ durū cor foret qō nō cōpūgere
tur. O q̄ʒ geliduʒ qō nō inflāmaret. O
q̄ʒ aridū qō nō lachrymaret. O q̄ʒ ſup
bū qō nō humiliaret hodie audita ſe/
rie paſſionis ſui redemptoris quā ho
die paſſus eſt. Secūdo deniqʒ xp̄m
dn̄m neceſſariū fuit pati rōne ſuip̄ſi⁹
Nam p ſuā piam paſſionē meruit ſui
corporis mortalis gl'ificationē. ac ſui
nōis p orbē terraꝝ honorificam diffu
ſionem.quia per ſuam morteʒ meruit
glorificari ſuū corpus et nomen ſuuʒ
honorari. Unde Phil'.ij.dr. Chriſtus
factus eſt obediēs vſqʒ ad mortē:mor
tē aūt crucis. Propter q̄d z de⁹ exalta/
uit illū.ſ.p corpis gl'ificatōeʒ.z dedit il
li nomē qō eſt ſup oē nomē. vt in noie
ieſu omne genu flectat celeſtium:terre
ſtriū z infernoꝝ.z omnis zc̄. Inſup p
ſuam piā paſſionem totā ſuā euange/
licā doctrinam confirmauit. Dixerat
em̄ Matthei.x. Qui non accipit cru/

te ſuã ꝛ ſeq̄r me nõ eſt me dign⁹. Multi pfecto dicerẽt q̄ ipe xps docuit ſolus facere recuſauit. multa naq̃z ð eo dicūtur ꝙ pati debeat. Eſa. liij. Oblat⁹ eſt qꝛ ipe voluit. Et in pˢ. Foderūt man⁹ meas ꝛ pedes meos ꝛc. que oĩa in ſua paſſiõe bñdicta ipleuit: nos quoq̃z ad paſſionẽ aniauit. qꝛ ſm Amb. dura erat via mortis. ſ3 xps fecit lenẽ dum ſe mediatorẽ interpoſuit inter deū pr̄em ꝛ pctõres. Uñ Anſ. in lib. Cur de⁹ hõ dicit. Grãs deo omĩpotenti agim⁹ q̄a ſicut cecidim⁹ grauiter: releuati ſum⁹ mirabiliter: ꝛ miſicordiã omne debitum tranſcendentẽ pro mediatorꝭ morte repimus. nẽpe q̄d miſicordius itelligi valet q̃z cū peccatori dãnato eternis tormẽtis. ꝛ vñ ſe redimat nõ habẽti de⁹ pater dicit. Accipe vnigẽitū meū ꝛ da p te. Et ipe fili⁹. Tolle me ꝛ redime te. q̄ſi eīn h̄ dicūt dū ad xpianã fidẽ vocãt. hec ille. Neceſſe igiť fuit chriſtu3 pati rõe ſuſpi⁹ vt corpus ſuū glificãret ac nomen ſanctū ſuū apð oẽs ſanctum haberet. Tercio quoq̃z neceſſariū fuit xpm pati rõe ſpũſſcti. vt ſc3 in xpi paſſiõe oñderet ſpũſſcti mag̃ charitas. Hinc Bern. in ſmõe de paſſione ait. Propẽ nimiã charitatẽ ſuã q̄ dilexit nos de⁹. nec pater filio nec fili⁹ ſibiipi pepcit. Maior charitas ẽ cū q̄s ponit animã ſuã p amicis ſuis. Illa vo maxima fuit q̄ etiã p inimicꝭ ponere ñ deſperit. Ro. v. Cõmendat de⁹ pr̄ charitatẽ ſuã. qꝛ cum eſſem⁹ inimici recõciliati ſum⁹ p mortẽ filij ſui. Uñ Hugo de arra ſponſe ait. Ut oñderet tibi dñs ieſus quãtū te diligeret ñ niſi moriẽdo a morte liberauit. vt nõ tm̄ pietatis ipẽderet bñficiū: verūetiã charitatis mõſtraret effectū. Et. j. Joh. iij. dr̄. In h̄ cognuim⁹ charitatẽ dei q̄m ille p nobis aiam ſuã poſuit. Uñ etiã mod⁹ mortis ſue magnã clamat charitate3. dū expãſis manib⁹ mori voluit vt oẽs ad ſe traheret. Unde quidã deuotus doctor ait in xpi pſona. O hõ vide q̄ p te patior: nõ eſt dolor ſicut q̄ crucior. ad te clamo q̄ p te morior. vide penas q̄bus afficior. vide clauos quib⁹ ꝯfodior. cum ſit tant⁹ dolor exterior: int⁹ tn̄ plãctus eſt grauior cū te tam ingratū experior. De hoc etiã Aug. ꝯtra q̄nq̃z hereſes dicit in chriſti pſoa. Ego inq̄t cū eſſem longe veni prope vt reducerẽ te. cū inter ſiluas errares queſiui te: inter lapides et ligna inueni te. ne luporū ferarūq̃z auido ore laniareris collegi te. humerꝭ meis portaui te. patri meo reddidi te. laboraui. ſudaui. caput meum ſpinis oppoſui: manus meas clauis obieci. lancea latus meum aperuit. tot non dicam iniurijs: ſed aſperitatibus laceratus ſum. ſanguinẽ meū fudi. animam poſui vt mihi coniūgerem te ꝛ tu recedis a me. hec ille. O igiť ineffabilis dilectio ſpiritusſancti qua nobis talem mediatorẽ chriſtū inſtituit qui tantã paſſionẽ pie eligeret p nobis. audeo dicere ꝙ etiam ſi fuiſſ3 mediator demonū cum tanta beniuolentiã illos ſaluare potuiſſet. Quarto ꝓterea neceſſariū fuit chriſtū dominū pati ratõne diaboli maligni. Nã adã peccante dimiſſus eſt a diuina iuſticia errare ſicut ouis que non habet paſtorem: quem diabolus iniuſte rapuit et ad limbum cum omnib⁹ ſuis ſanctis poſteris pduxit. Unde Aug. ꝛ allegat magiſter in. iij. diſt. xix. dicens. Nihil iuenit diabolus in chriſto vt moreret: ſed pro voluntate patris chriſt⁹ mori voluit non habens cauſam mortis de peccato. ſed obedientia ꝛ iuſticia mortem guſtauit: per quã nos redemit a ſeruitute diaboli. Incideram⁹ eīn in principem huius ſeculi q̄ ſeduxit Adã ꝛ ſeruū fecit. cepitq̃z nos q̄ſi vernaculos

poſſidere.ſed venit redemptor z vict⁹ ē
deceptor. Et qd fecit redēptor captiua/
tori noſtro.tetendit ei muſcipulā cru/
cē ſuā poſuit ibi quaſi eſcam ſanguinē
ſuum. Ille aūt ſanguinē fudit nō debi
toris ꝑ qđ receſſit a debitoribꝫ. Unde
ſm ſctm̄ Bonauen.in.iij.diſt.xix.q.iij
Diabolus an̄ xp̄i paſſionē habuit du
plicē manū ſeu ptātem.vicꝫ manū tra
hentē z impellētē. Manu eñ trahente
iuſtos oēs trahebat ad lymbū.z hanc
manū xp̄s ſua paſſione penit⁹ ampu/
tauit.qꝛ nullū iuſtū pt ampli⁹ ad lym
bū trahere. Manu vo īpellēte induce
bat ad peccatū ita fortiter ꝙ cum ma/
gna difficultate poſſet quis ei reſiſtere
Oēs eñ aut ſupabat ꝑ fraudulentiā
aut per violentiā.z hec manus nō eſt
amputata ꝑ chriſti paſſionē.ſed debi/
litata.qꝛ iā lumē ṽitatꝫ apit̄ ꝯ diaboli
fraudulentiā.z adiutoriuꝫ ṽtutꝫ crucꝫ
tribuit̄ ꝯtra eius violētiā:ita ꝙ niſi in
teruenīat nr̄a negligentia ſupare non
pōt.iuxta illud.j.Chor.x. Fidelis ē de
us q̄ nō ꝑmittit vos tēptari ſup id q̄d
poteſt̄. Et Aug.ait. Debilis eſt hoſtis
neminē eñ poteſt vincere niſi volentē
cōſentire. Magnas igit̄ agam⁹ gr̄as
chriſto dn̄o q̄ ſua pia paſſiōe nos eru/
it a fauce draconis:eius maxillas cō/
fringēdo. Quinto etiā neceſſariū fu/
it xp̄m pati rōne vilis pcti. nā pctm̄ vi
liſicauerat hoiem z in dei odiū poſue/
rat.de q̄ pctō dr̄ Apoc.j. Dilexit nos et
lauit nos a pctīs noſtris in ſanguine
ſuo. Et Rom.v.dr̄. Mortui eramus
pctō.ſed ꝑ mortē filij ei⁹ reconciliati ſu
mus deo. Nam tātū bonū fuit ꝙ xp̄s
volūtarie paſſus eſt:ꝙ ꝓpter h̄ de⁹ pla
cat⁹ eſt ſup oī offenſa hūani generꝭ qꝫ/
tum ad eos q̄ xp̄o dn̄o ꝑ charitatē con
iungunt̄. Sexto etiā neceſſariū fuit
xp̄m pati rōne horridi inferni.naꝫ xp̄s
dn̄s ſua innocenti morte ſatiſfecit pro
eterna inferni pena:ac inde eduxit ſan
ctos patres.iuxta illud Zacha.ix. Tu
quoqꝫ in ſanguie teſtamēti eduxiſti vi/
ctos đ lacu. Inſup ꝯſeruat a ꝓcipitio
inferni paſſio chriſti dn̄i intuitu talis
paſſionis cuſtodit ſe hō a pctō.qꝛ nul/
lū remediū eſt efficacius ad cauenduꝫ
peccatū ſicut chriſti paſſiōis in fide re/
cogitatio. Unde Aug.in li.de q̄tuor ṽ
tutibus ait. Relinque mundū:ꝯfuge
ad crucis lignū.nō metuas ꝓcellas z
turbines huius diluuij.nō mergeris
ſi a ligno portaberis. Et Hiero.i epl̄a
ad Euſtochiū. Quia inq̄t impoſſibile
eſt in ſenſu hoīs non irruere motum z
medullarꝫ calorē:ille laudat̄ ille predi
catur beatus qui ſtatim vt cepit cogi
tare interficit cogitat⁹ z allidit eos ad
petram.petra aūt erat chriſt⁹. O ſalu/
tifera medicina recordatio xp̄i paſſiōiſ
que ſi intēta mēte recogitet̄ oēs anie
peſtes effugat z medelā ſalutis cōfert.

Septimo z vltimo neceſſariuꝫ fuit
chriſtū pati ratōe paradiſi. naꝫ an̄ xp̄i
paſſiōeꝫ ianua regni celeſtis erat clau/
ſa propter peccatū:ita ꝙ nullus ingre
di poterat. Unde ſm ſanctū Tho.i.iij.
pte.q.xlix.ar.iiij.peccatū dupliciter eſt
impediens ab ingreſſu regni celeſtis.
Uno modo generaliter.et iſtud fuit
peccatum primi parentis per qđ omi/
bus precludebat̄ aditus regni celeſtis
Scđo modo ſpecialiter.z iſtud eſt pec
catū vniuſcuiuſqꝫ pſone.ꝑ qđ ei ſingu
lariter ꝓcluditur via regni celeſt̄. Sed
ꝑ xp̄i paſſionē liberati ſumus nō ſolū
a pctō totius nature humane:ſꝫ etiam
a peccatis ꝓprijs ſingulorꝫ q̄ cōicāt ei⁹
paſſioni ꝑ fidē charitatē z fidei ſacr̄a.
Iō ſcptū ē Iob.xj.ꝙ ieſus moriturus
erat ꝓ gente:et non tm̄ pro gente ſed vt
filios dei qui erant diſperſi congrega/
ret in vnū. O igit̄ pie chriſte attende in
nos:et reſpice de ſolio maieſtatis tue.

et reſpõde nobis hodie ſi ſic tã crudeli morte talis ac tantus rex ꝓ nob vilibꝫ debebas mori. Et rñdet Lu. xl. Oportuit xp̄m pati ⁊ ita intrare in gl'iã ſuã Nos q̄s mũdaſti a pctīs ⁊ recõciliaſti deo patri ac ianuã regni aquiſiſti q̄mõ oporteat intrare ſi tu dura morte itraſti. certe nõ cũ riſu: nõ cũ delectatõe peccati; nõ cũ ſupbia. ſed cũ patienti paſſione aut cũ animi p̄paratõe ⁊ mãdatorũ obſeruatiõe. Magnus em̃ rex xp̄s magnã vtilitatē acq̄ſiuit ſua innocenti paſſiõe vt p̄dictũ eſt. ⁊ hãc vtilitatē nobis repromiſit. mĩ ſub bona ꝯditiõe Unde Aug. in ſcd'o ſermone de aſcẽſione ait. Putamꝰ nõ cũ nob reddituruꝫ vitã ſuã q̄ ꝓ nobis iã erogauit morteꝫ ſuã. hũilitatē paſſiõis. iniurias. contumelias. oẽs indignationes in terra ſuſcepit ꝓ nobis. regnum: felicitatē: immortalitatē: eternitatē non dabit nob ad hãc ſpem. q꞉ ꝓmiſſor eſt verax: ſecuri ambulemꝰ. ſed ſic viuamus vt ſecura fronte illi dicamꝰ. Fecimꝰ q̄d iuſſiſti: redde q̄d ꝓmiſiſti. O q̄ꝫ felix. o q̄ꝫ beata eſt illa aīa q̄ recogitãdo freq̄nt̄ paſſioneꝫ xp̄i dñi aliq̄d patit̄ ꝓ amore ſui dilecti. puta ĩ vbis ⁊ penitẽtijs ⁊c.

2ª q̄ſtio

Ecundã deniqꝫ q̄ſtionē interrogemꝰ circa xp̄i paſſiõeꝫ ab hoĩe v̄tuoſo q̄libet vicꝫ doctore catholico. et eſt iſta. Utruꝫ q̄libet xp̄ianus debeat hodie audita xp̄i paſſione compati; lachrymari in corde; ac velle pro eo pati: flagellari ⁊ mori. Ad quã q̄ſtionē reſpõdēt oẽs doctores vniformiter. q̄ nullus p̄t dici vere xp̄ianꝰ ⁊ verꝰ xp̄i membꝝ niſi hodie ſingulariter ſentiat ꝑ cõpaſſionē xp̄i dñi paſſionē. ⁊ niſi velit cũ ipſo pati ⁊ mori. etiaꝫ ſi mille vitas haberet. Qđ optime probãt q̄drupliciter. ſcꝫ

Primo autoritatibꝫ.

Scd'o rationibꝫ.

Tercio ſimilitudinibꝫ.

Quarto exemplis.

Primo inq̄ã attēte audiamꝰ doctorũ ſnĩaꝫ ꝓbantē autoritatibꝫ q̄ q̄libet verus xp̄ianus tenet̄ hodie cõpati xp̄o dño ſuo pio redēptori. Dicit em̃ ſaluator ipſe Mat. x. Qui nõ accipit cruceꝫ ſuã ⁊ ſequit̄ me nõ eſt me dignus. q. d. cũ crux dicat̄ a cruciatu. ⁊ ego hodie a capite ad pedes ꝓ mũdi ſalute totꝰ ſuꝫ cruciatꝰ. q̄cũqꝫ hodie ꝑ cõpaſſionem ⁊ charitatē ĩ ſe nõ ſuſcipiet cruciatũ meum: talis ꝑfecto nõ eſt dignꝰ mea gr̃a ⁊ gl'ia q̄ facta eſt ꝑ meã paſſionem. Et idē Mat. xvj. Si q̄s vult venire poſt me: abneget ſemetipm. oẽs. ſ. mũdi voluptates ꝓpter me ꝯtemnẽdo. et tollat crucē ſuã. i. me in cruce poſitũ. ⁊ ſequat̄ me. Et Lu. xiiij. Qui nõ baiulat crucē ſuã ⁊ venit poſt me non põt meꝰ eſſe diſcipulus. Ubi glo. ait. qui nõ ſentit penam mortis xp̄i nõ ſentiet gl'iam de reſurrectiõe xp̄i. Et Joh. xij. ſaluator ipſe ait. Si q̄s mihi miſtrat me ſeq̄tur. ſ. ꝑ crucē. q꞉ paſſionē xp̄i fidelis põt facere ſuam ꝑ cõpaſſionē. ið̄o ſubdit̄. Et vbi ego ſum ſcꝫ in eterna gloria illic ⁊ miniſter meus erit. Et. j. Pet. ij. dicit̄. In hoc em̃ vocati eſtis q꞉ xp̄s paſſus ē ꝓ nobis vob relinquens exemplũ vt ſeq̄mini veſtigia eiꝰ. Et ap̄ls ad Phil'. ij. dicit. Fratres hoc em̃ ſentite in vob qđ ⁊ in xp̄o ieſu. Et idem ad Ephe. v. ait. Eſtote imitatores dei ſicut filij chariſſimi ⁊ ambulate in dilectione ſic̄ ⁊ xp̄s dilexit nos ⁊ tradidit ſemetipm ꝓ nob oblationē ⁊ hoſtiã deo in odorē ſuauitat'. Hinc etiã Augꝰ. ⁊ h̄r diſt. ij. c. Eccleſiaſticaꝝ. Scptura ſacra q̄ſlibet fideles veros ſalutifere crucis xp̄i ſignaculo docet taꝫ corꝑe q̄ꝫ corde inſigniri. Et di. lvj. c. Dñs nr̄. Hiero ait. Qualicũqꝫ mõ naſcamur ideo naſcimur vt xp̄i veſtigia imitemur. ⁊ ab ipſiꝰ corꝑe

nō ſeparemur: cuius ꝑ fidē mēbra eſſe
cti ſum⁹. Idē li. de diligēdo deo ait. De
dec⁹ eſt ⁊ ꝯ rōnē ꝙ dñs triſtet ⁊ moria
tur. ſeru⁹ vō viuat et letet. De hac qꝫ ꝓ
pefiguratiua dic dicebat Moyſes Le
ui. xvj. Aīa q̄ nō fuerit afflicta in hac
die ꝑibit de populo ſuo. glo. id ē exclu
det a ppl'o ſaluādo. Ideo dñs ieſus in
ducit ad ſue paſſiōis memoriā ꝑ Hie
remiā Treñ. iij. di. Recordare paupꝫ
tat; mee abſinthij et fellis. Et Treñ. j.
oib; clamat di. O vos oēs q̄ trāſit; per
viā attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſimilis
ſicut dolor meus. ac ſi dicat. O popu
le me⁹. O gens mea dilecta. O xp̄iani
mei electi ex oib; hoib; mundi q̄s ego
ſanguine meo p̄cioſo laui: p q̄b; tam
ignominioſe mori elegi: q̄b; celeſtē pa
triam moriendo q̄ſiui. Attēdite hodie
paſſionē meā. intendite ad dolorē me
um. ⁊ ſentite mecū. lachrymemini me
cū. moriamini mecū. ſepeliamini mecū
ſi vultis reſurgere mecū. qꝛ ſi compati
mini ⁊ cōregnabit', qꝛ meā amarā paſ
ſionē veſtrā cōpatiendo facitis. Se
cūdo doctores catholici ꝓbāt q̄nqꝫ rō
nib; ꝙ q̄libet ver⁹ xp̄ian⁹ tenet compa
ti paſſo hodie i cruce xp̄o ⁊ dolores ei⁹
portare in corde. ſ.

Primo rōne ꝯiunctiōis.
Scdo rōne intentionis.
Tercio rōne acq̄ſitionis.
Quarto rōne trāſformatiōis.
Quinto rōne gl'ificationis.

Primo q̄dē ꝙ q̄libet verus xp̄ian⁹ te
net xp̄o cōpati: doctores probant rōne
ꝯiunctiōis. qꝛ xp̄s taliter eſt coiunctus
nob ꝙ ipe eſt caput noſtrū. nos vō mē
bra ei⁹ Rom. xij. Sicut in vno corpe
multa mēbra habem⁹: oia aūt mēbra
nō eundē actum hn̄t. ita multi vnum
corp⁹ ſum⁹ in xp̄o. Et Eph. j. ait apl's.
Oia ſubiecit ſub pedib; eius. ſ. xp̄i. ⁊ ip
ſum dedit caput ſup oēm eccl'iaꝫ q̄ eſt
corpus ⁊ plenitudo. et Eph. v. ait. Si
cut vir eſt caput mulieris ſic xp̄s eſt ca
put eccl'ie et ſaluator corpis ei⁹. Et rō
q̄re xp̄s dr̄ caput nr̄m ē ſm ſcm̄ Tho
mā in. iij. pte. q. viij. Quia ſic in mate
ri capite tria ꝯſiderant. vicꝫ ordo. influ
entia. ⁊ directio. Ordo qꝛ oia alia mē
bra ordinant ad ipm. Influentia qꝛ ca
put influit in oēs ſenſus exteriores ⁊ inte
riores. Directio qꝛ dirigit oia alia mē
bra. Sic a ſili hec tria ſpūalr ſunt i ca
pite xp̄o. Primo q̄a oēs xp̄iani cū ſint
ſub xp̄o ordinant ꝑ vitā ad ipm. Se
cūdo ipe xp̄s influit in xp̄ianos grās
ſuas. vt dicāt illud Joh. j. De plenitu
dine ei⁹ oēs accepim⁹. Tercio ipſe xp̄s
dirigit totā eccl'iam ꝑ viā veritatis. q̄ſi
ſi ſic eſt. qꝛ ita eſt ꝙ ipe eſt caput noſtrū
nos vō ei⁹ mēbra. Et dicit phs. j. de re
gimine p̄ncipū. ꝙ ſimul iūcta natura
liter gaudēt vel triſtant de eiſdē. Nam
qꝛ oculi ſunt iuncti cum capite ⁊ corpe
ideo ſi vuln⁹ notabile recipit caput vl'
corpus: lachrymant ex cōpaſſione. Et
qꝛ hodie caput noſtrū xp̄s eſt vulnera
tus ⁊ attrit⁹. igit nos q̄ ſum⁹ eius mē
bra debem⁹ ei cōpati et cū eo amarica
ri. alioq̄n nō ſum⁹ ei⁹ mēbra. Et ꝑ con
ſequēs q̄ hodie ei nō cōpatit tanq̄ mē
brū abſciſuꝫ nō pōt recipe aliq̄d de in
fluentia grāꝝ eius. vt hr̄. xxiij. q. vij. c.
Quēadmodū mēbrū cū p̄ſcidit ab ho
minis viui corpore nō pōt habere vi
tam corpis. Sic qui diuiſus eſt a xp̄o
nō pōt habere ſpem gratie. Igit chariſ
ſima xp̄i dñi membra patiamur cum
chriſto paſſo ⁊ gaudeamus cū gl'ioſo.
dicit apl's. j. Cor. xij. Si quid patitur
vnū mēbrū compatiunt oia membra
ſiue cum gl'iat vnū membrū ꝯgaudēt
oia membra. Vos aūt eſtis corp⁹ xp̄i
⁊ membra d̄ mēbro. vbi glo. ait. Inde
cens valde eſt vt mēbrum carnis pa
tiat cum capite. et anima que eſt mem

brū xpi non patiatur xpo patiente. O pie christe i cruce hodie posite. O caput religionis christiane: nonne videbas tua futura putrida mēbra p iustā sententiā a te amputāda quia arida z indurata qui tibi nō compatiunt: quinpotius quātū in eis est rursum crucifigūt suis malicijs. de quibus apls Phil. iij. ait. Multi ambulant quos sepe dicebā vobis nūc autē et flens dico inimicos crucis christi: quorum finis interitus et quorū deus venter est: z gloria in confusione eorum qui terrena sapiunt. Hec ille. Qui igitur christi sunt sentiūt eius passiones. Secūdo doctores catholici ꝓbant ratōne intentionis q quilibet verus xpianus tenet hodie cōpati christo dño crucifixo. cuius fundamentū ponit phs. j. politicorum di. Debemus simpliciter vti rebus ad id, ꝓpter qd date sunt a sapientissimo datore. Patet hec rō: q2 sic qui ordinatur in xpm iā nō licz ei exercere artē militarē alias posset puari bñficio. vt habet. xxiij. q. v. c. de forma. z extra de exces. prela. c. grauē. Quo admisso peto vt dicas o christiane: qre hodie dei filius voluit crucifigi. z certū est q ideo vt nō tm̄ nos christianos saluaret sed insup vt sui imitarent ipsuz. Iuxta illud. j. Petri. ij. Christus passus est ꝓ nobis vobis relinquēs exemplum vt sequamini vestigia eius. O xpiane deinde dic, cur dedit tibi deus cor intellectuale. z clarū est quia ideo vt id ei tēpore suo offeras. iuxta illud ꝓuerb. xxj. Fili pbe mihi cor tuū. O christiane rogo dic cur deus tuus te nasci fecit inter xpianos cū potuisset vt natus fuisses inter infideles vel hereticos. z certū est q ideo vt christo iungaris p charitatē z cōpassionē. Deinde o christiane cur dedit tibi deus tuus auditū visū sensum zc. Et clarum est q nō ideo vt vanitates audias aut videas: sz vt creatori tuo cum eisdem deseruias. Ergo tu christiane vere corde tuo ad hoc ad quod datū est. Oculis similiter vñ cōspiciat oculus christū i cruce z lachrymetur. Cor dolore afficiatur z dicat illud psal. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte dum dicitur mihi vbi ē deus tuus. q2 ecce in cruce. ecce sub flagello. ecce sub spinea corona. ecce inter clauos. Tercio quoqz doctores catholici probāt ratone acquisitōis q quilibet christianus tenet de necessitate salutis compassionē z tristiciā in corde habere de morte sui saluatoris. Nā sicut mercator pauper anteqz ditet necesse est vt die noctuqz laboret. Similiter si granū debet generare plura gña viua oportz q prius ipm moriatur. Iuxta illud dictū saluatoris Iohā. xij. Nisi granū frumenti cadens in terraz mortuū fuerit ipm solum manet. si autē mortuū fuerit multū fructū affert. Et. j. Chor. xv. ait aplus. Insipiens quod tu seminas nō viuificatur nisi prius moriatur. Sic cū in christo fuerūt duo. scz mortificatio z glorificatio necesse fuit q añ acquisitionē glorie corporis prius ipm corpus fuerit verberibus attritū z mortificatū. Qd si sic est: ergo impossibile est q aliqs christianus participet de gloria xpi nisi prius in hac vita fuerit particeps passionis eius saltē p cōpassionem. iuxta illud. ij. Chor. j. Si socij passionū estis eritis z cōsolationū. Et alibi. Si compatimur z conregnabimus Quod confirmās Hiero. sup illud Luc. vlt. Nōne oportuit pati xpm z ita intrare in gloriam suā ait. Si xpm deū z regē regū oportuit pati vt sic intraret in gloriaz suam: quāto magis oportet nos pati et cōpati vt intremus gloriam alienā. Ecce o xpiana anima auribus percipe q nunqz mereberis cum christo glorificari nisi hic mente crucifigaris cum eo. Cuius

rationē aſſignat ſ. Bonauen. in .iij. di/
cens. ꝙ cum omne meritū xp̄ianoꝝ
ſimpliciter ꝓcedat a merito paſſionis
chriſti. tāto magis vel minus de me/
rito eterne glorie qs accipit quāto ma/
gis vel minus xp̄i penas ꝑ compaſſi/
onē in corde recipit. Propterea legit̃ ꝙ
xp̄s apparens sctō Adalberto dixit ꝙ
octo erant ei mag' grata q̄ fieri poſſent
ab hoīe in hac vita. q̄r vnū dixit. Sci/
to fili mi Alberte ꝙ ſi qs ſolam lachry
mā fuderit ꝓpter amoreȝ paſſiōis mee
hoc mihi eſt grati⁹ q̄ȝ ſi poſt hanc vitā
funderet tot lachrymas q̄t ſunt gutte
aque mariꝰ. Et lachrymāti dabo p̄miū
qḋ excedit oīa ſimul bona p̄ſentis vite
O aīa xp̄iana attende diligenter quā/
tum p̄mium acquirere poteris hodie
lachrymando piam xp̄i morteȝ ⁊ eius
compatiēdo dolori. Quarto etiam
doctores ꝓbant rōne trāſformatiōis
ꝙ qlibet xp̄ianus tenet̃ hodie corde cō
pati xp̄o ⁊ lachrymari. q̄r dicit Dyoñ.
li. de diui. no. ꝙ amor eſt quedam vis
tranſformatiua copulans amantē cū
amato ſeu in ſil'itudinē amati. qḋ pa/
tet ad oculuȝ. Nam ſint duo veri ami
ci: manifeſtuȝ eſt ꝙ ſi vni accidit aliqḋ
triſtabile ſeu delectabile ſtatiȝ ali⁹ trāſ/
formatur in eandem triſticiam vl' de/
lectationē. quia ſi morit̃ ei filius cū eo
triſtatur. ſi vo naſcit̃ cum eodeȝ letat̃.
Ideo dicit phus. ix. Ethicoꝝ. Amicus
ſe habet in omnibus ad amicū tanq̄ȝ
ad ſeipm̄. eo ꝙ amic⁹ eſt alter ego. Si
aūt accideret ꝙ non doleret cū dolente
nec gauderet cum gaudēte: ꝓfecto nō
eſſet verus amicus ſed falſus. O igit̃
anima mea ecce hodie verus amicus
ille ieſus dei filius pro te flagellat̃: illu
ditur: crucifigit̃: ⁊ moritur. Si enī cuȝ
eo per compaſſionē flagellaris: illude
ris: ⁊ morieris: verus es amicus ipſi/
us. et omnia ei⁹ bona tua ſunt. Si vo
nō ei cōpateris nec doles nec lachryma
ris: profecto ficte ip̄m diligis: q̄r ī eius
ſil'itudinem nō trāſformaris. ⁊ ſic ſolū
modo xp̄m dn̄m ligua diligebas. O
xp̄e pie. O fili v̄ginis marie. O ſpinis
coronate. ecce multi ex hoībꝰ nobis
dolent ⁊ flent amiſſionē pecunie: perdi
tionē pecudis: mortē patris ⁊ matris
qui genuerūt ad mortē: ſeparationē fra/
tris ſororis ⁊c. Nonne melior es nobiſ
q̄ȝ pecunia: q̄ȝ pec⁹: q̄ȝ pater: q̄ȝ mater:
q̄ȝ fratres ⁊ ſorores. Sed certe valde
vilis reputaris in quorundā cordibꝰ:
qui tibi hodie non compatiūt̃. Quin
to probāt doctores ratōne glorificati/
onis ꝙ quiuis chriſtian⁹ tenet̃ compa
ti xp̄o ⁊ cōmori ſecum corde. quia dicit
Seneca li. de beneficijs ꝙ qcūq̄ȝ equa
lens ꝓ bn̄ficio nō impendit viciū ingrā
tudinis incurrit. Nam ad ſenſum vi/
demus ꝙ ſi qs paup̱ recepit ſeu ſeru⁹
a dn̄o aliqḋ bn̄ficiū pluries vitā ſuaȝ
exponit ꝓ illo vt ſit ei grat⁹. hoc idē faci
unt canes irratiōales. Conſidera nūc
o aīa chriſtiana quotiēs dei filius ꝓ
te fleuit potiſſime hodie cum fletu ⁊ la
chrymis ac clamore valido ſe offerens
Hebre. v. Lachrymare igit̃ et tu d̄ ei⁹
morte ne ſis ei ingrata. Tercio inſu
per doctores catholici ꝓbant ſil'itudi/
nibꝰ tribus ꝙ quiſq̄ȝ verus xp̄ian⁹ te/
net̃ chriſto dn̄o hodie moriēti compa/
ti. Pria ſil'itudo ~~ex natura eſt. nā~~ docȝ
experientia ꝙ quādo vnus magn⁹ rex ſi
ue diues ſiue ſapiens morit̃: tota fami
lia ſua lachrymabit̃ ſuper eo lugubri/
bus veſtibꝰ ſe induentes. Ecce anima
mea dilecta: hodie mortuus eſt ille rex
tuus qui celū terramq̄ȝ regit in ſecula.
ille paterfamilias qui cūcta diſponit.
ille ſapiens qui omnia nouit. Ideo ſi
hodie te cōtines a lachrymis d̄ ei⁹ mor
te oſtēdis ꝑ hoc ꝙ tu nō es de familia
eius. Secūda ſimilitudo eſt eccleſie q̄

hodie ꝓpter christi sui sponsi mortē or/
namēta sua: puta altaris deponit: cā/
panis nō sonat: sed velut gemēs suspi
rat. Tercia silitudo est Hiero. sup il/
lud Zach. vij. Posuit cor suū sicut ada/
mantē dicēs. Adamas est lapis duriſ
ſimus ⁊ intantū dur⁹ vt oīa metalla
ꝯfringat. ipe ꝟo a nullo ꝯfringat'. ⁊ sic
a grecis indomabil' dicit'. ⁊ si tā duriſ/
ſimus sit: hyrcino tñ sanguine frangi/
bilis est. Cor autē ipsius obstinati qđ ⁊
carneū est ipo adamāte durius est. qr
a nullo frangi pōt: nec etiā christi san/
guine emolliri. hec ille. Si igit' sāguis
hyrci cōterit lapidē. cur sanguis agni
immaculati christi nō cōterat carnea
corda xp̄ianoꝝ vt nō lachrymentur ad
effusiōem copiosam sanguis christi

Quarto deniꝫ doctores catholici ꝓ
bant exēplis q' quilibet verus christian⁹
debet hodie in corde mortē christi dñi
deflere. Primū exemplū habemus de
sanctis angelis. Nam legit' in quodā li/
bro qui dicit' horalogiū sapie. cui⁹ au
tori apparuit quidam angelus i ora/
tione sua ⁊ dixit ei. Scias frater mi q'
quādo saluator plagatus in cruce pē/
debat multi angeli de padiso egressi sūt
⁊ corpora humana susceperūt: stātesqꝫ
iuxta crucē fortiter lachrymati sūt: vt i
pleret' ꝓphetia Hiere. xxxiij. di. Angeli
pacis amare flebunt. O si illi beati an
geli qui ex natura tristari nō pñt tñ ni
hilomin⁹ nos ad ꝯpatiēdū xp̄o indu/
cunt qđ tūc debet facere homo. Scđm
exemplū est de sanctis omnibꝫ p̄sertim
de apl'is qui ipa die mortis xp̄i dispsi
vbi duo vbi tres vbi vnus flebāt ama
rissime. Nā de beato Petro dr̄ Mat.
xxvj. Egressus foras fleuit amare. De
quo Innocenti⁹ dicit q' cōtinue porta
bat secū sudariū vsqꝫ ad mortē. ⁊ si mil
lies in die recordatus fuisset passionis
christi totiēs lachrymari cogebat'. Cre
ditur tamē abundantius fleuisse Jo/
hannes tam sup mortē christi q̄ etiā
sup flentē matrē virginē. Sed ⁊ pater
noster Franciscus adeo fleuit sup xp̄i
passionē q' quasi cecus effectus lumē
oculoꝝ pdiderat. Cui cum medic⁹ di
ceret. Si vis sanari oportꝫ q' a lachry
mis te cōtineas. Respōdit. Poti⁹ pa
tus sum mille oculos pdere si tot ha/
berem q̄ cessare plāgere mortē salua/
toris mei. O mirabilis amor Frācisci
ad xp̄m dñm suum qui se a clamore
continere ꝺ passione christi nō poterat
sed egrediebat' in agrum ⁊ alta voce fle
bat. vnde meruit christi stigmatibꝫ sua
uiter insigniri. vt quod habebat in cor
de gestaret ⁊ in suo corpore. Terciū ex
emplū habemus de gloriosa virgine
Maria: cuius fletui compatiētes res
insensibiles ad fletū christi et ei⁹ matris
ipe flebant. Nam sol obscuratus ē. ter/
ra mota est. petre scisse sunt: que oīa
clamant christianis vt suū dominum
christū regē angeloꝝ hodie defleant ⁊
ei compatiant' ac incorporentur. Ecce
o anima christi sanguine redempta ꝟ
tutibꝫ dotata: cū angelis deputanda:
audisti certe q' doctores catholici pro/
bant sanctoꝝ autoritatibꝫ: firmis rati
onibꝫ: similitudinibꝫ ⁊ exēplis q' si vis
regnare cū christo debes ei hodie cōpa
ti ⁊ lachrymari sup eum.

t Ercia siquidem questionē atten/
tius ⁊ deuotius inqramus ab
euangelista Johanne gratioso
christi discipulo: ⁊ eius responsionem
cordintecus pcipiam⁹ que est tal'. Erq̄
o beate christi euāgelista Johānes au/
diuimus ab ipo christo domino in p̄
ma questione q' ipe rex celoꝝ conditor
omniū debebat necessario ad nostraꝫ
vtilitatē talem iniuriosam mortē pati
Deinde a doctoribꝫ catholicis intelleri/
mus q' quilibꝫ christian⁹ hodie debeat

mortē ſui dñi chriſti deflere de neceſſi/
tate ſalutis. Dic igitur beate chriſti euā
geliſta z apoſtole q̄ iuit hodie. q̄d fecit.
z quō paſſus eſt: vt defleamus mortē
dñi noſtri. tu enī melius noſti q̄ȝ Pe/
trus. meliꝰ q̄ȝ magdalena. melius q̄ȝ
ipſa dei genitrix Maria. qꝛ recedenti/
bus diſcipulis tu xp̄m ſecutꝰ fuiſti ac
Mariā v̄ginē ad videndū filij ſui paſ
ſionem duxiſti. z in paſſione z eiꝰ ſepul
tura p̄ſens fuiſti. Dic igit̄ nobis ſeriē z
textū paſſionis dñi noſtri. vel potius
nobiſcum veni z duc nos in conſortiū
virginis Marie vt cum ea amariſſi/
me defleamus xp̄i dñi nr̄i piā morteȝ.
Dic igit̄ q̄ iuit: quid fecit: quō noſtrā re
demptionē p̄egit. Ad q̄d ex ſerie ſui euā
gelij reſpondet nobis manifeſte dicēs.
q̄ hac nocte z hodie amator aiaꝝ no/
ſtrarū chriſtꝰ tres vias difficiles pam
bulauit. z i qualibet via ſex lachrymo/
ſa opa egit. ſcȝ

Primā viam fecit a cena ad ortum
vt ibi capiatur.

Secundam viā fecit ab orto ad hie
ruſalē vt ibi illudatur.

Terciā viam fecit ab hieruſaleȝ ad
locū caluarie vt ibi crucifigat̄.

Primo btūs iohānes euāgeliſta oī
bus chriſti diſcipulis ex euāgelio oſtē/
dit q̄ chriſtus dñs primam viam fe/
cit hac nocte a cenaculo de hieruſalem
ad ortum vt ibi capiatur: vinculetur:
pcuciatur: z trahatur. dicēs. Egreſſus
ieſus trans torrentem cedron vbi erat
ortus in quem introiuit ipſe z diſcipu
li eius cum eo. Rurſus interroga de
uota aīa ip̄m: quid ibi fecerit pius
xp̄s. R̄ndet q̄ ſex opa deuotiōe plena
ibi fecit. ſcȝ

Primo aplos p̄monuit.
Scd̄o ſe valde ɔtriſtauit.
Tercio deuote orauit.
Quarto p̄ditori oſculum p̄buit.
Quinto ſerui auriculā ſanauit
Sexto ſe capi p̄miſit

Primo dixi q̄ btūs Johānes euāgeli
ſta vna cū alijs euāgeliſtis ieſum que
rere volentibꝰ nobis dicit q̄ piꝰ chriſtꝰ
in via prima hac nocte aplos p̄monu
it dicens. Egreſſus ieſus trans zc. Et
licȝ dicat Luc. xxij. q̄ exierunt in mon/
tē oliuarū Johanni nō cōtradicit ſed ī
idem redit. quia dicit Lyra q̄ torrens
cedron inter ciuitatē Hieruſalē z mon
tem oliueti currit per vallē Joſaphat:
que eſt intermedia: z dicebat̄ torrens
cedron eo q̄ in ripa illius torrent̄ na/
ſcebantur multi cedri. Dicit̄ auteȝ tor/
rens quia quādoq̄ȝ habebat aquā. qn̄
q̄ȝ nō: q̄a fuit fluuius pluuial' z vltra
illum fluuiū fuit mons oliueti. Uilla
vo gethſemani erat ſita in pede mōtis
oliueti. Jn fine etiā illius ville erat q̄/
dam ortus contēplatōi aptus: z illuc
intrauit. Sciebat autē z Judas q̄ tra
didit eū locū. Ex quo p̄ȝ aptitudo lo
ci ad capiendū chriſtū ex tribꝰ. Prima
qꝛ erat a ciuitate remotus. z iudei q̄re
bant eū cape ſine ſtrepitu turbaꝝ. Se
cūda q̄a erat clauſus. Tercia qꝛ erat
p̄ditori cognitus. Tūc cepit ieſus di/
ſcipulos exhortari dicēs. Oēs vos ſcā
dalū patiemi i me i iſta nocte. Math.
xxvj. Scādalū aūt pati in xp̄o eſt cade
re a xp̄i fide z ſeq̄la. Scriptū ē enī Za/
charie. xiij. Percutiā paſtorem z diſp/
gentur oues gregiſ. poſtq̄ȝ aūt reſurre
xero p̄cedā vos in galilea. Et tūc Luce
xxij. dixit ſpecialiter Symōi petro. Ec
ce ſathanas expetiuit vos vt cribraret
ſicut triticū. ego autē rogaui p̄ te vt nō
deficiat fides tua. z tu aliquādo ɔuer/
ſus ɔfirma fratres tuos. Qui dixit ei.
Et ſi omnes ſcandalizati fuerint in te
ego nunq̄ȝ ſcandalizabor. Ait illi ieſus
Amen dico tibi: qꝛ in hac nocte anteq̄ȝ
gallus cantet ter me negabis. Ait illi

Petrus. Et ſi oportuerit me mori tecum nõ te negabo. Ubi glo. Quid dicis petre. dupliciter peccas, q̃a oib9 te pponis dicens. Et ſi omnes ſcandaliſati fuerint: ego nunq̃. Et rurſuz dño te opponis. q2 ille dicit. tu me negabis Et tu dic9. nõ negabo. merito q̃ cades. Greg. tñ dicit hoc petrum non dixiſſe ex pſumptione ſed ex feruenti dilectiõe Unde ſimiliter omnes diſcipuli dixerunt. Et exhortatus eſt eos dicẽs. Sedete hic donec vadam illuc z orem. q. di. Etiam z vos vigiletis z vacet9 mecum orationi. Secũdo btũs Johãnes euãgeliſta vna cũ alijs euãgeliſtis dicit Jeſum querere volentibus q in hac via pma chriſtus ſe valde cõtriſtauit. vt habet9 Math. xxvj. Tũc aſſumpto Petro z duobus filijs zebedei cepit contriſtari z meſtus eſſe. Si dicas tñ hoc non dicit iohannes euãgeliſta. ſed Matheus. Dicendũ q z ipſe dicit licet nõ ſit ſcriptũ in ſuo euangelio. q̃a ipe vltimo ſcripſit ſuũ euangelium vt dicit Hiero. in plogo. Et ideo aliorũ euãgeliſtarũ dicta plegẽs approbauit z omiſſa ſuppleuit. Tunc ait ieſus diſcipulis ſuis. Triſtis eſt aĩa mea vſq ad mortẽ: ſuſtinete hic z vigilate mecũ Hec aũt triſticia magnitudinẽ pretendebat amoris vt intantũ ſciam9 ipm diligere quia leticia triſtat9 p nobis.

Tercio btũs Johãnes dicit in prima via xp̃s deuote orauit. Naz auulſus eſt ab eis quantũ eſt iact9 lapidis. z pcidit in faciem ſuã orans z dicens. Pater mi ſi poſſibile eſt tranſeat a me calix iſte. ſi aũt aliter: fiat volũtas tua. Nã ſm oẽs theologos in chriſto q̃druplex volũtas fuit. ſcz voluntas carnis z hec nullo modo volebat pati. Volũtas ſenſualitat9. z hec remurmurabat et timebat. z ideo cepit contriſtari. Voluntas rationis. z hec conſentiens dicebat. fiat voluntas tua. Voluntas vo diuina imperabat z ſententiam dictabat. Et venit ad diſcipulos z inuenit eos dormiẽtes. et dixit Petro. Sic non potuiſti vna hora vigilare mecum zc. Quaſi dicat. Ubi eſt feruor tuus petre qui paulo ante volebas mori pro me. et nunc per modicum tempus non potuiſti vigilare mecum. Et ideo infert omnibus. Vigilate z orate mecum ne intretis in temptationem. Secũdo iterum abijt et orauit dicẽs. Pater mi ſi non poteſt hic calix tranſire niſi bibam illum: fiat volũtas tua. quaſi dicat. Pater iuſte clemens z pie tu miſiſti me in mundũ vt morte mea liberem humanuz genus; fiat tua voluntas. licet caro mea ſanctiſſima taz magnam penam perhorreſcat: tamẽ compleatur tua magna voluntas. Et ſm Matheum iterum venit ad diſcipulos et inuenit eos dormientes erant enim oculi eorum grauati. et ignorabant quid illi reſponderent. Unde beatus Bernardus ait. O magna confuſio nam ardentius deſiderant ſeculares pernicioſa q̃z nos vtilia. Alacrius ipſi currunt ad mortem q̃z nos ad vitam. Unde cum diſcurreret cuz ſollicitudine tradẽdi chriſtum ipſe iudas: tunc diſcipuli ſomno grauabantur. Tercio abijt Jeſus relictis illis: et iterum orauit eundem ſermonem ſm Matheum. et ſm Lucam xxij. Factus in agonia prolixius orabat. et factus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terram. Et ecce angelus aſtitit confortans eum. O anima chriſtiana intuere cruentatum chriſtum. conſpice veſtimẽta ſanguine tincta. vide terram chriſti ſanguine madefactam. vade in ſpiritu et roga dominũ ieſuz dicẽs. O domĩe ieſu video q magnus eſt labor tuus.

me. ſed rogo ſupplex vt tua pia morte rediinas me ab eterna morte. et ego ꝑ hac tua fatiga fideliter ſeruiā: oīa p̄ce/pta impleā: oēs hoīes diligā: neminez odiam: diabolo ⁊ eius pompis ꝯtra/dicā. Quarto btūs Johānes dicit cum alijs euāgeliſt̄ ꝙ in p̄ma via xp̄s ꝓditori iude oſculū p̄buit. Nā ſangui/neo ſudore madefactus venit ad diſcipulos: ⁊ dicit eis. Dormite iā ⁊ requieſcite. videbat iam ipſe chriſtus iudā venientem ad ſe capiendū cū turba multa cum laternis ⁊ facib; ⁊ armis. Et dū appropinquarent dixit diſcipulis ſu/is. ſufficit. i. ſatis dormiſtis. Ecce q̄ me tradet appropinquat. venit hora ⁊ filius hominis tradet̄ in manus peccator̄. Qui ꝓtin⁹ ſurrexerunt timore magno ꝑterriti. ⁊ vultu pallido ſtabāt ꝓpe Jeſum vt eum defenderent aut cū eo morerent̄. ⁊ vt dicitur Mat. xxvj. Adhuc eo loquente: ecce iudas vnus de duo/decim venit ⁊ cū eo turba m̄lta cū gladijs ⁊ fuſtibus miſſi a principibus ſacerdotū ⁊ ſeniorib; populi. Qui autez tradidit eum dedit eis ſignum dicens Quemcunq; oſculat⁹ fuero ipſe eſt tenete eum ⁊ ducite caute. Preuenit igit̄ iudas maledictus ne appareret ꝙ ipſe eſſet de conſortio malorū. ⁊ ideo dedit illis hoc ſignum. Primo. quia mos erat diſcipulis in receſſu a chriſto bn̄/dictionem recipe ⁊ in regreſſu oſculuz pacis accipere. Secundo. quia ieſus aſſimilabat̄ Jacobo minori ne vn⁹ ꝓ alio capet̄. Tercio ne poſſet aliq̄ mo/do aufugere. ⁊ ne iudei deciperent̄ in ei⁹ tranſfiguratiōe. Uenit igit̄ Judas vt dicit̄ Math. xxvj. ſalutās ⁊ dicēs. Aue rabbi. ⁊ oſculatus eſt eum. Dixitq; illi ieſus. Amice ad quid veniſti. q̄ſi di. A me m̄lta bn̄ficia recepiſti ꝓpterea amicicie ſigno me tradis. Ubi ducit⁹ Ber. ait. O iuda omniū imaniſſime tu cito te damnationi ꝑpetue mancipaſti dū dicis tuo magiſtro Aue. magiſt̄. vo/cas mentito ore cuius doctrinā et cor/rectionem totaliter contempſiſti: por/tans mel in ore ⁊ venenū in corde. Ec/ce magna chriſti pietas ꝙ oſculū ꝓdi/tori non negauit ſed ⁊ ip̄m amicū no/minauit. Quid igit̄ facies pie xp̄e no/bis ad te veraciter cōuerſis. Certe extē/ſis brachijs amplecteris ſicut in cruce oſtendiſti. Magna q̄ppe ⁊ nimis magna eſt tua pietas vt etiā membrū ſa/thane Judā ab eterna dānatōne reuocabas non curando de eius ꝑditione. Ideo dr̄ Luce. xxij. dixit illi ieſus. Oſculo filiū hoīs tradis. q. d. Ha Juda diſcipule mi cur tradis magiſt̄ tuū innocentē. cur ſerue dn̄m piuz. poti⁹ em̄ deberes cum eo mori vel pro eo occidi bonum ꝑfecto fuiſſet ſi natus nō eſſes q̄z talia faceres. Quinto btūs Jo/hannes cum alijs euāgeliſtis dicit ꝙ in p̄ma via xp̄s ſeruo pontificis auri/culam ſanauit. Nam Joh. xviij. dicit. Jeſus ſciens omnia que ventura erāt ſup eum: ꝓceſſit ⁊ dixit ad eos. Quem queritis. Rn̄derunt ei. Jeſum nazare/num. Stabat aūt ⁊ iudas cū eis. Ut ergo dixit. Ego ſum. abierūt retrorſuz ⁊ ceciderūt in terrā. Hoc fecit Jeſus vt oſtenderet ꝙ ſpōte moriebat̄. Iterū interrogauit eos. Quē queritis. Illi au/tem dixerunt. Jeſum nazarenum. Reſpondit ieſus. Dixi vobis quia ego ſū. Si ergo me queritis ſinite hos abire vt impleret̄ ſermo quē dixit. q2 q̄s de/diſti mihi nō ꝑdidi ex eis quenq;. Sy/mon ergo Petrus habens gladium eduxit eum ⁊ ꝑcuſſit pontificis ſeruuz et abſcidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen ſeruo Malchus Dicit ergo ieſus Petro. Mitte gladi/um tuum in vaginam. omnes enim qui gladiuz acceperint gladio ꝑibunt

Calicē quē dedit mihi pr̄ nō vis vt bi/
bā illū. An putas q2 nō possū rogare
prēm meū: z exhibebit mihi mō pl9 q̄3
xij. legiōes angeloꝝ. q.d. Per aliā viā
possem euadere si vellē. Et iō Lu. xxij.
dixit. Sinite vsq3 huc Et cū tetigisset au
riculā ei9 sanauit eū. In q̄ appar3 xp̄i
magna pietas sanādo eū q̄ venerat ad
ꝯphēdēdū ipm. Judei obstinati de tā/
to signo nihil curarūt. Dixit aūt iesus
ad eos q̄ venerāt ad se p̄ncipes sacerdo
tū z magistrat9 tēpli z seniores. Quasi
ad latronē exist' cū gladijs z fustib9 cū
q̄ridie vobiscū fuerim in tēplo z nō ex/
tendistis man9 i me. s3 hec ē hora vestra
vobis ꝯcessa ad me capiēdū z ptās te/
nebraꝝ. q2 diabol9 p̄nceps tenebraꝝ
ad h̄ eos incitabat. Sexto deniq3 cū
alijs euāgelist' btūs Johes dic q' in p̄
ma via hac nocte xp̄s se capi pmisit. q̄3
diu eni noluit tādiu cape ipm nō potu
erūt. vñ d2 Joh. xviij. Cohors aūt z tri
bunus z ministri iudeoꝝ cōphēderūt
eū. Et ptinus vt d2 Mar. xiiij. discipu
li eius relinq̄ntes eū oēs fugierūt Ado
lescēs autē q̄dā sequebat' eū amict9 sin
done sup nudo: et tenuerunt eū. At ille
relicta sindone nud9 pfugit ab eis. Et
vt d2 Math. xxvi. Hoc totū factu3 est
vt adimplerent' scripture p̄phetarum.
Dicit' eni in persona xp̄i Job. xix. Noti
mei q̄si alieni recesserūt a me. Et psal.
lxxxvij. Longe fecisti notos meos a me.
Tūc crudeles stipēdiarij gētiles z mi/
stri iudeoꝝ arripiētes iesū tāq3 lupi ra
bidi agnū, piecerūt in terrā. ceperunt p
cutere. crines z barbā euellere. man9 p9
tergū ligare. cū pugnis z bacul' pcute
re. O mi iesu pie saluator. o mortuoꝝ
suscitator. o languidoꝝ curator. o de/
niq3 cūctoꝝ cōditor z dōnator. vbi sunt
mortui quos resuscitasti. vbi infirmos
q̄s sanasti. vbi popul9 q̄b9 regnu3 dei
dulciter p̄dicasti. vbi apl'i qui an̄ horā
dicebāt oēs se tecū mori. vbi Petr9 qui
dicebat. Et si oēs scādalizati fuerit ego
nunq̄3 scādalizabor. vbi Thomas q̄
dicebat. Eam9 z moriamur cū eo. vbi
pia mater tua maria. O si scires virgo
maria q̄lit' tractat' dulc' fili9 tu9 i p̄ma
captōe certe mirarer' z flebilib9 vocib9
clamares post ipm dicēs. O filiū meū
o natū meū q̄s ausus est cape z q̄s ma
nus ei iniicere. O dilecte mi iā vadis ad
imolandū p hūano genere. O vos xp̄i
veri discipuli q̄ estis ipius mēbra: trā/
site ad locū mēte deuota vbi xp̄m dñ3
vr̄m ꝓstrauerāt in terrā: pcusserant et
leserant. z ibi recolligite sanctos ei9 cri
nes z barbā q̄s euulserūt z grant' reseꝝ
uate apd vos in pia mēte vr̄a. ac ibidē
plorate sup dñi vestri ignominiosam
captiuitatē fletesq3 dicite. Rogam9 te
pie xp̄e dñe vt p tuā captiuitatē nos ab
soluas a vinculis pctōꝝ. In secūda
via queram9 deuoti xp̄i dñi discipuli
a btō iohe euāgelista q̄d actū sit cū do/
mino nr̄o iesu xp̄o. vel poti9 instem9 vt
ducat nos in cōsortiū pie marie. z cu3
ea ꝯtēplemur filij ipius z dñi nr̄i pas/
sionem pariterq3 defleamus. Quib9 iste
sctūs apl's z euāgelista Johes rn̄d3 ex
euāgelio cu alijs euāgelist' q' sex opa la
chrimosa i via scda facta sit cū xp̄o dño
q̄n iuit d orto i hierl'm vt ibi illudat'. s.

Primo apud Annā alapis cedit'
Scdo apd cayphā iniurijs afficit'
Tercio apud Herodem alba veste illuditur
Quarto apd pilatū iniuste flagellis' (ceditur
Quito apud eundē spinea corona leditur.
Sexto ibidē examiat9 ad mortē sententiatur.

Primū nanq3 opus lachrymosu3
in via secūda factum est cum xp̄o dño
q̄n sc3 de orto ligatus iuit in hierusa/
lē. ideo dicit' Joh. xviij. Cohors autē et

tribunus ſm Lyrã.i.milites ꝛ q̃ eis p̄
erant ꝛ miniſtri iudeoꝝ ꝯphenderunt
ieſum.ꝛ adduxerũt eũ ad Annã p̄muꝫ
Lu⁹rõnem dicit euãgeliſta. Erat em̃
ſocer cayphe q̃ erat pontifex anni illi⁹.
Sequebat̃ aũt eũ Symon petr⁹ ꝛ ali/
us diſcipulus.ſ. Johannes. Licet em̃
iſti ſicut ꝛ alij fugiſſent p̄mo:tñ poſtea
ſecuti ſunt ieſum.qꝛ feruentiores erant
alijs. diſcipulus aũt ille.ſ. Johannes
not⁹ erat põtifici. ꝛ introiuit cũ ieſu in
atrium põtific̃. Petrus aũt ſtabat ad
oſtiũ foris. Exiuit ḡ diſcipulus q̃ erat
notus pontifici ꝛ dixit oſtiarie ꝛ intro/
duxit Petrũ. Dixit ḡ petro ancilla oſti
aria. Nunqd ꝛ tu ex diſcipulis es hoīs
iſtius. Dicit ille. Non ſum. Pontifex ḡ
interrogauit ieſum de diſcipulis ſuis
ꝛ de doctrina ei⁹. ſm Lyraꝫ vt videret
ſi poſſet eũ dep̄hẽdere q̄ fuiſſent ab eo
ſeducti. ꝛ ad videndũ ſi poſſꝫ in doctri
na ei⁹ inuenire falſitatẽ vl̃ calũniã ꝛ ali
quod dictũ ꝯtra legẽ. R̃ndit ei Jeſus.
Ego palam locut⁹ ſum mũdo. ego ſp
docui in ſynagoga ꝛ in tẽplo q̃ oẽs iu/
dei ꝯueniũt: ꝛ in occulto locut⁹ ſum ni
hil. qd me interrogas. interroga eos q̃
me audierũt qd locut⁹ ſim ipſis. Ecce
hij ſciũt q̃ dixerim ego. Hec aũt cũ di/
xiſſet vn⁹ aſſiſtens miſtroꝝ: ille em̃ mi
niſter ſceler̃ accepit reſpõſionẽ ieſu q̄ſi
notaſſet põtificẽ de ſtulta inrogatiõe.
ideo ſubdit̃. dedit alapã ieſu di. Sic re
ſpõdes põtifici. O facies deuota. o fa/
cies p̄clara in quaꝫ deſiderãt angeli p̄/
ſpicere q̄ꝫ iniuſte p̄cuteris p̄ mea miſera
facie. O ſi poſſem⁹ illã p̄cuſſionẽ faciei
tue redimere: ecce bone ieſu oĩm noſtꝛ
facies daremus vt non tm̃ cuꝫ manu
ſed etiã cũ baculo qn̄potius cum gla/
dio p̄cuteres. O igit̃ lachꝛymoſa p̄cuſ/
ſio chꝛiſti. O ad hec humilis reſpõſio.
Vñ ſubdit̃. R̃ndit ei Jeſus. Si male
locutus ſum teſtimoniũ p̄hibe de ma
lo. ſi autem bene quid me cedis. O q̄ꝫ
btũs diſcipul⁹ chriſti eſt ille qui hanc
xp̄i patientiã hic ſtuduerit. Secũdũ
opus lachrymoſum in via ſecũda fa/
ctũ eſt cum chꝛiſto dño: vt dicit Johã/
nes cum alijs euãgeliſtis: cũ apd̄ Ca/
ypham iniurijs afficit̃. Unde dꝛ Joh.
xviij. Et miſit eũ Annas ligatũ ad cay
pham pontificẽ. Ex hoc loco vt pie cre/
dit̃ Johãnes iuit in bethaniã nũciare
virgini Marie lachꝛymoſam xp̄i cap/
tiuitatẽ: vt patet in alio ſmone. Jõ dici
tur Mat. xxvj. Petr⁹ aũt ſeq̄bat̃ ieſũ
a longe. ꝛ ingreſſus intro ſedebat cum
miſtris vt videret finẽ. Ubi Lyra. Licꝫ
Petr⁹ nõ auderet xp̄m ꝯfiteri aut de/
fendere tñ volebat videre qd finalit̃ fie
ret de eo. Principes autẽ ſacerdotũ et
omne conciliũ querebãt falſum teſtio
nium contra ieſũ vt eũ morti traderẽt
ꝛ nõ iuenerũt cum multi falſi teſtes ac
ceſſiſſent. Nouiſſime autẽ venerũt duo
falſi teſtes ꝛ dixerũt. Hic dixit. poſſum
deſtruere templũ dei ꝛ poſt triduũ re/
edificare illud. Dicuntur autẽ iſti falſi
teſtes ideo quia chriſtus dñs Joh. ij.
dixerat de tẽplo corpis ſui ſic. Soluite
templũ hoc. i. ſolueris corpus meuꝫ p̄
mortẽ: ꝛ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illđ. Nõ
em̃ dixerat deſtruam ſed ſoluite. nec di
xerat reedificabo ſed excitabo. Excita/
re em̃ eſt a ſomno mortis reuocare. Et
ſequit̃ Math. xxvj. Et ſurgẽs p̄nceps
ſacerdotũ ait illi. Nihil reſpondes ad
ea q̃ iſti aduerſũ te teſtificãt̃. Jeſus au/
tem tacebat Et p̄nceps ſacerdotũ ait il
li. Adiuro te p̄ deũ viuũ vt dicas nob̃
ſi tu es xp̄s fili⁹ dei. Dicit illi ieſus: ſcꝫ
p̄pter reuerentiã diuini noīs inuocati.
Tu dixiſti. verũtñ dico vob̃ amodo vi
debitis filiũ hoīs ſedentẽ a dextris vir
tutis dei venientẽ in nubib⁹ celi. Tũc
princeps ſacerdotum ſcidit veſtimen/
ta ſua dicẽs. Blaſphemauit: quid adhuc

egemus teſtibꝫ. Ecce nūc audiſtꝭ blaſ/
phemiā. qd vobis videtꝰ. At illi reſpon
dentes dixerūt. Reꝰ eſt mortꝭ. Tūc ex/
puerūt in faciē eiꝰ. ꝛ colaphis eū cecide
runt. Alij aūt palmā in faciē eiꝰ dede/
runt: dicētes. Propheti3a nob xpe qs
eſt q̄ te ꝑcuſſit. Ubi xpo dn̄o impijſſi/
mi iudei dupl'r ſunt iniuriati. facto vi
delicet ꝛ v̄bo. Pr̄io facto. qꝛ expuerūt
in faciē eius tanq̄ in hoīe3 vilē ꝛ mor/
te dignū. ꝛ colaphis eū ceciderūt. Se/
cundo v̄bo ip̄m vituꝑando ꝛ dicēdo.
Propheti3a nob ꝛc. Petrus v̄o ſede/
bat foris in atrio. Ubi Lyra dic. Non
eni̅ petrus erat ſimpl'r extra domū ſed
erat extra domū vbi xp̄s illudebatꝰ in
q̄dā atrio in q̄ erat ignis accēſus ī me/
dio. Et acceſſit ad eū vna ancilla dicēs
Et tu cū ieſu galileo eras. At ille nega
uit corā oībꝫ dicēs. Neſcio q̄d dicꝭ. Exe
unte aūt illo ianuam. i. diſponēte ſe ad
exitū qꝛ adhuc erat ꝓpe ignē vt dic̄ Jo/
hānes: vidit illū alia ancilla et ait his
q̄ erant ibi. Et hic erat cum ieſu na3a/
reno. Et iterꝫ negauit cū iuramēto. q̄a
nō noui hoīe3. Et poſt puſillū acceſſe/
runt q̄ ſtabāt ꝛ dixerūt petro. Uere tu
ex illis es. nā ꝛ loq̄la tua te manifeſtu3
facit. Tunc cepit deteſtari ꝛ iurare q̄a
nō nouiſſet hoīem. Negauit eni̅ petrꝰ
xp̄m ꝑ tres vices ſm̄ Lyram. Primo
ſimplici verbo in domo Anne. Scd̄o
cum iuramēto in domo caiphe. Ter
cio ibidē cū deteſtatiōe. i. ꝑ execratione3
qd̄ eſt q̄n̄ aliq̄s nō ſolū iurat ꝑ deū ſed
etiā imp̄catꝰ ſibimet aliq̄d malū niſi il/
lud qd̄ dicit ſit verū. De negatiōibꝫ pe/
tri: maxīe de ſcd̄a ꝛ tercia videntꝰ euan
geliſte diuerſimode ſcribere. qꝛ ſcd̄a dꝛ
hic q̄ fuit ad vocē ancille. Lucas autē
dicit q̄ fuit ad vocē vniꝰ hoīs. Johan
nes dicit q̄ fuit ad vocē pluriu3. Sil'r
de tercia Johēs dicit q̄ fuit ad vocem
vniꝰ q̄ erat cognatꝰ illiꝰ cui petrꝰ abſci
dit auriculā. Matheꝰ aūt hic dicit q̄
fuit ad vocē illoꝝ q̄ aſtabāt. Dicendu3
igitꝰ ſm̄ Lyrā q̄ p̀ncipal' intētio euāge
liſtaꝝ erat trinā negationē petri deſcri
bere. ꝛ in hoc conuenīūt oēs euāgeliſte
Exp̄mere aūt ꝑſonas accuſantes Pe
trū nō erat p̀ncipalis eoꝝ intentio ſed
q̄ſi ex accidenti. nō ꝯtrariantꝰ in hoc
qꝛ veriſil'e eſt q̄ multi ad illa v̄ba con/
currebāt ip̄m accuſando. ꝛ ſic vnꝰ euā
geliſta vnā ꝑſonā noīat. aliꝰ aliam vl'
plures. Et ſequitꝰ Math. xxvj. Et ꝯti/
nuo cātauit gallus. ꝛ vt dꝛ Luce. xxij.
Et ꝯuerſus dn̄s reſpexit petꝝ. ꝛ Mat
thei. xxvj. Et recordatꝰ eſt petrꝰ v̄bi ieſu
quod dixerat. Priuſq̄ gallus cātet ter
me negabis. ꝛ egreſſus foras fleuit a/
mare. Interim aūt v̄go mater capti ie
ſu cū flebili turba venit ad domū cay
phe vbi xp̄s conſpuebatꝰ: in faciē cede/
batꝰ: illudebatꝰ. O xp̄i dn̄i veri diſcipu/
li ſtate nunc ꝛ iūgite vos in ꝯſortium
flentiū Marie: iohānis: magdalene:
ꝛ marthe. ꝛ audiatis p̄mū qualiter be
ata virgo flet ſuum pium natū: dicen
do. O ieſu mi: mi ieſu. O lumē oculo/
rū meoꝝ: quō te hodie amiſi. o quis te
audet percutere. o q̄s ſpuere in genero
ſam faciem filij mei. Et forte Johānes
dicebat flens. O mi dn̄e ieſu. Ecce oēs
diſcipuli tui te in tanta neceſſitate ſm̄
qd̄ p̄dixeras dimiſerūt. ſed ꝛ Petrꝰ ter
iam te negauit. Et magdalena. O ſan
ctiſſimū caput qd̄ ego vnxi. O ſctiſſi/
me manus. o ſanctiſſimi pedes q̄mo/
do aliqui vos ligare auſi ſunt. Hec et
his ſimilia forte flentes dicebant. Se3
ꝛ martha flens dicebat. O mi ieſu dul
cis hoſpes: non ſic te tractaui ego ī ho
ſpitio meo ſicut modo tractaris a cru
deliſſimis tortoribus iudeis ꝛc.

Tercium lachrymoſum opus fa/
ctum fuit cum chriſto ieſu apud hero
dem vbi alba veſte fuit illuſus vt dic̄

btūs iohānes cū alijs euāgeliſtis. Nā
vt dr̄ Math. xxvij. Mane autē facto
cōcilium inierūt oēs pͥncipes ſacerdotū
et ſeniores ppl̄i aduerſus ieſum vt eū
morti traderēt. Et ſm̄ Lucā duxerunt
eū in ↄciliū ſuū dicentes. Si tu es xp̄s
dic nob. Et ait illis. Si vob dixero nō
credet̄ mihi. ſi aūt et interrogauero non
reſpōdebit̄ mihi neqȝ dimittetis. Dixe
runt aūt oēs. Tu ḡ es filiꝰ dei. Qui ait
Uos dicit̄ qꝛ ego ſum. At illi dixerūt.
Quid adhuc deſideramꝰ teſtimonium:
ipſi eñ audiuimꝰ de ore eiꝰ. Et vt dici-
tur Math. xxvij. Tūc vinctū adduxe-
runt eū et tradiderūt pontio pilato pͥſi
di. Tūc videns iudas q̄ tradidit eū ꝙ
dānatꝰ eſſet. Ubi dic̄ Lyra ꝙ Jude de
ſperatio ꝓceſſit ex duobꝫ. Pͥo ex ma-
gnitudine ſceler̄ tradēdo ad mortē il-
lū cuiꝰ tantā ſcitatē expꝰtꝰ fuerat. puta
vidēs ipm̄ turpit̄ ligatū duci. Scd̄o
qꝛ dānationē ſuā audierat a xp̄o. ideo
ſubdit̄. Pnīa ductꝰ retulit triginta ar-
genteos pͥncipibꝫ ſacerdotū et ſenioribꝫ
dicēs. Peccaui tradēs ſanguinē iuſtū
At illi dixerūt. Quid ad nos. i. nō cura
mus ſi peccaſti vel nō. tu videris. i. ad te
ꝑtinet videre factū tuū. Et ꝓiect̄ argē-
teis in tēplo receſſit et abiēs laqo ſe ſu-
ſpendit. Principes aūt ſacerdotū acce
ptis argēteis dixerūt. Nō licet eos mit
tere in corbonā. i. ad locum oblationū
q̄ offerebant̄ ꝓ recuperatione tēpli. Cuiꝰ
rō ſubdit̄. quia pͥciū ſanguinis eſt. Con-
ſilio aūt inito emerūt ex illis agrum fi
guli in ſepulturā ꝑegrinoꝝ. ꝓpter h̄ vo
catꝰ eſt ager ille acheldemach. h̄ ē ager
ſanguinis vſqȝ in hodiernū diem. Tūc
impletū eſt qḋ dictū eſt ꝑ Hieremiam
ꝓphetā dicentē. Et acceperūt trigīta ar
gēteos pͥciū appͥciati quē appͥciauerūt
a filijs iſrl̄. et dederūt eos in agrū figu
li ſicut cōſtituit mihi dn̄s. Et dr̄ Joh.
xviij. ipſi iudei nō introierūt in pͥtoriū

pylati vt nō cōtaminarent̄. ſed vt man
ducarēt paſca. Seqtur. Exiuit ḡ pyla
tus ad eos foras et dixit. Quā accuſa-
tionē affert̄ aduerſus hoīem hūc. Re
ſpōderūt ei. Si nō eſſet hic malefactor:
nō tibi tradidiſſemꝰ eū. Dicit ḡ eis py-
latus. Accipite eū vos et ſm̄ legē vr̄ā
iudicate. Dixerūt ḡ iudei. Nob nō licet
interficere quenq̄. vt ſermo Jeſu iplerēt̄
ſignificās q̄ morte eſſet moriturꝰ. Xp̄s
eñ ſuā mortē pͥdixerat Math. xx. ꝙ a
pͥncipibꝫ ſacerdotū tradēdus eſſet gen
tibꝫ. Et ſubdit̄. Tūc cepērt illū accuſa
re dicētes ſm̄ Lucā. xxiij. Hūc inueni-
mus ſubuertentē gētē nr̄am et ꝓhiben
tē tributa dare ceſari. et dicētē ſe xp̄m re
gē eſſe. Et vt dr̄ Joh. xviij. Introiuit ḡ
iterū ī pͥtoriū pylatꝰ ido vt ibi xp̄m ma-
gis pacifice examiaret. ſm̄ Lyrā extra
tumultū iudeoꝝ. qꝛ nō audebāt intra
re pͥtoriū. Et vt dr̄ Math. xxvij. Et cū
accuſaret̄ a principibꝫ ſacerdotū et ſeni
oribꝫ: nihil reſpōdit. Tunc dicit illi pi
latus. Nō audis q̄nta aduerſū te di-
cunt teſtimonia. Et nō r̄ndit ei ad vl-
lū ꝟbū ita vt miraret̄ pͥſes vehement̄.
Propter qḋ dr̄ Joh. xviij. Pylatꝰ vo-
cauit in pͥtorio ad ſe ieſū. et dixit ei. Tu
es rex iudeoꝝ. R̄ndit ieſus. A temetip
ſo h̄ dicis: an alij dixerunt tibi de me.
R̄ndit pylatꝰ. Nunqḋ ego iudeꝰ ſum.
gens tua et pōtifices tradiderūt te mi-
hi. qḋ feciſti. R̄ndit ieſus. Regnū me-
um nō eſt de h̄ mōdo. ſi ex h̄ mūdo eſſet
regnū meū miniſtri mei vtiqȝ decertarēt
vt nō traderer iudeis. nunc aūt regnū
meū non eſt hinc. Dixit itaqȝ ei pilatus
Ergo rex es tu. R̄ndit ieſus. Tu dic̄.
qꝛ rex ſum ego. Ego in hoc natꝰ ſum et
ad hoc veni in mundū vt teſtimonium
ꝑhibeā ꝟitati. Oīs q̄ ē ex ꝟitate audit
vocē meā. Et vt dr̄ Lu. xxiij. ait pylatꝰ
ad pͥncipes ſacerdotū et turbas. Nihil
inuenio cauſe in hoc hoīe. At illi inua

leſcebāt dicētes. Cōmouit pplm̄ do/
cens p vniuerſam iudeā incipiēs a ga
lilea vſqȝ huc. Pylat⁹ aūt audiēs gali
leā. interrogauit ſi homo galileus eſſȝ
et vt cognouit ꝙ de herodis ptāte eſſet
remiſit eū ad herodē q̄ et ipſe hieroſoly
mis erat illis dieb⁹. Herodes aūt viſo
ieſu gauiſus eſt valde. Erat em̄ cupi/
ens ex multo tpe videre eū: coꝙ audi/
ret multa de eo. ꝛ ſperabat ſignum ali
qđ videre ab eo fieri. Interrogabat au
tē herodes eū mult̄ ſermonib⁹. At ipe
nihil illi reſpōdebat. Stabāt aūt pnci
pes ſacerdotum ꝛ ſcribe ꝯſtanter accu
ſantes eum. Spreuit aūt illuȝ Hero/
des cū exercitu ſuo ꝛ illuſit indutū ve/
ſte alba. ꝛ remiſit ad Pylatuȝ. Et facti
ſunt amici herodes ꝛ pylat⁹ in ipſa die
nā antea inimici erant ad inuicem. O
vos oēs xpi dn̄i diſcipuli. o vera mem
bra xpi. O oēs vos de turba ꝟgis glo
rioſe intuemini ligatū regē glie q̄ pctōꝝ
vincula venerat ſoluere. intuemini in/
quā ꝛ videte quō p plateas ciuitat̄ po
puloſe hierl̄m ducit̄ corā pia mr̄e ſua.
ꝛ cōſiderate q̄li corde videt mr̄ filiū ſic
ligatū. ꝛ fili⁹ matrē amaricatā. Conſi
derate deniqȝ quō innocētiſſim⁹ a pec/
catorib⁹ accuſat̄. Conſiderate ꝛ videte
ſtupendū miraculum ꝙ ille q̄ pulcra
aſtra cōdidit: ille q̄ angelos formoſos
creauit: ille q̄ totā terrā diuerſis colori
bus decorauit Ecce veſte alba illuſus
ducit̄. ecce nō eſt q̄ recogitet. ecce nō eſt
q̄ cū flente matre amaricatus defleat.

Quartū inſup lachrymoſuȝ op⁹ cū
xpo dn̄o actū fuit vt btūs Iohēs dicit
vna cū alijs euāgeliſt̄: dū apud pyla/
tū flagellis cedit̄. Nā poſtqȝ pduct⁹ fu/
iſſet ad pylatū: mox vt dr̄ Lu. xxiij. py/
lat⁹ ꝯuocat̄ pncipib⁹ ſacerdotū ꝛ ma
giſtratib⁹ ꝛ plebe dixit ad illos. Obtu
liſtis mihi hūc hoīeȝ q̄ſi auertentē po/
pulū. ꝛ ecce ego corā vob interrogans
nullā cām̄ inuenio in hoīe iſto ex his ī
qb⁹ eū accuſat̄. ſed neqȝ herodes. Naȝ
remiſi vos ad illū. et ecce nihil dignuȝ
morte actū eſt ei. emēdatū ḡ illū dimit
tā. Et vt dr̄ Math. xxvij. ꝙ p diē ſolen
nē ꝯſueuerat pſes pplo dimittere vnū
vinctū quem voluiſſent. habebat aūt
tūc vinctū inſignem q̄ diceba? Barra
bas. q̄ vt dr̄ Mar. xiiij. in ſeditiōe fece
rat homicidiū. Cōuocat̄ ḡ illis Pyla
tus dixit. Quē vult̄ dimittā vob: bar/
rabā an Ieſum q̄ dr̄ xps. ſciebat em̄ ꝙ
p inuidiā tradidiſſent eū. Exclamauit
aūt turba. Tolle hūc ꝛ dimitte nobis
barrabā. Dicit eis pylat⁹ Quid igitur
faciā de ieſu q̄ dr̄ xps. Dicūt oēs. Cruci
figat̄. Ait illis pſes. Quid em̄ mali fe/
cit. At illi mag̃ clamabant di. Crucifi
gat̄. Tūc vt dr̄ Ioh. xix. apphēdit pyla
tus ieſum ꝛ flagellauit. Quintū q̄
lachrymoſum op⁹ actū eſt cū xpo dn̄o
qꝛ apud pylatū ſpinea corona leditur.
Pylat⁹ vt dr̄ Mar. xv. volēs pplo ſa/
tiſfacere dimiſit illis barrabā. ꝛ ieſum
flagellis ceſum tradidit vt crucifigere
tur. Milites aūt duxerūt eū in atriuȝ
ptorij ꝛ ꝯuocāt cohortē et induūt eum
purpura ꝛ iponūt ei plectentes ſpineā
coronā ꝛ arūdinē in dextra ei⁹. ꝛ genu/
flexo ante eū illudebāt ei di. Aue rex iu/
deoꝝ. Et expuerūt in euȝ. ꝛ acceperunt
arūdinē pcutiebāt caput ei⁹ ꝛ dabāt ei
alapas. O bone ieſu rex celoꝝ q̄d cogi
tabas qn̄ denudabar̄. q̄d pie ieſu duȝ
ad columnā ligabaris. q̄d cū in dorſo
flagellabaris. q̄d cū in latere ꝛ vētre ac
in pedib⁹. q̄d deniqȝ cū ſanguinē tuuȝ
pcioſum videbas in terra coagulari.
et q̄d dū ſpinee corone penetrabāt tuū
ſcm̄ caput. certe credo ꝙ hoc ī tuo cor
de dicere poteras. O q̄ȝ magn⁹ dolor eſt
mihi. o quō ledit. ſed oīa libent̄ ſuſtine
bo ꝑpt amorē hūani generis. vt liberē
illud ab eterna morte. Veruntū mr̄a de

ipſis fiet mihi ingrati de tāta mea paſſione. Deinde vt dr Joh. xix. Exiuit iterū foras pylat⁹ ꝛ dicit eis. Ecce adduco eū vob̄ vt cognoſcat' qꝛ nullā inuenio in eo cām. Exiuit ḡ Jeſus portans ſpineā coronā et purpureū veſtimētu; ꝛ dicit eis pylat⁹. Ecce hō. O x̄go maria vide ſi iſte cruciat⁹: ſpinis coronatus: veſtib⁹ ſpoliat⁹ ſuis: ꝛ alienis indutus: ꝛ ſic illuſus eſt filius tuus. vide ſi eſt pi⁹ ieſus tu⁹. Ecce nulli placet iā ad h̄ deuenit. O veri xp̄i diſcipuli agnoſcite regē veſtrū. videte caput veſtꝝ. ſentite in vob̄ in aīa q̄d ipſe p vob̄ ſenſit. dolete cū dolēte ieſu. Sextū op⁹ lachrymoſu; actū eſt apō pylatū cū xp̄o dn̄o vt dicit Johes euāgeliſta: dū examinatus iterū ad mortē ſentētiabat̄. Nā vt dr Joh. xix. Cū vidiſſent Jeſum in ſpinea corona ꝛ veſte purpurea: pontifices ꝛ miniſtri clamabāt dicētes. Crucifige crucifige eū. Dicit eis pylat⁹. Accipite eū vos ꝛ crucifigite. ego em̄ nō inuenio in eo cām. R̄nderūt ei iudei. Nos legē habem⁹ et ſm̄ legē debet mori. qa filiū dei ſe fecit. Cū ḡ audiſſet pylatus hūc ſermonē mag' timuit. ꝛ ingreſſus eſt p̄toriū iteꝝ ꝛ dic̄ ad ieſu;. Un̄ es tu. Jeſus aūt reſpōſu; nō dedit ei. Dicit ḡ ei pylatus. Mihi nō loq̄ris. neſc' qꝛ poteſtatē habeo crucifigere te ꝛ p̄tāte; habeo dimittere te. R̄ndit ieſus. Nō haberes p̄tātē aduerſu; me vllā niſi tibi datū eſſet deſup. ꝓpterea q̄ me tradidit tibi mai⁹ pc̄m̄ habet. Et exinde querebat pylat⁹ dimittere eū. Judei aūt clamabāt dicētes. Si hunc dimitt' nō es amic⁹ ceſar'. Oīs em̄ q̄ ſe regē facit ꝯdicit ceſari. Pylat⁹ aūt cum audiſſ; hos ſermones: adduxit foras ieſum ꝛ ſedit p tribunali in loco q̄ dr licoſtratos. hebraice aūt gabatha. Et vt dr Math. xxvij. Sedēte aūt illo p tribunali miſit ad eū vxor ei⁹ di. Nihil tibi ꝛ iuſto illi. mlt̄a em̄ paſſa ſu; hodie p viſū ꝓpter eū. ꝛ vt dr Joh. xix. Erat aūt paraſceue paſce hora q̄ſi ſexta. ꝛ dicit iudeis. Ecce rex vr̄. Illi aūt clamabāt. Tolle tolle crucifige eū. Dicit eis pylat⁹. Regē veſtrū crucifigā. R̄nderūt pōtifices. Nō habem⁹ regē niſi ceſarē. Et vt dr Mat. xxvij. Uidens aūt pylat⁹ q̄ nihil ꝓficeret ſed mag' tumult⁹ fieret. accepta aq̄ lauit man⁹ corā pplo di. Innocēs ego ſum a ſanguīe hui⁹ iuſti: vos viderit'. Et rn̄dēs vniuerſus pplus dixit. Sāguis ei⁹ ſup nos ꝛ ſup filios nr̄os. Un̄ pylat⁹ ꝓpter timore; ceſar' ꝓtulit ſniām mort' ſup dn̄m ieſu;. Jō ſubdit̄ Joh. xix. Tūc ḡ tradidit eis ieſum vt crucifigeret̄. ꝛ hanc ſniam publicauerūt oib; cū voce p̄conica. O pia xp̄i mr̄ maria q̄d eſt qō modo audis. ecce iā ſine aliq̄ q̄ſtione morit̄ ieſus tu⁹: occidet̄ amor tu⁹: crucifiget̄ ſaluator nr̄. O miſcōia. o miſcōia dn̄i nr̄i ieſu bn̄dicti. O charitas. o charitas ipſi⁹ ineffabilis q̄ in ſe recepit mortis ſniam vt nos ab eterne mort' ſnia liberet. In via deniq; tercia q̄ram⁹ xp̄i dn̄i deuoti diſcipuli a btō Johāne euangeliſta quid actu; ſit cū dn̄o nr̄o ieſu xp̄o. Dic igit̄ xp̄i dilecte apl̄e q̄d iā actu; ſit cū xp̄o dn̄o. vt ſciamus: videam⁹: ꝛ fleamus cū flente ei⁹ mortē. Qui ꝓtin⁹ rn̄det ex euāgelio q̄ ſex opa lachrymoſa facta fuerūt in hac via cu; dn̄o et magiſtro noſtro ieſu xp̄o. ſc;

Primo cruce eſt oneratus.
Scd̄o cū iniq̄s eſt deputat⁹.
Tercio cruci eſt affixus.
Quarto veſtib; eſt p̄uat⁹.
Quinto in cruce eſt blaſſemat⁹.
Sexto de cruce depoſit⁹ ꝛ ſepultus

Primū itaq; op⁹ lachrimoſum actū ē cū dn̄o nr̄o ieſu xp̄o dū p⁹ mort' ſnia; cruce fuit onerat⁹. vt dic̄ b. Johes cu; alijs euāgeliſt'. Nā Math. xxvij. dicit̄

Exuerūt clamidē ꝛ induerūt eū vesti/
mentis suis. ꝛ Joh. xix. Tūc ergo tradidit
eis iesū vt crucifigeret. Susceperūt au
tē iesū ꝛ eduxerūt. ꝛ baiulās sibi crucē
Et Mar. xv. dr. Et āgariauerūt p̄tere/
untē quēpiā Symonē cyreneū venien
tē de villa p̄rē Alexādri ꝛ Ruffi vt tol
leret crucē eius. vbi dicit Hiero. q no
men istius Symōis hic exp̄mit rōne
filiorū suorū q erāt discipli xp̄i. Hūc sy
monē vt dic Lyra Lu. xxiij. coegerūt ad
portādū crucē vt citi⁹ venirēt ad locū
crucifixionis. qꝛ iesus videbat nimis
debilitatus ex afflictōe p̄cedēti. Et ideo
qꝫuis iesus p̄mo portasset crucē suā: tñ
illi q eū ducebāt acceperūt eā: ꝛ posue/
rūt sup Symonē. Ille aūt inuite por/
tabat. tū qꝛ h erat turpe. tū qꝛ forsitan
discipul⁹ iesu occultus tñ erat: vt dicit
Lucas vbi sup. Seqbat aūt illū tur/
ba multa pp̄li ꝛ mulierū q plāgebant
ꝛ lamentabant eū. Cōuersus aūt ad il
las iesus dixit. Filie hierlm nolite flere
sup me sꝫ sup vosipas flete: ꝛ sup filios
vros. qm ecce venient dies i qbꝰ dicēt. be
ate steriles ꝛ vētres q nō genuerūt ꝛ vbe
ra q n lactauerūt. Tūc icipiēt dicere mō
tibꝰ. Cadite sup nos ꝛ collibꝰ opite nos
qꝛ si i viridi ligno hec faciūt: i arido qd fi/
et. Hic xp̄s dr lignū viride faciēs fru/
ctū. ꝛ p ꝯns idignū abscisiōe p mortē
Pp̄ls aūt iudaic⁹ h dr lignū aridū et
p ꝯns dignū abscisiōe p mortē ꝛ cōbu
stionem gehēne. O igit amaricata chri
sti mater maria vide filiū tuū crucē ba
iulātē. vide coronā de spinis habētē. vi
de crines ꝛ barbā euulsam habentē. vi
de multitudinē sup ipi⁹ passiōe mirātē
nō ei mō sequūt vt sic antea p̄dicantē
audirēt aut miracl'a faciētē viderēt sed
vt ei isultarēt. O vos xp̄i veri discipuli
videte d turba v̄gīs marie regē vestrū ꝛ
angelorū tormētatū vix ambulare po
tētē: ꝛ crucē p⁹ se portare a Symōe ipse
p̄us quantū potuit portauit: ꝛ iā vos
portandū recōmisit. Scdm qꝫ op⁹
lachrymosū actū ē cū dn̄o iesu i hac ter
cia via. qꝛ cū iniqs est deputat⁹. Unde
Lu. xxiij. Ducebāt āt ꝛ alij duo nequā
cū eo vt interficerent. Mag vtiqꝫ ꝯfu
sio ē regē glie cū scelerat' sociare morte
Terciū dnicū op⁹ lachrymosū actū
est cū xp̄o dn̄o. qꝛ cruci ē affix⁹. Nā mox
vt puenerūt ad locū de q Joh. xix. ait sic
Exiuit in eū q dr caluarie locū. hebrai/
ce aūt golgatha. vbi p̄iecerūt magnū
cruc' lignū: ꝛ xp̄m regē angelorū supi/
nū extenderūt sup ipam: ꝛ cū funicul'
ligauerūt man⁹ ꝛ pedes. ꝛ accipientes
vnā manū ꝛ forte sinistrā. et malleū et
durū clauū de ferro. ꝛ ita in viuā pal
mam manus infixerūt. O qd fac' vir
go Maria: qd vos veri xp̄i discipuli
dū sonitū pcussiōis claui audit'. sil' ꝛ
aliā manū ꝯfixerūt: et forit trahētes pe
des ipius parit cruci affixerūt et sic ia
cere p̄miserunt donec illos duos latro
nes ꝯfixissent. ꝛ vt dr Joh. xix. Scp̄sit
aūt et titulū Pilat⁹ et posuerūt sup cru
cē. Erat aūt scp̄tū. Jesus nazaren⁹ rex
iudeorū. Hūc ergo titulū multi iudeorū le/
gerūt. qꝛ p̄pe ciuitatē erat loc⁹ vbi cru/
cifix⁹ ē iesus. et erat scp̄tū hebraice gre/
ce et latine. Dicebāt ergo Pilato pōtifices
iudeorū. Noli scribere rex iudeorū sꝫ q a
ipe dixit. Rex sū iudeorū. Rn̄dit Pila
tus. Qd scp̄si scp̄si. Et cū clamore ma/
gno i medio latronū eleuauerūt. et tunc
cepit sanguis emanare de vulneribꝰ.
O xp̄e fili dei viui. O nate v̄gis marie
qꝫ durū lectū mortis elegisti p dilectio
ne hūani gener'. qesce iesu pie si potes.
sꝫ certe nō habes locū vbi caput reclia
res. nō ē libera man⁹ tua vt sanguinē
et sputa de oculis et facie tua exterge/
res: neqꝫ pedes sunt liberi vt ires et a/
maricatā matrem cōsolareris. Sꝫ tu
pia maria veni ad filiū et vide caput

ipſius. vide oculos. vide facies. vide manꝰ. vide pedes. vide totū corpꝰ filij ſctiſſimū quod ſtat in aere eleuatus. Uidete ꝛ vos xp̄i veri diſcipuli ꝛ dicite. O magr̄ optime amoꝛ nr̄i ſtas ſic ī cruce. O q̄d debemꝰ nos facere pro amore tuo. certe ſi neceſſe eſſet ꝛ poſſibile: millies mori deberemꝰ. O magnꝰ amor tuꝰ xp̄e. Quartū opus lachꝛymoſū actū eſt cum xp̄o dn̄o q̄a veſtib; eſt nō ſolū ſpoliatꝰ ſed oīno p̄uatꝰ. Un̄ dicit Joh. xix. Milites ḡ cū crucifixiſſent eū acceperūt veſtimenta eiꝰ ꝛ fecerūt q̄tuoꝛ ptes vnicuiq; militi ptem vnā ꝛ tunicā. Erat aūt tunica incōſutilis deſuper ꝯtexta p totū. dixerunt ad inuicem Nō ſcindamꝰ eā; ſed ſortiamur de illa cuiꝰ ſit. vt ſcr̄ptura impleret dī. Partiti ſunt veſtimēta mea ſibi ꝛ in veſtē meā; miſerūt ſortē. Sup h̄ paſſu dic̄ Lyra q̄ dicūt ex h̄ aliq q̄ xp̄s p̄cioſis veſtib; vtebat̄. Sed Chryſ. dic̄ ꝯtrariū dicēs. q̄ in paleſtina paupes vtebant̄ talib; indumētis reticulato ope fact̄ ad modū ciliciorū. ꝛ h̄ videt̄ verius. q: xp̄s cōmēdauit vilitatem veſtimētorū in Johanne baptiſta Math. xj. Quid exiſt̄ in deſertū videre hoīe; mollib; veſtitū q. d. nō. ita p̄cioſitatē ibidē reprobauit dī. Ecce q̄ mollib; veſtiunt̄ in domib; regum ſunt. Jeſus cepit facere et docere Act. j. Et iō nō eſt veriſile q̄ vſus fuerit p̄cioſis veſtib; iō dixerūt. Nō ſcindamꝰ illā. quia ptes nihil valuiſſent. ſed ſortiamur d̄ illa. Quintū opꝰ lachꝛymoſum actū eſt cū xp̄o dn̄o ī via hac tercia. q: in cruce ext̄s eſt blaſphematꝰ. vn̄ dī Math. xxvij. Pretereuntes aūt blaſphemabāt eū mouētes capita ſua ꝛ dī. Uah q̄ deſtruis templū dei et in triduo illud reedificas: ſalua temetipm: ſi filiꝰ dei es deſcende de cruce. Silr ꝛ p̄ncipes ſacerdotū illudētes cū ſcribis ꝛ ſenioribus dicebāt. Alios ſaluos fecit ſeipm nō pōt ſaluū facere. ſi rex iſrl̄ eſt deſcendat de cruce ꝛ credimus ei. ꝯfidit in deo liberet nunc eum ſi vult: dixit eñ q: filiꝰ dei ſum. Et vt dī Lu. xxiij. q̄ vnꝰ de hijs q̄ pendebāt latronib; blaſphemabat eū dī. Si tu es xp̄s ſaluū fac teipm ꝛ nos. Rn̄dēs aūt alter increpabat eum dicēs. Neq; tu times deū q̄ in eadē dānatōne es: et nos q̄dē iuſte. nā digna fact̄ recipimꝰ hic vo nihil mali geſſit. Et dicebat ad ieſū. Dn̄e memēto mei cū veneris in regnū tuū. Et dixit illi ieſus. Amen dico tibi hodie mecū eris in p̄adiſo. Et erat fere hora ſexta. ꝛ vt dī Joh. xix. Stabat aūt iuxta crucē ieſu mr̄ eiꝰ ꝛ ſoroꝛ matris eiꝰ Maria cleophe. ꝛ maria magdalene. Cū ḡ vidiſſ; ieſus matrē ꝛ diſcipulū ſtātem quē diligebat dicit matri ſue. Mulier ecce filiꝰ tuꝰ. Deīde dic̄ diſcipulo. ecce mr̄ tua. Et ex illa hora accepit eā diſcipulꝰ in ſuā. ſ. curā. Poſtea ſciēs ieſus q: oīa ꝯſūmata ſunt vt ꝯſūmaret̄ ſcriptura dicit Sitio. Uas aūt plenū erat aceto. Jlli aūt ſpongia; plenā aceto hyſopo circūponētes obtulerūt ori eius. Cū ḡ accepiſſet ieſus acetū dixit. Cōſūmatū eſt. ꝛ vt dī Math. xxvij. A ſexta aūt hora tenebre facte ſūt ſup vniuerſam terrā vſq; ad horā nonam. ꝛ circa horā nonā clamauit ieſus voce magna dicēs. Hely hely lamazabathani: h̄ e. deꝰ meꝰ deꝰ meꝰ vt q̄d dereliquiſti me. Quidā aūt illic ſtātes ꝛ audiētes dicebāt. Helyā vocat iſte. Ceteri vo dicebāt. Sine videamꝰ an veniat helyas liberans eū. Et vt dī Luc. xxiij. clamās ieſus voce mag̃ ait. Pat̄ in manꝰ tuas ꝯmēdo ſpm̄ meū. et hec dicens expirauit. ꝛ Math. vbi ſup. Et ecce velū tēpli ſciſſum ē i duas ptes a ſūmo vſq; deorſū. ꝛ terra mota eſt ꝛ petre ſciſſe ſunt ꝛ monumēta apta ſunt. ꝛ mlt̄a corpa ſctōꝝ q̄ dormierant ſurre-

rerūt. ⁊ exeūtes de monumentꝭ poſt re-ſurrectionē eiꝰ venerūt in ſctām ciuitatē ⁊ apparuerūt m̄ltꝭ. et Lu. xxiij. dicit̃ Uidēs aūt cēturio q̄d factū fuerat glorificauit deū di. Uere hic hō iuſtꝰ erat. ⁊ oīs turba eoꝝ q̄ ſil̄ aderāt ad ſpectaculū iſtud ⁊ videbāt q̄ fiebāt pcutiētes pectora ſua reuertebant̃. O deuoti xp̄i diſcipuli diſcite ſaltē a cēturione gētili ⁊ turba cōi ⁊ pcutite pecꝰ veſtꝝ. ⁊ glīficate deū p̄rēz: cuiꝰ filij mortuū corpus ſanguie obuolutū pependit i cruce quē defleuit ſol ⁊ t̄ra: lapides ⁊ ſepulcra lachrymarūt. ⁊ vos ꝑ q̄bꝫ mori dignꝰ eſt q̄bꝫ portas paradiſi apuit. Sextuꝫ nouiſſime opꝰ actū ē cū xp̄o dn̄o i hac t̄cia via. q̄ꝛ d̄ cruce depoſitꝰ ē ⁊ ſepultꝰ Nā vt d̄r Joh. xix. Judei ḡ qm̄ paſceue erat: vt nō remanerēt corpa i cruce ſabbato. erat eī magnꝰ dieſ ille ſabbati: rogauerūt pilatū vt frāgerent̃ coꝝ crura ⁊ tollerent̃. Uenerūt ḡ milites ⁊ p̄mi q̄dē fregerūt crura ⁊ alteriꝰ q̄ crucifixꝰ ē cū eo. Ad ieſū aūt cū veniſſent vt viderūt eū iā mortuū n̄ fregerūt eiꝰ crura ſꝫ vnꝰ militū lācea latꝰ eiꝰ apuit ⁊ ꝯtinuo exiuit ſanguis ⁊ aq̄. ⁊ q̄ vidit teſtimoniū phibuit ⁊ veꝝ ē teſtimoniuꝫ eiꝰ. Facta ſunt eī hec vt ſcp̄tura ipleret̃. Os nō cōminuet̃ ex eo. ⁊ alia ſcp̄tura dic̄. Uidebūt i quē trāſfixerūt. Poſt hec aūt rogauit pilatū ioſeph ab arimathia eo ꝙ eſſet diſcipulꝰ ieſu: occl̄tꝰ tm̄ ꝓpt̄ metū iudeoꝝ: vt tolleret corpꝰ ieſu. ⁊ pmiſit pylatꝰ. Uenit ḡ ⁊ tulit corpꝰ ieſu. Uenit āt ⁊ nicodemꝰ q̄ venerat ad ieſuꝫ nocte p̄mū ferēs mixturā mirrhe ⁊ aloes q̄ſi libras cētū. Acceperūt ḡ corpꝰ ieſu ⁊ ligauerūt eū i linteis cū aromatibꝫ ſic͂ mos eſt iudeis ſepelire. Ubi dic̄ Lyra. ꝙ ꝓpter hoc ſtatutū ē ꝙ corpalia ſup̄ q̄ ꝯficit̃ corpꝰ xp̄i nō fiāt d̄ pāno ſerico ſꝫ tm̄ lineo. vt hr̄ de ꝯſe. di. j. Ex cōſultu oīm. Uñ ſubdit ibideꝫ Joh. Erat aūt i loco vbi crucifixꝰ ē ortꝰ. i. ꝓpe locū crucifixionis ⁊ i orto monumētū nouū i q̄ nōdū q̄ſq̄ poſitꝰ erat. Ibi ḡ ꝓpter paſceue iudeoꝝ q̄ꝛ iuxta erat monumētū poſuerūt ieſuꝫ. Et vt d̄r Mar. xv. ioſeph poſuit ieſuꝫ i monumēto qđ erat exciſſū d̄ petra et aduoluit lapidē ad oſtiuꝫ monumēti. Maria aūt magdalene ⁊ maria ioſeph aſpiciebāt vbi poneretur. et Mat. xxvij. dicit̃. Erat aūt ibi maria magđ. ⁊ alt̄a maria ſedētes ꝯ ſepulcꝝ. O vos oēs diſcipuli n̄ occulti ſꝫ manifeſti diſcipuli ꝯſedete cū amaricatꝭ xp̄i diſcipulꝭ ⁊ duobꝫ m̄lieribꝫ d̄ t̄ba virginis marie ⁊ deflete dn̄m n̄r̄m ieſū xp̄m dicēdo cū maria mr̄e ieſu. O ieſū meum. O dei filiū. o vnicū ſolaciū: quō tractauerūt. ecce totū dorſum laniauerūt. ecce oē caput vulnerauerūt Heu totū latꝰ lāncea penetrauit. O ieſuꝫ meū. o dei filiū venite vniuerſi plangite mecū. Quibꝫ auditꝭ iohannes ioſeph ⁊ nicodemꝰ ac coꝝ ſerui necnō ⁊ m̄lieres deuote leuātes voces ſuas flebāt. ita ⁊ vos faciatꝭ vt in celo cū xp̄o gaudeatꝭ grās ei agēdo eternaliter q̄ tā mag̃ ſuo cruciatu redemit vos q̄ viuit ⁊ regnat ⁊c̄.

In die Paſce Sermo. xlix.

Ec dies quā

h

fecit dn̄s exultemꝰ ⁊ letemur i ea. pſ. cxvij. Ad gl̄iaꝫ hodierne feſtiuitatꝭ t̄ba hec rōnabilit̃ aſſumunt̃. q̄ q̄dē t̄ba ſctā mr̄ eccl̄ia i ſingulis horis canonicꝭ interſerēdo decātat Ex q̄bꝫ ſiq̄dē t̄bis duo nob̄ iſinuat. ſ.

Primo incitat vt exultemꝰ.

Scd̄o iuitat vt diē hūc ꝯſideremꝰ.

Prio dixi ꝙ eccl̄ia ſctā ex freq̄nti decātatiōe huiꝰ pſalmi icitat nos vt exultemꝰ i dn̄o di. Exultemꝰ ⁊ letemur. q̄ꝛ. ſ. oēm cāꝫ exultādi hēmꝰ. Quīq̄ꝫ eīm cauſe excitāt hoīeꝫ ad exultādū. Pria cum hō a captiuitate diutina ⁊ mortali li-

berat.iuxta illõ ps̄. In ꝯuertēdo dñs captiuitatē syon facti sum⁹ sic ꝯsolati. Sic exultem⁹ ⁊ letemur q: crucifixus nr̄ pia sua morte vincula aīaꝝ dirupit ⁊ captiuos de carcere eduxit cū magno gaudio di. Eduxisti desiderat⁹ quē expectabam⁹ in tenebris vt educeres vinctos de claustris. Scđa cā incitās hoīes ad exultādū cū victoriā obtinebūt in bello de inimic⁹. iuxta illud Esa.ix. Sicut exultāt victores capta p̄da dū diuidūt spolia. Sic exultem⁹ et letemur q: spinis coronat⁹ rex nr̄ xp̄s et vicit hūani generis inimicū ⁊ spolia ei⁹ distribuit et arma abstulit. Tercia cā incitās ad exultandū cū alicq grā regis ꝯsequunt̄ multa bona eis ꝓmittēt̄. ps̄. Magnificauit dñs facere nobiscū facti sum⁹ letātes. Sic rex regum xp̄s ꝓmisit nos filios dei cōstituere Joh.j. Dedit eis ptātem filios dei fieri. Quarta cā incitās ad exultandū cū hoīes bona amissa recupant. iuxta illõ Lu. xv. Cōgratulamini mihi q: inueni dragmā quā pdiderā. Sic hodie p xp̄m nr̄m aduocatū recupauim⁹ hereditatē celestē q̄ iā possidet occupādo. Quinta cā incitās ad exultandū dū q̄ recipiunt fratrē aut ꝓpinquū cū pace de longinq̄ reuertentē. s̄m illõ Lu.xv. Gaudere ⁊ letari oportet. q: hic mortu⁹ fuerat ⁊ reuixit. pierat ⁊ inuēt⁹ est. Sic fratrē nr̄m regē glīe mortuū ⁊ sepultū hodie viuū coronatū glīa ⁊ honore recepimus. exultem⁹ igit̄ ⁊ letemur in hac die. ℂ Scđo dixi q̄ scā eccl̄ia nos inuitat vt diē hanc ꝯsiderem⁹ di. Hec dies quā fecit dñs. q.d. hūc diē dñicū dñs iesus incarnat⁹ mortuus ⁊ sepultus fecit solennē pplo xp̄iano q̄ olim iudeis fecerat diem sabbati celeberrimū Exo.xx. Et vt ibidem dr̄ q̄ obseruatio sabbati erat data in signū. Sabbata mea dedi eis in signū. Sed hodie adueniēte signato cessare debuit signum. significabat sabbatū isrl̄i significatōe cessationē dei a creatiōe. Significatiōe vero spūali significabat requiem xp̄i in sepulcro in sabbato q̄ expirauit p xp̄i resurrectōē. ideo dñs iesus fecit nob hāc diē dñicā celebriorē sabbato m̄ltiplici cōgruentia. Primo q: in hac die sumpsit mūd⁹ exordiū. ⁊ i hac die sortiet̄ finē. Sic eīm caput nr̄m die dñico resurrexit. sic eadē die mēbra resurgent. ⁊ sic nō habuit p̄cedētē neq; habebit noctē subseqntē. Scđo q: in eo celū ⁊ t̄ra sūt creata. ⁊ angeli ad deū hac die sunt cōuersi. Tercio q: hac die data sunt .nā data filijs isrl̄. Quarto q: xp̄s dñs in ea nat⁹ est. Quīto q: in eadē resurrexit sicq; sctificauit. Sexto in hac die spm̄ sctm̄ misit ap̄lis. sicq; ꝯfirmauit vt eēt festiuitas festiuitatū. Vñ Grego. Hāc recte nobilitatē solēnitat̄ dicā q: ei⁹ solennitas ceteras antecedit. Sic eīm in sacro eloqo scā scōꝝ. vel cātica cāticorū p sui magnitudīe dicunt̄. ita hec recte dici pt solēnitas solēnitatū. Hinc etiā Aug⁹. ait. Alacrior dies ille refulget nō densitate solis circul̄ illūinata p̄clari⁹ sed de lumīe agni resurgent̄ illustrata sublimi⁹. Hac eīm die sol iusticie xp̄s ascēdit ab īfer̄. iō pulsem⁹ cytharā dauid canētes. Hec dies quā fecit dñs ex. ⁊ le.i ea. D Vñ i pñti s̄mōe tria notem⁹ salutaria documēta declarāda.s.

Primo resurrectionis christi necessitatem.

Scđo resurgēt̄ xp̄i iocunditatē.

Tercio resurgētis q̄litatem.

Primo dixi q̄ notem⁹ documentū resurrectōis necessitatē. xp̄m eīm resurgere a mortuis fuit necessariū si bñ cōsiderem⁹ oīb⁹ modis s̄m q̄tuor ꝯgruentias.s. Primo scpture et figuraꝝ vitatem. Scđo determinati tp̄is opportunitatē. Tertio xp̄i crucifixi dignitatem.

Quarto nr̄e fidei firmitatē. Prio ſiqui
dē neceſſariū fuit xp̄m reſurgere ſi ꝯſi/
deram⁹ ſcp̄ture ꝛ figure ꝟitatem. nā ꝑ
ora ꝓphaꝝ ſuoꝝ p̄nūciauerat ſuā r̄ſur
rectōeꝫ. iō neceſſariū fuit vt ꝓphe ſui fi/
deles īueniāṫ adīplere. Dauid em̄ dixit
Nō dab̄ ſctm̄ tuū videre corruptōem.
qđ de xp̄o dixit ꝓbat he. Petr⁹ Act. ij.
q̄ſepulchꝝ Dauid apđ nos inq̄t ē. q.
d. Corp⁹ ei⁹ corruptū ē. Jp̄a q̄ꝫ ꝟitas
ſuā reſurrectōꝫ an̄ paſſiōeꝫ p̄dixerat: iō
neceſſariū fuit. dixerat nāq̄ꝫ Mat. xvij.
Nemi dixerit viſionē hāc donec a mor
tuis fili⁹ hoīs reſurgat. Et eiuſdē. xx. c.
Poſtq̄ꝫ dixit q̄ fili⁹ hoīs erat crucifigē
dus ſubdidit. ꝛ t̄cia die r̄ſurget. Et eiuſ
dē. xxvj. iminēte paſſione dixit q̄ filius
hoīs erat crucifigēd⁹. Poſtq̄ꝫ reſurre/
xero p̄cedā vos ī galilea. Deīde figuris
mlt̄ꝭ de⁹ reſurrectōꝫ xp̄i p̄mōſtrauit. pa
tet in Sāſone Judicū. xv. Vn̄ Aug. ſu
per illđ Mat. Qm̄ nazare⁹ vocabitur
Et Sāſon vir potēs in ſp̄ū ꝛ ꝟtute ro
boris. ſꝫ ī typo hui⁹ geſta ſi ꝯſiderem⁹
ī eo q̄ꝫ exēpla p̄figurata cogſcim⁹. Jlle
crines ſepteꝫ habuit. huic ſeptiformis
ſp̄ūs ꝛ ſeptē eccl̄ie. Jlli virt⁹ oīs ī capite
fuit. huic oīs virt⁹ ī deo ē. q̄ caput xp̄i
de⁹ ē vt ait ap̄ls. Jn illo virt⁹ obſcura
in h̄ celata diuitas. Sāſon iter facīēs
manib⁹ leonē necat. ꝛ dn̄s ac ſaluator
ꝑ ſuſcepti corꝑis ſacr̄m leonē extēſis in
cruce manib⁹ interemit. Sāſon de ore le
onis fauū mellis abſtraxit. dn̄s de⁹ đ
faucib⁹ diaboli plebē ſuā ſibi ꝑ fidē fa
ctā q̄ ē dulcꝭ eripuit. Samſon pp̄l̄m iſ
rael debellatꝭ hoſtib⁹ ſaluauit. dn̄s ex
cuſſis demonijs populū ſuū đ morte
ꝑpetua liberauit. Samſon obſeratis
portis claudiṫ ī ciuitate. dn̄s obſigna
to claudiṫ monumēto. Sāſon fractis
ſeris ſubtractiſq̄ꝫ portis ſecur⁹ euadit
dn̄s inferni ruptis obicib⁹ ruptoq̄ꝫ ſe/
pulchro: receptoq̄ꝫ corꝑe a morte liber
egrediṫ. Similiṫ chriſti reſurrectio fu/
it p̄figurata in fenice: cuius naturā de
us ſic inſtituit: vt ſcribit Aug. in epiſto
la ad fratres heremitaſ. q̄ fenix eſt vna
auis in mundo que poſtq̄ꝫ ſenuerit ſic
ca ligna ad montē fenicē comportat: ī
quorū medio dum ſol incaluerit alis
ſuis verberās ligna accēdit: ſeq̄ꝫ ibideꝫ
ꝯburit: ex cui⁹ cinere alia fenix generaṫ
Sic xp̄s nr̄ q̄ eſt ſol⁹ de⁹ ꝛ hō ꝯporta/
uit lignū crucꝭ in q̄ brachijs ꝯfixis ac/
cēſo igne charitatꝭ ꝯſūpt⁹ ē q̄ hodie re/
uixit. Scđo neceſſariū fuit xp̄m reſur/
gere ſi ꝯſideram⁹ determiati t̄pis oppor
tunitatē. Determiauerat em̄ xp̄s vt non
ſtatim poſt ſuā mortē reſurgeret ſed vt
ſepeliret ꝛ ſic ꝓbaret veritatē mortꝭ ei⁹.
generalem t̄n omniū reſurrectōem nō
expectaret ſed tercia die reſurgeret. et h̄
ꝓpter tres rōes. Primo ꝓpter ſcp̄ture
adimpletōem. q̄ đr Oſee. vj. Viuifica
uit nos poſt tres dies. Reſurrectio ei
xp̄i eſt cā nr̄e reſurrectōis Jdeo dicebat
Math. xij. Sicut Jonas fuit in ꝟtre
ceti trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹. ſic erit fili
us hoīs in corde terre. i. ī ſepulchro tri/
bus dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹. Scđo tercia
die reſurgere voluit ꝓpter dierꝫ trium
ſignificatōem. vt ſcꝫ ſignificareṫ q̄ lux
ſue mortis curauit noſtraꝫ duplicem
mortem. ꝛ ideo vno die integro ꝛ dua/
bus noctibus iacuit in ſepulchro. vel
ideo tribus dieb⁹ iacuit in ſepulchro
vt reſtauraret que ſunt in celo ꝛ in ter/
ra ꝛ apud inferos. Tercio die tercia re
ſurgere chriſt⁹ voluit ꝓpt̄ ſue diuīe po/
tentie oſtenſionē. Magna em̄ potētia
eſt quādo viu⁹ homo ſuſcitat mortuū
ſicṫ Petr⁹ Thabitā Act. ix. Maior q̄n̄
mortu⁹ ſuſcitat mortuū. ſicut corpus
Heliſei ꝓphete ſuſcitauit cadauer defū
cti cūṫ ī ſepulcro vbi illē poſit⁹ fuerat
vt đr. iiij. Reg. xiij. Maxia aūt poten
tia eſt ſi mortu⁹ ſuſcitat ſeip̄m. ... id

nunq̃ fuit reptũ niſi in xpo ieſu q̃ eſt p̄
mogenit⁹ mortuoꝝ. Apoc. j. Et. j. Co
rinth. xv. dic̃ apl's. Chriſt⁹ reſurrexit a
mortuis p̄mitie dormientiũ. q2 an̄ ip̄m
null⁹ ad vitã pfectã reſurrexerat vt ſp
viueret ſed vt iterũ moreret. Un̄ xps ſu
ſcitauit mortuũ dũ viueret ſic Lazaꝝ
Joh. xj. Et mortuus ſuſcitauit mortu
os. Math. xxvij. dr̄ q mlta corpa ſan
ctoꝝ q̃ dormierãt ſurrexerũt ꝛ introie/
rũt in ſctãm ciuitatẽ. ſ. hierl'm ꝛ appue
rũt mlt'. q̃d fuit poſt xpi reſurrectõem
monumẽta ꝟo coꝝ tpe paſſiõis xpi fu/
erũt apta. et xps mortu⁹ ſuſcitauit ſeip
ſũ. iuxta illđ Joh. x. Ptãtẽ habeo po/
nẽdi aĩaꝫ meã ꝛ iterũ ſumẽdi eã. Qđ di/
ctũ non ꝯriat ei qđ dr̄ Act. iij. Nũc de⁹
reſuſcitauit a mortuis. q2 patris ꝛ filij
eadẽ eſt potẽtia. Tercio neceſſariuꝫ
fuit xp̄m reſurgere ſi ꝯſidere⁹ xpi cruci
fixi dignitatẽ. Cũ eñ illđ corp⁹ digniſſi/
mũ eſſet diuinitati vnitũ. nõ fuit decens
vt vſq3 ad generalẽ reſurrectõeꝫ ſub ter
ra iaceret. qđ p̄nunciauerat Dauid di.
Nõ dabis ſctm̃ tuũ videre corruptõeꝫ
Jdẽ. Surge dñe i reqem tuã tu ꝛ arca
ſctificatõis tue. Arca ſctificationis ꝑm
Lyrã dr̄ corp⁹ xpi q2 diuinitati vnitũ eſt.
Jõ reſurgẽs xps oĩa q̃ fuerũt đ ꝟitate
hũane nature reaſſũpſit. vt dic̃ Tho. i.
iij. pte. q. liiij. Et ſic diſpſum ſanguĩem
xps reſurgẽs reaſſũpſit. q2 ẽ de ꝟitate
hũane nat'e. nõ tñ fuit neceſſe totũ ſan/
guinẽ reaſſumere. q2 dic̃ idẽ Tho. i q̃/
libeto. l. q. iij. q cũ xps an̄ paſſionẽ co/
mederit ꝛ biberit nihil ꝓhibet i eo fuiſ/
ſe aliquẽ ſanguineꝫ nutrimentalẽ q̃ ad
veritatẽ hũane nature nõ ptinet. ꝛ ideo
nõ oportet ad corp⁹ redire i reſurrectõe
Un̄ in mlt' locis oñdit de ſanguĩe xpi
ſicut in capella reg' frãcie đ xpi ſangui
ne ꝛ ſpinea corona ſanguine intincta.
Alia ꝟo ſpinea corona ẽ Racaneti i cõ
uẽtu fratrũ heremitaꝝ ſanguĩe ſilr̃ in/
tincta. In ciuitate ꝟo mãtue i abbatia
ſcti Benedicti eſt de ſanguine xpi queꝫ
aſportauit Longinus: cuius corpus
requieſcit ibidẽ. In ciuitate inſup nyrẽ
berge eſt ferrũ cum quo Longin⁹ lan
ceauit corpus xpi ſanguĩe reſpſum. et
ſic i alijs multis ptib⁹ xpianoꝝ oñdit
ver⁹ ſanguis xpi. Si aũt diuinitas a ta/
li ſanguĩe ſit ſepata aut nõ ab eccl'ia ñ
eſt diffinitũ. Pius eñ papa ſecũd⁹ diſ
putari fecit iſtã materiã in ſui p̄ſentia
p doctiſſimos viros ꝛ ordĩauit q nul
lus de cetero ſub pena excõicatõis au/
deret damnare quãcũq3 opinionẽ cũ
vtraq3 ſuſtineri poſſit ſine errore. Dicit
tñ Fran. de maro. q ſanguis xpi ſepa/
tus a corpe ex ꝯſeqnti erat ſepat⁹ a di/
uinitate. cui⁹ ſignũ ẽ cõicatio idioma/
tũ. q2 licꝫ dicam⁹ q filius dei fuit ſepul
tus ꝛ fili⁹ dei deſcẽdit ad inferos. non
tñ dicimus fili⁹ dei fuit effuſus ſuper
terrã. nihilominus tñ cũ magna reue
rentia tal' ſanguis ẽ habẽd⁹ Quarto
neceſſe fuit xp̄m reſurgere an̄ generalẽ
reſurrectõꝫ ſi ꝯſiderem⁹ fidei nr̃e firmi
tatẽ. Cũ eñ fides nr̃a ẽ de xpo q̃ ẽ ver⁹ de
us ꝛ verus hõ ideo nõ ſufficit ei⁹ diui/
tatẽ credere ſine hũanitate. neq3 hũani
tatem ſine diuinitate. Et ideo vt ꝯfirma/
ret fides đ xpi diuinitate optuit q cito re
ſurgeret. Et vt ꝯfirmaret fides de chri
ſti hũanitate oportuit vt nõ ſtatim re
ſurgeret ſꝫ eſſꝫ mora int' reſurrectõeꝫ ꝛ
mortẽ. Si eñ non reſurrexiſſet xps fi
des nr̃a piſſꝫ. nec verũ deuꝫ aliqs ip̄m
crediđiſſꝫ: q2 iã etiã đ cordib⁹ diſciplo
rũ fides fuerat euacuata. ið dicebant
Luc. vlt. Nos ſpabam⁹ q ipe eẽt redẽ
ptur⁹ iſrl'. q. d. nõ ẽ ita factũ. vnde ps. i
xpi pſona dicebat. Que vtilitas in ſan
guĩe meo. i. in effuſiõe ſanguĩs mei dñ
id ẽ ſi deſcẽdo i corruptionẽ ꝛ nõ me re
ſuſcitab. q. d. nulla fiet vtilitas in meo
labore ꝛ paſſiõis amariſſimo dolore.

Jō dīc apl's.j.Cho2.v.Si xp̄s nō re/
ſurrexit vana eſt fides nr̄a. Exultem⁹
igit̄ et letemur xp̄iani ī hac die q̄a xp̄s
ſua hodierna reſurrectōe fidē verā no/
ſtrā ꝯfirmauit d̄ ſua diuinitate et hūani
tate.qd̄ ꝓbauit tripliciť.vicȝ ṽbo:nun
cio et argumēto. Primo ſuā verā re/
ſurrectōem xp̄s ꝓbauit ṽbo di.Lu.vl
ti. Nolite timere egoipſe ſum.q.d. Ego
ſuȝ quē ante triduū de medio veſtꝝ ca
ptiuauerūt:ligauerūt:traxerūt:ꝑcuſſe
rūt:flagellauerūt:ſpinis coronauerūt
et occiderūt.ego ſū veſter magr̄.ego ſū
q̄ ſic p̄dixi reſurrexi. Scd̄o ſuā verā re
ſurrectōȝ xp̄s ꝓbauit nūcio angelico q̄
mētiri nō potē. Mar.vlť.di.mlieribꝫ
Jeſū q̄rit̄ nazarenū crucifixū. ſurrexit
nō ē h̄.ecce loc⁹ vbi poſuerūt eū. Siľr
Mat.xxviij.ꝛ Joh.xx. Tercō xp̄s ꝓba
uit ſuā reſurrectōȝ argumēto. Actu.j.
Prebuit ſeipm̄ viuū ī mlť argumēť
p⁹ paſſionē ſuā apparēs eis. Dicit ſā.
Tho.ꝙ rō ē iſta cur xp̄s p⁹ ſuā reſurre
ctionē n̄ ꝯuerſabať ꝯtinue cū diſcipuľ
ſic añ.q2 inq̄t circa reſurrectōȝ xp̄i duo
erāt declarāda diſcipuľ.ſ.ipa ṽitas re/
ſurrectōis ꝛ glīa reſurgēt̄. Ad glīaȝ re
ſurgēt̄ māifeſtādā noluit ꝯtinue ꝯuer
ſari cū eis ſic ꝑ⁹us fecerat ne videreť eis
ad talē vitā reſurrexiſſe q̄lē p⁹ habue/
rat.iō dicebat Lu.xx. Hec ſt̄ ṽbā q̄ lo/
cut⁹ ſū vob dū adhuc eſſē vobiſcū. q.
d.iā nō ſū vobiſcū cū mortali vita ſic
añ. Ad ṽitatē āt reſurrectōis māifeſtā
dā ſufficit ꝙ pl'ies eis apparuit figurā
ꝑſtinā eis oñdēs. Oñdebat eī ſe eis ve
ſtitū.qd̄ ptȝ ex h̄ q2 Maria magdalēa
eſtimabat ortulanū: ꝛ duo diſcipľi ꝑe
grinū. Nō ſolū aūt oñdebat eis ſuā fi/
gurā ſȝ etiā ipȝ corp⁹ palpādū Lu.vl.
di. Palpate ꝛ videte q2 ſpūs carneȝ et
oſſa nō hȝ ſicut me videť hr̄e. Et vt ibidē
h̄r cicatrices etiā eis oñdebat di. Vide
te man⁹ meas ꝛ pedes meos q2 egoipſe
ſū.q.d. Ecce h̄ cepit clau⁹ penetrare ꝛ
vſqꝫ huc venit.ꝛ forte caput inclinabat
dicēs eis. Jā ī glīoſo corꝑe meo ſanate
ſūt leſiōes capit̄ mei ꝛ alioꝝ mēbroꝝ:
ſȝ ꝯſuaui hec vulnera ad certificādūȝ
vos. Nā ī capite crudeliť impſſerāt co
ronā ſpineā.ꝛ totū corp⁹ turpiť flagel
larāt.vñ ī mai⁹ teſtioniū ꝯmedit cū eiſ
tm̄ illa ꝯmeſtio reſoluta fuit ī p̄iacentē
mariā:q2 corp⁹ glīoſū n̄ idigebat cibo
corꝑali nec ei icorꝑari poterat. O q̄ntuȝ
gaudebāt diſcipuli his viſis. Jp̄a enīȝ
die q̄nq̄es apparuit eis E Scd̄m
dixi documētū ꝙ notem⁹ xp̄i reſurgēt̄
iocūditatē. Hac eī die reſurrectōis dn̄i
iocūdati ſūt ī q̄ntuplici ſtatu exñtes.ſ.

Primo vincti
Scd̄o mater dn̄i
Tercio mlieres ſancte
Quarto xp̄i diſcipuli
Quinto beati angeli

Primo nimiꝝ iocūdati ſūt ī limbo re
atu originalť pc̄ti detenti ſeu vincti: q̄s
inde reſurgēs xp̄s eduxit.ꝑut Zachari
as ꝓpha p̄dixerat.ix.ca.di. Tu q̄ȝ ī ſan
guīe teſtamēti tui emiſiſti vinctos tuos
d̄ lacu in q̄ nō erat aq̄.q̄ ṽba intelligūť
ſm̄ Lyrā de xp̄o. Unde dicit Bonauē.
in.iij.di.xxij.ꝙ q̄uis paſſio xp̄i omībꝫ
ſuffecerit nō tm̄ liberauit niſi aīas electo
rū ſuoꝝ ꝛ eoꝝ q̄ erāt mēbra ip̄i⁹.q2 me
ritū ſue paſſionis ad has ſolūmodo ī
fluit. Jgiť nec dānatos nec pueros cū
originali pc̄ō decedentes liberauit q2
nō erāt eius mēbra. Jdeo dicit Greg.
in omel.qd̄ añ paſſionē ſuā dixit ī reſur
rectōe ſua dn̄s ipleuit. Si exaltat⁹ fue
ro a terra oīa traham ad meipm̄. Oīa
eīm trahit qui de electis ſuis apd̄ infe
ros nullū reliq̄t. Oīa eīm vtiqꝫ abſtu/
lit electa. Uñ etiā p os Oſee recte dicit.
Ero mors tua mors: morſus tu⁹ ero
inferne.q2 eīm in electis ſuis fundit⁹ oc
cidit mortē.mors mortis extitit q2 ṽo

in inferno ptē abſtulit ptē reliqt. nō oc
cidit fundit⁹ ſed momordit infernum
Hec ille. Dicit eñ Tho. iij. pte. q. lij. ꝙ
etiā de purgatorio xps ī die reſurrectō
nis nō liberauit oēs aīas ibi exñtes ſȝ
eas ſolū q̄ cōpleta ſatiſfactiōe debebāt
liberari. Cui⁹ rōnē dic. qꝛ inqt paſſio
xpi tūc nō habebat maiorē efficaciā ꝙ̄
habet nūc. Quidā tñ dicūt ꝙ ex ꝑuile/
gio ſpēali oēs aīas ꝓ tūc de purgato/
rio eliberauit. Qui vidētes glioſuȝ xpi
corp⁹ diuīitati vnitū gaudebāt et exul/
tabāt ꝛ vbiqȝ intuētes ſeqbant̄. Adā eī
dicere poterat. Hoc os de oſſe meo et
caro de carne mea. Abraā vo. Hūc p/
figuraui in imolatiōe filij mei. Moy/
ſes āt. Hūc ꝓphetaui ego iudeis. ꝛ alij
ꝓphete ſilr dicere poterāt. O q̄ntū gau
diū habuerūt hodie ſcti p̄res: certe nul
lus explicare poterit niſi q̄ viderit glio
ſum xpi corp⁹ ꝛ dulcedinē eiuſdē ſenſe/
rit. Legit̄ eñ in euāgelio Nicodemi ꝙ
Carin⁹ ꝛ Leonci⁹ filij ſymeonis cū xpo
reſurrexerūt ꝛ anne ꝛ cayphe et nicode/
mo ꝛ ioſeph et gamalieli apparuerūt.
et ab eis adiurati q̄ xp̄s apud inferos
geſſit narrauerūt dicentes. Superuenit
genitor nr̄ Symeon ꝛ exultans dixit.
Glorificate dn̄m qꝛ ego xp̄m infanteȝ
natū in manib⁹ ſuſcepi in templo. ꝛ cō
pulſus ſp̄ūſctō dixi. Nūc viderūt ocu/
li mei ſalutare tuū Qd̄ paraſti an̄ faci
em oīm populorū. Poſt hec ſuperuenit
q̄dā q̄ſi heremicola ꝛ interrogat⁹ a no/
bis q̄s eſſet dixit. Ego ſum iohes qui
xp̄m baptizaui ꝛ an̄ faciē ei⁹ parare vi
as p̄iui. et ip̄m oſtendi digito di. Ecce
agn⁹ dei. ꝛ deſcēdi nūciare vob. qꝛ ī pri
mo eſt viſitare vos. Et tunc ſubito fa/
ctus ē aure⁹ color purpureaqȝ ꝛ regal'
lux illuſtrās ſup nos. Statiqȝ adā hu
mani generis p̄r exultauit di. Lux iſta
auctoris lumis ſempiterni q̄ ꝓmiſit no
bis mittere coeternū lumē ſuū. Et excla
mauit Eſa. di. Hec eſt lux p̄ris fili⁹ di
ſic p̄dixi cū eſſem viuus in terris. Po
pulus q̄ ambulabat ī tenebrꝭ vidit lu/
cem magnā. O lux lucis. o illuſtrator
deuote mentis ꝙ̄ dulcis es. ꝛ q̄s pōt
explicare tuā ſuauitatē Scd̄o hodie
iocundata eſt mater dn̄i maria. qd̄ tri/
pliciter ꝓbare poſſum⁹. ſ.

Primo autoritate
Secūdo actione
Tercio ratione

Prīo dixi ꝙ Marie v̄gis hodiernā io
cunditatē ex ſui filij reſurrectōe ꝓbem⁹
auctē. Dicit eñ Amb. li. de v̄gib. Ui/
dit maria reſurrectōem dn̄i ꝛ p̄mo vi/
dit ꝛ credidit. vidit Maria magdalēa
q̄uis iſta adhuc nutaret. Q, aūt euan
geliſte apparitionē factā marie nō ſcri
pſerūt duplici rōe fecerūt. qꝛ euangeli/
ſtarꝫ intentio fuit teſtes reſurrectōnis
xpi ſcribere. mr̄em v̄o ad teſtificandū
ꝓ filio inducere nō decuit. Si eñ v̄ba
extraneaꝝ mulieꝝ deliramenta viſa ſūt
quō crederet̄ matri ꝓ filio. Scd̄o ideo
obmiſerūt. qꝛ hoc ꝓ indubia veritate
p̄ſuppoſuerūt. ſ. ꝙ ei apparuerit. Secū
do iocundationē Marie hodiernā ꝓ/
bare poſſumus actōne. Agit h̄ ſcta mr̄
eccleſia romana ſtatōne. qꝛ hodie apd̄
ſanctā mariā maiorē facit ſtatiōnē ad
inſinuandū ꝙ chriſt⁹ reſurgens appa
ruit matri ſue. Quod etiā ip̄a declara/
uit que hodie cū ceteris mulierib⁹ ad
ſepulchrū filij ire ꝛ corpus eius vnge/
re nō venit. ꝛ cur hoc. An nō dolebat fi
lius matri ſicut alijs. Abſit. ſed qꝛ re/
ſurgentē iam viderat. Tercio hodi/
ernam iocunditatē Marie ꝓbemus
rōne tali. Nā ſi filius dilectus iret pere
gre ꝛ reuertēs ad ſuā ciuitatē p̄us ī do
mū alienā declinaret ꝛ ibi ꝯuerſaret̄ h̄
nō videret̄ rōnabile. qꝛ ex h̄ mr̄em ꝯtē/
nere videret̄. Quod certe chriſtus non
fecit ſue matri: que nun ꝙ̄ eum offen/

dit verbo facto vel etiā cogitatu. ſed p̄/
mo oīm pie matri apparuit. Cōtēpla
re igit̃ o aīa mea quō pia mater exiſtēs
in orōne dicebat forte. O fili mi ieſu iā
aduenit tercia dies. O mi Jeſu tu ſcis
qꝛ deſidero te ſuper oīa videre qꝛ tu es
vita aie mee. O ſi videā filiū meū viuū
quē iā vidi mortuū. Et dum ergo ma
ter deſiderio vidēdi eſſet ſuccenſa: ecce
aīa regis angeloꝝ rediens cum oībꝫ
animabus ſanctoꝝ patrum ad ſepul
chrum de limbo. et ibi corpus reuni
uit aie. ⁊ ſaluis ſigillis ⁊ lapidibus exi
uit de ſepulchro. Et poſtea angelꝰ de/
ſcendit et confregit ſigilla ſepulchri ac
lapidē reuoluit ⁊ ſedit ſup eum. Chri/
ſtus ergo leta facie apparuit matri eiꝰ
dicēs. Salue ſancta parēs enixa puer
pera regē q celū terrāqꝫ regit in ſecula.
Gaude nunc mea mr̃ gracioſa. Exul/
ta mea Maria de viuo filio que com
paſſa fuiſti filio mortuo. Jocūdare o
mi genitrix. qꝛ ego rex angeloꝝ ad glo
riam ineffabilē reſurrexi. ⁊ omnes ani
mas ſctōꝝ de inferno liberaui. celum
aperui ⁊ genus humanū pia morte li
beraui et redemi. Vide genitrix mea
manus filij tui. vide latus nati tui. vi
de caput. vide totum corpꝰ q̄d eſt ſum
ptum de carne tua. Gaude venerāda
mr̃ qꝛ ſicut ego rex celorum ſic tu regi/
na celorum eſſe meruiſti. O virgo ma
ter ſm multitudinē doloꝝ tuoꝝ cōſo/
latus eſt te filius tuus. O aīa deuo/
ta intuere gaudiū maternum de filio.
reſpice etiaꝫ animas ſanctoꝝ congau
dentes matri. Certe nullꝰ poſſet expli/
care dulcia filij ⁊ matris colloquia.

Tercio hodie iocūdate ſunt ſancte
mulieres. que ſicut dr̃ Mar. xvj. Ma
ria magdalene ⁊ maria iacobi. ſ. mat.
et ſalome. ſ. filia emerunt aromata dū
tranſiſſet ſabbatum vt venientes vn/
gerēt Jeſum. Et valde mane vna ſab/
bato. id eſt die dn̄ica. ſicut modo dici
mus ſecunda feria: ita dies dn̄ica tūc
dicebat̃ vna ſabbati. feria ſecunda ſe/
cunda ſabbati. ⁊ ſic de alijs. Et valde
mane ceperunt ire. ſed iam orto ſole ve
nerunt ad monumentū qđ erat extra
ciuitatem. quia in eundo pauſabāt et
flebant vbiqꝫ dum ad notabile factuꝫ
xp̄i p̄ueniebant. videlicet vbi obuiaue
rat matri cum cruce. vbi ſymon anga
riatus fuit tollere crucem. vbi conuerꝰ/
ſus locutus fuerat ad flētes mulieres
et vbi crucifixus fuerat et eleuatus ibi
plirius flentes dicebant. O magiſtrū
noſtrū xp̄m hic eleuauerunt. O domi
nū noſtrum hic occiderūt. Et tandem
ad ſepulcrum ire ceperunt ⁊ dicebant
ad inuiceꝫ. Quis reuoluet nobis lapi
dē ab oſtio monumenti. Erat quippe
magnus ille lapis. Et viderunt reuo/
lutum lapidem a longe quia iam an/
gelus deſcenderat ⁊ terremotus factꝰ
fuerat ac lapidē reuoluerat. Et intro e
untes in monumentum mulieres qđ
erat quaſi q̄dam domūcula viderunt
iuuenem. id eſt angeluꝫ in ſpecie iuue/
nis indutū alba veſte ⁊ ſedēteꝫ a dextr/
q obſtupuerunt. id eſt timuerūt. Qui
ꝯſolans eas dixit. Nolite expaueſcere
Jeſum queritis nazarenū crucifixum
ſurrexit non eſt hic. Sed ite dicite diſci
pulis eiꝰ ⁊ petro quia p̄cedet vos ī ga/
lilea. ⁊ ibi eum videbitis ſicut predixit
vobis. At ille cum gaudio ⁊ admira/
tione exeuntes de monumento. ⁊ vt dr̃
Math. xxviij. cū he mulieres abiiſſent
abierunt ⁊ cuſtodes monumēti. ⁊ q̄dā
eoꝝ venientes in ciuitatē nunciauerunt
ſacerdotibꝫ q̄ facta ſūt. ſ. tremotum et
xp̄i reſurrectionē. Illi aūt cōcilio inito
dederunt pecuniaꝫ militibꝫ di. Dicite
qꝛ diſcipuli eius venerunt nocte et fu/
rati ſunt euꝫ nobis dormiētibꝫ. ⁊ nos
ſecuros vos faciemus apud p̄ſidem.

Et ita fecerūt. Inſ̄ea vt dr̄ Joh.xx. maria magdalena ad ſymonē petrū ⁊ ad aliū diſcipulū quem amabat ieſus cucurrit ⁊ dixit eis. Tulerūt dn̄m d̄ monumēto ⁊ ibi vidim⁹ angelū ⁊ ꝙ ſurrexit dixit. ⁊ in galilea occurret nob. His audit̄ ceperūt currere petr⁹ ⁊ iohānes. ⁊ iohānes ꝑus venit ad monumentū ꝙ̄ petrus. nō tn̄ fuit auſus intrare. Et veniēs petr⁹ ſtatim intrauit. ⁊ viderūt lintheamia pulcre īuoluta. ⁊ ſudariū qđ erat ſup caput ieſu. ⁊ admirātes reuerſi ſunt. Interiꝫ maria magdalena ⁊ iohāna cū alijs mulierib⁹ iterꝫ venit ad monumentū. Et vt dr̄ Lu.vl. Ecce duo viri.i. angeli ſteterūt iuxta illas ī veſte fulgēti. Cumqꝫ timerēt et declinarent vultum in terra dixerūt ad illas. Quid q̄rit̄ viuentē cū mortuis. nō eſt hic ſed ſurrexit. Recordami q̄liter locut⁹ eſt vobis duꝫ adhuc viueret. quia oportꝫ filiū hois tradi ⁊ crucifigi ⁊ tercia die reſurgere. Et recordate v̄borū ei⁹ regreſſe ſunt a monumēto. Maria aūt ſtabat foris ad monumentū plorans ⁊ reſpiciebat in monumentū iterū atqꝫ iterꝫ. O felix Maria q̄ recedētibus mulierib⁹ nō recedebas. Dū ḡ fleret inclinauit ſe ⁊ ꝓſpexit in monumētū. ⁊ vidit duos angelos ſedētes. vnū ad caput et vnū ad pedes vbi poſitū fuerat corp⁹ ieſu. Dicūt ei angeli. Mulier qđ ploras. At illa. q̄r tulerūt dn̄m meū ⁊ neſcio vbi poſuerūt eū. q.d. Cur nō plorē cū non videā quē deſidero. O dn̄e ieſu reſpice lachrymoſe te q̄rentē ⁊ oſtēde te ei. Et dicit Chryſ. ꝙ angeli videntes ieſum adeſſe p⁹ mariā magdalenā: ꝓpter reuerentiā ei⁹ aſſurrexerūt. q̄d vidēs Maria magdalena ↄuerſa eſt retrorſum vt videret quē angeli reuerebant. ⁊ vidit ieſuꝫ ſtantē ⁊ neſciuit q̄r ieſus eſſet. ſed eſtimauit ꝙ ortulan⁹ eſſet. ⁊ dic̄ ei ieſus. Mulier qđ ploras quē q̄ris. O pie ieſu tu ipſe ſcis q̄r te q̄rit quē in triduo viderat crucifixū ⁊ ſepultū. ecce ꝓ te oīa ↄtēpſit. te ſoluꝫ q̄rit. At illa dixit. Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti euꝫ dicito mihi vbi poſuiſti eū ⁊ ego eū tollā. Ecce patet ꝙ amor ver⁹ nō cogitat opis difficultatē. nō eñ cogitabat quō ego ſola tā magnū corp⁹ tollere poſſū. ſed dicit: ego tollā eū. Interim ↄuertit oculos iterꝫ ad ſepulcrū. ⁊ dixit ei ieſus cōſueto ſono. Maria. Ut ḡ audiuit maria dulciſſimū xp̄i v̄bū liq̄facta eſt aīa ei⁹. ⁊ ↄuerſa ad loquentē ait. Raboni q̄d dr̄ mgr̄. ⁊ mox cecidit ad pedes ei⁹. vbi eñ īuenerat ꝑus grāꝫ etiā mō ibi q̄rebat cū lachrymis. ſꝫ doloris lachryme cōmutate fuerūt iaꝫ in lachrymas amoris. voluit ei amplexari pedes ei⁹ ſed ait ei xp̄s. Noli me tāgere nōdū eñ aſcēdi ad p̄rem meū. i. ī corde tuo non aſcēdi ad p̄rem. q̄r nō credis adhuc ꝙ ſim eq̄lis p̄ri. Et addidit ſaluator Sꝫ vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcendo ad p̄rem meū ⁊ p̄rēꝫ v̄rm deū meū ⁊ deū v̄rm. Et his dict̄ ſtatī diſparuit mariā in maria ↄſolatōe relinq̄ns. Et dū ſctē m̄lieres paulatiꝫ īcederēt v̄ſus ciuitatē ⁊ aliq̄n ſedebāt expectātes mariā magđ. q̄ feſtinās clamabat ad eas dicēs forte. Expectate et audite mirabile. ego inq̄t vidi dn̄m viuū. ⁊ hec ⁊ hec dixit mihi. Eam⁹ igit̄ celerius ad diſcipulos. q̄ dū ſimul feſtinarent gaudētes vt dicit̄ Math.vl. ecce Jeſus occurrit eis dicēs. Auete. Ille aūt gaudio replete cum lachrymis acceſſerunt ⁊ tenuerunt pedes eius. O pietas chriſti mei ꝙ glorioſos pedes ſuos nō negat palpare vere q̄rentib⁹. Et ait illis. Nolite timere: ite nūciate fratrib⁹ meis vt eāt in galileā ibi me videbūt. ⁊ Mar.vlt. dr̄ ꝙ venerūt ⁊ nunciauerūt diſcipulis hec oīa. ⁊ viſa ſūt aū illos ſicut deliramenta v̄ba iſta ⁊ nō crediderunt illis.

Quarto hodie iocũdati sunt christi discipuli ex resurgẽtis christi apparitione. Hodie siquidẽ apparuit duobus discipul' eũtibꝫ in emaus in specie peregrini exponẽs eis ꝓphetaꝝ dicta vt dr Luc. vlti. q̃ cognouerũt eũ i hoſpitio i fractiõe panis. ⁊ mox regreſſi ſũt in hieruſalẽ ad alios diſcipulos ⁊ inuenerũt eos ꝯgregatos clauſis ianuis ⁊ colloq̃ntes dicebãt. Surrexit dñs ⁊ apparuit ſymoni. Et ſtatim illi duo ceperũt narrare quõ eis apparuerit in via: et quõ cognouerũt eũ in fractõne panis. Et dũ hec loquerent̃ venit ieſus ianuis clauſis et ſtetit in medio eorum ⁊ dixit. Pax vob ego ſũ nolite timere. Conturbati illi exiſtimabãt ſe viſũ videre. ⁊ dixit illis. Quid turbati eſtis ⁊ cogitatões aſcẽdũt i corda vr̃a. Videte manus meas ⁊ pedes meos qꝛ ego ipſe ſũ ⁊ oñdit eis man⁹ ⁊ pedes. Illis adhuc nõ credentibꝫ ⁊ mirãtibꝫ p̄ gaudio dixit. Habetis aliq̃d qđ manducet̃. At illi obtulerũt ei partẽ piſcis aſſi ⁊ fauuꝫ mellis. Et cũ mãducaſſet reliq̃s dedit eis ⁊ ait. Hec ſunt v̄ba q̃ locut⁹ ſũ vobis dũ adhuc eſſem vobiſcũ: qm̃ neceſſe eſt ipleri oĩa q̃ ſcp̄ta ſunt in lege ⁊ pſalmis ⁊ ꝓphetis. Et tũc apl'i palpantes xp̄m oſculabãt̃ pedes ⁊ man⁹. Et q̃nte lachryme fuere ibi p̄ſertim Petri dicẽtis. O dñe ieſu ĩgſce mihi qꝛ ego infelix ter te abnegaui. O q̃nte graꝝ actiones ibi fuerũt. dicebãt forte. O dñe ieſu gr̃as agim⁹ de tua ſcĩſſima paſſione. gr̃as agim⁹ đ tuis vulneribꝫ q̃bus nos redemiſti. Sicqꜫ ꝯſolãs eos reliq̃t eos cũ igẽti gaudio. Quĩto hodie iocũdati ſunt hĩ angeli videtes regẽ ſuũ in ſtola cãdida hũanitat', q̃bꝫ ⁊ ſi gaudiũ eſt ſup vno pctõre pn̄iaꝫ agẽte: q̃d tũc ẽ de reſurgẽte redẽptore pctõꝝ. Certe ineffabile eſt h̄ gaudiũ. Tercio notemus xp̄i reſurgẽt' q̃litatẽ. qđ erat tercũ documẽtũ. Reſurrexit nãqꜫ xp̄s ad vitã ſempit'nã cũ corp'is gl'ia. i q̃ regt cũ p̄re ⁊ ſp̄ũſcto. Ad quã nos ꝑducat per merita ſue paſſiõis ⁊ reſurrectõis Amẽ

De eodem feſto gl'ioſe reſurrectõnis domini Sermo l

Ieſum queritis nazarenũ crucifixũ: ſurrexit nõ eſt hic. ecce loc⁹ vbi poſuerũt eũ. Marci vlt. Ad gl'iam vere reſurrectõis xp̄i dñi nr̃i dicebat angel⁹ hec v̄ba ſctis mulieribꝫ. puta marie magdalene. marie iacobi et marie ſalome que ob ſingularẽ deuotõem ad xp̄m venerãt ad monumentũ cũ vnguẽtis p̄cioſis vt ſanctũ corpus pungerẽt. Ubi tria notemus. ſcꝫ

Primo iudeoꝝ magnã de xp̄o infidelitatẽ

Scđo ſanctaꝝ mulierũ deuotã erga chriſtũ charitatẽ

Tercio ſancte eccleſie indubiaꝫ fidei firmitatem

Primo igꜫ notem⁹ iudeorũ magnã de xp̄o infidelitatẽ ꝓ eo ꝙ viderũt obſcuritatẽ ſolis ⁊ terremotũ in chriſti pia paſſiõe ⁊ tñ nõ crediderũt in ipſuꝫ q̃n potius indurati corde etiã mortuo inſidias parabãt. Uñ đr Mat. xxvij. ca. ſic. Altera aũt die q̃ eſt poſt paſceuẽ id ẽ ſabbato ſancto conuenerũt principes ſacerdotũ ⁊ phariſei ad pilatũ dicentes. Dñe recordati ſum⁹ qꝛ ſeductor ille dixit adhuc viuẽs. poſt tres dies reſurgam. iube ḡ cuſtodire ſepulchꝝ vſqꜫ in diẽ terciũ ne forte veniãt diſcipuli eius ⁊ furent̃ eũ ⁊ dicãt plebi ſurrexit a mortuis. ⁊ erit nouiſſimus error peior priore. Ait ill' pilat⁹. Habet' cuſtodiã: ite cuſtodite ſic ſcit'. Illi aũt abeuntes munierũt ſepulchꝝ ſignantes lapideꝫ cum cuſtodibꝫ Secundo deniqꜫ notem⁹ ſctãꝝ mulieꝝ erga xp̄m deuotaꝫ

charitatē.qm̄ empt' aromatib; volue
runt inungere corp' dn̄icū. ſed reuera
hay fides p tunc nō erat recta. q2 non
credebant certitudinalr̄ q tercia die re
ſurgeret ſicut an̄ p̄dixerat. q2 ſi crediſiſ
ſent: vngere minime veniſſent. veruntm̄
quandā pietateq; habebant erga pium
xp̄m. Vn̄ poſtq̄ xp̄s exiuit de clauſo ſe
pulchro tūc fact' eſt magn' tremor'. z
angelus dn̄i deſcendit de celo z reuol/
uit lapidē magnū ab oſtio monumē/
ti. z dixit mulierib; Nolite timere. ſcio
q ieſum q̄ crucifix' eſt q̄rit'. nō eſt hic.
ſurrexit ſicut dixit. Tercio q̄q; note/
mus ſctē eccl'ie fidei indubiam v̄itatē.
q2 iā certi ſum' d nr̄a reſurrectiōe futu
ra ex quo caput noſtruz xp̄s reſurrexit
ſcientes q membra ſecutura ſūt ipm.
vt impleat̄ illud Joh. v. Oēs q̄ in mo/
numētis ſunt audiēt vocez filij dei z q̄
audierint viuēt. Dicit igit̄ angelus. Je
ſum q̄rit' nazarenū crucifixū. Vn̄ ex p
miſſis themat' v̄bis ad gl'iaz reſurre/
ctionis xp̄i tria notem' ſalut' documē
ta gr̄a ipſi' declarāda. ſcz

Primū reſurrectōis xp̄i neceſſitatē.
ibi. Jeſum q̄rit' nazarenū crucifixum.

Scd̄m reſurrectōis xp̄i q̄dditatem
ibi. ſurrexit nō eſt hic.

Terciū reſurrectiōis xp̄i localitatez
ibi. ecce loc' vbi poſuerūt zc̄.

¶ Primū nāq; documētū decla
randū erit ex v̄bis themat' xp̄i reſurre
ctionis neceſſitas. cū d2. Jeſum q̄ritis
nazarenū crucifixū. Quaſi di. angelus
Sicut xp̄s dn̄s p̄dixit ſuā paſſionem
in cruce: ita et reſurrectiōem tercia die
ſimilr̄ p̄dixit. ſed ſicut p̄mū fuit imple/
tum ita neceſſario ſecundū. Et ido ſm
ſanctum Tho. in. iij. pte. q. liij. ar. j. fu/
it neceſſaria xp̄i reſurrectio triplici re/
ſpectu. ſcz

Primo reſpectu ſui.
Scd̄o reſpectu noſtri.
Tercio reſpectu angeli

Primo itaq; reſurrectio xp̄i fuit neceſ
ſaria reſpectu ſui triplici rōne. ſcz

Primo ratione ꝯiunctōnis
Scd̄o ratōne pfectōnis
Tercio ratōne ꝯmendatōis

Primo fuit neceſſaria xp̄i dn̄i reſurre
ctio reſpectu ſui rōne ꝯiunctōis. Nam
ſm Bonauē. in. iij. di. xxj. z alios theo/
logos: q̄uis xp̄s v̄e mortu' fuerit: tm̄
diuitas nō fuit ſepata a carne mortua
q̄propt̄ nō fuit ꝯueniēs vt caro ꝯiun/
cta diuitati remaneret in miſeria mor
tis. q2 diuinitas tam pfecte fuit vnita
nature hūane: puta anime z corpi q
nunq̄ fuit ſepata. z ido ſi virt' aliqua
creata vnita corpi nō patit̄ ipm corrū/
pi ſicut aia. g̃ multo mag' v̄tus diuia
vnita corpi xp̄i nō patiebat̄ ipm corrū
pi. z h̄ ē q̄d dic̄ ꝓpheta. Nō dabis ſctm̄
tuū videre corruptōem. Vbi glo. Cor
pus xp̄i ſctificatū p q̄d alia ſctificāt̄ nō
patieris corrūpi. Scd̄o fuit neceſſa
ria xp̄i reſurrectio reſpectu ſui rōne pfe
ctōis. q2 om̄e totū eſt nobili' ſua parte
z vna pars ſine alia eſt impfecta. ſed in
xp̄o debuit eſſe oīs pfectio q̄ repit̄ i na
tura hūana. cū g̃ aia ſine ſuo corpore
ſit impfecta z ecōuerſo: ſic ps ſine ſuo
toto. igit̄ neceſſariū fuit q ania chriſti
vniret̄ ſuo corpori. q̄d fuit i ſua reſurre
ctōe Tercio xp̄i reſurrectio fuit neceſ
ſaria reſpectu ſui rōe ꝯmēdatōis. ſ. di/
uine iuſticie: q2 ad iuſticiā dei ptiet exal
tare illos q̄ ſe hūiliāt ꝓpt̄ deū. iuxta illd̄
Luce. xiiij. Qui ſe hūiliat exaltabit̄. ſed
xp̄s hūiliauit ſe fact' obediens vſq; ad
mortē mortē aūt crucis. Phil'. ij. ergo
diuia exigebat iuſticia q xp̄s exaltaret̄
vſq; ad gl'iam reſurrectōis. Jō ꝓpheta
in xp̄i pſona ſic dic̄. Dn̄e pbaſti me z co
gnouiſti me: tu cognouiſti ſeſſionē me
am. i. hūiliatōem meā approbaſti z re/
ſurrectōem meā. Et Chryſ. ſup Mat.

ait. Si xp̄s nō reſurrexit nō bō ſimul
⁊ deꝰ cenſeret̃. ſi nō reſurrexit: oīs chri/
ſti actio ad ſalutē nr̄am ꝓrſus inutilis
fuit. Sc̄do etiā neceſſaria fuit xp̄i re
ſurrectio reſpectu nr̄i trib᷒ rōnib᷒. ſ. ra
tione ꝯfirmatōis. rōne ꝯciliatiōis. rō/
ne inſtructiōis. Pr̄io inquā neceſſaria
fuit xp̄i dn̄i reſurrectio reſpectu nr̄i ra/
tione ꝯfirmatōis fidei ⁊ ſpei. q꞉ ꝑ eiꝰ re
ſurrectōeꝫ ꝯfirmata eſt fides nr̄a circa
eiꝰ diuinitatē. Hinc. ij. Choꝛ. xi. Nā et
ſi crucifixꝰ eſt ex infirmitate ſed viuit ex
v̄tute dei. Et ꝓpha ī eiꝰ ꝑſona ait. Que
vtilitas in ſanguīe meo dū deſcēdā in
coꝛruptionē. q. d. nulla. Si eī ſtatim
nō reſurgo ⁊ corpꝰ meū coꝛruptū fue/
rit nemī annūciaboꝛ. nullū lucraboꝛ.
vt exponit glo. Et. j. Cho. xv. Si xp̄s n̄
reſurrexit ſicut p̄dicat̃. inanis ẽ eſt p̄di
dicatio nr̄a. Ideo dicebat Job. xix. ca.
Scio ꝙ redēptoꝛ meꝰ viuit. ſ. a mortu
is reſurgēs. ⁊ in nouiſſimo die de terra
ſurrecturꝰ ſum. ⁊ in carne mea videbo
deū ſaluatorē meū. ⁊ ſequit̃. Repoſita
eſt hec ſpes mea in ſinu meo. Sccū/
do neceſſaria fuit xp̄i reſurrectio reſpe
ctu nr̄i rōne reconciliatōis. vt. ſ. nos ꝑ
pctā nr̄a a deo auerſos reconciliaret.
Vn̄ apl's ad Heb. ix. ait. Xp̄s īt̃roiuit
in ip̄m celū vt appeat vultui dei ꝓ no
bis. Et Ro. viij. Chriſtꝰ ieſus q̇ moꝛ/
tuus eſt. imo ⁊ q̇ reſurrexit q̇ eſt ad dex
terā dei q̇ etiā interpellat ꝓ nobis ⁊ ita
miſcd̕iam dei pr̄is īclinat ad nos oſtē
dens ſua ſacra ſtigmata. ⁊ dicēs illud
Zach. xiij. His plagis plagatꝰ ſum in
domo eoꝝ q̇ diligebant me. Tercio
neceſſaria fuit xp̄i reſurrectio reſpectu
nr̄i rōne īſtructiōis. ſ. vite nr̄e. Pr̄io vt
ſicut xp̄s reſurrexit a mortuis: ita etiā
nos debemꝰ reſurgere a pctīs. iuxta il/
lud Col. iij. Si ꝯſurrexiſtis cū xp̄o que
ſurſū ſunt q̄rite. Sc̄do ſic xp̄s reſurre
xit ad nouā vitā ſꝑ victurꝰ: ita etiā nos
ſꝑ debemꝰ reſurgere in ſpū. iuxta illud
Ro. vj. Xp̄s reſurgēs ex mortuis iam
nō morit̃: mors illi vltra nō dn̄abitur
Tercio ſicut xp̄s reſurrexit lapide ma
gno clauſo. ſic nos reſurgamꝰ in coꝛ/
de cū ꝓpoſito nunq̄ꝫ recidiuādi. Et hec
eſt p̄ma reſurrectio. q̇ ita nō reſurgūt
illi in die nouiſſimo ad vitā btāꝫ nō re
ſurgūt. Ps̄. Ideo nō reſurgūt ip̄ij ī iu
dicio neqꝫ pctōres in cōſilio iuſtoꝝ.

Tertio q̄ꝫ fuit neceſſaria xp̄i reſurre
ctio reſpectu angeli ⁊ beati vt creſceret
glīa btīs. q꞉ glīficata xp̄i humanitate
duplex delectatio reꝑit̃. Vna in ꝯtēpla
tione hūanitat' in quā deſiderāt ange/
li ꝓſpicere. j. Pe. j. Sc̄da in ꝯtēplatiōe
eiꝰ diuinitat'. iō dicebat ipſe xp̄s Joh. x.
Ego ſuꝫ oſtiū ꝑ me ſi q̇s introierit ſal/
uabit̃. ⁊ īgredie̾t. ſ. ad ꝯtēplādā diuinita/
tē. ⁊ egredie̾t. ſ. ad ꝯtēplādā hūanitateꝫ
⁊ paſcua īueniet. i. delectatiōeꝫ vite eter
ne. O q̄ꝫ pie nūc ꝯtēplant̃ illā piā xp̄i fa
ciē olim velatā ⁊ ſput' maculatā. O q̄ꝫ
ſuauit̃ intuet̃ nūc ſcīm caput eiꝰ olim
ſpinis coronatū. O q̄ꝫ dulcit̃ eius ma
nus ⁊c̄. O Sc̄m documētū ex p̄
miſſis themat' vbi notēꝰ reſurrectōis
xp̄i q̇dditatē. cū dr̄. Surrexit n̄ eſt h. ꝑ
q̇d inuēs ꝙ xp̄i reſurrectio fuit excellē/
tiſſima int̃ alia oīa ipſiꝰ miracl'a. q꞉ le
gunt̃ aliq̇ reſuſcitati v̄tute aliēa. ſic la/
zarꝰ. ſꝫ nullꝰ ꝓp̄a v̄tute niſi xp̄s. Vn̄ re
ſurrectiōis xp̄i q̇dditatē poſſimꝰ ītelli/

Pr̄io ex diſtinctōe (gere ex trib᷒. ſ.
Sc̄do ex diffinitione.
Tercio verificatione.

Primo inq̄ꝫ q̇dditatē reſurrectōis xp̄i
poſſumꝰ bn̄ intelligere ex reſurgentiū
diſtinctiōe. Nā ſm̄ ſ. Tho. in. iij. pte. q.
liij. q̇dā eripiunt̃ a morte ſolū in actu.
vt ſcꝫ aliquis viuere incipiat q̄liter cū/
q̄ꝫ poſtq̄ꝫ mortuus fuerat. Alio mō vt
aliquis liberet̃ non ſolum a morte ſed
etiam a neceſſitate, et quod plus eſt a

poſſibilitate moriendi. ꝛ hec eſt vera ꝛ pfecta reſurrectio. qꝛ q̄ꝺiu aliquis viuit moritur⁹ q̄dāmō mors illi ꝺn̄at. qꝛ ſcḋm Grego. vita p̄ſens eſt ſolū dilatio mortis. ideo dicebat apl's Ro. vij. Infelix ego hō q̄s me liberabit ḋ morte corporis hui⁹. Ex q̄bꝫ elicere poſſum⁹ ꝙ q̄dā reſurgūt ficte. q̄dā impfecte. ꝛ q̄dā pfecte. Pmo q̄dā reſurgūt ficte ſicut Samuel. j. Reg. xxviij. vbi ḋꝛ ꝙ ſaul iuit in endor ad mulierē phitonē habētem nocte. ꝛ ait illi. Diuīa mihi in phitone ꝛ ſuſcita quem dixero tibi. Et ait mulier. Ecce tu noſti quāta fecerit ſaul et quō craſerit magos de terra et ariolos. quare ḡ inſidiarꝭ anime mee vt occidar. Et iurauit ei ſaul dicēs. Uiuit dominus qꝛ nō eueniet tibi q̄cq̄ȝ mali ꝓpter hāc rē. Dixitq̄ȝ ei mlr'. Quē ſuſcitabo tibi. Qui ait. Samuelē. Cū autē vidiſſet mlr' ſamuelē exclamauit voce magna et dixit ad ſaul. Quare īpoſuiſti mihi. Tu es eniȝ ſaul. Dixitq̄ȝ ei rex. Noli timere. q̄d vidiſti. Et ait mulier ad ſaul. Deos vidi aſcendentes de terra. Dixitq̄ȝ ei. Qualis eſt forma ei⁹. que ait. Uir ſenex aſcēdit ꝛ ipſe amict⁹ eſt pallio. ꝛ intellexit ſaul ꝙ ſamuel eēt et inclinauit ſup faciem ſuā in terra et adorauit. Dixit aūt ſamuel ad Saul. Quare inq̄etaſti me vt ſuſcitarer. vbi duos modos reſuſcitādi notat Aug⁹. in ep'la ad Felicianū. Primuȝ dicit ꝙ fuit aīa ſamuelis ipſi ſaul apparens. q̄ꝺ potuit eſſe dupl'r. Uno mō p ḋmonē cā adducentē. tn̄ ex pmiſſione diuīa ex aliq̄ rōne nob̄ occulta. ſicut permiſit xp̄s ſe a diabolo aſſumi in ſctām ciuitatē Math. iiij. ideo nullū incōueniēs fuit ꝙ talia pmiſſus ſit facere in aīa ſamuelis cū lōge minor fuit ipſo chriſto Alio modo ꝙ iſta apparitio non fuit magica arte ſed diuīa ꝟtute h̄ faciente ex vna diſpoſitiōe q̄ phitoniſſam ꝛ demonē latebat. vt ſauli ꝓpter ſua demerita ſentētia diuina ſup ipm̄ futura de primo p ſamuelē nūciaret. ſicut p viuentē reprobatio a regno ei fuerat denūciata. Aliū ꝟo modū dicit Aug⁹. ꝙ nō fuit Samuel. ſed malign⁹ ſpūs apparēs in ei⁹ effigie. Dixit em̄ apl's. ij. ad Chor. xj. ꝙ ipſe ſathanas trāſfigurat ſe in angelū lucꝭ. ꝛ multo forti⁹ potuit ſe trāſfigurare in ſilitudinē ſamuelis: tn̄ deo hoc pmittēte ſine q̄ nihil pōt facere. Et h̄ tangit. xxvj. q. v. c. nec miruȝ. Dicit tn̄ Lyra abſq̄ȝ tn̄ aſſertiōe ꝙ aīa ſamuel' ꝟtute diuina et ei⁹ diſpēſatiōe apparuit mō p̄dicto ad annūciánduȝ ſauli diuinā ſententiā. qꝛ huic dicto textus biblie multuȝ cōſonat hic ꝛ Ecci xlvj. vbi ḋꝛ de eo. Poſt h̄ dormiuit et notū fecit regi ꝛ oſtēdit illi finem vite.

Scḋo aliq̄ reſuſcitant impfecte iterū morituri. ſicut Helyas reſuſcitauit q̄ndā. iij. Reg. xvij. Et ſilr' Helyze⁹. iiij Reg. iiij. Et xp̄s dn̄s Joh. xj. Lazarū ꝟtute diuīa. Tercio aliq̄ reſuſcitantur pfecte ad vitaȝ imortalē. ſicut xp̄s dn̄s reſuſcitat⁹ eſt ptāte p̄ris ſiue ſua. qꝛ p̄ris ꝛ filij vna ē ptās. ꝛ in tali reſurrectione p̄m⁹ oīm fuit xp̄s. iuxta illḋ. j. Chor. xv. Chriſt⁹ reſurrexit ex mortuis p̄mitie dormientiū. Si forte dicas ꝙ h̄ videt impoſſibile. p̄cipue cuȝ ph's dicat in poſtp̄dicamētꝭ. ꝙ a p̄uatione ad habitū ipoſſibilis eſt regreſſus. Dicendū ꝙ ſicut iſta nō eſt bona ꝯſequētia. Seru⁹ vl' ancilla nō pn̄t facere militem. ḡ nec rex vl' regina pn̄t facere militē. Sic a ſilī non eſt bona ꝯn̄a. Natura que eſt q̄daȝ ancilla dei nō pōt illuminare cecos vel ſuſcitare mortuos ḡ nec deus. imo oppoſitū ꝯcludit. qꝛ ſic rex et regina poſſunt facere militē licet non ſeruus. ſic deitas ſuſcitare mortuos licet hoc non poſſit facere natura.

Secundo autem quidditatē reſur-

rectiōis declarem⁹ diffinitōe. Diffinit
aūt ſic Tho. iij. pte. q. liij. ar. iij. di. Re
ſurrectio ē repatio a morte in vitā. ⁊ iō
exq̄ xpi reſurrectio eſt reſuſcitatio non
ad q̄lecūq; vitā ſ; ad īmortalē. igit ipſi
us reſurrectio eſt cā reſurrectiōis oim
q: dr. ij. methaph. Illud qd eſt primū
in q̄libet genere eſt cā oim q̄ ſunt ī eo.
Primū aūt in genere reſurrectōis p̄
fecte fuit xpi reſurrectio vt patuit. g̈ eſt
cauſa aliorum reſurrectionū. Hinc. j.
Cho. xv. Quoniā quidē p hoiem mors et
p hoiem reſurrectio mortuoꝝ. Natu
ralis eī ordo reꝝ ſic eſt inſtitut⁹ a dō
vt q̄libet cā p̄mo opet in illud qd eſt ſi
bi ꝓpinqui⁹ ⁊ p illud opet in alia remo
tiora. ſic ignis p̄mo calefacit ꝓpinqui
ora. deinde p illa remotiora. Sic dei
verbū p̄mo tribuit vitā īmortalē cor
pori ſibi vnito ⁊ p ipm opat reſurrecti
onē ī oib alijs. Hinc Job. v. dicebat
xps. Sic pr ſuſcitat mortuos ⁊ viuifi
cat. ſic ⁊ fili⁹ q̄s vult viuificat. Ter
tio q̄dē reſurrectōnis q̄dditatē poteri
mus declarare verificatōe. oīne ei du
biū expit ſeu vificat p tria. ſ.

Primo p teſtimoniū
Scdo p ſigillum
Tertio p miraculum.

Primo vtiq; dubiū q̄cūq; veri
ficat p hoim teſtimoniū veridicoꝝ. vt
hr extra de teſti. ⁊ atteſta. c. cū q̄ vtit.
Et extra de teſti. cogē. vl nō cogē. c. cu;
ſup cauſa. Et Mat. xviij. In ore duo
rum vel triū teſtiū ſtat oīne vbū. i. du
obus teſtib veridic fides ē adhibēda
Reſurrectionē vo dñi angeli atteſta
ti ſūt. deinde apli. p cui⁹ vitate ⁊ mor
tui ſunt. Itē ſcē mulieres. vt pt; ī alio
ſmone Sz diceres. q̄li habitu appa
ruit xps dñs diſcipulis ⁊ mulieribus
ſanctis. Rñdet Innocētius in ſermo
ne ſic di. Querit vtꝝ xps poſt reſurre
ctionem nud⁹ apparuit an veſtitus.
Rñdeo: veſtitus. ſicut ⁊ angel⁹ qui re
ſurrectionē nunciauit apparuit ſtola
candida coopt⁹. Si aūt querit q̄bus
veſtib xps apparuit. Rñdeo q nō il
lis q̄b induebat cū adhuc eſſet paſſi
bilis. q: illas crucifixores diuiſerunt.
S; vn̄ xps veſtes aſſumpſit cū in pa
tria ſic nō ē vſus ciboꝝ ita nec vſus ve
ſtimētoꝝ. Pō q̄ſtionem hāc determi
nat di. Oīa q̄cūq; voluit dñs fecit ī ce
lo ⁊ in terra. Hec ille. Itē cuſtodes ſe
pulcri xpi. nā ipi ꝓprijs ocul viderunt
q exiuit de ſepulcro xps ſaluis ſigillis.
de q̄b dr Matt. xxviij. Ecce q̄dam de
cuſtodib venerūt in ciuitatē ⁊ nūcia
uerūt p̄ncipib ſacerdotu; oia q̄ facta
fuerāt. ⁊ ꝯgregati cū ſeniorib conſilio
accepto pecuniā copioſam dederūt mi
litib dicētes. Dicite q: diſcipuli ei⁹ no
cte venerūt ⁊ furati ſunt eū vobis dor
mientib. ⁊ ſi hoc auditū fuerit a preſi
de nos ſuadebim⁹ ei ⁊ ſecuros vos fa
ciem⁹. At illi accepta pecunia fecerūt
ſicut erāt edocti. ⁊ diuulgatū eſt vbu;
illud apud iudeos vſq; in hodiernu;
diē. hec ibi. O maledicti iudei q̄ care
emiſtis falſu; teſtimoniū de xpi reſur
rectione. O q̄; bonā hereditatē amiſi
ſtis. g̈ iā mō in empto mēdacio pſiſti
tis. ⁊ ipa veritas vob nō patrocinat.
O iudei videte manifeſtū mēdacium
q: ſi cuſtodes ſepulcri dormierūt quō
viderūt q xpi diſcipuli furati fuiſſent
corpus xpi. Deinde teſtificati ſūt xp̄m
ſurrexiſſe mortui reſuſcitati. de q̄bus
dr Mat. xxvij. q multa corpa ſancto
rum q̄ dormierāt ſurrexerūt ⁊ exeun
tes de monumētis poſt reſurrectōem
eius venerūt in ſanctā ciuitatē ⁊ appa
ruerunt multis. Hec ibi. Scdo q̄r
dubiū verificat p ſigillu;. Na hr extra
de fide iſtru. c. ſcripta vo. Scripta vo
autentica ſi teſtes inſcripti deceſſerint
niſi p manū publicā facta fuerint: ita

ꝙ appareāt publica. aut autenticum ſigillū habuerint ꝑ qḋ poſſint ꝓbari. nō videntᷣ nobis alicuius firmitat̾ ro bur hr̄e. vbi glo. Autētici ſigillū dici mus ſigillū epi cui creditᷣ. Itē ſigillū capituli. Itē ſigillū alicuius principiſ Si igitᷣ ſic eſt ꝙ creditᷣ ſigillis epi: tūc merito credēda ē xp̄i reſurrectio q̄ exi ſtens pontifex futuroꝝ bonoꝝ ſemel introiuit ꝑ ꝓpriū ſanguinē in ſcā eter na redēptiōe inuēta. Heb. ix. Habēs q̄nq꞉ ſigilla. s. q̄nq꞉ vulnera p̄cioſa in pergameno corꝑis ſui ſanctiſſimi. q̄ q̄ dem viderunt apli. man⁹ Thome at trectauit ⁊ approbauit. Ideo dic̄ Leo papa. Quis dubitat a morte rediſſe ſaluatorē cui⁹ p̄ntiam agnouit ocul⁹ attrectauit man⁹ ⁊ digit⁹ ꝑſcrutat⁹ eſt Tercio aliqḋ dubiū verificatᷣ ꝑ mi raculū. q꞉ hr̄ extra de reliq. ⁊ vene. ſan ctoꝝ. c. audiuim⁹. Et extra ḋ teſti. ⁊ at teſta. c. venerabili fratri nr̄o Honori us dicit. Mandam⁹ q̄ten⁹ teſtes ido neos habeat̾ ſuꝑ vita ⁊ miraculiſ pie memorie. M. abbat̾ ⁊c̄. Ex q̄b⁹ claret ꝙ miraculis fides ē adhibēda. ergo re ſurrectiōi xp̄i multo mag̾. q꞉ vt dicitur Math. xxviij. In ei⁹ reſurrectiōne terre motus fact⁹ eſt magn⁹. Itē corā apliſ aſcendit in celū. Itē in die p̄thecoſtes ſpūſſanct⁹ in ſigno viſibili deſcendit ſuꝑ aplos. deīde vſq꞉ ī hodiernū diez nō ceſſant miracula eius reſurrectiōꝫ ꝯſitentib⁹. ſed ceſſant dubitātib⁹ nati onib⁹. O glīoſe xp̄e q̄nta miracula fe ciſti ſolum tꝑibus nr̄is. O q̄nta audi uimus. O quanta multa legimus in ſacris codicib⁹. O quāta ſumus expti Quis oīa illa explicare valet. certe nullus. Tercio ex p̄miſſis themat̾ vbis notem⁹ documentū reſurrectōiſ xp̄i localitateꝫ. vñ videlicet reſurrexit cū ḋꝛ ab angelo. Ecce loc⁹ vbi poſuerīt eum demōſtrando ſepulcrum. Uenit nāq꞉ rex celoꝝ xp̄s in anima cum mꝉ titudine animaꝝ ſanctoꝝ patrum de lymbo et angeloꝝ exercitu ⁊ in ſepul cro reuniuit ſcm̄ corpus aīe. De q̄ qui dem ſepulcro ḋꝛ ꝙ fuerit alienū. q꞉ iu ſti Joſeph. ad denotādum ꝙ diu non debebat retinere in morte illud ſcīm corpus. ſed reddere tanq꞉ alienū. Si ue ad denotandū ꝙ ſicut cauſaꝫ mor tis nō habebat ꝓpriam. etiā habitacu lum mortis nō haberet ꝓprium. ſepul crum enī eſt mortis habitaculū. Si ue ideo vt ſicut in aliena domo volu it naſci. ita ⁊ in alieno ſepulcro ſepeliri vt impleret quod dixerat Math. viij Uulpes foueas habēt et volucres ce li nidos. filius autē hominis non ha bet vbi caput reclinet. q. d. nec in mor te mea habui ꝓpriam foueam vbi ſe pelirer. Ideo notāter dicit angelus. Jeſum queritis ⁊c̄. Rogemus igitur crucifixum vt hic det gratiā et in futu ro gloriam. Ad quā nos perducat ⁊c̄. Amen.

Feria ſecunda poſt paſca. Sermo. lj.

Cio enim ꝙ

ſ redemptor meus viuit et in nouiſſimo die de terra ſurre cturus ſum ⁊ rurſum circūdabor pel le mea et in carne mea videbo deum ſaluatorē meū. Job. xix. qui illuſtrat⁹ ſpiritu ſancto p̄uidit redemptōem no ſtram per xp̄i mortē ac ipſius reſurre ctionem ad vitā immortalē. et ex hac reſurrectione ſua generalē omniū re ſurrectōem. quia xp̄i reſurrectio ē cau ſa nr̄e reſurrectionis. vt cōcludit apo ſtolus. j. Chor. xv. Si xp̄s predicatur ꝙ reſurrexit a mortuis. quō quidā in vobis dicunt ꝙ reſurrectio mortuoꝝ non eſt. Si autē reſurrectio mortuoꝝ

tegit͛ ſ; nõ cũ carne morit͛. Tertium q̃ carne tegit͛ ⁊ cũ carne morit͛. ſpũs nã. qꝫ q̃ carne nõ tegit͛ nec morit͛ ẽ angelorũ. ſcõs hoim. terti⁹ iumẽtoꝝ. Ex qb⁹ patet imortalitas aie rõnal͛. Tertio h̃ idẽ ꝓbat͛ rõne remũeratõis. De⁹ eñi ẽ a deo ſũme iuſt⁹ ⁊ bon⁹ ꝙ apd͛ i ipm nullũ bonũ remanebit irremũeratũ. nec aliqd̃ malũ ipunitũ. ſ; ſi aia moreret͛ moriẽte corpe mlta bona remanerẽt irremũerata ⁊ multa mala impunita. q2 mlti ſunt in h̃ ſeculo boni hũiles ꝟtuoſi q̃ tñ i egeſtate ⁊ tribulatiõe vixerũt. ⁊ ita mortui ſũt. Ecõtrario mlti flagitioſe ⁊ delitioſe viuẽtes glorioſe ſepulti ſũt. ⁊ ſic in hac vita nõ receperũt p̃miũ vite. iõ neceſſe ẽ ꝙ in alia vita recipiãt qd̃ fieri nõ poſſet ſi aia immortalis nõ eſſet. Quarto h̃ idẽ ꝓbari põt rõne iuſtificatõis. Nã ad diuinã iuſticiã ꝑtinet ꝙ id qd̃ eſt bñ ⁊ iuſte factũ nõ vergat in malũ finẽ. Sed ſm ꝓhm. iij. ethic. meli⁹ ẽ ſe morti ſubijcere ꝙ̃ maleſacta vel turpia ꝑpetrare. ⁊ h̃ ẽ veꝝ ſm oẽs leges ꝙ pot⁹ debet hõ pati mortẽ ꝙ̃ recedere a ſũma ꝟitate ⁊ iuſticia. Si ḡ deſtructo corpe deſtrueret͛ aia: deſtrueret͛ ⁊ iuſticia q̃ ẽ in ipa tanq̃ in ſubiecto. q2 deſtructo ſubiecto deſtruit͛ accidẽs. ḡ talis mortis ꝑpeſſio quã laudat omis rõ malũ haberet finẽ. qd̃ ẽ ꝯ diuinã iuſticiã; ſed deũ nõ decet facere ꝯtra ſuã iuſticiã. ḡ aia rõnalis ẽ imortalis. Quinto h̃ idẽ ꝓbat͛ rõne glificatõis. Nã ſm ꝓhm. iij. de aia ⁊ phiſicoꝝ. ij. Nihil eſt ocioſũ in fundamẽto nature. ⁊ Cõmẽtator. ij. methaph̃. ait deſideriũ naturale nõ eſſe fruſtratoriũ. ſed oẽs hoĩes naturaliter appetũt beatitudinẽ ſm Aug. xiiij. de trini. Si aũt mortuo corpore moreret͛ aia hoc deſideriũ eẽt fruſtratoriũ qd̃ ẽ impoſſibile. Q; aũt eẽt fruſtratoriũ ꝓbat͛ ꝑ boeciũ. q2 beatitudo eſt ſtat⁹ oim bonoꝝ aggregatione ꝑfect⁹. Et ſm Aug. xxij. de ciui. dei. Felicitas ẽ vbi nihil adeſt mali ⁊ nihil abeſt boni. ſed hoc nõ inuenit͛ in h̃ ſeculo. ḡ neceſſe ẽ ꝙ iueniat͛ i futuro. qd̃ fieri nõ poſſet ſi aia imortalis nõ eẽt.

Sexto hoc idẽ ꝓbat͛ rõne opatiõis ſic. Alia ẽ opatio corpis ⁊ alia aie. alia qꝫ ẽ natura vni⁹ ⁊ alia alteri⁹. Vñ Lactanti⁹ ait. Nõ ẽ par vtriuſqꝫ rõ. Solidũ ẽ eñi ⁊ cõphẽſibile corp⁹ ⁊ oculis ⁊ manu. aĩa ꝟo tenuis ⁊ tactũ viſũqꝫ fugiẽs. ḡ aia ſua tenuitate oẽ; tactũ fugit. nullo igit͛ ictu diſſolui põt. Septimo idẽ ꝓbat͛ rõne euacuatõis. ſ. morſus ꝯſcie. Si eñi mortuo corpe aĩa moreret͛ vacuũ videret͛ ⁊ vanũ in bonis opib; gaudere ⁊ in malis dolere. Cũ igit͛ naturalit͛ ita ſit ſm Hiero. ad demetriadẽ. ꝙ in oĩ bono ope leti cõſtãtes ⁊ intrepidi ſum⁹. ad oẽ aũt peccatũ aut erubeſcim⁹ aut timem⁹. ⁊ culpã facti nũc rubore vult⁹ nũc pallore mõſtram⁹ ac trepidãte aĩo. nec i minimis delict; ⁊ teſtẽ fugim⁹ ⁊ ꝯſciẽtia remordemur. ḡ natura mõſtrat vitã ſempiternã expectare ꝑ bonis. ⁊ penã pro malis opib; ſ; h̃ nullaten⁹ fieri poſſ; ſi aia imortalis nõ eẽt. ḡ ꝟe imortal͛ ẽ.

Secũdo hoc idẽ ꝓbem⁹ rõnib; phiſicalib; tribus ſc;

Primo rõne debilitatõis.
Secũdo rõne reflexionis.
Tertio rõne ꝓportionis.

Pmo imortalitatẽ aie rõnalis ꝓbem⁹ rõne debilitatõis ſic. Vnũqd̃qꝫ naturalit͛ ſeqt͛ ꝓprietatẽ ſue nature. ⁊ cũ oẽ deſtructibile paulatim deficiat donec ad vltimã corruptõ; veniat. ꝟtus aũt intellectiua ſuã duratõe ꝑficiat vt tãto ſit intelligere validior: q̃nto fuerit antiqor. iuxta illud Job. xij. In antiqs ẽ ſapia ⁊ multo tpe prudentia. ſeqt͛ ex h̃ ꝙ aia ĩtellectualis ẽ imortal͛. Si

ſo aliqs dicat q debilitato corpe vir tus aie deficit vt patet in ſenib. Dicē dū q hoc nō eſt p ſe ſʒ p accidēs. q2 aia indiget organo corpis ad intelligen dū. ꝛ iō illo debilitato ipa p accidens debilitat. q2 ſm phm. j. de aia. Qui di xerit aiam p ſe intelligere dicet ipaʒ fi lare ꝛ texere. Et idē phs ibidē dicit. q ſi ſenex accipiat oculuʒ iuuenis videt vtiqʒ ſicut iuuenis. ꝛ ſic aia ē incorru ptibilis. Secūdo imortalitatē anie pbem9 rōne reflexiōis. Nā nulla vt9 materialis et corruptibilis pōt ſup ſe reflecti. ſicut oculus non poteſt ſup ſe reflecti vt ſeipm videat. ſʒ aia rōnalis nata ē ſup ſe reflecti ſeipam cognoſcē do ac ſe ꝛ actū ſuū amādo. g vtus aie nō hʒ ꝯditionē materialiū ꝛ corrupti biliū. g ē incorruptibilis. Tertio h idē pbem9 rōne ꝓportiōis. Nā ſʒ phʒ ij. de aia. neceſſe ē eē ꝓportiōʒ inter po tentiā ꝛ obiectuʒ. Ut eīn aliqd videat oculo corpis neceſſe ē q ſit coloratuʒ. Si audiat aliqd neceſſe ē q ſit ſono roſū ꝛc. q2 color nō audit nec ſonus vi det. Si g obiectū ē corruptibile poten tia erit corruptibilis. ſʒ aia rōnalis in tellectualis p obiecto habet vitateʒ q̄ ē incorruptibilis. q2 ſm Aug. in ſolilo quio. vitas ē talis nature q ipa vita tis negatio vitatē ponit. ꝯfirmat p̄ dicta tali rōne. Ois vt9 ſenſibil ꝛ cor ruptibilis ledit ab obiecto excellente ſicut ocul9 a ſplēdore ſolis. q2 vt9 ſen ſibilis mag delectat in medio qʒ i ex tremo ſm ꝑ[illegible] ij. d aia. ſʒ aia rōnal intelligēs maiora ꝛ maxima mag de lectat ꝛ magis ꝑficit. cuʒ eīn intellect9 ꝑcipiat ſuū creatorē ꝛ in eo mag dele ctet. g ē imortalis. q2 nō habʒ ꝯriū a q̄ corrūpat. intelligēdo eīn verū ꝛ falſuʒ vbiqʒ delectat. Tertio ꝓterea q aia ſit imortalis pbem9 rōnib ciuilibus Nā dicit. ij. ethic. q intētio cuiuſlibʒ le giſlator ē ciues facere bonos ſʒ ſi aia mortalis eēt modicū iuuarēt leges hu mane. nec eēnt tante leges ſed ſolū il le q̄ ꝑtinerent ad pacificū ſtatū ꝛ non que ad mores ꝛ vtutes. Item ſi aīa eſſet mortalis cur morti ſe exponerēt milites ꝓ patria ſed cōſiderant q pro vtilitate cōitatis tuenda p̄ſentē vitaʒ exponūt vt aliā recipiant. Secūdo ex p̄miſſis thematis vbis pbem9 aie rōnalis imortalitatē autenticis dict cū dicit. In oibus q̄ locuti ſunt ꝓphe te. Aie eīn imortalitatē ꝑdixerūt ꝓphe te ꝛ nō ſolū ꝓphe ſʒ ꝛ ipē dei fili9 ac etiā pōi gētiles. Uñ trib generib autori tatum aīam fore mortalē pbemus. ſ.

Primo codicū ſacroꝝ.

Secundo dictoꝝ phoꝝ.

Tertio ſcriptoꝝ politicoꝝ.

Primo anime imortalitatē pbemus ſacris ſcripturis. Dicitur eīn Dañ. xij Multi de his qui dormiunt in terre puluere euigilabunt. alij in vitaʒ eter nam. alij in obprobriū ſempiternuʒ. Et Sap. v. Juſti autē in perpetuū vi uent. Et Joh. xj. ait xp̄us ꝓpheta ma gnus. Qui credit in me etiā ſi mortu us fuerit viuet. ꝛ omis q̄ credit in me nō morietur in eternū. Deinde Math. x. Aiam autē nō poſſūt occidere. Ecce ipa vitas xp̄s q̄ ꝓ aiabus mori digna tus ē clamat aiaʒ fore imortalē. Se cūdo h idē pbem9 dictis phoꝝ. Dixit nāqʒ Macrobi9 exponendo ſomniū ſcipionis. Sic habeto oib q̄ patriaʒ ſuauerūt ꝗduſqʒ vixerūt certū eē in celo diffinitū locū vbi beati ſempiter no euo fruūtur. Et Empidocles vt re citat Areſto. in proemio libri de vege tabilib ꝛ plant ait. Future felicitatis appetitu nihil ē felici9. Hinc Plato i fedrone ait. Perfectus ꝛ purgat9 hic tranſiens cuʒ deo habitabit. Et i Ty meo ſic inquit. Aīa ē immortalis et

que fuit lata irreuocabilit̄.ideo null⁹ vnq̄ȝ ab hac sñia excipit̄. Sȝ sñia eter/ne dãnatiõis fuit dilata vſq; ad gene/ralē reſurrectiōȝ ſi q̄s remediū inueni re voluerit. Secūdo generalē reſur rectionē pbem⁹ ſcrōꝝ auctīb. Ueniāt igit̄ oēs pphe apl'i ⁊ ſcti ⁊ dicāt q̄d ſpi/ritu ſancto illuſtrati ſentiāt. Dic Eſaia q̄d tibi videt̄ de reſurrectōne generali Rñdet.xxvj.ca. Uiuēt mortui interfe ctiq; veſtri reſurgent. Dic etiam tu ſan cte Daniel quid tibi videtur. Reſpon det.xij.c. Multi d̄ his q̄ dormiūt ī ter re puluere euigilabūt alij ī vitā etnaȝ alij in obprobriū vt videant ſp. Quid tu patiētiſſime Job ſentis de hoc. Re det.c.xix. In nouiſſimo die reſurrectu rus ſum. Accede ⁊ tu ſancte paule ele/ctionis vas ⁊ dic q̄d tibi videt̄. Dic.j. Cho.xv. Om̄s q̄dē reſurgem⁹ Et.j.ad Theſ.iiij. Nolumuſ vos ignorare de dormiētib vt nō ɔtriſtemini ſicut ⁊ ce teri q̄ ſpem nō habēt. Si eñ credim⁹ q̄ ieſus mortu⁹ eſt ⁊ reſurrexit.ita ⁊ de us eos q̄ dormierūt p ieſum adducet cū eo. Et q̄ꝛ longū eſſet ſingulorūȝ di/cta recitare:ideo accedat xpiana vera fides que omniū dicta tenet: ex quib ſcit mundi initiū mediū ⁊ finē.ſcit q̄q; quid debet̄ bonis q̄d vero malis p q̄ altiſſimus deus placabit̄ ⁊ p que re/conciliabitur. Dicatq; quid ſentiat de generali reſurrectione. Que reſpōdet ī ſymbolo Athanaſij dicens. Om̄es ho mines reſurgere habēt cum corpibuſ ſuis ⁊ reddituri ſūt de factis proprijs rōnem. Nō ſaluator mūdi ⁊ primitie dormientiū qui eſt primogenit⁹ mor tuorum ɔfirmat Job.v. Procedēt hi qui bona fecerunt in reſurrectōem vi te.qui vero mala egerunt in reſurre/ctionem iudicij Tertio generalē re/ſurrectiōem pbemus innumeris exē/plis reſuſcitatoꝝ tam veteris q̄ȝ noui teſtamenti. Scribitur nāq;.iij. Regū xvij.q̄ Helyas pcibus ſuis filium vi due ſuſcitauit qui iam mortuus erat De quo dicit Hieronymus in plogo ſup Jonam. Sanctū Jonam hebrei affirmant filiū fuiſſe mulieris vidue ſareptane quē Helyas ppheta mortu um ſuſcitauit. Et.iiij. Regum.iiij.ca. habetur.q̄ Helyſeus extinctū filium mulieris precib ſuis ad vitaȝ reuoca/uit. Et eiuſdem.xiij.c.dicitur q̄ mor/tuum corpus Helyſei mortuū ſuſci/tauit. Ueniamus aūt ad campuȝ no ui teſtamenti ⁊ ibi cōſpiciamus flores ſanctoꝝ q̄ꝝ odore mortui reuiuiſcunt Incepit ſiquidē caput noſtrū chriſtuſ ⁊ tres mortuos ſuſcitauit.vt habetur Luce.vij.c. Matth.ix.⁊ Job.xj. Dein de Petrus m̄ltos. Andreas quadra ginta mortuos ſemel ſuſcitaſſe legit̄. Paulus vt habetur Actuū.xx. apud troadem nomine Eutychū ſuſcitauit O quot in diuerſis partibus per ſan/ctorū merita ſunt reſuſcitati:certe nul lus explicabit. Nam etiā noſtris tem porib multos audiuimus et ſcimus reſuſcitatos.que om̄ia clamant reſu/ſcitatiōem corpoꝝ futurā. Unde potē tiam diuinā ⁊ ad reſuſcitādum effica/cem cōmemoremus in ſeptē dormien tibus.qui in ciuitate Epheſi orti ſunt ſcȝ Maximianus. Malchus. Mar cianus. Johānes. Serapion. Cōſtan tinus ⁊c. Hi cum accuſati fuiſſent dy ocleciano exiſtenti Epheſi q̄ eſſent xpi ani dato eis reſipiſcēdi ſpacio vſq; ad reditum Decij qui puinciā viſitatur⁹ erat dimittunt̄. At illi patrimoniū ſu um interim in paupes expendētes:in ito concilio in montē Celyon receſſerūt ⁊ ibi eſſe ſecretius decreuerūt. Diu er/go ſic latentibus;vnus coꝝ Malch⁹ mutato habitu ne cognoſceretur:ad emendum panes ciuitatem intrabat

Cum aũt Decius rediſſet ⁊ eos ad ſa/
crificandũ reqri iuſſiſſet: Malchꝰ ter/
ritꝰ ad ſocios redijt. q̇ ſedẽtes ⁊ collo/
quẽtes in luctu ⁊ lachrymis dixit ma
ximianus. Hoc deꝰ ſcit ꝙ nunꝗ̃ ſacri
ficabimus. ⁊ ſic in lachrymis ſicut de/
us voluit dormierũt. Mane autẽ fa/
cto cũ innotuiſſet decio illos ĩ ſpelun/
ca latere: iuſſit os ſpelunce lapidibus
obſtrui vt ibi fame morerẽtur. Mor
tuo ergo Decio poſt annos. cxcvj. tpe
Theodoſij impatoris pullulauit he/
reſis eorum qui negabant reſurrecti/
onem mortuorꝫ. Unde contriſtatus
Theodoſius indutus cilicio ꝑ ſingu
los dies flebat. quod miſericors deus
videns theſaurꝫ ſue pietatis aperuit.
Miſitqꝫ in cor cuiuſdam burgenſis
epheſi. vt in illo monte edificaret ſta/
bulum paſtoribꝫ ſuis Cementarijs ḡ
aperientibus ſpeluncã ſurrexerũt ſan
cti ⁊ putabãt ſe vna nocte tm̃ dormiſ/
ſe. Malchus vero ad vrbem deſcen/
dere diſpoſuit vt panes emeret. et q̇d
de ipſis diceretur ſentiret. Et cum de/
ueniſſet ad os ſpelunce videns lapi/
des miratus eſt. Ueniens aũt ad por
tam vrbis vidit ſignũ crucis ſuperiꝰ
depictum. Cũ admiratione igiť et ti/
more ingreditur vrbẽ in qua neminẽ
cognoſcebat. Audiebatqꝫ homĩes lo/
quentes de chriſto. ſic ſtupefactus ac
ceſſit ad eos qui panes vendebant. et
cum argenteos ꝓtuliſſet: mirati vẽdi
tores dicebant ad inuicẽ. ꝙ ille iuue/
nis antiquũ theſaurꝫ inueniſſꝫ. Mal
chus vero eos ad inuicem loqui vi/
dens territus rogabat eos vt ipſum
dimitterent ⁊ panes ⁊ pecuniam reti
nerent. At illi tenentes eum dixerunt.
Unde es tu qui theſauros imperato
rum inueniſti. indica nobis ⁊ erimus
ſocij tecum ⁊ celabimus te. At ille q̄ſi
inſanus ſtabat. Illi vero clamare ce/
perunt ꝙ theſaurũ inueniſſet. Addu/
xerunt eũ ad epiſcopũ ciuitatis nomi
ne Mamertinũ ⁊ ad ꝓconſulẽ nomi
ne Antipatrẽ. qui cũ vidiſſent argẽte/
os iterrogaſſentqꝫ Malchum vbi il/
los inueniſſet. ꝓcidens ante eos dixit
Pro deo dicite mihi vbi ẽ Decius ipe
rator qui heri fuit in hac ciuitate. Epi
ſcopus ait. Fili nõ eſt in terra hodie q̇
Decius impator nominet. hic fuit q̇/
dam ſed ante longuꝫ tempus. Mal/
chus dixit. in hoc ſtupeo ⁊ nullus mi/
hi credit. ſed ſequimini me ⁊ oſtẽdam
vobis ſocios meos qui mecũ ſunt in
monte celyon ⁊ ipſis credite. Hoc enĩ
ſcio. ego em̃ heri vidi ꝙ Decius in hãc
vrbem ingreſſus eſt ⁊ nos fugimus a
facie eius. ſi tamen hec ẽ ciuitas ephe/
ſi. Tunc epiſcopus dixit ꝓconſuli. Ui
ſio eſt: quã nobis vult dominꝰ oſten/
dere in iuuene iſto. Perrexerunt ergo
cum eo multitudo populi. ⁊ inueneřt
ſicut Malchus dixerat. Uidenteſqꝫ
facies ſanctorum glorificauerunt de/
um. nunciauerũtqꝫ rem tã grandem
imperatori. Qui mox ex conſtantino/
poli epheſum veniens iuit ad locum
vbi ſancti morabãtur. Amplexatuſqꝫ
illos dicebat. Sic video vos tanqꝫ ſi
viderem dominũ reſuſcitãtem Laza
rum. Tunc dixit ſanctus Maximia
nus. Crede nobis ꝙ propter te ſuſci/
tauit nos deus. Ex his dictis conſo/
latus eſt totus populus chriſtianorũ
et cunctis videntibus inclinantes ca
pita ſua in terram ſpiritum domino
reddiderunt. Surgens autẽ impera/
tor cecidit ſuper eos flens ⁊ deoſculãſ
eos. Cumqꝫ iuſſiſſet fieri loculos aure
os in quibus mitterẽtur. in ipa nocte
apparuerunt imperatori dicentes. vt
ſicut hactenus in terra iacuerunt ⁊ de
terra ſurrexerunt. ita eos dimitteret.
donec illos deus iterum ſuſcitaret.

Juſſit ꝙ imperator locū illū ī honorez ꝛ mēoriā eorum ornatꝰ lapidibꝫ decorari. qd ꝛ ita factū ē. L Secūdū ſalutare documētū inſinuatur de reſurgētiū qualitate: cū dr. Et rurſū circūdabor pelle mea. ſ. ꝛ nō alia. Un̄ circa reſurgentiū ꝓprietates notemꝰ qtuor qlitates ſcꝫ

Primo qualitatē loci.
Secūdo qualitatē tpis.
Tertio qualitatē modi.
Quarto qlitatē diſpoſitiōis.

Primo nāqꝫ circa reſurgentiū ꝓprietates notemꝰ qlitatē loci ī ꝙ vicꝫ loco mortui reſurgāt. Et dicit Rich. in. iiij di. xliij. ar. v. q. iij. ꝙ ſi corpa mortuorum ſiue illorum pulueres fuerint in monumētis ibidez reformabunt ꝛ reſurgēt. iuxta illud Ezech. xxxvij. Ecce ego aperiā tumulos vr̄os ꝛ educā vos ď ſepulchris veſtris populꝰ meꝰ. Si aūt corpora nō erūt in monumētis reſurgēt in illis locis in qbus tpe reſurrectōis erit ps ꝑncipalior corpis. Si aūt illo tpe ꝯtingat alicuiꝰ corpis ptes eē ī pluribꝫ locis: vtpote qꝛ medietas cordis eēt in vno loco. ꝛ medietas ī alio. ꝛ ſic ď capite ꝛ aliis mēbris: tūc reſurrectō fiet in loco vbi deꝰ volet. Si aūt ī vno loco eēt cor totū ꝛ in alio totuꝫ caput. tunc quidā dicūt ꝙ reſurrectio fiet in eo loco vbi erit cor. quia ipm formatur ꝑus qꝫ cetera mēbra. vt dicit Areſt. iij de aīalibus. et ſic eſt primū viuens et vltimū moriens in homie. Ideo circa cor alia mēbra cōgregabunt ſicut circa centrū. Alij vero dicūt ꝙ homo reſurget vbi tunc erit caput. quia vt habet. ff. de religioſis ꝛ ſumptibꝫ funerū l. cū in diuerſis. Ibi eſt homis ſepultura vbi eſt caput hominis ſepultuꝫ. Quicqd aūt de hoc ſit relinquamꝰ ipi deo cuiꝰ vtute fiet mortuorum reſurrectio. Secūdo qꝫ circa reſurgētiū ꝓprietates notemꝰ qualitatē tpis quo videlicet tpe fiat reſurrectio mortuorū. Ubi ſciendū ꝙ reſurrectōis tps ꝑtim ē nobis cognitū ꝛ ꝑtim ignotum Eſt cognitū ꝙ ad hoc ꝙ erit ī fine mūdi. iuxta illud Job. xj. Reſurgent ī nouiſſimo die. Silr Matth. xx. dic ſaluator. Cū ſero factū eſſet dicit dn̄s vinee ꝓcuratori ſuo. i. deꝰ pater xp̄o. Uoca operarios ꝛ redde illis mercedē. Ignotuꝫ vero omino eſt nobis quo āno fiet mortuorū reſurrectio omniū. cuꝫ dn̄s dicat Mar. xiij. De die auteꝫ illa ꝛ hora nemo ſcit neqꝫ angeli neqꝫ filiꝰ Eſt autem filius dei quidam naturalis. id eſt chriſtus. ꝛ iſte ſcit omnia que ſcit pater. Alius filius eſt adoptiuus ſicut ſūt oēs ſācti. ꝛ ſic voluit chriſtus dicere ꝙ diē reſurrectionis nec angeli nec ſancti ſciūt. vel licet ſciāt tn̄ vt hoībus reuelēt ſic neſciūt. Quidā tn̄ rōnabiliter opinantur annū: menſem: dieꝫ et horā reſurrectionis. Primo opinantur annū. de quo dicūt ꝙ in ſeptimo millenario a mūdi creatōe finietur mūdus ꝛ tūc erit reſurrectio eo ꝙ ſeptimo die deꝰ a creatiōe requieuiſſe dr. Un̄ ꝛ ſeptē diebꝫ totꝰ annꝰ reuoluitur. ſed certe h̄ qꝛ autoritatē ex ſacra ſcptura nō hꝫ eadē facilitate ꝯtēnitur ꝙ ꝓbatur ꝓſertim cū ſaluator diſcipulis h̄ qrētibꝫ dixit Act. j Nō ē veſtruꝫ noſſe tpa vel momēta ꝙ pr̄ poſuit ī ſua ptāte. De mēſe ꝟo opinantur ꝙ reſurrectio oīm in marcio fiet. eo ꝙ tūc xp̄s reſurrexit. De die autē dicūt ꝙ erit die dn̄ico. vt ſic illa dies ē initiū mūdi: ꝛ erit finis ſine fine. qꝛ dicit ph̄s ꝙ ꝑfectiſſima figurarum ē circulus. ꝙ vbi incipit ibi terminatur: ſic opꝰ dī ē ꝑfectiſſimū qd vbi īcipit ibi dꝫ terminari. De hora em̄ reſurrectōis dic̄ Richard. in. iiij. di. xliij. ar. vj. q. ij. ꝙ motus ſolis ceſſabit circa ortum ſolis luna exiſtente in occidente. quia in tali diſpoſitiōe ſol ꝛ luna creduntur crea-

ti fuiſſe. Et q2 in illo inſtanti in q̄ ceſſabit motus celi erit cōmunis reſurrectio mortuoꝝ. exceptis paucis qui in aduentu iudicij inuenient̄ viui. Et ſic concedendū eſt ꝙ reſurrectio communis nō erit in nocte. quia tamē exiſtentibus in oriente citius eſt dies q̄ꝫ exiſtentibus in occidente. Et mortuoꝝ quidā reſurgunt in oriente. quidā in occidente. Ideo quidā reſurgunt in nocte per comparationē ad locum in quo reſurgunt. per comparationē autē ad locū in quo tenebit̄ iudiciū erit ſol in ortu anteq̄ꝫ quis reſurgat. De illo ꝟo quod dicit̄ in euangelio. Media autē nocte clamor factus eſt. Et d̄ illo. Dies dn̄i ſicut fur ita in nocte veniet: dicit glo. Aug. Media nocte: id eſt nullo ſciente aut ſperante. et iō aduentus dn̄i compat̄ furis aduentui. quia ſicut fur hora qua nō putat̄ venit: ſic eſt de xp̄i aduentu ad iudiciū. Et ſic ſicut iudiciū fiet in mane: ita et reſurrectio mortuoꝝ. iuxta illud Sopho. iij. Dies illa magna dies ire dies calamitatis ⁊ miſerie dicit̄. Tertio circa reſurgentiū ꝓprietates notemus qualitatē modi. quō videlicet mortui reſurgent. Circa quoꝝ reſurrectionē tria erunt ſcilicet.

Primo oīm incineratio.
Secūdo filij dei apparitio.
Tertio tube vlulatio.

Primo dixi ꝙ in reſurrectiōe erit omniū incineratio. Anteq̄ꝫ veniat enī xp̄s ad iudiciū mittet ignē magnū ꝑ totū mundū qui purgabit aerē aquā ⁊ terrā. iuxta illud Ps. Ignis ante ip̄m p̄cedet. Et. ij. Pe. iij. Adueniet dies dn̄i vt fur in quo celi magno impetu trāſient. elemēta ꝟo calore ſoluent̄. Iſte enī ignis vt dicit magn⁹ Albert⁹ habebit quadruplicē actū. Primū actū habebit q2 purgabit mundū incipiēs in ſupiori pte vbi altitudo aque diluuij attigerat. ⁊ deſcēdet deorſū contra naturā ignis tanq̄ꝫ inſtrumentū diuine iuſticie. Secūdū actū ille ignis habebit actū ignis purgatorij. Nā vt dicit mgr̄ in. iiij. di. xlvij. ꝙ electos purgabit q̄ ſūt purgandi. eos aūt q̄ nō indigēt purgatiōe nō ledet. Tertiū actū habebit actū nature noſtri ignis. q̄a corpa ⁊ oſſa oīm incinerabit. ſm̄ illō Gen. iij. Cinis es ⁊ in cinerē reuerteris exceptis corpibus xp̄i ⁊ beate ꝟginis vt dicit Richard. in. iiij. di. xliij. ar. iiij. q. ij. Inſup omēs arbores incinerabit herbas. metalla. veſtes O deus eterne tūc quāta erit amaritudo dānatis videntibꝫ ꝙ ꝓpter cineres ꝯtēpſerūt optimū deū. Quartū actū habebit ille ignis actū ignis infernalis q2 cruciabit reprobos poſtq̄ꝫ reſurrexerint. iuxta illud Ps. Et inflāmabit in circuitu inimicos ei⁹. Nā oēs tā electi q̄ꝫ reprobi reſurgēt in igne. ſm̄ qḋ canit eccleſia. Dū veneris iudicare ſeculū per ignē. tn̄ nō cruciabit electos ſicut noſter ignis nō leſit pueros ī fornace ardenti Dan. iij. Secūdo in reſurrectōe generali erit filij dei apparitio. poſtq̄ꝫ enī corpa oīm incinerabunt̄ tūc apient̄ celū ⁊ excūtes omēs celoꝝ ꝟtutes. Archāgel⁹ michael deferet crucē xp̄i de q̄ dicit ſaluator Matth. xxiiij. Tūc apparebit ſignū filij hoīs. Ali⁹ angelus p̄ſentabit clauos. Terti⁹ ſpineā coronā. Quart⁹ lanceā. Quītus flagella. Sext⁹ colūnā ⁊ chordā. Septim⁹ ſpōgiā. Deinde exibit rex glorie xp̄s quē imediate comitat̄ beata ꝟgo maria. deinde tota celeſtis curia. Et vt dicit Rich. in. iiij. di. xlvij. xp̄s paulatī ſucceſſiueq̄ꝫ deſcēdet de celo a pte orientali. q2 ſicut aſcēdit Act. j. ſic veniet quēadmodū vidiſtis eū euntē in celū. Et tūc mittet angelos ſuos p̄cipiēdo eis

vt colligāt oēs cineres corpoꝝ.ꝛ collo
cent ſup̄ ſepulchꝝ. Tūc p̄cipiēdo dicꝫ
ſolus xp̄s. Surgite mortui. Et ſtatim
ſtabunt om̄es ſupꝫ pedes. hoc ē qḋ di
cit Job.v. Mortui audient vocem fi
lij hominis.ꝛ qui audierint viuent.

¶ Tertio in reſurrectiōe generali erit
tube vlulatio. Dicit em̄ Richar.i.iiij.
di.xliij.ꝙ poſt ꝙ aīe corporibꝫ erūt vni
te ſtatim archangeli qui fuerūt cuſto
des p̄uinciarū quas cuſtodierūt cla/
mabūt fortiter ꝛ ſenſibiliter ſono arti
culato mediante aliqua ſenſibili crea
tura formata. Quid vero hec vox tu/
be ſonet dicit Hiero. ſup Math. Quo
tiens diem illū conſidero toto corpo/
re contremiſco. Siue em̄ comedaꝫ.ſi/
ue bibā ſiue aliqḋ aliḋ faciā ſꝑ videt̄ il
la tuba terribilis ſonare in auribꝫ me
is. ſurgite mortui ꝛ venite ad iudiciū
O peccator dulcedine mundi inebria
te quid audis quid cogitas. ſi tā ma/
gnus ſanctus cuius ſanctitas iohan
ni baptiſte comparat̄.ꝛ qui quotidie
ſanguinē pro chriſto fundebat.ꝛ etiaꝫ
de aqua cū menſura bibebat ſic iudi/
ciū timebat. Quid deberes tu facere q̄
in ſordibus iaces peccatoꝝ multorū.
O cecitas peſſima filioꝝ adaꝫ qui vix
credunt iudiciū. cuꝫ tamen dei filius
totam ſeriem expoſuit Matth.xxiiij.
Et Ap̄l'us.j.Theſ.iiij.dicit. Ip̄e dn̄s
in iuſſu ꝛ voce archāgeli ꝛ in tuba dei
deſcendet de celo. M Quarto cir
ca reſurrectionis proprietatem note/
mus reſurgentiū diſpoſitionis quali
tatē. quales videlicet erunt qui reſur
gent. Circa quod notemus tres eorū
qualitates ſcilicet

Primo qualitatē etatis.
Scḋo qualitatē quātitatis.
Tertio qualitatē formoſitatis.

Primo ſiquidē notemus qualitateꝫ
etatis in qua videlicet etate om̄es re/
ſurgent. Et dicendū ſm intentionem
Richar.in.iiij.di.xliij.ꝙ in etate viri
li ſm ꝙ adam fuit factus in etate vi/
rili. Naꝫ ꝛ chriſtus dominus mortu/
us fuit in etate virili. Ideo dicit ma/
giſter in.iiij.ꝛ habet̄ Eph.iiij. ꝙ om̄es
in eadeꝫ etate reſurgent in qua xp̄us
mortuus eſt ꝛ reſurrexit cuiuſcūqꝫ eta
tis mortui fuerint. Unde in iudicio
nullus erit puer nec ſenex ſed virilis.

Secundo quoqꝫ notemus quali/
tatē quantitatis. in quanta videlicet
magnitudine reſurgant. Et reſpōdet
Richarḋ.ꝙ nō om̄es erunt in ſimili
quantitate: ſed quilibet reſurget in ea
quantitate ꝛ ſtatura que vnicuiqꝫ de
bebat̄ naturaliter. Nā quidā natura/
liter maiores fuiſſent q̄ꝫ videm9 nūc.
ſed aut per infirmitatē: aut per nutri/
menti defectū ſunt tales. Ibi igit̄ non
erit gygas. nec gnauus. Aliquis tamē
altero erit maior ſm ꝙ ſua natura ſe
extenderit. Ut em̄ dicit magnus Al/
bertus reſurrectio tria corrigit in na/
tura ſcꝫ defectū ſicut in pueris et mu/
tilatis. ſiue in diminuta natura ſicut
defectū manuū vel pedum vel hmōi.
aut ſuperfluū ſicut vnguiū criniuꝫ et
huiuſmodi. aut erroreꝫ ſicut eſt mon/
ſtruoſitas membroꝝ. Tertio nāqꝫ
notemus qualitatē formoſitatis. om
nes em̄ homīes tam electi q̄ꝫ reprobi
reſurgent ſine diminutiōe. iuxta illud
j.Corꝫ.xv. Mortui reſurgent incorru
pti. Q, autē chriſtus reſurrexit cum ci
catricibus hoc fecit ex ſingulari priui
legio. De corporū auteꝫ damnatoruꝫ
deformitatibꝫ quidā dicunt ꝙ mane
bunt ad maiorē eorū confuſionē. Alij
vero dicunt ꝙ reſurgent ſine illis. Qḋ
Aug9 in enchiri. reliquit indetermia/
tū. Ueruntamen corpus damnati erit
tam deforme ꝙ anima reſumēs ip̄m
ſtupebit ꝛ ipſum videre abhorrebit.ꝛ

velletpotius habere corpus tale qd̃ erat quando dimidiū corroſum fuerat a vermibus. ⁊ erit ita paſſibile q̄ ſi eum vna feſtuca tangeret plus lederetur q̄ ſi modo cum gladio vulneraretur. O ſtulti filij adam poſt carnem ambulantes: audite quid fiet de vobis. Cur igitur carnis appetituꝫ non frangitis. cur ad ſeruiendū deo nō cogitis. Beatoꝝ vero corpora dotabūtur quatuor dotibus. Primo impaſſibilitate. ſm enī Richard. ſuper. iiij. ex virtute anime reſultat tanta vis in corpus q̄ a nullo exteriori agente valebit immutari. nec vnq̄ ledi aut corrūpi. Unde dicit̃. j. ad Cor. xv. Oportet corruptibile hoc induere incorruptionē. ⁊ mortale hoc induere imortalitatē. Si igit̃ ponerent̃ in igneꝫ infernalē nunq̄ lederent̃. Secundo electoꝝ corpora dotabunt̃ ſubtilitate: ita q̄ oīa metalla poterūt penetrare. Corpus tamē glorioſū nolente eo cuius eſt nō poterit. Hinc dicit̃. j. Cor. xv. Seminat̃ corpus aīale ſurget corpus ſpirituale. i. ſpiritui ſimile q̄dam modo. Tertio electoꝝ corpora dotabunt̃ agilitate. Naꝫ in ictu oculi in maius ſpaciū poterit corpus glioſuꝫ moueri q̄ ocul⁹ videret. Un̄ Aug⁹ li. de ciuit. dei. Ubi volet ſpūs: ibi ꝓtin⁹ erit ⁊ corpus. Dicit enī Durandus q̄ corpus gl'oſū mouet̃ motu organico nec mouet̃ ſimul queadmodū graue deorſū. verūtamē mouet̃ ſm aīe volūtatē cui penit⁹ obedit. Quarto corpora electoꝝ dotabūt̃ dote claritat̃. Nā ex aīa redūdabit mira claritas in corpus. iuxta illud Mat. xiij. Fulgebūt iuſti ſicut ſol in regno patris eoꝝ imo ſepties clari⁹ erit corp⁹ glioſū q̄ mō ſol. q2 vt dicit Eſa. xxx. Erit tūc lux lune ſicut lux ſolis ⁊ ſol ſeptēplicit̃ fulgebit. O de⁹ eterne q̄s nō ſeruiet tibi. certe niſi deceptus. Tertiū ſalutare documentū in verbis thematis inſinuat̃ reſurgentiū finalitas: cū dicit̃. Et in carne mea videbo deū ſaluatorē meuꝫ. Electi enī ad hunc finē reſurgent vt videant deuꝫ ſemꝑ in quo eſt om̄is beatitudo. ⁊ beatificati ex viſione tali eternaliter deū laudēt. Jō poſt q̄ reſurgent mox ꝓcedēt obuiā xp̄o in aera. Reprobi ṽo ideo reſurgēt vt videant glorioſaꝫ ſaluatoris faciē ipſis terribilē quē hic cōtēpſerūt. Jdeo accepturi irreuocabilē mortis ſententiaꝫ merentur. Qua quidē ſententia ꝓlata mox terra ſcindet̃ ſub pedib⁹ eorum. ⁊ iuſſu dei ignis conflagratiōis inuoluet eos cū omnibus fauillis et fecibus mundi ac demonibus ⁊ precipitabit in infernū. O deus eterne q̄le erit ſpectaculū. Electi quidē hec videntes incipient laudare diuinaꝫ iuſticiam ⁊ miſericordiā. Et cum immēſo gaudio reuertent̃ ad eternam gloriam. Ad quā nos perducat domin⁹ ieſus qui reſurrexit a mortuiſ regnās cum patre ⁊ ſpirituſancto in ſecula ſeculoꝝ amen.

De eadē feria ſecunda paſce
Sermo lij.

O Stulti et tar

di corde ad credendū in omnibus que locuti ſūt ꝓphete. Nōne hec oportuit pati xp̄m ⁊ ita itrare i gl'iaꝫ ſuā Lu. vl. c. ⁊ i euāgelio hodierno. Uerba ſūt reſurgēt. xp̄i duobꝫ diſcipulis. ſ. cleophe ⁊ ſm Gre. luce: loquētis q̄ ipa die reſurrectiōs dn̄i ibāt a hieruſalem verſus caſtellū emaus. quod diſtat a hieruſalem ſtadijs ſexaginta: id eſt ſeptem miliaribus ytalicis cum dimidio. Jn quo euangelio euāgeliſta tria ſpecialiter inſinuat

diſcenda.ſcꝫ

Primo diſcipulorum dubitatõem et oblocutionem

Scdo xpi dñi ↄditõem ꝛ reſurrectõnis ꝓbatiõem

Tertio diſcipulorum deuotiõeꝫ et xpi cognitiõem.

Primo euãgeliſta inſinuat diſciplorum dubitatõem. ꝛ de hac alternatiuã collocutõem dicẽs. Et ipſi diſcipuli loquebantur ad inuicẽ de his omnibꝫ q̃ acciderant. Et factũ eſt dum fabularentur ꝛ ſecum quererẽt. et ipſe ieſus appropinquãs ibat cum illis. Oculi aũt eorum tenebãtur ne eum agnoſcerẽt. Ubi dicit Gregorius. Quia amabãt videbant. quia vero dubitabant euꝫ quẽ videbãt nõ agnoſcebãt. Secundo euãgeliſta inſinuat xpi dñi ↄditionem ꝛ ſue reſurrectiõis ꝓbatiõem dicens. Et ait ad illos. Qui ſunt hi ſmones quos cõfertis ad inuicẽ ambulãtes ꝛ eſtis triſtes. Et rñdẽs Cleophas dixit. Tu ſolus pegrinus es in hieruſalem ꝛ nõ agnouiſti que facta ſunt ĩ illa his diebꝫ. Sicut em̃ in cordibꝫ eorum xps erat pegrin⁹ a vera fide. ita eiſdem ſe repſentabat. Quibus dixit. Que facta ſunt. ꝛ dixerũt. De Jhu nazareno qui fuit vir ꝓpheta potens ĩ ſermone ꝛ ope. ꝛ quõ tradiderũt eũ ſummi ſacerdotes ꝛ crucifixerũt euꝫ. Nos autem ſperabamus quia ipſe eſſet redempturus iſrael. Eſt nunc tertia dies hodie ꝙ hec facta ſunt. Sed ꝛ mulieres quedam de noſtris fuerunt ad monumẽtũ ꝛ nõ inuẽto corpe dixerũt ſe viſionẽ angelorum vidiſſe. ꝛ abierunt quidam ex nobis ꝛ ita inuenerunt ſicut mulieres dixerunt. Et Jeſus dixit ad eos. O ſtulti ꝛ tardi corde ad credẽdum. ꝛ incipiens a Moyſe ꝛ omnibꝫ ꝓphetis interpretabatur illis in omnibus ſcripturis que de ipſo erãt. Et dũ appropinquãſſent caſtello finxit ſe lõgius ire. ꝛ coegerunt eũ dicẽtes. Mane nobiſcum dñe quoniã adueſpaſcit

Tertio euãgeliſta inſinuat diſcipulorum deuotõem ꝛ chriſti cognitionẽ: dicens. Et intrauit cum illis. ꝛ factũ eſt dum recumberet cũ eis accepit paneꝫ et benedixit ac fregit ꝛ porrigebat illiſ Et aperti ſunt oculi eorum ꝛ cognouerunt. Et ipſe euanuit ex oculis eoruꝫ. Et dixerunt ad inuicẽ. Nonne cor noſtrum ardens erat in nobis dum loqueretur in via. Unde ſi ſpiritualiter in nobis habemus que iſti peregrini habebant erit chriſtus comes itineriſ noſtri. Jſti enim ambulabant: triſtabantur ꝛ de chriſto fabulabantur. ſed chriſtus ſe eis iungit: cor vrit: ſcripturas aperit: ꝛ ſe ire longius fingit. Si tales eſſemus laborando contra accidiam. triſtando contra vanam leticiaꝫ. de chriſto loquendo contra vaniloquium. tunc xps ſe nobis iungeꝫ. cor accenderet. ſcripturas aperiret ꝛ intellectum daret: licet aliqñ longi⁹ ſe ire fingeret vt nos ꝓbaret. Peregrinus em̃ ab omnibus ad ſe non pertinentibuſ ſe exonerat. viam querit. toto deſiderio patriam appetit. Eſto talis pegrinus: et chriſtus tibi ſicut illis tempuſ abbreuiat per dulce vie colloquium. viam inſtruit dans verum intellectũ pane benedicto reficit intellectum. et ſi coegeris fingentẽ ſe longius ire manebit tecum qui prius dicebat. O ſtulti ꝛ tardi corde ad credendum ꝛc̃. Unde ex his thematis verbis anime immortalitatem (dei gratia) tripliciter vtcunqꝫ probare poterimus. ſcilicet.

U

Primo veris rõnibꝫ. ibi. O ſtulti ꝛ tardi corde ad credendum

Scdo autẽticis auctoritatibꝫ: ibi. ĩ omibꝫ q̃ locuti ſunt ꝓphe.

Tertio exemplorum oſtēſiōibꝫ.ibi. nō ne hec oportuit pati xp̄m.

Primo itaqꝫ ex p̄miſſis thematis verbiſ aīe rōnalis imortalitatē poterimꝰ ꝓbare verſ rōnibꝫ cū dr̄. O ſtulti ⁊ tardi corde ad credēdū Stultꝰ em̄ eſt valde hebetis ingenij ⁊ tardus corde qui ea tm̄ credit q̄ ſenſibilr̄ demōſtrant̄.⁊ qꝛ aīa eſt inuiſibilis.iō pleriqꝫ de ipſiꝰ immortalitate dubitāt. In q̄rum pſona dicit Eccs.iij. Unꝰ interitꝰ eſt hominū ⁊ iumentorum ⁊ equa vtriuſqꝫ ꝯditio. ſicut morit̄ hō :ſic ⁊ illa moriunt̄. Et iō veris rōnibꝫ ꝓbemꝰ aīe rōnal' immortalitatem.potiſſime triplici genere rōnum verarum.ſ.

Primo theologicalibꝫ rōnibꝫ
Scdo phiſicalibꝫ ratiōibꝫ.
Tertio ciuilibꝫ rōnibꝫ

Primo igit̄ aīe imortalitatē ꝓbemꝰ rōnibꝫ theologicalibꝫ q̄s ponit Rich. ſup.ij.diſ.xix.art.j.q.j.⁊ ſan.Bonauē. ibidē.ac ſctūs Tho.li.ij.ꝯtra gentiles c.lxxviij.⁊ ſunt ſeptē hmōi rōes.ſ. Rō corruptiōis.rō pfectōis vniuerſi.rō remuneratiōis.rō iuſtificatōis.rō glifi catiōis.rō opatiōis .rō euacuationis

Primo aīe immortalitas ꝓbat̄ rōne corruptōis .Om̄e eī qđ corrumpit̄ q̄nqꝫ modis deſtruit̄. Pmāo ſepatione forme a materia.ſicc ū aīa ſepat̄a corpore.vel cū ignis extinguit̄.ſꝫ aīa non pōt ſic deſtrui qꝛ nō eſt cōpoſita ex materia ⁊ forma.nec ē in materia ſic anima plāte ⁊ bruti. Secundo poteſt aliquid deſtrui diuiſione partiū itegralium.vt cū lapides ⁊ ligna remouētur deſtruit̄ domus. Et nec ſic poteſt anima rōnalis deſtrui cū ſit ſimplex ⁊ nō habeat ptes. Tertio poteſt aliquid deſtrui deſtructione ſubiecti.vt dſtructo pariete deſtruit̄ pictura ⁊ ſupficies in eo exiſtens. Et nec ſic poteſt aīa rōnalis deſtrui.quia nō habet aliud ſubiectum q̄m corpꝰ.in quo corpe ipa nō eſt vt accidens ſed vt forma ſubſtātialis Q, aūt anima nō ſit accidens patet p diffinitiōem accidentis. Accidēs eſt illud qđ poteſt adeſſe vel abeſſe preter ſubiecti corruptiōez.qđ nō cōpetit aīe quia abſente ipa corpus corrumpit̄. Sed q anima ſit ſubſtātia ꝓbatur p phm in poſtp̄dicamentis. Subſtātia eſt que maxime ⁊ principaliter accidētibus ſubſtat.ſed anima ſubſtat accidentibus.ſicut gaudio,triſticie.ſciētie ignorantie. v̄tutibꝫ ⁊ vicijs ⁊c. Quarto poteſt aliquid deſtrui ratione deferentis.vt fracto vaſe funditur liquor ⁊ nec ſic deſtruitur anima:cum nō indigeat deferente ſicut liquor. non enī ipſa continetur a corpe.al's nō poteſt extra corpus intelligere amare ire.immo continet ipſa corpus intantuꝫ q ea recedente deſtruitur corpus. Cum autē ad p̄ſens anima ſenſum tribuat corpori vt viuere id efficiat fieri non poteſt vt ipſa per ſe non viuat ⁊ ſentiat.quoniā ipſa eſt ſenſus et vita. Quīto poteſt aliquid deſtrui abſentia cauſe.ſicut ſubtracto ſole deſtruitur dies Et nec ſic poteſt anima deſtrui. qꝛ ſicͭ non habuit cauſam aliā efficientez niſi deum.ita nullā habet cauſam influentem niſi deum cuius eſſentia nō deſtruitur:ſed ſemp influit ſup creaturaſ:maxime ſup animā. Cum igit̄ anima nullo predictorum modorū deſtrui poſſit:nec alius modus deſtruēdi inuenitur:ſequit̄ q anima eſt īmortal'.

Scdo h̄ idem ꝓbatur rōne pfectionis vniuerſi.quia dei pfecta ſunt opa ⁊ in quibꝫ ſi eſt repire extrema:neceſſe eſt etiā repire mediū. ⁊ iō tres vitales ſpūs repiunt̄.quos recitat Grego .in dyal'.dicens. Tres vitales ſpūs creauit omnipotens deus. Unum q̄ carne nō tegitur nec morit̄. Aliuꝫ q̄ carne

rui; nõ eſt.neq; xp̃s reſurrexit. Et iõ vt noſtrã fidẽ de ſua reſurrectiõe ⁊ p̃ ꝯſequẽs de nr̃a reſurrectiõe ꝯfirmaret.ſepi⁹ poſt ſuã reſurrectionē apparuit. Cõfirmauit aũt tripliciter ſuã ⁊ nr̃a; reſurrectionē ſc;

Primo freq̃nti apparitõe.
Scd̃o apoſtoloꝝ p̃dicatiõe.
Tertio miraculoꝝ opatiõe.

Primo nãq; ꝯfirmauit ſuã ⁊ noſtra; reſurrectionē ex freq̃nti apparitiõe.q2 ſicut ex euãgelice veritatis ſerie colligimus poſt diē reſurrectõis ſue vſq; ad aſcẽſionē ſuã q̃nquies apparuit. Primo eni͂ apparuit die octauo ſue reſurrectiõis recluſis diſcipulis ⁊ thoma p̃ſente. Cui cũ dicerẽt alij diſcipuli. Uidimus dn̄m. Ille autē dixit eis Joh. xx. Niſi videro in manib᷒ eius fixurã clauoꝝ ⁊ mittam digitũ meũ in locũ clauoꝝ.⁊ mittã manũ meã in lat⁹ ei⁹ nõ credã. Ueit aũt ieſus ianuis clauſis ⁊ ait thome. Infer digitũ tuũ huc ⁊ vide manus meas.⁊ affer manũ tuam ⁊ mitte in latus meũ ⁊ noli eſſe incredulus.⁊ ita factũ eſt. Secũdo vt dicitur Joh.xxi. Apparuit xp̃s ſeptē diſcipulis ad mare tyberiadis ſc; petro thome:nathanaeli:iohanni:⁊ iacobo ⁊ duobus diſcipulis quoꝝ noĩa non exp̄munť. Qui cũ p̃ totã noctē piſcantes nihil prendidiſſent. Mane ſtetit ieſus in littore. diſcipuli tñ nõ cognouerũt ⁊ dixit eis. Pueri nũqd pulmētũ habetis. Reſponderũt ei.nõ. Et dixit eis. Mittite in dexterã nauigij rete ⁊ inuenietis. Miſerũt ergo ⁊ nõ valebãt trahere rete p̄ mlťitudine piſciũ Et dixit iohannes petro.dñs eſt. Qui ſtatim tunica ſe ſuccinxit q2 nud⁹ erat ⁊ miſit ſe in mare. Alij vo nauigio venerũt ⁊ ꝯſolati ſunt cũ dño ⁊ comederũt ibi ſecũ. Tertio ꝗ; apparuit xp̃us poſt ſuã reſurrectionē vt dicit̃ Math vlť. vndecim diſcipulis in galilea vbi ꝯſtituerat illis dñs ⁊ vidẽtes eũ adorauerũt.q̃dã aũt dubitauerũt. ⁊ accedẽs ieſus locutus ē eis. Fuerũt ei ibi pluſ q̃ q̃dringẽti fratres vt dicit apl̾s qñ xp̃s eis apparuit. Quarto ⁊ quinto vt dicit̃ Mar.vlt.⁊ Luc.apparuit in die aſcẽſionis ſue. ſemel in cenaclo ⁊ ſemel in mõte oliueti qñ vidẽtib᷒ illis publice aſcẽdit i celũ. Scd̃o xp̃s ꝯfirmauit ſuã noſtrãq; reſurrectionē apoſtoloꝝ p̃dicatione. Quib᷒ ei poſt ſuã reſurrectionē apparuit ſic certificauit vt apd̃ oēs tã ſapiẽtes q̃ diuites p̃dicarẽt ⁊ p̃ hac ṽitate.i. reſurrectiõe mortuoꝝ mortē ſubirent ſperantes ſe reſurrecturos. Hinc petrus dicebat Act.iij. Nos inq̃t teſtes ſumus oim que fecit xp̃s in regione iudeoꝝ ⁊ hieruſalē quē occiderunt ſuſpẽdentes in ligno.hunc deus ſuſcitauit a mortuis tertia die.⁊ dedit eũ manifeſtũ fieri nõ omi populo ſed teſtibus p̄ordinatis a deo nobis qui manducauim⁹ ⁊ bibim⁹ cũ eo. Tertio xp̃us ꝯfirmauit ſuã ⁊ noſtrã reſurrectionē miraculoꝝ operatione. Nam in nomine chriſti reſurgentis per orbem terrarũ diſperſi fecerũt tot ⁊ talia miracula que nulla humana potentia fieri poterãt. mortuos ſuſcitantes.cecos illuminãtes.infirmos repẽte curantes.demones expellentes.ſicq; ſermonem confirmantes ſequentibus ſignis. qua; reſurrectionē olim predixerat Job dicens. Scio q̃ redemptor meus xp̃us viuet:id eſt ad vitam eternam reſurget.ſed ⁊ ego in nouiſſimo die reſurrecturus ſum corpore p̃prio.et in carne mea videbo deum ſaluatorem meũ. Unde in p̄miſſis verbis de generali omniũ reſurrectione p̃pheta tria inſinuat documẽta ſalutaria chriſti gratia declaranda ſc;

Feria ſecunda paſce

Primo reſurrectõis oīm ỽitatem
ibi. ꝛ ī nouiſſimo die reſurrectur⁹ ſuȝ.
Secūdo reſurgētiū q̄litateȝ. ibi. Et
rurſuȝ circūdaboꝛ pelle mea.
Tertio reſurgētiū finalitatē. ibi. Et
in carne mea videbo deū.

R Primo dixi ꝙ ſanct⁹ iob in pre-
miſſis ỽbis īſinuat reſurrectõis oīm
veritatē di. In nouiſſimo die reſurre-
ctur⁹ ſū. iō Hiero. de eo ad paulinuȝ
dicit. Ut de ceteris ſileam reſurrectōȝ
corpoꝝ ſic ꝓphetauit vt nullus de ea
vel manifeſtius vel clarius ſcripſerit.
Cui⁹ quidē ỽitatē ꝛ nos triplicit̄ luci-
de poterim⁹ ꝓbare ſcȝ.
Primo rōnibus.
Secūdo autoꝛitatib⁹.
Tertio exemplis.

Primo ſiquidē corpoꝝ reſurrectiōeȝ
id eſt nūero electoꝝ cōpleto ꝙ oēs ho
mines in ſuo corpe ꝛ aīa reſurgēt ꝓbe
mus rōnib⁹ trib⁹ vicȝ. rōne diuine eq̄
tatis. rōne hūane nobilitatꝭ. rōne vni
uerſe ↄgruitatis. Primo rōne diuine
eq̄tatꝭ ꝓbem⁹ generalē reſurrectioneȝ
futurā. nā ſicut de⁹ potētiſſim⁹ ē in cō
ſtitutōe naturaꝝ: ita ē clemētiſſim⁹ in
collatōe gratiaꝝ. ꝛ iuſtiſſim⁹ in retri-
butiōe ſtipendioꝝ. Et q2 hō meruit vl̄
demeruit ſimul̄ in aīa ꝛ corpe. Igit̄ in
vtroqȝ p̄miabit̄ vel punieẗ. qđ fieri n̄
poſſet niſi homiēs aīa ꝛ corpe reſurge
rent. Cuȝ em̄ mali p ſua corpa multa
mala egerunt. eq̄tas iuſticie dei exigit
vt ſimul̄ puniant̄ corpe ꝛ aīa. ſȝ mō vi-
dem⁹ ꝙ corp⁹ nō patit̄. ḡ ꝛc. Hic Gre
go. Sic inq̄t auctoꝛi ſuo corpe ꝛ aīa
deliquerūt: ſic aīa ꝛ corpe punieẗ. Et
ecōuerſo iuſticia diuia remūerabit ſā
ctoꝝ corpa q̄ fuerūt ſpūſſcti īſtrumen
ta. Nunq̄d caro ſctiſſima Bartholo-
mei apl̄i excoꝛiata erit abſqȝ merce-
de. certe nō. q2 dicit Aug. in ſermōe de
martyrib⁹. Ipſa martyꝝ corpa hēbūt
magna oꝛnamēta in q̄bus paſſi ſunt
mag̃ toꝛmēta. Scđo reſurrectiōȝ ꝓbe
mus rōne hūane nobilitatꝭ. De⁹ ei ſic
decreuit ab eťno ī cōſiſtoꝛio ſūme tri-
nitatꝭ vt hoīem btificet corpe ꝛ aīa. et
ob h̄ ſic ↄdidit naturā hūanā vt habe
at naturalē inclinatiōnē aīa ad corp⁹
Uñ videm⁹ in multꝭ ꝙ miſera aīa in-
tantū īclinaẗ corpi ꝙ legē dei pl⁹ īfrin
gere et diuinā vult offenſaȝ incurrere
q̄ȝ appetitui carnis ↄtradicere. Sȝ q2
vt dicit Ariſt. iij. de aīa. Natura nihil
facit fruſtra. Si igit̄ nō reſurgeret hō
fruſtrareẗ appetit⁹ nature. Qđ etiam
natura oīm vegetabiliū clamat. Nā
arbuſta ꝛ herbe q̄ſi moꝛiunẗ ī hyeme
ꝛ q̄ſi reſurgūt in vere. Siliter ſemina
ꝓiecta in terrā moꝛiunẗ ꝛ putreſcūt et
poſt iteꝝ viuificanẗ. Hinc Apl̄s dicit
j. Corꝭ. xv. Inſipiēſ tu: qđ ſeminas nō
viuificaẗ niſi ꝓus moꝛiaẗ. Si igit̄ ſic
agit natura naturata. i. creata. cur nō
poſſit facere reſurrectionē natura na
turans. Tertio generalem reſurrecti
oneȝ pꝛobemus ratione vniuerſe cō-
gruitatis. vt em̄ dicit Richar. Reſur
rectio corpoꝛū facit ad perfectionem
vniuerſi. Eſt em̄ triplex ſubſtantia ſcȝ
pure corpoꝛalis. pure ſpiritualis ꝛ ex
corꝑali ꝛ ſpūali compoſita. Si igitur
aīe ſepate corꝑibus iterū nō vnirenẗ.
tunc vniuerſū perpetuo ſua perfectio
ne careret. ꝛ quodāmodo deū creatoꝛ-
reȝ nō ſic laudaret cuius perfecta ſūt
opa. Qui voluit vt ſuā maieſtatē lau
dabilem clamet pure corꝑalis ſubſtā
tia pure ſpūalis ꝛ ex illis compoſita.
Q, auteȝ oēs moꝛiunẗ homines et
incinerabunẗ prius. hoc vt dicit Ri-
char. in. iiij. di. xliij. q. ij. ꝓpter oꝛigina-
le peccatū quo ſeparaẗ aīa a deo fit.
Uel ſm Bonauē. in. iij. di. xx. ar. j. q. ij.
fit ꝓpter diuinā ſententiā diffinitā de
moꝛte corpoꝛis ꝛ incineratiōe eiuſdeȝ.

ſm ꝙ vicerit paſſiones vł victa fuerit
p̄miabiť vł punieť pᵒ hāc vitā. Deīn/
de Areſto. p̄nceps phoꝝ. j. de aīa ſic di
cit. Intellectᵒ videť eſſe q̄dā ſuba: ⁊ nō
corrūpiť. Et iteꝝ i. ij. Sepať hoc ab h̄
tāq̄ ppetuū a corruptibili. Et iterū in
iij. Aīa ſepata habet aliū modū intel/
ligēdi. Et in li. de ſecretꝭ ſecretoꝝ ait. O
alexāder noli appetere illō qō ē corru
ptibile ⁊ trāſitoriū. ⁊ qō te opꝫ cito re
linq̄re. ſꝫ appete diuitias icorruptibi/
les. vitā incōmutabilē. regnū eternuꝫ
cogitationeſq̄ ſemꝑ in bonum dirige
Et Socrates dicebat diſcipulꝭ. Deſpi
cite mortē ⁊ viuet aīa vr̄a. nō timet eā
niſi q̄ multā fecit iniq̄tatem Tertio
etiā aīe immortalitateꝫ p̄bemᵒ ſcp̄tis
politicoꝝ. Didymᵒ ſic ſcp̄ſit Alexādro
Nos inq̄t nō ſumᵒ mūdi incole ſꝫ ad/
uene. nec ita in orbē terraꝝ venimus
vt in eo libeat ꝯſiſtere ſꝫ trāſire. ꝑpera/
mus eñ ad patriā hylarē nullis deli/
ctorū ponderibꝫ p̄grauati. Et Cyrꝰ
moriens vt refert Tulliᵒ de ſenectute
ꝯuocatis filijs ait. Nolite arbitrari fi
lij mei chariſſimi me cū a vobꝭ diſceſſe
ro nūq̄ aut nullū fore. nec eñ cum eſ
ſem vobiſcū animā meā videbatis. ſꝫ
cū eſſem in h̄ corpe ex his rebꝫ q̄s apō
vos gerebā adeſſe intelligebatis eādē
eſſe arbitroꝛ ⁊ ſi nō videritis. Hec ille
Ecce cōtra ſtultos ⁊ tardos corde ad
credendū anime immortalitatem cla
mat ſacer codex. clamat deniq̄ viuo/
rū ⁊ mortuoꝝ iudex. clamant phi. cla
māt rōneſ. q̄ igiť his nolūt credere ſta
tim poſt pauca ipi in ſe ſentiēt dū eter
na punienť pena O q̄ ſtultū eſt aīme
īmortalitatē dubitare. O q̄ piculoſuꝫ
eſt īmortali aīe verā vitā ñ q̄rere ſꝫ po
tiᵒ occidere. iuxta illō Ezech. xviij. Aīa
que peccauerit ipa morieť. Tertio
ex p̄miſſis themaťs ꝟbis p̄bemᵒ aīme
immortalitatē exēploꝝ oſīſionibꝫ cuꝫ
dr̄. Nōne hec oportuit pati xp̄m et ita
intrare i gl'iaꝫ ſuā. Si eni moreret̃ cū
corpe fruſtra xp̄m deᵒ pr̄ i mūduꝫ mi
ſiſſet. fruſtra p̄dicaſſet. fruſtra miracu
la feciſſet. fruſtra paſſus fuiſſꝫ. fruſtra
ſacra eccl'ie iſtituiſſet i q̄bꝫ ꝯferunť aīe
remedia. fruſtra eſſet vita ꝟtuoſa. ſed
q2 aīa eſt imortal': iō dei filiᵒ p ea tātā
paſſionē ⁊ laborē ſubijt. Qō p̄bemus
triplici exēplo. ſ.

Primo exēplo paſſionis
Scōo exēplo reuelatōis
Tertio exēplo electiōis.

Primo inq̄ anime immortalitatem
p̄bemus exemplo paſſiōis ſic. Si eñ
mortuo corpe anima moreret̃: nulla/
tenus cū tāto feruore martyres mor/
tem elegiſſent. quid eñ chariᵒ hac vi/
ta. q̄d ſuauius q̄ viuere. Secūdo
hoc idem p̄bemus exemplo reuelatio
nis. Naꝫ legiť de multis ſanctis ꝙ pᵒ
mortem reuelauerūt ſe viuere: ſicut in
legenda ſancti Pauli legitur ꝙ cum
duceretur ad locū paſſionis: cuidam
matrone nomīe Plantille vł alio no
mine Lemobie eius diſcipule obuia
uit. a qua plorāte petijt velum capitiſ
ſui quo ligaret oculos decollanduſ. ⁊
tempe capitis abſciſionis extendit ve
lum ⁊ collegit ſanguinē in ipo. ⁊ obuo
lutum tradidit dicte femine. Que re/
uertentibus militibus oſtēdit velum
cruentatū dicens. Nunc intrauerunt
Petrus ⁊ Paulus induti veſte p̄cla
ra: ⁊ coronas fulgentes habebant in
capitibus ſuis. ꝑpter qō multi fuerūt
ad xp̄m conuerſi. Similiter in legen/
da ſancte Lucie ſcribitur ꝙ orāte ipſa
cum matre iuxta ſepulcrū ſctē agathe
Luciaꝫ ſomnus arripuit: viditq̄ aga
tham in medio angeloꝝ gemmis or
natam ſtantē ⁊ dicentem ſibi. Soror
mea Lucia quid a me petis quod ipa
poteris preſtare continuo matri tue.

Nā ecce p fidē tuā ſanata ē. Euigilās Lucia ita īuenit. Nā mr̄ ei⁹ paſſa fuerat m̄ltis annis fluxū ſanguis. Silr̄ Amb. refert de btā Agnete φ ei⁹ pacto martyrio dū parētes ei⁹ octauo die iuxta tumulū vigilarēt. viderūt choꝝ v̄ginum veſtib⁹ fulgētib⁹ radiantē. iter q̄s viderūt beatā Agnetē ſil'i veſte fulgentē. z a dextrꝭ ei⁹ agnū niue candidiorem ſtātē. qb⁹ illa ait. Uidete ne me q̄ſi mortuā lugeatꝭ ſꝫ ꝯgaudete mecū z ꝯgratulami. q2 cū his oīb⁹ lucidas ſedes accepi. Cōſtātia aūt v̄go filia Cōſtātini cū eſſet leproſa z hāc viſionem audiſſet tumulū ei⁹ adijt. z ibi dū orationi inſiſteret obdormiuit. viditqꝫ beatā agnetē ſibi dicētē. Si in xp̄m credideris ꝯtinuo liberaberꝭ. Ad quā vocē euigilans pfecte ſe ſanatā īuenit. Que baptiſmū ſuſcipiēs ſup corp⁹ b. agnetis baſilicā fec̄ z ibi ī v̄ginitate pmanſit. Et de alijs m̄ltꝭ ſilia legūt̄. ſic de beato Paulo p̄mo heremita ſcribit Hiero. De btō bn̄dicto gregori⁹. de btō frāciſco Bonauētura. q̄ cā breuitatꝭ omittunt̄ nūc. Tertio q̄ꝫ imortalitatem aīe pbem⁹ exēplo electōis gētiliū q̄ aīe īmortalitatē ītelligētes elegerunt ſibi mortē. Nā Theobrot⁹ diſcipul⁹ Platonis vt recitat Aug. xxij. de ciui. di legēs libꝝ platonis de imortalitate aīe dicentē int̄ alia. Aīa ex ſe mouet̄. qđ ex ſe mouet̄ p̄ncipiū mot⁹ ē. qđ p̄ncipiūꝫ mot⁹ eſt natū nō ē. qđ natū nō ē imortale ē. iō ille de muro ſe p̄cipitēꝫ dedit ita φ ſe īterfecit deſiderio vite alterius Silr̄ Marc⁹ catho aīas ppetuas exiſtimās ſeip̄m occidit ceſari ſubijci nolēs. Hic tāte ꝯſtātie vir fuit vt gl'e nullus vnq̄ꝫ laudādo pfuerit. nec vitupe rādo nocuerit. Silr̄ Zenon ph̄s de q̄ refert Sen̄. φ dixit mortē eē gl'ioſam. z iō ſeip̄m īterfec̄ vt p⁹ mortē beatius viuerꝫ. Silr̄ Empedocles aīas imortales arbitrat⁹ eē athenis ſe incendijs dedit z ſibiipſi mortē ītulit. iō dicebat Mercuri⁹ ph̄s. Hic p⁹ diſſolutōꝫ corporꝭ cogent̄ credere penis q̄ ī hac vita noluerūt credere v̄bis Sꝫ ſup oībus pbis q̄ ſe occidēdo dānauerūt eſt magꝭ credēdū filio dei viui ieſu bn̄dicto qui vt ſe v̄e reſurrexiſſe pbaret ī eadēꝫ carne q̄ paſſus redēptiōꝫ nr̄am pegit. apparuit diſcipul'ſuis q̄s de īcredulitate pulcre redarguit di. O ſtulti z tardi corde ad credēdū ī oīb⁹ q̄ locuti ſunt pphete. Nōne oportuit pati xp̄m z ita ītrare in gl'iam ſuā. Ad quā nos p meritū ſue paſſiōis z reſurrectōnis pducat q̄ cū p̄re z ſp̄ūſctō viuit zc.

Feria tertia poſt paſca Sermo. liij.

Oportebat pati xp̄m z reſurgere a mortuis die tertia z p̄dicari ī noīe eiuſ pniam. Lu. vl. Uerba ſūt nr̄i redēptorꝭ a mortuis reſuſcitati diſcipulos ſuos ꝯſolātꝭ. vbi duo eiſdē inſinuat. ſ.

Primo p⁹ paſſiōꝫ reſurrectōꝫ pbat

Secūdo poſt reſurrectionēꝫ ad penitentiam inuitat.

Primo nimiꝝ poſt mortē viuus xp̄s ſuā reſurrectōem pbat dicēs. Oportebat xp̄m pati. i. ſic magis ꝯuenīēs fuit z ita tandē a mortuis reſurgere tertia die. p h̄ docens nos φ ſp̄ūalit̄ p⁹ tres dies. i. poſt ꝯſenſum delectatiōis: poſt pctm̄ opis z poſt pctm̄ ꝯſuetudis reſurgam⁹ veracit̄. Nā q̄dā reſuſcitātur ficte ſicut Samuel. j. Re. xxviij. q̄ licet ſauli apparuerit vt dicit eccl'iaſtica hiſtoria. tn̄ vt quidā dicunt nō v̄e reſuſcitatus fuit q̄ ſignificat pniam hypocritaꝝ. Quidā v̄o reſuſcitant̄ vere ſed impfecte ſicꝫ Lazar⁹ iteꝝ moriturus. z ſignificat pniam recidiuātiū. Quidaꝫ reſuſcitāt̄ pfecte vt xp̄s dn̄s ſp victur⁹

z ſignificat pniam de ɔuerſoꝝ q̄ ſpiritu xp̄i viuūt. Ut aūt hō veracit̄ viuat duo ſunt ſigna. vicȝ ſenſus et motus. Sp̄us aliqñ ɔiungit̄ corpi q̄tum ad motū ſȝ nō q̄tū ad ſenſum. ſ. qñ ſp̄us bon⁹ vel mal⁹ aliqd corpus aſſumit z mouet de loco ad locuȝ. nō tñ videt p illi⁹ corpis oc̄los. nec audit p aureſ. z ſic de alijs ſenſibꝫ. Aliqñ ɔiūgit̄ q̄tuȝ ad ſenſum nō tñ q̄tum ad motuȝ. ſic̄ dicit Aug⁹. q̄ ſp̄us mali ſunt ɔiuncti igni infernali nō dātes igni motū ſed recipiētes ab eo ſenſum leſiōis. Aliqñ ſp̄us ɔiūgit̄ corpi q̄tum ad ſenſum et motū. ſicut aīa organico corpi qd quidem mouet ad ſuas opatiōes z ſentit z tale ſolū dr̄ corpus viuū. Eſt em̄ aliquod corpus qd caret om̄i ſenſu z motu: ſicut lapis. Chriſt⁹ igit̄ oñdit ſuum corp⁹ q̄ vere viuebat. qȝ mouebat de loco ad locū. videbat. audiebat. comedebat zc̄. Si igit̄ q̄s vult ſcire vtrū vere ſp̄ualiter ſit reſuſcitat⁹ videat ſi habet ſenſū fidei z motū bone opatiōis q̄dā ei hn̄t ſenſū fidi ſine motu opatōnis ſicut mali xp̄iani. z taleſ mortui ſt̄ quia dr̄ Jaco. ij. Fides ſine opibꝫ mortua eſt Quidā nō hn̄t ſenſum vere ſed motū opatiōis de genere bonoꝝ. ſicut heretici infideles. z iſti etiā mortui ſunt. de quibꝫ Apoc. iij. Scio opa tua qȝ nomē habes vt viuas z mortu⁹ es Quidā ſenſum z motū hn̄t ſicut boni xp̄iani. quibꝫ dr̄ Tyti. ij. Sobrie z iuſte z pie viuamus in h̄ ſeculo. Jlli ſoli veraciter viuūt q̄ pie viuūt q̄ ad deuȝ ſobrie quo ad ſcipos. iuſte q̄ ad pxios Quidā nec habēt ſenſum nec motum vt mali xp̄iani z pagani q̄ nil curāt de futura vita. z tales ſunt ſicut lapides de quibꝫ ps̄. Simulachra gentiū argentū z auꝝ. Et infra. Siles illis fiāt qui faciūt ea zc̄. Secundo viu⁹ xp̄s poſt ſuam reſurrectōem ad pniam inuitat dicens. Oportebat p̄dicari i noƀmine eius pniam in remiſſioneȝ pctōrum. qȝ ſolūmodo illis pctm̄ remitti qui i noīe xp̄i penitēt. Sȝ pfecto m̄lti ſunt ſub noīe xp̄i gētilit̄ viuētes in delectatiōibꝫ diuerſis negligētes penitere exiſtētes in tali ſtatu in q̄ nō audēt mori. cū tñ vnā horā nō habeāt ſecurā de vita p̄nti. tales ſtulti dimittētes veram vitā z parati ire vltra. xl. miliaria p labili vita z breui. de qua Job dicit. Breues dies hoīs ſunt. Dic̄ igit̄ viu⁹ xp̄s. Oportebat xp̄m pati. q. d. ſi me tā digniſſimū pati oportuit. cur vos viles pctōres q̄ritis delectatōes z fugitis pnie auſteritates zc̄. Vñ i p̄nti ſmone tria ſalutaria notem⁹ documēta de recidiuatiōe. ſcȝ

Primo recidiuātiū piculoſitatē.
Scdo recidiuātiū m̄ltiplicitatē.
Tertio recidiuātiū firmitatē

O Primū dixi documentū q̄ notemus recidiuātiū piculoſitatē q̄ȝ piculoſum ſit redire ad pctm̄ ſiue poſt baptiſmū ſiue p⁹ pniam. Cui⁹ piculoſitatē pbare poſſum⁹ q̄drupl̄r. ſ.

Primo autoritatibꝫ
Scdo ratiōibꝫ.
Tertio ſilitudinibꝫ
Quarto exemplis

Primo ſiq̄dē piculoſitatē recidiuātiū poſſum⁹ pbare auctibꝫ. Dr̄ ei Eccl. xlj Ue vobꝫ impij q̄ dereliq̄ſtis legem dn̄i altiſſimi z ſi mortui fueritis i maledictiōe erit ps veſtra. Et Gal. v. State z nolite iteꝝ iugo ſuitut̄ ɔtineri. Sicut em̄ vuln⁹ curatū z poſtea reinciſū difficili⁹ curat̄. ſic vuln⁹ pcti iteratum difficili⁹ remitti. ſm̄ q̄ dicit ſaluator Mat. xij. z Lu. xj. Erūt nouiſſima hominis illi⁹ peiora prioribꝫ. Jn huius ſignum dixit Jh̄s cuidā ſanato Joh. v. Ecce ſan⁹ fact⁹ es. caue ne pecces ne deterius tibi aliquid cōtingat. z Hiere.

ꝟ. Quã vilis facta es nimis iterãs vi/as tuas. Ecce tota ſacra ſcriptura cla/mat ↄtra recidiuãtes. Noli igiť iteruʒ peccare ꝑ breui delectatõnẽ. noli ꝑ ho nore mũdi. noli deniqꝫ ꝑ vita tua. qa dñs deꝰ abominabiť te. et ita eris im potẽs ꝙ difficiliꝰ resurges ad grãm i qua priꝰ ſtabas q̃ꝫ ꝓma vice Scdo ꝑiculoſitatẽ recidiuãtium poſſumꝰ ꝓ bare rõnibꝫ quattuor. ſ.

Primo rõne ingratitudis
Scdo rõne dãnificatõis
Tertio rõne induratõis
Quarto rõne cruciatõis

Primo recidiuãtiũ ꝑiculoſitatẽ ꝓbe/mus rõne ingratitudis. Nõ ei ꝓ pec/cato mortali debitor erat eťne mortiſ Deꝰ aũt ex ſua bonitate illã eťnã mor/tem penitẽti dimiſit. inſup ei grãm de dit et eternã vitã repromiſit. cui maiꝰ bonũ fecit q̃ꝫ ſi totũ mũdũ ei dediſſet. qꝛ qd ꝓdeſt hoĩ ſi mũdũ vniuerſuʒ lu creť. aĩe v̄o ſue detrimẽtũ patiať Ma thei. xvj. Uñ hoĩem cui eternã morteʒ relaxauit deꝰ ſuis bñficijs obligauit. ꝙ ſi mille annis viueret ei ſuire in ar tiſſima pñia ſm beneplacitũ ipſiꝰ de/beret. qđ patet ex hoc. qꝛ ꝓ relaxatiõe tempalis mortis que eſt momẽtanea ſeruiret homo libẽter alicui oĩbꝫ die/bus vite ſue. multo magis teneť ꝓ di miſſione eterne mortis. que nõ durat centũ annis aut mille nec millemili/bus. ſꝫ q̃uſqꝫ deꝰ erit deꝰ. i. eternaliter Mõ ꝑiculoſiſſimũ eſt tãtũ bñfactorẽ ꝓ modica pcĩ delectatiõe cõtemnere. Jõ ↄtra talẽ clamat ſcriptura dicens Num. xj. Cito obliti ſunt bñficiorum Et Deuť. xxxij. Incraſſatꝰ eſt dilectus et recalcitrauit: dereliquit deũ benefa ctorem ſuum et receſſit a deo ſalutari ſuo. Et Ecci. xxix. Jngratꝰ ſenſu dereli/quit liberantẽ ſe. Hinc Bern. ſmone xlij. Nihil inquit ita deo diſplicet in fi lijs gratie ſicut ingratitudo. Et Aug. in lib. ſoliloq. c. ix. Scio ait ꝙ ingrati/tudo diſplicet tibi que eſt radix oĩum ſpiritualium maloꝝ. O deꝰ eterne. O xp̄e pie. ſi penitẽs penſaret tuũ benefi/cium certe nũq̃ꝫ recidiuaret ſꝫ ardẽtiꝰ inflammareť ad te. ꝛ qꝛ ingratiſſimi ſunt. ideo merito eis dicere potes illđ Eſa. j. Filios enutriui et exaltaui. ipſi aũt ſpreuerũt me. Et illđ Mat. xviij. Serue nequã oĩe debitũ dimiſi tibi qm̃ rogaſti me. nõne oportuit gratuʒ eſſe de illis ꝛc. Scdo ꝑiculoſitateʒ recidiuãtiũ poſſumꝰ probare ratione damnificatiõis. Recidiuatio eñi au/fert fructũ ꝓterite ↄtritiõis. ↄfeſſionis et ſatiſfactiõis. immo ſi tot bona oꝑa qs haberet ſicut beatꝰ Petrꝰ apoſtolꝰ Inſuper ſi tot merita bonaqꝫ oꝑa qs haberet q̃t ſunt ſtelle celi. arene maris totũ ꝑdit ſic ꝙ oĩa illa nihil ſibi ad ſa/lutem proficiũt ſi ſic decedit. Juxta il/lud Ezech. xviij. Si iuſtꝰ auerterit ſe a iuſticia ſua et fecerit iniq̃tatem: om/nes iuſticie eiꝰ q̃s operatꝰ eſt nõ recor dabunť. Et hoc ĩtellige ſi hõ ſic moriť. Nã ſi poſt recidiuatõem iteꝝ reſurgit ꝑ pñiaʒ: tũc oĩa bona illa merita q̃ ante peccatuʒ fecit reuiuiſcũt et erunt meritoria. ſed illa que fecit exiſtens in mortali peccato nunq̃ꝫ reuiuiſcunt. ſi cut puer q̃ viuus naſcitur poteſt viue re. ſed qui mortuus nõ poteſt viuifi/cari. Et ſic recidiuans ſeꝑatur a meri/to paſſionis xp̄i ꝛ participatiõe omni um bonoꝝ que ſunt in celo ꝛ in terra ꝛ ꝓuať gratia. Eritqꝫ ſicut palmes ab ſciſus a vite. vel membrũ abſciſum a corpe. ſicqꝫ areſcet vt magis ardeat in igne inferni. Uñ recidiuãs tantũ dã/num incurrit ꝙ ſi oĩes homines fle/rent ſanguineas lachrymas. inſuper ſi oĩa aĩalia terre ꝛ oĩnes beſtie ter re ac volucres celi piſces maris et oĩa

ligna ⁊ omnes lapides. imo ois creatu
ra fleret. nō tn̄ ſufficiēter flere poſſent
damnū qđ recidiuans incurrit. Cer
te nō eſſet ſibi tā dānabile ſi decem mi
lia demonia in ſe haberet. ſi rotari. cō
buri ſuſpendi deberet. qꝛ oia iſta dā
na ſunt trāſitoria ⁊ finita. ſed damnū
qđ incurrit hō ꝑ peccatū mortale eſt
eternū ⁊ infinitū. ideo cōcludit Ariſt.
iiij. phiſicoꝝ. Finiti inqt ad īfinitū nul
la ē ꝓportio. Tertio piculū recidiuan
tiū ꝓbemus ratione induratiōis. Eſt
em̄ natura peccati ꝙ ſi iterabit cor in
durat intantū ꝙ non cedit de facili di
uine inſpirationi. ſicut patet in iuda.
qui prius furabatur. deinde chriſtū
tradidit q̄ licet multipliciter reuoca
uerit. ſed ipe induratus tandē laqueo
ſe ſuſpendit. Jō de talib; dicit Job. xlj
c. Indurabit cor eius q̄ſi lapis ⁊ ſtrin
get q̄ſi malleatoris icus. q̄ quāto pl⁹
ꝑcutit: tanto mag̃ induratur. Unde
Bern̄. Cor durū eſt qđ nec compūcti
one ſcindit: nec pietate mollit: nec pre
cibus mouet: nec minis cedit. Tale
ꝑfecto eſt cor recidiuantis qđ nec īfer
nū timet nec deū veret. Ideo de⁹ diffi
cilius remittit talib; ꝓpter ingratitu
dinē ſic legit ī vita ſancti andree apli.
ꝙ be. andreas. xl. iuuenes q̄ veniebāt
ad ſuū ſmonē a diabolo ſubmerſos ī
mari. breui orōne ſuſcitauit. Sed cui
dā ſeni Nicolao q̄ ꝑ. lxx. annos recidi
uus fuerat in peccatū luxurie difficul
ter veniā obtinuit. Nā cū beat⁹ apl's
ſe q̄ttuor dieb; afflixiſſet ꝓ illo in ieiu
nio ⁊ nec exaudit⁹ fuiſſet ait ad dn̄m.
Dn̄e ꝓ mortuis ſuſcitādis obtinem⁹
miſericordiā. q̄re non ꝓ iſto q̄ vult ſal
uari. Dn̄s dixit. Nō eſt ꝑuū andrea qꝛ
exaudit⁹ es ꝓ ſene. ſ; oportet ꝙ añ ſe ꝑ
ſex menſes orationibus ⁊ ieiunijs fa
tiget. Si vo talis ingrat⁹ rurſus reci
diuabit. dimiſſa ſibi pctā redeūt vt pa
tet Matth. xviij. Licet dn̄s remiſerit
vniuerſū debitū ſuo ſuo tn̄ poſtea ꝓ
pter ipi⁹ crudelitatē tradidit eū torto
rib; q̄uſq; redderet vniuerſū debitū.
ſup q̄ dic̄ Raban⁹. Cōſiderādū ē qꝛ di
cit vniuerſū debitū. nā nō ſolū pctā q̄
hō egit poſt baptiſmū imputabunt ei
ad penā. ſed etiā originalia q̄ ei in ba
ptiſmo dimiſſa erant. Quō autē ꝑ pe
nitentiā vel baptiſmū peccata dimiſ
ſa dicant redire: ſanctus Tho. in. iiij.
di. xxij. poſt multas opiniones deter
minādo dic̄. ꝙ peccata dimiſſa ſemel
nūq; realiter redeūt ad aīa; . nec quo
ad culpā nec quo ad penā. vt ſc; ꝓ oi
bus dimiſſis ſuſtineat penā ac ſi nun
q̄ fuiſſent dimiſſa. nec etiā ſeq̄tes cul
pa recidiui eſt tante grauitatis ſicut ſi
mul oīa peccata dimiſſa. Sed redi
re dicunt nō ſimpliciter ſ; ſm qd. i. ſ;
quendā effectū aggrauatiōis ꝓpter il
lam circūſtātiā igratitudinis. Habet
em̄ illa culpa recidiui maiorē graui
tatē ꝓpter ingratitudinē quā nō habe
ret ſi beneficiū illud nō ꝑcepiſſet. et ſic
ſequit ꝙ ꝓ eodē peccato ceteris parib;
graui⁹ puniet q̄; qui ſemel tm̄ pecca
uit ⁊ religioſus q̄; ſecularis. et xpian⁹
q̄; infidelis. qꝛ meli⁹ eſſet viā veritat̃
non agnoſcere q̄; poſtea retrocedere.

Quarto periculū recidiuantiū ꝓbe
mus ratione cruciatiōis. Recidiuās
em̄ quantū in ipo eſt renouat vulne
ra ⁊ paſſionē xpi dū hoc agit ꝓpter qđ
ipe mortuus eſt. d̄ quibus dicit Apo
ſtolus. Heb. vj. Rurſum crucifigen
tes ſibimetipis filiū dei ⁊ oſtentui ha
bentes. Primo nāq; talis circūdat eū
turba malarum cogitationū ſicut iu
das. Secundo flagellat ipſum et de
ludit per turpium delectationē. Ter
tio ſententiat eum per peccandi pro
poſitum. Deinde crucifigit per mali
perpetrationem. Et ſpecialiter caput

pungunt in pſecutiõe plato℞ manus in pſecutione miniſtro℞ ſcilicet ſacerdotũ. pedes in perſecutione paupe℞. latus iam mortui in perſecutiõe contemplatiuo℞ a qbus pfluere debet ſãguis patiẽtie ⁊ aqua clemẽtie. Merito igit̃ dicit Bern̄. Deteri⁹ eſt reincidere q̃ȝ incidere. Et ſaluator. Erũt nouiſſima hoĩs illi⁹ peiora priorib⁹. Tertio piculoſitatẽ recidiuantiũ poſſum⁹ pbare ſilitudinib⁹. Primo recidiuãs ſimilis ẽ ſtulto illi q̃ cũ euaſiſſet captiuitatẽ maximi inimici ſui poſtmodum tradit ſe ſpõte ei ĩ captiuitatẽ. Sic facit recidiuãs. nã diabol⁹ voluit ipm eterna morte occidere. ſȝ diuina miſericordia liberauit eũ. Ille ṽo iteℛ diabolo ſe captiuãdũ ⁊ ligandũ dedit. Un̄ Auguſt. de ṽbis dñi. Qui peccatũ peccato addit funẽ nectit cũ q̃ liget̃. Secundo talis recidiuãs aſſilat̃ beſtijs Prouer. xxvj. Sicut canis q̃ reuertit̃ ad vomitũ: ſic ipudẽs q̃ iterat ſtulticiã ſuã. imo vt dicit Areſto. vij. ethi. Prauus hõ deterior ẽ beſtia. Deterior qppe eſt oĩ creatura. q2 oĩs creatura bona ẽ. ſȝ recidiuãs malus ẽ. iõ nõ ẽ dignus calcare terrã. comedere panẽ de terra generatũ. Un̄ Aug⁹. Pctõr non ẽ dign⁹ pane q̃ veſcit̃. Et Areſto. vij. politico℞. Sicut inquit optimũ aĩaliũ ẽ hõ fruens lege: ſic peſſimuȝ oĩm eſt hõ a lege ⁊ iuſticia ſepatus. Tertio recidiuans aſſilat̃ irriſori. q̃ ſi pcuſſiſſet dñȝ ĩ maxilla ⁊ veniã obtinuiſſet. ⁊ iteℛ atq3 iterũ pcuteret. talis dñs poſſet dicere tu ſubſannas me. Sic deus poteſt dicere recidiuãti. iam frequẽter exacerbaſti me ⁊ remiſi tibi ⁊ vis offendere ⁊ veniã petere. Un̄ Iſiõ. Irriſõr ẽ ⁊ nõ penitẽs qui adhuc agit qđ peniteat. nec videt̃ deũ placare ſubditus. ſed ſubſãnare ſuperbus. Quarto periculoſitatẽ recidiuantiũ probemus exẽplis. Legit̃ em̄ in libro ſummo℞ pontificũ ꝙ quidã poſt feſtum paſce ⁊ ſacraȝ cõmunionẽ ſunt lapſi in ebrietates ⁊ laſciuias ſed non impune. Nam ex ore eorum ſanguinis flux⁹ emanauit fetidiſſimus qui ad interiora eo℞ refluens iteℛ eoſdẽ ſuffocabat. Sbito etiã aqua cũ pluuiis inundauit ⁊ eo℞ poſſeſſiões ⁊ ſegetes penitus extinxit. Un̄ exorti dracões peſtiferi nec egredi nec ingredi ſinebant hoĩes niſi ad mortẽ. Pro quibus dũ quidaȝ vir deuotus oraret ecce angel⁹ aſtitit ⁊ dixit. Queſo te ſi quis traditorie filiũ imperatoris in fetidiſſimo ⁊ obſcuro carcere cõcluderet quid de tali fieri deberet. Reſpondit ille ꝙ talis deberet dilaniari. Cui iterũ angelus. Sed quid de illo qui pixidẽ corporis xpi corã oĩbus in luto fetidiſſimo ĩuolueret. Cui vir di. Talis vt hereticus ⁊ ſacrilegus comburi deberet. Reſpõdit angelus. Nũ qđ nõ talia cõmiſerũt p qbus oras. ĩ die paſce ſacraȝ cõmunionem receperunt ⁊ poſtmodum in choreis ⁊ ebrietatibus ac ſimilibus deliquerũt. quorum exemplo quidam compuncti penitentiam egerunt. Legitur etiam de beato franciſco ꝙ duȝ arete iaceret infirmus prebendarius quidaȝ nomine gedeon lubricus ⁊ mundanus infirmitate correptus ⁊ ad ipſum fuiſſȝ deductus lachrymoſe rogabat cuȝ ſimul aſtantibus vt ſigno crucis ſignaret eum. Ad quem ille. Cum olim vixeris ſm deſideria carnis: non veritus iudicia dei. non propter te ſed pter intercedentium preces crucis ſigno te hoc modo ſignabo vt tibi inſinuem ꝙ ſis grauiora paſſurus. ſi ad vomitum redieris liberatus. Signo itaq3 crucis facto ſuper eum a capite vſq3 ad pedes inſonuerunt oſſa eius audientibus cunctis veluti cum ma

nu ligna frangunt. ⁊ ſtatim ille cõtra-
ctus ſurrexit ſan⁹. Paucis tñ tꝑibus
dei oblit⁹ corp⁹ impudicicie reddidit.
Et cũ q̈dam ſero cenaſſet ĩ hoſpitio cu
iuſdã canonici ⁊ illa nocte ibidez dor-
miret tectuȝ dom⁹ ſup omnes ſubito
corruit ⁊ ceteris euadẽtib⁹ illũ ſolum
interemit. O popule xp̃iane xp̃o in ſa
cramẽto altarꝭ incorꝑate caueas tibi
de recidiuo totꝭ virib⁹. q2 ſic ſacra ſcri-
ptura clamat. rõ dictat ⁊ exẽpla iſinu-
ant ira dei viui veniet ſup te affligẽdo
te bonis tꝑalib⁹ corꝑalib⁹ ⁊ etiã freq̃n
ter in ſpũalib⁹ retrahẽdo a te ſue gr̃e i-
ſtinctũ. ¶ Secundũ documẽtuȝ
notem⁹ recidiuãtiũ mltiplicitatẽ. Li-
cet eñ modernis tꝑib⁹ ita ſint recidi-
uãtes mltiplicati vt vix videant q̈ p⁹
ꝯfeſſionẽ in vera pñia pſeuerẽt ꝺ qua-
licũq3 pctõ ꝯſueto: tñ ſeptẽ genera ho-
minũ vt freq̃ẽti⁹ ſolẽt recidiuare. ſ.

Primo mercatores ⁊ vſurarij
Scdo ambicioſi ⁊ ſupbi.
Tertio pauperꝝ oppſſores ⁊ tyrãni
Quarto incãtatores ⁊ ſupſtitioſi
Quinto detractores ⁊ odioſi.
Sexto adulteri ⁊ luxurioſi.
Septimo guloſi ⁊ voluptuoſi

Primo dixi ꝙ ſolẽt recidiuare merca-
tores ⁊ vſurarij. ⁊ quilibet qui aliorũ
bona iniuſte receperũt: ſicut fures la-
trones. quia ſi tales cõfitentur ꝓmit-
tunt ſatiſfactõem. al's nõ poſſent ab-
ſolui. ſed quia multũ amant res tem
porales ideo ſe nõ poſſunt ad hoc vin
cere vt reddant. quia tales diabol⁹ il-
laqueauit. Iuxta illud. j. ad Thimo.
vj. Qui volũt diuites fieri incidunt ĩ
laqueũ diaboli ⁊ deſideria mlta ⁊ va
na que merguntᷓ hoĩem in interitum
Nõne ſcis aliquẽ cõfeſſum tenentẽ al
terius agrũ aut domũ aut vineã aut
molendinũ aut villã. qui tamen etiaȝ
poſt cõfeſſionẽ ſic retinet ſicut prius ĩ
damnationẽ anime ſue. Quia dic Au
guſtinus. Peccatũ nõ dimittit donec
res ablata reſtituat. Secundi q̈ ſo-
lent recidiuare ſunt ambicioſi ⁊ ſuper
bi. quia tale peccatũ cor quod occupa
uerit facit inſtabile. nec admittit ſalu-
bre conſiliũ. Unde quidam philoſo-
phus dicebat. Hoc maximũ malum
habet ambicioſus: quia non reſpicit
deum vel ſe vel alios ſed per phas et
nephas ⁊ mille pericula ad dignitatẽ
tendit quã appetit. Nõ enim conſide-
rat talis ꝙ dãnati ſuperbi dicturi ſũt
illud Sap. v. Quid nobis ꝓfuit ſup-
bia ⁊ diuitiarũ iactantia quid cõtulit
nobis. tranſierũt oĩa velut vmbra.
Ideo dicit Chryſoſtom⁹ ſuper Math
⁊ habet di. xl. Multi. Qui deſiderauе
rit primatũ in terra: inueniet confuſi-
onem in celo. nec inter ſanctos dei cõ
putabitur qui ꝺ primatu tractauerit
Similiter ſuperbi licet confiteãtur tñ
poſtmodũ ſtatim recidiuãt. quia ĩ pa
ſca iam ſuperbũ ornatũ nõ ſolum re-
aſſumunt ſed etiam ampliãt. Uñ cuȝ
quedã mulier cõfiteretur ad quendã
diſcretum cõfeſſorẽ de ſuperbo orna-
tu nõ eam abſoluit dicẽs. Quid ꝓdeſt
tibi hec confeſſio ſi adhuc retines ma
teriam talis peccati. Et illa. Uere ſic ẽ
domine. Tertij ſunt qui cito recidi-
uant oppreſſores ⁊ tyranni. qui poſt-
q̃3 cõſueuerũt pauperes ſubditos ex-
actionare ⁊ ab eis ſeruitia extorquere
difficile eſt hoc eis dimittere. ⁊ ideo ta
les raro agũt veram pñiam. licet ali-
quando infirmitate grauati peniteãt
⁊ promittãt ꝺ cetero talia nõ facere: et
ablata reſtituere: tñ ſtatim vt cõuale-
ſcunt ad ꝑterita peccata redeũt. Sic
Pharao quẽ flagellauit deus ꝓpt
oppreſſionẽ populi iſrael ex quo cum
illis edificare faciebat ciuitates Phy-
ton ⁊ Ramaſes in magna angaria.

Uñ dñs exaudiuit clamorē pauperū z miſit Moyſen z Aaron ad Phara/onem p quos deꝰ decē plagis flagellauit egyptū. z pharao ꝓpter dictas plagas ſepiꝰ dicebat eis. Ite z orate p me Finalit tamē ipſis recedētibꝫ ꝓſecutus eſt eos. z ſic in recidiuo ſubmerſus eſt Sic timendū eſt de illis qui indebitꝭ exactiōibꝫ opprimūt ſuos. quia ſi vo/lunt ſaluari tenent ad reſtitutionem.

Quarti qui ſolent recidiuare ſunt i cantatores z ſuperſtitioſi. ſicut. j. Re/gum. xxviij. mulier phitoniſſa licet fuiſſet ꝓhibita ab incantationibꝫ: tamē ad rogatū regꝭ ſaul recidiuauit. quia ſuſcitauit ſamuelē. Unde ſaul die craſtina interijt et filius eius Jonathas.

Quinti qui ſolent recidiuare ſūt detractores et odioſi. et tales vix vere penitent. quia dicūt. Qui veritatē dicit nō damnabitur. Sed certe ſi peccatū eſt occultum z tu maniſeſtas: licet ve/rum dicas: tamē damnari poterꝭ. q̄ntō magis ſi falſe impingis alicui ali/quod peccatū. Unde Hierony. Noli diligere detrahere ne eradiceris. pauci enī ſunt qui huic vicio renūciēt. quia ex quo cōtinue eſt inter malos nec cōfitentur ideo vix dimittitur eis. Hieronymus. Nō facilis venia praua dixiſ/ſe de rectis. quia tales tenētur non ſo/lum ad cōfeſſionē: ſed etiā ad reſtitutionem fame qđ nō faciūt. Multos vidi detrahentes: ſed valde paucos fa/mam reſtituētes. Et ideo licet ꝯfiteantur tn̄ frequēter recidiuāt. Sexti qui frequēter recidiuāt ſunt adulteri z lu/xurioſi. Quia vt dicit Gregoriꝰ. Quē luxuria ſemel ceperit nihil aliud cogitare ꝑmittit. et ſic non curat famā parentum. nō honorē. nō deniqꝫ corpis mortem. nō aduertit inferni penas: ſꝫ et paruipendit pijſſimū deū ſuū crea/torem. nec appetit eternā beatitudinē quia mala cōcupiſcentia ligauit ipm et tradidit diabolo. Sicut Dalida li/gauit ſamſonē et tradidit Philiſteis. Judicū. xvj. Unde Bern. Uoluptas habita cito repetit. repetita blāditur. conſuetudo ligat. et ſic cito recidiuat. In cuius figura licet angelus predixerat vxori Loth ne retroſpiceret dum ſodomā z gomorrā ſubuertebat. que tamē nō cōtinuit ſed retroſpexit. quia vt dicitur delectabat manere iter peſ/ſimos homīes: et dolebat eos. iō mu/tata fuit in ſtatuā ſalis. et ſic nō ꝓpter retroſpectiōem fuit mutata ſoluꝫ: ſed quia etiā animo voluiſſet redire. Si/cut in euāgelio dicit ſaluator. Nemo mittens manū ad aratrū z aſpiciens retro aptus eſt regno dei. Quod non intelligitur de corporali retroſpectio/ne. ſed de recidiuatione. quia hō arando poteſt retroſpicere z obtīere regnū dei. Alij tamē dicūt vxorē Loth prius peccaſſe in ſale. eo ꝙ angelis nō dedit ſal. Unde huiuſmodi voluptuoſi di/cunt. Nullo modo poſſum me conti/nere. z ego dico ꝙ falſum dicis. qꝛ poſſis ſi velis: quia deus a te nō requirit impoſſibile. Unde Hieronymꝰ. Anathema ſit qui dicit deū impoſſibile ꝓ/cepiſſe. Nam ſi tātam diligētiam ha/beres te cōtinere: quātam vinū tuum cuſtodire ne defluat: poſſis bn̄ cōtinere. Poſtq̄ enī percipis vinuꝫ ſtillare vel effluere ſtatim oīe opus tuū di/mittis z obſtruis. Si ſic obſtrueres malas cogitationes: poſſes contine/re. ſed quia non habes fortem voluntatē: ideo ſuperaris ab inimico. Hoc omnino patet falſum dicere ꝙ homo ſe nō poteſt cōtinere. quia ſi ſciret propter actum luxurie vnum pedeꝫ aut manū amittere: certitudinalit ꝑfecto ſe cōtineret. z ſi ſciret ꝙ i craticula aſſaretur ſicut btūs Laurentius: nunq̄

luxuriaret. ⁊ tñ ſtult⁹ totũ corp⁹ ⁊ aiaꝫ
dat aſſare eternis ignib⁹. Unde refert
Uincẽtius in ſpeculo morali li. iij. ꝙ
quidã multuꝫ luxurioſe viuẽs in fine
niger factus eſt vt carbo. ⁊ torquebat
a diabolo maxime in genitalib⁹. Qui
petebat raſoriũ vt mẽbra amputaret
ne torqueret. Sꝫ cũ ſibi nõ daret nec
fugere valeret blaſphemãs deum cũ
diabolo expirauit. Alius quidã ado-
leſcens multũ lubricus defunct⁹ eſt. ꝗ
cuꝫ fuiſſet collocatus i grabato: vidẽ-
tibus cunctis venit diabolus in ſpe
cie porci ⁊ aſcẽdit ſup corpus mortui
abſcidenſꝙ dentib⁹ genitalia receſſit.
O abominabiles filij adam ꝗ ſordẽt
in luxuria hec audientes deridẽt ⁊ nõ
credunt. ſꝫ ridendo in hac ſeptimana
vel poſt recidiuant vt pereant. Se
ptimi ꝗ cito recidiuant ſunt guloſi et
voluptuoſi. Et tales ebrioſi guloſi li-
cet ↄfiteant: tñ cito recidiuãt q2 cõſue-
uerũt. Un̄ Areſto. vij. ethic. Difficile i
quit eſt reſiſtere conſuetudini que aſſi
milat nature. Et. ij. ethicorũ. Ex actu
multotiẽs iterato fit habit⁹. Habitus
ꝯo difficulter mouet a ſubiecto. Ui-
diſti ne aliquẽ ebrioſũ confeſſũ ꝗ ſe ſo
brietati de cetero dedicaſſet. Credo ꝙ
ſi vidiſti ꝙ valde paucos. Un̄ ſi emen
das ipm ꝺ ebrietate efficiet ꝓcurator
diaboli defendẽdo pctm̃ dicẽs. Non
põt hõ viuere ꝙ nõ comedat ⁊ nõ bi-
bat. ⁊ tñ non de hoc increpat ꝙ come
dit ⁊ bibit. ſed de hoc ꝙ ſupra moduꝫ
⁊ ꝙ inebriat grauat ⁊ amittit rationẽ
¶ Tertiũ documentũ in pñti ſermo
ne notem⁹ recidiuãtiũ firmitatẽ. quõ
ſcꝫ firmiter poſſũt in vera penitẽtia fi
naliter ꝑmanere. Ad qð qnqꝫ ↄſidera
tiões ſũt neceſſarie videlicet.

Primo mortis ↄſideratio.
Secundo xpi paſſiõis meditatio.
Tertio timor in iudicio.
Quarto horror in ſupplicio.
Quĩto patrie iocũda manſio.

Primo igit qui vult in vera peniten
tia perſeuerare debet habere añ ocu-
los mentis horã mortꝭ. quia dicitur
Ecci. vij. Memorare nouiſſima tua
⁊ in eternuꝫ non peccabis. Et beatus
Aug. Nihil ſic reuocat hoiem ab om
ni auaricia ⁊ ab omi peccato ſic mor-
tis meditatio. Quid eſt eni homo vo
luptuoſus qui carneꝫ delicate nutrit
niſi cocus vermiũ. quia tandeꝫ erit ci
bus eorum. Sed quid profecto pro-
deſſet ſi ab adam quis vixiſſet in om
nibus delitijs ⁊ modo mori deberet.
heu quaſi ſomniũ fuiſſet. Secũdo
qui non vult recidiuare valet ad hoc
chriſti paſſionis meditatio. quia ſi di
filium talia pro peccatoribus oportu
it pati quid tunc peccatorẽ oportebit
pati. Unde ſi paſſio chriſti deuote re-
cogitetur omnẽ maliciã effugabit ab
anima. ad Heb. xij. Recogitate eum
qui talem ſuſtinuit a peccatorib⁹ ad-
uerſus ſemetipm cõtradictionẽ vt nõ
fatigemini animis veſtris deficiẽtes.
Tertio ne homo recidiuet valet cogi
tatio iudicij extremi vbi de omi verbo
ocioſo rationẽ reddituri ſumus. Un
de Grego. In extremo iudicij die cuꝫ
apertis celis. miniſtrãtibus angelis.
conſedentibus apoſtolis in ſede ma-
ieſtatis ſue chriſtus apparuerit. om-
nes hunc electi pariter ⁊ reprobi vide
bunt: vt iuſti ꝺ retributõis pmio ſine
fine gaudeant. ⁊ iniuſti de vltiõe ſup-
plicij gemãt. O q̃ꝫ anguſte erũt vndi-
qꝫ vie reprobor̃. ſupius erit iudex ira
tus. inferius horrendum chaos ⁊c.
Quarto pſeruat hoiem in bono ne
recidiuet ſi cogitat q̃ntus erit horror
in ſupplicio. q2 momẽtaneũ eſt qð de
lectat ſꝫ eternũ qð cruciat. Un̄ Areſt.
ij. ꝺ generatõe. Impoſſibile eſt infini-

ta ptrāſire. Quito reſuat a pctō ↄſideratio ꝙ̄ iocūda māſio ſit celeſtis patrie vbi deus videbit q̄ eſt vita eterna. Ad quā nos pducat xp̄s bn̄dict⁹ q̄ cū pr̄e ꝛ ſpū ſctō regnat ꝛc. Amen.

De eadem feria tertia poſt paſca Sermo .liiij.

Palpate et videte qꝛ ſpūs carnē ꝛ oſſa nō hꝫ ſicut me videtꝭ habere Lu. vl. c. ꝛ in euāgelio. Uerba ſūt xp̄i filij dei viui a morte reſuſcitati. q̄ ſicut p̄us teſtat euāgeliū intrauit ad diſcipulos ꝛ ſtetit i medio eoꝝ dī. Pax vob ego ſuꝫ nolite timere. Illi aūt exiſtimātes ſe ſpiritū videre ↄturbati ſūt. Quos ↄſolās ait illis. Quid turbati eſtis ꝛ cogitationes aſcendūt in corda veſtra. videte man⁹ meas ꝛ pedes meos qꝛ ego ipſe ſū. palpate ꝛ videte qꝛ ꝛc. Ubi xp̄s dn̄s diſcipulos ſuos de ſua vera reſurrectione certificauit p tria ſcꝫ

Primo p viſum.
Secundo p tactum.
Tertio p guſtum.

A Primo ſaluator ſuos diſcip̄los certificauit p viſuꝫ dicēs. Uidete manus meas ꝛ pedes qꝛ ego ipſe ſum ſcꝫ quē de medio veſtrū ligatum abduxerunt. ꝛ poſt illuſionē ꝛ flagellationeꝫ crucifixerunt. Oſtendit deniqꝫ ꝛ modo q̄buſlibet vulneratas manus ſuas vt viriliter agant: nec a pugna deſiſtant. ſunt aūt alique diaboli impugnatiōes. Primū telū eius eſt amore culpe. cui fortiter eſt reſiſtendū Iaco. iiij. Reſiſtite diabolo ꝛ fugiet a vobis Secūdū eſt pudor opatiōis bone qn̄ inſtigat ꝓ hoīes derideāt ipm ſi orat lōgius. ſi elemoſynā facit copioſius ꝛc. Tertiū telū diaboli eſt iniuſtaꝝ rerū detētio qn̄ inſtigat vt retineat vl̄ vſurpet aliena. vt ipſe illi⁹ occupet aīam. Aug⁹. Tenes aliena teneris a diabolo. Secūdo xp̄s dn̄s certificauit diſcipulos ſuos p tactuꝫ dī. Palpate et videte qꝛ ſpūs carnē ꝛ oſſa nō habet ſicut me videtis habere. q. dī. p hoc poteſtis cognoſcere me habere verū corpus nō fantaſticū. ad dubitantiū em̄ corda ſanāda vulneꝝ ſuata ſūt veſtigia. Tertio xp̄s dn̄s diſcipulos ſuos certificauit p guſtū dī. miratibus ꝛ nō credētib⁹. Habetꝭ hic aliqd qd mā ducet. At illi obtulerūt ptē piſcis aſſi ꝛ fauū mellis. ꝛ cū māducaſſꝫ coram eis reliqas dedit eis dī. Hec ſūt ỽba q̄ locut⁹ ſū ad vos cū adhuc eſſem vobiſcū. qm̄ neceſſe eſt impleri oīa q̄ ſcripta ſūt in lege moyſi ꝛ ꝓphetis et pſalmis de me. Tūc aperuit illis ſenſū vt intelligerent ſcripturas. qm̄ ſic ſcptū eſt. Et ſic oportebat xp̄m pati ꝛ reſurgere a mortuis tertia die ꝛ p̄dicare in noīe ei⁹ penitentiaꝫ ꝛc. Un̄ ex p̄miſſis thematis ỽbis duo ſalutis declaranda documenta ꝓponūtur de imortali aīa humana ſcꝫ

Primū aīe imortalis cognitio ibi. Palpate ꝛ videte qꝛ ſpūs ꝛc.
Secūdū aīe imortal' redēptio. ibi. Sicut me videtis habere.

Primū itaqꝫ documētū ex ỽbis thematꝭ declarādū erit aīe imortalis cognitio: cū dr̄. Palpate ꝛ videte qꝛ ꝛc. Nā qn̄ ſpūs angelici ſiue diabolici aſſumunt corpa de aere in illis nō ſunt oſſa nec caro ꝓprie. ſed ſolum condenſant aerem vt viſui rep̄ſentent. ꝛ ideo mirabilis res eſt aīa q̄ carne ꝛ oſſib⁹ caret ſm ſeipam. Un̄ p eius cognitōe ỽa tria ſūt pſcrutāda. ſ.

Primo a q̄ ꝛ de q̄ ſit creata aīa.
Scd̄o qn̄ ꝛ vbi ſit creata aīa.
Tertio q̄lr̄ ꝛ ad q̄d ſit creata aīa.

B Primū de aīe imortalis cognitōe dixi pſcrutādū a q̄ ꝛ d̄ q̄ ſit ipa aīa

creata. Circa cui⁹ creationẽ tres fue/
rũt opiniões. due ꝑme falſe ⁊ tertia ve
ra. Prima opinio de creatiõe aĩe ẽ ali
quoꝝ phoꝝ q̃ ẽ talis. ꝙ intellect⁹ hũan⁹
nõ ẽẽt ali⁹ q̃ꝫ intellect⁹ diuin⁹. ſꝫ diui/
nus intellect⁹ dicebaꝶ ꝓut ↄſideraꝶ in
ſe. hũan⁹ ṽo ꝓut ꝑficiebat aliq̃d cor/
pus. ſꝫ cũ de⁹ nulli⁹ ſit ꝑs ↄſtitutiua ꝓ
pter ſuã ſũmã ꝑfectionẽ. hec opinio fu
it ſtulta ⁊ erronea. Secũda q̃ꝫ opi/
nio erat q̃rundã hereticoꝝ. ſ. maniche
orũ q̃ talis erat. ꝙ ſpũs rõnalis ſit de
dei ſubſtãtia ⁊ natura. Dicebãt eñ vt
recitat Aug⁹ li. de duab⁹ aĩab⁹. ꝙ ĩ ho
mĩe ẽ duplex aĩa q̃rũ vna inclinat ad
bonũ ⁊ illa erat de ſubſtãtia dei. Alia
q̃ ĩclinat ad malũ. ⁊ illa nõ erat d̃ ſub
ſtãtia dei. ⁊ illa q̃ inclinat ad bonũ nũ
q̃ꝫ põt facere malũ. ⁊ ecõuerſo. Sꝫ hec
opinio ẽ multipl'r reprobãda tãq̃ꝫ fal
ſa. Primo q̃ꝛ ponit deũ eiuſdẽ natu/
re ẽẽ cũ creatura. ꝓterea ſequiꝶ ex h̃ il
lud ĩcõueniẽs ꝙ duo oppoſita ſũt ṽa
dũ ponit aĩam a deo factã ⁊ de ſubſtã
tia diuĩa ẽẽ. Jõ dicit Aug⁹. de fide ad
petrũ. Nõ vni⁹ nature pñt ẽẽ q̃ fecit ⁊
q̃d factũ ẽ. Scd̃o etiã errat iſta opinio
q̃ꝛ ponit duas aĩas ẽẽ in vno homĩe.

Tertia opinio vera ẽ iſta. ꝙ aĩa nõ
ẽ ꝓducta de dei ſubſtãtia: ſꝫ ĩmediate
creata ⁊ mox corꝑi vnita q̃d ꝓbaꝶ tri/
pliciter. Primo ſic. ſi aĩa ẽ de dei natu
ra ⁊ ſubſtãtia cũ ipa ſit ꝑs hoĩs: ſequiꝶ
ꝙ natura d̃i venit ad ↄſtitutionẽ ho
minis. ſed ꝑs ẽ min⁹ nobilis q̃ꝫ totũ.
q̃ꝛ q̃cq̃d ẽ in ꝑte ẽ in toto ⁊ vltra. g̃ de⁹
ẽẽt min⁹ nobilis q̃ꝫ hõ q̃d falſũ ⁊ ipiũ
ẽ. g̃ aĩa nõ ẽ de ſubſtãtia d̃i. Scd̃o idẽ
ꝓbaꝶ ſic. aĩa multipl'r deprauaꝶ ꝑ affe
ctiões ĩordinatas. g̃ ſi aĩa ẽẽt d̃ ſubſtã
tia dei ↄtingit ipam diuinã ſubſtãtiã
deprauari q̃d ẽ ipiũ. Tertio ꝓbaꝶ ꝑ lo
cum ab autoritate Gen̄. j. d̃r. Faciam⁹
hoĩem ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ noſtrã
q̃d dictũ ẽ ſm̃ aĩam ⁊ nõ ſm̃ corpus. g̃
aĩa hoĩs ẽ facta. Tenẽduꝫ igiꝶ ẽ ꝙ aĩa
nõ ẽ facta de ſubſtãtia dei nec de terra
nec de alia materia: ſꝫ de nihilo crea/
ta. Si q̃ras. a q̃ g̃ ſit facta ipa aĩa. di
cẽdũ etiã ꝙ circa h̃ tres fuerũt opinio
nes. due falſe ⁊ vltima ṽa. Prima eſt
q̃rundã phoꝝ di. aĩas ẽẽ ꝓductas a
d̃o mediãte ĩtelligẽtia ſicut corꝑa ꝓdu
cta ſũt mediãte corꝑe celeſti. iuxta illd̃
ij. phiſicoꝝ. Sol ⁊ hõ hoĩem generãt.
⁊ hui⁹ opiniõis videꝶ fuiſſe auctor in
li. de cauſ. ⁊ Plato cũ ſuis ſequacib⁹.
Scd̃a opinio fuit q̃rundã hereticoꝝ
di. ꝙ aĩe ꝓductio ẽ ꝑ traductionẽ: ita
ꝙ aĩa traducaꝶ ex aĩa ſicut caro ex car
ne. quẽadmodũ ex vna cãdela m̃lte ac
cẽdunꝶ: ſic ex vna aĩa ꝑ ſuĩ multiplica
tionẽ multa corꝑa viuificanꝶ. Nã d̃ h̃
etiã aliq̃ñ Aug⁹ dubitauit. ſicut in li.
ſuꝑ Gen̄. ⁊ in li. de libe. ar. ⁊ in li. retra
ctationũ. Rõ aũt q̃ eũ dubitare fecit.
trãſfuſio oĩgĩalis peccati fuit. ſꝫ poſt/
q̃ꝫ cognouit vñ originale peccatũ infi
ceret aĩam. tunc in li. de eccl'iaſtic⁊ do
gmatib⁹ reprobauit. Tertia ṽo opi/
nio ṽa ẽ theologorũ Bonauẽ. Rich.
in. ij. di. xviij. ⁊ alioꝝ. ꝙ aĩe nõ ſeminã
tur ſꝫ formatis corꝑib⁹ a deo creanꝶ ĩ
mediate ⁊ infundunꝶ. Sed dicat q̃s.
videꝶ ꝙ nõ ſꝑ de⁹ formatis corꝑibus
infundat aĩam. q̃ꝛ nihil inordinatuꝫ
põt facere de⁹. Sicut eñ ĩ adulterio
nõ dat gratiã: ita etiã ꝑ adulteriuꝫ ge
nerato videꝶ ꝙ nõ debeat ĩfũdere ani
mã. q̃d ſi infundit videꝶ reꝑhẽſibil' ẽẽ
⁊ acceptare coitũ adulterij. Sꝫ dicen
dũ ꝙ in h̃ poti⁹ oſtẽdiꝶ laus diuĩe bo/
nitatis q̃ꝫ reꝑhẽſio ei⁹. q̃ꝛ tũc nõ ↄſide
rat pctm̃ ꝓut ſũc puniendũ. ſꝫ expectã
do q̃uſq̃ꝫ puniri põt abſq̃ꝫ detrimẽto
maioris boni. q̃re creationẽ aĩaꝝ q̃liꝶ
diſpoſuit ab etño ꝙ diſpoſit⁊ hñ mate
rijs ĩfundat d̃ꝫ ſuare nec pctm̃ alicu/

ſius dʒ īpedire ī ſua opatiōe. p̄dicta cō firmādo dicit Eſa. lvij. ī pſona dī. Oēʒ flatū ego feci. cōſtat aūt ꝙ nō de flatu corpali intelligit. Siłr Gen̄. j. Inſpi‑rauit in faciē eius ſpiraculū vite. Ubi glo. inſpirauit. i. ſpiritū fecit. Secū dū pſcrutādū ē circa aie īmortalis co gnitionē vbi ⁊ qn̄ creata ſit aīa. Dicen dū ꝙ circa h̄ fuerūt treſ opiniōes. due falſe ⁊ vna vera. Prima fuit q̄rundā phoꝝ. ſcʒ Platonis ⁊ ſequaciū. maxie Macrobij exponētis ſomniū Scipi onis. di. ꝙ aīe fuerīt ſił create cū ſtellis corpalibꝫ. ⁊ pꝰ formatꝭ corpibꝫ ſibi ido neis ad h̄ corpa viuificāda deſcēdūt p lacteū ⁊ alios orbes planetaꝝ. ⁊ poſt‑modū ruptis corpibꝫ illuc reuertunꝭ Deinde ſuo loco ⁊ tpe iteꝝ deſcēdunt. ſʒ cū deſcēdūt oīm p̄oꝝ cognitoꝝ obli uiſcunꝭ. ⁊ cū aſcēdūt obliuiſcunꝭ ma‑loꝝ q̄ in corpe habuerūt. ſʒ hec opinio q̄ʒ falſa ſit ipe phs. ij. de aīa reprobat di. ꝙ ꝑriꝰ actꝰ fieri hʒ in ꝑpria mate‑ria. ſʒ dicta poneret opinio ꝙ anīa nō ſit ꝟa pfectio corpis. Scd̄a opinio fu it q̄rundā hereticoꝝ. ⁊ maxie mālche‑oꝝ di. ꝙ aīe hūane ſił fuerūt create in celo cū angelis: vtpote q2 ſūt eiuſdem nature ⁊ poſtmodū ad ſuggeſtionē te nebraꝝ peccauerūt ⁊ iō in corpa ſunt detruſe tāq̄ʒ in carceres vt ibi purgēꝭ ⁊ cū purgate fuerint ad celeſtē patriā re uocenꝭ. Sʒ hec opinio ē ꝯ ſenſibilē ex‑perientiā. Naʒ videmꝰ aīam q̄ntūcūqʒ bonā nolle a corpe ſepari qđ miꝝ eſſʒ ſi ad corpꝰ naturalē īclinatōʒ nō hr̄et. Tertia opinio ꝟa ē ſctōꝝ ⁊ theologo‑rū cōiter. ꝙ aīe nō ſūt create an̄ corpꝰ ſʒ ſił in creādo infundūꝭ. ⁊ infundēdo creanꝭ. qđ ptʒ. q2 aīa ad cognoſcēdū ī diget ſenſibꝫ, ſic expiētia docet ꝫ phm ij. de aīa. Intelligētē optet fantaſma‑ta ſpeculari. Idē ibidē. Qui caret vno ſenſu caret ſciā q̄ ꝫm eundē ſenſuʒ eſt. ſenſus autē ſine organis corpeis non opaꝭ. ḡ aīa ſił cū corpe creaꝭ. Tertiū q̄ʒ inueſtigādū. anīa q̄liter ⁊ ad qđ ſit creata ⁊ q̄re corpi vnita. Dicēdū ad p̄ mū ꝙ ipa ē facta nobiliſſima oīm cre aturaꝝ excepto ipo angelo. qđ ſic ptʒ. q2 excedit oēs reſ creatas ī ordine ma gnitudine ⁊ pulchritudine. Dico ordi ne q2 in ſupmo loco locāda creata fu‑it. Nā ſapiētiſſimꝰ deus ſuas creatu‑ras ſic ordinauit vt vilia in infimo lo co. ⁊ nobilia ſupiꝰ collocauit. In imo terrā ⁊ terrena grauia p̄mo gradu po ſuit. In ſecundo aquā tanq̄ʒ leniorēʒ poſt aquā aerē. poſt quē ignē. poſt ig‑nem poſuit lunā. deinde mercurium. poſtea venerē. poſtea ſolē. pꝰ ſolē mar tē. poſt martē iouē. poſt iouē ſaturnū. pꝰ celū ſtellatū cū. xij. ſignis ⁊ īnūera‑bilibꝫ ſtellis. pꝰ firmamētū ſiue celuʒ ſtellatū celū cryſtallinū. vltimo ⁊ ſup mo loco poſuit celū empyreū vbi ſūt formoſi angeli laudātes. bn̄dicētes ⁊ gł'ificātes deū. ibi collocandā creauit aīam humanā. iuxta illud Mat. xxij Erunt hoīes ſic angeli dī. vbi eťnaliꝭ aīa laudabit deuʒ cū āgelis. Hoc ꝟo celuʒ ꝫm q̄ſdā ē ita remotuʒ a terra vt ſi maſſa plumbea a celo ſtellato deſcē deret viī ī q̄ngētis annis ad terrā ve‑niret. ⁊ ē ita ampluʒ celuʒ empyreuʒ ꝙ cuilibet aīe ſi diuidereꝭ plꝰ ſuccederet q̄ʒ terra habitabilis. Ideo admirans dicebat Baruch. iij. ca. O iſrael q̄ʒ ma gna eſt domꝰ dei. ⁊ ingens locus poſ ſeſſionis eius. magnus et non habet conſūmationē. In pulchritudine etiā anima rationalis excedit oīa crea‑ta p̄ter angelos. Mira q̄ppe eſt terre pulchritudo tot floribꝰ ornate arbo‑ribus. fructibus. lapidibꝫ p̄cioſis. au ro. argēto. ex q̄bꝫ fiunt fiſtule. organa ⁊c. ſʒ aīa oīa illa excellit. Un̄ Bern̄. Si aīam videres: derideres oīa que

ſunt ſup terrā ſupra ⁊ infra eā. In magnitudine q̄ꝫ aīa ſupat alia creata. qꝛ ipſa ē tam lata ⁊ alta ꝙ magnū et totum mundū in ſe recipe poteſt. et qđ maius eſt ipm deū. Juxta illud Joh. xiiij. Si quis diligit me ſermonē meū ſeruabit: ⁊ pater meus diliget eum: et ad eum veniemus ⁊ manſionē apud eum faciemus. Ad ſecundū dicēdum ſm Alexandrū de ales in ſcđa parte. ꝙ aīa trib⁹ de cauſis eſt creata a deo. Primo ꝓpter ſuā bn̄placitā voluntatem. Juxta illud ps̄. Oīa quecūqꝫ voluit dn̄s fecit. Scđo ꝓpter angelice ruine reparatiōem. Un̄ mgr̄ in. ij. diſt. j. c. ix. dicit. De homine q̄ꝫ in ſcriptura interdum reperit̄ quia factus ſit ꝓp̄ reparatiōem angelice ruine. qđ nō eſt intelligēdum quaſi nō fuiſſet hō factus ſi nō peccaſſet angel⁹. ſꝫ qꝛ inter alias cauſas hec etiā nōnulla extitit. hec ibi. Tertio ꝓpter participatiōem beatitudinis eterne anima eſt creata. vt ſcꝫ eſſentiam ſuaꝫ deus ei oñderet in qua ē oīs dulcedo ⁊ beatitudo. Un̄ magiſter vbi ſupra. Fecit inquit deus rōnalem creaturā vt ſummū bonū intelligeret. intelligēdo amaret. amādo poſſideret. poſſidēdo frueretur. hec ibi ⁊c̄.

Tertiū deniqꝫ dubiū erat. quare aīa tam p̄cioſe creata. tam vili rei ſcꝫ corpi ſit vnita. Ad qđ rn̄det ſctūs Bonauētura in. ij. diſ. xvij. ꝙ h̄ ei ꝯueniebat q̄tuor rōnib⁹. Primo rōne ipi⁹ homīs. Scđo rōne inferioris. Tertio ratiōe paris. Quarto rōne finis. Primo ita qꝫ deus oīpotēs vniuit aīam p̄cioſam creaturā vili corpi đ terra formato rōne ipſi⁹ hoīs. Nā homo ꝯdit⁹ fuit vt natus multa cognoſceret nō ſolū cognitiōe intellectiua ſꝫ etiā ſenſitiua. ideo debuit ei dari corpus mĺtiforme vt diuerſa organa diuerſitati ſenſuuꝫ deſeruirent ad cognoſcēda diuerſa obiecta. Quia etiam conditus in vertibilitate arbitrij vt poſſit viuere per iuſticiam ⁊ mori per culpā. ideo corpus illud nō eſſe debuit celeſte: ſed corruptibile ſi peccaret. Secundo anima vnita eſt corpori ratione inferioris. Naꝫ nature corporales inferiores facte ſt̄ vt deſeruirent creature rationali. idō talis debuit eſſe creatura rōnalis. ꝙ obſequiū creaturaꝝ inferioꝝ eēt ei vtile. Tertio p̄cioſa anima vnita eſt vili corpi rōne paris. Reqrebat eñ ordo debit⁹ vt ſicut facta ē vna creatura rationalis ꝓpe deum ⁊ in loco ſupremo ſcꝫ celo empyreo. ita debuit fieri alia creatura rōnalis in loco infimo. ſ. terra. ⁊ idō debuit eſſe hō talis vt in aīma ꝯueniret cum angelis ⁊ in corpe cum inferiorib⁹. ⁊ ſic ꝯueniret ſue habitatōni. ſ. terre. Quarto aīa eſt vnita corpori rōe finis. Debebat eñ hō ſubijci đo ꝑ humilitatē vt ſic aſcēderet vn̄ angelus ceciderat ꝑ elatiōem. ideo debuit ei dari corpus qđ haberet materiam humiliatōis vt ſe puluereꝫ reputās ꝑ hmōi ſubiectōem đo ei⁹ gratiam imploraret. quia natura diuinitat̄ eſt ꝙ ſupbis reſiſtit ⁊ humilib⁹ dat grāꝫ. O de⁹ pie q̄ꝫ magnā materiā dediſti humiliatiōis hoīb⁹ dū corpus terreū aīe vniuiſti. ⁊ ecce cū tāta delectiōe ſupbiunt te creatorē ꝯtemnūt ⁊ ſancta p̄cepta infringūt. ⁊ nō ſolū ingrati đ tuis bn̄ficijs. ſed etiam illis te impugnant.

Secundū q̄ꝫ documētū ex p̄miſſis ꝟbis thematis declarādū erit aīe immortalis redēptio cū đr. Sic me videtis h̄re. Tūc eñ xp̄s dn̄s oñdebat ill̄ ſuū ſanctiſſimū corp⁹ ſtigmata ī ſe habens. ac ſi diceret. videte h̄ ſctm̄ corp⁹ meū ⁊ ſtigmata cū q̄nta paſſiōe mea redemi aīas hūanas q̄ p̄cioſe mihi ſt̄. L Cui⁹ q̄dem p̄cioſitatē ex tribus intelligere poſſumus. ſ.

Primo ex amiſſione
Scdo ex emptione
Tertio ex iocūdatione.

Primo itaq3 aīe pcioſitatē intelligere
poſſumus ex ipi⁹ amiſſione. Nā de p
ditiōe ſeu amiſſione vilis rei nō mul/
tū dolet hō ſ3 de amiſſione rei precioſe
multū affligit. Sic xps hō tm̄ doluit
de aīe amiſſione ꝙ p ea incarnari vo/
luit. Uñ cantat ecclīa. Qui cōdolens
interitu mortis perire ſeculū: ſaluaſti
mundū languidū donās reis remedi
um. Cui⁹ rei manifeſtū ſignum patet
ex hoc ꝙ xps rex angeloꝝ p aīme ſalu
te viſus eſt flere ꝛ nūq3 ridere. Neq3 ei
fleuit p deſtructiōe mūdi. pro acerba
ſua paſſione: ſed p aīa. cū etiā ſup hie/
ruſalē3 fleret Lu. xix. dicēs. Si cogno
uiſſes ꝛ tu. ſ. fleres. Itē ſup reſuſcitati
onem Lazari. ꝛ ſignificat pctōres ob/
ſtinatos. Joh. xj. Itē fleuit etiā i cruce.
Heb. v. id dicebat. Sitio. ſ. ſalutē ve/
ſtram. Sup quo Berñ. O bone Jhu
qd eſt h qd loquerīs. qd eſt qd dicis. in
cruce cū iniqs ſuſpēderis. in ligno cla
uis affigeris ꝛ dicis ſitio. Nō em̄ ſitis
aquaꝝ liquorē ſ3 fidē ꝛ ſalutē pctōꝝ p
quoꝝ ſalute ſic aſpere cruciarīs. O igit
anima mea miſera interroga tuū cre
atorē: tuū redemptorē dicēs. Cur dñe
mi rex fles. ꝛ dicet tibi. Pro aīma tua
fleo. illā deploro. qꝛ in me non habeo
qd plangā. Scdo pcioſitas aīe intel/
ligi pōt ex ipſi⁹ emptiōe. Nā viles res
vili pcio cōparant: ſed pcioſe magno
theſauro redimunt. O aīa mea certe
tui pcium nunq3 potes eſtimare. ſ. ſan
guinem ꝛ vitā ieſu xpi regis angeloꝝ
De q aplſ. j. Chor. vj. Empti em̄ eſtis
pcio magno: glīficate ꝛ portate deum
in corpe veſtro. De q pcio ait Petr⁹. j.
eplē. j. c. Sciētes ꝙ nō corruptibilibuſ
auro vel argēto redēpti eſtis d vīa va
na ꝯuerſatiōe paterne traditionis ſed
pcioſo ſanguine qſi agni incōtamiati
ieſu xpi. Hinc etiā Berñ. ait. Subli/
me aīe eſt pciū q nō niſi ſanguine xpi
redimi potuit. quā g cōmutatiōem p
aīa tua dabis q p nihilo das illā. Nō
ne dei fili⁹ cū eſſet in ſinu pr̄is a regali
bus ſedib p ea deſcēdit ꝙ eā liberaret
a ptāte diaboli. O q3 ſtudioſe deberet
pcioſa aīa ſe cuſtodire a pctīs p qbus
tradit inimicis cū qb occidit ꝛ depu/
tatur ſupplicijs. Unde Hugo d arra
ſponſe dicit Ampli⁹ mihi vilis eſſe nō
debeo q tantum deo placui vt ꝛ mori
eligeret p me ne pderet me. Hec ille.

Tertio pcioſitatē aīe itelligere poſ/
ſumus ex ei⁹ iocundatiōe. Nam ſi aīa
vilis res eſſet nulla vel modica eēt io/
cundatio in ei⁹ recupatiōe. S3 quia ē
valde pcioſa ideo de ipſius recupatōe
a diabolo iocūdant angeli imo ꝛ ipſe
de⁹ pr̄ eternus. De angel' qdē dr Luc.
xv. Gaudium eſt angelis dei ſup vno
pctōre pniam agēte. De deo patre dr
ibidem de filio pdigo qui peccatorꝭ ty
pum tenet. Cum eſſet adhuc longe. i.
non plene cōtritus miſericordia mo/
tus eſt. Et accurrēs cecidit ſup collū3
eius ꝛ oſculatus eſt eum. O igitur mi
ſerrimi peccatores cur de veſtra aīma
nō curatis. cur pro modica peccati de
lectatione precioſam rē venditis. cur
eam beata vita priuatis quam ſic di/
lexit deus vt pro ea vnigenitū ſuū da
ret. Cur non conſideratis ꝙ ſola3 vni
cam animā habeatis. Certe tenemini
vt oīa bona faciatis opa ꝛ ſuſtineatis
aduerſa quibus eā perducatis ad lo
cum eternum gaudiū ſempiternum:
quod oculus non vidit. auris nō au/
diuit. nec in cor hoīs aſcēdit ꝛc̄. Ad qd
nos perducat qui viuit ꝛ regnat cum
deo prē ꝛc̄.

Dominica in albis
Sermo. lv.

Venit ieſus et
v ſtetit in medio eoꝝ z dixit pax
vobis Joh.xx. Uerba hec vi/
uēs cū mortuis aiebat ꝯ termio et ne
pac; ꝯ falſaȝ mūdi pacēq̄ ſaluti inimi
ca ē z xp̄o ꝯria. S Que quidez eſt
triplex ſcz
Prima eſt fantaſtica.
Secunda eſt ſophiſtica.
Tertia eſt diabolica.

Pria pax mala ꝯ quā clamat ſalua/
tor ē fantaſtica di. Mat.x. Nolite pu
tare qm̄ veni mittere pacē in terrā. nō
veni pacē mittere ſȝ gladiū. Et hec a fi
lijs mūdi huiꝰ credit̄ eē va. tn̄ nō ē in
terrenis aliud niſi pax fantaſtica q̄ ap/
paret ſed non ē. Dic em̄ ſaluator Joh.
xvi. In mūdo pſſurā habebitis. i me
āt pacē. Certe pax erat fantaſtica quā
habebat ciuitas hieruſalez Luce.xix.
Uidens ieſus ciuitatē fleuit ſup illaȝ
di. Quia ſi cognouiſſes z tu z nunc in
hac die tua q̄ ad pacē tibi ſūt. Ciuitas
em̄ illa gaudebat pſperitate z ignorabat
excidiū iminere. Sic etiā moderni di
uites licet videāt̄ pp̄lis dn̄ari z ī mū/
do nō eē qd̄ timeāt nō tn̄ habēt veraȝ
pacē. qꝛ ſi redeūt ad ꝯſciam ibi habēt
rixaȝ z exteriꝰ timorē ne forte veneno
occidant̄. timēt nāqȝ amicū ne decipi
at. dn̄m ne violēter rapiat. fuū ne ſub
trahat. vermes ne corrodāt. incendiū
ne ꝯſumat. z ſic implet̄ illud Eſa.lvij.
Nō ē pax impijs dicit dn̄s. Et Job.xv.
Cū ſit pax ille ſp īſidias ſuſpicat̄. Sic
em̄ captiuus nō hȝ pacē: ita diues di/
aboli laqueis irretitus deſiderat plu
ra hr̄e z habita cōſuare. Vn̄ igit̄ dicit
Apl's de eis. j. Timo.vj. Qui volunt
diuites fieri incidūt in laqueū diabo/
li. Secūdo pax va n̄ ē ī delitijs. qꝛ qn̄
mag; nollēt delitioſi tūc amaricāt̄. iu
xta illud. j. ad Theſ.v. Cū dixerit pax
z ſecuritas tūc repētinꝰ eis ſuperueniet
interitus. Et demū vt dr̄ Apoc.xviij.
Quātū glificauit ſe et ī delitijs fuit tā
tū date illi tormētū z luctū. Tertio va
pax nō ē in mūdi faſtigijs vbi q̄rit am
bitioſus. qꝛ habito honore mūdano
ſtatim altiora ambit. ſicut abſalon ꝯ
naturā ſanctū patrē ſuū dauid pſeq̄/
bat̄ pter regnū. ij. Reg.xvij. Secū/
do q̄dā pax ē ſophiſtica q̄ apparet ſed
nō ē ſicut in amicicijs mūdanis vide/
mus qꝛ a quo ſpabat̄ pax parat inimi
cicias. iuxta illud Ps. Hō pacis mee
in q̄ ſperabā magnificauit aduerſum
me ſupplātatōȝ. Idē. Loquūt̄ pacē cū
pximo ſuo. mala aūt ī cordibꝫ eoruȝ.

Tertio q̄dā pax ē diabolica q̄ eſt la
tronū z alioꝝ malefactoꝝ. z oīm ma/
loꝝ ꝯcordia ē pax diaboli. de q̄ dic ps̄
Zelaui ſup iniq̄s pacē pctōꝝ videns.
Ne igit̄ labores multū pacē mūdi in
delitijs diuitijs z vitijs reformare. qꝛ
eſt pnicioſa ſȝ pacē cordis tui ꝯtra ad/
uerſa vt ſi foris tribular; pꝛ viā di in
tus retineas trāq̄llitatē aī q̄ ē va pax:
quā attulit xp̄s di. Pax vob zc̄. Unī
pn̄ti euāgelio ſaluator nr̄ ſe mediato/
rē dei z hoim ōndit tripliciter ſcz
Primo ſitu. ibi. ſtetit ī medio eoꝝ.
Scd̄o dicto. ibi. z dixit pax vobis.
Tertio actu. ibi. Dicit thome. In/
fer digitum zc̄.

T Primo dixi q ſaluator nr̄ oſten
dit ſe mediatorē verū dei z hoim ſitu.
ex quo veniens ad diſcipulos ſtetit in
medio eoꝝ. officiuȝ em̄ mediatoris p
oibus maius erat xp̄i q̄ ſolꝰ ē media/
tor dei z hoim. qd̄ voluit in hoc euan
gelio pbare. Nā verus mediator ē il/
le q̄ exercet officiū mediatoris ſed xp̄s
ſm naturā hūanā hoc fecit. qꝛ tria fe/
cit q̄ ſunt officia mediatoris. ſcz cōiū/
gere remota. participare extrema z or
dinate exiſtere inter illa. Primū offi/

ciū mediatoris eſt coniungere remota ſiue diſtincta. Naʒ extrema que ab inuicē ſeparant in medio coniungun tur. Sic vnuʒ extremū eſt deitas que eſt initiū omniū. aliud eſt homo q̄ eſt vltimus creaturarū. ⁊ eo magis elon gatus a dei ſimilitudine ꝑ peccatū. iō nō poterat venire ad vltimatū finem id eſt deū niſi ꝑ mediatorē xp̄m q̄ ſe in terponēdo ꝭm humanitatē inter deū ⁊ hominē deo ſatiſfecit ꝑ ſuā morteʒ. ꝑ hoīe quē recōciliauit deo ⁊ ei cōiūxit. Vñ Aug⁹ ꝯtra q̄nq; hereſes dicit in ꝑ ſona xp̄i. Cū eſſes inimic⁹ patri meo ꝑ me recōciliaui te. laboraui. ſudaui. caput meuʒ ſpinis ſubieci. iniurijs ⁊ aſperitatibꝫ laceratus ſū. ſanguinē meum fudi. aīam morti expoſui. cū inter mōtes ⁊ ſiluas errares queſiui te. humeris meis portaui. man⁹ meas clauis obieci. lancea latus meuʒ aperuī vt coniūgerē te mihi. ⁊ tu diuideris a me. ⁊ ſic implet illud vulgare dictum Thebiuth aʒ vedenek. Vñ dicit Ap̄ls. de xp̄o. j. ad Timoth. ij. Mediator dei ⁊ hoīm hō xp̄s ieſus cui⁹ teſtimoniuʒ ꝯfirmatū ē tp̄ibꝫ ſuis. Secūdū officiū medij ſeu mediatoris ē ꝑticipare extrema vt habeat ꝯueniētiā cū vtroq; extremo. Sic xp̄s inq̄ʒtū hō a deo q̄deʒ ꝑticipat beatitudinē. ab hoībus autē ꝑticipat infirmitatē. Oportet ḡ q̄ mediator ſit duoꝝ. ⁊ ſit nō ſolū de⁹ ſʒ ⁊ hō ⁊ deus vniēs extrema diuiſa. Hic dr̄ Gal. iij. Mediator aūt vni⁹ nō ē. de⁹ aūt vn⁹ ē. Vñ Aug⁹ in ome. Iſte loc⁹ euāgelicus fratres vbi ſe dn̄s dicit vitē ⁊ diſcipulos ſuos palmites ꝭm hoc dicit q̄ eſt caput eccl'ie. noſq; membra ei⁹ mediator dei ⁊ hoīm xp̄us ieſus. Vnius q̄ppe nature ſunt vitis ⁊ palmites. ꝓpter q̄d cū eſſet deus cui⁹ nature nō ſumus factus eſt homo vt in illo eſſet vitis humana natura. cuius ⁊ nos hoīes palmites eſſe poſſemus Tertiū officiū ſeu ꝓprietas mediatoris eſt vt ordinate ſe habeat int̄ extrema. Mediator em̄ eſt inq̄ʒtum ē ſub primo ⁊ ſupra vltimū. Sic mediator chriſtus fuit ꝭm naturam humanaʒ ſub deo inq̄ʒtum eſt creatura. ⁊ eſt ſuper omnes homines ⁊ angelos inq̄ʒtum eſt aſſumptus in perſonam filij Unde vt dicit ſanctus Tho. ſuper. iij di. xix. ar. v. q̄ neq; demones neq; angeli neq; homines ſancti ſunt mediatores inter nos ⁊ deum. Primo demones mediatores eſſe nō poſſūt. q̄r licet ꝑticipent nobiſcuʒ in miſeria. nō tñ cū deo in beatitudine ad quaʒ tendim⁹ tanq̄ʒ ad finē vltimū. ⁊ ideo ſi interponūt ſe īter nos ⁊ deū conant̄ trahere ad eternā miſeriā ſepando a deo in quo ē vera beatitudo. ⁊ ſic dicūt̄ ſeparatores nō mediatores. Secūdo etiā angeli nō poſſūt eſſe mediatores q̄r deficit in eis ſecundū officiū mediatoris. qui licet ꝑticipēt cuʒ deo in beatitudine nō tamē nobiſcū in miſeria ⁊ ſic nō ſunt mediatores licet ſint adminiſtratores ſeu miniſtri mediatoris. Tertio quoq; nullus ſanct⁹ pōt eſſe mediator. q̄r deficit tertiū officiū mediatoris. ſ. q̄ deberet eē ſupra oēs homines. ⁊ ideo licet ſint cooꝑatores mediatoris ſeu inductores ad mediatorē. tñ totaʒ naturā hūanā nō poſſūt adducere ad beatitudinē ſine mediatore. Sicut moyſes fuit mediator veteris teſtamenti. tamē nec ſe nec etiaʒ alios patriarchas ſeu ꝓphetas potuit ad beatitudinem perducere ſed ſtabant in lymbo expectātes chriſtū dominū verum mediatorē qui ſua morte eos valeret adducere ad deum. Et hoc eſt q̄d dicitur ad Heb. ix. Chriſt⁹ noui teſtamenti mediator eſt vt morte intercedente in redemptionē earuʒ

puaricationũ q̄ erāt ſub p̄ori teſtamē to repromiſſionē accipiāt q̄ ſunt voca ti eterne hereditatꝭ. ¶ Ex q̄ igitur xp̄s ſolus eſt verꝰ mediator dei et ho minum: q̄ eſt maximũ ipius officiũ ideo tenuit titulũ mediatorꝭ in q̄nq̄ ſuis operibꝰ.ſ.

Primo mediatorꝭ officiũ īchoādo
Scḋo mediatorꝭ officiũ ordinādo
Tercio mediatorꝭ officiũ ꝯſūmādo
Quarto mediatorꝭ officiũ pblicādo
Quīto mediatorꝭ officiũ ꝯſeruādo

Primo dixi ꝙ titulũ mediatorꝭ tenuit in incboādo mediatorꝭ officiũ ī tp̄e in loco ⁊ in modo. Primo tenuit officium mediatorꝭ in tp̄e. quia dr̄ Sap. xviij. Dū mediū ſilentiū tenerēt om̄ia ⁊ nox in ſuo curſu mediū iter hr̄et: omnipotēs ſ'mo tuꝰ dn̄e exiliēs de celo a regalibꝰ ſedibꝰ venit. Ut eñ pbabiliꝰ dicunt ꝙ angelꝰ venit ad v̄ginē hora completorij. ⁊ iō tūc pulſat̄ p̄ Aue maria. durauitq̄ ſacra collocutō vſq̄ ad dimidium noctis. Et virgine dāte cōſenſum: ſermo dei patris. id eſt filius venit in vterū virginis ⁊c. Uenit etiam in medio magnoꝝ annoꝝ. Juxta illud Abacuc. iij. Domine opus tuū in medio annoꝝ viuifica illud. in medio annoꝝ notū facies. De vtero etiā virginis egreſſus eſt in media nocte. quia vt dicitur Luc. ij. Tūc paſtores cuſtodiebant vigilias noctꝭ. Scḋo incboando officiũ mediatoris tenuit medium in loco. quia venit in mediū vteri virginalis. Nam ſicut chriſtꝰ dominus eſt mediator dei et hominum ita beata virgo eſt medium inter xp̄m ⁊ homines. Un̄ Bern̄. Ad Mariam velut ad mediū dei recurrūt qui in celo ſunt ⁊ q̄ in inferno. ⁊ q̄ nos pceſſerūt ⁊ nos qui ſumus ⁊ qui nos ſequūtur ⁊ nati natoꝝ ⁊ q̄ naſcent̄ ex illiſ. Unde beata virgo non ſolū fuit medium lo cale ſed etiā logicale. Querūt eñ logici medium ad ꝯcludendum maiorē extremitatē de minori. vt dicit Areſto. ij. poꝝum. Maior extremitas eſt deus minor extremitas in genere rōnabilium hō eſt. Perq̄ſierūt igit̄ patriarche ⁊ ꝓphete ac alij iuſti mediū vt concluderent maiorē extremitatē de minori ⁊ nō inuenerūt. Sed beata v̄go ⁊ fcā eſt medium in quo verbū caro factuꝫ eſt vt maior extremitas p̄dicet̄ de minori ⁊ ecōuerſo. q2 bn̄ dr̄. homo eſt deꝰ ſimiliter deus eſt hō. Mox etiā vt natus eſt xp̄s elegit mediū. q2 poſitus ē in medio bouis ⁊ aſini. Abacuc. ij. In medio duoꝝ animaliū. Tertio mediator chriſtus incboādo ſuū officiū tenuit mediū in modo. Naſcēs eñ de v̄gine ſic oñdit ſuā infirmitatē vt oſtēdere ſuā diuinitatē nō p̄termiſerit. Natus vagit faſcia colligatꝰ. Ecce quāta infirmitas. Sꝫ ⁊ imp̄ator celeſtis duce ſtella magos ad ſe adorādū traxit. inſup̄ celeſtē exercitū ad ſe laudādū venire iuſſit. Ecce q̄nta maieſtas. Secundo titulū mediatoris tenuit xp̄s ī ordinando ſeu exequendo ſuū officiū Quia vt dicitur Luc. ij. Cum factꝰ eſſet annorum duodecim inuentus eſt in medio doctoꝝ audiens illos ⁊ interrogans. Sequitur. Stupebant autē ſuper prudētia ⁊ reſponſis eius. quia nunq̄ viderāt pueꝝ tante etatis tāte ſapientie. p̄ſertim cū ſcirēt ꝙ lr̄as non didicerat. Deinde incipiēs p̄dicare vt dr̄ Lu. iiij. cū voluiſſent ipm̄ p̄cipitare. q2 non debebat mediator h̄ genere mortꝭ mori. iō ipe trāſiēs p̄ mediū illorum ibat. Ubi dic̄ Beda. ꝙ cū p̄cipitaret̄: rupis ad modū cere liq̄facte ceſſit ⁊ fecit q̄ddā ꝯcauū in q̄ receptꝰ ē xp̄s ⁊ adhuc manēt ibi ruge veſtꝭ ⁊ veſtigia eiꝰ ſic aſſerūt illi qui viderūt. Similit̄ in vltima cena diſcipulis miniſtrans

et eoſdem erudiēs quō ꝑlatū eligerēt: dixit Lu.xxij. Ego ī medio veſtrū ſum ſicut q̇ miniſtrat.q.d. Ille ſit vob ſupe rior q̇ fuerit humilior. Tertio titu/lum mediatoris xp̄s tenuit:ſuū officium ↄſummādo, qꝛ ī medio latronuꝫ emiſit ſpm̄.vt dꝛ Joh.xix. Crucifixerūt cum eo duos latrones hinc ꝛ inde; medium aūt Jhm.ideo h fecerūt vt cogitaret popul⁹ ꝙ fuerit malefactor ex q̄ cū illis fuit crucifix⁹. Sꝫ diuia diſpenſatione factuꝫ eſt vt impleret̄ ꝓphetia Eſa.liij. Cū ſceleratis deputatus eſt.q̄ añ fuerat vacua. Poſitus etiā fuerat in medio latronū vt null⁹ quātacūqꝫ pctōr deſperet de venia ſi voluerit cō/uerti. ꝛ iō in medio terre ↄſummauit ſuū officiū vt om̄es ad ſe traheret. vñ pš. Rex nr̄ añ ſecula.i.eterna ordinatiōe rex ꝑatus eſt ſalutē ī medio t̄re.

Quarto titulū mediatoꝛ xp̄s tenuit ſuū officiū ↄſummatū publicando qꝛ reſurgēs a mortuis ſtetit in medio diſcipuloꝝ.vt dꝛ ī hoc euāgelio.ꝛ dixit eis. Pax vob.q.d.iam eſt pax inter deum et hoīem ↄſummata ꝑ paſſiōem meā. Quinto titulū mediatoꝛ tenuit xp̄s ꝛ tenet pacē ↄſummatā cōſeruā/do. Nā vſqꝫ ad ſeculi finē ſtat ī medio noſtꝝ q̇ ait Mat.vl. Ecce ego vobiſcū ſum om̄ib diebꝫ vſqꝫ ad ↄſummationem ſeculi. Sꝫ quō ſit in medio.vidit Johēs euāgeliſta Apoc.j.ſeptē cādelabra aurea ꝛ ī medio ſeptē cādelabroꝝ aureoꝝ ſil’em filio hoīs.i.xp̄o filio virginis. Iſta ſeptē cādelabra aurea ſunt ſeptē ſacr̄a eccl’ie in q̄ꝝ medio ē ſacr̄m eucharıſtie vbi cōtinet̄ ver⁹ mediator deus ꝛ hō xp̄s.q̇ int̄ deū ꝛ hoīeꝫ paceꝫ ↄſeruat.et nō ſolū int̄ deū et hoīes: ſꝫ etiam inter hoīem ꝛ hoīem. Ideo dīc Mat.xviij. Ubi duo vel tres ↄgrega/ti fuerint ī noīe meo ī medio eoꝝ ſum. Sicqꝫ xp̄s ieſus ver⁹ mediator inchoando pacē ordinauit.ordinatū ↄſum/mauit.ↄſummatā publicauit.publi/catā ↄſeruauit. Qđ ꝓbauit hodie ſitu ſuo dū in medio diſcipuloruꝫ ſtetit p⁹ ſuā reſurrectiōem. Scđo Jeſus xp̄s reſurgēs oñdit ſe verū mediatorē di/cto cum dixit. Pax vobis. Ad h ſiquidem fili⁹ dei fact⁹ eſt hō mediator dei ꝛ hoīm vt pacem reformet.iō eo nato angeli cantauerūt Luc.ij.di. Gloria ī altiſſimis deo:et in terra pax hoībus bone volūtatis. Et xp̄s amator pacꝭ in tota vita ſua pacē ſuauit di. Mat.v. Bt̄i pacifici qm̄ filij dei vocabūtur. Pace etiā ſalutādo diſcipulos docuit dicēs Mat.x. In quācūqꝫ domum intraueritꝭ ꝑmuꝫ dicite Pax huic domui. Et Joh.xiiij.in teſtamento pacē ſuis legauit dicēs. Pacē relinq̇ vobis pacē meā do vobiſ. Itē morte deuicta apl’os pace ſalutauit tāqꝫ ver⁹ mediator dicēs. Pax vob. Rō ē.qꝛ pš.de eo ꝑdixerat. Orieẗ in diebꝫ eius iuſticia ꝛ abūdantia pacis. Uñ ad verā pacem requirūtur tria.ſ.

Primo vnitas cū ꝓximo
Scđo ↄformitas cū dño
Tertio trāquillitas in aīo

E Prīo dixi ꝙ ad verā pacē req̇ritur vnitas cū ꝓximo.ne ab eo diuidatur ꝑ diſcordiā.qꝛ dīc Aug.đ v̄bis dñi. Nō poteſt ad hereditatē dñi ꝑuenire q̇ teſtamētū pacꝭ noluerit obſ̄uare. Nec poteſt ↄcordiā hr̄e cū xp̄o q̇ diſcors vo/luerit eē cū xp̄iano. Debem⁹ ei eſſe concordes cū ꝓximo ꝓpt̄ tria. Primo ꝓpt̄ nature īductiōꝫ.qꝛ natura ad h ſpēaliter inducit ſīc videm⁹ ꝙ ↄformes ī natura aſſociāt ſe.ſīc volucres beſtie piſces ꝛc̄. Nihil igit̄ rei create ſuaui⁹.nihil dulci⁹. nihil ↄnaturali⁹ ipſa pace. Uñ Aug⁹.xix.de ciui.dei dīc. Tātuꝫ ē pacis bonū vt etiā in terrenis rebꝫ atqꝫ mortalibꝫ nihil grati⁹ ſolet audiri.

nihil delectabilius concupisci. nihil melius inueniri. nihil felicius possideri. cur bellum a bonis geritur nisi vt pax habeatur. Hinc bestie siluas repetunt. hinc volucres ad aera se sustollunt. pisces ad profunda maris se demergunt. reptilia in visceribus terre se abscondunt vt pacem habeant. Ideo concludit Aug. dicens. Pax est bonum sine quo nihil est bonum. Secundo debemus concordes esse cum proximo propter spiritualem cognationem. quam dicit Augustinus. de disciplina christiana. Omnes secundum quod christiani sumus fratres sumus. quia pater noster est deus celestis. Tertio debemus concordes esse cum proximo propter consimilem estimationem. quia omnes tam diuites quam egeni consimili precio sumus redempti. Iuxta illud. i. Cor. vi. Empti enim estis precio magno. Et quia vnum dominum habemus. in vna fide sumus. vno pane vescimur. vnam beatitudinem expectamus. ideo pacifici esse debemus vt deus pacis sit nobiscum. quia dicit Augustinus in epistola ad fratres heremitas. O pax. beatus qui te habet maledictus qui odit te. et qui te impedit et frangit inter homines. quoniam talis antichristus est et filius perditionis. O pax qui te habet teneat. qui te non habet querat si filius dei esse optat. hec ille. Nullus enim iniustus veram pacem habere poterit quia iusticia et pax sunt due amicissime se mutuo osculantes. Iuxta illud ps. Iusticia et pax osculate sunt. Secundo ad veram pacem requiritur conformitas cum domino vt inferior obediat suo superiori. tunc enim est vera pax quando caro subijcitur anime. anima vero deo. quando autem caro seu sensualitas dominatur anime et voluntas contrariatur deo. tunc vera pax nunquam potest fieri. vt dicitur Iob. ix. Quis restitit ei et pacem habuit. q. d. nullus. Tertio ad veram pacem requiritur tranquillitas in animo: ita quod mens nullis passionibus agitetur. scilicet ira. odio. timore. amore. aut aliquo crimine. Quicunque enim aliquid temporale appetit statim inquietus fiet. Unde Gregorius. Quid quietius quam in hoc mundo nihil appetere. quid laboriosius quam terrenis rebus et desiderijs estuare. Hanc igitur pacem non possunt habere superbi. quia eorum desiderium varijs vanitatibus plena est. ideo dicitur prouer. xi. Ubi superbia ibi et contumacia. Et eiusdem. xiij. Inter superbos semper iurgia sunt. Denique hanc pacem non possunt habere delicati. quia dicit Bern. O delicate qui delicijs circumfultus confusionem expectas. non est regnum dei esca et potus. purpura et bissus. quia diues his plenus sepultus est in inferno. sed regnum dei est iusticia Tales pacem habent in ore non in animo. secundum ps. Qui loquuntur pacem cum proximo suo: mala autem in cordibus eorum. Tertio saluator ondit se in hoc euangelio verum mediatorem tactu cum dixit Thome. Infer digitum tuum huc et mitte in locum clauorum et affer manum tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis. ac si dicat. quia non credis visui nec auditui tuo, saltem crede me esse verum mediatorem per tactum cicatricum quas in officio mediatoris suscepi. In generali enim resurrectione non resurgent homines cum vulneribus. quia resurgent incorrupti. alias qui decapitatus est resurgeret sine capite. preter mediatorem christum qui in sua resurrectione retinuit cicatrices. non ex impotentia curandi [illegible] Sed vt dicit Raynerius in summa titulo de resurrectione. propter quinque. s.

Primo propter fiduciam peccatori prebendam
Secundo propter sui triumphi gloriam.
Tertio propter fidem confirmandam
Quarto propter misericordiam ondendam.
Quinto propter iusticiam faciendam

Primo dixi quod saluator reseruauit cicatrices propter fiduciam prebendam. Magna omnino est peccatoribus fiducia quod ipsi habent in curia celesti perpetualem mediatorem qui sedet a dextris dei patris intercedendo pro eis cum suis cicatricibus. Unde Ro. viij. Qui est ad dexteram dei etiam pro nobis interpellat. s. ondendo patri qualem genus mortis pro peccatoribus sustinuit. vt inter deum et homines

pacem tan̄q̄ verus mediator reformaret.et diceret illud pſ. Reſpice in faciem xp̄i tui. Hinc.j. Job.ij.dr. Si quiſ peccauerit:aduocatū habem⁹ apd̄ patrē ieſum xp̄m:ꝛ ipſe ē ꝓpiciatio ꝓ pctīs nr̄is. Uñ etiā Bern̄. O hō ſecurꝰ habeſ acceſſum ad deū vbi habes filium añ prēm ꝛ añ filiū mr̄em. fili⁹ oñdit patri lat⁹ ꝛ vulnera. mr̄ oñdit filio pectus ꝛ vbera. nec vlla poterit eſſe repulſa vbi tot charitatꝫ ꝯcurrūt inſignia. Scd̄o ſaluator mūdi ſuauit ſua vulnera reſurgēs ꝓpt̄ ſui triūphi glīaꝫ. ideo ipſa vulnera nō ſunt nec erūt confuſibilia. Nā vuln⁹ aliqd̄ ex trib⁹ eſt confuſibile. Primo qñ cauſat̄ ex īpotētia reſiſtēdi. Scd̄o qñ cauſat̄ ex ignorātia curādi. Tertio qñ cauſat̄ ex ignominia delinquēdi. Sꝫ xp̄s dñs nō habuit ſua vulnera p̄dictꝫ cauſis. Pri̇o em̄ nō habuit cicatrices ex īpotētia reſiſtēdi. qꝛ ſic̄ poterat nō mori. ita poterat nō vulnerari q̄ ſolo verbo inimicoſ ꝓſtrauerat.

Scd̄o cicatrices nō habuit ex ignorātia curādi q̄ etiā mortuos ſcit ſuſcitare. Tertio cicatrices xp̄s nō habuit ex ignominia delinq̄ndi. qꝛ ñ ꝓ pctīs ſuis ſꝫ nr̄is paſſus ē. ꝛ īō glīoſum ē ei hr̄e vulnera. ſic̄ militi reuertēti d̄ ꝑlio glīoſum ē fractū ſcutū hr̄e. Uñ Beda ſup Lu. ſic dic̄. Xp̄s nō ex īpotētia cicatrices curādi ſuauit. ſꝫ in ꝑpetuū glīe triumphū. Et Chryſ. ita ait. Etiā crux ꝛ cicatrices radijs ſolis erunt lucidiores. ꝛ ſubdit. Cōſidera quāta ſit vrtus crucis. ſol obſcurabit̄ ꝛ luna nō dabit lumē ſuū. Jpa aūt crux luna ꝛ ſole preclarior erit ꝛ lucidior. Tātū em̄ gaudiū habebim⁹ de viſiōe q̄nqꝫ cicatricū xp̄i ꝙ nunq̄ digne poſſem⁹ hic regratiari ꝛ deſeruire. etiaꝫ ſi mille annos h̄ viuerem⁹ ꝛ laudabiliter ſeruiremus.

Tertio ſaluator reſeruauit vulnera ꝓpter fidē ꝯfirmandā. ſic in h̄ euangelio fidē Thome ꝛ ī Thoma noſtraꝫ ꝯfirmauit ita vt diceret. Dñs meus ꝛ de⁹ me⁹. tā humanitatē q̄ꝫ diuinitateꝫ ꝯfitēdo. Uñ Greg. in omel̄. Egit nāqꝫ miro mō diuīa clemētia vt diſcipuluſ dubitās dū in mgr̄o vulnera palparet carnis: in nobis ſanaret vulnera īfidelitatis. Pl⁹ em̄ infidelitas thome ad fidē q̄ꝫ oīm diſcipuloꝝ fidelitas ꝓfuit. qꝛ dū ille ad fidē palpādo reducit̄ mens nr̄a oī dubitatōe poſtpoſita ī fide ſolidat̄. Quarto xp̄s vulnera reſeruauit ꝓpter miſcd̄iam oñdendam vt ipa eadē vulnera redēptoris oñderet que ꝓ illis ex miſcd̄ia ſuſcepit. Nā magna eſſet pietas ꝛ miſcd̄ia ſi q̄s ꝓpter aliquē ꝑmitteret ſibi manū vel pedeꝫ abſcindere vel oculū eruere vt illuꝫ liberarꝫ. Sic xp̄s nulla abſoluta neceſſitate nō ſolū pedē aut manū. ſꝫ totuꝫ corp⁹ ex miſcd̄ia dedit ad dilaniandū ꝛ ꝑforanduꝫ. vt iā ſanguis ꝛ vulnera miſericordit̄ ſuſcepta nob̄ miſcd̄iam īpetrarēt. Dic̄ em̄ Aſteſan⁹ li.iij.ꝛ vl. ꝙ bt̄i dupl̄r dicunt̄ orare ꝓ nobis. Uno mō explle dū votꝫ ꝛ deſiderijs ſuis aures diuīe clemētie pulſant. qd̄ nō faciunt niſi qñ vidēt diuinā clementiā dare ꝑ eoꝝ p̄ces ꝛ deſideria. Alio mō dicunt̄ orare q̄ſi interp̄tatiue. ſ. ꝑ eoꝝ merita q̄ in ꝯſpectu dei exiſtētia nō tm̄ eiſ cedunt ad glīam. ſꝫ etiā nob̄ ad veniā. Sicqꝫ q̄t ꝑcuſſiōes ꝛ vulnera habuit xp̄s in corpe. q̄tiēs fudit ſanguinē: ſūt ſuffragia ꝓ nob̄ in celo intercedentia. Hinc Heb.xij. Acceſſiſtis ad ſanguinem melius loquētē q̄ꝫ ſanguis abel. Sanguis em̄ Abel petebat vindictā ſup Chayn. ſanguis xp̄i petit miſicordiam. Quinto ſaluator reſeruauit cicatrices ꝓpter iuſticiā faciēdā. vt vicꝫ in iudicio oñdat dānatis q̄ꝫ iuſte dānent̄. Uñ Aug. Sic̄ ei Thome demōſtrauit nō credenti vt tangeret et vide

ret:ita etiā inimicis ſuis vulnera ſua demōſtratur⁹ ē. nō vt eis dicat ſic tho me. q: vidiſti me credidiſti. ſ; vt ꝯuincēs eos v̄ras dicat. Ecce hoīem quē crucifixiſtis. videt; vulnera q̄ inflixiſtis agnoſcitis lat⁹ qđ pupugiſtis ꝛ ꝓpter vos apertū ē nec itrare voluiſtis. Et etiam Chryſ. ſup Mat. ſic dic. Propter vos hō fact⁹ ſū; et ꝓꝑ vos alligat⁹ et deluſus ꝛ ceſus ꝛ crucifixus. Et ſbdit. Ubi ē tāta ꝝ iniuriaꝝ meaꝝ fruct⁹. ecce pciū ſanguinis mei quē dedi i redēptionē aiaꝝ v̄raꝝ. vbi ē fruct⁹ v̄ra quā ꝑ pcio ſanguis mei dediſt; mihi. ego ſup oia vos dilexi cū eēm de⁹ apparē hō. ꝛ vos me oib; reb; v̄ris viliorē feciſt;. q. d. ego ſū mediator ver⁹ di ꝛ hominū. videte quanto labore diſpoſui amiciciā inter patrē meū deū. ꝛ vos ꝑ iupēdiſtis iō vob nō erit pax i eternū. q: eternā pacē ꝑ me reſtauratā violaſtis. Ite igit i ignē eternū ꝛc. a q̄ eripiat mediator nr̄ xps ꝛ pducat ꝛc.

De eadē dnica in albis Ser. lvj.

Noli eſſe icredul⁹ ſ; fidelis. Rndit thomas ꝛ dixit. Dñs me⁹ ꝛ de⁹ me⁹ Joh. xx. c. ꝛ in euāgelio. In q̄ tria inſinuat euāgeliſta ſc;

Primo qđ ſit actū thoma abſente.
Secūdo qđ ſit geſtū ipo pſente.
Tertio quid ſit credendū euangeliſta referente.

Primo nāq; euāgeliſta iſinuat qđ ſit actū thoma abſente. Nā ipa die reſurrectiōis diſcipuli duo cognito xpo in fractiōe panis redierūt in hieruſalem ad ꝯdiſcipl'os q̄s īuenerūt ꝯgregatos vnacū thoma ꝛ referētib; quō dnm vidiſſent ꝛ cognouiſſent. ꝛ illis referentib; ꝙ xps reſurrexiſſet ꝛ apparuiſſet petro. vt ptz Lu. xl. Interim thomas exiuit d medio diſcipuloꝝ ꝛ mox vēit ieſus ianuis clauſis ꝛ ſtetit i medio eo di. Pax vob. ad iſinuādū ꝙ nūq; pt eē pax i collegio niſi plat⁹ ſit i medio: ita ꝙ nō pl⁹ ad vnā ptē iclinet q̄ ad aliā. ſic colūna nūq; ſuſtinet bn̄ edificiū ſi nō ſit in medio: vt dicit Ludolph⁹. Et cū xps pacē nūciaſſet diſcipul'. oñdit eis man⁹ ꝛ lat⁹. gauiſi ſunt diſcipuli viſo dño. Quib; iteꝝ dixit. pax vob. ſic miſit me viuēs pr̄ ꝛ ego mitto vos. ꝛ iſufflauit ꝛ dicit eis. Accipite ſpm ſanctu; q̄ꝝ re. pec. re. ꝛ h ē qđ ſup dictū ē. Thomas āt n̄ erat cū eis qn̄ vēit ieſus. iđo dixerūt ei alij diſcipuli. Uidim⁹ dnm Ille āt dixit eis. Niſi videro i manib; ei⁹ fixurā clauoꝝ ꝛ mittā digitū meu; i locū clauoꝝ ꝛ mittā manū i lat⁹ non credā. Scđo qđ ſit geſtū thoma pn̄te euāgeliſta iſinuat cu; dic. poſt dies octo. i. hodie erāt diſcipuli int⁹ et thomas cū eis. venit ieſus ianuis clauſ ꝛ ſtetit in medio coꝝ ꝛ dixit. pax vobis Deide dicit thome. Infer digitū tuu; huc ꝛ vide man⁹ meas ꝛ affer manū tuā ꝛ mitte i lat⁹ meū. ꝛ noli eē icredulus ſ; fidelis. Rndit thomas. dns meus ꝛ de⁹ me⁹. Dic ei ieſ⁹. q: vidiſti me thoma credidiſti btī q̄ n̄ viderūt ꝛ crediderūt. Tertia euāgeliſta iſinuat qđ ſit credēdū ipo referēte cū dic. multa q̄dē ꝛ alia ſigna fecit i ꝯſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ q̄ n̄ ſūt ſcpta i libro h. hec āt ſcpta ſūt vt credat;. q: ieſus ē fili⁹ di ꝛ vt credētes vitā hēat; in noīe ei⁹. Un ex pmiſſis v̄bis de v̄a catholica fide tria declarem⁹ ſalutis documenta. ſ.

Primū de ipi⁹ fidei neceſſitate. ibi. Noli eſſe incredulus.

Scđ; d ipi⁹ fidei v̄itate. ibi. ſ; fidel'.

Tertiu; de xpiane fidei v̄itate. ibi. reſpondit thomas. dns ꝛc.

N Primū documētū declarādū dixi ex pmiſſis v̄bis ꝙ erit d fidei catholice neceſſitate: cu; dr. Noli eſſe incre

dul⁹. Tāta q̄ppe ē fidei necītas q̄ ſine ipa nō ē ſal⁹. maxie adult. iō ne Thomas ī ifidelitate piret xp̄s rex āgelorū miſericordit̄ p ſua ſacra ſtigmata ⁊ ipſius v̄ba reduxit ad verā fidē. ⁊ iō q̄ ipa fides de nō viſis ſit neceſſaria ad ſalutē pbem⁹ tripliciter ſcʒ

Primo autoritatib⁹.
Secūdo rōnibus.
Tertio exemplis.

Primo q̄dē q̄ v̄a fidei ſit necāria ad ſalutē pbem⁹ auctib⁹. Dicē em̄ Apl'us Heb. xj. Sine fide ipoſſibile ē placere dō. credere ei opter accedētē ad deū q̄z de⁹ ē: ⁊ inq̄rētib⁹ ſe remūerator ſit. Et Aug. ī li. de fide ad petrū ait. Fides eſt oīm bonorū fūdamētū hūane ſalutis initiū. ſine q̄ nēo p̄t vnq̄z ad filiorū dei nūerū puenire. Idē. ⁊ hr̄. xxviij. q. vij. c. Ubi ſana fides nō ē nō pōt ē iuſticia. q̄z iuſt⁹ ex fide viuit. Idē ſup epiſtolaʒ Gal. ait. Nullū iplet mādatū. nulluʒ op⁹ bonū facit q̄ fidē nō hʒ. Dicit etiaʒ Grē. ⁊ hr̄. xxiij. q. j. c. Quia ex ſola. Niſi q̄s fidei ſoliditatē tenuerit diuinā p̄ſentiā nūq̄z aḡſcit. de q̄ ſoliditate dn̄s dicit. Sup hāc petrā edificabo eccleſiaʒ meā. Idē. ⁊ hr̄. j. q. j. c. Cū paul⁹ dicat. Fundamētuʒ aliō nēo p̄t ponere p̄ter id q̄ð poſitū ē vicʒ ieſus xp̄s. ꝯſeq̄nter pbat̄ q̄ vbi xp̄s nō ē fundamētū nullū p̄t eē bōi opis ſupedificiū. Et Athanaſi⁹ in ſimbolo ait. Quicūq̄z vult ſaluus eē añ oīa op⁹ ē vt teneat catholicā fidē. quā niſi q̄ſq̄z fidel'r firmit̄ q̄ crediderit ſalu⁹ eē nō poterit. Que oīa ipa v̄itas ꝯfirmat Mat. vl. d. Qui v̄o n̄ crediderit ꝯdēnabit̄. Ex q̄b⁹ patʒ q̄ v̄a xp̄iana fides ē necāria ad ſalutē extra quā oēs dānabunt̄. Secūdo h̄ idē pbem⁹ rōnib⁹ ſex ſcʒ

Primo rōne cognitōis.
Secundo rōne dilectiōis.
Tertio rōne veneratiōis.
Quarto rōne gratificatōis.
Quinto rōne acq̄ſitōis.
Sexto rōne euitatōis.

Primo inq̄z pbem⁹ rōne cognitiōis q̄ fides ſit necāria ad ſalutē. cui⁹ fundamētuʒ ponit ph's. ij. phicorū di. Cognitio finis oī opanti necāria ē. q̄z finis ē cui⁹ cā fiūt alia. ⁊ cā finalis eſt cā p̄pter q̄ð. Hec ibi. Hoc ei ē manifeſtū q̄z ſic agricola vl' mercator niſi coḡſceret lucrū ſui laborū neq̄q̄z ſic deſudaret ſic niſi xp̄ian⁹ crederet iuiſibilia bona certe tāta bōa opa nō faceret. vltim⁹ ei finis hoīs ē ipe de⁹ iuiſibilis ad quē p fidē dʒ tēdere. ⁊ q̄ ad illū finē nō tendit errat ⁊ dānabit̄ q̄ntacūq̄z opa bona faciat. q̄ð cōfirmat ph's. j. ethic. di. Sicut ſe hʒ ſignū ad ſagittantes: ſic ſe hʒ finis ad opantes. manifeſtū ē aūt q̄ variato ſigno variat̄ ict⁹ ſagittarū. q̄z ſi ſignū pōit̄ ſurſū: ſagitta mittitur ſurſū. ſi deorſū: deorſū. Sic ad poſitū nos habem⁹ ſignū ſurſū ieſuʒ xp̄m filiū dei viui. de q̄ Lu. ij. Ecce poſit⁹ ē hic in ſignū. Saraceni v̄o ⁊ thurci ac alij infideles ſignū ſcilicet machometū habēt deorſū in inferno. g̃ non p̄ñt attingere ad b̄titudinē vbi ē ſignū xp̄iane fidei xp̄s ſeu ſctā trinitas cū celeſti curia. Hoc aūt ſignū. ſ. xp̄i diuinitatē nō poſſum⁹ coḡſcere niſi p fidē. Uñ dicit Alex. d̄ ales in. iij. p. tractatu d̄ fide. q̄ illa q̄ a nob cōphēdunt̄ tripl'r diſtiguūt̄. Quedā em̄ cōphēdim⁹ ſenſu vt corpalia. quedā intellectu p rerū ſilitudinē. q̄dā v̄o p experiētiā vt gaudiū triſticiā. timorē. amorē ⁊c̄. Sʒ diuia maieſtas nō cōphendit̄ a nob p ſenſū. q̄a nō eſt corporea. nec p intellectū. q̄z oēʒ ſimilitudinē creaturarū trāſcendit. nec p experientiā naturalē. q̄z nō eſt de eſſentia aīe noſtre. ergo ſola vera fide cognoſcit̄. Uñ Aug. lib. j. d̄ tri. ait. Mētis humane acies inualida in tā excellēti

luce non figit niſi p iuſticiā emēdet. Et Sap. j. dr. Apparet aūt dñs eis q̄ fidē hn̄t i ipm. Scdo etiā fidē neceſſariā ad ſalutē phēm rōe dilectiōis. Nā q̄libet ſaluād9 tenet deū diligere. qr Aug. dic̄ i li. d vbis dn̄i q ſine amore dī nulla pt eē ſpes ſalutꝭ. De9 aūt amari nō pt niſi pri9 cogſcat. qr dic̄ phs. iij. d aīa z. xij. metaph. Uolūtas n̄ fert in aliqd p amorē niſi pus cogſcat vt bonū. ſed cū de9 n̄ cogſcat niſi p fidē. g fides neceſſaria ē vt de9 cogſcat z diligat. Q, ſi dicas q ds cogſci pt p ſuos effect9. iuxta illd Ro. j. Inuiſibilia dī p ea q̄ fctā ſūt intellecta ꝯſpiciūt. ſempitna q3 diuinitas zc. Dicēdū q tal' cognitio ē ipfecta. ds aūt vult ſe pfecte diligi. iuxta illd Mathei. v. Eſtote pfecti. ſ. i amore erga deum: ſicꝫ pr vr celeſtꝭ pfect9 ē. ſ. erga vos g reqrit fides d neceſſitate ſalutꝭ. qr dicit Auctor li. d cauſ q effect9 ſimplr n̄ duc̄ i pfectā cognitōꝫ ſue cauſe. ſic veſtigiū cogſcit cui9 aīal' ſit i genere vl' ſpē: nō aūt i nūero. create vo dicūt veſtigium creatorꝭ. ps. Ueſtigia ei9 n̄ cogſcūtur. Tertio fides neceſſaria ē ad ſalutē rōe veneratōis. Nā dic̄ phs. j. topic. Deū venerari vtꝝ opteat vl' pētes honorare ſi qs dubitat idiget pena. ſic q dubitat vtꝝ nix ſit alba idiget ſenſu. z v. eth. dic̄. Sacrificare diis ſimplr eſt natale. ſꝫ ſacrificare h vl' h: ē ad placitū. Deū vo tūc ve veneramur z honoram9 qn̄ tria facim9. Prio cū credim9 ipꝫ excellētiorē oībꝫ q cogitari pn̄t z h fit cū cognoſcit q diuia ēentia hūanā cognitōꝫ excedit. z ita ſolū veneramur deū p fidē. Scdo veneramur deum p obediētiā: qd tūc facim9 qn̄ ipm nr̄m creatorē z deū cognoſcim9. z ei9 mādatꝭ ſic ſui obtpam9. Nā dic̄ phs j. polit. Seru9 q̄ſq3 n̄ ē ſui ſꝫ alteri9 cui naturalr obtpat. Et viij. eth. Seru9 ē organū aīatū dn̄i ſui z ſubiectuꝫ ſibi. manifeſtū eſt q oīa creata debēt ſubijci deo z obedire ei vt volūtas p amorēꝫ ſe ſubijciat. itellect9 vo p fidē ꝯ oēꝫ rōꝫ naturalem ſoli vbo ei9 credat. Hic. ij. Cor. iiij. In carne eī ambulātes n̄ ſm carnē militam9. Nā arma militie nr̄e n̄ ſūt carnalia. z ifra. In captiuitatē em̄ redigētes itellectū i obſequiū xp̄i. z i pmptu hn̄tes vlciſci oēꝫ iobediētiā. Si ei ſol' rōibꝫ z miracul' crederēt hō z non tm̄mō vbis dī. tūc phi viderēt maiores eē do Nā vt legit li. d moribꝫ phoꝝ q ypocras z ſocrates legē hāc ididerūt diſcipul' ſuis vt nūq̄ eēnt auſi i ſententijs eoꝝ q̄rere ꝑpt qd. ſꝫ ſimplr crederēt. z eēt eis ꝓ rōe dicētꝭ auctas. certū ē aūt q de9 q̄cūq3 dic̄ va ſūt ſiue itelligā9 ſiue n̄. ꝓpterea iudeis ſimplici vbo xp̄i n̄ credētibꝫ ſꝫ ſiḡ petētibꝫ xp̄s dure rn̄dit Mat. xij. dī. Generatio pua z adultera ſignū q̄rit z ſignū n̄ dabit ei niſi ſignū Jone ꝓphe. z ſubdit. Et ecce pl9 q̄ȝ Jonas hic. Tertio deū dēm9 venerari p ſacrificia ipēdēdo ei cultū latrie Nā niſi creata rōnal' cognouerit deū eē p fidē creatorē z dn̄m neq̄q3 ei ipēdit cultū latrie nec orōes ei dbitas neq3 alias reuerētias. cū tn̄ dicat Lactāti9 lib. de ira dei. Primā cāꝫ venerari optet q̄cū q3 ſalutꝭ ſue expers eē n̄ vult. Et hec eſt rō q̄re oēs ifideles dānāt Quarto neceſſaria ē fides ad ſalutē rōe g̃ificatōis vt ſit do ſuo z bn̄factori gt9. qr dic̄ phs ix. ethi. Bn̄ficiat9 naturalr amabil' et gt9 ex merito boni vtil' recepti erga benefactorē ſuū eē tenet. Nā ſi oēs fui regū ducū z platoꝝ q̄ꝫtū pn̄t q̄rūt fauorē dn̄oꝝ ſuoꝝ. imo etiā beſtie. ſic canes obſequūt bn̄factoribꝫ ſuis. certe magꝭ dꝫ creata rōnal' ſuo creatori gta eē. q2 ipe fec̄ nos. z oīa ip19 ſūt aīa corp9 bonores poſſeſſiōes diuitie zc. nec pr̄ et mr̄ potuiſſent generare niſi ds dediſſet vtutē generādi. Hic dicit phs. viij. phi

ſicoꝝ. Deꝰ agēs agit ī ꝟtute ꝑmi actiui Et. j. d' celo ⁊ mūdo. A ꝑmo eē ſingulꝰ cō municatū ēeē ⁊ viuere. his q̄dē clariꝰ his obſcuriꝰ. Et iō dixit xp̄s dn̄s Ma thei. xxiij. Unꝰ ē ei pr̄ vr̄ q̄ i celꝭ ē. Si igr̄ filij credūt pētibꝫ ꝙ ſint eoꝝ ꝑncipiuꝫ. iō diligūt eos ⁊ obediūt ⁊ gr̄i ſᷓ cuꝫ tn̄ neſciūt eos eē ꝑentes niſi ꝑ fideꝫ. q̄nto magꝭ d'o ꝟo debēt credere hoīes ꝙ ſit eoꝝ creator ⁊ eē gr̄i d' tātꝭ bn̄ficijs. Sꝫ heu ſᷓ pleriq̄ꝫ q̄s ⁊ ipſe audiui dicere. vtinā d's me nō creaſſꝫ ad tātā miſeri am ⁊ penā. O maledicta ligua q̄ tā in grate loq̄ꝛ de dei bn̄ficijs. Sꝫ ⁊ boni ⁊ fideles credūt deū remuneratorē ſuū iō oīa mala gratanꝛ ſuffeꝛt amore d'i. imo et maiora pati cupiūt. Quinto fi des neceſſaria ē ad ſalutē rōe acq̄ſitōiſ nā regnū celeſte nullꝰ hoīum obtinere pōt niſi q̄ efficiꝛ filiꝰ dei ꝑ adoptōem. iu xta illō Ro. viij. Si filij et heredes: he redes q̄dē dei: coheredes autē xp̄i. ꝑ fi dē ꝟo hoīes efficiūꝛ filij dei. Johan. j. Quotq̄t āt receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri. Et Galꝭ. iij. Oēs vos fi lij dei eſtꝭ ꝑ fidē. Dic. j. Joh. iij. d'r. Ui dete q̄lē caritatē dedit nob d's vt filij d'i noīemur et ſimꝰ. ergo oēs īfideles pa gani. ſciſmatici. heretici et falſi xp̄iani ī pctō mortali viuētes ſᷓ filij diaboli. di cēte dn̄o eis illō Johā. viij. Uos ex pr̄e diabolo eſtꝭ. et iō regnū pr̄is eoꝝ iure hereditario acq̄rēt. ſ. īfernū. vbi ē morſ ſine morte. finis ſine fine Sexto ne ceſſaria ē fides ꝟa ad ſalutē rōe euita tiōis. nā nullꝰ euitare pōt eťnā dāna tionē niſi ꝑ verā fidem. cur caues te a pctis. q2 credis ꝙ odit ⁊ punit deꝰ. cur facꝭ bona q2 credis ꝙ vult ⁊ remune rat deꝰ. nullꝰ igiꝛ mirari d'ꝫ ſi pauci ſᷓ tales q̄ talē fidē habeāt. et ſic pauci ſal uabunꝛ. q2 dic̄ phūs. iiij. ethi. Qualis vnuſq̄ſq̄ꝫ ē talia naturalꝛ vult. tlia lo quiꝛ ⁊ tlis opaꝛ. deꝰ ꝟo iuſtꝰ ē ⁊ reddet vnicuiq̄ꝫ iuxta opa ſua. Sic igiꝛ q̄s n̄ deberet mirari ſi dn̄s aliq̄s aliquē ſer uū felle potaret. q̄ dn̄o potū felleū pri us ꝑcuraret. Sic pctōres felle potant deū q̄ntū in eis ē. igr̄ ⁊ ipi felle dānatio nis eťne potabūꝛ. Tertio ꝙ fides ſit neceſſaria ad ſalutē ꝓbemꝰ exeplis. nā ꝓpᷓ infidelitatē ſuā moyſes ⁊ aarō pu niti fueꝛt. Nūe. xx. dixit dn̄s ad Moy ſen ⁊ aaron. q2 nō crediſtꝭ mihi vt ſā ctificaretꝭ me corā pplo nō ītroducetꝭ hos pplos ī terrā quā daturꝰ ſuꝫ eiſ. ⁊ Lu. j. dixit angelꝰ Zacha. Eris tacēs ⁊ nō poterꝭ loq̄ vſq̄ꝫ ī diē q̄ hec fiet. ꝓ eo ꝙ n̄ credidiſti ꝟbis meiſ. Inſuꝑ videmꝰ ꝙ inᷓ infideles nlla fiūt ꝟa miracula. q2 d'o n̄ placēt. ſꝫ inᷓ fideles. iō clamat xp̄s oībꝫ īfidelibꝫ illō Mat. xvij. O ge neratio īcredula ⁊ ꝑuerſa vſq̄ꝫ q̄ ero vobiſcū. vſq̄ꝫ q̄ patior vos Ex q̄bꝫ oībꝫ pꝫ ꝙ fides recta ē ad ſalutē neceſſaria ſic pꝫ ī oībꝫ electꭍ. Heb. xj. Sācti ꝑ fi dē vicerūt regᷓ: opati ſᷓ iuſticiā adepti ſᷓ repromiſſiōes ¶ Scōm docu mētū ex ꝑmiſſis thematis ꝟbis note mus fidei vnitatē cū d'r Sꝫ fidelꝭ. ſ. ſis Ille āt fidelꝭ ē q̄ dn̄ꝫ ſuū ꝟaciꝛ recogno ſcit ꝑ fidē. Nā mlᷓti putāt d' diuerſis ſe ctis poſſe ſaluari dicētes. Deꝰ ē miſeri cors ⁊ vult oēs hoīes ſaluos fieri. q̄ q̄ cūq̄ꝫ vnū deū colūt etiā ī diuerſꝭ ſectis ſaluāꝛ. iuxta illō Johelꝭ. ij. Oīs q̄cūq̄ꝫ ī uocauerit nomē dn̄i ſaluꝰ erit. Scd ꝙ h' ſit falſiſſimū ꝓbemꝰ q̄druplꝛ. ſ.

Primo autoritate.
Scd'o ratione.
Tertio exemplo
Quarto reuelatōe

Prio nāq̄ꝫ ꝙ vna ſola ſit ꝟa fides ī q̄ ſaluāꝛ hoīes ꝓbemꝰ aucte. Dr̄ ei extra de ſum. tri. ⁊ fide catho. c. j. Una ē oīm fideliū vniuerſalꝭ eccl'ia extra quā nul lus omino ſaluaꝛ. Et apl's. Ephe. iiij. Unus deꝰ. vna fides. vnū baptiſma.

Scdo ħ idē ꝓbem⁹ vnica rōe. nā dicē
phs. j. poſterioꝝ. z. iiij. metha. ꝙ affir-
matio z negatio nūqꝫ ſūt ṽa de eodē.
qꝛ vbi ē albū nō ē nigrū. vbi calidū nō
ē frigidū zc. vbi veꝝ nō ē falſū. Dicit etiā
phs. vij. metha. Bonū z malū ſūt i re
bus. veꝝ z falſū ſūt in ītellectu. certū ē
ꝙ fides q̄ qs ſaluaꝛ nō pt ſil' eē vera z
falſa. qm̄ vt dr. x. metha. Duo ꝯria nō
ſtāt ſil'. Sꝫ aliq puta iudei affirmant
ſuā fidē eē verā. z aliā ꝗcunqꝫ falſam.
Saraceni ſilr xpiani recte dicunt z te
nēt ꝙ hec ipoꝝ fides ē ṽa z nulla alia
Nā lex machometi ꝯcedit. xij. vxores.
qđ lex xpiana vetat pter vnā. z tāta eſt
diſtantia int' diuerſe ſecte hoīes ꝓpt' fi
dei varietatē ꝙ vn⁹ aliū circa ſuā fidē
igne z gladio pſeqꝛ vſqꝫ ad mortē. Sꝫ
īpoſſibile ē ꝙ vna z eadē fides ſit ſiml'
ṽa z falſa. ſꝫ optꝫ ꝙ vna illaꝝ ſit ṽa et
alie ſecte oēs falſe. z hec ē fides xpiana

Tertio ħ idē ꝓbem⁹ exēplo oīz mar
tyꝝ q̄ mortui ſūt ꝓ fidei vnitate. Vn̄ le-
git' in li. đ morib⁹ phoꝝ. ꝙ Socrates
cū accuſat⁹ eēt athenienſib⁹ ꝙ derideret
appollinē tāqꝫ canē z hyrcū coꝝ deuꝫ.
ꝓhiberetqꝫ ei fieri ſacrificiū. icarcera-
tus fuit ab eis trigīta dieb⁹. eo ꝙ vnū
deū coleret vbi carcer z mors ei⁹ aīm
īmutare nō potuerūt. nec vultū ptur
bare. Dicēti eīn cuidā. Ecce athenien-
ſes ad mortē te ꝯdēnauerūt eo ꝙ colis
aliū deū ꝗ ſuos. Rn̄dit. Et illos na-
tura. ſ. ꝯdēnauit ad mortē. Quarto p̄
terea ꝓbem⁹ reuelatiōe ꝙ vnica ſola ē
ṽa fides in q̄ ſaluāt' hoīes. Nā Act. x.
reuelatū ē Cornelio. qꝛ opib⁹ mirificoꝛ
dic erat plen⁹ et deuote orabat dn̄m
vt ei reuelaret ṽitateꝫ fidei. Et angel⁹
venit ad eū di. Corneli mitte i ioppen
z accerſi ſimonē. hic dicet tibi qđ te op
teat facere. Silr in legēda ſcē Cecilie
ħ quō ſenex qdā. i. angel⁹ appuit va-
leriano cū libello in manib⁹ vbi erant
ſcripta ṽba Apl'i Ep̄h. iiij. Vn⁹ deus
vna fides. vnū baptiſma. vn⁹ de⁹ z p̄r
oīm q̄ ē ſup oēs z p oīa bn̄dict⁹. Ter-
tiū ex p̄miſſis themat' ṽbis documē-
tū notem⁹ fidei xpiane ṽitatē. cuꝫ dr.
Rn̄dit thomas. Dn̄s me⁹ z de⁹ me⁹.
vbi ꝯfiteꝛ ei⁹ verā hūanitatē z diuitatē
di. Dn̄s p redēptionē. z de⁹ p creatiōeꝫ
Nā ṽitas fidei xpiane duodeciꝫ rōni-
bus validiſſimis pt ꝓbari ſup oēs ſe-
ctas q̄ ħ cā breuitat' omittim⁹. Roge
mus igit' dn̄m ieſum zc.

Dn̄ica ſecūda poſt paſcā Ser. lvij.

Animaꝫ meā

pono ꝓ ouib⁹ meis Job. x. c.
z in euāgelio hodierno. In q̄
qdē euāgeliſta de q̄ttuor facit ſpecialē
mentionē ſcꝫ

Primo de paſtoris bonitate.
Secūdo de ouis ꝓprietate.
Tertio de mercēnarij tepiditate.
Quarto de lupi ferocitate.

Primo nāqꝫ pnceps paſtoꝝ xps in ħ
euāgelio ſpecialit' facit mētionē de pa
ſtoris bonitate d. Ego ſū paſtor bon⁹
cui⁹ bonitat' tria ſigna ponit. Primū
qꝛ ꝓ ouib⁹ aīam ſuaꝫ ponit. Tria eīn
bona hꝫ hō. ſ. res. ꝓpinq̄s. z ꝓpriā ꝑſo-
nā q̄ oīa ſūt ponēda ꝓ ouib⁹. Vn̄ Ber.
ſup cañ. ait. Nō ocioſe repetitū ē toti-
ens petro a dn̄o. Petre amas me. in
cōmiſſiōe ouiū. ac ſi diceret ieſus. Ni-
ſi me valde pfecte ames. hoc ē plus ꝗ
tua. pl⁹ ꝗ tuos ꝓpinq̄s z pl⁹ ꝗ teipm
neqꝫ ꝗ ſuſcipias curā hanc neqꝫ intro
mittas te de ouib⁹ meis ꝓ qb⁹ ſāguis
me⁹ effuſus ē. Hec oīa fecit ſaluator.
đ q̄ Hiere. xij. dr. Reliq domū. i. fami
liā meā. ſ. angelos. dimiſi hereditateꝫ
meā. i. totā ſubſtantiā celeſtē. dedi dile
ctā aiaꝫ meā i man⁹ inimicoꝝ. Igr bn̄
dicebat. Ego ſū paſtor b. z a. m. p. ꝓ o.
m. Secūdū ſignū boni paſtoris xps
ponit ꝙ oues cognoſcit di. Et cognſco
oues meas. cogſcit ei p decorē caritat'

p ornamentũ ꝟtutꝫ:p arma iuſticie ⁊ p doctrinã Cõtra illos q̃ hec nõ habẽt dicet i iudicio ſm Chryſ. ſup Math. Pr̃ cogſcit filiũ p imaginẽ ſuã.rex milites p arma.paſtor oues ſuas p ſig. mgr̃ diſcipulos p doctrinã.Ego autẽ nõ cogſco eos tãq̃ pr̃ filios.q2 imaginẽ meã nõ hñt.nec tãq̃ rex milites.q2 arma mea abiecerũt.nec tanq̃ paſtor oues.q2 ſig mea nõ portauerunt.nec tãq̃ mgr̃ diſcipulos.q2 doctrinã meã ɔtẽpſerũt. Tertiũ ſignũ boni paſtoris ponit xp̃s q2 oues ad ouile ducit. Nã q̃dã ſũt itra ouile ſic bõi xp̃iani. q̃dã ptim itra ptiꝫ extra ſic mali xp̃iani q̃ ſũt noie ⁊ nõ re.q̃dã totaliter extra ſicut ĩfideles et heretici q̃s bon⁹ paſtor dꝫ ĩducere ad ouile fidei. Scdo ſaluator facit mẽtionẽ ꝺ ouis ꝓprietate.ꝺ q̃bus tria ſigna põit. Primũ q2 paſtorẽ cogſcũt. Uñ dic. Et cogſcũt me mee ſcꝫ p fidẽ ⁊ dilectõꝫ. Secũdũ ſignũ q̃a vocẽ ei⁹ audiũt.Uñ dr. Oues mee vocẽ meã audiũt Uñ Bern. Uocat caro vocat diabol⁹.vocat mund⁹ vocat et xp̃s. Mũd⁹ dicit.ego deficio. Caro dicit.ego ĩficio.diabol⁹ dicit.ego interficio.xp̃s ãt dicit.ego reficio. Tertiũ autẽ ſignũ ẽ ꝙ paſtorẽ ſequũt.iõ dr. Et ſequũt me p viã hũilitatꝫ. Tertio ſaluator facit mẽtionẽ de mercenarij cupiditate cui⁹ tria ſig põit. Primũ ꝙ ꝺ ouib⁹ nõ curat.iõ dicit.mercẽnari⁹ vidẽs lupũ veniẽtẽ. Secũdũ ſignũ ꝙ fugit qḋ notat cũ dicit.mercẽnari⁹ ãt fugit.q2 mercẽnari⁹ ẽ. Uñ Aug. O mercẽnarie lupũ vidiſti ⁊ fugiſti:forte dic Ecce h ſũ ñ fugi.fugiſti q2 tacuiſti.corpore ſtetiſti:ſpũ fugiſti. Tertiũ ſignũ mercẽnarij q2 tm̃ lanã q̃rit.vt dr. Et ñ ptinet ad eũ de ouib⁹. Hic Aug. Sũt ĩ eccl'ia q̃dã ꝓpoſiti ñ deũ q̃rẽtes ſꝫ tpalia cõmoda ſectãtes.honores ab hoibus appetẽtes.q̃libet talis dr ẽẽ mercẽnari⁹. Quarto ſaluator fac mẽtõꝫ ꝺ lupi ferocitate cui⁹ triplex officiũ ponit.ſ.q2 rapit:diſpgit ⁊ mactat.lup⁹ ei ĩfernal' aĩaꝫ diſpgit per diuerſa vitia. Scdo rapit ad penã. Tertio ĩterfic cũ eterna morte a q̃ cuſtodit pi⁹ paſtor q̃ dicit. Aĩam meã pono ꝓ ouib⁹ meis. Uñ i pñti ſmõe ꝺ aĩa rõnabili tria cõſiderem⁹ myſteria grã boni paſtoris xp̃i aſſiſtẽte declarãda.ſ.

Primũ ꝺ aĩe rõnalis q̃dditate.
Scdm ꝺ aĩe rõnalis dignitate.
Tertiũ ꝺ aĩe rõnalis imortalitate.

Primũ ſiq̃dẽ myſteriũ declarandũ ɔſiderem⁹ de rõnalis aĩe q̃dditate q̃lis ſcꝫ res ſit.p q̃ de⁹ dei fili⁹ xp̃s dicebat. Aĩam meã pono ꝓ ouib⁹ meis. Ex q̃ em̃ aĩa ẽ res ſpũalis ⁊ ĩuiſibil' ⁊ ſubtilis.iõ m̃lti ſapiẽtes ꝺ ipi⁹ q̃dditate errauerũt.q̃dã ei phi ſil' ⁊ heretici dixerũt aĩam de dĩ ſubſtãtia eẽ ꝓductaꝫ ꝑut refert Aug.li.vij.ſup Gen.ad litterã. Uñ Tulli⁹ li.tuſculanaꝝ q̃ſtionũ ait. Spũs hũan⁹ ex diuia mẽte diſc⁹ cũ nullo alio niſi ab ipo deo compari põt. Idẽ dicit Seneca in ep'la ad Lucillũ. Nihil indꝫ aliḋ ẽ aĩa q̃ pſ diuini ſpũs in corp⁹ noſtrũ merſa. Sꝫ hunc errorẽ reprobat Aug⁹.li.ꝺ origine aĩe dicẽs. Om̃ ſi ita eẽt aĩa nec in melius nec in peius labi poſſet. Et iterũ. De⁹ m̃ltaꝝ aĩaꝝ laceratiõe formaret. Alij ꝟo phi dixerũt aĩam ex elemẽtis ɔſtare.vt em̃ ſcribit Areſto.j.de aĩa. Democrit⁹ dixit aĩam eẽ ignẽ quendã.et Diogenes dixit aĩaꝫ eẽ aerẽ.q2 ſine aere nõ viuit.ſꝫ eo ſubtracto deficit. Sꝫ hũc errorẽ xp̃iana ɔdẽnat fides dicẽs ꝙ aĩa a deo imediate ex nihilo creat. ⁊ ſic in iſtãti corpi vnit. Anĩe igit rõnalis quidditatẽ tripliciter vtcũq̃ꝫ declarare poſſum⁹ ſcꝫ

Primo diffinitione.
Secundo diuiſiõe.
Tertio ſimilitudine.

Prĩo dixi ꝙ q̃dditatẽ aĩe rõnalis po/

terim⁹ declarare diffinitiōe. q2 dicit Ci cero li. j. de officijs. Ois q̄ a rōne ſuſcipit de aliq̄ re iſtitutio dȝ a diffinitiōe pficiſci vt facili⁹ itelligat q̄d ſit de q̄ diſputet. Jngram⁹ igit aie q̄dditatē diffinitiōe Amb. li. de bono mort; ſic diffinit. Aia ē vita. cui em̄ aia infundit: vita infundit. a q̄ aia recedit: vita recedit. Et Areſto. ij. de aia ſic diffinit. Aia eſt q̄ viuim⁹ mouemur z ſum⁹. ex q̄bꝫ cognoſcit aie dignitas. q2 hō ſine aia nec eē dr. z iō vita hois minime appciatur diuitijs vt dr Job. ij. Cūcta q̄ hȝ hō dat p aia ſua. Jtē aia recedēte recedit ois valor z formoſitas hois. q2 priuabit rubore. auditu. viſu. olfatu zc. z penit⁹ nihil remanet de eo niſi feditas. Un̄ q̄ntūcūq3 charus frater ꝓpinquus rex ſapiēs ſtatim vt morit ab oibus horret z nō honore ſȝ ſepultura ē dign⁹ Seneca aūt aniam ſic diffinit. Aia ē ſpūs intellectualis ad beatitudinē in ſe z in corpe ordinat⁹. vbi oſtēdit q finis aie ſimul cū corpe ē eterna btitudo. Et cōiter vera fides tenet catholica q aia ē dei imago z eiuſdē ſilitudo. vt dr Gen̄. j. Un̄ Aug. lib. de cognitōe veritatis aiam ſic diffinit. Aia ē ſubſtātia incorpea corpis ſui vita inuiſibilis. ſenſibilis. mutabilis. illocalis. paſſibilis. nec quantitatis menſure. nec qualitat; forme ſuſceptibil. memorialis. rōnalis. itellectualis. Primo dicit q aia ē ſubſtātia incorpea ſicut angel⁹. Secūdo ē corpis vita. q2 corp⁹ ſua pſentia viuificat. Tertio eſt inuiſibil. q2 aia cū egredit de corpe nō videt. ex q̄ nō ē colorata. q2 nihil videt oculis niſi coloratū. q2 obiectū viſus ē color. Quarto eſt ſenſibilis. q2 tactui aſpa vel lenia ſentire pſtat. viſui colores. auditui ſonos. odoratui odorez. guſtui ſaporē. z ſic vtit organis corpis q̄ſi imediatis inſtrumēt;. Quinto eſt mutabilis. q2 ſm Aug. De q̄d melio rat vel peiorat mutabile ē. Sexto ē illocalis eo q locū n̄ occupat. q2 nec corpus nec mēbꝝ hȝ. Jȝ ſic calor illocalit ieſt igni: ita aia totū corp⁹ occupat. lȝ dicat ee i corde. tn̄ ē tota i q̄libȝ pte corpor; z ſi i māu h̄ret talia iſtrumēta ita loq̄ poſſȝ ſic i ore. Septio aia ē paſſibilis. q2 iterdū gaudio z iterdū merore afficit. Octauo q̄ntitatē mēſure nō ſuſcipit. q2 nec altitudine nec pfūditate nec lōgitudie nec latitudine nec an̄ nec retro nec alijs circūſtantijs metit. nec in maiori corpe maior nec in minori minor repit. ſic ſcia vni⁹ rei ē eq̄lis i puo vel in mag̃ hoie. Un̄ ſi abſcindāt man⁹ vel pedes aia nō abſcindit nec retrocedit. Nono q̄litatē n̄ ſuſcipit. q2 nullā formā materialeȝ hȝ. Decimo ē mēorialis q2 pterita recolit. Undecio ē itellectualis q2 futura intelligit z hȝ facultatē eligēdi q̄d vult. Scdo aie q̄dditatē declarem⁹ diuiſiōe. Dicit em̄ b. Gre. in. iiij. li. dial. Tres vitales ſpiritus creauit oipotēs de⁹. vnū q̄ carne nō tegit nec morit. aliū q̄ carne tegit z cū carne morit. tertiū q̄ carne tegit ſed cū carne nō morit. Prim⁹ ē angelorꝝ. ſcd̄s brutorꝝ. terti⁹ hoim: q̄ ſȝ magnū Alb. hȝ tres potētias. ſ. vegetabilē. ſenſibilē z rōnalē. De q̄bꝫ be. Amb. dicit q aia vegetabilis appetit eē ſenſibil bn̄ eē. rōnalis aūt optime eē. Agſce igitur aia teipaȝ. q2 rōnal es z ſm rōnē viuere debes. Quādiu te nō cogſc; : tādiu male viuis. Un̄ Bern̄. ſup can̄. Quo melius inq̄t aia cogſcit ſuā originē eo ampli⁹ erubeſcit vitā h̄re degenerē. Et b. Aug. li. ꝯfeſ. Eunt hoies mirari alta mōtiū igētes fluct⁹ mar; z altiſſimos lapſus fluminū. oceani ābitū. gyros ſyderꝝ. z ſeipos relinquūt nec mirant. Et b. Ber. in medit. Multi m̄lta ſciūt: z ſeipos neſciūt. Et infra. Quāto in cognitōe mei pficio: tāto mag; ad cognitionē dei accedo. ſm aūt interiorē ho

minē tria ī mēte mea inuenio p̄ q̄ deū
recolo ꝯspicio ꝛ ꝯcupisco. Sūt aūt hec
tria mēoria intellect⁹ ꝛ volūtas. p̄ me
moriā reminiscor. p̄ intelligētiā intue
or ꝛ p̄ volūtatē amplector. O magna
res aīa. o inexplicabilis dei silitudo q̄
tm̄ salit vt in ictu oculi an̄ faciē diuie
maiestatis astet ꝛ in pūcto inferna pe
netret. cū corp⁹ aīat. facili⁹ ꝑfecto ē gy
rū celi addiscere. cursus sydeꝝ scire. vi
res herbaꝝ intelligere q̄ȝ rōnalē aīaȝ
q̄ etiā seipā ignorat se. vere si nō igno/
raret a q̄bꝯ inimic⁹ īpugnaꝛ n̄ se extol/
leret sȝ supplex cū btō Ber. diceret. Ad
iuua me dn̄e de⁹ qm̄ inimici mei aīaȝ
meā circūdederūt. corp⁹. s. mūd⁹ ꝛ dia
bol⁹. Corp⁹ fuger.. nō possū nec fuga/
re. circūferre necesse ē mihi. ꝑimere nō
licet qm̄ alligatū ē mihi. Cū ꝟo illd̄ i/
pinguo hostē meū mihi nutrio. Mū
dus ꝟo circūcingit me vndiq̄ȝ. ꝛ p̄ q̄n
q̄ȝ portas corpis. i. p̄ q̄nq̄ȝ sēsus sagit/
tis suis me vulnerat respicit ocul⁹ et
mētis sensū auertit. audit aurꝭ ꝛ intēti
onē cordis sui inflectit. Odorat⁹ cogi/
tationē bonā īpedit. Os loq̄r ꝛ fallit.
tact⁹ tāgit ꝛ male agit. Porro diabo
lū velut incorpeū videre nō possū. iō
min⁹ caueo. q̄ mēte vaga sic eū circū
stare hesito. tetēdit arcū suū ꝛ in eo pa
uit sagittas suas vt sagittet. Sagitte
diaboli sūt ira: gula: inuidia: luxuria
ꝛc. Sȝ ꝛ laq̄os pauit in auro argēto
ꝛ ꝑsonaꝝ pulchritudine adoptata. et
ī oībꝯ illis q̄bꝯ abutimur ꝛ male de
lectamur. O misera aīa ignara. o icō
siderata. o morti ꝓinq̄. q̄ aliq̄n sagit/
taꝛ in thurcia. aliq̄n in hūgaria. aliq̄n
in ytalia. aliq̄n in eccl'ia ꝛc. ¶ Tertio
aīe q̄ditatē declarem⁹ silitudine. Si
militudo eīn ei⁹ nō ē sol lūa vel stelle.
sȝ ipe de⁹ ꝛ creatrix trinitas. Audi igit
ꝯm Ber. quō hoīs aīa ē ad dī silitudi
nē. Prīo q̄ sic de⁹ ē imortalis: sic ꝛ aīa
Scdo sicut ds vbiq̄ȝ ē tot⁹ ꝛ vnic⁹. vt
hȝ Hiere. xxiij. Celū ꝛ trā ego impleo:
sic aīa ē tota in toto corpe ꝛ ī q̄libȝ ei⁹
pte vt dicit phs. ij. de aīa. Tertio de⁹
nō inq̄naꝛ sordibꝯ orbis: sic nec aīa sor
dibꝯ corpis. Quarto sic de⁹ in dissilibꝯ
creaturꝭ dissilia opaꝛ: sic ꝛ aīa totum
corp⁹ viuificat. attn̄ dissilr opaꝛ. q̄ in
aure opaꝛ audiēdi actū. in ocl'o actuȝ
vidēdi. ꝛ sic de alijs. Quinto sicut de⁹
ē vn⁹ in eēntia ꝛ trin⁹ in ꝑsonis: sic etiā
aīa vna ē sȝ tres hȝ potētias. s. intelle/
ctū volūtatē ꝛ mēoriā. Cū igiꝛ aīa i re
bus creatꝭ nihil sibi silēe inuenit sed in
do iuēiet suā silitudīeȝ. digne igr̄ totū
amorē suū dȝ reflectere ī deū. ꝛ imagi/
ni dī in se reuerētiā exhibere. iuxta illd̄
Eccl'i. x. In māsuetudine sua aīaȝ tuā
Indignū q̄ppe ē vt aīa rōnalis in hoc
deū inhonoret in q̄ de⁹ eā p̄ ceterꝭ cre/
aturꝭ honorauit. si nephas ē imaginē
btē ꝟginis in lutū ꝓijcere q̄nto magꝭ
imaginē sūme trinitatis turpitudine
peccati inq̄nari. Vn̄ glo. sup illd̄ ps̄.
Dn̄e in ciuitate tua imaginē ipoꝝ ad
nihilū rediges. dicit. q̄ ipi iniq̄ in sua
terrena ciuitate imaginē dī ad nihilū
redegerūt. iō ī sua ciuitate celesti ima/
ginē ipoꝝ ad nihilū rediget. q̄ dē vera
beatitudine nihil habebūt. O imago
dei viui. o silitudo creatoris te hortaꝛ
oīs scp̄tura. te inuitat tua natura. te
allicit diuina gratia vt reformes ima
ginē dī ne tantū beneficiū dei ociosuȝ
sit in te q̄n poti⁹ sis ad beatitudinē ad
quā mirabiliꝛ creata es. D Secū
dū q̄ȝ mysteriū declarem⁹ de aīe rōna
lis dignitate. Cui⁹ q̄dē dignitatē pos/
sum⁹ declarare tripliciter scȝ

Primo autoritatibꝯ.
Secūdo rōnibus.
Tertio silitudinibus.

Primo nimiꝝ aīe rōnalis dignitatē
diri declarādā auctibꝯ q̄ ostēdūt q̄ p̄ci
osa sit ipā aīa dei excelsi creatura. Cu
ius dignitatē clamant tā gētiles phi

q̄ʒ fideles xp̄iani. Dicit naq̄ʒ Areſto. i. de aīa. Aīa aliq̄d eſſe meli⁹ et antiquus id eſt nobili⁹ īpoſſibile eſt. Impoſſibilius adhuc ītellectu. ſ. ēē aliq̄d nobili⁹ Et b. Aug⁹. in li. lxxxiij. q̄ſtionuʒ dicit. Oīs aīa melior eſt oīni corpe. Idē ī li. ſoliloquioꝝ. Quicq̄d eñ celi ambitu ꝯtinet inferi⁹ hūana aīa eſt. Et ad hoc etiā Chryſ. li. de lapſu mūdi. Quanto inq̄t celū terra pulcri⁹, tāto aīe pulcritudo oēm formā pulcerrimi corporis ſupat. Aug. de ſpū ꝛ aīa. O aīa nobiliſ creatura q̄ te deijcis. ſi terrā amas melior es. ſi ſolē miraris pulcrior es. ſi celum ꝯtemplarꝭ altior es. ſolo creatore tuo inferior es. Uñ etiā b. Berñ. ait Si aīam videres derideres oīa q̄ ſūt ſubt⁹ terrā ſup et ſup p̄ ei⁹ pulcritudīe Nulla eñ creatura ita p̄cioſa eſt ſicut anima. qđ ꝯfirmat ipſa veritas Mat. xvj. Quā ait cōmutatōem dabit hō p̄ aīa ſua. Igit̄ o aīa tam p̄cioſa margarita expergiſcere et audi q̄d dic̄ Aug⁹. li. de ſalute aīe. Anima inq̄t inſignita dei imagine. redempta xp̄i ſanguine. ſpōſata fide. dotata ſpū. ornata vtutibus. deputata cū angel̄. fulcita diuīs dilige illuʒ a quo dilecta es. intēde illi q̄ intēdit tibi: q̄re q̄rentē: ama amāteʒ te. cui⁹ amorē p̄ucta es. eſto ſolicita cū ſolicito: cū vacāte vacans: cū mundo mūda: cū btō btā: cuʒ ſctō ſctā Scias ꝙ q̄lem te parauerꝭ deo: taleʒ oportet vt appareat tibi. De⁹ eñ qui ſuauis ꝛ mitiſ ꝛ mlt̄e miſericordie ē: ſuaues mites ꝛ dulces ꝛ hūiles req̄rit. Scdo aīe rōnalis dignitatē declarem⁹ rōib⁹ alijs omiſſis q̄ttuor rōnib⁹ oñdam⁹ eius dignitatem. ſ.

Primo rōne creatiōis
Scdo rōne redēptōis
Tertio rōne cuſtoditōis
Quarto rōne p̄parationis.

Primo dignitatē aīe oñdam⁹. eē magnam rōne creatōis Creauit eñ excelſus de⁹ aīam hūanā ad ſuā imagineʒ iō tā lata ē ꝙ nulla creatura eā īplere pōt. tā cara ꝙ nihil deo ē ꝓpinquus. vñ Aug⁹. xj. đ ciui. dei. In rebꝰ a deo creatis nihil ē deo ꝓpinquius imagine ſua. ꝛ ex h̄ p̄cellit oēm creaturā corporeā. Nā ſic dic̄ Berñ. in medita. Tot⁹ ille mūd⁹ q̄ ad p̄ciū vni⁹ aīe eſtimari n̄ p̄t Et Aug. Si poſſibile eēt infinitos eſſe mūdos: aīa vna p̄cioſior ē illis. Qđ ſic pōt demōſtrari exēplarit̄. Det̄ ꝙ deus crearet q̄ndā t oīeʒ tāte pulcritudinis q̄te ſm ordinatā potētiā creare poſſʒ Inſup crearet pictorē tāte peritie q̄te ſm dictā potētiā creare poſſet. Addit̄ etiā ꝙ dic⁹ pictor totū ſtudiū apponeret vt q̄ndam imaginē pingeret ad ſimilitudinē illi⁹ pulcri hoīs nec aliqđ īpedimētū hēet. Dic q̄ſo q̄nta eēt pulcritudo illi⁹ imagīs. certe pictura pulcrior illa inueniri nō poſſet. ꝛ tamē ve pulcrior eſt aīa humana. q̄r ei⁹ pictor ſapientiſſimus deus. exemplar vero creatrix trinitas. Menſura igit̄ pulcritudinem dei ſi potes. mēſura eius potentiam. menſura ſapientiā. mēſura voluntatē: quib⁹ potuit nouit ꝛ voluit ſic eam creare. Et ſic poteris intelligere anime dignitatē. Ideo dicit beatus Bernardus. O corpus q̄ʒ nobilē hoſpitem habes a quo omnia habes

Scdo anime dignitatē oſtendam⁹ magnam eſſe ratione cuſtoditionis. Ex quo enim altiſſim⁹ deus tā precioſam rem in fragilē corporis domum recluſit. imo etiā mirabili artificio vniuit. Ideo ne ſtultū corpus ꝛ diabolꝰ decipiat pſuadet beatus Bernardus dicens. Diabol⁹ confidit in adiutorio carnis. qm̄ magꝭ nocet domeſtic⁹ hoſtis. Illa vo ad ſubuerſionē aīe laborat. fedus cū illo inijt. vtpote de pctō nata. ī pctō nutrita nimis corrupta. ꝛ

igiť hō iſte quē geſto īformare n̄ valeo cec⁹ eſt ſ3 ⁊ mut⁹ ſurd⁹ īueterat⁹ dierū maloꝝ. rebellis ꝟtuti ⁊ ꝟitati. īimicus cruc꜖ xp̄i. vēdet innocētē. hec ille. ꝑ ea n̄e tā p̄cioſam rē ꝑdat. dedit ds̄ āgelū in cuſtodiā ei⁹ militē regis celeſtis p̄ci piēs ei vt vbiq3 tueať. iuxta illď ps̄. Angelis ſuis ds̄ mādauit ď te vt cuſto. te in oibꝫ vijs tuis. Uere ſi modica res eſſet aīa: de⁹ ī cuſtodē tā nobilē āgelu3 nūq3 deputaſſet Jō dicit Hiero. Magna dignitas aīaꝝ vt vnaq̄q3 ab exordio natiuitat꜖ ſue hēat angelū ſibi deputatū. Tertio aīe dignitatē oſtēdamus rōe redēptōnis. Nā ex p̄cio p̄ſať valor rei empte. ſi aliq̄ res emiť cētu3 florenis cara res dr̄. ſi ꝟo mille carior mō aīam hūanā xp̄s dei fili⁹ cariori p̄cio r̄demit q3 tot⁹ mūd⁹. q2 p̄cioſo ſuo ſanguine. iō dicit apl̄s. j. Co. vj. Empti eſti꜖ p̄cio magno. Ecce p3 ꝙ xp̄s aīam coequit ad ſuū ſanguinē Inſup laborauit mlťū ꝑ aīa redimēda. O p̄cioſa aīa tui tn̄ ignara ꝯſidera q̄a carnē ꝑ te ſuſcepit xp̄s. ꝑ te paup̱ nat⁹. in p̄ſepio reclinat⁹. circūciſus ꝑ te. in egyptū ꝑegrinať ꝑ te. ieiunat ꝑ te. orat ꝑ te. lachrymať ꝑ te. patiť ꝑ te. ſanguinē fundit. Jō dicit Ber. in meditatōibus Sublime ē aīe p̄ciū q̄ nō niſi ſanguīe xp̄i redimi potuit. Quā cū vidiſſ3 peccatoꝝ funibꝫ irretitā: iā iā q3 demōibꝫ tradēdā vt morte dānareť ꝑpetua. fleuit ſup̱ illā q̄ flere ſe neſciebat. nō ſolu3 aūt fleuit ſ3 etiā ſe mori permiſit vt ſui ſanguis p̄cio redimeret. Hinc Hugo in li. de arra ſpōſe ait. Ampli⁹ mihi eē vilis nō debeo q̄ tātum deo placui vt mori dignareť ne ꝑderet me. ⁊ b. Ber. Attēdat hō q3tū valeat q3tū debeat et cogitet p̄ciū ipi⁹ aīe ⁊ nō ſit ſibi ip̄ſi viľ nec reputet ſe vilē. q2 ſi vile3 ſe reputauerit fact⁹ erit re⁹ ſanguini: mortiꝫ aīe xp̄i. O cecitas ꝑuerſa ⁊ ignorantia dānoſa filioꝝ adā q̄ aīa3 ſic dignificata3 ſup̱ oīa vilificāt. q2 oīa volūt hr̄e bona p̄ter aīa3. Un̄ Aug. ī ſmōe. Quid ē q̄ᷤ velis hr̄e malū. dices mihi. nihil oīno nō vxorē. nō filiū. nō filiā. nō ſuū. non ancillā. nō tunicā: poſtremo nō caligā ⁊ tn̄ vis hr̄e malā aīa3 ⁊ vitā: rogo te p̄pone aīa3 tuā caligę tue. O de⁹ eterne reſpice ⁊ viď ď celi ſede quō ſtultiſſimi filij hoim aīa3 p̄cioſa3 a te creatā et redemptā ꝑuipēdunt: turpiť viuūt: ac ſi nec aīa3 hr̄ent. ꝑ vno calceo aliquādo ꝑ vno prādio. q̄nq3 ꝑ vno viſu vľ riſu vendūt eā diabolo q̄ die noctuq3 laborat ꝑ aīa. eā mag꜖ q3 oēs mōi theſauros diligēs. Juxta illď Gen̄. xiiij. Da ī q̄t mihi aīas cet'a tolle tibi Quarto aīe dignitatē oñdam⁹ fore magna rōne p̄ꝑatōis. Nā in p̄nti p̄ꝑauit p̄cioſiſſimū cibū ei. ſ. corp⁹ ⁊ ſanguinē ſuum Juxta illď Joh. vj. Caro mea ꝟe ē cib⁹ ⁊ ſanguis me⁹ ꝟe ē pot⁹. Jn futuro vero repromiſit ei et'nā btitudinē ⁊ ſeip̄3 q̄ tā dulcis: tā ſuauis: tā delectabiľ eſt ꝙ explicari nō poťit. Un̄ apl̄s. j. Co. ij Ocul⁹ nō vidit. aur꜖ nō audiuit nec in cor hoīs aſcēdit q̄ p̄ꝑauit ds̄ diligētibꝫ ſe. O q3 felix illa aīa. o q3 ſapiēs q̄ ad illa ſe p̄ꝑat Tertio aīe dignitatē poſſumus declarare ſilitudibꝫ. Uenite iā filij ⁊ audite me ⁊ narrabo vob q3ta fecit de⁹ aīe mee. Et ſm̄ Ber. ī meditatōnibꝫ. ab inferioribꝫ ad ſup̱iora aſcēdā vn̄ poſſim cognoſcere vn̄ venio aut q̄ vado. q̄d ſu3 aut vn̄ ſu3. vt ita ꝑ cognitiōem mei ꝑueniā ad cognitiōem dei. Tāta ſiq̄dē eſt dignitas aīe vt oēs corporales creaturas excedat vt p̄dictū ē ſed q2 oculis corporeis videri non valet. docet igiť apl̄us ad Roma. j. quomodo eius formoſitas comprehendi poſſit dicens Jnuiſibilia dei. i. anima a creatura mundi. i. ab hoīe per ea q̄ facta ſunt intellecta ꝯſpiciuntur. id eſt

ꝑ res corꝑales. De q̄bꝫ vt facili⁹ aſcen
dere valeat ad ſuꝑꝑi⁹ cognitõꝫ faciat
ſcalā triū graduū vñ aſcēdat. ſ.

Pͥo ꝯſiderādo creaturaꝝ ordinē.
Scđo ꝯſiderando creaturaꝝ ma/
Tertio ꝯſiderādo (gnitudinē.
creaturaꝝ pulchritudinē.

Pͥo dixi ꝙ vt ad ſue dignitatꝫ cogni
tõꝫ aīa facili⁹ aſcēdat ꝯſideret creatu/
raꝝ ordinē corꝑaliū. Cōſidera igr̄ mēſ
deuote mirabilē ordinē creaturaꝝ quē
creator ꝑ te fecͭ ī ſuis creaturꝫ. cuilibet
ei locū dedit ſibi correſpōdētē. Jmꝑfe
cta ei poſuit ī īferioribꝫ locꝫ. ꝑfecta ꝟo
ī ſuꝑioribꝫ collocauit. Nā pͥmo t̄raꝫ z
t̄rena q̄uia et corruptibilia q̄ſi ſtabi/
lū fimo plenū a paradiſo remotū z īfer/
no ꝓpinquū collocauit. Scđo ī ſuꝑiori
loco poſuit aquā pͥcipiēs ei ne t̄minū
pͥteriret ſic ꝓpha ait. Terminū poſui/
ſti quē nō trāſgrediūt̄ nec ꝯuertūt̄ opi
re t̄rā. Tertio ī altiori ſitu leuē aerē dif
fudit. Quarto q̄de ignē mire calidita/
tis. iō lōge fecͭ a nob ne noceat. Quīto
loco poſuit lunā. deīde mercuriū. ve/
nerē. ſolē. martē. iouē z ſaturnū cū ſpe
ris ſuis Poſtmodū ſtatuit celū ſtella
tū qđ firmamētū dr̄ cū. xij. ſignis Su
pra illđ ordīauit celū cryſtallinū qđ ꝑ
mū mobile vocat̄. Suꝑ oēs celos ſta
tuit celū empyreū pulcꝝ: lucidiſſimū
tāq̄ꝫ nobili⁹ z ꝯueniēs tāto regi ac filio
z ſpōſe ei⁹. Ad hūc ei locū finalr̄ deus
formauit aīaꝫ vt glīa frueret̄ et̄na tā/
q̄ꝫ oībꝫ inferioribꝫ nobiliorē. Merito
igit̄ admirāter clamare pōt illđ Ps.
Quid ē hō q2 magnificas eū. aut fili⁹
hoīs q̄m ſic reputas eū. Scđo aīa
mea aſcēde ad ſcđm grādū ſcale creatu/
raꝝ z ꝯſidera eaꝝ magnitudinē. Ma
gna q̄ppe ē t̄ra vt null⁹ hoīm ꝑambu
lare potuit totā: ſꝫ ī duplo aq̄ excedit
eā. Tātūdē aer excedit aquā. ſilr̄ ignis
aerē. z ſpera lune ignē. z ſic d̄ ſingulꝫ. ex

q̄bꝫ īuenies ꝙ iſta lata terra ē q̄ſi pun
ctū r̄ſpectu celoꝝ. q2 minia ſtella vt dicͭ
Lyra ſuꝑ. vij. Dañ. notabilit̄ maior ē
tota t̄ra. iō dr̄ Baruch. iij. O iſrael q̄ꝫ
mag̃ ē dom⁹ dī z īgens loc⁹ poſſeſſio/
nis. magn⁹ z ñ hꝫ ꝯſūmatõꝫ. Tertio
aīa mea aſcēde ad tertiū grādū ſcale cre
aturaꝝ z ꝯſidera earūdē pulchritudi/
nē. Rumiare t̄rā z vide q̄nta pulchri
tudie polleat. e viſceribꝫ ei⁹ q̄ppe egre
diūt̄ colores: odores: flores: lilia: roſe
necnō oīa genera metalloꝝ. ex q̄bꝫ fi/
unt veſtimēta: clenodia zc̄. Ex ipa q̄ꝫ
ꝓducūt̄ lig̃ diuerſa ex q̄bꝫ fiūt fiſtule.
cythare: tympana et diuerſa genera
muſicoꝝ. z q̄s pocͭ exꝑmere q̄ꝫ mira/
bili armonia iubilēt. Jſta ei t̄ra īfima
z viliſſima tāte ſuauitatꝫ ē cauſatiua.
Nōne mirabilia odoꝝ fragrantia ge
nerat. Jn puis cariofilo: cynamomo:
croco: ʒynʒiberio: balſamo muſcato z
ceterꝫ odoribꝫ vnguētoꝝ. Quot inſuꝑ
ſuaues ſapores gignit ī ficubꝫ: amyg
dalis: piris: vinis: pomis zc̄. q̄t denī/
q̄ꝫ herbaꝝ ꝟtutes. q̄t genera bladoꝝ.
q̄t genera arboꝝ. q̄t genera lapidū ꝑ/
cioſoꝝ. q̄t etiā alioꝝ bonoꝝ. certe nul/
lus explicare poterit. Mag̃ igit̄ eſt no
bilitas z vtilitas t̄re q̄ tñ reſpectu ſu/
perioꝝ ē tā vilis ꝙ pedibꝫ aulcam⁹ z
oīa imūda ī eā ꝓijcim⁹. Quid q̄ſo ē in
ſuꝑioribꝫ. q̄lis ordo. q̄ata magnitu/
do. q̄nta pulchritudo. O īſenſata aīa.
o hāꝝ delectātōibꝫ īebriata. o fallacia
inimici decepta attēde dignitatē tuā.
q2 oībꝫ illis melior es. maior eſ z pul
chrior es. Nō ei ſuꝑant pulchritudīeꝫ
aīe milleſies celi empyrei. q2 oīa iſta
creata ſūt ꝓpt̄ corꝑ⁹. corꝑ⁹ ꝟo ꝓpt̄ aīaꝫ.
aīa ꝟo ꝓpt̄ deū. Jō oīa iſta creata deū
ītelligere nō pñt neq̄ꝫ cape ſꝫ rōnalis
aīa. Vñ Aug. ſmōe. lxxiij. ſuꝑ Job. di/
cit. Nihil poteri⁹ atq̄ꝫ ſublimi⁹ mente
rōali. q2 q̄cq̄d ſuꝑ eā ē creator ē. O ma

gnū dānū. o lugubre picul[ū] tā p̄cioſā
rē p̄dere z a ſuo pio creatore eā aliena
re. Dignitas aīe patet ex caſu impoſſi
bili tali. Nā ſi eſſent tres dij quoꝝ vn⁹
creaſſet totū vniuerſū p̄ter angelum z
aīam z ali⁹ vnicā ſolā aīam. z terti⁹ di
iudicaret illoꝝ duoꝝ ſapiā z potētiā
ex taliū creatōe diceret ꝙ vterqꝫ habe
ret īfinitā potentiā. mag[is] tn̄ in creatōe
vni⁹ aīe reluceret diuia ſapiā z poten
tia ꝙ̄ in creatōe toti⁹ vniuerſi. Rō qr
totū vniuerſū nō poſſet intelligere cre
atorē. ſeipm̄ z aliō a ſe ſz aīa pōt zc̄.
E Tertiū myſteriū declarādū ꝯſide
rem⁹ de aīe rōnalis īmortalitate. Cu
ius q̄dē īmortalitatē ꝓbare poſſum⁹
tripliciter ſcz

Primo autoritatib⁹.
Secūdo rōnibus.
Tertio reuelationib⁹.

Primo dixi ꝙ aīe īmortalitatē poſſu
mus ꝓbare autoritatib⁹ ſanctoꝝ. Di
cit em̄ ſalomō Sap. iij. Juſtoꝝ aīe in
manu dei ſūt z nō tāget illos tormen
tū malicie. Uiſi ſūt oculis īſipientiū
mori. illi aūt ſūt in pace. Et eiuſdē. v.
Juſti aūt in p̄petuū viuēt. Et Thobi
as dicebat. c. ij. Filij ſctōꝝ ſum⁹ z illā
expectauim⁹ vitā quā de⁹ datur⁹ ē his
q̄ fidē ſuā nūq̄ mutāt ab eo. Et Apoc.
ix. Jn dieb⁹ illis hoīes q̄rēt mortē z
nō īueniēt. Et Gre. loq̄ns d̄ malis in
ferni dic. Ibi mors ſp̄ viuit. finis ſp̄ ī
cipit. z defect⁹ deficere neſcit. Et ſalua
tor Joh. vj. Qui mādicat meā carnē
z bibit meū ſanguinē viuet in eternū.
Et Mat. x. Nolite timere eos q̄ occi
dūt corp⁹. aīam aūt nō pn̄t occidere.
Sz z fides catholica dicit. Uitā eter
nā credo. Scd̄o aīe īmortalitatem
poſſumus ꝓbare rōnib⁹. Primo rō
ne ꝯditiōis. Nam ſi hominis aīa mo
rerer̄ cū corpore homo mortu⁹ non ti
merer̄ ſicut nec lupus nec canis mor
tuus. Sz mortu⁹ nō timet̄ qr aīa nō
morit̄. q. d. aīa hoīs. Iſte nō ē totaliter
mortuus: ſz viuit ſ̄m aīam. g̃ nocere
pōt. Secūdo ꝓbemus rōne retributi
onis. Cū em̄ deus ſit iuſt⁹ boni habe
būt p̄miū z mali ſuppliciū. ſz hoc nō
fit in hoc mūdo: cū mali hic florere vi
dent̄ z boni tribulari. g̃erit in futura
vita. Un̄ Beda. Mali nihil habent
in celo z boni nihil in hoc mūdo. Ter
tio aīe īmortalitatē ꝓbem⁹ rōne crea
tiōis. De⁹ aīam hoīs fecit ad ſilitudi
nē ſuā. ſz ſicut de⁹ eſt īmortal': ita z aīa
Tertio aīe īmortalitatē poſſum⁹ ꝓ
bare reuelatiōib⁹ multis q̄ poſt ſuā
mortē reuelauert̄ ſe viuētes. ſic Mat.
xvij. in xp̄i trāſfiguratiōe moyſes ap
paruit. Et in legenda ſancti pauli he
remite habet̄ ꝙ ſanctus antonius vi
dit eius animā. z ſimiliter de btō frā
ciſco z de beato martino z alijs innu
meris zc̄. qui verbo z facto oſtēderūt
ſuam animā fore immortalē duz ap
petitum ſenſualitatis reſtrinxerunt.
Quid fecit antonius. quid hilarion.
quid macharius. quid dominic⁹. q̄d
franciſcus. O ſancti dei z amici dicite
nobis cur tot vigilijs abſtinētijs z di
ſciplinis carnē veſtrā mortificaſtj. Re
ſpondebūt omēs. certe ꝓpter animā. o
vos martyres cur tot cruciatibus et
morti vos expoſuiſtis. qui dicūt. ꝓpt̄
animā. o pie ieſu cur triginta annis
famem: ſitim: labores: ſudores z acer
bas paſſiōes ſubiſti. dicit. ꝓpter aīam
ꝓ qua z aīam meā poſui. Rogemus
igitur zc̄.

De eadem dn̄ica Sermo. lvij.

b **Bonuſ paſtoꝛ**
aīam ſuā dat ꝓ ouibus ſuis
Joh. x. c. z ī euāgelio. Uerba
hec dixit ſaluator mūdi generalit̄ oī

bus fidelibus ſuis. ſpēaliter tñ eccl'ie paſtoribꝫ. ꝛ cū neceſſe fuerit ꝓ glīa dei manifeſtāda: eccl'ia edificāda atqꝫ fide cōmendanda ſine coactiōe manibꝫ in fideliū ſe tradāt: vt aut illos ꝯuertāt: aut mortē ſubeāt. Sꝫ q̄dā fuerūt verbis dn̄i ꝯdictores. ꝙ vicꝫ talis non eſt ꝓoptanda. Qꝫ eoꝝ dictū ſit falſum ꝓbemus quadruplr̄. ſ.

Primo auctoritate
Secundo ratione.
Tertio cōparatione
Quarto ſimilitudine

N Prio inquā ꝙ mors merito ſit eligēda ꝓ fide ꝛ ꝓximi ſalute ꝓbemus auc̄te. Dr̄ em̄ Job. xv. Maiorē hac dilectōem nemo hꝫ q̄ꝫ vt aiam ſuam ponat qs ꝓ amic̄ ſuis. ḡ a fortiori maioris meriti ē vitā exponere ꝓ xp̄o dn̄o.

Scd̄o h̄ idē ꝓbem⁹ rōe tali. Quāto qs rē magis amatā ꝯtēnit. ꝛ rē magis odioſam pati eligit: tāto mag̃ videt̄ eſſe ꝑfectus in charitate ꝛ fide. ſꝫ certū eſt ꝙ īter oīa bona hō maxīe amat vitam ſuā. Vn̄ Job. ij. dr̄. Cūcta q̄ habꝫ hō dat ꝓ aīa ſua. Ecōtrario aūt hō inter oīa odibilia maxīe odit mortē. qa iij. ethi. dr̄. Mors ē vltimū terribiliuꝫ iō oīa aīalia eā odiūt dicēte Boetio li. iij. ꝓſa. ij. ſic. Oē nāqꝫ aīal tueri ſaluteꝫ laborat. mortē vo ꝑniciēqꝫ deuitat. ꝓpterea int̄ oēs act⁹ hūanos mortē pati ꝓ fide eſt maxīe caritat̄ ꝛ fidei ſignū

Tertio h̄ idē ꝓbem⁹ cōpatōe. Nam Aug. li. de vginitate facit cōpatōem int̄ ꝑfectiōꝫ martyrij ꝛ vginitat̄. ꝛ tandē ceteris paribꝫ cōcludit dicēs. Perfectio martyrij ē excellētior oī ꝑfectōe vginitatis. ḡ ꝛc̄. Quarto h̄ idē ꝓbem⁹ ſilitudine. Nā ſct̄us Tho. ij. ij. q. xij. art. iiij. dicit ꝙ act⁹ maxime ꝑfectionis videt̄ eſſe ꝙ aliq̄s ſupiori obediat ꝓp̄t xp̄m ſꝫ q̄ mortē ſuſcipit ꝓp̄t xp̄m h̄ maioreꝫ in ſe ꝑfectōem hꝫ. Nā tal' facit ſicut fec̄ xp̄s. ad Phil'. ij. Fact⁹ ē obediēs vſqꝫ ad mortē. ꝛ h̄ eſt qd̄ dicebat ī h̄ euāgelio. Bon⁹ paſtor aīaꝫ ſuā dat ꝓ ouibꝫ ſuis. Vn̄ in hui⁹ ſmōis materia ðclarem⁹ (gr̄a dei auxiliāte) ꝙ q̄libꝫ ſaluādus magis teneat̄ mortē ſuſcipe corporis q̄ꝫ pctm̄ mortale ꝑpetrare. et ꝓbemus q̄ntupliciter. ſ.

Primo auctoritatibꝫ
Scd̄o rationibꝫ
Tertio diſtīctionibꝫ
Quarto exemplis
Quinto ſimilitudinibꝫ.

P Prio itaqꝫ ꝙ q̄libꝫ teneat̄ mortē corpis mag̃ eligere q̄ꝫ peccare mortalit̄ ꝓbem⁹ auc̄tibꝫ. Nā dicūt cōit̄ doc̄t. ſpēalit̄ Tho. ij. ij. q. xij. ar. iiij. ꝙ q̄ſqꝫ fidelis tenet̄ ꝓ fide ſua ī oī loco ꝛ tpe duplicē mortē ſuſcipe. vicꝫ mortē habitualē q̄ ꝯſiſtit ī diſpoſitōe volūtat̄ ad ſuſcipiēdū ſp ſi caſus accideret. Itē actualem qn̄ inſtat neceſſitas. iō hr̄. xxxij. q. v. c. Ita ne. Cū pudicicia ſit vt⁹ animi comitēqꝫ habeat fortitudinē: poti⁹ dꝫ qs ꝛ mortem ꝛ q̄libet mala tolerare q̄ꝫ malo ꝯſentire. ꝛ E. xj. q. iij. c. Nemo periculoꝝ. ait Gre. Sācti⁹ ē ꝓ vitate pati ſupplicū q̄ꝫ ꝓ adulatōe ꝯſeq̄ bn̄ficiuꝫ Vn̄ Aug̃. Cū caſu articul⁹ venerit vt hec ꝯditio ꝓponat̄ aut faciēdū eſſe ꝯtra dei p̄ceptū. aut ex hac vita migrandū q̄ꝝ duoꝝ hō cogatur alteꝝ eligere. ibi magis eligat dō dilecto mori q̄ꝫ eo offenſo viuere. ibi oderit aīaꝫ ſuā vt ī vitā eēnā cuſtodiat eā. Hiero. inſup ī teſtamēto ait. Nō ſe cogitet eē xp̄ianuꝫ q̄ ꝓ xp̄o ſe mori n̄ īuenit patū. ſi qs diligit xp̄ꝫ. ſi q̄ ſ ver⁹ ē xp̄ian⁹ ncc̄e ē vt mortē nullatn̄⁹ formidet ſuſcipe ꝓ xp̄o. iō ꝛ ſaluator dixit Math. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹ aīaꝫ aūt n̄ p̄nt occidere. Ubi glo. ait. Qui morteꝫ ꝓ xp̄o nō timet ſuſcipe aīaꝫ ꝛ corp⁹ cuſtodit ī vitā eternā. qui aūt chriſtum offendit

in fide xp̄s ꝑdet aīaꝫ ⁊ corp⁹ ei⁹ ī gehē-
nā. Et Joh. xij. ait ſaluator. Qui amat
aīam ſuā in h̄ mūdo: ꝑdet eā. ⁊ q̄ ꝑdide
rit in h̄ mūdo ī vitā eťnā cuſtodit eaꝫ
Hinc. j. Pet. iiij. dr̄. Nemo veſtꝝ pati
atur q̄ſi homicida aut fur aut aliq̄d
hm̄oi. ſi aūt vt xp̄ian⁹ pati ñ erubeſcat
ſꝫ glificet deū ī iſto noīe. Hec nō tm̄ ſa
cra clamat ſcp̄tura ſꝫ ⁊ phoꝝ moral.
dicta. Nā. j. ethi. dic̄ phs. Meli⁹ ē mo
ri q̄ꝫ agere ꝯ bonū ṽtut̄. Idē ibidē. Du
obus amic̄ exiſtētib̄ platone ⁊ ilitate
ſctm̄ eſt ꝑhonorare ṽtutē. Idē lib. d̄ ſe
cretis ſecretoꝝ ait. Pri⁹ eligēda ē nob̄
mors q̄ꝫ offenſio p̄clariſſime virtutis
Et Seneca ad Lucillum ep̄la. xxxij.
Magna demētia ē mortē ꝓ ṽtute eli
gere quā ex natura vitare non poſſis
Idē li. de bn̄ficijs. Sic̄ peſſimū ē viue
re ꝯ deū: ita ex ṽitate ꝓ deo mori opti
mū eſt. Idē lib. vj. ait. Optāda iugiter
mors eſt q̄ꝫ ṽtut̄ offenſio. Sꝫ ⁊ Tul-
li⁹ li. ij. de offi. ait. Nēo iuſt⁹ nēo p̄t bo-
nus eē q̄ exiliū. q̄ dolorē. q̄ egeſtatē. qui
mortē timet. aut ea q̄ ſ̄t his ꝯria eq̄ta-
ti anponit. Idē libro de padoxis ait.
Mors terribil̄ eſt his q̄ꝝ cū vita oīa
extinguūť ⁊ nō his q̄ꝝ laus ⁊ ṽt⁹ emol
liri nō p̄t. Hinc etiā Plotin⁹ phus in
ſentētijs ſuis ait. Ad bn̄ viuēdū oīs
glīa ſpernēda ē. oīs mors ē ſuſcipiēda
Ecce oīs ſcp̄tura clamat tā ſctōꝝ q̄ꝫ
phoꝝ ꝙ poti⁹ ē mors eligēda q̄ꝫ pctm̄
ꝑpetrādū. Sꝫ ob ⁊ iteꝝ hoh ſolo noīe
xp̄ianis q̄ xp̄m hn̄t ī ore. diabolū ṽo ī
corde. q̄ nō ſolū mortē nō p̄eligūt vt ſe
cauerēt a pctō. ſꝫ etiā cū p̄cio infamia
⁊ qn̄q̄ꝫ mort̄ ꝑiculo ac eťna dānatiōe
emūt pctm̄ cū modica ⁊ turpi ſua de-
lectatione. q̄b̄ dicit b. Gre. Momēta
neū eſt q̄d delectat eternū aūt q̄d cru-
ciat. Secūdo deniq̄ꝫ ꝙ poti⁹ debet
fidel̄ q̄ſq̄ꝫ eligere mori q̄ꝫ peccare ꝓbe-
mus q̄nq̄ꝫ rōnib̄. ſ.

Primo rōne ſupationis
Scd̄o rōne ꝯformationis
Tertio rōe electōis
Quarto rōne bn̄factōis
Quinto rōne minoratōis

Primo itaq̄ꝫ ꝙ poti⁹ eligere debēt fi-
deles oēs tribulatōes ⁊ mortē q̄ꝫ pec-
care, ꝓbem⁹ rōe ſupatōis. q̄ꝛ dic̄ ſctūs
Bona. i. j. di. xvij. ar. j. q. iij. ꝙ nil debꝫ
amari ſup̄ deū nec eq̄ deo. nec ꝯ deuꝫ
id eſt ꝯ volūtatē mādatoꝝ dei. eo ꝙ ſu
per oēs creaturas ē bon⁹. Quicūq̄ꝫ āt
amat aliq̄d ſup̄ deū vl̄ eq̄ deo mortali
ter peccat. Nā ſ̄m Bona. i. iij. diſt. xxx.
ar. j. q̄libet tenet̄ pl⁹ diligere deū q̄ꝫ oēꝫ
ſil̄ creaturā: ⁊ q̄ꝫ etiā ſeip̄m q̄ꝫtūcūq̄ꝫ i-
ꝑfect⁹ ſit. Cui⁹ rō ē. q̄ꝛ vbi maior eſt bo
nitas: ibi maior ē rō dilectōis. dei ṽo
bonitas eſt maxīa ⁊ infinita. bonitas
ṽo oīm creaturaꝝ ē finita. ḡ inq̄ntum
ſupat bonitas diuīa bonitatē creatu-
re: intantū maḡ dꝫ diligi ⁊ ei⁹ offenſa
caueri. Nā de⁹ plus diligit vnūquēq̄ꝫ
hoīem q̄ꝫ diligat̄ ab oīb̄ ſil̄. Ūn̄ dicit
Rich. in. iiij. diſt. l. ar. iiij. q. ij. ꝙ ſ̄m re
ctū iudiciū rōis volūtas q̄libet magiſ
dꝫ fugere illō q̄d eſt ꝯ rē quā magis te
net̄ diligere q̄ꝫ fugere illō q̄d nō tm̄ te-
net̄ diligere. ſꝫ q̄a mors q̄d finitū eſt ⁊
momētaneū ⁊ ꝯ ſeip̄m. de⁹ ṽo eſt infi-
nit⁹ bonitate. ⁊ peccare ē ꝯ diuinā bo-
nitatē quā maḡ tenet̄ diligere q̄ꝫ ſeipꝫ
ḡ ⁊c. Q̄d ꝯfirmat̄ Cañ. viij. vbi dicitur
Fortis eſt vt mors dilectio: dura ſic̄ in
fernus emulatio. lāpades ei⁹ lāpades
ignis atq̄ꝫ flāmaꝝ. aq̄ mlt̄e nō potue-
rūt extinguere charitatē. nec flumina
obruēt illā. Si dederit hō oēm ſubam
dom⁹ ſue ꝓ dilectōe q̄ſi nihil deſpiciet
eā. Ubi glo. Tria ſpernit dilectio for-
tis. ſ. oēm dom⁹ ſubam. oēm aduerſi-
tatē ⁊ tribulatōꝫ ⁊ etiā ſeipām morteꝫ
Hinc Aug⁹. Oīs tribulatio ē optāda
q̄n xp̄s eſt in cauſa. ergo magis debet

qlibet om̄e dānū. oēm ꝯfuſionē. omnē tpalē tribulationē. imo penas inferni eternas ſi eēt poſſibile. vt dic̄ Rich. ſuper. iiij. ꝙ peccare mortalr̄ ⁊ ita deū optimū. deū dulcē. deū miſericordē offendere ⁊ ab eo ſe ſepare. Hinc apl'us Ro. viij. Quis inqt ſepabit nos a charitate xpi. tribulatio an anguſtia. an fames. an nuditas. aut piculū. aut pſecutio. aut gladi⁹. O de⁹ pic reſpice de celo excelſo ⁊ vide vanos filios Adaꝫ ꝓ q̄ꝫ gua delectatōe pcti te deſpiciunt ſuū creatorē ꝓ q̄ vendūt tuā bonitatē p̄cepiſti inhibuiſti ſub pena etne mortis. ⁊ ecce nō eſt q̄ curet Scdo etiā ꝓbemus rōne ꝯformatōis ꝙ qlibet magis tenet mori q̄ꝫ peccare eligere. Naꝫ dicūt theologi ſup. j. diſ. xlviij. ꝙ qlibꝫ rōnalis creatura teneat ſuā volūtatē ꝯformare volūtati diuie: p̄cipue quadruplici reſpectu. ſ.

Primo reſpectu bonitatis
Scdo reſpectu rectitudis
Tertio reſpectu offenſiōis.
Quarto reſpectu ꝯſecutōis

Primo inquā ꝙ hō tenet ſuā volūtatem ꝯformare volūtati diuie reſpectu bonitatꝭ. qꝛ dicit Tho. j. ij. q. xix. ar. ix. ꝙ qlibet tenet velle illō qō bonum eſt Cū igit de⁹ etiā ſm̄ phm. j. ethi. ſit qōdam bonū optimū nobiliſſimū et delectabiliſſimū nō pōt velle vel operari niſi bonū. qꝛ. iiij. eth. dꝛ. Qual' vnuſquiſqꝫ eſt talia vult. talia dic̄. talia operatur ⁊ diligit. qō ſi ſic eſt tūc de⁹ nihil vult niſi ſub rōne boni. ⁊ cū qlibꝫ tenetur velle qō bonū ē. g̃ ſuā voluntatē diuine ꝯformare tenet Scdo qſqꝫ tenet ſuā volūtatē ꝯformare diuie rōne rectitudis. Nā dic̄ Aug⁹. in enchyrid. Ut ſalui ſim⁹ nos opꝫt volūtatem rectam hr̄e. cū rectitudo volūtatꝭ ſit eiuſ bonitaſ. Sꝫ nulla volūtas poteſt eſſe recta niſi q̄ ꝯformat diuine voluntati g̃ qlibet tenet ꝯformare ſuā volūtateꝫ diuie Tertio h̄ ꝓbat reſpectu offenſionis. Nā diuina volūtas vult ne offendat. Juxta illud Eccl. xxj. Quaſi a facie colubri fuge pctm̄. cui etiam humana voluntas hꝫ ſe ꝯformare. quia dꝛ Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa morietur. Quarto rōne ꝯſecutōis ꝓbat ꝙ volūtas humana dꝫ ꝯformari volūtati diuie. Nā ꝯſecutio vltimi finis humane volūtatꝭ eſt ſummū bonum Dic̄ em̄ Tho. j. ij. q. xix. ar. ix. ꝙ bōitas volūtatꝭ humane depēdet ex intētione finis. g̃ ad h̄ ꝙ ſit bona volūtas hūana reqrit ꝙ ꝯformet ſe diuie volūtati. ⁊ ita pōt ꝯſeq finē ſuū vltimuꝫ. Ex qbꝫ qttuor reſpectibꝫ patꝫ ꝙ hō de neceſſitate ſalutꝭ tenet ſuā volūtatē ꝯformare diuine volūtati. Diuīa vo volūtas vult vt hō magis eligat mori q̄ꝫ pctm̄ cōmittere. Mat. x. dixit xp̄s. Nolite timere eos q̄ occidūt corpus: aīam aūt nō pn̄t occidere. al's damnabit. iuxta illud Matth. vij. Nō oīs q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit regnū celoꝝ. ſꝫ q̄ facit voluntatē patris qui in celis eſt ipe intrabit in regnū celoꝝ. Propterea dic̄ ſanct⁹ Bonauē. in. ij. diſ. iiij. ar. j. q. iiij. ꝙ ſi de⁹ daret p̄ceptū cuicūqꝫ ꝙ occideret filios ſuos ſic̄ p̄cepat Abrae Gen̄. xxij. teneret occidere. imo ſi de⁹ p̄ciperꝫ alicui ꝙ occideret ſemetipm̄: teneret. ſicut Samſoni inſpirauit vt ſe cū philiſteis occideret Judicū. xvj. Qui ſi nō occidiſſet mortaliter peccaſſet. Si autem dicas: duruꝫ ⁊ terribile eſſe mihi meipm̄ occidere. Rn̄deo. multo durius erat xp̄o ꝓ te mori ſm̄ corpis ſenſualitatē. ⁊ tn̄ ne a pr̄is volūtate diſcordaret voluit mori ⁊ ei obedire. Phil'. ij. Chriſt⁹ fact⁹ ē ꝓ nob obediēſ vſqꝫ ad mortē. Jō dicit glo. ſup illo vbo Roma. xij. Renouamini in nouitate ſenſus vr̄i vt ꝓbetꝭ q̄ ſit volūtas dī bona

ideo nihil eſt aie ſalubri⁹ nec vtili⁹ q̃ ſe cõformare cũ diuina voluntate. q̃a q̃cunq̃ diſcors eſt i pugna. erit diſcors in victoria. ⁊ quicũq̃ in pena a diuia voluntate diſcordat. erit diſcors et in glĩa. Ex his patet q̃ homo magis tenetur mortẽ eligere q̃ peccare. Tertio h̃ idẽ pbo rõne electõis. Nam dicit phs. v. ethico⁊ q̃ duob⁹ bonis appoſitis q̃⁊ vnũ meli⁹ ẽ altero. maius ſp̃ eſt eligendũ. Certũ eſt aũt q̃ vita aie q̃ eſt de⁹ melior eſt q̃ vita corpis q̃ ẽ tpalis ⁊ mortl̃ plũritas. q̃ſi ſic eſt q̃ vita corpis momẽtanea ẽ. vita ṽo aie etna q̃ vita aie magl̃ eſt eligẽda. iuxta illud iij. phiſico. Bonũ q̃to pmanẽti⁹: tãto magis meli⁹ ⁊ eligibili⁹. Si aũt q̃ras q̃d eſt vita eterna aie. Rñdet xp̃s Joh xvij. Hec ẽ vita eterna vt cognoſcãt te ſolũ ve⁊ deũ ⁊ quez miſiſti ihm xp̃m. vñ ois pena nõ põt eq̃pari huic dãno q̃d puenit ex amiſſiõe viſionis diuie. q̃d incurrit̃ p pcti electiõz. Vñ Chryſ. Plurimi em̃ ſolũ ptimeſcũt gehẽnaz ego aũt illi⁹ glĩe amiſſionẽ mĩto amarius q̃ gehẽne eſſe dico ſupplicium. Jntolerabilis eſt gehẽna. ve⁊ etiã ſi quis exponat mille gehẽnas. nihil tale erit q̃le eſt a btã illa glĩa excidi. odio chriſti hři. audire nõ noui vos. Etenĩz decem milia meli⁹ eſſet ſuſtinere fulmĩa q̃ faciẽ dei mãſuetã a nob videre auerſam Quarto pbo rõne bñfactionis q̃ q̃lib⁊ tenet̃ pͥus mortẽ ſuſcipe q̃ xp̃i fidẽ denegare aut pctm̃ ɔmittere. Nã dicit Tho. ij. ij. q. cvj. arti. vj. q̃ ex recõpenſatõne alicui⁹ bñficij recepti tenet̃ q̃s bñfactori ſuo nõ tm̃ eq̃le. ſ⁊ etiã rependere mai⁹ bñficium q̃ accepit ab eo vt ſit gr̃us. Cui⁹ rõ eſt. q̃ ſic benefactor gratis bñficiũ dedit bñficiato ad q̃d nõ tenebat̃. ita q̃ bñficium accepit obligat̃ ei ad ſil'e ex debito honeſtatis vt gratis ſil'r aliq̃d impẽdat. nõ aũt videt̃ gratis aliq̃d impẽdere niſi excedat bñficiũ impẽſum. q̃ q̃diu minus vel eq̃le repẽdit nõ videt̃ grat̃ facere. Et ſi nõ põt tenet̃ hr̃e volũtatẽ h̃ faciendi ſi poſſibilitas adeſſet. O aĩa mea q̃d recepiſti a deo tuo. certe oĩa viſibilia ⁊ inuiſibilia. q̃ ad q̃uq̃ ſolummõ reducamus. Recepiſti certe a deo pͥmo bñficiũ creatiõis. q̃ de nihilo ad ei⁹ imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ es creata. q̃d p hoc reddes ei. Vñ Ber. Si me totũ debeo p me facto q̃d addã p me redẽpto. Secũdo recepiſti bñficiũ ɔſuatõis ne annihileris. Tertio bñficiũ dñatõnis q̃ oĩa ſubiecit ſub pedib⁹ tuis. Quarto bñficiũ pmiſſiõis q̃ ſe tibi repromiſit datu⁊. Quito bñficiũ redẽptõis q̃ ab etna morte te filij ſui morte redemit. q̃d p his reddes ei. Ecce p te mortuo morte obligarl̃. tibi fruenti fruitute. te diligẽti dilectõe. q̃ poti⁹ debes mortez eligere q̃ talẽ tuũ bñfactorẽ peccando offendere. Quinto h̃ idẽ pbemus rõe minoratõis. Nã dic̃ phs. iij. topicorũ. q̃ min⁹ malũ ſemp eſt eligibile maiori malo. ſ⁊ min⁹ malũ eſt mors corpis q̃ mors aie. q̃ triplex ẽ mors. ſ. corpal' ſpũalis ⁊ eternalis. Prima fit p ſeparatõem aie a corpe Scda p ſepatõz diuine gr̃e ab aĩa. Tertia p ſepatõz eternalẽ a ɔſortio btõ⁊ ⁊ dei viſiõe. Pria eſt mala. ſcda peior. tertia peſſima. ergo ne incurrat q̃s ſcdam ⁊ tertiam eligat pͥmã Tertio q̃ q̃libet magis dz eligere mortẽ q̃ peccare aut fidẽ negare, pbem⁹ diſtinctõe. Sctũs ei Bona. i. iij. di. xxx. ar. j. q. ij. talẽ ponit diſtinctinem di. Subire mortẽ intẽtõe placendi deo põt eẽ tripl'r. Vno mõ qñ adeſt neceſſitas vel defendẽdi iuſticiam vel amittẽdi vitã. Alio mõ ſi ſe offert oportunitas mãifeſtãdi dei glĩaz. aut edificãdi eccl'iaz. Tertio mõ ſolũ ex h̃ q̃ hz vitã exoſã. q̃ ſepe rcidiuat. iõ dic̃ ſe oc

cidēdo ſufficiat tibi vſq3 huc viuere. Primū ē neccitatis. Secūdū ē pfectionis. Tertiū ē crudelitatis. Vñ Aug. illos q̄ ſe pfocāt vel pcipitio collidūt ꝓpter vite pñtis odiū dicit eē ſceleratiſſimos z crudeliſſimos homicidas. ḡ q̄libet tenet̄ pius mori q̄3 peccare vl' fidē abnegare. Quarto h idē ꝓbem⁹ exēplis ſctōꝝ īnūeris. Cur b. Petre crucis ſupplicium ꝑtuliſti. cur paule capitalez ſentētiā ſubiſti. cur laurēti igneā crate elegiſti. cur beata katherina mori voluiſti. Uenite igit̄ oēs dei dilecti martyres z dicite cur tātas paſſiōes aſſūpſiſtis. Qui oēs vno ore clamāt di. Ne peccarem⁹. ne deū noſtruz offenderemus. ne peccatū cōmitterem⁹. ḡ exemplo hoꝝ ſctōꝝ q̄ꝝ meritis multa de⁹ i diuerſis terre ptib⁹ facit miracula. qlibet debet poti⁹ eligere mortē q̄3 peccare mortalit̄. Quito h idē ꝓbem⁹ ſilitudinib⁹. Primā ponit ſaluator Job. xij. di. Niſi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipm ſolū manz. ſi āt mortuū fuerit multū fructū affert qd declarat deinde di. Qui amat animā ſuā pdet eā. Ille male amat vitā ſuaz q̄ nō vult eā dare ꝓ xp̄o vel eius lege. Scd̄a ſilitudo ē in regib⁹ z nobilibus q̄ꝝ famuli añq̄3 abnegēt dñm vl' honorēt morti ſe exponūt. Vñ Ualerius maxim⁹ li. vj. narrat de q̄dā fuo Panapionis Cū eni ad panapionē occidendū domeſticorū iudicio certiores factores milites in reatinā vil'ā veniſſe coḡſceret. cōmutata cū eo veſte. permutato etiā anulo illuz poſtico clam emiſit. Se aūt in cubiculū ac lectū recepit. z vt panapionē ſe occidi crudeli morte paſſus ē. O ſi ſic fecit gētilis ſeruus cui nō eſt data vita eterna. quid tunc debet facere xpian⁹ cui vita et̄na ꝓmittit̄. Certe bon⁹ paſtor zc̄.

Dñica tertia poſt paſca Ser. lix.

Modicū z nō videbitis me. iterū modicū z videbitis me. Uerba ſūt redēptoris nr̄i ſcripta Job. xvj c. z in euāgelio hodierno. In q̄ quidē tria īſinuat ſaluator ſc3

Primo ꝑdicit diſcipuloꝝ ſtatū.
Secūdo patefacit eoꝝ intentū.
Tertio inducit ad hoc exēplū.

Prio dixi q̄ ſaluator i euāgelio ꝑdicit ſuoꝝ diſcipulōꝝ ſtatū: cū dic̄. Modicū z videbitis me. iteꝝ mo. zc̄. Nā diſcipuli fuerūt i q̄druplici ſtatu. In prio fuerūt i multiplici timore. z h añ paſſionē. Timebāt ei ne xp̄i pñtiā pderent Iſtuz timorē generabāt v̄ba xp̄i q̄ eis ſepi⁹ replicabat. ſic Job. xiij. dicebat. Filioli mei adhuc vobiſcū modicū ſū Et eiuſdē. xiiij. Adhuc modicū z mundus me ñ videbit. In ſcd̄o ſtatu apl'i fuerīt i mag̃ merore. ſ. i triduo paſſiōis i q̄ xp̄m nō viderūt. et h ē qd dic̄. Amē amē dico vob plorabitis z flebitis vos. In tertio ſtatu apl'i fuerīt i mag̃ gaudio / re ꝑp̄ xp̄i reſurrectōz. Gaudebāt ei exq̄ xp̄i pñtiā videbāt. z h ē qd dic̄. Iteruz modicū z videbitis me. In q̄rto ſtatu apl'i fuerīt z ſūt i ieffabili dulcore i eterna. ſ. btitudīe. vbi facie ad faciē vident dulciſſimā xp̄i diuinitatē. z h ē qd dicit. Iteꝝ āt videbo vos z gaudebit cor veſtrū z gaudiū vr̄m nēo tollet a vobis.

Scd̄o ſaluator i euāgelio patefecit diſcipuloꝝ itentuz. v̄ba ei xp̄i ipis ita erāt obſcura q̄ ea itelligere nō poſſant iō dicebāt. q̄d ē h qd dic̄ nob. modicū z vide. zc̄. neſcim⁹ q̄d loq̄t̄. ſm Chryſ. duplex cā potuit eē q̄re ñ intelligebāt. Prio ꝑp̄ triſticiā. ſenſuz ei nō poterāt eleuare ad itelligētiā v̄boꝝ. Scd̄o ꝑp̄ ꝯrietatē q̄ videbat̄ i v̄bis. ſ. videbitis z non videbitis. Silr duplex eſt cauſa quare modernis tēporibus etiaz homies v̄ba xp̄i non intelligūt. Primo

qꝛ coꝛ ad aliḋ declinãt. q̇dã ad auariciã. q̇dã ad ſupbiã. q̇dã ad luxuriã ⁊c̄. Hinc Eccꝉ. xxj. Audiuit luxurioſus et diſplicebit illi ⁊ ꝓijciet illud poſt doꝛſum ſuũ. Scḋo qꝛ ē factis eoꝝ ꝯriuꝫ. Uñ Job. iij. Oīs q̇ male agit odit lucē ⁊ nō venit ad lucē vt nō arguant̄ opa eiꝰ. Et Prouer. xviij. Nō recipit ſtultꝰ ꝟba prudētie niſi ea dixeris q̄ verſantur in coꝛde eius. Dicit eñ Chryſ. Sicut cũ oſtēdit̄ leoni herba viridis non aduertit. qꝛ eiꝰ natura nō ē ad illã inclinata. Cognouit igit̄ ieſus ꝑ ſpeculũ diuinitatis ꝙ vellēt eũ interrogare ⁊ dixit eis. De h̄ q̄rit̄ iter vos. qꝛ dixi vob̄ modicũ ⁊c̄. Amē amē dico vob̄ qꝛ plorabitis ⁊ flebitis vos. mũdꝰ aũt gaudebit. vos ꝟo cōtriſtabimi. ſꝫ triſticia v̄ra ꝯuertet̄ in gaudiũ. Triſticia eñ q̄ ꝯuertet̄ in gaudiũ ē triſticia de pctīs vel de incōſtãtia hoīs. iō dicebat aplſ̄s ij. Coꝛ. vij. Gaudeo ñ qꝛ ꝯtriſtati eſtꝭ. ſꝫ qꝛ ꝯtriſtati eſtis ad penitentiã. Hic etiã Bern̄. Minime illũ decet eſſe ſecurũ qui laqueũ poꝛtat ſecũ. Tertio ſaluatoꝛ ad dictũ ſuũ inducit exēpluꝫ di. Mulier cũ parit triſticiã habet ⁊c̄. Mulier. i. eccꝉia ſeu multitudo aplo rũ. cũ parit. i. xp̄s patit̄ triſticiã habet. cũ aũt peperit. i. reſurrexerit ad vitã imoꝛtalē. iã nō meminit p̄ſſure qꝛ natus ē hō. i. xp̄s ⁊ nō infans vt dicit Lyra. Uñ ex p̄ſenti euãgelio poſſumꝰ capere ſalutaria documenta xp̄i gr̄a declarãda ſcꝫ

Primũ vite hoīs breuitateꝫ. ibi. Modicũ ⁊ nō videbitis me.

Secũdũ gaudij hoīs diuerſitateꝫ. ibi. Mũdus aũt gaudebit.

Terciũ boni opis difficultateꝫ. ibi. Mulier cũ parit.

B Primũ dixi ſalutare documētũ qḋ poſſumꝰ cape ex euãgelio vite hominis breuitatē. cũ dr̄. Modicũ ⁊ nō videbitis me. ⁊ certe modicũ tp̄s eſt vita hoīs ſup terraꝫ. qḋ ꝓbare poſſumꝰ tripliciter ſcꝫ

Primo autoꝛitatibus.
Secundo rōnibus.
Tertio ſiłitudinibꝫ.

Prīo inq̄ꝫ vite huiꝰ breuitatē ꝓbemꝰ auctibus. Dicit eñ Job. xiiij. Hō natꝰ de muliere breui viuēs tp̄e replet̄ mꝉtis miſerijs. Idē. Breues dies hoīs ſũt. Hinc etiã Jacꝭ. iiij. dr̄. Que eſt vita noſtra niſi vapoꝛ ad modicũ parens Et b. Grego. in moꝛaꝉ. Oīs lōgitudo tp̄is vite p̄ntis punctꝰ eē cognoſcit̄ cũ fine terminat̄. Et Seneca ad Lucillũ Punctũ ē oīe qḋ viuimꝰ ⁊ adhuc puncto minus. Idē ad eundeꝫ. Quotidie moꝛimur. q̄tidie demit̄ aliqua ꝑs vite. ⁊ tũc q̄ꝫ cũ creſcimꝰ vita decreſcit. et j. Coꝛꝭ. vij. Itaqꝫ fratres tp̄s breue eſt. iō q̇ habet tp̄s breue ⁊ viã longã debꝫ feſtinare ſi vult ad terminuꝫ ꝑuenire. Nos viã habemꝰ lōgã qꝛ p̄ria noſtra ē celũ q̇ ire cepimꝰ. tp̄s ꝟo tã breue eſt ꝙ nec hoꝛa vnica ē certa. opꝫ igr̄ currere ꝑ viã ꝟtutũ ſi vult q̇s peruenire. Hic Gaꝉ. vj. Dũ tp̄s habemꝰ opemur bonũ ad oēs. Scḋo vite hũane breuitatē rōe poterimꝰ ꝓbare tã ex ꝑte dī q̄ꝫ ex ꝑte ꝓximi ⁊ etiaꝫ ex ꝑte ſui. Prīa nãqꝫ rō breuitatꝭ vite ſumit̄ ex ꝑte dei q̇ ē infinite bonitatis ⁊ potētie ac iuſticie creãs hoīem ⁊ ei p̄ceptũ inſtituens cōminatꝰ ē ei ſub pena moꝛtꝭ ne trãſgrederet̄ di. Geñ. ij. Quacũqꝫ hoꝛa comederꝭ moꝛte moꝛierꝭ. q̇ dī p̄cepto cōtēpto p̄uaricatꝰ eſt. ſicqꝫ aīa eiꝰ a dō ꝑ inobediētiã ſepata. Juſtũ igit̄ ē vt aīa a tali coꝛpe ſepet̄. iō dr̄ Rom. v. Per vnũ hoīem pctm̄ itrauit ī mũdũ. et ꝑ pctm̄ moꝛs. Et vt dic̄ Tho. ij. ij. q. liiij ꝙ moꝛs dupl'r pt̄ ꝯſiderari. Uno mō ſm̄ ꝙ ē q̄ddã maluꝫ nature hũane. et ſic moꝛs nō ē a deo vt auctoꝛe. Hinc

Sap. j. De⁹ mortē nō fec. ſʒ eſt q̄daʒ defectus incidēs ex culpa hūana. nō em̄ habuit hō a natura ꝙ nō poſſet mori ſʒ ſi non peccabat ex dei bn̄ficio ꝑſuabat̄. Alio mō mors pōt cōſiderari ſm̄ ꝙ habet q̄ndam rōnē boni. ſ. ꝑut ē iuſta pena. ⁊ ſic eſt a deo. Unde Aug. dicit ꝙ de⁹ nō eſt autor mortꝭ niſi inq̄ntum eſt pena. Eſt igit̄ mors a deo ſic infligente. ⁊ ab hoīe ſic ꝓcurāte ſeu merēte. Vn̄ diuina ſnīa eſt diffinitiua ⁊ taʒ acuta vt nulli hominū parcit nec iuueni nec ſeni. nec viro nec mulieri. nec ſācto nec pctōri. Nō em̄ pepcit etiā dei filio ex quo verus hō fuit. ſʒ in breui inuaſit eum. Jn cui⁹ ꝑſona dicebat Eſaias. xxxviij. Dum adhuc ordirer ſuccidit me. de mane vſqʒ ad veſperā finieſ me. Scdo ex pte ꝓximi patet vite huius breuitas. Nam ꝓximi nr̄i q̄ fuert̄ nob fortiores: potētiores: ditiores ⁊ ſapientiores mortui ſūt citi⁹ q̄ȝ credebāt Vn̄ incipiēdo ab adā ſcrutari de eorū vita ſp īuenies ī fine ⁊ mortu⁹ eſt. excepto Enoch ⁊ Helyā q̄ adhuc non ſūt mortui. Adā em̄ vixit nongentiſ ⁊ xxx annis ⁊ mortu⁹ eſt. Seth vixit nōgentis ⁊ duodecim annis et mortuus eſt Mathuſalē vixit nōgentis. lxix. ānis. ⁊ mortuus ē ⁊c. Et ſic ſm̄ apl'um nos ſum⁹ in quos fines ſeculoꝝ deuenert̄ Jam vt dicit pſ. etiā in potentatibuſ octoginta anni ⁊ ampli⁹ eoꝝ anni labor ⁊ dolor. Siue comedat ho ſiue q̄eſcat ho dicit. O de⁹ eterne cur filij Adā habitātes in regiōe mortꝭ nō cogitant de morte. Cur taʒ ſecuri aduerſant̄ tibi. Jdeo ꝑfecto quia vite eoꝝ breuitatem nō attendūt. De quib Gre. i moralib. Reprobi idcirco multa nequiter agūt. q̄ ſe diuti⁹ viuere arbitrātur Jdem ibidē. Carnales mētes idcirco ꝑſentia diligunt. q̄ vita carnal' q̄ȝ fugitiua ſit minime attēdūt. O dieꝝ hō paucoꝝ vides quotidie hoīes citius mori q̄ȝ arbitrabant̄. Magnū certe ſignū diuīe grē eſt ſe cito morituꝝ cogitare. Et ecōuerſo ſignū carētie gratie ē ſe diu viuere credere ⁊ cū mūdo letam vitā ducere. De q̄b Bern̄. in meditationib ait. Dic mihi vbi ſunt amatoreſ mūdi q̄ an̄ pauca tpa nobiſcum erāt. nihil ex eis remāſit niſi cinis ⁊ vermis Attēde diligēter q̄d ſunt ⁊ q̄d fuerint. hoīes ſicut ⁊ tu. comederunt. biberūt. riſerūt. ⁊ in bonis dies ſuos duxerunt ⁊ ipſi ad infernū deſcēderūt. Hic caro vermib ⁊ illic aīa eoꝝ ignib deputatur donec rurſum infelici collegio colligati ſempiternis inuoluāt̄ incendijs qui ſocij fuerūt ī vicijs. Quid ꝓfuit eiſ inanis glīa. breuis leticia. mūdi potēcia. carnis voluptas. falſe diuitie. vbi riſus. vbi iocus. vbi iactantia. vbi arrogantia. Heu de tāta leticia q̄ȝta triſticia. poſt tantā voluptatē tā grauis miſeria. de tāta exultatōe ī magna tormēta ceciderūt Quicq̄d eis accidit tibi accidere poteſt. q̄ homo es de humo. limus de limo. de terra es ⁊ de terra venis ⁊ in terrā reuerteris q̄n̄ dies vltīa venerit ſubito ⁊ forſitā hodie erit. hec ille Tertio ex pte nr̄i patet breuitas vite. Ex quo em̄ hoīs corpus cōponit̄ ex ↄtrarijs. vicʒ terra: aq̄: aere: igne. iō neceſſe eſt vt illis ↄtrariātib ⁊ ſe vincētib reſoluat̄ in ꝑiacentē materiā. ſ. terraʒ. iō dixit de⁹ ꝑmo hoī Gen̄. iij. Terra es ⁊ in terrā reuerterꝭ. Jō ſolū currimus an̄ mortē his dieb. vt patet d eo quē vnicornis pellebat. q̄ dum a facie vnicornis ne ab eo deuoraret̄ veloci⁹ fugeret in quoddā baratrū magnuʒ cecidit. Dū aūt caderet manib arbuſtulā q̄ndā ꝑp̄hendit. ⁊ ī baſe quadā lubrica ⁊ inſtabili pedes fixit. Reſpiciens deo vidit duos mures vnū albū ⁊ aliū nigꝝ inceſſanter radiceʒ arbuſtu

le quā apprehēderat corrodētes. ⁊ iā ꝑ
pe erat vt eā abſciderēt. In fundo aūt
baratri vidit draconē terribilē ſpirātē
ignē et apto ore ipm̄ deuorare cupien
tē. Sup̄ baſem vo ubi pedes tenebat
vidit q̄ttuor aſpidū capita inde ꝓdeū
tia. Eleuās aūt oculos vidit exiguum
mellis de ramis illi⁹ arbuſtule ſtillās
oblituſq̄ ꝑiculū q̄ vndiq̄ poſit⁹ erat:
ſeipm̄ dulcedini illi⁹ modici mell' totū
dedit. Unicornis aūt mortꝫ tenet figu
ram q̄ hoīeꝫ ſp̄ ꝑſeq̄tur et apphendere
cupit. baratr̄ vo mūd⁹ ē oībꝫ mal' ple
nus. arbuſtula vo vniuſcuiuſq̄ vita
eſt q̄ p̄ horas diei ⁊ noctꝫ q̄ſi p̄ mure al
bum et nigr̄ inceſſant ↄſumitur. et iciſi
oni appropinq̄t. Baſis vo quattuor
aſpidū corp⁹ ex q̄ttuor elemētꝫ cōpoſi
tum. q̄bꝫ iordinatꝫ corporis cōpago diſ
ſoluit. Draco vo terribil' os iferni cū
ctos deuorare cupiēs. Dulcedo auteꝫ
mellis modici i ramuſculo fallax mū
di ē delectatio p̄ quā hō ſeducit vt ſuū
ꝑiculū minime ītueat. ad delectatōꝫ car
nis et mōi aſpirādo. Hec in legenda
Barlaā. Tertio breuitatē vite poter
rim⁹ ꝓbare ſilitudibꝫ. Uita eīm hoīs i
ſacra ſcriptura aſſilatur rebꝫ q̄ ſunt bre
uis ꝑmanētie Primo eīm aſſilatur fe
no. iuxta illō Eſa. xl. Oīs caro fenū:
et oīs glīa ei⁹ ſicut flos feni. exicca
tum eſt fenū et flos eius decidit. ⁊ pul
critudo vult⁹ ei⁹ deperijt. Sicut ei fe
num hodie viret et cras in clibanum
mittitur. ſic hō hodie viuit et cras mori
tur et ſepelitur. Et ſicut flos hodie floret
et cras decidet et areſcet. ſic homo i iu
uētute floret et in ſenio areſcit. ſꝫ i mor
te decidet et in puluerē reuertetur Se
cundo vita hoīs aſſimilatur aque deflu
enti. Iuxta illud. ij. Regū. xiiij. Oēs
morimur et quaſi aqua in terram de
labimur que nō reuertetur vltra. Hinc
etiā Greg. in regiſtro. Noſtra vita na
uiganti ſimilis eſt. Is nāq̄ qui naui
gat. ſtet. ſedeat aut iaceat: ſemꝑ vadit
quia impulſu nauis ducitur. Ita ergo
et nos ſumus qui ſiue dormientes ſi
ue vigilantes ſiue iacētes ſiue ambu
lantes: ſiue volentes ſiue nolētes: per
momenta tempoꝝ ad fineꝫ ducimur
ſemꝑ. Et beat⁹ Auguſtin⁹. Uita nr̄a
nihil eſt niſi curſus ad mortē. in q̄ ne
mo nec dn̄s nec diues nec pauper nec
nobilis ſtare ꝑmittitur: ſed ſemꝑ die
tam vnā qualibet die. quiſq̄ noſtruꝫ
facit Tertio vita hominis aſſimila
tur vento ſcḋm illud Job. vij. Memen
to mei dn̄e quia ventus eſt vita mea.
Unde beatus Gregori⁹. O vita pn̄s
q̄ꝫ multos decipis: que dum fugis ni
hil es. dum exaltaris fumus es. dum
appares vmbra es. q̄ te diligūt illi nō
te intelligunt. ⁊ qui te fugiunt illi te i
telligunt. dulcis es ſtultis ⁊ amara ſa
pientibꝫ Conſidera ḡ q̄n in morte ia
cebis quid tuc tibi ꝓderit ſi habuiſſes
fortunā Alexandri. potentiā Auguſti
pulcritudinē Abſolonis. ſapientiam
Salomonis. cuꝫ ex his omnibꝫ nihil
tecum feras niſi tantummodo opa tua
mala vel bona. Iuxta illud Apocal'.
xiiij. Opera enim illoꝝ ſequūtur illos.
Hinc Auguſtinus in ſermone. Adam
ſi adhuc viueret ⁊ hodie moreretur: qd
illi longitudo vite profuiſſet. Con
ſidera etiam ꝙ ſi iaꝫ mori deberes: q̄d
noceret tibi ꝙ ita infortunatus fuiſſes
ſicut Job. Ita infirmus ⁊ pauꝑ ſicut
Lazarus. Si tot vigilaſſes ſicut bea
tus Franciſcus. Si cōſumpſiſſes cor
pus in ſeruitute dei. certe gauderes.
Sicut legitur in vitaſpatrum. Q̄
dam ſanctus pater in hora obitus
ſui: aſpicientibus diſcipulis ſuis: ſu
bito cepit hylareſcere: et candidus
apparere: et in leta verba prorum
pere. Querentibus illis cui loquere

tur. Reſpondit. Nõne videtis ſctõs patriarchas. Iterũ illo loquente ꝛ eis interrogantibꝫ reſpondit. Nõne videtis ſanctos ꝓphetas. Tertio dixit. Ecce veniũt ſancti apoſtoli. Quarto ait. quia veniũt ſancti angeli. Ultimo dixit. Surgite quia ieſus venit. Et inter hec verba migrauit ad dñm cui ꝛ ſeruierat. B Secundũ ſalutare documentũ ex euangelio poſſumꝰ capere gaudij hoīs diuerſitatē cũ dr. Mũdus autē gaudebit. vos vo ꝯtriſtabimini. ſed triſticia veſtra vertet in gaudiũ. Quocirca eſt ſciendũ ꝙ triplex eſt gaudiũ. ſ.

Primũ mundiale qḋ ē vitioſum.
Secundũ ſpũale qḋ ē ꝯmixtum.
Tertiũ eternale qḋ eſt purum.

Primũ gaudiũ dixi ꝙ ē mundiale ꝛ vitioſũ. quia concipit de diuitijs: delitijs: voluptatibꝰ ꝛ honoribus huius mundi. De quo dicit Grego. in omel. ꝙ homo de conſuetudine illud ſemꝑ appetit vnde animus gaudere ſolet. Ideo dicit ſanctꝰ Bonauētura ī quodā tractatu ꝙ mundanũ gaudiũ nũꝙ̃ pfecte cognoſcit niſi cũ pfecte deſpicit. Unā ē deſpicabile tale gaudiũ ꝓpt̄ tria. Primo quia habet vilitatem in obiecto: id eſt de rebus vilibus oritur: vt de ebrietatibꝫ: vanitatibꝫ ꝛ mēdacijs. Oīs eīm ioculator ꝓfert mēdaciũ ſi aliquē laudat dicēs. Eſt multũ ſolacioſus. ac ſi diceret. eſt multum mēdax. qꝛ multũ ꝯſolatōis nō pōt fieri ſine mēdacio. iō ē vitioſũ tale gaudium. de quo Augꝰ. Quid eſt ſeculi leticia. ſcilicet inebriari. comeſationibus vacare: luxuriari: niſi īpunita nequicia. Ideo idem dicit. Nihil infelicꝰ felicitate peccantiũ: qua penalis incurritur infirmitas. Secũdo tale mũdi gaudium eſt deſpicabile. quia habet impuritatem in ſubiecto. Anima eīm peccatis deturpata eſt ſubiectum huiuſmodi gaudij. Hinc Prouerb. ij. dicitur. Letantur cũ malefecerint. ꝛ exultant in rebus peſſimis. Et beatus Hieronymus dicit. Gaudiũ mũdi eſt gaudium freneticorum infirmitatem eorum non cognoſcentiũ. Unde etiam beatus Bernardus dicit. Gaudere de diuitijs ꝛ mundi delitijs eſt quaſi molam magnam in collo ligare vt artius demergaris. Tertio tale gaudium eſt deſpicabile. quia habet breuitatem in ſeipſo. vt dicit Iob. xxi. cap. Tenent tympanum et cytharam et gaudent ad ſonitum organi. Ducunt in bonis dies ſuos et in puncto ad inferna deſcendunt. Sicut patet de illo diuite Luce. xij. cap. qui dicebat. Anima mea habes multa bona repoſita in annos plurimos. requieſce. comede. bibe. epulare. Cui reſponſũ eſt. Stulte hac nocte animã tuam repetent a te. que autem paraſti cuius erunt. Ecce ꝙ̃ breue gaudiũ eius fuit. Similiter patet hoc de diuite epulone qui quotidie epulabatur ſplendide ꝛ induebat purpura et byſſo. ꝛ tamen in breui ſepultus eſt in inferno Luce. xvi. Ideo Augꝰ dicit. Huius ſeculi leticia vanitas eſt. cum magna expectatione ſperatur vt veniat ꝛ nō poteſt teneri cũ venerit. Unde Hugo de ſancto victo. lib. de vanitate rerum mundanarũ. Cũ diſcipulus diceret ſe videre nauigantes in mari in magna tranquillitate canentes in cytharis ꝛ lyris. Hugo dixit. Quid tibi videtur. Diſcipulus reſpondit. Magnum ecce gaudium. quod ſi poſſet eſſe diuturna eſſet felicitas. Cui iterum Hugo. Fige pauliſper oculũ donec videas finem. Et poſt paululum interrogauit diſcipulũ dicens. Quid vides. Reſpondit diſcipulus. Uideo

vndiqꝫ nubeſcere ⁊ nubes ventis agitari. mare ꝯturbari. nauimqꝫ funditus euerti. Cui Hugo. Quid tibi videtur Reſpōdit diſcipulus. Heu ꝙ cito leticia veſtra imutata ē ⁊ vita veſtra ad quā miſeriā. Cui Hugo. Quid tibi videt̄ gaudiū mūdi q̄le eſt. Rn̄dit diſcipulꝰ. Uanitas vanitatū. iō Hugo ad diſcipulū dixit. Reſpice miſeꝝ mūdū ⁊ magis eos miſeros q̄ diligūt mūdū iſte ē quē putauimꝰ amicū inuenimꝰ inimicū. iſte ē in q̄ tp̄a lōga nob̄ ꝓmiſimus ⁊ breuia inuenimꝰ. ibi pacē q̄rimus et lōge a nobis ē. Ecce q̄d video niſi oīa vana ⁊ nūqꝫ a ſapiētibꝫ ⁊ ꝟtutū amatoribꝫ appetēda Ubi ſūt q̄ an̄ tēpora iſta fuerūt. vbi diuites potētes et gl̄ioſi. Baruch. iij. Exterminati ſunt ⁊ ad infernū deſcēderūt, ⁊ alij in locū eorū ſurrexerūt. Qui iā ī pena poſiti clamāt illud Sap̄. v. Quid nobis ꝓfuit ſup̄bia aut diuitiaꝝ iactātia q̄d cōtulit nobis. trāſierūt oīa velut vmbra.

Secūdū gaudiū ē ſp̄ūale q̄d ē ꝑmixtū ⁊ cauſat̄ de ſp̄ūalibꝫ ꝑfectibꝫ videlicet de remiſſiōe pc̄ti vel dilectiōe dei de opatiōe boni. iuxta illud Prouer. xxj. Gaudiū iuſti ē facere iudiciū ⁊ iuſticiā. Et tale gaudiuꝫ ē in interioribꝰ affectibꝫ ſicut gaudiū tp̄ale in exterioribꝫ ſenſibꝫ. O ꝙ iocundū ē gaudiū de deo ⁊ ꝟtutū opatōe. Un̄ Bern̄. Multi vidēt noſtras miſerias ſꝫ nō vident nr̄as ꝯſolatiōes. Magna eñ m̄ltitudo dulcedinis ſue quā largit̄ deꝰ ſeq̄ntibꝫ ſe. ⁊ nō inuenit̄ in terra ſuauit̄ viuentiū. Abſit hoc a nob̄ vt maiores ī ſp̄ū nō inueniamꝰ ꝯſolatiōes ꝙ in q̄libet corp̄is feditate. Et b. Greg. Dulce ē eſſe in h̄uanis rebꝫ ſꝫ eis tm̄ q̄ ſp̄ūalia nō guſtāt. q꞉ guſtato ſp̄ū deſipit oīs caro. Sic etiā dicit Bern̄. in q̄daꝫ ſermōe. Reuera illud ē bonū ⁊ ſūmū gaudiū, q̄d nō de creatura ſed de creatore ꝯcipit̄. cui cōpata oīs alia iocūditas meror ē. oīs ſuauitas dolor. om̄e dulce amaꝝ. om̄e decoꝛuꝫ fedū. om̄e poſtmodū quodcūqꝫ delectare poteſt moleſtū. Hec ille. Et licet ſp̄ūale gaudiū vt dictū ē ſit magnū. tn̄ adhuc ī vita p̄ſenti eſt triſticia ꝑmixtū. q̄d ꝓbare poſſumꝰ quadruplici rōne. ſ.

Primo rōne offenſiōis.
Secūdo rōne dilatiōis.
Tertio rōne afflictōis.
Quarto rōne amiſſiōis.

Primo gaudiū ſp̄ūale ꝙ triſticia ſit ꝑmixtū ꝓbemꝰ rōne offenſiōis. licet eñ ꝟtuoſus hō poſſit eſſe ſine graui pctō nullꝰ tn̄ inuenit̄ q̄ abſqꝫ leuibꝫ peccatis vitā ducat. iuxta illud. j. Joh̄. j. Si dixerimꝰ q꞉ pctm̄ nō habemꝰ noſipos ſeducimꝰ. Hinc Bern̄. in medit̄. Si inq̄t me nō inſpicio meipm neſcio. ſi autē meipm īſpicio: me tolerare nō poſſū. tāta in me inuenio q̄ digna ſūt repꝛehēſiōe. ⁊ quanto ſepiꝰ ⁊ ſubtiliꝰ me diſcutio: tāto plures abominatiōes ī angulis cordis mei inuenio. Ex quo nāqꝫ peccare cepi nūqꝫ vnū diē ſine pctō tranſire potui. Et hoc ē q̄d iuſtis triſticiā cauſat. Secūdo gaudiū ſp̄ūale habet triſticie admixtionē rōne dilatiōnis. q꞉ dicit Tho. ij. ij. q. xxviij. Sic eñ ex charitate qua deo q̄s ꝯiungit̄ ⁊ habet p̄ſentē deū ſequit̄ gaudiū: ſic de dilatiōe ꝑfecte ꝯiūctōis deo cauſatur triſticia. iuxta illud Ps̄. Heu mihi q꞉ incolatus meus ꝓlongatus eſt. Naꝫ ſpes inquantū importat certitudineꝫ quandā p̄ſentie dei cauſat gaudium. Ideo dicit̄ Roma. xij. Spe gaudentes. Inquantū vero ſpes caret preſentia boni habet afflictionē. iuxta illud Prouerb̄. xiij. Spes que differt̄ affligit animā. Tertio gaudiuꝫ ſp̄ūale habet triſticie admixtionē ratiōe afflictiōis. licet eñ aliquo mō in p̄ſenti vi-

ta gaudeam⁹ de deo in ꝗ̄tuȝ habem⁹ eū ꝑ gratiā. tñ multiplex miſeria p̄ſentis vite impedit. nunc infirmitas nūc fames: nūc ſitis: nūc ſomnus: nūc ꝓximoꝝ tribulatōis ꝯſideratio. Et idō pure nō poſſum⁹ h̄ gaudere. Quarto gaudiū ſpūale habet triſticie admixtionē rōne amiſſiōis. Quāto enī magis bonū eſt p̄ſens: tanto efficit mai⁹ gaudiū. ⁊ quāto magis q̄s diligit dei p̄ſentiā: tanto magis timet eius abſentiā. Hinc eſt ꝙ mali nō curant de dei p̄ſentia. nec dolent de abſentia. q̄a nō habent preſentē. Sȝ boni maxime laborāt ne amittant. quia nullus in p̄ſenti vita eſt totaliter certus ꝙ deum amittere non poſſet ꝓpter liberi arbitrij vertibilitatē que ſemper eſt flexibilis ad ſtatum beatoꝝ ⁊ damnatoruȝ. Unde ex huiuſmodi timore cauſatur triſticia. Tertiū gaudiū eſt eternale qđ eſt purū. ⁊ fit quādo beatus vere cognoſcet ſuū creatorē. ⁊ ꝙ nūꝗ̄ ab eo ſepabit̄. iuxta illud Jo. xvj. Gaudium veſtrū nemo tollet a vobis. Unde Bern̄. Hoc inquit gaudiū eſt tam magnuȝ ꝙ nō poteſt menſurari. tam multū ꝙ nō poteſt numerari. tam p̄cioſum ꝙ nō poteſt eſtimari. tam copioſum ꝙ nō poteſt finiri. Ad hoc inducit Aug̃. dicentē. Illuc feſtinate vbi ſemper viuetis. Si enī amatis miſeram ⁊ fluidam vitā vbi homo naſcit̄ cum dolore. viuit cū labore. morit̄ cuȝ merore. quanto magis vbi ſempiterna ſecuritas ⁊ felicitas. ſed nō ſine triſticia habebit̄ iſta leticia. idō di. Mūdus gaudebit. vos autē contriſtabimini. ſed triſticia veſtra vertet̄ in gaudium. q. d. Dulcia nō meminit q̄ non guſtauit amara. B Tertiū ſalutare documentū ex euāgelio notem⁹ boni operꝭ difficultatē: cū dicit̄. Mulier cū parit triſticiam habet. quia venit eius hora. Moraliter enī per mulierē intelligit̄ anima que ꝑ affectū cōcipit. per effectū parit. ⁊ per profectuȝ nutrit. quod inſinuat Eſa. ca. xxvj. di. A timore tuo concepimus et peperimus ſpiritū ſalutis. Licet anima bonum opus cū delectatione concipiat cum proponit. tamen cuȝ difficultate parit poſtea. quia corpus aggrauat animā. Dicit enī Chryſ. ſuper Math. ꝙ anima in hac vita eſt potens ſȝ peregrina. caro autē infirma ſed in domo propria. In futuro autē anima erit potens ⁊ in domo propria. Et q̄a anima eſt in domo aliena. ideo ſepi⁹ impedit̄ ab hoſpite ſcȝ carne. ne quicquid vellet faciat. Unde ſicut quedaȝ mulieres ſunt que nunꝗ̄ concipiunt nec pariūt. queda ſunt que concipiūt ſed nō pariunt. quedaȝ vero pariunt monſtra. quedaȝ maſculos ⁊ quedaȝ feminas. Ita moraliter ſunt quedaȝ anime que nunꝗ̄ cōcipiunt bonū ꝓpoſitum: ſed obſtinata mente in ſterilitate permanent. Et tales ſunt maledicti ſicut in lege veteri ſteriles erant quodāmodo maledicti. Quedaȝ anime cōcipiunt quandoꝗ̄ bonū propoſitum ſed nunꝗ̄ pariunt perficiendo. De quibus Eſa. xxxvij. Venerunt filij vſꝗ̄ ad partū ⁊ virtus nō erat pariendi. O deus eterne quot anime vouerūt intrare religionē. o quot vidue caſtitatē. o quot diſcordes cōceperūt pacem. ⁊ tamē adhuc ſunt tales ſicut prius. Quedaȝ anime ſunt que pariunt monſtra que peccatu perpetrāt. Magnū ſiquidē monſtrū eſſet ſi quis faciem haberet retro ⁊ tergū ante. talis eſt peccator qui vertit ſe ad mundū faciem ⁊ dorſum ad deū. Hiere. ij. de his dicitur. Verterūt ad me tergū ⁊ nō faciem. Maius monſtrū eſſȝ ſi quis oculos ⁊ os haberet in pedibus. talis ē aua-

rus qui ſp ad terrã reſpicit. Pſ. Oculos ſuos ſtatuerũt declinare in terrã. Maximũ mõſtrũ eſſet ſi qs pedeſ haberet ſurſũ z caput deorſũ. talis ẽ ſup bus q̃ capite terrena ambit. z pede de uz recalcitrae. de q̃ Deut. xxxij. Incraſſat⁹ ẽ dilect⁹ me⁹ z recalcitrauit. Quedã aĩe pariũt feminas q̃ vitia femiea cõmittũt ſicͭ iracundiã ad quã mulieres ſunt pne. iuxta illud Eccĩ xxv. Nõ ẽ ira ſup irã mulier. Siĺr illa aĩa parit feminã q̃ icõſtãs ẽ in bonis opib⁊ qz dr Eccĩ. Uix de mille vnũ repi. mulierẽ autẽ ex oib⁊ ↄſtante nõ iueni. Quedã vo aĩe ſunt q̃ maſculos pariũt q bonũ op⁹ diſcrete faciunt cũ bona intẽtiõe. z ſicͭ mulier poſtq̃ʒ peperit iã nõ meminit pſſure ꝓpter gaudiuʒ. qz nat⁹ ẽ hõ: ſic aĩa deuota obliuiſcit laboris difficultatẽ ꝓpͤ meritũ boni opis. qz modicũ ẽ qd facit ſʒ multum qd recepit. qz vitã eternã. Ad quã nos ꝑducat pi⁹ ſaluator q̃ cũ pr̃e z ſpũſancto viuit in ſecula. Amen.

De eadem dominica tertia poſt paſca Sermo. lx.

Videſt hoc

q qd dicit nobis modicuʒ. neſcim⁹ quid loquit Joh. xvj. z in euãgelio. In q̃ ſaluator mundi diſcipulos ↄfortabat de ſua paſſiõe z inducebat eos ad ṽtutẽ pſeuerãtie. q̃ oibus ſanctis hoib⁊ eſt valde neceſſaria ad tria. ſ.

Primo ad retinenduʒ iuſticiã.
Scdo ad euitanduʒ triſticiã.
Tertio ad obtinẽduʒ gloriã.

Primo dixi q ṽtus pſeuerãtie ẽ oib⁹ neceſſaria ad retinendũ iuſticiã. Naʒ q̃ aliqʒdiu bene vixerunt in penitẽtia z iuſticia ſi deſiſtant z dicãt. ſufficit nobis. ꝑdunt ſuã iuſticiã. Uñ Bern. ī q̃dã epla. Nunq̃ʒ iuſtus arbitrat ſe cõꝓhẽdiſſe. nunqʒ dicit. ſatis eſt. ſʒ ſp eſurit. ſp ſitit iuſticiã vt de bono in meli⁹ ꝓficere z pſeuerare conet. Idẽ. Ubi dixiſti ſufficit: ibi periſti. qz dicit dñs per Ezech. xviij. Si iuſt⁹ auerterit ſe a iuſticia ſua z fecerit iniqtatẽ oẽs iuſticie ei⁹ quas opatus eſt nõ recordabunt. Hinc Gre. ſup Ezechielẽ. z habet. xvij q. j. ca. q̃ bona. ait. Qui bona agunt et meliora agere deliberãt z poſt deliberata nõ faciunt. licʒ in bonis priorib⁊ pſeuerent. in ↄſpectu tamẽ dei ceciderunt. Secundo qʒ virtus pſeuerãtie eſt neceſſaria ad euitandũ triſticiã. iõ dicebat xps ſuis diſcipulis. Iteruʒ videbo vos z gaudebit cor veſtrum. Magna certe ẽ triſticia reliquere bona opa de q̃bus ipa ↄſcientia amaricat. Uñ Iſiđ. Nulla pena grauior cõſciẽtia mala. Nã alios infeſtantes euitare potes. ſʒ nõ ↄſcientiã ꝓpriã. Ideo dicit Aug⁹. Juſſiſti dñe z ita factũ eſt. q pena ſit ſibi oĩs iordinatus anim⁹. Tertio neceſſaria ẽ cuilibet virtus pſeuerãtie ad obtinẽdũ gl'iaʒ. qz dixit ſaluator Mat. xxiiij. Qui pſeuerauerit vſqʒ in finẽ hic ſalu⁹ erit. z h̃ ẽ qd dicit ſaluator in euãgelio. Et gaudiũ veſtruʒ. ſ. ſi pſeuerabitis in bono nemo tollet a vobis. Igit chariſſimi modicuʒ ẽ tps vita pſens ad acq̃rendũ eternã gloriã. qd pauci intelligunt. idõ tales dicere poſſũt ſicut xpi diſcipuli. q̃d ẽ hoc qd dicit nobis modicũ. neſcim⁹ q̃d loq̃t. Uñ ꝑ pñtis ſermonis materia notem⁹ hanc ↄcluſionẽ. Q, ſi q̃cũqʒ haberet oẽs ṽtutes oĩm ſanctoruʒ z angeloꝝ q̃ corã deo ſunt z q̃ adhuc ĩ h̃ mõdo degunt z poſt nos futuri ſunt tñ ſi in bono vſqʒ in finẽ nõ pſeuerauerit nõ ſaluabit. Quã ↄcluſionem optime ꝓbemus quintupliciter. ſ.

Primo autoritatib⁊.

Scd̃o rõnibꝫ
Tertio figuris
Quarto ſilitudinibus
Quinto exemplis

T Primo ſiqđẽ q̃ in bono ñ pſeuerauerit ꝙ dãnabit̃ q̃tũcũq; multa bona fecerit ꝓus ꝓbem⁹ auctibꝫ. Dic̃ eñ Berñ. i eplis. Scias diabolũ xp̃i miles ſoli pſeuerãtie inuidere ⁊ ſp̃ inſidiari. quã ſolã ṽtutẽ nouit a dõ coronari Idẽ ad quendã mõachũ ſcribit. Unũ ad vltimũ ad mẽtẽ tuã reduco. pſeuera. pſeuera. pſeuera. Nã nõ coronabit̃ niſi q̃ legitime certauerit. Ille qđẽ legitime certat q̃ vſq; ad ſinẽ in bono pſeuerat. q2 teſte dño. Nõ q̃ incipit ſ3 q̃ pſeuerauerit vſq; ĩ ſinẽ h̃ ſalu⁹ erit. Hec ille. Et b. Hiero. ad furiã ait. In xp̃ianis nõ q̃runt̃ initia ſ3 finis. Paulus male incepit ſ3 bñ finiuit. Jude vero laudãt̃ exordia. ſ3 finis ꝓditõe dãnat̃. Hinc etiã Iſi. đ ſum. bo. ait. Sal⁹ ſolũ pſeuerãtibꝫ dat̃. nõ eñ eſt btũs qui bonũ incepit ſ3 q̃ inceſſabilit̃ facit. Et ad h̃ apl̃s. j. Chor. vij. dic̃. Unũquẽq; ambulare opꝫ ſic̃ vocauit de⁹. ⁊ vnuſquiſq; in q̃ vocatõe vocat⁹ ẽ: ĩ ea ſemp pmaneat. Et đ pe. di. iij. Incaſſum bonũ agit̃ ſi añ vite terminũ deſerat̃. q2 ⁊ fruſtra velocit̃ currit q̃ p̃uſq; ad metas venerit đficit. Et apl̃s Gal̃. vj. ait Bonũ autẽ faciẽtes nõ deficiam⁹. tp̃e eñ ſuo metem⁹ nõ deficiẽtes. ꝫ dũ tp̃s habem⁹ opemur bonũ ad oẽs. Apoc. ij. Eſto fidelis vſq; ad mortẽ ⁊ dabo tibi coronã vite. Ex q̃bꝫ pꝫ ꝙ cuilibꝫ ſaluãdo neceſſaria eſt ad ſalutẽ ṽtus pſeuerãtie. q2 nõ inchoata ſ3 ꝯſummata ṽtus laudat̃. Scd̃o h̃ idẽ ꝓbemus ſeptem rõnibus. ſ.

Primo rõne bonitat̃.
Scd̃o rõne augmẽtatõis
Tertio rõne aſſilatõis
Quarto rõne gratificatõis
Quinto rõne pfectõis.
Sexto rõne ꝓditõis
Septimo rõne remuneratõis.

Primo nãq; ꝙ pſeuerãtia ſit ad ſalutẽ neceſſaria ꝓbem⁹ rõne bonitat̃. Dic̃ Sco. i. iij. di. xxvij. ꝙ bonitas rei ẽ menſura amoris ei⁹. exẽpli grã. Si paruo vl̃ mag̃ tp̃e durat bonitas alicui⁹ eq̃ vl̃ veſtimẽti tãdiu amat̃. Certũ ẽ autẽ ꝙ bonitas rei ſeq̃t̃ eſſentiã rei. vt đr. j. ethi. q2 ens ⁊ bonũ ꝯuertũt̃. ſ3 dei bonitas ẽ et̃na. ⁊ q2 q̃lib3 bonitas tm̃ dꝫ diligi q̃tũ durat. ꝫ diuia bonitas ſine fine dꝫ diligi. S3 q2 vt dic̃ Gre. Probatio dilectõis exhibitio ẽ opis. ꝫ q̃libet vt oñdat ſe diligere diuinã bõitatẽ: ſp̃ dꝫ bñ opari. ꝓinde dic̃ Sco. vbi ŝ. ꝙ cũ bõitas dei ſit ĩfinita intẽſiue et extẽſiue. iõ q̃libet tenet̃ eũ diligere. et ꝓ eo opari mõ infinito ſi poſſibile eẽt. O deſidioſum gen⁹ hoĩm. O inſenſati delicijs mũdi iebriati. O auaricie dediti. cur diuinã bonitatẽ nõ diligit̃ ⁊ ꝓ honore ip̃i⁹ bõa ñ agit̃. q̃ ẽ tota ſuauitas tota dulcedo ⁊ delectatio Scd̃o q̃3 ꝙ pſeuerãtia neceſſaria ẽ ad ſalutẽ: ꝓbemus rõe augmẽtatõis. Nã dic̃ phs. ij. pbi⁊. ⁊ iiij. ethi. ꝙ ſi q̃s tenet̃ ad min⁹. mltõ pl⁹ tenet̃ ad mai⁹. puta ſi q̃s ſeruit eq̃ dñi. mltõ pl⁹ tenet̃ ſuire ip̃i dño ſuo. S3 neceſſe ẽ vt q̃diu viuit q̃lib3 ſuiat corpi ſuo. qđ ẽ q̃ſi q̃dã equ⁹ aĩe. qđ ſi impinguabit̃ inſoleſcit ⁊ in terrã collidet dñm. i. aĩam ĩ pctm̃ ruere facit. ꝫ dño aĩe et corpis toto tp̃e q̃libet tenet̃ deuote ſuire. ⁊ ſi nõ ſeruiet eĩciet̃ a familia dñi Tertio h̃ ꝓbem⁹ rõe aſſimilatõis. Nã hr̃ de ꝯſe. di. j. c. Ueſtimẽta eccl̃ie q̃bꝫ dño miſtrat̃ ⁊ ſacrata debẽt eſſe ⁊ honeſta. q̃bꝫ ĩ alijs vſibꝫ non decet frui q̃3 eccl̃iaſtic̃. nec debẽt ꝯtingi aut offerri niſi ſacrat̃ hoĩbꝫ. Et extra de reꝝ pmu. c. mãcipia: đr. Qđ ſeĩ đo ꝯſecratũ ad hũanos vſus trãſferri

nō decet. Sic a filiis hō deo ꝯſecratur ī baptiſmo magis ꝙ̄ eccliaſtica veſtimēta. ḡ pᵒ baptiſmū vel pniām nō dȝ hō iterū a diuino ſuitio ſe retrahere. al's hō rūperet amiciciā cū deo initā. Un̄ Iſid. libro ꝺ ſū. bo. ait. Uera ꝛ pfecta amicicia ad deū nulla vnq̄ȝ arte excluditur nllo tpe abolet̄. ſȝ vbicunq̄ȝ tps ſe vtit ſꝑ firma ē ſtabil' ꝛ pſeuerās. Cui cōcordat Tulliᵒ li. ꝺ amicicia di. Uere amicicie ſempitne ſunt. Et puerb. xvij. dr. Oī tpe diligit q̄ amicᵒ ē. Quarto ꝑterea ꝙ pſeuerātia ſit ad ſalutē neceſſaria pbemᵒ rōe ḡtificatōis. Nam dicit Sene. in pmo de bn̄ficijs. ꝙ bn̄ficiatᵒ vt ſit ḡtus dȝ equal' eſſe i beneficio erga bn̄factorē ſuū. Nā q̄ ꝯtinue recipet ab aliq̄ bn̄ficiū: certe deberet cōtinue bn̄factorē diligere ꝛ ei i q̄bȝ poſſȝ complacere. Sȝ qꝛ vt dicit ſctūs Bona. i iij. di. xxxij. ꝙ deᵒ ab etno amauit quālibet creaturā rōnalē ꝛ eā ppetuo ſine vllo fine ꝛ termino pſeuerāter amabit ſine interpolatōe annoꝝ: menſiuȝ dieꝝ: horaꝝ ꝛ momēti tpis dicēs illō Hiere. xxxi. In charitate ppetua dilexi te ꝛc. O, ſi deᵒ omps ſic ꝯtinue quēlibȝ amat ꝛ ꝯtinue ei bn̄ficiū pſtat iugiter mouēdo celos: ſolē: lunā ꝛc. miſtrādo aerē ad ſpirandū ꝛ reſpirādū. panem ad veſcēdū. potū ad bibēdū. alioquin q̄ſq̄ȝ vna hora moreret̄. ḡ q̄libet q̄ȝdiu dei bn̄ficia ꝛ amorē recipit: tenet̄ ei ſeruire. ꝛ in eiᵒ dilectōe pmanere. aut certe reſpuere eiᵒ dona. qꝺ fieri nūq̄ȝ pōt. Hinc Boe. metro. viij. li. ſcdi ait. O felix hoīm genᵒ ſi vros amicos amor q̄ celū regit̄ regat. Si q̄s aūt aliter facit nō tm̄ viciū ingr̄itudinis icurrit ſed ꝑfecto meret̄ ꝙ deᵒ ſtatim ab eo ſubtrahat oēm ſuū amorē ꝛ etiā oīa ſua bn̄ficia. vicȝ ꝙ puet illū ingratū viſu audi tu odoratu tactu. mēoria rōe intelligētia ꝛc. O miſeri, o multū deo ſuo ingrti q̄ nōdū dn̄o deo ſuierūt. ſȝ miſerrimi q̄ ſeruire nō ꝓponūt. ꝛ ve iſeliciſſimi q̄ a diuino ſuitio ſe iteꝝ retrahūt. Quīto etiā pbemᵒ ꝙ pſeuerātia ſit ad ſalutem neceſſaria rōe pfectōis. Dic̄ ei ſaluator Mat. v. Eſtote pfecti ſic̄ ꝛ pr̄ vr̄ celeſt' pfectᵒ ē. ſȝ ſm pbm. iij. phiſ. pfectū eſt ſimpl'r cui nulla ptiū ſuaꝝ deeſt. ꝛ. ij. yconomice ait. pfectū ē ſimpl'r qꝺ hȝ pncipiū mediū ꝛ finē. qꝺ ſi ſic eſt tūc certū ē ꝙ ſi q̄s hēat vtutes oēs ſil' ꝛ nō habeat tādē pſeuerātiā i illis: ꝯ dei volūtatē fac̄. ꝛ iō de poribȝ vtutibȝ nihil ōs acceptat. q̄nimo ꝓpt̄ inſtabilitatem dānat Sexto ƀ idē pbemᵒ rōne pditōis. nā ſi q̄s hr̄et oēs vtutes āglorū ꝛ hoim ꝛ i illis pſeueraret centū annis ꝛ deberet adhuc vno die tm̄ ſuper uiuere. ꝛ nollet illa die i illis vtutibus pſeuerare, dico ꝙ tal' totū meritū ſuū pderet. qꝺ ꝑ ill' hēbat apꝺ deū. qꝛ dicit Bona. i. ij. di. xxvij. ꝙ meritū oim vtutū atq̄ȝ bonoꝝ opeꝝ dependet a gr̄a ꝛ caritate q̄ ꝑ vnū pctm̄ mortale pdūt̄. qꝛ pctm̄ mortale directe ꝯriat̄ gr̄e ꝛ caritati. ꝛ nūq̄ȝ ſil' ſtare pn̄t. iō aīa hoīs ꝑ vnū pctm̄ mortale ſpūalit̄ morit̄. iuxta illud Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa moriet̄. Sȝ ſic̄ morte corpis puat̄ oēs ſenſus: ſtati ita moriēte aīa ꝑ pctm̄ puabit̄ oibȝ vtutibȝ. ꝛ iō merito dānabit̄. Un̄ Aug. li. ꝺ moribȝ eccl'ie dic̄. Etiam ſi pſeuerauer' i oibȝ bōis ꝛ defeciaſ i vno. iuſticia dei iudicabit te ac ſi nullū vnq̄ȝ feciſſes bonū. hec ille Septimo deniq̄ȝ ƀ idē pbemᵒ rōe remūerationis etne. Nā dic̄ Ber̄. i epl'a ad ianuenſem Abſq̄ȝ pſeuerātia nec q̄ pugnat victoriā nec palmā victor ꝯſeq̄t̄. Nutrix eſt ad meritū. mediatrix ad pmiū tolle pſeuerātiā nec obſequm mercedem hȝ. nec bn̄ficiū gr̄am. nec laudem fortitudo. Sola ē pſeuerātia cui eternitas cōcedit̄. vel potius que etnitati

hoīez reddit: dicēte dño. Qui pſeuerauerit vſqz in finē h ſalu⁹erit. Sz o peccator q̄ nō pſeuerasti ī bonis dic q̄ſo ſi tibi ꝓmitteret qs veridic⁹ vnū regnū nunq̄d velles ei ſuire .xl. annis. credo ꝙ ſic. O miser forte morierꝭ die craſtina. ꝛ nō habebis illud regnū. Sz ipa vitas dei fili⁹ xp̄s ineſtimabile bonū ꝓmiſit pſeuerātib. de q̄ Aug. Qd de⁹ ꝓparauit diligētib ſe fide nō capit. ſpe ñ attigit. charitate ñ cōphēdit. desideria oīa ꝛ vota tranſgredit. acq̄ri pt. eſti mari nō pōt. Ecce quātū ꝑdit icōſtās ſi nō in bono pſeuerat. Tertio hoc idē ꝓbem⁹ figuris. Nā in figura hui⁹ dñs p̄cepit Leuitꝭ .iij. ꝙ filij aaron offerrent in ſacrificio totū adipē cū cauda. Cauda vo cū ſit finis aīalis ſignificat ꝙ q̄libet tenet vſqz in finē vite in bono pſeuerare. Dicit tñ ſanct⁹ Tho. ij. ij. q. iiij. ar. iiij. ꝙ duplex ē pſeuerantia. Una ꝯtinuatio in bonis opibus. Et ad hāc nullus tenet qꝛ ipoſſibile ē. oportet em̄ q̄nqz interrūpe dormiendo ꝛc̄. Ad ipoſſibilia vo nemo obligatur. vt dꝛ extra de reg. iuris li. vj. Alia ē quoddā ꝓpoſitū pſeuerādi in bono ꝓ loco ꝛ tpe. De hac dicꝭ xp̄s Matth. x Nō q̄ incepit ſed q̄ pſeuerauerit vſqz ī finē hic ſaluus erit. Alia figura habet Geñ. xix. de vxore loth. q̄ iō in ſtatuā ſalis ꝯuerſa ē poſt egreſſū de ſocietate maloꝝ ſodomiticoꝝ. qꝛ nō ſuauit angeli p̄ceptū: ne vicꝫ reſpiceret retro. ſed mox vt retro ſpexit mutata fuit ī ſtatuam ſalis. Ex q̄ daꝭ ītelligi ꝙ q̄ de malꝭ ſuis exiuerit talꝭ mutabit a pſtino ſtatu ſi iterū recidiuabit. ḡ pſeuerantia eſt mltū neceſſaria ad ſalutē. Quarto hoc idē ꝓbem⁹ ſilitudinib. Prima ſimilitudo de celo empyreo qḋ ē imobile ſm oēs theologos. ꝛ ſm phm de celo ꝛ mūdo dicentē. Quātūcūqz celi īferiores iugiter diuerſis motib agitet. celū tñ ſupmū nullo mō mouet. Per qḋ dat intelligi ꝙ licet ſenſualitas inclinet ad vitia: tñ rō debet eſſe firma ī bono. Alia ſilitudo eſt ḋ itinerante. q̄ nūq̄ ꝓueniet ad tminū p̄cōceptū q̄ñ retro gradit. ſic ī via moꝝ q̄ nō pſeuerat nō ꝓuenit ad vitā etnā. Sz di. vñ ꝓcedit multis impſeuerātia in bonis Dicendū ꝙ ſpāliter ex trib. ſ.

Primo ex inordinata affectiōe.
Secūdo ex horrida tribulatiōe.
Tertio ex ſubtracta delectatōe.

¶ Primo dixi ꝙ incōſtātia in bōis ꝓcedit ex inordinata affectiōe. Dū em̄ hō inordinate afficit ad iſta t̄rena: puta diuitias. honores. pentes ꝛc̄. incōſtās efficit ꝛ recedit a bono ꝓpoſito p̄aſſūpto. Uñ Gregor. ij. moralꝭ. Sepe q̄ſdā vidim⁹ mūdū ꝛ ope ꝛ pfeſſiōe reliq̄ſſe. ꝛ tñ ꝑ iordinato affectu ꝓpinq̄rū p̄toria irrūpe. terrenaꝝ reꝝ iurgijs vacare. libertatē intime q̄etis relinq̄re ꝛ mundi ſtudia iam detracta repare. Scḋo incōſtātia ꝓcedit ex horrida tribulatōe. Mlti ei ꝓponūt firmit ſtare in bōis ita ꝙ nec ꝓpt pſpa nec ꝓpter aduerſa relinq̄re intendūt. tñ ex mag̃ tribulatōe recedūt a ꝓpoſito. ſic petrus dicebat xp̄o. Et ſi oportuerit me commori nō te negabo. ꝛ poſtea timore pene pculſus negauit ipm ter in vna nocte. Silr ſanct⁹ iuſtinus martyr ꝛ medic⁹ ſuſtinuerat multa ꝓpter deū. ſed duct⁹ ad decollandū cepit expaueſcere ꝛ q̄ſi a ꝓpoſito recedere. tñ ꝯfortat⁹ vbis ſancti vitalis mortē ſuſcepit. et poſtea coronā glie. Apocꝭ .ij. Eſto fidelis vſqz ad mortē. ꝛ dabo tibi coronā vite. Tertio icōſtātia ꝓcedit ex ſubtracta delectatōe. Cōtingit plerūqz ꝙ aſſuet⁹ mūdi delectatōib cōpūct⁹ abſtinere ꝓponit a vitijs ꝛ firmit ſtare ī via vtutū. ſꝫ tact⁹ triſticia de ſubtractiōe ꝯſuete delectatiōis recedit a bōi

ꝓposito. Hinc Iac. iiij. dr. Ubi zelus
id ē amor inordinat⁹: ibi ⁊ ꝯtētio. ibi ī
cōstātia: ibi ⁊ oē opus prauū. Dicit nā
ꝙ Tho. ij. ij. q. liij. ar. v. ꝙ ñ recedit ali
qs a boni ꝓposito nisi ꝓpter aliqd qđ
ei inordinate placet. Quito ꝓbem⁹
exēplis oīm fideliū ꝙ ꝑseuerātia sit ne
cessaria ad salutē. Nā sanct⁹ iob in tot
tribulatiōib⁹ multis ⁊ magnis sp ꝑse
uerauit in bonis. licet ad blasphemā
dn̄i deū instigaret ip̄m nō tm̄ diabol⁹
sz ⁊ vxor dicēs. Bn̄dic. i. maledic deo et
morere. Ipse dicebat. xxvij. c. Donec defi
ciā nūq̄ʒ recedā ab innocētia mea. ⁊ iu
stificationē meā quā accepi tenere nō
deserā. Silr̄ de beato iohē euāgelista
legit̄ ꝙ inducebat̄ nomē dn̄i iesu ad ab
negandū. ip̄e vo dicebat. Nec nomen
dn̄i iesu negabo. nec a p̄dicatiōe nois
ei⁹ qescā donec ꝯsumē cursuz misterij
qđ accepi. Silia legunt̄ de beatis vir
ginib⁹ multis. s. katherina margare
ta ⁊c. Principale tn̄ exēplū habemus
in filio dei iesu xp̄o q̄ ꝓpter aliquā ten
tationē ⁊ tribulationē noluit cessare a
doctrina nr̄e salut̄. sz a natiuitate vsq̄ʒ
ad crucis patibulū laborauit ī tribu
latiōe ⁊ dolore ⁊ postea de cruce ad ir
risionē iudeoꝝ dicentiū. Si rex israel
ē descēdat nūc de cruce vt videam⁹ et
credam⁹: noluit descendere. sz nec ad
ꝯsolādū piaz matrē: sz oīb⁹ pactis ad
salutē nostrā necessarijs dixit. Cōsum
matū ē. ⁊ tādē emisit spm̄. Nec certe ñ
itelligūt voluptuosi mūdani ⁊c. iō di
cūt. Quid ē h̄ qđ dicit nob modicū: ne
scim⁹ qđ loquit̄. Sz ꝑfecto sciēt qñ eis
in iudicio dicet. Ite maledicti in ignē
eternū. A q̄ nos liberet iesus christus
filius dei amen.

Dn̄ica q̄rta post pasca Ser. lxj.

Vado ad eum

q̄ me misit Joh. xvj. c. ⁊ ī euā
gelio. Hec verba saluator mūdi dice
bat suis dilectis discipulis in vltima
cena. Ac si dicat illud Esa. lxi. Euāgeli
zare paupib⁹ misit me de⁹ pater vt me
derer ꝯtritos corde. ⁊ p̄dicarē captiuis
indulgentiā. qb⁹ iā pactis volo redire
ad patrē. sicut legatus pacto negocio
Dās in hoc nobis exēplū trāseūdi ad
deū q̄ nos misit p creationē ī hūc mū
dū. Reuertamur igit̄ p easdez vias p
qs xp̄s iuit. Et he sunt tres scz

Prima ē via puritatis
Secūda ē via hūilitatis
Tertia ē via penalitatis

Prima via xp̄i dixi ꝙ est via purita
tis per quā iuit ad patrez. iuxta illud
Prouerb. iij. Uie illius vie pulchre.
Et nos si volumus ire post euz opor
tet per eā viam ire. qr p viā immundi
cie puenit̄ ad immūdos q̄ sunt in ifer
no. ⁊ nō ad mūdos qui sūt in celo. qr
dicit̄ Apoc. xxj. Nec intrabit in eā ali
quid coinquinatū aut abominatiōez
faciens. sed vt dicit saluator Matth.
v. Beati mūdo corde qm̄ ipi deū vide
bunt. qđ olim dauid petebat di. Cor
mundū crea in me deus. Multi siq
dē sunt q̄ magnā curā habent de mū
dicia corporis sed nullā vel valde mo
dicā de aīe mūdicia q̄ siles sūt sepul
chris dealbatis: q̄ foris appent hoīb⁹
pulchra. int⁹ aūt plena sūt ossib⁹ mor
tuoꝝ. Matth. xxiij. Secūda via xp̄i
ē via hūilitatis p quā iuit ad patrē. iu
xta illđ ad Phil. ij. Exinaniuit semet
ip̄m formā serui accipiens. Ipse idem
dicit Apoc. j. Ego sum p̄mus ⁊ nouis
simus. Ubi glo. Primus in eternita
te, ⁊ nouissimus in humilitate. Hinc
Hierony. Quantūcūq̄ʒ te humiliaue
ris xp̄o hūilior nō eris. q̄ dic Matth.
xj. Discite a me qr mitis sum ⁊ humi
lis corde. Nō igit̄ vereāris ire in via q̄
christus iuit. qui veniēs in hunc mū

dum pgrediens z egrediēs de mundo
ſemp hac via ambulauit. Jō Augu.
dicit. Erubeſcat ſupbire humana īfir/
mitaſ q2 ſe iam humiliauit diuīa ma
ieſtas. Ad viā igit humilitatꝫ reuocat
magiſter humilitatis Math.xviij.di
cens. Niſi cōuerſi fueritis.ſ.a via ſuper
bie. z efficiamini.ſ.hūiles ſicut puuli:
nō intrabitis ī regnū celoꝝ.q2 natu/
na diuinitatis eſt humilib9 parcere te
ſte pō. Excelſus inqt dn̄s z humilia re
ſpicit. ſicut reſpexit btē vgīs humilita/
tem Luc.ij. Hinc Bern. Magna v/
tus humilitas cui ſe facile inclinat di
uina maieſtas. Tertia xpi via p quā
uit ad prēm eſt penalitatis. Sic eī dr
Luce vlti. Nōne hec oportuit pati xpꝫ
z ita intrare in gl'iam ſuā. Nos quoqꝫ
eadem via noſtꝝ regē debemus ſequi
Juxta illud Actuū.xiiij. Per multas
tribulatōes oportet nos intrare in re/
gnum dei. Vn̄ z ſaluator premonuit
Math.vij. Intrate ait p anguſtā por
taꝫ q2 lata porta z ſpacioſa ē via q du
cit ad pditōem. z multi ſunt q intrant
p eam. qꝫ anguſta porta z arta via eſt
que ducit ad vitam z pauci inueniūt
eam. Reuera valde pauci. Jdeo con/
queriſ Bern. dicens. Dn̄e oēs volūt
ad te venire z pauci poſt te ire. omneſ
cupiunt exenia ſanctoꝝ ſed pauci imi
tanſ vitam coꝝ. cū non de delicijs ad
delicias ſed p tribulatiōes et labores
debet ſequi ille qui dicit Luce.ix. Qui
vult venire poſt me abneget ſemetipꝫ
z tollat crucem ſuā z ſequatur me. Jō
preiens dicit. Vado ad eum q me mi
ſit Unde in preſenti euangelio ſalua/
tor mundi duo ſalutaria documenta
inſinuat. ſcꝫ

Primo ſuoꝝ diſcipuloꝝ ſtatuꝫ de/
clarat. ibi. Vado ad eū zc.

Scdo donoꝝ ſpūſſcti effectū expli/
cat. ibi. Expedit vob vt zc.

Primum dixi documentū quod ſal/
uator inſinuat quia diſcipulorum ſu/
orum ſtatū declarat. cui9 videlicet in/
tentionis erāt ſui diſcipuli. quia tria ī
ſe habebant. ſ.

Primo quia erant habiles ad imi
tandum.

Scdo quia erant dociles ad inue/
ſtigandum.

Tertio quia erant cōpaſſibiles ad
contriſtandum.

Primo diſcipuli erāt habiles ad chri
ſtum imitandū. Jdeo dicit eis. Vado
ad eum qui me miſit Ac ſi dicat. Vidi
ſtis meam ſanctā vitā. audiſtis meaꝫ
doctrinam. habiles igit eſtis me ſequē
dum. quia eſtis pauperes: pacifici et
humiles. Jam ego vadā per acerbaꝫ
mortem ad patrē qui me miſit ei9 vo
luntatem implēdo. Unde oībus vo
bis neceſſe eſt vt voluntatē dei patris
impleatis. poſt me veniatis: et mihi
obediatis. Primo namqꝫ vult omni/
potens deus vt quilibet patris volū/
tatem impleat. que in multis conſiſtit
Primo vt veram fidem teneamus.
Juxta illud Johan.vj. Hec eſt volun
tas patris mei qui miſit me vt qui vi
det filium z credit in eum habeat vi/
tam eternam. Vera enim fides ē om/
nium bonoꝝ fundamētum Quod ſic
probat beatus Gregorius Non inqt
virtutibus ad fidē peruenitur ſed fide
ad virtutes pertingitur. Et quia mi/
ſericors deus vult omnes homīes ſal
uos fieri. quod ſine fide fieri non po/
teſt. ad Hebreos.xj. Sine fide impoſ/
ſibile eſt placere deo. Jdeo hec eſt vo/
luntas dei vt habeamus verā fidem.
Secundo voluntas dei patris eſt vt
de peccatis peniteamus. ſm illud
Ezechielis.xviij.cap. Nunquid volū/
tatis mee eſt mors impij: z non ma/
gis vt conuertatꝰ a vijs ſuis z viuat. et

pš. Nō deꝰ volēs iniq̄tatē tu es. Tertio volūtas dei p̄ris eſt vt mādata eiꝰ impleamꝰ. Hinc pš. Tu mādaſti mādata tua cuſtodiri nimis. et Mat. xix Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata.

Quarto volūtas dei eſt vt mundi maneamꝰ. j. Theſ. iiij. Hec ē volūtas dei ſanctificatio v̄ra ꝛc. Nō eī vocauit nos ī immūdiciciā q̄ eſt ſalutꝭ impedimentū Quinto volūtas dei eſt vt exhibeamꝰ miſcdiam ꝓximo. iuxta illud Oſee. vj. Miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificium Scđo xp̄s dn̄s vult vt diſcipulus eiꝰ poſt ip̄m eat. ꝛ h̄ triplici rōe Primo rōe honoris. qꝛ valde honorificū eſt ſeq̄ xp̄m dn̄m. qꝛ dr̄ Eccī. xxiij. Glia magna eſt ſeq̄ dn̄m. lōgitudo eī dierꝝ aſſumetꝛ ab eo. Cōtra hoc faciūt multi q̄ ī bonis opib9 imitari xp̄ꝫ erubeſcūt. q̄b9 clamat ī euāgelio. Qui me erubuerit coraꝫ hoib9 hūc filiꝰ hoīs erubeſcet corā p̄re celeſti ꝛ angelis eiꝰ Mō illi nō attendūt q̄ hūiliꝭ incedere ī veſtib9 erubeſcūt q̄uis male agere intelligāt. qꝛ ſeruire ī veſtib9 caudarꝭ lōgis ꝛ ſciſſurꝭ mūdo ꝛ diabolo videtur eis honor: ꝛ humilitas dedecꝰ. Sꝫ reuera veniet dies q̄n talis pōpa ꝯuertetꝛ in ignominiā. ꝛ hūilitas in gl̄iam. ſcḋm q̄d dicit ſaluator Joh. xij. Si q̄s mihi miſtrauerit honorificabit euꝫ p̄r meus q̄ in celꝭ eſt. Scđo xp̄s dn̄s vult vt diſcipulꝰ ſuꝰ eū ſequatꝛ rōe vtilitatꝭ. Quicūqꝫ eīn ip̄m ſecutus fuerit in lumine grē ibit ꝛ ad vitā eternā ꝑueniet dicēte dn̄o. Qui mihi miſtrat me ſeq̄tꝛ ꝛ vbi ego ſum illic ꝛ miſter meus erit. Et Joh. viij. Qui ſequitꝛ me nō ambulat in tenebris: ſꝫ habebit lumen vite.

Tertio vult xp̄s vt ip̄m ſequatꝛ ſuꝰ diſcipulꝰ rōne exēplaritatꝭ. Ad h̄ eī venit in ꝯſortiū noſtrꝝ vt formam daret eundi in celū. Un̄ Augꝰ. de v̄a religione. Tota vita xp̄i ī terrꝭ q̄ ꝑ hominem geſſit diſciplina morꝝ fuit. Hinc etiaꝫ Greg. Oīs inq̄t xp̄i actio nr̄a ē inſtructio Tertio vult xp̄s dn̄s vt q̄libꝫ eī obediat ex q̄ ip̄e redemit oēs vt nullus ſequatꝛ ꝓpriā volūtatē. quā valde odit in hoīe. Un̄ Bern̄. Quid odit deꝰ aut quid punit niſi ꝓpriā voluntatē. ceſſet ꝗ ꝓpria voluntas ꝛ infernus non erit Hinc Anſ. li. de ſilitudinib9. Sic voluntas dei ē origo oīs boni. ſic ꝓpria voluntas ē origo oīs mali. Dicit eniꝫ Bern̄. Tolle liberꝝ arbitriū ꝛ non erit q̄d ſaluetꝛ aut damnetꝛ. tolle grām ꝛ nō erit q̄ ſaluetꝛ. tolle pctm̄ ꝛ nō erit q̄ dānetur. Sꝫ differūt liberꝝ arbitrium et ꝓpria voluntas. Ut eīn dicit Bern̄. in ſermone de Naaman ꝙ ꝓpria voluntas eſt q̄ nō eſt cōis deo ꝛ hoib9 ſꝫ nr̄a tm̄. q̄n q̄d volumꝰ nō ad honorē dei. non ad vtilitatē ꝓximi. ſꝫ ꝙ ſolū vt ſatiſfaciamus ꝓprijs motib9 animorū. Cui recte ꝯtrariatꝛ charitas q̄ nō q̄rit q̄ ſua ſunt ſꝫ q̄ ieſu xp̄i ꝛ alioꝝ. Jō dr̄ Oſee. x Cōfundetꝛ iſrl' in voluntate ſua Secundo diſcipuli xp̄i erāt docibiles ad inueſtigādum Libēter eīn audiebant v̄bum dulciſſimi xp̄i q̄d penetrabat aīam ipſoꝝ. ad Heb. iiij. dr̄. Uiuus ē ſermo dei ꝛ penetrabilior oīi gladio ancipiti. Un̄ cū multi diſcipuli reliq̄ſſent xp̄m ꝓ eo qꝛ dicebat eis. Niſi māducaueritꝭ carnē filij hoīs ꝛ biberitis eius ſanguinē nō habebitis vitam in vobis dixit ſaluator alijs diſcipulꝭ Johā. vj. Nunquid ꝛ vos vultꝭ abire. Reſpōdit Petrꝰ. Dn̄e q̄ ibimus v̄ba eīn vite etne habes. Et iō auide audiebāt ip̄m. ꝛ vbi nō intelligebant interrogabant. Hoc inſinuauit ſaluator ꝙ ita palā aſcendet in celū ꝙ nō erit eis neceſſe interrogare q̄ vadis. Et hoc ē q̄d dicit. Et nemo ex vobis īterrogat me quo vadis. Quicunqꝫ vult eſſe xp̄i diſcipulus debet libēter audire xp̄i v̄ba

q2 dicit Greg. sup Ezech. Oēs q viā vi
te desiderant vba vite audire debēt Et
notāter dic oēs. ad designādū lr̄atos et
illitteratos Nā lr̄ati ñ debēt excusare se
dicētes. Legā ego illā cartā. vl' scio ego
illa. q2 viua vox docet ñ pell' mortua.

Tertio saluator declarat statū di-
scipuloꝝ. q2 erāt cōpassibiles ad cōtri
standū. iō dic. Sz q2 hec locut9 sū vo
bis tristicia ipleuit cor vr̄m. Audiētes
discipuli dn̄i recessum tristabāť. et qs
nō tristaretť qn̄ tal' sanct9 imo sanctus
scōꝝ q corā eoꝝ ocul' mortuos r̄susci
tabat. infirmos curabat zč. diceret se
recessuꝝ. Ubi ē sciendū q triplex tristi
cia inueniť in sacra scp̄tura. s. tolerabi
lis. dānabilis. z commēdabil'. Prima
tolerabilis: z illa ē natural'. qn̄ homo
ex naturali affectu nullo extrinseco ac
cidēte ɔsueuit eē tristis. Et q2 sm pħm
ex naturalib9 hō nō mereť nec demere
tur. iō p talē tristiciā nec bonū nec ma
lum ɔseq̄ť. Sz tn̄ eadē naturalia si ad
bonū inclinam9 meremur. si vero ad
malū demeremur. vbi grā. Quidā na
turalit' sunt tristes sic melācolici. q si p
hāc tristiciā excludūt vanā leticiā et h
placet eis mereñť. Si vo ꝓpť hāc se ñ
disponūt ad spūalem ɔsolatiōem stu-
diose tūc demereñť. Scōa est tristicia
dānabilis q ꝓcedit ex ipatientia q fla
gellanť a deo infirmitate vel aliť. aut
q2 molestanť ab hoib9 aut q2 nō obti
nent quod cupiebāt. vel quia inuidēt
felicitati aliene. De hac dr. ij. Chor. vij
Seculi tristicia mortē opať. Et Pro-
uerb. xxv. Sic tinea vestimēto z vmis
ligno. ita tristicia viri nocet cordi. Et
Ecci. xxxviij. A tristicia festinat mors.
Tertia tristicia est cōmendabilis. Ju
xta illud. ij. Cho. vij. Que sm deū ē tri-
sticia pn̄iam in salutē stabilē opatur.
Que quidē oriť ex trib9. Primo ex pec
catoꝝ recordatōe. qualis fuit tristicia
Pauli Ro. ix. Tristicia ē mihi mag z
labor ɔtinuus cordi meo. Talis tristi
cia etiā inerat Petro post negatōez q
egressus fleuit amare. d hac dic apl's
ij. Cho. vij. Gaudeo nō q2 ɔtristati estis
sz q2 ɔtristati estis ad pn̄iam. Hic Au-
gu. ait. Uer9 penitēs sp doleat z de do
lore gaudeat. q2 ista tristicia verteť in
gaudiū. Juxta illud Lu. xv. Gaudiū
est angelis dei sup vno pctōre pn̄iam
agēte. O de9 et̄ne qs nō deberet pctōꝝ
ɔtristari. q peccādo te deū suauissimū
dn̄m amisit. donū tue grē pdidit. dia-
bolo se subiecit. pene et̄ne se obligauit
Scdo tristicia oriť ex defectuū cōsi-
deratōe. Nā in corpe sum9 debiles et
morituri. in aīa instabiles et viciosi
Jō dic Aug9. Terret me vita mea: qa
nisi sterilitas est i ea. Nā dicit nunc h
nūc illō. post h nec h nec illō. Et beat9
Bern̄. ait. Heu q̄t sunt obstacula q p
hibēt: q̄t impedimēta q retardāt ne vo
lūtas nr̄a volūtati diuīe valeat inhe-
rere. obijcit ignorantia. vndiq3 bella.
vndiq3 tela. vndiq3 tēptamēta Tertio
tristicia oriť ex primoꝝ cōpassiōe. mlt-
tas eīn videm9 nūc oppssiōes paupe-
rū. mltos peccādo occidere suas aīas
z qd nisi vbiq3 tristicia. Un̄ Isi. Ma-
gis ē cōpatiēdū z ɔtristādū malefaciē
tib9 q̄3 male patiētib9. Nā sic aīa nobi
lior ē corpe sic maior tristicia dz adhi-
beri. potissime aūt xpian9 dz cōpati et
ɔtristari xpo. q sic tristat9 p nob illusus
flagellat9: crucifix9: z nud9 mortu9 est
De q Bern̄. i tractatu de sacro. Si mē
brū xp̄i es ɔdole capiti. si discipul9 es
ɔdole mgr̄o. si xpian9 ɔdole xpo. Disci
puli eīn ei9 vidētes xp̄m tristē dicentē.
Uado ad eū q me misit. Jō amaritu-
dine pleni ɔtristabāť. E Secūdū
salutare documētū saluator insinuat
dū donoꝝ spūsscī effectū explicat di-
cens. Expedit vobis vt ego vadam. si

E

eñ nō abiero paraclit⁹ non veniet ad
vos.q.d.ſm Bern̄. Niſi carnis pſen/
tia ſubtrahatur: paraclitus nō datur
Nam affectus carnalis impedit gra/
tie plenitudinē. Juxta illud Johā. vj.
Spūs eſt qui viuificat: caro n̄ pdeſt
quicq̄. Ideo dicit Bern̄. Si apl'i car/
ni diuine adherēdo ei⁹ q̄ ſancti ſctōꝝ
erat ſpiritusancto repleri nō poterant
quid carni tue que ſordidiſſima ē ita
ꝯglutinatus es ꝛ vis recipe ſpm̄ ſctm̄.
Expediēs igit̄ fuit vt recederet ab eis.
qꝛ q̄diu erat cū eis fuit vnus ex illis:
ſed recedens oñdit ſuā diuinitatē dan
do ſ.ſ. Ideo dixit. Cū venerit paclitus
arguet mūdū ꝛc. Ubi xp̄s triplicē effe
ctum ſpūſcti declarat. ſ.

Primo ꝙ malos arguit
Scdo ꝙ bonos inſtruit
Tertio ꝙ xp̄i gl'iam extollit

Primū effectū ſ.ſ. xp̄s dicit ꝙ malos
arguit di. Jlle mundū arguet de pctō
ſcꝫ qd̄ habēt. de iuſticia quā nō hñt. de
iudicio qd̄ nō timēt. Primo ſ.ſ. argu/
it mundū id eſt mūdanos q̄ ꝯtra dei
legē ſm ſuū appetitū viuūt d̄ peccato
qd̄ ppetrāt. Et talia ſūt infinita. iuxta
illud pſ. Circūdederūt me mala q̄ꝝ
nō eſt numerus Natura eñ gr̄e ſ.ſ. eſt
ꝙ illud cor qd̄ intrare poterit nō ſinit
increpare quouſq; aliqd̄ pctm̄ ibi iue
niet Unde Bern̄. De q̄nto pfundius
ingredimur: de tāto clari⁹ ꝯſpicimus
ꝙ oculi nr̄i pleni ſunt vanitate: aures
detractiōe: man⁹ ſanguine. os male/
dictione. Jlli eñ q̄ neſciūt cōfiteri ſua
pctā ideo ē. qꝛ nō ingrediunt̄ cor ſuuꝫ
nec dant locū in eo ſ.ſ. Jllis aūt q̄ dāt
ei locum illa pctā que p̄us parua aut
nulla videbant̄: magna ꝛ mlt'a vide/
bunt̄. ſic Manaſſes. ij. Paral'. xxxvj.
dicebat Peccaui ſup numeruꝫ arene
maris. ꝓpterea dicit Rich. Quāto ma
iorem gl'iaꝫ a dño accipim⁹: tāto ma/
iori remordentis ꝯſcie ſtimulo vrge/
mur quotiēs peccam⁹. Un̄ licꝫ ſ.ſ. oīa
pctā vt diximꝰ arguet: ſpēalit̄ tm̄ argu
et mūdanos de pctō infidelitat̄. vt de
clarat ſaluator di. De pctō q̄dē arguit
mūdū ſ.ſ. qꝛ nō credūt in me: ꝛ taliū
increduloꝝ q̄ttuor ſūt genera. Primi
ſunt auari nimiā ſolicitudinē hñtes:
de tpalibus ꝯtinue cogitādo quō con
gregēt: quō expēdāt: quō ꝯſeruent: ita
ꝙ bono modo orare nō valēt Et talis
ſolicitudo facit xp̄ianū ſilem pagano
q̄ non q̄rit celeſtia ſꝫ tm̄ terrena. q̄bus
dicit xp̄s Hec oīa gētes requirunt. p/
fecto ſi xp̄i verbis crederent: feſta non
violarent: miſſam audire nō omitte/
rent. quia dicit ſaluator Matth. vj.
Nolite ſoliciti eſſe dicētes qd̄ māduca
bimus aut qd̄ bibem⁹. ſcit eñ pat̄ ve
ſter quia his omnibꝰ indigetis. Unde
Raban⁹. Serui eſt ſolicituꝫ eſſe quō
dño ſuo ſuiat. dñi vero eſt cogitare vt
ſeruus ſuus neceſſaria habeat. ſꝫ ſi ſer
uus de ſeipſo cogitat ꝛ nō de domino
nō eſt mirꝝ ſi dñs ei nō puideat. Secū
di ſunt arguēdi tanq̄ increduli q̄ res
iniuſtas detinent ꝛ ſcienter poſſident
Contra quos dñs dicit. Facilius ē ca
melum p foramē acus trāſire q̄ꝫ diui/
tem regnum celoꝝ intrare. O maxia
inſania. inter miſeros paucis diebus
vult ditari vt in eternū mendicet ꝛ cū
diabolo cruciet̄. quia dicit Aug⁹. Pec
catum nō dimittit̄ niſi ablatū reſtitu/
atur. Tertij ſunt increduli guloſi ideo
arguendi quia volunt hic viuere i de
licijs corpis nō credentes nec intelligē
tes quod dicit ſaluator Lu. vj. Ue vo
bis qui nunc ſaturati eſtis quia eſuri
etis. ſi iſti crederent ꝙ eternam famē ꝛ
ſitim patiantur p ebrietate: quō aude
rēt ita viuere. Hinc Job. vj. Quis gu
ſtare poteſt quod guſtatum ꝯfert mor
tem. quaſi di. O delicioſi. non iocoſe

dixit ſaluator Lu.xvj.de diuite ꝙ gut tā aque nō potuit obtinere.ſiue ei credatis ſiue nō:ſ; tñ ita erit ⁊ de vob niſi penituerit. Quarti ſūt icreduli arguendi ſupbi q̄ honores ⁊ gl'iaz q̄rūt mūdi.nā ſi v̄bis xpi crederēt vere hūiliarent.q2 ipe dixit Luc.xiiij.Ois q̄ ſe exaltat hūiliabit.Et Chryſ.ſup Math. Quicūq3 deſiderauerit pmatū in terra inueniet cōfuſionē in celo.nec inter ſeruos xpi cōputabit q̄ de pmatu tractauerit.O de9 oipotēs ſi crederēt homines xpo meo ꝙ ſolū p vno mortali pctō demonib9 tradunt eternaliter cruciandi.certe pus eligerēt igne comburi.vel gladio membratim diſſecari aut aquis ſubmergi q3 vnū peccatuz ppetrare. Vñ Grego. Morte corpor ois homo potius deberet eligere mori q3 cū vno peccato mortali deū offēdere. Hinc Areſto.iiij.ethicoꝝ. Melius ē mori q3 facere ꝯtra bonū v̄tutis. O vere meli9 eſt ſi crederent hoies q̄a peccatū tam miſerꝝ facit hominē ꝙ ſi oēs creature ſc3 lapides:ligna:aiantia terre:aues celi flerēt.nō poſſent digne miſeriā illius hois deflere q̄ ridēdo facit peccatū.cui melius eſſet ꝙ decē milia demonia in ſe haberet q3 vnū peccatū. Secūdo ſpūſſanct9 arguet mūdū d̄ iuſticia q2 xp3 vocauerūt peccatorē ⁊ demoniacū ac occiderūt iniuſte.iniuſticia hoꝝ apparuit manifeſte qñ publice aſcendit in celū.⁊ inde ſpiritūſanctū miſit. Et hoc eſt qd̄ dic. Arguet mundū de iuſticia. q2 ad patrē vado. Quicūq3 eñ vult vt nō arguat debet habere verā iuſticiā. q̄ ſm Macrobiū eſt virtus reddens vnicuiq3 qd̄ ſuuz eſt. Quā pmo habeamus ad nos vt peccatis q̄ fecim9 reddam9 penitentiā.q2 cuilibet peccato pena ꝯuenit ſm iuſticiā dei.aut hic aut in futuro. ſ3 pfecto meli9 ē hic q3 in futuro. Vnd Thob.xiiij.dr. Conuertimini peccatores ⁊ facite iuſticiā corā dño ſc3 voſipſos puniēdo.iuxta illd̄ Rom.vj. Sic exhibuiſtis mēbra vr̄a ſuire imūdicie ⁊ iniqtati ad iniqtatē:ſic nūc exhibete mēbra vr̄a ſeruire iuſticie in ſanctificationē.vt poſſit dicere cū Pſ. Feci iudiciū ⁊ iuſticiā:nō tradas me calūniātib9 me. Deinde ſm iuſticiā debemus reddere plato obedientiā qua ei tenemur.iuxta illd̄ Rom.xiij. Ois aia poteſtatib9 ſublimiorib9 ſubdita ſit. Nō eñ ē poteſtas niſi a deo.itaq3 q̄ reſiſtit poteſtati dei ordinatiōi reſiſtit. Et hʼ ē verꝝ ꝙ debem9 platis obedire in illis q̄ ꝯtra deū nō ſūt. Debem9 etiā ſm iuſticiā reddere paupibus pietatē.ſubditis correctionē.pximis charitatem. alioquin arguemur et puniemur.iuxta illud Pſ. Iniuſti punient ⁊ ſemē impioꝝ peribit. Tertio ſpūſſanct9 arguet mundū de iudicio.quia princeps mundi huius:id eſt diabol9 rex maloꝝ iaz de celo eiectus eſt.et ad penā ſententiatus.quaſi dicat. Si iudiciū dei nō pepercit tā nobiliſſimo pricipi ⁊ incole celi.quō parcet peccatoribus miſeris .ergo ſpūſſanctus arguit mūdanos de iudicio qd̄ nō timent quia eſt terribilis.iuxta illud Heb.x. Terribilis eſt expectatio iudicij. Reuera terribilis. Primo quia iudex tūc erit inexorabilis. Ideo dicit Prouer.vj. Zelus ⁊ furor viri nō parcet in die vindicte.nec acquieſcet cuiuſq3 pcib9 nec ſuſcipiet pro redemptione dona plurima.ſed reus erit inexcuſabilis. In cuius pſona dicit Job.xxxj. Quid faciā cū ſurrexerit ad iudicandū dñs q.d.nullo mō erit legitima excuſatio. S3 iplebit illud pſ. Muta fiant labia doloſa. Tertio q2 ſententia erit irreuocabilis Matth.xxv. Ite maledicti i ignē eťnū. de q̄ ſentētia dicit Pſ.

Dominica quarta poſt paſca

In eternū dn̄e ꝑmanet vbū tuū. O terribile dei iudiciū, qꝫ pauci pctōres timent te. vere vere ſi veritati crederent et iuſticiā haberēt timerēt. ſicut b. Hierony. Scd̄m effectū ſpūſſancti xp̄s dicit qꝫ bono iſtruit di. Docebit vos oēz veritatē. Nā in qb⁹ ſpūſſanct⁹ hītat eos triplicē veritate inſtruit vicꝫ veritatez vite. veritatē doctrine et veritatē iuſticie. Sine em̄ ſpūſācto nō pōt hō recte viuere. hū alios docere. et iuſticiā alijs facere. iō petebat dauid in ps. cū dicebat. Bonitatē et diſciplinā et ſciam doce me. i. bonitatē vite. ſciam doctrine. et diſciplinā iuſticie. Tertiū effectū ſpiritusſancti xp̄s declarat qꝫ ipī⁹ gloriā extollit di. Ille me clarificabit. i. patri me equalē docet. qꝛ de meo accipiet et annūciabit vob. Sic em̄ ignis naturaliter ſurſū tēdit: ita ſpūſſanct⁹ cū ſit ignis diuin⁹ oīa facit opari ad gl'iam dei. ſm illud. j. Cor. x. Siue comedatis ſiue bibatis ſiue aliqd aliud faciatis oīa in laudē dei facite. qꝛ ad h' ſpecialiter ſum⁹ creati. vt dr̄ Eſa. xliij. In gl'iam meā creaui eū. Iō ſuā gl'iaz nemo noſtrū ſibi vſurpet hic. qꝛ illaz nō dabit alteri. Quapropter laboremus fratres chariſſimi qꝫ in oīb⁹ qramus gl'iaz dei vt tandē ipſe dignet nob dare ſuā gl'iaz in eterna beatitudine. Ad quā nos ꝑ meritū ſue paſſiōis introducat xp̄s q cū pr̄e et ſpūſancto viuit et regnat. Amen.

De eadē dominica quarta poſt paſca Sermo. lxij.

Ille arguet mūdū de pctō et de iuſticia et d' iudicio Joh. xvj. c. et i euāgelio. In q ſaluator nr̄ declarat vtilitatē ſui trāſitus ex hoc mūdo ad patrē. qꝛ tunc miſſurus eēt ſpiritusſanct⁹ q argueret mundū de peccato et de iuſticia et de iudicio. Q, autē xp̄s nō dedit plenitudinez ſpūſſancti aplīs dū fuit cū eis nec imediate poſt ſuā reſurrectionē: ſꝫ poſt aſcēſionē ſuā fuit ſm Lyrā ſuper ex. xv. ca. Joh. ꝓpter tria ſcilicet

Primo ꝓpter xp̄i poteſtatē.
Secūdo ꝓpter xp̄i charitatē.
Tertio ꝓpter xp̄i diuinitatē.

Primo nāqꝫ plenitudo ſpūſſancti nō fuit data ante xp̄i paſſionē: nec añ ipius aſcēſionē ꝓpter ei⁹ ptātē. Nā ad hoc dat hoīb⁹ ſpūſſanct⁹ vt corda eoꝝ trahant ſurſū ꝑ appetitū celeſtiū. Appetitus autē hoīs nō tendit efficaciter ad aliquid niſi illud apphendat poſſibile. et ideo poſſibilitas ꝑueniendi ad celeſtia debuit pus hominibus declarari qꝫ daret plenitudo ſpūſſācti. Illa aūt poteſtas fuit declarata in xp̄i aſcenſione. ſm qd̄ dicit Michee. ij. Aſcendit ante eos pandens iter. Et ideo plenitudo ſpūſſancti nō debuit dari añ aſcēſionē xp̄i. ꝓpt qd̄ dr̄ Joh. vij. Nondū erat ſpūſſanct⁹ dat⁹. qꝛ nōdū fuerat ieſus glificat⁹. Secūdo plenitudo. ſſ. data fuit pōſt xp̄i aſcēſionē ꝓpt ei⁹ charitatē. qꝛ. ſſ. amor ē ſpūalis. et iō aplī p̄us debuerūt diſponi ꝑ aliquē ſpūalē amorē ad xp̄m añqꝫ reciperēt plenitudinē ſſ. Talis aūt diſpoſitio facta ē ſbtracto amore carnali ad xp̄m q cauſabat ex p̄ſentia corporali ipſius chriſti cū apoſtolis. que quidē p̄ſentia ſbtracta eſt in eius aſcēſiōe. ergo etc. Tertio plenitudo ſpūſſancti nō fuit data apoſtolis ꝓpter xp̄i diuinitatē. Nam xp̄s nō dat ſſ. inqꝫtū hō: ſꝫ inqꝫtū de⁹. et ideo pūs debuit eius diuinitas declarari ꝑ aſcenſionē ad patris equalitatē añqꝫ daret ſpiritusſācti plenitudinē. nec tn̄ debuit multū retardari. vt fūdatores ecclīe aplī q p̄dicaturi erāt fidē xp̄i in maiori ſpūſſancti plenitu-

dine eã efficaci⁹ p̄dicarẽt. ꝛ h̄ ē q̄d dicit ſaluatoꝛ ĩ euãgelio dicẽs. Cuꝫ venerit ſpũs veritatꝭ arguet mũdũ de pctõ. ꝺ iuſticia ꝛ de iudicio. Un̄ p̄miſſus ſpiritus ſanct⁹ mũdũ iſtũ malignũ de tribus ſcḋm xp̄i p̄miſſum arguit. ſ.

Primo de pctõ infidelitatꝭ. ibi. arguet mundũ de pctõ.

Scḋo de pctõ incõſiderabilitatis. ibi. ꝛ de iuſticia

Tertio de pctõ temeritatꝭ. ibi. ꝛ ꝺ iudicio.

Primo dixi q̄ ſpũſſctũs a xp̄o p̄miſſus arguit mõm ꝺ pctõ infidelitatꝭ p̄ eo q̄ dicebat ſaluatoꝛ ꝺ peccato ĩfidelitatꝭ. ille q̄dẽ arguet mõꝫ q2 nõ credũt ĩ me. Naꝫ ſpũſſctũs arguet oẽm mũdanã ſectã q̄ in q̄nq3 p̄tes põt diuidi. ſ.

Primo ſectã paganoꝝ.
Scḋo ſectã phariſeoꝝ.
Tertio ſectã ſaracenoꝝ.
Quarto ſectã iudeoꝝ
Quinto ſectã ſil' oĩm alioꝝ

A Pꝛio itaq3 ṽitatꝭ ſpũs arguit ĩfidelitatẽ paganoꝝ. i. arguẽdũ docet. q2 inhoneſtatẽ ip̄i⁹ ꝺmõſtrat. Nã tp̄e paſſiõis xp̄i p̄ mag̃ p̄te tot⁹ mũdus idola colebat op̄a manuũ ſuaꝝ. faciebãt q̄ppe ſcḋm eoꝝ ſtulticiã diuerſ dijs de diuerſis metallis ſtatuã. ſicͭ ſoli de auro q̄d ſibi ꝯuenire videbaẗ. dyane ꝺ argẽto. marti ꝺ ferro ꝛc. ꝛ ill' vanis metall' ꝛ lapidibꝫ ſiue lignis tã ardenẗ ſacrificabãt q̄ ñ ſolũ ſua bona ill' offerebãt: ſ3 etiã filios ꝛ filias. iuxta illḋ p̄s. Immolauerũt filios ꝛ filias ſuas demonijs. Lyra dicͭ q̄ pagani ponebãt filios puulos viuos ĩ brachijs idoloꝝ q̄ erãt ꝺ metallḋ. ꝛ i ꝯcauo idoloꝝ ponebãt ignẽ q̄ ſtatim filios ꝯſumebat. ꝛ ne parẽtes audirẽt fletũ ꝛ clamoꝛes filioꝝ ſuoꝝ. ꝛ ex h̄ foꝛte peniteret ceros paganos cũ timpanis choꝛꝭ ꝛ oꝛganis ꝛ hm̃oi foꝛtiſſime ꝯſonabãt ſacerdotes

Qui erroꝛ ñ ſolũ fidei xp̄iane fuit ip̄iũ ſ3 ꝛ ip̄is moꝛalibꝫ p̄his ſtultiſſimum. Nã dicͭ Aug. li. ꝺ ṽa religiõe. q̄ ſocrates a pp̄lo occiſus eſt. q2 noluit idola adoꝛare. dicẽs ſe poti⁹ adoꝛare canẽ q̄ eſt op⁹ nature q̄3 idola q̄ erat op̄a hoĩꝫ Et b. Amb. li. ꝺ ṽgibꝫ ait. q̄ cũ Dionyſius tyrãn⁹ ſicilie ĩtraſſet tẽpluꝫ iouis amictũ aureũ q̄ ei⁹ op̄iebaẗ ſimulacꝝ detrahi iuſſit ꝛ ip̄oni laneũ dĩ. Aurũ hyeme ẽ frigidũ: eſtate ṽo onerõſũ. deum aũt ſuũ ſic irriſit vt ñec onus ferre poſſꝫ nec frig⁹ poꝛtare. Itẽ cũ eſculapiũ vidiſſꝫ cũ barba aurea ꝛ apollinẽ p̄rem ei⁹ nõdũ h̄ñtẽ. tolli mãdauit. incõgruũ iudicãs vt fili⁹ barbã h̄ẽt q̄ p̄r careret. Etiã ſimulacris tenẽtibꝫ pateras aureas ademit. allegãs ſe accipe debere q̄d alij darẽt. ꝛ ita ludibrio habiti ſt̄ vt ſe vĩdicare ñ poſſent. Hãc potiſſime demẽtiã ſ. ſ. p̄ ap̄l'os ꝛ xp̄i diſcipulos fere ꝺ toto oꝛbe exterminauit rõnibꝫ m̄ltꝭ ꝛ miracul' demõſtrãtes foꝛe demonia. ſicͭ b. Bartholome⁹. beatuſ Mathe⁹ ꝛc. Sed ꝛ ṽgo prudẽtiſſima katherina ĩpatoꝛi Maxẽtio hũc erroꝛẽ ſtulticiã ꝺmõſtrauit dĩ. O impatoꝛ q̄re ĩcaſſum ꝯgregaſti hãc m̄ltitudinẽ ad colẽdũ ſtulticiã idoloꝝ. miraꝛꝭ h̄ tẽplũ manu artificꝭ op̄atũ. miraꝛꝭ p̄cioſa oꝛnamẽta q̄ velut pulũs añ faciez vẽti erũt. mirare poti⁹ celũ ꝛ terrã: mare ꝛ oĩa q̄ ĩ eis ſt̄. mirare oꝛnam̄ta celi ſolẽ vic3 ſtellas ꝛ lunam. terrã mare ꝛ oĩa q̄ ĩ eis ſt̄. mirare famulatũ eoꝛum quõ ab initio vſq3 ad finẽ mũdi die no ctuq3 ad oꝛiẽtẽ currũt ꝛ redeũt ꝛ nũq3 fatigãẗ. ꝛ dũ hec aĩaduertꝭ ĩterroga ꝛ diſce q̄s hoꝝ oĩm ſit poꝛtioꝛ. cũ aũt illum ip̄o donãte ĩtellexerꝭ: nec ſil'em illi inuenerꝭ ip̄m adoꝛa. ip̄3 glꝛifica q̄ hab3 p̄tãtẽ coꝛp⁹ ꝛ aĩa3 p̄dere ĩ gehẽnã. ip̄e eñ ẽ de⁹ deoꝝ ꝛ dñs dñantiũ. Clamabat ſiq̄dẽ ſ. ſ. p̄ ap̄l'os ꝛ xp̄i diſcip'los q̄ ip̄ſa

idola manu factā nō eēnt dij ſꝫ dmōia. ⁊ ex h̄ fidē xp̄i extollebāt.i. q̄ nihil falſū nihil ē ſtultū.ſꝫ oī v̄itati ꝯſonū. Si dicat q̄s infideliū:nōne et fides xp̄i adorat deū et credit ip̄m eē ſub ſpc̄bus panis et vini.ſic eī et gētiles faciebāt adorādo deū i ſimulacr̄. Dicēdū ꝙ nō eſt ſil'e.tū q2 ip̄i ꝯfitebāt m̄ltos deos. tuꝫ q2 ſub ſacro fit xp̄i corp⁹ et ſanguis p̄ ꝯſecratoꝫ v̄tute vni⁹ dei.q̄d p̄batum ē m̄ltis miracul' ⁊ efficacibꝫ rōnibꝫ. Nā ille q̄ diuinitatē ſuā diuis miracul' demōſtrauit xp̄s dixit. Hoc ē corp⁹ meū hic eſt ſanguis meus. Et ip̄e ſuis diſcipul' ꝯſecrādi h̄ ſacr̄m dedit poteſtateꝫ

Scd̄o deniqꝫ ſp̄ūs v̄itat̄ arguit ſectam p̄hoꝝ ꝓpt ſuā inhoneſtatē ⁊ irrōnabilitatē.nā honeſtior et moralior inter oīs p̄hos Areſtoteles fuit.q̄ alijs min⁹ errauit. i mult̄ tn̄ inhoneſta dixit. Nā ſi q̄s legit i.ij. politicoꝝ dic̄ ibi m̄lta inhoneſta ⁊ p̄cipue tria. Primū inhoneſtū dic̄ ꝙ expedit ad t̄pantiam coitum facere ſenioribꝫ.q̄d vtiqꝫ ſ.ſ. reprobat Eccl.xxv.di. Tres ſpēs odiuit aīa mea.ſenē fatuū.i.luxurioſum. Et Tulli⁹ lib. de ſenectute.ſenes luxurioſos vocat fatuos.q2 cū ſint frigidi:nihil eſt q̄d habeat ad act⁹ hos ip̄os iclinare. Scd̄m inhoneſtū q̄d dicit ē.nullum orbatū debere nutriri. q̄d nō tm̄ reprobat a ſ.ſ.ſꝫ etiaꝫ ex v̄bis ſuis alio loco dictis. Nā idē ip̄e dic̄.ij.ethico. ꝙ ex his q̄ habem⁹ a natura nec laudamur nec vituꝑamur.et ex his ſeq̄tur. ꝙ nec puniri debem⁹. Si igit naturalr̄ orbat⁹ ē et ſteril'.et de q̄ marie dolet:nec pōt remediū iuenire.q̄re nō eſt nutriēd⁹.ḡ rō dictat h̄ eſſe iiuſtū. Tertium q̄ꝫ inhoneſtiſſimū ē et horrēduꝫ. Si q̄s genuerit filios vltra diuitiaꝝ ſufficientiā anq̄ꝫ ſentiat vita fiat aborſuſ. O Areſtoteles vbi ē ſapiā tua.vbi eſt ſciā tua. O Areſtoteles ſtulte q̄d eī dicis.nonne.ij.de aīa tuip̄ſe dixiſti.ꝙ opus generaliſſimū toti⁹ nature ē generare ſibi ſil'e i ſpē. Sꝫ ſi h̄ q̄d dicis fieret.nōne fruſtraret intētio toti⁹ nature. Jō ꝯ te clamat ſp̄ūſſctūs p̄ os ap̄l'i Pauli Ro.iij. Nō ſūt facieda mala vt veniāt bona. Uñ ip̄e Areſtoteles non ſolū in his ſꝫ etiā i alijs m̄ltis legit erraſſe.p̄ſertim de articulis fidei.puta d̄ mundi creatōe. Nā dic̄ ſ. Bonauē.i.ij diſ.j.ꝙ excellētior int p̄hos Areſtoteleſ ſm̄ ꝙ ſcti eī imponunt ⁊ cōmētatores exponūt ⁊ v̄ba eī⁹ p̄tēdunt i hūc errorem dilapſus fuit.ꝙ mūd⁹ fuerit eternus.q2.j.phiſicoꝝ dic̄ ꝙ materia ē ingenita.et in.j.de celo et mūdo ꝙ celuꝫ eſt ingenitū. et nullū ingenitū incipit eſſe. ḡ vniuerſitas reꝝ nō incepit eſſe. Quidā tn̄ moderni dicūt illū neq̄ꝫ illud ſenſiſſe.ſed p̄bare conatū fuiſſe ꝙ nō cepit eſſe motu naturali. Dic̄ tamē Aug.ſup illō ps̄. Abſorpti ſunt iuncti petre iudices eoꝝ. Areſtoteles omniū p̄hoꝝ p̄bs ſedet i inferno. vbi ē ſtridor dentiū ⁊ flet⁹ oc'loꝝ. Ex p̄miſſis ptꝫ ꝙ ſi moralior ⁊ honeſtior fuit areſtoteleſ int p̄hos:nihilomin⁹ tn̄ inhoneſta dicta ſua ꝯtineāt.ſequit ꝙ totā ſectā p̄hicam ſi nō in toto tn̄ i p̄te arguit ſ.ſ. tāq̄ꝫ inhoneſtā

Tertio q̄ꝫ ſp̄ūs v̄itat̄ arguit ſectā ſaracenoꝝ.q̄ q̄dē ſecta ſeu lex a ſpurciſſimo machometo tradita eſt plena oīmi ihoneſtate.p̄ſertim cū p̄ vltima beatitudine eis ꝓmittit coituꝫ ac delicias ciboꝝ ⁊ potuū q̄d porcis ⁊ aſinis ac alijs ꝯuenit. Cōtra quā ſectā neq̄ſſimā clamat ſp̄ūſſctūs p̄ Paulū ap̄lm.j.Chor.ij.dicētē. Ocul⁹ nō vidit nec auris audiuit nec i cor hoīs aſcendit q̄ deus p̄parauit diligētibꝫ ſe.j. Joh.iij. Chariſſimi filij dei ſum⁹ ſꝫ nōdum apparuit q̄d erim⁹.ſ.i celo. Et p̄ btūm Augu.exclamat ſic ſ.ſ. Dn̄e feciſti nos ad te ⁊ iō inquietū eſt cor noſtꝝ donec

redeſcat i te. Et Bern̄. Aïa oibꝫ occu
pari pt̃ ipleri vo nõ. capacẽ dĩ nihil ci
tra deũ ſatiare pt̃. h̃ ẽ qḋ dicebat xp̃us
Joh. xvij. Hec ẽ vita etña vt cogſcãt te
ſolũ deũ prẽ ⁊ filiũ tuũ ieſũ quẽ miſi/
ſti. Et ñ ſolũ ſ.ſ. clamat ꝯ hãc peſtiferã
ſectaꝫ. ſꝫ ⁊ ſpũs rõnalis de ipſius ſecta
Auicẽna. ix. methaph. ſue dic. Lex nr̃a
quã machomet⁹ dedit oñdit ꝑfectõeꝫ
felicitatis ⁊ miſerie q̃ ſũt ſm corp⁹ Sꝫ
alia ẽ ꝓmiſſio q̃ ſolũ apphendiꝛ itelle/
ctu. ⁊ addit. Sap: ẽtibꝫ mlto magis fuit
cupiditas ad ondẽdũ aïaꝝ felicitateꝫ
q̃ꝫ corpoꝝ. q̃ ꝗuis dareꝛ eis nõ tñ at/
tẽdũt nec appciati ſũt eã cõpatiõe feli/
citatis q̃ ẽ ꝯiũctio p̃me vitaꝝ. Hec ille
Quarto ſpũs vitatis arguit ſectã iu/
deoꝝ. Nã ceci iudei nouũ teſtamentũ
ꝯdẽnãt qḋ totũ in veteri teſtamẽto fu
it eis ꝓmiſſũ. ꝑut declarat apl's Heb.
ij. Ultra multos errores ſecta iudeo/
rũ tenet ꝙ aïa hũana deũ videre non
põt. ſꝫ ſoluꝫ h̃ mõ aïa bt̃ificaꝛ. qꝛ hẽbit
oẽs delectatõẽs q̃s vult ſicut antiq̃⁹
ĩ deſerto ſumebãt mãna. qḋ hẽbat i ſe
oẽ delectamẽtũ Sap. xvj. dr̃. Panẽ d
celo p̃ſtitiſti eis oẽ delectamẽtũ i ſe ha
bentẽ. Inſuꝑ expectãt meſſyã ventuꝝ
vt dixi eos. Cõtra q̃s clamat ſſ. p Za
chariã c. ix. di. Ecce rex tuus venit tibi
manſuet⁹ ⁊ ipe pauꝑ. Et Eſa. lxj. in ꝑ/
ſona veri meſſye ait. Paupibus euã/
gelizare miſit me dñs. per Paulũ vo
ij. Cor. viij. ait. Scitis fratres gratiã
dñi nr̃i ieſu xp̃i q̃ cũ eẽt diues ꝓr vos
egen⁹ fact⁹ ẽ vt illi⁹ iopia diuites vos
eſſetis. Quĩto q̃ꝫ ſpũs vitaꝫ argu/
it ſectã ſſ'oim alioꝝ. Claꝝ nãqꝫ ẽ ꝙ an
p̃dicationẽ aploꝝ. ⁊ ſſ. miſſionẽ totus
hic mũd⁹ varijs erroribꝫ erat immer
ſus. Quidã eñ dixerũt ꝙ de⁹ eẽt aïa
mũdi q̃ informat celũ ⁊ terrã ⁊ omni/
bus viuẽtibꝫ miniſtrat vitã. ⁊ ꝙ p q̃t/
tuor elementa vniuerſa ſb celo gignat
ꝓtegat ⁊ corrũpat. ſm illud Uirgilij i
vj. p̃ncipio. Celũ ⁊ tras cãpoſqꝫ liq̃ẽ
tes. Lucentẽqꝫ globũ lunaꝫ tytaniaqꝫ
aſtra. Spũs int⁹ alit totãqꝫ ĩfuſa ꝑ ar
tus Mẽs agitat molẽ ⁊ mag ſe corpe
miſcet. Inde hoim pecudũqꝫ corp⁹ ge
nus vite volãtũ. Et q̃ marmorea fert
mõſtra ſub eq̃re pontus. Sed hec ſe/
cta ipia ẽ ⁊ falſa. qm̃ de⁹ ꝓr ſuã ſimpli
citatẽ nõ põt eẽ formale neqꝫ materia
le p̃ncipiũ creature. licꝫ ſit cã efficiens
⁊ finalis oim reꝝ. qꝛ ẽ alpha ⁊ o. p̃nci/
piũ ⁊ finis. Alij vo tenuerũt celeſtia cor
pa eẽ deos. de q̃bꝫ Lactã. li. ij. diui. in/
ſti. Phi ſtoyce diſcipline in ea ſũt opi/
niõe vt oïa celeſtia q̃ moueꝛ ĩ deoꝝ nu
mero hñda eẽ ꝯſtãt. ⁊ ĩfra ſeq̃r. Uos o
phi nõ ſolũ ĩdoctos ⁊ ipios veꝝ cecos
⁊ ieptos ⁊ deliros ꝓbam⁹ qm̃ ĩgrãtiã
impitoꝝ vanitate viciſtis. Illi eñ ſo/
lẽ vos etiã ſydera deos putaꝫ. Alij vo
ad hãc venerũt demẽtiã vt hoies deos
fuiſſe putauerũt. Uñ Lactã. li. j. ait. Co
luerũt egyptij Iſidẽ. mauri iubã. ma/
cedones cabyꝝ. peni vranũ. latini fau
nũ. ſabini ſanctũ. romani q̃rinũ. athe
nieſes mineruã. ſamij iunonẽ. paphij
venerẽ. lẽnij vulcanũ. naxij liberꝝ. del/
phici appollinẽ q̃ oẽs fuerũt hoïes. Sꝫ
ſuꝑ oẽs ad hãc ſtulticiã romani deue/
nerãt vt etiã meretrices deas colerẽt.
Nã vt ait Lact. Romuli nutrix lupa
honoribꝫ ẽ affecta diuis. Fuit eĩ Fau/
ſtuli vxor. ſꝫ inꝛ paſtores lupa nuncu
pata ẽ. vñ etiã lupanar dr̃. Quedã iſu
per meretrix leena dicta cũ tyrãnũ oc/
cidiſſet pro dea eſt habita. Et quia ne
phas erat meretricis ſimulacrũ in tẽ
plo conſtitui. appollinis effigiẽ poſue
rũt cuius nomẽ gerebat. Et ſimiliter
Florã coluerunt romani que meretri
cio magnã ſummã pecunie cõq̃ſitam
ipſis dereliquit. de q̃bus Apl's Rom̃.
j. ait. Mutauerũt gl'iaꝫ ĩcorruptibilis

dei in ſilitudinē imaginis corruptibi lis hoīs ꝛ volucrū ꝛ q̄drupedū ꝛ ſpētiū. Cōtra q̄s etiā clamat ſſ. Sap. xiij. Vani inq̄t ſūt oēs hoīes in q̄bꝫ nō ſubeſt ſciā dei. Et de his q̄ vident̄ bona n̄ potuerūtītelligere euꝫ q̄ ē. neqꝫ opibꝫ attēdētes agnuerūt q̄s eēt artifex. Sed aut ignē: aut ſpm: aut citatū aerē: aut gyrū ſtellaꝝ: aut nimiā aquā: aut ſolē aut lunam: rectores orbis terrarum deos putauerūt. q̄ꝝ et ſi ſpē delectati deos putauert̄ ſciāt q̄nto his dn̄ator eorū ſpecioſior ē. ſpeciei em̄ generator hec oīa ꝯſtituit. Hec ibi. Alij aūt colebāt diuerſa idola ꝛ ob h̄ innūera pctā ꝑpetrabāt. ꝛ ritꝰ deteſtabiles obſeruabāt. De q̄bꝫ dicit Euſebiꝰ pāphili. li. j. de euāgelica ꝑpatōe. Perſe mr̄es ꝓpꝛias nephādis nuptijs cogīſcebāt. ſcithe carnibꝫ veſcebāt̄ hūanis. maſſagethe ꝛ derbices ꝓpinq̄s ꝛ affines ſuos ſenectute ꝯfectos miſerrimos putātes interficiebāt īmolādo ipos idolis deniqꝫ comedebāt. tybareni ſeniores ſuos viuos ꝑcipitabāt. Hec ille. Oīa autē hec ꝛ ſilīa erroꝝ deuia ſpūs v̄itatis a xp̄o dn̄o ꝓmiſſus (ſic cernimꝰ) eliminauit. redarguēdo ꝑ apl̄os ac v̄itatꝭ euāgelice ꝑdicatores. O igit̄ ꝓmiſſio ſalutarꝭ. o effectꝰ ſpūs ſingularꝭ. o ſpūs potētia vtilis q̄ꝫ pie qꝫ clemēter diſpoſuiſti oīa ꝛ qꝫ dulcit̄ ꝯſolarꝭ tuoꝝ fideliū feruida corda. ꝛ qꝫ veracit̄ īpleſti oīa a xp̄o pio redēptore aplīs ꝓmiſſa. ❡ Scd̄m ſalutꝭ documētū ex ꝑmiſſis v̄bis thematꝭ notemꝰ q̄ ſſ. a xp̄o dn̄o ꝓmiſſus arguit mūdanos hoīes de pctō incōſiderabilitatis cū dr̄. Arguet mūdū d̄ iuſticia quā. ſ. n̄ hꝫ. Juſtū q̄ppe ē vt hō faciat triplicē ꝯſideratōeꝫ. ſ.

Primo ꝯſiderationē ꝓprie miſerie.

Secūdo ꝯſideratōꝫ opis diuini.

Tertō ꝯſideratōꝫ ꝯuerſatōīs aliene

Primā dixi icōſideratōeꝫ ſſ. arguit ꝓprie miſerie. q̄n em̄ hō nō ꝯſiderat defectū ſue ꝯditōis tūc exiſtimat aliq̄d ſe eē: cū nihil ſit ex ſe ꝫ Aplm̄. Sꝫ adueniēte ſpūſctō īcipit ꝯſiderare ſuā miſerā ꝯditōꝫ ꝑm corpꝰ. ſuā culpabilē offēſionē ꝑm aīam. ſuā īpfectionē ꝑm vtrūqꝫ. Vn̄ li. d̄ ꝯſideratōe Bern̄. ait. A te īcipiat ꝯſideratio tua nō ſolū ſꝫ in te finiat̄ q̄cūqꝫ euaget̄ ad te reuocaberꝭ cū ſalutꝭ fructu. Hinc Hiero. de pe. diſt. iiij. c. Hoc nob ꝯſiderandū ē. qꝛ cū mlta mala cōmittimꝰ ſine cauſa vtilitate bona trāſacta ad mentē reuocamꝰ qꝛ in ꝑpetratōe maloꝝ nulla dꝫ eſſe fiducia ꝑteritoꝝ bonoꝝ. Et Gregoꝛ. in moral. Cōſideret hō elatꝰ q̄d mereat̄ in terra ſi angelꝰ a celo in terrā ꝓſternit. ſi illi ꝑcere noluit quē in celo in tanta glīa ſublimauit. Secūdo ſpūs veritatis arguit incōſiderationē opis diuini. qꝛ hoīes nō faciūt. de q̄bꝫ Eſa. v. ait. Opa manuū eiꝰ nō ꝯſideratꝭ. Vn̄ q̄libet dꝫ ꝯſiderare magnā dei miſericordiā erga penitētes Eccl̄i. ij. Reſpicite filij natiōes hoīm ꝛ videte qꝛ nullꝰ ſꝑauit in dn̄o ꝛ derelictus ē. Jtē debet etiā ꝯſiderare iudicij diuini ꝓfunditateꝫ Eccs. vij. Conſidera opa dei q̄ nēo pōt corrigere quē deus deſpexerit. Deſpicit aūt illū quē deſerit ſua grā. nullū v̄o deꝰ deſerit niſi p̄us ipſe deſerat eū. Hos q̄ppe deū deſerentes arguit ſpūs v̄itatis. Tertio ſpūs v̄itatis arguit cōſiderationē ꝯuerſatōis aliene. q̄n vicꝫ q̄s relicta ꝓprij defectꝰ diſcuſſione aliena mala pēſat. q̄ſi trabeꝫ in ſuo oculo nō ꝯſiderās feſtucā de alterīꝰ oculis conat̄ eijcere. Tales ſiq̄dē ſpūs v̄itatis arguit. ꝛ ad ꝯſiderationē exēploꝝ bonoꝝ inducit. potiſſime ſaluatoris ieſu bn̄dicti. Vn̄ Apl̄s Heb. iij. Cōſiderate fratres pontificē ꝯfeſſionis noſtre ieſū q̄ fidelis eſt. q̄ taqꝫ fidelis magiſter nō tm̄ docuit v̄bo. ſed

ſuo gratiſſimo exemplo. qꝛ i moralib9 pl9
monēt exēpla q̄ verba. Hic Lactātiꝰ.
Hoīes malūt exēpla q̄ verba. qꝛ be/
ne loq̄ facile ē. pſtare aūt difficile. Un
ſaluatoꝛ hūilitatis magiſter Joh. xiij.
poſtq̄ diſcipuloꝝ lauiſſet pedes di/
xit illis. Exēplū em̄ dedi vob ut queād
modū ego feci: ita ⁊ vos faciatis. O q̄
btā aīa. o felix xp̄i fu9 q̄ ei9 ſtudet imi/
tari veſtigia. Tertio ex p̄miſſis the
matis verbis docemur q ſpūs vita/
tis arguet mundū de pctō temeritat
cū dr. Arguet mundū de iudicio ſcꝫ te
merario. q̄ nō timēt diuinū iudicium
qd tā acutū eſt ut etiā ſublimes ange/
los diiudicauit ad eternā penā ut pa/
tet in alio ſermone. A qua nos liberet
xp̄s fili9 dei viui ⁊c.

Dominica quinta poſt paſca
Sermo. lxiiij.

Amen amen

dico vobis ſi qd petieritis
patrē in noīe meo dabit vo
bis Joh. xvj. ⁊ in euāgelio. In q̄ nr̄ ſal
uatoꝛ ſuos fideles aſſecurat ad oran
dū fiducialiť dicēs cū iuramēto. Amē
amē dico vob ⁊c. A Quocirca eſt
notandū ſm be. Aug. q tria ſunt bo
na petenda ſcꝫ

Primo infima.
Secūdo media.
Tertio ſumma.

Primo inq̄ infima ſūt petēda cū ↄdi
tiōe; puta ſanitas: fama: poſſeſſio: he
reditas. qbus hō ⁊ bene ⁊ male vti po
teſt. ⁊ frequētiꝰ illis hō male vtiť. ⁊ iſta
nō ſūt qd. ſꝫ reſpectu ſpūaliū dicūť ni/
hil. iuxta illud Hiere. iiij. Aſpexi terrā
⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil. iō ſunt petē
da cū ↄditiōe ⁊ cū moderamine dicēs
Si dn̄e de9 p̄uides mihi ad ſalutē fo
re vtile tūc da quantū expedit. Unde
Bern. in quodā ſermone. In petēdo
tpalia cauēda ē ſupfluitas ⁊ voluptas
ſicut ſalomon Prouerb. xxx. petebat
dicēs. Mendicitatē ⁊ diuitias ne de/
deris mihi ſꝫ tm̄ victui meo tribue ne
ceſſaria. Hinc Chryſ. ſup Matth. Il
la pete a deo que ⁊ tibi expediāt accipe
⁊ illū deceat pſtare. Si em̄ petis terre
na difficile ipetras. aut neq̄ impetra
bis. quō em̄ illa pſtabit libēter nō ha/
benti q̄ ſi habes admonet ut ↄtēnas.
Pulchre igiť docet talia petere. Aug.
di. Qn̄ a deo petitis tpalia cū mō: id ē
mēſura petite. ⁊ cū timoꝛe illi cōmitti
te ut ſi pſint det. ſi ſcit obeſſe nō det.
Quid pſit vel obſit nouit medic9 non
egrot9. Nō em̄ decet ſp tā excelſū deū
ita vilia dare ſicut tpalia ſed magna.
Un Seneca refert q Alexāder cuidā
peteti denariū dedit vrbē. ⁊ cū ille di/
ceret tantū donū ei non ↄuenire. Rn̄
dit Alexan. Nō quero qd te deceat ac/
cipere ſꝫ q̄ro qd me deceat dare. Se
cūdo media bona ſūt petēda cū atten
tiōe ut vtutes: puta hūilitas. caſtitas
pauptas. obediētia. gr̄a ⁊c. quib9 ho
mo male vti nō pōt. Naꝫ de illis q̄ ta/
lia petūt ſine attētiōe dicit Eſa. xxix. et
Matth. xv. Popul9 hic labijs me ho
norat. coꝛ aūt eoꝝ lōge eſt a me. Hic
Aug9. Sicut inquit vox ſine modula
tiōe. i. fractiōe eſt q̄ſi vox pica vel ra/
narū. ſic oratio ſine attentiōe eſt qua/
ſi mugitus boum. Nā dicit Cyp̄anus
Quō te audiri a deo poſtulas cum te
ipm nō audias. Tertio ſūma bōa
ſunt petēda ſine pſumptiōe ut ſunt vi
ſio dei que eſt eterna beatitudo ⁊ cele/
ſte gaudiū ⁊c. Sicut em̄ ſtultus eēt il/
le medicus q̄ manū apertā auro ple/
nā haberet ⁊ ſic medicaret. ita ille q̄ p̄/
ſumeret q ex ſe ⁊ ſuis meritis eſſet di/
gnus ad tā ineffabile bonū. ideo cum
hūilitate debent talia peti. iuxta illud
Luc. xvij. Cū feceritis oīa que p̄cepta

ſũt vob dicite. ſerui inutiles ſum⁹. qđ facere debuim⁹ fecim⁹. Si igiť ſic petimus tũc dicet ſaluator. Amẽ amen dico vobis ⁊c. Uñ in pñſenti ſermõe đ oratiõe tria notemus ſalutaria documenta videlicet

Primũ de oõnis ꝯditiõe.
Secũdũ de oõnis impeditiõe.
Tertiũ de oõnis inductiõe.

B Primũ dixi ſalutare documẽtũ notandũ de oõnis ꝯditiõe. Nã pijſſimus ſaluator in pmiſſis ỽbis hortatur nos ad oõnez. ſʒ a multiſ ignorať quõ oõ deo accepta fieri deberet. idõ circa hoc tria notem⁹ vicʒ

Primo oõnis ordinationẽ.
Secũdo oõnis expſſionẽ.
Tertio oõnis attentionẽ.

Primo nãqʒ circa oratiõis ꝯditionez notem⁹ ipſius ordnationẽ. Debet ei cẽ ordinata vt hõ intẽdat a deo impetrare oĩe bonũ tanqʒ a fonte bonitatis. ⁊ nõ intẽdat a ſanctis impetrare gratiã vel gloriã quaſi a ſeipſis. ſed roget quaſi interceſſores ad obtinẽduz. Uñ pš. Gratiã ⁊ gloriam dabit domin⁹. Sancti eñi qui ſunt in patria deuz ꝑ nobis orant, quia vidẽt deũ velle aliqđ facere. non tamẽ abſolute niſi ipſis rogantibꝫ, quedã eñi vult deus facere ꝑ ſe, ⁊ de his ipm nõ rogãt. quedã ỽo ꝑ oratiões alioꝝ ⁊ de his rogant. Dicebat eñi ſanctus petrus adhuc viuẽs. ij. Pe. j. Dabo operã vos habere in memoria poſt obitũ meũ. Orãt vero ſancti ꝑ nobis ꝓpter magnã charitatẽ quã feruẽt, ꝓpter neceſſitatem noſtrã quã vident. ⁊ ꝓpter diuinã voluntatẽ quam implent. Uult eñi deus ꝙ mẽbra ſeinuicẽ iuuẽt. Et hoc deus voluit vt ſancti orent ꝑ nobis ꝓpter tria inter alia vt dicit Bonauẽ. in. iiij. diſt. xlv. ar. iij. q. iij. ſcʒ.

Primo ꝓpter noſtrã inopiã
Secundo ꝓpter ſui reuerentiã.
Tertio ꝓpter ſanctoꝝ gloriã.

Primo eñi deus voluit vt ſancti intercederẽt ꝑ nobis. ⁊ nos rogarem⁹ ipſos ꝓpter noſtrã inopiaz. Inopes eñi ſumus ſiue in ꝯtẽplando ſiue in amando ſiue in merendo. Sumus inopes in contẽplando ſummã lucez que ipſe deus eſt qui habitat lucẽ inacceſſibilem. Sumus eñi inopes in amando quia miſer homo magis quãdoqʒ afficiť ad vnũ ſanctũ qʒ ad deuz quod ẽ pter ordinẽ charitatis. quia deus ſuper omnia debet diligi. Sumus inopes ⁊ in merendo eo ꝙ parua ſũt merita noſtra. voluit ideo de⁹ vt ſanctos rogarem⁹ vt in ipſis eũ ꝯtẽplaremur. ⁊ ꝑ ipſos fiduciã haberem⁹. ac ꝑ coruz merita nr̃az idigentiã ſuppleremus.

Scđo voluit de⁹ vt ſctõs rogaremus iterceſſores ꝓpť ſui reuerẽtiã. vt hõ fragilis ⁊ pctõr qſi ꝑ reuerẽtia nõ audẽs ꝯfugere ad deũ iploret auxiliũ amicoꝝ ei⁹ qs valde honorauit. Uñ pš. Nimis honorati ſũt amici tui deus. Sed di. verũ oõnes ſanctoꝝ pro nobis a deo ſemꝑ exaudiant. Rñdet Aſteſan⁹ in ſuma li. iij. ti. vlti. ꝙ ſancti dicũť dupliciter orare ꝑ nobis. Uno mõ expſſe. alio mõ interpratiue. Expſſe eñi orant dũ votis ſuis ꝑ nobis aures diuine clemẽtie pulſant. Alio mõ orant qſi interpratiue. ſ. ꝑ coꝝ merita in ꝯſpectu dei exiſtẽtia. q̃ nõ tm̃ eis cedũt ad gloriã. ſʒ etiaʒ nobis ſuffragia ſũt ⁊ quedã oõnes. ſicut etiã ſanguis xp̃i ꝑ nob effuſ⁹ dr̃ veniã petere. Utroqʒ aũt mõ ſctõꝝ oõnes ſũt efficaceſ qʒtũ ẽ in ſeipſis ad impetrandum qđ petũt. ſʒ quãdoqʒ ẽ defectus ex pte nr̃a ꝙ nõ ꝯſeqmur effectũ meritoꝝ ipſorũ. ſʒ inquantũ orant votis ſuis tunc ſemper ꝯſeqmur effectũ. quia ſic nihil petunt niſi quod deũ vidẽt velle. Ter

cio voluit deus vt rogaremꝰ ſanctos ad intercedendū ꝑ nobis. ꝓpter ſctōꝝ gl'iam vt ipſe glificet in ſuis ſanctis. q̄ rum amore deuotis gratias dona et beneficia multa dignat̃ ꝯferre. ſicut q̄ tidie experimur multa bona accipere ꝑ ſanctoꝝ interceſſionē: pſertim v̄gis glorioſe. O q̄ʒ multi ſunt liberati ab egritudinibꝫ mortiferis. O q̄ʒ multi a periculis maris. alij a tētationibꝫ dia boli. alij ab infamijs. alij a captiuita tibꝫ ꝛc̄. Narrēt illi q̄ talia expti ſūt ꝛ di cant deuoti erga btm̄ Franciſcū q̄nta bn̄ficia receperūt q̄ p̄us fuerunt male vite ꝛ in ꝑiculoſo ſtatu damnationis ſed ipſius meritis ſtatū ſalutis ſt̃ ad epti. Alij meritis beati Anthonij aut beati Bernardini. Nā tꝑibꝫ noſtris ſꝫm q̄ dixit frater Johes d̄ capiſtrano .lv. mortui ſunt reſuſcitati meritis beati Bernardini. Et vt idem dixit cum .xij de reſuſcitatis locutꝰ fuit. Plerīqꝫ me ritis glorioſi regis Oſualdi. O q̄ʒ bea tus eſt ille hō q̄ ꝑcipuos ſctōs hꝫ erga deū interceſſores ꝑ quoꝝ glia fac̃ ora tiones ꝛ elemoſynas. Unde Job .v. Uoca ſi eſt q̄ tibi rn̄deat. Et ad aliquē ſctōꝝ ꝯuertere. Et pſ̄. Leuaui oculos meos in montes .i. ad magnos ſctōs vnde veniet auxiliū mihi Dic tn̄ ſctūs Tho .ij.ij.q .lxxxiij. arti .iiij. q̄ implora tio inferioꝝ ſanctoꝝ efficacior ē q̄nq̄ʒ q̄ʒ ſuperioꝝ. tum quia deuotius inuo cantur. tum etiā quia a deo eorū ſan ctitas declarat̃. Sꝫ di. vtꝝ exiſtētes in purgatorio orēt ꝑ nobis. Reſpon det Aſteſanꝰ vbi ſ̄. q̄ ſic. Orare em̄ ꝑ alio eſt opꝰ charitatis. Ipſi autē iā cō firmati ſunt in charitate. Nam ſi q̄n fuerūt hic nobiſcū i charitate nōdum ꝯfirmati ꝛ orabāt ꝑ nobis. veriſimile eſt q̄ efficaciꝰ orēt nūc iā i charitate cō firmati. Si em̄ oratōnes eorum vt q̄ dam dicit nō ꝓſunt. aut ideo q̄a i pe na ſunt. ꝛ tūc ſimiliter nr̄a oratio non ꝓdeſt q̄ ſumus in diuerſis penis. Aut ideo q̄ꝛ iam extra ſtatum merēdi ſunt ꝛ tunc etiā orōnes btōꝝ non ꝓdeſſent q̄d falſuꝫ eſt ſꝫm vitatē catholice fidei. que dicit. Sancte petre ora pro nobis

Scđo vt deo accepta ſit oratio no temus orōnis expſſionē. ita q̄ orans debet exprimere voce quod gerit i pe ctore. Iuxta illđ pſ. Uoce mea ad do minū clamaui: voce mea ad dn̄m de precatus ſum. Et Math. vj. ſaluator ait. Cū oratis dicite Pater noſter. nō ait. cogitate. Jđ ecclīa ad inflāman dū corda fideliuꝫ adinuenit diuerſas dei laudes. vt hymnos orationes ꝛc̄. Sed quidā in cōtrariū dicunt q̄ ora tio nō debet eſſe expſſa voce: ſꝫ ſufficit affectum mentis deo repſentare. Un̄ Ambroſius libro d̄ ſacramentis. Ou̅ inquit oras noli verbis clamare. Et Iſidorus de ſummo bono. Oratō cor dis eſt non labioꝝ. Non enim verba deprecantis deus attendit: ſed orātis cor inſpicit. Et hāc varietatem docto rum que potius eſt vniformitas con cordare declarant Alexander de ales in quarto volumine ſumme. Richar dus ſuper .iiij. diſt. xvij. et ſanctꝰ Tho mas ſcđa ſcđe. q. lxxxiij. dicentes q̄ du plex eſt oratio: Prima eſt communis. ſecunda ſingularis. Orō em̄ cōmunis eſt que fieri habet ꝑ eccleſie miniſtros in pſona totius populi. qui ad horas dicendas obligant̃. vt habet̃ extra d̄ ce le. miſ. c. pſbyter. ꝛ talis oratio debꝫ in noteſcere populo ꝑ quo offert̃ vt exci tetur ad deuotōem. Un̄ clerici q̄ obli gantur ex eccl'ie ſtatuto. ꝛ religioſi qui ex voto regule tenent̃ dicere horas de bent illas voce exprimere. ꝛ ſi quando extra chorū dicāt tā alte vba proferant vt ipſi ſaltē intelligant q̄ loquunt̃. Nā reprehendunt̃ ſyncopantes. Extra de

cele.miſ.c.doletes.Doletes referimus
ꝙ nō ſolū qdā minores clerici:veꝝ eti
am aliqui eccłiaꝝ plati circa comeſa/
tiones ſuperfluas ⁊ cōfabulatiōes il/
licitas(vt de alijs taceamus)fere me/
dietatē noctis expendūt;⁊ ſomno reſi
duū relinquētes vix ad diurnū ꝯcen/
tum auiū excitanť:trāſcurrētes vndi/
qꝫ ꝯtinua ſyncopa matutinū. Et īfra.
Hec igiť ⁊ ſiſia ſub pena ſuſpēſionis i
hibemus diſtricte pcipiētes ī virtute
ſancte obediētie vt diuinū officiū no/
cturnū pariter ⁊ diurnū qꝫtū eis deuſ
dederit ſtudioſe celebrēt pariť ⁊ đuote
Scđa orō eſt ſingularis,⁊ ē qñ pſo
na orat p ſe vel alio,⁊ talem oratōem
nō eſt neceſſe ſenſibili voce exprimere
ſꝫ ſufficit mentis affectū đo apire E
Adiungitur tamē vox tali orōi tripli/
ci ratione.ſ.

Primo rōne deuotōis excitāde
Scđo rōne reuerētie exhibēde
Tertio rōe affectōis explicāde

Primo eñ addiť vox orōi rōe deuoti
onis excitāde,vt vicꝫ p ꝟboꝝ ſonum
cor exciteť ad deū magꝰ timēdū:colen
dum:diligēdū vł ꝯſiderādū. ex qdā ei
vnione aīe ad corpus motꝰ corpis di/
uerſimode aīe affectōes excitat.⁊ affe/
ctiones fortes aīe diuerſas mutatōes
faciūt ī corpe Ex quo igiť ſepiꝰ ꝯtingit
ꝙ orare volētes ꝓpť pondus carnis ⁊
occupationes ſeculi ac tētationes dia
boli mentē habeāt aridā debilē inſipi/
dam ⁊ de deo paꝝ cogitantē.aut certe
nihil.adiungenda eſt taliū orōni vox
viua.in qua nominať magnꝰ excelſuſ
bonus:pius,clemens:et miſericors.
vt ſic ſenſus euigilent interiores,Idē
intelligēdum eſt de genuflexionibus.
tunſione pectoris ⁊ pſtratōe ad terraꝫ
et conſimilibꝫ. quibꝫ nō indiget ille q
omniū corda ſcrutatur.ſed ideo fiunt
vt p tales geſtus corpoꝝ mentis excite
tur.et mens efficacius deo vniatur ſic
inflammata. Dum autē mens īflā/
mata fuerit:talia nō ſunt neceſſaria.ſi
cut ignis tamdiu īſufflatur donec ac/
cendatur.⁊ poſtea ſibi ſe cōburendū
dimittiť Secūdo vox orōni adiūgi/
tur ratione reuerētie.vt ſcꝫ deo reuerē
tiam impendamꝰ.nō tm̄ corde ſꝫ etiā
lingua.vt dicit Damaſcenus in.iiij.li
bro.quia ex duplici natura compoſiti
ſumus.intellectuali ſcꝫ et ſenſuali.iđ
duplicē honorē debemus deo offerre
videlicet ſpūalem et corpalem.ſi tm̄ qſ
eſſet ita pfectus in cōtemplatōe vt im
pedireť p voces deberet dimittere vo/
ces. Tertio adiungiť vox orōni rōe
affectionis explicāde. Nam vt dicitur
Math.xij. Ex abundantia cordis os
loquiť. Qñqꝫ eñ aīa feruet ī dei amo/
re ac recordatōe bñficioꝝ eius ꝙ qua
ſi vim patiēs ꝓrumpi in ꝟba cogiť.ſi
cut legiť de beato Franciſco. Quem ſe
mel audiuit frater Leo ſocius eius et
confeſſor per longū ſpaciū in oratōne
eleuatum a terra clamātem ⁊ dicētem
Quis es tu,et quis ſum ego. Et dum
hec eadem verba ſepius replicaret:ſu
ſpirabat:gemebat:et totus videbať li
quefactus in dei amore. Ut enim po/
ſtea ipſe fratri leoni qui explorauerat
eum retulit pdicta verba totiēs repli/
caſſe.quia in ſuo corde profunde ver/
ſabatur cognitio ſue vilitatis ac diui/
ne maieſtatis.a quo ipſe tam paruuſ
et minimus tam copioſa beneficia ſu
ſceperat.ſperabatqꝫ vberiora ſuſcep/
turum. Ideo ex vehementi admirati
one deum laudabat ⁊ benedicebat di
cens. Quis es tu domine deus meuſ
qui nullo indiges,in quo eſt omne
bonum. Et quis ſum ego,qui nihil
boni habeo:nec habere potero niſi
tu dederis mihi. Quis es tu qui te
ipſum etiam mihi dare promittis.

ꝛ multa talia bulliebãt in ipiꝰ corde.
Jõ di. q̃s es ꝛc. Silr fr̃ bernardꝰ q̃ fu
it miles de aſſiſio. ꝛ pmꝰ filiꝰ bt̃i pr̃is
dñ adhuc ſecularis iuitaſſet ipm q̃dã
ſero in domũ ſuã vbi ipe pnoctabat ſe
qꝫ pia cautela dormire ſimulauit ſterten
do vt exploraret q̃d ageret. Qui ſurgẽs
ad oronẽ audiuit eũ cũ ſuſpirijs et la
chrymis ſepiꝰ replicãtẽ. Deꝰ meꝰ ꝛ oia
deꝰ meꝰ ꝛ oia. Jn q̃bꝫ ṽbis vt ipe po
ſtea retulit tã pfunde ɔtẽplabat̃ diui
nã bõitatẽ ꝛ maieſtatẽ vt nihil ampli
us dicere valebat niſi deꝰ meꝰ ꝛc. F

Tertio vt oro ſit deo accepta note
mus oronis attentionẽ. debet naqꝫ
oro fieri attẽta q̃ztũ põt fore. Vñ Hie
ro. ꝛ hr̃ de pe. di. vij. c. nõ mediocriter.
q̃ nõ ṽbis tm̃ ſꝫ corde orãdus eſt deꝰ
Quapropt̃ melior ẽ qnqꝫ pſalmoꝝ de
cãtatio cũ cordis puritate ꝛ ſerenitate
ꝛ ſpũali hilaritate: qꝫ pſalmoꝝ decan
tatio cũ anxietate cordis ꝛ triſticia. Dic
etiã. j. ad. Cor. xiiij. Orabo ſpũ orabo
ꝛ mẽte. Sꝫ tu miſer q̃ es aridꝰ corde ḡ
vis dimittere oronẽ tuã q̃ſi infructuo
ſam. Abſit. Nã etiã interdũ viri pfecti
detrimẽtũ attẽtiõis patiunt̃. Vñ Ps.
Cor meũ dereliq̃t me. Jõ circa h̃ tria
notant̃ ſm Rich. Alex. ꝛ Tho. vbi. s̃.
Primo q̃ aſſit intẽtio debita ꝛ actua
lis in pncipio oronis vocalis q̃ q̃uis
nõ ɔcomitet̃ poſtea tñ oro ẽ meritoria
ꝛ ipetratoria p ṽtutẽ pme intentiõis.
niſi interrũpat̃ poſtea p intentionẽ cõ
trariã. ſicut cũ aliq̃s incipit pegrinari
vel elemoſynã facere totꝰ actꝰ ſequẽs ẽ
meritoriꝰ rõne pme intẽtiõis. Se
cundũ notandũ q̃ triplex ẽ oronis ef
fectus. Primus ẽ merẽdi. et ad hunc
ſufficit vis pme intẽtiõis vt dictũ eſt.
Secũdꝰ effectꝰ ẽ impetrãdi. ꝛ ad hũc
ſilr ſufficit. Tertiꝰ ẽ ſpũaliter delectã
di in dei ɔtẽplatiõe. ꝛ ad talẽ effectũ ne
ceſſaria ẽ attẽtio. Et q̃nto maior ẽ: tan
to maiorẽ delectationẽ ſentit qui orat
Si aũt mẽs taliũ rapiat̃ nõ ꝑpterea
reputet oronẽ infructuoſam. Vñ legi
tur in legẽda ſcti Bern. q̃ q̃dã vice dũ
ipe eq̃tãs in itinere cuidã ruſtico ob
uiaſſet. materia ſic ſe offerẽte d̃ iſtabi
litate cordis ɔq̃ſtus ẽ bernardꝰ. q̃d ru
ſticꝰ audiẽs mox eũ deſpexit ꝛ ſe firmũ
cor in orone habere dixit. Volẽs autẽ
eũ bern. ɔuincere de elatiõe eidẽ equũ
pmiſit ſi tota intẽtiõe vnũ Pr nr̃ dice
ret. ſꝫ adiurauit vt euagationẽ mẽtis
eiꝰ ſi ɔtingeret reuelaret. q̃ ſeq̃ſtratus
ꝛ ſe recolligẽs dñicã oronẽ inchoauit.
Et vix mediũ dixerat tũc cogitatio de
ſella ꝛ freno eũ iuaſit vtrũ habere poſ
ſet. Qui rediẽs ad beatũ bern. cogita
tionẽ ſuã ei retulit. ꝛ tandẽ de ſe nõ pre
ſumpſit. Tertiũ notãdũ q̃ triplex ẽ
attẽtio in orone. Una ẽ q̃ q̃s attendit
ad ṽba ne i eis erret. Scd̃a ẽ q̃ atten
dit ad ſenſũ ṽboꝝ. Tertia q̃ attendit
ad finẽ oronis. ſ. ad deũ vel ad rẽ ꝑpt̃
quã orat. q̃ maxie ẽ necẽria. Et hãc at
tẽtionẽ habere pñt etiã idiote. Prima
eñi attẽtio ẽ bona. ſcd̃a melior. ſed ter
tia optima. Quicũqꝫ igit̃ ad oronẽ cã
intẽtiõe accedit vt honorẽ dõ ipendat
aut veniã petat vel adiutoriũ aliq̃d
nõ diffidat ſi mẽte euagabit̃. qꝛ ṽtute
pme intẽtiõis oronis fructu nõ frau
dabit̃. Si ṽo nec in pncipio nec i me
dio nec in fine intẽdebat. ſꝫ dic oronẽ
ex ɔſuetudine ſolũ nihil facit. G

Secũdũ ſermonis documentũ note
mus de oronis impeditiõe. q̃. ſ. impe
diãt ne orãtes a dõ exaudiant̃. Et cir
ca h̃ tria ɔſideremꝰ ipedimẽta. ſ.

Primũ dicit̃ iniuſticia.

Secũdũ dicit̃ malicia.

Tertiũ dicit̃ impatientia.

Primũ igit̃ impedimẽtũ q̃re deꝰ non
audit orãtes dr̃ iniuſticia. q̃ triplex ẽẽ
põt. Prĩa ex pte orãtis. Secũda ex p

teoronis. Tertia ex pte eius ꝑ q̄ orat̄
Primo ex pte orātis ē qñ orās a deo ē
iniuſtꝰ vt exaudiri nō mereat̄. vt dicit̄
Eſa. j. Cū extēderitis manꝰ veſtras a-
uertā oclos meos a vob. Et cū multi
plicaueritis orationē nō exaudiā. ma
nus em̄ vr̄e ſanguie plene ſūt. Et eiuſ
dē. lix. Ecce nō ē abbreuiata manꝰ dñi
vt ſaluare neq̄at. neq3 aggrauata ē au
ris eiꝰ vt nō exaudiat: ſ3 iniq̄tates vr̄e
diuiſerūt inter vos ⁊ deū. ⁊ pctā veſtra
abſcōderūt faciē eiꝰ a vobis ne exaudi
at. Hic Pſ. Iniquitatē ſi aſpexi i cor
de meo nō exaudiet dñs. Et Chryſ. ſu
per Matth. Qui orat ⁊ peccat deum
nō honorat: ſed deludit. ſicut milites
pilati ꝑcutientes dicebāt. Aue rabbi.
Quocirca ē notādū ſm Alex. in. iiij. vo
lumine ſume. ꝙ orātes in triplici va-
rietate poſſunt eē. Nā q̄dā licet pauci
iuſti ſūt. i. ſine pctō mortali. ⁊ orō eoꝝ
vtiliſſima ē. De q̄bus Jac. v. Multū
em̄ valet orō iuſti aſſidua. Quidā ſūt
pctōres obſtinati q̄ diu in malicia ꝑ
ſeuerātes a deo vocati nō ſe corrigūt.
neq3 in poſteꝝ habēt ꝓpoſitū ſe emen-
dādi. Hi em̄ in iudicio dei flagella ſē-
tiētes clamāt di. Dñe dñe. ⁊ dñs auer
tit faciē ab eis di. illud Prouer. j. Uo
caui ⁊ renuiſtis. extēdi manū meā ⁊ ñ
fuit q̄ aſpiceret. deſpexiſtis oē ꝯſilium
meū. ego q̄3 in interitu vr̄o ridebo. Uel
etiā ſi exaudit erit ad maiorē dānatōē
Unde Augꝰ. Deꝰ q̄dā negat ꝓpitiꝰ q̄ ꝯce
dit iratꝰ. Alij orātes ſūt pctōres hūili-
ati q̄ licet qñq3 peccēt, nō tñ ſp retinēt
ꝓpoſitū male volūtatis: ſ3 deū timent
⁊ hūiliāt aīas ſuas. ⁊ aliq̄ bona faci
unt ob eiꝰ reuerētiā. hos deꝰ ex miſeri
cordia ſua interdū exaudit nō ex ipo-
rū meritis. Unde de pe. di. iij. ca. adhuc
dr. Cur docuiſſ3 orātes dicere. Dimit
te nobis debita nr̄a niſi miſericors ip
ſe nob ꝑſuaderet q̄ ab hac petitiōe nō
vult nos deficere. Et Aug. ſup Johā.
Si deꝰ pctōres nō exaudiret: fruſtra
publicanꝰ dixiſſet. Deꝰ ꝓpitiꝰ eſto mi-
hi pctōri. Pctōres igit̄ obſtinatos nō
exaudit ſ3 hūiliatos ⁊ ſe corrigere vo-
lētes. Scđa iniuſticia ē ex pte orōnis
qñ ſc3 orō nō habet rōnē ꝟtutis. qñ vic3
q̄s petit ꝯria ſaluti ſue ⁊ diuie volūta
ti. ſicut filij zebedei. q̄b3 dixit ſaluator
Matth. xx. Neſcitis q̄d petatis. Et iterū
Petitis ⁊ ñ accipitis eo ꝙ male petatis.
S3 d3 hō cōmittere diuie volūtati. ſic
fecit xp̄s di. Pr̄ ſi poſſibile ē trāſeat a
me calix iſte. ſin autē fiat volūtas tua.
Qui ſic orat et ſi nō ſp īpetrat. nūq3 tñ
orat ſine merito. q2 ſic orādo deū ho-
norat. Unde deꝰ illꝰ denegat qđ petiit: ſ3
meliora dat. ſicut xp̄s bonū petiuit ne
moreret̄: ſ3 meliꝰ obtinuit vt moreret̄
Unde in legēda ſcē Petronelle legit̄ ꝙ
ſanctꝰ petrus p̄r ipſius ei ſanitatē obti
nuit. ſ3 q2 nō fuit ei vtilis ad ſalutē. iō
iterū ad lectū egritudinis eā deſtina-
uit. Tertia iniuſticia ē ex pte eiꝰ ꝓ quo
orat̄. Fiūt qñq3 orōnes ꝓ illis q̄ ñ me-
rent̄ bñficia dei. Unde ds dixit ad Hie-
re. de ppl'o iudaico īdurato. Tu noli
orare ꝓ ppl'o h. nec aſſumas ꝓ eis lau
des ⁊ orōnē ⁊ nō obſiſtas mihi. q2 ego
nō exaudiā te. Hō etiā pz i exēplo be.
bartholomei. Nā anno dñi. ccc j. ſara-
ceni ſiciliā iuadētes ⁊ eiꝰ ſepulchrū cō
frigētes oſſa diſpſerūt. q̄ appuit cuida3
deuoto d. Surge ⁊ collige oſſa mea q̄
diſpſa ſūt. Cui ille. q̄re colligā ⁊ honorē
ex q̄ nō defēdiſti pr̄ia3. q̄ ait. Per mul-
tos ānos meis meritis ꝓtexi: ſ3 iā mlti
plicata fuerūt pctā ad deū clamātia. ⁊
nō valui ampliꝰ. ſurge igit̄ ⁊ iter oſſa
iſta q̄ videris fulgēria ſolū recollige q̄
ſūt mea ⁊c̄. Scđm īpedimētū dr mali
cia q̄ triplicat̄. Eſt eī malicia irremiſſi
bilitatis: crudelitatis ⁊ īfidelitatis. Mali
cia em̄ irremiſſibilitatis ē qñ orantes

nolunt primis ſuis veniã indulgere. q̃d dicit ſaluator Math. xviij. Sic ꝛ pr̃ vr̃ celeſtis faciet vob̃ ſi nõ remiſerit̃ ꝛc̃. Scd̃a malicia eſt crudelitatis: qñ orãtes deũ voluñt ſibi eſſe liberalem. ꝛ ipſi ſunt proximis auari ꝛ crudeles. Jõ dr̃ Thob. xij. Bona ẽ orõ cũ ieiunio ꝛ elemoſyna. Tertia malicia eſt infidelitatis qñ orãtes nõ hñt fiduciã ꝙ impetrẽt. Uñ Jac. j. Poſtulet ĩ fide nihil heſitãs. q̃ aũt heſitat nõ eſtimet ꝙ aliq̃d accipiat. Tertiũ impedimẽtũ dr̃ impatiẽtia: qñ orãtes ſtatĩ ꝙ nõ exaudiũtur deũ tenacẽ ꝛ auarũ putãt. q̃ nõ aduertũt q̃d dic̃ ſaluator Lu. xj. Quiſ veſtrũ hꝫ amicũ ꝛ ibit ad illũ media nocte di. Amice accõmoda mihi tres panes qꝛ amic⁹ me⁹ venit d̃ via ꝛ nõ habeo q̃d ponã añ illũ. Et ille deintus reſpõdẽs dicat. Noli mihi moleſt⁹ ẽẽ. iã clauſum eſt oſtiũ ꝛ pueri mei ĩ cubili. nõ poſſum ſurgere tibi. Et ſi ille perſeuerauerit pulſans dico vob̃. ꝛ ſi ñ dabit illi qꝛ amic⁹ ei⁹ eſt: ꝓpt̃ iportunitatẽ tñ ei⁹ ſurget ꝛ dabit illi q̃tq̃t hꝫ neceſſarios. Et ego dico vob̃. petite ꝛ dabitur vob̃: q̃rite ꝛ inuenietĩ. Ubi xp̃s docet nos pſeuerãter orare. ſi eñ ſp̃ darꝫ q̃d petit̃: nõ eſſet orõ ſed potius ꝑceptio.

H Tertiũ ſmonis documẽtũ notemus de orõis ĩductõe. Licet eñ m̃tiplex orõis vtilitas ĩducat ad eã. tñ ſpecialit̃ inducũt ſctõꝝ dicta ꝛ eoꝝ facta. Dĩ eñ Ecci. xxxv. Orõ hũiliãtis ſe nubes penetrat. Et Hiere. xxxiij. Clama ad me ꝛ ego exaudiã te dic̃ dñs. Hinc Jac. v. Orate ꝓ inuicẽ vt ſaluemĩ. Itẽ j. Theſ. vl. Sine intermiſſione orate. ꝛ Luc̃. xviij. Oportet ſp̃ orare ꝛ nunq̄ deficere. Qđ eñ docuerũt ſcti v̄bo: oñderũt exẽplo. Nã oẽs ſctĩ ſi q̃d magni diuina v̄tute voluer̃t facere: ad orõeꝫ ſe ↄuerterũt. ſpẽaliter xp̃s vt dr̃ Lu. vj. erat ꝑnoctans in oratiõe dei vt nobis exemplũ daret: ac vt nobis impetraret gl̃iam eternam. Ad quã nos ꝑducat q̃ cum pr̃e ꝛc̃.

De eadẽ dñica q̃nta Ser. lxiiij.

Petite et accipietĩ

Petite et accipietĩ vt gaudiũ vr̃m ſit plenũ. Joh. xvj. ꝛ in euangelio

Uerba ſc̃ p̃ij ſaluatorĩ ad ſtudiũ orõnis inducẽtĩ. Nã d̃s omp̃s ſm̃ Alex. d̃ ales eſt orãd⁹ ſpẽalit̃ ꝓpt̃ tria. ſ.

Primo ꝓpt̃ ſuã maieſtatẽ
Scd̃o ꝓpt̃ nr̃am vtilitatẽ.
Tertio ꝓpt̃ hũanã neceſſitatẽ

F Primo nãqꝫ de⁹ oĩm ẽ merito orãd⁹ ꝓpt̃ maieſtatẽ ſuã. Sic̃ ei dignũ eſt deũ amare ꝛ venerari. ita etiam dignũ eſt ipm̃ orare ꝓpt̃ ſuã maieſtatem qꝛ ipẽ eſt alpha ꝛ o ꝑncipium et finis. vtpote a q̃ eſt influẽtia oĩs boni. Finiſ etiã ad quẽ eſt regreſſio eiuſdem boni ꝛ ideo creatura rõnalis dꝫ ipm̃ orare ꝛ honorare vt ꝑncipiũ a q̃ exitus. et vt ad finẽ rediens. Qñ v̄o q̃s deum orat tunc eũ honorat. quia ſe humiliat ꝛ ĩſufficientiã ſuã fatet̃. deum exaltat a q̃ omnia bona ſe recepiſſe cõfitet̃. et alia ſupnaturaliter recipere ſperat. et cõ ſecurius quo deuoti⁹. Ps. Aſcẽdet hõ ad cor altũ ꝛ exaltabit̃ de⁹. nõ q̃dẽ in ſe ſed in corde recogitãtis. Nã orans in oratione nõ ſolũ ↄfitetur dei omnipotentiam: ſed etiã eius bonitatem qua vult ſubuenire indigentijs ſuorũ. Inſuper confitet̃ eius ſapientiã qua nouit modũ optimũ ſubuentõis. Secundo quoqꝫ deus excelſus eſt orandus ꝓpter noſtrã vtilitatẽ. Nã illa que viribus noſtris efficere nõ poſſumuſ oratione impetram⁹. Orauit eñ Joſue et ſol ſtetit. Joſue. x. Similiter Jacobi. j. Helyas erat ſimilis nob̃. ꝛ oratione orauit ꝛ non pluit annis tribus ꝛ menſibus ſex. Iteꝝ orauit et pluuia

deſcēdit. Itē orōnib⁹ apl'i mortuos ſu
ſcitauerūt. ſꝫ ⁊ b. Gre. ſua efficaci orōe
infidelē Troianū impatorē diu defū-
ctū ſaluauit. Jō dr Jac. v. Multū em̄
valet orō iuſti aſſidua   Tertio deus
orād⁹ ē ꝓpē hūanā neceſſitatē. Tātam
ꝑfecto hō hꝫ neceſſitatē. tum ex pte cor
poris. tū ex pte aīe q̄ꝫ ex pte vtriuſqꝫ ꝙ
neceſſe ē vt clamet ad deū ſuū creato-
rē. Infeſtat̄ ei a diabolo mlt'iplr. Un̄
Ber. ait. Diabolū quē vt incorporeū
videre n̄ poſſuꝫ ⁊ iō min⁹ caueo. qꝛ mē
te vaga ſic eū circūſtare heſito. tetēdit
arcū ſuū ⁊ ī eo pauit ſagittas ſuas vt
ſagittet me. Sagitte diaboli ſunt ira
gula inuidia luxuria ⁊c. qb⁹ aīa vulne-
rat̄. ſic corp⁹ p ferrū ſauciat̄. Heu mi-
hi. ve mihi. qꝛ vndiqꝫ bella. vndiqꝫ te-
la ſt mihi. vndiqꝫ tētamēta. vndiqꝫ pe
ricula. nō habeo q̄cūqꝫ vtā me hucil-
luc nulla ſecuritas. hec ille. Jō neceſſe
eſt vt q̄libet clamet ad deū. ⁊ ipē dicet.
Petite ⁊ accipietꝫ ⁊c. In qb⁹ q̄dē vbis
tria ſalutꝫ notem⁹ documēta gr̄a dī de
claranda de orōne. ſ.

Prio orōis ꝯgruētiā. ibi. Petite

Scōo cor̄ p qb⁹ orat̄ differētiā. ibi.
⁊ accipietis

Tertio orōis magnā efficaciā. ibi.
⁊ gaudiū vr̄m ⁊c.

B Primo em̄ ex p̄miſſis thematis
vbis de orōe declarem⁹ orōis ꝯgruen
tiā. cū dr Petite. Ipē nāqꝫ mōi redem
ptor ī his vbis īducit nos ad orāduꝫ
deū veꝝ ⁊c. Et iō circa orōis ꝯgruētiā
tria dubia declarem⁹. ſ.

Primū vtrꝫ tam bonis q̄ꝫ mal' ora
re ꝯueniat.

Scōm vtrꝫ exiſtētib⁹ ī pctō mortali
orare liceat.

Tertiū quō orātib⁹ orare expediat.
Primū itaqꝫ dubiū declarādū ē hoc.
vtrꝫ vicꝫ tā bonis q̄ꝫ mal' ꝯueniat ora
re. Ad qđ rn̄det Alex. ꝺ ales ꝙ ſine du
bio tā bonis q̄ꝫ mal' ꝯuenit orare. Qđ
ꝓbat̄ auctoritatib⁹ rōīb⁹ ⁊ exēplis. Pri-
mo ꝙ miſericors de⁹ exaudit tā bonos
q̄ꝫ malos ꝓbat̄ auctib⁹. De bonis dr ī
pſ. Clamauerūt iuſti ⁊ dn̄s exaudiuit
eos. Et. j. q. j. c. Ipſi. dr. Quāto dignio
res fuerint ipi. ſ. orātes. tāto facili⁹ ī ne
ceſſitatib⁹ p qb⁹ clamāt exaudiunt̄. et
Jaco. v. Multū em̄ valet oratio iuſti
aſſidua. Et iō rogam⁹ oēs ſanctos vt
orēt p nob. De mal' etiā ait Aug⁹. ſup
Johem. Si de⁹ pctōres nō exaudiret
fruſtra ille publican⁹ oclos demittēs
⁊ pect⁹ ſuū pcutiēs diceret. Dn̄e ꝓpici⁹
eſto mihi pctōri.   Scōo etiā ꝓbat̄ rō
nib⁹ ꝙ de⁹ miſericors tā bonos q̄ꝫ ma
los exaudit. iō ipis ꝯuenit orare. Naꝫ
ſm Iſi. de ſum. bo. li. iij. Orō in p̄n̄ti vi
ta tm̄ p remedio pctōꝝ effundit̄. Sed
boni ⁊ mali in p̄nti vita h remedio in
digēt. iuxta illud. iij. Regū. viij. Nō eſt
hō q nō peccet. g omib⁹ ꝯuenit orare.
Scōo ſic ꝓbat̄ ſm Aug. ad ꝓbā. Nul
la eſt orō vbi nulla eſt tētatio. tūc ſic ꝓ
bando. Ubi multa ē tētatio ibi pl'imū
eſt orandū. ſꝫ in viatorib⁹ tā bonis q̄ꝫ
malis eſt multa tētatio. qꝛ tētatio ē vi
ta hoīs ſup terrā. g ⁊c. Tertio ꝓbat̄ h
idem ſic. Omes tā boni q̄ꝫ mali p̄nt d
pctis ſatiſfacere. ſꝫ oratio inter opera
ſatiſfactoria cōputat̄. g omes debent
orare.   Quarto iteꝝ ꝓbat̄ ſic. Judex
ſemꝑ an̄ ꝓbatōem diffinitiue ſentētie
eſt exorādus. Sꝫ an̄ mortē nō ꝓfertur
ſn̄ia de damnatiōe vel ſaluatiōe. g an̄
mortē eſt ipē clemēs de⁹ valde ab oīb⁹
exorādus. Tertio h idem ꝓbem⁹ exem
plis. Nā null⁹ in mūdo melior fuerat
q̄ꝫ xp̄s fili⁹ dei viui. ⁊ ipē ꝑnoctauerat
in orōne. Un̄ ⁊ in loco orōnis; puta in
orto capi voluit. De malis q̄ꝫ legūtur
multa exēpla. ſicut Lu. xviij. de publi
cano. ⁊ de latrone Luce. xxiij. qui dice
bat. Memento mei domine dū vene

ris in regnū tuū. Sȝ ꝯ̄ pmiſſa vident̉
clamare ſacre ſcṗture. ꝙ vicȝ pctōꝛib⁹
nō ꝯueniat oꝛare. Dicit̉ ei Job. xxxv.
Clamabūt ꝛ nō exaudiet dn̄s eos ꝓpt̉
ſupbiā illoꝝ. Et Prouer. j. dr̄. Clama
būt ꝛ nō exaudiā eos eo ꝙ exoſam ha
buerūt diſciplinā. Et Eſa. j. Cū multi
plicauerit̄ȝ oꝛōes nō exaudiā. man⁹ ei
vr̄e plene ſunt ſanguīe. Deinde Job. ix
dicebat cec⁹ natus. Scim⁹ qꝛ pctōꝛes
de⁹ non exaudit. Ad hec ꝛ ꝯſilia rn̄det
ſan. Tho. ij. ij. q. lxxxiij. ꝙ pctōꝛ ñ exau
dit̉ in q̄ntū pctōꝛ. puta qꝛ a dō petit cō
plemētū alicui⁹ pcti. tūc tal' nō ip̄etrat
nec meret̉. imo tal' peccat ƀ deſideran
do ꝛ petēdo. Vn̄ Chryſ. ſup illo ṽbo
Abeūtes phariſei ꝯſilium inierūt dic.
Colon⁹ diaboli auxiliū dei ꝛ ſi q̄rit nō
inuenit. ꝛ ponit exēpluȝ dicēs. Vidiſti
aliq̄n euntē ad furtū deuȝ oꝛare vt bn̄
ꝓſperet̉ in furto. aut q̄ vadit ad foꝛni
catōꝛ nūq̄d ſignū cruc̄ȝ ſibi ponit ī frō
te vt nō cōphendat̉ in crimīe. qd̄ ſi fece
rit ñ iuuat. qꝛ neſcit iuſticia dei patro
ciniū dare crimīb⁹. hec ille. Verūtn̄ di
cit Aug. ꝙ aliq̄n de⁹ q̄dā negat ꝓpici⁹
q̄ ꝯcedit irat⁹. ſ. ad maioꝛē vindictam
pctōꝝ. i. pmittit cadere ī pctā. Juxta il
lud ps̄. Dimiſi eos ƀm deſideria coꝛ
dis coꝝ. Et Ro. j. Tradidit illos de⁹
in deſideria coꝛdis coꝝ. i. pmiſit cade
re ī pctā ꝛc̄. Et iō dic̄ Aug. in. ij. ƀmone
de oꝛōne ꝙ trib⁹ modis oꝛōes ipediū
tur. aut cū q̄s a deo petit qd̄ ſue ſaluti
reſiſtit. vl' cū oꝛat ꝛ ab iniq̄tate nō ceſ
ſat. aut delinq̄nti ī ſe debita ñ relaxat.
qd̄ triplex malū duȝ a ſe vnuſq̄ſq̄ȝ ſtu
dioſius abſtraxerit. ſecur⁹ oꝛet q̄tū
cūq̄ȝ magn⁹ pctōꝛ foꝛet. qꝛ exaudit̉ ī ſu
is oꝛōnib⁹. O ṽbū dulce. O ſnīa ꝯſola
toꝛia pctōꝛib⁹ ꝙ ipi oꝛātes exaudiūt̉.
ꝛ iō ſecure dicāt illud Mat. vj. ad qd̄
ſaluatoꝛ docuit di. Dimitte nobis de
bita nr̄a ꝛc̄. Scd̄m dubiū declaran
dum vtꝝ exiſtētib⁹ ī pctō moꝛtali oꝛa
re liceat. Ad qd̄ rn̄det alex. de ales. ꝙ ñ
oīs oꝛō exiſtētis ī pctō moꝛtali ē pctm̄
ſȝ oꝛādo q̄nq̄ȝ peccat. q̄nq̄ȝ ṽo nō. Nā
q̄nq̄ȝ de cauſis peccat q̄ oꝛat ī moꝛtali
Prima ē q̄n petit illicitū. iuxta illd̄ ps̄
Iniq̄tatē ſi aſpexi coꝛde meo nō exau
diet dn̄s. Et Jac. iiij. Petitis ꝛ nō acci
pitis eo ꝙ male petat̄ȝ vt ī ꝯcupiſcen
tijs vr̄is viuat̄ȝ. Sc̄da eſt q̄n oꝛō pec
dit ex p̄ſumptōe: vt cū ſe digniorē r̄pu
tat ceteris exaudiri. ſic̄. ij. Paral'. xxvj.
Ozias voluit adolere incēſum ſup al
tare thimiamat̄ȝ. Tertia eſt q̄n oꝛō fit
ex hipocriſi. Juxta illud Matthei. vj.
Cū oꝛatis non eritis ſicut hypocrite q̄
amāt pmas cathedras in ſynagogis:
ꝛ in plateaꝝ angulis ſtantes oꝛare vt
videant̉ ab hoīb⁹. Quarta eſt q̄n fit ex
amoꝛe pecunie vel ex vicio vane gl'ie.
iuxta illud Mat. xxiij. Ve vob̄ ſcribe
phariſei hypocrite q̄ comedit̄ȝ domos
viduaꝝ lōga oꝛōne oꝛātes. vbi glo. ait
Ve vobis q̄ veſtra ſupſtitione nihil ī
tenditis niſi vt predaȝ de ſuba plebis
faciatis. Quinta cauſa eſt cū ex oꝛatōe
oꝛit̉ ſcādalū: vt quia notoꝛi⁹ peccatoꝛ
accedit ad diuina. de quo ps̄. Pecca
toꝛi aūt dixit deus. quare tu enarras
iuſticias meas. Preter autē p̄dicta ī
pedimenta peccatoꝛ exiſtens ī moꝛta
li nō peccat ſed diſponet̉ ad gratiam.
Eccli. xxj. cap. Fili peccaſti ne adijcias
iteꝝ: ſed de pteritis dep̄care vt tibi di
mittantur. Et reuera faciet deus ſicut
publicano pectus pcutienti. ¶

Tertiū deniq̄ȝ dubiū declarādum
erat quō oꝛare volētib⁹ oꝛare expediat
Ad qd̄ rn̄det Rich. in. iiij. diſ. iiij. ar. iij.
q. j. ꝙ quattuoꝛ cōditiones requirunt̉
in oꝛatione vt ſit exaudibilis. ſcȝ ꝙ fi
at p ſe. Scd̄o ꝙ petat ad ſalutem ne
ceſſaria. Tertio ꝙ petat pie. Quarto
ꝙ petat pſeuerāt̉. Prima igit̉ cōditio

que in orõe exaudibili requirit̃ eſt q̄
petat p̄ ſe. q2 nõ ſp̄ exaudit̃ hõ p̄ alio
Cui⁹ rõez aſſignat alex. tã ex pte orãtꝫ
q̃3 ex pte illi⁹ p̄ q̃ orat̃. Ex pte orãtꝫ rõ ē
iſta. q2 dicit glo. ſup illud ps. Exultate
iuſti i dño. Recti ſunt q̄ dirigunt cor
ſuũ ſm volũtatē dei. Ex q̃ arguitur ſic
Juſt⁹ ex eo q̄ iuſt⁹ ē tenet̃ volũtatē ſuã
ↄformare diuine i his q̄ ſcit deuz velle
ſi ḡ rogat pro alio debꝫ petere qđ vult
de⁹. ⁊ quõ vult. ⁊ ex q̄ cã vult. alit̃ nec
iuſtus nec rect⁹ eſſet i volẽdo. ſꝫ q̄a iu-
ſtus dũ eſt in via neſcit volũtatez dei.
maxime petẽdo p̄ alio. iõ petit multo
tiens vl' qđ nõ vult de⁹. aut nõ eodez
mõ ſine cã. ⁊ iõ nõ ſp̄ exaudit̃ p̄ alio ro
gans. q2 aut ignorat dei volũtatē cre-
dens deũ velle qđ nõ vult. Hic Hie-
ro. ſup Hiere. ait. Fruſtra rogat q̄s p̄
alio cũ ille demeret̃. Uex tñ orão me-
rito orõis nõ fruſtrabit̃. Sꝫ ſm pſal.
orõ ei⁹ in ſinũ ſuũ ↄuertet̃. Ex pte eius
etiã p̄ q̃ orat̃ q̄ nõ ſp̄ exaudit̃ pbat̃ ſic.
quia quãtũcunq3 oret q̄s p̄ alio ſi ille
noluerit nõ põt ipm facere diſpoſitū
vt mereat̃ exaudiri. Jõ dicit aug⁹. ſup
Job. Exaudiunt̃ omes ſcti p̄ ſeipis: ñ
aũt p̄ omib3 amicis ⁊ inimicis. q2 vt a
dño dictũ ē. Si qđ petieritꝫ prem i no
mine meo. nõ dixit ſimplr dabit. ſꝫ ait
dabit vob. Scđa ↄditio orõnis exau-
dibilis q̄ petant̃ ad ſalutē neceſſaria.
cui⁹ rõ eſt. q2 illđ ſolũ ↄgruit humane
dignitati. Jdeo dicit Damaſcen⁹. Orõ
eſt petitio decẽtiũ a deo excludẽs omẽ
trãſitoriũ ⁊ caducũ ſolũ ſalutifeꝝ inu
endo. Appellat̃ aũt ibi ſalutifeꝝ nõ ſo
luz regnũ celeſte ſꝫ omẽ p qđ ad regnũ
illud ꝑuenit̃. Et iõ ſaluator h̃ deſignãs
ait Joh. xvj. Si qđ petieritꝫ. ſi qđ ait. i.
aliqđ. q2 tpalia nihil ſũt reſpectu celeſti
um. Tertia ↄditio orõis exaudibilis
eſt q̄ fiat pie. ⁊ in h̃ includunt̃ ↄditões
in orãte req̄ſite. q̄ ſunt tres. ſ. Primo
q̄ oret fidelit̃. Jac. j. Poſtulet in fide
nihil heſitans. Et Aug. Nemo orat ac
cipe qđ ſe acceptu⁹ꝝ eſſe deſperat. Se-
cũdo q̄ oret hũilit̃. Juxta illud Eccli.
xxxv. Orõ hũiliantꝫ ſe nubes penetrat
Tertio q̄ oret frequent̃. q2 ſm Augu.
Tãto dignior ſequit̃ effect⁹ q̃to feruẽ
tior pcedit affect⁹. Quarta ↄditõ orõ-
nis exaudibil' eſt q̄ fiat pſeuerant̃. vñ
Aug⁹. ſup Job. ait. Quedã nõ negant̃
ſꝫ vt ↄgruo tpe dent̃ differũt̃. Dicit eñi
Tho. vbi ſ. q̄ q̃druplici rõe petita dif
ferunt̃. Prima eſt vt creſcat deſideriũ
ei⁹ q̄ petit. Gre. Sancta deſideria di-
latione creſcũt. Scđa vt donũ ſit gra
tius ⁊ accepti⁹. iuxta illđ Senece. Dõ
gtũ vis hr̃e raro effice. Tertia vt meli
us cuſtodiat̃ datũ. Greg. Facilitas ve
nie incẽtiuũ tribuit delinq̃ndi. Quar-
ta eſt vt melius purget̃ cor prauum.
Hinc Gre. ait. Differẽs cruciat ⁊ cruci
ando purgat̃. Jgit̃ q̄libet tã bonus q̃3
mal⁹ fiducialit̃ dep̄cet̃ ſuũ piũ creato
rem p̄ ſe pie ⁊ pſeuerãter. Et ille ait Lu
ce. xj. di. Petite ⁊ dabit̃ vob: q̄rite ⁊ iue
nietis. pulſate ⁊ apiet̃ vob. Scđm
ſalutꝫ documẽtũ ex pmiſſis thematis
vbis declarem⁹ coꝝ differẽtiã p̄ q̄bꝰ
orat̃ cũ dr̃. Et accipietꝫ. Audiuim⁹ ne-
pe q̄ i orõe ſp̄ exaudimur qñ oram⁹ p̄
nob ad ſalutē neceſſaria petẽdo pie et
pſeuerãter. Sꝫ ⁊ p̄ alijs orões exaudi
untur freq̄uẽter. ⁊ iõ orandũ eſt p̄ tri-
plici ſtatu exiſtẽtib3. ſ.

Primo p̄ bonis ⁊ deuotis
Scđo p̄ infidelib3 ⁊ inimicis.
Tertio p̄ aiab3 purgãdis

J Primo dixi q̄ orãdũ eſt p̄ bonis
⁊ deuotis. q2 ſic mali idigẽt diuia grã
vt ↄuertãt̃. ita boni vt i bono ↄſeruẽt̃.
Pꝛt̃ qđ apl's h̃ itelligens dicebat Ro.
xv. Adiuuetꝫ me i orõnib3 veſtris. vbi
glo. ſic ait. Hñ rogat apl's minores p̄
ſe orare. m'lti ei minimi dũ ↄgregãtur

vnanimes ſiũt magni. ⁊ mltoꝝ p̄ces
īpoſſibile ē q̄ nō īpetrēt qđ īpetrabile
eſt. hec ibi. Potiſſime tamē tenemur
orare ꝑ nr̄is bonis ſupiorib⁹. iuxta il-
lud Apl'i. j. Tim. ij. Obſecro p̄mū oī
fieri obſecratões. oõnes poſtulatões
gratiarũ actões. ꝑ oib⁹ hoib⁹. ꝑ regib⁹
⁊ oib⁹ q̄ in ſublimitate ſũt ꝯſtituti vt q̄
etā ⁊ trāqllā vitā agam⁹ in oī pietate
⁊ caſtitate. h̄ eīn bonū ē ⁊ acceptū corā
deo nr̄o. Hec ille. Secũdo etiā orādū
ē ꝑ infidelib⁹ ⁊ inimicis q̄ indigēt gra
tia dei vt ꝯuertāť a malis. Ad hoc ſal-
uator ⁊ mgr̄ nr̄ xp̄s de cruc̨ cathedra
edocuit nos Lu. xxiij. di. Pať dimitte
ill' q2 neſciũt qđ faciũt. Et itez Mat-
thei. v. docuit ſic di. Orate ꝑ pſeq̄ntib⁹
⁊ calũniantib⁹ vos. Ubi Chryſ. dicit.
Qui ꝑ ſe orat nō gr̄e ſʒ nature op⁹ exe
quiť. q̄s eīn ꝑ ſe nō orat. Qui ꝑ inimi
co orat digne exaudiť. q2 gr̄e op⁹ exeq̄ť
Tertio q̄ʒ orādū ē ꝑ aiab⁹ purgādis
q̄ acerbiſſime affligũť ab igne purga
torij. Hinc. ij. Machab. xij. Sācta et
ſalubris eſt cogitatio ꝑ defunctis exo
rare vt a pctīs ſoluanť. Ex q̄b⁹ daťin-
telligi q̄ ī duplici ſtatu exiſtētib⁹ nullo
mō ē orādū vicʒ. Exiſtētib⁹ in beatitu-
dine ⁊ exiſtētib⁹ ī eterna dānatōe. Pri
mo ꝑ beatis orādū nō ē ſm̄ Alexan. d
ales triplici rōne. Primo q2 ī eis nul
la ē necītas. nulla miſeria. ⁊ iō nll'a re
q̄riť miſericordia. nec releuatio ē neca
ria ad q̄ oõ ē introducta. Secũdo q2
in eis nulla ē īpetrādi indignitas. q̄a
ꝑ ſtatu in q̄ ſũt habēt q̄cq̄d habere vo
lũt. Uñ Anſel. li. ꝓſologio ait. Sic po
terit de⁹ qđ voluerit ꝑ ſeipʒ: ita poterit
illi qđ volēt ꝑ ipm. Tertio q2 ī eis nul
la ē euēt⁹ dubietas. nō eīn ē dubiū q̄n
eternal'r ī ipa btitudine ſint ꝑmāſuri
⁊ iō ꝑ btis orādū nō ē. Hinc Aug. ait.
Iniuria eſt ꝑ martyre in eccl'ia orare.
Secũdo deniq̄ʒ nō ē orādū ꝑ dānat̨.
q2 ꝑ illis ſolū orare debem⁹ ꝑ q̄b⁹ īm
petrare p̄ſumim⁹. Tales aũt dānati
nō ſũt q2 penit⁹ īpoſſibiles ſũt ad ſalu
tē. iō ꝑ ipis orare ñ debem⁹. Nā ſi ꝯſi-
derem⁹ pctm̄ dānatoꝝ ē iexpiabile. q2
cū totali obſtiatōe. j. Job. iij. Eſt pctm̄
ad mortē nō dico vt ꝑ illo q̄s rogʒ ⁊c.
Sil'r ſi ꝯſiderem⁹ diuinā iuſticiā q̄ ex-
tra ſtatū merēdi imutabil'r reddʒ vni
cuiq̄ʒ ſm̄ opa ſua nō ē ꝑ illis orandū.
Et iō chariſſimi: ecce nũc tp̄s accepta
bile: ecce nunc dies ⁊c. Ubi glo. Quia
ſtati ī obitu fidelis ſal⁹ dať. nō cras. ñ
poſt annū differť. Quicūq̄ʒ eīn h̄ gra-
tie tp̄s ꝯtēpſerũt ſicq̄ʒ deceſſerīt ſic ꝑ di
abolo: ita ꝑ illis ē orādū. O mag̃ ma-
gni dei iuſticia. o ꝑditoꝝ maxima mi
ſeria quā incurrerũt. Tertiū ſalut̨
documētū ex p̄miſſis themat̨ v̄bis de
clarem⁹ oõnis magnā efficaciā cū dr̄
Ut gaudiū vr̄m ſit plenum. q2 ad pfe
ctū gaudiū ꝑ eā deueniem⁹. Ad quod
nos ꝑducat ille rex celoꝝ meritis ſue
paſſiōis q̄ ait. Petite ⁊ acci. ⁊c.

De aſcenſione dñi noſtri ieſu chriſti Sermo. lxv.

Ascendo ad patrē meū ⁊ p̄rēʒ vr̄m deū
meū ⁊ deū veſtrū Joh. xx.
Ad hodierne ſolēnitat̨ gl'iaʒ hec v̄ba
dicũť. Que q̄dē ſolēnitas eſt to
tius anni pfectio ⁊ ꝯſūmatio. In na-
ſcendo eīn ꝯſortiū iniit noſtre nature
in redimēdo bñficiū ꝯtulit gr̄e. ſʒ in aſ
cēſiōe iter oñdit ⁊ locū p̄parauit gl'ie. iu-
xta illud Job. xiiij. Uado vobis para
re locū. Hec igiť ſolēnitas eſt

Primo iocunda.
Secũdo fructuoſa.
Tertio memoria digna.

Primo inq̄ʒ hec ſolēnitas eſt iocunda
multiplici de cā. Prīo ꝑpť magne p̄de
captionez. ſolēt nāq̄ʒ bellātes exultari

de magne p̄de captiõe. ſcḋm illud Pſ.
Letabor ego ſup eloq̄a tua ſicͭ q̄ inue/
nit ſpolia mlͭta. Et Eſa. ix. Sic exulta
ri ſolēt victores capta p̄da dum diui/
dūt ſpolia. Et xp̄s dn̄s hodie deuicto
hūani generꜫ inimico et ablatꜫ armis
ſpolias. i. aīas ſctõꝝ ī celo diſtribuen/
das idurit. Vn̄ pſ. Aſcēdēs in altū ca
ptiuā duxit captiuitatez. Scḋo ſolent
hoīes iocūdari ꝓpͤ inimici victoriaz.
iuxta illud Soph. iij. Jubila filia hie
rusalē letare ꝛ exulta in om̄i corde tuo
auertit inimicos tuos rex iſrl̄. Iſte ete
nim rex iſrl̄ bn̄dict⁹ q̄ vēit in noīe dn̄i
deuictꜫ hoſtibꜫ. mūdo vicꝫ ꝛ diabolo
victor hodie rediͭt ad ſua. Jō de eo ca
nit eccl̄ia. O rex glͤie dn̄e ṽtutū q̄ triū/
phator hodie ſup oēs celos aſcendiſti
ne derelinq̄s nos orphanos ſꝫ mitte
ꝓmiſſū pr̄is ī nos ſpm̄ ṽitatꜫ. Tercio
ſolēt hoīes iocūdari ꝓpͤ magni regis
coronationē. iuxta illud Can̄. iij. Ve/
nite filie ſion ꝛ videte regē ſalomonez
ī dyademate q̄ coronauit eū mr̄ ei⁹ in
die deſponſatiõis ſue. Hodie nāqꝫ ſic
materia magni gaudij ē. qꝛ rex regū ꝛ
angeloꝝ glͤia ꝛ honore coronat⁹ in ce
leſti cathedra ē intronizat⁹. Hic Pſ.
Jubilem⁹ dõ ſalutari nr̄o qm̄ de⁹ ma
gnus dn̄s ꝛ rex magn⁹ ſup oēs deos.
Quarto ſolēt hoīes iocūdari ꝓpͤ mul
tiplicē in iubilo ꝯſortē. Hodie eī exul/
tāt ſcti letāͭ angeli terra aer ignis ꝛ ge
neraliͭ oīs creatura. Pſ. Jubilate in
ꝯſpectu regꜫ dn̄i moueaͭ mare ꝛ oīa q̄
ī eis ſūt. Secūdo hodierna ſolēni/
tas ē fructuoſa. hodie q̄dē iuxta libera
litatē ſue maieſtatꜫ largit⁹ ē mag̃ do/
na. Pſ. Aſcēdit ī altū dedit dona hoī
bus. Que āt ſint illa dona dicit Apl̄s
Eph. iiij. Ipe eī aſcēdit ſup oēs celos vt
adipleret oīa. Quoſdā q̄dē dedit apl̄os
alios ꝓph̄as alios paſtores ꝛ doctores
ꝛc. Tercio hodierna ſolēnitas ē me

moria dig̃. Voluit ꝑfecto xp̄s vt nūq̄
elabaͭ hec dies mēorial̄ ab hoīm cor/
dibꜫ. iō dū recederet īcrepauit dubioſ
vt q̄ recedens diceret arti⁹ impſſa cor
dibꜫ remanerēt. dicebat igiͭ. Aſcendo
ad patrē meū ꝛc. In q̄bꜫ q̄dē ṽbiſ tria
notare poſſum⁹ documēta ſalutaria
circa dn̄i aſcēſionē declarāda. ſ.

Primo notem⁹ aſcenſiõis xp̄i actū
glͤioſū. ibi. Aſcēdo.

Secūdo notem⁹ aſcenſiõis xp̄i mo
dū gaudioſū. ibi. Ad patrē.

Tercio notem⁹ aſcēſiõis xp̄i termi
nū glͤioſū. ibi. Deū meū.

Primo dixi ꝙ notem⁹ xp̄i aſcēſiõis ac
tū glͤioſū ī eo ꝙ dic: aſcēdo. Qui q̄dē ꝑ
acto redēptiõis nr̄e ope debuit redire
ad locū ſibi decētez. i. glͤiaz tāq̄ verus
obediētie fili⁹ ad patrē. Vn̄ hūc xp̄i aſ
cenſiõis actū tria honeſtant. ſ.

Primo ordinata ꝯgruitas.

Secūdo p̄maria nouitas.

Tercio diſcreta tarditas.

Primo dixi ꝙ actū xp̄i aſcēſiõis hone
ſtat ꝯgruitas ordinata. ꝑ q̄ q̄riͭ vtrū
ꝯueniēs fuit xp̄m ī celū aſcēdere. Et vi
deͭ ꝙ nō. qꝛ maiori affectiõe curreret
tot⁹ mūd⁹ ad eū vidēdū ꝛ audiēdū q̄
liter ſtāt ſcti ī celo. ꝛ quō dānati in īfer
no ꝛ declararet cogitatiões hoīm ꝛ fa
ceret mag̃ miracl̄a. Ad qḋ rn̄dꝫ Tho.
ſup. iij. di. xxij. ar. j. ī corpe q̄ſtiõis. ꝙ fu
it ꝯgruētiſſimū ipm ī celū aſcēdere ꝛ n̄
in t̄ra remanere ꝓpͤ ſeptē rõnes. ſ.

Primo ꝓpͤ amoris exactionē.

Secundo ꝓpͤ ſpei eleuationē.

Tercio ꝓpͤ fidei augmētatiõꝫ.

Quarto ꝓpͤ locati ꝓportionē.

Quinto ꝓpͤ ꝓmiſſi adipletionē.

Sexto ꝓpter loci p̄parationē.

Septimo ꝓpͤ dei ordinationē.

R Primo nāqꝫ cōgruētiſſimū fuit
xp̄m aſcēdere ꝓpter amorꜫ exactõꝫ ſeu
erectionē. iō eī xp̄s aſcēdit vt nīm affe/

ctū erigat ad celeſtia Nā ſi habitaſſet ī terra nō ſic optarem⁹ celeſtia. ſ; nūc dīcit apl's Col.iij. Que ſurſum ſūt q̄rite nō q̄ ſup trā. vbi Amb. ī glo. Que ſurſum ſc̄ nō tm̄ loco ſ; merito q̄rite affectu ꝛ actu. Et b. Aug. ī glo. dic̄. Ubi eſt theſaur⁹ nr̄. ſ. dei fili⁹. ibi dꝫ eē ꝛ cor noſtrū. i. amor ꝛ deſideriū nr̄m. Hinc canit eccl'ia. Jhu nr̄a redēptio amor ꝛ deſideriū. Si igr̄ mānſiſſet ī trā deſideriū; nr̄m traxiſſet ad terrā. Scd'o ꝯgruum fuit xp̄m aſcēdere ꝓpt̄ ſpei eleuatiōem Si ei xp̄s illuc n̄ aſcēdiſſet: nō habuiſſem⁹ ſpem illuc aſcēdēdi. ſ; q꞉ naturā; nr̄a; collocauit ī celo hēm⁹ ſpem ſil' cū eo illuc veniendi. Jō dr̄ Matth. xxiiij. Ubicūq; fuerit corp⁹ illuc ꝯgregabūt̄ ꝛ aq̄le. ꝛ Joh. xiiij. Ueniā ꝛ recipiā vos ad meipm̄ vt vbi ego ſum ꝛ vos ſitis. Jā magnā ſpem hēm⁹ ex q̄ frat̄ nr̄ occupauit regnū celeſte ꝛ reſidet ī dextra pr̄is ſui. vt p nob ꝯtinue itercedat Un̄ Heb. ix. Jhs itroiuit ī tēplū ipm̄ celū vt appareat vultui dei p nob. Et. j. Johā. ij. Aduocatū hēm⁹ apd̄ prēm ihm̄ xp̄m iuſtū ꝛ ip̄e erit ꝓpiciatio p peccat; nr̄is. Tertio ꝯgruū fuit xp̄m aſcēdere ꝓpt̄ fidei augmētatiōꝫ. nā ſi vidiſſem⁹ eū in forma q̄ minor ē prē nō ita de facili crederem⁹ eū eq̄lē prī. vt dic̄ glo. ſuper Joh. Sꝫ mō bñficamur q̄ n̄ vidētes credim⁹. Juxta illd̄ Joh. xx. Bti q̄ nō viderūt ꝛ crediderūt. Qui vo ei⁹ aſcēſionē nō crediderit ꝯdēnabit̄. Un̄ Aug. ſup illo vbo Actuū. Eleuat⁹ eſt ī celū dic̄. Aſcenſio xp̄i ī celū catholice fidei ꝯfirmatio fuit vt ſecuri poſtea crederemus. Nā tota fides catholica hodie ē ꝯfirmata. Quarto ꝯgruū fuit xp̄; aſcēdere ꝓpt̄ ꝓportiōeꝫ locati. i. xp̄i corporis. Naturalr̄ eī q̄libet res ſuū locū req̄rit. ꝛ cū corp⁹ xp̄i eſſ; glioſu; ꝛ ꝑ ſequēs īpaſſibile. iō infra ſperā actiuoꝝ ꝛ paſſiuoꝝ nō erat ei loc⁹ ꝯgru⁹. ꝛ cū eſſet ſubtili⁹ oī elemēto iō ꝯgruū fuit vt eſſet ſup oīa elemēta. Et cū eēt ſplēdidiſſimū iō ī celo empyreo decebat eū locari. Nā ſi ſtetiſſet nobiſcū ei⁹ claritatem null⁹ ocul⁹ ſuſtinuiſſ;. nō ei apl'is oñderat p⁹ reſurrectōꝫ ſuā claritatē. ſ; illā formā quā p⁹ viderāt vt facili⁹ cognoſcēdo crederēt. Quinto ꝯgruū fuit xp̄m aſcēdere ꝓpt̄ ꝓmiſſi adimpletōeꝫ Promiſerat ei aſcēdens ī celū ſ. ſ. ſe daturꝫ dī. Joh. xvj. Si nō abiero paclit⁹ nō veniet ad vos. Si āt abiero mittā eū ad vos. Nō ē intelligēdū ꝙ nō potuiſſet dare ſ. ſ. xp̄s ī p̄ntia ſic̄ cū Joh. xx. inſufflauit die reſurrectōis dī. Accipite ſ. ſ. ſ; ſic decuit vt d̄ celo mitteret ḡtiā ſ. ſ. abūdant̄ vt oſtēdat̄ ꝙ a p̄re ꝛ filio ꝓcedit. ꝛ etiā ip̄e xp̄s ad aploꝝ ꝯſolatōem ſufficiebat dū cū eis erat ſ; poſtea licet receſſit corꝑalit̄. tn̄ ꝑfecti⁹ cū eis fuit. Un̄ dicebat Joh. xiiij. Non relinquā vos orphanos vado ꝛc̄. Sexto ꝯgruū fuit xp̄m aſcēdere ꝓpt̄ loci ꝑparatiōnē. Nā iō xp̄s aſcēdit vt nobis locū in celeſtib ꝑparet. Joh. xiiij. Uado vob pare locum. Sꝫ dī. quō parat nob locū ī ſua aſcēſione cū dicat̄ Mathei. xxv. Uenite bn̄dicti prīs poſſidete regnū qd̄ vob patū ē ab origie mūdi Rn̄det Lyra ſup Joh. xiiij. ꝙ nō itelligit̄ ſm̄ material' loci diſpoſitiōꝫ ſ; ſm̄ grē donatōꝫ. q꞉ xp̄s p⁹ ſuā aſcēſionem diſpoſuit vnicuiq; grā; q̄ mediāte poſſit venire ad celi ſedilia pl⁹ vel minus ſm̄ vniuſcuiuſq; op⁹. Un̄ Aug⁹. Tūc loc⁹ pat̄ ſi ex fide viuat̄. credit⁹ deſiderat̄ vt deſiderat⁹ habeat̄. Idē. Dn̄e para qd̄ paras nos ei tibi pas ꝛ te nob pas q̄n locū pas ꝛ tibi ī nob ꝛ ī te nob Septimo ꝯgruū fuit xp̄m aſcēdere ꝓpter dei ordinatōꝫ. Seruauit em̄ illū ordinē et̄na lege ſancitū quē edixit Luce. xiiij. Qui ſe hūiliat exaltabit̄. ꝛ Prouer. xviij. Añq; glificet̄ cor hoīs hūi

liat'. Prio ei deſcẽdit ꝑ hũilitatẽ et po/
ſtea aſcẽdit ꝑ gl'iã Eph. iiij. Q, ãt aſcẽ
dit qd ẽ niſi qꝛ deſcẽdit. Primũ qdẽ in
inferiores ptes t're ꝫ illos q̃ ꝑus voluñt
aſcẽdere ꝑ ſupbiã q̃ꝫ dſcẽdere ꝑ pniam
de qbꝫ ẽ illd ps. Aſcẽdert vſqꝫ ad celos
ꝛ deſcẽdert vſqꝫ ad abyſſos ſic luciper
Igit' o luciper aſcẽdere vis ſꝫ ordinẽ p
termitt'. ꝛ iõ accidit tibi qd aug'. dicit
Qui ñ tenet ordinẽ iuſticie i agẽdo. te/
net' ab ordie iuſticie i patiẽdo. Si vis
g° o xp̃iane aſcẽdere p' xp̃ꝫ deſcẽde ꝑus
ꝛ tãtũ deſcẽde q̃tuꝫ xp̃s deſcẽdit. De q̃
pſal. Inclinauit celos ꝛ deſcẽdit ꝛ cali
go ſub pedibꝫ ei'. Inclinauit celos. i.
celeſtia diuitat'; ꝛ deſcẽdit ad ima hu/
manitat'. Oẽs ei ꝯditões nobiles icli
nauit. videlicꝫ altuꝫ ad imũ. plenũ ad
vacuuꝫ. forte ad infirmuꝫ. locupletatẽ
ad mẽdicitatẽ. ſapiãꝫ ad ſtulticiã. gl'iã
ad obprobriuꝫ. v'buꝫ ad carnẽ. ipaſſi/
bile ad paſſibile ꝛc. Uade igit' ꝛ tu fac
ſil'r. deſcẽde ad iſernũ ꝑ attẽtã cogitati
onẽ macelli ꝛ ignes dãnatoꝝ. vt ex hiſ
erigar' ad bonuꝫ q̃ declines talia tor
mẽta. Uñ Ber. Qui deſcẽdunt ad iſer
num viuẽtes. nõ deſcẽdert morientes
L Scđo nãqꝫ actuꝫ aſcẽſiõis xp̃i ho
neſtat ꝑmaria nouitas. nõdũ ei gleba
terreſtriuꝫ mẽbroꝝ itrauerat curiã an
geloꝝ. Uñ Michee. ij. Aſcẽdit pandẽs
iter ãn eos. Et ſeq'. Et trãſibit rex eoꝝ
corã eis ꝛ dñs i capite eoꝝ. O qs ꝑor
debuit aſcendere q̃ꝫ ille q̃ portã potuit
apire. hic ẽ xp̃s q̃ hꝫ clauẽ dauid q̃ ape
rit ꝛ nemo claudit. Sꝫ heu qd ꝓdeſt
hr̃e aptã portã ſi nolum' intrare. Et ſi
dicas. imo itrare volo. caue ne mẽtia/
ris. ſi eñ velles te dignuꝫ faceres. Nã
q̃cũqꝫ vult itrare i aliquã ſocietateꝫ;
ad illã ſtudet. vt ſi vult ẽẽ doctor iuris
ſtudet i iure. ſi doctor legis; ſtudet i le/
ge. ſi medicine: ſtudet in medicinis ꝛc
q̃ vult ẽẽ cleric' ſtudet l'ras ꝛc. ſꝫ qa tu
nõ ſtudes i v'tutibꝫ qbꝫ i celũ intrat'. g
vnuꝫ e duobꝫ ſeq'. aut itrare ñ vis ex/
q̃ intrare nullo mõ ſtudes. aut credis
introitũ tibi ſine merit' donãduꝫ. cum
etiã xp̃s m'lt' paſſiõibꝫ debuit intrare
Lu. vl. Nõne ſic oꝑtuit pati xp̃m ꝛ ita
intrare in regnũ celoꝝ. Nõ eñ ẽ dign'
ſupbꝫ in tã hũile oſtiũ intrare q̃ ẽ xp̃s
iuxta illd Joh. x. Ego ſum oſtiuꝫ. Nec
inuid' intrabit. qꝛ ꝑticipatio illi' ciui
tat' ẽ in idipm. i. cõe bonuꝫ. inuid' v'o
ꝛ bona q̃ hꝫ inuidet hñti; ꝛ q̃ nõ hꝫ nõ
dat illi. Nec intrat iracund'. qꝛ ibi eſt
ſũma pax q̃ exupat oẽm ſenſuꝫ. ꝛ bre/
uit' nulluꝫ pctm̃ itrat. Apoc. vl. Foris
canes ꝛ venefici ꝛ icãtatores ipudici ꝛ
homicide ꝛ idol' ſuiẽtes ꝛ q̃ amat ꝛ fa
cit mẽdaciũ. Hinc Aug. i ſmõe hodi/
erno ait. Scire tñ debem' frẽs qꝛ cuꝫ
xp̃o nõ aſcẽdit ſupbia nõ auaricia nõ
luxuria nullũ viciũ nr̃m aſcẽdit cũ me
dico nr̃o. Et iõ ſi p' medicũ deſidera/
mus aſcẽdere debem' vicia ꝛ pctã de/
ponere M Tertio xp̃i aſcẽſioneꝫ
honeſtat diſcreta tarditas. q̃re ſcꝫ intã
tũ xp̃s tardauit ſuã aſcẽſionẽ p' reſur
rectiõꝫ ꝛ nõ ſtati aſcẽdit. Pro cui' con
gruitate tres poſſum' aſſigr̃e rões. ſ.

¶ Primo ꝓpt' reſurrectõis ꝓbatiõem
Scđo ꝓpt' diſcipuloꝝ informatõꝫ.
Tertio ꝓpt' tpis obſeruatiõꝫ.

Primo qdẽ ꝯgruũ fuit vt tardaret ſu
am aſcẽſionẽ ꝓpt' v'e reſurrectõis ꝓba
tionẽ. ꝓbauit ei ſuã reſurrectõeꝫ ꝑ oẽs
qnqꝫ ſenſus. ſ. ꝑ viſuꝫ eis ſe p̃ſentando
ꝑ auditũ cũ eis loq̃ndo. ꝑ guſtum cuꝫ
eis mãducãdo. ꝑ tactũ eis ſe palpabi/
lẽ p̃bẽdo. Dicebat ei. O mi diſcipli cha
riſſimi recordami qꝛ hec oĩa p̃dixi vo
bis. ecce h̃ ẽ corp' qd ꝑ redẽptiõe v'ra et
oĩm cruci fuerat affixũ. h̃ eſt caput qd
ſpinis fuerat coronatũ. hec ſ't vulnera
q̃ ꝑ dilectõne v'ra ꝛ oĩm ꝑtuli. Jõ dicit'
Act. j. Quibꝫ ꝛ p̃buit ſeipꝫ viuũ. i. ꝓba

uit ſeipm̄ eẋ viuū in multꝫ argumentꝫ
ꝑ dies .xl. appēns ꝛ loquēs eis de regꝫ
dei. Potuit nāqꝫ dicere. ecce iā ad eter
nā vitā reſurrexi ꝛ vos ſeqm̄ini me ꝑ paſ
ſionē ꝛ ꝑuenietꝫ ad me. nō curetꝫ d̄ tor
mētꝫ afflictōibꝫ ꝛ morte. qꝛ ieffabilꝭ eſt
glīa q̄ ꝓ his dabit̄ ſic ſcp̄ture teſtāt̄. et
tūc apuit eis ſenſū vt itelligerēt ſcp̄tu
ras. Secūdo ꝯgruū fuit vt retarda
ret ſuā aſceſionē ꝓpē diſciploꝝ iforma
tionē. nā pie ꝯtēplari poſſum⁹ ꝙ repli
cauit eiſ totā ſeriē euāgelij q̄ ſpectabāt
ad ſtatū fideliū dicēdo. Scitꝫ mei cha
riſſimi amici ego rex angeloꝝ i q̄nta
paupꝑtate hūilitate pietate ꝛ auſterita
te vixi: ita ꝛ vos faciatꝫ magꝭ ſitꝫ beni
gni erga pctōres ꝓ q̄bꝫ ſanguis me⁹ ē
effuſ⁹. ꝛ ſic vniuerſū mōꝫ ꝯuertetꝫ v̄tu
te mea quā ego mittā vobꝭ d̄ celo qꝛ da
ta ē mihi oīs ptās i celo ꝛ i t̄ra. Mat.
vl. Eūtes igit̄ in mūdū vniuerſū p̄di
care euāgeliū oī creature .i. hoī. ꝛ nō ſo
lū de ſtatu milītātꝫ eccl̄ie eos p̄docuit
ſꝫ etiā eccl̄ie triūphātis. Jō Act. j. Ap
parēs eis ꝛ loq̄ns de regꝫ dei .ſ. quō an
geli laudāt diuinitatē q̄nta illi dulcedie
replent̄ ex tali laude ꝛc. Tertio con
gruū fuit vt retardaret ſuā aſceſionē
ꝓpter tp̄is obſeruationē. nā de⁹ pr̄ ab
eťno diſpoſuerat aſceſiōis filij ſui an
nū menſeꝫ diē ꝛ horā i q̄bꝫ cū mltꝭ ſctō
rū turmis itraret hereditatē celeſtem.
Primo igit̄ diſpoſuit ānū. qꝛ ān⁹ cur
rebat i ſexto millenario a creatōe mū
di vt ſic adā creat⁹ erat ſexto die a crea
tōe mūdi [illegible]ē die lapſus. ſic itrodu
cerēt̄ ad gliāꝫ ſexto millenario ānoꝝ.
O q̄ntū fuit pōd⁹ pcī p̄mi hoīs q̄ ad
eſū vni⁹ pomi irātū fuerat exulat⁹ cū
oī ſua ꝓgenie. ꝛ nō itrauerīt niſi ꝑ mor
tē dn̄i xp̄i. Scd̄o diſpoſuit de⁹ pr̄ men
ſeꝫ. qꝛ i mēſe maij .v. die mēſ̄. Naꝫ xp̄s
paſſ⁹ ē i feſto ānūciatōis marie. q̄ etiā
die ꝯcept⁹ ē. ꝛ reſurrexit tertia die. dei
de cōputent̄ .xl. dies. et ſic reſtabit iſte
mēſis in q̄ elemēta ꝛ arbuſta ac herbe
ſolēt renouari ac hoīes iocūdari. Sic
iſto mēſe ſūt renouata celeſtia ꝛ ibideꝫ
hoīes eterno gaudio letati. Tertio
de⁹ pr̄ diſpoſuit diē aſceſiōis xp̄i. Naꝫ
feria q̄nta aſcēdit q̄ dies multipliciter
ē ꝯſecrat⁹. qꝛ hac die fuit p̄ntat⁹ i tem
plū. Jtē hac die reliq̄t ſuū corp⁹ in ec
cleſia militāte ꝑ ꝯſecratiōeꝫ. iō debuit
ipo die glīoſū corp⁹ trāſferre i eccl̄iaꝫ
triūphātē. numer⁹ eīm q̄dragenari⁹ eſt
multiplr̄ ꝯſecrat⁹. Nā xp̄us .xl. hebdo
madibꝫ ſtetit i mr̄is vtero. Jtē .xl. diebꝫ
ieiunauit. ꝛ .xl. mēſibꝫ p̄dicauit. ac .xl.
horis fuit mortu⁹. ꝛ .xl. diebꝫ māſit in
mūdo poſt ſuā reſurrectionē. Quarto
diſpoſuit de⁹ pr̄ aſceſiōis horā. q̄a ho
ra nona aſcēdit vt cōiter tenet eccl̄ia.
Nā hac hora adā fuit eiect⁹ de ꝑadiſo
qꝛ dr̄ Gen. iij. Duꝫ deambularet dn̄s
ad aurā poſt meridiē. iō ꝯgruū fuit vt
illa hora adā introiret in celū. Jtē xp̄s
hac hora emittēs ſpm̄. deſcēdit ad in
ferna in lymbū patꝝ. iō hac ipa hora
aſcēdere debuit in celū. Vn̄ eccl̄ia dei
xp̄o grās agēs canit. O rex glīe dn̄e v̄
tutū q̄ triūphator hodie ſuꝑ oēs celoſ
aſcēdiſti ne derelinq̄s nos orphanos
ꝛ ſic pꝫ honeſtas aſceſiōis. ¶ Se
cūdo notem⁹ aſceſiōis xp̄i modū gau
dioſuꝫ: cū dr̄. Ad patrē. Naꝫ bon⁹ fili⁹
beniuole reuertit̄ ad patrē ſuuꝫ pacto
ope ſibi a pr̄e iniūcto: ſic xp̄s. Jgit̄ mo
dus aſceſiōis fuit gaudioſus .ſ.

Primo aīabꝫ beatis.
Secūdo hoībus bonis.
Tertio ſpiritibꝫ ſanctis.

Pꝛīo nāqꝫ mod⁹ aſceſiōis fuit gaudi
oſus aīab⁹ beatis. nā mag̃ deſiderio i
tuebāt̄ adā dei genitricē v̄ginē q̄ potu
it dicere. O ſctiſſima v̄go hec d̄ ꝓgenie
mea eſt. ꝛ in eternū ſit benedicta. quia
fuit digna parere hunc filium dei per

quē liberati ſumꝰ ď vmbra mortꝭ nūc
ituri ad eťnā celi māſionē ⁊ ſilr bn̄dice
bāt alij, qꝛ oēs aīe de lymbo liberate
erāt pn̄tialiť cū xp̄o: licꝫ ſcti apl̄i nō vi
derēt. Et forte qdā erāt in corꝑe gl̄ioſo
cū xp̄o r̄ſuſcitati. qꝛ dꝛ mat. xxvij. Ml̄
ta corpa ſctōꝝ q̄ dormierāt ſurrexerūt
⁊ itrauerūt i ſctā ciuitatē ⁊ appuerūt
mltꝭ. ¶ Sꝫ di. vtꝝ cū corꝑe ⁊ aīa
aſcēderūt illi cū xp̄o i celū: an iterū de-
poſuerūt corpa in qbꝫ ſurrexerūt. Ad
qd̄ rn̄det. Tho. i. iij. p. ſū. q. liij. di. ꝙ de
h̄ ſūt opiniōes. Aliq̄ dicūt ꝙ reſurrexe
rūt amplꝰ nō morituri. ſꝫ xp̄o aſcēdē-
te ꝑpetue victuri aſcēderūt cū ipo. ⁊ h̄
voluit Remigiꝰ ſup Mat. di. Quere
ret qs q̄d factū ē illis q̄ reſurgēte dn̄o
reſurrexerūt vt teſtes eēnt dn̄ice reſur
rectōis, ſubiūgit Remigius. Quidā
dixerūt ꝙ iteꝝ mortui ſūt. ſicͭ lazarꝰ ⁊
ceteri reſuſcitati. ſꝫ illoꝝ dictꝭ nllo mō
ē fides adhibēda. qm̄ maiꝰ eēt illis tor
mētū r̄ſuſcitatio ſi iteꝝ mortui fuiſſēt
q̄ꝫ ſi nō reſurrexiſſent. Incūctāter ḡ cre
dere debemꝰ ꝙ q̄ reſurgēte dn̄o reſur-
rexerūt aſcēdēte dn̄o pariter cū eo aſcēde
rūt. Sꝫ Aug. huic opiniōi ꝯdicit i epi
ſtola ad Elnodiū d. Scti q̄ cū xp̄o ſur
rexerūt pacto ſuo teſtimonio iteꝝ i ter
re puluerē redierūt. Et dicͭ ſ. Tho. ꝙ rō
nes Aug. ſūt mlto fortiores. ⁊ ḡ magꝭ
ſtādū ē ſue pti. Ad Remigiū dicēdū ꝙ
ſcti potuerūt ſine dolore iteꝝ mori. ſicͭ
dicͭ Hiero. i ꝓlogo ſup Johēꝫ ꝙ iohā
nes tā extraneꝰ a dolore mortꝭ q̄ꝫ a cor
ruptiōe carnis. ⁊ addi pōt de moyſe q̄
reſurgēs locutꝰ ē cū dn̄o i trāſfigurati-
one de eiꝰ exceſſu Lu. ix. Et viſus fuit
ab apl̄is viſiōe corꝑali q̄ iteꝝ mortuꝰ
fuit pacto ſuo teſtimonio. Un̄ ď reſuſ
citatꝭ vnꝰ fuiſſet iohēs baptiſta q̄ vēit
vt teſtimoniuꝫ phiberet v̄itati. Eiꝰ tn̄
caput rome oñdiť. ¶ Scd̄o modꝰ xp̄i
aſcēſiōis fuit gaudioſus hoīb᷒ bonis

Ad cumulū igiť gaudioꝝ ſuis hodie
xp̄s mlta iocūda exhibuit. Primo ho
ra comedēdi eis appuit ⁊ q̄ſdā ď icre-
dulitate icrepauit. ⁊ poſtea ex magna
charitate q̄ bulliebat comedit cū eis.
⁊ deinde iniūxit eis p̄dicatōis officiuꝫ
di. Eūtes in mūdū vniuerſuꝫ p̄dicate
euāgeliū oī creature. q̄ crediderit ⁊ ba
ptiſatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. q̄ v̄o nō credi-
derit ꝯdēnabiť. Et demū mādauit eiſ
Lu. xxiiij. ne diſcederēt a hierl̄ꝫ donec
v̄tute ſpūſſcti īduerenť ex alto. Et ſic
eduxit eos foras verſus bethaniā ad
mōteꝫ oliueti. Dicͭ ei mgr̄ i hiſtorijs ꝙ
hodie xp̄s dn̄s bis appuit eis. Prio ī
cenaculo ⁊ īde eduxit eos p̄cipiēdo vt
irēt in mōtē oliueti viſuri aſcēſuꝫ in ce
lū. Alij aūt dicūt ꝙ corꝑalr ibat cū eiſ
loq̄ns dulciſſima verba de reḡ celeſti.
Tūc dulcedine inebriati qdā īťroga
uerūt di. Dn̄e ſtati reddes nob̄ hoc re-
gnū. qb᷒ ipe ait. Nō ꝑtinet ad vos ſci-
re tꝑa vel momēta q̄ pr̄ meꝰ poſuit in
ſua ſcia. q. d. ſufficiat vob̄ ſcire tꝑa ď h̄
ex ſcp̄tura exp̄ſſa. Nō eīm ē vob̄ neceſſe
futura ſcire. qꝛ h̄ regnū iſrl̄ nō carnali
ter ſꝫ ſpūalr erit reſtituēdū. Cū aūt ve
niſſēt ad mōteꝫ oliueti nō ſtatī aſcēdit
ſꝫ ſicͭ dicͭ Nicodēꝰ ī euāgelio: ibi ꝯſedit
cū mr̄e pia ⁊ diſcipulis ac copioſa tur
ba. ⁊ cepit dulciſſime alloq̄ eos. ⁊ for-
te dixit p̄mo matri. O amātiſſima ge
nitrix mea tu fuiſti ꝑticeps ī hac vita
oīm laboꝝ ⁊ tribulationū. tua ſctiſſi
ma ⁊ placida v̄ginitas ꝯcepit me. mū
di ſaluatorē aluiſti et ſctiſſimis vlnis
tuis geſtaſti. Un̄ magna dilectio req̄-
reret vt ſicͭ amplexata ſepeſepiꝰ fuiſti
me: ita te āplexarer ⁊ vna mecū coraꝫ
oīb᷒ angelis ⁊ aīab᷒ ſctis ⁊ corā diſci-
pul̄ meis ī celū ducerē. Nūc igiť o di-
lecta mea mr̄ h̄ te derelinq̄ fidelib᷒ me
is matrē ꝯſolatricē. Iteꝝ aūt veniā ⁊
aſſumā te ad me, vt vbi ego ſū ⁊ tu ſis

mecū. His dictis eleuauit ſctiſſimas manꝰ ꝛ bn̄dixit gn̄itrici ſue d. O gn̄itx gratioſa ſis bn̄dicta ī aīa ꝛ corpe ꝛ bn̄dicta ſint oīa cogitata tua vba ꝛ facta. O q̄ꝫ libēter mr̄ cū filio receſſiſſet de h̄ mūdo niſi volūtas filij ꝛ nec̄itas fide liū detinuiſſet. Un̄ Anſ. Sꝫ o bōe ieſu iſtiꝰ tue dulciſſime mr̄is pijſſime fili quō pati potuiſti vt ei ī regnuꝫ glīe tue remeāte illā q̄ſi orbatā in miſerijs mūdi relinq̄res ꝛ nō eā ſtati regnatu‑rā aſſumeres. Erat vt mihi videt̄ neceſſaria nr̄e fidei ꝯuerſatio ſua pꝰ aſcē ſionē int̄ apl̄os. Tūc glīoſa mr̄ ſolita pietate ait. O fili mi dulciſſime tu es deꝰ ꝛ filiꝰ meꝰ. tu noſti ꝙ iocūdiſſimū foret mihi tecū eē. ſꝫ qꝛ ꝓ vtilitate illorū q̄ꝝ amore ꝛ redēptōe ſanguinē pci‑oſuꝫ fudiſti placꝫ mihi remanere ſm̄ tuā volūtatē. Deinde xp̄s vultu placido ait ad petrū. Dilecte mi petre eſto fidel̄ ꝛ ſollicitꝰ de ouibꝰ ſāguine meo ꝯq̄ſitis. Ecce dedi tibi claues regni celoꝝ ꝛ inſtitui te in terra meū vicariuꝫ vt obediāt tibi oēs reges ꝛ mūdi totiꝰ hoīes. Deinde ad iohēꝫ. ꝛ tu mi iohēs memēto dilectiōis mee ꝛ grē. ꝛ ſic tibi cōmēdaui charā meaꝫ genitricē: ſic eiꝰ curā habe. Deīceps ad oēs. O mi chari diſcipuli ꝛ fratres eſtote fortes ī bello ꝛ pugn̄te cū antiq̄ ſerpēte ꝛ accipietis regnū. Nolite timere eos q̄ occidunt corpꝰ: aīam aūt nō pn̄t occidere. Ego em̄ vobiſcū ſū vſq; ad ꝯſūmatōꝫ ſecl̄i. Et poſtmodū dixit. Deꝰ eſne pat̄ ſctē tibi cōmēdo hos ꝛ oēs q̄ credituri ſūt in noīe meo. Quibꝫ auditꝭ oēs ſe pſtrauerūt. O q̄nta leticia. o q̄ntū gaudiū audire colloq̄ filij dei ꝛ matrē vginē. o q̄nta exultatio videre deū in hūano corpe ꝛ eis bn̄dicēte. o q̄s pōt enarra‑re gaudiū cordis certe nullꝰ. Dictꝭ hiſ oſculatꝰ ē ſuā genitricē ſuauit̄ ꝛ ſingil‑lariꝫ oēs. h̄ fuit cumulū maximi gaudij. Tertio modꝰ xp̄i aſcēſionis fuit gaudioſus ſpiritibꝫ ſctis. Nā pꝰ dulciſſimū colloquiū ꝛ bn̄dictōꝫ eleuatiſ māibꝫ vt eos bn̄diceret ꝛ inimicos ꝓſterneret vſa facie ad oriētē ꝓpria vtu‑te cepit a t̄ra eleuari paulatim ꝛ cū eo oēs btē aīe. ac d̄ celo egreſſi ſūt ei obuiam oēs āgeli tāq̄ꝫ regē ſuū glīoſe aſſociātes ꝛ iclināteſ ſe ei offerēteſ ꝑpetuū ſuū famulatū. q̄ꝫdiu em̄ potuit videri ocl̄o corpali aſcēdit moroſe ꝓpt̄ ꝯſolatōꝫ matrꝭ glīoſe ꝛ diſcipuloꝝ. q̄ ītuē tes admirabāt̄ ꝛ p̄ gaudio lachrymabāt̄ ſtātes erectꝭ ocul̄ ꝛ cordibꝫ ī celuꝫ ī ſūmitate aerꝭ q̄dā lucida nubes eū inuoluit. ꝛ tādē ī momēto celū empyreū ꝑ dotē agilitatꝭ cū oībꝫ aīabꝫ btīs ꝛ angel̄ iuit. Et dū d̄ terra mirarēt̄ ecce duo āgeli ī forma viroꝝ ſteterūt iuxta illos ī veſtibꝫ albis ꝛ dixerūt eis. Uiri galilei q̄d ſtatꝭ h̄ aſpiciētes ī celū. ac ſi dicerēt. Statꝭ h̄ ꝛ ī celū aſpicitꝭ repleti gaudio ꝛ admiratōe q̄ſi obliti q̄d facere debeat̄. Redite ī ciuitatē ꝛ expectate ꝓmiſſū pr̄iſ ibi. nec expectate ieſū regē vrꝫ vt mō redeat ſꝫ ī fine mōi ſic vēiet ſic vidiſtꝭ eū ī nube eūtē ī celuꝫ. His ꝛ alijs myſterijs declaratꝭ āgeli diſparuerūt ꝛ ipi ī loco vbi ſteterūt pedeſ ieſu adorauert̄ deū ꝛ hoīeꝫ. Et ſic reuerſi ſūt cū ingēti gaudio ī hierl̄ēꝫ a mōte oliueti. ꝛ tunc colloq̄bāt̄ ſibij̄nuicē di. Dn̄s meꝰ ſic locutꝰ fuit mihi ſel̄. Aliꝰ vo. ꝛ mihi etiā ſic ꝛc̄. O q̄ntū gaudiuꝫ tūc erat illis. De loco aūt aſcēſiōis dīc Sulpitiꝰ ep̄s hieroſolymitanꝰ. ꝙ cuꝫ ibi edificata eēt poſtea eccl̄ia veſtigia xp̄i vbi fuerūt nūq̄ꝫ potuert̄ ſterni pauimēto. ſꝫ reſiliebāt marmora in ora collocātiū. Auditꝭ gaudijs terrenorū hoīm. audiamꝰ gaudiū ꝛ admiratōꝫ celeſtiū militū. Uidētes ei deū ꝛ hoīeꝫ in vna pſona tā glīoſiſſimū admirantes angeli fecerūt tres q̄ſtiōes q̄s po‑

nit Dyoni.li.de angelica hierar.c.vij.
Primā fecerūt maiores angeli adiui
cē dicētes illō Eſa.lxiij. Quis ē iſte q ve
nit de edom tinctis veſtib9 de boſra.
Ubi dic glo.ꝙ qdā angeli nō plene co
gnoſcētes myſteriū icarnatōis paſſio
nis ꝛ reſurrectiōis.ſ; vidētes aſcēdere
cū tāta glīa admirabāt. Dic eni Bo
nauē.ſup.ij.di.x.ꝙ ī āgelis duplex eſt
cognitio.ſ.a natura ꝛ a grā.cognitiōe
eni naturali angeli nō pficiūt nec de
ficiūt niſi inqntū p expientiā pficiunt
ſicut dr de xpo Lu.ij. Puer aūt creſce
bat etate ꝛ ſapiā cū tn ab inſtāti cōce
ptōis fuit plen9 ſapiā. Silr dic Apl's
d eo ꝙ didicit ex his q paſſus ē obediē
tiā.didicit.ſ.p expientiā. Alia cognitio
ī āgel' ē a grā. ꝛ hec ē duplex. Aut a grā
fixa q ē eoꝝ etna ꝯfirmatio: aut a grā
influēte q ē grā reuelatiōis. q iō dr in
fluens q2 nō ſp reuelat de9 myſteriu;.
ſ; p loco ꝛ tpe. ꝛ ſic angeli dicūt pfeciſ
ſe in cognitiōe. de9 eni eſt ſpeculū vo
luntariū iō qntūcū; qs in eo aſpici
at nihil in eo videt niſi qntū ipm vult
reuelare. Alij vo tenēt ꝙ cognouerūt
oīa illa.ſ; ex deuota admiratiōe dice
bāt. Quis ē iſte q venit de mūdo ſan
guineo p pctm ꝛ munito p malicia;.
Edom eni ſanguinea iterptat. boſra
vo munita. Rndit dñs ieſus. Ego q
loqr iuſticiā ꝛ iudiciū ꝛ pugnator ſū
ad ſalute;.q2 fuit iuſticia in redēptiōe
hūani generis. ꝛ iudiciū in eiectiōe di
aboli de mūdo.q2 iuaſerat fraudulē
ter alienū ſeruū. Secūdā qſtionē fece
rūt angeli medij ſupiorib9 di. Quis ē
iſte glioſ9 ſua forma ſpecioſus mira
pulchritudine. Rnderūt angeli ſūmi
Hic ē rerū pcreator. Ade lapſus repa
tor ſua fortitudie. At illi dixerūt. Quid
ē iſtud q veſtit cur maieſtas opit que
nō eget tegmine. At illi rnderūt. Hec
eſt veſtis illa pura caro ſūpta de ma
ria ſine virili ſemine. At illi dixerunt.
Cur eſt veſtis lacerata ꝛ hincinde ru
bricata quaſi tincta ſanguine. Reſpō
derūt. He ſūt plage quas portauit. h
eſt ſanguis q manauit moriēs p ho
mine. Tūc iterū querūt. Quis tā ma
gnus comitatus tā ſolēnis apparat9
quo pcedit rex vallat9 tāta multitudi
ne. Reſpōderūt. He ſūt aie bte de in
ferno liberate q fuere captiuate parē
tali crimine. Tertiā queſtionē fecerūt
angeli infimi medijs di. Quis eſt iſte
rex glie q aſcēdit tā glo'ſe.tā potēter.tā
iocūde. Rnderūt di. Dñs vtutū ipe ē
rex glie. Hic ē ille q nō hēbat ſpē; neq;
decorē q fuit infirm9 in ligno ſ; fortis
in plio. His auditis dixerūt oēs aie
beate. q cantēt in hac die tres celeſtes
hierarchie natu vginis marie laudeſ
ꝛ pconia. Qui naturā in cōiugatā ſua
morte repatā qſi ſponſā adornatā tra
duxit ad pria. Sicq; oēs angeli ꝛ ſcti
ineffabilit ꝛ eternaliter gaudēt. ¶

Tertio notem9 aſcēſiōis xpi termi
nū glioſū cū dr. Deū meū. Hodie nā
q; xps dñs aſcēdit ſup oēs celos q2 ad
deū patrē q eſt ſupra oēs celos digni
tate.iō dr Eph.iiij. Aſcēdit ſup oēs ce
los deus. Pro quo ſciendū ꝙ ſic di
cit autor ꝯformitatū li.iij.ꝯformitate
ix.ꝙ celu; accipit ī ſcptura qdruplr.ſ.

Primo p celo materiali.
Secūdo p celo rōnali.
Tertio p celo intellectuali.
Quarto p celo ſupſubſtātiali.

Primo inq; celū capit p celo matiali
de q dr Gen.j. In pncipio creauit de9
celū ꝛ terrā. ꝛ iſto mō accipiēdo hodie
xps ſup oēs celos aſcēdit de mōte oli
ueti in q mltotiēs ſteterat ad orādum
Luc.xxij.i q fuit capt9 Mar.xxvj. in q
antixpm interficiet Zach.xiiij. ꝛ mun
du; iudicabit. Un canit eccl'ia. O rex
glie dñe vtutū q triūphator hodie ſu

per oēs celos aſcēdiſti. Quocirca tria poſſum⁹ ꝯſiderare q̄ in trib⁹ q̄ſtionib⁹ ꝯtinentur.ſ.

Primo celoꝝ orbicularitatē.
Scḋo celoꝝ numeroſitatē
Tertio ſitus xp̄i rōnabilitatē.

Prīo nāq; ꝯſiderem⁹ celoꝝ orbicularitatē ſeu rotūditatē.i.vtꝝ celū ſit rotūdū ſiue orbiculare. Et videt̄ ꝙ nō. q2 ſi ſic aut aliq̄ ei⁹ ps erit vacua aut mł'to pl⁹ diſtabit corp⁹ xp̄i ab aliq̄b⁹ btīs q̄3 celū a t̄ra. cū ab vna circūferētia celi ad aliā terra ī medio ꝯſiſtat. qḋ p3 ad oculū. ſi ḡ nō eſt ꝯgruū ponere ꝙ aliq̄ ps celi empyrei vacua ſit a ꝯtinētia beatoꝝ. nec ē ponere tātā diſtātiā int̄ xp̄3 ꝛ alia corꝑa btā. Videt̄ igit̄ ꝙ empyreum nō ſit figure orbicularꝭ ꝛ ꝑ ꝯſeq̄nſ criſtallinū nec firmamētū. Ad h̄ rn̄dēt doc. ꝙ celū h3 orbicularē figurā q̄ ſibi cōpetit tā rōne ſimplicitatꝭ q̄3 rōne capacitatꝭ: ꝑfectōis ꝛ mobilitatꝭ. Q3 aūt q̄rit̄ quō empyreū ſi orbiculare ē replebit̄ ſctōꝝ corꝑib⁹. Dicēdū ꝙ ꝛ ſi non ſit certū qualit̄ ꝛ ꝑ quē modū locētur ibi ſcti. tn̄ quōcūq3 dicat̄. ſiue ꝙ ſint ī vno ſemicirculo empyrei. ſiue ꝙ in toto nihil īpedit vtrūq3 poni. Si em̄ ī toto ſīt tūc virtutē viſiuā habebūt intātū potētem ꝙ dilectiſſimū regē ſuū xp̄m videre poterūt ð lōginq̄ ſicut de ꝓpinq̄. Si v̄o ſunt ī media pte celi alt̄a nō eſt vacua nec ſupflua ſic magnū palatium nō eſt vacuū qn̄ ē vn⁹ magn⁹ inhabitator q̄uis nō repleat oēs ptes. Magnitudo ei curie ꝛ ſpacioſitas ꝛ ſi non ipleat̄ totalit̄: fac̄ tn̄ ad oſtēſionē regal' magnificētie qḋ meli⁹ ſciem⁹ qn̄ videbimus. Verūtn̄ hec ſcḋa poſitio ē magis ꝯſona ſcpture ꝙ v'ſus ptē aq̄lonarē fiat btōꝝ local' māſio qḋ videbatur appetere lucifer dicēs Eſa. xiiij. Ponā ſedē meā ad aq̄lonē. Hic pē. Fundat̄ exultatōne vniuerſe terre mōs ſyō latera aq̄lonis ꝛc.

Scḋo ꝯſiderem⁹ celoꝝ numeroſitatē. Diſtinctio ei celorum aut diſtinguit̄ ꝑ diuerſitatē ꝓiarum formaꝝ. aut ꝑ diſtinctōem motuū ꝛ lumiariū ꝯtētoꝝ. Si diſtinguat̄ ꝑ diuerſitatē ꝓuaꝝ formaꝝ ſic diſtinguim⁹ tres celoſ. aut ei viget ī eo natā ꝑfecte lumioſitatꝭ. ꝛ ſic ē habile ad ſtatū glīe. ꝛ iō ꝯtētū qḋ dr̄ empyreū. Aliḋ ei celū nō ē ꝯtētū nec ꝑfecte lumioſū p̄3 ſe. aut viget ī eo natā ꝑfecte ꝑſpicacitatis ꝛ effectiue frigiditatꝭ. ꝛ ſic ē criſtallinū ſiue aqueū. qḋ q̄dē celū fac̄ ad ꝯſeruatiōe3 reꝝ corꝑaliū. ꝛ iō ē habile ad motū. q2 aliḋ celū naturalit̄ n̄ mouet̄ ſ3 violēter. aut viget in eo natura ꝑſpicacitatꝭ ꝛ lumioſitatꝭ ꝛ effectiue caliditatꝭ. ꝛ ſic ē celū ſydereū. qḋ q̄dē facit ad trāſmutatōe3 reꝝ inferioꝝ. iō ē mł'tiforme ꝛ motiuū. q2 aliq̄ ps eiuſdē celi mouet̄ ꝯ̄rio motu alteri pti eiuſdē celi. ſic in aere videm⁹ ꝙ vna nubes mouet̄ ꝯ̄ aliā. Si v̄o fiat diſtinctio celoꝝ penes diſtinctiōe3 lumiariū. ſic eſt diſtinctio orbiū. aut orbis ꝯtinet mł'titudinē ſydeꝝ. ſic ē celū ſtellatū. aut cōtinet vnitatē ſic cū ſeptē ſint planete ſm̄ q̄s regit̄ vniuerſitas tpm̄ q̄ in ſeptenario numero claudit̄. ſic ſepte3 ſunt orbes. Et ē ſciendū ꝙ q̄uis celū criſtallinū3 careat ſtellis. tn̄ mouet̄ q2 ip̄m ē pmū mobile qḋ vniformit̄ mouet̄ ab oriēte in oriēs ꝑ occidēs. ꝛ illi⁹ v'tute trahitur firmamētū ꝛ oēs orbes inferiores vno die natāli vt reuoluāt̄ ab oriēte ī occidēs q̄uis celū h̄ n̄ appeat nr̄o ſenſui

Tertio ꝯſiderem⁹ ſit⁹ xp̄i rōnabilitatē. i. q̄re xp̄s dn̄s aſcēdit ſup oēs hoſ celos. Rn̄det Tho. iij. p. ſū. q. lvij. art. iiij. ꝙ ꝓp̄t tres rōes. Prio rōe glīe. Nā corp⁹ q̄nto maiori refulget glīa: tanto ſupiori ſublimat̄ loco. ſ3 corp⁹ xp̄i oib⁹ aliȷ̄s ē glīoſior. ḡ ꝯgruū fuit ꝙ in loco alto ſup oīa corꝑa cōſtituatur. non

eni ē intelligẽdū q̄ eēt extra celū. q̄r extra celū nihil ē. vt dīc ph̄s .j. de celo et mōdo. Scḋo xp̄s aſcẽdit ſup oēs celos rōe ꝯtinētie. nā ꝯtinēs ſupioꝛ ē ꝯtēto ſaltē dignitate. Xp̄s ſbo ē ꝯtinēs poꝛtans oīa ſbo ſtutꝭ ſue. ḡ ꝯgruū fuit xp̄ꝫ exaltari ſup̄ celos. Tertio ꝯgruū fuit rōne aīe vt exaltaret̄ ſup̄ celos. q̄r cuius aīa ē beatioꝛ illū opꝫ exaltari ī locū eminētioꝛē. ſꝫ aīa xp̄i bn̄dicti ē infinite btitudīs cui⁹ btitudo ⁊ coꝛp⁹ btificauit ꝑ redūdantiā. Coꝛp⁹ ei glīoſum vt dīc Tho. iij. pte ſū. q. lvij. n̄ hꝫ ex p̄ncipijs nature ſue q̄ poſſit eſſe ī celo aut ſupra. ſꝫ h̄ hꝫ ex aīa de q̄ glīam recipit ḡ q̄to aīa fuerit beatioꝛ tāto coꝛp⁹ erit in loco eminētioꝛi. Vn̄ ⁊ ī ps. dr̄. Eleuata ē magnificētia tua. i. fili⁹ tu⁹ de⁹ ⁊ hō. eleuata ē ꝗ̄ terrena hūilitate ſuper celos ad dexterā tuā Scḋo capit̄ celū ꝓ celo rōnali. i. ꝓ hoīe. nā dr̄ Eſa. lxvj. Celū ē ſedes dei. Et alibi dr̄. Aīa iuſti ſedes ē ſapīe. ⁊ ſic hō iuſt⁹ celū vocat̄ ꝓpt̄ ꝓprietates q̄s celū ⁊ aīa hꝫ. Dic ei magn⁹ Alber. q̄ celū ē coꝛp⁹ puꝝ eſſentia ſubtiliſſimū īcoꝛruptibile ſolidiſſimū. q̄ntitate maximū. figura ſpericū. creaturaꝝ aliaꝝ ī ſe cōtētiuū. Dr̄. p̄mo aīma iuſti celū. q̄r ēntia puriſſima et pulcerrima. excedit nāq̄ꝫ icōꝑabilit̄ ſolis ⁊ lune pulcritudinē. imo oīꝫ ſideꝝ ⁊ reꝝ coꝛpaliū. Vn̄ Ber. Si aīam videres derideres oīa q̄ ſūt ſubt⁹ terraꝫ ſup ⁊ ſup p̄ ei⁹ pulcritudīe. Idē. Attendat hō q̄tū valeat. q̄tū debeat ⁊ cogitet p̄ciū ipi⁹ aīe. i. xp̄m dn̄m. ⁊ n̄ ſit ſibi ipſi vilis nec reputet ſe vilē. q̄r ſi vilē ſe r̄putauerit: fact⁹ erit re⁹ ſanguini moꝛti ⁊ gīe xp̄i. Scḋo ſic̄ celū ē īcoꝛruptibile. ſic aīa ē īmoꝛtal̄. iuxta illḋ Sap. iij. Juſti āt ī ꝑpetuū viuēt. ⁊ ſaluatoꝛ mathei. x. ait. Aīaꝫ n̄ p̄nt occidere. Tertio ſic̄ celū ē ſolidiſſimū. Job. xxxvij. Tu fabricat⁹ es celos q̄ ſolidiſſimi q̄ſi ere fuſi ſūt. Sic aīa iuſti ē ſolidiſſima ꝑ libere volūtatꝭ firmitatē ī bono ita q̄ a nllo p̄t cogi q̄ ſūt infra deū. Hīc Ber. li. ḋ li. ar. Volūtas ꝓ igenita ſui nobilitate nllā cogit̄ neceſſitate. Quarto ſicut celū dr̄ maximū ſm illḋ Baruch. iij. O iſrl̄ q̄ꝫ mag̃ ē dom⁹ dei. Sic aīa iuſti ē mag̃ īmo ꝑ itellectū q̄ōāmō infinita. q̄r infinita p̄t cogitare ⁊ itelligere. Quito ſic̄ celū ē ſpericū. ſic aīa iuſti circūit oīa ſua facta ⁊ dei bn̄ficia ⁊ celi gaudia. inferni ſupplicia: ⁊ tādē iterū reuertit̄ ad deū ꝑ amoꝛē a q̄ eſt creata. Vn̄ ps. Circūibo ⁊ īmolabo hoſtiam laudis. Super hos ei celos rōnales aſcēdit xp̄s. i. vltra loca aīaꝝ btīs debita. Sꝫ dī. q̄re vltra oēs aīas pi⁹ paſtoꝛ aīaꝝ xp̄s aſcēdit. nōne meli⁹ fuiſſꝫ ī medio ouium ſuaꝝ manere. Rn̄det Tho. i. iij. p. ſū. q. lvij. ar. v. q̄ xp̄ꝫ eleuari ſup̄ oēs aīas ꝯueniēs fuit ꝓpt̄ tres (rōnes. ſ.

Primo rōe hūilitatꝭ

Scḋo rōne vnionis.

Tertio rōne nobilitatꝭ.

Primo dixi q̄ ꝯueniēs fuit xp̄m aſcēdere ſup̄ oēs aīas rōe hūilitatꝭ. Diuīa eni lex ſtatuit vt q̄to magꝭ q̄s ſe hūiliauerit in p̄nti vita. tāto magꝭ exaltet̄ ī futura. ſꝫ xp̄s ſe hūiliauit vltra omēs aīas. Naꝫ ſe hūiliauit tanta maieſtas vſq̄ꝫ ad formā ſerui. Deinde hūiliauit vſq̄ꝫ ad obpꝛobria ⁊ vſq̄ꝫ ad moꝛtē turpiſſimā crucꝭ. iuxta illḋ Phil̄. ij. Fact⁹ obediēs vſq̄ꝫ ad moꝛtē: moꝛtē āt crucꝭ. Poſtremo hūiliauit ſe vſq̄ꝫ ad īfernū ad quē deſcēdit. Jō merito ſm legē diuinā debuit ſupra oēs exaltari. Hinc Amb. ſup bt̄i īmaculati. Quāto ei q̄s eſt abiectioꝛ ī h̄ ſeclo: tāto magꝭ exaltabit̄ ī futuro. Et b. Aug. de ſbis domī Vis cape celſitudinē dī cape p̄us humilitatē dei. q̄r ds dignat⁹ ē hūilis eē ꝓpter te. dignare ⁊ tu hūilis eē ꝓpter deum. Chriſt⁹ eni intantū ſe hūiliauit

vt oīb⁹ ſe daret ī exēplū ꝟe hūilitatꝭ in
ꝟbis geſtis ⁊ veſtib⁹ di. Mat. xj. Diſci
te a me q2 mitꝭ ſū ⁊ hūilis corde. q. di.
Ego ecce ad celi ſublimia añ vos va/
do ꝑ viā hūilitatꝭ. Qui igit᷑ voluīt me/
cū eē ꝑ eandē viaꝫ veniāt. O xp̄e de⁹. o
pie paſtor ⁊ hūilis reſpice de ſolio ma
ieſtatis tue ⁊ vide ꝙ̄ pauci ſint ꝟe hūi
les ſub hūilitatꝭ. i. xp̄iane religiōis re/
gula. Ecce q̄ſi oēs hic volunt exaltari
honorib⁹ diuitijs veſtib⁹. ⁊ decepti pu
tāt te nudū ſeq̄ cū ſupbū ſeqn̄t᷑ diabo
lū. Secūdo cōueniēs fuit xp̄m ſup
aīas exaltari rōne vniōis. Illud ei qđ
magꝭ ē vnitū đo dꝫ eē ī loco ſupiori. ſꝫ
corp⁹ xp̄i ē magꝭ vnitū ꝙ̄ aliq̄ aīa īme
diate ⁊ in vnitate pſone. qđ nulli crea
ture ſic factū ē. Vñ Apl's Eph. j. Cōſti
tuit illū ſup oēꝫ ꝑncipatū ⁊ ptātē. ⁊ ſu
per oē nomē qđ noīat᷑ ſiue ī h̄ ſeculo ſi
ue ī futuro. Tertio ꝯueniēs fuit xp̄ꝫ
exaltari ſup oēs aīas rōne nobilitatꝭ.
Quāto aliq̄ res ē nobilior vel pfectior
tāto debet᷑ ei loc⁹ altior: ſꝫ xp̄i corp⁹ eſt
oī creatura ſpūali nobili⁹. g̃ ⁊c. Ter
tio celū capit᷑ ꝑ celo ītellectuali. i. ꝑ an
gelo ſup q̄s aſcēdit. iuxta illđ Pſ. Aſ
cēdit ſup cherubin ⁊ volauit: volauit
ſup pēnas vētoꝝ. De hoc celo dꝫ Job
xxxviij. Ubi eras cū me laudarēt aſtra
matutina ⁊ iubilarent oēs filij dei. Di
cunt᷑ aūt celi angeli methaphorice in
q̄ntū in eis de⁹ reqeſcit. q. natura ſpū/
ales. ⁊ iō oīb⁹ ſubſtātijs corpalib⁹ di/
gniores ⁊ ſupiores. Et ſic corp⁹ xp̄i lꝫ
ex ꝯditōe nature corpee ſit īfra ſubſtā/
tias ſpūales. tñ ex ꝯſideratōe dignita
tis ex vniōe q̄ corp⁹ xp̄i ē deo pſonalit᷑
ꝯiūctū excellit dignitatē oīm ſubſtāti/
aruꝫ ſpūaliū. g̃ ſup oēs celos ſpūales
debuit ſublimari. Hic dicit Lyra ſup
iiij. c. Eph. ſup illo. Ipe ē q̄ aſcēdit ſup
oēs celoſ. Aſcēdere inq̄t ⁊ deſcēdere nō
ꝯuenit xp̄o ꝓprie ſꝫ diuinitatē q̄ đ ne/
ceſſitate pn̄s ē vbiqꝫ ſꝫ ſm hūanā na/
turā dꝛ aſcēdiſſe ſup oēs celos. nō ſic ī
telligēdo ꝙ aſcēderit totalit᷑ ſup celuꝫ
empyreū vbi null⁹ ē loc⁹ nec creatura
aliq̄. vt dicit ph's ī. j. celi ⁊ mūdi. ſꝫ ſic ī
telligēdo ꝙ aſcēderit ſupra āgelos ad
digniorē ptē celi empyrei qđ eſt loc⁹ be
atoꝝ celumqꝫ ſummū. Ad h̄ dicit idē
Lyra ſup. ij. c. j. Regꝭ. ꝙ q̄nto aliq̄ ſūt
diuinitati ꝓpinqora: tanto alia ſūt ei
magꝭ ſubiecta. ſic ptꝫ đ elemētari regi
one q̄ tota ſubiecta eſt latiōi aſtroꝝ vt
oīs ꝟt⁹ ei⁹ idē gubnet᷑. vt dꝛ. j. methe/
roꝝ. Corpa ꝟo celeſtia ſubiecta ſt an/
gelis ſiue intelligētijs mouētib⁹ ea. et
iteꝝ angeli inferiores ſūmis. Natura
aūt hūana in xp̄o ab inſtāti vniōis ꝓ/
pinqor fuit đo oīb⁹ angelis. q2 vnita ē
ī eē ypoſtatico. Angeli āt q̄ntūcūqꝫ ſū/
mi nō ſūt ei ſic vniti. q2 nuſq̄ꝫ eos app
hēdit vt dꝛ Heb. ij. Dꝛ tñ minoratus
modico ab āgelis inq̄ꝫtū mortale cor
pus aſſūpſit in q̄ myſteriū nr̄e redem
ptōis pfecit. ⁊ ſic inq̄ꝫtū fuit mortal' di
cebat᷑ mīor reſpectu īmortaliū āgelo/
rū. ſꝫ tñ dignitate ſupior. vt dꝛ Heb. j
Excelſior celis fact⁹. i. oī rōnali creatu
ra. Quarto celū capit᷑ ꝑ celo ſupſb'a
li. i. ꝑ celo diuinitatꝭ. de q̄ celo dic pſ.
A ſūmo celo egreſſio ei⁹. Hoc ſiquidē
celū eſt celū celoꝝ alti⁹ oīb⁹. pulchrius
vniuerſis. deſiderabili⁹ cūctꝭ q̄ cogita
ri vl' dici pñt. Hđ q̄dē lucip appetebat
cū dicebat. Aſcendā in celū et ſil'is ero
altiſſimo Eſa. xiiij. Cū eñi eſſet in celo
empyreo. i. ī ſūmo celo vltra qđ nō eſt
aliđ. q̄ igit᷑ volebat aſcendere. Rñdet
Bonauen. in. ij. diſ. ij. ꝙ celū eſt nomē
īpoſitū corpi ſm ſuā pmā impoſitio/
nē. ⁊ corpus qđ eſt ſurſū dꝛ celū. q2 eſt
ꝯtinuū ſecretū ⁊ quietū. Et q2 hec tri/
plex ꝓprietas repit᷑ in celſitudine diui
nitatis iđo ipa dꝛ celū. Eſt eñi ampla
diuinitas imenſitate ꝟtutis. ſecreta ꝑ

fundítate cognitiõis. quieta trãqllita
te delectatõis. Hoc igit̃ eſt celũ ad qđ
lucif̃ voluit aſcendere qđ eſt extra oía
nõ excluſuz. intra oía nõ incluſuz. ſu-
pra oía nõ elatũ. infra oía nõ depſſũ.
oía cõtinens. oía intuẽs. oía põderãs
cuiꝰ cognitio eterna beatitudo. Unde
dicimꝰ in ſymbolo. Aſcẽdit ad celos ſe
det ad dexterã dei patris oipotẽtiſ. Et
quõ poſſumꝰ h̃ itelligere ꝙ deꝰ pater
hẽat dexterã cũ ſaluator dicat Joh. iiij
Spũs eſt deꝰ. z ſi ſpũs ẽ tũc nẽ corpꝰ
z ꝑ ꝯſequẽs nõ habet dextrã. Ad qđ re
ſpõdet magnꝰ Albertꝰ ꝙ ꝑ dextrã dei
patriſ duo intelligunt̃. Primũ ẽ equa
litas maieſtatis ad quã ſedet xp̃s ſcḋm
diuinitatem. q2 eſt eq̃lis patri ſcḋm di-
uinitatem. De hac dextra dicitur ad
Heb. iiij. Talẽ habemꝰ põtificẽ q̃ cõſe
det in dextra maieſtatiſ in excelſis. Se
cũdo ꝑ dextrã intelligunt̃ potiora bo
na glĩe in q̇bꝫ ſedet ſcḋm hũanitatẽ q̃m
collatũ eſt ei q̇cq̇d ꝯferre potuit. đ hac
dextera dr̃ Col. iij. Que ſurſuz ſunt q̃-
rite vbi xp̃s eſt in dextera dei ſedens.
Ibi dicit glo. ꝙ ſurſũ vbi ſedet xp̃s ſũt
potiora bona grẽ z glĩe. z ſic xp̃s ẽ i al-
tiſſimo et digniſſimo loco celi empy-
rei. z iõ ꝑ dexterã nõ debet itelligi ma-
terialis dextera. q2 ſic dicit Augꝰ. Qui
carnaliter credit ꝙ xp̃s ſedet ad dexte
rã dĩ patris ille in futuro iudicio erit
ad ſiniſtrã. Sed dĩ. vtꝝ in celo xp̃us
ſedeat aut ſtet ſilr̃ z btĩ. Rñdet Tho.
in. iiij. ꝙ ſtat. q2 ibi h̃ magiſ ꝯuenit do-
ti agilitatis q̃ʒ ſedere vel iacere. z etiaʒ
ibi nulla ſedes eſt. Et iõ ſtephanꝰ pto
thomartyr vidit ſtantẽ eũ. nos ṽo di-
cimꝰ. ſedet ad dexterã. i. q̇eſcit. ſic dici-
mus. rex ſedet Bude q̃ forte tunc am
bulat. Et merito q̇eſcit q2 multa labo
rauit hic i terra ꝑ noſtra ſalute. iuxta
illud pſ̃. In laboribꝫ a iuuẽtute mea
z iõ merito nũc eſt ad dexterã. i. in po-
tioribꝫ bonis glĩe. q̃ in terra fuit ad ſi-
niſtrã aduerſitatiſ. ſcḋm illđ pſ̃. Afflictꝰ
ſũ z hũiliatꝰ ſũ nimis. Cõtẽplare igit̃
o aĩa deuota celũ empyreũ z in eo or-
dines angeloꝝ in nouẽ choris. ſupra
quos beata ṽgo. z ſupra hãc ſanctiſſi
mã xp̃i hũanitatẽ in ineffabili glĩa ho
die collocatã. Ad quã ꝑducat nos xp̃s
ꝓ nobis occiſus. amen.

De eadem feſtiuitate aſcenſiõis dñi Sermo. lxvj.

Qui credide-
rit et baptiſatꝰ fuerit ſaluꝰ
erit. q̃ ṽo nõ crediderit cõdẽ
nabit̃ Marci vl. c. z in euãgelio. Uer
ba ſunt xp̃i filij dei viui q̃ hodie cũctis
ſuis vidẽtibꝫ ꝓpria ṽtute celos adijt.
ꝑus tñ ſuos diſcip̃los i vniuerſũ mũ
dũ p̃dicaturos verã fidẽ deſtinauit. q̃
bus ptãtẽ magnã dedit z fidei vtilita
tẽ declarauit di. Qui crediderit et ba-
ptiſatꝰ fuerit zc̃. Uñ ad audienduz fi-
dei vtilitatẽ tria nos inducũt. ſ.

Primo ſacra ſcriptura.
Seccundo ipa natura.
Tertio magna iactura.

Primo inq̃ʒ ad audiendũ vtilitatẽ fi-
dei p̃dicatã ab ap̃lis iducit ſacra ſcri-
ptura. Nã dicit petrꝰ Actiſ. iiij. Nõ eñ
ẽ in alio ſalꝰ. nec ẽ aliđ nomẽ ſub celo
datũ hoibꝫ in q̃ opteat ſaluos fieri cre
dẽtes. Et Aug. li. de fide ad Petꝝ ait.
Neq3 antiq̃ꝝ q̃ʒtũcũq3 iuſtoꝝ q̇ſq3 po
tuit vnq̃ʒ pter xp̃i fidẽ ſalutẽ inuenire.
Scđo ad audiẽdũ fidei vtilitatẽ in
ducit natura. Nã naturalit̃ vt. j. ethi-
coꝝ dicit ph̃s. Oĩa appetũt bonuʒ co
gnitio ṽitatiſ ẽ bona q̃ addiſcit̃ ꝑ p̃di-
cationẽ. iõ ſtati dꝫ addiſci. q2 dr̃. iij. to-
picoꝝ. Illud ex q̃ bonũ ſeq̇t̃ ſtatim fie
ri debet. illud autẽ ex q̃ maluʒ nunq̃ʒ.
Certũ eſt aũt ꝙ ex vera fide oẽ bonuʒ
venit. q2 eẽna ſalꝰ. iuxta illud Job. vj.

Qui credit ī me hꝫ vitā eť nam. Tertiō nāqꝫ ad audiēdū fidei vtilitatē īducit magna iactātia siue dānū. qꝛ sine fide amittiť vita eterna. Insup acqriť eterna mors. iō feruēter docebat ꝛ inducebat pius xp̄s ad itelligēdā fidei ꝟitatē cū maxima mina dicēs Ioh. iij. Qui īcredul⁹ ē filio dei nō videbit vitā ſꝫ ira dei manet sup eū. Et Ioh. viij. ait xp̄s Si nō credideritꝭ ī me qꝛ ego sum. ſ. filius dei: moriemī in pctō vr̄o. ꝛ eiuſdē xv. Si nō venissem ꝛ eis locut⁹ nō fuissem pctm̄ nō hr̄ent. nūc aūt excusationē nō hn̄t de pctō suo. Qd̄ apl̄ˀ dicī ꝟbis themat̄ dicēs. Qui ꝟo nō crediderit ꝛc. Vn̄ in p̄nti ſmone notemus sex rōes efficaces qb⁹ pbem⁹ ꝙ oēs īfideles iuste dānantur. ſ.

Primo rōne incircūſpectiōis
Scd̄o rōne inqſitionis
Tertio rōne ſupplicatōis
Quarto rōne baptizatōis.
Quinto rōne tremefactōis
Sexto rōne falsificatōis

¶ Prima nāqꝫ rō incircūſpectiōis demōstrat ꝙ oēs infideles a dō iuste damnāť. q̄ licet habeāt ignorātiam de ꝟa fide xp̄i. tn̄ eoꝝ ignorātia ī h̄ eos ñ excusat. qꝛ tal̄ eoꝝ ignorātia voluntaria ē. Et ꝙ hmōi ignorātia nō excuset pbemus tripl̄r. ſ.

Primo distinctione
Secūdo ratione.
Tertio similitudine

Prio itaqꝫ ꝙ ignorātia infideliū eos nō excuset pbem⁹ distinctōe. Nā Alexāder de ales in. iij. pte sum. tractatu de legib⁹ dic̄. Cū qriť vtꝝ infideles excusenť a dānatōe ꝑꝑ ignorātiā ꝟe fidei. Rn̄deo ꝙ nō. cū sit duplex ignorātia qn̄tū ad p̄ns spectat. vꝫ īuincibilis ꝛ causal̄. Si ignorātia eoꝝ ē inuincibilis. qꝛ nulla via mō ꝛ rōe potuerīt puenire ad fidei cognitōꝫ. ꝛ tūc excusanť a dānatōe. Si aūt eoꝝ ignorātia ē causalis. i. ipi cā ignorātie sl̄. qꝛ diligenť ñ requirūt tūc nō excusanť. iō dic̄ ph̄s. iij. ethi. Ignorātia q̄ ē in electōe ñ est causa inuolūtariꝭ ſꝫ malicia. vñ et penam mereť. Idē ibidē. Igrātes puniūť si in eis cā videať ignorātia. puta ebri⁹ duplices ꝑmereť increpatōes. qꝛ p̄ncipium ebrietatꝭ ī ipo icrepať. igr̄ ꝑꝑ ebrietatē ꝛ ꝑꝑ defectū quē ex tali igrantia agit. sic infidel̄ dānať ex ignorātia vere fidei. Scd̄o h̄ idē pbem⁹ rōe finalitatis. Dic̄ em̄ ph̄s. j. politi. Debem⁹ inqt vti reb⁹ ad id ꝑꝑ qd̄ date sl̄ a sapientissimo datore. Ut aūt dic̄ Rich. in q̄libeto. Intellect⁹ hūan⁹ dat⁹ est hoī ꝑꝑ triplicē finē. Primo ꝑꝑ finē auersiōis Scd̄o ꝑꝑ finē ꝯuersionis. Tertio ꝑꝑ finē adhesiōis. Et iō q̄libet hō tā fidel̄ qꝫ infidelis debet ad hoc vti suo intellectu. fidelis in missa qn̄ eleuať corp⁹ dn̄i tūc debꝫ auertere itellectū a q̄libꝫ vanitate. Scd̄o ꝯuertere ad ipm dn̄i corp⁹. Tertio tota deuotōe ei adherere. Sic qsqꝫ infidel̄ teneť auertere ītellectum ab oī falsitate. ita ꝙ nō credat aliqd falsum. qꝛ h̄ esset qd̄dā malū intellect⁹. qꝛ dr̄. vj. ethi. veꝝ ē bonū itellectus sic ꝟꝫ. falsum ꝟo ē viciū itellect⁹ sicut viciū. ſꝫ ī oī secta itellect⁹ hūan⁹ īuenit falsitatē p̄ter xp̄i verā fidē. Secūdo dꝫ intellectū ꝯuertere ad ꝟitatē. et hāc ꝟitatē iueniet in fide xp̄iana. Tertio dꝫ huic ꝟitati adherere. al̄s nō excusať a dānatiōe eťna. Hinc Iob. xix. dicit. Si ignoraui. ſ. ꝟitatē: mecū erit ignorātia mea. O dn̄e de⁹ si vellēt itelligere fidē xp̄ianā ipi infideles certe cognoscerēt ꝙ hec sola est salutifera. que nihil absurdū. nihil falsū. nihil inhonestum ꝯtinet. qn̄ poti⁹ sup terrā ī nulla secta tā honeste laudať de⁹ sic̄ ī ista vera fide. ergo infideles non excusanť a damnatione. Tertio hoc idem

pbem⁹ ſilitudie. Nā ſi qs vellet corpaliter ire ad aliquē locū ꝛ nollet puidere vie picula. puta precipitia. inſidias crudeles beſtias ꝛc. ſ icōſiderate clauſis oculis aut auerſis iret a recta via. nōne malū qd ei ꝯtingeret ſibi iputaret. certū eſt ꝙ ſic. Sic oēs infideles p intellectū ꝛ rōem poſſent pcipe ſuum errorē ſi vellēt ꝛ totis conatib laborarēt. ſ h nō faciūt. iō iuſt⁹ de⁹ iuſte eos ꝓpt ſuā infidelitatē dānat. Nō eni eſt de⁹ iniuſt⁹ aut crudel ꝙ iiuſte vl ſine demeritis eos dānaret. Un q̄ro a te. q̄re nō dānat de⁹ omēs leones q boies deuorāt. q̄re nō feras: nō indomitos eq̄s. Rñdet ꝙ nō hñt itellectū ꝛ rōem ꝛ volūtatē ſic infideles Scdo deniq iuſt⁹ de⁹ dānat oēs infideles iuſte rōne inq̄ſitōis. q fidei vitatē cum poſſent ab alijs inq̄rere nolūt. iō nō excuſant di. neſciuim⁹ ꝛ quō potuim⁹ intelligere tā ardua credēda niſi aliq̄s docuiſſet ꝛ a nemie docti ad hec fuimus cū tñ dicat aplus Ro. x. Quō credēt ei quē nō audierūt. quō audiēt ſine pdicāte. Ad qd dicūt doctores ꝙ adhuc ifideles ſt inexcuſabiles. q habuert auditū ꝛ potuert iterrogare ab alijs. Sm ꝙ dicit phs. j. metaphiſice. Auditū nō habētia idiſciplinabilia ſunt. ſic hñtia auditū diſciplinabilia. Et iō q iudei ſpōte nolūt audire vitatē fidei. thurci vo nō ſolū nolūt audire ſ ſic eoꝝ lex pcipit ſtati occidūt volētes eos inſtruere. ꝛ ꝓpterea inexcuſabiles ſt ꝛ iuſte dānant. Qd pbem⁹ tripl r. ſ. auctib. rōe ꝛ ſilitudine. Primo infideliū iuſtam dānationē q nolūt vitatē inq̄rere probem⁹ autoritatib. Nā dr di. xxxvij. ca. Jō ꝓhibet. Elaborādū eſt ſacerdotib xpianis vt ignorātiā a ſe q̄ſi quondā peſtē abijciāt. q vt ait apls. Qui ignorat ignorabit. Qd de eo intelligēdū eſt q noluit intelligere vt bñ ageret. Hic etiā Aug. in li. q̄ſtionū. Nō inq̄t omis ignorās imunis eſt a pena. ille ei ignorans pōt excuſari a pena q p qd addiſceret nō inuenit. Et Bern. in quadā ep̄la ait. Multa neſciunt aut ſciendi deſidia aut verecūdia. q aūt h bmōi ignorātiā apd deū excuſatōem nō h.

Scdo h idē pbem⁹ rōe. Nā recta rō dictat ꝙ amic⁹ q̄rat amici ſui ſalutē tñ pus ſuā. q plus tenet ſe diligere q̄ aliū. iō dr. ix. ethic. Amicabilia que ſūt ad alteꝝ veniūt pus ex amicabilib q ſunt ad ſeipm. g ſi nō q̄rit q̄s ſalutē ꝓpriam iuſte damnabit. Tertio h idē pbem⁹ ſilitudine. Nā ſi q̄s vult ire ad aliquē locū ꝛ viā ignorat. ꝛ ſi nō interrogat viā cū poſſit ꝛ habeat hoiem ſcientē dirigere ſ nō vult. ſi tal errat merito ſibi imputabit. Sic faciūt omes infideles: thurci: ſaraceni: greci: ſciſmatici: heretici q nolūt viā vitatis inq̄rere iō iuſte damnant Tertio q iuſtus deus iuſte dānat omes infideles ſine legitima ſui excuſatione rōne ſupplicatōis. Nā ſi dicat infidelis. Ego q̄rerē ꝛ libent audirē ab aliq̄ q eſſet va fides ſ cū ego ſim remotiſſim⁹ a xpianis. ita ꝙ nunq̄ eos vel eoꝝ fidē audiui nominare. ꝛ iō mihi impoſſibile fuit ſcire. et ſi aliq̄n qd modicū audiui d fide xpiana: mihi impoſſibile fuit ire i terrā xpianoꝝ vt inſtruerer ꝛ ſuſcipē fidē ꝓpter mlta ipedimēta. cur igit iuſte deus dānas hunc infidelē. Cū dicatur extra de regulis iuris Ad impoſſibilia nemo pōt obligari. Ad qd dicendum ꝙ hec allegatio ſeu excuſatō nulla eſt. nā in tali caſu i quo neſcit qd certi teneat: debet deū ſupplicationibus rogare vt det ſibi intelligere que ſit vera fides. aliter iexcuſabilis erit. quod probo quadrupliciter. ſc Primo autoritate. Secundo ratione. Tertio ſimilitudine. Quarto exēplo. Prio dixi

autoritate ꝓbare volo. Dicit enī apl's ij. Cho𝔯. x. ſic. In carne enī ambulātes nō ſm carnē militamꝰ. nā arma militie nr̄e nō ſunt carnalia. ſ; potētia deo ad deſtructionē munitionū ꝯſilia deſtruētes ⁊ oēm altitudinē extollēte; ſe aduerſus ſciam dei. in captiuitatē redigentes oēm intellectū nr̄m in obſequium xp̄i. Ubi glo. ait. Qui lumē ve fidei ignorat poſcat ab autore vitat; et impetrabit. Scd̄o ħ idē ꝓbo rōne. Nā vt dic̄ Aug. li. retractationū. Fides xp̄i nō eſt vtꝰ acq̄ſita: ſ; ē donū dei infuſum. Si enī fides eſſet natural': vtiq; eſſet idē apd̄ oēs. ⁊ ſic nō eſſ; tāta diuerſitas ī fide. S; eſt donū dei ſupnaturale. Hinc apl's Eph. ij. ait. Gratia ſaluati eſtis p fidē: ⁊ ħ nō ex vob. dei eī donū. Et ğ impoſſibile ē aliquē p ſe pcipe fidē ſupnaturalē. ſ; d; q̄ cupit ea; hr̄e humilit̄ petere ⁊ dabit̄ ei. iuxta illud Lu. xj. Petite ⁊ accipiet;. Nā vt dicit Plato in thimeo. In paruis minimiſq; reb; diuinū p̄ſidiū ſp d; īplorari. Qd̄ ſi ſic ē multo mag; tenet̄ qs diuinū p̄ſidiū inuocare ī reb; maximis q̄lis eſt donū fidei Tertio ħ ꝓbo ſimilitudine. videmꝰ eī p expientiam ꝙ material' ſol a nullo pt̄ videri. niſi ex ifluētia ſui ſplēdoris. ğ a ſili. ſol iuſticie deꝰ a nullo pt̄ videri niſi ipe infundat lucē fidei, p qua deuote exorandus eſt Quarto ħ idē ꝓbo exēplo Legit̄ enī Mat. ix. ꝙ pr̄ infidel' cuiuſdā demoniaci rogauit xp̄m vt ei fidē daret dicēs. Dn̄e adiuua icredulitatē meā. ⁊ meruit exaudiri. Sil'e exēplū hr̄ Act. x. d̄ cornelio. q̄ dū deū oraret vt eū illumiar; de meliori fide. miſit deꝰ ei angelū dicētem ſibi. O Corneli orōes tue ⁊ elemoſyne tue ſalierūt ī ꝯſpectu dei. ⁊ poſtea a Petro baptizatꝰ fuit. Et ꝙ orāti deū p fidei veritate indubitāter deꝰ det fidem verā. aut p inſpiratōem. aut p angelū. aut p hoīem. pt; p multa ſctōꝝ dicta. Nā apl's ait Ro. x. Nō enī eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. nā idē dn̄s oīum diues in oēs q̄ inuocāt illū. oīs eī q̄cū q; inuocauerit nomē dn̄i ſaluꝰ erit. Et ps. Prope eſt dn̄s oīb; inuocātib; eū oīb; inuocātib; eū ī vitate. Un̄ et Richar. in. iiij. di. xv. ar. iiij. q. v. dic̄ ꝙ orāſ ſi habeat has q̄ttuor ꝯditōes ſemp exaudit̄. puta. Primo ꝙ petat fidelit̄ nihil heſitanſ. Scd̄o ꝙ petat humilit̄ ſe indignū exiſtimās Tertio ꝙ petat ad ſalutē neceſſaria. Quarto ꝙ petat pſeuerāter Et q; ſic q̄libet infidelis poteſt orare deū. ğ ſi ſic deū nō orat nō pōt ſe excuſare de ſua infidelitate. Hic Alex. de ales in. iij. pte ſum. tractatu d̄ fidei articul'. ꝙ illi phi q̄ moralit̄ viuebant vnū deū credētes faciētes ꝓ̄ximis qd̄ ſibi volebāt ſi ſapiam deo attribuerūt ſaluati ſunt. Illi vo q̄ ſapiam ſibi ip̄is ⁊ nō deo attribuerūt dānati ſūt. j. Chorin. j. dicētes ſe ſapiētes ſtulti facti ſūt. Un̄ Aug. li. de ciui. dei dicit ꝙ Job ſāctus cū eſſet de gente idumea ⁊ nō de populo dei electo ⁊ iugiter deū oraret vt ipm illuminaret ī vera fide moraliter ⁊ naturaliter exaudiri ꝓmeruit. vt intātū illuminaret̄ a deo ꝙ fidē n̄ ſolū implicite ſ; etiā explicite intelliger;. vt pat; in ſuo libro luculēter. Un̄ Bern̄. li. de diligēdo deū ait. Inexcuſabilis ē etiā omis infidel'. ſi nō diligit de[illegible]m ex toto corde. tota aīa. et tota vtute. Clamat nēpe intꝰ ei īnata iuſticia ꝙ ex toto corde illū diligere debeat. cui totu; ſe debere n̄ ignorat. ğ infidel' iuſte dānat̄. Quarto ꝓbemꝰ ꝙ infideles iuſte dānent̄ rōe baptizatōis. Nā ſi aliq̄ infideles excuſando ſe dicerēt. Ecce deum orauimꝰ de ve fidei illuminatiōe ⁊ tandē p diuinā inſpiratōe; d̄ va fide ſumꝰ illumiati. ſ; cū nō habeamꝰ modū ſuſcipiēdi facīm baptiſmi quō ſal-

uabimur. cū dicat Mar. vlt. Qui cre
diderit ⁊ baptizat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. Et
Joh. iij. Niſi qs renat⁹ fuerit ex aqua ⁊
ſ.ſ. nō pōt videre regnū dei. Ad qđ di
cēdum ꝙ null⁹ p h excuſare ſe pt a ſua
dānatōe. qꝛ q̄ nullo mō pnt ſuſcipe ba
ptiſmū excuſant. qꝛ tunc baptizant a
ſ.ſ. qđ quadrupl'r pbat. ſ.

Primo autoritate
Secundo rōne
Tertio diſtinctione
Quarto exemplo

Primo ꝙ infidel' faciēs qđ i ſe ē ⁊ non
valēs ſuſcipe baptiſmi ſacr̄m pt ſalua
ri pbem⁹ autoritatib⁹. Dr ei đ ꝯſecra.
di. iiij. c. Baptiſmi vicē aliqñ implere
paſſionē de latrōe illo ptꝫ cui ñ bapti
zato dictū eſt. Hodie mecū eris i pa
radiſo. Et glo. ſup vba pphe. Cor ꝯtri
tum ⁊ humiliatū de⁹ ñ deſpicies dic
Uera humilitas ⁊ ꝯtritio cordis ſup/
plet defectum viſibil' ſacri baptiſmi.
Scđo h idē pbem⁹ rōe. Nā dic phus
v. ethi. ꝙ voluntate bñ diſpoſita argu
itur pfectio opis. Sic q hꝫ voluntatē
bñ diſpoſitā faciēdi elemoſynas p đo
vl' ſuitiū p amico. ⁊ adeſt oīno ipoſſi
bilitas. certū ē ꝙ tā a đo q̄ꝫ amico ſic
reputat'. ac ſi realit' feciſſꝫ. Sic ſi infi/
delis habeat volūtatē ſe baptizare fa/
ciēdi ⁊ nō poſſit excuſat' oīno. qꝛ tunc
voluntas p facto capit' Tertio hoc
idē pbem⁹ diſtinctōe. Dic nāqꝫ Ricb. i
iiij. di. iiij. ar. ij. q. ij. ꝙ triplici pt qs ba/
ptiſmo baptizari ⁊ ſaluari. vicꝫ baptiſ
mo flumis ſiue aq. ſic ē baptiſm⁹ xpia
noꝝ. Itē baptiſmo flamis. i. ſpūſcti.
puta cū qs infidel' deſideret baptiza/
ri i aq. ſꝫ ñ hꝫ poſſibilitatē ad h pueni/
endi. Itē baptiſmo ſanguis. puta cū
aliq occidūt' p xpo. ſic oratores qs cō/
uerterat ad fidē btā katherina. qꝛ t'les
ſanguie ſuo baptizāt' Quarto h idē
pbem⁹ exēplo qđ ponit Innocēti⁹. iij.
ſcribēs epo cremonēſi. extra đ pſbro ñ
baptizato. c. apl'icā. di. Presbyteꝝ quē
ſine vnda baptiſmatis extremū diem
clauſiſſe ſignificaſti. qꝛ i ſctē mřis eccie
fide ⁊ xpi noie pſeuerauit ab originali
ſolutū pctō ⁊ celeſtꝭ pŕie gaudiū ceād/
eptū aſſerim⁹ incunctant'. Lege ſup h
viij. li. Aug. de ciui. dei. vbi int' cetā le/
git. Inuiſibilit' ei baptiſm⁹ miſtratur
quē nō ꝯtēpt⁹ religiōis excludit. ſed ter
mini neceſſitas. hec ibi. g̃ null⁹ infidel'
ſe excuſare pt ſi dānabit' ⁊c. Quinto
ꝙ qlibet infidel' ſine ſui vba excuſatōne
dānet' pbem⁹ rōe tremefactōiſ. nā ſi vl
tra pdictas excuſatōes dicat infidelis
Ego qdē cogui xpi fidē ſaluriferā. ſed ſi
ego ad eā ꝯuerterer: oīb⁹ bōis tpalib⁹
⁊ honore meo ſpoliarer. inſup crude/
lit' occiderer. qđ mlti iudeoꝝ ⁊ hereti/
coꝝ dicūt. Sꝫ pfecto iſta excuſatio ꝙ
ſit inualida pbem⁹ tripl'r. ſ.

Primo autoritatib⁹.
Scđo rōnib⁹
Tertio exemplis

Primo itaqꝫ pdictā infideliū excuſatō
nē pbem⁹ fore inſufficiētē autoritatib⁹
Dr em. j. Joh. iiij. Timor nō ē in chari
tate: ſꝫ pfecta charitas foras mittit ti/
morē. Et dñs Lu. xij. ait. Ne terreamī
ab his q occidūt corp⁹ ⁊ p⁹ h nō habēt
ampli⁹ qd faciāt. oñdā aūt vob quē ti
meat'. timete eū q poſtq̄ꝫ occiderit hꝫ
ptātē mittere i gehēnā. Idem ſaluator
Lu. xij. Qui me ꝯfeſſus fuerit corā hoī
bus: ꝯfitebor ⁊ ego eū corā pre meo. q
aūt me erubuerit hūc ⁊ fili⁹ hoīs eru/
beſcet corā angel' dei Scđo h idē p/
bem⁹ rōnib⁹. Primo rōe electōis. Nā
ſm phm. vj. topic. triplex ē bonū. vicꝫ
fortune corpis ⁊ aīe. ⁊ corp⁹ cū ſit meli
us bono fortune. ⁊ aīa corpe. g̃ nō eſt i
cōueniēs int' duo mala min⁹ malū eli
gere. ſꝫ min⁹ malum ē mors corpis q̄ꝫ
aīe ⁊c. Scđo pbem⁹ idē rōe hūane ia.

potentie ſic. Ille hoſtis eſt nō timen/dus q̄ nō pōt ledere niſi in minimis. ſz tyrān⁹ nō pōt ledere aīaз niſi corp⁹. ḡ nō ē mltū timēd⁹. imo talis cederet ad maximū meritū patiētꝫ. qꝛ ſi dō cura ē de vita aīaliū irrōnabiliū. multo magis rationabiliuз. Unde ſaluator dicebat Lu. xij. Nonne qnqꝫ paſſeres veneūt dipondio et vn⁹ ex illis nō eſt in obliuiōe coraз deo. Ubi Chryſ. ait. Si paſſer euentu non oriꝛ nec moriꝛ quāto magis nec homo iuſt⁹. ſꝫ poti⁹ oēs capilli capitis ei⁹ numerati ſꝫ: ita ꝙ nullus de ipis pibit q̄ ꝓ deo abſci/ſus fuerit. ergo q̄libet debet vitā mori exponere ꝓ fidei veritate. Alioqn corā deo ſe excuſare nō poterit. Sexta rōne hoc idē ꝓbem⁹ rōne deſpectiōis ſacre ſcripture. Nā infideles ꝯtēnunt ſacre ſcripture veritatē dicētes eā hūanitus ꝯfictā. iō fidē illi nō adhibent. et merito damnanꝛ. qꝛ ꝯtēnūt ſpm̄ ſācꝫū a quo data eſt. Sed ꝙ q̄libet ſaluandus debet credere ſacre ſcripture ꝓbemus tripliciter. ſ.

Primo autoritate.
Secūdo ratiōe.
Tertio ſilitudine.

Primo inqꝫ ꝓbem⁹ autoritate ꝙ ſacre ſcripture neceſſario ſit fides adhibenda. Dicit em̄ Joh. v. Scrutamini ſcp̄turas in qbꝫ vos putatꝫ habere vitā eternā. Ille em̄ teſtimoniū ꝑhibēt dē me. Et Bern̄. ad fr̄es de mōte dei ait. In oībꝫ ſcp̄turꝫ cuilibet legēti tā fideli q̄ȝ īfideli initiū dꝫ eē timor dn̄i ꝛ reue/rētia cū credulitate. ſꝫ qꝛ īfideles nec reuerenꝛ nec credūt nec deū ex h̄ timent iō merito ipi dānanꝛ. Scdo h̄ idē ꝓbem⁹ rōne. Nā ſſ. dedit ſacrā ſcp̄turaз vt ꝑ eā ꝑueniāt hoīes ad cognitiōꝫ veritatis ꝛ vite. iuxta illḋ ſaluatorꝫ Joh. vj. Uerba q̄ ego loq̄r ſpūs ꝛ vita ſunt. ſꝫ q̄ ꝯtēnūt ſcp̄turā ſacrā ꝯtēnūt ꝛ vitā. Nā ſi credūt ſcp̄turꝫ hūanit⁹ inuentis puta inſtrumētis cronicꝫ ꝛ ſciētijs. certe magꝫ debēt credere q̄ a ſūma ꝟitate data ſūt. iuxta illud. j. Pet. j. Spū ſancto inſpirati locuti ſūt ſancti dī hoīes ꝛ iō q̄cūqꝫ credere nolūt ſcripturis ſacris deū q̄ntū in ipis ē faciūt mēdacē. iō iuſte veritas eos dānabit ꝓpter eorū incredulitatē. Tertio h̄ idē ꝓbemus ſilitudie tali. Dic mihi infidelis ſi te vrgeret iedia famis ꝛ xp̄ian⁹ vellꝫ tibi cibū dare nūqd recipes ab eo. certū ꝙ ſic. alꝛs dign⁹ eēs morte. ḡ a ſilī q̄ nō vult recipe verbū vite aīe. Matth. iiij. Nō in ſolo pane viuit homo ſꝫ in omi ꝟbo qḋ ꝓcedit ab ore dei. ḡ dign⁹ eſt morte eterna. O igiꝛ vos infideles. o gētes ſine deo. o materia ignis eterni. q̄ dicitis illud Job. xxj. deo ꝟo. Recede a nobis ſcientiā viaꝝ tuaꝝ nolumus dānabimini indubitanter ꝛc̄. A qua nos cuſtodiat xp̄s ieſus fili⁹ virginis marie ꝛc̄.

In dominica infra octauas aſcenſionis domini Sermo. lxviij.

Um venerit paclit⁹ quē ego mittam a patre ſpiritū veritatis q̄ a patre ꝓcedit. ille teſtimoniūз ꝑhibebit de me Joh. xv.

Hec ſunt ꝟba redēptoris noſtri xp̄i in vltima cena dicta ꝛ in hodiernū euāgeliū tranſlata. In q̄ qdē euāgelio tria innuit. ſ.

Prīo ſpm̄ ſanctū diſcipulꝛ ꝓmittit.
Scdo ꝑſecutōeꝫ diſcipulis p̄dicit.
Tertio eos attētos reddit.

Primo nāqꝫ redemptor noſter ſpiri/tū ſanctū diſcipulis ſuis ꝓmittit dicēs Cum venerit paraclitus. Ubi oſtēdit eternam eius a patre ꝛ filio emanationē. ex eo ꝙ dicit. Ego mittā. ꝛ a patre ꝓcedit qui eſt paclitus. id ē cōſolator. Quicūqꝫ em̄ hūc cōſolatorē habuerit

execrabilī carnis ꝯſolatões. qꝛ ſſ. aīaꝫ letificat de remiſſióe pctōꝝ. de ſpe filiorū dei ꝛc. Jō dꝛ Sap. xij. O q̄ꝫ bonꝰ ꝛ ſuauis eſt ſpūs tuꝰ dn̄e in oībꝫ. Dicit notāter in oībꝫ. qꝛ tā in pn̄ia q̄ꝫ in penuria ꝛ paſſióis tolerātia dulcis ē. Deinde ſaluatoꝛ hūc ſpm̄ quē nomiauit paclitū vocat ſpm̄ vitatꝭ quē q̄. habuerit mēdaciū ꝛ falſitatē excludit ab eo. Nā ſm̄ Aug. veritas opponiī falſitati vanitati ꝛ duplicitati. Eſt igiī ſpūſſā ctus ſpūs vitatꝭ q̄ excludit falſa vana ꝛ duplicia. i. terrenoꝝ amoꝛē q̄ ſūt falſa ꝛ mēdacia. Jō dicit Hiero. Si mūdus cultello vitatꝭ apireī nihil ī eo aliud q̄ꝫ falſitaſ appareret. qꝛ q̄cq̄d ī mūdo ē aut p̄teritū ē ꝛ iā nō ē. aut futuꝝ ē ꝛ incertū ē. aut p̄ſens ē ꝛ iſtabile ꝛ momētaneū eſt. O. terrena ſūt vana ex pte p̄ncipij. qꝛ de nihilo creata. ex parte medij multiplici mutabilitati ſubiecta. ex pte finis qꝛ cito trāſitoria. iō dꝛ Eccl. iij. Cūcta ſubiacēt vanitati q̄ terra facta ſūt oīa ꝛ in terrā pariter reuertētur. Tertio terrena habēt duplicitatē Jlle eīn duplex eſt qui aliud ꝓmittit ꝛ aliud facit. Mūdus aūt tria ꝓmittit amatoribꝫ ſuis. ſ. longeuitatē. ſatietatē ꝛ ſuauitatē. Jſta tria ꝓmiſerat illi q̄ dicebat. Lu. xij. Aīa mea habes mlta bona poſita in annos plurimos ecce q̄nta lōgeuitas. bibe. comede. ecce q̄nta ſatietas. requieſce epulare. ecce q̄nta ſuauitas. ſꝫ male ſoluit. qꝛ p ꝓmiſſis dedit breuitatē pro longeuitate. vacuitatē p ſatietate. acerbitateꝫ p ſuauitate. Un̄ ſequiī. Stulte hac nocte. ecce q̄nta breuitas. repetent aīam. ſ. demōes ad puniendū. ecce quanta acerbitas. que autē ꝯgregaſti cuiꝰ erūt. ecce quāta vacuitas. qꝛ nihil hō de mūdialibꝫ p̄ter peccatū auferre pōt. Secundo ſaluatoꝛ in p̄ſenti euāgelio diſcipuloꝝ ꝑſecutionē p̄dicit cū ait. Hec locutus ſum vobis vt non ſcandalizemini. abſq; ſynagogis facient vos. ſed venit hora vt omis qui interficit vos arbitreī ſe obſequiū p̄ſtare deo. ꝛ hec facient vobis qꝛ nō nouerūt patrē neqꝫ me. Tertio ſaluatoꝛ eos attētos reddit di. Hec locutꝰ ſū vobis vt cū venerit hora eoꝝ reminiſcamini qꝛ ego dixi vob. Ad hoc dicit Grego. Minꝰ enī iacula feriunt q̄ p̄uidenī ꝛ nos tolerabiliꝰ mūdi mala ſuſcipimꝰ ſi ꝯ hec ꝑ puidētie clypeū munimur. Jō eos ꝯſolans certificādo ꝓmittit diuinū auxiliū. ꝛ cū h̄ p̄dixit tribulatōis piculū cū dicit. Cū venerit paclitꝰ quē ego mittā ꝛc. Un̄ ex euāgelio hodierno tria capiamꝰ ſalutaria documēta in h̄ ſermōe declarāda. ſ.

Primo ſpūſſctō hoſpitij p̄paratione. ibi. Cū venerit paclitus.

Secūdo vtilē ſpūſſcti opationē. ibi Jlle teſtimoniū ꝑhibebit.

Tertio de fidei ꝯfirmationem. ibi. Hec locutꝰ ſū vob ꝛc.

U Primū documētū dixi q̄ erit de hoſpitio ſpūſſcti p̄paratōe q̄ in ꝓrio futurꝰ ē. quā quidē p̄parationē hō p ſe facere nō poteſt niſi adiuueī a diuina gratia. Nā ſm̄ Bern̄. Nō poteſt hō bonū velle niſi adiuuetur ab eo q̄ nō poteſt malum velle. Et Ps. Miſericordia eius preueniet me. Hinc Augꝰ. Nolentē gratia preuenit vt velit. volentē ſubſequiī vt poſſit. Et ideo petit eccleſia in collecta. Tua nos gratia ſemp p̄ueniat ꝛ ſequaī. pueniat inſpirando ꝛ ſequaī adiuuando. ſ. in opus bonū quia dicit Augꝰ li. de correctiōe ꝛ grā. Gratie dei eſt q̄cquid boni agimus. Et Eſa. xxvj. Oīa opa noſtra opatꝰ es in nobis dn̄e. Et ſaluatoꝛ ꝯfirmat di. Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Quomō igitur ei p̄parēmꝰ hoſpitiū. nonne omnipotens eſt. nonne ſa

pientiſſim⁹ ē.nōne clementiſſim⁹.igit̃ pōt ſcit ⁊ vult hoſpitiū cordis nr̃i ſibi ꝑpari. Ad qđ enim tali ꝑpatiōe neceſ- ſariꝫ ſum⁹. Rñdet Tho.in.iiij.diſt.v. q.j.ar.ij.ꝙ q̃ttuor modis alicui agen- ti coopari ꝑt aliqđ.ſ. Primo ſic iuuãſ Scđo ſic ↄſiliãs. Tertio ſic inſtrumē tum opanſ. Quarto ſic materiã diſpo nens. Primo inq̃ꝫ aliqđ coopaẽ ſicut adiuuãs eũ q aliqđ opaẽ.⁊ ſic nll'a cre atura nec angelica nec hũana deo co- operaẽ.q2 in eo ē pfecta potētia ⁊ eius volũtati oĩa ſubiecta ſunt. ſm illđ ps Oĩa q̃cũq3 voluit de⁹ fec. Scđo aliqđ coopaẽ alicui ſicut ↄſiliãs coopaẽ reci pienti ↄſiliũ.nec ſic aliqua creatura co operatur deo in quo eſt pfecta ſciētia q non eget ↄſilio.iuxta illud Eſaie.xl. Quis adiuuit ſpm̃ dñi aut qs ↄſiliari us eius fuit. Tertio coopaẽ aliqđ ali cui i aliqb⁊ nō tñ in oĩb⁊ ſic inſtr̃m me dians.⁊ natura ſic agit tãq̃ꝫ inſtrumē tale dei. Sꝫ qđã ſunt q de⁹ ſibi retinu it immediate ea opans.ſic creatiōem iuſtificatōeꝫ ⁊c̃. Quarto coopaẽ aliqđ alicui vt materiã diſponēs.⁊ ſic ſacer- dotes ſiue pdicatores coopanẽ đo di- ſponendo peccatorē ad ↄpunctionem ⁊ ad gr̃e ſuſceptōem. Jđ dr̃.j.ad Cho. iij. Dei adiutores ſum⁹. Nō etiã pec- cator coopaẽ deo ad gr̃e ſuſceptōem ſe recognoſcēdo: penitēdo: orãdo: bona ꝓponēdo. Coopemur igit̃ deo diſpo- nēdo hoſpitiũ tã in aĩa q̃ꝫ i corpe.licet ſedeſ ei⁹ eſt tota aĩa.tñ qđammō ad h̃ diſponiẽ etiã corp⁹ X Erq̃ eni aĩa habet tres ꝑncipales vires ſeu poten tias:iđ tria hoſpitia ſancte trinitati de bemus ꝑpare diſpoſitiue.ſ. memoriã intelligētiã ⁊ volũtatē. Primo memo riam memorãdo bñficiorꝫ dei ⁊ chari tatis ⁊ nr̃e infirmitatis.debem⁹ ſtudi- oſe memorari q̃ꝫ nobiliter creauit nos q2 ad imaginē ſuã.q̃ꝫ excellēter ſubli- mauit quia mũdi dominũ iſtituit.q̃ꝫ excellēter honorauit q2 naturã noſtrã aſſumpſit. q̃ꝫ ꝑcioſe redemit q2 ꝓprio ſanguine .j. Chor.vj. Empti eñ eſtis ꝑcio magno. Qđ ꝑciũ explicat Petr⁹ j.canonica.j.c.dicēs. Sciētes ꝙ ñ cor- ruptibilibus auro vel argēto redēpti eſtis ſed ꝑcioſo ſanguine quaſi agni i maculati xp̄i. Memorare etiã tã piuꝫ dñm q̃tiens exacerbaſti peccatis tuis quotiēs inhonoraſti.quotiēs ab eo re ceſſiſti.⁊ in tali meditatōne euacuas memoriã a vanis cogitatōib⁊ que ſũt inimice gr̃e dei.ſtatimq̃ꝫ adueniet ſpi ritusſanct⁹.iuxta illud ps. Jn medita tione mea exardeſcet ignis. Scđo ꝑ- para hoſpitiũ ſ.ſ.in ſcđa camera aĩe.ſ. in intelligētia. Jntellige o aĩa mea q̃n tũ malũ ꝑ pctm̃ incurriſti. q2 a đo ⁊ a receſſiſti.eẽne pene te obligaſti. regia dignitate te ꝑuaſti.de numero filiorũ dei excidiſti. Jntellige deniq3 ꝑ q̃ꝫ bre- ui delectatōe hec egiſti.itellige beniuo lentiã dei quō expectat:monet:⁊ q̃nq3 trahit vt ad ipm̃ redeas ne peas. Jn- tellige o aĩa xp̄iana q̃ꝫ leue ſit iugũ xp̄i q̃ꝫ laudabile q̃ꝫ vtile. Jugũ ⁊ o diabo- li q̃ꝫ ſit durꝫ vituꝑabile ⁊ dãnabile. Ec ce q in pctis ſordēt erubeſcũt ſua fctã: q2 mala ſunt Job.iij. Oĩs q male agit odit lucē. O q̃ꝫ beata aĩa q hec itelligit ⁊ facit vt vita momētanea acq̃rat eter nam. Ps. Jntellect⁹ bon⁹ oĩb⁊ faciēti bus eũ. Certe bon⁹.q2 talē aĩam occu pat ſpũſſanct⁹ ⁊ dirigit.iuxta illđ Job xxxij. Spũs eſt in homib⁊ ⁊ inſpiratio oĩpotētis dat intelligētiã.ſcꝫ boni et mali.boni ad opandũ. mali ad fugiē dum. De his etiã dr̃ Deut.xxxij. Utinã ſaperēt.ſ.ꝑ memoriã. ⁊ intelligerent ꝑ intelligentiã.ac nouiſſima ꝓuiderent

Tertio ꝑpara hoſpitiũ ſpũiſancto in tertia camera.ſ.i volũtate vt libera voluntate abomineris pctm̃ ⁊ eligas

₰tutes z deū cū ſua lege. z ſic gr̄a nun
q̄ʒ negat̄ facienti qđ in ſe ē. Facere vero
qđ in ſe eſt tria cōplectit̄. ſ. vt qs ſe hu-
miliet. ad bonū conſet̄. z deū ꝓ his ex-
oret. z iō nulli⁹ ſe excuſare pōt ſi gr̄a ca-
reat. ſicut ille q̄ oculos claudit ne lum̄
ſol̄ videat. Siľr ſic q̄ ī tēpeſtate remū
ꝓijcit. et ſic ille q̄ cibū ad os ponere n̄
vult. Vn̄ Aug. de ſpū et gr̄a. Semꝑ p̄
ſto eſt gr̄a ſi nō eſt repulſa z ſi aliq̄n̄ bn̄
vel ꝯfert̄ cā eſſe pōt iniuſta eſſe nō pōt
Scđo ſi volum⁹ ſ. ſ. ſuſcipe tūc dēmuſ
ꝑ ei⁹ hoſpitio et corp⁹ p̄pare. quia dic̄
Areſto. ij. de aīa. ꝙ act⁹ actiuoꝝ ſunt ī
patiēte p̄diſpoſito. Hāc aūt p̄paratōem
ꝯformem⁹ apl̄oꝝ et diſcipuloꝝ xp̄i p̄-
paratiōi q̄ fuerūt p̄mo caſti. ſcđo ieiu-
ni. tertio pace vniti. q̄rto orōe feruidi.
q̄nto ₰bo dei attēti. Pri̇o dixi ꝙ apl̄i
corꝑaliter erāt caſti. et ſic p̄ſtolabātur
aduentū ſ. ſ. qđ notat̄ in eo ꝙ ₰go ma
ria erat cū eis. vt dr̄ Act̄. j. De⁹ em̄ pr̄
mūdiſſimū z ſuauiſſimū balſamum
ſ. ſ. nō infundit vaſi immūdo. i. cordi
pctīs ſordidato. Sap̄. j. In maliuolā
aiam nō introibit ſpūs ſapie. nec ha-
bitat ī corꝑe ſubdito pctīs. Hic apl̄s
Neſcitis q̄ꝛ corꝑa vr̄a tēplū ſunt ſ. ſ. Et
b. Aug. Vas es. ſed plenū es. effunde
qđ habes vt recipias qđ non habes.
Scđo apl̄i ſ. ſ. recepturi erāt ieiunātes
vt pie credit̄. ſm̄ illud Math. ix. Nū-
q̄d p̄nt filij ſp̄oſi lugere q̄ʒdiu ſp̄oſus ē
cū illis. veniēt aūt dies cū auferet̄ ab
eis ſp̄oſus z tūc ieiunabūt. Vn̄ etiam
Bern̄. Jeiuniū nō ſolū eſt ablutō pec
catoꝝ. ſʒ etiā extirpatio vicioꝝ. nō ſolū
obtinet veniā ſʒ etiā meret̄ ſ. ſ. gratiaʒ.
Vn̄ laudabilis ꝯſuetudo eſt apud ali
quos ab aſcenſione dn̄i ieiunare vſqʒ
ad penthe. ſicqʒ ſe p̄parāt ad ſ. ſ. gr̄am
Nā ignis dr̄ ſ. ſ. et ſicut ignis material̄
facili⁹ agit ī ligna ſicca: ſic ſ. ſ. in corda
diſpoſita ꝑ ieiuniū zc̄. Tertio apl̄i ſ. ſ.
recepturi erāt pace vniti. qđ notat̄ in
eo q̄ꝛ dr̄. Erāt vnanimit̄. Vnanimes
em̄ erāt int̄ ſe dn̄ ſ. ſ. ſuꝑ eos venit. Jō
ps. ait. In pace fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹. Et be.
Aug⁹. Nō pōt eſſe ꝯcors cū xp̄o z ꝑ cō
ſequēs cū eius ſpū q̄ diſcors ē xp̄iano
Jdē de ₰bis dn̄i. Pax ē ſerenitas mē-
tis: vinculū amoris: ꝯſortiū charitatꝭ
Jgit̄ hāc q̄ accipit teneat q̄ ꝑdit r̄petat
qm̄ q̄ in ea reptus nō fuerit abdicat̄ a
pr̄e. exheredītat̄ a filio: et a ſpūſctō alie
nus efficit̄. Quarto apl̄i ſ. ſ. accepturi
erāt orōne feruidi. Jō de ip̄is apl̄is dr̄
Actu. j. ꝙ erāt cū mulierib⁹ ꝑſeuerātes
in oratiōe. Vn̄ canit eccl̄ia. Orātibus
apl̄is deū veniſſe nūciat. Hic ſalua-
tor Lu. xj. ait. Dabit pr̄ ſpm̄ bonū pe-
tētib⁹ ſe. Et ps. Aperui os meū. ſ. ī orō
ne z attraxi ſpūm. Vn̄ Caſſian⁹ ſuper
ps. Orō ſerenat cor abſtrahit a terre-
nis. mūdat a vicijs. ſubleuat ad cele-
ſtia. reddit capaci⁹ et dignius ad ſpū-
alia bona accipiēda. Hinc Sap̄. vij.
Vocaui et venit in me ſpūs ſapientie
Quinto apl̄i ſ. ſ. accepturi erāt ₰bo dī
attenti. quod notat̄ in eo ꝙ beat⁹ Pe-
trus de beati Mathie electōe lōgum
ſmonē fecit alijs audiētib⁹. Et Act̄. x.
dicit̄. Adhuc loquēte Petro cecidit ſ. ſ.
ſuꝑ omēs qui audierūt verbum dei.
Qui igit̄ vult ſpūſcō p̄parare hoſpitiū
debet verbū dei audire. ¶ Scđm
documētū ſalutare ē vtili ſpūſcti oꝑa
tiōe. qđ notatur ibi cū dr̄. Jlle teſtimo
nium ꝑhibebit de me z vos teſtimoni
um ꝑhibebitꝭ q̄ꝛ ab initio mecuʒ eſtis
Nā ſaluator ī euāgelio tres oꝑatiōes
tāgit ſpūſſancti. ſ.

Primā q̄ꝛ in fide illuminat.

Secundā q̄ꝛ ī aduerſis roborat.

Tertiā q̄ꝛ ī bonis ꝑſeuerātiā dat

Primā oꝑatiōem ſ. ſ. tāgit ſaluator ꝙ
in fide illumīat dī. Vos teſtimoniū ꝑ
hibebitis ſcʒ gratia ſ. ſ. illuſtrati. Poſt

aduentū nāqꝫ ſſ.fuerūt apl'i illumia/
ti vt oīm hoīm linguas intelligerēt et
dicta ꝓphaꝝ ſcirēt ꝛ docerēt.q̄d crede/
rēt.q̄d agerēt.q̄d vitarēt. Sꝫ mō lumē
fidei in multis obtenebratū ē.qḋ fit ꝑ
q̄ttuor.ſic lumē ſolis q̄tuor mōis nō
bn̄ radiat. Primo ꝑ noctis tenebras
ſic aīa nō illuminaꝛ lumīe ſſ.ꝑ pec/
catū mortale. Un̄ Aug'. Sic lux ꝛ te/
nebre ſūt oppoſita:ſic pctm̄ mortale ꝛ
dei gr̄a.niſi vnū eradiceꝛ aliud n̄ plā
taꝛ. Sc̄do ſicut ꝑ eclipſim ip̄ediꝛ ſple/
dor.i.ꝑ interpoſitionē lune inter ſolē
ꝛ aſpectū noſtꝝ:ita amor p̄ſentis mū
di impedit lumē gr̄e. Un̄ Aug. Si in
te eſt amor mūdi nō eſt q̄ intret amor
dei. Et Jac.iiij. Amicicia hui' mundi
inimica ē deo.ꝛ q̄cūqꝫ voluerit amic'
eſſe ſeculi hui' inimic' dei cōſtituiꝛ.et
ſic obfuſcaꝛ lux gr̄e. Tertio ſicut ꝑ ne/
bulā q̄ eſt vapor groſſus aſcēdēs ḋ ter-
ra impediꝛ lumē ſolis:ita ꝑ auariciā
ꝛ terrenoꝝ nimiū appetitū.de q̄ Eccl.
x. Nihil iniquus q̄ꝫ amare pecuniā. Jō
dicit ſaluator Lu.xij. Cauete ab omi
auaricia. Cui' rōnē dic Apl's.j.Tim.
vj. Radix oīm maloꝝ eſt cupiditas.
Nā etiā ſaluatorē iudei ideo nō rece/
perūt.q2 eis p̄dicabat paupertatē.et
ipi eum deridebant quia auari erāt.
Quarto ſicut nubes impediūt lumen
ſolis:ita ſuperbia in altū tendens im
pedit lumen gratie. Jac.iiij. Super/
bis deus reſiſtit.humilibus autē dat
gratiā. Et Judith.ix. Nec ſuperbi ab
initio placuerūt tibi. Supbi eni ſimi
les ſunt humanis oculis qui alia a ſe
bene vident ꝛ ſeipos ſi ſunt albi vel ni
gri non vident:ſic ſuperbi bene ſciunt
alioꝝ facta rep̄hēdere.ſed ſua nec ad/
uertunt.quibus dicit ſaluator. Quid
vides feſtucā in oculo fratris tui.tra/
bem autē in oculo tuo nō conſideras
Xp̄iani eni gratia illuminati teſtimo
niū p̄hibent de xp̄o nō ſolū verbo ſed
etiā opere. Unde Grego. Uera fides ē
que hoc qḋ dicit verbis:moribus nō
cōtradicit. Tunc veraciter fideles ſu/
mus ſi qḋ verbis ꝓmittimus hoc bo-
nis operib' adimplemus. Ille etenim
vere credit. Unuſquiſqꝫ aūt q̄ntū cre-
dit tātū ſperat tātū amat tātū operaꝛ.
O pctōres excecati.o ſupbia inflati.o
miſeri auari cur nō p̄paratis vos ad
lumē gratie.cur ſolū occupatis vos ī
terrenis ꝛ nō ꝯſpicitis futura.ideo cer
te caretis lumīe gratie.quia dicit bea
tus Aug. Gratia eſt lux anime faciēs
hominē peccatū ſuū cognoſcere ꝛ deū
ſuper oīa diligere ꝛ illi firmiter ad/
herere. Secūdā operationē ſſ.tāgit
ſaluator quia in aduerſis roborat di.
Hec locutus ſum vobis vt non ſcan
dalizemini abſqꝫ ſynagogis facient vos
id eſt tanq̄ꝫ excōmunicatos vos habe
bunt.ſed ſpiritusſanct' roborat in ad
uerſis vt poſſitis tolerare. Un̄ Apl's
Ro.viij.dicebat. Sp̄ūs adiuuat in
firmitatē noſtrā. Et Phil'.iiij. Oīa
inq̄t poſſū in eo q̄ me ꝯfortat. Nam
ſp̄ūſſanctus in ſpecie ignis datus eſt.
ꝓprietas ḋo ignis ē vt mollia ꝯſolidat
ſicut limū. Sic ſp̄ūſſanctus petrū cō/
ſolidauit vt gauderet in verberibus
q̄ ante in verbis timuit. Ad vnā eni
ancille vocē inq̄ſit' dū mori timuit vi
tā negauit. Hic Gre. Mūdi hui' ptā
tib' cōtraire nō potuiſſent niſi eos ſſ.
fortitudo ſolidaſſet. Idē. Fortes facti
ſūt.tortores vicūt.occidi pn̄t.flecti ne
queūt. Un̄ igiꝛ clamat ſſ.ꝑ os Dauid
Ego ꝯfirmaui colūnas ei'. H̄ petebat
apl's fidelib' Eph.iij. Det vob dn̄s vir
tutē corroborari ꝑ ſpm̄ ei' in interiori
homie. Sꝫ di.q̄re romāi q̄ ī toto orbe
dn̄abāꝛ ꝑſeq̄bāꝛ xp̄i diſcip'los. Dicēdū
q̄ ꝓpꝛ mira. Prio vt dr̄ ī hiſto.eccle.q̄
cū pylat' ad tyberiū ep'las miſiſſet et

Tyberi⁹ ei⁹ fidē a romāis recipi aſſentiret. ſenat⁹ oīno reſpuit ex eo q̄ n̄ ſui autoritate de⁹ vocat⁹ fuit. Secūdo vt in q̄dā cronica legit̄. iō q̄ romāis p̄us nō apparuerat. Tertio iō q₂ oīm deorū cultū cui romani iſeruiebāt euacuabat. Quarto iō ſm̄ Jobez beleth. q̄a videbat̄ romanis xp̄s nimis auarus et ſupb₉ ac iuid⁹. q̄ paupt̄atē volebat. ꝛ ꝯſortez hr̄e dedignabat̄. Quinto ſm̄ Oroſiū. q₂ ſenat⁹ indigne tulit q̄ Pylat⁹ nō ad ſenatū ſed ad tyberiū miſit ep̄laz de xp̄i miracul̄. ꝛ iō ei⁹ ꝯſecratio ne inter deos fieri noluit. Un̄ Tyberius q̄ſdā ex ſenatorib₉ occidit q̄ſdā exilio dānauit. Tertiā opatōz ſſ. ſaluator tāgit q̄ in bono pſeuerētiā dat di. Uenit hora vt oīs q̄ interficit vos arbitret̄ ſe obſequiū p̄ſtare deo. q. d. ipſi pſequent̄ vos totis virib₉. vos ꝟo pſeuerare faciet ſſ. vſq₃ ad mortē. Hec āt iō dicebat eis xp̄s vt magis eos ad pſeuerātiā aīaret. ſic̄ etiā Math. x. dixerat. Tradet frater fratrē in mortē ꝛ pr̄ filiū ꝛ inſurgēt filij in pentes ꝛ morte eos afficiēt ꝛ eritꝭ odio oīb₉ hoīb₉ ꝓpt̄ nomē meū. Et ſeq̄t̄. Qui aūt pſeuerauerit vſq₃ i finē hic ſalu⁹ erit. Et q̄ð dixerat diſcipulis ꝟbo oñdit etiā facto: cū int̄ iniurias pſeuerauit i cruce. Un̄ Bern̄. Nos ḡ q̄ ſeq̄mur caput nr̄m nō ceſſem⁹ agere pn̄iaz. nō ceſſemus tollere crucē nr̄am pſeuerātes in ea ſicut ip̄e pſeuerauit. neminē audiamus fratres deſcēſū de cruce ſuadēte. perſiſtamus in cruce. moriamur in cruce.

Z Dicit em̄ ſanctus. Tho. ij. ij. q. cxxxvij. ar. iiij. q̄ perſeuerātia vno modo dicit̄ habitus q̄daz ſm̄ quē hō habet ꝓpoſitū pſeuerādi in bono vſq₃ in finē. ꝛ iſto mō pſeuerātia infundit̄ cū gratia ſic̄ ꝯtinētia ꝛ cetere ꝟtutes. Alio mō pſeuerātia dr̄ ꝯtinuatio q̄dā boni vſq₃ in finē vite. ꝛ ad talē pſeuerantiā habēdā idiget ſp̄ali diuīo auxilio. nec ſufficit gr̄a habitualis. q₂ dic̄ Bern̄. Ml̄tis dat̄ gr̄a ꝯuertēdi. ſ₃ paucꝭ dat̄ gr̄a pſeuerādi. Iſte aūt defect⁹ vt dicit Alexā. de ales. ij. p. ſū. q. xxv. ar. v. eſt ex p̄te volūtatis nr̄e q̄ mutabilis ē. vel n̄ tenēdo q̄ð h₃. vel indebite ꝯuertēdo ſe ad id q̄ð nō h₃: ſic̄ lucip. vel q₂ hō non ꝑpat ſe ad gr̄az pſeuerātie recipiendā. De⁹ em̄ q̄ntū i ſe ē ꝯfert oīb₉ hāc gr̄az. Neceſſe igit̄ ē chariſſimi vt petam⁹ a dn̄o h̄ donū pſeuerātie vt pſeuerem⁹ in bono ꝛ coronemur. q₂ miles q̄ntū cūq₃ pugnet viriliṫ nō reportat gloriā triūphalē niſi pſeueret i pugna. Et iō dr̄. ij. Timo. ij. Qui certat in agone nō coronabit̄ niſi legitime certauerit. Et Apocꝭ. ij. Eſto fidelis vſq₃ ad mortē et dabo tibi coronā vite. Null⁹ em̄ triūphat de mūdo carne ꝛ diabolo niſi pſeueret. Nā diabol⁹ nō pſeuerauit. iō de celo corruit. Adaz nō pſeuerauit iō de padiſo eiect⁹ ē. Judas nō pſeuerauit iō dānat⁹ ē. ꝛ ſic de toti⁹ mūdi hoībus. q₂ dr̄ Ezech. xviij. Si iuſt⁹ auerterit ſe a iuſticia ſua ꝛ fecerit iniq̄tatē oēſ iuſticie ei⁹ q̄s opat⁹ ē nō recordabūt̄. Et Ps̄. ait. Maledicti q̄ declinant a mādatis tuis. Tertiū ſalutare documētū īſinuat ſaluator de ꝟe fidei cōfirmatōe di. S₃ hec locut⁹ ſu₃ vob̄ vt cū venerit hora eoꝝ reminiſcamini q₂ ego dixi vob̄. Multū pfecto ꝯfirmauerūt catholicā fidē apl̄i ſua paſſione q₂ ipi nō ſūt paſſi ꝓpt̄ mūdi honorem ꝯ quē p̄dicabāt. nec ꝓpter terrenā ſubſtantiā quā vt ſterc⁹ cōtēnebāt. nec ꝓpter delectatōes carnis quā mortificabāt. ſ₃ pure ꝓpt̄ ꝟitatē ꝛ charitatem Un̄ Maxim⁹ i ſmōe ait. Magni piculi res eſt ſi poſt ꝓphaꝝ oracula. poſt apl̄oꝝ teſtimonia. poſt martyꝝ vulnera veterē fide₃ q̄ſi nouā diſcutere p̄ſumas. ꝛ poſt tā manifeſtos duces in er

roze pmaneas. Ridiculoſū imo fatu ūm eēt ꝙ ſcti apl'i cū dāno rez ꝛ mor te corpo ꝝ falſuꝫ p̄dicarēt ꝛ ꝑ falſitate morerent̄. ſꝫ vitatē docuerūt. vbo oñ derūt. ope teſtati ſūt. miracul'ꝫ ꝛ morte ꝯfirmauerūt. Uñ Hiero. An putam⁹ fratres ꝙ iocādo p̄dicēt ſcti. ridēdo lo quant̄ apl'i. xp̄s infantilit̄ cōminet̄. ſꝫ ioci nō ſūt vbi ſupplicia intercedūt. ſi iocādo paſſi ſūt credant̄ ꝛ iocando lo cuti. Eſaias ſecat̄ ſerra. Daniel leoni bus deputat̄. Paul⁹ truncat̄ gladio. Petr⁹ in cruce dñi exēplo ſuſpēdit̄. hec ille. Rogemus deū patrē vt ꝑ merita xp̄i mittat hic nob' ſp̄ūſſcti grām. ꝛ tā dē ꝑducat ad gl'iam. Amen.

De eadē dñica infra octauas aſcen ſionis dñi Sermo. lxviij.

Venit hora vt oīs ꝗ interfi cit vos arbitret̄ obſequiū ſe p̄ſtare deo ꝛ hec faciēt vobis. q2 nō nouerūt patrē neqꝫ me Joh. xvj. Hec verba dicebat redēptoꝛ mundi i cena vltima ſuis diſcipulis dilectiſ cū iam ibat ad morteꝫ. vbi duo inſinuat eiſdem. ſcilicet

Primo ſuper eos venientē tribula tionem denunciat.

Secūdo eiuſdem magne tribulati onis cauſam aſſignat.

Primo nāqꝫ xp̄s dñs tribulationē ſu ꝑ ipos venturā diſcipulis denunci at cū dicebat. Uenit hora vt oīs ꝗ iter ficit vos arbitret̄ obſequiū ſe preſtare deo. q. d. Ecce ego vadā ad acerbam mortē ꝑ vobis. ꝛ deinde mittā vobis paclitū ſſ. ꝗ ꝯſolabit̄ vos. q2 nō poſſe tis ꝑ vos ſufferre tales tribulationes ſuꝑ vos vēturas. Nam tanꝗ̄ excōica tos vos abſqꝫ ſynagogiſ faciēt. ꝛ abſqꝫ vlla miſericordia occidēt. nec habent ꝯſciam in veſtra occiſiōe. ſꝫ potius cre dēt bñfacere ꝛ ꝑ hoc deo placere. Ma gna nēpe ꝯſolatio debet eē xp̄ifidelib⁹ ſi ꝗd amore dī hic pati pñt. Uñ Aug. Cur ſe mēbꝛū ſuꝑ verticē extollit recu ſas eſſe in corpe ſi odiū nō vis ſuſtine re cū capite. ꝛ ſaluatoꝛ ait. Nō ē ſeru⁹ maioꝛ dño ſuo. ſi me ꝑſecuti ſūt ꝛ vos ꝑſequent̄. Ubi glo. Nō poteſt placere ſuus ꝗbus diſplicet dñs. Dicit enim Apl's. Oēs ꝗ pie volūt viuere perſe cutionē patient̄. Secūdo ī p̄miſſis verbis ſaluatoꝛ aſſignat cauſaꝫ tante tribulatiōis diſcipuloꝝ dī. Et hec fa ciēt vobis. q2 nō nouerunt patrē neqꝫ me. Jſta tñ ignoꝛātia nec iudeos nec gētiles excuſauit. Nō iudeos q2 crede bāt ꝙ per occiſiōe diſcipuloꝝ placerent deo vero quē colebant. ꝛ hoc ꝑpter mi racula magna ꝗ faciebāt ꝛ opa virtu tuꝫ ꝗ exercebāt. Uñ dicebat ſaluatoꝛ. Si nō veniſſeꝫ ꝛ eis locut⁹ nō fuiſſeꝫ pctm̄ nō haberēt. Et infra. Si opa nō feciſſem in eis ꝗ nemo ali⁹ fecit pctm̄ nō haberēt. nūc aūt ꝛ viderūt ꝛ oderūt ꝛ me ꝛ patrē meū. Jtē gētiles talis ig noꝛātia occiſiōis diſcipuloꝝ nō excu ſauit ꝗ arbitrati ſūt falſo deo: puta ſa turno. ioui. marti ꝛc. obſequiū ſe pre ſtare. q2 errabāt ꝛ in cultu dei ꝛ in ꝑſe cutōe diſcipuloꝝ ꝯ illos ꝗ dicunt. cur dānant̄ infideles ꝗ multas elemoſy nas faciunt. multa deniqꝫ ieiunia ꝛc. Uñ ex his thematis vbis (grā xp̄i fa uente) de iuſta infideliū dānatōe duo declarem⁹ fidei documēta. ſ.

Primū ſi īfideles ſaluarent̄ incōue nientiā. ibi. Uenit hora ꝛc.

Secūdū q2 infideles dānāt diuinā iuſticiā. ibi. Et hec faciēt ꝛc.

Primū dixi documētū ex p̄miſſis the matis vbis declaranduꝫ ſi infideles ſaluarent̄ multe incōueniētie ſequerē tur: cū dicit̄. Uenit hora vt omis ꝗ in terficit vos arbitret̄ obſequiū ſe p̄ſta re deo. Certe multa mala poſſent im

pune ꝑtranſire ſi hec rõ excuſaret malos di. Ego putaui ꝙ deo hoc eſſet acceptũ ideo feci. ſz certe qlſqꝫ debz preuidere ſuũ op⁹ ⁊ ſuã intentionẽ. Un̄ ſi ifideles cũ tali intentiõe vel qlicũqꝫ bono ope ſaluarent̃ tũc ex hoc duodecĩ icõueniẽtię ſequerent̃. ſ.

Primũ incõueniẽtia excuſatõis.
Secũdũ incõueniẽtia opatõis.
Tertiũ incõueniẽtia laudatõis.
Quartũ incõueniẽtia ꝑmiatiõis.
Quĩtũ incõueniẽtia annihilatõis.
Sextũ incõueniẽtia euacuatiõis.
Septimũ incõueniẽtia defectiõis.
Octauũ incõueniẽtia ꝯſiliatiõis.
Nonũ incõueniẽtia inordinatiõis.
Decimũ incõueniẽtia redẽptiõis.
Undecimũ icõueniẽtia cuſtoditõis
Duodecimũ icõueniẽtia offenſiõis

R Primũ itaqꝫ incõueniẽs qꝺ ſeqret̃ ex h ſi de⁹ iuſt⁹ ſaluaret ĩfideles etiam cũ ſuis bonis opib⁹ incõueniẽtia excuſatiõis. Naz dicit phs. iij. ethic. ꝙ oĩs mal⁹ ẽ ĩgrãs. Et Aug. lib. de vbis dñi ait. Nullũ pccm̃ cõmittit̃ qꝺ aliq ignorãtia nõ cõmittat̃. qꝺ ſi ſic ẽ. g oia pctã cordis oris ⁊ opis etiã xpianorũ eẽnt excuſabilia. ⁊ tãto magis quanto eẽnt maiora. qꝛ maiora peccata maiores errores et tenebras cauſant. Et ſic null⁹ dãnaret̃ ad mortẽ. null⁹ iuſte flagellaret̃. qꝺ maximuz incõueniẽs ẽ ꝯ dñi ieſu ſententiaz. null⁹ excluderet̃ a vita btõꝝ. qꝛ qlibet poſſet dicere. teſtor te deũ meũ ꝙ nũqꝫ ſciui ꝙ tãta pena ſit peccãtib⁹ ꝑpata. ⁊ ꝙ tãtũ bonuz amitterẽ ꝑ modica pctĩ delectatione. Cõtra qꝺ incõueniẽs ne fiat dic apl's j. Cor. xiiij. Ignorãs ignorabit̃. q. di. q ignorauerit deũ ⁊ ei⁹ legem ſiue infidelis ſiue fidelis ignorabit̃, nõ quidez ad penã ſed ad remunerationẽ eternã ſicut dicit̃ Matth. xxv. Amen dico vobis neſcio vos: id eſt nõ approbo vos

Secũdũ incõueniẽs quod ſequeretur ſi deus nõ damnaret oẽs infideles incõuenientia operatiõis. dato ꝙ peccata tam fideliũ qꝫ etiã infideliũ excuſabilia eſſent apud deũ neceſſario ſequeretur etiã hoc incõueniens ꝙ omia mala eſſent operabilia apud oẽs et peccata nõ ſolum cordis ſed etiam oris ⁊ operis eſſent licita. ⁊ per conſequẽs ſuperflue eẽnt leges ⁊ prohibitiões ſi null⁹ eẽt error. Licitũ igit̃ erit thurcis ⁊ ſaracenis duodecim vxores habere ſm legem eorũ. ⁊ ſimiliter iudeis licitũ erit vſuras exigere. Contra quos clamat Apl's Rom. viij. di. Prudentia carnis mors eſt. ⁊ prudẽtia ſpiritus vita. quoniã ſapiẽtia carnis inimica eſt deo. legi eñ dei nõ eſt ſubiecta. qui aũt in carne ſunt dõ placere nõ poſſunt. Ergo fratres debitores ſumus nõ carni vt ſm carnez viuamus. ſi eñ ſm carnẽ vixeritis moriemini. ſi autẽ ſpũ facta carnis mortificaueritis viuetis. Hec ille. Et Sapiens Eccl. xlj. clamat contra carnales di. Ue vobis viri impij q opando iniqtatẽ dereliqſtis legẽ dñi. qꝛ ſi nati fueritis in maledictõe naſcemini. et ſi mortui fueritis in maledictõe erit ps vra. Tertia incõueniẽtia q ſeqret̃ ſi deus iuſtus ſaluaret infideles q ex ignorantia peccãt dicit̃ laudatiõis. Nã dicit phs. ij. ethic. Laudamur ſimpliciter ſm vtutes. ſm aũt malicias vituperamur. g ſi de⁹ malos ſaluat ſicut bonos tunc nõ ẽ laudabilior vitas qꝫ falſitas. nec hũilitas qꝫ ſupbia nec caſtitas qꝫ luxuria. nec fides ſicut infidelitas. ⁊ ſic de alijs. immo ſm hunc errorem eque coleretur deus vitijs ſicut virtutibus. ⁊ eque eſſent laudabiles mores vitioſi ſic virtuoſi. Per hãc etiã viã eq colẽdi erũt demões ſic de⁹ ſi credãt equaliter eſſe colẽdi. immo lau

dabiliter negabit deus si credatur negandus esse. et sic honorandus erit q̄ homicidia iniusta pperrabit et alias malicias. Cōtra qd̄ incōueniēs etiā natura clamat. cū ph's .iiij. ethi. dicat. Honor et laus est simplr̄ p̄miū vtutis. et attribuit nob. prau⁹ aūt existēs nō est laude dignus. Quarta incōueniētia dr̄ p̄miationis. Nā si deus accepraret opera infideliū et eis nō imputaret: nec p illis dānaret. et si vicia et vtutes equaliter forent laudabiles. sequeret q̄ eq̄ remunerarent a deo et equale p̄miū haberēt. et sic ita remuneraret q̄ idola colit sicut q̄ deo in arta pnia seruit. et tantā gl'iam in felicitate haberet supbia sicut humilitas. et q̄ tūc nō esset infernus. nō demones. nō peccatum et c. qd̄ etiā ratō abhorret. Ideo dicit ph's x. ethico. Felicitas est simplr̄ p̄miū virtutis. et in .j. ethi. Felicitas inq̄t huius vite estimat solū in bn̄ viuere et bene opari. ergo oēs male viuētes et male opantes sunt infelices et c. Quinta incōueniētia q̄ sequeret si deus acceptaret opa infideliū et saluaret eos dr̄ incōuenientia annihilatōis. Nā si ipos deus nō dānaret tūc q̄si ois vniuersi status annihilaret. q2 tūc virtus nō esset vtus. nec peccatū peccatū. qd̄ sic patet. credēti de vtute q̄ esset viciū viciosum esset agere vtutes. et econtra credēti de vicio q̄ esset vtuosū agere peccatū esset vtuosum. et sic vtus et vicium nihil essent. Exēpli gr̄a. iudei reputāt vtutē ꝯcedere ad vsuras. xp̄iani vero reputant viciū. Similit̄ thurci reputāt magnum peccatū comedere carnes porcinas. xp̄iani vero non reputant. et sic nulla differētia esset inter sectas. inter peccatū et viciū. int̄ bonū et malū. quod esset maximū incōueniens. Jō cōtra hm̄ōi clamat Esa. v. Ue qui dicitis malū bonū et bonū malū. ponētes tenebras lucē et lucē tenebras amarum dulce et dulce amarum. Sexta incōuenientia que sequeret si deus acceptaret opa infidelium et saluaret eos: dicitur incōueniētia euacuatiōis. Nā si sic esset tunc oporteret ad tantā dementiā venire vt pro dirigendis moribus nulla esset lex data. et per consequens nullus obligaret ad opera diuine legis. Cū enim leges peccata phibeant tanq̄ malū. et precipiāt vtutes tanq̄ bonū. si virtus est vicium et econuerso frustra esset lex vetus. frustra pphete prophetauerūt. frustra christus dominus noster dedit legē euangelicam. frustra esset oīs lex positiua et ciuilis que damnat malos ex quo vicia sunt excusabilia coram deo. Cōtra quod incōueniēs clamat natura que naturaliter abhorret peccatū et erubescit. De quo psalmista. Peccatū meū contra me est semp. Et philosoph⁹ .iij. de aīa dicit. Deus nihil agit frustra Et .x. ethicorū dicit. Lex est necessaria ad hoc q̄ hoīes boni fiant. quia habet coactiuā potestatem. et est sermo procedens ex aliqua prudentia. et intellectum dirigens ad bonū. Hec ibi. Et Urbanus papa tertius. xix. q. ij. c. Due sunt ait leges necessarie: vna publica alia priuata. Publica lex ē que a patribus sanctis scriptis est ꝯfirmata. vt lex canonū. Lex vero priuata est que instinctu sancti spiritus in corde scribitur. sicut de quibusdā dicit apostolus q̄ habēt legē dei scriptā in cordibus suis. Hec ille. Septima incōueniētia que sequeret si deus opa infidelium acceptaret et ipos saluaret dicit̄ incōuenientia defectiōis. Si enī vicia et peccata sufficerent ad salutem tūc supflue essent oēs vtutes morales. puta iusticia. tēperātia. fortitudo. prudētia. silr̄ vtutes theologice. puta

fides ſpes charitas. ꝯtra qḋ incõueniens clamat fides catholica di. Qui bona egerũt ibũt in vitã eternã. q̄ vo mala in ignẽ eternũ. ⁊ Aug. de fide ad petrum ait. Quicũq; habuerit oẽs virtutes ⁊ morales ⁊ diuinas ⁊ deficiat ĩ vna: vtiq; reus erit tã pena eterna q̃ ꝑuatione viſionis diuie. Octaua incõueniẽtia que ſequeref ſi deꝰ opa infideliũ acceptaret ⁊ eos ſaluaret dr ꝯſiliationis. Nã ſi pctã ſunt ṽtutes neq̃q; alicui erit neceſſariũ ad q̄rere ꝯſilium ab altero ĩter lepzã ⁊ lepzã etc̄ vtrũq; ꝑducit ad ſalutẽ. ⁊ ſic nõ erit neceſſarium ꝯſiliũ ꝑdicatoꝝ nec ꝯfeſſorum nec theologoꝝ. Cõtra qḋ incõueniens clamat phs. iij. ethi. dicens. Cõſiliatores aſſumimꝰ in magnis ⁊ arduis diſcredentes nobiſmetipſis velut nõ ſufficientibꝫ dinoſcere Et. vj. ethi. ait. Bonũ ꝯſiliũ querendũ eſt ꝑ qḋ finis bonus adipiſcif. ⁊ Sap. Omnia conſilio fac ⁊ poſt factũ nõ penitebis Nona incõueniẽtia que ſequeref φ deꝰ ſaluarꝫ infideles coꝝ opa acceptãdo dr inconueniẽtia inordinatõnis. Si em̃ ſic ſaluanf nõ recipiẽtes imo ꝯtẽnentes ſacramẽta eccl'ie. ſic q̄ illa recipiũt ⁊ veneranf manifeſtũ eſt φ tũc oĩa ſine cauſa ſunt ordinata. ſic baptiſmꝰ. ꝯfirmatio. pnĩa. eucharĩſtia. ordo. mr̄imonium ⁊c̄. ꝯtra qḋ incõueniẽs clamat hugo li. de ſacris di. Sine fide ſacroꝝ nõ daf ſalus alicui. nec venia pctõꝝ q̄n ſcꝫ ꝯtẽptus non neceſſitas excludit ⁊c̄ Decima incõueniẽtia q̄ ſeq̄ref ſi deꝰ ſaluaret infideles etiã ignorãtes eorũ opa acceptãdo dr incõueniẽtia redemptiõis. Si em̃ deꝰ ſaluat infideles xp̄i fidẽ nõ tenẽtes. q̄n potiꝰ blaſphemãtes tũc totꝰ curſus incarnatõis xp̄i ꝑegrinatõis atq; mortꝭ ſupfluꝰ fuit ⁊ inutil' Cuiꝰ rõ eſt. q2 ſi pctã reputanf ṽtutes ⁊ vt ṽtutes ꝑmiãf. tũc xp̄i paſſio fuit ſupflua ⁊ inutilis. cũ ſine ea quiſq; ſaluari potuiſſet. Cõtra qḋ incõueniens clamat ap'ls Heb. ix. dicẽs. Sine ſanguinis. ſ. xp̄i effuſione nõ fit remiſſio pctõꝝ. Et Gre. in ꝑfatõe. O ineſtimabilis dilectio charitatis vt ſeruũ redimeres filiũ tradidiſti Undecima incõueniẽtia que ſequeref ſi infideles ſaluaret deus opa eoꝝ etiã ex ignorãtia facta acceptãdo dr incõueniẽtia cuſtoditionis. Si em̃ nõ eſt neceſſe φ quis conef ad ṽtutes et caueat ſe a peccatiſ cũ peccata ita ſunt accepta ſic ṽtutes ſupflue deputauit deꝰ angelos ad cuſtodiam hoĩs vt retrahãt a malis ⁊ adiuuent in boniſ. ſed et nec eſt neceſſe φ deus det inſpirationes ſuas hoĩbus: ex quo ſine talibꝫ ſaluari pñt. Contra qḋ incõueniens clamat ps. di. Angel' ſuis deus mandauit de te vt cuſtodiant te in oĩbꝫ vijs tuis. Et ap'lus. ij. Cho. iij. Nõ ſumus ſufficiẽtes cogitare aliqḋ a nobis tanq̃ ex nob. ſꝫ ſufficientia nr̄a ex deo eſt. Duodecima ĩcõuenientia que ſequeref ſi deꝰ ſaluaret infideles dr offenſionis. Nã ſi coꝝ opera eſſent excuſabilia ⁊ non punirẽtur a deo: neceſſario ſequeretur φ deꝰ eſſet peccator. quia dicif diſt. lxxxvj. c. facientis. Proculdubio culpã habet qui negligit corrigere quod põt emendare. extra etiam de iniurijs et dam. dato. c. Si culpa. Qui cauſam damni dat damnũ dediſſe videtur. Quod ſi ſic eſt cũ deus peccata tolleret: ⁊ non puniat cũ poſſet: cauſa peccati eſt. ergo cum infidelibꝫ equaliter damnari deberet. Quia dicitur. ij. q. j. c. Notũ. Facientes et conſentientes pari pena puniuntur. Contra quod inconueniens clamat Auguſtinus libro. lxxxiij. queſtionũ dicens Deo auctore homo nũq̃ fit deterior. Et Plato in thimeo dicit ſic. Deus liber eſt ab omni malo

⁊ ab oibus animi paſſioibꝫ. Ex p̄dictꝭ igiť .xij. incōueniētijs patet ꝙ nll'o mō pōt deꝰ aliud facere niſi ꝙ oēs infideles dānet eternis ignibꝫ cruciandos. ⁊ nō ſolū infideles ſꝫ etiā xpianos criminoſos. q2 natura diuinitatis eſt tā optima ꝙ nullū malū īpunitū ꝑmittet ⁊ nullū bonū irremuneratū vt dic̄ Augꝰ. Nō igiť excuſare poterūt iudei ſe q̄ xp̄i diſcipulos ꝑſecuti ſūt. nō deniq3 īfideles q̄ eos occiderūt. q2 debebāt ſcire q̄d facerēt. O deꝰ oīm. o largitor bonoꝝ q̄ magnā charitatē exhibuiſti xpianis verā fidē de te. ⁊ ecce in ipa gētiliter viuūt mlťi. ⁊ iſtis q̄d facies. certe dānabis. Secūdū ſaluť documētū ex p̄miſſis thematis v̄bis declarādū erit. q2 īfideles dānāt diuinā iuſticiā erḡ faciūt aliq̄ opa d̄ genere bonorū. iō dicūt. Deꝰ nō iuſte dānat nos. iō xp̄s dic̄. Et hec faciēt vob̄ q2 nō nouerūt patrē neq3 me. q. d. q2 natura p̄ris ⁊ mei eſt ꝙ retribuc vnicuiq3 ſc̄m opa ſua. Et ꝙ īfideles (q2 etiā ex ignorātia peccāt ⁊ tn̄ in ſua ſecta faciūt bōa mlťa: puta elemoſynas ieiunia) dānētur ꝓbemꝰ quadrupliciter. ſ.

Primo autoritatibus.
Secūdo rationibus.
Tertio ſimilitudine.
Quarto exemplo.

Primo itaq3 ꝙ infideles oēs cū3 ſuis bonis opibus iuſte a deo dānenť probemus autoritatibꝫ. Dicit eñ Eſa. lx. Gēs ⁊ regnū q̄d nō crediderit ⁊ ſeruierit tibi ſc3 xp̄o ꝑibit. Et pš. Effūde domine irā tuā in gētes q̄ te nō nouerūt ⁊ in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. Hinc Aug. extra de hereticꝭ. c. Firmiſſime ait. Firmiſſime tene ⁊ nullatenꝰ dubites oē3 hereticū ⁊ paganū vľ ſciſmaticū cū diabolo ⁊ angelis eiꝰ eťni ignis incēdio cremādū. niſi añ finē vite catholice fuerit incorꝑatꝰ ⁊ reītegratus eccl'ie. Oī igiť hoī q̄ nō tenet eccl'ie vnitatē neq3 baptiſmꝰ neq3 elemoſyna quātūlibet copioſa. neq3 morſ pro xp̄i noīe ſuſcepta ꝓficere poterit ad ſalutē. Et Grego. extra de ſū. trini. ⁊ fide catho. j. c. §. vna ē. ait. Una ē fidelium vniuerſalis eccl'ia extra quā nullꝰ oīno ſaluať ī q̄ idē ipe ſacerdos ē ⁊ ſacrificiū. Hinc etiā Athanaſiꝰ in ſymbolo ſuo ait. Quicūq3 vult ſaluꝰ eſſe añ oīa opꝰ ē vt teneat catholicā fidē. Quā niſi q̄ſq3 integram īuiolatāq3 ſeruauerit abſq3 dubio in eternū ꝑibit. Que oīa ꝯfirmat ipa v̄itas Mar. vlti. di. Qui v̄o nō crediderit ꝯdēnabiť. Ex q̄bꝫ autoritatibꝫ intelligere poſſumꝰ ꝙ oēs īfideles ſciſmatici heretici abſq3 dubio eternaliť ꝑibūt. Secūdo h̄ idē ꝓbemus rōnibꝫ. Primo rōne fūdamenti q2 oē edificiū ſtat ſuꝑ illud fundamētū ꝑ q̄d erigiť. ⁊ ſi fūdamētū fuerit ſtabile edificiū ſtat. ſi aūt debile tūc ruit. mō fūdamētū infideliū ē debiliſſimū. q2 aīa oīm infideliū ⁊ hereticoꝝ falſo innititˀ ꝑ fidē. ſicut thurci ⁊ ſaraceni fidē ponūt in machometū ꝙ fuit dei ꝓpheta. ⁊ ipius dicta fuerūt vera. ⁊ vbi ipe eſt: ibi ⁊ ip̄i ibūt. ſ3 q2 ipe fuit ſeductor ⁊ mēdax ⁊ ē in inferno. ḡ aīa oīm q̄ tali fūdamēto innitiť ad infernū vadit. xpianoꝝ v̄o aīa ſtat ſuꝑ xp̄m firmū fundamētū ꝙ ipe ſit filiꝰ dei viui. ⁊ redemit genꝰ hūanū ac reſurrexit et aſcēdit in celū. ⁊ hoc fūdamētū ē tā ſtabile ꝙ aīas ei adherentiū nō ꝑmittet ruere ad inferna. ſed ducet vbi ipe eſt. h̄ fūdamētū p̄mo ꝯfitēdo poſuit Petrus Mat. xvj. di. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. Tūc xp̄s ait ei. Tu es petrꝰ ⁊ ſuper hanc petrā quā ꝯfeſſus es edificabo eccl'iam mea3. Secūdo ꝓbemꝰ rōne eq̄tatis ꝙ oēs infideles dānanť. Dicit eñ Dyoni. li. de diui. no. Qui de deo recte ſentiūt oīa ei attribuūt. i. oēs

ꝑfectões ⁊ oīa ab eo remouēt.i.oēs ip ꝑfectões. Certū ē ꝙ iuſticia q̄ ē q̄dā ꝑfectio q̄ reddit vnicuiqꝫ qḋ ſuū ē deo attribuit. pctī aūt ſuū ē pena. ſꝫ oīs infidelitas ē pctm̄. ḡ de neceſſitate oēs infideles dānabit deꝰ iuſtꝰ. iō dic̄ Aug. li. de vtilitate credēdi. Si deus īfideles ſaluaret in ſua infidelitate morientes nec xp̄o credere nec eiꝰ euāgelio. ⁊ idō dicet oībꝫ infidelibꝫ. imo ⁊ xp̄ianis ingratꝭ ⁊ ſceleratis illud Matt. xxv. Ite maledicti in ignē eternuꝫ. Tertio h̄ idē pbemꝰ ſilitudīe. Nā ſic h̄r Gen. vij Oēs q̄ fuerūt extra arcā noe mortui fuerūt. ⁊ illi q̄ itra fuerūt ſaluati ab aq̄s. Sic mō nullꝰ ſaluꝰ eē poterit q̄ extra fidē ⁊ nauē petri remanebit ſꝫ pibit eternaliter. Quarto h̄ idē pbemꝰ exemplo. Legit̄ in legēda ſcti Macharij ꝙ ꝑgēs ꝑ deſertū q̄ddā caput īuenit. qḋ dū adiuraſſet cuiꝰ fuiſſet reſpōdit. ꝙ fuit caput cuiuſdā ſacerdotꝭ idoloꝝ. Interrogatꝰ an eēt dānatus: rn̄dit ꝙ ſic. ⁊ ſil̄r cū eo oēs infideles q̄ fidē xp̄i n̄ tenuerūt. Interrogatꝰ an de xp̄ianis dānarent̄: rn̄dit ꝙ ſic. q2 oēs q̄ fidē xp̄i habēt ⁊ nō opa. Interrogatꝰ q̄ntū ꝓfūdecēt in pena: rn̄dit. q̄ntū diſtat celuꝫ a terra. Interrogauit ſi eſſent ꝓfūndiores: rn̄dit. infra infideles ſūt iudei. ⁊ infra eos in ꝓfundo ſūt mali xp̄iani. O infideles pabulū eterni ignis. o heretici inimici chriſti nōis. o xp̄iani falſi ⁊ ſolo nomīe xp̄m ꝯfitentes. ſtatim poſt morteꝫ ibitis ad eternū tormentū. vbi die ac nocte cruciabimini in ſecula ſeculoꝝ. A quo nos eripiat xp̄s filius dei viui. Amen.

In die penthecoſtes Sermo. lxix.

Repleti ſunt omēs ſpū ſancto. ⁊ ceperūt loqui varijs linguis Act. ij. c. Ad gloriā ꝑſentꝭ ſolēnitatis optime congruūt ꝑmiſſa verba. In q̄bus ſupmi dei trini ⁊ vniꝰ ineffabilis liberalitas declarat̄. A Terreni ſiquidē regis liberalitas in tribꝫ ſpecialiter ꝯſiſtit. vicꝫ cū dat multū. multis et ꝑcioſā. Sic regis celeſtis ⁊ gl̄ie liberalitatē erga homīes intelligere poſſumꝰ ex his tribꝫ. ſ.

Primo q2 repleuit eos ſufficienter
Secūdo q2 dotauit oēs decenter.
Tertio q2 adoptauit eos clement̄.

Primo nāqꝫ dixi ꝙ liberalitas regis gl̄ie itelligit̄ ex h̄ ꝙ ſuis multū donuꝫ dedit. q2 repleuit eos ſufficient̄. idō dr̄ de ipis. Repleti ſūt oēs. Vas em̄ aliqḋ tribꝫ mōis dr̄ eſſe plenū aliq̄ liq̄re: ſic vas cordis noſtri. ſ. ſm ſufficientiā ſm capacitatꝭ ꝯgruentiā ⁊ ſm effluentiā. Primo ſm ſufficientiā corda diſcipuloꝝ xp̄i fuerūt repleta ſpū ſancto. q̄ ſufficiēs fuit ipis ad ſalutē ꝓpriā et ad cōuerſionē alioꝝ. q2 h̄ dono ſucceſſi habebant ſcripturaꝝ intelligentiā. verbi eloquentiā. in aduerſis ꝯſtantiā. in faciendis miraculis magnā potentiā ⁊ in linguis oēm intelligentiā. Vn̄ dr̄ de eis. Loq̄bāt̄ varijs linguis, prut ſpiritus ſanctꝰ dabat eloq̄ illis. ſm vo capacitatis ꝯgruentiā plena fuit beata vgo vt dr̄ Lu. j. Aue gr̄a plena. In q̄ntū em̄ debebat mater veri dei dignitate alios ꝑcellere: in tantū a dō dotata ⁊ repleta extitit gr̄a. ſm aūt effluentiā fuit gr̄a plena ab inſtāti ſue ꝯceptiōis ſctiſſima aīa xp̄i deo vnita intantū vt oē donū gr̄e ab ea eſt in genus humanū deriuatū. Unde Joh. j. Uidimus eū plenū gratia. Et ſequit̄. De cuiꝰ plenitudine nos omēs accepimus. licet ſemꝑ accepimus: tamen hodie euidētiꝰ in aplīs in ſigno viſibili dū eos ſpiritus ſanctꝰ viſibilit̄ repleuit. Scdo liberalitatē regis gl̄ie intelligere poſ

ſumus. qꝛ dotauit oẽs decẽter. ideo dicit omnes. Nullũ eñ ex eis irremu neratum dimiſit niſi pctõꝛes obſtina tos qui nõ dicunt de numero vniuer ſi. Quia oĩa aut habẽt eſſe aut viue re. aut ſentire aut ratiocinari. aut itel ligere. Pctõꝛes autẽ qñãmmõ nõ ha bent eſſe. qꝛ forma dat eſſe rei. Forma autẽ ſpiritual' eſt charitas. quã pecca toꝛes nõ hñtes nõ dicunt eſſe. Sꝫ qd dicit ps. Ad nihilum deduct⁹ eſt in cõ ſpectu ei⁹ malign⁹. Itẽ nec hñt viuere pctõꝛes cum duo ſint ſigna vite. ſ. ſen ſus ꝛ motus. Ipi vo nõ habent ſenſũ ꝓꝛie cognitiõis nec dilectionis diuie nec habẽt motum opatiõis bone. Jõ ſaluatoꝛ tales moꝛtuos appellat di cẽs Dimitte moꝛtuos ſepelire moꝛtu os ſuos. Itẽ nõ habent pctõꝛes ſenti re. nõ eñ ſentiunt diabolicas tentati ones: vulneratõẽs ꝛc. De qbꝫ Prouer biox. xxiij. Uulnerauert me ꝛ ñ dolui traxerunt me ꝛ nõ ſenſi. Item nõ hñt ratiocinari: ſed ẜm ſenſualitatẽ viuen tes facti ſunt ſicut equ⁹ ꝛ mulus qbꝫ nõ eſt intellect⁹. Itẽ nec hñt itelligenti am que ꝯſiſtit in declinatõe mali et ti moꝛe dei: Job. xxviij. Ecce timoꝛ dñi ipe eſt ſapientia ꝛ recedere a malo itel ligentia. Tertio liberalitatẽ regi glo rie intelligere poſſum⁹ ex hoc qꝛ adop tauit eos clemẽter. Ideo dicit. Reple ti ſunt oẽs ſſ. ꝑ quem adoptat qs in filium dei. Juxta illud. ij. Pet. j. Ma gna ꝛ pcioſa dona donauit nobis vt eſſemus ꝯſoꝛtes diuine nature. Uñ ex immenſa liberalitate tota trinitas ſe totã nobis exhibuit. Pater eñ cũcta que habuit nobis dedit. quia ſicut di cit Aug. Miſit nobis filiũ ſuũ in pci um noſtre redemptiõis. ſpũm ſanctũ in ꝑuilegium nr̃e adoptõis. et ſeipſuꝫ totũ reſeruauit in hereditatẽ adoptãtis. Silr̃ ꝛ filius ſe nobis totũ dedit. Ber nardus. Dedit eñ nobis aĩam in pcĩ um. coꝛp⁹ in cibũ. ꝛ ſanguinẽ in potuꝫ Silr̃ ꝛ ſpũſſctũs ſe totũ nobis dedit. qꝛ ſicut dꝛ. j. Choꝛ. xij. Alij ꝑ ſpm̃ dat ſermo ſapientie. alij aũt ſermo ſcie ẜm eundem ſpũm. alteri genera linguaꝝ in eodẽ ſpũ. Merito igit dicit verbuꝫ ꝓmiſſum ad ſpiritusſancti gloꝛiã. Re pleti ſunt omnes ſpiritu ſancto ꝛ cepe runt loqui ꝛc. In quibꝫ quidem vbi ſ tria ad gloꝛiã ſpũſſancti inſinuantur myſteria tractanda. ſ.

Primũ miſſio conſolabilis. ibi. re pleti ſunt oẽs

Secundũ perfectio muneris. ibi. ſpiritu ſancto.

Tertium operatio mirabilis. ibi. ꝛ ceperunt loqui

Primũ myſteriũ ad ſpiritusſancti gloꝛiam in verbis thematis inſinuat miſſio conſolabilis. quia dicitur. Re pleti ſunt. ſ. ꝑ ſpiritusſancti infuſionẽ ꝛ conſolatõem. qui expellit triſticiã va nam ꝛ inducit leticiam verã. Uñ bea tus Bernardus. Spiritusſanctus i quit ſpiritus dulcis eſt. infirma robo rans aſpera planans. coꝛda purificaſ ꝛ quicquid in ſeculo nequã videt diſ ficile leue facit. Ipſe eñ ſpiritusſanct⁹ dat robur vite. vt quod tibi per natu ram impoſſibile eſt per gratiam pſen tem non ſolũ poſſibile fiat ſed et facile videatur. vt in laboꝛibus: vigilijs: in fame ꝛ maledictione ꝛ perſecutõe ho minum. ꝛ in omnibꝫ obſeruantijs re gularibus hilariter incedas ſicut i oĩ bus diuitijs ꝛc. ℞ Pro quo ſciẽ dum ꝙ ſpiritusſanctus duobus mo dis mittitur. ſ.

Primo inuiſibiliter

Scdõ viſibiliter

Primo dixi ꝙ ſpũſſctũs mittit inuiſi biliter cũ mẽtibꝫ caſtis illabit. De qua miſſiõe dꝛ Job. iij. Spũs vbi vult ſpi

rat ꝛ vocē ei⁹ audis ſꝫ neſcis vñ veniat aut quo vadat. Nec miꝝ quia ſic dicit Bern. de verbo inuiſibili. Per oculos nō intrat qꝛ nō eſt coloꝛatuꝫ. ſꝫ neqꝫ ꝑ aures quia nō ſonuit. ſed neqꝫ per nares quia aeri nō miſcet̃ ſed menti. nec inficit aerem ſed fecit. neqꝫ per fauces quia nō eſt hauſtū. nec tactu coꝛpoꝛis illud ꝑcipis qꝛ palpabile nō eſt. Queris igit̃ cum ita inueſtigabiles ſūt vie eius vnde adeſſe nouim. Reſpō ex motu coꝛdis intellexi pñtiam eius. et ex fuga vicioꝝ aduerti potentiā eius virtutis. ꝛ ex diſcuſſione ſiue redargutiōe occultoꝝ meoꝝ admirat⁹ ſum ꝓfunditatē ſapie eius. ꝛ ex emēdatōe moꝝū expertus ſum māſuetudinē bonitatꝭ ei⁹ De iſta miſſione ꝯſolabili ſ. ſ. etiā beatus Aug⁹. ſic dicit. O q̄ꝫ ineſtimabile gaudiū in ſe ꝯcipit coꝛ humanū ꝑ ſpiritusſancti intra ſe dulciſſimū feliciſſimūqꝫ aduentū. Nulla ei voluptas ac dulcedo maioꝛ coꝛpis ꝛ aie q̄ꝫ dū mēs ſuū ſenſerit ſibi ꝑ grām ſpūſſcti aduenīſſe creatoꝛē. De h̄ etiaꝫ btūs Hiero. ad paulā ſic dicit. Tute aſſero nunq̄ꝫ maioꝛē foꝛe coꝛpis aut aie voluptatē q̄ꝫ dū ſpūſſctūs ꝑ ſuā dulciſſimā menti aduenerit charitatē. Hic eñ ſpirit⁹ ſanctus mox vt mētis hoſpitiuꝫ occupauerit ſuū ibi vexillū erigit. Vñ Grego. in li. dyalogoꝝ. Mens inq̄t quaꝫ ſpūſſanctus implet hꝫ euidentiſſima ſua ſigna vtutes ſcꝫ ꝛ humilitatem. q̄ ſi vtraqꝫ in mēte ꝯueniāt ꝑfecte liquet ꝙ de pñtia ſpūſſcti teſtimoniū ferunt O aia ſaluāda para hoſpitiū tali hoſpiti q̄ nunq̄ꝫ ſine diuino munere ad te veniet. Sed heu qꝛ tantū hoſpitēꝫ multi aut ſuſcipe nolūt aut ꝯfuſibilit̃ expellunt. qui ſtat ad hoſtium coꝛdis. pulſat ꝑ inſpiratōem dicens ſic. Aperi mihi ſoroꝛ mea cenare tecū volo. Qui aūt ei aperuerit vt dicit Bern. ibi hoſpes ſ. ſ. familiarꝭ efficit̃. Crebra ait viſitatio dat familiaritatē. familiaritas auſum. auſus guſtū. guſtus famem. fames ꝯtemptū. ꝯtempt⁹ ociū. ocium deū. ¶ Scdō ſpūſſanctus mittit̃ viſibiliter in aliquo ſigno viſibili ꝓꝑ alioꝝ vtilitatē. Dicit eñ Petr⁹ de tharantaſia ſup. j. ꝙ miſſio inuiſibilꝭ fit homini ꝓpter ſeipm. ſ. ad oñdendū plenitudinē ſufficiētie in ſe. Miſſio aūt viſibilis fit hoi ꝓpt alteꝝ. ſ. ad oñdendū plenitudinē redūdantie. Vbi gr̄a. ſicut cellarium ſine circulo implet̃ ad ſufficientiam ꝓprie familie ſꝫ cū appoſitōe circuli ad oñdendū plenitudinem redundantie in alios. Vñ dicit Ray. in ſua ſumma. ꝙ ſpūſſanctus miſſus ē in q̄ntuplici ſpecie ad denotādū ꝙ harum reꝝ ꝓprietates in eoꝝ coꝛdib⁹ ad quos venit opat̃. ſ.

Primo miſſus ē in ſpecie colūbe.
Scdō miſſus ē in ſpē nubis lucide.
Tertio miſſus ē in flat⁹ ſpecie.
Quarto miſſus ē in ignis ſpecie
Quinto miſſus ē in lingue ſpecie.

Primo ſpūſſctūs miſſus eſt viſibilit̃ in ſpecie colūbe. vt ſup xp̄m baptiſatū Mat. iij. Colūba eñ hꝫ q̄tuoꝛ ꝓprietates. Prima qꝛ habet gemitū ꝑ cātu Sic ſ. ſ. q̄s replet gemere fac de pctīs ꝛ dulciter oꝛare. Vñ Ro. viij. Ipe autē ſpūs poſtulat ꝓ nob gemitib⁹ ienarrabilib⁹. i. nos facit gemere et poſtulare Scdō colūba fellē caret. ſic ſ. ſ. a coꝛde qd̄ replet excludit irā ꝛ inuidiā ꝛ iducē ſpūalē leticiā. Sap. xij. O q̄ꝫ bonus et ſuauis eſt dñe ſpūs tu⁹. Et eiuſdē. vij. vocat̃ ſ. ſ. ſuauis: benignus: human⁹. eo ꝙ homines facit ſuaues ī voce. benignos in coꝛde. ꝛ humanos ī opere. Vñ eccl'ia canit de eo. Dulcis hoſpes aie dulce refrigeriuꝫ. Tertia ꝓprietas colūbe qꝛ manet ī foꝛaminib⁹ petre. ſic ſpūſſctūs quē replet facit habitare in

xpi ihu vulneribus. Can. ij. Surge ami
ca mea colūba mea ī foramibus petre
id eſt ī vulneribus xpi. Quarta ꝓprietas
colūbe qꝛ nec minimas aviculas inva/
dit. Sic ſ.ſ. quē replet nō ſinit ab eo ra
pere aliena. imo facit charitatē ſuā cō
municare. Actu. iiij. Multitudīs cre/
dentiū erat cor vnū ⁊ aīa vna. Sꝫ di.
vtrū illa columba fuit verū ⁊ naturale
aīal. Silr ille ignis in q̄ ſ.ſ. apparuit
fuit verus ignis. Rn̄deo ꝙ de h̄ varie
ſentiūt doctores. Dic ei Tho. in. j. diſ.
xvj. ar. iij. ꝙ nō fuit vera colūba. ſꝫ tm̄ fu
it ſilitudo colūbe viſibilit oñſa in aliq̄
materia ad h̄ ꝑpata. Cui⁹ rō eſt. qꝛ illa
ſilitudo nō oñdebat ad aliquā vitatē
manifeſtandā in ipa colūba. ſꝫ ad ma
nifeſtādas ꝓprietates inuiſibilis ſ.ſ. vt
patet. Un̄ ibi nō fuit fictio. qꝛ ibi non
fuit falſitas ſigni. licet eī̄ illa colūba
nō h̄ret vitatē nature. habebat tm̄ veri
tatē figure. ⁊ ſic erat ad ſignificādū nō
ad opandū. Et ſilr de linguis igneis
eſt intelligēdū. i. nō cōburebat. Et hec
eſt cōiter opinio doctorū. qꝛ dr Luc. iij
Deſcēdit ſpūſſctūs corpali ſpecie ſicut
colūba in ipm. Alij aūt dicunt ꝙ fuit
vera colūba. Rō eſt vt p ipam vitatem
colūbe ſignificet vitas ſ.ſ. ⁊ effect⁹ ei⁹.
Hui⁹ opinionis fuit idē Tho. in. iij. p
te ſum. q. xxxix. ar. vij. Scdo ſ.ſ. miſ/
ſus eſt viſibilit in ſpecie nubis lucide.
vt in xpi trāſfiguratōe Mat. xvij. Nu
bes eī̄ h̄ꝫ tres ꝓprietates. Prima qꝛ
eleuat a terra. ſic ſ.ſ. quē replet eleuat
a terrenis p eorū ꝯtemptū. Hic Ezech.
viij. dr. Eleuauit me ſpūs int celum ⁊
terrā. Et Gre. dic. Dulce eſt eſſe in hu/
manis reb⁹. ſꝫ his tm̄ q̄ ſpūalia nō gu
ſtant. guſtato eī̄ ſpū deſipit oīs caro
Scdo nubes ī eſtu refrigeriū preſtat.
ſic ſ.ſ. cor qd̄ replet ꝯ eſtū viciorū refri/
gerabit. Un̄ Lu. j. dr. Spūſſctūs ſup
ueniet ī te ⁊ vtus altiſſimi obūbrabit
tibi. i. ab omi eſtu viciorū refrigerabit.
Tertio nubes generat pluuiā. ſic ſ.ſ. ī
corde repleto. Ps. Flauit ſpūs eius ⁊
fluēt aq. i. lachrymarū ⁊c. Tertio ſpi
ritusſctūs viſibilit miſſus eſt in ſpē fla/
tus. Job. xx. q̄ h̄ꝫ tres ꝓprietates. Pri
ma qꝛ flat⁹ eſt leuis. ſic ſ.ſ. fac hoīes ve
loces ad bonū. Un̄ Amb. Neſcit tar/
da molimia ſpūſſcti gr̄a. Scdo flat⁹ ē
calid⁹ ad inflāmandū. ſic ſ.ſ. inflamat
cor poſſeſſum. Lu. xij. Ignē veni mit/
tere in terram ⁊ qd volo niſi vt ardeat
Tertio flat⁹ eſt neceſſari⁹ ad reſpiran
dum intātū vt ſi ad horā ſubtraheret
ꝯtinuo hō moreret. ſic ſ.ſ. neceſſari⁹ eſt
ad vitā ſpūalē. Ps. Auferes ſpm̄ eorū
⁊ deficiet ⁊c. Quarto ſ.ſ. viſibilit miſ
ſus eſt ī ſpecie ignis. Na ignis h̄ꝫ mul
tas ꝓprietates. Primo purgat vt patꝫ
in ferro a q̄ rubiginem tollit. ſic ignis
ſ.ſ. mūdat cor hoīs a rubigine peccati
Hoc eī̄ igne vri petebat Dauid dicēs
Ure igne renes meos ⁊ cor meū dn̄e
Secundo ignis ſp ē in motu. ſic ſ.ſ. nō
ſinit hoīem torpere: ſꝫ excitat ad bene
opandū. Un̄ Gre. Amor dei nūq̄ eſt
ocioſus opat eī mag̃ ſi ē. Tertio ignis
alta hūiliat. vt ptꝫ ī edificijs. ſic ſ.ſ. de ſu
perbis hūiles fac. Quarto ignis dura
emollit. vt patꝫ ī ferro ⁊ lapide. ſic ſ.ſ.
cor durū liquidat. Quinto ignis ſurſū
tēdit. ſic ſ.ſ. facit hoīem celeſtia ꝯtēpla/
ri. Quinto ſ.ſ. miſſus eſt in ſpecie lin
gue viſibilit. hodie ſup apl'os. ⁊ h̄ ꝓ/
pter tres rōes. Primo qꝛ ſicut lingua
vt dicit Jacob⁹ aplus erat inflāmata a
gehēna. ſic nūc ſuccēdit a ſ.ſ. igne. Se/
cūdo iō ſ.ſ. in lingua apparuit qꝛ diffi
cile eſt linguā regere a mēdacio et de/
tractōe ⁊c. iō idiget ſpū vitatꝭ vt ſit ei⁹
ductor. Tertio iō apparuit ſ.ſ. in lin/
gua vt apl'i linguis igneis igneā legē
charitatꝭ pdicarēt. Sꝫ di. an ad vgīnē
Mariam et ceteras mulieres hodie

ſpūſſctūs venit viſibilit᷑ vel īuiſibilit᷑. Rn̄det Tho.i.j.di.xvj.ar.ij. ꝙ viſibiliter etiā. nō tn̄ ſctā fuit ad ip̄am miſſio ſpēal᷑: ꝫ ſinglarē plenitudinē grē cōſecuta ſit: q̄n ordiabat᷑ grā ſua ad plā/tatōꝫ eccl'ie ꝑ modū doctrine. Unde.j. Thim.ij. Mulierē ī eccl'ia loq̄ nō permitto. Sꝫ ꝑfecto videt᷑ ꝯgruū ꝙ m̄rē rāti dei nō exceperit a ceterꝭ apl'is. ſed poti᷒ ad eā in ſigno viſibili miſſiōe ſpeciali deſcēderit q̄ꝫ al'as: q̄ erat doctrix apl'oꝝ ꝛ mgr̄a euāgeliſtaꝝ. ad quā de diuerſ ꝑtib᷒ mūdi vbi p̄dicabant apl'i veniebāt deuoti xp̄iani ad vidēdū eāꝫ q̄ deū parere meruit lactare ꝛ portare q̄s linguis eoꝝ loq̄ndo īſtruebat d̄ fi/de et ꝯſolabat᷑ eos. Itē maria magdalena marſiliā ꝯuertit ibidē p̄dicando: qd̄ facere nequiſſet niſi itelligibilit᷑ eis locuta fuiſſet ꝛ ſpēalit᷑ miſſa. et videt᷑ ꝙ ad eoꝝ vtilitatē et ſctē mlieres receperūt ſ.ſ. in ſigno viſibili hodie cū magna ꝯſolatōe. iō bn̄ d̄r. Repleti ſūt oēs ſpūſctō. Scd̄m myſteriū ex p̄miſſis v̄bis inſinuat᷑ ꝑfectio munerꝭ cū d̄r ꝙ ſ.ſ. ſunt repleti q̄ eſt p̄mū ꝛ maximum donū q̄ nihil maius excogitari pōt q2 de᷒ eſt. q2 aūt ſ.ſ. ſit de᷒ et ꝑ ꝯñs ſūmuꝫ donum ꝓbat᷑ tripl'r. ſcꝫ

Primo rōnib᷒
Scd̄o autoritatib᷒
Tertio ſilitudinib᷒

Primo dixi ꝓbare poſſum᷒ ꝙ ſ.ſ. ſit de᷒ pluribꝫ rōnib᷒ q̄s ponit Tho. lib. iiij. ꝯ gētiles. c. xvij. Primo rōe creationis. nā creatio ē op᷒ ſoli᷒ dei eo ꝙ req̄rit potētiā infinitā facere aliq̄d d̄ nihilo ad eſſe. Uñ oēs angeli et hoīes non poſſent creare vnū pulicē. etiā q̄lēcunq̄ꝫ potētiā daret eis de᷒ ad h̄ agēdum. q2 illa potētia eſſet finita. iō ad deū ſolum ꝑtinet aliq̄d creare. Creatio exq̄ attribuit᷑ ſ.ſ. iō de᷒ eſt. Iuxta illud ps. Emitte ſpm̄ tuū ꝛ creabūt᷑. i. ſpūſſcūs q̄ bꝫ creare d̄ nihilo ꝛ iuſtificare hoīeꝫ poſt lapſum. iō ſubdit᷑. Et renouabis faciē terre. glo. Caſſiod̄. Scd̄o ſ.ſ. eē deum ꝓbem᷒ rōne viuificatōis. Nā potētie diuie ē mortuū viuificare: maxime ſpūalit᷑. h̄ aūt fac̄ ſ.ſ. Uñ Joh. vj. dixit ſaluator. Spūs eſt qui viuificat caro autē nō ꝓdeſt q̄cq̄ꝫ. Sil'r d̄r Ro. viij. Si ſpū ſacta carnis mortificaue/ritꝭ viuetꝭ. q.d. alit᷑ nō. ſ. ꝑ vitā iuſticiē. Tertio ꝓbem᷒ ſ.ſ. eſſe deū rōne cōpre/henſiōis. Nā q̄cūq̄ꝫ ex ſe cognoſcit oīa preterita p̄ñtia ꝛ futura ꝛ etiā occulta cogitata: ille eſt de᷒ De q̄ d̄r Eccl'i. xxxix. Oīa videt ocul᷒ ei᷒. Sꝫ ſ.ſ. oīa cognoſcendo comprehendit. igit᷑ ꝛc̄. Hinc. j. Cho᷑. ij. d̄r. Spūs dei oīa ſcrutat᷑ etiā ꝓfunda dei. Unde vl'r. c. Job dicebat Scio ꝙ nulla te lateat cogitatio. O ſ.ſ. q̄ꝫ multas imūdas cogitatōnes vides nunc in cordib᷒ hoīm ꝛc̄. Quarto ꝓbem᷒ ſ.ſ. deum eē rōne inhabitatōis. Nā inhabitare mentē hoīs ſoli᷒ dei ē. Iuxta illud. j. Cho᷑. vj. Uos eſtis templum dei viui ſicut dicit dñs q̄m iha/bitabo in vobis. Et mgr̄ in. ij. diſt. viij. dicit. ꝙ etiā demones menti hominꝭ illabi nō poſſunt ſed ſolus de᷒ ad cu/ius imaginē hō creatus ē. ſꝫ q2 ſ.ſ. illa/bit᷑ mēti humane ḡ de᷒ eſt. Uñ. j. Chorinth. iij. d̄r. Neſcitis q2 tēplū dei eſtis vos ꝛ ſ.ſ. inhabitat in vobis. Quinto ſ.ſ. ꝓbem᷒ eſſe deū rōe ꝑfectōis quam ponit mgr̄ in. j. ſnīaꝝ. Mens inq̄t rō/nalis intelligit eſſe vnū deū: vnam eſſentiā: vnū p̄ncipiū. Intelligit eī q̄ ſi duo dij eſſent: vel vterq̄ꝫ inſufficiēs vl' alter ſupflueret. q2 ſi aliq̄d deeſſet vni qd̄ alter haberet nō eſſet ibi ſupma ꝑ/fectio. Si vō nihil deeſſet vni qd̄ alter haberet cum in vno eſſent oīa: alter ſuperflueret. Intelligit ḡ mens ratio/nalis vnū eſſe deum ꝛ vnū eſſe oium auctorē. Et videt quia abſq̄ꝫ ſapientia

nõ ſit niſi q̃ſi quedã res fatua: et ideo
intelligit eũ habere ſapiam q̃ ẽ filiꝰ q̃
ab ipo eſt genita. Et q2 ſuã ſapiẽtiã di
ligit iõ ibi intelligit eẽ ꝛ amorẽ q̃ ſſ. eſt
Ex qͥbꝫ patet ꝙ duplex ẽ emanatio in
diuinis. Una ꝑ modũ nature q̃ eſt ge
neratio ſm quã filiꝰ eſt a pr̃e. Alia per
modũ voluntatis ſm quã ſpũſſanctꝰ
ẽ a patre ꝛ filio. q2 ſpiritusſanctus eſt
amor patris ꝛ filij. Pater eñ ꝛ filius
diligũt ſe amore ab eis ꝓcedente qui
nõ eſt pater nec filius ſꝫ ſpũſſanctus.
Sed di. quare filius dicit̃ minor pr̃e.
ex quo apparuit in humanitate ꝛ etiã
angelis. ꝛ ſpũſſanctꝰ non dicit̃ minor
patre vel angelis aut hoie. cũ ꝛ ſpũſſã
ctus apparuit in irrõnali creatura vt
dicit in. j. di. xvj. in lr̃a. Dicendũ ꝙ illa
minoritas d̃r de filio. nõ q2 in creatu
ra apparuit. ſꝫ ꝓpter modũ apparẽdi
q2 eñ filius vnitꝰ eſt hoi in vnitate ꝑ
ſone. ideo põt dici ꝙ filiꝰ factus eſt hõ.
ꝛ cõicauit ſibi ſuas ꝓprietates vt dica
tur. Vere filiꝰ dei eſt paſſus. vel manꝰ
xp̃i fabricauit celos. Sed ſpũſſanctꝰ
nõ apparuit in creatura vt vnitꝰ. Vñ
cũ apparuit in colũba nõ ẽ factꝰ colũ
ba. ꝛ ſic non cõicauit ſibi ſuas ꝓprieta
tes. Colũba eñ illa poſtea cõuerſa eſt
in ꝑiacentẽ materiã de qua facta fuit.

Secũdo ꝓbare poſſumus hoc ma
gnũ donũ videlicet ſpm̃ſanctũ eẽ deũ
autoritatibꝫ. Nã d̃r Joh. iiij. Spiritꝰ
eſt deus ꝛ eos q̃ adorant eũ in ſpũ et
veritate oportet adorare. Ubi Augꝰ.
ſic dicit. Si corpus eſſet deus oporte
ret adorare in monte ꝛ templo. ſꝫ ſpiri
tus eſt deus ergo noli montẽ querere
vel templũ. totũ intus age: queris ali
quẽ locũ ſanctũ te exhibe templũ deo
in quo adores deũ. Et be. Berñ. ſmo
ne. lxxiiij. dicit. Spũſſanctus eſt deus
ergo bonus rectus fortis infirma ro
borans aſpera planans ꝛ corda puri
ficãs. Vñ de ſpũſctõ ꝓut ex euãgelica
veritate habemꝰ credere debemus ꝙ
ſpũſſanctꝰ cũ patre ꝛ filio ẽ vnus deꝰ
in eẽntia. j. Joh. v. Tres ſũt q̃ teſtimo
niũ dant in celo. pater: verbũ ꝛ ſpũſſã
ctus. ꝛ hi tres vnũ ſũt. Secũdo debe
mus credere ꝙ ſpũſſanctꝰ eſt alius in
ꝑſona a patre ꝛ filio. iuxta illud Joh.
xvj. Ego rogabo patrẽ ꝛ aliũ paclitũ
dabit vobis ꝛc̃. Tertio credere debe
mus ꝙ ſpũſſanctus ꝓcedit a patre et
filio vt teſtat̃ ſaluator Joh. xv. Cũ ve
nerit paclitus quẽ ego mittã vobis a
patre. Spũſſanctus eñ amor ẽ quo
pater diligit filiũ ꝛ filiꝰ patrẽ. Quarto
credere debemus ꝙ eccl'ia catholica a
ſpũſancto dirigit̃. ideo dicimꝰ in ſym
bolo. Credo in ſpiritũſanctũ ſanctã ec
cleſiã catholicã. Quinto debemus cre
dere ꝙ extra eccleſiã nulli remittit̃ pec
catũ: q2 a nullo poſſidet̃ ſpũſſanctus
ideo dicimꝰ remiſſionẽ peccatoꝝ cre
do. Sexto debemꝰ credere ꝙ poſt ge
neralẽ reſurrectionẽ iuſtis ꝑ ſpiritũſã
ctũ dabit̃ vita eterna. vnde credẽdo di
cimꝰ vitã eternã.

Tertio ꝓbat̃ ſilitu
dine ꝙ ſpũſſanctus ſit deus ꝛ donũ.
Nã ſicut filius ſua natiuitate eſt deus
ꝛ filius: ita ſpũſſanctus ſua ꝓceſſione
eſt deꝰ ꝛ donũ. Nec eſt cogitãdũ ꝙ ſpi
ritusſanctꝰ ſit minor pr̃e ꝛ filio ex quo
mittit̃ ab eis. vel q2 i creatura irrõna
li apparuit. q2 qñcũqꝫ ſic miſſus fuit
ſꝑ talẽ miſſionẽ ꝑceſſit inſtructio d̃ eo.
Nã Joh. j. d̃r. Sup quẽ videris ſpiri
tũſanctũ deſcendentẽ ſicut colũbã ꝛc̃.
Similiter cũ in flatu miſſus eſt Joh.
xx. inſufflauit ꝛ dixit. Accipite ſpm̃ſan
ctũ ꝛc̃. Similiter cũ in igne miſſus ẽ
premiſit ſaluator Joh. xvj. Si eñ nõ
abiero paraclitus nõ veniet ad vos.
Unde Petrus ꝛ iohannes nõ fuerũt
minores alijs apoſtolis ꝛ tamẽ miſſi
fuerũt ab eis ad ſamaritanos Act. viij.

D Tertiũ myſteriũ in p̃miſſis ubi inſinuat̃ opatõ mirabilis ſſ.cũ dr̃. Et ceperũt loq̃ varijs linguis. Tria em̃ mira int̃ alia receperũt hodie apoſtoli ad tria eoꝝ opatõis officia vicȝ

Pꝛio ꝯſtãtiã vt itrepidi p̃manerẽt.

Scdõ ſapiam vt recte dicerẽt.

Tertio eloq̃ntiã vt clare docerent.

Primo vt dixi apl̃i receperũt ꝯſtãtiaȝ inter dona alia ſpũſſancti vt intrepidi eſſent in veritate aſtruenda. q2 ex ſe timebãt. idõ in domo recluſi hactenuſ manſerũt. Uñ Grego. in omel. Apl̃oruȝ virt⁹ hodie de ſpũſctõ ſumpta eſt q2 mũdi hui⁹ poteſtatibꝫ ꝯtraire non p̃ſumerẽt niſi eos ſſ. fortitudo ſolidaſſet. Poſt acceptũ nãq3 ſſ. cum ceſis denũciarẽt ne in noĩe ieſu loq̃ deberent. Petrus magna autoꝛitate rñdit. Si iuſtũ eſt in ꝯſpectu dei vos potius audire q̃3 deũ idicate. Ecce fortitudo petri ex ſſ. q̃ añ ſine eo ad vni⁹ ancille vocẽ territ⁹ dñ moꝛi timuit vitã negauit

Secũdo apl̃i acceperũt ſapiam ex dono ſſ. vt recte dicerẽt. Nã apl̃i fuerũt hoĩes ſimplices ꝛ rudeſ ꝛ illitterati piſcatores. Uñ Aug. de ciui. dei. xviij. li. Incruditos liberalibꝫ diſciplinis piſcatoꝛes xp̃us cũ retibꝫ fidei ad mare hui⁹ ſeculi pauciſſimos miſit. vt ex oĩ genere multos piſces etiã ip̃os phos cepit. tñ in ſſ. aduentu tã ſapientes facti ſũt q̄ nullus moꝛtaliũ valuit eis compari ſicut eis pꝛomiſſũ fuit a dño Luc. xxj. Ego dabo vobis os ꝛ ſapientiã cui nõ poterũt reſiſtere oẽs aduerſarij veſtri. Tertio apl̃i receperunt ex dono ſſ. eloquentiã vt clare docerẽt Nã ex ſſ. aduẽtu repẽte loquebãt̃ oim gẽtiũ linguis. Hinc Leo papa. O q̃3 velox eſt ſermo ſapientie vbi de⁹ magiſter eſt q̃3 cito diſcit̃ q̃d docet̃. Modus vo huiuſcemodi ſſ. opationis talis ꝯtẽplari poteſt. Nã dñ quinquaginta dies a paſcate complerent̃ que erat celebꝛis apud iudeos in memoꝛiam date legis in monte ſynai q̃nquageſimo die egreſſiõis in p̃ncipio d̃ egypto Exo. xx. Et conueniẽter illa die infuſum fuit apoſtolis ſſ. donũ p̄ quod lex euangelica impꝛeſſa fuit ꝛ firmiter radicata in coꝛdibꝫ eoꝝ vt dicit Lyra. Erant genuflectẽtes in oꝛõne nõ ſedẽtes. q2 ibi ſedere capit̃ p̄ manere. ſicut dr̃ Deut. j. Sediſtis multo tp̃e in cades barne: ꝯtẽplantes eoꝝ quidã dñi ſuauẽ p̄dicationẽ. quidã p̄digioſa ei⁹ miracula. quidã ip̃ius amoꝛoſam cõuerſationẽ ꝛ oſculationẽ. quidã p̄riſtinam eius acerbã paſſionẽ. alij iocundam reſurrectioneȝ. alij deſiderabileȝ aſcenſioneȝ. nõnulli in patris dextera ſeſſionẽ ĩ ienarrabili gloꝛia. Et tũc repente veniens ventus ꝛ tonitrui ſon⁹ fact⁹ eſt ita vt oẽs habitatoꝛes hieruſalem terrẽdo cõmouit. Nõ tñ apoſtolos. quia vt dicit Lyra ſpũſſanct⁹ ad roboꝛandũ eoꝝ coꝛda mittebat̃. Et ecce ſup domuȝ vbi erant ſpũſſanctus ĩ ſpecie viſibilis ignis deſcẽdit tãq3 globus magn⁹ ſicut ſol: ꝛ in domo ille ignis diuiſus ẽ in tot linguas quot ibi fuerũt videlicet centũ ꝛ quaſi viginti: id eſt paulo minus. ꝛ ſedit ſup capita ſingulo ꝝ ea penetrando. ꝛ mox repleti ſũt gaudio ſpũſſancti in coꝛde foꝛtificati ꝛ edocti de oĩbus ad ſaluteȝ neceſſarijs. Et foꝛis ceperunt varijs linguis loqui p̄ut ſpũſſanct⁹ dirigebat eoꝝ linguas. petr⁹ tanq̃3 xp̃i vicarius monuit homĩes igne ſpũſſancti ſuccẽſos foꝛas p̄cedere: ꝛ p̄ceſſerũt. Erant autẽ tunc in hieruſalẽ hoĩeſ deuoti ex oĩ natione que ſub celo eſt: qui cuȝ audiſſent tam terribilem ſonũ conuenerunt ibi iudei inuidia ducti dicentes. Ecce diſcipuli ſeductoꝛis ſine tempeſtate fulminati ſunt nolens deus

vlteri⁹ coꝝ errorē tolerare. Et cū3 po/
puli nationū audiſſent vnuſq̄ſq3 di/
uerſaꝝ linguaꝝ lingua ſua eos loq̄n
tes ſtupebāt. q2 nūq3 tale factū vel au
ditū fuerat q̄ vna lingua dū loq̄rent
diuerſa idiomata intelligerēt. iō dixe/
runt. q̄dnam vult h̄. alij vo inuidētes
dixerūt Iſti iam om̄es vino inebriati
ſunt. Neſciūt igit̄ q̄d loquunt̄. Petruſ
aūt cū. xj. aſcēdiſſet gradū vt ab omni
populo videri poſſit alta voce dixit.
Uiri iſraelite q̄ habitatis hierl'em au/
dite vniuerſi. iſti ſancti viri vt vos ar/
bitramini nō ebrij ſūt ex q̄ adhuc ma/
ne eſt. ſ3 nūc impleta ē ꝓphetia Johel'.
ij. c. di. Erit in nouiſſimis dieb' dic̄ do
min⁹. Effundā de ſpū meo ſup omnē
carnē ꝛ ꝓphetabūt filij vr̄i ꝛ filie veſtre
Et oīs q̄ inuocauerit nomē dn̄i ſalu⁹
erit. Un̄ viri iſraelite audite hec Ihm
nazarenū viꝝ a deo approbatū v'tuti
bus ꝛ ꝓdigijs que fecit int̄ vos ſcitis.
Hūc ꝯſilio diffinito dei traditū intere
miſtis. quē ſuſcitauit dn̄s a mortuis.
Dauid eīn dicit in ꝑſona ei⁹. Nō dere
linques animā meam in inferno. nec
dabis ſanctū tuū videre corruptōem
Hūc de⁹ ſuſcitauit cui⁹ nos teſtes ſu/
mus. Dextra ḡ dei exaltat⁹. ꝛ ꝓmiſſiōe
ſpūſſcti accepta effudit in nos ſic vide
tis. His auditis cōpuncti ſunt corde
ꝛ dixerūt petro ꝛ reliq̄s aplīs. Quid ḡ
faciemus viri fratres. Petrus autē3
ad illos. Penitentā agite ꝛ baptizetur
vnuſquiſq3 veſtꝝ in nomine ieſu in re
miſſionem peccatoꝝ veſtroꝝ. ꝛ accipi
etis donū ſpūſſancti. Et baptizati ſūt
illa die circiter tria milia. Erāt autem
ꝑſeuerātes in doctrina apoſtoloꝝ ꝛ cō
municatione fractōis panis ꝛ oratio
nibus. Fiebat aūt omī anime timor.
Multa quoq3 ſigna fiebāt ꝑ apl'os i
hierl'm. ꝛ augebat̄ quotidie numeruſ
credentiū in dn̄o ꝛ gaudentes in dn̄o
omnia habētes cōmunia. Ex quibus
patz q̄ hodie ſancti apl'i ꝛ xp̄i diſcipu/
li repleti ſunt ſpūſancto om̄es. ꝛ cepe/
runt loqui varijs linguis. Rogem⁹ ꝛ
nos deū patrē ꝛ filiū vt mittat nobis
hodie ſpiritumſanctū Amen.

In eodem feſto Penthecoſtes Sermo. lxx.

Spirituſſan/
ctus quē mittet pater in no
mine meo ille vos docebit
omnia. Joh. xiiij. ꝛ in euangelio. Uer
ba ſunt redemptoris mūdi aduētum
vtilē ſpūſſancti ꝓmittentis. qui corda
illuſtrauit diſcipuloꝝ ad intelligētia3
ſcripturaꝝ. cōfortauit ad tolerātiam
aduerſitatū. ꝛ dotauit efficacia p̄dica/
tionis E Quocirca eſt ſciendum.
q̄ in ſacro eloquio ſpūs accipitur ml't/
tipliciter. ſc3.

Primo ꝑ aīa rationali
Scdo ꝑ vento ſeu aere labili.
Tertio ꝑ angelo inuiſibili
Quarto ꝑ trinitate ineffabili.
Quinto ꝑ tertia ꝑſona diuinali.

Primo nāq3 ſpūs ſumit̄ in ſacra ſcri/
ptura ꝑ aīa rationali homīs. de qua
ipſe xp̄s de cruce in hora mortis dixit
Joh. xix. Dn̄e in manus tuas cōmen/
do ſpm̄ meū. Et Actu. vij. dixit beatuſ
Stephanus in ſue mortis articulo.
Dn̄e ieſu accipe ſpm̄ meū. Et pſ. Ho
mo eſt ſpūs vadēs ꝛ nō rediens. Se/
cundo ſpūs accipit̄ ꝑ vēto ſeu aere la
bili. Iuxta illud pſ. Spūs ꝓcellaru3
pars calic̄ eoꝝ. Idē. Os meū aperui
ꝛ attraxi ſpm̄. id eſt aerē Tertio q̄q3
ſpūs ſumitur ꝑ angelo inuiſibili. ſm̄
illud pſ. Quia facis angelos tuos ſpi
ritus. Idem. Om̄is ſpirit⁹ laudet do/
minū Quarto deniq3 ſpiritus acci/
pit̄ pro trinitate ineffabili. iuxta illud

Job.iiij. Spūs eſt deꝰ. Et ꝙ deꝰ ſit ſpi
ritus ⁊ nō corpꝰ declarat ſctūs Tho.
j.pte.q.iij. Primo qꝛ nullū corpꝰ mo
uet nō motū. ⁊ deꝰ eſt pncipiū motus
imobile. Scdo qꝛ deꝰ ē id qd ē nobiliſ
ſimū in entibꝫ qd cūcti ſapiētes ꝓfitēt
Impoſſibile autē eſt aliqd corpꝰ dari
nobiliſſimū oim entiū. Nā corpꝰ aut
eſt viuū aut nō viuū. corpꝰ viuū nobi
lius eſt corpe nō viuo. Corpus autē
viuū nō viuit inqntū corpus qꝛ ſic eti
am lapides viuerent cum ſint corpa.
oportet ergo ꝙ viuat p aliqd aliud ſicut
corpus noſtꝝ viuit p aiam. Illud ḡ p
qd viuit corpꝰ nobiliꝰ eſt qꝫ corpꝰ. Et
qꝛ deus eſt nobiliſſimū entiū. ḡ ipoſſi
bile eſt deū eſſe corpꝰ ſꝫ ſpm̄ nobiliſſi
mum. ⁊ ſic tota diuinitatꝭ eſſentia eſt
ſpūs. Quinto demū ſpūs ſumit p
tertia pſona diuinali. de quo. Luc.iij.
dr. Deſcēdit ſpūſſctūs corpali ſpecie ſi
cut columba in ipm̄ Et in themate dr
ſic. Spūſſctūs quē mittet pr̄ in nomi
ne meo ⁊c. Un̄ ex his verbis p pſenti
ſolēnitate de ipſo ſpiritusancto (eius
gratia fauēte) tria declaremus ſalutꝭ
documenta. ſ.

Primū de ſpūſſcti clara cognitiōe.
ibi. ſpūſſanctus.

Scdm de ſpūſſancti pia miſſione.
ibi. quē mittet pr̄ i noīe ⁊c.

Tertiū de miſſi ſpiritꝰ deſiderata
opatione. ibi. ille vos do. ⁊c.

Primū itaqꝫ documētum ex pmiſſis
thematꝭ vbis dixi declarādū de ſpiri
tuſſancti clara cognitōe cū dr. Spūſ
ſanctꝰ. Ex quo em̄ nō eſt corpal' vl' ma
terialis. iō difficile ē cognoſcere ſpūm
ſanctū ꝓpꝫ ſuā ſpūalitatē. Nam licꝫ q
dam pbi naturali cognitiōe cognoue
rint vnitatē diuine eſſentie. nō tamen
pſonaꝝ trinitatē. Un̄ Hylariꝰ libro d
trinitate ait. Nō putet hō ſua intelligē
tia ſacramentū generatōis ⁊ pceſſiōis
ſe poſſe ꝯſeq. Et aplꝰus. j. Cho. ij. dixit
Loqmur dei ſapiam quā nemo pnci
pum huiꝰ ſeculi. i. pboꝝ nouit. Et Dy
oniſiꝰ in li. de diuis noibꝫ ait. Non eſt
audendū dicere aliqd nec cogitare de
ſupſubſtātiali occulta diuinitate pter
ea que diuinitꝰ nobis ex ſacris eloqꝭs
ſunt expreſſa. Et quidaꝫ ſuo ſenſui ni
mium innitētes ſacrā ſcptura nō ſicut
ſpūſſctūs flagitat intelligētes ſꝫ ad ſu
um ꝓpoſitū applicātes errores d ſpū
ſancto inuenerūt. Et hi in triplici dif
ferētia fuerunt. ſ.

Primi indocti arriani
Scdi puerſi macedoniani.
Tertij vani greci

Primo dixi ꝙ d ſ.ſ. errores īuene
runt indocti arriani. q ſm ſ. Tho. li. ꝯ
gētiles. iiij. c. xvj. dixerūt filiū ⁊ ſ.ſ. crea
turas: alijs tn̄ creaturis excellētiores
⁊ h pbare conati ſunt ex ſacra ſcptura
lr̄aliter intellecta. nō attendētes ꝙ ſim
plex ſeu litteralis theologus eſt purꝰ
hereticus. Un̄ pmo ſuū errorē pbare
ꝯtendunt. Dicit em̄ Amos. iiij. ſm lit
terā ſeptuaginta. Ecce formās mōtes
⁊ creans ſpm̄: ⁊ annuncias hoi vbuꝫ
eius. Ubi inqunt apte hr ꝙ ſpūſſctūs
ſit creatura. qbꝫ rn̄det ſanctus Tho.
iiij. lib. ꝯ gētiles. c. xxiij. ꝙ qnqꝫ vt pdi
ctum eſt nomine ſpūs: vētꝰ ſignificat.
ſm illud ps. Ignis grando nix glaci
es ſpūs pcellaꝝ: que faciūt vbū eius.
Et ideo vbi Amos dicit creans ſpūm
ſupple deus. de vento intelligit. ſic no
ſtra tranſlatio expreſſe habet: qꝛ habꝫ
vētum. quod etiā conſonat ei qd pre
mittitur. formans montes qꝛ deꝰ for
mauit montes ⁊ ventū. ergo falſe ītel
ligunt ſcpturas. Scdo deniqꝫ ſic vo
lunt ſuū ꝓpoſitū pbare. In deū inqui
unt triſticia cadere nō poteſt cū triſti
cia ſit quedam paſſio. Deus autē im
poſſibilis eſt pati. Sꝫ triſticia in ſ.ſ. ca

dit. dicēte Ap̄lo Eph. iiij. Nolite cōtri-ſtare ſſ. dei. Et Eſa. lxiij. dr. Ipi ad ira-cundiā ꝓuocauerūt ⁊ affliraerūt ſpm̄ ſanctū eius. ḡ videt ꝙ ſit creatura. Ad qḋ ſilr rn̄det ſanct⁹ Tho. vbi ſup̄ ꝙ ſi cut patet ex cōſuetudine ſcp̄ture ſacre ꝑ quandā ſilitudinē hūanā paſſiōes animi trāſferunt i deū. ſicut dr i Ps. Jurat⁹ ē dn̄s furore in ppl'm ſuū. Di-cit em̄ dn̄s de⁹ irat⁹ ꝑ ſilitudinez effe-ctus Sicut em̄ irati ſolent punire: ſic de⁹ punit. Vn̄ ibidē ſubdit. Et tradi-dit eos in man⁹ gētiū. Sic etiā ſpūſſā ctus dr ꝯtriſtari ꝑ ſilitudinē effect⁹. ſic ꝯtriſtati deſerūt ꝯtriſtātes: ſic ſſ. peccā tes. Tertio ḡz indocti arriani volunt ꝓbare ſic ſuū errorē. Deo inquiūt non ꝯuenit orare ſz magꝭ orari: qꝛ orās pe tit maiorē ſui. Sz ſpūſſanctus orat ⁊ poſtulat fletibꝫ qḋ ē ꝓpriū creaturarū Ro. viij. Ipe ſpūs poſtulat ꝓ nob̄ ge-mitibꝫ inenarrabilibꝫ. ḡ ſſ. nō ē de⁹ ſed creatura. Ad qḋ ſilr rn̄det idez Tho. vbi ſupra ꝙ ē ꝯſuet⁹ mod⁹ loquēdi in ſacra ſcriptura vt deo attribuat illud qḋ in homīe facit. ſicut Geñ. xxij. dixit abrae. Nūc cognoui ꝙ timeas deū. et tn̄ n̄ tūc ſz ab eterno cognouit de⁹ oīa ſz tunc cognouit. i. cognoſcere fecit ab aliis ⁊ h̄ mō dicit ꝙ ſſ. poſtulat qꝛ po-ſtulātes facit. Facit em̄ amorē dei i no ſtris cordibꝫ exq̄ deſideram⁹ ipo frui. ⁊ deſiderātes poſtulam⁹. qꝛ amor dei dicēte Grego. nūqȝ ē ocioſus. opat em̄ magna ſi ē. facit tēpeſtiue ſurgere ad deū in oratiōe clamare. opa pietatis facere. ſe affligere. cor mūdū cuſtodire linguā cohibere. qꝛ eſt ſpiritus verita tis. neminē ledere. nullius bona iniu ſte retinere. ſed et de ſuis bonis miſe-ris ſubuenire. Et qꝛ o indocti arriani ſpūſſancti diuinā denegaſtis eſſentiā ac eius oipotentiaz q̄ cūcta creauit. q̄ peccatores conuerſos gemere facit. q̄ obſtinatos in malo deſerit. Ideo vos infideles ⁊ obſtinatos deſeruit nec ge mere fecit hic ſuauiter ⁊ ꝯſolabilit ſed in inferno eternalit ⁊ incōſolabiliter. qꝛ ꝯſolatorē optimū aiaruz ꝯtēpſiſtis dū creaturā fore dogmatizaſtis. Naz ꝯtra vos ē Athanaſi⁹ in ſymbolo di-cens. De⁹ pater de⁹ fili⁹ de⁹ ſpūſſan-ctus. Scdi p̄terea ſunt macedonia ni q̄ de ſpūſancto errorē inuenerunt. q̄ licet de patre ⁊ filio recte ſentiant ꝙ ſint eiuſdē ⁊ vni⁹ ſubſtantie. tn̄ hoc de ſpūſancto credere nolunt. ſed ꝯteſtan tes ipm̄ creaturaz fore. Et ideo mace-donianos quidā ſemiarrianos vocāt ex quo in pte ꝯcordant cū illis ⁊ in pte diſcrepant. Cōtra quos clamat xp̄us Matth. vlt. dicens. Eūtes docete ba ptiſantes eos in nomīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti. Sed ſi ſpūſſanctus deus nō eſſet: nō includeret ſub noīe patriſ ⁊ filij. ḡ ⁊c. O q̄z mlti in iſta maledicta ſecta damnati fuerūt. Nos oēs parit ſequent qui in ſuis cordibꝫ ſpirituiſā-cto hoſpitiū nō p̄parant. Tertij in ſuper ſunt grecivani ſiue neſtoriani q̄ ꝯfitent ſpiritūſanctū cum patre ⁊ filio eiuſdē ſubſtantie fore. ſed negant hoc ꝙ procedat a filio. ⁊ contendunt pro-bare diuerſis ſacre ſcripture autorita tibus. Nam in legenda ſancti andree dicitur. Pax vobis et vniuerſis qui credunt in vnum deum patrem. ⁊ in vnū filiū eius dominū noſtrū ieſum chriſtum. et in vnū ſpiritumſanctū ꝓ cedentē ex patre ⁊ in filio permanētez. Q, autē permanet in aliquo ꝓcedens ab alio: nō procedit ab alio in quo ꝑ-manet. ergo ⁊c. Item inquiunt ꝙ in quattuor conciliis apud ipos grecos celebratis in quibus fides ſufficiēter eſt explicata dicitur ſpiritūſanctū pro cedere a patre vbi nō fit aliqua men-tio ꝙ ꝓcedat a filio. ergo videtur ꝙ a

pr̄e ſolo ꝓcedat. Preterea xp̄us dixit
Joh.xv. Cū venerit paclitꝰ quē mittā
vob a pr̄e ſpm̄ v̄itatis q̄ a pr̄e ꝓcedit. ⁊
ibi nō fecit mētionē ꝙ etiā a filio ꝓce/
deret. ergo ⁊c̄. Ad q̄ dicēdū. Ad p̄mū p̄rio
ſm̄ Rich. in .j. di. xj. ꝙ ex q̄ in legēda p̄
dicta d̄r ꝙ in filio ꝑmanet ſſ. ꝑ h̄ nō ex
cludit q̄n ꝓcedat ab eo. q̄r ⁊ filiꝰ d̄r ma
nere in pr̄e q̄ tn̄ ꝑ eternā generationē ē
a pr̄e. Hinc Joh. xiiij. dicebat xp̄s phi
lippo. Nō credis q̄r pater ī me ē ⁊ ego
in pr̄e. Et iō in dictis tūc nō fuit mētio
facta ꝯciliis. q̄r forte tūc nō erat tanta
neceſſitas exp̄mēdi ꝓceſſionē ſſ. a filio
ſicut mō. Un̄ ꝑ h̄ ꝙ dicit ſaluator. Cū
venerit paclitꝰ quē ego mittā vob. ꝑ h̄
dat intelligere ꝙ etiā a ſe ꝓcedat. ſic̄ ⁊
a patre. ⁊ h̄ teſtant̄ etiā greci doctores
Primꝰ Athanaſiꝰ ep̄s q̄ dicit in ſym/
bolo fidei. Spūſſanctꝰ a patre ⁊ filio
nō factꝰ nec creatꝰ nec genitꝰ ſʒ ꝓcedēs
Secūdꝰ Dydimꝰ grecoꝝ doctor maxi
mus in li. de ſpūſancto ait. Spūſſan
ctus ip̄m ē qđ ꝓfert̄ a filio: i. ꝓcedēs de
us d̄ deo. Tertiꝰ Cyrillꝰ ep̄s in ep̄la Ne
ſtorio directa ait. Spūs v̄itatꝭ noīat̄
⁊ ꝓfluit ab eo ſcʒ filio ſic̄ ex deo pr̄e. ve/
niamꝰ aūt ad fidei radicē. Nā in ſym/
bolo ap̄loꝝ fit mētio d̄ ꝑſona pr̄is cū
d̄r. Credo in vnū deū patrē oīpotentē
Itē de ꝑſona filij cū d̄r. Et in ieſū xp̄m
filiū eiꝰ. Itē de ꝑſona ſpūſſancti cū d̄r.
Credo in ſpm̄ſanctū. Hinc .j. Joh. v.
d̄r. Tres ſūt q̄ teſtimoniū dant in celo
pater: verbū: ⁊ ſpūſſāctꝰ. ⁊ hi tres vnū
ſūt. Uera igit̄ fides ⁊ ſalutifera credit
deū vnū in eēntia ⁊ trinū in ꝑſonis. ſ.
patrē ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ſanctū. Un̄ de ſpū/
ſancto q̄libet debet credere ſacre ſcp̄tu
re ⁊ nō ꝓprio ſenſui. q̄r ſpūs ē. Et nō in
telligit niſi de ſcp̄turꝭ ſacris q̄s idē ſpi
ritꝰ inſpirauit ſanctis dei hoīb; ꝑ q̄s ī
vera fide intra eccl'iam exiſtētes diuer
ſa faciūt miracula: extra quā nullum
vtiqʒ miraculū veraciter fit. Miracu
la vo ſunt dei teſtimonia credibilia.

Secūdū ſalutis documentū decla
remus ex p̄miſſis themat̄ꝭ v̄bis d̄ ſpi/
rituſſcti pia miſſiōe cū d̄r. Quē mittet
pr̄ in noīe meo. Un̄ d̄ eiuſdē ſſ. miſſio
ne duo notemꝰ documēta. ſ.

Primū de miſſiōis diſtinctiōe.

Secūdū de t̄pis determīatōe.

A Primū itaqʒ documētū d̄ ſſ. miſ/
ſione declaremꝰ miſſiōis diſtinctōnē
quā declarat mḡr in .j. di. xiiij. di. Ge/
mina ē ꝓceſſio ſpūſſancti eterna vide
licet. q̄ ineffabilis ē. q̄ a pr̄e ⁊ filio eter
naliter ⁊ ſine t̄pe ꝓceſſit. Et t̄palis q̄ a
pr̄e ⁊ filio ad ſctificādā creaturā proce
dit. Hec ille. Que q̄dē miſſio ſm̄ eūdē
magiſtrū ē duplex vicʒ. Uno mō viſi/
bilis. Alio mō inuiſibilis. Sicut ei fi
liꝰ duob; mōis d̄r mitti. Uno mō q̄ vi
ſibiliter apparuit. altero q̄ inuiſibilit̄
caſtis mētib; ꝑcipit̄: ita ⁊ ſpūſſanctꝰ a
pr̄e ⁊ filio p̄ter illā ineffabilē ⁊ eternā
ꝓceſſionem mittit̄ ſiue donat̄ a patre
et filio ⁊ a ſeip̄o duobus modis. Uno
modo viſibiliter. altero modo inuiſi/
biliter. Datus enim eſt viſibiliter cre/
ature demōſtratōe ſic̄ in ſpē columbe
ignis ⁊ nubis ⁊c̄. de q̄bus dictū fuit ī
alio ſmōe. Inuiſibil'r dat̄ q̄tidie illa/
bēdo mētib; fideliū. Hec aūt miſſio ſi/
ue datio ſm̄ ſ. Bonauē. ⁊ Rich. ī .j. di.
xiiij. n̄ ſolū fit ſʒ ſuū donū ſʒ etiā ſm̄ ſe
ip̄m: ita ꝙ ſpūſſanctꝰ vere dat̄ ſm̄ ſe
⁊ nō ſolū ſm̄ donū creatū ſibi appro/
priatū q̄ eſt gratia ⁊ charitas. Cuiꝰ rō
eſt ſm̄ Bonauen. vbi ſupra. Quia in/
quit nō minori v̄tute q̄eſcit aliq̄d ī ter
mino q̄ʒ q̄ mouet̄ ad terminū. ſʒ pec
cator v̄tute ſpūſſancti q̄ eſt īfinita mo
uet̄ ad terminū iuſtificatōis. ergo neceſſe
eſt vt ſicut oīs aīa mouet̄ ſurſū. i. extra
pctm̄ ꝑ v̄tutē infinitā: ita etiā quieſcat
in illo eē ꝑ eandē v̄tutē. Scđa ratio eſt

Richar. vbi ſupra dicētis. Dare ſp̄m ſanctū rōnali creature eſt facere q̄ illa creatura habeat facultatē ad fruēdū eo. ſed hanc facultatē habet creatura rōnalis p̄ charitatē. Et ideo cū ſibi datur donū charitatis vere: etiā ſibi dat̄ pſona ſpūſſācti. Hec Richar. Qđ intellige pſonā ſpūſſancti nō p̄ vnionē hypoſtaticā dari ſicut pſonā filij i xp̄o ſed p̄ charitatē dilectōiſ. Exemplū. Licet deus vbiq̄ ſit p̄ eēntiā p̄ſentiā z potentiam. nec tñ habet ab irrōnalibus z etiā a peccatoribꝫ gratia carentibus p̄ facultatē fruendi eo. ſꝫ qñ charitas alicui creature rōnali dat̄ iā habet datorē per amorē. qꝛ pfecto qđ amat iā habet. vt dicit beatus Grego. z Apl's j. Cor. vj. Neſcitis inq̄t qꝛ mēbra veſtra templū ſunt ſpūſſancti. Et Ro. v Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝫ noſtris p̄ inhabitantē ſp̄mſanctū q̄ dat⁹ eſt nobis. Unde q̄ hoc dei p̄cioſū donum. imo ip̄m ſp̄mſanctū vult habere. neceſſe eſt vt diſponat ſe ad recipiēdū illis conditiōib⁹ q̄ Act. ij. inſinuātur. Prima q̄ ſit animo q̄etus. z hoc eſt qđ dicit̄. Dū cōplerent̄ dies penthecoſtes. id eſt dies requietionis. Illud enī feſtū erat ad quietē deputatū. ideo dixit deus p̄ Eſa. c. lx. Sup quē requieſcet ſp̄ūs meus: niſi ſup humilē et q̄etum. Secūdo debet eē dilectiōi vnit⁹. qđ notat̄ in hoc qꝛ dicit̄. Erant om̄es pariter. Erat enī eis cor vnū z aīa vna. Nā ſicut ſp̄ūs hoīs nō viuificat membra corporis niſi vnita: ita ſpūſſanctus nō viuificat mēbra ſpiritualia diuiſa

Tertio q̄ ſit loco ſecretus. Un̄ ſubdit̄. Erant om̄es in eodē loco. ſ. in cenaculo. Hinc dicit dn̄s per Oſee. Ducam eū ſolitariū z loquar ad cor eius

Quarto q̄ ſit oratione aſſidu⁹. ido ſubdit̄. Erant pſeuerantes vnanimiter in oratiōe. Hinc Prouer. viij. Uocaui z venit in me ſp̄ūs ſapiē. Quinto q̄ ſit hūilitate p̄ditus. qđ notat̄ cū dr̄. Erant ſedentes: id ē hūiles. Sexto q̄ ſit pacific⁹. qꝛ erāt in hieruſalē q̄ viſio pac̄ interp̄tat̄. Ps. In pace factus ē loc⁹ ei⁹. O igit̄ aīa xp̄i ſanguine redēpta attēde dei liberalitatē q̄ oīb⁹ parat⁹ eſt dare. o deuota aīa itellige doni p̄cioſitatē. o fragilis natura humana pſidera tuā paupertatē. z tādē humiliter z deuote exclama ad deū tuū p̄ hoc dono z certe dabit tibi libēter q̄ fias ciuis celi. filius dei. heres ſpirit⁹ angelici. Sed heu qꝛ dn̄s circuit cū ſuo p̄cioſo dono gratie z nō inuenit q̄ reciperet: pōt cauſari ip̄a gratia dicēs Parata ſū oībꝫ ſed nō ē cui placeam.

Secundū documentū notem⁹ de ſpūſſancti miſſiōis t̄pis determinatione. q̄ vicꝫ t̄pe dat⁹ ſit in ſpecie viſibili Et rn̄det magiſter in. j. di. xvj. q̄ nō tēpore leḡ veteris. Ubi Richard. ait. q̄ q̄uis in veteri teſtamento aliq̄ ſc̄ti haberent plenitudinē gratie ad ſufficientiā z ad redūdantiā in alios. nodū tñ venerat ſtatus plenitudinis t̄pis grē iuxta illud Gal. iiij. At vbi venit plenitudo t̄pis miſit de⁹ filiū ſuū. Nā tūc plenitudo grē deriuata ē in oēs nationes: nō fuit aūt ita in veteri teſtamento. Sꝫ neq̄ mō mittit̄ viſibiliter in p̄latos eccl'ie ſicut in p̄mitiua eccl'ia duplici de cauſa. Prima ideo qꝛ naturalis ordo ē q̄ ex viſibilibꝫ inuiſibilia veniāt. Un̄ p̄mis tanq̄ rudibꝫ in dei cognitiōe oſtēdebat̄ viſibiliter. Sꝫ ideo mō publicata fide ſufficit cognitio in inuiſibilibꝫ ſignis q̄ ſūt dona gratiarū mētibꝫ infuſa. Uidem⁹ enī aliq̄d pficere nouellis plantis qđ poſtmodū ei nō adhibet̄ qñ ad pfectū venerit ſic aque irrigatio vel pali ſuſtētatio et ſimilia. Scđa rō ē qꝛ ſigna illa vt viſibiles miſſiōes fuerūt ſufficiēs argumē-

tm̄ ad fidei ꝟitatē ꝓbandā. Cui⁹ aūt ꝓbatio ſemel facta ē nō oportet ꝓbationē iterari: ſʒ ex ſuppoſitiōe ꝑoris ꝓbatiōis ꝓcedere. Ita etiā nō ē neceᷤ ꝙ per noua ſigna fides ꝓbeť mō: ſed ex eis ꝗ tūc facta ſunt. Hec Tho. ſup. i. di. xvj. Et iō h̄ dei donū imo ſpūſſanct⁹ dat⁹ ē aplis multotiēs: nō tn̄ in ſigno viſibili. Primo cū fuerūt vocati ad xpi ſequelā ꝛ apoſtolatū receperūt ſpm̄ſanctū ad ꝓpriā iuſtificationē. Deinde qn̄ miſit eos ad p̄dicādū an̄ ſuā paſſionē in iudea tm̄. tūc receperūt ſpm̄ſanctū ad infirmoꝝ curationē ꝛ miraculoꝝ opationē Mat. x. dedit eis poteſtatē curandi languores vt demonia eijcerent. Poſtea vero poſt ſuā reſurrectionē inſufflauit ꝛ dixit. Accipite ſpiritū ſanctū ꝗꝝ remiſeritis pctā ꝛc. tūc receperūt in ſigno viſibili ad peccatoꝝ remiſſionē ꝛ ſacramētoꝝ adminiſtrationē. Et vt refert Aug. li. de tri. Flat⁹ ille corpore⁹ ſuba ſſ. nō fuit ſed demonſtratio ꝑ ꝯgruā ſignificationē. nō tm̄ a prē ſʒ etiam a filio ſpm̄ſctm̄ ꝓcedere Et ibi n̄ accipiť ſpūſſctūs put ē tertia ꝑſona in trinitate ſed ꝓ dono ei⁹ vt ſit ſenſus. Accipite ſpm̄ſctū. i. donū ſſ. Hodierna ꝟo die apl'i receperūt ſpm̄ ſanctū in ſigno viſibili: puta in ſpecie lingue ignee ad intelligētiā ſcͥpturaꝝ ꝛ linguaꝝ. ad opationē miraculoꝝ. et ad tolerātiā tormētoꝝ. Et h̄ bn̄ ꝯgruebat figure veterꝭ legis. Nā in veteri teſtamēto qnq̄geſima die poſtq̄ȝ eduxerat moyſes filios iſrael de egypto deſcēdit de⁹ in igne in monte ſynai dans legem. Sic qnq̄geſima die poſtq̄ȝ xpſ reduxit prēs de lymbo deſcēdit ſſ. i linguis igneis legē nouā in cordib⁹ eoꝝ ſcribēdo. Et iō hec ſolēnitas apud iudeos mag̃ habebať. Nā Leuiť. xxv. h̄r ꝙ nūero qnq̄ginta annoꝝ cōpleto iubileus dicebať ille in ꝗ debita remittebanť. Ita ꝑ ſpm̄ſctm̄ pctā remittunť. Siľr i illo anno iubileo ſui donabāť libtati. Ita mō ſſ. liberat a ſuitute diaboli in ſpem glie filioꝝ dei. Itē in illo anno recupabanť hereditates amiſſe ita ꝑ ſpm̄ſanctū ꝗ eſt pign⁹ hereditatꝭ nr̄e recupať hereditas celeſtꝭ. Propterea chariſſimi exultem⁹ et letemur in dn̄o. ꝛ magnas agam⁹ grās ſpūiſancto. ꝗ nos ſic adoptauit. a dānādis infidelib⁹ ſegregauit in vnitatē fidei xpiane. ꝛ ſeipm̄ nob dedit. ℬ Tertiū documētū ex p̄miſſis thematis ꝟbis declarem⁹ miſſi ſſ. deſideratā opationē: cū dr̄. Ille vos docebit oīa. ſ. ad ſalutē neceſſaria. ꝗcūqȝ eīm habet grām ſpūſſancti ꝗliſcūqȝ rudis ſit. tn̄ ſcit ad ſalutē neceſſaria ꝑtinētia. Vn̄ inť alia ſeptē efficit in homīe. ſ.

Primo charitatē donat.
Secūdo cor hoīs inhabitat.
Tertio ſecreta ſua reuelat.
Quarto bona ſua cōmunicat.
Quinto peccata relaxat.
Sexto mentē renouat.
Septimo in filios adoptat.

Primo itaqȝ dixi ꝙ ſpūſſanct⁹ hoī ſe ad h̄ diſponēti diuinā charitatem donat. ꝗ ē ꝗdā habit⁹ creat⁹ ꝗ deū diligit ſup oīa ꝛ ꝓximū ſuū ſic ſeipm̄. ſine ꝗ n̄ ē ſal⁹. Rō ꝟo ꝙ h̄ charitatꝭ donū a ſpiritu ſctō ē. q2 charitas ꝗ deū diligim⁹ ē ꝓpriū repſentatiuū ſſ. q2 ipe ē amor patris ꝛ filij. ꝛ iō charitas ꝗ eſt in nob ꝗdā ſpeciali rōne diciť in nobis ꝑ ſpiritūſanctū. Hinc Apl's ait Ro. v. Caritas dei diffuſa ē in cordib⁹ nr̄is ꝑ ſſ. ꝗ dat⁹ ē nob. Secūdo deniqȝ ſpūſſctūs cor hoīs inhabitat. Cui⁹ rō ē. qa cū ꝑ ſſ. dei amatores efficimur. ꝛ oīne amatū ſit in amante ꝛ ecōuerſo. neceſſe eſt ꝙ ꝑ ſſ. ꝛ pr̄ ꝛ fili⁹ in nob habitent iō dicebat h̄ xpc Joh. xiiij. Si quis diligit me ſermonē meū ſeruabit ꝛ pať

meus diliget eũ ꝛ ad eũ veniem⁹ ꝛ mã ſionẽ apd eũ faciem⁹. Et .j. Joh. iiij. dr. In h ſcim⁹ qm̃ manet ĩ nob. qꝛ ſ.ſ. dedit nobis. qm̃ diligim⁹ deũ. Uñ ꝑ charitatẽ nõ ſolũ ſ.ſ. erit ĩ nob ſꝫ etiã nos ĩ deo. iuxta illd .j. Joh. iiij. Qui manet ĩ charitate in deo manet ꝛ deus in eo. Tertio qꝛ ſpũſſcũs ſecreta ſua hoĩ ruelat. Cui⁹ rõ ẽ. qꝛ cũ amicicia cõiungat duoꝝ affectus ꝛ faciat eoꝝ coꝛ vnum nõ videt extra coꝛ ſuũ aliqs illud ꝑtu liſſe qd amico reuelat Uñ ſaluatoꝛ dicebat Joh. xv. Iã nõ dicã vos ſuos ſꝫ amicos. qꝛ ſeru⁹ neſcit qd faciat dominus eius. vos aũt dixi amicos ꝛc. Hic Gre. xxvij. moꝛa. ait. Amicus quippe aĩe cuſtos dr. Uñ nõ immerito q voluntatẽ dei cuſtodire in ꝑceptis illius dicit ei⁹ amic⁹ vocat. et talib ſecreta reuelat dicẽs. Oĩa q audiui a patre meo nota feci vob. i. ipm deũ pr̃em meũ et meipm q ſum de⁹ oĩa in oĩb. ꝛ multo magꝭ reuelat ea q ſunt infra deũ. puta eternã btitudinẽ. j. Choꝛ. ij. Qd oculus nõ vidit nec aurꝭ audiuit nec ĩ coꝛ hoĩs aſcẽdit q ꝑparauit de⁹ diligẽtib ſe. ꝛ hec oĩa reuelauit ꝑ ſpm̃ ſcm̃. Quarto inſuꝑ ſpũſſctũs bona ſua hoĩb cõmunicat. Nã amicicie ñ ſolũ ꝓpriũ eſt vt amicũ diligat ꝛ cũ eo maneat. et ei ſua ſecreta patefaciat. ſꝫ etiã eadẽ vnitas animi exigit ꝙ ea q hꝫ ſuo amico cõicet. Cui⁹ rõ ẽ. qꝛ cũ hõ amicũ habeat vt alteꝝ ſe: neceſſe ẽ vt illi ſubueniat ſicut ſibĩpſi. Uñ ꝓpriũ amicicie ẽ velle ꝛ facere bonũ amico ſuo. iuxta illud .j. Joh. iij. Qui habuerit ſubam h⁹ mũdi ꝛ viderit frẽm ſuũ neceſſitatẽ patiẽtẽ ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo: quõ caritas pr̃is ẽ in eo. Et id omia dei dona nob ꝑ ſ.ſ. dari dicũt. ſm illud .j. ad Choꝛ. xij. Alij qdẽ ꝑ ſpm̃ dat ſmo ſapientie. alij ſmo ſcie. alij genera linguaꝛum. alij ĩterꝑtatio ſmonũ. alij fides. Et ſubdit. Hec autẽ oĩa opat vn⁹ atꝙ idẽ ſpũs diuidens ſingulꝭ ꝑut vult. Quinto ſ.ſ. pctã relaxat. Naꝫ ꝑ h ꝙ aliqs amic⁹ alteri⁹ efficit ꝛ bona ſibi cõicat: oĩs offenſa remouet. eo ꝙ offẽſa amicicie ꝯriat. Hic Prouerb. xvj. Uniuerſa delicta opit caritas. Id dominus dixit Joh. xx. Accipite ſ.ſ. qꝝ remiſeritꝭ pctã remittũt eis. Sexto ſ.ſ. mẽtẽ renouat. Nã extꝙ culpas relaxat: ſtatim mentẽ ſeu ꝯſciaꝫ ỽtutib adoꝛnat. Uñ Chryſ. ſuꝑ Mat. ait. Sicut ĩ ꝯſpectu hoĩm gratioſa ẽ ſpẽs pulcra. ſic in oculis dei ſpecioſa ẽ ꝯſcia mũda. Hinc etiã apl's ad h hortat Ephe. iiij. Renouamini inqt ſpũ mẽtis veſtre. Talꝭ nẽpe aĩa renouata ſentit ſpũſſcĩ dulcedinẽ deguſtando. ĩ ſacra ſcriptura meditãdo. Sap. xij. Spũs me⁹ ſuper mel dulcꝭ. Et hi currũt poſt deum attracti odoꝛe ſuauiſſimo. Sꝫ reuera ſicut ceruũ a venatoꝛe vulneratũ ñ oẽs canes ꝑ ſanguinẽ ſentiẽdo ſequuntur ſꝫ illi tm̃ q ad h edocẽt. ſic nõ oẽs qrũt vulneratuꝫ xp̃m ꝑ ſ.ſ. q ſuis dic illud Cañ. ij. Silis ẽ dilect⁹ me⁹ capree hinnuloqꝫ ceruoꝝ. Septio ſ.ſ ĩ filios adoptat. iuxta illd Ro. viij. Accepiſtꝭ ſpiritum adoptõis filioꝝ ꝛc.

Feria ſecunda poſt penthe.

Sermo. lxxj.

SIc deus dilexit mũdũ vt filiũ ſuuꝫ vnigenitũ daret. Joh. iij. ꝛ ĩ euãgelio. Uerba ſunt pijſſimi redemptoris ꝛ amatoꝛis animaꝝ nr̃aꝝ charitatem patris erga nos cõmendãtis ꝛ dicentis. Sic deus pr̃ dilexit ꝛc. Unde in ꝑſenti euangelio breuit tria tanguntur. videlicet

Primo caritatꭍ amãtꭍ ĩmẽſitas.
Scdo hoĩs amati vtilitas.
Tertio hoĩs obſtinati malignitas

Feria secūda post pēthe.

Primo dixi q̄ in p̄nti euāgelio tangit̄ p̄ris amātis erga hoīes imēsa chari/tas. q2 humanū gen⁹ suū egregiā creaturā tanti p̄cij estimauit vt p̄ eo satis/faciēdo nō sufficerēt sol luna stelle bruta zc. nō patriarcha. nō sctūs quiuis p̄pha. imo nec etiā glīosus angelus. s3 vnigeniti filij sui morte estimauit redimendū. Ex quo aūt ppetua charitate dilexit hoīem: ideo p̄prio filio suo non pepcit sed tradidit eū in redemptōem. Et hāc inestimabilē dei p̄ris charita/tē cōmemorat saluator dicēs. Sic de/us dilexit mūdū vt illū glīosum filiū3 suū vnigenitū daret ī redēptiō3 vt oīs q̄ credit in eū nō p̄eat s3 habeat vitam eternā. Proinde exclamat b. Gre. ī p̄/fatiōe. O ineffabilis dilectio charitat̄ vt s̄uū redimeres filiū tradidisti. Lic3 em̄ deitas x̄pi mori nō potuit s3 hūa/nitas ei⁹ solū. tū q2 vna p̄sona est de⁹ z hō. iō que sunt dei attribuunt̄ homi z q̄ sunt hoīs attribuunt̄ v̄bo dei. Un̄ sicut bene d̄r. fili⁹ hoīs descēdit de celo cū tamē caro x̄pi nō descēderit de celo. sic fili⁹ dei d̄r morti traditus ī natura humana nō diuina q̄ est impassibilis.

Scd̄o in euāgelio tangit̄ hominis amati vtilitas: cū saluator dicit. Non em̄ misit de⁹ filiū suū in mūdū vt iudicet. i. c̄demnet mundū. s3 vt saluet̄ mūdus p̄ ip̄m. Nā tātus dei fili⁹ nō ocio se venit ī mundū s3 cū maxia vtilitate hoīm. iō multū est diligēd⁹. Ad q̄d in/uitat Aug. li. de cathezizādis rudibus di. Ama illi⁹ amorē q̄ amore tui amo/ris descēdit in vterū v̄gis. z ibi amore3 suū amori tuo copulauit humiliādo se sublimādo te. c̄iungēdo lumen sue diuinitatis limo tue mortalitat̄. Cō/stans igit̄ z p̄fectus d3 esse amor nr̄ vt si necesse fuerit amore illi⁹ moriamur q̄ amore nr̄i placide et benigne mori dignat⁹ est. Hec ille. Saluator em̄ nr̄ in p̄mo aduētu venit ad miserēdum z p̄ctā dimittendū. z de illo loquit̄ hic. In scd̄o v̄o aduētu veniet cu3 magna maiestate z nō ad miserēdum: s3 iuste p̄miandū vel puniēdū. Iuxta illd̄ ps. Cū accepo t̄ps ego iusticias iudicabo.

Tertio in euāgelio tāgit̄ obstinatorum malignitas. Nā p̄pter amorē aduētus tāte maiestat̄ hoīes noluerunt sicut z mō feditate3 p̄ctōꝝ relinquere: vt diuinā reciperēt grām qua viderēt luce3 increatā de qua sic loquit̄ saluator. Lux venit in mundū z dilexerunt homines tenebras p̄ctōꝝ mag̃ q̄3 lu/cem. quia nūc hoīes sicut tunc inuoluti tenebris ignorātie: auaricie: supbie: z luxurie. nō accedunt ad eū filiu3 dei lucem increatā animaꝝ medicum vt amarent̄: illuminarētur z curarentur. Profecto bonus est medicus qui scit sanare corpus. melior q̄ aīam. sed op/tim⁹ q̄ vtrūq3. tal' est sol⁹ fili⁹ dei que3 ex imēsa charitate de⁹ p̄r in mūdū misit vt saluator p̄ se dicit. Sic de⁹ dilexit mūdū zc. In q̄b3 q̄dē v̄bis duo documēta salutaria ō sctissima dei p̄ris caritate notare poterim⁹. vic3.

Primo charitat̄ q̄dditatē. ibi. Sic de⁹ dilexit mundum

Scd̄o charitatis vtilitatē. ibi. vt fi/lium suum vnigenitū zc.

F Primo inquā notare possumus ex thematis v̄bis charitat̄ q̄dditate3. q2 d̄r. Sic deus pater dilexit mūdum. Quid aūt sit charitas optime declaratur trib3 modis. s.

Primū diffinitione

Scd̄o diuisione.

Tertio similitudine.

Primo dixi q̄ charitat̄ q̄dditas pōt declarari diffinitōe. Sic em̄ gentium doctor Paulus diffinit. j. Thimot. j. Charitas est finis p̄cepti de corde puro z conscientia bona z fide non ficta.

Ex qua diffinitiōe eliciunt̄ q̄ttuor do cumēta. Primū ē q̄ p nullū actū vel habitū pōt hō venire ad pfectiōē niſi aſſit charitas. iō d̄r in diffinitōe. Charitas ē finis p̄cepti. i. ꝯſūmatio ſiue pfectio p̄cepti. Secundū documētum q̄ charitas nullū pctm̄ admittit. nec miſcet̄ amori carnali. Vñ Aug. Si inq̄t habitat i te amor mūdi nō eſt q̄ intret amor dei. vas es ſ3 plenū es. fūde qd̄ habes vt recipias qd̄ nō habes. fūde amorē ſeculi vt implear̄ amore dī. nā amor dei et mūdi pⁱter habitare non pñt. cepiſti deū diligere. cepit in te de⁹ habitare. ideo in diffinitōe d̄r. De puro corde. Nā multi ſūt q̄ diligunt deū ꝛ ſuūt ei. ſ3 tm̄ nō ꝑpter p̄ſentē pſpitatē. aut diligūt primū ꝑpter pulchritudinē ꝯſanguinitatis: aut tpale cōmodū q̄ poti⁹ tpalia diligūt q̄3 deū vel ꝓximū. Tertiū documētū q̄ charitas dat hoī ſpem de eterna btitudine. idō dicit Apl's. Cōſciētia bona. i. ſpe. q̄a q̄ purā h3 ꝯſciam ſecure ſperat. Vñ q̄dā glo. dicit. Qualiſcūq3 ſit amor ſciri p̄t Nā ſi terren⁹ eſt: aīam ad ꝯcupiſcēdū terrena inclinat. Si vo celeſtis eſt: ad celeſtia ſubleuat. Alligata em̄ aīa terreno amori viſcū h3 in pennis. volare nō pōt. Vñ dicit Aug. Charitatis venenū eſt ſpes adipiſcendo॰. Quartū documētū ē q̄ habēs charitatē nō poteſt deo eē infidelis de bonis ſibi commiſſis. nec pōt eē ſimulator aut hipocrita. iō dicit Apl's. Fide nō ficta. Hic be. frāciſc⁹ fratrib3 dicebat. Pctōr pōt orare ieiunare vigilare. ſ3 nō pōt deo eē fidelis. Rō. q2 pctm̄ mortale inimicū nutrit in caſtro. i. in corde ſibi commiſſo. Vñ ſola charitas nō pōt ſtare cū pctō mortali. fides cū īformis ſtare pōt. q2 dicit Jac̄. c. ij. Fides ſine opibus mortua ē. Silr̄ ſpes ſtare pōt cū mortali pctō. al's oīs mortalr̄ peccāſ eēt deſpat⁹ vt dic̄ Tho. in. iij. di. xxvj. ar. ij. Charitas ſola (vt dictū ē) ſtare n̄ pōt cū mortali. Rō ē. q2 nō pōt eſſe in formis ſicut alie v̄tutes. Nā charitas ē forma oī3 v̄tutū. q2 pficit eas vt ſint meritorie. Alia rō ē. q2 iſta duo n̄ pñt ſimul eē vt q̄s in eodē tpe dign⁹ ſit vita eterna beato॰ ꝛ morte eterna damnato॰. Tertia rō. q2 hec duo ſiml' ſtare nō pñt vt in nob̄ habit3 ſſ. ꝛ recedat a nob̄. Quarta rō ē. q2 hec duo ſil' ſtare nō pñt vt q̄s viuat ſpūaliter ꝛ moriat̄. Q3 aūt charitas nō ſtat cū peccato mortali ꝓbat apl's. j. Cor̄. xiij. Charitas patiēs ē. benigna ē. nō emulat̄ ꝛ nō agit ꝑperā. nō inflat̄. nō ē ambitioſa. nō q̄rit q̄ ſua ſūt. nō irritat̄. nō cogitat malū. nō gaudet ſup iniq̄tate. Ex q̄bus claret q̄ charitas eijcit oīa vitia. ſupbiā em̄ excludit q2 nō ē ambitioſa. inanē gloriā3 eijcit q2 nō querit q̄ ſua ſūt ſ3 q̄ ieſu xp̄i. auariciā excludit q2 benigna ē ad oēs. auarus v̄o crudelis. inuidiā q2 nō emulat̄. luxuriā q2 non agit ꝑperā. i. ꝑuerſe. gulā ꝛ ebrietatē excludit q2 nō cogitat malū. deceptōes q2 nō gaudet ſup iniq̄tate ſ3 ꝯgaudet v̄itati. incredulitatē abijcit q2 oīa credit q̄ ſunt fidei. deſperationē reijcit q2 oīa ſperat q̄ ſunt a deo ꝓmiſſa. aduerſitates nō curat q2 oīa ſuſtinet q̄ ſūt ꝓ xp̄o ſuſtinēda. Vñ Proſper li. de vita ꝯtēplatiua. Charitas inq̄t eſt ſal⁹ morū. mors criminū. vita v̄tutū. v̄t⁹ pugnantiū. palma victo॰. cauſa meritorū. gaudiū pfecto॰. ſine q̄ deo nullus placuit. cū qua nō potuit q̄s peccare.

Secūdā diffinitionē charitatis ponit Aug. li. ꝰ trini. di. Charitas ē vita copulās amantē cū amato. Hinc dicit. j. Joh. iiij. Deus charitas eſt ꝛ qui manet in charitate in deo manet ꝛ deus in eo. Tertiā diffinitione3 ponit magiſter in. iij. di. xxvij. di. Charitas ē

virtus q̃ diligit̃ de⁹ ꝓpt̃ ſe ⁊ ꝓxim⁹ ꝓpter deũ vel in deo. Hec autẽ dilectio ſm Tho. in q̃tli. q. xiij. ar. j. nihil aliud ē niſi deo velle id qđ eſt in eo. Et ꝙ pri⁹ vellet hõ qđcũqʒ detrimẽtũ pati q̃ʒ peccare ꝯtra deũ. Secũdo q̃ddita charitatis põt declarari diuiſiõe Naʒ amor quidã vocat̃ ꝯcupiſcẽtia. quidã charitas. quidã dilectio. Amor eñ eſt generale ad licitũ ⁊ illicitũ amoreʒ. Et q̃ñqʒ aliq̃d amat q̃ſi vt rei amate ñ velit bonũ ſʒ ipi⁹ rei bonũ velit ſibi. Sic dr̃ q̃s amare vinũ equũ domũ ⁊ cetera hmõi. Et tal' ñ dr̃ amor amicicie: ſʒ ꝯcupiſcẽtie. Charitas aũt ē amor ſup cõicatione ſupne beatitudinis. Cũ ei de⁹ cõicat cũ hoie ſuã beatitudinẽ oportet inter deũ ⁊ hoiem aliquã amiciciã eẽ. Et hec amicicia vocat̃ charitas. Dilectio aũt dr̃ act⁹ ipi⁹ charitat' q̃ eſt habit⁹ quidã. ⁊ ſic charitas ē q̃dã amicicia nõ q̃cunqʒ ſʒ hoĩs ad deũ. Secũda diuiſio charitatis ſm Tho. ij. ij. q. xxiiij. Triplex ē ꝑfectio charitatis. ſ. diuine eẽntie. ſupne patrie. ⁊ militantis eccl'ie. Prima ꝑfectio in h̃ ꝯſiſtit ꝙ diligat aliq̃d quãtũ diligibile ē. De⁹ autẽ eſt diligibilis intantũ quantũ eſt bonus. bonũ aũt ē obiectũ amor'. j. ethi cor. Bonũ eſt qđ oĩa appetunt. bonitas aũt dei eſt infinita. ḡ infinite eſt diligibilis. Nulla aũt cretura ē infinita ⁊ ſm h̃ nulli⁹ creature charitas põt eẽ ꝑfecta ſʒ ſolũ dĩ q̃ ſeipm diligit Mat. v. Pater veſter celeſtis ꝑfectus eſt. ſ. i dilectiõe de qua loquit̃. Secũda ꝑfectio charitatis in h̃ ꝯſiſtit ꝙ tot⁹ affectus creature ferat̃ in deũ ſp. vel nihil actu cogitet vel amet niſi deuʒ vel relatũ ad deũ. Et iſta ē ꝑfectio ſanctorũ. Primo q2 nõ grauant̃ neceſſitatibus corpis: vt cibo ſomno ⁊c. de q̃. j. Cor'. xiij. Cũ venerit qđ ꝑfectuʒ eſt euacuabit̃ qđ ex pte eſt. Tertio ꝑfectio charitatis eſt vie. ⁊ eſt q̃ñ hõ totũ cor ſuũ ponit habitualiter in deo. ita ꝙ nihil cogitet vel velit qđ ſit diuine voluntati ꝯtrariũ. ſed ⁊ cupit diſſolui ⁊ eſſe cũ xp̃o. De h̃ dr̃. j. Joh. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorẽ. Tertia diuiſio charitatis ē iſta. Charitas alia eſſentialis alia ꝑſonalis. alia virtualis Charitas eẽntialis eſt ipa ſancta trinitas pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſanct⁹. q̃ eſt totus ſuauis. dulcis totus delectabilis amabilis. De iſta caritate dicitur Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te ait dñs. Charitas aũt ꝑſonalis ē ſpũſſanct⁹ q̃ dicit̃ charitas exemplariter. q2 ſic pr̃ diligit filiũ p amorẽ qui ē ſpũſſctũs. ⁊ dr̃ nexus patr' ⁊ filij. q2 ꝓcedit p modũ amoris: ita virtus charitatis nos vnit deo. iuxta illđ Joh. xvij Ut ſint vnũ ſicut ⁊ nos vnũ ſumus. Charitas virtualis ē amor creature in creatorẽ grã format⁹. de q̃ Ro. v. Charitas dĩ diffuſa ē in cordib⁹ nr̃is p ſpiritũſctũ. nõ ꝙ mag' dei nob a ſpũſancto q̃ʒ a pr̃e ⁊ filio. ſʒ q2 grat' dat̃. et ex amore. ḡ mag' attribuit̃ ſſ. q̃ eſt amor Ũn tota trinitas mẽtẽ boni hoĩs inhabitat. iuxta illđ Joh. xiiij. Ad eũ veniemus ⁊ mãſioneʒ apud eũ faciem⁹. Et h̃ nõ imediate ſʒ mediãte q̃dã habitu creato p quẽ volũtas hoĩs inducit̃ ad dilectiõis actũ. Hinc dr̃ de pe. diſt. ij. Charitas eſt habit⁹ mẽtis. ⁊ p ꝯſeq̃ns aliq̃d creatũ in aĩa accidẽtal'r q̃ eſt tale donũ ꝙ nulla aĩa eſt bona ſine ea ⁊ cara. imo etiã ⁊ aĩa xp̃i inq̃ntũ bona ē habet a charitate dei. Iſte aũt charitatis habit⁹ nõ infundit̃ ſm q̃titatẽ naturaliũ. vt. ſ. q̃ habet naturalia meliora ille pl⁹ recipiat. ⁊ q̃ debiliora min⁹ ſʒ ſm bñplacitũ dei. iuxta illđ. j. Cor'. xij. Hec oĩa opat̃ vn⁹ atqʒ idẽ ſpũs diuidẽs ſingul' put vult. Hoc aũt donũ dat ds ſm conatũ ⁊ diſpoſitiõeʒ hoĩs

ad ipm Mat.xxv. Dedit vnicuiqꝫ ſm ꝓpriã ↄtutē. q ↄtꝰ eſt ꝑparatio ꝓcedēs. O deꝰ oim largitoꝛ bonoꝝ qꝫ largus es in dãdo tua ꝑcioſa dona. ꝛ tñ fatui filij adã ꝓſerti illi q magꝭ idonei eſſent ꝑ bona naturalia ad h̄ donũ ſuſcipiēdum nolũt ſe ꝑpare licet ſint ſapiētes fortes ꝛ ſani ꝛc. Sꝫ certe tu dñe infirma mũdi eligis vt cõfundas fortia. j. Cho. j. Fortes eñ ꝛ ſani ſuiũt mũdo. ꝛ freqñr diabolo. q ad recipiēduꝫ magnã charitatē ſe diſponere poſſent In firmi aũt vt freqñr caput dolētes claudicãtes ꝯcti gibboſi paupes paꝝ ſcientes ſe diſponētes donũ dei recipiunt. Charitas eñ dei ē cauſa oīs boni nr̄i Nã rãto vnuſqſqꝫ plus hꝫ d̄ bonitate q̄nto plꝰ diligit a deo. Precipue ſeptē ſunt q valēt ad h̄ vt qs diligatr a deo. Primũ ē ſapia. Sap. vij. Infinitꝰ theſaurus ē hoib; ſapia q̄ qui vſi ſũt: participes facti ſunt amicicie dei Et ibidē Neminē diligit deꝰ niſi q cũ ſapia ḡdi tur. Secũdũ eſt mētis mũdicia. Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mũdiciã ꝓpt gr̄am labioꝝ habebit regē amicũ Et Sap. vj. Incorruptio fac proximuꝫ deo. Terciũ eſt mãſuetudo que mlt̄ũ aſſilat deo. cuiꝰ bonitatē alicuiꝰ malicia nõ ꝑturbat. Eccl. xlv. dr. Dilectꝰ deo ꝛ hoib; moyſes. ſ. ꝓpt manſuetudineꝫ De q̄ dr Nu. xij. ꝙ erat mitiſſimꝰ hoim ſuꝑ terrã. Quartũ eſt liberalitas q etiam multũ aſſilat hoiem deo. qꝛ q̄cq̄d fecit deꝰ ex liberalitate fec. Un̄ Seneca. Qui bñficiũ dat imitatr deũ. Quintũ eſt hũilitas q aſſilat deo. Math. xj Diſcite a me qꝛ mitꝭ ſum ꝛ hũilꝭ corde. Sextũ eſt tpaliũ ꝯtēptꝰ. Sen̄. Nemo dignꝰ eſt deo niſi q opes ꝯtēpſerit. Septimũ eſt dilectio. Jō dr Prouer. viij. Ego diligētes me diligo Tertio q̄d dicitas caritatꝭ pōt declarari ſilitudine Nã ſilitudinē charitatꝭ hēmꝰ in calore ignis. Aliō ē eñ ignis. aliō calor eius aliud res calefacta. Sic ignis eſt ſpũſ ſanctꝰ vl' tota trinitas. calor eiꝰ ē charitas a xp̄o ꝓcedēs. res calefacta eſt aia homis calore charitatꝭ ſucceſa. De iſto igne charitatꝭ dic ſaluator Lu. xij. Ignem veni mittere i terrã ꝛ q̄d volo niſi vt ardeat. Et q̄cũqꝫ h̄ igne nõ arſerit igne gehēne ardebit. ¶ Scdm d̄ ſctã charitate documētũ notare poſſumus charitatꝭ vtilitatē. Multe nãqꝫ ſunt charitatꝭ vtilitates d̄ q̄b; aſſignemus ſex. videlicet

Prima vtilitas ē opeꝝ alleuiatio
Scda vtilitas ē opeꝝ acceptatio.
Tertia vtilitas ē filioꝝ dei ꝯſtitutõ
Quarta vtilitas ē inimicoꝝ ſuꝑatio
Quinta vtilitas ē diuia ihabitatio
Sexta vtilitas ē etna glificatio.

Prima dixi vtilitas ſctē charitatꝭ eſt opeꝝ alleuiatio. Charitatē eñ habētibus nulꝰ labor ē difficilꝭ ꝓ ſuo dilecto deo. ſꝫ nõ habētib; labor q ad ſpũalez vitã ꝑtinet eſt grauis. Un̄ Bern̄. Ubi amor eſt nõ labor ſed ſapor eſt. quoniam amãti nihil difficile. De hoc etiam beatꝰ Augꝰ. ita dicit. Qui amat nõ laborat. Omis eñ labor nõ amãtibus grauis eſt. ſolũ amor eſt qui nomē difficultatis erubeſcit. Quis queſo terribiles lapides beato Stephano dulces fecerat. nõne charitas. Quis cratē ignitã btō Laurētio facilē fecerat. nõne charitas. Quis teneris virginibuſ katherine: dorothee ꝛc. mortē hilareꝫ fecerat. nõne xp̄i charitas. Jdeo dicit Hiero. Nil amãtib; duꝝ. nilꝰ labor difficilis. amemꝰ ꝛ nos xp̄m ꝛ facile videbitur oĩe difficile. breuia putamꝰ vniuerſa que longa ſunt. Hinc Ber. Si qs guſtu charitatꝭ inebriatus fuerit ad oē opꝰ bonũ hilareſcit. laborat ꝛ nõ laceſcit. dolet ꝛ nõ ſentit. deridetr et non aduertit. O iuguꝫ amoris xp̄i qꝫ

dulcit̃ capis ⁊ q̃ȝ glorioſe illaqas. q̃ȝ fortiter ſtringis ⁊ q̃ȝ ſuauit̃ p̃mis. q̃ȝ delectabiliter oneras. Proinde ſaluator dicebat Mat. xj. Jugũ em̃ meũ ſuaue eſt ⁊ on⁹ meũ leue. Et Joh. p̃ma canonica. j. Scribo vob̃ filioli q꞉ mandata ei⁹ grauia nõ ſunt. Glo. nõ ſunt ḡuia amãti. Sȝ dí. vtrũ liceat deuȝ diligere ꝓpter hoc q꞉ redemit aut creauit. vel q꞉ vitã eternã pmiſit. ⁊ ſic de alijs bñficijs dei. Rñdet Bona. ſup. iij. di. xxxij. ꝙ nõ licet deũ affectiue diligere ꝓpt̃ bñficia ſua. put ly ꝓpt̃ dic̃ cauſaȝ finalem. q꞉ ſic ipa bñficia ei⁹ pl⁹ diligerentur. ⁊ ſic de⁹ ex toto corde nõ diligeret̃: q̃ requirit̃ ad ſalutẽ hoĩs. i. ꝓpt̃ ſeipm nõ diligeret̃. Si vo ly ꝓpt̃ dic̃ cauſam motiuã tũc licet diligere deũ ꝓpt̃ bñficia. q꞉ ipa ſunt occaſio ad dei dilectionis incitatõem. Uerbi gr̃a. dicim⁹ famẽ vel ſitim excitatã in nob̃ ꝓpt̃ odorẽ cibi vel pot⁹. licet nõ ſit final̃ cã odor: ſȝ ſaturitas Sepe tñ eſt cã effectiua vl̃ incitatiua. q꞉ p odoreȝ ſentit̃ bonitas cibi vel potus q̃ cognita facit appetere eũ. Sic in ꝓpoſito p bñficia dei q̃ſi p quoſdã odores ſentit̃ ⁊ cognoſcitur bonitas ipi⁹. ⁊ ita finalit̃ nõ ꝓpt̃ bñficia ſȝ p ea de⁹ diligit̃. Uñ Ber. ex dĩ bñficijs excitat⁹ ſup illd̃ ps. Quid retribuã dic̃. Qñ ignorabã me iſtruxit. qñ erraui me reduxit. qñ veni ad ipȝ me ſuſcepit. ⁊ ſubdit. Nec p his oĩbus q̃d rependã habeo niſi tm̃ vt diligã. Non em̃ meli⁹ ac decẽti⁹ q̃ȝ p dilectõȝ repẽdi põt q̃d p dilectiõem donatũ ẽ. Hoc ei tributũ de⁹ ſp̃ealiter reqrit ab homine vt ipe amet̃ ne q̃s miſeriã q̃ extra ipm eſt incurrat. Uñ Aug. Quid tibi ſum o bone ieſu vt amari te iubeas ⁊ p̃cipias. ⁊ niſi faciã iraſcer̃ ⁊ minar̃ mihi ĩgẽtes miſerias. De⁹ charitatẽ ⁊ amorẽ noſtrũ petit a nob̃ ſuis bñficijs. petit ſue nature bonitate. petit magno terrore. et petit q̃ſi euaginato gladio dicens. aut tu mihi amorẽ tuum dabis aut tu eternaliter pibis. Hic ps. Niſi ꝯuerſi fueritis. ſ. ab amore mũdi: gladiũ ſuũ vibrauit ⁊ parauit illũ. Inſuper vrger miſerijs ⁊ tribulatõibꝫ. Uñ Grego. Mala q̃ nos h̃ p̃műt ad deuȝ ire ꝯpellũt. Uñ licȝ de⁹ ꝓpt̃ ſuã bonitateȝ ineffabilẽ a nob̃ p̃ncipalit̃ ſit diligẽd⁹ tñ inter alia tres odores excitant nos ad amandum eum. ſ.

Prim⁹ odor creatõis
Secundus odor redẽptõis
Terti⁹ odor pcti dimiſſiõis

Prim⁹ odor dixi ꝙ excitat nos ad deum diligẽdũ bñficiũ creatõnis. q꞉ ipe nulla neceſſitate ſua ſȝ imenſa bonitate de nihilo creauit ad ſuã imaginem rõe ditauit. ſup iumẽta ⁊ volucres et piſces inſtituit. Uñ Aug. de ſpũ et lr̃a. Miſer ego q̃ȝtuȝ deberẽ diligere deuȝ meũ q̃ me fec̃ cuȝ nõ erã. redemit cum perierã. nõ em̃ erã et de nihilo me fec̃. nõ lapidẽ nõ arborẽ: nõ aliq̃d de aĩalibꝫ. ſȝ voluit me ẽẽ hoĩem. dedit mihi ſentire ⁊ diſcernere. reduxit me de exilio. redemit me de ſuitio. vocauit me noĩe ſuo vt memoriale ſuũ ſemp eſſet apd̃ me. vnxit me oleo leticie quo ipſe erat vnct⁹ vt ab vncto eſſem vnctus ⁊ a xp̃o dicerer xp̃ian⁹. Scd̃o ad diligẽdum deũ excitat odor redẽptõis. ſicut btm̃ Ber. iſte odor excitauerat ad ipȝ deum diligẽduȝ cũ ſic dicebat. O, ſi totum debeo p me facto q̃d addam iaȝ p me refecto Nõ em̃ tã facile ſũ refect⁹ q̃ȝ fact⁹. ſiqdẽ de me nõ ſolum ſȝ de oĩbus ẽ ſcp̃tũ. dixit ⁊ facta ſt̃. At vo q̃ ſel me dicẽdo fecit in reficiẽdo ꝑfecto ⁊ dixit multa ⁊ geſſit mira ⁊ ꝑtulit dura. nec tm̃ dura ſȝ etiã indigna. Quid ḡ retribuã dño p omibꝫ q̃ retribuit mihi. In p̃mo ope me mihi dedit. in ſecũdo ſe ⁊ omnia ſua. me q̃ȝ mihi reddidit.

Terti⁹ odoꝛ excitat ad amādū deū
bn̄ficiū pc̄ti remiſſiōis. Nā piiſſimus
de⁹ oīa pc̄tā grat] relaxat. ꝛ h̄ ſolū exi/
git vt ꝑ tāto bn̄ficio diligat̄. vt dic̄ bea
tus Amb. Qm̄ nihil eſt qđ digne refer
re poſſim⁹ deo ꝑ pc̄tō niſi dilectōꝫ red
damus erga amoꝛē ꝑ debito. ampli⁹
ꝟo diligere dꝫ cui donat̄ ampli⁹. Hic
beatus Aug⁹. hec dei bn̄ficia recogitā
do excitat dicēs. O aīa mea ſi cogitare
potes q̄t ꝛ quales in opatiōe tui abie/
cti ſunt q̄ grām que data eſt tibi cōſeq̄
nō valebūt. Audiſti certe ab initio vſ/
qꝫ nūc q̄ꝫ multe generatiōes trāſierūt
que oēs ſine cognitiōe dei ꝛ p̄cio ſui
ſanguīs in interituꝫ delapſe ſunt oībꝫ
illis redemptoꝛ tu⁹: amatoꝛ tu⁹ te p̄/
tulit qn̄ grām tuā largit⁹ eſt quā null⁹
illoꝝ pcipe meruit. ꝛ q̄re id in te factū
ſit. nullā p̄ter amatoꝛis tui charitateꝫ
cauſam poter] aſſignare. Nūqđ forti/
oꝛ. ditioꝛ. nobilioꝛ aut ꝟtuoſioꝛ oībꝫ
illis fuiſti. q̄ grām p̄ oībꝫ ꝯſeq̄ merui/
ſti. O q̄t foꝛtioꝛes nobilioꝛes illi fuerūt
ꝛ tn̄ vniuerſi abiecti perierūt. Un̄ valde
ingrat⁹ eſt ꝛ ꝯfuſiōe dign⁹ q̄ bn̄ficia dī
nō vult ꝯſiderare. ꝛ ꝑ his oībꝫ ipſum
amare. vt dic̄ idē Aug⁹. Diliges dn̄m
deū tuū q̄ pc̄tis tuis ſeruire fecit vni/
genitū ſuū q̄ tibi determinauit ange/
los in miſteriū. q̄ tibi dedit celū cuꝫ ſy
deribꝫ. aerē cū volatilibꝫ. terrā cū aīali
bus ꝛ gramibꝫ. aquā cū piſcibꝫ. Ma/
iorem q̄ ei⁹ charitati iniuriā fac̄ ſi do/
na illi⁹ accipis ꝛ dilectōis viciſſitudi/
nē nō repēdis. Aut q̄ dona illi⁹ ſi potes
reſpue vel ſi reſpuere nō potes dilecti/
onis viciſſitudinē repēde. O benigne
dn̄e de⁹ meus. ecce pc̄tōꝛes q̄ in ſeculo
obtinuerunt diuitias nō ſolum te ꝑ
tuis donis nō diligunt. ſed etiā nec re
cognoſcūt a te data qn̄ potius irritāt
ꝛ ad vindictā ꝓuocant ꝑ ingratitudi/
nem ꝛ peccati magnitudinē ꝛ multi/
tudinē coꝝ. Scđa charitatis vtili/
tas eſt opeꝝ a deo acceptatio. Nulluꝫ
eīm opus noſtꝝ acceptat deus niſi ex
charitate ꝓcedat. vt dicit Greg. Nihil
habet viriditatis ram⁹ boni opis ni/
ſi maneat ī radice charitatis. Si vero
ex charitate ꝓceſſerit q̄ꝫtūcunqꝫ modi
cum opus de⁹ nō dimittet ſine merce/
de. Un̄ nō tm̄ bonū op⁹ charitas facit
meritoꝛium ſꝫ etiā ſolā volūtatē bonā
Dicit ei Bona. in. ij. di. xxxj. Ponat̄ q̄
iſte dat elemoſynā: ꝯſtruit eccliam: ve
ſtit nudos ꝛc̄. q2 hꝫ vn̄ h̄ faciat. Alter
ꝟo ꝯſili erñe charitate q̄ nō pōt hec fa
cere q2 nō hꝫ. Uerūtm̄ hꝫ volūtatē dan
di. tūc dicit q̄ iſte d̄ p̄mio eſſentiali tā/
tum habebit ꝑ bona volūtate ſicut il/
le ꝑ bona voluntate ꝛ ope ſimul. i. ita
clare videbit deū. Nō tn̄ habebit tātū
de p̄mio accidentali. i. iſte gaudiuꝫ ha
bebit de ope bono. Et ſic ſolū volūtas
remunerat̄ in celo cū charitate. immo
dico tibi q̄ ſi hoīes occidas ex charita
te. remuneraberis in celo. vt dic̄ Aug.
Breue p̄ceptū tibi p̄cipit̄. habe chari/
tatē ꝛ fac qđ vis ſiue taceas dilectione
taceas ſiue clames dilectione clames
ſiue emēdes dilectiōe emēdes. ſiue par
cas dilectiōe parcas. Radix ſit intus
dilectiōis. nō p̄t de iſta radice niſi bo/
nū exire. hr̄e oīa ſacrā ꝛ mal⁹ eſſe pōt.
hr̄e aūt charitatē mal⁹ eſſe nō p̄t D

Tercia charitatis vtilitas ē filioꝝ
dei ꝯſtitutio: nā charitas hoīem q̄ꝫtū/
cūqꝫ ſceleratū filiū dei ꝯſtituit ꝑ adop
tionē q̄ p̄us fili⁹ erat diaboli. Ro. viij.
Miſit de⁹ ſpm̄ filij ſui ī coꝛda noſtra
in quo clamam⁹ Abba pater. O mi/
ra potētia charitat] q̄ de diſtātia infi/
nita ꝯiungit pc̄tōꝛem ad amplexū di/
uinuꝫ. hoc eſt eīm ſignū inter filios dei
ꝛ diaboli. vt dic̄ Aug⁹. de laude chari/
tatis. Dilectio ſola diſcernit int̄ filios
dei ꝛ diaboli. Signēt ſe omnes ſigno

crucis. cantēt omēs alleluia. baptizen-
tur. om̄s intrēt eccl'iam. repleāt parie-
tes baſilicaꝝ. nō diſcernunt᷑ q filij dei
filij diaboli niſi charitate. qui habent
charitatē nati ſunt ex deo. q̄ nō habēt
charitatē nō ſunt ex deo. O magnum
iudicium O magna diſcretio. q̄cquid
vis habe. h̄ ſolum nō habeas nihil ti-
bi ꝓdeſt. Quarta vtilitas charitatꝭ
eſt inimicoꝝ ſuꝑatio. Naꝫ in hac via
tres capitales inimicos habem⁹ q̄ oc-
cidere feſtināt. ſ. mundū. carnē. ꝛ dia-
bolum. Dum eīm indebite appetituꝫ
carnis diligēter facim⁹ aīaꝫ occidim⁹
Roma. viij. Si ſm̄ carnē vixeritꝭ mo-
riemini. Sꝫ charitas dei nō ſoluꝫ ter-
rena ſꝫ etiā ſeipm̄ facit ꝯtēnere. Itē dia-
bolus ꝑ aduerſa ꝛ ꝓſpera laborat ca-
ritatē impedire. Un̄ Gre. Antiqu⁹ ho-
ſtis nō curat vt terrena a nob̄ tollat:
ſꝫ vt charitatē in nob̄ feriat. Et beatuſ
Jacob in teſtamēto ſuo dic̄. Scitote
frēs ꝙ ſi nō habetis charitatē ſub dia-
bolica eſtis ꝑtāte. nec vltra deus vobi-
ſcum habitat. ꝛ q̄ ſine deo eſt in infer-
no eſt. Quinta charitatis vtilitas ē
diuina inhabitatio. q̄ eīm hꝫ dei chari-
tatē: hꝫ deum ī ſuo corde habitātem ꝑ
charitateꝫ. Job. xiiij. Si q̄s diligit me
ſmonē meum ſuabit ꝛ pr̄ me⁹ diliget
eum ꝛ ad eū veniem⁹ ꝛ manſionē apō
eum faciemus. Nā q̄ manet in chari-
tate in deo manet ꝛ deus in eo. q2 de⁹
charitas eſt. Un̄ ſola charitas eſt tam
excellēs v̄tus vt de⁹ appellaret᷑. Non
ei dr̄ patiētia de⁹ licet bona ſit. nec hu-
militas. nec pauptas ꝛc̄. ſꝫ ſola chari-
tas. Profecto igit᷑ illa aīa diues eſt q̄
deum oīm creatorē hꝫ in hoſpitio. q2
dic̄ Augu. In charitate paup oīs di-
ues. ſine charitate oīs diues paup eſt
Et vere paup eſt ille q̄ nō hꝫ vnū dena-
rium q̄ vni⁹ diei horā ad requiē ī eter-
na māſione poſſit emere. Hinc etiam
Hugo de ſctō victore dicit. Neſcio q̄d
maius in laude tua dicere poſſem o
charitas q̄ꝫ vt deum de celo traheres
ꝛ hominē de terra ad celum eleuares
Magna v̄tus vt ꝑ te hucuſqꝫ hūilia-
ret᷑ de⁹ ꝛ vſqꝫ ad h̄ exaltaretur homo.

Sexta charitatꝭ vtilitas eſt eterna
glificatio. Qui eni hic deū in hoſpitio
ſuo charitatiue tractauerint. iuſticia
dei exigit ꝙ in dei habitatiōe. i. ī btitu-
dine ꝛ ipi tractent᷑ charitatiue. Qui āt
hic delectant᷑ terrena diligēdo nō me-
rent᷑ ibi dlectari. Un̄ Gre. Tāto vnuſ
quiſqꝫ a ſuꝑno amore diſiungit᷑. q̄to
inferius delectat᷑. Idē. Inq̄ntuꝫ quis
amat intantū ad ingreſſum regni ap
propinquat. Inq̄ntū v̄o amare negli-
git intātum īgredi recuſat. Nā ad idē
dicit beat⁹ Aug. Duas ciuitates duo
fecerunt amores. Hieruſalē fac̄ amor
dei. Babylonē fac̄ amor ſeculi. Inter-
roget ḡ quiſqꝫ ſe q̄d amet ꝛ īueniet vn̄
ſit ciuis. Quidā ei ſciunt ſe ciues infer-
nales. videlicꝫ illi q̄ hn̄t in ſe mortale
pctm̄ vl' ꝓpoſituꝫ cōmittēdi. q2 tl'es nō
hn̄t charitatē. Quidā dubitāt ſe eſſe ci-
ues celi vel inferni: licet ꝯfeſſi ſint oīa
pctā ſua ꝛ cum ꝓpoſito cauēdi. De ta-
libus fides catholica tenet ꝙ ſunt fu-
turi ciues celi. Quidā experiunt᷑ ſe eſſe
ciues celi. quib ſcꝫ deus reuelauit vt
beato Franciſco. beato Paulo ꝛc̄. ta-
men oēs ſperem⁹ nos fore ciues ſan-
ctoruꝫ ꝑ dei miſericordiā. q̄ ſic dilexit
nos vt vnigenitū filium ſuū daret in
quo nobis oīa dabunt᷑. Rogemus ḡ
dominum noſtrum ꝛc̄.

De eadē feria ſecunda poſt penthe.
Sermo. lxxij

ſ Ic deus di-
lexit mūdū vt vnigenitū ſu-
um daret. vt oīs q̄ credit in

illū nō pereat Job.iij.c.ꝛ in euāgelio. Uerba ſūt xpī filij dei viui donū dī cōmēdātis.ꝙ filiū vnigenitū dedit ꝓ eterna ſalute hominū in quo ꝑ ſpiritūſā/ctū oīa donauit nobis.imo ꝛ ipm ſpiritūſanctū ꝗ ꝓprie dicit donū. Nā perſona patris nō dicit donū.qꝛ nō originat ab alio.ſꝫ nec pſona filij dicit do/nuꝫ.qꝛ licet originet ab alio.nō tn̄ per modū volūtatꝫ.ſꝫ ꝑ modū nature. Donū ṽo ē pure volūtatis. Et iō qꝛ ſſ.ꝓ/cedit a pr̄e ꝛ filio ꝑ modū volūtatꝫ dr̄ abſolute donū. Uñ circa ſpūſſācti dona ꝗttuoꝛ ꝯſiderem⁹.ſ.

Primo affectū largitoꝛis.
Secūdo exceſſū muneris.
Tertio ſtatū receptoꝛis.
Quarto modū recōpenſatiōis.

Primo igiꝫ circa ſpūſſancti dona cōſideremus affectū largitoꝛis. Affectū ṽo interioꝛē dantis videre nō poſſu/mus.ſed ꝑ exterioꝛa ſigna dephendi/mus:puta ſi dat hilariter:celeriter et liberaliter. Sic deus pater dat ſpm̄/ſanctū ex magno amoꝛe nullū cōmo/dū ſuū inde expectans qui bonoꝝ noſtroꝝ nō indiget. Hinc Seneca li.v.ḋ beneficijs. Multū inquit intereſt vtrū quis beneficiū nobis det cauſa ſui vel cauſa noſtri. Ille eñ̄ qui totus ad ſe ſpectat ſcꝫ ꝯuenire vtilitatē ꝛ nobis ꝓdeſt.eo modo ꝛ loco habēdus videtur quo pecoꝛi ſuo ꝓſpicit pabulū. Secūdo nāqꝫ circa dona ſpūſſancti cōſi/derem⁹ exceſſū ſiue laudē muneris qꝛ ſine donis ſpūſſancti nullus oīno ſaluabit.ꝛ bene cū illis.iuxta illud Ps. Spūs tuus bonus deducet me ī terrā rectā. Et Roꝫ.viij. Qui ſpiritu dei agunt hi filij dei ſunt ſi filij:ꝛ heredes Et ideo dona ſpūſſancti abſolute nō dicūt aurū.argentū.veſtes ꝛc̄.ſine ꝗbus ſaluari poſſunt homīes.ſed ea ſine ꝗbus nō. Que cōmendans beatus petrus ait. Magna ꝛ pcioſa dona donauit nobis vt eſſemus conſoꝛtes diuine nature. Hinc Seneca lib.de beneficijs ait. Utiqꝫ videamus ne mu/nera ſuꝑuacua mittamus:vt femine arma:aut ruſtico libꝛos. Idem. Conſideremus ne dū grata mittere volu/mus ſuū cuiqꝫ moꝛbū exꝓbꝛatura mittamus ſicut ebꝛioſo vina.valitu/dinario medicinā. Sunt eñ̄ talia vana ꝛ inutilia.ſed certe non talia dedit nobis deus dona.ſꝫ oīno neceſſaria.

Tertio deniqꝫ circa dona ſpūſſan/cti ꝯſiderem⁹ ſtatū receptoꝝ. Nā nos ad moꝛtē infirmamur ſeptē moꝛtiferꝫ īfirmitatib:puta ſuperbia.auaricia.ꝛc̄.ꝛ ideo ſepteꝫ ſunt dona ſpūſſancti. Nā cōtra ſuperbiā eſt timoꝛ ad humilitatē inclinās. Cōtra auariciā eſt ſciē/tia.cuius ꝓpriū eſt bene ꝯuerſari face/re cuꝫ hoībus reddendo vniciqꝫ qḋ ſuum eſt. Contra luxuriā eſt ſapiētia:id eſt ſapida ſcientia.quia guſtato ſpiritu deſipit oīs caro. Contra iram que agit pcipitanter eſt donum conſilij. Contra gulam que ſenſum hebe/tat eſt donū intellectus. Contra inui/diam que neſcit compati pꝛoximo eſt pietas. Contra accidiam eſt foꝛtitu/do. Quarto circa dona ſpirituſſancti conſideremus modū recompenſationis. Nam dicit philoſophus.ī.to/picoꝝ ꝙ donū eſt quedaꝫ datio irred/dibilis.nō quia recompenſari nō poſſit.ſed quia recompenſationē nō que/rit. Et ideo chariſſimi ſi conſideram⁹ charitatē dei ꝛ precioſitateꝫ doni.qua ſine meritis dat nobis tale donū quo efficimur reges celeſtes. debemus ꝓpterea ei ſeruire ꝛ eius mandata ad/implere ac redamare. Quia ſic dicit ſaluatoꝛ. Sic deus dilexit mundum vt vnigenituꝫ ꝛc̄. Unde ex his thematis verbis de donis ſpūſſcti duo (eius

auxilio) declarem⁹ ſalue; documēta .ſ.
Primū donoꝝ ſpūſſcti declaratio
nē ibi. Sic de⁹ dilexit mūdū vt ꝛc.
Secūdū donoꝝ eiuſdē ſſ. fructifica
tionē. ibi. Ut oīs q̄ cre. in il. ꝛc.

¶ Primū dixi documētū declaran/
dū ex p̄miſſis thematis v̄bis donoꝝ
ſpūſſancti declarationē x̄cū d̄r. Sic de
us dilexit mūdū vt vnigenitū ſuū da
ret. q. d. Si vnigenitū ſuū dedit ex cha
ritate: dabit etiā ſſ. cū ſuis donis. h̄ ei
nob̄ meruit fili⁹ dei. Et iō ſciēdū ē nob̄
ꝙ dona ſpūſſancti ſūt ſeptē. ſ.

Primū donū ſapiētie.
Secūdū donū intellect⁹.
Terciū donū ſcientie.
Quartū donū ꝯſilij.
Quintū donū fortitudinis.
Sextū donū pietatis.
Septimū donū timoris.

Primū in donū ſſ. d̄r donū ſapiētie
Verūtn̄ nō oīs ſapīa d̄r donū ſſ. Naꝫ
triplex ē ſapīa vicꝫ. tolerabilis. dāna/
bilis ꝛ diuinalis. Prima itaqꝫ ſapiē/
tia ē habit⁹ intellectualis acq̄ſit⁹. ꝛ ta/
lis pōt applicari ad bona ꝛ mala. iō ē
tolerabilis. Scd̄a ſapīa ē dānabil' q̄n
q̄s creaturis delectabilit' ſic vtit' ſicut
cū creatore vel ſupra. Nā dicit p̄h̄s in
p̄ncipio methaph̄i. ꝙ ad ſapientē ꝑti/
net ꝯſiderare cauſā altiſſimā ꝑ quā d̄
oīb̄ iudicat ꝛ ſm̄ quā de oīb̄ ordinat
Malus v̄o accipit p̄ cā altiſſima ali
q̄d creatū ꝛ i h̄ delectat'. de q̄b̄ Hiere.
iiij. d̄r. Sapiētes ſūt vt faciāt mala. be
ne autē facere neſcierūt. De hac ipa ſa
piētia dicit Jac̄. iij. c. Que deorſū ē ſa/
piētia t̄rena aīalis ꝛ diabolica ē. Cu/
ius ratio talis eſt. q2 quicūqꝫ auertit'
a fine debito neceſſe eſt vt aliquē finē
indebitū ſibi cōſtituat. q2 oē agens
agit ꝓpter finē. Vn̄ hec ſapientia ma/
la auerſa a fine debito. i. deo. ſi ꝯſtitu/
it finē in exteriorib̄ tūc vocat' ſapiētia
terrena. Si v̄o in bonis corꝑalibus:
tūc vocat' aīalis. Si aūt in aliq̄ excel/
lētia vocat' ſapiētia diabolica ꝓpt' imi
tationē ſupbie diaboli. Job. xlj. Ipe ē
rex ſuꝑ omnes filios ſuperbie. Tertia
v̄o ſapiētia eſt diuinalis que donum
dei ē a ſſ. mētibus bonis infuſū q̄ fa/
cit diuina ſapide cognoſcere. inferio/
ra recte iudicare. ꝛ agibilia debite or/
dinare. Primo nāqꝫ ſapīa put eſt do/
nū nō dabit' niſi bonis ꝛ charitatē ha/
bentib̄. iuxta illō Sap. j. In maliuo
lā aīam nō intrabit ſapiētia. nec habi
tabit in corꝑe ſubdito peccat̄. Ex quo
patet ꝙ h̄ dei donū habere nequeūt i
q̄bus regnat odiū. ira accidia. iuidia.
ꝛ alia ſpūalia pctā. q2 d̄r. In maliuo/
lā aīam ꝛc. Sꝫ ꝛ neqꝫ habētes carna/
lia peccata vicꝫ gule. luxurie ꝛc. habe/
re poterūt. q2 ſubdit' Nec habitabit in
corꝑe ſubdito peccatis. Dicit' deinde
ſapiētia donū p̄ eo ꝙ nō eſt acquiſitū
quia datur ſupra merita ꝛ gratis. Jō
dicitur Jac̄. j. Si quis indiget ſapiē/
tia poſtulet a deo nihil heſitans et da
bitur ei. Dicitur poſtea. que facit diui
na ſapide cognoſcere. quia ſapiētia di
citur quaſi ſapida ſciētia. habet eī q̄nē
dam ſaporē a charitate qua deo vnit'.
ꝛ ſpeciales dulcedines in oīibus fa/
ctis: puta ieiunijs. vigilijs. preſertim
in oratione vbi ſpecialiter intelligit d̄
um ꝛ ſapit ei. iuxta illō Sap. viij. Nō
habet amaritudinē conuerſatio illi⁹.
nec conuictus ipius tediū: ſed gaudi
um ꝛ leticiam. Hec nempe ſapientia
facit p̄dicationē dulcem. penitentiā le
uem. ꝛ religionē delectabilē ſuper mel
Dicit' poſtea ꝙ ſapientie donū facit in
feriora recte iudicare. Dicit eīm Tho.
in. iij. di. xxxv. ꝙ ſapiens de diuinis ꝑ
ea que euidenter nouit poteſt de om/
nibus īferiorib̄ iudicare. Dic. j. Cor̄
ij. Spūalis iudicat oīa. Et ſup̄ ibidē.

Spūs em̄ oīa ſcrutat̄ etiā pfunda dei Hoc q̄ppe dono iudicat fidel' tpalia trāſitoria. ⁊ iō ↄtēnenda. & eterna iudicat eterna iō amplectēdas. Dī vltimo q̄ ſapiā docet agibilia debite ordīare q̄ nō ſolū docet diuīa ſuauit' ↄtēplari ⁊ p ea iudicare inferiora. ſʒ etiā dirigit in agibilibꝫ ⁊ ordinat act⁹ hūanos. iō dic̄ Jacobꝫ ī ſua ep̄la. c. iij. Que autē ſurſum eſt ſapiā p̄mū q̄dē pudica eſt. deinde pacifica. modeſta. ſuadibil'. bonis ↄſentiens. plena miſīcordia ⁊ fructibꝫ bonis. iudicās ſine ſimulatione. Et q̄bꝫ oñdit' q̄ hō p donū ſapīe ordinat actus ſuos ⁊ paſſiōes mō debito. Huic aūt dono ſapie attribuit' ſeptia btītudo q̄ eſt. Bti pacifici qm̄ filij ⁊c. Un̄ Aug⁹. in ſmone dn̄i d̄ monte ait Sapiā ↄuenit pacificꝭ ī q̄bus nullus mot⁹ eſt rebellis ſʒ obtpans rōni Et h̄ petim⁹ p̄mo in orōne dn̄ica di. Sctificet' nomē. i. ſapiat ſctm̄ nomē tuū oībꝫ q̄d in ſe ſp eſt ſanctū. Scd̄m ſ. ſ. donum ē donū intellect⁹. q̄d facit cognitionē intimā diuinoꝝ ad ſalutē neceſſarioꝝ ſup modū hūanū. puta q̄ de⁹ ſit vn⁹ in eſſentia ⁊ trin⁹ in pſonis. ⁊ q̄ fili⁹ dei ſit incarnat⁹. Hoc pfecto ſapiens Areſtoteles ignorauit. ⁊ eloquēs demoſtenes neſciuit. de q̄bꝫ ip̄a veritas dicit Mat. xj. Cōfiteor tibi pr̄ dn̄e celi ⁊ terre q̄ abſcōdiſti hec a ſapiētibus ⁊ prudētibꝫ ⁊ reuelaſti ea puulis. Unde Areſtoteles īterrogat⁹ a q̄ tot ⁊ tanta didiciſſet. R̄ndit. a rebꝫ q̄ mētiri n̄ nouerunt ſi rn̄diſſʒ q̄ a deo didiciſſʒ. tūc ip̄e donū intellectus habuiſſet. Qd̄ q̄dem donū ſm̄ Uincentiū ī ſpecl'o morali. lib. j. pte. liij. nunq̄ʒ ſubtrahit' ab his qui ſunt in charitate quātūcunq̄ʒ ſint idiote. ſed adeſt eis que ſunt ad ſalutem neceſſaria. Et operatur in hn̄tibus hoc donū quattuor bona. Primo mentē hominis eleuat ad cognitionem diuinoꝝ ⁊ ſacre ſcripture intellectum. Hoc petebat Dauid dicēs. Da mihi intellectū ⁊ ſcrutabor legē tuam ⁊ cuſtodiam illam in toto corde meo. Hoc dono doctores illuſtrati ↄclararunt ſacrā ſcripturā. Secundū bonū opatur quia pctōrem ducit ad pn̄iaʒ. Dum em̄ pctōr illuminat⁹ hoc dono incipit intelligere q̄d eſt q̄ multū fragilis. vbi eſt q̄ in loco piculoſo. quid agit quia turpia. quo rēdit q̄ ad inferna. quanta pṗetrauit mala. quem offendit quia pium creatorē. tūc incipit ↄteri ⁊ penitere: ↄponēs de cetero ſe pcauere. O deus diues in donis. vide q̄ʒ multi legūt ſacrā ſcripturā aut audiunt in ſmone eternū ſuū interitū. ⁊ tn̄ nō intelligūt q̄ʒ breuis ſit mūdi delectatio. q̄ʒ ītolerabilis ⁊ durabil' eterna inferni afflictio. ⁊ q̄ʒ inexplicabilis celeſtis iocundatio. O q̄ʒ beatus q̄ hec intelligit. quia dicit ps̄. Intellect⁹ bonus omnibꝫ facientibꝫ eū. Certe tam bonus q̄ de filijs diaboli fac̄ filios dī Tertiū bonum facit hoc donū ſpiritusſancti q̄ habēs ipſum fac̄ ſupplicare deo. Ex quo em̄ intelligit ſe nō poſſe puenire ad dei pmiſſa abſq̄ʒ adiutorio diuine gratie. ideo orat ipſuʒ vt iuuetur ab eo qui ait. Sine me nihil poteſtis facere. Quartū bonum h̄ donum ſpiritusſancti facit ītelligere miſerias miſeroꝝ. puta eſuriem et ſitim paupeꝝ. frigidatōem nudoꝝ. afflictionem captiuoꝝ ⁊c. Et huic dono conuenit ſexta beatitudo. puta Bti mundo corde quoniā ipſi deum videbunt Hi enim purgato cordis oculo vidēt quod oculus nō vidit nec auris audiuit. vt dicit Auguſtinus in ſmone domini de monte. Et huic ↄuenit ſecūda petitio in orōne dn̄ica cum dr̄. Adueniat regnum tuū id eſt gratia tua nūc ⁊ glīa tua intellecta tunc. Tertiū ſpi

ritusſancti donũ eſt ſcientie qđ dirigit
hominẽ in omnibꝫ tempalibꝫ ⁊ ardu/
is ac cõmunibꝫ ad ſalutẽ neceſſarijs.
vt dicit ſanctus Tho.i.ij.q.lxviij.arti.
vij. Unde ſicut ſciẽtia que eſt virtꝰ in/
tellectualis habet certitudinẽ de rebꝫ
creatis ex rõne demonſtratiua p rõis
diſcurſum ſm humanũ modũ. Ita
ſciẽtia que eſt donũ ſpũſſancti hꝫ certi
tudinem de rebꝫ credendis ⁊ agendis
ſupra hũanũ modũ ex pñtia ſpũſſcti.
Quãdo eñ deũ cognoſcimꝰ p res cre/
atas hoc ptinet ad ſapiam. Et idõ do
no ſcie dirigimur in agibilibꝫ. Uñ dic
magiſter ſniaꝝ ꝙ p donũ ſcie ſcimus
ꝯuerſari in medio praue ⁊ pverſe na/
tionis ⁊ abſtinere a mal'. Hinc Augꝰ
ait. Actio qua bene vtimur rebꝫ tpali
bus ſciẽtie deputat'. Cuiꝰ ratio eſt. qa
creature ſunt occaſiones ex quibꝫ ho/
mo a deo auertit'. iuxta illđ Sap.xiiij
Creature facte ſunt in odium ⁊ muſci
pulam pedibꝫ inſipientiũ. Sunt aũt
oĩes qđammodo inſipiẽtes ꝗ neſci/
unt tpalibꝫ vti ad debitũ finẽ. ⁊ idõ om/
nis infidelis ⁊ mortaliter peccãs põt
dici inſipiens. quia nõ habet illã ſcien
tiam de qua đr Sap.iiij. Iuſtũ dedu
xit dñs p vias rectas. et dedit illi ſcien
tiam ſanctoꝝ quã ſcꝫ decet ſctõs habe
re. puta vt ĩ nullo declinare a rectitu/
dine iuſticie ſed eligere tempaliter cru
ciari ⁊ eternaliter gl'iari. Aliqñ ṽo hec
ſciẽtia datur a deo ad ꝯuerſionẽ alio/
rum. ꝗ actꝰ nõ eſt neceſſariꝰ oĩbꝫ gr̃i
am dei habentibꝫ. de quo.i. Chor.xij.
Alij datur ſermo ſcientie ſm eundem
ſpm̃ ⁊c. Et huic dono ꝯuenit tertia be
atitudo. puta Beati ꝗ lugẽt quoniaꝫ
ipſi ꝯſolabũtur. Hinc Augꝰ.li.de ſer/
mone dñi ĩ mõte. Sciẽtia ꝯuenit lugẽ
tibus qui didicerũt quibꝫ malis victi
ſunt. qui quaſi bona petierũt. ⁊ hoc pe/
timus in dñica orõne di. Fiat volun/
tas tua ſicut in celo ⁊ in terra. Mag
vere ſciẽtia eſt ſcire dei voluntatem. qꝛ
hec eſt volũtas eius vt ĩ terra hõ con/
triſtetur et in celo gaudeat eternaliter

Quartũ ſpũſſcti donũ eſt donũ cõ/
ſilij. quod ſm ſanctũ Tho.in.iij.diſt.
xxxiiij.ar.ij. eſt quo homo dirigitur in
agẽdis et cauẽdis non p inquiſitiõem
ratiõis. ſed quaſi cõſilio accepto a ſpi
ritusſancto. Nã ſcire omnia agibilia ⁊
cauere oĩa pcipitia ĩpediẽtia ꝯſecutõ/
nem vite eterne nõ eſt ex dictamĩe ra/
tiõis. ſꝫ ex ṽtute ſ.ſ. Nã qdruplex ẽ ꝯſi/
lium. videlicꝫ diabolicũ qđ hodie mlt
ti ſequunt'. humanũ qđ ptinet ad pru
dẽtem. euãgelicũ qđ ẽ electio melioris
boni. Aliđ diuinũ qđ ĩ agẽdis dirigit.
Et huic dono ꝯuenit qnta beatitudo
que ẽ Bti miſericordes qm̃ ipi miſeri
cordiã ꝯſequẽt'. Cuiꝰ rõ eſt. qꝛ ꝯſilium
ꝓprie eſt de his que ſũt vtilia ad fineꝫ.
Sꝫ miſericordia maxie eſt vtilis ad fi
nem. Iuxta illđ.i.Thim.vlt. Pietas
ad oĩa vtilis eſt. ⁊ p hãc btitudinẽ
petit' in dñica orõe. Panẽ noſtꝝ quo/
tidianũ da nob hodie. ꝗ petitio perti/
net ad miſericordiã dei ⁊ pximi. ac ad
neceſſitatẽ vite pñtis ꝗ ꝯueniemꝰ ad
pmiſſa. Quĩtũ ſpũſſcti donũ eſt do/
nũ fortitudĩs qđ aĩam firmat ĩ boniſ
arduis faciẽdis ⁊ ĩ malis arduis pſe/
quendis vel ſuſtinẽdis. Et vt h melꝰ
intelligat' triplex eſt fortitudo. videlicꝫ
criminalis. virtualis ⁊ diuinalis. Cri
minalis eſt obſtinatio fortis animi ĩ
malis. ſed remiſſio animi ĩ boniſ. Uñ
Grego.in moral'. ait de his. Terreno
iudici tota die aſtare fortes ſunt. et in
ſeruitio dei vnius hore ſpacio laſſan
tur. Scđa fortitudo eſt virtualis que
eſt animi firmitas in illis que ſm vi/
res humanas fieri poſſunt. ita ꝙ ea ꝗ
ſupergrediuntur vires humanas :
nec aggreditur nec ſuſtiet. Et hec for/

titudo nõ ſemp ꝑducit ad finẽ inchoa
ti opis vt finẽ intentũ aſſequat᷑. vel vt
pericula euadat. quia quãdoq₃ oppri
mit᷑ morte. Et ideo dicit phs. iij. ethic.
ꝙ fortis eſt inſtupe actibilis ꝛ interri
bilis que ſunt ſm hoiem. Tertia for
titudo eſt diuinalis que eſt donũ ſpi
ritusſancti. ꝛ hoc facit animũ firmum
in omibus arduis faciendis vel tole
randis ꝯfidens de auxilio dei. etiã ſu
pra facultatẽ humanã. iuxta illud ad
Phil. iiij. Omia poſſũ in eo q̄ me con
fortat. Hac ṽtute confortate ſunt vir
gies. katheria: margareta: dorothea:
ꝛ alie que ſupauerũt tormenta ꝛ blan
dicias. Et huic dono cõuenit quarta
beatitudo que ẽ. Beati qui eſuriũt et
ſitiũt iuſticiã qm̄ ipi ſaturabunt᷑. Ubi
glo. ait. Eſuries iuſticie ſpiritu fortitu
dinis fulcit᷑ ne in via laceſcat. Et ſub
ditur. Eſuries ꝛ ſitis iuſticie ſine ſpiri
tu fortitudinis nõ implet᷑. quia ꝑ eũ
eſuriendo ad ſatietatẽ quãdoq₃ veni
mus. Et hoc petimus in dñica oꝛone
di. Et dimitte nobis debita noſtra: ſi
cut ꝛ nos ſc₃ ſpiritu fortitudinis nos
vincentes dimittim⁹ debitoꝛibus no
ſtris. Sextũ ſpũſſancti donũ eſt do
nũ pietatis que monet ad hoc vt quẽ
dã affectũ habeamus ad deũ. iuxta il
lud Apli Ro. viij. Accepiſtis ſpiritu₃
adoptiõis filioꝝ dei in quo clamam⁹
Abba pater. Uñ pietas eſt triplex: ſc₃
naturalis virtualis ꝛ diuinalis. Pri
ma pietas dicit᷑ naturalis qua q̄ſi mo
tu naturali compatit᷑ alioꝝ miſerijs.
ꝛ reueret᷑ etiã extraneos. De tali pieta
te dicebat Job. xxxj. Ab infantia me
cũ creuit miſeratio. Na₃ miſericoꝛdia
ꝛ pietas ſm Grego. idem ſunt. Secũ
da pietas ẽ virtualis qua quis ex po
litica virtute ſeu iuſticia ſubuenit pa
rentibus conſanguineis ꝛ cõciuibus
De iſta dicit Aplus. j. Timoth. iiij. Ex
erce te ad pietatẽ. Nam exercitatio coꝛ
poꝛalis ad modicu₃ vtilis eſt. pietas
aũt ad oĩa valet. Hinc Amb. dicit oc
caſionaliter ꝛ nõ cauſaliter. q꜠ q̄ moꝛ
talit᷑ peccat nihil meret᷑ de bonis ope
rib⁹ cauſaliter ſed occaſionaliter. Uix
male moꝛit᷑ opera pietatis exercẽs. iu
xta illud Hiero. Nõ memini me vidiſ
ſe neq₃ legiſſe mala moꝛte moꝛtuu₃ q̄
libenter exercuit opera pietatis. quia
talis hab₃ multos interceſſoꝛes ꝛ im
poſſibile eſt preces multoꝛũ nõ exau
diri. Tertia pietas eſt diuinalis que ẽ
donũ ſpũſſancti. ꝛ ipa facit deo et ſan
ctis reuerentiã exhibere ꝛ ſcriptur꜠ ſã
ctis ſiue intellectis ſiue nõ: nõ ꝯtradi
cere. ac miſeris oĩbus ſubuenire. vt
notat ſanctus Tho. in. iij. di. xxxiiij. Et
huic cõuenit ſecũda beatitudo que eſt
Beati mites quoniã ipi poſſidebunt
terrã. Ubi glo. ſuper illud Matth. xj.
Jugũ em̄ meũ ſuaue eſt ꝛ onus meu₃
leue ait. Pietas ꝯuenit mitibus. qui
em̄ pie querit honoꝛare deu₃ ꝛ ſancta
nõ reꝑhendit: nõ reſiſtit eiſde₃ quod ẽ
mitem fieri. Et hoc petimus in oꝛati
one dñica di. Et ne nos inducas in tẽ
tatione₃: id eſt ex pietate ꝑſerua nos a
tentatiõe videns noſtrã miſeriã ꝛ fra
gilitatẽ. Septimũ ꝛ vltimũ ſpũſſã
cti donũ eſt donũ timoꝛis. cuius act⁹
eſt facere vel dimittere hoc vel illud ꝓ
pter fugam alicuius mali cuius eſt ti
moꝛ. ꝛ ſic bene dicit᷑ Prouer. xvj. Per
timoꝛẽ declinat omnis a malo. Diffe
runt tamen actus iſti in timoꝛe mun
dano: humano: ſeruili vel initiali ſiue
filiali. Timoꝛ em̄ eſt de malo. ſed ma
lum diuiditur in malum culpe ꝛ ma
lũ pene. Quãdo igit᷑ homo ꝓpter ma
lũ pene timet ſic ꝙ recedit a malo tũc
talis timoꝛ d᷑ mũdan⁹ vl' human⁹. q̄
timoꝛe petr⁹ negauit xp̄m. Quãdo vo
hõ timet penã ꝛ ideo ad deu₃ cõuertit᷑

Iſte timor dr̄ ſeruilis q̄ ē a ſpūſancto.ſʒ nō eſt cū ſpūſancto.ſicut aurora ē a ſole ſed nō ē cum ſole. Quādo vero homo raʒ propter timorem pene qꝫ propter timorē culpe ad deū cōuertit̄.talis timor dr̄ initialis. Quādo aūt hō ad deum ꝯuertit̄ ꝓpter timorē offenſe diuie iſte timor dr̄ filialis.qꝛ filioꝝ eſt patꝝ offenſas cauere. Et huic dono ꝯuenit p̄ma beatitudo: puta beati pauperes ſpū qm̄ ipoꝝ ē regnuʒ celoꝝ. Un̄ dicit Aug. ꝙ timor dei ꝯuenit humilibus. Et petimus in orōne dn̄ica. Sed libera nos a malo.qꝛ timem⁹ ꝑire. O igitur qꝫ beata aīa.o qꝫ locupletata.o qꝫ pcioſa q̄ hec ſpūſancti dona in ſe habet.qꝛ illi ſapit deus.ſapiunt ſmones de deo.ſapiūt deniqꝫ bona oꝑa ꝑ deo facta.ille nimirū intelligit mūdi hui⁹ ꝑicula z ſcit laqueos diaboli euadere ac ſe vere humiliare z in ꝓſperꝭ et aduerſis innocentiā verā retinere. Secundū ſalutis documentū ex pmiſſis thematis verbis declarem⁹ donoꝝ ſpūſancti fructificationē: cum dr̄. Ut oīs q̄ credit in illū nō pereat. Naʒ ꝑ dona ſpūſancti hō ꝑueniet ad vitam beatā.iuxta illud Ps. Spūs tu⁹ bonus deducet me in terrā rectā. Terra vero recta eſt terra viuentiū.i.patria celeſtis.vbi nullū ē curuū ſeu tortū. ſed oīa recta. qꝛ ibi videbit̄ oīm bonoꝝ largitor deus. Ad cui⁹ viſionē itroducat nos xp̄s filius dei viui cui⁹ paſſionis merito dantur nobis dona ſpirituſſancti. Amen.

Feria tertia poſt pentheco.

Sermo.lxxiij.

Ego ſū oſtiū

e ꝑ me ſi quis introierit ſaluabit̄ ingredietur et egredietur z paſcua inueniet Joh.x. Uerba ſunt ſaluatoris mūdi ieſu benedicti. Poſt qꝫ eni deus fili⁹ ꝓpter humani generꝭ ſalutē incarnatus fuiſſet: in eadē carne incepit querere z reuocare ouē que perierat.i.humanū genus vbo ꝑdicatiōis z paſſiōis oꝑe. Qua quidē paſſione vicit diabolū quē ligauit. īfernuʒ quē ſpoliauit.celū qd̄ aperuit.id̄ dicebat. Ego ſū oſtiū ꝑ me ſi qs introierit ſaluabit̄. Unde dn̄s in p̄ſenti euangelio tria facit.ſ.

Primo ſe oſtiū appellat.

Secūdo fideles oues vocat.

Tertio malos latronibꝫ aſſiīlat.

Primo naqꝫ ſaluator in p̄ſenti euangelio ſe oſtiū appellat.qꝛ officiuʒ oſtij eſt ſaluare ea que ſūt intra domū.z ꝙ ꝑ ipm fit īgreſſus z egreſſus. Sic autē eſt de xp̄o qꝛ ꝑ ipm fideles ſaluant̄ z ſeruant̄.z ꝑ ipm ē ingreſſus ad fidē: z egreſſus ad gl'iam. Per xp̄m eni q̄ ſolus eſt oſtiū ſi qs introierit ſaluabit̄ qꝛ nō ē aliud nomē ſub celo datū hoibus ī quo oporteat ſaluos fieri Act. iiij. Quicūqꝫ igit̄ ꝑ hoc oſtiū īgredietur in fidē catholicā z eccl'iam īueniet paſcua bone oꝑatiōis.ſtudiū ꝯtēplationis.ſecretū orōnis. Et egredietur tandē de miſeria ad gloriā.z de morte ad vitā eternā: vbi paſcua inueniet.ſ.mel diuinitatis z lac xp̄i humanitatis.quia beati reficiunt̄ interi⁹ ex aſpectu diuinitatis.exteri⁹ ex aſpectu xp̄i humanitatꝭ ꝑ quā ſūt ſaluati. Et dicit paſcua in plurali.vel in eccl'ia militante inueniet paſcua doctrine z gratie.triūphāte gaudij et glorie. Feſtinem⁹ igit̄ fres per hoc oſtiū ingredi.quia ꝯfractū fuit in paſſiōe cū crucis fuſte.ita ꝙ ī duas ptes fuit diuiſū.qꝛ corꝑe ī cruce remanente aīa eius in lymbū deſcēdit. z ſic apertū fuit celū.oīa iā delectabilia mūdi z carnis ꝯtēnamus vt ꝑ hoc oſtiū ingredi valeam⁹.nec in via torpeam⁹ ne locū in patria ꝑdam⁹. Un̄

Grego. Ab eterne ſolēnitatis gaudio nulla vos aduerſitas reuocet. nulla vos pſperitas blandiēs ſeducat. q2 ſtultus viator ē q in itinere amena prata ↄſpiciens obliuiſcit̄ q̄ tēdebat. Ecce ei vocat h̄ paſtor p̄ hoc oſtiuꝫ ad paſcua di. Si qs ſitit veniat ad me ⁊ bibat et de vētre ei⁹ fluent aq̄ viue. Sꝫ heu q̄ paucí ſūt p̄ hoc oſtiū intraturi. Naꝫ h̄ oſtiū ē humile. iō ſupbus: ambitioſus onerat⁹. auarus intrare nō poſſunt.

Scdo in p̄nti euāgelio fideles ſuos oues vocat ⁊ multipliciter cōmēdat. Primo ex eo q̄ vocē veri paſtoris audiūt. i. ſanctā p̄dicationē. Et ſecūdo ex eo q̄ paſtor xp̄s dn̄s ante eas vadit p̄ exemplū hūilitatis. paupertatis. pietatis. charitatis. Tertio ex eo q̄ oues ſequūtur ip̄m paſtorē. q2 ſciūt vocē ei⁹. ſequūtur in p̄miſſis v̄tutib9. Quarto ex eo q̄ alienū. ſ. mundū: carnē et diabolū vel hominē p̄uerſum nō ſequūt̄ ſed fugiūt ab eis. q2 nō nouerūt vocē alienoꝝ. Tertio ſaluator in euāgelio malos maxime p̄latos furib9 ⁊ latronib9 aſſiīlat qui nō viuūt in fide humiliter: exemplariter ⁊ recte. ſed ſūt fures p̄ hypocriſim decipiēdo. latrones violent̄ dignitatē occupando. dic euāgeliū. Clamat nāqꝫ ſaluator diuinis vocibus di. Ego ſum oſtiū ⁊c̄. Per h̄ oſtiū nō incōgrue gr̄a intelligi pōt per quā ē introit⁹ ad patriā: cui⁹ plenitudo eſt xp̄s Joh. j. Un̄ ex p̄miſſis v̄bis de gratia tria notare poterimus ſalutaria documēta videlicet

Primo gratie diuine ſublimitatē. ibi. Ego ſum oſtiū.

Scdo gr̄e diuīe fructuoſitateꝫ. ibi. Per me ſi qs introierit ſaluabit̄.

Tertio ↄ̄uerſatiōis hūane facilitateꝫ. ibi. Et paſcua inueniet.

R. Primo dixi q̄ ſalutare documētū de gratia notare poſſumus ip̄ius ſublimitatē q̄ꝫ bona res ſit gratia. patet ex hoc q̄ filio dei aſſimilat̄: cuꝫ dr̄. Ego ſum oſtiū. i. a me ⁊ p̄ me eſt om̄is gratia generi humano collata. Proinde p̄ meaꝫ gratiā fit introitus ad fidē. ⁊ egreſſus ad gloriā. Un̄ ſublimitas gratie p̄pendi pōt ex trib9. ſ.

Primo ex eius neceſſitate.

Secūdo ex ip̄i⁹ formoſitate.

Tertio ex eius p̄cioſitate.

Primo eni͂ gratie diuine ſublimitas cognoſci pōt ex eius neceſſitate. Nam ad bonū gratie ſine qua nō ē homi ſalus nullus poteſt per ſe venire cuꝫ nō ſit hoc ſc̄m limites nature: ſed ſc̄m influentiā largitatis diuīe. Jdeo dicit̄ gratia q2 gratis dat̄. Sicut eni͂ om̄is creatura indiget p̄ ſuo defectibilitate ſuo p̄ncipio ſeu creatore vt ↄſeruet̄. quia i quocūqꝫ mom̄ēto de⁹ ſubtraheret ſuum adiutoriū mox in nihilū redigeretur: vt dicit beatus Grego. Sic idem p̄ncipiū pro ſua bonitate influere nō ceſſat creature rationali vitā ſpiritualem vt bene ſit in eſſe gratie quā habere nō poteſt ſine deo largitore. Uerūtamen inexcuſabilis eſt homo ſi gratiā gratūfacientē nō recipit. quia gratia gratis data ſemp̄ preſto eſt liberū arbitriū ad bonū excitare vt ſic liberꝫ arbitriū faciat qd̄ in ſe eſt. ⁊ ex poſt mereatur gratiā gratūfacientem. Facere auteꝫ quod in ſe eſt tria complectitur vt actum peccati ⁊ voluntatē peccandi deſerat. ⁊ conuertatur ad bonuꝫ vt oret ſcilicet humiliter deū. habeat magnā voluntatē ſeruiendi deo. et faciat opera pietatis ſicut faciebat corneli⁹ centurio Act. x. L Ubi eſt ſciēdū q̄ gratia dicitur tripliciter. Primo generaliter. ⁊ ſic gratia eſt adiutoriuꝫ diuinū creature gratis impenſum ⁊ indifferenter ad quecūqꝫ actuꝫ ſiue malum ſiue bonuꝫ ſine huius gratie ad-

ſutorio nihil poſſum⁹ facere nec in eē
durare.j.Cor:.xv. Gratia dei ſum id
qd ſum. Secūdo gratia dicit̄ ſpeciali
ter.ꝛ ſic dr̄ gratia gratis data.ſ.donū
diuinū quo ſe vel alios p̄parat hō ad
ſuſcipiendū ſpūſſcti donū. Propeta/
tes hui⁹ grē ſunt reuocare libeꝝ arbi/
triū a malo ꝛ excitare ad bonū.ſine q̄
nullus facit ſufficiēter vt ſe p̄pet ad ſa
lutē. Ps. Miſericordia eius p̄ueniet
me. Hinc ꝛ Apl's. Grā eius in me va
cua nō fuit Et glo.ſup illud Apoc.iij.
Ego ſto ad oſtiuz dicit. Ego.ſ.dn̄s ſto
ad oſtiū.ſ.cordis hūani.ꝛ pulſo ſup/
naturalit̄ monēdo.ſi q̄s audierit vo/
cē meā monitiōi mee ꝯſentiēdo ꝛ ape/
ruerit mihi ianuā p conatū liberi ar/
bitrij ad bonū:itroibo ad illū.ſ.p grti/
am gratūfacientē. habitabo ī illo ꝛ ce
nabo cū illo ꝛ ipe mecū. Nā de⁹ in ta/
li hoīe delectat̄ ꝛ ipſe in deo. Hec glo.
Nā ſicut artifex p̄mo ſolus inſtrumē
tū opat̄.poſtea nō ſol⁹ ſed p inſtrumē
tū opat̄:ſic ſpūſſanct⁹ p̄mo bonā vo/
luntatē in hoīe ſol⁹ opat̄.ſed poſtea p
bonā voluntatē opat̄. Un̄ Bern̄. De⁹
tria hec:hoc ē:bonū cogitare velle pfi
cere opat̄ in nobis.p̄mū ſine nobiſ.ſe
cūdū nobiſcū.tertiū p nos facit. Oīs
igit̄ ſal⁹ hoīs a gratia eſt ꝛ a libero ar.
p̄ncipali⁹ tm̄ a gratia.vt q̇cūqꝫ noſtrū
ſaluabit̄ in eternū deo grās agere nō
ceſſet. Hic q̄rit Bern̄.li.d grā ꝛ lib.ar.
Quid agit li.ar. Breuit̄ rn̄deo. Tolle
li.ar.ꝛ nō ē qd ſaluet̄.tolle grāz nō ē q̄
ſaluet̄. Op⁹ h̄ ſine duobꝫ effici nō pōt.
Uno a quo fit. Altero cui vel in q̄ fit.
De⁹ auctor ſalutꝭ ē.libeꝝ ar.tm̄ capax
nec dare illā niſi de⁹.nec cape valet ni
ſi lib.ar. O imēſa diuine bonitatꝭ mi/
ſeratio.o ineffabilis diuīe largitatꝭ li/
beralitas q̄ oēs mones.q̄ oēs ad ſalu
tē inſtigas.largirꝭ ſine nūero ſine mē/
ſura donū diuinū.ecce nō ē q̄ ſuſcipiat
q̄ li.ar diſponat.ꝛ p ꝯſequēs n̄ erit q̄d
in eis remuneres.qꝛ dicit Aug. Cū co
ronat de⁹ merita noſtra nihil aliđ co/
ronat q̄ꝫ munera ſua. Et b. Greg.xvj.
mora. Supna pietas p̄us agit in no
bis aliq̄d ſine nobis vt ſubſequēte q̄ꝫ
noſtro libero arbitrio bonū qd appe/
timus agat nobiſcū.qd tm̄ p impēſaz
gratiā in extremo iudicio:ita remune
rat in nobis ac ſi proceſſiſſet ex nobis
Tertio dicit̄ grā ꝓrie ſcꝫ donū datuz
diuinitus ad merendū.qd quidē grā
gratūfaciēs vocat̄.ſine iſta grā null⁹
pōt mereri nec in bono ꝓficere nec ad
gl'iam p̄uenire. Quidā em̄ hāc ꝟtutez
dicūt eē charitatē:ita ꝙ eadē res ſit g̃/
tia ꝛ charitas.ſed ſolū rōne differunt.
Charitas iđo dicit̄ qꝛ chare vnit deo.
gratia ꝟo inq̄ꝫtū gratꝭ dat̄. Dicit glo.
extra de ſūma trini.ꝛ fide catholica in
clemētinis ſup illis ꝟbis. Informās
gratia.ꝙ multi theologi dicunt idem
ī re habitū gratie ꝛ charitatis.qꝛ cha/
ritas ꝛ gratia habēt eaſdē opatōes.tū
qꝛ dicit Aug.xv.d trini.loquēs d cha/
ritate ꝙ nullū eſt iſto dono excellenti⁹
ſed omni dono diſtincto a gratia ip/
ſa ē excellētior.tū qꝛ ſi ſic diſtinguerē
tur poſſent a ſe ꝟtute ſepari. Et ſic ali
q̄s eſſet deo gratus ſꝫ nō char⁹ ꝛ econ
uerſo. Alij ꝟo dicūt ꝙ grā eſt habit⁹ q̄
fundat̄ in eēntia aīe.charitas ꝟo ē ali
us habit⁹ q̄ fundat̄ in volūtate. ſicut
Tho.j.ij.q.cx.ar.iiij.dicit. Gratia nō ē
idē cū charitate.qꝛ charitas ē in potē/
tia aīe.grā ꝟo in ipi⁹ eēntia.qꝛ p grām
regeneramur in filios dei.ſed genera
tio p̄us terminat̄ ad eēntiā q̄ꝫ ad potē/
tias. Un̄ gratia gratūfaciēs cōmuni/
ter ſic diffinit̄. Gratia ē quidā anīe ni
tor a deo imediate creatus ꝛ creature
rōnali infuſus dignū faciēs vita eter
na. Dr̄ p̄mo nitor ſeu ſplēdor aīe q̄ ip/
ſā illumiat ꝛ dirigit ī ſuiſ actibꝫ ſine q̄

nitore aīa debite nō pōt cogſcere ſuā fragilitatē. dei maieſtatē. pene acerbitatē. glīe celeſtī immēſitatē. Scdō dr a deo imediate creatꝰ. qꝛ ſi oēs angeli ꝛ btōꝝ aīe ac btā vgo cū eis vellēt talē nitorē in aīa hoīs creare nō poſſent: impetrare tn̄ poſſunt. qꝛ dicit pš. Grām ꝛ glīam dabit dn̄s. O pcellentia doni dī qđ ſolūmodo a ſancta trinitate datur. ꝛ p meritū xpi hoīs oſtiū ī nos deriuaṫ. Tertio dr creature rōnali infuſus. qꝛ grā nuſq̄ʒ habet locū niſi in angelo ꝛ hoīs aīa. Un̄ nec ī veſtibꝫ dō cōſecratis. nec ī ecclīe lapidibꝫ. imo nec ī aqua baptiſmatis realiṫ grā ꝯtineṫ. licet p illud ſacramentū grā infundaṫ. Quarto dr dignū faciens vita eterna Sine h̄ pfecto dono nec carnis maceratio. nec elemoſynarum largitio. nec martyrij paſſio ē deo accepta. vt ꝯcludit aplš. j. Cho. xiij. Magnas igiṫ grās agamꝰ deo glīoſo q̄ tale donū nob dignatur ꝯferre ſine meritis. ꝛ q̄tiens p mortale pctm̄ pdimus. totiēs patuſ eſt ex ſua bonitate reddere. Un̄. ij. Petri. j. dr. Maxima ꝛ precioſa dona donauit nob vt p h̄ efficiamur diuīe conſortes nature. Et ſic pʒ diuīe grē mag neceſſitas M Scdō ſublimitas diuine grē cognoſci pōt ex ipſiꝰ formoſitate. Nā inter alia q̄ttuor ſunt creata a deo ſm̄ decoris ordinē admiranda inchoando ab inferiori. Primum eſt ſol q̄ eſt pulcrior omnibꝫ viſibilibꝫ ꝛ materialibꝫ. Scdm̄ eſt celū empyreum qđ trāſcēdit ſolē in pulcritudīe ſicut ſol oēs ſtellas. Tertiū eſt aīa rōnal ad dei viui ſilitudinē creata. quā ſi videres vt dicit Bern̄. derideres oīa q̄ ſunt ſubtus terrā ſup ꝛ ſup. Idem dic O aīa mirabiľ dei creatura quo te deijcis. ſi terrenā ſubām ꝯſideras melior es. ſi ſolis pulcritudinem mirariſ pulcrior es. ſi altitudinem celi: altior es. ſi angeloꝝ gloriam contemplaris equalis es. Quid dicā de te. ſolo creatore tuo inferior es Unde ſicut celum empyreū trāſcēdit ſolē in pulcritudine ſic aīa celū empyreū. Quartū eſt angelica natura q̄ trāſcēdit aīam ī nature ſubtilitate ꝛ pulcritudīe ſic ſol lunam in claritate. Sʒ gratia diuīa pulcrior eſt ſole q̄ eſt cōmunis hoībus ꝛ brutis Q, aūt ſol ſit obſcurior gratia. pʒ qꝛ ſol aīaʒ illuminare nō pōt ſʒ grā illuminat eā. In huiꝰ ſignū dū btā agnes fuiſſet ducta ad lupanar: locus ille cepit irradiare celeſti lumine vt nullus eam intueri poterat. eo q̄ eiꝰ aīa erat decorata lumine gratie. Itē aīa ē pulcrior celo empyreo. qꝛ illud celū iō eſt creatū vt ī eo btī maneāt. ꝛ ſic finis celi eſt beatoꝝ māſio. Un̄ illud celū ornatur a corpibꝫ beatꝫ. ꝛ eoꝝ corpa ab aīabꝫ ꝛ aīe a gratia. Itē gratia ē pulcrior aīa rōnali. qꝛ aīa ſine gratia ē deformis. nā gratia eſt aīe pulcritudo. Similiter eſt pulcrior q̄ʒ angelica natura. qꝛ minor angelus in celo cū gratia eſt pulcrior q̄ʒ luciper q̄ fuit omnibus natura nobilior. Unde aīam decoratā gratia deus pater acceptat in filium. deus filius in ſpōſam. ſpūſſanctus in habitaculum ꝑpter eius pulcritudinē De qua dr Eccl. xliij. Pulcritudinem candoris eius admirabiṫ oīs oculus ſcʒ angelicus ꝛ humanus. O igiṫ anima ſaluāda hūc gratie candorē reqre ꝛ ꝯſerua. hāc veſtē nuptialē indue. ne tpe iudicij dicaṫ tibi. Amice quō huc ītraſti nō hn̄s veſtē nuptialē. ligatꝫ manibus ꝛ pedibꝫ mit. ꝛc. Tertio ſublimitas diuīe gratie cognoſci pōt ex eiꝰ pcioſitate. Nā pcioſitas gratie cognoſcitur ex cōpatiōe oīm pcioſoꝝ. Quattuor em̄ ſunt genera bonoꝝ pcioſoꝝ. Primū ē corporaliū īter que pcipuū eſt vita. que tam precioſa eſt cuilibet.

ꝙ oĩa q̄ hʒ hō dat ꝓ aĩma .i. vita ſua. Job .ij. Scdm̄ ē ſenſibiliū int̄ q̄ p̄mu̅ʒ locū tenet ſapia. Sap. vij. Infinit⁹ em̄ theſaur⁹ ſapia ē q̄ q̄ vſi ſunt: ꝑticipes facti ſunt amicicie dei. Tertiū ē bonoꝝ ſpūaliū int̄ q̄ p̄mū locū tenet angelica natura. Quartū eſt bonoꝝ ſupceleſtiũm ſupra q̄ ponit̄ diuīa eſſentia. Sʒ ꝑfecto maioꝛ ē p̄cioſitas diuīe gratie corꝑalium bonoꝝ. imo ꝛ ip̄a vita hominis. Jō ſancti martyres magis voluerūt amittere oīa corꝑalia ꝛ ꝓpriam vitā q̄ʒ grām ẜm ſaluatoris cōſilium. Matt. x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aīam autē nō p̄nt occidere. q̄a grā dei ē vita eterna. Jtē p̄cioſioꝛ ē grā q̄ʒ bonū ſpūale. qꝛ certe meli⁹ ē eſſe in grā q̄ʒ in ſapiā ꝛ ſciā. qꝛ multi hn̄t ſciētiam ꝛ ſapiam ꝛ etiā ſpm̄ ꝓphetie. ꝛ miracula faciēdi donū ſʒ nō hn̄t gratiā gratūfacientē. vt patet de Balaā Numeri .xxiiij. De q̄bꝫ dicit Bern̄. i meditationibꝫ. Multi multa ſciūt ꝛ ſeipos neſciūt. Jtē p̄cioſioꝛ eſt grā q̄ʒ bona celeſtia. qꝛ ꝑfecto meli⁹ eſt eſſe homini i grā q̄ʒ eſſe angelū ſine ea. Silr̄ p̄cioſius eſt eſſe in grā q̄ʒ eſſe equalem deo. Un̄ melius fuiſſet lucipero ſi appetiſſet eſſe in grā q̄ʒ eſſe equalē deo. Hinc eſt ꝙ dn̄s volens p̄cioſitatē ſue gratie oſ̄dere ait paulo. Sufficit tibi gratia mea. Ecce patet grē ſublimitas ¶

Scdo ex verbis themat꜀ poſſum⁹ notare gratie diuīe fructuoſitatem: ex quo dr̄. Per me ſi q̄s introierit ſaluabit̄. Salus em̄ hoīs eſt tot⁹ fruct⁹ vite p̄ntis. Un̄ gratie ſex fructus int̄ alios ponam. ſcʒ

Primo qꝛ op⁹ acceptū reddit.
Scdo qꝛ moꝛtale pcūm expellit
Tertio qꝛ in bono firmū efficit
Quarto qꝛ in deo delectari facit
Quinto qꝛ hoſtes aīe vincit
Sexto qꝛ in celeſtē patriā ducit.

Prim⁹ dixi fruct⁹ eſt grē qꝛ deo opus acceptū reddit. Ubi ē notandū ꝙ duplex ē op⁹ bonū. Q̄dā ē op⁹ naturale qd̄ nō excedit facultatē nature. et tale pōt hō facere ſine grā gratūfaciēte. ſic eſt edificare domū. plātare vineā. ieiunare. oꝛare. imo deū ſup̲ oīa diligere. Aliud ē bonū op⁹. ſ. meritoꝛiū ꝛ dō acceptū qd̄ excedit facultatē nature. ꝛ tale nō poſſum⁹ facere ſine dei grā. Un̄ Aug. li. de correctōne ꝛ grā. Sine grā nullū pꝛſus ſiue cogitādo ſiue volēdo ſiue agēdo ꝛ amādo faciunt hoīes bonum ſed ꝛ meritoꝛiū. Hinc Bern̄. ſuper Can̄. Sciant inq̄t hoſtes grē neq̄ʒ ad bonū cogitandū ſufficere coꝛ hūanū. Jō canit de eo eccl'ia Sine tuo numine nihil ē i hoīe nihil ē inoxiū. Hu꜀ius ei ſilitudinē ponit Anſ. li. de grā ꝛ li. ar. ꝙ terra ſpinas ꝛ tribulos et herbas n̄ neceſſarias per ſe germīat. vite ꝟo neceſſaria n̄ ſine ſemie. qꝛ aīa nr̄a ē ſic t̄ra, volūtas ē ſic ſemē. grā ē ſic ros vl' aq̄. nll'a ei t̄ra q̄ʒtūcūq̄ʒ bōa cū q̄licū q̄ʒ ſemie bono germīat ſi hūiditate careat. pš. Aīa mea ſic terra ſine aq̄ tibi. Scdš diuīe grē fructus ē qꝛ moꝛtale pcm̄ expellit. Nūq̄ʒ ei grā ḡtuita ſtare pōt cū pctō moꝛtali. ꝛ nulli⁹ pcī moꝛtal' tenebꝛa ſine luce grē expellit̄. Und̄ Beda. Jn q̄cūq̄ʒ coꝛde dš ꝑ gratiā adeſt. mox vicioꝝ vniuerſa ꝛ aduerſitat꜀ mōi ſiue ſpirituū malignoꝝ bella q̄eſcūt. ꝛ Ro. iij. Juſtificati ḡt꜀ ꝑ gratiaʒ ip̄i⁹. Hoc āt ſic declarat b. Tho. .j. ij. q. cxiij. Hō peccādo deū offendit. offenſa āt n̄ remittit̄ alicui niſi ꝓpt̄ h̄ ꝙ anim⁹ offenſi pacat̄ offendēti. ꝛ iō ẜm hoc pcm̄ r̄mitti dr̄ ꝙ dš nob pacat̄. q̄ q̄dē par ↄſiſtit i dilectiōe q̄ dš nos diligit. dilectōis ꝟo effect⁹ ei⁹ i nob ꝑ pcūm tollit̄ ꝛ cuicūq̄ʒ remittit̄ offēſa fit ꝑ offēſi beniuolētiā q̄ dr̄ grā. Terti⁹ diuīe gratie fruct⁹ ē qꝛ i bono ope firmuʒ efficit

Sine eñi diuia grã nullꝰ pt motꝰ cor
porꝭ ꝛ aīe ſugare. qꝛ habeꝛ Gen̄. vj. ꝙ
ſēſus ꝛ cogitatio cordis hūani ſūt pni
ad malū ab adoleſcentia ſua. Hinc ꝛ
Bern̄. Multis (ait) daꝛ grã ꝯuertēdi
ſed paucis pſeuerādi. Un̄ nullus dei
pcepta ſine adiutorio grē pōt adiple/
re vt dicit b. Aug. Nemo viribꝰ ſuis ĩ
plet qđ deꝰ iubet niſi ipe iuuet ad faci
endū qđ fieri iubet. Quartꝰ diuine
grē fructꝰ ē. quia in deo delectari facit
Naꝫ qlibet in grã exiſtēs de bono ope
gaudet. qꝛ ſm dī bn̄placituꝫ intelligit
factū. ideo dicebat Sap̄. xij. O ꝙ ſua/
uis eſt dn̄e ſpūs tuꝰ. Gia eñ ſine dele
ctatiōe eſſe nō pōt. Aut eñ delectaꝛ in
ſūmis ꝛ ꝯtēnit infima. aut in infimis
ꝛ deſpicit ſūma. Un̄ Bern̄. Delicata ĩ
quit ꝛ pcioſa eſt diuina ꝯſolatio ſed nō
dabiꝛ admittētibꝰ alienā. qꝛ dicit Job
xviij. Nō īuenieꝛ ĩ ſra ſuauiꝛ viuentiū
qꝛ talis delectatio terrena ē ꝛ vicioſa.
ꝛ cū diuina delectatōe ſimul eē nō pōt.
Sap̄. j. In maliuolā aīam nō ītrabit
ſpūs ſapiē. nec habitabit in corpe ſub
dito pctīs. Et bene dicit ſubdito pecca
tis. qꝛ aliud ē ſubditū eē peccatis. ali/
ud ſupiorē. aliud cuꝫ peccato. Ille nā/
qꝫ ſubditꝰ ē cui peccata dominaꝛ. pſ.
Iniqtates mee ſupergreſſe ſūt caput
meū. Ille peccatis ſupior eſt qui ea ſu
perauit. Pſ. Cōfringā illos nec pote
rūt ſtare cadent ſubtus pedes meos.
Cū pctīs vo ſūt oēs. j. Joh. j. Si di/
xerimꝰ ꝙ pctm̄ nō habemꝰ noſmetip
ſos ſeducimꝰ ꝛ vitas in nobis nō eſt.

Quītꝰ diuīe grē fructꝰ eſt. qꝛ hoſtes
aīe vicit. Nā vnꝰ nr̄ hoſtis. ſ. ꝓpria ca/
ro inſepabiliꝛ nos circūcinxit. aliꝰ vo
ſcꝫ mūdꝰ extra ſe viuū ire nō pmittit.
Tertiꝰ autē vicꝫ diabolꝰ die noctuqꝫ
circuit qrens quē deuoret. Et ſic ita ſu
mus vallati iſtis inimicis ꝙ ꝓpria vir
te euadere nō poſſumꝰ niſi grã dī ad/
iuti. Ideo dicebat Pſ. Adiutoriū no
ſtrū in noīe dn̄i q̄ fecit celū ꝛ terrā. laq
us ꝯtritꝰ eſt ꝛ nos liberati ſumꝰ. Se/
xtus diuine grē fructꝰ eſt. qꝛ in celeſteꝫ
patriā ducit. Nullꝰ eñ in illā gloriaꝫ
dei ītrare poterit ſine grã. iuxta illud
Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Et ſi ī/
trare pmitteretꝛ ſꝫ tn̄ ille ĩ ipa glīa gau
dere nō poſſet. qꝛ glīa ē grã ꝯſūmata.
ſed ei diceꝛ. Tollaꝛ impius ne videat
glīam dei. Iō monet vnūquēqꝫ apl's
ij. Cor. vj. Hortamur inqt vos ne in
vanū grām dei recipiatꝭ. gratiā videlꝫ
licet creatōis: redēptōis: iuſtificatōis:
ac celeſtis boni pmiſſiōis ꝛ diuīe cha
ritatis. Tertiū ex pmiſſis vbis ſal/
uatoris documētū notare poſſumus
hūane ꝓpatiōis facilitatē: cū dr. Pa/
ſcua inueniet. Inueniet pfecto qlibet
p conatuꝫ li. ar. paſcua grē hꝫ ꝛ paſcua
glīe in futuro. Nā ſicut oſtiū qlibet fa
ciliꝛ ĩ domo pt inuēire. vt dr. iij. metha.
In foribꝰ qs delinqt: ſic p nr̄m oſtiuꝫ
xpm faciliꝛ iuenire pōt oīs hō grãꝫ ꝙ
lucrari vnū florenū. imo faciliꝰ ꝙ vnā
ouē. Et certe citiꝰ ꝙ lucrari vnū dena
riū. Nō eſt. in negociatiōe taliū mora
reqrit ꝛ labor exterior. ſꝫ in recupatiōe
grē ex pte nr̄a ſolū debitꝰ motꝰ li. arb.
q̄ motꝰ nō reqrit vnā horā. qꝛ dicit be/
Grego. Nulla penitꝰ mora inter peni
tentē ꝛ pctā remittentē. inter gementē
ꝛ gemitꝰ exaudienteꝫ. Et Ezech. xviij.
Quacūqꝫ hora pctōr ingemuerit oīm
iniquitatū eiꝰ nō recordabor. Iō in ĩ
qſitiōe grē nō pcipit tibi xps meus d.
Uade romā hieroſolymā vel ad fines
terre vel centū miliaria aut tria. ꝛ ibi
tale donū inuenies q̄ ad mei amicitiā
deuenies q̄ opa tua oīa meritoria erūt
q̄ vitā eternā acqrere potes. ſꝫ ſolūmō
ad tuū cor dirigit vt illud ei humilies
ꝛ ei pepares p pctī deteſtatiōnē ꝛ cōtri/
tione. ꝛ de cetero nō cōmittēdi ꝓpoſitū.

q2 tūc de⁹ cor ꝯtritū ꝛ humiliatū non deſpiciet. ¶ Quocirca ē notādū ꝙ inter alia gratiā deus ꝑ q̄ttuor ſolꝫ hoīb3 largiri.ſ.

Primo ꝑ ꝯcreationē.
Secūdo ꝑ iternā ſanctificationē.
Tertio ꝑ ſacramentoꝝ ſuſceptiōeꝫ
Quarto ꝑ cuiuſlibet ꝟtutis opatōꝫ

Primo dixi ꝙ piiſſimus deus donū ſue gratie ſolet largiri hoīb3 ꝑ ꝯcreationē ſicut ꝑmis parentib3 qbus mox vt creauit ſupra naturā largitus eſt gratiā: vt dicit Eccl.xvij. Deus creauit hominē rectū ꝛ ſcḋm ſe veſtiuit eū virtute. Sed in hac gratia paꝝ ſteterunt. Circa qḋ dicit bea. Tho.j.ij.q.cix.ar.x.ꝙ mai⁹ donū ꝯcedit mō ꝑ grām xp̄i q̄ꝫ i ſtatu innocētie habuit ꝑmus homo. q2 in ſtatu innocentie accepit ꝑm⁹ homo donū ꝑ qḋ poſſet in bono pſeuerare. nō aūt accepit vt pſeueret. Verūtū hō in ſtatu innocētie facili⁹ poterat pſeuerare in bono ꝑ donū grē q̄ꝫ nūc poſſum⁹, eo ꝙ tūc nulla erat rebellio carnis ꝯtra ſpiritū ſicut mō. Secūdo clemens deus ſolet gratiā ſuā largiri hoībus ꝑ internā ſanctificationē. Sicut patet Hiere.j. Prius q̄ꝫ in vtero formareꝫ te noui te. ꝛ anteq̄ꝫ exires de vētre ſctificaui te. Silr̄ ptꝫ Lu.j. ḋ Johāne baptiſta. Tertio de⁹ ſolet ſuā g̃tiā largiri hoīb3 ꝑ ſacramētoꝝ debitā ſuſceptionē. Nā vt dicit Aſteſan⁹ i ſua ſūma.li.vij.ti.xviij.ꝙ hec duo ſacramēta directe ſūt ordīata ad gratiā acquirendā.ſ.baptiſm⁹ ꝛ penitētia. Et i iſtoꝝ ſacramētoꝝ ſuſceptōe nō reqrit̄ de neceſſitate accedere cū charitate vel gratia. ſꝫ cū ꝑuia diſpoſitiōe.ſ.cū attritiōe. Alia aūt ſacramēta ſūt ordinata ad gratiā habitā ꝓmouēdā. ad q̄ cum gratia habita vel credita de neceſſitate eſt accedēdū. q2 dicit Tho.i.iiij.diſ.xxiiij.ꝙ exiſtēs in pctō mortali ſiue occulto ſiue manifeſto ꝛ accedēs ad ſuſceptionē cuiuſcū q̄ꝫ ſacramēti grā ei non infūdit̄ ſꝫ peccat mortalr̄. Et iteꝝ dicit Sco.in.iiij.di.xxiiij.ꝙ qcūq3 digne accedit ad qḋcūq3 ſacramentū infundit̄ ei gratia. Quarto de⁹ miſericors ſolꝫ hoīb3 ſuā grāꝫ largiri ꝑ quālibet ꝟtutē. Primo ꝑ verā ꝯtritionē. vt ptꝫ i latrone Lu.xxiij. Secūdo ꝑ ꝟbi diui deuotā auditioneꝫ. vt ptꝫ Act.x. Adhuc petro loquēte cornelio ꝛ q̄ cū eo erant verba hec cecidit ſſ. ſup oēs qui audiebāt ꝟbū. ſcḋm Lyrā i ſig̃ viſibili.ſ. in linguis igneis. Tertio ꝑ penalē ꝯſūmationē ꝓ xp̄o. vt ptꝫ in innocētib3 ꝛ martyrib3. ꝛ ſic ḋ alijs ꝟtutib3. Vñ noe inuenit grāꝫ ꝑ ꝟtutē puritat̄ ꝛ innocētie Gen.vj. Abraā ꝑ ꝟtuteꝫ liberalitatis. Gen.xix. loth ꝑ ꝟtuteꝫ hoſpitalitatis. Gen.xx. moyſes ꝑ ꝟtutē mītitat̄. Numeri.xij. Dñi nr̄i ieſu xp̄i mater ꝟgo ꝑ ꝟtutē hūilitat̄. Lu.j. O diuia grā q̄ꝫ ꝑcioſa es. o diuia clemētia q̄ꝫ liberal̄ es ꝙ oīb3 hoīb3 etiā tuis inimic̄ ſic longino grām pat⁹ es dare. o hūana pigricia q̄ꝫ ſtulta es ꝙ te nūc in iſto tēpore accepto ꝛ ſalutis ꝑ aliquā ꝟtutē ad gratiā ſuſcipiēdā nō diſponis. Ecce deus tu⁹ benign⁹ eſt. Ecce ſacramēta q̄ſi grē vaſa para ſunt. ecce nūc habes ſanitatē. Acq̄re igit̄ nūc q2 certe nō inuenies in foro iuſticie. in die.ſ. iudicij. O ſi nūc vna aīa dānata veniret huc ꝛ q̄reres ab ea quō ſe ad gratiā ꝑpararet ſi poſſet. ꝛñderet ꝙ vſq3 ad finē mōi i colūna acutiſſimis raſorijs plēa aſcēderet ꝛ deſcēderet vt q̄tidie moreret̄ vt tm̄mō minimā gratiā inueniret. vel i fornace ignito tot ānis eligeret cremari quot ſūt herbe terre. arbores ſiluarū ꝛ arene mar̄. O igit̄ de⁹ eterne reſpice nunc fatuitates hoīm pctōꝝ. q̄ꝝ oē ſtudiū ē in pctīs delectari. nō curādo de tua grā. imo neſciētes etiāꝫ ſi ē ḡtia

vel nõ. Tales certe nõ introibũt per oſtiũ xp̄ʒ ſʒ ſolũ illi q̄ ſe diſponunt ad gr̄am. Quā nob p̄ſtare digneť ꝛc̄.

De eadē feria tertia pᵒ pēthe.

Sermo.lxxiiij.

Ser me ſi quiſ

p introierit ſaluabiť ꝛ ingredieť ꝛ egredietur et paſcua iueniet Joh.x.ꝛ ĩ euãgelio. Uerba ſunt clemē tis xp̄i ſe oſtium nominãtis ꝛ dicẽtis. Per me.i.ꝑ gr̄am meã ſi q̄s introierit ad fidem.ꝛ egreſſus fuerit de hac vita ſaluabiť:qꝛ inueniet paſcua vite eťne. ex viſiōe mee diuitat(ıs) ꝛ hũanitat(ıs). Uñ ſicͫ ad corꝑaliť eundũ tria ſunt neceſ ſaria.ita ad eũ dñ ſpũaliter.ſ.

Primo terminᵒ a quo recedať

Scd̄o terminᵒ ad quē ꝓficiſcať.

Tertio quō conatᵒ reguleť

Primo inquã ad corꝑaliter eundum eſt neceſſariᵒ terminus a quo recedať Sic ſpũaliter eunti ad vitam:neceſſe eſt recedere ab eo qd̄ eſt ſiue pctōꝛ ſiue exiſtens in gratia.nõ dico ꝙ gratiam ꝑdat ſʒ cũ gratia ad ꝑfectiōem vadat Hoc eſt qd̄ dicit Augᵒ.li.de ṽbis dñi Semꝑ tibi diſpliceat qd̄ es ſi vis ꝑue nire ad id qd̄ nōdum es. Naʒ vbi tibi placuiſti ibi remãſiſti, ſi aũt dixiſti ſuf ficit periſti. Et Bern̄. Ubi incipis nol le eſſe melioꝛ ibi deſinis eſſe bonᵒ. Nã teſte beato Grego.in omeľ. Nõ ſuffi cit mala nõ agere niſi etiã quiſqʒ ſtu deat ſe in bonis opib(us) exercere. ꝛ Ber nardus in quadã ep̄la ait. Nemo ꝑfe ctus eſt q̄ ꝑfectioꝛ eſſe nõ appetit.et in eo ꝑfectiorē ſe q̄ſqʒ approbat vt ad me liorē ꝑfectionē tēdat.ꝛ h̄ eſt qd̄ dic apo ſtolus.j.Cho.xij.Emulami chariſma ta melioꝛa.De h̄ etiã Augᵒ.li.de ṽbis dñi ſic dicit.Semꝑ ꝓfice ꝛ noli in via deficere.noli retroire.noli deuiare.re manet in via q̄ non ꝓficit.retrocedit a via qui ad ea reuolůiť vnde iã receſſe rat.A via deuiat qui a fide apoſtatat

Scd̄o ad eunduʒ corꝑaliter eſt ne ceſſariᵒ terminᵒ ad quē ꝓficiſcať. Sic ſpũaliter debemus tendere ad termi num vite noſtre q̄ eſt deus. Qui ei ter minum vite ſue deũ nõ ponit:vita be ſtiali viuit. Propterea dicit Aug. Do mine feciſti nos ad te.iō inquietuʒ eſt coꝛ noſtꝝ donec requieſcat i te Tertio quoqʒ ad eundũ corꝑaliter ē neceſſa rium vt ad recedendũ a malo ꝛ ꝓficiē dum in bono ꝑ conatũ reguleť ꝛ ſoli cite laboꝛet ꝓficere. Quia dicit Augu. Non reſpicit deus q̄d es ſed quid eſſe deſideras. Idem ait. Ubi deſiderium finitur:ibi nõ eſt ꝑfectus ſed defectus Intantũ q̄ppe eſt deo acceptũ deſide rium ꝓficiendi vt ſi impeditus q̄quo modo nõ poſſet exequi deus largus ip̄m tm̄mō deſideriũ remunerat. Qd̄ pꝛobat Bern̄.ſic inquiēs. Sunt mul ti qui tota vita ſua ad ꝑfectōem tēdũt ꝛ tamē nunq̄ attingunt.ſed cum per vitam defiẽũt redditur eis quod hic diſpenſatoꝛie negatur. Et qꝛ nos om nes conamur ꝑ xp̄m oſtiũ introire in ſancta ſanctoꝝ in celeſtib(us).iō neceſſe ē nobis vt recedamus a malo ꝛ pꝛofici ſcamur ad deum dei filiũ chꝛiſtuʒ qui dicit. Per me ſi quis introierit ſalua bitur:ꝛ ingredietur et egredietur ꝛ pa ſcua inueniet. Unde ex his verbis de effectu ſpirituſſancti tria declaremus (ipſius gr̄a) ſalutis documēta.ſ.

Primũ ſpũſſancti bñficiũ impēſuʒ intrantibus.ibi Per me ſi quis intro ierit ſaluabitur ꝛc̄.

Secundum ſpirituſſancti benefici um impenſum pꝛoficientibus.ibi. in gredietur

Tertium ſpirituſſancti beneficiuʒ impenſum egrediētib(us).ibi.ꝛ egredieť ꝛ paſcua ꝛc̄.

Feria tertia poſt paſche.

¶ Primū documentū dixi declarā dū ex pmiſſis vbis thematis ſpūſſcti bñficiū impēſum intrātibꝫ cū dr.p me ſi qs itroierit ſaluabit.nullꝰ vo ſaluabit niſi ſpūſctō trahat. Un intrantes ad ſtatū ſalutis qbꝫ bñficiū ſpūſſcti ipendit ſunt in triplici ſtatu.ſ.

Primi ſunt peccantes.
Secundi ſunt penitentes
Tertij ſunt incipientes

Primi intrātes ad ſtatū ſalutis qbꝫ bñficiū impēdit ſunt peccantes.et his ſpūſſctūs mlta bñficia īpēdit qz pmo dat ſubſidiū.ſcdo differt ſuppliciū.tertio expectat ad ſaluandorū conſortiū. Primū nāqz ſpūſſcti bñficiuz intrare volētibꝫ ad ſtatum ſalutꝫ qd īpēdit eſt qz dat ſubſidiū illis. Ut em dic Augꝰ. Pctōr nō eſt dignꝰ pane q veſcat. Sz vt dr Sap.xij. O qz bonꝰ eſt ſpūs tuꝰ q largit pctōri bona ſua. Un Math. v.dr. Qui ſolē ſuū oriri facit ſuper bonos z malos z pluit ſup iuſtos z iniuſtos. Ubi Augꝰ ait. Nō ſolū dixit.qui facit oriri ſolē ſz addidit ſuū.ſ. quē ipe fecit.ex q mouemur. ex qnta liberalitate ex pcepto dei pſtare dbemꝰ q non creamꝰ ſz ex muneribꝫ accepimꝰ. Secundū deinde bñficiū ſ.ſ.peccātibꝫ impēſum ē.qz differt illis ſuppliciū q ſtatim vt peccāt mererent excecari. infatuari.z oībꝫ bonis naturalibꝫ puari. z inſup eternalit dānari. Sz ſpūſſcūs clamat p Ezechielem.c.xviij.di. Nolo mortē pctōris ſz vt magꝭ ꝯuertat z viuat.vita ſcz grē. Tertiū ſpūſſcti bñficium peccātibꝫ īpēſum ē ꝙ eos expectat ad ſaluādorū ꝯſortiū.qſdā p mēſem.qſdam p annū.qſdā etiā p decēnium zc. qd ſpūſſctūs fac ex benignitate ſua.et nō iō qz nō odiret pctm̄ vl neſcirz aut nō poſſz punire.ſz qz benignꝰ eſt. Dic Sap.j.dr. Benignꝰ eſt em̄ ſpūs ſapiē ſz qz ad pniaz expectat z nō malignꝰ vt nō indulgeat. Et ps. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectā. Sz heu pleriſqz peccātibus q vn deberēt recipe occaſionē ꝯuertēdi ſe ad pniam inde indurant.videlicet ex ſpe remiſſionis pctōꝝ. Si em̄ ſcirēt ſibi nunqz remitti pctā nō tā facile peccarēt. z ita cōtemnūt diuinā bonitatē. De qbus ait apłs Roma.ij. An diuitias bonitatꝫ patiētie z lōganimitatꝫ eiꝰ ꝯtēnis. An ignorās qm̄ benignitas dei te ad penitentiā adducit z tu theſaurizas tibi irā dei. Ubi Amb.ait. Grauit em̄ peccat q impunitatē ſibi pmittit. grauꝰ q dei bñficia ꝯtēnit.grauiſſime q tāqz ignorās ipam̄ dei benignitatē ſpernit

Scdo ſiquidē intrātes ad ſtatuz ſalutis ſunt vo penitētes. qbꝫ ſpūſſctūs bñficia qttuor impēdit.

Primo baptizat
Scdo baptizatos ꝯſignat
Tertio ꝯſignatos edificat.
Quarto edificatos xpo incorpat

Primo inqz ſpūſſcūs baptizat ſeu lauat a pctis tā origialibꝫ ꝙ actualibuſ iuxta illō Act.j. Uos āt baptizabimi ſpūſctō nō pꝰ multos hos dies. Nec aūt baptizatio maior ē ꝙ trāſitꝰ filioꝝ iſrł p mare rubꝝ ſiccis pedibuſ.qz ille tranſitꝰ fuit figura hꝰ baptiſmi.ſm ꝙ dic apłs.j.Cho.iiij. Oēs mare trāſiere z oēs ſub moyſe baptizati i nube z mari.z ſubdit. Hec āt i figura fctā ſūt nr̄i Et qz vt ad Eph.ij.dr. Oēs naſcimur filij ire. Jō qcūqz ex ſpūſcō nō renaſcit in etna morte manebit.put xps declarauit nicodemo Joh.iij. Niſi qs renatus fuerit ex aq z ſpūſctō nō pt videre regnū dei Et cū qreret nicodemꝰ.quō pōt hō itrare i vtex mrīs z renaſci cū ſit ſenex.ait illi xps. Qd natū eſt ex carne caro eſt. z qd natū eſt ex ſpū ſpiritꝰ eſt.i.p natiuitatē carnalez hoies generant ad vitā carnalē. ſz per natiuitatē

ſpūalē ad vitā ſpūalē. Scdo ſ.ſ.baptizatos ꝯſignat ſignū caracteris imprimendo in aīam baptizati. de q̄ ſigno dic̄ apl's Eph.j. In q̄ credētes ſignati eſtis ſpū ꝓmiſſionis ſctō. Sic igit̄ res ſignata alicui⁹ magni regis ſig nō ē facili ꝑdit̄. ita aīa ſ.ſ.baptizata. iuxta illō Apoc.vij. Nolite nocere terre et mari neqꝫ arboribꝫ q̄aduſqꝫ ſignem⁹ ſuos dei nr̄i ī frōtibꝫ eoꝝ. Et iō q̄libet fideliſ h̄ ſigno caracter ſignat⁹ dꝫ ſ.ſ.portare ſup cor ſuū. qd ipe petit Cañ.viij. dicēs Pone me vt ſignaculum ſup cor tuū.

Tertio deniqꝫ ſ.ſ.ꝯſignatos edificat in dei habitaculū. iuxta illud Ephe.ij In q̄ ꝛ vos coedificamī ī habitaculū dei in ſpūſctō. parꝫ nāqꝫ eſſꝫ baptizari ꝛ ꝯſignari niſi ſ.ſ.poſtea ībabitarꝫ cor: ꝛ poſſideret a baptizato. iuxta illud.j. Cho.iij. Neſcitis qꝛ tēplū dei eſtis vos ꝛ ſ.ſ.habitat in vob. Quarto ſ.ſ.edificatos incorpat xpo. Juxta illō.j.Corinth.xij. Oēs nos ī vno ſpū vnū corpus ſum⁹. Et.j.Chor.vj. Qui adheret deo vn⁹ ſpūs effic̄ cū eo. Nā ſicut corpus organicū eſt inſtrm̄ aīe ad operandum. ita aīa eſt inſtrm̄ ſpūſcti ad op⁹ ſalutis ꝑficiēdū. ꝛ ita oēs fideles ꝑ ſ.ſ.ſt̄ vnū corp⁹. ſinguli aūt alt̄ alteri⁹ membra Uñ hō ſi vis cognoſcere an ſis mēbrū xpi. cogſces in h̄ ꝙ ſi nullū ledis ꝛ nullū ſpernis. nulli inuides ſꝫ cōpateris afflictis. Dic̄ em̄ apl's ꝙ ſi gloriatur vnū mēbꝝ ꝯgaudēt cetera. Et ſi patit̄ vnū mēbꝝ cōpatiunt̄ oīa. Uideat igit̄ q̄liber aīa q̄ntū ſe viliſicat ꝑ pctm̄ mortale. qꝛ abijciet̄ a xpi corpe ei⁹ ſpm̄ non hñs. Juxta illō apli. Qui nō hñt ſpm̄ xpi hi nō ſunt ei⁹. ſꝫ accipiūt ſignū diaboli in ipoꝝ aīabꝫ polluētes dei excelſi tēplū. ꝛ iō merito peribūt De qbꝫ dicit apl's.j.ad Chor.iij. Si qs tēplum dei violauerit diſperdet illū de⁹. Ecce ptꝫ quō benignitas ſ.ſ.dat penitētibꝫ auxiliū reuertēdi. iō differt inferre vindictam. q̄npoti⁹ expectat ad numeꝝ filiorū dei. Inſup penitētes baptizatos ꝯſignat: in tēplū deo edificat. ac xpo ſuauiter incorpat vt vno ſpū eidē vniāt̄.

Tertij intrātes ad ſtatū ſalutis ſunt incipiētes bona opa ad dei gloriam ꝛ ipſoꝝ ſalutē. Et his ſpūſctūs tria ſpecialia bñficia ſua impēdit.ſ.

Primo carnē mortificat.

Scdo ſpm̄ fructificat.

Tertio volūtatē deo ꝯformat

Primo dixi ꝙ ſ.ſ.dona icipiētium carnē mortificāt. qꝛ ſtatim facit auſteraꝫ vitā ducere ac carnē ſpūi ſubdere Dic ait apl's Ro.viij. Si ſm̄ carnē vixeritis moriemini. ſi aūt ſpū facta carnis mortificaueritis viuetis. Ubi Aug. in ſoliloq̄o dic̄ De⁹ eſt ſummū bonū. aīma vo magnū bonū eſt. nō tñ ſummū bonū Caro aūt nr̄a nec ſummū bonū ē nec magnū bonū eſt. ſꝫ paruū. Ex qbꝫ vbis vult oñdere ꝙ aīa exñs int̄ ſummū bonū ꝛ paruū bonū. i. inter deū ꝛ carnē eſt inferior deo ꝛ ſuperior carne iō debitrix ē deo vt ſm̄ deū viuat. non aūt carni vt ſm̄ carnē viuat. ſꝫ qꝛ caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄ iō ei reluctat̄ intantū ꝙ aīa vtute ꝓpria nō pōt illā fugare ſed indiget ſpūſcti auxilio. qd petebat ps. dicēs. Et ſpm̄ ſctm̄ tuū ne auferas a me. quia canit ſic eccleſia. Sine tuo numine nihil eſt in homīe: nihil eſt innoxiū Scdo ſ.ſ.dona incipientiū aīas fructificāt. Nā dic̄ ſctūſ Tho.j.ij.q.lxx. ꝙ actus ſiue operatio duobꝫ modis ꝓcedit ab homīe. Uno mō ſm̄ facultatē rōnis. ꝛ talis opatio dꝛ fructus rōnis. Alio modo opatō ꝓcedit ab hoīe ſm̄ altiorē vtutē. que eſt vtus ſ.ſ. ꝛ talis opatio dꝛ fructus ſpūſ ſancti. De quo dicit apl's Gal.v. Fructus aūt ſpūs eſt charitas. gaudium. pax. patiētia. lōganimitas. fides. bo

nitas. benignitas. māſuetudo. modeſtia. ꝯtinētia. caſtitas. Hi ſunt duodecim fructus quos hic colligimꝰ. et in eternū illis fruimur. Fructꝰ ꝟo carniſ eſt corruptio de q̄ colligūt̄ ꝟmes et cineres. Tertio qꝛ ſ. ſ. dona incipiētiū voluntates deo ꝯformāt. cuius figura Ezech. ij. ſic dr̄. Ingreſſus eſt ī me ſpiritus poſtq̄ȝ locutꝰ ē mihi ꝛ ſtatuit me ſup̄ pedes meos. vbi gloſa interli. ait. Hic ē rectꝰ ordo: vt poſtq̄ȝ hō audierit ꝛ didicerit q̄d ſit agēdum: recipiat ſpm̄ in corde. i. ſpūalē volūtatē ad faciendū vt ſit inſtructꝰ in audiēdo q̄ntuȝ ad intellectū ꝛ inflāmatꝰ q̄ꝫtū ad affectum ſ. ſ. recipiēdo. vt dicat illud apl'i Eph. iij. Nos sumꝰ circūciſio q̄ ſpūi ſeruimꝰ in ſpū ꝛ gl'ia in xp̄o fiduciā habentes. Salutiſ fiducia ꝟo infundit̄ a ſpūſcō qn̄ volūtas hoīs ꝯformatur diuine. vt qd̄ illa velit fieri: iſta ipleat. Scdm̄ documētū declarandū ex p̄miſſis thematis ꝟbis ē ſpūſſancti bn̄ficium impēſuȝ ꝓficiētibus ī bono cū dr̄. Ingredietur. qꝛ ꝓficiētes ibūt de ꝟtute in ꝟtutē donec videāt deū deoꝝ ī ſion. Un̄ ſ. ſ. q̄ttuor bn̄ficia ſpēalia impēdit ī bono ꝓficientibus. ſ.

Primo qꝛ ipos fecūdat
Scdo qꝛ illos delectat
Tertio qꝛ eos libertat
Quarto qꝛ ipos orare inſtigat

D Primo nāq̄ȝ ſ. ſ. ꝓficiētes ī bono fecūdat bonis cogitatōibꝰ: rectiſ locutiōibus. ꝛ iuſtiſ opatōibus. Hinc Eſa. xvj. dr̄. Dn̄e a facie tua cōcepimꝰ ꝛ q̄ſi pturiuimꝰ ꝛ peperimꝰ ſpm̄ ſalutiſ. Nā ſ. ſ. fecūdat ꝛ impgnat cogitatū ꝑ fidē. Mat. j. Qd̄ em̄ in ea natū eſt de ſpiritu ſancto eſt. qꝛ Maria p̄us concepit xp̄m mēte q̄ȝ carne. ꝛ beatior fuit xp̄m ꝯcipiēdo corde. i. fide q̄ȝ carne. Secundo deniq̄ȝ ſpūſſctūs ꝓficiētes ī bono delectat. iō dicit ſapiēs Eccl'i. xxiiij. ſpūs meus ſup mel dulcis. Unde Bern̄. in ſmone. lxxiij. ait. Quicquid amaꝝ videt̄ vnctio ſpūſſācti dulce facit. moleſtꝰ eſt q̄n̄q̄ȝ pnie labor. corpis afflictio grauis. abſtinētia oneroſa. ꝛ in pſalmis ꝛ vigilijs dormitat aīma nr̄a p̄ tedio. Et quare. nō ob aliud ſane q̄ȝ ꝓpter inopiā ſpūs. Et infra. Spūs em̄ ſanctus adeo dulcis ē ꝙ mortē facit dulciſſimā atq̄ȝ ſuauiſſimam. Hec ille. Sȝ quare h̄. quia anima deuota inuenit locū vbi requieuit delectabiliter. Pro quo eſt ſciēdum ꝙ aliquis quieſcit in aliquo loco triplici rōne. ſ. ꝓpter delectatiōis ignorātiam. delectatiōis vehementiā. ac delectationis affluentiā. Primo inquā aliquiſ requieſcit in aliquo loco ꝓpt̄ delectationis ignorantiā. neſcit em̄ aliū locuȝ quo ꝑ meliori delectatōe tēdat. ꝛ ſicut brutum q̄eſcit in delectatōe cibi. quia neſcit aliam delectatōnem meliorem Hinc Aug. li. lxxxiij. queſtionuȝ dicit. Fruētes q̄libet corpis voluptate non abſurde eſtimant̄ beſtie. Scd̄a ratio quare aliquis q̄eſcit in loco non quia neſciat aliū locū meliorē ſȝ ꝓpt̄ delectationis vehemētiam q̄ detinet ipm̄ in loco illo. ſicut quādo locꝰ ē delicioſus tunc homo deſiſtit etiaȝ ab itinere incepto. Sic etiā peccator quieſcit in delectatione pcti. nō quia neſciat aliam delectatōem meliorē ſed in illa rō abſorbetur ꝛ detinetur. Tertio aliquis quieſcit in aliquo loco ꝓpter om̄is boni affluētiam. que quidē affluētia omnis boni tripliciter habet̄. Primo in ſpe ꝛ ſic habent iuſti in via per gratiaȝ valde dulciter. Juxta illud ps̄. Guſtate ꝛ videte quoniā ſuauis eſt dominꝰ Scdo affluētia om̄is boni habet̄ per pn̄tiam gl'ie ſicut habēt beati ī patria ꝛ hi inebriabunt̄. Juxta illud ps̄. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue. ita

q̄ nihil vltra illud bonū appetat. ſm q̄d dicit pſ. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Tertio affluētia oīs boni eſt q̄ oīmodā ꝯueniētiā eēntie diuine. ⁊ ta lis ſolūmō eſt in ſancta trinitate ⁊c. O deꝰ glorioſe. o pie xp̄e. ſi ſic es dulcis te recogitantibꝰ. quid tūc te videntibꝰ certe illud q̄d oculꝰ nō vidit. auris nō audiuit nec ī cor hoīs aſcēdit. Tertio ſpūſſanctꝰ ꝓficiētes in bono libertat. q2 nulla lege cogit̄ ſed libere agit bōa iuxta illud. j. Timoth. j. Lex iuſtis po ſita nō ē ſ3 iniuſtis ⁊ nō ſubditis. Sed vt dicit apl's. ij. Cor. iij. Ubi ſpūs dn̄i ibi libertas. q. d. licet demones ⁊ pctō res vim faciāt in corp̄e. tn̄ vim inferre nō poſſunt in mēte. Aīa eni ſpūſancto illuſtrata ē libera a ſuitute pctī ⁊ dia boli ⁊ regnat in dei ſuitio. Quarto q2 ſpūſſanctꝰ ip̄os in bono ꝓficientes orare inſtigat diſcrete. mūdani em̄ et carnales neſciūt diſcrete orare. ſ3 q̄dā petūt diuitias. quidā honores. q̄da3 ſanitates. q̄bus dicit dn̄s illd̄ Mat. xx. Neſcitis q̄d petatis. S3 ſpūſſanctꝰ inſpirat homī quid debeat petere. iu xta illud Ro. viij. Nā quid oremꝰ ne ſcimus ſed ſpūs poſtulat ꝓ nobis: id ē poſtulare facit nos gemitibꝰ inenar rabilibꝰ. Hinc etiā Job. xxxij. dr̄. Spi ritꝰ ē in hoībꝰ ⁊ inſpiratio om̄ipotētis dat intelligētiam ⁊c. Et taliū oratōes ſunt exaudibiles. quia ſunt veri ado ratores. iuxta illud Joh. iiij. Ueri ad oratores adorabūt patrē in ſpū ⁊ veri tate. Ubi Chryſ. adoratores veros di cit ad differentiā falſoꝝ. Et ſubdit. q̄ falſi adoratores ſūt aliqui tripliciter. Primo quia in orōne tp̄alia ⁊ cadu ca querunt. Secūdo quia cōtra h̄ q̄d adorant agere nō ceſſant. Tertio q̄a in certo ritu ⁊ nō in ſpiritu colunt de um. ¶ Tertiū documentū ex pre miſſis thematis verbis declaremus

beneficiū ſpūſſancti impenſū egredie tibus: id eſt ꝑfectis. q̄ ia3 cupiunt diſ ſolui ⁊ eē cū xp̄o cū dr̄. Et egredietur. ⁊ paſcua inueniet. ⁊ hec paſcua eſt in q̄ druplici ſpūſſancti fructu. ſ.

Primo amore infatigabili.
Secūdo gaudio ſpūali.
Tertio cibo inſatiabili.
Quarto p̄mio ineffabili.

Primo nāq3 egrediētes ſiue ꝑfectos ſpūſſancti reficit amore infatigabili q̄ tante v̄tutis eſt q̄ om̄ia dura facit leuia. Hinc Aug. ait. Solus amor ē q̄ nomē difficultatis ignorat q̄cq̄d fe cerit boni nō penſat amore dilecti. Et ad hūc amorē xp̄s deus noſter docue rat diſcipulos Lu. xvij. di. Cū oīa fece ritis que p̄cepta ſunt. dicite. Serui in utiles ſumus. Et hic amor tante ē for titudinis q̄ nihil ei reſiſtere poſſit ſed oīa ſibi ſubijcit. oīa ſuis profectibus ſeruire cogit. inimicos amando ſupe rat ⁊ ſibi amicos efficit. ſicq3 quia deū ſuper om̄ia diligit. om̄ia ei cooperan tur in bonū. De quo amore dicit̄ Can tico ꝝ. viij. Fortis eſt vt mors dilectio. dura ſicut infernus (qui nemini par cit) emulatio. Unde ad hunc dei igni tum amorem itur per tres gradus. Primus eſt dei meditatio per quam inflāmatur affectus. iuxta illud Pſ. In meditatiōe mea exardeſcet ignis. Secūdus gradus eſt imitatō vt non ſolū corde ſed etiā verbo ⁊ facto imite tur xp̄m. vt ſicut ille portat amantes ſe deſcriptos in manibus ⁊ pedibus ⁊ corde per cicatricū reſeruatiōnē: ita homo portet xp̄m in corde v̄bo ⁊ ope vt dicat cū Ap'lo illd̄ Gal. v. Ego ſtig mata dn̄i ieſu in corpore meo porto. Tertius gradus eſt ſeparatio vt ab om̄ibus mūdanis delectatōibꝰ ſepe tur. ſicut mors ſeparat aīam a corp̄e: ita dei amor a mundo. vt dicat cum

aplo. Uiuo ego iã nõ ego: viuit vo in
me xps. Scdo ſpũſſanctus egrediẽ
tes reficit gaudio ſpũali. Nã amor dĩ
efficit in hoĩe gaudiũ. Nõ eñ de deo
duplici mõ gaudet. Primo in ſe cõſi-
derato ꝙ bon⁹. ꝙ miſericors. ꝙ dulcis
ꝛc. replet gaudio recogitantẽ aiam. iu
xta illud Sap. viij. Nõ habet amari-
tudinẽ ꝯuerſatio illi⁹. nec tediũ ꝯuict⁹
illius: ſ3 gaudiũ ꝛ leticiã. Alio mõ ho-
mo gaudet de deo a nobis ꝑticipato.
q̃ eñ ſperat ꝑſentiã diuinitatis poſt
hanc vitã gaudet de ea. Tertio ſpi
ritusſanct⁹ egrediẽtes reficit cibo inſa
tiabili quẽ efficit ꝑdictũ gaudiũ. Ex q̃
eñ de deo optimo gaudet. iõ ipius ſa
tiari affectus nõ põt: ſed iteꝝ eſurit. iu
xta illud Eccl. xxiiij. Qui edunt me ad
huc eſuriẽt. O bone de⁹. o dulcis de⁹.
o pie de⁹. vere te amare edere ẽ. tu eñ
es cibꝫ angeloꝝ qꝛ amor eoꝝ. Quar
to ſpũſſanct⁹ reficit ꝑmio ieffabili. qa
glia ẽ ꝯſũmata gra. ꝛ hec oĩa opaꝛ vn⁹
atq3 idẽ ſpũs pr̃is ꝛ filij q̃ nos dotet ꝑ
mio ineffabili in celeſtibꝫ. Amen.

In feſto ſanctiſſime trinitatis.
Sermo. lxxv.

Sanctus ſan
ctus ſanctus dñs de⁹ exer
cituũ plena ẽ oĩs terra glo
ria ei⁹ Eſa. vj. Ex q̃ chariſſimi ſctã ma
ter eccl'ia hodie ſolẽnizat feſtũ ſãctiſſi-
me ꝛ indiuidue trinitatis dei q̃ ẽ vn⁹ i
eẽntia ꝛ trin⁹ in ꝑſonis. ſ. pater. fili⁹ et
ſpũſſanct⁹. Iõ ꝑmiſſa vba merito ac
cipiunť ad laudẽ ei⁹. qbus quidẽ an-
geli in celo inceſſabiliter laudãt deũ
quia in illis verbis exprimũt trinita-
tem perſonaꝝ cũ triplicant ſanctus. ꝛ
vnitatẽ eſſentie cũ ſubiungũt. dñs de-
us exercituũ. ¶ Unde de tam ꝓ-
fundiſſima ꝛ glorioſa re loqui ꝛ audi
re debem⁹ tripliciter. ſ.

Primo pure ꝛ fideliter.
Secũdo attente ꝛ reuerenter.
Tertio charitatiue ꝛ hũiliter.

Primo eĩ de ſanctiſſima trinitate de-
bemus loqui pure ꝛ fideliter eo ꝙ mẽ
tis puritas neceſſaria ẽ ad tã ſubtilis
rei ꝯtẽplationẽ. Sicut eñ dicit Aug⁹
li. de trini. Beata trinitas. ſ. pater ꝛ fi-
lius ꝛ ſpũſſanct⁹ ẽ vn⁹ deus ꝛ ſũmũ
bonũ qd nõ niſi purgatiſſimis menti
bus cerniť. Et ſubdit ibidẽ di. Mẽtis
eñ hũane acies inualida in tã excellẽ
tiſſimã lucẽ nõ figiť niſi ꝑ iuſticiã fidei
emẽdeť. Qui igiť carent lumine fe fi-
dei oĩno intelligere nõ valent. qꝛ dicit
Eſa. c. vij. Niſi credideritis nõ intelli-
getis. Secũdo de btã trinitate de-
bem⁹ loq̃ attente ꝛ reuerẽter. qꝛ exupe
rat oẽm intellectũ ꝛ eſt ſupra rationẽ.
nõ tñ ꝑter rõnẽ. Nã dicit magn⁹ Alb.
ꝙ q̃dã cognoſcibilia ſũt infra rõne3 vt
albũ nigrũ. q̃ hõ videns faciliť põt co
gnoſcere. q̃dã iuxta rõnẽ vt veꝝ falſũ
bonũ malũ iuſtũ iniuſtũ ꝛc. q̃ hõ ma-
gno labore ingenij põt cognoſcere de
bite. q̃dã ſũt ſupra rõnẽ q̃ naturali in-
telligẽtia cognoſcere nõ poſſumus vt
ſanctã trinitatẽ niſi ex diuina reuelati
one vel ſacra ſcptura. Iõ dicit Aug. li.
de trini. De hac re ſupma ꝛ excellẽtiſſi
ma cũ modeſtia ꝛ timore agẽdũ ẽ. qꝛ
nec ꝑiculoſi⁹ alicubi errať nec laborio
ſi⁹ aliqd queriť. nec fructuoſi⁹ aliquid
inueniť. Nõnulli ꝑfecto ſapiẽtes ꝑſũ-
ptuoſe ſctãm trinitatẽ ꝑſcrutãtes in h
pelago diuinitatis ꝑiclitati ſũt ſič Arri
us q̃ diuinã eẽntiã q̃ntũ in ſe fuit diui
ſit. Et Sabelli⁹ q̃ diuinas ꝑſonas ne
gauit. Tertio d ſctã trinitate debe-
mus loq̃ charitatiue ꝛ hũilič. vt dica-
m⁹ cũ Aug. li. j. de tri. Nõ pigebit me
ſicubi heſito q̃rere. nec pudebit ſicubi
erro vel ignoro diſcere. Uñ debemus
amare ꝛ laudare d. Sctũs ſctũs ſctũs

q2 ſūme eſt amād⁹: timēd⁹ ꝛ gl'ificād⁹ q2 q̄nto aliq̄d eſt magꝭ ſctm̄: tāto magis ē amādū. ſed ſctā trinitas ē illa res quā ſic canim⁹ Tu ſol⁹ ſcūs. ſ. p eēntiā tu ſol⁹ dn̄s. tu ſol⁹ altiſſim⁹. Oīs ei ſāctitas ab h̄ fonte emanat. ſilr ptās et dn̄atio. Jō pcipit Deut. vj. Diliges dominū deū tuū ex toto corde tuo. Jtē ē ſūme timēd⁹. q2 dn̄s de⁹ exercituū. hic Malach. j. Si ego dn̄s ſu3: vbi ē tiioꝛ me⁹. Jtē ē ſūme laudād⁹. iō ſubdit. plena ē oīs t'ra gl'ia ei⁹. Nā oīs creatura p modulo ſuo ad laudādū deū iuitat vt dꝛ Dan̄. iij. Bn̄dicite oīa opa dn̄i dn̄o: laudate ꝛ ſuperexultate eū i ſecula. Optie igit' ſeraphin clamādo laudabāt deū trinū ꝛ vnū dicētes. Sanctus ſctūs ſctūs dn̄s de⁹ exercituū ꝛc. Jn q̄bus q̄dē v̄bis tria ſalutaria documēta occurrūt ꝯſiderāda. ſ.

Primum trinitatꝭ deifice cognitio ibi. ſctūs ſctūs ſctūs.

Scdm̄ vnitatꝭ ſaluifice cōfeſſio. ibi dn̄s deus exercituum.

Tertiū vtilitatꝭ mirifice fructificatio. ibi. plena eſt oīs terra.

Q Primū dixi documētū ſalutare ex p̄miſſis v̄bis iſinuat' nob tractādū deifice trinitatꝭ cognitio exq̄ ſcti angli triplicabāt ſctūs iſinuātes pſonaꝝ diuinaꝝ trinitatē q̄ nr̄a3 itelligētiā excellit. Nā intellect⁹ nr̄ vt dꝛ. ij. metaph. ſe hꝫ ad māifeſta nat'e ſic oculus noctue ad ſol' lumē. ſi infirmitatꝭ nr̄e vl' ſanitatꝭ cām i nr̄o corpe ad plenū cogſcere nō valem⁹: mlto min⁹ pfectū vl' defectū aīe nr̄e. Jō nob nō ē temerarie ſcrutādū d̄ ſctā trinitate. q2 dic̄ Ber. Scrutari temerarie d̄ ſctā trinitate p̄ſūptio eſt. credere pietas. noſſe vita et'na. Nihilomin⁹ tn̄ pie ꝛ h̄ūilit' neceſſariū ē ad ſalutē ſctām trinitate3 exp̄ſſe ꝯfiteri. vt dic̄ Tho. ij. ij. q. ij. ar. viij. Unuſquiſq3 mō poſſibili ꝛ ꝯgruo obligat' ſcire ꝛ intelligere myſteriū ſctiſſime trinitatꝭ explicite. i. n̄ ſb generalitate v̄boꝝ dicēs Credo ſctā3 trinitatē. ſ3 dꝫ dicere. Credo i vnū deū. q̄ ē vn⁹ i eēntia ꝛ trin⁹ i pſonis pr̄ ꝛ fili⁹ ꝛ ſſ. ꝛ a p̄re fili⁹ naſcit'. ſſ. a p̄re ꝛ filio ꝛ pr̄ a nullo pcedit. Et hec ſubtiliſſima res excellit vt dixi noſtꝝ itellectū. Jō h̄ q; d̄s eſt trin⁹ i pſonis et vn⁹ i eēntia tripl'r pbem⁹. ſ.

Primo ſcripturaꝝ teſtimonio

Scdo creaturaꝝ veſtigio

Tertio rōnum iudicio

Prīo nāq3 trinitatē vni⁹ dei pbemus ſcpturaꝝ teſtiōnio exq̄ facl'tatē nr̄i itellect⁹ excellit. iō ad hmōi pbatiōe3 ad ſacre ſcpture teſtiōniū veterꝭ ꝛ noue legꝭ eſt recurrēdū. Jgit' pbem⁹ vni⁹ dei trinitatē i pſonis teſtiōnio ve. legꝭ. q̄ q̄dē vt dic̄ lyra i q̄dā q̄oe ꝯ iudeos d̄ xp̄i incarnatōis v̄itate q; nutu d̄i tripl'r ē cōſcripta. Uno mō pure hebꝛaice ꝛ l'ris hebꝛaicꝭ. ꝛ ſic p̄mo tradita ē. Alio mō hebꝛaice ſ3 n̄ pure: vic3 ſmōe caldaico ſ3 l'ris hebꝛaicꝭ. ſ3 q2 hebꝛaica ꝛ caldaica ſ't idiomata ꝓpinq̄ eūdē nūeꝝ l'raꝝ hn̄tia. q̄ l're lic3 diſcrepēt i figura: tn̄ cōueniūt i ſono ꝛ v̄tute. Et ſic ſcp̄ſit pcipue Jonathā fili⁹ Oziel cui⁹ ſcptura ē ita autētica apd̄ hebꝛeos q; null⁹ auſus fuit adhuc ꝯdicere q2 d̄clarauit q̄ magꝭ erāt obſcura. Tertio tpe ptolomei regꝭ trāſlatio. lxx. iterptū q̄ fuerūt electi d̄ toto pplo iſrl' piti l'ra hebꝛaica ꝛ greca. vt dic̄ Joſeph⁹. xij. antiq̄tatū. ꝛ b. Augꝭ. q; ſeoꝛſu3 ab iuicē diuiſi nutu dei vnifoꝛmit' trāſtulert d̄ hebꝛeo i grecū. nō tn̄ ſp v̄bū ex v̄bo ſ3 freq̄nt' ſenſū ex ſenſu mutātes aliq̄ q̄ poſſent eē cauſa errorꝭ ptolomeo regi. q̄ ſcpture i mlt'is fidei pbatōib3 ſ't vtiles. His ſic p̄miſſis accedam⁹ ad pbādū dei eēntie vnitatē. ꝛ pſonaꝝ trinitatē Jn p̄ncipio ei veterꝭ legꝭ māifeſtiſſime claret v̄itas trinitatꝭ. nuſq3 tn̄ i ve. le. ita exp̄ſſe ſctā

trinitas ē reſerata ſic in noua. quia il/
la vmbra: hec veritas. Uñ ſm hebraicā
veritatē ī ꝑncipio Geñ. ſic hr̄. In ꝑnci
pio creauit deus celū et terrā. vbi nos
habemꝰ deꝰ: ipi hn̄t dij tale v̄bum he
braicū. ſic ps. Ego dixi dij eſtis. Dr̄ igr̄
dij ī plurali. ad deſignādū ꝑſonarum
pluralitatē. Dicit̄ vo creauit ad deſi/
gnāduꝫ eſſentie vnitatē. Moyſes tūc
ſcribebat rudi pplo ꝛ pno ad idolatrā
dum. Jō ſubtilit̄ ſcpſit exꝑmēs ꝑſona
rum pluralitatē et eſſentie vnitatem.
Silr ibi Geñ. j. Faciamꝰ hominē ad
imaginē et ſilitudinē noſtrā: cuꝫ dixit.
Faciamꝰ. exꝑſſit ꝑſonaꝝ pluralitateꝫ
ſilr nrām. Sꝫ cū dixit ad imaginem ī
ſingulari: exꝑſſit eēntie vnitatē. Iteꝫ h̄
idē ꝓbare poſſumꝰ angelico eloq̄o. qa
Eſa. vj. dr̄ ꝙ āgeli laudabāt deū dicen
tes. Sctūs ſctūs ſctūs dñs deꝰ ſaba/
oth: cū triplicāt ſctūs exꝑmūt dei trini
tatē. cū ī ſingulari dicūt dñs: exꝑmūt
eſſentie vnitatē. Silr h̄ idē ꝓbare poſ
ſumꝰ teſtimonio no. le. i q̄ eſt dictum
angelicū ꝓpheticū et diuinū. Uñ deifi
cam trinitatē ꝓbemꝰ teſtimonio āgeli
co. Nā vt hr̄ Lu. j. Angelꝰ Gabriel ex/
preſſit trinitatē ꝑſonaꝝ corā v̄gie ma
ria dū filiꝰ dei īcarnari voluit cū dixit
Spūſſctūs ſupueniet ī te. Ecce ꝑſona
ſſ. et v̄tus altiſſi. ob. ti. Ecce ꝑſona pa
tris. Jōqꝫ et qđ naſcet̄ ex te ſctūm vo/
cabit̄ filiꝰ dei. Ecce ꝑſona filij. Itē h̄ idē
ꝓbemꝰ teſtimonio ꝓphetico. Nā iohēs
euāgeliſta q̄ fuit ꝓpha. vicꝫ ī Apoc. ſcri
pſit. j. Joh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniū
dant ī celo. pr̄. verbū. ꝛ ſſ. ꝛ hi tres vnū
ſunt. Item ꝑmiſſa ꝯfirmemꝰ teſtimo
nio diuio. qꝛ facultatē hūani itellectꝰ
excedūt. Jō de deo nulli credere dēmꝰ
niſi q̄ ſpū dei locuti ſūt. ſic ꝓphe et apl'i
ij. Pet. j. Spūſctō inſpirati locuti ſūt
hoies dei. aut ſoli deo. Uñ Hylarius
Soli deo de ſe credēdū eſt q̄ ſolꝰ nouit
ſe. iuxta illud Math. xj. Nemo nouit
filium niſi pr̄. neqꝫ prēm q̄s nouit ni/
ſi filius ꝛ cui voluerit filius reuelare.
Uenit igit̄ dei filiꝰ ī humana carne cū
ſūma potētia q̄ mortuos ſuſcitabat.
cū ſumma ſapia q̄ ſecreta cordis reue
labat. cū ſumma miſcordia q̄ pecca/
ta relaxabat. ꝛ declarādo nob dī trini
tatē dī. Joh. x. Ego et pr̄ vnū ſumꝰ. ſu
per q̄ Augꝰ. Cū dic̄ vnū. liberat te ab
arrio q̄ diuidebat diuinā eſſentiā. Cū
dic̄ ſumꝰ. liberat te a Sabellio q̄ ꝯfun
debat ꝑſonas diuias. Et h̄ ꝯfirmādo
dixit ille dei filiꝰ q̄ nō pt̄ eē teſtꝫ falſitatꝫ
Mat. vlt. Eūtes ī mūdum vniuerſū
baptizātes eos in nomie pr̄is ꝛ filij et
ſſ. Huic igit̄ eccl'ia v̄itati idubie aſſen
tiens ꝑfecta fide clamat dī illud ſym/
bolum Athanaſij. Alia eſt ꝑſona pr̄is
alia filij. alij ſſ. Sed pr̄is ꝛ filij ꝛ ſſ. vna
eſt diuinitas eq̄lis gl'ia coeterna ma/
ieſtas. Qual' pr̄ talis filiꝰ tal' ſſ. Jncre
atus pr̄. increatꝰ filiꝰ. increatꝰ ſſ. Se
cūdo q̄ꝫ vnitatē eſſentie ꝛ ꝑſonaꝝ tri/
nitatem ꝓbemus creaturaꝝ veſtigio
nā ſicut cā relucet ī effectu. ſic ſapia ar
tificis manifeſtat̄ in ope. Et iō q̄ cē oim
cā ꝛ artifex creaturaꝝ ꝑ ipas cognoſci
pōt. ꝛ ipis maxie idigemꝰ ī via ad co/
gnitiōem dei ꝓpt̄ intellectꝰ nr̄i infirmi
tatem q̄ nō pōt illā ſupſplēdētem lucē
in ſua ſpūalitate ꝛ ſubtilitate ituerī ni
ſi mediāte nube creature. ſic ſol meliꝰ
intuet̄ mediāte nube. Et ſic ꝑ veſtigiū
creaturaꝝ deū cognoſcere poſſumus
ſꝫ impfecte. qꝛ veſtigiū eſt q̄dā noticia
de illo cuiꝰ eſt veſtigiū ſm genꝰ vl' ſpe/
ciem. nō aūt ſm indiuiduū. Nā veſti/
gium hoīs vidēs cognoſcis ꝙ ſit hoīs
nō aūt ſcis ſi eſt Petri vel Pauli. Si
militer veſtigiū equi videns itelligis
ſꝫ neſcis ſi eſt albi vel rufi aut nigri ꝛē
Unde ſm Thomā in. j. diſt. iij. ar. iiij.
q. ij. Ueſtigium hic accipitur meth a/

phorice.ꝛ ſumit̃ ad ſil'itudinẽ veſtigij ꝓprie dicti.qḋ ẽ impſſio q̃dã ꝯfuſe ducẽs in cognitionẽ alicuiꝰ nõ repñtãs eũ niſi ſm ptẽ inferiorẽ.ſ.pedeꝫ. Jõ dr̃ i Pſ. Ueſtigia tua dñe nõ cognoſcent̃ ſcꝫ manifeſte. Et Job.xj. Forſitan veſtigia dei cõphẽdis.q.d.nõ. Uñ q̃ntũ valemꝰ inq̃ramꝰ veſtigia dei trini ꝛ vnius in creaturis. Nã creature ſũt in triplici differẽtia.q̃dã ſũt ſupiores.q̃daꝫ medie.q̃dã inferiores. ꝛ vbiqꝫ artifex ſapiẽtiſſimꝰ in omni creatura ſua arma ſeu imaginis ſigilluꝫ ipſſit vt nec minima res creature inueniat̃ vbi nõ reluceat veſtigiũ dei trini ꝛ vniꝰ. Primo dixi quedã creature ſũt ſupiores. Nã ſm Dyoni.tres ſũt hierarchie.ꝛ in q̃libet hierarchia tres chori angelorũ ꝛ in quolibet angelo ſunt ſimplicitas eẽntie.arbitrij libertas.ꝛ intelligentie ꝑſpicacitas. Ecce veſtigiũ trinitat̃ ineffabilis deifice. Nã hierarchia vna repñtat diuiẽ eẽntie vnitatẽ. Tres ṽo chori in eadẽ pſonaꝝ trinitatẽ. ꝛ ſic de alijs deſcẽdamus infra ad ſolẽ. q̃ habet ſubſtantiã lucẽ ꝛ caloreꝫ .ꝛ tamen vnus eſt ſol. Lux eſt a ſubſtãtia ſolis. calor vero a ſubſtantia ꝛ luce.ſubſtantia vero nec a luce nec a calore. Sic eſt de ſanctiſſima trinitate, pater a nullo.filiꝰ a patre ſolo.ſpũſſanctus a p̃re ꝛ filio.ꝛ tñ vnꝰ eſt deꝰ. Secũdo btiſſima trinitas relucet i creatur̃ medijs Primo in hoĩe ad dei imaginẽ creato ꝛ foris ꝛ intus ſigillo ſctẽ trinitatis ſigillato vel ꝯſignato. Naꝫ in ipiꝰ facie trib; lr̃is ẽ ꝯſcriptũ nomẽ ſuũ.duo em̃ oculi ſunt duo o.naſus ṽo cũ ſupercilijs ẽ m.ꝛ ſic ex trib; lr̃is ꝯſtituit̃ hec dictio omo. Sic in vna deitate tres ſũt pſone.ſil'r in ipa hoĩs facie relucet veſtigiũ ſancte trinitatis. qꝛ i vna facie vt ſit pfecta tria reqrunt̃.ſ.caro color ꝛ figura. Jſta aũt tria diſtinguũt̃ p tres ꝓprietates.qꝛ caro a nullo illoꝝ duorũ ꝓcedit.quia nec a figura nec a colore. Color autẽ oritur ex carne nõ ex figura. Figura a neutro gignit̃. ꝛ tamẽ ab vtroqꝫ ꝓcedit.qꝛ data ꝓportiõe carnis ad colorẽ ꝛ ecõuerſo. ſtatim reſultat figura.ꝛ tamẽ tm̃ vna eſt facies et nõ tres. Sic pater a nullo.filius a patre.ſpũſſanctꝰ ab vtroqꝫ.ꝛ tamẽ ẽ vnꝰ deus. Sil'r intus in hoĩs aĩa relucet veſtigiũ ſancte trinitatis.qꝛ cũ ſit vna habet tres potẽtias.ſ.memoriã:intellectũ ꝛ voluntateꝫ. Nã ſi aliq̇d vis ſcire vel habere pus memoraris . deĩde ex memoria ĩtelligis.tandẽ ex memoria ꝛ ĩtellectu ꝯcludis vis vł nõ. Et ſic ipa memoria a nullo generat̃ illoruꝫ. ſed intellectus a memoria.ꝛ volũtas ab vtroqꝫ ꝓcedit. Sic pater a nullo. filiꝰ a patre.ſpũſſctũs ab vtroqꝫ. Hec igit̃ imago deifice trinitatis p tria ceciderat.ſ.p demonis ſuggeſtionẽ. ſenſualitatis delectationẽ.ꝛ rõnis cõſenſum.ꝛ p xp̃m ẽ repata:in q̃ tres ſbſtantie fuerũt.ſ.caro.aĩa ꝛ deitas.mediantib; trib; ṽtutib; repata ẽ.ſ.fide.ſpe.et charitate ꝛ gl'ificata trib; dotib; dotabit̃ cognitõe.dilectiõe ꝛ fruitiõe. Sil'r in oĩ re materiali iuenit̃ ſancte trinitatis veſtigiũ.qꝛ oĩs res materialis habet longitudinẽ.latitudinẽ ꝛ rotunditatẽ. Sil'r in oĩ mẽſurabili trinariꝰ numerꝰ ẽ pfectus.qꝛ habet p̃ncipiũ.mediũ ꝛ finẽ. De q̃ trinũ pfectũ. Tertio q̃daꝫ creature ſũt iferiores ibi etiã ſctẽ trinitat̃ relucet veſtigiũ. Nã infernꝰ ẽ locꝰ infimus ꝛ ẽ vnꝰ.tres aũt hꝫ ptes vbi aĩe cruciãt̃. Jn pte ſupiori cruciãtur illi q̃ cũ gr̃a deceſſerũt.tñ cremabilia ſecũ portauerũt. Jn ſecũda pte cruciant̃ pueri ſine baptiſmo pena dãni. Jn tertia ṽo pte cruciant̃ pena ſenſus ꝛ dãni q̃ cũ mortali pctõ deceſſerũt.et ſic ptꝫ qꝙ i oĩ creatura relucꝫ ds trinꝰ ꝛ

vnus.nõ tñ pfecte q̃ʒdiu in hac via su
mus.q2 nunc videm⁹ p speculuʒ ꝛ in
enygmate.tũc aũt facie ad faciẽ. Simi/
liter igit̃ credam⁹ in deo vnitatẽ eius
eẽntie ꝛ psone trinitatẽ.q2 al's exq̃ ẽ su
pra facultatẽ itellect⁹ itelligere ñ pos/
sum⁹. Esa.vij. Nisi credideritꝭ nõ itel/
ligetꝭ. Insup accedat vniuersitas arti
um ꝛ oñdat vestigiũ sctẽ trinitatꝭ. Nã
grãmatica ẽ vna in eẽntia. ſʒ tres sunt
psone de q̃bꝰ tractat.ſ.pma scda ꝛ ter/
tia:vł lr̃a syllaba ꝛ dictio. Jtẽ logica cũ
sit vna ꝯcludit syllogismuʒ p maiorẽʒ
mediũ ꝛ miorẽ ꝛ termĩos.silr̃ in sua p
positõe hʒ subiectũ copulã ꝛ pdicatũ.
Silr̃ rhetorica cũ sit vna in eẽntia ꝯsi
derat tria.ſ.psonã de q̃ loq̃r. psonaʒ
cui loq̃r.ꝛ mediũ p qd̃ loq̃r. Jtẽ meta/
phisica ꝯsiderat ens inq̃ꝫtũ ens qd̃ est
vnũ ẽm eẽntiã.tñ in ea tres sũt positi/
ones distincte.ſ.vnũ.verũ.bonũ.vnũ
repsentat patrẽ tãq̃ꝫ pncipiũ.verũ qd̃ ẽ
obiectũ itellect⁹ repsentat filiũ q̃ ẽ sapi
entia p̃ris.bonũ repñtat ſſ.qd̃ est obie
ctũ volũtatꝭ.q2 ſſ.pcedit p modũ vo/
lũtatꝭ. Accedite igit̃ vniuerse creature
ꝛ oñdite in vobꝭ scissime trinitatꝭ ipsiũ
sigillũ.accede spẽalr̃ tu o hõ imago di
excelsi pp̃ quẽ facta sũt vniuersa ꝛ itel
ligẽdo recogñsce in oĩbꝰ vestigiũ trinita
tis:psertim i te.ꝛ exulta:lauda:glorifi
ca:ac admirãdo cũ Aplo exclama di.
O altitudo di q̃ꝫ icõphẽsibilia sũt iudi
cia tua ꝛ iuestigabiles vie tue. Ter
tio trinitatẽ di in vnitate essentie pbe/
mus rõnũ iudicio. Nã licet sctã trini/
tas sit sup hũanã rõnẽ:nõ tñ pter rõ/
nẽ. Nã vt dicit mgr̃ in.j.di.iij. Mens
rõnalis itelligit vnũ eẽ deũ.vnã eẽnti/
am.vnum pncipiuʒ. Intelligit em̃ q2
si duo dij eẽnt vel vterq2 isufficiẽs eẽt.
vł alt̃ supflueret.q2 si aliq̃d deesset vni
qd̃ alter haberet nõ eẽt ibi supma pfe
ctio. Si vo nihil vni deesset qd̃ alt̃ ha
beret:cũ in vno eẽnt oĩa alter supflue
ret.ğ si sũt duo vel plures dij vn⁹ põt
facere d̃ altero ꝙ nihil possit ille ꝛ ecõ
uerso.ſʒ cui potẽtia põt auferri nõ ẽ de
us.itellexit ğ vnũ eẽ deũ ꝛ vidit.q2 abs
q̃ꝫ sapia nõ sit nisi q̃si res fatua.ꝛ iõ in
tellexit eũ hr̃e sapiam q̃ ab ipo genita
ẽ vel sit. Et q2 sapiam diligit:intellexit
ibi ꝛ esse amorẽ. His ğ sic pmissis tri
plici rõne pbari põt trinitas psonaꝝ
di in vnitate eẽntie. Primo rõne pfe/
cte bonitatꝭ. supposito em̃ ꝙ in dõ sit
sũma ꝛ pfecta bonitas tũc arguit̃ sic.
Perfecta bonitas ꝯsistit in sui cõicati
one.ſʒ cõio nõ ẽ eiusdẽ ad se ſʒ alterius
ad alterũ.ğ vbi ẽ sũma ꝛ pfecta bõitas
ibi erit sũma cõio vni⁹ ad alterũ.et sic
pluralitas psonaꝝ in eẽntie idẽtitate.
Scdõ pbat̃ rõe pfectõis vniuersi. Est
em̃ repire plures naturas pluriũ pso
naꝝ.sic ptʒ demõstrato vno homĩe et
vno angelo. Silr̃ ẽ repire plures na/
turas vni⁹ psone sic patet in vno hoĩe
in q̃ alia ẽ natura cerebri:alia natura
stomachi:alia oculoꝝ:alia manuuʒ.
ꝛc.ğ vt vniuersuʒ pficiat̃ q2 pfecta dei
sũt opa.ẽ repire mediuʒ.ſ.plures pso/
nas vni⁹ nature.ꝛ talis ẽ sctã trinitas
Tertio trinitas psonaꝝ di pbat̃ rõne
fecũditatꝭ:cũ in deo sit natura fecũdis
sima nõ põt nõ pduci psona.ſ.fili⁹. iu
xta illud Esa.lxvj. Si ego generatõẽs
alijs tribuo sterilis ero ipe.q.d.nõ cõ/
uenit nature mee. Et iteꝝ. Cũ i dõ sit
volũtas liberalissima nõ põt nõ pdu
ci psona.ſ.donũ. Nihil aũt vere donũ
ẽ nisi qd̃ pcedit a liberalitate. Vñ qd̃ p
cedit a sũma liberalitate erit summũ
donũ.ꝛ qd̃ pmo pcedit pmũ donum
Donũ aũt qd̃ pmo pcedit a liberalita
te ẽ amor q̃ ẽ donũ i q̃ oĩa donata do/
nant̃. Qui em̃ vere amat oĩa cõicat
Et nihil pprie donat̃ nisi ex amore.q̃a
qd̃ dat̃ ex timore poti⁹ dr̃ redẽptio q̃ꝫ

donū. Et q̄ dat aliq̄d vt ſibi det aliq̄d: mag̃ ē emptio q̄ȝ donū. Amor autē ē donū intrinſecū. q̄r ē in eo a q̄ p̄cedit. et ſic ille amor ē de⁹: cū nihil ſit in deo q̄d nō ſit de⁹ q̄ fuit ab eterno. q̄r cū donū amoris p̄cedit oē donū extrinſecū. q̄r nihil donat̄ alicui niſi p̄us amet̄ ille interi⁹. ḡ amor dī q̄ ē ſſ. oēm creaturā p̄ceſſit. ¶ Secūdū documētū ſalutare inſinuat̄ ex v̄bis themat̄ s. vnitatis dī ꝯfeſſio: cū dr̄ i ſingulari. Dn̄s de⁹ exercituū. Nā vera fides catholica credit eſſe vnū deū in ſua eēntia. quia dr̄ Deut̄. vj. Audi iſrl̄ dn̄s de⁹ tu⁹ vn⁹ eſt. Et Deut̄. xxxij. Uidete q̄ ego ſū ſolus ꝛ nō ſit ali⁹ de⁹ p̄ter me. Et ſic ita ē ſimpliciſſima ꝛ vnica natura diuinitatis q̄ ſol⁹ pater tant⁹ ē q̄ntus fili⁹ et ſſ. ꝛ ecōuerſo vna illaꝝ pſonaꝝ tanta ē q̄nta tres pſone. Ibi aūt debet capi ſol⁹ nō excluſiue ſȝ circūſpectiue. vt dicunt docto. ſup. j. di. xxj. q̄liter aūt hoc ſit nō ē datū hoīb⁹ intelligere in hac vita ſȝ in futuro. ex cui⁹ viſiōe dei dulciſſima b̄tificamur. Sȝ dī. q̄re cogit nos de⁹ mitiſſim⁹ ſub neceſſitate ſalutis credere tā obſcura de ſe q̄ null⁹ intellect⁹ cape pōt. q̄re nō ꝯtentat̄ de⁹ vt ſolūmō crederem⁹ vnicū deuȝ oīm creatorē. ꝛ crederem⁹ de eo ſoluȝ ea q̄ cape poſſem⁹. Rn̄dēt doct. q̄ h̄ vult de⁹ p̄pter q̄tuor ſp̄ealiter. Primo p̄pter ſui excellētiſſimā dignitatē. q̄r de⁹ q̄ ē oīm creator: oēs creaturas excellit: vt omnis mēs de eo cogitās deficiat ne tāta excellētia vileſcat. ſȝ q̄ q̄s plus d̄ eo cogitat altior appareat. Ps. Aſcēdit hō ad cor altū ꝛ exaltabit̄ de⁹. Secundo vult p̄i⁹ de⁹ tā ardua credi d̄ ſe p̄p̄t fidei certiſſimā veritatē. Nā ſiue credat hō ſiue nō. in rei veritate ſic ē. q̄ de⁹ vnus in eēntia eſt ꝛ trin⁹ in pſonis. Cū ḡ igit̄ de⁹ ſit ſūma veritas q̄ nec fallere nec falli pōt. aliud de ſe credi nō vult. nec velle pōt niſi q̄d veruȝ eſt. Hinc fides xp̄iana in ſymbolo ꝯfitet̄ vnū deū dī. Credo in deuȝ: id eſt credo q̄ deus ſit vn⁹ in ſui eēntia. Itē credit ip̄a vera fides pſonaꝝ diuinaꝝ trinitatē ſcȝ patrē ꝛ filiū ꝛ ſſ. Itē de patre credit q̄ ē oīpotēs. ꝛ q̄ de ſe gignit filiū̄ eiuſdēȝ nature. Nec autē oīpotētia nō ē minor i filio vel in ſſ. Nec mag̃ creauit de⁹ pater mundū q̄ȝ fili⁹ vel ſſ. Licet credendo dicam⁹ de patre. Patrē oīpotentē creatorē celi ꝛ terre. Ubi ē ſciēdū q̄ duplex eſt p̄prietās in deo ſcȝ impropria ꝛ p̄pria. Impropria eſt que ſic cōuenit vni pſone q̄ nō negat̄ alteri ſicut potētia ſapiētia clemētia. Nā iſte ſūt p̄prietates impro p̄e. licet attribuat̄ patri potētia. filio ſapiētia. ſp̄ūiſācto clementia. tn̄ vni ita ꝯuenit ſicut alteri pſone Attribuit̄ aūt patri potētia p̄pter hereticos q̄ dicebāt patrē antiquiorē filio ꝛ p ꝯſequēs impotentiorē. filiū v̄o dicebāt poſteriorē patre ꝛ p ꝯſequēs minus ſapientē. ſpiritūſanctū autē p̄pter vehementiā dicebāt terribilē ꝛ imiteȝ. ideo ei attribuit̄ clemētia. Proprietas eīn p̄pria eſt q̄ ſic cōuenit vni q̄ nullo mō ꝯuenit alteri. Nam paternitas ſic ꝯuenit patri q̄ nec filio nec ſſ. ꝯuenit. Silr̄ filiatio ſic ꝯuenit filio q̄ nec patri nec ſſ. ꝯuenit. Silr̄ p̄ceſſio ſic cōuenit ſſ. q̄ nec patri nec filio ꝯuenit. Itēȝ de pſona filij fides xp̄iana credit ꝛ ꝯfitet̄ q̄ ſit nat⁹ de patre eternaliter ſ̄m deitatē. ꝛ de maria virgine t̄paliter. et magiſterio ſſ. ſ̄m humanitatē eſt cōceptus: natus: paſſus p̄ redēptiōe hūani generis ſub pylato pontio: crucifixus: mortu⁹: ſepultus ſ̄m corpus. ſ̄m aīam v̄o deſcēdit ad inferos. i. ad lymbū patrū. tertia die reſurrexit. Aſcendit ad celū ſedetq̄ȝ in potiori glīa ſ̄m humanitatē. ſ̄m deitatē v̄o in equalitate dei patris. ꝛ inde venturus eſt iu

dicare bonos ⁊ malos. Siłr de spūſā
cto xpiana fides ꝯfitet̄ ꝙ spū. ſanctus
in diuinitate ſit vna pſona a patre ⁊ fi
lio pcedēs. cui⁹ clemētia dirigit̄ ſācta
eccl'ia in qua ſolū fit remiſſio peccato
rū. reſurrectio. ⁊ p cui⁹ bonitatē dabit̄
vita eterna. Tertio vult pi⁹ deus tā
ardua credi de ſe ꝓpter ſcripturarū di
uinarū infallibilitatē vt homo plus i
nitatur ſacre ſcripture q̄ ꝓprio intelle
ctui quā ſſ. inſpirati locuti ſunt ſancti
dei homines. ij. Pet. Quarto vult pi
us deus tam ardua de ſe credi ꝓpter
multiplicē vtilitatē noſtrā que ſtatim
ſequit̄ in articulo tertio. ¶ Ter
tiū ſalutare documentū inſinuat̄ in
verbis thematis cōfeſſionis vnitatis
mirifica fructificatio: cū dicit̄. Plena
eſt oīs terra gloria eius. Nam fide
lis ꝯfeſſio vnius dei ⁊ trini inter alia
valet ad quattuor. Primo ad demo
nū repulſionē. Demones audito no
mine ſancte trinitatis terrentur. Ps.
Sanctū ⁊ terribile nomē eius. Un̄ le
gitur ꝙ apud cōſtantinopolim qui
dam magus quendā notariū duxit
ad quendā locū vbi multitudo erat
demonū. Unus eorū in throno ſedēs
interrogauit eum ſi ei vellet ſeruire. ⁊
iſte ſignauit ſe ſigno ſancte crucis di
cens. Ego ſum ſuus ſancte trinitatis
Quo audito oēs demones aufuge
rūt. Cū tandē dict⁹ notari⁹ ad eccl'iā
ſancte ſophie veniſſet imago crucifixi
q̄cūqꝫ ibat ad ipm oculos ꝯuertebat.
acſi diceret. q2 ꝯfeſſus fuiſti me corā
demonibꝫ in terris: ego ꝯfitebor te co
rā patre in celis. Siłr dicit̄ ꝙ dū qui
dā heretic⁹ in pfidia mortu⁹ fuiſſet et
multos libros in ſua libraria reliq̄ſſꝫ
vbi frequēter terribiles voces audiebā
tur. q̄dā mgr̄ catholic⁹ intrauit in ip
ſam librariā. ⁊ dū ibi de ſancta trini
tate legeret terribiliter aīa illi⁹ hereti
ci ei apparuit dicēs. Quō credis ſctā trini
tatē. Qui territ⁹ dixit. ſic ſctā eccl'ia ca
tholica. Cui dixit. bñ q2 ſtatim morie
baris. ego em̄ i h̄ erraui in meā dāna
tionē. Quo dicto diſparuit. Secūda
vtilitas ē mētis nr̄e hūiliatio. Nā cū vi
dem⁹ ꝙ deū nr̄o itellectu cōphēdere n̄
poſſum⁹ ſꝫ credim⁹ tm̄ ſubijciem⁹ nos
deo nō eleuātes ſupra nos ſic ꝑuni gen
tes. Un̄ Chryſ. Ultra dicim⁹ q̄ ſūt fi
dei q̄ nō intelligimus ad plenū. q2 dr̄
Prouer. xxv. Sicut q̄ mel comedit mł
tū nō ē ei bonū: ſic q̄ ſcrutator ē maie
ſtatis opp̄met̄ a glia. De h̄ exēplū bti
Aug. d̄ puero cū cocleari. Tertia vtili
tas ꝯfeſſiōis ſctē trinitatꝫ ē mētis nr̄e
illumiatō. Nā p fidē ſctē trinitatꝫ illu
mīamur intantū vt nūc vna vetula
pl⁹ ſcit de ſctā trinitate q̄ꝫ pus ſapiētiſ
ſim⁹ phs. q2 deuote orādo penetrat ce
lū ⁊ iocūdat̄ cū angelis. Quarta vtili
tas ē finalis ſaluatio. Marci vlt. Ba
ptizātes eos in noīe pa. ⁊ fi. ⁊ ſſ. Seqt̄
Qui crediderit ſalu⁹ erit. Rogemus
ergo chriſtum ⁊c.

De eadē feſtiuitate ſancte Trinita
tis Sermo .lxxvj.

In hoc glorie
tur q̄ gloriat̄ ſcire et noſſe me.
q2 ego ſū dñs. Hierē. ix. c. Que
quidē vba ſanct⁹ ꝓpheta in pſona al
tiſſimi dī ꝓtulit ne fragilis hō glorie
t̄ in ſua ſapia fortitudine ⁊ diuitijs. ſed
in dei veri noticia. ¶ Ex q̄ em̄ ho
mo ē creatura rōnalis. neceſſe igit̄ eſt
ei cognoſcere hec q̄ttuor. ſ.
Primo a q̄ ē ne ei ſit ingratus.
Scdo ſub q̄ ē ne ſit inutił ſuus.
Tertio ad q̄d ē ne ſit vił ⁊ abiect⁹.
Quarto a q̄ tenet oīa ne ſit decept⁹.
Prīo ſiqdē nece ē cogſcere a q̄ ē ne ei ſit
ingt⁹. q2 h̄ p oībꝫ optim⁹ creator exigit
a creatura rōnali vt ſe itelligat ⁊ cog

ſcat ac glificet. iuxta illd Oſee. vj. Miſericordiã volo ⁊ nõ ſacrificiũ ⁊ ſciam dei plus ꝙ holocauſta Ad hunc certe finẽ creauit deꝰ hoiem vt ſe recognoſcat. Uñ mgr in. ij. di. j. Deꝰ creauit hominẽ vt ſummũ bonũ itelligeret. itelligẽdo amaret. Hic Hiero. ſuper pſ. Hoc a beluis et a beſtijs diſcamꝰ qa nos itelligimꝰ creatorẽ nrm: ille nõ intelligũt. Sȝ ⁊ ipẽ ſtatꝰ corpis nři ſuuȝ querit artificẽ. Uani igit ſũt oẽs hoieſ qbꝫ nõ eſt dei ſcia. q ẽ omĩpotẽs clemẽſ miſericors. dulcſ. ſuauis. ⁊ totiꝰ bonitatis fons ⁊ origo. q ẽ vnꝰ i eſſentia. et trinꝰ in pſonis. De q hodie ſctã mat ecclesia gl'ioſe ſolẽnizat. Scđo hoi neceſſe eſt cognoſcere ſub q eſt ne ſit ſuꝰ inutilis et ira dei dignꝰ. ſi ei debite nõ ſuiat audiat illud dñi dictuȝ ſuper ſe Mat. xxv. Inutilẽ ſuum pꝫcite i tenebras exterioreſ: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dẽtium. vbiqꝫ deniqꝫ nec ſe cognoſcit: nec deũ glificat. Tertio hoi neceſſe ẽ cognoſcere ad quid ẽ ne ſit vilis et ababiectus. vt p modica pcti delectatõe pdat dulciſſimã dei viſionẽ ad quã finaliter creatus eſt. Uñ Aug. de doctrina xpiana. O aĩa xpiana euigila. ⁊ ſi q in te ſit ꝟtus charitatis q oĩa ſuſtiet dñi tui imitari veſtigia. Conſidera ꝙ milia martyꝝ tritã tibi fecerũt viam. trãſierũt virgĩes. trãſierũt mſes. trãſierunt pueri et puelle et adhuc times. Trãſi qꝛ ducet te ille q eſt via ꝟitas ⁊ vita. via nõ errãs. veritas nõ fallens. vita ñ deficiẽs. Uia i exẽplo. ꝟitas i pmiſſo et vita in premio. Ideo ſub iſto dño oĩs homo obligatur ſm ſuam volũtatem viuere ſub pena etne mortis. ad Roma. xiij. Oĩs aĩa poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit.

Quarto neceſſe eſt homi cognoſcere a quo tenet omnia ne ſit deceptus. vt cõtra domini ſui bñplacitum trãſitorijs vtatur pro eternis. ſȝ potius pñſentibus vtatur tanꝙ diſpenſator accõmodatis. vt dicatur ei illud Mat. xxv. Euge ſerue bone et fidelis: quia ĩ pauca fuiſti fidelis: ſupra multa te cõſtituam. intra in gaudiũ domini tui. Iſte pfecto noticie ſunt homini ſaluãdo neceſſarie. Ideo hoc preexigit deuſ noſter a nobis dicens. In hoc glorietur qui gloriatur ſcire ⁊ noſſe me. qa ego ſum dominus. In quibus quidẽ verbis ſpiritusſanctus per os Hieremie pbe duo ſalutis inſinuat documẽta p pñti ſolẽnitate (eo adiuuante) declaranda. ſ.

Primũ diuinitatis ſue glioſaȝ noticiam. ibi. In hoc glorietur qui gloriatur ſcire ⁊c.

Scđm diuitatſ ſue fructuoſaȝ eẽntiam. ibi. qꝛ ego ſum dñs.

S Primũ itaqꝫ documentum dixi ꝙ ſpũſſanctus inſinuat diuinitatſ ſue noticiam cũ exprimit in quo ſit homini gloriandũ dicenſ. In hoc glorietur qui gloriatur ſcire ⁊ noſſe me. Sed ꝙ deus infinite bonitatſ a nobis cognoſci non poſſit ſcriptura teſtatur. Dicit enim Areſtoteles libro de cauſis. Prima cauſa ſuperior eſt omĩ narratiõe. Et beatus Auguſtinꝰ libro de verbis domini ait. Deus eſt ineffabilis quia nõ poteſt fari. Et Dionyſius libro đ diuinis nominibꝫ inquit. Deũ neqꝫ dicere neqꝫ intelligere poſſibile eſt Et Job xj. Excelſior eſt celo et quid facies. profundior inferno ⁊ vnde cognoſces. longior terra: menſura eius eſt latior mari. Econtra ſcriptura clamat deuȝ verum diligere. Sed dicit Auguſtinus ꝙ inuiſa diligere poſſumꝰ: incognita vero nõ. Idem dicit Berñ. Ita deus ẽ in irrationalibus creaturis vt tñ non capiatur abꝫ ipſis. a rationalibus omnibus capiꝫ poteſt per cognitiõem ſȝ a

bonis tm̄ p amorez. Et Hiere. ix. dicit
dñs. In h̄ glorief q̄ gloriaf ſcire z noſ/
ſe me. Si eñ deū itelligere vł cogſcere
nō poſſem⁹ fruſtra eſſent p̄dicatiōes i
quib⁹ docemur deū cognoſcere z dili/
gere. Qd̄ quidē dubiū ſic declarat ſera
phicus doctor Bonauētura ſup. j. di.
xxij. q̄ dupliciter dr̄ intelligere ſeu co/
gnoſcere. ſ. p p̄fectam comp̄hēſionem.
Scdo p ſemiplenā cognitiōz. Primo
mō videlicet p p̄fectā cōprehēſionē de⁹
ſolus ſcit z cognoſcit ſeipm̄. z ſic intelli
gunf auctes p̄mo dicte. Ideo dicebat
verus de⁹ xp̄s Mat. xj. P̄rem nemo
nouit niſi filius. z Joh. iiij. Uos ado/
ratis qd̄ neſcitis: nos adoramus qd̄
ſcimus. Hinc Euſebi⁹. Trinitas ſibi
ſoli nota eſt z hoi xp̄o. Et be. Aug. Cre
ator a creatura ad plenū cognoſci nō
pōt nec hic nec in patria. Hic ei cogno
ſcimus q̄ eſt. in patria aūt quō eſt. ſed
nec hic nec in patria qd eſt. Eſt eñ itel
ligentia noſtra ad illā lucē inacceſſibi
lem multo minor q̄z viſus noctue et
veſpertiliōis ad ſolē. vt dr̄. ij. metaph.
Un̄ de⁹ in Daniele dr̄ ambulare ſup
pēnas vētoꝝ. h̄ eſt ſup intelligētias eti
am angelicas. Propf qd̄ apl's i terti/
um celū rapt⁹ vidit ieffabilē diuītatis
eſſentiā. z admirās ait ad Rom. xj. O
altitudo diuitiaꝝ ſapie z ſcie dei q̄z in
comp̄henſibilia ſunt iudicia eius z in
ueſtigabiles vie ei⁹. Quis ei cognouit
ſenſum dñi. aut qs ↄſiliari⁹ eius fuit.
aut qs p̄or dedit illi z retribuef ei. qm̄
ex ip̄o z p ip̄m z in ip̄o ſunt oīa. ipi ho
nor z gloria in ſecula ſeculoꝝ Amen
Regi igif ſeculoꝝ īmortali z iuiſibili
ſoli deo honor z glia i ſecula ſeculoꝝ.

Scdo mō deuz cognoſcere poteri/
mus ſemiplene ſiue impfecte. et ſic co/
gnoſcimus ex trib⁹. ex ſcriptura. ex na
tura. ex ratiōis cēſura. Primo deū co
gnoſcimus ex ſcriptura. q̄z ſancti do/
ctores multa ſcripſerūt de deo. Unde
Anſ. libro monologion ait. Credim⁹
te eſſe quoddā bonū quo nihil maius
cogitari pōt. Et Aug⁹. lib. j. queſtionū
noui et veteris teſtamēti ait. De⁹ hoc
eſt quod nulla attingit opinio. pl⁹ eſt
eñ q̄z quicqd dici aut cogitari poteſt.
Et libro meditationū. Deus inquit ē
cuius potētia nō exhaurif. cui⁹ miſeri
cordia nō exinanif. cuius ſciētia nō de
ficit. cui⁹ poteſtas qd̄ vult efficit. Idez
in li. de ſpeculo. Deus ſupra quē nihil
extra quē nihil. ſine quo nihil. īfra quē
nihil. deus ſub quo totū. cū quo totū.
in quo totū. Idem in ſoliloquijs. De/
us eſt vera z ſumma vita in quo z a q̄
z per quē bona ſunt que bona ſūt om
nia. deus a quo euerti cadere. in quez
ↄuerti reſurgere. in quo manere ↄſiſte
re eſt. Deus a quo exire mori z in quez
redire reuiuiſcere z in quo habitare vi
uere eſt. de⁹ quē nemo amittit niſi de/
ceptus. nemo querit niſi admonitus.
quē nemo inuenit niſi purgat⁹ Idem
ſup pater nr̄. Deus eſt in ſeipo ſicut al
pha z o. i mūdo ſicut auctor et rector.
in angelis ſicut ſapor et decor. i eccl'ia
ſicut paterfamilias i domo. i aīa ſicut
ſpōſus i thalamo. i iuſtis ſicut adiu/
tor z protector. i reprobis ſicut pauor
z horror. Et beatus Bernardus d cō
ſideratiōe. Quid eſt deus. logitudo. la
titudo. ſublimitas. et profundū. Lon
gitudo propter eternitatē. latitudo p/
pter charitatem. ſublimitas propter
maieſtatem. profundū propter ſapiē/
tiam. Talia nāqz de deo teſtātur etiā
philoſophi morales. ſicut Areſtoteles
xij. metaphiſice dicit. Deum dicimus
eſſe optimū et ſempiternū. Et cōmen
tator primo metaphiſice. Deum dici/
mus eſſe ſempiternum: nobiliſſimuz
z optimum. Et Apuleus de deo So
cratis inquit. Nihil eſt deo potentius

ꝛ ꝑfecti⁹. Et Plato in thimeo ait. De⁹ ē ſūmū bonū oēm ſubſtātiā oēmq; naturā q̄ cūcta q̄ expediūt ipe ſcit. Et Albumaſar in ſuo introductorio ī aſtronomiā. De⁹ ē mouēs oīa imobilis. cuius nomē ē bn̄dictū ꝛ exaltatū exaltatiōe maxima. Secūdo deū cognoſcim⁹ ex creaturaꝝ natura. Nā ſi cōſiderem⁹ q̄ nobiliť poteter ꝛ ſapieť creauit oīa celeſtia: terreſtria: bruta ꝛ rationalia. Conſidera igiť o aīa mea fertilē terrā in cui⁹ viſceribꝫ creſcūt metalla. auꝝ viꝫ ꝛ argētū. cuprū. lapides ꝑcioſi. ſal ꝛc. In ſupficie herbe: flores: virgulta: arbores diuerſi generꝭ. q̄ omia ſūt mľta ꝛ q̄ſi innūera. qs creauit iſta. nōne optim⁹ ds. Cōſidera deniq; fluidā aquā in q̄ natāt piſces ꝛ vimes vbi creſcūt gēme ꝛc. q̄ ē maioꝛ terra. ꝛ tn̄ n̄ ꝯuertiť opire terrā. q̄re de⁹ oīpotēs h̄ ſic ē. q2 terminū poſuiſti quē nō tranſgrediūť. Cōſidera deinde aerē liqduꝫ vbi volitāt volucres celi ꝑ quē cauſať ſon⁹ terribilis vel demulcēs. quē aſpirādo ꝛ reſpirādo viuūt aīalia. Cōſidera poſtremo ignē ꝛ planetas ſidera et ſtellas ac duodecim ſigna. ex q̄bꝫ cauſanť pluuie: vēti generatōes ꝛ peſtilentie dies noctes calida ꝛ frigora. ꝛ quiſ dat illis vtutē. nōne optim⁹ deus nr̄. poſtremo ꝯſidera primū mobile quō motu ſuo mouet orbes. deinde celuꝫ cryſtallinū ꝛ celū empyreū plenuꝫ angelis ꝛ aīabꝫ btīs. q̄ laudāt: glorificāt ꝛ bn̄dicūt deū ſuū ī ſecla ſeculoꝝ. Un̄ Aug. vij. de ciui. di. c. xxx. dič. Illū deū colim⁹ q̄ naturꝭ a ſe creatꝭ ꝛ ſubſiſtēdi atq; mouēdi initia fineſq; ꝯſtituit. qui reꝝ cāas nouit atq; diſpoſuit. q̄ vi ſeminū ꝯdidit. q̄ rōnalē aīaꝫ q̄ dr̄ aīus q̄bꝫ voluit viuētibꝫ īdidit. q̄ ſmonis facultatē vſūq; donauit. q̄ mun⁹ futura dicēdi q̄bus placuit ſpiritibꝫ īpartiuit. ꝛ ꝑ q̄s placet ipa ꝓdicit. et ꝑ q̄s placet malas valitudines pellit. q̄ vniuerſarū aquaꝝ creatoꝛ ꝛ gubernatoꝛ eſt. q̄ ſolē fecit corpaliū clariſſimū luminū. eiq; viꝫ ꝯgruā ꝛ motū dedit. q̄ ipis īferis dn̄atiōnē ſuaꝫ poteſtatēq; nō ſubtraxit. q̄ ſemina ꝛ alimēta mortaliū ſiue arida ſiue liquida naturis cōpetētibus attributa ſubſtituit. q̄ terrā fundat atq; fecūdat. q̄ fruct⁹ ei⁹ aīalibus hoībuſq; largiť. q̄ cauſas nō ſolū principales ſ; etiā ſubſequētes nouit atq; ordinat. q̄ hūanis ingenijs q̄ creauit etiā ſciētias artiū variaꝝ ad adiuuādū vitā naturāq; ꝯceſſit. Idē li. xj. Ex ꝑpetuitate creaturaꝝ ītelligiť creatoꝛ etern⁹. ex magnitudine oīpotēs. ex ordine ꝛ diſpoſitiōe ſapiēs. ex gubernatiōe bon⁹. Idē ibidē. Tria quidē maxime ſciēda de creatiōe vob oportuit ītimari. ſ. qs eā fecerit. ꝑ q̄d fecerit. ꝛ q̄re fecerit. Si q̄ q̄rimus qs fecerit. de⁹ eſt. Si ꝑ q̄d. dixit ꝛ facta ſūt. Si q̄re fecerit. q2 bon⁹ eſt. Nec eīm auctoꝛ ē excellētioꝛ deo. nec ars efficacioꝛ dei verbo nec cauſa melioꝛ q̄ vt crearet bonū a deo bono. O hō vilis boni dei factura. o ꝓſumptuoſa. o peccatrix ꝛ maliuola. cur deū tuū tā bonū oīm creatorē deſpicis. cur ꝯtra oīpotentē peccādo calcitras. cur ipius bn̄ficia n̄ recogitas cur ad ipi⁹ ꝓmiſſa nō aſpiras. cur nō eius metuis minas. cur nō appones vt ipm recognoſcas. O flendū malū peccatuꝫ q̄d excecat. o dolendū periculū q̄d a tā pio deo ꝛ benefico ſeparat. Un̄ Bern̄. in ſmōe. Conſidera ſeptē in beneficio creatiōis. q2 creauit te ſine cōmodo ſuo. pꝫ dicēte. Bonoꝝ meoꝝ nō egeſ. Sine merito tuo q2 nihil ante ꝓmeruit q̄ penit⁹ nihil fuit. Cogita qualē te fecit ſm corp⁹ egregiam creaturā. ſm aīam magꝭ egregiā. vtpote imagine creatorꝭ īſignē ratōis ꝑticipē btitudinis ſempiťne capacem

Cōſidera ⁊ dn̄atōis ptātē. terror eī hominis ſup cūcta aīalia iminere decernitur. Cōſidera ꝙ largitatꝫ admiſtrat oꝫ q̄nta tibi largit⁹ ē ad eruditionē. q̄nta ad ꝯſolationē. q̄nta ad correptiōꝫ. q̄nta ad delectationē vt inde grās agas. O igit̄ hō dei nulla ſuadet rō. nl'la docet via ꝯtēnere deū tuū ꝓ oī delectatione pctōꝝ. q̄n poti⁹ recognoſcere amare ⁊ diligere ac eī fideliter ⁊ deuote ſeruire. ❧ Tertio deū impfecte cognoſcere poſſum⁹ ex rōnis cēſura. q: rō nr̄a cogit nos deū intelligere optimū omnipotentē ſuauiſſimū ⁊ oīm bonōꝝ fontalē originē. Vn̄ Bern̄. Miraris in ſole ſplēdorē: ī flore pulchritudinē: in pane ſaporē: in terra fecunditatē. ſꝫ a deo hec vniuerſa data ſunt. Nec dubiū q̄n multo ampli⁹ reſuauit tibi q̄ꝫ dederit creaturꝫ. O de⁹ altiſſime q̄ꝫ ſubtilis es ⁊ q̄ꝫ btūs. quē etiā ſapiētiſſim⁹ angel⁹ lucifer pfecte nō cognouit. q: ſi nouiſſet nūq̄ꝫ cecidiſſet. ❡ Secūdū documētū ex themat̄ꝫ v̄bis declarandū notem⁹ diuinitatꝫ fructuoſam eſſentiā: cū dr̄. Quia ego ſū dn̄s. ſ. vniuerſalis oīa creās. oīa ꝓuidēs. ⁊ omnia gubernās. Vn̄ de natura diuinitatis tria ſunt firmiter tenēda. ſ.

Primo ꝙ de⁹ vnus ſit

Sc̄do ꝙ ī vnitate nature trin⁹ ſit

Tertio ꝙ a prē ⁊ fili⁹: ab vtroq̄ꝫ ſpūs ſanctus ꝓcedit

Primo dixi ꝙ firmiter tenēdū ē ꝙ diuinitatis natura vnica eſt. qḋ ꝓbare poſſum⁹ aūctoritatibꝫ ⁊ rōibꝫ. Primo itaq̄ꝫ vnitatē diuine eēntie ꝓbem⁹ auctoritatibꝫ. Dicit̄ nāq̄ꝫ Deutꝫ. xxxij. Videte ꝙ ego ſū ſol⁹ ⁊ nō ſit ali⁹ deus ꝑter me. Et eiuſdē. vj. Audi iſrl̄. dn̄s deus tu⁹ vn⁹ ē. Et Eph. iiij. Unus dn̄s. vna fides. vnū baptiſma. vn⁹ deus ⁊ pr̄ oīm q̄ ſup oēs ⁊ ꝑ oīa ⁊ in oībꝫ vobis. Et b. Ber̄. Qḋ ſi dici pōt de⁹ vniſſim⁹ eſt. ❡ Secūdo vnitatē diuine nature ꝓbem⁹ rōnibꝫ. Primaꝫ ponit Tho. j. pte. ſū. q. xj. ar. iij. di. Si eēnt plēs dīj oporteret ab iuicē differre. q: aliqḋ cōueniret vni qḋ nō ꝯueniret alteri. Et ſi h̄ qḋ ꝯueniret vni eēt ꝓuatio nō eēt ſimplicit̄ pfectus. Si autē h̄ eēt perfectio alteri eoꝝ deeſſet. ⁊ ſic iteꝝ nō eſſꝫ ſimpl'r pfectus. ſꝫ q: de⁹ ē infinite pfectōis cōphēdēs ī ſe totā pfectionē eēndi. ꝙ impoſſibile eſt eſſe plures deos. Sc̄da rōne vnitatē diuine nature ꝓbem⁹ tali. Si ſūt plures dīj aut ſunt eiuſdē nature aut nō. Si nō: tunc vn⁹ ē de⁹ ⁊ ali⁹ nō. q: nō habet naturā diuinā. Si autē habēt eandē naturā diuinā: ⁊ cū in deo idē ſit natura ⁊ eē tūc habebūt idē eſſe. ſꝫ q̄ habēt eādē naturā ⁊ idē eſſe ſunt vnū. ꝙ impoſſibile eſt eſſe plures deos. Tertia rōne creaturaꝝ ꝓbem⁹ vnitatē diuine nature. Dicit magn⁹ Albert⁹ in ſuo cōpēdio ꝙ ī creaturis inueniunt̄ q̄ttuor. ſ. multitudo: ordo: impfectio ⁊ cōnexio. ⁊ ꝑm qḋlibet iſtoꝝ ꝓbat̄ vnum tm̄ eſſe ꝑncipiū. Q, autē in creaturis ſit multitudo patet ad ſenſū. ſꝫ oīs ml'titudo ab vnitate trahit originē. ꝙ neceſſe ē omīſ multitudinis vnū eſſe ꝑncipiū. Silr̄ ꝙ ordo ſit in creaturꝫ videm⁹ ad ſenſū ſꝫ oīs ordo habet ꝑus ⁊ poſteri⁹. ergo oportet ꝙ vnū hēat ꝑncipiū. Itē ꝙ impfectio ſit in creaturis patet ad ſenſū q: aliq̄s defectus inuenit̄ in oī creatura ꝓ eo ꝙ indiget ab alio ꝯſuari. ſꝫ oē impfectū ab aliq̄ ſimplicit̄ pfecto trahit originē: qḋ ē vn⁹ de⁹. Silr̄ in creaturis eſt ꝯnexio ſicut patet ad oculuꝫ ꝙ vnū habet reſpectū ad aliud. q: inferiora ad ſupiora. ſed oīs cōnexio diuerſarū habet cauſam ſue cōnexionis ⁊ ꝯſuatiōis ad aliqḋ vnū qḋ eſt deus ꝙ natura dei eſt vnica. Unde Leo papa. Credimus ſanctā trinitatē patreꝫ

filiū ⁊ ſpm̄ſctm̄ vnū deū omīpotētem vnius ſubſtātie. vni⁹ ꝑtātis. ⁋ Secūdo q̄ꝫ q̄ i vnitate nature diuie de⁹ ſit trin⁹ ꝓbem⁹ tripl'r. ſ. ſcripturarū teſtimonio. creaturaꝝ veſtigio. ꝛ rōnuꝫ iudicio. que pulcre patēt i ſmone p̄cedentis anni. articulo p̄mo. ⁋ Tertio deniqꝫ a diuina natura eſt q̄ pr̄ a nullo. filius a p̄re. ⁊ ſpūſſcūs ab vtroqꝫ ſic. Cū eñ de⁹ ſit ſapiētiſſim⁹: potētiſſim⁹ ⁊ optimus pōt ſcit ⁊ vult ſe ſūme cōicare. H aūt eſt aliꝫ ſue maieſtatis plenitudinē dare in eadē natura. ḡ deus pr̄ ab eterno filiū equalē ſibi genuit. cui diuinitatis ſue eſſentiā ſumme cōmunicauit. iuxta illud Eſa. lxvj. Si ego q̄ generatiōes aliꝫs tribuo ipe ſteril' ero. Nō de⁹ pr̄ genuit ſibi equalē filium quē ſūme diligit ⁊ a q̄ ſūme diligitur. ⁊ illa dilectio q̄ ſe diligūt dr̄ ſpūſſctūs q̄ cū p̄re ⁊ filio i vnitate eēntie regnat ſine fine ſeculorum. Cui eſt honor ⁊c̄.

In feſto ſacratiſſimi corꝑis xp̄i. Sermo. lxxvij.

Ego ſum pa-

nis viuus q̄ de celo deſcēdi: ſi quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternū. Joh. vj. Ad glorioſam hui⁹ diei ſolennitatē verba hec dixit vita hoīm ⁊ angeloꝝ Jeſus bñdictus de ſacramēto euchariſtie i quo ꝯtinetur veꝝ ⁊ viuidum corpus ſuuꝫ qui dedit eſcam omī carni. ſ. iumentiſ herbas. timentibꝫ ſe caſto ſeu filiali timore: videlicet angelis nude diuitatꝫ ſuauitateꝫ. hoībus aūt ſe timentibus q̄ participāt cū brutis ſm corpus ⁊ cū angelis ſm intellectuꝫ nouiſſime mirabili magiſterio cōfecit terrenaꝫ ſubſtantiā cū angeloꝝ eſca vt dicat fideliſ chriſtianus illud pſ̄. Panē angeloꝝ manducauit homo. In quo pane bomini ſic dato ſuā ineffabilē charitateꝫ nob expſſit. ⁊ nr̄m affectū cū eodē dulciter inflāmauit. Merito igit̄ p̄ſentis diei ſolēnitas exiſtit venerāda int̄ alia ꝓpter tria. ſcꝫ

Primo ne ingrati videamur
Scd̄o vt officiū angl'i āplectamur
Tertio vt idulgētiā feſti ꝯſeqmur

Primo nāqꝫ p̄ns ſolēnitas ē venerāda iō vt in iſto die xp̄o dn̄o nr̄o d̄ tāto bñficio generi humano exhibito grās referam⁹ ne ingrati videamur. Nam clemētiſſimus ſaluator nr̄ i die natiuitatis ſue veniēs in ſuba nr̄e carnis ſe nobis tūc dedit in ſociū. Nūc v̄o in ſacramenti inſtitutōe ſe dedit in cibum. Ideo dicebat Joh. vj. Caro mea vere eſt cibꝫ. ⁊ in futuro ſe reſeruat in p̄mium. Vñ eccl'ia canit i hymno. Se naſcens dedit ſociū ꝯueſcens in eduliuꝫ moriens in p̄cium. ſe regnās dat in p̄mium. Hec ꝯſiderās btūs Bern̄. in libro meditationū dic̄. Quid retribuā dn̄o ꝓ omibꝫ q̄ retribuit mihi. Mihi etenim deficit ſpūs meus ꝓſus i tanta bñficiorum ꝯſideratione. Et licꝫ nō ſufficiam gratias agere ſed ingratitudineꝫ odit anima mea. proinde oportet animā eſſe gratioſam et deuotam q̄ꝛ libentius dona multiplicant̄ ſi ꝑo/ra tāq̄ꝫ dona gratuita ſuſcepi ⁊ cōſeruari videtur. Hinc ⁊ beatus Aug. li. de ciui. dei dicit Quiſquis beneficia di nō videt cecus eſt. nec laudat ingrat⁹ eſt. quiſqs in laudādo reluctat̄ inſan⁹ eſt. Totis iḡꝛ viribꝫ cauere debemuſ ingratitudinē. q̄ꝛ vt dicit Petrus rauennas. Nihil eſt adeo qd̄ indignationeꝫ ꝓuocet altiſſimi ſicut ingr̄titudo. Vñ Ber. Dignū ē ſp̄ grās agere q̄ꝛ d̄s nob nūq̄ꝫ ceſſat bñfacere. Proinde dr̄ in officio hui⁹ feſti. Vnigenit⁹ ſiquideꝫ dei fili⁹ diuitatꝫ ſue nos volēs eē p̄ticipes noſtrā naturā aſſumpſit vt hoīes

deos faceret factꝰ hō. Inſup qđ đ nr̄o
aſſumpſit totū nob ꝯtulit ad ſalutem
Nā corpꝰ ſuū in ara cruc obtulit deo
prī. ſanguinē ſuū fudit in p̄ciū nr̄e re/
demptōis. ꝛ vt tāti bn̄ficij iugꝫ i nobis
maneret memoria corpꝰ ſui ꝛ ſangui
nem ſub ſpecie panis ꝛ vini ſumēduꝫ
fidelibꝫ dereliqt. Scđo huiꝰ diei ſolē/
nitas eſt venerāda vt officiū anglorū
amplectamur. vt ſic angeli hn̄t ꝯtinu/
um feſtū in celo de glioſo corpore xp̄i.
ſic nos hodie de ipo xp̄i corpe iocūdū
faciamꝰ feſtū. Un̄ Bern̄. Diſcamus i
terris q̄s facturi ſumꝰ laudes in celis
Et b. Aug. li. ꝯfeſ. Uere felix eſſꝫ q̄ poſ
ſet diuine laudi ſp̄ inſiſtere. Tertio p̄/
ſens ſolēnitas eſt venerāda vt indulgē
tiam ipius feſti ꝯſeqmur. Nā vt habe
tur extra de reliquijs ꝛ ve. ſctōꝝ in cle/
mentina. Urbanꝰ papa quartꝰ dota/
uit h̄ feſtū indulgētijs. ꝛ ꝯceſſit oībus
vere penitentibꝫ ꝛ ꝯfeſſis q̄ matutinali
officio i eccl'ia in q̄ iſtud feſtū celebrat̄
interfuerint centū dies. q̄ aūt in p̄mis
veſp̄is totidē. q̄ in ſcđis veſp̄is totideꝫ
q̄ vero p̄me tertie ſexte none ꝛ cōpletorij
officijs interfuerint p̄ q̄libet horaruꝫ
ipaꝝ q̄dragīta. eis aūt q̄ īfra octauā
veſp̄is miſſe ac dictaꝝ horaꝝ officijs
interfuerint centū dies de iniūctis pe
nitētijs miſericordit̄ relaxauit. Mar/
tinus vero papa q̄ntꝰ ex ſpēali deuotōe
ad iſtud feſtū dictas indulgētias du/
plicauit. merito qꝛ hodie illū honora/
mus ſpēalit̄ q̄ clamat. Ego ſuꝫ panis
viuꝰ q̄ đ celo ꝛc. In q̄bꝫ vbis de ſacro
euchariſtie tria myſteria ꝓponunt̄ tra
ctanda. videlicet.

Primo corp̄is xp̄i idubia veritas. ibi. Ego ſum panis viuꝰ.

Scđo corp̄is xp̄i ſub ſacro magna mirabilitas ibi. q̄ de celo deſcēdi

Tertio corpꝰ xp̄i ſumēti ſūa vtilitas ibi. ſi q̄s mādŭcauerit ꝛc.

X Primo dixi myſteriū qđ tractan
dū ꝓponit̄ in p̄miſſis vbis corp̄is xp̄i
indubia veritas. cū dei filiꝰ p̄ ſe dicat.
Ego ſum panis viuꝰ. Ex h̄ ſaluatoris
vbo q̄dā heretici ſumpſert̄ erroreꝫ ne/
gātes xp̄i verā carnē ſub ſacro dicētes
ꝙ hec locutio ē metaphorica. ſicꝰ cū di/
xit. Ego ſum vitis ꝛ vos palmites. et
ſic aſſerebāt ꝙ caro xp̄i ſic ē in h̄ ſacro
ſic in ſigno. ꝛ q̄ māducāt tm̄ eiꝰ ſignuꝫ
accipiūt. Sꝫ reuera fallunt̄. qꝛ qn̄ xp̄s
dixit ſe paſtorē. lapidē angularē. viteꝫ.
ſtatim aliq̄d ſubiūxit. p̄ qđ dedit itel
ligere ꝙ metaphorice loqueret̄. cuꝫ di
xit. Ego ſum vitis. addidit. ꝛ vos pal
mites. Silr̄ cū hec loq̄ret̄ ſaluator. ſcꝫ
Caro mea vere eſt cibus ꝛ ſanguis me/
us vere eſt potꝰ multi ex diſcipul' dixerūt
Joh. vj. Durꝰ eſt hic ſmo q̄s pōt eum
audire: ꝛ abierūt retro. Dixit ieſus ad
xij. Nūq̄d ꝛ vos vultꝭ abire. R̄ndit ſy
mon petrꝰ. Dn̄e ad quē ibimꝰ vba vi
te eterne habes. Un̄ licet idubia fidē te
neamꝰ ꝙ in ſacro ſub ſpēbꝫ panis ꝛ vi
ni veꝝ corpus ꝛ ſanguis ꝯtineatur. ta
men ꝓpē ꝯtentioſos aut in fide titubā
tes q̄n potiꝰ ꝓpter deuotos vt magꝭ ad
tam deificū ſacrm̄ afficiant̄ ꝓbemꝰ tri
pliciter. ſcilicet

Primo ſanctoꝝ auctribꝫ
Scđo doctoꝝ rōnibꝫ
Tertio miraculoꝝ exemplis.

Primo eteni veꝝ corpꝰ xp̄i eſſe ſub ſa
cramēto ꝓbemꝰ auctibꝫ. Nā oēs theo/
logi. ſ. Bonauētura. Tho. Richardꝰ
Scotꝰ ꝛ ceteri ꝙ ibi ſit veꝝ corpꝰ xp̄i te
nent in. iiij. di. x. Un̄ dicit Franciſcꝰ de
maron̄. in q̄dam ſmone de corpe xp̄i
ꝙ ſub ſpecie panis q̄ ibi videt̄ q̄ttuor
credunt̄ in hoſtia. Primo veꝝ corpuſ
xp̄i ex vi verboꝝ. i. ex trāſſubſtātiatiōe
Scđo ex cōcomitantia ꝙ ibi ſit verus
chriſti ſanguiſ. Tertio vera chriſti ani
ma. Quarto diuinitas. Similiter in

calice ſub ſpecie vini eſt verus xp̄i ſan
guis ex vi v̄boꝝ.i.ex trāſſubſtātiatiōe
q2 ſolū in ſanguinē ꝯuertit̄ vinū ſic pa
nis ī ſolū corpꝰ.ſ3 ex ꝯcomitātia ibi eſt
v̄a xp̄i caro cū oſſib9 ⁊ neruis ⁊ venis
in q̄b9 ꝯtinet̄ ſanguis. Et ē ibi etiā xp̄i
aīa q2 viuus ſanguis ⁊ viua caro ſine
aīa eſſe nō pōt. Eſt ⁊ ibi diuinitas inſe
parabilit̄ vnita corpi ſangui ⁊ aīe xp̄i
Jō d̄r extra de cele.miſ.c.Cū Marthe
Hoc ſacr̄m d̄r myſteriū fidei:qm̄ aliō
ibi credit̄ q̄ȝ cernat̄ ⁊ aliud ibi cernit̄ q̄ȝ
credat̄. Spēs panis ⁊ vini cernitur ⁊
credit̄ veritas carnis ⁊ ſanguinis xp̄i
Et extra de ſumma trini.⁊ fi.catho.c.
j.ſic h̄r. Una eſt fideliū vniuerſalis ec-
cleſia extra quā nullꝰ oīno ſaluat̄.in q̄
idē ipſe ſacerdos ē ⁊ ſacrificiū ih̄s xp̄s
cuiꝰ corpus ⁊ ſanguis in ſacr̄o altaris
ſub ſpeciebꝰ panis ⁊ vini v̄acit̄ ꝯtinet̄
Uñ ⁊ Amb.li.ō̄ ſacris.⁊ h̄r de ꝯſe.di.ij
c.panis. Panis eſt in altari vſitatus
ante verba ſacr̄oꝝ.vbi aūt acceſſit con
ſecratio de pane fit corpꝰ Scd̄o ve-
rum corpus xp̄i ꝓbemꝰ eſſe ſub ſacr̄o
doctoꝝ rōnibꝰ tribꝰ.ſ.

Primo rōne ꝯgruentie
Scd̄o rōne ꝯcomitātie
Tertio rōne diſtātie

Primo em̄ veꝝ corpꝰ xp̄i ꝓbemꝰ ſub
ſacr̄o rōne ꝯgruētie.ſic em̄ ſūme deus
bonꝰ ſe ex ſua bonitate cōicauit p̄ſerti
aīe vegetatiue dedit potētiā generati-
uā p̄ quā res viuēs efficit̄.⁊ augmēta-
tiuā p̄ quā genitū augmētat̄ ⁊ robora
tur. ⁊ nutritiuā p̄ quā nutrit̄ ⁊ ī eſſe cō
ſeruat̄ q̄ȝdiu viuit: ſic a ſili ꝯueniens
fuit deū int̄ ſacr̄a iſtituere tria p̄ q̄ȝrum
vnū aīa efficit̄ viuēs vita ſpūali ⁊ ſup
naturali.⁊ h̄ eſt ſacr̄m baptiſmi.⁊ ali
ud p̄ qd̄ vita ſpūalis in viuēte ſpūalit̄
augeat̄ ⁊ roboret̄.⁊ h̄ eſt ſacr̄m ꝯfirma
tiōis. Et p̄ aliud viuēs ſpūaliter ī vita
ſpūali nutriat̄ ⁊ p̄ficiat̄.⁊ h̄ eſt ſacram̄
tum eucbariſtie cuiꝰ ſumptōe indiget
viuēs vita ſpirituali que eſt vita grē.
q̄ȝdiu eſt in ſtatu in quo poteſt illam
amittere.h̄ eſt.hoc toto tp̄e vite. Jdeo
Scotꝰ huiꝰ ſacr̄i q̄ttuor prerogatiuaſ
notat in.iiij. Primo q2 ſimplr̄ eſt ve-
raciſſimū in ſignificādo. Alia eī ſacr̄a
veracia ſunt q̄ȝtū eſt ex ſe:tñ q̄nq3 non
h̄nt effectū ſignificatōis ꝓpt̄ indiſpoſi
tiōem ſuſcipientis.ſic abſolutio ſacra
mentalis ſignificat abſolutōꝫ a pctīs
interiꝰ:⁊ tñ eū nō abſoluit q̄ ponit obi
cem.⁊ ſic de alijs. Scd̄a ſacr̄i p̄rogati
ua quia qd̄ ſignificat h̄ ſacr̄m ſcȝ xp̄m
realiter ꝯtinet. Tertia quia alia ſacr̄a
ſignificāt gratiā accidentalē in anima
ſuſcipiētis inberentem.ſed hoc ſignifi
cat gratiā ſubſiſtētem.i.verum corpꝰ.
Jō d̄r eucbariſtia.i.bona grā. Quar-
ta p̄rogatiua quia alia ſacr̄a ꝯſiſtunt
in vſu ⁊ fieri ita ꝙ ibi idem eſt ſacramē
tum ⁊ ꝑceptio eius.vt ptȝ ō̄ baptiſmo
⁊ alijs.vt q̄ñ ceſſat vſus baptiſmi tūc
nihil remanet qd̄ ſit ſacramentū. hoc
aūt eſt quoddā p̄manēs: etiā añ vſuꝫ
eius. Secūdo veꝝ corpus xp̄i ſub ſa-
cramēto ꝓbemus rōne diſtātie.vt em̄
dicit Bonauētu.in.iiij.diſt.x.ar.j.q.j.
Maior diſtātia eſt inter ens ⁊ nō ens
q̄ȝ inter ens ⁊ ens. Si ergo deus p̄du
cere oīa de nihilo potuit que ſunt ī
in celo ⁊ in terra ſub terra et in mari.
cur nō potuit vnum ens mutare ī ali
ud ens.vt cōuertere panem in carneꝫ
⁊ vinum in ſanguinē. Unde Ambro.
libro de ſacramētis. De totius mūdi
operibus legiſtis ⁊ ipſe dixit ⁊ facta ſūt
ipſe mādauit ⁊ creata ſūt. Sermo igi
tur qui potuit de nihilo facere qd̄ nō
erat:nō poterat ea que ſunt in id mu
tare quod nō erat.q.d.poteſt Jdē Am
broſius ꝓbat p̄ locuꝫ a minori: nec vi
deatur incōueniens ſi verbum xp̄i ſic
eſt virtuoſum q2 v̄bū etiā humanuꝫ

aliqñ eſt magꝭ ꝟtuoſuꝫ ꝙ ipm ꝓferẽs
ꝟbum ei pape ꝑ nũcium ſuũ congre/
gat epõs qđ a ſe placitũ non audiretur
Tertio verꝫ corpꝰ xp̄i ꝓbemus fore
ſub ſacr̄o rõne ꝯcomitãtie vt q̄ſi ꝑ lo/
cum a minori. Si id de quo minꝰ vi/
detur ineſſe ⁊ ieſt. ⁊ id de quo magꝭ. ſꝫ
minus eſt ꝟtuoſa natura naturata ꝙ
natura naturans. ḡ ſi natura natura
ta vnã rẽ põt mutare ĩ aliã: eo magis
natura naturãs. Nã ꝑ naturã creatã
omĩa elemẽta hñt ꝟtutẽ mutãdi. Ter
ra eñ in q̄ ꝓijcit ſemẽ mutat ĩ herbaꝫ
Jtẽ aq̄ mutat lapidẽ in lignum. Silr̄
ignis mutat lignũ ĩ cinerẽ. Jteꝫ vapo
res aſcẽdẽtes ĩ aere ꝯuertũt in pluuiã
⁊ grandinẽ. hec oĩa natura facere põt
Quid tũc facit autor nature q̄ hãc cõ/
uerſionẽ opat̄. certe plꝰ pt opari ꝙ noſ
intelligere ſm̄ Auicẽnaꝫ. Uñ de ſacra
ſcp̄tura q̄ mẽtiri neſcit adducamus đ
opib9 diuis ſup̄ naturã factꝭ. Jn vete
ri teſtamẽto legimꝰ ml̄tas mutatõẽs
de vna re in aliã factas. Nã ꝟga moy
ſi ad iuſſum dei verſa ẽ in colubꝝ. Et
iteꝝ Moyſes de dei mãdato colubꝝũ
ꝑ caudã accipiẽs ꝯuerſꝰ ẽ in virgã Exo.
iiij. c. Helyas ꝓpha de celo ignem facit
deſcẽdere. iiij. Re. j. c. Nũqđ pter natu
ram eſt ꝙ petra duriſſima ꝑcuſſa cuꝫ
virga moyſi daret copioſiſſimã aquã
Num. xx. Aque egypti rõne ad ꝟbuꝫ
Moyſi ꝯuerſe ſunt in ſanguinẽ. Exo.
vij. Si igit̄ viri ſancti ꝟbo ſuo reꝝ mu
tationes fecerũt. nõne magis dñs ꝓ/
phetaꝝ ⁊ ſanctuſſanctoꝝ xp̄s ꝯuerte/
re põt panẽ ⁊ vinũ in corpꝰ ⁊ ſanguinẽ
Uñ hr̄ de ꝯſe. di. ij. quia corpꝰ. Sicut
inqt ad nutũ ꝑcipiẽtis dñi repente ex
nihilo ſubſtiterũt excelſa celoꝝ. ꝓfun/
da fluctuũ. vaſta terraꝝ. ita pari po/
teſtate in ſpũalib9 ſacramentis vbi ꝑ/
cipitur ſeruit effectus. Tertio veruꝫ
xp̄i corpus fore ſub ſacramẽto ꝓbemꝰ
miraculoꝝ exemplis. Nam licet in di
uerſis partib9 mũdi ſunt infinita mi/
racula in ſacramento euchariſtie facta
tamẽ pauca de multis notemus. Al/
bertus eps̄ de pruſcia refert. ꝙ q̄dam
mulier non credẽs in ſacr̄m altaris ꝙ
ibi eſſet verũ xp̄i corpus. Jpa ḡ cũ ac/
cepiſſet ipm añ porcos in ſiliquis po
ſuit. Ecce mirabile dictu. oẽs porci
mox genu flexerũt ⁊ adorauerũt ſacꝛm
Nec aũt miſera voluit plus experiri.
⁊ poſuit corpus xp̄i ſuper veru ⁊ aſſa/
uit iuxta ignẽ tanꝙ aſſaturaꝫ. Et ecce
gutte ſanguinis exinde fluere ceperũt
Hoc facto adhuc miſera non ꝯtenta:
accipiẽs corpus xp̄i fodit in terram. ⁊
ſanguis nimiꝰ ꝑ foſſam emanare ce/
pit q̄ſi extra terrã ebulliẽdo. Ad quod
tũc cõpũcta venit ad epm̄ ꝯfitens pec
cata. ac ꝑpetuã pñiam ab eo ſuſcepit.
Jtem aliud exemplũ tp̄e Gregorij pa
pe. patet in legẽda ſua. Similit̄ q̄daꝫ
deuotus eps̄ ⁊ quidam hereticus ob
ligarunt ſe inuicẽ de veritate corporis
xp̄i. vñ euchariſtiam in doliũ ſup̄ aue
nam poſuerũt ⁊ adduxerũt equũ bo/
uem ⁊ aſinum. q̄ pabulũ nõ tãgentes
ſed potius flectẽtes genua. dñm qua/
ſi rõne vtentes adorauerunt. Quo vi
ſo hereticus fidelis effectus eſt. O ſa/
xis duriora corda quorũdam nõ cre/
dentium. O pudẽda cecitas infideliũ
nõ credere dñm maieſtatis in ſacram̄
to altaris vbi tot miracula clamant.
bruta adorant. apoſtoli p̄dicant. xp̄s
affirmat dicẽs. Ego ſum panis viuꝰ.
Sed di. Quare benigniſſimus domi
nus voluit occultare ſuũ corpꝰ ⁊ ſan/
guinem ſub ſpecie panis ⁊ vini. Rñ/
det ꝙ triplici rõne. Prima vt fides ex
erceatur. Nã ſi viderem9 nudã xp̄i car
nem poſt ꝯſecratõẽm nõ haberemus
meritũ fidei. ſꝫ mõ ſic nõ vidẽtes credi
mus. igit̄ magnuꝫ eſt fidei noſtre me/

ritū Joh. penulti. c. Beati qui non vi
derūt ⁊ crediderūt. Scd̃o ideo vt hor
ror auferat̃. Magn⁹ em̄ horror est co
medere crudā carnē hoīs. Un̄ ⁊ ex xp̄i
diſcipulis carnaliter intelligētes mul
ti abierūt retro Joh. vj. Paganis etiā
ridiculuꝫ eſſet ꝙ nos viui hoīs carne
veſceremur. Tertio ne ſenſus decipia
tur. nā ſenſus decipi pōt ſicut qui qñ
ſedet per currū circūſpiciēs circūqua-
ꝗꝫ apparet ac ſi montes mouerent̃ et
ſilue ⁊c̃. ſed chriſtus verus decipi nō
poteſt qui dixit. Caro mea vere eſt ci-
bus Joh. vj. Secūdū myſteriū
tractandū ꝓponitur corporis chriſti
ſub ſacramento magna mirabilitas
cū dicitur. De celo ⁊c̃. Nam valde mi-
rabiliter nobis loquit̃ ſaluator eo ꝙ
dicit ꝙ corpus ſuū de celo deſcēderit:
cū ꝑ tunc adhuc in celo corpus ſuum
nūꝗꝫ fuerit. ſed dicit ꝓpter cōicationeꝫ
idiomatū q̄ ſm diuinitateꝫ deſcendit
de celo maieſtatis ſue in terreā carneꝫ
humanitatis noſtre in qua ſub ſacra-
mēto ſūt multa mirabilia. Un̄ Amb.
li. de ſacramētis. Reuera inqt mirabi
le fuit ꝙ māna pluit dñs patrib⁹ ī de
ſerto. q̄ ꝗtidiano paſcebant̃ celi alimē
to: Sed illud qd̄ mirar̄ vmbra ē. qñ-
to magis illud cui⁹ ē vmbra ſcꝫ mirā-
dū eſt. de ꝯſe. di. ij. Jō dicit Ps. Mē
riā fecit mirabiliū ſuoꝝ miſericors et
miſerator dñs: eſcā dedit timētib⁹ ſe.
Et licet oīa mirabilia ſunt opa dei: tñ
tria ſunt ꝑcipua quoꝝ memoriā in h̄
ſacramēto rememorari ordinauit vi-
delicet opꝰ creatiōis. opus redēptōis.
⁊ opus glorificatiōis. O deus eterne
ꝗꝫ mirabile eſt ꝙ cuꝫ nihil eſſet niſi tu
oīpotēti ꝟtute tua mundū ⁊ q̄ in eo
ſūt creaſti ex nihilo. nulla em̄ materia
erat de q̄ feciſti: ſꝫ infinita potētia tua
ſubito. vt dr̄ Ecci. xviij. Qui viuit ī et-
nū creauit oīa ſimul ſcꝫ in materia et
forma eſſentialis ſm Aug. Sic in ſa
cramēto altaris poſt ꝯſecrationē tota
materia panis ꝯuertit̃ in totū xp̄i cor
pus. quō āt ꝯuertit̃ mirabilr̄ de⁹ opat̃
Ps. Bñdict⁹ dñs de⁹ q̄ fecit mirabi-
lia ſol⁹. ⁊ certe tā mirabile vt nec ocu-
lus āgelic⁹ ſine lumīe grē h̄ poſſit itue
ri. Scd̃m op⁹ mirabile ē op⁹ redēptio
nis nr̄e. Qd natura neſciuit igrauit rō
mēs nō capit hūana. t̃ra pauet. celuꝫ
ſtupet. ⁊ oīs creatura mirat̃ etiā celeſt
ꝙ de⁹ dei fili⁹ nat⁹ de ꝟgīe fatigat̃. eſu-
rit. ſitit. triſtat̃. blaſphemat̃. capit̃. fla-
gellat̃ ⁊ occidit̃. q̄ oīa ſaluator icluſit ī
hoc ſacro di. Hoc facite in meā cōme
moratiōnē. Tertiū op⁹ mirabile ē glī-
ficatōis quod oculus nō vidit nec au
ris audiuit nec in cor hoīs aſcēdit qd̄
de⁹ ꝑpauit diligentib⁹ ſe. ad qd̄ pueni
unt fideles ꝑ hoc diuinū ſacr̄m. Jō dr̄
ī officio corꝑis xp̄i. O mirādū ꝯuiuiū
ſalutiferꝝ ⁊ oī ſuauitate repletū q̄ xp̄s
ꝓponit̃ nob ſumēd⁹ ver⁹ de⁹. nullū eſt
eo ſalubri⁹ q̄ pctā purgāt̃. ꝟtutes au-
gent̃. Et oīm cariſmatū grā mēs ipin
guat̃. Mēoriā igit̃ fecit dñs mirabili-
um ſuoꝝ. qr oīa mirabilia ſua in hoc
ſacro icluſit vt q̄libet fidelis ocꝫ ſenſū
abneget ⁊ itellectū ponat in ſinū ma-
tris eccl'ie catholice. Quero te xp̄iane
vtꝝ pl⁹ credis oculis: aut manibus:
aut guſtui: aut narib⁹ tuis ꝗꝫ filio dei.
certe ſi fidelis es pl⁹ debes credere fi-
lio dei ꝗꝫ ſenſui tuo. Interroga oculū
tuū dicit panis ē. tāge manu. dic̃ ma-
nus panis ē. ⁊ ſic de alijs. Sꝫ xp̄s dic̃:
corp⁹ meū ē hoc. Debem⁹ igit̃ abnega
re circa hoc ſacramentū ſenſū ⁊ rōnes
nr̄am ſpēaliter circa ſeptē. ſ.

Primo circa quātitatē.
Secūdo circa qualitatē.
Tertio circa actualitatē.
Quarto circa paſſibilitatē.
Quinto circa localitatē.

Sexto circa pñtialitatē.
Septimo circa durabilitatē.
B Primo em̄ dixi q̄ debem⁹ abnegare ſēſū noſtrū circa h̄ ſacramētū quātū ad q̄ntitatē. Nā ſenſus ⁊ rō hūana dicit. quō tā magnū corp⁹ xp̄i ſub tā pua hoſtia cōtineat̄ cū corp⁹ xp̄i ſit organicū. Jō bꝫ ptes diſtātes ab inuicē ſic ocul⁹ ab oculo. man⁹ a manu ⁊c. Et ſi ſub q̄libet pte hoſtie xp̄s tot⁹ ē v̄r q̄ vbi ē man⁹ ibi etiā caput pect⁹ venter ⁊ pes. Certe ſi xp̄ian⁹ es debes hic abnegare tuū ſenſū ⁊ rōnē. q̄r i hoc ſacramēto corp⁹ xp̄i vl' ſanguis nō ē naturalit̄ ſed ſacramētalit̄. ⁊ iō nō ē ibi ſicut locatū in loco. nec ē ibi ſub dimēſionib⁹ ꝓp̄ijs ſꝫ ſub dimēſionib⁹ q̄ erāt panis ⁊ vini. Nā ⁊ ſubſtātia panis in q̄ntū ſubſtātia ē locū nō occupat niſi in q̄ntū ē ſub dimēſionib⁹ q̄ntitat̄. Q̄, autē ſub q̄libet pte hoſtie in h̄ ſacramēto ſit totus xp̄s verus de⁹ ⁊ hō nō coartatus ꝓbat̄ tripliciter. ſ.
Primo naturaliū exēplis.
Secūdo ſanctoꝝ dictis.
Tertio patrū figuris.
Primo xp̄m ibi eē poſſe ꝓbem⁹ naturaliū exēplis. Nā in pua pupilla oculi noſtri ꝯtinent̄ p viſionē magne ciuitates ⁊ mōtes q̄ nō ſūt in eodē p modū dimēſionū ſuaꝝ. Jtē in corde tuo habes magnā celeſtiū ſciam. Jtē in puo corpe ita magna aīa ē ſicut in magno et tota ē in q̄libet pte corpis. Secūdo veꝝ xp̄m ibi eē realiter ꝓbat̄ ſctōꝝ dictis. Nā dr̄ de cōſe. di. ij. c. Reuera. Vera vtiq̄ caro xp̄i q̄ crucifixa ⁊ ſepulta ē eſt. vere illius carnis ſacramentū eſt. Jpe em̄ clamat. h̄ ē corp⁹ meū. Et magiſter i. iiij. diſ. xj. recitat v̄ba Amb. di. Si ordinē q̄rim⁹ ſacramēti hui⁹ viro iūcta femina generare ꝯſueuerat. licet igit̄ q̄ pter nature ordinē v̄go generauit. ⁊ h̄ qđ ꝯficim⁹ corpus ex v̄gine eſt qđ q̄ hic q̄ris ordinē nature i xp̄i corpe cū pter naturā ſit ip̄e ꝓtus ex virgine. Hinc ⁊ Hugo. ij. li. de ſacramētis dicit. Nō eſt mirꝫ ſi mirabilis mirabilia opat̄. q̄ locū fecit ⁊ locū in corpe ⁊ corpus in loco. ⁊ q̄ fecit vt corpus vnū in vno loco eēꝫ. fecit vt voluit. aliter et ſi voluiſſꝫ alit̄ facere potuiſſet. Nā ⁊ q̄n vult aliter facit. Et infra. Cogita facientē ⁊ deſinet eē mirabile q̄cq̄d illud fuit Et ſi forte mirabile eē nō deſierit tñ incredibile nō erit. ſi factor oīpotēs cogitat̄ ipoſſibile nō erit q̄cq̄d erit. Tertio h̄ ꝓbem⁹ patrū figur̄. Habet̄ em̄ de ꝯſe. di. ij. q̄ figura hui⁹ ſacramēti p̄ceſſit in māna. Māna aūt erat res parua ⁊ tñ in ea occultabant̄ oīa fercula. Vñ Sap. xvj. dr̄. Panē de celo miſiſti eis oē delectamentū in ſe habentē. Secūdo debem⁹ abnegare ſenſū noſtrū ⁊ rōnē circa hui⁹ ſacri q̄litatē. nā ⁊ rō nr̄a ⁊ ſenſ⁹ dic̄. Quō ſb̄a panis trāſſubſtātiat̄ cū ibi i accidētib⁹ remaneāt ſine ſbiecto exiſtētib⁹ ſapor figura ⁊ color. ſꝫ vera fides cogitat intra ſe di. Ex q̄ em̄ de⁹ ē p̄ma cā ſube ⁊ accidēt̄ p ſuā v̄tutē īfinitā pt̄ ꝯſ'uare ineſſe accidēs ſine ſubiecto. i. ſubtracta ſuba. Et licet aliud ſit ⁊ aliud videat̄: nō tñ ē ibi vlla falſitas. qđ ꝓbem⁹ tripl'r vicꝫ
Primo naturaliū exēplis.
Secūdo ſanctoꝝ dictis.
Tertio patrū figuris.
Primo em̄ ꝓbem⁹ naturaliū exēplis q̄ in ſacr̄o ſit veꝝ xp̄i corp⁹ licet nō videat̄. Nā videm⁹ in naturalib⁹ q̄ mlta alit̄ apparēt q̄ꝫ ſint. Sol em̄ apparet q̄ſi cubitalis cū maior ſit q̄ꝫ terra. Jtē v̄ga recta i aquā miſſa appet curua q̄ tñ ē recta. Jtē febricitāti dulcia videt̄ amara. Scđo h̄ idē ꝓbem⁹ patꝝ figur̄. hr̄ Gen̄. xxvij. q̄ iſaac decept⁹ fuit viſu tactu et olfatu. quia iacob his ſenſib⁹ non cognouit. ſed ſolo auditu.

nō fuit deceptus.qꝛ dixit. Uox quidē vox iacob.ſic tu o aīa xpiana audi xpm q dic.h eſt corp⁹ meū. Et ſi q̄ras. quō pōt h fieri.ſufficiat rñſio angelica qua btām ꝟginē q̄rētē ꝯtētauit di. Nō erit apud deū īpoſſibile oē ꝟbū. Tertio h idē ꝓbem⁹ ſctōꝝ dictꝭ.qꝛ dr de ꝯſe.diſtin.ij. Accidētia ī h ſacro ſūt ſine ſubiecto vt fides locū habeat. Sꝫ di.appa ret ne xp̄s aliqñ ī h ſacro ī ꝓpria ſpecie eo mō q̄ ibi ē. Rñdet Rich.in.iiij.di.x ꝙ nūq̄ꝫ.licet aliqñ miraculoſe ſpecies panis circūfundat ſpecie carnis vl' pueri.tñ illa non ē ſpēs xpi.qꝛ quō ibi eſt null⁹ intellect⁹ hūan⁹ cape poſſet ſi ſic appareret. Uñ dic Ceſari⁹ in ſuo dialogo ꝙ in h ſacro nūq̄ꝫ fit aliqd miraculum niſi ꝓpt defectū fidei miſſam celebrātis vl' audiētꝭ.aut ꝓpt aliqd facinus ꝑpetratū. O igit hō noli miraculoſam apparitōem deſiderare ī altari

Tertio dēm⁹ abnegare nr̄m ſenſuꝫ ꝛ rōem circa huius ſacri actualitatem Nā nr̄ ſenſus dic.ſi eſt ibi ꝟe corp⁹ xpi ꝛ nō panis ſꝫ ſole ſpēs remanēt.quare tūc pōt tantū ſumere de corpe et ſanguine ꝙ de his homo pōt inebriari et ſatiari.quā nō vident hīc ſpēs ſolummodo.ſꝫ certe tenet fides catholica vt dic Tho.ꝛ Rich.in.iiij.ꝙ licet ſpecies ſacramentales nō ſint de ſuba.hñt tñ ꝟtutēꝫ ſube miraculoſe. vñ quicquid poſſit generari de ſubſtātia panis ꝛ vini hoc pōt de ipis accidētib. Qd ꝓbat tripliciter.ſcꝫ

Primo naturaliū exemplis
Scdo ſanctoꝝ dictis.
Tertio patꝝ ſignis

Primo inquā ꝓbem⁹ ꝟtutē ſpecieꝝ ī ſacro ſine ſuba naturaliū exēplis. Uidem⁹ eñ in ſpeculo concauo.vbi licet ignis nō ſit ſubſtātialit tñ oppoſitum ſibi incēdit ſicut ignis. Silr ignis licꝫ ſubſtātialit nō ſit ī ferro vel lapide. tñ ꝑ fortē colliſionē lapis accēdit ignem. Scdo h idē ꝓbat ſctōꝝ dictꝭ. Nā dicit Amb.li.de ſacris. Nō iſte panis eſt q vadit ſꝫ panis vite etne q aiam nr̄am reficit. Et btō Auguſtino dixit dn̄s. Cibus ſum grādiū.creſce ꝛ mādūcabis. nec tu me mutabis ī te.ſꝫ tu mutaberis ī me. Ex his ptꝫ ꝙ tm̄ ſpēs carnem nutriūt ꝛ nō caro xpi. Tertio ꝓbemus patꝝ ſignis. Habet eñ.iiij. Reg.ij.ꝙ dn̄s helyā trāſtulit ꝛ tñ ꝟtutē eius duplicē in heliſeo reliq̄t. Aliqñ eñ ſic mutat aliqd ꝙ ſuba remanet ſꝫ tm̄ accidētia mutant.ſicut cū alb hō efficit niger. Aliqñ tā ſuba q̄ꝫ accidens mutat ſicut qñ de ligno fit lapis. Aliqñ ſola ſubſtātia mutat remanēte accidēte ſic in hoc ſacro eſt

Quarto debem⁹ abnegare noſtꝝ ſenſum ꝛ rōem circa huius ſacri paſſibilitatē. Nā mēs nr̄a dicit: illud qd frangit diuidit et dentib ꝯterit h patit ꝛ ſic ledit ſi viuū corpus maſticat Sꝫ ꝑfecto hāc hūanā cogitatiōem debem⁹ abnegare.qꝛ dicit vera fides ꝙ corp⁹ xpi nō frangit licet ſpecies diuidant.qꝛ corp⁹ xpi eſt īpaſſibile ꝛ incorruptibile. ꝛ ea rōne totū eſt ſub qualibet pte hoſtie.qd eſt ꝯtra rōnem eius qd frangit. Dū eñ frāgit ad vnā ptem nō diuidunt pedes.ad aliā manus.ad tertiam caput ꝛc. Qd ꝓbatur tripliciter.ſcꝫ

Primo naturaliū exemplis.
Scdo ſanctoꝝ dictis
Tertio patꝝ figuris

Primo ſcꝫ ꝙ cū corp⁹ xpi frāgo: ſacrm nō frāgit ꝓbem⁹ naturaliuꝫ exemplis Dic eñ Aug⁹.li.de ſpū ꝛ aīa ꝙ cū vnica aīa ſit in toto corpe tñ nō diuiditur ad diuiſionē corpis. Si eñ amputat hois man⁹ aīa nō amputat nec retrocedit Silr cū ſpeculū diuidit ꝑ plures ptes homis imago nō diuidit. ꝛ tamē in oibus ptibus fracti ſpeculi imago

hoīs videt integra. Scdo hoc idē pbemus ſctō4 dictis. Dicit enī Tho. i pſa. Fracto demū ſacro ne vacilles ſed memēto tantū eſſe ſub fragmēto quātū toto tegit. Hinc ⁊ Aug. ⁊ mgr i. iiij. di. xij. Forma ibi frangit ⁊ in ptes diuiditur. xps vo itegr manet ⁊ totꝰ in ſingulis. qn̄ enī xps māducat vita manducat. Sꝫ qs audeat māducare dn̄m ſuū ⁊ tn̄ vitas inuitās nos ad māducandū ait Qui māducat me viuet pp me. nec occidit vt xps māducet ſꝫ mortuos viuificat qn̄ māducat. reficit nō deficit. viuit māducatꝰ qr ſurrexit occiſus. Tertio hoc idē pbemꝰ patrū figuris. Habet enī Gen̄. xxij. ꝙ cū abraam imolare vellet filiū ſuū Iſaac: nō ipm imolauit ſꝫ arietē. Sic ſacerdos nō xpm frāgit nec eiꝰ corpus ſꝫ tm̄mō ſpēm panis. Quinto debemꝰ abnegare nr̄m ſenſum ⁊ rōnem circa huiꝰ ſacramēti localitatē. Mea enī mens dicit ꝙ idem corpus nō poteſt eſſe in diuerſis locis ſicut corpus xpi. qr hoc implicare videret ꝯtradictiōez. Sꝫ certe vera xpiana fides tenet ⁊ credit ꝙ xps in ſacro eſt i tot locis i quot ꝯſecratur quia deus dedit hāc legem corpori vt ſit tm̄modo in vno loco. ⁊ quādo ipſe vult de iſta data lege poteſt diſpēſare vt ſit in pluribꝫ locis. Nā quedā ſunt in loco circūſcriptiue ſicut res materiales. vt lapis lignū. ⁊ occupāt locum. Quedā ſunt in loco nō circumſcriptiue ſed diffinitiue. vt angelus: anima. que ſic eſt in vno loco ꝙ nō in alio. nō tn̄ occupāt locum. Quoddā enī eſt in loco incircūſcriptiue. ſic diuitas q̄ eſt vbiqꝫ nō tn̄ occupat locū. Quoddam eſt in loco partim circūſcriptiue ⁊ partim incircūſcriptiue. ſicut corpꝰ xpi qd̄ nec eſt vbiqꝫ nec eſt i vno loco. ſꝫ in tot locis in quot imolat. Exquo enī ē creatura non debet creatori equari ꝙ ſit vbiqꝫ. exquo autē eſt vnitū diuinitati: debet excellere alias creaturas vt non ſolū in vno loco ſit. Vn̄ Helyſeus exiſtens in cella erat pſens giezy i via qn̄ accepit veſtimēta ⁊ talēta a Naaman ſyro. iiij. Re. v. Sexto debemus abnegare noſtrū ſenſum ⁊ rōem circa hꝰ ſacramenti pſentialitatē. noſter enim ſenſus dicit. hoc eſt impoſſibile ꝙ xps tam ſubito deſcēdere poſſit de celo hic ⁊ ibi ⁊ etiā in celo maneat. Sꝫ vere xpiana fides credit ꝙ eſt pſens in celo ⁊ i ſacramento. quia iſta ꝯuerſio vt dicit Richardus eſt inſtātanea virtute diuina. vt dicit Gregorius. iiij. dialogo4 ⁊ in omel. Quis fidelium habere dubium poſſit in ipſa immolatiōis hora ad ſacerdotis vocem celos aperiri in illo xpi myſterio angelorū choros adeſſe. ſumma ⁊ ima ſociari. Nam et radius ſolis in inſtanti ab oriente diffundit ſe in occidentē. quanto magis dei filius qui eſt vbiqꝫ ⁊ lux mūdi poteſt facere. Septimo debemus abnegare noſtrū ſenſum circa huiꝰ ſacramenti durabilitatē. Mens enim noſtra dicit. nō poſſum intelligere qꝫdiu maneat ſub ſacramento xps. Sꝫ certe fides xpiana tenet ꝙ tamdiu quouſqꝫ ſpecies ibi manēt etiā in hominis gutture ſub illis ſpeciebus. O igit diuina bonitas. O xpi immēſa charitas erga homines ꝙ cū hoīe ⁊ in homine iuſto libenter vis eſſe ⁊ ei vniri p tuā grām. i. eucharistiam. Et ſic patet huius ſacramenti magna mirabilitas: vbi deus ⁊ homo ſupra omnē humanum ſenſum mirabiliter exiſtit. B

Tertium myſteriū tractandū ponitur in verbis thematis corpus xpi ſumēti vera vtilitas quia dicitur. Si quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternū. Si enī vita temporalis ⁊ modica tam vtilis eſt ⁊ dulcis ꝙ quicqd

habet homo daret illi vt hanc posset conseruare Job.ij. Cuncta que habet homo dat pro anima sua. O quantã vtilitatẽ putas eterne vite que ita dulcis est ꝙ anima beati petri ad vnã horam nollet ea retineri ꝓ delitijs honoribus ꝛ bonis totius mũdi. Unde sciendũ ꝙ duplex est vtilitas hui⁹ sacramenti sũptiõis.s.

Prima tpalis.

Secũda eternalis.

Prima dixi vtilitas est temporalis. Nã alijs dimiſſis quinqꝫ sumunt in hoc sacramento. Primũ corpus christi qđ de virgine sumpsit. Secũdũ sãguis quẽ ĩ cruce fudit. Tertiũ anima quã in cruce emiſit. Quartum est vita quã cũ anima habuit ꝛ habet. Quintũ est diuinitas que humanitatẽ aſſũpsit. Primo itaqꝫ quicũqꝫ corp⁹ christi sũpserit digne efficietur particeps omniũ bonorũ que xp̄s operatus est in vita sua nascendo: ieiunando: predicando: discurrendo: orando: vigilãdo. Insuper particeps erit oĩs meriti christi paſſionis ꝛ ecclesie. Naꝫ dicit sanctus Tho. ꝙ in qualibet miſſa inuenit oĩs vtilitas quã xp̄s in die parasceue operatus est in cruce cum morte sua. Hinc etiam Albertus magnus dicit. Per veruꝫ corpus christi omnes nos omnibus gratijs christi et omniũ fideliũ cõmunicam⁹ ꝓpter qđ cõmunio dicit. Unde ex sumptiõe huius sacramenti habem⁹ virtutẽ patriarcharũ. reuelatiões ꝓphetaꝝ. dignitates apostoloꝝ. victorias martyruꝫ. sanctitates confeſſorũ. mũdicias virginũ. charitatẽ angeloꝝ. ꝛ meritũ omniũ electoꝝ. Ideo christus dñs dicere potest ad quẽlibet digne cõicantẽ illđ Gen. xxx. Modicũ habuisti anteqꝫ venirẽ ad te ꝛ nũc diues effectus es benedixitqꝫ tibi dñs ad introitũ meum

Secũdo quicũqꝫ digne sanguinẽ xp̄i sumpserit ꝛ vbicũqꝫ ẽ viua caro ibi est viuus sanguis ille a peccato mundabit. quia dicit Heb. ix. Sanguis christi emũdabit ꝯscientiã nostrã ab operibꝫ mortuis ad seruiendũ deo viuenti. Tertio quicũqꝫ acceperit digne animã xp̄i tũc accipit pignus vite eterne. Uñ canit eccl'ia de hoc sacramẽto. Et future glĩe nobis pign⁹ dat. Pignus autẽ est charius qꝫ illud ꝓ quo pign⁹ accipit. Sic aĩa xp̄i est charior qꝫ vita futura. Et si de⁹ dedit nobis mai⁹ dabit ꝛ min⁹. Joh. vj. Qui mãducat meam carnẽ ꝛ bibit meũ sanguinẽ habet vitã eternã. s. in spe. Quarto quicunqꝫ accipit digne spiritũ xp̄i. i. vitã xp̄i cuꝫ corpe mutabit in deũ. sicut potus ꝛ cibus mutant in hominẽ. Ideo vox diuina ad Aug. dixit. Nõ tu me mutabis in te: sed tu mutaberis ĩn me. Sic xp̄s dicit cuilibet dignẽ cõicanti. Cuꝫ autẽ christus habeat potentiaꝫ maximã ideo ꝑ hanc digne cõmunicanteꝫ efficit potentẽ ꝯtra tẽtamenta carnis. mundi ꝛ diaboli. Ps. Parasti mensam aduersus oẽs qui tribulãt me Quinto quicũqꝫ acceperit digne deitatẽ xp̄i replebit grã ꝛ dulcedine. O qꝫ dulce ꝛ suaue est mel diuinitatis. gustate igit ꝛ videte qꝫ suauis est dñs iesus xp̄s. Uñ mãna habebat in figura dulcedinẽ mellis bonis cũ qꝫ descẽdebat pariter ꝛ ros. Sexta vtilitas ĩ digna sũptiõe hui⁹ sacramẽti est eterna scꝫ vita. gaudiũ infinitũ. angeloꝝ cõsortiũ. que ꝯstituit dei filiũ ꝛ diuinitatis ꝑpetuũ laudatorẽ. Propterea sũmus deus dei fili⁹ oĩbꝫ suprema bona desiderãs ad sui ꝑceptorẽ clamat dicens. Ego sũ panis viuus qui de celo descendi. si quis mãducauerit ex h pane viuet in eternũ. Ad quã nos ꝑducat iesus ꝛc.

De eodē feſto corpis xpi
Sermo.lxxviij.

Hic eſt panis

b de celo deſcēdēs vt ſi qs ex ipo manducauerit nō moriatur Joh.vj.c. Ad glorioſaꝫ ſolennitatē huius diei hec vba a xpo rōnabiliter dicta aſſumūtur ꝯueniēter ꝓpt duo.ſ.

Primō propter diuinā expreſſaꝫ reuerentiam.

Secūdo ꝓpter noſtrā conceſſaꝫ indulgentiam.

Primo naqꝫ dicta vba ꝯueniūt pſentis diei ſolēnitati ꝓpter dei expſſam reuerētiā q ibi ſub ſpēbꝫ panis ꝛ vini cōtinet.vbi oīa optima in celo ꝛ ī mūdo q ſūt ꝯtinenť.ibi naqꝫ ē vera deitas et ſctiſſima xpi aīa diuinitati vnita.ac caro xpi de glioſa vgine maria ſūpta q ſūt oī reuerentia digna.nō ſolū hoibus ſꝫ ꝛ angelicꝭ ſpiritibꝫ. Un̄ Chryſ. Circūſtant angeli ſacerdoti ꝛ tribūal atqꝫ altarꝭ locꝰ celeſtibꝫ vtutibꝫ adimpleť in honorē illiꝰ q īmolať. Scdō huiꝰ diei ſolēnitati cōueniūt dicta xpi vba q eſt panis de celo deſcēdēs ꝓpter ꝯceſſam nob indulgentiā. Sctā eni ecclesia vt fideles ad dūotiꝰ celebrādū h feſtum redderet.theſauro ſpūali dotauit celebrātes huiꝰ diei ſolēnitatē.ſ.indulgētijs. Ut eni habeť in clemē.extra de reli.ꝛ vene.ſan. Urbanꝰ papa qrtꝰ ꝯceſſit oībꝫ vere penitētibꝫ ꝛ cōfeſſis q matutinali officio in ecclia in q iſtud feſtū celebrať interfuerint cētū dies.q aūt in pmis veſpis totidē.q miſſe totidē.q vo pme:tertie:ſexte:none ꝛ cōpletorij officijs interfuerint:p qlibet horaꝝ ipaꝝ qdraginta. Eis autē q infra octauā veſpis:miſſe ac dictaꝝ horaꝝ officijs interfuerint cētū dies de iniūctis penitentijs miſericorditer relaxauit. Martinꝰ vo papa qntus ex ſpeciali deuotiōe ad iſtud feſtū dictas indulgētias duplicauit. Un̄ ꝯſiderādū q indulgētie ſub triplici ꝯſideratōe ſolent dari. Aliquādo eni dicit. Damus indulgentiā oīm peccatoꝝ vel centuꝫ annoꝝ d penitētia ſibi iniūcta.ꝛ tunc ſolū remittiť penitētia impoſita a confeſſore ſicut in iſtis ſolēnitatibꝫ.ideo ſi moreret q indulgētias hmōi cōſequiť nō ſtatim euolaret. Aliquādo dꝛ cum danť indulgētie. Damus indulgentiam oīm peccatoꝝ de qbus ꝯtriti ꝛ cōfeſſi ſūt.ꝛ ſic oblita vel ignorata nō remittunť. Aliquādo ſimpliciter dať remiſſio oīm pctōꝝ.ꝛ tūc ſi nullū peccatū poſt ꝯmiſerit ſtatim ad gloriā euolat ſi moriť. Cuiꝰ qdē indulgētie fons ꝛ origo eſt xps filiꝰ dei viui q ē panis de celo deſcendēs. Un̄ in pmiſſis verbis ad honorē ſacratiſſimi corpis xpi (ipiꝰ gra) duo ſalutaria documēta inſinuanť declarāda.ſ.

Primū corpis xpi ſub ſacro indubia vitas.ibi. Hic ē panis de ce.ꝛc.

Secūduꝫ ipiꝰ ſūptiōis pia vtilitas ibi. Si qs ex ipo māducauerit.

a Primū documētū declarāduꝫ ad honorē xpi corpis ex thematis verbis dixi q īſinuať corpis xpi ſub ſacramēto indubia vitas:cū dꝛ. Hic eſt panis de celo deſcēdēs demōſtrādo ſeipꝫ Qđ audiētes diſcipuli eiꝰ turbati ſūt dicētes.Durus eſt hic ſmo qs pōt euꝫ audire.ꝛ abierunt retro multi ex eis. Deinde ꝯtra vitatē indubiā exiſtentie corpis xpi ſub ſacramēto īſurrexerūt quidā heretici dicētes.q corpꝰ xpi nō eſt realiter ſub ſpecie panis neqꝫ ſanguis ſub ſpecie vini.ſed tm̄ ſignificatiue.ꝛ ptendūt ꝓbare mulplici rōne.ſ.

Primo autoritate.

Secūdo impoſſibilitate.

Tertio incōgruitate.

Primo itaqꝫ heretici cōtendūt ꝓbare

ꝙ ſub ſacro nō ſit verū corpꝰ xp̄i ſacre
ſcripture autoritate. Nā xp̄s dixit de-
mōſtrato pane. Hoc ē corpꝰ meū. ac ſi
dicat. h̄ ē ſignū vel figura corpis mei.
Et ꝙ dr̄ māducari: h̄ id. q2 panis rōne
cuiuſdā ſilitudinis ſignificat xp̄m. et
dr̄ māducari q2 ſignū eiꝰ māducat. et
hoc voluīt habere ex ſili. q2 ſicut i alijs
ſacramētꝭ ſic in aq̄ baptiſmi nō ē grā
ſic ꝯtēta: ſ3 ſolū ſicut in ſigno. Ita etiā
dicūt ꝙ xp̄s nō ſit realit̄ ſub h̄ ſacro ſ3
tm̄ ſicut in ſigno. Et illa Math. xxvj.
Hoc ē corpꝰ meū. hic ē ſanguis meus
figuratiue ſūt dicta. ſic illud Joh. xv.
Ego ſū vitis vera. Et illud. j. Corꝭ. x.
Petra aūt erat xp̄us. i. figura xp̄i. Et
ad hūc intellectū referūt q̄cq̄d i ſacra
ſcptura reperiūt de h̄ ſacro dictū. Cu-
ius occaſionē ſumūt ex verbis dn̄i q̄
de ſui corpis comeſtiōe z ſanguis po-
tatiōe vt ſcandalū diſcipulorꝝ qd̄ de h̄
ortū fuerat ſopiret q̄ſi ſeipm̄ exponēs
dixit Joh. vj. Uerba q̄ ego locutꝰ ſum
vobis ſpūs z vita ſūt. q̄ſi ea q̄ dixerat
nō ad litterā ſ3 ſm̄ ſpūalē ſenſū intelli-
gēda eſſent. Sed ꝙ verba xp̄i non ita
ſint intelligēda ſicut intelligūt hereti-
ci dicit Aug. ꝙ intellectꝰ verborū xp̄i
verū loquat̄ figuratiue an nō. colligi
poteſt ex p̄cedentibꝫ aut ſequētibꝫ ibi-
dē. vel ex alijs ſcripture ſacre locꝭ. Un̄
cū xp̄s ait. Ego ſum vitis vera zc̄. ſta-
tim ſubiunxit. z vos palmites. Cōſtat
aūt ꝙ diſcipuli nō erāt palmites na-
turaliter ſed figuratiue: ita z xp̄s dn̄s
ibi figuraliter fuit vitꝭ. ĝ figuratiue lo-
quebat̄. Sed cū dixit Luc. xxij. Hoc ē
corpus meū: ſubiūxit: qd̄ p̄ vobis tra-
det̄. Silr̄ cū dixiſſet. hic ē calix ſangui-
nis mei: ſubdidit: q̄ p̄ vobis effundet̄
qd̄ fuit realiter nō figuratiue factū. et
p̄ ꝯſequēs litteraliter d̄ xp̄i corpore di-
ctū. Q, aūt dixit ſaluator diſcipulꝭ ſu-
is. Uerba que ego locutus ſū vobis
ſpūs z vita ſunt. nō vult p̄ hoc ītelligi
ꝙ verba ſua de ſuo corpe et ſanguine
ſint figuratiue intelligēda. ſed ſm̄ be.
Augu. eſt ſenſus illius littere. Ipm̄ q̄
dē z nō ipm̄ corpus māducaturi eſtis
Ipm̄ quidē inuiſibilit̄: ſ3 nō ipm̄ viſi-
biliter. Hoc etiā ſenſerūt z ſentiūt oēs
catholici et ſācti viri ꝙ ſub ſacramēto
realiter ſit corpus xp̄i verꝫ. q̄ clamat. h̄
eſt corpꝰ meū. Et Joh. vj. Hic eſt pa-
nis de celo deſcendēs. ergo ꝯtrarium
ſentire eſt hereſis. quia ſub ſpecie pa-
nis poſt ꝯſecrationē ē verꝫ corpus xp̄i
de virgine maria natū. Secūdo in-
fideles z heretici conant̄ p̄bare ipoſſi-
bilitate ꝙ nō ſit ſub ſacramēto verū
xp̄i corpus dicentes. Primo impoſſi-
bile eſt ꝙ in idem corpus xp̄i cōuerta-
tur ſubſtātia panis qd̄ p̄us fuit in ce-
lo. Quibꝫ dicendū eſt ꝙ in ꝯſecratiōe
incipit habere eſſe ex illo pane de no-
uo. ex quo p̄us nō habuit eſſe. et illud
debet eſſe fideli facile ad credendū. q2
deus iſtā ꝯuerſionē opat̄ q̄ eſt oīpotēs
z apud quē nō eſt impoſſibile vllum
verbū. Nam facilius eſt corpus xp̄i
facere ex pane q̄ ex nihilo. Secūdo di-
cunt. impoſſibile eſt ꝙ maius corpus
in loco minori concludat̄. ſed corpus
chriſti eſt maioris quantitatis q̄ pa-
nis qui in altari offertur. Si autē ibi
nō eſt totū ſed aliqua pars eius. tunc
cū hoc ſacramētū agitur corpus xp̄i
per p̄tes diſſipat̄. Similiter impoſſi-
bile eſt ꝙ vnū corpus ſit in diuerſis lo-
cis. Quibꝫ dicendū eſt ꝙ totū corpus
xp̄i ſimul z ſemel eſt ſub qualibet p̄te
hoſtie cōſecrate z eſt in diuerſis locis.
nec hoc eſt incredibile. Nā dicit p̄hus
ꝙ aīa rōnalis eſt tota in qualibet p̄te
corporis. nam deo ꝯuenit eſſe vbiq3.
pure creature vero cōuenit eſſe i vno
loco tm̄. corpus vo chriſti medio mo-
do ſe habet. Cū eīm ſit creatura nō de-

bet coequari deo in hoc ꝙ ſit vbiqꝫ. cū vero ſit vnitū diuinitati debet in hoc excellere alia corpora vt ſimul ⁊ ſemel in multis locis poſſit eſſe ſub ſacramē to. Unde Ambro. lib. ij. de ſacramētis dicit. Nō eſt mirum ſi mirabilis mira bilia operatur. quomodo inquit cor- pus vnū eodēqꝫ tempore in diuerſis locis ſit. Similiter noli mirari qui lo cum fecit ⁊ corpus in loco. et qui fe- cit vt corpus vnū in vno loco eſſet: fe cit ſicut voluit. ⁊ ſi voluiſſet aliter face re potuiſſet. Nā ⁊ quando vult aliter facit. Cogita ergo facientē ⁊ deſinet eē mirabile quicquid fuerit. ⁊ ſi forte mi rabile eſſe nō deſierit: tamen incredi- bile nō erit. ſi factor omnipotens cogi- tatur nō erit impoſſibile quicqd erit. Hec ille. Tertio dicūt infideles. im poſſibile eſt ꝙ diuiſa hoſtia non diui dat corpus chriſti. quia videm⁹ ꝙ ſic diuiditur hoſtia conſecrata ſicut non ꝯſecrata. Sed nec hoc debet eſſe icre- dibile. quia etiā philoſophi poſuerūt de anima humana ꝙ non diuidetur ad corporis diuiſionē. Uñ cui man⁹ āputat aīa ñ amputat nec retrocedit. ſed ſolū deſinit abſciſum membrū in formare. Quarto dicunt infideles impoſſibile eſt ꝙ idem corpus moue atur motu contrario. Naꝫ videmus de hoſtia conſecrata ꝙ quādo vnus ſacerdos eleuat alius tunc demittit. modo impoſſibile eſt idem corpus aſ cendere ⁊ deſcendere in eodeꝫ tempo- re. Quibus dicendū ꝙ nō eſt incredi bile. quia vt predictū eſt diuina v̄tus operatur in motione corporis chriſti Unde quādo ſacerdos mouet hoſtiā conſecrataꝫ corpus chriſti nō a ſacer- dote mouet: ſed a deo immediate vel ab anima chriſti. quia ipꝫ corpus nō eſt ſpeciebꝫ pſens vt act⁹ potētie ſicut aīa corpi. nec aliq̄ neceſſitate natura- li ſicut graue ē pñs illi cui innitit. et q̄ moto ſimul mouet. ſicut hō exiſtēs in naui motu nauis mouet. ſꝫ corp⁹ xp̄i eſt pſens ſpeciebꝫ voluntate. De quo Scot⁹ in quarto ponit tale exemplū Si inquit angelus volūtarie ſe face- ret pſentē lapidi. tūc ſi moueo lapidē nō ꝓpter hoc moueo angelum. quia nec eſt mobilis per ſe a virtute mea. Si ergo angelus eſſet pſens lapidi a me moto hoc nō eſſet per motū meuꝫ ſed per actioneꝫ propriā. Oportet igit oēs ſenſus hoīs abnegare in con feſſione huius ſalutiferi ſacramenti. Nam ſi queras oculos. Quid videtis in ſacramēto. dicūt panē. ſi olfatū ⁊c. Sed vera fides plus credit filio dei ie ſu benedicto. q̄ dicit. Caro mea vere ē cib⁹ q̄ſ ſuis ſenſibꝫ ⁊ intellectui. Ter- tio heretici ⁊ infideles ꝓbare ꝯtendūt congruitate ꝙ verū chriſti corpus xp̄i nō ſit ſub ſpecie panis dicētes ꝙ nō cō gruit vt quis tanti filij dei corpus tra ctet fragilibꝫ manibus. ⁊ in ſuū os ꝓ ijciendo laceret. quia hoc eſſet crude- liſſimū ⁊ magnā faceret deo irreuerē- tiā. Quibus reſpondendū ꝙ eſſꝫ cru- delitas et irreuerētia ſi corpus xp̄i ad modū cibi corpalis manducando la cerare dentibꝫ ⁊ lederet. ſed in ſacra- mentali manducatiōe ſpecies tm̄ di- uidunt. ⁊ xp̄i corp⁹ itegꝛ ſumit abſqꝫ vlla leſiōe ſiue irreuerētia. qn poti⁹ cū maxima reuerētia. Ad cui⁹ ſumptio- nē ipe inuitat ſub pena eterne dānati onis dicēs Joh. vj. Niſi manducaue- ritis carnē filij hoīs ⁊ biberitis eiuſ ſanguinē nō habebitis vitā in vobis Quod facit ꝓpter multiplicē mandu- catiōis ſacramētalis vtilitatē ⁊ ꝯgrui tatē. Primo quia per hoc ꝙ per ſuaꝫ pſentiā vult vniri nobis oſtendit no- bis maximā ſuam charitatē vt infla- maret noſtrā deuotionē per preſentiā

ꝓprie carnis. O quāta deuotio. O q̄nta affectio accendit̄ omib9 tā diuitib9 q̄ʒ paupib9. qꝛ dum volunt pn̄t ſtare an̄ ꝯſpectum ſui creatoris ꝛ redēptoris ꝛ eū alloq̄ ac petere q̄ deſiderant̄ ꝛ neceſſitates ſuas ei exponere. ꝛ tam cito veniā ab eo ſub ſacramēto exiſtente petere ꝯcito Maria magdalena veniam obtinuit an̄ pedes eius duʒ adhuc in terra morabat̄ in ꝓpria forma quia idem xp̄s eſt hic ſub ſacr̄o ſic̄ ibi fuit. ꝛ eadē miſericordia ꝛ pietas eſt h̄ ſicut ibi fuit. ꝛ ꝑ ꝯſequēs par remiſſio erit dummodo par fuerit diſpoſitio.

Secūdo ꝑ ſuā pn̄tiam realem ꝛ cōmuniōnē noſtre ſpei fiduciā ſubleuat ꝛ quis nō ſperet exaudiri dum ipſum deo patri ꝑ nobis in miſſa offerimus q̄ oblat9 fuit in cruce. Tertio ꝑ hoc q̄ pſentialiter voluit nobiſcū eſſe auget meritū noſtre fidei cū credunt̄ multa in hoc ſacramento que ſunt ſuꝑ naturam: rationē. ꝛ ſupra noſtrum ſenſuʒ.

Quarto ꝑ ſuā pſentiam declarauit ſub ſacramēto ſuam omnipotētiaʒ: q̄ plus poteſt facere q̄ʒ nos intelligere. Silr̄ declarauit ſuā ſapiam qua q̄tidianis defectib9 hoīs quotidiana ſui corpis oblatione curauit ſubuenire ꝛ dulciter aīab9 ꝛ corpib9 deuotoꝝ vniri dicens Matth. vlt. Ego vobiſcum ſum omīb9 dieb9 vſq3 ad ꝯſummatōnem ſeculi. Magnas ḡ agam9 dō noſtro grates de tā inaudito ſuo bn̄ficio

Quinto ꝯgruebat vt corpus ſuum nobis ad māducandū pberet xp̄s ſuā liberalitatē q̄ omnib9 alimēta tribuit ſm decentiā. Juxta illud ps. Qui dat eſcam omī carni. mō angelis rationalibus dedit deus ſeipſum. brutis ꝛ irrationalib9 dedit materialia ꝛ corporalia ſolū. iō hoīb9 qui ꝯſtant ex corpe ꝛ aīa debuit dare ꝯuenientē eſcam vn̄ corpus ꝛ aīam reficeret. qd̄ fecit ī hoc ſacramento. Ps. Eſcam dedit timentibus ſe. ❧ Sexto pn̄tia ſui corpis ſb ſacr̄o ꝯgruebat xp̄e ordinem vniuerſi Nā deus ſic ordinauit vt de imꝑfecto veniat̄ ad ꝑfectū. iō in veteri lege fuerūt figure ſole ſine re figurata. Jn noua v̄o eſt res cū figura. i. corp9 xp̄i verū ſub ſacr̄o. Jn patria aūt erūt ſoluʒ res ſine figuris. i. clara dei cognitio. et delectabilis humanitatis xp̄i viſio. O q̄ʒ ſuauiter videbimus tūc caput chriſti ꝓ nobis ſpinis coronatuʒ. O q̄ʒ pie faciem p̄cioſam ꝓ nobis alapis ceſaʒ O q̄ʒ pie totū corpus flagellis laniatum: ſi modo fuſis lachrymis intuemur h̄ diuinū ſacramētū ſub ſpē pāis occultatuʒ. quid tūc erit intuēdo facie ad faciem: certe tūc erit tam iocūdum q̄ oculus nō vidit. auris nō audiuit

K Secundū ſalutis documentuʒ ex verbis thematis declarabit̄ ſūptionis corpis xp̄i pia vtilitas cū dr̄. Ut ſi q̄s ex ipo māducauerit nō moriat̄. qd̄ eſt ꝯ errorē hereticoꝝ q̄ dicūt q̄ ſub neceſſitate ſalutis tenent̄ omēs homies tā laici q̄ʒ ſacerdotes ſub vtraq3 ſpecie cōicare: ſic ꝓbare volētes. Sic inquit̄ de baptiſmo dr̄ Joh. iij. Niſi q̄s renatus fuerit ex aq̄ ꝛ ſſ. nō pōt intrare regnum celoꝝ. Jta etiā dictū eſt de ſumꝓtiōe ſub vtraq3 ſpē. Joh. vj. Niſi māducaueritis carnē filij hoīs ꝛ biberitis eius ſanguinē nō habebitꝭ vitā ī vob. Sʒ ꝓpter p̄dicta v̄ba baptiſm9 dr̄ ſacramētū neceſſitatꝭ. Jgit̄ eadē rōe māducatio corpis xp̄i ꝛ bibitio eius ſanguinis ē de neceſſitate ſalutis. qd̄ fieri nō pōt niſi ſub vtraq3 ſpē ſumat̄. Un̄ ꝛ dn̄s Jeſus qn̄ inſtituit hoc ſacr̄m ſb vtraq3 ſpecie ſumendū dedit Matth. xxvj. Et oēs fideles in p̄mitiua eccl̄ia ſic cōmunicabant. Jdeo dr̄. j. ad Chorinth. xj. Quotienſcunq3 manducabitis panem hunc et calicem bibetis

morteͣ dñi annũciabitiſ donec veniat. ꝛ infra. Probꝫ aũt ſeipm hõ ꝛ ſic ď pa ne illo edat ꝛ de calice bibat. Sꝫ ꝯ. he reticos ē ꝙ dñs ď ſola ſpē panis loqͬ dicēs. Hic ē panis de celo deſcendens vt ſi qs ex ipo mãducauerit nõ moria tur. ꝛ nõ facit mētionē hic de ſanguine

Ad meliꝰ intelligendũ notãdũ ꝙ ba rones regni bohemie Sigiſmũdo re gi romano ꝛ hũgarie Cõſtãcie in gene rali ꝯcilio exiſtēti miſerũt libellũ ꝯtinē tem plures ꝙ̄ nonaginta auctes. qbꝫ putabãt ꝓbare ꝙ eſſet ď neceſſitate ſa lutis ſub vtraqꝫ ſpē cõicare. Et cõpila tor libelli ſubiũgit ꝓpria ꝟba poſt alle gatas auctes dicēs. Ex ꝓdictis ſctõꝝ ſcptis eccl'ie inſtitutiſ ꝛ decretis patꝫ lu ce clariꝰ ꝙ cõmunio venerabilis ſacri corꝑis ꝛ ſanguis dñi nr̃i Jhu xp̄i ſub vtraqꝫ ſpecie panis ꝛ vini cũctis fideli bus miſtranda eſt. ꝟbum ꝛ lex ꝟitas ꝛ inſtitutio ac euãgeliũ dñi nr̃i ihu xp̄i ſuoꝝ apl'oꝝ ac eccl'ie ꝓmitiue q̄ ꝑ nul lam eccl'ie romane ꝯſuetudinē quãcũ qꝫ vetuſtã vl' cuiuſcũqꝫ romani põtifi cis aut ꝯcilij ꝯſtitutõꝫ põt infringi tol li aut quis mõ caſſari. Jn qbꝫ ꝟbis cõ pilator libelli duas īnuit ꝯcluſiones falſas. Prima ē ꝙ de neceſſitate ſalu tis ꝛ de ꝓcepto xp̄i ꝛ inſtitutõe eſt fide les ppl'os cõicare ſub vtraqꝫ ſpē. Se cũda eſt ꝙ iſtũ ritũ cõicandi nõ poteſt tollere ꝯſtitutio ſũmi põtificiſ aut vni uerſalis eccl'ie ꝯſuetudo. Que ꝯcluſio nes ambe ſũt falſe ꝛ erronee. Qđ ꝓba tur quadrupliciter. ſ.

Primo auctē
Scđo rõne
Tertio ſimilitudine
Quarto reuelatione

Primo nãqꝫ dictas ꝯcluſiões ꝓbemꝰ fore falſas ſctõꝝ auctibꝫ. Nã ſanctus Bonauē. Tho. de aqno. Alex. de ales Rich. de media villa. Petrꝰ de tharã taſia. ꝛ cõiter omnes catholici ꝛ theolo gi tenēt ſup. iiij. ſniaꝝ. diſ. xj. ꝙ ſufficit ad ſalutē ſumere laicis ſub ſpē panis tm̃ Sil'r decretũ Jnnocētij tertij. extra de pe. ꝛ re. c. Omis vtriuſqꝫ ſexꝰ ꝓcipit ſub vna ſpecie cõicandũ. ꝛ Joh. vj. ſic dñs dixit. Niſi mãducaueritis carnē filij hoīs ꝛ biberitis eius ſanguinē nõ habebitis vitã in vobis. Sic idē dñs dixit ibidē. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcẽdi. ſi qs mãducauerit ex h̄ pane viuet in eternũ. vbi nullã facit mē tionē de ſanguine vel potu. Jõ capio aliquē q̄ digne mãducat xp̄m ſub ſpe cie panis tm̃. Et qro an tal' habeat vi tam in ſe. i. ex h̄ ꝯſequaꝛ grãm. ſi dꝛ ꝙ ſic tũc nõ requiritur ſumptio ſacri ſub vtraqꝫ ſpecie cũ ille ſub vna ſpecie ſu mens habeat vitã ī ſe. Si aũt dicit ꝙ talis in ſe nõ habeat vitã nec ſaluet. h̄ eſt ꝯ textũ ꝓdictũ euãgelij. Et iteꝝ dicit dñs ibidē. Sicut miſit me viuēs pr̄ ꝛ ego viuo ꝓpter pr̄em. ꝛ q̄ mãducat me viuet ꝓpter me. Ubi iteꝝ nõ facit men tionē de potu. Similiter cũ poſt pau ca ſubdit. Qui mãducat hũc panē vi uet in eternum. nõ facit mentionē de potu. Et ſi aduerſarius vult illos te xtus gloſare: tũc etiã alterius. ſ. illius. niſi mãducaueritiſ ⁊c. admittit gloſas autēticas Hieronimi Auguſtini ꝛ in numerabiliũ doctoꝝ. Ex his pꝫ ꝙ fal ſa eſt opinio tenētiũ ꝙ ſit ď neceſſitate ſalutiſ ſub vtraqꝫ ſpē cõicare. Scđo hoc idem ꝓbemꝰ rõne. Primo ratiõe cõicantiũ. Cũ eñ catholici laici nõ cõ municauerũt a lõgiſſimiſ tꝑibus ſub vtraqꝫ ſpē. ꝛ eccl'ia nõ potuiſſet hmõi ritum cõmunicãdi tollere vl' mutare: tũc omnes damnati fuiſſent tã laici ꝙ̄ clerici. clerici qꝛ ſic miniſtrauerũt tm̃ modo. Sed hoc eſt falſum quia ī no ſtris temporibꝫ tam laici ꝙ̄ clerici fue runt ſancti diuia miracula facientes.

Secūdo ħ ꝓbem⁹ rōne sacramēti. nā
vt dicit mgr̄ in. iiij. di. viij. tria sūt sub
sacramēto. s. spēs visibil' panis ꝛ vini.
Scōm caro xp̄i ꝛ ei⁹ sanguis. Tertiū
caro xp̄i mystica ꝛ ei⁹ sanguis mystic⁹
q̄ ē eccl'a. Primū ē sacr̄m tm̄. Secūdū
res ꝛ sacramētū. Tertiū res tm̄ ibi nō
ꝯtēta sed significata. Un̄ dupliciter su
mit̄ ħ sacramētū. s. sacramentaliter et
spūaliter. Sacramētaliter sumit̄ sub
specie panis corpus xp̄i. ꝛ sub spē vini
sanguis xp̄i. ꝛ q̄cūq; sumit sub spē pa
nis corpus xp̄i sumit etiā sanguinē. q̄꞉
in corpe eius sūt vene ꝛ in venis ver⁹
sanguis ꝑ ꝯcomitantiā. Spūalis au
tem māducatio vel bibitio est duplex
ſm ꝙ duplex ē caro xp̄i ꝛ sāguis. Pri
ma manducatio vel bibitio corporis
ꝛ sanguinis xp̄i veri ſm Bonauen. ē
deuota et fidelis recogitatio passiōis
xp̄i. ꝛ recogitantis ad cogitatū vnio q̄
correspondet māducatiōi: eo ꝙ amor
vnit amantē cū amato. Et de tali mā
ducatiōe nō intelligit̄ illud verbū Ni
si māducaueritis. q̄꞉ sic puuli baptisa
ti nō manducāt. De hoc intelligit̄ illō
Aug'. Quid paras ventrē aut dentē
crede ꝛ māducasti: hoc est: si etiā nō su
mis sacramētaliter in os ꝓiciēdo. su
mis tn̄ spūaliter deuote recogitando.
Alia est manducatio ꝛ bibitio scōe rei
hui⁹ sacramēti. s. corpis ꝛ sanguis xp̄i
mystici. ꝛ est incorpatio mēbris eccl'ie.
ꝛ de hac intelligit̄ illud xp̄i vbuȝ. Nisi
māducaueritis. Qō q̄dē vbū oēs ob
ligat tā pueros q̄ȝ adultos. Talit̄ eti
am sūpserat ille latro iuxta crucē pen
dēs. Hic Aug. Deniq; iā exponit dn̄s
quō fiet qō loq̄t̄. ꝛ q̄d sit māducare ei⁹
carnē ꝛ bibere ei⁹ sanguinē dicēs. Qui
māducat meā carnē et bibit meū san
guinē in me manet ꝛ ego in eo. Sub
dit Aug. Hoc est ḡ māducare illā escā
ꝛ illū potū bibere i xp̄o manere ꝛ xp̄m
in se hīc manentē. ac ꝑ ħ q̄ nō manet i
xp̄o ꝓculdubio nō māducat ei⁹ carnē
nec bibit ei⁹ sanguinē sicut oīs hereti
cus infidelis scismatic⁹ ꝛ oīs xp̄ianus
crimiosus. Tertio ꝙ nō sit de neci
tate salutis cōicare sub vtraq; spē ꝓbe
mus silitudine. Naȝ licet in ꝑmitiua
eccl'ia oēs sub vtraq; spē cōicabāt. mō
tn̄ nō expedit. Et ꝙ eccl'ia dispēsauit in
ħ ꝛ potuit ꝑtȝ a sili. q̄꞉ vt dr̄ Act. ij. ꝛ. v
apl'i ad tpus baptisabāt in noīe xp̄i. ꝛ
ita nō soluȝ nō debem⁹ nūc baptisare
sȝ nec est licitū imo nec forte eēt bapti
satus. Silr̄ in ꝑmitiua eccl'ia eucha
ristia sumebat̄ a fidelib⁹ prauis ꝛ nūc
eos in ħ imitari nō ē licitū sȝ ꝓhibitū.
Silr̄ in primitiua eccl'ia fideles cōica
bāt sub vtraq; spē sȝ mō nō est licitum
Primo q̄꞉ iā multiplicatis fidelib⁹ ve
niūt in maiori nūero ad cōionē iuue
nes ꝛ senes rusticani ꝛ min⁹ discreti ne
sciētes adhibere cautelā. ꝛ possit ꝯtin
gere piculū effusiōis sacri sanguinis.
Scdo sic nō cōicāt mō ꝓpt̄ piculū erro
ris. possent eni simplices credere ꝙ sb
spē panis nō sumerēt sanguinē nec sb
specie vini corpus xp̄i. ꝑterea vt dicit
san. Bonauen. i die pasceue sacerdos
officians sumit solū sub spē panis. q̄꞉
tūc pl⁹ sumit ad refectōē ad q̄ȝ signifi
catiōnē. Illa eī die nō optet passionē
xp̄i significari ꝑ sacramētū. q̄꞉ tota il
la dies ē mēorial' passiōis xp̄i. Tertio
mō fidelis pp̄l's nō cōicat sub vtraq;
spē ꝓpt̄ irreuerētiā multiplicē. si ei por
taret̄ de loco ad locū ꝑ magnā distan
tiā ꝑ infirmis possit de facili effundi.
Silr̄ in vase sordidari spēs vini. silr̄
possit in barbis laicoꝝ remanere. silr̄
in ꝯsuādo ꝑ infirmis in estate possit
acetū de spē vini generari ꝛ bibliōes ꝛ
pue musce. etiā aliq̄b⁹ fieret abomia
bile ad bibendū ꝑsertim infirmis ꝛ ꝑ
gnantib⁹ ꝛ nauseā ꝓuocare. nec inue

niret̃ tantũ vas in q̃ ꝓ q̃nq; milib; ho minũ ſufficiẽter ꝯfici poſſet. ideo non eſt neceſſariũ ex quo ſub ſpecie panis ſumit̃ ſanguis xp̄i ⁊ tantũ ſub vna ſpẽ quantũ ſub vtraq; q̃tũ ad efficaciaz. licet nõ q̃tũ ad ſignificationẽ. Quarto ꝙ nõ ſit de neceſſitate ſalutis cõica re ſub vtraq; ſpecie ꝓbemus reuelati one. Dicit em̃ magnus doctor Alexã. de ales ſuper. iiij. ꝙ aliq̃ religioſi obti nuerãt vt ſub vtraq; ſpecie cõmunica rent. quodã pio ſacerdore corã eis cele brante cuz frangeret hoſtiã concauuz patene totũ viſum eſt repleri ſanguie ad qđ obſtupuerunt ſacerdos ⁊ circũ ſtantes. ſed cũ cõmunicarent viſuz eſt totũ ſanguinẽ reintrare ſub ſpecie pa nis. Sic oſtenſũ fuit ꝙ ſub ſpecie pa nis nõ ſolũ ſumerent xp̄i corpus: ſed etiã ſanguinẽ aniam ac diuinitatẽ. O quãta eſt vtilitas ſic ſumẽtis. q: vitaz eternã ſumit q̃ idonee ſumit. id̃o dicit xp̄s. Hic eſt panis de celo deſcẽdẽs vt ſi q̃s ex ipſo mãducauerit nõ moriat̃. ſ; habeat vitã pfectã. vitã beatã. vitaz angelicã. Ad quã nos pducat xp̄s fili us dei viui ⁊c.

Dominica ſecunda poſt penthecoſ. Sermo. lxxix.

Homo quidã

h fecit cenã magnaz. ⁊ vocauit multos Luc. xiiij. Uerba ſũt redẽptoris ieſu xp̄i. q̃ ſuã cenaz generi hũano p̄patã magnã dicit. ad quam multos vocauit. ⁊ recuſantib; venire vocatis: infirmi claudi ⁊ debiles com pellunt̃ intrare ad magnã cenã. Un de licet quadruplex cena iuxta ſenſuz ſacre ſcripture diſtingui poſſet. ſc; cor poralis que eſt tolerãda. ſp̄ualis que eſt deſiderãda. infernalis q̃ eſt deteſtã da. celeſtis que ẽ iocũda. Tamẽ ſpeci aliter loq̃mur de cena ſp̄uali. i. de con uiuio incarnatiõis. Quã cenã de⁹ pa ter fecit filio ſuo in ṽginis vtero. Ad quã multos vocauit ꝑ inſpirationez. flagellationẽ. donoꝝ largitionẽ. predi cationẽ. ꝑmiſſionẽ ⁊ cõminationẽ. Et miſit ſeruos ſuos predicatores vt di cerent inuitatis hoĩbus vt venirẽt. q: iã oĩa parata ſũt. ſ. redẽptio facta ẽ. celũ apertũ eſt. ſacramẽta iſtituta ſũt. gratia p̄ſto eſt. Sed vt euãgelica teſta tur ṽitas tria genera hominũ cenã in carnatiõis xp̄i. ⁊ ꝑ ꝯſequẽs eius glori am nolũt deguſtare. ſ.

Primi peſſimi ſupbi.
Secũdi maledicti auari.
Tertij fetidi luxurioſi.

L Primi nolentes cenã incarnatõ nis guſtare ſunt peſſimi ſuperbi q̃ de ſignant̃ ꝑ illũ q̃ ſe excuſando dixit. Uil lã emi. i. dñatũ multo labore acq̃ſiui. vel p̄cio aĩe mee cõpaui. Rogo te ha be me excuſatũ. Hui⁹ fatuitas nõ tm̃ in h̃ apparet ꝙ tam care emit. ſ; etiaz in h̃ ex q̃ p̄us emit añq; vidiſſet. q̃a di xit. Neceſſe habeo videre eã. ſ. villã. pri us em̃ debuiſſet vidiſſe añq; emiſſet. Et certe null⁹ dñatũ terrenũ taz care emeret ſi bñ videret q̃ breuis eſt. Un̄ Ecci. x. dicit̃. Oĩs poteſtat⁹ breuis vi ta. Itẽ ſi videret q̃ piculoſa eſt. Nã q̃n to gradus altior: tãto caſus grauior: Hinc ẽ ꝙ q̃ de alto cadit magis ledit̃. Petr⁹ em̃ de infimo cecidit: iõ cito ſur rexit. Adam de alto paradiſo. iõ cum difficultate ſurrexit. quia cum morte chriſti. lucifer vero de altiſſimo celo cecidit ideo nũq̃ ſurgere potuit. Se cũdi qui venire ad cenam magnã in carnationis chriſti nolũt ſunt maledi cti auari. qui deſignãtur per illuz qui dixit. Iuga quinq; bouz emi. per que ſignant̃ quiq; ſenſus corporis. Et di cuntur iuga ſ̄m beatuz Aug̃. q: ſicut

quinq̄ iuga colla decē boum conne/
ctunt. ſic quinq̄ ſenſus cōbinant. Duo
enim ſunt oculi. due aures. due manꝰ
⁊c. Sicut ergo boues circa terraȝ ver
ſant. ſic ſenſus auari circa terrena de/
lectantur. Magis enim delectantur ocu
li eius in videndo aurū ꝙ corpus xpi.
Unde Eccl. xiiij. Inſatiabilis eſt ocu
lus cupidi. Plus delectantur eiꝰ au/
res audiendo aurū aut numuȝ ꝙ dei
verbum. Nares eius ſemꝑ a remotis
adorāt nūdinas ſicut vultures cada/
uera. quia diuitias lilia ⁊ roſas putāt
⁊ tangūt. ideo frequēter peccatis pun
gunt. quia teſte ſaluatore diuitie ſunt
ſpine. Nam ſm Bern. Aurū terra ru/
bea eſt. argentū vero terra alba. ſȝ ma
licia hominū fecit ea tam chara. Ter
tij qui venire ad cenā magnā icarna/
tionis xpi noluerūt ſunt fetidi luxurioſi.
qui deſignātur ꝑ illum q̄ dixit. Uxorē
duxi ⁊ ideo nō poſſum venire. id ē car
nali voluptati me aſtrinxi: ideo veni/
re ſimpliciter nō poſſum. Quia quē/
cūq̄ hec peſtis illaqueauerit: obliuiſci
tur ſui dei ⁊ futuri iudicij. vnde abo/
minabitur ⁊ nō eſt dignus ire ad talē
cenā. De quibꝫ dr̄ Johel. j. Computru
erunt iumēta in ſtercoribus ſuis. Jō
de iſtis dicit ſaluator. Nemo virorū il
lorum guſtabit qui vocati ſunt cenā.
Ad hanc etenim cenā dignos iudica/
uit pauperes: debiles: claudos: cecos.
Unde ſm beatum Gregorium q̄daȝ
peccāt ꝑ negligētiā. tales ſunt paupe/
res parum habētes de meritis. Alij ꝑ
fragilitatem. tales debiles ſunt. Alij
per certā maliciam. tales claudi ſunt.
Alij per ignorātiam. tales ceci ſūt. Ad
huc quia locus erat in cena vacās. iō
⁊ de ſpinis peccatores compellent in/
trare ad cenā ex dei miſericordia. Un̄
Seneca. Infirmitati mee grãs ago
que cogit me nō eſſe que nō debeo vel
le. Nobis nāq̄ omnibꝫ parauit deus
cenam eucariſtie. ad quā oēs inuitat
dicens. Homo q̄dā fecit cenā magnā
⁊ vocauit multos vt ſupra. In q̄bus
verbis tria documenta de miſſa inſi/
nuant declaranda. ſ.

Primo neceſſaria miſſe celebritas
Scd̄o maxima miſſe vtilitas
Tertio ꝓuia miſſe ſagacitas

Primum ibi. Homo quidā. Secun
dum ibi. cenā magnā. Tertiū ibi. ⁊ vo
cauit multos.

Primū dixi documētū de miſſa ꝙ
eſt neceſſaria miſſe celebritas. qd̄ inſi/
nuatur in hoc ꝙ in ꝑmiſſis verbis dr̄
Homo q̄dā. i. xps deus hō factus fecit
hanc miſſe cenā vſq̄ ad finē mūdi ꝯti
nuādam dicēs Quotieſcūq̄ feceritis i
mei cōmemoratōꝫ faciatis. q. d. Ego ꝑ
us celebraui ⁊ vob ſacerdotibꝫ in ꝑſo/
na mea celebrandū dimiſi. Un̄ debe/
mus quotidie celebrare ſm Innocen
tiū q̄nq̄ de cauſis. Primo vt ſp̄ medi
cinam paratā ꝯ quotidiana pctā ha/
beamus. Scd̄o vt lignū vite. ſ. eterne
ſit in medio ꝑadiſi. i. eccl'ie. Tertio vt
nobis quotidie ſaluator veniat ſacra/
mentaliter ⁊ nos ei ſpūaliter. Quar/
to vt ſit apud nos iugis memoria eiꝰ
paſſionis. Quinto vt vero agno vta
mur quotidie loco agno tipici. M

Ad celebritatē autē miſſe debitam
tria requirunt. ſ.

Primo q̄dā ad ſacri neceſſitatē
Scd̄o q̄dā ad cōgruā ſolēnitatē
Tertio q̄dā ad celebrātis idoneitatē

Primo dixi ꝙ quedam requiruntur
ad ſacramēti neceſſitatē in miſſe cele/
bratione ſine q̄bus miſſa nullo mō ce
lebrari poteſt. Quattuor ei ſunt vt di/
cit Hugo que notant in thematis ver/
bis. ſ. Uir ordinatꝰ ad h̄. iō dic. Ho/
mo q̄dam. Secūdo cōſecrādi intētio.
vnde dr̄ fecit. Tertio debita materia.

iō dꝛ cenā. Quarto ɥboꝝ forma. iō dꝛ magnā. Primū nāq; ad neceſſariam miſſe celebrationē reqrit̃ vir ad h̃ ordinatus. ſ. ſacerdos. Nā ptās celebrādi miſſam ⁊ corpus xp̄i ꝯficiēdi nō eſt data femīs. nō laicis quātūcūq; ſanctis nō regibꝫ. nō imꝑatoribꝫ. ñ deniq; angelis ſanctiſſimis. vt dicit Alex. in. iiij. Vñ ſi oēs hoīes mūdi nō ſacerdotes eſſent ſancti ⁊ iuſti. imo etiā oīnes angeli celoꝝ ꝑ decē annos cōtinue dicerent ɥba ꝯſecratōis cū oīni intētione ꝯſecrādi ſuꝑ debitā materiā. i. panem triticeū ⁊ vinū vitis: nūq; ꝯſecrarent. qꝛ nō haberēt charactere ſacerdotalē; iō dꝛ ī hymno Sic ſacrificiū iſtud inſtituit cuiꝰ officiū cōmitti voluit ſolis p̄ſbyteris qbꝫ ſic cōgruit vt ſumant ⁊ dent ceteris. Et extra de ſum. tri. et fi. catho. c. j. Hoc vtiq; ſacramētū nemo p̄t ꝯficere niſi ſacerdos q̄ rite fuerit ordinatus. Sacerdos nāq; etiā pctōr: imo vt dic̄ ſeraphicꝰ doctor Bonauē. in iiij. di. xj. ꝙ etiā hereticꝰ ſciſmaticus excōmunicatꝰ degradatꝰ pōt ꝯficere. licet ad ſuā dānatiōem. O ſacerdotum ſublimis poteſtas. O ineſtimabil' dignitas. O xp̄i erga ipōs magna largitas vt qñcūq; hora volūt adeſſe filium dei ſtatim adeſt ⁊ colloquunt̃ ei ſic̄ eorum aīa deſiderat. Vñ b. Franciſcus p̄ſbyteros p̄ oīnibꝫ reuerebat̃ ꝓpt̃ eoꝝ dignitatē. nō ꝓpt̃ ſubtilitatē veſtium. nō ꝓpt̃ generꝭ nobilitatē vl' locupletatem aut ſtature ꝓceritatē: ſic̄ mō faciunt multi qui pauꝑes ſacerdotes vili veſte ꝯtectos abominā̃t. Scd̄o ad neceſſariam miſſe celebratōem reqrit̃ ꝯſecrādi intētio. Nā ſi ſacerdos habeat intētionē ꝯſecrādi. ⁊ attētio interrūpatur: tn̄ ꝯſecrat. qꝛ aliud eſt intentio ⁊ aliud attētio. Debet eñi habere intētionē ꝙ faciat qđ facit eccl'ia. qꝛ vꝫ dic̄ Augꝰ. Sine intētiōe nulla ſacra ꝯferūtur. Vñ ſi ſacerdos lunaticus ſurgat in ſomnis indutꝰ veſtibꝫ ſacerdotalibꝫ ⁊ ꝯſecret dicēdo ɥba ſuꝑ d̄bitā materiam: nihil facit. qꝛ nō hꝫ intētiōem. Silr̃ ſi ebrioſus carēs rōnis vſu. Vel qs baptizet. mr̄imoniū ꝯtrahat: nihil facit. ⁊ cetera. etiā ſi intendit deluſorie ɥba dicere ſuꝑ debitā materiā. marie ſi ꝑus oñdiſſet ſuā intētiōem nō conſecrādi: nihil faceret ad conſecratiōem. Vñ intantū intētio eſt neceſſaria vt ſi vellet ꝯſecrare decem hoſtias ⁊ a caſu ibi eſſent. xij. nulla eaꝝ eſſet cōſecrata. qꝛ q̄ rōne nō eſt ꝯſecrata vna: eadē rōe oīnes alie. Q; ſi hr̄et intētionē non ad numeꝝ ſed ad totū tūc totū ibi appoſitum eſſet ꝯſecratū. Si ɥo vnius hoſtie partē vellet ꝯſecrare non intēdens quā ptē: nihil ꝯſecraret. ſꝫ ſi intenderꝫ ſuꝑiorem mediā ptē vel inferiorē; dextram vel ſiniſtrā. dicūt qdā ꝙ nō eſſꝫ ꝯſecrata eo ꝙ eſſet cōtinuū ⁊ nō diuiſum. ⁊ ſic nō bn̄ poſſet diſcerni quāta eſſet media ꝑs. Alij ɥo dicūt ꝙ ſuffic̄ talis determinatio ſm intellectum et nō requirit̃ determinatio ſm ſenſum qꝛ ꝑ nec viſum exq̄ cecꝰ poſſit cōficere nec ꝑ tactū. qꝛ ſine tactu manꝰ pōt ꝯficere ɥc. Et ſic vt dictū eſt ſufficit determinatio ſm intellectū. qꝛ ītellectꝰ ꝑtē; indiuiſibilē pōt apprehēdere. Vnde ſi aliq̄ ꝑs hoſtie adheret pedi calicis vl' vinū ī infuſione ītus ī latus calicis. ſi ſacerdos tales nō intēdat ꝯficere: tles nō ſunt ꝯſecrate. Tertio ad neceſſariam miſſe celebratōem reqrit̃ debita materia q̄ eſt panis triticeus cum aq̄ naturali ꝯfectus ⁊ vinū vitis. Rō eſt qꝛ dn̄s ſe aſſilauit grano frumēti ⁊ etiam viti. et etiā; ꝓpter proprietates talis panis et vini. Nam panis triticeꝰ eſt nutritiuus medicinalis ⁊ delectatiuus. Primo panis triticeus hꝫ vim nutritiuam. Sic ſpūaliter corpꝰ xp̄i

Job.vj. Ego ſum panis viuꝰ. Scđo
farina tritici cũ aq̃ cocta purgat pectꝰ
Sic corpꝰ xp̄i Hebreo.j. purgatiõem
pctõꝝ faciẽs. Tertio delectatiuus. qa
vt dicũt medici. oẽs alij cibi faſtidiuꝫ
generãt excepto pane. Sic corpus xp̄i
Eccĩ.xxiiij. Qui edũt me adhuc eſuriẽt
Silr vini ꝓprietas ẽ. q2 letificat hoĩeꝫ.
Pſ. Et vinum letificet cor hoĩs. Sic
ſanguis xp̄i tollit cordis amaritudi
nem. Sap.viij. Nõ hꝫ amaritudineꝫ
ꝯuerſatio illiꝰ. Hoc cũ triticũ fuit ſemi
natũ in agro vteri v̾ginalis in annũ
ciatione. exortũ in natiuitate. purga
tũ in circũciſione. collectũ ĩ pãni inuo
lutõe. cribratũ in diaboli tẽtatõe a iu
deoꝝ ꝑſecutõe. ventilatũ in falſorũ te
ſtium accuſatõe. molitũ in flagellati
one. decoctũ in camino crucis in cruci
fixione ꝛ poſitũ in domo militãtis ec
cleſie. Un nec de ſiligine nec ſpelta nec
de agreſto nec de aceto põt corpus et
ſanguis xp̄i ꝯfici. Quarto ad neceſ
ſariã miſſe celebratiõem reqrit̃ debita
forma v̾boꝝ q̃ eſt hec. Hoc eſt eñ cor
pus meũ. Jlla ꝯiũctio eñ nõ eſt de ne
ceſſitate ſꝫ de bñ eſſe. igit̃ omittẽs pec
caret omittẽdo. Forma v̾o ꝯſecratiõis
ſanguis ſm Amb.li. de ſacris hec eſt.
Hic eſt eñ calix ſanguis mei noui et
eterni teſtamẽti myſteriũ fidei q̃ ꝓ vo
bis ꝛ ꝓ multꝭ effundet̃ in remiſſioneꝫ
pctõꝝ. Dicit eñ Rich. in.iiij.di.viij.ar
ti.iij.q.j. ꝙ ſacerdos dicẽs formã v̾bo
rum.ſ. Hoc eſt eñ corpꝰ meũ nõ pec
cat nec mẽtit̃. Sic angelꝰ dũ dixit mo
yſi. Ego ſum deꝰ abraã. ꝛ eſt ſenſus. H
eſt corpꝰ meũ.i. aliqͩ ſub hac ſpecie ꝑ
ſens vel de ꝓpinq̃ futuꝝ ẽ corpꝰ meuꝫ
ꝛ ſic ſemꝑ veꝝ eſt. q2 ad veritatẽ diſiun
ctiue ſufficit alterã partem eſſe veraꝫ.

Scđo ad celebratiõem miſſe debi
tam quedã reqrunt̃ ad ꝯgruã ſolẽnita
tem ſacri. vt certus locꝰ. certũ tempꝰ
ꝛ certus modus. Quantũ ad locũ di
cit Ray. ꝙ miſſa nõ debet celebrari ni
ſi in eccl'ia ꝯſecrata. vel ſaltẽ ĩ altari cõ
ſecrato. vel ad minꝰ in parua tabula
ꝯſecrata. ꝛ debet eſſe lapidea. nec cõſe
crari debet niſi habeat capſulam. Di
cunt q̃dam ꝙ etiã fieri poteſt d̾ latere.
extͣ Job. in catholi. dicit ꝙ lapis ẽ ter
ra indurata. Et dicit Petrꝰ de paluđ.
ꝙ debet tanta eſſe latitudo lapidis et
longitudo in capſula ꝙ in ea poſſit ca
pi pes calicis ꝛ hoſtia ꝯſecrãda. vel ꝙ
in ꝯficiendo cum tenet in manibꝫ pa
nem vel calicẽ ſup lapidẽ teneat vt ſic
ſup lapidẽ ꝯficiat. Scđo quantuꝫ ad
horã ꝛ tps debet dici de die ꝛ nõ de no
cte. quia hoc ſacramentũ ad tempus
gratie ꝑtinet. qđ ꝑ diẽ deſignat̃. Juxta
illud Roma.xiij. Nox ꝑceſſit dies ap
propinquabit ꝛc. Dies aũt hic iudica
tur dũ incipiũt ſigna oriẽtalis ſol' ma
nifeſtari. Dicit eñ Guil'. ꝙ qui ſciẽter
ante diem celebrat mortaliter peccat.
nõ tamen irregularis efficitur. Hora
miſſe vt habet̃ de ꝯſe. diſt.j. nocte ẽ ho
ra tertia ſexta ꝛ nona. Tertio quantũ
ad modũ requirit̃ calix: veſtes: palle:
altare: lumen. ſine quibꝫ potius debꝫ
quis dimittere miſſam: etiã die feſto:
q̃ꝫ celebrare. quia ſic celebrãtes aduer
tenter: q̃uis ſine dubio ꝯficerent: exi
ſtentibus illis que ſunt de ſubſtantia
ꝯſecrationis: tamen peccarẽt mortali
ter. Et idem tenet Anthoninꝰ florenti
nus de miſſali ꝛ canone. quia al'as pe
riculo ſe exponit. Unde quãtũ ad iſta
dicit magnus Albertus ꝙ miſſa ſuo
modo tam plena eſt myſterijs ſic ma
re guttis. ſol athomis. ſicut firmamẽ
tum celi ſtellis. ſicut celũ empyreũ an
gelis. Tamen in miſſa vſq3 ad finem
eius notemus trigintatres actus ſiue
cerimonias ſm ꝙ chriſtus triginta tri
bus annis fuit ꝯuerſatꝰ in mũdo cuꝫ

hominib9. que ſi deuote attēdant: aīa
ꝑ quēlibet actū inducet ad deuotōem
ꝑ quoſdā ad humilitatē. ꝑ quoſdā ad
patientiā. ꝑ quoſdā ad paupertatē et
charitatē. Ut aūt facili9 intelligamus
diuidam9 miſſam ī tres ꝑtes.

Prima ps durat vſq3 ad p̄fatōem
Scda a p̄fatōe vſq3 ad cōmunionē
Tertio vſq3 ad finē

In p̄ma igit̄ ꝑte ſunt vndecim actus
pleni myſterijs. Nā p̄mo ſacerdos in
gredit̄ ſacriſtiā ₇ ibi īduit̄ veſtib9 ſacris
qđ ſignat ingreſſum vteri virginalis.
vbi xp̄s fuit īdut9 illa ſanctiſſima car
ne ex v̄gine. de q̄ Joh. j. Uerbum caro
factū eſt. O nobilis ſacriſtia in qua fu
erūt recōditi theſauri ſapiē dei. Scdo
ſacerdos egredit̄ indut9 ₇ ad ſacrificā
dum parat9. in quo natiuitas chriſti
ſignificat̄. De qua Hiero. ad Euſtoch
ium. Dei inquit filius ꝓ noſtra ſalute
hoīs fact9 eſt fili9. nouē menſib9 in vte
ro vt naſcat̄ expectat cruentādus in li
gno. ₇ ille q̄ mūdū pugillo cōcludit p̄/
ſepis ꝯtinetur anguſtijs. Tertio facit
ꝯfeſſionē ante altare. ecce xp̄i circumci
ſio in qua xp̄s ſe aſſilauit peccatorib9.
Hinc ap̄ls. Propter nimiā charitatē
qua dilexit nos de9 miſit filiū ſuum ī
ſiītudinē carnis peccati. Quarto ado
rat ₇ oſculatur altare. ecce magorum
adoratio. Math. ij. Et ꝓcidētes ado/
rauerūt eum. Quinto ad cornu alta
ris dextꝝ ꝓcedit ₇ inchoat miſſam. ec
ce p̄ſentatio xp̄i in templū. Malach.
iij. Statim veniet ad tēplū ſanctū ſuū
dn̄ator dn̄s. Sexto ab altari vadit ad
ſedē. ecce fuga xp̄i in egyptū. Matt. ij.
Fuge in egyptū ₇ eſto ibi vſq3 dū dicā
tibi. Septimo reuertit̄ ad euāgelium
ecce reuerſio de egypto vt ꝯdat euan/
geliū. Octauo accedūt mīſtri ₇ circū/
dant eū. ecce īuētio xp̄i ī medio docto/
rum. Nono offert oblatōem. ecce mi/
niſtratio xp̄i parētib9 Luce. ij. Et erat
ſubditus illis. Decimo accedit ſacer/
dos ad lauādū. ecce baptiſm9 chriſti.
Mat. iij. Undecimo ſecrete orat. ecce
xp̄i ſecreta ꝯuerſatio ₇ oratio ac ieiu/
nario in deſerto. xl. diebus ₇ noctibus
Mat. iiij. Scda ps incipit a p̄fati/
one ₇ durat vſq3 ad cōiōnē. in qua ſūt
ſedecim act9. Primo ſacerdos alta vo
ce dic. p oīa ſecula ſeculoꝝ. ecce chriſti
manifeſta p̄dicatio. Math. iiij. Cepit
ieſus predicare ₇ dicere. P̄niam agite
appropinq̄bit regnū celoꝝ. Un̄ dulcis
ieſus clamabat. Ad vitā q̄ vult venire
veniat. quia regnum celoꝝ vim patit̄
Scdo laudat deū dicens. Sanctus
ſanctus ſanct9. ecce collaudatio xp̄i đ
miraculis Luce. xix. Oſanna filio Da
uid benedictus q̄ venit in nomīe dn̄i.
Tertio inclinat ſe dicēs Te igit̄. Ecce
vltime cene celebratō in q̄ hūiliauit ſe
vſq3 ad lotionē pedū diſcipl'oꝝ. Joh.
xiij. Quarto ſecrete ꝓnūciat canonem
dicēs In p̄mis. ecce ſ̄mo xp̄i p9 cenaz
Joh. xiij. In h̄ cognoſcēt oēs ꝙ mei
eſtis diſcipuli. Quinto ter ſignat ſacri
ficiū. ecce trina orō xp̄i ī horto. Iteꝝ ſi
gnat bis. q2 orauit ꝓ ſe ₇ ꝓ nob oībus
Sexto diuti9 orat. ecce agonia xp̄i ī ꝓ
lixa oratiōe Lu. xxij. Factus eſt vultus
illi9 quaſi gutte ſanguinis. Septimo
accipit hoſtiā in manib9. ecce captio li
gatio ₇ paſſio. Octauo eleuat hoſtiaz
ecce eleuatio xp̄i in cruce. Nono diuti
us orat extēſa manu. ecce oratio xp̄i ī
cruce. Luc. xxiij. Pater ignoſce illis.
Nā tūc fecit xp̄s orōem ſecretā cum la
chrymis. Heb. v. dicit ap̄lus. Decimo
facit q̄nq3 cruces. ecce xp̄i q̄nq3 vulne/
ra. Undecimo dr̄ Pater noſter. ī quo
ſunt ſeptē petitiones. ecce ſeptē verba
xp̄i in cruce. Duodecimo diuidit hoſti
am in tres ꝑtes. q2 xp̄s fuit diuiſus ī
cruce in tres ꝑtes. Nam corp9 ī cruce

de peccatis mortalib⁹ cōtritis. Quia
dicit Tho.iij.pte ſūme.q.lix. ꝙ ſacra-
mentū altaris eſt ſimul ſacrificium et
ſacramētum. Rationē ſacrificij habet
inquantū offert̄. rationē ſacramēti iq̄n
tum ſumit̄ Et ideo effectū ſacramenti
habet in eo qui ſumit. effectū autē ſa
crificij in eo qui offert vel ꝓ quibus of
fertur. et ſic habet vtutem ſatiſfactiuā
ꝓ quib⁹ offert̄ ſiue ſint viui ſiue mor-
tui. Certū eſt autē ꝙ ſpecialius offert̄
pro his qui ſunt in miſſa. quia dicit̄ i
canone miſſe. Suſcipe hoc ſacrificiuȝ
ꝓ omnib⁹ circūſtantib⁹. Et ſic ſatiſfac̄
pro pena debita ꝑ peccatis ſiue in pre
ſenti ſiue in purgatorio fienda. Ideo
dicit̄ de ꝯſe. diſ.ij.c. Nihil in ſacrificijs
maius eſſe poteſt q̄ȝ corp⁹ et ſanguis
xp̄i. Secūda miſſe vtilitas eſt: q̄ȝ eſt
xp̄i paſſionis memoratio. Nam i hoc
ſacramēto ſpecialiter xp̄s imp̄ſſit me-
moriam ſue dilectiōis ad nos ⁊ paſſi
onis ꝓ omnib⁹. Unde dicebat. Hoc
facite in meā cōmemorationē. Dic̄ em̄
ſanctus Bonauētura. ꝙ ſi ſenſus mē
tis noſtre id eſt noſtra ratio vult inflā
mari ab hoc ſpūali carbone ⁊ ei⁹ effe-
ctus cōſequi neceſſe eſt ad ip̄m dirigi
⁊ conuerti. ſicut ad viuum xp̄i paſſio-
nis memoriale. Tripliciter aūt habe
mus memoriale paſſionis xp̄i. ſcȝ In
ſcripto ꝑ picturā imaginū cū exprimi
tur. ⁊ hoc eſt quaſi mortuū memoria
le xp̄i paſſionis. Et habet ſe ad viſum
quorꝫ memoriale apprehēditur d̄ lon
ginquo. Cū em̄ homo videt flagella-
tionem vel crucifixionē xp̄i depictam
intelligit paſſionē xp̄i. ſed tepide. Se-
cundū paſſionis xp̄i memoriale eſt in
verbo. vt cū quis verbo p̄dicat paſſio
nem xp̄i. ⁊ iſtud partim eſt viuū ⁊ par
tim mortuū. viuū eſt in ore et cord̄ de
uotorum. ſed mortuū in corde et ore
obſtinatoruȝ. O xp̄e deus ecce deuoti
quando tuā paſſionē audiūt: compaſ
ſione inflāmantur quādo viuis in eo
rum cordib⁹. quādo vo alij audiūt ni
hil curāt quaſi de agno vel lapide loq
rentur. quia nō viuis in eis. Tertiuȝ
memoriale xp̄i paſſionis eſt in ſacra-
mento ſub ſpecie panis ⁊ vini. ⁊ ē me-
moriale viuū. quia xp̄s ibi ſe offert gu
ſtui viuū qḋ mens de primo app̄hen
dit nō quaſi ſpeculatōe ſȝ quadā expe
rientia memorat̄ eius paſſioneȝ. Si
ergo affectū noſtrꝫ accendit xp̄i paſſio
depicta. amplius certe accendit feruē
ter predicata. ſed maxime in ſacramē-
to recogitata ſi quis mentē habeat ad
hoc ſacramētū. Hinc eſt ꝙ Damaſce-
nus hoc ſacramentū aſſimilat carbo
ni ignito Ut igit̄ mens noſtra inflam
metur ab hoc igne ſacerdos in miſſa
eleuat corpus ⁊ ſanguineȝ xp̄i. Quaſi
dicat. Iſte eſt filius dei qui pro noſtra
redēptiōe ab eterna morte cruc̄ mor-
tem ſubijt ſic in cruce eleuat⁹. O deus
pater reſpice in faciē xp̄i tui ⁊ miſerere
nobis. vt ſi nos peccatis pleni veniaȝ
nō meremur iſti⁹ filij tui paſſio ꝓ no-
bis meruit. Tertia miſſe vtilitas ē
quia eſt p̄iculorꝫ euaſio. ab omnibus
p̄iculis quantū in ipſo eſt liberat tam
corp̄is q̄ȝ aīe. Ideo dicit ps. Paraſti
mēſam aduerſus oēs q̄ tribulāt me
Nam liberat a periculo mortis ſubi-
tanee. vt patet i illo quē rex iuſſit ꝓijci
in fornacē calcis. quia ille deuote miſ-
ſam audiuit. ideo loco ſui fuit p̄iectuſ
ſuus accuſator. Itē liberat a ſpūalib⁹
noſtris inimicis. ideo homini in mor
tis tempe dabit̄ corpus xp̄i ne inimi-
cus ei nocere valeat. quia ſi deus ſm̄
apl'um nobiſcū eſt: q̄s ꝯtra nos. Hic
dicit ſanctus Tho. ꝙ tpe veteris legiſ
veritas erat promiſſa tm̄. Sed in ſta
tu noue legis veritas eſt inchoata per
chriſtū tm̄. In patria aūt erit veritas

ꝯſummata. ꝛ iō ī veteri lege figure ſo-le ꝓponebant̄ ſine re figurata. In no-ua aūt lege ꝓponunt̄ figure cū rebus. In patria ꝟo erit res ſine figuris. Jō orat ecclia qd̄ nūc gerim⁹ ī ſpe. in via rez veritatē capiam⁹ in patria. Et ſic patet ꝙ xp̄s dn̄s eſt nobiſcuȝ in miſſa ſub ſpecie panis ꝛ vini. iō nō debem⁹ ꝓtecti ei⁹ auxilio timere nr̄os īimicos

¶ Tertiū vtile documentū ex ver-bis thematis eſt tractandū ꝑuia miſ-ſe ſagacitas. vt ſcȝ celebrare volēs miſ ſam ꝑus ad hoc ſe diſponat. quia di-citur ꝙ ille hō ad cenaȝ multos voca-uit. Nā ſi rex terren⁹ quēpiā ad ſuū cō uiuiū īuitaret. certe ille videret ſi ꝯ ptū cultrū ad ſcindendū panem haberet. Multo magis debet quis acceſſur⁹ ad cenā regis angeloꝝ ꝯſiderare ſuaȝ intentōnē circa quid magis verſatur ſuam voluntatē circa qd̄ magis occu patur. quia ſi cupit exaltari vel dn̄ari tunc villam emit. Si terrena ſup de-um diligit boum iuga emit. Si dele-ctatio carnalis ſupauit: vxoreȝ duxit. Jdeo tales ire ad cenam dn̄i non pn̄t O deus meus ꝙ̄ multi ſunt tales ī h̄ mūdo de quib᷒. j. Joh. ij. Omne qd̄ ē in mundo aut eſt ꝯcupiſcentia carnis ꝯcupiſcentia oculoꝛuȝ. aut ſupbia vi-te. Un̄ ꝑuia miſſe in celebrante inter alia ſunt tria. ſ.

Primū carētia criminis
Scdm diligētia examinis
Tertiū feruētia orōnis

Primū ꝑuium ad celebratiōeȝ miſſe in ſacerdote eſt carentia criminis ī ha bitu. in actu. ꝛ in affectu. vt nulluȝ ha beat quod ꝯfeſſus nō fuerit an̄. Nam ſm̄ Aſteſanū in ſūma li. iiij. Celebrās aut habet copiam ꝯfeſſoꝝ aut nō. Si habet ꝛ nō ꝯfiteturlicet ꝯterat̄ d̄ mor-tali peccat mortaliter celebrando. Ad debitā ꝑceptiōem huius ſacramēti eti am requirit̄ recōciliatio eccl'ie: Aut nō habet copiam ꝯfeſſoꝝ ꝛ imminet ali-qua neceſſitas vel timetur ſcandaluȝ pſone aut populi. ꝛ tūc celebrans cuȝ ꝯtritione ꝛ ꝓpoſito cōfitendi non pec-cat. ſignanter quādo incepiſſet miſſaȝ

Scdm ꝑuiū ad miſſe celebratiōȝ requirit̄ diligentia examinis vt cele-brans ſe examinet ſi eſt fidelis ꝛ credit fidem catholicā. quia d̄r Exo. xij. Om nis alienigena nō veſcetur ex eo. i. gē-tilis. iude⁹. hereticus. excōmunicatus ſed ſcȝ deuotus. Un̄ dicit Lyra ſup il-lud pſ. Manducauerūt ꝛ adorauerūt om̄es pingues terre. ꝙ ille q̄ vult cō-municare ꝑmo debet adorare corpus xp̄i. ꝛ ſic deuote ſumere: ꝛ ſic cum riſu vel diſſolutione nō debet ad ſumēduȝ accedere

Tertiū ꝑuium in miſſe ce-lebratione eſt feruētia orationis. Naȝ ſeraphicus pater noſter Franciſc⁹ cō-municaturus hāc orōem dicere ꝯſue-uerat. Domine ieſu xp̄e quis ſum ego viliſſimus peccator ꝛ quis es tu tam magnus ꝛ immenſus dn̄s. rogo te vt tu venias ad me ꝛ ego te creatorē me-um ſumā. Mille anni non ſufficerēt lachrymarū ad tam nobile ſacramen tum ſumēdum. Quomodo inqt ego qui quotidie pecco ꝛ imparat⁹ accedo ſed ī infinitū maior tua miſericordia: ꝙ̄ mea miſeria. Cōfiſus igit̄ de tua pi etate ſumere ꝓſumo. Et ſic ſumebat ī iſta cena grām tunc. nunc vero in cele ſti cena gloriā. Ad quam nos perdu-cat pater ꝛ filius ꝛ ſp̄uſſanct⁹ Amen.

De eadē dn̄ica ſecūda poſt pēthe. Sermo. lxx.

Dico autem

vobis ꝙ nemo viroꝛuȝ illo rum qui vocati fuerant gu ſtabit cenam meā. Luce. xiiij. c. Uerba

ſunt pijſſimi ieſu chriſti parabolice loquentis in qua ait. ꝙ quidã homo fecit cenam magnã ⁊ vocauerat multos ad eam. Illis vero venire nolentibus dixit seruis ſuis vt debiles: pauperes cecos ⁊ claudos de plateis introducerent vt impleretur ipſius menſa. quia nemo viroꝝ illorum guſtaturus eſſ cenam venire nolentiu. In hoc nãq euangelio filius virginis marie tria notat ſcilicet

Primo dei liberalitatẽ.
Secũdo veniẽdi oportunitatẽ.
Tertio negligẽtiũ dãnabilitatẽ.

Primo nanq in euangelio chriſtus notat liberalitate dei: cum dicit. Homo quidam: id eſt ego qui ſu homo factus. fecit cenam magnã. quia carnem in cibum ⁊ ſanguinẽ in potũ tribuit pignus future glorie. Unde Richard. Cum audio deũ hominẽ factũ quaſi de graui ſomno ad ſpem ſalut euigilo. quaſi ↄfortatus vireſ reſumo quaſi reuocatus ad me redeo. quaſi viuificato calore caleſco. ⁊ deo meo grãtias ago. Et merito. quia dicit beatuſ Auguſtin⁹ in ſermone de natiuitate. Qui me in principio per maieſtatem creauit in humanitatis carne venit ⁊ ſaluauit. Deſcendit deus vt homo aſcenderet. in quo oſtendit diuitias glorie ſue. ¶ Secũdo quoq chriſtus in euangelio notat veniendi oportunitatem dicens. Uocauit multos et miſit ſeruũ ſuum hora cene dicere inuitatis vt venirent. quia iã parata ſunt oĩa. Uocat oĩes ad fidem vera ꝑ predicationes et ad ſui corporis perceptionẽ. Primo nãq parata eſt ſcriptura que docet quid fugere. quid facere debeamus. ſicq docet venire ad veram vitã. Joh. v. Scrutamini ſcripturas in quibus putatis vitam habere. Et beatus Grego. ſuper Ezechielẽ. Qui viam vite deſiderant verba vite audire debent. quia dicit̃ Roma. xv. Quecũq ſcripta ſunt: ad noſtram doctrinã ſcripta ſunt. Secũdo parata ẽ dei ſũma miſericordia per chriſti paſſionẽ: vt dicat quilib illud Bern. Deficiẽte mihi ſanctitate ⁊ iuſticia ſuccurrat mihi paſſio tua. Hinc Titum. iij. Apparuit benignitas ⁊ hũanitas ſaluatoris dei noſtri. nõ ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm ſuã miſericordiã ſaluos nos fecit. Ideo dicit Chryſoſto. ſuper Matth. Quicquid requiritur ad ſalutem paratũ eſt per eius mortem. Tertio parata eſt menſa celeſtis Luc. xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus regnũ vt edatis ⁊ bibatis ſuper menſam meã in regno meo. ¶ Tertio vo ſaluator in pñſenti parabola tangit venire negligentiũ dãnabilitatẽ dicens. Et ceperũt ſe ſimul oẽs excuſare. Primus dixit. villam emi. Secũdus. iuga boũ q̃nq emi. Tertius ait. vxore duxi ideo nõ poſſũ venire. ꝑ quos ſignificant̃ ſupbi: auari ⁊ luxurioſi. De ꝑmis dicit Grego. xxxj. moral. Qui ꝺ terrenis rebus ſuperbiunt celeſtis regni aditũ ſibi claudũt. De ſecũdis ſaluator ait Matth. xix. Facilius eſt camelũ ꝑ foramẽ acus trãſire q̃ diuite itrare in regnũ celoꝝ. De tertijs Aug. ait. Uoluptas carnis ẽ maximũ ĩpedimẽtũ ſalut. Jõ ꝺ his iudex oĩm ↄcludit di. Dico ãt vob nẽo viroꝝ il. ⁊c. ¶ Unꝺ q̃ cenã ĩcarnatiõis xp̃i nõ guſtãt in pñti ꝑ gr̃am nec ĩ futuro ꝑ gloriã ſũt in triplici differentia. ſ.

Primi qui errant circa diuinitatẽ xp̃i eternalẽ.

Secundi qui errant circa animam chriſti rationalem.

Tertij q̃ errant circa naturã chriſti corporalem.

Dominica ſecunda poſt pēthe.

Primo in ꝗ cenā incarnati xpi nō gu-
ſtant illi q̄ errāt circa diuinitatem xpi
eternalē. Fides ſiq̄dē catholica firmit̄
credit ⁊ fideliter tenet ꝙ xps ieſus ma-
rie natus eſt verus deus ⁊ verus ho-
mo diuinitatē eternaliter a patre ge-
nitus. ſꝫ ſm hūanitatē tpaliter a ma-
tre natus. Circa cui⁹ diuinitatē eterna-
lē hoīes potiſſime ſugbi pl⁹ q̄ȝ oportȝ
ſapiētes tripl'r errauerūt iō pierūt. ſ.

Primi crediderūt xpm nō eſſe fili-
um dei ꝯſubſtātialē.

Secūdi tenuerūt xpm nō hr̄e diſti-
ctionē pſonalē.

Tertij aſſeruerūt xpm alterū a pa-
tre p diſtinctionē naturalē.

Primi nāqȝ ſunt q̄ nō guſtant xpi dei
noſtri cenā illi q̄ crediderūt xpm non
eſſe filiū dei cōſubſtantialē. nō tn̄ ſim-
plicit̄ negabāt filiū dei eē. ſꝫ dicebāt ꝙ
eēt fili⁹ dei p grām adoptiōis queād-
modū alij ſcti. Per hunc ḡ modū opi-
nātes ieſū xpm pur̄ hoīem eē. ⁊ ex ma-
ria initiū ſumpſiſſe ⁊ per brevite meri-
tū diuinitatis honorē p ceteris fuiſſe
adeptū. Hūc aūt errorē vt dicit Tho.
li. iiij. ꝯ gētiles. c. iiij. auctē ſacre ſcptu-
re ꝯfirmare nitebant̄ di. Dicit em̄ dn̄s
Matth. vl. Data ē mihi oīs ptās in ce-
lo ⁊ in terra. ꝙ ſi inquiūt añ tpa deus
eēt: poteſtatem ex tpe nō accepiſſet. Et
Phil'. ij. Chriſt⁹ fact⁹ eſt obediens vſ-
qȝ ad mortē: mortē aūt crucis. Propt̄
qđ deus exaltauit illū et dedit illi no-
men qđ eſt ſup oē nomen. ex quo vi-
det̄ oſtēdi ꝙ ꝓpter obediētie ⁊ paſſiōis
merita ſit diuino honore dotat⁹ ⁊ ſup
oīa exaltatus. Ad hoc videt̄ petrus
dixiſſe Act. ij. dicens. Certiſſime ſciat
oīs domus iſrael. qꝛ ⁊ dn̄m eū ⁊ xpm
de⁹ fēc hūc ieſū quē vos crucifixiſtis. vi-
det̄ igit̄ ex tpe deus eſſe fact⁹ ⁊ nō ante
tpa natus. Adducūt etiā in fulcimētū
opinionis ſue ea q̄ in ſcripturis de xpo
ad defectum ptinere vident̄. ſicut ꝙ fe-
mineo portatus ſit vtero ⁊ p incremē-
ta ꝑfectū etatis accepit. eſuriē paſſus
eſt. laſſitudine fatigat⁹ ⁊ morti ſubie-
ctus. iudicij diē ſe neſcire ꝑfeſſus eſt et
mortis terrore cōcuſſus et alia hmōi
adducētes. ex qbus ꝯcludūt ꝙ p meri-
tū honorē diuinū adeptus eſt. iuxta il-
lud Lu. ij. Jeſus ꝑficiebat ſapiā ⁊ eta-
te ⁊ grā apud deū ⁊ hoīes. Hūc vo er-
rorē p̄mo adinuenerūt antiq̄ heretici
Cherint⁹ ⁊ Ebion. ſꝫ poſtmodū cōfir-
mauit Fotinus q̄ ⁊ addidit ꝙ ſm de-
noīationē ꝯſuetudinis ſcpture dr̄ fili⁹
dei: ſm illud Joh. j. Dedit eis poteſta-
tē filios dei fieri his q̄ credūt in nomi-
ne eius. Et Rom. viij. Jpe em̄ ſpirit⁹
teſtimoniū reddit ſpūi noſtro ꝙ ſum⁹
filij dei. Et. j. Joh. iij. Uidete q̄lē chari-
tatē dedit nobis pater vt filij dei noīe-
mur ⁊ ſim⁹. q̄s etiā a deo genitos dicit
ſcptura Jac. j. Uolūtarie eīn gēuit nos
verbo veritatis. Et Joh. iij. dicit̄. Oīs
q̄ natus eſt ex deo peccatū nō fac. qm̄
ſemen ipius in eo manet. Uñ de⁹ ad
moyſen dixit. Ego ꝯſtitui te deū pha-
raonis. Et Pſ. Ego dixi dij eſtis ⁊ fi-
lij excelſi oēs. Hi nāqȝ iō errauerūt. qꝛ
diſtinguere inter filiū dei naturalē et
adoptiuū neſcierūt. Jeſus em̄ marie
filius eſt dei patris vnigenit⁹ natura-
lis ⁊ ꝯſubſtantialis ab eterno genit⁹.
Alij vo dicunt̄ filij dei p adoptiōis grā-
tiam. Q, aūt xps dn̄s ſit dei fili⁹ an-
te luciferū genitus ꝓbemus autorita-
tibus ⁊ rōnib⁹. Primo inq̄ ꝙ xps eſt
vere dei filius naturalis ꝓbemus au-
toritatib⁹. Dicit̄ em̄ Eſa. ix. Paruul⁹
natus eſt nobis ⁊ filius dat⁹ eſt nobis
factus eſt p̄ncipatus eius ſup hume-
rū eius. ⁊ vocabit̄ nomē eius admira-
bilis. ꝯſiliari⁹. deus fortis. pater futu-
ri ſeculi. p̄nceps pacis. Cōcludit̄ ꝙ ſit
eternus dei filius naturalis. ideo pe-

trus ſic ꝯfeſſus ē Matth. xvj. Tu es xp̄s filius dei viui. Et deus pater voce de celo in baptiſmo ꝓteſtatus ē di. Hic eſt filius meus dilectus in q̄ mihi cōplacui. Hinc Phil. ij. Cū in forma dei eēt nō rapinā arbitratus eſt eē ſe equalē d̄o ſed ſemetip̄m exinaniuit formā ſerui accipiēs in ſilitudinē hominū factus. ꝛ habitu inuētus vt hō. q̄ſi dicat. nō ē purus hō tm̄ ſ3 deus et hō. Ideo Joh. j. dicit̃ vnigenitus. Uidimus inq̄t eū quaſi vnigenitū a patre. Si aūt eadē rōne diceret̃ filius di ſicut alij. tūc vnigenitus dici nō poſſ3 Dicit̃ etiā p̄mogenitus vt q̄dā deriuatio filiatōis in alijs oſtēdat̃. Ro. viij. Quos p̄deſtinauit ꝛ p̄ſciuit fieri ꝯformes imagini filij ſui vt ſit ip̄e p̄mogenitus in multis fratribꝫ. Et Gal. iiij. Miſit deus filiū ſuū vt adoptionē filioꝝ recipemus. Secūdo q̄3 ꝙ xp̄s ſit filius dei naturalis ꝓbem⁹ rōnibus. Primo rōne creatiōis. Nā creatio ſoli deo eterno ꝯuenit. xp̄s tm̄ ſm̄ diuinitatē3 oīa creauit. iuxta illud Joh. j. Oīa ꝑ ip̄m facta ſunt ꝛ ſine ip̄o factū3 eſt nihil. qd̄ veꝝ eē nō poſſet niſi realit̃ ante mundū extitiſſet. Unde ip̄e dixit Joh. iij. Nemo aſcēdit in celū niſi q̄ deſcēdit de celo fili⁹ hoīs q̄ eſt in celo. Et Joh. vj. Deſcēdi de celo nō vt faciā voluntatē meā ſ3 voluntatē eius q̄ miſit me. Cōſtat autē eū fuiſſe anteq̄3 de celo deſcenderet. Secundo hoc idē ꝓbemus rōne ſanctificatiōis aīaꝝ ſeu remiſſionis peccatorū que opa alijs q̄3 deo ꝯuenire nō poſſunt. iuxta illd̄ Leuit. xx. Ego dn̄s q̄ ſanctifico vos. Et Eſa. xliij. Ego ſum q̄ deleo iniq̄tates veſtras ꝓpter me. Utrūq3 autē3 horū xp̄o ſcriptura attribuit. Dicit̃ em̄ Heb. vlt. Jeſus vt ſanctificaret populū per ſanguinē ſuū extra portā paſſus ē. Et xp̄s de ſe dixit Matth. ix. Ut aūt ſciatis q2 filius hoīs habet poteſtatē ī terra dimittendi peccata. ꝛ hoc eſt qd̄ angelus dixit de ip̄o Matth. j. Ipſe ſaluū faciet populū ſuū a peccatis eorū. Ergo nos catholici confitemur ī xp̄o duas naturas. diuinā ſc3 ꝛ humanā. id eſt eternā ꝛ tp̄alem. ꝛ quedā dicunt̃ de eo que ꝓprie conueniūt nature diuine. ſicut creatio iuſtificatio ꝛc. Quedā vo que cōueniūt humane nature vt hūiliari. fatigari. pati ꝛc. Ex q̄bus patet reſpōſio ad dictas autoritates.

Secūdi nāq3 illi ſunt q̄ nō guſtant xp̄i cenā qui erronee tenuerūt xp̄m nō habere a patre diſtinctionē perſonalē ſicut Sabellius hereticus. q̄ cōfeſſus eſt chriſtū verū deū ꝛ vnū deū eſſe qui ante natiuitatē ex maria v̄gine nō dicebat̃ filius dei. ſed poſtea nomen accepit. Et iſte peſſimus hereſiarcha cōfudit p̄ſonas diuinas. patrē ſc3 filiū ꝛ ſpiritūſanctū. licet nō negat xp̄i diuinitatē. tamē oīa que xp̄s ſm̄ carnē ſuſtinuit deo patri attribuebat quē eſſe filiū v̄ginis aſſerebat. qd̄ ꝓbare volebat ſacre ſcripture autoritate. Dicitur em̄ Deut. vj. Audi iſrael dn̄s de⁹ tu⁹ vnus ē. Et eiuſdē xxxij. Uidete ꝙ ego ſim ſolus ꝛ nō ſit alius deus p̄ter me Et Joh. v. Pater in me manēs ip̄e facit opa. Et. xiiij. Qui videt me videt et patrē. ego in patre ſum ꝛ pater in me eſt. Ex quibus ꝯcludebat ꝙ ip̄e deus pater dicit̃ filius ex virgine incarnat⁹ Sed ꝙ opinio hec ſit falſa ꝓbat̃ autoritate ſacre ſcripture. Dicit em̄ chriſt⁹ Ego ꝛ pater vnū ſumus. g̃ nō eſt fili⁹ ip̄e pater. Nā in ſacra ſcriptura xp̄us nō ſolū dicit̃ virginis filius. ſ3 etiā dei filius: vt patuit ſupra. hoc aūt eſſe nō poteſt vt idē ſit filius ſuip̄ius. Unde ſi filius a patre nō diſtinguit̃ niſi per incarnationē. tunc ante incarnationē omnino nulla diſtinctio fuiſſet. ſed ex

ſacra ſcriptura inuenitur filius etiaꝫ
ante incarnationē fuiſſe diſtinctꝰ. Di/
citur eīm Joh.j. In principio erat ver
bum ꝛ verbū erat apud deum ꝛ deus
erat verbum. Igitur verbū qđ apud
deum erat aliquā diſtinctionē habe/
bat. Dicit eīm Aug.vj. de ciuita. ꝙ ver
bum ſolus filius accipit. Dicit autē fi
lius verbū methaphorice. quia verbū
ſm ſanctuꝫ Bonauen. ſup.j.di.xxvij.
vox ſignificatiua in nobis dicit. ſꝫ tm̄
large inq̄ꝫtū ſignificat interiorē men/
tis ꝯceptū. ꝛ ideo ſignificat mentis cō
ceptū qđ ꝑ vocē ſignificat. Vn̄ Ariſto
teles.j.periarmeniarū. Voces inquit
ſunt note.id eſt ſigna earū que ſunt in
aīa paſſionū. Eſt tamē differētia verbi
noſtri ad verbū diuinū. quia verbū no
ſtrū in mente pluraficat. quot ei ſunt
ibi ꝯceptus ꝑfecti: tot ſūt verba. in deo
autē eſt vnicū verbuꝫ. qꝛ nō eſt ibi niſi
vnicꝰ cōceptus ꝑfectiſſimꝰ. Itē verbū
in nobis eſt accidēs ꝛ qđ trāſiēs. qꝛ nō
ſp actu intelligimꝰ. ſed in deo idē ē qđ
ſubſtātia diuia. ꝛ eſt ſp manēs ꝛ eternū.
ꝛ vt ait Aug. Nos frequenter cogita/
mus que neſcimus. ꝛ ſic verbo noſtro
ꝯiuncta eſt fallacia. frequēter que no/
lumus. ꝛ tūc iuncta eſt diſplicentia. q̄
nō poſſumꝰ ꝛ tūc iuncta eſt impoten/
tia. Verbū aūt diuinū eſt veriſſimuꝫ
placentiſſimū ꝛ om̄ipotentiſſimū. de
cuiꝰ ꝑſonali diſtictiōe dic Joh. In pri
cipio erat verbū ꝛ verbū erat apđ deū
ꝛ deꝰ erat verbū. Ergo filiꝰ ē verbū patris
ꝛ ꝑ ꝯſequēs aliꝰ a patre ꝑ ꝑſonaleꝫ di
ſtinctionē. qđ verbū caro factū ē ꝛ ha/
bitauit in nobis. Tertij q̄ nō guſtāt
cenā dn̄i ſunt illi q̄ xp̄m crediderūt al/
terū eſſe a patre ꝑ diſtinctioneꝫ natu/
ralē. Ex quo eīm vt dictū eſt ſcp̄tura ſa
cra dicit ꝙ filius fuit ante mariaꝫ. qđ
Fontinus negabat. ꝛ ꝙ filius eſt aliꝰ
a patre deo in perſona quod Sabel
lius negabat. Quidā vero heretici fue/
runt qui concedūt filiū dei fuiſſe ante
mariā. ꝛ ꝙ pater nō ſit filius. ſed qꝛ di
ſtinguere inter naturā ꝛ ꝑſonā neſcie/
rūt. ideo dixerūt. Filius ē aliud a p̄re
ꝑ naturalē diſtinctionē. Et huius er/
roris inuentor fuit Arrius qui vole/
bat hoc ſcripture ſacre autoritate ꝓba
re dicēs. Filius dicit ad patrē loquens
Joh.xvij. Hec ē vita eterna vt cogno/
ſcant te ſolū deum verū. Solus ergo
deus pater eſt verus deus; cū filiꝰ nō
ſit pater verus deꝰ nō pōt eſſe. Simi
liter Ap̄ls dicit.j. Timo.vlt. Serues
mandatū ſine macula irrep̄henſibile
vſq̄ꝫ in aduētū dn̄i noſtri ieſu xp̄i quē
ſuis tp̄ibus oſtēdet beatus ꝛ ſolꝰ po/
tens rex regum ꝛ dn̄s dominantium
qui ſolus habet immortalitatē ꝛ lucē
habitat inacceſſibilē. Ex q̄bus videt ꝙ
ſolus pater ſit potēs immortalis ꝛc̄.
Et ideo dicebat xp̄s Joh.xiiij. Pater
maior me eſt. Sed ꝙ hoc ſit erroneū
patet. qꝛ cū dicit ſolus pater nō exclu/
dit filius cū ſint vniꝰ nature. Et h̄ oſtē
dit Johānes i fine ſue canonice expo/
nēs qđ dictū fuerat in euāgelio. ſ. hec
eſt vita eterna dicens vt cognoſcamꝰ
verū deū ꝛ ſimus in vero filio eiꝰ. hic
eſt verus deus ꝛ vita eterna. Simili
ter cum dicit Math.xj. Patrē nemo
nouit niſi filius. pater ibi nō excludit
a noticia ſui. Hec igit ē vera fides ca/
tholica vt vnū deū i trinitate ꝛ trinita
tē in vnitate veneremur. neq̄ꝫ confun
dentes perſonas neq̄ꝫ ſubſtātiā ſepa/
rantes. Alia eſt perſona patris. alia fi
lij. alia ſp̄uſſancti. ſꝫ patris ꝛ filij ꝛ ſpi
ritusſancti vna eſt diuinitas. equalis
gloria coeterna maieſtas. qualis pa/
ter talis filius talis ſp̄uſſanctus ꝛc̄.
℞ Secūdo ineffabilē cenaꝫ dn̄i nō
guſtant illi q̄ errant circa animā chri/
ſti rationaleꝫ. Plerīq̄ꝫ heretici negaue

runt xp̄m animā rationalē habuiſſe. quorum p̄mus fuit Appollinaris hereticus dicens ꝙ loco anime chriſti fuit diuinitas carni vnita, ꝓbare volēs ꝑ illud Joh.j. Uerbū caro factū eſt. ex quo arguebat ꝙ ſi habuiſſet animaꝫ rōnalem: tūc euāgeliſta dixiſſet. ꝟbuꝫ aīa facta eſt. cū denoīatio fieri debꝫ a digniori. ꝛ aīa eſt dignior corpe. Sed ꝯtra ipm eſt ſacra ſcṗtura. Dicit enim apl's.j. Thimo.ij. Unꝰ eſt dei ꝛ hoīm mediator homo xp̄s ihs. modo ſi animā rōnalem nō haberet: hō certe non diceret. q2 verꝰ homo eſt ex aīa ꝛ corpe Ideo vera fides clamat illō Athanaſij. Perfectus deꝰ ꝑfectus hō ex aīma rōnali et humana carne ſubſiſtēſ. Ad illud aūt qō Joh. dicit. Uerbum caro factū eſt. Rn̄det ſctūs Bonauē. in. iij. diſ.ij. ꝙ ibi Johānes loquit̄ ꝑ ſynodochen. accipiendo partē ꝓ toto. ſicut frequēter hmōi locutio inuenit̄ in ſacra ſcriptura. Unde Eſa.xl. Oīs caro fenum. i. oīs hō. ꝛ Lu.iij. Uidebit oīs caro. i. hō ſalutare dei. Et Mat.xxiiij. Niſi abbreuiati fuiſſent dies illi nō fieret ſalua oīs caro. i. omnis homo. Et Geñ.vj. Oīs q̄ppe caro corruperat viam ſuā. ꝛ ſic de alijs. Johes vo denoīauit ipam ubi vnionē in xp̄o a carne tāq̄ a notiori. q2 cognitio nr̄a incipit ab his que ſunt mag' nota. ergo nō debet ſemꝑ denoīatio fieri a digniori ſꝫ quandoq̄ a notiori. Unde dicit Raynerius i ſumma Incarnatio. xxxiiij. ꝙ inter aīam ꝛ corpus: naturā diuinam ꝛ humanā duplex eſt ſimilitudo ꝛ vna diſſimilitudo. Prima ſimilitudo eſt. q2 ſicut aīa ꝛ corpꝰ nō predicantur ad inuicē. q2 nec aīa eſt corpus nec ecōuerſo. ſic nec natura humana eſt natura diuina. nec ecōuerſo. Secūda ſimilitudo eſt. quia ſicut anima et corpus vnus eſt homo. ita deus ꝛ homo vnus eſt xp̄s. vt dicit Athanaſius Una autē eſt diſſimilitudo. quia anima ꝛ corpus ꝯueniūt in natura et i ꝑſona. ꝛ ꝙ cōmixta ad inuicem faciunt vnam naturā ꝛ vnā perſonā. deus autem ꝛ homo ꝯueniunt in ꝑſona et nō in natura. ergo anima illa xp̄i digniſſima dei creatura ſm oēs theologos in. iij. diſ. xiiij. fuit gratia ꝛ ſapiētia plena ꝛ diuinitati cōiuncta. ꝛ ſm portionem ſuperiorē beata ab inſtanti cōceptionis ſue. naturā omniū creaturarum ſciens. omnia ꝑſpiciens ꝛ intelligens. ❡ Tertio dulciſſimaꝫ domini cenam nō guſtant illi qui errant circa naturam xp̄i corporalē: qui precipue ſunt duo. Primi Manichei q̄ dicunt chriſtū aſſumpſiſſe corpꝰ fantaſticum ꝛ apparēs. Unde nec verus homo eſſe potuit (vt dicunt) ſed apparens. ꝛ ꝙ ea que ſm hominē geſſit. ſcꝫ ꝙ natus eſt. ꝙ comedit. ꝙ ambulauit. ꝙ mortuus eſt. et ſimilia: in veritate non fuerunt ſed in quadā apparentia. Quam quidē ſectam ꝓbare nitebantur per illud apoſtoli ad Roma. viij. Miſit deus filium ſuū in ſimilitudinem carnis peccati. Et per illud ad Phil.ij. In ſimilitudinē hominū factus ꝛ habitu inuentus vt homo. nō aduertētes ꝙ nō dicit ſimpliciter i ſimilitudineꝫ carnis. ſꝫ addit peccati. quia xp̄s verā carnē habuit ſꝫ non peccatricē. Ideo ꝯtra hunc errorē clamat latiſſima ſacra ſcriptura dicēs Joh.j. Uerbum caro factū eſt. ſcꝫ ſm exiſtentiam nō ſm apparentiā. Et Rom.j. apl's dic. Factus ex ſemine dauid ſm carnē. Et Luce vltimo ca. Palpate et videte q2 ſp̄us carneꝫ ꝛ oſſa nō habet ſicut me videtis hr̄e. Seq̄ret enim ſm iſtos beſtiales hereticos ꝙ myſteriuꝫ incarnatiōis fuiſſet ficticiū nec ꝟe redemiſſet nos xp̄s. Contra quos dicit

Apoc.j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Inſup iſti peſſimi heretici deū fallacē ⁊ mēdacem ⁊ deluſorē pdicarent cū omnibus xpi diſcipulis. cū tamē dicat Actu.iiij. Uirtute magna reddebant apl'i teſtimoniū reſurrectiōis ihu xpi. Scdo circa corpus dn̄i nr̄i ieſu xpi errāt Ualentiniani q̄ dicūt xp̄m veꝝ corp⁹ habuiſſe ſꝫ nō terrenū. quia portauit inquiunt illud de celo. ⁊ nihil de matre Maria accepit ſed p eam exiuit quaſi p aqueductū. Cui⁹ erroris occaſiōꝫ acceperūt ex verbis ſacre ſcripture male intellectis. videlicet Joh.iij. q2 dicit Nemo aſcendit in celuꝫ niſi q̄ deſcēdit de celo filius hominis q̄ eſt in celo. et Joh.vj. xp̄s dixit. Deſcendi de celo. Et j. Chor.xv. Primus hō de terra terrenus. ſecūdus hō de celo celeſtis. Sed ꝯtra hoꝝ errorē clamat ſacra ſcp̄tura. Dicit nāqꝫ apl'us ad Gal.iiij. ꝙ miſit deus filiū ſuū factū ex muliere. ⁊ Mathei.j. dr̄. ꝙ Jacob genuit Joſeph viꝝ marie de qua natus eſt ieſus q̄ vocat xp̄s. Si ei ex ea corpus nō aſſumpſiſſet: nō poſſet vere dici mater ieſu. q2 p eam ſicut p fiſtulā trāſiſſet Sꝫ reuera nō de celo: ſed de ſemine ade puaricatoris carnem aſſumpſit redēptor hominū verus homo xp̄s. Uñ cuꝫ dixit Nemo aſcendit in celū ⁊c. ſubdidit. filius hominis qui eſt in celo. oſtēdens p hoc ꝙ ſic deſcendit de celo ꝙ tamen in celo eſſe non deſierit. quia ipſi⁹ diuinitas regnat vbiqꝫ. ⁊ totū celum et terram implet. Hiere.xxiij. Ergo chariſſimi accedamus p verā fidē ad guſtandū cenam magnā corpus domini noſtri Jeſu xpi. qui deus habēs rationalem animā ⁊ terrenū corpus cū patre ⁊ ſpū ſancto viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Dn̄ica tertia poſt penthe.

Sermo.lxxxj.

Erant appropinquantes ad Jeſum publicani ⁊ peccatores. Luce xv. Ueniens dei filius Jeſus benedictus in hunc mundū per ſuam piam incarnatiōem peccatores ſaluos facere vocabat eos et trahebat ad ſe tripliciter. ſcilicet

Primo pcti maliciā eis declarādo

Scdo ſui beniuolētiā eis oñdēdo.

Tertio doni affluētiā eis largiēdo.

Primo nāqꝫ clemētiſſimus dei filius inclinabat ad ſe peccatores. eis peccati maliciam declarando. quia p modica peccati delectatione altiſſimi dei odium incurrunt ⁊ reatum eterne pene dicens peccatoribus. Cur vultis fieri preda demonū ac eterni ignis pabulum. Cur dei veſtri creatoris odiū non formidatis. Cur iniquitatē diligitis. Non poteſtis venire ad amiciciam dei niſi odio habueritis iniquitatem. De hoc loquit Auguſtinus ſuper pſalteriū. Audis quia deus odit iniquitatem ⁊ times. Si ergo odit iniqtatem: nunquid te. Sed in te eſt iniqtas. odit illam deus: oderis ⁊ tu. Tu enim deo eris amicus ſi odiſti quod odit. punitur⁹ eīn eſt deus peccatū. preueni illum. nō vis vt ipſe puniat: puni tu. Hec multi ex ore ſaluatoris intelligentes dimiſſis mūdi voluptatibus currebant ad fonteꝫ miſericordie ſitibundi bibebant. de ore xpi hauriebant ⁊ ſaturabātur intantū vt vana mundi leticia fiebat eis inſipida.

Secundo pijſſimus dei filius ihs chriſtus trahebat ad ſe peccatores ſui beniuolentiā eis oſtēdendo. Nullus enim vnqꝫ tam grādis peccator ⁊ abominabilis acceſſit quem non paterna charitate accepiſſet. Uñ vt ſecuri⁹

Ita dico vobis. Gaudium erit angel' ſup vno peccatore penitentiã agente. Ac ſi dicat phariſeis Si hõ vl' mulier tantũ facit pro vna oue aut denario vno nõ debetis murmurare ſi ego tã familiariter querẽdo hominẽ conuer ſor cũ peccatoribꝫ. Tertio deniqꝫ piũm hoĩem inducit ad miſerendũ pro pinquitas. Videns enĩ qs ſuũ fratrem in magna neceſſitate: miſerebitur ei⁹. Sic xp̃s deus homo factus nobiſcuꝫ ꝯtraxit ꝓpinquitatẽ in incarnatõe noſtram naturã aſſumẽdo ĩ vnitatẽ pſone ꝑ quã frater nr̃ eſt effect⁹ vt in eius pſona dicat̃ illud pſ̃. Narrabo nomẽ tuũ fratribꝫ meis. Ac ꝑ ſe poſt ſuaꝫ reſurrectiõem dixit Marie magdalene Joh. xx. Vade ad frẽs meos et dic eis Aſcẽdo ad pr̃eꝫ meũ ⁊ pr̃eꝫ vr̃ꝫ deũ meum ⁊ deũ vr̃m Hic Ber. ait. Scio ꝙ iã me ſpernere nõ poterit q2 os ei⁹ d oſſe meo ⁊ caro ei⁹ de carne mea. Et ap̃ls Eph. v. Nemo carnẽ ſuã odio hꝫ. Vñ Leo papa ĩ ſmõe. Agnoſce inqt o xp̃iane dignitatẽ tuam ⁊ diuine ꝯſors factus nature noli in veterẽ vilitateꝫ degeneri ꝯuerſatõe redire. memẽto cui⁹ capitis ⁊ cui⁹ corpis ſit membrũ. Vñ ꝓpter hãc ꝓpinquitatẽ angeli iaꝫ poſt incarnatõem xp̃i ſe nõ ꝑmittũt adorari ſicut in veteri lege. Propterea hec ꝓpinquitas inclinat deũ ad miſerẽduꝫ Et de hoc tertiã parabolã ꝓpoſuit immediate. licet nõ ſit in hoc euãgelio dicens. Homo quidã habuit duos filios ⁊ dixit adoleſcẽtior patri. Pať da mihi portiõem ſubſtãtie que me ꝯtingit. ⁊ diuiſit illis ſubſtantiã. Et adoleſcentior filius peregre ꝓfectus eſt ĩ regionem longinquã. ⁊ diſſipauit ſubſtantiam ſuã viuendo luxurioſe. Fctã eſt aũt fames valida in regione illa. ⁊ cepit egere. ⁊ adheſit vni ciuiũ regiõis illius. ⁊ miſit illum in villam ſuam vt paſceret porcos. Et cupiebat implere ventrem ſuuꝫ de ſiliquis quas porci manducabãt. et nemo illi dabat. Ipſe autem in ſe reuerſus dixit. quãti mercenarij in domo patris mei abũdãt panibꝫ. ego aũt hic fame pereo. ſurgã ⁊ ibo ad patrẽ meũ ⁊ dicã ei. Pať peccaui in celum ⁊ corã te. Iã nõ ſum dignus vocari fili⁹ tuus ſed fac me ſicut vnum ex mercẽnarijs tuis. Cũ auteꝫ adhuc longe eſſet vidit illũ pater ipſius: ⁊ accurrens cecidit ad collum ei⁹: ⁊ oſculatus eſt eum. Et ille dixit. Pater peccaui in celum ⁊ corã te. iam nõ ſum dignus vocari fili⁹ tuus. fac me ſicut vnũ de mercennarijs tuis. Dixit aũt pater ad ſeruos. Cito proferte ſtolam primã ⁊ induite eũ. ⁊ date anulũ in manu eius: ⁊ calciamẽta in pedes. ⁊ adducite vitulũ ſaginatũ et occidite ⁊ manducemus ⁊ epulemur. quia hic filius meus mortuus fuerat ⁊ reuixit perierat ⁊ inuentus eſt. Hec ſunt verba pij ſaluatoris. Que parabola moraliter ſic intelligit̃. Hõ xp̃s hõ factus habet duos filios. iuſtũ videlicꝫ ⁊ peccatorem. Peccator diuidit ſecum ſubſtantiam duꝫ bona nature et fortune alienat ab eo. ⁊ longe ꝓficiſcitur ꝑ peccatum vbi dicta bona diſſipat. vbi eſt fames ⁊ inopia ſpũalium bonoꝝ. ibi qꝫ adheret vni ciuiũ. id eſt diabolo. q ipſum mittit ad porcina vicia. vbi nõ poteſt implere appetituꝫ delectatione peccati. Qui tandem incipit cogitare. Quanta ſuauitate in preſenti et in futuro reficiuntur deo ſeruientes. et incipit flere ac dolere. ⁊ ita reuertit̃ ad deum. qui ip̃m nõ exaſperat. nõ ꝯtriſtat ſed oſculatur. virtutibus induit. ⁊ angeli de ipſo iocundãtur. O magni dei magna miſericordia. O ſaluatoris noſtri magna clementia: quomodo ad ſe inuitat verbis. inclinat ꝑabolis

trabit ſuis geſtis cum pctõribꝫ cõuer/ſando. de q̃ murmurabãt pharisei di/cẽtes. Hic pctõres recipit. O dñe Jhu tu ve es receptator pctõꝝ. Ecce oẽs h̃ exiſtẽtes ſumꝰ pctõres tecũ ꝯuerſari cu pientes. ſuſcipe igit̃ nos ad te ꝑ tuam miſericordiã ¶ Scdm ſalutis do/cumentũ ex h̃ euãgelio inſinuat̃ pha/riſeoꝝ digna ꝯfutatio ꝑ xp̃m qui ſic d̃ ſua miſericordia murmurãtes ꝯfudit ꝑ ꝑabolã vniꝰ ouis errãtis ex centum Ac ſi dicat. Si q̃s ouẽ ꝑditã poſtea re inuentã libẽter recipit nõ dꝫ q̃s mira/ri. ſic vos nõ debetis indignari ſi ego pctõres recipio ad pñiam q̃ ꝑus per/diti fuerãt ꝑ culpã. Vñ ſaluator ĩ hac parabola ſex ſua dona hoĩbꝫ impen/ſa cõmendat. ſ.

Primũ liberalitatis donũ ĩ creatõe.
Secundũ longanimitatis donũ ĩ preuaricatione.
Tertiũ pietatis donũ in reqſitiõe.
Quartũ caritatis donũ ĩ paſſiõe.
Quītũ gr̃oſitatis donũ ĩ aſcẽſiõe.
Sextũ iocũditatis donũ ĩ ꝯgtulatõe

Primũ itaqꝫ donũ ſuũ in dicta ꝑabo la cõmendat donũ liberalitatis ĩ cre/atione dĩ. Quis ex vobis homo q̃ ha/bet centũ oues. Naꝫ ſicut tꝑalia hoĩs ſunt ꝑ ſucceſſionẽ vel negociationem ſic oĩa tꝑalia ꝛ ſpũalia dei ſunt ꝑ crea tionem. Juxta illud Ezech. xviij. Non ne oẽs aĩe mee ſunt. Et licet oĩa ꝑ ip̃m deũ facta ſint. hic tñ ſpẽaliter loquit̃ d̃ hoĩe ſub ſilitudine ouis. quẽ ſic alias creaturas nulla neceſſitate ſed ex ſue bonitatis liberalitate creauit. Inſuꝑ mirifice ſuper alias decorauit ratione intellectu ꝛ memoria. mũdi dominuꝫ ꝯſtituit. ꝛ ſeipſum in pmiũ eidẽ repro/miſit. Quiſnã eſtimet quantũ bonuꝫ ſit eſſe in numero creaturaꝝ ratõnali um nullo certe p̃cio vnꝰ oculꝰ vel ma nus poſſit emi. ꝛ multo minꝰ aliq̃ ex anime potẽtijs. Et q̃s q̃ſo dedit corpꝰ cũ mẽbris. ꝛ aĩam cũ ſuis potẽtijs taꝫ bonis q̃ꝫ mal'. nõne liberal' deꝰ Et cur dedit nõne ex ſua bonitate. Vñ Bernñ in ſmone. Parꝫ ne tibi videt̃ o homo cogita qualẽ te fecit. nẽpe ſm corpus egregiã creaturã. ſm aĩam magis ima gine creatoris dei inſignẽ. rõnis ꝑtici/pem. beatitudis et̃ne capaceꝫ. Porro ambo ſibi coherere fecit artificio incõ ꝑhenſibili. nec hõ añ ꝓmeruit q̃ añ nõ fuit. nec ſpes retributõis fuit. qm̃ bo/noꝝ noſtroꝝ nõ indiget. Nec ille. Cui ꝯcordat b. Aug. in enchyridion. ꝛ hĩ ĩ ij. ſen. diſ. j. dicẽs. Credimꝰ reꝝ creata rum celeſtiũ vel terreſtriũ viſibiliũ vel inuiſibiliũ nullã cãm eſſe niſi bonita/tem creatoris q̃ eſt vnꝰ deus verus. et infra. Illd̃ bonũ qd̃ ip̃e erat ꝛ q̃ beatꝰ erat ſola bonitate ꝛ nõ neceſſitate alijs cõicare voluit. Et qꝛ nõ eiꝰ btitudinis ꝑticeps exiſtere aliq̃s põt niſi ꝑ intelli gentiã. q̃ q̃nto magis intelligit̃ tãto ple nius habet̃. Fecit igit̃ creaturã rõnalẽ q̃ ſummũ bonũ intelligeret. itelligen/do amaret. amãdo poſſideret. poſſidẽ do frueret̃. Vñ igit̃ dr̃ Prouerbi. xvj. Uniuerſa ꝓpter ſemetip̃m opatus eſt dñs. Quis igit̃ eſt ille liberalis dñs q̃ tibi gratis tanta ac talia dedit. Quis corpus cũ organis. Quis animã cuꝫ ſuis potentijs quã tã ꝓfundã creauit ꝙ citra deũ nihil eam implere valeat. nõne deus. Quis q̃ſo deinde ꝑ corpe veſtimenta ꝛ alimẽta ordinauit. nõne ille bonus paſtor qui habet cẽtũ oues Cõſidera anima mea ad dei tui ima/ginẽ facta et exclama cũ Job. vij. ſic di cens. Quid ẽ hõ qꝛ magnificas eũ. aut qd̃ apponis erga eũ cor tuũ. Hic Hu go de arra ſpõſe ait. Reſpice o anima vniuerſum mũdũ ꝯſidera ſi aliq̃d ſit in eo qd̃ tibi nõ ſuiat. nã angeli tibi ſ/uiunt cuſtodiẽdo. ſol: luna: ꝛ ſtelle ꝛc.

Dilige igit aĩa mea tã liberalem deuȝ
tuũ. aut ſi ɔtẽnis cõtẽne ⁊ dona ſua ſi
potes. noli tũc vti terra ſua; aere; cibo
potu ⁊c̃. ſȝ qꝛ h̄ eſt ĩpoſſibile. q̃re ipȝ di
lige. Scd̃m ſuũ donũ xp̃s ĩ pabola
exp̃mit donũ lõganimitat ĩ p̄uari
catiõe cũ dic̃. Et ſi pdiderit vnã ex illiſ
Nã ex angel' q̃dã oberrauerũt ⁊ hõ to
taliter. ſ. tã Adam q̃ȝ Eua errauit. Sȝ
iuſt' de' nullũ tp̄s pnĩe dedit ipis an
gelis q̃nimmo ɔtin' ad eternã moꝛtẽ
ſententiauit. ita q̃ nũq̃ȝ ad aulã ſue ma
ieſtatis in celo intrẽt. hoĩem vo nõ ſo
lum tolerauit ſȝ etiã mox reuocare ce
pit dicẽs. Adã vbi es. Cui' rõem dicit
ſeraphic' doctoꝛ Bonauẽ. in. iij. di. xx.
ar. j. Quia hõ poſt lapſum reſurgere
voluit ſȝ nõ potuit. iõ decuit deuȝ ſibi
manũ poꝛrigere. Hãc petebat Dauid
dicẽs. Emitte manũ tuã de alto ⁊ erue
me. Cur ſic expectauit de'. ⁊ nõ cur ñ
oẽs moꝛtalit peccãtes ĩ infernũ ſtatiȝ
p̄cipitat q̃ ɔtinuo mererent q̃n potiuſ
expectat p annũ quoſdaȝ p duos. ple
roſq; p decẽ. cur h̄ facit. an foꝛte nõ di
ſplicet ei pctm̃. vel nõ videt. aut nõ p̄t
vindicare. Sȝ abſit h̄ ab optimo: ſapi
entiſſimo ⁊ oĩpotẽti deo qꝛ facit p̄p̄t
ſuã longanimitatẽ. Vñ. ij. Pe. iij. dicit
Deus patiẽter agit p̄p̄t vos nolẽs ali
quẽ pire. Verũtñ iſta dei potẽtia nõ p
derit obſtinatis in peccatis quia dicit
Grego. Quos diuti' expectat hos du
rius dãnat. ☞ Tertiũ ſuũ donũ xp̃s ĩ
pabola exp̃mit donũ pietat in inq̃ſiti
one di. Dimittit. xcix. in dſerto ⁊ vadit
ad eam q̃ perierat. Nonagintanoueȝ
oues. i. nouẽ choꝛos angeloꝝ ĩ aſſum
pta hũanitate dimiſit ĩ deſerto. i. ĩ celo
Celũ eñ dr̃ deſertũ. i. derelictũ ab ãge
lo apoſtata in quo fuerat creatus Vl
dr̃ celum deſertũ. qꝛ ſicut in deſ̃to ſũt
dulces cãtus auium. ſic ibi angeloꝛuȝ
⁊ ſicut ibi in deſerto varij floꝛes ſic ĩ ce
lo ſanctoꝝ diuerſi ſtatus. Attẽde igit
diligẽter popule dei ⁊ ouis paſcue ei'
quid p te querẽdo filius dei dimiſit
quid egit. quid ſuſcepit. quid ſuſtinu
it. De p̄mo dicit Hiere. xij. Dimiſi do
mum: reliqui hereditatẽ meã ⁊ dilectã
aĩam meã dedi in manus inimicoꝛũ.
Certe p̄cioſa res eſt anima p qua di fi
lius de celo ꝝ ſublimitate venit. Dein
de natus ſtatim cepit reuocare cũ ſuo
vagitu dicẽs. a. a. a. Suſcepit poſtmo
dum penalitates. famem. ſitim fati
gam. caloꝛẽ ⁊ frigus. Poſtremo ſuſti
nuit obpꝛobꝛia. detractiones. irriſio
nes. flagellatiões. coꝛonatiõem et cru
cifixionẽ. O q̃ȝ duꝝ lectũ habuit in pꝛi
mo die q̃ñ natus fuit. ſȝ reuera durio
rem habuit vltimũ lectũ. qꝛ aridũ cru
cis lignũ. O igit aĩa deuota ſi interro
gas deũ dei filiũ xp̃m dicẽdo. Cur fleſ
pie xp̃e. cur fatigaris. cur famẽ ⁊ ſitim
pateris. cur obpꝛobꝛia. cur amaram
moꝛtẽ. Rñdebit. qꝛ inq̃t pdidi ouem.
qꝛ quero ouem. ne eſuriat ego cibaria
angeloꝝ eſurio. ne ɔtriſtet ego leticia
angeloꝝ fleo. ne occidat eterna moꝛte
en moꝛioꝛ p ea. Quartũ donuȝ ho
mini collatũ xp̃s in parabola exp̃mit
donum charitatis in paſſione dicens
Et cũ inuenerit imponit in humeros
Hoc q̃ppe fecit quando peccata nr̃a ĩ
coꝛpoꝛe ſuo ɔtulit ſuper lignum cruc
in quo maximã charitatẽ ſuã oſtendit
erga nos quã ante p̄dixerat Johã. xv.
Maioꝛẽ hac dilectõnem nemo habet
vt aĩam ſuã ponat quis p amico ſuo.
Quod ipe fecit qꝛ dixit Joh. x. Animã
meã pono p ouib; meis. Sed diceres
Utrũ deus magis dilexit hominẽȝ q̃ȝ
angelum. Reſpondet ſanctus doctoꝛ
Bonauentura in. iij. diſt. xxxij. q. iiij. q̃
dilectio dei maioꝛ et minoꝛ dupliciter
poteſt conſiderari. Eſt eñ effectus ſue
creationis: ⁊ eſt effectus reparationis

In effectu ↄditionis maxime manife
ſtatur dei potentia. In effectu autē re
paratōis diuina miſ̄icordia. In vtro-
ꝗ aūt diuia ſapia. Si igit̄ loquamur
de dilectōe dei quātū ad effectū ↄditio
nis ſic magis dilexit anglos. qꝛ maio
ra naturalia eis ↄtulit ꝛ potentiores
effecit. vbi magis claret diuia potētia
Si aūt loquamur q̄ntū ad effectū re
paratiōis: ſic mag̃ dilexit hoīes ꝙ̄ an
gelos. qđ multis claret rōib9. Primo
ſic. Illud fuit potiſſimū ſignū dilectio
nis ꝛ familiaritatis diuine ꝙ aſſume
ret naturā creatā in vnitatē pſone ſue
ſ3 aſſumpſit hūanā naturā ꝛ nō ange
licā. iuxta illud Hebre. ij. Nuſꝙ̄ ange
los apphendit ſ3 ſemē abrae. g̃ magis
dilexit de9 hoīem. Scđa rō talis ē. ma
iorem charitatē nemo h3 vt aīam ſuā
ponat ꝗs p amicis ſuis. S3 de9 aīam
ſuā poſuit p hoīb9 ꝛ nō p angelis. g̃
hoīes mag̃ dilexit. Tertia rō eſt talis
illā naturā deus magis diligit quam
in altiori gradu honoris eternalit̄ cō/
ſtituit S3 hūanā naturā ī vtroqꝫ ſexu
angelis in celo pp̄oſuit. ſ. xp̄m ꝛ btām
ꝟginē. g̃ deus humanā naturā mag̃
diligit. Quarta rō hec eſt. illā natura3
de9 magis diligit quā diligit in ſtatu
amicicie ꝛ īimicicie ꝙ̄ illā quā ſolū di/
ligit in ſtatu amicicie Humanā natu
ram dilexit ī ſtatu amicicie ꝛ inimici/
cie. De quo Apoc. j. Dilexit nos ꝛ lauit
nos in ſanguine ſuo. Nō ſic aūt ange
licā naturā. g̃ ꝛc. O igit̄ hūanum gen9
recognoſce charitatē tui creatoris. q p
reprobis angelis nec vnū verbum fe/
cit reuocādo. nec vnum paſſu3 pedis
reqrendo. Vñ Aug9. Tu inquit aīma
xp̄iana inſignita dei imagine. redēpta
xp̄i ſanguine. deſponſata fide. ornata
ꝟtutibus. deputata cum angelis. dili
ge illū a quo dilecta es. intende illi q
intendit tibi. ama illū a quo amaris.
cuius amore puenta es. ama illum q
te eduxit de lacu miſerie et de luto fec̄
Dilige illū amicū pre omnib9 amicis
tuis. quia cū omnia tibi ſubtracta fu/
erint ſolus tibi ille fide3 ſeruabit ī die
ſepulture tue. ꝛ tuebitur te a leonibus
infernalib9 pparatis ad eſcam ꝛ pdu/
cet ad regionem ignotā p plateas ſu/
perne ſyon ꝛ ibi collocabit cu3 angelis
ante faciē maieſtatis ſue. Quintum
donū ſuū xp̄s exprimit in pabola ho/
mini impēſum donū gratioſitatis in
ſui aſcenſione exhibitum cū dicit. ꝛ ve
niens domū. Nam ipſe in ſua aſcenſi
one captiuā captiuitatē reduxit. ꝛ ho/
minem addidit nouē choris angeloꝝ
ſicut ouem vnā. xcix. Sed diceres vtꝝ
oēs ſaluandi aſſumunt̄ ad nouem
choros angeloꝝ. an fiat decim9 chor9
ex hoīb9. vt pſens parabola teſta
tur. Ad quod reſpōdet ſanctus Bona
uētura in. ij. di. ix. q. vij. ꝙ ſupra noue3
ordines angeloꝝ addetur decimus. li
cet quorundā opinio huic ſit cōtraria
ita vt ad quēlibet ordinē aliq aſſumē
tur. ſed nō oēs. qm̄ ſicut ſunt aliqui
(licet pauci) qui ꝓpter excellentia3 me
riti ſunt ſup oēs choros angeloru3
vt xp̄s dn̄s ꝛ beata ꝟgo. ita erunt aliq
electi q nō erunt tanti meriti vt equēt
cuicunqꝫ angelo in gloria. vt pueri p/
mo baptizati qui ſolu3 in merito xp̄i
ſaluātur. ꝛ iſti decimū ordinem cōſti/
tuunt. Et hec ſatis videtur eſſe proba
bilis. tum ꝓpter imperfectiōem meri/
torum quā habuerunt in vita. tu3 eti
am ꝓpter pfectiōem electorum quan/
tum ad numeꝝ qui erit in hieruſale3
ſuperna. Summa autē perfectio nu
meri maxime conſiſtit in denario. vñ
etiam decimatio ordinata eſt in eccle
ſia ꝛ decem precepta ad ſalutem data
ſunt. Cui poſitioni ſaluator cōcordat
in preſenti parabola de decem dra/

das.piuros.quos niſi bona que faci-
unt pſeruarēt.exterminaret eos potē-
tiſſim⁹ de⁹ de terra. Jō q̃nto mag' q̃s
ſentit ſe inclinatū ad aliq̃d mortale in
quo iacet.tāto mag' debet bona age-
re vt ſaltē tpalē penā euadat ſi nō eter-
nam. Vñ legit' q̄ quidā mercatores
nauigabāt in mari.⁊ cū in portū ap-
plicuiſſent viderūt vnū mortuū iace-
re.quē vnus eoꝝ ſepeliuit.⁊ eadē no-
cte angelus apparuit ei dicēs q̄ craſti-
na die nullo modo deberet nauigare.
Qd mane narrauit ſocijs: ſed illi no-
luerunt acquieſcere.ſed euntes hi cū
mercimonijs ſubmerſi ſunt. ⁊ ſic iſte
euaſit mortē. Et idē cū eſſet in quadā
taberna vbi inebriati deū blaſphema
bant:vocauit eū angel⁹ extra ꝑ q̄ndā
q̄ cū exiſſet vt nūciū q̄reret mox dom⁹
corruit ⁊ blaſphemos occidit.⁊ ſic iſte
ſolus ꝓpter bonū in mortali factum bis
euaſit mortē Quarta vtilitas dr au
gmētatō.adauget ſiquidē deus his q̄
in mortali bona faciūt tpalia bona q̄
bus fertiles agros.armēta fecūda. le-
tam familiā.amicoꝝ copiā. honoꝝ ex
cellentiā ⁊ ſilia dat. Propterea de⁹ di-
cit pctōrib⁹ illō Eſa.j. Si volueritis.ſ.
adhuc in pctō exiſtētes bona facere:et
audieritis me:bona terre comedetis.
Et hec eſt rō vna pncipal' q̄re mali i h
mūdo pſperant' in diuitijs: honorib⁹
⁊c. Dicit' eñ de pe.diſ.iij.c. Quiq3 mali
ꝓpter bona que faciunt preſentē pſpe-
ritatem accipiunt. Unde Gregorius.
Magnus afflux⁹ tpalium reruz eter
ne damnatiōis eſt indiciū. Ex quo eñ
in futuro nō ſunt remunerādi:ſaltem
in pſenti remunerent' Quinta vtili-
tas dicit' liberationis. Liberat pfecto
bonū a peccatorib⁹ factū a poteſtate
diaboli. Quanto eñ quis magis ab-
undat peccatis:tanto maiorē poteſta
tem ſumit diabolus contra eū Et ꝑm

dei iuſtū iudiciū permittit' vexare cor-
pus ⁊ animā ledendo. Sed cum inter
tot peccata aliquod bonū opus fit. p
pter hoc piiſſimus deus reſtringit au
daciam diaboli.imo etiā quādoq3 ex-
pugnat. vt patet libro dialogoꝝ Gre
gorij de iudeo illo nō baptizato:q̄ no-
cturno tpe exiſtens ſub quodam tecto
antiquo ⁊ in heremo ſito idolis conſe
crato:ſigno tm̄ crucis cōmunitus de
mones oēs q̄ ibi pueneratn terruit
atq3 fugauit. Cui demones ꝓpter ſignū
crucis nocere nō potuerunt Sexta
vtilitas dr diſpoſitio. Ualet etiā ad h
bonum a peccatorib⁹ factū vt magis
diſpoſiti ſint ad gratiā dei vocātis Jō
dicit' de pe.di.v.c. Falſas.de illo q̄ non
eſt parat⁹ peccata dimittere.nec tñ de
ſperet.iterim faciat quicquid boni fa
cere poteſt hortamur vt faciat. vt de⁹
omnipotēs cor illius illuſtret ad peni
tentiā. Hoc exemplariter patet i ma
ria egyptiaca.que ex Alexandria vbi
xvij.annis libidini deſeruierat publi-
ce deceſſit vt iret hieroſolymā cū his
qui ibant ad adorandū crucē chriſti
nō eo ꝓpoſito vt a turpitudine ſua de
ſiſteret:ſed tm̄ vt bonū modicum cū
alijs operaret'. Cumq3 hieroſolymam
veniſſet:terq3 tētans ingredi templū
prohibita eſt a dño inuiſibiliter tanq̄
meretrix. Deinde a dño tacta ad lacri
mas ſe cōtulit.que iam cognoſcebat ⁊
deteſtabatur pctā deflere cepit dicens
ad dominū. Miſerere mei quia pec-
caui nimis: nunq̄ amplius factura.
Jtē clamabat ad virginē matrē miſe-
ricordie dicēs. Succurre ⁊ tu mihi ge
nitrix dei clemētiſſima. Ecce iā ter tem
plum ingredi nō valui vt adorarē cru
cem filij tui in q̄ p me peccatrice pepē-
dit. Et audiuit vocē dicētē ſibi. Si trā-
ſieris iordanē ſalua er'. Qua voce con
fortata tēplū igreſſa nullo impediēte

adorata cũ lachrymis cruce exiuit. Et
ecce q̃dã venerabil' ꝑsona tot numos
ei dedit q̈bꝫ tres panes emere potuit.
q̈bꝫ empt' trãsiordanẽ petijt. ⁊ ibi. xvij.
annis ꝯtẽplatiõi ⁊ orõi vacãs tres tm̃
illos panes ꝯsumpsit. Tãdẽ ibi iterũ
xvij. annis sine cibo ⁊ potu corꝑali gra-
tia dei ⁊ cibo celesti recreata. Abbatẽ
aũt zozimã cogitatio sua vexabat i cel
la vt desertũ peteret. ⁊ si quẽ sctõꝝ ibidẽ
inueniret. Et dũ cogitatõi nõ valerꝫ re
sistere abijt trãsiordanẽ itinere. xxx. die
rum. ⁊ vidit quãdã ꝑsonã cui' crines
albi erãt sicut nix. ⁊ pellis quasi ethyopis
currentẽ añ eũ. Quã cũ insequeret ita ꝙ
euadere nõ possit, ꝓprio noĩe spũ ꝓphe
tico vocauit eũ dicẽs. Zozima pr̃ depo
ne palliũ ⁊ abscede paululũ vt induar,
qr mulier nuda sum. Quo induta cepit
orare. ⁊ eleuata a terra cepit abbas ti-
mere ne forte illusio esset, Cui illa ad
cor locuta est dicẽs. Parcat tibi altis-
sim' pr̃ ꝙ me spm̃ existimasti. Et dñi
bñdictõne accepta adiurauit senex vt
diceret cãm tãte pñie. Que rñdit, O pr̃
si ego loq cepo cõmouebit̃ terra super
iniqtate mea. ⁊ obnubilabit̃ aer. Tan
dẽ ꝓcibꝫ senis deuicta ait. Ego infelix
puella fui in egypto ⁊ impudicicie me
dedi. ⁊ i alexãdria. xvij. annis sic publi
ce vixi ⁊c̃. Sꝫ mi pr̃ rogo vt in die re-
surrectõis dñi sacrm̃ eucharistie ad ri
pã iordanis deferas mihi. qđ zozimas
fecit. Et illa facto signo crucis sup ior-
danem siccis pedibꝫ ad eũ iuit, Quo p
cepto ꝑ angelos statim ad pristinuꝫ lo-
cũ est deportata. Seqñti ãno zozimas
ad vidẽdũ eã iuit. viditq̃ꝫ i terra mor-
tuã iacentẽ. ad caput vo scripturã q̃n
dã dicẽtẽ Sepeli zozima marie corpu
sculuꝫ q̃ die pasce q̃ a te venerabile sa-
cramẽtũ suscepit migrauit ad dñm. In
tellexit ꝙ angli eã ibi tã cito portauerẽt
ꝑ. xxx. dietas. Et cũ de sepultura ei' zo
zimas cogitaret nec hr̃et instrumẽtum
fodiẽdi terrã vidit leonẽ ad se venientẽ
q̃ fortiter cepit fodere intantũ ꝙ sepul
ture locũ ꝑparauit. In q̃ recõdito cor
pore sctõ leo viã suã tenuit ⁊ zozimas
ad cellã suã redijt. O ãmirabilis boni
tas dei q̃ nõ respicit pctã hoim cuꝫ re
deũt ad pñiam pat' pctõres illustrare
si ⁊ ipi bonis opibꝫ se iuuare voluerit.

Septima vtilitas dr̃ ꝯtinuatio. va
let eñi bonũ i mortali factũ ad ꝯtinu-
andũ ⁊ ꝑseuerandũ in bona vita. faci
lius eni põt bñ facere q̃ didicit q̃ꝫ ille q̃
nũq̃ꝫ ꝯsueuit. Hinc Ecci. xij. Nõ est ei
bñ q̃ assidu' est i malo Octaua dr̃ al
leuiatio. posito ꝙ q̃s in mortali faciẽs
bonũ ꝓpter impenitẽciã essꝫ dãnatus
vtute illi' boni minorẽ penã haberet i
inferno. qr ꝓtũc pctm̃ fecisset ꝑ q̃ puni
retur. Aug'. in enchyridion. Tale bo
nũ facit vt tolerabilior fiat damnatio

Nona dr̃ glificatio. Nã si pctõr bñ-
faciẽs i mortali moriat̃ tandẽ in vera
pñia habebit gaudiũ de hoc ꝙ tũc qñ
in mortali bñ fecit nõ peccauit. et deo
summo iiuriat' nõ sit. vñ nũq̃ꝫ deberꝫ
a bono ope cessare. qr etiã si voluntatẽ
malã habeat: qr ꝑissim' deus nõ pa-
titur sine mercede. E Tertiũ do-
cumentũ ex euãgelio est vbi feruentis
ꝑdicati q̃nta sit necessitas. qr dr̃ ꝙ cuꝫ
vidisset Symõ petr' ꝓcidit ad genua
iesu. Quinq̃ꝫ eñi necessarie notant̃ vti
litates vbi dei. Prima qr hoiẽs capit
⁊ retrahit a mala sua voluntate. qđ no-
tat̃ cum dr̃. Cõcluserũt piscium multitu
dinem copiosam. Per pisces q̃ in aq̃s
nutriunt̃ intelligunt̃ hoies in aq̃s de
liciaꝝ viuẽtes q̃ vbis ꝑdicationum
retrahunt̃. Scda necessaria vtilitas
ad salutẽ. qr se et deũ cognoscere vera
citer facit. Hoc notat̃ cũ Petrus dixit
Exi a me domine qr hõ peccator sum
Nam pctõr ex vbo dei intelliget suam

vilitatē ⁊ dei ſui maieſtatē. idō ꝓcidit ad ieſum ī deuota orōne. Tertia qa vbū dei verꝫ timorē īducit. qđ notaꝫ cū dr̄ ꝙ ſtupor circūdederat petꝝ ⁊ oēs q̄ cū eo erāt ī captura piſciū. Nā pctōr ex vbo dei ītelliget pene inferni eternitatem. acerbitatē ⁊ magnitudinē. Quarta qꝛ p vbū dei ꝯfortaꝫ pctōr đ ſpe venie. idō dicebat ſaluator petro. Noli timere ex h̄ iā hoīes eris capiēs. Quinta vtilitas qꝛ oīa terrena ⁊ ſeipm̄ facit ꝯtemnere. idō dr̄. Relictꝫ oībꝫ ſecuti ſūt eum. Nā q̄ pus delectabaꝫ in gula. ſuperbia. honore. p vbū dei deſpicit tanꝙ̄ vana ⁊ trāſitoria. Sꝫ di. qre oēs pctōres p vbuꝫ dei nō capiūꝫ. Rn̄deꝫ ꝙ triplici de cauſa ſic piſces capi non pn̄t. Prima qꝛ piſces ſunt nimis aſtuti ⁊ circūeunt rhete. ſic pctōres obſtinati ſp aliqđ opꝰ ſibi fingūt ne audiāt p̄dicatiōem ⁊ ne rephendanꝫ. ſic ſupbꝰ vba hūilitatꝫ nō libēter audit. auarꝰ vba pietatis. luxurioſus vba caſtitatis. ſꝫ certe capiet xp̄s in iudicio tales. ⁊ tradet diabolo ad cruciādū. Job. v. Apphendet ſapiētes in aſtutia eorum. Scđa cauſa q̄re piſces capi non pn̄t qꝛ ſunt lubrici. qꝛ etiā e manibꝫ elabūꝫ ſicut anguilla. Sic pctōres malum aſſueti p vbū dei capi non pn̄t. Et ſi qn̄ cōpunguntur rurſus ad vomitū reuertunꝫ. dic mihi ſi ebrioſus pꝰ ꝯfeſſionē vel auarꝰ vel ſupbꝰ dimittit ſuā ꝯſuetudinē. certe raro. Jō dr̄ Treñ. iiij. Lubricauerūt veſtigia nr̄a in itinere plateaꝝ noſtraꝝ. de talibꝰ dr̄ Job. xxj. Ducunt ī bonis dies ſuos ⁊ ī pūcto ad inferna deſcendūt. Tertia cā ꝙ piſces capi nō pn̄t qꝛ ſunt nimis parui penetrātes rhete. ſic pctōres vbū dei capere nō poſſunt. qꝛ puſillanimes ſunt timentes pn̄iam ſe poſſe nō continuare. De quibꝰ ps̄. Trepidauerunt illic vbi non erat timor. Vn̄ clamabat de iſtis ſaluator. Propterea ait vbū meum nō capit in vobis. qꝛ nō eſtis de ouibus meis. Oues eñi mee vocē meam audiēt. Joh. x. Humiliemꝰ igiꝫ chariſſimi aīas nr̄as vbo dei vt iſtđ ſanctū rhete capiat nos hic ⁊ pducat vſqꝫ ad portū glīe celeſtis. Quā nobis pſtare digneꝫ q̄ cum p̄re ⁊c̄.

De eadē dñica quarta poſt penthe.

Sermo. lxxxiiij.

Preceptor p totā noctē laborātes nihil cepimus. Lu. v. c. ⁊ in euāgelio. in quo euāgeliſta tria notat. ſ.

Primo modū docēdi
Scđo modū laborādi
Tertio modū xp̄m ſequēdi.

Primo inquā euāgeliſta notat ī euangelio modū debite docēdi in h̄ ꝙ dicit xp̄m aſcēdiſſe in nauiculā petri. ⁊ inde docebat turbā. ad innuēdū ꝙ illa doctrina eſt ſalutifera que doceꝫ đ nauicula petri. i. in va xp̄i fide in qua petrꝰ gubernator ē inſtitutꝰ a xp̄o. Jn alijs aūt ſectis oībꝰ eſt falſitas ⁊ deceptio Juxta illud Actuū. iiij. Nō eſt aliđ nomen ſub celo datū hoībꝰ in q̄ oporteat ſaluos fieri. Jn hac ꝑfecto nauicl'a ſedet xp̄s filius dei viui p veram fideꝫ ⁊ docet p pdicatores ſm qđ dixit eis. Non vos eſtis qui loquimini ſꝫ ſpūs patris veſtri qui loquiꝫ in vobis. Secundo euāgeliſta notat modū laborādi in hoc ꝙ dixit xp̄s petro. Duc ī altū ⁊ laxate rhetia ad capiendū. Cui Petrus ait. Preceptor p totā noctē laborantes nihil cepimus. quia laborātes in tenebris peccatoꝝ nihil omino capiunt vtilitatis: ſed afflictōnis ⁊ pene. Unde dicturi ſunt peccatores in iudicio illud Sap. v. Errauimꝰ a via veritatis ⁊ iuſticie lumen nō luxit nobis ⁊ ſol itelligentie nō eſt ortꝰ nobis. laſſati

fuimus in via iniquitatis ⁊ pditionis ⁊ ambulauimus vias difficiles. viaꝫ aūt dñi ignorauim⁹. Quid nob pfuit ſupbia. aut quid diuitiaꝝ iactātia cō/tulit nobis. trāſieſt oīa tanqꝫ vmbra Vñ bñ adiūxit Petrus dicēs. In verbo aūt tuo laxabo rhete. Qð cū feciſſꝫ ɔcluſerūt piſciū multitudinē copioſaꝫ rumpebat aūt rhete eoꝝ ⁊ annuerunt ſocijs q erāt in alia naui vt adiuuarēt eos ⁊ impleuerūt nauiculas ita vt qſi mergerent. qꝛ in labore ſalutꝭ ⁊ verbi dei ſatiabit affect⁹ deuotōne intelligētia ⁊ admiratōe. Jō ſequit. Qð cuꝫ vi/deret ſymon petrus pcidit ad genua ieſu dicēs. Exi a me qꝛ hō pctōr ego ſū dñe. licet Petr⁹ ex hūilitate hec vba diceret. ſicut Job. xiij. dicebat. Nō laua/bis mihi pedes in eternuꝫ: attamē nō debebat dñm maieſtatis repellere. qn poti⁹ totis niſibꝫ ad ſe inclinare. ſꝫ hoc nō pōt ei imputari. qꝛ faciebat ex ſtu/pore. Vñ ſubdit. ſtupor aūt circūdederat eū ⁊ oēs q cū illo erāt in captura. iō nec xp̄s ei imputauit: ſꝫ dixit. Noli timere. ex h iā eris hoīes capiēs. Tertio euāgeliſta notat modū xp̄m ſeqn/di dicēs. Et ſubductꝭ ad terrā nauibꝫ ⁊ relictis oībꝫ ſecuti ſunt eū. Qui ei xp̄m pfecte ſeq voluerit: neceſſe eſt vt relin/quat peccata. relinquat ſua vana deſideria. relinquat inſup omnia terrena ſicqꝫ non laborabit in nocte ſed in die ⁊ capiet multitudinē pmiorū. Illi vo qui laborant in nocte peccati id dicturi ſunt in iudicio. Preceptor p totam nocteꝫ laborātes nihil cepimus. ſ. vti/litatis. In quibꝫ quidē verbis duo notemus ſalutis documēta (chriſti gra/tia) declaranda. ſ.

Primū pctī declaratōem clarā. ibi Preceptor p to. noc. la. ⁊c.

Scðm pctī corruptiōem amarā ibi. nihil cepim⁹.

F Primū ſalutꝭ documētum ex thematis vbis notem⁹ pctī declaratōem clarā ex eo ꝙ dꝛ. Preceptor p totā no/ctem laborātes. ⁊ ſi nos laboram⁹ per tenebras pctī nihil boni inueniemꝰ in pctō. qꝛ ipm nihil dꝛ. Joh. j. Et ſine ipo factū eſt nihil. i. peccatū. Et dꝛ pec/catum nihil pter tria. Primo pt defectum. qꝛ pctm̄ nō eſt res aliqua materialis. ſed defectus boni ſiue corru/ptio. Scðo pter effectū. qꝛ pctm̄ deficere facit hoīeꝫ a vero eſſe. Tertio peccatum dꝛ nihil. qꝛ vilē facit hoīem ⁊ indignū pmio. Circa pdicta tñ eſt ſciēdū ꝙ aliud eſt pctī actus. aliud habitus. aliud reatus. Peccati actus aliqd eſt ſꝫ qñ nō ampli⁹ fit eſſe deſinit. ⁊ h proprie nō dꝛ pctm̄. qꝛ oīs act⁹ inqntum act⁹ eſt a deo. ġ eſt bon⁹. ſꝫ inqntuꝫ de/formatꝰ a volūtate dꝛ mal⁹ pter illaꝫ deformitatē. Habit⁹ vo peccati eſt q remanet in aīa ex actibꝫ frequenter iteratis. ⁊ eſt quedā inclinatio ad peccandum q qñqꝫ poſt remiſſionē pctī eti/am remanet. Peccati vo reatus ſiue macula ſm rē nihil eſt. ⁊ tñ deformat aīam p modū pūatōis. ſic cecitas nulla ſuba eſt. tñ deformat. ſic ſic abſtinētia ſm Aug. nulla ſuba eſt: tñ ex ea lā/guet corpus. His pmiſſis accedam⁹ ad peccati declaratiōem. qð qdē tripliciter poteſt declarari. ſ.

Primo diffinitione
Scðo diuiſione
Tertio ſimilitudine.

Primo dixi ꝙ pctm̄ poteſt declarari diffinitōe. ſꝫ qꝛ pctm̄ vt dictū ē non eſt aliq res formalit ſꝫ defect⁹ in aīa. Vñ ſm intētionē ſctī Bonauē. ſup. ij. diſt. xxxv. ar. ij. Pctm̄ eſt defect⁹ modi: ſpe/ciei ⁊ ordinis. Volūtas eīm tūc ē bona qñ habet modū ſpēm et ordinē ſic de/bet. i. qñ in mouēdo ɔtinuat diuīe voluntati et ɔformatur ei vt regule dirī/

genti ꝛ vnit ei vt fini quietāti. ꝛ ſic modus in reb᷒ ē inq̄ꝫtū habet deū ꝓ cā efficiēte: ex hoc eñ mēſurata ē. ſpēs inq̄ꝫtū habet deū ꝓ cauſa exēplari: ex h̄ eñ ſpecioſa ē. ordo inq̄ꝫtū habet deū ꝓ cā finali ex q̄ ordinata eſt. Primo igitur peccatū eſt defect⁹ modi. Nā de⁹ talē modū impoſuit homi vt ſi recte regulet deus ab eo ſuper oīa diligat. nihil homo p̄ter eius voluntatē audeat appetere. nihil ꝯtra ipm̄ deſiderare. ſꝫ ſp̄ dicere. Fiat voluntas tua ſicut in celo ꝛ in terra. Sup quo Aug. in li. de oīone dñica dicit. Volūtas dei quaꝫ xp̄s fecit ꝛ docuit eſt humilitas in conuerſatiōe. ſtabilitas in fide. verecūdia in verbis. in factis iuſticia. in opib᷒ miſericordia. in morib᷒ diſciplina. iniuriā nō noſſe facere. ꝛ ſibi factam poſſe tolerare. cū fratribus pacē tenere. deum ex toto corde diligere. amare ī eo q̄ pater ē. timere q̄ de⁹ eſt. xp̄o nihil p̄ponere oīno. q꞉ nec ille vob̄ q̄cq̄ꝫ p̄poſuit. caritati ei⁹ inſeꝑabiliter adherere. cruci eius fortiter aſſiſtere. Ecce q̄ꝫ pulcher modus ꝑonit volūtati humane. Ecce q̄ꝫ deſiderabilis. iuxta illud pſ̄. Doce me facere volūtatē tuaꝫ q꞉ de⁹ me⁹ es tu. Sꝫ peccatū hunc modū deſtruit vt ſiē deſiderare debebat bonuꝫ. hō pctōr deſiderat ꝛ facit malū. Jō Aug. cōtra Fauſtū peccatū ſic diffinit. Peccatum eſt dictum vel factum vel concupitū ꝯtra legē dei. ꝛ ſic oīe illud eſt pctm̄ qḋ de⁹ ꝓhibet ꝛ n̄ vult fieri. Vñ alio mō cōſiderāt pctm̄ ph̄i. ꝛ alio mō theologi. q꞉ ph̄i ꝯſiderāt inq̄ꝫtū ē ꝯtra rōnē. Theologi inq̄ꝫtū ē ꝯ ōi legeꝫ ſeu voluntatē. O de⁹ eterne q̄ꝫ m̄lti ſūt in mūdo q̄ ſuā ſequūt volūtatē. nō ſe cōformātes diuie legi. ſꝫ ipi ſibi lex ſunt. Taliter peccauit lucif q̄ noluit ſe ſubdere legi diuine. ideo periꝫt. Secūdo volūtas humana ē bona inq̄ꝫtū habꝫ ſpeciē. ꝛ mala inq̄ꝫtū deficit a ſpecie. i. a pulchritudine. Decor v̄o aīe nō ē ſcientia. nō eloquētia. nō fortitudo. non diuitie. nō nobilitas ſed gratia gratū faciēs ꝛ virtus. Vñ licet dicat Seneca. Vnū bonū hoīs ē ipa v̄tus. Et iō dicebat Apule⁹ ph̄s. Generoſus ē parētes laudas. diues eſt nō crede fortune. validus eſt egritudine fatigabitur iuuenis ē abit in ſenectutē. formoſus eſt expecta pauliſꝑ ꝛ nō erit. At ſi hōīs virtutib᷒ ꝛ actibus doctus apud me eruditus eſt tūc ipm̄ hominē laudas hoc eñ nec a p̄re hereditariū eſt. nec a caſu pendulū. nec a corꝑe caducū. nec ab etate mutabile. Hec ille. Sed nec talis v̄tus eſt omino decor aīe. q꞉ per peccatū iſta nō ꝑdunt. ſꝫ decor ipi⁹ eſt grā gratū faciēs. ad qḋ ſignificādū pueris ī baptiſmo regenerat̄ dat veſtis cādida dicēdo. Accipe veſtē hanc cādidā ꝛ imaculatā quā ꝑferas añ tribunal xp̄i. vbi ſp̄al' intētio dicēt̄ ē ad grām q̄ aīa ī baptiſmo decorat. q꞉ illa veſtis corrūpit etiaꝫ ex ſe. ſꝫ illa grā īfuſa nō niſi ꝑ pctm̄ mortale. ꝛ tūc anīa erit deo abomīabilis vt q̄ꝫdiu illa turpitudo ī ea fuerit nūq̄ꝫ ad vidēdum dei faciē admittat. Hic Threñ. iiij. Deni grata ē facies tua ſup carbones. ꝛ ꝓpt ꝑditionē tāte pulchritudinis pctōres dicūt inimici dī. Vñ Aug. xij. de ciuit. dī ca. iij. Dicūt aūt in ſcp̄turis inimici dī q̄ nō natura ſꝫ vitijs ei⁹ aduerſant īperio. nihil ei nocere valētes. ſed ſibi.

Tertio volūtas hūana ē bōa inq̄ꝫtū hꝫ ordinē. ꝛ ē mala īq̄ꝫtū deficit ab ordine. i. ſe ꝛ ſua oīa nō ordinat ad deum tāq̄ꝫ ad vltimū finē. Deberet nāq̄ꝫ hō oēs cogitatiōes: locutiōes ꝛ operatiōes ſuas ad dei honoreꝫ dirigere. iuxta illud. i. Cor. x. Oīa in gliaꝫ dī facite. ꝛ qñ h̄ nō facit tūc ꝑdit ordineꝫ ſuū ad quē factus eſt. iō peccat. O hō

nõ es tu creat⁹ vt hũc capũ arares. vł vt ꝓmõtoria coleres. ſed vt dei bñplacitũ ipleres ⁊ eternã beatitudinẽ poſſideres. Unñ Aug. in enchiri. Fecit deus creaturã rõnalẽ vt ſũmũ bonũ intelligeret. intelligẽdo amaret. amãdo poſſideret. poſſidendo frueret. ğ finis vltimus hoĩs ẽ de⁹ a q̃ recedere ẽ peccare q̃ꝛ dicit Aug. Peccare ẽ ſpreto icõmutabili bono reb⁹ cõmutabilib⁹ adherere. O maledicta delectatio. o iniq̃ culpa per quã anima ſeparatur a deo viuo. a deo pio. a deo dulci. a deo creatore oĩm. ⁊ obligat̃ eternis ſupplicijs. Eccl. xlj. Ue vobis impijs q̃ dereliq̃ſtis legẽ dñi. ⁊ ſi mortui fueritis in maledictiõe erit ps vr̃a. ğ pctm̃ nihil ẽ aliđ q̃ꝫ defect⁹ boni ⁊c. Scđo q̃ꝫ pctm̃ põt declarari diuiſiõe. đ q̃ multiplex diuiſio dat̃. Prima ẽ hec. pctm̃ q̃ddã dicitur origiale. q̃ddã veniale. q̃ddã mortale. Originale ꝺm Anſ. lib. de ꝯceptu ꝟginali. nihil aliđ ẽ q̃ꝫ carẽtia origiał iuſticie debite in pmo pente accepte. ⁊ ẽ inuoluntarium oĩno. q̃ꝛ ſine nr̃a volũtate id ꝯtrahim⁹. Eſt tñ a volũtate pmi pentis. ⁊ iõ põt remitti ſine volũtate illi⁹ in q̃ eſt ſic infantib⁹ in baptiſmo. Cui⁹ duplex ẽ pena. Una taxata pctõ ſcꝫ carẽtia originalis iuſticie ⁊ carẽtia viſiõis diuie. Alia ẽ pena ꝯcomitãs ſicut infirmitas fames ſitis mors ⁊c. Sic̃ ſi iudex iponeret alicui eruitionẽ oculoꝝ ad quã ſeq̃rent̃ mł'ta dãna: ſic ad carentiã originalis iuſticie ſecuta ſũt mors infirmitas ⁊c. Peccatuꝫ ꝟo veniale (vt ait Aug⁹) eſt qđ vſq̃ad reatũ pene mortis nõ obligat hoiem ſꝫ tñ penã meret̃ ⁊ facile indulget̃. qđ q̃dẽ ſp eſt a volũtate ad hoc mouẽte vel ꝑmittẽte vel nõ ꝓhibẽte. Unñ pctã venialia trib⁹ modis fiũt. Primo ex genere ſicut verbũ ocioſuꝫ. Secũdo ex euẽtu ſicut ꝑ penitẽtiã de mortali fit veniale. Tertio ex cauſa vt quãdo quedaꝫ fiunt ignorantia vel infirmitate. q̃ licꝫ eſſent mortalia quandoq̃ꝫ ſi fierent ex certa malicia. veniale tñ nunq̃ꝫ poteſt fieri mortale ſi intelligat̃ idẽ ꝺm ſe. peccatuꝫ ꝟo mortale eſt qđ ſepat a deo et cui debet̃ pena eterna. Scđa diuiſio peccati eſt iſta. peccatũ aliud ẽ cordis: aliud oris: aliud opis. Tertia diuiſio ipius eſt. peccatũ aliud in deũ: aliđ in ſeipm: aliud in ꝓximũ. Peccatũ i deum aliud in patrẽ: aliud in filiũ: aliđ in ſpiritũſanctũ. In deũ peccat̃ ꝑ infidelitatẽ de deo male ſentiẽdo vel blaſphemãdo: vel ſacramẽta indigne tractando: vel deũ tẽtando de potẽtia: vt cũ ſigna petit đ mĩſericordia. cũ ſtultis ꝑicul' ſe cõmittit: vł' de iuſticia qñ per ferrũ candẽs vel ꝑ duellũ iudiciũ q̃rit In ſeipm peccat q̃s trib⁹ mõis. puta neceſſaria ſibi ſubtrahẽdo: vel ſuperflua ſumẽdo: vel vltra vires aliq̃d aggrediẽdo. In ꝓximuꝫ peccat quis tripliciter ſcꝫ primo ſua auferendo: vel ſua ſibi in neceſſitate non dando. vel ſuo malo exemplo ipm in pctm̃ trahẽdo. Tertio peccatũ põt declarari ſimilitudine. Aſſimilat̃ eñ pmo veneno. quia ſicut venenũ ſumptũ occidit corp⁹: ſic peccatũ mortale deliberatũ occidit animã. iuxta illud Jac. j. Peccatũ cũ ꝯſũmatũ fuerit generat mortẽ. Ubi nota q̃ pmus pulſus cogitatiõis ⁊ ſecũdus ſine ꝯſenſu non generat mortẽ. ſed cũ ꝯſũmatũ fuerit ꝑ cõſenſũ. Jõ đr in Exo. xx. Ego ſũ de⁹ fortis zelotes viſitãs iniq̃tates patruꝫ in filios in tertiã ⁊ quartã generationeꝫ. Prima generatio naturalis cogitatio. Scđa ẽ cũ mala imaginatiõe ſine tñ ꝯſenſu q̃ nõ puniunt̃. Unñ Hieroñ. q̃ pmus pulſus cogitatõis a deo eternaliter non punitur illud de Geneſi aſſerendũ eſt. Cham eñ peccauit irri

dens nuditatē pr̄is ꝛ ſniam nō ipe ſed filiꝰ eiꝰ accepit. Maledictꝰ Chanaan ſeruꝰ erit fratꝝ ſuoꝝ. q̄ em̄ iuſticia ē vt pr̄ peccauerit ꝛ filiꝰ eiꝰ punitꝰ ſit cū dicat Ezech. xviij. Filiꝰ nō portabit iniq̄tem pr̄is. ſꝫ i myſterio illud dictum eſt Dec. ij. li. ſen. diſ. xxxiij. Scḋo pctm̄ aſſilat̄ macule abomiabili. Aīa ei cuꝫ charitate eſt tāq̄ꝫ tabula imagine dei pulcre ḋpicta q̄ pctō maculata ḋo abominabilis efficiet̄. ꝛ ad et̄nū ignē apta. Hinc Baruch. iij. Deputatꝰ es cuꝫ deſcēdentibꝫ i infernuꝫ q2 dereliquiſti fontē ſapie. Et Hiere. ij. q̄ꝫ vilis fcā es nimis iterās vias tuas. ꝛ Ezechi. xvj. Abominabilē feciſti decorē tuū. Anſ. Tolerabiliꝰ fetet canis putridꝰ hoībꝫ q̄ꝫ aīa peccatrix deo ꝛ angel̄ eiꝰ. De h̄ exemplū in vitaſpatꝝ hr̄ de angelo q̄ aſpnabat̄ ſupbū plꝰ q̄ꝫ cadauer. Per totā igit̄ noctē laborāt q̄ in mortalibꝫ pctīs viuūt nō hn̄tes lucem gr̄e. Nos ꝟo abijciamꝰ opa tenebraꝝ ꝛ induamur arma lucꝭ vt i die boneſte ambulemꝰ nō in ſordibꝫ noctiū ℌ Secūdū ſalutꝭ documētū ex p̄miſſis thematis ꝟbis notemꝰ pcti corruptōem amarā cū ḋr. nihil cepimꝰ. q2 q̄ i tenebris pctōꝝ laborāt nihil vtilitatꝭ capiunt ſꝫ potiꝰ nocumētū. Un̄ q2 pctm̄ iter alia hoī in ſe triplex infert nocumētum. ſcilicet

Primo mortem parat.
Scḋo naturā mutat.
Tertio mentē alienat.

Prīo dixi ꝙ pctm̄ mortē parat. mors em̄ eſt p̱uatio vite. Uita aūt triplex eſt ſcꝫ vita nature: gr̄e ꝛ glīe. cui corr̄ndet triplex mors. ſ. nature culpe ꝛ gehēne. Sꝫ pleriq̄ꝫ dubitant a q̄ morte ex his pctm̄ dicat̄ mortale. Nā ſi diceret̄ mortale a morte nature. ſic nullū aliud diceret̄ mortale niſi ad qḋ ex debito ꝯſeq̄ret̄ mors. ꝛ illḋ eſt tm̄ originale. q2 ex h̄ introducta ē mors nature. iuxta illḋ Ro. v. Per vnū hoīem pctm̄ itrauit: ꝛ p pctm̄ mors. Si ꝟo diceret̄ mortale pctm̄ a morte culpe. nec h̄ videt̄. q2 mors eſt p̱uatio vite. ſꝫ hō pctōr viuit mouet̄ ꝛ ſentit. ſigna ꝟo vite ſt̄ ſenſus ꝛ motꝰ. Si aūt diceret̄ mortale pctm̄ a morte gehēne. nec h̄ p̄t diciꝯueniēt̄ q2 aliq̄s peccās crimīalit̄ ſi pnīaꝫ egerit nō moriet̄ morte gehēne. ꝗ nō videtur vn̄ pctūm dicat̄ mortale. Ad qḋ reſpōdet Alex. de ales. ij. pte ſum. ꝙ peccatū mortale ḋr reſpectu duplicꝭ mortis. ſ. reſpectu mortis culpe. ꝛ reſpectu mortis gehēne. q2 mors nature q̄ ē ſeparatio aīe a corpe venit ex pctō Adā. id eſt ex pctō originali. Cuiꝰ rō eſt dei iuſta punitio. Sic em̄ aīa ade fuit ſeparata a deo. ita iā oīm q̄ fuerūt i adā aīa ſepabit̄ a corpe. q2 dixerat dominꝰ Gen̄. ij. In q̄cūq̄ꝫ hora comederꝭ morte morieris. i. ad mortēdū diſponeris ꝛ ſic pctūm mortale i nobꝭ ḋr a morte nature p accidēſ. q2 p nr̄m actuale peccatū vita breuiat̄ ꝛ mors appropinq̄t Un̄ fallit illa vulgarꝭ regl'a. fac male plꝰ viuis. q2 ḋr Job. xxij. Impij ſublati ſunt an̄ tps ſuū. Et pš. Uiri ſanguinū ꝛ doloſi nō dimidiabūt dies ſuos. Itē Prouer. x. Anni ipioꝝ breuiabūt vt ptꝫ p exēplū i diluuio ꝛc̄. Bn̄ igr̄ dicit Aug. li. j. q̄ſtionū veterꝭ ꝛ noui teſtamēti. Nō eſt deꝰ mortꝭ inuētor ſꝫ iudex q2 mortꝭ inuētor pctūm ē. O deꝰ iuſte nec ꝯſiliū habuimꝰ de pctō paretꝭ ade ꝛ ecce q̄ntā miſeriā ꝓ eo ſuſtinemuſ. famem. ſitim. fatigam ꝛ mortē. ꝛ niſi tua ſuccurrat miſcḋia: eternā mortē tūc ſuſtinebimꝰ ꝓ noſtro peccato ꝑpetrato.

Scḋo q̄ꝫ mortale pctūm ḋr ꝓprie a morte culpe. ſicut mors corpis fit ex ſeparatiōe aīe a corpe. ita mors aīme ex ſepatōe gr̄e ab aīa. q2 vita aīe eſt gr̄a ꝛ dei dilectio. Hinc Deut̄. xxx. Elige vi

tam vt ⁊ tu viuas ⁊ ſemē tuū ⁊ diligaſ
dn̄m deū tuū. Et Aug⁹.xiiij.de ciui.dei
Mors anime fit cū eā deſerit deus.ſi
cut corpis cum idē deſerit aīa. Tūc
ꝟo deus deſerit aīam cū pctō morta-
li ꝯſentit. Sap̄.j. Peruerſe cogitatōeſ
ſepant a deo.et Sap̄.xvj. Homo per
malicīā occidit aīam ſuā. O peccator
crudelis fratricida q̄ ſuā aīam occidit
quā nec inimicus hō nec beſtia nec di
abolus:amplius dico nec pius deus
cū ſua oīpotētia pōt occidere ſed in
ictu oculi anima occidere pōt ſeipām
Ezech.xviij. Aīa que peccauerit ipa
moriet̄. Sic enim moriet̄ ꝙ licet ſit in
mortali corpe:comedat corpus:bibat
rideat:tn̄ mortuā aīam ad ſepulcrum
inferni quaſi in lectulo portat. Hinc
Apoc̄.iij. Nomē habes ꝙ viuaſ ⁊ mor
tuus es. O xp̄e pie.ecce hanc mortem
peccatores paruipēdūt que maior eſt
morte mille corpoꝝ. Ecce mortē car-
nis plangūt.mortē ꝟo aīe ridēt. nec ē
qui recogitet Tertio q̄ȝ mortale pec
catū dr̄ ꝓpīgſſime a morte gehēne que
fit ꝑ ſepatiōem aīe et corpis eternam
a vera vita ieſu xp̄o filio dei viui q̄ ait
Joh.xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vita
Inſup ligabit̄ eternis ignis ardorib9.
De qua pſ̄. Mors peccatoꝝ peſſima
quia mala mors nature.quia amara
peior culpe. et peſſima gehenne. vbi
mors ſine morte.finis ſine fine.⁊ certe
tam peſſima ꝙ ſi tot⁹ mūdus cum iu
mētis ⁊ plantis lachrymis ſanguine-
is flerent vnā animā ſic mortuā:non
poſſent ꝑditiōem ipius flere. O pecca
tores loquor ad cor veſtꝝ ⁊ q̄ro. Audi
ſtis que dico que in aurib9 veſtris cla
mo. Ecce quero qui moriūt̄ hac mor-
te.certe oēs vos niſi penituerit peri
bitis etn̄a morte.peſſima morte.mor
te mortis amare. O xp̄e de⁹ nō ocioſe
pendēs in cruce girabas te int̄ clauoſ
recentē ſanguinē fundēs.⁊ nec ad ꝯſo-
landū matrē amaricatā ȝ deſcēdiſti de
ea:ſȝ ibi mori voluiſti.vt ab hac morte
redimeres homīes.tu enī videbas pe
nam eternā.mortē amarā. ad quā ꝑ
peccatū hoīes ſine timore properant.
Et ecce non eſt qui tibi regratiet̄ Se
cundo deniq̄ȝ pctūm naturā īmutat.
Nā ſm̄ Rich.ſup.ij.diſt.xxv.nature
bonū tripliciter capit̄. Primo ꝓ pn̄ci-
pijs integrātib9 et cōponētib9 natura
lib9.i.ꝓ aīa et corpe.⁊ h̄ ꝑ peccatū non
īmutat̄. Scd̄o mō capit̄ bonū nature
ꝓ originali iuſticia.et h̄ bonū fuit ab-
latum ꝑ peccatum p̄mi parētis Ade.
Tertio mō capit̄ ꝓ naturali aptitudi
ne ad virtutē.et h̄ bonū minuit̄ ꝑ pec
catū. Nā hō per bona naturalia et ꝟ-
tutes factus eſt ad imaginē et ſilitudi
nē dei.ſed ꝑ peccatū aſſilat̄ beſtijs. Ju
xta illud pſ̄. Homo cū in honore eēt
nō intellexit cōparat⁹ eſt iumētis inſi-
pientib9 et ſilis factus eſt illis. Vn̄ di-
cit ph̄s.j. Pol̄.ꝙ triplex fuit vita poſi
ta a ph̄is. Prima voluptuoſa. Scd̄a
politica. Tertia contēplatiua. Conſi-
derabant eīn hoīem eſſe mediū int̄ in
feriora.i.bruta.et ſuperiora.i.angeloſ
Conſiderabāt deniq̄ȝ ꝙ homo ſimpli
citer eſt nobilior oībus inferioribus.
quia eſt finis eoꝝ. Vn̄.ij.phiſicoꝝ.⁊.j.
de aīa. Finis omniū q̄d ammō eſt hō.
ideo nobilior.quia.ij.phiſic̄.dr̄.ꝙ no-
bilior eſt finis his que ſunt ad finem.
Homo enī quia eſt mediū int̄ bruta
et angelos ideo participat cuȝ vtriſq̄ȝ
q̄r mediū ꝑticipat cū extremis. Si igi
tur viuit vita voluptuoſa:tūc viuit vi
ta beſtie. Hinc Chryſ̄.ſup Mat. Si
pctōr hō es inq̄t manifeſte nō poſſum
dicere. Cū ei calcitres vt aſinus.ſaltes
vt thaur⁹.fremas nihilomin⁹ vt equ⁹
et caſtrimargiā patiaris vt vrſus.im
pingues carnē tuā vt mulus. rapias

vt lupus: iraſcaris vt canis: doloſus ſis vt vulpis. Jlle autē q̄ viuit vita po litica: id ē ſm rōnē bō ē. Unde. j. Pol. Jntantū q̄s bō ē inq̄ntū habz rectitu dinē in ſeipo p ſubiectionē viriū infe rior. Jlle vo q̄ viuit vita cōtēplatiua angel⁹ dicit. iuxta illud Hiero. ad eu ſtochiū. Jn carne pter carnem viuere nō terrena ſed celeſtis vita eſt. O peſ ſima mutatio deponere dignitatē pro priā z aſſumere alienū dedecuſ. O q̄ʒ multi intrinſecus ſunt lupi rapaces. O q̄ʒ multi p peccatū mēbra diaboli: cui dictū eſt. terrā comedeſ. Pctōri ve ro ait dn̄s Geñ. iij. Terra es z in t̄raʒ reuerteris. Pctōr igitur datus eſt dia bolo ad deuorandū ipm. Ter tio natura peccati ē q̄ mentē alienat. Nā dicit Tulli⁹ in tuſculanis q̄ſtioni bus li. v. q̄ ſapiētis ꝓꝓriū eſt nihil qđ penitere poſſit facere nihil īuitū: ſed ſplēdide: ꝯſtāter: grauit̄ z honeſte oīa. Pctōr vo p delectationē īfatuat⁹ his ꝯtraria facit. Cui⁹ quidē ſtulticia i q̄n q̄ʒ cognoſcit̄. ſ.

Primo in cura.
Secūdo in menſa.
Tertio in pedica.
Quarto in mercātia.
Quinto in via.

Primo pctōris ſtulticia cognoſcit̄ i cu ra. q2 maiorē curā gerit đ re viliſſima ſcʒ corpe q̄ʒ nobiliſſima aiā. Uñ Ber. Sic ſtulti examiatores de maximis minimā de minimiſ maximā curam gerūt. Maiorē eñi curā gerūt de car ne morbida q̄ʒ de īmortali aia. imo vt corticē carnis cuſtodiāt nutriāt z im pinguēt. anie nucleū ſepe ꝑdūt. Se cūdo pctōris ſtulticia cognoſcit̄ i mē ſa. Jlle nimiꝝ ſtult⁹ ē q̄ ꝓpter modicā ſtillā exterioris dulcedinis mortiferū venenū cōedit. tale certe ē pctm̄. Unđ Berñ. Uia pcti īgrediētibꝫ ꝓpinat mel ſophiſticū. ꝓgrediētibꝫ fel z acetū. egre diētibꝫ inſanabile venenuʒ aſpidum. Tertio ſtulticia pctōris cognoſcit̄ i pedica. Stult⁹ eñi iudicat̄ q̄ ſponte ſe illaq̄at in manibꝫ inimici. talis ē pec cator. đ q̄ Job. xviij. Jmmiſit i rete pe dē ſuū. Ubi Gre. ait. Qui pedē in rete mittit ñ cū voluerit eijcit. Sic q̄ i pctō ſe deijcit nō mox cū voluerit ſurgit. iō đr Prouer. v. Iniq̄tates ſue capiūt i͡ piū. Quarta ſtulticia pctōꝝ cogno ſcit̄ i mercātia. Stult⁹ ē q̄ p buccella vē dit regnū: ſic pctōr. Uñ Ber. Ue veve vapor ē ad modicū parēs q̄ etne felici tatꝫ aditū īterdudit. Quito ſtulticia pctōris in via ē q̄ñ ꝑelegit latā viaʒ q̄ ducit ad mortē. ſic pctōr. Matth. vij. Lata ē via q̄ ducit ad mortē. iō chariſ ſimi laborem⁹ nos in die grē vt capia mus interminatā vite eterne gloriaʒ. Ad quā nos zc.

Dn̄ica quinta poſt penthe.
Sermo. lxxxv.

Omnis qui iraſcit̄ fratri ſuo re⁹ erit iudicio Mat. v. z i euā gelio. Uerba ſūt ſalutē aīaꝝ nr̄aꝝ ſitiē tis ieſu bn̄dicti q̄ tanq̄ʒ bon⁹ magr̄ ad nos hūana carne indut⁹ venit ad vi te veſperā videre diſcipulos ſi lectiōeʒ legis date p moyſen didiciſſent. z īue nit q̄ in ipa lectōe errarēt. Uñ in pn̄ti euāgelio eis ſubtiliter declarādo tria facit. ſ.

Primo edictum generale. ibi. Niſi abundauerit.

Secūdo ſupplementū ſpeciale. ibi Audiſtis q2.

Tertio ꝯſiliū ſalutare. ibi. ſi offers Primo equidē ſaluator facit edictuʒ ſeu ꝑceptū generale di. Niſi abūdaue rit iuſticia vr̄a pl⁹ q̄ʒ ſcriba. z phar. nō intra. in reg. cel. Juſticia accipit̄ duo

bus modis. Uno mō ꝓut eſt v̄tus ab aliis v̄tutib⁊ diſtincta. ⁊ ſic eſt v̄tꝰ red dens vnicuiq₃ qḋ ſuū ē. taliter h nō ac cipit̄. Alio mō accipit̄ ꝓut ē v̄tus gene ralis ad oēs v̄tutes ꝗ̄ oīa opa virtu tū ſunt iuſticie vt h accipit̄. Circa hāc iuſticiā iudei multiplicē defectū habe bāt. ꝓterea intrare regnū celoꝝ n̄ po terāt. Et q̄s noſtꝝ hos defectꝰ habue rit ibi intrare ꝓhibet̄. Primꝰ defectus cū iuſticia ē t̄m̄mō extrinſeca ⁊ non in trinſeca. talis erat phariſeoꝝ. Jō ſal uator fortit̄ clamabat ꝯ eos Matth. xxiii. Ue vob̄ q̄ ſiles eſtis ſepulchr̄ de albatis q̄ foris apparēt hoīb⁊ pulchra intrinſecꝰ aūt plena ſunt oī ſpurcicia. Un̄ lectio xp̄i dicit. Ut coꝛ ſit mundū intus ⁊ opꝰ bonū foris. q̄ dicit ſalua toꝛ Math. v. Beati mūdo corde q̄m ipi deū ⁊c. Et Hiero. Simulata ſāctitas duplex eſt iniq̄tas. Secūdꝰ defectꝰ iu ſticie phariſeoꝝ erat. q̄ iuſticiā habe bāt mercēnariā. q̄ deo ſuiebāt ſolū ꝓ pter terrenā remunerationē. ſ. diuiti as; honores; q̄s multi xp̄iani imitant̄ Sed xp̄ianis ſaluatoꝛ in ſua lectōe di cit. Pniām agite appꝛopinq̄bit eī re gnū celoꝝ. Tertiꝰ defectꝰ erat iuſticie phariſeoꝝ. q̄ habebāt iuſticiā vicioſā ⁊ nō v̄tuoſam. q̄ opa ſua faciebāt ad laudē hūanā nō ad dei gl'iam. De q̄b⁊ dicebat xp̄s Matth. vj. Extermināt facies ſuas vt appareāt hoīb⁊ ieiunā tes. Sed nob̄ noſter mgr̄ xp̄s dedit ta lē lectionē di. Cū facis elemoſynā noli tuba canere an̄ te. Et infra. Neſciat ſi niſtra tua q̄d faciat dextra tua. Quar tus defectꝰ iuſticie phariſeoꝝ erat. q̄a fuit ad alios nimis auſtera ⁊ ad ſe ni mis remiſſa. De q̄b⁊ xp̄s Matt. xxiij. Alligāt onera grauia ⁊ ipoꝛtabilia et iponunt ea in humeros hoīm. digito aūt ſuo nolunt ea mouere. Sed ꝯtra hanc ſaluatoꝛ dedit lectionē benignā di. Matth. ix. Eūtes diſcite q̄d ē miſe ricoꝛdiā volo ⁊ nō ſacrificiū. Scḋo verꝰ mgr̄ noſter xp̄s in h euāgelio fec̄ ſupplemētū ſpēale di. Audiſtis q̄a di ctū eſt antiq̄s Nō occides. Ego aūt di co vob. Oīs q̄ iraſcit̄ fratri ſuo ⁊c. Do cebāt eīn̄ phariſei q̄ habere irā in coꝛ de nō eēt pctm̄ dūmō q̄s nō noceret ex teriꝰ alicui. qḋ ſaluatoꝛ repꝛobat h di cēs. Qui iraſcit̄ fratri ſuo ⁊c. Tertio ſaluatoꝛ in h euāgelio dat ꝯſiliū ſalu tare di. Si offers munus tuū₃ ad al tare ⁊ ibi recoꝛdatus fueris q̄ fr̄ tuus habet aduerſū te aliq̄d. relinque mu nus tuū an̄ altare ⁊ vade p̄us recōci liari fratri tuo. et tunc veniēs offeres munꝰ tuū. q̄ cū iracūdia nullū placꝫ ſacrificiū. Un̄ ex hoc euangelio de ira tria ſalutis documēta notemꝰ decla randa ſc₃

Primū ire varietatem. ibi. Omis q̄ iraſcitur.

Secūdū ire malignitatē₃. ibi. Reꝰ erit gehenne.

Tertiū reconciliatiōis vtilitatē. ibi Si offers ⁊c.

Primū nāq₃ documētū de ira dixi de clarandū ire varietatē: cū dicit̄. Omis qui iraſcit̄ fratri ſuo reus erit iudicio. Qui autē dixerit fratri ſuo racha reus erit concilio. Qui autē dixerit fatue re us erit gehenne. Pro quo eſt nob̄ ſciē dum q̄ triplex ira in ſacro diſtinguit̄ eloquio. ſ.

Prima dicit̄ excuſabilis.
Secūda d̄r laudabilis.
Tertia d̄r vituꝑabilis.

Prima ira dixi que ī ſacra ſcriptura inuenit̄ d̄r excuſabilis ſiue tolerabilis Dicit eīn̄ Alexan. de ales in. ij. par. ſū me. q̄ ira de ſe nō eſt malū ſiue pctm̄. imo aliquādo eſt bonū nature. Unḋ Chryſ. ſup illud Pſ. Jraſcimini ⁊ no lite peccare: ait. Jraſci conceſſit ꝓphe

ra. ſed peccare p̄hibuit. Glo. etiā ibidē dicit. ꝙ naturale eſt hoīem ad irā moueri. Nā ⁊ de filio dei dr̄ ſic Marci. iij. Obſeruabant eū phariſei ſi ſabbatis curaret vt accuſarent illum. ⁊ ait homini habenti manū aridam. Surge in medio. ⁊ dicit eis. Licet ſabbatis bene facere an male. animā ſaluam facere an perdere. At illi tacebāt. Et circūſpiciens eos cum ira cōtriſtatus ē ſuper cecitatē cordis eoꝝ. Et vtinā adā fuiſſet iratus in ſtatu innocentie contra peccatū eue. quia certe meruiſſet. ex quo vis iraſcibilis mota fuiſſet ordinate ſm rōnis imperiū. Unde ira tunc eſt tolerabilis quādo habet tres has conditiōes. Primo ſi habet tarditatē ad commotionē vt videlicet homo bene deliberet ſi ſit decēs iraſci an nō. ⁊ bene ponderet vbi: cui: quando ſit iraſcendū. quia dicit Jac. j. Ira viri iuſticiā dei nō opatur. cui p̄miſit dicens. Sit oīs homo velox ad audiendū. tardus aūt ad loquēdū ⁊ tardus ad iram. Omī em̄ beſtia ſeuior ē ſine rōne ira. Propterea dr̄ Prouer. xviij. Spiritū ad iraſcendū facilē quis poterit ſuſtinere. quaſi dicat. nullus. nō vxor. nō frater. nō filius. non familia ⁊c. Secūdo ira ſit tolerabilis ex breuitate duratiōis: quādo videlicet ſtatim ire impetus eijcit̄ de corde. ſic breuis infirmitas facilius tolerat̄. Hinc Eph. iiij. dr̄. Sol nō occidat ſup iracūdiā veſtrā. Tertio ira ſit tolerabilis ex puritate ad intentionē. vt ſcꝫ nō turbet rationē ⁊ nō intendat alijs nocere Job. xxvj. Nō ſuperet ira vt alios opprimat. Secūdo ira eſt laudabilis ſcꝫ ira per zelū que cōtingit ratiōe offēſionis diuine. Naꝫ quilibet poteſt de peccatis ꝓprijs laudabiliter iraſci. vtpote quia offendit deū. leſit proximū violauit preceptū. Uñ glo. ſup illud Ps. Iraſcimini dicit. Iraſcimini vobiſmetipis de p̄teritis peccatis veſtris. qđ eſt penitere. Ideo ſequit̄. Que dicitis in cordib⁊ veſtris: id eſt de his que tractatis in corde p ſpirituales nequitias. Et in cubilib⁊ veſtris: id eſt d̄ his que voluitis in carnalib⁊ delectatiōibus. compungimini: p penitentiam. Similiter pōt quis iraſci laudabilit̄ de aliena offenſa que fit ꝯtra deum. ſicut moyſes ꝓpter adoratiōnē vituli. et Finees ꝓpter fornicationem p̄ncipis Numeri. xxv. Ideo dicit bea. Grego. in omel. Alia eſt ira quā impatientia excitat. alia quā zel⁹ format. illa ex vitio. hec ex v̄tute generat̄. Uñ placi ira zeli debēt ⁊ tenent̄ iraſci. i. ſigna ire oñdere cōtra peccātes. ſed debent eē tranquilli in corde. quia dicit Tho. ſuper iiij. ethico. ꝙ oino nō iraſci eſt vituperabile triplici ratiōe. Primo ratiōe inſipientie. quia laus prudentie eſt cōtra mala iraſci. ſed ad īſipientiā pertinet quādo quis non iraſcit̄ nec ꝯtriſtat̄ p aliquo delicto ſm tempus ⁊ perſonā quia ex hoc cōſentit malo. Ideo dicit̄ iiij. ethico. Nō iraſci in q̄bus oportet inſipientis eſſe dicit̄. Secūdo ratione vindicte. ira eſt appetitus vindicte. q̄ em̄ nō iraſcit̄ in q̄bus debet iraſci ſeq̄tur ꝙ nō vindicet ea que debet vindicare. qđ eſt vituperabile. Tertio ratione pigritie. Nā ad pigritiam ꝑtinet ꝙ aliquis ſuſtineat ſibi ſubditos iniuriari deo ⁊ ſibi ⁊ nō repellat culpas nec perimat. Tertio ira eſt culpabilis ſeu vitupabilis quādo fit cum rationis perturbatōe. ℞ Pro quo nota ſm Tho. ij. ij. q. lvj. ⁊ phm. ij. rhetori. ꝙ ira habet ſeptem gradus. Primus eſt imaginatio vera vel falſa de leſione vel paruipenſione facta alicui in perſona rebus vel amicis. ⁊ ibi eſt fundamentū om̄is ire. quia quelibet

a tali incipit imaginatõe que ſepe falſo innititur. Et talis ira non eſt peccatũ. ſed eſt pena peccati proueniens ex tranſgreſſiõe p̃moꝝ parentũ. Nam ſi adam nõ peccaſſet talis ire cõmotio contra ratiõis imperiũ nõ eſſet. Unde ꝛ nũc verus hu militis difficile iraſcit. quia ad iniuriã ꝛ paruipenſionez ſe dignum eſtimat. Unde tria genera hominũ ſolent iraſci. Primo excellẽtes in dignitatibꝫ. Naz videmus ꝙ ſi reges ꝛ p̃ncipes ꝑuipendunt̃ de facili iraſcunt̃. de qua ꝑuipenſiõe ruſticus nihil curaret. Hinc. j. Reg. xviij. Rex ſaul iratus eſt cõtra dauid, qꝛ diceret. Saul ꝑcuſſit mille ꝛ dauid decez milia. Si igit̃ deſpicit̃ nobilis ab ignobili. diues a paupe. dñs a ſeruo. cito iraſcunt̃. Sed certe altiſſimus dei filius ieſus hominũ mãſuetiſſimus ꝛ hũilium forma. qui deſpiciebat̃ a miſeris ab inutilibꝫ ſeruis nõ iraſcebat̃. quin potius ꝓ ipſis orabat dicẽs. Pater ignoſce illis ꝛc̃. Secũdo iraſcunt̃ excellẽtes in ſcientia. nã docti viri cũ ab idiotis derident̃ de facili iraſcunt̃. Eccs. j. In multa ſapientia multa eſt indignatio. Et Prouerb. xxj. Supbus et arrogans vocat̃ indoct⁹ ꝗ in ira opatur ſuperbiã. Tertio cito iraſcũtur illi quoꝝ volũtas a ꝓpoſito impedit̃ na videm⁹ ꝙ ꝗ firmiter ꝓponit aliqd faciendũ vel dimittẽdũ ſi impediat̃ a ſuo conatu. vt auar⁹ a ſuo lucro. aut vanegloriosus a laudẽ optata iraſcũt̃ Vñ cles magnates vł ſupbos plane õbes palpitare. ſic vlcera dolẽtia paulatim palpitant̃ dicẽdo eiſdẽ ꝟba hũilia ex tua pte ꝛ excolẽda ex parte eoꝝ. Tu inquit multa bona facis ꝛ multa ſcis ꝛ nõ es neceſſe mea perſuaſiõe. cum ego ſim talis idiota ꝛc̃. Secũdus gradus ire eſt appetitio vindicte ſubita. quia cũ quis videt ſe leſũ vel ꝑuipenſuz mox animus cõcitatus appetit vindictã ꝛ repulſam iniurie illatę. Et quia eſt ſubita ꝛ ſine ratiõis deliberatiõe vocatur p̃mus motus. Talis autẽ motus ſꝫm p̃hm nõ ē in poteſtate noſtra. ꝛ ſic nõ ē peccatũ: ſꝫ pena pctĩ vt p̃m⁹ grad⁹. Uerũtñ qlibet hũic debet reſiſtere al's pctm̃ incurrit. vt dic̃ Aug. ſup Pſ̃. Et hic mot⁹ ex tribꝫ oritur. Primo ex euaporatiõe fellis. Hinc Aug. ad Nebridiã. Aſſiduitate inqt iraſcẽdi fel creſcere etiã medici affirmãt. cremẽto ãt fellis ꝗſi nullis cauſis iraſcimur. Scdõ orit̃ ex aſcẽſiõe et accẽſione ſanguinis circa cor. Tertio ſequit̃ ex p̃miſſis turbatio ꝛ inordinatio ſpirituũ ꝛ humoꝝ. Tertius ire gradus eſt rep̃henſiõis neglectio: cuz ſcꝫ rõ poſſet ꝑcipe talẽ ire motuz inordinatũ ꝛ volũtas poſſet extinguere et nõ facit. talis neglectio a qbuſdã dicitur veniale pctm̃ ſi vltra non ꝓgredit̃ norabilit̃. Uerũtamẽ Bonauẽ. in. ij. di. xiiij. videt̃ ꝯſulere ꝙ talis negligẽs agat pniaz tanꝗ̃ de mortali. Quartus ire gradus eſt appetitus vindicte cuz animi deliberatiõe vt ſi poſſet vel auderet vindicaret. ꝛ cupit aut depcatur vt deus aut btã ꝟgo vindicet. Et de h̃ dicit ſaluator in euangelio. Omnis qui iraſcit̃ fratri ſuo reus erit iudicio. Et talis ira ſꝫm Tho. vbi ſupra eſt mortale ſi fiat appetitus vindicte notabiliter ꝛ iniuſte. Dicit tñ Alexã. de ales in. ij. par. ſũme. ꝙ vindicta iniuſta fit ꝗdruplicit̃. Primo qñ qs ex ira punit vel vult illũ punire ꝗ nõ meruit. Secũdo quando punit illum ꝗ meruit: ſed ex ira maiorẽ penaz infert ꝗ̃ meruit. ſicut meruit verberationez ꝛ ipſe iſligit mutilationẽ. Tertio ſi punit vel de aliquo vindicat quãtuz meruit: ſed nõ ſꝫm ordinẽ iuſticie: qꝛ vult punire aliquem cui⁹ ſupior nõ eſt. Q

deus meus quot ſunt mō tales. Naꝫ in vna villa vel oppido eſt officialis: et eſtimat ꝙ ſup oēs quos ſupare pōt habeat poteſtatē. Beſtialis poteſtas ē hec. Quarto licet vult iuſtā vindictaꝫ ꝛ ſm ordinē iuſticie infert: nō tñ bona intentione. vtpote nō ꝓpter bonum finem ſcꝫ iuſticie ꝯſeruatiōeꝫ. aut dei honorem. vel vt peccans aut aliȷ̄ ex hoc corrigant̄. ſed ex ſupbia vt bon⁹ iuſticiarius dicatur. vel ex auaricia vt bona illius rapiat. aut vt ꝓprie iniurie ſatiſfaciat. talis vindicatio mortalis eſt

Quintus gradus ire cū non ſolum appetit vindictā in corde ſꝫ ꝛ mōſtrat in ſigno. Nam Tho. dicit vbi ſupra ꝙ ſi q̄s ardēter iraſcit̄ exteri⁹ ꝛ interi⁹: nimis manifeſtat ſigna ire: eſt peccatuꝫ veniale de ſe niſi decidat p hoc a dilectione dei ꝛ ꝓximi. Qd̄ pōt fieri tripl'r. Primo qñ interius multū turbat̄ cōtra deum ꝛ ꝓximū crudeliter agit exterius vel agere diſponit. vl' etiā contra ſeipm̄. vt ꝑcutiendo vel vulnerādo ſe ex ira. vel iurat ꝙ ſe ſic vindicabit de iſto. Ratio hui⁹ eſt. quia charitas patiens eſt: benigna eſt. j. Chor. xiij. Uel cum aliquis agit aliquid cū reputabili ſcandalo. vt vituperādo ſe vel aliuꝫ aut deſtruendo aliquod op⁹ vtile vel iumenta multū ꝑcutiendo ex ira intātum vt videntes aliȷ̄ notabiliter ſcādalizant̄. De talibꝫ dr̄ Math. xviij. Ue illi p quem ſcandalū venit Secūdo cū ex ira decidit ī odiū. nā qualēcunqꝫ carum amicū habeas cui⁹ omia facta tibi placent: ſi iraſceris ꝯtra eum omia bona opa ei⁹ tibi placita diſplicebūt. Et inuenies detractiōes ꝛ reprehenſiones ꝯtra eum. ꝛ videtur tibi ꝙ ex q̄ ꝯ talem moueris vtile eſt quia dignus eſt iniurie. ꝛ hoc eſt ex ira ꝛ odio. De q̄bus. j. Job. iij. Qui odit fratrē ſuū homicida eſt. Tertio ſi lōgo tpe ira teneatur ſm Alex. ſi ꝑſeuerauit p diē naturalem. iuxta illud Eph. iiij. Sol non occidat ſup iracūdiā veſtrā. Uel dum eſt ſufficiens tps deliberādi. Unde de iſto ſigno ire dr̄ Mat. v. Qui aūt dixerit fratri ſuo racha reus erit concilio.

Sextus grad⁹ ire eſt qñ nō tm̄ iraſcitur in corde ꝛ nec tm̄ ſigna ire oſtendit: ſed ꝛ vindictam infert. Minimū aūt nocumento ꝑ eſt quod fit ſolo vbo. Et q̄tū ad h̄ dicit ſaluator. Qui aūt dixerit fatue. ſub quo verbo cōprehendunt̄ omēs iniurie que fiunt ꝓximo verbo vel facto ex ira. ꝛ oīa talia ſunt mortalia. Jō ꝯcludit ſaluator dicens reus erit gehēne ignis Uel ꝑmus motus ire mortalis eſt in corde tm̄. ideo dicit. qui iraſcit̄ fratri ſuo. Scd̄s ī voce tm̄ ꝛ corde. iō dicit. Qui aūt dixerit racha. Terti⁹ in ope. iō dic. q̄ aūt dixerit fatue ꝛc. Septim⁹ grad⁹ ire cuꝫ quis poſt verba ꝓcedit ad verbera et occiſiones. qd̄ maius eſt. Uñ glo. ſup hunc locū. Creuit grad⁹ culpe creuit ꝛ gradus pene. Ecce patꝫ ire varietas.

L Secundū documētum ex euāgelio ꝓponit̄ tractādum ire malignitas: cum dr̄. Reus erit gehēne ignis. in q̄ eſt omē nocumētum qd̄ poſſit excogitari ꝛ vltra. Malignitas tñ ire ex tribus ꝑpendi pōt. ſ.

Primo ex eius aſſimilatōe
Scd̄o ex ei⁹ germinatōe
Tertio ex eius punitōe

Primo dixi ꝙ malignitas ire pōt perpendi ex eius aſſimilatōe. Nā ira in ſacra ſcriptura aſſimilat̄ incēdiario. Secundo pluuie tempeſtuoſe Tertio aq̄ turbate. Quarto cani rabiēti. Primo eīm ira aſſimilatur incendiario. qꝛ ſic ille qui haberet domum ligneaꝫ pulcram: omnibꝫ diuitiȷ̄s plenā. ꝛ incēderet eā: ꝑderet oēm ſubſtantiā ꝛ incurreret egeſtateꝫ. ꝛ ſi dominus naturalis

in domo eſſet incurreret capitalē ſen/
tentiā. Sic ꝑ oīa facit iracūd⁹ igne ire
ſucceſus q̄ hʒ domū mētis plenaʒ diui
tijs ⁊ ꝟtutib⁹ ſpūalib⁹. vt de ea poſſet
dici illud pſ. Gl'ia ⁊ diuitie ī domo ei⁹
De tali incēdio pōt dici illud Job. j. Et
ignis deſcēdit de celo ⁊ ꝯſumpſit oues
q̄ ꝑ vnū ꝟbū in aere ꝓlatū qd̄ eſt q̄dā
hoim ſibilus incēdit domus mētis et
ꝯſumunt oues. i. innocētie et ꝟtutes.
Hinc Gre. v. omel'. Per irā inq̄t amit
tit māſuetudo. tollit ſapiā: vita: iuſti/
cia: grā: ſocietatis concordia ⁊ ſpūſſcti
ſplēdor. Quid ei tibi obeſt ſi q̄s tibi di
cat ꝙ es mal⁹; ebrioſus ⁊c̄. ſi ver̄ dicit
corrige te. ſin autē nō tibi nocet. ſicut ſi
aliq̄s te diceret nigr̄ cū ſis alb⁹. colū/
bam cū ſis hō. nihilomin⁹ tu es qd̄ es
⁊ ꝟbū ei⁹ nō minuit nec addit d̄ tua eſ
ſentia. Magnū ꝑfecto damnuʒ eſt ꝙ
ad intuitū vnū oculor̄ vel auditū vni
us ꝟbi ſup caput dñi maieſtat' incēdi
tur hoſpitiū ſuū. ad qd̄ forte amplius
vix declinabit. Vñ pſ. Incēderūt igni
ſanctuariū tuū. polluerūt tabernaculū
nois tui. Certe nō eſt mir̄ ſi re⁹ erit ge
hēne ignis q̄ ſic talē dñm ꝯfuſibilit' ex
pellit. Scdo ira aſſīlat' pluuie tempe
ſtuoſe. Sicut eni tēpeſtuoſa pluuia et
grando deſtruit ſegetes. ſic ira tempe/
ſtuoſa rōis iudiciū. vt dic̄ Gre. li. mo/
ral'. Ira īpetuoſa rōnis iudiciū ledit ⁊
oēm māſuetudinem tollit. Hinc Pro
uer. xxvij. Ira nō hʒ miſericordiam Et
Catho. Ira impedit animū ne poſſet
cernere ver̄. Jō Areſtoteles. ij. elēcoꝝ
docet ꝑ ſpeciali cautela ꝙ ſophiſta de
bet ſocium ad irā ꝓuocare. q̄ tūc faci
lius poterit eā ſupare. Propterea dic̄
Aug⁹. ſup Johem. ꝙ cū q̄dā infeſta
retur a muſcis: ali⁹ ſupueniēs ⁊ vidēs
eum turbatū ex muſcar̄ infeſtatione
ait. Habe patienciā quia ⁊ deus mu/
ſcas creauit. At ille ira plenus dixit ꝙ
diabolus creauit. At ille. Si muſcas
diabolus creauit: q̄s oues ⁊ boues ⁊c̄
Rn̄dit. Diabolus. Et ille. Quis ſolē ⁊
lunam. Et ille affirmauit fortit': quia
erat ſcientia inflatus. ꝙ oīa viſibilia
diabolus creauit. ⁊ ꝓbare nitebat' ꝑ il
lud Job. j. Et ſine ipſo factū eſt nihil. i.
res corꝑales que in cōparatiōe ſpūali
um rer̄ tam vilia ⁊ modica ſunt qua
ſi nihil. vt dicit phs. ꝙ modicuʒ quaſi
nihil eſt ⁊c̄. Et ex iſta muſcar̄ punitio
ne hereſis peſſima eſt ſuborta ꝙ viſi/
bilia diabolus creauit. ⁊ ꝑ pte corpo/
ris nos diabolus creaſſet. ſic priuanſ
deum vniuerſali dominio iſta hereſiſ
quantū in ſe fuit. Ideo additū eſt ad
credo. viſibiliū et inuiſibiliū creatoreʒ
credimus deum. O ira ſine ratiōe q̄t
anime ſunt ꝑ te ſubmerſe in infernuʒ.
quot ꝑ te ꝑ leui ꝟbo homicidia. quot
vulnera. quot veneficia. dicat qui pōt
Tertio iracūdus aſſimilat' aque tur/
bate. Nā in aqua turbida vult⁹ inſpi/
cientis nō apparet ſicut in q̄eta et cla/
ra. Sic iuſticia in aīma cōmota. Jac.
j. Ira viri iuſticiam dei non operatur
Hinc eſt ꝙ antiqui noluerūt ſe vlciſci
dum fuerūt irati. Narrat Valerius d̄
Platone ꝙ cum fuiſſet iratus contra
ſeruum. ⁊ ſua manu vellet illum cede
re ſtetit. Et cum ſe iraſci intellexit ma/
num continuit. Et Seneca libro. iij.
de ira recitat de Socrate ꝙ ire impe/
tum tantū cohibebat ꝙ tunc parcius
loquebatur. et ad mititatē ſe deducere
contendebat. Si igitur hec fecerūt pa
gani: quid nos facere debemus chri/
ſtiani. quos rex angelorum docuit ad
mititatem. Quarto ira aſſimilatur
cani rabienti. Dicit Conſtantinus ī
viatico. ꝙ canis rabidus verbo et ex/
emplo ſuo ſoliuagus incedit. turba
aliorum canum ipſum fugit. aper/
to ore, lingua pendente. ſaliua fluente

oculos rubicūdos gerit. ī oē obiectū ac ſi ſit cecꝰ impigit. ꝯ vmbrā ꝓpriā latrat. Sic reuera hō iracūdꝰ ſoliuagꝰ incedit. qꝛ nullꝰ eū ſuſcipe pōt. Prouer. xxij. Noli eē amicꝰ hoī iracūdo. Itē a pco oꝛe et lingua pēdēte currit. Vba litigij maledictōes ꝛ vituperiū pferēdo. Nā in vna vicinitate nō pōt manere. ſed dicit ꝙ vicinꝰ ē ī culpa. ibit alias ꝛ ibi iterꝝ litigat. ꝛ etiā ibi dicit ꝙ vicinꝰ ē in culpa. ꝛ nūꝗ recognoſcit ſe niſi gratia dei. ſ ſp excitat lites. De qbꝫ Ecci. xxviij. Hō iracūdꝰ incēdit litē. Itē quaſi cecꝰ īpingit. qꝛ ꝯ oīa q̄ videt vł audit pugnat ꝛ iraſciť. Et freq̄nter vbi ñ eēt iraſcendū. Vñ talis ad litterā oculos habet rubicūdos vt dicit Breſto in pbleu. qꝛ ira ē accenſio ſanguinis circa coꝛ. ꝛ ſic ptes inferioꝛes infrigidāť. eo ꝙ caloꝛ aſcendit ad ptes ſupioꝛes: puta facies ꝛ oculos. Itē ꝯ vmbrā latrat ꝓpriā. qꝛ hō iracūdꝰ apđ ſe exiſtēſ murmurat. De q̄ Boetiꝰ de ꝯſo. pſa. iij. dicē Qui feroꝛ eſt ꝛ inq̄etus linguā litigijs exercet cani cōpabilis. Talł fuit q̄daꝫ frater iracūdꝰ q̄ in ꝯgregatiōe fratruꝫ pacifice habitare nō poterat. ſed recogitās ſe vt habeť in vitaſpatꝝ. accepit lagūculā ꝛ abijt ſolꝰ habitare. Et cum hauſiſſet ī fonte effuſa ē ſeł ſcđo ꝛ ťtio. q̄ iraſcēs cōminuit lagunculā. ꝛ ad ſe reuerſus ait. Reuertar ad fr̄es. qꝛ ꝛ h ab eođē demōe ipugnoꝛ. Et reuerſus habitauit pacifice. Iō dicit agathō abbas. Iracūdꝰ etiā ſi moꝛtuos ſuſcitauerit nō placet deo ꝓpter iracundiā ſuam. O deꝰ eterne duꝝ vbū. Scđo malignitas ire pōt ppēdi ex eiꝰ mala germiatōe. Nā ex ira młta mala pullulāt. Primꝰ ramꝰ ē blaſphemia. q̄a hō iraſcēs maledicit diei natiuitatis ſue. i. opi dei. ꝛ aliq̄ñ redarguit deum. Qñ eñ filiꝰ vł filia moꝛiť dicit ex ira. O deꝰ potiꝰ nec dediſſes ſi tā cito auferre volebas. Uel ſolū me pſeq̄rīs ꝛc. Secūdꝰ ramꝰ ire ē ꝯtētio ſm Tho. ij. ij. q. xxxviij. ar. j. Sicut diſcoꝛdia ipoꝛtat q̄ndā ꝯrietatē in volūtate: ita cōtētio ipoꝛtat q̄ndā ꝯrietatē ī vbis. Tertiꝰ ramꝰ ē emulatio. Fit aūt emulatio qñ q̄s iratꝰ ꝯ aliquē vult eū excedere. ſicut faciūt artifices ꝛc. Quartꝰ ramꝰ ē ꝯuiciū ꝛ ꝯtumelia. q̄ fit ſm Tho. ij. ij. q. lxxij. ar. ij. cū repſentanť ꝯ aliqueꝫ defectꝰ nature culpe vel pene vt dicēdo. O tu cece. o tu fur. o tu deſpoliate. Quītus ire ramꝰ đꝛ rixa. ꝛ fit qñ ex ira mutuo ſe pcutiūt. Sextꝰ ramꝰ homicidiū. Tertio malignitas ire ppendiť ex eiꝰ punitiōe. Nā q̄ iraſciť ꝯ aliū ꝛ eū offēdit digne mereť eternaliť puniri ex ſentētia ſaluatoꝛīs Math. xviij. ſicut ille ſuus nequā q̄ ſuffocabat cōſeruū ſuū. iō dixit ſaluatoꝛ. Sic ꝛ pať veſter celeſtis faciet vob. Et in h euangelio Qui iraſciť fr̄i ſuo ꝛc. Hoc idem patet exēplis. Refert Ceſariꝰ in ſuo dialogo ꝙ q̄dā puella ſic fuit iracunda vt nłła mulieꝝ poterat eaꝫ pacifice ptrāſire. nūc maledicebat. nūc rixabať. tūc moꝛtua ē ꝛ ſepulta ī cymiterio. Altera die cū vēiret ppł's ad eccłiaꝫ viderūt đ eiꝰ tumło egredi flāmaꝫ ignis vt cūctis innoteſceret ꝙ aīa eiꝰ ī inferno patiť dū añ oculos hūanos caro igni cōburiť. Itē narrat ibidē ꝙ duo ruſtici diuites nō ſinebāt facere ꝯcoꝛdiā inter duas cognatōes. Et qꝛ ipi erāt inuicē inimici capitales: ambo moꝛtui ſūt ſub vna die. placuit plebano vt in vno ſepulchꝛo ponerēť. q̄ ſic poſiti calce inuicē pcutiebāt q̄ſi equi indomiti. Nullo igiť mō ceſſauerūt donec cadauer vniꝰ de foſſa eductū ē. In q̄ claruit q̄ moꝛſu ſe inuicē cruciāt in inferno q̄ noluerūt ꝯcoꝛdes eē in terra. O deꝰ clemētiſſime q̄d erit nūc iſtis multis iracūdis. Ecce vix eſt inter hoīes q̄ ini

micos nõ habeat. M Tertiũ ſa/
lutare documẽtuꝫ ponit̃ ex euãgelio
tractãdũ de recõciliatiõis vtilitate: cũ
dic̃ ſaluatoꝛ Si offers mu. tu. ad al. ⁊
ibi recoꝛdatꝰ fueris q frater tuꝰ habꝫ
aliquid aduerſũ te relinque ibi munꝰ
tuũ ante altare ⁊c̃. Ubi ſciendũ q ſm
Johẽm nyder in p̃ceptoꝛio. v. p̃cepto.
Tẽplũ eſt aĩa mũda ⁊ coꝛpus q̃ p ba/
ptiſmũ ẽ deo ꝯſecrata. j. Coꝛ. vj. Neſci
tis qꝛ tẽplũ dei eſtis vos. Altare eſt fi
des vera ⁊ firma. Heb. xiij. Habemꝰ
altare de q̃ edere nõ habẽt poteſtatẽ q
tabernaculo deſuiũt. Munera ⁊ ob
lationes ſunt actꝰ interioꝛes ⁊ exterio
res. ſic oꝛo: ꝯtẽplatõ: p̃dicationũ ⁊ miſ
ſaꝝ auditio: elẽoſyne largitio. q̃ nõ ſũt
deo accepta niſi hõ ſit in charitate dei
⁊ pꝛoximi. ſm illud. j. Coꝛ. xiij. Si lin
guis hoĩm loq̃r ⁊ angeloꝝ. charitateꝫ
autẽ nõ habeã nihil ſũ. Et iõ iſta bõa
opa nõ ſunt dimittẽda. ſꝫ vt dicit dñs
in euãgelio. qꝛ relinq̃nda ſũt añ alta/
re. ⁊ pgẽdũ ad recõciliandũ frẽꝫ offẽſũ
pedibꝫ coꝛpis ſi poſſibile ẽ. vel pedibꝰ
aĩe. ⁊ recõciliato eo ṽbo vel facto vł
vtroqꝫ mõ tũc offerendũ eſt munus.
id ẽ bonũ opꝰ. Ubi notãdũ q tribꝫ mo
dis ꝯtingit q frater tuꝰ habeat aliq̃d
ꝯ te. Attẽde diligẽter. Pꝛimo ſi frĩ tuo
nõ nocuiſti ſꝫ ipe ex pꝛia opiniõe vel
verbis ſuſurronũ habet irã aduerſuꝫ
te. in hoc caſu nõ obligaris vt frẽꝫ tuũ
recõcilies. eſt tñ magne pfectõis ⁊ me
riti ſi excuſas te corã eo. Et nũq̃ꝫ facili
us inimicũ diabolũ poteris vincere.
nec tñ debes te corã eo culpabilẽ red/
dere. qꝛ nõ peccaſti cõtra ipm. qꝛ dicit
Aug. Cũ cauſa hũilitatis mẽtiris ſi ñ
eras pctõꝛ mẽtiẽdo efficier̃. Secũdo
ſi iuſte habet aduerſum te iram. quia
ei nocuiſti. Jn hoc caſu obmiſſis om
nibus actibꝫ bonis curre ad recõciliã
dum. Unde Chryſo. hic dicit in per/
ſona dñi. Ego libẽter honoꝛis mei pa
tioꝛ damnũ. ego dñs expecto ſeruos.
tñmodo vos in amiciciam veniatis
Tertio ſi tu iniuriã feciſti pꝛimo ſꝫ ip
ſe neſcit in hoc caſu nõ eſt petenda ve/
nia. Ratio. qꝛ foꝛte ſtatim indignaret̃
ꝯtra te q̃ pus fuit amicabilis. ſed in h̃
caſu ſufficit corã deo petere veniã. Sꝫ
di. vtrũ inimicis petentibꝫ veniã debe
mus remittere. Rñdet Petrus ſup
iij. di. xxx. Ex iniuria aut damno dato
tria ſolent in hoĩe oꝛiri. ſ. rancoꝛ in af/
fectu. ſigna rancoꝛis in effectu. ⁊ actio
iuris ꝯ iniuriantẽ. Pꝛimũ. ſ. rancoꝛeꝫ
tenet̃ hõ remittere ſiue petat̃ ſiue non
imo nec in coꝛde habere Math. xviij
Sic ⁊ pr̃ veſter faciet ⁊c̃. Scdm. ſ. ſig
rãcoꝛis tenet̃ hõ remittere inimico ve
raciter veniã petẽti. i. parato emẽdare ſꝫ
facultatẽ ſuã. Lu. xvij. Si reuerſus fu
erit ad te dicẽs. Penitet me dimitte il
li. imo etiã ſi nõ petat qñ ẽ ꝯſtitutus i
magna neceſſitate dimittẽdũ ẽ. Ter/
tiũ. ſ. actionẽ iuris nõ tenet̃ remittere
de neceſſitate ſalutis niſi ſatiſfecerit p
poſſe. Uñ ſi rogaſti fratrẽ offenſuꝫ vt
remitteret in dño iram. ⁊ ſi velit agere
in iudicio ꝯtra te ſufficit tibi ad ſalutẽ
Nullus igit̃ debet pꝛiã vindictaꝫ op
tare. quia hoc deus in hac vita nulli
cõceſſit. ſed miſericoꝛdiã voluit. Tria
eñ ſunt que deus ſibi reſeruauit. Pri
muꝫ eſt gloꝛiatio de bonis. Eſaie. xlij.
Gloꝛiam meaꝫ alteri non dabo. Se
cundum eſt iudicium ſecretoꝛuꝫ. j. ad
Coꝛ. iiij. Nolite ante tempus iudica
re quouſqꝫ veniat dominus. Tertiũ
eſt vindicta vt nullus ſumat vĩdictaꝫ
de iniuria ſibi facta. Nec dicat. domi/
nus faciat de hoc. qꝛ hoc eſſet vindica
re. ad Rom. xij. Mihi vindictã. ſꝫ po
tiꝰ vt reuertatur ⁊ deus ſibi ignoſcat
ne in igne gehenne crucietur. Rogemus
igit̃ dominũ ⁊c̃.

De eadē dñica q̇nta poſt penthe.
Sermo.lxxxvj.

Si offers mu-
nus tuū ad altare ꝛ recorda-
tus ibi fuerꝭ q꜠ frater tuꝰ ha-
bet aliq̇d aduerſum te.relinq̄ ibi mu-
nus tuū añ altare ꝛ vade ꝑus recõcili
ari fratri tuo. Matth.v. ꝛ ī euangelio
Uerba ſūt xp̄i dei nr̄i pacē int̄ deum ꝛ
nos reformātꝭ.ac int̄ frēs pacē amātiſ
ꝛ ꝯcordiā.iō dic̄.Si offers mun⁹ tuū
ꝛc̄. ¶ Unñ hō in oīb⁹ ſuis opibus
tria intēdere deb꜠.ſ.
Primo honorē dei.
Scd̄o edificatōem ꝓximi
Tertio meritū ſui
Primo nāq꜠ hō in ſuis opib⁹ d꜠ inten
dere honorē dei p̄ oīb⁹. q꜠ de⁹ tāte bo-
nitatis ē ꝙ pl⁹ reſpicit ad nr̄am vtilita
tem ꝛ ꝓximi edificatōem q̄꜠ ad ſui ho-
norē. Offerre eī̄ mun⁹ ad altare perti
net ad honorē dei.ſ꜠ q̇ iſtō offert cum
odio ꝓximi nō erit deo acceptū. ꝛ ꝑ cō
ſequēs nec habebit meritū. Unñ Chry.
Diſce miſi̇cordiā dei q̇ pl⁹ reſpicit ho
minū vtilitatē q̄꜠ ſuū honorē.pl⁹ ei re-
ſpicit ꝛ diligit ꝯcordiā fratꝝ q̄꜠ mune-
ra ſua. Hinc Gre. Mun⁹ nō accepta
tur niſi añ diſcordia ab aīo pellat̄. Et
Eccl̄i.xxxiiij. Dona iniquoꝝ nō appro-
bat altiſſim⁹. Scd̄o hō debet ī ſuis
opib⁹ intēdere edificatōem ꝓximi. vt ſi
ip̄m ſcādalizaſti ei nocēdo vel malum
exēpluꝫ p̄bēdo edifices recōciliādo.qa
d꜠ Mat.xviij. Ue illi ꝑ quē ſcādalum
venit. Quō aūt ꝓximū edifices dic̄ Au
gu. Si frat̄ tu⁹ quē offendiſti abſens
eſt valde.vt ſi pedib⁹ corꝑis nō poſſis
ire ad eū tūc aīo ꝓſternas te ī ꝯſpectu
dei:cui oblatur⁹ es. Si ꝓpe vel p̄ns ē
reuocād⁹ ē ad amorē ab eo veniā petē
do.ſi leſiſti vl̄ ſi te leſerit dimittēdo cor
dis rācorē. Tertio d꜠ hō intēdere in
ſuis opib⁹ meritū ſui ꝑ qd̄ pōt ꝑuenī-
re ad vitā btām. Nā ꝓpt̄ pctm̄ de⁹ ab-
ominat̄ oīa nr̄a bona q̄tū ad eternaꝫ
remunerationē. Unñ ip̄e clamat gene-
ri hūano Eſa.j. Ne offeratꝭ vltra ſacri
ficiū fruſtra.incēſum abomīatio ē mi
hi.neomenias ꝛ ſabbatū ꝛ alias feſti-
uitates nō ferā.iniq̄ ſunt cet⁹ veſtri vt
ambularetꝭ in atrijs meis. kalendas
veſtras ꝛ ſolēnitates v̄ras odiuit aīa
mea.et infra. Cū multiplicaueritꝭ ora
tionē nō exaudiā.man⁹ eī̄ v̄re ſangui
ne plene ſunt. Qd̄ tractās btūs Greg.
dicit. Attēdite q̄ntum malū ſit pctūm
ꝓpter qd̄ etiā illa abijciunt̄ ꝑ que cul-
pe relaxant̄.iō clamat oīb⁹ xp̄s dicēſ
Si offers munus tuuꝫ ad altare ꝛc̄.
In quib⁹ verbis oſtendit peccati mor
talis abominatiōem. De cui⁹ abomi-
natione tria in p̄ſenti ſermone decla-
remus ſalutis documenta (diuīa fa-
uente gratia) ſcꝫ
Primū vtꝝ de⁹ bon⁹ v̄e odit pec-
catū.ibi. Si offers mun⁹ ꝛc̄.
Scd̄m q̄re de⁹ benign⁹ ꝑmittit pec
catū.ibi. ꝛ recordat⁹ fuerꝭ ꝛc̄.
Tertiū q̄re hō malign⁹ facit pctūm
ibi.relinq̄ ibi mun⁹ ꝛc̄.
Primū ſalutꝭ documētū dixi declarā-
dū ex p̄miſſis thematis v̄bis. O
Utrū optim⁹ de⁹ vere odiat pctūm
cum d꜠. Si offers mun⁹ tuū ad alt. et
ibi ꝛc̄. videt̄ ꝙ odiat.q꜠ ſi diligeret:nū
q̄꜠ oblationē ad ip̄i⁹ honorē factā ꝓpter
pctm̄ deſpiceret. Ad quā q̄ſtionē reſpō
det ſanct⁹ Tho.li.j.ꝯtra gētileſ.c.xcvij
ꝙ odiū alicui⁹ rei deo ꝯuenire nō pōt
ꝛ ꝓbat auct̄ib⁹ ꝛ rōnib⁹. Dr̄ p̄mo Sa-
piētie.xj. Diligis oīa q̄ ſunt ꝛ nihil odi
ſti eorum que feciſti. Secūdo Job.xxij
Quid prodeſt deo ſi iuſtus fueris.aut
quid ei confert ſi maculata fuerit ani-
ma tua. Secūdo h̄ idem ꝓbat ratiōi-
bus. Prima tal̄ eſt. Sicut inq̇t amor

ſe habet ad bonū. ita odiū ad malum Nā his q̄s amam⁹ bonū volum⁹. hiſ vo q̄s odim⁹ malū. Si igit̄ voluntas dei ad malū inclinari nō pt cū ſit ſumma bonitas. īpoſſibile ē q ipe rem aliquā odio habeat Scōa rō eſt qꝛ oīa a deo ſunt facta. ꝛ ſunt valde bona. Si igit̄ aliq̄d odit: tūc ſuā actōem odit qd̄ eſt īpoſſibile. Tertia rō tal' eſt. Nā odium ex ira naſcit̄. qꝛ ira eſt appetit⁹ vindicte cū quadā triſticia. ſꝫ qꝛ ſicut triſticia ita ira. ꝛ ſicut ira ita odiū ī dō nullatenus eſſe pōt. Sꝫ de⁹ dr̄ aliq̄ odire ſimilitudinarie. ꝛ h̄ dupl'r. Uno mō ex h̄ q de⁹ vult bonū creaturaꝝ ſuaꝝ qꝛ amat eas vult ꝯtrariū malū nō ēē. Nā que eſſe non volum⁹ dicim⁹ odio hr̄e. Juxta illud Zach. viij. Unuſq̄ſqꝫ malū ꝯtra amicū ſuū ne cogitetꝭ ī cordib⁹ vr̄is. ꝛ iuramētū mēdacis ne diligatis. Oīa eni̅ hec ſunt q̄ odi dicit dn̄s talia puta mēdaciū malū nō ſunt res ſubſiſtētes quoꝝ ꝯꝑriū eſt odium vel amor ſꝫ defect⁹. Alio mō dr̄ de⁹ aliq̄d odio habere ex h̄ q de⁹ vult aliqd̄ maius bonū. qd̄ eſſe nō pōt ſine ꝓuatiōe boni minoris. ꝛ ſic dr̄ odire cū magꝭ h̄ ſit amare. ſic eni̅ inq̄ꝫtū vult ordinē iuſticie vel bonū vniuerſi. qd̄ eſſe nō pōt ſine punitiōe ꝛ corruptōe alicuius. et tūc dr̄ illud odire cui⁹ corruptiōem vl' punitiōem vult. ſm illud Malach. j. Eſau odio habui. Et illud pſ. Odiſti oēs q̄ opant̄ iniquitatē. Jdē. Iniq̄s odio habui. Nā etiā hō iuſt⁹ ſine pctō odire pōt pcti̅ pctōris ꝛ velle ei⁹ punitionē. ſiue ꝓpter ipi⁹ correptōꝫ ſiue ꝓpt̄ bonū cōmune. ſꝫ qꝛ de⁹ eſt iuſtiſſimuſ iō impoſſibile ē ipm pcti̅ nō punire. Un̄ Aug⁹. lib. iij. de li. ar. Uniuerſalis pulcritudo nec pūcto tpis tpat̄. vt ſit ī ea dedecus peccati ſine decore iuſticie vel vindicte: ſed in futuꝝ iudicium ſeruatur. ꝛ infra Sicut eni̅ q̄ vigilat non dormit. ſic quiſqꝫ q̄ nō facit qd̄ debꝫ ſine interuallo patit̄ qd̄ debet. Jdē ſup pſ. Audis qꝛ deus iniquitatē odit ꝛ times. ſi g̃ odit iniquitatē: nūq̄d te. ſed ī te eſt iniq̄tas. odit illā deus: oderꝭ ꝛ tu tu eni̅ deo eris amic⁹ ſi odiſti qd̄ odit. puniturus eſt eni̅ deus pcti̅. pueni illuꝫ. nō vis vt ipe puniat: puni tu. Un̄ dulciſſim⁹ de⁹: mitiſſim⁹: miſicordiſſimus deus in quo nec ira nec odium nec inuidia abſolute ēē pn̄t odio habꝫ pctōꝛes ſm vſum humanū loquēdo ꝓpter tria. ſ.

Primo ꝓpt̄ humanā oditionē
Scōo ꝓpt̄ diuinā iniuriatōem
Tertio ꝓpt̄ diuinā occiſionem

P Primo ſiq̄dē deus gl'ioſus odit pctōꝛes ꝓpt̄ humanā oditionēꝫ. qꝛ hō mortalit̄ peccās odit dulcem deū ſine cauſa. qꝛ in ipo nihil eſt odio dignum q̄ eſt tot⁹ ſuauis: bon⁹ ꝛc̄. ſꝫ ſoluꝫ ideo qꝛ bonus de⁹ optima vult et precipit pctōꝛ vo mala vult. ꝛ graue eſt ei ſe voluntati diuine ꝯformare. Dr̄ eniꝫ. viij. ethi. q ſil'itudo ē cauſa dilectiōis. ſeq̄t̄ q diſſil'itudo ē cā odij. mō int̄ deum ꝛ pctōꝛē eſt maxia diſſil'itudo: cū de⁹ velit obſeruātiā mādatoꝝ ſuoꝝ. iuxta illud Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi ſua mādata. Inſup velit iuſtā pctōꝝ punitōem. iuxta illud Mat. xvj. Reddet vnicuiqꝫ ſm opa ſua. Pctōꝛ vero velit totū ꝯtrariū. inde in pctōꝛeꝫ orit̄ odiū ꝯtra deū ꝛ legē ei⁹. qꝛ deus ꝑcipit vnū: pctōꝛ facit aliō. iō de⁹ odit nō affectu ſꝫ effectu punitōis. Hinc ē q peccatoꝛib⁹ oī die maledic̄ ꝛ facit maledicere in eccl'ia ſua dicēdo. Maledicti q̄ declināt a mādatis tuis. Un̄ enim dr̄ Sap. xiiij. Abominabil' eſt deo impi⁹ ꝛ impietas ei⁹. ꝛ Ecci. xij. Altiſſimus odio habet pctōꝛes. ꝛ Judith. v. Deus illoꝝ odit iniquitatem. Cuius quideꝫ odij ſigna ſunt ſex. Primū quia deus

nihil odit in mūdo niſi pctm̄. Vn̄ etiā maximū ſuū iimicū diabolū nō odit niſi ꝑꝑ pctm̄. Juxta illud Sap. xj. Nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. Et ſic pctm̄ deꝰ plus odit q̄ȝ diabolū. q2 diabolꝰ creatura ſua eſt. pctm̄ vo nō. Jtē diabolus eſt tortor dei ꝛ facit ei. ſȝ nō peccatum. Scōm ſignū odij ad pctm̄ eſt ꝙ n̄ habet deus ita bonū amicū in celo vl' in terra quē nō odiret ad mortem ſi iueniret in eo pctm̄ mortale. licet Petrus ardētius amauerit xp̄m q̄ȝ ceteri ap̄li tn̄ ſi in pctō negatōis ꝑmāſiſſet ſic Judā dānaſſet. ꝛ vt lucipeꝝ ſecū manere nō ꝑmiſiſſet. Tertiū ſignū odij ē ꝙ deus ad pctm̄ reſpicere nō pōt. iuxta illō Abacuc. j. Mūdi ſunt oculi tui ne videas malū ꝛ ad iniq̄tatē reſpicere non poteris. Quartū ſignū ꝙ deꝰ odit peccatū eſt ꝙ nullꝰ pōt eſſe de adult; hoībus amicꝰ dei q̄ pctūm nō odit. Juxta illud ps. Qui diligitis dn̄m odite malum. Et q̄cūq; odire incipiūt pctm̄ ſtatim in amiciciā dei recipiunt. ſm̄ illō ij. Mach. iij. Propt' aīos odio hn̄tes hierl'ēȝ mala fiebat vt ipi reges ꝛ pncipes locū ſummo honore dignū ducerēt. Quintū ſignuȝ odij ad pctm̄ eſt ꝙ dei filiꝰ ꝓprio ſanguīe maculā pcti voluit delere. Apoc. j. Dilexit nos ꝛ lauit nos a pctis n̄ris in ſanguine ſuo. Sextum ſignū ꝙ deꝰ odit pctm̄ eſt ꝙ ī oī loco pſequit'. Nā pmo ī celo repperit ꝛ inde deiecit. deinde in padiſo in pmis parētib: iō eos expulit. tandē in h̄ mūdo. iō venit dei filiꝰ in ꝓpria pſona vt inde eradicaret. j. Joh. iij. Jn h̄ apparuit filiꝰ dei vt diſſoluat opera diaboli. ꝛ q2 adhuc remāſit ī mūdo. ꝓpterea miſit ſuos ap̄los ꝛ diſcipulos ſpū ſctō ignitos vt deſtruerēt pctm̄. q̄ ita feruēter laborauerūt ꝯ ip̄m ꝙ crudeli morte occiſi ſunt vt pctūm deſtrueret. O peccatū peccatū dei altiſſimi ad vindictam irritatiuum. O malicia malicia eterna pena digna. O neq̄tia neq̄tia peſſima odio dulcis dei digna. cur te hoīes ridēdo ꝑpetrāt. cur te pcio accerſiunt. cur te nō odiūt. cur nō pſequuntur vt dei amici fierēt. certe ideo quia malicia excecauit eos. potius pfecto deberēt an̄ pctm̄ ſe ſub terra abſcondere vel morti crudeli tradere ne dei creatoris odiū incurrerēt. Scdō q̄ȝ deꝰ pius odio h; pctōres ꝓꝑ diuinā iniuriatiōeȝ. ſicut em̄ magna ē iniuria pr̄i dū filiꝰ eiꝰ corā ſe occidit. ita dū aīa xp̄iana filia dei exiſtēs p mortale pctm̄ occidit'. Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa morietr. Hinc Grego. ſup Ezech. Dedit eis poteſtateȝ filios dei fieri. Quid hac prāte altiꝰ. q̄d hac altitudine ſublimius. in q̄ q̄ſq; creatꝰ efficit' creatoris filiꝰ. Jtē ſic ille regi magnā iniuriā faceret q̄ eūtes ad ſue habitatōis ciuitatem depdaret ꝛ viam ꝑuerteret. Sic q̄ pctm̄ ꝯmittit. Nā pn̄s vita eſt via ad vitā eternā. Vn̄ Greg. omel'. xj. ait. Jn pn̄ti eteni vita q̄ſi ī via ſumꝰ q̄ ad patriā pgimꝰ. Heu pctōres dei reg' eťni inimici q̄d facit; aīas depdātes. q̄d in fine expectat; Tertio deniq; deꝰ optimꝰ odio h; pctōres ꝓꝑ diuinā occiſionē. pctōr eni nō ſolū aīam ſuā ꝛ filiuȝ oīpotēt; dei occidit vt dictū ē. ſȝ ꝛ q̄ꝫtū in eo eſt ꝛ poſſibile eſt ipaȝ diuinā maieſtatē occidit. ꝓpterea deꝰ deſtruet euȝ. Quō aūt h̄ fiat oñdit Ber. ī ſmōe brē Lucie di. Permanēs ī iniquitate tua pctūm tuū vis eē impunitū tu vis deum eē iniuſtū. Exigit eni iuſticia eiꝰ vt reddat vnicuiq; ſm̄ opa ſua. q̄ āt vult deū eē iniuſtū. nō vult deū eſſe deū. et q̄ deū deſiderat nō eē deū: nōne q̄ꝫtuȝ ī ipo eſt deū occidit. Jnſup pctōr peccādo xp̄m crucifigit ꝛ q̄ꝫtū in ſe ē ſanguinē eiꝰ fundit dū p̄ciū redēptōis ſue abijcit. Heb. vj. Rurſus crucifigētes ſi

bi metipſis filiū dei ⁊ oſtētui habētes. vbi glo. ait. Xp̄z crucifigūt ⁊ ꝯtumelie hn̄t q̄ grām ei⁹ vilipēdētes i pctīs iacēt Et alia glo. dic̄. Pl⁹ peccāt q̄ ꝯtēnūt regnātē in cel' q̄z q̄ crucifixerūt ambulā-tem i terr̄. Dicūt aūt pctōres xp̄m crucifigere. q2 q̄ztū in eis ē itez cām cōmittunt ſue crucifixiōis. ſ. pctūm. ꝓpt' qḋ mortu⁹ ē. Unͣ etiā Augu. ſup. xxvi. ca. Math. Nō min⁹ peccant q̄ xp̄m blaſ-phemāt regnātē in cel' q̄z q̄ crucifixerūt ambulātē in terr̄. Hinc Hiero. i ep̄la ad Palmachiū ⁊ Occeanū. Quāti inquit int' vos iudē iudā dānāt. quāti i ſemetipſis dn̄ p̄ cupiditatez ſuas aīas eternis cruciatib; tradūt ⁊ traditores fiunt pit'er ⁊ occiſores. Et Beda ſuper Mat. ⁊ h̄r. xj. q. iij. c. abijt iudas. Mul-ti hodie ſcelus iude q2 dn̄m ac mgr̄m deū dn̄mq; ſuū pecunia vēdidit velut immane ⁊ nephariū exhorrent nec tn̄ cauēt. Nā cū p̄ munerib; falſum ꝯtra quēlibet teſtimoniū dicunt. ꝑfecto q2 v̄itatē p̄ pecunia negāt. deū p̄ pecunia vendūt. Ipe ei dixit. Ego ſum via ve-ritas ⁊ vita. Et infra. Qui charitat̄ et veritatis iuſſa ſpernūt. deū vtiq; q̄ caritas eſt ſpernūt ⁊ ꝓdūt. maxime cum nō infirmitate vl' ignorātia peccāt. ſ; i ſilitudinē iude q̄rūt oportunitatē q̄lit' mēdacio v̄itatē ⁊ v̄tutē crimīe arbitr̄ abſentib; mutēt. Hec ille. Qḋ ꝯfirmāſ btūs Bern. ſic ait. Si voluptas cruci opponiꝰ ⁊ crux voluptati: quō ſe pn̄t excuſare voluptatū amatores. ꝙ non ſint xp̄i crucifixores. Et nō ſolū crucifigunt. ſ; ⁊ ſanguinē xp̄i ſic ipi⁹ flagellatoris pedib; ꝯculcāt. teſte btō Paulo Heb. x. Irritā q̄s faciēs legē Moyſi ſine vlla miſeratōe duob; vel trib; teſti-bus moriaꝰ. q̄nto mag̃ putat̄ deteri-ora mereri ſupplicia q̄ filiū dei ꝯculcaverit ⁊ ſanguinē teſtamēti pollutū duxerit i q̄ ſctificat⁹ ē ⁊ ſpūi grē ꝯtumeliā fecerit. Sup q̄ dic̄ Amb. Cōculcat xp̄z q̄ libere peccat abſq; timore ⁊ pn̄ia. et q̄ eo indigne ꝑticipat ſanguinez teſta-mēti pollutū ducit ſi ab eo mūdatus ad vomitum redit ⁊ penitere negligit Hec ille. Inſup pctōr q̄ztū in ſe eſt nō ſolū deū p̄rem occidit ⁊ filiū eius xp̄m crucifigit. ſ; etiā teſte ap̄lo. j. Theſſ. v. ſpūm ſctūm extinguit. vbi ſic dic̄. Spiritū nolite extinguere. Unͣ Aug. ad bonifaciū ait. Nō iō dic̄ ap̄ls ꝙ ſpūſſcūs q̄ eſt vni⁹ ſube cū; p̄re et filio extingui poſſit. ſ; q̄ztū in ip̄is eſt extinctores ei⁹ vocanꝰ merito q̄ ita agūt vt extinctū; velint. Spūm ḡ ſanctū q̄ dat⁹ ē nobiſ extinguim⁹ dū peccādo a nob fugam⁹. Hec ille. O igiꝰ pctōr inimice dei altiſ ſimi. O crudel' fratricida. O flagicio-ſiſſime innocēt̄ ſanguis xp̄i ꝯculcator ecce ꝯ te tot ſcti dei amici clamāt. vide tuū reatū. reuolue diligenter tuā cām qḋ dices in iudicio. ¶ Scdm q̄z ſalut̄ documentū declarādū eſt ex p̄-miſſis thematis v̄bis. q̄re ſcꝫ deus benignus ꝑmittit pctūm fieri ſi ſic odit. tantā iniuriā ei facit ⁊ tātā irreuerētiā ex eo qḋ d̄r. Et recordat⁹ ibi fuer̄. Re-cordari eñ debem⁹ in oīb; opib; nr̄is ꝑſertim in orōe ⁊ oblatōe ꝙ optimus de⁹ oīa bn̄ fecit ⁊ recte ꝑmittit fieri. Dicit eñ ſanct⁹ doctor Bonauē. in. ij. di. xxiij. ar. j. q. j. ꝙ ſi ipa diuia opatio nō indigeat approbatōe p̄ eo ꝙ q̄cq̄d de-us fecit bn̄ fec. Uerūtn̄ ad excitādā deuotiōem fideliū. ⁊ cōpēſandā rabic̄: deum in ſtis opib; culpantiū. ꝓbem⁹ ex triplici ꝑte mult̄ rōnib; ꝙ de⁹ bn̄ fecit hoiem peccabilē. ſ.

Primo ex ꝑte noſtri
Scdo ex ꝑte vniuerſi
Tertio ex ꝑte dei

Primo nāq; ex ꝑte nr̄i fuit meli⁹ ꝙ deus crearet hoiem peccabilē triplici rōne. vicꝫ rōne honoratōis. rōne gl̄ifica-

tionis. ⁊ rõne exercitatiõis. Rõne em̄ honoratõis meli⁹ fecit de⁹ hoiem peccabilē. q2 ſi de⁹ creaturā rõnalē non feciſſet peccabilē null⁹ iuſtus q̄ nõ peccat eſtimaret. Quis em̄ laudād⁹ ē ſi ea nõ agit q̄ ſua facultate facere nõ valet neq3 mut⁹ ab aliq̄ laudād⁹ ē q̄ tacz q2 loq̄ non valet. Sz ille merito laudari dz q̄ potuit facere mala ⁊ nõ fec. Eccl. xxxj. Et iõ q2 bonor eſt p̄miū ꝟtutis. j. ethicoꝝ. Uirtus ꝟo ē circa difficile. ij. ethicoꝝ. ſi hõ facere malū nõ potuiſſz nulla difficultas in bono fuiſſet. et p̄ ꝯſeq̄ns nec laus: nec meritu3: nec bonor fuiſſet. Vn̄ ḡ dic̄ Greg. De⁹ fec̄ natura3 bonā eo q̄ mutabilē. Qd̄ declarat Aug. in li. cur: quō ⁊ qn̄ hõ. c. ij. di. Quia de⁹ angelū quē tā egregiū ꝯpoſuerat ex copia pulchritudis atq3 magnitudinis vidit ſupbiēdi occaſione3 ſūpſiſſe: ad reſtaurationē ſupnoꝝ ciuium noluit iteꝝ angelos creare. q̄ ſiſi mõ poſſent ſupbire. nec ad bonū valerēt vlteri⁹ redire. iõ hoiem breuiſſimū de vili luto voluit fingere q̄ ſi vellet ſupbire vn̄ ſupbiret bre nõ poſſet. quē ſi forte aliq̄ mõ cõtingeret ſupbire ad bonu3 facili⁹ q̄3 angel⁹ poſſet redire. Et infra. O q̄3 rõnabilit̄ rõnale aial in ſua dimittit̄ libertate vt ob ſue electionis meritū vel viueret felicit̄ vel infeliciter moreret̄. Si angel⁹ vel hõ liberi nõ fuiſſent iā apud deū nulli⁹ meriti eēnt. ſed ſicut (vt ita dicā) inutilis illorū eēt creatio: ita inutilis illoꝝ videret̄ eē ꝯuerſatio. Hec ille. Secūdo de⁹ fec̄ hoie3 peccabilē ex p̄te nr̄i rõne glificatiõis in futuro. q2 ſm doctores p̄mia in futuro dant̄ ſm merita hoibus. iuxta illud Matth. xvj. Reddet vnicuiq3 ſm opa ſua. Hinc dicit ſan. Bonauen. ſup. ij. diſt. ix. q̄ pueri p̄mo baptiſati. q2 ſaluant̄ ꝟtute ⁊ merito alteri⁹ ſc3 xp̄i. iõ nõ merent̄ locū int̄ angelos ſed ipi faciūt decimū choꝝ infra angelos. Vn̄ etiā Aug. li. de vera religione tales ſeruos ſuos meliores iudicauit ſi ei ſeruirēt liberaliter qd̄ nullo mõ eſſet ſi nõ volūtate ſed neceſſitate ſeruirent. Tertio de⁹ fecit hominē peccabilē ex p̄te noſtri rõne exercitatõis vt mali exercitarēt bonos tribulādo ⁊ perſequēdo. boni ꝟo coronarent̄ patienter ſuſtinendo. Nā ſi mali nõ fuiſſent tot martyres nõ eēnt. Jõ dicit Aug. in ſermone de innocentib⁹. Nec credamus ocioſe eſſe malos. oīs mal⁹ ideo viuit vt aut ꝯuertat̄ aut boni p̄ eū exercitēt̄.

Secūdo ex p̄te vniuerſi de⁹ hn̄ fecit hoiem peccabilē rõne decoratiõis ſeu pulchritudinis. Nā dicit Aug. li. d̄ li. ar. c. iij. q̄ ad plenā p̄fectionē vniuerſi decuit fieri oē3 creatura3 q̄ a recta rõe potuit excogitari. quia d̄r Deut. xxxij. Dei p̄fecta ſūt opa. Sz ī mūdo aliq̄d īuenit̄ qd̄ nõ niſi bonū agere pt̄. ſicut angel⁹ ꝯfirmat⁹ in gr̄a. Aliq̄d inuenit̄ qd̄ nõ niſi malū vt ſathanas obſtinatus ī malicia. Cõgruū igit̄ erat aliq̄d inueniri qd̄ malū ⁊ bonū facere poſſ3 vt ex merito cõfirmaret̄ in gratia vel damnaret̄ in pena. ⁊ ſic homo nõ ideo damnabit̄ quia poteſt peccare. ſed q2 peccat. quare autē peccat quia vult illud. Tertio deus optimus ex parte ſui fecit hominē peccabile3 quadruplici ratione. ſ.

Prīo rõne diuīe potētie oſtēſionis.

Scd̄o rõe diuīe ſapīe māifeſtatõis.

Tertio ratõne diuine miſericordie declarationis.

Quarto rõne diuine iuſticie demōſtrationis.

Primo nāq3 deus fecit homine3 peccabilē ratiõe diuine potentie oſtenſionis. Uoluit em̄ homi oñdere q2 ſicut ſine eo fact⁹ n̄ fuerat: ita nec ſine ipo p̄ſiſtere poſſet aci bono ſtare. Hic Gre.

Sola incōphenſibilis natura a ſtatu
ſuo neſcit moueri. Secūdo deꝰ fecit ho
minē peccabilē ex pte ſui rōne diuīe ſa
piētie Scire em̄ bona cū malis ordia
re ꝛ ex malis bona elicere maioris ē ſa
piētie ꝙ̄ ſolū bona cū bonis ordinare
Idcirco cū nō deceret deū mala agere
rōnalē creaturā talē decuit facere q̄ in
opando deficere poſſet. q̄tenꝰ ordinā
do mala cū bonis ꝛ ex eis bona eliciē
do ſuā oſtēderet ſapientiā. Un̄ Augꝰ.
Deꝰ adeo ē bonus vt non ſineret fieri
malū niſi ꝺ malis eliceret bonū. Pa-
tet h̄ i luciferi caſu ꝺ q̄ creationē hoīs
elicuit. ꝛ de hoīs lapſu filij ſui incar
nationē diſpoſuit. Propterea b. Gre-
go. Ade culpā felicē appellat di. O fe-
lix culpa q̄ talē ac tantū meruit hr̄e re
dēptorē. Tertio hoc fecit rōne diuīe
miſericordie q̄ nob̄ intantū oſtēſa nō
eēt ſi hūanū genꝰ nō peccaſſet. qꝛ ſi nō
peccaſſet miſeria nō fuiſſet. mō ṽo ſu
mus miſeri qꝛ ſumus eterni ignis pa
bulū. niſi ſua ineffabili ſuccurrat mi-
ſericordia q̄ in pn̄ti oīb9 pata eſt reci-
pere volentib9. iō dicit xp̄s Matth. ix
Miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificiū. Et
Ps̄. Apud dn̄m miſericordia ꝛ copi-
oſa apud eū redēptio. Quarto deꝰ
fecit hoīez peccabilē ex pte ſui rōne di-
uine iuſticie q̄ deꝰ mala punit ꝛ bona
remunerat. Hinc Ps̄. Juſtus es do
mine ꝛ rectū iudiciū tuū. Et Anſ. Si
parcis iuſte pcis. qꝛ hoc cōdecet tuaꝫ
bonitatē. ſi punis iuſte punis. qꝛ hoc
vult exigētia meritoꝝ. Sed ſi peccatū
nō eſſet iuſticia diuina in eiꝰ puniſtiōe
nō ſic monſtraret. O aīa xp̄iana ſan-
guine xp̄i p̄us lota. tandē pctīs macu
lata adhuc nō vidiſti effectuꝫ oīno di
uine iuſticie. ſꝫ certe niſi penitueris vi
debis ꝛ in te experieris in die iudicij qn̄
īfinita multitudo cū oībus mūdi ſor
dibus deſcēdet ad eternū ignē inferni
eternaliter arſura cū demonib9. et di-
cēt oēs electi. O deꝰ eterne ꝙ̄ acuta eſt
tua iuſticia. o ꝙ̄ mag' in nob̄ tua miſe
cordia. ꝛ in oībus tua diuīa ſapiētia.

Tertiū ſalutꝫ documētū ex p̄miſſis
thematis verbis declarat. q̄re videli-
cet malignꝰ pctōr facit pctm̄ cū dr̄. Re
linq̄ ibi munꝰ tuū. Sciēs em̄ ex ṽa fi-
de xp̄iana q̄ deo nullū bonū placꝫ cū
pctō mortali. Inſup etnis cruciatib9
obligat̄ p eo. ac perdet filiatōis dei di
gnitatē. Mirꝫ videt̄ q̄re facit hō pctm̄
p̄ſertim qꝛ modica ē in eo delectatio ꝛ
nullꝰ ipm̄ cogit. Ad qđ ſic r̄ndet Ber.
di. Quare peccas qꝛ neſcis q̄d facis. abſit
qꝛ cogeris vt facias. abſit: ſꝫ qꝛ placꝫ vt
ſic facias. ꝛ hec eſt totalis pcti cā. Ve-
niet ſtatim dies mortis in q̄ voluiſſes
nō peccaſſe. ſed p merita glīam q̄ſiſſe:
Ad quā nos pducat ꝛc.

Dn̄ica ſexta poſt penthe.
Sermo. lxxxvij.

Miſereor ſup turbā qꝛ ecce iam triduo ſuſtinent me
Marci. viij. c. ꝛ in euange-
lio. Hec verba dixit ille altiſſimꝰ filiꝰ
dei ſuis diſcipulis cū multa turba eēt
cū eo ꝛ nō haberēt q̄d comedere. qꝛ iaꝫ
trib9 dieb9 expectauerāt eū. Un̄ miſeri
cors xp̄s ꝛ nūc ſic tunc miſeret̄ ſup tri-
plicē hoīm turbā. ſ.

Primo ſup turbā peccantiū.
Scdō ſup turbā penitentiū.
Tertio ſup turbā pficiētiū.

Primo nāqꝫ ſaluator hūani generis
miſet̄ ſup turbā peccātiū. ꝛ h̄ tripliciẗ
Primo expectādo eos ad pniāꝫ. Eſa.
xxx. Expectat nos deꝰ vt miſeat̄ nr̄i Et
Ezechie. xviij. Viuo ego dic dn̄s. nolo
mortē pctōꝝ ſꝫ vt magꝭ cō. ꝛc. Nā ſi mi
ſericors deꝰ pctōres ad penitentiā nō
expectaret. certe nec petrꝰ nec paulus
nec maria magdalena eēnt in celo co

ram facie diuie maiestat. Scdo pctō
rib⁹ miseret tpalia bona eis dādo. Nā
dicit Aug. q pctōr nō est dign⁹ pane q̄
vescit. z tn̄ misericors de⁹ nō ꝯsiderat
q abutit suis bonis iebriādo: luxuriā
do: supbiēdo zc. s; dat eis opes nō so/
lum ad necessitatē s; etiā ad abūdātiā
imo vtilia mūdi q̄ essent filiorum dei de/
uorāt z ꝯsumūt. d qb⁹ Ber. O clemen
tissima circa filios adā diuie recorda/
tio pietat q̄ sua bnficia largiri nō de/
sinit. nō solū vbi nullū iuenit meritu;
s; plerūq; vbi totū videt ꝯtriū. Si em̄
de⁹ misicors nō esset tunc oēs pctōres
fame: siti: frigore mori deberēt Ter
tio miseret pctōrib⁹ de⁹ eis stati vt con
uersi fuerint grām dādo. Jō dr Johel
ij. Couertimi ad dn̄m deū vr̄m qm̄ be
nign⁹ z misicors ē Scdo miserator
dn̄s miseret sup turbā penitētiu; pctā
relaxādo: ac eternā penā i tpalē mutā/
do vl oino remittēdo. Ex magna nā/
q; misicordia facit de⁹ q eternū inferni
ignē terribile ꝯsortiū diaboli ꝯmutat
in ieiuniū: orōem. elemosynā: vigiliā q̄
sunt modica respectu illarum penarum. vn̄
apl's. Nō st ꝯdigne passiōes pn̄t vite
ad futurā glīa;. Hinc z Isid. Attende
etiā in mēte q̄scūq; hui⁹ seculi penas.
q̄scūq; tormētorum dolores. q̄scūq; pēa/
rum acerbitates z ꝯpara h totū gehē/
ne. z leue erit tibi oē qd pater Tertio
misericors de⁹ miseret sup turbā i bo
no pficientiū eos in bonis opib⁹ ꝯser
uādo. Nā si de⁹ hoiem i bono nō fua
ret facilit recidiuaret. Difficultas ei p
seuerādi i bonis pt; i lucipero: adam:
z iuda. Luciperū em̄ vitus vane glie
deiecit de celo. Adā mulier expulit de
padiso. Judā auaricia sepauit a xpo.
Quid tūc nos fragiles hoies i h mōo
facerem⁹ int tot inimici laq̄os nisi do
min⁹ ꝯseruaret. ps. Nisi dn̄s custodie
rit ciuitate; frustra vigilat q̄ custodit
eam. Cōseruat aūt dn̄s iustos aut af/
flictiōem eis imponēdo vt amaricati
desināt peccare vt supbire. aut dulce/
dinem vt attrahāt ad eū. Hinc Eccli.
xxiiij. Spūs em̄ me⁹ sup mel dulc. q;
dulcedo spūalis excellit oēm delectati
onē carnalē. Aug. li. ꝯfes. Qui spū scto
semel inebriat⁹ est ad oīa bona hilare
scit. si laborat nō lassascit. si dolet n̄ sen
tit. si deridet n̄ aduertit Merito z nūc
sicut tūc pōt dicere misicors saluator
Misereor sup turbā q; iā zc. Jn h qdē
euāgelio saluator tria spēalit nob insi
nuat discenda. s.

Primo diuie nature ꝯditiōem. ibi.
Misereor sup turbā

Scdo hūane nature imitatōe;. ibi.
accipiēs panes ac grās agēs fre. zc.

Tertio diuie potētie admiratō;. ibi
Mādūcauert z saturati sunt

Primo saluator insinuat i euangelio
nob discēdū diuie nature ꝯditio;. cui⁹
sc; ꝯditiōis z ꝓprietat sit diuia natu/
ra. q; tota clemēs. tota pia. tota dulc
tota suauis. qd pt; ex h q cu; vidisset
fragiles hoies ad se turmatim ꝯcurrē
tes eū deuote expectātes z victu caren
tes dixit. Misereor sup turbā. q. d. Et
si nō hn̄t naturalr qd mādūcent z vn̄
saturet. nō tn̄ mee nature ꝯditiō; pos/
sum ꝯtinere qn supnaturalit recreem
eos. q; ꝓpriū meū ē misereri sp z pcere.

R Un̄ pijssimus saluator ex tripli/
ci sua ꝯditiōe nō pōt ꝯtinere qn mise/
reat pctōrib⁹. videlicet

Primo ex ꝓprietate naturali.
Scdo ex potētia vniuersali
Tertio ex experientia singulari

Primo inq; saluator miseret hoibus
nec se ꝯtinere pōt ex ꝓprietate naturali
sic em̄ naturalr ꝓprietas ignis ē calefa/
cere. z solis lucere. ignis ꝓ sua ꝓprie/
tatē negare nō pōt qn ardeat z calefa/
ciat. nec sol qn luceat z illuminet. Sic

de⁹ ſuā naturā negare nō pōt. cui⁹ ꝓprium ē miſereri ſp. vt dr̄ ī collecta. Quia igit̄ deo ē ꝓpriū miſereri. iō punire alienū eſt deo. vt dr̄ Eſa. xxviij. Alienū eſt op⁹ ei⁹ ab eo vbi loqt̄ de ope punitionis. Apis em̄ hʒ ꝓpriū officiū mellificare. hʒ etiā ꝛ pungere. cū ſcʒ moleſtat̄ qꝛ h̄ eſt alienuʒ. Sic ꝛ de⁹ qñ dat mel ſue miſicordie fac̄ ꝓpriū officiū. qñ vo adhibet ſtimulū ſue iuſticie fac̄ officiū ſibi alienū ꝛ inuolūtariū q̄ſi inuite puniēs. Eſa. j. Heu ꝯſolabor ſup hoſtib⁹ meis. vbi dicit glo. More pij prīs eos licet inimicos plāgit ꝛ pcutit. vñ ē tardus ad puniendū. qꝛ ſicut dic̄ Chryſ. Illud qd̄ hō ſm naturā facit cito facit Sic de⁹ op⁹ miſericordie cito fac̄ quia hoc eſt ei ꝓpriū. ſʒ op⁹ punitiōis tarde. qꝛ eſt ꝯ ſuā volūtatē. Iō q̄rit Chryſ. ſuper Matth. Quare ḡ punit de⁹. Rñdeo. qꝛ ꝯpellit̄. Vñ ait. De⁹ inuit⁹ ꝛ cū magno dolore cōpellit̄ pctōres dānare. Nō em̄ ſic dolet q̄ ipē ab eis offenditur: ſʒ qꝛ violēter cogit̄ pdere q̄s oēs cupit ſaluare. Deinde q̄rit di. Cū ī poteſtate ſua habeat de⁹ pdere ꝛ ſaluare q̄s eū inuitū cōpellit. Rñdet. Tu qui nō deſideras miſicordiā dei. Nā ſic q̄ deſiderāti miſcdiam denegat crudeliſ eſt: ſic q̄ nō deſiderāti miſcdiam p̄ſtat iniuſt⁹ ē. Deinde tertio q̄rit. Quis ē hō q̄ nō deſiderat miſcdiam dei. Rñdet. Tu q̄ ꝑmanes ī pctīs. Deſiderare em̄ miſericordiā dei ē ꝯuerti ad deuʒ. Ille em̄ deſiderat miſcdiam dei q̄ timet irā ei⁹. q̄ aūt nō timet miſcdiam nō deſiderat ſʒ ꝯtēnit. Ro. ij. An diuitias bonitatꝭ ei⁹ ꝛ patiētie et lōganimitatꝭ ꝯtemnis. Scđo de⁹ cogit̄ miſereri hoīb⁹ ex potētia vniuerſali. Naʒ q̄nto q̄s eſt magnanimior: tāto ad miſerēdū pnior. qđ videm⁹ in aīmalib⁹ ꝛ hoīb⁹. Vñ leo rex aīaliū a catulo ꝓuocat⁹ ſe non vindicat ꝓpt̄ ſui magnitudinē ꝛ catuli vilitatē. Sʒ ſi catul⁹ ꝓuocat catulum ſtatim ſe inuicē mordēt. qꝛ aīalia vilia ſunt. Silr̄ hoīes magnanimes ſt̄ ad indulgendū faciles. Iō dr̄. iij. Reg. xx. Reges dom⁹ iſrl̄ clemētes ſt̄. econtrario qꝛ mlīeres fragiles ſt̄. iō ad irā fragiles. vt dr̄ Ecci. xxv. Nō eſt ira ſup irā mulierꝭ. De⁹ em̄ cū ſit oīpotēs ꝛ nos viles vermiculi nr̄as iniurias ꝑuipēdit et ſi eas recognoſcim⁹ ſtatim repellit. Ps̄. Excelſus dñs et hūilia reſpic̄. ac ſi dicat. qꝛ ē excelſus ꝑ potētiā maieſtatis. iō humiles reſpicit oculo pietatis Hinc Sap̄. xj. dr̄. Miſerꝭ oīm qꝛ oīa potes. q. d. qꝛ tu hēs ptātē vniuerſalē. iō habes miſcdiam generalem. Et ſm hūc ſenſuʒ orat ecclīa. De⁹ q̄ oīpotētiā tuā pcēdo maxie et miſando manifeſtas. De⁹ ei oēs pfectōes ſuas intrinſecas miſerādo manifeſtat. Pīo ſuam oīpotentiā impiū g̃roſe et miraculoſe iuſtificādo Nā creādo celū tale ꝛ terrā talē manifeſtauit ſuā potētiā. ſʒ ī miſericordia q̄ ē ſup oīa opā ei⁹ magꝭ manifeſtat̄ dū impium gratꝭ iuſtificat. vt dic̄ Aug. ſup illđ Joh. Et maiora hoꝝ faciet. Mai⁹ op⁹ ē vt ex impio iuſtus fiat q̄ʒ creare celū et terrā. Judicet q̄ p̄t vtꝝ mai⁹ ſit iuſtos anglos creare q̄ʒ ipium iuſtificare. Certe ſi vtrūqʒ eq̄lis potētie: tñ h̄ ē maiorꝭ g̃re. Rō iſtoꝝ eſt qꝛ in cūctoꝝ creatōe ſuffecit ſola volūtas diuīa. ſʒ in iuſtificatōe impij vltra illā req̄rit̄ etiā volūtas hūana. Ps̄. đ p̄mo dic̄. Cūcta q̄cūqʒ voluit fecit. de ſecūdo Aug. dicit. Qui creauit te ſine te nō iuſtificabit te ſine te. Scđo manifeſtat de⁹ miſerādo ſuā iuſticiā. Juſticia ei diuīa exigit vt reddat vnicuiqʒ ſm ſuam cōditiōem q̄ indiget ad ſuā ꝑfectiōem. ſed hominē creauit ad eternaʒ beatitudinem. ad quā ꝑuenire nō pōt niſi ꝑ miſericordiā dei. qꝛ vt dicit Bonauē. Benefacere benefactori iuſtum

ē.bn̄facere autē grat꞉ pfectū. ſꝫ bn̄facere demerēti ⁊ ↄ̄riū volēti diuinū ē.ecce miſicors de⁹ābulat p⁹ pctōres q̄ nolunt ad ſe reuerti.vocat eos ex imēſa miſicordia.Vn̄ igit̄ dic̄ iacob apl'us Supaltat aūt miſicordia iudicium. Tertio manifeſtat de⁹ ſuā ſapiam q̄a ex malis ſcit elicere bona.De⁹ ei cū ſit vniuerſalis puiſor toti⁹ entis ad puidētiā ſuā ptinet vt pmittat aliq̄s defectus eē in pticularibꝫ rebꝫ ne ipediat̄ bonū vniuerſi pfectū. Si em̄ pſecutō maloꝝ nō eēt patiētia martyꝝ nō fuiſſet.De⁹ ei fac̄ ſic̄ prudēs medic⁹ q̄ i remediū maioris morbi patit̄ īfirmuꝫ i leuiorē morbū incidere.Ex h̄ igit̄ ope miſatōis dū ō mal' elicit bōa manifeſtat ſuā ſapiam.Vn̄ Aug.in enchi.dicit.De⁹ops nll'o mō ſineret aliqd mali eē in opibꝫ ſuis niſi adeo eſſet ops ⁊ bon⁹ vt bn̄faceret etiā de malo.Quarto de⁹ manifeſtat ſuā bonitatē miſerādo quā nulla ſupat malicia.Cū ei deus ſit creator ⁊ p̄ma cā omniū Joh.j. Oia p ip̄m facta ſunt.iō p ſe oim̄ defectus ſupplet.maxie creature rōnali q̄ ꝓpt̄ vertibilitatē liberi arbitrij indigꝫ ſepe miſicordia eius.Hic Threñ.iij. Bon⁹ ē dn̄s ſpantibꝫ in eū aīe q̄renti eū.O igit̄ pctōres aridi grā.O ſcelerati idurati malicia. o maligni pati ad pdā demonū ⁊ eſcaꝫ ignis inferni.reuertimini ad deū.venā gratie. fonteꝫ miſericordie patus eſt.nec poteſt ſerenā ſuā miſericordiā denegare a vobis vt dicit Aug.li.lxxxiij.q̄ſtionū.De⁹ auteꝫ oīa poteſt.nō inq̄t pōt nō miſereri gemitibꝫ peccatoꝝ qui ad ſe ↄuertunt̄ Tantā em̄ dī miſicordiā admiratus beat⁹ Amb.di.De benignitate dei nō ſufficio admirari eo ꝙ bene pcere poteſt homini peccatori.Mirandū certe ⁊ valde mirandūꝫ ſed indubia fide tenendū.Ecce ſi tot⁹ mundus eēt globus igneus ⁊ in medio eius ſtipula lini pugillus vnus.hic ex naturali ſua inclinatiōe nō tam cito flammarū incendia reciperet ſicut miſatio dei peccatorē penitentē ⁊ ↄuertentē.quia in illa actiōe naturali aliq̄ licet minima ⁊ īperceptibilis requireret̄ morula.ſed nulla penitus inter peccantē ⁊ reuertentē ⁊ gemitus exaudienteꝫ.Hinc et b.Greg.de tāta dei miſericordia in regiſtro ſic dic̄.Maior ē dī miſicordia ꝗ̄ quis malicia.Et ſic ſcintilla in medio mari:ſic om̄is malicia ad dei miſericordiā comparata.Nec miꝝ quia om̄ia peccata q̄uiſ multa ⁊ enormia ſunt in nūero ⁊ menſura.Miſericordia vo dei ſine numero ⁊ menſura eſt ergo vincere eā peccata nō poſſūt.qd̄ ſic pbat Aug⁹.di.Reuertere o peccator ad deū cū fiducia.Nō em̄ vincent oīa peccata tua magnitudinē miſericordie dei.q̄ntacū꜒ em̄ ſūt in numero ⁊ ſub mēſura ſūt.miſericordia vero dī ſine nūero ⁊ mēſura ē.nō ꝟvicere pt qd̄ cū mēſura ē.hec ille. O miſericōdia altiſſimi dī ꝗ̄ magna eſ.ꝗ̄ copioſa.ꝗ̄ pmpta indulgere.Nō ē loc⁹ deſpandi pctōribꝫ.etiā ſi ſolūmō in fine vite ſue peniteret.q꞉ tu p̄ſto es eis.iō dic̄ Aug. li.de ritu eccl'ie.Ois inq̄t ab hoīe xp̄iano tollat̄ deſpatio.Nā ſi int̄ oēs hui⁹ mūdi hoīes ſolū vn⁹ hō ſaluari deberet.vnuſq̄ſ꜒ ſpare deberet ſe eē illuꝫ q̄ ſaluet̄.Ecce o pctōres hec p̄dicans rephēſus ero p vob.q̄n poti⁹ pdeo. Dicūt em̄ mihi.q̄re ſic ampliſſimā dei p̄dicas miſericordiā.ecce tot⁹ mūd⁹ plenus ē cū pctōribꝫ obſtinat꞉ q̄ audiētes dei tam copioſam miſericordiā indurati ⁊ ſine timore perpetrant mala.q̄bus ergo ego rurſus aio.Vis vt ſuauitatem miſericordie dei crudelitateꝫ predicem.vt pium deum ſeuerū dicā pfecto nec debeo nec volo. ſi q̄ ex his

ꝟbis audaciꝰ peccãt. ſibi iputẽt nõ mi
hi. Apta em̃ ẽ ianua iferni. inceſſa qꝫ eiꝰ
flãma ſi nõ ꝯuertet̃. Tu vo me nõ re-
phẽdis ꝙ miſicordiã dĩ in eternũ cãta
bo. ſꝫ eũ ꝙ dicit. Nõ vos eſtis ꝙ loqmi
ni. Rephẽdis em̃ ⁊ eos a qbꝫ hec didi
ci. Primo ꝓphas. Pſ. Et miſicordia
eiꝰ ſup oĩa opa eiꝰ. Rõ cuiꝰ ẽ. qꝛ ad mi
ſerãdũ nihil reqrit̃ ex pte hoĩs. ſꝫ tm̃ be
niuolẽtia ex pte dĩ. ḡ miſicordia eiꝰ ſu
per oĩa opa eiꝰ Secundo apl'os. Uñ
Paulꝰ. Scðm ſuã miſicordiã ſaluos
nos fecit. Deinde deiferã ꝟginẽ mariã
matrẽ miſicordie d. Et miſicordia eiꝰ
a ꝓgenie i ꝓgenies. Precipue deũ fili
um dĩ di. Mat. ix. Diſcite qd ẽ. miam
volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Nos igit̃ xp̃iãi mi
ſericordis mgr̃i diſcipuli ꝙ i medio tẽ-
pli eiꝰ ſuſcepimꝰ miſicordiã eiꝰ ꝙ viui-
mus ⁊ quã ſpamꝰ nõ negemꝰ tãtã mi
ſericordiã qſi ingrati. ſꝫ dicamꝰ cũ pſ.
Miſicordie tue mlte dñe. Et certe tã
multe ꝙ explicari nõ põt. iuxta illud
Pſ. Quiſſapiẽs ⁊ itelliget hec ⁊ enar
rabit miſicordias dñi. Uñ ñ curemꝰ
ꝯuerſoꝝ ſcãdalũ. qꝛ h̃ ſcãdalũ nõ ẽ ac-
tiuũ ſꝫ paſſiuũ. extra de re. iu. Utilius
ſcãdalũ naſci ꝑmittit̃ ꝙ̃ ꝟitas deſerat̃
Nã mgr̃ nr̃ xp̃s ꝟitatẽ nõ ſubticuit de
corpe ſuo Joh. vj. Licet audito verbo
eiꝰ abierũt retro multi di. Durꝰ ẽ h̃ ſer
mo qs pt cape. Tertio cogit̃ ad mi
ſerãdũ deꝰ expientia ſingulari. nã mo
leſtiã morbi tribꝫ modis põt qs ſcire.
Aliqñ p ſciaꝫ theoricaꝫ. i. ſpeculatiuã.
aliqñ p ſciam practicã ⁊ exercitatõꝫ lõ
gã. aliqñ p expiẽtiã ꝓpriã i ꝓpria pſona
Primo talis ẽ multũ miſicors ad in
firmũ. Secũdo magˀ. Tertio maxie.
Sic deꝰ pmo nr̃am miſeriã ſciuit per
etnã ſciam qſi p qndã ſciam ſpeculati
uã. ⁊ tũc qſi benigniſſimꝰ pr̃ fuit miſi
cors. Pſ. Quõ miſeret̃ pater filioꝝ
miſertus ẽ dñs timẽtibꝫ ſe. qm̃ ipe co-
gnouit figmẽtũ noſtrũ. Recordatꝰ eſt
qm̃ puluis ſumꝰ. Poſt icarnationeꝫ
ꝟo p qndã practicã ⁊ etiã p expientiaꝫ
dolores cognouit ⁊ portauit in corpe
ſuo. Et ſicut medicꝰ valde ꝯtriſtaret̃ ſi
diu circa ifirmũ nihil ꝓficeret. ſic xp̃s
dñs. De ꝙ Pſ. Cõtriſtatꝰ ſũ in exerci
tatõe mea ⁊ ꝯturbatꝰ a voce inimici. ⁊
a tribulatiõe pctõꝝ. q. di. de tribꝫ rebꝰ
doleo ⁊ cõtriſtor. ſ. qñ mea exercitatio
nihil valet. Et vox inimici. id ẽ diaboli
plꝰ valet ꝙ̃ mea inſpiratio. Et qñ ego
pctõrẽ tribulo. qꝛ em̃ nr̃as infirmita-
tes ſcit. ideo vult oibꝫ miſereri. Heb. ij.
Debuit p oĩa fratribꝫ aſſilari vt miſi-
cors fieret. O hõ ꝙ habes firmũ ꝓpoſi
tuꝫ ad malũ ſi ſcires qs te ad miſicor
diã ſuaderet ⁊ expectaret. certe nõ pro
craſtinares. ſꝫ ꝓpoſitũ ⁊ actuꝫ dimitte
res. Nõ ẽ tã ſtultꝰ ꝙ offendiſſet dñm i
tantũ ꝙ mortẽ mereret̃. ꝙ ſi ſciret offẽ-
ſaꝫ remittentẽ ꝙ ſe ei nõ hũiliaret. Sic
debetis facere qꝛ dñs multũ benignꝰ
ẽ Eſa. lv. Impiꝰ reuertat̃ ad dñm ⁊ mi
ſerebit̃ eiꝰ. Et ad dñm deuꝫ noſtrũ. qꝛ
multus ẽ ad ignoſcẽdũ. Quid igit̃ dif
fers pctõr ꝯuerti. an cogitas ꝙ ita fiet
tibi ſicut cuidã militi crimioſo. Certe
potẽs ẽ miſicordia dĩ ⁊ tibi ſubuenire
ſꝫ raro h̃ faciet. qꝛ dic̃ Aug. in ſmõe d
innocẽtibꝫ. Hac aĩaduerſiõe pcutit̃
pctõr vt moriẽs obliuiſcat̃ ſui. ꝙ dũ vi
ueret oblitꝰ eſt dĩ. Legit̃ em̃ ꝙ qdaꝫ
nobilis erat genere ſꝫ crimioſus ꝙ ca-
ptꝰ ab hoſtibꝫ dũ eũ occidere feſtinarẽt
videñ ſibi mortẽ iminere ⁊ nullũ reme
diũ adeſſe. dixit illis. Rogo vos intu
itu dĩ vt differatiſ mortẽ meã quouſqꝫ
ꝯfitear. ꝙ dixerũt. Nõ ẽ nob tutũ ꝓpter
tuos amicos. ſed extẽde collũ. ꝙ h̃ ver
bũ dixit. Deꝰ tu ſcis voluntatẽ meã. ⁊
ſubiũxit. Aiam meã ꝟginis filio com
mẽdo. Sicqꝫ decollatꝰ ẽ. Erat aũt i ci-
uitate qdã obſeſſus cui dixerũt ciues.

Hodie vob magnū gaudiū ē de aīa tyrāni ꝛ criminoſi milit; ſubito interfecti. rn̄dit demō. Neq̄ꝗ. vnū v̄bū ꝓtulit dū; mori debuit. iō ſaluatus eſt.

Secūdū ſaluator inſinuauit diſcē dū nob i euāgelio. hūane nature imitationē. i. in q̄ debeat hō imitari ſaluatorē. ꝛ h̄ cū accepit ſeptē panes benedixit fregit ꝛ iuſſit diſtribui eſurientibus. Hoc em̄ factū ei⁹ ꝯcordat cū ipi⁹ verbis. qb̄ nob diſcēdū ꝑſuaſit Mat. xj. di. Diſcite a me q꞉ mit; ſū ꝛ hūilis corde. Septē panes igit̄ ipē b̄ndixit. i. ſeptē oꝑa mīſicordie ipē fecit. ꝛ nob faciendū reliq̄t ſub maxia diſtrictōe. q̄a finale iudiciū cū eiſdē examinandum Matth. xxv. ſe ꝓdixit. Ubi ē ſciēdu; ꝙ oꝑa mīſicordie ſūt ſepte; in toto. licet ſaluator Matth. xxv. ſolū ſex nomiet tn̄ ſeptimū ſc; ſepelire mortuos aſſūptū ē de libro Thobie. In iſt; em̄ miſericordie oꝑib; ſaluator imitādū ſe iſinuauit cū ſeptē panib; turbas refecit que ſunt ſeptē. ſ.

- Primū cibare eſuriētes.
- Secūdū potare ſitiētes.
- Tertiū colligere hoſpites.
- Quartū veſtire nudos.
- Quintū viſitare infirmos.
- Sextū redimere captiuos.
- Septimū ſepelire mortuos.

Primū dixi op⁹ mīſicordie in q̄ imitari debem⁹ ſaluatorē ē cibare eſuriētes. Nā eleōſyna paup̄i data liberat a morte etn̄a vt dr̄ Thob. iiij. Elemoſyna a morte liberat ꝛ nō patit̄ ire aīam ad tenebras ſc; etn̄as. Jō ſaluator ad h̄ nos faciēdū iſtruxit Lu. xij. Date elemoſynā ꝛ ecce oīa mūda ſūt vob. Elemoſynā em̄ paup̄i datā xp̄s ſic rputat ac ſi ſibi in dextera p̄ris ſedēti daretur Matth. xxv. Qd̄ vni (ait) ex minimis meis feciſt; mihi feciſtis. Hāc ꝑfecto lectiō; ſalut; ſolū itelligūt ꝛ iplent miſericordes. Legit̄ de ſctō oſualdo rege āglo; ꝙ poſt m̄ltas eleōſynas datas paup̄ib; h̄ cū ſctō aydano epō ad mēſam ꝯſederet. nūciatū eſt ei ꝙ ꝑegrini eleōſynā petituri veniſſent. Tūc rex piiſſim⁹ ſcutellā aureā q̄ ſtabat cora; ſe d̄ q̄ ipē legumia comedebat dedit miniſtro di. Da eis ſcutellā hāc. nō em̄ expedit mihi vt dn̄s me⁹ ieſus xp̄s q̄ in forma ꝑegrini venit ad me vacu⁹ recedat ne forte cū ego ad eū venero vacuum dimittat di. Ego nō cogſco te. q̄a tu nō coguiſti me. h̄ viſo ꝛ audito ep̄s deoſculās dexterā reg; igne diuio ſuccēſus ait. Hec dextera reg; oſualdi q̄ tātas eleōſynas dat nūꝗ putreſcat. ꝛ ita factū ē. S; ſūt q̄dā adeo duri ꝛ immīſicordes ꝙ poti⁹ dāt porc; ꝛ canib; ꝗ xp̄o in ꝑſona paupe;. Ples em̄ diuites pl⁹ curāt d̄ ſuis canib; eis cibu; ꝑpandovl̄ carnes ponēdo ꝗ d̄ paup̄ibus. ꝓ q̄ diſtrictā rōne; reddituri ſūt i iudicio. Inſuꝑ ſūt nōnulli tā auari ꝙ potius putrefieri ꝑmittūt alimēta ꝗ paup̄ib; dāt. Un̄ tales dn̄s xp̄s a maximo ꝯuiuio repellet mag̃ ꝯfuſiōe nihil eis dādo. q꞉ d̄ ſua mēſa h̄ nihil dederūt ei. vt patet d̄ diuite epulone qui vnā aq̄ guttā accipe n̄ meruit Lu. xvj. Hic Gre. Dei āt mīſicordiā n̄ p̄t ꝓmereri q̄ h̄ mīſicors n̄ fuerit. qd̄ ꝯfirmat Beda ſup ep̄lam Jacobi. Sine mīſicordia iudicabit̄ ille q̄ cu; poſſet n̄ fec mīſicordiā. Ex his pt; ꝙ i ꝑicl'oſo ſtatu ſūt tenaces ꝛ imīſicordes q̄ deū g̃uit̄ offēdūt ꝯ charitatē ꝓximi faciūt. ꝛ aīas ꝓprias mult; bōis ꝑuāt. imo tales furib; ꝛ latrōib; aſſilant̄. Un̄ Ambro. vt hr̄. xlvij. di. ſic hi. Nō mior; ē criminis hn̄ti tollere ꝗ cū poſſis idigētib; denegare. Eſuriētiū panis ē que; detines. nudorū veſtimētū ē qd̄ tu recludis. miſero; redemptio ē pecunia quā i terrā defodis. Un̄ Baſili⁹. Nō

ne inq̄t ſpoliator es q̄ diſpēſāda ſuſce
piſti ꝓpria reputādo. o dn̄i hūgari itu
emini ſpecula vr̄a: h̄ē vr̄os añceſſores
qm̄ copioſi extitere ī miſericordia. ita vt
pio regi ſtephano barbā ī elemoſyna/
rū diſpſiōe paupes euulſerūt. ꝛ be. rex
ladiſla⁹ oīm inopiā ſuā fore credebat
ꝛ btā elyzabeth ſua oīa paupib⁹ ꝛ ſe to
tā xp̄o obtulit. Ne igit̄ ſitꝭ degeneres a
tā pclara ꝓgenie imitamī eoſdē in mi
ſericordie opib⁹ tāq̄ȝ veri filij pr̄es. q̄a
de durꝭ corde d̄r. Prouer. xxj. Qui ob/
turat aurē ſuā ad clamorē paupis. et
ip̄e clamabit ꝛ nō exaudiet̄. Facite vo
bis igit̄ amicos de mām̄ona iniq̄tatꝭ
vt cū defeceritꝭ recipiāt vos ī et̄na tab
nacula. Un̄ Hiero. ī ep̄la ad nepotia
nū. Nō memini inq̄t me legiſſe mala
morte mortuū q̄ libēter op̄a pietatꝭ ex
ercuit. h̄ȝ em̄ mltos itercessores ꝛ ipoſ
ſibile ē p̄ces multoꝝ nō exaudiri. Bti
em̄ miſericordes qm̄ miſericordiā ꝯſe/
quēt̄. Un̄ Aug. dicit ſup Mat. Si q̄s
eēt q̄ de tota ſacra ſcriptura nihil aliō
ſciret niſi ſolūmō iſtā lectōeȝ ſcȝ. Eſuri
ui ꝛ dediſtis mihi mādūcare. ſitiui et
dediſtiſtꝭ mihi bi. ꝛc̄. h̄ ſibi ſufficereȝ ad
ſalutē. Secūdū op⁹ miſericordie in q̄
debem⁹ imitari ſaluatorē ē potare ſiti
entes. Nā d̄r Prouer. xxv. Si ſitit ini
mic⁹ tu⁹ potū da illi. Et mlto magis
amico ꝛ maxime xp̄o ī pſona paupis
q̄r ip̄e tā miſericors ē ꝙ p̄cioſū regnū ce
loꝝ ſup vnū picariū aq̄ frigide dimi/
ſit tibi ſi vis emere ꝛ vltra nō habes. iu
xta illud Mat. x. Quicūq̄ȝ potū dede
rit vni ex minimis meis calicē aq̄ fri/
gide tm̄ nō pdȝ mercedē ſuā. In hui⁹
ſignū btā elyzabeth cū potaſſȝ paupe
rū mltitudinē d̄ ceruiſia vas plenuȝ ī
uētū ē. Tertiū op⁹ miſericordie in q̄
debem⁹ imitari xp̄m ē colligere hoſpi
tes. ad q̄d docet xp̄us dn̄s Matth. x.
Qui vos recipit me recipit. ſeq̄t̄. Qui
aūt vos nō recipit amē dico vob̄ ꝙ to
lerabili⁹ erit in die iudicij t̄re ſodomo
rū q̄ȝ ciuitati illi. Hoc eī op⁹ miſericor/
die tā vtile ē ꝙ q̄dā viſibilr̄ angelū me
ruerūt ſuſcipe ī hoſpitiū ſuū. vt abraā
ꝛ loth. q̄dā etiā xp̄m vt ſcribit be. Gre.
in omel. de ſe tāq̄ȝ d̄ alio. ꝙ cū q̄dā pat̄
familias ſuſcepiſſet hoſpitio q̄ndam
pauperē. ꝛ aquā ei⁹ funderet manib⁹.
v̄tēs ſe ad accipiēdū vrceū ille paup̄ n̄
cōparuit. q̄d cuȝ miraret̄ ſeq̄nti nocte
ei dn̄s apparēs ait. Alijs dieb⁹ me ſu/
ſcepiſti ī mēbris meis. heſterna die in
memetip̄o. Naȝ q̄ h̄ op⁹ fac̄ magꝭ ex h̄
coḡſcit viā ſalutꝭ ꝛ xp̄m q̄ȝ ſi multū ſer
monē audiret: vt b. Gre. dic̄ de duob⁹
diſcipulis q̄ in via dn̄m cū eis loq̄ntē
nō coḡuerūt. ſȝ q̄r ad hoſpitiū coegerāt
ibi cognouerāt. Juſte em̄ ſaluator p̄t il
lis dicere q̄ paupes repellūt illō mat.
xxv. Amē dico vob̄ neſcio vos. Aug⁹.
Da tectū ꝛ accipe celū. Quartū op⁹
miſericordie in q̄ debem⁹ xp̄m imitari
ē veſtire nudos. q̄r dic̄ iohēs baptiſta
Luc. iij. Qui hȝ duas tunicas vnā
det nō hn̄ti. Hoc eī op⁹ miſericordie nō
ita facile pagit̄ ſic̄ alia. q̄r facili⁹ ē fru/
ſtū panis dare paupi q̄ȝ tunicā. ꝛ idō
mlieres diuites nō deberēt ocioſe ſede
re ſȝ filare ꝛ telā facere q̄ xp̄m veſtirēt.
exēplo b. martini q̄ dimidiū pallij ſui
dedit egeno ī porta ciuitatꝭ ambiēſiū
q̄ xp̄s gl̄iabat̄ indut⁹ corā angelis di.
Hac veſte me ꝯtexit martin⁹. d̄ q̄ Ber.
dic̄. O martine ſi ſciuiſſes vbi palliuȝ
dimidiū ponebas: puto n̄ dimidiaſſes
ſȝ itegre dediſſes. idō dic̄ ſaluator in iu
dicio Mat. xxv. Nud⁹ erā ꝛ cooꝑuiſtꝭ
me. Et nūc ſupbi ꝛ crudeles q̄ d̄ ſudo
re pauperū tāta veſtimēta colligūt in
dom⁹ ſuas ꝙ ſufficerēt ſex hoīb⁹ tunc
rn̄debūt. Ego nulluȝ paupeȝ veſtiui ſȝ
mltos ſpoliaui. ego raptor ꝛ latro erā
nō conſiderās quia ſcptuȝ erat in de/

eret. Nudo᷑ veſtimētū ē qđ tu reclu‑diſ. O miſicors ds ꝗ mlti ſūt tales i mūdo qbꝫ i iudicio dicet. Ite maledicti in ignē etnū qꝛ nud⁹ erā ꝛ nō coopuiſtis me vl' pauperē. Quītū mie op⁹ in ꝙ xp̄m imitemur ē viſitare īfirmos. Nā tā gtū eſt xp̄o h op⁹ ꝙ illoꝝ oēs paſſus dinumerare fac cū ſuis angel' q infir‑mis ſeruiūt vt i vita etna remuneret. Legit i vitaſpatꝝ ꝙ qdā frat' iterrogauit abbatē cui⁹ meritū eēt mai⁹ an fratris q ieiunat ꝑ ſex dies i ſeptimana ꝛ mltū laborat: an illi⁹ q fuit infirmāti‑bus. Rñdit ſenex. ꝙ ſi ille q ieiunat ꝑ ſex dies ſuſpēderet ſe ꝑ nares: ñ ita placeret do ſicͭ fuitiū ſeqntꝫ. Uñ valđ male faciūt q īfirmātes famlos ꝛ ācillas expellūt đ domibꝫ ſuis. vl' ſi retinēt vt canē ſub gdu locāt. nec meli⁹ ei ꝗ cani ſubueniūt: cū tñ deberēt eis ſeruire ſicͭ dei angel' vt mererēt audire illđ ſaluatorꝫ vbū dulciſſimū. Infirm⁹ erā ꝛ viſi. ꝛc. Sextū op⁹ mie ē redimere ca‑ptiuos. in ꝙ dēm⁹ xp̄m imitari q captiuas ſctōꝝ aīas liberauit đ limbo redimēdo ꝓprio ſanguie. Igit ꝛ nos ꝓ poſſe dēm⁹ viſitare ꝛ liberare captiuos ſi boni ſūt ꝛ inocēter captiuati. iuxta illđ ps. Egenū đ manu pctōrꝫ libate. ꝑ h ei op⁹ mie ſil'es erim⁹ đo. teſtāte ps. De⁹ qs ſil'is erit tibi. Rñdet. Eripiēs iopē đ māu fortioꝝ ei⁹. Si vo captiui ſint mali: tūc ſaltē liberem⁹ ab etna morte eos ad ꝯtritōꝫ īducēdo. Cū ꝗta ſolici‑tudie h op⁹ mie ſit iplēdū hꝫ. xxiij. q. ij. c. Auꝝ hꝫ eccia ñ vt ſeruet ſꝫ vt paupi‑bus eroget. ꝛ ifra. Nōne dicetur⁹ ē dñs Cur paſſus es tot iopes fame mori ꝛ certe habeas auꝝ vñ miſtrares alimoniā: cur tot captiui in ꝯuiciū ducti nec redēpti ab hoſte occiſi ſūt. meli⁹ erat vt vaſa vivētiū ſeruares ꝗ metalloꝝ. Ecce pꝫ ꝙ etiā calix i q xp̄i ſanguis ꝯſecratur ꝓ redēptōe captiuoꝝ bonoꝝ đꝫ vēdi. Hinc ē ꝙ Paulinus ep̄s vt ſcribit Gre. in dialo. li. vēdi ſe fec ꝓ liberatōe filij vidue Septimū op⁹ miſcđie eſt ſepelire mortuos. i q dēm⁹ ſaluatorē ꝛ imitari cui⁹ horrenda ꝛ ignominioſa erat mors. ſepultura vo laudabil'. iuxta illđ Eſa. xj. Erit ſepulcꝝ ei⁹ gl'ioſū Uñ etiā mrēꝫ ei⁹ gl'ioſe voluit ſepeliri iđ Eccl. vij. Mortuo ñ ꝓhibeas grāꝫ: nec deſis plorātibꝫ i ꝯſolatōꝫ. Nā cor‑pus hoīs xp̄iani boni ē tā pcioſum ꝙ in qcūqꝫ ſepulcro ſepelit ſic ſctificat illud vt nūꝗ vēdi poſſit. vt hꝫ. xiij. q. ij. Queſta ē. Ecce xp̄iane hec ē regl'a tua. hec ē rligio tua ſi vis ſuare ꝯſeruabūt te i die ire magni dei paucis diebꝫ hec factur⁹: ſꝫ ſine fine gauiſur⁹. Tertium ſaluator i euāgelio īſinuat nob diſcendū diuīe potētie admiratōꝫ. qꝛ dꝛ. accipiēs panes. vbi mādu cauert ꝛ ſaturati ſūt qttuor milia hoim đ. vij. panibꝫ. ꝛ de fragmētꝫ panū repleuert. vij. ſpor‑taſ. Spūalr: qcūqꝫ đ. vij. opibꝫ mie comederit ſaturabit ꝑ deuotōeꝫ. ꝛ inſup vij. vtilitatel acqret qſi. vij. ſportas fragmētoꝝ. Pria vtilitas mltiplicatđ tēporaliū. qꝛ đ crudelibꝫ dꝛ ꝓuer. xj. Alij rapiūt nō ſua ꝛ ſꝑ i egeſtate ſūt. Alij diuidūt ꝓpria ꝛ ditiores ſūt. Scđa a ſeruitute diabolica libatio. Eſa. x. Cōputreſcet iugū a facie olei. Dr ei oleū miſericordia. qꝛ ſicͭ oleū ſupnatat liqribꝫ. ſic miſcđia pemīet alijs opibꝫ. Uñ Bern. Bonū ē vnguētū ꝯtritōis qđ de recordatōe pctōꝝ ꝯficit. meli⁹ deuotōis qđ fit de recordatōne bñficioꝝ dei. porro vtrūꝗ vincit vnctio pietatꝫ. qꝛ diabolus mlta pt facere. ſ. vigilare. ieiunare laborare. ſꝫ ñ miſereri. Tertia adiutorum multiplicatio paupes ſtipēdiarios facit. Greg. Paupes nō ſūt ꝯtēnendi vt egeni ſed exorandi vt patroni qꝛ eorum eſt regnū celoruꝫ. Quarta morientium aſſociatio. Ambro. Nō ſunt

bona hoīs q̄ ſecū ferre nō pt. ſola miſericordia comes ē defunctoꝝ. Quīta a pctīs cuſtoditio. Ecci. iiij. Ignē ardētē extinguit aq. ꝛ elemoſyna reſiſtit pctō. Sexta ſnīe reuocatio vt pꝫ ī ninuitis Jac. ij. Superexaltat miſcōia iudicium Septima xp̄i bn̄dictio. Nā ī extremo iudicio qn̄ ſepabūt miſericordes a crudelib9 dicet miſericordib9. Venite bn̄dicti pr̄is mei poſſidete regnū qd vob patū eſt a ꝯſtitutōne mūdi. Eſuriui ꝛ dediſtꝭ mi. ꝛc. Sꝫ ecōtrario crudelib9 maledicet di. Diſcedite a me maledicti in ignē etn̄ū q̄ pat9 ē diabolo ꝛc. Eſuriui em̄ ꝛ nō dediſtꝭ ꝛc. O q̄nt9 clamor. O q̄nt9 dolor. O q̄nt9 cruciat9 habitare ī eterna flāma cū diabolo. Et quare pn̄ſſime xp̄e plen9 miſcōia ſic pdes eos ī eternā mortē. Rn̄det. q2 nō fuerūt miſicordes. Laborem9 igit̄ chariſſimi auxilio dei ī opib9 miſcōie vt eternā penā euitem9 ꝛ ad vitā etnā pueniam9. Quā nob ꝯcedat ꝛc.

De eadē dn̄ica ſexta poſt penthe.

Sermo. lxxxviij.

Miſereor ſuper turbā. Marci. viij. ca. ꝛ ī euāgelio. Verba hec loqbat̄ xp̄s fili9 dei viui ſuis diſcipul' intuēs q̄ttuor milia hoīm turbā magnā famelicoꝝ q̄ iā trib9 diebus fuerāt cū eo vt poſſent deuotā ei9 audire pdicatōꝫ modicū curātes d̄ corporis refectōe. q̄s tn̄ xp̄s ex innata clemētia refecit etiā corpalit̄ d̄ ſeptē panibus ꝛ paucꝭ piſciculꝭ miraculoſe. ſicq3 miſericordit̄ refectos dimiſit. ¶ Vn̄ in pio redēptore nr̄o oīm v̄tutū fonte ſpēalit̄ ſunt v̄tutes due. ſ.

Prima magna miſericordia.

Scōa ſumma iuſticia.

Prio itaq3 ī xp̄o ē magna miſicordia Quō aūt ī eo ſit miſcōia ſm deitatem ſic declarat doctor ſan. Bona. ſup. iiij diſ. xlvj. ar. ij. q. j. q2 miſericordia dicit̄ effluxū bonitatꝭ ī alteꝝ ſm merita vl' ſupra merita. ꝛ eū q̄ effluit cōpaſſiōꝫ vel debitū. pmū q̄dē nobilitatꝭ ē. ſcdꝫ vo ī pfectōis. ꝛ q2 oē qd nobilitatꝭ ē do attribuēdū ē. qd vo ipfectōis n̄ . iō in deo ē miſericordia q̄ꝫtū ad h̄ q2 bonitatē effluit ī alteꝝ ſm merita ꝛ ſupra merita Quātū aūt ad h̄ q2 ꝯpatiat̄ vl' debitor ſit deo miſereri nō ꝯuenit. Nā miſericordia duo iportat. vnū tāq3 eſſentiale, alteꝝ tāq3 accidētale. Primū ē pmptitudo volūtatꝭ ad ſubueniēdū miſeris in q̄ eſt tota eēntia v̄tutis miſcōie. Scōm ē paſſio triſticie q̄ orit̄ ex cognitiōe miſerie alteri9. ꝛ hec neq̄q3 ē in do. Ex q̄b9 ītelligim9 q2 ī deo ē miſcōia ſm effectū ꝛ nō ſm paſſibilitatꝭ defectum Propterea dicit Anſ. lib. monologion ad deū. Miſicors es q2 miſeros ſaluas ꝛ pctōrib9 parcꝭ. miſicors non es q2 nulla miſerie nr̄e ꝯpaſſiōe afficierꝭ. Hinc Exo. xxij. Dn̄ator dn̄e miſicors ꝛ clemēs patiens ꝛ mlt̄e miſicordie. ꝛ ver9 q̄ cuſtodis miſicordiā in milia. q̄ auferꝭ iniqtatē ꝛ ſcelera ꝛ pctā. Nūq3 pfecto tā abomiabil' pctōr ī mūdo fuit cui recipe volenti ſuā ꝯtinere potuerit miſericordiā. Scdo ī xp̄o dn̄o ſm diuinitatē eſt ſūma iuſticia. ſm illō pſ. Vniuerſe vie dn̄i miſcōia ꝛ v̄itas. Idē Juſticia ꝛ iudiciū pparatio ſedis tue. Et iō ipe poſt dulcedinē ſue miſericordie oſ̄idet ꝛ ſeueritatē ſue iuſticie. Vn̄ Aug. ſup pſ. xxxij. ſermone pmo. Miſericordie tps mō eſt. iudicij tps tunc erit. Vn̄ deus nūc vocat auerſos. donat pctā ꝯuerſis. patiēs ē ſup pctōres donec ꝯuertant̄. q̄ncūq3 ꝯuerſi fuerit: pterita obliuiſcit̄. futura pmittit. hortat̄ pigros. ꝯſolat̄ afflictos. docet ſtudioſos. adiuuat dimicantes. neminē deſerit laborantem et exclamantes ad ſe. Idem in ſermone q̄nto de paſſione

dñi. Quis multũ ꝑſumere debeat de miſericordia dĩ. nõ tñ negligẽter debet eiꝰ timere iuſticiã. cũ iuſticia eñ te iudicabit q̃ cũ miſericordia te redemit. nã ꝙ tã lõgo tp̃e peccamꝰ ⁊ pcit nõ negligẽtia ẽ ſꝫ patiẽtia. nõ ille potentiã pdidit: ſꝫ ad miſericordiã ſuauit. Timeamus ḡ iuſticiã eiꝰ. miſericordiã deſideremꝰ. pcit mõ et tacet ſꝫ nõ ſp̃ tacebit. Audiamꝰ eũ dũ tacet ĩ p̃cepto ſi volumus vt nob̃ pcat cũ nõ tacuerit ĩ iudicio: mõ eñ progat miſericordia dei. tũc a nob̃ exiget iuſticia. ⁊ reddet vnicuiqꝫ ſm opa ſua. Fietqꝫ qđ Apl's ait. Iudiciũ ſine miſericordia fiet illi q̃ nõ fec miſericordiã. Simꝰ ḡ miſericordes vt deũ mereamur h̃re ꝓpitium. Hec ille. Ad hãc miſericordiã ſaluator ĩuitat d. Miſereor ſup turbã. Ex qbꝰ vbis duo noſtre ſalutẽ declaremꝰ documẽta. ſ.

Primũ quõ dĩ relucet miſericordia ĩ pcti relaxatõe. ibi. Miſeor ⁊c.

Secũdũ quõ dĩ claret iuſticia ĩ peccati eẽna punitõe. ibi. Sup turbã ⁊c.

Primũ ſalutẽ documẽtũ ex thematis vbis declarãdũ ẽ quõ dei miſericordia relucet in pcti relaxatõe cũ dr. Miſereor. qr dei ꝓpriũ ẽ miſeri ſp̃ ⁊ pcere. et iõ ſolũ illis neſcit vel nõ vult miſereri q̃ nolũt pctã dimittere ⁊ deũ p illis rogare. iuxta illđ Ecci. xvj. Nõ exorauerũt p pctis ſuis. Uñ cogit obſtinatũ dãnare a ſua iuſticia. qr dic Chryſ. Sicut q̃ miſericordiã deſideranti denegat crudelis ẽ: ſic q̃ nõ deſiderãti p̃ſtat miſericordiã iniuſtꝰ ẽ. Si dicas. q̃s ñ deſiderat miſericordiã dei. Rñdet Chryſ. q̃ voluntarie in pctis iacet. Nã deſiderare dĩ miſericordiã ẽ ad eũ ꝯuerti. vt dicat illđ Ps. Deſideriũ cordis eius tribuiſti ei. deſideriũ eñ volũtatis obſtinate in malo tribuere nõ põt. ergo cauſa pcti effectiua nõ põt. ¶ Quocirca ẽ ſciẽdũ ꝙ quadruplex pcti cã inuenitur. ſ.

Prima cã pcti dr ꝓmiſſiua.

Secũda cã pcti dr ꝑſuaſiua.

Tertia cã pcti dr inclinatiua.

Quarta cã pcti dr total' ⁊ ꝯpletiua.

Prima cã pcti dici ꝙ inuenit in ſacra ſcriptura cã ꝓmiſſiua. ſicut deꝰ q̃ niſi ꝑmitteret nullũ malũ fieri poſſet. Uñ Aug. xx. de ciui. dĩ ait. Nullꝰ hominũ agit recte niſi diuino adiuuet auxilio. nullꝰ demonũ aut hoĩm agit iniq̃ niſi diuĩo eodẽqꝫ iuſtiſſimo iudicio permittat. Idẽ ait ibidem. Nõ dubitauit Apl's dicere. Mittet illi deꝰ opatiões errorẽ vt credãt mẽdacio. Ubi ait Alexan. Deꝰ ei mittet qr diabolũ iſta facere ꝓmittet. Uñ Iob. j. Mitte manũ. i. ꝓmitte ⁊ da ptãtẽ. Hic glo. ſup illđ Ps Indignatõẽ ⁊ irã ⁊ tribulationẽ ĩmiſſiões p angelos malos. dicit. Hec immittit ĩ eos deꝰ nõ ĩpartiẽdo maliciã: ſꝫ grẽ ſbtractõe ĩ h' eadẽ ꝓmittẽdo. Et Aug. in enchiri. Nõ fit aliqđ niſi om̃ipotẽs fieri velit vl' ſinẽdo vt fiat vl' ĩpe faciẽdo. Idẽ ibidẽ. Si deꝰ nollet mala fieri nõ eẽnt nec fierẽt. Uerũtamẽ ꝓpterea deꝰ nõ eſt cã pcti effectiua. qđ pbemus tripliciter. ſ.

Primo autoritatibꝫ.

Secũdo rationibꝫ.

Tertio exemplis.

Primo etẽ ꝙ deꝰ glioſus nõ ſit cauſa pcti effectiua pbemꝰ auctẽ ſacre ſcripture. Dic ei Salomõ Ecci. xv. Ne dicas. ille me ĩplanauit. nõ eĩ neceſſarij ſũt ei ip̃ij. q̃ſi dicat. ne dicas ꝙ ille me implanauit. i. planũ fecit ſine vtutibꝫ ne pficere poſſem ⁊ reſiſtere pctis. Cuiꝰ rõnẽ ſubiũgit dicẽs. nõ eñ neceſſarij ſũt ei ip̃ij. ḡ deꝰ nõ ẽ cã pcti effectiua. Itẽ idẽ ibidẽ. Nemini mãdauit deꝰ impie agere. ⁊ nemĩ dedit ſpaciũ peccãdi In qbꝫ oñdit dupl'r ꝙ deꝰ non eſt cã pcti. Primo ex pte p̃cepti dĩ. Nemĩ p̃cepit

de⁹ ĩpie agere. q2 oĩa ꝑcepta dei indu
cũt hoĩem ad vitãdũ malũ vel ad fa-
ciendũ bonũ. Scðo ꝙ de⁹ nõ ẽ cã pcti
oñdit ex ꝑte ſpacij dicens. Et nemi de
dit ſpaciũ peccãdi imo dedit ſpaciũ pe
nitẽdi ſc̃m illð Apoc. ij. Dedi ei tp̃s vt
penitẽtiã ageret z non vult penitere a
fornicatõe ſua. Et Job. xxiiij. Dedit ei
dñs locũ penitẽtie z ip̃e abutit̃ eo ĩ ſu
perbiã. Itẽ idẽ Eccs. vij. Solũmõ h̃ ĩ
ueni ꝙ de⁹ fecit hoĩez rectũ. z ip̃e ſe ĩfi
nitis miſcuit q̃ſtiõib⁊. vbi ĩſinuat ꝙ ex
ꝑte dĩ q̃ fecit nos habem⁹ rectitudinẽ
ſʒ nos ip̃os deprauam⁹ ꝑ turpitudinẽ
pcti. Silr̃ Aug. li. lxxxiij. q̃ſtionũ. q. xxj
Auctor mali de⁹ nõ ẽ q̃ oĩm q̃ ſũt au-
ctor ẽ. q̃ inq̃tũ ſũt tm̃ bona ſũt. Se
cũdo ꝗʒ ꝙ de⁹ nõ ẽ cã effectiua pcti ꝓ-
bem⁹ rõnib⁊ multĩ ſc̃m ſan. Bonauẽ.
in. ij. di. xxxvij. q. j. Et Scotũ eadẽ diſ.
ac ſanctũ Tho. ibidẽ. q. iij. Prima rõ
ſumit̃ ex ꝑte creatiõis. z ẽ talis. Illud
qð de⁹ facit diligit. i. approbat. iuxta
illud Geñ. j. Uidit de⁹ cũcta q̃ fecerat
z erant valde bona. ſʒ de⁹ pctm̃ nõ fec̃
nec approbauit. iuxta illð Sap. v. De
us pctm̃ nõ fec̃. ſʒ impij manib⁊ et pe-
dib⁊ accerſierũt. Et pſ. Odiſti oẽs qui
oꝑant̃ iniq̃tatẽ. g̃ de⁹ nõ eſt cã pcti effe
ctiua. Scðã rõ ſumit̃ ex ꝑte vltiõis. z
eſt talis. Deus nõ ẽ auctor illi⁹ rei cu-
ius ẽ vltor: ſed deus ẽ vltor oĩm malo
rũ. q2 ip̃e reſeruauit ſibi vĩdictã. Ro.
xij. Mihi vindictã z ego retribuam. g̃
de⁹ nõ ẽ cauſa pcti. Tertia rõ ſumit̃ ex
ꝑte ꝑfectõis. z ẽ talis. Illud qð eſt ꝑfe
ctiſſimuʒ z in q̃ nullus põt eſſe effect⁹
alicui⁹ mali nõ põt eſſe cã pcti. ſic a ſo
le nõ põt eſſe obſcuritas: ſʒ de⁹ ẽ oĩm
ꝑfectionũ origo. g̃ zc̃. Quarta rõ ꝙ de
us nõ põt eſſe cã pcti effectiua ſumit̃
ex ꝑte iuſtificationis. z eſt talis. Qui-
cũqʒ fac̃ iniuſticiã iniuſt⁹ eſt z offendit
deũ ac elongat̃ a deo. ſed deus nõ po
teſt eẽ iniuſtus nec ſe offendere nec a ſe
recedere. g̃ zc̃. Quita ratio ſumit̃ ex ꝑ-
te laudationis. z eſt talis. Quicq̃d eſt
a deo laudat z benedicit deũ. ſc̃m illð
Daniel. iij. Benedicite oĩa oꝑa dñi
domino. ſed iniuſticia z peccatũ non
laudat deum. Unde Aug⁹ in ſermõe
de vno martyre ait. Oĩa quecũqʒ fe
cit deus laudant deũ. audiſtis in be-
nedictionibus z in oĩ ſolẽnitate q̃ñ
legũt̃. quoniã oĩa laudant deũ ce-
leſtia: terreſtria: angeli: hoĩes: lumi
na celi: arbores terre: flumina: maria.
quicquid deus creauit ſiue in celo ſi-
ue in terra laudat deũ. nũquid aliq̃ñ
ibi audiſtis. quia laudat deũ auari-
cia. nũquid ebrioſitas. nũquid luxu-
ria. nunq̃d hereſis. oĩa iſta q̃re nõ lau
dant deũ. q2 nõ ſũt creata a deo. et ar-
bor ſeruauit qð creata eſt. hõ deleuit
qð erectus ẽ. ſi ſeruaſſet in ſe bonũ qð
in illo creauit de⁹. i. imaginẽ ſuã ſem-
per laudaret deum nõ ſolum lingua
ſed z vita. g̃ zc̃. ℞ Sed contra pre
dicta quidã ſic arguũt z ꝓbare contẽ-
dunt ꝙ deus ſit effectiua cauſa pecca
ti. z hoc tripliciť. ſ. autoritatib⁊: rõnib⁊
z ſimilitudinib⁊. Primo ꝓbare concẽ
dũt autoritatib⁊. Dicit̃ enĩ Exo. ix. In
durauit g̃ cor pharaõis. Itẽ Eſa. lxiij.
ca. Quare nos feciſti de vijs tuis. Itẽ
ad Ro. j. Tradidit illos deus ĩ repro
bũ ſenſũ vt faciant q̃ nõ ꝯueniũt. Iteʒ
dicit̃ Amos. iij. Nõ eſt malũ in ciuita
te qð de⁹ nõ faciat. Quib⁊ dicendũ eſt
ꝙ hic malũ nõ accipit̃ ꝓ pctõ ſʒ pena.
De alijs ṽo dicẽdũ ꝙ de⁹ dicit̃ indura
re vel errare facere aut tradere ĩ repro
bũ ſenſũ nõ maliciã imittẽdo ſʒ deme
ritis gratiã ſubtrahendo. Secũdo
ꝙ deus ſit cauſa peccati cõcẽdũt pro-
bare rationib⁊. Prima talis eſt. Qui
adiuuat aliquẽ ad actionẽ furti ſcien-
ter ille eſt particeps illi⁹ peccati. ſʒ de⁹

adiuuat ad omes actiones hoies. qa ſi deus non adiuuaret nec ambulare poſſent. nec manū leuare. nec cogitare &c. Ad quod dicendū ꝙ licet oīs actio inquantū actio ſit a deo. nō tñ inquā tum peccato deformata: ſ3 ab ipa voluntate. Scda rō talis eſt. Dicit pbus j. de cauſis. Qd eſt cauſa cauſe eſt cauſa cauſati. ſed deus eſt cauſa liberi arbitrij. liberum vo arbitriū eſt cā pcti. ergo &c. Dicendū ꝙ talis effectus non reducit̃ in cauſam primā. ſicut ſi ſuus facit aliquid contra mandatū dñi ſui nō reducit̃ hoc in dñm. quia licet deus creauerit liberū arbitrium: tñ phibuit ne faciat malū. Tertio h idē ꝙ deus ſit cauſa pcti ꝯtendūt pbare ſilitudinibꝫ Prima talis eſt. Qui porrigit gladiū alicui vt occidat reus eſt homicidij. ſ3 deus dat libertatē & poteſtatē peccandi qua occiditur aīa. ergo &c. Dicēduꝫ ꝙ vera eſt iſta ſimilitudo. ſed deus non dedit libertatē vt peccet: ſed vt qcquid facit libere faciat. ſicut faber nō eſt homicida qui facit gladium. Scda ſimilitudo eſt talis. Sicut qui poſſet phibere malū ne fiat et nō phibet eſt particeps illius malicie. ſed deus poſſ3 phibere ne fieret. ergo &c. Dicendū ꝙ verum eſt ꝙ deus poſſet phibere: nō tñ debet. ſed ſicut bñ creauit volūtatem ī libertate: ita ſtare ſinat. ſicut leonē nō facit volare: ſic nec liberū arbitrium phibere. quia tūc nō diceret̃ liberū ſ3 coactum. Ergo deus glorioſus cū ſit ſumme bonus: imo ipa bonitas p eſſentiam: nunꝗ pōt eſſe cauſa peccati effectiua ſed ſolūmodo pmiſſiua. & h ꝓpt̄ maius bonū vt patuit in alio ſermone. Quilibet igit̃ deuotius petat diuinum auxiliū vt ſe a peccato cuſtodiat ipſe quoqꝫ totis viribꝫ laboret ne dei veri inimicus efficiatur. Tertio ꝙ deus nō eſt cauſa effectiua peccati p bemus exemplis multoꝝ. qui vt peccata deſtruerent morti ſe expoſuerunt vt de ceteris taceā exemplo filij dei. cui ſic diſplicuit peccatū q. peccatū non fecit nec dolus inuētus eſt in oreeius. vt cōtra ipm pdicans amara morte ſua & ſanguis effuſione voluit ſanare vulnus peccati. Hinc Hieronymus ait. Cōſpui voluit vt velamē culpe & ignorantie a cordibꝫ noſtris auferret. in capite percuti vt caput noſtrū. id eſt adā ſanitati reſtitueret. Ex quibꝫ ītelligere poſſumus ꝙ nullo modo deus optimus peccatū facere poteſt. O igit̃ anima ſaluanda. O xpo deſpōſata. O beatitudine dotanda. ſi vis ad id peruenire ad quod es facta tunc diligenter vigila ne peccatū ꝯmittas cū quo deo tuo deſpicabilis fias et īteream Secunda deniqꝫ cauſa peccati dicitur pſuaſiua. et eſt diabolus qui die noctuqꝫ ſine fatiga. ſine ſopore. ſine cibo circūit querēs quē deuoret. hoc eñ ē eius officium. a creatōe hoīs ſemꝑ ad h laborauit nec vſqꝫ in finē mūdi ceſſabit Unde Aug. iiij. de trini. ait. Diabolus ſue ſocietatis malignos inſpirat. Et Iſidorus de ſummo bono. Diabolus corda hominū occultis cupiditatibus replet. Et Apocal. xij. Ue terre & mari quia deſcendit diabolus ad vos habens irā magnā. i. appetitū ꝑſequēdi genus humanū. Et Beda ſuꝑ actus aploꝝ dicit. Diabolus animā in affectum mali trahit ſcḋm ſan. Bonauē. in ij. diſ. xxv. nō liberū arbitriū cogendo ſed pſuadendo. Hinc mgr̄ ſent. dicit i ij. li. ꝙ diabolus nō eſt imiſſor malaꝝ cogitationū ſed incentor. & iō diabolus non eſt cauſa effectiua peccati ſed perſuaſiua. Nam ſcḋm ſanctū Tho. pma ſcḋe. q. lxxx. ar. j. Uoluntas a duobus poteſt moueri. ſ. ab interiori & ab exteriori. Ab īteriori nō poteſt moueri niſi

a deo. q̄ vt dictū eſt nō pt eē cauſa pcti
vl' a ſeipſa q̄ eſt effectiua cā pcti. Ab ex
teriori mouet̃ tanq̄ ab obiecto. ſic dici-
mus ꝙ appetibile apphēſum mouet
appetitū. qḋ fit tripl'r. Uno mō ipſuȝ
obiectū mouet. ſic cibꝫ excitat deſideri-
um hoīs ad comedēdū. res pulcra ad
videndū. nouitas ad audiēdū. Scḋo
mō volūtatē mouet q̄ offert ipm̄ obie
ctum. Tertio mō q̄ pſuadet obiectuȝ
hr̃e rōnem boni. et iſtis duobꝫ modis
diabolꝰ pſuadet pctūm diuerſa obie-
cta repſentādo fantaſie ⁊ inclinando
ad ipiꝰ appetitū. De q̄ Bern̄. in medi-
tatiōibꝫ ſic ait. Diabolū quē velut icor
poreū videre nō poſſum ⁊ iō minꝰ ca-
ueo qꝛ mēte vaga ſic eū circūſtare heſi
to. tetēdit arcū ſuū ⁊ ī eo pauit ſagittas
ſuas vt ſagittet. Sagitte diaboli ſunt
ira. gula. inuidia. luxuria ⁊c. qbꝫ aīma
vulnerat̃ ſic corpꝰ p ferꝝ ſauciat̃. Heu
mihi ve mihi qꝛ vndiqȝ bella: vndiqȝ
tela: vndiqȝ tētamēta: vndiqȝ pericula
Idē ibidē. Laqos pauit ī auro ⁊ argē
to ⁊ in pſonaꝝ pulcritudīe. ⁊ in oībus
illis qbꝫ abutimur. nec ſolū pauit laq
um ſȝ ⁊ viſcū. Viſcꝰ ē amor poſſeſſiōis
affectꝰ cognatōis. cupiditas honoris
voluptas carnis. Tertia cā pcti dr̄
inclinatiua. ⁊ eſt appetitꝰ ſenſitiuus.
De q̄ pulcre loquit̃ Ber. ī meditatōibꝫ
dicēs. Caro ipa de ſubuerſiōe mea fe-
dus iniȷt cū diabolo. vtpote ī pctō na
ta. in pctō nutrita. nimis corrupta ab
ipa origīe. ſȝ multo ampliꝰ viciata pra-
ua ɔſuetudine. Hinc eſt ꝙ iugiter ma
lum machinat̃. imo nō eſt vnū momē
tum q̄ decipe nolit. ipa ſuā inhabitat
regionē. aīa aūt exul quā pulſare non
ceſſat. hec eſt q̄ baculo nr̃o nos cedit ⁊
manꝰ nr̃as cingulo ligat. q̄uis lucta ⁊
q̄ue piculū aduerſus domeſticuȝ ho-
ſtem pugnare. ꝙ ſi ocul' viderēmꝰ ad
quātā maliciā nos mouet: mirꝝ eſſȝ to
ti mūdo ꝙ vix ſaluaret̃ vnus hō. O q̄s
multos xp̄i milites captiuos tradidit
in manꝰ diaboli ipa ſenſualitas. Er-
go q̄ vult in celis coronari neceſſe ē vt
diabolū ⁊ ſenſualitatē ſuaȝ vincat. hic
diaboli inſidias ſupet. inſup dei grāȝ
iploret. ſicqȝ ſe rōe gubernet. Quar-
ta cā pcti dr̄ effectiua. q̄ ē ipa hoīs vo-
lūtas. Quia dic̄ Aug. ꝙ oē pctm̄ adeo
pctūm inqr̄tū volūtariū. Cuiꝰ rō ē. qa
volūtas ipa mouet alias aīe potētias
Vn̄ mgr̄ in. ij. di. xxxiiij. dic̄. Cā ⁊ origo
pmi pcti res bona extitit. qꝛ an̄ pmuȝ
pctūȝ nō erat aliqḋ malū vn̄ oriretur
Cū ei originē habuit aut ex bono aut
malo habuit. ſȝ malum an̄ nō erat. ex
bono igit̃ ortū ē. Priꝰ ei in angelo or-
tum eſt pctūm. poſtea ī hoīe. ⁊ qḋ erat
angelꝰ niſi bona natura dei q̄uis ex
mala volūtate ortū ſit. ſȝ mala volun
tas nō niſi ex bono. ḡ non niſi ī bono
malū eſſe dr̄. i. in natura bona. maluȝ
enī eſt corruptio vel puatio boni. vbi
aūt bonū nō eſt: non poteſt eſſe corru
ptio vel priuatio boni. bonū enim mi
nui malū eſt. q̄uis quātūcūqȝ minu-
atur neceſſe eſt ꝙ adhuc aliqḋ rema-
neat ſi natura ē. Ideoqȝ in his ɔ̄rijs q̄
mala ⁊ bona vocant̃ illa dialeticoruȝ
regula deficit q̄ dicūt. nulli rei duo ſil'
ineſſe ɔ̄ria. nullū ſil' vbi albū ibi et ni-
grū. ⁊ h̄ q̄ſi in oībꝫ repit̃ ɔ̄rijs. Cū autē
bona ⁊ mala nullus ambigat ɔ̄ria eē
nō ſimul eſſe ɔ̄ria pn̄t. ſȝ mala oīno ſi-
ne bonis ⁊ niſi in bonis eſſe non pn̄t:
⁊ hec ɔ̄traria ſil' ita ſunt vt niſi bonuȝ
eſſȝ in q̄ eſſet malū. pr̄ſus nec malum
eſſe potuiſſet. qꝛ nō mō vbi ɔ̄ſiſteret ſȝ
vn̄ oriret̃ corruptio nō haberet. hec ibi
Nec ſic dicēdo malū eſſe bonū incide-
mus in illā ſniam ꝓpheticā. Ve q̄ dici
tis bonum malū ⁊ malū bonuȝ. quia
hoc ſm̄ Aug. ḋ rebꝫ intelligitur. ḡ om
nis mali origo ē ipa volūtas depuata

y Scđm ſalutē documētū ex pmiſſis thematis vbis declarem⁹ quō dei claret iuſticia in pcti eterna punitōne cū dr Sup turbā Multi nāqȝ qſi tur be nō intelligūt cur p tpali z pua delectatiōe pcti iuſticia dei miſicordis ad etnā penā ignis ſentētiet aiam peccatricem. Ubi vt dic̄ Aug. tantā penam ſentiet q ſi oēs hoies nati ab adā vſqȝ ad hodiernū diē. z qd ampli⁹ vſqȝ ad nouiſſimū diē naſcituri ſunt. z omnia gramina q̄ vnqȝ exorta fuerunt eſſent hoies. z ſi vnā penā quā patit aia pro vno pctō mortali i inferno ſuſtinerēt. tūc qlibet pſona p ſua pte hrēt maiorē penā qȝ oīa tormēta que oēs ſancti martyres. z oēs raptores. z oēs maleſici vnqȝ paſſi ſīt. Et q hec iuſte z etnaliter patiantur anime peccatrices pbemus tripliciter. ſ.

Primo autoritatib

Scđo rōnib

Tertio ſimilitudinib

Primo itaqȝ q aie iuſte crucient eternaliter pbem⁹ autoritatib. Dicit em̄ Eſa. vlt. Uermis eoꝝ nō moriet z ignis eoꝝ nō extinguet. Et ſaluator Math. xxv. Jte maledicti i ignē eternū. O ineffabile vbū filij dei viui. O durꝝ vbum pctōrib iuſte platū. O cui de nob hoc amarꝝ vbuȝ dicet. Jte maledicti. certe cuilibet in pctō mortali decedēti Secūdo h idē pbem⁹ rōib. Primo ex pte dei q̄ ē etern⁹. mō pctm̄ fit ɔtra deū eternū. ḡ pena dȝ eſſe eterna. qȝ dicitur v. ethi. Pena taxat ſm dignitatē i quē fit. Scđo rōne pbem⁹ ex pte volūtatis male. qȝ mala volūtas reproborū eſt eterna. ḡ debet eſſe eterna z pena. Tertio qȝ eternitatē pene dānatoꝝ probemus ſimilitudine. Sic em̄ vēditō momētanea ius poſſidendi dat eternum Sic pctm̄ p quo vendit eternū bonū z emit penā eterna. O de⁹ eterne nihil eſt tam charꝝ in mūdo ſicut delectatio pcti p qua vendit eternū regnū celeſte z gaudiuȝ ineffabile. inſup obligat ſe emens eterne pene Scđo ſicut offenſio oculoꝝ momentanea ppetuā cecitatem opatur. ſic momētanea peccati delectatio eternā penaȝ. z quid facit h niſi mala voluntas. ergo ipſa punit eternaliter. Hinc Bern. Quid punit in inferno niſi ꝓpria volūtas. Et Anſ. dicit q nihil ꝓprie punit niſi ſola volūtas rōnalis. que nō ſolū punit in ſe: ſȝ etiam in oīb potētijs ſibi ſubiectis vñ ipa nullā excuſatōem rōnabilē poteſt habere. licet clamet ad deū de penis dicens. O altiſſime deus tu me pdidiſti qȝ ſub tali ɔſtellatōe nata ſum vt pctm̄ euitare nullaten⁹ potui. z dicunt angeli z beati. Mētiris. qȝ nō coacte ſed libere peccaſti. Alius clamās dicet. O deus magne tu me pdidiſti. quia tu mihi diuitias z poſſeſſiōes ac honores in copia dediſti. que inclinauerunt me ad peccandū z euitare non potui. z dicent illi. Mētiris. qȝ de illis deo vero ingratus fuiſti nec ab eo tenuiſti. ſed libere cum illis peccaſti. Alius clamans dicet. O deus dure me pdidiſti quia mihi paupertateȝ dediſti z in ea perij. cui et dicent Metiris. qa z dominus noſter ſaluator paup fuit z ſancta virgo mater eius ac ſui amici apoſtoli. z tamē ideo non perierunt ſed ex volūtate tua periſti. Tunc incipient carmē lugubre improperantes ſibi z dicentes anime ad corp⁹. O maledicti pedes vos duxiſtis ad peccatū O maledicte manus vos feciſtis hec. O maledictum os tu bibiſti ad ebrietatē z ego damnabor eternaliter. cui illi dicent. O maledicta voluntas nonne nobiſcum vt voluiſti vixiſti. ḡ rogem⁹ dñm xpm vt eruat nos a tali morte eterna Amen

Dñica ſeptima poſt penthe.
Sermo.lxxxix.

OMnis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄. Mat.vij.c. et in p̄nti euāgelio. Hec ei terribilia v̄ba loq̄bat̄ piiſſim⁹ ſaluator ad corda pctōꝝ vt ex his itelligerēt boni operis fructū et euaderēt inferni intolerabile ſuppliciū. vbi aīaꝝ nr̄aꝝ redēptor xp̄s in p̄ſenti euāgelio triplicē arborem diſtinguit. videlicet

Primā fructū bonū facientē.
Scdam fructū malū facientē.
Tertiā in ſterilitate p̄manētem.

Primā ſaluator arborē diſtīguit fructū bonū facientē. de q̄ dic̄ Chryſ. ſup Mat. q̄ ſic de ramis naſcunt̄ gēme. d̄ gēmis flores de florib⁹ poma. Sic de ſenſib⁹ bone aīe naſcunt̄ bone cogitationes q̄ ſunt corā deo velut gēme. de bonis cogitationib⁹ naſcunt̄ bone voluntates q̄ ſūt corā deo ſic flores odoriſere. de florib⁹ bone volūtat̄ naſcūt̄ bona opa que ſunt corā deo ſic poma dulcia. Et dicit ibidē q̄ ſepe de arbore etiā bona vētus tētationis aufert gēmas bonaꝝ cogitationū. aliq̄ndo flores bonaꝝ voluntatum. aliq̄n poma bonoꝝ opeꝝ. Quid aūt p̄deſt ī arbore eſſe gēmas ⁊ flores ſi nō fructificet. certe modicū vel nihil. Sic q̄d p̄deſt cogitatio ⁊ volūtas bona ſi nō fructific̄ ope. ad h̄ ei ſum⁹ vocati Joh.xv. Ego (ait ſaluator) elegi vos d̄ mūdo vt eatis ⁊ fructū afferat̄. Hec enim arbor xp̄i electa. ſ. homo: nō h̄ꝫ radices ad terram declinātes cui⁹ rami ſurſum tendunt. quia homo grece antropos d̄r. id eſt. euerſa arbor. quia homo in celo eſt plantādus ſi in terra facit fruct⁹. in celo ſolū gaudendū eſt. Hinc Aug. in quadā omel̄. Nemo in celo tibi dictu rus eſt. Paſce fame morientē. vel pota ſitiētē. q2 null⁹ ibi eſuriet aut ſitiet ꝛc̄.

Scdā ꝫ ſaluator ī euangelio diſtinguit arborē fructū malū p̄ducentē. de qua dicit. Attēdite a falſis p̄phetis qui veniunt ad vos in veſtimētis ouium intrinſecus autem ſunt lupi rapaces Iſti falſi p̄phete ſunt caro: mundus: ⁊ diabol⁹ Uñ diabol⁹ p̄phetat d̄ p̄terito ſic ſuggerens. Multi fuerūt pctōres magni ⁊ tñ facti ſunt ſancti. ſic Dauid Paul⁹. Petr⁹ ꝛc̄. Quare q̄ tibi nō licꝫ hoc modicū facere reſpectu illoꝝ. Iteꝫ caro p̄phetat de futuro dicēs. vt hō in carnalib⁹ delicijs ⁊ voluptatibus delectetur. ⁊ poſtea quando abhorrebit: tūc agat p̄niam. Tertius v̄o falſus p̄pheta mūdus p̄phetat de p̄nti dicens Iſta mūdialia ſūt chara p̄cioſa ⁊ valde diligenda ⁊ ſolicite querēda p̄ q̄buſ ſic honorātur hoīes. Sꝫ iſti p̄phete ſūt falſi ⁊ a fructib⁹ eoꝝ cognoſcunt̄. Naꝫ caro p̄ducit fructū corruptiuū. Hinc ap̄ls. Quē ergo fructū habuiſtis in illis in quib⁹ nunc erubeſcitis. mūdus p̄ducit fructū inflatiuū. diabolus v̄o fructum intoxicatiuū. Gal̄.v. Qui talia agunt regnū dei nō ꝯſequūt̄. Sed vt dicit ap̄lus. Fructus ſp̄ūs eſt pax: gaudium ꝛc̄.

Tertiam ſaluator in euangelio diſtinguit arborē in ſterilitate p̄manentē que ſolum p̄ducit quedam folia virentia quib⁹ vtuntur homines tanq̄ fructibus quia ſic videntur eis. tales ſunt ſuperbi quib⁹ folia virentia dominatus videnf̄ dulce fructus quem oēs appetūt. vj. thopic. Omnes appetunt honores De q̄ ſi fructu dicitur Eſaie.x. Uiſitabo ſup fructum magnifici cordis. Et ſaluator expreſſius dicit illam viſitationem cuꝫ ait. Oīs arbor que non facit fructū bonum excidetur ⁊ in ignem mittet̄ ꝛc̄. Unde ex preſenti euangelio tres no

temus articulos vtiles ſaluti.ſ.
Primo pene inferni eternitatē.ibi. Arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄.
Secūdo pene īferni acerbitatē.ibi. Et in ignē mittet̄.
Tertio pene euaſiōis poſſibilitatē ibi. Qui facit volūtatē patris mei.

M Prim⁹ dixi ꝙ articulus erit đ pene inferni eternitate.quia dicit ſaluator ꝙ oīs arbor que nō facit fructū bonū excidet̄. Exciſio aūt dicit ꝑuatōz a radice.vt em̄ dr̄ in poſtꝑdicamētis. De ꝑuatiōe nō eſt regreſſus ad habitū.Et illa arbor que de hoc mūdo excidet̄ z in ignē mittet̄ eternalit̄ ibi cremabit̄.iuxta illud Ecci.xj. Si ceciderit lignū ad auſtrū aut ad aquilonez. in quocūqz loco ceciderit ibi erit.qđ ꝓbare poſſum⁹ tripliciť ſcz
Primo magnis rōnib⁹.
Secūdo veris autoritatib⁹.
Tertio manifeſtis reuelatiōib⁹.

Primo igitur eternitatē pene inferni ꝓbem⁹ ꝓpter incredulos et obſtinatos magnis rōnibus ſpecialiter ſeptez rōnibus.ſ.rōne ꝑfectiōis.rōne ſuppletionis.rōne adminiſtratiōis.rōne offēſionis.rōne male volitiōis.rōne obligatiōis.rōne iocūdatiōis. Primo eternitatē pene inferni ꝓbemus rōne ꝑfectiōis.qr ſicut in deo eſt ſūma miſericordia ita eſt z ſūma iuſticia. Sic igit̄ de⁹ ex ſua ſūma miſericordia elect' ordinauit eternū gaudiū in celo empyreo in quo nō eſt aliqđ malū.ſz ineſtimabile imo om̄e bonuz:ita ex ſua ſūma iuſticia ordinare debuit aliquē locū reprobis inferni in q̄ eſt eternū malū. Et ſicut eternū gaudiū nō eſt ī hoc ſeclo beatoꝝ.nec etiā pena eterna hic reperit̄.ſed reſtat vt vita bonoꝝ z eterna mors maloꝝ ſit in alia vita. Qđ ꝯfirmat ſaluator Matth.xxv. Ibunt hi in ſuppliciū eternū . iuſti autem in vitam eternā. Secūdo ꝓbem⁹ eternitatez pene ratiōe ſuppletiōis. Nam defectus requirit ſupplementum.ſed hic deficit iuſticie plenitudo qr multi ſceleratiſſimi z bonoꝝ conculcatores nō puniunt̄ hic. Ad ſummā autez iuſticiaz dei pertinet vt qđ hic in foro miſericordie defuit iuſticie in foro iuſticie ſuppleatur per eternā penaz.qa iuſticia eſt reddere vnicuiqz qđ ſuū eſt Dei em̄ vniuerſe vie miſericordia z veritas. Via nāqz p̄ſens eſt via miſicordie in qua terra plena eſt dei miſicordia.quia ad modicā contritionē et penitentiā eternam penaz relaxat z eternā ꝓmittit vitam.ſed in futuro erit forū iuſticie vbi nihil remittet̄ de mortali peccato. Sicut em̄ videmus ꝙ in diuerſis regnis z nūdinis diuerſimode ꝓ eodem furto puniunt̄ fures in vno foro.pro quo furto fuſtigant̄.in alio ꝓ eodem ſuſpendunt̄:ſic eſt de peccatoribus. Hic ei in via miſericordie leui fuſte amaricant̄.in via iuſticie eterna morte ſuſpendunt̄. Ps. Cum accepero temp⁹ ego iuſticias iudicabo. O vos peccatores nolite contēnere dī miſericordiā hic.quia ī futuro nō poteritis euadere eternā penam. Tertio eternitatē pene īferni ꝓbemus ratiōe adminiſtratiōis. Deus eſt iuſtus iudex.z de hoc ſancti ſumme laudant ip̄m dicentes. Iuſtus es dn̄e z rectuz iudiciū tuū. Iſti vero tui z noſtri inimici innocentes oppreſſerunt te contempſerunt.precepta tua violauerūt reatū pene corā te eternuz deū portauerunt.nunquid non vindicabis in tuo eterno regno. Certe vindicabis. quia dicitur Job.xxiiij. Anime vulneratorum clamabūt z deus inultū abire nō patit̄. Hec autē dei vltio tādiu ipſas vindicabit cremādo q̄diu materia cōbuſtibilis manebit.ſed mala

volūtas in iferno remanebit q̄ eſt pa/
bulū ignis. In pctō nāq₃ mortali q̄n/
q₃ ſūt ſc₃ act⁹: delectatio: macula: pra/
uā volūtas ⁊ reat⁹. i. obligatio ad pe/
nā eternā₃. Prima duo cito trāſeunt.
ſ₃ reliq̄ tria eternaliter remanebūt, ꝓ/
pter q̄ eṫnalr̄ cruciabunṫ. Uñ Hiero.
Ignis ille tādiu ſuccēdiṫ q₃diu habet
materiā q̄ vorat flāma paſcaṫ. Quar/
to eternitatē pene ꝓbem⁹ rōne offenſi
onis. Nā pena tāto maior ē q̄nto ꝑſo/
na ꝯ quā ſit offenſa ē dignior. vt dr̄. v.
ethicoꝝ. Pena taxaṫ ſcḋm dignitatē in
quē fit ſicut eadē iniurioſa vba ſi qs di
cat cōciui q̄ dn̄o. illa eadē vba maiori
pena puniunṫ ꝯ regē vel dn̄m ꝓlata ꝓ
pter dignitatē ei⁹. Sic iniuria facta ꝑ
peccatū mortale deo q̄ ē infinite ꝑtāc₃
dignitatis bonitat₃ punieṫ eterna pe/
na. Uñ Deut₃. xxv. Pro mēſura deli/
cti erit ⁊ plagaꝝ mod⁹. Quinto pena
inferni erit eterna ratiōe volitōis. Nā
malis in hoc mūdo ſic placet pcti de/
lectatio ꝙ nūq₃ vellēt carere ea ſi ſem/
per viuere poſſent. ſed quia cū fine vi
uūt ideo cū fine peccāt. deus autē finē
nō ꝯſiderat. ſed illā malā voluntate₃
qua ſine fine vult qs peccare. ideo ſine
fine debet puniri. Hinc Gre. in omel.
Ad diſtricti iudicis iuſticia₃ ꝑtinet vt
nūq₃ careant ſupplicio. quoꝝ mēs in
hac vita nunq₃ voluit carere peccato.
Sexto ꝓbemus penā inferni eṫnā rōe
obligatiōis. Nam de⁹ ex quo nobis i/
preciabile bonū ex ſua bonitate dedit
ſc₃ aīam ⁊ corpus. inſuper fouet ſuis
creaturis. ideo obligauit nos ad dili/
gendū eū ſuper oīa ⁊ i eternū ei ſer/
uiendū. ſed quia homo contēpto deo
optimo pro vili ⁊ caduca peccati dele
ctatione nō ſeruit ei in bonis ſuis ꝑce
ptis. ideo iuſticia dei exigit vt ſeruiat
ſue iuſticie in penis eternis q₃diu do/
nū dei. i. aīa ⁊ corpus durabit per q̄

impugnauit deū anima ⁊ corp⁹ poſt
reſurrectōnē eternaliter durabit. ergo
pena erit eterna. iuxta illḋ Job. xx. Lu
et oīa que fecit nec tamen conſume
tur. Glo. Cui⁹ vita mortua fuit in cul
pa eius mors viuet in pena. Septi/
mo pena inferni erit eterna ratiōe io/
cundatiōis. Sancti eñi videntes di/
uine ſapiētie diſpoſitionē ꝙ bonis de
dit infinitū bonu₃ ⁊ malis infinitum
malu₃ iocundanṫ de hoc ꝙ non patiṫ
dedecus culpe ſine decore iuſticie. pſ.
Letabiṫ iuſtus cū viderit vindictam.
Ad decorē eñi cōmunitatis ꝑtinet vt
fur pendeat in patibulo ⁊ iuſtus epu
leṫ in cōuiuio. ſic erit in eterna vita. ec
ce penā patet eſſe eternā. Scḋo pe/
nā inferni eternā ꝓbemus veris auto
ritatibꝫ. Diciṫ eñi Eſa. vlṫ. Uermis eo
rum nō morieṫ ⁊ ignis eoꝝ non extin
gueṫ. Gregor. Erit miſeris mors ſine
morte defect⁹ ſine defectu. Hic Bern.
Res mira ſed vera nec ſine tonitruo
ſuperni timoris audienda ibi mors
immortalis defectus indeficiens. Et
Apoc. ix. In diebus illis homies que
rent mortē ⁊ mors fugiet ab eis. Aug.
Quare in inferno mors queriṫ ⁊ non
inueniṫ. quoniā quibus in hoc ſeculo
vita offertur et nolunt accipere in in/
ferno querunt mortē ⁊ non poterunt
inuenire. Unde dicit ſaluator Mat.
xxv. Ite maledicti in ignem eternū. O
deus meus ſi tedioſum ē ſtare in vna
domo viginti annis. certe grauī⁹ ē in
tenebroſo carcere. ſed oīno intolera
bile eſt in igne eterno. Na₃ ſi daretur
optio vni aīe ſolū ꝓpter vnicā ira₃ dā/
nate q̄ tot ānis cruciareṫ in igne quot
ſunt herbe: quot arbuſta: quot arene
quot athomi: quot ſtelle: libēter acci/
peret. quia hic aliq̄n licet diu finē ha/
berent. ſed illa nūq₃. q₂ diciṫ in ſymbo
lo. Qui mala egerunt ibunt in ignem

eternum. O dei misericordia ad te clamamus vt ab isto igne nos eripias.

Tertio penā inferni etnā pbemus manifestis reuelatōibꝫ. Narrat em̄ b. Greg. in. iiij. dial. de quodā tinctore q̄ rome cū esset defunct⁹ z sepult⁹ i ecclesia bti Laurētij martyr̄ iuxta portā scti Laurētij. sequēti aūt nocte ex sepultura eadē custos audiuit clamantem ardeo ardeo. Cū has diu voces emitteret: custos h̄ ei⁹ nūciat vxori. vxor ꝟo ad eccliam mittēs volēs factū cognoscere. aperientesqꝫ hi q̄ missi fuerant sepulcꝝ vestimēta qd̄e intacta repperunt sꝫ corpus nō inuenerūt ac si in sepulcro eodē positū nō fuisset. ex q̄ colligendū est cui vltiōi aīa deputata sit cui⁹ z caro ab ecclia piecta fuit ¶

Legit sil'r terribile pdigiū qđ ɔtigit in saxonia ciuitate Magdenburg vbi erat qdā scolar̄ nōie Udo. qui cū esset obtusi ingenij sepe a mgris vberabat. Qui quodā die intrās ecclesiā bti mauricij q̄ erat ecclia metropolis corā imagine ꝟginis pstratus orabat vt sibi gr̄a lraꝝ ifunderet. q̄ obdormiens in orōne apparuit ei btā dei genitrix dicēs. Audiui orōem tuā z ecce nō solū scie mun⁹ tibi do: verꝫ etiā p⁹ mortem archiepi q̄ nūc pest ecclīam principis militis mei mauricij tibi cōmēdo quā si bn̄ rexeris grande pmiū ɔsequeris. si aūt male in aīa z corpe morier̄. Euigilans iuuenis more solito lectionem repetit. Cūqꝫ ad loquendum os aperuisset cepit oēs ɔcludere z in omi sciētia peritissimus apparere. Stupebant aūt oēs q̄ eū audiebant dicentes Nōne iste est Udo q̄ heri verberabat vt pecus: z hodie pbat esse summus phs. Post bienniū archieps moritur z ab oibꝫ Udo in archiepm eligit z cōsecratur. Qui aliquantulū bn̄ viuens tandē dedit se omi inqnamento luxurie. cepit voluptatibꝫ deseruire. facultates ecclie dissipare. z nō feminas seculares tm̄: sed et velatas violare. sicqꝫ facta est vita eius omnibus odiosa Cū aūt post multoꝝ annoꝝ curricła nocte quadā cum abbatissa dormiret audiuit vocē terribilē dicentē. Fac finē ludo qꝛ satis lusisti vdo. His auditis multū cachinnans ficticiū suspicabat Sequēti nocte vocē silem audiuit sed paꝝ curauit. Tertia nocte post ei⁹ peccatū pperratū iteꝝ illa vox cum ingēti fragore intonuit dicēs. Fac finē ludo qꝛ sat lusisti vdo. At ille ptimuit z aliquātulū ingemuit sꝫ iteꝝ recidiuauit. Igit post tres menses canonic⁹ qdā nocte in choro sancti Mauricij perseuerans orabat deū q̄ aut vdonem caput tanqꝫ morbidū p interitū de medio tolleret aut vitā suā in melius mutaret. Et ecce mox vētus veniens validus oēs lāpades ecclie extinxit Tunc venerūt duo iuuenes duos cereos gestantes z ad altare pcedētes hincinde iuxta cornu altar̄ steterūt. Post hos ingressi sunt alij duo quoꝝ vn⁹ tapeciā añ altare strauit. alter ꝟo duas cathedras aureas desup collocauit. P⁹ hos qdā sol⁹ venit pugil strenu⁹ tenēs euaginatū gladiū. z stās i medio eccle fortiter clamauit dicēs. O vos omēs sancti qꝛ reliqe hic habent surgite z venite ad iudiciū. His auditis apparuit maxima mltitudo z pfulgida viriusqꝫ sex⁹. q̄ oēs ad chorū ingressi sunt. Tūc apparuerūt. xij. viri glīosi in q̄ꝝ medio gradiebat qdā sole splēdidior. z diademate regio decorat⁹. z hi erant apl'i z dn̄s ihs xp̄s. quē mox om̄s scti adorauerūt z sup cathedrā sedere fecerunt. Affuit tandē regina celorum cū turba ꝟginū. quā oēs scti honorauert Cui xp̄s mox occurrēs z manū tenēs iuxta se collocauit. Et postremo venit

beatꝰ Mauricꝰ cū ſocijs ſuis. videli-
cet ſex milibꝫ ſexcētis ſexagintaſex. q̄ ſe
ꝓſtrātes dixerunt. Equiſſime iudex et
ↄditor ſeculoꝝ da iudiciū. His dictis
ſurgētes ſteterūt reuerēter preſtolātes
Quibꝫ dn̄s ait. Scio quē q̄ritis: date
Udonē archiepm̄. Cōtinuo quidā ex
aſtantibꝫ abierūt et miſeꝝ Udonē de
latere abbatiſſe trahētes adduxerunt
Quē beatꝰ Mauricꝰ ſeuerꝰ intuens
dixit. Eq̄ſſime iudex iudica iuſte. Iſte
vdo nō epiſcopus ſꝫ lupus. nō paſtor ſed ra-
ptor et deuorator gregis tui Iſte ē cui
dn̄a nr̄a mr̄ tua ſciaꝫ donauit. cui hāc
eccl'iam ī honorē nōis tui ⁊ mei ſocio-
rumqꝫ meoꝝ factā cōmēdauit ꝓdicēs
ei p̄miū bone vite ⁊ meritū male. In-
ſup ter monitꝰ ſe corrigere noluit. ⁊ n̄
ſolum hāc eccl'iam. ſꝫ et oīa ſibi cōmiſ-
ſa diſſipauit ⁊ ſpōſas tuas turpit̄ vio-
lauit. Ergo equiſſime iudex iudica iu-
ſte. Et iudex reſpiciēs ſcōs dixit. Quid
vobis videt̄. Pugil mox clamauit di-
cens. Reus eſt mortis. qđ oīs annu-
erunt. ſꝫ tractabāt qua morte mori de-
beret. Tunc ait dn̄s. Caput amittere
meruit. quia ſine capite vixit. Quo fa-
cto pugil p̄cepit Udoni vt ceruicē ten-
deret. ſicqꝫ decollatꝰ eſt. ⁊ mox oīs illa
multitudo diſparuit. Canonicꝰ ſupra
dictus hec oīa nō in ſomnis ſꝫ oculis
corporeis aſpiciebat. Tūc lumē in cri-
pta repiens oēs lāpades reaccendit. ⁊
caput Udonis a trunco vdonis lōge
repperit et pauimētū ſanguine made-
factum. Tūc exclamās dixit. O tremē-
dum dei iudicium q2 q̄s diu expectat
durꝰ damnat. Poſt hec oēs fores
eccl'ie fortiter obſerauit vt nullus in-
grederet̄ donec ſol oriret̄. ⁊ ſic oēs cleri-
ci ⁊ ciues viderūt Udonē decollatum
Eodē die quidā de capellanis vdonis
pacta legatione cū reuerteret̄ grauatꝰ
ſomno ſub arbore ſe depoſuit ⁊ eq̄ fre-
num ſuo brachio alligauit. Et ecce vi-
dit globū ſpirituū immūdoꝝ cum tu-
bis ⁊ tympanis gladijs ⁊ fuſtibꝫ veni-
re. ⁊ vni eoꝝ q̄ erat terribilior ſoliū ſub
dicta arbore collocauerūt ⁊ ſedere fece-
runt. Nec mora alter cuneus magnꝰ
tripudiās clamauit dicēs. Date locū
date locum q2 ecce p̄nceps Udo venit
Et ecce demones vdonis aīam ignea
cathena ligatā p̄ncipi p̄ſentāt. Quem
ſathan ſalutans dixit. Uениſti bn̄ p̄n-
ceps ⁊ dilatator nr̄i regni. ecce parati ſu-
mus tibi dare eternā dānatōem Cūqꝫ
Udo taceret ſathan aſtantibꝫ ait. Fati-
gatus eſt iſte p̄nceps idō ↄſolet̄. date ei
mādūcare. Illo igit̄ caput auertēte: ec-
ce miſtri diaboli ori eiꝰ bufones et ſer-
pentes violēter ip̄reſſerūt ⁊ liquorem
ſulphureū infuderūt. Adhuc illo tacē-
te ſathan p̄cepit dicēs. Ad balneū p̄n-
cipū tātꝰ p̄nceps ducat̄. ⁊ pꝰ horā ilico
reducat̄. Et ꝓpe erat puteꝰ operculū ha-
bēs. q̄ amoto flāma vſqꝫ ad celū erum-
pebat. ⁊ infelicē aīam vdonis illuc p̄ci-
pitauerūt. Et poſtmodū extraxerūt to-
tā ignitā in modū ferri. p̄ncipiqꝫ detu-
lerūt. Qui ſubridēs ait. Nonne ſuaue
balneū habuiſti o p̄nceps. Tūc Udo
damnatū ſe intelligens cepit blaſphe-
mare ⁊ dicere. Maledictꝰ o tu ſathan
⁊ oīs familia tua ⁊ oīs ſuggeſtio tua.
Maledictꝰ deus q̄ me creauit. Male-
dicta terra q̄ me portauit. Maledicti
parentes q̄ me genuerūt. Maledicta ſit
oīs creatura q̄ eſt ī celo ⁊ ī terra. Tunc
oēs demōes cū ſuo p̄ncipe ceperūt
manibꝫ plaudere ⁊ dicere. Uere dignꝰ
eſt iſte nobiſcū manere q2 optie ſcit no-
ſtrū cāticū. Mittat̄ ḡ ad p̄ncipalē ſco-
lam dānatoꝝ vt ſentiat ⁊ diſcat ⁊ non
exeat ī ſecula ſecl'oꝝ. Ut h̄ v̄ba finierat
ſathan ⁊ mox oēs in eū irruētes ī ba-
ratrū imerſerūt cū tāto fragore ac ſi to-
tum celū ⁊ terra ad inuicem cōquate-

rent. Hoc vidēs capellan⁹ timuit ve/hemēter. Tūc ſathan digito oſtēdens eū dixit. Uidete ne effugiat ille. vt ſic fautor culpe fuit: ſic fiat ꝛ pticeps pe/ne. Quo dicto cū demōes vellēt eū ca/pere ꝛ ipē conaret fugere repēte euigi lat. Sicq; equ⁹ territ⁹ tādiu hincinde ſaliebat ſecū donec brachiū a iūctura ſolueret. Qui tādē difficulter equū aſ/cendēs venit ꝛ Udonē mortuū vidēs viſionē cūctis enarrauit, oſtēdēs in ar gumētū brachiū euulſū, ac ciues cada uer Udonis pcul ab vrbe in paludez iactauerūt. quē demones cū plauſib⁹ exceperūt, ꝛ habitatores varijs terro/ribus moleſtare ceperunt. Tandē cō ſilio inito illā maledictaz glebā extra/hentes combuſſerūt ꝛ in fluuiuz eius puluerem piecerunt. Mira res. mox oēs piſces aquā reliquerūt donec leta nijs ꝛ ieiunijs deum ppl's placauit. ꝛ vix poſt decenniū redierūt. Mō igit q̄ cūq; eps in eccl'ia pdicta eligit tpe ↄſe cratiōis ſanguis Udonis p pauimē/tū oſtēdit ne ſibi ſimilit ↄtingat: ſic vi uat dicūt. Hec facta ſūt āno dn̄i non gentesimo impante Ottone. iij. O ſu/perbe ſi ſcires quō ↄfūderis. o guloſe ſi cogitares q̄ʒdiu eſuries. O auare ſi crederes q̄lit cruciaberis eternalit. certe prauū tuū op⁹ ↄtra dei volunta tē dimitteres ꝛ bona ageres. q₂ into/lerabilis ē pena ꝛ interminabilis in i ferno. Cōtremiſce igit tu q̄ in ſordib⁹ pctōꝝ iaces ꝛ ſup te irā magni dei p/uocas. q₂ indicibilis ē infernalis flā/ma. nō em̄ ocioſe tātas penas paſſus ē ſaluator mūdi altiſſim⁹ dei fili⁹ xp̄s ſʒ vt tātas penas ſui ſanguinis effuſi one extigueret oīb⁹ q̄ euadere volunt. Uñ Hiero. ad Palmachiū. An puta mus frēs q̄ iocādo pdicēt ſcti ridēdo loqnt apl'i. xp̄s ifantilit cōminet. ſʒ io ci nō ſūt vbi ſupplicia incidūt ſi iocā/do paſſi ſūt credant ꝛ iocando locuti. hec ille. Utile em̄ ↄſiliuʒ ē nūc credēdo declinare pene eternitatē q̄ʒ experiēdo ſentire. q₂ pculdubio ſicut momenta nea dimēbratio ppetuā facit puatōeʒ ꝛ ſic momētanea ex pcio poſſeſſio p/petuū iuſ poſſidēdi cauſat: ſic qui per mortale pctm̄ emūt īfernū ſp poſſide būt. ¶ Secūd⁹ articul⁹ erit d̄ pe ne inferni acerbitate q₂ d̄r in euāgelio Et in ignē mittet. Noīe aūt ignis p̄t actiualitatē ſuā intelligit oīs pena taʒ ſenſus q̄ʒ dāni. vt dicit Tho. in. iiij. et Matth. xxv. Ite maledicti in ignem eternū. Ad p̄ſens em̄ notemus ſoluz acerbitatē penaꝝ illaꝝ quibus dam nati in inferno affliguntur in quinq; ſenſibus. ſ.

Primo in viſu.
Secūdo in auditu.
Tertio in odoratu.
Quarto in guſtu.
Quinto in tactu.

Primo dico q̄ dānati in viſu affligū tur acerbiſſime triplici afflictiōe. Pri mo affligent afflictōe tenebroſitatis. Scd̄o terribilitatꝭ. Tertio lachrymo ſitatis. Primo affligēt pena tenebro/ſitatꝭ. q₂ nūq̄ʒ videbūt lumē delectabi le. Uñ ps. Introibit ī pgenies patruʒ ſuoꝝ ꝛ in eternū nō videbit lumē. Et Job. xxviij. Auferet ab ip̄ijs lux ſua. Hinc etiā Matth. xxij. Mittite eū in tenebras exteriores. Sed di. quō ſūt ibi tenebre cuʒ ſit ibi ignis. an dānati nihil videbūt in inferno. Reſpondet Richard. in. iiij. di. l. ar. v. q. j. q̄ in in/ferno ſunt lux ꝛ tenebre ſm qd̄ ſpectat ad miſeriā damnatoruʒ. licet enim in fernus quantū eſt ex ſe ſit locus tene/broſus eo q̄ ē ſub terra. nec poteſt ibi lucere ſol luna et ſtelle. Item ignis ibi non lucet quia non poteſt ibi eſſe niſi ignis turbid⁹ ꝛ fumoſus eo q̄ fumuſ

Dominica ſeptima poſt pēthe.

inde egredi nūq̄ pōt. tñ ex diuina diſpē
ſatōe ē ibi aliqd luminis q̄ntū ſufficit
videre illa q̄ aīam ⁊ corp⁹ torq̄re poſ/
ſunt. Vñ Grego. ix. mora. Quāuis in
q̄t ignis infernalis nō luceat ad cōſo/
lationē. lucet tñ ad aliqd vt dānati vi
deāt vñ mag̃ torqueant̃. O acerba vi
ſio vbi videbit pater filiū eternalr̃ cru
ciari ⁊ mater filiā ⁊ vir vxorē. ⁊ frat̃ fra
trē. amic⁹ amicū ⁊ inimicū. Vñ Ps.
Pctōr videbit ſcꝫ ꝙ punief ipe ⁊ ſui. ⁊
iraſcet̃. dentib⁹ ſuis fremet et tabeſcet.

Secūdo dānati affligentur in viſu
acerbitate terribilitatis. Nā in illa ob
ſcuritate videbūt terribiles figuras ⁊
imagines demonū q̄ eis maximū ti
morē incutient. quoꝝ aſpect⁹ nullus
in hac vita ſufferre poſſꝫ q̄ꝫdiu dicere
tur vnū pater noſter. ſed ſtatim more
ret̃. Refert Grego. in. iiij. dial. terribi/
le exemplū. ꝙ q̄dā diues vitioſus ve/
nit ad extremā horā ⁊ vidit corā ſe ſta/
re teterrimos demones quorū aſpe/
ctū nullo mō ſufferre poterat. Si ver
tebat̃ ad parietē aderant. ſi ad aliū ad
erāt iterū. ⁊ cepit clamare ⁊ dicere. In/
ducias vſq̄ mane inducias vſq̄ ma/
ne. ſed nō ſūt date īducie. q̄nimo ſtatī
vt de tabernaculo carnis aīa euulſa ē
iuit ad tartara. Tertio dānati affli
gent̃ acerbitate lachrymoſitatis. quia
vani oculi q̄ hic illicitis infixi fuerunt
ibi flere nō ceſſabūt. Matth. xxij. Ibi
erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Sed di.
vtꝝ dānati flebūt oculo corp̄ali. Rñ
det Richar. in. iiij. diſ. l. ar. v. q. ij. ꝙ in
īferno erit fletus corp̄alis. In fletu āt
duo ſunt ſcꝫ lachrymaꝝ reſolutio. ⁊ h
nō erit poſt diē iudicij. q2 ceſſante mo
tu celi nulla tūc generatio vel altera/
tio fiet. Nā ſi ibi lachrymarent̃ dāna/
ti vnus homo plus lachrymaꝝ emit
teret q̄ꝫ ē aqua maris, p̄pter eternitatē
pene. Secūdo in fletu eſt capitꝭ ⁊ ocu
loꝝ turbatō. ⁊ hic fletus erit poſt iudi
ciū. ⁊ tant⁹ erit hic dolor ꝙ etiā ſtrido/
rē dentiū inducit. Vñ Grego. Eijcien
tur reprobi in tenebras exteriores vt
illic dentes ſtrideāt q̄ hic de edacitate
gaudebāt. Nā etiā Cyrill⁹ refert d̃ trā/
ſitu ſancti Hiero. de quodā mortuo
ſuſcitato ꝙ ꝯtinue flebat. Cui⁹ cauſaꝫ
cū q̄reret ipe Cyrill⁹ rñdit. Si mei fle
tus cauſaꝫ q̄ris. timor penaꝝ ē. deū ei
iuſtū iudicē nō dubito. noli igit̃ mira
ri ſi ego fleo. ſꝫ poti⁹ mirare cur pctō/
res nō flent q̄ quotidie peccāt ⁊ coraꝫ
iuſto iudice ſtare oportebit. Vñ in vi
taſpatrū legit̃ ꝙ ꝯgregati ſunt fratres
ad abbatē Arſeniū ⁊ rogauerūt vt di/
ceret verbū edificatōis. Qui fleuit di.
Producāt oculi nr̄i lachrymas et cō/
burant corda noſtra hic ne cōburan/
tur in futuro. ⁊ ſic oēs fleuerūt. Se
cūdo dānati punient̃ in auditu. Au/
dient eīm tria valde dura videlicꝫ ter/
ribilē ſtrepitū. horribilē luctū ⁊ horri/
bile improperiū. Primo audiēt terri
bilē ſtrepitū ⁊ rumorē cū horribilibus
vocib⁹ ac ſi totus mūdus cōbureret̃.
nec auditū ē aliq̄n tonitruū taꝫ grāde
q̄d ſic hoīes terrere potuerit ſicut erit
ille clamor ⁊ ſtrepit⁹. Secūdo dānati
audient horribilēꝫ luctū vlulatū ⁊ ge/
mitū. q2 dicit ſaluator Luc. vj. Ve vo
bis diuitib⁹ q̄ hic habetis ꝯſolationē
veſtrā quia plorabitis ⁊ flebitis. nul/
lū ibi audiēt cantantē: ſed maledicen/
tes diabolū ſuū. dn̄m deū glorioſum
parētes. ſanctos. celū ⁊ terrā. ſolē lunā
⁊c̄. Apoc. xvj. Blaſphemauerūt deuꝫ
celi. Nam dicit Tho. ij. ij. q. xiij. ꝙ poſt
reſurrectionē in dānatis erit vocalis
blaſphemia. ſicut in ſanctis vocal̃ dei
laus. O deus p̄iſſime q̄ꝫ amare eſt ta
lem cantionēꝫ audire vbi miſericors
xp̄s blaſphemabit̃ ⁊ eius pia mater.
Tertio dānati audiēt horribile impro/

periū. Nā ſepe demones faciūt improperia contra dānatos cū ſono forte aliquo horribili d. Ue tibi ⁊ nobis lucifer. quia per tuā ſuggeſtionē eiecti ſumus d altiſſimo celo ⁊ recluſi ī hāc penā. Ue vobis dānati quia acquieviſtis conſilijs noſtris. ecce adeſt tps retributōis veſtre. Un̄ Eſa. xvj. dicit. Ululabit moab ad moab ⁊ moab oīſ vlulabit. moab ſcȝ demones. Nā maiores vlulabūt ſaltē ſpūaliter. ⁊ ceteri rn̄debūt ꝯtra eos. Jtē improperāt dānati nūc deo quia creauit eos. nūc parentibꝫ quia genuerūt. nūc creaturis qbꝫ male vſi ſunt. nūc demonibꝫ qbꝰ ꝯſenſerūt. iuxta illud Zach. xij. Planget terra familie ⁊ familie ſeorſū. Naȝ familia ſuperboꝝ ſeorſum. ⁊ familia auaroꝝ iteꝝ ſeorſū. ⁊ familia luxurioſoꝝ ſeorſum. O qntus ibi erit diſſonꝰ quidā infra quidā ſupra di. Ue nobiſ quia nati ſumꝰ. ve nobis qꝛ ꝑ modica delectatiōe perdidimus vitam ⁊c̄.

Tertio dānati puniunt̄ in olfatu fetoris acerbitate. Fetor autē intolerabilis cauſat̄ ex tribꝫ. Primo a fetēti loco. Dicit em̄ iohes nyder in declaratōne decimi ꝑcepti ꝙ poſt iudiciū infernus replebit̄ immundicijs ſpurcicijs et ſterquilinijs ⁊ penoſis abomīatōibꝫ qs peccatū fecit ex elemētis generari. Et fit ideo quia hoīes in hoc mūdo floꝝ ⁊ fructuū odoribꝫ abuſi ſūt. Conſidera nūc qnta eſſet pena ſi quis vſqꝫ ad oculos īmergeret̄ ad cloacā ſtercoribꝫ plenā. Un̄ Apoc. xxj. Pena eorū in ſtagno ardenti ⁊ igne ⁊ ſulphure ⁊ aſcēdet fetor eius. Secūdo fetor cauſat̄ a fetēti fumo. Dicit em̄ Henricꝰ de haſſia ſup Gen̄. Quis inqt dicere pōt abominationē infernaliū ſulphurearū flammaꝝ ⁊ fetorē eaꝝ queſi exirēt infernū corrūperēt totū elemētoꝝ globum. Hinc Eſa. v. Erit ꝑ ſuaui odore fetor. Tertio fetor cauſatur a fetēti corpore. quia nūqȝ ī hac vita fetidius cadauer viſuȝ ē ſicut erūt corpa damnatoꝝ. vt dicit Albertꝰ magnꝰ lib. de muliere forti. Nō fiet fetor ex corruptionis exalatiōe. quia nō putreſcūt ibi corpa. ſȝ ex īgbilitate. Un̄ Eſa. xxxiiij. De cadaueribus eorū aſcendet fetor.

Quarto dānati puniunt̄ ī guſtu ⁊ hoc tripliciter. Primo ꝑ famē ⁊ ſitiȝ qꝛ talis ibi erit fames ꝙ ſi qs totū mūdū deglutiret nō ſatiaret̄. et talis ſitis ꝙ ſi totū mare biberet nō ſufficeret. et tamen nūqȝ dabitur ei gutta aque. vt patet de diuite Luce. xvj. Hinc ſaluator Luce. vj. Ue vobis qui ſaturati eſtis qꝛ eſurietis. Naȝ ex famis penuria iraſcunt̄ ⁊ comedūt linguas ſuas vt dicit̄ Apoc. xvj. Comederūt liguas ſuas ꝑ doloribꝫ. ⁊ inſuꝑ vnus alium mordebit. Eſa. ix. Unuſqſqꝫ carnem brachij ſui vorabit. tūc libenter comederēt bufones ⁊ ſerpētes q̄ nūc abominant̄ cibos paupeꝝ. Hec autē famis tunc includet̄ intra eoꝝ oſſa eternaliter. Jō dr̄ Thren̄. iiij. Pellis noſtra q̄ſi clibanꝰ exuſta a facie tempeſtatū famis. Et Job. xviij. Attenuet̄ fame robur eiꝰ ⁊ inedia inuadet coſtas eius. Tūc em̄ intelliget guloſi qd ſit ieiunium. Potꝰ autē eoꝝ erit teſte Ps. Jgnis grando nix glacies ſpūs ꝓcellarū ps calicis eoꝝ. Et dr̄ ps. quia plures erunt potus. Dicit̄ enim Deut̄. xxxij. ꝙ fel draconū vinū eoꝝ ⁊ venenuȝ aſpidum inſanabile. Secūdo puniunt̄ ꝑ amaritudinis deguſtationē. Nā dicit Richar. in iiij. ꝙ deꝰ guſtū beatoꝝ in patria ſatiabit ꝑ cuiuſdā humidi dulcoris deguſtationē. Sic in ꝯtrarium poteſt dici ꝙ in guſtu damnatoꝝ erit quoddā humidum amariſſimū eos crucians. Tertio puniunt̄ ꝑ diuerſorū torrētiū potationē. Nā ſm̄ poetas

in iferno ſūt qnqꝫ torrētes.ſ.ſtix.ache/
ron.lethe.cocit⁹ ꝛ phlegetō. de qb⁹ ſi
nō materialr tn̄ ſm̄ horū ꝓprietates
potabunt. Stix em̄ odiū interptat. ꝺ
ꝙ poſtq̄ dānati biberint mox ſuaueꝫ
deū xp̄m dn̄m: v̄ginē mariā: oēs āge/
los ꝛ ſanctos: ac ſeipos eternalr odi/
re incipiūt. Un̄ Hugo de ſancto vic.
Qui cū odio dī ꝺ hac vita diſcedit ſub
eodē odio in eternū tabeſcit. Scōs tor/
rens acheron.i.triſte. quē qcūqꝫ ſum/
pſerit mox eternā triſticiā ſentiet in cor/
de ꝙ nūqꝫ ridere: nūqꝫ ꝯſolari pōt eti
am ſi duceret in celū. Terti⁹ torrēs eſt
lethe.i.obliuio. qcunqꝫ de iſto biberit
obliuiſcit ſtatim dī bonitatē ꝛ miſeri/
cordiā ꝛ ſuā delectationē in h̄ mundo
Quart⁹ torrēs cocit⁹.i.luct⁹. qꝛ poſt/
q̄ qs ꝺ iſto biberit ſtatim incōſolabi/
lit lugere incipiet. Quint⁹ torrēſ vocat
phlegeton.i.ardēs. qꝛ mox ardere ſine
intermiſſiōe incipiet q ꝺ iſto ſūpſerit.
O ſupbi. o auari. o luxurioſi ꝛc̄. pot⁹
veſter in inferno niſi penitueritis erit
amariſſim⁹. Quinto dānati affligē
tur in tactu. qꝛ in nullo coꝝ membro
erit ſanitas. Nā in tactu habebūt ml/
tiplicē penā. Primo coꝝ corpa erunt
turpiſſima vt dicit Anſ.li. de ſilitudi
nib⁹. qlibet coꝝ erit ſceno ꝛ oī cadaue
re fetidior ꝛ oī fuligine turpior. Hinc
Eſa.xiij. Facies cōbuſte vult⁹ coꝝ. Et
Thren̄.iiij. Denigrata ē facies eius ſu/
per carbones. Secūdo erit in corpib⁹
coꝝ pōderoſitas. Dicit em̄ Anſ. vbi ꝺ
ꝙ impi⁹ in inferno tāto penaꝝ punie
tur pōdere vt nec pedē nec manū nec
aliqꝺ membꝝ corpis poſſit mouere.
Sꝫ quō in die iudicij in magna pcel/
la ibi ceciderit eternaliter ſic manebit
ſiue ſup caput ſiue ſup pedes. ſiue ſu/
per lat⁹. iuxta illud Eccl.xj. Lignuꝫ ſi
ceciderit ad auſtrū ſiue ad aquiloneꝫ
ꝛc̄. O qnt⁹ dolor tūc erit eternalr. Si ei
infirm⁹ hic.xx.ānis ſe vertere etiā i le/
cto n̄ poſſꝫ mag̃ eēt amaritudo. ſꝫ qd
erit ibi eternalr vbi nō in lecto ſꝫ igne
Tertio erit cruciat⁹ in qualibet parte
corpis ꝛ talis vt ſi qs tangeret caput
aut pedē dānati cū feſtuca pl⁹ lederet
q̄ ſi in p̄ſenti vita vulneraret cū gla
dio. O dolor īmēſus. o cruciat⁹ infini
tus qs te euadere poterit. Ve bn̄ peni
tēs. ¶ Terti⁹ articul⁹ erit de pe/
ne euaſiōis poſſibilitate. qꝛ dic ſalua
tor in euāgelio. Qui inqt facit volūta
tē patris mei q i cel' ē ipe intrabit in re
gnū celoꝝ. Voluntas aūt dei pr̄is nob
innoteſcit in decē p̄ceptis. g̃ qcūqꝫ ob/
ſeruauerit fide bona decē p̄cepta euadꝫ
has iferni penas. qꝛ trāſibit ad vitam
eternā. iuxta illō Mat.xix. Si vis ad vi
tā ingredi ſua mādata. ꝛ ſic null⁹ ali⁹
euadet etiā ſi ſit xp̄ian⁹. qꝛ nō ois q di
cit mihi dn̄e dn̄e itrabit in regnū celo
rū ſꝫ ter debet dicere.i.corde ore ꝛ ope
pbet ſe xp̄ianū ꝛ ſuū xp̄i. Quid igitur
erit de violātib⁹ dī p̄cepta. qd de piurꝭ
qd de blaſphemis. qd de falſis iudici
bus. qd ꝺ ꝓcuratorib⁹. qd ꝺ raptorib⁹
qd de paupeꝝ oppſſorib⁹. qd ꝺ mere/
tricib⁹. qd ꝺ luxurioſis. qd ꝺ ebrioſis.
qd ꝺ ſymoniacꝭ: ſodomitꝭ adulterꝭ vſu
rarijs: incantatorib⁹: malis dn̄is: ma
lis ſubditꝭ: mal' clericꝭ: malis religio/
ſis: mal' paſtorib⁹ niſi ſuerit corde ore ꝛ
ope diuia p̄cepta ꝛ ſuā regulā. heu iſe
lices. heu miſi oēs cū diabolo eternalr
dānabūt. heu dānabūt heu dānabūt.
ꝓ modica delectatōe. ꝓ pua ſuauitate
mōi emūt eternū ſuppliciū ꝛ vēdūt vitā
ſine fine brāꝫ. Aug. ꝺ fide ad petꝝ. Fir
miſſime tene n̄ oēſ q itra ecclīaꝫ catho
licā baptiſant accepturos eē vitā eternā
ſꝫ eos q p̄cepto baptiſmate recte viuūt
id ē abſtinēt ſe a vitijs ꝛ ꝯcupiſcentijs
carnis. regnū em̄ celoꝝ ſicut heretici ꝛ
infideles atqꝫ ſciſmatici nō habebunt

ſic catholici crimioſi poſſidere ñ pote/
runt. Qđ ↄfirmat b. Hiero. in ep'la ad
filiā Mauricij di. Si ſctōꝝ cupis bře
ↄſortiū a malicie ⁊ neqtie cogitatu pe
ctus emūda. nemo te circūueniat. ne/
mo te ſmone ſeducat. non niſi ſctōs et
ſimplices ⁊ innocētes ⁊ puros celeſtis
aula ſuſcipit. nullū apud deū malicia
habet locū. ab oī malicia ⁊ dolo mun
dū neceſſe eſt eſſe q̄ cupit regnare cum
xp̄o. Gaude igit' tu arbor alta q̄ recte
viuis hūilit' ⁊ deuote p̄cepta iplēdo. q2
tu trāſplātaberis in celeſti padiſo. Quo
nos pducat xp̄s ihs i arbore crucis p
nobis pie mortuus. Qui cū p̄re ⁊c.

De eadē dñica ſeptima poſt pentħ.
Sermo. xc.

Omnis arbor q̄ nō fac fructū bonū excidet'
⁊ in ignē mittet'. Mat. vij. c.
et in euāgelio. Verba ſunt filij v̄ginis
marie vniuerſalit' oīb3 loquētis ⁊ dicē
tis. Oīs arbor ſine pſonaꝝ acceptōe q̄
nō facit fructū ſine alicui⁹ excuſatione
excidet' ſine euaſione. ⁊ in ignem mitte
tur cū omi afflictiōe. Q Ubi tria
notemus. ſ.

Primū arboris ſignificatōem
Scōm arboris fructificatōe3.
Tertiū ſilitudīs verificatōem

Primū nāq3 notem⁹ arboris ſignifi/
catiōem. Per arborē em̄ xp̄s filius dī
viui ſignificauit hoīem. Uñ i greco hō
dr̄ antropos. i. plāta vel arbor euerſa.
Hō igit' aſſilat' arbori ſpūalit' cui⁹ ra/
dices ſunt affectōes ⁊ cogitatiōes qb3
figit' ſiue in celo ſurſum ſiue i terra de/
orſum. humor eſt deuotio. ſtipes inten
tio. cortex ↄuerſatio. rami v̄tutes ⁊ po
tentie. folia ⁊ flores opinio. fruct⁹ opa
Terra in qua d3 plantari dr̄ eſſe celu3
iuxta illud pſal. Plātatus i domo do
mini in atrijs dom⁹ dei noſtri. Et ite/
rum Et erit tāq3 lignū qđ plantatum
eſt ſecus decurſus aquaꝝ. i. fluēta grā
ru3 ⁊ ſcripturaꝝ. D3 hec arbor primo
plantari vt irriget' a deo p̄re. quia dic
xp̄s Mat. xv. Oīs plātatio quam nō
plātauit p̄r meus celeſtis eradicabit'.

Scōm notem⁹ arboris fructificatio
nem. Sicut em̄ quedā arbores ſūt q̄
nō faciūt fructū vt vlmus ⁊ alie arbo
res ſilueſtres q̄ ſunt ad ignē apte. et ſi/
gnificāt ocioſos qui nihil boni faciūt
De tali infructuoſa arbore dr̄ Lu. xiij
Succide eā vt qđ etiā terrā occupat.
Quedā v̄o faciūt fructū ſ3 non aptu3
vſui humano ſ3 porcino. vt querc⁹. ta
les ſunt filij hui⁹ ſeculi in comeſatōni
bus ⁊ ebrietatib3 ⁊ voluptatib3 viuen
tes. Quedā v̄o faciūt fructū bonū. de
quib3 pš. Fructū ſuū dabit in tempe
ſuo. Nā quidā faciūt fructū ſ3 nō ſuū.
ſicut hypocrite. quidam faciūt ſuū ſed
nō in tempore ſuo. ſicut qui ante tem
pus volunt fructificare. i. in initio cō/
uerſionis ſue dum adhuc non habēt
firmā radice3. Et hi p̄ſumunt contra
legis precepta arare in primogenito
bouis ⁊ aſini. ⁊ ouis tondere p̄moge/
nita feſtinantes Tertio notemus ſi
militudinis verificatōem. Nam ma/
nichei ex his verbis chriſti dicebāt aī
mam bonā non poſſe fieri mala3 nec
econuerſo. Quem errorē reprobat Au
guſtinus dicens. Non enim dicit ſal/
uator ꝙ bona arbor non poſſit fieri
mala. ſed dicit ꝙ bona arbor non po
teſt facere fructus malos ⁊ econuerſo
Quod infallibiliter verum eſt condi/
tionaliter. ſcilicet q̄diu arbor. id eſt.
volūtas bona eſt non poteſt fructus
facere malos. ſicut q̄diu nix eſt non
poteſt calefacere. ſed poteſt fieri ꝙ nix
fiat aqua. et tunc poteſt calefacere.
Sic ſimiliter eſt de voluntate bona

que poteſt fieri mala. Ad cuius bonitatē vt dicit Tho. in .ij. di. xlviij. ar. ij. duo requirunt. ſ. intētio z electio: vt voluntas velit bonū z ꝓpter bonū. z ad hoc eligat debitū mediū. alioqn excidet z ī ignē mittetur tal' arbor. In qbus qdē ꝟbis tria insinuant ſalutis nr̄e documēta grā xp̄i declarāda. ſ.

Primū pcti nocumētū. ibi. Oīs arbor q̄ nō facit zc.

Scd'm ineſtimabile damnū. ibi. excidetur zc.

Tertiū intolerabile tormētum. ibi. z in ignē mittet

R. Primū documētū dixi ex premiſſis themat' ꝟbis declarādum pcti nocumētū. z hoc ꝑ ꝯſili ſenſu; cū dr. Oīs arbor q̄ nō fac fructū bonū. i. facit fructum malū. i. amarū pctm̄. Un̄ pctūm vltra illa q̄ dicta ſūt ī alio ſmone tria nocumēta cauſat. ſ.

Primo naturā vulnerat

Scd'o decorē maculat

Tertio hereditate ſpoliat.

Primū peccati nocumentū eſt ꝙ naturā vulnerat. ſic ptʒ Luc. x. in figura. Homo quidā deſcēdebat ab hierl'em in hiericho z incidit in latrones q̄ etiā dſpoliauerūt eū. z plag' impoſit' abierunt eo ſemiuiuo relicto. Nā ſm ſctm̄ Tho. pma ſcd'e. q. lxxxv. ar. iij. Quattuor ſunt potētie aīe que pn̄t eē ſubiecta ꝟtutum q̄ ſunt vulnerate. Prima eſt intellect' ſeu rō in q̄ eſt prudētia que ē vulnerata ignorātia. iuxta illud Sopho. j. Ambulabūt vt ceci qr dn̄o peccauerūt. Glo. q̄ ꝑdiderūt lumē ꝟtutū z pctis vixerūt; ambulabūt vt ceci nō inuenietes locū penitētie z mīſcordie Scd'a potētia aīe eſt volūtas in qua ē iuſticia que vulnerata eſt malicia ī affectu. ꝓpter quā de' hoīem pulcre ꝯditū delere voluit. Gen̄. vj. Uidēs igit' de' ꝙ multa malicia hoim eſſet in terra z cūcta cogitatio cordis eſſet intenta ad malū oī tpe. delebo inquit hominem Tertia potētia aīe eſt ꝯcupiſcibilis in qua eſt tēpantia. q̄ vulnerata eſt appetitu illicito. iuxta illud Gal'. v. Caro cōcupiſcit aduerſus ſpm̄ z ſpūs aduerſus carnē Quarta potētia aīe eſt iraſcibilis. in qua ē fortitudo q̄ vulnerata ē impotētia ſeu infirmitate. Nā ad peccandū ſum' pni z fortes. ſʒ ad bn̄ operandum infirmi z debiles. iuxta illud Michee. j. Infirmata eſt in bonis q̄ habitat in maroth. Glo. Infirmata ē in ꝟtutibus q̄ habitat in amaritudinibus pctōꝝ. Iā ſiquidē nō eſt ſanitas ī carne nr̄a. nō pax in oſſibus. z nō ē facultas eundi aīe ad te dn̄e de' niſi tua grātia adiuueris eā. Sana igit' dn̄e eam z ſanabit'. qr tu es dn̄s deus ei'. z ideo magna miſericordia tua dn̄e ſup nos quā in ira ꝯtinere nō poter'. Scd'o quoqʒ peccatū mortale nocet. qr decorem maculat. Sicut eī res corpalis ſuam pulcritudinē habet duplici rōe. ſcʒ rōne debite ꝓportiōis corpalis qn̄ corpus habet debitā diſpoſitionem et formā. Scd'o ratione coloris z refulgentie lucis. ſic anima duplicē decorē habet. Unū naturalē induſtriā qua ī ſuis actibus dirigit'. aliū diuini luminis grām qua in actibus interioribus pficitur. Unde ſicut corporis macula fit ꝓpter quādo corpus decorum ex cōtactu alicuius rei ꝑdit ſuū nitorem Sic metaphorice anima maculat' ex cōtactu alicuius rei ꝑ inordinatū amorē Unde Ecci. xlvij. Dediſti maculam in gloria tua. Nam in lege veteri ſub figura quadruplex macl'a prohibebat'. ſcʒ in domo. in veſte. in oblatione. ī offerente. Primo inquā macula prohibetur in domo. Leuitici. xiiij. Per quā maculam peccatū in familia deſignatur. j. Regū. iij. dr ꝙ ꝓpter hoc pctm̄ Hely

ſacerdos q̄ nō plene correxit filios fra
ctis ceruicib' ē punit' ꝛ mortu'. De q̄
macula dr̄ Eccl.xiij. Qui tetigerit picē
coinquinabit̄ ab ea. ꝛ q̄ cōicauerit ſup
bo induet ſupbiā. q2 tota familia cor/
rūpit̄ ꝑ prauā cōſuetudinē. Secūdo
ꝑ maculā in veſte macl'a pcti infamie
deſignat̄. De q̄ Jude.j. Odiētes illam
q̄ carnal'ē macl'atā tunicā. Et Nume.
xxxv. Nō polluatis t'rā hitatōis. i. cor/
pus veſtrū. qd̄ polluit̄ marie pctō lu/
xurie. Tertio ꝑ maculā in oblatione
pctm̄ in oꝑe deſignat̄. De q̄ Job.xxxj.
Si manib' meis adheſit macl'a. q. d.
ſm glo. q' ſi aliqn̄ illicita cogitauit ꝑ/
duxire illa vſq3 ad oꝑa n̄ ꝑmiſit. Quar
to ꝑ maculā i offerēte pctm̄ in itentio
ne ſeu cogitatōe deſignat̄. de q̄ dic̄ ſal
uator Matth.xv. De corde exeūt cogi
tationes male. homicidia: adulteria:
fornicationes: furta: falſa teſtimonia
blaſphemie. hec ſūt q̄ inqnant hoiem.
Ad cui' clariorē intelligētiā nota qui/
q3 documēta. Primū eſt q' res viles
ꝛ inferiores v̄tute earū nō maculant
aiam q̄ in natura ē ſupior et nobilior
eis. ſic radi' ſolis nō macl'at̄ ꝑ ꝯtactu3
corpoꝝ fetidoꝝ. ſed aia coinqnat ſeip
ſa3 ꝑ iordinatū amorē. q2 amor ꝯiun
git aiam rei amate. ꝛ ex h̄ aia macl'at̄
q2 ꝯtra ordinē rōnis ꝛ diuie leg' ama
uit. Un̄ Oſee.ix. Facti ſūt abominabi
les ſic ea q̄ dilexerūt. Hic Aug. Si ter
rā dilig̃s: terra es. ſi celū: celū. ſi deū: de
us. nō q̄dē ꝑ eēntiā ſ3 ꝑ ꝑticipatiōem.

Secūdū documētū ē q' rō vl' itelle
ct' nō macula[t̄] ex ꝯſideratōe quarūcū
q3 reꝝ viliū: ſ3 mag' ꝑficit̄. macl'at̄ vo
ſi iordiate diligat. q2 amor reꝝ ꝯiūgit
volūtati. Un̄ itelligere pctm̄ n̄ ē pctm̄
ſ3 amare pctm̄ pctm̄ ē. Tertiū3 do/
cumētū ē q' macl'a aie n̄ ē ſilis vmbre.
q2 trāſeūte obſtaculo corꝑis n̄ rema
net vmbra. ſ3 remoto actu pctī adhuc
remanet macula in aia. id dr̄ Joſue
xxij. Uſq3 in p̄ſentē diē macl'a hui' ſce
leris in nobis ꝑmanet. Quartū do
cumētū ē q' poſtq̄3 hō peccauerit diſce
dēdo ab ordie rōnis vel diuie leg' nō
ſtatim redit ad illū ſtatū in q̄ ꝑus fue
rat aia ſ3 reqrit̄ aliqs mot' ꝯtrari' vo
lūtat' ꝑmo motui. ſc3 triſticie ꝯtritio/
nis de ꝑmo motu delectatōis. Sicut
ſi aliqs diſtaret ꝑ aliquē motū ab ali/
quo nō ſtatim fit ꝓpinquius ceſſante
motu ſ3 oportet q' ꝓpinquet ꝑ ꝯtrariū
motū. Quintū documētū ē q' ſicut
vnū pctm̄ cauſat vnā macula3: ita di
uerſa pctā diuerſas. ꝛ tāto abomina/
biliores q̄nto pctā fuerint ꝯtrariora.
Hec Tho.j.ij.q.lxxxvj. O aia ſaluan/
da intuere te ꝛ vide te ſi dei et'ni imagi
nē in tua aia maculaſti ꝛ reforma. O
de' me' q̄t ſūt nūc hic p̄ſentes q̄rū aie
ſūt dō ꝛ angelis ac beatis abomiabi/
les. ꝛ tn̄ nec intuent̄ ſe. O anie decepte
hec v̄ba audiūt q̄ſi i ſomnis nihil cu/
rādo de ſuo ꝑnicioſo ſtatu. O de' et'ne
ecce ꝑerāt ad eternū ignē ꝛ ridēt: gau
dēt ꝛ epulant̄. cur h̄. q2 tu ſcis dn̄e mi
q' n̄ credūt tibi ꝛ mihi dicēti. Tertiū
pctī nocumētū ē. q2 hereditate ſpoliat
Nā ꝑ pctm̄ mortale aia ꝑuat̄ hoīſ glo
rie. ad quā niſi penituerit nō admitte
tur. ꝛ bonis gr̄e. inſup ſpoliat̄ oib' vir
tutib' ꝛ gratijs. Si eñ tot bona oꝑa
qs haberet ꝛ v̄tutes q̄t padiſus hab3
nobiles arbores flores herbas ꝛ radi
ces. Jtē q̄t celū ſtellas q̄t mare guttas
hec oīa ꝑ vnū ſolū mortale pctm̄ ꝑdit
ſic q' nūq̄3 habebit aliqd̄ bonū in celo
ꝑ eis niſi ꝑ pniam recuꝑauerit. iuxta
illud Ezech.xviij. Si auerterit ſe iuſt'
a iuſticia ſua ꝛ fecerit iniqtatē nunq̄d
viuet. oēs iuſticie ei' q̄s fecerat n̄ erūt
in mēoria. Secūdū ſalut' documē
tū declarādū ex p̄miſſis v̄bis inſinua
tur pctī ineſtimabile dānū cū dr̄. Exci

deſ devita pñti. ꝺ eccl'ia militãte ⁊ triũphãte. lõ triplex ẽ dãnoſa occiſio ꝑ peccatũ ſcilicet

Pria nature ꝑ diuiſiõ; aie a corꝑe

Scda gr̃e ꝑ excluſionẽ a grãtuito adiutore.

Tertia gl'ie ꝑ ſeꝑatõ; a ꝺo ſaluatore

Prima dãnoſa exciſio ꝑ pctm̃ dixi ꝙ ẽ nature ꝑ diuiſionẽ aie a corꝑe. qꝺ fit ꝑ morẽ, q² ꝰ Areſt. li. ꝺ pomo ⁊ morte. Mors nihil aliud ẽ q̃ receſſus aie a corꝑe. tũc em̃ ꝑdet tꝑalẽ ſubſtantia; amittet tꝑs merẽdi vitã eternã. derelinquet amicos fratres filioſ vxorẽ. Hic Ps. Ne timueris cũ diues fact⁹ fuerit hõ. qm̃ cũ interierit non ſumet hec oĩa ſecũ. neq; deſcẽdet cũ eo gloria ei⁹. Idẽ. Reliquẽt alienis diuitias ſuas. Hinc etiã Areſt. ait. Seꝑari ab amicꝭ ⁊ ꝯſuetis miſerabile ẽ. O q̃ miſerabile ⁊ amarꝫ relinquere ea ꝓpter q̃ ꝑdidit aiam ſuã ⁊ deũ ſuũ. O q̃ triſte ẽ relinq̃re filios fratres vxores ⁊c̃. q̃s pl⁹ dilexit q̃ deũ. ⁊ nõ habere ad q̃d ire ad futurꝫ ſeculũ niſi ad penã. De hac exciſione dicit ſaluator Luc. xiij. hãc ſimilitudinẽ. Arborẽ fici habebat q̃dã plãtatã in vinea ſua. ⁊ venit q̃rens fructũ in illa ⁊ nõ iuenit. Dixit aũt ad cultorẽ vinee. Ecce iã anni tres ſũt ex q̃ venio q̃rens fructũ in ficulnea hac ⁊ nõ iuenio. ſuccide ẽ eã vt q̃d etiã terra; occupat. Rñdẽs dixit illi. Dñe dimitte illã ⁊ h̃ anno vſq̃ dũ fodiã circa illam. ⁊ mittã ſtercora. ⁊ ſi q̃dẽ fecerit fructum ſin autẽ in futuro ſuccides illã. De hac etiã ſucciſiõe dicebat iohes Lu. iij. Iã ſecuris ad radicẽ arborꝭ poſita ẽ. Facite ẽ dignos fruct⁹ pnie. Iã ramũ tuũ ſucciderũt. ſ. filios. ⁊ truncũ puta pr̃e;

Secũda arboris ꝑ pctm̃ ſucciſio eſt gr̃e ꝑ excluſionẽ a gratuito dei adiutorio q̃ eſt dãnoſior q̃ ſucciſio ꝑ naturalẽ morẽ. q² hic aia morit̃. ibi ꝟo corp⁹ Et ſic in corꝑe mortuo nõ remanꝫ aliq̃s decor ⁊ viuacitas ad lucrandũ: ſic in aia ꝑ pctm̃ a dei gr̃a ſucciſa. quia ſi monaſteriũ edificet aut ſe caſtiget ꝺo nõ placent. iuxta illud. j. ad Corꝭ. xiij. Si diſtribuero oẽs facultates meas i cibos paupeꝝ. charitatẽ aũt nõ habeaꝫ nihil mihi ꝓdeſt. Si tradidero corpus meũ ita vt ardeã. charitatẽ aũt ⁊c̃. De tali arbore dicit Greg. i omel'. Nec habet aliq̃d viriditatꝭ ram⁹ boni opiſ ſi nõ manet in radice dilectiõis. ⁊ ſaluator. Arbor mala fruct⁹ malos fac̃. Cui⁹ q̃dẽ exciſio figurat̃ Dañ. iiij. vbi habet̃. ⁊ ſũt verba nabuchodonoſor. Uidebã ⁊ ecce arbor in medio terre et latitudo eius nimia. magna arbor ⁊ fortis ⁊ ꝓceritas ei⁹ ꝯtingens celũ. aſpectus illi⁹ erat vſq; ad terminos vniuerſe terre. folia ei⁹ pulcherrima. ⁊ fructus ei⁹ nimi⁹. ⁊ eſca vniuerſoꝝ in ea. ſubter eã habitabãt aĩalia ⁊ beſtie. ⁊ ĩ ramis eius ꝯuerſabant̃ volucres celi ⁊ ex ea veſcebat̃ oĩs caro. ⁊ ecce vigil et ſanct⁹ de celo deſcendit ⁊ clamauit fortiter. Succidite arborem ⁊ p̃cidite ramos eius. excutite folia eius ⁊ diſpergite fructus eius ⁊ fugiant beſtie ⁊ volucres de ramis eius. Uerũtamẽ germen radicũ eius in terra ſinite. et cu; feris ſit pars eius. cor fere det̃ ei. ſeptẽ tẽpora mutent̃ ſuper eũ donec cognoſcant viuẽtes: quoniã dñat̃ excelſus ĩ regno hominũ. Iſta igitur arbor alta homo intelligit̃. gratioſus eſt ei ꝑ ſciẽtiã. pulchra ſũt folia ꝟba doctrine fruct⁹ vniuerſoꝝ in eo ꝑ bona exẽpla. beſtie. i. vita voluptuoſa ſubter eũ ſed volucres. i. dociles ſiue cõtẽplantes ĩ ramis. Qui cũ ſe delectauerit ꝑ ſuperbiã tũc vigil. i. xp̃s facit ſuccidere a ſtatu gratie. ⁊ ſic diſꝑgunt̃ virtutes. germen tñ in terra dimittit̃. q² hab; aptitudinẽ ꝯuertendi ad gratiam. cor im

mutat de bono in malū. ⁊ tūc dʒ habe
re cor beſtie. Sicq; ſeptē tpa mutabūt
ſup eum. i. eternalit in pctō pmanebit
niſi cognouerit altiſſimū ſuū creatorē
p humilitatē Tertia arbor ſucciſio
p pctm̄ eſt glīe p ſepatiōem a ſaluato/
re. ⁊ hec eſt dānoſiſſima. Uñ Chryſ. ſu
per Math. Due ſunt pene eternales.
excidi ⁊ in ignē mitti. multi gehennaʒ
horrent. ego aūt caſum glīe mlto ma
iorem fore aio. etenim decē milia mul
to melius eſſet fulmia ſuſtinere q̄ xpi
faciē auerſam in iudicio non videre et
ab ipa ſepari. Idem in quodā ſmone
Excludi a bonis eternis ⁊ alienū effi/
ci ab his q̄ pparata ſunt ſctis tantum
cruciatū ⁊ tātū dolorē infert vt ſi nlla
pena extrinſecꝰ torqueret hec ſola ſuffi
ceret. Sic eīm ſepabunt a ſctis oībꝫ:
⁊ a pia vgine Maria ⁊ a ſtatu pnīe et
miſcdie. q nunq̄ eis cōiungi pñt nec
penitere nec miſcdiam inuenire Uñ ſi
beata vgo cū oībꝫ angel ⁊ ſctis vſq;
ad nouiſſimū diē ſupplicaret: xps eaʒ
nullatenꝰ exaudiret. ⁊ hoc pter duas
cauſas. Prima eſt. qꝛ dānati extra ter
minū grē ⁊ miſericordie ſūt illa q nul
la grā pōt ad eos ptingere. dicēte dño
Malach. j. Iſti vocabūt termini ipie/
tatis ⁊ populꝰ cui iratꝰ eſt dñs vſq; in
eternū. et Lu. xvj. Int nos ⁊ vos. i. int
electos ⁊ dānatos. chaos magnuʒ fir
matū eſt. vt hi q̄ volūt hinc trāſire ad
vos nō poſſint neqʒ inde huc trāſmea
re. Scda cauſa eſt. qꝛ deꝰ q̄ eſt eterna
veritas firmiſſimū iuramētū preſtitit
ſup hoc tam in veteri q̄ in noua lege.
De veteri lege habetur Hiere. xv. Ui/
uit dñs ſi ſteterit moyſes et ſamuel co
raʒ me nō eſt aīa mea ad populū iſtū
eieci eos a facie mea. Ergo dicit domi
nus oībꝫ elect tā in celo q̄ in terra exi
ſtentibꝫ illud Hiere. xiiij. Noli orare p
populo iſto. qꝛ nō exaudiā te. Item in
noua lege dicit xps filꝰ dei viui Ma/
thei. v. Amē dico vob nō recedēt inde
donec reddēt nouiſſimū quadrātem.
Jō nō habētibꝫ reddere dicet xps illō
Mat. xxv. Ite maledicti i ignē eternū
qui paratꝰ eſt diabolo et angelis eius.
vbi nullū ſuffragiū pdeſſe poterit eis
Quia dicit Augꝰ. Si ſcirē prem meuʒ
in inferno nō plus orarē p eo q̄ p dia
bolo. O deus piiſſime quantū dānuʒ
facit viliſſimū peccatum. qd ſepat a te
deo dulci creatore. a beata genitrice et
oībꝫ bonis. et tñ infelices hoīes totis
viribus laborāt vt libere poſſint pec/
care. O maledicta peccati delectatō O
fatua hominū intētio: nōne melꝰ eſſʒ
moriq̄ peccatis inqnari et a tātis bo
nis ſepari. Unde ſeptē ſunt ꝯſideratio
nes faciende in qbꝫ oīa alia cōphen
dunt p qbus nō debet hō mortaliter
peccare. Attēde diligēter et fige i cor tu
um ſtabiliter. Prima ꝯſideratio ē mū
di ſtatus. Scda rei vitalis. Tertia cre
ature ſenſibilis. Quarta fame et vite
hominis. Quinta vniuerſe cōmunita
tis. Sexta pene infernal. Septima et
vltima oīm poſſibilitat. Prima ḡ cō
ſideratio erit mūdi ſtatꝰ. ſ. corpalium
q̄ ſunt elemēta. ſtelle celi. ſol ⁊ luna. au
rum. lapides pcioſi. ⁊ alia q̄ hñt purū
eſſe. Nam celi animā nō habēt nec ſen
ſum. vt dicunt theologi ſup. ij. diſ. xv/
iiij. licet Auicenna. ix. metaphiſice mē/
tiatur q celū ſit magnū aīal. Habēt ḡ
celi puʒ eſſe q̄s deꝰ nobilit fecit in im
mēſitate: pulcritudīe et ordīe. Primo
deus ſtatū mūdi corpaliū fecit i imē
ſitate nobiliſſimū adeo q nemo vnq̄
menſurare potuit. cuius exemplū ha/
betur in legēda ſancti Andree de dya/
bolo q̄ venerat ad epm i forma iuuen
cule qñ ſctūs andreas dixit q ſolꝰ ille
demon q̄ ſedebat i mēſa epi menſura/
uerat quanta eſt diſtantia a celo vſq;

ad terrā. iō Eccl. j. dr. Altitudinem celi
latitudinē terre ⁊ pfundū marꝭ qs di/
menſus eſt. deinde oīa ſupradicta ſunt
pulcerrime facta. terra em̄ ē vilioꝛ om
niū elemētoꝝ. ⁊ tñ de ea generatᷓ aurū
argentū ⁊c. floꝛes: arboꝛes pulcre ⁊c.
Deinde ſm oꝛdinē ſūt facta oīa: ita ꝙ
infima eſt terra. ſupra quā eſt aq̄: po/
ſtea aer: deinde ignis ⁊c. Nā natura ſp
nobilioꝛa ſupra oꝛdinauit. ⁊ ita aſcen
dēdo vſqꝫ ad celū empyreū vbi ſūt an
geli ⁊ bt̄e aīe. ⁊ ſp vnū excedit aliō i de/
cu plo. Sꝫ ſi oīa iſta puta totā terram
omne auꝝ ⁊ argentū ⁊ cū oīb; ſuis ger
minib;: aquā cū piſcib;. aera cū volu
crib;. celū cū ſiderib; tibi dareᷓ ideo vt
vnū pctm̄ moꝛtale ppetrareſ. vl ſi oīa
hec habuiſſes ⁊ pdidiſſes ⁊ cū vno pec
cato moꝛtali recupare poſſes nunqd
pctm̄ cōmitteres. O aīa ſanguine xp̄i
loꝛa dico tibi ꝙ ſi mille millies mūdos
hr̄e poſſes cū vno pctō moꝛtali: nullo
mō deberes facere ob amoꝛē tui crea/
toꝛis. Cui⁹ rō ē. qꝛ meli⁹ ē ꝯtēnere crea
turā q̄ꝫ creatoꝛē. peccādo ei creatoꝛ ꝯtē
nitᷓ. qꝛ dic Aug. ꝙ peccare ē ſpreto incō
mutabili bono reb; cōmutabilib; ad
herere Scōa deniqꝫ ꝯſideratio ē rei
vital' que hn̄t eſſe ⁊ viuere q̄ ſūt nobili
oꝛes antedictꝭ. Dic em̄ Aug. vij. d ciui.
dei ꝙ herbe ⁊ plāte q̄ hn̄t aīam vege/
tatiuā ſunt nobilioꝛes his q̄ nō habēt
adeo ꝙ plus valet ram⁹ vni⁹ arboꝛis
vel vna herba vrtice q̄ꝫtum ad nature
pcioſitatē q̄ꝫ totū auꝝ mundi. verūtñ
q̄ꝫtū ad hoīm neceſſitatē nūc pl⁹ pōde
ratur auꝝ. Sicut licet mus pcioſioꝛ
nature ſit q̄ꝫ panis: tñ meli⁹ eſt hr̄e pa
nem in domo ꝓpt' vtilitatē q̄ꝫ mures.
Vn̄ ſi dareᷓ tibi optio vt ſi moꝛtaliter
velis peccare. puta inebꝛiari. luxuria/
ri. piurare ⁊c. oēs ſilue arboꝛes plante
herbe tibi darenᷓ. aut oīa iſta poſſide
res ⁊ niſi peccares amitteres nūqd pec
care velis. O dilecta aīa noli ꝓ his oī/
bus peccare. qꝛ ibis ad eternū incēdiuꝫ:
vbi te iſta iuuare nō poterūt. Ter/
tia ꝯſideratio ē creature ſenſibil'. vt ſūt
aīalia irrōnalia. boues vicꝫ oues equi
aſini fere beſtie q̄ ſm naturā ſunt pcio
ſioꝛes q̄ꝫ auꝝ. argētū arboꝛes herbe ⁊c
Sꝫ nūqd ꝓ oīb; brutis velis peccare
vt tibi denᷓ. vel ſi haberes ne amitte/
res. certe non deberes non deberes. ſꝫ
reſpectu offenſe dei oīa arbitrari vt
ſtercoꝛa O inſenſata filioꝝ hominum
ſtulticia. qꝛ ꝓ duob; bobus interdū ꝓ
vno. ⁊ heu qñqꝫ ꝓ vna oue capra vel
cane nō tm̄ piurant ſꝫ hoīes vulnerāt
⁊ occidunt Quarta ꝯſideratio ē vite
hoīs ⁊ fame. Dicit em̄ Frācīſc⁹ marōis
ꝙ fama pl⁹ eſt q̄ꝫ diuitie mūdi. immo
plus q̄ꝫ vita coꝛpalis. Sꝫ pone ꝙ niſi
cōmittas pctm̄ moꝛtale debeas occi/
di tu pr̄ tuus mr̄ fratres ⁊ oīs parentela
aut niſi ꝯmitteres pctm̄ moꝛtale icur
reres cū tota parētela criminoſam in
famiā. aut ſi pctm̄ ppetrares recupa/
res ſanitatē qua victur⁹ eſſes vſqꝫ ad
finē mundi noli peccare. itez dico no/
li ꝓ his oīb; peccare ne pdas opti/
mū tuū creatoꝛē ⁊ redemptoꝛē xp̄m q̄
ait. Qui nō odit prēm ſuū ⁊ mr̄ē ⁊ vx
oꝛem ⁊ filios ⁊ frēs et ſoꝛoꝛes. adhuc
aūt ⁊ aīam ſuā nō pōt me⁹ eē diſcipu/
lus. Jō dic Aug. Meli⁹ eſt dō dilecto
moꝛi q̄ꝫ eo offenſo viuere. ⁊ xp̄s Ma/
thei. x. Nolite timere eos q̄ occidūt coꝛ
pus aīam autē non poſſunt occidere.

Quinta ꝯſideratio ē vniuerſe cōita/
tis ciuitatū: regnoꝝ ꝓuinciaꝝ ⁊c. ⁊ po
namus ꝙ totū h regnū imo tota xp̄i/
anitas ab infidelibus eēt deſtruenda
et fides xp̄i delenda. mulieres ⁊ ꝟgies
violāde. hoīes occidēdi niſi ꝯmitteres
peccatū moꝛtale. ⁊ tūc oēs infideles cū
peccato tuo ad fidē ꝯuerteres. O ani/
ma dei viui imago pcioſa q̄ꝫ margari/

ta noli peccare ꝓ tãto bono obtinẽdo. qꝛ dic̃ apl's. Nõ ſunt faciẽda mala vt veniãt bona. Et xp̃s Mat. xvj. Quid ꝓdeſt hoĩ ſi mũdũ vniuerſum lucret̃: aĩe ꝟo ſue detrimẽtũ patiat̃. aut quaꝫ dabit hõ cõmutatõꝫ ꝓ aĩa ſua. Sexta ꝯſideratio eſt pene infernal'. vt niſi peccares mortalit̃ eternalit̃ deberes ĩ inferno torqri. peccãdo ꝟo euaderes. Dico tibi q̃ nũq̃ ꝓpt̃ h̃ deberes peccare. qꝛ dic̃ Anſ. Si hinc cernerẽ pc̃ti pudorẽ: illinc inferni horrorẽ ꝫ neceſſario deberẽ vni ĩmergi. mallẽ innocens gehennã intrare q̃ʒ ſorde pollut' celeſtia regna tenere Septima ꝯſideratio ẽ oĩm poſſibilitat̃: vt totũ vniuerſum poſſis vno pc̃tõ ꝯſuare. qđ niſi peccares deberet annihilari. O q̃tũ dãnuꝫ eſſet tot angelos. tot ſc̃tõs. ꝛ btãm ꝟginem. ſolẽ. lunã. terrã. aquã. ignẽ. ꝛ humanitatẽ xp̃i annihilari. Sꝫ certe pro hoꝝ oĩm ꝯſeruatõe nõ deberes mortalit̃ peccare. O igit̃ infelices aĩme peccatrices. O dei vr̃i ꝯtẽptrices cur ꝓ modica delectatõe peccat̃ ꝯtra deũ veſtꝝ

Tertio in p̃miſſis themat̃ ꝟbis inſinuat̃ intolerabile inferni tormẽtum cũ dr̃. In ignẽ mittet̃. q̃ eſt etern'. acerbiſſimus. intolerabil'. A q̃ nos eripiat xp̃s fili' dei viui ꝛc̄. Amẽ.

Dñica octaua poſt penthe.
Sermo. xcj.

Homo quidã

erat diues q̃ habebat villicũ: ꝛ hic diffamat' ẽ apđ illũ q̃ſi diſſipaſſet bona illi'. Lu. xvj. ꝛ in euãgelio. Uerba ſunt redẽptor̃ hoĩm ibi bñdicti pc̃tõres terrẽtia. Q In q̃bus ſilitudinarie tria inſinuauit peccatoribꝫ diſcẽda. ſ.

Primo ſuum beneficium in officij aſſignatione.

Scđo hominis viciũ in rerum domini diſſipidatione

Tertio hominis ſtudiũ in futuroꝝ ordinatione

Primo eñi ſaluator inſinuauit ſuuꝫ bñficiũ hoĩbꝫ grat̃ impẽſum. Ipſe eſt hõ ille diues in q̃ ſũt abſcõditi oẽs theſauri ſapiẽ ꝛ ſciẽ. q̃ hꝫ villicũ. i. quẽlibet hoĩem ſup bona ſua ꝯſtitutũ. Eſt eñi villic' ꝓprie cuſtos ville. ſꝫ h̃ accipit̃ ꝓ diſpẽſatore. Un̄ dic̃. Hõ q̃dã. i. deus ꝓ nob̃ humanat'. erat diues. qꝛ gl'a ꝛ diuitie ĩ domo ei'. habet villicũ. i. diſpenſatorẽ cui tradidit bona ad diſpenſandũ. Hic hõ xp̃s triplicẽ hꝫ villicũ. vicꝫ. In ſp̃ualibꝫ p̃latũ. In t̃palibꝫ p̃ncipẽ. In vtriſq̃ꝫ quẽlibet xp̃ianũ. Quilibꝫ eĩ hõ eſt villic' dei. Cui triplex villa committit̃ gubernãda. q̃ꝝ fruct' prudẽter dꝫ diſpẽſare. Prima villa eſt mũdus iſte: cui' fruct' ſũt bona t̃palia q̃ q̃libꝫ videat ne putrefieri p̃mittat. ſꝫ ad ſui dñi mẽſam ꝛ ſuis ei' admiſtret. i. pſonis eccl'iaſtic̃ ꝛ paupibꝫ. Scđa villa ẽ corp' ꝓpriũ cui' fruct' ſunt ſanitaſ. fortitudo. pulcritudo ꝛc̄. q̃ oẽs ad dñi honorem ſũt diſpẽſandi. Tertia villa eſt aĩa q̃ a prauis cogitatõibꝫ ẽ cuſtodienda. cui' fruct' ſunt intẽtio. volũtas. rõ ſapiẽ. iuſticia ꝛc̄. q̃ oẽs ad honorẽ dñi ſunt diſpẽſandi fidelit̃ Scđo ſaluator in p̃nti pabola inſinuat hoĩs vicium in reꝝ dñi ſui dilapidatõe di. Hic diffamat' eſt apud illũ q̃ſi diſſipaſſet bona illi'. qꝛ bona nr̃a dei ſunt autoritate. ſꝫ nr̃a ſunt vtilitate. nulli eñi ſic dat t̃palia bona q̃n ſibi reſeruet ſemꝑ dñium. & q̃to pl' de t̃palibꝫ q̃s dic̃ eſſe ſuũ: tãto pl' mẽtit̃. Hec aũt bonorum dñi diſſipatio tripl'r ꝯtingit fieri. Primo cũ q̃s declinat a veritate. Secundo cũ q̃s declinat a pietate. Tertio cũ q̃s declinat a ſupmi boni incõmutabilitate. Primo inquã diſſipat q̃s bona dñi cum declinat a veritate ĩ corde

autore aut ope.ſ.aliter credēdo q̄z de/beret.aut aliter loquēdo q̄z ī corde ha/bet.aut aliter faciēdo q̄z tenet. De q̄bꝫ dr Oſee.iiij. Nō eſt veritas dei in terra Sꝫ ſm illud Eſa.liij. Unuſquiſq̄ ī vi/am ſuā declinauit. Uia aūt hoīs et ſc eſt mēdaciū. Ps̄. Oīs hō mēdax. Se/cūdo hō diſſipat dn̄i ſui bona cum de/clinat a pietate et miſericordia. p q̄bꝫ ſunt infames apō piū dn̄m deū. De q̄/bus Oſee.iiij. Nō eſt miſcōia ī terra. et hoc ꝓꝑ̄ duo.ſ.ꝓꝑ̄ cupiditatē et ꝓdiga/litatē. Nā multi auari reducūt bona dn̄oꝝ ſuoꝝ ī terra. Hiere.vi. A maio/re vſq̄ ad minorē oēs ſtudēt auari/cie. Alij aūt nō ſunt miſericordes q̄r ꝓ/digaliter expendūt bona dn̄i in ebrie/tatibꝫ.comeſatiōibꝫ. hiſtrionibꝫ ꝛc̄. q̄ ē quedā diſſipatio.et tales inutiles fui ſunt multi. De q̄bꝫ ps̄. Oēs declinaue/runt ſil' inutiles facti ſunt Tertō hō diſſipat bona dn̄i ſui cū declinat a ſu/premi boni incōmutabilitate.i.a deo ꝑ diuerſa vicia. Nā ſm magnū Alber/tum ſup ps̄. Pctōres declināt ſm oēs caſus q̄ſi grāmatice loquēdo. Quidā declināt in ntō cū in mūdo cupiūt ſu/perbe noīari. Gen̄.xi. Celebremus no/mē nr̄m anq̄ȝ diuidamur ī terra. Alij declināt in gtō ꝑ luxuriā.ſicut ſenes ī/iqui.Dan̄.xiij. Declinauerūt ocl'os ſu/os vt nō videāt celū. Alij in dtō ꝑ vſu/ram vel ſymoniā dādo pecuniaȝ. Alij in actō ꝑ detractōem. Alij in vocatiuo ꝑ adulatiōꝫ. Alij ī ablatiuo ꝑ rapinaȝ Et ſic nō eſt q̄ faciat bonū ꝛc̄. Tertio ſaluator inſinuat hoīs ſtudiū in futu/roꝝ ordinatōe dū ait villic⁹ intra ſe.i. in ſua cogitatiōe.q̄d faciā q̄r dn̄s me⁹ aufert a me villicatōꝫ p̄dictaꝝ villaꝝ ſcꝫ reꝝ corpis ꝛ aīe. Sepe eēm cogitan/tes de ꝑuatiōe mortꝭ inducūt ad verā pn̄iam.ſcio q̄d faciā.q̄r ꝑ opa miſcōie miſericors de⁹ recōciliabit.ꝛ ſic cōme/dat xp̄s talē nō de iniuſticiā ſed ꝺ pru/dentia qua ꝓuidet q̄s ſaluti ſue. Et ſic optime dicit ſaluator. Homo quidaȝ erat diues ꝛc̄. Ex quo quideꝫ euāgelio tria capiamus vtilia ſaluti noſtre do/cumenta.ſ.

Primo villici diffamatiōeꝫ.ibi.hic diffamat⁹ eſt apud illū

Scd̄o dn̄i examinatiōꝫ.ibi.q̄d hoc audio de te. redde rōnem

Tertio xp̄i ꝯſultatōꝫ.ibi.facite vob amicos de mamona iniq̄tatꝭ.

℞ Primū ſalutare documētuꝫ q̄d cape poſſum⁹ ex euāgelio eſt villici dif/famatio. q̄r dr̄ q̄ ille villic⁹ ꝓpter rerū dn̄i ſui diſſipatōem fuerat accuſatus apud dn̄m ſuū.ꝑ quē vt diximus ītel/ligit homo infructuoſe vtēs rebꝫ et bo/nis ſibi ꝯceſſis ſiue tp̄alibꝫ ſiue corpa/libꝫ ſiue ſpūalibꝫ. Diffamāt aūt pctōrē apud dominū ꝓpter ſua pctā ſpeciali/ter ſex.ſcilicet

Primō creaturaꝝ copia

Scd̄o facti euidentia

Tertio demonū malicia

Quarto ſctōꝝ teſtimonia

Quinto angeloꝝ agmina.

Sexto ꝓpria ꝯſcientia

Primo pctōrē dixi q̄ diffamat ſeu ac/cuſat apud dn̄m ſuū creaturaꝝ copia Nā creature q̄bꝫ pctōr abuſus eſt que in ſubſidiū ſeruitij diuini fuerūt crea/te accuſabūt pctōrē. Un̄ Gre. Si q̄ris q̄s te accuſabit:dico q̄ totus mūdus. quia offenſo creatore: offendit oīs creatura. Nā ſol dicet illa lingua quā habet. O creator hoīm tu me creaſti ꝛ dediſti mihi lucē vt illuminarē terraȝ Iſte aūt pctōr circa lucē meam multa ſcelera cōmiſit.ergo iudica eum ꝛ ꝯdē/na Sil'r aer quo abuſus eſt clamabit ꝯtra pctōrem. Et terra quam calcauit cuius fructus delicioſe ꝯſumpſit. ps̄. Aduocauit celum deſurſum ꝛ terraȝ

diſcernere pplm ſuum. Itē celi clama būt ɔtra pctōrē. Job.xx. Reuelabunt celi iniqtatē ei⁹ ꝛ terra ɔſurget aduerſus eū ꝛ apertū erit germē dom⁹ eius ī die furoris dñi. Secūdo accuſabit pctōrē facti euidētia. nā tūc oīa opera eius nota erūt iudici xpo. licet mala opa tranſierint actu. manēt tñ reatu ꝛ currūt poſt ipm Apoc.xiiij. Opera em̄ illoꝝ ſequūtur illos. Bern. Opera illoꝝ bonoꝝ ſequūtur illos: ſꝫ opa maloꝝ pſequūᷣ eos. fiet em̄ pctōri ſicᷣ furi qñ in manib⁹ ei⁹ furtū inuenitur qđ erit ſufficiēs teſtimoniū ɔtra ipm. Ps. Cognoſceᷣ dñs iudiciū faciēs in opib⁹ manuū ſuaꝝ ɔphenſus ē pctōr Et Bern. dicit. Tūc loquētia ſilᷣ pctā dicent. Opa tua ſumus tu nos egiſti nō te deſerem⁹ ſed tecū ad iudiciū pergemus. O peccator q̄ nūc ridēdo perpetras; tūc flendo audies eoꝝ clamorē. ꝛ q̄ erubeſcis ɔfiteri ipa non erubeſcent ɔtra te loqui. O q̄ꝫ beati quoꝝ remiſſe ſunt iniqtates ꝛ quoꝝ tecta ſunt pctā. ſ. in ɔfeſſiōe. Tertio accuſat pctōrē demonū malicia q̄ eis pctā pſuaſerūt ꝛ corā q̄bus ppetrarūt. et q̄ oēs pcti enormitates ꝛ circūſtantias ſcripſerūt: puta locū: tps: pſonā: cauſam: modū ꝛc̄. Uñ Aug. Aſtabūt oēs ante tribunal xpi vt referat vnuſq̄ſq̄ꝫ vt geſſit in corpe ſiue bonū ſiue malū Preſto erit diabol⁹ ꝛ recitabunᷣ vba pfeſſiōis noſtre ꝛ obijcient nobis ī faciem quicq̄d fecim⁹ in qua die peccauimus ꝛ in quo loco. Et de hoc beat⁹ Bern. pulchre loquiᷣ di. Tūc dicꝫ diabolus. Equiſſime iudex iudica iſtuꝫ eſſe meū ob culpaꝫ qui noluit eē tuus p gratiā. Tuuſ p naturā; meus p maliciā. mihi obediens; tibi inobediens. O miſeri peccatores tunc cognoſcetis q̄ꝫ horribilibus demonibus obediſtiſ Naꝫ lucifer diffamabit ſuperbos dicens. Equiſſime iudex iſti ſuperbi nō merentur regnū celoꝝ. quia ego inde per ſuperbiā cecidi ꝛ tu ſententiam tuliſti vt nullus aſcendat ad ſedeꝫ ſuperbientiū in celo niſi qui ſe humiliauerit in terra Luc.xiiij. Qui ſe humiliauerit exaltabiᷣ. ſed iſti ſupbi erūt ꝛc̄. Et māmon diffamabit auaros ꝛc̄.

Quarto diffamabūt pctōrē villicū ſanctoꝝ teſtimonia. quos hic deriſerunt vel oppreſſerunt. Unde Bern. Uenient venient ante tribunal chriſti allegatio dura. clamor pupilloꝝ ꝛ viduarum quarum vixere ſtipendijs nec diluere peccata. De quibus dñs dicit Luc.xviij. Deus nō faciet vindictam electoꝝ ſuorum clamantiū ad ſe die ac nocte. ꝛ patientiā habebit ī illis. Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Inſuper de celo clamabunt ſancti contra peccatores quoꝝ feſta violauerunt. nomina periurauerunt. vota eis facta fregerunt. loca inhonorauerunt. Unde Apoc.vj. Clamant ſancti. vſq̄ꝫquo dñe ſanct⁹ ꝛ verus nō vindicas ꝛ iudicas ſanguineꝫ noſtrū de his qui habitant in terra. et dictū eſt eis. Adhuc ſuſtinere modicū tempus donec impleaᷣ numerus fratrum veſtroꝝ. § De hoc terribile exemplū narrat Uincentius ī ſpeculo morali li.ij. parte.ij. diſt.viij. q̄ in theutonia quidā archidiaconus ambiens epiſcopatū ſuo epiſcopo inſidiabatur viro bono et ſeni quomō euꝫ occideret. Et cū conſueuiſſet dict⁹ epiſcopus venire ad matutinas ꝛ pueni re alios ad ſalutandū virginē beataꝫ intrabat per quandā portā veterem. De nocte collocauit archidiaconus lapidem ſuper dictam portam. Et veniens epiſcopus vt conſueuerat. et aperiens portam lapide cadente excerebratur ꝛ moriᷣ. Igiᷣ archidiaconus

cū multo labore obtinet epatū. Cūqꝫ ꝯfirmat⁹ gauderet ⁊ faceret cōuiuiū receptiōis ſue. qdā pnceps ſeruiēs ei i mēſa corā eo flexis genib⁹. ſubito rapitur añ tribunal ſūmi iudicij ⁊ vidit ꝟginē mariā cū multitudine ſctōꝝ ⁊ angeloꝝ adducētē dictū epm portātē cerebrū ſuū in manib⁹ ſuis ⁊ dixit btā ꝟgo. Fili adhuc recēti ſanguine ⁊ vulnerib⁹ ⁊ cerebro hui⁹ mei militij cui⁹ hec ſūt vulnera: hic ſanguis: h̄ cerebrū ⁊ ille crudelis ⁊ ꝓditor homicida gaudet obtinuiſſe pōtificalē ei⁹ dignitatē. Rn̄dit dn̄s. Quē mittā ⁊ qs ibit ꝓ nobis. Tūc btā ꝟgo ait. Ecce hic ē ſeruitor ſu⁹. Cui dn̄s pcepit ſub pena mortis vt citet dn̄m ſuū ꝑemptorie vt cito veniat corā eo ꝺ tā nephādo crimine reſpōſur⁹. Qui ſtatim rediēs turbat⁹ īfremuit tremuitqꝫ ⁊ cultellū quē tenebat ad ſeruiēdū ꝓiecit amariſſime flens. rogat⁹ ab oībus ⁊ etiā ab epo vt cauſā pandat. Quib⁹ relatis ep̄s ſbita morte mortu⁹ ē corā oībus ſtatim.

Quinto diffamāt diſſipantē villicū corā dn̄o angeloꝝ agmina quoꝝ conſilia ꝯtēpſerunt interceſſiones ⁊ miſteria ꝑuipēderūt ⁊ eis ad bonū adiuuātib⁹ ⁊ a malo retrahētibus ſponte ⁊ ex malicia ꝓpria peccauerūt. Vn̄ Job .x. dr. Inſtauras teſtes tuos ꝯ me. Hoc etiā patet ꝑ exemplū in vitaſpatruꝫ ꝙ cū eulogi⁹ heremita veniſſet in ciuitatē ad vēdendū cophinos nec īueniret hoſpitiū in ciuitate collegit ſe in qdāꝫ angulo iuxta viā ⁊ orabat. Facta nocte venit qdā ad eū cū laterna qrens qd ibi ageret. Qd ab eo audiēs cū hilaritate ducit ad ſuū hoſpitiū largiter ei neceſſaria dās. Qui admirās eius charitatē interrogat de arte. Rn̄dit ſe eē latomū .i. lapicidā. ⁊ ꝙ lucrū ſuū diuideret in tres ptes. De vna ipſe ⁊ familia viuebat. ſecundā in oblationes ⁊ elemoſynas dabat. tertiā in hoſpitalitatē religioſoꝝ viroꝝ reſuabat. Heremita rogat deū vt ei pecuniā multiplicet. Mittit angelus dn̄i. ꝙ forſitan melius eēt ei ſic viuere qꝫ diuitias habere. Sed heremita nō acquieſcente: tandē querit angelus ſi vellet fideiubere ꝓ eo ꝙ datis diuitijs bn̄ vteretur Heremita igit̄ fideiubet. Cū aūt mane lathom⁹ iuiſſet ad quēdā muꝝ antiquū diruendū inuenit caueā plenā aureis denarijs. fugit cū auro conſtātinopolim ⁊ cū munerib⁹ acquirit grātiā impatoris ⁊ fit baiulus eius. Et poſtqꝫ dn̄s terre eſt factus opprimebat paupes terre. Rapit̄ heremita ad iudiciū ⁊ clamāt ⁊ ꝯquerunt̄ ꝯtra eū angeli ꝺ dicto lathomo ⁊ de ei⁹ malicijs Dicit iudex vt ꝓ eo fideiuſſor rn̄deret. Qui cū nō poſſet ꝓuolutus ad pedes ꝟginis glioſe. q pcib⁹ obtinuit vt heremita mittat̄ ꝯſtantinopolim ad eū reuocandū. Qui vadēs ⁊ multotiens attēptans ei loqꝫ ⁊ ſe ingerēs. reuerberat a ſuis quaſi ad mortē. ⁊ ſic reuertit̄ triſtis ad cellam. Qui iteꝝ rapt⁹ vt pus ⁊ audiuit accuſatiōes angeloꝝ. ſed beata ꝟgo impetrat vt liberet̄ a fideiuſſiōe. Interim morit̄ impator et alius inſtituit̄. Qui cū vellet cape dictū baiulū fugit. pauper effect⁹ redijt ad officiū cōſuetū. penitentiā agēs de ſuis malis. Cū autē dictus heremita iteꝝ veniſſet ad ciuitatē et in angulo oraret. venit lathomus cū laterna et recepit eū vt pus. de quo heremita grātias agēs dō ⁊ rē geſtā ei reuelauit ⁊c.

Sexto diffamat peccōrē corā dn̄o ꝓpria villici ꝯſciētia. qr liber ꝯſciētie tūc aperiet̄. i quo ꝯſcripta ſūt oīa acta hominis. ⁊ ſicut homo ſeipm̄ nō pōt negare dicēdo. Ego nō ſū ego: ſic nec cōſcientiā. Ideo dicit Rom. ij. Teſtimoniū reddente eis cōſciētia. O peccator

aridū lignū, o igni eťno dignū tot te
ſtibꝫ ꝯ te ī morte mľtiplicatꝭ. q̄ ibis aut
q̄d r̄ndebis. aut quē aduocatū habeb
Certe n̄ iuſtū iudicē. qꝛ ꝛ ipe ē teſtꝭ ꝯ te
vt dꝛ Hiere. xxix. Ego ſum iudex et te/
ſtis dic dn̄s. Un̄ Proſper li. d vita cō
tēplatiua. Quid ḡ r̄nſuri ſūt ip̄i ſi eis
dn̄s dicat. Si potuiſtꝭ cur nō reſtitiſtꝭ
deſiderijs pctoꝝ. ſi nō potuiſtꝭ q̄re me
um nō q̄ſiſtis auxiliū. q̄d excuſatōnis
referāt. nō habentibꝫ dicet. Ligate eos
manibꝫ ꝛ pedibꝫ ꝛ mittite in tenebras
exteriores ibi erit fletus et ſtridor ꝛc.
¶ Scdo ex euāgelio capiamꝰ ſalu/
tare documētū dn̄i examinatōem. ibi.
Quid h̄ audeo de te: redde rōem villi/
catiōis tue. iā em̄ nō poteris villicare
Examinatio em̄ ſeu iudiciū hoim du
plex ē. ſ. generale qd fiet in nouiſſimo
die. de q̄ nō loquit̄ p̄ns euāgeliū. Aliud
eſt ꝑticulare qd fiet ī morte hoīs. et de
hoc ſaluator h̄ loquit̄ dī. Jā em̄ nō po
teris villicare. ꝛ vtrūqꝫ pctorībꝫ eſt ter
ribile. ps. A iudicijs enim tuis timui
Un̄ circa ꝑticulare iudiciū tria nota/
re poſſumus. ſ.

Primo iudicij huiꝰ veritatē
Scdo iudicātis dignitatē.
Tertio iudicādi timoroſitatē.

Primo dixi ꝙ circa hꝰ iudicij examia
tionē notare poſſumꝰ eiꝰ īdubiā ꝟita
tem. Cuiꝰ ꝟitas ꝓbari pōt tripl'r. ſ. au
toritatibꝫ rōnibꝫ ꝛ exēpliſ. Prīo ꝓbemꝰ
ꝟitatē iudicij ꝛ examiatōis ī morte au
toritatibꝫ. dꝛ eī Leui. xix. Nō morabit̄
opꝰ mercēnarij tui apd te vſqꝫ māe. iō
ꝑuis dei ſtatim retributio debebit̄ pꝰ
mortē. ſꝫ h̄ nō pōt eē niſi ex merito ꝑ p/
us diſcuſſiōe. Deinde d mal' ſcptuꝫ eſt
Job. xxi. Ducūt ī bonis dies ſuos ꝛ in
pūcto ad īferna deſcēdūt. Sꝫ mificorſ
ille deꝰ ad tā horribilē penā nō ſentēti
aret niſi ꝑus dꝫ iudicaret. Juxta illud
Deut. vj. Qd iuſtū eſt iuſte exeq̄rꝭ. Se
cūdo h̄ idē ꝓbemꝰ rōibꝫ. Prima ratio
quā ponit Tho. ī. iiij. di. xlv. q. j. arti. ij
dicēs. Sic in corpibꝫ eſt grauitas vel
leuitas q̄ ferūt̄ ad locū ſuū q̄ ē finis vl
timus ipoꝝ. ita etiā ī aiabꝰ meritūꝫ ꝛ
demeritū qbꝰ ꝑueniūt aīe ad p̄miū
vl' penā niſi aliq̄d īpediat. ſic īpedit in
terdū veniale pct̄m qd purgabit̄ ī pur
gatorio. Sꝫ corpa ꝑ ſuū pōdꝰ ſtatim
ferūt̄ in ſuū locū niſi īpediat̄ aliūde. ſic
ꝛ aīe. ſꝫ meritū ꝛ demeritū ſciri nō pōt
ſine examīe. ḡ neceſſe ē fieri iudiciū exa
minatōis ī morte hoīs. Scdo ꝓbemꝰ
iudiciū ꝑticulare ī morte hoīs neceſſa
rium rōe diuīe iuſticie. Nā iuſticia di/
uina req̄rit ſc̄m illd Sap. xj. Per q̄ q̄s
peccauit ꝑ hec ꝛ puniet̄. ſꝫ ꝑus homo
peccat ī aīa ſaltē īchoatiue. qꝛ vt dicit
Aug. De pct̄m adeo pct̄m inq̄tū volū
tariū. ꝛ bonū ꝑus ē ī volūtate ꝙ̄ opa/
tione. ḡ ꝑus dꝫ puniri ī aīa vl' p̄miari
ſꝫ h̄ fieri nō pōt niſi ꝑ rectū iudiciū. vn̄
ꝑ h̄ iudiciū aīa iude ꝓpt̄ pct̄m ꝓditōis
iā diu ē in inferno. Act. j. Abijt in locū
ſuū. Silr aīe petri ꝛ pauli ꝛ aīe diſci/
puloꝝ xp̄i ꝛ ſctōꝝ ſunt in celo. diuina
etiā miſcdia nō patit̄ aīas a tanto bo/
no retardari cū iam finierūt laborē ſu
um in vinea dn̄i ¶ Sꝫ dī. ad q̄d
tunc eſt neceſſariū generale iudicium
ſi in iſto ſentētiabūt̄ ad gl'iam vl' penā
R̄ndet Richardus in. iiij. diſ. xlvij. ꝙ
neceſſe eſt vt fiat pꝰ ꝑticulare iudiciū
etiā generale iudiciū ꝓpt̄ q̄ttuor ratio
nes. videlicet.

Primo ꝓpt̄ incertitudinē
Scdo ꝓpt̄ plenitudinē
Tertio ꝓpt̄ vtilitatē.
Quarto ꝓpt̄ glorificatiōem

Prīo eī fiet iudiciū generale pꝰ ꝑticu
lare ꝓpt̄ īcertitudinē. Nā lꝫ q̄libꝫ ſit cer
tus ī ꝑticl'ari iudicio de ſua ſalute vel
dānatōe tn̄ h̄ non eſt oībꝰ certū. Uult
igit̄ iuſtꝰ deꝰ vt ſalꝰ vl' dānatō cuiuſli/

bet ſit nota oib⁹ hoib⁹ vt dicat Juſtus es dñe z rectū iudiciū tuū. Scḋo iudiciū generale p⁹ pticulare fiet ꝓpt plenitudinē. nō eī nō pōt de oib⁹ bonis p̄miari. nec d̄ oib⁹ mal' puniri. qꝛ q̄uſqꝫ finiet mūd⁹ ſp meritū bti petri augebit de ſua va pdicatōne z pena hereſiarchaꝝ augebit. qꝛ dic Aug. Pena arrij nōdū eſt termiata. ſilr maloꝝ pentum pena nōdū eſt termiata quā habebunt de pctis filioꝝ male iſtructorum. Vñ dr Eccl. xxx. Mortu⁹ eſt pat illi⁹ z q̄ſi nō eſt mortu⁹ ſilem eīm reliqt ſibi poſt ſe. Tertio iudiciū generale poſt pticulare fiet ꝓpt vtilitatē. ſ. ſcōꝝ vt letent in pditōibus ipioꝝ z gaudeant iuſticie diuie. ps. Letabit iuſt⁹ cū viderit vindictā. Nō igit dolebit beata Katherina de dānatōe pēīs ſui. qa iam tranſijt carnal' z maior cognatio ſucceſſit zc. Quarto neceſſe ē vt fiat generale iudiciū ꝓpt glorificatiōem. ſ. corpoꝝ btoꝝ. nō eīm ſolū aīa eſt beatificata. ſꝫ tūc beatificabit ſil' cū corpe. Silr z aie dānatoꝝ punient tūc ī aīa z corpe q̄ nō ſolū in aīa cruciāt. Vñ Gre. Sic auctori ſuo corde z corpore deliquerūt; ſic aīa z corpe punientur.

Tertio iudiciū pticulare ꝓbem⁹ exemplis. Scribit eī Cyrill⁹ ad beatum Aug. q poſt obitū bti hieronymi q̄dā ſecta ſurrexit int grecos z puenit vſqꝫ ad latinos. q dicc ſepare vſqꝫ ad diē general' iudicij carerēt viſiōe diuīa ī q̄ eſt oīs beatitudo. ſꝫ neqꝫ aie dānatorum cruciabūt vſqꝫ ad illū diē ſꝫ ſic corpe z aīa meruerūt z demeruerūt viuētes; ita ſimul pmiabunt vl' punient. Cōuocatis aūt Cyrill⁹ ſuffraganeis z alijs catholicis: ieiunia z orōes idixit vt de⁹ ſuam fidē ſic agitare nō pmitteret. Mira res z forte huic ſilis nūqꝫ extitit. tribus dieb⁹ expletis orōni glīoſus Hieronym⁹ Euſebio orōni incūbēti apparuit z ꝯfortans dixit. Ne formides qꝛ huic ſecte finis iponēdus erit. Euſebius pfulgidū ſole hieronymū intuitus aſpicereqꝫ nō valēs p̄ gaudio dulces lachrymas fundebat z q̄ntuꝫ poterat clamare cepit Pr meus Hieronym⁹ es: pater me⁹ es. certe tenēa te nec dimittā. Ad quē hieronym⁹ Nō te fili deſerā ſꝫ viceſima die me ſeqris ī gaudio ꝑhēni. Sꝫ Cyrillo cūctiſqꝫ fratrib⁹ dic vt die craſtina iuxta dñi p̄ſepe vbi corpus meū q̄eſcit ꝯueniāt tā catholici qꝫ illi⁹ ſecte viri z ſaccū q̄ vtebar ſuper cadauera triū hoim ī ciuitate defunctoꝝrum pones q̄ ſtatim reſurgētes dictaꝫ hereſim extirpabūt. Mane facto deo grās z btō Hieronymo agētes trium mortuoꝝ cadauera iuxta p̄ſepe domini portari fecimus. Et btūs Euſebius orōne facta terigit ſacco ſinguloꝝ cadauera. q̄ mox aptis ocul' ſurrexerūt z ceperūt terribile examinatōis iudiciū in morte narrare ac gl'iam beatoꝝ et penā dānatoꝝ. z q btūs hieronymus eos vſqꝫ ad viginti dies victuros reſuſcitari obtinuit. q̄b⁹ viſis z auditis ab errore reuerſi ſunt. Silr hui⁹ iudicij pticularis vitas ptꝫ d̄ illo milite q̄ viſitat⁹ p̄mo a rege noluit ꝯfiteri. eādē nequit zc. ¶ Scḋo circa dñi examinatōem poterim⁹ notare iudicātis dignitatē. nā ī iſta examiatōne iudicabit ille ſublimis rex angeloꝝ. vt dicit p ſe Joh. v. Pr oīne iudiciū dedit filio. ſcꝫ tā pticulare qꝫ generale. Circa quā examinationē ꝯſiderem⁹ locū z modū z tps. Si eī ꝯſiderem⁹ locū iudicis vbi ſtabit qñ hoiēꝫ ī morte examinabit. fꝫ Henricū de haſſia ſup Geñ. De lege cōi nō deſcēdet xps corpalit de celo ad cuiuſlibꝫ hois morte Rō eui⁹ ē qꝛ alis oporteret vna die inūerabilit deſcēdere. imo ſil' z ſel' in diuerſis locis eē qꝛ multi eadē hora ī mōdo moriūt. io dicit Augu.

ſup pſ̄. Donec finiat̄ ſecl'm ſurſū ē dn̄ſ
Et licet xp̄s ſm naturā diuinā ē vbiq̄ʒ
tn̄ ſm naturā hūanā mō cōmēſurati-
uo q̄ pōt videri ocl'o corpali ſub ei⁹ co
lore luce ꝛ figura ē ſurſū.i.in celo. ſꝫ ſa
cramēto ꝟo altarꝭ licet ſit realit̄. tn̄ ibi
nō ē mō cōmēſuratiuo. nec pōt videri
ocl'o corpali viatorꝭ. Et notāter dico d̄
lege cōi. qꝛ ſm Lyrā ſup illō Job. xvj.
Iterū modicū ꝛ videbitiſ me. Ex ſpēali
gr̄a appuit aliq̄b⁹ ſctis ſic btō iobi euā
geliſte. ꝛ btō petro d̄. Vado romā cru
cifigi. ꝛ b. paulo di. Act. ix. Saule ſau
le q̄d me pſeq̄rꝭ. Et forte ad obitū oīm
aploꝝ venit. iuxta illō. Iterū veniā ꝛ
recipiā vos ad meipm vt vbi ego ſuʒ
ꝛ vos ſitis. ☞ Secūdo circa iudicātis
ſeu rōnē exigētis dignitatē ↄſideremꝰ
modū quē ipe xp̄s examinās īſinuat
ī euāgelio. Quid h̄ audio d̄ te. vbi tria
ꝟba terribilia dic̄. Primū. q̄d hoc au
dio de te: ſic ditato gr̄aꝝ muneribꝰ: ſic
ꝑuento bn̄dictiōibꝰ. diſſipatore reruʒ
meaꝝ. q̄d h̄ audio clamorē d̄ terra tā
horribilia ſcelera reſonātē. tā antiq̄ vi
tia q̄ tāta bona diſſipaſti. aīam pctīs
fedaſti. Secūdū verbū. redde rōnē. O
dur̄ ꝟbū. o anxiū verbū. Tertiū ꝟbū
iā nō poteris villicare. qꝛ ꝑ mortē ceſ-
ſabit oīs villicatio hoīm. O pctōꝛ in-
durate. o pctōꝛ ſurde cōſidera ꝛ penſa
cui te oportebit rōneʒ reddere. qꝛ filio
dī regi angeloꝝ oīa tua facta ꝛ cogita
ta ſcienti. Cogita inq̄ʒ q̄ʒ ſubito. qꝛ nō ex
pectabūt te facere cōputū. cogita cum
q̄nto ꝑiculo. qꝛ ſi defeceris in redden-
da rōne ꝑdet te ꝛ oīa tua in eťno ſup-
plicio. Puto ei ꝙ totū mūdū daret q̄ſ
vt ſibi ↄcederet̄ ſpaciū vnꝰ hore q̄ pe-
niteret. ſʒ nō dabit̄. qꝛ nūc eſt tp̄s miſi
cordie. Vn̄ xp̄s exiſtēs in celo fert ſen-
tētiā ↄ pctōrē q̄ oīm morientiū cogno
ſcit merita ꝛ demerita ꝛ reuelat ange
lo vt exequat̄. q̄d mox faciet. Hoc eīn
iudiciū diffinitōis nulli deꝰ ↄceſſit niſ
ſi hoī xp̄o ꝛ ip̄e ſub pena eťne dānatio
nis ꝓhibuit ne q̄s ſibi vſurpet h̄ iudi-
ciū aliquē temerario iudicio cōdēnā-
do ad dānatiōeʒ d̄. Iſte nūq̄ʒ ſaluabit̄
ꝛc̄. Math. vij. Nolite iudicare ꝛ non
iudicabimini. nolite ↄdēnare ꝛ nō cō-
dēna. ꝛc̄. Tertio circa iudicātis digni
tatē ↄſideremꝰ tp̄us q̄. ſ. tp̄e iudicabit
dū adhuc viuit vl' pꝰ mortē. Vbi ē ſciē
dū ꝙ ſnīa fert̄ de morientibꝰ in q̄tuor
tp̄ibꝰ. Pꝛio aliq̄bꝰ fert̄ an̄ egreſſū aīe
p̄ſertim ſctis vt patʒ in btā ꝟgine ſctō
iohe euāgeliſta ꝛ etiam alijs: vt refert
Gre. i. iiij. dial'. Silr̄ ↄ dānatos aliq̄n̄
vt dic̄ b. Greg. in. iiij. dial'. d̄ q̄dā aua-
ro q̄ vidēs demōes clamabat. Indu-
cias vſq̄ʒ ma. ꝛc̄. Scd̄o d̄ q̄buſdā ſen-
tētia fert̄ in pūcto mortꝭ. ſic dic̄ Bona
uē. d̄ btō frāciſco ꝙ nec puncto hore q̄
dā fuit retardatꝰ a ↄtēplatōe gl'ie ſʒ ab
ſorptꝰ ē in ꝓfūdū diuitiaꝝ. Tertio q̄dā
iudicāt̄ ſtati pꝰ exitū aīe ꝛ de lege cōi
oēs ſic iudicāt̄. Cuiꝰ rō ē. vt diabolus
habeat locū tētādi hoīeʒ q̄ʒdiu eſt via-
tor. ꝛ ne dānatꝰ habeat occaſionē d̄o ī
properādi eo ꝙ in tp̄e vie ip̄m dāna-
uit dū adhuc eſſet in foro miſicordie.
vbi vſq̄ʒ ad aīe exalationē ꝑ dī gr̄aʒ p̄t
pctōꝛ vere penitere. Quarto q̄dā iudi
cāt̄ lōge pꝰ mortē. vt ptʒ d̄ Traiano ī
peratore ad quē dn̄s nō tulit ſnīaʒ vſ
q̄ʒ ad btī Gregorij tp̄a. Silr̄ ptʒ de q̄-
dā doctore famoſo pariſien̄. q̄ mortu
us p̄ma die circūſtātibꝰ dixit Jam ad
iudiciū vocatꝰ ſū. Secūdo die erigēs
ſe dixit. Jam iudicatꝰ ſuʒ. Tertia die
ſilr̄ dixit. Jam condēnatus ſuʒ. Ec
ce patet pietas iudicātis xp̄i q̄ nō feſti
nat etiā ↄ dānandos ꝓferre ſententiā.
qꝛ ſm Aug. ꝓprietas pij iudicis eſt nō
cito ꝓferre mortis ſententiā. ¶
Tertio circa ꝑticlare iudiciū notare
poſſūꝰ iudicādi timoroſitatē. nā iuſti-

Dominica octaua poſt pẽthe.

ſſimꝰ dĩ filiꝰ nõ ſolũ magna pctã ⁊ gra
uia iudicabit: ſʒ etiã minia põderabit
Mat. xij. De oĩ vbo ocioſo: imo etiaʒ
d opibꝫ bonis q̃ intẽtõe facta ſũt. Pſ.
Cũ accepo tps ego iuſticias iudicabo
Ber. Si iudicabit dñs iuſticias quõ
g nõ iudicabit iniuſticias. Cogſcet eĩ
dñs iudicia faciẽs q̃ nũc ĩgrat iniuriã
patiẽs. Iſte igit eq̃ſſimꝰ iudex rõnẽ exi
get d oĩbꝫ. ſpẽalr d duodecim q̃ pate
bũt in pceſſu. Primo eĩ rõnez exiget
xps dñs d ipo corpe dĩ. Redde rõnez
villicatõis tue d tuo corpe quõ cuſto
diſti. Corpꝰ eĩ noſtꝝ ẽ caſtꝝ qd tene
mus a dõ. tãtũ amamꝰ illd vt p toto
mũdo nõ daremꝰ illd. Qui igit dñm
ꝓpriuʒ ab eo expulerit: tãq̃ꝫ ꝓditor ca
pitali ſnĩa ꝯdemnabit. maxĩe ſi aduer
ſario aſſignauerit. Hec ẽ illa ciuitas
ſup quã dñs flens dicebat. Circũda
bũt te inimici tui vallo: ⁊ coanguſta
bũt ⁊ in trã ꝓſternẽt te. Hoc ẽ tẽplũ dĩ
excelſi. de q̃. j. Corĩ. vj. Neſcitĩ qꝛ corpa
vr̃a tẽplũ ſũt ſpũſſcti. Si qs aũt tẽplũ
dĩ violauerit diſperdet illũ dñs. O q̃t
hoĩes fedãt h tẽpluʒ ebrietatibꝫ. luxu
ria ⁊c. Secũdo rõ exiget d bonis cor
poralibꝫ. ⁊ ſunt q̃nqʒ q̃ſi q̃nqʒ taleta q̃
dñs nob tradidit. d q̃bꝫ exiget rõnẽ. ſ.
corpis fortitudo. pulchritudo. iuuẽtꝰ.
ſanitas ⁊ leuitas. cũ q̃bꝫ ſi bñ fuerimꝰ
ſuplucrabimur alia q̃nqʒ. ſ. corpis glo
rificatõez vt mereamur fortitudinẽ ſi
ne debilitate. pulchritudiẽʒ ſine defor
mitate. iuuẽtutẽ ſine ſenectute. agilita
tẽ ſine difficultate. ſanitatẽ ſine ĩfirmi
tate. O q̃ꝫ bti ſunt hui illi q̃ pñt dicere
dño illud Mat. xxv. Dñe q̃nqʒ taleta
tradidiſti mihi. ecce alia quinqʒ ſuplu
cratꝰ ſũ. Et q̃bꝫ dicet dñs. Euge ſue fi
delis intra in gaudiũ ⁊c. Sʒ pfecto ĩ
ꝯtriũ inutilibꝫ dicet. Seruũ inutilẽ ꝓij
cite in tenebras exteriores. Tertio rõ
exiget d ipa aĩa q̃ ẽ pcioſus theſaurꝰ ⁊
toto mũdo pcioſior. iõ ſollicite cuſto
diẽdus. ij. Corĩ. iiij. Habemꝰ theſaurꝝ
iſtũ in vaſis fictilibꝫ. i. corpibꝫ. Hec eſt
illa pcioſa margarita. p q̃ cõparanda il
le celeſtis negociator xps venit ⁊ oĩbꝫ
vẽditis emit eã Matth. xiij. Dedit ſiq̃
dẽ p ea carnẽ ſanguinẽ ⁊ aĩam. Unde
Bern. Ue mihi ſi talẽtũ mihi traditũ
negligẽt huauero. pcioſo ſanguĩe ag
ni incõtamĩati appciatũ. Jõ Apl's di
cit. Empti eſtis pcio magno. Et btũs
petrꝰ. Nõ corruptibilibꝫ auro vl argẽ
to ⁊c. Igit cuſtodi temetipʒ ⁊ aĩaʒ tuã
ſollicite Deut. iiij. Quarto rõ exiget d
bonis ſpũalibꝫ int q̃ maximũ ẽ gr̃a q̃
aĩa decorat ⁊ in bono ꝯfortat ac cõſer
uat. ſine ipa eĩ aĩa nihil ẽẽ dr corã dõ
j. Corĩ. xv. Gr̃a dĩ ſũ id qd ſũ. Jõ horta
tur Apl's. ij. Corĩ. vj. Ne grãm dĩ ĩ va
nũ recipiamꝰ. ſ. qꝛ diſtrictã rõnẽ reddi
turi ſumꝰ d ea. O q̃ꝫ multi in vanuʒ h
dĩ donũ receperũt. Ecce gr̃a dĩ eſt oĩbꝫ
pata. ⁊ nõ eſt q̃ ſe ad eã pparet. Quito
rõ exiget d bonis tpalibꝫ q̃ in tribꝫ ꝯſi
ſtũt. vicʒ delitijs: diuitijs: ⁊ honoribꝰ.
De diuitijs nãqʒ rõ exiget quõ acq̃ſiſti
quõ tenuiſti. quõ expẽdiſti. Diuitias eĩ
q̃dã male acq̃rũt vt cũ vſuris rapis ⁊c.
ſʒ bñ diſpẽſant ſicut Zacheꝰ Luc. xix.
q̃ erat publicꝰ vſurariꝰ. q̃ bñ diſpenſa
uit ptẽ paupibꝫ diſtribuẽs ⁊ fraudata
reddẽs in q̃druplũʒ. Alij bñ acq̃rũt ſʒ
auare retinẽt. q̃lis fuit ille auarꝰ cuiuſ
ager vberes fructꝰ attulerat ⁊ dicebat
Aĩa mea habes multa bona repoſita
in annos plĩmos comede ⁊c. Lu. xij.
Talis etiã fuit diues epulo Luc. xvj.
q̃ micaʒ nõ dabat lazaro. De q̃bꝫ dicit
Job. xx. Diuitias q̃s deuorauit euo
met. ⁊ de ventre eiꝰ extrahet eas dñs.
Alij bñ acq̃rũt ſʒ vane expẽdũt ſicut fi
lius pdigus ſubſtantiã ſuã diſſipauit
viuẽdo luxurioſe. de q̃bꝫ rõ exiget. q̃a
talia bõa dñi ſũt ⁊ nulli ꝯceſſit ad pec

eandū cū eis. Silr rō exiget ō delitijs quō corp⁹ nutriuisti Apoc. xviij. Quātū glorificauit ſe z in delitijs fuit: tātū date ei tormētū z luctū. Silr ō honoribꝫ z dignitatibꝫ reqret quō intraſti. quō rexiſti. quō vixiſti. heu mō dñi z ꝑlati eſtimāt ſe deos vt oīa liceāt eis. ſ. frāgere ieiunia: epulari: ſe vindicare: ſꝫ certe nō ſic. ſꝫ cui plus donatū ē pl⁹ exiget ab eo. Sexto rō exiget ō tpe ꝯceſſo. omē ei tps ideo nobis datū ē vt peniteam⁹ aut mereamur. Uñ Apoc. ij. Dedit ei tps vt penitentiā ageret z nō vult penitere. Nā ſm Berñ. nihil ꝑcioſius tpe in cui⁹ vna hora eternuꝫ regnū acqri pōt: vt patet ō latrone. Sꝫ heu qꝛ nihil nūc vili⁹ reputat. Alij ludēdo ꝯſumūt. alij ſpaciādo. alij peccādo. ecce nō eſt q̄ faciat bonū in tpe accepto in die ſalutis. De his dic̄ Greg. Sic capill⁹ nō ꝑibit de capite: ſic nec momētuꝫ de tpe. Et Berñ. Nō eſt tibi tps vite impenſū qō nō exiget a te qliter ſit expenſū. Igit chariſſimi dū tps merendi vitā eternā habem⁹ opemur bonū. Uenit eñi nox vt dicit ſaluator qñ nemo pōt opari. Et in Apoc. x. dr. ꝙ angelus iurauit ꝑ viuentē in ſecla ꝙ ampli⁹ nō erit tps. Septimo rō exiget de malis cōmiſſis. ſ. cogitatiōe: locutiōe z opatione. Nā cogitationē pōderabit inqntū ꝓgreſſus es in malis cogitationibꝫ. Sap. j. In cogitationibus ipij erit interrogatio. Et Job. xxj Ipe ꝯſiderat vias meas z greſſus meos dinumerat. Sup q̄ beat⁹ Grego. dicit. Sic de⁹ vias vniuſcuiuſqꝫ ꝯſiderat. ſicqꝫ greſſus dinumerat vt nec minutiſſime cogitatiōes ac verba tenuiſſima q̄ apud nos vſu viluerūt indiſcuſſa remaneāt. Silr de verbis rō exiget Matth. xij. De omi verbo ocioſo qō homies locuti fuerint reddent rōnē. Grego. vij. moral. Uerbū ocioſuꝫ ē qō aut rōne iuſte neceſſitatis aut intētiōe pie vtilitatis caret. Si igit de verbo ocioſo rō exiget qd erit ō vituperijs z maledictiōib⁹. Silr ō opibus rō exiget qli intētiōe ſunt facta. Rom. xiiij. Unuſquiſqꝫ rōnēꝫ ꝓ ſe reddet. Omes eñi ſtabimus ante tribunal xpi. vt recipiat vnuſqſqꝫ ꝓut geſſit in corpore ſiue bonū ſiue malū. Uñ Job. ix. dicit Si voluerit ꝯtēdere nō eſt q̄ rñdeat ei vnū ꝓ mille ſcꝫ de beneficijs percepti. Octauo exiget rō de bonis omiſſis. q ſcꝫ debuim⁹ facere z nō fecim⁹. Nā deus dedit hoi liberū arbitriū. adiecit ꝑcepta q̄ hō faciēs viuet. ſi aūt facere neglexeriterit ei ſic̄ ſuo q̄ pecuniā domini ſui in ſudario abſconderat in terra Math. xxv. Cui dixit dñs. Serue nequā ſciebas qꝛ hō auſterus ſuꝫ meto vbi nō ſeminaui. i. bona opa exigo ab aīa q̄ nō ſeminaui in ea. i. nō dedi in ſui creatōe. De⁹ eñi nō infudit in creatiōe aīe ꝟtutes gratuitas ſꝫ liberuꝫ arbitriū ꝑ qō pōt ſe diſponere ad ꝟtutes Unō dicꝫ talib⁹. Ex ore tuo iudico te ſue nequā. Nono rō exiget ō malis dimiſſis nob. vt patet Matth. xviij. de ſuo q̄ noluit miſereri ꝯſuo ſuo ꝓpter qō tradit⁹ ē tortorib⁹ quouſqꝫ redderet vniuerſū debitū qō ꝑus illi omnino fuerat dimiſſuꝫ. Decimo rō exiget de nr̄is primis. iuxta illud Ecci. xvij. Unicuiqꝫ mādauit de⁹ de ꝓximo ſuo Maiorib⁹ eñi debem⁹ timorē z honorē. eqlibus ſubuētionē. minorib⁹ correctionē. O q̄ꝫ diſtrictā rōnē reddēt parētes ō filijs z filiab⁹. viri ō vxoribus. dñi de ſuis. Undecimo rō exiget ō diuerſis artificijs. Primo ō mercatoribus ſi ſuauit iuſticiā i factis z ꝟbis ac rebus vēdēdis. Certe multis dicet illud Ps. Lingua tua ꝯcinnabat. i. cōponebat dolos. Secūdo de iudicib⁹ z ꝓcuratorib⁹ di. Aduerſus filiū ma-

cris tue ponebas ſcādalū. Tertio ḋ la tronibus ⁊ mala ſocietate ḋi. Si videbas furē currebas cū eo. ⁊ cū adulteris portionē tuā ponebas. Quarto de hypocritis ⁊ pctā in ꝯfeſſiōe occultātibꝰ ḋi. Exiſtimaſti iniq; ꝙ ero ſilis tui. arguā te ⁊ ſtatuā ꝯ faciē tuā. Quito ḋ voluptuoſis ḋi. Intelligite hec q obliuiſcimini deū nequādo rapiat ⁊ nō ſit q eripiat. nō diuitie. nō parentes. nō amici. Duodecimo rō exigeť ḋ clericoꝝ officijs. Primo ḋ pdicatore ḋi. illḋ Ps. Pctōri aūt dixit dñs. qre tu enarras iuſticias meas p os tuū. Secūdo de officio ſacerdotū ḋ. Quare tu aſſumis teſtamētū meū. i. corpꝰ ⁊ ſāguinē p os tuū pollutū. Tertio ḋ officio platoꝝ ḋi. Proieciſti oēs ſmones meos retrorſū. i. ſacrā ſcptura. tu vo odiſti diſciplinā. Hinc Hiere. v. Jbo ad optimates ipi magis ꝯfregerūt iugū. i. diſciplinā. O ꝙ diſtricta erit taliū ratio nū exactio. O filij hoim vt qd queritis mēdaciū ⁊ diligitis vanitatē. Uobis vobis dico ⁊ iterū dico nō mea ſ; mei ſaluatoris vba. Luc. xiij. c. Cōtēdite intrare p anguſtā portā. q2 arta ē via q ducit ad vitā. Para igiť tēpeſtiue regiſtrū cautiōis p verā penitentiā vt ſecure poſſis ḋ oībus reddere rōnē q tibi imputabunť. Tertio capiamus ſalutare documētū ex euāgelio xpi cōſultationē. ibi. Facite vobis amicos ḋ māmona iniqtatis vt cū defecerit; recipiant vos in eterna tabernacła. Ad q nos pducat ⁊c.

De eadē dñica Sermo. xcij.

Omo quidā h erat diues q habebat villicū ⁊ h diffamatꝰ eſt apḋ illū q̄ſi diſſipaſſet bona illiꝰ Lu. xvj. c. ⁊ i euāgelio. Uerba ſūt redēptoris nři paboli ce loqntis. ⁊ ē ſenſus. Diues hō ē filiꝰ ḋi humanatꝰ q habet villicū quēlib; hominē. q tūc diffamať cū pctm̄ ppetrat q vocať p egritudinē mortis. cui ⁊ dicet. Quid h audio de te redde rōnē villicatōis tue. iā eni nō poteris villicare. Ubi tria inſinuanť. ſ.

Primo villici infamatio.

Secūdo infamatōis rō.

Tertio infamati cautio.

Primo nāq; in euāgelio inſinuať villici infamatio: cū ḋr. Hō qdā erat diues ⁊c. Un q aliū infamat triplicē intentionē habere pōt. vic; corrigēdi. accuſandi. famā denigrādi. Pctā ei verboꝝ ex intētiōe ſūt iudicāda. alleuianda vel aggrauāda. Primo itaq; reuelare pctm̄ alteriꝰ ei q vult ⁊ pt pdeſſe i tētiōe corrigēdi ē charitatis ⁊ beniuolētie. ⁊ talis reuelatio nō ē pctm̄ ſ; miſericordia. Secūdo reuelare pctm̄ alterius ppť culpe punitiō; ⁊ iuſticie ꝯſuationē ē actꝰ iuſticie. iō talis reuelatio pcti nō ē detractio. Taliť reuelāt angeli pctā hoim ḋo oia ſcieti vt corrigat ⁊ puniat peccātē. iuxta illḋ Job. xx. Reuelabūt celi. i. angeli iniqtatē eius. ⁊ terra. i. hoies ꝯſurget aduerſus eum. Tertio reuelare pctm̄ occultū alteriꝰ intentiōe ledendi in fama ē actꝰ inuidie. De talibus ḋr Ecc̄s. x. Si mordeat ſerpens in ſilentio nihil eo minus h; q occulte detrahit. ſ. ſ; plꝰ. q2 pctꝰ ē venenū infundere menti ꝙ corpi. Jac. iij. Lingua plena veneno mortifero. iō tales odit deꝰ Ro. j. Detractores ḋo ſūt odibiles. Rō ē. q2 q iniuſte aufert ſubſtāriā tpalē nocet. mlťo aūt magis q famā aufert. q2 ḋr Eccl. xlj. Curam habe de bono noīe. hoc eni magis pmāebit tibi ꝙ mille theſauri magni ⁊ pcioſi. Secūdo i euāgelio inſinuať villici infamatōis rō: cū ḋr. Quaſi diſſipaſſet bōa dñi. q2 oia bōa nřa ſūt ḋi dona: puta corpus: aīa: ⁊ tpalia, de

q̄bꝫ rōẽ exiget quō corpꝰ nutriuimus. quō aiaꝫ neglexīmꝰ. quō tpalibꝫ abuſi ſumꝰ. diſſipāt āt p̄dicta p pctꝫ omiſſiōis ꝛ p pctm̄ ꝯmiſſiōis. Prio hō diſſipat bona dn̄i p pctm̄ omiſſiōis. qḋ ſm Tho. i. ij. q. lxx. pctm̄ omiſſiōis nō eſt aliq̄s actꝰ ſꝫ ceſſatio actꝰ debiti. iuxta illḋ Lu. xij. Seruꝰ q̄ cognoſcit voluntatē dn̄i ſui ꝛ n̄ facit plag̃ vapulabit multis. ꝛ Jac. iiij. Scienti bonū ꝛ nō facienti pctm̄ ē illi. g̃ pctm̄ p̄t cōmitti ſine aliq̄ actu. Jō videāt ocioſi q̄d rn̄deāt dn̄o i reddēda rōe. Scḋo pctm̄ cōmittit̃ p pctm̄ ꝯmiſſiōis. ꝛ ſic cōit̃ diſſipāt̃ bōa dn̄i. q̄dā diſſipāt corpꝰ p luxuriā gulā ꝛc. q̄dā aiaꝫ p ſupbiā irā iuidiā. q̄dam tpalia p iutilē expoſitōꝫ. Tertio i euāgelio iſinuat̃ villici ifamati cautio. cū ḋr ei a dn̄o. q̄d h̄ audio ḋ te. redde rōꝫ villi. tue. Ait villicꝰ itra ſe. q̄d faciaꝫ. qꝛ dn̄s aufert a me villicatiōꝫ. fodere nō valeo mēdicare erubeſco. ſcio q̄d faciā ꝛ ꝯuocat̃ debitoribꝫ dn̄i relaxauit eis de debit̃ dn̄i vt tādē ꝛ illi ei eēnt fauorabiles. O q̄ bt̄us eēt xp̄ianꝰ q̄ p̄cogitās ſe moritu ꝑ faceret miſcḋiā cū pauꝑibꝫ vt reciper̃ ab eis i celū. qꝛ eoꝝ ē regnū celoꝝ. Math. v. Bt̄i pauꝑes ſpū q̄m ipoꝝ ē re. ce. Ad h̄ hortat̃ xp̄s dicēſ Facite vob amicos ḋ māmona iniq̄tatis vt cū defecerit̃ recipiāt vos i etna tab. Dic igr̃ ſaluator. Hō q̄dā erat diues ꝛc. vbi iſinuat q̄ villicꝰ fuit accuſatuſ n̄ p q̄libꝫ pctō ſꝫ p g̃uibꝫ pctis. Un̄ pctm̄ vnū ḋr g̃uiꝰ alio q̄druplici rōe. ſ.

Primo rōe maieſtat̃ diuīe
Scḋo rōe volūtat̃ praue
Tertio rōe ꝑſone humane
Quarto rōe rei mūdane

A Primo nāq̄ꝫ dici q̄ vnū pctūꝫ ḋr g̃uiꝰ alio p q̄ q̄s apḋ deū diffamat̃ rōne maieſtat̃ diuīe. oīa ei pctā n̄ ſūt paria ſꝫ vnū g̃uiꝰ alio. qꝛ q̄to aliq̄s actuſ mag̃ appropinq̄re fac̃ vltio fini vite hūane. i. dō tāto ille actꝰ ē melior. g̃ ꝑ oppoſitū q̄to aliq̄s actus mag̃ ſepat ab h̄ fine. i. dō. eſt peior. ſꝫ vnuꝫ pctūm mag̃ elōgat ab eo q̄ aliḋ. g̃ vnū pctūꝫ eſt grauiꝰ alio. vn̄ Ezech. xvj. ḋr. Sceleratiora feciſti ill' i oibꝫ vijs tuis. vbi loq̄t̃ ḋ pctō hierl'm i ꝯparōe ad pctūm ſodome ꝛ gomorre di. tu hierl'm i oibꝫ vijs tuiſ feciſti ſceleratiora ill' ſodoma ꝛ gomorra. qꝛ ſm Hiero. idoluꝫ beli adoraſti. filiū dei interfeciſti. diuitiꝰ ad pn̄iaꝫ expectata n̄ te correxiſti. g̃ rōe diuine maieſtat̃ grauiꝰ peccaſti. Et licet oē pctūꝫ ſit ꝯ diuinā maieſtatē tn̄ ꝑpe illa dicūt̃ ꝯ deū q̄ directe fiūt ꝯ ipm. et ſic pctm̄ blaſfemie ꝛ īfidelitat̃ ḋr ꝯ diuinā maieſtatē. g̃ g̃uiꝰ ceteris. qḋ ꝓbo dupl'r. ſ. ſctōꝝ auc̃te ꝛ rōe. Primo q̄dē ꝓbo auc̃te Rich. ḋ ſan. vict. q̄ ſic dicit. Sceleratiſſimū genꝰ pcti ē cū q̄s i dei vituꝑijs delectat̃. ꝛ ſubdit. q̄d aliud eſt ſpūs blaſphemie niſi affectatio ꝛ deſiderīū vituparōis diuīe. Jtē ſup illo v̄bo Eſa. xviij. Jte angl'i ad ppl'm terribilē. dic glo. Oē crimē ꝯparatuꝫ blaſphemie leuiꝰ ē. Scḋo h̄ idē ꝓbo rōe tl'i. maius pctm̄ ē illḋ qḋ ꝯmittit̃ i deū q̄ illḋ qḋ ꝯmittit̃ i p̄xim. ſꝫ blaſfemia ꝯmittitur i deū. alia vo pctā freq̄nt̃ i p̄xim. g̃ ꝛc. Scḋa rōne ꝓbo q̄ pctm̄ blaſfemie ſit grauiꝰ alijs. nā pctūꝫ q̄to hꝫ minuſ motiuū: tāto ē grauiꝰ. ſi āt nullū motiuum hꝫ illḋ pctūꝫ eſt grauiſſimū. modo oē pctūm aliqḋ motiuū hꝫ excepto pctō blaſfemie. qḋlibꝫ ei pctūm aliqḋ bonū motiuū hꝫ. qꝛ p̄ncipal'r oēs intēdunt bona. vt ſupbi honorē. luxurioſi delectatōꝫ. auari diuitias. q̄ oīa ſi poſſent h̄re ſine dei iniuria vellēt h̄re. ſꝫ q̄a nō pn̄t: vltio volūt offenſaꝫ dei ne iſta amittāt. ſꝫ blaſfemia ē grauiꝰ ill'. tn̄ qꝛ nullū hꝫ motiuū. qꝛ i deo nihil ē vituꝑabile vl' odibile. tn̄ qꝛ intēdūt malū. ſ. dei vituꝑium quod nullus pctōr

Dominica octaua poſt penthe.

Ppe itēdit, z iō blaſſemie ē pcā maxia. q2 morte punit̄ Leui. xxiiij. Qui blaſſe mauerit nom̄ dn̄i. glo. ſciet̄. morte mo riat̄. Scd̄o vnū pctm̄ ē gui⁹ alio rōne volūtar ꝑue. qd̄ ꝓbat Tho. j. ij. q. lxx/ iij. mlt rōib. q̄ꝛ ꝑma ē hec. Quanto ipa volūtas fuerit maior: tāto pctm̄ ē gui⁹. q2 ſi pctm̄ ē malū volūtariuz ſm Augu. q̄to volūtas maior fuerit ad peccādū: tāto hō q peccat gui⁹ peccat. Vn̄ Aug. xiiij. de ciui. dei. c. vj. Si vo/ lūtas hoīs ꝑuerſa ē: ꝑuerſiores hēbit z mot⁹. ſi aūt recta eſt nō ſolū inculpa biles verꝫetiā laudabiles erūt. volun/ tas ꝗppe ī oīb ē. imo oēs nihil aliō q̄ꝫ volūtas ſūt. Nā qd̄ ē cupiditas et leti/ cia niſi volūtas ī eoꝝ ꝯſenſionē q̄ volu mus. z qd̄ ē met⁹ atqꝫ triſticia niſi vo/ lūtas ī eoꝝ diſſenſiōꝫ q nolum⁹. Se/ cūda rō q̄re vnū pctm̄ rōe volūtat eſt gui⁹ alio ē noticia. vbi gr̄a. Sūt duo q̄ꝝ vn⁹ peccat ex igr̄ātia. ali⁹ vo ex cer/ ta ſcia. tūc iſte q peccat ex certa ſcia gui us peccat. Cui⁹ rō ē. q2 q̄to voluntas mag ē inordinata: tāto pctm̄ ē graui⁹ ſꝫ volūtas peccāt ex certa ſcia ē magi inordinata. q2 ſcien̄ eligit malū. ideo xp̄iani ſciētes legē diuinā mag peccāt in eodē pctō q̄ꝫ infideles. z ꝑ ꝯſequens maiorē penā meret̄. Silr̄ gui⁹ peccat lr̄atus q̄ꝫ ruſtic⁹. iō dic ſaluator Luce xij. Seru⁹ q ſcit volūtatē dn̄i et nō fac plagi vapulabit mult B Ad cu ius clariorē intelligētiā ē ſciendū ꝙ tri plex eſt ignorantia. ſ.

Primo q̄dā directe inuolūtaria
Scd̄o q̄dā indirecte inuolūtaria.
Tertio q̄dā directe volūtaria

Primā ignorātiā dixi directe inuolūta riā. ſic eſt ignorātia inuincibil̄ q totali ter vſum rōis excludit. ſicut ē i pueris amētib z furioſis q totalit̄ pctm̄ excu ſat. Cui⁹ rō eſt. q2 ſm Aug. om̄e pctm̄ adeo pctm̄ inq̄ntū volūtariū. ſꝫ tales ſunt oīno īuolūtarij. g̃ ſi occidūt parē tes vel incēdunt domū non peccant.

Scd̄o q̄dā ignorātia ē indirecte in/ uolūtaria. q2 neſcit z nō vult laborare vt ſtuderet ex q̄ ſequit̄ eū eſſe ignoran tem. vel cū aliqs vult bibere vinū im/ moderate ex q̄ ſequit̄ eū inebriari z in/ diſcrete agere. Et hec eſt ignorātia ne/ gligētie vel iuris que ad negligētiā re/ putat̄. vt vbi gr̄a. Qui emittit ſagittā in aliquē locū vbi homīes ſolēt ire. ad negligentiā reputat̄ ſi nō ſtudeat ſcire an aliqs trāſeat de pōti. Vn̄ tal̄ igno rantia nō excuſat a toto ſꝫ a tāto. i. tal̄ ignorātia nō excuſat ſic ꝙ nō eſſꝫ pec/ catum ſꝫ ſic ꝙ nō eſt tā magnū ſic ſine tali ignorātia. z iō facili⁹ meret̄ veniaꝫ Iuxta illud. j. ad Thim̄. j. dicebat apo ſtolus. Miſericordiā ꝯſecut⁹ ſum q̄m ignorās feci in incredulitate mea. vbi Auguſtin⁹ ait. Remiſſionē peccatorū ſum ꝯſecutus ꝑ dei miſericordiā: non per merita mea de peccato qd̄ ignorā ter cōmiſi. quaſi diceret. Et ſi nō debi/ tum fuit: tamen fuit congruū. eo ꝙ n̄ ſciens ſed ignorās feci Tertio q̄daꝫ ignorātia eſt directe volūtaria. ſic cuꝫ aliquis ſtudioſe affectat ignorare ne a peccato ꝑ ſcientiā retrahat̄. Et talis ignorantia nec in toto nec in ꝑte excu/ ſat pctm̄ ſed potius aggrauat. Naꝫ B ex magno amore ad peccandū proue nit ꝙ aliquis velit ignorare vt liberi⁹ peccet. De quibus dicit̄ Job. xxj. Qui dicunt dn̄o. Recede a nobis viam ſci entiaꝝ tuaꝝ nolumus. Quib et xp̄s dicet in nouiſſimo die illud Matth. xxv. Amen dico vobis neſcio vos. id eſt nō approbo. Hinc. j. ad Chor̄. xiiij. Si qs ignorat ignorabit̄. Et tale eſt g̃ uiſſimū. Vn̄ Amb. ſup illud apl̄i Ro ma. ij. An ignoras q̄m benignitas dei ad pn̄iam te adducit: ſic ait. Grauiſſi me peccas ſi ignoras. qd̄ ſic itelligitur

grauiſſime peccas .i. piculoſiſſime ſi ignoras. qꝛ dū neſcis te peccare remediuꝫ nō qris. Vñ clerici ꝛ lr̃ati tenēt̃ explicite ſcire ꝛ ī ꝑticlari q̄dlibet mortale peccatū. al's ignorātia iputat̃ eis ad culpaꝫ Inferiores ṽo ꝛ illitterati tenent̃ cognoſcere iplicite ꝛ in generali ꝛ vitare q̄dlibet ſub ꝓpria rōne. Tertia rō q̄re vnū pctm̄ ē grauiꝰ altero ē. qꝛ vnuꝫ ē ex electiōe. aliud ex paſſiōe. Cuiꝰ rō ē. qꝛ ille q̄ peccat ex electiōe libera nō trahente aliq̄ paſſione: puta timore amore ꝛc̄. peccat ex certa malicia in q̄tū ſcienter eligit malū. Vñ idē pctm̄. ſ. homicidium grauiꝰ ē ab hoīe ſobrio factū q̄ ſi fieret ab ebrio. q̄uis iſte faceret duo pctā. ſ. ebrietateꝫ ꝛ homicidiū. vt dicit Tho. i. ij. q. lxxvj. Quarta rō q̄re vnū pctm̄ eſt grauiꝰ altero ē. qꝛ maiori virtuti opponit̃: puta charitati. Sic em̄ charitas q̄ ē amor dei ē maxima oīm ṽtutū: ita ira vel odiū vel inuidia qḋ amori opponit̃ ē grauiſſimū oīm peccatoꝝ. ꝛ etiā ē maiꝰ pctm̄ q̄ īfidelitas vel deſꝑatio q̄ opponit̃ fidei ꝛ ſpei. vt dicit Tho. i. ij. q. lxxiij. Verūtn̄ īfidelitas ē grauiꝰ pctm̄ q̄ q̄dcūq̄ in q̄tum hꝫ ignorantiā fidei annexā ꝛ obſtinatōeꝫ Cuiꝰ rō ē. qꝛ oīa pctā fideliū poſſūt dimitti. nulliū autē infideliū. iuxta illud Joh. iij. Qui nō credit iā iudicatꝰ ē. et Aug. li. iij. ḋ ṽbis dn̄i. Pctā oīa ꝑ infidelitatē detinent̃. ꝑ fidē dimittūt̃: ſic infidelitas nō ſolū opponit̃ fidei ſꝫ etiaꝫ gr̄e ꝑ quā fit remiſſio. ꝛ h̄ ꝓpter obſtinationē. ꝛ ꝓpter p̄dicta grauiꝰ peccauerīt iudei xp̄m tradēdo q̄ pylatꝰ ipm occidēdo. Nā ꝛ xp̄us dixit pylato Joh. xix. Qui tradidit me tibi maiꝰ pctm̄ habꝫ Cuiꝰ rō ē. qꝛ grauiꝰ ē illud pctm̄ qḋ fit ex auaricia ꝛ inuidia q̄ illud qḋ fit ex timore. ſꝫ iudas peccauit xp̄m tradendo ex auaricia. Hiero. Infelix iudas dānū qḋ ex effuſiōe vnguenti ſe feciſſe credebat vult mgr̄i p̄cio cōpēſare. Iudei ṽo peccauerūt ex inuidia. Math. xxvij. Sciebat em̄ pylatꝰ q꜄ ꝑ inuidiaꝫ tradidiſſent eū. Que fuit illa inuidia Johes manifeſtat. c. xj. di. Si dimittimus eū ſic oēs crederēt in eū. Pylatꝰ autē peccauit timore ceſaris. Vñ Joh. xix. dicūt ei iudei. Si hunc dimittis nō es amicꝰ ceſaris. O grauiſſimū genus pcti inuidia. o peſſimū genꝰ pcti auaricia. o diabolicuꝫ pctm̄ ira q̄ copioſe inundaſtis inter hoīes. ꝛ quis eſt qui vos nō habeat. Tertio q̄ꝫ vnū peccatuꝫ dicit̃ grauiꝰ altero ratōne ꝑſone humane. que q̄dē ꝑſona ſb̄ triplici rōne pōt ꝯſiderari. ſ.

Primo rōne maioritatis.
Secūdo rōne ꝑminētatis.
Tertio rōne idētitatis.

Primo vnū pctm̄ ē grauiꝰ altero rōne ꝑſone maioris ſiue ꝑſona ſit maior in cognitiōe ſiue in ꝑfectiōe ſiue in prelatiōe. De maiori cognitiōe dic̄ Chryſ. ſup illud Luc. xij. Seruꝰ ſciēs voluntatē dn̄i ꝛ nō faciēs plagis vapulabit multis. Nō ſilr̄ oīa in oībꝫ iudicant̃ ſꝫ maior cognitio fit maioris pene materia. Silr̄ ꝑſona maior in ꝑfectiōe grauiꝰ peccat ꝓpter ingratitudinē ḋ dono dei. Vñ Iſid. de ſūmo bono li. iij. dic̄. Creſcit delicti cumulꝰ iuxta ordinem meritoꝝ. Et ſepe qḋ minoribꝫ ignoſcitur maioribꝫ imputat̃. Et Chryſ. ſup Math. Quāto maiora ſunt hoībus bn̄ficia ꝯſtituta: tāto grauiora ſūt peccātibꝫ iudicia. Hinc Sap. vj. dr̄. Potētes potēter tormēta patient̃. Silr̄ ꝑſona maior in ꝑlatiōe grauiꝰ peccat ꝓpter ſcādalū. Vñ ꝑlatꝰ p̄dicator pſbyt̃ religioſus doctor ꝛ p̄nceps grauiꝰ peccāt ꝓpter ſcādalū ꝛ malū exēpluꝫ aliis oſtenſū. iō dicit Grego. in paſtora. In exēplū culpa vehemēter trahit̃ q̄ñ pro reuerētia ordinis pctōr honorat̃. Et. l

di.c.q̄a tua.dr. Sic minorē maior pce dit honore: ita ꝛ crimine. ꝛ quē maior ſeqr̄ culpa maiori implicetur vidicta. Et iō dr.xj.q.iij.c.p̄cipue.ꝙ plati grauius peccāt q̄ eoꝝ exēplo occidūt. Hic Grego. Tot mortibꝫ q̄ſq; dign⁹ eſt q̄t poſt ſe prauitatis exēpla derelinqt. Et glorioſus Hiero.ſup Ezech.ait. Grādis dignitas ſacerdotū ſ; grādis ruina ſi peccāt. letamur ad aſcēſu; ſ; timem⁹ ad lapſu;.nec em̄ ꝑ ſolis nr̄is delictis reddem⁹ rōnē ſ; ꝑ oīm quoꝝ abutimur donis ꝛ neq̄ q̄ȝ ſum⁹ de coꝝ ſalute ſolliciti. Rō aūt ꝙ platoꝝ pct̄m ſit grau⁹ ē.q2 dicit ph̄s.ij.rhetori.ꝙ illa culpa ē grauior q̄ auditoribꝫ ē horribilior ꝛ abomīabilior. ſ; hoīes magis horrēt q̄n vidēt talis ↄditōis homies peccare.ꝗ ꝛc. Ex eoꝝ ſiq̄dē pctō fit ꝙ cōtēnunt̄ ſtatuta eccl'iaſtica ꝛ dignitates nō honorant̄.p̄dicatoribꝫ non credit̄. miniſteriū xp̄i vitupat̄. O pie xp̄e.o deus eterne reſpice de ſolio maieſtatis tue ꝛ viſita vineā iſtā fidē ſcꝫ xp̄ianam quā plātauit dextera tua.quā irrigaſti tuo ſanguine.ꝛ vide quō vindemiant q̄ p̄tergrediunt̄ ꝑ viā. Singulariſ q̄ȝ fera ꝛ aper de ſilua.i. maiores ſcia ſanctitatis ſtatu vt religioſi ꝛ ī dignitate ↄſtituti.ꝛ dicere potes eis illō pſ. Si inimic⁹ me⁹ maledixiſſet mihi ſuſtinuiſſem vtiq;.tu vo vnanimis dux me⁹ ꝛ not⁹ me⁹ q̄ ſil' mecū dulces capiebas cibos.i.ō ſudore meo viuebas. multiplicaſti ſup me ſcādalū. Ue igit̄ vob ꝑ q̄s ſcādalū venit. Expedit vob vt ſuſpēdat̄ aſinaria mola in collo veſtro ꝛ demergamini in īfernū vbi cruciabimini in ſecula. O tu magne dei viui inimice certe hec tibi dicent̄ quādo reqret̄ Redde rōnē villicatōis tue

Secūdo vnū pct̄m ē grau⁹ altero rōne ꝓpinq̄tatiſ. Nā pſona q̄ offēdit̄ q̄nto ē ꝓpinq̄or dō ꝑ vtutē ꝛ ſcītatē: tāto culpa ī eū ↄmiſſa ē grauior. Un̄ Zach.ij ō talibꝫ dic dn̄s. Qui vos tāgit q̄ſi pupillā oculi mei tāgit.i.vexat. Et ſaluator. Qui vos ſp̄nit me ſp̄nit. Rō hui⁹ ē.q2 talis ꝑ gr̄āȝ dō ē ꝓpinqu⁹.ꝛ xp̄o fr̄ iuxta illud Math.xij. Qui facit volūtatē pr̄is mei h me⁹ frat̄ pater mater ꝛ ſoror ē. Tertio vnū pct̄m ē grau⁹ altero rōne idētitatiſ. Nā culpa cōmiſſa in ſe grauior ē q̄ȝ in aliū.ꝛ q̄ ſe occidit grau⁹ peccat q̄ȝ aliū quēcūq; occideret.iō dicit Hiero. Extreme demencie ē odire ſeipm̄. Et Eccl.xiiij. Qui ſibi inuidet nihil ē illo nequs. Sil'r grau⁹ peccat fili⁹ ↄ patrē in eodē genere pcti q̄ȝ ↄ alienū.q2 ſm ph̄m.viij.ethi. Fili⁹ ē ↄiūctus ſuis pentibꝫ a q̄bꝫ originē traxit ꝛ habuit nutrimentū ꝛ diſciplinā. Quarto vnū pct̄m dr grau⁹ altero rōne rei mūdane. Nā grauius ē pct̄m recipe ab aliq̄ centū ducatos q̄ȝ vnū.q2 magis recedit a rectitudine iuſticie.de q̄bꝫ oībus ſaltē in morte dicet xp̄s. Redde rōnē villicatōis tue ꝛc. A quo nos ꝛc.

Dominica nona poſt penthecoſ. Sermo.xciij.

Cum appropinq̄ret ieſus hieroſolymaȝ vidēs ciuitatē fleuit ſup illā dicēs.q2 ſi cognouiſſes ꝛ tu. Luc.xix. Hoc em̄ nr̄i ſaluatoris ī die palmaꝝ factū mirabile ſctā mater eccl'ia hodie recolit.in mēſe em̄ iſto ciuitas hierl'eȝ pꝰs a nabuchodonoſor.deinde a romanis deſtructa inuenit̄. Cui⁹ deſtructionē pꝰſſim⁹ ſaluator intuēs fleuit ſup illā. nō de ſua morte quā illi machinabant̄ in ip̄a ciuitate ſed fleuit ſuper mala culpe q̄ in ea m'tiplicata fuerāt.tū ꝓpter mala pene que ſup ventura erāt. tū vt ei⁹ exemplo nos ad

fletū īducat Z In talia eī tria īdu cūt nr̄m quēlibet ad flet⁹ lamēta .ſ.

Primū vicia in ſeculo ꝯtracta
Scōm breuitas tp̄is inopinata
Tertiū īexplicabilia īferni tormēta

Prio dixi ꝙ ad lamēta flet⁹ inducūt pctā ī ſeculo ꝯcta. ſicīduxerāt Dauid q̄ dicebat. Fuerūt mihi lacrime mee pa nes die ac nocte dū dr̄ mihi. vbi eſt de⁹ tu⁹. Perdiderat nāqꝫ ꝓpha deū ſuū ꝑ pctm̄. iō lacrimabat̄ ſic abūdant̄ vt ꝑ ſingulas noctes lacrimis irrigabat ſu um lectū. qꝛ certitudinaliter ſciebat ꝙ pctā faciūt ſordidū ⁊ fetidū ⁊ abomia bilē corā deo. ⁊ ꝑdūt dignitatē hūane ꝯditiōis. Vn̄ Gre. Hoīes ī voluptate carnis iacentes ſunt beſtijs ⁊ pecorib⁹ ſiles: nō rōem ſꝫ ſenſualitatē ſequētes Hinc ⁊ Tulli⁹ ait. Plēs dicunt volu ptatē eē ſummū bonū: q̄ mihi vox pe cudū nō hoim eē videt̄. qꝛ ſc̄m Chryſo. ſp mūdialia opa excludūt hoīem a ve ra vita. Quicq̄d eñ eſt ī mūdo aut eſt ſupbia vite aut ꝯcupiſcētia ocloꝝ aut ꝯcupiſcētia carnis. q̄ nō intelligētes fi lij hui⁹ ſeculi inſatiabilit̄ fatigantur ꝑ delicijs ⁊ voluptate carnis. de q̄b⁹ ī p̄ ſenti euāgelio lacrimabat̄ ſaluator di cens. Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu .ſ. fleres Certe ſi q̄s cog̃ſceret pcti vilitatem nō gauderet ſꝫ fleret Scōo idu͡c ad fle tū breuitas tp̄is iopinata. ex q̄ eī hoīes p̄ſentia diligūt iō faciūt. qꝛ vita iſta ꝙꝫ ſit fugitiua nō ꝑpendunt. ps̄. Adhuc puſillū ⁊ nō erit pctōr. Sꝫ hec iſte ꝓdi tor mūd⁹ abſcōdit a ſuis amatoribus vt ī voluptatib⁹ eos detineat incōſide ratos. De h̄ Gre. Vita nr̄a nauigāti ſi mil̄ eſt. ſiue vigilē ſiue dormiā ſp feſti nus vado ad mortē. Stulc⁹ ꝑfecto eſt q̄ ad mortē ducit̄ ⁊ ridet. Hoc etiā na tura nr̄a inſinuat cū ī natiuitate icipi mus ⁊ ī morte cū fletu vitā termiam⁹ Vn̄ ſaluator mūdi fons pietat̄ flebat

di. Et q̄dē ī hac die tua. i. ī hac ꝓſꝑitate claritate ⁊ ī h̄ modico tp̄e tibi ꝓſpero ī q̄ fac̄ volūtatē tuā aſſunt tibi ea q̄ ad pacē ſ͞t nō peccor̄ ſꝫ tp̄is Tertio idu cūt nos ad fletū inexplicabilia inferni tormēta pctōrib⁹ ꝑpata. vbi ſ͞t ignis et nus: tenebra. vincl̄a. mors ſine morte defect⁹ ſine fine. Hāc eni regulā dedit ſaluator ꝙ q̄ h̄ gaudēt ī ſulo et̄nal̄r fle ant di. Ve vob̄ q̄ ridet̄ qꝛ flebit̄. h̄ eſt qd̄ ſaluator deflebat cū dicebat. Nūc aūt abſcōdita ſ͞t ab ocul̄ tuis tā corpa lib⁹ ꝙꝫ ſpūalib⁹ mala q̄ vētura ſūt tibi qꝛ veniēt dies ꝯte ⁊ circūdabūt te ini mici tui ⁊ coanguſtabūt ⁊ ī terrā ꝓſter nēt te ⁊c̄. Pro his ig̃ redēptor nr̄ me rito flebat. Ex p̄nti q̄dē euangelio tria nob̄ inſinuant̄ tractāda .ſ.

Primū pia xp̄i lacrimatio. ibi. fle uit ſuꝑ illā
Scōm digna iude oꝝ punitio. ibi. veniēt dies ī te
Tertiū magna auaricie deteſtatio ibi. cepit eij̄cere ⁊c̄.

A Primū nāqꝫ tractādū nob̄ ex euā gelio ꝓponit̄ pia xp̄i lacrimatio cū dr̄. cū appropinq̄ret ih̄s hierlymā vidēs ciuitatem fleuit ſuꝑ illam di. ⁊c̄. Circa qd̄ tria ꝯſiderem⁹ .ſ.

Primo flet⁹ xp̄i frequētatōꝫ
Scōo flet⁹ nr̄i fructificatōem
Tertio flet⁹ nr̄i obliuionē

Prio dixi ꝙ circa xp̄i piā lacrimatōeꝫ ꝯſiderem⁹ ei⁹ flet⁹ freq̄ntatōꝫ. Nā xp̄s dn̄s nūꝙꝫ legit̄ riſiſſe. fleuiſſe vo mlto ties. Vn̄ Chry. Freq̄nt̄ iuenio dn̄m ie ſum xp̄ꝫ flerē nūꝙꝫ ridētē. Vn̄ dat̄ nob̄ exēplū ī hac vita nō letādum. Nā ī die palmaꝝ dū magn⁹ honor ſibi īpēdere tur lacrimis voluit ꝯmiſcere vt oñde ret qꝛ hūana leticia cito ꝯuertit̄ ī fletū. ⁊ oīa mūdi gaudia dolorib⁹ ſ͞t admi xta. In celo eī ſūt oīa iocūda. ī h̄ mōo oīa mixta gaudia. In inferno lugu bria. i. flebilia oīa. Vn̄ pietatis dul

cedo. miſcḋie fons xp̄s n̄ ſolū ſel' ſed ꝛ pl'ies fleuit. Quatuoꝛ ei vicib' legim' fleuiſſe xp̄m. nō tñ ē dubiū q̄n pluries fleuerit. Pr̄io em̄ fleuit ī natiuitate. d̄ q̄ Sap̄. vij. Primā vocē oīb' ſimilem emiſi ploꝛās. Hic canit eccl'ia. Uagit infans int̄ arta ꝯdit' p̄ſepia. Hic ei fletus xp̄i ſignificat fletū hūane miſerie. q2 hō p̄ pctm̄ deuenit ad m'tiplicē miſeriā. īō oīs puer a fletu īcipit excepto zoꝛoaſte rege bꝛitāuoꝝ q̄ riſit ꝛ adinuenit nigromātiā q̄ dānat' ē īterfectus a rege aſſirioꝝ ī bello. Un̄ Augu. Puer q̄ naſcit' incipit a ploꝛatu: lachꝛyme ſ'
triſtes miſerie. nōdū loq̄t' ꝛ iā p̄phetat. ſcꝫ ꝙ ad magnā miſeriaꝫ ſit nat' et ad fletū. Scd̄o clemētiſſim' xp̄s fleuit ex immēſo amoꝛe ī lazari reſuſcitatōe dū flerēt ſctē m'lieres martha maria magdalena ꝛ alij m'ti ex iudeis. ꝛ Jhs ex cōpaſſione lachꝛymat' ē. ꝛ ſic tādē r̄ſuſcitauit ad ſignificādū ꝙ q̄libet dꝫ dolere ꝛ flere ſup̄ frēm ſuū moꝛtaliter peccantē. q2 abſciſus eſt a radice gr̄e. delctus eſt de libꝛo vite. ī. d̄ numero filioꝝ dei. ꝛ obligat' eſt pene p̄petue. Unde Aug. Sciat ſe culpabilit' duꝝ q̄ deflet moꝛtē amici vl' dāna rei tp̄al' ꝛ doloꝛē pctī nō oñdit ī lacrimis. Tertio p̄iſſimus rep̄atoꝛ mōi fleuit deſtructōeꝫ ciuitat' dū ꝯſideraret vt p3 ī euāgelio. vidēs nāqꝫ vētuꝝ malū ciuitat' p̄pter inhabitātium pctā fleuit amariſſime Cōſpice igit' bn̄ o hō ip̄m regē glīe dn̄ꝫ maieſtat' ꝛ anglōꝝ flentē. ꝛ ſi potes fleas cū eo. Ecce ei flet largit' ꝛ foꝛtiter in tantū vt p̄ flet' ſingultu nec loq̄ poſſ ſꝫ dixit. ſi coḡuiſſes ꝛ tu. ſ. fleres. Coꝛde ſiq̄dē amaro flebat coꝝ ēt̄nū excidiuꝫ nō lapidū ruinā. Un̄ dicebat rōem fletus iudeoꝝ cecitatē. q2 inquit ſi cognouiſſes tps viſitatōis tue p̄ meā īcarnationē ꝛ ſuſcipes meā p̄dicatōꝫ ꝛ n̄ p̄ſeq̄reris me piū māſuetū innocentēꝫ vſqꝫ ad moꝛtē. Chꝛiſtus em̄ rex celeſt' cum ſuis baronib' īgreſſus regiā ciuitateꝫ hierl'm flēdo ibat. O q̄s poſſet a fletu ſe ꝯtinere vbi tā ſublimis maieſtas lacrimat'. q̄ ſola voce moꝛtuos ſuſcitat. cecos illumīat. egros curat. Quarto clemētiſſim' xp̄s fleuit ī cruce dum ei' ſanguis p̄ nr̄a redēp̄tōe emanaſſet ꝛ coꝛ maternū gladi' doloꝛ' ꝑtrāſiſſet et ip̄e iam fel ꝛ acetū deguſtaſſet tunc fili' v̄ginis an̄ mr̄em ī tanta poſitus amaritudine cepit flere ꝛ clamare. ꝛ ſic emiſit ſp̄m. Heb. v. Cū clamoꝛe valido et lachꝛymis ſe offerēs exaudit' ē p̄ ſua reuerētia. in q̄ fletu ſignificauit ꝙ fletu debem' deū placare ſic et ip̄e fecit Hi q̄ttuoꝛ flet' nr̄i ſaluatoꝛ' ſūt q̄ttuoꝛ flumia de p̄adiſo dei egrediētia. ad toti' mūdi ablutōem: refrigeratōꝫ: potatiōꝫ et fecūdatōꝫ. Un̄ fm̄ Bern̄. ſaluatoꝛ hūani gener' triplicē aquaꝫ emiſit p̄ nob. ſ. aquā lacrimatōis. aquam ſudoꝛ'. aquā later'. Per p̄mā inuitat hoīes ad ꝯtritōem. p̄ ſcd̄am ad bonaꝫ op̄atiōem. p̄ tertiā ad ei' cōpaſſionem Potuit tñ ꝛ al's m'totiēs fleuiſſe. puta dū cernebat mr̄em feſſam cū baiulantē in egyptū et reducentē ꝛc̄. Dic̄ ei Aug. ꝙ etiam ſup̄ caſum iude fleuerit Hi tñ ſunt ſp̄ealit' in ſacra ſcp̄tura exp̄ſſi ſui flet' Scd̄o ꝯſiderem' fletus nr̄i fructificatiōem. Quattuoꝛ em̄ int' alia ſunt fructus nr̄i flet'. Prim' fructus nr̄i flet' eſt ad celeſtia p̄ ꝯtemplationē ſubleuatio. Hoc figuratum fuit Gen̄. viij. vbi dr̄. Multiplicate ſūt aq̄ et eleuauerūt archā in ſublime a terra et ideo nō appropinquāt ad eā ſoꝛdeſ maloꝝ cogitationū. Ubi Greg. Ubi abundāt lachꝛyme: ibi ſoꝛdes malarū cogitationū nō appropinquāt. Secūdus fruct' nr̄i flet' eſt. q2 gr̄e eſt īpetratio. Nam maria magdalena fletibus meruit magnam gratiā. et mulier vi/

dua filij ſui reſuſcitatiões. Jõ dicit Aug. Oia alia hñt effectũ ſupplicatiõis. ſola lachryma hʒ effectũ cogẽtis. Hinc ↄ Chryſ. Nemo ad deũ flens acceſſit q nõ qđ poſtulauit accepit. Et b. Aug⁹. ſup illo vbo. Regnũ celoꝝ vim patit̃ dicit. Uim facim⁹ dñe nõ ↄpellẽdo ſed flendo. nõ ꝓuocãdo iniurijs ſʒ exoran do lachrymis. nõ blaſphemãdo ꝑ ſupbiã ſʒ merẽdo ꝑ humilitatẽ. Uñ ↄ Bernard⁹. O hũilis lachryma tua ẽ potẽtia: tuũ regnũ. tu aſpectũ iudicis nõ vereris. inimicis accuſantib⁹ ſilẽtiũ īponis. ſola ingrederis añ deũ ſʒ nũq̃ ſola aut vacua exibis. qđ plura. vincis inuincibilẽ. ligas oĩpotẽtẽ. De q̃ dic exẽplũ de btã Scolaſtica ſorore btĩ Bñdicti. q̃ lachryma incõtinẽti aerem immutauit ↄ pluuiã largã īpetrauit. ita ꝙ beat⁹ Bñdict⁹ nequit reuerti ad cellam ſuã. Terti⁹ fruct⁹ nrĩ flet⁹ eſt ꝺ viciũs triũphatio. Nã ardorẽ ↄcupiſcẽtie lachryma refrigerat. Uñ Gre. Si qs humilitatẽ tenere ſtatuẽs viſio ꝓximi ī ſe deſpectũ pariat. currat ad lacrimas ↄ lauet holocauſtũ. Jn hui⁹ figura habet̃ Geñ. ij. ꝙ fons aſcẽdebat e terra et irrigabat vniuerſam ſuꝑficiem terre. Quart⁹ flet⁹ nrĩ fruct⁹ eſt q2 ẽ aĩme lotio. Lachryma ei lauat oĩa peccata ab aĩa ve penitẽtis. Uñ Jſid. Una lacrima de puro corde ꝓcedens totũ ignẽʒ inferni extinguit. Lachryma em̃ puri cordis baptiſmus ẽ. Uñ ↄ Bern. O felix lauacꝝ pñie qđ totiẽs valet ad purgandũ q̃tiẽs purgatõe indiget cor humanũ. Si em̃ tu neſcis bñ aĩam tuaʒ purgare ꝑ ↄfeſſionẽ lachrymare ꝺ eis ↄ inuenies qđ ↄfitearis. q2 dic b. Gre. Sepe qđ torpẽtes latuit fletib⁹ ſubtilius innoteſcit. ↄ afflicta mẽs citi⁹ inuenit malũ qđ fecerat. Jõ laudãs fletuʒ vere penitẽtis ſic dic. O beatiſſima lachryma vere penitẽtis q̃ diuinam placas iram. tu es archa reconciliatõnis gratie repatrix. miſicordie ꝓuocatrix. O felix lachryme effuſio reſerãs celuʒ: inebriãs angelos: iuſtificans pctõres diſſipãs infernũ. Hec ille. Dic tñ Johãnes abbas. ꝙ ſunt aĩe q̃ nec lachrymari nec lugere valẽt. ſʒ ꝑ triſticiã: merorem ↄ ↄtritõʒ multaq3 ſuſpiria pctã diluũt ↄ ſufficit. Uñ legit̃ ꝙ diabolus apparuit btõ Bernardo q̃rẽs ab eo dicens. Tu es doctor. ğ dic mihi que aq̃ in toto mũdo ſit vtilior pctõrib⁹. Rñdit. pura illa q̃ de latere xp̃i emanauit. Qui ait. nõ tetigiſti. Et ille. vel forte illa q̃ ꝑ ſudorẽ ei⁹ exiuit. Et iteꝝ. nõ inueniſti. Cui rurſus. forte illa q̃ in caliceʒ mittit̃ ↄ ↄſecrat̃ in xp̃i ſanguinẽ. Et iterum. in vitate neſciſti. Qui dixit. Dic ğ mihi q̃ eſſet vtilior illis. q̃ cachinnans ait. Nunq̃ h̃ dicã tibi. Beat⁹ bernardus adiurauit ꝑ nomen xp̃i vt dicat. Qui ait. Certe decepiſti me. q2 iã oportet dicere. Jlla em̃ aqua que de latere magni mgr̃i exiuit ↄ ī ſudore ſepe ī gratis nocet pctõrib⁹. ſʒ aqua lachrymaꝝ ſꝑ ꝓdeſt. ğ ipis melior eſt. Tertio cõſiderem⁹ flet⁹ nrĩ obliuionẽ. q̃re videlicet ī hac valle lacrymaꝝ obliuiſcimur flere. Cui⁹ q̃ttuor ſunt cauſe inter alia. Prima eſt terrenoꝝ ſolicitudo. Uidemus em̃ ꝙ terra eleuata ſic mõtes alti vt plurimũ carẽt aqua. Sic q̃ q̃rũt eleuari in reb⁹ terrenis carẽt aquis ğtie ↄ areſcũt ſicut terra ſabuloſa. Unde Dauid maledixit monti gelboe. ꝙ nec ros nec pluuia deſcẽdat ſuper euʒ. Scđa cauſa eſt ignorãtie excecatio. q2 ridẽtes ↄ gaudẽtes nõ vident ea q̃ ſunt ſuꝑ eos ventura ſicut frenetic⁹. Tales fuerũt iudei gaudẽtes ridentes alios iudicãtes: ſm carnẽ viuẽtes: mala ſocietate ſe muniẽtes. Sic em̃ nimi⁹ calor exiccat aquam vt patet ī eſtate. ſic magn⁹ amor carnalis ſocietatis. Eſa.

xxij. Recedite a me amare flebo. Ter
cia cauſa eſt cordis obduratio p̄ iram
odiū inuidiā. videm⁹ q̄ intēſum frig⁹
ɔgelat aquā ne fluat. Sic frigus ma-
licie lachrymā. Uñ Mat. xxiiij. Abun
dabit iniq̄tas refrigeſcet charitas mł-
toꝝ. Quarta cauſa eſt diuia diſpenſa-
tio. Nā ſapiētiſſim⁹ de⁹ vētura oīa ſci-
ens ſubtrahit grām lacrimaꝝ vt eū p̄
bet quātū doleat carentiā lachrymaꝝ
Aut iō ne p̄ ſupbiā p̄dat grām deuoti
onis. Uñ p̄ q̄ndā dr. Solet pius dñs
etiā timētib₉ ſe grām lachrymaꝝ ſub-
trahere q̄s cernit ex h̄ ſuperbire. Debe
mus igit̄ nos ɔformare xp̄o vt cū eo
in p̄nti exilio fleam⁹ ℞ Scd'm ex
p̄nti euāgelio inſinuat̄ iudeoꝝ digna
punitio quā ſaluator p̄dixerat dicēs.
Uenient dies ɔ̄ te ꝛ circūdabūt te inimi
ci tui vallo ꝛ coanguſtabūt te ꝛ i terrā
p̄ſternēt te ꝛ nō relinquēt lapidē ſuper
lapidē eo q̄ nō cognouiſti tp̄s viſitati
onis tue. Triplici ſiquidē pena iudei
ingrati puniti ſunt. vicȝ

Primo pena corpali
Scd'o pena ſpūali
Tertio pena iudiciali.

Primo eteni iudei homicide et ſupbi
puniti ſunt pena corpali acerrime. eo
q̄ nō cognouerūt xp̄m dei filiū ꝛ i lege
ipis p̄miſſum. q̄n poti⁹ blaſphemaue
runt ꝛ occiderūt. mīſicors tñ de⁹ i ira
noluit ɔtinere mīſicordiā ſuā eis. ſ; ex
pectauit eos ad p̄niam. xl. annis. In-
ſup dedit eis ſigna terribilia ac p̄dica
tores vt eos reuocarēt. Dicit eni Joſe
phus li. de iudaico bello. q̄ ſtella q̄dā
ſub forma gladij viſa ē q̄ſi imminens
deſup ciuitati. Itē cometes exitialis ꝛ
flāmea p̄ totū annū viſus ē. Itē luna
p̄ xij. noctes ɔtinuas paſſa ē eclypſim
Itē cū ad diē feſtū paſce plurimi ɔue-
niſſent die mēſis aplis. noctis tp̄e ho-
ra nona tātus fulgur luminis aram
templūq; circūdedit vt dies clariſſim⁹
videret̄. māſitq; hore dimidie ſpacio.
hoc quidē ignauis p̄ſpex viſum eſt. ſ;
p̄bos exitiale portentū nō latuit. Itē
ianua tēpli q̄ erat ad orientē cum eſſet
ere ſolido induta tāti pōderis q̄ vix a
viginti viris ſummo conatu claude-
retur. repēte hora noctis ſexta p̄ ſeipaꝝ
apta eſt q̄uis ferreis vectibus teneret̄.
Itē die. xxj. maij p̄pe occaſum ſolis vi-
ſi ſunt currus ꝛ quadrige in omnē re-
gionē p̄ aerē ferri ꝛ armatoꝝ cohortes
nubib₉ cōmiſceri. Itē in nocte pēthecō
ſtes ſacerdotes ingreſſi templū ad di-
uina officia celebrāda. p̄mo ſenſerunt
quoſdā ſtrepit⁹. ꝛ paulo poſt audierūt
voces clamātes. Diſcedam⁹ ab his ſe-
dib₉. Itē an̄ quartū annū belli i die fe
ſti tabernaculoꝝ quidā ruſtic⁹ et ple-
beus repente clamare cepit et dicere.
Uox ab oriente. vox ab occidente. vox
a quattuor vētis. vox ſup̄ hieroſolimā
ꝛ templū. vox ſup̄ ſponſos ꝛ ſponſas.
vox ſup̄ vniuerſum populū. Sicq; in
deſinēter die ac nocte clamabat per vi
cos ꝛ plateas diſcurrendo ꝛ flagellat⁹
ac p̄cuſſus. etiā an̄ iudicē flagris vſq;
ad oſſa lacerat⁹ vt taceret. ipe qualib;
die cū eiulatu ſp̄ inde replicabat dicēs
Ue hieroſolymis. ve maſculis ꝛ femel
lis. Nec vnq; in tot p̄digijs ille dure
ceruicis popul⁹ errores ſuos corrige-
re noluit. p̄pt̄ qđ ira digna dei i eos de
ſeuit. Sed priuſq; veniret Ueſpaſia-
nus ad p̄dendū eos. fideles admoni
ti ſunt vt recederent ab hieruſalem. vt
ciuitas vltioni diuine pateret. quibus
iordanem tranſgreſſis: venit Ueſpaſi
anus cum exercitu multo a romanis
miſſo ꝛ in die ſolēni paſce qñ etiā a cir
cumadiacētib₉ locis innumerabil' po
pulus venerat hieroſolymā ciuitatē;
aſcenderunt. feceruntq; in circūitu val-
lum muniti ſſimum vt nullus ciuitaſ-

tem exiens illud ptranſire poſſet. Ob quā cauſam ciuitas in breui fame cepit vrgeri. tantūq; inualuit fames ꝙ ſicut dicit Joſephꝰ mala hec ſunt ſubſecuta. Primo qꝛ ꝑdones ꝑ ciuitatez diſcurrētes vi intrabāt domos ⁊ rapiebāt ſi qd ibi inueniſſent comeſtibile. Secūdo ꝙ filij ex ore parentū ⁊ econuerſo violenter ſtricto gutture maſticatū cibū extrahebant ⁊ comedebant Tertio ꝙ etiā fimū boū ⁊ alia vilia ſūpſerūt in cibū. Quarto ꝙ multi cōtendebant exire vt herbas colligerēt ⁊ capiebanť a romanis. et tantus numerus fuit captiuoꝝ vt tute cuſtodire nō poſſent. Quapropť ſtatutū ē vt euulſis eoꝝ oculis ac amputatiſ manibus cōpellerenť ſic ad ciuitatē redire. Quīto ꝙ plures diuites ne iocalia ſua ꝑuenirēt ad manꝰ romanoꝝ q̄s viſibiliter credebant ciuitatē debellaturos illa degluciebāt. cuiꝰ rei fama cuz deueniſſet ad aures romanoꝝ cōmouit eos vt eſtimarēt gemmas in vētre adhuc retinere captiuos iudeos, quare vna nocte duoꝝ miliū pateſacta viſcera ſunt. Sexto ꝙ multi formoſi iuuenes in via in plateis in ꝓprijs domibus fame afflicti improuiſa morte cadebant. Septimo ꝙ inuētę ſūt mulieres q̄ ꝓprios filios comedebāt. O q̄t ibi erāt voces flebiles. o q̄t ſingultꝰ et quot lamēta ⁊ tamē clauſerat eis deꝰ venaz miſericordie ſue nec reſpiciebat eoꝝ lachrymas quia ⁊ ipi lachrymas xp̄i deſpexerāt. Deniq; tanta multitudo cadauerum ꝑ muꝝ ꝑcipitabať vt valles replerenť ⁊ patrio fetore corrū perenť. Jn illa em̄ fame calciamēta ꝓpria comedebāt. Tandē q̄dragesimo ſcd̄o anno a paſſiōe dn̄i ciuitatē capiētes deſtruxerūt ſimul ⁊ tēplū. Et ſicut iudei xp̄m. xxx. denarijs emerūt. ſic. xxx. iudeos vno denario vendebāt. Dicit autez Joſephus ꝙ venditi ſunt iudei xcvij. milia. ⁊ vndecies centena milia fame ⁊ gladio perierūt. Hec igiť mala ventura videns xp̄s dn̄s flens dicebat. Uenient in te dies. ⁊ in die paſſionis ſue ꝯuerſus ſub cruce ad mlieres flentes ſuꝑ eū dicebat. Nolite flere ſuper me ſed flete ſuper vos ⁊ ſuꝑ filios veſtros. quia venient dies quādo dicetis ⁊c̄. Noluit tn̄ miſericors deꝰ penitus eos delere de terra. tū ꝓpter virginis glorioſe reuerentiā ⁊ ꝓphetarū honorē. tū ꝓpter dn̄ice paſſionis memoriā. tū ꝓpter futurā eoꝝ ꝯuerſiōez tum ꝓpter xp̄ianoꝝ vtilitatē. Jpſi em̄ portant libros veteris teſtamenti in quibꝫ fundamentū fidei xp̄iane conſiſtit. ⁊ ſic ipi ſūt librarij xp̄ianoꝝ. Secūdo iudei increduli puniti ſunt ſpūaliter. a tp̄e mortis chriſti ipi non habuerunt rorem gratie diuine. ſed ceca mēte ſine propheta. ſine regno. ſine rege. exules vagabundi. vadunt tandē omēs in infernuz eterna morte morituri. qui hic vitam negantes vindictā xp̄i ſanguinis ſuper ſe ⁊ ſuꝑ filios ſuos petierunt dicentes. Sanguis eiꝰ ſuper nos ⁊ ſuꝑ filios noſtros patni ſceleris conſcij. Tertio iudei increduli puniti ſunt pena iudiciali. vt ſi iudeus blaſphemat chriſtū decapiteť ſm̄ Hoſtien̄. ⁊ in lege ⁊ decretis multe pene ſunt contra eos ſtatute. Primo ꝙ chriſtiani non debent cum eis comedere vel bibere. nec eos ad cōuiuia recipere. aut cū eis in eorū domibus cohabitare. Jdē intelligendū eſt de thurciſ ⁊ ſaracenis ſm̄ Jnnocentiū Secūdo ꝙ īfirmi xp̄iani ī ſuis īfirmitatibꝫ nō debēt vocare iudeos nec ab eiſ recipe medicias. nec ſe cū eis ī eiſdē balneiſ balneare. xxviij. q. j. nullꝰ. Tertio ꝙ n̄ ꝑmittať eis inť xp̄iāos hr̄e officia publica ne occaſionē hēant ſuiēdi.

di.liiij.nulla. Quarto ꝙ null⁹ relinq̄t aliq̄d iudeis in teſtamento. ꝛ ſi fecerit etiā poſt mortē iudicabit̄ anathema. extra de hereticiſ. Si q̄s eps. niſi alicu ius frat̄ fuerit iude⁹ tūc licet paſcere. Quito ꝙ n̄ ꝑmittāt iudeis erigere no uas ſynagogas. licet tn̄ antiq̄s refice re: nō tn̄ ampliare. extra eo. Judei. ꝛ. c ꝯſuluit. Sexto ꝙ in die lamētatōis et in die paſſiōis nō debēt in publicū ꝓ dire. extra eo. in nullis. Septimo ꝙ ī dieb⁹ paſceue n̄ debēt habere feneſtras aptas. extra eo. q2 ſup his. Octauo ꝙ cogēdi ſūt talē habitū deferre cōtinue ꝙ manifeſte ab alijs diſtinguāt̄. extra eo. in nullis. Nono ꝙ cogēdi ſūt ad de cimas ꝑſoluēdas. Decimo ꝙ cogendi ſūt xp̄ianos teſtes recipe ꝯ̄ ſe. ſ3 iude⁹ nō pōt ferre teſtimoniū ꝯ̄ xp̄ianū. ex tra de teſti. iudei. Undecimo ꝙ ſi quiſ xp̄ian⁹ fact⁹ fuerit iude⁹ ꝓcedēdū eſt ꝯ̄ eū ſicut ꝯ̄ hereticū. S3 di. q̄ ē pena pri cipātiū cū iudeiſ ꝯ̄ ꝑdicta ſtatuta. Re ſpōdeo ſm Ray. ꝙ ſi ſunt clerici ꝛ ad moniti ſatiſfacere noluerint debēt de poni ab officio ꝛ bn̄ficio. Si vo laici. debēt excōicari. xxviij. q. j. null⁹. Si āt iude⁹ īpugnat fidē catholicā punit̄ pe na ſanguinis ꝛ mortiſ. C. d iudeis. l. fi. Et ſic patet ꝟbū flētis xp̄i certitudina liter de iudeis adimpletū: ſ3 ꝛ alia im plebūt̄. ¶ Tertiū ex euāgelio inſi nuat̄ magna auaricie deteſtatio cum dr̄. Et igreſſus in tēplū cepit eijcere vē dentes ꝛ emētes dr̄. Domus mea do mus orōnis vocabit̄. vos aūt feciſtis illā ſpeluncā latronū. Ubi ē ſciendū nobis ꝙ ſicut tūc xp̄s negociatoreſ fa cto flagello d fune ſm q̄ſdā q̄ cingeba tur expulit dē tēplo materiali: ita nūc octo genera negociatoꝝ excludit d tē plo celeſti. Primi ſūt mercatores qui decipiēdo ꝛ mētiendo vēdūt ꝛ emunt. Nā ſm Ray. Periurātes vel mentiē

tes ſciēter cauſa decipiēdi tam de ma gnis q̄3 de pūis reb⁹ mortalit̄ peccāt. ꝛ tenent̄ ad reſtitutōe3. Scōi ſūt mer catores q̄ in ſtatera delinquūt. et h̄ fit tripliciṫ. Primo cū q̄s diuerſa ponde ra habēs ꝑ eodē emit ad mai⁹ ꝛ ven dit ad min⁹. Scd̄o cū habet mēſura3 iuſtā ꝛ pōdus iuſtū: ꝛ tn̄ ſciēter male mēſurat. ſicut caupones replēt mēſu rā cū ſpuma. ꝛ aliq̄ digitū libre appo nūt. Sil'r pānicide q̄ cū pollice vlna3 retrahūt. Tertio cū q̄s habet iuſtum pōdus ꝛ iuſtā mēſurā ſ3 fac̄ vt res pō deroſior fiat tp̄e vēditōis ꝛ mēſuratō nis. vt q̄ lanā aut linū aſꝑgit aqua vl' crocū vel piper ponit ad cellariū ꝛ vol uit de vno latere in aliud vt humidi or fiat ꝛ pōderoſior. tales de menſura michaelis archāgeli cadūt in infernū niſi peniteant. Un̄ Deutiſ. xxv. Scd̄m mēſura3 delicti erit ꝛ plagaꝝ modus Tertij ſunt mercatores q̄ merceſ cha rius vēdunt ꝓpter dilationē q̄3 in ꝓm pta pecunia. vt ſi q̄s bene vellet vēde re equū vel vinū aut frumētū ꝓ decē florenis. ꝛ ꝓpter dilatione3 vni⁹ anni vendit ꝓ vndecim florenis. hoc ē pec catū vſure. q2 tēpus vendit qd̄ eſt dn̄i dei. ꝛ talis ꝯtra natura3 vellet vt me tallū ſibi fructificaret ꝛc̄. Quarti ſunt qui aliud oſtēdunt ꝛ aliud vendūt vt faciūt illi qui occultant malū ſub bo no. ꝛ bonū ponūt ſuper malū ꝛ in fū do ponūt qd̄ deterius eſt ꝛ dicūt. To tū ſic eſt ſicut ſuperius iacet. ꝛ ſic men tiēdo decipiunt ꝓximū. O deus eter ne q̄3 multi ſunt tales: nec tn̄ ſibi for māt ꝯſciētiā de hmōi. imo nec talia cō fitent̄. De q̄b⁹ Ceſari⁹ refert exēplū tale Quedā inq̄t matrona venit ī q̄drage ſima ad ꝯfitēdū. ꝛ flectēs ſe corā cōfeſ ſore q̄cq̄d boni fecerat cepit narrare ꝛ ſe iuſtificare di. Domine tot ſextis fe rijs ſoleo ieiunare in pane et aqua. et

tales elemoſynas dare ac eccleſias fre quētare ⁊ m̄lta bona facere. Cui cōfeſ/ſor. Ad qd dn̄a veniſti nūqd ꝓ iſtꝫ vis accipe pniam. q̄re nō dicꝫ tua peccata. Que rn̄dit. nihil mihi cōſcia ſum. Ait ꝯfeſſor. Cuiꝰ es officij. Rn̄dit illa. Fer/rū vendere ſoleo. Ad quā ille. ſoles ne aliqñ mīores ꝑticulas ī maiores liga turas miſcere. ⁊ ſic totū vēdere. Rn̄dit Soleo. Et ꝯfeſſor. Ecce h̄ criminale ē pctm̄ qꝛ dolꝰ ⁊ fraus. Scd̄o īterroga/uit ꝯfeſſor. Soles ne aliqñ laudare ⁊ iurare mētiēdo ⁊ aliqñdo maledicere emulis ⁊ īuidere plꝰ vēdētib. Rn̄dit. Si h̄ eſt pctm̄ ī his ſepe deliq̄. Et ſacer dos. Iſta oīa ſūt mortalia ⁊ niſi de illꝭ ꝟe penituerꝫ dānaberꝫ. Illa territa hīſ multiplr̄ ſe peccaſſe recognouit ⁊ d̄ ce tero ꝯfiteri debite didicit. Quīti mer catores q̄ emūt res ab hoīb ī neceſſi/tate ꝯſtitutꝫ m̄lto minꝰ q̄ꝫ ſoleret vēde re vt ꝓ vno floreno libēter emit reꝫ tri bus vel q̄ttuor florenis valētē. ⁊ talis ad recōpēſam d̄ dāno tenet̄. D Sꝫ di. an mercantie plꝰ q̄ꝫ valeāt poſſint licite vēdi vl̄ etiā emi minori p̄cio. Re ſpōdet Sco. in. iiij. di. xv. ꝙ chariꝰ ven dere aut viliꝰ emere rē q̄ꝫ valeat eſt in/iuſtū ⁊ illicitū. Ad cuiꝰ declaratōem q̄t tuor documēta ponūt̄. Primū ē ꝙ q̄/cūqꝫ vēdit vl̄ emit aliquam rē vltra di midietatē iuſti p̄cij mortalir̄ peccat. te neturqꝫ reſtituere. qꝛ iniuſte egit cū ꝓ/ximo ſuo. Vn̄ apl̄s. Neqꝫ q̄s circūue/niat aut ſupgrediat̄ in negocio fratreꝫ ſuū q̄m̄ de his oīb vindex ē dn̄s. Exē/pli grā. Res valet decē florenos. ⁊ em ptor q̄ttuor florenis emit. ī h̄ caſu ius ciuile cōpellit emptorē ꝙ aut rē reſtitu at. aut suppleat qd̄ deeſt de iuſto p̄cio C. de reſcindēda venditōne. l. ij. Si di cas. res tātū valet q̄nto vēdi pōt. Rn̄ det Anthoniꝰ d̄ butrio. ꝙ h̄ ē intelligē/dum de iure ſm̄ eſtimatōꝫ nō d̄ facto

Scd̄m documētū q̄ in emendo vel vendēdo notabilr̄ dānificat ꝓximuꝫ mortalir̄ peccat. ⁊ de lege diuina tenet̄ ad reſtitutōꝫ ſm̄ Tho. ij. ij. q. lxxvij. pu ta res valet decē florenos. ⁊ iſte emit ꝓ octo. Si dicas q̄re lex hūana tales nō punit. Rn̄det Tho. ⁊ Scotꝰ vbi ſ̄. ꝙ magna differētia ē inter legē impialē ⁊ diuinā q̄ nihil impunituꝫ ꝑmittit aut hic aut ī futuro. ſꝫ lex hūana iō nō pu/nit qꝛ ſic multa litigia orirent̄ ⁊ ꝑtur/batōes. Tertium documētū ꝙ ſi in emendo vel vendēdo ſit parua dam/nificatio ꝓximi nō tenet̄ reſtituere ſi ſci enter nō fac̄. qꝛ p̄ciū iuſtuꝫ qñqꝫ nō eſt pūctualir̄ determiatū. Quartū do/cumētū ꝙ ſi emptor plꝰ offerat iuſto p̄ cio: vēditor nō dꝫ recipe. qꝛ d̄r. x. q. ij. h̄ ius in glo. ꝙ ſi ī venditōe plꝰ offerat̄ q̄ꝫ res valeat nō dꝫ eccl̄ia. i. hō catholicuſ plꝰ recipe. O deꝰ iuſte q̄t mō ſunt q̄ d̄ h̄ nihil curāt ſꝫ vnū pullū ſi poſſent ꝓ de cem denarijs vēderēt. aut duo oua ꝓ denario. ita vix ꝙ etiā oclos ꝓximi nō eruūt. Et h̄ iō qꝛ nō diligūt ꝓximū ſuū ſic ſeipos. Sexti mercatores ſunt q̄ tenebroſa loca eligūt ⁊ claritateꝫ ſolis ⁊ diei obtenebrāt. ⁊ h̄ iō vt res alir̄ ap/parcāt q̄ꝫ ſīt. vt faciūt pānicide. ⁊ ī h̄ ſe oñdūt eſſe filios tenebraꝝ ⁊ malignoſ Iuxta illō Iob. iij. Om̄is q̄ male agit odit luceꝫ. Merito igit̄ talib d̄r illud Mat. xxij. Mittite ī tenebras exterio res qꝛ tenebras dilexerūt. ⁊ oculos do mini oīa ꝯſpiciētꝫ velauerūt. Vn̄ taleſ ſi nūq̄ꝫ ꝓximū decepiſſent. ſola intētio ſufficeret ad dānatōꝫ Septimi mer catores ſunt q̄ emūt vl̄ vendūt rapinā vl̄ furtū. vn̄ q̄cūqꝫ ſciuit vel ꝓbabiliter credidit eſſe rem furatā vel raptā ⁊ il/lam emit tenet̄ ad reſtitutionē. ſi etiaꝫ melioraſſet illā rē. nec de p̄cio p̄t ab eo cuiꝰ res fuit repetere. Octaui ſunt q̄ vendūt res ad nullū vſum vtiles: ſic

cartas aut flores tasseres aut venena vel intoxicatas sagittas ⁊c. tales parti cipes sunt oim maloꝝ inde sequentiuz vt pꝫ extra de iniuria ⁊ dãno dato. c. Si culpa. Oẽs hmõi ⁊ ꝯsiles xp̃s ab/ ominabit̃ ⁊ excludet ꝺ regno celorum Et in h̃ oñdit h̃. qꝛ de tẽplo materiali illa expulit q̃ ad honorẽ diuinũ offerri licita erãt. qd fecissꝫ tũc si ibi inuenissꝫ ebriosos ⁊c. Jõ attẽdam⁹ xp̃i fletum et ei⁹ actũ vt euadam⁹ infernũ. ⁊ eternuꝫ obtineam⁹ gaudiũ.

De eadẽ dñica nona post penthe.

Sermo .xciiij.

Enie͂t dies in

v te ⁊ circũdabũt te inimici tui vallo. Lu. xix. c. ⁊ in euãgelio. Hec v̾ba de⁹ dei fili⁹ xp̃s ituẽdo ciui/ tatẽ hierl'em plenã pctõ flens dicebat. qꝛ videbat picula sup eã venientia iuste ꝓm pctã inhabitãtiũ eã. qꝛ ois miſia ⁊ pena hoim venit ex pctõ. D Qd ꝓ/ batur tripliciter. s.

Primo autoritatibꝫ

Scđo rõnibus

Tertio exemplis.

Primo quidẽ ꝙ ois pena hoibꝫ venit ex culpa ꝓbem⁹ autoritatibꝫ. Dicit̃ eñ Geñ. ij. ipsi ade. Morte morier̃. scꝫ si pctm̃ inobediẽtie feceris. ḡ ꝓ culpã iobe diẽtie penã mortalitatis icurrit. Silr Ro. v. dr. Sic ꝑ vnũ hoiez pctm̃ intra uit in mũdũ. ⁊ ꝑ pctm̃ mors: ita ĩ om nes hoies mors ptrãsijt ĩ q̃ oẽs pecca/ uerũt. Et Aug. in ſmõe. xxvij. de xp̃i re surrectiõe dic̃. Maloꝝ oim nroꝝ cau sa pctũ est. Nõ eñ sine causa mala ista hoies patiunt̃. iust⁹ est oĩpotẽs de us nõ ista pateremur si ñ mereremur sꝫ cũ sim⁹ ĩ penis ad q̃s venim⁹ ꝓ pec catis nostris dñm iesum xp̃m cogite/ mus q̃ voluit ẽe in penis nr̃is sine pec catis nr̃is. sꝫ sustinẽdo sine culpa penã ⁊ culpã soluit ⁊ penã. Et b. Grego. ait Nulla nocebit aduersitas si nulla do minet̃ iniqtas Scđo h̃ idẽ ꝓbemus rõnibꝫ. Prima rõ sumit̃ ex pte diuine iusticie ⁊ est tal'. Nlli infligit̃ pena: nisi ꝑcedat culpa. iõ dr Exod. xxiij. Justũ ⁊ innocẽtẽ ne occidas. Et Dañ. xiij. In/ nocentẽ ⁊ iustũ ne iterficias. ḡ ⁊c. Se/ cũda rõ sumit̃ ex pte diuie sapie. Diui/ na eñ sapia creauit hoiem rectum et pulcrũ et bonũ. sic ipe est pulcer: rect⁹ ⁊ bon⁹. qꝛ causa ⁊ effectus debẽt esse ꝓ porcionata. ij. phisic̃. Et Ecci. xv. dicit̃. Deus ab initio creauit hominẽ rectũ ⁊ reliquit eũ in manu ꝯsilij sui. Sꝫ in hoie inuenit̃ aliqd curuũ qđ naturali ter ipe erubescit. iõ illud nõ est a natu/ ra. sꝫ inflicta ẽ a deo ꝓpter pctm̃. Nec ẽ sile de oue ⁊ hoie. ex q̃ deus ouez mor/ talem ꝯstituit a p̃ma ꝯditione. qꝛ ho/ mo est pticeps rõnis ⁊ capax beatitu/ dinis ⁊ iusticie. Etiã ꝑ oppositũ capax est culpe et miserie. In oue v̾o nec iu/ sticia nec culpa esse potest. Un̄ refert Boeti⁹. ꝙ interrogat⁹ democrit⁹ qd i/ ter homines pecoraqꝫ distaret: rñdit. Sapiẽter sentire. Tertia rõ sumit̃ ex pte diuie clemẽtie. ⁊ est talis. Nihil pce dit a diuina clemẽtia qđ est dignũ ma ledictõe. sꝫ multe sunt ĩ nob passiones maledicte: ꝓpter q̃s Job. iij. c. maledi/ cebat diei sue in qua natus est dicens Pereat dies in qua nat⁹ sũ Tertio q̃ꝫ ꝙ ois pena venit ex culpa ꝓbemus exemplis. Nã deus optim⁹ oẽs penas tã in veteri q̃ꝫ ĩ nouo testamẽto inflixit ꝓ culpa. sic necessitatẽ moriẽdi ade et posteris diluuiũ. subuersionẽ sodome ⁊c. Ad cui⁹ clariorẽ intelligẽtiã dicit se/ raphicus doctor Bonauẽ. sup. ij. dist. xxxvj. arti. ij. q. ij. ꝙ pena põt ꝯsiderari tripliciter. Uel inquantum est satisfa/ ctoria vel inquantum est vindicatiua vel inquantum est purgatoria. Prio.

mō eſt volūtaria ⁊ interdū infligit̃ nō
ꝑ culpa ꝓpria ſ; aliena. ſicut xp̄s paſſ⁹
eſt ꝑ nobis. iuxta illud Eſa. liij. Uere
languores noſtros ipe portauit. Se/
cūdo pena inq̄tū ē vindicatiua. ⁊ ta
lis h; rōnē pene ⁊ ſp̄ ē a culpa. Tertio
pena inq̄tū eſt purgatoria ꝓprie non
habet rōnē pene ſ; medicine. ⁊ iſta po
teſt eē ſine culpa. nūq̄ tn̄ ſine cā vñ nō
talis pena ventura erat hieroſolomita
nis. ſed vindicatiua quā flebat xp̄us
di. Uenient dies inte ⁊c̄. In q̄bus qui
dē verbis triplices pene peccatis debi
te inſinuant̃ ſc;

Prime pene generales. ibi. Uenient
dies in te.

Secūde pene ſpeciales. ibi. Et cir/
cūdabunt te.

Tertie pene ſingulares. ibi. Inimi
ci tui vallo.

Primo dixi q̄ ex themat; vbi iſinuant̃
pene generales ꝓ pctīs debite oīb;: cū
dr̄. Uenient dies in te. Sic eīm dies eſt
cā clare noticie oīm viſibiliū: ita ꝯſtat
q̄ ois generalis pena oīb; tā bonis q̄
malis in p̄nti vita ē a pctō. Naz pctm̄
vel eſt cā pene vel ē ipa pena. ⁊ ſic pec/
catū dr̄ pena pcī. Abſolute tn̄ loquē/
do pctm̄ pſone nō eſt pena ſ; cā pene.
q2 pena h; rōnē boni. nō aūt culpa. tū
q2 auctor pene ē de⁹. nō aūt culpe. tū
etiā q2 pena eſt ꝯ voluntatē. pctm̄ au/
tē a volūtate ꝓcedit. tū q2 multi habu
erūt penā nō tn̄ culpā. ſicut xp̄s dn̄s ⁊
pia mater ei⁹ maria. Q, autē omis pe
na ſit a peccato generaliter ꝓbo qua/
druplicitter. ſ.

Primo autoritatib;.
Secūdo rōnibus.
Tertio cōpationib;.
Quarto orationib;.

Primo q̄ pena generalis ſit a culpa
ꝓbo autoritatib;. Dicit̃ ei Gen̄. iiij. ipi
Chayn. None ſi bn̄ eger; recipies ſup
ple bn̄. ſin autē male ſtatim pctm̄ tuū
in forib; aderit. Et Job. iiij. Recorda
re obſecro te q̄s vnq̄ innocēs pijt. aut
qn̄ recti deleti ſūt. Et ſubdit. Quin po
tius vidi eos q̄ opant̃ iniq̄tatē ⁊ ſemi/
nāt dolores ⁊ metūt eos flāte do pīſ/
ſe. ⁊ ſpū ire ei⁹ eſſe ꝯſūptos. Et eiuſdē
xxxiiij. Abſit a deo īpietas ⁊ ab oipotē
te iniq̄tas. Op⁹ eīm hoīs reddet ei ⁊ iu
xta vias ſingloꝝ rſtituet eis. hic Ber.
in meditatōib; c. ij. ait. Scōm exterio
rē hoīem d̄ pentib; iſtis venio q̄ me fe
cerūt an̄ dānatū q̄ natū. pctōres ī pec
cato ſuo genuerūt pctōre;. ⁊ de pecca/
to ſuo nutrierūt. miſi miſeꝝ ī hāc lucis
miſiā duxerūt. nihil ex eis hēo niſi mi
ſeriā ⁊ pctm̄. ⁊ h̄ corruptibile corp⁹ q̄d
geſto. ad illos vo feſtino q̄ morte hic
exierūt. cū ſepulchra eoꝝ iſpicio nihil
in eis inuenio niſi cinerē ⁊ vermē. feto
rē ⁊ horrorē. q̄d ego ſū illi fuerūt. et q̄d
ipi ſūt ego ero. Et infra. Quāto pl⁹ vi
uim⁹: tāto pl⁹ peccam⁹. ⁊ q̄nto vita lō
gior: tāto culpa innumeroſior. ⁊ quā/
to innūeroſior culpa: tāto innūeroſi/
or pena. Heu nob q̄ habitam⁹ in ter/
ris ⁊ n̄ euigilam⁹. mlto meli⁹ eēt q̄ hō
nō fuiſſ;. q̄tidie nāq̄ creſcūt mala ⁊ ſb
trahūt̃ bona. aſſidue variat̃ hō ꝑ pſpe
ra ⁊ aduerſa ⁊ igrat qn̄ moriat̃. hec il/
le. O miſeroꝝ miſia pcī pena q̄ cru/
delit̃ affligi;. ecce nec ī ꝯſilio p̄ris noſtri
ade fuim⁹. ⁊ ecce q̄ntas penas ipi⁹ pec
cati portam⁹: eſurim⁹: ſitimus: fatiga
mur: ad malū aſſidue iclinamur. iaz
nec̄ario morimur morte corpis. ⁊ niſi
diuina clemētia ſubueniat neceſſario
etna morte moriemur. Secūdo q̄;
q̄ pena ſit a culpa ꝓbo rōib;. Primo
rōne p̄miatōis ſic. q2 ſic p̄miū ſe h; ad
meritū: ita pēa ad pctm̄. ſ; p̄miū n̄ red
dit̃ niſi merito. g̃ nec pena niſi pctō. nā
ſic alicui bonū exhibet̃ nllo merito p̄/
cedēte ſic p̄ma grā q̄ tn̄ n̄ h; rōe; p̄mij

ita nõ eſt incõueniẽs ſi etiã aliq̃d malũ inferatur alicui nulla culpa p̃cedente qḋ malũ nõ hʒ rõnẽ pene: ſʒ poti⁹ medicine p̄mouẽtis ad bonũ. De q̃bꝫ dr Eſa.lvij. Juſt⁹ p̄ijt.ſ. piculo tp̄ali qḋ ẽ ad bonũ ipi⁹ vel alteri⁹. nõ tñ piculo et̃nali. Scḋa rõ ẽ inordinatõis ꝙ pena ſit ex pctõ. inordinatio aĩ eſt pctm̃. ſʒ inordinatio aĩ eſt pena. iuxta illud Aug. li. ↄfeſ. Juſſiſti dñe ꝛ ſic ẽ vt ipſe ſibi pena ſit oĩs inordinat⁹ animus. Rõ aũt hui⁹ inordinatiõis ẽ talis. q̃a q̃cũq; ↄtra aliquẽ ordinẽ peccat cõueniẽs ꝛ iuſtũ ẽ vt ab ordie puniat̃. Triplex aũt ordo in hoĩe naturalit̃ debet eſſe. Prim⁹ rõnis ad diuinã volũtatẽ Secũd⁹ paſſiõis ad rõnẽ. Terti⁹ hominis inferioris ad ſuuʒ ſupiorẽ. mõ q꞉ pctm̃ iſtũ ordinẽ p̄uertit iõ triplicẽ penã incurrit. Primo incurrit penaʒ ſcʒ di irã. Eph. ij. Oẽs naſcimur natura filij ire. Et Eccĩ. xij. Qm̃ altiſſimus odio habet pctõres. Secũdo ex pctõ hõ incurrit penã pugne carnis aduerſus ſpm̃ ꝛ ↄcõuerſo. Jn cui⁹ ſignũ etiaʒ poſt culpe remiſſionẽ remanet ĩ hoĩe fomes ꝛ ↄcupiſcẽtia in penã pctĩ q̃ ab Aplo dr lex. Ro. vij. dr. Uideo aliã legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee. Et dr hñ lex ẜm Aug. q꞉ legiti me factũ. vt q꞉ nõ obediuit hõ ſuo ſuperiori dõ. non ẜuiat ei ſuũ inferi⁹ ſcʒ corp⁹. De hac pena dicit Aug. li. de lapſu mũdi. Cõcupiſcentia de q̃ nati ſumus q̃ꝫdiu viuim⁹ q̃tidie minui põt. finiri nõ põt. Minuit̃ aũt p̄ grãm dĩ aut p̄ bonã ↄſuetudinẽ. ſicut equ⁹ moderati⁹ vadit cũ freno: ſic hõ v̄tuoſus min⁹ iſeſtat̃ a ↄcupiſcẽtia q̃ꝫ vitioſus. Hãc penã de⁹ p̄hibuit q꞉ freq̃nter trahit in culpã. Eccĩ. v. Ne ſeq̃ris in fortitudine tua ↄcupiſcẽtias cordis tui. O de⁹ eterne vide de ſolio maieſtat̃ tue ꝙ q̃dã p̄ucniũt ſuas ↄcupiſcẽtias. ſic illi q̃ p̄curãt ↄcupita cũ dãnis ĩfamie ꝛ expẽſis. q̃dã ↄcomitãt̃. ſic illi q̃ in illicitis cogitatõibꝫ morant̃. q̃dã ſequũt̃. ſicut illi q̃ ↄſentiũt eis. Jõ dicit Amb. ſup. vij. c. Ro. Quicq̃d pctõꝝ ẽ in dict̃ in factis in ↄcupiſcẽtijs nõ orit̃ niſi ex mala ↄcupiſcẽtia q̃ a pctõ facta ẽ. ſicq; patet ꝙ ẽ pena pcĩ. Tertio pctõr ĩcurrit penã intrinſecã a ſeipo. ſ. ↄſciẽtie remorſũ. Uñ Ps. Pctm̃ meũ ↄ̃ me eſt ſp̄. Et Aug. li. ij. ſoliloq̃oꝝ. Conſcia rei ſp̄ ẽ ĩ pena. Tertio pctõr icurrit ex peccato penã extrinſecã. ſ. a mũdo vel primo. Hinc Berñ. Mũdus circũcigit me vndiq; ꝛ p̄ q̃nq; portas corpis ſagittis ſuis me vulnerat. reſpicit ocul⁹ ꝛ mẽtis ſenſũ auertit. audit aur̃ ꝛ intẽtionẽ cordis inflectit. odorat⁹ cogitationẽ bonã ĩpedit. os loquit̃ ꝛ fallit̃. tactus tãgit ꝛ male agit ardor libidinis ex p̄ua occaſiõe niſi ilico reſpuat̃ ꝛ expuat̃ ſubito vt fur totũ corp⁹ occupat ꝛ incẽdit ꝛ vrit. Uñ igit̃ dr Sap. xiiij. Creature facte ſũt in muſcipulã in tẽtationẽ ꝛ in laqueũ pedibꝫ inſipientiũ Tertio ꝙ ex pctõ ſequat̃ oĩs pena generalit̃ p̄bo ſilitudine tali. Sicut ẜm hũanã iuſticiã iniuſtũ eẽt aliquẽ puni re ſine culpa: ſic multo forti⁹ indecens eẽt diuie iuſticie ſine pctõ aliquẽ puni re. Quarto q̃ꝫ ꝙ pena generaliter ſit a culpa p̄bo rõnibꝫ. Dicit̃ eñ Threñ. j. Ue nobis q꞉ peccauim⁹. Et b. Greg. in orõne dicit. Nulla nob̃ nocebit aduerſitas ſi nulla nob̃ dñet̃ iniq̃tas. O maledicta iniq̃tas quã tãta ſequit̃ pena. Secũdo deniq; ex themat̃ verbis inſinuant̃ pene ſp̄cales pctis debite ſp̄cal̃r decedẽtibꝫ cũ pctõ origiali cũ dr. Circũdabũt. q꞉ tales vndiq; ꝛ ſine ſpe circũdabunt̃ pena dãni ſeu carentia viſiõis diuine. Uñ de in originali pctõ decedẽtibꝫ q̃ꝫ pene ſũt oĩbꝫ ccdẽ q̃tuor notem⁹ documẽta. ſ.

Primū quā penā habebūt.
Secūdū in q̄ loco ipi manebūt.
Tertiū quō in pena ſtabūt (būt.
Quartū ſi iuſte hanc penā poſſide-
Primū itaqꝫ documētū d̄ decedētibꝫ in originali pctō ē. quā penā ipi habebūt. Naꝫ certū nobis ē ꝙ q̄ decedūt in mortali ſiue habeāt originale pctm̄ vt īfideles. ſiue nō vt xp̄iani mali eternam penā ſenſus ꝛ dāni habebūt. Illi vero q̄ decedūt cuꝫ pctō originali ꝛ veniali tenēt quidā vt ſanct⁹ Tho. ꝙ eternaliter puniunt̄ pena ſenſus ꝓ illo veniali. ꝓ eo ꝙ annexa ē originali qd̄ ē mortale. ꝛ ideo nō habet cauſaꝫ purgationis. qꝛ caret gratia. remiſſio aūt peccati venialis tā in p̄ſenti q̄ꝫ in futuro fit ꝑ gratiā. Et licet veniale pctm̄ ꝑ ſe mereret̄ tp̄alē ꝛ finitā penā. tñ in q̄ꝫtū ē annexū mortali vel originali debet̄ ei eterna pena. nō rōne ſui ſed illi⁹. Scotus ṽo dicit ꝙ ſicut ſpecies reꝝ nō poſſūt trāſmutari ita ꝙ hō ſit aſin⁹ ꝛc. ita nec pctm̄ veniale in mortale. ſꝫ pctō mortali debet̄ pena eterna. veniali ṽo tp̄alis. ḡ q̄ decedūt cū mortali ꝛ veniali. d̄ mortali habebūt penā eternā. de veniali ṽo q̄ntū diuia iuſticia exiget ꝑꝫ talis peccati reatū. q̄ ſoluta ſolū puniūt̄ ꝓ mortali. De illis aūt q̄ decedūt cum originali ꝛ veniali ſilr̄ ꝓ veniali puniunt̄ pena ſenſus tp̄ali. q̄ ſoluta remanebūt ſine tali pena. De illis ṽo q̄ decedūt cū ſolo originali pctō. quidā dixerūt ꝙ cremabunt̄ igne materiali. lōge tñ min⁹ q̄ꝫ illi q̄ peccauerūt peccato actuali. ſm̄ qd̄ dicit xp̄s in iudicio. Ite maledicti in ignē eternū. Et h̄ dicūt ſenſiſſe Aug. in enchi. di. penam ꝑuuloꝝ eſſe mitiſſimā. Et in li. de fide ad Petrū. Paruuli cruciabunt̄ eterno ſupplicio. Sed hec opinio nō ē tenēda. quia valde duꝝ eſt dicere ꝙ p̄iſſimus deus tā aſpere agat cuꝫ illis q̄ omino nō potuerūt vitare pctm̄ originale. Et iō ṽba Aug. ꝛ xp̄i intelligenda ſūt de pena carētie viſiōis dei. Naꝫ ꝑ ignē ꝓpter ſuā actualitatē oīs pena intelligit̄. ḡ decedētes cū ſolo pctō originali nō puniūt̄ aliq̄ pena ſenſibili ſꝫ tm̄ pena dāni. Cui⁹ rō eſt. qꝛ pena ſenſus debet̄ pctō actuali. ſꝫ pctm̄ originale nō ē actuale vt dicit Inno. in decretali. qd̄ patet. qꝛ pctm̄ actuale ē pctm̄ ꝑſone. pctm̄ ṽo originale ē vitiuꝫ nature. Nā dolor vel afflictio pene debetur delectatiōi culpe. ſm̄ illud Deut. xxv. Pro mēſura delicti erit ꝛ plagaꝝ mod⁹. Et Apoc. xviij. Quantū glorificauit ſe ꝛ in delitijs fuit: tantū date ei tormentū ꝛ luctū. ſed q̄ decedūt cū originali ſolū nō ſe glorificauerūt nec in delitijs fuerūt. ḡ nec tormentū q̄ntuꝫ ad corpus. nec luctū q̄ꝫtū ad aīam habebūt. Secūdū documētū ē in quo loco decedentes cū ſolo originali manebūt. Quidā dixerūt ꝙ poſt iudiciuꝫ remanebūt in terra que ꝑ ignē conflagratiōis purgabit̄. qꝛ inquiūt in celo nō manebūt ꝓpter feditatē originalis pctī in qd̄ nullū coīnquinatū intrat. Apoc. xxi. Neqꝫ in inferno: qꝛ actuale pctm̄ nō habebūt. Sꝫ opinionē hanc deſtruit dictū ſeraphici doctoris Bonauē. ſup. ij. di. xxxiij. ar. iij. q. j. di. ꝙ paruuli decedētes cū originali. qꝛ carēt iuſticia ꝛ ſpūſſancti gratia q̄ eſt pign⁹ hereditatis eterne ꝑ̄uabunt̄ in eternū viſiōe dei. qꝛ ṽo in carnē fuit feditas. iō ponent̄ in loco vili: vtpote infernali. ſꝫ qꝛ nō habuerūt in ſe actualē delectatōnē pctī. nec in ſpū nec in carne. iō nō ſentiēt pene ignis acerbitatē. Dec ille Vñ poſt iudiciū vacua erit t̄ra habitātibꝫ. nō ei erūt tunc arbores. nō vermes. nō aues. nō bruta. nō beſtie. qa ꝑ ignē cōflagratōis ꝯſument̄. Et iō electi libere intuent̄ illa loca ī q̄bꝫ d̄o fui

erunt. vbi ieiunauerūt. vbi orauerūt.
vbi sacramēta pceperūt. vbi genua fle
xerūt. ſꝫ ꝛ videbūt vbi aliqñ peccauerīt
ꝺ q̄bꝫ penituerūt. ꝛ vbi q̄dā peccauerīt
ꝛ ꝑ eo dānati ſūt. O deꝰ eterne q̄d videbi
mus ī loco iſtiꝰ ciuitatꝭ. o q̄ʒ multa pec
cata. o q̄ʒ pauca bona. ¶ Tertiuz
documētū ē. quō puuli decedētes cuz
originali ſtabunt. ī q̄ꝫ ſtatu doctores
varie loquūt̄. Quidā em̄ dicūt q̄ pue
ri cū originali decedētes nec habebūt
cognitiōez nec dolorē ſenſibilē. Cogni
tionē. q2 nō fuit eis glīa reuelata. Do
lorē. q2 nō habuerūt maculā pcti actu
alis. Sꝫ iſta opinio ñ ē rōnabil'. q2 ſen
tiūt affectꝰ ſuos nō q̄etari totalr̄. iō af
ficiunt̄ ad aliq̄d qd nō hñt. Nā q2 vi
dēt penā dānatoꝝ. ꝛ ex h̄ pñt pcipe ca
rētiā illiꝰ viſiōis. ꝛ etiā puuli pñt mu
tuo loq̄ ꝛ ī talibꝫ aliq̄d tractare. Qui
dā vo dicūt q̄ aīe puuloꝝ habebunt
cognitōz ꝛ dolorē. attn̄ ñ habebūt do
lorez q̄ ī vermis. q2 nō habebunt re
morſuz q̄ pdiderūt illō bonuz ꝑ ꝓ
priā maliciā. ꝛ iō in eis nō hꝫ locū illō
Chryſ'. q̄ excludi a bonis etnis ꝛ alie
nuz effici ab his q̄ ꝑparata ſūt iuſtis tā
tū generat cruciatuz vt etiā ſi nulla ex
trinſecꝰ pena torq̄ret. hec ſola ſufficerꝫ
In dānatꝭ tn̄ adultꝭ h̄ dictū locū hꝫ. ſi
cut videmꝰ q̄ hō nō dolet q2 volare ñ
pt ſic auis. q2 ad h̄ nūq̄ʒ hūit aptitudi
nez. ſꝫ ſi ambulare nō pōt dolet. q2 ad
h̄ habuit aptitudinē. Sed hec opinio
nō valet totalr̄. q2 ſi eēt in eis aliq̄s do
lor eēt cū triſticia q̄ etiaz redūdaret in
carnē. qd nō videt̄ rōnabilr̄ dictū ex q̄
pctō actuali carēt. Eſt igit̄ tertia opi
nio vo ſancti Bonauen. vbi ī vicz. q̄
aīe puuloꝝ carebūt actuali dolore et
afflictiōe. nō tn̄ carebūt cognitiōe. ꝛ il
lud pōt rōnabiliter itelligi p hūc mo
dū. Decedētes em̄ in originali q̄ſi me
diū tenēt inter habētes grām ꝛ culpā

actualē. ꝛ q̄m ſtatꝰ retributiōis futu
re debet reſpōdere ſtatui vite p̄ſentis.
Igit̄ in tali ſtatu debēt poni aīe puu
loꝝ vt q̄ſi mediū teneāt inter beatos ꝛ
dānatos. Qm̄ igit̄ btī carent malo pe
ne ſenſibilis. ꝛ cū h̄ habēt dei viſionez.
Dānati ecōuerſo ſūt in pena ſenſibili
ꝛ in tenebris. Paruuli fm̄ rectitudi
nē diuīe eq̄tatis debēt pticipare ī vno
cū dānatis ꝛ in alio cū beatis. Sꝫ nō
poſſūt pticipare cū btīs habēdo dī p̄
ſenciā. q2 tūc in nullo cōicarēt cū dam
natis. Preſencia em̄ viſiōis diuīe nō
ſtat cū pena ſēſibili. iō cū btīs pticipāt
in h̄ q̄ carēt oī afflictiōe exteriori ꝛ inte
riori. cū dānatꝭ vo in h̄ q̄ carēt dī viſi
one ꝛ lucis corpalis. Un̄ ſi q̄ras q̄d p
uuli faciūt vtꝝ addiſcāt vel aliq̄d ꝯfe
rāt vl' qd opꝰ exerceāt. Rñſio breuis
q̄ diuīe iuſticie eq̄tas in eodē ſtatu q̄ʒ
rū ad corpꝰ ꝛ q̄ʒtū ad aīaz ſiue q̄ ad co
gnitiuā ſiue q̄ ad effectiuā potentiā p
petualiter eos cōſolidat. vt nec pficiāt
nec deficiāt nec triſtent̄ nec letent̄. nec
tn̄ ſint ſicut lapides immobiles; ſꝫ vt
ſint materia laudādi diuinū iudiciuz
qd nullū bonū irremūeratū. ꝛ nulluz
malū ipunitū remanere pmittit. Un̄
ſicut in dānatis manifeſtat̄ diuina iu
ſticia. ꝛ in btīs diuīa miſericordia. ita ī
puulis diuīa miſericordia ꝛ iuſticia ſil'.
Oīa igit̄ deꝰ glioſus ordinat ad gliaz
ſuā manifeſtādā. Quartū documē
tū eſt. vtrū iuſte hāc penaz poſſidebūt
puuli. Rñdet̄ fm̄ ſanctū doctorē Bo
nauē. in. ij. di. xxxiij. ar. iij. q. j. q̄ iuſte. q2
ſic oīs q̄ regenerat̄ in baptiſmo xpi co
ipo q̄ habeat imaginē xpi. i. graciam
baptiſmalē. dignꝰ reputat̄ a deo vita
eterna q̄uis nihil boni vel mali fece
rit: ita per oppoſitū oīs q̄ generat̄ ab
adā cū hoc ipo gerat imaginem eius
debet a diuina iuſticia reputari indi
gnus gloria ꝛ reus pena ſaltem dāni

O parẽtes miseroꝝ miseri: q̃ꝛ ples ve ſtros ſpoliatꝭ corona gl'ie n̄ ꝓcurãdo eiſdẽ ſacr̃m baptiſmi. O crudeles matres q̃ extinguũt fetũ aĩaꝝ: eiſdeꝫ tenebroſam regionem eternal'r ꝓcurãdo. O q̃t aĩas habetis de vobis genitas iam in tenebriſ. O deniqꝫ q̃ꝫ felices parentes de q̃ꝝ matrimonio iã aliqui ſũt reges celi. filij dei altiſſimi. ꝯſortes angeloꝝ. deũ ſine fine laudãtes ſuauiter

·Tertio ex thematis ꝟbis inſinuãt pene ſingulares ꝑ pctĩs mortalibꝫ debite que ſunt pena dãni ꝛ pena ſenſus cum dr. Inimici tui vallo. Talis em̃ in mortali decedẽs eternitate penarũ vallabit' ꝛ ſocietate demonũ q̃ habent torquere aĩas eternalit'. qđ Tho. in. ij dis. xliij. ar. iij. ꝓbat quattuor rõnibus ·Prima ſumit' ex eternitate boni qđ offendit'. qꝛ peccãs peccat ꝯ bonũ ẽtnuꝫ deũ. g͛ iuſte punit' pena ẽtna. Hic Augu. li. xxj. de ciui. dei. Fact' eſt malo dignus eterno. qꝛ hic q̃ꝫtũ in ſe eſt ꝑimit bonũ qđ eſſe poſſit eternũ. Scđa rõ ſumit' ex infinitate dei. peccãs em̃ peccat ꝯtra infinitũ bonũ. pena aũt taxat' ſm̃ dignitatẽ eius in queꝫ fit culpa. v. ethicoꝝ. Sꝫ ſic deus eſt infinit': ita pena debet eſſe infinita. Tertia rõ ſumitur ex ꝑpetuitate qua peccat'. peccatur em̃ mala voluntate qua q̃s vellet ſine fine viuere ſi poſſꝫ. g͛ punitur ſine fine Gre. iiij. dial'. Ad magnã iuſticiã iudicãtis ꝑtinet vt nũq̃ꝫ careat ſupplicio q̃ nũq̃ꝫ voluit carere pctõ. Quarta ratõ ſumit' ex ĩhabilitate qua pctm̃ remitti tur. Culpa em̃ nunq̃ꝫ poteſt remitti ſine gr̃a. ſed poſt mortẽ nullus põt acquirere gr̃am. g͛ nec pena ceſſare debet q̃ꝫ diu culpa manet. Erit igit' pena mortalis peccati eternus ignis. O de' miſericors cur poſt mille annos nõ miſereris miſeris damnatꝭ. certe quia non decet tuam iuſticiã. Hoc igit' eſt qđ tu ꝑle chriſte flebas dicẽs. Ueniẽt dies ĩ te ꝛ circũdabũt te vallo. Rogem' igit' piũꝫ xp̃m vt eruat nos a tali malo in eternum Amen

Dñica decima poſt penthe.

Sermo. xcv.

Ixit Jeſus

D ad q̃ſdam q̃ in ſe ꝯfidebant tãq̃ꝫ iuſti ꝛ aſpernabãt' ceteros pabolã iſtã. Duo hoĩes aſcẽderũt ĩ tẽplũ vt orarẽt. Lu. xviij. Chariſſimi hec ſalutaria ꝟba ab ore altiſſimi filij dei ꝓlata ſ̄t ad nr̃aꝫ eruditõꝫ. q̃ nemini volẽs ꝑire. ſꝫ oẽs hoĩes ad ſalutꝭ etne agnitõꝫ venire. q̃ q̃dẽ ſalutꝭ agnitio ẽ ꝑ viã hũilitatꝭ. Juxta illđ Mat. xj Cõfiteor tibi pr̃ dñe celi ꝛ t̃re qꝛ abſcõdiſti heca ſapiẽtibꝫ ꝛ prudẽtibꝫ ꝛ reuelaſti ea ꝑuulis. i. hũilibꝫ. Ũn̄ ĩ euangelio tria inſinuat. vicꝫ

Primo phariſei elatõnẽ

Scđo publicani ſupplicatõem

Tertio vtriuſqꝫ ſentẽtiatõem

·Primo ſciẽdũ q̃ in q̃libet ſupbo tria pctã ſunt ſic ĩ iſto ſupbo phariſeo fuerunt. Primũ eſt ꝯfidẽtia ꝓpria. Nã ſupbꝫ eſtimat qđam mõ q̃ alicui' non egeat ſꝫ cogitat ſe q̃ſi btm̃ ꝯfidẽs in ꝓprijs viribꝫ. diuitijs. ꝟtutibꝫ. ꝯſanguineis. ꝛ ſic q̃n orãdo petit aliq̃d a deo n̄ ꝑfecte petit. qꝛ nõ ꝟe recognoſcit ſuaꝫ fragilẽ ꝯditõem. nec ſe credit multum indigere dei dono. De quo dr̃ Hiere. xvij. Maledictus vir q̃ ꝯfidit in hoĩe. Scđo oĩs ſupbus eſt arrogans et ſe iactitans recitando bona ſua facta ꝛ maiora eſtimando q̃ꝫ facta aliorum ſicut faciebat phariſeus dicens. Non ſum ſicut ceteri hominũ. Jeiuno bis ĩ ſabbato ꝛc. Tertiũ pctm̃ ſupbi eſt ambitio. omnis em̃ ſupbus eſt ambitioſus. quia vult alijs ꝑeſſe. Cõtra q̃s dicit dñs Matt. xxiij. Oĩa oꝑa faciũt

vt videãt ab hoĩb9.ſic iſte phariſe9 qui
orare aſcẽderat.ꝛ ſupbe ſtãdo irreuerẽ
ter ſe iactabat ac alios cõdẽnabat dĩ.
Nõ ſum ſic ceteri hoĩm.q.d.ceteri oẽs
pctõres.de q̃ꝝ numero ẽ hic publica/
nus Scdo ſaluator inſinuat publi
cani ſupplicatõꝫ dĩ. Publican9 autẽ a
lõge ſtãs nolebat oculos leuare ĩ celũ
ſ3 pcutiebat pect9 ſuũ dicẽs. De9 tu ꝓpi
cius eſto mihi pctõri. Iſte em̃ publica
nus habuit ſex ꝯditões ĩ ſua orõe.ꝓ q̃
bus meruit exaudiri.ſ.

Primo orõ ei9 erat timoroſa
Scdo erat pudoroſa
Tertio erat doloroſa
Quarto erat accuſatoria
Quinto erat vera
Sexto erat ſapia plena

Primo orõ publicani erat accepta qꝛ
timoroſa.ꝓpᵗ multitudinẽ em̃ pctõꝝ
timebat ſcõ altari appropinq̃re.et iõ
a lõge ſtabat ꝯ mltos q̃ irreuerẽᵗ ſtant
corã ſacro eucariſtie:pleni enormib9
pctis. Vñ.j.Re.vj.hr.q Oſam dñs ĩ
terfecit eo q recalcitrãtib9 bob9 archã
dñi.q̃ erat figura ſolũ hui9 ſacri irreue
renter ne caderet tetigit. Scdo orõ
publicani fuit pudoroſa qꝛ non aude
bat ocl'os leuare ad celũ. Celi ei agmi
na attẽderat.q̃ſi dicat illud.iiij.Re.vl
timo. Nõ ſum dign9 videre altitudinẽ
celi p̃ mltitudĩe iniq̃tatꝫ mee Tertio
orõ ei9 fuit doloroſa.qꝛ pcutiebat pe/
ctus ſuũ ſub q̃ ẽ cor. ac ſi dicat illõ pš.
Tibi ſoli peccaui ꝛc̃. Ecce affligo cor
ꝛc̃. Quarto orõ publicani fuit accu/
ſatoria qꝛ ſe reũ reputabat.iõ ſeipſum
accuſabat dĩ. Qm̃ iniq̃tatẽ meã ego co
gnoſco Et illud.ij.Re.xxxvj. Ego ſum
q̃ peccaui.ego ſum q̃ inique egi Quĩ/
to orõ ei9 fuit vã.qꝛ ſic habebat in cor
de ita loquebatᷣ in ore dĩ. De9 tu ꝓpici/
us eſto mihi pctõri ~~Sexto ei9~~ orõ fu
it ſapia plena Nã ſapiẽtꝫ ẽ mala reſpu
ere ꝛ meliora eligere. Sic fecit iſte pec/
cator:ꝯtempſit vicia ꝛ elegit virtutes.
Tertio igitᷣ ſaluator inſinuat vtri/
uſq3 ſentẽtiationẽ dicẽs. Deſcẽdit h iu/
ſtificat9 ab illo ſc3 loco vl' tẽplo in do/
mũ ſuã.qꝛ oĩs q̃ ſe exaltat humiliabitᷣ
ꝛ q̃ ſe hũiliat exaltabitᷣ ꝛc̃. Vñ in pñti ꝑ
mone inſiſtendo circa dñi ieſu ſniam:
in qua cõdemnauit ſupbiam tres no/
tem9 articulos de ipſa peruerſiſſima
ſuperbia.ſ.

Primo eius quidditatẽ
Scdo ſpeciei ipi9 diuerſitatẽ
Tertio ipi9 abominabilitatẽ.

F Primo dixi q notem9 pũerſe ſup
bie q̃dditatẽ quõ cogſci poſſit qꝛ eſt ni
mis ſubtile ꝛ tenue pctm̃. Vñ ſciẽdũ q
ipi9 q̃dditas lic3 nõ ſit aliq̃ res.ſ3 puã/
tio.tñ ẽ in aliq̃ re. Igitᷣ trib9 modis ei9
q̃dditas põt ꝑpendi.vic3

Primo diffinitionib9
Scdo diſtinctiõib9.
Tertio ſili'tudinib9.

Primo ẽ em̃ ſupbie q̃dditas ꝑpẽdi põt
diffinitiõib9. Nã fm Tho.ij.ij.q.clxij.
ar.v.ſic diffinitᷣ ſupbia. Eſt q̃dã extollẽ
tia p quã q̃s ſe extollit ſupra illud qd ẽ
ei ꝓfixum a diuina regula. Hec ei dif/
finitio valde obſcura eſt qꝛ multũ3 ge
neralis.ſ3 p alias ꝑticulares diffiniti/
ones dilucidabitᷣ. Circa qd ſciendum
q a diuina regula nob plura ſunt pre/
fixa ꝛ ordinata. Diuina em̃ regula eſt
mẽſura vl' ordo vel linea fm quã3 de/
bemus ꝯformare vitã nr̃am. Sed di
uina regula quã metã ꝓfixit nob.forte
hanc q nõ debemus ire vltra danubi
um vel thꝛciaz.aut vltra alpes vl' hie
roſolymam. Certe non hanc.qꝛ ſi ibis
vltra p̃dictas non incurris ex hoc ſup
biam.ſed a diuina regula hec nobis
prefixa ſunt. Primo obedientia dei et
hominum propter deum. De9 ſiqde3
hunc terminu3 inſtituit homini vt ei

z ei⁹ p̄ceptis obediat. z h̄ pl⁹ ſibi placet q̄ȝ ieiunia eleoſyne orōnes pegriatōes j. Reg. xv. Nūqd vult dn̄s holocauſta aut victimas. melior ē em̄ obedientia q̄ȝ victime. Ubi Grego. Per victimā aliena caro. p obedietiā ꝑpria voluntas imolat̄. Itē diuia regula p̄ſtrit hoi vt obediat nō ſolū d̄o ſȝ etiā hoi ꝑpter deū q̄ ꝑus imediate d̄o in padiſo noluit ſubijci mō ſe hūiliādo ſubijciatur ſili ſibi. i. hoi ꝑpter deū. Iō Apl'us Ro. xiij. Oīs aia ptātib⁹ ſublimiorib⁹ ſubdita ſit. Et huic obediētie ꝯriat̄ cōplacētia ꝑprie volūtatis nō curādo de d̄o vel de ſuo ſupiori. ſȝ q̄cq̄d ſue volūtati placuerit hoc faciet. z ſic pctm̄ ſuperbie incurret. Hinc d̄r Numeri. xv Aia q̄ p ſupbiā aliq̄d cōmiſerit. Et infra. Peribit hō ille d̄ pplo ſuo zc̄. Uñ in ſūma vitioꝝ diffinit̄ ſic. Supbia ē amor ꝑprie volūtat̄. z ita oīs parochianus q̄ ꝯtēnit in ſpūalib⁹ p̄ceptuȝ epi vel ei⁹ vicarij z ſui plebani p inobediētiā ſupbus ē. Silr oīs ſuus q̄ ꝯtēnit i licitis p̄ceptū dn̄i ſui ſupbus ē. Cōſilr oīs vxor q̄ ꝯtēnit in licitis q̄ marit⁹ p̄cepit ſupba eſt. O q̄t ſūt mulieres q̄ regūt viros ſicut ſuos z volūt vt poti⁹ ipe p̄cipiāt viro nō vir eis. ſȝ ſi q̄d p̄cepit vir ꝯ eaꝝ volūtatē ſtatim murmurant. Scōm qd̄ a diuia regula p̄ſtrit̄ hoi ē vt nō appetat alijs p̄eſſe. qd̄ patȝ Mat. xxiij. Oia opa ſua faciūt vt videant̄ ab hoib⁹ vt ſic p̄cellāt eos. Deſiderare g̃ p̄eſſe hoib⁹ ē ꝯ diuinā regulā. z iō ē ſupbia. Uñ ab Aug. li. de ciui. dei diffinit̄ ſic. Supbia ē pūerſe celſitudinis appetitus. Scō'ari⁹ d̄r. ij. ſentēti. di. xlij. Supbia ē ꝑprie excellētie amor z iſte amor ē pūerſus vt dicit Aug. q̄r habet in ſe pūerſitatē ꝯ diuinā regulā z etiā q̄r ducit hoiem in oēȝ pūerſitatē Nā vt d̄r di. xlvij. Uirū. Mēs potētie auida. ne ꝑabſtinere nouit a vetitis. neq̄ȝ gaudere ꝯceſſis. nec pietati adhibere ꝯſenſū. Tertiū qd̄ a diuia regula p̄ſtrit̄ hoi ē vt nō ſe extollat ſiue d̄ ſe reputatōȝ faciat. nec apud deū nec apd̄ ꝓximū nec apud ſeipm̄ nō debȝ hō reputare ſe aliq̄d magnū. apd̄ deū q̄a n̄ poſſem⁹ agere qd̄ vel vni diuīo beneficio valerem⁹ ſatiſfacere: puta creationi redēptōi zc̄. Et iō d̄r Luc. xvij. Cū feceritiſ oia q̄ p̄cepta ſūt vob dicite. ſui iutiles ſum⁹. qd̄ debuim⁹ fecim⁹. Itē q̄ nō reputet ſe apd̄ ꝓximū. ſ. ſe illo iuſtiorē. z iō nō debem⁹ nos etiā ſup peccantē ꝓximū extollere. al's nob eueniet ſicut huic phariſeo dicēti. Nō ſuȝ ſic h̄ publican⁹ et q̄ a dn̄o ꝯdēnat⁹ ē. Itē nō debet hō ſeipm̄ apd̄ ſe reputare. id ē vt nō iuſtificet ſe corde vel ore. Und̄ Job. ix. Si iuſtificare me voluero os meū ꝯdēnabit me. Ecce diuia regula p̄ſtrit ne hō ſe reputet iuſtiorē ꝓximo: Sȝ ꝯ hanc facit reputatio ſui cogitādo vel dicēdo. q̄s ē iſte reſpectu mei tā apud deū q̄ȝ hoies. z ſic ſupbit. iō diffinit̄ ſic. Supbia eſt ꝑpria reputatio. Optime Apl's regulabat ſe ſm̄ mēſurā diuine regule. ij. Cor. x. di. Nos autē nō i imenſuȝ gl'iamur: ſȝ ſm̄ mēſuraȝ quā mēſus eſt nobis deus. Nam hec eſt origo z initiū oīs pctī vt hō nō ſubijciat̄ d̄o z regulis eius. Ideo dicit̄ Eccl. x. Initiū ſupbie hoīs eſt apoſtatare a deo. O q̄t ſūt mō hoies ſupbiſſimi q̄ nō curant de deo z eius lege. ſed ſine timore peccant infringēdo ei⁹ p̄cepta viuētes ſm̄ legē ꝑprie volūtat̄. z ſi interdū viuere nequeūt ſm̄ legē ꝑprie volūtatis eoꝝ iproperant deo z plat̄ ſuis ex inobediētia. q̄r oīs ſupbus eſt iobediēs ipatiēs z ambitioſus ac elatus. z ſic int̄ ſupbos ſp iurgia ſūt.

H Scd̄o ſupbie q̄ddita s ꝑpēdi poteſt diſtinctōib⁹. Sctūs em̄ Bonauē. li. de reformōtōe mētis diſtinguit ſup

biā in ſanctā ſupbiā ꝛ vitioſaꝫ. Sācta
eſt ſupbia .i. appetit⁹ honoris dat⁹ fu
it hoi in ſui creatōe vt altiſſimū hono
rē deſideraret .ſ. amicū dei eſſe. d̾o pla
cere. filiū ꝛ heredē dei ꝯſtitui. ꝛ ei cōre/
gnare ꝛ aſſimilari nō in eq̄litate potētie
ſicut lucif. ſꝫ ex imitatōe bonitat̾ illi⁹
vn⁹ cū deo fieri ſpūs. ꝛ eq̄lis angelis ꝛ
nulli ſubeſſe niſi ſoli dn̄o oim̄. et vt ſe
tante dignitat̾ agſceret ex q̄ imagineꝫ
d̾i in ſe habet vt nulli indigniori dig/
ret ſe ſubijcere: ſꝫ ꝑ dn̄i dei volūtate et
ſui vtilitate vteref̄ creature miſterio.
Supbia v̾o vitioſa ē q̄ q̄s appetit ho
minibꝫ placere. gl'iam ab eis q̄rere. et
alios in ſui cōpatiōe ſpnere ꝛ alios ſi/
bi ſubijcere q̄ forte meliores ſūt. ꝛ gl'ia
ri in diuitijs q̄ ſūt terra ꝛ lutū. ſicut fa
tui q̄ gl'ianf̄ qn̄ īuoluti ſunt luto. ꝛ ſic
hoīes mutauerūt gl'iam ſuā in ſilitu/
dinē vituli comedētis fenū. Hec autē
ſupbia in triplicē ſuperbiaꝫ vitioſam
diſtinguit̄. Pri̱a eſt ſibi ipſi nimis pla
cere ꝛ maiorē ſe reputare q̄ꝫ ſit in v̾ita
te. hoc eſt initiū oīs pc̄ti. Secūda ap/
petere ꝛ ſtudere alijs placere ꝛ maior
velle credi ab alijs q̄ꝫ ſit iuſtū h̾ ē ina/
nis gl'ie. Tertia ambire ꝛ alios p̄ire ꝛ
ſub ſe eos velle ꝛc̄. Sic decepta ē ſup/
bia ꝛ alios vult ſecū decipi duꝫ cupit
ſe maiorē putari q̄ꝫ ſit. ſicut mag⁹ de/
cipit garſionē vt putet ſe in equo ſede
re cū ſup faſcicl'm palee ſedeat. In h̾ ꝯ
riaf̄ d̾o cū oīa ſubiecta ſūt ei ipſa vult
ſolū ſui iur̾ eſſe ꝛ ſpoliat deuꝫ debito
honore ſuo ꝛ vniuerſali dominio q̄ꝫ
rū in ſe eſt ꝛ ingrata eſt de dei bn̄ficijs
q̄ accepit de q̄bꝫ gl'iam ꝓpriā q̄rit non
dei. Tertio q̄ditas ſupbie pōt ꝑpē/
di ex ſilitudinibꝫ. Nā ſupbia aſſil'af̄ q̄
drige vt dicit Hugo de clauſtro aīe
Quattuor inq̄t ſūt q̄ trahūt elatōnis
currū .ſ. amor dn̄andi. amor ꝓpe lau/
dis. ꝯtēptus ꝛ inobedientia. Rote v̾o
ſunt iactantia mentis. arrogantia. v̾
boſitas ꝛ leuitas. Auriga eſt ipſa ſup/
bia. Amatores mūdi ſunt qui ferunt̄
in hoc curru. Infrenes ſunt equi. vo/
lubiles rote. auriga ꝑuerſus. ꝛ q̄ por/
tant̄ infirmi. Hinc ꝛ Chryſ. ſuper pre
ſens euangeliū ait. Geminas aurigas
ꝛ duas bigas in ſtadio poſitas ſmo
p̄ſens ꝓponit. in altera quidē iuſticiā
cum ſuperbia. in altera peccatū ꝛ hu/
militateꝫ. ꝛ vides bigam peccati ſupe
rare iuſticiā. nō ꝓprijs viribꝫ ſꝫ humi
litatis cōiūcte. Illā v̾o deuictaꝫ n̄ fra/
gilitate iuſticie ſꝫ mole ꝛ tumore ſup/
bie. Nā ſic hūilitas ꝑ ſui eminentiam
pc̄ti pōdus ſupat ꝛ ſaltans attigit ad
deū: ſic ſupbia ob ſui molē d̾ facili iu/
ſticiaꝫ depmit. q̄ꝛ oīs q̄ ſe exaltat hūili
abit̄ ꝛc̄. H Scd̄o notem⁹ ꝑuerſe
ſupbie ſpeciei diuerſitatē. Naꝫ b. Gre.
in .iiij. moral'. ponit q̄ttuor ſpēs ſuper
bie. Primā cū q̄s eſtimat bonum q̄d
hꝫ a ſeipō habere. Scd̄aꝫ cū bonū q̄d
habet aſſcribit ſuis meritis. Tertiam
cū q̄s iactat ſe habere bonū q̄d nō ha
bet. Quartā cū q̄s ceteris deſpect̾ ſin/
gulariter vult videri. Prima igit̄ ſup
bie ſpecies eſt cū q̄s ex inordinato ap
petitu ꝓpe excellentie bonū habitū vt
ingeniū: itellectū: fortitudinē: pulchri/
tudinē corpis: diuitias: honores: po/
tentias vel bonū ſpūale. vt grām: ſa/
pietiā: iuſticiā: patiētiā: fidē ꝛc̄. ꝛ hmōi
a ſe habere eſtimat ꝛ nō a d̾o. Notan/
dū tn̄ ſ'm Tho. ij. ij. q. xvj. q̄ vno mo/
do eſtimatio rōnis ī vniuerſali ſic cor/
rūpit̄ vt ſi exiſtimat vniuerſale bonū
q̄d habet nō habere a deo ſꝫ a ſeipō h̾
ptinet ad infidelitatē cum recta fides
xpiana teneat q̄ deus eſt creator ꝛ au
ctor omniū bonoꝝ. Secūdo corrum
pit̄ eſtimatio rōnis in pticulari ꝓpter
aliquam paſſionē. verbi gratia. ſi ali/
q̄s ſentiret fornicatōꝫ nō eſſe pc̄tm̄ eēt

hereticus .nō aūt hereticus cenſet̃ infi delis fornicator q̄ fornicatōem elegit tanq̄ȝ bonū ꝓpter ↄcupiſcētie paſſiōeȝ Ita a ſimili ſi q̄s exiſtimaret vniuerſa liter ⁊ abſolute deum nō eſſe omniuȝ creatorem: eſſet hereſis pctm̄. ſed ꝙ ali quis ꝓpt̄ inordinatū amorē ꝓprie excel lentie ita de bonis ſuis glorieť ac ſi ea a ſeipſo haberet: ptinet ad ſupbiā non ad infidelitatē. Cōtra tales ſic ſupbiē tes dicit apl's .j. Chor. iiij. Quid habeſ qd̄ nō accepiſti. ſi aūt accepiſti qd̄ glia ris quaſi nō accepis. Et .j. Paralip. xx Tua ſunt oīa ⁊ q̄ de manu tua accepi mus dedim⁹ tibi Scd̄a ſpēs ſupbie eſt cū quis bonū qd̄ habet aſcribit ſibi ⁊ ꝓpriis meritis credēdo aliquā excel lentiā eſſe in natura vel gr̄a aut fortū na .i. tpalibꝫ ſuis meritꝫ ⁊ v̄tute. p q̄bꝫ videť ſupbo ꝙ de⁹ ſit ſibi obligat⁹. Cō tra quos dicit apl's ad Titū. iij. Non ex opibꝫ iuſticie q̄ fecim⁹ nos ſȝ ſm̄ ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit. Tertia ſupbie ſpecies ē cū q̄s iactat ſe hr̄e bonū qd̄ nō habet. vt aptū ingenium capacē memoriā. induſtriā in agēdis. prudentiā in regimine. ſciam in mēte. ꝑfectiōem in vita: ⁊ ſilia cū nō habeat vel ſi habet: non intantū ſicut gloriať ꝑiculoſum eſt hoc maxime qn̄ q̄s ſan ctum ſe exiſtimat ⁊ ī ſua ſanctitate ↄfi dit. talis ſepe a deo cadere ꝑmittiť. ſic Petrus q̄ dicebat. Et ſi oēs ſcandali zati fuerint ſȝ nō ego. Luce. xxij. Unde Aug. ad q̄ndā mulierē. Audeo dicere. ꝙ ſupbis eſt vtile in aliqd̄ apertuȝ ca dere pctm̄ vnde ſibi diſpliceāt. quia iā ſibi placendo ceciderūt. Salubri⁹ em̄ Petr⁹ diſplicuit qn̄ fleuit q̄ȝ ſibi pla cuit cū p̄ſumpſit. Hinc ⁊ ps̄. dic. Im ple facies eoꝝ ignominia ⁊ querēt no mē tuū. aut ſi ex gr̄a deus p̄ſuat a rui na: tn̄ in cōparatione alioꝝ talē frequen ter ↄſueuit humiliare ſicut illū elatuȝ ī ſua ſanctitate heremitā q̄ q̄ſiuit in orō ne cui in vita eſſet ſimilis. ⁊ rn̄ſum ha buit ꝙ Gregorio pape. vt p3 in ei⁹ le genda J Similit̄ in vitaſpatꝝ dr̄ ꝙ ſancto piterio viro ꝓbatiſſimo ſem perq̄ȝ in deſerto viuēti aſtitit angelus dicēs. Cur grāde aliqd̄ de te eſſe crediſ vt ſanct⁹. Uis videre mlīerē ſanctiorē te vade ad thebeōnitaꝝ monaſteriuȝ feminaꝝ. ⁊ vna ex eis inuenies in capi te habentē coronā ipamq̄ȝ cognoſce te eē meliorē. Statimq̄ȝ ad dictū mona ſterium venit ⁊ magiſtros monialiuȝ rogauit vt introducerēt eū ad mōaſte rium feminaꝝ. Quē mox illuc itrodu xerunt. Ingreſſus aūt deſiderauit om nes ſorores reſpicere inter q̄s ſolā illā ꝓpter quā venerat non videbat ait ad abbatiſſam. Omes mihi adducite. de eſt em̄ vna ex vob. Dicūt ei. adhuc vnā ſtultā habem⁹ intrinſec⁹ in coquina. ⁊ etiā credimus ꝙ a demone vexetur: que v̄go ſtultā ſe ſimulauerat. q̄ adeo ab aliis horrori habebať vt nec cibuȝ cū ea caperēt. Talē quidē elegerat vi tam vt a coquina nunq̄ȝ recedens to tius monaſterii officiū impleret. ⁊ erat vulgare prouerbiū d̄ ea. Uniuerſe do mus ſpongia. Impletū eſt autē in ea quod in ſanctis libris ſcriptū eſt. Si quis ex vobis putat ſe ſapientem eſſe in hoc mūdo ſit ſtultus vt ſapiēs fiat. Hec igitur inuolutū pannis habebat caput. ita q̄ȝ omībꝫ ſeruierat ac ſi eſſet omniū ſeruitrix. Cetere aūt v̄gīes ton ſe cucullis cooperiunť. nulla aliquan do potuit hāc de q̄dringētis v̄ginibꝫ videre māducantē. nūq̄ȝ p oē tps ſedit ad mēſam. a nulla vl' modicā buccellā panis accepit ſȝ micas tm̄ dtergēs mē ſas ⁊ ollas abluēs his ſol' ↄtenta viue bat alimoniis. nulli vnq̄ȝ iniuriā fecit nulla aliquādo perſona audiuit eius murmur. nulli vnq̄ȝ ad ſat' locuta eſt

immo vix aliqñ audiert ei⁹ vocē. ⁊ cer/
te cū ab oīb⁹ cederet cū omniū viuerꝫ
odio maledicta oīm ſuſtinebat. Ait ei
Piteri⁹ ſctūs. Exhibete eam vt videā.
Que vocata cū nollet venire ſentiēs ī
ſe ꝙ diuīa reuelatōe cognouiſſet eā: di
cunt ei. Sanct⁹ Piteri⁹ deſiderat te vi
dere. Erat ei vir magn⁹ fama ⁊ nomīe
Cūqꝫ ei fuiſſet exhibita vidiſſetqꝫ pan
no frontē ei⁹ inuolutaꝫ ꝓiecit ſe ad pe/
des ei⁹ di. Bñdic me īqt dña. q ſimi/
lit' ad pedes ei⁹ ſe ꝓiecit di. Tu bñdic
me dñe. Oēs aūt ſorores obſtupuerūt
ſil' dicētes. Noli abba talē iniuriā ſuſti
nere: fatua ei eſt iſta quā cernis. Tūc
ſctūs Piteri⁹ oīb⁹ ait. Uos īqt eſtis
fatue. Nā iſta mea ⁊ veſtra dña eſt ⁊ ō
ꝑcor dñm vt dign⁹ ipa ī die iudicij me
rear inueniri Quo audito oēs ſiml'
ad pedes ei⁹ ſe ꝓiecerūt: ſingulęqꝫ pec/
caſſe varijs modis ꝯfitētes ſe. Ubi gra
alia ab luens ſordes cathini ſupra caꝫ
ſe fudiſſe dicebat. alia vo colaphis cā
cecidiſſe. alia nares ſuas ſinape imple
tas ꝓieciſſe in eam deflebat. cetere qqꝫ
diuerſas referebant iniurias ſibi irro
gaſſe. ꝓ qb⁹ oīb⁹ ſanct⁹ ille fuſis deo ꝑ/
cib⁹ egreſſus eſt. Poſt paucos vo dies
illa nō ferens tantā gl'iam ⁊ timens ꝑ
dere dei grām ꝑ inanē gl'iam egreſſa ē
de monaſterio occulte. quo ierit vel q
deuenerit ad nulli⁹ potuit noticiam ꝑ
uenire. tñ dñm deū ꝑ humilitateꝫ non
amiſit Quarta ſpecies ſupbie eſt cū
qs ceteris deſpectis ſingularit' vult vi
deri. in hāc corruit phariſe⁹ q ſe iuſtifi
cabat ⁊ damnabat publicanū ⁊ cetoſ
pctōres. Et modernis tpib⁹ mlti hūc
phariſeū imitant' q ſe credūt bñ viue/
re: cū tñ coꝝ officiū eſt ꝯplacere mūdo
iudicare ꝓximos. detrahere alijs. ma/
gnificare ſeipoſ. mendacia loqui. odia
retinere. ⁊ iactanter ſe noīare. Quibuſ
dñs deus cōminat' dicēs Abdie. j. Si
exaltat⁹ fueris vt aqla ⁊ ſi inter ſidera
poſueris nidū tuū inde detrahā te di/
cit dñs. Et Eſa. xxiij. c. Dñs exercituū
cogitauit hec vt detraheret ſuperbiaꝫ
oīs gl'ie. ⁊ ad ignominiā deduceret vni/
uerſos inclitos terre. O ſupbe oīmi cō
fuſione digne. O elate de numero fili/
orum dei eiecte crede ſctōꝝ ⁊ ꝓphaꝝ di
ctis. qꝛ de⁹ oīm pugnabit ꝯ te ⁊ deſtru
et ⁊ ꝯfundet. Et ſi non vis credere his:
crede ſaltē deifere ꝟgini marie. que ait
Luc. j. Depoſuit potētes de ſede. ⁊ om
nino ſi xp̄s de⁹ eſt crede ei ⁊ humilia te
qꝛ ecce dicit. Qui ſe exaltat hūiliabit': ⁊
q ſe hūiliat exaltabit'. Sic eīm ordina/
uit de⁹ ī ſuo ꝯſiſtorio ⁊ ſup h' inſtrumē
tū edidit vt null⁹ poſſideat locū ſctōrū
angeloꝝ de hoīb⁹ niſi q ſe hūiliauerit.
Si igit' cupis regnare cū xp̄o hūilia te
ſi vis gaudere cū hūili ꝟgine que ait.
Reſpexit hūilitatē ancille ſue: hūilia te
Si vis ſedē angl'oꝝ poſſidere: hūilia
te ⁊c. R Tertio notem⁹ ꝗrſe ſu
perbie abominabilitatē. Nā altiſſim⁹
de⁹ multū abomiat' ſupbiā in angelis
qs ꝓ ea eternalit' dānauit. vt dr. ij. Pe
tri. ij. Angel' peccātib⁹ nō pepcit ſꝫ rudē
tib⁹ tradidit cremādos magꝭ eos qui
p⁹ carnē in ꝯcupiſcētia ambulāt ſemp
tradet illos ignib⁹. Ecce pꝫ ꝙ magis
abominat' ſupbiā de⁹ ī hoīb⁹ miſerijs qꝫ
in angel'. qꝛ dicit glo. ſup pdicta verba
Si ſupbia ī diuite ſic iudicata ē. qd fi
et de paupe ſupbo. Quis neſciat ſup/
biā magꝭ tolerabilē eē ī diuite qꝫ ī pau
pere. Abomiat' aūt omps de⁹ ſupbiaꝫ
ꝓpter quinqꝫ

Primo ꝓpt' diuinā offenſionē.
Scdo ꝓpt' diuinā inhonoratiōeꝫ
Tertio ꝓpt' nimiā iniuriatiōꝫ
Quarto ꝓpt' impiā deſtructōꝫ
Quinto ꝓpt' oīmodā inuaſionē

Primo dixi ꝙ omps de⁹ abominat' ſu r
ſupbiā ꝓpt' diuinā offenſionē. nullum

em̄ viciū eſt qḋ ita offendat diuinam maieſtatē ſicut ſupbia. Cui⁹ rō ē. q2 vilis hō circūdat⁹ int⁹ ꝛ foris multimodis miſerijs ꝑ ſupbiā vult deo equiparari dū affectat ꝑeſſe ꝛ nulli ſubeſſe Solū em̄ vnū ens eſt qḋ nulli ſubeſt. altiſſimus ille de⁹. de ꝙ Aug. li. de ſpeculo dic. De⁹ ſupra quē nihil ē. ſine ꝙ nihil. de⁹ ſub ꝙ totū. cū ꝙ totū. ꝛ in ꝙ totū. De⁹ a ꝙ oia. ꝑ quē oia. in ꝙ oia. Idē lib. meditationū. De⁹ cui⁹ potētia non exhaurit. cui⁹ miſcḋia nō exinanit. cuius ſciā nō deficit. cui⁹ poteſtas qḋ vult efficit. Ecce ꝗd ē de⁹. Sz ſupbꝰ vult hoc idē ꝑ ſupbiā eſſe. Vn̄ Ber. Dico vobis frēs ꝙ oīs ſupbꝰ extollit ſup deū. vult em̄ de⁹ fieri ſuā volūtatē. vult ꝛ ſupbꝰ ſuā fieri. De⁹ em̄ in his ꝗ rō approbat ſuā vult fieri volūtatē. ſupbꝰ ꝟo cū rōne ꝛ ꝯ rōnē. ſic Domician⁹ impator vt refert Oroſi⁹. ꝙ ad hāc ſupbiā deuenerat ꝙ nomē ihū xp̄i de toto orbe deleri ꝑcipet ꝛ ſe vt deū colendū inſtitueret. ꝗ tandē abiectus ꝛ hūiliat⁹ occiſus eſt a ſenatoribꝰ Oīa nāqꝫ vicia a do fugiunt: ſola ſupbia ſe ei opponit. Vn̄ ḋ ſupbo dr Job. xv. Cucurrit aduerſus deum erecto collo ꝛ pingui ceruice armatus. glo. Erecto collo aduerſus deum cucurrit duz ꝗ creatori diſplicent cū audacia ꝑpetrauit. Merito igit diuia maieſtas abomiat ipaz. Et vt dicit ps. Retribuet abūdant facientibus ſupbiam Scḋo abominat de⁹ ſupbiam ꝑpter diuinā inhonorationem. Inhonorat em̄ deū corde ore ꝛ opere. ac ſi dicat ſupbus. Non ſolū te offendere volo: ſed ꝛ debita gloria tua te ꝑuare intendo: dum dei gliaz ſibi vſurpat. de qua dicit ꝑ Eſa. xlij. Gliam meam nō dabo alteri. Nā in omni bono ope duo ſunt. ſ. vtilitas ꝛ gliatio. Vtilitatem boni opis de⁹ nobis dimiſit. ſic ꝙ gliam ſuā de bono ope ei reddamus. Si ꝟo gliam dei nobis vſurpamus ꝯtra eum: ꝑdemus ꝛ boni vtilitatē. O veſania hoīum inter tot mala ſupbire ꝛ ꝯtra deū gloriari nō ſolum de bono: ſed etiā de malis. De qbꝰ ps. Quid gloriaris in malicia qui potēs es iniquitate. Idem. Laudat pctōr in deſiderijs anime ſue Tercio abominatur deus ſupbiā ꝑpt nimiā iniuriationem. Supbꝰ em̄ nō ſoluz offendit deum in ſe ſed etiam in ſuis membris ꝑrimo iniuriando. ꝯtemnēdo. opprimendo. Prouer. xj. Ubi fuerit ſupbia ibi erit ꝛ ꝯtumelia. Unde ſupbꝰ ꝗuis ꝯfiteatur. ꝗuis eucharistiam ſumat. tn̄ nō miſericordiā ſed indignatōnem dei meret. q2 excecatus ſupbia non vere ſe recognoſcit. vt recōciliaretur his quos offendit verbis. factis. ꝛ ſi hoc interdum facit: tn̄ nō habet firmū ꝓpoſitum de cetero cauendi. ꝛ ſic ſepiue fratres nobiles ex quo ſunt ſupbi nō pn̄t ꝯcordare ſed ſibi ĩnuicē inuidēt De quibus Prouerb. xiij. Inter ſupbos ſemper iurgia ſunt. Oīes igit ſupbi ſunt de milicia diaboli. vt dr Job. xlj. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Humiles ꝟo ſunt de xp̄i milicia. Math. xj. Diſcite a me q2 mitis ſum ꝛ humilis corde Iſte due acies ſemꝑ ꝯtrarie fuerunt. ꝛ hic ſupbi freqūter opprimūt hūiles xp̄i milites. ꝑ quibꝰ quaſi ſibi factis conqueritur ꝑ ps. di. Confundant ſupbi: quia iniuſte iniquitatē fecerunt in me Merito igit dr Amos. vj. Dicit dominus exercituum: deteſtor ego ſupbiaz

Quarto abominat altiſſimus de⁹ ſuperbiā ꝑpter impiā deſtructionem. Nam deſtruit ꝛ ꝯſumit bona tempalia. Quis deſtruxit h regnū opulētiſſimum. Quis depaupauit ei⁹ incolas. nōne ſupbia principū. Vn̄ Ecci. xxj. dr Dom⁹ locuples annihilabit ſuperbia Hinc Aug. Tinea diuitiaꝝ ē ſupbia.

Difficile nāq; eſt vt quis diues ſit ꝛ ſu
perbꝫ nō ſit. Nam ſepe ſupbi iuſto dei
iudicio ad magnā inopiam deueniūt
Item deſtruit bona grē. Jaco.iiij. De/
us ſupbis reſiſtit: humilibꝫ aūt dat g̃/
tiam. Itē bona glīe deſtruit. ps. Deie/
ciſti eos dum alleuarent. Et ſic tā an/
gelis q̄ȝ hoībꝫ nocet. Jō dꝛ Eccī.x. Odi
bilis eſt deo ꝛ hoībus ſupbia Quin
to deus omnipotēs abominat̄ ſupbi/
am ꝓꝑ̄ multimodā inuaſionē. Nā ſu
perbia ꝑ ſuā ſubtilitatē oīa opa hoīm
ꝛ genera inuadit. qꝛ ſcḋm Greg. alia vi/
cia in malis ſunt. ſȝ hec latitat inter ci
neres ꝛ cilicia. Quedā vicia nō ꝯueni
unt in hoīm ꝯgregatōe vl̄ ſolēnitatibꝫ
ſed hec q̄nto hoīm cōgregatio maioꝛ.
q̄nto ſolēnitas celebrioꝛ. q̄nto locꝰ ſan
ctioꝛ. tāto magꝭ aggredit̄. vt nō ſit q̄ ſe
abſcondat a calore eius. Specialit̄ tn̄
ſex hominū genera aggredit̄ ſuperbia
videlicet prelatos. religioſos. clericos
ꝓ̇ncipes. laicos ꝛ mulieres. Primo ſu
perbia inuadit ꝑ̄latos eccl̄ie dum eſti
mant ſe meliores ſuis ſubditꝭ ꝛ quaſi
meritꝭ eoꝝ deꝰ eos ꝑ̄fecerit. Hinc ē q̄
oīa volūt de ſuo capite facere. ꝛ nullo
modo patiunt̄ ab alijs rep̄hendi q̄ſi ī
ip̄is eſſet theſaurꝰ bonitatꝭ et ſapientie
alij aūt oēs ſtulti ꝛ inutiles. ꝛ ex h̄ tan
q̄ȝ dn̄i volūt ab omnibꝫ ſubditis time
ri ꝛ revereri. magis dolētes de ſuaruȝ
ordinationū etiā leuiū tranſgreſſione
q̄ȝ de tranſgreſſione diuinoꝝ ꝓ̄ceptoꝝ
ꝛ ſtatim ſe vindicare volūt. Vn̄ Greg.
in omel. Hi q̄ falſa iuſticia ſupbire ſo
lent nulla infirmātibꝫ miſericordia cō
deſcendunt. Scḋo aggredit̄ religio/
ſos ſuperbia dū deſpiciunt ſe melio/
res ſeculares cum quibꝫ nolūt habe/
re ꝯſortium etiā in neceſſitate. tales ſi
cut iudei in domū pylati nō intrabāt
ſed innocentis xp̄i mortem ꝓcurabāt
iſti ꝯſiderare debent q̄ manus dn̄i nō
eſt abbreuiata in dando gr̄am. Nam
frequēter in ſeculo ſanctiores reperiū
tur. vt pꝫ in vitaſpatꝝ de Paſuncio.
Quādoq; ſuperbiūt religioſi iactātes
ſe de ſua religione ꝛ patribus religio/
nem inſtituētibꝰ di. Dīm doctoꝝ ſub/
tiliſſimꝰ Augꝰ. fundauit hāc religionē
Quidā noſtra religio fundat̄ ſup euā
gelium ꝛ p̄rem nr̄m quē xp̄s dn̄s ſuis
ſacris ſtigmatibus inſigniuit. h̄ totū
verꝝ eſt. ſȝ audiatis q̄d dicat Hierony
mus. Nō ſunt inq̄t filij ſc̄tōꝝ q̄ tenent
loca eoꝝ. ſȝ q̄ exercēt opa eoꝝ. Tertio
aggredit̄ ſuperbia clericos dū ſuper/
biunt de libroꝝ ſuoꝝ copia ꝛ veſtium
ac equoꝝ pinguiū ornatu. ꝛ i ferculo/
ruȝ ac panū copioſitate. Cōtra q̄s dic̄
Bern̄. in ep̄la ad ep̄m Senonen̄. Cla
mant pauperes. clamāt nudi. clamāt fa
melici. ſed iumēta veſtra gradiunt̄ or/
nati auro ꝛ gēmis. fratꝝ aūt lateribuſ
nec ſimplicia apponitis. Itē aliquan
do ſuperbiūt de aprodianis ꝛ famul̄
illos ornando victibus et veſtibus ꝓ̄
cioſis. ꝑ ſe verecundant̄ ꝯtra ꝯſuetudi
nem deferre talia. ꝛ nihilominꝰ ſuper/
biunt deferri facientes cū ſuis. Quar
to aggredit̄ ꝓ̇ncipes ſupbia dum non
ꝯtentant̄ de dn̄atu hereditatū pater/
narum. ſed ꝑ phas ꝛ nephas imo fre/
quēter per calumniā occupāt ſibi alio
rum poſſeſſiones ꝛ gloriant̄ de multi
tudine vaſorum aureoꝝ ꝛ argēteorū.
ac de multitudine famulorū ſupboꝝ
in quibus a planta pedis vſq; ad ver
ticem nō eſt humilitas. cū rex regū na
tus ſit in diuerſorio ꝛ eiꝰ familia poſt
ꝟginem ꝛ Joſeph bos ꝛ aſinꝰ. Quin/
to ſupbia aggredit̄ laicos dū gloriant̄
de diuitijs: parentela: et bonis operi/
bus ſuis. Sexto mulieres aggredit̄
ſuperbia in ſupbo ornatu ꝛ fucamen
tis in q̄bus facent̄ q̄ deus nō bn̄ crea
uit earū capita ꝛ facies, ſed ip̄e meliꝰ

conanť diſponere arguētes creatorē; Sz dic Eſa.xlv. Ue qui ꝯdicit factori ſuo. Et eiuſdē.iij. Pro eo ꝙ eleuate ſũt filie ſion ꝛ ibant extento collo ꝛ cōpoſito gradu. ꝛ nutibus oculorū decaluabit dñs verticem filiarum ſion. Uide dñe deus afflictionē noſtrā ꝛ viſita nos gratia humilitatis tue. quia vbi ꝗ regnat peſtis ſuperbie. oēs aggrediũtur. oēs ſibi nomina inquirere laborant. alius aliū in diuitijs ꝛ honoribꝫ ꝑire feſtinat paulatim ꝛ quaſi inſenſibiliter per ſuccreſcentē ſuperbiā. Prius appetit habere vnū florenū. deinde duos ꝛc. deinde veſtes. tandē ēqs poſtmodū currū ꝛ familiam. ꝛ ſic gradatim ſine fine vſqꝫ ad celū ꝛ vltra aſcēdere. De qbus Bern. Superbꝰ per gradus aſcēdit. ſed tanꝗ̃ imemor vie per gradus deſcendere neſcit. ſ. ſed ꝑcipitabiť ſicut ſupbus lucip. de quo ſaluator Lu.x. Uidebā ſathanā ſicut fulgur de celo cadentē. Cōſideremus igitur dilectiſſimi fratres diligenter omnia opa noſtra ne appetitus laudis ꝓ illis intret ꝛ ꝑdamus meritū ꝛ gratiā quia ſaluator noſter humilitatis formã terribilē ꝛ vniuerſalē ſententiā denūciauit in hoc euangelio di. Omnis ꝗ ſe exaltat humiliabiť. qꝛ ſuperbia ꝺ angelis demones fecit. ꝛ ipa ē omniū peccatoꝝ initiū; finis ꝛ cauſa. qm̃ non ſola ē ipa ſupbia ſꝫ etiā nullū pōt aut potuerit peccatū eſſe ſine ſuperbia. A qua nos cuſtodiat pater ꝛ filius ꝛ ſpiritusſanctus Amen.

De eadem dominica decima poſt penthe. Sermo.xcvj

Dixit Jeſus

ad quoſdā q̄ i ſe ꝯfidebāt tãꝗ̃ iuſti ꝛ aſpnabanť ceteros ꝑabolā iſtā dicēs. Duo hoīes aſcenderūt in templū vt orarēt Lu.xviij. et in euāgelio. Uerba ſūt xpi pij ꝛ humilis ꝯtra ſupbos ꝛ ꝓſumptuoſos clamantis ꝑabolice ꝛ in fine ſic cōcludentis. Oīs qui ſe exaltat humiliabitur. et qui ſe humiliat exaltabiť. L Unde homines de quattuor ſolent multum ꝓſumere. ſ.

Primo de ſua ſcientia.

Secūdo de ſua iuſticia.

Tertio de ſua opulentia.

Quarto de ſua potētia.

Primo itaqꝫ ſolēt hoīes in ſe cōfidere de ſua ſcientia vt fuerūt philoſophi. ꝛ nunc legiſperiti qui perſcrutati ſūt gyrum celi. naturas planetaꝝ. virtutes herbarum ꝛ lapiduꝫ. confidentes nimium in ſua ſcientia. ideo diuinā ſcientiam nō habuerunt nec eterna bona cognouerunt. ſed defecerunt in vanitate ſua. De quibus dicit Augu. in ſoliloqo. Audiuimus ꝛ vidimꝰ multos in ſua ſapientia celos aſcendiſſe ꝛ animas in abiſſos perijſſe. quod vtiꝗ ſine timore nō recolo. ꝛ ſine magno tremore nō confiteor. Idē ſup illud Pſ. Abſorpti ſūt iuncti petre iudices eorum: dicit. Areſtoteles omniū philoſophoꝝ philoſophus ſedet in inferno. vbi ſtridor dentium ꝛ fletus oculorum. De hiſdē dicit Baruch.iij. Filij quoqꝫ agar qui exquiſierūt prudētiaꝫ que de terra eſt negociatores terre ꝛ fabulatores ꝛ exquiſitores prudētie ꝛ intelligentie. viam autē ſapientie neſcierūt. Hinc Apl's. Sciētia inflat. charitas autē edificat. Secūdo ſolent homies ꝓſumere de ſua iuſticia. ſicut iſte phariſeus qui orans dicebat Non ſum ſicut ceteri hominū. ꝛ tamē fuit corā dō abomiabilis. Un̄ Greg. in moralibꝫ. Sordet in oculis dei qđ fulget in oculis opantis. Ecc̄s.ix. Neſcit hō vtrū amore aut odio dignꝰ ſit.

ſed oīa in futuꝝ ſuant incerta. Et Job ix. Si ſimplex fuero hoc ipm ignorabit aīa mea. Ibidē. Si iuſtificare me voluero os meū ↄdēnabit me. Si innocētē oſtēdero prauū me cōprobabit Idē. xv. c. Ecce inter ſanctos eiꝰ nemo īmutabilis eſt. Et Gregoř. Sepe nr̃a iuſticia ad examē diuini iudicij adducta iniuſticia eſt. ꝙ nō eſt de ea pſumēdū. Tertio ſolēt hoīes ↄfidere d̄ ſua opulētia ſicut ille diues q̄ dicebat Luce. xij. Aīa mea habes multa bona reposita ī annos plurimos epulare zc̄. De talib⁊ dr̄ Baruch. iij. Ubi ſūt q̄ argentū theſaurizāt ⁊ auꝝ in q̄ ↄfidunt hoīes ⁊ nō eſt finis acq̄ſitōis eoꝝ q̄ argentū fabricāt ⁊ ſolliciti ſūt. nec ē inuētio opeꝝ illoꝝ. exterminati ſūt ⁊ ad inferos deſcēderūt. Hic Job. xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecū auferet. apiet oculos ſuos ⁊ nihil īueniet. Quarto ſolēt hoīes pſumere de ſua potētia ſicut Sennacherib q̄ dicebat ezechie. Ezechia nō te ſeducat deus tuꝰ. Eſaie xxxvj. Que ē iſta fiducia in quo ↄfidis ſ; ipe ↄfuſus ē. q2 angelus dn̄i pcuſſit exercitū eius. ⁊ ipe tandē turpiter occiſus fuit a filijs ⁊ dānatꝰ Baruch. iij. Ubi ſunt pncipes gentiū ⁊ q̄ dn̄antur ſup beſtias q̄ ſūt ſup terrā. exterminati ſūt ⁊ ad inferos deſcēderūt. ⁊ alij ī loco eoꝝ ſurrexerūt. Jō xp̄s filius dei viui dicebat in euāgelio pabolā ↄ̄ eos q̄ in ſe ↄfidebāt ⁊ alios ſpnebāt zc̄. Ubi dicit bē. Grego. q̄ duob⁊ generib⁊ hominū pmixta ē eccl'ia ſc; electoꝝ et reproboꝝ. Nā oēs ad fidē generat ſ; nō oēs pdūc. ſicut habeť. xxiij. q. iiij. Hec autē vita que inter celū ⁊ infernū ſita ē ſicut in medio ſubſiſtit vtrarūq; partium ciues cōiter recipit. quos tamen ſancta eccl'ia poſtmodū in egreſſione diſcernit. Et Augꝰ de fide ad Petruȝ. Quādiu durabit eccl'ia militans in ſe tenet bonos ⁊ malos tā q̄ȝ palcas cū tritico in area. ſed cum venerit xp̄s iudex tenens ventilabꝛū; in manu ſua purgabit aream ſuam in fine mundi Ideo in pſenti ſermone duo notemꝰ documēta in his duobus hominibꝰ deſignata. ſ.

Primū erit de via pctōꝝ ⁊ tandeȝ damnandoꝝ.

Secūdū erit de via electoꝝ ⁊ tādeȝ ſaluandoꝝ.

Primū documētū dixi notādū d̄ via pctōꝝ ⁊ dānandoꝝ deſignatū in phariſeo ſupbo q̄ in via pctōꝝ aſcēdit in tēplū. Un̄ ſeptuplex ē via pctōꝝ. ⁊ p ↄſequēs dānatōis p q̄s incedūt pctōres. q̄ a xp̄o lata via dr̄. ſ.

Prima via ſupbie.
Secūda via auaricie.
Tertia via luxurie.
Quarta via ire.
Quinta via gule.
Sexta via inuidie.
Septima via accidie.

Prima igiť via pctōꝝ ⁊ dānatiōis dr̄ via ſupbie q̄ ē via ſubtilis ⁊ vix cogſcere q̄s poterit q̄ p eā trāſeat. ſic iſte phariſeꝰ putabat ſe ire p viā ꝟtutū. Un̄ dicebat. Grās tibi ago dn̄e q2 nō ſuȝ ſic ceteri hoīm raptores: iniuſti: adulteri. Uelut etiā hic publicanꝰ. Jeiuno bis in ſabbato. decimas do oīm que poſſideo. ⁊ tn̄ ignorabat q2 elatꝰ erat ⁊ raptor: q2 oībus detrahebat. Si igiť nolumꝰ dānari cū phariſeo tūc neceſſe ē cognoſcere vias pctōꝝ ⁊ dānatōis. q2 dicit Areſto. iij. de aīa. Uolūtas n̄ ferť niſi in pcognitū. Et Aug. x. de ciui. dei ca. j. Firmiſſime nouimus nō niſi nota amari poſſe. Et q2 oppoſita habēt fieri circa idē. nec vtriq; niſi cognita mala odiſſe poſſumus ⁊ vitare. Un̄ quālibet haꝝ pditionū viā triplicit̃ cognoſcere valemus. ſ.

Primo diffinitione
Scdo diuiſione
Tertio ſimilitudine

M Primo itaq; viam ſupbie cognoſcere valemus vtcūq; diffinitione Diffinit᷑ eīm ab Augu. xiiij. de ciui. dei. Supbia eſt pu'erſe celſitudinis appetitus. Et ab eodē li. ij. ꝯtra manicheū. Quid eſt ſupbia niſi deſerto ſecreto cōſcientie foris velle videri quod nō eſt. Et ab eodē li. de innocētia. Supbia ē amor ꝓprie excellētie. Cui ꝯcordat Bernard⁹ dicēs. Supbia eſt ꝓprie excellētie appetit⁹ Scdo q̄z viā ſupbie cognoſcere poſſum⁹ diuiſiōe. Nam duplex eſt ſupbia. ſ. exterior ꝛ interior. Exterior eſt q̄ apparet foris in voce. i veſte vel in ope. Scda ſupbia interior ē in corde. ꝛ hec eſt peior q꞉ min⁹ cognoſcit᷑ ꝛ min⁹ vitat᷑. ſic ip̄i⁹ phariſei ſuperbia nō apparebat foris i veſtibꝫ. iō nō cognoſcebat ſꝫ dicebat. Nō ſum ſic ceteri hoim. Vn̄ dic̄ Aug. ꝺ ciui. dei. Audeo dicere: ſupbis vtile eſt cadere i aliquod aptū ꝛ manifeſtū pctm̄ vnde ſibi diſpliceāt q̄ iā ſibi placēdo ceciderāt Salubri⁹ eīm petro diſplicuit quādo fleuit q̄z ſibi placuit qn̄ p̄ſumpſit Dic p̄s. Imple facies eoꝝ ignominia ꝛ q̄rent nomen tuū dn̄e. Hec igit᷑ eſt illa peſtis q̄ bonos ꝛ malos: magnos ꝛ puos cupit deuorare. Aug. de natura ꝛ gr̄a. Cetera vicia i malefactꝫ valent. ſola ſupbia etiā in recto ē cauēda Tertio deniq; viaꝫ ſupbie cognoſcere poſſumus ſil'itudine. Facil⁹ eīm mēs pcipit inuiſibile q̄le eſt ſupbia ſil'itudine q̄z ſolo ꝑmone. iō ſaluator loquebat᷑ ſimilitudine ꝛ pabolice ſic̄ i iſto euangelio. Vn̄ dr̄ de eo. Et nūq̄z ſine pabolis loquebat᷑. Cui⁹ rōnem dat Gregor. in omel. xl. Vt ex his q̄ nouit anim⁹ ſurgat ad incognita q̄ nō nouit quaten⁹ exemplo viſibiliū ſe ad inuiſibilia rapiat. ꝛ p ea q̄ vſu didicit q̄ſi ꝯfricat⁹ incaleſcat. vt p hoc q̄ ſcit notuꝫ diligere diſcat ꝛ incognita amare. Et. iij. ꝺ aīa. Intelligentē oportet fantaſmata ſpeculari. Vn̄ ſupbia ſic figurat᷑. Superbia eīm vadit i via pditiōis. ſedēs ſup dromedario armata armis aureis. ducēs ſup galeā pauonē. in clipeo leonem. in tunica aquilā. in manu gladium latū. Supbia igit᷑ dr̄ ire i dromedario qd̄ eſt aīal velociſſimuꝫ. q꞉ vno die longi⁹ currit q̄z equus in tribꝫ. vt dicit Hiero. ſup Mat. Sic ſupbi veloces ſunt ad ſui oſtentatiōem. de q̄bꝫ Prouer. j. Pedes eoꝝ ad maluꝫ currunt. Et p̄s. orat dicēs. Nō veniat mihi pes ſupbie. Cui⁹ rōem idē aſſignat di. Veloces pedes eoꝝ ad effundēduꝫ ſanguinē Poſtea dr̄ ducere i galea pauonē. q̄ talis ē nature q̄ ſi inſpicit᷑ extēdit pēnas in cauda vt videat᷑ ꝛ laudet᷑ Sic faciūt ſupbi q̄ gl'ian᷑ in veſtibus p̄cioſis ꝛ lōgis. q̄bꝫ dic̄ Salomō. Ne glieris vnq̄z in p̄cioſa veſte tua. Cui⁹ rōem dic̄ Iac. v. c. Veſtimēta vr̄a a tineis comeſta ſūt. theſaurizaſt̄ vob' vindictā in die ire. Et ſic̄ pauo nō attēdit ad pedes ſuos. ſic ſupbi nō intelligūt fragilitatē ſuā. de q̄bꝫ Bern̄. O homo q̄d ſupbis cinis ꝛ puluis. cui⁹ ꝯceptio culpa. naſci miſeria. viuere pena. mori anguſtia. Idē. Cōſidera o hō vn̄ veneris ꝛ erubeſce. vbi es ꝛ ingemiſce. q̄ vadis ꝛ ꝯtremiſce. Sꝫ ꝛ attēde o ſupbe q̄ de⁹ tu⁹ creator tu⁹ ꝛ redēptor humilitatis exēplū tibi dedit di. Diſcite a me q꞉ mit' ꝛc. Deinde ſupbia dr̄ hr̄e in clipeo leonē q̄ dr̄ rex aīaliū. quē ſequūtur cetera aīalia. ꝺ q̄bꝫ q̄ vult occidit Sic ſupbꝫ imitat᷑ diabolū. iuxta illud Iob. xlj. Ipe eſt rex ſup om̄es filios ſuperbie. Inſup ſic̄ leo ita ſupbꝫ omnibꝫ inimicat᷑ ſupioribꝫ equalibꝫ ꝛ inferioribꝫ. Iō bn̄ ait Salomon Prouer. xiij

Dominica decima poſt pēthe.

Inter ſupbos ſemp iurgia ſunt. Poſt
modū ſupbia habet aquilā ī tunica q̄
eſt talis nature ꝙ pullos ſuos ad vo
landū puocat ſup eos volitās. Deut.
xxxj. Sic ſupbi inducūt pueros ſuos
ad ſupbiam. Aquila etiā pullos ſuos
recipit ſup dorſum ſm Lyrā vbi ſup.
vt ſi ſagitta impetit̄ ipa prius recipiat
ictum. Sic ſupbi ꝓpter filios ſuos re/
tinent alienas poſſeſſiones. ꝓ qbꝫ reci
piunt tormētū eterne mortis. Itē aq/
la pullos ſuos examinat ad ſolē et re/
ſpiciētes audacter ſolē fouet et nutrit.
ſꝫ auertētes oculos a ſole abijcit de ni
do. Sic ſupbi filios ſupbos eos imi/
tantes diligūt ⁊ exaltāt. humiles vero
refutāt. qꝛ om̄e aīal diligit ſibi ſimile.
Poſtremo ſupbia dꝛ habere gladiū
magnū ⁊ latum in manu. qꝛ oībꝫ non
iuſticia ſꝫ potētia vult dn̄ari. exiſtimāſ
alios quaſi bruta. Hinc Aug. de ꝯfli/
ctu vicioꝝ ⁊ ỽtutū dicit in pſona ſup/
bie. Certe multis ⁊ pene omnibꝫ meli
or es verbo. ſciētia. diuitijs. honoribꝫ.
grā ⁊ potētia. cūctos ḡ deſpice. cunctis
teipm̄ ſupiorē attēde. Talis fuit ſup/
bia hui⁹ phariſei q̄ dicebat. Non ſum
ſicut ceteri hominū. O via ſupbie. via
pditionis. via eterne mortis. qua aſcē
dunt corruendi Hāc aſcēdit primum
lucifer dicens illud Eſa. xiiij. Super
aſtra aſcendaꝫ ⁊ ſimilis ero altiſſimo.
Unde Hugo de aīa. Supbia in ce
lo nata ſed velut immemor qua via ī
de cecidit illuc poſtea redire nō potuit
¶ Secūda via perditionis que du
cit in infernuꝫ eſt via auaricie que eti/
am habet multos laqueos occultos.
Iuxta illud Sap. xiiij. Creature facte
ſunt ī muſcipulā ⁊ laqueū pedibus in
ſipientiū. Ideo ipam triplicitꝫ poſſu
mus cognoſcere. ſ.
Primo diffinitione
Scdo diuiſione
Tertio ſimilitudine
Primo nāqꝫ viam piculoſam auari/
cie poſſumus cognoſcere diffinitione
Sic enī eam diffinit Tullius. Auari
cia eſt inordinat⁹ amor pecunie. Gre.
vo in quadā omel. ſic. Auaricia eſt in
ordinatus appetit⁹ non ſolū pecunie
ſed ſciencie ⁊ altitudinis ⁊ cuiuſcunqꝫ
boni tempalis Et apl'us. j. Thim. vj.
Radix oim maloꝝ eſt cupiditas. id ē
auaricia Scdo deniqꝫ eam cogno/
ſcere poſſumus diuiſione Nā ſm ſan
ctum Tho. ij. ij. q. cxviij. Auaricia cōſi
ſtit in tribꝫ. ſ. in appetendo. in acquirē/
do. ⁊ in retinendo inordinate res tem/
porales In appetēdo fit mortale aua
ricia tribꝫ modis. Primo appetendo
aliena illicite voluntate deliberata. ita
ꝙ reciperet cōtra iuſticiā aliena ſi poſ/
ſet. Scdo cum appetit de liberate illici
ta que ſine mortali teneri nō poſſunt.
puta beneficium eccleſiaſticum cū ſit
ille indignus. Tertio auaricia poſſet
eſſe mortale quādo appetit ſuperflua
appetitu ſuffocante totaliter mentem
a debita cura ſui ⁊ neceſſaria cōſidera
tione diuinoꝝ. vt patꝫ. xxviij. q. j. Ido
latriam. Scdo auaricia fit mortale ī
acquirendo quando quis tpalia acq̄
rit p illicita. puta vſuram. rapinā. fal/
ſum contractū. vel p adulteriū. Ter/
tio auaricia fit mortale in retinendo.
quando quis retinet ſcienter que reſti
tuere tenetur ⁊ poteſt. vt patet extra de
reſtitu. ſpo. c. Sepe ꝯtingit. Uel qn̄ re
tinet vltra ſuam neceſſitatē vidēs ali/
quem in extrema neceſſitate Tertio
ſiquidem auaricie viam poſſum⁹ co/
gnoſcere ſimilitudine. Figuratur eniꝫ
ipa ſic. Ipa nāqꝫ ſedet ſuper quoddaꝫ
aīal qd̄ dicit̄ orix. ſup galeā hn̄s ima/
ginem talpe. in tunica quoddam aīal
qd̄ dꝛ eniſtrū. in clipeo habēs aīal qd̄
dicitur monoceroutes. Dicit̄ enī auaſ

ricia ire p oȝit. qd aial moraẗ in afri/ca vbi terra caret aqua. vñ ſemp ſitit ꝛ nũꝗ ſatiaẗ. ſimiliter auarus. iuxta illd Ecc̃s. v. Auarus nunꝗ implebiẗ pecunia. Et Aug. de verbis dñi. Inex plebilis eſt ſola auaricia diuitiꝫ ſem per rapit ꝛ nunꝗ ſatiatur. nec deum timet nec homineꝫ reueretur. nec pa/tri parcit nec matrẽ agnoſcit. nec fra/tri obtemperat. nec amico fidẽ ſeruat viduam opprimit. pupillos inuadit liberos in ſuitiũ reuocat. teſtimoniũ falſum pfert. res mortui occupat qſi nõ ipe q hoc facit moriaẗ. Deĩde aua/ricia ducit talpaꝫ ſuper galeã que ra/dices frugũ ꝛ herbaꝝ edit. ꝛ ſignificat auaros: vſurarios: ꝑemptores q an/teꝗ fructus creſcant ꝑemunt. Chryſ. Sup oĩes mercatores maledictus eſt vſurari⁹. Eſt aũt vſura ſm Augu. cũ qs plus exigit ꝗ alter accepit. Eſt etiam talpa ceca in terra latitãs. Sic auarus ſm Pſ. oculos ſuos ſtatuit declinare in terram Ecc̃i. xx. Exenia ꝛ dona excecãt oculos iudicuꝫ. Eterin/de ſicut talpa etiã in fame pcit herbis ꝛ terrã comedit. Sic auarus frequen ter ieiunat vt plus habeat ꝛ de vilib⁹ ɔtẽtaẗ. De quo Ecc̃i. vj. Eſt ꝛ alid ma/lum qd vidi ſub ſole ꝛ quidẽ frequẽs apud hoĩes. vir cui dedit deuſ diui tias ſubſtãtiaꝫ ꝛ honores ꝛ nihil deeſt aĩe ei⁹ ex oĩbus que deſiderat. nec tri/buit ei poteſtateꝫ deus vt comedat ex eo. ſed homo extrane⁹ vorabit illud h̃ eſt vanitas ꝛ magna miſeria. Deinde in clypeo habet eniſtrũ ſiue aſpriolũ qd eſt aial paruũ in eſtate cõgregans cibos vt habeat in hyeme. Poſtea ve/ro maſculus expellit de antro feminã Sic faciũt auari nihil ɔfidẽtes de vx/ore de filijs: cũ tamen dicat Seneca. Nullius boni ſine ſocio iocũda ẽ poſ/ſeſſio. Nouiſſime in tunica habet mo nocerõtes qd eſt taꝫ ferox aial vt viu⁹ capi nõ poſſit. licet poſſit interimi. ꝛ ſi gnificat auaros q poti⁹ volũt eternali ter mori ꝗ aliena reſtituere. ꝛ ſic vbis ɔfeſſoris viui nõ poſſũt capi. Jõ diciẗ Ecc̃i. x. Nihil ẽ ſceleſti⁹ ꝗ amare pecu niã. Hic eñ ꝛ aiam ſuã venalẽ habet O de⁹ oĩpotens ꝗ multi ꝓter viliſſi/mũ es ꝛ metallũ pcioſam aĩam ad dĩ imaginẽ factam eternis penis obliga rũt. O filij adã miſeri. ecce a maiore vſ ꝗ ad minimũ oĩes ſtudẽt auaricie

O. Tertia deniꝗ via q ducit in ĩ/fernũ ẽ via luxurie. de q dr Eſa. lj. Po ſuiſti vt terrã corp⁹ tuũ ꝛ quaſi viam trãſeuntib. Et Prouerb. xxiij. Fouea pfunda eſt meretrix ꝛ pute⁹ anguſt⁹. mulier aliena inſidiaẗ in via qſi latro ꝛ qs incautos viderit interficiet. q q/dẽ via pditõis luxurie ꝗ difficile ſit co gnoſcere docet ſalomõ Prouerb. xxx. di. Tria ſũt difficilia mihi ꝛ quartuꝫ penitus ignoro. viã aqle ĩ celo. viã co/lubri ſup trã. viã nauis in medio ma ri. ꝛ viã viri in adoleſcẽtia ſua. Talis eſt ꝛ via mulieris adultere q comedit ꝛ tergẽs os ſuũ dicit. Nõ ſũ opata ma lũ. Unde ipi⁹ noticiã vie pdite luxurie vt euitem⁹ tripliciter declarem⁹. ſ.

Primo diffinitiõe.
Secũdo diuiſiõe.
Tertio ſilitudine.

Prĩo itaꝗ viã maledicte luxurie de/clarem⁹ diffinitiõe. Luxuria eĩ ſꝫ Iſid. ẽ ſolutio in voluptates. veneree ãt de/lectatões maxime ſoluũt aĩm. vel lu/xuria ẽ iordiat⁹ amor illi⁹ delectatõis q ẽ ſm tactuꝫ. vel luxuria ẽ libidinoſe voluptatis appetitus. Scdo viã lu xurie declarẽ⁹ diuiſiõe. nã luxuria du ob⁹ mõis cõmittiẗ. ſ. corde ꝛ ope. Pri/mo luxuria corde cõmittiẗ qꝛ initium hꝫ a corde cogitãdo cũ delectatiõis: vt ſolũ in ipi⁹ ope delecteẗ. ꝛ taľ cogitatõ

eſt pctm̄ mortale. etiã ſi nolit ope ppe trare. quia ꝯſenſit in delectationem. ⁊ multo magis ſi vltra talẽ cogitatiõez addat ꝯſenſus i opus ſi adeſſet facultas. De hac dicit ſaluator Matth. v. Qui viderit mulierẽ ad concupiſcendũ eã hic iã mechatus eſt. ⁊ eſt tale peccatũ in qualẽ perſonã ꝯſenſit: puta ſi in ſolutã fornicatio eſt: ſi in cõiugataz adulteriũ. ſi in ꝯſanguineã inceſt⁹ ⁊c.

Secũdo luxuria cõmittit ope: puta mala intẽtiõe dicendo aliqd alicui. vel tangendo: oſculando. vel munera mittẽdo cauſa illicite delectatõis ⁊ peccati. vel ope ex volũtate reſolutionẽ ſeminis pcurãdo extra matrimoniũ ſp eſt pctm̄ mortale quõcũqz. O de⁹ mũdiſſime q̃ȝ multi vadũt hac via ad inferni eternũ tormentũ. quia quidã verecũdia ducti nec ꝯfitent. Tertio viam luxurie abominabilez declarem⁹ ſilitudine. Jpa enĩ figurat ſic. q; eũdo in infernũ ſedet ſup vrſũ habẽs in galea ſertũ de roſis. in clypeo ducit ſyrenẽ. in tunica baſiliſcũ. in manu poculũ aureũ plenũ imũdicia. Dicit igit luxuria ire in vrſo. q̃a ſicut vrſus ſequit dulcedinẽ mellis donec cadit in foueaz vbi capit ⁊ occidit. Sic luxurioſus ſequit delectationẽ pcti donec cadat i foueã inferni. Jõ dicit Gregor. in moral. Si luxuria ſemel mentẽ occupauerit vix bonũ cogitare pmittit. Naz qcqd dei de ſua pditiõe dixeris nõ ſuſcipiet. qr dr Eccl. xxj. Audiet luxurioſus ⁊ diſplicebit illi ⁊ pijciet illud poſt tergum ſuũ. Et Eccl. xxiij. Fouea pfũda eſt meretrix. i. luxuria. Deinde ipa dicitur habere caput coronatuz roſis. q̃a luxurioſi libẽter habẽt ornata capita. pſertim mulieres. De qb⁹ Prouerb. vij. Ecce occurrit illi mlier ornatu meretriceo ppata ad capiẽdas animas. Et infra. ſtatim eaz ſequit q̃ſi bos ductus ad victimã. ⁊ q̃ſi agnus laſciuiẽs ⁊ ignorãs ⁊ neſcit q; ad vincula ſtult⁹ trahatur donec trãſfigat ſagitta iecur eius. Hinc Bern. Ex cordis theſauro ſine dubio pcedit quicqd foris apparet vitio p. vanũ cor vanitatis notã ingerit corpi. ⁊ exterior ſupfluitas interioris vanitatis indiciũ ẽ. Deinde luxuria dr habere in clypeo ſyrenẽ que i mari dulci cantu dormire facit nauigãtes. ⁊ tũc p eã ſubmergunt. Sic faciũt luxurioſi tã viri q̃ȝ mulieres q̃ fũdũt dulcia colloq̃a pmiſſoria puocatiua ad luxuriã. Vñ Prouer. v. Fau⁹ diſtillãs labia meretricis. et nitidius oleo guttur eius. nouiſſima aũt eius amara q̃ſi abſinthiũ. Hiero. Nos ad patriã tendẽtes mortiferos ſyrenarũ cãtus ſurda debem⁹ aure trãſire. Poſtea luxuria in tunica hȝ baſiliſcũ q̃ ſolo viſu occidit hoiem ſi eũ pmo viderit. Sic luxurioſi ꝯuenenatos intuit⁹ ſe mutuo occidũt. Prouer. vj. Nõ cõcupiſcat pulchritudinẽ illi⁹ cor tuũ ne capiaris nutib⁹ illi⁹. Et Eccl. ix. Ne reſpicias mulierẽ multiloquã. ne forte i cidas in laqos illi⁹. Nouiſſime luxuria dicit habere poculũ aureũ in manu. de q̃ q̃cũqz voluerit bibere illi dat qr q̃libet libere põt ſaltẽ in corde pctõ luxurie peccare Apoc. xviij. Vidi mulierẽ ſedentẽ ſup beſtiã ⁊ poculũ aureum habentẽ in manu ſua int⁹ plenuz abominatiõe ⁊ imũdicia fornicatõis ſue. O q̃ȝ felix ille q̃ de h̃ nõ biberit. q̃a talis deũ videbit. Matth. v. Bñ mũdo corde qm̄ ipi deuz videbũt. ⁊ tales ſunt pauci nũc: vt de via pditiõis implicat illud Gen. vj. Om̄is q̃ppe caro corruperat vias ſuas. ¶ Quarta q̃ȝ via q̃ ducit ad infernũ eſt via ire De hac via dr in pß. Fiant vie eorũ tenebre ⁊ lubricũ. Et quia via tenebroſa difficulter põt diſcerni. iõ eã tripli

citer declaremus .ſ.

Primo diffinitiõe.

Secũdo diuiſiõe.

Tertio ſilitudine.

Primo dixi ꝙ viam ire declaremus diffinitione. Prima eñ diffinitio eſt Caſſiodori ſup illõ Pſ. Dñe ne in furore tuo ꝛc. Ira eſt motus animi concitãs ad penã. puocãs inferendã. Secũda diffinitio eſt Damaſceni di. Ira eſt feruor eius qui circa cor ẽ ſanguis ex euaporatõe fellis fiens. Tertia diffinitio eſt Auguſtini di. Ira ẽ triſticia ex impotẽtia vlciſcẽdi ſe. Secũdo viam ire declaremus diuiſiõe. Naʒ ira tres habet modos .ſ. Primo in corde vindictã appetẽdo qualitercũqʒ etiaʒ ꝯtra ordinẽ rõnis. ꝛ ita eſt pctm̃ mortale. de qua ſaluator Matth. v. Qui iraſcit̃ fratri ſuo reus erit iudicio. poteſt tamẽ ſine pctõ mortali vindictam appetere de dei iniuria. Un̄ Raban⁹ Qui cũ cauſa iraſcit̃ nõ fratri iraſcit̃ ſʒ vitio. Secũdo ira manifeſtat̃ i ſignis ꝑ verba iniurioſa ꝛc. Jõ di̇c ſaluator. Qui dixerit fratri ſuo racha. qõ ẽ interiectio iraſcẽtis reus erit ꝯcilio. Tertio ira fit in facto nocumẽtũ inferendo liuore vindicte. de qua ſubiũgit ſaluator. Qui autẽ dixerit fatue reus erit gehenne. Prim⁹ igit̃ modus ire ẽ graue mortale. Secũd⁹ grauior. Terti⁹ grauiſſim⁹. Tertio viã ire declaremuſ ſilitudine. que quideʒ figurat̃ ſic. Uadit eñ ſup tigridẽ in galea ducens niſum. in clypeo canẽ rabidũ. in tunica q̃ddã monſtꝝ qõ dꝛ foca. Jra itaqʒ dꝛ ire in tigride qõ ẽ velociſſimũ aĩaliuʒ quia iracundus velociter ꝛ ſine ꝯſilio cupit vindictam. Jdõ dꝛ Eccs. vij. Ne ſis velox ad iraſcẽdũ. quia ira in ſinu ſtulti requieſcit. Cuius rõ eſt. qꝛ ſapiens oĩa facit cũ ꝯſilio. Sed de irat̃ dicit Aug⁹ ad Proſcoꝝ. Nulli iraſcẽti ira ſua videt̃ eſſe iniuſta. Deinde ira dꝛ niſum in galea habere. quia tal' nature ẽ ꝙ oĩs auis predã capiẽs par citꝰ ſui generis auib⁹ pter niſum. q̃ ſuum comparẽ capit ſi pualet. Sic homo iracũdus hominẽ ſui ſimilẽ ꝑſequit̃ ꝛ occidit. Un̄ Ecci. xxviij. Homo in hominẽ ſimilẽ ſibi nõ habet miſericordiã ꝛ de pctis ſuis depcat̃. Poſt h̃ dꝛ habere caneʒ rabidũ in clypeo. d' q̃ di̇c Cõſtanti. in viatico ꝙ eſt ſolitꝰ ag⁹ aperto ore fugit lingua pẽdente ſaliua defluẽte, oculos rubicũdos gerit i oĩe obiectum ac ſi cecus eſſet impingit. Sic iracũdus trãſuerſis ocul' mouẽtibus labijs oĩbus infeſtus eſt. Prouerb. xv. Uir iracundus puocat rixas. Deinde dꝛ habere in tunica focam qõ eſt mõſtꝝ marinũ. vel dꝛ bos marin⁹. qõ talis eſt nature vt di̇c Ariſtoteles. ꝙ ꝯtra oĩa aĩalia ẽ mitiſſimũ niſi ꝯtra ſuã feminã cũ qua ſemꝑ pugnat donec occidat. ꝛ tandeʒ ducit aliã ꝛ huic ſilit̃ facit. ꝛ tertie ſimilit̃. Sic iracũdi nũq̃ʒ viuũt pacifice cum vxorib⁹. quib⁹ dꝛ Ecci. iiij. Noli eſſe ſicut leo in domo tua euertẽs domeſticos tuos ꝛ oppmẽs ſubiectos tibi Et Prouer. xvij. Melior eſt buccella ſicca cum gaudio q̃ʒ domus plena victimis cũ iurgio. Audi ꝛ tu mulier q̃ habes virũ iracundũ quid di̇c Sapiẽs Prouerb. xv. Reſponſio mollis frangit iram. ſermo durus ſuſcitat furorẽ ergo ſis patiens ꝯtra verbũ viri quia dictũ eſt mulieri Geñ. iij. Sub viri poteſtate eris. O q̃ʒ m'ti ꝯiugati adhuc in p̃ſenti inceperũt improperia infernalia ſe inuiceʒ vituperando. nõ eſt crudelius bellũ q̃ʒ inter ꝯiugatos. O via amara iracũdorũ q̃ de amaritudine ibũt in amaritudinẽ amariſſimaʒ.

Q Quinta via que ducit ad infernũ eſt via gule. de qua pſ. Jn via hac

qua ambulabā abſconderūt ſuperbi
ſcʒ demones laqueū mihi. quia conti
nua tētatōe ledit. Et quia laqueos ha
bet abſcōditos. ideo tripliciter declare
mus eam. ſ.

Primo diffinitiōe.
Secūdo diuiſiōe.
Tertio ſilitudine.

Primo igitur viā gule declarem⁹ diffi
nitiōe. Dicit em Hugo li. ij. de ſacramē
tis. q gula ē inordinat⁹ appetit⁹ eden
di vel bibēdi. Scdo viā gule decla
remus diuiſiōe. Dicit Alexā. de ales i
ſuo cōpēdio q appetit⁹ comedēdi vel
bibendi pōt eſſe qnqʒ mōis. Primo
cibū vel potū ſolūmō appetēdo. ꝛ hoc
nullū eſt pctm qꝛ naturale eſt. Scdo
qn̄ tali appetitui adiūgit̄ delectatio i
cibo vel potu. ꝛ ſic eſt veniale. Tertio
qn̄ tali appetitui adiūgit̄ tranſgreſſio
alicui⁹ pcepti: puta qꝛ frāgit ieiuniuʒ
ꝯ pcepto ad qd̄ obligat̄. ꝛ ſic ē morta-
le pctm̄. Quarto qn̄ tali appetitui fi-
nali affectu inheret: puta parat⁹ face-
re qcūqꝫ vt cū ꝯſequat̄. ꝛ h̄ ſilr eſt mor
tale. graui⁹ tn̄ pmo. Quinto qn̄ ꝓpter
delectatōeʒ duc̄ totā vitā ſuā hmōi de
lectatiōibꝫ deputare. ſic diues q epu-
labat̄ quotidie ſplēdide. ꝛ h̄ ē multuʒ
vicinū mortali. Adde ſextū qn̄ in cibo
vel potu tali aduertenter vult vti qd̄
nocumētū ꝓprie pſone pſtat: puta tan
tū comedit vel bibit aduertēter q per
dit vſum rōnis. Similiter ſi comedit
aliquid ſciēter q notabilē infirmitatē
incurreret tūc eſſet mortale. qꝛ dꝛ i pſ̄
Fortitudinē meā dn̄e ad te cuſtodiaʒ.
Sec⁹ ſi fiat inaduertēter niſi ita eſſet
freqūēter q teneret̄ aduertere. Sec⁹ ſi
modicū nocumētuʒ credat incurrere.
ſic infirm⁹ q plus vult pati augmen
tū febris q̄ ſitim. qꝛ tūc eſt veniale. er
go videāt illi qui freqūēter inebriant̄
viſitātes tabernas. Tertio viā gule
declarem⁹ ſilitudine. Figurat̄ em ſiue
deſignat̄ ſic. Gula vadit ſuper porcuʒ
habens vulpē in galea et luceuʒ piſcē
in clypeo. ꝛ in tunica quoddā animal
qd̄ dꝛ panthio. Gula igit̄ dꝛ ſedere ſu-
per porcum qui eſt aīal immundū et
auidum. ꝛ ſignificat guloſos q mul-
tum comedūt ꝛ qn̄qꝫ immūde. ꝛ igra
ti ſunt de dei beneficijs ſicut porc⁹ nō
reſpicit ſurſum vn̄ veniāt glādes. qui
deſiderant ꝛ ꝑparāt ſibi diuerſas res
De qbus Seneca. Pauciſſimoꝝ iu-
geruʒ paſcuis taurus implebit̄. vna
ſilua elephātibus pluribus ſuffic̄. ho
mo ꝛ terra paſcit̄ ꝛ mari. accipiter ra-
paciſſimus ꝯtētus aere. lupus terra.
luceus aqua. Sꝫ homo rapacior ter
ram aquā aerem. ꝛ ſi poſſet celuʒ ſuis
nutrimētis ſpoliaret. Tales fuerunt
iudei in deſerto qui nō poterāt ſatia-
ri cibo celeſti ꝛ māna. ſꝫ deſiderabant
carnes ꝛ pepones ꝛ cibos egyptioꝝ q
bus dn̄s dedit carnes in abūdātia. ꝺ
qbus pſ̄. Mādūcauerunt ꝛ ſaturati
ſūt nimis. Et ſequit̄. Adhuc eſce eorū
erant i ore ipoꝝ. ꝛ ira dei aſcēdit ſuper
eos. De talibꝫ dic̄ Aplus ad Phil. iij.
Multi ambulant quos ſepe dicebā
vobis. nūc autē ꝛ flens dico inimicos
crucis xp̄i quoꝝ deus venter eſt. Glo.
qꝛ quicqd faciūt ꝑ ventre faciūt qua-
ſi ipm ventrē deū faciūt. qꝛ hoc ab ho
mine colit̄ qd̄ p ceteris diligit̄ ꝛc. Dei-
de gula habet vulpē in galea. q vt dic̄
Iſidorus talē habet ꝯſuetudinē q fo
ueas quas ſibi facit taxus vulpes de
fedat ſuo ſtercore vt taxus ſuū fetoreʒ
fugiat ꝛ ſic eas inhabitet. Et ſignificat
diabolū q p crapulā dei templū. i. ho
minē. iuxta illō Apl'i. Templū di ſan-
ctū eſt qd̄ eſtis vos: defedat vt inde de-
us recedat. ꝛ ibi ipe maneat. qꝛ gula ē
requies diaboli. Math. xij. et. Lu. xj.
Cum immūd⁹ ſpiritus exierit ab ho-

mine ambulat ꝑ loca arida querēs requiem ⁊ nō inueniēs dicit. Reuertar in domū meā vnde exiui. Loca arida ſunt hoīes tēperate viuētes in quibuſ diabolus nō inuenit locū: ſꝫ in guloſiſ Jdeo demones dixerūt xpo Mar. v. Mitte nos ī porcos. Poſt h̄ dr̄ gula habere piſcem luceū in clipeo q̄ p̄re nimia pinguedīe excecatur ⁊ capit̄. Sic guloſi ꝓpter nimiā gulam excecant̄ in cōſcientia. De quibꝫ Job. xv. Operuit faciem eius craſſitudo. Hic Seneca. Voluptas guttur(is) que tāti hodie eſtimatur nō niſi duoꝝ obtinet latitudinem digitoꝝ. ⁊ hui⁹ tam modice partis tam exigua delectatio quāta paratur ſolicitudine. q̄ntā deinde moleſtiam parit. Hinc mōſtruoſius dilatantur renes ⁊ humeri. hinc tumētes ventri nō tam impinguant̄ q̄ꝫ impꝛgnātur Et dū carnis onus oſſa nō ſuſtinent varij morbi generant̄. ⁊ hmōi aīaliuꝫ loco nō hoīm numerem⁹ Verūtn̄ quidam naturaliter cū minoꝛi victu dilatant̄ ſed nō excecant̄ nec ī diuerſa vicia cadūt ſicut guloſi. Nā ⁊ de beato Thoma dr̄ ꝙ fuerit craſſus. ſilr̄ beat⁹ Bonifacius martyr. Deinde gula dicitur habere aīal panthio in tunica. qđ nutritur delicatis cibarijs. ⁊ habet rufaꝫ pellem velut ſanguineꝫ. ſꝫ cum morit̄ pellis rufa ꝑdit decoꝛem. Sic guloſi in moꝛte ꝑdunt ruboꝛem ⁊ valoꝛem. Unde beat⁹ Bern̄. O homo cur carnē tuam ꝓcioſis rebꝫ impinguas ⁊ adoꝛnas quā poſt paucos dies vermes deuoꝛant in ſepulcro Jdem. Qui modo veſcebat̄ delicijs: modo ꝯſumit̄ a vermibus. qui pꝛius ſedebat glorioſus ī aula: modo iacet fetens in tūba. Jdē. Quid fetidius humano cadauere. qđ hoꝛribilius moꝛtuo homine. cuius ī vita erat gratiſſimus amplexus fit in moꝛte hoꝛribilis aſpect⁹. Jdem. Jſta charitas deſtruit charitatē. hec diſcretio diſcretionē ꝯfundit. talis miſericoꝛdia crudelitate plēa ē qua videlicꝫ ita coꝛpoꝛi ſeruit̄ vt anima iugulet̄. Que etenim charitas eſt carnē diligere ⁊ negligere ſpm̄. Que diſcretio totuꝫ dare coꝛpoꝛi ⁊ anime nihil. Qualis miſericoꝛdia ancillā reficere ⁊ dn̄am interficere. Nemo ꝑ hmōi miſericoꝛdiā ſperet ſe ꝯſequi miſericoꝛdiā. O deus xpe q̄ꝫ lubꝛica facta eſt via gule. Ecce omnia incipiunt ⁊ concludūt peſſima gula. Nam dū homo naſcitur p̄parat̄ ꝯuiuiuꝫ. dum nubit dumq̄ꝫ moꝛitur. Sed ſuperbis eſt ꝙ ieiunos ⁊ ſobꝛioſ ſanctos ⁊ eccleſiaꝝ dedicationes crapula celebꝛant. Contra quos dicit beatus Hieronym⁹. Nihil ſolicitius ꝓuidendū eſt q̄ꝫ vt ſolennē diem non tā ciboꝛum abundantia q̄ꝫ ſpiritus exultatione celebꝛemus. Quia valde abſurdum eſt nimia ſaturitate velle honoꝛare martyres: quos ſcim⁹ deo placuiſſe ieiunijs. Hec ille. Hac via quilibet videat ne cadat. ℞ Sexta via que ducit in infernū eſt via iuidie de qua pſ̄. oꝛat liberari dicens. Viaꝫ iniquitatis amoue a me. Quā etiā tripliciter declaremus. ſ.

Primo diffinitione.
Scđo diuiſione
Tertio ſimilitudine.

Primo itaq̄ꝫ viam inuidie declaremus diffinitione. Auguſtinus eīn̄ ſuper illud pſ̄. Conuertit coꝛ eoꝛum vt odirent populū: ſic diffinit. Jnuidia ē odium felicitat(is) aliene. Remigius vero ſic diffinit. Jnuidia eſt doloꝛ ď alieno bono. Secundo viam inuidie declaremus diuiſione. nam de bono alteri⁹ poteſt eſſe triſticia ꝑut appꝛehēditur vt malū ꝓꝛiū. ⁊ h̄ pōt fieri q̄drupliciter. Primo inquantū ex eo nobiſ aliqđ ꝑiculum imminet. ſcꝫ ne ab eo

ledamur. ſicut .j. Macha. ij. Mathathias cum ſuis ꝯtriſtatus eſt valde ꝺ exaltatione regis Antiochi. ⁊ hec triſticia nõ eſt inuidia ſed effectus timoris vt dicit phs. ij. rhetoꝛ. ⁊ poteſt eſſe ſine peccato. Scđo triſticia apprehendit̃ inquantũ eſt diminutiuũ ꝓprie glie vel excellentie. ⁊ hec triſticia eſt ꝓprie inuidia ſm phm vbi ſupra. ⁊ ex ſuo genere eſt peccatuꝫ moꝛtale. Unde Job. v. Paruulũ occidit inuidia. Gregorius. Nullus hac peſte moꝛit̃ niſi qui terrena appetit q̃ tota nõ ꝓueniũt pluribꝫ Unde ſi qua deſideramus illi inuidemus q̇ ea penitus accipit vel partem habendo nobis quantitatẽ reſtringit ꝑmus motus tñ hmõi inuidie etiam in ꝑfectis poteſt eſſe veniale. Tertio apprehendit̃ bonũ alterius inq̃tum deeſt nobis qđ alius habet. ⁊ ſic triſtamur. ⁊ iſta triſticia nõ eſt inuidia. ſꝫ ꝓprie đr zelus ſm phm. ⁊ non eſt pctm̃ ſi circa honeſta bona verſabitur. Uñ Hiero. ad athletã de inſtructione filie dicit. Habeat ſocias cum quibus addiſcat. quibꝫ inuideat. quaꝝ laudibus moꝛdeatur. Quãdo ṽo talis triſticia fit circa inhoneſta ⁊ turpia: poteſt eſſe peccatũ veniale vel moꝛtale ⁊ quãdoq꞉ nullũ peccatũ. Quarto apprehẽdit̃ bonũ alterius ꝑut poteſt cedere in dãnum multoꝝ iniuſte. ⁊ ſic nõ eſt inuidia. ſicut triſticia de ꝓſperitatibꝫ tyrannoꝝ. Uñ Gre. xx. moral. Euenire plerũq꞉ ſolet vt nõ amiſſa caritate inimici ruina nos letificet ⁊ rurſus eiꝰ glia ſine inuidie culpa ꝯtriſtet. ⁊ cum ruente eo quoſdã bene erigi credimus. et ꝓficiente illo pleroſq꞉ iniuſte opꝑmi foꝛmidamus. Hec ille. ĝ ⁊c. Tertio q꞉ viam inuidie declaremus ſimilitudine. Deſcribit̃ aũt ipa ſic. Inuidia dicit̃ ire ſup draconẽ habẽs nidũ cũ apibꝫ i galea. veſpertilionẽ in clipeo. ſerpẽtem in tunica. Primo inuidia dicitur ire ſuper draconẽ. cuius fel amariſſimuꝫ. vim vero non in dentibus ſed in cauda habet. Sic inuidi amaritudinem habent in coꝛde de bono alioꝝ. Unde Valerius maximus interrogatꝰ quõ inuidos nõ haberet. Reſpondit. Si nihil inquit ex magnis rebus habueris atq꞉ nihil feliciter geſſeris. nam ſola miſeria caret inuidia. Seneca. Utinam inuidi oculos haberent in omnibus ciuitatibꝫ vt de omniũ felicitatibus toꝛquerent̃. Deinde inuidia dicit̃ nidũ cum apibꝫ ducere in galea. q꞉ ſicut apis in oꝛe mel hꝫ ſed i cauda aculeum quo pungit. Sic inuidi in ꝑſentia dulcia verba dicunt ſed i abſentia detrahunt. Unde Prouerb. xxiij. dicitur. Ne comedas cũ homine inuido ⁊ ne deſideres cibos eius. Et ſequit̃. Comede ⁊ bibe dicet tibi ⁊ mens eiꝰ non eſt tecũ. Augꝰ. Detractoꝛ ⁊ libẽs auditoꝛ vterq꞉ poꝛtat diabolũ. iſte in oꝛe. ille in aure. Poſt hoc inuidia dicit̃ habere veſpertilionẽ in clipeo que ſine leſione nõ poteſt videre ſolem. Sic inuidi bona alioꝝ ñ niſi cũ toꝛmẽto ꝓprio vident. De quibus Anſ. Magis pꝫ de ſaluatione ſperandã eius qui parũ boni facit ⁊ factis alioꝝ fauet q꞉ illius qui multa ⁊ inuidet. Poſtremo dicit̃ ſerpentem habere inuidia in tunica. Quia ſicut venenum habet in ſe ſpẽs ſic inuidi in coꝛde. Unde dicit Auguſtinus de conflictu viciorum et virtutum. Inuidia dicit. In quo illo vel illo minoꝛ es. Cum ergo illis equalis et ſuperioꝛ ſis quanta vales que ipſi non valent. Non ergo tibi ſuperiores aut equales eſſe debent. Quomodo cernere potes ꝙ hij honoꝛantur. tu vero contemneris. hij ſapientia clareſcere videntur. tu licet ſuperioꝛ ſis non tamen appares. O venenate.

inuide aſtitiſti oī vie nō bone ꝛ mali/ ciā nō odiſti ſed bonitatē.|| Propterea deus deſtruet te in finē. q2 facis ꝯ charitatē fraternā ꝛ dī oīpotētis. S Septima via piculoſa q̄ ducit ad īfernū ē via accidie. de q̄. Ps. Btū s vir q̄ nō abijt in ꝯſilio impioꝝ ꝛ in via pctōꝝ nō ſtetit. q2 accidioſi q̄ſi qeſcēdo ꝛ ſtando vadūt in infernuꝫ. iō ipam declaremus tripliciter. ſ.

Primo diffinitiōe.
Secūdo diuiſiōe.
Tertio ſilitudine.

Primo nāqꝫ accidiā declarem⁹ diffinitiōe q̄d ſit. Damaſcen⁹ ſic ipam diffinit. Accidia ē triſticia aggrauans. Et Aug. ſup illō Ps. Oēꝫ eſcā abominata ē aīa eoꝝ dic. Accidia ē tediū īterni boni. Et Ricḃ. ō ſan. vic. Accidia ē torpor mētis bona negligens inchoare. Nā differētia ē īnt triſticiā īuidie ꝛ accidie. q2 triſticia inuidie ē ō alieno bono. accidia ỽo de ꝓprio. qñ triſticia ſic aggrauat mentē vt nihil boni ei agere libeat. Secūdo viā accidie declarem⁹ diuiſiōe. Nā ẜm Aſteſanū lib. ij. ti. lxiij. triſticia ō ſe nō noīat aliq̄d laudabile vel vitupabile q2 paſſio ē. ꝛ paſſiōes cū ſint naturales ō ſe nec ſūt laudabiles nec vitupabiles. q2 ōz. ij. ethi. Paſſiōib3 nec laudamur nec vitupamur. Sꝫ ꝙ hō paſſiones applicat ad bonuꝫ vel malū pñt bone vel male fieri. Eſt igit̄ triſticia accidie ſp malū. et ḃ dupl'r. Uno mō ẜm ſeipaꝫ. qñ. ſ. ē de eo q̄ō ē apparēs bonū ꝛ vere malum: puta triſtat̄ de ḃ q2 nollet eē creatuſ a dō. vel vellet eē irrōnale aníal. Sīl'r q̄ ꝓpter mortē alienā ꝓponit nō bñ facere. vl' q̄ ex triſticia accidie incurrit grauē infirmitatē. q2 p̄dicta ſūt mortalia ſi fiāt deliberate. vel poſſet ſe iuuare ō hmōi triſticia ꝛ nō vult. ideo ōz Eccl. xx. Triſticiā lōge expelle a te. mltos eioccidit ꝛ nō ē vtilitas in illa. Et. ij. Corinth. vij. Triſticia hui⁹ ſeculi mortē opat̄. ꝛ q2 ſpūale bonū ē vere bonū. licet appeat malū ſenſitiue ꝓpt̄ laborē q̄ ē in eo. ꝛ iō qñ qs triſtat̄ ō aliquo bono ope ad q̄ō tenet̄ ſp ē pctm̄. Sic ecōtra delectatio ē pctm̄ qñ ē de nō ỽe bono ſꝫ apparēti bono. vt delectatio fornicatiōis. Uñ tedioſus in bonis ſpūalib3 ſic pōt intelligere ſi peccat mortalit̄. q2 tal' ex triſticia aut omittit neceſſaria ad ſalutē: puta cleric⁹ dicere horas q̄ ē in ſacris. laic⁹ dieb3 dñicis ꝛ pcipuis feſtiuitatib3 audire miſſaꝫ. quia tūc ē mortale. aut omittit ea q̄ nō ſūt neceſſaria ad ſalutē: puta ſingul' diebus audire miſſaꝫ ꝛ ē veniale peccatū aut talis triſticia deducit ad mortale puta deſpatiōnē. ꝛ ſic ē mortale. Secūdo mō triſticia accidie ē mala ẜꝫ effectū ſuū qñ ē ō malo: puta etiā ō pctō Et iō Apl's. ij. Cor. ij. nō vult vt penitens maiori triſticia abſorbeat̄. Deb3 igit̄ q̄ſqꝫ caut⁹ eē vt ſi triſticia abſorberet q̄rat ꝯſolatōes. ꝛ ecōuerſo ſi leticia diſſolueret q̄rat moleſtia vt recte incedat in via mādatoꝝ dī ꝛc. Tertio viam accidie declarem⁹ ſilitudine. Que quidē ſic deſcribit̄. Accidia em̄ ōz ſedere ſup aſinū. in galea habēs imaginē ſimie. in clypeo bubalū. in tunica leopardū. Primo ſiquideꝫ accidia ōz ſedere ſup aſinū. Aſin⁹ em̄ in poſterioribus fortis eſt. ſꝫ ante vbi crucē portat debilis ē. Sic accidioſus in ỽtutib3 ꝛ bonis ſpūalib3 debilis ē. ſꝫ in vanis et malis fortis. De q̄b3 Hiere. vij. Fortes ſunt retro ſꝫ nō ante. Et Grego. Iuſtorū fortitudo ē carnē vincere. ꝓprijs voluptatib3 ꝯtra ire. delectatiōnē vite p̄ntis extinguere. hui⁹ mūdi aſpa ꝓ eternis amare. ꝓſpitatis blādimēta cōtēnere. aduerſarioꝝ metū in corde ſuperare. Deinde dicit̄ habere imaginē ſimie in

galea q̄ talis ē nature q̧ libent̾ nuces
comedit sꝫ sentiēs amaritudinē corti/
cis abijcit ⁊ dulcē nucleuꝫ. Sic piger
desiderās dulcē vite ꝑpetue fructū: et
sentiens viā q̄ ad eā ducit amarā abij
cit. qꝛ nihil vult pati ꝓ celesti pr̄ic dul
cedine. sic q̄ꝫ nō poterit ad eā ire. qꝛ dꝛ
Act. xiiij. Oꝑtet nos ꝑ mltas tribula
tiōes itrare in regnū dī. Et Mat. vij.
Arta ē via q̄ ducit ad vitā. Tādē dꝛ ac
cidia in clypeo hr̄e bubalū q̄ est tal' na
ture q̧ si ei fuerit graue onꝰ vltra suā
volūtatē impositū statim cōmotū in
terrā ꝓsternit̾. nec de facili cogit̾ ad sur
gēdū nisi onꝰ alleuiet̾. Sic pigri q̄ dū
ꝯfitent̾ ⁊ penitētia facilis ⁊ breuis in/
iūgit̾ eis statim ꝯ̄ ꝯfessorē cōmouēt̾ ꝑ
impatiētiaꝫ ⁊ renuūt sufferre. De q̄bꝰ
Job. vj. dꝛ. Qui timet pruinā irruet su
per euꝫ nix. Postremo dꝛ in tunica ha
bere leopardū q̄ talis ē nature q̧ duꝫ
domesticat̾ ⁊ mittit̾ ad p̄dā capiēdaꝫ.
quā si quarto vel quinto saltu non ca
pit subsistit. ⁊ ex ira irruit in venatorē
nisi ei ostēdat aliā bestiā. Sic accidio/
si qn̄ fundūt orōnes ad deū q̄tuor vl'
q̄nqꝫ vicibꝰ si nō exaudiant̾ statim ces
sant ab orōnibꝰ. nec credūt filio dei q̄
dic. Ōis q̄ petit accipit ⁊ q̄ q̄rit iuenit.
Jō oportet sp̄ orare ⁊ nūq̄ꝫ deficere. O
q̄ꝫ suauis ē deuotis orō. o q̄ꝫ pia grati
arū actio que accidiosis ē insipida ⁊c̄.

Secūdū dixi documētuꝫ q̄d erit de
via electoꝝ ⁊ tandē saluandoꝝ. q̄ figu
rat̾ in publicano q̄ in via humilitatis
ascēdit cū intētiōe obseruandi dei viui
mandata. De hac dic̄ Ps̄. Viā man
datoꝝ tuorū cucurri cuꝫ dilatasti cor
meū. Viā mortis igit̾ charissimi dese
rentes in viā vite reuertamur. et ani/
mas nostras humiliemꝰ dō vt det h̄
gratiā ⁊ tandē gl̄iam. Ad quā nos ꝑ/
ducat xp̄s filius dei viui q̄ viuit et re/
gnat cum deo patre ⁊c̄.

Dominica vndecima post penthe.
Sermo. xcvij.

Adducunt ei

surdū ⁊ mutū et deꝑcabant̾
eum vt imponat illi manuꝫ
Mar. vij. c. ⁊ in euangelio hodierno.
Nā saluator noster postq̄ꝫ filiā mulie
ris chananee a demonio liberauit tūc
exiuit de terminis tyri ciuitatis sic dī
cte ⁊ trāsiuit ꝑ sydonē ad mare galilee
Que quidē ciuitates tyrus et sydō sūt
inter medios fines decē vrbiuꝫ circū/
dantes iordanē ad orientē. ⁊ dū xp̄us
ibi ꝑuenisset adduxerūt ei quendā ho
minē surdū ⁊ mutū cui diabolꝰ abstu
lerat instrumēta necessaria ad salutē
scꝫ auditū ⁊ loquelā. que dn̄s sanauit
Circa cuius sanationē tria sunt vidē
da scilicet

Primo quedā antecedētia.
Secūdo quedā mediantia.
Tertio q̄dā subsequētia.

Primo circa curationē huiꝰ infirmi
videamꝰ q̄daꝫ antecedētia q̄ fuerunt
tria. s. adductio: deꝑcatio ⁊ separatio:
Prio ad xp̄m ipm adduxerūt. Pctōr
cū sit infirmꝰ non pōt ꝑ se accedere ad
deuꝫ. sed oportet vt ꝑ alios adducat̾.
Quod maxime ptinet ad p̄latos. q̄bꝰ
nō sufficit venire ad deū nisi etiaꝫ ad/
ducāt alios. qꝛ ipi sūt pastores vēatores
⁊ piscatores. iō in iudicio dicet̾ eis illō
Hiere. xiij. Ubi est grex q̄ datus est ti/
bi. Et Gen. xxvij. Affer dō venatōe tua.
Et illud Job. xxj. Afferte mihi de pisci
bus q̄s prendidistis. Secūdo roga
uerūt eū vt infirmū curaret. In quo
intelligi datur q̧ pctōr est infirmus: i
mūdus ⁊ dei inimicus. ideo debꝫ ali/
um pro se intercessorē habere. Job. v.
Ad aliquē sanctoꝝ ꝯuertere. Tertio
xp̄s surdū sepauit a turba ad innuēdū
q̧ q̄ saluari desiderat debꝫ fugere ma

loꝝ ſocietatē. Un̄ dr Hiere. lj. Egredimini de medio babylonis pp̄ls meus vt ſaluet vnuſquiſq3 aiam ſuā ab ira furoris dn̄i. Scḋo i curatōe hꝰ ſurdi q̄dam fuerūt mediātia. ⁊ hec fuerūt qtuor. Primū q2 xp̄s dn̄s digitos ſuos in auriculas infirmi poſuit. p q̄s gr̄a itelligit. ps. Aperis tu manū tuā ⁊ imples om̄e aial bn̄dictōe. Scḋm medians q2 cum ſaliua ſua linguam muti tetigit. p quā diuia ſapīa intelligit. qa ſaliua a capite pcedit ſic diuia ſapia a deo. Eccli. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi pdij. Tertiū medians q2 i celū ſuſpexit. ad inſinuādū q̄ celeſtia debemꝰ meditari. vn̄ ſperamꝰ auxiliū. ps. Leuaui oculos meos ⁊c. Quartū mediās eſt q2 xp̄s dn̄s igemuit. ad oñdendū inaram eiꝰ pietatē. Job. xxxj. Ab infantia mecū creuit miſeratio. Tertio in curatōe hꝰ egri q̄dā fuerūt ſubſequētia. ⁊ hec tria fuerūt. Primū auriū aptio. ⁊ ſignificat q̄m pctōr dȝ apire aures v̄bis diuis ⁊ idigētib) pximis. Scḋm fuit ſubſeq̄ns lingue ſolutio. ⁊ ſignificat pctōris ꝯfeſſiōȝ: orōȝ ⁊ dei laudationē. Tertiū ſubſeq̄ns fuit miracli publicatio. Quis xp̄s dn̄s ſciret q̄ h̄ miraculū hoīes publicarēt: tn̄ p̄cepit ne publicarēt vt doceret nos euitare vanam gl̄iam. Un̄ triplex ē p̄ceptū. Primum obligatōis vt p̄cepta decalogi. Scḋm tētatiōis vt pȝ de abraā Gen̄. xxij. Offer filiū tuū. Tertiū ē inſtructionis. ſic h̄ p̄cepit ne cui diceret. illi aūt tāto magiſ p̄dicabāt ⁊ dicebāt. Bn̄ oīa fecit ⁊c. Sȝ mō q̄nq3 genera hoīm arguūt deū optimū i ſuo ope. iō ſmo p̄ſens in q̄nq3 articul' gr̄a auxiliāte ſaluatoris terminabit̄. ſ.

Primo paupes d̄ ieq̄li diſtributōe

Scḋo diuites d̄ rara plis pcreatōe

Tertio prudētes de improuiſa gubernatione.

Quarto ſpūales de mirabili iuſtificatione.

Quīto ſeculares d̄ tp̄is ordinatōe

I Primo dixi q̄ optimū deū arguunt ⁊ rep̄hēdūt paupes q̄ tpalia n̄ diuidit oīb) eq̄lit̄. vni dat abūdātiā: alt'i vo penuriā. Nō ſic aūt d̄s facere d̄beret: ſȝ ſic ſol i medio ſtās eq̄lit̄ oīb) lumē ſuū diffundit. ſic d̄s tpales diuitias deberet diffūdere eq̄lit̄. O vos pauperes nolite optimū deū arguere q2 ſi etiā vellet iiuſte facere n̄ pt iuſtiſſimꝰ nec male optimꝰ. Quecūq3 ei deꝰ fecit ſunt i ſe bona. i cōparatiōe aūt ad totiuſ vniuerſi gtēſūt valde bona. ita q̄ deꝰ q̄dlibet ens ſm ſuā eſſentiā meliꝰ potuiſſet facere. ſȝ i reſpectu vniuerſi meliꝰ fieri nō debuit. q2 dei pfecta ſt̄ opa. Uos aūt pfectꝰ deꝰ dotauit dono paupertatis q̄d meliꝰ eſt q̄ꝫ diuitie tpales. ⁊ h̄ fecit ꝓpter tria. ſ.

Primo ꝓpter exemplū.

Scḋo ꝓpter deſideriū

Tertio ꝓpter pmiſſum

Primo dico q̄ deꝰ paupib) fecit magnū bonū dū eos dotauit paupṫate ppter exēplū irrep̄hēſibile Nā xp̄s deus noſter i natiuitate hac veſte idutꝰ vſq3 ad mortē ⁊ in morte nunq̄ꝫ deponere voluit. ſȝ nudꝰ in cruce in exemplūȝ p̄cioſiſſime paupṫatiſ mori voluit. Un̄ Bern̄. i ſmonib). Forte aliq̄s arbitret̄ filio dī ſublimia eſſe querēda palacia vt cū gl̄ia rex gl̄ie ſuſcipet̄. ſȝ n̄ ꝓpterea ille a regalib) ſedib) venit i ſiniſtra eiꝰ dimidie ⁊ gl̄ia i dextera lōganimitas vite. hoꝝ em̄ eterna i cel' affluētia ſuppetebat. ſȝ paupṫas nō īueniebat̄ i eis Porro i terris abūdabat ⁊ ſupabundabat hec ſpēs. neſciebat hō pciū eius Hāc itaq3 filꝰ dei ꝯcupiſcēs deſcendit vt eā eligeret ſibi. nob q3 ſua eſtimatione faceret precioſam. Hec ille. Nam paupṫatis irreprehenſibile exemplar

Dominica vndecima poſt pēthe.

xp̄s pauꝑ in domo. pauꝑ in hoſpitio.
pauꝑ ĩ pecunia. pauꝑ ĩ amicis. pauꝑ
in poſſeſſiõib⁹. ſʒ q̄re. certe ꝓ nobis. vt
dic̄ apl's. ij. Cho. viij. Sciťſ grām dñi
nr̄i ihu xp̄i q̄ cū eſſʒ diues ꝓpť vos ege
nus fact⁹ ē vt illi⁹ inopia vos diuites
eſſeťſ. Reſpice igiť hõ ad exēplar vite ꝛ
ꝯſidera xp̄i pauꝑtatē. decuit xp̄m regē
glīe pauꝑem ēē. te aūt vilē vermiculuʒ
nõ decet. Uñ Bern̄. Magna abuſio ꝛ
nimis magna vt diues eſſe velit ṽmi
culus vilis ꝓpť quē dñs maieſtatis et
dñs ſabbaoth voluit pauꝑ fieri. Nā ſi
xp̄m ĩ pauꝑtate volūtaria ſecuti fueri
mus. maxim⁹ ē honoꝛ corā hoīb⁹ āgel'
ꝛ deo. iuxta illõ Eccī. xxiij. Glīa magna
eſt ſeq̄ dñm. Sʒ heu q2 mľti pauꝑes
nõ ꝯformāt ſe irreprehēſibili exēplari
xp̄o q̄ reb⁹ pauꝑ extitit ſʒ diues ṽtuti-
bus. Jõ dic̄ Berń. Nõ pauꝑtas ṽt⁹ re-
putatuř ſʒ pauꝑtatiſ amoꝛ. Uñ q̄ amat
pauꝑtatē nõ dʒ ſequelā abhorrere. ſcʒ
famē. ſitim. nuditatē tecti. defectū ami
coꝝ auxilioꝝ ꝯſolationū ꝛc̄. q2 ſm iu-
ra poſſeſſio trāſit ĩ poſteros cuʒ onere
ſuo. q2 honoꝛ cū onere. Scdõ de⁹ vo-
luit pauꝑes fieri ꝓpť ſuū deſideriū mi
rabile vt erga eos demõſtraret. Nā vt
dr̄ Jac. ij. De⁹ pauꝑes elegit in hͦ mūdo.
Illoꝝ orões ꝛ intētiões exaudiuit. ps̄.
Deſideriū pauꝑeꝝ exaudiuit dñs: pre
paratiõem cordis coꝝ audiuit auris
tua. Illoꝝ ē memoꝛ. ps̄. Nõ in finē ob
liuio erit pauꝑeꝝ. Illis parcit deus et
ſaluat eos. ps̄. Parcet pauꝑi ꝛ inopi
ꝛ aīas pauꝑeꝝ ſaluas faciet. imo ꝓpť
pauꝑeꝝ deſideriū ſpēaliť ĩcarnari vo
luit ꝛ eis p̄dicare. ps̄. Propť miſeriaʒ
inopū ꝛ gemitū pauꝑis nūc exurgam
dic̄ dñs. ꝛ Lu. iiij. Euāgelizare pauꝑi
bus miſit me dñs. ꝛ tātū affectū habʒ
xp̄s amatoꝛ pauꝑtatis ad pauꝑes vt
q̄cq̄d nocumēti eis vľ ꝯſolatõis inferť
ſibi fieri reputat. Mat. xxv. Qd̄ vni ex
mīmis meis feciſtiſ, mihi feciſtiſ. Unde
Bern̄. Querat diuitias pagan⁹ q̄ ſine
deo viuit. q̄rat iude⁹ q̄ terrenas ꝓmiſ
ſiões accepit. ſʒ q̄ frõte ꝛ mēte xp̄ianuſ
diuitias q̄rit poſtq̄ʒ beatiores paupe-
res xp̄s p̄dicauit. Lu. vj. Ue vob̄ diui
tib⁹. Et breuiť null⁹ oīno diues ſalua
biť. q2 facili⁹ eſt camelū ĩtrare ꝑ foramē
acus q̄ʒ diuitē intrare ĩ regnū celoꝝ
Uerūtn̄ hoĩes hn̄tes mľta bona tpa-
lia ſaluari pñt ſicut bti reges Stepha
nus. Ladiſla⁹ ꝛc̄. q̄ pauꝑes ſpū fuerūt.
q2 humiles. q2 tpalia nõ ſic̄ deū dilexe
runt ĩ q̄b⁹ ſe diſpēſatores ſolūmodo ĩ-
tellexerūt. Tertio de⁹ voluit fieri pau
peres in hͦ mūdo ꝓpť ꝓmiſſum ĩenar-
rabile. q̄s eīm põt digne ṽbis exꝓmere
corde ꝯcipe, manu ſcribere illā celeſteʒ
glīam quā de⁹ pauꝑib⁹ ꝓmiſit dicens
Mat. v. Bt̄i pauꝑes ſpū q̄m ipoꝝ eſt
regnū celoꝝ. Dať aūt pauꝑib⁹ regnuʒ
celoꝝ nõ ſolū ad poſſidēdū ſʒ etiaʒ ad
dandū alijs. vt dr̄ Lu. xvj. Facite vob̄
amicos de mãmona iniq̄tatis vt cuʒ
defeceritiſ recipiāt vos in eterna taber-
nacula. Bern̄. Magna pēna ē pauꝑ-
tas cū q̄ volať cito ĩ celū. Hinc Secū
dus ph̄s dicit. Pauꝑtas ē odibile bo
num. ſanctitatiſ mater. cura ꝝ remotio
ſapiē repatrix. negociū ſine dāno. poſ-
ſeſſio ſine cura. ſine ſolicitudīe felicitaſ
Nõ igiť debetis pauꝑes deū ꝓ ineq̄li
tpalium diſtributõe rephendere. q2 ſi
vos nõ eſſetiſ tūc diuitib⁹ a quib⁹ eme-
rent regnū celoꝝ ꝛ ꝓ quo coronā acci-
peretis vos nõ eſſet. Ueſtra eñi pauꝑ
tas eſt triſte bonum: ſed maximū in q̄
eſt omnis alimonia vite. nondum tñ
eſt aptum. hoc xp̄s portauit et vobis
portādum reliquit. in morte ꝓculdu-
bio aperiet ꝛ videbitis in eo fore tale
vngentū qd̄ demones effugabit. taleʒ
p̄ciosum lapidē ꝓpter quem filius dei
vos adamabit. tale vinū qd̄ angelos

letificabit. Un̄ ꝓ magno recipienda ē pauꝑtas a deo quā laudāt oēs ſcti. ſcꝫ ꝓphe. apl'i. diſcipuli ⁊ dei genitrix maria. ſuꝑ oēs aūt ille altiſſim⁹ dei filius xp̄s M Scdo optimū deū arguunt diuites de rara ꝓlis ꝓcreatiōe dicentes. De⁹ eſt ꝑſonaꝝ acceptor. ill' eīn dat filios q̄ debite nō valēt nutrire cū etiā ſoli nō habeāt q̄d mādu cāt. Sꝫ o diuites vos nolite repħendere altiſſimū deū qꝛ h̄ facit rōnabilit' ſpecialiter triplici de cauſa. ſ.

Primo rōne parētis
Scdo rōne ꝓlis
Tertio rōne pauꝑis.

Primo deus nō dat diuitibꝫ heredes rōne parētis vt coerceat parentū diuitum pctā ꝓpter filios ne cū vſur'. mendacijs. calūnijs: tꝑalia acquirant. ⁊ ſic ne magis peccēt ⁊ demum in inferno acrius puniant'. iuxta illō Deut'. xxv. Pro mēſura pcti erit ⁊ plagaꝝ mod⁹ Sꝫ heu qꝛ moderni diuites ſoli ſūt et poſſent xp̄m heredē facere. q̄ nō ſolū h̄ nō faciūt. ſꝫ etiā xp̄m ad inimicicias ꝓuocant ꝑ iniuſtū lucrū. Un̄ in ipſis implet' illud Eccs. iiij. Un⁹ eſt ⁊ ſcdm nō hꝫ. nō filiū nō frēm. ⁊ tn̄ laborare n̄ ceſſat nec ſatiant' oculi ei⁹. nec recogitat di. Cui laboro ⁊ fraudo aīam meam bonis Scdo de⁹ nō dat diuitibus filios rōne ꝓlis. ne illi cū pr̄e dānent' ꝓpter res iniuſte acq̄ſitas. Unde Oſee. ix. dr̄. Da illis vuluā ſine liber' et vbera arētia. Res eī tꝑales ꝑ vſuras vel al's iniuſte acq̄ſitas licet teneāt' reſtituere. filij tn̄ rariſſime reſtituūt. ⁊ ſic filij cū parētibꝫ dānant'. Un̄ legit' ꝙ q̄dam ſctūs deſiderabat videre penas dānatoꝝ. q̄ ab angl'o duct⁹ i infernū ⁊ inter alias multas penas pr̄em vidit rixari cū filio dicēs pr̄ ad filiū. Maledicta ſit hora in q̄ genui te. ⁊ q̄cq̄d ꝓ te feci totū ſit maledictū. qꝛ ꝓpt' te factus ſum vſurarius vt in ſeculo abundantius remanceres. ⁊ multa alia dicebat filio maledicēdo. Fili⁹ econuerſo dicebat Maledicta ſit hora in qua me genuiſti qꝛ nō docuiſti me dei ꝑcepta et facere pniam nec alia bona. imo docebas me ſuꝑbire veſtibꝫ ⁊ falſas vēditiones ⁊ malas oꝑatōes ⁊ nō me correxiſti de mal' factis. ecce iā dānat⁹ ſum ꝓpter te. Tūc ſctūs ait angelo qui eū ducebat. Ualde malū eſt videre ⁊ audire iſta ⁊c. Quilibꝫ ḡ diues timere dꝫ ne iniuſta bona poſſideat q̄ libent' vellet hr̄e pueros ⁊ nō hꝫ. h̄ tn̄ q̄nq3 accidit ex defectu naturali. Hinc ps. Beatus vir q̄ timet dn̄m: potēs i t̄ra erit ſemē ei⁹: generatio rectoꝝ bn̄dicetur.

Tertio de⁹ nō dat ſepe diuitibꝫ filios rōne pauꝑis. ne ꝑ eos paupes opprimant' Nā filij aſſueſcūt frequēter a parētibꝫ iniuſtā pauꝑꝝ oppreſſionē. tā in exactiōe pecuniaꝝ: q̄ꝫ afflictōe laboꝝ. qꝛ vt dic' ph's. ij. d aīa. Unūq̄dq3 natū eſt alteꝝ facere q̄le ipm ē. Nā lupus lupū ꝓcreat. nec ꝓles eſt melior pr̄e. Sic raptores generant raptores vn̄ de⁹ nō dꝫ eſſe fautor maloꝝ ſed deſtructor. idcirco diuitibꝫ crudelibꝫ nō dat ꝓlem. Hinc Gre. in omel'. dicit de talibꝫ. Uenenati filij de venenatis parentibꝫ nati. ⁊ maloꝝ parentū actōes imitātes genimina viperaꝝ vocātur Interim aūt filij taliū crudeliū diuitū ſi de⁹ dederit aut i egeſtatē ꝑuenīēt. aut ſteriles ꝑmanebūt. Juxta illud ps. Fiant filij ei⁹ orphani ⁊ mēdicēt ⁊c. quia nō eſt recordat⁹ facere miſericordiam Ualde igit' timēdū eſt mal' diuitibus ſi h̄nt cū bonis tꝑalibꝫ ⁊ filios ne forte ꝓpter bona oꝑa que faciūt hic remunerauit eos deus. ſicut quendam de quo legit'. Q, cū beatus Ambroſi⁹ ꝑgeret in quadā villa tuſcie apd̄ q̄ndaꝫ hoiem locupletē hoſpitatus. cernens

oīa eſſe repleta domū curiā cū iumentis ꝛ pecoribꝫ cū famulis ꝛ famulabꝫ Tūc hoſpitē d̄ ſtatu ſuo btūs Ambroſius ſolicite requiſiuit. Cui ille. O dn̄e ſtat⁹ me⁹ ſp̄ felix extitit ꝛ glioſus. diuitijs abūdo. familiā plurimam habeo ꝛ oīa ſp̄ ad nutū habui ꝛ nihil aduerſi mihi accidit vnq̄. Hoc audiēs beat⁹ Ambroſi⁹ vehemēter obſtupuit ꝛ his qui ſecū erant dixit. Surgite ꝛ hinc citius fugiam⁹ q꞉ dn̄s nō eſt ī loco iſto feſtinate filij ne vltio diuia hic nos inueniat ꝛ in pctīs eoꝝ pariter nos inuoluat. Cū ḡ aliq̄ntulū pceſſiſſent ſubito terra ſe aperuit ꝛ hoīem illū cū vniuerſis ad ſe ptinētibꝫ ita abſorbuit vt nullum inde veſtigiū remaneret. Qd̄ cernens btūs Ambroſi⁹ dixit. Ecce frēs q̄ miſericorditer de⁹ parcit cū aduerſa tribuit. ꝛ q̄ ſeuere iraſcit̄ cū pſpera largit̄. in eodē loco pfundiſſima fouea dr̄ remāſiſſe in hui⁹ rei teſtimoniū vſq̄ in hodiernū diē. Ideo dr̄ Jacobi. j. Oīe gaudiū exiſtimate fratres mei cum in tētationes varias incideritis. Sup quo Beda. Ne idignemini fratres mei ſi mali in mūdo florēt et vos patimini. q꞉ nō eſt xp̄iane dignitatis ī tp̄alibꝫ exaltari. ſed poti⁹ deprimi. mali nihil hn̄t in celo. vos nihil in mūdo ſ꞉ ſpe illius boni ad quod tenditis q̄cquid ꝯtigerit gaudere debetis. ¶

Tertio optimū deū arguūt prudētes de improuiſa gubernatōe dicētes Deus eſt vniuerſalis toti⁹ mūdi dn̄s ꝛ q̄re plures iuuenes cito mori pmittit ꝛ ſenes diutius viuere. certe deberꝫ ꝯtrario modo facere. Sed o vos prudentes apud voſmetipſos ſtulti facti eſtis apud deū. dū in talibꝫ arguit̄ deum. qui iuuenes mori pmittit nō ſine cauſa. Nam iuuenes ſi boni ſunt ideo mori pmittit ne malicia eos coinq̄net Sap. iiij. Raptus eſt ne malicia mutaret intellectū eius. aut ne fictio malicie deciperet animā illi⁹. Ideo tempe peſtilentie mors a iuuenibus incipit. Juuenes autē malos deus permittit mori, pter tria Primo ne viuendo peiores fiant ꝛ maiorē penā mereant̄ Unde Ambroſi⁹ ſup Lucā. Melius eſſet peccatoribꝫ male agentibꝫ mori: q̄ vt in peccatis diu cōuerſent̄. q̄a pena eoꝝ ex hoc minor fieret. Hinc Auguſtin⁹. Tāto ibi quiſq̄ tolerabiliorē habebit dānationē q̄nto hic minorē habuerit iniquitatē. Scd̄o mali iuuenes ideo cito moriunt̄ ne de tempalibus bonis multū ꝯſumāt. Contingit eīm ꝙ vnus mal⁹ vna die tantū cōſumit de vino ꝙ ſufficeret q̄ttuor hoībꝫ deo ſeruiētibꝫ quibꝫ deus ordinauit. Tertio mali iuuenes ideo cito moriūtur quia ſuis peccatis demeruerīt. ſpecialiter in inhonoratione parentū. q̄a ſicut honorātibꝫ parētes longa vita pmittitur. ita inhonorātibꝫ abbreuiat̄. Exod. xx. Honora patrē tuū ꝛ matrē vt ſis lōgeuus ſup terrā. Malos etiā deus viuere pmittit duplici de cauſa. vt dicit Aug. in ſmone de innocētib⁹. Oīs mal⁹ ideo viuit vt ꝯuertat̄ aut vt boni p eum exerceant̄. Quō ſancti Stephanus ꝛ Laurēti⁹ haberēt tātā gliam ī celo ſi malos tortores nō habuiſſent. Senes vo ꝛ paupes triplici d̄ cauſa deus diu viuere pmittit. Primo ideo vt in hoc mūdo purgentur d̄ peccatis. eſuriendo. ſitiendo. fatigādo. ne grauius in purgatorio puniantur Unde Grego. Miſericorditer adhibꝫ deus tempalem ſeueritatē ne eternā inferat vltionem. Et beatus Aug⁹ ait Hic vre hic ſeca vt in eternum parcas Scd̄o ideo ſenes ꝛ paupes diu viuūt vt p patiētia infirmitatis ꝛ paſſionis eorum meritum augmentet̄. Juxta illud Math. v. Gaudete ꝛ exultate q̄m

merces veſtra copioſa ē in celis. Ter/tio iō ſenes ⁊ paupes diu viuūt vt di/uites habeāt materiā vitā eternā emē/di. quō eñ diuites vitā eternā ꝓmere/ri poſſent ſi paupes nō eēnt ⁊c. Unde Chryſ. ſup Math. Ne putes ꝙ ꝓpter vtilitatē pauperū de⁹ diuites fecerit q̄ſ ſine diuitib⁹ ſuſtētare potuit. ſʒ ꝓpt' vti/litatē diuitū pauperes fecit q̄ nimirū infructuoſi ⁊ ſteriles erant futuri niſi paupes fuiſſent facti. Quarto ſecula/res arguūt optimū deū de tp̄is ordīa/tiōe quādo nō ſm̄ eorū voluntatē ve/niet magnū frigus. aut nimius eſtus aut grando deuaſtanſ terrenaſcentia dicentes. Quare deus tot hominū la/bores ⁊ tam p̄cioſa ſata dat putredi/ni. Reſpondet̃ ꝙ nō facit ſine cauſa ſʒ optimus de⁹ optime facit triplici rō/ne. Primo vt peccata hoīm p̄cepta dī infringentiū vindicet. iuxta illō Leui/tici. xxvj. Si mādata mea nō cuſtodi/eritis dabo vobis deſup celū ſicut fer/rū ⁊ terrā eneaʒ. Secūdo de⁹ dat tem/peſtates fulgura ⁊ tonitrua vt pecca/tores terrore ꝯcutiat ⁊ territi conuer/tant̃. Uñ. j. Reg. ij. dr̄. Dn̄m formida/bunt aduerſarij eius ⁊ ſup ipſos in ce/lis tonabit. Tertio ideo deus p gran/dines deuaſtat ſegetes ne homines ni/mis ꝯfidant in ſuo labore poſtpoſito diuino officio. ſed intelligant ꝙ hoīm labor in dei manu eſt. ⁊ quando vult poteſt auferre. Ps̄. Dedit erugini fru/ctus eorū ⁊ labores eorū locuſte. Stul/tum eſt igitur deum de temporū cur/ſu rep̄hendere q̄ optime nouit admi/niſtrare tempora ⁊ momenta in cui⁹ poteſtate ſunt. nec debet quis ceſſare ab opere dicendo. Preterito āno iſto die ſeui ⁊ perdidi quia nō ꝓpter diem ſunt ꝑdita: ſʒ ꝓpter aliā cauſaʒ nobis ignotā. O Unde legit̃ in vitaſpa/trum ꝙ quidā ſanctorū patrū inuenit quandā mulierē ſenem in deſerto cu/ius crines erant albi ſicut lana. ⁊ du/quereret qua de cauſa tantā peniten/tiaʒ ſibi elegiſſet. Que dixit. Fuit mihi pater māſuetus mitis patiens et ma/ter rixoſa: luxurioſa: ebrioſa. mortuo patre tanta tempeſtas fuit ſuborta vt tribus dieb⁹ eius cadauer nequit ad eccleſiaʒ tumulandū portari. itātū vt oēs dicerēt. Ecce q̄ʒ exoſus fuit iſte deo cui⁹ corpus nō meret̃ ſepulturaʒ. Se/pulto patre cuʒ difficultate mat' mea ad maiora pctā frena relaxauit. qua mortua tāta ſerenitas aeris facta eſt. vt ipm̄ celū ridere videret̃. qua ſepul/ta ego in lecto cepi cogitare cui⁹ vitaʒ mihi eligerē. patris vitā rō ſuadebat. ſed difficultas eius ſepulture retrahe/bat. ⁊ matrꝭ diſplicebat. ſʒ ei⁹ finis eaʒ ſequēdā inuitabat. Jn his cogitatiōi/bus obdormiēs vidi matrē ī maximiſ penis cruciari. ⁊ patrē ineffabili gau/dio iocūdari ⁊c. Quinto ſpūales ar/guūt optimū d̄ mirabili iuſtificatiōe. q̄re ꝯuerſū hōiem q̄nq; ſolū in fine vi/te ad deū ꝯuerſū iuſtificat ⁊ illū q̄ diu in vita dei ſtetit in pctm̄ cadere ꝑmit/tit. ⁊ tandē nō dat ei gr̄aʒ ſʒ ī ſuis pctīs dānari ꝑmittit. nōne meli⁹ eēt ꝙ preci/pue illū q̄ ei iā diu ſeruiuit nō dimitte/ret ſine gr̄a mori. O tu perſcrutator ſe/cretorū dei ſcias ꝙ tā miſicors deus. cui⁹ miſicordia teſte Ps̄. Plena ē t'ra nō facit crudeliter vel iniuſte q̄ nō leta/tur in ꝑditiōe morietiū. ſʒ oīm homi/nū ſitit ſic ſalutē. vt ſi etiaʒ in fine vite ſue ꝯuertat̃ quis. nō negabit ei miſi/cordiā ſuā gratiā dādo. Naʒ dic̄ Lyra ſup ep̄lam. ij. Pet. iij. ꝙ hoīes q̄ in di/luuio perierūt nō oēs dānati ſūt. ſʒ p̄iiſſimus noluit vt ſimul aqua irrue/ret ſup eos. ſʒ paulatim creſceret vt ha/berēt morā dolēdi d̄ pctīs. O, clemēs d̄s alicui ñ dat gr̄aʒ h̄ ex duob⁹ fit. tuʒ

qr ipē nō vult recipe. tū qr deus nō ſi/
bi infundit. Donū aūt talis ordo vt
ſcdm nō ſit niſi pmū fiat. Cū eni nihil
vult de9 niſi bonū. ſimplr carere hūc
grā nō ē bonū. z ſic nec a do volitū eſt.
tñ bonū ē carere grā ſi ſe nō vult ppa/
re ad habēdū. qr hō iuſtū ē. z hoc mō a
do volitū. Et ſic patet q optim9 deus
nihil facit iniuſte z irronabilit. Un p
bis legit exēpluz tale. Cū quidā here/
mita murmuraſſet in corde ſuo de di
uerſis dei iudicijs. ex qb illi q male viue
bāt bñ habebāt. z q bñ viuebāt aduer
ſitates patiebant z in fine videbāt ab
iecti. Cūqz in iſtis diu ſe occupaſſet ro
gauit dñm vt ſibi oſtendere dignaret
hec. Tūc angelus dñi miſſus ē vt ſibi
hec oſtenderet. q in forma heremite ei
dixit vt eū ſeqret. Qd cuz faceret vene/
rūt pmo ad domū cuiuſdā heremite
quē inuenerūt a leonib9 diſſipatū fru
ſtatim. de q ille heremita mtū admi/
rās ait. Sāct9 erat hic de q mihi pſtat
q perſeuerauerit in hac ſolitudine bñ
qnqgīta ānis do ſuiens. z iā a beſtijs
pmiſſus eſt dilaniari. Ait ei angelus.
Nūc vidiſti vnū iudiciū dei. Secūdo
venerūt ad aliū cui9 domus ſita erat
ſup altū ſaxum ſupra mare. Cui pdi/
cante angelo de tētatōib9 z pra ipaci
entiā tenere pſeuerantiā pfeſſus eſt cū
lachrymis q cuz fuiſſet ibi in arta pe
nitētia qdraginta annis. ad vltimuz
ita victus fuit q volebat dimittere vi
tā bonā z ad ſeculū redire. Quē cuz vi
deret angelus vere penitentē pcipita
uit ſubito in mari z ſubmerſus ē. Cuz
autē ad hoc factū terreret heremita et
fugeret. vocauit eū angelus dñi dicēſ
Noli timere oſtēdit tibi deus ſuū iudi
ciū. Tertio venerūt ad domū alte/
rius heremite qui recepit eos cū ma/
gno honore z pinauit eis potuz ex cy
pho argenteo quē habebat. Quem oc
culte angelus dñi recipiēs in ſinu ſuo
aſportauit. Venerūt autē de nocte ad
domū cuiuſdaz pdonis militis z vix
recepti. valde male tractati z cōuitijs
afflicti. tamē aliqua ſūt eis data. et le/
cti parati licet male. De mane noluit
angelus recedere niſi prius hoſpiti lo/
queret. z extrahēs cyphum dedit ſibi.
Qd vidēs heremita admirabat mur
murans in corde ſuo de hō qd viderat
Dū autē irent obuiauerūt cuidā mer
catori qui marſupiū pecunia plenuz
ex improuiſo cadere permiſit. quez q
dam ſuperueniens inuenit z abſtulit
Reuerſus mercator querēs pecuniā
inuenit paſtorē in via petens ab eo pe
cuniā pditaz. qui cū negaret ſe vidiſſe.
ille arrepto gladio amputauit ei vnū
pedem. qd videns heremita ait. Deu
qs iniuſte trūcatus eſt iſte. Et inde pce
dentes venerūt in monaſteriū abba/
tie. vbi bene tractati. nocte accepto ig
ne ſuccēdit aceruos frugum in area.
Inde cito feſtinantes venerūt ad do/
mū cuiuſdā milit qui ſatis bene eos
recepit. tamē mediocriter eos tracta/
uit. mane angelus rogauit vnigeni/
tū filiū militis vt viā eis oñderet. Qd
dum puer faceret ſubito arripuit euz
angel9 z occidit z in foſſam pcecit. Qd
cū vidiſſet heremita fugit dicēs eū nō
eſſe angelū ſed diabolū. Et angelus.
Ecce in his ſunt dei iudicia occulta q
rum cauſas ſcire volebas. De primo
heremita a leonib9 lacerato ſcias ſibi
hō pigiſſe in coronā martyrij quā lon
go tpe affectabat z crebris orōnib9 pe
tebat. Secūdi vero heremite ſalutem
pcurauimus dum pcipitaui de ten/
tatōnibus compūctus ad deū ſe con
uertit. z ſic ad deū iuit nō habens pe/
nam niſi illam mortē illatam. q ſi ſup
uixiſſet a tētatōib9 vict9 fuiſſet. Terti9
heremita pteplatiu9 eſt. diabol9 autē

pcurauerat impedimētū orōis. dum ordinauit vt qdā diues ſibi ciphuʒ argenteū daret vt p ſe oraret. ⁊ in orōe ſepius cogitabat quō ciphuʒ cuſtodiret Nūc vo cipho amiſſo rediīt ad cōſuetas orōes ⁊ deuotōes. Miles āt pdo nō eſt dign⁹ celeſti remuneratōe. ſʒ qa modicā ꝯſolatōem fecit nob iō dedi ei ciphū p remuneratōe. Mercator aūt q pecuniā amiſit depdat⁹ fuerat poſſeſſionē illi⁹ q pecuniā iuenit. Paſtor em cui⁹ pedē mercator amputauit cū pede matrem calcitrauerat. ⁊ ſic iuſte trūcatus eſt. Ad aceruos aūt abbatie ignē poſui. qꝛ cū paupeꝝ afflictōe multum de frugib ꝯgregauerat vt cōſanguineos de reb eccl'ie ditaret. ⁊ ſic iaʒ nō hʒ materiā peccādi. Miles vo qui pie nos recepit cū filiū nō hēret rogauit viros religioſos vt filiū a deo ſibi impetrarēt. qō dñs fec. Qui reſpectu filiī cepit dimittere miſicordie opa ⁊ iniuſte tpalia acqrere. Un ſi puer ſupuixiſſet tā pater qʒ puer dānati fuiſſent. nunc vo ad pora opa pietatis pr redibit et ſaluabit. Ne igit de dei iudicio occulto ampli⁹ murmures. qꝛ oīa regit et ordinat optime q nec velle nec facere pōt crudelit ⁊ iniuſte. q̄ potius omēs admonet vt miſcdiam ab eo et gratiā reqrant di. Omīs q petit accipit ⁊ qui querit inuenit ⁊ pulſanti apiet. Nō eī dei miſicordia ex h minuet ſi multis miſerebit cui⁹ miſcdia eſt infinita. Un queram⁹ chariſſimi ⁊ nos dei gratiaʒ nos humiliādo ei ⁊ ei⁹ pcepť. nec deū optimū audeam⁹ diiudicare. qꝛ nō fecit nos h iudices ſuos vt ipm iudicemus ſʒ poti⁹ noſmetipos qʒdiu viuimus ſufficiat nob ſi bñ noſmetipſos ſciem⁹ iudicare vt nō iudicemur cum dānatis. ſʒ in oib dicam⁹. Bñ oīa fec ⁊ ſic dabit grām hic et gliam ī futuro. Ad quā nos pducat ⁊c.

De eadē dñica vndecima p⁹ pēthe. Sermo. xcviij.

Bene oīa fecit

b ⁊ ſurdos fecit audire ⁊ mutoſ loq. Marci. vij. ⁊ ī euāgelio. Hec nāq vba popul⁹ clamabat xpo filio vginis marie q coraʒ eis ſanauerat mutū ⁊ ſurduʒ. ⁊ iō dicebat. Bene omnia fecit. ⁊ merito. qꝛ dic Magiſter in. ij. di. iij. q totum bonum erat qō ex ipſo erat. ſed ex ipſo qui eſt ipa bonitas ſunt omnia. Juxta illud Rom. xj Ex ipo ⁊ in ipo ⁊ p ipm ſunt omnia. g neceſſario bona. Unde dei bonitas licet in omnibus ſit. relucet tamen ſpecialius in trib. ſ.

Primo in creatione
Scdo in redemptione
Tertio in remuneratione.

p Primo dixi q dei bonitas relucet in creatione quā bñ fecit. ideo dicit Geñ. ij. Uidit deus cūcta que fecerat ⁊ erāt valde bona. Hinc Iſid. de summo bono. c. xx. Malū nō eſt creatuʒ a deo ſed a diabolo inuentū. iō nihil eſt malū creatū. Et Aug⁹. in enchiridion Deus cū ſit ſumme bon⁹ nihil ſinit eē malum in opib ſuis. Unde bene creauit oīa. vt patet in hoīe. pter quem creauit alia. vt dicit Mgr in. ij. di. j. et quē creauit pter ſe. iō dr Geñ. j. Faciamus hominē ad imaginē ⁊ ſilitudinē noſtrā. Et Ecci. xv. De⁹ fecit hominem rectū ab initio. ⁊ reliquit euʒ in manu ꝯſilij ſui adiecit mādata ⁊ pcepta ſi volueris ꝯſeruare ꝯſeruabunt te. g malicia nō eſt a deo ſʒ ab hoīe. Facili⁹ eī homo facit malum qʒ bonū. ſicut facili⁹ eſt deſcēdere qʒ aſcēdere. ſed facere malum eſt deſcendere. facere bonū ē aſcēdere. Cuius multiplex eſt rō. Prima qꝛ plures circūſtantie reqrunt ad bonum qʒ ad malum ad qō ſufficit vna

Dominica vndecima poſt pēthe.

ſola. Scđa rō eſt q2 tendim⁹ ad noſtꝝ ꝑncipium qđ eſt nihil. Tertia rō q2 incitans ad malū pñs eſt. ſ3 finis ꝟtutiſ eſt abſens. Nā ſi hō videret finē ꝟtuoſe opatōis nō peccaret. Quarta rō fomes q̄ ad malū mouet ſꝑ intra nos ē. iō malū poſſum⁹ ꝑ nos facere. ſed bonum nō ſine gr̄a adiuuāte Quinta rō eſt. q2 ſicut dr̄ Sap̄. ix. Corp⁹ qđ corrumpit̄ aggrauat aīa3 trahēs ad malum. Scđo bonitas dei relucet ī redemptiōe vbi expſſit ſuā ineffabilē bonitatē ⁊ dilectō3. Aug. Neſciui quomō me deus diliger3 niſi ꝑ me mori eligeret. Apoc. j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in ſanguine ſuo. Hinc Bernard⁹ in ſmōe. Tātā dilectō3 in corpe exhibuit vt duriſſimi cordis ſit q̄ eum toto affectu nō diligat Tertio bonitas dī relucz ī remūeratōe vbi ꝑ modico bono ope mō in charitate facto reddet tale bonū eternalit̄ qđ ocul⁹ nō vidit auris nō audiuit nec ī cor hominis aſcēdit. H̄ eſt qđ dicebat rex glīe chriſt⁹ aplīs ſuis Math. v. Merces vra copioſa eſt in celiſ. Merito ḡ dicebat populus ei. Bñ oīa fec. Q Et q2 de⁹ oīa bñ fecit ⁊ facit. iō in pñti ſmone a ſenſu ꝯtrario notem⁹ regulas q̄b3 itelligere poſſum⁹ quō hō oīa ex ſe male facit. i. nō dignū eterna remuneratiōe quas q̄dē regulas diſtinguere poſſumus triplici reſpectu. ſ.

Primo reſpectu opatiōis itrinſece.
Scđo reſpectu opatiōis extrinſece.
Tertio reſpectu opatiōis aliene.

Primo itaq3 notem⁹ regulā de cognitione malicie ſeu mortalis pctī reſpectu opatōis intrinſece. H̄ eſt quō hō pt̄ ſcire qñ in corde ſine aliq̄ locutōne vel opatiōe ad extra peccauit mortalit̄ vl' venialit̄. Vñ q̄libet intuēdo cor ſuum tripliciter poteſt intelligere ſi peccauit mortaliter vel nō. ſ.

Primo intuēdo cogitationē
Scđo intuēdo delectationē.
Tertio ꝯſiderādo ſuā intentionem

Primo naq3 poteſt quis ſcire ſi peccauit mortaliter ī corde ꝯſiderando ſuā cogitationē. quia cogitatio ſola poteſt eſſe peccatū mortale. Ideo dr̄ Hiere. iiij. Vſq3quo morant̄ in te cogitatōes noxie. Et ſaluator Matth. ix. dicebat phariſeis. Vt quid cogitatis mala in cordibus veſtris. nempe cogitatio ſiue ſit a carne vt luxurie vel gule. ſiue a ſpiritu vt inuidie ſuperbie odij: eſſe ꝓmogenitam diaboli nō dubites. Sapientie. j. Peruerſe cogitationes ſeparant a deo. Pro cuius intelligētia dicit Alexāder d̄ aleſ in .ij. parte ſumme in tractatu de diuiſionib3 peccatoru3 Vtrum cogitatio poſſit eſſe peccatu3 ꝙ cogitatio pctī fit ꝓpter q̄tuor cauſas. Primo fit ſolu3 ad cognoſcendū cum q̄s ſc3 vult p̄dicare vel diſputare de pctō. ⁊ iō oportet ꝙ de ipſo cogitet vt ſciat quid de ipſo debeat dicere. ⁊ talis cogitatio de peccato eſt meritoria ⁊ ſine peccato. Gre. Cogitatio quārūcūq3 immūda ſit mentē non polluit cui ratio non cōſentit. Scđo cogitatio peccati fit ad deteſtādum cōmiſſum ⁊ cauendum futurū. ⁊ iſta etiam eſt meritoria. Iuxta illud Eſa. xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos ī amaritudine anime mee. Tertio peccati cogitatio fit ex diaboli tēptatione qñ antiquus hoſtis ꝯtra noſtram voluntatē ingerit abominabiles cogitationes ⁊ blaſphemiaſ. Dicit tamen idem Alex. ꝙ diabolus nō poteſt immittere malas cogitationes in cor. ſed ſolum repſentare. ſicut ſi vnum ſpeculum opponitur alteri ⁊ quando q3 ita fit ꝙ videantur homini ꝙ ſint cogitationes ſue vel aliquis loquatur in eo. cu3 tñ malignū ſpeculum. i. diabolus oppoſitū

alteri ſpeculo .i. aīe. qđ ē in illo videt̄ i alio a q̄ poteſt hō ſe auertere ſic a ſpeculo. Hinc Eſa. lv. Derelinquat impius viam ſuā ⁊ vir iniquus cogitationes ſuas. Quarto cogitatio fit đ peccato ad perpetrandū vel ad delectandū in eo. ⁊ tunc ſi peccatū cogitatū eſt mortale etiā cogitatio eſt mortalis. ſi veniale pctm̄ etiā cogitatio venialis. Et iſta eſt origo ⁊ ianua omniū malorū operꝫ. qꝛ nūq̄ȝ fit pctm̄ niſi p̄us fuerit cogitatū. Ideo die ac nocte hoī ſaluando circa cor ſuū eſt inuigilandū ⁊ pugnandū. quia ſi cogitatiōes vincere pōt oīa pctā vincet. Un̄ Prouer. iiij. Omi cuſtodia ſerua cor tuuȝ. qm̄ ex ipo vita pcedit. Et Hierony. ad euſtochiū inquit. Quia impoſſibile eſt i ſenſu hominis nō irruere morū ⁊ medullarum calorē. ille laudatur. ille p̄dicat̄ beat⁹ qui ſtatim vt cepit cogitare interficit cogitatus ⁊ allidit ad petrā. petra autē erat xp̄s. Hec ille. Et vt recitat beat⁹ Aug. de ꝯflictu vitiorꝫ ⁊ virtutū. Ueniūt pctā in cogitationem diuerſis agminib⁹. Cogitat nāqꝫ elatus Quis es tu vt tibi peiorib⁹ obtēperes deteriorib⁹ famulatū exhibeas. te magis q̄ȝ illos decuerat imperare. qui tibi nō poſſūt ingenio vel induſtria coequari. obtēpera igit̄ ſolius dei imperio ⁊ nō ſit tibi cura de aliquo. Odiū cogitare facit. Abſit vt illū ames quē in oībus ꝯtrariū habes. qui tibi derogat. qui tibi inſultat. qui te ꝯuitijs exaſperat. qui tibi peccata tua improperat. qui te dictis ⁊ opibus atqꝫ honoribus ſemꝑ p̄uenire feſtinat ⁊c. Si em̄ ipe tibi nō inuideret neq̄q̄ȝ ſe tibi ita p̄ferret. Ira facit cogitare q̄ erga te agūtur equanimiter ferri nō poſſūt. imo hec patienter tolerare pctm̄ eſt. qꝛ et ſi nō eis cū magna exaſperatiōe reſiſtit̄ ꝯtra te deinceps ſine mēſura cumulātur. Proteruia fac̄ cogitare. nūqd ſtultis. nunqd inſenſatis ac brutis aīalibus leuia verba ⁊ nō magis aſpera vt tales decet dum delinquūt obijciēda ſunt. Accidia facit cogitare. ſi lectōi cōtinuato ſtudio ſemꝑ inſiſtis oculorꝫ caliginē incurris. ſi indeſinēter lachrymas fundis ipos etiaȝ oculos amittis. ſi protelatis vigilijs pſalmorꝫ cenſum pſoluis inſaniā capitis acquiris ſi quotidiano labore te ꝯficis ad op⁹ ſpiritale quōdo conſurges. Auaricia facit cogitare. valde ſine culpa es qꝛ q̄dam habenda cōcupiſcis. qꝛ nō multiplicare appetis ſed egere ptimeſcis. Et ſi ea que poſſides egentib⁹ tribuis vnđ ſubiectos abſqꝫ penuria nutris. Gula facit cogitare. ad eſū dn̄s oīa mūda creauit ⁊ q̄ ſaturari cibo reſpuit quid aliud q̄ȝ muneri ꝯceſſo contradicit. Inepta leticia fac̄ cogitare vt q̄d ani leticiā abſcōdis. egredere in publicū. letus dic aliq̄d foris vn̄ vel tu vl' pximi rideāt. Fac eos letos tua leticia. O quāta diſcretiōe ē ponderāda cogitatio ſaluandorꝫ. o q̄nta picula ex peruerſa cogitatōe pullulāt. Un̄ Grego. ſup Ezechie. Sic ſepe cogitatiōi bone cogitatio ſiniſtra adiūgitur vt vir ipe q̄ eaſdē cogitatiōes generat anim⁹ agnoſcat Ber. de ꝯſid. In acq̄ſitōe ſalutis nemo tibi germanior vnico matris tue ꝯ ſalutē ꝓpriā cogites. nihil min⁹ dixi q̄ȝ dixiſſe debuerā q̄cq̄d ſe cogitationi offerat qđ nō quoq̄ mō ad tuā ipi⁹ ſalutē ptineat reſpuēdū ē Sap. j. In cogitatiōib⁹ ipi⁹ erit interrogatio. O igit̄ xp̄iana aīa. O cū angel' deputanda. ſi vis id fieri ad qđ creata es pugꝫ ꝯ malas cogitatōes. vince ſi vis coronari. Hic Iſiđ. i ſolil'. Qn̄ te tāgit cogitatio p̄ua ñ ꝯſentias illi. ſꝫ cū ſtatī appuerit ſcorpio ꝯtere eā. calca ꝑeſ caput. calca p̄ue ſuggeſtiōis initiū. culpā tibi emē

da vbi naſcit. Sic dū infans ē hoſtꝫ ci tius vincit ꝙ cū pulleſcit: ſic facilius ten tatio ſugat in cogitatiōe ꝙ cū creſcit ℞ Secundo deniqꝫ poteſt qs ſcire ſi mortaliter peccauit in corde intuen do ſuam delectationē. Nā ex cogitati one vēit delectatio ⁊ ex delectatōe pec catū. Vñ Iſid. Delectationē parit pra ua cogitatio, delectatio ꝯſenſū. ꝯſēſus operationē, operatio ꝯſuetudinē. ꝯſuetu do neceſſitatē. neceſſitas vo deſpatio nē. ⁊ ſic a pmo ad vltimū cogitatio in ducit deſpationē. Pro cuius intelligen tia qrit vtrū qlibet delectatio in cogi tatōe ſit pctm̄ mortale. Rñdet ſanctus doctor Bonauē. in. ij. di. xxiiij. ar. ij. ꝙ cū delectatio ſuggerit ⁊ pcipit. aut sta tim repellit: aut ſtatim retinet. Si sta tim repellit tūc leue ē pctm̄ vel nullū Si vo retinet hoc fit tripl'r. aut qꝛ pla cet illa delectatio ⁊ opis ꝯſūmatio. ita ꝙ ē volūtas delectandi in cogitatōe. ⁊ etiā in ope ſi facultas adeſſet. ⁊ ſic ſi co gitatio ē de mortali pccō tūc talis de lectatio ē mortalis. ſi de veniali tūc eſt veniale. De hac delectatiōe dicit Greg. Deū apphēdere nō valet q adhuc i de lectatiōe pcti iacet. aut placet delecta tio ſꝫ tñ diſplicet pcti ꝯſūmatio. ⁊ tunc etiā peccat mortaliter ſi ipa cogitatio ſit d mortali. qꝛ ꝯſenſit in delectatiōe pcti mortalis. Quia nemo pt delecta ri in eo qd diſplicet do ſine eius offēſiōe Aut vtrūqꝫ diſplicet. ſ. ipa interior de lectatio ⁊ opis ꝯſūmatio. ⁊ tūc aut ad uertit aut nō aduertit piculū. Si nō aduertit piculū delectatōis nec eā re pellit peccat venialiter. Si aūt aduer tit piculū iminēs nō tñ ſibi placꝫ pec catū nec delectatio; dicunt qdā ꝙ pec cat mortalit. Alij vo ꝙ nō. pmū tñ eſt tutius. Vnde Grego. Mentē neqꝫ ꝙ co gitatio immūda inqnat cū pulſat. ſed cū hāc ſibi p delectatiōē ſubiugat. Idē

Cū culpa aīm tētat neceſſe ē vt breui tatē ſue delectatiōis aſpiciat ne ad et nam morte iniqtas rapiat. O maledi cta pcti delectatio ꝙ breuis eſt. ꝙ vi lis. ꝙ facilis. ꝙ deceptoria. O ꝙ exoſa oipotēti do ppter quā ad imaginē ſuā creatā aīam eternis incēdijs deputat Grego. Momētaneū ē qd delectat. ſꝫ eternū qd cruciat. Vide o hō qd tibi pderit in inferno ſi delectationē totius mundi hic habuiſſes. ℣ Tertio pōt qs ſcire ſi mortalit peccauit ꝯſide rādo in corde ſuā intētionē cū qli. ſ. in tētōe viuit ſi aliq neceſſitate velit mor talit peccare. Ex intētiōe em̄ opus ap probat. Vñ Hiero. ad Pāmachium Quicqd agis p eterna mercede age. ⁊ nihil ſtudeas ppter laudē. nihil ppter hūanā opinionē. nihil ppter famā age re. O ꝙ magna ē ptās intētiōis ꝙ dū ſtat i via grē vel miſericordie. qꝛ ſi vult vnā aīam ſole pcioſiorē pōt ponere in eternū ignē. Si vo vult vnā aīam et no cruciatui deputatā cū auxilio grē pōt ponere in celeſtē gl'iam. Ido dicit Amb. de officijs. Intentio opi tuo no mē imponit. Et Glo. ſup illud Mat. xij. Bonus hō de bono theſauro cordis ſui pfert bona: dicit: ꝙ tantū bonū qſ facit qntū intēdit. ſm ſanctū Tho. p. ij q. xix. ar. viij. h intelligit qntū ad di re putationē q ꝯſiderat intētionē finis. Nā ſi intētio finis ē mala ⁊ volūtas p pter intētionē ē mala. ꝙ qntū intēdis tantū facis. Nā ſm ſanctū Tho. Si ly qntū ē nomē tūc verificat in malis. qꝛ qntū aliqs pctōr vel credit peccare: tantū peccat. nō aūt verificat in bōis. qꝛ ſi aliqs intēderet tepida voluntate multū placere do nec tñ tantū placet. Si aūt ly qntū ē aduerbiū verificat ⁊ i bonis ⁊ in malis. Verūtñ cū dr iſte in tēdit peccare venialiter qn adulterat vel furat. nō tñ venialit peccat ſꝫ mor

taliter. Cui⁹ rō ē. qꝛ ad rōnē pctī mor/talis reqrit̄ ꝙ alteꝝ ſit mortale vel in/tētio vel op⁹. Ad h̄ aūt ꝙ ſit veniale re quirit̄ vtrūqꝫ. ſ. ꝙ taꝫ intētio q̄ꝫ op⁹ ſit veniale. ğ cū qs intēdit mortalit̄ pec/care qcqd facit ſiue bonū ſiue malum mortaliter peccat. Un̄ q̄nto intētio eſt deterior: tāto culpa ē deterior. ꝛ ꝑ cōſe quēs illi debet̄ maior pena. O q̄ꝫ mul ti ſūt decepti ꝛ dānati mala intentiōe q̄ videbant̄ bona. o q̄ꝫ multi viuūt et nūc tali intētiōe vt ꝑꝰs intēdūt pecca re ꝛ poſtea penitere. tandē ſaluari. Et hoꝝ talis eſt intētio ſicut illoꝝ q̄ intē/derēt ſe occidere ꝛ poſtea reſuſcitare et ita ire hieroſolymā. Et iō nll's certior teſtis ē tibi de tua dānatiōe vel ſalute q̄ꝫ tua intētio. Tu me querꝭ di. Sal/uabor ne. ego te deſtino ad tuū cor ꝛ ī terrogo tuā intētionē ſi de pctīs mor/talibꝫ habuiſti verā ꝯtritionē. ꝛ de fu/turo intēdis cū bona ſpe ꝑcauere te a pctīs. ſi hec dicit tibi tua intētio tūc ſal uaberis. qꝛ null⁹ pōt te cogere ad pec/candū ꝓ q̄ dānarerꝭ. Bern. in medita tionibꝫ. Demonū eſt malas ſuggeſti/ones ingerere. noſtrū ē illis nō ꝯſenti re. Nā q̄ties reſiſtim⁹ diabolū ſupera mus. angelos letificam⁹. deū honora mus. Idē. Pctm̄ in foribꝫ ē niſi cuiſpe apias nō ītrabit. appetit⁹ ī cordē ꝑru/rit: ſed ſubter te ē niſi tu ſpōte ceſſerꝭ ni hil nocebit. ğ nō nocet ſenſus ſi nō ſeq̄ tur ꝯſenſus. De nāqꝫ ſūt tres regule intrinſece ꝑ q̄s ītelligere pōt qs ſi pec/cauerit mortaliter vel nō. ſ. ſi cogitati onē pctī nō retinꝫ nec delectat̄ ī eo nec intēdit ꝑficere. Secūdo notem⁹ re/gulas de cognitiōe pctī mortal' reſpe ctu opatōis extrinſece q̄ ſūt tres. ſ.

Prima charitatis ꝯtrariatio.
Secūda ꝑcepti diuini tranſgreſſio.
Tertia ſupioꝝ ꝯtēptio.

T. Prima nāqꝫ regula de cognitiōe pctī mortalis eſt ꝯtrariatio charitatꝭ ꝛ hec regula eſt ſancti Tho. ij. ij. q. lix. ar. iiij. qui dicit. ꝙ pctm̄ mortale illud eſſe dicit̄ qđ ꝓprie de ſe virtuti charita tis opponit̄. Cui⁹ rō eſt. quia ſ̄m oēs theologos nulla virtuoſa opatio ſine charitate ꝓdeſſe pōt ad ſalutēꝫ. Unde Apl's. j. Corꝭ. xiij. Si linguis hoīm lo quar ꝛ angeloꝝ. charitatē aūt non ha beā factus ſuꝫ velut es ſonās aut cym balū tinniēs. Et beat⁹ Aug. Breue ꝑ ceptū tibi ꝑcipit̄. habe charitatē et fac qđ vis. ſiue taceas dilectiōe taceas. ſi/ue clames dilectiōe clames. ſiue emē/des dilectiōe emendes. ſiue pcas dile ctiōe parcas. radix ſit in te dilectōis. ꝛ nō pōt de iſta radice niſi bonuꝫ exire. habere oīa ſacramēta malus eſſe pōt. habere aūt charitatē malus eē nō po/teſt. ꝛ mificors de⁹ petit a nobis cha/ritatē ſue nature bonitate. petit bñfici orū multiplicitate. petit īſuꝑ pene eē/ne terrore d. Aut tu charitatē erga me habebꝭ q̄ ſum tot⁹ bon⁹ tot⁹ ſuauis ꝛc. q̄ tibi tot bñficia cōtuli gtꝭ, aut etnalr pibis. Secūda regula de cognitiōe pctī mortalis reſpectu opatōis extrin ſece eſt diuini ꝑcepti trāſgreſſio. Aug. eīn pctm̄ mortale ꝯ manicheos ſic dif finit. Pctm̄ inq̄t ē dictū vel factuꝫ vel ꝯcupitū ꝯtra legē dei. Uenialia eī pec cata nō infringūt ꝑcepta dī. iō nō ſūt ꝯtra legē dei: ſed ꝑter legē ei⁹. Ad cui⁹ clariorē noticiā ē notandū ꝙ duo erāt ꝑcepta legis naturalis. ſ. facere alteri qđ ſibi vellet fieri Matth. vij. ꝛ nō fa/cere alteri qđ nollet ſibi fieri Tob. iiij. Sꝫ vt dicit Hugo li. de ſacramentis ꝙ q̄ in lege naturali ſub duobꝫ ꝑceptꝭ clauſa fuerāt. poſtea ꝑ legē ſcriptā de/clarata fuerūt. Decē qdē ſunt dei ꝓ/cepta in duabus tabulis tradita. In ꝑma tabula ꝯtinebant̄ tria q̄ ordināt hoīem ad deū. Primū erat. Non ha/

bebis deos alienos coraꝫ me.i.me ſo-lum habebis deũ Secũdũ. Nõ aſſu-mes nomẽ dei tui in vanũ. Tertium. Memẽto vt dieꝫ ſabbati ſanctifices. Septẽ vo alia pcepta que ordinãt ad primũ data ſũt ĩ alia tabula. Quoꝝ pmũ eſt. Honora patrẽ tuũ ꝛ matrẽ tu-aꝫ. Secũdũ. Nõ occides. Tertiũ. Nõ mechaberis. Quartũ. Nõ furtum fa-[illegible]. Quintũ. Nõ dices cõtra primũ falſum teſtimoniũ. Sextũ. Nõ ꝯcupiſces domũ primi tui. nõ ſeruũ. nõ an-cillã. nõ bouẽ nõ aſinũ. neqꝫ oĩa que il-lius ſunt. Septimũ. Nõ deſiderabis vxorẽ primi tui. Quicũqꝫ hec infrĩge-re ſtuduerit ſciat ſe mortalr̃ peccaſſe. qͣ dicit Pſ. Maledicti q̃ declinãt a mãdatis tuis. Tertia regula de cognitiõe pctĩ mortalis reſpectu opatio nis extrinſece ẽ ſupioꝝ ꝯteptio. ſ. tranſ grediẽdo honeſta ꝛ licita mãdata eo-rũ. ſm eĩm ſanc. Bonauẽ. i. ij. di. xl. ar. i j. q. j. tenent xpiani obedire tpalibus ſuis dñis in his q̃ nõ ſunt ꝯtra deũ et eccliam. ꝛ in his que ſm rectã ꝯſuetu-dinẽ rõnabiliter ſunt ſtatuta. ſicut tri buta vectigalia ꝛ ſimilia. Math. xxij. Reddite q̃ ſũt ceſarꝭ ceſari. Et Ro. xiij Omĩs aĩa ptãtibꝫ ſublimioribꝫ ſub dita ſit. Et infra. Reddite debita om nibꝫ cui tributũ tributuꝫ. cui vectigal vectigal. Igit̃ q̃cũqꝫ ꝯtẽnit mãdata ſu perioꝝ tpaliũ mõ pdicto peccat mor-taliter. Et certe multo magꝭ q̃ cõtẽnit pcepta ſuoꝝ platoꝝ ſpũaliũ. iuxta il-lud Ro. xiij. Qui ptãti reſiſtit dei ordi natiõi reſiſtit. Nã ꝛ Scotꝰ dic ſup. iiij di. xv. q nõ adimplens penitentiaꝫ a ſacerdote ſibi iniunctã in ꝯfeſſiõe pec-cat mortalr̃. Et multo magis peccat q̃ pcepta ſancte matris eccl'ie trãſgre-dit̃. iuxta illud Math. xviij. Si eccle ſiã nõ audierit ſit tibi ſicut ethnicus ꝛ publicanꝰ. Q̃s igit̃ illi q̃ legitima cã nõ excuſa nt̃ ꝛ ſoluũt ieiunia ꝛ nõ obſ uant feſta ab eccl'ia inſtituta. ꝛ nõ ꝯfitẽtes ſemel in anno. nec curãtes cenſu ras eccl'iaſticas; puta interdictũ. excõ municationẽ peccãt mortalr̃. O filij adã reuoluite in cordibꝫ ſi aliqñ omi ſiſtis [illegible] a ſacerdote penitentiã. ſi fregiſtis [illegible] ꝛ feſtũ. ꝛ vos ipi di-iudi[illegible] vt nõ iudicemini in tre-mẽ[illegible] de peccatis. Ter-tio ponem[illegible]gulas de cognitiõe pec-cati mortali[illegible] reſpectu opationis alie ne. ꝛ ſũt tres regule. ſ.

Prima dr̃ culpe auxiliatio.
Secũda vo primi ſcãdalizatio.
Tertia negligẽs extirpatio.

Prima nãqꝫ regula de cognitiõe pctĩ mortalis reſpectu opatiõis aliene di-cit̃ culpe auxiliatio. Omĩs eĩm q̃ culpe mortali ꝯſenſũ auxiliũ ꝯſiliũ vł fauo-rẽ ꝯcedit peccat mortalr̃. ſic ruphiania-ni ſeductores vginũ. coadiutores vſu raꝝ. ꝛ falſaꝝ pcurationũ. de qͣbꝫ Apłs Ro. j. Digni ſunt morte nõ ſolũ q̃ faci unt ea ſꝫ etiã q̃ ꝯſentiũt facientibꝫ. Se cũda regula dr̃ primi ſcãdalizatio. li-cet eĩm mortali culpe q̃ſ nõ ꝯſentiat ne qꝫ illa ſibi placeat. tñ ſi ex indiſcreta lo cutiõe vel opatiõe primũ ſcandalizat peccat mortalr̃. ſm illã regulaꝫ. Qui occaſionẽ dat dãni damnũ dediſſe vi det̃. imo aliqñ bonũ opꝰ nõ neceſſari um ad ſalutẽ debet omitti ne primus ſcãdalizet̃. ſicut Apłs dicebat ad Ro. xiiij. Si pter cibũ frater tuꝰ ſcãdaliza tur iã nõ ſꝫ charitatẽ ãbłas noli cibo tuo illũ pdere. p q̃ xps mortuꝰ eſt. Ja talibꝫ dr̃ Math. xviij. Ve illi p quẽꝫ ſcandalũ venit. Tertia qꝫ regula d̃ cognitiõe pctĩ mortał reſpectu opatio nis aliene dr̃ negligẽs extirpatio. Nã q̃ pctõ nõ reſiſtit q̃ntũ põt ꝛ dꝫ peccat mortalr̃. Quia dr̃ di. lxxxiij. c. quid. p-deſt. ꝛ. c. Error cui ñ reſiſtit̃ approbat̃

z veritas cū minime defenſat̄ opp̄mi
tur. O p̄ncipes O magnates neglige
tes q̄ta vitōe digni eritis q̄ tot mala
ſcient̄ p̄mittit veſtris hoīb ꝑpetrare.
tot oppreſſiões. furta. latrocinia. piu/
ria. iniuſticias. calūnias. p q̄ꝝ peccat
eterna morte morieni. Et quis nos li/
beret Jeſus xp̄s filius dei viui q̄ cum
p̄re z sp̄ū ſctō viuit z regnat i ſecula ſe/
culorum Amen.

Dñica duodecima poſt pēthe.

Sermo. xcix.

Magiſter quid

faciendo vitā etnā poſſidebo
At ille dixit. In lege qd ſcptū
eſt. quō legis. Luc. x. z i euāgelio. Ubi
ſaluator ſubtilit̄ fundamētū nr̄e fidei
declarauit. In quo qd ē euāgelio q̄ttu
or inſinuantur. ſ.

Primo apl'oꝝ beatificatio.
Scdō legiſperiti tētatio.
Tertio hoīs lapſi ꝯditio.
Quarto erga eū ſaluatorꝫ ꝯdeſcēſio
Pr̄io dixi q̄ i euāgelio inſinuat̄ apl'o/
rum beatificatio. q̄ cū reuerſi eſſent d
p̄dicatione cū magno gaudio eo q̄ de/
mones exibāt ab hoīb ad eoꝝ p̄ceptū
eos rep̄hendit ſaluator d tali gaudio
z mox ſubdidit dicens. Beati oculi q̄
vident zc̄. Nam ſm Ludolphū: qua/
druplici oculo videt̄ xp̄s. videlicet cor
porali. z iſta viſio non beatificat. quia
iſto oculo viderunt iudei z gētiles. Se
cundo videtur oculo ſpirituali quan
do ex viſione corpali orit̄ in mente ad/
mirabilis viſio qua credit̄ fili⁹ dei. De
iſto dr̄ Job. xx. Quia vidiſti me. ſ. oc'lo
corpis: credidiſti videndo me oculo fi
dei. Et hec viſio beata nō eſt. ſed beati
tudinis mercatio qua meremur bea/
titudinē. Tertio videt̄ ſaluator oculo
intellectuali. qn̄ ex viſione fidei oritur
viſio dulcis intellectualis que eſt que
dam beatitudinis participatio dū vi
det̄ p̄ intellectū z guſtat̄ p̄ affectū. Ps̄.
Uacate z videte qm̄ ſuauis ē domin⁹
Iſto oculo videbāt apl'i xp̄m credētes
veꝝ filiū dei. Et ex h̄ mira ſuauitate
audiebāt z ꝯuerſabant̄ cū eo. Quarto
videt̄ ſaluator oculo beatifico i celeſti
gl'ia. Eſa. lx. Tūc videbis z afflues zc̄.
Scdō inſinuat̄ in euāgelio legiſpe/
riti tētatio q̄ dicebat. Mgr̄ qd faciēdo
zc̄. Ut eni dic̄ Lyra iſte legiſperitus p̄
mo venit ad ihm mala intētōe. ſꝫ ex v
bis xp̄i poſtea fuit cōpunct⁹. iō dixit ei
ſaluator Mar. xij. Nō lōge es a regno
dei. Tertio i euāgelio inſinuat̄ hoīs
lapſi ꝯditio ex p̄abola ſaluatorꝫ. q̄ ſm
quoſdā fuit res geſta. s. Hō q̄dā deſcē
debat zc̄. Iſte hō eſt adā q̄ de hierl'm q̄
viſio pacꝫ interp̄tat̄. z ſignificat p̄adi/
ſum: deſcēdebat i hiericho q̄ luna iter/
p̄tat̄. i. i hūc mutabilē mūdū. q̄ icidit i
latrones. i. i tēptatōes diabolicas. qui
eū deſpoliauerūt veſte inocētie z imor
talitatꝫ. z plagꝫ pctōꝝ ipoſitꝫ i natura
lib ledēdo. abierūt: nō ab inſidijs ceſ/
ſando ſꝫ ſe occultādo: ſemiuiuo relicto
q2 adā viuebat vita nature z mortu⁹
fuerat vita gr̄e. O q̄ꝫ dure ſum⁹ vulne
rati i adā q̄ iā nō affectam⁹ bonū. non
cognoſcim⁹ veꝝ. nec facim⁹ iuſtū: ideo
Quarto i euāgelio inſinuat̄ erga nos
ſaluatorꝫ ꝯdeſcēſio. ꝯtigit vt ſacerdos
z leuita viderūt. i. cognouerūt hūanū
gen⁹ ſic ꝓſtratū. nō tn̄ lex vet⁹ z ꝓpheta
curare potuerūt. ſꝫ ſamaritan⁹. i. xp̄s
dñs q̄ aīas nr̄as cuſtodit venit p̄ bn̄/
dictā icarnatōꝫ. alligauit vulnera hu/
mani generꝫ. infundēs vt dic̄ lyra oleū
miſcōie cū vino iuſticie. z duxit i ſtabu
lū. i. i eccl'iaꝫ vbi ſimplices reficiūt̄. et
alia die. i. p⁹ reſurrectōꝫ ſuā dedit ſtabu
lario. i. cuilibꝫ apl'o duos denarios. i.
itelligētiā no. z ve. te. q2 apuit eis ſenſū
vt itelligerēt ſcripturas, Luce. xxiiij. z

Dominica duodecima poſt pēthe.

cis curā pctō℞ ꝯmēdauit ꝑmittens ꝓ
ſolario vitā eternā. Et ſubdidit dicēs.
Uade ⁊ tu fac ſil'r. q.d. ꝙ ꝓximꝗtas ge
neris nō fac̄ primū ſ; opꝰ miſcōie im-
pēſum. ſic̄ fecit ſaluator quē ꝗrebat le-
giſperitꝰ di. Magiſter qd faciendo ⁊c̄
Uñ ad vitā etnā poſſidēdā neceſſaria
eſt p̄cepti charitat̄ dei ⁊ ꝓximi obſua-
tio. vt ptꝫ ex decurſu euāgelij p̄ſentis.
Que qͥdē gemina caritas nob̄ in decē
p̄cept̄ tradit̄. q̄ ꝓpt̄ geminā charitatē
in duabꝫ lapideis tabul' ꝯtinebāt̄. Jō
de p̄cept̄ dñi p̄ q̄ charitas dei ⁊ ꝓximi
acqͥrit̄ tres notemꝰ articulos. ſ.

Primū de p̄cepto℞ dei ſufficientia
Scōm ð ſingulo℞ intelligētia
Tertiū de ipo℞ excellētia

U Primū nāq; dixi de p̄cept̄ deca-
logi dei notemꝰ p̄cepto℞ dei ſufficiēti-
am. i. q̄t ſunt p̄cepta dei. ⁊ q̄ ſunt ⁊ q̄re
tot ⁊ plura nō ſūt. Ad p̄mū dic̄ Aug. ð
decē cordis ꝙ p̄ceptū nature eſt vnū. ſ.
Quecūq; vult̄ vt faciant vob̄ hoies ⁊
vos eadē facite illis. Et h̄ p̄cepto vni-
co ꝯtinent̄ duo charitat̄ p̄cepta. ſ. dei ⁊
ꝓximi. ⁊ in duobꝫ charitatis p̄cept̄ cō
tinent̄ decē p̄cepta. vt dicit ſaluator in
euāgelio. ⁊ i decē p̄cept̄ ꝯtinet̄ oia p̄ce-
pta moralia. Uñ ſi legē nature debito
mō qͥs obſuet totā legē obſuat. Nā ſi
tu dñs eſſes velis ꝙ ſerui tui fideles
eſſent tibi. Ecce p̄mū p̄ceptū. ſ. nō habe
bis deos alienos. Itē velis ꝙ honora
rent te. ecce ſcōm p̄ceptū. ſ. nō aſſumeſ
nomē dei tui i vanū. Itē vel' ꝙ tibi fui
rent, ecce tertiū p̄ceptū. ſ. ſabbata ſcifi
ces. Silr ſi pr̄ eſſes velis ꝙ filij tui te
honorarēt. Itē velis ꝙ nemo te occide
ret. nemo tibi furtū faceret ⁊c̄. ⁊ qꝛ ꝓpt̄
rōnis obliuionē hāc nature legē ſalua
tor lucidiꝰ declarauit i euāgelio dicēs.
Diliges dñm deū tuū ⁊c̄. ⁊ ꝓximū ſic̄
teipm. in his duobꝫ mādatis vniuer-
ſa lex p̄det ⁊ ꝓphe. ⁊ Joh. xv. Hoc eſt p̄
ceptum meū vt diligat̄ inuicem ſicut
dilexi vos. Ubi Gre. Quid eſt qð dñs
de ſola dilectōe q̄ſi de ſingulari māda
to dicit. Hoc eſt p̄ceptū meū vt diliga
tis inuicē. niſi qꝛ omē mandatū ð ſola
dilectōe eſt. ⁊ omia vnū p̄ceptum ſunt
quia qͨquid p̄cipit̄ in ſola caritate ſo-
lidat̄. Hinc ⁊ btūs Augꝰ ait. Breue p̄
ceptum tibi p̄cipit̄. habe charitatem ⁊
fac qð vis. ſiue taceas dilectōe taceas
ſiue clames dilectōe clames. ſiue emē-
des dilectōe emēdes. ſiue parcas dile-
ctione parcas. radix ſit in te dilectōis.
nō poteſt de iſta radice niſi bonū exire
hr̄e omia ſacramēta ⁊ malꝰ eſſe poteſt
habere aūt charitatē malꝰ eſſe nō pōt.
Ex quibꝫ dat̄ intelligi ꝙ ſine charitate
p̄cepta dei impleri nō pn̄t ⁊ cū carita-
te infringi nō poſſunt. Nā ſi occidas
hoiem cū charitate ⁊ debitis circūſtā-
tijs adhibitis nō peccaſti. Uñ homo
volens occidere hoiem innocentē pec
cat ex ipa volūtate mortalit̄ Abraam
tamē qꝛ habuit charitatē ꝓpꝛium filiū
Iſaac innocentē occidere volens Geñ.
xxij. non peccauit. quia vita noſtra do
mini eſt. ⁊ quādo vult ⁊ quomō vult
et per quē vult repetere poteſt. Simi-
liter filij iſrael qui aſportauerunt ſecū
res egyptiorum non peccauerūt. quia
ex obedientia dñi fecerūt. cuius eſt ter
ra ⁊ plenitudo eius. Dicūt tamē ꝯmu
niter doctores ꝙ etiā deus nō poteſt
diſpenſare in preceptis prime tabule.
ſed in preceptis ſecunde tabule: nō ta
men vt malū inquantū malum fiat.
Nam vt dicit Aſteſanus libro ſcdo. i-
de eſt ꝙ duplex eſt malum. Quoddā
eſt malum in ſe. et hoc nulla circūſtan
tia poteſt fieri bene. vt deū odire. ido
latrare. deū blaſphemare. vel cogno
ſcere non ſuam ex libidine ⁊c̄. et tale
non poteſt deus precipere. ſicut ſuam
bonitatem non poteſt negare. Aliud

malū ē qđ in ſe nō ē malū. qꝛ aliq̄ cir/
cūſtātia pōt fieri bonū. ⁊ tale deꝰ pcipe
pt. imo eo ipo ꝙ pcipit ē bonū. Scđo
q̄rebat q̄ ſūt pcepta dī. Rńdet Aſteſa
nus. li. j. ti. iij. ꝙ iſta ſūt. Primū. Non
habebis deos alienos corā me ⁊ non
facias tibi ſculptile nec oēꝫ ſilitudinē.
Secūdū. Nō aſſumes nomē dī tui in
vanū. Tertiū. Memēto vt diē ſabba
ti ſctifices. Hec tria dicūt ad pmā ta/
bulā ptinere. Primuꝫ pceptū ſcđe ta/
bule. Honora prēꝫ tuū ⁊ matrē tuaꝫ.
Scđm. Nō occides. Tertiū. Nō me/
chaberis. Quartū. Nō furtuꝫ facies.
Quintū. Nō loq̄ris ꝯ primū falſū teſti
moniū. Sextū. Nō ꝯcupiſces domuꝫ
primi tui. nō ſuū. nō ancillā. nō bouē
nō aſinū. nec oīa q̄ illiꝰ ſūt. Septimū.
Nec deſiderabis vxorē eiꝰ. Per hec eī
pcepta decalogi oīa pctā mortalia ex/
pſſe vel iplicite excludunt ⁊ phibētur.

Tertio q̄ꝫ q̄rebat. q̄re tot ⁊ nō plu/
ra ſūt dī pcepta. Rńdet Bonauen. in
iij. di. xxxvij. ꝙ ſicut pcepta hūana or/
dināria bn̄ hoiem ad eū q̄ peſt cōitati
⁊ ad ꝯciues ſuos ſunt ſufficiētia: ſic p/
cepta legis diuie in duab; tabulis da
ta q̄ ſunt decē: ſufficiētia ſunt ad ſalu/
tē. Dicūt em̄ cōmuniꝰ doct. ꝙ in pma
tabula erāt tria pcepta q̄ ordināt ho/
minē ad deū. ⁊ in ſcđa ſeptē q̄ ordināt
hoiem ad primū. qꝛ nullꝰ ſaluabit ni
ſi q̄ bn̄ ⁊ pacifice ſe habuerit ad deū et
ad primū. Cū deo aūt pacificari pt hō
p obſuantiā triū pmoꝝ pceptoꝝ: cū
primo vo p obſuantiā ſeptē ſeqntiū
pceptoꝝ. Ut autē faciliꝰ addiſcere poſ
ſis decē pcepta ſm intentionē Bona/
uen. vbi ſ. ruſticaliter tibi pono tres
q̄ſtiões q̄s ſi ſoluere ſcieris ſcies decēꝫ
pcepta dei.

Prima q̄ſtio qb; teneris dn̄o tuo tpali.
Secūda queſtio quibus teneris primo tuo.
Tertia queſtio quibꝰ mōis poſſis nocere primo tuo.

Prima q̄ſtio dixi ꝙ ē iſta. qb; teneris
dn̄o tuo tpali. Nā ſi iſtā q̄ſtionē defer
res ad aliā ciuitatē ſoluēdā ibi ſi bene
ſcirēt ſoluere dicerēt tibi ꝙ ad tria tene
ris dn̄o tuo tpali. ſ. ad fidelitatē. ad re
uerētiā ⁊ ad ſeruitutē. Ad fidelitatē te/
neris ne alienū p dn̄o habeas. Ad re
uerentiā vt eū ⁊ etiā aliū noīe ſuo ho/
nores. Ad ſuitiuꝫ vt certis tpib; ad h
inſtitutis ei ſuias aut ope aut pecūia
Sic deo oīm dn̄o ad tria teneris q̄ fue
rūt pcepta in pma tabula. Primo ad
fidelitatē. ⁊ h ē qđ dr. Nō habebis de/
os alienos. Secūdo ad reuerentiaꝫ.
iō dr. Nō aſſumes nomē dī tui in va/
nū. Tertio ad ſuitiuꝫ. iō dr. Memē/
to vt diē ſabbati ſctifices. Ecce patꝫ ꝙ
hec tria ordināt ad deuꝫ. Secunda
q̄ſtio ē hec. qbus teneris primo. ⁊ ſi bn̄
ſcirēt ſoluere hāc q̄ſtionē dicerēt ꝙ ſm
legē nature i duob; tenet q̄libꝫ primo
vicꝫ vt ei bn̄faciat. iuxta illud Luc. vj.
put vultis vt faciāt vob hoies ⁊ vos faci
te illꝫ. Et h ē pmuꝫ pceptū ſcđe tabule.
Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā. ⁊ in h
includunt oīa opa miſicordie. Scđo
tenet q̄libet primo ne ei noceat. iuxta
illđ ſapiētis Catbonis. Ne feceris alijs
qđ tibi fieri minīe vis. Tertia q̄ſtio
ē hec. qbus mōis poſſis nocere primo
tuo. ⁊ ſi ſcirēt ſoluere hāc q̄ſtioneꝫ dice
rēt ꝙ trib; mōis. ſ. ore ope ⁊ corde. Ope
em̄ in trib; bonis pōt nocere primo.
aut in ppria pſona qđ phibet i ſcđo p/
cepto ſcđe tabule. Nō occides. aut i p/
ſona ſibi ꝯiūcta: vtpote vxore vel filia
qđ excludit ibi. Nō mechaberis. aut ī
reb; tpalib;. qđ excludit ibi. Nō furtū
facies. Scđo pōt q̄s nocere pxio ore.
qđ excludit ibi. Nō loq̄ris ꝯ primū fal/
ſū teſtimoniuꝫ. Tertio pōt q̄s nocere
primo corde. res eiꝰ male ꝯcupiſcēdo

qđ excludit ibi. Nō ɔcupiſces rē pximi tui. Aut ɔcupiſcēdo ei⁹ ɔſortē. qđ excludit ibi. Nec deſiderabis vxorē ei⁹ Ecce patet ꝙ hec decē pcepta ſufficiunt hoi ad ſalutē. X Secūdū articulū notem⁹ de ſingulo pceptoꝝ intelligentia. quō .ſ. intelligi debeāt pcepta dei. Primū enī pceptū ē hō. Nō habeb deos alienos. qđ ponit negatiue Exod. xx. ſꝫ tñ ē affirmatiuū pceptū ꝛ valꝫ tātū. Dñm deū tuū adorabis. qꝛ pcepta negatiua obligāt ſp ꝛ ad ſp. vt illđ. nō occides. ſiue comedas ſiue vigiles ſp tenerꝭ nō occidere iniuſte. Sꝫ pceptuꝫ affirmatiuū obligat ſp ſꝫ nō ad ſp licꝫ teneatꝭ ſp dñm deū tuuꝫ adorare pro loco ꝛ tpe. nō tñ ɔtinue. qꝛ oportet comedere dormire ꝛc. Primū igit preceptuꝫ ptinet ad fidē. qꝛ fides ē fūdamētuꝫ oīs boni. Heb. xi. Sine fide ipoſſibile eſt placere deo. Vñ ſaluator dicit Joh. iij. Qui nō credit iā iudicatus ē. Ex qbus verbis patet ꝙ oēs infideles pagani: iudei: heretici: ſciſmatici ſunt ad eternā morteꝫ iudicati ſi in illa pfidia pmaneāt. qꝛ falſuꝫ habēt p fundamēto. Vñ nō ſolū ipi ſꝫ etiā ex xpianis infringētes hō dei pceptuꝫ multi pibūt Primi ſunt illi q dubitāt ð fide an ſit ſic ſcriptura dicit. ꝛ fides catholica tenet in fidei articulis. ꝛ etiaꝫ illi q negligūt addiſcere articulos fidei cū poſſent ꝛ debeāt ſcire articulos fidei et oꝛōnem dñicā. de ɔſe. di. iiij. c. nos. Siliter violant xpiani hō dei pceptū q augurianꝭ id ē in garritu auiū futura pdicūt. Cōtra qs Leuit. xix. Nō auguriabimini nec obſuetis ſomnia. qñ ei gallina cātat canis pter ɔſuetudineꝫ latrat. coruus ſupra domū ſe locat. ex his firmiter credūt aliqđ futurū. vel q ſomnia obſuant: vtpote dens ei⁹ cadit i ſomnis. ꝛ firmiter credit ꝙ ɔſanguineoꝝ aliqs moriaꝭ. vel cū facit oꝛōnē vt ſibi in ſomnis reueletur. Similiter q obſeruant dies. vulgo habonath. Item qui vadunt ad phitones p furto vel pro alia re vt futura preſciant moꝛtaliter peccant. Similiter qui in puerperio mulierem parituram cingunt cingulo viri vt facilius pariat. Item qui carminant pueros ſ pecora equos ꝛc. ꝛ qui carmināt vulnera ne cruentēt. Item que dāt aliquid turpe viro vt amentꝭ. Silr q maleficia exercēt cū oſſib mortuoꝝ vel bñdicta aq̄ aut ſacramēto eucariſtie. Itē q credūt fore dyanā. Itē qui vtunꝭ herbis. ſꝫ in effodiēdo faciūt aliqđ ſupſtitionis. aut in balneatiōe portāt aquā añ ortū ſolis vel de duob fontib ꝛc. Silr qui adorant ſolē lunā aut calices auꝝ vel argentū qñ ſacerdos eleuat i miſſa corpus xpi. qꝛ in calice ſanguis xpi debet adorari. Oēs tales in fide vacillantes infringūt pceptū hoc. Secūdū pceptuꝫ ē. Nō aſſumes nomē dei tui i vanū Exo. xx. Hic phibetꝭ iuramētuꝫ qđ fit ſine cauſa ꝛ piuriū. qꝛ vterqꝫ ſcꝫ p nihilo iurās ꝛ piurus accipit nomē dei in vanū. qꝛ pm⁹ ſine cauſa nominat ſūmā ꝟitatē. ſcđs ꝟo noiatā ɔtemnit. Vñ trib mōis peccat qs i piurio ſcꝫ vel iurādo ɔ̄ ɔſciam. vel ſciēs falſū qđ iurat. vel iurādo illicituꝫ vt vulnerare hoiem. nō facere bonū. aut p vulnera xpi iurādo vel p inteſtina. qđ ſp eſt pctm̄ moꝛtale. etiam ſi veruꝫ ſit qđ iuratꝭ. vel veniēdo contra iuramentū licitū: vt iurauit famulo tantuꝫ dare ꝛ poſtea nō dat ꝛc. Aſſumitur etiā nomen dei in vanū moraliter intelligendo multipliciter. videlicet corde oꝛe ꝛ opere. Corde nomen dei aſſumūt in vanū mali chriſtiani qui ſacramētuꝫ baptiſmi receperūt ſed nō habēt reꝫ .i. gratiā ſacramēti. Oꝛe recipiūt i vanū mala iuratiōe. verū trāſgreſſiōe. blaſ

ſemationē. mala intētione facta p̄dicatione. orōne ſine deuotōe. dieꝫ vl' pluuiam maledicēdo. Ope recipiūt ī vanū hypocrite ī ſimulatōe, de q̄bꝫ dicit ſaluator. Amē dico vobis receperūt mercedem ſuā. Tertiū p̄ceptū ē. Memento vt diē ſabbati ſanctifices. nō facies omē opꝰ ī eo. In h̄ p̄cepto qddā ē morale vt vacatio q̄ fit ad deū orādo: colendo: meditādo. Quoddā eſt cerimoniale vt aſſignatio diei ſeptime. ⁊ rōnabilr̄. qꝛ iudei p̄ni erāt ad errorē gētiliū idō eis obſeruatio ſabbati p̄cepta fuit q̄ deꝰ a mūdi creatōne ceſſauit vt ſic cogitarēt mūdi creatorē ⁊ deum ex h̄ cognoſcerēt ⁊ timerēt. Iſtud aūt preceptū tripl'r pōt accipi. Primo general'r vt ceſſemꝰ a vicijs. Un̄ Leui. xxiij. dicitur. Omē opꝰ ſuile nō facietꝫ ī eo. Opꝰ aūt ſeruile ē pctm̄ q̄ qs fuit viliſſimo dn̄o .i. diabolo. Sꝫ ⁊ ad h̄ quilibet teneť nō ſolū feſtiuis diebꝫ ſꝫ omībꝫ diebus vite ſue. Scdō mō accipiť ſpecialiter vt ceſſemus ab opibꝫ corpalibꝫ que impediūt orationē ad deū. Unde Exod. xxviij. Sex diebꝰ opaberis: ſeptimo aūt die ſabbatū dn̄i dei tui ē. Non facies omē opus tu ⁊ filiꝰ ⁊ filia ſeruꝰ ⁊ ancilla. iumentū tuū. Et ad h̄ teneňť omēs. qꝛ extra de ferijs. c. j. ſic habetur Omēs dies dn̄icos a veſpera ī veſperam cū omī veneratōe decernimꝰ obſeruari ⁊ ab omī illicito ope abſtinere vt mercatū in eis nō fiat nec placitū .i. iudiciū. neqꝫ aliquis ad mortē dāneť vel ad penā iudiceť. nec ſacramenta .i. iuramenta niſi ꝓ pace vel alia neceſſitate p̄ſtenť. Unde eſt ſciendū ꝙ quattuor caſibꝰ poteſt quis operari die feſto. Primus eſt vera neceſſitas. ij. q. c. Remiſſionem. dr. Neceſſitas legē non habet. ſed ipſa ſibi legem facit. Et extra de regulis iuris. Quod non ē licitum in lege neceſſitas facit licitū. ſicut pugnare ↄtra inimicos. foſſas facere. vel tempe meſſis vl' vindemie cōgregare victualia quādo p̄uenire vel differre nō poteſt. Secūdus caſus in quo opari licet die feſto ē xp̄i pietas vt fruges pauperū auditis p̄us diuinis deportare. ligna portare. ſed caueatur ne fiat ꝓ aliqua ſpe temporali.

Tertius caſus eſt eccleſie vtilitas. vt ſi eccleſia eſt pauper ⁊ indiget reparatione licet arenam vel lapides vel ligna portare dūmodo diuina non relinquātur. ⁊ ne fiat vſqꝫ ad vltimā fatigationem. Quartus caſus eſt operis paruitas ſicut ſcopare domum ⁊c̄. O deus eterne q̄m multi violāt hoc p̄ceptum per ebrietatē: gulam: irā ⁊c̄. Et tales duo peccata cōmittunt. quia feſtum nō ſanctificant. inſuper peccant. vt dicit Scotus. Item q̄dam diebus feſtiuis vadunt cū curru ad tria miliaria. alij ad molendinū. alij tunc iudicant cauſam. alij neqꝫ miſſam audiūt integram: ad quā ſub pena mortalis peccati teneňť. Alij non faciunt orōes ad quas teneňť feſtiuis diebus. Iuxta illud Luce. xviij. Oportet ſemꝑ orare ⁊ non deficere. quod impletur tunc.

Tertio modo hoc p̄ceptum poteſt accipi ſpecialiſſime. vt ē ceſſatio a mūdanis etiam licitis. vt viris ꝑfectis qui totaliter deo vacant. Unde ſabbatū inquantū eſt requies ſiue vacatio ad deum. ſic dies dominica et omnes feſtiuitates quia ſunt inſtituti ad diuinam veneratōem poſſunt dici ſabbatum. Sabbatū enī tropologice figurabat ceſſatiōem a peccato. Allegorice quietē corꝑis xp̄i in ſepulcro. Anagogice requiē eternā in celo. Et qꝛ iam xp̄s ſurrexit d ſepulcro. ideo ceſſare debuit ſabbatum ſicut vmbra veritati ⁊c̄.

Quartū p̄ceptū eſt. Honora prēꝫ ⁊ mrēꝫ. Huic p̄cepto addiť ꝑmiſſio. vt

ſis lõgeuꝰ ſup terrã. qꝛ ꝯgruũ eſt vt cõ
ſeruatio vite aliene mercat ꝯſeruatõꝫ
vite ꝓprie. Ubi ſciendũ ꝙ pr̃ capit tri/
pliciter. Uno mõ ꝓ illo q̃ eſt ꝑncipiuꝫ
ꝑ generatõeꝫ ad eſſe nature. ꝛ huic de/
bemus obedire ĩ cura rei familiarꝭ. et
ſic duplici honore debemꝰ cũ honora/
re. ſ. corꝑalit ſuſtẽtando ꝛ ſpũaliter re/
uerendo nõ exaſperãdo. aut coꝝ teſta
mẽta rõnabilit facta reuocãdo. qn po/
tius ſi mortui ſũt ꝑ eis orãdo. elemo/
ſynã faciẽdo. O ſi videres genitricẽ tu/
am in tãtis tormẽtis certe credo ꝙ po
tius dares ꝑ redẽptiõe eiꝰ q̃ꝫ tu come/
deres. Scdo mõ pater accipit ꝑ illo q̃
eſt ꝑncipiũ ꝑ miſteriũ regeneratõis q̃
ad eſſe grẽ. ſic pr̃ baptizãs vel in cõfir/
matione tenẽs. Nã ille pſbyter q̃ bapti
zat magꝭ pr̃ eſt ſpũal q̃ꝫ q̃ tenet puerũ
qꝛ ſi etiã nullꝰ aliꝰ teneret ſufficerꝫ ba
ptiſmꝰ ſoliꝰ ſacerdotꝭ. ꝛ etiã ꝯfeſſor qui
abſoluit de pctõ mortali in ꝯfeſſione.
qꝛ de morte culpe eſt ꝑncipiũ ꝑ miſte/
rium ad regeneratõꝫ grẽ. ꝛ his dẽmuſ
obedire in ſpũalibꝫ. O xp̃e deꝰ ecce ni/
hil curãt nũc xp̃iani de ſacerdote q̃ ba
ptiſat pueꝝ vel abſoluit reuꝫ. Tertio
mõ capit pater ꝑ illo q̃ eſt ꝑmus in re
gimine vl etate. vt rex vel ſenex. et regi
debemꝰ obedire in tꝑalibꝫ. iuxta illud
j. Pe. ij. Deũ timete. regem honorifica
te. Quintũ ꝑceptũ. Nõ occides. Hic
expſſe ꝓhibet homicidiũ: ſꝫ iplicite oẽs
motꝰ ire ꝯ ꝓximũ ſiue ira cordis tm̃ vt
rãcor. ſiue ira oris vt ꝯtumelia. ſiue ira
opis. vt ꝑcuſſio. depilatio. vulneratio
ꝛc̃. Un̄ ſciendũ ꝙ duplex ẽ homicidiũ
ſcꝫ corꝑale ꝛ ſpũale. Corꝑale fit qñ q̃s
corꝑaliter occidit vl occidere intendit
ſicut latro vel iudex q̃ iniuſte occidit
aliquẽ aut q̃ iubet occidere ſic pilatuſ.
aut q̃ ꝯſilium dat vel petit vt occidat.
ſicut iudei xp̃m. vel mulier que abor/
ſum ꝓcurat vel ſterilitatem. aut qui ſe
ipſum occidit. aut ignorãter dat medi
cinas vñ infirmi moriunt. vl dũ ago
nizat infirmus ꝛ dicit. reuoluamꝰ euꝫ
vt citius moriat. hec eſt miſericordia
lupina. q̃ videns ſuellas porci clamã
tes poſt mr̃em miſicordia motꝰ come
dit illas ne ſine mr̃e de cetero affligan
tur. Spũale vo homicidiũ fit duobꝫ
modis. Uno mõ omittẽdo. vt cuꝫ q̃s
aliũ in extrema neceſſitate videt ꝛ nõ
ſubuenit dr̃ occidiſſe Un̄ Amb. ꝛ hr̃ di
ſtin. lxxxvj. c. Paſce fame morientes ſi
nõ paviſti occidiſti. Siĺr ẽ intelligẽdũ
de nudo infirmo ꝛ q̃ iniuſte occidit et
nõ defendit dũ fieri põt. O q̃ꝫ mlti ſũt
tales homicide nũc. Alio mõ homici/
dium ſpũale fit ꝯmittẽdo. ꝛ h̃ qñqꝫ cor
de. ſ. ꝓximũ odiẽdo. j. Joh. iij. Qui odit
frẽm ſuũ homicida ẽ. Qñqꝫ fit ore. ſ. de
trahẽdo. qꝛ iſte cui detrahit occidit in
ꝯſcia illiꝰ q̃ audit detractõꝫ in q̃ viue/
bat pus ꝑ bonã famã. Qñ detrahunt
detractores q̃ſi dicũt audiẽti. Teneas
hũc in manibꝫ ecce occidã eũ. Qñqꝫ h̃
homicidiuꝫ fit ope. ſ. malo exẽplo. ali/
cui occaſionẽ ruine ꝑbẽdo. Un̄ Greg.
Tot mortibꝫ dignꝰ eſt q̃s q̃t prauitatꝭ
exempla ĩ poſteros relinqt. ꝛ Augꝰ. li. d̃
paſtor. Qui in ꝯſpectu populi male vi
uit quantũ in eo eſt eum a quo attẽdi
tur occidit. O plati eccĺie. O parentes
filiorum videte videte quõ doceatꝭ fili
os. Sextum ꝑceptũ eſt. Nõ mecha
beris. Hic ſm̃ Augu. ꝓhibet oĩs illi/
citus ꝯcubitꝰ ꝛ illoꝝ mẽbroꝝ oĩs ille/
gitimus vſus. Un̄ h̃ ꝑceptũ mĺtiplici
ter violat. tñ nos aſſignemꝰ ſeptẽ mo
dos ſeſe excedẽtes. Primi ſunt fornica
rij ſicut ſoluti cũ ſoluta. i. q̃ nõ eſt ꝓ go
ꝛc̃. ꝛ tales q̃ciẽs totiẽs mortalit peccãt
Un̄ apl's Ephe. v. Hoc aũt ſcitote qm̃
omnis fornicator aut immundus nõ
habet partẽ in regno chriſti. Secundi
ſunt adulteri qui grauius peccant. qꝛ

violāt thoꝝ matrimonij alteri⁹. Uñ
apl̄us. Adulteri regnū dei nō poſſide
būt. Tertij ſunt q̄ cōmittūt ſtuprū qđ
eſt grauiſſimū pctm̄. q₂ h̄ pctm̄ aufert
ꝟginitatē q̄ eſt theſaur⁹ incōparabilis
Uñ Eccl. vj. Nō eſt digna ponderatio
ꝯtinētis aie. O q̄ʒ multa mala oriunt
ex tali pctō q₂ forte talis nūq̄ʒ viꝝ legi
timū habebit. ꝛ quotiēs peccat toties
illi imputat q̄ eā violauit. Uñ in foro
pnie iniungendū eſt ei vt puelle ſatiſ-
faciat ꝛ cū ea cōponat. Quarti ſunt q̄
ſacrilegiū cōmittūt ꝛ ſunt illi q̄ votuʒ
ꝯtinētie violāt. ꝛ iſti peccāt ꝯtra fidem
deo datā. vt ſunt religioſi. ſacerdotes.
ſanctimoniales ꝛc. Et h̄ pctm̄ grauius ē
p̄dictis q₂ i eo maior fit iniuria deo ipi
Quinti ſunt q̄ inceſtū ꝯmittūt. et ſunt
illi q̄ cū ꝯſanguineis peccāt. ꝛ h̄ eſt gra
uius. Sexti ſunt q̄ in indicibili crimie
peccāt ꝯ naturā. ꝛ h̄ eſt grauius ſm Au-
gu. q̄ʒ ſi cū mr̄e peccaret q̄s. Septimi
ſunt q̄ exercēt libidinoſum actū matri
monij. eſtimāt miſeri ꝙ in mr̄imonio
nō pōt eſſe pctm̄. Certe ſi in ſacerdotio
pctm̄ eſſe pōt. mlt̄o magis i mr̄imonio
Uñ Hiero. ꝛ hr̄. xxxij. q. iiij. ca. Origo.
Adulter eſt in ſuā vxorē amator ardē-
tior. vbi glo. dic̄. Uehemens amator
dr̄ cū tantū vxorē diligit vt apud ſe di
ſponat vt ſi ipa eſſet vxor alterius nō
min⁹ carnalit̄ cū ea miſceret. Septi
mū p̄ceptū Nō furtū facies. vbi ꝓhibe
tur offenſa in reb᷒. Uñ ſm Tho. ij. ij.
q. lxvj. Si q̄s res minimas furtiue acci
pit q̄s p̄ſumit nō eſſe ꝯ voluntatē dñi
excuſat. al's furtū eſt mortale peccatuʒ
etiā in ꝑuis reb᷒. q₂ eſt ꝯtra dilectōem
ꝓximi cui nocumētū infert. Nā ſi decē
vnam aucā furatā cōmederēt: q̄libet
tenet ꝓ tē ſuā reſtituere ſi vult remiſſi-
onem pctōꝝ ꝯſeq. Silr̄ intelligēdum
eſt de fructib᷒ rapis: caulib᷒: vineis: ſe
getib᷒. q₂ dr̄. xiiij. q. vj. c. vlt̄. ꝛ de pe. di.
j. §. vulgaris. Q₂ quātūcūq₃ paruum
q̄s abſtulerit furti nomē incurrit. xiij.
q. iiij. c. vlt̄. Furtuʒ eſt iniuſta ablatio
rei quātūcūq₃ ꝑue. Itē h̄ p̄ceptum vio
lant q̄ rem inuentā nō reſtituūt. Aug.
Quicqđ īueniſti ꝛ nō reddidiſti rapui
ſti. Silr̄ ſerui ꝛ ancille q̄ ſubtrahūt a
dñis ſuis vinū. oua. carnes. panes. lar
dū. ꝛ dant alijs. Itē mercatores q̄ cū
mendacijs vendūt. Itē vſurarij: luſo-
res. Et quia dicit Aug⁹. Pctm̄ nō di-
mittit niſi ablatū reſtituat. Octauū
p̄ceptū. Nō loqueris ꝯtra ꝓximū tuū
falſum teſtimoniū. Hic ſm Aug. ꝓhi
betur oē mendaciū qđ eſt triplex. ſcʒ
ꝑnicioſum qđ nocet alicui. iocoſuʒ qđ
delectat. officioſum qđ ꝓdeſt. Uñ fal-
ſus teſtis tripl'r pōt peccare. Primo
dicēdo falſitatē ſciēter. Scđo cū id qđ
ſibi eſt dubiū aſſerit eſſe bonū vel cer-
tum. Tertio cū pecunia accipit ꝓ teſti
monio. etiā ꝓ teſtimonio veritatis. xiij.
q. vij. Nō ſanc. dic̄ Aug. Non licʒ teſti
vendere veꝝ teſtimoniū. Falſus eñ te
ſtis nocet ꝓximo ꝛ ſibi. Uñ dr̄ Sap.
j. Os qđ mētit occidit aīam. Et q̄libet
damnificatus pōt dicere illud pš. In
ſurrexerūt in me teſtes iniqui ꝛ menti
ta eſt iniq̄tas ſibi ꝛc. Nonū p̄ceptuʒ
Nō ꝯcupiſces domū ꝓximi tui nō ſer
uum nō ancillā ꝛc. Hoc eñ p̄ceptum
violāt tria genera hoīm. Primi ſunt
qui rem ꝓximi ꝯcupiſcūt ꝛ ꝯtra iuſtici
am auferrent ſi poſſent ꝛ legis puniti
onem aut infamiā nō timerēt. Secū-
di ſunt q̄ res iuſtas ꝯcupiſcunt ſed ad
malū vſum. i. ad peccandū. luxurian-
dum. vane gloriandū. Tertij ſunt qui
nimio affectu occupāt ſe cū tempalib᷒
ita ꝙ obliuiſcunt de his que ſunt dei
ꝛ ꝓprie ſalutis. Decimū p̄ceptuʒ. Nec
deſiderabis vxorē eius. ꝛ hoc p̄ceptuʒ
vbi ꝓhibet anim⁹ tria genera hoīm in
fringūt. Primi q̄ ſe lauāt vel induūt

vt ꝯcupiſcant. Un̄ Ber. Cõcupiſcere ꝛ
ꝯcupiſci velle q̄d intereſt nõ facile dixe
rim. Sc̄di q̄ ꝯcupiſcũt ꝛ libent̄ actum
ope ꝑpetrarẽt ſi poſſent vel infamiam
nõ timerẽt. Tertij ſunt q̄ nõ ꝯcupiſcũt
nec volũt ꝯcupiſci. nec actũ facere ꝓpo-
nũt. ſ3 tñ delectant̄ in moroſa delectati
one cũ pleno ꝯſenſu in delectationem
Un̄ dic̄ ſctũs Bonauē. in. ij. diſt. xxiiij.
ꝙ tripl'r põt q̄s h̄re talē cõcupiſcētiam
Primo ex naturali corruptiõe ſine cõ
ſenſu in delectatõem ꝛ in actũ. ꝛ h̄ nul
lum eſt pctm̄. q2 dic̄ Greg. Cogitatio
q̄tũcũq3 turpis mentē nõ polluit ſi rõ
nõ ꝯſentit. Sc̄do cũ talis delectatio n̄
ſtatim repellit̄ nec ꝯſentit̄ in delectati-
onem vel in actũ. ꝛ h̄ eſt veniale: quia
rõ nõ ꝑcipit nocumentũ cogitationis
Tertio cu3 placet delectatio ſine actu
vel cũ actu. ꝛ tũc eſt mortale. Dicit eñ
Bonauē. ꝙ etiã in alijs pctis mortali
bus cogitatio cũ ꝯſenſu ē mortale. O
de⁹ magne q̄3 multi ſũt q̄ cogitãt de ſu-
perbia ꝛ libent̄ facerēt ſi poſſent. d̄ vin
dicta ꝛ ebrietate. de luxuria. de furto. ꝛ
q̄d peius ē nec de illis ꝯterũt̄ nec ꝯfitent̄
℣ Terti⁹ articul⁹ ſmonis ē de ipoꝝ
excellētia ſeu vtilitate p̄ceptoꝝ que po
teſt eſſe triplex. ſ.

Prima maledictionũ euitatio.
Sc̄da b̄ndictionũ obtētio
Tertia eterne vite mercatio

Primã valentiã p̄ceptoꝝ dei dixi ꝙ ē
maledictionũ euitatõ. q2 q̄ nõ obſuãt
dei p̄cepta peccãt ꝛ maledicti erunt te-
ſte pſ. Maledicti q̄ declinãt a mãda-
tis tuis. Nã tales ois ſacerdos ſaltē ſe
mel i die maledicit i diuio officio. ꝛ Le
uit. xxvj. multe ſunt coꝝ maledictões
Ubi ſic d̄r. Si ſpreuerit3 leges meas:
ego q̄3 h̄ faciã vob. Uiſitabo vos velo
citer egeſtate ꝛ ardore q̄ ꝯficiat oculos
veſtros ꝛ cõſumat aĩas veſtras. ponã
faciē meã ꝯtra vos ꝛ corruetiſ corã ho-
ſtib3 veſtri3 ꝛ fugietis nemĩe ꝑſequente
Sin aũt nec ſic obedierit3 addã ad cor
reptiões vr̃as ſeptuplũ ꝛ ꝯterã ſupbi-
am duriciē vr̃e: daboq3 vob celũ deſup
q̄ſi ferrũ ꝛ terrã3 eneã. Sin aũt nec ſic
volueriti3 recipe diſciplinã ſ3 ambula-
uerit3 ex aduerſo ꝯ me. Ego q̄3 ꝯ vos
incedã ꝛ ꝑcutiã vos ſepties ꝓpter pctã
vr̃a: induçãq3 ſup vos gladiũ vltorē3. ꝛ
Deut. xxviij. Maledict⁹ eris egrediēs
ꝛ ingrediēs. maledict⁹ i ciuitate. male
dictũ horreum tuũ. maled. eca cellaria
tua ꝛc. ſi nõ audieris vocē dñi dei tui.

Sc̄da valētia p̄ceptoꝝ ē b̄ndictõnũ
obtētio. nã multe b̄ndictiões ponũtur.
Deut. xxviij. ꝛ Leui. xxvj. vbi d̄r. B̄ndi
ctus eris i ciuitate ſi p̄cepta mea obſer
uaueris. b̄ndict⁹ egrediēs ꝛ igrediens
b̄ndict⁹ i agro ꝛc. Dabo vob pluuias
tpib3 ſuis. ꝛ tra germinet germē ſuũ. ꝛ po
mis arborē replebũt̄. Et infra. Abſq3
pauore habitabit3 i terra vr̃a dormie-
tis ꝛ nõ erit q̄ exterreat. auferã malas
beſtias ꝛ gladi⁹ n̄ ptrãſibit termios ve
ſtros. ꝑſeqmi inimicos vr̃os ꝛ corruēt
corã vob. ꝑſeqn̄t̄ q̄nq3 d̄ vr̃is centũ ali
enos. ꝛ centũ ex vob decē milia ꝛ eriti ſ
ppl's. O filij adã euigilate ad dei p̄ce-
pta obſeruãda ꝛ videte q̄re inimici do
minãt̄ nob. q2 p̄cepta dei n̄ obſuam⁹
q̄re peſtilētia. q̄re ſterilitas terre. q̄re tē
peſtas. q̄re furioſi lupi. nõne q2 p̄cepta
nõ ſuam⁹ Tertia p̄ceptoꝝ dei valē
tia ē eterne vite mercatio. Nã ꝓmiſſa
lic3 ſint bona tñ ſ3 terrena. Sz ꝑfecto
maximũ bonũ ē q̄ emit̄ regnũ etnum
angeloꝝ ꝯſortiũ: vita ꝑhēnis ꝛ ois bo
ni cõplemētũ Mat. xix. Si vis ad vi-
tã ingredi ſua mandata. Ad quã nos
ꝑducat xp̄s fili⁹ dei viui q̄ cũ eodē deo
pr̃e ꝛ ſpũ ſctõ viuit ꝛ regnat i ſecula ſe-
culoꝝ Amen.

De eadē dñica. xij. poſt penthe.
Sermo. c.

Sermo C

Samaritanus

ſ aũt q̃dã iter faciẽs venit ſecus eũ ⁊ videns eũ miſericordia motus ẽ ⁊ appropinq̃ns alligauit vulnera eius Lu.x. ⁊ in euãgelio, Uerba ſunt xp̄i filij di viui pabolice loq̄nt̃ ⁊ dicentis. Hõ q̃dã deſcẽdebat ab hierl'em in hiericho ⁊ incidit ĩ latrones q̃ etiã ſpoliauerũt eũ ⁊ plag̃ ĩpoſitis abierũt ſemiuiuo relicto. Accidit ãt vt ſacerdos q̃dã deſcẽderet eadẽ via ⁊ viſo illo p̄teriuit. Sil'r ⁊ leuita cũ eſſet ſecus locũ ⁊ videret eũ ptrãſiuit. Samaritanus ãt ⁊c̃. In qua quidẽ pabola ſaluator declarat d̃ hũano genere q̃ttuor. ſ.

Primo ei⁹ deuiatiõnẽ.
Secũdo ipi⁹ reuocatiõnẽ.
Tertio ei⁹ recõciliatiõnẽ.
Quarto ipi⁹ pegrinatiõnẽ.

Z Primo dixi q̄ ſaluator in ꝓpoſita pabola declarat hũani generis deuiatiõnẽ q̃ fuit p̄ ade tranſgreſſionẽ vſq̧ ad moyſen. iuxta illud Ro.v. Regnauit mors ab adã vſq̧ ad moyſen. Et h̄ ẽ qđ dr̃ in pabola. Hõ q̃dã. i. adã deſcẽdebat p̄ peccati ꝯſenſũ. ab hieruſalẽ qđ interp̄tat̃ viſio pac̃. i. a trãquillitate ꝯſcie. in hiericho. i. in hanc miſeriã. ⁊ incidit in latrones. i. in tẽtatiões demonũ. q̃ ſpoliauerũt eũ donis gratuitis. vulnerauerũt in bõis naturalib⁹. ⁊ abierũt ſemiuiuo relicto. quia viuebat corpaliter. mortu⁹ vo fuerat ĩ aĩa

Secũdo in ipa pabola xp̄us declarat hoĩs reuocatiõnẽ: cũ dicit. Accidit aũt vt ſacerdos q̃dã ⁊c̃. In ſacerdote notat̃ lex ſiue miſter leg̃. In leuita vo ꝓphe. q: p̄ legẽ ⁊ ꝓphas diſpoſuit deus hoĩes ad ſe reuocare Gal'.iij. Lex ꝓpter trãſgreſſiones poſita ẽ. ſ. vt trãſgreſſio cog̃ceret̃ Ro.vij. Pctm̃ nõ cognoui niſi p̄ legẽ. Nã ꝯcupiam neſciebã. ſ. pctm̃. niſi lex diceret Nõ ꝯcupiſces. p̄ ſacerdotẽ tñ ſpẽalit̃ moyſes itelligit̃. d̃ quo tria dicit xp̄s. Primũ q̄ deſcẽdit eadẽ via. ſ. ad defectũ pene ⁊ culpe. iuxta illud Eſa. xliij. Interp̄tes tui p̄uaricati ſũt in me. Ubi Glo. Moyſes ⁊ aaron ad aq̃s ꝯdictõis Nu. xx. Et in h̄ notat̃ ĩfirmitas leg̃. iuxta illđ Heb. vij. Neminẽ ad p̄fectũ adduxit lex. Secũdũ notat̃ q̄ vidit eũ. i. cog̃uit lex pctm̃ hominis Ro.vij. Per legẽ eñ cognitio pcti. Tertiũ q̄ cito p̄teryt. in q̃ notat̃ breuitas obſ̄uantie leg̃ q̃ fuit vmbra future ṽitat̃ Heb.x. Umbrã h̄z lex futuroꝝ bonoꝝ nõ ĩpam imaginẽ rerũ

Tertio in ipa pabola xp̄s declarat hoĩs recõciliatiõnẽ di. Samaritanus aũt ⁊c̃. Samaritan⁹ interp̄tat̃ cuſtos ⁊ ſignificat xp̄m q̃ iter fecit in mũdũ p̄ ĩcarnatiõẽ ⁊ venit ſec⁹ vulneratũ hoĩem p̄ hũane paſſibilitat̃ aſſũptiõẽ Phil'.ij. In ſil'itudinẽ hoĩm fact⁹ appropinq̃uit ad eũ p̄ paſſiõnẽ. ⁊ alligauit vulnera p̄ ſacroꝝ appoſitiõẽ ĩfũdẽs oleũ miſericordie ⁊ vinũ iuſticie. ĩpoſuit ĩ iumẽtũ ſuũ. j. Pet.ij. Pctã nr̃a ipe ptulit ĩ corpe ſuo. ⁊ tãdẽ duxit ĩ ſtabulũ. i. eccleſiã militãtẽ vbi reficiũt̃ aĩalia mãſueta id eſt fideles ⁊ ſimplices. ⁊ ita ſanauit hoĩeʒ. Ro.viij. Recõciliati ſum⁹ dõ p̄ mortẽ filij ei⁹. Quarto ĩ ipa pabola xp̄s declarat hoĩs pegrinatiõẽ: cũ dic. Altera die. i. poſt reſurrectiõẽ. ſ. ĩ die glie ꝓtulit duos denarios ⁊ dedit ſtabulario. i. itelligẽtiã ve. ⁊ no. te. ⁊ nũc in tali ſtatu pegrinatiõis ſum⁹. iuxta illud. ij Cor̃.v. Dũ ſum⁹ in h̄ corpe pegrinamur a dño. vbi Lyra. i. ſepati ſum⁹. p̄ fidẽ eĩ ambulam⁹ ⁊ ñ p̄ ſpẽʒ. iõ q̃cq̃d ſupero gauerit p̄dicator vel curat⁹ ĩ hominis ſanatiõẽ cũ ꝓxim⁹ nr̃ xp̄s redierit ad iudiciũ reddẽ ei q̃ fecit nobiſcũ miſericordiã magnã pctã nr̃a ſanãdo. Unĩ ĩ p̄nti ſmõe gr̃a xp̄i auxiliãte d̃ pctõꝝ ſanatiõe tres declare⁹ ſalubres q̃ſtiões. ſ.

Dominica duodecĩa poſt pẽthe.

Prima vtrũ in q̄libet ſtatu hoim fuerũt aliq̄ pctõꝝ remedia.

Secũda quare tm̄ ſeptez ſint legis noue ſacramẽta.

Tertia vtrũ ꝑ ſacramẽta noue leg̃ conferat̃ gratia.

A Primã in q̄ꝝ q̄ſtionẽ declarem⁹ d̃ pctõꝝ hoim ſanatiõe q̄ ẽ iſta. vtrũ in q̄libet ſtatu hoim fuerũt aliq̄ pctõꝝ remedia. Ad cui⁹ intelligentiã ſciẽdũ ꝙ duplex diſtinguit̃ ſtat⁹ hũani generis in hac vita. ſ. ſtatus innocẽtie ⁊ ſtatus nature lapſe. Dicit̃ aũt ille ſtat⁹ nature itegre ſiue innocẽtie. qꝛ d̃s creauit ꝑmos pentes inocẽtes iuſtos ⁊ itegros in naturalib⁹ ſine omi defectu corpis ⁊ aĩe. Et ſupaddidit eis multa dona ⁊ gratias gratis datas. ⁊ iſte ſtat⁹ fuit breuis. qꝛ ĩpa die creatiõis ipoꝝ adaz ⁊ eua lapſi ſũt ꝑ ꝑuaricationẽ diui ꝑcepti. Sꝫ ſi in illo ſtatu ꝑſtitiſſent ipſi ⁊ poſteri eoꝝ ſine defectu fuiſſent. ideo nullo remedio indiguiſſent. ſm̄ illud Matth. ix. Nõ ẽ op⁹ valẽtibus medicus ſꝫ male habẽtibus. Secũd⁹ ſtatus humani generis in hac vita ẽ ſtatus nature lapſe. ⁊ iſte ſtatus ẽ in quo ſumus q̄ incepit a pctõ ꝑmoꝝ parentũ ade ⁊ eue ⁊ durabit vſq₃ in finẽ mũdi. Dicit̃ autẽ hic ſtatus nature lapſe ſeu corrupte eo ꝙ natura in adã ꝓpter pctm̃ fuit corrupta aliq̄ mõ. qꝛ vulnerata in naturalib⁹ ⁊ ſpoliata gratuit̃ que quidẽ natura corrupta in oẽs homines ẽ diffuſa. Et h̃ declarat xp̄us ĩ p̃nti euãgelio di. Hõ q̄daꝫ deſcẽdebat ab hieruſalẽ in hiericho ⁊c̃. Et mgr̃ in iiij. di. j. dic. Samaritan⁹ vulnerato appropinquãs curatiõi ei⁹ ſacramẽti alligamẽta adhibuit. qꝛ ꝯ originalis ⁊ actualis pcĩ vulnera ſacramẽtoꝝ remedia de⁹ inſtituit. Vñ in ſtatu nature corrupte tria tpa diſtinguũt̃. ſ.

Primũ tps legis nature.

Secũdũ tps legis ſcripte.

Tertiũ tps legis gratie.

B Primũ quidẽ tps nature lapſe d̃r legis nature. qḋ icepit a lapſu ade vſq₃ ad moyſen. Et d̃r tẽpus legis nature eo ꝙ tũc nõ fuerunt diuinit⁹ data ꝑcepta vel valdẽ pauca fuerũt data ad bene viuendũ. ſꝫ ex naturali ratiõe ad bene viuẽdũ informabant̃. De hac lege dic̃ Ps̃. Quis oſtẽdit nob̃ bona. Rñdet. Signatũ ẽ ſup nos lumẽ vultus tui dñe. Et Ro. ij. Gentes q̄ legẽ nõ habẽt faciẽtes ea q̄ legis ſũt oſtẽdũt legẽ ſcriptã in cordib⁹ ſuis. ⁊ ſic ipſi ſibi lex ſũt. Et in iſto ſtatu fuerũt aliqua remedia pctõꝝ diuinit⁹ inſpirata: puta oblatõe cũ fide de repatore vẽturo ꝑ quẽ medicina morbi haberꝫ efficaciã. qꝛ ſine fide repator̃ nulli vnq̄ꝫ ſal⁹ fuit nec erit. ſm̄ qḋ d̃r Act̃. iiij. Nõ ẽ in aliq̄ alio ſalus. nec eñ ẽ aliud nomẽ ſub celo in q̄ oporteat ſaluos fieri. imo fides de repatore eadẽ ẽ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. qꝛ illi quẽ credebãt in mundũ vẽtuꝝ: paſſuꝝ: reſurrectuꝝ ⁊c̃. iſtum nos vere credim⁹ veniſſe: mortuum fuiſſe: reſurrexiſſe ⁊c̃. Hic Aug. li. d̃ nuptijs ⁊ ꝯcupiſcẽtijs. Eadẽ fides mediatoris q̄ nos ſaluat ſaluos faciebat iuſtos antiq̄s: puſillos cũ magnis. qꝛ ſic credim⁹ xp̄m in carne veniſſe: ita illi vẽtuꝝ. ⁊ ſꝫ Hugo. d̃ ſanc. vict̃. ſacr̃a tpe legis nature fuerũt triplicia in genere. ſ. decime: oblatiões ⁊ ſacrificia. vt pꝫ Gẽ. iiij. de ſacrificijs abel ⁊ chayn. q̄ obtulerũt fruges ⁊ aĩalia. ⁊ ex oblatõe noe. q̄ obtulit alia aĩalia. ⁊ Gẽ. xiiij. ex oblatõne melchiſedech. q̄ obtulit panẽ ⁊ vinuꝫ Gẽ. xv. ex oblatione abrae. q̄ obtulit vaccã triẽnẽ. ⁊ iſta remedia dicũt̃ ſacramẽta general̃r. Et ſic ſm̄ mgr̃m ſacramẽtũ ẽ ſacre rei ſignũ. i. eſt res ſenſibilis ex dei ſpeciali inſtitutõe ſignificãs

rē ſacrā ſicꝰ oblatio melchiſedech ſacr̄m eucharistie. Scōm tpꝰ ī ſtatu nature corrupte fuit ſtatꝰ legꝭ ſcͥpte. ꝛ incepit a moyſe q̄ durauit vſqꝫ ad xp̄m dn̄m in q̄ pplꝰs iudaicꝰ viuebat ſub lege veteri quā deꝰ p moyſen ipſis dedit ī ſcriptis in q̄ eidē pplo mlta p̄cepit cerimonialia ꝛ iudicialia q̄ lex nature nō habuit qꝛ tpe legꝭ ſcͥpte creuit fides mediatoris xp̄i ſaltē q̄ ad articloꝝ mltiplicatōnē. Et iō exq̄ lex vetꝰ figura erat noue legis decebat mltiplicibꝫ ſacr̄is ſacr̄m noue legꝭ p̄figurare. ſicꝰ mortē inocētis xp̄i in imolatōe agni paſcalꝭ ꝛc. Verū tn̄ ſacr̄a veterꝭ legꝭ nō auferebāt pctā: nec ꝯferebāt gr̄am. qꝛ dr̄ ad Heb. iiij. ꝙ ipoſſibile erat ſanguine hircoꝝ et tauroꝝ auferri pctā. ꝛ Ro. iij. Qm̄ ex opibꝫ legꝭ n̄ iuſtificabitꝰ oīs caro. Pro cuiꝰ intelligētia clariori ē ſciēdū ꝙ circa ſacr̄a ſūt duo ꝯſiderāda. Primo opꝰ opatū. i. ipm̄met ſacr̄m applicatū ſicꝰ imolatio agni paſcalꝭ ꝛ eiꝰ eſus. et iſto mō nō ꝯferebāt ſacr̄a veterꝭ legꝭ gr̄am qꝛ nō plꝰ valebat caro agni q̄ꝫ caro cuiuſcūqꝫ aīalis corā dō. Scōm ē opꝰ opans qꝺ ſe tenet ex pte miſtri. quod ē vſus ſacroꝝ. ꝛ ſic ꝯferebāt gr̄aꝫ. ſicꝰ oīs actꝰ vtutꝭ charitate informatꝰ eſt meritoriꝰ. Vn̄ ſi duo fuiſſent in eq̄li charitate. ſ. moyſes ꝛ aaron. vel alij duo q̄ꝝ vnꝰ īmolaſſet agnū paſcalē. ꝛ aliꝰ legitime impeditꝰ neq̄ſſet licꝫ vellꝫ: ambo equalē gr̄am meruiſſent. nō ſic aūt de ſacr̄is noue legis ī q̄bꝫ tā ex pte operiſ opati q̄ꝫ ex pte opis opantꝭ ꝯfertꝰ gr̄a. qꝺ nō fiebat p ſacr̄a veterꝭ legꝭ excepta circūciſiōe. Tertiū tpꝰ dr̄ tpꝰ legꝭ gr̄e: qꝺ incepit ab aduētu xp̄i ꝛ durabit vſqꝫ in finē mūdi. ī q̄ inſtituta ſūt a xp̄o alia ſacr̄a ꝑoꝛibꝫ mlto ꝑfectiora. in q̄bus piꝰs xp̄s voluit applicari meritum ſue paſſiōis vulneri aīaꝝ. q̄bꝫ ꝯferret gr̄am ꝛ ſp̄ualē ſanitatē. qꝺ nō faciebat lex ſcͥpta. Ideo dr̄ Joh. j. Lex per moyſen data eſt: gr̄a ꝛ vitas p Jeſum xp̄m facta ē. Vbi Augꝰ. Lex minabatꝰ nō opitulabatꝰ. videbat nō ſanabat. lāguorē oſ̄debat nō auferebat. ſꝫ p̄parabat viā medico venturo cū gr̄a ꝛ vitate. O igitꝰ aīa xp̄i ſanguie lota hora eſt iā de ſomno pcti ſurgere. nūc em̄ ꝑior ē ſalꝰ tua q̄ꝫ cū crediderūt vētuꝝ xp̄m. in veteri lege nox p̄ceſſit. Si nō habes gr̄tiam vade ad ſacr̄m pnie cū corde atritto ſaltē: ꝛ recipies gr̄am niſi poſuerꝭ obicē gratie dei. Et ſpēalitꝰ in omnibꝫ ſacramētis infunditꝰ gratia gratū faciens. ipa em̄ dicūtꝰ vaſa ſalutꝭ. O aīma mea. o aīa mea q̄ꝫtum debes diligere xp̄m filiū dei viui tuū redemptorē. O quāta deuotōe debeſ ei ſeruire. o q̄ꝫ beniuole de eo memorari. q̄ de ſuo ſanguine fecit tibi balneū. onꝰ pcti tui cepit a te. ꝛ portauit ī ſuo corpe. cibuꝫ de eodē tibi ꝯfecit ſalutꝭ eterne. curā tuaꝫ gerit ꝛ omino nō vult vt peas ſi tu volueris. Jſte ē ille clemēs ſamaritanꝰ q̄ alligauit vulnera tua. infudit oleum miſcōie dicēs. Pn̄iam agite appropiꝗbit regnū celoꝝ. Sꝫ ꝛ vinū iuſticie dicens. Niſi penitueritꝭ oēs pibitꝭ. C.

Scōam deniqꝫ q̄ſtionē declaremꝰ de hūani generꝭ ſanatōe. Quare. ſ. tm̄ ſeptē ſint noue legꝭ ſacr̄a ꝛ n̄ plura nec pauciora. Ad cuiꝰ q̄ſtiōis clariorē itelligētiā tria notemꝰ. ſ.

Primo ſacroꝝ inſtitutiōem
Scōo ipſoꝝ rōnem.
Tertio ipoꝝ adminiſtratōem

Primo inquā notemꝰ ſacroꝝ noue legis inſtitutōꝫ. a q̄. ſ. ſint inſtituta. Et dicēduꝫ ꝙ a xp̄o filio dei viui. Cuiꝰ rō eſt ſm̄ Scō. ſup. iiij. di. j. Quia lex euāgelica ē perfectiſſima ꝛ vltima ſm̄ illud Mat. xxvj. Noui ꝛ eterni teſtamēti. i. poſtq̄ꝫ nullū aliud ē futuꝝ ī p̄nti vita in q̄ hoīes ſaluarētꝰ. ſꝫ miſericors xp̄s

erq̃ eſt ſumma bonitas.iō ꝓmiſit pre/
mia beatificãtia. Erq̃ eſt ſumma veri
tas dedit ꝑcepta dirigẽtia. Et ex quo ē
ſumma pietas dedit ſacra adiuuãtia.
vt ꝑ ſacra implerent̃ ꝑcepta. et ꝑ ꝑce/
ptoꝝ impletionē venirēt hoīes ad pre
mia. Vñ dicit Scot⁹ ſup.iiij.ꝙ ſicut hoīs
puri nō eſt ſacramēta mutare. ita nec
noua ſacramēta iſtituere. Et ꝓpterea
dicūt theologi ꝙ xp̄s deus ꝛ hō oīa ſa
cramēta noue legis ꝑ ſe inſtituit. Naꝫ
baptiſmū inſinuauit cū ipe baptizat⁹
eſt Math.iij. et inſtituit Joh.iij.cum
dixit Nicodemo. Niſi qs renat⁹ fuerit
ex aq̃ et ſpū ſctō nō pōt videre regnum
dei. Et ꝯfirmauit p⁹ reſurrectiōem cuꝫ
dixit Mat.vlt. Euntes docete oēs gen
tes baptizātes eos. Euchariſtiã inſti/
tuit Joh.vj.di. Niſi mãducaueritꝭ car
nem filij hoīs ꝛ biberitꝭ ei⁹ ſanguineꝫ
nō habebitis vitã in vob. Et cōfirma/
uit Mat.xxvj.cū corp⁹ et ſanguinē ſu
um ꝯſecrauit ī vltima cena dicēſ. Hoc
facite ī meã cōmemoratōꝫ. Cōfirmati
onē inſtituit Mat.xix.ꝛ Mar.x.ꝑ ma
nus puulis īpoſitōem. Et ꝯfirmauit ī
die pēthecoſtes ꝑ ſpūſſcti miſſionem.
Extremã vnctiōꝫ inſtituit Marci.vj.
vbi miſit aplōs p̄dicare pniam ꝛ vn/
gere oleo mltos egros ꝛ ſanabant̃. Et
ꝯfirmauit ꝑ ſuã vnctiōeꝫ a maria ma
gdalena añ paſſionē di. Matth.xxvj.
Amen dico vob vbicūqꝫ p̄dicatum fu
erit hoc euãgeliū dicet̃ ꝙ h̄ in memori
am ei⁹ fecit. Pniam inſtituit cū p̄dica
re cepit dicēs Mat.iiij. Pniam agite
Et ꝯfirmauit Joh.xx.poſt reſurrectiōꝫ
cū dixit. Accipite ſ.ſ.quoꝝ remiſeritꝭ peccã
remittūt eis. Et licet pnia ꝛ mrīmoni/
um fuerūt inſtituta añ xp̄s legis grē.
nō tñ inq̄ntū ſacrm̄ noue legis. Sed
xp̄s ꝯfirmauit qn pot⁹ ipe inſtituit vt
ſint ſacramētum noue legis. Nã ma/
trimoniū inſtituit Mat.xix.cuꝫ dixit.
Quos de⁹ ꝯiūxit hō nō ſepat. vbi xp̄s
approbauit qđ olim ſctã trinitas iſti/
tuerat. Sacrm̄ ordinis chriſtus inſti/
tuit Mat.xvj.cū dixit petro. Tibi da
bo claues regni celoꝝ. Et confirmauit
eiuſdē.xxvj.di. Hoc facite ī meã cōme/
moratōem. Ex ſacrō eñ ordinis hō ac
cipit ptãtē ſup corp⁹ xp̄i veꝝ.ſ.ꝯficiēdi.
ꝛ ſup corp⁹ xp̄i myſticū.ſ. abſoluendi.

Scđo q̄ꝫ notem⁹ ſacroꝝ inſtitutōiſ
rōnem.q̄re vicꝫ xp̄s dei p̄ris ſapia tm̄
ſeptē ſacrã inſtituit. Et rñdet̃ ſm ſctm̄
Bonauē.in cētiloq̄o.ꝙ ī genere ſepteꝫ
ſunt defect⁹ aīaꝝ.iō ſeptē ſūt ſacrã me/
dicinalia inſtituta. Sūt eī tres defect⁹
culpabiles.alij quattuor ſūt penales
Prim⁹ defect⁹ culpabilis eſt originale
pctm̄.ꝯtra qđ eſt baptiſm⁹. Scđs eſt
pctm̄ mortale.ꝯtra qđ eſt pnia. Terti
us defect⁹ eſt pctm̄ veniale.ꝯtra qđ ē
extrema vnctio. Deinde de q̄ttuor de/
fectib⁹ penalib⁹. Prim⁹ eſt infirmitas
agendoꝝ.ꝯtra quã eſt ꝯfirmatio. Se
cūdus defect⁹ ē ignorãtia.ꝯtra quã eſt
ordo.q̄ ordinat⁹ docet̃ ꝛ docet. Terti⁹
defect⁹ eſt ꝯcupiſcētia carnalꝭ.ꝯ quã eſt
matrimoniū. Quart⁹ defect⁹ penalis
eſt ꝯcupiſcētia terrenoꝝ ꝛ ſupbia vite.
ꝯ quã eſt euchariſtia. Ubi agit̃ de me/
moria ardētiſſime charitatꝭ ꝛ hūilita/
tis xp̄i. Aliã rōnē ponit Scot⁹ ſup.iiij
di. Septē ſūt eccl'ie ſacrã.q: ſicut in vita
naturali p̄mū eſt generatio hominis
deinde ſequit̃ nutritio. tertio robora/
tio.q̄rto dep̄dite ſanitatꝭ reparatio. Et
hec q̄ttuor ptinēt ad quãlibet pſonã q̄
pducit̃ ad pfectōem vite naturalꝭ. Ita
in vita ſpūali oportet aliqđ ptinēs eē
ad vitã ſpūalem.ꝛ h̄ ē baptiſmus. Se
cūdo aliqđ ptinēs ad nutritōem.ꝛ h̄ ē
ſacramētū euchariſtie. Tertio aliqđ ꝑ
tinēs ad roboratōem.ꝛ h̄ eſt ꝯfirmatō
Quarto oportet aliqđ eē ad repatiōeꝫ
poſt lapſum.ꝛ h̄ eſt penitētia. Poſtea

via naturalis z cõitas ↄſeruat̃ tm̃ eſſe vt ꝑ ꝑncipes z tales ſũt ordiati. z ꝑ q̃ſ dã ↄſuat̃ in eẽ. z tales ſũt i mr̃imonio exiſtẽtes. tãdẽ q̃dã hic ſũt exeũtes. z tales ordinãt̃ ꝑ extremã vnctionẽ. Uł ſic ſeptẽ ſũt ſtat⁹ hoim i eccl'ia militãte. et ſm̃ h̃ ſeptẽ ſũt ſacra. Prim⁹ ẽ intrãtiũ ſic baptiſm⁹. Secũd⁹ pugnãtiũ ſic ↄfirmatio. Terti⁹ vires reſumẽtiũ. ſic euchariſtia. Quart⁹ ẽ reſurgẽtiũ ſic pnia. Quit⁹ miſtrãtiũ vt ordo. Sext⁹ exeũtiũ. vt extrema vnctio. Septimus nouos milites introducẽtiũ. vt mr̃imoniũ. Et hec ſeptẽ ſacramẽta ſũt figurata i ſeptẽ cãdelabr̃ʒ aureis i q̃ꝝ medio ẽ fili⁹ hoĩs xp̄s ieſus ſub ſacramẽto altaris Apoc. j. v. Et in ſeptẽ ſignacul' libri ve. te. Et i ſeptẽ ſtellis. Ibidẽ. In ſeptẽ lotõib' naaman in iordane. Et dicũt̃ lotiões q2 diſponũt ad ſeptẽ virtutes q̃b' aĩa mũdat̃. Nã baptiſm⁹ ẽ ſacramẽtũ fidei. ↄfirmatio ſpei. euchariſtia charitatʒ. extrema vnctio pſeuerãtie. ordo prudẽtie. pnia iuſticie. matrimoniũ tꝑantie. Tertio notem⁹ ſacramẽtoꝝ adminiſtrationẽ. Adminiſtrant̃ eñ viſibilib' z inuiſibilib' reb⁹ q2 in elemẽtis. i. reb' viſibilib' z ṽbis cũ debita intentiõe plãtis. iuxta illud Aug'. Accedit verbũ ad elemẽtũ et fit ſacramẽtũ. Q, ãt ſic admiſtrãt̃ T bo. li. iiij. ↄ gẽtiles. c. lvj. ponit tres rões. Prima ẽ. q2 ſic ceterʒ reb'. ita etiã hoi de⁹ ꝓuidit ſm̃ ei⁹ ↄditõʒ. Eſt aũt hoĩs ↄditio talis q' ad ſpũalia capiẽda per ſenſibilia deducit̃. igit̃ oportuit homĩ dari ſpũalia remedia ſub ſignis ſenſibilib'. Secũda rõ ẽ q2 inſtrumẽta oportet eẽ ꝓportionata ꝑme cauſe. ꝑma autẽ z vniuerſalis cã hũane ſalutʒ ẽ ṽbũ incarnatũ. q̃d ẽ ꝑtim inuiſibile z partim viſibile. ḡ oportuit q' ſacramẽtuʒ ꝑ q̃d illi⁹ virt⁹ applicat̃ daret̃ ſub ſenſibilib' ſignis. Tertia rõ eſt q2 homo in pctm̃ lapſus fuerat reb' viſibilib⁹ indebite inherẽdo. ne igit̃ crederent̃ viſibilia ex ſe mala eẽ. z ꝓpterea eis inherẽdo peccaſſe congruũ fuit vt ei remediũ ſalutis adhiberet̃ ſub ſpeciéb' viſibilib' vt appareret viſibilia ex ſua natura fore bona. ſed homĩ noxia. q2 eis indebite adheſit. Ideo ſamaritan⁹ noſter ꝑimus xp̄s ſũme a nobis eſt diligẽdus q̃ nobiſcũ fecit miſicordiã magnã inſtituẽdo ſacramẽta viſibilia. q̃bus meritũ ſue paſſionis applicaret aĩabus noſtris ſaluãdis. O cũ quãta charitate hec xp̄s inſtituit. õ quãtã vtilitateʒ in ipis ↄcluſit. quis eloquitur.

Tertiã queſtionẽ declarem⁹ d̃ ſanatiõe hoĩs lapſi. vtrũ ſcʒ ſacramẽta noue legis ↄferãt gratiã. Et rñdẽt omes doctores catholici ſup. iiij. diſt. j. q' ſic. quia ad hoc ſpecialiter ſunt inſtituta. Uñ Aug. Que eſt vis aque vt corpus tangat z cor abluat. Similiter Beda dicit. q' xp̄s tactu ſue mũdiſſime carnis vim regeneratiuã ↄtulit aq̃s. et iõ vt ꝑdictũ eſt illa eſt differẽtia inter ſacramẽta noue z veteris legis. q' ſacramenta noue legis gratiaʒ cauſant. ſacramẽta ṽo ve. le. nõ. Hoc etiaʒ patet ex diffinitiõe ſacramẽti no. le. Aug⁹. eñ ſic diffinit. Sacramẽtũ ẽ in q̃ ſub tegumẽto reꝝ viſibiliũ diuina ṽtus ſecretius opat̃ ſalutẽ. Et Hugo de ſan. victo. ſic diffinit. Sacramẽtũ eſt materiale elementũ extrĩſecus oculis ſuppoſitũ ex inſtitutiõe ſignificãs ex ſilitudine repñtãs ex ſcĩficatõe aliquã grãʒ ĩuiſibilẽ ↄferẽs. Et mgr̃ ſentẽ. in. iiij. di. j. ſic diffinit. Sacramẽtũ ẽ inuiſibilis gratie viſibilis forma vt ei⁹ imagineʒ gerat z cauſa exiſtat. Et iõ doctores cõcordãt in h̃ q' ꝑ oĩa ſacramẽta no. leg. rite ſuſcepta ↄfertur gratia. Sed diſcordant de virtute mediante qua cauſatur talis gratia in aĩa ſuſcipientis.

.s. q̄ due ſūt opiniōes famoſe. Prima eſt ſcti Tho. ſup. iiij. di. j. ⁊ eū ſequētiū qui dicūt q̄ in aīa digne ſuſcipiētꝭ ſa/cramēta duo effectꝰ ſpūales ſequūtur Primꝰ character in trib) ſacramētis. puta baptiſmo ordine ⁊ ꝯfirmatione In alijs ꝟo q̄dā ornatꝰ. Secūdꝰ effe/ctus ē ipa gr̄a iuſtificās ⁊ gtū faciens ita q̄ deꝰ dedit ſacr̄is hāc ꝟtutē vt pro ducāt characterē vel ornatū ī aīa q̄ eſt diſpoſitio imediata ad gtiā quā deꝰ ī fūdit creādo niſi ponat q̄s obicē gr̄e ⁊ ꝓbāt tali exēplo. Dic̄ eñ Damaſ. ī ſuo tertio q̄ xp̄i hūanitas fuit q̄ddā iſtru/mētū ꝯiūctū deitati. ⁊ iō hūana natu/ra cōicabat aliq̄d in ope ꝟtutꝭ diuine Vñ qñ xp̄s tāgēdo ſanauit infirmos tūc ſic diuinitas ſanauit p̄ncipalr̄: ſic tactꝰ xp̄i corpal̄ ſanauit tāq̄ȝ iſtrumē/tū imediatū. ita fit p̄ applicationeȝ ſa/cramēti q̄d tāq̄ȝ d̄i iſtrumentū cauſat aliquē effectū in aīa queȝ ex ſe cauſare nō poſſȝ. ⁊ ſic ſacr̄a nō ſūt tm̄ ſignū. ſic̄ incātatōes magoꝝ q̄ poſite ſub lecto nihil agūt: ſȝ demōes p̄ illā pactionē. Alia opinio ē Scoti ⁊ multoꝝ ſequē/tiū ⁊ dicētiū. q̄ nō ē aliq̄ ꝟtus ſpūalis in ſacramētis quā deꝰ eiſ iſūdat: puta nec in aq̄ baptiſmi: nec in oleo vnctio nis ⁊c̄. Excepto ſacramēto eucbariſtie vbi realit̄ ꝯtinet̄ xp̄s. Cuiꝰ rō ē. q̄a nō p̄t accidēs ſpūale eē ī ſubiecto corpe ex tēſo. ḡ character vel aliq̄s ornatꝰ n̄ im p̄mit̄ p̄ applicatōȝ ſacramēti. q̄z cara/cter ē forma ſpūalis q̄ n̄ p̄t eē terminꝰ actiōis naturalis: ſȝ tm̄mō creatiōis. ſic aīa hūana ⁊ gr̄a. ḡ character vel or natꝰ p̄ducit̄ a d̄o ſolo. ⁊ ſic ſacramēta nullū talē effectū ꝓducere p̄ñt. ſȝ dicū tur iſtrumētalis cā gr̄e ſolū. q̄z hñt ali quā actōȝ naturalē exteriꝰ circa corpꝰ q̄ facta ⁊ nō exiſtēte īpedimēto in ſuſci piēte deꝰ ſtatim cauſat gratiā ex pacti one ſua cū eccl̄ia. Deꝰ eñ pepigit cū ec cleſia firmiter vt q̄cū q̄z rite ſuſcipit ſa/cramēta noue legꝭ. ſil̄ cū illis accipiat gr̄am a ſolo d̄o imediate creatā. q̄d ta li exēplo ꝓbāt. ſic̄ ſi aliq̄s p̄nceps ꝓ ſi/gno pacꝭ ſtatuit tactū manꝰ dextere vt cui porrigit dexterā hēat firmā paceȝ cū eo niſi īpediat indiſpoſitio alteriꝰ. tunc tactu manꝰ ponit̄ pax. ⁊ tñ ille ta ctus nullā diſpoſitionē effectiuā pacꝭ ponit in aīa. Sic in ꝓpoſito deꝰ p̄ ap/plicatōȝ ſacramētoꝝ ſolꝰ cauſat gr̄aȝ ī aīa. Sȝ ſiue ſic ſit ſiue vt p̄ma opinio dicebat. tñ veꝝ ē q̄ p̄ ſuſceptōȝ ſacroꝝ rite factā īfundit̄ gr̄a in aīa hoīs ſuſci piētis ⁊ ſanabit̄ ab infirmitate ſpūali quā medicinā nll'a pura creatura no bis ſic diſponere potuit ſic̄ xp̄s deꝰ no ſter quē ſup̄ oīa debemꝰ diligere ⁊ ei ſ̄ uire ac gratias agere. q̄ cū p̄re ⁊ ſpū ſā cto viuit ⁊c̄.

Dominica tredecima poſt penthe.

Sermo. cj.

Um ingre/c
deret̄ in q̄ddā caſtellum oc
currerūt ei decē viri leproſi
Lu. xvij. c. Cū dn̄s ieſus ꝓparet ꝟſus hierl̄ēȝ inſtāte ī primo paſſiōis tp̄e et p̄ mediū iſtaꝝ duaꝝ ꝓuinciaꝝ vicȝ ſa marie ⁊ galilee iret. ⁊ dū itraret ī q̄uaȝ ciuitatē obuiauerūt ei decē viri lepro/ſi mag̃ voce petētes ab eo ſanitatē.

D Vñ in euāgelio tria tangunt̄. ſ.
Primo hūane īfirmitatꝭ infectio.
Secūdo diuie miſatōis ꝯdeſcēſio.
Tercio hūane curatōis gr̄arūactio

Primo ī hodierno euāgelio tāgit̄ hu/mane īfirmitatꝭ īfectio: cū d̄r. q̄ dū ſal uator īgrederet̄ in q̄ddā caſtellūȝ. .i. in hunc mundū q̄ ē triplici muro muni tus. vicȝ carnalis ꝯcupiſcētie: tp̄al̄ af/fluētie ⁊ mundial̄ excellētie. Et tūc cu/rauit decem viros leproſos ei deuote ſupplicātes. .i. peccōres decē p̄ceptoruȝ

trāſgreſſores ſanauit ſua pia īcarna/
tiōe. Sic em̄ īfectio lepre corpalꝭ ē cor/
ruptio humoris nutrimētalis ſƺ Cō
ſtan̄. in vaſis ſeu in fonte. ꝛ variaꝭ q̄t/
tuor mōis ſƺ q̄tuor humores: ſic ſpū/
alis lepra ē corruptio volūtatꝭ pu̇erſe
q̄ cauſaꝭ ex q̄tuor. Primo em̄ lep cor
poralis cauſaꝭ ex pura melancolia. et
hec dr̄ elephātia ab elephāte mag̃ aīa
li. ꝛ ſignificat appetitū excellētie ī quo
aīa cito inficiꝭ. Secūdo fit ex melāco
lia ꝛ flegmate. ꝛ hec dr̄ tyria ſeu ſerpētī
na. ꝛ ſignificat appetitū venereū luxu
rie q̄ cito inficit aīam. Tertio lepra fit
ex melācolica ſanguis īfectōe q̄ dr̄ vul
pina. ꝛ ſignificat auaricie appetitū q̄
ſicut vulpis facit cito decipe primū.
Quarto fit lepra ex colera rubea cor/
rupta cū melācolia. ꝛ dr̄ leonina a fe/
roci aīali. ꝛ ſignificat appetitū vīdicte
q̄ cito corrūpit aīam. Secūdo ī euā
gelio tāgiꝭ diuie miſatōis ꝯdeſcenſio
Nā pctōres decē p̄ceptoꝝ violatores
īfectos ab illis q̄tuor pctīs vicƺ ſuper
bia: luxuria: auaricia ꝛ ira piiſſimus
ſaluator curauit ꝛ curabit p ſex. ſicut
iſtos decē leproſos. Iſti em̄ ſex opa fe/
cerūt ī ſuaꝝ lepraꝝ curatōe. Prīo ſte/
terūt. ſic pctōr dƺ ceſſare ab actu ꝛ ꝓpo
ſito peccādi. Secūdo a lōge q̄ſi ſuā vi/
litatē ꝯſiderātes: ſic pctōr dƺ ꝯſiderare
q̄ƺ abomiābilꝭ ē fact⁹ corā dō ꝛ angelꝭ p
pctm̄. iuxta illō Hiere. ij. Quā vilis fa
cta es nimis iterās vias tuas. Tertō
leuauerūt voces. ſic pctōr dƺ corde cla
mare ad dn̄m cū ꝓpha dī. De ꝓfūdis
clamaui ad te dn̄e. Quarto voce ꝓpa
patefecerūt ſuas miſias. ſic pctōr pro
pa voce dƺ ꝯfiteri pctā. Pſ. Dixi ꝯfite
bor aduerſū me iniuſticiā meā. Quin
to diuinā miſicordiā iplorauerūt dī.
Jeſu p̄ceptor miſerere ꝛc. ſic pctōr totā
ſpem ſuā dƺ ponere in miſicordia dei
Sexto credēdo ſaluatori p̄cipiēti vt ſe
ſacerdotib⁹ oſ̄derēt ſanati ſꝭ. ſic pctōr
credēdo remiſſionē pctōꝝ ex dī miſeri
cordia obediat ꝯfeſſori cōplēdo pniāƺ
iniunctā. Tertio in euāgelio tangiꝭ
hūane curatōis gratiarū actio. Nam
dū ad ſaluatorꝭ p̄ceptū irēt ad oſ̄den
dū ſe ſacerdotib⁹ in via mūdati ſūt. qꝛ
pctm̄ dimittiꝭ in ꝯtritiōe pfecta. nihi/
lomin⁹ tn̄ teneꝭ pctōr ꝯfiteri. ꝛ tūc vn⁹
vt vidit qꝛ eēt mūdat⁹ regreſſus mag̃
voce magnificās deū ꝓcidit ad pedes
ieſu gratias agens. Cui ſaluator aīt.
Surge ꝛ vade fides tua te ſaluū fecit
Un̄ in p̄ſenti ſmōe de lepra ſpūali: id
eſt pctō mortali tria ſaluti vtilia vide
am⁹ documēta. ſ.

Primo lepre aſſilatiōnē.
Secūdo lepre abominationē.
Tertio lepre curationē.

Primo ſiquidē videam⁹ lepre aſſila
tionē. Naƺ lepra ſpūalis aſſilaꝭ lepre
corporali in multis. De q̄bus tres ad
p̄ſens aſſilatiōes capiam⁹ q̄bus cor/
poralis ꝛ ſpūalis lepra aſſilanꝭ ad in
uicem. ſ.

Primo in originatiōe.
Secūdo in cognitione.
Tertio in cruciatione.

E Primo dixi q̄ lepra ſpūalis aſſi
milaꝭ corpali in ei⁹ originatiōe. Ois
lepra corpalis vt dicit Cōſtan̄. primo
hƺ p̄ncipiū p̄ncipaliter a corruptione
melancolie. Lepra ei ē paſſio frigida
ꝛ ſicca naſcēs de colera nigra īcenſa
ꝛ putrefacta apparēs in ſupficie cor/
poris. Sic oīs lepra ſpūalis cauſaꝭ
ex corruptōe nature in p̄mis pentib⁹
ꝓpter quā corruptionē ꝯtrahim⁹ pni/
tatē ad malū ꝛ difficultatē ad bonū.
Un̄ dr̄ Gen. viij. Senſus ꝛ cogitatio
cordis humani prona eſt ad malum
ab adoleſcentia. ꝛ ſic lepra originalis
pctī ꝯtrahiꝭ a natura corrupta ī adā.
Secūdo lepra cauſaꝭ ex eſu aboꝝ ni/

mis calidoꝝ: vt de cibis nimis pipe/
ratis: alliatis vel ex cibis melācolicis
nimis frigidis ⁊ ſiccis vt ex carne bo/
uina: vrſina: aſinina ⁊ hmōi. vt dr lib.
de ꝓprietatibus rerum. vij. Sic ſpiri
tualis lepra cauſat̃ ex corrupta volū/
tate hominis. Talis autē voluntas
aut corrumpit̃ ideo, quia caleſcit ad
amorē alicuiꝰ rei. aut ideo quia friget
timore alicuius incōmodi. Nam ẜm
Aug. Omē pctm̄ aut eſt ex amore ma
le accendēte: aut ex timore male hūili/
ante. hoc eſt dicere ꝙ homo potiꝰ vult
pctm̄ cōmittere q̄ȝ amato carere. aut
potiꝰ vult pctm̄ cōmittere q̄ȝ malū pe
ne icurrere qđ timet. O q̄ȝ mlti ſūt q̄ ꝓ
pter timorē corꝑal' leſiōiſ. aut rei tpal'
aut fame cōmittūt pctm̄ mortale qđ
dñs ꝯſulit nō faciendū Matth. x. di.
Nolite timere eos qui occidūt corpꝰ.
animā autē nō poſſūt occidere. Certe
ſi martyres talia timuiſſent ſupflue.
nunq̄ȝ ad victoriā veniſſent. Ubi ē ſci
endū ꝙ vt dicūt doctores ſup. ij. di.
Creatura rōnalis eſt inter alias crea
turas operans ꝑ voluntatē. ⁊ maluȝ
culpe eſt ꝓprie circa ipſam voluntateȝ
inq̄ȝtum eſt voluntarie operans. Uo
luntas autē cū habet modū ſpecieȝ et
ordinē ſicut debet bona eſt. Tunc eni
voluntas noſtra habet modū ⁊ bona
eſt qn̄ in operando ꝯtinuat̃ diuine vo/
luntati vt ꝑncipio mouēti. ⁊ ex ſua na
tura quā hȝ a creatore ſuo laudat eiꝰ
bonitatē a quo tale bonū accepit. tūc
autē habet ſpeciē ⁊ bona ē qn̄ ꝯforma
tur ei vt regule dirigēti. ſiue ẜm inſtin
ctū legis natural' ſiue ꝑ doctrinā legiſ
ſcripte. Tūc vo habet ordineȝ ⁊ bona
eſt quādo vnit̃ deo vt fini q̄etāti. Quā
docūq̄ȝ vo aliq̄s peccat neceſſario diſ
cōtinuat̃ ſeu ſeparat̃ a deo tanq̄ȝ a pn
cipio mouente. quia deus nunq̄ȝ mo
uet ad pctm̄. licet omīs actus inq̄ȝtuȝ
actus ſit a deo tn̄ inq̄ȝtū deformis eſt
a volūtate. Et ſimiliter qui peccat diſ/
cordat a deo tanq̄ȝ a regula ſeu linea
dirigēte. q2 ꝑ amorē aut timorē vitio/
ſum declinat a deo ⁊ eiꝰ ꝑcepto. Item
elōgat ſe a deo tāq̄ȝ a fine quietāte po/
nens creaturā finē. Et in oī pctō mor/
tali neceſſe ē iſta tria ꝯcurrere. ⁊ ſic ptȝ
ꝙ oē pctm̄ circa volūtatē iſta tria cor/
rūpit. ſ. ſpeciē modū ⁊ ordinē. Tertiō
lepra carnal' cauſat̃ ex ꝯuictu ⁊ famili
aritate in locutiōe ⁊ ꝯuerſatiōe cuȝ le/
proſo. q2 iſte morbꝰ ē ꝯtagioſus. Sic
lepra ſpūalis ꝯtrahit̃ ex mala ſocieta
te. quia dicit Lyra. Qui cuȝ lupis ha/
bitat vlulare vt lupus debet. Un̄ pſ.
Cū ſancto ſanctꝰ eris. ⁊ cū ꝑuerſo per/
uerteris. O q̄ȝ mltos viros ⁊ mulieres
fefellit incauta maloꝝ ſocietas. Dicit
eni Hiero. ꝙ tanta ſecuritas eſt muli
eri morari cū viro extraneo ſicut palee
cuȝ igne. que igni appoſita ſtatim fu/
migat ſi etiā nō ꝯburit̃: ſic ſanguis vi
ri ⁊ aliene mulieris inuicē murmurāt
Qui igit̃ nō vult cōburi fugiat indecē
tem ſocietateȝ ne pctīs inficiat̃ ⁊ cōbu
rat̃. ¶ Secūdo lepra ſpūalis aſſi
milat̃ corꝑali in eiꝰ cognitiōe. Naȝ le/
pra corꝑalis cognoſcit̃ ꝑ multa ſigna
vt dr li. de ꝓprietatibꝰ rerū. Primū ſi/
gnū q2 leproſo vox rauca efficit̃. Sic
ſpūaliter quiſq̄ȝ raucꝰ ē i voce orōnis
⁊ ꝯfeſſionis ⁊ diuine laudis eas negli
gendo. ⁊ ſolū occulte ſuſurro et detra/
ctor ac bilinguis exiſtit talis infectus
lepra ſpirituali iudicatur. quia dicit̃
Matth. xij. Ex abundantia cordis os
loquit̃. Et Job. iij. Qui de terra eſt: de
terra loquit̃. Nam ſicut per verba co
gnoſcit̃ quis de qua gente ſit vel terra
vel regiōe. Sic ſpūaliter ꝑ verba fre/
q̄ntata cognoſcit̃ qs ſi ē ꝺ gēte dī aut dia
boli. ſi de regione celeſti vel infernali.
Hinc Chryſoſtomus. Unuſquiſq̄ȝ ta

lis loquitur qualis ipſe eſt. Nam ſi frequenter loquitur maledictiones: mendacia: vituperia: inhoneſta ſignū eſt ꝙ ibit ad eternam maledictionem Si vero loquitur verba pacifica: humilia: honeſta et edificatoria: ſignum eſt ꝙ ibit ad eternam pacem. Secundum ſignū lepre corꝑalis ē fetidꝰ anhelitus. Sic ſpūaliter qñ qs fetet ī anhelitu ꝯcupiſcentie carnalis ꝛ terrenoꝝ ꝑ rōis ꝯſenſum ſignū eſt pctī mortalis. Iuxta illd Matt. v. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiſcēdum eā iā mechatus eſt in corde ſuo Tertiū ſignum lepre corꝑalis eſt ſcintillatio oculorū. Sic ſpūaliter hō corruptus in aīma ꝑ pctūm cognoſcit ſi tres oculi ſpirituales ſcintillant. ſ. Primꝰ oculꝰ interionis ſcintillat ꝯtra caritatē dei ꝛ ꝓximi aliud dicēdo ꝛ aliud intēdendo vt ꝓximū decipiat. Scd̄s oculus fidei ſcintillat dubitādo de fide. de dei miſicordia. de venia pctōꝝ. de ſalute ꝛc̄. quia talis ſpūaliter eſt corruptus. Secus ſi tentat ꝛ nō ꝯſentit ꝗnpotius amaricatur ꝙ in corde hꝫ iſtam tētationem. quia ſi ꝯſentiret infidelis cenſeret. extra de hereticis. c. dubius. Dubiꝰ inqͣt in fide hereticus ꝛ infidelis eſt. Tertiꝰ oculus ꝯtemplatōis eſt ſi ſcintillat ad terrena ꝛ nūqꝫ eleuat ad celeſtia meditanda. ad dona dei recognoſcēda ſꝫ ſꝑ trāſitoria intuet. Talis eñī nec ſcit ꝙ eſt deus. Iuxta illud pſ̄. Dixit. i. cogitauit inſipiēs in corde ſuo nō eſt deꝰ ꝛ ſi eſt forte circa cardines celi occupatur ꝛ cogitat ꝙ oblitꝰ ſit ſui. neſciēs miſer ꝙ ꝯtinue eſt pñs intuēs ꝛ pōderās omniū intētionē ꝛ volūtatē ac delectationem quantū qs delectatus ſit. Iuxta illud. i. Re. xvi. Deus intuetur cor

Quartū ſignū lepre corꝑalis eſt articuloꝝ digitoꝝ ꝯtractio ꝛ vnguiū ingroſſatio cum quadā ſcabioſitate, ac maioris digiti inſenſibilitas. Sic ſpiritualiter qui ſunt cōtracti digitorum per elemoſinā nō extendētes ad pauperes. ſed potius vngues reꝝ ſupfluarum cū quadā ſcabioſitate pctī vſure ꝛc̄. ingroſſantur ſignū eſt lepre ſpūal. Iuxta illud. i. Iohā. iij. Qui habuerit ſubſtantiā huius mūdi ꝛ viderit frēm ſuū neceſſitatē patientē ꝛ clauſerit viſcera ſua ab eo quō charitas patrꝭ eſt ī eo. quaſi dī. non eſt. Quintū ſignū lepre corꝑalis eſt crurium inſenſibilitas. ꝛ ſi inter poſtulos tibiarum vnuꝫ maiorē inueneris. ꝛ ſignificat totā affectionē verſari circa delectabilia carnis ꝛ mundi ꝛ nihil ſentire de ꝟtutibꝫ ꝛ gratia. Nam ſicut hoī ambulāti neceſſe eſt vt crura ꝛ tibie ſuſtentēt. Sic ſpūaliter incedentē neceſſe eſt vt affectio dirigat eū. vt dicit Uirgiliꝰ ī buc. Trahit ſua quēqꝫ voluptas. Bern̄. ī qͣdam ſmone. Quare peccas. qꝛ neſcis qs facis. abſit. qꝛ cogeris vt facias. Abſit. ſꝫ qꝛ placet vt ſic facias Et Seneca Ideo peccamꝰ qꝛ de ptibꝫ vite omnes deliberamus. de toto nemo deliberat O quis peccaret ſi finem peccati attēderet. Tertio lepra ſpiritualis aſſimilat corꝑali in cruciatiōe. Sicut eñī lepra aggrauat hoīem cōtinue die ac nocte. ſic pctūm mortale in pñti ꝑ inqͥetudinem. Iuxta illud Eſa. lvij. Non eſt pax impijs dicit dominus. et in futuro per eternū tormētuꝫ. Apocal. xx. Cruciabūtur die ac nocte in ſecula ſeculorum. O qꝫ magna afflictio. O qꝫ magnum damnū amittere celeſtē gloriam ꝛ acquirere eternaꝫ penam ꝓpter paruā delectatōem ¶ Secūdum ſalutare documētum ē lepre abominatio. Inter enim omnes infirmitates magis abominat hoīes leprā. ꝛ deus ſpūalē leprā. i. mortale peccatuꝫ ſup omnes abominatōes abominat

cū qꝛ oīa ꝑ ipm̄ facta ſūt. Joh.j. exce-
pto pctō. cū qꝛ oīa ei ſuiūt pter pctūm
Vñ eiuſdē lepre deteſtatōꝫ cognoſcere
poſſum⁹ ex trib⁹.ſ.

Primo ex eius punitione
Scdo ex ei⁹ ſatiſfactiōe
Tertio ex ponderatōe.

Primo lepre ſpūalis deteſtatōem in-
telligim⁹ ex diuīa punitōe. quīqꝫ ei pu-
nit acerbe aliqd factū ex h̄ inſinuat ꝙ
tale factū ſibi diſplicet. Jō dꝛ. lxxxvj. di
ſtin. c. Facientꝫ. Ille inqt ꝓbat ſe odiſſe
vicia q̄ ꝯdēnat errores.i. arguit delin-
quētes. Sꝫ de⁹ ita arguit delinquētes
ꝙ pctm̄ nūqꝫ ꝯmittit impune. Vñ Au
gu. Punitur⁹ ē de⁹ pctm̄. pueni eū. nō
vis vt ipe puniat: puni tu. ꝛ b. Gre. in
moral. Delinquēti nequaqꝫ parcit̄ qa
delictū ſine vltiōe a deo nō deſerit̄. aut
em̄ hō ipe hoc in ſe penitēs punit. aut
h̄ deus vindicās pcutit. nulla vltio a
deo facta eſt niſi ꝓpt̄ pctm̄. Vñ ſi pctm̄
de⁹ nō deteſtaret̄ nūqꝫ tot milia anglo
rum ꝓ ſolo cogitatōis pctō de celo em
pyreo deieciſſet ſicut fulgur. Lu.x. Vi-
debam ſathanā ſicut fulgur de celo ca
dentē. ꝛ.ij. Pe.ij. Sil'r ſi de⁹ pctōꝝ le
pram nō deteſtaret̄ nūqꝫ ꝑmos parē-
tes ꝛ in ipis totū gen⁹ humanū de pa-
radiſo expuliſſet. qs ad imaginē ſuaꝫ
creauerat. Gen.iij. Jtē ſi pctm̄ de⁹ non
odiret nūqꝫ totū mūdū exceptis octo
hoīb⁹ diluuio deleſſet. Aliqñ em̄ reges
ꝛ ꝑncipes in ꝑiudiciū inimicoꝝ depo
pulant̄ terras eoꝝ. de⁹ aūt ſic odit pec
catum ꝙ vidēs intraſſe in ſuā terram
qd ipe nō creauit ꝓpt̄ pctm̄ ꝓpriā terrā
diſſipauit. Vñ Gen.vj. dꝛ. Repleta ē
terra iniqtate eoꝝ ꝛ ego diſperdā eos
cū terra. Ecce ptꝫ ꝙ de⁹ nō ſoluꝫ pctm̄
ſed qcqd pctm̄ tāgit abominat̄. Nam
homines ꝓpter vinū corruptū nō ꝓij-
ciūt in mare vaſa ꝑcioſa de auro vl' ar
gento. ſꝫ effuſo corrupto vino vaſa ſi-
bi reſeruāt. Deus aūt nō ſolum pctm̄
ſꝫ etiā vaſa pcti.i. aīas ad ſuā imaginē
factas ⁊ ac pcioſo ſuo ſanguie redēptas
ꝓpter abominationē pcti ꝓijcit ī ocea
num inferni. Rō cui⁹ eſt. quia pctūm
eſt ꝑuatio boni. ꝛ in obſtinatis pctūm
nō poteſt amoueri a ſubiecto. Jō dici
tur Sap.xiiij. Odio eſt deo impius ꝛ
impietas ei⁹. Vñ de⁹ in om̄i loco ꝛ in
omnib⁹ ꝑſonis ꝑſequit̄ pctm̄. de celo
em̄ loco ſanctiſſimo deiecit. ꝛ de padi-
ſo. ꝛ vidēs remāſiſſe in mūdo ꝓpriū
filiū tradidit in diſſolutōem ꝛ annul-
latiōem pcti.j. Joh.iij. dꝛ. Jn h̄ appa-
ruit fili⁹ dei vt diſſoluat opa diaboli.
Domīes em̄ mūdi potētes q̄tuor d̄
cauſis ſolēt pcere ſuis ꝛ delictū nō vin
dicare. Primo ꝓpt̄ generis nobilitatē
qꝛ ꝓ pctō tali verberaret̄ ſeru⁹ ꝓ qua-
li nobili parcit̄. ſꝫ de⁹ ꝑncipi celeſtj mi-
litie nō pepcit ꝓpter pctm̄ ſꝫ cū omnib⁹
ſuis eternalit̄ dānauit q̄ tot fuerūt qt
mō ſunt demōes. et eos nō ob aliō qꝫ
ꝓpter pctm̄ ſic odit ꝙ eoꝝ nūqꝫ miſere
bitur. Vñ Sap.vj. Nō verebitur do-
minus magnitudinē cuiuſqꝫ. puſillū
et magnuꝫ ipſe fecit. Scdo pcere ſolēt
hoīes alicui q̄ eſt in culpa ꝓpter rarita
tem. Sed hac de cauſa deus nō pep-
cit primis parentib⁹ q̄ ſolū fuerūt duo.
ſed eiecit eos de paradiſo. Geneſ.iij.
Tertio parcitur multitudini que eſt ī
culpa. ſed deus totū mundū octo ho-
minibus exceptis deleuit aqua dilu-
uij. Quarto pcere ſolent hoīes ꝓpt̄ pec
catū rōne parētele. ſꝫ de⁹ ꝓprio filio nō
pepcit. Ro.viij. ſꝫ tradidit ī morteꝫ vt
morte ſua occideret pctm̄. Hinc eſt ꝙ
ꝓpter peccati odiū nullum genus ſer
uitij acceptat deus a peccatorib⁹ ſi eti
am mille eccleſias conſtruerent ꝛ lar-
gas elemoſynas facerēt. ac ieiunijs et
orōnib⁹ ꝯtinuis vacarēt. Juxta illud
Eſa.j. Quid mihi m'ltitudo victimaꝝ

vīaꝝ. plen⁹ ſū holocauſto arietuꝫ. Et
infra. Cū extēderitꝭ man⁹ vřas auer/
tā oclos meos a vob. ⁊ cū mltiplicaue
ritꝭ oꝛonē nō exaudiā. man⁹ eī vře ple/
ne ſūt ſanguīe. ꝓpť qḋ dic̄ Grego. Attē
dite q̄ntū malū ſit pcm̄ ꝑ qḋ etiaꝫ illa
abijciūť ꝑ q̄ culpe relaxanť. O igiť xpi
ana aīa, o xpi ſanguie de ſoꝛde pcti lo
ta, abominare pctm̄. deſere ſi habes.
q2 al's nūq̄ʒ do tuo placebis. Scḋo
lepꝛe ſpūalis deteſtatōnē cogſcere poſ
ſum⁹ ex ei⁹ ſatiſfactiōe. Nā ꝓ vno pctō
moꝛtali a de tot⁹ mūd⁹ nequit ſatiſfa
cere. q2 ſʒ diuinā iuſticiā ſatiſfactio dʒ
eē equalēs ſm dāni mēſurā. iuxta illḋ
Deutꝭ. xxv. Pro mēſura pcti erit ⁊ pla
garū mod⁹. Sʒ q2 in oī pctō moꝛtali
ē auerſio ab infinito bono. cui⁹ dānū
infinitū. tot⁹ vo hic mūd⁹ creat⁹ ē fini
tus. ğ tot⁹ mūdus ſatiſfacere nō potu
it ꝓ pctō moꝛtali ſm diuinā iuſticiaꝫ.
Hoc idē patet ꝑ exēpla. Exq̄ angelus
peccauit licet maximā penā habuit. n̄
tn̄ do ſatiſfacere potuit ḋ ſuo pctō Si
militť adā penituit pl⁹ q̄ʒ nongētis an
nis. ⁊ nō ſolū nob ſʒ nec capiti ſuo to/
tā remiſſionē ꝯſecut⁹. q̄uſqꝫ altiſſim⁹
dei fili⁹ xp̄s incarnat⁹ ſua pia moꝛte
do patri ſatiſfecit ꝓ pctō hoim oīm cu
ius moꝛs ē infiniti valoꝛis. Magnaſ
igiť gr̄as die ac nocte agam⁹ filio dei
q̄ nos p̄cio ſui ſanguinis liberare dig
tus ē ab eterna moꝛte. iuxta illud ad
Titū. iij. Nō ex opibus iuſticie q̄ feci/
mus nos: ſʒ ſʒ ſuā miſicoꝛdiā ſaluos
nos fecit. Sʒ di. vtꝝ poſſibile ſit hoi ꝙ
ſatiſfaciat do ꝓ culpa moꝛtali. ⁊ videť
ꝙ nō. q2 ſatiſfactio dʒ eq̄ri offenſe. ſed
offenſa in deuꝫ cōmiſſa ē infinita. oīs
aūt actio hoīs ē finita. Secūdo ſic ar/
guiť. ille q̄ ex toto qḋ hʒ non ſufficit ad
vnū debitū ſoluendū nō pōt ꝓ alio de
bito ſatiſfacere. ſʒ hō q̄cqḋ ē ⁊ hʒ ⁊ p̄t n̄
ſufficit ad ſoluēdū debitū ꝓ beneficio
creatōis gubnatōis redēptōis. igiť nō
poteſt hō do pro moꝛtali ſatiſfacere.
Tercio arguiť ſic. Diabol⁹ nō pōt do
ſatiſfacere ꝓ culpa ğ nec hō. tenet cōſe
quentia. q2 pctm̄ diaboli excedit no/
ſtruꝫ in infinitū. ⁊ q̄nto excedit noſtrū:
tāto vtus nature ſue ē foꝛtioꝛ ad ſatiſ
faciēdū. Ad p̄mū rn̄det Bonauē. ꝙ
de⁹ nō exigit ſatiſfactionē ḋ oī qḋ eſt in
culpa. ſʒ aliqḋ ꝯdonat ꝑ miſicoꝛdiā. ⁊
de aliq̄ reqrit ſatiſfactionē ꝑ iuſticiā vt
ſimul ſit miſicoꝛdia ⁊ vitas. Nam in
pctō duo ſūt. ſ. auerſio a creatoꝛe. ⁊ cō
uerſio ad creaturā. Primū. ſ. auerſio
a creatoꝛe ē infinita. ⁊ ꝓ illo nō pōt ſa
tiſfactio fieri ꝑ hoīem ſʒ dei miſericoꝛ
dia illā remittit dādo ſuā grām q̄ offē
ſam tollit. Sʒ ſecūdū. ſ. ꝯuerſio ad cre
aturā ē finita. ⁊ q2 de⁹ ē iuſt⁹ iō ꝓ ea de
us exigit penā ꝯdignā quā pōt hō ſol
uere. ⁊ ſic nō p̄t ꝑ hoīem ſm oēm mo/
dū ſatiſfactio fieri ſʒ de q̄ p̄t de⁹ ꝯtētať
⁊ reſiduū de⁹ dimittit ꝑ ſuā miſericoꝛ
diā. Uel dicēdū ꝙlicet hō ꝑ ſe nō poſſʒ
ſatiſfacere. tn̄ cuꝫ alteri⁹ adiutoꝛio ſcʒ
merito paſſiōis xp̄i q̄ ē infiniti meriti.
Ad ſcḋm rn̄det Tho. ꝙ argumentū
bn̄ ꝯcludit ꝙ hō nō p̄t ꝑ ſe do de offen
ſa ſatiſfacere q̄ ad equalētiā. nō tn̄ cō/
cludit q̄n poſſit q̄ ad ſufficiētiā. q̄ʒuis
hō totū qḋ pōt deo debeat debito ho/
neſtatis ⁊ decētie. nō tn̄ debito neceſſi
tatis ⁊ p̄cepti. imo īpoſſibile ē hoī ſm
ſtatū p̄ſentis vite ꝙ totū poſſe ſuuꝫ in
aliqḋ vnū tendat cū opoꝛteat eū circa
multa eſſe ſollicitū. ⁊ iō ē hoī q̄dā mē/
ſura a deo ꝯſtituta ad quā teneť. ſ. ob/
ſeruātia decē p̄ceptoꝝ. De alijs vo opi
bus ſupererogatiōis pōt hō ſatiſfacere
⁊ ſic nō obligauit nos de⁹ ad īpoſſibi
le. Un̄ dicit Hiero. Qui dicit deū ali/
quid īpoſſibile homi p̄cepiſſe anathe
ma ſit. ſʒ ſatiſfactio eſt in p̄cepto. iuxta
illud Lu. iij. Facite dignos fruct⁹ pe/

nitētie. ꝗ̃ poſſibile ē hoī ſatiſfacere pro pctō. Ad tertiū dicēdū ꝙ licet diabolus ſit fortioris nature ad ſatiſfaciendū ꝗ̃ꝫ hō. nō tñ pōt ſatiſfacere. qꝛ opꝰ ſatiſfactoriū debet eē hñs circūſtātionarū qđ diabolꝰ ꝓpter obſtinationē ī malo habere nō pōt. ꝛ etiā ex ꝟtute ſuorū naturaliū nō pōt ſatiſfacere. qꝛ nō habet mediatorē ſup quē fūdaret̃ ſua ſatiſfactio ſicut nos habemꝰ xp̄m dñm noſtrū. ꝛ ipe eſt ꝓpitiatio ꝑ pctīs nr̄is.

Tertio pctī ſeu ſpūal' lepre abominationē cognoſcere poſſumꝰ ex eiꝰ pōderatōe. qꝛ grauiſſimi ē pōderꝭ pctm̄. Qđ patet ex h̄ qꝛ tria ſūt fortiſſima ꝗ̃ pctī pōdꝰ grauauit. ſ. celū terra ꝛ deꝰ. Celū eñ habet fortiſſimā ſoliditateꝫ. iuxta illud Job. xxvij. Tu fabricatꝰ es celos ꝗ̃ ſoliḋiſſimi ſūt ꝗ̃ſi ere fuſi. Terra aūt hꝫ ꝑpetuam ſtabilitatē. Eccl. j. Terra aūt in eternū ſtat. ds aūt habꝫ infinitā fortitudinē. Uñ Heb. j. dicit̃. Portās oīa ꝟbo ꝟtutꝭ ſue. Sꝫ pctī lepra ſic ē pōderoſa ꝙ celū fugit. Luc. x. Uidebā ſathanā ſic fulgur de celo cadētē. Terrā ꝺpuit. iuxta illđ Num. xvj. Apta ē terra ꝛ deglutiuit dathan. Iteꝫ deū fatigauit Hiere. xxiij. d'r pctōribꝰ. Uos eſtis onus meū ꝓijciā ꝗ̃ppe vos. Ut aūt pctī pōdus clariꝰ cognoſcat̃ et fugiat̃ ponamꝰ ſeptē ꝯſideratōes. Primo ꝯſideremꝰ mūdi ſtatū. ſ. reꝝ corpaliū. vbi ſūt ſol luna ſtelle elemēta auꝝ lapides ꝑcioſi gēme veſtimēta ꝛc. Et ſi hec omnia tibi daret̃ dummō ꝑ his peccares mortaliter noli o aīa xp̄i ſanguine redēpta peccare. ſꝫ fuge pctī pōdus. cū ſi oīa regna poſſideres ꝛ nūc deberes ꝑdere niſi mortalit̃ peccares ꝑiurando aut alio mō. ꝑmitte o anīa oīa perire viꝫ ciuitates: villas caſtra ꝛc. ꝛ totū mundū. imo mille mundoſ ſi phas eſt dicere. Ratio. quia meliꝰ ē contēnere creaturā ꝓpter creatorē. peccando eñ creatorē ꝯtēnit̃. quia dicit Auguſti. ꝙ pctm̄ mortale eſt ſpreto incōmutabili bono rebus cōmutabilibuſ adherere. Secundo conſideremꝰ res vitales que habēt eſſe ꝛ viuere ꝗ̃ ſunt nobiliores antedictis. Dicit eñ Aug. vij. de ciui. dei. ꝙ herbe ꝛ plante ꝗ̃ habent animā vegetatiuā ſunt nobiliores ꝗ̃ꝫ que nō habēt adeo ꝙ plus valet ramus vnius vitice ꝗ̃ꝫ totū mūdi aurum. Nō dico ꝗ̃tū ad vtilitateꝫ. ſed ꝗ̃tum ad nature ꝑcioſitatē. quia licet mus ſit precioſioris nature ꝗ̃ꝫ panis. tamen melius eſt in domo habere panes ꝓpter vtilitatē ꝗ̃ꝫ mures. Sꝫ nunquid ꝓpter arbores ſiluas vel agros ꝛ cetera huiuſmodi vis inebriari aut peierare vl' alio modo mortaliter peccare. ꝑ his omnibus noli dilecta anīa. quia ibis ad eternū incendiū vbi iſta te iuuare nō poterunt. Tertio conſideremus res ſenſibiles: vt ſunt anīalia irrationalia boues videlicet oues equi fere beſtie ꝛc. que ſunt ꝑcioſiores ꝗ̃ꝫ aurū aut plante ꝛc. quia iſta habēt animā ſenſitiuā. Sed nūqđ ꝑ oīalibꝫ brutis totiꝰ mūdi velis peccare mortaliter vt tibi darent̃. aut ſi haberes ea ne perderes. certe nō deberes. ſed oia arbitrari vt ſtercora cū beato Paulo aplo. O ꝗ̃nta eſt ſtulticia filioꝝ huiuſ ſeculi modernis tꝑibus vt ꝑ duobus bobꝫ aut vno equo ꝛ heu qñqꝫ ꝑ vna capra nō ſolū peierāt. ſꝫ etiā homines vulnerāt ꝛ īterdū ꝑ vno cane occidūt.

Quarto cōſideremus vitā humanā ꝛ ꝯſeruationē ꝓprie fame. Ut eñ dicit Franciſcus Maro. Fama plus eſt ꝗ̃ꝫ oēs diuitie mūdi. ꝛ plus ꝗ̃ꝫ vita corporalis. Sed pone ꝙ niſi committaſ luxuriam aut aliud mortale debeas occidi tu et pater tuus: mater ac fratres tui. imo cognatio tua. aut pro ſanitate recuꝑanda ꝗ̃ victurꝰ eſſes vſqꝫ

ad finē mūdi. aut niſi cōmitteres mortale pctm̄ incurreres cū tota parētela criminoſam infamiā noli peccare. iterum dico ꝙ noli ꝑ his omnibꝫ. q2 perdes optimū tuū dominū xp̄m ꝗ dicit. Qui nō odit patrē ſuum ⁊ matrē ⁊ vxores ⁊ filios ⁊ fratres ⁊ ſorores. adhuc autem ⁊ aīam ſuā nō poteſt meus eē diſcipulꝰ. Ideo dicit Auguſtinꝰ. Melius eſt deo dilecto mori ꝙ̄ eo offenſo viuere Quinto ꝯſideremus vniuerſalem cōmunitatē populi ciuitatis regni ꝓuincie ⁊c̄. ⁊ ponamus ꝙ h̄ regnū immo tota chriſtianitas ab infidelibꝫ eſſet deſtruenda ⁊ fides chriſti delēda. mulieres violande. homines occidendi ⁊c̄. niſi tu ꝯmitteres mortale. vl' omnes infideles ad fidem xp̄i poſſes conuertere ſi mortaliter peccares. O anima humana precioſa margarita noli peccare mortaliter ꝑ tanto bono. quia quid ꝓdeſt tibi ſi vniuerſum mūdum lucrareris ⁊ animā tuam ꝑderes. Unde ſc̄m apoſtolū Non ſunt faciēda mala vt eueniāt bona. Sexto cōſideremus eternā damnatiōem vbi ī perpetuum ineſtimabiliter igne cruciareris niſi mortaliter peccares. Certe potius debes eligere eternā damnatiōem ꝙ̄ mortaliter peccare. Unde Anſ. libro ꝺ ſimilitudinibus dicit. Si hic inferni horrorem ⁊ illic cernerē peccati ferorē ⁊ me vni earum immergi deberē neceſſario. prius me in infernum mitterē ꝙ̄ peccatū in me cōmitterē. Mallē enim purus ⁊ innocens gehennā intrare ꝙ̄ ſorde pollutus celeſtia regna tenere. cum cōſtat ſolos malos ī inferno teneri. et ſolos bonos in celeſti beatitudine foueri. Hec ille. Septimo conſideremus annihilatiōem. Ponamus ꝙ totū vniuerſum pereat. ſ. celū et terra ſol luna angeli ⁊ anime niſi tu cōmittas mortale peccatū Noli o anima peccare ne amittas filiatiōem dei ⁊ acquiras filiatiōem diaboli. q2 dicit Hieronymus. Solo inquit peccato filij diaboli ſumus. O deus eterne. O pie chriſte. grauiſſimū profecto eſt peccatum lepre ſpūalis ꝙ ꝓpter vnū motum cordis in iram aut malā concupiſcentiam. vel ob vnū motū lingue in detractiōem ⁊ hmōi amittit eterna felicitas. regia dignitas. et incurritur eterne pene acerbitas. ac euacuat paſſionis chriſti vtilitas. Cur igitur homines ſe non precauent a tanto periculo. quia diabolus excecauit eos Tercium ſalutare documentū eſt lepre curatio. Nam vt habetur Leuit. xiiij. leproſi mūdati receptio ita fiebat ꝙ ſacerdos veteris teſtamēti ibat extra caſtra vbi leproſus erat. ⁊ precipiebat ꝙ̄rere duos paſſeres edi licitos vnum ligari ad lignum cedrinū cum filo rubeo bis tincto et yſopum quaſi quoddam aſperſorium inde faciendo ⁊ alterum immolādo in vaſe fictili ſuꝑ viuā aquā. et ex ſanguinea aqua aſpergebatur leproſus ſepties cum paſſerē viuo et yſopo ligato ad lignum cedrinum. et poſtea paſſer viuus abire ꝑmittebatur in deſertum locū. Sic ſpiritualiter curari debꝫ lepra pctī. Duo paſſeres ſunt delectatio in peccato cōmiſſo: et de nō cōmittendo ꝓpoſitum. Filum bis tinctū eſt charitas dei et ꝓximi. Lignum cedrinū eſt crux chriſti de cedro facta. yſopus eſt amaritudo penitentie. Uas fictile eſt cor hominis carneum. Aqua viua eſt meritū paſſionis chriſti. vbi peccatum cōmiſſum per ſpem remiſſionis dꝫ ſepties aſpergi. et voluntas peccādi debet mortificari ⁊ delectatio peccati debet conuerti ad crucem chriſti. Quod nobis preſtare dignetur Jeſus crucifixus Qui cum patre ⁊c̄.

De eadē dñica tredecima p⁹ pēthe. Sermo.cij.

Nnne decē n mūdati ſunt z nouē vbi ſunt nō eſt inuēt⁹ q̄ rediret z darz gl'iam deo niſi hic alienigena. Lu.xvij Hec verba dicebat ſaluator mūdi de vno leproſoꝝ q̄s miſerat ad ſacerdo/tes veter ſ leg ſ.z añq̄z venirēt ibi in via oēs a lepra fuerūt mūdati.ſꝫ alij ingrati nō redierūt ad grās agēdū xp̄o d̄ eorū ſanatōe niſi h ſamaritan⁹. q̄ veniēs cecidit in faciē ſuā añ pedes ihu gratias ei agēs. D Uñ licet m̄ltos infir/mitatū morbos curauerit xp̄s tñ nullum miſit ad ſacerdotes niſi leproſos qđ fec̄ q̄druplici rōne.ſ.

Primo vt legē approbaret
Scđo vt ſacerdotiū honoraret
Tertio vt miraculū publicaret.
Quarto vt nos i iſtis informaret.

Primo nāq̄z xp̄s leproſos miſit ad ſacerdotes vt legē veterē approbaret.et ne iudei ip̄z leg ſ trāſgreſſorē iudicarēt z ſcādalizarēt.q2 eſt ſcriptū Leuit.xiij. Plaga lepre ſi fuerit in hoīe adducet̃ ad ſacerdotē z videbit eū. Sꝫ xp̄s nō venit ſoluere cerimonias leg ſ añ ſuāz paſſionē.cerimonie eīm le.ve. i paſſiōe ſunt mortue.z qñ euāgeliū publicatū eſt tūc ſepulte Scđo xp̄s miſit leproſos ad ſacerdotes vt ex h ſacerdotiuꝫ honoraret.iuxta illō Ecci.vij. Honora deum z honorifica ſacerdotes.z.j. Thim̄.v. Qui bñ p̄ſunt p̄ſb̄ri duplici honore digni habeāt̃. Et nō ſolū boni ſunt honorādi exēplo xp̄i ſꝫ etiaꝫ mali iō d̄r di.xiij. Dñs nr̄ ihs xp̄s rex z iudex z de⁹ nr̄ vſq̄z ad paſſiōis diē ſuauit honorē pōtificib᷒ z ſacerdotib᷒. q̄uis illi nec timorē dei nec agnitiōz xp̄i ſeruaſ/ſent Tertio xp̄s leproſos miſit ad ſacerdotes vt h miraculū publicaret ec ip̄i v̄tutē xp̄i vidētes crederent verum deū q̄ leproſos mūdat. qđ lex facere ñ poterat. Hoc ē qđ dic̄ ſaluator Joh.xv Si nō veniſſem z opa q̄ nemo ali⁹ fec̄ nō feciſſem pctm̄ nō haberēt.nūc d̄ peccato ſuo excuſatōꝫ nullā hñt Quar/to xp̄s miſit leproſos ad ſacerdotes vt nos i eis informaret. Nā p leprā intelligit̃ pctm̄ mortale.p cui⁹ mūdatione opꝫt ad ſacerdotē ire vt abſoluamur ſola eī ꝯtritio nō ſuffic̄ ſi ꝯfeſſio hri pt z ꝯtēnit̃.vt hr̄ de pe.di.j. Nō pōt q̄ſq̄z a pctō iuſtificari niſi pctm̄ fuerit añ ꝯfeſ ſus.q̄ ſi vis d̄ pcti mortal' lepra ſanari pete deuoti⁹ dei miſcdiaꝫ ſic̄ iſti leproſi Tādē accedas ad ſacerdotē.p ꝯfeſſiōe acceptaq̄z abſolutōe age grās d̄o.ſic̄ ei fecit iſte leproſus de q̄ dicebat xp̄s Nōne decē mūdati ſc̄ z nouē vbi ſunt. Uñ ſmonē hodiernū de ingratitudīe gratia dei in tribus articulis vtcunq̄z de/claremus.ſcꝫ

Primo declaremus ingratitudīs quidditatem.
Scđo diſſeramus ingratitudinis abominabilitatem.
Tertio notemus gratitudinis me/dalitatem.

I Primo ſiq̄dē declarem⁹ ingratitu/dinis q̄dditatē q̄d.ſ.ſit ſm rē vt intelligam⁹ z euitem⁹.q2 dic̄ Ber.ſup Cañ. Nihil ita diſplicet d̄o ſic̄ ingratitudo. Nā ingratitudo ē inimica aīe. exīmina/tio meritoꝝ.diſpſio v̄tutū. pditio bñ/ficioꝝ.ſiccās fontē pietat'.rorē miſcdie z fluēta grē. Jō ip̄i⁹ q̄dditatē tripl'r poterim⁹ declarare.ſ.

Primo diffinitione
Scđo diuiſione
Tertio ſimilitudine

Primo dixi q̄ q̄dditatē ingratitudīs poterim⁹ declarare diffinitōe.ſm ph̄z Jngratitudo ē viciū q̄ bñficiat⁹ nō tribuit bñfactori qđ debet. quia q̄libꝫ tenet̃

ſuo bñfactori de pceptis bñficijs. Un Seneca de bñficijs. Docēdi ſunt q̄ libenter accipiūt libenter reddere. ⁊ eos q̄ obligati ſunt re aīoq̨ nō tm̄ eq̄re ſed etiā vincere. Et ex puerbijs ſapiētū dr. Fraus eſt accipe q̄d nō poſſis reddere bñficium accipe eſt libertatē vendere.

Scdo quidditatē ingratitudīs declarem⁹ diuiſione. Nā ſm ſ. Tho. ij. ij. q. cvij. Ingratitudo cōmittit trib⁹ modis. Primo nō recognoſcēdo bñficia dei ⁊ hoīm vt dꝫ. ppterea dic̄ Seneca ꝙ ingratiſſim⁹ eſt q̄ obliuiſcit bñficiū. Uerūtm̄ ſm Petr̄ aureoli in. iiij. diſt. xxij. q. ij. ingratitudo pōt accidere dupliciť. aut tāq̨ circūſtātia act⁹. ſic peccator licꝫ recepit mlťa bñficia a do. tm̄ voluptate duct⁹ ꝯſentit fornicatiōi. Et iſto mō nō eſt pctm̄ ſpēale p ſe. ſꝫ circūſtātia pctm̄ aggrauās. Alio mō fit ingratitudo p ſe ſpeciale pctm̄. ſic qn̄ nō eſt alius finis mouēs ad aliqđ faciendum. niſi q2 deſpicit bñficia vel parui pendit. vel nō recogitat. ⁊ ſic eſt pctm̄ ſpēale. Scdo committiť ingratitudo qn̄ nō regratiať bñfactori. Tertio qn̄ nō recōpēſat bñficio accepto. ſ. faciēdo honorē vel ſeruitiū bñfactori ſuo. Ad dūť adhuc tres modi ⁊ in toto erūt ſex Quart⁹ qn̄ in mēte ſua ꝯtēnit bñficiuꝫ receptū. vel ipm̄ benefactorē. Quinto qn̄ murmurat de bñfactore vel ei⁹ beneficio ipm̄ vilificās. ſic ille q̄ dicit deo vtinā nec creat⁹ fuiſſem. vel parentib⁹ vtinā nō nutriuiſſetis me. Sexto qn̄ facit iniuriā bñfactori reddēs malum p bono. Dicit ſctūs Tho. vbi ſup̄. Ingratitudo tūc eſt mortale pctm̄ qn̄ ptermittit ea facere q̄ ſunt neceſſitatis. puta. honorē parētib⁹ exhibere. aut ea q̄ cōmittit neceſſario deberēꝫ bñfactorem cauere. ſic̄ dn̄m ſuū ꝫberare. vel deū blaſphemare ex ꝯtēptu. Tertio q̄ꝫ ingratitudis q̄dditatē declaremus aſſimilatiōe. Aſſilauit eni xp̄s ingratos dñicidis ſeu traditorib⁹. Mat. xxj. di. Audite. hō erat paterfamilias qui plantauit vineā ⁊ ſepē circūdedit ei. et fodit in ea torcular ⁊ edificauit turriꝫ in medio ei⁹. ⁊ locauit eam agricolis ⁊ pegre pfect⁹ ē. Cū aūt tps fructuū appropīquaſſet miſit ſuos ſuos ad agricolas vt accipent fruct⁹ ei⁹ q̄ occiderūt ſeruos. tandē miſit ⁊ filiū. ſꝫ ⁊ ipm̄ occiderūt. q̄d faciet dñs vinee homicidiſ illis. Rñderūt. Malos male pdet et vineā ſuā locabit alijs agricolis. ⁊ cōcluſit xp̄s. iō auferet a vobis regnū dei Moraliť vinea ſignificat aīam que a deo plātať p creatorꝫ in q̄ poniť torcular. i. remorſus ꝯſcie. ⁊ turris. i. ratō ex q̄ poſſit videre lōge ⁊ diſcernere amicos ab inimicis. ſepe circūdať. i. cuſtodia angelica que vndiq̨ cuſtodit. locat colonis. i. appetitui intellectiuo et ſenſitiuo. vites in ea ſunt inclinatiōes ad ꝟtuteſ. tps fructuū appropinquat cū incipit hr̄e vſum liberi arbitrij q̄ dꝫ in honore dei fructū pducere bonorū opeꝝ. tūc mittit de⁹ nūcios ſuos. i. bonas inſpiratōes vel pdicatores ad faciendū bona. ſꝫ vt ingrat⁹ illos mortificat ⁊ ꝯtēnit. Demū ipe fili⁹ dei venit ad eum in ſacramēto altaris. ſꝫ vel nō recipit vel receptū eijcit extra ſe. ⁊ crucifigit malis opib⁹. Iuxta illđ Heb. vj. Rurſus crucifigentes dei filium in ſemetipſis. Quid ergo faciet dñs his ingratiſ: auferr ab eis regnū dei. De quo ait apl's Roma. xiiij. Regnū dei non eſt eſca ⁊ potus. ſed iuſticia pax et gaudiū ꝫ in ſ. ſ. Hinc Aug. Qđ deus dedit gratis abſtulit ingratis O aīma mea anima mea noli ꝯtemnere deum creatorem tuū. noli ꝯtemnere bñficia ei⁹ inuiſibilia. puta gratias. virtutes. ⁊ pmiſſiones. que omnib⁹ viſibilib⁹ ſunt pcioſiora. q2 ſi hec ꝯtēpſeriſ: ꝯtēnet te in

iudicio. ꝛ deputabit eũ ꝯtẽptꝫ ꝛ ingra/tis ac maledictꝫ demonibus. R

Scḋo de ingratitudine declarem⁹ ingratitudinis abominabilitatẽ. ſ. q̃ꝫ vile q̃ꝫq̃ꝫ deteſtandũ pctm̃ ſit igratitudo patet ex trib⁊. ſ.

Primo q̄ꝛ vetat ſcriptura
Scḋo q̄ꝛ improbat factura
Tertio q̄ꝛ manifeſtat natura

Primo itaq̄ꝫ dixi ꝙ abominabilitatẽ ingratitudis vetat ſcṗtura. oĩs ei ſcri/ptura abomiat̃ ꝛ ꝯſeq̄t̃ ingratitudinẽ tã ꝓphaꝝ q̃ꝫ apl'oꝝ ꝛ doctoꝝ moraliũ phoꝝ. Primo vetat eã ſcṗtura ꝓpha/rũ. ſcribit eñ moyſes Nu. xj. Cito obliti ſunt bñficioꝝ dei illi q̄ faſtidiebant mãna ꝛ murmurabãt. Et iõ ait Nũe. xxiiij. Decreuerã magnifice honorare te. ſꝫ dñs ꝑuauit te honore diſpoſito. ſ. ꝓpt̃ ingr̃titudinẽ. Et Deut. xxxij. Deuz q̄ te genuit dereliq̄ſti. Ibidẽ. Incraſſat⁹ eſt dilect⁹ ꝛ recalcitrauit dereliq̄t deuz fctõrẽ ſuuz ꝛ receſſit a deo ſalutari ſuo Et ſubdit̃. Reddã vltionem inimicis Deinde ꝓpheta dauid vetat ingratitu/dinẽ. ps. xl. di. Etenĩ hõ pacꝫ mee in q̄ ſperaui q̄ edebat panes meos magnificauit ſupꝛ me ſupplãtatõꝫ. Et ꝓpheta Eſa. ait. c. j. de ingratꝫ. Filios enutriui ꝛ exaltaui ipi aũt ſpreuerũt me. Et multi alij deteſtant̃ ingratitudinẽ q̃ꝛuꝫ dicta longũ eſſet enarrare. Scḋo eã ab/ominat̃ ſcṗtura apl'oꝝ q̄ deo grati fuerunt de dei magnis bñficijs. ſic Paulus Roñ. j. ait. Gr̃a vob̃ ꝛ pax a deo. vbi glo. Gr̃as deo agere eſt ſentire oĩa bona a deo data eẽ. Iõ. j. Cho. j. dicit. Gr̃as ago deo meo ſp̄ ꝓ oĩb⁊ vobis in gr̃a que data eſt vobis in xp̄o Ieſu Tertio ingratitudinẽ vetat ſcriptura doctoꝝ. Clamat nãq̄ꝫ gl'ioſus. Aug. libro ſoliloq̄oꝝ. c. ix. di. Scio nãq̄ꝫ ꝙ ingratitudo diſplicet tibi q̄ radix ẽ oĩm ſpũaliũ maloꝝ ꝛ vẽt⁹ q̄dã deſiccans ꝛ vrens oẽ bonũ. obſtruẽs fontẽ diuine miſcḋie ſupꝛ hoĩem. q̄ etiã ꝛ mala mortua moriunt̃. ꝛ viua iã bona moriunt̃ bona vltra nõ adipiſcunt̃. Et ego de⁹ gr̃as tibi ago ne ſim ingrat⁹ tibi libe/ratoꝛ me⁹ qm̃ liberaſti me. Hinc etiã Berñ. deteſtãs ingratos dicit. Gr̃atiẽ ceſſat decurſus vbi nõ fuerit recurſus necnõ nihil auget̃ ingrato. ſꝫ qḋ acce/perit vertit̃ ei in ꝑnicieẽ. fidel' aũt in modico cenſet̃ dignus munere ampliori Quarto ingratitudinẽ vetat ſcṗtura phoꝝ. ſcribit ei Methodor⁹ phus ſic Solũ inq̄t ſapiẽtẽ gr̃aꝫ ſcire referre. i/grat⁹ ẽ q̄ bñficiũ reddit ſine vſura. Et Seneca ſcribit de ſocrate. ꝙ Archila⁹ rex perſaꝝ rogauit ſocratẽ vt ad ſe ve/niret bñficia ab eo ſuſceptur⁹. Rñdit Socrates nolle ſe ad eũ ire receptur⁹ ab eo bñficia cũ ille paria ñ poſſꝫ red/dere. q̃ꝫ debem⁹ grati eẽ in ꝓſperitate et tribulatõe. ſic Thales phs q̄ cũ nocte duceret̃ extra domũ vt aſtra ꝯſideraret incidit i foueã quã vxoꝛ ei abſcõderat: eoq̄ꝫ lugẽte dixit vetula. Tu quidē o Thales q̄ añ pedes tuos ſunt videre nequẽs. quõ q̄ in celo ſunt poteri' co/gnoſcere. Qui rñdit. Hoꝝ enĩ grati/as ago fortune. Primo q̄dẽ ꝙ hõ factus ſum ꝛ nõ beſtia. Deinde q̄ꝛ mas ꝛ non femia. Poſtremo q̄ꝛ grec⁹ ꝛ nõ barbarus. O dñe de⁹ ad q̃ntas gr̃aꝝ actões nos obligaſti tuis bñficijs. Et ecce in/ter fideles etiã pauci ſũt q̄ tua bñficia recognoſcãt. pauciores q̄ tibi gratias agãt. pauciſſimi vo q̄ tibi ex amore ſ/uiãt. q̄ꝛ multi ſũt vocati pauci vo electi.

Scḋo q̃ꝫ abomiabilẽ ingr̃titudineꝫ improbat factura. Oĩs ei creatura clamat vt eoꝝ largitori gr̃as agãt hoĩes In q̃ꝝ ꝑſona dicit Hugo de ſctõ vict. Q, quelibet creatura trina voce quõlibet alloq̄tur. videlicet accipe. redde. fuge. Accipe inquit beneficium. reddet/

uitiū.fuge ſuppliciū. Accipe ait celū a
me illuminatiōē ⁊ motū.accipe inqt
ignis a me calorē.accipe ait aer a me
reſpirationē.accipe ait terra a me aīa-
lia:victualia:metalla ⁊ ſuſtentationē
Alia vox dicit.redde.ſ.obſequiū tuo
bn̄factori ⁊ meo creatori.q iō me crea
uit vt tibi ſuirē ego vt grata ſꝑ tibi ob
ſeqr dū tibi ſuio. Tu ḡ multo magis
ſibi obſequiū pſta ī honorē ſuū meūtē
do ⁊ ſibi de meo obſeqo tibi ipēſo gra
tias agēdo ne ingrata inueniar. Alia
vox ē fuge.ſ.ſuppliciū tibi parū ꝓpt in
gratitudinē. Nā ſi ingrata eris me nō
bn̄ vtēdo ⁊ grās agēdo oēs erim⁹ ꝯ te
ad iudicādū ꝓ do tuā ingratitudinē
Sap.v. Pugnabit ꝓ eo orbis terra-
rū ꝯ inſenſatos. Celū dicit lumīe meo
in eternū puet. Ignis aūt a me in in-
ferno cruciet. Aer in me ventilet. Aq.
ꝑ me infrigidet. Terra in centro meo
vbi collecte erūt oēs īmūdicie elemen
toꝝ icarceret. Et hoc ē qđ dic ſaluator
Matth.xviij.de ſuo ingrato. Serue
nequā oē debitū dimiſi tibi qm̄ roga-
ſti me. Et infra Juſſit eū dn̄s vēdi ⁊ vx
orē ei⁹ ⁊ oīa q habebat donec redderet
vniuerſū debitū. Tertio iſup abomi
nabilitatē igratitudis manifeſtat na-
tura.nā oēs hoīes naturalit̄ odiūt in-
gratitudinē in alijs.cur nō abomīnet
auctor nature de⁹. Jō bn̄ Apl's. Coll.
iij.dic. Qđcūq; facit̄ ī ꝟbo aut operē.
grās agētes dō. Abominādū certe eſt
pctm̄ igratitudis.qđ vetat oīs ſcptu-
ra.iprobat natura. Nam natura etiā
brutoꝝ qdāmō grā ē ď bn̄ficijs. ⁋
Tertio de igratitudine notem⁹ grati
tudinis modalitatē ex q̄ igratitudo tā
abominabile pctm̄ ē vt ſciam⁹ euita-
re. Nā gratitudo ē bn̄ficiū recognoſce
re ⁊ bn̄factorē ꝓ eo laudare amare ⁊ ꝓ
loco ⁊ tpe ei ſuire. maiorē aūt bn̄facto-
rē nō habem⁹ q̄ deū noſtrū.cui⁹ bn̄fi-
cia recognoſcam⁹ amem⁹ ⁊ ei ſuiam⁹
Vn̄ licet bn̄ficia ipi⁹ nulli⁹ vnq̄ totali
ter in via cogſcere pt. tn̄ itelligam⁹ qn
q; ipi⁹ bn̄ficia potiora.ſ.

Primo bn̄ficiū creatōis.
Secūdo bn̄ficiū multiplicatōis
Tertio bn̄ficiū redēptōis.
Quarto bn̄ficiū liberatōis.
Quito bn̄ficiū repromiſſiōis.

Pmo nāq; recognoſcēdo itelligam⁹ a
do nr̄o nob ipēſū bn̄ficiū creatōis. qa
cū nihil fuim⁹ ex ſua bonitate infinita
creauit aīam nr̄am de nihilo in q̄ im
pinxit imaginē ſue trinitat̄ et infudit
corpi decoratā itelligētia memoria et
volūtate vt ſuū creatorē ſup oēs crea-
turas poſt angelū poſſit cogſcere et
ei ſe ꝯformare. Inſup corp⁹ egregium
mira ſapia ordinauit ꝟſus celū erexit
ſenſib⁹ exteriorib⁹ decorauit ⁊ tā chare
depinxit vt vn⁹ ꝟtuoſus hō ꝑualeat
toti mūdo. cur ſic creauit te optimus
de⁹ tu⁹. an abs te nō potuit eſſe beat⁹
aut qđ dediſti ei vt te lapidē vl' brutū
nō crearet. certe nec rogaſti. q2 nondū
fuiſti. nec ꝓpter ſuitiū futurū ſic crea-
uit. q2 bonoꝝ noſtroꝝ nō indiget. De
qb⁹ Aug⁹ de ſpū ⁊ lr̄a. Miſer ego qn
tū deberē diligere deū meū q me fecit:
cū nō erā. redemit cū pierā. nō eīn erā
⁊ de nihilo me fecit, nō lapidē. non ar-
borē nec aliqđ de aīalib⁹: ſꝫ voluit me
eſſe hoīem. dedit mihi viuere ſentire ⁊
diſcernere. reduxit me de exilio. rede-
mit de ſeruitio. vocauit me noīe ſuo:
vt memoriale ei⁹ ſꝑ eſſet apud me. vn
xit me oleo leticie quo ipe erat vnctus
vt ab vncto eſſe vnctus. ⁊ a chriſto di
cerer chriſtianus. Et beatus Bern̄. in
meditatiōib⁹. Paruū ne tibi videtur
o homo cogita qualem te fecit, nem-
pe ſm corpus egregiam creaturam.
ſm animam magis imaginē dei in-
ſignē. rōnis pticipē. beatitudinis etet

ne capacē. porro ambo cohere refecit artificio icōphēſibili ꝛ ſapiā inueſtigabili. nec aūt pmeruit q̄ aūt ñ fuit. nec ſpes retributōis fuit. q2 bonoꝝ nr̄oꝝ nō indiget. Scdo q̄z d̄i bn̄ficiū recogſcam⁹ bn̄ficiū multiplicatōis reꝝ tpaliū q̄b3 oīb3 noſtrꝭ miſerijs ſubuenit. miſerie famis ſubuenit diuerſis cibarijs: potib⁹: auib3: piſcib3: pecudib3: fructib3: leguminib3: ac diuerſis ſpēbus: melle zuccaro: pipere: croco: vino: aq̄: ſicera ꝛc. miſie nuditatis: lano: lino: ſerico: auro: argēto: gēmis ꝛc. miſie infirmitatꝭ diuerſis medicinis. miſie frigorꝭ calore ignis. miſie tenebrarū lumine ſolis. miſerie q̄z ſenſuū ſubuenit. ſicut miſie viſus pulchritudine colorū. olfatui odore floꝝ ꝛ alioꝝ. tactui lenitate obiectoꝝ ꝛc. ꝛ q̄s illa enūeret quāta de⁹ nobis ordinauit vt breuiter ceteta ꝯcludā oīa fecit ꝑter nos. q2 oīa inferiora nr̄a ſūt ad ſeruiēdū. cq̄lia vo ſicut angeli ad ꝯuiuēdū. ſupiora vt deus ad fruēdū: ꝑpterea dicit Aug. ꝙ maiorē iniuriā ei⁹ charitati facit q̄ dona illius accipit ꝛ viciſſitudinē dilectionis nō repēdit. Aut q̄ dona illi⁹ ſi potes reſpue vel ſi reſpuere nō potes viciſſitudinē dilectōis repēde. H̄ eīn ē tributū qd̄ a nobis exigit deus noſter. Jō dic̄ Bern̄. Si hō pl⁹ pctm̄ nō haberet niſi tm̄ ingratitudinē vtiq3 eternis ignib3 dign⁹ eēt. Ue igit̄ nobis ingratis ꝛ cecis ꝛ induratis. reſpiceremus ſaltē beſtias q̄ nos de ingratitudine reph̄endūt. Tertio deniq3 cog̈ſcam⁹ beneficiū redēptiōis. Nā ad redimēdū nos de eterna morte venit ille altiſſimus dei fili⁹ in ſūma hūilitate et pauptate vixit in arta tribulatiōe. ꝛ demū poſt multa opprobria vbera ꝛ iniurias in ſpinea corona ſanguie intinct⁹. nud⁹ in cruce moriēs redemit nos. De quo Aug⁹ ꝯ q̄nq3 hereſes in pſona xp̄i dic̄ Tu cū eſſes inimic⁹ pr̄i meo recōciliaui te ꝑ me. ꝛ cū lōge eſſes veni vt redimerē te. ꝛ cū inter ſiluas ſcꝫ vitiorū errares q̄ſiui te. inter lapides ꝛ ligna, inueni te. ſ. idola adorantē. ꝛ ne luporū ferarūq3 rabido ore laniarerꝭ collegi te. ſ. reuocādo. humeris meis portaui te. ſ. in cruce. laboraui. ſudaui. caput meū ſpinis oppoſui. lat⁹ meū lancea pforari pmiſi. tot iniurijs ꝛ calamitatib3 laceſſitus ſū. ꝛ tu diuideris a me. Hec ille. Propterea vt dic̄ Chryſ. ſuper Matth. xp̄s in iudicio exprobrat ingratis di. Ego ꝑpter vos hō fact⁹ ſū ꝑpter vos ꝯcluſus ꝛ crucifix⁹. vbi ē tātaꝝ iniuriaꝝ meaꝝ fructus. vbi ē fuitus quā mihi ꝑ p̄cio ſanguinis mei debuiſtis Ego ſup ḡliam meam vos amaui cū eſſem de⁹ apparēs hō. ꝛ voſ oēm terre rem viliſſimā ampli⁹ dilexiſtis q̄ꝫ iuſticiā meā ꝛ fidē ꝛc. Quarto recognoſcam⁹ beneficiū liberatōis. De⁹ eīn noſter liberauit ab eťna morte. de qua Aug⁹. ꝛ habet̄ de ꝯſe. di. ij. c Firmiſſime tene. ꝙ oīs q̄ ꝯcipit̄ ex viro ꝛ muliere naſcit̄ cū pctō originali ꝛ mortiq3 obnoxi⁹. Nā ſi q̄s liberaret̄ a morte nature iteꝝ moritur⁹ certe liberatori gratias referret ei q3 quouſq3 viueret fuiret. Et ecce q̄ liberauit d̄ morte iferni eň multi nec regratiant̄ nec recogitant q̄n poti⁹ ei inimicant̄. De q̄rū ingratitudine dicit Pſ. Obliti ſūt deū q̄ ſaluauit eoſ. q̄ fecit magnalia i egypto. mirabilia in terra cham. terribilia in mari rubro. Quito recog̈ſcamus bn̄ficiū repromiſſiōis. Nā ſi q̄s tibi pmitteret vnū caſtrū aut vnā ciuitatē. certe reg̈tiarerꝭ ꝛ ꝑ poſſe fuireſ ei. pſertim ſi eēt verax in pmiſſiōe. Deus aūt q̄ ē ipa veritas nō pmiſit tibi caſtrū vel ciuitatē vnā. ſꝫ vt d̄r. j. Cor. ij. Oculus nō vidit aurꝭ nō audiuit nec i cor hominis aſcendit q̄ de⁹ p̄parauit diligē

cibo ſe. Unde Gre. in omel. Si cõſideremus q̃ et quãta ſunt q̃ nobis ꝓmittũtur in celis vileſcũt aĩo oĩa q̃ habẽtur in terris Regratiemur igitur deo nr̃o de ſuis multimodis bñficijs et rogem⁹ vt h̃ det grãam in pñti et tãdẽ gl'iam ĩ futuro q̃ regnat ſine termino ꝛc.

Dñica decimaquarta poſt pẽthe.

Sermo. ciij.

Nemo poteſt duobus dñis ſuire. Matt. vj. c. et in euãgelio. Uerba ſũt ſaluatoris nr̃i ſapiẽtiſſimi xp̃i. Cũ eñi induxiſſet fideles ad intẽtiões rectitudinẽ ſub ſil'itudine lucis di. Uide ne lumẽ qđ in te eſt tenebre ſint. i. opa de genere bonoꝝ mala intẽtiõe ne corrũpantur q2 ſi bñ alicui ꝓueniat ex eo q2 tu non recta intẽtiõe facis quõ tu feceris ſic tibi imputabitur non ſic quõ ꝓuenerit. Igitur q̃cq̃d facis ꝓpt̃ deũ fac vt ad locũ vñ exeũt gr̃e redeãt vt iteꝝ fluãt. et q2 aliq̃s cupiẽs aſſeq̃ terrena et celeſtia poſſz dicere q2 recta intẽtiõe agit et p tpalibus et p deo. qđ ſaluator remouet exẽplo duorũ dñoꝝ di. Nemo põt duobus dñis ſuire ꝯtrijs. Ubi ſaluator tria fac. ſ.

Primo arguit ſyllogiſtice

Scđo ꝓmiſſa ꝓbat ſil'itudine

Tertio concludit ex premiſſis ſapientiſſime.

Primo eñi ſaluator arguit ſyllogiſtice cũ dic. Nemo põt duobus ꝛc. Nã maiorẽ ꝓſupponit tãq̃ verã et ab oĩbus ꝯcedendã. ſ. q2 oĩs hõ tenetur deo ſuo ſeruire tũ ꝓpt̃ creatorẽ, tũ ꝓpt̃ gubernatorẽ, et ꝓpter alia diuia bñficia. Sz minorẽ explicat di. Nemo põt duobus dñis ſuire aut vnũ odio habebit et alteꝝ diliget. aut vnũ ſuſtinebit et alteꝝ ꝯtẽnet. Sic ẽ in ꝓpoſito q2 auaricia q̃ ẽ idoloꝝ ſuitus: nõ põt ſtare cũ diuio obſeq̃o. ideo minorẽ ꝓbãdo ꝯcludit dicẽs. Nõ poteſtis deo ſuire et mãmone. Mammon ſyriace nomẽ eſt diuitiaꝝ vel nomẽ demonis tẽtantis de cupiditate. Auar⁹ aũt cupid⁹ ſeruit vtriſq3 qđ fieri bene nõ põt. Scđo igitur ſaluator ꝓbat ſil'itudine et rõne. Circa ſil'itudinẽ ſciẽdũ q2 duo ſunt neceſſaria vite pñtis. ſ. nutrimentũ ſine quo hõ non põt viuere abſolute. et veſtimẽtũ ſine q̃ nõ põt bñ viuere. Et iõ circa iſta ſolet homo ſolicitari. Primo excludit ſolicitudinẽ circa vtrũq3 in generali di. Ne ſoliciti ſitis ſcz ſuperflue de cibo et veſtimẽto dicẽtes. Quid mãducabim⁹ aut q̃d bibemus vel quo operiamur. qđ nõ eſt neceſſarium. Nã corp⁹ et aĩam que ſunt maiora beneficia deus dat nobis ſine ſolicitudine nr̃a. ergo illa que ſunt minora dabit cũ ſolicitudine moderata. Et de his ſaluator in ſpẽali aſſecurat p ſimilitudinẽ dicẽs. Quis aũt vr̃m cogitans põt adijcere ad ſtaturã ſuã cubitum vnũ. veſtimẽtum eñi cõpetit hoĩ ſm q̃ntitatẽ corpalẽ. et q̃ntitas datur ſine ſolicitudine ſua. p ꝯſequẽs veſtimẽtis ſine ſolicitudĩe ſupflua. et h̃ ẽ qđ cõcludit iterrogatiue di. et de veſtimento q̃d ſoliciti eſtis. ꝯſiderate lilia agri quomõ creſcũt. nõ laborãt neq3 nẽt ad faciẽdũ ſibi veſtimẽtũ. tñ optime veſtiunt. Jo dic. Dico aũt vob q2 nec ſalomon in oĩ gl'ia ſua coopt⁹ ẽ ſic̃ vnũ ex iſtis. Qui licz fuerit potẽtiſſim⁹ tñ nõ fuit ita bñ veſtit⁹. q2 licz imitetur ars naturã tamẽ opa nature ſũt ꝑfectiora. Si aũt fenũ qđ hodie. i. in pñti ẽ. et cras. i. in futuro in furnũ mittitur de⁹ ſic veſtit. q̃nto magis vos modice fidei. Uocat hic xp̃us eos q̃ de talibus nimis ſolicitantur modice fidei. q2 ex defectu fidei ꝓcedit talis ſolicitudo ſupflua. Nã aliq̃ dixerũt ꝓuidentiam diuinã eſſe tm̃ circa ſupiora et nõ circa act⁹ humanos. in quorũ pſona dr̃ Job. xxij. Circa cardines celi

pambulat nec noſtra ↄſiderat.iõ ſub/didit ſaluator. Nolite ẽ ſolliciti eẽ dicẽtes. qd mãducabim⁹ aut qd bibemuſ aut q̃ opiemur. Hec oĩa gẽtes reqrũt id eſt. gẽtiles circa act⁹ hũanos diuinã puidẽtiã negantes. ſcit eñ pr̃ veſter qr his oĩb indiget.i. diuia puidẽtia ſe extẽdit ad oĩa q̃ntũcũq3 mĩma. ꝛ ꝓ ↄñs circa ea q̃ ſunt hoĩs neceſſaria. ꝛ ſic ſibi talia miſtrabit Tertio xp̃s ex pbatione ſufficiẽti ↄcludit ſapiẽtiſſime dĩ. Primũ q̃rite regnũ dei ꝛ iuſticiã ei⁹ et hec oĩa adijcient vob. Merito igit̃ ſaluator diſſuadet ſuitutẽ diaboli ꝛ iducit ad ſuitutẽ dei dĩ. Nemo pt̃ duobuſ dñis ſuire. In q̃ qdẽ euãgelio tria notant̃ ſalutaria documẽta. vic3

Primũ bone ſuitut3 electio. ibi. Nemo pôt duob dñis ſuire

Scdm ſupflue ſolicitudĩs euitatio ibi. nolite ſoliciti eſſe ꝛc.

Terciũ regni celeſtis acq̃ſitio. ibi. ꝑmũ q̃rite regnũ dei ꝛc.

M Primo dixi q̄ i euãgelio notat̃ bone ſuitut3 electio cu3 dr̃. Nemo pôt duob dñis ſuire. ſm Chryſ. ſaluator duos dños dicit q̃ ↄtraria iniungunt plures aũt idẽ iniungẽtes nõ ſunt plures ſ3 vnũ. nã ↄcordia mĺtos fac vnũ. Iſti dñi qb nõ pôt ſil̃ ſeruiri ſunt vicia ꝛ v̄tutes. celeſtia ꝛ terreſtria. caro ꝛ ſpũs. de⁹ ꝛ diabol⁹. Nã cũ q̃ ↄtraria iniungũt neceſſe eſt q̄ q̃s ſeruitur⁹ vnũ deſerat ꝛ alteri obediat. vicia eñ ꝛ virtutes ſil̃ eſſe nõ pñt. ſ3 ꝛ caro ↄcupiſcit aduerſus ſpm̃ ꝛ ecõuerſo. Gal̃. v. mũdus ſil̃r aduerſus deũ. Vñ Cyprianus. Mundi inq̃t amor ꝛ dei pit̃er in vno habitare nõ pñt. queadmodum oculi celũ ꝛ terrã nequaq̃3 ↄſpiciũt. Vñ licet hõ nõ poſſit ſeruire deo ꝛ diuitijs; pôt tñ ſeruire cũ diuitijs. ſicut ſancti reges Stephan⁹ Oſuald⁹ Ladiſla⁹ ꝛc. Ille diuitijs ſeruit q̃ eas ꝓpter ſe vt fine3 vltimũ diligit. aut q̃ eas cupide acq̃rit vl̃ auare retinet ꝛ vt ſeru⁹ cuſtodit Ille v̄o qui in opib pijs diſtribuit nõ ſeruit diuitijs ſed magis diuitie ſeruiunt ei. Vñ Ambro. Diſcãt nõ in facultatibus crimẽ eſſe. ſ3 his q̃ facultatib vti neſciũt. Nã ſicut diuitie ſunt impedimenta reprobis. ita pbis ſunt adiumẽta v̄tutis. Debem⁹ igit̃ ſeruitutẽ mũdi carnis ꝛ diaboli reſpuere et xp̃i dñi famulatũ eligere. quia nemo pôt deo xp̃o ꝛ diabolo ſuire ꝓpt̃. vij. rõẽs. ſ.

Primo rõne charitatis
Scdo rõne generoſitatis
Tertio rõne humilitatis
Quarto rõne honeſtatis.
Quinto rõne puritatis
Sexto rõne q̃etudinis
Septimo rõne ſobrietatis

Primo dixi q̄ nemo pôt deo ſeruire ꝛ diabolo rõne charitat3. Nã de⁹ vult q̄ fideles ſerui ſui añ oĩa ꝛ ſup oĩa ſint charitatiui. Iõ dicit xp̃s Ioh. xj. In hꝫ cognoſcẽt oẽs q̄ mei eſtis diſcipuli ſi iuicẽ dilexeritꝫ. Diabol⁹ v̄o vult odium: inuidiam: rixam: homicidiu3. q̃a ab initio erat homicida. ꝛ generaliter laborat vt charitatẽ a fidelibus xp̃i ꝑdat. Vñ Gre. Antiqu⁹ hoſtis non curat vt nr̃a tollat ſed vt charitatẽ in nobis feriat. Quicũq3 eñ hñt charitate3 filij ſunt dei. Iuxta illud ad Gal̃. iiij. Miſit ſpm̃ filij ſui in corda noſtra i q̃ clamamus abba pater. Et q̃cũq3 non hñt charitatẽ filij ſunt diaboli. Hinc Aug. de laude charitatis. Dilectio ſola diſcernit inter filios dei ꝛ filios diaboli. ſignẽt ſe oẽs ſigno crucis. cãtẽt oẽs alleluia. baptizent̃ oẽs. intrẽt eccl̃iam. repleãt parietes baſilicarum. nõ diſcernunt̃ filij dei a filijs diaboli niſi charitate. Qui habẽt charitatẽ nati ſunt ex deo. q̃ nõ hñt charitatẽ nõ ſũt ex deo. O magnũ indiciu3. O magna

diſcretio quicquid vis habe. hoc ſolū non habeas nihil tibi ꝑdeſt. Hec ille. Ideo intantuȝ vult deus habere charitatē ꝙ quicquid fecerimus ad eius honorē extra charitatem: ſiue eccleſiā conſtruendo. calices parando non eſt ei acceptuȝ. j. Cor. xiij. Si linguis hominū loquar ⁊ angeloꝝ. charitatē autē nō habeā nihil ſum ⁊c. Secūdo nō pōt qs deo ſuire ⁊ diabolo rōne generoſitatis. Nā vult xp̄s ꝙ ſui ſerui ſint oēs reges ⁊ heredes regni celoꝝ. ⁊ ibi ꝑpetue maneāt poſt hāc vitā. iuxta illud Job. xiiij. Uolo pat vt vbi ego ſū illic ſit ⁊ miniſter meꝰ. ſ. in glīa. ꝓpter qđ dicit Grego. ꝙ ſuire deo regnare ē Hinc ⁊. j. Job. iij. Chariſſimi filij dī ſumus ſ; nōdū appuit qđ erimꝰ. ſ. in illa gloria. Miniſtri vero diaboli ſunt omes ignobiles degeneres ⁊ ſpurij ⁊ ſerui oīm viliſſimi videlicet peccati qꝛ ſic vult diabolꝰ. ideo Job. viij. dicebat ſaluator pctorib. Uos ex pr̄e diabolo eſtis nō p creationē ſ; p opis pctī imitationē ⁊ ſic filij diaboli ſunt ſui pctī. qꝛ q facit pctm̄ ſeruꝰ ē pctī. ⁊ ſic vult diabolꝰ vt vbi ipſe eſt in inferno: ibi ſit ⁊ miniſter eius. Tertio nō pōt qs ſuire dō ⁊ diabolo rōne hūilitatis. qꝛ rex celeſtis vult vt ſerui ſui ſint humiles. Matth. xj. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ hūilis corde. In ꝯtrariuȝ diabolus vult vt ſui ipſius ſicut ⁊ ipſe ſint ſupbi iuxta illud Job. xlj. Ipſe eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Hinc Grego. Euidētiſſimū ſignū reprobo ꝝ ē ſupbia. electoꝝ vo hūilitas ſub quo rege vnuſqſq; militat ſupbia ⁊ hūilitas oſtēdūt. Iſte ei due familie ſemꝑ ad ſeinuicē pugnāt. ⁊ acies diaboli ſc; ſupbi frequēter hic opprimūt familiā xp̄i q ſibi reputat fieri illā oppſſionē dicēs illud Pſ. Cōfundant ſuperbi quia iniuſte iniquitatem fecerunt in me. Quarto non poteſt quis deo ſeruire ⁊ diabolo ratione honeſtatis. vult em̄ deus vt ſui ſerui ſint induti precioſa veſte omnium virtutum. Unde Prouerb. vlti. Byſſus ⁊ purpura indumentū eius: id eſt ſanguis ieſu chriſti qua decoraṫ anima in baptiſmo. aut charitas que diciṫ veſtis nuptialis. Diabolus per oppoſitū vult vt hec veſtis virtut; lacereṫ penitus a ſuis ⁊ fetida pctī tunica induaṫ. qđ figuratū eſt. ij. Reg. x. in nuncijs dauid qui iuerunt ad conſolandum regeȝ amon ſuper morte patris ſui qui fecit veſtes pſcindi eis vſq; ad nates ⁊ radi barbarū medietateȝ qui ex hoc erant valde confuſi. nec rex dauid permiſit eos venire ad ſuā ciuitatem donec creſcerent barbe ⁊c. Quinto nō poteſt quis ſeruire chriſto ⁊ diabolo ratione puritatis. deus em̄ vult mundiciaȝ corpis ⁊ mentis. iuxta illud Pſ. Ambulans in via immaculata hic mihi miniſtrabit. Diabolus vo vult vt ſui ſint coinquinati luxurioſi. ⁊ vt ornent ſe foris ad capiendas animas. intus vo ſint pleni omī ſpurcicia peccatorū. In huius ſignū demones petierunt ſe mitti ī porcos dū a ſaluatore expelleren̄ṫ Matth. viij. Sexto nō poteſt quis deo ſuire ⁊ diabolo rōne quietudinis. Nam chriſtus vult vt ſui ſint pacifici. ſm illud Matth. v. Beati pacifici quoniā filij dei vocabunṫ. Et vult chriſtꝰ inſuper ꝙ ſui etiā inimicos diligant ⁊ eis ſi neceſſe fuerit benefaciant. In cōtrariū diabolus vult ꝙ ſui ſint iracūdi: immiſericordes: raptores: iniuriarum vltores. Ad iſta em̄ die ac nocte ſuggerendo inducit eos. ⁊ quia nullꝰ poteſt ſimul eſſe clemens et crudelis pacificus ⁊ iniurioſus. ideo nullꝰ poteſt duobus dn̄is ſeruire. Septimo nō poteſt quis duob dn̄is cōtrarijs

ſuire rōne ſobrietatꝭ. Deꝰ eñ vult ꝙ ſui ſint ſobrij. Vñ Lu.xxj. dic ſaluator Attēdite ne corda vr̄a grauēt crapula z ebrietate. Itē vult iſup ꝙ oronibꝰ occupent. Lu.iij. Orate vt digni habea/mini fugere a ventura ira z ſtare coraꝫ filio hoīs. In ꝯriū diabolꝰ vult vt ſui inebrient zc. O hō bene debes pēſare quē tibi dn̄m hic eligas. ecce a dextris tuis ſtat deꝰ. z a ſiniſtris diabolꝰ. Uocat te xp̄s rex gl'ie z vtutū ad gl'iam et vtutes. Uocat etiā te diabolꝰ rex inferni z pcti ad ignominioſaꝫ penā et cul/pā. certe nece ē vt mō eligas tibi dn̄m queꝫ imiterꝭ. Vñ Chryſ. Duo ſūt nob dn̄i ppoſiti deꝰ z diabolꝰ. ille nos ad miſicordiā puocat. hic ad auariciaꝫ. ille ad vitā. hic ad mortē. ille ad ſalutē h ad pditionē. Et Bern. Xp̄s dic. Ego reficio. diabolꝰ dic. ego īterficio. mundus dic. ego deficio. caro dicit. ego iſi/cio. O fatuitas filioꝝ adā. o cecitas humana peſſima. ecce xp̄s q ē ipa vitas pmittit vitā eternā gl'iam ieſtimabilē z nō ē q attēdat vt eū ſeqꝑ. Et rurſꝰ diabolꝰ mēdax cuꝫ ſua fallacia pmittit in pctis modicā delectationē. z cū h eter/nā cruciationē. z qſi totꝰ mūdꝰ currit poſt eū ad pcti ſtipēdiū. Vñ Aug. ſup illo vbo ſaluatorꝭ. Ego ſū via vitas z vita. ac ſi cuilibet ſectatori ſuo diceret Quo vis ire p me vade. qr ego ſuꝫ via ſi p me vadis laq̄os euadis. Quo tendis venire: ego ſū vitas ad me venire feſtina ſimplr̄ vt poſſis ſimplr̄ peruenire. Si ueniēdo ſuas qd̄ iuſſi: in pue/niēdo reddā qd̄ pmiſi. vitas ei ſū mē/tiri neſcio. Ubi vis pmanere cuꝫ pue/nerꝭ. Ego ſū vita in me mane ſi in me vis viuere: viuēdo z pueniēdo in me manebis ſine morte viuēdo. Hec ille

¶ Scd̄m ſalutare documētū notatur i euāgelio ſupflue ſollicitudīs euitatio: cū dr̄: Nolite ſollicitī eē. qſi dicat xp̄s. Si vultꝭ mihi ſuire h vob prohibeo vt nō ſitis ſolliciti circa tpalia ac/qrēda vel ꝯſuāda. Hic eñ ſaluator nō phibuit neceſſariā ſollicitudinē ſꝫ ſupfluā. Vñ ſm Alex. d ales in.iij.pte.ſue ſūme. Sollicitudo triplex eſt.ſ.

Prima crimīalis q h phibet.
Secūda hūanalis q hic ꝯcedit.
Tertia vtualis q hic pcipit.

Prima ſollicitudo ē crimīalis q phi/bet h. z fit qn̄ poſtpoſita ſalute z eis q ptinēt ad ſalutē: puta orone ꝯtritōe cōfeſſiōe ieiunijs elcoſynis zc. z ſollicitatur circa terrena q nō ſūt etn̄a. ſꝫ paꝝ duratura. Hāc igit ſollicitudineꝫ xp̄s dn̄s h phibuit ꝓpt ſex rōnes vicꝫ

Primo rōne naturalꝭ ꝯditiōis.
Secūdo rōne ſue originis.
Tertio rōne nimie afflictiōis.
Quarto rōne exeplarꝭ iſtructōis.
Quīto rōne infatuatiōis.
Sexto rōne diuīe puiſiōis.

Primo crimialē ſollicitudinē xp̄s phibuit rōne naturalꝭ ꝯditōis q trā inferiorē ꝯſtituit oībꝰ elemētꝭ z eā dedit hoibus z beſtijs ac reptilibꝰ ꝯculcādū. ſꝫ peſſima ſollicitudo vilia terrena celeſtibꝰ z tpalia ſpūalibꝰ aſiponit dū magis z plus de terrenis q̄ ſpūalibꝰ ſollicitat. Xp̄iani eñ in pmitiua eccl'ia huic ꝯriū faciebāt Actꝭ.iiij. dū pciū agrorū z poſſeſſionū añ pedes aploꝝ qſi ꝯculcādū ponebāt. Vñ hō q ſollicitꝰ ē de acqſitiōe reꝝ tpaliū. etiam viliū qſi ꝯ ꝯditionē naturalē facit. ac ſi hō ſp viuere deberet z mundꝰ pire. z qnto hō morti appropinqt: tāto ſtudioſiꝰ congregat z cuſtodit vt oſtēdat qntū ſit irrōnabilis hec ſollicitudo eo magꝭ colligere q minꝰ indiget ſicut q multū viaticū fert ad breuē viā z ſumptuoſam domū ꝯſtruit p vnꝰ noctꝭ hoſpitio. vt eñ dicit Bonauē. Iō deꝰ nos voluit eē incertos de hora mortꝭ vt pauca h.

tꝑalib⁹ cogitem⁹ ꝙ oī hora timem⁹. et
multa de eternis ad q̄ sine intermissi
one ꝓperam⁹. Secūdo ꝓhibet sal/
uator criminosaꝫ sollicitudinē ratiōe
originis. Nā sollicitudo data fuit hoī
in creatōe ſm Bonauē. vt esset sollici
tus de magnis ꝟtutib⁹ ⁊ meritis apd̄
deū ⁊ vt multas aīas lucraret̄ do: orā
do. bonū exemplū dando. ⁊ vt nō esſꝫ
ꝯtētus gratia ⁊ opibus ꝟtutū iā habi
tis. sꝫ multipliciter ad ꝑfectiorē ꝟtutū
habitū laboraret. Sꝫ mō hec scā sol/
licitudo dilapsa est in ꝯgregationē tē/
poraliū. ⁊ h̄ ꝓpter tria. Primo ꝓpt̄ cor
ruptionē nature q̄ est a ꝑmis ꝑenti/
bus. vt nihil ordiatū nihil iustū ī mo
tib⁹ ei⁹ retineat. Nā aīa q̄ ꝑus deside
rabat solū deū iā nullo mō satiat̄ ter/
renis intantū vt pauci reꝑiunt̄ q̄ cū
diuio adiutorio possint se eleuare ad
querēda celestia. Ps. Oculos suos sta
tuerūt declinare in terrā. Un̄ Alexan.
dicebat. Mūdus nō sufficit hoī. Hic
Bern. Auar⁹ terrena esurit vt mendi
cus. fidelis ꝯtēnit vt dn̄s. Secūdo sol
licitat̄ de terrenis quis ꝓpter timorē
pauꝑtatis. vidētes eī hoīes ꝙ diui
tes honorant̄ epulant̄ ⁊ ꝑ eos paupe/
res opprimūt̄ ⁊ esuriūt ⁊ sitiūt timent
amittere honorē ⁊ incurrere pauꝑta/
tē. ideo supra modū sollicitant̄. Nam
stultū auarorꝫ est dicere diuitias que
ro ꝓpter senectutē vel infirmitates. et
sic nō ꝯfidūt de deo Prouerb. x. Sub
stātia diuitis vrbs fortitudinis eius.
pauor pauꝑꝫ egestas eorū. Tertio
hoīes sollicitant̄ de terrenis ꝓpt̄ mor/
tis obliuionē sicut ꝯtigit diuiti illi qui
dicebat Lu. xij. Aīa mea habes mul/
ta bona reposita in annos plurimos
⁊c. Et dictū est sibi. Stulte hac nocte
repetēt a te aīam tuā ⁊c. Certe si hō co
gitaret de sua morte nō sollicitaret̄ itā
tū circa trāsitoria sꝫ poti⁹ ea ꝯtēneret.
q̄ dicit Hiero. ad paulinū. Facile ꝯtē
nit oīa q̄ se sp̄ cogitat moriturū. Ter
tio vitiosaꝫ sollicitudinē xp̄s ꝓhibuit
rōne nimie afflictōis. Nā miser auar⁹
in diuitijs tꝑalib⁹ tripl'r affligit̄. Pri/
mo in acq̄rēdo. q̄s pōt dicere q̄t labo/
rib⁹ ⁊ ꝑiculis auari vitā expōnūt dū
tꝑalia q̄rūt. sunt eī in ꝑiculis latro/
nū ꝑiculis fluminū frigore estu ⁊c. O
fatui filij adā vtinā sic q̄reretis xp̄m ⁊
ei⁹ regnū. ⁊ certe si tāta auiditate solli
citaremini de eo iueniretis. Un̄ Aug.
de ꝟbis dn̄i. Ego inq̄t de⁹ pater ante
ostiū tuū posui xp̄ꝫ a q̄ emeres regnū
celorꝫ. sꝫ tu nō aspexisti. laboras ī iussi
one auaricie. in iussiōe mea non labo
ras. Ambo iussim⁹ ⁊ non audisti me.
cui obedisti liberet te. Secūdo sollici/
tus tꝑaliū affligit̄ in eorꝫ ꝯ̄uatōe. nā
die noctuq̄ꝫ formidat de suꝑiori a ca/
lūnia. de eq̄li a fraude ⁊ deceptōe. d̄ in
feriori a furtu ⁊ rapina. ⁊ sic nullū ꝑfe
cte diligit nec ꝯfidit de vxore ⁊ filijs ⁊c.
Et sic implebit̄ in eo illō Esa. xxx. Nō
est pax impijs dicit dn̄s. Tertio affli/
git̄ in amittēdo. O q̄ꝫ cū magno dolo
re cruciat̄ auar⁹ dū de substantia ali/
quid ꝑdit. Un̄ legit̄ in cronicꝫ fratrū
minorꝫ. ꝙ quidā ꝯgregās infinitā pe/
cuniā ꝑ vsurā ⁊ fraudē ⁊c. repēte infir
matus venit ad mortē. Cūq̄ꝫ hortare
tur vt ꝯfiteret̄ ⁊ peniteret. cepit clama
re miser ⁊ dicere. O aurū meū. o argē/
tū meū. o cyphi. o palatiū meū quō
vos oportet relinquere. ecce nō potui ī
vobis gaudere. Sicq̄ꝫ cepit deū blas/
phemare ⁊ spuere ꝯtra celū. Cūctisq̄ꝫ
videntibus tanta flāma infernalis ce
pit de suo gutture ⁊ ore exire vt domū
incendere videbat̄. ⁊ sic cū diabolo ex/
pirauit. Quarto xp̄s dn̄s ꝓhibuit
criminosam sollicitudinē ratiōe exem
plaris instructiōis. Naꝫ ipse saluator
verbo ⁊ exemplo docuit hanc fore eui-

randã. Uñ dicebat Luc.xij. Uidete et caucete vob ab oī auaricia.et eiuſdẽ.vj Ue vobis diuitib q hic habetis cõſolationẽ vrã z cẽ. Hinc dic Aug. Si ſcires aliquẽ ſacto maledixiſſe ei q aliquẽ cibũ comedit.vix auderes comedere eũ.quõ g auarus audet comedere diuitias, cũ amatorib ſacra ſcptura q ex ore altiſſimi pdijt tot maledictiões imponit. Idẽ. Maledict auarus diſpẽſator cui dñs eſt larg. Itez ſollicitudinẽ ſupfluã xps docuit euitãdã exemplo.q veniẽs in hunc mundũ p icarnationẽ elegit pauperẽ matrem z locũ natiuitatis ac diſcipulos pauperes.z ſic ingrediẽs pgrediẽs ac egrediẽs ſemp pauptatẽ elegit cũ eſſet dñs vniuerſo.z vt a nobis ſollicitudinẽ ſupfluã ſua pauptate amputaret nudus mori voluit. Quito ſaluator phibuit vitioſaz ſollicitudinẽ rõne infatuationis. Nã in trib ſignis oſtendit cupido ſtulticia. Primo ex eo improuidẽtia.q2 vbi in eternuz manſuri ſũt de domo ſibi non puidẽt.vbi vo p noctez hoſpitãdi ſunt magna palatia ſtruũt. Uita eni pſens ad compationẽ vite eterne eſt qſi vita vni hore vel diei.iuxta illud Ps. Qm mille anni ante oculos tuos tanq dies heſterna que pterijt. Secundo cupido ſtulticia apparet ex incircũſpectione.q2 pedes in iſtis inferiorib cuſtodiunt.caput vo.i.aĩam piculo exponũt.qbus ſulit ſaluator Matth.x.dicẽs. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpentes z cẽ.q caput cũ piculo oĩm membro cuſtodiunt.

Tertio eo ſtulticia apparet ex ipſo incautiõe.q2 decipiunt in pulchritudine ſicut vrmes volantes nocte ad ſplendorẽ lucẽtis cãdele vbi cõburũt. O magna hoĩm ſtulticia q de alieno ſollicit eſt.ſ.de diuitijs:auro:argẽto:z veſtimẽtis z cẽ.que ſunt mũdi.noſtruz aũt ſũt vtutes fides ſpes charitas paciẽtia z cẽ. Itẽ q damus p deo paupibus Itẽ tps noſtruz eſt.iuxta illud Bern. Omia inqt aliena ſũt tps tm noſtrũ ẽ Itẽ vita eterna noſtra ẽ vt dicit ſaluator Lu.xvj. Si in alieno.i.tpalibus fideles nõ fuiſtis.qd veſtrũ ẽ.i.ſpũalia ad q creati ẽs dabit vob. Hinc Abachuch.ij.dr. Ue q gregat nõ ſua. Sexto ſupfluã ſollicitudinẽ ſaluator phibuit rõne diuie puiſiõis. debem pfecto ſidere in deo q nõ derelinqt ſperantes in ſe.ẽm illud pmiſſũ ipius. Noli te ſolliciti eſſe z cẽ.ſcit eni pater veſter celeſtis q2 his oĩbus indigetis. Qui eni ſic fecit hoiem vt alimẽtis indigeat nõ patiet eũ pire p neceſſario ſubtractione.ſi ei cure ſe ſubmittat.iõ dic. Primũ querite regnũ dei z hec oĩa adijciẽtur vob. Nã q libẽter vult hoĩ dare celeſtia z magna ac eterna nõ negat minima.i.terrena. Si ei hoĩes crudeles z irrõnabilia etiã aĩalia puident filijs quãto magis pater miſericordiarũ de. Uñ Ps. Iacta in dño curã tuã et ipe te enutriet. Idem. Iunior fui etem ſenui z nõ vidi iuſtũ derelictũ. Uñ Ambro. Indecoruz eſt hoĩ curare de cibo vel veſte qui militat p regno.z Rabanus. Quis rex militib debitã nõ pcurat alimoniã. Quis dñs famulis ſuis nõ miniſtrat cibaria. Serui eni eſt ſollicitũ eſſe quõ dño ſuo ſuiat.domini vo eſt cogitare vt ſui neceſſaria habeãt.ſz ſi ſuus de ſe cogitat z nõ d domĩo nõ eſt mir ſi dñs nõ puideat.mõ vo dimiſſo deo hoĩes p ſe ſollicitãt.iuxta illud Phil.ij. Oẽs eni q ſua ſũt qrunt nõ q ieſu xpi. Ubi eſt notãdũ nobis q ex plurib cauſ aliqñ patimur penuriã ĩ vite neceſſarijs. Prio ex demerito pctõ nroruz. Leuit.xxvj. Si ſpreueritis leges meas. Et iſra. Ego qz hoc faciaz vobis.viſitabo vos ege

ſtate velocit. Scđo ex importunitate nře auaricie. nimia nāqꝫ ſolicitudo ne deficiāt neceſſaria fac vt aliqñ deficiāt Tertio ex hūana ſupfluitate. dignū ē eñ vt q̄ ſupflua q̄rim⁹ aliqñ neceſſariȷs caream⁹. Quarto ex abuſu tpaliū. q eñ creatura dei abutit̄ iebriando ſupbiēdo ⁊c. dignū ē vt aliqñ ad neceſſitatē ei tollat̄. Quinto ex ingr̄itudine. dignū ē ei vt bñficijs dei puet̄ qui ð eis ingt⁹ ē. Sexto ex v̄tute fidei vt credam⁹ deū nob pbere tpalia ⁊ nō eſſe a nob. vl' ex debito nob tribui a deo. Ea eñ ſubtrahēdo oñdit φ ipe ſit dñs oīꝫ bonoꝝ. ⁊ cui ⁊ qñ vult ⁊ quomō dabit

Scđa ſolicitudo ē humanal' que b ꝯcedit̄ cū dr̄. Primū q̄rite regnum dei dr̄ pmū. pmū eñ dr̄ reſpectu ſcđi. Concedit eñ xp̄s vt qs p induſtriam ſibi a deo datā tpe meſſiū vel vindemiaruꝫ moderate ſolicitet̄ i ꝯgregatōe fructuum. Et tal' ſolicitudo nō eſt negligēda imo etiā ſuadet̄ Prouer. x. Qui ꝯgregat i meſſe fili⁹ ſapiēs. q̄ aūt ſtertit ſtultus ē. Nā de iſta ſolicitudine dixit de⁹ ađ de Geñ. iij. In ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo Tertia ſolicitudo ē v̄tual' q̄ ꝯſiſtit i labore v̄tuoſo ⁊c. O

Tertiū ſalutare documētū notat̄ i euāgelio regni celeſt' acq̄ſitio cum dr̄. Primū q̄rite regnū di. Nā b ſaluator tria bona inſinuat. ſ. celeſte qđ ē maximū. i. vitā eťnā q̄ ē vltimat⁹ finis hoīs ⁊ oīa opa dꝫ hō ꝑpt̄ hūc finē facere Secūdū bonū ſpūale qđ ē magnū. vt ſūt v̄tutes. vicꝫ iuſticia patia tpantia hūilitas fides ſpes ⁊c. ⁊ p iſtō bonū dꝫ q̄ri regnū di. ñ p vicia. iō ſaluator ſcđo loco pōit di. ⁊ iuſticiā ei⁹. Tertiū bonū ē minimū ſic tpale. vict⁹ vicꝫ ⁊ amict⁹ qđ bonū ē ſuſtētamētū ad q̄rēdū v̄tutes ⁊ regnū di. iō ſaluator ťtio loco dic. ⁊ hec oīa adijciet̄ vob. Quicūqꝫ igit̄ tpale ſoliciti⁹ q̄rit q̄ꝫ v̄tutes vl' vitā eťnā puertit ordinē vite a ſaluatore p̄fixū. ⁊ ergo amittit vitā. Uñ regnū celoꝝ acq̄rit̄ p ſeptem. ſ.

Primo p cōmutatōem
Scđo p hereditariā ſucceſſionē.
Tertio p negociatiōem
Quarto p teſtamēti legatiōem.
Quinto p deuotā ſupplicatōem.
Sexto p violentā direptionē
Septimo p gratuitā donatiōem.

Primo dixi φ regnū celoꝝ acq̄rit̄ per debitā cōmutatōꝫ vt qñ tpalia dant̄ p regno celoꝝ. Matt. xix. Oīs q̄ reliq̄rit domū vl' frēs aut ſr̄eꝫ aut mr̄em aut vxorē cētuplū accipiet ⁊ vitā eťnā poſſidebit. Scđo regnū celoꝝ acq̄rit̄ p hereditariā ſucceſſiōꝫ: ſic fili⁹ reg' ſuccedit pr̄i i regno. Hoc mō acq̄rūt miſericordes. q2 p miſcđiam ⁊ patiaꝫ hoīes efficiunt̄ filij dei. Mat. v. Bt̄i pacifici qm̄ filij dei vocabūt̄. ⁊ Luc. vj. Eſtote miſ'icordes ſic̄ ⁊ pr̄ veſter miſ'icors eſt Ergo ad Ro. viij. Si filij ⁊ heredes ⁊c̄

Tertio regnū celoꝝ acq̄rit̄ p negociationē. ⁊ ſic acq̄rūt v̄tuoſi. Uñ Aug. in pſona dñi dicit. Uenale habeo. Quid dñe. Regnū celorū. q̄ emit̄. pauptate regnū. dolore gaudiū. labore requies igaominia glīa. morte vita. O mirabile cōmercium. venit celeſt' negociator xp̄s ⁊ i ſacco hūanitat' attulit pciū aīarū nr̄aꝝ. ⁊ pcioſo ſanguie emit nos viles ⁊ miſeros. Quarto regnū celorū acq̄rit̄ p teſtamēti legatōꝫ. ſic videmuſ φ teſtamētū teſtatoris ſi ſit legitime factum obſ'uat̄. ſic acq̄rūt pſecutōꝫ patientes. Uñ Mat. v. Bt̄i q̄ pſecutiōem patiunt̄ ꝑpt̄ iuſticiā qm̄ ipoꝝ ē regnuꝫ celoꝝ. Quinto regnū celoꝝ acq̄rit̄ p deuotā ſupplicatiōꝫ ſicut ille latro iuxta lat⁹ ſaluatoris pendēs acq̄ſiuit di. Memēto mei dñ̄ veneri' in regnū tuū Sic acq̄rūt deuote orātes. quos aſſecurat infallibilis v̄itas dicēs Luc. xj.

Omīs q̄ petit accipit ⁊ q̄ q̄rit inuenit. Sexto regnū celoꝝ acq̄rit̄ p violentā direptiōē. ſic videmꝰ ꝙ ſi alicuꝰ regis regnū occupat̄ tūc potētialr̄ t̄cupat il lud. ſic acq̄rūt ve p̄nie opa fortit̄ facien tes. Juxta illō Mat. xj. Regnū celoꝝ vim patit̄ ⁊ violēti rapiūt illō. q. d. nō ocioſi. Septimo regnū celoꝝ acq̄rit̄ p gratuitā donatiōē. ſic q̄n vnꝰ dn̄s ali cui grat̄ aliqd regnū daret. Sic dat p̄ꝫſſimꝰ xp̄s oīb⁊ hoīb⁊ q̄ ꝑꝑt̄ amorem ſui dimittūt pc̄tā. Jō dic̄ apl's ad Ti tum. iij. Nō ex opib⁊ iuſticie q̄ fecimuſ nos ſꝫ ꝭm miſcdiam ſuaꝫ ſaluos nos fec̄. Nr̄a em̄ bona opa ex ſe nūq̄ꝫ mere rent̄ ſtatū bonū. ſꝫ ex ſua miſcdia ad h̄ inducit di. Nemo pōt duob⁊ dn̄is ſui re ⁊c̄. Rogemꝰ dn̄m ⁊c̄.

De eadē dn̄ica. xiiij. poſt pēthe. Sermo. ciiij.

Non poteſtis

deo ſuire ⁊ mām̄one. Mat. vj. c. ⁊ i euāgelio. Uerba ſunt dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i i q̄b⁊ ꝓponit ꝓpoſitōem veridicā ⁊ ḡtioſam di. Nō poteſtis dō ſuire ⁊ mām̄one. Jō ꝓhibet poſtea ſo licitudinē ſupfluā ⁊ vicioſaꝫ di. Nolite ſoliciti eē. Circa āt xp̄i ꝓpoſitiōē veridi cam notemꝰ tres q̄ſtiūculas. ſ.

Primo cur deus noſter ſeruire mā mone ꝓhibet.

Scd̄o quis hominū ꝓprie mam mone placet

Tertio an chriſto ſeruire cum diui tijs quis valet

Primā nāq̄ꝫ q̄ſtionē notemꝰ circa xp̄i dn̄i ꝓpoſitōē veridicā. cur deꝰ nr̄ ſuire mām̄one ꝓhibet. nūq̄d ipe eget ſuitio nr̄o cui ſuiūt angl'i. aut neceſſariꝰ ē re bus tpalib⁊. q̄ ex volūtate cūcta ꝯdidit Sꝫ abſit h̄ ab oīpotēte ⁊ ditiſſimo dō q̄ꝛ miſicors nos ꝑire nō vult. iō nō ꝓ pter ſe ꝓhibet ſꝫ ꝓpt̄ nos ne capiamur amore tpaliū ⁊ ꝑeamꝰ. Nā ꝭm gloſaꝫ mām̄on eſt nomē diaboli q̄ p̄eſt diui tijs. nō ꝙ in eiꝰ ptāte ſint ſꝫ q̄ꝛ ipis vti tur ad decipiendū irretiēdo ⁊ fallendo hoīes laqueis diuitiaꝝ. Juxta illud. j. Thim. vj. Qui volūt diuites fieri inci dunt in tētationes ⁊ i laqueū diaboli. q̄ꝛ tpalia ſunt q̄dā diaboli hami. Sa piētie. xiiij. Creature facte ſunt in odiū ⁊ in tētationē ⁊ in muſcipulā pedibus inſipientiū Seruire aūt eſt bn̄placitū alterius exequi. Nā illiꝰ ſerui ſumꝰ cu ius voluntatem implemꝰ. ſi dei dei. ſi diaboli diaboli. ſꝫ illi ꝯtrariant̄. q̄ꝛ de us vult miſericordiā. ꝭm illud Lu. vj. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pat̄ veſter celeſtis miſicors eſt. Diabolꝰ vo vult crudelitatē ⁊ vſuraꝝ exactiōem. frau dem. auariciā. rapinā ⁊ iniuſticiam. iō ꝯcludit magiſter nr̄ xp̄s dicens. Non poteſtis duob⁊ dn̄is ſuire. ſ. deo ⁊ dia bolo. ⁊ certe valde eſt ſtultū tali dn̄o ſ uire q̄ vellet ꝙ nūq̄ꝫ ſuꝰ ſuꝰ comederꝫ vel biberet. Jtē ſtultū eſt ſuire mām̄o ne q̄ finito ſeruitio. i. in morte nudum dimittit. Ps̄. Dormierūt ſomnū ſuū ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū in manib⁊ ſuis. Stultū deniq̄ꝫ eſt ei ſui re q̄ inhoneſta ſibi p̄cipit. puta furta. rapinas. piuria. ꝓditiōes. Nouiſſime ſtultiſſimū eſt ſuire illi q̄ eterna mor te remunerat Scd̄a q̄ſtio q̄s ꝓpe mām̄one placet. Jlle certe ꝭm Bedā i. omel'. q̄ diuitijs ſeruit. q̄ eas auide cu ſtodit. Jlle etiā mām̄one ſuit q̄ eas in ordinate diligit. ꝯ q̄s clamat ps̄. Diui tie ſi affluāt nolite corꝫ apponere. Jlle prſus diuitijs ſeruit q̄ ſupbia elatus ſpem in eis ponit q̄ſi oīa neceſſaria habeat cui iaꝫ deꝰ neceſſariꝰ nō ſit ſuꝫ ḡrā ⁊ glīa. Sꝫ certe nō aduertūt hi q̄d dr̄ Prouer. xj. Nihil ꝓderunt diuitie i die vltiōis Tertia q̄ſtio eſt an xp̄o ſ uire cum diuitijs pōt quis. Et r̄ndet

beat⁹ Grego. ꝛ Amb. ꝙ ſic. q² nõ dicit dñs. Nõ poteſtis do ſuire cũ diuitijs Jõ multi ſancti reges ſuierũt do cũ diuitijs. q̃dã diuiſerũt paupib. Diuitie ei dicũt a diuidẽdo. Lu. xj. Qđ ſupeſt date eleẽoſynã Quidã theſaur̃ i celo recõdẽdo. ſic̃ ꝯcluſit xp̃s Mat. xix. Uade ꝛ vẽdẽ oĩa q̃ habes ꝛ da paupib et habebis theſaur̃ in celo. Ad qđ xp̃us pi⁹ volẽs introducere dicit. Nõ poteſtis deo ſuire ꝛ mãmone. Uñ p̃ſentez ſmonẽ de ſuitute mãmone q̃ eſt vſura in trib articulis gratia di fauente declarem⁹ ſcʒ

Primo vſure quidditatẽ.
Secũdo vſure malignitatẽ.
Tertio vſurarij iniquitatẽ.

P Primũ articulũ dixi declarãdũ vſure q̃dditatẽ. q̃d. ſ. ſit ſm rẽ vt ſciant ſe oẽs hoĩes ab ea p̃cauere ꝛ do ṽo ſeruire nõ diabolo. Cui⁹ q̃dem q̃dditas tripliciter vtcũqʒ poterit notificari ſiue declarari. ſ.

Primo diffinitiõib.
Secũdo diuiſionib.
Tertio ſil'itudinib.

Primo inq̃ʒ vſure peſſime q̃dditatez declarem⁹ diffinitiõib. Nã ſm Hoſtieñ. in ſũma diffinit̃ ſic. Uſura eſt qđ cũqʒ ſolutiõi rei mutuate accedit. ipi⁹ rei vſus gratia pactõe interpoſita. vel hac intẽtiõe habita in ꝯtractu vel exactiõe habita poſt ꝯtractũ. Di p̃mo qđ cũqʒ ſolutiõi. q² ſiue fiat in emptione ſiue venditiõe ſiue mutuatiõe ſiue p̃mutatiõe palliata vltra ſortẽ ꝯdignã ſiue illud fiat ꝓpter ſuitium ſicut diuites pauperib mutuãt vt eis in p̃ſona aut iumẽtis ſuiant. nec pecuniã aliã vltra accõmodatã recipiũt. ſiue ꝙ eis occaſione hmõi mutui munera deferãt: puta piſces: aues: calceos: panes. ſiue ꝙ aduocẽt in iudicio. oẽs tales vſurã ꝯmittũt. Secũdo addit̃ rei mutuate. q² ꝓprie in ſolo mutuo vero vel interp̃tatiuo ꝯſiſtit vſura. Tertio dr̃. ipi⁹ rei vſus gr̃a. i. ꝯſũptiõis. q² ſi pactũ adderet̃ gr̃a pene dicẽdo. ſi iſto tp̃e nõ ſoluer̃ vel gr̃a intereſſe ſi adderet̃ pactũ. inteſſe ṽo ſʒ Tho. ij. ij. q. lxxviij ar. ij. ẽ euitatio dãni vel eſtimatio dãni. Uñ ſi creditor ſiue mutuãs aliqđ dãnũ patit̃ ex dilatiõe mutui p̃us pacti vt ſoluat̃ illo vel iſto termĩo. ꝛ etiaʒ nõ ſit ſolutũ q̃re creditor cogit̃ recipe ad vſurã. q̃ tãdẽ ſine vſura põt dãnuʒ ſuũ rehabere. Secũdo vſura ſic diffinit̃. Uſura ẽ lucrũ ex mutuo p̃ncipaliter intẽtũ. mutuũ ṽo q̃ſi đ meo fit tuum. ꝛ iõ ſola voluntate põt cõmittere vſurã. Dicit tñ ſan. Tho. ij. ij. q. lxxviij ar. ij. ꝙ ſi mutuãs aliq̃d accipit nõ q̃ſi exigẽs nec q̃ſi ex aliq̃ obligatiõe tacita vel exp̃ſſa. ſʒ ſicut gratuitũ donũ non peccat. q² etiaʒ anteq̃ʒ mutuaret licite poterat recipe donũ. nec peioris cõditiõis efficit̃ q² mutuauit. Sʒ certe raro ꝯtingit ſic dare gratis donũ qđ añ mutuationẽ nõ dabat̃. ſicqʒ rari recta intẽtiõe accõmodãt. q² ſi pactũ exp̃ſſũ nõ faciũt tñ q̃dã dicũt. Ecce ego benefacio tibi vide ꝛ tu ne obliuiſcar̃ ſi vis ꝙ etiã al's bñfaciã. Quidã ṽo nihil dicũt ſʒ p̲ aliqđ ſignũ dant intelligere ꝙ expectãt inde aliq̃d. Quidã nec ſignõ exp̃mũt ſʒ tñ ſperãt ex mutuatiõe aliqđ emolumentũ. ꝛ iõ mutuant. tales oẽs vſurarij ſũt. q² nõ ſm xp̃i doctrinã mutuãt. q̃ dicit Lu. vj. Mutuũ date nihil inde ſperãtes. et erit merces ṽr̃a multa ꝛ eritis filij altiſſimi. O de⁹ eterne q̃ntũ p̃miũ eſſet bona intentiõe cõmodant̃. Certe hoc eſſet theſaur⁹ imp̃ciabilis. ſ. eẽ filiũ dei oĩpotẽtis. Secũdo q̃dditatez peſſime vſure poterimus declarare diuiſiõe. Uſura ei large capta que eſt lucrũ vltra mutuuʒ ẽ triplex. ſ.

Prima eſt licita.
Secūda eſt ꝓhibita.
Tertia eſt indicta.

Prima vſura dici ꝙ ē licita q̄ ꝓꝑrie nō
dr̄ vſura.qꝛ fit ſine pctō q̄ fit in decē ca
ſib9. Prim9 caſus ē qn̄ qs tenet poſſeſ
ſionē meā iniuſte quā mihi īpignorat
poſſū fruct9 poſſeſſiōis illi9 recipe vl/
tra accōmodatū ſine pctō vt ptꝫ extra
de vſur꜡.c.j. Sec9 eēt in poſſeſſiōe alte
ri9. Secūd9 caſus ē qn̄ ſine oī pacto ꝛ
ſpe recipit̄ aliq̄d grat꜡ vt dictū ē:intelli
ge qn̄ dās liberalit̄ dabit ſciēs ſe ad h̄
nō teneri. Terti9 caſus ē qn̄ recipit̄ ali
q̄d rōne īterēſſe ſine dāni occaſiōe.qđ
ex culpa recipiētis mutuū paſſus eſt
creditor ſiue in rebus ſiue in ꝑſona ſi/
ue in familia. Quart9 caſus in q̄ licet
vltra ſortē recipe qn̄ ſocer īpignorat
poſſeſſiōꝫ ſuā genero ſuo ꝓ dote.extra
đ vſu.c.ſalubrit̄. Quit9 caſus qn̄ fide/
iuſſor ſoluit in tpe vſuras ī q̄ debitor
ꝓmiſerat ſoluere cōmodatū ꝛ nō ſol/
uit.fideiuſſor pōt exigere ab eo illā ſo
lutā vſurā vltra mutuū.qꝛ h̄ ē euita/
tio dāni. Sext9 caſus ē emēs rē ꝓ mi/
nori precio q̄ꝫ valeat tpe emptōis tali
poſtea tpe receptur9 eā q̄ viſil'r pl9 vel
min9 valere pōt.ſic̄ vindemiaꝫ in apli
vel ſegetes ꝛc̄.nō eſſet pctm̄ ſi caſus ac
cideret ꝙ tūc pl9 valeret.vt h̄r extra de
vſu.c.nauigāti.qꝛ tā emptor q̄ꝫ vēdi/
tor eq̄liter cōmodū vel īcōmodū ex di
latōe expectat Verūtn̄ ſi mutuū ſit ꝑn
cipaliter ſpe habēdi vltra ſortē nullū
ꝑiculū excuſat. Septim9 caſus eſt qn̄
mutuo tibi pecuniā ad negociādū ta/
li pacto vt q̄cq̄d lucri vel dāni euene/
rit ꝑtē in me recipiā.ꝛ tale mutuū ꝓꝑe
dr̄ ꝯtract9.ſec9 ſi ſolū lucrū velit h̄re cū
integra pecunia ꝛ nō dānū.qꝛ tūc vſu
ra eēt. Octau9 caſus ſi qs mutuat ho
ſti ſuo.qꝛ queꝫ pōt ꝑſeq̄ iuſte gladio ꝛ
bonis ſpoliare pōt.ac iuſte ab eo vſu
rā exigere dūmō non ſit ſcādalū alijs.
xiiij.q.iiij.ab illo. Non9 caſus in q̄ vl
tra ſortē recipe pt̄ qs ſine pctō qn̄ do ti
bi pecuniā ſignatā ad ſupponēdū pi/
gnori vel ad oſtētationē:ita ꝙ totū vo
lo h̄re qđ tibi dedi ꝛ vltra aliq̄d.qꝛ tal'
mutuatio dr̄ locatio vt no.glo.xiiij.q
iij.ca.qđ aūt. Decim9 caſus qn̄ recipit̄
aliq̄d vltra ſortē in lucro emptōis vel
vēditōis.qꝛ ibi recipit̄ lucrū de ſua re
empta.iō nō dr̄ vſura.qꝛ vſura ꝓꝑrie
ꝯſiſtit in mutuate rei ꝯſūptōe. Se/
cūdo q̄dā vſura eſt ꝓhibita.ſ.recipe vl
tra mutuū. Quia ſc̄m oēs theologos
in.iiij.di.xv.ꝛ etiā canoniſtas.extra đ
vſu.c.ſup eo.ē pctm̄ mortale.ꝛ n̄ ſoluꝫ
tale malū ſicut homicidiū qđ in ſe eſt
pctm̄.ſꝫ ex circūſtātia fieri pōt ſine pec
cato vt ī malefactoribꝰ ſ̄uato ordiē iu
ris. Sꝫ vſura ē malū ſc̄m ſe ita ꝙ nll'a
circūſtātia pōt bn̄ fieri vel ꝑcipi vt exi
gat̄ ſine pctō.nec a papa imo nec a đo
ꝑtāte ordinata.qꝛ ē ꝯ legē nature q̄ di
ctat.qđ tibi nō vis fieri alijs ne feceꝛ꜡.
Et etiā ē ꝯ naturalē ꝯditionē pecunie
ꝙ cū ipa ſit res inaīata generet pecu/
niā vel aliq̄d aliđ a ſe.qđ vult vſurari
us fieri.ꝓpterea dr̄ extra đ vſu.c.ſuper
eo.ꝙ ſi qs ꝑtinacit̄ aſſereret vſuras n̄
eē pctm̄ vt heretic9 eēt puniēdus. Que
quidē vſura ꝓhibita cōmittit̄ ſpēalit̄ ī
decē caſib9. Prim9 caſus eſt cū qs mu
tuat pecuniā alicui ad tps tali pacto:
vt in tpe ſtatuto reddat ſibi ſuā pecu/
niā integre.ꝛ vltra illam ſoluat aliq̄d
ꝛ illud vltra ſortē exactū ē vſura.et te/
net̄ ad reſtitutionē.al's dānabit̄. Se/
cundus caſus qn̄ qs dat pecuniā ſine
pacto cū ſpe aliq̄d habēdi q̄ eſt vſura/
rius q̄ ad deū ꝓpter corruptā intētōeꝫ
quā xps ꝓhibuit di. Mutuū date ni
hil inde ſperantes. Tertius caſus eſt
qn̄ quis ad tps mutuat aliquā rē ad/
ueniente tpe iā dilationē nō vult ꝑſta

re ſine emolumēto: licȝ expſſe nihil pe tat cū tñ ſine dāno poſſȝ eē ſua re accō modata. Quart⁹ caſus ē qñ qs vēdit rē ſuā cari⁹ ꝓpt dilationē ꝙ illi in cōti/ nenti ſolueret. O ꝙȝ mlti ſunt hmōi q nō reputāt h̄ pctm̄ fore: imo pietatem feciſſe arbitrat̄ dicētes. vſqȝ ad illō tps potuiſſem lucrari cū mea re. Quint⁹ caſus ē qñ in ꝓmpta pecunia rē emūt ⁊ imediate ꝓpt dilatōȝ vendūt illi eidē vel alteri vltra valorē rei. Sext⁹ caſus eſt qñ qs emit vinū vel bladū cuȝ ad/ huc creſcūt i leui foro ꝙ veriſilr credit̄ ꝙ tpe vindemie vl̄ meſſis pl⁹ valebit. O crudeliſſimū negociū ꝙȝ mltos in/ uoluis. mlti ei dāt ſuas pecunias mi ſeris i paſca tali pacto vt i futura vide mia repleāt vnū vas vini. vel dent cū tot tinis ⁊c. cū tūc nullo mō ſic emere poſſent. nec de h̄ ꝯfitent̄. cū tñ niſi reſti tuāt ⁊ inſup peniteāt eternalr dānabū tur. Uerūtñ ſi emerēt vinū vinee alicu ius illi⁹ anni. vl̄ ſegetes d̄ qb⁹ dubita/ rent an pl⁹ vl̄ min⁹ valeāt ꝓpt aeris tēpe/ ſtatē nō eēt vſura. Septim⁹ caſus eſt qñ recipit̄ in pign⁹ aliqd̄ fructuoſum. puta ager. fenetū. pmōtoriū. molendi nū. teloneū. dom⁹. caſtꝝ. villa. ciuita/ tes. pecora ⁊c. ñ cōputādo i ſortē fru/ ctus ꝑceptos d̄ tali pignore: vſura ē. ⁊ niſi reſtituāt cū diabolo erit ꝑs eoruȝ etnalit̄. nō ſolū ill̄ ſȝ ⁊ filijs vxori frīb⁹ q ſcient̄ hmōi nō reſtituunt ſȝ ſibi reti nēt. ar. vij. q. j. ſic vir. xxiiij. q. iij. ſi habes O maledicti ꝗt ſt̄ in iſta ciuitate tales certe bñ noſtis ꝗſdā. ⁊ forte audiunt ſue dānationis ſniam: nec curāt. ſȝ dicūt. neſcit qd̄ loquit̄ predicator. ego legitie teneo. nō cū latrocinio vſurpaui. Oc/ tau⁹ caſus ē qñ qs dat vinū vel granū vet⁹ vt recipiat nouū ⁊ meli⁹: vſura eſt ſec⁹ eſt ſm̄ Hoſti. ſi h̄ faciat ea intētiōe ne ſua meſſis peat. ⁊ inde accipiēti ꝗti am pſtet, qꝛ tūc nō eſt vſura. Non⁹ ca/ ſus eſt qñ qs in teſtamēto legat filiuȝ vel filiam tutori cū certa pecunia tali pacto vt de lucro nutriat ſuos. ⁊ tādē in adulta etate ſoluat integraliter ſiue pdat ſiue lucret̄. qꝛ ſi damnū nō ſuſci/ piet vſura eſt. Decimus caſus ē quan do qs mutuat monetas in argēto vt recipiat ꝓ illis in auro. cū tñ licet com munis ꝯſuetudo ꝓuincie eſſet vt tan/ tum penſarēt centū denarios ſicut au reum vnū in emptione. tñ cari⁹ cōmu tabitur aure⁹ ⁊ libētius recipit̄ etiam cū additamēto triū vel ꝗtuor denari orum. Et breuiter qcunqȝ vltra capi/ tale in mutuo recipit vſurari⁹ eſt. xiiij. q. iij. plerīqȝ. Et taliū innumera ē mul titudo q de ſudore pauperuȝ laute vi uunt. De qb⁹ ps̄. Nō defecit de plateis eorum vſura ⁊ dolus Tertia vſura eſt indicta ſeu ꝑcepta. ⁊ eſt qñ aliquid dabim⁹ vel faciem⁹ ꝓ deo q ſoluet vl/ tra ꝙȝ illud valeat. h̄ ē cū vſura. ſic dixit xp̄s Mat. xix. Uos q reliqſtis oīa ⁊ ſe cuti eſtis me centuplū accipietis ⁊ vitā eternā poſſidebitis. O brā vſura. O fe/ lix lucꝝ centuplū accipe: inſuper vitaȝ eternam. Ideo dicit Aug⁹. Miſer hō qd̄ feneraris hoī. fenerare deo ⁊ centu plū accipies ⁊ vitā eternā poſſidebis. Theſaurizate ğ filij adā theſauros vo bis in celo. vbi nec tinea nec erugo de/ molitur. nec fures effodiūt ⁊ furātur. pn̄s vita eſt forꝝ talis negociationis. Hinc Bern. Filij adā gen⁹ auaꝝ quid vobis cū diuitijs q nec vere nec veſtre ſunt. auꝝ em̄ eſt terra rubea. argētum vo terra alba. ſȝ malicia hoīm fecit ta chara. porro ſi veſtre ſunt cur nō tolli/ tis vobiſcū. ſcptū qppe eſt. Diues cuȝ dormierit nihil ſecū auferet Tertio deniqȝ qdditatē peſſime vſure poteri/ mus declarare ſimilitudinib⁹. Aſſilat̄ eniȝ vſura veneno dulci: mortifero ta men. cum quo duo ſimul occidunt̄. ſ.

dãtis ad vſurã aĩa ꝛ recipiẽtis corpus. ſm illõ Eccl.xxxiiij. Qui aufert ĩ ſudo re paupi panẽ q̃ſi q̃ occidit proximũ.

Scõo vſurari⁹ aſſĩlat ſtulto. pfecto iſte ſtult⁹ eſſet q̃ vnũ regnuȝ vẽderet p modica gleba terre. ſȝ certe ſtultioꝛ eſt vſurari⁹ q̃ pcioſioꝛẽ rẽ q̃ȝ eſſet regnum q꞉ aĩam ad imaginẽ dei factã vẽdit p pecunia q̃ ẽ terra. Hinc Eccl.x. Nihil eſt iniqui⁹ q̃ȝ amare pecuniã. hic ei ve/nalẽ habet aĩam ſuã ❡ Scõm articulũ declarem⁹ peſſime vſure mali/gnitatẽ. Qui em̃ exercet vſuras mali/gn⁹ eſt ꝛ multa mala ppetrat. de q̃bus ſex enumerem⁹. ſ.

Primo ṽtutes ĩ ſe diſſipat
Scõo deũ veꝝ defraudat
Tertio ſanctos ꝯ ſe puocat
Quarto ſe multũ vilificat
Quinto pene tpali ſe obligat.
Sexto aĩam eternalr̃ dãnat

Primo dixi q̄ ille q̃ vſuras exercet oẽs ṽtutes ĩ ſe diſſipat Primo nãq̃ȝ charitatẽ quã deberet hr̃e ad ꝓximũ. Iuxta illud Lu.x. Diliges ꝓximũ ſicẽ teipſum Hoc dictat em̃ ius nature Lu.vj. Oĩa q̃cũq̃ȝ vultis vt faciãt vobis hoĩes ꝛ vos facite illis. Sȝ ꝯ h̃ vſurari⁹ ſe nõ vult dãnificare in tpalib꞉. dãnificat ei ꝓximũ ab eo vltra cõmodatũ recipiẽdo. Secũdo diſſipat fidẽ nõ credendo deum vltoꝛẽ de hm̃õi iniuſticia. Tertio diſſipat ſpem nõ ſperando bona ſpũalia ꝛ eterna: ſȝ terrena cogitando. q̄ ſi terrena haberet oĩa bona haberet. ꝛ q̄ de⁹ ei neceſſari⁹ nõ eſſet. ſȝ ipe ꝯtra ipi⁹ voluntatẽ ſibi ſufficiẽter ꝓuideret. iõ d̃ eo ĩ moꝛte dicẽt angeli demonib꞉ illõ ps̃ Ecce hõ q̃ nõ poſuit deũ adiutoꝛẽ ſuũ ſȝ ſperauit in multitudine diuitiaꝝ ſuarũ. ꝑſeq̃mĩ igit̃ ꝛ cõphẽdite eũ. Quarto vſurari⁹ diſſipat iuſticiã. Nam ſm phm̃.v.ethic. duplex eſt iuſticia. Una dr̃ diſtributiua p quã diſtribuunt̃ pe/ne ꝛ p̃mia. ꝛ hec ſm Tullium li.d̃ officijs. Iuſticia eſt ṽt⁹ q̃ cõi vtilitatẽ ſuata ſuã vnicuiq̃ȝ tribuit dignitatẽ. Alia iuſticia eſt cõmutatiua q̃ ꝯſiſtit ĩ dare iuſte et recipere iuſte Hec vero vt dicitur.j.polit̃. põt fieri tripl̃r. q꞉ põt ꝯmutari res in rem. res ĩ pecuniã. pecunia in pecuniã. Olim em̃ ſic fuit mercãtia adinuẽta q̄ dũ vna patria abũdabat in vno ꝛ deficiebat ĩ alio: mittebat il/lud q̃ abũdabat ꝛ recipiebat q̃ indigebat. Sȝ q꞉ ꝓpter nimiã diſtantiã q̃dã patrie hec neq̃bant facere. iõ ſtatuerũt vt res cõmutent̃ ĩ pecuniã. Sȝ q꞉ adhuc difficile erat rẽ ad remota poꝛtare ideo inuẽtus fuit terti⁹ mod⁹. vt. ſ. pe/cunia cõmutet̃ in pecuniã. Uſurarius ṽo omnẽ viã eq̃tatis ꝑuertit pl⁹ in re/bus ꝛ pecunia recipiẽdo q̃ȝ dictet iuſticia. Nã paupi mutuãs pl⁹ vult q̄ ſibi det̃ a paupe q̃ȝ ipe illi. Ualde iniquuȝ em̃ eſt vt bñficiũ redũdet in dãnum. mutuũ ṽo eſt quoddã bñficiũ per q̃d ſubuenit̃ paupi Scõo vſurari⁹ de/um veꝝ defraudat. q꞉ oẽ tps ẽ dei. d̃ q̃ vnicuiq̃ȝ dedit tãtũ ad ꝓpriã ꝑſonam ſub ĩcertitudine tñ vt hõ neſciat ſi ad craſtinũ ꝑueniat. Uſurari⁹ aũt bonũ alteri⁹. ſ. dei q̃d ẽ tps vẽdit alteri dum mutuat ad tps. vt poſtea exigat d̃ tpe futuro q̃ de pñti nullo mõ ſolueret. iõ iuſt⁹ de⁹ freq̃ẽter ꝑuat vſurariuȝ tpe ſuo vt nõ poſſit confiteri ꝛ ſatiſfacere. nec in exitu euchariſtiã recipe. ſm illõ ps̃. Uiri ſanguinũ ꝛ doloſi nõ dimidiabunt dies ſuos Tertio vſurari⁹ ꝯ ſe ſctõs ꝓuocat pl⁹ q̃ȝ alij pctõres. q̃a alij pctõres a pctis q̃nq̃ȝ ceſſant. ſicut ſupb꞉. luxurioſus. guloſus ꝛc̃. potiſſi/me in quadrageſima vl̃ maxime q̃n dormiũt. ſȝ vſurari⁹ ꝯtinue ꝛ omĩ die peccat. videlicȝ ĩ feſtiuitatib꞉ natiuitatis. paraſceues. reſurrectõis. aſcẽſiõis virginis Marie ꝛc̃. Et in omni loco

in eccl'ia ſcz ꝛ in menſa ꝛ qñ dormit ꝛc. Sicq; nõ vereť ꝯtumeliã facere beate ꝟgini ꝛ oĩb9 ſanctꝭ. Uñ ſi qs oraret ꝓ vſurario beatã ꝟginẽ di. Sãcta Ma ria ora ꝓ eo. dicere poſſet. quõ ꝓ ipo i tercedã q̃ ob reuerẽtiã meã in feſtiuita tib9 meis noluit ceſſare a pctõ. ſimiliť ſi orans diceret. oẽs ſancti orate pro eo. dicere pñt. quõ orem9 ꝓ illo q̃ etiaʒ illã vnã feſtiuitatẽ q̃ cõiter de nobis ẽ inſtituta violauit. O deus glorioſe q̃ʒ amaꝝ eſt h̃ audire. ꝛ q̃d faciet miſera anima ſepata a diuitijs qñ dĩ genitrix oẽs ſcti angeli nõ intercedunt ꝓ ea. ve ve ve illi. melius eſſet ſi nata nõ fuiſſʒ

Quarto vſurari9 ſe multũ vilificat. vilior nãq; eſt inferno. iudeo. ꝛ iuda ꝓ ditore. Primo inquã vilior eſt infer no: q2 infern9 in dñi reſurrectõe q̃ non erãt ſua reſtituit. vſurari9 autẽ audita paſſiõe ꝛ reſurrectõe dñi nõ vult red dere aliena. q̃n poti9 carere oĩmi fructu paſſiõis ꝛ reſurrectõis dñi. Inſuper i fern9 ſolũ cruciat malos q̃ h̃ demerue rũt peccãdo ꝯtra deũ. ſʒ vſurari9 indif ferẽter ſpoliat bonos ꝛ malos. Scdo q̃ʒ vſurari9 eſt peior iudeo. q2 vn9 iu de9 ab alio iudeo vſuras ñ recipit. ſed vn9 vſurari9 xpian9 ab alio fratre ſuo xpiano recipit. Tertio ẽ etiã vilior Iu da. q2 iudas ſel' tm̃ vẽdidit xpm trigin ta argẽteis. ꝛ illos poſtea reſtituit. ſed vſurari9 ſepe vẽdit xpm. btãm ꝟginẽ ꝛ oẽs ſctõs. dum a ſocietate eoꝝ ſe exclu dit. Inſup ſeipm diabolo vxorẽ et fili os qñq; ꝓ trib9 denarijs vltra mutu um receptis. Sʒ di. ſi tã abomĩabileʒ facit hoiem vſura. q̃re pmiſſum fuit i lege veteri. Diciť enĩ Deuť. xxiij. Nõ fe nerabis fratri tuo ad vſurã pecuniaʒ: nec fruges nec quãlibet aliã rẽ. ſed alie no. Rñdet Lyra ꝙ illa permiſſio fuit minoris mali reſpectu maioris que p mittit ſolũ penã tpalẽ nõ culpã. i. penã futuri ſeculi. ſicť ꝓſtibula in ciuitatib9 pmittunť nõ ꝙ pctm̃ nõ eſſet ſʒ ꝙ non puniunť ibi fornicãtes. Unde Augu. Tolle meretrices de ciuitate ꝛ oĩa per turbabis libidĩe R Quinto vſu rari9 ſe pene tpali obligat. q2 eccl'ia ꝫ manifeſtũ vſurariũ q̃nq; pẽas iſtituit. Prima ẽ q2 ad cõiõnẽ altarꝭ nõ admit tit. extra de vſuris. c. q2 in oĩb9. nec ad oblationẽ offerẽdã. ibidẽ. Scda pena ꝙ nõ ſepeliť eccl'iaſtica ſepultura. Nã dĩ in dicto. c. q2 in oĩb9. O, ſi qs cleric9 ꝯuenerit. ſ. recipiẽdo vſurariũ ad cõiõʒ vel oblationẽ ipo facto ſuſpenſus eſt ab executione ſui officij. q̃d iõ facit eccl'ia vt oñdat q2 aĩa illius in inferno ſit ſe pulta. Tertia pena vſurarij eſt q2 nõ recipiť ad ꝯfeſſionẽ ſuoꝝ pctõꝝ donec de vſuris fuerit ſatiſfactuʒ vel cautio idonea. Quarta pena ẽ ꝙ null9 debʒ i tereſſe teſtamẽto vſurarij. q2 tale teſta mẽtũ nullũ eſt. extra de vſuris. c. q̃q̃ʒ. li. vj. Et ꝙ nõ ſolũ teneť reſtituere rem quã accepit in vſurꝭ. ſʒ oẽs fruct9 pce ptos. Quita pena eſt ꝙ ſi qs ꝓmiſiſſet ſoluere vſuras. cogi nõ dʒ ad ſoluẽdũ q2 vſure ſunt idebite. extra de vſurꝭ. c. debitores. Uñ q̃cũq; ptãtes. rectores. ꝯſules. iudices. officiales. q̃ ſtatuta fa ciũt. ſcribũt. dictãt. p q̃ cõpellať qs ſol uere vſuras. aut q̃ ſeruant iſta ſtatuta ꝛ ſm ea iudicãt ipo facto excõicati ſũt ſnĩa maiorꝭ excõicatõis. Siľr q̃cunq; iudeos vſurarios ad quãcũq; ciuita tem portãt mãſuros denuo. vľ etiã q̃ rum ꝯſenſu fit. oẽs pſone eccl'iaſtice epis inferiores ſť excõicati. extra d vſu ris. c. vſuraꝝ. li. vj. Et q̃cũq; iudices vľ ꝯſiliarij ſciẽť iudicare ꝑſũpſerit ꝙ ſol uanť vſure vľ ꝙ ſolute cũ repetũť non ſoluãť plene ac libere: ſnĩaʒ excõicatõis incurrũt. c. ex gui in clemẽtinis. O igiť peſſima vſura q̃ʒ deteſtãda es i pñti. ꝛ q̃lis eris i futuro. Nã dic Guil'. lugd.

in ſumma vicioꝝ. ꝙ olim in vna ciui
tate vix inueniebat᷑ vn⁹ fenerator q̇ eti
am nõ dabat ad vſuraꝫ niſi data fide
ꝙ nõ publicaret᷑. dũ aũt manifeſtaba
tur dom⁹ ei⁹ dicebat᷑ domus diaboli
ſiľr vinea ꝛc̃. ſꝫ ꝛ nec ſalutabatur: nec
ab eo ignis a vicinis portabat᷑. pueri
expaueſcẽtes digito demonſtrabant.
mõ ꝟo vſurarij ſunt ꝑncipũ ꝯſiliarij.
ꝛ dicunt᷑ dñi. Sexto vſura vltra prefa
tas penas aĩam eternaľr dãnat. Naꝫ
de h̃ q̃rit pſ̃. Quis aſcẽdet ĩ mõtẽ dñi.
Et ipſe idẽ rñdet. q̇ pecuniã ſuã non de
dit ad vſuraꝫ. q. d. ille q̇ dedit deſcẽdet
ad infernũ. Vn̄ legit᷑ ꝙ dũ q̇dã vſura-
rius in infirmitate nõ abſolueret᷑ a cõ
feſſore. ꝛ iõ filij ſui hortaret᷑ ad ſatiſfa-
ctionẽ. Rñdit miſer. nõ poſſum ego h̃
facere. q꞉ ſi ſupuiuerẽ oporteret mẽdi-
care me. Et ſi decederẽ vos opteret ad
hoſpitale ire. Cui illi dicebãt. Pr̃ dile-
cte nõ cureſ de nob̃. ſꝫ ꝓuideaſ ſaluti
vr̃e. Tacete ait. poti⁹ volo ad ꝯſpectuꝫ
dei ire q̃ꝫ hoĩꝫ. q꞉ d̃s miſẽcors ẽ. hoĩes
ꝟo crudeles. ſicq̃ꝫ obſtinat⁹ iuit ad in-
ferna. Vn⁹ aũt filioꝝ ei⁹ hortabat᷑ ger-
manũ ad reſtitutõꝫ ne dãnarent᷑. Cui
ille. ſi pr̃ me⁹ vſuras fec̃ ego ñ feci. por-
tionẽ meam ego nulli dabo. d̃ futuro
neſcio q̇d erit. Ali⁹ ꝟo de ſua portione
q̃ntũ potuit ſatiſfecit. ꝛ ſic religionẽ in
trauit. Quadã die dũ oraret ꝓ pr̃e vi-
dit ĩ viſiõe t̃rã aptã ꝛ ĩ ꝓfundo maxim
ignẽ in q̃ int᷑ alios vidit pr̃em ſuũ ꝛ fra
trẽ ſup eũ quẽ pr̃ maledicebat di. Ma
ledict⁹ ſis q꞉ ꝓp̃ te vt ditarẽ huc veni.
Et fili⁹ ecõtra dicebat. imo tu maledi-
cⁿſ q꞉ ꝓp̃ te huc veni. Si ei tu nõ di-
miſiſſes res de vſurꝭ q̃ſitas ego me p̃-
cauiſſem. ꝛ ſic ſtabãt ĩ illa altercatione
qd̃ ille vidẽs dñm laudauit q̇ ipm̃ de
materia dãnatõis eripuit. ꝛ ad tutuꝫ
locũ ſaluť. ſ. religionẽ ĩduxit. ne ſic illi
ꝛ ipſe dãnat⁹ fuiſſet. Tertio q̃ꝫ decla-
rem⁹ vſurarij iniq̇tatẽ. cui⁹ q̇dẽ iniqui
tas in trib⁹ ꝑpẽdit᷑. ſ.

Primo in excuſatõe
Scd̃o in retentiõe
Tertio in reſtitutõe

§ Primo iniq̇tas vſurarij ꝑpẽdit᷑
in ſui excuſatõe di. Ego ñ coegi recipiẽ
tẽ ſꝫ ipſe extorſit a me. vñ ſi ego ñ fuiſſeꝫ
q̇ cũ eo feci miſcdiã mori d̃bebat fame
cũ ſua familia. ſicq̃ꝫ ꝯuertit ſe ad excu-
ſandas excuſatões ĩ pctĩs. iõ non vult
rep̃hẽdi. nõ intelligẽs ꝙ dñs dicet illis
illud pſ. Deuorãt plebẽ meã ſic eſcam
panis. Scd̃o iniq̇tas vſurarij ꝑpẽ-
dit᷑ in retẽtiõe. Nã cui tenent᷑ reſtituere
nolũt. ſꝫ poti⁹ volũt elemoſynas face-
re de eis. qd̃ facere nõ pñt. q꞉ dic̃ Hie
ro. Ingratũ eſt ſpũiſctõ q̇cq̇d obtulerꝭ
eo neglecto ad qd̃ tenerꝭ. ſꝫ q̇libꝫ tenet᷑
aliena reſtituere q̄ recepit inuito dño.
ſi q̇s dicat ꝙ nõ tenet ĩuito dño. q꞉ vo
lens ſoluit vſurã. Dicendũ ꝙ duplex ẽ
voluntas. Vna abſoluta q̄ vellet ſibi
dari mutuũ gratis. Alia cõditionata
q̄ vult aliquid ſoluere q̃ꝫ mai⁹ dãnuꝫ
patiat᷑. ꝛ hac volũtate dñium nõ trãſ-
fert᷑ in feneratorẽ. Tertio iniquitas
vſurarij ꝑpẽdit᷑ in reſtitutõe. q꞉ vix to-
taliter recepta reſtituunt᷑. q̇daꝫ vſq̃ꝫ ad
mortẽ ꝓtrahũt autoritate ſua. cũ tñ di
cit Scot⁹ ꝙ retinere aliena inuito do
mino ẽ mortale pctm̃. q̇dã reſtituunt
vſuras ꝑ ſe receptas. ſꝫ nõ ꝑ pr̃em rece
ptas. q̇dã filios reſtitutores inſtituũt
de q̇b⁹ nõ eſt credibile ꝙ reſtituãt poſt
pr̃is mortẽ. q꞉ ipſe dũ viuerꝫ pl⁹ dilexit
diuitias q̃ꝫ aĩam ꝓpriã. nec mirꝫ ſi filij
etiã ſe pl⁹ diligãt q̃ꝫ aĩaꝫ alienã. ſ. pr̃is.
Si igit᷑ tu nõ es de ſalute ꝓpria ſolici-
tus. q̇s de te ſolicitet᷑. Ergo rogemus
xp̄m ſaluatorẽ vt det nob̃ h̃ grãm ꝛc̃.

Dñica decimaq̇nta poſt pẽthe.

Sermo. cv.

Ecce defun-
ctus efferebaᵗ filiꝰ vnicus
matrꝭ sue Lu.vij.ca. Cha-
rissimi hodie sctã mr̃ eccl'ia ꝓponit añ
oclos nr̃e mẽtꝭ miraculũ diuinũ a xp̃o
factũ suscitatõꝫ vicꝫ mortui. Nã cũ sal
uator iret i ciuitatẽ naym cũ suis disci
pulis ⁊ multꝭ turbis. ⁊ i porta dicte ci
uitatꝭ obuiasset cuidã mortuo q̇ extra
ciuitatẽ more iudeoꝝ portabaᵗ sepeli
endꝰ. mĩsericordia motꝰ tetigit lectũ de
fũcti di. Adolescẽs tibi dico surge. ⁊ re
sedit q̇ erat mortuꝰ ⁊ dedit illũ matri
sue. Quod cũ vidissent hoies dixerũt. pro
pheta magnꝰ surrexit in nobis. In q̃
euãgelio tria insinuanᵗ.s.

Primo mortui significatio.
Secũdo mortui resuscitatio.
Tertio xp̃i laudatio.

T Primo dixi q in h̃ euãgelio insi
nuaᵗ mortui significatio. Voluit ei ꝑ
mortuũ xp̃s pctm̃ mortale designare
ad ostendẽdũ q̃ntũ pctm̃ sit fugiẽduꝫ.
⁊ cũ cõmissũ fuit q̃ntũ sit de eo dolen-
dũ. Pctm̃ eĩ fugiẽdũ ẽ vt mors. ⁊ de
eo dolẽdũ vt d̃ morte. qz sic mortuꝰ se
paraᵗ ab amicꝭ ꝑ mortẽ: sic hõ ꝑ pec-
catũ mortale sepaᵗ a scĩs ⁊ angel'. Vñ
Threñ.j. Oẽs amici eiꝰ spreuerũt euꝫ
⁊ facti sũt ei inimici. Scd̃o ꝑ morteꝫ
hõ p̃uaᵗ ab oĩbꝫ suis bõis tp̃alibꝫ Job
xxvij. Diues cũ dormierit nihil secum
auferꝫ. Sic mortuꝰ ꝑ pctm̃ p̃uaᵗ oĩbꝫ
bonis sp̃ũalibꝫ. Ezech.xviij. Si auer-
terit se iustꝰ a iusticia sua ⁊ fecerit iniq̇
tatẽ oẽs iusticie q̃s opatꝰ ẽ nõ recorda-
buntᵗ. Tertio sic mortuꝰ in terra tumu
laᵗ. Ps. Sepulchra illoꝝ domꝰ eoꝝ
i etnũ. Sic mortuꝰ ꝑ pctm̃ i iferno se-
peliᵗ Lu.xvj. Mortuꝰ ẽ diues ⁊ sepul
tꝰ ẽ i iferno. Vñ talẽ mortuũ ꝑ pctm̃ d̃
plorat sctã mr̃ eccĩa sic hũc iuuenẽ sua
mr̃ q̇ erat vidua. ⁊ gaudet de eiꝰ resu-
scitatõe. Aug. De iuuene illo resuscita
to gauisa ẽ mr̃ vidua. d̃ hoibꝰ i sp̃ũ q̇ti
die resuscitatꝭ gaudet mr̃ eccl'ia q̇ vi
dua ẽ. qz spõsus eiꝰ xp̃s mortuꝰ et re-
surgẽs ascẽdẽsqꝫ in celũ reliq̇t eã vidu-
aꝫ. Secũdo i euãgelio põiᵗ mortui
resuscitatio. Nã sapiẽtissimꝰ saluator
nr̃ xp̃us tres mortuos legiᵗ suscitasse
moraliᵗ significãdos. Nã puellã i do-
mo clausaꝫ. i. mortuũ ꝑ ꝯsensũ d̃lecta
tiõis p̃ue in cogitatõe ⁊ volũtate ad-
huc tectũ. Iuuenẽ in porta. i. mortuũ
ꝑ actũ pcti in ṽbo vel ope egressũ. La
zarũ in sepulchro. i. mortuũ mole con
suetudinis pcti p̃ssum. Insinuãs sal-
uator q oẽs tales patꝰ ẽ suscitare sive
raciter ꝯuertanᵗ ad eũ ꝑ verã pniam.
⁊ tãto citiꝰ resuscitat ꝑ grãm: q̃nto mi
nus mortificatꝰ ẽ ꝑ culpã. Vñ dñs pu
ellã corã paucꝭ resuscitauit ⁊ faciliᵗ di.
Surge. Iuuenẽ corã pluribꝫ ⁊ q̃si dif
ficiliꝰ tãgẽs feretrũ ⁊ dicẽs. Adolescẽs
tibi dico surge. Lazarũ difficillime qz
cũ lachrymis: cũ fremitu: cũ sui ptur-
batiõe ⁊ cũ magna voce di. Lazare ve
ni foras. ⁊ q̃si cũ auxilio ⁊ testimonio
p̃ntiũ di. Soluite ⁊ sinite abire. Hoc
aũt nõ ió fecit q taꝫ facile nõ potuerit
suscitare sicut puellã. cũ dicat Augus.
Nemo tã facile excitat in lecto q̃ꝫ xp̃us
in sepulchro. sꝫ dñi facta aliaꝝ rerum
sunt exẽpla. lõga eñi ꝯsuetudine pres-
sus vix ⁊ q̃si cũ labore suscitaᵗ. qz dicit
Amb. Dẽ pctm̃ ꝯsuetudine vilescit. et
fit hoi q̃si nullũ sit. Tertio in euãge
lio insinuaᵗ xp̃i laudatio. Nã vt vide
rũt tale miraculũ q iuuenis mox sur
rexit ãbulauit ⁊ loq̇baᵗ timuerũt val-
de ⁊ laudauerũt deũ di. Propheta ma
gnus surrexit in nobis. ⁊ quia deus vi
sitauit plebẽ suam vt nos redimeret.
sicut medicus egrũ vt eum sanet. In
p̃nti nãqꝫ s̃moẽ (grã saluatoris assiste
te) de morte tres notemꝰ articulos. s.

Primo mortis diſtinctionē.
Secūdo mortis amaricationē.
Tertio amaricatiōis rōnē.

U Primū articulū dixi ꝙ notemuſ
mortꝭ diſtinctionē. Nā in ſacra ſcp̄tu-
ra mors diuerſimode accipit̃. tñ ad p̄-
ſens ꝓut nob ſufficit omittamꝰ mortē
ciuilē q̄ ē exiliū a pr̄ia. diſtinguamꝰ q̄-
druplicē mortē. ſ.

Primo mortē gratie.
Secūdo mortē nature.
Tertio mortē culpe.
Quarto mortē gehēne.

Primo inꝫ diſtinguamꝰ mortē grē.
q̄ eſt ſeꝑatio a pctīs ⁊ adheſio d̄o ꝑ grā-
aꝫ ⁊ bona oꝑa. De q̄ morte loq̄t̃ apl's
Col. iij. Mortui eī eſtis ⁊ vita veſtra
abſcōdita ē cū xp̄o in deo. hec eī mors
ē optāda q2 fructuoſa. De q̄ Bern. ait
Bona mors q̄ vitā nō aufert ſed mu-
tat in meliꝰ ꝑ quā corpꝰ nō cadit. ſed
aīa ſubleuat̃. Moriamur ḡ pctō vt vi-
uamꝰ xp̄o ⁊ dicamꝰ cū aplo. j. Corꝭ. vj
Quaſi moriētes ⁊ ecce viuimꝰ. Un̄ ad
ſilitudinē morientiuꝫ morte naturali
hac morte moriens Primo infirmat̃
⁊ dolet. Secūdo dolor augmētat̃ ⁊ lā-
guet. Tertio lāguor vigorat̃ ⁊ pallet.
Quarto nexꝰ diſſoluit̃. Quīto corpus
mortuū ſepelit̃. Primo eñi moriturꝰ
ſpūalit̃ infirmat̃ ꝑ attritionē ⁊ dolet ꝑ
ꝯtritionē. qñ eñi ꝑ grām gratꝭ datā ici-
pit pctā deſpicere ⁊ ad bonū aſpirare:
tūc ſpūalr̃ icipit infirmari. qñ vo aīa
ꝑ grāꝫ gratū faciētē totalē pctī delecta-
tionē ꝯterit: ꝯſiderādo pctōꝝ vilitateꝫ
dī pietatē. ſupplicij acerbitatē. gaudio-
rū celi imēſitatē incipit multuꝫ dolere
ꝑ ꝯtritionē. ac dicere cū Ps. Circūde-
derūt me dolores mortꝭ ⁊ torrētes ini-
q̄tatis ꝯturbauerūt me. Talit̃ fuit in-
firmata maria magdalena q̄ dimiſ-
ſis oībꝫ mūdi ⁊ carnis vanitatibꝫ ia-
cebat ad pedes ieſu dolēs ⁊ lachrymās
d̄ oībꝫ pctīs. hec nāqꝫ ē via ſalutꝭ oīm
pctōꝝ cū firma ſpe remiſſiōis ⁊c. Se-
cūdo in morte ſpūali ſic̄ ⁊ naturali do-
lor augmētat̃ ⁊ moriturꝰ lāguet q2 in-
firmitas diffuſa ꝑ oīa mēbra in lectū
deijcit. Sic ꝯtritōis dolor ī deſideriū
ſurgit ⁊ ī delectationē igneſcit. ⁊ ſic̄ lā-
guor iducit̃ ex dolore: ſic amor gignit̃
ex ꝯtritiōe: vt talis lāguēs dicat illud
Cañ. ij. Nūciate dilecto meo. q2 amo-
re lāgueo. Hoc amore lāguebat Frā-
ciſcꝰ q̄ poſtꝫ certificatꝰ fuiſſet d̄ remiſ-
ſiōe oīm pctōꝝ ſp iocūdabat̃ ⁊ vbiqꝫ
exhilarabat etiā alios in ſpū. Un̄ Au-
guſt. Penitēs d̄ pctō doleat ⁊ d̄ dolo-
re gaudeat ⁊c. Tertio in morte ſpūali
ſic̄ etiā naturali pallor naſcit̃ ex lāguo-
re q2 maceratio carnis ex inualeſcen-
te dilectōe īmutat tā mētē qꝫ vultū. nā
q̄nto q̄s deū plꝰ amat: tāto magꝭ car-
nē domat. Palleat igit̃ oīs color mū-
dane dilectiōis: vt illud Cañ. j. dicat.
Nolite me cōſiderare ꝙ fuſca ſim. q̄a
decorauit me. i. colorē abſtulit ſol. id ē
xp̄s ſol iuſticie. O qꝫ bñdictꝰ pallor eſt
iſte. o qꝫ btā obfuſcatio ē dilectiōis di-
uine decoctio. q2 tales ſaluator nr̄ xp̄s
offert d̄o prī vt d̄r. j. Pe. iij. Xp̄s ſemel
ꝓ pctīs nr̄is mortuꝰ ē vt nos offerret
d̄o. mortificatos q̄deꝫ carne. viuifica-
tos aūt ſpū. Ad hūc mortificatōis pal-
lorē hortat̃ Apl's Ro. viij. di. Si ſpū
facta carnis mortificaueritꝭ viuetꝭ. q.
d. alit̃ nō. q2 ſi ſm carnē vixeritꝭ morie-
mini. Mortificate igit̃ chariſſimi fra-
tres mēbra vr̄a q̄ ſt ſuꝑ trā. q2 qñ erūt
ſb trā vmes mortificāt ⁊ nihil ꝓderit.
dū in iferno flāma deuorat. nihil pro-
deſt ſꝫ duꝫ ē in trā ꝓdeſt. O deus eter-
ne ecce q̄ſi omēs poſt carnē ambulāt.
ac ſi nec animā haberent. nihil d̄ futu-
ra vita curant, q̄dā modicuꝫ. Quarto
in morte ſpūali ſicut naturali corporꝭ
et aīe nexus diſſoluit̃. quia mens per

dilectionē dei ad tpalia q̄ſi inſenſibilis effecta nullis tpaliū rex nexib⁊ detinetur. Uñ Cañ. viij. dr. Fortis eſt vt mors dilectio. Sup q̄ Greg. Dilectio morti cōpaf. q2 nimir mētē quā ſel' cepit fundit⁹ ab amore carnalium occidit, z ſic mens terrenis mortua ad celeſtia ɔtēplāda facilit' erigit. ſicut mēs bti pauli q̄ dicebat. Oia arbitrat⁹ ſum vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciā. z iō merito dicere poterat. Nr̄a ɔuerſatio i cel' ē. Nā loc⁹ aie in q̄ finalit' q̄eſcit eſt ip̄e deus. Ideo dicebat Aug. li. ɔfeſ. Inq̄etū eſt cor meum dñe donec req̄eſcat i te. Et ap̄l's Phil. j. Deſideriū hn̄s diſſolui z eſſe cū xp̄o. Et ſic in pace fact⁹ eſt locus aie bone. Quinto in morte ſpūali ſicut z naturali mortu⁹ ſepelit' final'r in bono ſe firmādo. z i puluerē redigitur dū ſe cinerē z puluerē hūilit' recognoſcit. iuxta illō Geñ. iij. Puluis es z in puluerē reuerteris. Ad h̄ aūt ſepulcr aīa ducit' a q̄ttuor portitorib⁊. ſ. a dei grā. ab orōe deuota. a v̄bo dei z bonor exemplo. Ab hac em̄ morte nullū xp̄s reſuſcitat ad vitā pctī. Ro. vj. Sicut em̄ ip̄e reſurgēs ex mortuis iā nō moritur ita z vos exiſtimate mortuos q̄dē eſſe pctō: viuētes aūt dō. Ubi glo. dic. Sicut xp̄s mortu⁹ eſt ſel': ita pctm̄ i vobis moriat' ſel' vt nō oporteat iterari. et ſicut xp̄s ſp viuit: ita etiā vos ſp viuatis v̄tutib⁊. O btī mortui q̄ in dño moriūtur O felices mortui q̄ nūq̄ ad vitā pctī reſuſcitant'. q̄ deuote frequēter inueniunt' nō ſuā ſ3 dñi facere voluntatē, ſeruant cordis puritatē. ab oculis ligua aurib⁊ cohibēt vanitatē. hi vita viuūt

Scđa mors ē nature q̄ fit p ſeparationem aie a corpe. q̄ q̄dē mors bonis ē pcioſa. iuxta illō ps̄. Precioſa in ɔſpectu dñi mors ſctōr ei⁹. Et iſta morte oēs moriemur. iuxta illud. ij. Reg. xiiij. Oēs morimur z q̄ſi aq̄ dilabimur i terrā q̄ nō reuertit'. Hec autem mors ſumpſit initiū ex trib⁊. ſ.

Primo ex diuia ſentētia.

Scđo ex diabolica iuidentia.

Tertio ex hūana inobedientia.

Prīo dixi q̄ mors nature ſūpſit īitiū ex diuia ſnīa p̄monitoria. premonuerat em̄ p̄mos parētes de⁹ dicēs Geñ. ij. De oīni ligno padiſi comede. de ligͣ aūt ſcie boni ne comedas. Quacūq̄ eī hora comederis morte morieris. id ē. ad moriendū diſponeris Uñ hec ſnīa diuina eſt tā general'r irreuocabilis q̄ nulli parcit. iuxta illō ps̄. Que pcedūt de labijs meis nō faciā irrita. Ideō dicit Berñ. Mors nulli⁹ inopie miſeretur nulli⁹ diuitias veret'. nec generi cuiuſlibet aut morib⁊. nō deniq̄ parcit etati. Bñ igit' dr Eccī. xlj. O mors bonū eſt iudiciū tuū. Certe bonū z admirabile q̄ etiā deifere v̄gini ab oī pctō īmuni nō pepcit. ſ3 qđ pl⁹ eſt neſciuit miſereri altiſſimo filio dei. q̄n poti⁹ deſeuit in eū. z crudelit' p ſuā portā eduxit d̄ hoc mūdo. Nā cū viderit reges cuz multa comitiua minime pauebit, ſ3 cōpellet p oſtiū ſuum egredi. Nūq̄d ſi viderit mulieres teneras miſerebit'. certe non Nūquid ſi paupes oppreſſos. certe ñ. Nūquid medicū expertū timebit. abſit. ſ3 oēs deuorabit. iuxta illud ps̄. Quis eſt hō q̄ viuet z nō videbit mortem. q. d. null⁹. Hinc z Berñ. in meditatiōib⁊. Dic mihi vbi ſunt amatores mūdi hui⁹ qui añ pauca tpa nobiſcū erant. comederūt; biberūt: riſerunt: nihil ex eis remāſit niſi cineres z vermes De hoc narrat Uincentius in ſpeculo morali. li. ij. q̄ dum dñs de Mugorri haberet filiū nouū milité euntē ad tirociniū. Et dū trāſiret p clarā vallem: vidit dei milites ibi virgini beate militantes. cogitās quis finis eſſet vtriuſq̄ militie. q2 mors. mox itrauit ordinē

Cũq3 pater eius veniſſet minãs q ab batiã deſtrueret niſi rediret. Ait filius q rediret ſi vnã ꝯſuetudinẽ q erat i terra ſua remoueret. Qui pmiſit facere. Et filius. Cõſuetudo inqt eſt q eq moriuntur iuuenes ſicut ſenes. Cui pat. hoc ego nõ poſſum deſtruere. Ait fili⁹ nec ego volo ad ſeculũ redire Scdo mors nature hʒ originẽ ex diabolica inuidentia. Nã intelligẽs diabol⁹ ad illam felicitatẽ vñ ipe corruerat hũanũ gen⁹ exaltari inuidit ei ⁊ aggrediẽs ſeduxit euã ⁊ ipa inclinauit adam. Vñ Sapie.j. dr. Inuidia diaboli intrauit mors in orbe terre. Et ſaluator de diabolo loquẽs di. Ille homicida ẽ ab initio. Tertio mors nature hʒ initiũ ex hũana inobediẽtia qñ adaʒ noluit deo oĩm obedire. ſʒ extẽdit man⁹ ſuas ꝯtra dñi pceptũ ad fructũ ligni vetiti. p quo mortẽ meruit ipe cũ omnib⁹ ſuis poſteris q in eo erãt p ſeminalẽ rationem. Jõ dicit apls Ro.v. Per pctm vni⁹ hois intrauit mors in orbẽ. Naʒ ſi Eua comediſſet centũ de pomis nõ veniſſet mors ſup hoies. ſed qꝛ vir comedit ideo venit. Ad ſepeliẽdũ enim i iſta morte hõ portat a qttuor elementis ꝯtrariis ex quib⁹ cõponit. ſ. ab aq. terra. aere ⁊ igne. ⁊ tandẽ de iſta morte xps dñs oẽs reſuſcitabit Job.v. Mortui audiẽt vocẽ filij hois ⁊ q audierint viuent. Et.j. Chor.xv. Omes qdem reſurgem⁹ ſʒ non omnes imutabimur Tertia mors eſt culpe. Sicẽ em vita corpalis fit ex vnione aie ⁊ corpis p viuificationem. ita vita aie ex vnione aie ⁊ dei p grẽ inhabitatoẽm. Vñ Roma.vj. Gra dei vita eterna in xpo ihu dño nro. Mors igit aie eſt qñ de⁹ ſeparatur ab ea auferendo grãm. qd fit p peccatũ mortale. Ezech.xviij. Aima que peccauerit ipa morief. Et Augu. xiij. de ciui. dei. c.ij. Mors aime fit cũ eam deſerit deus. Nec aũt mors nõ ſolũ p opus ſed quãdoqʒ etiã p ſolam cogitatiõem fit. Sap.j. Peruerſe cogitatões ſepant a deo. Aliqñ p verba. Ibidẽ. Os qd mẽtit occidit aiam. Aliqñ p facta. Jac.j. Pctm cũ ꝯſummatum fuerit generat mortẽ. Et ſic mors nature puat hoiẽ oib⁹ bonis tpalib⁹. ſic mors culpe aiam ſpoliat oibus bonis ſpũalibus. Valde eſt em ꝑiculoſũ peccatori in morte peccatorum iacere Si em linguis hoim loquaris ⁊ angelorum. Et ſi tot hoies p tuã doctrinam ꝯuerteres qt fuerũt hoies ab initio mũdi. vel qt ſunt ſtelle celi ⁊ teipſʒ p pniam nõ reſuſcitauerĩ factus es velut es ſonãs. Cãpana ei ad vtilitateʒ hoim ſeruiẽs ſeipam ꝯſumit. Et ſi trahas ad fidẽ omes paganos: hereticos ⁊ iudeos. ⁊ ſi mille clauſtra faceres. et mille hoſpitalia manu ppria edificares ⁊ in illis omes mũdi paupes bonis tuis paſceres. ſi in peccato mortali mortuus es nihil tibi pderit Silr ſi corpus tuũ ad cremandum dares. vt Laurenti⁹. ⁊ ad excoriãdũ vt Bartholomeus. ⁊ crucifigereris vt xpus. ſi in mortali eſſes peccato nunqʒ ſaluarerĩ Et ſi mille milia miſſaꝝ de te dicerent ac omnes ſancti in celo cum omnibus agminib⁹ angeloꝝ p te proſtrati ante deum ſanguineas lachrymas funderent vſqʒ in diem nouiſſimũ orantes pro te. nõ flecterent miſericordiaʒ dei ad miſerandũ tui ſi mortuus eſſes in peccato mortali. ergo in peccato mortue anime plus valeret vna bona cõfeſſio qʒ omia beneficia pdicta. quia p talem ꝯfeſſionẽ ea que facta fuerũt reuiuiſcunt ⁊ omnib⁹ miſſis pegrinationibus ⁊ elemoſynis que fiunt i toto mũdo partẽ habebit. Juxta illud pſ. Particeps ego ſum omnium timentium te. Et in articulis fidei ꝯfitemur

di. Sanctoꝝ cōionē credimꝰ. Un̄ ve/
re om̄is creatura deberet flere vnum
mortale peccatū ꝙ tam graue eſt. In
hac morte ad ſepeliendū peccatorē ꝗt
tuor portant que in peccato pſeuera/
re faciūt vicȝ. Fiducia longioris vite
ꝗ m̄ hoīem ſepē decipit. Conſideratio
culpe aliene qua homo correctionē ꝓ
priam deuitat. Stulta ſpes peniten/
di in futuro. Et fiducia de venia quaȝ
homo cōcipit ex magna dei miſericor/
dia. De iſta aūt morte pauci reſuſcitā
tur. ꝗ ꝟo reſuſcitanť a ſaluatoris grā
ꝑ tria reſuſcitanť. ſicut iſte iuuenis vi
delicet ꝑ matris fletū ꝛ ſignificat ꝯtri/
tionē. ꝑ loculi tactū. i. ꝑ diuinū inſtin
ctum ꝗ aliquādo tangit hoīs cor in ꝓ
dicatiōe cū verbo dei. aliquādo dorſū
per flagella Gen̄. xxvij. Accede fili mi
huc vt tangam te ꝛ probem vtrum tu
ſis filius meus. aliquādo per lectio/
neȝ ſacre ſcripture tangit os. Hiere. j.
Miſit dn̄s manū ſuā ꝛ tetigit os me/
um. Tertio reſuſcitať homo a morte
peccati per xp̄i meritū dicens. Adole
ſcens tibi dico ſurge. Quarta mors
ē mors gehēne. de qua Ps̄. Sic oues
ī inferno poſiti ſūt mors depaſcet eos
Et Matth. x. ſaluator ait. Eū timete
qui poteſt animā ꝛ corpus ꝑdere ī ge/
hennā. Et iſta mors ſepat aīaȝ a gra
tia ꝛ glīa. i. a viſiōe dei beata in qua ē
oē bonū. In hac autē morte portať
a demonibꝫ ꝑ deſperationē ac calami
tatē Lu. xvj. Mortuꝰ ē diues ꝛ ſepul/
tus eſt in inferno. Et de iſta morte nū
ꝗȝ aliquis ſuſcitabiť. In huiꝰ ſignum
cū corā ſaluatore ꝗrtū mortuū ꝗdaȝ
eius diſcipulus nominaſſet ipſe non
iuit ad reſuſcitanduȝ. ſed ait. Dimitte
mortuos ſepelire mortuos ſuos. Pri
ma eīm mors. ſ. gratie eſt bona. Secū
da ſcȝ nature mala. i. grauis. Tertia
ſcȝ culpe peior. Quarta. ſ. gehenne eſt
peſſima. de qua Ps̄. Mors pctōꝝ
peſſima. Laboremꝰ igiť chariſſimi ꝗ
vt ab ea liberemur in futuro. X

Secūdo notemꝰ mortis amarica
tionē. multū eīm amaricat mors mo/
rientes. de qua amaritudine dič Sa
piēs Ecci. xlj. O mors ꝗȝ amara ē me
moria tua hoī pacem habenti in ſub/
ſtantia ſua. Hec aūt amaritudo cau/
ſatur ex tribus ſcȝ

Primo ex amore vnionis.
Secūdo ex dolore paſſionis.
Tertio ex terrore dānatiōis.

Primo dixi ꝙ mortꝭ amaritudo cau
ſatur ex amore vniōis. quia amor vi/
te pſentis ita cunctos deuinxit ꝙ om
nis homo deſtitutionē ſui corpis plā
git. quātūcunqȝ ſit deuotus ꝛ deſide/
ret voluntate per gratiā ordinata ad
eterne vite gl̄iam ꝑuenire. tamē appe
titu naturali mortē refugit. ita vt dile
ctione naturali nō diligit quis mortē
etiam pro deo. ſed gratuita. Un̄ Apo
ſtolꝰ licet dicat Phil. j. Cupio diſſol/
ui ꝛ eſſe cuȝ chriſto. tamē dicit. j. Corꝭ.
xv. Nos qui ſumꝰ in tabernaculo iſto
ingemiſcimꝰ. grauati eo ꝙ nolumus
expoliari vt abſorbeať qđ mortale eſt
a vita. Hinc ꝛ ſaluator ait petro Ioh.
xxj. ca. Cum eſſes iunior cingebas te ꝛ
ambulabas quo volebas. cum autē
ſenueris alius cinget te ꝛ ducet quo tu
nō vis ſcilicet voluntate ſenſualitatis
Ad confirmandū p̄dicta chriſtus qui
ē filius dei viui ait Matth. xxvj. Pa
ter mi ſi poſſibile eſt tranſeat a me ca/
lix iſte. Multi ꝓpter talē ꝑturbationē
blaſphemāt deū. Unde narrať ꝙ que
dam puella que multum fuerat va/
nitati dedita infirmata ad mortem.
Que cum cerneret morteȝ imminere
ait matri. O mr̄ peto te vt induas me
veſtibꝫ p̄cioſis ꝗbus ante vtebar ꝛ cō/
pone crines ꝛ reliqua ꝗſi ad nuptias

eſſem itura. Que cũ feciſſet max exclamans ait. Heu me q₂ morior in tenera etate tã pulchra ꝙ decora. heu me q₂ meã formoſitatem amitto nec delectatiõib₉ vti potui vt volui. Cui aſtãtes dicebãt. cõmitte te filia deo. At illa Quid mihi cu₃ deo. veni o diabole ꝛ tolle aiam meã. Et hec dicẽs mortua ẽ in ciuitate ſpoletana. Scdo amaritudo mortꝭ cauſat̃ ex dolore paſſionis ſeu infirmitatꝭ. q₂ in morte ſolent ↄcurrere varia morboꝝ genera. ſomnus auferṫ. quies ĩpediṫ. ꝛ ſic impleṫ illud dictu₃ b. Greg. Tãta ẽ ibi vis doloꝛ ꝙ alibi nõ põt referri ĩpet⁹ cogitatiõis. O ꝗ̃ntu₃ tunc ẽ piculũ pctõrib⁹ cũ vix vn⁹ ex cẽtu₃ vel mille hoĩb₉ debite põt recogitare pctã ꝛ q̃rere medelã aĩe ſue tact⁹ tãto dolore. Vñ Aug. in q̃dã ſmõe. Percutiṫ hac aĩaduerſione pctõr vt moriẽs obliuiſcat̃ ſui. q̃ du₃ viueret oblit⁹ ẽ dei. Dic̃ Johãnit⁹ ꝺ organizatõe corpis hũani. ꝙ cu₃ hõ moriṫ viſus ei⁹ ſcindiṫ. os apiṫ. ꝛ pect⁹ eleuat̃. Viſus ſcindiṫ iõ quia viſualis humor ſolet tunc euaneſcere cũ radix ĩpoꝝ oculoꝝ exiccat̃. Os iõ aperiṫ q̃a organũ gutturis tunc ↄtrahiṫ q̃ ↄtracto egrotans cupiens capere anhelitũ os aperire ſolet. Pectus vero ideo eleuat̃ quia ſanguis ex oĩb⁹ venis vergit ad locũ concauu₃ corpis ꝛ ibi ſanguine indurato ꝛ coagulato oĩa mẽbra hoĩs palleſcunt ꝛ pectus intumeſcit. qꝺ patet ad oculu₃. ꝛ ſic oĩes vene deficient tã pulſatiles ꝙ ſanguinis receptiue. O ꝙ crudelis amaritudo ẽ hoĩ in morte quãdo infirmitas luctatur cũ natura ꝛ exinde homo q̃ſi furioſus agonizat. Vnꝺ diciṫ de pomo ꝛ morte Areſtotelis. ꝙ cum Areſtoteles morti appropinquaret ceteri phi ad eũ veniẽtes dolori ĩpi⁹ cõpaſſi ſũt. Et Areſtoteles videns diſcipulos lachrymantes. vnũ ex his que₃ plus dilexerat ad ſe venire pcepit ꝛ ait. O mi fili ꝛ frater pete qꝺ vis excepta ſola ĩmortalitate quã porrigere nõ poſſũ. q₂ non habeo. ꝛ q₂ ſcis cũ ceteris ↄdiſcipulis q₂ diuitias nõ ẽ nobis licitũ poſſidere q̃s domicella noſtra phĩa q̃ liberalibus artib₉ radiata eſt ſp fugere conſueuit. cui⁹ nos pugiles exiſtim⁹. Idcirco ſi petis aliquã re₃ quã poſſideo tibi beniuolẽti aĩo dare nõ recuſo. nã etiã pomũ aureũ qꝺ ex plurib₉ habeo ↄfectũ p qꝺ longũ tpꝰ corpus meum ſuſtentatũ habui tibi nũc trado. At ille cu₃ gratiarũ actiõe illud ſuſcipiens ait. Rex celoꝝ quem poſſeſſore₃ fatemur eſſe oĩm bonoꝝ p hoc dono det tibi in futuro tranquillã vita₃. Ceteri reſpondẽtes dixerũt. Hoc faciat cõphenſor oĩm viſibiliũ ꝛ inuiſibiliu₃. Et ait Theofraſtus. O pnceps oĩm philoſophantiũ atq₃ ↄſolator oĩm nõ pigeat te ex ore oĩm audire vnũ ſmonẽ. Nã petim⁹ tuã excellentiſſimã prudẽtiã vt nũc in hora mortis tue aliqꝺ vbũ ſentẽtioſũ relinquas. q₂ ſcimus ꝙ mortẽ ſicut ꝛ tu euadere nõ valemus Rñdit Areſtoteles. Neſcio ad pſens quid dicã. ſ₃ hoc ſcio ꝙ hũc mũdũ humiliat⁹ intraui: anxius vixi: cõturbatus nũc egredior: inſcius ꝛ ignorans At ille in pſona alioꝝ ait. Rogamus vt obſcuritatẽ ſermonis nobis clari⁹ demõſtres. Rñdit Areſtoteles. O cõmilitones ac etiã filij necnõ diſcipuli mei chariſſimi nũc audite ꝛ pcipite vba oris mei. Na₃ humiliat⁹ mundu₃ intraui. i. de fetido ſpermate pceſſum habui. q₂ quid eſt hõ niſi ſperma fetidũ: ſaccus ſtercoꝝ: ꝛ cibus vermium. Anxius vixi q₂ in ↄtinuo laborꝭ motu vt ſcitis fui libros ſcribendo: noua adinueniẽdo: ↄtrarijs opinionib₉ reſiſtendo: diſputãdo: docẽdo: rõnibus

declarādo.idō ſemꝑ triſtem animū habui.quia labor ꝛ ſtudiū eſt de genere triſtabiliū. Cōturbat⁹ nunc egredior ꝛ etiā probdolor nūc ignoro vtꝝ vnq̄ facta mea placuerunt incōmutabili ꝛ incircūſcriptibili. Sꝫ qꝛ hac ꝯditiōe intraui mundū vt exirē.attamē ſcio ꝙ mors nō eſt pena hoīs ſed natura. Et hec eſt rō . qꝛ natura hoīs.i.cōiunctio aīe ꝛ corporis ſi deeſſet nec mors eſſet que tā dure cruciat atq̄ moleſtat. Inſcius ꝛ ignorans. Nā in futuro ſententiā meā nulli cōicare valeo. vbi intelligētie rōnalium plus ſentiūt de artibus liberalibus q̄ nos qui ſum⁹ homines corruptibiles ꝛ mutabiles. Et ait. O mors cur appropinquas mihi.anima mea que ē imortalis te vincere deberet:en iaceo ſupinus. tu qui es cauſa omniū cauſaꝝ miſerere mei His dictis emiſit ſpiritū. O igitur q̄ amara eſt mors oībus pſertim delicatis ꝛ diuitibꝫ qui nō ꝯſueuerunt labores vigilias afflictiōes ꝛc. Pauperes eñ facilius moriunt̄ q̄ diuites, ꝛ penitētes q̄ delitioſi. Tertio mortis amaritudo cauſat̄ ex terrore dānationis. Nā tūc diabolus oēs vires apponit vt fortius tētando perdat ſciēs ꝙ ſi tūc ſuperauerit ſempꝫ ſubiugabit ꝛ ſi ſupatus fuerit amplius nō pualebit. De iſta tentatione dicit dñs Geñ. iij Tu inſidiaberis calcaneo.i.fini ei⁹ tunc eñ implebit̄ qd̄ in figura dicitur Dañ.vij. ꝙ quattuor venti.i.quatuor affectiōes pugnabant in mari.i. ī corde amaricato mortis dolore ſcꝫ gaudiū:timor:ſpes ꝛ dolor. Nā ab oriente venit vn⁹ diabolus repſentās mūdanū gaudiū.ꝛ dicit peccatori. O q̄nta gaudia habuiſti in ſuperbia:luxuria:gula:dñatu ꝛc. Ecce nunc oīa iſta auferent̄ a te.quid feciſti tu deo ꝙ ſic ſpoliat te.quare ergo te creauit ꝛc. Ab occidēte venit alter diabolus repſentans dolorē de amiſſione bonoꝝ temporaliū:vxoris ꝛ filioꝝ ꝛc. Ab aquilone venit terti⁹ diabol⁹ repſentās eternam damnationē. quia ab aquilone pandet̄ oē malum. Ab auſtro venit quartus repſentans ſpem cōualeſcēdi:vt ſic nō curet de ſalute. Ideo dicit Berñ. Si nō dñs cuſtodiat exitū meum heu ero ſine dubio demonū mancipiū niſi aſſiſtente qui me redimat ꝛ ſaluū faciat. O magna tūc erit amaritudo vbi tā forti inimico quilibꝫ exponit̄ pugnaturus ꝛc. ¶ Tertio notemus hui⁹ amaritudinis ſpecialem rationē. Naꝫ inter alias mortis amaritudinis poteſt eſſe triplex ratio.ſ.

Prima inexorabilitas.
Secūda ꝯtēptibilitas.
Tertia timoroſitas.

Primā rationē dixi mortis amaritudinis fore inexorabilitatē. Non enim amara mors quādo hora ipius venerit expectat p annū menſem vel diem Ideo pmonuit ſaluator Marci.xiij. di. Uigilate neſcitis qñ tēpus ſit: ſero an media nocte an mane ꝛc. vt cū venerit repente inueniat vos dormientes. Intātū ei ē mors inexorabilis ꝙ nihil de tpalibus pter pctm̄ ꝛ meritū homini pmittit inde portare quocunq̄ quis blādiat̄ ei di. O bona mors. o dilecta mors mitte ſaltē hoc palatiū hoc cellariū. hāc pecuniā. certe nō audiet. Uñ Berñ. Mund⁹ inexorabilē ꝯſtituit ianitorē ꝛ q̄ mundi ſunt nihil ſinit aſportare. O amaritudo amariſſima oīa ſimul amittere q̄ multis laborib⁹ q̄ſierat. ꝛ p q̄bꝫ aīaꝫ ꝓpriā periculo expoſuit. tūc eñ intelligit q̄ modica caduca ꝛ deceptoria fuerunt oīa mūdana. Secūda rō amaritudinis mortis ē ꝯtēptibilitas. qꝛ tūc ꝯtēnit̄ fili⁹ a patre. mat̄ a filia. vir ab vxore ꝛc.

intantū ꝙ nolūt iā ꝑ ſeptē dies ſecum habitare: ſʒ abſcōdunt euʒ ſubtꝰ terrā Un̄ Bern̄. Quid fetidiꝰ hūano cadauere. qd horribiliꝰ mortuo hoie cuius erat in vita gratiſſimꝰ amplexus fit i morte horribilis aſpectus. Deniqȝ ſic ꝯtenit ꝙ nullus ex charis eiꝰ vult eū ſeq. Amaricat nāqȝ multū de hoc ꝙſi deberet ire romā vel hieroſolymā inueniret ſocios. ad ianuaʒ vo mortis nullū inueniet, ſed ſolus ingrediet ignotā regionē. Un̄ Chryſ. in ſmone de patiētia. Moriturꝰ cūctos ſalutat do nec ſue mentis dn̄s eſt, donec lingua loqui poterit di. Ualete inquit amici mei ⁊ deū ꝑ me exorate, iter em̄ pago extraneū qd nunqȝ ambulaui. ⁊ regionez longinquā quā nunqȝ vidi. ⁊ in alteruʒ ſeculū animaꝝ vnde nullꝰ reuerſus eſt. ⁊ in manſiones metuēdas ad quas nullus me comitat. ⁊ añ iudicē terribilē vbi neſcio qd mihi ꝯtingat. Ecce quero adiutorē ⁊ nullus eſt qui me eripiat. quero q̄ me comitet ⁊ nullus mihi cōpatit. O amariſſimuʒ iter quō ꝯfudiſti me. oēs amici mei ſpreuerunt me. Hinc ⁊ de Alexandro legit ꝙ cū mortuꝰ eſſet ſeptē phi venerunt ad lamentandū euʒ. Quoꝝ vnꝰ dixit. O Alexander heri dn̄abaris toti mūdo ⁊ hodie mors dn̄atur tui. Secūdus ait. O alexander heri nō ſufficiebat tibi totus mūdus. nunc tibi ſufficiunt due vlne terre. Tertius dixit. O alexāder heri habebas comitiuam tot dn̄oruʒ. hodie ſolus iaces in ſepulchro. Quartꝰ ait. O alexāder heri oēs te timebant. hodie nullꝰ te mortuuʒ timet. Quintꝰ ait. O alexāder heri vox tua terrebat oēs. hodie morte deuictus nō potes loqui. Sextꝰ ait. O alexander heri habebas tot regna in tua poteſtate. hodie tenet te mors in ſua. Septimꝰ ait. O alexāder heri comedebas tot cibaria delicata. hodie factus es eſca vmiū. O cadauer ꝯtēptibiliſſimū oim cuius nec cutis nec oſſa nec viſcera nec caro valēt ad vſus hoim. ſʒ tm̄mō vermiū. Tertia rō amaritudinis mortis eſt timoroſitas. tunc em̄ moriturꝰ circūdabit vndiqȝ inimicis. Ab ante habebit reā ꝯſciaʒ q̄ eum amaricat. Ps. Pctm̄ meū ꝯ me eſt ſp A dextris ꝓpriū angelū q̄ dicet demonib. Deꝰ dereliqt eū ꝑſeqmi ⁊ cōphēdite ⁊ ducite noſtruʒ exulē ⁊ veſtꝝ cōpatriotā in infernū vt ſit ibi in eternū ꝑda demonū. A ſiniſtrꝭ habebit oēſ demones ius ſuū expectātes. iuxta illd Exo. xv. Dixit inimicꝰ ꝑſeqr ⁊ cōphendā ⁊ diuidaʒ ſpolia. O deꝰ eterne q̄lis erit iſta diuiſio. Diuidēt nāqȝ pctōreʒ i tres ptes ⁊ q̄libʒ accipiet ſuā ptē ita letāter ꝙ ꝑ duab ptib nō daret ſuam Res em̄ tpales ſuccedūt frib ⁊ amicꝭ q̄ nō darēt ꝑ mortui hois corpe ⁊ aīa. Corpꝰ vo ſuccedet vermib q̄ ſilr non darēt ꝑ aīa ⁊ reb. Aīa vo ſuccedet demonib q̄ etiā nō darēt ꝑ rebus ⁊ corpore. iuxta illd Gen̄. xiiij. Da mihi animas cetera tolle tibi. A ſurſū moriens pctōr habebit inimicuʒ pꝯſſimū xp̄m iuſtū iudicē q̄ dicet ad angelos. Ecce iſte inimicus meus voluit me ꝓuare ꝑ ſuā ſuperbiā honore meo debito. Ecce iſte eſt hō maledictꝰ q̄ iteꝝ me crucifixit ſuis pctīs ſpreuit me ⁊ legē meaʒ ꝑ gule luxurie ⁊ vindicte delectatōne. paruipēdit redēptionē ſue aīe ſanguinis mei p̄cioſam effuſionē. Uideat iā ſi ſit q̄ eū eripiat qui ſperauit in multitudine diuitiarū ſuarum. O dulciſſime chriſte reſuſcita nos nunc in porta miſericordie a morte culpe dicendo. Adoleſcens tibi dico ſurge, et redde nos ſancte matri ecclīe. quia defūcta aīa noſtra iam exportata eſt ꝑ portas quinqȝ ſenſuū ad diuerſa vitia ſe dif⸗

fundēdo.p q̄ tua rſuſcitatōe laudem⁹ te eternalit̄. Qui cū deo p̄re ꝛ ſp̄uſcō viuis ꝛ regnas in ſ.ſ. Amē.

De eadē dn̄ica.xv.poſt pēthe.

Sermo.cvj.

Dominus miſericordia mot⁹ ſup eā dixit illi. Noli flere. Lu.vij.ꝛ in euāgelio. Jn quo q̄dē euāgeliſta q̄ttuor p ordinē inſinuat.ſ.

Primo humanā miſeriā
Scdo fletus efficaciā
Tertio xp̄i magnā miſericordiam.
Quarto pp̄li ex h̄ reuerētiā

Primo nāqꝫ euāgeliſta inſinuat hūanam miſeriā deſcribēdo cuiuſdā iuuenis mortē. Magna ſiq̄dē miſeria ē oībus neceſſario mori. Jō dic̄ Aug.d̄ v̄bis dn̄i Nōne ſūt mali dies q̄s agim⁹ in corruptela hui⁹ carnis inter tantas difficultates.vbi falſa voluptas.nulla gaudij ſecuritas.timor torquēs.cupiditas auida.triſticia arida. Ecce q̄ꝫ mali dies ꝛ tn̄ rogāt hoīes deū vt diu viuāt. Quid eſt autem diu viuere niſi diu torq̄ri. Chryſ.ſup Mat. O miſerrimus mūd⁹ ꝛ miſerrimi q̄ eū ſequūt̄ ſemp hoīes mundialia opa excluſerūt a vita. Jdeo dicit Sen̄.in ep̄la. Non viuere bonū eſt.ſed bn̄ viuere:itaqꝫ ſapiens viuit quātū dꝫ non q̄ntū poteſt

Scdo euāgeliſta inſinuat flet⁹ efficaciam. Cū em̄ mr̄ vidua deplorabat filiū vnicū vidēs xp̄s ei⁹ fletū ꝯſolat⁹ ē eam dicēs. Noli flere. Multū quippe p̄t efficere apd̄ deū lachryma boni cordis. Hinc dicit Caſſio.ſup pſ̄. Nemo ad deū flens acceſſit q̄ nō impetrauit qd̄ poſtulauit. Et Hiero.ī ep̄la. O humilis lachryma tuū eſt regnuꝫ.tua eſt potētia.aſcēdis tribunal iudicis. inimicis accuſantibꝫ ſilentiū imponis.ſi ſola intras vacua nō redibis. Jn cui⁹ ſignū ſaluator baiulans ſibi crucē ad flentes ꝯſolandas ꝯuerſus eas ꝯſolādo pphetauit dicēs. Filie hierl'm nolite flere ſup me ſꝫ ſup voſipas flere ꝛc̄.

Tertio euāgeliſta inſinuat xp̄i magnam miſericordiā dicēs. Jeſus miſericordia mot⁹ eſt ſup illā. Licet ei dei filius oībꝫ miſereat̄ tn̄ ſpēaliter miſeris.ſicut paupibꝫ humilibꝫ et viduis. quia eſt deus orphanoꝝ ꝛ iudex viduaruꝫ. Jō dr̄ Ecci.xxxv. Nōne lachryme vidue ad maxillas deſcēdūt.de maxilla aūt aſcēdunt vſqꝫ ad celū.ꝛ dn̄s exauditor nō delectabit̄ in illis.q.d.ſed acriter iudicabit. Prouer.xxij. Nō facias violentiā paupi q̄r paup eſt:neqꝫ ꝯteras egenū in porta.q̄r dn̄s iudicabit cām eiuſ. Et licet hec ſit magna miſericordia tn̄ maior eſt qua nos redemit ab eterna morte. Unde Anſ̄ lib. Cur deus hō. Quid miſericordi⁹ itelligi valeat q̄ꝫ q̄ pctōri eternis tormentis deputato ꝛ nō habēti vn̄ redimat ſe deus pater dicat. Accipe vnigenitū meū ꝛ da p te.ꝛ ipe fili⁹.tolle me et redime te. Quarto euāgeliſta inſinuat reuerentiā exhibitaꝫ a populo viſo hoc maximo miraculo. Jdeo dic̄. Accepit oēs timor ꝛ magnificabāt deū dicentes. Quia ppheta magnus ſurrexit in nobis.ꝛ quia deus viſitauit plebem ſuam. Dicit̄ igit̄. Jeſus miſericordia mot⁹ ꝛc̄. Ex his nāqꝫ v̄bis p p̄ntis ſmonis materia duo notem⁹ documēta ſaluti vtilia.ſ.

Primū magni timoris occaſioneꝫ ibi. Jh̄s miſcd̄ia mot⁹ ſup illā.

Scōm magni amoris ꝯſolationeꝫ ibi.dixit illi.noli flere.

Z Primum inq̄ā documentū declarandū ex p̄miſſis thematis verbis notemus magni timoris occaſionem cum dr̄. Jeſus miſericordia mot⁹ ſup flentem matrē. Ex quibꝫ reducamus

in memoriā ꝙ oēs debem⁹ mori de ne
ceſſitate. iō pie debem⁹ timere deū. q̄a
dr̄ Eccl. i. Timēti deū bn̄ erit ī extrēis.
⁊ ī dieb⁹ defunctiōis ſue bn̄dicet᷑. Non
ſolū deū ſ; ⁊ mortē debem⁹ timere ſpe-
cialiter ꝓpter ſex. ſ.

Primo ꝓpt ei⁹ velocitatē.
Scdo ꝓpt eius facilitatē.
Tertio ꝓpt eius dubietatē
Quarto ꝓpt ei⁹ occupabilitatē.
Quinto ꝓpt demonū īportunitatē.
Sexto ꝓpt ſequētiū qualitatē

Primo itaq; mortē debem⁹ timere ꝓ-
pter ei⁹ velocitatē. Velocit᷑ nimiru; ad
eam currim⁹ ⁊ ipa ad nos. Hic Job
vij. Dies mei veloci⁹ trāſierūt q̄ a tere-
te tela ſuccidit᷑, ꝯſumpti ſunt abſq; vl-
la ſpe. Et notāter dicit q̄ a texēte. quia
texēs nō ſcindit telā q̄uſq; pficiat᷑ ſ; de
vita nr̄a q̄ntū tpis fluxit tantū texit. ⁊
ſtatim mors ſcindit. Et eiuſdem. ix. Di
es mei velociores fuerūt curſore. Cur
ſor eī q̄ntūcūq; velocit᷑ currat tn̄ aliq̄n
q̄ſcit ſaltē in comedēdo vl' dormiēdo.
S; hoīes ta; dormiēdo q̄ comedēdo
ꝯtinue vadūt ad mortē. Vn̄ Aug. Tē-
pus vite pn̄tis nihil aliō ē q̄ curſus ad
mortē. in q̄ nemo paululū tarde vl' tar
dius ire ꝑmittit᷑: ſ; oēs pari motu vr-
gent᷑. iō dic Sen. Quotidie morimur
q̄tidie aliq̄ ps vite nr̄e dirimit᷑. ⁊ tūc q̄;
cū creſcim⁹ vita nr̄a decreſcit. O igit᷑ fi-
lij adā audite q̄d clamitet ps. oīb⁹ di-
cēs. Dies nr̄i ſic vmbra declinauerūt.
Vmbra hoīs ſequit᷑ eū quocūq; vadit
vbi ponit veſtigiu; ⁊ vmbra ſtabit. ſic
ſeq̄t᷑ mors vitā iſtā. Dicebat q̄dā ꝙ ſi iu
dicē fidelē deberet eligere: mortē p̄ cete
ris eligeret. eo ꝙ nō ē acceptio pſonaꝝ
apd eā. nec miſeret᷑ pupillo. nec defert
ſeniori. nec timet potentē. nec veret᷑ no
bilē. nec horret pauperē ſeu ignobile;.
nec dimittit diuitē. nec ꝯtēnit infimu;
nec pcit ſapiēti vl' inſipiēti. iō dr̄ Eccli.
xlj. O mors bonū ē iudiciū tuū. Vnde
narrat Joh. damaſce. ꝙ cū ioſaphat fi
li⁹ reg; educeret᷑ de palacio ad ſolaciū
cū omi genere muſicoꝝ ⁊ gaudio ma
gno obuiū habuit leproſu; ⁊ cecū. ⁊ cū
q̄reret q̄d h̄ eēt. dictū fuit ei ꝙ ſic paſſio
nes hūane pcedentes ex ineq̄litate hu
moꝝ q̄ nō ſunt oīm ſ; eſſe pn̄t. poſtea
cū videret ſenē decrepitū ī curuatum ⁊
balbutiētē ⁊ q̄reret cur eſſ; ita curuus
balb⁹ ⁊ edētul⁹. rn̄ſum fuit ei ꝙ ex ſene
ctute magna ad quā opt; oēs ꝑuēire:
niſi p̄occupet mors. nec pn̄t hoīes vi-
uere circa cētū annos q̄n ad hūc ſtatū
ꝑueniāt. Tūc iuuenis his audit᷑ cepit
cogitare de morte. ⁊ delicias carnis: ho
nores: ⁊ mōi diuitias horrere ac q̄re-
re ſi eēt alia vita p⁹ hāc ⁊ q̄d ſit futurū
⁊ didicit q; mors oēs hoīes ꝯſumit. o
filij hoīm vt q̄d diligit; vanitatē ⁊ q̄ri-
tis mēdaciū cogitādo: loq̄ndo: laborā
do: fatigādo p his q̄ mūdi ⁊ carnis ſc̄
O cur nō mag; q̄ritis veritatem ⁊ ſaluti
vr̄e vtilitatē. Ecce mors ſtat ī forib⁹ vt
rapiat. diabol⁹ vt torq̄at. mūd⁹ circū-
ſtat vt iſta obliuiſci faciat cū delectamē
tis. putat; ꝙ vſq; ad annū aliq̄ ex vob
q̄ aſtat; non morient᷑. ⁊ forte hac ſepti-
mana. dica; breuit᷑. forte hodie. Cito
igit᷑ finē vite faciem⁹. Scdo deniq;
debemus mortē timere ꝓpt ei⁹ facilita
tem. q̄ cito mors occidat hoīem: pat;
cum vn⁹ morſus rabidi canis. acule⁹
ſerpētis. viſus baſiliſci. pūctura vnius
acus. S; ⁊ febrilis calor fortiſſimum
deijcit. ex nutrimēto ſine q̄ nō viuit ho
mo ſepe incurrit᷑ mors. Aliq̄ ex nimia
triſticia. Alij ex nimio gaudio. O quot
vidiſti vel audiſti a dicentib⁹. ille ludē
do finē fecit. ille comedēdo interijt. ille
de alto cadendo. ille obmuteſcēdo. ille
veneno. ille bene loquendo. Et ſic om
niū finis mors. Bene ergo dicit Jaco.
c. iiij. q̄ eſt vita vr̄a. vapor ad modicu;

parēs. Et Bern. in ſmōe. Miſer hō q̄
re oī hora te nō diſponis. cogita iā te
mortuū quē ſcis d̄ neceſſitate moritur̄.
diſtingue q̄lit̄ oculi vertent̄ in capite. vene
rūpent̄ in corpe. ⁊ cor ſcindet̄ dolore.
Hic Seneca. Oēs dies velut vltim⁹
ordinādi ſūt. d̄ felicitate hoīs dies idi
cat vltim⁹. Idē. Nemo ſcit noſtrū q̄z p
pe vſet termin⁹: ſic ita formem⁹ aim
tāq̄z ad extrema vētū ſit. veniētē nemo
hilarī morte recipit niſi q̄ ſe ad illā diu
cōpoſuerit. O igit̄ pctōres p̄ſūptuoſi
fallacia mūdi decepti. vel certe volu-
ptate carnis ſeducti. q̄ nihil curatis de
morte. nihil de ſalute q̄ſi ſitis ſp̄ victu
ri cū tn̄ in vnico filo pēdetis in corpore.
Et valde mir̄ ē q̄ ſic exiſtētes gaudere
poſſitis. Un̄ narrat̄ d̄ q̄dā tyrāno ſyci
lie dn̄o admodū triſti. Q̄, dū q̄dā ei⁹
amic⁹ laudaret ipi⁹ ſtatū ⁊ vn̄ haberet
cauſaz gaudij. q̄ volēs exēplo rep̄hēde
re ipm ordinauit vt ſecū prāderet. ipe
vo ordinauit vnico filo ligatū in ſola
rio ſup caput recūbētis gladiū acutiſ
ſimū depēdere. q̄ d̄ pūcto ad pūctū vi-
debat̄ cadere. Cūq̄z miles ſubter gla-
diū reſidēs paueret ⁊ triſtaret̄ ſollicita
bat̄ a tyrāno ad comedēdū ⁊ ꝯgaudē-
dū. Qui ait. Quō iocūd⁹ eē potero. q̄ i-
minēs piculū gladij cadētis ptimeſco.
Tūc tyrān⁹ ait. Si vnū gladiū ſuſpē-
ſuz timēs ꝯtriſtat⁹ es. quō magis ego
q̄ tot picula mortis ſup me habeo nō ti
meā. ſup me eīm ē gladi⁹ veneni. infir-
mitatū. pſecutionū ⁊ ipi⁹ mortis. Ter
tio debem⁹ mortē timere ꝓpt̄ ei⁹ dubi
etatē. Incerta nāq̄z ē hora mortis. iō di
cit Origenes: Nihil certi⁹ morte. nihil tn̄
incerti⁹ hora mortis. Nā ⁊ xp̄us admo
nuit di. Eſtote pati q2 neſcitis diē neq̄z
horā. Eſt q̄dē incertū hoī q̄ tpe. q̄ loco.
q̄ mō. q̄ ſtatu moriat̄. Un̄ q̄tū ad tps
ait dn̄s ieſus. Uigilate q2 neſcitis qn̄ tē
pus ſit. ſ. mortis. Neſcitis ei qn̄ vēiat dn̄s

ſcz ad vocādū p morte. ad reddēdā rō
nē. an ſero: an media nocte: an gallicā
tu: an mane. Sero ē etas ſenectutis. q2
finis diei. Media nox infantia ⁊ pue
ricia q2 plena tenebris ignorātie. Gal
licāt⁹ adoleſcētia. q2 lux rōnis tūc ap-
parebit. Mane virilis etas. q2 tūc ple
na luce rōnis ꝯſtituit̄ hō. ⁊ ſic ſp̄ ē vigi
lādū q̄ ꝯſilia ſuſcipit filij dī xp̄i. Incer-
tus deniq̄z ē loc⁹ mortis. vtrū in domo
vel in via aut in mari vel in terra ſil-
ua agro vel ciuitate. iō dicit Seneca.
Mors inſidiat̄ in oī loco ⁊ tu in omī
loco ſecur⁹ expecta. Incert⁹ ē etiā mo-
dus mortis vtrū morte naturali vl̄ ſbi
ta aut violēta. Cogitabat nāq̄z b. fran
ciſc⁹ vtrū amore xp̄i crudeli morte mo
reret̄. iō trib⁹ vicib⁹ iter cepit verſus p-
tes īfideliū. ſz xp̄us ipm reſuauit ſuis
ſtigmatib⁹ inſigniēdū. Un̄ legit̄ lib. d̄
ſeptē donis. q̄ cū q̄dā vſurari⁹ apd̄ di
uionē an̄ portā eccl'ie btē v̄gīs deſpon
ſaſſet q̄ndā: cū q̄ diu viuere matrimo
nialiter credebat. ex dī iudicio imago
cuiuſdā alteri⁹ vſurarij ſculpta ſupra
portā cū burſa lapidea quā piecit ſup
caput ei⁹ ex cui⁹ ictu ſubito piit. O dn̄e
de⁹ iuſte ⁊ verax q̄z p̄fūda ſunt iudicia
tua. q̄ q̄ſdā pctōres adhuc in p̄nti pu-
nis. oēs vo in futuro niſi ad te ꝯuertā
tur. Incert⁹ nouiſſime ē ſtat⁹ mortis
vtrū in grā vel mortali culpa niſi cui
dn̄s reuelauerit. Un̄ dr̄ Eccs. ix. Sūt
iuſti atq̄z ſapiētes ⁊ opa eoꝝ in manu
dī. ⁊ tn̄ neſcit hō vtrū amore aut odio
dign⁹ ſit. Quāuis q̄s poſſet credere ve
re ſe penituiſſe. tn̄ ex h̄ nō pōt certitu-
dinaliter ſcire ſi ē dign⁹ amore dī aut
ei⁹ odio. Quia dicit Apl's. Nihil mihi
ꝯſci⁹ ſū. ſed nō in hoc iuſtificat⁹ ſū. Cu
ius rō eſt. q2 dicit Ps. Delicta q̄s itel
ligit. Pōt eīm ita eē mortale peccatuz i
omiſſiōe alicui⁹ boni debiti ſicut in cō-
miſſiōe mali. ſz min⁹ cognoſcūt̄ delicta q̄

dicunt̃ q̃ſi derelicta. Et etiã q̃uis ſm pbm delectabiliter opari v̄tuoſa ſit ſignũ habit⁹ generati.opera vo v̄tuoſa faciũt dignũ dei dilectiõe.tñ q2 actus v̄tutũ acquiſitaꝝ p frequẽtes actus ſimiles ſũt oĩno actibus v̄tutũ infuſarũ.actus aũt ex acq̃ſitis v̄tutibus ſolũ nõ ſunt meritorij ꝛ nec ꝑ ꝯſequens faciũt dignũ dei amore:ſed actus virtutũ infuſaꝝ.ideo nõ poſſunt ex h̄ homines certitudinaliter ſcire quo ſtatu moriant̃.ſ3 ſum⁹ velut in carcere detẽti.qui educimur q̄dã ad honorẽ.q̄da3 ad ſuſpẽdiũ.quidã ad v̄bera.iõ cũ timore trãſigam⁹ vitã hãc hũiliãdo ões aĩas noſtras. Quarto debemus timere mortẽ ꝓpter eius occupabilitatẽ q2 occupat ipa oẽs actus ꝛ ſenſus.auferẽs pedibꝫ poteſtatẽ ambulãdi.manibꝫ opandi.lĩgue loquẽdi.ori comedẽdi.oculis videdi.imo totũ cogitatũ retorq̄t ad corpis dolores.Hic Greg. Tãta ẽ ibi vis dolorꝫ ꝙ alibi non poſſit ferri impet⁹ cogitatiõis.Iõ du3 es ſanus age penitẽtiã.q2 ſera pnia multos fefellit vt dicit Aug.li.ð pnia.Uñ etiã habituatis in bonis difficile ẽ tũc bona ruminare.multo magꝭ habituatis in malis.qð etiã ex dei fit iudicio iuſto.Aug.Hac aĩaduerſiõe pcutit̃ pctõr vt moriẽs obliuiſcat̃ ſui q̄ dũ viueret oblit⁹ ẽ dei.Uñ in li.de ſeptẽ donis legit̃.ꝙ cũ q̄dã longo tpe ſeruiſſet cuidã pncipi ꝛ grauiter egrotaret ꝛ viſitat⁹ ab eo req̄ſiſſet quo ĩdigeret.Cui eger.Peto te ꝑ oĩ meo ſeruitio vt liberes me ab infirmitate ſaltẽ ad hora3. Rñdit pnceps.h̄ nõ põt ali⁹ facere niſi de⁹.ꝛ eger ait illi.Ego q̄3 illi ſoli promitto me ſeruituꝝ ſi liberabit me.q̄ liberat⁹ h̄ qð pmiſerat ĩpleuit. Quito debem⁹ timere mortẽ ꝓpter demonũ importunitatẽ.Dictũ nãq3 eſt mulieri in pſona cuiuſlibet aĩe.Ipa cõteret caput tuũ.ꝛ tu inſidiaberis calcaneo ei⁹.Tunc eñi mulier ꝯterit caput ſerpẽtis antiqui qñ pncipia vitioru3 ſupat que diabol⁹ ſuggerit. Sed ſerpens inſidiat̃ calcaneo quãdo in fine vite fortiter tentat.Hinc Gregoꝛ.ſup illud euangelij.Ueniẽt dies in te.Lu.xix.Ecce ibi dicit̃.dies venient.ſc3 mortis.ꝛ circũdabunt te inimici tui vallo ꝛ coanguſtabũt te vndiq3 ꝛ ad terrã ꝓſternent ꝛc̃.Inimici iſti ſũt demones.q̄ in fine vite circũdant anima3 vallo tentationũ diuerſarũ vt euadere non poſſit de manibus eoꝝ.ꝛ coanguſtãt diuerſis modis vt ꝓſternant tandem corpus ad terrã.ꝛ anima3 ad centru3 terre.i.in infernũ.Unde Bern.Quãtus erit pauor o aĩa miſera cũ dimiſſis oĩbus quoꝝ ta3 iocunda fuit pſentia.tam gratus aſpectus.tã familiaris habitatio alienã penitus regionẽ ingrediens cateruatim infinita demonia ad te exire videbis. Cũ g̃ aĩe peccatorũ egreſſure ſũt de corpib⁹ ait dñs ꝑ Hieremiã.c.xv.Si dixerint ad te q̄ egredіemur ait dñs.ſ.angelo dices eis. Qui ad mortẽ ad mortẽ.q̄ ad gladiũ ad gladiũ.qui ad fame3 ad famẽ.qui ad captiuitatẽ ad captiuitatẽ.ꝛ viſitabo ſuper eos quatuor ſpecies.gladiũ ad occidendũ.canes ad lacerãdum.volatilia ad deuorandu3.beſtias terre ad diſſipandũ.Unde legit̃ in vita ſpatrũ ꝙ dũ quidã ex fratribꝫ moreret̃ infeſtatus a demonibꝫ maledicebat diem ꝛ horã in qua religionẽ ĩtrauerat.Pſallentibꝫ deinde fratrib⁹ et miſericordia3 dei implorãtibꝫ eger exhilarat⁹ benedicere cepit flens xp̄i paſſionẽ ꝛ beatã v̄ginẽ ac diẽ ꝛ hora3 in q̄ religionẽ intrauerat.Et querentibus quare prius ſic maledixiſſet.Reſpondit quia propter infeſtationes demonum turbatus inſaniebat.ſed tande3

auxilio dei z btē ꝟginis certificatꝰ fue/ rāt de ſua ſalute. O deꝰ miſericors quid tūc erit de iſtꝫ obſtinatꝫ pctōꝛibꝫ Se xto debemꝰ timere mortē ꝓpt ſequenti um qualitatē. Nā multa mala ſequū tur ipam mortē. qꝛ totꝰ mūdꝰ relinqt in quo cū tot laboꝛibꝫ tot curꝫ acquiſi uit bona Job. j. Nudꝰ egreſſus ſum d̄ vtero mr̄is mee: nudꝰ reuertar illuc. Ipa nāqꝫ mors aufert amicos: cōſan guineos: pulcritudinē. foꝛtitudinem. dignitatē. Eccl. x. Nō cū moꝛtuꝰ fue/ rit hereditabit ſerpētes beſtiaſ z ꝟmeſ Et vt a qbuſdā dr̄ Moꝛtuo homine de cerebro eiꝰ naſcit bufo. de renibꝫ ſer pens. de vētre lūbrici. de carne ꝟmes. de lingua aſtolabꝫ. Vñ Bern̄. Quid fetidius humano cadauere. qd̄ hoꝛri/ bilius moꝛtuo hoīe. cuiꝰ erat in vita ḡ tiſſimus amplexꝰ fit ī moꝛte hoꝛribil̄ aſpectꝰ. Quid ḡ pſunt diuitie. qd̄ ho/ noꝛes. diuitie nō liberāt hoiem a moꝛ te. delicie nō liberāt a verme. honoꝛes nō liberāt a fetoꝛe. qui mō ſedebat di/ ues z glioſus in throno: mō iacet pau per in tumulo. Qui delicijs veſcebat: nūc a vermibꝫ in ſepulcro cōſumitur. Vñ legit libro de ſeptē donis ꝙ Sol/ danus magnꝰ pnceps ſaracenoꝝ fec̄ ſibi poꝛtari ſudariū ſuū cū videret ſe ꝓ pinquū moꝛti. z fecit illud clamando depoꝛtari ꝑ ciuitatē dicēs. Tantū de/ poꝛtabit ſecū pnceps magnꝰ ſoldanꝰ de oībꝫ bonis. iō memoꝛare nouiſſi ma tua z nō peccabis. O qd̄ cogitatis potētes. o qd̄ diuites. ſtatim tranſfere mini ab ocul'bꝫ hoīm. cū qbꝫ vobiſ magna fiducia. magna glia. mag̃ pō pa. nec videre poterunt viuentes quō aīa hoſpitabit in futuro. Ergo nullū vob de moꝛte efficaciꝰ remediū ꝗ̄ bo/ na vita de dei miſericoꝛdia: tūc erit ve ra fiducia ſi hic ſm xp̄i ꝯſiliū de mam mona iniquitatis feceritis vob ami/ cos qui recipiant vos in eterna taber nacula. qꝛ hic nō habetis manentē ci/ uitatē ſꝫ futurā inqratis. B Secū dum ꝗ̄ documentū ex pmiſſis ꝟbis thematis notemꝰ magni amoꝛis ꝯſo latiōem cū dr̄. Dixit ſcꝫ mulieri vidue. noli flere. Magna ꝑfecto ꝯſolatio eſt quādo filius eterni dei ſic ꝯſolat flen/ tem mr̄em dicēs. Noli flere. Ex qbus xp̄i verbis intelligamꝰ ꝙ ſuꝑ moꝛtuū paꝝ debemꝰ flere z multū ꝯſolari. Iu xta illud Eccl. xxij. Suꝑ moꝛtuū plo/ ra defecit em̄ lux illiꝰ. Glo. lux gr̄e qua ampliꝰ nō pōt mereri Et ſubdit. Mo dicū ploꝛa ſuꝑ moꝛtuum qm̄ requeuit Vñ moꝛtui nō ſūt flēdi inconſolabilit ꝓpter qnqꝫ: ſ.

Primo ꝓpt debitū vniuerſitatꝫ.
Scdō ꝓpt decretū diuīe volūtatis.
Tercio ꝓpt amaricatōꝫ vanitatꝫ
Quarto ꝓpt lucꝝ magnū felicitatꝫ
Quito ꝓpt dānū magnū picſoſita (tis.

Primo dixi ꝙ moꝛtui nō ſunt incōſolabilit flēdi ꝓpter debitum vni uerſitatis qd̄ ꝯtraximꝰ ꝑ trāſgreſſionē primi parentis. Gen̄. iij. In quacunqꝫ die comederis ex eo moꝛte moꝛieris. ꝓ pter quod dicit apl's Heb. ix. Omibꝫ ſtatutuꝫ eſt ſemel moꝛi. Jō q̄rit ps. di. Quis ē hō q̄ viuit z nō videbit moꝛtē. q. d. nemo ſiue nobil' ſiue ignobil' ſiue diues ſiue pauꝑ ſiue iuuenes ſiue ſe/ nes. qꝛ oīe qd̄ oꝛit moꝛit. Dic. ij. Re gum. xiiij. Oēs moꝛimur z q̄ſi aqua dilabimur in terrā. z ſic ē debituꝫ vni/ uerſitatis a q̄ nō fuit liberata imacl'a ta ꝟgo maria neqꝫ inocētiſſimꝰ filius eiꝰ xp̄s. qn potiꝰ crudeliꝰ in cuꝫ deſeuit mors Scdō deniqꝫ moꝛtui n̄ ſt̄ icō/ ſolabil'r deflēdi ꝓpt decretū diuīe vo/ lūtatꝫ. Diuīa eī volūtas ex ſua iuſticia inflixit hāc penā moꝛtꝫ ꝓpt pctm̄ puni endū in oēs q̄ oꝛiginalit z ſm carnem deſcēdunt ab adam. Ps. Dominus

mortificat et viuificat. Dicam⁹ igit̄ deo Juſt⁹ es in oīb᷑ vijs tuis et benignus erga hoīes. q̄ eterna morte nō dānaſti ſic̄ diabolū ſʒ tpali morte. tu enim ſcis qñ debent et qualiter mori. Dicit nāq̄ Aug. q̄ de⁹ adeo bon⁹ eſt q̄ nihil mali pmittit qn̄ bonū elicere velit. ideo dicam⁹ de morte caro⁊ illō Matth. vj Fiat volūtas tua. Sic etiā xp̄s fili⁹ dī orauit añ ſuā acerbā mortē Matth. xxvj. Nō ſic ego volo ſed ſic̄ tu vis pat̄ Qui ei incōſolabilit̄ flet q̄ſi ꝯ diuinā volūtatē inuehit̄ Tertio imoderate nō debem⁹ flere mortuos ꝓpt̄ amaricatōis vanitatē. Uanū ei dr̄ ſm pbm qđ nō ſortit̄ effectū. ſicut medicina dr̄ vana que nō curat morbū. ita fletus qui nō reſuſcitat mortuū. Unde legit̄ ij. Re. xij. q̄ cum dauid peccauit cum berſabee in adulterio vxore vrie. quē ordināſ in aciē belli vt occideret̄. tunc ex iuſſu dñi venit nathan ꝓpha ad dauid dī. Feciſti malū in ꝯſpectu dñi. q̄ obrem nō recedet gladi⁹ de domo tua Ecce ego ſuſcitabo ſup te malū. tu eñ feciſti abſcōdite ego aūt faciā vbū iſtō in ꝯſpectu oīs ppl̄i iſrl̄. Rñdit dauid Peccaui dño. Dixitq̄ nathan ad Dauid. Dñs quoq̄ tranſtulit pctm̄ tuū nō morieris. verūtñ q̄ blaſphemare feciſti inimicos nomē dñi ꝓpt̄ h̄ fili⁹ q̄ naſcet̄ ex te morte moriet̄. pcuſſitq̄ dominꝰ puulū quē pepit vxor vrie dauid et deſpat⁹ eſt. et depcatus eſt dauid dominū p puulo et ieiunauit. et ingreſſus ſeorſum iacuit ſup trā. Uenerūt autē ſeniores dom⁹ ei⁹ cogētes eū vt ſurgeret d̄ terra. q̄ noluit. neq̄ comedit cum eis cibū. Accidit aūt die ſeptio vt moreret̄ infans. timuerūtq̄ ſerui dauid nūciare ei q̄ mortuus eſſet. Dixerunt eñ. Cū adhuc puulus viueret loquebamur ad eū et nō audiebat vocē nr̄aʒ q̄nto mag̅ ſi dixerim⁹ mortuus eſt infans ſe affliget. Cū ḡ dauid audiſſʒ ſeruos muſſitātes intellexit q̄ mortu⁹ eēt infans et dixit eis. Nū mortuus eſt puer. q̄ dixerunt. mortuus eſt. Surrexit dauid et lotus vnctuſq̄ eſt. Cūq̄ mutaſſet veſtē ingreſſus eſt domū domini et adorauit. et venit i domū et comedit. Dixerūtq̄ ſerui ad eū Quis ē ſmo quē feciſti ꝓpt̄ infantē cū adhuc viuerʒ ieiunaſti et flebas. mortuo aūt puero ſurrexiſti et comediſti. Qui ait. ꝓpt̄ infantē ieiunaui et fleui dū adhuc viuerʒ Dicebaʒ eñ. qs ſcit ſi donet eum mihi dñs. nūc aūt q̄ mortu⁹ eſt q̄re ieiuno. nūq̄d potero reuocare eū. Ego vadaʒ ad eū ille vo nō reuertet̄ ad me. q. d. iā vanum eſſet flere ſup ip̄m ex q̄ mortuus eſt. Quarto nō debemus flere imoderate ſup mortuū ꝓpter magnū lucrū felicitatis. Mors eñ corpis eſt via ad eternā felicitatē. Un̄ Euſebius ad Damaſcenū de morte Hieronymi dicit. O mors dulcis et iocunda q̄ verā largir̄ vitā. q̄ fugas febres et vulnera. ſanas famē. et ſitim extinguis. O mors tu es pia bonis. aſpera malis. p te itur de tribulatōe ad ꝯſolatōeʒ. de miſeria in leticiā. de labore in requieʒ. Apoc. xiiij. Amodo iam dicit ſpūs vt reqeſcāt a laborib᷑ ſuis. Quinto nō debem⁹ imoderate flere mortuos ꝓpt̄ magnū damnū piculoſitatis. qui eñi vltra modū ꝯtriſtat̄ ſup mortē ſui cari freq̄nt̄ ex triſticia incidit in accidiaʒ ita vt tedeat eū oē bonū. tūc q̄dē ñ placet orō. ñ elemoſyna⁊ largitio. nō miſſe auditio ⁊c. imo q̄nq̄ ex tali triſticia ad tātā inſaniā deueniet qs vt peniteat eū bona feciſſe et ꝓponat de cetero bona ſe nō factu⁊. vt q̄ſi odiret piū deuʒ q̄ abſtulit ab eo ſic dilectū. et q̄nq̄ dicat vbis dī. Uideo q̄ nō placeo tibi deus. voluiſſem certe q̄ nec dediſſes mihi hanc filiam ſi tā cito rapere voluiſti

ſolūmō oſtēdiſti. O maledicta lingua
q̄ talia improperat ſuo creatori. O abo
minādā triſticia q̄ ſm apl'm triſticia
ſeculi mortē operat. Jō debem⁹ dicere ī
morte caroꝝ ſic̄ Job dicebat. Dn̄s de
dit dn̄s abſtulit ſic̄ dn̄o placuit ita fa
ctū eſt ſit nomē dn̄i bn̄dictū. Un̄ legit̄
Job. j. Dn̄s ꝑmiſit diabolo vt oīa bo
na Job ꝑderet tm̄ ne ip̄m lederet. Cū
aūt q̄dā die ſeptē filij ꝛ tres filie come
derēt ꝛ biberēt vinū ī domo fratr̄ ſui
ꝑmogeniti. nūcius venit ad Job q̄ di
ceret. Boues arabāt ꝛ aſine paſcebāt
iuxta eos ꝛ irruerūt Sabei. tuleruntq̄
oīa necnō ꝛ pueros ꝑcuſſerūt gladio.
ꝛ euaſi ego ſol⁹ vt nūciarē tibi. Cumq̄
adhuc ille loq̄retur venit alter ꝛ dixit.
Ignis deſcendit de celo ꝛ tactas oues
pueroſq̄ ꝯſumpſit. ꝛ effugi ego ſol⁹ vt
nūciarē tibi. Sʒ adhuc illo loq̄nte ve
nit ali⁹ ꝛ dixit. Caldei fecerūt tres tur
mas ꝛ īuaſerūt camelos ꝛ tulerunt. ꝛ
pueros ꝑcuſſerūt gladio. ꝛ effugi ego
ſol⁹ vt nūciarē tibi. Adhuc loq̄nte illo
ecce ali⁹ intrauit ꝛ dixit. Filijs ꝛ filiab⁹
tuis veſcentib⁹ ꝛ bibētib⁹ vinum ī do
mo frīs ſui ꝑmogeniti repēte vēt⁹ vali
dus irruit a regione deſerti ꝛ cōcuſſit
q̄tuor angulos dom⁹ q̄ corruēs op
pſſit liberos tuos ꝛ mortui ſūt. ꝛ effugi
ego ſol⁹ vt nūciarē tibi. Tūc iob ſcidit
veſtimēta ſua ꝛ tonſo capite corruēs ī
terrā adorauit ꝛ dixit. Nud⁹ egreſſus
ſum de vtero m̄ris mee. nud⁹ reuertar
illuc. dn̄s dedit dn̄s abſtulit ꝛc̄. O for
ma vera filios flēdi. O ſalutare exem
plar patiēdi. Demū ſurgēs ꝛ int̄ parie
tes ꝛ muros q̄rēs oſſa filioꝝ ꝛ filiarū
vni⁹ repit caput ꝯquaſſatū. qd̄ vidēs
ꝛ expaueſcēs dicebat. O caput filij mei
interim īueniebat brachia filie cuʒ or
namēto ꝛ oſculabat̄ flens. deinde pe
des filioꝝ ꝯfractos. ꝛ clamabat flens
ꝛ dicēs. O dn̄e de⁹ q̄nta amaritudine
ſum replet⁹. ſaltē filiū iuniorē añ ocu
los meos miſiſſes. nec tñ deū maledi
cebat ſʒ bn̄dicebat. q꞉ credebat ipos re
ſurrecturos: ſciebat eos ꝑmiſiſſe non
amiſiſſe. Hinc. j. Theſ. iiij. Nō ꝯtriſte
mini ſic̄ ꝛ ceteri q̄ ſpem nō hn̄t. vbi dic̄
Hiero. Si nr̄os defunctos plāgim⁹
q̄s tñ reſurrecturos credim⁹. qd̄ face
rem⁹ ſi mori tm̄ ꝑciperet nos de⁹. volū
tas ei⁹ vtiq̄ ſola ſufficeret ad ſolatiū
cui nullū ꝑponere iubemur affectum
mō vo q꞉ reſurrecturos ſperamus ex
miſcd̄ia nr̄i pij ſaluatoris ꝛ redēptoris
xp̄i. Jō nō īmoderate fleam⁹ mortuos
vt eos īueniam⁹ ī vita et̄na cū corpis
ꝛ aīme felicitate. Ad quā nos ꝑducat
xp̄s fili⁹ dei viui ꝛc̄.

Dn̄ica ſedecima poſt penthe.
Sermo. cvij.

c Um intraſ
ſet ieſus ī domū cuiuſdā ꝑn
cipis phariſeorum ſabbato
māducare panē ꝛ ipi obſeruabāt eum.
Lu. xiiij. ꝛ ī euāgelio. Phariſei enim ꝛ
legiſperiti īuidia excecati ꝯ xp̄m omia
bona ipi⁹ facta ad malū interp̄tabāt.
ꝛ vt facili⁹ poſſent eum in aliq̄ notare
vn⁹ phariſeoꝝ inuitauit eū ad ꝯuiui
um malicioſe. iō dr̄. Et ipi obſuabant
eū. Si obſeruaret ſabbatū vl' aliq̄d di
ceret vñ rep̄hēſibil' eēt. Pijſſim⁹ āt ſal
uator iuit ꝛ ibi q̄ndā idropicū ī ſabba
to curauit. ꝛ ꝓbauit phariſeis q᷑ licite
ꝛ abſq̄ ſabbati violatōe fecerit. cuʒ aſi
nus vl' bos q̄ ſūt minoris valoris q̄ʒ hō.
ſi in puteū ceciderit extrahit̄ ſabbato ſi
ne ſabbati violatōe. m'lto mag' hoīeʒ
licet ab infirmitate liberare ſine viola
tione ſabbati. q꞉ tal' miraculi opatio
ceſſit ad laudē dei. In q̄ q̄dē miraculo
tria notant̄. ſ.

Primo ex parte phariſeorum ma
gna malicia.

Dominica. xvi. post pēthe.

Scđo ex pte idropici mag̃ miſeria.
Tertio ex pte xp̄i mag̃ miſcđia
Primo ex pte phariſeoꝝ notat̃ mag̃ malicia ex q̄ dn̄m maieſtat̄ obſuabāt ſi ſabbato curaret vt ei poſſent detrahere. fuit magna malicia. q2 ex vna pte paſcebāt et ex alia ſibi inſidias parabāt. cū eo mādūcabāt ⁊ eū mordere volebāt. ⁊ hodie ſunt multi tales q̄ alios paſcūt cibis corꝑalibꝰ et tn̄ veſcūt̃ eorum carnibꝰ. de q̄bꝰ Prouerb. xxiij. dr Noli eſſe in comeſatōibꝰ eoꝝ q̄ carnes ad veſcēdū ꝯferūt. Carnes ad veſcēdū ꝯferre ē in collocutōe viciſſi3 vicia primoꝝ dicere. Et apl's dicit Gal'. v. Si inuicē mordet̄ et comeditis videte ne ab inuicē ꝯſumamini. Jlle mordet q̄ ptem accipit et ptem relinquit. Jlle comedit qui accipit qđ ſibi ſufficit et reliquū dimittit. Jlle ꝯſumit q̄ nihil relinquit. Phariſei igit̃ xp̄m aliq̄n mordebant ip̄m i aliquo laudādo. ⁊ i aliq̄ vitupando. Dicebāt em̄ Mar. ij. et Lu. v. ad diſcipulos. Quare cū publicanis et pctōribꝰ manducat mgr̄ vr̄. Jn h̄ q̄ dicūt eū magiſtꝝ laudāt. ſ3 in h̄ q̄ dicunt eū cū pctōribꝰ mādūcare mordēt Aliq̄n eū comedebāt cu3 dicebāt Joh. ix. Nō eſt hic hō a deo q̄ ſabbatū nō cuſtodit. Aliq̄n ꝯſumebāt cum totā ipiꝰ vitā ꝯtēnebant dicētes Matt. xj. Ecce homo vorax et potator vini. amicus publicanoꝝ et pctōꝝ. tn̄ vt dicit Lyra ſup. vij. c. Lu. q̄ ſaluator mādūcabat cum pctōribꝰ vt eos ad pniam puocaret. vt hr̄ Matt. ix. Aliq̄n mādūcabat cū familiaribꝰ vt eoꝝ deuotiōem nutriret. vt dr̄ Joh. xij. de martha ⁊ maria. Aliq̄n cum cognat̄ paupibꝰ vt eorum inopiā ſubleuaret. Joh. ij. vbi deficiente vino aquā cōuertit in vinum Aliquādo mādūcabat cum phariſeis ſupbientibꝰ vt eoꝝ ſupbiā ꝯfutaret vt h̄

Scđo notatur in euāgelio idropici magna miſeria. Nā ſm Bedā idropicus tres habet miſerias. videlicet iſtationem vētris. ardorē ſitis. ⁊ exalatiōꝫ fetoris. ⁊ ſignificat pctōres tribꝰ pctis infectos videlic3 ſupbia. auaricia ⁊ luxuria. Nā ſm Augu. ſupbi ſunt velut vēto diſtēti. Auari ꝟo q̄nto plꝰ bibūt de tpalibꝰ tāto plꝰ ſitiūt. Luxurioſus ꝟo fetet coram deo. Gen̄. xviij. dr. Clamor ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ multiplicatus ē. clamor eoꝝ ē fetor intolerabil' eoꝝ Tertio i euāgelio notat̃ xp̄i magna miſcđia q̄ idropicū pie ſanauit et phariſeos ſalubrit' ad hūilitatē induxit di. Cū inuitatꝰ fueris ad nuptias nō recūbas in p̄mo loco ⁊c. Jn q̄ q̄dez euāgelio p ordinē tria capiamꝰ ſalutaria documēta. ſ.

Primo ſabbati obſeruatōꝫ. ibi Silicet curare in ſabbato

Scđo ambitiōis euitatōem. ibi. cū inuitatꝰ fueris ad nuptias ⁊c.

Tertio humilitat̄ inductiōem. ibi. q̄ ſe humiliat exaltabit̃.

B Primū ſalutare documētū dixi qđ capiamꝰ ex p̄nti euangelio ſabbati obſeruationem. Nā dn̄s p moyſen p̄cepit populo iſrl' Exo. xx. di. Memēto vt diē ſabbati ſanctifices. Mirꝝ pfecto videt̃ h̄ q̄ deꝰ p̄cepit ſabbatū ſctificari Nos ꝟo xp̄iani ſanctificamꝰ diē dn̄icū licet de iſta die nō habeamus dei ſpeciale p̄ceptū ſ3 tm̄modo eccl'ie. cū tamē dei p̄ceptū eſt maioris pōder̄ q̄3 eccl'ie quia dicit Auguſtinꝰ. Qđ ſi aliud iubeat pcōſul ⁊ aliud imꝑator. imꝑatori eſt obediendū nō pconſuli. Unde p huiꝰ intellectu tres notemꝰ vtiles q̄ſtiones videlicet

Prima quare ſabbatū in diem dn̄icum eſt tranſlatū

Scđa quomō feſtum diei dn̄ice ſit obſeruandum

Tertia qđ nocumentu3 nō ſuātibꝰ

ſit inferendum.
Prima igit̃ queſtio erat iſta. q̃re ſab/
batũ in die dñicũ ſit tranſlatũ. Rñdet
Tho. ij. ij. q. cxxvij. ꝙ in pplo iſrael cõ
currebãt tria vicʒ inſtinct⁹ nature rõ/
nalis. curſus praue ꝯſuetudinis. ⁊ ſta
tus tpis nõdũ implere ỽitatꝭ. Hic eſt
ꝙ tria genera ſtatutoꝝ data ſunt eis.
q̃dã moralia vt inſtinctũ nature rõna
lis iuuarent. quedã iudicialia ad cor
rigẽdũ curſũ praue ꝯſuetudinis. q̃dã
cerimonialia ad ſignificãdũ tps non
dũ implere ỽitatis. Et ex q̃ in tpe gra/
tie mãſit totaliter inſtinct⁹ nature rõ/
nalis. iõ ĩmutabiliter mãſerũt omnia
moralia. vt nõ habebis deos alienos
corã me. Nõ aſſumes nomẽ dei tui in
vanũ. Memẽto vt diẽ ſabbati ſancti/
fices. Honora patrẽ ⁊ matrẽ. Nõ occi
des ⁊c. Ex q̃ curſus praue ꝯſuetudinis
in pte ſublat⁹ eſt ⁊ in pte mãſit. q2 mi/
nus carnalis eſt mõ popul⁹ xp̃ianus
q̃ȝ olim iſraeliticus. ideo iudicialia in
pte manſerũt ⁊ in pte receſſerunt. rigi
ditas eñi punitiõis receſſit vt nõ ocu
lũ p oculo ſicut olim eruũt. Ex q̃ ve
nit ſtatus implere veritatis. ideo ceri/
monialia totaliter receſſerũt. mõ eñi
nõ ĩmolam⁹ ſm ritũ ve. teſtamẽti. In
ſtatuto ỽo ſabbati aliq̃d erat morale
.ſ. ſanctificatio. ⁊ hoc totalit̃ manet. q2
naturalis rõ dictat ꝙ hõ aliq̃n inten/
dat cultui diuino. Aliq̃d erat in eo iu
diciale: puta ceſſatio ab opere ſeruili.
Nã tam ſtricte obſeruabat̃ ꝙ etiam ci
bũ pcedenti die pparabant. Ideo ta/
lis obſeruatio ptim manſit ⁊ ptim re
ceſſit. q2 ex cauſis quattuor bene licet
in die feſto opa ſuilia facere. vt ſi ſit iu
ſta neceſſitas tpe meſſiũ vel vindemie
vel xp̃i pietas ꝓpter deũ paupibus li/
cet fruges ⁊ ligna portare. vel ſi ſit ec/
cleſie neceſſitas. quia eccleſia indigʒ re
paratiõe que eſt paup poteſt portari
cementũ ⁊c. vel ſi ſit opis prauitas vt ci
bũ coquere. domũ ſcopare. Aliquid ĩ
ſabbato fuit cerimoniale: vtpote obſ/
uare diem ſeptimũ. cui⁹ ſanctificatio
de ſe nõ magis valebit ad deũ colen/
dũ q̃ȝ alteri⁹ diei. Vñ merito ſabbatũ
q̃ntũ ad iudicialia ⁊ cerimonialia be
ne potuit mutari in diem dñicũ. et hꝯ
ꝓpter tria. Primo rõne ſignati melio
ris. q2 ſabbatũ ſm ſenſum lr̃alẽ ſigna
bat ceſſationẽ dei a creatõe. Dies aũt
octaua ſiue dñica ſignificat pfectã re
quiẽ in octaua reſurrectõis. Secũ/
do ſabbatũ tranſlatũ eſt in diẽ dñicuʒ
rõne ſigni melioris. q2 nobilia ſigna
facta ſũt die dñica ſcʒ creatio celi terre
et angeloꝝ. ⁊ facta eſt glorioſa reſurre
ctio ieſu xp̃i. ⁊ datio legis ac miſſio ſpũs
ritusſancti Ideo dicit̃ Exo. xxxi. Sab
bata mea dedi eis in ſignũ inter me ⁊
eos. ſed adueniẽte ſignato debet ceſſa
re ſignũ. Nam ſabbatũ in ſenſu ſpũa
li quoddã ſignabat ad fidẽ pertinens
vt requiẽ xp̃i in ſepulchro. quoddã pti
nens ad ſpem vt requiẽ animaruʒ in
gloria. quoddã ſignabat pertinẽs ad
charitatẽ vt ceſſationem a peccato qꝺ
eſt opus ſeruile. Tertio ſabbatum
tranſlatũ eſt in diem dñicuʒ rõne mo
di figurandi. quia ſabbatuʒ ſignabat
requiẽ animaꝝ adhuc futurã. ſed dies
dñica ſignificat quietẽ tã aiaꝝ q̃ȝ cor
porũ iam in xp̃o capite exẽplariter in/
choatã. ideo tpe legis grẽ obſuari de/
buit dies dñica ⁊ nõ ſabbatũ. q2 de⁹ p
cepit obſuari ſabbatũ nõ in ppetuuʒ
ſed ſolum vſqȝ ad certuʒ tempus quo
chriſtus dominus quieſceret in ſepul
chro. ℂ Secunda queſtio eſt iſta.
quõ feſtum diei dominice eſt obſeruã
dũ. Rñdet̃ ꝙ ab ope ſeruili eſt ceſſan/
dũ. vt habet̃ extra de ferijs. c. j. vbi ſic di
cit̃. Omẽs dies dominicos a veſpera
i veſperã oĩ veneratiõe decernim⁹ obſ

uari. ꝛ ab omi illicito ope abſtinere vt mercatũ in eis nõ fiat. nec placitũ nec aliqs ad morté dãnet vel ad penaꝫ iudicet. nec ſacra niſi ꝑ pace aut alia neceſſitate pſtent. Sup q dic glo. Ray. ꝙ dieb9 dñicis taberne ꝛ venditio panis nõ ſũt faciliter ꝓhibẽde. nõ ꝓpt cupiditaté ſꝫ ꝓpter neceſſitaté egẽtiũ. Ponã auté ſex opa qb9 fideles in die feſto ſe occupare debẽt ex necitate. Primũ eſt oõ. Naꝫ dicũt cõmuniter doctores ꝙ oratio cadit ſub precepto. ꝛ ſub iſto tertio precepto. qꝛ dicit ſaluator Luce xviij. Optet ſp orare ꝛ nõ deficere ꝛ ſic ipleri dꝫ h̄ pceptũ i die feſto vt ꝑ maiori pte i ozone dies expẽdat. Secũdũ e miſſe auditio. Sub pena mortalis pctĩ obligat qlibet in die feſto audire miſſaꝫ a pncipio vſqꝫ ad finẽ. vt hr de ꝯſe. di. j. c. miſſas. Tertiũ e pdicatiõis auditio. Uñ de ꝯſe. di. j. c. oẽs. dꝛ. Sacerdote in ecclia vbũ di faciẽte q egreſſus d oratorio fuerit excõicet. intellige ꝯſuetudinarie ſi h̄ fecerit aut ex ꝯtemptu. qꝛ tũc mortalr peccaret. nõ eni excõicat qs niſi ꝑ mortali. Quartũ in q xpian9 in feſto ſe dꝫ occupare e ꝯtritio d pctis cõmiſſis. Nã dicit Scot9 ꝙ q in die feſto nõ conterit de pctis peccat mortalr nouo pctõ. qꝛ nõ ſctificat ſabbatũ. Quintũ e dei bñficioꝝ meditatio: puta creatõis: redẽptõis: iuſtificatiõis. ꝛ d bonis a dõ acceptis: puta ſanitate: ſciẽtia: honore: tpalib9 in ſpeciali vt de his fiat gratiarũ actio ꝛ amoris acceſio. Sextũ e piis opib9 occupatio. vt ſi habet largitiõe elemoſynarũ aut ambulatiõe ꝑ indulgẽtiis. O de9 altiſſime creator oim ſapiẽtiſſime. vide ſi ſic obſuãt tuũ feſtũ. Ecce pro magna pte ppl'i xpian9 in die tibi dedicato demonib9 ſuiũt ꝛ ipis faciunt feſtũ. Nã qdã per hebdomadã ſe abſtinẽt ab ebrietate: gula: fornicatiõe. ꝛ in die feſto inebriant ꝛc. de qb9 Hiero. i epl'a. Ualde inqt abſurdũ e nimia ſaturitate velle honorare martyres quẽ ſciam9 placuiſſe ieiuniis. Hic ꝛ Aug. in ſmõe d martyrib9. Ab eis (ait) i veritate ſanctoꝝ martyꝝ feſtiua gaudia celebrant q ſanctoꝝ exẽpla ſequũtur. Solẽnitates eni martyꝝ exhortationes martyrioꝝ ſunt vt imitari nõ pigeat qd celebrare delectat. O xpe ieſu vide d ſolio maieſtatis tue ꝛ viſita vineã iſtã quã plantauit dextera tua et irrigaſti ſanguine tuo. qꝛ oẽs ſolennitates ꝯuerſe ſunt in gulã. Dedicatiõꝫ eni colũt cũ magna edacitate: ꝛ ſic de aliis. Quidã eni intẽdũt circa ſupbiaꝫ ſe ornãdo. quidã circa vanitates ꝛ ludos ꝛ choreas. qdã circa detractiones quidã circa accidiã dormiẽdo ꝛ miſſã negligẽdo. de qbus dicit dñs ꝑ Eſaiã c. j. Solẽnitates vr̃as odiuit aĩa mea. Dicit vr̃as. qꝛ nõ ſũt tales di ſolẽnitates. Nã dicit Lyra ſup Exo. xx. ca. ꝙ q peccat in die feſto: puta furat vel luxuriat aut iebriat duo pctã mortalia cõmittit. Primũ qꝛ ſabbatũ nõ ſanctificat. Secũdũ qꝛ furat vel luxuriat ꝛc. Prima eni via ſalutis e a vitiis ſe cuſtodire ꝛ ſanctitaté. i. bona opa diligere. qꝛ dicit Chryſ. ſuper Matth. Que eſt iſta iuſticia ſanctos colere ꝛ ſanctitaté ꝯtẽnere. Primus gradus pietatis e ſanctitaté diligere. deinde ſãctos qꝛ nõ ſancti ante ſanctitaté fuerũt. ſed ſanctitas ante eos. ſine cauſa g iuſtos honorat q iuſticiã ſpnit. Tertia queſtio eſt iſta qd nocumẽtũ feſtũ nõ ſuãtib9 ſit inferendũ. Rñdet ꝙ triplex pena nõ obſuãtib9 a dõ infligit. ſ.

Primo tpalis.
Secũdo ſpũalis.
Tertio eternalis.

Primo dixi pena tpalis feſta nõ obſuãtib9 a deo infligit. ꝑcutit nãqꝫ deus

tales infirmitate: labo℞ fruſtratiōe ac
ciuitatū ac villa℞ deſtructōe. vñ Ezec.
xx. Quia ſabbata mea violauerūt ve-
hemēter dixi ego vt effunderē furorē
meū i eos ⁊ ↄſumerē eos. Sc̄do viola
tores feſti punit de⁹ ſpūali pena q2 p-
mittit ruere de pctō in pctūm. Tertio
eos punit eternal'r. vbi die ac nocte ñ
habebūt reqem. q2 h̄ dñi requiē ↄtem
pſerūt. Apoc. xx. Cruciabūt die ac no-
cte i ſecl'a ſecl'o℞ ¶ Sc̄m ſaluta
re documētū ex euāgelio notare poſſu
mus ambitōis euitatōē. cū dr̄. Cū inui
tat⁹ fuerꝭ ad nuptias ⁊c. Naʒ ſaluator
nr̄ videbat corda phariſeo℞ ꝙ ardent
appetebāt honorē. iō feſtiabat eo℞ qli
bet ad locū p̄mū in ↄuiuio. Vñ ſalua
tor deteſtat⁹ ē ambitōē ꝓpt̄ ſeptē. ſ.

Primo ꝓpter ↄtrariatiōem
Sc̄do ꝓpter euitationē.
Tertio ꝓpter inductōem
Quarto ꝓpter inqetationē.
Quinto ꝓpter inordinatōem.
Sexto ꝓpter punitionē
Septimo ꝓpter p̄uationē.

Primo ſiqdeʒ ſaluator nr̄ deteſtabat
ambitiōē ꝓpt̄ ↄtrariatōē. Nā ambitio
diuīe charitati ↄriat ſine q̄ null⁹ ſalua
ri pt̄. Ambitio em̄ ⁊ charitas ſil' ſtare ñ
pñt. Hinc. j. Cho. xiij. dr̄. Charitas nō
eſt ambitioſa. Cui⁹ rō eſt. q2 ambitio
aut pcedit ex ſupbia q2 vult alijs p̄eſſe
aut pcedit ex cupiditate ⁊ auaricia et
ↄgregat terrena q̄ oīa charitas exclu-
dit a ſe. q2 nō eſt ābicioſa. nō q̄rit q̄ ſua
ſūt ſʒ que ihū xp̄i ⁊c. Sc̄do ſaluator
diſſuadet ambitionē ꝓpt̄ viro℞ pfecto
rū euitatōem. Oēs em̄ ſcti noui ⁊ vete
ris teſtamēti euitauerūt ambitionem
Vñ moyſes cū mitteret a dño vt eſſet
dux ppl'i hebreo℞ excuſauit ſe ꝙ eſſet i
peditioris lingue. Exo. iiij. Sil'r ⁊ hie-
remias cū mitteret ⁊ ↄſtitueret a dño
vt eſſet ſup reges ⁊ regna ad annūciā-
dum v̄bum dei dicebat. A a a dñe de
us ecce neſcio loq. Hiere. j. Sil'r xp̄us
dñs fugit dū cū regē voluerunt facere
Joh. vj. Vñ ⁊ beat⁹ Greg. dū in papā
eligeret fugit occulte. Sʒ ⁊ btūs Frā.
noluit fieri ſacerdos ꝓpter maximam
ſacerdotij dignitatē. Jō dicit Aug. diſ.
xl. Añ oīa. Nihil inqt in hac vita ⁊ ma
xime in h̄ tpe difficili⁹. nihil laborioſi⁹
nihilꝗ piculoſius ep̄i aut p̄ſbyteri aut
dyaconi dignitate ſi perfunctorie res
agat. Hoc etiā figuratū eſt in pabola
quā dixit Joas ↄ̄ ſychimitas. ſ. q̄ inter
fecerant. lxix. frēs vt ambicioſum abi-
melech haberēt in pncipeʒ. Judicū. ix.
ꝙ ligna voluerūt ſemel regē ſup ſe ↄſti
tuere. dixeruntꝗ oliue. impera nobiſ
Rñdit oliua. nunꝗ poſſum deſerere
pinguedinē meā q̄ vtunt dij ⁊ homīeſ
vt pmouear int̄ ligna. Dixerūt demū
ad ficū. Veni ⁊ accipe regnū ſuper noſ
Rñdit ficus. nūꝗ poſſuʒ deſerere dul
cedinē meā ⁊ fruct⁹ ſuauiſſimos vt in-
ter ligna pmouear. Locutaꝗ ſunt li-
gna ad vitē. Veni ⁊ impa nob. Reſpō
dit. nunqd poſſum deſerere vinuʒ qd̄
letificat deū ⁊ hoīes vt inter ligna pro
mouear. Poſtea dixerūt ad rhānuʒ.
Impa nobis. Qui rñdit. ſi me ↄſtitui
tis regē venite ⁊ ſub vmbra mea reqe
ſcite. ⁊ egrediat ignis de rhamno ⁊ cō
burat vos. Moraliter ligna ſunt ho-
mines. iuxta ill'd pē. Erit tāꝗ lignum
Regē querūt ſibi facere q̄ eos ſuauit̄
regat ⁊ nō tyrānice. Procurāt oliuaʒ
ſed renuit quia dediti operib⁹ miſeri-
cordie ſignati p oliuā nolunt dimitte-
re opuſ miſericordie qd̄ impinguat lu
men gratie. Ficus deſignat ↄtemplati
uum qui vocatus ad regimē non acq
eſcit timens amittere ſuauitatē ↄtem-
plationis. Vitis ſignificat dilectiōem
feruentē que recuſat p̄lationē timens
ne ex officio regiminis tepeſcat feruor

dilectōis q̄ letificat deū ⁊ hoīes. Rhā-nus eſt gen⁹ rubi aſpeꝝ nimis ⁊ acule-atum. qđ ad impetū vēti ſm Joſephū emittit ignē. ⁊ pmo mollis eſt poſtea ī dureſcit. ⁊ ſignificat ambitioſum qui ſpinis vicioꝝ acut⁹ ſubditos ſpoliat. ſicut ſpine lanā oviū. q̄ emittit ignē fu-rioſe ꝯverſatōnis quo ad ſe ⁊ cōburit alios incendio calūnie ⁊ tribulatiōis. Tertio ſaluator diſſuadet ambitio-nem ꝓpť maloꝝ inductiōeꝫ. qꝛ multa mala inducit Nā dicit qdā pħs ꝙ hoc maximū malū hꝫ ambitioſus. qꝛ non reſpicit deū vel ſe vel alios. ſꝫ ꝑ pħas ⁊ nephas ⁊ mille ꝑicula ad dignitateꝫ tēdit quā appetit. Un̄ ambitioſus ſp̄ ē pauidus. timet eñi ne qđ dicat vel fa-ciat qđ in oculis hoīm diſpliceat. ho-neſtatē mētiť. ſimulat hūilitatē. cūctis adulať. cūctis inclinat. oīm eſt ſeru⁹. ⁊ grauē pugnā hꝫ in ſe: dū iniqtas pul-ſat animū. ⁊ ambitio ꝯtinet animum. hinc eſt ꝙ ambitioſus nulli pcit. non patri ſicut abſalon pſem dauid expu-lit de regno. ij. Re. xviij. Nō parcit fra-tri ſicut Romul⁹ occidit frēm ſuū Re-mum q̄ pm⁹ romā ꝯdiderat. ſꝫ ⁊ mō ī fideles thurci vt ſecuri⁹ regnent occi-dūt frēs ſuos. Quarto ſaluator inter-dicit ambitionē ꝓpť inquietationem. ambitio eñi tollit quietē mentis. Un̄ Bern̄. in ſmone. O ambitio ambien-tium crux quō oēs torques ⁊ omni-bus places. nihil acrius cruciat. nihil moleſtius inquietat. Hinc Seneca ī epl̄a. lxxiij. ad Lucillū ait. Ambitioſis nō tam iocundū eſt multos poſt ſe vi-dere. q̄ʒ graue eſt aliquē ante ſe preire. Sed ꝑfecto penſare deberēt quod ait Greg. Miſericors deus q̄s tenere di-ligit ab exterioꝛib; actionib; abſcōdit. Nā ⁊ paterfamilias ad eū laborē ſuos ſ-mittit a quo ſubditos filios ſuſpēdit. ⁊ inde filij ſine vexatōe decori ſunt vū

ſerui in puluere deturpanť. Quinto ſaluator diſſuadet ambitiōꝫ ꝓpť inor-dinationē. Nā dicť Alex. de ales in. ij. ꝑ-te ſumme. ꝙ ambitioſus tripl'r hꝫ ioꝛ-dinatū appetitū circa honorē. Primo cū appetit excellentiā ſupꝛa ſuā ꝓpoꝛ-tionē. vt ſi mal⁹ deſideret honorē q̄ bo-nis debeť. qꝛ dicit pħs. j. ethic. O, ho-noꝛ importat q̄ndā excellentiā in teſti-moniū vtutꝫ. Scđo ambitioſus habꝫ appetitū inoꝛdinatū inq̄ntū honoreꝫ quē habet nō refert in deū. nec ip̄m de-um ex ipo honoꝛat tanq̄ʒ p̄ncipalē da-torē illi⁹ honorꝫ. ⁊ ſic peccat moꝛtaliť. qꝛ ſoli deo debeť p̄ncipaliter omis ho-noꝛ ⁊ gl'ia. q̄ dicit Eſa. xlij. Gl'iam meā nō dabo alteri. Tertio ambitioſus hꝫ appetitū inoꝛdinatū inq̄ntum in ipo appetitu honoꝛis quieſcit nō referenſ ad alioꝝ vtilitatē ⁊c. Sexto ſaluatoꝛ diſſuadet ambitiōem ꝓpter punitōeꝫ qꝛ deus ambitioſos nimis ſeuere pu-nit. ſicut ambitioſum lucipeꝝ cū ſuis Item choꝛe dathan ⁊ abyron Nume. xvj. Itē adā. Septimo ſaluatoꝛ diſ-ſuadet ambitionē ꝑpter ꝑuatiōem. qꝛ ꝑuať ambitioſus eterna beatitudine Un̄ legiť de Goffredo p̄oꝛe clareual-leñ. O, cum fuiſſet elect⁹ in ep̄m thoꝛ-uacenſem. ⁊ ab Eugenio papa et ſctō Bern̄. cogereť ſubire onus. ꝓſtrat⁹ in terrā dixit. Monach⁹ fugitiu⁹ eſſe po-tero. ſi hinc me eijcitis. ep̄s autē nūq̄ʒ ero. ⁊ ſic dimiſſus fuit. Cū aūt idē Gof-fred⁹ apparuiſſet cuidā ſibi charo. cū-q̄ʒ interrogat⁹ fuiſſet đ ſtatu ſuo. dixit ſe eſſe in beatitudine. Cui ille. nūquid obſtitit tibi illa inobediētia đ ep̄atu ñ ſuſcepto. qui r̄ndit Reuelatū ē mihi a ſanctiſſima trinitate ꝙ ſi fuiſſeꝫ đ nu-mero epoꝝ. fuiſſem de numero dāna-toꝝ. Hinc dicit Chryſ. diſ. xl. c. multi. Qui deſiderauerit p̄matū in terra: in-ueniet ꝯfuſionē in celo. nec inter ſuos

dei cōputabit q̄ ꝺ ꝑmatu tractauerit.

¶ Tertiū ſalutare documētū ex euāgelio notare poſſum⁹ humilitatꝫ īductionē: cū dr̄. Qui ſe exaltat humiliabitur. ⁊ q̄ ſe humiliat exaltabit. Nā ad humilitatē inducētia inter alia ſpecialiter ſunt q̄nqꝫ.ſ.

Primū hūane ꝯditōis vilitas.
Secūdū hūane ſalutis neceſſitas.
Tertiū ſctōꝝ oīm exēplaritas.
Quartū ſingularis gratioſitas.
Quintū multiplex vtilitas.

Primū īducēs ad humilitatē dixi ꝙ ē hūane ꝯditōis vilitas q̄ luculēter apparet in multis vicꝫ. Si ꝯſideret materia ꝑme formatōis. qꝛ nō ē de auro vel argēto aut oleo hō fact⁹. ſꝫ ꝺ limo terre q̄ ē elemētū infimū vt diſcat ſe hō hūiliare. Jō dr̄ Gen̄. ij. Formauit de⁹ hoīem ꝺ limo terre. Jtē ſi ꝯſiderat hō materiā ſue ꝯceptōis faciliter ſe poterit hūiliare. qꝛ multo vilior eſt ſemen ꝯceptōis q̄ terra. Silr̄ ſi ꝯſiderat hō q̄d egredit ꝑ oſ: nares: aures ⁊ ceteros corꝑis meat⁹ vili⁹ ſterqliniū nūq̄ vidiſti. Nā herbe ⁊ arbores ꝓducūt flores ⁊ fruct⁹. hō vo lendes pediculos ⁊ lūbricos. Jlle de ſe fundūt vinū oleū balſamū ⁊c̄. Hō vo ſputū vrinā ⁊ ſtercus. Bn̄ igit dr̄ Michee. vj. Hūiliatio tua in medio tui. ſꝫ et ſup oīb⁹ his hō pōt ſe hūiliare ſi ꝯſiderat q̄nta peccata cōmiſit. q̄nta bona omiſit. ⁊ q̄ facilis ad mala. neſciēs ſi opa ſua dō fuerunt accepta. ideo ſuſpect⁹ de ſalute. certus de morte. incertus de moriēdi mō loco ⁊ tp̄e. quō morit. vbi ⁊ quando. Cogitatio hoꝝ eſt inductio ad humilitatē. iuxta illud Ps̄. Humiliaſti nos in loco afflictōis ⁊ cooperuit nos vmbra mortis. ¶ Secūdū inducens ad humilitatē eſt humane ſalutis neceſſitas. Nā ſine humilitate nullus vnq̄ ſaluari poterit. iuxta illd̄ Mat. xviij. Niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut puuli nō intrabitis in regnū celoꝝ. Cui⁹ rō ē. qꝛ null⁹ pōt ſaluari niſi ꝑ gratiā. gratia aūt nō dat niſi hūilibus. Jac̄. iiij. De⁹ ſupbis reſiſtit. humilib⁹ aūt dat gratiā. Sic eñi ordinauit deus ⁊ inſtrumētū euangelicū fieri ſup hoc fecit vt null⁹ ſaluet niſi ꝑ viam humilitatꝫ. qꝛ lucifer ⁊ adaꝫ ruerūt ꝑ viā ſuperbie. Tertiū inducēs ad humilitatē ē ſanctoꝝ exēplaritas. Nā oēs ſancti humilitatis exemplū nob dederūt. p̄cipue dñs magiſter xp̄s dr̄. Mat. xj. Diſcite a me qꝛ ⁊c̄. Et ſancta mater eius Lu. j. Reſpexit humilitatem ancille ſue. Hinc eſt ꝙ xp̄s humilem matrē elegit. locū natiuitatis humilem. humiles diſcipulos. humilia verba. humiles veſtes. humiles geſt⁹ humilēꝫ mortis lectum ſcꝫ crucem vt nobis humilitatis exemplū charius cōmendaret. Diſce igit o hō pctōr. ſalte a filio dei eius humilitatē. qꝛ oīs ſuperb⁹ eſt rebellis dō. ideo abomiabilis. Judith. viij. c. Supbi nō tibi placuerūt ab initio. O vtus vtutū humilitas que potentē deū ad ſe inclinat ⁊ ꝑ eū exaltabit. Jdeo dr̄. j. Pet. v. Humiliamini ſub poteti manu di vt vos exaltet. Bn̄ ſe hūiliabat rex dauid q̄n ſaltabat corā arca dñi. ij. Reg. vj. di. Ludā ⁊ vilior fiā ⁊ ero hūilis in oculis meis. Vn̄ Grego. in mora. li. xxvij Ego inq̄t dauid ſaltantē mag ſtupeo q̄ pugnātē. pugnādo q̄ppe hoſtes ſbdidit. ſaltando vo corā arca ſeip̄m deuicit. imo ⁊ diabolū fortem inimicū. Hinc eſt q̄d beato machario dicebat diabol⁹. Tu vigilas ⁊ ego nunq̄ dormio. tu ieiunas ⁊ ego nūq̄ manduco his me nō ſupas ſed ſola humilitate.

Quartū q̄d inducit ad humilitatē ē ſinglaris gr̄ioſitas. qꝛ hec vtus facit deo dilectū ſingulariter ⁊ electū. Vn̄

Hiero. Nihil ē qd̓ hoīb9 nos ita grãtos ⁊ deo faciat q̄ȝ ſi vite merito magni hu‑militate ſim9 infimi. Q̄ȝ aūt deo ſit hu‑militas valde grata rō demonſtrat. Nā illd̓ valde gratū ē alicui qd̓ freq̄n‑ter ⁊ affectuoſe reſpicit. ſȝ de9 ſemꝑ re‑ſpicit gratāter hūiles. iuxta illud Ps̄. Excelſus dn̄s ⁊ hūilia reſpicit. Idem. Humilia reſpicit in celo ⁊ ī terra. Nā ⁊ angelos nō glorificauit donec ad ex‑nū ſuitiū di ſe hūiliauerāt. Quintū inducēs ad hūilitatē ē eius multiplex vtilitas. Prima ſiquidē hūilitatꝭ vti‑litas ē. qꝛ d̓ ſalute aſſecurat. Vn̄ Ber. Sola humilitas ē q̄ ſecurare nos p̄t. Et b. Grego. Euidētiſſimū ſignum re‑proboꝝ ſupbia. electoꝝ vo humilitas. Secūda vtilitas. qꝛ oīm v̓tutū ē ꝯſer‑uatrix ⁊ mater. Vn̄ Greg. Qui ſine hu‑militate ceteras v̓tutes ꝯgregat q̄ſi q̄ puluerē in ventū portat. Tertia hūili‑tatis vtilitas ē. qꝛ in celo exaltat. ⁊ tā‑to alti9 q̄nto qs fuerit hic depꝛeſſior hu‑militate. Vn̄ dn̄s reqſitus q̄s eēt ma‑ior in regno celoꝝ. ſtatuit pueꝝ in me‑dio ⁊ dixit Math. xviij. Quicūq̄ȝ hu‑miliauerit ſe ſicut puulus iſte hic ma‑ior ē in regno celoꝝ. qd̓ cōfirmauit ī h̄ euāgelio di. Qui ſe humiliat exaltabi‑tur. Rogemus ḡ humilitatꝭ magiſtꝝ xp̄m vt merito ſue humilitatꝭ curet in ſabbato p̄ſentis t̄pis infirmitatē nr̄e ſuperbie. ⁊ tandē det grām hic ⁊ glīaȝ in futuro. Ad quā nos ꝑducat. q̄ cum patre ⁊ ſpū ſancto regnat Amen.

De eadē dominica. xvj. poſt pen‑the. Sermo. cviij.

Omnis qui

ſe exaltat hūiliabit̄. ⁊ q̄ ſe humiliat exaltabit̄ Luce xiiij. c. ⁊ in euāgelio. Verba ſūt xp̄i filij dī viui iſtruētis quō vanā glīaȝ euite‑mus ⁊ dī grām obtineam9. Vn̄ ī hoc euāgelio tria inſinuat euāgeliſta. ſ.

Primo phariſeoꝝ malignitatē in inuitando.

Scd̓o ip̄i9 xp̄i ꝑtātē in ſanando.

Tertio xp̄i dn̄i benignitatem in in‑ſtruendo.

Primo dixi q̄ euāgeliſta in hoc euan‑gelio inſinuat phariſeoꝝ malignita‑tē in inuitādo: cū dicit. Cum intraret ieſus in domū cuiuſdā ꝑncipis pha‑riſeoꝝ ſabbato māducare panē et ipſi obſuabāt eum. Et ideo vt dicit Grego. natali ep̄o. ⁊ habet̄ diſt. xliiij. Cōuiuia q̄ ex charitate fiunt ſunt laudāda. Se‑tn̄ ſciendū q̄ tunc ex charitate veraciē ꝑdeunt cū in eis nulla abſentiū vita mordet̄. null9 ex irriſiōe rep̄hendit̄ nec in eis inanes ſecularium negocioꝝ fabule. ſȝ verba ſacre lectiōis audiūt̄. cū nō plus q̄ȝ neceſſe ſit ſeruit̄ corpori ſȝ ſola ei9 infirmitas reficit̄ vt ad vſus exercende v̓tutis habeat̄. Hec itaq̄ȝ ſi vos in veſtris ꝯuiuijs agitis abſtinē‑tiaꝝ fateor magiſtri eſtis. Ex his ver‑bis innuit̄ q̄ ꝯuiuia poſſunt fieri bn̄ ⁊ male ſicut hic. Nā hoc ꝯuiuiū habe‑bat aliq̄d bonitatis ex ꝑte ei9 cui ipen‑ſum ē ſcȝ xp̄i. qꝛ paupꝛ erat. ⁊ talib9 de‑bet fieri ꝯuiuiū. iuxta illud. Luc. xiiij. Cum facis ꝯuiuiū voca paupes debi‑les ⁊ claudos ⁊ cecos ⁊ beat9 eris. q̄a nō habēt retribuere tibi. retribuet̄ eīm in reſurrectōe iuſtoꝝ. Hinc Proſper. Habēti dare ē donare. paupi vo dare ē xp̄o p̄bere. Math. xxv. Qd̓ vni ex mi‑nimis meis feciſtis mihi feciſtis. Hoc deniq̄ȝ ꝯuiuiū aliq̄d habebat mali ex ꝑte ſcȝ phariſeoꝝ. qꝛ obſuabant xp̄m dn̄m ſi q̄d ex ei9 poſſent ore rapꝛe vn̄ re‑p̄hēderēt. Jō dr̄. Et ip̄i obſuabāt eum. Ps̄. Obſuat pctōꝛ iuſtū. Ber. Xp̄us habuit in factis obſuatores. in dictis ꝯtradictores. ī tormētis illuſores. Et q̄t ſūt mō q̄ in ꝯuiuijs ſeſe oſtētāt ami‑

cabiles cũ tñ id implet in eis Lu.xxij. Man⁹ tradẽtis me mecũ ẽ in mẽsa. Scđo euãgelista isinuat ipi⁹ xpi ptã/tẽ in sanãdo cũ dicit. Et ecce hõ qdam idropic⁹ erat añ illũ. Et rñdens iesus dixit ad legisgitos ⁊ phariseos di. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt Ipe vo apphẽsum sanauit ⁊ dimisit. ⁊ dixit ad illos. Cui⁹ vestꝝ asinus aut bos in puteũ cadet ⁊ nõ ɔtinuo extra het illũ die sabbati. ⁊ ñ poterãt ad hec respõdere illi. Tertio q̃ȝ euãgelista ĩsinuat xpi benignitatẽ in istruẽdo: cuȝ dicit. Dicebat autẽ ad inuitatos para bolã intẽdens quõ ꝓmos accubit⁹ eligerẽt. Cum inuitat⁹ fuer̃ ad nuptias nõ discũbas in ꝓmo loco ne forte ho/norratior te sit inuitat⁹. ⁊ dicatur tibi. Amice da huic locuȝ. ⁊ tunc incipias cũ rubore nouissimũ locũ tenere. ſȝ cũ inuitat⁹ fuer̃ ⁊c. Iõ ɔcludit humiliter humilitat̃ mgr̃ di. oĩbus generaliter. Ois q̃ se exaltat hũiliabiť ⁊c. Vñ ex his ꝟbis ad dĩ gl̃iam tria notem⁹ salutis documẽta declarãda. s.

Primũ đ exaltatiõis multiplicita/te. ibi. Qui se exaltat.

Secũdũ de exaltatiõs dãnositate. ibi. Humiliabiť.

Tertiũ de hũiliatõis fructuositate ibi. Qui se humiliat ex. ⁊c.

¶ Primũ documẽtũ ex ꝑmissis verbis dixi notãdũ de exaltatiõis multi/plicitate: cũ dr̃. Ois q̃ se exaltat. Notã ter dicit. q̃ se exaltat. q̃ȝ quẽ de⁹ exaltat nõ hũiliabiť. ⁊ iõ hoĩes hũiliandi se ex altãt multipliciter. s.

Primo quidã ꝑ inanẽ gl̃iam.
Secũdo qdã ꝑ ptãt̃ excellentiã.
Tertio qdã ꝑ diuitiaꝝ copiã.

Primo qdã se exaltãt ꝑ inanẽ gl̃iaȝ q̃ scȝ ꝑꝑ seipos laudari appetũt vt ex h̃ sup alios eleuenť. ꝓpterea mag̃r hũilitat̃ xps h̃ fieri ꝓhibuit nõ solũ in ma/lis ſȝ ⁊ in bonis opibꝫ di. Matth. vj. Attẽdite ne iusticiã vestrã faciat̃ corã hoĩbꝫ vt videami ab eis. alioqn mer/cedẽ nõ habebit̃ apđ p̃rẽ vr̃m q̃ in celis ẽ. Et seq̃ť. Cũ ḡ facis elemosynã noli tuba canere añ te sic hypocrite faci/unt in synagog̃ ⁊ in vicis vt honorifi cenť ab hoĩbꝫ. Ubi Chryſ. ait. Ille tu/ba añ se canit q̃ pompã vane laudis q̃rit. Iõ seq̃ť. Amẽ dico vob receperũt mercedẽ suã. te autẽ faciẽte eleosynã ne sciat sinistra tua q̃d faciat dextera tua vt sit elemosyna tua in abscõdito. ⁊ pr̃ tu⁹ q̃ videt in abscõdito reddet tibi Et cũ orat̃ nõ erit̃ sic hypocrite q̃ amãt ĩ synagog̃ ⁊ in angulis plateaꝝ stãtes orare vt videanť ab hoĩbꝫ. Amẽ dico vob receperũt mercedẽ suã. tu autẽ cũ orauer̃ intra ĩ cubiculũ tuũ ⁊ clauso ostio ora patrẽ in abscõdito. Sed di. tñ dr̃ Matth. v. Sic luceat lux vr̃a corã hoĩbꝫ vt videãt opa vr̃a bona. ⁊ hic saluator idẽ xps ꝑsuadet occultanda. Ad q̃đ rñdet Aug. in ꝑmõe di. Ipa q̃ppe ꝟba euãgelica secũ portãt expositiões suas. nec itercludũt ora esuriẽtiũ q̃ȝ pascũt corda pulsantiũ. Intẽtio q̃ppe cordis hũani q̃ dirigať ⁊ q̃d expe/ctet intuẽdũ ẽ. Si eñ q̃ vult videri ab hoĩbꝫ bona opa sua gl̃iaȝ ⁊ vtilitateȝ suã ponit añ hoĩes. ⁊ hãc ĩ ɔspectu hominũ q̃rit nihil eoꝝ q̃ de hac re dñs ꝑcepit ipleuit. q̃ȝ ⁊ intẽdit iusticiã suã facere corã hoĩbꝫ vt videať ab eis. et nõ sic eluxit lumẽ ei⁹ vt videret bona opa sua ⁊ glorificarẽt patrẽ q̃ in cel̃ ẽ. se q̃p/pe glorificari voluit nõ deũ. ⁊ suã q̃si/uit vtilitatẽ nõ dilexit dñi voluntatẽ. đ q̃bꝫ dicit Apl's. Oẽs eñ q̃ sua sũt q̃/rũt nõ q̃ iesu xpi. Ad intelligẽdũ ãt clari⁹ q̃ñ vana gl̃ia sit pctm̃ mortale. ve/niale vel nullũ. sciẽdũ ſȝ Albertũ ma/gnũ. iij. li. sui cõpẽdij. ꝙ vana gl̃ia erit pctm̃ duplici rõne. s.

Dominica. xvi. post pēthe.

Primo ratiōe finis ꝓpter quē laus appetit̄.

Scdo rōe opatōis i q̄ laus q̄rit̄.

B Primo laus appetit̄ q̄druplici fine. Primo ad euitādū malū infamie. Sic .j. Reg. xij. samuel q̄rebat laudari a toto pplo isrl' dī. Itaqꝫ ꝯuersat⁹ corā vob ab adolescētia mea vsqꝫ in diē hanc loq̄mi d me corā dn̄o ꝛ corā xp̄o ei⁹. ecce p̄sto sū. vtꝝ bouē cuiusqꝫ tulerim an asinū. si quēpiā calūnia opp̄ssi. si d manu cuiusqꝫ mun⁹ accepi restituāqꝫ vob. Et dixerūt. Nō es calūniatus nos. neqꝫ opp̄ssisti. neqꝫ tulisti de manu cuiuspiā. Et hec gl'iatio n̄ ē peccatū. sꝫ debita ꝓuidētia. Scdo gl'a appetit̄ ad hūc finē vt aliq̄ sp̄ual' vtilitas exide oriat̄: vt ē gl'ia dī ꝛ edificatio ꝓximi. sic Paul⁹ se cōmēdauit. ij. Cor. xj ꝛ. xij. c. dī. In q̄ q̄s. s. falsoꝝ aploꝝ audet. s. gl'iari i insipientia dico audeo ꝛ ego. hebrei sūt ꝛ ego. israelite sūt ꝛ ego semē abrae sunt ꝛ ego. ministri xp̄i sūt et ego. vt min⁹ sapiēs dico pl⁹ ego. i laborib⁹ plurimis. i carcerib⁹ abundāti⁹. i plag' sup̄ moduꝫ. i mortib⁹ freq̄nter. a iudeis q̄nq̄es q̄dragenas vna min⁹ accepi. ter virgis cesus suꝫ. semel lapidatus sū. ter naufragiū feci die ac nocte i ꝓfundo mar' fui. in itinerib⁹ sepe piculis fluminū. piculis latronū. piculis ex genere. piculis ex gentib⁹. piculis in ciuitate. piculis in solitudine piculis in mari. piculis i falsis frib⁹. i laborib⁹ ꝛ erūna. i vigilijs mult'. in fame ꝛ siti. Et īfra. Si gl'iari optet nō expedit q̄dē. veniā autē ad visiōes ꝛ reuelatōes dn̄i. Scio hoiem in xp̄o an̄ annos. xiiij. siue in corpe siue extra corp⁹ nescio. de⁹ scit raptū hmōi. qm̄ rapt⁹ ē i padisuꝫ ꝛ audiuit arcana ṽba q̄ nō licꝫ hoī loq̄. ꝓ hmōi gl'iabor. ꝓ me autē nihil gl'iabor nisi i īfirmitatib⁹ meis Nā ꝛ si voluero gl'iari nō ero insipiēs ṽitatē ei dicā. pco autē ne q̄s me existimet sup̄ id qđ videt i me aut audit aliq̄d ex me. Et tal' gl'iatio sil'r nō ē pctm̄ sꝫ charitas dī ꝛ ꝓximi. qꝛ multi pseudo apl'i se trāstulerāt ad corinthios eisdē p̄dicātes obſuātias legaliuꝫ cuꝫ euāgelio q̄ se paulo p̄ferebāt ꝛ etiā alijs ex q̄ erāt iudei. Tertio gl'ia appetit̄ ꝓp̄ actū alicui⁹ venialis pcti: puta q̄ scit iocosa ṽba decēter ꝓferre. qꝛ tūc ē et veniale pctm̄. Quarto gl'ia appetit̄ supra deū vl' ꝯ deuꝫ: puta q̄n̄ q̄s amore hūane laudis n̄ ꝑmittit ea q̄ sūt ꝯ deum. Un̄ Aug. v. d ci. dī dic. Hoc vitiū scꝫ amor hūane laudis tā inimicū est pie fidei si maior i corde sit cupiditas gl'ie q̄ dī timor vl' amor. sicut rex tyri Eze. viij. gl'iabat̄. d q̄ dr̄. Eleuatū ē cor tuū ꝛ dixisti. de⁹ ego sū. iō dicebat xp̄s Joh. v. Quō potestis vos credere q̄ gloriā abinuicē accipit'. ꝛ gl'iam q̄ a solo dō ē nō q̄rit'. q. dī. Qui ab alijs appetūt honorari difficul' ꝯuertunt̄ ad fidē. ꝛ iō tal' gl'iatio ē pctm̄ mortale. O miseri filij hoim̄ q̄ a stult' gl'iaꝫ q̄rūt. q̄ eoꝝ bonitatē nō vident. qꝛ bonitas hoīs ē in ip̄i⁹ corde qđ sol⁹ de⁹ intuet̄. O seducte ꝛ vane si vis laudari introga cor tuū. ꝛ si veꝝ dicere volueris nihil inuenies vnd̄ lauder'. qꝛ oīa bōa nr̄a sūt dī dona. Hinc Hiero. Si vitā tuā in ore hoim̄ posuer'. mō magnus mō puus. mō null⁹ haber'. Nā cog̃scere seipm̄ ꝛ sua opa ē necariū ad salutē appetere aūt cog̃scere ab alijs nō ē necessariū. ꝛ p ꝯseq̄ns de eis gloriandū. qꝛ gl'ia eoꝝ in ꝯfusionē fiet q̄ terrena sapiūt. Secūdo q̄ꝫ vana gl'ia fit peccatuꝫ rōne opis p qđ laus q̄rit̄. ꝛ h̄ fit tripliciter. qꝛ laus q̄nqꝫ q̄rit̄ p opa illicita. q̄nqꝫ p idifferētia ex se. q̄nqꝫ p virtutū opa. Qn̄ q̄rit̄ p illicita opa tunc erit talis gl'ia tale pctm̄ q̄le ē ipm̄ op⁹ vt si p op⁹ mortal' pcti q̄rat̄ erit pctm̄

moꝛtale.ſi ꝑ op⁹ venialis pcti erit ve/
niale.ꝯ qbꝫ pſ. Quid gl'iarí ĩ malicia.
Qñ ỽo querit ꝑ indifferens ad pctm̃
ꝛ ỽtutẽ ſicꝫ ꝑ diuitias vl' veſtes tũc erit
veniale.verũtñ ſi talia ſint ĩoꝛdinata
vt fiat occaſio pcti moꝛtal' eſt peccatũ
moꝛtale.ſic cũ mulier vel vir oꝛnat ſe
ad capiẽdũ aĩas ſiue capiat ſiue nõ ꝓ
pter malã intẽtiõꝫ ẽ moꝛtale pctm̃. qa
q̃tũ in eo fuit venenũ ꝓpinauit licꝫ ñ
fuit q recipet.iõ dꝛ Prouer.vij. Occur
rit illi mľier oꝛnata meretricio oꝛna/
tu p̃para ad capiẽdas aĩas. Qñ autẽꝫ
laus acqrit ꝑ opa ỽtutũ h̃ pt eẽ dupľr
qꝛ aut appetit⁹ laudis adiũgit opi bo
no tãq̃ incidẽs ſic ꝯtingit ĩ cantu vel
elemoſynaꝝ largitõe qd̃ p̃ncipalit in/
tẽdit ad honoꝛẽ dei.ꝛ tũc ẽ veniale pec
catũ. Aut appetit⁹ laudis ſit p̃ncipalis
finis opis ỽtuoſi.ſic ſolũmo oꝛat aut
elemoſynã dat vt laudet.ꝛ tũc põt eſſe
pctm̃ moꝛtale.ſic Mat.xxiij.pharisei
q deuoꝛabãt domos viduaꝝ ſimulã/
tes lõgã oꝛõꝫ.ſ.vt abũdãti⁹ daretur eiſ
elemoſyna. Jõ tã ĩ bonis q̃ ĩ mal' opi/
bus cauẽda ẽ ala vane laudis. Hinc
Gre.ĩ omel'. Sepe vos chariſſimi ad
moneo p̃ua opa fugere.mũdi h⁹ iniqna
mẽta deuitare.ſꝫ hodierna ſcti euãge/
lij lectõe ꝯpelloꝛ dicere vt ꝛ bona q agi
tis cũꝫ mag̃ cautela timeatiſ ne ꝑ h̃ qd̃
a vob̃ rectũ gerit fauoꝛ aut gr̃a hũana
reqrat.ne appetit⁹ laudis ſubꝛepat.et
qd̃ foꝛis oñdit int⁹ a mercede euacuet
Jdẽ Depdari deſiderãt q theſaurum ĩ
via publice poꝛtãt. Theſauri ſũt opa
bona.via p̃ns vita.latrões ỽo demo
nes Scdo qdã ſe exaltãt ꝑ p̃rãtis ex
cellẽciã. Nã ĩ dignitate ꝯſtituti vir ſine
elatõe ſẽ.iuxta illd̃ Greg.xxvj.moꝛal'.
Nõnũ q̃ hõ ꝛoipõ q̃ p̃eſt alijs elatiõe
cogitationũ itumeſcit.qꝛ glia erit ĩ cõ
fuſione.qꝛ terrena ſapiũt. Phil'.iij. et
Sap.vj. Potẽtes potẽter toꝛm̃ta pa/
tient. Et eodẽ.c. Duriſſimũ iudiciũ his
q p̃ſũt fiet. Hinc etiã Aug. Quãto qs
in loco ſupioꝛi tãto verſat in pic'lo ma
ioꝛi. O vaniſſimi ſupbi O peſſimi am
bitioſi nõ ĩtelligẽtes ſuũ piculũ quod
diabol⁹ eis fac ſic coꝛu⁹ nuci quã in ter
ra frãgere ñ valẽs ducĩ ĩ altũ ꝛ ĩde cade
re ꝑmittit vt frãgat. Sic diabol⁹ ele/
uat ambitioſum vt frãgat ꝑ ſupbiaꝫ.
Uñ Hugo de aĩa. Supbia ĩ celo na/
ta ſꝫ velut ĩmemoꝛ q̃via inde cecidit:il
luc poſtea redire nõ potuit. Uñ igr̃ di
cit Jſidoꝛus de talibꝫ. Si habuero ſa
pientiã Salomonis.ſi diuitias Creſi
ſi poteſtatẽ Octauiani.ſi pulcritudinẽ
Abſalonis.ſi foꝛtitudinẽ Samſonis
quid mihi p̃ſunt ſi anima dat demo/
nibus et caro vermibꝫ Tercio qdaꝫ
ſe exaltant per diuitiaꝝ copiã.diuites
eñi reſpectu diuitiaꝝ ſuaꝝ deſpiciunt
alios etiã melioꝛes ſe q nõ ſunt ita di/
tati.vñ dicere ſolẽt. Ribaldi ſũt illi re
ſpectu noſtri. Jõ ſcribit apl's.j. Thim̃
vlt. Diuitibꝫ hui⁹ ſeculi p̃cipe ſupbe ñ
ſape. Et Aug⁹ ſup pſ. Malum qd̃ im
poꝛtãt maxime diuitie incautis homi
nibꝫ eſt ſupbia.nõ eñi auꝝ maluꝫ qd̃
ꝯdidit de⁹ ſed hõ malus eſt relinquẽs
creatoꝛẽ ꝛ ꝯuerſus ad creaturã. Et li/
bꝛo qnquagita omeliaꝝ dic. Uermis
diuitiaꝝ eſt ſupbia.difficile eſt vt non
ſit ſupbus qui diues eſt.tolle ſupbiaꝫ
diuitie nõ nocebũt. Jõ dic Hierony/
mus de miſeria humana. Quid p̃ſũt
o frater diuitie.quid vana gl'ia.quid
mundi leticia cum nõ liberant homi/
nem de moꝛte.nec defendant a verme
nec eripiant a fetoꝛe. Ecce enim q heri
ſedebat glorioſus in aula.nũc latet de
ſpectus ſub tumba. Quid igit ſupbis
vermis ꝛ cinis diuitias paupibꝫ diſ/
pergendas accumulas.cum pſal.di/
cat. Doꝛmierũt ſomnũ ſuũ omẽs viri
diuitiarũ ꝛ nihil inuenerũt ĩ manibꝫ

ſuis.becille. H Scōm ſalutiſ do
cumētū et ꝓpoſitiſ ṽbis thematiſ note/
mus exaltatōis dānoſitatē cū dr.hūili
abit̃ i pēa q ſe erigit i pñti vita. Uñ qn
q̃ pcipue dāna īfert hoī ſupbia.ſ.

Primū dei odiū ꝓcurat
Scōm ṽtutes oēs diſſipat
Tertiū icurabilē īfirmitatē cauſat.
Quartū hoiem multū infatuat.
Quintū in infernū pcipitat

Primū damnū qđ ſupbia infert hoi
eſt ꝙ dei odiū ꝓcurat.iō dr Judith.ix.
Supbi nō tibi placuerūt ab initio. et
Prouer.vj.Sex ſunt q odit de⁹ et ſe/
ptimū deteſtat̃ aīa ei⁹.ocl'os ſublimeſ
linguā mendacē.man⁹ effundentes i/
nocuū ſanguinē.coꝛ machinās cogita
tiōes peſſimas.pedes veloces ad cur
rendū in malū.teſtē fallacē.zeū q ſemi
nat inť frēs diſcoꝛdias. Jō āt de⁹ odit
ſupbiā.q2 dic̃ Ber.ꝙ oīs ſupbꝰ extolli
tur ſupꝛa deū.Uult ei de⁹ fieri volūta
tem ſuā.vult z ſupbꝰ ſuā fieri.iā videt̃
eq̄litas ſꝫ vide male ꝯgruā ꝓpoꝛtiōez.
de⁹ eñ in his q rō approbat vult fieri
ſuā volūtatē.ſupbia ṽo cum rōne z ꝯ
rōnem.z ſic vt dicit Greg.cū oia vicia
a deo fugiāt ſola ſupbia ſe ei opponit.
Job.xv. Tetēdit aduerſus deum ma
num ſuā z ꝯtra oīpotentē roboꝛat⁹
eſt.cucurrit aduerſus eū erecto collo z
pingui ceruice armat⁹ eſt. Scōz dā
num qđ ſupbia infert q2 oēs virtutes
diſſipat.Uñ Gre. Perit oīe qđ agit̃
niſi hūilitate cuſtodiat̃.Cui⁹ ratio eſt.
q2 hūilitas hoiem aſſil'at xp̄o z btē vir
gini.ſupbia ṽo diabolo.De xp̄o dr ad
Phil'.ij. Hūiliauit ſemetipm factus
obediēs vſq3 ad moꝛtē.De btā aūt vir
gine Lu.ij.Quia reſpexit humilitatez
ancille ſue.De diabolo ṽo Job.xl. Jp̄e
eſt rex ſup oēs filios ſupbie. Jō Aug⁹.
lib.de ſalutaribꝰ documētis ſic cōpat
ad inuicē dicēs. Per ſupbiā z cupidi/
tatē diabol⁹ dic̃. In celū aſcēdam.xp̄s
cū hūilitate dic̃. Hūiliata ē in tra ani/
ma mea.Diabol⁹ ꝑ ſupbiā z cupidita
tem dic̃. Ero ſil'is altiſſimo.xp̄s ꝑ hu/
militatē cū eēt in foꝛma dei exinaniuit
ſeip̄m foꝛmā ſui accipiēs.hūiliauit ſe
pr̄i fact⁹ obediens vſq3 ad moꝛtē. Dia
bol⁹ ꝑ ſupbiā z cupiditatē dic̃. Super
aſtra celi exaltabo ſoliū meū. xp̄s cuz
hūilitate dic̃.Diſcite a me q2 mitiſ ſum
z hūil' coꝛde. Et familia iſtoꝝ reguz.ſ.
diaboli z xp̄i cog̃ſcūt̃ ꝑ ſignū ſupbie et
hūilitatiſ.iuxta illđ Augꝰ. Quē ſupbuz
videriſ filiū diaboli foꝛe nō dubites.et
Gre. Euidētiſſimū ſignū repꝛoboꝝ ē
ſupbia.ſic ecōtra electoꝝ hūilitas. Et
iſte familie ſeꝑꝛiant̃.tñ i iſto falſo mū
do freq̄nť ꝓualēt ſupbi z opp̄mūt hūi
les xp̄i famuloſ.iō dic̃ xp̄s illđ pš. Cō
fundāt̃ ſupbi q2 iiuſte iniq̄tatē fecerūt
i me. Tertiū dānū qđ infert ſupbia
eſt q2 incurabilē īfirmitatē cauſat. q̇a
ſupbia ē tāq3 macl'a i ocul'.q q̄to ma/
gis creſcit tāto min⁹ videt.ita ſupbꝰ ñ
cog̃ſcit ſe. Jō dic̃ Aug. Nēo iſanabilioꝛ
q̄3 q ſan⁹ eē videt̃.z Señ. Salutiſ iitiū
cognitio ꝓꝑia.iō ad ſanitatē difficul̃t
venim⁹ q2 nos egrotare neſcimuſ. Et
ſaluatoꝛ Mat.ix. Nō ē op⁹ valētibus
medic⁹ ſꝫ male hñtibꝰ.Et q2 remediū
pctōꝝ.ſ.gr̃az ipugnāt ſupbi.iō icura/
biles ſt̃. Jac.iiij. Supbꝭ reſiſtit ds hūi/
libꝰ āt dat gr̃az. Quartū dānū īfert
ſupbia q2 hoiez mľtū īfatuat.ſic ei ille
eſſz fatu⁹ q fugiēs aduerſariū intrāſq3
ꝑ hūile oſtiū erigeret collum ne itrare
poſſz.ſic ſupbꝰ inſeq̄t a diabolo z debe
ret ire ꝑ oſtiū humile qđ eſt xp̄s. Job.
x.Ego ſum oſtiū. z tñ intrare nō potit
Quintū dānū infert ſupbia q2 i in/
fernū pcipitat. Uñ Gre.xxxiiij. moꝛal'.
Cōſideret hō q̄d elat⁹ in terra merebi
tur ſi angel⁹ aliis plat⁹ i infernū ꝓſter
nit̃. Hinc.ij. Pet.ij. Si deus angelis

peccātibus nō pepcit ſʒ rudētibꝫ infer
ni detractos in tartarꝫ tradidit cruci/
andos q̄d faciet figmento ꝛ ſuo necꝫ.
certe hūiliabit. Tertiū ſalutꝫ docu/
mētū ex p̄miſſis themat ꝫ vbiſ notemꝰ
hūiliatōis fructuoſitatē cū dr. Qui ſe
hūiliat exaltabit. Un̄ licꝫ mlti ſint fru
ctus ſeu vtilitates hūilitatꝫ. tn̄ hic eſt
potiſſimꝰ fructꝰ qꝫ ad gaudia ſempit
na ducit. qđ ſine ea nullꝰ hr̄e poterit.
iuxta illud Matth. xviij. Niſi cōuerſi
fueritꝫ ꝛ efficiamini ſicut puuli. ſ. hūi/
les nō itrabitꝫ i regnū celorꝫ. Hic Au
guſt. Excelſa ē pr̄ia ſʒ hūiliorē via. am
bula p viā hūilitatꝫ ꝛ puenies ad gau
diū eterne claritatꝫ. Et h̄ ē qđ dic dn̄s
xp̄s in euāgelio. Qui ſe hūiliat exalta
bit. ſ. ad gl'iaꝫ beatā. Ad quā nos pdu
cat hūilitatis vere mgr̄ xp̄s q̄ ē bn̄dictꝰ
in ſecula Amen.

Dominica. xvij. poſt penthe.

Sermo. cix.

Jt illi ieſus.

a Diliges dn̄m deū tuū ex toto
corde tuo. ꝛ in tota aīa tua ꝛ
in oī mēte tua. h̄ ē maximū ꝛ p̄mū mā
datū Matth. xxij. Uerba ſūt redēpto
ris aīarꝫ nr̄arꝫ ieſu bn̄dicti. in qbꝫ de/
clarauit totā ſacrā ſcripturā ad ſalutē
hoīs neceſſariā cū p̄miſit dilectiōeꝫ di
ꝛ p̄ximi. ꝛ ſubdidit. Jn his duobꝫ mā
datis vniuerſa lex pēdet ꝛ p̄phetarꝫ di
cta. qꝛ oīs lex ꝛ p̄phetia īducit ad dei ꝛ
p̄ximi dilectionē. Jō dic Augꝰ. Jlle te
net q̄cq̄d latet q̄cq̄d patet in ſacris co/
dicibꝫ q̄ charitatē ſuat in moribꝫ. J

Un̄ ſaluator nr̄ ſpecial'r declarauit
duo legis mādata. ſ.

Primū dei dilectionē.

Secūdū p̄ximi dilectionē.

Primū mandatū ad inq̄ſitionē legiſ
piti declarauit maximū fore dilectōeꝫ
dei cū dixit. Diliges dn̄m. i. ꝯſuatorē
deū. i. creatorē tuū. i. redēptorē. ex toto
corde tuo. i. intellectu p fidē ſine erro/
re. ex tota aīa tua. i. volūtate p charita
tē ſine pctō mortali. ex tota mente tua
id ē memoria p ſpeꝫ ſine obliuiōe. Nā
dilectio dei ē ordinata ꝛ magna volū
tas ſuiēdi do. placēdi do. fruēdi do. vt
dicit Bonauē. in. iij. di. xxvij. Et habet
tres gradꝰ. Primꝰ gradꝰ dilectōis di
uine ſine q̄ nō eſt ſalꝰ hoī ē ſic diligere
deū vt amori eiꝰ nulliꝰ rei amorē pre
ponere ꝛ mūdialia ſic diligere vt earꝫ
dilectiōe vel cupiditate pctā mortalia
deuitare ꝛ ſuare q̄ dn̄s in p̄ceptꝫ phi/
buit. iuxta illđ Matth. xix. Si vis ad
vitā ingredi ſua mādata. Secūdꝰ gra/
dus diuine dilectōis ē pleniori volun
tate ꝛ ferueciori affectu ne hō ꝯtētet de
cōibꝫ p̄ceptis ſine qbꝫ nō ē ſalꝰ: ſʒ etiaꝫ
ad oīa q̄ deū velle coḡſcit. vt euāgelica
ꝯſilia ſtudioſiꝰ implere coneť ſicut ve
ri religioſi. de qbꝫ dicit Bern̄. Nō ē no
ſtrū circa cōia p̄cepta lāguere. nec hoc
ſolū attēdere q̄d p̄cipiat deꝰ ſʒ q̄d velit
Quātū em̄ qs amat deū: tātū eius ho
norē p̄mouet vbi pōt. ꝛ dolet inhono
rari p pctm̄. qꝛ indiſciplina famulorꝫ
redūdat in dedecꝰ dn̄orꝫ. Tertiꝰ gra/
dus diuīe dilectōis ē tāto affectu eſtu
are ad deū qꝫ ſine ipo q̄ſi viuere n̄ poſ
ſit: ſʒ diſſolui cupiēs ꝛ eſſe cū xp̄o. tali/
bus viuere ē ipatiētia vel in faſtidio.
ꝛ mori eſt in deſiderio etiā p duras tor
mēta. ſicut btō andree aplo. Hec dile
ctio fecit laurentiū irridere carnifices
viuētiū puocare tortores. ſtephanuꝫ
orare p inimicis. agathā gaudentē ire
ad ſupplicia q̄ſi ad epulas inuitata.

Secūdū mādatū ſaluator declara
uit ad legiſpiti inq̄ſitioneꝫ p̄ximi dile/
ctionē cū dixit. Scđm mādatū eſt ſilē
huic. diligēs p̄ximū tuū ſicut teipſuꝫ.
id ē ad h̄ dilige. i. ad ſalutē ad qđ dile/
xit nos deꝰ. Nā dicit Bonauē. Ex dei

dilectōne naſcit̃ dilectio ꝓximi. Uñ.j. Jo.iiij. Hoc mādatū hēm⁹ vt q̄ diligit deū diligat z fratrē ſuū. Et hec dilectō habet tres grad⁹. Prim⁹ grad⁹ ē nullū odire: nulli malū velle. nulli⁹ bonū impedire. z in neceſſitate ꝓximo ſbuenire. Et hec eſt lex nature Lu.vj. Prout vultis vt faciāt vobis hoīes z vos facite illis. Secūd⁹ gradus dilectōis ꝓximi eſt ſic de alteri⁹ ꝓfectu gaudere z bonū alteri⁹ diligere q̄ſi ꝓpriū et aduerſitati cōpati q̄ſi ꝓprie. z alterius lucra vl' damna ſua reputare. Uñ apl's Ro.xij. Gaudere cū gaudētib⁹ flere cū flētib⁹. Terti⁹ gradus dilectōis ꝓximi eſt velle mori ꝓ ſalute vel vtilitate ꝓximi. Sicut xp̄s dñs. iuxta illud Joh. xv. Maiorē hac dilectionē nemo habet vt aiam ſuā ponat ꝛc̄. Dicit ſaluator nr̄ declarans ſacrā ſcripturā. Diliges dñm deū tuū ꝛc̄. Igit̃ circa dī dilectōez tria note⁹ ſalutaria documēta. ſ.

Prīo dilectōis diuīe cauſalitatē.

Scd̄o dilectōis diuīe modalitatē.

Tertio dilectōiſ diuīe fructuoſitatē

R Primū ſalutare documētū d̄ diuina dilectōe notem⁹ dilectiōis cauſalitatē q̄re de⁹ ſit diligēdus. Et rn̄dent doctores ſup.iij.dī.xxvij. q ꝓpt̄ ſeipſū ꝑncipaliter. q2 oīs rō diligēdi eſt in ſe ip̄o. tñ occaſionalit̃ pōt diligi ꝓpt̄ bñficia ip̄ſa. i. bñficia excitāt nos ad diligēdū deū ſup oīa. ſicut ſapor cibi excitat qñq3 ad comedendū. licet ꝑncipaliter nō ꝓpter ſaporē comedat q̄s. Uñ ad diligēdū deū ſup oīa cogit nos triplex rō que mouere pōt ad amādū aliq̄d q̄ etiā notant̃ in iſtis ꝟbis ſaluatoris. Diliges dñm deū tuū. ſ.

Primo ratio ꝓuidentie z largitat̄. ibi. Dominū.

Scd̄o rō varie bōitat̄. ibi. Deū.

Tertio ratio attinentie z ꝓpinq̄tat̄ ibi. Tuum.

Prīo dixi q cogit nos deū ſup oīa diligēdū rō ꝓuidētie z largitat̄. q2 dī. diliges dñm. Certū eī ē q ꝓu⁹ diligit dñz ſuū. ex q̄ ei diligit z ei ꝓuidz iuet̃ z bñficia largit̃. Hui eī ſum⁹ dī oēs q ꝓ̄p̄o filio nō pepcit: ſ3 ꝓ nob oīb⁹ tradidit illū. z quō cū illo nō oīa nob donauit. Ro. viij. Uñ z b. Berñ. dic̄. Dñe q̄d ē hō q memor es ei⁹ aut fili⁹ hoīs q̄m viſitas eū. tot. ſ. z tāt̄ bñficijs. mitt̄ filiū vnigenitū. mittis ſp̄m ſanctū tuū paclitū. te ip̄ſū refuas adoptat̄ in p̄miū. ſi dicere ꝓbas ē nimis ꝓdig⁹ es tuis. Rōne igit̃ tāte ꝓuidētie z largitat̄ mlta nos īducūt ad deū ſup oīa diligēdū vicz.

Primo inuitat ſcriptura.

Secūdo incitat natura.

Tertio excitat gratia.

Quarto ſollicitat gloria.

Quinto clamat vniuerſa creatura

Prīo ſiq̄dē deū ſup oīa diligēdū rōne largitat̄ iuitat nos ſcp̄tura in multis loc̄. Nā dī Deut̄. vj. Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo. Et eiuſdē. xj Ama dñm deū tuū. Hinc z Eccl. xiij. Oī vita tua diliges deuz. z Mat. xxij. Diliges dñz deū tuū ex toto corde tuo ꝛc̄. j. Job. iiij. Diligam⁹ deū q̄m ip̄e ꝑor dilexit nos. Item dī Eze. j. Scp̄tura noui z veter̄ teſtamēti ē q̄ſi rota in rota in q̄ ē ſp̄us dī. q2 nouū teſtamētū ē in veteri z ecōuerſo. Qui igit̃ ſeq̄t̃ ſacrā ſcp̄turā ſp̄m dī ſequit̃. Seq̄mur z noſ ḡ eā deū ſup oīa diligēdo z dī ſp̄m ſeq̄ndo nō errabim⁹. Secūdo ad diligēdū deū ſup oīa rōne largitatis icitat z q̄ſi cogit natura. i. rō natural' imo z irrōnal'. Dicit eñ Seneca q canes amāt bñfactores ſuos. q̄d patz intuēti. Ideo dicit Berñ. li. de diligendo deū. Inexcuſabilis ē oīs etiā īfidelis ſi nō diligit deū ex toto corde. Nā naturaliter filius amat patrē a quo habet partē corporis. quanto magis ama-

re debet deꝰ q̄ corpꝰ ⁊ aīam ex nihilo fecit. iuxta illd̄ Ecci. vij. In tota aīma tua dilige eū q̄ te fecit. Hinc ⁊ Hugo de arra aīe dic̄. Magno debito obligata es o aīa mea. multū accepisti ⁊ nihil a te habuisti ⁊ ꝑ his oīb nihil habes qd̄ retribuas nisi tm̄ vt diligas. ⁊ qd̄ ꝑ dilectōem datū est nec meliꝰ nec decētius q̄ ꝑ dilectōem repēdi potest. Ad h̄ aūt mag̃ mēti hūane inculcandū dic̄ Bern̄. Pax ne tibi videt̄ h̄ cogita qualē te fecit. nēpe fm̄ corpꝰ egregiā creaturā. fm̄ aīam mag̃ imagine creator̃ insignē. rōis ꝑticipē. btitudis eterne capacē. Porro ambo coherere fecit incōphensibili artificio. sapiētia inuestigabili. nec an̄ ꝓmeruit q̄ ante nō fuit. nec spes retributōis fuit. q̄ bonorum nr̄oꝝ nō indiget. Un̄ q̄t sunt mēbra hoīs tot inueniet ad diligēdū deū inuitātia. O q̄tū q̄s diligeret eū q̄ oculū amissum restitueret. nō minꝰ amādus est q̄ ab initio ḡtis dedit ⁊ ꝯseruauit. Nā ⁊ figura hoīs vt dic̄ Aug. d̄ doctrina xp̄iana incitat ad amādū deuꝫ Beluas inq̄t deꝰ ī terrā ꝓstratas fecit q̄rētes pastū d̄ terra. te in duos pedes erexit. faciē tuā sursuꝫ attēdere voluit. nō discordet cor tuū a facie tua. nō habeas faciē tuā sursum: cor deorsuꝫ. qd̄ est cor sursum h̄re nisi qd̄ dictū ē. Diliges dn̄m deū tuum ex tota aīma tua

3. Tertio ad diligēdū deū sup̄ oīa rōe largitat̃ excitat gr̄a exhibita. spēaliter gr̄a redēptiōis erq̄ fm̄ suā miscd̄iaꝫ tā acerba morte redimeret dignatꝰ est ex dilectōe nimia. iuxta illd̄ Gal. ij. Dilexit nos ⁊ tradidit semetipm̄ pro nob. Iō dr̄ Ecci. xxix. Gr̄am fideiussoris. i. xp̄i ne obliuiscar̃. dedit eīm aīam suā ꝑ te. Un̄ Bern̄. li. de diligēdo deū dic̄. Si me totū debeo ꝓ me facto q̄d debeo ꝓ me refecto. ⁊ refecto h̄ mō. Nec eīm tā facile refectꝰ q̄ factꝰ. Siq̄dem d̄ me sic ⁊ d̄ alijs dixit ⁊ facta sūt. At vo q̄ tm̄ sel dicēdo fecit ī reficiēdo ⁊ dixit m̄lta ⁊ gessit mira ⁊ ꝑtulit dura. nec tm̄ dura sꝫ īdigna. Quid ergo retribuaꝫ dn̄o ꝓ oīb q̄ retribuit mihi. Idē. O duri ⁊ indurati filij adā q̄s ñ emollit tāta benignitas tāta flāma tam ingēs ardor amor̃ q̄ tā vilib sarciūcul̃ tā p̄ciosas merces expēdit. Hoc memorās beatꝰ Aug. dic̄. Ama illiꝰ amorem q̄ amore tue dilectōis descēdit ī vteꝝ v̄gis ⁊ ibi amorē suū tuo amori copulauit. hūiliādo se sublimādo te. ꝯiūgēdo lumen sue et̄nitat̃ limo tue mortalitat̃. Constās ergo dꝫ eē ⁊ ꝑfectꝰ amor nr̄ vt si necesse fuerit illiꝰ amore moriamur q̄ amore nr̄i placite ⁊ benigne mori dignatꝰ ē hec ille. Quarto ad diligēdū deū sup̄ 4

oīa rō sue largitat̃ solicitat gl̄a ꝓmissa. Nā si q̄s tibi ḡtis ꝓmitteret vnā ciuitatē datuꝝ certe diligeres illū p̄sertim si essꝫ fidel̃ in ꝓmissis. deꝰ āt q̄ ē ip̄a veritas infallibil̃ tibi ꝓ dilectōe dei ꝓmisit nō ciuitatē aut regnū terrenuꝫ. sꝫ vt dr̄. j. Cor. ij. Oculꝰ nō vidit auris ñ audiuit nec ī cor homis ascēdit q̄ p̄pauit deꝰ diligētib se. Quīto rōe largitat̃ 5 se clamat vniuersa creatura ad diligēdū deū sup̄ oīa. vt dic̄ Aug. x. ꝯfes̃. Celū ⁊ terra ⁊ oīa q̄ in eis sūt vndiqꝫ mihi dicūt vt ameꝫ te dn̄e nec cessant dicere oīb ita vt inexcusabiles sint. Dupliciter autē creature clamant vt amem deum. Uno mō ōndendo eū dignissimū amore nr̄o. bonitas eīm creature ōndit creatorē eē optimū iō amore dignissimū: Scd̄o q̄ creature sūt dei dona ⁊ bn̄ficia nob a deo collata. q̄ oīa fecit ꝓpt̄ nos. oīa inferiora nr̄a sūt ad deseruiēdū. eq̄lia aūt vt angeli ad ꝯuiuendū. sup̄iora vt deꝰ ad fruēduꝫ. Ut eīm dic̄ idē Aug. q̄ maiorē iniuriā eius charitati facit qui dona illius accipit: et vicissitudinē dilectiōis nō rependit

aut ꝙ dona illiꝰ ſi potes reſpue. vł ſi re
ſpuere nõ potes dilectõis viciſſitudi-
nem repẽde. Hoc q̄ppe ē tributū qḋ ꝓ oi-
bus deꝰ a nob exigit. O amātiſſime de
us ecce filij huiꝰ ſeculi tuis bonis dita
ti nõ te amāt. imo neq̄ recognoſcūt a
te data. ſ3 cu3 tuis ſtipendijs miſeri ir-
ritāt ⁊ impugnāt te digne diligēdu3 et
ſup oīa merito amādū. Scḋo cogit
nos deū ſup oīa diligendū rõ varie bo
nitatꝪ eiꝰ. Nā vt dic phs. j. ethic. ꝙ bo-
num oīa appetūt. ⁊ q̄cq̄d hoīes appe-
tunt ſub rõe boni appetūt ⁊ diligunt.
Deꝰ aūt ſolꝰ eſt eſſencialꝛ bonꝰ et pure.
Oēs aūt creature hñt accidētalē bo
nitatē ⁊ impurā ſiue imꝑfectā. q2 ex ſe
creature nõ ſunt bone ſ3 ex deo accepe
runt ſuā bonitatē q eſt ſumme bonꝰ. ꝙ
ſumme diligēdꝰ. q2 vt dic mgr i. ij. di. j.
Oīa creauit ꝓpt ſuā bonitatē. nõ ꝓpter
aliquā neceſſitatē. Vñ moyſi dicebat.
Aſcēde in montē ⁊ oſtēdā tibi oē bonu3
id eſt meipm. Hinc etiā Anſ. dic. Deꝰ
eſt q̄ meliꝰ excogitari nõ põt. oīe eni3
bonū aut eſt honeſtu3 aut delectabile
aut vtile q̄ oīa ꝑfectiſſime ſunt in deo.
Iuxta illud Sap. vij. Venerūt mihi
oīa bona parit cū illa. ſ. ſapia q̄ eſt ipe
deꝰ. Bonū eñ honeſtū eſt ſcia ⁊ v̄tus
⁊ de his dr ibidē. Innumerabilꝛ hone
ſtas ꝑ manꝰ illiꝰ. ſ. veniet. Bonū vero
delectabile eſt gaudiu3 ⁊ leticia. ⁊ ea q̄
delectāt hoīem. Delectāt aūt pulcra vi
ſum. fragrātia odoratū. ſuauia guſtū
melodia auditū. mollia tactū. ſed hec
oīa in ipo deo tāq̄3 in oīm cauſa ꝑfecte
ſunt. Iō dr Sap. vij. Letatꝰ ſum i oī-
bus q̄m antecedebat me iſta ſapiētia.
Et b. Berñ. Illud eſt veꝝ gaudiū qḋ
nõ de creatura ſ3 de creatorē ꝯcipitur.
qḋ cū acceperis nemo tollet a te. cuiꝰ cõ-
paratione fedū oīe pulcru3. oē dulce
amaꝝ. oīe qḋ delectare põt moleſtū.
Bonū aūt vtile dr diuitie vt aurū ar-
gentū. lapides p̄cioſi dñia terraru3. ⁊
hmõi. q̄ oīa a deo ꝓcedūt. Et hec oīa
excellit bonitas diuīa. Iō dr Sap. vij.
Prepoſui illā regnis ⁊ ſedibꝫ ⁊ diuiti-
as nihil eſſe dixi in cõpatõne illiꝰ. igit
dilige dñm deū tuum. Tertio cogit
nos ad diligēdū deū ſup oīa rõ ꝓpinq̄
tatis. ⁊ ſm hoc maxime diligit pr̄ a q̄ qs
habet eſſe. ⁊ frater q ab eodē ſtipite de
ſcēdit qḋ natura docet ⁊ inſtigat. Vñ
ſic ad diligendū deū natura docet. q2
ipe eſt pr̄ nr̄. iuxta illud Deut. xxxij. Nō
ne ipe eſt pr̄ tuꝰ q̄ poſſedit ⁊ fecit q̄ntū
ad corpꝰ ⁊ creauit q̄ntū ad aīam. ⁊ ſal
uator illud ꝯfirmat Mat. xxiij. Vnꝰ ē
pater veſter q̄ in celꝛ eſt. Iō dic Augu.
Amādus eſt genitor ſ3 ꝑpo nēdus eſt
creator. Cū ꝙ naturale ſit ⁊ ex diuio p̄-
cepto debitū vt diligamꝰ parētes car-
nales q̄ nos ad miſias ⁊ luctū ⁊ mor-
tem genuerūt. mlto magꝪ deū patre3
celeſtē q̄ ad gaudiū ⁊ ꝯſolatõem ac ad
vitā eternā nos regenerauit ⁊ filiū dei
fratrē noſtꝝ xpm q̄ dignatꝰ eſt nos no
minare fratres ſuos Ioh. xx. cu3 dixit
marie magdalene. Vade ad frēs me-
os ⁊ dic eis. Aſcēdo ad prēm meū ⁊ pa
trē veſtꝝ ⁊c. O ſctiſſima ꝓpinq̄tas. O
dulciſſima fraternitas ꝑ quā filij dei
noīamur et ſumꝰ. Iam ei fratꝛ nr̄ xps
nos viles et miſeros ſpernere nõ põt.
q2 caro eiꝰ de carne nr̄a et os de oſſibꝫ
nr̄is. et ſanguis de ſanguie nr̄o. Hec
igit eſt illa magna dilectõis ꝓpinq̄tas
que coegit eū ſubire labores et obpro
bria flagella ⁊ acerbā mortē ꝑ ſuis fra
tribꝫ vt hereditaret eos hereditate cele
ſti et ibi eternalꝛ cū eis gauderet. ¶
Scḋm ſalutare documētū notemꝰ de
diuia dilectõe dilectõis modalitatem
Nā vt dicit Augꝰ. de doctrina xpiana
q̄ttuor ſunt ex ordine diligēda. vnum
qḋ eſt ſupra nos. ſ. deꝰ. aliḋ qḋ nos ſu
mus. ſ. aīa. tertium qḋ iuxta nos eſt. ſ.

prim⁹.q̄rtū q̄ð infra nos ē.ſ. corp⁹ p/
priū. Nā nō ſolū p̄ceptū ē iſta diligere.
ſ; etiā dictū ordinē ſuare vt p̄ deo aīa z
corp⁹ expōat̄ ſi necc̄e fuerit z p̄ aīa p̄pa
vl' p̄rimi p̄priū corp⁹ exponat̄ morti.
Un̄ ds dz a nob diligi triplici modali
Primo ſup oīa excellent̄ (tate.ſ.
Scdo p̄p̄ ſe prudēter
Tertio ſine mō decēter
Primo dixi q̄ de⁹ ē a nob diligēd⁹ ſu/
per oīa excellēter.i.pl⁹ q̄z nr̄a tpalia bo
na.pl⁹ q̄z nr̄os frēs z amicos. z pl⁹ q̄z
noſipōs. Ad h̄ docuit xp̄s nos v̄bo et
demōſtrauit exēplo. Dixit eī de p̄mo.i.
q̄ pl⁹ debem⁹ diligere deum q̄z tpalia
Qui n̄ renūciauerit oīb; q̄ poſſidet nō
p̄t me⁹ eē diſcipul⁹. De ſcdo z tertio v̄o
q̄ pl⁹ deū diligam⁹ q̄z nr̄os frēs z nos
dixit. Si q̄s venit ad me z n̄ odit frēm
ſuū z m̄rem adhuc aūt z aīam ſuā.i.ſe
ipm̄ zc. Hoc ſiq̄dē ipē nr̄ amor xp̄s ex/
emplo ſuo declarauit dū nos pl⁹ dile
xit q̄z regnū ſuū.pl⁹ q̄z amicos.i.āgl'os
cū q̄b; fraternitatē n̄ ꝯtraxit.pl⁹ q̄z z ſe
ipm̄.i.vitā p̄priā quā p̄ nob morti ex/
poſuit. De his dic̄ Hiere.xij.i xp̄i pſo/
na. Reliq̄ domū meā h̄ ē regnū meu;
dimiſi hereditatē meā.i.anglos q̄ ſūt
hereditas.dedi dilectā aīa; meā i ma/
nus inimicoꝝ meoꝝ. O excellētiſſima
xp̄i dilectio erga hoīes. O ineffabil' di/
lectōis opatio. vix certe ē ita amiciſſi/
mus q̄s alicui vt p̄ illo ſe morti expo/
nat. S; dilect⁹ nr̄ xp̄s amore nr̄i iebri
atus morti ſe tradidit. z iclinato capi/
te emiſit ſpm̄. Int̄ ſpōſum z ſponſam
mag̃ ē dilectio. ſ; vix iueniret̄ q̄s vt p̄
ſua ſpōſa ꝯtinue vulnera portaret in
ei⁹ memoriā. Xp̄s autē nr̄aꝝ amator
aīaꝝ ob memoriā nr̄i vulnera coram
angel' nō erubeſcit portare. Un̄ Eſaie
xlix. dr̄ p̄ ipm̄. Nūq̄d obliuiſci p̄t m̄r in
fantē ſuū vt n̄ miſereat̄ filio vteri ſui. z
ſi illa oblita fuerit ego t̄n̄ n̄ obliuiſcar
tui. Ecce eī in manib; meis deſc̄pſi te.
Silr magn⁹ amor ē m̄ris ad filiu;. ſ;
nō vidim⁹ nec audiuim⁹ q̄ m̄r filium
egꝛ̄ ī ſuo ſanguīe parata eēt balneare vt
ſanaret̄. S; amoroſus frat̄ nr̄ xp̄s vt
in aīa z corpe et̄nalr̄ ſanaremur ī ſuo
p̄prio ſanguine balneauit. iuxta illud
Apoc̄.j. Dilexit nos z lauit nos a pctiſ
nr̄is ī ſanguīe ſuo. Scdo naq̄z ds ē
diligēd⁹ a nob ſup oīa p̄p̄ ſe prudēter.
ita q̄ abſolute nec p̄p̄ creatoꝫ. nec p̄p̄
redēptioꝫ. nec p̄p̄ beatificatoꝫ futuraꝫ
nec p̄p̄ b̄n̄ficia tpalia. q̄z ſic nō ipē ſed
b̄n̄ficiū ſuū diligeret̄. Uerūtn̄ b̄n̄ficia
ſua p̄nt excitare ad diligēdū eum ſup
oīa. q̄z ē ſup oīa bon⁹. mit̄ſ. dulcis. cle/
mēs z m̄ificoꝛs. Un̄ Aug. Minus te
amat dn̄e q̄ tecū aliq̄d amat q̄ð n̄ p̄p̄
te amat. Oīa eī creata ſt̄ amāda p̄ rela
tionē ad creatorē Tertio de⁹ ē diligē
dus ſup oīa ſine mō ſeu mēſura decēt̄
Erq̄ em̄ ds ē ſūmū bonū z infinitu;. z
oē bonū ē diligibile ſm̄ ſuā bōitate;
ḡ de⁹ ē ſūme diligēd⁹. z ſi poſſibile eſſet
in infinitū eēt diligēd⁹. vn̄ Ber. Cā m̄ſ
q̄t diligēdi deū ē ſine mō. ī ceter̄ſ v̄tutē
bus nimietas ē vicioſa. Nā nimia cre
dulitas h̄z incōſtātiā. nimia ſpes h̄z p̄
ſumptōꝫ. nimia miſcd'ia h̄z fatuitate;
nimia iuſticia crudelitatē. nimia pru/
dētia curioſitatē. nimia fortitudo fero
citatē. nimia abſtinētia debilitatē. ſ; ni
mia dilectō h̄z b̄titudinē. dilectō eī eſt ī
volūtate taq̄z ī ſubiecto. z volūtas ī in
finitū p̄t dirigi ī deū diligēdo cū nō āt
op⁹ volūtat̄ſ. q̄ð ſi fuerit nimiū p̄ōt cor
rūpe z deſtruere diligētē. iō tot̄ſ virib;
deū diligit q̄ ſup oīa ipm̄ diligit. Un̄
Gre. in omel'. De dilectōe ꝯditor̄ſ n̄ ſo/
lū cor ſ; lingua z man⁹ req̄rat̄. Ite; dz
etiā ſcdo q̄lib; diligere ſeipm̄ ex chari/
tate q̄ð fit q̄n̄ ſm̄ p̄ncipalē p̄tē.i.rōne;
opat̄ q̄ fit ſm̄ p̄prietatē amicicie. Ami/
cus v̄o vt dr̄.ix.ethi. p̄mo vult amicū

esse z viuere. scdo vult ei bona. tertio opaṫ bona ad ipm. qrto ꝯuiuit ei de- lectabiliṫ. qnto ꝯcordat cū illo qsi eiusdē delectatoib⁹ z ꝯtristatoib⁹. i. qñ delectaṫ amic⁹ z ipe. qñ vo tristatur et ille. Sic hō qlibet dz se diligere vt velit viuere se vita glie. z velit ei bonū grē ac opeṫ bonū. z ꝯcordet sensualitatē rōni z de malis culpis ꝯtristeṫ ac de bonis diuis leteṫ. Tertio dz qlibet diligere ꝓximū cui⁹ formā z modū ipe filius dei expssit di. Hoc ē pceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos M Septem em̄ modis xp̄s dilexit nos qb⁹ z nos debem⁹ ꝓximuz diligere. Primo amore discreto q est qñ psonā amam⁹ sz vicia odim⁹ z psequmur nec psonis ꝯdescēdim⁹ vt vicijs iplicenṫ. Un̄ diciṫ Ro. xiij. Dilectio ꝓximi malū nō opaṫ Hic ē q xp̄s ñ respexit psonā iude maligni: licet fuerit ei⁹ apl's ac dispēsator sz ꝓpṫ obstinatōz dānauit eū. z petꝝ ac paulū ꝓpṫ pniaz saluauit. Scdo xp̄s dilexit nos dilectōe grtuita. qz non ex meritis nris vl' ex amore a nob ei impēso. j. Joh. iiij. In h apparuit charitas dei nō qsi nos dilexerim⁹ eū. sz qm̄ ipe ꝓor dilexit nos. certe mlti nō amāt sic ꝓxios sz tm̄mō se diligētes q ꝑdūt dilectōis mercedē. qz dr Mat. v. Si diligitis eos q vos diligūt quā mercedez habebitis. nōne z publicani h faciunt Tertio dilexit nos xp̄s amore recto siue vero. qz dilexit nos nō ꝓpṫ vtilitatē suā sz nr̄az. Un̄ Hiero. i eplā. In amicis nō res qriṫ sz volūtas. Nā si qs ꝓximū diligit ꝓpṫ suā vtilitatē tal' dilectio cito i odiū vertiṫ cū ꝯtrium ei acciderit Quarto xp̄s dilexit nos dilectōe vehemēti qz vsq ad mortē. Joh. xv. Maiorem hac dilectōz nemo hz vt aiam suā ponat qs ꝓ amicis suis. Sic igiṫ z nos debem⁹ ꝓximū diligere vt ꝓ salute ei⁹ si necesse fuerit moriamur. Un̄ j. Joh iij. In h cognoscim⁹ caritatē dei qm̄ ille aiam suā ꝓ nob posuit: z vos debetis ꝓ fratrib⁹ aias ponere. Interrogat⁹ eīdā patrū quō debem⁹ aiam ꝓ fratre ponere. Rn̄dit. Si iniuriā a frē tuo illatā patiēter toleras. tunc ꝓ fratre tuo aiaz tuā ponis qz ñ incitas eū ꝓ vba iiuriosa. Quito saluator nr̄ xp̄s dilexit nos dilectōe fructuosa ñ vocali soluz. Sic dēm⁹ z nos diligere ꝓximū. qz dr j. Joh. iij. Filioli nō diligam⁹ vbo neqz lingua: sz ope z vitate. Hinc z Grego. Probatio dilectōis exhibitio est opis Sexto xp̄s nos dilexit dilectōe sincera z casta ꝯ mltos q diligūt ꝓxios dilectione carnali vl' libidinosa q trahūṫ ad diligēdū formositate faciei. aut oblatione muneris. vl' ꝑpinqtate cognatōis Hi vt dic Gre. illa sublimia charitatis pmia ñ assequūṫ. qz charitatē suā carnaliṫ impedūt. Septio xp̄s dilexit nos dilectōe pseuerāti z ñ solū ad tps. Juxta illō Joh. xiij. Cū dilexisset suos i finē dilexit eos. Cōtra h faciūt mlti q tēpore ꝓsperitatis z diuitiaꝝ sṫ amici. sed tpe pauptatis a lōge aspiciūt qsi igtos. Nos vo q sum⁹ vnū corp⁹ i xp̄o diligamus iuicē sic mēbra. ñ inuidētes bono alteri⁹. qz dr Ro. xij. Oia mēbra ñ eūdē actū hñt. Nā z vnū mēbꝝ lesum ab alio ñ se vindicat sz ei cōpatiṫ. imo periculo se exponit ꝓ alio. sic z nos faciamus Ro. xij. Nulli malū ꝓ malo reddētes Quarto dēm⁹ diligere corpus ꝓpriū ex caritate z nihil aliō nisi v tutes qz istis qttuor ꝑticipam⁹ ibtitudine. s. deo ꝓprio z anglo in aia z corpe. O aia xp̄iana simplex z ignara si ñ potes ꝓfunde sacrā scptura itelligere z de deo alte disputare. dilige eū sup oia ꝓpṫ suam bonitatē z eū desidera libēter d eo loqris z audias. z ꝓximū tuū dilige sicut teipm. nō ei detrahe. nō eum damnifica in ꝓpria psona reb⁹ et familia.

z certe ſaluaberiſ. q2 i his duobꝫ mādatis vniuerſa lex pēdet z ꝓphe vt dicit veritas īfallibilis xps. ¶ Tertiū documētū erit ꝺ diuīe dilectōis fructuoſitate. Fructuoſitas eī̄ diuīe dilectionis ē multiplex. tñ ad pſens ꝯtētemur ſeptē ipiꝰ fructibꝫ .ſ.

Primo fructu alleuiatiōis.
Secūdo fructu remiſſiōis.
Tertio fructu opatiōis.
Quarto fructu inhabitatōis.
Quinto fructu diſcretōis.
Sexto fructu cuſtoditiōis.
Septimo fructu pmiatiōis.

Primꝰ fructꝰ diuīe dilectōis dixi ꝙ ē fructꝰ alleuiatois. Nā dilectō gūia fac leuia z aſpa lenia. qd eſt gūiꝰ ꝗ̄ ſeipm abnegare. crucē pnie tollere. iniuriantes amare. carnē domare. vigilijs inſiſtere. oīones freqntare. ſe tacit hūiliare. z tñ hec oīa diuia dilectio fac leuia q2 dr. j. Joh. v. Scribo vobꝫ filioli qa mādata eiꝰ ñ ſt gūia. Glo. Aug. ſ. amāti. qꝺ ꝯfirmat ſaluatoꝛ Mat. xj. d. Iugū ei meū ſuaue ē z onꝰ meū leue. Hic z Ber. ait. Ubi amoꝛ ē nō laboꝛ ſed ſapoꝛ ē. Hec vtꝰ dilectōis btō ſtephano lapides torrētiſ dulces effecerat. z btō andree crucē deſiderabilē. z oibꝫ martyribꝫ mortē pcioſaꝫ. ꝯfeſſoribuſqꝫ arta pniaꝫ ſuauē. Scꝺs fructꝰ diuīe dilectōis ē fructꝰ remiſſiōis. q2 p dilectōꝫ ꝺi remittiꝭ pctm̄. iuxta illꝺ Lu. vij. Dimiſſa ſt ei pctā mlta q. d. m. Tertiꝰ diuīe dilectōis fructꝰ ē opatōis. Nā diuina dilectio tria valde mira opaꝭ circa hoīeꝫ. q2 plūbea fac aurea. tranſitoria ꝑpetua. mortua viua. opa ei extra ꝺi dilectōꝫ facta ſt q̄ſi plūbea z nulliꝰ valoriſ ad vitā eēnā. Itē ſt trāſitoria q2 eēnā remūeratōꝫ ñ mereꝭ. Itē ſūt mortua q2 vita grē cārent. ſꝫ opa ꝺ genere bonoꝝ facta i charitate ſt valoriſ īfiniti. z hñt eēnū meritū z dāt vitā beatā. Scꝺo dilectio ꝺi opaꝭ colligatōꝫ. qa ē vinculū q aīa ligaꝭ ad deū. vñ Hugo ꝺ ſan. vic. O charitas ꝗ̄ magnū ē vinculū tuū q etiā deꝰ ligari potuit. h vinculū traxit xpm i vterꝫ vgis. z ad patibulū cruciſ. ꝺ h vinclō Aplꝰs dicebat Ro. viij. Quis ſepabit nos a charitate q ē i xpo ieſu. Tertō ꝺi dilectō opaꝭ trāſſoꝛmatōꝫ. Nā aīa i amātē trāſſoꝛmaꝭ. vt dic Hugo ꝺ arra aīe. Uis ineqt amatiua trāſſoꝛmat amātē i id qꝺ amat. ſic ignis ferrū fac cādidū. Hinc etiā Aug. dic Si t̄rā amas t̄ra es. ſi celū celū es. ſi deū deꝰ es. nō p eēntiā ſꝫ p ꝑticipatōꝫ. Quartꝰ fructꝰ diuīe dilectōis ē fructꝰ inhītatōis. q2 ds trinꝰ et vnꝰ diligētē aīaꝫ īhitat. iuxta illꝺ Joh. xiiij. Si qs diligit me ſmonē meū ſeruabit z ad eū ve. zc. O ſctiſſimū hoſpitiū qꝺ ꝺs īhitat. Quintꝰ fructꝰ diuīne dilectōis ē fructꝰ diſcretōis. p ꝺi dilectōꝫ diſcerniꝭ filiꝰ dei a filio diaboli. Uñ Aug. ꝺ laude charitatiſ. Sola dilectio diſcernit inꝭ filios ꝺi z inꝭ filios diaboli. Signēt ſe oēs ſig̃ crucis. cātēt oēs all'a. baptizēꝭ oēs. itrēt eccl'iaꝫ. repleāꝭ pietes baſilicaꝝ. nō diſcernūꝭ filij ꝺi a filijs diaboli niſi charitate. qui hñt charitatē nati ſt ex ꝺo. q ñ hñt ñ ſt ex ꝺo. O magnū iudiciū. o mag̃ diſcretio qcqd vis habe. h ſoluꝫ nō habe nihil tibi ꝓdeſt. Sextꝰ diuīe dilectiōis fructꝰ ē fructꝰ diuīe cuſtoditōiſ. q2 aīaꝫ i q ē dei dilectio ꝺs cuſtodit. iuxta illꝺ Pſ. Cuſtodit dñs oēs diligētes ſe.

Septimꝰ diuīe dilectōis fructꝰ ē fructus pmiatōis. q2 ſm charitatē glie pmiū mēſuraꝭ. z ñ ſm aliā vtutē. Deꝰ ei nō ꝯſiderat q̄ntū qſ fac. ſꝫ ex q̄nta charitate fac h pēſat. qꝺ ſaluatoꝛ oñdit in illa paupcula vidua q duo era minuta miſit i gazophilatiū Lu. xxj. z ſuper oēs cōmēdaꝭ a ſaluatore. Diligamꝰ et nos chariſſimi deū z primū vt pmiet nos eēna beatitudine. Ad quā nos pducat zc.

De eadē dominica.xvij.poſt penthe.Sermo.cx.

Quid vobis videť de xpo cuiꝰ filiꝰ eſt.dicūt ei dauid Matth.xxij.⁊ ī euāgelio. In q̄ q̄dē euāgeliſta q̄ttuor īſinuat ꝑ ordinē.ſ.

Primo iudeoꝝ interrogationē.
Scđo xpi verā reſponſionē.
Tertio ipiꝰ examinationē.
Quarto iudeoꝝ ꝯfutationē.

Primo dixi ꝙ euāgeliſta inſinuat iudeoꝝ īterrogatōez di. Acceſſerūt ad ieſuz phariſei ⁊ īterrogauit eū vnꝰ ex eiſ legiſ doctor tētās eū ⁊ di. Magr̄ qđ eſt mādatū magnū ī lege. Et dicit Lyra ꝙ iſte ī ꝑncipio venit mala intētōe cū alijs vt caperet ī ꝟbis xpm. ſꝫ poſtea audita xpi r̄nſiōe ꝟa penituit ⁊ xpi r̄nſionē approbauit di. Mgr̄ in ꝟitate bn̄ dixiſti. vt hʒ Mar.xij. Et tūc xps videſ eiꝰ pniam dixit. Nō lōge es a regno dī. Siſr etiā hʒ Joh.vij. vbi dr̄ ꝙ phariſei miſerūt miſtros vt appꝓhenderēt ieſuz. Illi aūt audita xpi p̄dicatōe penituerūt ⁊ rediētes cū q̄rerēt ꝑncipes q̄re nō adduxiſtis eū, dixerūt. Nū̄ꝗ locutꝰ ē ſic hō. Scđo euāgeliſta īſinuat verā xpi r̄nſionē d. Ait illi ieſus. Diliges dn̄m deū tuuz ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex tota mēte tua. Hͦ ē maximū ⁊ ꝑmū mādatū. Secūdū aūt ſiſr huic. Diliges ꝓximū tuū ſic teipm. In his duobꝰ mādatiſ vniuerſa lex pēdet ⁊ ꝓphe. Ubi dic̄ Lyra. ꝙ aliqđ ponit ꝑmū dupl'r. Uno mō origine. ⁊ ſic illa q̄ ſūt īꝑfectiora ꝑora ſūt illis q̄ ꝓcedūt de potētia ad actū. vt dr̄.ix.meth. īō dic̄ Apl's ꝑmū: qđ aīale. deinde qđ ſpūale. alio mō aliqđ dr̄ ꝑmū dignitate ſeu ꝑfectōe. ⁊ ſic mādatū đ dī dilectione dr̄ ꝑmū. origine tn̄ mādatū de dilectōe ꝓximi dr̄ ꝑmū. ꝑꝫ illđ.j. Joh.iiij. Qui nō diligit fratrē ſuū quē videt deum quē nō videt quō pōt diligere. Dī ğ. diliges dn̄m deū tuū ex toto corde. vt em̄ dr̄.iij.phiſi. Totū ⁊ ꝑfectū idem ſūt. iō diligere deū ex toto corde: ex tota aīa ē ipm diligere ex ꝑfecto corde et ex ꝑfecta aīa. Perfectū ꝟo dupliciť dr̄ Uno mō q̄n nihil ſibi deeſt đ ꝑfectiōe ſibi poſſibili. ⁊ ſic dic̄ Aug.li.đ ꝑfectōe iuſticie. ꝙ mādatū charitatiſ ſolū ipleť in pr̄ia. Alio mō dr̄ ꝑfectū cui nihil deeſt ſibi de ꝑfectōe debita ſeu cōpetēti. ſic hō mediocriſ ſtature dr̄ ꝑfecte q̄ntitatiſ. ⁊ ſic hͦ mādatū ipleť in via q̄n nihil diligiť ꝯ̄ deū. ⁊ hͦ ſufficit ad ſalutez

Tertio euāgeliſta īſinuat xpi examinationē di. Cōgregatiſ phariſeis interrogauit eos di. Quid voƀ videť đ xpo cuiꝰ filiꝰ ſit. Phariſei em̄ tātū rācorez ꝯceperūt ꝯ̄ xpm vt nō ſolū negabant ipm xpm. ſꝫ ⁊ ꝑſeq̄bāť ipm tāq̄ blaſphemū ex q̄ dicebat ſe eē filiū dī. ⁊ ſcripturas deprauabāt q̄ loq̄bāť de eiꝰ diuinitate. iō ſaluator īterrogauit eos di. Quid voƀ videť de xpo. Quarto euāgeliſta īſinuat iudeoꝝ ꝯfutationē a xpo. q̄r dixerūt oēs ꝙ xps eēt filiꝰ dauid ſoluz. negādo eiꝰ diuinitatē. iō ait illis ieſus. Quō ğ dauid ī ſp̄ū vocat eū dn̄m di. Dixit dn̄s dn̄o meo ſede a dextris meis. donec ponā ⁊c̄. Si ğ dauid vocat eū dn̄m quō ē filiꝰ eiꝰ. q.d. cū ꝑꝫ naturā hūanā ſit eiꝰ filiꝰ. ⁊ ꝑ cōſeq̄ns eo īferior. oꝑtet ī eo ponere aliā naturā q̄ ſit eiꝰ dn̄s. ⁊ ſic in xpo ſūt due nature. ſ. hūana ⁊ diuīa. iō ꝯcludit. Et nemo poterat ei r̄ndere. nec q̄ſq̄ auſꝰ fuit ampliꝰ euz interrogare. Un̄ ex ꝓpoſitis ꝟbis duo notemꝰ ſalutiſ documēta (grā dei declarāda) ſcꝫ

Primū vtilis q̄ſtiōis ſolutōez. ibi. Quid voƀ videť đ xpo cuiꝰ filiꝰ ſit.

Secūdū vtilis ſolutōis cōprobationē. ibi. Dicunt oēs dauid.

Primū documētū ex themat; vbis dixi notādū vtil' q̄stiōis solutōz cū dr̄. q̄d vob videt' d̄ xp̄o cui⁹ fili⁹ ſit. Nā iudei nō credūt myſteriū trinitat; .ſ. tres pſonas eſſe i vna deitat; ſuba. nec xp̄m ieſum dn̄m nr̄m credūt fore meſſiā in lege pmiſſum. ſ; dicūt puꝝ hoīem natū ex maria ex ſemie ioſeph n̄ de ſpū ſcō cōceptū. iō meſſiā vētuꝝ nō credunt fore deū ſ; eis reddituꝝ libtatē z t̄rā pmiſſiōis. Et q̄z xp̄m veꝝ meſſiā dei filiū; eis pmiſſum n̄ receperūt iō recipiēt p eo ſeductorē antixp̄m. Quid autē nob xp̄ianis videat' d̄ xp̄o nato marie vgīnis reſoluam⁹ veracit'. ſ.

Primo ip̄e eſt fili⁹ dei ſm diuītatē.
Scd̄o ip̄e eſt filius Marie tm̄ ſm humanitatem
Tertio ip̄e eſt filius dauid ſm promiſſionis veritatē

O Primo inq̄; q̄ xp̄s dn̄s ē fili⁹ dei ſm diuinitatē pbauit ipſe i hodierno euangelio. Nā cū phariſei dixiſſent q̄ xp̄s eēt fili⁹ dauid solū. z iō iteꝝ iterrogauit eos d̄ ſcp̄tura ſacra veter; teſtamēti di. Quō ḡ dauid vocat eū dn̄; dicēs. Dixit dn̄s dn̄o meo ſede a dex. m. donec ponā inimicos zc̄. Q, ei illa ſcriptura intelligat' d̄ xp̄o p; q̄z phariſei nō negauert' h̄ imo ꝯceſſert'. i q̄ habet' de xp̄i eternitate. ibi. tu es ſacerdos in et'nū. z ibi. an̄ luciferꝝ genui te. Q, aūt xp̄s dn̄s ſit ve fili⁹ dei natural' nō adoptiu⁹ ſic alij iuſti pbem⁹ auct'ib; z rōnib;. Primo itaq; q̄ xp̄s ſit ve fili⁹ dī natural' pbem⁹ auct'ib;. dr̄ enī Eſa. ix. Paruul⁹ nat⁹ ē nob z fili⁹ dat⁹ ē nob. fact⁹ eſt p̄ncipat⁹ ſup humeꝝ ei⁹. z vocabit' nomē ei⁹ admirabil' ꝯſiliari⁹; d's fort;. p̄nceps pac;. pr̄ futuri ſecl'i. ex q̄ ei dr̄ fort; d's z pr̄ ſeu creator futuri ſecl'i: p̄nceps pac; ꝯcludit' q̄ ſit etern⁹ filius dei an̄ luciferꝝ genit⁹. Ex q̄ āt dr̄ Paruul⁹ nat⁹ ē nob ſeq̄t' q̄ ſit nat⁹ i t̄pe. Et h̄ petr⁹ Mat. xvj. ꝯfeſſus ē dicens. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Et de⁹ pr̄ voce d̄ celo in baptiſmo p̄teſtat⁹ ē di. Hic eſt filius meus dilect⁹ in q̄ mihi cōplacui. Hinc Phil'. ij. Cū in forma dei eſſ; n̄ rapinā arbitrat⁹ ē eſſe ſe eq̄lē deo ſ; exinaniuit ſemetipm formā ſui accipiēs in ſilitudinē hoīm fact⁹ z habitu inuētus vt hō. q. d. nō ē pur⁹ hō ſ; de⁹ z hō. z iō Joh. j. dr̄ vnigenit⁹. Uidim⁹ īquit eū q̄ſi vnigenitū a p̄re. Si aūt eadē rōne diceret' fili⁹ dī ſic alij iuſti. ſ. p adoptionē tūc nō diceret' vnigenit⁹. S; iudei neſciētes diſcernere int' diuinaz eſſentiā z pſonas nō credūt filiū a ſuba p̄ris genitū cū tn̄ oīno negare nō p̄nt. q̄z dr̄ Eſa. lxvj. Si ego q̄ alijs generationes tribuo ip̄e ſterilis ero. q. d. nullo mō. ſ; hec generatio eſt ineffabilis. Eiuſdē. xxvj. Generatōz ei⁹ q̄s enarrabit. Et Michee. v. Egreſſus ei⁹ ab initio dieꝝ eternitat;. Scd̄o q̄ xp̄s ſit filius dei ſm diuītatē pbem⁹ rōib;. Primo rōe ſctificatōis aīaꝝ ſeu remiſſiōis pctōꝝ. q̄d op⁹ alijs q̄; d̄o ꝯuenire n̄ p̄t. iuxta illd̄ Leuit'. xx. Ego dn̄s q̄ ſctifico vos. Et Eſa. xliij. Ego ſum q̄ deleo iniq̄tates v̄ras p̄p̄t' me. Utrūq; aūt hoꝝ xp̄o dn̄o ſcp̄tura attribuit. Dr̄ ei Heb. vlt'. Jh̄s vt ſanctificaret pp̄l'um p ſanguinē ſuū extra portā paſſus ē. Et xp̄s dn̄s de ſe dixit Mat. ix. Ut aūt ſciatis q̄z fili⁹ hoīs h; poteſtatē in t̄ra dimittendi pctā. Scd̄o h̄ idē pbem⁹ rōe creationis. Creatio em̄ ſoli deo et'no couenit. xp̄s tn̄ ſm diuītatē oīa creauit. iuxta illud Joh. j. Oīa p ip̄m facta ſunt z ſine ip̄o factū ē nihil. Q̄d veꝝ eſſe non poſſet niſi realit' an̄ mūdum extitiſſet. Jō ip̄e dicebat Joh. iij. Nemo aſcēdit i celū niſi q̄ deſcēdit de celo fili⁹ hoīs q̄ ē in celo. Et eiuſdē. vj. Deſcēdi de celo n̄ vt faciā volūtatē meā ſ; ei⁹ q̄ miſit me Cōſtat aūt eū fuiſſe an̄q; d̄ celo deſcē

deret ī pr̄e. q2 dicebat. Ego ⁊ pr̄ vnū ſumꝰ. Itē ego ī pr̄e ⁊ pr̄ in me ē. ¶ Sȝ di. vtꝝ iudei coḡuerūt ieſuȝ nazarenū eē xp̄m ſibi ꝓmiſſuȝ. Ad qd̄ rn̄det Lyra ſup. xxj. c. Mat. dicēs ſic. Q2 aliqui ī populo iudeoꝝ erāt maiores ſcientes ſcp̄turas leg̃ ⁊ ꝓpheraꝝ. Alij minores ſic layci ⁊ vulgares. ſciētes tm̄ illud qd̄ ē ꝺ neceſſitate ſalut̃. vt p̄cepta decalogi ⁊ hm̄ōi q̄ debēt ſciri ab oīb9. ſȝ ſubtilitates ſcp̄turaꝝ ⁊ dicta ꝓpheraꝝ ignorātes. Itē xp̄s erat verꝰ hō ⁊ ꝓpha ſctūs et deꝰ ī vnitate ſuppoſiti. dicūt ḡ aliq̄ et bn̄ q̄ntū ad h̄ ꝙ minores ppl̄i iudeorū nō coḡuerūt ihm̄ eē xp̄m. nec q̄ntū ad hūanitatē nec q̄ꝫtū ad diuinitatē. q2 licȝ cognoſcerēt eū eē hoīeȝ verꝫ tn̄ nō cognoſcebāt ipȝ eē ꝓphetā q̄ erat a deo ꝓmiſſus ſic xp̄s. q2 ignorabant ſcp̄turas q̄ loquūt̃ de xp̄i diuitate. ⁊ illas q̄ loquūt̃ de determinatōe tp̄is et de ſignis aduentꝰ ſui. Sȝ maiores cognouerūt eū ꝓphetā a dō ſibi ꝓmiſſuȝ ⁊ miſſum q2 ſciebāt ſcp̄turas loq̄ntes ꝺ tp̄e aduētꝰ ſui et ſignis q̄ oīa videbāt īpleri, nō tn̄ vt dicūt iſti coḡuerūt ipȝ eē deū. Et ſm̄ h̄ dic apl̄s. j. Cho. ij. Si cognouiſſent nūq̄ꝫ dn̄ȝ glīe crucifixiſſent q. d. nūq̄ꝫ cognouerūt eiꝰ diuinitatem Sȝ h̄ nō videt̃ ꝯuenienter dictū. q2 ſic ſcp̄ture determiate loquūt̃ de tp̄e ſui aduētus Dan̄. ix. ī hebdomadis illis breuiatis. Et de ſignis aduētꝰ ſui ſic ē trāſlatio regni. vt habet̃ Gen̄. xlix. Et modꝰ adueniēdi eiꝰ ī paupꝫtate ⁊ hūilitate. vt hr̄ Zach. ix. Ita expſſe vl' expſſi⁊ns loquūt̃ ſcp̄ture ꝓpheraꝝ ꝺ eiꝰ diuinitate. Hiere. xxiij. In dieb9 illis germinare faciā dauid germē iuſtū ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiā ī terra. Et h̄ ē qd̄ vocabūt eū dn̄s iuſtꝰ nr̄. In hebreo loco dn̄s hr̄ nomē dn̄i thetragramaton qd̄ nulli pt̄ ꝯuenire niſi dō vero. Silr̄ Eſa. ix. Paruulꝰ natꝰ ē nob ⁊c. ſic p̄dictū eſt. Et iō dicēdū ꝙ ſic maiores populi iudeoꝝ habuerūt noticiā ꝺ ſignis ⁊ de tp̄e aduētꝰ xp̄i ꝑ ſcp̄turas. ita habuerūt noticiā de eiꝰ diuitate. Cōſiderandū tn̄ ꝙ aliq̄d coḡſcit̃ ī habitu cuiꝰ tn̄ actual' cognitio īpedit̃ ꝓpt̃ aliquaȝ paſſionē. ſic dic p̄hs. vij. ethi. ꝙ incōtinens differt ab intꝑato ꝑ h̄ qd̄ dic eſtimatōem verā nō ſolū ī vniuerſali quā etiā hȝ intꝑatꝰ. vt ꝙ fornicari ē maluȝ ſȝ etiā hȝ eſtimatōȝ verā in ꝑticulari. ⁊ ꝑ h̄ differt ab intꝑato. tamē adueniēte paſſiōe corrūpit̃ eſtimatio ṽa ꝑticl'ar̃ q2 paſſiōe vincēte iudicat tūc fornicarꝫ duȝ. ita ꝙ ſi paſſio ſꝑ duraret ſꝑ ſic iudicarꝫ. Et eodē modo dicendum eſt ꝙ iudei habuerūt veraȝ eſtimatiōem de xp̄o. ⁊ ī habitu ⁊ ī actu ī p̄ncipio. ſȝ qn̄ īcepit ꝯ eos p̄dicare excecati fuerunt ꝯ eū paſſione ire ⁊ rancoris ⁊ inuidie: q̄bus paſſiōib9 impediebāt̃ ab actuali ꝯſideratōe ṽitat̃ p̄habite ꝺ xp̄o. Et iō machinati ſūt ī mortē eiꝰ ſic ⁊ incontinēs ꝓpt̃ paſſiōeȝ eligit fornicari. qd̄ tn̄ alibi refugeret. Et de tali iḡrātia dicit Petrꝰ Act. iij. Scio frēs ꝙ ꝑ iḡrantiā feciſt̃ ſic p̄ncipes vr̄i. Vn̄ ⁊ piꝰ xp̄s de cruce Lu. xxiij. orās ꝓ eis dicebat. Pr̄ dimitte eis q2 neſciūt q̄d faciūt. O pie xp̄e fili dei viui ora ⁊ nūc ꝓ pctōrib9 q̄ ſciūt ⁊ neſciūt q̄d faciūt ſic iudei te dn̄ȝ crucifigētes. Iſti eī ſciūt pcm̄ fore qd̄ faciūt ſȝ neſciūt q̄ꝫtū tibi diſplicet. nec ſciūt q̄nta ꝑ h̄ amittūt vel q̄ntā penā īcurrūt. O ſi ſcirēt miſerrimi mag̃ eligerēt mori q̄ꝫ peccare ⁊ ſe penis obligare. ¶ Scd̄o q̄ȝ declaremꝰ oīb9 ꝙ xp̄s dn̄s ſit filius ṽginis marie tm̄ ſm̄ humanitatē ⁊ nō filiꝰ Joſeph ſicut credebāt iudei q̄ dicebant Math. xiij. Nōne hic ē filiꝰ fabri. nōne Maria mr̄ eius dr̄. ⁊ fratres eiꝰ Jacob9 ⁊ Joſeph Symeon ⁊ Judas. ⁊ ſorores eiꝰ nonne oēs apud nos ſunt. Et Luc. iiij.

dicebāt. Nōne hic ē fili⁹ ioſeph. Hoc āt
falſe eſtimabāt. qꝛ nō d ꝟgine tm̄ ſegrega-
uit ſanguinē de q̄ fact⁹ ē caro xp̄i. iō cū
ꝟgo diceret angelo. quō fiet iſtd qm̄ vi
rū nō cogſco. Rn̄dēs angel⁹ dixit. Spi
ritus ſanct⁹ ſupueniet in te ꝛ ꝟt⁹ altiſſi
mi obūbꝛabit tibi ꝛc. Qd fuerat ꝓphe
tatū Eſa. vij. c. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pari
et filiū ꝛ vocabit nomē ei⁹ emanuel. i.
nobiſcū de⁹. Et iō xp̄s dn̄s freq̄nter ſe
noīabat filiū hoīs. ſicut Mat. xvj. di.
Quē dicūt hoīes eſſe filiū hoīs. Hinc
Aug. li. ꝯ q̄nqꝫ genera hoſtiū di. Sol⁹
ad ꝟginē fabꝛicatoꝛ ꝛ dn̄s venit veſtē
quā nō habuit induit. eā ſicut inuenit
clauſam reliq̄t. Et Ezech. xliiij. Poꝛta
hec clauſa erit ꝛ vir nō ptrāſibit p eā.
qm̄ dn̄s ſol⁹ igreſſus ē p eā. Et iō xp̄s
ē vere fili⁹ marie ꝟginis ſine ſemie vi
ri. Un̄ ſm Lyrā ſup. j. c. Joh. de ratiōe
filiatiōis ꝓprie dicte ē ꝙ ibi ſit ꝓceſſus
viuētis a viuēte ſm rōnē ſilitudinis i
idētitate nature ſaltē ſpecifica vel in ꝓ
pinquo genere. qd patet. qꝛ in reb⁹ in
aīatis q̄uis vnū ꝓcedat ab alio. ſicut
ignis ab igne. nō tn̄ dꝛ ei⁹ fili⁹. Silr ſi
res nō viua ꝓcedat a viuēte nō īuenit
ibi rō filiatōis. ſicut artificiatum ꝓcedit
ab artifice. nō tn̄ dꝛ ei⁹ fili⁹. Itē req̄rit
ꝙ ꝓceſſus ſit ſm ſilitudinē nature. qꝛ
pedicul⁹ ꝓcedēs ab hoīe nō dꝛ ei⁹ fili⁹
qꝛ nō ē eiuſdē ſpēi cū hoīe. Sꝫ qꝛ xp̄us
hō viuēs ꝓceſſit a b. maria in eadē na
tura hūana. ḡ ꝟe dꝛ xp̄s fili⁹ ꝟgīs ma
rie. R Tertio deniqꝫ declarem⁹
ꝙ xp̄s dn̄s ſit fili⁹ dauid ſm ꝓmiſſio
nis ꝟitatē. Promiſerat eīm de⁹ altiſſi
mus ſpēalr abꝛae ꝛ dauid ꝙ d eoꝝ ſe
mie erat xp̄s naſcitur⁹. Abꝛae dixerat
Gen. xxij. In ſemie tuo bn̄dicent oēs
gētes. Dauid ꝟo ait. De fructu vētris
tui ponā ſup ſedē tuā. Iō Math. euā
geliſta ſic incipit ſuū euāgeliū. Liber
generatiōis ieſu xp̄i filij dauid filij a-
brahā. Un̄ iudei credebāt xp̄m vētuꝛ d
ſemie dauid. ſꝫ ieſū xp̄m nō credebant
foꝛe xp̄m ꝓmiſſū eis. qꝛ ī nazareth fu
erat ꝯcept⁹ ꝛ nutrit⁹. iō dꝛ Jo. vij. dice-
bāt iudei. Hic ē ꝟe ꝓpha. Alij dicebāt.
Hic ē xp̄s. Quidā aūt dicebāt. Nūqd
a galilea venit xp̄s. Nōne ſcptura dicit
qꝛ ex ſemie dauid ꝛ de caſtello bethleē
vbi erat dauid vēit xp̄s. Diſſenſio ita-
qꝫ erat in turba nō intelligētes ꝙ xp̄s
dn̄s d vtero ꝟgis marie venit ī bethle
em. qd teſtat Mat. ij. c. di. Cū nat⁹ eēt
ieſus in bethleē iude. Et Lu. ij. c. di. Aſ
cēdit āt ꝛ ioſeph a galilea ī iudeā ciui-
tatē vt ꝓfiteret cū maria ſibi deſpōſa-
ta vxoꝛe p̄gnāte. eo ꝙ eēt d domo ꝛ fa
milia dauid. ḡ fides ꝟa credit ꝙ ieſus
ē xp̄s fili⁹ dei viui d ꝟgine maria na-
tus ex ſemie dauid. ḡ q̄rit iā a nob xp̄i
q̄d vob videt de xp̄o cui⁹ fili⁹ ſit. O xp̄i
ane ſi rn̄des ei ꝙ ſit fili⁹ dauid et fili⁹
dei. cur tūc nō credis ei q̄ dixit Mat.
xxv. Ite maledicti in ig. et. Certe ſi cre
deres vitā mutares ꝛ pctā deuitares
Un̄ Aug. de vita xp̄iana. Xp̄iani no-
mē ille fruſtra ſoꝛtit qui xp̄m minime
imitat. q̄d eī ꝓdeſt tibi vocari qd nō es
ꝛ nomē vſurpare alienū. Ue ve ve illiſ
q̄ in ꝟa fide ꝯ ipam viuūt dicentes ſe
xp̄ianos. qb clamam⁹ ꝙ bonos q̄ in
pauc dieb iſtis viuūt do glia ieffabi
lis eos ſuſcipiet ꝛ p̄uos īfinita īferni
expectat pena. ꝛ tn̄ vix īuenit q ſuā vi-
tā fidei ꝯfoꝛmet. O īcreduli ſtulti ꝛ tar
di coꝛde ad credēdū oīb ſcptur. quid
erit d eis. etna moꝛs. S Secūdū
ſalutare documētū ex p̄miſſis thema
tis ꝟbis notat vtilis ſolutiōis cōpro
batio: cū dꝛ. ꝙ xp̄s ſit fili⁹ dauid. Licꝫ
eīm h dicto iudei intēderēt ꝓbare ipm
nō eē xp̄m eis ꝓmiſſū ex q̄ erat d naza-
reth. tn̄ ꝙ ipe ſit ver⁹ xp̄s fili⁹ dei viui
nat⁹ de ꝟgine ex ſemie dauid ꝓbant
quattuoꝛ. ſ.

Dominica. xvij. poſt pēthe.

Primo xp̄i dn̄i teſtimonia.
Secūdo diuina miracula.
Tertio martyꝝ patiētia.
Quarto diſputatio publica.

Primo itaqꝫ ꝙ xp̄s ſit verꝰ filiꝰ dī ꝛ vir/
ginis de ſemīe dauid ꝓbāt xp̄i. vba teſti
monia. Judei eī īuidia ꝛ odio moti ꝯ
xp̄m īputabāt ei h̄ ꝙ ſe filiū dī nomīa
bat. iō ip̄m ꝓcurauerūt occidi dī. Cru
cifige crucifige qꝛ filiū dī ſe fecit. Sed
hāc vitatē xp̄s dn̄s eis ꝓbauit. Prio
teſtimonio dī pr̄is dī. Teſtimoniū dī
pr̄is maiꝰ ē qd̄ dedit de filio ſuo dī. Hic
ē filiꝰ meꝰ ꝛc. Scd̄o teſtimōio iohīs ba
ptiſte dī. Uos miſiſtis ad iohē ꝛ ipſe
teſtimoniū ꝑhibuit de me. ſ. dicēs. Ec/
ce agnꝰ dī. Tertio teſtimonio miracu
loꝝ dī. Joh. v. Opa eī q̄ dedit mihi pr̄
vt ꝑficiā ip̄a opa q̄ ego facio teſtimo/
niū ꝑhibēt de me. qꝛ pr̄ me miſit. ꝛ q̄ mi
ſit me pr̄ ip̄e teſtimoniū ꝑhibuit de me
Quarto h̄ ꝓbauit teſtimonio ſcp̄tura
rū dī. Joh. v. Scrutami ſcp̄turas qa
vos putatis ī illis vitā etnā hēre. ꝛ ille ſūt
q̄ teſtimoniū ꝑhibēt de me ꝛ nō vultis ve
nire ad me vt vitā habeatis. claritatē
ab hoīb' n̄ accipio. Et īfra. Si moyſi
crederetis. crederetis forſitā ꝛ mihi. de me
eīm ille ſcp̄ſit. O dulcis ſaluator ꝙ pie ꝛ
hūilit' p̄dicabas eis verā fidē ꝛ vitā et
nā ꝛ q̄nqꝫ ora eoꝝ ꝯcludebas ꝙ oīno
loq̄ neſcirēt. ſicͭ in hodierno euangelio
dī. Quid vob' videt' de xp̄o cuiꝰ filiꝰ ſit.
dicūt oēs dauid. Dicit eis. Quō g° da/
uid vocat eū dn̄m dī. Dixit dn̄s dn̄o
meo ꝛc. ꝛ nō poterāt r̄ndere. Scd̄o
etiā h̄ fidei xp̄iane fūdamētū ꝙ xp̄s ſit
filiꝰ dī ꝛ vgīs de ſemīe dauid ꝓbant di
uina miracl'a. Promiſerat naqꝫ xp̄s
dn̄s nr̄ adhuc viuēs Jo. xiiij. dī. Qui cre
dit in me opa q̄ ego facio ꝛ ip̄e faciet et
maiora hoꝝ faciet. ꝛ ita īpletū ē. qꝛ ad
tactū veſtimētoꝝ xp̄i īfirmi ſanabāt'. ſꝫ
ad vmbrā petri ſolū ſanabāt'. xp̄s tres
mortuos ſuſcitauit. andreas vo ap̄ls
q̄dragīta vt patet in ſua legēda ꝛc. Et
innumera dī miracula cōfirmarūt hāc
verā fidē de q̄b' nō ē noſtrū poſſe loq̄ ꝑ
ſingula. Sꝫ illud referamꝰ qd̄ factuꝫ
fuit athenis dū dyoniſiꝰ diſputaret cū
paulo. Cōtigit vt cecꝰ trāſiret ꝑ viā co/
rā eis. ꝛ ait dyoniſiꝰ paulo. Si dixeris
huic ceco. in noīe dī tui vide. ꝛ viderit.
ſtatim credā. ſꝫ ne vtaris magicis verbis
qꝛ forte noſti vba q̄ hn̄t hāc efficaciā.
ego ꝑſcribam tibi formā vboꝝ dī. In
noīe ieſu xp̄i filij dī nati de vgine cruci
fixi ꝛ mortui ꝓ ſalute hoīm. q̄ reſurre/
xit tertia die ꝛ aſcendit in celū ꝛc. vide.
R̄ndit paulꝰ. Ut oīs ſuſpicio tollat' v
ba ip̄a tu ip̄e ꝓferas. q̄b' platis ſtatī ce/
cus vidit. ꝛ mox dyoniſiꝰ credidit. iō dr̄
Act. iiij. Nō ē aliud nomē ſub celo da
tū hoīb' ī q̄ opteat fieri ſaluos. Ter
tio q̄ꝫ hāc ip̄am vitatē ꝓbat martyrū
patiētia. Nā ꝓ hac vitate īfra ducētos
annos plures paſſi q̄ꝫ cētū milia hoīꝫ
q̄ depdabant' tpalib' ſubſtātijs. flagel
labant'. incarcerabant' affligebantur.
occidebant'. ꝛ ſemꝑ cum patiētia ma/
gna ſuſtinebāt. credētes ꝙ qꝛ ꝓ vitate
patiebāt'. iō ip̄a vitas ieffabilia bona
eis daret. O q̄ꝫ ſtultū eēt falſitatē defē
dere cū ꝑiculo reꝝ ꝛ mortis. Un̄ Hie/
ro. An putamꝰ fr̄es ꝙ ioco ſe p̄dicēt ſā
cti ridēdo loq̄nt' ap̄li. xp̄s īfanctiliꝰ cō/
minet'. ſꝫ ioci nō ſūt vbi ſupplicia īter
cidūt. Si iocādo paſſi ſūt credāt' ꝛ iocā
do locuti ꝛc. Quarto ꝙ xp̄s ſit filiꝰ
dī ꝛ vginis de ſemīe dauid ꝓbat diſpu
tatio publica. Nā dū cōſtātinꝰ augu/
ſtus fuiſſet baptiſatꝰ a btō ſilueſtro et
a ſua lepra mūdatꝰ ꝑcepit eccl'ias xp̄i
anoꝝ edificari vbiqꝫ ꝛ crucifixū xp̄m
adorari. Hec vbi audiuit mater eius
helena in bethania tūc exiſtēs. ꝑ lr̄as
laudauit filiū ꝙ abrenūciaſſꝫ ſimula
chris idoloꝝ. ſꝫ dure rephendit ꝙ reli

cto do iudeoꝝ crucifixū adoraret. Re
ſcpſit aūt auguſt⁹ vt iudeoꝝ magr̄os
ſecū adducat ⁊ ipe xpianoꝝ doctores
ꝓferret vt ex diſputatōe mutua appa
reat fides ṽa. Adduxit igit̄ ſecū centū
q̄dragintaunū, ex q̄bꝰ elegit duodecim.
Cū igit̄ ſilueſter cū cleric̄ ſuis ad diſ/
putādū ꝯueniſſent. d̄ cōi ꝯſenſu duos
iudices gētiles ſapiētiſſimos noīe cra
thon ⁊ Zenophilū ſtatuerūt ad q̄s ꝑ/
tineret ſentētia dicēdoꝝ. q̄ ordinauerūt
vt vno loq̄nte ali⁹ nō loquat̄. Incipi/
ens igit̄ p̄m⁹ d̄ duodecim noīe abya/
thar: ait. Cū iſti tres deos dicāt: patrē
⁊ filiū ⁊ ſp̄mſanctū manifeſte ꝯ legem
agūt q̄ dicit. Uidete q᷑ ego ſū ſol⁹ de⁹
⁊ nō ē ali⁹ p̄ter me. Deniq̄ ſi dicāt xp̄m
eē deū q᷑ multa fecit ſigna. In nr̄a eti
am lege multi fecerūt ſigna q̄ tn̄ nomē
diuinitat̄ nō ſibi vſurpauerūt ſic iſte
ieſus quē iſti adorāt. Ad quē ſilueſter
Nos vnū deū colim⁹. nō tn̄ in tāta ſo
liditate dicim⁹ eū vt gaudiū filij n̄ ha
beret. ex vr̄is libr̄ trinitatē dī demon
ſtrabim⁹. Nā patrē dicim⁹. de q̄ ait ꝓ
pheta. Ipe iuocauit me. pater me⁹ es
tu. Filiū. de q̄ idē. Fili⁹ me⁹ es tu ego
hodie genui te. Sp̄mſanctū. d̄ q̄ idē
ait. Sp̄ū oris ei⁹ oīs ṽtus eoꝝ. Licet
eīn ſint tres ꝑſone. vn⁹ tn̄ de⁹. qd̄ exem
plo aliq̄liter demōſtrem⁹. Et accipiēs
purpurā impator̄ tres plicas fecit d̄.
Ecce videt̄ tres plicas. ⁊ explicās eas
ait. ecce tres plice vn⁹ pān⁹: ita tres ꝑ
ſone ſūt vn⁹ de⁹. De h̄ aūt q̄ ieſus fecit
miracl'a d̄s iō credi n̄ dꝫ. q᷑ in vr̄a lege
multi fecerūt miracula nec ſe deoſ di/
xerūt. Certe d̄s ſupbiētes ꝯ ſe nūq̄ paſ
ſus ē ſine pena ſic dathan ⁊ abyrō. Si
igit̄ mētit⁹ fuiſſet ſe deū ⁊ nō eēt. nūq̄
de⁹ ṽtutē faciēdi miracula ei dediſſet.
Tūc iudiceſ dixerūt. Cōſtat abiathar
a ſilueſtro ſupatū. Nā eīn rō docꝫ q̄ ſi
de⁹ nō eēt, ⁊ ſe deū dixiſſet vitā mortu/
is nō ꝯferret. Tūc illo amoto acceſſit
ali⁹ noīe ionas dī. Abraā a d̄o circūci/
ſionē accipiēs iuſtificat⁹ fuit ⁊ etiā oēs
filij abrae ꝑ circūciſionē iuſtificabant̄
q̄ g̊ nō fuerit circūciſus non erit iuſtifi
cat⁹. Ad quē ſilueſter. Cōſtat abraam
an̄ circūciſionē d̄o placuiſſe ⁊ amicum
dī fuiſſe ex fide: q᷑ d̄r. Credidit abraam
d̄o ⁊ reputatū ē ei ad iuſticiā. Nō ei ac
cepit circūciſionē in ſctificationē ſꝫ ī di
ſtinctionē. Iſto ſuparo terti⁹ q̄ ⁊ godo
lias appellat⁹ eſt acceſſit dī. Quō xp̄s
veſter pōt eē de⁹ cū aſſerat̄ ip̄m eē na/
tū: tētatū: traditū: nudatū: felle ⁊ ace/
to potatū: ligatū ſepultū. cū hec in d̄o
eē nō p̄nt. Ad h̄ ſilueſter. Cōſtat eū fu/
iſſe deū de vr̄is lr̄is hec oīa de xp̄o fu/
iſſe p̄dicta. De ei⁹ natiuitate dicit Eſa.
Ecce ṽgo ꝯcipiet. De ei⁹ traditōe Ps.
Qui edebat panes meos magnifica/
uit ſup me ſupplātationē. De eius nu
datiōe idē. Diuiſerūt ſibi veſtimenta
mea. De ei⁹ potatiōe idē. Dederūt ī eſ/
cā meā fel ⁊c. De eius ligatōe Eſdras.
Uinxiſti me n̄ ſic patrē q̄ liberaui vos
de terra egypti clamātes an̄ tribunal
iudic̄ hūiliaſtis me ſuſpēdētes in lig
tradidiſt̄ me. De ei⁹ ſeptura Hieremi
as. In ſepultura ei⁹ reuiuiſcēt mortui
Cū g̊ godolias nō haberet q̄d r̄nderet
amot⁹ ē quartus q̄ ⁊ annas accedenſ
ait ea q̄ de alijs dicta ſunt: ſilueſter de
ſuo xp̄o affirmat. Un̄ ſupeſt vt ꝓbꝫ d̄
ſuo xp̄o hec dicta fuiſſe. Ad quē ſilue/
ſter. Dabis g̊ mihi aliū quē ṽgo cōce/
pit q̄ felle ſit potat⁹: ſpinis coronatus
crucifix⁹: mortu⁹ ⁊ ſepultus: q̄ reſurre
xit a mortuis: aſcēdit ad celos. Tunc
cōſtātin⁹ ait. Si annas aliū nō dabit
ſciat ſe ſupatū. Qui cū h̄ facere nō poſ
ſet amouet̄. ⁊ de alijs patet in legēda
ſancti ſilueſtri. Tūc indignat⁹ duode
cim⁹ q̄ ⁊ zambri. indignatiōe magna
ait. Miror vos ſapiētiſſimos iudiceſ

verboꝝ ambagibꝰ credere ꝛ dei oipotentiā eſtimare hūana rōe ɔcludi. Sꝫ iaꝫ ceſſent verba ꝛ veniamꝰ ad facta. Stultiſſimi nāqꝫ ſūt qui crucifixū colunt. cū ego nomē dei omipotētis ſciam. cuiꝰ virtutez nec ſufferūt ſaxa. nec audire valet qlibet creatura: vt me verū dicere cōprobetis taurus ad me ferociſſimꝰ adducat ꝛ duz nomē iſtud in eiꝰ aure inſonuerit ilico morieẜ. Ad quē ſilueſter. Et tu quō h nomē audiens didiciſti. Zambri dixit. Nō ē tuuz hoc noſſe myſteriū qui iudeoꝝ inimicus es. Adduciẜ taurus ferociſſimus ꝛ mox vt zambri in aure eiꝰ ṽbū ꝓtulit ingemiſcēs oculoſqꝫ eijcens expirauit. oēs igiẜ iudei ſilueſtro inſultant. Quibꝰ ſilueſter. Nō dei nomen ꝓtulit ſꝫ demonis peſſimi. Deꝰ em̄ meꝰ ieſus xp̄s nō ſolū viuētes nō mortificat. ſed etiā mortuos viuificat. Naꝫ occidere poſſe ꝛ nō viuificare ē leonū ſerpentū ꝛ feraꝝ. Si ģ vult vt credā ꝙ nomen demonis nō fuerat dicat iteꝝ ꝛ viuificet qđ occidit. Nā de deo ſcp̄tū ē. Ego occidā ꝛ ego viuere faciā. Qđ ſi nō poteſt nomē demonis ꝓtulit. Cūqꝫ zambri ad ſuſcitandū tauꝝ a iudicibꝰ vrgereẜ dixit. Suſcitet eū ſilueſter in nomie ieſu galilei ꝛ oēs in eū credemus Nā ſi pēnis poſſet volare iſtud tn̄ nō poſſet pficere. Tūc ſilueſter oꝛone facta dixit. O nomē maledictōis ꝛ mortis egredere iuſſu dn̄i noſtri ieſu xp̄i i cuius noie dico tibi taure. ſurge ꝛ ad armentū tuū mā̄ſuetꝰ recede. Statiꝫ taurꝰ ſurrexit ꝛ cū oi māſuetudie abiit. Tūc regina helena iudei ꝛ iudices oēs ɔuerſi ſunt ad verā fidem q̄ credimus ꝙ xp̄s ieſus ē filiꝰ dei ꝛ ṽginis đ ſemine dauid ꝑ ꝓphetas p̄nūciatꝰ natus ꝛ crucifixꝰ. q ſurgēs tertia die aſcēdit ad celos vbi regnat cū pr̄e ꝛ ſp̄ūſā cto in ſecula ſeculoꝝ ꝛc̄.

Dominica.xviij.poſt penthe.
Sermo.cxj.

Confide fili

remittūẜ tibi peccata tua Matth.ix. Hec ṽba ꝓtulit altiſſimꝰ đi filiꝰ cuidaꝫ paſytico ad curādū oblato vt ſpez i eo haberet. qꝛ ſine ſpe nec gr̄a infūdiẜ nec pctā remittūẜ neceſſaria ſalꝰ hab ebiẜ etiā cū penitētia mag: vt patet de iuda. q licet penituit ꝛ ſatiſfecit đ pctō traditiōis xp̄i qꝛ dꝛ de eo ꝙ pnia ductꝰ retulit. xxx. argēteos đi. Peccaui tradēs ſanguinez iuſtū: tn̄ dāmatꝰ ē. qꝛ ſpez remiſſiōis n̄ habuit: ſꝫ deſpatꝰ laqueo ſe ſuſpendit Mltū igiẜ neceſſaria ē ad ſalutē ſpes que adiuuat ꝛ fortificat ad opanduꝫ bonū tripliciter. ſ.

Primo rōne eiꝰ qđ aſpicit.
Scđo rōne eiꝰ qđ efficit.
Tertio rōne eiꝰ qđ pficit.

Primo ſpes adiuuat ad bn̄ operādū rōne eiꝰ qđ aſpicit. Reſpicit em̄ ſpes ad futurā btitudinē q cū ſit difficilis ad habēdū magnū conatū apponit ad obtinēdū vt ieiunat: vigilat: elemoſynā donat: aduerſa tolerat. Unđ Hiero. Oē opꝰ leue fieri ſolet cū p̄miū eiꝰ cogitaẜ ꝛ ſpes p̄mij ſolaciū fit laboris. Aīa em̄ vidēs ꝑ ſpeꝫ btitudinē taꝫ magnā ꝙ oculꝰ nō vidit: auris nō audiuit: nec in coꝛ hoīs aſcēdit. ꝛ nullis mōis volēs illa btitudine carere cōfugit feruenter ꝛ deuote ad ſctōꝝ ſuffragia ꝛ eos icipit diligere. qbꝰ mediātibꝰ tale bonū ſperat obtinere. iuxta illud Col. j. Dilectōꝫ quā habetꝭ in ſctōs ꝓpter ſpem q repoſita ē vob in cel. Nā vt dicit glo. ſup illud Mat. j. Abraaꝫ genuit iſaac. fides genuit ſpem. ſpes ṽo dilectionē. Secūdo ſpes adiuuat ad bn̄ opandū rōne eiꝰ qđ efficit i aīa hoīs. Nā ſpes cauſat in aīa đlecta

tionē. delectatio aūt ſm pħm ꝑficit op⁹ Nā ſic q̄ tpalit ſperat ſe adeptuꝝ magnā dignitatē ſeu vtilitatē ide delectatur valde. ſic q̄ ſperat etnā btitudinē inde hꝫ cām delectatōis ꝛ gaudij. Juxta illō Ro. xij. Spe gaudētes. vbi gloſa Amb. dic. Nō niſi etna ſperet ꝛ ide gaudebit. gaudiū ꝛ delectatō creature rōnal' eſt. Vñ dr Ro. xv. Deus autē ſpei repleat vos oī gaudio. ꝛ pſ. Ego aūt in dño ſpaui exultabo ꝛ letabor in miſcdia tua. Hinc ē ꝙ demōes ꝛ damnati nūq̄ ſpem verā pñt hr̄e. q2 nūq̄ pñt bñ gaudere nec etiā angl'i boni neq̄ aīe btē habebūt ſpem. q2 ſpes eſt de nō viſis. qd̄ eni videt qs nō ſperat. vt dic apl's Ro. viij. Sꝫ angeli ꝛ bti ſemper vidēt faciē pr̄is Mat. xviij. Jō dic apl's. Siue fides ſiue ſpes euacuabit ſcꝫ i patria. Vñ nec xp̄s habuit ſpē exiſtens in terra. q2 ſil' fuit cōphēſor ꝛ viator. tñ aīe i purgatorio exñtes habēt ſpem ſꝫ cū maiori certitudīe q̄ h̄ nos.

Tertio ſpes adiuuat ad bñ operandū rōne ei⁹ qd̄ ꝑficit. Nā ſpes volūtatē inq̄tū facit diligere ꝑficit ꝛ oīs diligēs ꝑfecti⁹ opat. Jō dic Aug. li. i. ꝯfeſ. Qui amat non laborat: oīs labor amātibꝫ nō ē grauis. ſolū amor eſt qd̄ nomē difficultat erubeſcit. Hinc igit ſaluator hortat ad habēdū ſpem vt meli⁹ operemur di. Cōfide fili remittūtur tibi pctā tua. Vñ in pñti ſmone d̄ ſctiſſima ſpe tria ꝯtractem⁹ myſteria. ſ.

Primo de ſpei q̄dditate.
Secūdo de ſpei actualitate
Tertio de ipſius vtilitate

U

Primū dixi myſteriū qd̄ erit tractandū de ſpei q̄dditate q̄d ſit ſpes vt q̄libꝫ ſciat ſi habeat bonā ſpem ꝑ quā ſaluare poſſꝫ aīaꝫ ſuā. ꝛ ſi i ſe īuenerit talem ſpem ꝑ bona opa ꝯſuet ꝛ augmentet. Si vo bonā ſpem ꝛ ſalutiferā i ſe hr̄e nō ꝯſpexerit tūc humiliter requirat et firmit retieat. Jgit ad ꝯſcrutādūꝫ ſpei q̄dditatē triplicit poſſum⁹ deuenire. ſ.

Primo diffinitione
Scdo diuiſione
Tertio ſimilitudine.

Prio nāꝫ q̄dditatē ſpei ſcire poſſum⁹ diffinitōe. Et diffinit diuerſimode ſm ꝙ diuerſimode accipit ſpes. Prio accipit ꝑ v̄tute theologica q̄ īfundit a deo imediate. ꝛ ſic ē qd̄dā lum̄ diuinū a deo aīe īfuſum dirigēs actū volūtat firmit ad expectādū bonū etnū ꝛ creditū. de q̄ pſ. lxx. Tu es dñe ſpes mea id ē. tu es cā ſpei mee Scdo ſumit ꝑ re ſpata. i. btitudie. ſm illō ad Titum. ij. Expectātes btāꝫ ſpem. i. viſiōꝫ beataꝫ ſperataꝫ. Tertio accipit ſpes ꝑ motu volūtat grā ſpei īformate. ꝛ ſic h̄ꝫ magiſtꝝ i. iij. di. xxvj. diffinit ſic. Spes eſt certa expectatio fut̄e beatitudīs ex meritis ꝛ grā ꝓueniēs. Ex q̄ diffinitiōe q̄tuor eliciunt q̄ ad verā ſpeꝫ reqrūt. ſ.

Primo ꝯſidētie certitudo
Scdo interiōis rectitudo
Tertio ꝓprie fragilitat formido
Quarto bone opatōis valitudo

Primo ſiq̄dē ad verā ſpem reqrit ꝯfidētie certitudo q2 dr i diffinitōe. Spes eſt certa expectatio. dꝫ ei hō cert⁹ eē certitudine ſpei ꝙ de⁹ ꝑ opa bona dabit vitā etnā et quā ꝓmiſit ſperātibꝫ in ſe. Ubi notādū ꝙ ſm doct. ſup. iij. diſti. xxvj. triplex ē certitudo. Prima eſt ſcie ꝛ abſolute cognitōis ꝑ demōſtratiōeꝫ ꝑ quā plene vni pti ꝯſentit. Et tal' certitudo i hac vita cōiter non habet niſi alicui foret reuelatū. ſicut legim⁹ fuiſſe reuelatū btō Frāciſco. ꝛ ſic i diffinitione certitudo nō ſumit. q2 dr Eccēs. ix. Sūt iuſti atq̄ ſapiētes ꝛ opa eorum i manu dei ſunt. ꝛ tñ neſcit hō vtꝝ odio aut amore dign⁹ ſit. Scdā certitudo ē probabilis ꝯiecture ſine formidīe opinionis. et hec eſt certitudo vere ſpei.

Et hec cū tāta fortitudine dʒ eē vt ſi qs
ↄuertit ad deū p pniam ⁊ de⁹ reuelaſ/
ſet ꝙ ſolū tres hoīes debēt ſaluari ſpe
rare deberet ⁊ laborare ꝙ ipe eſſet vn⁹
illoꝝ.qꝛ de⁹ qđ ſel' ꝓmiſit abſqꝫ dubio
reddet. Tertia certitudo eſt firme noti
cie ⁊ tētionis.vt cū qs qđ tenet ī mani
bus cert⁹ ē ꝙ hʒ ī manib⁹.⁊ tal' certitu
do erit ī patria vbi ſpes euacuabitur.

Scđo ad bonā ſpem reqrit intētio/
nis rectitudo.qꝛ dr ī diffinitōe.future
beatitudīs expectatio. Nā q hʒ bonaꝫ
ſpem recte.i.p merita intēdit ad etnaꝫ
beatitudinē ↄſeqndaꝫ.iuxta illud ps.
Spera in dn̄o ⁊ fac bonitatē. Un̄ q in
pctīs iacēt ⁊ nihilomin⁹ ſperāt vitam
eternā:tales nō hn̄t ſpem ſʒ pſumptō
nē.qꝛ ī expectatōne tria ſolēt ↄcurrere
corpalit.ſ.affect⁹ animi q̄ cupit vt ali/
qd ſit pn̄s. Scđm freqns aſpect⁹.i.fre
quēter aſpicit ſi iā illđ adueniat qđ de
ſiderat ⁊ expectat. Tertiū vt pmaneat
in loco vbi illud expectat. Sic ſpūal'r
in expectatōe future btitudīs p veraꝫ
ſpem dʒ pmo eſſe affect⁹ ⁊ deſiderium
eterne beatitudīs.qꝛ nulli daf niſi de/
ſiderāti.⁊ vt dic Ber.ſup ps. Jlle qppe
deſiderat q p eo adipiſcēdo bona opa
facit. Scđo dʒ eſſe freqns aſpect⁹ p fi
dem ⁊ ↄtēplatōꝫ ac mētis eleuatōem.
qꝛ vt dictū eſt fides generat ſpeꝫ ⁊ ſpeſ
charitatē. Nā ſm b. Gre. Quātum cre
dis tātū ſperas.qntū ſperas tantum
amas.q̄ ſi nō credis nō ſperas.ſi n̄ ſpe
ras nō amas. Tertio dʒ pmanere in
loco boni ꝓpoſiti ſi cito n̄ fiet qđ qs ſpe
rat.qꝛ qđ differt nō aufert Un̄ dicitur
Matth.xxiiij. Qui perſeuerauerit ⁊c.

Tertio ad verā ſpem reqrit ꝓpe fra
gilitatꝫ formido.qꝛ dr ī diffinitōe ex dī
grā. Nā licꝫ dʒ hō ſpare d deo largiſſi/
mo tn̄ dʒ timere d ſeipſo.nō enim valꝫ
ſpei ſecuritas abſqꝫ timore. Unde ps.
Letet cor meū vt timeat nomē tuum
dn̄e.vbi glo. Miſcenda ē ſpes ⁊ timor
vt ſub ſpe timeam⁹ ⁊ ſub timore lete/
mur. Qui eīm ſperat ⁊ nō timet negli/
gens eſt. Qui aūt timet ⁊ nō ſperat de
pſſus eſt. Nā bn̄placitū eſt deo ſup ti/
mētes eū ⁊ in eis q ſperāt ſup miſcdia
eius. Ut eīm glo.ſup ps.dicit. Spes ⁊
timor ſunt qſi due mole int qs molit
aīa xpiana vt fiat panis. Jō ī veteri te
ſtamēto pceptū fuit ne mola ſupior vl'
inferior ipignoraret.i.ne qs amitteret
ſpem vel timorē.ſicut mola inferior re
tinet grana ne cadāt.⁊ ſupior depmit
ne exeant. Sic ſpes detinet ne pereat.
⁊ timor depmit ne ſupbiat vl' pſumat
Un̄ Gre.in mora. Jncaſſum miſicor
diam ſperat qs ſi nō ex iuſticia formi/
dat.⁊ icaſſum iuſticiā metuit ſi non ex
dei miſericordia ↄfidit. Quarto ad ve
ram ſpem requirit bone opatōis vali
tudo. Om̄ firma fide ⁊ ſpe tenēduꝫ eſt
vt dicit Athanaſi⁹ in ſymbolo ꝙ q bo
na egerūt ibūt ī vitā eternā. Jō dicit ī
diffinitōe.ex meritꝫ. O igit aīa xpi ſan
guine redēpta nō labores mltū vt hic
in via certificerꝫ totalit de etna beati/
tudine.qꝛ raro vēdit tale bonū in iſto
foro mūdi.ſʒ ſufficiat tibi ꝙ ſperes fir
mit.⁊ oīa tua opa fac vt deū ꝓpiciū ha
beas ⁊ totꝫ virib⁹ caueas a pctō.ꝓpter
qđ tale bonū amittit.ſi fecerꝫ qntū ī te
eſt de⁹ faciet qntū ī ſe ē. Scđo qddi/
ratē ſpei ſcire poſſum⁹ diuiſiōe. Nā tri
plex ſpes repit ī ſacra ſcptura.ſ.

Prima vana
Scđa falſa
Tertia virtuoſa.

Dixi ꝙ prima ſpes qua homines con
fidunt dicitur vana. Et hec eſt illoruꝫ
qui ſpem ſuā ponūt in mūdi vanitati
bus ⁊ diuitijs.in potētijs et in homi/
nibus. Et ſic triplicem ramum habet
Primo enim vana ſpes eſt cuꝫ quis ī
diuitijs ſpem ponit.⁊ ī illis gliat:epu

lat ꝛ gaudet q̄ſi eēt beatꝰ ꝛ alios deſpicit minꝰ habētes. ꝛ ex hac ſpe ꝛ ꝯfidentia m̄lta ꝑpetrat pctā. vidēs ꝙ pctōꝝ punitōes ꝑt euadere ſuis diuitijs. ſed reuera vana ē taliū ſpes. q2 dr̄ Eccſ. j. Uanitas vanitatū ꝛ oīa vanitas. Et eiuſdē. ij. dicit ſalomō d̄ ſe. Magnificaui mihi opa. edificaui domos. plantaui vineas. feci mihi pomeria ꝛ extruxi piſcinas aq̄ꝝ. poſſedi ſuos ꝛ ācillas. m̄ltāq3 familiā habui. coaceruaui mihi auꝝ ꝛ argētū. Seq̄r. Et vidi in oībꝰ vanitatē ꝛ afflictōꝫ ſpūs. Jō ꝯ taliter ſperātes ſcribit Apl's. j. ad Timo. vj. Diuitibꝰ huiꝰ ſeculi p̄cipe nō ſublime ſape. nec ſperare in m̄ltitudine diuitiaꝝ ſuaꝝ. ſ3 in deo viuo q̄ p̄ſtat omnia abūdāter. Diuitie ei nō liberāt a morte ꝛ neq3 ab eterna iferni pena. Beatus igit̄ vir diues q̄ poſt auꝝ nō abijt nec ſpauit in pecunie theſauris Eccl. xxxj. Scd̄o eſt vana ſpes eoꝝ q̄ ꝯfidunt in potētia ſua ꝛ fortitudīe ſic ſenacherib Cōtra q̄s dr̄ Hiere. ix. Nō glieſ fortꝫ i fortitudīe ſua. Tertio ē vana ſpes illoꝝ q̄ ꝯfidūt in hoīe. Alij ſperāt i ſuis dn̄is ꝙ defendāt eos. iō faciūt multa mala. de q̄bꝰ dr̄ Hiere. xvij. Maledictus hō q̄ ꝯfidit i hoīe ꝛ recedit a dn̄o cor eiꝰ. Alij ꝯfidūt d̄ alioꝝ hoīs opibꝰ

Secūda ſpes dr̄ falſa. ꝛ hec ſil'r ē triplex. Prima ē ſpes diu viuēdi. ꝛ iō cōmittūt m̄lta pctā. cogitāt ꝛ ſperāt adhuc i etate ſe eē iuuenili vel i mortꝫ articulo poſſe penitere. De q̄bꝰ Hiero. Qui dū ſanꝰ ē ꝛ iuuenis deū offendere nō formidat i morte nō merebit̄ diuinā idulgētiā. Et b. Augꝰ. Hac aniaduerſiōe pcutit̄ pctōr vt moriēs obliuiſcat̄ ſui q̄ dū viueret oblitus ē dī. O q̄ m̄lti ſūt i iſta ſpe viuētes nō ſolū iuuenes: ſ3 etiā ſenes q̄bꝰ i naribꝰ ē tm̄ vita ꝛ obliti dī ꝛ ſue ſalutꝫ laborāt quō delectēt̄ ꝛ terrena ꝯgregēt. Talis fuit ille diues q̄ dicebat Lu. xij. Aia mea habes multa bona repoſita i annos plurimos comede epulare q̄eſce. Cui dn̄s dixit. Stulte hac nocte repetēt a te aīamā tuā ꝛ q̄ ꝯgregaſti cuiꝰ erūt. Sicq3 factū ē. O q̄ m̄lti cū aīaꝝ piculo edificāt domos. rapiūt aliena vt delectēt̄. ꝛ tn̄ i breui obrigeſcūt ꝛ extrahūt̄ d̄ tabernaculo carnis. Jac. iiij. Que ē vita n̄ra. vapor ad modicū apparēs. Secūda ſpes falſa ē miſicordiā ꝯſequēdi Nā m̄lti ſperāt de ſuis ſceleribꝰ cōſeq̄ poſſe miſicordiā cū tn̄ nolūt ea relinq̄re. q̄ꝝ ſpes ve ē falſa. q2 deꝰ nulli miſeret̄ niſi pctm̄ totalit̄ relinq̄nti. iuxta illud Ps. Nō miſerearꝫ oībꝰ q̄ opant̄ iniq̄tatē. Hec ſpes nō ſolū ē falſa ſ3 etiam maledicta. q2 illā dulcē miſicordiaꝫ dī recipit ꝓ peccādi occaſiōe dicens cū peccat. Ha miſicors ē deꝰ non vult mortē pctōris nec dānabit ꝓpt̄ tā modica. O maledicte. o peſſime ꝙ q̄ntū in te ē obfuſcas ꝛ obtenebras lucē diuie miſicordie ꝛ amaricas dulcedinē dei ꝛ puocas ꝯ te irā pijſſimi dei Rom. ij ſcḋm duriciā tuā ꝛ ipenitēs cor tuū theſaurizas tibi irā in die ire ꝛ reuelatōis iuſti iudicij ꝓ eo ꝙ diuitias bonitatis ꝛ patiētie ꝛ lōganimitatꝫ dei ꝯtēnis q̄ potiꝰ debebat te ad pn̄iaꝫ ducere. Dic ꝛ Bern̄. dic. Infidelis ē fiducia ſolius vtiq3 maledictōis capax cū in ſpe venie peccamꝰ. Tertia ſpes falſa ē ſpes tpalia acq̄rēdi. ꝛ hec certe eſt falſa. q̄a m̄lti ſperāt in dignitatibꝰ ſublimari: aut ditari ꝛ ſic gl'iari ꝛ delectari. ꝛ tn̄ i firmant̄: aut paralyſim incurrūt: aut in egeſtate moriunt̄. Jō dicit Aug. ſuper Ps. Ecce turbat̄ mūdus ꝛ amat̄. q̄d ſi trāq̄llus eſſet. formoſo quō hereres q̄ ſic amplecterꝫ fedū. flores quō colligeres q̄ ſic a ſpinis nō reuocas manū

Tertia ſpes ē v̄tuoſa q̄ puenit hoī ex grā dei ꝛ meritꝫ ꝓprijs. de q̄ dictuz ē

ſupra. Que ſimilr hab; tres ramos. Primus ē cui reuelat a deo ſicut btō Paulo. Secūdꝰ q nō ſolū cōia pcepta ſ; etiam ɔſilia euāgelica obſeruat. Tertiꝰ q pcepta dei ſtudioſe obſuat. S; multi decipiunt qſi ſub hac ſpe q ſunt hypocrite ſperātes in exteriori apparentia z veſtimētis z ſignis ſanctitatꝫ q̄ꝝ ſpes ē falſa. qꝛ dr Job. viij. Spes hypocrite pibit ſicut tela araneaꝝ fiducia eiꝰ. Sup qbꝰ dic̄ Grego. Tela araneaꝝ ſtudioſe texit̄: ſ; flatu venti diſſipat̄. Sic q hypocrite ɔgregāt fauoris aura tollit. Tertio qdditas ſpei pt ſciri ſimilitudine. Nā aſſimilat̄ galee Eph. vj. Galeā ſpei ſalutꝫ aſſumite. Jtē aſſimilat̄ anchore q firmiter tenet naueꝫ in pcellis. Un̄ Chryſ. li. de cōpūctiōe. Spes inqt ē ſalutꝫ nr̄e ācho ra vite nr̄e fūdamētū. dux itinerꝫ q itur ad celū i q ſalus nr̄a ɔſiſtit. z q de terris aīas velut qbuſdā cathenis celitꝰ depēdētibꝰ innexas euehit ad ſūma. Spes ei mētē firmat in bono. ¶ Secūdū myſteriū tractandū erit de ſpei actualitate. Nā ad actū vere ſpei nos ſpecialit̄ iducūt tres ſpecies meditationuꝫ ſeu ɔſiderationuꝫ. ſ.

Primo ɔſideratio circa nos diuīe bonitatis.

Secūdo ɔſideratio circa nos beatoꝝ charitatis.

Tertio conſideratio pro deo noſtre operoſitatis.

Prio dixi φ actū ſpei nr̄e adiuuat ɔſideratio diuīe bonitatꝫ z largitatꝫ erga nos. Nā ſi ɔſideraremꝰ q z q̄lia fec deꝰ nr̄ p nob: certe erigere poſſemus ſpeꝫ habēdi et̄nā btitudinē. Magnuꝫ fec pfecto nos mirabilit̄ creādo. ſ; maius mirabilꝰ redimēdo. et maximuꝫ opꝰ redēptōis pficiēdo. Deꝰ ei di filius xps nō p ſole luna vl̄ terra aut aere ſe opprobrijs flagellis et ignominioſe morti tradidit: ſ; p nob oībꝰ. Maiuſ nāq; fuit ipi xpo iter flagella volutari z inter clauos cruciari q̄ꝫ nob beatitudinē reddere quā ab initio nob diſpoſuit. ſi fecit maius ſine dubio faciet minꝰ. Nō etiā ꝑmiſit Job. x. Ego cognoſco oues meas z vitā eternam do eis. Un̄ Bern̄. in quodā ſmōe d ſeptē panibꝰ dicit. Tria ɔſidero in qbus tota ſpes mea ɔſiſtit. charitatē adoptionis. veritatē ꝑmiſſiōis. poteſtatē redditiōis. Scio cui credidi z certus ſū. qꝛ in charitate nimia adoptauit me. qꝛ verax ē in ꝑmiſſiōe. qꝛ potēs ē in exhibitōe. Hic ē funiculꝰ triplex q difficile dirūpit̄. quē nob a patria noſtra i hūc carcerē demiſit. Firmiter obſecro teneamꝰ vt ipe nos ſubleuet trahat z ptrahat vſq; ad ɔſpectū glie. Hec ille Hinc z de charitate dei pr̄is q nobis eternā beatitudinē vult dare dicit̄. j. Job. iij. Videte qualē charitatē dedit nobis deꝰ vt filij dei noīemur z ſimꝰ Unde dei filiꝰ z noſter frater xps docuit nos ita orare. Pater noſter q es in celis Matth. vj. Si igit̄ ſumꝰ filij dei patris erimꝰ z heredes. qꝛ ipe promiſit q mentiri nō poteſt ſed eſt fidelis in omibus verbis ſuis. Ex quo igitur ꝑmiſit z ſolo verbo ſine difficultate poteſt implere. certe nulla eſt ratio quare nō impleret. Nā ſi ego volo peccatū deteſtari z deo meo ſeruire z cuꝫ eo eternaliter frui. vere ille bonꝰ deuſ q deteſtat̄ pctm̄ z vult ſibi ſeruiri z cuꝫ eo frui hoīes nō poteſt ſuā bonitatem negare. Nō em̄ ē crudelis ad ſe ɔfugiētibꝰ: ſ; pius z māſuetꝰ q nō letat̄ i pditiōe morientiū neq; pctōꝝ morte: ſed ex peccat vt hō ɔuertat̄ z ſaluet̄. Un̄ ſi me deꝰ meꝰ voluiſſet pdere z a btitudie excludere potuiſſet ſm equitateꝫ ſue iuſticie adhuc in vtero matris mee z poſtea propter peccata multa. ſed ipe di

nes in misericordia vt vitã eternã ha/ beã dissimulauit pctã. dedit angelũ vt me custodiret ĩ oĩb9 vijs meis. pfe/ cto si me dãnare vellet nõ solũ pciosũ sanguinẽ p me nõ dedisset sz neq3 an/ gelũ. Et sic naturalr oẽs hoĩes amant que sua sunt. z si pdiderint reqrũt. et si inuenerint gaudẽt de inuentis. Sic o pctõr dñs tu9 xps. xxxiij. annis q̃siuit z inuenit z gaudiũ nũc de tua pnia ĩ bo na spe facta habet. Cui z angeli ꝯgau dent Luc. xv. Gaudiũ est angel' dei su per vno pctõre pniam agẽte. Nota igi tur ꝫm ps. In ira ꝯtinebit miscdias su as sz ad se ꝯuersis miserebit. q2 sui sũt Vñ Sap. xj. Parcis hoĩb9 q2 tui sunt z h̃ ex ĩmẽsa misicordia. Jõ dic Aug. li bro ꝯfes. Una spes. vna fiducia. vna firma pmissio miscdia tua. Secũdo actũ spei nostre adiuuat z excitat cõsi/ deratio circa nos caritat3 btõꝝ. Nam dũ scti h̃ nobiscũ vixerũt: orauerũt p il lis q̃ ad eos ꝯfugerũt. mlto mag3 ꝯfir/ mati iã in dei caritate itercedũt p nob videntes nr̃am miseriã. Jõ dicebat bea tus Petrus scda canonica. j. c. Dabo operã h̃re vos memoriã meã p9 obitũ3 meũ. Sup oẽs ꝟo sctõs z sctãs virgo dei genitrix Maria eleuat z roborat spem nr̃am q̃ stat erecta. q2 nũq3 ceci/ dit p aliqd pctm̃ corã solio maiestatis diuine ad itercedẽdũ p pctõrib9. Unde Bern. Securũ accessũ3 ad deum o hõ habeo vbi mr̃ stat an̄ filiũ. fili9 an̄ pa/ trẽ. mr̃ oñdit filio pect9 ẽ vbera. filius oñdit pr̃i latus z vulnera. Nulla ẽ ibi poterit esse repulsa vbi tot sunt amo/ ris insignia. Nõ em̃ iã de cetero pctõr infirmet desperatõe. q2 ĩ domo reg3 ce lestis est mater salutẽ pcurans. Unde Ecci. xxxvj. dr. Ubi nõ est mulier inge/ miscit eger. s. q2 alij nõ sic cõpatiunt ei Sed beata ꝟgo sup oĩes misicors z sublenatrix nostre spei. Ideo clamat omnib9 peccatorib9 illud Eccli. xxiiij. Ego mater sancte spei. Trãsite ad me oĩes qui ꝯcupiscitis me. s. p fiduciã z a generationib9 meis adimplemini Adeamus igit charissimi cũ3 fiducia thronum gratie eius vt misicordiam ꝯsequamur. Heb. iiij. Hinc et Bern. huius ꝟginis cõmendat intercessio/ nẽ sic dicẽs. Sileat misericordiã tuã3 o beata virgo quicũq3 in necessitatib9 suis te inuocatã sibi senserit te defuisse Ob hoc quotidie clamamus cũ3 fidu cia. Eya ergo aduocata nostra illos tu os misericordes oculos ad nos ꝯuer te. z iesum benedictũ post hoc exilium ostende. Quod pfecto faciet speranti/ bus ĩ se. Quia dic Bern. Respice stel/ lam inuoca mariã nõ recedat ab ore. ipam sequens nõ deuias. ipã3 rogãs nõ desperas. O pctõr si tu videres quõ angeli orationẽ tuã rapiunt d̃ ore tuo z repñtant deo z sanctis certe nõ de sperares. O si scires quomõ beata vir go cũ agminib9 sctõꝝ z angelorum ĩ/ tercedit p te vere nõ desperares. O si ĩ telligeres misericordiã dei z ei9 volun tatem qua vult oẽs homines saluos fieri z neminẽ perire pfecto peccatum dimitteres z totis virib9 in dño spera res. dicens illud Job. xiij. Si occiderit me sperabo in eũ. Nihil em̃ ita odit de us in hoĩe nec homicidiũ nec incestũ3 nec furtũ nec symoniã nec ebrietatem zc. sicut desperatiõem. parũ em̃ curat deus de ieiunio tuo vel pegrinatione vel elemosyna. q2 sine illis põt remit/ tere tibi oĩa pctã enormia sz q̃ntũcũq3 penitẽas sine spe ñ põt remittere. quã tollit desperatio. Vñ Augu. Non est quicq3 quod non in penitudine dele/ atur: excepta tm̃ desperatione. Ideo dyabolus hoc sciens electos quos sal uari cognouerit infestat temptando de desperatione. Sed seruus dei nec

debet aduertere sic latrantē canē .silen
do melius poterit ptrāsire q̄ʒ irritādo
ipse tētet infestet pturbet ⁊ molestet. tu
vo curre sub scuto diuīe miscdie. Ua/
de sub ptectōe vgīs bn̄dicte. maior est
enī dei misericordia q̄ʒ nostra miseria
Tertio q̄ʒ actū nr̄e spei adiuuāt ⁊ exci
tat ꝯsideratio nr̄e opositat̄ꝫ. Nam opa
nr̄a que facim⁹ adiuuāt spem fiducia
lius bonū pmissum sperādū. sic q̄ ali/
cui dn̄o fuit fiducialit̄ ab eo expectat
pmissum. Un̄ ps̄. Sacrificate sacrifi
ciū iusticie ⁊ sperate ī dn̄o. Sacrificiū
iusticie sūt opa vtuosa q̄ tūc sacrificāt
cū debite deo offerunt. Quāto enī q̄s
mag̃ carnē domat ieiuniȷ̄s et vigiliȷ̄s
⁊ aduersa tolerat. tāto audaci⁹ futurā
beatitudinē sperat. q2 spes ē certa expe
ctatio future btītudis ex gr̄a dei ⁊ me
ritis p̄cedētib⁹ pueniēs. Un̄ Gre. Bo
noꝝ mens q̄nto duriora p vitate to/
lerat eo eternitatis p̄mia certi⁹ sperat
Hinc ⁊. ij. Machab. vij. vn⁹ ex septem
fratrib⁹ cū p obs̄uatōe leg̃ diuie torq̄
ret ⁊ mēbris trūcaret dixit. E celo ista
possideo ⁊ ppt̄ dei leges nūc ipa despi/
cio q2 me ea receptuꝝ spero. Unde et
Hylarion abbas tpe sue mortꝫ sic allo
q̄bat aiam. Egredere aīa mea quid ti
mes. septuaginta annis s̄uiuisti xp̄o ⁊
mortē times. Exēplo enī h⁹ bonuꝫ est
tētato d̄ despatiōe vt freq̄nt̄ bona opa
sua reuoluat ⁊ inde spem erigat nō vt
supbiat. In cui⁹ persona dicebat Job
xxix. Ocul⁹ fui ceco. pes claudo ⁊c. De
bem⁹ igit̄ spare ī deo q2 ex sua bonita/
te dabit nob̄ inestimabilē gl̄iam ⁊ ex/
inde debem⁹ eū amare. q2 tā bon⁹ ē q2
ex se ꝑ btōꝝ itercessiōes p nr̄is bonis
opib⁹ tā magna daturū se pmisit ⁊c.
y Tertiū mysteriū erit tractāduꝫ de
spei vtilitate. Mag̃ sic̄ dē est spei vtilit/
tas ⁊ q̄dāmō maioꝛ q̄ʒ fidei. q2 vt dic̄
Tho. ij. ij. q. xvij. q2 licꝫ demōes et dā/
nati habeāt fidē infoꝛmē d̄ deo et aliȷ̄s
iuxta illō Jac. ij. Demōes credūt ⁊ tre
miscūt nō tn̄ hn̄t spem. Cui⁹ Aug⁹. rō
nē assignat ī enchiridion. di. q2 fides ē
bonaꝝ reꝝ ⁊ malaꝝ p̄ntiū ⁊ futuraꝝ
⁊ suaꝝ ⁊ alienaꝝ. Spes āt nō est nisi
bonaꝝ reꝝ ⁊ ad se ptinentiū. Un̄ spei
q̄nq3 notem⁹ vtilitates.

Prima est q2 est pnie incitatiua
Scd̄a est ī piculis fortificatiua.
Tertia est in malis liberatiua
Quarta est tētationū triūphatiua.
Quinta ē in celis coronatiua.

Prima spei vtilitas ē q2 pnie est īcita
tiua intantū q2 null⁹ peniteret vere ni
si speraret veniā. Amb. de pe. di. j. Ne/
mo digne agere pōt pniam nisi q̄ spe/
rauerit īdulgētiā. Un̄ pnia iude nō p
fecit q2 sine spe fuit. Judas enī pl⁹ pec
cauit desperādo q̄ʒ xp̄m tradēdo. q2 d̄
tradimēto veniā potuisset obtinere a
p̄ȷ̄ssimo xp̄o sicut longin⁹ q̄ latus xp̄i
aperuit. sꝫ nō de desperatōe. quia dic̄
Hiero. ad rusticū monachū. Soluꝫ
desperatōis viciū ē q̄d veniā n̄ meret̄.
Jō dic̄ Aug⁹. Pnia q̄ ex fiducia nō p
cedit inutil̄ est. steril̄ manet ⁊ sine fru/
ctu. Ut aūt de⁹ spem nr̄am erigeret: pe
nitētib⁹ sub iuramēto veniam pmisit
Ezech. xviij. dicēs. Quacūq3 hora pec
catoꝛ ingemuerit oim iniq̄tatū ei⁹ nō
recordaboꝛ Jbidē. Uiuo ego dic̄ dn̄s
Nolo mortē pctoꝝ sꝫ mag̃ vt ꝯuertat̄
p pniam ⁊ viuat p gr̄am. Hec verba
tā firmissima sūt vt si aliō fieri neq̄q3
posset nisi de⁹ aut hec verba falsaret:
aut celū ⁊ terrā destrueret poti⁹ vellet
celū ⁊ terrā destruere q̄ʒ ve penitētib⁹
nō indulgere. q2 nūq3 posset suā mi/
sericordiā negare eis. Igit̄ si sctūs pe/
trus apl̄s veniret ⁊ diceret tibi. Fru/
stra tu penites. q2 d̄s tibi penitēti n̄ in
dulgebit. mox diceres ei. nō credo tibi
sed d̄o meo. qui dixit per os prophete

Quacūq; hora ⁊c. Et ſaluator meus Matth.iiij. Pniam agite appropinquabit eīm regnū celoꝝ. al's omis xpi labor ⁊ paſſio fruſtrarēt. Scōa ſpei vtilitas ē q̄ in picul' eſt fortificatiua. q̄d ↄfortabat martyres ī diuerſis penis. q̄d teneras v̄gines ī diuerſis tormētis nōne v̄a ſpes. Jō d̄r Eſa.xl. Qui ſpant in dn̄o mutāt fortitudinē.ſ.vt d̄ fragili fit fortis.de incōſtāti ↄſtās Tertia ſpei vtilitas ē.q̄ ī malis ē liberatiua. nā oēs ſperātes de⁹ ī ſe liberabit. ſaltē ſpūalit̄. q̄ liberatio melior ē q̄̄ corpal'. Vn̄ ps̄. Qm̄ in me ſpabit liberabo eū ptegā eū. Jdē. Jn te ſpauerūt pr̄es nr̄i ⁊ liberaſti eos. Aliq̄n etiā corpalit̄ liberat. vt Dan̄.xiij. Suſannā a morte.de q̄ d̄r. Erat ei cor ei⁹ fiduciā h̄ns ī dn̄o.

Quarta ſpei vtilitas q̄ ē tētationū triūphatiua. Nā triūphātes ⁊ bonos diabol⁹ diuerſ tētatōib; ſolet aggredi Aliq̄n turpib; cogitatōib;, aliq̄n blaſphemia. interdū deſperatōe. Sz tales debēt ↄſiderare ſpei vtilitatē q̄ d̄s nunq̄̄ aliquē derelinq̄t. dū h̄o n̄ vult deū derelinq̄re. imo tales tētatōes ſi ↄſiderant poti⁹ ſpem erigūt. q̄ ex h̄ ſperare debēt q̄ ſt ad ſalutē pordinati. iō dyabol⁹ eos moleſtat. ſic dū captiu⁹ exiliet d̄ captiuitate. currūt hincinde torrores vt iteꝝ recaptiuēt ⁊ crucīet. Unde Gre. Diabol⁹ illos pulſare negligit q̄ſ iure q̄eto poſſidere ſe ſentit. Magnū igit̄ gaudiū d; talib; tētarī eē vt dic b. Jac.j.c. Oē gaudiū inq̄t exiſtimate fratres mei cū ī tētatiōes varias īciderit; Sup q̄ Beda. Ne idignemī frēs mei ſi mali ī mūdo floſcāt ⁊ vos patimī. q̄a nō ē xpiane dignitat; ī tpalib; exaltari ſ; poti⁹ depmi. mali nihil h̄nt in celo. vos nihil ī mūdo. ſ; ſpe illi⁹ boni ad q̄d tēditis q̄cq̄d ↄtigerit gaudere debetis.

Quīta ſpei vtilitas q̄ ī cel' ē coronatiua. q̄lib; igr̄ nr̄m ſecura mēte ſperet ↄhēnē coronā a d̄o meritꝭ paſſiōis xp̄i ↄferēdā. ⁊ dicat illd̄ ps̄. Jn te dn̄e ſperaui n̄ ↄfundar ī eťnū. Sz pia clemētia tua pducat ad btōꝝ ⁊ angl'oꝝ ↄſortiū. vbi ī trinitate pfecta viuiſ ⁊ regnaſ in ſecl'a ſecl'oꝝ. Amē.

De eadē dn̄ica.xviij.poſt pentho.
Sermo.cxij.

Aſcendēs ieſus in nauiculā; trāſfretauit ⁊ venit ī ciuitatē ſuā. ⁊ ecce offerebāt ei paliticū iacentē in lecto Mathei.ix.c. ⁊ ī euāgelio. Jn q̄ moralit̄ inſtruimur ad quattuor.ſ.

Primo ad xp̄i imitatōꝫ deuotā.
Scōo ad vite cuſtodiā ſolicitā
Tertio ad cordis mūdiciā plenam
Quarto ad d̄ī reuerētiā oīmodam.

Pr̄io ſiq̄dē ex ſerie h⁹ euāgelij inſtruimur ad xp̄i imitatiōꝫ deuotā cum d̄r. Aſcēdēs ih̄s ī nauiculā ⁊ venit ī ciuitatē ſuā. Per hāc nauiculā in q̄ xp̄s dn̄s trāſfretauit mare.i.amaritudinē h⁹ ſeculi ſignificat ſctā; crucē p quā d̄ amaritudie venit in gl'iam q̄ d̄r ſua ciuitaſ Juxta illd̄ Lu.vlt̄. Nōne hec oportuit xp̄m pati ⁊ ita itrare ī gl'iam ſuā. Un̄ exēplo xp̄i debem⁹ ip̄m ſeq̄ in nauicl'a v̄e pnīe q̄ vocauit nos ſe ſeq̄ dī. Si q̄s vult venire p⁹ me abneget ſemetip̄m ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſequat̄ me. Et dicit̄ pnīa nauicula diminutiue. q̄ breuis afflictio reſpectu cruciat⁹ eťni. Hinc Sap̄.xiiij. Exiguo ligno credūt hoīes ſaluare aīas ſuas. Jn hac nauicula q̄cūq; imitat̄ xp̄; v̄acit̄ ⁊ pſeuerāt̄ pcul dubio īueniet ī ſua ciuitate. Ber.ī ſer. Si nolum⁹ fruſtra q̄rere dn̄; q̄ram⁹ veracit̄. q̄ram⁹ frequent̄. q̄[illegible]m⁹ pſeuerant̄. Facil⁹ eſt ei celū ⁊ ter[illegible] trāſire q̄̄ vt ſic querēs nō inueniat. Et b. Greg. in moral'. Querite dn̄m dū iueniri pt̄. Mō nō videt̄ dn̄s ⁊ ꝓpe eſt. in iudicio

videbit̃ ⁊ ꝓ̃ e nõ erit Scđo moralit̃
ex euãgelio inſtruimur ad vite nr̃e cu
ſtodiã ſolicitã cũ dr̃. Et ecce offerebant
ei paliticũ iacentẽ in lecto ꝑ quẽ ſignifi
cant̃ voluptuoſi q̇ ſpũalit̃ ita infirmi
ſunt vt iacẽtes ĩ lecto ab alijs portent̃
ad ſaluatorẽ q̇ ſut q̃ttuor ꝯſideratões
Prima ꝓprie fragilitatꝭ conſideratio.
Job.xvij. Putredini dixi pr̃ me⁹ es ſo
ror mea ⁊ mr̃ mea vmib⁹. Scđa one-
ris pcc̃i ꝯſideratio. ps. Sicut on⁹ gue
guate ſunt ſup me. Tertia bñficioꝝ
dei ꝯſideratio. ps. Bñdic aĩa mea do
minũ ſp lauꝭ ei⁹ ⁊c. Quarta penaꝝ in
ferni ꝯſideratio. Eſa.xxxiij. Quis pote
rit ex vob habitare ĩ igne deuorãte. q̇-
cũqꝫ ſic portat̃ ad xp̃m dicet ei. Cõfide
fili remittũt̃ tibi pctã tua. ⁊ tulit lectuꝫ
ſuũ ⁊ ambulauit. lect⁹ ẽ pctm̃ ĩ q̊ pctõr
qeſcit. tũc tollit qñ ꝓ onere hẽbit pctm̃

Tertio ex euangelio inſtruimur ad
cordis mũdiciã plenã cũ dr̃. Et ecce q̇-
dam de ſcribis dixerunt intra ſe. Hic
blaſphemat. ex q̈ dixerat xp̃s. remittũ-
tur tibi pctã. Et cũ vidiſſet ihs cogita-
tiones coꝝ dixit. Ut qd cogitatꝭ mala
in cordib⁹ vr̃is. qd eſt facili⁹ dicere di-
mittunt̃ tibi pctã tua an dicere ſurge ⁊
ambula. vt ſciatꝭ aũt qm̃ fili⁹ hoĩs hꝫ
ptãtẽ in terra dimittẽdi pctã. Tũc ait
palitico. ſurge tolle lectũ tuũ ⁊ vade in
domum tuam. Et ſurrexit et abijt in
domũ ſuã. Ex h̃ debem⁹ ſp bona ĩ cor
de cogitare ne dicat nob xp̃s q̇ oĩa vi-
det Ut qd cogitatꝭ mala ĩ cordib⁹ vr̃is

Quarto ex euãgelio inſtruimur ad
dei reuerẽtiã oĩmodã cũ dr̃. Uidentes
aũt turbe timuerũt ⁊ glorificauert̃ de
um q̇ dedit poteſtatẽ talẽ hoĩb⁹. nos eti
am glĩficem⁹ deũ q̇ nõ ſolũ vnũ mira
culũ audiuim⁹. ſꝫ mlt̃a. Inſup fide vi
dem⁹ mirabile op⁹ dei celũ ⁊ t̃rã ex q̈-
rũ ꝯſideratõe de⁹ ẽ glĩficãd⁹. q̇ ſic ſe hu
miliauit ꝓ nob vt nauigio vteretur. q̇
mare ⁊ oĩa ĩ eis creauit. de q̊ dr̃. Aſcẽ
dẽs ihs in naui. ⁊c. Uñ ex p̃nti euãge-
lio tria declarẽ⁹ ſalutꝭ nr̃e documẽta. ſ.

Primũ miraculi opatiõnẽ. ibi. ⁊ ec
ce offerebãt ei paliticũ ⁊c.

Scđm ſcribaꝝ apphẽſionẽ. ibi. cuꝫ
vidiſſet ihs cogitatões ⁊c.

Tertiũ ppl̃i deuotõꝫ. ibi. videntes
aũt turbe timuerũt ⁊c.

Primũ documentuꝫ dixi ex euãgelio
h̃ declarandũ miraculi opatiõꝫ cũ dr̃.
q̄ dũ eſſet in ciuitate ſua. ſ. capharna-
um. q̇ eſt metropol̃ galilee. vbi et plu-
ra miracula fec̃. ibi offerebãt ei paliti-
cum iacẽtẽ in lecto. mod⁹ aũt offerẽdi
hic tacet̃. ſꝫ Mar. ij. exp̃mit̃: vbi ſic hr̃.
Auditũ eſt q̄ eſſet ihs ĩ domo ⁊ vene-
rũt mlt̃i ita vt ñ capet. ſ. dom⁹ neqꝫ ad
ianuã. ⁊ loq̇bat̃ eis vbũ ⁊ venerũt ferẽ
tes ad eũ paliticũ q̇ a q̃ttuor portabat̃
⁊ cũ ñ poſſent eũ offerre illi p̃e turba
nudauerũt tectũ vbi erat. ⁊ patefaciẽ-
tes ſubmiſerũt grabatũ in q̊ paliticꝰ
iacebat. Cũ vidiſſet aũt ieſus fidẽ illo-
rum. ſ. infirmi ⁊ offerẽtiũ ſm̃ Lyrã qđ
ptꝫ ex h̃ qđ ſequit̃. Licet ei ſanitas cor
poralis det̃ alicui ꝓp̃ fidẽ alienam. re
miſſio tñ pctõꝝ ñ dat̃ alicui ſine ꝓpa fi
de. ⁊ iõ ñ vidẽt̃ bñ dicere q̇ dicũt q̄ ly il
loꝝ refert̃ tm̃ ad offerẽtes. ita q̄ ꝓp̃ fi-
dẽ offerẽtiũ tm̃ ſit ſanat⁹ iſte paliticus
ſꝫ reuera ꝓp̃ fidẽ offerẽtiũ ⁊ palitici. iõ
dixit ei. Cõfide fili remittũt̃ tibi pctã ⁊c̃
Uñ circa hoc documentũ p̃ntis ſmo
nis quattuor dubia de mirabili opa-
tione declaremus. ſ.

Primũ qđ dr̃ oĩm mai⁹ miraculũ.

Secũdum cui vtuti poti⁹ attribui-
tur opatio miraculoꝝ.

Tertiũ an ſancti aliq̇d opent̃ ĩ opa-
tione miraculoꝝ

Quartũ an xp̃s ſola vtute diuia ꝑ-
fecerit op⁹ miraculoꝝ

Z Primũ itaqꝫ dubiũ declarãdũ eẽ

dixit. qđ scȝ dicat̃ oim̃ miraculoꝝ maius et Aug⁹ videt̃ tenere ꝙ oim̃ miraculoꝝ ē mai⁹ creatio celi ꝛ terre ꝛ omniū. ac iuſtificatio impij. Un̄. x. đ ciui. dei dicit. Quicqđ ḡ mirabile fit i hoc mūdo ꝑfecto min⁹ eſt q̄ȝ tot⁹ hic mūdus. i. celū ꝛ terra ꝛ om̄ia q̄ in eis ſunt que certe de⁹ fecit. Nā ꝛ omi miraculo qđ fit ꝑ hoiem mai⁹ miraculū ē hō. q̄ȝ uis ergo miracula viſibiliū naturaꝝ videndi aſſiduitate vileſcūt, tamē cuȝ ea ſapiēter intuemur et vſitatiſſimis rariſqȝ maiora ſunt. Item de iuſtificatiōe impij idē ſic dicit ſup illud Job. xiiij. Et maiora horuȝ faciet. Maius opus eſt vt ex impio iuſtus fiat q̄ȝ creare celū ꝛ terrā. iudicet q̄ pōt vtrū maius ſit iuſtos angelos creare q̄ȝ impiū iuſtificare. certe ſi eq̄lis vtrūqȝ potentie. tñ hoc eſt maioris gratie. Cui⁹ rō eſt. quia in omniū creatiōe ſufficit ſola voluntas diuina. ſed in iuſtificatiōe impij requirit̃ etiā voluntas humana. Nā de pmo Pſ. Ipe dixit ꝛ facta ſunt. De ſecūdo ait Aug. Qui creauit te ſine te nō ſaluabit te ſine te. Ergo in creatiōe omniū nullū repugnāſ habuit deus. ſed in iuſtificatiōe impij habet repugnantē malā hoīs voluntatē. Magis igit̃ debet peccator agere gratias deo miſericordi de remiſſione peccatoꝝ ſuoꝝ q̄ȝ de ſua creatōne Secūdo Chryſ. aūt ſup Matth. dic̄. ꝙ mirabilius eſt videre hominē conuitia paſſum ꝛ nō motū q̄ȝ hominem vulneratū ꝛ concuſſuȝ nō cadentem. Et Aug⁹. li. ꝯfeſ. Nihil mirabili⁹ in rebus humanis q̄ȝ diligere inimicos. Tertio ſm ſanctū Tho. ij. ij. q. clxxviij ar. j. Incarnatio verbi dei eſt miraculū miraculoꝝ. quia eſt via in om̄ibus miraculis ad alia miracula credēda inducens. ꝛ om̄ia pncipaliter miracula ordinant̃ ad hoc. Unde glo. ſup illud Pſ. Ut det illis hereditatē gētiuȝ dicit ſic. Hec fuit intentio miraculoꝝ que xp̄s fecit vt gentes crederēt. Et q̄a xp̄i dn̄i incarnatio fuit fundamentuȝ ꝛ finis miraculoꝝ tam in veteri q̄ȝ in noua lege factoꝝ. ergo omniuȝ mirabiliū mirabilius eſt deum incarnari. naſci eſurire: ſitire: fatigari: ꝛ inſuper mortē pati. O miraculū miraculoruȝ quis vnq̄ȝ vidit tale: aut quiſ audiuit huic ſimile. ꝙ creator fieret creatura. impaſſibilis paſſibilis: domin⁹: ſeruus diues paup. Ecce patuit ꝙ Auguſtin⁹ dicit creationē maius miraculū. conſiderans actū potentie. Ad creanduȝ enim requiritur potentia infinita. iuſtificationē vero impij dic̄ maius creatione ratione predicta. Pro quo notanduȝ ꝙ aliquid dicitur magnū ſm ſe conſideratū ſicut granum frumenti in quantitate. vel faba dicit̃ maximū compando ad ſibi ſimilia: reſpectu tamen collis dicit̃ minimū ita đ impij iuſtificatiōe eſt iudicandū. q̄ꝺ op⁹ dicit̃ maximū rōne p̄dicta. Chryſ. vo dic̄ aduerſa patienter tolerari maius miraculum propter eius raritatem. Alij vero incarnationem verbi dei dicunt maius miraculū tam dignitate q̄ȝ magnitudine q̄ȝ etiam vtilitate. quia alia om̄ia miracula quaſi extra deum ſunt facta per deuȝ. Incarnatio vero filij dei in dei perſona facta qua mirantur tam angeli q̄ȝ beati eternaliter. De his dicit Hugo. Res multis modis apparent mirabiles. aliq̄n ex magnitudine. aliq̄n ex puitate. aliq̄n quia rare. aliq̄n qꝛ pulchre. Et his oīb; mōis incarnatō ē mirabilior oīm alioꝝ. Un̄ Lyrā ſup. c. v. act⁹ aploꝝ. vbi đ2. vt veīēte petro ſaltē vmbra illi⁹ obūbraret quēqȝ illoꝝ dic̄ ꝙ ſi ꝯſiderēt̃ miracl'a ex pte ꝟtut̃ actiue vnū nō ē mai⁹ alio. qꝛ om̄ia ſunt

ꝟtute diuina infinita cū ſint opa ꝟtu tē nature excedētia. Si aūt ꝯſiderant ꝗntū ad rē factā ſic vnū ē mai⁹ alio. ſic̄ ſuſcitatio mortui maior eſt ꝗ̄ curatio leproſi. Sil'r ſi ꝯſiderent ꝗntū ad faci endi modū: ſic mai⁹ ē curare leproſuꝫ vel languidū verbo ꝗ̄ tactu. ꝛ magis p̱ vmbrā ꝗ̄ p̱ ꝟbū. Eſt eīm verbuꝫ ali/ qḋ ꝓcedēs ex hoīe habēs ꝟtutē. ſꝫ vm bra hoīs nihil ē ſꝫ ꝑuatio luciſ tm̄ ex in terpoſitōe opaci corpis. ꝛ ſic miracu/ lū iſto mō fuit mai⁹. Secūduꝫ du/ biū cui ꝟtuti poti⁹ attribuit̄ operatio miraculoꝝ. Ad qḋ rn̄det Rayne. ī ſū ma. ti. miraculū. c. v. ꝙ fidei potiuſ ꝗ̄ charitati vel alijs ꝟtutibꝫ. qḋ tali rōe ꝓbat. ſicut oppoſitū in oppoſito. ꝛ ꝓ/ poſitū in ꝓpoſito. Sꝫ oppoſituꝫ fidei ſcꝫ incredulitas xp̄i vel oīpotētie dei ī pedit opationē miraculoꝝ: vt dicitur Matth. xvij. vbi querētibꝫ diſcipulis ā xp̄o qre noſ n̄ potuim⁹ eijcere demo nē. Rn̄dit xp̄s. ꝓpter incredulitatē ve/ ſtrā. Sil'r Mar. ix. dixit xp̄s cuidam. Si potes credere oīa poſſibilia ſunt credēti. ꝛ iō multi fecerūt miracula ſi/ ne charitate: nō tn̄ ſine fide ſaltē infor mi. Hinc Matth. vij. dicit ſaluator. Multi mihi dicūt in illa die. domine dn̄e nōne in noīe tuo ꝓphetauim⁹ ꝛ in noīe tuo demonia eiecim⁹ ꝛ virtutes multas fecim⁹. ꝛ tūc ꝯfitebor illis. ꝗa nūꝗ̄ noui vos. Diſcedite a me oēs ꝗ opamini iniq̄tatē. O miſer hō nō affe ctes facere miracula vel p̄dicere futu ra cū ꝗbus potes dānari. ſed affectes charitatē verā: hūīlitatē: patientiaꝫ et alias ꝟtutes ꝗbus ſaluaberiſ. Naꝫ ꝓ/ phetare: demones eijcere: miracl'a fa cere: etiā ꝟtute diuīa nō eſt ei⁹ meriti ꝗ facit ſꝑ. ſed eoꝝ ꝗbꝫ vel corā ꝗb⁹ facit. Si dicas: mali nō poſſūt miracula facere habentes fidē informē. quia reſ mortua nihil pōt opari. ſed fides ſin e opibꝫ mortua eſt Jac. ij. Ergo mali ꝗ rū fides mortua ē p̱ pctm̄ mortale nō poſſunt facere miracula. Dicēdū ꝙ fi des ſine opibꝫ mortua eſt ꝗ̄tū ad cre/ dentē. nihilomin⁹ tn̄ res viua pōt ope rari p̱ īſtrumētū mortuū ſicut hō ope rat̄ p̱ ſecurim. Sic de⁹ opat̄ miraculū p̱ fidē hoīs pctōris tāꝗ̄ p̱ inſtrumētū mortuū. qḋ tn̄ nō eſt ad vtilitatē eius p̱ quē opat̄. Vn̄ dr̄. j. Cor. xiij. Si ha/ buero oēm fidē ita vt mōtes trāſferaꝫ charitatē autē nō habeā nihil mihi ꝓ/ deſt (expoſitor). Si habuero oēm: id ē ꝑfectā fidē. ita vt mōtes transferā: id ē transferri a deo impetrē. Sicut alexā der ꝗ habuit tantā fidē licet informeꝫ vt poſſet mōtes caſpios ꝯiūgere ꝛ iu/ deos intus includere. vt narrat Joſe/ phus. Et ſubdit. charitatē aūt non ha beā nihil mihi ꝓdeſt: ad acq̄rēdū vitā eternā. Jō dr̄ ī euāgelio hoc. Jeſus vi/ dēs fideꝫ illoꝝ dixit. Cōfide fili remit tunt̄ tibi peccata. ꝛ poſtea ſecuta ē ſa/ natio. Tertiū dubiū. an ſancti ali/ quid operent̄ in opatiōe miraculoꝝ. Ad qḋ rn̄det̄ ꝫm Lyrā ſup. v. c. Mar. ꝙ in miraculis opatis aliqḋ certū eſt ſcꝫ ꝙ miracula nō poſſunt fieri aliq̄ ꝟ tute tāꝗ̄ ꝑncipaliter agēte niſi virtute diuina: q2 opatio miraculoſa excedit totā facultatē ꝟtutis create. iuxta illḋ Ps. Qui facit mirabilia magna ſol⁹ Hoc etiā certū ē ꝙ ſancti viri ad mira cula poſſūt opari meritorie. q2 freq̄n/ ter exptuꝫ eſt miracula facta fuiſſe ad p̄ces ſanctoꝝ. Sꝫ dubiū eſt vtrū viri ſancti ī miraculis aliq̄n opati ſunt p̱ aliquā ꝟtutē in eis exiſtentē: ita ꝙ nō ſit illa ꝑncipalis rō agēdi. ſꝫ tm̄ inſtru mētalis: vt ſic deus tanꝗ̄ ꝑncipaliter agēs fecerit miracula p̱ ſanctos ſuos tanꝗ̄ p̱ quedā inſtrumenta. Et hanc queſtionē Aug⁹. xxij. de ciuitate dei re liquit inſolutam. vt enarratis mul/

ctis miracul' martyꝝ dic̄ ſic. Siue eni͂
de⁹ ꝑ ſeipm̄ miro mō q̄ res tp̄ales ope
rat̄ etern⁹. Siue ꝑ ſuos miſtros ita fa
ciat ꝛ eadē ipa q̄ ꝑ miſtros facit. Siue
q̄dā faciat eccl'ia ꝑ martyrū ſpūs. ſiue
ꝑ hoīes adhuc in corꝑe ꝯſtitutos. Si
ue de⁹ oīa illa ꝑ anglos q̄b⁊ inuiſibilit̄
immutabilit̄ incorꝑalit̄ imꝑat opeꝛ:
vt q̄ ꝑ martyres fieri dicūt̄ eis oratib⁊
tm̄ ꝛ īpetratib⁊ nō etiā opantib⁊ fiāt. ſi
ue alia iſtis. ſiue alia alijs modis q̄ſi
nullo mō a mortalib⁊ cōphēdi poſſūt
Beat⁹ ꝟo Gre. hāc q̄ſtionē determia
re videt̄. ij. lib. dyalogoꝝ ſic dicēs. Qui
deuota mēte deo adheret cū rex neceſ
ſitas expoſcit exhibere ſigna in vtroqꝫ
ſolēt vt miracl'a q̄ aliq̄n ex p̄ce faciant
aliq̄n ex ptāte. ſ. cōceſſa eis a deo. Ex h̄
ꝓbat ꝯſequēter rōe ꝛ exēplo. Rō autē
tal' eſt. cui ꝯcedit̄ illō qō eſt mai⁹ nō eſt
mirꝝ ſi aliq̄n ꝯcedat̄ qō eſt min⁹. ſꝫ ma
ior eſt ptās filios dei fieri etiā ꝑ adop/
tionē qō ſol' iuſtis ꝯcedit̄: q̄ꝫ miracl'a
opari qō etiā aliq̄n mal' ꝯcedit̄. ſed p̄/
mū ꝯcedit̄ hoīb⁊ ſctīs. Joh. j. Quotq̄t
aūt receperūt eū dedit eis ptātē filios
dei fieri. ꝫ ꝛc. Itē h̄ ꝓbat exēplo. q: Pe
trus ſuſcitauit thabitā orādo. Actu. ix.
Ananiā ꝟo et zaphirā morti tradidit
abſqꝫ orōe. ſꝫ ſolū culpā eoꝝ increpan
do. Act. v. ꝛ ſic videt̄ illō factū fuiſſe ex
aliq̄ ptāte ſibi ꝯceſſa a deo tāq̄ꝫ inſtr̄o
diuie iuſticie. Ad h̄ iducit̄ qō a ſanctiſ
doctorib⁊ de ſacris noue legis dr̄. vicꝫ
ꝙ efficiūt qō figurāt. ita ꝙ tāq̄ꝫ q̄dam
inſtrā diuie miſcōie agūt ad inductōꝫ
grē ipam inſtrumētalit̄ attingēdo vel
ſaltem ꝑ aliquā diſpoſitōeꝫ ad illaꝫ vt
charactere vel aliquē ornatū. ita ꝙ in
ſacris eſt aliqua ꝟtus ad efficiendum
mō p̄dicto. ꝛ tn̄ ſacra ꝯſiſtūt ī q̄buſdaꝫ
reb⁊ ſenſibilib⁊ ꝛ iō mlto forti⁹ videtur
ꝙ in aīab⁊ ſctōꝝ poſſit poni aliq̄ ꝟtuſ
diuinitus ꝯceſſa eis ī opib⁊ miraculo
ſis ꝑ modū p̄dictū. Cui cōſonat illud
Mat. x. vbi dr̄. Et ꝯuocat̄. xij. diſcipu
lis ſuis dedit eis ptātē ſpirituū imun
doꝝ vt eijcerēt eos ꝛ curarēt oīm lan/
guorē ꝛ oēm infirmitatē. Ex q̄b⁊ patet
q̄d ſit dicēdū. Quartū dubiū erat de
clarandū an xp̄s ſola ꝟtute diuia ꝑfe
cerit op⁹ miracloꝝ. Ad qō rn̄det Leo
papa in ep'la ad flauianū. Cuꝫ in xp̄o
due ſint nature. vna ſcꝫ eaꝝ eſt diuina
q̄ refulget in miracul'. altera. ſ. hūana
q̄ ſuccūbit iniurijs. ſꝫ ſola hūana na/
tura iniurijs ſuccūbit. ꝫ ſola nat̄a di/
uina in opib⁊ miraculoꝝ agit. iuxta il/
lud pſ. Qui fac̄ mirabilia mag̃ ſolus
Cui rn̄det Lyra vbi. ſ. ꝙ hec rō tenet
q̄ꝫtū ad h̄ ꝙ ſic hūanitas ī xp̄o fuit rō
patiēdi. ſic deitas ē rō ꝛ p̄ncipiū mira/
cula faciēdi p̄ncipalit̄. nō tn̄ tenet q̄ꝫtū
ad ſcōꝫ. q: nō repugnat hūanitati xp̄i
opari ad miracl'a ꝑ modū inſtrumēti
repugnat aūt deitati q̄litercūqꝫ pati
verūtn̄ rōe idētitat̄ ſuppoſiti idioma
ta cōmunicāt̄. q: ſic hec eſt ꝟa de⁹ paſ/
ſus eſt. ita hec ē ꝟa demōſtrato chriſto
iſte puer creauit ſtellas. vn̄ ly ſol⁹ non
excludit hūanitatē xp̄i tāq̄ꝫ inſtrum̄ta
liꝫ agentē ſꝫ tāq̄ꝫ p̄ncipal'r agēteꝫ. Un̄
dr̄ Mar. vj. ꝙ q̄cūqꝫ itroibat in vicos
vel in villas aut ciuitates ī plateis po
nebāt infirmos. ꝛ dep̄cabant̄ eū vt vl'
fimbriā veſtimēti ei⁹ tāgerēt. ꝛ quotq̄t
tangebāt eū ſalui fiebāt. Un̄ hūanitaſ
xp̄i eſt inſtrumētū ꝯiūctū diuinitati. ſic
man⁹ eſt organū ſeu inſtr̄m artificis.
hoīes aūt ſctī q̄ntūcūqꝫ alij nō ſunt ſic
ꝯiūcti diuinitati. ꝛ iō ſunt q̄ſi q̄dā inſtr̄a
ſepata deitatis. ꝛ adhuc pl⁹ ſepata ſūt
eccl'ie ſacr̄a. Un̄ ſi in ſacris inuenit̄ ali
qua ꝟtus effectiua: mlto mag̃ ī ſctīs
ꝛ maxie ī xp̄o ieſu q̄ vnit⁹ deitati ī vna
ꝑſona. q̄ eſt glīa nr̄a in deo maior om
niū creaturaꝝ dignitate tā angelis q̄ꝫ
hoīb⁊ q̄ dicebat in h̄ euāgelio. Quid ē

facilius dicere remittunť tibi pctā tua an dicere ſurge ꝛ ambula. Ut aūt ſciatꝭ qꝛ filiꝰ hoīs hꝫ ptātem in terra dimit/tendi pctā. tūc ait paralitico. Tolle lectū ꝛc. Scōm qꝫ documētū ex euāgelio declarādū dixi ſcribaꝝ rephenſionem cū dr. Cū vidiſſet ieſus cogitatōes eo/rum dixit. Ut qd cogitatꝭ mala in cor dibꝫ vr̄is. Ex q eīn ſaluator dixerat pa ralitico. remittuńť tibi pctā tua. Cogita bāt ſcribe ꝙ blaſphemaſſet. Blaſphe/mare aūt eſt creature attribuere illud qd eſt ꝓpriū dei. dimittere aūt pctā ſo/li deo ꝯuenit. ꝛ ſic ꝙ xpo blaſphemiaꝫ imponebāt in h ꝙ peccata dimittebat negabāt ipm eſſe deū dicētes eū purꝝ hoīem. Sꝫ xps oñdit ſe eē deū duplr̄. Primo qꝛ rn̄dit eoꝝ cogitatōnibꝫ qs cognoſcere certitudinalr̄ ſoliꝰ dei eſt p priū. Scdo h idē oñdit ſanādo paliti cum ꝑ iperiū tāqꝫ ꝓpriā ꝟtutē. quod ē eiuſdē ptātis ſic pctā dimittere. Unde ſubdit. Quid ē faciliꝰ dicere. q. d. eqlis ptātis ē vtrūqꝫ. vt aūt ſciatꝭ ꝛc. Alij eīn ſcti q faciebāt miracła iplorabāt diui nā ꝟtutē. xps ꝟo imꝑabat vt deꝰ. Un circa cogitatōes hoīm tria dubia de/clarāda notemꝰ. ſ.

Primū quō ſunt cognoſcibiles.
Scōm quō ſunt culpabiles.
Tertiū quō ſunt remediabiles.

A Primū dubiū declarandū circa cogitatōes hoīm dixi quō ſunt cogno ſcibiles. Ad qd rn̄det b. Tho. j. pte ſū/me. q. lvij. ar. iiij. ꝙ cogitatōes put ſūt future ab angelo vel demone aut ho/mine cognoſci nō pn̄t. imo nec ab ho mine cogitaturo plene future cogita/tiones cognoſcunť. qꝛ neſcit in futuro ſi cogitabit h vel illud. ex q volūtas ſe habet ad vtrūlibet. ſꝫ cogitatiōes cor/dis put ſunt pn̄tes duplr̄ poſſunt fie/ri. vel put ſunt in ſuo pncipio. vel put ſunt in ſigno. Primo prout cogitatio nes ſunt in ſuo pncipio. ſ. in intellectu ꝛ affectiōes in volūtate. ita ꝙ ex cogi/tatione nō reſultat aliqd ſignū exteriꝰ puta effectus vel motꝰ in corpe. Et ſic ſolus deus cogitatiōes cordis cogno ſcit. qd duplr̄ pbo. ſ. rōne et autoritate Primo rōe ſic. ille ſolus cognoſcit co gitatōes cui ſoli ſubiacent intellectus ꝛ voluntas rōnalis creature. ſꝫ ſolus deus eſt talis q immutare pōt volun tatē. iuxta illud Prouer. xxj. Cor regiſ in manu dei ꝛ qcūqꝫ voluerit vertet il lud. ſolꝰ deꝰ pōt tales cogitatōes co gnoſcere q ſolū ſunt i volūtate vel in/tellectu. Scdo h idē pbo auctē. Dr eīn Hiere. xvij. Prauū. i. pfundū ē cor ho minis ꝛ inſcrutabile. ꝛ qs cognoſcet il lud. Et ſubdit. Ego dn̄s ſcrutans cor da ꝛ renes. Et. j. Chor. ij. Quis eīn ſcit hoīm q ſunt hoīs niſi ſpūs hoīs qui i ipo eſt. Rō aūt huiꝰ. ſ. ꝙ nō cognoſcūt hoīes cogitatiōes duplex ē. Primo ꝓ/pter groſſitiē corpis. ꝛ hec tolleť i reſur rectiōe. Scda ꝓpť ſecretū volūtatꝭ ſua ſecreta claudētis. ꝛ hec manebit pꝰ re/ſurrectiōem: ita ꝙ ſi vult hō ſine loqla pōt manifeſtare cogitatōes ꝛ intētōes Si aūt nō vult nullꝰ pter deū pōt co/gnoſcere. O deꝰ magne qꝫ mirabiliter creaſti hoīm aīas. O qꝫ pfunde limi/taſti eius terminos. Scdo cogitati ones cordis ꝯſiderari pn̄t put ſunt in ſigno exteriori. ſ. put ex cogitatōib: re/ſultat aliqs effectꝰ vel motꝰ in corpe. ꝛ hoc mō interdū cogitatōes cognoſcū tur. ſicē a qualitate pulſus a medicꝭ co gnoſcunť aīe paſſiōes. ꝛ mlto magis ab angelo vel demone. Demon enim vidēs cor ſic vel ſic moueri ꝛ cerebrum ſic vel ſic fantaſias formare. ſtatim cō cipit ꝙ ille h cogitet tūc. vn̄ ipe ſtatiꝫ ſi ſint cogitatōnes bone conať ipedire. ꝛ ſi ſint male laborat accēdere ꝛ auge/re. Hinc ē ꝙ qnqꝫ vnicū ꝟbum nulliꝰ

reputatōis in ſe accēdit ꝛ ꝓcurat vt in de fiāt rixe: odia: dāna: detractōeſ: verbera ꝛ qñqꝫ mors. Jō dicit Aug. Diabol⁹ nō ē immiſſor malaꝝ cogitationuꝫ ſꝫ icētor. ergo aīa ſaluāda attēde ad tuaſ cogitatōes ꝛ ne cito mouearſ ad irā ex ſigꝰ vel aliq̄ vbo. ſꝫ differ ꝑ duos dies ꝛ videbis ꝙ a diabolo fuerit tā onero ſum. Scōm dubiū declarandū eſt quō cogitatiōes ſūt culpabiles. Rñdeſ ꝙ cogitatiōes male ſi ſint ad delectandū vel ꝑpetrādū. tūc ſunt tales q̄les ipa opa eſſent. de qbꝫ ſiūt cogitationes: puta ſi opus eſſet veniale pctm̄ tūc etiā cogitatio: vel ſi op⁹ eſſet mortale tūc etiā cogitatio. Jō dꝛ Prouer. xv. Abominatio dn̄i cogitatōes male Hic Hiero. Nūqꝫ vagis cogitatiōibꝫ pateas. q̄ ſi in aīo ſedeāt dn̄abunſ tui ꝛ te ducēt ad delictū maximū. Diabolus em̄ habet duplex rete. ſ. magnuꝫ ꝛ puū. ꝛ quē nō capit magnū: rēdit puū id eſt ſi cogitatōes multū turpes quiſ abominaſ. ſaltem leuibꝫ capit vt ptrahat ad maiora. Sicut puus latrūculus ꝑ feneſtrā mittiſ vt latronibꝫ maiorībꝫ feras aperiat: ita diabol⁹ puis cogitatiōibꝫ trahit ad maiora. Nam q̄ malas fouet in corde cogitatiōes q̄ſi funē nectit cū quo intereat. Vñ legitur in vitaſpatrū ꝙ qdā heremita do cū ſeruiſſet in multa abſtinētia: oꝛoni bus ꝛ hymnis. dn̄s tāqꝫ bn̄merito militi has remūeratōes parat vt cuꝫ neceſſitas popoſciſſet ingrediēs cellam panē mire ſuauitatſ ꝛ cādoris menſe appoſitū inueniebat. Tandē cogitationibꝫ ꝑ diuerſa ꝑcipitia rapientibꝫ reprobus ē effect⁹. ꝛ paulatim decreſcebat. ꝛ etiā panis ſpecies indies in deteriorē magſ ac magis tranſmutabatur. ꝛ cū nec quidē ſigno ſe emendare curarꝫ ſꝫ ſeculū reuerti ſtatuiſſꝫ. Lūqꝫ fatigat⁹ cellā q̄rūdā fratꝝ coact⁹ itraſſet petitiōibꝫ eoꝝ vict⁹ verbū doctrine eis ſeīare cōpulſus ē. Quibꝫ cū ſic de lubricſ cogitatōibꝫ ꝛ demonū inſidijs ſmōꝫ faceret itra ſe ꝯpūct⁹ cogitare cepit. Quō alios moneo ꝛ ipē decipior. Ualefaciēs fratribꝫ rapido curſu ſe in heremū vñ diſceſſerat dedit. videnſqꝫ celeſtis menſe beneficiū ꝑdidiſſe in cinere ꝛ cilitio cū lachꝛymis tā diu lugebat donec āgel⁹ aſſiſtēs diceret ei. Suſcepit de⁹ penitētiā tuā ꝛ repropitiat⁹ ē tibi. ſꝫ caue ne alſs decipiarſ. Jdeo dic̄ Grego. ix. moral'. Sic tinee ſine ſonitu penetrāt veſtimētū: ſic cogitatō mētē. Et Hiero. Ne dicas cogitaui et nō feci. hoc cogitare nephas qꝺ facere crimē ē. Tertiū dubiū declarādū quō ſcꝫ cogitatōes male ſūt remediabiles. Rñdeſ ꝙ reſiſtētia repētina. Vñ Hiero. Jlle laudaſ ille beat⁹ ꝑdicaſ q̄ ſtatī vt ceperit cogitare interficit cogitat⁹ ꝛ allidit ad petrā. petra aūt erat xp̄us.

Tertiū documētū ex euāgelio declarem⁹ populi deuotionē: cū dꝛ. Turbe aūt vidētes timuerūt ꝛ glorificauerūt deū q̄ dedit ꝛc̄. Et qꝛ tps breue ē ad declarādū. Glorificem⁹ igiſ ꝛ nos xp̄m q̄ cū pr̄e ꝛ ſpūſancto viuit ꝛ reg. ꝛc̄.

Dominica decimanona poſt penthe. Sermo. ciij.

Simile factū eſt regnuꝫ celoꝝ hoī regi q̄ fec nuptias filio ſuo ꝛ miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ad nuptias ꝛ nolebāt venire Math. xxij. Uerba ſunt pijſſimi redemptoris animarum noſtrarū chꝛiſti. vbi ꝑabolice loquendo tria inſinuat. ſ.

Primo diuinā vocationē.
Secūdo vocatoꝝ indurationē.
Tertio induratoꝝ punitionē.

Dominica.xix.poſt pēthe.

Primo ſaluator inſinuat in iſta pa/rabola diuinā vocationē: cū dicit. Simile factū eſt regnū celoꝝ. Iſte rex eſt de⁹ pater q̄ ſuo filio fecit nuptias. tūc qn̄ in v̄gis v̄tro hūanitatē ſibi copulauit. ⁊ ad hui⁹ icarnatiōis fidē multos vocauit. vicȝ tā fideles q̄ȝ gētiles vt venirēt ad nuptias ꝑ fidē ⁊ epularent̄ ꝑ ſanctā ei⁹ ꝯuerſatōis imitationē. Vo/cat q̄ppe ⁊ nūc multiplicit̄. Aliqn̄ ꝑ internā inſpirationē. iuxta illō Pſ. Au/diā q̄d loq̄t in me dn̄s. aliqn̄ ꝑ exter/nā exhortationē ꝑdicatoꝝ. Luc.x. Nō vos eſtis q̄ loq̄mini. aliqn̄ ꝑ flagella/tionē. Gre. Mala q̄ nos hic ꝑmūt ad deum ire cōpellūt. aliqn̄ ꝑ cōminationē di. Pſ. Niſi ꝯuerſi fuerit̄ gladiū ſuū vibrauit arcū ſuū tetendit ⁊ parauit illū. aliqn̄ ꝑ bonoꝝ ꝑmiſſionē dicens illud Matth.xi. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos. Secūdo ſaluator inſinuat vocatoꝝ indurationē di. Et noluerūt venire. q2 iudei nolebant ꝓphetaꝝ v̄bis credere ⁊ obedire. Iteꝝ miſit alios ſeruos q̄ de ꝓpinq̄ xp̄i incarnationē ꝑdi/carēt. vt ioh̄anē baptiſtā ⁊ xp̄i diſcipu/los. Luc.x. Mittēs in oēm ciuitateȝ et locū q̄ ipe erat ventur⁹. ⁊ illi ꝑdicabant eccl'ie ſacramēta q̄ſi prandiū patrū ꝑcipue corꝑis ⁊ ſanguinis xp̄i ſacramentū q̄bus reficit̄ aīa. tauri ⁊ altilia. i. ꝑ/cepta moralia. declarata ſūt et cōſilia ſupaddita Math.v. ſȝ illi neglexerūt ꝓpter cupiditatē ⁊ abierūt ali⁹ in vineam. i. ad q̄dlibet op⁹. ali⁹ ad negociationē. reliq̄ v̄o tenuerūt ſuos eius ⁊ cōtumelijs affectos occiderunt. ſicut iohannē baptiſtā. iacobū. ſtephanum ⁊ alios diſcipulos. Tertio inſinuat̄ induratoꝝ punitio: cū d̄r. Rex aūt cum audiſſet irat⁹ ē. i. ad modū irati ſe ha/buit ex iuſticia. ⁊ miſſis exercitib⁹ ꝑ tytū ⁊ veſpaſianū ꝑdidit homicidas iudeos ī hieruſalē: ⁊ ciuitatē eoꝝ ſuccendit. Tūc ait rex ſuis ſuis. Nuptie q̄dē parate ſūt. i. myſteria xp̄i ipleta ſūt. ſed q̄ inuitati erāt. ſ. iudei nō ſunt digni ꝓpt̄ ſuā incredulitatem. iuxta q̄d dixit eis Apl's Act.xiij. Uobis oportebat primū loq̄ verbū dei. ſȝ q̄m repellitis illud ⁊ idignos vos iudicatis eterne vite. ecce ꝯuertimur ad gētes. Un̄ ſubdit̄. Ite ḡ ad exit⁹ viaꝝ. i. ad diſpſionē gētiū ⁊ q̄ſ/cūq; inuenerit̄ vocate ad nuptias. q2 nulli volēti fides xp̄i ē neganda. ⁊ iplete ſūt nuptie decūbentiū. i. fides diffuſa eſt ꝑ orbē vniuerſū. Intrauit auteȝ rex vt videret diſcūbētes. i. merita ⁊ demerita diſcernēdo: ⁊ h̄ ī morte vel ī iu/dicio. ⁊ vidit ibi hoīem nō habētē veſtē nuptialē. i. charitatē q̄ ſm̄ Grego. dicitur veſtis nuptialis. q2 ea indut⁹ xp̄s ad nuptias venit qn̄ ex charitate icarnari voluit. Un̄ ſeq̄t̄. Amice quō huc intraſti nō habēs ⁊c. At ille obmutuit ꝯſciētia arguēte. Tūc ait rex angel' miniſtris. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite in tenebras exteriores ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor dētiū. Multi eñ ſūt vocati ad fidē. pauci v̄o electi ad gl'iam. Circa q̄d tres notem⁹ articulos in p̄nti ſer/mone ꝑtractādos.ſ.

Primū de ſaluādoꝝ cognitiōe. ibi Multi ſunt vocati.

Secūdū d̄ dānandoꝝ afflictōe. ibi Ligatis manib⁹.

Tertiū de pſcitoꝝ ꝑditiōe. ibi. Iteꝝ miſit ⁊c.

B Primū articulū dixi q̄ ꝑtracte/mus de ſaluādoꝝ cognitōe. quō poſ/ſet q̄s ſcire ſi ē de nūero electoꝝ vl' nō. Ad h̄ dic̄ Tho.j.ij.q.cxij.ar.v. q̄ null⁹ pōt h̄ ſcire certitudinalit̄ niſi ſibi eēt reuelatū ſupnaturalit̄. ſicut btō franci/ſco ⁊ apl'is teſte ſaluatore. In hoc inq̄t gaudēte q2 noīa v̄ra ſcp̄ta ſūt in celis. Jō Paul⁹ dicebat Ro.viij. Quis nos

ſepabit a charitate q eſt in xpo ieſu. Et infra. Certus ſuz nec fames ₇c. Alij autē quātūcū q₃ ſapiētes neſciūt certi-tudinaliter. iuxta illd Eccs. ix. Nemo ſcit vtru₃ odio aut amore dignus ſit. Uerūtamē cōiecturaliter ₇ p ſigna po teſt quis ſe credere ſit ō numero elec toꝝ ſi hec ſigna in ſe habuerit. ſi vo in ſe nō habuerit nō deſperet: ſ₃ cōfugiat ad miſericordiā dei ₇ inueniet eā. Un Aug. Si ñ es pdeſtinatꝰ ora vt pdeſti neris. Ponā aūt nouē ſigna p q̄ quis credere pōt ſe eſſe de numero ſaluādo rū. Primū igit̃ ſignū ſaluādoꝝ eſt do lor de culpa pterita. Ratio huius eſt quia culpa ₇ charitas ſimul ſtare nō poſſunt in eadem voluntate. ſed cha-ritas dei expellit culpā mortalē p do-lorē ↄtritiōis vel lachrymaꝝ. Un Au-guſt. viij. omel. ſup Joh. ſic dicit. Ra-dix oīm bonoꝝu₃ eſt charitas. ₇ radix oīm maloꝝ eſt cupiditas. ₇ ſimul am bę eſſe nō poſſunt. quia vna niſi radi-citus fuerit euulſa alia plantari non poteſt. ğ ſi in te ſentis pctm̄ odij: luxu-rię: gulę: inuidie: vſure: piurij. homici dij ₇c. ₇ de illis nō doles timeas. ſ₃ de ipis ſpe₃ potes habere remiſſionis p ↄtritionē. Secūdū ſignū ſalutis ē pro poſitū cauēdi peccatū in futuro: ita nullo mō vult peccare dę cetero mor taliter: etiā ſi occideret̃ ₇ oībus bonis ſuis puaret̃. ₇ cauet occaſionē peccādi vt ne inebriet̃ non viſitat tabernas. ne decipiat aliquē: nō negociat̃: ne iraſca tur cauet ſe ab homīe litigioſo. ps. In hoc cognoui voluiſti me q₂ nō gau debit inimicꝰ meus ſup me. Tūc em̄ gaudet inimicꝰ ſup aliquē qñ ad pec-catū inducit. Tertiū ſignū ſalut ē ver bū dei ₇ miſſas libēter audire. iuxta il lud Joh. viij. Qui ex deo eſt verba dei audit. Hinc Chryſ. Nos inqt amā-tiū eſt vt amatorē ſuu₃ ſilentio tacere nequeāt. Qui igit̃ diligit deū: libenter audit de eo. loquitur de eo. cogitat de eo ₇c. Quartu₃ ſalutis ſignū eſt boni operis pmptitudo. Un Grego. Nun q₃ amor dī eſt ocioſus. opat̃ enim ma gna ſi eſt. ſi autē operari renuit amor nō eſt. Quintū ſalutis ſignū eſt aduer ſa libēter pati vt pſecutiōes: infirmita tē corporis: paupertate₃ rerū. q₂ dicit̃ Heb. xij. Flagellat deus oēm filiū quē recipit. Et Apoc. iij. Ego quos amo arguo. Ergo ſi aliqd infortuniu₃ tibi acciderit in rebꝰ vel corpore vel fami-lia patiēter accipe ſicut magnū donū dei. q₂ dicit ſaluator Joh. xv. Si me p ſecuti ſunt ₇ vos pſequent̃. Et Mat. vij. Arta eſt via que ducit ad vitā. Nā ₇ xps cū maxima tribulatiōe voluit in-trare in regnū celoꝝ ad demonſtrādū cū paſſiōe ₇ tribulatiōe debemꝰ in-trare in illud. Act. xiiij. Per mltas tri bulatiōes optet intrare in regnū celo rū. Jdeo dum aliquē aſcribunt catha logo ſanctoꝝ pōmibus pſcrutant̃ ſi ī tribulatiōib patiēs fuit. quia dic apo ſtolus. Si cōpatimur ₇ ↄregnabimꝰ. Sextū ſalutis ſignū eſt humiliare ſe. Un Grego. Euidētiſſimū ſignum re-proboꝝ eſt ſuperbia. electoꝝ vo hūili tas. Et beatus Augꝰ dicit. Quē ſuper bum videris: filiū eſſe diaboli nō du-bites. Sicut em̄ milites ſub quo rege militant per arma ₇ ſcuta cognoſcūt̃. Si armati ſunt humilitate tales mi-litant ſub rege glorie; qui dicit. Miti ſum ₇ humilis corde Matth. xj. Si vo armati fuerint ſuperbia tunc mili tant ſub rege inferni. De quo Job. xlj. Jpe ē rex ſuper oēs filios ſuperbie. Unde ſi rex terrenꝰ maxime dolet qñ aliquis repugnat ei cum ſuo ſtipēdio puta equis: armis ₇c. exiſtēs ſub alio rege: ſic rex regū valde ponderat cū ore: oculis: manibꝰ pedibus ₇c. que

ipſe dedit z militat quis ſub rege iniq̄ diabolo. z opp̄mit ſuos humiles mi/lites. Ideo dicit de illis Ps. in ꝑſona chriſti. Confundant̄ ſuperbi quia in/iuſte iniquitatē fecerūt in me. Septi/mū ſignū ſalutis eſt cum quis miſeri cors eſt erga proximū. qz dicit ſaluator Mat. v. Beati miſericordes qm̄ ipſi miſericordiā ꝯſequent̄. qz hoc ſpeciali ter xp̄s exigit a nob vt cōpatiamur et miſereamur īfirmis paupib ac affli/ctis. iuxta illud Matth. ix. Diſcite q̄d ē miſicordiā volo z nō ſacrificiū. Ideo hāc legē ſtatuit miſicors xp̄s vt q̄ fece rit miſicordiā cū xp̄iano ꝯſeq̄t̄ miſeri cordiā a dō. q̄ vo denegauerit denege tur ei. Jac. ij. Judiciū ſine miſicordia fiet illi q̄ n̄ fecerit miſicordiā. Octauū ſalutis ſignū ē iniurias cito remittere qz dicit Aug. Unuſq̄ſqz talē īdulgētiā accepturꝰ ē a deo q̄lē z ipe dederit pri/mo. Et Eccl. xxviij. Hō hoi ſuat irā et a dō q̄rit medelaz. q. d. fruſtra. Hō cō firmat xp̄us Matth. vj. Si dimiſeri tis ex cordib veſtrꝭ z paī veſter dimit tet pctā vr̄a. Un̄ nihil ita aſſilat hoīez diabolo ſic ꝯ primū rācorē tenere z pe tīti iniuriaſ nō remittere ſed odire. qz ipe ſp̄ odit deū āgelos z hoīes bonos O deꝰ eterne q̄t ſunt in mūdo hoīes q̄ nullo mō ad indulgētiā flecti volunt ſed potiꝰ cū diabolo dānari dicentes tale fecit mihi vel dixit q̄d diebus vite mee non recedet a corde meo. O vilis vermicule diſce a deo maieſtatis pec/cātib in te indulgere. Nā adhuc nul/lus clauus tranſfixit palmas et pe/des tuos. adhuc nō es in oīmibuſ mē bris flagellatꝰ. adhuc nō ſpinis coro/natus ſicut creator z magiſter tuus z tū p crucifigentib ſic orabat. Pat ig noſce illis qz neſciūt q̄d faciūt. Nonū ſalutis ſignū eſt habere diuinā dulce/dinē i orone. qz tūc ſpūſ dulcedis teſti

moniū ꝑhibebit ꝙ ſumꝰ filij dī. p̄ſtim q̄n cū lachrymis orare poſſumꝰ. Un̄ Bern. Dubitātes ex aliq̄ vtrū dō place ant nec vnq̄ȝ meliorē certitudinē capi mꝰ q̄ȝ cū taciter lachrymātes oramꝰ Et p̄cipue dū paſſiōis xp̄i ſeriē rumia mus. i q̄ ſcd̄m Chryſ. tota ſalꝰ xp̄iani ho minis ꝯſiſtit. Talē n̄ēpe vgo btā geni trix dei maria beniuole intuet̄ ex q̄ vi/det filiū ſuū in illiꝰ corde ꝑ cōpaſſiōez z recordationē portārē. nec ꝯtinere po teſt q̄n ei miſicordiā obtineat vt dicit Anſ. lib. oronū. Sicut o bñſſima vgo oīs a te auerſus z a te deſpectꝰ neceſſe eſt vt intereat; ita oīs ad te ꝯuerſus et a te reſpectꝰ impoſſibile eſt vt ꝑeat zc.

C Secūdū articulū ꝑtractemus de dānatoꝝ afflictiōe: cū dr̄ i euāgelio Li gatis manib z pedib. qz ibi nec ma/nus erūt libere vt a ſe penā repellant. nec pedes vt ipās euadant. ſed ligati mittent̄ in tenebras exteriores. qz nūc ſolū ſunt in tenebris interiorib nec vi/dētes nec intelligentes ipoꝝ ꝑicula. et ibi erit fletꝰ z ſtridor dentiū ex doloris acerbitate. Huiꝰ autē doloris acerbi/tas ex trib apparet. ſ.

Primo ex doloris ꝯtinuatiōe.
Secūdo ex doloroſa ſeꝑatiōe.
Tertio ex doloris magnitudine.

Primo dixi ꝙ doloris acerbitas ap/paret ex dolorꝭ ꝯtinuatiōe. Nam vide mꝰ nūc ꝙ mors corꝑis ita acerbe cru ciat ꝙ q̄n hō agonizaret nec ſedere nec ſtare nec iacere p̄t q̄ete. O q̄d tūc faciet ꝑpetua mors inferni i inextinguibili flāma. de q̄ Grego. in omel. Erit inde miſeris mors ſine morte. defectꝰ ſine defectu. qz ibi ſp̄ icipit z deficere neſcit. Sȝ vtinā dānati mori poſſent ſz heu neſciūt: vt dicit̄ Apocꝭ. ix. Jn dieb illiſ q̄rēt hoīes mortez z nō inuenient. Si eñ dānatus haberet oīa regna mū di libent̄ daret vt ſel̄ mori poſſet. Un̄

Aug⁹. in ſmõe. Quare ĩ inferno mors querit᷑ ꝛ nõ inueniet᷑. qm̄ qbꝫ ĩ hoc ſeclo vita offert᷑ ꝛ noluũt accipe: in inferno q̄rent mortẽ ꝛ nõ poterunt inuenire. O q̄ʒ beatũ erit tũc nũc mori mundo. O q̄ʒ ſtultũ viuere in peccatis ꝛ gaudere in mũdo. qꝛ ꝓpter breuẽ leticiã eternũ dabit᷑ tormẽtum. O flẽda mutatio. O dolendum cõmerciũ. Scđo doloris acerbitas apparet ex doloroſa ſepatione a deo ꝛ a beata ꝟgine ꝛ a cõſortio agminũ angeloꝝ ꝛ ſanctoꝝ. ꝛ iungi lucifero ꝛ om̄ibꝫ demonibꝫ in inferno. Et iſta ſepatio eſt amariſſima omniũ penaꝝ inferni. Unḋ Chryſ. ſup Math Due ſunt pene infernales. excidi et in ignẽ mitti. multi gehẽnã abhorrẽt. ego ꝟo caſuʒ gl'ie multo maiorẽ aio. qꝛ decem milia meliꝰ eſſet ſuſtinere fulmĩa q̄ʒ xp̄i faciẽ mãſuetiſſimã auerſaʒ ĩ iudicio videre ꝛ ab ipa ſeparí. Si igitur queras. que eſt maior pena in inferno Rñ. ꝙ ſicut in celo non eſt maior glia q̄ʒ videre deũ. qꝛ hec tm̄ ad gliam ſufficeret btõꝝ. ita ĩ inferno nõ eſt maior pena q̄ʒ ab ipa viſiõe excludi. licet ille terribilis inferni ignis ineſtimabilit᷑ vrat aiam oſſa medullas neruos venas ſanguinẽ ꝛ carnẽ. tñ carẽtia viſionis diuine maior eſt. iõ nõ dicunt᷑ cremati vel igniti ſʒ dãnati. qꝛ magnum damnũ paſſi ſunt ꝓpt᷑ modicã pcti delectatiõem. Tertio doloris infernal' acerbitas apparet ex doloris magnitudine. Nã dicit Ber. ꝙ vna ſcintilla gehẽne ignis plꝰ ledit pctõrẽ q̄ʒ ſi vna mulier in partꝰ dolore duraret mille annis. Unḋ Augu. dicit ꝙ ſi oẽs hoies nati ab adam vſqȝ ad hodiernũ diẽ et q̄ adhuc naſcituri ſunt. ꝛ oĩa gramĩa q̄ vnq̄ʒ exorta fuerũt eſſent homines. ꝛ ſi vnã penã quã patit᷑ vna aia ꝓ vno pctõ mortali diuiderent inter ſe ꝛ paterent᷑ tunc quelibet in pte ſua haberʒ maiorẽ penã q̄ʒ oĩa tormẽta q̄ omnes martyres ꝛ omẽs raptores ꝛ malefici vnq̄ʒ paſſi ſunt. Naʒ ſi in noſtro igne qui eſt reſpectu illius tãq̄ʒ ĩ pariete pictus nollet hõ ſtare ſi in eo nõ moreretur ꝓ toto mũdo ꝑ diẽ ita ledit qḋ tũc ibi erit. qs poterit habitare cũ ſempiternis ardoribꝫ. Unñ ſi vne aie dãnate daretur optio talis. Una colũna ferrea eſſet a terra vſqȝ ad ſummũ celuʒ protenſa ꝛ raſorijs ſeu nouaculis inſerta acutiſſimiſ. vl' vna fornax ignea a fine mũdi vſqȝ ad finẽ ſuccẽſa. et diceret᷑. ſi tu miſera aia q̄ es ſepata a dõ viuo dulci pio qualibet die ḋ ſummo celo demitti volueris ꝑ colũnã ferream vt carnes tuas ꝛ oſſa ſcindãt roſoria acuta. vel ꝓijci in fornacẽ ignitã ꝛ hoc tot annis quot ſunt ſtelle celi. q̄t herbe terre. quot arene mar'. quot folia arborum ꝛc̄. O q̄ʒ letus. o q̄ʒ ridẽs o q̄ʒ gratus eligeret q̄ hic prius ĩ foro miſericordie modicam pniam noluit ſuſtinere vt dei miſericordiam inueniret. Sed certe nõ dabitur eis iõ erunt deſperati ꝛ pre dolore blaſphemabũt ſuauẽ deum ꝛ ſanctos. ꝛ ſe ꝛ demones Unde Eſa. viij. Cum eſurierit iraſcet᷑. ꝛ maledicet regi ſuo ꝛ deo ſuo. O maledicta lingua. O maledictum os qḋ aperitur ad maledicẽdum dulcem deum noſtrum. qui dedit ſuũ vnigenitũ dominũ noſtrũ Jeſum chriſtũ pro noſtra ſalute quã pauci curãt. Pro quo tria ꝯſideremus. ſ.

Primo multoꝝ reprobatiõẽ.
Scđo reprobatoꝝ cognitiõem.
Tertio eorundẽ ratiõem.

D Primo dici ꝙ ꝯſideremꝰ mltoꝝ iuſtã reprobatõẽ ſeu dãnificatõẽ qm̄ ĩeffabilit᷑ ꝟificat᷑ ſmo xp̄i dicẽtis. Multi ſunt vocati pauci ꝟo electi. quod ex tribꝫ apparet. vicʒ ex exẽplis. ex auctẽtibus ꝛ rõibꝫ. Primo qdem ꝙ plures

damnant̃ patet ꝑ exemplū. Nā legit̃ ꝙ beatus Bern. die. xv. poſt mortē appa ruit cuidā monacho. cui inter alia in terroganti dixit. Si difficile eſt ſalua ri ſicut ſcriptura dic. Rn̄dit. verū eſt. ⁊ intulit dicēs. ꝙ ea hora q̄ ex hac vita migrauit. 4300. hoīm deceſſerūt. ⁊ ſo lum ego cū quodā heremita vitā cele ſtē introiui. ⁊ quidā bonus ſecularis purgatoriū intrauit. alij oēs ad in fernū deſcenderūt. Silr̄ qdam mona chus lugdun̄. q fuit in heremo ꝑ tres annos in arta pnīa poſt mortē appa ruit epo ciuitatis lugdunen̄. dicēs ha ha. O dei iuſticia q̄ꝫ terribilis es q̄ꝫ ſub tilis q̄ꝫ acuta. Et admirās epiſcopꝰ ait q̄s es. Rn̄dit. O Johes age penitētiā grandis em̄ tibi reſtat via. eo die qua ego diſceſſi ex hac vita trāſierunt octo milia aīaꝝ. q̄ oēs ſunt dānate exce ptis qnq̄ꝫ. quaꝝ due in celū euolaue runt ⁊ tres ī purgatoriū deſcenderūt.

Scdo multoꝝ reprobatio appar ex auctib. Nā oēs doctores ſuis dict veris vna cū xp̄o dn̄o ⁊ ꝓphetis dicūt ꝙ plures damnant̃ q̄ꝫ ſaluent̃. Unde Aug. ij. li. de ciui. dei dicit. Plures ho mines currūt in penas q̄ꝫ in gloriam. Idē li. de vo cultu dicit. Anq̄ꝫ xp̄s ve niret in mūdū de mūdo trāſierūt pluſ q̄ꝫ qnq̄ꝫ milia anni in qb oēs dāna bant̃ demptis paucis de populo iſrl̄. Idē lib. de li. ar. Arbitror ait tres mū di ptes fore dānandas. eo ꝙ in ipis re gnent infideles. de quarta autē parte quid dicā niſi qd̄ Johes ait. Totꝰ mū dus in maligno poſitꝰ eſt. Ad idē Eſa. ix. c. dicit Multiplicaſti gentē ſed non magnificaſti leticiā. Ideo ſaluator ꝑ dicta ꝯfirmando dicit. Multi ſūt vo cati ⁊c. ⁊ Mat. vij. Arta eſt via q̄ ducit ad vitam ⁊ pauci inueniūt eā Ter tio multoꝝ reprobatio apparet ex rō nibus. Tāta nāq̄ꝫ eſt hoīm malicia ꝙ mirari nō debemus ſi pauci ſaluāt̄ur quia ſenſus ⁊ cogitatio hoīs ſunt pro ni ad malū. Gen̄. viij. Un̄ ⁊ libro ma logranatorū dicit̃. Quia oēs hoīes de maſſa erāt ꝑditiōis ⁊ dānari debe bant iō plures reprobant̃ q̄ꝫ eligātur. vt oñdat̃ q̄ ſaluatio fit ſm ſpēalē gra tiam. ⁊ damnatio ſm iuſticiā cōmunē O peccator obſtinate. o negligēs ⁊ per dite velis nunc vt tibi dicerē ꝙ plures ſaluent̃ q̄ꝫ damnēt̃. ⁊ expectares vt mē tiendo dicerē ꝙ quicūq̄ꝫ ꝑcutit pectus ſuum ⁊ dicit. dn̄e ſalua me ꝙ ſtatī ſal uabitur. ſed nō audeo loqui ꝯtra xp̄ꝫ qui dicit Mat. vij. Nō oīs qui dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū celoꝝ ſed qui facit voluntatē patris mei q̄ ī celis eſt ⁊c. Et ſi tu dicas. certe male ꝑ dicat iſte: omnes in deſperatiōeꝫ mit tit. Et ego dico ꝙ ſi malum eſſet ſic ꝑ dicare xp̄s nō ꝑdicaſſet. ⁊ ſancti docto res ſic non ſcripſiſſent. Sed ille idem ſaluator qui ſic ꝑdicauit als per ꝓphe tam dixit. Quacunq̄ꝫ hora peccator ī gemuerit omniū iniquitatuꝫ eius nō recordabor. Quod ꝓbauit in latrone iuxta ſuuꝫ latus pendente. Unde tali corde potes dicere. Dn̄e miſerere mei ꝙ ſtatim miſerebit̃ ſicut publicano. q̄ nullus peccator damnabit̃ niſi obſti natus qui ad deū viuū nō ꝯuertitur. ſed in peccatis mortalibus morietur ſine vera pnīa E Scdo ꝯſiderem reprobationis cognitionē. Nā repro borum multa ſunt ſigna vnde cogno ſcuntur. de quibus aliqua referā que ſi in te fore cognoueris ideo nō deſperes ſed vitā tuam emendes ⁊ ad deū fon tem miſericordie ꝯuertaris. Primuꝫ igit̃ ſignum reprobatōis eſt nō hr̄e fi dem catholicā. ſic pagani heretici ſciſ matici. de qb dicit ſaluator Mar. vl. Qui vero nō crediderit cōdemnabit̃. Et Hebre. xj. Sine fide impoſſibile

eſt placere deo. Et extra de ſū. tri. ꝛ fid. ca. j. Una ē fideliū vniuerſalis eccl'ia extra quā null' omino ſaluat. Secū/dū ſignū dānatiōis ē deſperare de dei miſericordia. Quicūqꝫ nō credit remiſ/ſionē pctōꝝ ꝛ nō ſperat beatitudinem futurā: ſꝫ quaſi crudelē opinat deū. talis q̄ntūcūqꝫ ieiunet vigilet ꝛ elemoſynā det dānabit. qꝛ dic Iſid. Qui ꝺ peccato deſperat plus ſe deſpando ꝙ cō/miſſo ſcelere dānat. Deſperatio em̄ peior eſt oī pctō. ſec' ſi tētat de deſperati/one ꝛ dolet ꝙ talem tētationē in corde habet. qꝛ h ei cedit ad meritū. magis em̄ ſancti de hoc ſpēalr tētant. Tertiū ſignū dānatōis ē nō ꝟe penitere. i. nō ob amorē dei. Cōfitent q̄dā. ſꝫ aut timore pene maxime in mort articl'o aut verecundia precipue circa paſca: aut habēt ꝓpoſitū iteꝝ cōmittēdi pctā aut nolūt reſtituere mala ablata. ꝺ q̄/bus dic Aug. Tenes aliena teneris a diabolo. Et ſaluator Lu. xiij. Niſi pe/nitētiā habuerit oēs ſilr pibit. Quartū ē neceſſaria ad ſalutē ſcire cōtēnere. ſicut dñicā orōnē: fidei articulos: decē p̄cepta ꝛc. Dico em̄ ſi ꝯtēnit ex ꝓpoſito cū faciliter addiſcere poſſit. de q̄b dic Pſ. Effunde dñe irā tuā in gētes q̄ te nō nouerūt ꝛ īdignatōeꝫ tuā in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt. Quō ei ſcis ſuare p̄cepta ſi nec ſcis noīare ea. Jō dic Bern. Multi ſūt vocati pauci ꝟo electi. qꝛ null' ſaluabit niſi q̄ p̄ce/pta ſuat. p̄cepta em̄ pauci ſuāt. Uis gēe de nūero ſaluādoꝝ ſias de numero paucoꝝ p̄cepta ſuantiū. Quītū dānatōis ſignū ē p pctīs ñ flagellari. nec īfirmitate: nec dāno: nec tribulatōe. ſꝫ poti' tp̄alib abūdare. ꝯ q̄s dic Greg. De' pcit hic vt in etnū feriat. ferit h vt ī eternū pcat. Dic ꝛ Bern. Crudelior ē oī indignatōe iſta miſericordia q̄ pec/cāti pcit de' nec flagellando corripit.

Sextū ſignū dānatiōis ē ad diuitias ꝛ honores aſpirare. Aug. Quē ſupbū videris filiū diaboli fore nō dubites. O igit filij adā redire ad cor ꝛ pēſate p̄dicta. nūc hoīes eſtis. nūc in foro miſericordie eſtis. nūc ſaluari in volunta/te habetis. laboret vt ſaluemī. nō cu/rate illos maledictos q̄ dicūt. Uiuā ego hic ſm meū deſideriū quōcūqꝫ fi/at in futuro. qꝛ certe tales in tali ꝓpoſito pmanētes eternaliter dānabūt. O dānū ineſtimabile qđ incurrūt. o pe/na eterna quā acq̄rūt oēs p̄dicti. ¶

Tertio ꝯſiderem' dānatoꝝ mltoꝝ rōnē. q̄re. ſ. tā mlti dānāt. nōne meliꝰ foret ꝙ oēs hoīes xp̄iani viuerēt quō vellēt ī h mūdo. ꝛ poſtea ſaluarēt. Rn̄dēt doc. ꝙ nō eēt bonū eq̄lr. imo bonū ē ꝙ pauci ſaluāt triplici rōne. ſ.

Primo rōne diuine iuſticie.

Secūdo rōne beatoꝝ leticie.

Tertio rōne reproboꝝ triſticie.

Primo etenī bonū eſt multoꝝ maloꝝ dānatio rōne diuīe iuſticie. Sic ei ciuitas aliq̄ vel rex laudat cū plēs fures raptores ꝛ malefici ī illa ꝓuincia ſuſpēdunt: ſic de' rex reguꝫ cogit a ſua iuſticia reddere vnicuiqꝫ qđ ſuū ē. peccatoꝝ ꝟo ſuū ē pena. qꝛ dicit Aug'. li. de lib. arbi. ꝙ dedec' culpe nō erit ſine decore iuſticie. impij em̄ fecerūt qđ voluerūt ꝯ dei voluntatē. de' autē ꝺ ipīs faciet qđ debet ꝯ eoꝝ volūtatē. Secūdo bonū eſt multoꝝ maloꝝ dānatio rōne beatoꝝ leticie. Nā q̄nto ī aliquo bello pauciores triūphāt de aliq̄bus multis: tāto victoria eſt gl'ioſior: ſic ſācti videntes plures q̄s ipi vicerūt patientia ſuparos mūdo carne ꝛ diabolo letāter dicūt. Juſtus es dñe ꝛ rectū iudiciuꝫ tuū. Tertio bonū eſt multoꝝ maloꝝ dānatio rōne reproboꝝ triſticie. Dānati em̄ q̄nto plures erūt: tāto eoꝝ pena accidētaliter augebit ex

ꝯſortio penaꝝ.ſic in ignẽ q̃nto plura
apponũtᷣ eo magiſ ardebit. Ibi enĩ fal
lit illa rõ cõiter dicta. Solaciũ ẽ miſe
ris ſocios hẽre penaꝝ. Et ſic iuſt⁹ de⁹ ñ
facit iiuſte. ⁊ qꝛ bon⁹ ẽ nõ fac̃ iniurias
⁊ qꝛ potẽs ẽ potẽter dabit penas. ❡
Tertiũ articulũ tractem⁹ de p̄ſcito ꝝ
ꝑditõe. h̄ ẽ dicere vtꝝ p̄ſcit⁹ ⁊ reproba
tus ab eťno ſcḋm diuinã p̄ſciaꝫ põt eui
tare eťnã dãnatõẽ an nõ. Rñdꝫ Tho.
in q̃ſtiõibꝫ diſputatiſ ḋ v̇itate. q. ij. ḋ ſci
entia di. ar. xij. ꝙ põt euitare eťnaꝫ dã/
nationẽ. qḋ ꝓbari põt tripliciter. ſ.
Primo autoritatibꝫ.
Secũdo rationibꝫ.
Tertio ſilitudinibus.
Primo quidẽ ꝓbem⁹ auc̃tibꝫ ꝙ repro
bat⁹ põt euitare eťnã dãnatõẽ. Di. enĩ
Ezech. xviij. Si impi⁹ egerit pniaꝫ ab
oĩbus iniq̃tatibꝫ ſuis oĩm iniq̃tatum
ei⁹ nõ recordabor. ſ. ad puniẽduꝫ. Idẽ
ibidẽ. Nunq̇d volũtatiſ mee eſt mors
impij dicit dñs. nunq̇d nõ vt magis
ꝯuertatᷣ ⁊ viuat vita gratie ⁊ glie. Et b.
Aug. Si nõ es p̄deſtinat⁹ fac vt p̄de/
ſtineriſ. Et fides catholica clamat. Qui
bona egerũt ibũt in vitã eternã. Se
cũdo ꝓbem⁹ rõnibꝫ ꝙ reprobat⁹ põt
euitare eťnã dãnationẽ ſi vult. Diuia
enĩ clemẽtia tãta ẽ ꝙ excedit oĩm crea/
turaꝝ pietatẽ in ĩfinitũ. ſꝫ null⁹ hõ mi
ſericors ꝓijcit ouẽ ſuã lupo. nec pr̃ tra
dit filiũ inimico ad occidẽdũ. ſꝫ nos ſu
mus oues dei ⁊ filij. ḡ ⁊c̃. Secũdo idẽ
ꝓbem⁹ rõne diuie volũtõis. qꝛ deus ex
ſua bonitate vult oẽs hoĩes ſaluos fi/
eri. j. Tim. ij. nec creauit aliquẽ ad dã
nationẽ ſꝫ ad btitudiĩe. nec ad peccan
dũ. qꝛ nũq̃ꝫ repitᷣ ĩ ſacra ſcp̄tura ꝙ ali/
q̃ndo feciſſet de⁹ ꝯ ſalutẽ aiaꝝ aut p̄ce
piſſet. Sꝫ ſic dic̃ mgr̃ ĩ. ij. di. j. Fecit de
us creaturã rõnalẽ vt ſũmũ bonũ ĩtel
ligeret ĩtelligẽdo amaret. amãdo poſ
ſideret. poſſidẽdo frueretᷣ. Nã ſi de⁹ ali

quẽ crearet ad dãnationeꝫ ſeq̃retᷣ tria
incõueniẽtia ꝯ ſacrã ſcp̄turã. Primũ
incõueniẽs ꝙ meli⁹ feciſſet de⁹ iumẽ/
tis q̃ꝫ hoĩbus q̇s creauit ad dãnatio/
nẽ. nõ aũt iumẽta. ꝯ q̇s dꝛ Lu. x. Noli
te timere puſill⁹ grex. qꝛ cõplacuit prĩ
veſtro vob̄ dare regnũ. Et Matth. x.
Nolite timere multis paſſeribꝫ meli/
ores eſtis vos. Secũdũ incõueniens
ꝯ ſacrã ſcp̄turã ſeq̃retᷣ ſi hõ volens ſal/
uari nõ poſſet vel q̇ nollet ſaluaretᷣ ꝙ
fruſtra dediſſet deus p̄cepta. ⁊ fruſtra
orarem⁹ deũ ⁊ ſanctos di. Sãcta ma
ria ora ꝓ nobis. ⁊ fruſtra ieiunarem⁹
vigilarem⁹ ⁊c̃. imo fruſtra p̄dicaſſet
xp̄s ⁊ ſine fructu mortu⁹ fuiſſꝫ qꝛ ſiue
fuiſſꝫ mortu⁹ ſiue ñ ſaluãdi fuiſſet ſal
uari ⁊ dãnãdi dãnati. qḋ eſt abſurdũ.
Tertiũ icõueñiẽs qḋ ſeq̃retᷣ ẽ. ſi de⁹ vult
oẽs hoĩes ſaluos fieri iniuſte dãnaret
pctõres q̇s ab initio p̄ordinauit ad pe
nã. qꝛ nullo mõ bene facere potuerũt
qḋ ẽ falſũ. O pctõr ego te q̃ro. ꝓ q̇bus
redimẽdis venit xp̄s in mundũ. ſi di/
cas ꝓ iuſtis. Abſit. quia dicit veritas
Matth. ix. Nõ veni vocare iuſtos ſed
pctõres ad penitẽtiã. Et Luc̃. xix. Venit
fili⁹ hoĩs q̄rere ⁊ ſaluũ facere qḋ perie
rat. Quare igitᷣ xp̄s inſtituit ecclie ſa/
cramẽta. q̄re p̄dicatores. q̄re ꝯfeſſoreſ
niſi qꝛ volũtatẽ malã ꝑ ea vlt ad ſe cõ
uertere. ⁊ q̇ ꝯuertũtᷣ ſaluabũtᷣ. nã iõ pe
trus ſaluat⁹ ẽ. qꝛ ꝯuerſus ẽ. ⁊ iudaſ iõ
dãnat⁹ ẽ. qꝛ noluit ad xp̄m ꝯuerti. Vñ
ḋ pe. di. j. Diſputãtibꝫ. dꝛ. Arbitror ꝙ
tãta miſericordia di nec iudas poťat ex
cludi ſi pniaꝫ nõ tm̃ apḋ iudeos ſed ⁊
apḋ xp̄m egiſſꝫ. Nã ſi oẽs hoĩes demo
nes ⁊ ãgeli traherẽt aliquẽ ad pctm̃ ñ
poſſent ſi nollꝫ. qꝛ hꝫ arbitrij libtateꝫ.
Iõ dic̃ Hiero. ĩ q̃ſtiõibꝫ ad Heluidiũ
De⁹ dedit hoĩ libtatẽ arbitrij vt faciat
qḋ vult ſiue bonũ ſiue malũ. ⁊ q̇ bona
egit ĩ vitã vadit. q̇ v̇o mala ĩ ignẽ. qa

dicit Mat.xvj. Filiꝰ hoīs reddet vniꝰcuiqꝫ ſcḋm opa ſua. Tertio ꝓbat ſilitudine ꝙ reprobatꝰ pt euitare etnā dānationē. Ponatꝰ tal' ſilitudo ḋ h ꝙ aliq̄s medicꝰ expertꝰ accedat ad egrotū i q̄ medicꝰ duo videt. vnū ꝙ ſi recipit medicinā ſanabit. aliud ꝙ ſi n̄ recipit morietꝰ. Sic ē de deo. Ipe ei ſic ab etno ꝑuidit ꝙ ſi iſte pctor recipit medicinā ſacramētoꝝ ſaluabitꝰ. ſi vo n̄ tūc dānabitur. Nō igitꝰ iputes dō ſi dānaberꝭ: ſꝫ tibi. ſic ſi es circa fontē ſi ſiti morierꝭ cuꝫ poſſis bibere ꝛ nolis: tibi iputa n̄ deo q̄ ꝑuidit. Si vo obijcis ḋ ſaul ꝛ ḋ eſau de q̄ dr Malach.ij. Jacob dilexi eſau aūt odio habui. ꝛ allegat apl's ad Hebre.ix. q̄ cuꝫ adhuc nihil boni ac mali egiſſent. Rn̄ſio ſcḋm Lyrā ſup malachiam. ꝙ dr deꝰ eū odiſſe rōe reprobationis a paterna bn̄dictōe. qꝛ ꝑus vendidit ſua ꝑmogenita guloſitate ductus nō aūt oēs reprobātꝰ a vita etna q̄ reprobantꝰ tpal'r ab aliq̄ ꝓſpitate. ſic patꝫ ḋ Saul q̄ fuit reprobatꝰ a dignitate regia i poſterꝭ ſuis. nō tn̄ a vita btā. vt ꝓbat Lyra ſup.j. Re.vltꝰ.c. Et ſic reprobatio a vita etna hꝫ cām a mala hoiꝫ volūtate. ſic reprobauerat niniuitas dn̄s ꝓpt eoꝝ pctā dicēs. Adhuc q̄draginta dies ꝛ niniue ſubuertetꝰ. ſꝫ quia mutauerūt volūtatē. iō deꝰ remutauit ſniam. ꝛ vt nos mutemꝰ malā volūtatē deꝰ mittit ſuos ſuos ꝑdicatores vocare ad nuptias etnas. Ad q̄s itroducat ibꝫ filiꝰ dei viui ꝛc.

De eadē dn̄ica.xix. poſt pentbe.

Sermo.cxiiij.

Multi ſūt vocati: pauci vo electi Matth.xxij. ꝛ i euāgelio. vba ſūt redēptorꝭ mūdi q̄ ꝓpoſita ꝑabola ḋ rege q̄ fecit nuptias filio ſuo. q̄ iuitati nō ſolū nō venerāt ſꝫ ꝛ ſuos regꝭ occiderāt. q̄s tādē rex ꝑdiderat ac alios eoꝝ loco iuitauerat. ſꝫ ꝛ de ill' n̄ hn̄tē veſtē nuptialē ad penas deputauerat. tādē ipam parabolā ſic ꝯcluſit. Multi ei ſunt vocati pauci vo electi. Un̄ deꝰ vocat q̄ttuor genera hoīm ſpēaliter. ſ.

Primo peccātes ad pn̄iam
Scḋo penitētes ad cordis mūdiciā
Tertio mundos ad diuine dulcedinis copiam.
Quarto electos ad btitudīs gl'iam

Primo nimirꝫ deꝰ vocat peccātes ad verā pn̄iam. De q̄ vocatōe dr Eſa.xxij. Uocabit dn̄s in illa die ad fletū ꝛ plā ctum ꝛ ad caluiciū ꝛ ad cingulū ſacci. id eſt. ad fletū ꝯtritōis in corde. ad plā ctum ꝯfeſſionis in ore. ꝛ ad cingulum ſatiſfactiōis ꝛ hūiliatiōis in ope. Et h eſt qḋ ſaluator dicebat Mat.ix. Non veni vocare iuſtos ſꝫ pctōres ad penitentiā. Jā nuptie celebrāte ſunt. i. incarnatio facta in vtero vgīs. Et miſit rex deus pater ſeruos ſuos tam ꝓphetas q̄ꝫ apoſtolos quos occiderūt. ſed ꝛ iterum miſit ꝑdicatores ſuos vocare ad penitētiam. Jnter quos ego immeritus in chriſti ꝑſona voco omnes dicēs Uenite filij dei altiſſimi ad verā penitentiā ne pereatis. Sꝫ heu qꝛ forte dicit dn̄s illud Hiere.viij. Attēdi et auſcultaui nemo qḋ bonū eſt loquitꝰ. nullus eſt q̄ agat pn̄iam ſup peccato ſuo dicēs q̄d feci. oēs ꝯuerſi ſunt ad curſuꝫ ſuū quaſi equꝰ impetuoſe vadens ad pliū. ſic pctōres i ꝯſuetudine culpe. iō dicit Amb. Faciliꝰ inueni q̄ ſuauit innocentiā q̄ꝫ q̄ egit verā pn̄iam. Scḋo deꝰ vocat penitētes ad cordis mūdiciam. De hac vocatione dr.j. Theſ.iiij. Non eīm vocauit nos deꝰ i immūdiciam ſꝫ in ſanctificatōꝫ. ꝛ.j. Pe.j. Uocauit ſctōs vt ꝛ ipi in oī ꝯuerſatōe ſctī ſītis. i. mūdi. ſctūs ei in vna ſignificatōe dr q̄ſi ſanguine tinctꝰ. qꝛ xps ſanguie

ſuo mūdauit aīas nrās in baptiſmo. Apoca.j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pec catis nrīs ī ſanguine ſuo Tertio de us vocat mūdatos ad diuīe dulcedi/ nis copiā. De hac vocatōne in figura hr̄ Joh.xj. Uocauit martha ſororē ſu/ ā in ſilētio dicēſ. Mgr̄ adeſt ⁊ vocat te Aīa ꝯtēplatiua vocat̄ ſilētio.q₂ a mun di tumultu d₃ eē qeta ſi dei vult dulce dinē degustare. Oſee.ij. Ducā eā ſolita riam ⁊ loqr ad cor eiꝰ. ⁊ ſic multos vo cat ad ſtatū religioſum vbi qetatꝫ ſen/ ſibꝫ deguſtare pn̄t dei dulcedinē.iuxta illud pſ. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dn̄s. Hinc Ber. Magna multitu do dulcedis tue quā abſcōdiſti timen tibꝫ te ⁊ largirꝫ ſequentibꝫ te. Abſit vt maiores nō ſentiamꝰ dulcedies ī deo q̄₃ in q̄uis carnis feditate.tal' dulcedo nō inuenieť in terra ſuauit̄ viuētium.

Quarto deꝰ vocat electos ſuos ad btitudinis glīa₃ dicēs illō Mat.xxv. Uenite bn̄dicti pr̄īs mei ꝑcipite regnū qō vob parū ē a ꝯſtitutiōe mdi ⁊c. Ad quā vocatiō₃ tn̄ valde pauci inueniū tur reſpectiue.iō dic̄ xp̄s ī h̄ euangelio Multi ſūt vocati pauci ꝟo electi Un̄ ex his ꝟbis duo gr̄a dei declaremꝰ ſa lutis documēta.ſ.

Primū ſaluādoꝝ numeroſitatem. ibi.multi ſunt vocati

Scdm electoꝝ paucitatꝫ equitate₃ ibi.pauci ꝟo electi

P Primū documētū declarādū ex p̄miſſis themarꝫ ꝟbie dixi ſaluādorū numeroſitatē cū d₃. mlt̄i ſūt vocati.ſ. ad verā fidē ꝑ quā hoīes ſaluabūť. Et ꝙ mlt̄i ſaluēť ꝓbemꝰ tripl'r.ſ.

Primo auctoritatibꝫ

Scdo rationibꝫ.

Tertio reuelationibꝫ.

Primo inq̄₃ ꝙ multi ſaluēť ꝓbemꝰ au ctoritatibꝫ. Dr̄ em̄ Gen̄.xxij. Per me/ metipm iuraui dicit dn̄s.q₂ feciſti hāc rē ⁊ nō pepciſti filio tuo vnigenito ꝓp̄ me: bn̄dicā tibi ⁊ mlt̄iplicabo ſemē tu um ſicut ſtellas celi ⁊ velut arenā que eſt ī litore marꝫ. Ubi ſc̄m Lyra₃ ꝑ ſtel/ las celi ītelligūť boni ⁊ religioſi. ⁊ per arenā marꝫ intelligūť cupidi ⁊ terreni S₃ q₂ ſtelle celi ſūt mlt̄e ⁊ īnumerabi les ḡ ⁊ ſaluādi erūt mlt̄i. Qō ꝯfirmat ſaluator Mat.viij.di. Mlt̄i ab oriēte ⁊ occidēte veniēt ⁊ recūbent cū abraa₃ yſaac ⁊ iacob ī regno celoꝝ. Et Eccl̄i.xl vij. In mlt̄itudie electoꝝ habebit lau dē. Hic etiā pſ.ait. Dinumerabo eos ⁊ ſup arenā mlt̄iplicabūť Scdo q̄₃ ꝙ mlt̄i ſaluēť ꝓbemꝰ rōnibꝫ tribꝫ.ſ.

Primo rōe diuīe miſicordie.

Scdo rōe repatōis angelice.

Tertio rōe diuie reuerētie

Primo inq̄₃ ꝙ multi ſaluēť ꝓbemus rōne diuīe miſicordie q̄ tā copioſa eſt vt ipa dicať ſup oīa oꝑa dei.iuxta illō Et miſicordia eiꝰ ſup omia oꝑa eius S₃ qui ſaluabunť ex dī miſericordia qui ꝟo damnabūť ex dei iuſticia. Un̄ ſi dei miſericordia d₃ ſup eiꝰ iuſticiam ſc̄m illud Jaco.ij. Sūperaltat aūt mi ſericordia iudiciū videť ꝙ pl'es ſaluēť Et ad h̄ videť ſuffragari qō habeť.iij. Regū.xix.ꝙ dū Jezabel regina volu/ it occidere helyam q̄ iā multos occide rat ⁊ putaret helyas ꝙ ipe ſolꝰ manſiſ ſet d̄ veri dei cultoribꝫ ſic orauit. Suf ficit mihi dn̄e tolle q̄ſo aīam meā.ne/ q₃ em̄ melior ſum q̄₃ pr̄es mei. Et in/ fra. Derelictꝰ ſum ego ſolꝰ ⁊ q̄rūt aīa₃ meā. Et tn̄ ſequiť ibidē ꝙ nō erat inter idolatras ſolus de veri dei cultoribꝫ. quia d₃ ibidē. Dixit dn̄s ei. reliq̄ mihi in iſrael ſeptē milia viroꝝ quoru₃ ge/ nua nō ſunt curuata ante baal. Si ḡ in tam exiguo populo ⁊ idolatra tūc electi fuerunt ſeptē milia quando he/ lyas putabat ſe ſolū eſſe.qd tunc mo/ do in tam lata religione chriſtiana q̄

deo ſeruiūt die ac nocte. certe multitu
do maxīa eſt electoꝝ ex dei miſicordia
Juxta illō pſ. Miſcdia tua magnā ſu/
per me. Ex dei nāqꝫ miſcdia mag qdā
ſeruāt ꝟginalē pudiciciā. qdā viduālē
qdā ꝯiugalē. qdā penitēt. qdā miſcdie
opib' inſiſtūt ꝛc. q oēs credūt de elect
Scda rōne ꝙ multi ſaluent pbemus
rōne repatiōis ruine angelice. Angeli
eīm ſunt innumerabiles q ceciderūt. ꝛ
qui ſteterūt qꝝ vacue ſedes repabunt
ex elect. Hinc mgr in. ij. diſt. j. dic. De
hoīe qꝫ in ſcptura interdū repit q ſa/
ctus ſit ꝓpt repatiōem angeloꝝ ruine
qd nō eſt ita itelligēdū qſi nō fuiſſꝫ hō
factus ſi nō peccaſſet angel'. ſed qꝛ ita
ſit hō inſtitut' vt inter alias cauſas p
cipuas hec etiā nōnulla extitit. Hec il
le. Un nō ſolū tot hoīes ſaluabunt qt
angeli ceciderūt: ſꝫ multo plꝰes. Ait ei
Aug. li. ench. ꝛ recitat mgr in. ij. diſt. ix.
Superna illa hierlm mr nra ciuitas.
nulla ciuiū ſuoꝝ numeroſitate frau/
dabit. imo vberior copia etiā fortaſſe
regnabit. Quapropt ꝯcludit Rich. in
ij. di. ix. ar. ij. q. v. ꝙ nō eſt ꝟa opinio di
centiū oēs hoīes aſſumi debere ad
ordīes angloꝝ. quis dicat dominus
Math. xxij. Erūt homīes ſic angli dei.
Jſta eī ꝓpoſitio ē indefinita, ad cui' ve
ritatē ſufficit vnā opinionē pticulareꝫ
eſſe verā. Jdcirco hec ē ꝟitas ꝙ ad quē
libꝫ ordinē aſſumēt tot hoīes vt ſedes
vacue repleant. nō tn oēs ad dictas ſe
des aſſumēt. ſꝫ ſic aliq licꝫ pauci ꝓpt ex
cellentiā meriti ſūt ſup quelibꝫ ordinē
angloꝝ. qd expſſe de btā virgine tenet
eccla. Jta erūt aliq electi q nō erūt tā/
ti meriti vt cuiqꝫ angelo i glia poſſint
coequari. ſꝫ iſti ꝯſtituūt vnū decimuꝫ
ordinē. vt pueri q i inocētia baptiſma
li deceſſerūt q ſolū in merito xpi ſaluā
tur. Et hec ſm ſctm Bonauen. ſup. ij.
di. ix. ſat vid按 ē pbabil. tn ꝓpt impfe
ctionē meritoꝝ quā hnt i vita. tū etiā
ꝓpter pfectōem electoꝝ qtū ad nume
rū q erit in ſupna hierlm. pfectio autē
ſūma numeri maxīe ꝯſiſtit i denario.
Un ꝛ decimatio ordinata ē in eccleſia
ꝛ decē pcepta ad ſalutē data. ꝛ huic po
ſitioni ꝯcordat ſaluator Lu. xv. in pa/
rabola de decē dragmis. vbi glo. dicit
Decē dragmas mlier habuit. ſed deci/
mā pditā inuenit cū nouē ordinib' ad
dit' eſt hō decim' vt cōpleat numerus
electoꝝ. Sꝫ qꝛ vt pdictū ē mlto plures
hoīes ſaluabūt qꝫ demones fuerūt q
ceciderūt. q ſunt mlti. qꝛ cuilibet hoī i/
ſidiat vn' eoꝝ. ꝛ inſup ſunt īnumera/
biles. nō tn ſunt tot qt ſteterūt. qꝛ dicit
Tho. j. pte. q. cxj. ar. j. ꝙ doctores ſan
cti diuerſis reb' ſubas ſpūales dicunt
eſſe ppoſitas. Un Aug. in li. lxxxiij. q/
ſtionū ait. ꝙ vnaqꝫ res viſibilis in h
mūdo hꝫ angelicā ptātē ſibi ppoſitaꝫ.
Jtē Origenes ſup illud Num. xxij. cū
vidiſſet aſina angelum inqt ꝙ op' eſt
mūdo angelis q pſint ſuper beſtias ꝛ
aīaliū natiuitati virgultaꝝ plātatio/
nū ꝛ ceteraꝝ rerum incremētis. Hinc
Alex. de ales in. ij. diſ. ix. ait. Angeli ſūt
miſtri ptātis diuie in his creat mūdi
Et Aug. ſup Gen. li. ix. vn ab eo iuſſa
p angloꝝ obedietiā miſtrant. Perue
nit eīm iuſſio dei nō ſolū ad homines
nec ſolū ad aues. aut pecora. vez etiā
ad ea que ſub aquis latēt ſic ad cetum
q deglutiuit Jonā Jone. ij. ꝛ ad vermi
culū. Nā etiā huic ꝟmiculo diuinitus
iuſſum ē vt radicē cucurbite ſeu edere
roderꝫ ſub cui' vmbraculo requieſcebat
Jonas. Ex qb' itelligim' ꝙ p paucos
angelos nō pnt tā mlta ꝛ varia admi
niſtrari qb' oīb' ꝛ ſingulis deputatur
Propter ea dic Hugo de ſancto vic. ſu
per. xiiij. c. d angelica hierarchia. ꝙ ſo/
la diuia ſcia q oīa nouit ſcit numeruꝫ
ſupnaꝝ ꝟtutum. ꝛ ſola diſcernit eas ꝛ

plene cognoſcit. Un̄ fm̄ q̄ſdā numerꝰ
angelorū ſupat om̄es arbores.folia.ſe
mina.grana.ſtellas celi.ꝛ arenas ma
ris.ac athomos mūdi. Cui ↄſonat Ly
ra ſup.vij.c.Dañ.vbi dr̄. Milia miliū
miſtrabāt ei ꝛ decies cētena milia aſſi
ſtebāt ei. Et notādum ꝙ hic ponit̄ nu
merus determiatus pro idetermiato
qꝛ angeli ſūt i maximo numero nobiſ
indetermiato. Uidemꝰ em̄ ſenſibiliter
ꝙ corpa celeſtia q̄ſi icōparabiliter exce
dūt elemēta.qꝛ vna ſtella viſu notabi
lis i firmamēto maior ē tota terra. cū
igit̄ angl'i videāt̄ ſic ſe hr̄e reſpectu ho
minū ſic̄ corpa celeſtia reſpectu elemē
torū.ꝛ nec āgeli poſſint excedere hoīes
i ↄtinua quātitate.iō ex h̄ arguūt ſctī ꝛ
doctores ꝙ excedūt eos q̄ſi icompabi
liter i numeroſitate. Hec ille. Un̄ ↄue
niēs eſt valde vt electi i celo ſint cōfor
mes āgelis ſi nō i numero ſaltē i mul
titudie.vt ſic̄ multe ſūt ſedes vacue ſic
ſaluēt̄.inſup vna maxia multitudo fi
at hoim ſicut āgelorū. O q̄ꝫ glioſuꝫ eſt
laudare eternalit̄ deū creatorē cū tāta
multitudie. O q̄ꝫ ſuauit̄ gr̄as agēt ho
mies ab et̄na morte p xp̄i mortē redē
pti.laudāt qppe āgeli ꝛ hoīes piter in
ↄformi mlt̄itudie.iuxta illō ps̄. Cōſti
tuiſti termios eiꝰ iuxta numerū filiorū
iſrl'. Tertio ꝙ mlt̄i ſaluabūt̄ pbemus
rōe divie reuerētie.ſic em̄ glia reg ter
reni eſt i mlt̄itudie ppl'i.ita glia ꝛ reue
rētia regis celeſtis eſt i multitudie ele
ctorū tā āgelorū q̄ꝫ hoim q̄ inſimul plu
res erūt q̄ꝫ dānati cū om̄ibꝫ demōibꝫ.

Tertio ꝙ multi ſaluēt̄ pbemus reue
latiōibꝫ.reuelata q̄dem fuit Johi euā
geliſte mlt̄itudo electorū.de quibus ſic
ſcribit Apoc̄.vij. Audiui numerum ſi
gnatorū centū quadragintaquattuor
milia ſignati ex om̄i tribu filiorū iſrl'.
Et infra. Poſt hec vidi turbā magnā
quā dinumerare nemo poterat ex oī
bus gētibꝫ ꝛ tribubꝫ ꝛ pplis ꝛ linguis
ſtātes añ thronū in ↄſpectu agni ami
cti ſtolis albis ꝛ palme in manibꝫ eo
rum ꝛ clamabāt voce magna dicētes
Salꝰ deo nr̄o q̄ ſedet ſuper thronuꝫ ꝛ
agno. Silr̄ Dañ.vij.reuelatū ei fuit eē
ſaluādorū multitudo. vbi ſic habetur
Aſpiciebā in viſione noctis ꝛ ecce cum
nubibꝫ celi q̄ſi filiꝰ hoīs veniebat ꝛ vſ
ꝙ ad antiquū dierū puenit.ꝛ in cōſpe
ctu eiꝰ obtulerūt eū ꝛ dedit ei ptātem ꝛ
honorē ꝛ regnū ꝛ oēs ppl'i tribꝫ ꝛ ligue
ipi ſeruiēt.ptās eiꝰ ptās et̄na q̄ nō au
feret̄.ꝛ regnū eiꝰ qđ nō corrūpet̄.qđ ad
lr̄aꝫ itelligit̄ de xp̄o.ğ maxia mlt̄itudo
erit ſaluādorū deū ſine fine laudātiuꝫ
put clamat ſcptura.dicta trō ꝛ figura
Un̄ valde mirū videt̄ ꝙ ipemet rex glē
dicit. Pauci vo electi.ſed certe veriſſi
mū eſt qđ veritas pclamauit. q̄a ipſe
declarauit quō debeat dictū ſuum in
telligi cum pmiſit. Multi em̄ ſunt vo
cati:pauci vo electi. Dans intelligere
ꝙ ſaluādi in cōſideratōe eorū erūt mlt̄
ti.ſed in cōpatōe dānandorū erūt pau
ci.ſicut ſaccꝰ plenꝰ grano dr̄ multitu
do granorū.ſꝫ reſpectu aceruī dr̄ pau
cum. Sic ſuo mō electi in ſe erūt mul
ti ſꝫ compando ad dānādos erūt pau
ci.ğ q̄libet debet laborare vt ſit hic de
paucis bonis non de multis malis ꝛ
ſtultis quorū infinitus eſt numerus.
Eccs.i. Uidemꝰ h̄ ad ſenſum ꝙ pauci
curāt de ſalute.de deo. ꝛ de virtutibꝫ.
de arta via.ſꝫ om̄es pene q̄ ſua ſunt q̄
rūt nō q̄ ieſu xp̄i. Quoſdaꝫ q̄dē rapuit
ambitō.q̄ſdā luxurie libido.q̄ſdā aua
ricie vorago.pleroſqꝫ ebrietas. ꝛ ſic in
undauit malicia i terra. iō nō debꝫ eē
mirū ſi pauci ſaluent̄ reſpectu reprobo
rum. Hinc Anſ. in q̄dā epl'a ait. Qui
vult eſſe ſecurꝰ an ſit de electiſ ꝛ nume
ro ſaluādorū conari debet vt nō ſit de
numero multorū ſꝫ paucorū. Si vero

vult eſſe certiſſim⁹ debet facere vt ſit d
nūero pauciſſimoꝝ. Precepta ei pau
ci tenēt. ꝯſilia vo pauciſſimi. tene ꝙ p̄/
cepta vt ſis de nūero paucoꝝ ꝛ nō mł
toꝝ. qꝛ multi ſunt vocati. pauci vo ele
cti: Secūdū ſalutꝭ documētū ex pre
miſſis thematis vbis inſinuat̄ electo
rū paucitatis eq̄tas: cuꝫ dr̄. Pauci vo
electi. Mirꝝ pleriſqꝫ videt̄ cur plures
dānent̄ ꝛ pauciores ſaluent̄: cū null⁹
niſi ex diuina gratia ſaluet̄. cur multꝭ
nō dedit de⁹ ſuā gratiā vt plures eēnt
electi ꝙ̄ reprobi. ꝛ xp̄s ſuis creaturꝭ rō
nalib⁹ ꝛ ſanguīe ſuo redēptꝭ eternalit̄
iocūdaret̄. Ad hui⁹ clariorem noticiā
tria dubia ꝓponent̄ declarāda. ſ.

Primū vtꝝ in deo ſit iuſticia.

Secūdū vtꝝ in deo etiā ſit mia.

Tertiū vtrum aliquādo terminet̄
reproboꝝ pena.

I Primū itaqꝫ dubiū declarāduꝫ
ꝓponet̄ hoc. vtrū in deo ſit iuſticia. p eo
ꝙ multi laudabiliter viuūt in gratia
ꝛ ꝓpe finē vite auertunt̄ ꝛ reprobant̄.
ꝛ viceuerſa pleriqꝫ ꝑuerſe viuūt. ꝛ ī fi
ne ꝯuertunt̄ ꝛ ſaluant̄. Ex qbus videt̄
ꝙ in d̄o nr̄o nō ſit iuſticia. qđ ꝓbari pt̄
autoritate: rōe ꝛ ſilitudīe. Autoritate
q̄dē. qꝛ dr̄. ii. ethico. Nulla dr̄ ad ſeruū
iuſticia. qꝛ nulla eſt equalitas. Igitur
multo forti⁹ nulla erit iuſticia dei ad
creaturam: cum q̄libet poſſit dicere il
lud. j. Corꝭ. iiij. Quid habes qđ nō ac/
cepiſti a me. Secūdo hoc idē videt̄ ꝓ/
bari poſſe rōne tali. Juſticia em̄ incli/
nat alterꝝ ad reddēdū d̄bitū. ſꝫ d̄s nlłi
ē debitor. ꝰ in eo nō erit iuſticia. Ter/
tio h̄ ꝓbari pōt ſilitudine tali. qꝛ in d̄o
non ē tꝑancia. ꝰ pari rōne nec iuſticia.
Ad qđ rn̄det̄ ſm intentionē Scoti ſu/
per. iiij. di. xlv. ꝙ iuſticia ſm Anſel. lib.
d̄ vitate. c. xv. ē rectitudo volūtatis ꝓ/
pter ſe ſeruāda. Et iſto mō iuſticia cō/
petit deo qui habet rectiſſimā volūta
tē. Hinc p̄s. Juſticia plena eſt dextera
tua. Idem. Juſtus eſt dn̄s ꝛ iuſticias
dilexit. Nā deus ex rectiſſima volūta/
te diligit ſe ꝛ bonitatē ſuam. ꝛ ſic reſpe
ctu ſui in deo ē ꝓprie iuſticia. qꝛ int̄ ꝑ/
ſonas diuinas ē equalitas vtutis et
bonitatis. Sed reſpectu creaturaruꝫ
nō eſt in deo ꝓprie iuſticia. ſꝫ ſolū ſimi
litudinarie. qꝛ nō ē equalitas ſimpli/
citer dicta niſi ad ſeipm̄ in deo. Crea/
tura em̄ abſolute non poteſt aliqd eq̄
ualens recōpenſare beneficijs a d̄o ac
ceptis. cū beneficia dei excedāt totum
poſſe creature. Dicit̄ tn̄ equalitas ſili/
tudinarie ſm ꝓportōnē. Creatura em̄
facit qđ ad eā ꝑtinet ſm ſuā ꝑuitatē in
diligēdo deū: obediēdo ei ꝛ regratian
do. ꝛ tn̄ de⁹ ex ineffabili largitate rela
xat ei culpā ꝛ penā q̄ hec nō meretur.
Inſuꝑ obſtinatis reddet penā finitaꝫ
in acerbitate. infinitā tn̄ in durabilita
te. ꝛ hoc facit ex iuſticia. Jō dicit Anſ.
in ꝓſologion. Cū punis dn̄e malos:
iuſtus es. qꝛ illoꝝ meritis ꝯgruit. cuꝫ
parcis malis: iuſtū eſt. nō qꝛ illoꝝ cō/
gruat meritis. ſꝫ qꝛ tue bonitati cōde/
cens eſt. Et ideo licet deus nulli ſit de
bitor ex neceſſitate. tamē dicit̄ debitor
ex ſua liberalitate. quia creaturis lar/
gitur ea que ipaꝝ natura requirit. ſi/
militer iuſtis p̄mia ꝛ iniuſtis ſuppli/
cia. Ergo in deo dicit̄ eſſe iuſticia ſimi
litudinarie q̄tū ad creaturas. nec ob
ſtat ꝙ in d̄o nō eſt ponere temperan/
tiā ergo nec iuſticiā. quia temperātia
dicit imꝑfectionē ſubiecti. quia vbi eſt
temperātia ibi poſſet eſſe intēperātia.
vel poſſet dici ſm ſanctū Tho. ꝙ phi
loſophus virtutes morales excludit
a deo put determinant̄ circa materiā
ciuilem ſm ꝙ iuſticia eſt circa emptio
nes ꝛ venditiones ꝛ diſpoſitiōes. non
tamen remouetur ab eo iuſticia. ſꝫ ꝙ
ē diſtributiua naturaliū bonoꝝ omi/

bus creaturiſ.ꝛ iō i dō ve ē iuſticia q̄tū
ad ſe.ſʒ ſilitudiarie q̄tū ad alios.nul
lo mō aūt ē in eo iniuſticia. ℞ Se
cūdū dubiū declarandū ē.vtꝝ i dō ſit
etiā miſericordia.qꝛ vidʒ tot hoīes ꝛ an
gelos eſnis ignibꝫ deputādos.ꝛ videt
ꝙ i dō n̄ ſit miſericordia.qꝛ miſericordia
īclinat miſericordes ad alienā miſeriaʒ
repellēdā.Si igit deꝰ eēt miſericors cū
ſit potēs repelleret miſeriā a miſeriſ dā
nādiſ.Ad qđ dicēdū ꝙ miſericordia du
plicit dr.Uno mō put ē qdā habitꝰ in
nob iclināſ nos ad nolēdū miſiaʒ al
teriꝰ.ꝛ ad ſuccurrēdū ei cū poſſumꝰ.ꝛ
ſic nō ē i dō miſericordia:qꝛ ſʒ Damaſ.
Miſericordia ē qdā cōpaſſio đ alienis
mal.ſʒ nllā cōpaſſio vel paſſio cadit i
deuʒ.ḡ ꝛc.Secūdo mō capit miſericor
dia put dicit nolle alteriꝰ miſeriā.ꝛ ſic
ꝓprie ē in dō.iuxta illud Johel.ij.Cō
uertimi ad dñm deū vr̄m qꝛ benignꝰ
ꝛ miſericors eſt:patiēs ꝛ multe miſi
cordie:ꝛ pſtabilis ſup maliciā.Et pſ.
Miſerator ꝛ miſericors dñs patiens ꝛ
multū miſericors.Idem.Et miſericor
dia eiꝰ ſup oīa opa eius.Uerūtn̄ nō ē
đ rōne miſericordie ꝙ repellat oēʒ mi
ſeriā ab altero ſi pt niſi ſm rectā rōnē:
vbi optet:a q̄ optet.ꝛ qn̄ optet.ꝛ ſic de
alijs circūſtātijs.Et iō dñs deꝰ licet ſit
miſericordiſſimꝰ.tn̄ pmittet mltitudi
nē reproboꝝ ire ad eſnā miſeriā exigē
te eiꝰ iuſticia.cuiꝰ vniuerſe vie miſericor
dia ꝛ iuſticia.O q̄ntus clamor erit ad
xp̄m i iudicio.o q̄ntꝰ fletꝰ.o q̄ntꝰ tre
mor.ꝛ tn̄ eis nō miſerebit:ſʒ pdet eos
cū demōibꝫ eſnalr.qꝛ dic̄ Pſ.i pſona
eiꝰ.Cū accepo tps ego iuſticias iudi
cabo. Tertiū dubiū ē declarādum
vtꝝ aliq n̄ termiet reproboꝝ pena.Et
videt ꝙ ſic.qꝛ dr Sap.xj.Miſereris
oīm dñe qꝛ oīa potes.Silr Ro.xj.dr
Cōcluſit deꝰ oīa ſub pctō vt oīm miſe
reat.Itē Gen.vj dic dñs.Nō pmane
bit ſpūs meꝰ i hoīe in eſnū.qꝛ caro ē.
ꝛ accipit ibi ſpūs p indignatōe.Cuʒ ḡ
idignatio dī nō ſit aliud q̄ʒ pena a dō
iflicta.nō videt ꝙ reprobi in eſnū pu
niāt.In ↄriū vo ē vbū xp̄i filij dī viui
dicētiſ Math.xxv.Ibūt hij i ſupplicium
eſnū.iuſti aūt i vitā eſnā.Ad qđ rn̄det
ꝙ put dicit.Aug.xxj.li.đ ciui.dī.fuit ei
error Origenis ꝙ reprobi qn̄qʒ p dei
miſericordiā liberādi eēnt a penis.ſed
ille error reprobat ab eccliā.qꝛ māife
ſte ē ↄ ſacrā ſcptura.Dicit eñ xp̄us dā
natiſ.Ite maledicti in ignē eternū.Fa
ciliꝰ aūt trāſire celū ꝛ terrā ē q̄ʒ vba xp̄i
non impleri.Silr dr Apoc.xx.ꝙ dia
bolus q ſeducebat eos miſſus ē in ſta
gnū ignis ꝛ ſulphuriſ vbi beſtia ꝛ pſeu
dō ꝓphete cruciabunt die ac nocte i ſe
cula ſeculoꝝ. Ad argumēta dicendū
ꝙ deꝰ miſeret oīm q̄tū ad ſtatū vie p̄
ſentis vicʒ iudeoꝝ ꝛ gētiliū.ſʒ nō oīm
gentiliū nec iudeoꝝ.qꝛ ſe fecerūt indi
gnos dī miſericordia.Uel oīm miſere
tur i q̄tū punit eos citra ↄdignū.Igit
deꝰ miſericors n̄ miſerebit eoꝝ qꝛ obſti
nati erūt i malicia.nec vnq̄ʒ diliget de
um ꝛ ſuā grām ſʒ odibūt.blaſphema
būt ꝛ maledicēt.O flendū malū.o do
lendū piculū.o eternū incēdiū qs po
terit te ſuſtinere.qs i te p tot milia mi
liū annoꝝ qn̄ potꝰ in eſnū ardere.O
qs poterit te euadere.certe ſolū iuſtꝰ fi
delis ꝛ bonꝰ.O deniqʒ qs in te ꝓijciet
certe oīs ifidelis ꝛ etiā xp̄ianꝰ malꝰ in
iuſtꝰ:luxurioſus:ſupbꝰ:auarꝰ:vſura
rius:odioſus:ebrioſus ꝛc.qꝛ dr i ſym
bolo Athanaſij.Qui bōa egerūt ibūt
in vitā eternā.q vo mala in ignē eter
nū.eternū eternū.Nec eſt fides catho
lica.Uide igit quō corrigere debeas vi
tam tuā.qꝛ dicit xp̄s dñs deus noſter
Multi ſunt vocati.pauci ꝛc.De q̄ruʒ
nūero electoꝝ nos faciat paī ꝛ filiꝰ et
ſpūſſanctus Amen.

Dñica vicesima post pẽthe.
Sermo.cxv.

Redijt ho/

mo ſmoni quẽ dixit ei Jhs. ⁊ ibat Joh.iiij. ⁊ i euãgelio. In q̃ euãgeliſta deſcribit cuiuſdã infirmi curatiõz ꝑ ſaluatorẽ ad fidei nr̃e catholice ꝯfirmatiõz. vbi q̃ttuor notat.ſ.

Primo reguli ſolicitudinẽ
Scdo xp̄i increpatiõem
Tertio infirmi ſanationẽ
Quarto fidei ꝯfirmatiõem.

Primo em̄ dixi q̄ euãgeliſta in p̄ſenti euãgelio notat reguli ſolicitudinez de curatiõe ei⁹ filij. q2 licet eſſet gẽtilis: tñ auditis mult̄ xp̄i miracul' ꝯfidebat d̄ eo q̄ ſi adueniret poſſet filiũ ip̄i⁹ curare. iõ cũ ip̄e maneret in capharnaũ a romanis ꝑ cuſtodia terre galilee deputatus ⁊ audiſſ3 q̄ ſaluator a iudea veniret in galileã abijt ad ip̄m ſolicite rogãs vt iret ⁊ ſanaret eius filiũ. In q̃ dať documentũ q̄ q̄libet debet curare de ſuoꝝ ſubditoꝝ ſalute ⁊ ſanitate q̃ntum p̄ ót. q2 dic̄ ap̄ls.j. Thim̄.v. Qui curã nõ habet ſuoꝝ maxie domeſticorum fidẽ negauit ⁊ infideli deterior eſt ex quo etiã infideles ſic ſolicitať d̄ ſuis

Scdo euãgeliſta notat xp̄i increpatiõem. q2 dũ ſic rogaret eũ ip̄e increpauit di. Niſi ſigna ⁊ prodigia. i. magna miracula viderit̄ nõ credit̄. ſ3 quõ nõ credebat iſte q̃ ꝯfidens ꝑ ſanitate venerat. Ubi dicit b. Gre. q̄ fidẽ diuinitat̄ xp̄i nõ habebat. q2 ſi credidiſſet diuinitatẽ xp̄i nõ vocaſſet eũ in domũ ſuam ad filiũ ei⁹ ſanandũ. q2 ſciuiſſet q̄ diuinitas vbiq3 eſt. ⁊ vbiq3 oĩa põt facere. ſ3 dixiſſet ſicut Centurio. Dñe nõ ſum dign⁹ vt intres ſub tectum meũ ſ3 tm̄ dic v̄bo ⁊c̄. Uñ iſte regul⁹ credebat q̄ ꝑ p̄ñtiã ſuã tãgendo poſſ3 ſanare ſ3 nõ ꝑ abſentiã. iõ inſtabat di. Dñe deſcẽde ꝑuſq3 moriať fili⁹ me⁹. Tertõ notat euãgeliſta curatiõz infirmi v̄tute diuina ſine tactu ⁊ p̄ñtia corꝑali abſq3 v̄bo ſ3 ſolo nutu dixit xp̄s regulo. Uade fili⁹ tu⁹ viuit. q2 illa infirmitas erat ip̄i ꝑuo ad mortẽ quẽ ſanãs q̄ſi d̄ faucib9 mort̄ extraxit. credidit ei iſte regulus ⁊ abijt. q2 mox vt ab ore ſaluator̄ h̄ v̄bũ egreſſum ẽ fili⁹ tu⁹ viuit: ſtatĩ ſanat⁹ ẽ. lic3 diſtaret ab eo. quã ſanationẽ familia ĩgrabat vñ tã repẽte fuiſſ3 iõ leticia repleti venerũt obuiã regulo di. q̄ fili⁹ ei⁹ viueret. Ecce q̃nte v̄tut̄ ẽ fides q̃ ſanitatẽ nõ ſolũ ſibi ſ3 etiã alíí meret. Quarto euãgeliſta notat fidei ꝯfirmatõz. poſtq3 ei regul⁹ ꝑſcrutat⁹ d̄ hora filij ſanitat̄ q̄ heſterna die hora vij. reliq̃ſſet eũ febr̄: itellexit v̄tutẽ diuinitat̄ xp̄i q̃ abſens voluit ſanare. et ita factũ ẽ. Iõ ip̄e cu3 tota familia ſua credidit xp̄m ve⁊ dei filiũ fore. et nob̄ credẽdũ ex h̄ inſinuauit q̃ m̄lta iã eiuſ miracl'a audiuimus ⁊ aliq̃n etiã vidimus. ſ. ſup noĩe ip̄i⁹ ꝯſecrati ĩ baptiſmate. ac ĩ cui⁹ ſuauiſſimo noĩe ei⁹ pãnis ĩuoluti ſuccreuim⁹. Iõ ĩ p̄ñti ſmõe de ſctiſſima fide tria ꝯtẽplemur myſteria ſc3

Primo fidei q̃dditatẽ
Scdo credẽdi modalitatẽ.
Tertio fidei vtilitatẽ

Primũ nãq3 miſteriũ ꝯtẽplemur fidei q̃dditatem q̃d ſit fides catholica. Pro cui⁹ intellectu ſciẽdũ q̄ fides accipiť m̄ltiplr̄. Aliq̃n ĩ ſumiť ꝑ materia eoꝝ q̃ ſũt fidei. q̃ vic3 cõtinẽť ĩ ſacra ſcriptura de deo ⁊ btã vita vt d̄2 ĩ ſymbolo Athanaſij. Fides aũt catholica hec ẽ vt vnũ deũ ĩ trinitate ⁊ trinitatẽ ĩ vnitate veneremur ⁊c̄. Aliq̃n ſumiť ꝑ habitu informi. i. ꝑ credulitate ſine charitate vt ibi. j. Cho. xiij. Si habuero tantã fidẽ ita vt mõtes trãſferã: charitatẽ aũt nõ habeam ⁊c̄. ⁊ Iac̄. ij. Fides ſine opib9 mortua ẽ. q̃d vtiq3 donũ dei eſt.

ſʒ inſufficiēs ad ſalutē. Aliqñ ſumitur fi-
des p ipo actu talis ꝟtutis. Et ſic ſm
Aug. Fides ē credere qđ nō vides. Ali-
qñ ſumitur p habitu fidei charitate in-
formato. Et ſic ſumitur in Hiere. v. Dñe
oculi tui reſpiciūt fidē. Et Oſee. ij. Deſ-
ponſabo te mihi i fide. Uñ ſm Bona-
uen. di. xxiij. ſcđi li. ſentē. In bona fide
tria ſunt. ſ. ipa credulitas ſeu materia
credēdi qđ tollitur p infidelitatē. Scđm
habilitas tendēdi in deū vt debitꝰ mo
tus z diſcretꝰ tendēs in deū qđ tollitur p
deſperatiōȝ q efficitur hō inhabilis ad ten
dendū in deū. Tertiū ipa tendentia. i.
intellectꝰ z voluntas moti p grām qđ
tollitur p omne pctūm mortale cū q grā
dei ſtare ñ pōt. Primū ē qſi terra. Se
cundū qſi germē. Tertiū qſi fructus.
Sicut ei terra infertilis ē ſine germie.
z germē inutilis ſine fructu. ſic credu-
litas ſine debito mō tendēdi in deum
Et iſte modus ſine grā inutilis eſt. Et
mgr in. iij. diſ. xxiij. dic̄ ꝙ fides accipitur
tripłr. ſ. p illo q creditur. i. itellectu z volū
tate. z p illo actu vł potētia acqſita vł
infuſa p quā creditur. tertio p illo quod
creditur. Uñ in fide quattuor conſidera
Primū eiꝰ ſubiectū qđ eſt intellectus.
Scđm credulitatē q acqritur p doctri-
nam vł viſum miraculū. aut p inſpi-
ratiōem infunditur. Tertiū qđdā donū
dei a deo infuſum qđ pncipałr dr vir
tus theologica. Quartū ꝯſidera mate
riā credēdi vt vnū deū i eſſentia et tri-
nū in pſonis. z oīa talia q ſūt credēda
Et p his ſupꝗ qttuor diffinit ſic apł's
fidē Heb. xj. Fides ē ſuba ſperādaꝝ re
rum argumentū non apparētū. In q
quidē diffinitiōe tria ſpecialiter tāgit
de fide. ſcilicet

Primo fidei neceſſitatē
Scđo fidei qualitatē
Tertio fidei firmitatē

Primo dixi ꝙ apl's in dicta diffinitio
ne inſinuat fidei catholice z bone ne-
ceſſitatē cū dic̄. Fides eſt ſuba. i. funda
mētū ſuſtētās oīa bona aīe. Uñ Augꝰ
Fides ē oīm bonoꝝ fundamētū. fides
eſt hūane ſalutꝭ initiū: ſine hac nemo
ad filioꝝ dei numeꝝ puenire poterit.
Jō dr Heb. xj. Sine fide impoſſibile
eſt placere deo. Ecce qnta ē neceſſitas
fidei ſine qua nullꝰ ſpūalitur viuit. vt dr
Hebreo. x. Juſtꝰ ex fide viuit. Nā vbi
fides nō eſt nō pōt eſſe ſpes z charitas
Oportet ei accedētē ad deū credere qz
eſt: z ꝙ inquirētibꝫ ſe ſit remunerator.
Uñ Bern. Dicit eīm fides. parata ſunt
magna z ineſtimabilia bona a deo fi-
delibꝫ ſuis. Dicit ſpes. mihi illa ſeruā-
tur. Dicit charitas. curro ad illa. qcqd
igitur meriti. qcqd beatitudīs habet aīa
ex fidei fundamēto pcedit. vt dic̄ Aug.
ſup Johem. vñ bñ dr. Fundamētum
ſubſtans edificio ſpūali. qđ eſt gratia
z glīa. qz fides facit res ſperādas qđ-
ammō in nob p grām ſubſiſtere z faci
et tandem p glīam. Hoc ſiqdē funda
mentū eſt neceſſariū ad tria precipua
ſubſidia ſalutis. ſ.

Primo ad ꝟtutū ꝯſeruatiōȝ.
Scđo ad diuinitatis cognitōnem.
Tertio ad meritoꝝ opatōem

Primo eīm fidei fundamētum eſt ne-
ceſſarium ad virtutū ꝯſeruatiōem et
acquiſitiōem. quare cōſeruas caſtita-
tem quia credis ꝙ p eam placeas deo
quare iuſticiā, quare ſobrietatē. quare
patiētiam. qre hūilitatē. qre paupratē
zc. Jō dicit mgr in. ij. di. xlj. ꝙ fides di-
rigit intētionē. Et ſic fides nō ſoluȝ ac-
quirit virtutes ſʒ etiā cauet pctā. q di
cit ꝙ q mala agūt damnabūtur. Unde
oēs luxurioſi. oēs homicide. oīs vſu-
rarij. z mortałr peccātes qdiu nō pe-
nitēt nō hñt bonā fidē. qz ſi haberēt cer
te potius vellent ꝙ decē milia demo-
nes haberēt in ſe qȝ vnū peccatū mor-

tale. illi eū nō poſſent dānare ſʒ tm̄ toꝛ
q̄re q̄ntū deꝰ ꝑmitteret. ſʒ vnū pecca/
tū moꝛtale pōt ſepare ab infinito bo/
no ꝛc. quō ſcires deuʒ timere ꝛ amare
niſi eiꝰ ꝑtātē ꝛ bonitatē crederes. quō
ſcires regratiari niſi ipm̄ creatoꝛē ꝛ re
dēptoꝛē crederes. iō dicit Aug. ꝙ fides
eſt in cognitiōe. cetere aūt v̄tutes in af
fectiōe ꝯſiſtūt. ḡ fides eſt ṗoꝛ aliīs v̄tu
tibꝫ. Nā ſpes non pōt haberi de beati
tudine niſi credaꝛ poſſibile. qꝛ impoſ/
ſibile ſub ſpe nō cadit. Crediꝛ aūt bea
titudinē eſſe poſſibile haberi ꝑ fidem
q̄ tenet ꝛ intelligit ꝙ filiꝰ dei ſua moꝛ/
te nobis meruit eternā vitā. Uolūtas
etiā deū non pōt amare. qđ ꝑtinet ad
charitatē niſi intellectꝰ rectā fidem ha
beat circa ipʒ. ḡ fides ꝯſeruat ꝛ cauſat
v̄tutes: ac vitat vicia. Secūdo fides
eſt neceſſaria ad diuinitatis cognitio
nē. tāta ſiq̄dē eſt diuīe maieſtatis incō
ꝓhenſibilitas ꝛ ſui ſplēdoꝛis lumino/
ſitas ꝙ excellit oēm intellectū huma/
nū ꝛ habitat lucē iacceſſibilē quā nul/
lus vidit hoīm. j. Timoth. vj. Uñ ſci/
as vere chariſſime ꝙ q̄tūcūqꝫ ſplēdo
rem tu ꝯtēplādo ꝯcipis vel intelligis
nō eſt deꝰ. ſʒ illo lumine pulchꝛioꝛ eſt.
illa dulcedine ſuauioꝛ eſt. illā bonita/
te melioꝛ eſt. ꝛ eſt tā ſubtilis ꝙ mēs co
gitās d̄ eo deficit. Neceſſe igiꝛ ē vt nul
li alteri credamꝰ niſi deo ꝛ eiꝰ filio qui
dicit Matth. xj. Nemo nouit filiū ni
ſi pater. neqꝫ patrē q̇s nouit niſi filiuſ
ꝛ cui voluerit filiꝰ reuelare. Uñ Hila
rius. Soli deo de ſe credendū ē q̇ nob
myſteria trinitatis q̄ntū ſufficit ad ſa
lutē ꝛ mens noſtra capere poteſt reue
lauit dicēs. Ego ꝛ pater vnuʒ ſumus.
Et ꝙ ſ̄m humanitatē minoꝛ ſit patre
di. Pater maioꝛ me eſt. Et ꝙ tres ſint
ꝑſone in eſſentia vna di. Marci. vlti.
Baptiſantes eos in noīe patris et fi/
lij ꝛ ſpūſſancti. qđ tā altiſſimū ē ꝙ rōe
cōꝓhēdere ꝛ ītelligere nō valemꝰ niſi fi
de. iuxta illō Eſa. vij. Niſi credideritis
nō ītelligetis. Tertio fides ē neceſſa
ria ad meritoꝝ opatōeʒ. Nā ſicꝫ deū di
ligere ꝓpᷣ aliquā ſuā creaturā vel ꝓpᷣ
aliqđ eiꝰ bñficiū ꝛ nō ꝓpᷣ ſuā bonita/
tē nō ē dignū ꝛ meritoꝛiū vite etne: ſic
credere d̄ deo tm̄ illa q̄ rōne cōꝓhendi
poſſūt nō ē ſic meritoꝛiū. qꝛ ſic etiaʒ ri/
baldo crederet dū diceret ego ſū hō vꝫ
ego nō ſū rex. Sʒ qñ q̇s credit hoc qđ
rōne cōꝓhēdere nō valet neqꝫ videt. h̄
eſt meritoꝛiū. Uñ Grego. Fides non
habet meritū cui rō hūana ꝓbet expi/
mentū. M Secūdo apl's in dif/
finitiōe inſinuat fidei qualitatē: cū di/
cit. Sperādaꝝ reꝝ. qꝛ fides ꝑ aſſenſū
q̄dāmodo res ſperandas facit in nob
ſubſiſtere. Qui eīm ꝑfecte crediderit be
atitudinē aſſequēdā. iā illā habet in ſe
ꝑ ſpem. Uñ ad fidei q̄litateʒ tria inter
alia requiruntꝛ. ſ.

Primo vt ſit charitate foꝛmata.
Secūdo vt ſit articulis integrata.
Tertio vt ſit in coꝛde firmata.

Primo inq̄ʒ ad fidei qualitatē requi/
ritur vt ſit charitate foꝛmata: ita ꝙ ac
tum fidei dirigit infuſa charitas. qa ē
ſolum fides viua quā charitas viui/
ficat. Unde diciꝛ Jac. ij. Si fides nō
habeat opa moꝛtua ē in ſemetipa: ita
eīm habꝫ ſe fides charitate foꝛmata ſi
ue viua ad infoꝛmē ſiue moꝛtuā. ſicut
ignis ꝛ carbo vel ſicut ardēs candela
ꝛ extincta que nō poteſt greſſus hoīs
dirigere ad oſtendendū laqueos ꝛ fo/
ueas. ꝛ diſcernendū quid pulchꝛū. q̇d
fedum. Et ſicut carboni muſca inſidꝫ
ignē v̄o fugit: ſic diabolꝰ fidē infoꝛmē
tenet ꝛ vincit. charitate aūt foꝛmataʒ
fugit. Nā fides ſine charitate peioꝛ eſt
fide demonū qꝛ pctōꝛ credit vnū deū.
ꝛ demō credit. ꝛ vltra h̄ cōtremiſcit: vt
dꝛ Jac. ij. Nō ſic aūt pctōꝛ. Scđo ad

fidei q̄litatē req̄rit̄ vt ſit articulis inte
grata. Nā ſi tm̄mō vnū articulū quis
nō credat ſufficit ei ad eternā dānatio
nē. q2 ſicut articuli man⁹ ſūt ꝯiūcti: ſic
articuli fidei. Sꝫ dī. ſacramētū eucha
riſtie in fidei articulis ꝯtineri nō videt̄
ꝙ nō videt̄ h̄' eē ō fidei neceſſitate. Dicē
dū ꝙ ē in illo articulo. Eccl'iā ꝫ catholi
cā. Xp̄s eñ cū ſit ipa vitas nō pōt niſi
verꝫ teſtificari. ⁊ ipe dicit. Hoc ē corp⁹
meū ⁊c. Tertio ad fidei q̄litatē req̄
rit̄ ꝙ ſit in corde firmata. Nā ita debꝫ
xp̄ian⁹ firm⁹ eē in fide ꝙ q̄licūqꝫ mor
te horribili patus ſit. p fidei vitate mo
ri. dāna oīm tpaliū pati añqꝫ vnū ar
ticulū abnegare: aut fidē piurando p
dere. Debet eñ firmiter credere ꝙ de⁹
exaudiet in oīone ⁊ faciet qō petit̄ qn̄
ſue maieſtati meli⁹ videbit̄. Jac. j. Po
ſtulet ī fide nihil heſitās. q aūt heſitat
nō eſtimet ꝙ aliqd accipiat. Jtē crede
re debꝫ ꝙ de⁹ oīa pctā ſua ꝯfeſſa ⁊ etiā
oblita dimittet. Jō dic̄ in ſymbolo. re
miſſionē pctōꝝ credo. Jtē inſup debet
credere ꝙ de⁹ p meritū paſſiōis xp̄i et
nā vitā dabit poſt mortē ſi ipe fidē ite
grā ſuauerit. iuxta illō Tob. ij. Uitā il
lā expectam⁹ quā de⁹ datur⁹ ē his q fi
dē ſuā nūqꝫ mutāt ab illo. Tertio apo
ſtol⁹ in dicta diffinitiōe inſinuat fidei
firmitatē dī. argumētū nō apparētiū.
q.d. fides ē de illis q nō videt hō. ſꝫ in
tellect⁹ ſu⁹ arguit firmiter ſic eē ſicut ſa
cra ſcp̄tura docet miracula ꝯfirmant
ac dī gratia illumīat. q2 ex his tribus
firmat̄ fides in hoīs pectore. Dīs eñ
ſcp̄tura ſacra tā veterꝭ qꝫ noui teſtamē
ti approbat fidē xp̄ianā. apl'iqꝫ p̄dica
uerūt. martyres p ea mortui ſūt diui
nis pbātes miraculis. Jō Maxim⁹ ī
ſmōe ō martyribꝫ dicit. Magni pīcu
lires eſt. ſi poſt ꝓphetaꝝ oracula. poſt
aploꝝ teſtimonia. poſt martyꝝ vulne
ra. veterē fidē q̄ſi nouellā diſcutere p̄
ſumas. ⁊ poſt tā manifeſtos duces in
errore ꝑmaneas. Ecce patꝫ fidei q̄ddi
tas. ¶ Scd̄m myſteriū ꝯtemple
mur credēdi modalitatē. quō. ſ. debea
mus credere deū ⁊ articulos fidei ca
tholice q ſūt ad ſalutē neceſſaria. ⁊ ſi
ne qbꝫ nemo adult⁹ ſaluari pt. Ad cu
ius declaratōꝫ tres q̄ſtiōes notem⁹. ſ.

Prima quō deū credere debem⁹.

Scd̄a q ⁊ q̄t ſūt articuli fidei.

Tertia quō ītelligi debēt articuli.

Pr̄ia dixi ꝙ q̄ſtio ē iſta quō vicꝫ deū
credere debem⁹. Ad quā r̄ndet Alber
tus magn⁹. li. j. ca. j. ꝙ fides catholica
dꝫ credere dō. dꝫ credere deū. ⁊ dꝫ cre
dere in deū. iter q tria differētia talis ē
q2 credere dō ē credere vbis ei⁹. ſic ꝙ q̄
cūqꝫ dixit de⁹ p ſe iſpirādo ꝓphetꝭ ⁊ ſan
ctis: ac q̄cūqꝫ locut⁹ ē p filiū ſuū xp̄ꝫ ve
ra ſūt. Credere vō deū ē credere ipꝫ eē
.i. ꝙ de⁹ eſt licet nunc nō videat̄ a nob
Hec duo. i. credere deo ⁊ credere deū
ſūt bonoꝝ ⁊ maloꝝ. hec etiā demones
credūt ꝙ oīa vba diuina vera ſūt. ⁊ ꝙ
de⁹ eſt. Un̄ Jacꝭ. ij. Demones credūt ⁊
ꝯtremiſcūt. Credere aūt in deū ē ama
re deū ⁊ credēdo in eū ire. ac mēbrꝭ ei⁹
incorpari. ⁊ hoc ſolū ē bonoꝝ. Nullus
igit̄ ſine pctō ſaltē veniali in ꝓpria pſo
na dicere pōt. credo in deū q ē in pctō
mortali. q2 falſū dicit. Nō eñ ibit in de
um p amorē. nec incorpat̄ mēbris ei⁹.
ſꝫ eſt mēbrū ſathane. Scd̄a q̄ſtio q
⁊ q̄t ſunt articuli fidei. Ad hanc r̄ndet
Tho. ij. ij. q. j. ar. viij. ꝙ aliq ponūt q̄t
tuordeciꝫ fidei articlos. ⁊ aliq tm̄ duo
decim. Jlli q ponūt. xiiij. articulos ſuf
ficientiā ſic aſſumūt. q2 qdā ad diuini
tatē. quidā ad hūanitatē ptinēt. De q̄
bus quidā ptinēt ad deitatis vnitatē
⁊ iō dicim⁹. Credo in deū. quidā perti
nēt ad diſtinctionē pſonaꝝ. ⁊ q̄ꝫtū ad
patrꝭ pſonā dicim⁹. Patrē oīpotēn
tē. q̄ꝫtū aūt ad pſonā filij dicim⁹. Et in

ieſum xpm filiū eius vnicū dñm no/
ſtrū. q̃rtū vo ad pſonā ſpūſſancti dici
mus. Credo i ſpiritūſanctū. Et alij ar
ticuli diuinitatis quidā declarāt ope/
ra diuinitatiſ ad eſſe nature. ideo dici
mus. Credo creatorē celi ꝛ terre. Qui/
dā declarāt opa diuinitatis ad eſſe g̃/
tie. iō dicim⁹ Remiſſionē pctōꝝ. Qui
dā declarāt opa ptinētia diuinitat; ad
eſſe glīe. iō dicim⁹. Carnis reſurrectio
nē ꝛ vitā eternā. Quidā ptinēt ad hūa
nitatē xpi. quoꝝ pm⁹ ptinet ad ꝯcepti
onē ſeu incarnationē xpi. iō dicimus.
Qui ꝯcept⁹ ē de ſpūſancto ꝛc̃. Secūd⁹
ad natiuitatē. Terti⁹ ad mortē ꝛ ſepul
turā. Quart⁹ ad deſcēſum ad inferos
Quint⁹ ad reſurrectionē. Sext⁹ ad aſ
cēſionē. Septim⁹ ad aduētū ad iudi/
ciū. Quidā aūt diſtiguūt fidei articu/
los. xij. ſm autores duodecī aplos q
añq̃ȝ diuiderent in vniuerſaȝ terrā or
dinauerūt articulos fidei. ſinguli ſuū
appoſuerūt in pmo ꝯcilio. de q̃ habet
Act; xv. Cui⁹ pma diffinitio fuit data
p beatū petrū. beat⁹ eñi paul⁹ adhuc
ñ fuit elect⁹ i aplm. nec inter. xij. cōnu
merat⁹. Tertia q̃ſtio quō itelligi di
cti articuli debēt. Dicit igit pmū arti/
culū beat⁹ petr⁹. Credo in deū patreȝ
oipotenteȝ creatorē celi ꝛ terre. Et ſm
Aug. Creatorē viſibiliū ꝛ inuiſibiliuȝ
Cōtra hūc articulū dicūt manichei. ꝙ
viſibilia ſunt creata a diabolo. ſȝ inui
ſibilia a deo. Et ſic iniuriaſ oibus cre
aturis corpalib; iſta hereſis dū eaſ at
tribuit diabolo maxime hoī q̃ cōſtat
ex corpe ꝛ aīa. ꝛ ſm corp⁹ eē diaboli di
ceret. ſm vo aīam dei. Et q̃ articlo fi/
dei ad tria inducimur. Primo ad grī
arūactiōes: ex q̃ de⁹ eſt creator oim cre
aturaꝝ. certū eſt ꝙ q̄cq̄d ſum⁹ vel ha/
bem⁹: a deo habem⁹. iuxta illō. j. Cor;
iiij. Quid habes qō non accepiſti ꝛc̃.
Secūdo inducimur ad bene vtendū

creaturis. ſȝ heu q2 mlti nec recogno/
ſcūt dona dei. de qbus dicit Aug⁹. de
ciui. dei. Quiſq̃s beneficia dei nō vidȝ
cecus eſt. nec laudat ingratus ē. q̃ſq̃s
in laudādo reluctaſ inſanus eſt. Ter
tio inducimur ad cognitioneȝ hūane
dignitatis. q2 deus fecit creaturā pro
pter hoiem. Geñ. j. Dñamini piſcibuſ
maris ꝛc̃. Secūdū articulū poſuit io/
hānes euāgeliſta di. Et in ieſuȝ xpm
filiū ei⁹ vnicū dñm noſtrū. Tertiū ar
ticulū poſuit iacob; maior frat iohā/
nis di. Qui ꝯceptus eſt de ſpūſancto:
natus ex maria vgine. Quartuȝ arti/
culū poſuit andreas di. Paſſus ſub
pontio pylato: crucifix⁹: mortuus ꝛ ſe
pultus. Quintū articulū poſuit phi/
lippus d. Deſcēdit ad inferna. Sextū
articulū poſuit thomas d. Tertia die
reſurrexit a mor. ꝛc̃. Septimū articu
lū poſuit bartholome⁹ d. Aſcendit ad
celos ſedet ad dexterā dei patris omi
potētis. Octauū poſuit mattheus di.
Inde ventur⁹ eſt iudicare viuos ꝛ mor/
tuos. Nonuȝ poſuit iacob; minor di.
Credo in ſpiritūſanctū. i. credo ꝙ ſpi/
ritusſāct⁹ ſit vna pſona i trinitate. De/
cimū poſuit ſimon di. Sanctā eccliaȝ
catholicā. i. credo in ſpiritūſanctuȝ ec/
cleſiā ſanctificantē. Undecimū poſuit
thade⁹ di. Sanctoꝝ cōmunionem: re
miſſionē peccatorū. i. credo ꝙ oia bo/
na opa meritoria fideles pticipant ſi/
bijnuiceȝ. ꝛ ꝙ in ecclia catholica ſit re/
miſſio pctōꝝ. Duodecimū poſuit bea.
mathias di. Carnis reſurrectionē ꝛ vi
tā eternā. i. credo ꝙ oēs hoies reſurgēt
ꝛ boni ad vitā eternā vadēt. Clarioreȝ
declarationē articuloꝝ habes i ſmōe
de ſancto thoma. Tertiū my/
ſteriū ꝯtēplemur fidei vtilitatē. licȝ eñ
vera fides multas habeat vtilitates.
tñ nobis de multis ad noſtrā erudit
onē ſufficiant ſeptem. ſ.

Prima quia viuificat.
Secũda quia illuminat.
Tertia qꝛ gratificat.
Quarta qꝛ a ꝑiculis liberat.
Quinta qꝛ a deo impetrat.
Sexta quia mirificat.
Septima quia finaliter ſaluat.

Prima nãqꝫ vtilitas fidei catholice ẽ qꝛ viuificat. Oĩs em̃ aĩa ſine fide mortua eſt. iõ dicebat ſaluatoꝛ etiã viuentes mortuos di. Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. Certe mortuuſ corꝑaliter nõ põt ſepelire mortuos. ſꝫ mortuꝰ ſpũaliter bñ põt. Uñ qñ taliť mortuo infundiť vera fides ſtatim reuiuiſcit. Abacuch. ij. Juſtꝰ ex fide viuit. Et Job. iij. Qui incredulꝰ eſt ñ hꝫ vitã in ſe manentẽ. Hinc etiaꝫ Job. xj. dicit ſaluatoꝛ. Qui credit in me etiã ſi mortuꝰ fuerit viuet. ꝛ oĩs q̃ viuit ꝛ credit in me non morieť in eternũ. Uñ fides nõ ſolũ ſpũaliter ſꝫ iterdũ etiã corporaliť ſuſcitat. Petrꝰ em̃ apl's cũ miſiſſet diſcipulos ſuos ad p̄dicãdũ vnꝰ eoꝝ in via mortuꝰ ẽ ꝛ ſepultꝰ. alter ꝟo rediẽs ad petrũ apl'm retulit ei factuꝫ q̃ dedit ei baculũ ſuũ di. Uade ꝛ pone bacl'uꝫ hũc ſuꝑ d'fũctũ ꝛ dic ei q̃ i ꝟtute fidei catholice reſurgat ꝛ ad p̄dicãdũ pergat. Sicqꝫ fecit diſcipulus bti petri marcialis. ꝛ mortuus quadraginta dierum reſurrexit. ꝛ ad pꝛedicãduꝫ fidem catholicam viuus iuit. Secũda fidei catholicę vtilitas eſt. quia mẽtem illumĩat. Eſt em̃ fides q̃ddaꝫ lumẽ ſpũale inducẽs aĩam ad aſſentiendũ his q̃ p̄ma ꝟitas ſibi dictat eſſe credẽda. Jõ dr̃ Eſa. vij. Si nõ credideritis nõ intelligetis. Jn huiꝰ ſignũ ſaluatoꝛ Mat. ix. dixit duob' cecis q̃ petebãt illuminationẽ. Creditis inq̃t q' hec facere vob' poſſuꝫ. Dixerũt. Credimus. ꝛ tetigit oculos eoꝝ d. Scd'm fidẽ veſtraꝫ fiat vobis. ꝛ ſtatim apti ſũt oculi eoꝝ. Uñ fides illuminat mentẽ ſemꝑ. ꝛ corꝑis oculos frequẽter. De illuminatiõe ſiquidẽ mentali legiť i hyſto. eccl'iaſtica. q' cũ plures ph'i conueniſſent ꝛ fidẽ xp̄i impugnarẽt. vnꝰ erat inter eos cui nemo reſiſtere poterat. ſꝫ oĩa argumẽta faciliime ſoluebat. Tũc ſimplex q̃dã ep̃s ꝯtra eũ cõmotꝰ petijt audientiã. quẽ cũ alij xp̄iani valde ſimplicẽ cognoſcerẽt timebãt ne deficeret. ſꝫ tamẽ ꝓpter eiꝰ ſanctitateꝫ nõ ſunt auſi euꝫ cohibere. qui ſic ꝓpoſuit ph'o. Chriſtus docuit euitare diabolicas fallacias ꝛ credere in vnũ deuꝫ et ieſum xp̄m filiũ eius. q̃ ꝯceptus eſt de ſpũſancto: natus ꝛc. recitãs totũ ſymbolũ: ꝛ dixit. Dic ergo mihi ſi ſic eẽ credis. Tunc vt ille fidẽ ex oꝛe eius audiuit mẽte illuminatus credidit di. Credo. Et cũ a circũſtantib' argueref dixit. q̃diu verba audiui. verba ꝓ ꝟbis reddidi. ſꝫ qñ diuina ꝟtus acceſſit vltra nõ potui reſpõdere. nec fidei catholice ꝯtradicere. ſꝫ credidi fide illumĩatus. Silr' etiã interdũ corꝑaliter illuminat. Uñ ſcribit Uincẽtius in ſpeculo morali. li. j. ꝛ ſumiť de hiſtoꝛia francoꝝ. q' cũ arriani vaſtarent galliaꝫ et hiſpaniã. ꝛ rex vandaloꝝ q̃ erat arrianus aliq̃s ep̃os catholicos captiuos duceret. ꝑ q̃s dñs multa miracula faciebat cecos illuminãdo. Quidã autẽ arrianoꝝ ep̃s cerula noĩe hoc videns ꝯfundebať. ꝛ cuidã homĩ ſue ſecte quinquaginta aureos obtulit eo pacto vt ſe cecum fingeret ꝛ ab eo illuminatuꝫ. Cum autem tranſiret rex pꝛeſentibꝰ cerula ꝛ catholiciſ epiſcopis captiuis clamauit p̄dictus homo dicens. Audi me beatiſſime cerula ꝛ reſpice cecitatẽ meã ꝛ expiar ꝟtutẽ tuaꝫ. q̃ reddis cecis viſũ. ſurdis auditũ. lepꝛoſis mũdationẽ ꝛ mortuis vitã. Tunc cerula tangẽs eiꝰ oculos ait. ſm̃ noſtrã fideꝫ

qua recte credimus in deum aperiantur oculi tui et videas. Quo dicto ceperunt miseri hominis oculi inflari. et tantus dolor invaſit vt vix poſſet digitis ſuis cōprimere ne creparēt. et eiulans corā omībꝫ doluē detexit. et proiciens aureos bono vſus cōſilio proiecit ſe ad pedes Eugelij catholici epiſcopi viri beati. Qui cruce eū ſignans viſuꝫ recepit. Videns rex fidē ſuam et ſe confuſum epiſcopos beatos diverſis cruciatibꝫ laceravit Quo facto ſol obſcuratus eſt et rex a diabolo arreptus dentibus ſuis proprijs ſe laceravit et interijt

Tercia fidei catholice vtilitas, quia ipa deo gratificat. qr ſine fide impoſſibile eſt placere deo. Heb. xj. et Hiere. v. dr. Circūite vias hieruſalē. et ſequit. Si inveneritis querētem fidē, picius ero ei Quarta fidei vtilitas eſt quia ipa a piculo liberat. Nam vt dr Dan. iij. Tres pueri qui ſtatuā aureā quaꝫ nabuchodonoſor rex erexerat nō adoraverunt, pter fidem vnius dei. ideo miſſi ſunt in fornacē ardentē nec tū exuſti. ſꝫ angelus dñi deſcēdit et excuſſit flammā de fornace. et fecit mediuꝫ fornacis quaſi ventū roris flantē. Unde ad Heb. xj. dr. Sancti p fidē vicerunt regna. operati ſunt iuſticiā. adepti ſunt repromiſſiones Quinta vtilitas vere fidei eſt. quia ipa habentē mirificat et miraculis adornat. qr dic ſalvator Mat. xvij. Si habueritis fidē ſic granum ſynapis. i. fervidā: patientē: fortē et humilē, dicetis monti huic trāſi hic et fiet. Un̄ vincenti' in ſpeculo hyſtoriali ſcribit ꝙ anno dñi. M. cc xxv. Caliphus rex tartaroꝝ conat' extirpare xpianos de regno ſuo quia chriſtiani mixtim habitabant cuꝫ paganis. Et vnus conſuluit regi vt eos vinceret ex euangelio. Nam xps deus xpianorū dixit. Si quis xpianus nō heſitaverit et dixerit monti huic tolle te et mitte te in mare fiet ei. Qui cōvocavit omnes chriſtianos et queſivit ſi verba xpi vera ſunt. Reſpondentibꝫ omnibus ꝙ ſic. Statim cōminatus eſt eis ꝙ niſi infra decem dies hoc factis oſtenderēt: omnes perirēt. Tunc epiſcopi convocātes chriſtianos et indicto ieiunio rogaverunt dñm Jhm xpm vt ſuis i neceſſitatibus ſuccurreret. Et revelatuꝫ eſt cuidā epiſcopo viro devoto ꝙ ſutor monoculus dignus eſſet populū de periculo eripere. Qui ex humilitate renuit et ſe peccatorē aſſeruit, tamen ex obedientia ſe pcepto ſubmiſit. Et chriſtiani ex vna parte ſteterunt. et xpi crucem ſecū habuerūt. Et rex Caliphus ex alia parte cū ſuis paratus occidere chriſtianos. Oravit aūt ſutor flexis genibꝫ ne chriſtus chriſtianos necari permitteret. ac vt mons ſe trāſferret. Qd ſtatim factum eſt. Quo viſo rex baptizatus eſt et plures cū eo etc. Sexta fidei vtilitas eſt quia petita impetrat. Ideo dicit beatus Jacobꝫ. j. Poſtulet aūt in fide nihil heſitās. Et ſalvator Joh. xvj. Amen amen dico vobis ſi qd petieritis prēm in noīe meo dabit vobis. Et ad hoc hortat dicens Petite et accipietis. Et ex h̄ habemus magnaꝫ fiduciā impetrandi. Qui vo heſitat non eſtimet ꝙ aliquid accipiat

Septima fidei vtilitas eſt quia finaliter ſalvat, quia dr Mar. vlt. Qui crediderit et baptizatus fuerit ſalvus erit. Debet igitur quilibet corde perfecto credere verbis chriſti remiſſioneꝫ ſuorum peccatorum ac eternam vitā poſſidendā. Ad quā nos pducat dñs noſter Jeſus xps qui cū prē et ſpiritu ſctō vivit et regnat i ſecla ſecloꝝ Amē.

De eadē dñica. xx. poſt penthe:
Sermo. cxvj.

Dominica. xx. poſt penthe.

Erat quidaꝫ regulꝰ cuiꝰ filiꝰ infirmabat capharnaū. hic cum audiſſ; qꝛ Jhs veniret a iudea i galileā: abijt ad eū ⁊ rogabat eū vt deſcenderet ⁊ ſanaret filiū eiꝰ. Joh. iiij. c. ⁊ in euāgelio. In q̄ quidē tria inſinuant̄. ſ.

Primo ſupplicātis ꝯditio
Scḋo ſaluatoris rep̄hēſio
Tertio fidei fructificatio.

Primo nāqꝫ ex euāgelio inſinuat̄ ſupplicātiſ ꝯditio: cū d̄r. Erat q̄dā regulus. Ubi dic̄ Lyra ꝙ iſte nō d̄r regulꝰ a dignitate. qꝛ romani abſtulerāt regnū a iudeis ⁊ i q̄ttuor tetrarchias diuiſerāt ⁊ ſic nō fuit iſte rex ſ; q̄dā nobilis h̄ns ꝑtātē regiā. Pro q̄ ſciendū ꝙ nobilitas ortū habuit a ꝟtutib;. Nā p̄mꝰ rex in iſrael fuit electꝰ qꝛ erat ꝟtuoſus ⁊ humilis. ſ. Saul. de q̄ d̄r. j. Re. xv. Cū eſſes paruulꝰ in ocul' tuis caput in tribubꝫ iſrael factꝰ es. vnxitqꝫ te dn̄s i regē ſup iſrl'. Silr' ſcḋs. ſ. Dauid electꝰ eſt ꝑpter ꝓbitatē. de q̄ dic̄ dn̄s. Inueni viꝝ ꝭm cor meū. ſ. miſericordē. j. Machabe. ij. Dauid in miſericordia ꝯſecutꝰ ē ſedeꝫ regni in ſecula. Hinc Hiero. Ille apḋ deū eſt generoſior q̄ eſt fide deuotior. vita ſanctior. ⁊ ope ꝟtuoſior. Jō nobiles nō ex lōgis tunic' ⁊ manic' cogſcūt̄ ſ; ex ꝟtutib;. qꝛ dic̄ Areſto. x. politicoꝝ. Uirtus ⁊ malicia determināt nobiles ⁊ ignobiles. Et di. xl. Nos. Nobilitas moꝝ plus ornat q̄ꝫ ꝓgenitoꝝ. Jō prauos morib; iudeos ſe de genere abraam iactitantes rep̄hendit xp̄s dicens Joh. viij. Si filij abrae eſt' opa abrae facite. Unde iſte nobilis ſupplicabat ꝓ filij ſui ſanatione vt deſcenderet de chana galilee vbi tunc erat et ſanaret filium eius: incipiebat em̄ mori Secundo ex euangelio inſinuatur ſaluatoris rep̄henſio cū d̄r. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia videritis nō creditis. nō em̄ rep̄hendit eum de petitione ſalut' filij ſui ſed de defectu fidei. Hinc Gregoriꝰ i omel'. Memēto te quid petijt. ⁊ aperte cognoſcetis quia in fide dubitauit. popoſcit nāqꝫ vt deſcenderet ⁊ ſanaret filium eius. corporalē ergo preſentiaꝫ querebat qui ꝑ ſpm̄ nuſq̄ꝫ deerat. minus itaqꝫ i illo credidit quē non putauit ſalutē dare poſſe niſi p̄ns eſſ; ⁊ corpore. Hec ille. S; qꝛ ex deuotōe repetit petitionē ſuaꝫ dicēs. Dn̄e deſcende priuſq̄ꝫ moriat̄ filius meꝰ. ideo exauditur a xp̄o. Un̄ ſequit̄. Dicit ei ieſus. Uade filius tuꝰ viuit Nō em̄ iuit xp̄s corporaliter vt amoueret ab eo falſaꝫ eſtimationē qua putabat poſſe ſanare corpali p̄ntia tm̄ Tertio ex p̄ſenti euangelio inſinuat̄ fidei fructificatio cum d̄r Credidit homo ꝭmoni quem dixit illi ieſus. quia fides req̄rit̄ ad obtinendū dei beneficia. ⁊ ibat. Jam autem eo deſcēdente occurrerūt ei ſerui ⁊ nūciauerūt dicētes. qꝛ filiꝰ eiꝰ viueret. Interrogabat aūt horā ab eis in qua meliꝰ habuerat. ⁊ dixerūt. qꝛ heri hora ſeptima reliquit eū febris. Cognouit pater qꝛ illa hora eſſet in qua dixerat ihs. Filius tuꝰ viuit. ⁊ credidit ipe ⁊ domus eius tota. Ad h̄ em̄ factum eſt iſtud miraculū vt iſte regulꝰ gētilis cum familia ſua crederet in xp̄m. Ecce q̄nta eſt orōnis ⁊ fidei efficacia. ideo xp̄s dn̄s voluit vt ſua bn̄ficia petēdo obtineamus. dicendo Luc. xj. Oīs qui petit accipit. De qua etiam dedit formā petendi dicēs Math. vj. Cum oratis dicite. Pater noſter. Un̄ ď ipa ſanctiſſima dn̄ica orōne tria notemꝰ ſalutaria documenta in h̄ ꝭmone declaranda. ſ.

Primū dn̄ice orōis cōmendatōeꝫ.
Scḋm ꝯtēte petitōis declaratōem
Tertiū obtinēde affectōis ꝯcluſiōꝫ.

Primū ſiqdē documētū d̄ dn̄ica orō/ ne q̄ cōfidim⁹ deſiderata obtinere de/ clarem⁹ ipi⁹ dn̄ice orōnis cōmēdatōꝫ q̄ q̄dē cōmēdat̄ ſpēalr̄ a trib⁹.ſ.

Primo ab auctoris dignitate.

Secūdo ab orōnis breuitate.

Tertio a captāde beniuolētie rōna bilitate.

P Prio inq̄ꝫ dn̄ica orō cōmēdat̄ ab auctoris xp̄i dignitate q̄ eā cōpoſuit ꝓprio ſuo ſctiſſimo ore di. Mat.vj. Cū orat̄ dicite Pr̄ nr̄. Ex q̄ apparet manifeſte ꝙ nec ſapiēti⁹ nec feruēti⁹ nec vtili⁹ nec ſalubri⁹ potuit ab alio hui⁹ orōnis forma cōponi. Fecit ꝟo xp̄s rex angeloꝝ illā ꝓprio ore ꝓpter tria. Prio vicꝫ vt huic orōni ad/ hibeat̄ maḡ reuerētia. Un̄ Aug. Maxima ab oīb⁹ reuerētia dn̄ice orōni exhibēda ē q̄r ab ipo ſūmo doctore facta vn̄ ab oīb⁹ ſciri debet. ꝓpterea ſi veſti/ mēto xp̄i qd̄ corp⁹ exteri⁹ texit tāta re/ uerētia exhibet̄ qd̄ tn̄ mortuū ē. quāta debet̄ huic ſacre orōni q̄ d̄ corde xp̄i exiuit z viuit. dicēte Ap̄lo Heb.iiij. Uiu⁹ ē ſmo dei z efficax. Scd̄o xp̄s eā fec̄ ꝓ/ prio ore vt adhibeat̄ maior diligētia: ſcꝫ in dicēdo illā: ruminādo z audiendo cū ſit mire ꝟtutis z altitudinis: ac altiſſimi filij dei ꝯtineat volūtatē bn̄/ placitā. Un̄ Cypan⁹. Amica z famili/ aris ē illa oratio dn̄i de ſuo rogare. Et Chryſ. O ꝗꝫ fidelis z beata hec orō eſt cui⁹ ordinē nob̄ doctor vite ac magr̄ celeſtis inſtituit. Tertio xp̄s hāc orōnēꝫ ꝓprio ore inſtituit vt adhibeat̄ maior ꝯfidētia. Cū em̄ miſicors ſit z iuſt⁹ exaudire nō debet niſi in his q̄ ad ſuum ſpectāt honorē z noſtrā ſalutē. Hec autē neſcim⁹ niſi iſtruamur ab ipo. Propterea nec q̄s poſſit dicere. dn̄s me⁹ exaudiret ſi ſcirē orare. q̄r xp̄s cū iuramēto ꝓmiſit Joh.xvj. Amē amē dico vob̄ ſi q̄d petieritis patreꝫ in noīe meo da/ bit vob̄. Docuit igit̄ nos modū petendi p ſe. nō em̄ ſctō petro dixit. doceat fideles orare nec alicui āgelo. ſꝫ p ſe docuit. iō poſtulet ī fide q̄libet nihil heſitās. q̄ aūt heſitat n̄ eſtimet ꝙ aliq̄d accipiat. q̄r tal̄ nō credit xp̄o. Secūdo q̄ꝫ orō dn̄ica ꝯmēdat̄ ab orōnis breuitate. q̄r dn̄s ieſus ipaꝫ fec̄ valde breuē iuxta illd̄ Ro.ix. Uerbū breuiatū faciet dn̄s ſup oēꝫ trā. qd̄ fec̄ triplici rōne.

Primo ꝓ faciliori recordatōe.

Secūdo ꝓ clariori cognitiōe.

Tertio ꝓ feruētiori deuotiōe.

Primo fecit eā xp̄s ſic breuē ꝓ faciliori recordatōe. z h̄ q̄ ad mēoriā: vt.ſ. hō faciliter addiſcat doctrinā ſalutis ſue atq̄ꝫ inexcuſabilis ſit de ei⁹ ignorātia. Hinc Aug. Pauc̄ ꝟbis multiplices res cōphēdit: vt ſic cito ſimplicitas fi/ dei ſufficiētiā ſalutis ſue addiſceret. et prudētia ingenioſoꝝ ꝓfunditate my/ ſterioꝝ ſtuperet. q̄r q̄cq̄d ē petibile in iſtis ſeptē petitiōib⁹ ꝯtinet̄. Qd̄ q̄dē ſic patet. Oē ei petibile aut ē ꝓ bonis adi/ piſcēdis: aut ē ꝓ malis amouēdis: aut ad ꝯfirmationē vtriuſq̄ꝫ. Primo ſi eſt ꝓ bonis adipiſcēdis ꝓ nobis z ꝓ alijs aut ē bonū glie: aut ē bonū gr̄e: aut eſt bonū nature ad qd̄ reducit̄ bonū for/ tune. Primo em̄ petim⁹ bonū glorie. ibi. Sāctificet̄ nomē tuū. Sꝫ q̄r bꝫ tudo dupl'r d̄r. Uno mō obiectiue.ſ. ipa bonitas diuia ī ſeipa p cuius fruitionē efficimur bt̄i quā petim⁹ dicētes. Sāctificet̄ nomē tuū.i. ſanctitas q̄ ei eternalr̄ ineſt reluceat amplius ī creaturi. Alio mō ē btītudo dicta for/ malr̄ q̄ ē act⁹ ꝑfecte ꝯiūgēs d̄o.ſ. viſio z fruitio. z h̄ petim⁹ dicētes. Adueniat regnū tuū. Secūdo bonū gr̄e ibi. Fiat voluntas tua ſicut in celo z in terra. Tertio bonū nature. ibi. Panē noſtꝝ q̄tidianū da nobis hodie. Secūdo petit̄ ꝓ malis amouendis p ſe z ꝓ alijs. Eſt autē malū triplex. q̄ddā ē ꝓteritū:

quoddā pſens. ꝛ quoddā futuꝝ. Pre
teritū malū petim⁹ amoueri in dimiſ
ſione debitoꝝ. ibi. Et dimitte nobis de
bita noſtra ſicut ꝛ nos dimittimuſ ꝛc̄.
Secūdū petimus amoueri, ibi Et ne
nos inducas in tētationē. Tertiū ibi
Sed libera noſ a malo. Tertio ad cō
firmationē boni adepti ꝛ mali amoti
ꝑ nobis ꝛ ꝑ alijs dicim⁹ vltimū cum
dicim⁹. Amen. qđ eſt v̄bū optatiuū re
ſpectu p̄cedētiū. i. fiat. Et ſic qđ p̄mo ē
petendū p̄mo petit̄ q̄n ꝛ bonū neceſſa
riū obtinet̄ ꝛ malū amouet̄. Penſate
igit̄ fratres chariſſimi q̄ꝫ magna ꝛ mľ
ta ſunt ſacramēta i dn̄ica oīone a xp̄o
tā breuit̄ iſtituta vt nihil deſit i ea qđ
noſtra neceſſitas petit. Vn̄ Aug. Que
cūqꝫ alia v̄ba in oīone dicamuſ nihil
aliud dicim⁹ q̄ꝫ qđ in illa oīone poſi
tū ē ſi recte ꝛ ꝯgruēter oram⁹. Scđo
xp̄s dn̄s hāc oīonē dn̄icā voluit tam
breuem inſtituere ꝑ clariori cognitōe
ꝛ hoc q̄ ad intelligētiā. Facili⁹ em̄ itel
ligunt̄ a ſimplicib⁹ breuia q̄ꝫ ꝑlixa ꝛ i
uoluta. Vn̄ dn̄s cū doceret qđ ſit glo
ria ſempiterna totū illud ſacramētuꝫ
breuitate cōp̄hēdit di. Joh. xvij. Hec ē
vita eterna vt cognoſcāt te ſolū deū ve
rū ꝛ quē miſiſti ieſum xp̄m. Tertio
xp̄s de⁹ noſter breuem inſtituit orati
onē ꝑ feruētiori deuotiōe. ꝛ h̄ q̄ ad vo
luntatē. plerūqꝫ em̄ ꝑ oīonis ꝑlixitatē
deuotio impedit̄. propterea dixit dn̄s
Matth. vj. Orātes autē nolite mľtuꝫ
loq̄. Hinc Aug⁹. Abſit ab oratōe mul
ta locutio. ſꝫ nō deſit multa deuotio ſꝫ
feruēs ꝑſeueret intētio. Tertio deni
qꝫ ipa dn̄ica oīo cōmēdat̄ a captande
beniuolētie rōnabilitate. ſicut em̄ ho
mines petituri aliq̄d ab aliq̄ p̄us pre
mittūt ipius cōmēdationē vt capta be
niuolentia facilius impetrēt: ita fit in
iſta dn̄ica oratiōe. In qua beniuolen
tia captat̄ ex triplici ꝑte. ſ.

Primo ex ꝑte rogati.
Secūdo ex ꝑte rogantis.
Tertio ex ꝑte ſitus rogati.

Primo itaqꝫ beniuolētia captat̄ ex ꝑ
te rogati cū dr̄. Pater. Docꝫ etem̄ xp̄s
quō facili⁹ poſſim⁹ patris aurē beni
uolam inclinare cū dicere docet pat̄.
vt recolamus q̄ de⁹ eſt pater. Primo
ratiōe creatiōis. Secūdo ratiōe redē
ptiōis. Tertio rōne glorificatōis. Pri
mo igr̄ recolam⁹ q̄ de⁹ ē pater ratōe
creatōis. Fecit em̄ hoīem ad imagineꝫ
ꝛ ſilitudinē ſuā. Deut. xxxij. Nūq̄d nō
ip̄e eſt pater tu⁹ q̄ poſſedit te fecit ꝛ cre
auit. g̊ debem⁹ patrē noſtrū creatoreꝫ
honorare. iuxta illud Malach. j. Si
ego pater vbi ē honor me⁹. Secundo
recolam⁹ q̄ ip̄e ē pater rōne redēptio
nis. de q̄ Joh. iij. Sic de⁹ dilexit mun
dū vt vnigenitū ſuū daret. Nā ꝑ fideꝫ
efficimur filij dei. Joh. j. Quotq̊t autē
receperūt eū dedit eis ptātē filios dei
fieri. Et Roma. viij. Accepiſtis ſpiri
tum adoptionis filioꝝ dei in quo cla
mam⁹ Abba pater. Ex hoc cogitem⁹
nobis maiorē gratiā exhibitā q̄ꝫ anti
q̄tus. Hinc Ps. Nō fecit taliter omi
natiōi. Et Aug. in ſmōe dn̄i in monte
ait. Multa q̄dē dicta ſunt in laudem
nūq̄ꝫ tamē inuenit̄ p̄ceptū populo iſ
raelitico vt diceret Pater noſter ſꝫ eſt
eis iſinuat⁹ dn̄s tāq̄ꝫ ſeruis. Sꝫ popu
lo xp̄iano dic̄ dn̄s ill' Hiere. iij. Sal
tē amodo voca me pater me⁹ es. q. d.
antiq̄tus vocauerūt me dn̄m i ſignū
timoris. ſꝫ mō in nouo teſtamēto vo
ca me pater in ſignū amoris. Et ideo
licet ip̄e ſit ver⁹ dn̄s ꝛ deus nr̄. tn̄ ma
gis voluit vocari pater vt amore ei ſ
uirem⁹ q̄ꝫ timore. ꝛ vt fiducialiter om
ne neceſſarium peteremus. Vn̄ Chry
ſoſto. ſuper Matth. Patrē ſe magis
dici voluit q̄ꝫ dominuꝫ vt nobis ma
gnam fiduciam daret ad petenduꝫ. ꝛ

ſpem largā ad impetrandū. q2 ſerui nō ſemꝑ qđ petūt impetrāt. ſʒ de filijs dicit dñs Eſa. xlix. Nunqd obliuiſci pōt mulier infantē ſuū vt nō miſereaꝛ filio vteri ſui. ꝛ ſi illa oblita fuerit ego tñ nō obliuiſcar tui. Jō dicit Chryſo. Tanti muneris grām ꝯſecuti ſumus vt non ſolū ſerui ſʒ filij efficeremur. quaſi filij agere debem⁹. id qđ nos eſſe dicimur ſpeciali actu ꝓbem⁹. Tertio q2 recolamus ꝙ ipſe ſit futur⁹ pr̄ rōne glificationis. q2 oīm electoꝝ pater erit ī eterna beatitudine vbi videbim⁹ euʒ facie ad faciē. De quo ad Gal. iiij. Jtaqʒ iaʒ nō eſt ſeruus ſed fili⁹. ꝙ ſi filius et heres ꝑ deū. Pō. Glia hec eſt oīb3 ſanctis eius. Scđo etiā in hac orōe beniuolētia captaꝛ ex ꝑte rogātis cū dr̄. noſter. qđ melius dr̄ qͣʒ meus qnqʒ rōnibus. Primo rōne inductōis amoris. per h̄ em̄ qđ dicimus noſter inuitamur ad amorē fraternitatis. vt quilibet ꝓ alio quaſi ꝓ ſe oret. Jac. vlt. Orate ꝓ inuicem vt ſaluemini. Nā orō quāto eſt communior tāto eſt deo acceptior. Jō magiſter celeſtis xp̄s voluit vt nullus ꝓ ſe tm̄modo oraret ſed pro ſe et ꝓ alijs Scđo dicim⁹ noſter rōe elatōis repſſionis. Nam ꝑ hoc qđ dicim⁹ noſter inuitamur ad hūilitatē vt nemo de nobilitate generis extollaꝛ. oēs em̄ filij dei ſumus. Vñ Malach. ij. Nūquid nō pater vnus oīm noſtꝝ. nūqd nō deus vn⁹ creauit nos. quare ꝗ vnuſqſqʒ deſpicit frēm ſuū. Tertio dicim⁹ noſter ratione pacis. Quia ꝑ hoc inuitamur ad ꝯcordiā. Nō em̄ debet iurgiū ꝛ contentio inter fratres eſſe. Gen. xiij. Nō queſo ſit iurgiū inter me ꝛ te. frēs eniʒ ſumus. Quarto dicimus noſter rōne ſubuentiōis. ꝑ hoc em̄ inuitamur ad ſubueniendū ꝓximo. Juxta illđ Prouerb. xviij. Frater qui iuuatur a fratre quaſi firma ciuitas. Quinto dicimus noſter melius qͣʒ meus ratione inequalitatis. vt oſtēdatur ꝙ nō vni⁹ ſʒ multorum eſt pater. ꝑus ei erat pater vnius ſcʒ chriſti ab eterno. poſtea vero factus eſt ex tempore pater multoꝝ per gratiā. quā differentiā innuit chriſtus Joh. xx. dicēs. Aſcendo ad pr̄em meū ꝛ pr̄em veſtꝝ. Tertio q2 in hac ſancta oratione dñica beniuolētia captaꝛ ex ꝑte ſitus rogati: cum dr̄. q̄ es in cel. Ubi laudaꝛ diuina maieſtas. nō em̄ dr̄ qui es in terra. nec qui es vbiqʒ. nec qui es ſuꝑ oēs celos. nec qui es ī celo. ſed qui es in celis. cuʒ hec oīa vere dicerenꝛ de deo Sed melius ſic dicitur Primo igiꝛ nō dr̄. qui es in terra ſed ī celis vt ſciāt xp̄iani ſe habere patreʒ celeſtem. ꝛ erubeſcāt ſe terrenis reb3 ſuffocare qui patrē habēt in celis. Scđo nō diciꝛ qui es vbiqʒ ne inani mēte diuagētur ad inepta: quinpotius q̄rāt celeſtia. Tertio non dicitur qui es ſuꝑ oēs celos ne quis intelligeret deuʒ excluſum a celeſtibus. Hinc Gregor. Deus eſt intra oīa nō incluſus. extra oīa nō excluſus. infra oīa nō depſſus ſuꝑ oīa nō elatus. Quarto nō diciꝛ in celo ſed in celis vt oñdaꝛ eius poteſtas ad omnia extēdi. j. ad Thimo. vj. Eſt ſolus potens rex regum ꝛ dominus dominantiū. Debem⁹ igiꝛ mentē eleuare in celū dum oram⁹. q2 vt dicit Jacob. j. c. Oē datū optimū ꝛ oē donū perfectū deſurſum eſt. Unde in dñica oratiōe captamus beniuolentiam cū ꝑmittimus petitiōib3. Paꝛ noſter qui es in celis. Ex quibus in deo laudamus tria. Primo dei bonitateʒ cum dicim⁹ pr̄. Scđo eius charitateʒ ſubdendo nr̄. Tertio ei⁹ maieſtatē dicendo. q̄ es in cel. Jn ꝑmo cor hoīs cōfortaꝛ dicēdo pr̄. Jn ſcđo dilataꝛ: cū diciꝛ noſter. Jn tertio eleuaꝛ cū diciꝛ. qui es in celis. Ecce patet quāta ſapientie

profunditate hāc orōnem fecit chriſt⁹. Q Scdm documētū notem⁹ ↄtente petitōis declaratōz. Nā in ipa ſeptē ſūt petitiōes ad īpetrāda ſeptiformia ſpūſſcti dona ꝛ excludenda ſeptē vicia capitalia. Pria igiẛ petitio ē. ſctificetur nomē tuū. Sꝫ quō hec petitio itelligaẛ. nūqd nō ē ſctm̄ dñi dei nomē vt a nob ſanctificeẛ. Sed ſciēdū eſt ꝙ q̄ttuor modis de⁹ ſanctificatur a nobis Prio ꝑ glificatōz. Vn̄ Chryſ. ī omel. Scrificeẛ nomē tuū. i. ita nos fac viuere vt ꝑ nos te magnificent ꝛ glificent vniuerſa. Et ſubdit. Digna eſt añ deū depcātꝭ orō nihil petere añ pris gl'iaz. ſꝫ oīa ei⁹ laudi exponere Scdo modo de⁹ ſanctificaẛ a nob ꝑ cognitōz. Hinc Augu. in ſmone dñi in mōte ait. Nō petiẛ ꝙ nomē dei ī ſe ſanctificeẛ. i. nomē dei in ſe ſit ſanctū. ſꝫ petiẛ vt ſanctū ab hoīb habeaẛ. i. ita īnoteſcat in nob vt cognoſcaẛ ſanctū ꝛ nō eſtimeẛ aliquid ſancti⁹. Tertio nomē dei ſanctificaẛ ꝑ ↄformationē. tūc em̄ in nob nomē dei ſanctificam⁹ qñ ſciētes eū ſanctū timemus ꝛ ſolicite vigilam⁹ ne forte ꝑ mala opa noīs ei⁹ ſanctitatē violem⁹ ī nobis. ſicut q̄ ꝑclara veſte indut⁹ ēfugit oēm ſordidā rē ne ꝑdat grām cādoris ei⁹. ſic q̄ induit xp̄m ad Gal'. iij. ſolicit⁹ debet eſſe ne ↄtaminet eum. Quarto nomē dñi ſanctificaẛ a nob ꝑ purgationem. Vn̄ Cypanus dicit. Quotidie depcamur vt ſctificemur op⁹ em̄ ē nobis ↄtinua ſctificatōe. ꝛ q̄ q̄tidie delinq̄mus delicta nr̄a aſſidua ſctificatiōe purgem⁹. q2 hec ē volūtas dei ſanctificatio nr̄a. Nomen ṽo dei qd̄ ſctificari petim⁹ eſt ei⁹ eſſentia. qd̄ ī ſe ſp eſt ſctm̄ iuxta illud Exo. iij. dixit dñs ad moyſen. Si q̄ſierint nomē meū dicas: qui eſt miſit me ad vos. Nā in eſſe diuino nihil eſt p̄teritū vel futuꝝ ſic in eē nr̄o Hinc Chryſ. Nō petitur vt nomē dei ſanctificeẛ ab hoīe eo ꝙ ī ſe ē ſanctum ꝛ ſanctificat oēs. ſꝫ petiẛ vt qd̄ eſt ſctm̄ in ſe: ſanctificeẛ in nob. Scda petitio orōis dñice ē. Adueniat regnū tuū in qua nō petim⁹ vt altitudinē celi inclinet ad nos ipiꝗ ī mortali corpe ingrediamur. q2 ſic null⁹ ſctōꝝ fuiſſet exaudit⁹. Vn̄ regnū dei ē triplex qd̄ petimus aduenire. ſ. Primū regnū ↄſcie. Scdm regnū eccl'ie. Tertiū regnum gl'ie. Primo petim⁹ aduenire regnuꝫ ↄſcietie cū dicim⁹. Adueniat regnū tuum. repareẛ ↄſcia nr̄a ṽtutib excluſis vicijs vt in ea regnes amore iuſticia ꝛ patiētia. ꝛ ſic in nob nō regnet pctūm: ſed tu dirigēdo ꝛ ſtabiliēdo vertibilitatem li. ar. grā tua. De h̄ regno dr̄ Apocal'. j. Feciſti nos deo noſtro regnum. Et dñs dicit Lu. xvij. Regnū dei intra vos eſt. O q̄ꝫ beata. O q̄ꝫ felix illa ↄſcia in qua dñs de⁹ regnat q2 oī laude digna ē. iuxta illud. ij. Chor. j. Gl'ia nr̄a hec eſt teſtimoniū ↄſcie nr̄e. Scdm regnum petim⁹ aduenire regnū eccleſie ꝛ ſic dicim⁹. Adueniat regnum tuū. i. militās eccl'ia ī qua tu regnas ſpualeẛ aduerſus hereticos: gētiles ꝛ falſos xp̄ianos vt ī trāquillitate valeam⁹ tibi ſuire. De hoc regno dicit apl'us ad Ro. xiiij. Nō eſt regnū dei. i. ſctā eccl'ia eſca nec etiam potus. ſꝫ iuſticia: par: ꝛ gaudiū in ſpūſctō. Tertiū regnuꝫ poſtulam⁹ aduenire regnū gl'ie dicētes. Adueniat regnū tuū. i. celeſtis gloria vbi regnas cū beatis eterna felicitate De q̄ Aug. Cū petiẛ aduēt⁹ regni petiẛ aduētus eccl'ie militātis ad triūphātē. h̄ petere a viatorib eſt petere gloriam patrie ī qua de⁹ regnās videbiẛ ſicut ē. Ps. Regnū tuū regnum oīm ſecl'oꝝ.

Tertia petitio ī orōe dñica eſt. Fiat volūtas tua ſic in celo ꝛ ī terra. Tria em̄ vult de⁹ ī nobis fieri. ſ. reformationem nature, multiplicatiōem grātie ꝛ

cōſummationē glie. ꝛ ſm hoc triplicit expōnit hec petitio. Fiat volūtas tua. Pmo ſic. ſicut volūtas tua fit in rōnali vi aīe q̄ ſp dep̄cat ad optia. vij. Ethi. ita etiā fiat in ſenſualitate q̄ ſp concupiſcit mala ꝛ vana. iuxta illō Gal. v. Caro ↄcupiſcit aduerſus ſpū ꝛ ſpūs aduerſus carnē. Scdo mō exponit ſic. fiat volūtas tua ſicut in celo ꝛc. vbi p celū intelligit iuſt⁹ in q̄ q̄eſcit de⁹. p terrā pctōr. i. ſicut tua volūtas fit i iuſto: ita fiat in pctōre vt p̄cepta ipleat: pctā fugiat: ꝛ i grā pſeueret. Vn̄ Hiero. Hac petitōe Fiat volūtas tua: oram⁹ vt libertas nr̄i arbitrij ſociet p grām volūtati diuie. Tercio mō ſic exponit. Fiat volūtas tua ꝛc. nō eſt aliud dicere fiat volūtas tua ſicut q̄ vt fiāt hoīes ſiles angel. vt ſicut volūtas dei ab illis implet. ita etiā hij q̄ ſunt in t̄ra nō ſuā ſed dei faciāt volūtatē. Et ideo ſm Aug. ſicut ab angelis i celis fit dei voluntas. ſic a nob in t̄ris p verā obediētiā mādatoꝝ. Volūtas em̄ dei inotuit nobis p dei p̄cepta. Pro q̄ nota q̄ duplex ē dei volūtas. ſ. volūtas bn̄placiti q̄ vult. ꝛ volūtas ſigni qđ vult. Volūtas beneplaciti eſt et̄na ꝛ imutabil. ꝛ de hac nō itelligit hec petitio. Volūtas vo ſigni id ē qđ vult dr̄ volūtas. ſicut ſigna ire dicunt ira. ꝛ ſigna dilectōis vocant dilectio. ita illud q̄d de⁹ vult dr̄ ei⁹ volūtas. Vn̄ voluntas dei q̄ eſt bn̄placitū dei ſp iplet: aut de nobis: aut a nobis. Hinc Aug. in ench. De hoīe ſp iplet deus ſuam volūtatē. q̄r nihil facit hō de q̄ de⁹ nō opet qđ vult. Nō em̄ vult de⁹ vt peccet hō. Si aūt peccauerit penitenti vult pcere. in pctis vo pſeuerātē punire. De q̄ Anſ. li. Cur de⁹ hō. ponit tale exēplū. Sicut inq̄t hō exiſtēs i terra nō pōt celo nō appropinḡre cū q̄ eſt celo vndiq̄ circūdatus vt ſi ab vna pte diſcedit appropinquat alteri. Sic q̄cq̄d facit hō nō pōt fugere diuinā volūtatē. Quarta petitio in dn̄ica orōne eſt Panē nr̄m q̄tidianū da nob hodie In p̄ſenti em̄ triplici pane maxie indigemus. ſ. p corpe ſolum corpali. p ſpū tm̄ ſpūali. p vtroq̄ ſacrali. Pmo indigemus pane corpali. iō petim⁹ di. Panē nr̄m ꝛc. In q̄ petitiōe q̄cq̄d eſt neceſſariū hūano corpi petit. Sed q̄r dicit Sap. xiiij. Creature facte ſunt in laq̄um pedib⁹ inſipientiū. ideo ne tpalib⁹ abutamur: docet modū petēdi celeſtis magiſter di. Panē nō. ꝛc. In tpalib⁹ plerūq̄ ſolet eſſe ſupfluitas q̄ m̄lti piclitant. ideo Salomō ſic orabat Prouer. xxx. Tm̄ victui meo tribue neceſſaria ne forte ſatiat⁹ alliciar ad negādū. ꝑpterea dr̄: panē. Scdm piculū in tpalibus eſt rapacitas q̄ ex deſiderio ſupfluoꝝ ſeq̄ ſolet. Ideo dicit: noſtrū. non alienū. in q̄ oēm illicitū phibet q̄ſtum. Terciū piculū in tpalib⁹ eſt anxietas. Licet pleriq̄ abſtineant ab illicitis lucris. rari tn̄ fugiūt ſupfluā ſollicitudinem. Ideo dr̄ in petitione: q̄tidianum. nō ad multos annos in horreis ꝛ cellarijs: de q̄ m̄lti paupes poſſent viuere: cū eis ſupflua debeant. Quotidianus panis dici pt q̄cq̄d p loco ꝛ tpe diſcreta ſollicitudo reſeruat. Quartū piculum in tpalib⁹ ſolet euenire arrogātia. multi em̄ diuitias aſcribunt ꝓprio labori: induſtrie: vl ſollicitudini. ꝛ indegl'iantes obliuiſcunt illas a deo ſuſcepiſſe. Ideo dr̄ in orōne. Da inq̄t tāq̄ tuū q̄ das eſcā oī carni. Quintū piculū ex tpaliū copia ſolet euenire tenacitas q̄ q̄dē ex p̄cedenti arrogātia ortum habet. Cū em̄ diuitias ſuas ſibi attribuit. iō diminutio ſubſtantie q̄ſi exinanitio aīe ſue. ꝓptea dr̄ in orōne. Da nobis. nō mihi. Vn̄ diſ. xlvij. c. ſicut. Eſurientiū panis eſt quē tu detines. nudorū veſtimentū eſt qđ tu recludis. miſe

roꝝ redēptio eſt pecunia quā tu in ter/
ra abſcōdis. Sextū piculū ex tꝑaliuꝫ
copia eſt īmoꝛtalitas.qdā nāqꝫ ſic nū/
q̄ꝫ moꝛi vellent: ita ſe imoꝛtales exiſti/
māt.et ideo toto affectu terrenis īherēt
⁊ hoc miſerū ſeculū ꝯſtituūt ꝑadiſum.
ꝓpterea ne hoc fiat dꝛ in oꝛōne: hodie.
q̄ſi dicat xp̄s. Petite q̄ neceſſaria ſunt
ad p̄ſens tp̄s.qꝛ neſcit̄ qd vob ſupuen
tura pariat dies.Scḋo indigemꝰ pa/
ne ſpūali q̄ꝫtum ad aīam q̄ eſt ꝟbū dī.
de q̄ Math.iiij.Non in ſolo pane vi/
uit hō ſed in oī verbo q̄d ꝓcedit de oꝛe
dei. Joh.viij.Qui ex deo ē ꝟba dei au/
dit.Tercio indigemꝰ pane ſacramēta
li q̄ ad coꝛpꝰ ⁊ aīam.hūc ꝟo petimus
Math.vj.dī. Panē nr̄m ſupſubſtan
tialē da nob hodie. de q̄ Joh.vj. Qui
mādueauerit ex hoc pane viuet in eter
nū ⁊c̄. Quinta petitio in oꝛōne dn̄ica.
Et dimitte nob debita nr̄a ſic̄ ⁊ nos di
mittimꝰ debitoꝛibꝫ noſtr̄. Ubi debita
dicunt̄ pctā. qꝛ ſic̄ debituꝫ obligat ad
ſolutionē:ita pctm̄ ad penā.⁊ iō mani
feſtā dānatōis ſniaꝫ p̄cant̄ ſibi odioſi:
iniurioſi:vindicatiui.vn̄ Cyp̄anꝰ.Ex/
cuſatio tibi nulla eſt in die iudicij cuꝫ
ſc̄m tuā ſniam iudicer̄.⁊ qđ fecer̄ h̄ ip̄e
petier̄.Ergo q̄libet reſpiciat coꝛ ſuū qꝛ
multi ſibi dānatiōeꝫ imp̄cant̄. Quidā
dicūt.Ego dimittā ei. ſed deꝰ videat et
iudicet.q̇dā ꝟo dicūt.Deꝰ parcat ei.ſed
adhuc in h̄ mūdo appareat pctm̄ eiꝰ.
et tales male oꝛāt.Sexta petitio ī dn̄i
ca oꝛōne.Et ne nos inducas in tēpta/
tionē.Nō eīm oꝛamꝰ: ne ꝑmittas nob
fieri tēptatiōes.qđ eſſet euacuatio me/
ritoꝝ.Nec dicimꝰ:dimitte ī nos tēpta
tiones.q̄d eſſet p̄ſumptio meritoꝝ.ſed
dicimꝰ.Et ne nos inducas.i.nō ꝑmit
tas nos ruere in tēptationeꝫ.ꝑmittere
dei eſt nō p̄cauere ab eis. Septima pe
titio in dn̄ica oꝛōne.Sed libera nos a
malo.ſ.pctī.a malo diaboli.a malo
ſupplicij.a malo inferni.q̄a dꝛ Sap̄.
xvj.Tu es q̄ liberas ab oī malo. ⁊ iaꝫ
nihil remanet q̄d vltra h̄ debeat poſtu
lari.ſed ibi termīat̄ oīs petitio. Ter
ciū documentū declaremꝰ obtinēde af
fectiōis ꝯcluſionē.cū dꝛ.Amē.q̄d eſt q̄/
dā ꝯcluſio ⁊ ſignaculuꝫ dn̄ice oꝛōis.et
amē.i.fidelit̄ ⁊ vere dent̄ petita.Q, ꝟo
in fine ponimus amen. rō eſt.q̄a dn̄s
ieſus q̄ eſt veritas ⁊ vita ponit in p̄nci
pio ſnīe.vt patet Joh.vj.⁊ in alijs loc̄
Sed diſcipulꝰ ſeq̄ns mgr̄m debet po
nere ī fine.ſicut Apoc̄.j. Plāgēt ſe ſuꝑ
eum ⁊c̄.etiam Amen.

Dominica.xxj.poſt Penthe.

Sermo.cxvij.

Imile eſt re

ſ gnū celoꝝ homī regi q̄ volu
it rationē ponere cū ſeruis ſu
is Math.xviij.⁊ in euangelio.Uerba
ſunt pij̄ſſimi redēptoꝛis noſtri ieſu bn̄
dicti:obſtinatos in malis terrētia q̄ le
tant̄ ī malicijs ſuis.neqꝫ arbitrant̄ de
um pctōꝝ ſuoꝝ vltoꝛē:dicētes. Miſe-
ricoꝛs eſt deꝰ:neminē vult ꝑire.⁊ veꝝ ē.
Attamē nō eſt minoꝛ iuſticia q̄ꝫ miſeri
coꝛdia eiꝰ.quod ꝓbare poſſumus tri/
pliciter.ſ.

Primo autoꝛitatibꝫ.
Scḋo rationibꝫ
Tercio reuelationibꝫ.

Primo inquā diuīe iuſticie ſeueritatē
ꝓbare poſſumꝰ autoꝛitatibꝫ q̄ꝛ malo/
rū punitio futura certitudinaliter erit
niſi penituerint.Un̄ p̄mo ꝓbemꝰ au/
toꝛitate ꝓphetica. Dicit̄ eī ꝯtra pctōꝛes.
Deut̄.xxxij.Ignis ſuccēſus eſt in furo
re meo ⁊ ardebit vſqꝫ ad inferni nouiſ/
ſima.Et Job.xxj.Tenēt tympanū ⁊ cy
tharā ducūt ī bōis dies ſuos ⁊ ī pūcto
ad inferna deſcēdūt. Scḋo autoꝛitate
ap̄lica.dīc eī ap̄ls.Oēſ ſtabiꝰ ān tribu
nal xp̄i vt referat vnuſq̄ſqꝫ ꝓut geſſit

in corpe ſiue bonū ſiue malū .et.j.Cho rin.iij.Unuſquiſq₃ ꝓpriā mercedē acci piet ſm ſuū laborē. Tercio h idē ꝓbe/ mus autoritate eccl'iaſtica .Dī eīn ex/ tra de ſūma trini.ꝛ fi.catho.c.Firmiter credimus ꝛ ſimpl'r confitemur. Et in/ fra. Uētur⁹ eſt in fine ſeculi iudicatur⁹ viuos ꝛ mortuos .ꝛ redditur⁹ ſingul' ſm opa ſua. Et Aug.j.de ciui. dei .ca. viij.dic. Placuit diuie ꝓuidētie ꝑpare i poſtey bona iuſt' qb₉ nō fruēt iniuſti ꝛ mala impijs qb₉ nō cruciabūt iuſti. Que oīa ipa ꝟitas ꝯfirmat dī .Uolu/ it rōem ponere cū ſuis ſuis. Quid igr̄ meli⁹ de h negocio tā arduo cogitabiſ niſi vt regiſtꝝ tuū ſic ordīes vt d oīb₉ tibi ꝯmiſſis rūdere valeas abſq₃ dam nō.q2 ſi ꝯuict⁹ fuerꝭ et̄nal'r traderꝭ tor/ toribꝫ ad exigendū debita. Scđo di uine iuſticie ſeueritatē ꝓbem⁹ rōib₉ .et ꝑmo rōe diuie potētie. plerīq₃ deū eſti māt impotētē ad puniēdū ex q̄ diſſiſac ſic dr̄ de antixpo. Auferēt iudicia a fa/ cie eius.ꝛ ſeq̄t.Dixit in corde ſuo.obli/ tus eſt de⁹ auertit faciē ſuā ne videat i finē. Sz ꝑfecto oīpotēs de⁹ vt oſtēdat ſuā oīpotētiā terribilit̄ punit etiā i hac vita.ſic Adā expulit de ꝑadiſo ꝛ hoīes deleuit diluuio.ꝛ certe terribili⁹ puni/ et i vita futura:ſicut diuitē epulonem Lu.xvj.q ſepult⁹ ē eternal'r i inferno. ꝑs .Tu tribil' es ꝛ qs reſiſtet tibi.q .d. null⁹.Scđo h idē ꝓbat̄ rōe diuīe ſapīe Nā diuia miſcđia ſic ordīauit vniuer ſū vt ſua miſcđia ꝛ iuſticia i et̄nū relu/ ceat ſ₃ ei⁹ miſcđia ī electꝭ i celo i eternū relucet. Jō ꝯſeq̄ns eſt vt etiā ei⁹ iuſticia in et̄nū reluceat in inferno i damnatꝭ. Sic videm⁹ q̄ glīa regꝭ nō tm̄ relucet in palacio ſed etiā in patibulo. Hic ꝓ/ uer.v. Iniq̄tates ſue capiēt impium et funibꝫ pctōꝝ ſuoꝝ ꝯſtringet̄. Tercio idē ꝑtꝫ rōe diuie bonitatis q intantū eſt bon⁹ q̄ nullo mō pōt pati malū inul

tum. Unde dr̄ diſt.lxxxvj.c. Facientis. Jlle inq̄t ꝓbat ſe odiſſe vicia q ꝯdēnat errores Tercio ſeueritatē diuie iuſti cie ꝓbem⁹ reuelatōib₉ q̄ſi inumerꝭ :ſic ſcribit Cyrill⁹ d ſuo nepote.ꝛ b . Gre. ī iiij.dial'.d pl'ib₉ quos diuia iuſticia et̄ naliter ꝯdēnauit puniēdos ex q̄ ſaluta ria monita noſtri ſaluatoriſ ꝯtēpſerūt ac ſuis ꝓximis indulgere noluerūt .iō eos tradidit tortoribꝫ.Dic igit̄. Sil'e ē regnū celoꝝ.i.ſtat⁹ eccl'ie militātꝭ :hoī regi.i.filio dei incarnato regi regum ꝛ dño dñantiū. Jn q̄ q̄dē euāgelio tria inſinuant̄ ſalutaria documenta.ſcꝫ

Primo regis miſeratio in debiti re miſſione.ibi:procidens ſeruus ille ꝛc.

Scđo debitoris ingratitudo i iniu riaꝝ vindicatōe.ibi. egreſſus inue.ꝛc

Tercio ingrati punitio in debiti ſo lutione.ibi.irat⁹ dñs tradidit ꝛc

Primū ſalutare documētū dixi q̄ in/ ſinuat̄ in euāgelio regis miſeratio i re miſſiōe debiti. Licꝫ eīn regꝭ eterni miſe ratio in multis oñdat̄ tñ in p̄ſenti euā gelio maxime oſtendit̄ in pctī remiſſi/ one.q2 dicit̄ q̄ cum rex cepiſſet ratōem ponere oblatus fuit ei vnus ipi⁹ ſeru⁹ qui debebat decē milia talenta :ꝛ cuꝫ nō haberet vnde tantū debitū redderꝫ quia nullus ex ſe pro peccatorū debi/ to deo poteſt ſatiſfacere.ideo iuſſit euꝫ rex vendi ꝛ vxorem ꝛ filios ꝛ omnia q̄ habebat.ꝛ reddi debitū.id ē pro delecta tione carnali ꝛ cupiditate ſententiauit tradendum demonibus. Qui hoc in/ telligens humiliauit ſe coraꝫ rege pro/ cidendo.ꝛ ad ſolam eius petitionē nō ſolū dimiſit:ſed etiam debita omnia gratis ei dimiſit. Cuius quidē dimiſ/ ſiōis peccatorū a deo notat Thomas j.ij.q.xiiij.ar.ij.in corpore queſtionis q̄ tuor cauſas.ſcꝫ

Primo dulcorē diuine miſericordie.
Scđo equitatē diuine iuſticie

Tercio infuſionē diuine grē.
Quarto dolorē iniqtat' cōmiſſe.
℟ Prima igit' cā remiſſiōis pcti a deo eſt dulcor diuie miſcdie. Nā remittit deus debita noſtra ex ſua ineffabili miſcdia licet nos ſm corp' et aiaȝ mereremur vendi diabolo: tn̄ diuina clemētia ſupportat. et ſi tm̄modo nos recognoſcam' et dolcam' ac de cetero cōmittere nō ꝓponam' idulget oia. Un̄ Tren̄.iij. Miſcdie dn̄i q2 nō ſum' cōſumpti. Et Ecci.ij. Pius ē miſericors eſt et remittet pctā in die tribulationis id eſt ꝯtritionis. Ecce em̄ veritas inſinuat q decē milia talēta.i. violatiōes decē preceptoꝝ gratis remittit. vel decē milia talenta.i. decē obligationū trāſgreſſiones remittit: qnq3 ex pte hoīs et qnq3 ex parte dei. Primū igit' talentū ex pte hoīs eſt debitū qd ꝓmiſim' ī baptiſmo et nō reddidim'. vt vicȝ diabolo et pōpis ei' abrenunciarem' ad qd ſumus obligati. Juxta illud pſ. Uouete et reddite dn̄o deo veſtro. Scdm talentū eſt omiſſio multoꝝ bonorum que debuiſſem' facere et obligati obmiſim'. Pſ. Delicta.i. derelicta qs intelliget. q.d. nullus. tam multa ſunt. Terciū talentū eſt cōmiſſio mltoꝝ ſcelerū. et qs poſſet dicere mundus ſum: cū et ille xpi dilect' apl's in pſona oim noſtrū dicit. Si dixerim' q2 pctm̄ nō habemus: noſipſos ſeducim' et veritas nō eſt in nobis. Quartū talentū eſt ꝑmiſſio multoꝝ iniqtatū que non ꝓhibuim'. de qb' pticipes ſum'. ſm illd Rom.j. Nō ſolū q talia agūt ſed etiaȝ q cōſentiūt facientib' digni ſunt morte Quintū talentū eſt abuſio tpis: quod ad ſalutem inqrendā ꝯceſſuȝ ad vanitates et vicia expendimus de quo obligati ad rationem remanemus. Unde Bern̄. Omne tēpus tibi impenſum requiret qliter a te ſit expenſum. Sed ex parte dei ſunt alia quinq3 talēta maioris ponderis qb' obligati remanem'. Primū igit' ē creatio oim tā corpaliū vt corpus viſus auditus zc. q3 ſpūalium vt anima intellectus ratio memoria et bona fortune. vt res tpales q ſūt quedā ſtipendia data ad ſeruiendū huic regi homi chriſto: cuȝ quib' heu mlti ſeruiūt diabolo. Secundū talentū gratiaꝝ inſup largitio quas noſ repulimus ſepe. aut ſi habuim' tn̄ negligēter cū eis egimus. cuȝ tn̄ dicat apl'us. Hortamur vos fratres ne grām dei i vacuū recipiatis. Terciū talentū ē peccatorū remiſſio de qua nos ingrati recidiuauimus. Quartū talentū ē amariſſima chriſti paſſio quā noſ obliti ſumus. licȝ dicat Ecci. xxix. Grām fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris dedit enim animā ſuā ꝓ te. Quintū eſt celeſt' regni ꝓmiſſio quod nō deſiderauim'. nec curare voluimus d ipa noſtra patria qn potius domū ꝑ peccata multa in inferno nobis edificauim'. Notanter dicit decē milia talenta. q2 infinities in his deliqm' ex qb' obligati ſum'. O qs pt de his regi regū xpo rn̄dere. O qs debite poſſit ſe excuſare ꝓpt' aliqd alid op'. Si em̄ dixerimus famelici ſum' non potuimus ieiunare: dicet. Ego. xl. diebuſ et noctib' ieiunaui pro te vt eterna beatitudine ſatiarē. Si vero dices captiuitatē et verbera debebam ſubire niſi hoc feciſſem. dicet chriſtus tuus tibi Ego ligat' et vulneratus fui ꝓpt' te zc. Igit' vt dicit Job. ix. Si cōtendere voluerit ſm ſuā iuſticiā: nō eſt q reſpōdeat vnū ꝓ mille. Sed licȝ de multis obligemur. tamen vt dicit Hiero. Diuinitatis natura clemēs et pia eſt magiſ q3 prona ad indulgendū q3 vindicandum. Secūda cauſa remiſſiōis mltorum peccatorum eſt equitas diuine iuſticie. Nō eī remiſſio peccatorū fit ex

dei miſcdia tm̄ ſed etiā ex iuſticia. quia ſm pſ. Uniuerſe vie dn̄i miſcdia ⁊ veritas. Et ꝙ ex diuina iuſticia pctm̄ remittat̄ patet ꝑ Eſa. c. xxvij. di. Ois inq̄ iſte fruct⁹ iuſticie vt auferat̄ pctm̄. Nā diuīa iuſticia exigit hoc vt ſi hō penitet de cōmiſſis faciēdo q̄d in ſe eſt. i. dimittit pctm̄: dolet de eo: ⁊ ꝯuertit̄ ad deū ꝑ ſpem: remittat̄ ei. Ideo dr̄ Lu. iij Facite dignos fruct⁹ pn̄ie. Dicit em̄ circa h̄ Tho. ſup. iiij. diſ. xv. ar. ij. ꝙ hō debite deo ſatiſfacit qn̄ equalē penā culpe quā cōmiſit ſpōte aſſumit. Et h̄ intelligit̄ in volūtate aut in actōe. In volūtate vt ꝯdignā pn̄iam vellet facere ſi poſſet, ſicut latro iuxta crucē pendens Lu. xxiij. Ubi ſciēdū ꝙ eq̄litas ſatiſfactionis eſt duplex ſm Tho. ſuper. iiij. Una eſt equalitas q̄ntitat̄. ⁊ ſic nullo modo pena ſeu pn̄ia puri hoīs eq̄ri pt̄ offenſe diuīe. ⁊ ſic dic̄ ſaluator Lu. vij Non habētib⁹ vnde redderēt donauit vtriſq₃. Et ſil'r patet de iſto ſeruo regis q̄ nō habuit vn̄ redderet iuſſus fuit venundari. Alia eſt eq̄litas ꝓportiōis. et ſic pctōr pōt ſatiſfacere deo. puta ſi hō facit q̄cq̄d pōt ex pte ſua ſm p̄ceptū dei et auxilio mort̄ ⁊ meriti xp̄i. Nā talis pena accipit q̄ndā infirmitatē in hoīs volūtate. vt ſi viueret in infinitū ſp penitēret. Tercia cā remiſſionis m'torū pctōꝝ eſt infuſio diuīe gr̄e ſeu charitatis ꝑ quā mens deo ꝯiūgit̄. Un̄ ſup illud Lu. vij. Dimiſſa ſunt ei pctā m'ta qm̄ dilexit m'tū: dicit glo. Feruor charitat̄ in ea deſtruxit rubiginem pctōꝝ. Hinc etiā Prouer. x. dr̄. Uniuerſa delicta opit charitas. Infuſionē₃ vo gr̄e neceſſario debet ꝯcomitari aſſenſio li. ar. q₂ dicit Aug⁹. Qui creauit te ſine te non iuſtificabit te ſine te. Quarta cā remiſſiōis pctōꝝ eſt dolor iniq̄tat̄ cōmiſſe ꝑ cordis ꝯtritionē. q₂ dicit Pſ. Cor ꝯtritū ⁊ hūiliatū de⁹ nō deſpicies. Glo. Cōtritio eſt ſacrificiū q̄ pctā ſoluunt̄. Et Orige. dic̄. Quāto ampli⁹ cōpūgimur tāto plus pctōꝝ vincl'a ſoluunt̄. Hinc etiā Hiero. dic̄. Quis ambigit qm̄ meſticia penitēt̄ hoīs oc'los ſibi violent̄ attrahit ſaluatoris. O igitur aīa xp̄i ſanguie redēpta. O mens ſordib⁹ pctōꝝ deturpata ⁊ et'nis penis obligata: nūc curre ad dulcedinē diuine miſcdie. ⁊ ꝓcidens ad pedes ſaluatoris hūiliter iplora gr̄e infuſionē. ⁊ ꝓponas ſm diuīe iuſticie eq̄tatē cū cordis cōtritōe ſatiſfacere. ſcias ꝑ certo ꝙ in lauacro pn̄ie de fonte miſcdie mundaber̄. Quia dicit Bern̄. O felix lauacrū pn̄ie q̄d totiēs valet ad purgandū q̄tiens purgatiōe indiget cor hūanu₃. Nō ſic aūt baptiſmus q̄ ſolū ſemel habet efficaciā. Scdm ſalutare documentū inſinuat̄ in euāgelio debitoris ingratitudo iniuriaꝝ vindicatōne. q̄a dr̄. ꝙ poſtq₃ dn̄s ad ipſi⁹ hūilē ſupplicationē debitū oē dimiſerit ei: egreſſus a facie dn̄i ſui inuenit vnū de cōſeruis ſuis q̄ reſpectu dimiſſi debiti modico ei obligabat̄. ſ. tm̄ centū denarijs. ⁊ tenens ſuffocabat eu₃ di. Redde q̄d debes. Qui ꝓcidēs rogabat ſic̄ ipſe rogauerat dn̄m dicēs. Paciētia₃ habe ī me ⁊ oīa reddā tibi. Ille aūt noluit ſ₃ abijt et miſit in carcere₃ donec redderet. In q̄ ꝑabola ſaluator docuit ꝑrio iniuriam remittere. Alioq̄n ꝯcluſit terribilit̄ dicens. Sic ⁊ pat̄ vester celeſtis faciet vobis ſi non remiſeritis vnuſquiſq₃ fratri. Ad cuius ſententie declaratiōe₃ tres ſaluti vtiles notande ſunt q̄ſtiones. ſcilicet

Prima vtru₃ de iniurijs liceat vindictam ſumere.

Scda vtꝝ iniuriā liceat repellere.

Tercia vtrū iīuriā debeā⁹ remittere

S Prima em̄ queſtio ſaluti vtilis hec eſt. Utꝝ de iniurijs illat̄ liceat ali

cui se vindicare. Ad quā rn̄det Rayne
rius i sū.ti.d̄ iniuria.c.ij.q̄ est distiguē
dū.q2 iniuria aut est diuīa.aut est no/
stra.aut est ꝯtra bonū cōmune.aut est
in deū relata. Prio dico q̄ si iiuria est
directe ꝯ deū tunc est vindicāda. Rō ē
q2 offendit̄ sūmū bonū qd̄ ꝑ oib9 dili/
gere debemus τ ei9 offensam cauere ac
honorē ꝓmouere. Hinc est q̄ saluator
tēptationes sathane patiēter sustinuit
q̄usq3 diuinū honorē sibi vsurpare co/
nat9 fuit.q2 tūc eū redarguit di. Mat.
iiij. Uade dn̄m deum tuū adorabis.
Sil'r moyses Exo.xxxij. vigintitriami
lia hoim fecit occidi ꝓpter idolatriam
vituli aurei. Scd̄a iniuria est nr̄a.i.in
psonā nostrā q̄ tolerata aliqn̄ est ma/
la.aliqn̄ meritoria. Mala est qn̄ vidi/
cans mouet̄ ex odio aut delectat̄ in ta
li vindicta.qd̄ fieri solet frequēter. aut
infert vindictā vltiōis aīo reddēdi ma
lum ꝑ malo. Scd̄o iniuriā vindicare
est bonū τ meritoriū ꝓpter alicui9 ma/
li emēdationē.aut pacē cōitat'.aut iu/
sticie ꝯseruationē.aut diuinū honorē.
si q̄s tn̄ facit hoc qd̄ deus vult deū ho
norat. Ipse aūt dicit Exod.xxij. Male
ficos nō patiar' viuere sup terrā. Exce
ptis his casib9 meli9 est iniuriā ꝓpriā3
patiēter sufferre q̄3 vindictam expetere
q2 dicit Hugo.li.ij.de aīa. Magna
virt9 est si cui nocere potuisti pcas. No
bile genus vindicte est ignoscere victo.
Et Chrys. In ꝓprijs iniurijs patientē
esse laudabile ē.iniurias āt dei dissila/
re ipiū ē. Si igit̄ volum9 filij dī eē debe
mus iiurias remittere.aut si offēdim9
recōciliari. Un̄ qnq3 de caus̄ d̄bemus
ꝓximis idulgere in ꝓprijs iniurijs.sc3
Primo ꝓpter dei honorationē.
Scd̄o ꝓpter dei filiationē.
Tercio ꝓpter venie obtentionē.
Quarto ꝓpter orōnis exauditionē3
Quinto ꝓpt' patientie fructificatōe3

Prio dixi q̄ ꝓprias iniurias remit
tere debem9 ꝓpt' dei honorationē. Non
em̄ par inhonorat̄ de9 qn̄ ꝯ suā volū/
tatē honor sibi debit9 ab aliq̄ vsurpat̄.
Tria ꝟo sunt q̄ de9 sibijpsi reseruauit
Primū est gl'ia. In oī em̄ bono opere
duo sunt.vic3 vtilitas τ gl'iatio.vtilita
tē nobis dedit de9.sed gl'iam sibi reser/
uauit.iuxta illd̄ Esa.xlij. Gl'iam mea3
nō dabo alteri. Qui igit̄ ptem dei vsur
pauerit in bonis opib9 suis gl'iando:
pdet ei9 etiā vtilitatē. Secūdū qd̄ de9 si
bi reseruauit est iudiciū cordis τ secre/
toꝝ.j.Choꝝ.iiij. Nolite an̄ tp̄s iudica
re q̄adusq3 veniat dn̄s. Terciū q̄d de/
us sibi reseruauit ē vidicta. vt nullus
ꝓpriā vindictam liuore vīdicte debeat
vindicare.ſm illud Roma.xij. Mihi
vindictā τ ego retribuā. Et Prouerb.
xx. Non dicas reddā malū ꝑ malo.sed
dn̄s liberabit te. Scd̄o ꝓprias iniu
rias relaxare debemus ꝓpter dei filia
tionē. Tres em̄ sūt ꝟtutes q̄b9 filij dei
efficiūt̄ hoies.sic docuit saluator. Pri
ma est patientia Math.v. Bt̄i pacifi/
ci qm̄ filij dei vocabunt̄. Scd̄a ē mise/
ricordia. Lu.vj. Estote ḡ misericordes
sicut τ pat̄ vr̄ celest' misericors ē. Ter/
cia est dilectio inimicoꝝ. Math.v. Di
ligite inimicos vr̄os et bn̄facite hijs q̄
oderūt vos vt sit' filij patr' vestri q̄ in
celis est. Tercio iniurias debemus re
mittere ꝓpter venie obtentionē.q2 si di
mittimus ꝓximo nostro dimittet nob
deus pctā nr̄a. Un̄ Aug.de ꝟbis apl'i
Unusquisq3 talē indulgentiā acceptu
rus est q̄lem τ ipse dederit ꝓxio. Hinc
τ Petr9 rauen̄. O homo si sine pecca/
to esse nō potes et vis semꝑ dimitti ti/
bi:semꝑ dimitte.q̄tiens em̄ vis tibi di
mitti:totiens tu dimitte. Nam τ petr9
apl'us req̄siuit saluatorem di. Si pec/
cauerit in me frater meus: dimittam
ei vsq3 septies. Saluator ꝟo respōdit

Non dico tibi ſepties: ſed ſeptuagieſſe
pties. Unde legit᷑ q̄ erat quidā miles
qui occidit patrē alterius militis Et il
le volēs vindicare pr̄is homicidiū nū
q̄ȝ potuit illū militē iermē inuenire. ſȝ ſp
armatus incedebat. Accidit aūt in die
paraſceues q̄ idē miles inceſſit nudi/
pes ꝛ ſine armis ob reuerentiā paſſio
nis chriſti. Tunc alius euaginato gla
dio cucurrit ad ipm volēs patris ho/
micidiū vindicare. Tūc ille ꝓſtrauit ſe
ad pedes illi⁹ militis di. Ego humilit᷑
ſupplico vobis ꝓpter illū qui hodie ꝓ
nobis in cruce mortuus eſt. q̄tin⁹ mi/
hi ignoſcatis quicq̄d ꝯtra vos egi occi
dendo patrē. Et ille miles erexit eū ꝛ ꝓ
pter ieſum totū indulſit ei. Et in ſignū
reconciliatōis oſculatus eſt eū. Cum
autē ille in eccleſia cum ceteris oſcula/
ri voluiſſet crucifixū ſicut modus illo
die eſt. tunc Jeſus in cruce amplexat⁹
eſt militē cū brachijs: ꝛ oſculat⁹ eſt eū
coram populo ꝛ vox ab oībꝫ audita ē.
Tu hodie indulſiſti ꝓpter me illi q̄ oc/
cidit patrē tuū ꝛ ego indulgeo tibi ho/
die oīa peccata tua. Et ſic i eo impletū
eſt verbū xp̄i Lu. vj. di. Dimittite ꝛ di/
mittemini. Ecce a pijſſimo xp̄o omibꝫ
hoībꝫ hic optio dat᷑ vt quicūqȝ ꝓximo
hic dimiſerit iniurias illi chriſtus di/
mittat omnia peccata ſua. Quarto
debem⁹ ꝓprias iniurias indulgere ꝓ/
pter oratōnis exauditiōem. Quicunqȝ
noluerit fratri offendēti peccata remit
tere nec ipē debet᷑ veniā petere a deo qꝛ
non obtinebit. ſicut iſte ſeruus regis
qui petenti cōſeruo noluit remittere ſȝ
nec dilatōnem concedere. Jdeo ſtatuit
ſaluator noſter vt nullus debite orare
poſſit prius q̄ȝ ex corde ꝓximo remitte/
ret offenſam dicens Math. vj. Dimit
te nobis debita noſtra ſicut ꝛ nos di/
mittimus debitoribꝫ noſtriſ. Ecce odiū
habens in corde maledictōem petit ſu
per caput eius dicēdo dn̄icā oratiōem
in pſona ꝓpria. Un̄ Aug. Qui n̄ vult
dimittere fratri ſuo nō ſperet oratōnis
effectuȝ. Ratio eſt: qꝛ virus peccati ſcȝ
odiū eſt in vulnere cordis qd̄ ſanari n̄
pōt. nec dei gr̄ia penetrare pōt tale cor.
Juxta illud. j. Joh. iij. Qui odit fratrē
ſuū quō charitas dei eſt in illo. Idem
Qui odit fratrē ſuū homicida ē. Quā/
tūcunqȝ igit᷑ ieiunet homo aut vigilet
oret vel elemoſynā det. ei qui iniuriā re
tinet ad ſalutē non prodeſt. qꝛ dr̄ Eccl'i.
xxxiiij. Dona iniquorū nō approbat al
tiſſimus. Quinto debem⁹ iniuriaȝ
propriā remittere propter patiētie fru
ctificatōem. Non eīn expedit vt te vin/
dices de tuo aduerſario qui tanta bo
na tibi fecit iniuriādo. Nam te ledēdo
verbo vl' facto ſi patienter tuliſti plus
meriti cauſa tibi fuit q̄ȝ ſi dediſſȝ vnuȝ
regnum tēporale. inſup ꝛ penā purga
torij tibi extinxit. ac in dei ꝛ ſanctorum
omniū amiciciā ordinauit. Un̄ Aug⁹
in ſermōe d̄ ſctō Stephano. Per amo
rē inq̄t hoīs inimici efficier᷑ amic⁹ dei
īmo amic⁹ oīm ſctōꝝ. Sic q̄ nūq̄ȝ alī
qua mr̄ in mūdo infantū dilexit filiuȝ
ſuū vnigenitū. ſicut vnuſquiſqȝ ſctōꝝ
ꝛ angelorū te diliget ſi ꝓximo ob amo
rem dei ignoſcas. Tercia iniuria ē cō
tra bonū cōmune. ꝛ talis iniuria non
eſt ſufferēda ſed puniēda p eū cui hoc
competit. qꝛ bonum cōmune preferen
dum eſt ſingulari. Debet eīn fur occidi
ne cōitas impediat᷑. Quarta iniuria ē
nobis illata ꝛ redūdat in deū. vt quan
do pſona eccl'iaſtica deturpat᷑ iniuſte
q̄ vſurpatio eſt ꝯ eccl'iaſticā dignitateȝ
ꝛ tūc iuridice vindicare debem⁹. Hoc
mō vindicauit helyas qn̄ fecit ignē de
ſcēdere ſup eos q̄ euȝ cape volebat. iiij.
Reg. j. Silr̄ Helyſeus maledixit pue/
ris ipm deridentibus ꝛ dicentibꝫ. Aſcē
de calue aſcēde calue. iiij. Regū. ij. Un̄

Hiero.in ep̄la ad Ripparium p̄ſbiterū dic. Iniuriā meā patient̄ ſuſtinui.ipie tatē cōtra deū ferre nō potui. Sed heu q2 hodie m̄lti ↄ̄riū faciūt.vt dicit idem Hiero.ſup Math. Nos in dī iniuria benigni ſum⁹ ꝛ in nr̄is ↄtumelijs odium excitam⁹. Hinc eſt ꝙ p̄lati ſua dicta volūt ſtricte obſuari nō aūt ſic dei

¶ Scd̄a q̄ſtio ſaluti vtil̄ ē hec vtrū iniuriā licet repellere. Ad quam r̄ndet Raynerī⁹ ī ſum.ti.de iniuria.c.j. ꝙ q̄druplicit̄ pōt q̄s iniuriari.p̄rio ſuo.ſ.

Primo in leſione corpis.
Scd̄o in ablatione reis.
Tercio in angaria opis.
Quarto in vicio detractōis.

Primo em̄ iniuriari pōt q̄s p̄rio ī leſione corpis eū vulnerādo: mutilādo: aut occidēdo.ꝛ ſic repellere multiplicit̄ pōt. Primo volūtate ſe defendēdi.ꝛ ſic cuilibet licet iniuriā repellere. q2 cuilibet naturale eſt ꝙ ſe q̄ntum pōt cōſeruet in eſſe ꝛ bn̄ eſſe. Nā ſm iura Uim vi repellere licet in continenti cū moderamine iculpate tutele.ita ꝙ illa ſui tutela non ſit in culpa. Un̄ ſi te ſacerdotē indutū ad celebrandū miſſam aliq̄s vult occidere vel mutilare.ꝛ nullo mō ſecus eū potes declinare.tūc occide tu eum tuendo te. ꝛ ſi alia culpa nō ſit in cauſa.poſtea ſine ↄfeſſiōe pfice miſſaꝫ. Scd̄o pōt q̄s iniuriā repellere vlciſcē di libidine.ꝛ hoc modo nō licet iniuriam repellere.q2 dr̄ Ro.xij. Nō reddentes malū p malo. Tercio iniuriam repellere q̄s pōt intētione violentiā inferendi. Et hoc etiā non licet. q2 ſi q̄s ad defendendā vitā p̄priā vt dictū eſt vtat̄ maiori violētia q̄ȝ neceſſe ē:peccat. puta potuit eū declinare.aut ligare.vl̄ arma ipſius auferre. Quarto pōt q̄s iniuriā repellere rōne iuſte euadendi.ꝛ h̄ nō oīb; licet. Nā ſi q̄s iniuſte detineretur p violētiā ſi euadat nō peccat.ſic fecit btūs Paulus qui munit⁹ militib; inſidias euaſit iudeorū. Sed in ↄtrarium vid̄r dicere ſaluator Mat.v. Ego aūt dico vobis nō reſiſtere malo.ſed ſi quis te pcuſſerit in vna maxilla p̄be ei ꝛ alteram. Ad qd̄ reſpondꝫ Alex.d̄ ales in.iij.pte ſūme ꝙ h̄ pceptū nō intelligit̄ ſm opus ſꝫ ſm animi p̄patōem. vt ſit ſenſus.p̄be ei ꝛ alteram. i.patient̄ ſuſtine ſi te pcuſſerit etiā in altera. Scd̄o iniuria fit in ablatōe reis.i.rex.qn̄ vicꝫ q̄s īiuſte aufert veſtes:victualia:pecuniā aut quālibet rem tpalē quā repellere pōt ſic ſi fieri pōt.morti ſe p tpalibus ſuis nō exponat:q2 tūc pl⁹ diligerꝫ tpalia q̄ȝ ſe.qd̄ eſt ↄtra ordinē charitatis: niſi eſſet pſona publice rei defēſor. Un̄ q̄tuor modis repetit q̄s rem ablatam Primo amicabilit̄.ꝛ hoc nō oīb; licitū eſt. Scd̄o rōnabilit̄ corā iudice cuꝫ lite.ꝛ hoc etiā eſt licitū niſi oriret̄ ſcādalum ex hoc vel mai⁹ piculū ſm Lyrā. q2 eſt ceſſandū iuxta ſentētiā ſaluatoꝛ. Si q̄s inquit vult tecū in iudicio ↄtendere ꝛ tollere tunicā tuā dimitte ei ꝛ palliū. Tercio repetit q̄s rem p arma ꝛ ſic cleric; ꝛ religioſis eſt interdictū niſi papa cū aliquo diſpēſaret. laicis etiā hoc nō ↄuenit niſi eſſꝫ pſona publica vt dictum eſt. Quarto repetit q̄s rem ablatā latent̄ ꝛ hoc nō eſt illicitū oīb; quia furtū ē. Ideo dr̄ Mat.v. Qui aufert q̄ tua ſunt nō repetas.ſ.p arma.aut furtim;aut ſine licētia iuris vbi pōt autoritas iudicis implorari. Tercio iniuria eſt ī angaria opis.qn̄ vicꝫ q̄s iniuſte cogit̄ ad aliqd̄ opus ſubeundū.et ſi ſine maiori piculo vel ſcandalo euadere poteſt licitū eſt. Si v̄o nō debꝫ ſubire tale opus.iuxta illud Mat. v. Qui te angariauerit mille paſſus:vade cuꝫ illo duo alia milia. Quarto iniuria eſt detractionis maledictōnis:cōuicij vituperij ꝛc.q̄ ſufferre aliqn̄ ē peccatū.

aliqñ bonũ ꝛ meritoriũ. Tũc em̃ ẽ peccatũ qñ qs ſolũmodo ideo tacet i ꝯtũelijs vt iniuriantẽ ad iracundiã ꝓuocet Tũc ṽo eſt meritoriũ rõne incorrigibilitatis iniuriãtis. ſic xp̃s tacuit coram Pylato ꝛ herode. qꝛ erãt incorrigibiles Petrũ ṽo dure increpauit: qꝛ erat corrigibil'. Et ſic vt dicit Tho. ij. ij. q. lxxij ar. ij. Iniuriãs aliquãdo debꝫ repmi ne alioꝝ ꝓfectus impediat̃ vel ne etiaꝫ iniuriãtis malicia foueat̃. iuxta illð ꝓuerb. xxvj. Reſponde ſtulto iuxtã ſtulticiã ſuã ne ſibi ſapiẽs videat̃. ħ em̃ citi⁹ faciũt hoĩes. ¶ Tercia queſtio ẽ quõ iniuriã illatã debeam⁹ remittere. Circa queſtionẽ eſt notãdũ ꝑm Petrũ ſup. iij. di. xxx. ꝙ ex iniuria vel dãno dato tria ſolent in hoĩe oriri. ſ. rãcor in affectu. ſigna rãcoris in effectu. ꝛ actio iuris cõtra iniuriãtẽ. Primũ ſcꝫ rãcorẽ ſtatim tenet̃ remittere ſiue petat̃ ſiue ñ. al'as incidit in iſtã ſnĩam regis q̃ ꝑuuꝫ iniuriãtẽ tradidit tortoribꝫ. Unde ð oĩbus ſubdidit ibidẽ ſaluator di. Sic et pr̃ veſter celeſtis faciet vob. Remittere aũt rãcorẽ eſt vindictã iniuriãti nolle ꝑ ſe vl' ꝑ aliũ ꝓpt̃ ħ corde ore ꝛ ope. ſic ꝙ i corde nõ appetat vt ipe vel filij infirmẽtur aut moriant̃. aut vt damnũ patiãtur. niſi eoꝝ ſanitas vel vita aut diuicie eſſent contra bonũ cõmune. qꝛ dicit Gre. xxj. moral'. Euenire plerũqꝫ ſolet vt nõ amiſſa charitate ꝛ inimici nos ruina letificet ꝛ eius gl'ia ſine inuidie culpa ꝯtriſtet. cũ ꝑ eoſ iniuſte oppmi formidam⁹. Itẽ null⁹ debꝫ velle vt iniurians peccet mortal'r ꝛ grãm dei amittat: ac vt damnet̃. O q̃ꝫ multi ſunt q̃ iniurias remittũt. ꝛ remittũt ore ſꝫ nõ corde qui dicũt. Ego q̃dem remitto: ſed de⁹ videat iuſticiã noſtram et reuꝫ non patiat̃ ſine digna pena. Quidã ṽo in facie ſed calumniã querũt occulte. ꝛ ſi q̃d aduerſi illis cõtigerit dicũt. Deus bñ fec̃ qa

meret̃: etiã mihi ſic vel ſic fecerat. Hoc autem dicunt liuore vindicte. Quidaꝫ etiã orant dicentes. Dñe de⁹ nunq̃ꝫ hoc ei indulgeas. ſꝫ hic ꝛ i futuro ꝑeat q̃a ſine iuſticia hoc fecit in me. De q̃bꝫ dicit Aug. ꝙ tales faciũt ſe iudicẽ ꝛ deũ tortorem dicẽtes. Dñe occide malũ inimicũ noſtꝝ. Rñdꝫ tibi de⁹. quẽ veſtꝝ. ambo em̃ eſtis mali. ille qꝛ iniuſte nocuit. tu qꝛ iniuſte appetis vindictã. ꝛ ſi forte daret̃ ad man⁹ tuas tu cũ ſis pctõr nõ occideres eũ. mõ aũt cũ ſim de⁹ vis vt occidam ꝛ fiã tortor tu⁹. Scðm i iniuria eſt ſignũ rãcoris. vt qꝛ offendit ꝛ dimiſiſti ei in corde ſed q̃a nõ recog̃ſcit ſe ꝙ male egit ideo potes ab eo retrahere tuã familiaritatẽ in verbo ꝛ ꝯuerſatione vt recognoſcat ſe reũ. niſi ſcãdalũ ex hoc oriret̃ vel bñficia eſſent ꝯmũia. vt ſi ꝑ ciuitate libertatẽ quereres ꝛ illũ a tali libtate excluderes. vel elẽoſynã cõmunem faceres ꝛ illũ ꝑtermitteres qꝛ taliter mortaliter peccares. Si ṽo poſtulauerit paratus ſe emendare ꝑm facultatẽ ſuã teneris remittere. iuxta illð Luce. xvij. Si reuerſus fuerit ad te dicens. penitet me dimitte illi Terciũ in iniuria eſt actio iuris ꝯtra iniuriãtẽ ꝛ qꝛ denigrauit in fama damnificauit in tpalibus vel leſit in corpe. Si poſtulat dimitte ei di. De⁹ ꝑcat tibi ħ pctm̃. ꝛ ſi cũ vno digito poſſem me de ħ vindicare nollem. Uerũ q̃dem iuridice volo hoc requirere ſi͛ne odio. Si totaliter dimiſeris tanto ꝑfectus es. O q̃ꝫ multi ſunt iniuriã paſſi. ſed pauci valde q̃ ſic remittũt. qꝛ quãdo remittũt ad bonorum hominũ poſtulationẽ: poſtea calũniant̃: detrahunt: maledicũt gaudent de damno: nolunt eis pacifice loqui vel domũ viſitare aut eiſdem bñfacere. quia diabolus ꝑ rancorem occupauit corda taliũ. Quid g̃ de ill' q̃ iniuriãt̃ alijs ꝛ adhuc iniuriatum odiunt

nolunt ſe recognoſcere. O deus vide ꝛ ↄuerte ad te eoꝝ corda. Terciū ſalutare documentū inſinuat̄ in euāgelio ingrati ſerui punitio in debiti ſolutiōe qꝛ dr̄. Uidētes ↄſerui q̄ iſte faciebat ↄtriſtati venerūt ꝛ narrauerūt dn̄o. et rex eū accerſiuit dicēs. Serue nequā: omne debitū dimiſi tibi ad ſolaꝫ petitionē tuā. nōne et tu debuiſti miſcd̄iaꝫ facere cōſeruo tuo. Et irat⁹ tradidit eū tortorib⁹ quouſqꝫ redderet vniuerſuꝫ debitū. Circa cui⁹ petitionē imo cuiuſlibet pctōris igrati tria notauit ſaluator in euangelio. ſcꝫ

Primo ingratitudīs exprobratōeꝫ
Scd̄o pene damnationē.
Tercio pene interminationē

x Primū notat ſaluator ingratitudinis exprobratiōeꝫ di. Serue nequā oīne debitum ꝛc. Uñ dicit Chryſ. ſup Mat. q xp̄s exprobrabit pctōrib⁹ ī iudicio in hec v̄ba. Ego ꝑpter vos hō factus ſuꝫ alligat⁹ ꝛ deriſus ceſus ꝛ crucifix⁹: vbi eſt tātaꝝ meaꝝ iniuriaꝝ fructus. Uos āt oēm rē viliſſimā amplius dilexiſtis q̄ꝫ iuſticiā meā et fidē ꝛc.

Scd̄m ī euāgelio notat ſaluator pene dānationē di. tradidit eū tortorib⁹. Tortores ſūt demones q̄ viſu ſūt horribiles: in cruciādo crudeles; affligendo ſunt potētes ꝛ īfatigabiles: ad p̄ces īmiſericordes. Terciū notat ſaluator pene intermiatōeꝫ di. q̄uſqꝫ reddat vniuerſum debitū. vbi ſp ſoluit et nūq̄ꝫ pōt ſatiſfacere. Nā in p̄ſenti vita facile eſt ſatiſfacere. qꝛ ſum⁹ ī foro miſcd̄ie. in purgatorio eſt acerba. ī inferno acerbiſſima. Pena eñi in preſenti ad duo valet. vicꝫ ad ſatiſfactionē ꝛ meritū. in purgatorio ſolū ad vnum. ſ. ad ſatiſfactionē. in iferno ad nullū bonū. O xp̄e de⁹. O ſaluator pie. ecce hoīes nō itelligūt q in inferno eſt pena ſine fine. non mille annoꝝ. nō decēmiliū ſed eterna de qua ꝑ penitētiā poſſent euadere. O filij Adam attēdite ꝛ intendite q̄lē ſententiam ad caput ꝓtulit chriſtus dicens. Sic ꝛ pater veſter celeſtis faciet vobis ſi nō remiſeritis vnuſqſqꝫ fratri ſuo de cordibus. Chariſſimi expgiſcamur et iniurias remittam⁹ ac de ↄmiſſis peccatis penitentiā agam⁹ vt penā etnāꝫ euadamus. ad vitā quoqꝫ ſempitnāꝫ introducamur ꝑ ieſuꝫ chriſtū q̄ cū patre ꝛ ſpūſancto viuit ꝛc.

De eadē dn̄ica. xxj. poſt Penthe.
Sermo cxviij

Simile eſt re
ſ gnū celoꝝ hoī regi q̄ voluit rationē ponere cum ſeruis ſuis Math. xviij. ꝛ ī euāgelio. Uerba ſunt xp̄i filij dei viui cui⁹ nos omnes ſerui ſumus trib⁹ ratōibus. ſcꝫ

Primo ratōne creationis
Secūdo ratōe redemptōis
Tercio ratōe conductionis

y Primo q̄dem ſum⁹ ſerui dei excelſi rōne creatōis. Ipe eñi fecit nos ꝛ nō ipi nos. Creauit eñi ad imaginē ꝛ ſilitudinem ſuā. oīa mēbra. oēs ſenſus corpis ipe dedit. Inſup oēs potentias anime cū qb⁹ obligauit ad ſeruienduꝫ ei fideliter. Unde dic̄ Eſa. xliiij. Formaui te. ſeruus meus es tu iſrl̄ nō obliuiſcaris mei. De quo magr̄ in. ij. di. j. Factus eſt hō ꝓp̄ deū vt ei ſeruiret: ꝛ mūdus ꝓpter hoīem vt homī ſeruiret. poſitus eſt ergo hō in medio vt ei ſeruiret ꝛ ipe ſeruiret. Uoluit eñi deus ſibi ſeruiri ab hoīe vt ea fruiture nō de⁹ ſꝫ hō pficeret ꝛ mūdus ſeruiret hoī vt ſimiliter hō iuuaret. Totū igit̄ bonū hoīs ꝛ qd̄ factū ē ꝓp̄ ipm ꝛ ꝓp̄ qd̄ ipe fact⁹ Iuxta illd̄. j. Chor. iij. Oīa vr̄a ſunt vos autē chriſti. Dicit omnia. ſcilꝫ ſuperiora equalia ꝛ inferiora. Supiora

ad fruendū vt deus trinitas. eccl'ia ad cōuiuendū ſicut angeli q̄ mō ſunt no-bis ſupiores. in futuro vō erunt equa-les. Math. xxij. Erūt hoīes ſicut ange-li dei ī celo. q̄ ꝛ modo nr̄i ſunt. qꝛ ad ꝑ-fectū noſtrū nobis miſtrant. ꝰ creauit nos ad ſuā ſeruitutē: nō ideo vt ſupbi-amus. vel curā carnis faciamus. aut p̄cepta dei infringamꝰ ꝛc. qꝛ ſi ſic viui-mus ꝯ rōnem nr̄e creatōis tūc ratiōeꝫ debemꝰ reddere de oībꝫ nob collatꝭ: in qua ſi defecerimꝰ eternis penis obliga-mur. Hinc Eccles. ix. Qui in vno pec-cauerit multa bona ꝑdet. Ideo p̄mo-nuit nos piꝰ xp̄s ne pecemꝰ di. Sile eſt regnū celoꝝ. i. p̄ſens eccl'ia militās: ho-mini regi. i. chriſto īcarnato q̄ vult ra-tionē ponere nobiſcum ſeruis ſuis q̄s in creatiōe tantꝭ bn̄ficijs obligauit ſibi ſeruiēdos. Scd̄o ſumꝰ ſerui dei ex-celſi rōne redēptiōis. Eramꝰ q̄ppe oēs obligati eternis cruciatibꝫ ꝓpter cōmiſ-ſa. ſed miſericors deꝰ miſit filiū vt redi-meret nos ꝛ obligaret ad ſuū ſeruitiū De q̄ obligatione dicit apl's. j. Cho. vj Empti eñ eſtiſ p̄cio magno. Qd̄ aūt ſit illud p̄ciū declarat. j. Pe. j. Nō corru-ptibilibꝫ inq̄t auro vel argēto redēpti eſtis: ſed ſanguine q̄ſi agni icōtamina-ti xp̄i. Certe ſi quē aliq̄s liberaret de ca-ptiuitate thurcoꝝ obligaret ei ſeruire. ꝛ multo magꝭ xp̄o q̄ liberauit de capti-uitate diaboli. Tercio ſumus ſerui dei excelſi rōne ꝯductōis. conducti eñ ſumꝰ in vineā p̄ſentis vite ad op̄a vtu-tū: dicente dn̄o Math. xx. Ite ꝛ vos in vineā meaꝫ et quod iuſtū fuerit dabo vobis. vbi Greg. Cōductio eſt vite eter-ne p̄miſſio ꝓ opibꝫ ſeruitutꝭ nr̄e. Con-duxit nāq̄ꝫ nos deꝰ nr̄ vt ſimꝰ fideles ſi-bi ꝛ ꝓꝑio de q̄bꝫ req̄ret rōnem. Si vō inuenerit crudeles dānabit ſic̄ ſeruuꝫ nequā. iō ꝯcludit. Sic ꝛ p̄r vr̄ celeſtꝭ fa-ciet vobis ſi nō remiſeritꝭ vnuſquiſq̄ꝫ fratri ſuo de cordibꝫ veſtrꝭ. Vñ ex p̄ſen-ti euāgelio tria declaremus documen-ta ſalutaria. ſcꝫ

Primū q̄d ꝯueniat dn̄o ſeruoꝝ. ibi Sile eſt regnū celoꝝ.

Scd̄m q̄d cōpetat ſeruo obligato debitoꝝ. ibi. ꝓcidens ſeruus ꝛc.

Terciū q̄d expediat ſeruo conuicto maloꝝ. ibi. ſerue nequā ꝛc.

Z Primū itaq̄ꝫ declaremꝰ documē-tū ex h̄ euangelio q̄d vicꝫ ꝯueniat dn̄o ſuoꝝ cū dr̄. Sile ē regnū celoꝝ hoī re-gi. Nā ꝓut colligere poſſumꝰ ex euāge-lio dn̄o reſpectu ſuoꝝ ꝯueniūt tria. ſ.

Primū ꝓuidentia cōdigna.
Scd̄m indulgētia benigna.
Terciū iuſticia plena.

Prīo eñ dn̄o ꝯuenit reſpectu ſuoꝝ ꝓ-uidentia ꝯdigna. qd̄ notat cū dr̄. Sile eſt regnū celoꝝ hoī regi q̄ voluit rōneꝫ ponere cū ſeruis ſuis. q̄libet q̄ppe dn̄s obligat vt ſeruo ꝓuideat de neceſſari-is. deinde penſet laboris ſeruoꝝ vtili-tatē. qꝛ ſi ſolū ꝓuideret de neceſſarijs ꝛ nō attēderet vtilitatē incōſideratꝰ dice-ret. Sic deꝰ dei filiꝰ oībꝫ ꝓuidit de ne-ceſſarijs ſibi decentibꝫ. ideo reſtat vt in exactione rōnis dijudicet q̄litatē labo-ris. Sed ꝯtra diuinā ꝓuidentiā q̄daꝫ errauerunt dupliciter. ſ. in generali ꝛ ī ſpeciali. Prīo in generali dicētes mū-dū nō regi ꝓuidentia dei ſed oīa eueni-re a caſu. ſicut empidocles. ſed h̄ exclu-dit ex euāgelio. qꝛ dn̄s aſſilat homī regi cuiꝰ officiū ē gubnare. ꝛ ſic deꝰ totū mū-dū regit. Sap. xiiij. Tua p̄r ꝓuidētia ab initio cūcta gubernat. ꝛ Rom. xiij. Que a deo ſūt ordiata ſūt. iō nō a caſu ſꝫ diuīa ordīatōe cūcta regūt. Vñ. vij. Pol. Virtꝰ diuīa totū vniuerſum ꝯti-net ꝛ gubnat. Merito ꝰ dicimꝰ illō p̄ſ. Qm̄ h̄ ē deꝰ deꝰ nr̄ ī eternū ꝛ ī ſecl'm ſecl'i: ip̄e reget nos ī ſecl'a. Ex q̄ igit totꝰ mūds diuīa gubnet ꝓuidētia iō oīa deꝰ bn̄ or

dinauit.licet aliq̄ videant̄ nob inordi-
nata.vt ꝙ iuſt⁹ opprimit̄.malus ſub-
limat̄.q2 dicit ſctūs Tho.li.ꝯ gētiles.
Primo de⁹ nō pōt velle malū.q2 ma-
la volūtas eſt ab errore.ſed de⁹ non er-
rat.ḡ oīs opatio eius eſt ꝟtuoſa.Aug.
De⁹ adeo bon⁹ eſt ꝙ nullū malū pmit
tit q̄n bonū elicere velit.Job.v.Nihil
fit in terra ſine cā.ſ.rōnabili.Sed q̄dā
etiā ex chriſtianis ſi non dicunt lingua
oris:dicūt tn̄ cordis illud pſ.Dixit in
ſipiens.i.cogitauit.nō eſt deus.Pro-
pterea multa mala ppetrāt q̄ſi nunq̄
punirent̄ p illis. Scdo q̄dam erra-
uerūt circa puidētiā dei in ſpeciali di.
deu3 ſpecialit̄ de actib9 hūanis nō hr̄e
puidentiā.Tales fuerūt q̄ndā amici
Job.q̄ dicebant Job.xxij.Nubes lati-
bulū ei⁹ circa cardines celi pambulat
z noſtra nō ꝯſiderat.ſed hoc eſt ſtultiſ-
ſimū exiſtimare.iuxta illō pſ.Qui fin
xit oculū non ꝯſiderat.q.d.certe ſtulte
cogitat̄ hoc.Ideo ad excludendu3 hūc
errorē dicit xp̄s in euāgelio.qui voluit
rationē ponere cū ſeruis ſuis.Sic nā-
q3 ſtricte exiget rōnem vt nō ſolū d̄ ma
nifeſtꝭ opib9 ſed etiā de occultis cogita
tionib9.Un̄ Greg.ſup illud Job.xxiij.
Ipe ſcit vias meas:dicit.Sic greſſus
nr̄os de⁹ ꝯſiderat vt minutiſſime cogi
tatiōes īdiſcuſſe nō remaneāt.z Sap.
j.In cogitationibus impij erit interro
gatio.Sed z ipſa etna veritas xp̄s ait
Math.xij.De oī ꝟbo ocioſo q̄d locu-
ti fuerint hoīes reddent rationem.vbi
Hiero.Uerbū ocioſum eſt q̄d ſine vti
litate loq̄ntꝭ z audientis pfert̄.Et ſi de
talib9 indubie reddituri ſum⁹ rōne3:o
deus iuſte q̄d erit de ꝟbis ſcurrilib9 et
criminalib9.q̄d de detractorijs.q̄d de
mēdacib9.q̄d de adulatorijs.q̄d deni-
q3 de vituperoſis q̄b9 tot⁹ mūdus ple-
nus eſt.Et tn̄ vere implebit̄ de oīb9 il-
lud Sap.vj.Interrogabit opa vr̄a z
cogitationes veſtras ſcrutabit̄.q̄libet
igit̄ videat q̄d tunc rn̄deat. Scdm
q3 quod conuenit dn̄o reſpectu ſeruo-
rum ſuoꝝ eſt indulgētia benigna.vt ſi
q̄d offenderit ſeruus aut damnū dn̄o
intulerit indulgeat illi.quod inſinuat
ſaluator in h̄ euāgelio di.Et cū cepiſſ3
rōnem ponere oblat⁹ eſt ei vn⁹ q̄ debe-
bat ei decē milia talēta.Cū aūt nō ha-
beret vn̄ redderet iuſſit eū dn̄s venun-
dari z vxorem ei⁹ z filios z oīa q̄ habe
bat z reddi.Procidēs aūt ille rogabat
eū dicens.Patientiā habe in me z oīa
reddā tibi.Miſert⁹ aūt dn̄s ſerui illi⁹
dimiſit eū z debitū dimiſit ei.Mora-
liter ſeruus iſte eſt pctōr obligat⁹ decē
milib9 talētꝭ.i.pena etna quā nō pt ſol
uere niſi vt vēdat̄ ipſi⁹ aīa z vxor.i.cor
pus.z filij.i.ſenſus corpis.ſed dn̄s mi
ſericors cōdonauit oīa ex ſua miſcdia
q̄ magna eſt.Hinc Aug.li.d̄ ſpū z aīa
Nemo de dei pietate diffidat:qm̄ ma-
ior eſt q̄3 nr̄a miſeria.z q̄ſquis ad deū
toto corde clamauerit exaudiet illum
q2 miſericors eſt.citi⁹ ſiq̄dē videt̄ ei pec
catori veniā dare q̄3 ipſi pctōri accipere
Sic eīn feſtinat abſoluere eū a tormē-
to ꝯſcie ſue q̄ſi pl⁹ cruciet eū paſſio mi
ſeri q̄3 ipm̄ miſerū paſſio ſui.Hec ille.
Plus nanq3 dimittit miſericordia dei
q̄3 nos auderemus petere.Sicut pat3
in iſto ſeruo qui ſolū petebat dilatiōe3
et meruit remiſſionem.Ergo chariſſi
mi adeamus cum fiducia ad thronū
gratie vt miſcdiam ꝯſequamur z gra-
tiā inueniamus i auxilio opportuno.
Deus igit̄ dn̄s vniuerſoꝝ clamat oī-
bus illud Deut.iiij.Ego ſu3 dn̄s de⁹
tu⁹ emulator z faciēs miſcdia3 i milia
milia diligētib9 me z cuſtodientib9 p-
cepta mea.Et Oſee.vj.Miſcdiam vo-
lo z nō ſacrificiū.pterea dicit Chryſ.z
habet̄ de pe.diſt.iij.c.Talis mihi cre-
de erga homies pietas eſt dei ꝙ nunq̄

ſpernit penitētiā ſi ei ſincere ac ſimplici
ter offerat: ⁊ ſi qs ad ſūmū pueniat ma/
loꝝ ⁊ inde tñ velit reuerti ad ꝟtutꝫ vi
am ſuſcipit libent̄ amplectit̄ ⁊ fac oīa:
ꝙtenꝰ ad pozē reuocꝫ ſtatū. hec ille. Cu
ius exēplū ē Lu. xv. de filio ꝓdigo. de ꝗ
Petrꝰ rauēnas ait. Nō dic. vñ venis:
vbi fuiſti. vbi ſūt q̄ tuliſti: ſꝫ ꝓferte ſto/
lā pmā ⁊ induite eū. Ideo adinonꝫ ad
tantā dei miſicordiā Judith. viij. ſic di
cēs. Sꝫ qꝛ patiēs ē dñs i hoc ipo peni/
teamꝰ ⁊ indulgētiā eiꝰ lachrymis po/
ſtulemꝰ. Nō em̄ qſi hō deꝰ ſic cōmina/
bit̄. nec ſic filiꝰ hoīs ad iracūdiā inflā/
mabit̄. ſꝫ faciet oībꝫ ex ſua mag̃ miſeri
cordia ſic huic ſeruo perēti dilatōnem.
dimittet penā pctīs debitā. inſup reci/
piet in ſui verā amiciciā. Terciū qḋ
ꝯuēit dño reſpectu ꝑuoꝝ ē iuſticia ple
na. dñs em̄ nō ſolū debꝫ eſſe miſicors
erga ꝑuos ſꝫ etiā iuſtus vt obſtinatos
puniat. qꝛ dicit ps. Uniuerſe vie dñi
miſicordia ⁊ ꝟitas. ⁊ h̄ eſt qḋ dr̄ i euā/
gelio. Egreſſus autē ſeruꝰ ille cui dñs
debitū indulſerat inuenit vnū de ꝯſer
uis q̄ debebat ei centū denarios: ⁊ te/
nens ſuffocabat eum di. Redde qḋ de
bes. Procidens ꝯſuꝰ eiꝰ rogabat eūꝫ
di. Patiētiā habe i me ⁊ oīa reddā tibi
Jlle aūt noluit ſꝫ abijt ⁊ miſit eū i car/
cerē donec redderet vniuerſum debitū
Uidētes aūt ꝯſerui narrauerūt domi
no oīa q̄ facta fuerāt. Tūc vocauit eū
dñs ſuus ⁊ ait illi. Serue nequā oēm
debitū dimiſi tibi q̄m rogaſti me. non
ne ḡ ⁊ te oportuit miſereri ꝯſui tui ſic ⁊
ego miſertꝰ ſū tui. Et iratꝰ dñs tradi/
dit eū tortoribꝫ quouſqꝫ redderet vni/
uerſum debitū. Dñs eſt deꝰ ꝑuꝰ eſt hō
pctōr. ꝯſuus eſt primꝰ. Eſt ḡ ſenſus ꝙ
q̄ nō dimittit primo offendēti nec deꝰ
dimittet illi. Ex quo ptꝫ ꝙ deꝰ nō ſolū
eſt miſicors ſꝫ ⁊ iuſtꝰ. Hinc Aug. ſup
ps. Miſericordie tēpus mō ē, iudicij
tēpus poſt erit. Unde deus nūc vocat
auerſos. donat pctā ꝯuerſis. patiēs eſt
ſup pctōres donec ꝯuertant̄. qñcūqꝫ cō/
uerſi fuerint p̄terita obliuiſcit̄. futura
ꝓmittit. hortat̄ pigros: ꝯſolat̄ afflictoſ
docet ſtudioſos. adiuuat dimicātes. ne
minē deſerit laborantē ⁊ exclamanteꝫ
ad ſe. donat vnde ſibi ſacrificet̄. ipe tri/
buit vnde placet̄. Hoc magnū miſeri
cordie tpe nō nos trāſeat: venturū eſt
em̄ iudiciū ⁊ erit penitētia ſed iā infru/
ctuoſa. dicentes intra ſe p̄ anguſtia ſpi
ritus gementes. qḋ nobis ꝓfuit ſuper
bia. hec ille. Sed ex quo in euāgelio dr̄.
Et iratus dñs p quem ſignificat̄ xp̄s

¶ Queꝛit̄ vtrū ira fuerit i chriſto
⁊ videt̄ ꝙ nō. qꝛ vt dicit phs. iiij. eth. ira
opponit̄ māſuetudi. ſꝫ xp̄s fuit valde
māſuetꝰ. ḡ nō fuit in eo ira. Itē ꝑm do
ctores catholicos nō eſt niſi duplex ira
ſcꝫ ira p viciū ⁊ ira p zelū. ſꝫ neutra fu/
it in xp̄o. qꝛ dicit Gre. v. mora. ꝙ ira p
viciū excecat oculū mentis. ira p zeluꝫ
ipm pturbat. ſed oculꝰ mentis in xp̄o
nō fuit excecatꝰ nec turbatꝰ. ḡ ira non
fuit in chriſto. Jn ꝯtrariū ꝟo dr̄ h̄ ira
tus dñs. ſilr̄ Mar. iij. dr̄. Et circūſpici
ens eos cū ira ꝯtriſtatꝰ ē ſup cecitatem
mētis eoꝝ. Ad qḋ rndꝫ Lyra ſup. iij. c.
Marc. di. ꝙ ira ē appetitꝰ vīdicte ꝓpt̄
illatā iniuriā ſibi vel alt̄i vt habet̄. ij.
rheto. Tal' aūt vindicta pōt appeti p̄/
ter ordinē rōis. ⁊ ſic eſt viciosa. ⁊ ſic vo/
cat̄ ira p viciū: de q̄ dr̄ Jaco. j. Ira viri
iuſticiā dei nō opat̄. Alio mō pōt appe
ti ꝑm ordinē recte rōis. ⁊ h̄ ē laudabile:
ꝑm ꝙ dr̄ ps. lvij. Letabit̄ iuſtꝰ cū vide
rit vindictā. Jllud em̄ laudabilit̄ appe
tit̄ de quo quis iuſte letat̄. ⁊ tal' ira vo/
cat̄ ira p zelum. ⁊ talis fuit in xp̄o ꝑm
ꝙ Joh. ij. dr̄ de eo. Zelꝰ domꝰ tue come
dit me. Ad argumenta aūt dicendū ꝙ
ira q̄ eſt p̄ter ratōem opponit̄ manſue
tudini. non autem illa q̄ eſt moderata

ratione q̄lis fuit in christo. Ad secun- dū dicendū q̄ ira ꝑ zelum in nob bene aliq̄liter turbat oculū mētis. q꞉ poten tie aīe sic se hn̄t q̄ vna intensa in actu suo alia remittit. ⁊ ideo mot⁹ ire q̄ est ī irascibili pte q̄uis sit moderat⁹ ratiōe impedit intellectū in ꝯtēplatiōe v̄itat;. ⁊ sic dr̄ turbare oculū mentis. talis tn̄ turbatio nō est pctm̄. Ueruntn̄ in chri sto nō habuit locū. q꞉ v̄tute diuia q̄li- bet potētia ꝑmittebat̄ agere illd quod erat sibi ꝓpriū. ita q̄ vna nō impediret aliā in actu suo. Et ideo sicut gaudiu; fruitiōis in aīa xp̄i nō impediebat do lorē passionis in pte inferiori. sic econ- uerso mot⁹ ire in pte inferiori in nullo impediebat actum rōnis. Scd̄m do cumentū ex euāgelio p̄senti declarem⁹ q̄d expediat seruo obligato debitoru; Cla; nimi; exēplū haben⁹ in isto ser uo q̄ grauat⁹ debit; meruit remissiōe; omniū. ⁊ hoc per tria.

Primo ꝑ ꝓfundā hūiliationem.

Scd̄o ꝑ deuotā orationē.

Tercio ꝑ rectam intentionē.

B Primo itaq; grauat⁹ debit; sicut iste seru⁹ in euāgelio exp̄ssus potest ob tinere remissionē ꝑ ꝓfundā sui hūilia- tionē. de quo dr̄ in euāgelio q̄ cum nō haberet vnde redderet debitū ⁊ ꝓpterea fuisset iussus venundari; pcidit cora; rege. Sic quilibet peccator obligatus regi deo ad penam ꝓ suis peccatis de- bet se humiliare ꝑ verā pniam ⁊ iueni et remissionē. q꞉ dr̄ Ecc̄i. iij. Quāto ma ior es hūilia te in oib; ⁊ corā deo inue- nies grām. quia de⁹ supbis resistit; hu milib; aūt dat grā;. Jaco. iiij. Et Esa. lxvi. dicit dn̄s. Ad quem respiciam nisi ad pauperculum ⁊ ꝯtritū spū et tremen tem sermones meos. Hinc Origenes ait. Si hūilis nō fuer; grām spūssan- cti non habebis. Nam vere hūilitatis dn̄s dicit Hiere. xviij. Si penitētiam egerit gens ista a malo suo; agā ⁊ ego penitētiā sup malo qd̄ cogitaui vt face rem ei. Aug. Quisq̄s penitētie hūilitatē recusat deo appropinq̄re non cogitat. Ergo dilectissimi hec est via euntibus ad vitā. Ideo cōminat̄ christ⁹ Lu. xiij. Nisi pniam habueritis oēs sil̄r pibit;.

Scd̄o pctōr ḡuatus debitis pōt in uenire remissionē ꝑ deuotā oratōnem sicut iste seru⁹ petebat regē dicēs. Pa tientiā habe in me. Cui dictū est. Oīne debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me. De- bemus igit̄ deuota mente dn̄m orare ꝓ pctōꝝ remissione. q꞉ hoc est bn̄placi tū deo. Ideo dicit̄ Ecc̄i. xxj. Fili si pec- casti nō adiicias iteꝝ; sed de p̄stinis de p̄care vt tibi dimittant̄. In hui⁹ signu; dicit̄ Leui. iiij. de offerente sacrificiū ꝓ pctō. Rogabit ꝓ eo sacerdos ⁊ dimit- tet̄ ei. Sicut btūs Stephan⁹ orauit ꝓ Paulo ⁊ exauditus est. Aug⁹. Si ste- phanus nō orasset ecclesia Paulū nō habuisset. Tercio peccator grauat⁹ debitis potest inuenire remissionē ꝑ re ctam intentōe;. qd̄ notat̄ in hoc. q꞉ iste seruus habebat intentionē satisfacien di dicēs. Oīa reddam tibi. Restitutio aūt deo meli⁹ fieri nō pōt q̄ȝ remittere iniuriā ꝓximo. ideo ad meliorē modū obtinēdi veniā docuit christ⁹ in oratōe dn̄ica Math. vj. dicēs. Et dimitte no- bis debita nostra sicut ⁊ nos dimitti- mus debitorib; nostris. Non eīn do- cuit ita orare. dimitte nobis sicut nos ieiunamus; vel sicut elemosynā dam⁹ sed sicut dimittim⁹ debitorib;. Jō sub didit ibidem. Dimittite ⁊ dimittet̄ vo- bis. Et Aug. Unusq̄sq; talē īdulgētia; accipiet a deo q̄lē ipe faciet ꝓxio. Hic Petr⁹ rauēnas. Uis tibi dimitti aliis dimitte. De hoc legit̄ exemplū q̄ q̄da; miles occidit patrē alterius milit;. Et ille volens vindicare homicidium pa- tris nunq̄ȝ tamē potuit militē inimicū

inermē inuenire ſed ſp armat⁹ inceſſit. Accidit aūt die paſceues q̄ dictus miles inceſſit nudipes ⁊ inermis. tūc ali⁹ miles euaginato gladio cucurrit ad ipſum occidendū p patr̄ morte. Tūc ille miles pſtrauit ſe añ pedes milit̄ di. Ego hūilit̄ rogo vos p illū q̄ hodie in cruce mortu⁹ ē vt ignoſcat̄ mihi q̄cq̄d ꝯ vos feci occidēdo pr̄ez vr̄m. Et mox ille miles erexit eū. ⁊ ꝑp̄t ieſum crucifixum totū indulſit ei. ⁊ in ſignū reconciliatiōis oſculat⁹ ē eū. Cū aūt ille miles cū ceter̄ in eccl̄ia oſculari vellet crucifixum ſicut mois eſt illa die. tunc ieſus in cruce amplerat⁹ eſt militē cum brachijs ⁊ oſculat⁹ eſt eū coram populo. ⁊ vox ab oīb⁹ audita eſt. Tu hodie indulſiſti illi q̄ occidit patrē tuū. ⁊ ego indulgeo tibi oīa pctā tua hodie. Et ſic impletū eſt in illo illud dictū ſaluatoris Luce. vj. Dimittite ⁊ dimittemini. vn̄ Aug⁹. Mlta ſunt genera elemoſynaꝝ q̄s cū facim⁹ adiuuamur et dimittunt̄ pctā noſtra. ſed eo nihil eſt mai⁹ q̄ȝ cū ex corde dimittim⁹ qd̄ in nos q̄ſq̄ȝ peccauit. Sed cōtra h̄ q̄dam indurati corde dicunt. Ego dimittā quidē ei ſed de⁹ reddat ei q̄d meruit. Alij obſtinati dicunt Dn̄s de⁹ nunq̄ȝ remittat ei nec hic nec ī futuro. ſꝫ digna pena vindicet. ⁊ tales ſe faciūt iudices. deū ꝟo volūt eſſe tortorē. Sicut dicit Aug⁹. Malus ī orationib⁹ ſuis dicit. Dn̄e occide malū inimicū meū. Rn̄det tibi deus. Quē veſtrū: ambo eſtis mali. ille q̄ nocuit. tu q̄ vindictā iniuſte q̄ris. cū d̄r ad Ro. xij. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā dicit dn̄s. Tn̄ nullus debet optare etiam a deo fiendā vindictā niſi inq̄ȝtum iuſticie dei ſatiſfit. ergo q̄cq̄d intendat boni iniurioſus nihil ei ꝓdeſt ad ſalutē. Si eñi tot bona quis faceret in die q̄t ſunt ſtelle celi: quot folia arborū: quot arene maris: deus nullum illorum acceptat. Grego. Munus nō acceptat̄ niſi ante diſcordia ab animo pellat̄. Ad quod docet chriſtus Math. v. Si offers munus tuū ad altare ⁊ ibi recordatus fueris quia frater tu⁹ habet aliquid aduerſuꝫ te: relinque ibi mun⁹ ⁊ vade p̄⁹ recōciliari fratri tuo. ⁊ tūc veniens offeres ibi munus tuum. O domine deus q̄ȝ multi ſunt etiam de circumſtantib⁹ qui nihil talium curant.

¶ Tercium documentū declaremus ex euangelio quid expediat ſeruo conuicto maloꝝ. cum dicit̄. Tunc vocauit illum dn̄s ſuus ⁊ ait illi. Serue nequā omne debitū dimiſi tibi q̄m rogaſti me. nōne ḡo oportuit et te miſereri ꝯſeruo tuo ſicut ⁊ ego miſert⁹ ſum tui. Et irat⁹ dn̄s tradidit eū tortorib⁹ q̄uſq̄ȝ redderet vniuerſum debituꝫ. Sic et pr̄ veſter celeſt̄ faciet vob̄ ſi nō remiſerit̄ de cordib⁹ fratrib⁹ veſtr̄. Ex q̄bus colligere poſſumus q̄ pctōr in morte vel in iudicio ꝯuict⁹ de malis tria merebit̄ ſicut iſte ingrat⁹ ſeruus. ſ.

Primo increpationem.
Scd̄o indignationē.
Tercio vindicationē.

Pmo inquā ſeru⁹ ꝯuict⁹ de mal̄ merebit̄ increpatiōeꝫ ſicut ingrat⁹ ſeru⁹ cui d̄r. ſerue nequā. ⁊ merito. q̄r dic̄ Chryſ. q̄ ſicut ſunt decē milia ad centū cōputādo. ſic pctā ꝯ deū reſpectu exceſſus in primū. Nā ſic̄ q̄ peccat̄ in regē ḡui⁹ delinq̄t q̄ȝ ꝯtra militē. ſic offenſa in deuꝫ cōmiſſa ḡuior eſt. Scd̄o malus ſeruus merebit̄ dn̄i indignationē. ſic̄ iſte ſeruus de q̄ d̄r. Iratus dn̄s. Nulla pena grauior q̄ȝ ira dei celi. q̄a ex ea cauſatur alia pena. Tercio malus ſeruus merebit̄ vindicationē. ſic̄ iſte neq̄ȝ ſeru⁹ de q̄ d̄r. tradidit euꝫ tortorib⁹ ⁊c̄. q̄r pctōr ꝯuict⁹ tradet̄ demonib⁹ q̄ exigent ab eo penā quā nunq̄ȝ p̄t ſoluere. A q̄ nos liberet xp̄s q̄ viuit ⁊c̄.

Dominica.xxij.poſt Penthe.
Sermo.cxix.

Abeūtes pharisei ꝯsiliū inierūt vt ieſuz caperent in ſermone. Mat.xxij.

et in euāgelio. Pijſſim⁹ eñ ſaluator q̄ oīm ſitiebat ſalutē volēs ſaluare phariſeos reprehendebat eoꝝ vicia ſed ipſi malicia indurati nolebāt emēdari: q̄n poti⁹ ꝯciliū faciebāt quō ieſuz poſſent cape in ſuis ꝟbis ⁊ tandē eū accuſare pylato. Vñ vnā brigoſam q̄ſtionē ei ꝑpoſuerūt vt q̄cq̄d diceret notā rephēſionis nō euaderet. ſed nō eſt ꝯſiliū ꝯtra dñm. Dicūt ei. Dic igiꝰ nobis ſi licet ceſari cenſum dari an nō. Cogitabāt eñ vt ſi diceret licere tunc exoſus hēret cōi populo. ſi ꝟo diceret q̄ nō liceret tunc ſerui herodis audiētes hērent occaſiōez eū capiēdi. ꝑus tñ ꝑmittūt adulatorias laudes vt eo facili⁹ decipiāt In q̄bꝫ ſ q̄ttuor laudāt eum. ſcȝ

Primo q̄ eū magiſtꝝ appellant.
Scđo q̄ ei⁹ bonitatē cōmendāt.
Tercio q̄ ei⁹ officiū exaltāt
Quarto q̄ ei⁹ iuſticiā approbāt.

Prīo q̄dē phariſei vt xp̄m deuz facili⁹ decipiāt appellāt eū magiſtꝝ: licȝ ficte ⁊ adulādo. tñ i ꝟitate ⁊ ſup oēs hoīes ei h̄ nomē ꝯuenit. q̄ ipſe eſt vere magr̄ q̄ docet in celo ⁊ in terra. Jdeo dicebat diſcipulis: Uos vocatiſ me mgr̄ ⁊ dñe ⁊ bñ dicitiſ: ſum etenī. Hic magr̄ docȝ nos talē lectionē cū qua eternā mortez euadere poſſum⁹ ac eternū regnū obtinere. q̄ lectio eſt hūilitas ⁊ pietas: dicēs Math.xj. Diſcite a me q̄ mitiſ ſum et hūilis corde. Jn hui⁹ mgr̄i ſcola angeli didicerūt obedientiā. ꝓphete veritatē. p̄triarche fidē. apl̄i pauptatē. martyres patientiā. ꝟgies caſtitatē. ꝯiugati pietatē. virgo dei mr̄ hūilitatē. Jdeo dicit ſaluator vt has lectōes addiſcam⁹ ne diabolū audiam⁹: di. Et magiſtꝝ nolite vocare ſup t̄rā. magr̄ veſter vn⁹ eſt Quidā eñ i diaboli ſcola ſtudēt ſugbiam. alij gulā. alij luxuriā. alij auariciā alij hereſim. alij detractiōes: alij cōtentiones. Uide igiꝰ cui⁹ ſis diſcipulus.

Scđo phariſei adulādo xp̄i bonitatē cōmēdant dicētes: verax es. Jpſe nāq̄ eſt ꝟitas Joh.xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vita. ⁊ ꝑ ꝯñs ipſa bonitas. q̄a ſm ph̄m veꝝ ⁊ bonū ꝯuertunꝰ. Jſte ꝑfecto eſt ille bon⁹ de q̄ Lu.xviij. dr̄. Nemo bon⁹ niſi ſolus de⁹. Et q̄ eſt bon⁹ ⁊ verax abſq̄ dubio adiplet ꝓmiſſa. ꝓmittit eñ paupibꝫ ſpū. i. hūilibꝫ regnū celoꝝ. Jn cōtrariū aūt facit diabolus caro et mūd⁹. q̄ q̄ ꝓmittūt nunq̄ adimplenꝰ. ⁊ ſic ſunt mēdaces. Tercio phariſei xp̄i officiū adulādo exaltāt dicentes: Et viā dei in veritate doces. Jn veritate ꝟo docet q̄s q̄n nullū falſum imiſcet ſicut heretici. ⁊ qđ docȝ ope adimplet ne ipſi⁹ doctrina ꝯtemptibilꝰ ſit Quia dic̄ Gre. Cui⁹ vita deſpiciꝰ reſtat vt ei⁹ ꝑdicatio ꝯtēnaꝰ. Taliter docuit xp̄s dñs q̄ exiſtēs infallibilꝰ ꝟitas nullū falſum admiſit. ac qđ docuit ope ꝑ⁹ ipleuit. iuxta illđ Act.j. Cepit ieſus facere ⁊ docere. Jnſup de⁹ p̄r q̄ nō pōt eſſe teſtiſ falſitatiſ opibꝫ miraculoꝝ teſtificat⁹ eſt. Vñ dicebat ſaluator Joh.x. Opa q̄ ego facio ipſa teſtimoniuȝ phibent de me. Quarto phariſei xp̄i iuſticiā adulādo approbāt. cum dicūt. et nō eſt tibi cura de aliq̄. nō eñ reſpiciſ ꝑſonā hoīm. Licet eñ ei ſit cura de oībꝫ tñ non eſt ei cura de aliq̄ vt ꝓpꝰ alicui⁹ potētiā aut diuitias aut cōminatiōes dimittat loq̄ ꝟitatē. q̄ nō reſpicit ꝑſonā hoīm ſed indifferenꝰ magnis ⁊ paruis diuitibꝫ et paupibꝫ dicit ꝟitatem. Uere nō reſpexit ꝑſonā q̄n potētes angelos deiecit de celo. nec reſpexit hūane nature paucitatē: dū ſolūmō duos

virū ſcʒ ⁊ mulierē peccātes de paradiſo eiecit. nō reſpexit multitudinē qn̄ in diluuio multitudīeʒ hoīm ſubmerſit. Nō deniqʒ ꝓpinqtatē generꝭ dū iudeos reprobauit ꝓpter eoꝝ īcredulitatē. Ecce phariſei vera dicebant. ſed mentiebantur. qꝛ in corde hec ita eſſe nō credebāt. ſed vt dic̄ Lyra ideo laudabāt vt corā eis audaci⁹ linguā relaxaret ⁊ ſic eū magis rephēderēt in ſermone qd̄ fuit ꝯcilium malignū. vn̄ dꝛ. Abeūtes phariſei ꝯciliū inierūt ⁊c̄. In q̄ quideʒ euāgelio tria tangunt̄ myſteria in p̄ſenti ſermone ꝑtractanda. ſ.

Primū phariſeoꝝ maligna obſeruatio. ibi. Abeūtes phariſei.

Scd̄m xp̄i benigna reprehēſio. ibi. q̄d tēptatis hypocrite.

Terciuʒ xp̄i digna doctrinatio. ibi. reddite ḡ que ſunt ceſarꝭ ⁊c̄.

Primū nāqʒ myſteriū nob̄ ꝑtractādū tāgit̄ phariſeoꝝ malig̃ obſeruatio: cū dꝛ. Abeūtes phariſei ꝯciliū fecerunt. quō xp̄m deū cōprehēdere poſſent facilius. ⁊ ꝯciliū diffinierūt ꝙ hō citi⁹ pōt capi in vbis q̄ʒ factꝭ. ideo q̄ſierūt taleʒ modū reqrēdi eū vt ꝑ nullā viā euadere poſſet rephenſionē ſm̄ eoꝝ intentōeʒ qꝛ ſi diceret ꝙ licitū eſt dare tributū: reꝑhenderet̄ a populo iſrael q̄ erāt liberi. Si aſſereret nō licere ſoluere tūc reꝑhenderet̄ a ſeruis Herodis. Vn̄ xp̄s dn̄s ſciēs maliciā phariſeoꝝ ꝙ obſeruarent eius linguā. ideo inter hec mediū tenuit. Et qꝛ facili⁹ peccat̄ in vbis q̄ʒ in alijs factꝭ. iuxta illd̄ Iac. iij. Qui nō offendit in verbo hic ꝑfectus eſt ī factis ſuis. Ideo exemplo xp̄i lingua noſtra magno ſtudio ē cuſtodiēda ſextuplici ratione. ſ.

Primo rōne donationis.
Scd̄o rōne difficultatꝭ.
Tercio rōne formationis.
Quarto rōne nobilitatis.
Quinto rōne officij ⁊ opis.
Sexto rōne poteſtatis.

D Primo dixi ꝙ lingua nr̄a eſt cuſtodiēda rōne donatōis. qꝛ ſolūmodo homi q̄ eſt aīal rōnale data eſt lingua loqns. ⁊ hoc ꝑpt̄ multa. Primo vt diſcrete. ⁊ rōnabiliter loquat̄: non ſcurrilia: nō ſtulta: nō riſu digna. ſed vera et vtilia. Prouer. xv. Lingua placabilis lignū vite. Vere nō ſolū eſt ligmuʒ vite ſed etiam vt dicit ideʒ ſapiēs. Theſaurus deſiderabilis requeſcit in ore ſapiētis. Scd̄o ideo vt poſſit pctīs ꝯtradicere ⁊ pctōres īcrepare. iuxta illd̄ Eſa. lviij. Clama ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocē tuā ⁊ annuncia pp̄lo meo ſcelera eoꝝ. Et. ij. Thim̄. iiij. Argue obſecra increpa ⁊c̄. Sic faciebat pijſſim⁹ xp̄s: reꝑhēdebat obſtinatos dicēs. Quid me tēptatꝭ hypocrite. Tercio ideo lingua data eſt homi vt ſe inuicē ꝯfortēt in bono. ⁊ diabolicas apiant temptatiōes. et mūdi hui⁹ ꝑicula manifeſtent. ac in temptatiōe tribulatos cōſolent̄. Iuxta illud. j. Theſ. iiij. Itaqʒ ꝯſolamī inuicē in vbis iſtis. Quarto ideo līgua data eſt homi vt ꝑ ſe inuicē orent. Iac. vl. Orate ꝑ inuicē vt ſaluemi. Quinto idō vt de bn̄ficijs dei grās agendo deum laudent. Vn̄ pſ. Bn̄dicā dn̄m in omi tempore: ſemper laus eius in ore meo Erubeſcat homo infelix q̄ non laudat deum. cui ad dei imaginē facto repromiſſum eſt regnū celoꝝ. cum ⁊ rane et auicule ſm̄ modulū ſuum a deo acceptum laudent eū. Vn̄ Aug⁹. Qui bn̄ficia dei non videt cecus eſt. nec laudat ingratus eſt. q̄ſquis in laudando reluctat̄ inſanus eſt. Sexto lingua idō data eſt homi vt ſuas neceſſitates tā ſpūales q̄ʒ corpales exprimat. qꝛ hō nō videt q̄d habeat hō in corde ſed ꝑ linguā manifeſtare debet cor ſuū. Hinc Mathei. xij. Ex abundantia cordis os loq̄

tur. Sed ſunt multi qui mentiuntur
aliđ habent in corde ⁊ aliud in ore. Et
hoc ſemꝑ eſt pctm̄. qđ ꝓhibet ſaluator
Math. v. Sit ſermo veſter eſt eſt. non
nō. i. ſi affirmatio eſt in corde affirma/
tio ſit etiaꝫ in ore. ⁊ ſi negatio eſt in cor/
de ſit etiā in ore. Nā mentientiū cor di/
cit eſt. os ṽo dicit nō. vel cor dicit non.
os aūt eſt. Scđo lingua eſt cuſtodiē
da rōne difficultatꝭ. nā valde eſt diffici
le cauere linguā que eſt promptiſſima
ad malū. vt dicit̃ Jac. iij. Oīs natura
beſtiarū ⁊ volucrū ⁊ ſerpentū ⁊ cetero/
rum domant̃ et domita ſunt. linguaꝫ
aūt nullus hominū domare pōt. Se/
quit̃. Eſt eñ inquietum maluꝫ plena
veneno mortifero. Unde in vitaſpatꝝ
habet̃. ꝙ q̇dam patrū inceſſanter cla/
mabat. Dn̄e deꝰ libera me a lingua de
tractionis mendacij vaniloquij. Ibi/
dē legit̃. ꝙ Pambos cum ſine litteris
eſſet acceſſit ad quendā vt pſalmū do/
ceret. Qui cū audiſſet ṗmū verſum
triceſimioctaui pſalmi. ſ. Dixi cuſtodi/
am vias meas vt nō delinquā in lin/
gua mea. ſecundū verſū nō eſt paſſus
audire: dicens. Si potuero ope imple
re hic ṽſus ſufficit mihi. Cūqꝫ doctor
q̇ ei tradiderat verſum culparet cur ꝑ
ſex menſes minime veniſſet ad ſe. Re/
ſpōdit. quia verſum illum adhuc opꝫ
non adimpleui. Poſtea multos ſup/
uixit annos ⁊ a quodam noto requiſi
tus ſi verſuꝫ didiciſſet: dixit. Quadra/
gintanouem annis vix eū implere va
lui. Hec ibi. Quia ex ea q̄ſi oīa vicia ꝓ
cedunt. vñ furta. vñ latrocinia. vñ ho/
micidia. vñ ſeductio virginū. vñ luxu
ria. vñ vſura. q̄ prius ꝑ malignū lin/
gue inſtrumentū diſponunt̃. Hinc eſt
ꝙ filij huius ſeculi obliuiſcunt̃ ſe; deū
et inferni penas. quia vaniloquio oc/
cupati ſe non diſcutiunt. Ideo bñ di/
cit̃ Jaco. iij. Lingua inflammat rotā
natiuitatis noſtre inflāmata a geben/
na. Rota natiuitatꝭ noſtre eſt curſus
p̄ſentis vite. quam rotaꝫ inflāmat lin
gua inflāmata a gehenna. i. ſuggeſtiōe
diaboli que ducit ad gehennā. ꝓpterea
dicit pſ̄. Prohibe linguam tuā a ma
lo ⁊c̄. Et quia tam difficilis eſt ad re/
gendū ideo natura eam incarcerauit:
ligauit et duobꝫ muris circūdedit. ſcꝫ
dentibus ⁊ labijs tanq̄ꝫ beſtiaꝫ ne no/
ceat. Tercio cuſtodienda eſt lingua
rōne formationis. Natura eñ linguā
formauit carneaꝫ abſqꝫ aliq̄ oſſe ideo
vt homo loquat̃ cum hūilitate ⁊ miti
tate. ⁊ non dure. quia durum verbum
quaſi nunciꝰ demonis ad iram ꝓuo/
cat. Uñ Prouer. xv. Lingua mollis
frangit irā. ſermo durus excitat rixas
Lingua eñ benigna ſuꝑ oēs melodi/
as lenit. Hinc Ecci. xl. Tibia ⁊ pſalte/
riū ſuauē faciūt melodiā. ⁊ ſuꝑ vtrāqꝫ
lingua ſuauis. Scđo ligua eſt forma
ta lata q̄ſi ventilabrū ideo vt homo p̄
us diſcutiat ⁊ ventilet verbum ſuum.
iuxta illđ Ecci. v. Ne ventiles te in om
nem ventum ⁊ ne eas in omnē viam.
Tercio lingua eſt formata ſic ꝙ in ꝑte
inferiori eſt ligata ⁊ in ſuperiori libera
vt libera ſit loqui bonū ⁊ de celeſtibus
ſed ligata loqui malū ⁊ pauca de terre
nis. quia dicit ſaluator Math. xij. Ex
verbis tuis iuſtificaberis ⁊ ex ṽbis tu
is cōdēnaberis. Hinc ⁊ Prouer. xviij
Mors ⁊ vita ī manibꝫ lingue. Quar
to lingua eſt formata in colore ignea
ideo vt homo loquat̃ cum charitate. j.
Chor. xiij. Si linguis hominuꝫ loq̄r
et angelorū charitateꝫ aūt ⁊c̄. Quar
to lingua noſtra eſt cuſtodienda rōne
nobilitatis. Ipſa eñ eſt nobiliſſimuꝫ
mēbrum inter alia membra. ideo non
liceat eam coinquinari luto peccati ſi/
cut porci ṗmo os ponūt in lutum. vñ
eius nobilitas manifeſtat̃ ex eius lo/

catione. Nã lingua nõ eſt locata ĩ pede ne cito coinqnet̃ ſed in capite ſub auribus ⁊ oculis: vt hõ audiat potius q̃ȝ loquat̃. ⁊ que loquit̃ cũ circũſpectõne. quia dicit Hiero. In pondere ꝟborũ probatio exticit humane vite. ſicq̃ȝ xp̃i vitã pharifei in platõe verborũ voluerunt probare. Ideo anteq̃ȝ loquarĩ examina ↄſcientiã tuã: ſcȝ quare loquarĩ odio vel amore: ad honorẽ dei vel edificatõnem ꝓximi. Quid loqueris: veritatem an mendaciũ. quomodo loqrĩ: dure vel benigne. quantũ vtrũ multũ aut modicũ. q2 dicit̃ Eccli. xxxij. Adoleſcens loquere ĩ tua cauſa vix ſi bis ĩterrogatus fueris habeat caput tuũ reſpõſum. quia de omni ꝟbo ocioſo qd̃ homines locuti fuerint reddent rõem in die iudicij. Mat. xij. ⁊ Ecci. xiiij. Beatus vir qui non eſt lapſus ꝟbo ex ore ſpiritus eni veritatis teſtimoniũ ꝓhibet lingue veraci. Quĩto lingua noſtra eſt cuſtodiẽda ratõne officij. quadruplex eñ officiũ habet lingua que oĩa requirũt magnã ſanctitatẽ. Primũ eſt laudare deum: ⁊ ideo requirit magnã ſanctitatẽ. quia dicit̃ Eccli. xv. Nõ eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris. Secundũ officiũ ligue eſt adorare deum ⁊ ip̃m placare. O quãta ſanctitas requirit̃ ad hoc vt lingua exaudiat̃ a deo altiſſimo ⁊ placet deũ. Nõ eñ expedit vt lingua maculata detractõe piurio mendacio maledictiõe intercedat. q̃a dicit btũs Gre. Cum indign⁹ ad ĩtercedendũ mittit̃: irati animus ad deteriora prouocat̃. Terciũ lingue officium eſt ad chriſtũ ſumendũ. Cũ eniȝ cõmunicam⁹ chriſtũ ligua ſuſcipim⁹ ideo requirit̃ magnã ſanctitatẽ vt illũ ſanctũ ſanctorũ ſumat ⁊ cuȝ eo conueniat. quia dicit̃ Leuit̃. xix. Sancti eſtote quia ego ſanct⁹ ſum. Magnũ profecto dedecus eſſet ſi quis corpus chriſti voluntarie in lutũ proijceret: mai⁹ autẽ cum quis ad fedã linguã vicijs plenam recipit. Quartũ lingue officium eſt verba dei ꝓnunciare. qd̃ etiaȝ requirit magnã ſanctitatẽ. quia ſi fuerit peccator dicet̃ ei illud pſal. Quare tu enarras iuſticias meas ⁊ aſſumis teſtamentũ meũ per os tuũ. Sexto ligua eſt cuſtodienda ratõne poteſtatis Ualde eñ potens eſt ad ſaluanduȝ et etiã ad nocendũ. Tribus eñ generib) hominũ ip̃a nocere ſolet. Primo nocet loquẽti. quia per multiloquiũ aut detractõem ſuſurriũ vel vituperiũ perdet dei gratiã. Ideo dicit Bern. Leuiſ res ſermo ſed grauiter vulnerat gratiam ex cordibus euacuãdo. Secundo nocet ei cui loquit̃: quia ſepe eũ ad iraȝ vel luxuriã aut rapinã prouocat. Unde ꝓuerb. xx. Os ſtulti confuſio in proximum eſt. Tercio nocet ei de quo loquitur: quia ei detrahit: ⁊ ſepe inde fiunt rixe odia lites et homicidia ⁊c̃. Iõ dicit̃ Eccli. xxviij. Multi ceciderunt ĩ ore gladij. ſed nõ ſic ſicut per linguam ergo ⁊c̃. Ceciderunt certe ⁊ hij phariſei qui licȝ vera dicerẽt de chriſto tñ malo anĩo q̃ ip̃i nõ credebãt ſic eſſe veracẽ cõtra ſe. dicebãt eñ. Magr̃ ſcimus quia verax es ⁊ viã dei in veritate doces ⁊c̃.

Secundũ myſteriũ tangit̃ in euãgelio chriſti benigna reprehẽſio cũ dicitur. Quid me temptatis hypocrite. Reprehendebat eos ſalubriter ne perirent in ſuis nequicijs et mendacijs. quia valde erant reprehẽſibiles: cũ nec ſcripturaꝝ teſtimonio: nec vite innocẽti nec miraculis chriſti credebant. ſed huic mortuos viuificãti inſidiabantur ſimulãdo ⁊ mentiẽdo E Os quidem mendacium cõmittit̃ quinq̃ȝ modis. ſcȝ.

Primo locutione
Secundo adulatione

Tercio duplicitate.
Quarto pmiſſione.
Quinto ſimulatione.

Primo eñ mēdaciū cōmittitur locutione. ꝛ hoc fit qñ qs aliqd aliud loquitur voce q̄ʒ habeat in corde. ſicut ipſi phariſei dicebāt xpo. Magiſter ſcim⁹ quia verax es. Nam mēdaciū ſm Auguſt. eſt falſa ſignificatio vocꝭ cū intentione fallendi. Et intelligit nutus. ſcriptū. verbū. ſignum ꝛc. Et ſic ſm Ray. differentia eſt inter mentiri. dicere falſum. ꝛ mendaciū. Nā mētiri eſt q̄ſi cōtra mentē ire. Jdeo ſiue hō dicat veruʒ ſiue falſuʒ dūmodo ꝯtra mentē loquitur mentiri dicit. Sicut phariſei iſti q̄ verꝫ dicebāt: tñ ꝯtra eoꝝ mentē fuit. qꝛ ſic eſſe nō credebāt dicentes. Viā dei in veritate doces. Dicere aūt falſuʒ eſt dicere aliq̄d ita eſſe qḋ ita nō eſt. ſiue intēdat verū dicere ſiue falſum. ꝛ ſic falſuʒ dicere qs pōt q̄nq̄ʒ ſine pctō. nunq̄ʒ autē mendaciū ſine pctō. Vñ ſi qs interrogat me de fratre petro: dico ꝙ viuit ꝛ forte iā mortuus eſt. ꝛ ſic falſum dico. ſed nō mētior. qꝛ ita dico ſicut eſt in corde meo. licet aliter ſit in rei veritate. Mendaciū vo vtrūq̄ʒ cōplectit ita ꝙ ꝯtra mentem ſit ꝛ etiā ꝙ falſum ſit. ſic ſi ego dicerem ꝙ ſum eps. hec locutio eſt falſa: cū ſim frater minor. ꝛ eſſet cōtra mentē qꝛ nec p me crederē. Vñ mēdaciū ſm magiſtruʒ in. iij. diſt. xxxviij. eſt triplex. vicʒ

Primū mendaciū iocoſum.
Scdm mendaciū officioſum.
Terciū mēdaciū pnicioſum.

Primū mendaciū eſt iocoſuʒ cū. ſ. qs mentit in ioco vel fabulis: qḋ mendaciū nulli nocet ꝛ ſi nō pdeſt. De hoc dꝛ xxij. q. ij. §. item. Sunt q̄dam mendacia q̄ ꝛ ſi culpa leui non carent: tñ non ſunt dānabilia. Vñ p generali regula habendū eſt. ꝙ oē mēdaciū eſt pctm̄ veniale vel mortale: vt habet. xxij. q. ij. mihi autē. Secunda regula. ꝙ ſi mēdaciū eſt notabiliter contra charitatē dei vl' pximi eſt peccatū mortale. Vñ mēdaciū iocoſum fit mortale ſm Scotū ſup. iij. di. xxxviij. q̄tuor modis. Pᵒ exiſtētib⁹ in ſtatu exercēde pfectiōis qñ ſcʒ exercent actus pfectiōis: ſicut ſi docent: iudicant: predicant: cōfeſſiōes audiunt ꝛc. Ratio eſt qꝛ aufert bonitas doctrine vel iuſticie quā pdicant vel iudicant. ſm illud Aug. in epl'a ad Fundanum. Si inquit ad ſcripturas ſacras admixta fuerit q̄ltacunq̄ʒ iocoſa mendacia nihil remanet in eis ſoliditatis. quia audientes in eis admixta falſa dubitare poſſunt etiā de veris. Vnḋ ſm eundē Aug. Mēdaces faciūt ꝙ vera dicentib⁹ nō credat. pter mendacia eñ multiplicata ſunt iuramēta: diffidentie: lites: teſtes ꝛc. Itē in iudicio qñ non pcipit ſeorſum dictū mendacium eſt mortale: vt dicit Scotus. Similiter Petrus de palude dicit in. iiij. diſt. xxvij. ꝙ qui mentit in ſacramētali confeſſione ſemp eſt peccatū mortale ſicut ꝛ piurium ppt dei reuerentiā annexam. ibi eñ quaſi corā deo debet qs loqui. Dicit tamē frater Angelus ꝙ verꝫ eſt ſi mentiat de mortali ppetrato vel non. Secūdo mendaciū iocoſum fit mortale ratōne ſcandali. vt ſi videt ſacerdos vel religioſus aut ali⁹ ꝙ i ſua truſa etiā in cōmuni ſermone orit ſcandalū puſillorū ꝛ tñ ppt vitandū huiuſmodi ſcandalū non vult dimittere iocoſum mendaciū. Tercio tale mendaciū fit mortale ratōne damni. vt ſcʒ qꝛ videt ꝙ ex ſuo iocoſo mendacio dānificat quis ꝛ tñ nō vult dimittere: vt ſi coram tyranno dicat iocoſe de aliq̄. iſte inuenit theſaurum abſconditū ꝛc. Quarto tale mendaciū fit mortale ratione nimie libidinis. vt ſcʒ qñ homo

tantū delectat̄ in mēdacio iocoſo. ꝙ pa
ratus eſſ; ꝓpter hoc ↄtēnere dei ꝑcepta
Unde Aug. Nullum peccatū adeo ve
niale quod nō fiat mortale ſi placet .ſ.
nimium. Secundū mendaciu; lo/
cutionis dicitur mendaciū officioſu;
ſiue pietatis: quod alicui ꝓdeſt ꝛ nulli
nocet de ſui natura. vt ſi ꝗs iniuſte ali/
quem ad mortem querens dicat. Ubi
eſt iſte homo. et tu dicis: neſcio. eſt offi/
cioſum mendacium ꝛ peccatum veni
ale. Dicit tñ wilhelmus. ꝙ ſi ꝗs in iu/
dicio diceret mēdaciu; officioſum pro
liberatione alicuius a morte: eſſet pec/
catū mortale. Sed extra iudiciū vt di
cit Tho. ij.ij.q.x. eſt veniale. Unde lic;
occultare veritatē in tali caſu prudent̄
ſub aliqua diſſimulatione. Sicut fe/
cit Abraā Gen̄.xij. quia Sarā vxore;
ſuam dixit eſſe ſororē ſua; que vere fu/
it vxor eius ꝛ etia; ꝓpinqua ꝛ ſic ſoror.
Unde abſolute ꝓ nullius liberatiōe a
morte eſt mentiendū. vt habet̄ extra de
vſuris. ſup eo. vbi dicit̄ ꝙ ſcriptura ſa
cra ꝓhibet ꝓ alteri⁹ vita mentiri. nun/
ꝗ; eīn pro aliqua magna cauſa ꝑmit/
tit ſcriptura mēdaciu; fieri. Unde etiā
ſi vno tuo mendacio officioſo omnes
infideles poſſes facere fideles: non de/
beres mentiri. Uel ſi tu et parētes tui
et omnes conſanguinei deberent ſpoli
ari ſuis bonis ꝛ tandem occidi. ꝛ vno
mendacio te ꝛ illos poſſes liberare nō
deberes mentiri. Cuius ratio eſt diui/
na voluntas et bonitas. Nam de⁹ eſt
exemplar primū veritatis. qui vult vt
veritas in omnib⁹ ſeruetur. Hinc pſ.
Principiū verborum tuorū veritas.
Deus eīn poſſet facere vt dicit Anſ. ꝙ
furtum non eſſet peccatū. quia dn̄i eſt
terra ꝛ plenitudo eius. ꝛ cui vult pōt
dare. Similiter poſſet facere ꝙ homi/
cidium non eſſet peccatū. quia hō obli
gat̄ mori. ꝛ deus quando vult: ꝑ que;
vult et vbi vult poteſt repetere. ſed nō
poſſet deus facere ꝙ mendacium non
eſſet peccatu; veniale aut mortale. q̄a
ſi hoc faceret oporteret a ſeipſo recede/
re: cum ipſe ſit veritas eterna. qđ nul/
lo modo poteſt facere. nec etia; ad glo
riam ſuā. quia dicit Job. xiij. Deus no
ſtro mendacio nō indiget. O ſtulti filij
Adam cur diligitis vanitatē ꝛ queritꝭ
mendacium. Cur ꝓ modico periura/
tis. ecce pro vno prādio vel vno calceo
aut ꝓ vna maledicta camiſia: cum ꝓ
toto mundo non eſſ; mentiendū. imo
nec hoc deus poſſet ꝑcipere. quia vt di
ctum eſt eſſet contra ſuam bonitatem
Nam primo mendaciū ortum habu/
it a diabolo: cū dixit Gen̄. iij. Eue. Ne/
ꝗq; moriemi. Qđ teſtat̄ ſaluator Joh.
viij. dicēs. Diabolus mendax eſt et pr̄
cius. id eſt ipſe eſt pater ꝛ inuentor mē/
dacij. Et ſic mendaces dicunt̄ filij dia/
boli. Quia dicit Ambroſius in quo/
dam ſermone. Scitote fratres. q̄a cu/
ius opera quis facit eius ꝛ filius com
probatur. Et. xxij.q.v. Cauete fratres
omnes qui amant mēdaciu; filij ſunt
diaboli. Jdeo nunꝗ; poteſt ꝗs ita pul
cre mentiri ſicut faciūt curiales qđ pec
catum non ſit. Tertiū mendacium
locutionis dicit̄ pernicioſum. et eſt qđ
venit in perniciem vel damnu; alicu/
ius. vic; in fama: corpore: rebus: aīe
ſalute. Et ſic mortaliter peccat qui cō/
ſilium dat ꝙ melius eſt eſſe in coniu/
gio ꝗ; in caſtitate. vel in ſeculo ꝗ; in re/
ligione. quia dānificat eum in bonis
anime. Dicit tamen Lyra ſup librum
Judith. ꝙ licet mēdaciū Judith venit
in periculū Holofernis quem occidit
tamen nō peccauit mortaliter ſed veni
aliter. quia holofernes merebat̄ mor/
tem tanꝗ; hoſtꝭ public⁹ ꝛ latro. Et Ju
dith voluit liberare populu; dei. Sic
Jacob qui fuit mentitus ſe eſſe Eſau.

qui ſm dignitatem fuit Eſau. licet nō ſm pſonā.quia dignitatē pmogenitu re Eſau vendiderat. Hoc mō xps dixit Johannē baptiſtā Helyā.ſ.officio ⁊ dignitate Math.xvij.⁊ tn̄ Johānes dixit. Nō ſum helyas.ſ.in pſona Joh. j. Scḋo cōmittit adulatione vel pu/ verſa laudatiōe.que de ſe eſſet peccatū veniale. tn̄ vt dicit Tho.ij.ij.q.cxv. ꝙ tripliciter pt fieri mortale. Primo ra/ tione materie ſcʒ cum laudat aliquis alicuius pctm̄:dicēdo. Certe bn̄ feciſti damnificando eū. Studeant ⁊ alij vt non iocent̄ cū tali homīe. Sicqʒ fouet in peccatis qḋ eſt ꝯtra dei ⁊ pximi charitatē. Scḋo eſt mortale rōne intētio/ nis puta cū qs intēdit decipe aliū ſua adulatōe.ſicut faciebant phariſei xpo. Tercio eſt mortale adulatio rōne oc/ caſionis.cum ſcʒ laus alicuiꝰ fit alteri occaſio peccati mortalis. et ſic ſedu/ ctores ꝟginum eas laudando mortaliter peccant. Tercio mendaciū cō/ mittit̄ pmiſſione. Dicit em̄ Tho.ij.ij. q.cx.ꝙ ſi ille q̄ pmittit aliqḋ alicui ha/ bet animū faciendi non mentit̄. qꝛ nō loquit̄ cōtra id qḋ habet in mente. Si aūt pmittit ⁊ nō facit: infideliter agit. excuſat̄ tn̄ a mendacio quādo mutan/ tur pſone conditiones ⁊ negocia.ſicut apl'us.ij. Chorꝝ.j.nō fuit mentitus qꝛ pmiſerat ire chorintū.quia fuit impe/ ditus. Ex his patet quanta mentiunt̄ artifices q̄ pmittunt ad iſtum diē hoc vel hoc facere. aut reddere debitū qḋ facere poſſe nō credunt. Malū tamen pmiſſum nunq̄ʒ debet impleri. q̄a de duobus malis minus malū eſt eligē/ dum. Unde q̄ pmiſit ꝙ iſtū verberet vel res eius ſpoliet aut inſtanter vio/ let:peccat pmittendo.⁊ magis pecca/ ret implendo. Jdeo dicit Iſid. Jn ma/ lis pmiſſis reſcinde fidē ⁊ in turpi vo/ to muta decretum. Jmpia enim pro/ miſſio eſt que ſcelere impletur. Quan/ do igitur tu vouiſti ꝙ nunq̄ʒ ſuſcipies ad hoſpitium tuum pegrinos. vel nō audis pdi cationē.aut nō vades ad indulgentias:non debes talia imple/ re. Quarto cōmittitur mendacium duplicitate.⁊ fit cum quis intendit aliū decipe per vocum duplicitatem ⁊ eſt frequenter peccatum mortale.verbi gratia. Mercator volēs vēdere equū interrogat emptor de defectu eq̄. mer/ cator dicit ꝙ alium defectū non habet niſi ꝙ nō aſcendit lignum vel ꝙ nō li/ benter fert fertum.intendens dicere ꝙ nō vadit ad pontem vel nauē ⁊ frenū nō mittit apponere.⁊ ſic decipitur em/ ptor. Ueruntn̄ exteriorē defectū nō te/ net̄ manifeſtare.ſi pter hūc defectū re/ miſſius dabit. vt qꝛ eſt monoculꝰ vel claudus per ſe videat emptor. Quinto mendaciū cōmittit̄ ſimulatiōe. Di/ cit em̄ Tho.ꝙ ſimulatio pprie eſt mē/ daciū in exteriorꝝ ſignorꝝ factis cōſiſtēs. Et vt colligit̄ ex dictis Scoti ſup.iij.di. xxxviij.multiplex ſimulatio reperitur. Prima eſt ſimulatio ſignificationis. qualis fuit in Jacob qui ſimulauit ſe eſſe Eſau:cooperiendo manus et col/ lum cum pellibus hedorum Gene. xxvij.p qḋ ſignificabat̄ ꝙ minor ppl's id eſt xpianus pferendus eſſet maiori id eſt populo iudeorꝝ.⁊ ideo nullū fu/ it pctm̄. Scḋa ſimulatio eſt cautele.ſi/ cut Dauid ſimulauit ſe ſtultū ⁊ ſaliue defluebant in barbā corā Abymelech vt ſic euaderet mortē.j. Reg.xxj. Ter/ cia ſiml'atio eſt doctrine:cum ſcʒ fit ad inſtruendum alios. Et ſic chriſtus ſi/ mulauit ſe longius ire Luce.vl. ⁊ nec hoc eſt peccatum. Quarta ſimulatio eſt ſcelerata. vt cū quis ſub ſpecie bo/ na abſcondit virus iniquitatis.ſicut Judas ſimulauit amiciciā chriſto in oſculo.⁊ per hoc proditionem opaba/

tur. Quinta eſt ſimulatio in factis: vt cū quis dat alicui litterā vel ſigillum vt per hoc certificet̃ d̓ aliquo ille dator ꝑ hoc ſolum intendens ipm̄ declinare Unde Ambro. et habet̃. xxij. q. v. cauete dicit. Cauete fratres mendaciū: qꝛ omnes qui amant mendaciū filij ſunt diaboli. non ſolū in verbis falſis ſed ī operibus ſimulatis mendacium eſt. Mendaciū eſt ſe epiſcopū: ſacerdotē ꝛ monachū dicere ꝛc̄. Mendacium ē ſe chriſtianū dicere: et opera chriſti nō facere. O deus eterne qꝫ multa mentiūtur nūc domini ſeruis ſuis ꝛ pauperibus. Et quibꝫ quoſdā fallunt ſigillis. quoſdā verbis. quoſdā litteris. ꝛ tamē de hijs omnibus deus vindex eſt. quia tales peiores ſunt Pylato in aliquo: qui titulū ſupra caput chriſti ſcriptū ad inſtantiā iudeorū noluit falſare dicens. Quod ſcripſi ſcripſi ꝛc̄. O veritas eterna vide de celo vbi nunc veritas in terra eſt. Terciū myſteriū tangitur chriſti digna doctrinatio cum dicitur. Oſtēdite mihi numiſma cenſus. At illi obtulerūt ei denariū qui valebat decem numos vſuales. Et ait. Cuius ē imago heci denario ꝛ ſuperſcriptio. Dicunt ei ceſaris. Hoc nō querit ex ignorantia ſed vt inſtruat nos ne ſimus ꝑcipites inconcuſſe ad ſententiandū de aliquo negocio. ideo concludit dicens Reddite ergo que ſunt ceſaris ceſari ꝛ que ſunt dei deo. Unde Ambro. Sicut ceſar exigit impreſſionē ſue imaginis ſic et deus animā lumine vultus ſui īſignatam. Debet igit̃ quilibet reddere que ſunt mundi mūdo: ꝛ que ſunt dei deo. Reddamꝰ mūdo ſuos honores deſpiciendo ſuas delicias abhorrēdo: ꝛ ſuas diuitias cōtēnendo. myſtice vero deo debemus tria tributa. ſcꝫ d̓ corde ꝑfectā dilectōem. de ore frequentē grātiarū actionē. de corpe voluntariā viciorū mortificatōem. Unde in iſta doctrina chriſtus tria inſinuat. vicꝫ

Primo querit̃ oſtenſio denarij

Secundo interrogatur ſuperſcriptio oblati.

Tercio ſequit̃ cui debeat reddi

Primo enī qrit chriſtus oſtenſiōē denarij. id ē. anīe hoīs qđ fiet in morte. Nam ſicut in denario imago ceſaris: ſic in anima imago dei. Gen. j. Fecit deꝰ hominē ad imaginē ꝛ ſilitudinē ſuam. Et pſal. Signatū eſt ſup nos lumen vultus tui dn̄e. O qꝫ metuēda qſtio. O qꝫ tremebūda iquiſitio. oſtēdite mihi numiſma cenſus. hominē ſcꝫ interiorem ſacco carnis indutū ꝛ velatū. exteriori ſimulatiōe obumbratū. diu ad penitentiā expectatū ſalutis ſue contēptorē. diabolo aſſociatū. de beneficijs ingratū. Secūdo chriſtus interrogat de ſuperſcriptōne oblati denarij qđ fiet in iudicio extremo de imagine. O qꝫ horrenda interrogatio. imo increpatio: cuiꝰ ē imago ꝛ ſuperſcriptio. Quilibet portat imaginē eius cuius habet opera: vicꝫ dei vel diaboli. qꝛ vnuſqſqꝫ cuius arma portat eius ꝛ ſeruꝰ eſt.

Tercio ſententiat chriſtus cui debeat fieri reſtitutio dicēs. Reddite ergo que ſunt ceſaris ceſari. quod fiet in retributōne bonorū ꝛ malorū. quia bonos reddūt deo: malos autē diabolo. Math. xxv. Ibūt hij in ſuppliciū eternū. iuſti autē in vitā eternā. O qꝫ felix anima chriſtiana que ī pſenti ſic ſe cuſtodit per vere penitentie opera vt ī iudicio mereatur audire illđ verbū chriſti dulciſſimum. Uenite benedicti patris mei percipite regnum. Ad quod nos perducat chriſtus q̄ pro nobꝫ vulnera portat. Amen

De eadē dn̄ica. xxij. poſt Penthe.
Sermo xx

Quid me ten tatis hypocrite Math.xxij.

Uerba hec ſūt xpi filij dei viui phariſeos rephendentis de eorum malicia. q quidē digne erāt rephenſibiles ꝑpter quatuor. ſcʒ

Primo ꝑpter eorum auerſionē.
Scdo ꝑpter ipſorum ꝑuā intentionē.
Tercio ꝑpter illorum adulationē.
Quarto ꝑpter eorum brigoſam qſtionē

Primo enī phariſei erāt rephēſibiles digne a xpo ꝑpter eorum auerſionē. qr ab ipſo vitatis fonte xpo q ait. Ego ſū via veritas ⁊ vita: auerſi fuerūt ad ꝯciliū malignū. et hoc eſt qd dicit in euangelio. Abeūtes ſcʒ a ſūmo bono ad malum pcti. a iuſticia ad iniuſticiā. a vita ad morte. a luce ad tenebras. de qbus bn dicit Hiere.xvij. Dne oēs q te derelinquunt cōfundent. recedentes a te in terra ſcribent: qm dereliqrunt venam aquarum viuentiū dnm. Abeūtes igitur phariſei ꝯciliū inierunt cū herodianis Ubi Chryſ. Quale ꝯciliū tales ⁊ cōſiliarij. De qꝫ ꝯcilio dicebat patriarcha Jacob Gen.xlix. Symeon ⁊ Leui fratres vaſa iniquitatis bellantia: in eorum conciliū nō veniat aīa mea. Fm Lyrā ſup Johem. qa ꝑ maiori pte phariſei fuerunt de illis tribubus. Scdo digne erant rephēſibiles ꝑpter ipſorum prauam intentionē. q peſſimū op⁹ ⁊ impoſſibile intendebant. De q dr in textu. vt capent Jeſum in ſermone. ⁊ mittūt diſcipulos ſuos cum herodianis. O qnta malicia. O quantus ꝑuerſus conatus cape in vbo eum q celum ⁊ terram condidit: q ſapiētiā adinuenit. Tercio phariſei erāt rephenſibiles ꝑpter illorum adulationē. quia mētiendo adulabant dicentes. Magr ſcim⁹ qr verax es ⁊ viam dei in veritate doces. ⁊ non eſt tibi cura d aliq. Licʒ hij verum dicerēt qr verus mgr erat xps q dicebat Joh.xiij. Uos vocatis me magr ⁊ dne ⁊ bene dicitis ſum etenī. tn mētiebant phariſei. qr nō ſic credebant in corde ſic dicebant in ore. nec erant diſcipuli xpi qr carebant charitate ſine qua null⁹ pōt xpi fieri diſcipulus fm qd dicit Johā.xiij. In hoc cognoſcēt oēs qr mei eſtis diſcipuli ſi dilectōem habueritis adinuicem. Uñ ꝯmēdabant ipm a vitate vite di. Uerax es. deinde a vitate doctrine di. Et viā dei in veritate doces. deinde a vitate opis di. Et nō eſt tibi cura de aliquo. nō enī reſpicis ꝑſonā hoim. q. d. nec amore. nec timore. nec odio. nec munere declinas a vitate. Nihil enim piculoſius in iudice qꝫ accipe munera ꝑ ſubuertēda iuſticia. Eſa.j. Principes tui infideles ſocij furū: oēs diligūt munera ſequunt retributōes. pupillo nō iudicant: et cauſa vidue nō ingreditur ad illos. Quapropt dixit Jetro Moyſi Exo.xviij. Prouide aūt de omi plebe viros ſapiētes ⁊ timentes deū in qbus ſit veritas ⁊ qui oderint auariciā.

Quarto phariſei erant rephēſibiles ꝑpter eorū brigoſam queſtionē qua qrebāt. Dic g nobis qd tibi videt. licʒ dare cenſum ceſari an nō. Nā iudea facta fuerat tributaria a tpe natiuitatis xpi ⁊ inde orta fuit magna ꝯtētio. Quidam dicebant qr nō licet iudeis recognoſcere dnm niſi deū. ꝑ cui⁹ pte qdā Judas natiōe galile⁹ ſurrexit ⁊ multos traxit ad ſe q. ꝑtea occiſus fuit. vt hr Actu.v. Alij vo dicebant qr licitū erat romāis dare tributū quia defendebāt patriam Et ideo iudei hanc queſtionē propoſuerūt vt aut populo exoſus: aut impatori contrari⁹ haberet ex reſpōſiōe ſua. Sed xps dns rephēdit illos d tali malicia dicens. Quid me tēptatis hypocrite oſtēdite mihi numiſma cēſus. At illi obtulerūt ei denariū. ⁊ ait ill' ieſus.

Cui⁹ eſt imago hec ⁊ ſupſcriptio. dicūt ei. ceſaris. Tūc ait illis Reddite ḡ que ſunt ceſaris ceſari: et que ſunt dei deo. Et ſic phariſei nequierūt aſſeq̄ ſuū conatum. q̄b⁊ dixit dn̄s. Quid me tēptatꝭ hypocrite. Un̄ ex ſacro euāgelio duo declaremus ſalutis documēta. ſcꝫ

Primū phariſeoꝝ malignā proprietatē. ibi. qd me tēptatis hypocrite.

Scōm omniū ꝯdignā equitatē. ibi reddite ergo ⁊c.

Primū documentū dixi ex ſacro euangelio declarandū phariſeoꝝ malignā proprietatē cum dicit᷑. Quid me tēptatis hypocrite. Nā ꝓprietas hypocrite ſm Greg. in mora. ē ꝙ cum bene agit ab omnib⁊ vult videri ꝑ oīa que agit occulte laudes querit. ⁊ ideo hypocriſ eſt filia inanis glorie. Ideo tria prope ꝯueniunt hypocriſi. ſcꝫ

Primo magna aſtucia

Scdo abſoluta malicia

Tercio deteſtāda exprobrātia.

¶ Primo q̄dem hypocriſis vicio cōuenit magna aſtutia. Nā oīa vicia perpetrari poſſunt a ſimplicib⁊. ſꝫ hypocriſis ⁊ ſimulatio nō cōmittit᷑ niſi a valdē aſtutis qui ſciūt vicia ſub virtutū velaminib⁊ palliare. Ideo ſm Lyrā ſup illud Math. vj. Nolite fieri ſic hypocrite triſtes. Hypocriſis dicit᷑ ab hypos quod eſt ſub. ⁊ criſis qḋ eſt aurū: quaſi ſub auro ſctitatis tenēs plūbū falſitatꝭ palliatū. Et Aug. li. de ꝯflictu vicioꝝ Verba ſanctoꝝ habꝫ hypocrita: vitā nō habꝫ. Proptea hypocrita aſſimilatur vulpi qḋ eſt aīal doloſum. De quo Eze. xiij. Quaſi vulpes in deſerto prophete tui erāt. Et Ber. ſup can̄. Hij ſūt oues habitu. vulpes actu. crudelitate lupi q̄ boni viri eſſe nō volūt Et iō Alexander ḋ ales ſup illḋ ꝑs. Partes vulpiū erūt. ponit. xviij. ꝯparatōes vulpi ad hypocritas de q̄b⁊ aliq̄s referamus.

Prio ei ſic vulpes foueas hn̄t. Mat. viij. ita hypocrita meretrices ī occulto. Prouer. xxiij. Fouea ꝓfunda meretrix Secūdo caro vulpiū mali ſaporis eſt ⁊ comedit᷑ ꝓ podagra quā patiētes infirmas iūcturas habēt. ita vani et ſepe vicioſi delectant᷑ in hypocriſi: ⁊ illis ſolis placet eoꝝ vita. ꝑs. Dediſti eū eſcā populis ethiopū. Tercio qn̄ vult pulices deponere lanā ponit ī ore ⁊ cū cauda paulatim ſe ī aquā demergit donec omnes pulices ꝯgregent᷑ ad lanā ⁊ lanam mittit in aqua. Sic hypocrite oībus modis rep̄henſores ⁊ ſtimulatores fugiunt. j. Regū. xxiiij. Canē mortuū ꝑſequeris ⁊ pulicē viuū. i. rep̄henſorē. Quarto vulpes qn̄ fameſcit ⁊ per aliquā viā ſibi ꝓuidere nō pōt tūc ponit ſe extēſum quaſi mortuū in via. tūc aues circūdāt. q̄ ſurgēs velocit᷑ capit ḋ illis ⁊ comedit. ita hypocrita ſimulat ſe mortificatū ⁊ ſanctū vt decipiat. de q̄ q̄ xp̄s Math. vij. Attendite a falſis ꝓphetis q̄ veniunt ad vos in veſtimētiſ ouiū: intrinſec⁹ autē ſūt lupi rapaces. Quīto vulpiū ſole pelles detrahūtur a venatoribus proiectis carnib⁊. ſic de malis ſola bona doctrina eſt carpēda Math. xxiij. Sup cathedrā moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei: quecūqꝫ dixerint vobis facite: ſm opa aūt eoꝝ nolite facere. dicūt em̄ ⁊ non faciūt. Secundo deniqꝫ ꝯuenit hypocriſi abſoluta malicia. q̄ hypocriſis abſolute ē peccatū. qḋ ꝓbat ſctūs Tho. ij. ij. q. xvij. tribus ratōib⁊. Primo ratōe ſcandali ſic ille q̄ eſt cauſa ſcādali alicui⁹ peccat ſꝫ hypocrita ex eo ꝙ mentit᷑ ſigno vl̄ facto aut v̄bo eſt cauſa ſcandali alteri⁹. ergo ⁊c. Scdo rōe animi intēti. ſic vbi nō eſt bona intentio ſed apparētia ſola ibi eſt pctm̄. Tercio ꝓbat᷑ rōe ſignificati vocabuli. ſic ille q̄ eſt ſubiect⁹ vicijs ⁊ palā ſe bonū oſtendit peccat. ſꝫ hypo/

crita eſt talis.g ꝛc. Sed ſi hypocriſis ē
pctm̄ mortale vł veniale declarat ſan
ctus Bonauē.i.iiij.diſ.xxxviij. ſic.q in
hypocriſi duo ſunt.ſ.defect⁹ ſcitatꝫ ꝛ ſi
mulatio ei⁹. Si ḡ intētio hypocrite re-
ferat ad vtrūqꝫ.ſ.qꝛ nō vult hr̄e ſcitatē
nec curat ſed tm̄ vult ſctūs apparere.
ſic eſt pctm̄ mortale.et ſic ſumit i ſacra
ſcptura. Job.xiij. Nō veniet i cōſpectu
ei⁹ oīs hypocrita.ꝛ Eſa.ix. Oīs hypocri
ta nequā.et Eccl.j. Ne fuerꝭ hypocrita
in ꝯſpectu hoīm ꝛ ne ſcandaliſes in la
bijs tuis. Si vo accipiat hypocris nō
p q̄litate vite male ſed p ſil'atiōe.ſic ali
qn̄ eſt pctm̄ mortale. puta ſi h facit ex
fine q eſt ꝯ charitatē dei ꝛ pximi. puta
ſimłat ſcitatē vt ſemiet hereſim: vel cō
ſeqtur eccl'iaſticā dignitatē. Si vo fi-
nis n̄ ſit ꝯ charitatē ſic erit veniale.pu-
ta qꝛ ſolū delectat i laude. qꝛ ɜm phm
iiij.eth.tal' magis dr van⁹ q̄ mal⁹. Si
aūt finis ſit bon⁹.vt qꝛ ſimłat ſcitatē
ad laudē dei ꝛ ſalutē aīaꝝ.ſic meritori
um ē.ſi tm̄ nō cōtēnat bonā vitā. qlibet
igit debet ſe pcauere ab hypocriſi.qꝛ p
pter h viciū fiūt tot iudicia temeraria:
citatiōes:faſſiones:iuratiōes:litigati-
ones.qꝛ vitatē nō pure ꝯfitent q̄npo-
tius mētiēdo occultāt cū aīaꝝ diſpen-
dio. Terciū aūt qd ꝯuenit hypocri-
ſi eſt deteſtāda exprobrātia. Dn̄s nāqꝫ
ieſus xp̄s nullū pctm̄ ſic deteſtat in ſa
cro euāgelio ſic pctm̄ hypocris.qd ɜm
Alexādrū de Ales i ſcda pte ſūme fecit
ꝓpt q̄tuor rōnes. Prima eſt vt demō-
ſtraret quāta futura ſit deteſtatio anti
chriſti q mūdū p hypocriſim decipiet.
De q Job.xxxiiij. Qui regnare facit hy
pocritā ꝓpt pctā ppli. Scda eſt ꝓpter
phariſeos et ſcribas qbꝰ dn̄s loqbat
vt hypocritꝭ di. Quid me tēptatis hy-
pocrite. Tercia eſt qꝛ hypocrita eſt ꝯri-
us opi diuio. Sicut em̄ dic Aug⁹.i.li.
enchiridion.dn̄s oē malū in bonū or-
dinat.hypocrita aūt bonū opus p ma
lā opinionē deformat ꝛ quaſi ꝯuertit i
viciū. Ideo dicebat chriſt⁹ Math.vj.
Cū ieiunatis nolite fieri ſicut hypocri-
te triſtes extmināt ei facies ſuas vt ap
pareāt hoībꝫ ieiunātes. Quarta rō qꝛ
hypocrita toti trinitati ꝯriat. Prio do
pri ei⁹ gl'iaꝫ ſibi vſurpādo: cū tn̄ dicat
Eſa.xlij. Gl'iam meā nō dabo alt'i. Se
cūdo filio ꝯriat q eſt vitas.qd em̄ ali-
ud ē hypocriſis niſi falſitas qꝛ apparꝫ
ſed nō ē bona vita hypocrite. Tercio ꝯ
riat ſpūiſcto cui attribuit bonitas. qꝛ
hypocrita attribuit bonitatē p intētōꝫ
ſibi ꝯuertēdo in malū.ꝓpt q dic glo.ad
Col.iiij. Simulata eqtas nō eſt eqtas
ſed duplex iniqtas. Nā ɜm Hiero.ſup
Eſa. Hypocrita ē foris catho. intꝰ vo
totꝰ ambiguꝰ.id ē q̄ddaꝫ mōſtꝝ velut
beſtia ꝯpacta.ɜm illd poeticū. Leo ps
pma.draco media ipa chimera B
Un̄ dn̄s ieſus ſeptē maledictōes intue
hit ꝯ phariſeos ꝛ ſcribas hypocritas.
Math.xxiij. Pria ē. Ue vob ſcribe et
phariſei q deuoratis domos viduarū
ſimulātes longā oratōem.ꝓpt h maiꝰ
iudiciū accipietꝭ. His ſiles mō ſūt qui
pmittunt dicere miſſas pſalt'ia ꝛ pl'es
orōes ꝛ nihil faciūt.ꝛ adiueniūt nouas
miſſas aut nouos modos in dicēdis
miſſis vt plꝰ accipiant a dicere facien-
tibus. Secunda eſt. ve vobis ſcribe et
phariſei hypocrite q circūitis mare et
aridā vt faciatꝭ vnū pſelitū.ꝛ cū factus
fuerit faciꝭ eū filiū gehēne duplo q̄ vos
Proſelitꝰ dicebat q ex gētilitate ꝯuer-
tebat ad iudaiſmuꝫ.ſicut Ruth moa-
bitis ꝛ achior.ꝛ tales mō ſunt religioſi
q nō ſeruāt regulā ſuā ſe ꝛ receptos dā
nantes. O q̄ multi ſunt modo tales.
Tercia eſt .ve vobis hypocrite qui de-
cimatis mentā et anetū et omne olus
ꝛ relinqtis que grauiora ſunt legis.ſcꝫ
iudiciuꝫ ꝛ charitatē dei. Quibꝫ ſimiles

sunt mō illi q̄ grauant consciētias ho/
minū aliorū. ipsi ꝟo digito suo nolūt
mouere ea. vel q̄ p̄dicāt alijs hūilitatē
patientiā ⁊ ceteras ꝟtutes. ipsi illis ca
rent sed seruāt q̄dā ceremonialia cha/
ritate vacua. Quarta est. Ue vob scri/
be ⁊ pharisei q̄ mūdatꝭ quod de foris ē
calicꝭ ⁊ papsidis. ⁊ intꝰ pleni estꝭ imun/
dicia. Tales mō sunt q̄ honestatē p̄tē/
dunt in cōuersatione cū pleni sint ira ⁊
odio ⁊c. Quinta est. Ue vobis scribe et
pharisei q̄ estꝭ siles sepulchris dealba/
tis q̄ apparēt a foris hoīb speciosa: in
tus autē sunt plena spurcicijs. Quib
siles sunt mō q̄ foris mortificationem
carnis oñdūt intꝰ tñ pleni sūt delicijs.
vel qui ornant corpus studiose: de or/
natu ꝟo aīe nihil curāt. Sexta est. Ue
vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q̄ edi
ficatis sepulchra ꝓphetarum ⁊ patres
vestri occiderunt illos. quib modo si/
miles sunt qui ꝓpter questū magnas
deuotiones ostendūt circa eccl'ias san
ctoꝝ in luminarib ⁊ sepulturꝭ vl' sctō
rū reliquijs. realit' tñ nō hñt deuotio/
nē. sed si viuerent ꝑseq̄rent' illos nec au
dirēt. Cuiꝰ signū est q' nō sequunt' exē/
pla illoꝝ. Septima est maledictio hy
pocritaꝝ. Ue vob scribe ⁊ pharisei hy/
pocrite q̄ clauditꝭ regnū celoꝝ añ ho/
mines. vos eñ nō introitis nec introe
untes sinitꝭ itrare. Ue aūt ꝑm Hiero.
importat damnationē eternā. Quib
mō siles sūt mali p̄lati de q̄b Gre. dic̄
Nemo ī eccl'ia ampliꝰ nocꝫ q̄ꝫ q̄ ꝑuerse
viuēs ꝟbo vl' ope ordinē scītatꝭ retiet.
lxxxiij. dist. c. Nemo. Hij hypocrite oīa
opa sua faciūt vt tm̄mō ab hoīb vide
ant'. s. nō vt videant' ab oīpotēte deo q̄
reddet vnicuiqꝫ ꝑm opa sua. q̄s si ho/
minū ꝟecūdia nō retineret postposito
deo facerēt tā horrenda pctā q̄ nec licet
loq̄. O hypocrite dei viui inimici. O p̄
cones antichristi cur tēptatis christū
filium dei. Secundū documētū de
claremus condignā eq̄tatem cum dr̄.
Reddite q̄ q̄ sunt cesarꝭ cesari ⁊ q̄ sunt
dei deo. Eq̄tas nāqꝫ iusticie ꝑm Ma/
crobiū est reddere vnicuiqꝫ q̄d suū est
Cui cōsonat Greg. ⁊ habet'. xij. q. ij. Cū
deuotissimā. §. si seculi. Et q' summū
bonū in reb est iusticiam colere ac sua
cuiqꝫ iura seruare. ideo ꝑm iusticie eq̄/
tatem debemus reddere q̄ sua sunt sex
differentijs rex. scꝫ

Primo diabolo maligno
Scdo mūdo ꝑuerso.
Tercio corpori nostro.
Quarto animo ꝯdigno.
Quinto ꝓximo digno
Sexto deo magno. ¶

Primo reddere debemꝰ q̄d suū est dia
bolo maligno. que q̄dē tria ꝯcernūt. s.
inimicicia. resistētia. ⁊ pugna. Primo di
abolū cōcernit inimicicia q' est inimi/
cus q̄rens nos ꝑdere. j. Pe. v. Fratres
aduersariꝰ vr̄ diabolꝰ tanq̄ꝫ leo rugi/
ens circuit q̄rēs quē deuoret. iō possu
mus dicere illō p̄s. Perfecto odio ode
rā illos inimici facti sunt mihi. Sup
q̄ Grego. Inimicos ꝑfecto odio odire
est hoc qd̄ facti sunt diligere. et qd̄ faci/
ciūt respuere. vt habet'. lxxxvj. dist. odio
habeant' pctā nō hoīes. Nā dic̄ sanctꝰ
Tho. ij. ij. q. lxxvj. ar. j. In diabolo sūt
ꝯsideranda duo: natura ⁊ culpa. natu
eiꝰ ē bona q' a deo. iō nō licꝫ naturā di
aboli maledicere. iuxta illud Eccl. xxj.
Dū maledicit ipiꝰ diabolū maledicit
ipe aīā suā. q' pctōr dū maledicit dia
bolū ꝓpt' pctm̄ maledic̄ seipm̄ q' ē silr'
pctōr. tenemur igit' inimicicias malicie
nō nature. Scdm qd̄ ꝯcernit diabolū
est resistētia. Jaco. iiij. Resistite diabo/
lo ⁊ fugiet a vobis. Bern. Demonum
est mala suggerere: nostrū ꝟo non cō/
sentire. Hinc sanctus Augustinꝰ ait.
Diabolus nō nocet cogēdo sed suadē/

do dat ꝯſiliū.ſed noſtrū eſt eligere vl' re
pudiare q̄d ſuggerit.qꝛ ſi tantū poſſet
nocere diabolꝰ q̄ntū vellet nullus iu/
ſtus remaneret.ſed nō pōt.qꝛ ptās eiꝰ
eſt ſub manu dei ꝛ deꝰ nob aſtat. iuxta
illud.j.Cho.x.Fidelis deꝰ q̄ non patiet
vos tēptari ſup̄ id q̄d poteſtꝭ. Jdcirco
nolite excuſare p̱ diabolū.ſicut q̄dam
puella excuſabat q̄ dū vellet ire ad ſer/
uiendū in q̄dā caſtro:obuiauit ei dia/
bolus i forma hoīs q̄rēs q̄ tēderet. Jl/
la r̄ndit. ad ſeruiēdū in illo caſtro.et il
le diſſuaſit. Tu inq̄t penitebis de hoc.
Que guipēdēs iuit. vbi lapſa ꝫ i pctm̄
dn̄s caſtri expulit inde. Cui diabolus
obuiauit dicēs. Un̄ venis. At illa. Di/
abolus ſuaſit mihi ſeruitiū in illo ca/
ſtro vbi ꝯcepi. Tūc diabolꝰ pcuſſit il/
lā in maxillā dicēs. Mentirꝭ.ego ſum
diabolus.ꝛ hic dū ires ego diſſuaſi ti/
bi ſed noluiſti acq̄eſcere. Tercium q̄d
cōcernit diabolū eſt pugna quā ei red/
dere debemꝰ.ad Eph.vj.Nō eſt nobis
colluctatio aduerſus carnē ꝛ ſanguīēꝫ
ſꝫ aduerſus p̄ncipes ꝛ ptātes ꝛ aduer/
ſus rectores mūdi tenebrarū harū.i.ad
uerſus demones in tenebroſo aere exi/
ſtētes. Et ideo debemꝰ pugnāre ꝯ eos per
ſacrā ſcp̄turā.iuxta illō ad Eph.vj. Jn
duite vos armaturā dei vt poſſitꝭ ſta
re aduerſus īſidias diaboli. Armatu/
ra dei eſt ſacra ſcp̄tura p̱ quā xp̄s vicit
diabolū Math.iiij.dicēs ei. Nō in ſo/
lo pane viuit hō ꝛc. Et iterū. Scp̄tū eſt
Nō tēptabis dn̄m deū tuū. Sic etiaꝫ
nos debemꝰ pugnare ꝯ diabolū cū ſa
cra ſcp̄tura.qꝛ dicit Grego.ſup Ezech.
Uniuerſa nr̄a munitio ꝯſiſtit in ſacro
eloq̄o. ¶ Scd̄o debemus reddere
mūdo ꝯuerſo q̄ ipm̄ ꝯcernūt.ꝛ ſūt tria
ſcꝫ deteſtatio.mētꝭ alienatio. et miſerie
ꝯſideratio. Prio inquā reddamꝰ mūdo
deteſtationē.iuxta illō.j.Joh.ij.Nolite
diligere mūdū neq̄ ea q̄ in mūdo ſunt
ſi q̄s diligit mūm nō eſt charitas pr̄is
in eo. Nō eī pn̄t ſil' ſtare amor dī ꝛ mūdi
Augꝰ. Si in te eſt amor mūdi nō eſt q̄
intret amor dei. Hinc Jac.iiij. Adulte
ri neſcitꝭ qꝛ amicicia huiꝰ mūdi inimi/
ca eſt deo. Quicūqꝫ ḡ voluerit amicꝰ eē
huiꝰ mūdi inimicꝰ ꝯſtituit dei. Scd̄o
reddere debemꝰ mūdo mētꝭ alienatōeꝫ
qꝛ dicit Amb.de fuga ſecli. Qui ſaluꝰ
eſſe deſiderat ſup̄ mūdū aſcēdat.ſi cor/
pus eſt in mūdo mens ſit in celo. Un̄
Augꝰ.ſup Job. Jter huiꝰ ſecli plenum
eſt tēptatiōib;.nūc pſpis extollit:nunc
aduerſis frāgit. Propterea dic̄ Chryſ.
ſup Math. Sicut difficile eſt cuſtodi
re arborē iuxta viam poſitā ꝛ fructꝰ ſer
uare ad maturitatē.ſic difficile eſt inhe
rentē mūdo ꝯſciam ſeruare īmacula/
tā. Tercio debemꝰ reddere mundo eiꝰ
miſerie ꝯſideratiōeꝫ. Nā ſcribit.j.Joh.
v. Totꝰ mūdus in maligno poſitꝰ eſt.
Bern̄. Nō eſt verior aut peior miſeria
q̄ꝫ mūdi leticia.ideo dr̄ Eccl.ij. Cuncti
dies hoīs doloribꝫ ꝛ erūnis pleni ſunt
Et ſi q̄d in eo videt delectabile h̄ē mo/
dicū. Greg. Momentaneū eſt q̄d dele
ctat eternū vo q̄d cruciat.ꝛ Chryſ. Mi/
ſer eſt mūdus:miſerrimi q̄ eū ſequunt
Nā ſp̄ mūdialia opa excluſerūt hoīem
a vera vita. Greg. Nemo pōt hic gau/
dere cū ſeculo ꝛ illic regnare cū xp̄o.

Tercio debemꝰ reddere corpi q̄ ip/
ſum ꝯcernunt.ꝛ ſunt tria.ſ.

Primo refectionē in neceſſitate.

Scd̄o refrenatōeꝫ in volūtate.

Tercio exercitatōeꝫ in operoſitate.

Prio debemꝰ reddere corpi refectiōeꝫ ī
neceſſitate.qꝛ dic̄ Hiero. De rapia ho/
locauſtū offert q̄ corpꝰ īmoderate ca/
ſtigat.ideo dr̄ Ro.xij. Rōnabile ſit ob
ſequiū veſtrū. Et Bern̄. Oportet corpꝰ
rep̄mere nō extinguere.ſufficit corpꝰ ſic
reficere vt ſit ſubiectuꝫ ſp̄ui. qꝛ dr̄ Eccl
xij. Non ledas ſeruū in veritate opantē

qđ figuratū ē Leui.ij. vbi đr. Quicqđ obtuleris sacrificij sale cōdies. i. discretōe. Sic eñi cibꝰ est ſine sale inſipidꝰ ſic corpus ſine diſcretōe inutile. Hinc.j.q. v.pſenciū. Diſcretio ē mr̄ ꝛ auriga omniū vtutū. Scđo debemꝰ corpi reddere refrenatōem ī voluptate ne ſꝫ corpis deſideria viuamus.iuxta illđ Ro. xiij. Carnis curā ne feceritis ī deſiderijs ſed bñ in neceſſarijs. Propter qđ dic̄ ſaluatoꝛ Lu.xxj. Attēdite vobis ne forte grauent̄ corda vr̄a crapula ꝛ ebꝛietate Vñ Galienꝰ dicit. Ples moriūt̄ gula q̄ꝫ gladio.qꝛ vnꝰ efficit̄ leproſus.alius ptiſicꝰ. tercius ydropicꝰ.q̄rtꝰ paliticꝰ ꝛc̄. Ecci.xxxvij. Propt̄ crapulā mlti obierūt. Et.j. Pe.ij. Obſecro vos tanq̄ꝫ aduenas ꝛ pegrios abſtiere vos a carnalibus deſiderijs q̄ militant aduerſus aīam. Ro.viij. Si ſm carnē vixeritis moriemī. Jdeo đr Apoca.xviij. Quantū glificauit ſe ꝛ in delicijs fuit tātū date ei tormentū ꝛ luctū. Vñ vt ſciatis qꝛ debitores ſumꝰ nō carni ſꝫ ſpūi. Ro. viij. Greg. Quicqđ delectatōnis carni ſubtrahimꝰ in ſpū inuenimꝰ. Tercio debemꝰ reddere corpori exercitatiōem in opoſitate.iuxta illud Hiero. Sp alıqđ opis facito vt te diabolꝰ inueīat occupatū.qꝛ đr Ecci.xxxiij. Multā malıciā docuit ocioſitas. vt pꝫ de ſodomitis de qb₉ Eze.xvj.dicit̄. Hec fuit iniq̄tas ſodome ſororis tue. ſupbia ſaturitas panis ꝛ abundantia ꝛ ociū. Jdeo Aug.in ſmone ad frēs heremitas ait. Frēs opꝫ ociū expelli q̄s tedet orare vl̄ legere manib₉ opari nō deſerāt: cogitantes ꝙ q̄ꝫdiu Dauid exercitauit ſe ī milicia nō ſibi iſultauit luxuria. Sāſon q̄ꝫdiu cū philiſteis puguit ab hoſtibus capi nō potuit. ſed poſtq̄ꝫ ocioſe ī ſinu feminꝫ dormiuit capit̄ ꝛ excecat̄. Silr̄ Salomon occupatꝰ in edificatione tēpli nō ſenſit luxuriā. Jō dic̄ Caſſiodorus. Mens ocioſi hoīs nihil cogitare nouit niſi de vētre. Ber̄. Ociū ē ſentina omniū viciorꝝ. ideo corpi đbet̄ debita refectio refrenatio ꝛ exercitatio. De his trib₉ dicit̄ Ecci.xxxiij. Cibaria ꝛ vga ꝛ onus aſino. i. corpi. Jn h̄ qđ dic̄ cibaria notat refectōꝫ. ī h̄ qđ dic̄ vga notat refrenatōꝫ. in h̄ qđ dic̄ onꝰ ſignificat exercitatōeꝫ. Ergo q̄lıbꝫ inuigilet circa corpus ſuū ne ſupet ſpiritū

Quarto debemꝰ reddere aīo nr̄o q̄ ipm ꝯcernūt. ꝛ eciā ſunt tria.ſcꝫ

Primo diligentē diſcuſſionē.

Scđo ſplendentē purificatōnem.

Tercio ſollertem cuſtoditōem.

Pmo q̄dem animo nr̄o reddere debemꝰ diligētē diſcuſſionē: iuxta illđ Ber̄. Quotidiana diſcuſſiōe examīa ꝯſciaꝫ tuā. vide ī ꝯſcia tua vtꝝ defic̄ vl̄ pficis Gre.ſup Eze. Jn oī qđ agit̄ vl̄ đr ſp tacite debemꝰ ad mētē recurrere ꝛ īterioꝛē teſtē. ſ. ꝯſciam reqrere. Ber̄. Quanto magis meipꝫ diſcutio tāto meipm tolerare nequeo Scđo reddere debemꝰ aīo ſiue ꝯſcīe purificatōem. iuxta illđ Eſa.j. Lauami mūdi eſtote. Vñ dicit Bern̄. Duo ſunt q̄ mundant ꝯſcīētiaꝫ noſtrā a malis. penitere ꝛ abſtinere: ꝛ bonis inherere. Nam ſicut parua feſtuca grauat oculū ꝛ impedit viſū. ſic peccatū q̄ꝫtūcūq̄ꝫ paruū retardat a diuina viſiōe. Apoc.xxj. Nō intrabit ī eaꝫ aliqđ coinq̄natū. Btī igit̄ mūdo corde q̄m ipi deū videbūt. Tercio reddere debemꝰ aīo nr̄o cuſtoditōeꝫ. iuxta illđ Prouer.iiij. Oī cuſtodia ſua cor tuū. qꝛ ex ipo vita pcedit. Hinc Hugo ait. Nō puenit̄ ad bonā ꝯſciam niſi p cordis cuſtodiā. R Quīto debemus reddere primo q̄ ipm ꝯcernūt. Nā proximū habemus ī triplici dr̄ia. Quidā ei ē ſupioꝛ. q̄dā iferioꝛ: ꝛ q̄dā equal̄ Pmo ſi ē ſupioꝛ puta dñs vl̄ platꝰ debemꝰ ei tria reddere. Pmo reuerētiā.iu

ꝯtra illud.j.Pe.ij.Regē honorate. Di/
cit ei Joh.de ſcō geminiano.p̄lati ho/
norandi ſunt etiā ſi ſunt mali.nō rōne
malicie ſed inq̄ꝫtū gerūt vicez dei.q2 dr
Ro.xiij.Nō eſt ptās niſi a deo.ꝓpterea
dixit xp̄s pylato Joh.xix.Nō hr̄es ad/
uerſum me vllā ptātē niſi tibi datū eēt
deſup.Et ſi qñ p̄lati depuant̄ fit freq̄n
ter ꝓp̄ pctā ppl̄i.iuxta illd Job.xxxiiij.
De⁹ regnare facit hypocritaz ꝓp̄ pctā
populi.Et.vj.q.vij.deteriores.§.p me/
rit.Ex merito plebis nōnunq̄ depra/
uant̄ p̄lati. Scd̄o prelatis tenemur
obedientiam reddere.ſm illud Ro.xiij.
Oīs aīa ptātib⁹ ſublimioribꝫ ſubdita
ſit.Quā obedientiā modificat canō.xj
q.iij.Si is.Nō eſt obediendū i h̄ qd̄ ꝯ
deū p̄cipit̄ ſed in h̄ qd̄ deificū eſt.tūc et
malo ⁊ bonis obediendū platꝫ.j.Pe.
ij.Subditi eſtote oī hūane creature p
pter deū.Sequit̄.nō tm̄ bonis et mo/
deſtꝫ ſed etiā diſcol̄.Heb.xiij.Obedite
p̄poſitꝫ vr̄is ⁊ ſubiacete eis.ipi em̄ pui
gilāt q̄ſi rōnez p aīab⁹ vr̄is reddituri.

Tercio platꝫ tenemur reddere ora/
tiōis iſtātiā.iuxta illd.j.Thim.ij.Ob/
ſecro p̄mū oīm fieri obſecratōes orōes
poſtulatiōes grāꝝ actiōes p oib⁹ hoi/
bus:p regib⁹ ⁊ oib⁹ q̄ i ſublimitate ſūt
ꝯſtituti:vt q̄etā ⁊ tranq̄llā vitā agam⁹
in oī pietate ⁊ caſtitate.Hoc em̄ bonū
eſt ⁊ acceptū corā nr̄o deo.Deinde p̄rio
inferiori.puta ſ̄uo d̄bem⁹ reddere tria
ſcꝫ.Prio debitā p̄uiſiōez i cibo ⁊ potu
ij.Theſ.iij.Opantes panē ſuū mādu
cent q2 merent̄.Mat.x.Dign⁹ ē ei opa
ri⁹ mercede ſua.iō dr Deut̄.xxv.Nō al/
ligabis os boui triturāti.glo.Lyre.vt
nō comedat de labore ſuo.ſi nō boui.
m̄lto mi⁹ hoī.Scd̄o ſ̄uo reddere tene/
mur piā ꝯuerſatōez.vn̄ Sene.Cū infe
riori ſic viuas queadmodū ſupiorē te
cū viuere velis.nō cū clamore ⁊ elatōe
ad Phil.ij.In hūilitate ſupiores inue
cē arbitrātes.⁊ ad Eph.vj.Uos domi
ni ꝓpter deum remittētes minas ſcien
tes q2 ⁊ illoꝝ ⁊ veſter dn̄s eſt in celis.

Tercio ſ̄uo reddere debem⁹ mercedis
donatōem.⁊ hoc ante ſolis occaſū:iu/
xta illd Thob.iiij.Quicūqꝫ tibi aliq̄d
opatus fuerit ſtatim ei mercedem reſti
tue.⁊ merces mercēnarij tui apud te oī
no nō remaneat.⁊ nō p noctez debes
retinere vltra ſuā voluntatē:q2 eſt pec
catū in celū clamitans.Jaco.v.Mer/
ces opariōꝝ veſtroꝝ que defraudata
eſt a vobis clamat.⁊ clamor eoꝝ in
aures dn̄i ſabbaoth introiuit.Sꝫ ple
riqꝫ p̄uipēdūt ⁊ ptrahūt ſoluere ad lō/
gū.cū dicat̄ Eccl.xxxiiij.Qui effūdit ſā
guinē ⁊ q̄ fraudē facit mercēnario fr̄es
ſunt.Deinde p̄rimo equali iteꝝ redde/
re debemus tria.vicꝫ

Primo compaſſionē in aduerſitate
Scd̄o ꝯgratulatōem in p̄ſperitate
Tercio ſubuentōem i neceſſitate

Primo inq̄ā debem⁹ p̄rio pari red/
dere in aduerſitate cōpaſſionē.iuxta il
lud Ro.xij.Flete cū flentib⁹.Et.j.Co
rin.xij.Si patit̄ vnū mēbrū ꝯpatiunt̄
omnia mēbra.vt dicamus ſic apl̄s.ij.
ad Coꝝ.xj.Quis infirmat̄ ⁊ ego nō
infirmor.Hinc Gre.Quanto q̄s cha/
ritate p̄fectior:tanto p̄fectius dolores
ſentit alienos.Secundo reddere pro/
ximo equali debemus in proſpitate cō
gratulatōem.iuxta illud Ro.xij.Gau
dete cū gaudentib⁹.Et hoc opat̄ chari
tas.j.Coꝝ.xiij.Charitas cōgaudꝫ ve
ritati.Unde Aug.Uis habere mercedē
de alieno bono gaude ⁊ mercedē com
paſti.Gregorius.Charitas aliena bo
na facit noſtra. Tercio reddere debe
mus equali p̄rimo ſubuentionē in ne
ceſſitate.ſm illd.j.Joh.iij.Qui habue/
rit ſubſtantiā huius mundi et viderit
fratrem ſuum neceſſe habere ⁊ clauſe/
rit viſcera ſua ab eo:quō charitas dei

manet in eo. Ideo dicit Chryſ. Oīa q̄ nobis dn̄s deus dat p̄ nos alijs dat. Lu.xj. Qđ ſupeſt date elemoſynā. Un̄ hij tres act⁹ eliciunť ex charitat; debito Ideo đr ad Ro.xiij. Nemini q̄c q̄ʒ debeatis niſi vt inuicē diligatis. L

Sexto debem⁹ reddere deo que dei ſunt. que ſunt tria. ſcʒ.

Primo corpa ad imolandū.
Scđo corda ad diligendū.
Tercio aīam ad laudandū.

Primo itaq; debem⁹ deo reddere corpora ad imolandū. iuxta illud Ro.xij Obſecro vos vt exhibeat; corpora veſtra hoſtiā viuentē ſanctā deo placentē. Scđo reddere debem⁹ cor ad diligendū. Deuť.iiij. Quid dn̄s deus tuus petit a te niſi vt timeas dn̄m deum tuuʒ ꝛ ambules in vijs ei⁹. Tercio reddere debem⁹ deo aīam ad laudandū. iuxta illud pſ. Benedic anīa mea dn̄o: ꝛ oīa que itra me ſunt noī ſctō ei⁹ Et Ecci.xxv. Bono anīo gl'iam redde deo. Si em̄ hec reddiderim⁹ tunc dicet xp̄s in iudicio. Hic numus eſt imaginis mee. ideo ponite ad gazophilaciū celeſte vt ſit in theſauro glorie. Ad quā nos pducat chriſtus filius dei viui. q̄ cum eodeʒ deo patre ꝛ ſp̄ūſctō viuit et regnat ꝛč.

Dominica.xxiij. poſt Pentho.
Sermo.cxxj.

Domine filia

mea modo defuncta eſt. ſed veni ꝛ impone manū tuā ſuper eam ꝛ viuet. Math.ix.c.ꝛ in euangelio. In q̄ q̄dem euangeliſta tria tangit p̄ ordinem. vicʒ

Primo xp̄i ſaluatoris inuitationeʒ
Scđo cuiuſdā mulier; ſanationeʒ.
Tercio defūcte puelle reſuſcitatōeʒ.

Primo nanq; euāgeliſta optime tangit ſaluatoris inuitatiōem ad curādū puellā. Poſtq̄ʒ em̄ ſaluator diſcipl'os iohānis baptiſte repꝛehēderat ex eo q2 ſuos diſcipulos notauerāt q̄ nō ieiunarēt. Ecce illo loq̄nte Jairus p̄nceps archiſinagogus adorauit euʒ faciēdo ei debitā reuerētiā di. Filia mea modo defuncta eſt. Dicit em̄ Lucas q̄ moriebať. Et hoc eſt veꝝ q̄ū p̄r receſſerat ab ea ꝛ venit ad ieſum. ſed anteq̄ʒ ieſus veniret ad eius domū mortua eſt. p̄pter qđ nūcij ſupuenerūt de domo di. Noli vexare magiſtꝝ q2 defuncta eſt filia tua. credentes iſti q̄ xp̄s nō poſſet eaʒ ſuſcitare a mortuis licet poſſit ſanare ab infirmitate. Sed iſte p̄nceps ſinagoge vt dicit Lyra credidit eā reſuſcitādā p̄ xp̄m. Unde Remigi⁹. In q̄ fides ei⁹ āmiranda eſt. q2 deſpans de ſalute medicoꝝ ad ieſum cōfugit. ꝛ ſic ieſum oratiōe deuotiōe ꝛ fide firma ad ſe traxit. ideo đr. ꝛ ſurgēs ſeq̄bať et diſcipuli ei⁹ ꝛ turba multa cū eo. Ecce hūilitas et clementia ſaluatoris qui mox vt rogat⁹ eſt ire cepit. In hoc datur ſubdit; forma obediendi ac paribꝫ mutuo obſequendi. ꝛ p̄latis aīas mortuas ſuſcitandi. Un̄ Remigius. Mira aūt pariter atq; imitāda dn̄i hūilitas ꝛ manſuetudo. nā mox vt rogat⁹ eſt rogantē cepit ſeq̄. Hinc ſubditos ꝛ p̄latos pariter inſtruxit. ſubdit; exēplū obediētie reliq̄t. p̄lat; vo ſollicitudinē docēdi demōſtrauit. vt q̄tiens audierint aliquē mortuum in aīa ſtatim adeſſe ſtudeāt

Scđo tāgit euāgeliſta ī via cuiuſdaʒ mulier; ſanationē. q2 dicit q̄ dū ieſus p̄geret ecce mľier emorroiſſa a morbo ſic dicta duodeci annis ſanguis fluxū patiēs q̄ oēm ſubam ī medicos erogauerat acceſſit retro. tū q2 verecūdabať de infirmitate. tuʒ q2 ſm̄ legē erat imūda. tum q2 ante faciem p̄ turba accedere non potuiſſet. Acceſſit igiť hec retro cum magna fide dicēs intra ſe. Si te

tigero tm̄ fimbriā veſtimenti ei⁹ ſalua
ero. O mira res acceſſit ⁊ dixit dicens
tetigit tangēs curationē accepit. q2 hīs
ſcʒ ṽbo fide ⁊ ope oīs ſalus acq̄rit. vñ
ſaluator ſentiēs ṽtutem a ſe exiſſe dixit
Quis eſt qui me tetigit. hoc nō dixit ex
ignorātia. ſed vt mulier ſanata ꝯfiteat'
et ꝯfitēdo fides eius cōmendet'. iō dixit
ei. Cōfide filia fides tua te ſaluā fecit.
Non dixit. ego te ſanaui. ſed fidei attri-
buit. q2 ſine fide impoſſibile eſt placere
deo. Heb. xj. De iſta ml'iere dicūt q̄daʒ
vt btūs Amb. ꝙ fuerit Martha ſoror
Lazari. cui inq̄t dn̄s ſanguinis fluxū
ſiccauit. Sʒ veri⁹ dicūt doc. ꝙ nec Am
bro. dicit marthā hāc fuiſſe. q2 ipſa fue
rat diues. hec aūt oēm ſubam in medi
cos erogauerat. Unō dicit Euſebi⁹ in
eccl'iaſtica hyſto. ꝙ hec fuit q̄daʒ ciuis
ceſaree philippi. Et poſtq̄ʒ ſanata fue-
rat fecit in ceſarea imaginē xp̄i eneā in
curia ſua cum fimbrijs veſtimēti. ⁊ ex
oppoſito fecit imaginē ſuā q̄ flexis ge-
nib⁹ ⁊ iūctiſ manib⁹ venerari oſtēdebat
xp̄i imaginē. Cōtigit aūt ꝙ ſub imagi
ne creuit herba q̄dā nulli⁹ ṽtutiſ q̄ cum
fimbriā attingebat tāte erat efficacie ꝙ
oēs infirmitates ſanabat. vbi poſtmo
dū vt dicit Hiero. Julianus apoſtata
loco imagis xp̄i ſuaʒ collocauit q̄ ful-
minis ictu fracta eſt. Tercio euāge
liſta tāgit puelle defuncte ſuſcitationeʒ
cū dicit ꝙ poſtq̄ʒ xp̄s peruenijſſet in do
mū principis ⁊ vidiſſet tibicines ⁊ tur
bā tumultuantē dicebat. Recedite. q̄a
non eſt mortua puella ſed dormit. i. q̄-
eſcit anima ei⁹ in limbo. vel dormit in
morte reſuſcitanda. ⁊ deridebant eum
Et cū exijſſent itrauit cuʒ apl'is Petro
Jacobo ⁊ Johāne: ac pentib⁹ puelle et
tenuit manū ei⁹ ⁊ dixit puelle. Surge
et ſtatim ſurrexit. p hoc deſignās ꝙ ſi
aīa alicui⁹ per pctm̄ eſt mortua ſi vult
vt ſuſcitet' tunc tibicines. i. vanitates ⁊
inania gaudia ac turbā tumultuantē
id eſt cogitationes noxias excludat. ac
petrū. i. obedientiā. iacobū. i. pugnam
cū vicijs. ⁊ iohannē. i. grām dei intro-
mittat. et ſic manu xp̄i tacta. i. merito
ipſi⁹ paſſiōis reſurget ad vitā grē. Un̄
in p̄nti ſermone tres notem⁹ articl'os
de morte declarandos. ſcʒ

Primo de magno mortiſ timore
Scd̄o de moriētiū pugna ⁊ dolore
Tercio d̄ mortiſ bono ⁊ digno agōe

M Primū dixi articulū de morte
tractādū mortiſ magnum timorē. licet
eñ certiſſimū ſit oīb⁹ ſemel mori vt di
cit apl's ad Heb. ix. tū ꝑter ml'tiplicē
circa eā dubietatē eſt ml'tū timēda. ſpe
cialiter ex q̄druplici dubietate. ſcʒ

Primo ꝑter modū.
Scd̄o ꝑter locum.
Tercio ꝑter temp⁹ incertū.
Quarto ꝑter ſalutiſ ſtatū.

Primo timenda eſt mors ꝑpter mo-
dū. q2 null⁹ ſcit quō morief' ſubito vel
tarde: p̄cipitio vel ferro: habita ꝯfeſſi-
one vel nō: i vigilia vl' in ſomnis: i do-
mo: in agro vl' in aq̄. Un̄ b. Frāciſcus
optabat amariſſima morte mori pro
xp̄o ſuo p̄dilecto. attñ ſaluator noluit
vt alien⁹ gladius cor ei⁹ penetraret: in
q̄ ipſi⁹ paſſio tā feruenter ardebat. licet
ter ire cepit ṽſus ptes īfideliū. q2 reſer-
uauit eū ad inſigniēdū ſignis nr̄e redē
ptionis. Ecce boni ⁊ p̄fecti mortē hn̄t i
deſiderio. Ubi eſt nobis ſciendū ꝙ tri-
pliciter moriunt' hoīes. ſcʒ

Prīo impij moriunt' cū anguſtia.
Scd̄o iuſti moriunt' cū fiducia.
Tercio p̄fecti moriunt' cū leticia.

Primo eñ freq̄nt' impij moriunt' cuʒ
anguſtia. ⁊ tales valde abhorrēt mor-
tē. Rationē cui⁹ ſi neſcitiſ ego dicā vob.
q2 ipi ꝑpt' mala opa ſciūt ꝙ d̄ hac luce
eijciunt' in tenebras exteriores. Ubi teſte
pſ. ptes vulpiū erūt ⁊ maledicti. q2 in

iſto mūdo tanq̄ȝ in paradiſo viuēdo de/
licioſe declinauerūt a mādatꝭ dei ꝑ di/
uerſa vicia. de q̄bꝫ dr̄ Eccl.xlj. Ue vob
viri impij q̄ dereliq̄ſtꝭ legē altiſſimi. q2
ſi nati fuerītꝭ in maledictione naſcemī.
ꝛ ſi mortui fuerītꝭ in maledictione erit
ps veſtra. ꝛ ſic maledicti ſunt tales in
vita ꝛ in morte. ſed longe plus in mor
te. q2 ipſoꝝ mors peſſima. In tali an/
guſtia ꝛ maledictione moriunt̄ impij:
alioꝝ oppſſores. Sicut legit̄ in paſſi/
one Alexādri pape. ꝙ cū Aureli⁹ vellet
inſurgere ꝯ martyres mortuos. virga
ignea eſt miſſa de celo q̄ cecidit an̄ eū.
ꝛ vox ad eū dixit. Accipe p̄miū merito
rū tuoꝝ ꝛ in infernū ſcias te eſſe mittē/
dū. Qui ſtatim p̄ doloribꝫ linguā ſuā
māducās expirauit. Silr̄ in legenda
btē Beatricꝭ habet̄ ꝙ Lucrecio q̄ eam
cruciauit ꝓpt̄ ipſi⁹ poſſeſſionē occupā/
dā lactens puer dixit in cōuiuio. Audi
Lucreci occidiſti ꝛ īuaſiſti. ecce dat⁹ es
in poſſeſſionē inimici. Et ſtatī diabo/
lus eū arripuit ꝛ p tres horas vexans
aīam ei⁹ excuſſit. Sic etiā ſepi⁹ moriū/
tur ſodomite. vt patet in ſodomis. Di
cit em̄ Hiero. ſup illud Eſa. Habitā/
tibꝫ in regiōe vmbre mortꝭ lux orta eſt
eis ꝙ in nocte natiuitatꝭ dn̄i oēs ſodo/
mite ſūt ſubito extincti ꝛ alijs pctīs in/
uoluti multi. Scd̄o iuſti moriunt̄
cū fiducia q2 ſpem hn̄t nō in ꝓprijs bo
nis opibꝫ licet mlt̄a fecerint ſed in xp̄i
paſſione q̄ ꝓ pctōribꝫ eſt mortu⁹. Un̄
btō Bern̄. abbati in extremis appuit
diabolus di. ꝙ nō mereret̄ regnū celo/
rū. Cui vir dei imperterrit⁹ rn̄dit. Fate/
or ꝙ n̄ ſum dignus ꝙ ꝓprijs meritꝭ re
gnū celorū poſſem obtinere. Sed de⁹
me⁹ ieſus duplici iure obtinet illud. ſ.
hereditario iure pr̄is ꝛ merito ſue paſ/
ſionis. ꝛ rōne hui⁹ illō mihi dabit. igit̄
bn̄ dr̄ Prouer.xiiij. Sperat iuſtus in
morte ſua. Tercio ī morte ꝑfecti mo
riunt̄ cū leticia. ſicut apl's Phil.j. dice
bat. Mihi viuere xp̄s eſt ꝛ mori lucrū
Et merito. cū ꝓpter deſideriū dulcedīs
diuīe quā p̄guſtauerat aliq̄n. iuxta il/
lud Phil.j. Deſideriū hn̄s diſſolui ꝛ
eſſe cū xp̄o. Tū ꝓpt̄ mlt̄a mala q̄ fiūt ī
hac vita ꝯ deū. Un̄ ps. Heu mihi q2
incolat⁹ me⁹ ꝓlōgat⁹ eſt. O btā mors.
O q̄ȝ deſiderāda aīe ſeparatio. vbi de mi
ſeria fit trāſit⁹ ad reqēȝ. de morte ad vi/
tā. Et tales boni quacūqȝ morte mori
ant̄ ſp letant̄. iuxta illud Sap.iiij. Iu
ſtus ſi morte p̄occupat⁹ fuerit in refri/
gerio erit. Un̄ q̄dā deuot⁹ doctor ſubi
ta morte eſt p̄uent⁹ inter ſctōs codices
ꝛ dū mirarent̄ de tāti viri ſubita mor/
te: curioſi⁹ intuētes viderunt ꝙ digitū
tenebat ſup h̄ ſcriptū. Si iuſt⁹ morte
p̄occupat⁹ fuerit ꝛc. De q̄ ſapiens q̄dā
tales v̄ſus edidit. Mors iuſti ſubita
quā p̄uenit bona vita Nō minuit me/
rita ſi morit̄ ita iſta. Scd̄o mors ē ti/
menda ꝓpter locū. Nā mlt̄i dn̄i edifi/
cauerūt ſibi ſepulchra ſūptuoſa vt ibi
ſepeliant̄. ꝛ tn̄ cōtigit vt volucres lace/
rarent in cāpis occiſos ī bello q̄s eorū
mr̄es cuſtodiebāt ī puericia etiā a mu
ſcis ꝛ culicibꝫ. vn̄ Seneca ep'la ad Lu
cillū. Incertū eſt q̄ loco te mors expe/
ctet. tu eā itaqȝ ī oī loco expecta. Ter/
cio timēda eſt mors ꝓpter tp̄s incertū
q2 nullus ſcit qn̄ ſit moriturus niſi de
us reuelauerit. ſicut fecit mltꝭ ſctīs. iō
naturalr̄ ignorat̄ ann⁹. mēſis. dies. et
hora. Si em̄ hora p̄fixa aduenerit nō
poterit ſe excuſare. q2 iuuenis ſū dicēdo
vel ſenex. vl' īfirm⁹ aut ſanus. aut ma/
gnā curā habeo. Bn̄ eī dr̄ Eccs.ix. Ne
ſcit hō finē ſuū. ſed ſic piſces capiūt̄ ha
mo ꝛ aues capiunt̄ laqueo. ſic capient̄
iniq̄ ī tp̄e malo. Tp̄s mali dr̄ p iniq̄s
tp̄s mortis in q̄ artant̄ vie iniqꝝ. O q̄ȝ
mlt̄i laborauerūt ꝓ mūdo expoſuerūt
ſe mille ꝑiculis vt delectarent̄ in mūdo.

aliȷ̃ edificauerũt alta palatia: lõga ſta
bula: aptauerũt p̃cioſa veſtimẽta. ⁊ tñ
citꝰ q2 ſperauerũt extracti ſunt de tab/
naculo carnis. Nã etiã Alexã. magnꝰ
mlta reg̃ ſuo ſubijciẽs dñio: ſperabat
mlto tp̄e viuere ⁊ iocũde regnare ⁊ tñ. xij
annis regnauit ⁊ ĩ Babilonia mortu
us ẽ veneno. ¶ Sʒ di. q̃re ille ſa/
pientiſſimꝰ deꝰ ſic voluit tp̄s mortꝭ ho
mini eſſe icertũ. nõne meliꝰ fuiſſet ſi ſci
remꝰ vt mag̃ diligẽtia p̄pati horã mor
tis expectaremꝰ. Rñdet doc. ꝙ nõ fuiſ
ſet meliꝰ. q2 ſi ſic meliꝰ fuiſſet ita deꝰ fe/
ciſſet: cuiꝰ opa ſunt pfecta. ſed meliꝰ vo
luit mortꝭ horã eſſe incertã ꝓpt̃ tria. ſ.

Primo ꝓpt̃ ↄtinuã p̄parationẽ.
Scđo ꝓpter cauendã offenſionẽ.
Tercio ꝓpt̃ dei verã dilectionẽ.

Prio q̃dẽ deꝰ oĩm voluit mortꝭ horaʒ
fore hoĩb3 incertã ꝓpter ↄtinuã p̄para/
tionẽ. Ex q̃ eñ hõ icertꝰ ẽ qñ morit̃ vel
vbi vł quõ. ⁊ ẽ certꝰ ꝙ ſi morit̃ ĩ mortłi
pctõ dãnabit̃: ↄtinue ſe ad horã mortꝭ
p̄pet. Jõ ſaluator ĩ euãgelio freq̃nt̃ di/
cebat potiſſime Mar. xiij. Vigilate vi
gilate q̃d vob̃ dico oĩb3 dico vigilate.
Vñ dr̃ pabolice ꝙ q̃dam pr̃familias
abijt ĩ regiõeʒ lõgĩquã ⁊ p̄cepit trib3 ſu
is famułꝭ vt vigilãt̃ eũ expectaret. vnꝰ
dixit: ſtatim veniet. aliꝰ dixit: nõ ſtatim
veniet. terciꝰ dixit: ego neſcio qñ veniet
iõ debeo vigilare ne cũ venerit iueniat
dormiẽtẽ q̃ vult iuenire vigilãtẽ. Hinc
Gre. i omeł. Horã3 mortꝭ deꝰ voluit eẽ
icognitã vt ſp̄ ſit ſuſpecta. vt dũ illã p̄/
uidere ñ poſſumꝰ ad illã ſine intermiſſi/
one p̄pemur. nã ſi hõ ſciret adhuc mul
tos ãnos ſe victuꝝ: nõ ſic ſic nũc ↄuer/
teret̃. aut ſi ↄuerteret̃ remiſſius ageret.
Vñ dũ q̃dã anxiꝰ orãs diceret. O ſi ſci
rẽ horã mortis mee. o ſi ſcirẽ. Cui mox
facta ẽ vox di. Et ſi ſcires q̃d agere vel/
les. Ille aũt. Si ĩ ꝓrio eẽt feruẽtiꝰ bõa
agerẽ. Cui vox. Age nũc q̃ſi ĩ ꝓrio mo/
riturꝰ. q2 ſi nũc bona ag̃. nullũ dãnuʒ
patiert̃. ſed mortẽ ſecuriꝰ expectab̃ q̃ fer
uẽtiꝰ ĩ bonis excitert̃. Nũc igit̃ ſtude tał
eẽ q̃lis ĩ morte vel̃ iueniri. Scđo deꝰ
voluit horã mortꝭ eẽ icognitã ꝓpt̃ cauẽ
dã offẽſiõeʒ di. Nã ſi hoĩes ſcirẽt ſe diu
victuros: audaciꝰ darent ſe voluptati
⁊ ſecuriꝰ offenderẽt deũ dicẽtes ſicut et
nũc mlti. Adhuc ſatꝭ hẽmꝰ de tp̄e ⁊ bñ
poſſumꝰ penitere ĩ vno anno. Et ſic op/
timꝰ deus optie fec̃ ꝙ abſcõdit ab hoĩ/
bus ſciã3 hore mortꝭ. ⁊ ꝙ ſe cũ alijs ꝑ/
ſonis redimere ñ pñt. q2 ſi ĩ tã breui tẽ/
pore vbi nulla ẽ ſecura hora vite tanta
mala fiũt. q̃d tc̃ facerẽt. certe nulla aut
modica eẽt bonitas. ⁊ ſe cũ decẽmilib3
magni dñi a morte redimerent. vt ƀm
ſua deſideria h̃ viuerẽt. ⁊ tãdẽ ꝑ hitum
male ↄſuetudis pctã dimittere ñ poſ/
ſent. ⁊ icliati ad malũ nõ eſſent ꝓni ad
bona opa. ⁊ ſic ex mltoꝝ criminũ cõſi/
deratiõe ⁊ paucoꝝ bonoꝝ opeꝝ deſpe
rarẽt. Tercio voluit deꝰ horã mortis
fore icognitã ꝓpt̃ dei verã dilectõeʒ. ſi eñ
ſcirẽt hoĩes diẽ ſue mortꝭ ⁊ circa finẽ vi
te ↄuerterẽt̃ ad pniã3: nõ viderent̃ ex di
dilectõe pniã3 agere. ſʒ ex tiore ne dãna
rent̃. q̃ pnia nõ ẽ meritoria vite etne. ſʒ
d3 hõ ex dĩ dilectõe penitere: ↄſiderãdo
ꝙ tã bonũ deũ ⁊ ſuũ piũ pr̃eʒ ac creato
rẽ offendit. etiã ſi nunq̃3 eẽt ifernꝰ: nũq̃3
moreret̃: nunq̃3 iudicaret̃. tñ ꝓpt̃ amo
rẽ ſui optimi creatorꝭ doleret ⁊ de ceťo
p̄caueret. vñ Aug. Quid magnũ eſt ti
mere penã. h̃ etiã neq̃ſſimꝰ fuꝰ ⁊ crude/
liſſimꝰ latro facit. Nõ ẽ magnũ timere
penã. ſʒ magnũ ẽ amare iuſticiã. Jdẽ ⁊
notat̃ de pnia di. vij. §. j. Age pniã3 dũ
ſanꝰ es dico tibi. q2 ſecurꝰ erꝭ q2 pniam
egiſti eo tp̄e q̃ peccare potuiſti. Si aũt
vis pniam agere qñ peccare nõ potes:
pctã dimiſerũt te nõ tu illa. Quar/
to timenda eſt mors ꝓpter ſtatuʒ ſalu
tis. nemo eñ certitudinalit̃ ſcit q̃ poſt

morte ibit niſi diuic⁹ ei reuelatū fuerit q2 d2 Eccs.ix. Sūt iuſti atq3 ſapientes ⁊ opa eo2 i manu dñi ſt. ⁊ tñ neſcit hō vtrū odio aut amore dign⁹ ſit. Jō etiā ſcti viri timēt mortē. Habet em̄ in vitaſpatr ꝙ Helyas abbas dicebat frib⁹. Tres res timeo. Una qñ aīa egreſſura eſt a corpe. Alia qñ ſum occurſurus deo. Tercia qñ aduerſum me ſententia erit pferēda. Nō tñ ē mltū timēdū ei q̄ bñ viuit. q2 ſi (p q2) fides xpiana vera eſt ibit ad vitā etnā. vñ Aug. li. j. d ciui. dei. Nō eſt inqt multū curādū neceſſe moritur q̄ morte moriant. ſ3 tm̄mō q̄ poſt mortē ire cogat. O igit vos oēs ſenes ⁊ iuuenes: viri ⁊ mlieres vidue ⁊ vgies: diuites ⁊ paupes ↄſiderate vitā vrām ⁊ ſciet quō moriemi ⁊ q̄ ibit. q2 dic Hiero. Uix vn⁹ de decē milibus male viuētib bona morte finiet. ſic vix de bñ viuētib vn⁹ male moriet: quia pctō2 mors peſſima. ſctō2 vo pcioſa i ↄſpectu dñi. ⁊ tātū de pmo O Secūd⁹ articul⁹ tractād⁹ erit de moriētiū pugna ⁊ dolore. Moritur⁹ em̄ mltu3 tēptat ⁊ impugnat a diabolo vt qlib3 dicere poſſit illd Dan. xiij. Anguſtie mihi ſunt vndiq3. Hec autē impugnatio a tribus oritur. ſc3

Primo a ſepatione naturali
Scdo ab hoſte ſpirituali
Tercio ab amiſſione tpali

Prio dixi ꝙ pugna moriētiū pmo inſurgit a naturali ſepatiōe. q2 mors eſt oīm terribiliſſimū: vt d2. iiij. eth. Inſurget ↄ moriētē in oib artub ⁊ neruis ⁊ ſāguiſ turbabit ⁊ diuerſi vapores aſcēdūt de ſtomacho turbato ad cerebru3. Et vt dicit Aug. in ſmōe de innocētib Hac aniaduerſiōe pcutit pctō2 vt moriēs obliuiſcat ſui q̄ dū viueret oblit⁹ eſt dei. Tota em̄ ei⁹ cogitatio reflectit ad acerbiſſimū dolorē. Et ſic ſm pſal. gibunt in illa die oēs cogitatōes eius qs habebat in ſanitate. ſ3 ſolū cogitās dicit. Coturbata ſunt oīa oſſa mea: et aīa mea turbata ē valde. Naturalr ei ita diligit corpus aīa3 ꝙ p omnib bonis mūdi nollet ab ea ſepari. Et qs poteſt dicere qnt⁹ dolor erit in ipi⁹ ſepatione. Certe illud implebit in eo qd dicit Job. xx. Artabit ⁊ eſtuabit ⁊ oīs dolor irruet ſup eū. O pctōres itelligite q3 difficile ē vobis tūc penitere vere ⁊ miſericordia3 conſequi. q2 dicit Rich. in iiij. diſ. xx. q. j. ꝙ quinq3 ſunt neceſſaria pctōri in extremis penitēti. Primū eſt dolor efficax pctō2 pteritō2. Scdm ē poſitū cauēdi a mortalib futur Tertiū pura ↄfeſſio ſi eſt poſſibil. Quartū ſatiſfactio p poſſe. Quītū qd cetera facit grata ꝙ pncipalit fiāt amorē bonitatis diuie iſta fiāt. ⁊ mortē ſm ſniam diuinā patiēter toleret Alr fiet ei ſicut de quodā clerico impatiēte in extremiſ legit. Qui dū quatuor annis fuiſſ3 in infirmitate: ex impatientia dixit. De⁹ tu accepiſti mihi corpus ⁊ ego accipiā a te animā ⁊ dabo diabolo. ⁊ dixit diabolo. Accipe animā meā. qd diuino iudicio ſtatim factū eſt. Secundo morituri impugnant ab hoſte ſpūali diabolo. Nam tūc antiquus hoſtis totu3 poſſe ſuū ⁊ omnē artē apponit vt tunc peccatorem quē decē vel vndecim annis ſeruum tenuit p peccatū ne amittat qn poti⁹ ⁊ iuſtū decipiat. ſciens ꝙ ſi tūc ſupare potit tūc ſp eū habebit ⁊ ſi pdiderit nūq3 de cetero habebit. Jō dicit dñs de eo Geñ. iij. Tu inſidiaberis calcaneo eius. id ē fini vite eius. O q3 fortis conflictus erit tunc homini cu3 tam forti hoſte cuius fortitudini nulla poteſtas terrena comparari poteſt. Et niſi miſericordia dei adiuuerit ⁊ beate virginis meritū ⁊ ſancto2 certe decipiet tā aſtut⁹ hoſt. Quecūq3 ei aīa de manu tā crudel hoſtis liberabit regra

plex deo: xpi paſſiõi: z btē vgini di. Aia mea ſic paſſer erepta eſt de laqo venā/tiū. laqus inimici ↄtrit⁹ eſt p auxiliuz diuinū z ego liberata ſum. Ūn vt nos morituri ſciam⁹ bellū hoſt; nři in agone: p certo tenēduz eſt q null⁹ ſine ſcitu demonis et ipſi⁹ pſentia moꝛit ſiue ſit ſanct⁹ ſiue peccatoꝛ. q̄ de trib; neceſſa/rijs vtutib; tēptare ſolet. vicz

Primo de fide.
Scdo de ſpe.
Tercio de charitate.

Prio fortit tēptat de fide catholica. vt ſi hec ſit vera fides an alioꝝ īfideliū ſe/cta. vl ſi de⁹ vitā eťnā quā pmiſerat dabit. aut ſi oēs reſurgem⁹ an nō. z h ido facit qz ſcit q fides ē fūdamētū oim bonoꝝ. z q̄ hec ñ crederet q̄ ↄtinent ī arti/cul fidei peioꝛes eſſent demonib; q̄ credūt z ↄtremiſcūt Jac. ij. z iſup dānarēt vt dicit ſaluatoꝛ Joh. iij. Qui nō credit iā iudicat⁹ ē. Et Heb. xj. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Ūn ī religiõe conſuetū eſt q ad agonizantē oēs frēs ↄueniūt z ↄfoꝛtāt moꝛientē de fide. Nō igit debes curare de hac tēptatõe circa moꝛtē. qz gr̄a di z bon⁹ angel⁹ ſp adeſt z dicit illud vbū. Eſtote foꝛtes ī fide z pugnate cū antiq̄ ſerpēte z accipiet; re/gnū eternuz. q. d. Modica eſt pug. ſed mag victoꝛia. ego adiuuo pugnātē z deus coꝛonat triūphātez. Scdo hoſt; hūani gener; diabol⁹ tēptat moꝛiētē d ſpe vt inducat ī deſpatiõez. Cū ei infir/mus cruciat doloꝛib; ī coꝛpe tūc dia/bol⁹ ſupaddit doloꝛē aīe. pctā q̄ ridendo fecit z leuia eſtimauit adducet ita gūit ſi eēnt mōtes magni. iō nō eſt tutū tūc īfirmo pctā ad memoꝛiā reducere. ſed de dei miſcōia eū cōſolari. qz dic b. Gre. Maligni ſpūs vndiqz aīaz angūſtāt. qñ ei nō ſolū opis veꝝ etiā lo/cutiõis z cogitatõis iniqtates replicāt Ūn de tali dicere pōt illō Treñ. j. Ap/pbenderūt omnes hoſtes eius eam inter anguſtias. z moꝛiens dicere pōt il/lud ps. Sup doloꝛē vulneꝝ meoꝝ addiderūt. ſed ſperātē in dño miſicoꝛdia circūdabit. Alios tēptat de diffidentia remiſſiõis pctōꝝ. alios de inſufficiētia ſue penitētie. Aliqb; etiā mlta falſa ad/dicit vt poſſit decipe ſicut faciebat venerabili Euſebio de q̄ ſcribit Cyrill⁹ ad btm̄ Auguſtinū q Euſebius vir ſcti/ſim⁹ q̄ndā glioſi Hieronymi diſcipu/lus cū eſſet de hac vita migratur⁹: ad/ueniente die qua ſe ex reuelatõe Hieronymi ſciebat migratuꝝ. die tcia pcūre laboꝛe febriū ↄcuſſus valde ſe ſup trā mgri ſui ñ immeōꝛ nuduz ōferri fec a frib;. z a ſingul oſculū accipiēs bēigna eos ↄſolatõe ↄfoꝛtauit. vt ī ſctō manc/rēt. pꝓpoſito admonuit. Deinde ſaccū q̄ opiebat glioſus Hierony. ōferri z ſup ſe poni fec. Oꝛdiauitqz iſtar magri ſui Hieroñ. extra eccliaz ī q̄ iacebat glioſi hiero. coꝛp⁹ ſepeliri. P⁹ hec coꝛpe ſctiſſimo dñi nři ſe muniēs deo z b. Hiero. ſe deuote ↄmēdauit. z ſic p triduū locutōe coꝛpali z viſiōe puat⁹ circūſtantib; frib; pſalteriū z paſſiōez dñi ac alia ſā/cta legētib;. Die vo q̄ moꝛitur⁹ erat añ btē aīe exitū p duas hoꝛas cepit ita tri/biles act⁹ pagere q circūſtātes mōachi pauoꝛe pꝺtriti velut amētes in tra iacebāt. nā qñqz trāſuerſ ocul māib; ſil iū/ctis voce dira facieqz terribili clama/bat. Non faciā. nō faciā. mētir;. mētir;. P⁹ hec ad trā ſe reuoluēs faciē ī tra firmabat clamans. Adiuuate me frēs ne peam. Qō mōachi vidētes lachrymātibus ocul deū p eo depcabāt. Appropiq̄nte deniqz hoꝛa ſui trāſit⁹ demōib; effugatis cum eſſet pacatus interrogauerūt q̄dnam hoc eſſet. At ille. nōne vide/bat; demonū agmīa q̄ me deuoꝛare cu/piūt. At illi. qre dicebas. nō faciā. nō faciā. mētir; mētiris. Conabant aīt vt no

men dei blaſphemarē ⁊ ego hoc nolle
clamabā. Dicebāt inſup ꝙ de dei miſe
ricordia deſperarē eo ꝙ eſſem dānat⁹.
Ego aūt rn̄debā ꝙ mentirent᷑. abſcon
debāq̄ faciē ne eoꝝ aſpectū viderem:
q̄ tā terribilis eſt ꝙ ſuſtineri nō poſſit.
Poſt vir btūs orās et pſallēs laudās
q̄ȝ deū patrē ⁊ filiū ⁊ ſpūmſctm̄ felicit᷑
obdormiuit in dn̄o. Multū igit᷑ ſunt
ꝯfortandi morientes de larga dei miſe
ricordia q̄ ſolū expectat vt hō ꝯuertat᷑
ꝑ bonā volūtatē ad ſe. vt dr̄ zach. j. Cō
uertimi ad me ⁊ ego cōuertar ad vos
dicit dn̄s. Hinc ⁊ Bern̄. Nec inq̄t cri
minis q̄ntitas nec vite enormitas nec
tēpoꝝ diuturnitas excludit a dei mi
ſericordia ſi mutet᷑ volūtas. Aug. ⁊ ha
bet᷑. xxij. q. iiij. c. vnuſq̄ſq̄. Nouit deus
mutare ſententiā ſi tu nouerꝭ mutare
delictū. Talibꝫ em̄ verbis monuit b.
Bern̄. quendā deſpatū. ⁊ cū nihil ꝓfice
ret ait demū. Credis ꝙ ego ſum alicu
ius meriti apud deum ꝑ oībꝫ meis la
boribꝫ. Qui rn̄dit. credo. Tūc ait. Da
mihi hodie modicā elemoſynā. et ecce
corā deo ⁊ angelis merita oīm meoꝝ
opeꝝ tibi dabo: ſpero ꝙ adhuc dei mi
ſericordiā inueniā. Qui gaudēs et let⁹
effect⁹ emit bona opa btī Bern̄. ⁊ ceſſa
uit ab eo oīs deſpatio. Ecce q̄ntū debe
mus laborare ꝓ ſalute hoīm. Ter
cio diabol⁹ q̄ſdā tēptat de charitate vt
odiū ꝯ ꝓximū nō remittāt. aut vt deū
vel ſctōs odiāt: q̄ in tāta neceſſitate eis
nō ſubueniūt. Sed certe tales freq̄nt᷑
debēt cogitare illd̄ Gre. dictū. Miſeri
corditer deus adhibet tpalē ſeueritatē
vt nō etnā inferat vltionē. Jdo dicit b.
Aug⁹. Hic vre hic ſeca vt in etnū par
cas. Tercio pugna morientiū oritur
ab amiſſiōe tpali. Cū em̄ intelligit hō
ꝙ illa oīa q̄ magno labore diu q̄ſiuit
oportet relinq̄re in breui: magnā curā
habet de eis circa q̄ totū conatū habu
it. ⁊ ſic obliuiſcit᷑ dei ⁊ ſaluꝭ ſue. ⁊ nimi
um incipit dolere ꝙ ſepabitur ab eis ⁊
nudus remanebit ⁊ ſolus ibit ad ico
gnitā regionē: vbi nō diuites ſed boni
et hūiles honorant᷑. O q̄ȝ largā elemo
ſynā tūc faciet diues oīa ſimul relinq̄n
do. O q̄ȝ felix ille q̄ in vita nō multū af
ficit᷑ ad tpalia ſed ad ſaluti neceſſaria
et mūdialibꝫ vtit᷑ tanq̄ȝ mutuo datis.
Et tātū de ſcdo. ¶ Terci⁹ ſermo
nis articul⁹ erit de bono ⁊ digno mor
tis agone. Ut aūt mors ſit bona hoī ⁊
deo pcioſa reqrunt᷑ tria. ſ.

Primo vt tota vita ſit laudabilis.
Scdo vt īfirmitas ſit ſacris ſtabil᷑.
Tercio vt infirm⁹ ſit animabilis.

Primo em̄ dixi ꝙ ad bonā mortē req̄
rit᷑ ꝙ ſit tota hoīs vita laudabilis. Nā
ſic mors pctōꝝ peſſima eſt. ſic ecōuer
ſo iuſtoꝝ pcioſa. Dicit em̄ Aug⁹. ꝙ vix
bn̄ morit᷑ q̄ male vixerit. Corrige igit᷑
male viuere ſi nō vis timere male mo
ri. Nā totū tp̄s vite nr̄e ad hoc ē vt ſtu
deam⁹ bn̄ mori. q2 in morte ſum⁹ rece
pturi etnā hereditatē. Un̄ ſi breue tp̄s
habes ī hac vita expedit vt vita ſit bo
na. ſi vo lōgū tp̄s ſperas meli⁹ eſt ꝙ ſit
bona q̄ȝ mala. q2 ſi haberes ml̄tū d̄ vi
no frumēto ⁊c. velles ꝙ oīa eſſent bo
na. ſic debes velle ⁊ de tota vita vt non
ſit vilior in ꝯſpectu tuo vita tua q̄ȝ bo
na trāſitoria. q2 ſi tu negligis vitā tuā
⁊ vis ī fine penitere audi q̄d dicit Aug.
de tali pnīa. Qui inq̄t pniā differt ad
diē obit⁹ eſtimo ꝙ a merito pnīe ma
neat eternaliter alien⁹. q2 pnīa ſera ra
ro eſt vera. Quō em̄ penitet dolore īfir
mitatis grauat⁹ q̄ nulla opa ſatiſfactio
nis exercere valet. Nā in ſatiſfactōe in
gentiū pctōꝝ nō verba ſed opa reqrū
tur. Jdē. Si q̄s poſitus in vltima ne
ceſſitate voluerit accipe pniām: fateor
nō illi negamus. ſed ſi ſecur⁹ hinc exe
at ego neſcio. penitentiā dare poſſum⁹

ſecuritatē vo non. Nunqd dico dānabit. ſed nec dico ſaluabit. Uis ergo de dubio liberari: age pniam duȝ ſanus es ne tandem peccata dimittant te: nō tu illa. Hinc etiam beatus Hieronymus Qui inquit dum ſanus eſt ꝛ iuuenis deuȝ offendere nō formidat: in morte non merebit diuinā indulgentiam. Bene igit viue ſi nō vis male mori. Secūdo ad bonā mortē reqritur vt infirmitas morient ſit ſacrament ſtabilita. vt conterat: confiteatur: ꝛ ſatiſfaciat ꝑ poſſe: ꝛ inungat: ac teſtamēta diſponat. Non faciat ſicut qdaȝ nolunt eucbariſtiā ſumere ꝛ inungi: dicētes. Adhuc expecto a deo: cogitātes ꝙ grauiꝰ infirment poſtea. vel ꝙ ſine eucbariſtia aut extrema vnctione ſaluari poſſunt. quoꝝ cogitatio erronea eſt. quia ſi volunt a deo aliquod bonum expectare: ſecurius expectare debēt armis ipſius ſcȝ ſacrament muniti. Et licet poſſit quis ſine cōfeſſione: aut eucbariſtia: aut inunctione ſaluari ſi neceſſitas excludat. tamen ſi contemnat non poteſt. Tercio ad bonam mortem reqrit vt infirmus ſit animabilis vt oibꝫ odiū dimittat. ꝛ ipſe ab alijs remiſſionem poſtulet: ac aliena reſtituat. ꝛ vt deuȝ ſuꝑ oīa diligat. Uñ debēt animari oēs infirmi vt ad hec ſex bono corde reſpondeant. et ſi reſpōderint ſignum eſt ſalutis. Primo infirmꝰ interrogandus eſt an articulos fidei credat ꝛ alia oīa que ſancta eccleſia docet credenda. ꝛ an gaudeat ꝙ in vera fide morit. Scdo an recognoſcat ꝙ pctis ſuis ſepius offendit creatorem ſuū cogitatione: locutione: opatione: omiſſione. Tercio an ex charitate doleat ꝙ ſepius deū offendit. ꝛ nō ex timore pene vel iudicij. Quarto an ꝓponat vitā ſuam emēdare ꝛ amplius nunqȝ velle mortaliter peccare ꝑ poſſe. Quinto an omnibꝫ inimicis ex corde indulgeat q eum offenderunt verbo vel facto. ꝛ oībus vellet de omnibꝫ ſatiſfacere ſi ſciret vel poſſet. Sexto an credat vel gaudeat ꝙ ex merito paſſiōis chriſti remiſſa ſunt ei peccata. ꝛ poſt hanc vitā perueniet ad vitam eternam. Ad quaȝ nos ꝑducat ieſus virginis natus cum patre ꝛ ſpūſancto cōſubſtantialis in ſecula ſeculorum Amen.

De eadē dñica. xxiij. poſt Penth.
Sermo. cxxij.

Ecedite nō r eſt mortua puella ſed dormit. ꝛ deridebāt eū Mat. ix. c. ꝛ in euangelio. In q̄ euāgeliſta deſcribit filiā cuiuſdā principis ſynagoge nomīe Jayri eiect tibicinibus ꝛ tumultuātibus turbis a xp̄o dño ſuſcitatam. ¶ Cuius tamē mortē ipe chriſtus dominus aſſimilauit dormitioni triplici ratione.

Primo rōne conditionis.
Scdo rōne excitatiōis.
Tercio rōne ſignificatiōis.

Primo ſiqdem mortē puelle dominꝰ nr̄ aſſimilauit dormitiōi rōne cōditionis. quia ſicut dicit Plato. ſomnꝰ eſt medium inter mortem ꝛ vitam ꝛ omnis dormiens habet imaginem mortis. Sic peccans mortaliter eſt ſemiuiuus. qꝛ licȝ viuat corꝑaliter eſt tñ mortuus ſpūaliter. Juxta illō Ezech. xviij. Anima que peccauerit ipſa morietur Et ſicut ſomnus eſt ligatiuū ſenſuum quia qñ quis dormit nō videt: nō audit ꝑfecte ꝛc. ſic peccator non ſentit dānum: non videt interitum: non habet debitum motū. Unde Greg. in omel. Uſitata culpa obligat mentem vt nequaqȝ ſurgere poſſit ad rectitudinem conatur et labitur. quia vbi ſpōte diu

perſiſtit ibi ꝛ cū noluerit cadit. Se/
cundo chriſtus deus noſter aſſimila/
uit dormitioni mortē puelle ratōe exci
tationis. Nam dicit Areſto. iiij. lib. ani
maliū. ꝙ q̄ttuor modis quodlibꝫ ani
maliū a dormitōne excitat᷑. vicꝫ. a ca/
lore. a frigore. a clamore. ꝛ ex cibi dige/
ſtione. Cumqꝫ eñ cibus digeſtus ĩ ani
mali fuerit euigilat animaliū vnūqđ
qꝫ. Sic quilibet peccator dormiēs ĩ ſu
is dlectatōib9 excitari poterit calore di
uine dilectōis; cōſiderādo quantū de9
ipm dilexerit ꝑ quo etiā filiū vnigeni/
tum morti dedit. Job. iij. Item frigore
diuini timoris cui eternū inferni incē/
dium niſi ſurrexerit per gratiā dabit᷑.
Itē clamore chriſti ꝑdicātis qui freq̄n
ter clamauit ad aures peccatoꝝ potiſ
ſime in cruce. ad Hebre. v. Cum cla/
more ꝛ lachrymis ſe offerens exaudi/
tus eſt ꝑ ſua reuerentia. Hinc Berñ.
Aſcendit in altū vt ab omnib9 videret᷑
clamauit voce magna vt ab omnib9
audiret᷑. clamori adiunxit lachrymas
vt homo ei compateret᷑. qui ad vocem
eius nō expergiſcitur nec ei compatit᷑.
durior eſt ſaxis. fetidior ſepulchr̄. De/
inde dormiēs ſicut excitatur cibi dige/
ſtione: ita peccator p̄terite delectatōnis
conſideratōne. Nam omnes preterite
mūdi voluptates pro quib9 multi in
corpore mortui ſunt hic ꝛ in anima: in
futuro nō valent vnā ficum. Ideo dic
apl'us Roma. xiij. Hora eſt iam nos
de ſomno ſurgere Tercio chriſt9 do
min9 aſſi'lauit mortē puelle dormitiōi
ratōe ſignificatiōis: quia ꝑ hoc ſignifi/
cauit ſuā diuinā poteſtatē cui oīa vi
uunt. Aug9 in omel. Nemo tā facile ex
citat in lecto q̄ꝫ facile chriſt9 ĩ ſepulchro
Ideo dicit aplus. Surge q̄ dormis ꝛ
exurge a mortuis ꝛ illuminabit te chri/
ſtus. Ubi Aug9. Dormientē audis cū
dicit ſurge. ſed mortuū intellige cū au/
dis ꝛ exurge a mortuis. Uerūtñ pleri
qꝫ hec nō credentes ſicut tunc ita nunc
derident xp̄m ſuſcitātē: q̄ dicebat. Re/
cedite nō eſt mortua puella ꝛc̄. Unde ĩ
p̄ſenti ſermone declarem9 triplicē mor
tis conditōnem. ſcꝫ

Primo conditōnem ſeu ꝓꝑetateꝫ mortis nature

Secundo conditionē ſeu ꝓꝑetatē mortis culpe

Tercio conditōnem ſeu ꝓꝑetateꝫ mortis gehenne

Primo quidē declarem9 conditōnem
mortis nature. Nā licꝫ omnis triplicꝭ
mortis cauſa ꝛ origo ſit pctm̄ mortale
generaliter: tñ ſpecialit᷑ declarādo ma
gis intelliget᷑. Ideo de ꝓprietate mortꝭ
nature tria declaremus. vicꝫ

Primo ipſius originationē

Secūdo illius operatōem

Tercio eius remediatiōem

R Primo igit᷑ de mortꝭ nature ꝓꝓ
etate declarem9 ipſius originatōnem.
Nam ſ'm Bonauē. in. ij. di. xix. triplici
ter pōt homini ꝯtigere mori morte na
ture. aut ſcꝫ ꝑ elementoꝝ pugnatōneꝫ.
aut ꝑ humidi cōſumptionē. aut per ex
trinſecā leſionē. Primo q̄ꝫtum ad pri/
mū genus mortis corpus valde be/
ne erat complexionatū. ꝛ anima de ſei
corruptibilis erat que illud corpus re
gebat ꝛ conſeruabat. ꝛ ita idone9 erat
p̄mo homo ꝙ nunq̄ꝫ deficeret per ele/
mentorum pugnā. ſed tamen illud nō
ſufficiebat Hoc eñ non poſſet anima
peccatrix facere ſi poneret᷑ in conſimili
corpore. Et ideo datum fuit illi anime
donum gratie per quā poſſet corpi p̄ſi
dere ꝛ illud regere ac elementa quaſi ĩ
quadam amicicia cuſtodire: et hoc q̄ꝫ/
diu vellet ſuo auctori ſubiacere. Se
cundo quo ad ſecundum genus mo/
riendi quod eſt per humidi cōſumpti/
onem: vis nutritiua potens erat ad

conuertendū alimentū ſibi ſufficiens
⁊ alimenta efficacē habebāt ꝟtuteꝫ ad
nutriendū. Sed quia tale hūidū pau-
latim ꝯſumit̃ nec pōt reparari ꝑ q̄dcūqꝫ
medicamētuꝫ naturale. ideo data erat
virtus ſpecialis cuidam ligno qđ dice-
bat̃ lignū vite ꝑ cuius ſumptiōem re-
pararet̃ humidū radicale qđ fuit ex be-
neficio conditoris. Tercio q̄ ad ter-
cium genus quod fit ꝑ extrinſecā leſio-
nē Adā fortꝭ erat ad repellendū ſibi no-
ciua ⁊ ſapiens ad p̄cauendū. nec habe-
bat nociua extrinſeca. ſꝫ ⁊ beſtie ac alia
ipm oīno n̄ ledebāt qđ nō erat a natu-
ra ſed a dei ſpeciali ꝓuidentia: que ita
ipm cuſtodiebat vt cuncta ſub pedibꝫ
eius ſubiacerent vt nihil cuperet ipm of-
fendere: ⁊ ſi cuperet non valeret. Sed fa-
cta trāſgreſſione diuini p̄cepti ſpolia-
tus fuit a gratuitꝭ datꝭ nature. ⁊ ex pec-
cato remanſit obligatus ad morteꝫ a
die tranſgreſſionis ſue. Vixit tamē ipe
et eius filij pluribꝫ annis q̄ꝫ modo vi-
uunt homīes. qꝛ vixerunt vltra q̄ngē-
tos. q̄dam vltra ſexcentos. q̄dam vſqꝫ
ſeptingentos. alij nongintos annos.
Cuiꝰ rō aſſignat̃ a Lyra Gen̄. v. Prio
ꝓpter bonitatē cōplexionis p̄moꝝ pa-
rentū erant ad lōgā vitā diſpoſiti. Se-
cundo ꝓpter moduꝫ viuendi. qꝛ nō ita
laute viuebāt ſed tꝑate. ⁊ vſqꝫ ad dilu-
uium ꝯtenti fuerunt terre fructibus.
Tercio ꝓpter bonitateꝫ nutrimenti q̄a
ante diluuiū terrenaſcentia fuerūt me-
liora q̄ꝫ poſt. Quarto ꝓpter ſciam Ade
q̄ cognouit ꝟtutes fructuū ⁊ herbarū
q̄ faciūt ad ꝯſeruationē ſanitatꝭ. Quin-
to ꝓpter diſpoſitionē diuinā vt ꝑ lōgaꝫ
hoim vitā cito multiplicaret̃ genꝰ ho-
minū. Qui q̄uis ſic diu vixerūt tamē
mortē poſt pctm̄ euadere nō potuerūt
quod etiā nobis exemplū eſſe debet. qꝛ
neceſſe eſt vt moriamur. vn̄ Hiero. ad
Heliodoꝝ. Nam ſi noningentos vite
excederemus annos vt ante diluuiuꝫ
viuebat hūanū genus. Et Matuſael
nobis tꝑa donarent̃: tamē nihil eſſꝫ p̄-
terita lōgitudo que eſſe tꝑe deſiſſet. q̄d
etem̄ inter illū qui vixit decem annos:
⁊ illum qui mille. poſtq̄ꝫ idem finis vi-
te aduenerit ⁊ inexcuſabilis mortꝭ ne-
ceſſitas: tranſactū eſſe tantūdem eſt. ni-
ſi ꝙ magis ſenes onuſti pctōꝝ faſce ꝓ-
ficiſcūt̃. hec ille. Et qꝛ ſic neceſſitas mo-
riendi oēs indifferēter obligat: ideo
nulli debꝫ mori eſſe moleſtum: potiſſi-
me fideli chriſti ſanguine redēpto. cuꝫ
etiā infideles philoſophi mortē neceſ-
ſariā leti ſuſcepiſſe legunt̃. Narrat q̄p-
pe Valeriꝰ lib. vj. de Anaxagora ꝙ cui-
dam ei mortē filij nunciāti r̄ndit. Ni-
hil mihi nouū vel inexpertū nuncias.
ego em̄ iſtū ex me natū ſciebam eē mor-
talem. Et Seneca de remedijs fortui-
toꝝ ſic ait. Sic igit̃ te forma vt ſi quiſ
tibi palam de morte minet̃ oēs curri-
culas eius elidas. Si tibi dicat̃. morie-
ris Reſpōde. Iſta hoīs natura nō pe-
na. Morieris: reſpōde. Hac conditōe
intraui vt exirē. Morieris: reſponde.
Gentiū lex eſt: quod acceperis redde.
Morieris: reſpōde. Peregrinatio vi-
ta iſta eſt. cū multū ābulaueris demū
redeundū eſt. Morieris: reſpōde. Pu-
tabam te aliquid noui dicere. ad h̄ ego
veni huc. hoc ago. huc me ſinguli dies
ducunt. Morieris: reſponde. Stultū
timere eſt qđ vitare nō poſſum. Iſtud
etiaꝫ qui diſtulit nō effugit. Morierꝭ:
reſponde. Nec primus nec vltimꝰ om-
nes me anteceſſerūt oēs me ſequent̃
Morieris: reſponde. Hic eſt hūani of-
ficij finis. Ergo originatio mortꝭ natu-
re eſt peccatū: ex quo ſequit̃ neceſſitas
moriendi. S Secundo de ꝓp̄-
etate mortꝭ nature declaremꝰ ipiꝰ ope-
racionē. que quidē inter alia homini fa-
cit tria: ſcilicet

Primũ qꝛ tollit decorem
Scðm qꝛ incutit timorē
Tertiũ qꝛ parit horrorem

Prima nãqꝫ opatio mortis nature eſt quia tollit decorē. quia iuuentutē ꝛ vigorē immutat. ſed ꝛ rubedinē ꝛ omnē pulchritudinē aufert. Unde Bernardus. Quid fetidiꝰ hũano cadauere. qd horribilius mortuo homīe. cuiꝰ erat ī vita gratiſſimus amplexus fit ī morte horribilis aſpectus. Bene igiẗ dicit Eſa. xl. Omnis caro fenũ ꝛ oīs gloria eius quaſi flos agri. Exſiccatũ eſt eniꝫ fenum ꝛ cecidit flos eius .i. florida vita carnis. Juxta illud pſal. Mane ſcꝫ delicie puericie ſicut herba trãſeat: veſpere .id ē vltima hora mortꝭ decidat per infirmitatē. induret ꝑ deſperationem ꝛ areſcat per cõſumentē mortem. vt dicat illud Job. xix. Spoliauit gloriam meaꝫ ꝛ abſtulit coronã de capite meo. id eſt capillos ꝛ alia capitis ornamenta deſtruxit. Secũda operatio mortis eſt: quia incutit timorē. Unde in libro de ſpũ ꝛ anima. c. xvij. dicitur. Anima recedēs a corpore trahit oẽs potẽtias ſecũ: ſenſum: imaginatõeꝫ. rationē: intellectũ: intelligentiã: concupiſcibilitatē: et iraſcibilitatē. ꝛ ex hijs ꝯm merita afficiẗ ad dolorē vel delectationem. hec ibi. Et licꝫ iuſtus naturaliter timeat hanc ſepatõem tamē habꝫ magnam ſpem ſalutis ex anteactis opibꝫ bonis ꝙ per ipaꝫ mortē redibit ad patriã: finiet pugnã: obtiebitqꝫ gl'iaꝫ ſempiternã. De quibus dici põt illud pſal. Propterea nõ timebimus dũ turbabitur terra. ideo clamat iuſtus. Educ de cuſtodia animã ad confitenduꝫ nomini tuo. Unde ſicut duo incarcerati propter diuerſas cauſas diuerſimode timent quia vnus expectat liberari. alius vero ſuſpendi. Sic iuſtus ꝛ peccator in carnis carcere poſiti. vt vere dicatur de peccatoribꝫ illud Deutero. xxviij. Dabit tibi cor pauidũ ꝛ deficientes oculos ꝛ animã conſumptã merore: ꝛ erit vita tua pendens ante te: timebis die ac nocte. De hijs Hugo in li. ð anima dicit. Quid profuit illis ianis gloria: breuis leticia. mundi pompa: carnis voluptas: falſe diuitie: magna familia ꝛ mala concupiſcentia. vbi riſus: vbi iocus: vbi iactantia: vbi arrogantia: de tanta leticia quãta triſticia: poſt tantã voluptatē tam grauis miſeria: de illa exultatõe ceciderũt in grandem ruinam et magna tormẽta. Hec ille. Tercia mortis nature operatio eſt quia parit horrorē. Nam frequẽter imo ſemꝑ aderunt teterrimi ſpiritus quibus peccator ſeruiuit. Ad quoruꝫ pſẽtiã horrebit miſer: qui terribiliter citabunt infelicē animam ante conſpectũ iuſti iudicis. Nam a domino iponitur diabolo citanti illud Hieremie xv. Si dixerint ad te: ſcꝫ anime citate: quo egrediemur. ſic reſpondes tu diabole. Qui ad mortem ad mortē: ꝛ qui ad gladium ad gladiũ: et qui ad famē ad famē. et qui ad captiuitatē ad captiuitatem. O maledicta vita peccatorũ O periculoſa peccati delectatio taliter recõpenſanda. Tercio itaqꝫ de mortis nature ꝓpetate declaremus ipſius remediatõnem. que quidem nullo meliori curatur remedio ꝙ̃ bona vita ꝛ virtuoſa operatõne. quia dicit glorioſus Hieronymꝰ. Qui dum ſanus ꝛ iuuenis eſt deum offendere nõ formidat: in morte nõ merebitur diuinaꝫ indulgentiam. Et Auguſtinꝰ. Hac aniaduerſione pcutitur peccator vt moriens obliuiſcatur ſui qui dum viueret oblitus eſt dei. O igitur breuis labor boni operis ꝙ̃ ſecurum facis morientem. T Secundo quoqꝫ declaremus mortꝭ culpe conditionē ſeu ꝓ/

prietatem. Sicut eñ mors corpis fit
ex ſeparatione anie ab ipſo: ita mors ani
me ex ſepatione dei ab ipa. quia q̃diu
anima habet gratiam dei: habet vitaꝫ
ſuam. Iuxta illḋ apoſtoli ad Roma/
nos.vj. Gratia dei vita eterna. Quan/
do ꝟo repulerit gratiam per peccatuꝫ
mortale: tũc moritur. ſicut habet̃ Eze/
chielis.xviij. Anima que peccauerit ip
ſa morietur. Hinc Auguſtinus.xiij.ḋ
ciui.dei. Quãuis anima ĩmortalis p/
hibeatur: habet tamen ꝛ ipſa ſuã mor
tem. cuius mors fit cum eã deſerit de/
us. De cuius proprietate tria conſide/
remus. ſcꝫ

Primo ipſius mortis culpe origi/
nationem.

Secundo illius mortis operatio/
nem

Tercio ipſius mortis re
mediationem.

Primũ dixi ꝙ conſideremus ipſi⁹
mortis culpe originationeꝫ. Cuius q̃/
dem originẽ ſubtiliter declarat Iſido.
dicẽs. Praua cogitatio parit delecta/
tionem. delectatio cõſenſum. cõſenſus
operationem. operatio ꝯſuetudinem.
cõſuetudo neceſſitatẽ. neceſſitas ꝟo de
ſperationem. Et ſic mors culpe incipit
in cogitatione. creſcit in delectatiõe. ꝛ ꝑ
ficit̃ in cõſenſu. De quo dicit̃ Jacobi.j.
Peccatum cum conſummatuꝫ fuerit
generat mortem. Non dicit. cum cogi/
tatum fuerit vel delectatum. ſed: cũ cõ
ſummatũ. Unde Hieronym⁹ ad De/
metriadem virginem. Eſt tutiſſimuꝫ
atqꝫ ꝑfectum vt animus aſſueſcat di/
ſcernere cogitationes ſuas: vt bonas
alat: malas occidat. qa fons boni co/
gitatio bona. fons mali cogitatio ma
la. Ideo dicit̃ Prouerb.iiij. Omni cu/
ſtodia ſerua cor tuum. Sapie.j. Per/
uerſe cogitationes ſepant a deo. Pro/
pterea maliuoli increpantur Hiere.
iiij.di. Uſqꝫquo morant̃ in te cogitati
ones noxie. Quod tractãs Gregorius
xxvij. moral. dicit Nõ reprehendit cur
veniunt ſed cur morant̃. Nam in bo/
no corde quãdoqꝫ veniunt cogitatio/
nes illicite: ſed morari prohibent̃. Un
de Iſidor⁹ in ſoliloquijs. Quãdo te tã
git cogitatio praua non cõſentias illi.
ſed cũ ſtatim apparuerit ſcorpio con/
tere eam. calca ſerpentis caput: calca
praue ſuggeſtionis initiũ. culpam ibi
emenda vbi naſcit̃. Et glorioſus Hie/
ronym⁹ ad Euſtochiũ. Dum paruus
eſt hoſtis interfice eum. Secũdo cõ
ſideremus mortis culpe operatõnem.
Cuius quidẽ natura eſt ꝙ animã occi
dit. deformẽ efficit: ad eternã penã eam
obligat. iram dei ſuper ſe aggerat. no/
uiſſime indurat. Que ꝑ ſingula longũ
foret declarare. U Sed pro vlti/
mo damno querit̃. Utruꝫ obduratio
cordis ſit attribuẽda homini peccato/
ri. Et videt̃ ꝙ non. quia illud quod eſt
propriũ dei non. eſt attribuẽdũ homi/
ni. obduratio eſt huiuſmodi: ergo ꝛc.
Qꝫ autẽ deus obduret patꝫ Rom.ix.
vbi dicit̃. Cuius vult miseret̃ ꝛ quem
vult indurat. In contrariũ tamẽ dici
tur ad Hebre.iij. Nolite obdurare cor
da veſtra. Similiter in pſal. Ad qḋ re/
ſpondet Lyra ſup.iij.ca. ad Hebre. ꝙ
nõ eſt incõueniens eundem effectuꝫ at
tribui diuerſis cauſis: tamen diuerſi/
mode. Nam obduratio cordis eſt ob/
ſtinatio hominis in peccato. Dicitur
eñ cor durum metaphorice ad ſimili
tudinẽ corporis. Corpus eñ dicitur
durum quod non cedit tangenti ſed re
ſiſtit. vt habet̃.iiij. metherorũ. Et ad ſi/
militudinẽ huius dicitur cor hoĩs du
rum ſeu volũtas: quia cor hic accipit̃
pro voluntate quando nõ obedit mo/
nitioni ad bonum ſed magis reſiſtit.

Talis aūt induratio est ab homīe inchoatiue ⁊ demeritorie inquantum per liberum arbitrium adheret peccato. ⁊ per consequens auertit̄ a deo quātum in se est. et sic demeret̄ ꝙ deus subtrahat ei gratiam suam. Sicut si sol illuminaret per cognitionē liberi arbitrii: iuste retraheret lumen suū ab eo q̄ se vellet ab illo abscondere. Ita deus quantum in se est oībꝫ vult dare gratiā suā. tamen nolenti se p̄parare ad eam non vult dare. Et sic deꝰ dicit̄ indurare inquantū non dat suam gratiā cui non expedit dare. Et ideo obduratio est ab homine peccatore demeritorie. ⁊ a deo inquantum est pena peccati. O damnuȝ damnosum. O periculū periculosum stare fixe in peccato. Tercio deniqꝫ consideremus mortis culpe remediationē. Deus enī misericors nunqꝫ sine remedio dimisit periculum mortis anime. sed ex maxima charitate erga homines in omni statu hominis lapsi remediū p̄parauit. puta in lege nature decimationes. in lege scripta oblationes cum penitudine. In lege gratie sacramenta: que vt dicit beatus Augustinus habent efficaciam a christi passione. Quia nunqꝫ sine fide mediatoris christi explicita vel implicita remittebant̄ peccata. Sed in noua lege perfectissimum remedium peccati habemus effusum christi sanguineȝ. iuxta illud apostoli ad Hebreos. ix. Sanguis christi emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis. i. peccatis que mortificant animā. Sed cōtra hoc videtur ꝙ effusio sanguinis christi non fuerit aptum remediuȝ peccati quia effusio innocentis sanguinis coraȝ deo est abominabilis. christus autem fuit innocentissimus. ergo ⁊c. Item illud quod habet similitudinem cū sacrificijs gentiliū nō est deo acceptū. sed oblatio sanguinis innocentis est huiusmodi. secundum qd dicitur in Psal. Effuderūt sanguinem innocentē sanguinem filiorū suorum ⁊ filiarum suarū quas sacrificauerunt sculptilibus chanaan. ergo ⁊c. Item sanguis christi est qd corporeum. ergo non potest attingere ad mundandū animā. In cōtrarium vero est littera ad Heb. ix. vbi dicit̄. Quanto magis sanguis christi q̄ per spūm sanctum semetipsum obtulit īmaculatum deo emūdabit conscientias nostras. Ad hoc respondet Lyra. ꝙ non est hoc intelligenduȝ ꝙ solus sanguis christi fuerit oblatus pro nobis: imo tota humanitas eius. qa dicitur. obtulit semetipsuȝ qui fuit homo in supposito diuino. q̄ licet sit passus secundum humanitatem; tamen ex ratione suppositi illa passio fuit infinite efficacie. quia actiones sunt suppositorum. vt dicit phus. Ad p̄mū igit̄ dicendū ꝙ effusio sanguinis christi potest referri ad duplex principium: Uno modo ad ip̄os effundētes: ⁊ sic deo est abominabilis. Alio modo ad voluntatem ipsiꝰ patientis christi: qui voluntarie se obtulit passioni ex maxima charitate. et sic deo accepta. Et sic habuit rationeȝ reconciliationis ⁊ remedij. Quod patet ex hoc quia sacrificiū in lege fiebat triplici de causa. Primo ad tollendum peccatum inquantum deuotio offerentis mouebat̄ in deum. propter hoc vocabātur in lege aliqua sacrificia pro peccato. Secundo ad conseruandā gratiam. propter hoc ī lege dicebant̄ aliq̄ hostie pacifice. Tercio fiebat ad hoc ꝙ mēs hominis perfecte deo vniret̄ per amorē. propterea quoddam sacrificiū dicebat̄ holocaustum quod totum incendebat̄ ad honorē diuinum. Ista autem tria puenīūt nobis a deo mediante humanitate christi pro nobis oblata. Primo per hoc

peccata ſūt deleta. Apoc.j. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is i ſanguie ſuo. Secundo eſt gr̄a collata. Joh.j. Gra ⁊ veritas p ieſum xp̄m facta eſt. Tercio porta glorie apta eſt in qua eſt pfecta vnio hoīs ad deu3. ideo dr̄ Heb.x. Habemus fiduciā p ſanguine3 ei⁹ in introitu ſctōꝝ. Et licet remediū ſufficiens ſit effuſio ſanguīs xp̄i p morte culpe: tamē neceſſe eſt vt quilibet hoc ſalubre medicamentū applicet ad ſue aīe vulnera: aut p ſacramenta: aut p penitentiā ſeu ɔtritionē ⁊ deuotā orationē: vt ſe recognoſcendo pctōrē dicat illud Bern. O bone Jeſu. duo in me cognoſco. ſ. animā quam tu feciſti. et peccatū qđ ego feci ⁊ adieci. Fateor dn̄e ꝙ p culpam deformaui naturā. ſed memento qſo q2 ſpūs ſum vadēs et nō rediēs: p me iui in pctm̄: p me redire nō poſſu3. Eya benigniſſime ieſu rogo te p pijſſimā clemētiā. q oēs hoīes vis ſaluos fieri vt tollas a me qđ feci. ⁊ remaneat qđ feciſti. ne peat qđ tuo pcioſo ſanguine in cruce redemiſti. Hinc Aug⁹. li. ſoliloqoꝝ docet diuinā clementiā inuocandā dicēs. Ecce ad te clamo factura tua. vita es refice me. ecce reſpicio tuu3 plaſma. plaſmator es reſtaura me. parce mihi domine: nihil em̄ ſunt dies mei. Quid eſt homo vt poſſit alloq deum factorem ſuū. ideo parce mihi colloquenti tibi. legē non habet neceſſitas. dolor cōpellit dicere ⁊ calamitas quā patior. Eger ſum ad medicū clamo. cecus ſum ad lucē propero. Mortuus ad vitam ſuſpiro. Tu es medicus. tu lux. tu vita. Jeſu fili dauid miſerere mei fōs miſericordie. Sicq3 poſtulanti remediū facilius eſt celū ⁊ terram tranſire q3 non obtinere. X

Tercio declarem⁹ mortis gehenne cōditionē ſeu ꝓprietatē. de qua tria cōſideremus. vic3

Primo eius originationē.
Scđo eius opationē.
Tercio eius remediatiōem.

Primo inquā ɔſiderem⁹ mort3 gehēne originatiōe3. Cui⁹ qđem originatio eſt offenſa diuia et volūtas obſtinata in malis. quia eternū deū in ſuis pceptis ɔtempſerunt. ⁊ in ſua malicia voluntatē ſuā indurauerūt. q̄ morte eterna mori debuerūt. Un̄ Greg. in mora. Ad diſtricti iudic3 iuſticiā ptinet vt nūq3 careāt ſupplicio quoꝝ mens in hac vita nunq3 voluit carere pctō. Secundo ɔſiderem⁹ mort3 gehēne opationem. Cuius quidem operatio eſt intolerabilis leſio corporis et anime. Apocalipſis. xx. Cruciabuntur die ac nocte in ſecula ſeculorum. Tercio conſideremus mortis gehenne remediationem. Nam Origenes errauit circa remedium mortis gehenne dicens ꝙ miſericors deus aliquando miſerebitur demonibus ⁊ damnat3. Sed hoc eſt contra rationem ⁊ ſcripturam. Eadem em̄ ratione videretur ꝙ beati poſſent cadere a beatitudine et damnati beatificari. Primum autem eſt erroneum. ergo et ſecundum. Ideo ipſe Origenes licet mlta bona ſcripſerit in eccleſia ⁊ docuerit: tamen propter hūc errorem damnatus eſt. Quia ſcriptura diuina loquitur de damnatiōis et beatitudinis duratione eodem modo Math. xxv. ca. Ibunt hij in ſupplicium eternum. iuſti aute3 in vitam eternam. Et Apoc. ix. In diebus illis homines querent mortem ⁊ mors fugiet ab eis. Cuius rationem aſſignat Auguſtin⁹ dicēs. Quare in inferno mors queritur et non inuenitur. quoniam quibus in hoc ſeculo vita offertur et nolunt recipere: in iferno querēt mortem et non poterunt inuenire. De qua morte btūs Gregorius dicit. Miſer3

Erit mors ſine morte defectꝰ ſine defe/
ctu. Eſa. vlt. Uermis eoꝝ nõ morietur
⁊ ignis eoꝝ nõ extiguet̃. O mors mor
tis. O mors lachrymoſa. o mors ꝑicu
loſa. ꝗ multos ſapiẽtes potẽtes ⁊ diui
tes ſ; ⁊ pauꝑes es deuorata eťnalr̃ ꝗꝝ
aīa modo iacet mortua morte culpe q̃
mõ in foro miſcõie deberẽt penitendo
hũilit̃ clamare ad deũ xp̃m di. Dñe ie/
ſu pie filia mea .i. aīa mea mõ defũcta
eſt. ſ; veni cũ tua gr̃a: cũ tua gľia: qua;
nobis concedat pius chriſtus ⁊c̃.

Dñica vigeſimaq̃rta poſt Penth.
Sermo cxxiij

Um videri

c tis abominatões deſolatõis
q̃ dicta eſt a Daniele ꝓpheta
ſtantẽ ĩ loco ſctõ q̃ legit ĩtelligat Mat.
xxiiij. Uerba ſaluatoris nr̃i de antixp̃i
aduẽtu certificãtis in nr̃a; ꝯſolatõnez.
q; vt dic̃ btũs Gre. in ome. Minus ia
cula feriũt q̃ p̃uident̃. ⁊ nos tolerabiliꝰ
mũdi mala ſuſcipimꝰ ſi ꝯtra hec ꝑ pro
uidentie clipeũ munimur. In p̃ñti igr̃
euãgelio ſaluator nr̃ q̃tuor innuit. ſc;
Pr̃io de aduẽtu antixp̃i certificat
Secũdo de hoc ſalubre ꝯſiliũ dat.
Tercio ꝑſecutõis ꝑicľa manifeſtat.
Quarto finẽ hꝰ ꝑſecutõis declarat.
Pr̃io igit̃ ſaluator nos de aduẽtu an/
tixp̃i certificat cũ dicit. Cũ videritꝭ ab/
ominatõez deſolatõis .i. antixp̃i ꝑ quẽ
terra deſolabit̃. q̃ dicta eſt a Daniele ꝓ
pheta. ix. c. ſtante in loco ſctõ. i. tẽplo: q̃
legit intelligat dictu; ꝓphete. q; ip̃e dic̃
ꝙ abomĩatio ſtabit in loco ſctõ. ⁊ hec ẽ
ãtixp̃s q̃ reedificato tẽplo faciet ſe ado
rari q̃ſi ſit deus. De hoc etiã dic̃ ſalua
tor Joh. v. certificãs nos de eiꝰ aduen
tu. Ego veni in noĩe p̃ris mei ⁊ nõ rece
piſtis me. ſi alius venerit in noĩe ſuo
illũ accipietis. Et apľs. ij. ad Theſ. ij.
ait. Reuelabit̃ iniquus .ſ. antichriſtꝰ
cuiꝰ aduẽtꝰ erit ſc̃m oꝑatõnez ſathane.
Scd̃o ſaluator in euãgelio de aduẽ
tu ãtixp̃i ſalubre ꝯſiliũ dat quõ ab ip
ſo nos caueamꝰ di. Tũc q̃ ĩ iudea ſũt
fugiãt ad mõtes. ⁊ q̃ in tecto ſunt nõ de
ſcendãt aliq̃d tollere de domo ſua. et q̃
ſunt in agro nõ reuertãt̃ tollere tunicã
ſuã. Ubi ſciẽdũ ꝙ ſaluãdi ſunt ĩ tripli/
ci g̃du. q̃dã ſũt incipiẽtes. q̃dã ꝓficiẽtes
q̃dã ꝑfecti. Et hijs trib; ſaluator ꝯſiliũ
dat. Pr̃io incipiẽtib; viã ſalutꝭ dicens
Qui in iudea ſunt. i. ĩ vera pctõꝝ ꝯfeſſi
one q; iudea ꝯfeſſio interp̃tat̃ fugiant
a ꝑſecutiõe antixp̃i in montes. i. ad exẽ/
pla ſanctoꝝ ⁊ orões eoꝝ vt adiuuẽt in
bono ĩcepto. Sctĩ eñi ĩ ſcp̃tura mõtes
dicũt̃. iuxta illð ps. Leuaui ocľos me/
os in mõtes. i. in ſctõs vñ veniet auxi/
liũ mihi. Scd̃o ꝓficiẽtib; ſaluator dat
ꝯſiliũ di. q̃ in tecto ſunt nõ reuertãt̃ ali
q̃d tollere de domo. i. q̃ in alto ꝟtutu;
ſunt ꝓficiẽtes in virtutib; tp̃e ꝑſecutio
nis nõ reuertant̃ ad p̃ſtinã ꝯuerſatões
mundi vt aliquã delectatiõem ſibi eli/
gant. Tercio q̃ ſũt ꝑfecti dat ſaluator
ꝯſiliũ dicẽs. Qui ĩ agro ſũt. i. q̃ vome/
re ꝟbi dei corda ſcindũt electoꝝ. hij ꝑ/
fecti ſunt ſi vita ꝟbis ꝯcordet: vt dicit
Greg. Ille alijs ꝑfectior eſt q̃ plures ad
amorẽ dei trahit. Et talis tp̃e ꝑſecutio
nis nõ deb; dimittere opus ꝑfectõnis
⁊ p̃dicatõis. Tercio ſaluator ꝑſecu
tõis ꝑicľa maĩfeſtat di. Ue p̃gnãtib; ⁊
nutriẽtib; ĩ illis dieb;. i. maliciã ꝯcipiẽ/
tib; ⁊c malã ꝯſuetudinẽ lactãtib;. Jðo
dicit ſaluator. Orate ne fuga. i. ꝑſecu/
tio veſtra fiat ĩ hieme. i. ſine calore cha
ritatis xp̃i ſabbatꝭ. i. in ocio vanitatis.
Rõem ſubdit dñs. Erit eñi tũc tribu/
latio magna qualis nunq̃ fuit ab ini
tio vſq; mõ neq; fiet intantũ ꝙ niſi ab
breuiati fuiſſent dies illi ñ fieret ſalua
oĩs caro. ſed propter electos abbreuia

bunt. Tūc ſi q̄s dixerit vob. Ecce hic
eſt xp̄s aut illic: nolite credere. Surgēt
eīn pſeudo ꝓphete ⁊ ſigna magna da/
būt. ita vt in errorē inducant ſi fieri pt
etiā electi. Ecce p̄dixi vobis. ſi dixerint:
ecce in deſerto eſt: nolite exire. ecce in pe
netralibꝫ: nolite credere. ſicut eī fulgur
exit ab oriente ⁊ paret vſqꝫ in occidentē
ita erit aduēt⁹ filij hoīs. Verūqꝫ vbi
erit corp⁹ illic ꝯgregabunt ⁊ aq̄le. id ē
vbi erit corp⁹ meū ibi ꝯuenīēt oēs ſpūa/
ales hoīes. Quarto ſaluator finem
hui⁹ ꝑſecutionis declarat di. Statim
poſt tribulatiōeꝫ dierū illoꝝ ſol obſcu/
rabit ⁊ luna nō dabit lumē ſuū ꝑ inter/
poſitionē alicui⁹ opaci corpis. Et ſtelle
cadent de celo ad apparentiā. qꝛ exala
tiones aſcendētes ignite vident q̄ſi ſtel
le caderēt. ⁊ ỽtutes celoꝝ mouebunt. i.
angeli de media hierarchia q̄ꝝ officio
frequēter fiūt miracl'a. ⁊ tūc. i. poſt hec
apparebit ſignū filij hoīs vt crux cla/
ui ⁊c. vel cicatrices. ⁊ plangēt oēs tribꝫ
terre. i. aliq̄ de oībꝫ tribubꝫ. Tunc vide
bunt filium hoīs venienteꝫ in nubibꝫ
celi cū ỽtute magna q̄ pri⁹ venerat cuꝫ
humilitate ⁊ maieſtate et mittet ange/
los ſuos cū tuba ⁊ voce magna ⁊ con
gregabūt electos a quatuor ventꝭ celi.
Ab arbore fici diſcite parabolā. Cū eī
ꝓducūt ex ſe fructū ſcitote qꝛ ꝓpe ē eſtas
Sic hec fieri incipiētibꝫ ſcitote qꝛ ꝓpe ē
in ianuis. et ſequit. Amen dico vobis
quia nō p̄teribit generatio hec. i. cōgre/
gatio fideliū donec oīa fiant. Celum et
terra trāſibunt q̄tū ad motū nō q̄tuꝫ
ad ſubam. ỽba autē mea nō p̄teribūt
Ecce patet xp̄i vtilis doctrina. In p̄ſen
ti nāqꝫ euāg. ſaluator tāgit tria myſte/
ria de aduētu antichriſti declarāda. ſ.

Primū ſigna ipſius aduentū prece
dentia. ibi. Cum videritis abomina/
tionem ⁊c.

Scdm mala ipſi⁹ aduentū ꝯcomi/
tantia. ibi. erit eīn tūc tribulatio ⁊c.

Terciū terribilia ei⁹ aduētū ſubſe/
quentia. ibi. ſol obſcurabit

Primū dixi myſteriū qd ſaluator i
euāgelio tāgit eſt de ſignis ipi⁹ aduen
tū p̄cedentibꝫ. Nā ꝓpe ei⁹ aduētū erunt
magna ſigna ⁊ hoībꝫ inuiſa. Et duꝫ il/
las ſignoꝝ abomiatōes videbim⁹ tūc
ſciem⁹ q ꝓpe ē ⁊ in ianuis. Ponit aūt
noſter ſaluator hui⁹ tria ſigna p̄ncipa
lia. ſcꝫ

Primo charitatꝭ infrigidatōem.
Scdo iniq̄tatis inundatōem
Tercio creaturaꝝ cōmotionē

X. Primū itaqꝫ ſignū aduētus xp̄i p̄
noſticū ſaluator ponit charitatꝭ infri/
gidatōem. qꝛ dicit Math. xxiiij. Refri
geſcet charitas multoꝝ. Sic eīn ſene/
ſcēte microcoſmo. i. hoīe: q̄ a p̄hīs dicit
minor mū d⁹ ſolet calor naturalis mi
nui: ⁊ appropinq̄nte morte magis ac
magis minuit donec i morte p̄ſus de
ficiat. Sic etiā macrocoſmo. i. maiori
mūdo ſeneſcēte charitas q̄ ē calor vite
ſpūal' refrigeſcet. Ait eīn Areſt. q ſenīu
eſt frigidū ⁊ ſiccū ⁊ morbidū. Sic mū/
dus termīo appropinq̄nte erit frigid⁹
ꝑ defectū charitatis. ⁊ ſicc⁹ ꝑ defectum
deuotiōis. Si q̄s ꝯſiderat ſtatū ſecula
riū clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ vbi ē nūc cha/
ritas reſpectu priſtini ſtat⁹. Refert eīn
Hiero. in vita ſanctorū patrū egiptio/
rum quāta charitas vigebat in ciuibꝫ
erga paupes pegrinos. Nam vnuſq̄ſq/
qꝫ feſtinabat eos hr̄e hoſpitio nō lucri
cupiditate ſed amore xp̄i. Sed nūc cla
re videmus impletū illud ap̄li. ij. Thi
mo. iij. In nouiſſimis diebꝫ inſtabūt
tp̄a piculoſa ⁊ erūt hoīes ſeipſos amā
tes cupidi elati blaſphemi: ꝑentibꝫ nō
obedientes: ingrati: ſceleſti: ſine affectōe ſi/
ne pace: crimiatores. incōtinētes: imi/
tes: ſine benignitate. ꝓditores: ꝓterui:
tumidi ceci voluptatū amatores. O deꝰ

eterne ecce vide de ſolio maieſtatis tue
ꝙ defecit in multis charitas. qꝛ clamāt
nudi. clamāt famelici. gemūt īfirmi ⁊ c
et oēs ꝑtereūt. Et nō ſolū laici ſ; etiā re
ligioſi qdā theſaurizare feſtinant anti
xpo. O deꝰ pie ecce iā defecit deuotio ꝺ
clericis ⁊ religioſis q̄ tepide deo ſeruiūt et
negligent: qꝛ curſim diuinū pagūt of
ficiū arido corde. ore ſuo deū bn̄dicūt:
cor aūt eoꝝ longe eſt a deo. Et qd dicā
de ſecularibꝫ. tarde ad miſſam veniūt ⁊
irreuerēter ibi ſe pſternūt. ⁊ ſic ſe ornāt
ſupbe vbi eſt locꝰ ſe hūiliandi q̄ſi irent
ad nuptias vel choreas. Scdo q̄ qꝛ ſi
gnū aduētꝰ antixpi ꝓnoſticū eſt iniqta
tis inundatio. qd ſaluator tāgit dicēs.
abūdabit iniqtas. Nā timore dei poſt
poſito ⁊ eiꝰ amore reiecto qd reſtat niſi
maloꝝ inundatio. ⁊ ſic ipletū iā cerni
mus illud Eſdre. iiij. Non eſt miſcdia
nō eſt veritas. nō eſt ſcientia dei in terra.
Maledictū ⁊ mēdaciuꝫ inundauerūt
⁊ ſanguis ſanguinē tetigit. De iſtis eīn
abominatiōibꝫ faciē antixpi ꝓcedenti
bus Cypanꝰ li. abuſionum ponit. xij.
abominatiōes q̄ nūc multū abundāt
ex qbꝫ ꝯiecturatur ꝓpinquꝰ eſſe aduētꝰ an
tixpi. Prima. qꝛ ꝓpe tpa antixpi ſe
nes erūt ſine prudētia. Prudēs eīn ē q
ꝑterita recogitat. pn̄tia diſpōit. ⁊ futa
pcauet. Recogitat prudēs ꝑterita pec
cata ⁊ vitā in malis ⁊ vanis ꝯſumptā
plangit. Diſponit ſe ad mortē quā eua
dere nō pōt ⁊ timet futuꝝ iudiciū. Ad
ꝯſulēs b. Gre. ī omel. dicit. Qui ad vi
as vite in iuuētute euigilare noluerint
ſaltē in ſenectute reſipiſcant. Sed tu o
hō cōſidera nūc ſenes ſtultos noſtris tē
poribꝫ q̄ cōſulūt praua iuuenibꝫ dicē
tes. Olim nos ſic ⁊ ſic faciebamus. De
qbꝫ dicit ſapiēs Eccl. xxv. Tres ſpeci
es odiuit aīa mea. paupem ſupbū. di
uitē mendacē. ⁊ ſenem fatuū. Secū
da abomīatio ꝓcedēs antixpm ꝙ chri
ſtianus erit ſine fide. iuxta illud Luce
xviij. Cū venerit filiꝰ hoīs putas īueni
et fidē ſup terram. Conſidera nunc q̄n
tum defecit fides. Jam multi dubitāt
de fide catholica chriſti ſanguie confir
mata. Jam nō credunt ꝓdicantibꝫ pe
nas iferni. Jam nō credūt de ſuis pec
catis. puta ſupbia. gula. luxuria. vſu
ra: a deo puniri. Jam currūt ad incā
tatrices ⁊ carminatrices. Tales certe
ſine coactiōe ſunt diſcipuli antichriſti.
de qbꝫ dr. j. Joh. ij. Jā antixpi multi fa
cti ſūt. Tercia abominatio ꝓcedēs
antixpm ꝙ adoleſcēs erit ſine obedien
tia ⁊ reuerētia. Nam antiqtus ſicut in
ſenibus morum pfectio: ſic in iuueni
bus erat ſubiectio ⁊ obſequiū. Contra
q̄s dicit Cypanꝰ. Quō in ſenectute ille
ſibi miſtrari ſpabit q̄ in adoleſcētia ex
hibere ſenibus obedientiā cōtēnit. Un̄
dicit ꝙ qdam inſolēs in adoleſcentia
patrē ſepiꝰ amaricabat. ⁊ interdū ꝑ tē
pora ex furore trahebat. Dū aūt ſenuiſ
ſet filium talē ꝑteruum habuit et ino
bedientē ſicut ipſe fuerat patri. Cūqꝫ
ſemel rixaret cum eo arripiens ꝑ tēpo
ra traxit ſenē ꝑ ſex gradus. Et ille ī ma
nibus eius volutās ait. Ceſſa iam fi
li quia reddidit mihi deus iuſtus qd
merebar. quia ⁊ ego ꝑ ſex gradus tra
xeram patrē. At ille furioſe ait. Nō ſic
inſenſate ſenex ſed menſuram bonā ⁊
confertam ⁊ coagitatā mereris a deo.
quam ego hodie reddam tibi. ⁊ ſic fa
ctum eſt. Quarta abominatio faci
em antixpi ꝓcedens ꝙ diuites erunt ſi
ne miſcdia et elemoſyna. ſed vnuſqſqꝫ
cōgregat ſibi ⁊ filijs q̄ diuinā non me
rent miſcdiam. quia dr Jac. ij. Judici
um ſine miſcdia erit ei q̄ nō fecerit miſe
ricordiam. Et alibi dr. Sicut feciſti fi
et tibi. O diuites opulēti conſiderate
qd ſunt diuitie quia terra de terra. Cō
ſiderate quantum durabit. quia mo

dico tpe. Cōſiderate q̄ntū ꝓficiet ſi i pios vſus erogaueritiſ, q2 dicit Aug. de diſciplina xp̄iana. Remiſcere nō ſolum q̄d das ſed etiā q̄d accipis. panē quem das de terra eſt de terra in terrā vt reficiatur terra. Ideo pōt tibi pauper dicere Age illi grās q̄ rē tam p̄cioſam tā vili p̄cio te facit emere. das q̄d in tpe perit accipis qd in eternū manet. vn̄ ſis ſocius angeloꝝ. vnde nunq̄ famē ſitimq3 patiariſ. Nemo dicat q2 p̄ſtat paupi: ſibi eīn plus p̄ſtat q̄ paupi. Hec ille.

Quinta abominatio antichriſtū p̄cedens ꝙ paupes erunt ſine hūilitate. Olim eīn fuerūt paupes hūiles ꝛ deuoti: paupertatē diuitias ꝯputātes. ideo ſcti extiſtebāt. mō v̄o ebrioſi mendaces impatiētes auari iuidi et ſupbi: q̄d eſt vnū de illis q̄ dn̄s odit. ſ. paupem ſupbū. Sexta abominatio antichriſtū p̄cedens ꝙ p̄dicatores ꝛ doctores erūt ſine ope. O abomiatio abomiationu3 mater ꝛ nutrix oim maloꝝ. q2 ideo populus v̄bū dei nō pōt cape ꝛ intelligere. q2 nō vident fieri a dicētib9. vn̄ Gre. Cui9 vita deſpicit̄ reſtat vt ei9 predicatio ꝯtēnat̄. Multi q̄3 p̄dicant nouitates ꝛ trufas q̄ populus libenti9 audit ꝯformātes ſe eis. voluūt ab eis laudari iā xp̄i paſſionē inducere omiſerunt ad ſermonē. Nō tal̄ fuit apl̄s q̄ dicebat. j. Choꝝ. j. Nos p̄dicam9 xp̄m ꝛ hūc crucifixū. ideo fideles ad lachrymas cōpūgebat ipi9 ſermo. Septima abominatio antixp̄m p̄cedēs ꝙ plebs erit ſine diſciplina ꝛ correctione. Nā olim in p̄ma p̄dicatōne btī petri tria milia hominū fuerūt ꝯuerſi ad deū. ꝛ ita ferui di effecti ꝙ multitudis credētium erat cor vnū. Mō v̄o vix vn9 de mille in p̄dicatiōe cōpūgit̄. ſed diuiſa v̄ba. iuxta aures ire p̄mittūt. Et q2 nolūt recipere v̄itatē. ideo de9 iuſto iudicio mittet eis doctorē mēdacij antixp̄m. Nā de ouibus xp̄i ſūt ille q̄ vocē xp̄i audiūt Joh. x. Octaua abomiatio ꝙ principes erūt ſine iuſticia. Nā olim etiā int̄ infideles maior iuſticia fuit q̄ nunc int̄ fideles. vt patet de traiano imꝑatore q̄ filiū ꝓpriū dedit ꝑ filio vidue. Sed hodie impletū eſt illud Michee. iij. q̄d dr̄ Audite p̄ncipes dom9 iſrl̄ nunqd veſtrū eſt ſcire iudiciū q̄ odio habetis bonum ꝛ diligitis malū. qui violent̄ tollitis pelles eoꝝ ꝛ carnes eorū deſuper oſſib9 eoꝝ. q̄ comeditis carnē ppl̄i mei ꝛ pellē deſup excoriaſtis. ꝛ oſſa eorum cōfregiſtis. Et certe ſic eſt ꝙ principes plus curāt de afflictōe canū ſuoꝝ ꝛ beſtiaꝝ q̄ de hoib9. ideo nō ſolū populū xp̄ianū alteri9 p̄ncipis ſed ꝛ ipſis ſubditos cruciant affligūt diuerſis laboribus ꝛ excoriāt iniuſtiſ exactionibus.

Nona abomiatio antixp̄m p̄cedēs ꝙ xp̄ian9 ppl̄us erit ſine religione. Nā olim hoiem adultū nō baptiſabāt niſi p̄us artic̄los fidei ſtudebat. ꝛ ſic ipſe de ſe reſpōdebat an̄ fontē q̄rēte ſacerdote Abrenūcias ſathane. Mō aūt i cunabulis recipimus ſalutifex ſacr̄m. et adhuc multi ex nob̄ neſciūt dn̄icā orationē: articulos fidei ꝛ precepta decalogi. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nec ſciūt q̄d eſt religio xp̄iana ꝓ qua tn̄ deberēt mori. Decima abomiatio ꝙ p̄lati ꝛ clerici eccl̄ie erūt ſine ſctitate et diligētia ad ppl̄um ſibi ſubditū vt aia3 ponerēt ꝑ ſuis ouib9 Joh. x. q̄n poti9 ꝑ phas ꝛ nephas congregant tpalia. ditant ꝯſanguineos. ſe impiguāt de pauperū ſudore. ꝛ de xp̄i labore ocioſe q̄ſcunt. Undecia abominatio ꝙ religioſi erunt ſine bona vita. Nā olim religioſi erant ſctiſſimi cū angel̄ familiarit̄ loq̄ntes. Nūc v̄o oēs q̄ ſua ſūt q̄rūt nō q̄ ieſu xp̄i. Si ad aliquā ꝓuinciā licētiāt eos tūc p̄mū q̄rūt ſi in copia ſunt ibi vina carnes piſces ꝛ panes. nec querunt ſi locus eſt deuo

tioni ꝯgruꝰ. O deꝰ diſperſi ſūt lapides
ſanctuarij ī capite plateaꝝ. Duodecīa
abominatio ꝙ ꝯiugati erūt ſine ꝯtinen
tia debita. certe olim ꝯiugati fuerunt
ꝯtinētes ⁊ deo ꝑ oīa placētes. ꝑlem nō
voluptatē q̄rētes. Nō ꝟo ſm̄ carnez
viuētes ſūt. nec itelligūt q̄ ſit voluntaſ
dei bn̄placēs ⁊ ꝑfecta. q̄s docet aplus
j. Chor. vij. Qui hn̄t vxores tāq̄ n̄ ha
bētes ſint. q̄ emūt tāq̄ nō poſſidentes
⁊c. Iſte em̄ p̄dicte ſunt abominationes
peſſime antixp̄o viā parātes ⁊ finē ſecu
li ꝓximū clamātes. Iā vbiq̄ iniuſticia
odiū. detractio. rixa. inuidia. auaricia
ſupbia. luxuria. ꝑiuriū. O ſi poſſet q̄s
ꝯſpicere linceis oculis īteriora cordis
viderꝫ abhorrēdas abominatōes pec
catoꝝ in interīoꝛe. Hinc eſt ꝙ iā lauda
tur pctōꝛ in deſiderijs aīe ſue. vt dicit
Eſa. iij. Pctm̄ ſuuꝫ ſic ſodoma p̄dicāt
qđ eſt peſſimū. Quid igit expectemus
niſi ꝙ in breui ſit finis imponēdus tā
horrēdo ꝝ ſceleꝝ q̄ clamāt q̄tidie ꝓ vin
dicta ī aures dn̄i ſabbaoth ſicut olim
tp̄e diluuij. vt dr̄ Gen̄. vj. Uidēs deuſ
ꝙ multa malicia hoim eſſet ī terra et
cūcta cogitatio cordis hūani intēta eſ
ſet ad malū oī tp̄e penituit eū ꝙ hoīez
feciſſet ī terra. Sequit. Finis vniuerſe
carnis venit corā me. ⁊ ego diſperdā
eā cuꝫ terra. Et Gen̄. xviij. dr̄. Clamor
ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ venit coram
me ⁊ mltiplicatꝰ ē. ⁊ pctm̄ eoꝝ aggra
uatū ē nimis. Seq̄t. Pluit dn̄s ignē
⁊ ſulphur ſup eos. O deuſ miſericors
diu certe ſuſtinuiſti iniq̄tates xp̄iano
rū in terra ſcā exn̄tiū vbi xp̄s deꝰ ⁊ hō
natꝰ ꝯuerſatꝰ ⁊ crucifixꝰ ē. Et tandē ob
ſtinatos extermīari ꝑmiſiſti đ terra il
la. ⁊ nūc infideles calcāt terrā ſanctā
hierl'm occupādo Sic nr̄is tp̄ibꝫ mul
ta xp̄ianoꝝ regna ſceleratiſſimꝰ Ma
chometꝰ occupauit ꝓpt eoꝝ iniq̄tates
q̄ ꝟe ſunt ſigna iudicij futuri Terti
um ſignū p̄noſticū aduētꝰ antixp̄i eſt
creaturaꝝ cōmotio. Sic xp̄s ſuū ad
uentū gl'ioſum ꝑ ꝓphas p̄nūciari vo
luit ⁊ figurꝭ ꝯſuetꝭ p̄ſignari. ſic terribi
lem antixp̄i aduētū terrorib' ꝓclama
ri. vt oēs creature cōmoueāt ſup mali
cia ipiꝰ. Primo igit cōmouet demōes
vt dr̄ Apoc. xx. Poſt hec ſoluet ſatha
nas vt ſeducat gētes q2 nūc ꝑ ꝟtutem
paſſiōis xp̄i ligatꝰ ē ne tātū noceat q̄n
tū cupit. Sꝫ tūc fortiꝰ tētat ⁊ cōmouet
hoīes. alios ad ſupbie ornatuꝫ. alios
ad oppſſiones paupeꝝ. alios ad aua
riciā. alios inflāmat ad luxuriā. ſicut
nūc impudici adoleſcētes verēda dete
gētes ī ſuis curtis habitib'. Scđo fiet
cōmotio ī hoīb'. q2 dic dn̄s ꝙ erunt p̄
lia ⁊ ſeditōes ſm Gre. bella ad hoſtes
ꝑtinēt. ſeditōes ad ciues. Surget em̄
gens ꝯ gentē. ⁊ regnū aduerſus regnū
⁊ ſic vbiq̄ tollet pax. Inſurgēt em̄ ma
iores ꝯ ſe inuicē. ⁊ maiores ꝯ minores
⁊ ecōuerſo miores ꝯ maiores. ⁊ ꝯ ſe in
uicē. ⁊ ſic erūt ſciſmata ⁊ diuiſiōes iter
ſe. Ciuitas ei pugnabit ꝯ ciuitatē. ca
ſtrū ꝯ caſtꝝ. domꝰ ꝯ domū. ꝑſona ꝯ ꝑ
ſonā. clerici ꝯ religioſos. ⁊ ecōuerſo cle
rici ꝯ clericos. religioſi ꝯ religioſos. et
nō erit collegiū ⁊ monaſteriū vbi ſedi
tio nō oriat. Tūc em̄ iplebit illud Eſa
ie. ix. Unuſq̄ſq̄ ſe a ꝓximo cuſtodiat. ⁊
in oī frē ſuo non habeat fiduciā. quia
oīs frat ſupplātās ſupplātabit et oīs
amicꝰ fraudulent icedit. ⁊ vir frēm ſu
um deridebit ⁊ ꝟitatē nō loq̄tur. Un̄
dicit Methodius li. đ p̄ncipio ⁊ fine
mūdi. Sic germania ⁊ q̄ habitāt ī ca
corruet gladio a filijs iſmael. ⁊ capti
uitate capadocia. ſicilia. ſyria. cilicia.
grecia. roma. inſule marꝭ ⁊ egyptus. ⁊
erit oīs t'ra ſub iugo eoꝝ. Et inf'a. Mi
nuet in tp̄e illo ſp̄us ꝑfectoꝝ. ⁊ multi
abnegabūt fidē. etiā ſine aliq̄ vi ⁊ tor
mētꝭ. Pꝰ tribulatōeꝫ aūt illā cū filijs iſ

mael dixerint. q₂ nūq̄ʒ habebunt xpia
ni ereptiōʒ de manibꝫ nr̄is. tūc inſur/
get ſubito ſup eos rex grecorū ſiue ro/
manoꝝ ī furore magn̄ q̄ captiuabit eoſ
ꝛ iugū ſepties ſupaddet ſuper eos. q̄ʒ
erat iugū eoꝝ ſup terrā. ꝛ tūc pacifica
bit terra ꝛ oīs furor romanoꝝ exarde
ſcet ſup eos q̄ xp̄m abnegauerūt Et ſe
quit. Cū nō fuerit ī corde eorū timor:
egredient gētes ille q̄s ꝯcluſit Alexan. ꝛ
ꝯcutiet oīs t̄ra a ꝯſpectu eoꝝ ꝛ fugien
tes abſcōdent ſe ī mōtibꝫ et ſpeluncis
ꝛ morient multi ex timore: ꝛ nō erit q̄
ſepeliat. He aūt gētes comedēt carneſ
hoīm ꝛ bibēt ſanguinē beſtiaꝝ. Et in/
fra. Pꝰ hebdomadā.xiiij. cū app̄hēde
rint ciuitatē Joppen: emittet dominꝰ
vnuʒ de p̄ncipibꝫ iuſticie ſue ꝛ ꝑcutiet
eos ī vno momēto tp̄iſ. Pꝰ hec roma
noꝝ rex deſcēdet ꝛ morabit in hierl'm
ſeptima dimidia tēpoꝝ q̄ ſunt.x.anni
ꝛ.xij.dies. ꝛ apparebit ꝛ veniet filiꝰ ꝑ/
ditiōis. Tertio erit cōmotio ī elect̄
oībꝫ. Nā in terra erit fames valida nō
in vna regiōe tm̄ ſʒ vbiq̄ʒ terrarū. et in
viſceribꝫ terre fiet tāta vapoꝝ ꝯgrega
toꝝ cōmotio ꝙ erūt terremotꝰ horribi
les ꝛ crebri. Vn̄ Math.xxiiij. Erūt ter
remotꝰ magni ꝑ loca. Jtē in aq̄ mariſ
et fluminū erūt cōmotiōes ꝛ inunda/
tiones inſolite ꝛ ſonitꝰ inauditi. ꝓcel/
loſe fluctuū eleuatiōes. ac depſſiones
vndaꝝ. ꝛ tēpeſtates terribiles tam au
ditu q̄ʒ etiā aſpectu. Luc.xxj. Erit ī ter
ra p̄ſſura gentiū p̄ ꝯfuſione ſonitꝰ ma
ris et fluctuū areſcētibꝫ hoībꝫ p̄ timo/
re ꝛ expectatōne q̄ ſuꝑueniet vniūerſo
mūdo. Jtē in aere erūt multe cōmoti/
ones. ſ. epidimie. i. infectiōes. ex q̄bus
oriunt peſtilētie ꝛ mors hoīm innume
rabiliū ꝛ etiā iumētoꝝ. ꝛ erūt tonitrua
fulgura. tēpeſtates. grandines. turbi/
nes. eſtus. ꝛ frigꝰ tā horribiles ꝛ into/
lerabiles quales nūq̄ʒ fuerūt. Jtem ī
igne erūt cōmotiōes vt p3 ī igne ꝯfla
grationis. de q̄ poſteriꝰ dicet Quar
to erūt cōmotiōes ī corꝑibꝫ celeſtibꝫ. ſ.
in ſole. luna. ſtellis. Math.xxiiij. Sol
obſcurabit ꝛ luna nō dabit lumē ſuū.
et ſtelle cadēt de celo. Dicit eñ Rich. in
iiij. di. xlviij. ꝙ ſol ꝛ luna ꝯtra naturaʒ
patient eclipſim ad terrorē hoīm ſic p̄
dixit Johel. ij. c. Sol ꝯuertetur ī tene/
bras ꝛ luna ī ſanguinē anq̄ʒ veniat di
es dn̄i magnꝰ et horribil'. De caſu ſtel
laꝝ dic Augꝰ. ij. de ciui. dei. ca. xxiiij. ꝙ
credēdū eſt ꝙ tropica ſit illa locutio eo
ꝙ ꝓprie loq̄ndo v̄ificari non poſſit. q₂
corpa celeſtia ñ ſūt ḡuia nec corrupti/
bilia. vt dic Areſt. d̄ celo ꝛ mūdo. li. j. Vl'
iō dicūt cadere q₂ videt lumie ſuo pri
uari. vl' q₂ cadūt q̄ntū ad apparētiaʒ.
q₂ vapores inflāmati ī tāta mltitudie
deſcēdēt ꝙ videt aſpiciētibꝫ ꝙ ſint ſtel/
le magne de celo cadētes. q̄ oīa pctōri
bus terrorē incutiēt Quinto erūt cō
motiōes ī btīs ſpiritibꝫ ſic dicit ſalua/
tor ī euāgelio. Et v̄tutes celoꝝ moue
būt. i. angeli. circa finē mūdi angeli qui
ſūt de ordie v̄tutū ī media hierarchia
q̄ꝝ officiū ē circa mūdi regimē ad faci
enda miracula inſolita ad reuocāduʒ
mētes hoīm ꝛ terrēdū malos d̄ morte
eterna. Vn̄ Gre. Mlta debēt mala p̄
currere vt malū ſine fine valeāt nūcia
re. q₂ hō oībꝫ creatur̄ ē abuſus. iō oēs
ꝯtra eū cōmouebūt. vt dic Gre. Quia
in cūct̄ deliq̄mꝰ ī cūct̄ ferimur. ꝛ iple/
bit illō Sap̄. v. Armabit creaturā ad
vindictā inimicoꝝ ſuoꝝ. Hec ſunt ſig̃
p̄dicētia antixp̄m Scd̄m myſteriū
erit de mal' aduētu antixp̄i ꝯcomitāti
bus. pꝰ hec ei mala ꝛ errores vt dicitur
Dan. viij. Cū creuerit iniq̄tates ꝯſur/
get rex īpudicꝰ. ꝛ ſm̄ ꝓpheciam Jacob
Gen̄. xlix. naſcet d̄ tribu Dan. q₂ ſic d̄r
ibidē. Fiat dan coluber ī via. ꝛ naſcet ī
babylōe. vn̄ Apoc. xiij. Aſcēdet de ma/

ṙi.i.ð babylone q̄ iacet ſec⁹ mare. Et ꝫ
Damaſ. naſceť ex dānato coitu. q̄ ē ba
ſtardoꝝ. Dici ī vſo mr̄is meretric̄ ad
huc poſit⁹ replebiť ſpū diaboli. iuxta il
lud apl'i. Cui⁹ aduēt⁹ erit ꝫ opatōȝ ſa
thane: h⁹ opatōe puer deiceps naſceť
z aleť. z ꝓpť h̄ fili⁹ pditōis diceť q̄ ð ſui
z alioꝝ pditōe erit ſollicit⁹. q̄ nutrieť z
ꝯuerſabiť ī ciuitatib⁹ corozaim z beth
ſaida. ð q̄b⁹ ſaluator dic̄ Mat.xj. Ve
tibi corozaim z ve tibi bethſaida qꝛ ſi ī
tyro z ſydone facte eēnt v̄tutes q̄ facte
ſtī vob. oli ī cinere z cilicio pniaȝ egiſ
ſent. c⁹ vita tal' erit. Ipe eī antixp̄s erit
luxurioſ⁹ z ī ꝯcupiſcētijs femiaꝝ vt dꝛ
Dan̄.xj. in agro tn̄ p hypocriſiȝ ſil'abit
ſctitatē vt facili⁹ decipiat. z cor ipi⁹ p ſu
pbiā eleuabiť: vt dꝛ Dan̄.viij. q̄ ꝯ pnci
pē pncipū. i. deū ꝯſurgȝ z leges ac cere
mōias mutare conabiť z blaſfemiā ꝯ
altiſſimū loqˀť z ī dī maiorē iīuriā ſuā
imaginē adorari faciet z oēs ſuo cara
ctere ſigri faciet ī manu dextera z ī frō
tib⁹ ſuis. vt hꝫ Apoc̄.xiij. ita vt nec eme
re neq̄ vēdere q̄cq̄ poſſint xp̄iani. Et
vt dic̄ Haymo. Poſtq̄ diſceſſio fue
rit ab vtroq̄ impio veniet hierl'eȝ tūc
tpis a iudeis reedificatū tēplū z circū
cidet ſe z dicet ſe eē xp̄m ī lege ꝓmiſſuȝ
z iudei ſpēal'r ſibi adherebūt. Et vt dꝛ
ð eo Dan̄.xj. Eleuabiť z magnificabiť
aduerſ⁹ oēȝ deū. vbi dicit Gorra. Ecce
maior ſupbia ātixp̄i q̄ lucipi. qꝛ lucip
niſi dō voluit aſſil'ari. ſꝫ iſte ſup deuȝ
extolli. Vn̄ ip̄i⁹ aduentum tria conco
mitantur. ſcȝ

Primo malig̃ antixp̄i ſubuerſio.
Secūdo benigna xp̄i ſubuētio.
Tertio digna tp̄is abbreuiatio.

Pmo nāq̄ dixi q̄ aduētū antixp̄i ꝯco
mitať malig̃ antixp̄i ſubuerſio. qꝛ ipē
ſubuertet q̄ſi oēs, tā bonos q̄ malos
ad ſe trahet. maxīe tn̄ religioſos. ſic̄ di
cit glo. ſup illō pſ. Ocl'i ei⁹ ī paupeȝ re
ſpiciūt. Glo. ſctōs z paupes ſpū ipug
bit. z h̄ q̄ttuor mōis vicȝ.

Primo callida pſuaſiōe
Secūdo miraculoꝝ opatiōe.
Tertio donoꝝ largitiōe.
Quarto tormētoꝝ inflictiōe.

y Primo antixp̄s hoīes ſubuertet
callida pſuaſiōe z pdicatiōe qꝛ pdica
bit legē nouā z puā. z ad peccādū mł'
tos licētiabit. z legē xp̄i p poſſe deſtru
et qꝛ lex xp̄i pctm̄ phibet. ſua v̄o pctm̄
ſuadebit falſis pbatiōib⁹ z dicet q̄ an̄
ipm oēs fuerūt antixp̄i iō diſcurrent
ſui in cūctis ciuitatib⁹ z īpediēt ne ſa
cra ſcp̄tura ſm veritatē exponať a ca
tholicis doctorib⁹. Tūc vt dꝛ Eſa.lix.
corruet v̄itas in plateis. Et Dan̄.viij.
Proſterneť v̄itas ī t̄ra. Vn̄ pdicabūt
diſcipuli antixp̄i voluptuoſa leta z cō
ſolatoria. ad q̄ p̄ni ſūt hoīes ꝯ xp̄m q̄
dixit Matth.vij. Arta ē via q̄ duc̄ ad
vitā. z iō mł'ti ſuſcipiēt eoꝝ v̄ba. iuxta
illud apl'i.ij. Timo.iiij. Erit tp̄s cū ſa
nā doctrinā nō ſuſtinebūt. ſꝫ ad ſua de
ſideria coaceruabūt ſibi mgr̄os pruri
entes aurib⁹ z a v̄itate q̄dē auditū a
uertēt: ad fabulas āt ꝯuerteť. Scōo
antixp̄s īpugnabit z decipiet miracu
loꝝ opatōe. qꝛ glo. ſup Apoc̄.xiij.c. di
cit. q̄ magica arte faciet ſtatuā loq̄. fa
ciet ei imagines loq̄ z futura pdicere.
Itē mortuos fallaciter faciet reſurge
re. qꝛ demōes corpa mortuoꝝ intra
būt z in ſpē hoīm q̄aliq̄n vixerūt hoī
bus appebūt. Vn̄ dꝛ Apoc̄.xiij. Se
ducȝ hitātes ī t̄ra ꝓpť ſigna q̄ data ſūt
illi. z ſic̄ diſcipuli xp̄i pdicationē ſuam
ꝯfirmabāt ſignis ſeq̄ntib⁹ Mat. vlti.
ita diſcipl'i antixp̄i ſignis mēdacib⁹ et
falſis: ita vt dic̄ ſaluator Mat.xxiiij.
Si fieri poſſit ī errorē duceret etiā ele
cti. O q̄ſ n̄ titubaret q̄n pr̄ ei⁹ diu mor
tu⁹ ſecū loq̄reť z diceret. O fili mi cariſ
ſime ego ſū q̄ te genui z nutrui crede qꝛ
h̄ ē v̄a lex. alioq̄n pmaneb ī eťna male
dictōe. O q̄ſ ē q̄ n̄ icliareť huic ſmōib⁹

blādis hinc ꝓmiſſis hinc miracul' hic minis. iō dic̄ Grego. in moral'. Penſemus tūc q̄nta hūane mētꝭ illa tētatio erit q̄n pi⁹ martyr corp⁹ tormētis ſubijcit. ⁊ tn̄ tortor añ oc'los ei⁹ miracula fac̄. Tertio antixp̄s decipiet bonoſ donoꝝ largitiōe. Nā diabol⁹ oñdet ei theſauros m'ltos iā in terra abſcōditos ꝑ q̄s ad ſe ſequēdū m'ltos inclinabit. Primo eñ adunabit ſibi magnates ⁊ potētes ꝑ mūera: ⁊ poſtmodū facili⁹ ſimplices. Jō dr̄ Ps̄. ix. Sedꝫ in inſidijs cū diuitib' in occultis vt interficiat innocētē. O q̄d facerent tūc moderni vſurarij: raptores: fures: luſores. q̄ nūc etiā ꝯ aiam ſuā ⁊ verecūdiā laborāt ꝓ tꝑalib'. Timēdū certe eſt ꝙ etiā nūc q̄ſi tot⁹ mūd⁹ ſeq̄ret eū: q̄a q̄ſi oēs diligūt honores ⁊ ditari q̄runt. Hiere. vj. A minore vſqꝫ ad maiorem oēs ſtudēt auaricie. Nā antixp̄s ꝑ munera attrahet ſibi tā maiores q̄ȝ miores. tā nobiles q̄ȝ ignobiles. tā lr̄atos q̄ȝ illitteratos. taꝫ paupes q̄ȝ diuites. Un̄ Ps̄. Regnū ipi⁹ oib' dn̄abitur.

Quarto antixp̄us decipiet bonos tormētoꝝ inflictōe. q2 q̄s p̄dictꝭ trib⁹ mōis ꝑuertere nō poterit illos diuerſis ſupplicijs puniet. Jpe eñ m'lta genera tormētoꝝ excogitabit ꝯ bonoſ vt eos a recta fide auertat. iō dr̄ Dan̄. xij. Erit tp̄s q̄le nō fuit ab eo tꝑe ex q̄ gentes ceperūt eē. O q̄ȝ multi ſūt q̄ dicunt O ſi tūc viuerē. mul'a ꝓ xp̄o ſuſtinerē. q̄ nūc vnū v̄bū iniurioſuꝫ ꝓpt̄ xp̄i nomē nō valēt ſuſtinere. hi ꝑfecto in minimis deficerēt. Jdo talib' dic̄ Amos v. Ue deſiderātib' diē dn̄i. ſane fateor ꝙ dū hec cogito toto corde ꝯtremiſco q2 cōſidero q̄d euenit petro q̄ ꝓmittebat ſe cū xp̄o morituꝝ. ⁊ poſtmodū ſine tormētis ter negauit. Quis ſecur⁹ tūc eſſe poterit dū erit tāta tribulatio q̄nta nō fuit ab initio mūdi. q̄ ſimꝉ et ſemel ꝑ totū mūdū ſe diffūdet. Ue igitur p̄gnātib' ⁊c̄. Secūdū q̄d ꝯcomitaꝛ aduētū antixp̄i ē benigna xp̄i ſbuētio. Nā i tā mag̃ xp̄ianoꝝ tribulatiōe ſubueniet xp̄s dn̄s. q2 veniēt enoch et helyas. ⁊ vt hr̄ Apoc̄. xj. Hi ī hierl'eꝫ et circū q̄ꝫ p̄dicabūt trib' ān̄is. iō ſic ibidē dr̄. Dabo duob' teſtib'. ſ. enoch ⁊ helye. ⁊ ꝓphetabūt ⁊ p̄dicabūt dieb' mille ducētis ſexagīta amicti ſaccis. Glo. Trib' ān̄is p̄dicabūt ſic̄ xp̄s p̄dicauit ⁊ p̄niam p̄dicabunt. Tādem antixp̄s occidet eos ī hieruſalē ⁊ iacebūt cadauera eoꝝ trib' diebus ⁊ noctib'. quia null⁹ audebit corpa eoꝝ ſepelire ꝓpt̄ metū antixp̄i. Occiſores v̄o eoꝝ valde leti erūt ꝓpt̄ mortē eoꝝ. Et tādē poſt dies tres ⁊ dimidiū. vt hr̄ Apoc̄. xj. ſpirit⁹ vite. i. aīe eoꝝ ītrabūt in eos ⁊ ſtabūt ſup̄ pedes ſuos viuētes iā ⁊ ipaſſibiles. ⁊ timor magn⁹ cadet ſup eos q̄ videbūt eos ita glificatos ⁊ audiēt vocē dicētē illiſ. Aſcēdite huc. i. ad ꝯſortiū angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ ⁊ aſcēdēt ad celū ī nube. Tertiū q̄d ꝯcomitaꝛ antixp̄i aduētū eſt dieꝝ tꝑis antixp̄i abbreuiatio. De⁹ eñ vidēs iā tantā antixp̄i maliciam ⁊ hoīm fragilitatē miſericorditer abbreuiabit dieſ. Jō bn̄ dr̄ Abacuch iiij. Cū irat⁹ fuerꝭ: miſc̄ordie recordaberꝭ. Un̄ vt dr̄ in glo. ad Col'. Antixp̄s regābit trib' ān̄is cū dimidio. Et Dan̄. xij. dr̄. ꝙ iurauit angel⁹ ꝑ viuētē ī etnū ꝙ infra tp̄s vni⁹ āni. ſ. ⁊ tp̄a ſcꝫ duorū ānoꝝ ⁊ dimidiū tp̄is. i. dimidij āni dr̄ durare ꝑſecutio antixp̄i. Et vt dicitur Math. xxiiij. ꝙ niſi abbreuiati fuiſſēt dies illi nō fieret ſalua oīs caro ⁊c̄.

Tertiuꝫ myſteriū erit de terribilib' aduētū antixp̄i ſubſequētib'. quia dicit in euāgelio. Statim poſt dies illoſ ſol obſcurabit. Nā poſt iſtos dies antixp̄s finget ſe eē mortuū. vt hr̄ Apocꝭ. xiij. vbi dicitur. Uidi vnum de capiti-

bus ſuis.i.antixp̄m q̄ſi occiſum ꝛ fin/gentē ſe q̄ſi mortuū: ꝛ latēs ꝑ triduum poſtea apparebit dicēs ſe reſuſcitatū. Et tūc diſcipuli ſui reſurrectōem ſuā p̄dicabūt iniq̄s. ſup q̄s miſſurus eſt ſpūs malignos in ſpecie ignis. ꝛ appli cabūt eis plimi. q2 voce diaboli loq̄nt varijs liguis ſic apl'i ex ſpūſctō loq̄bāt ꝛ Tūc vt habet Dan̄. xj. veniet anti xp̄s ī multitudie magna ꝛ figet tabna culū ſuū ſup montē oliueti. q2 vt dicit glo. ſup Apoca. De tali mōte arte ma/gica aſcēdet in aera. vt Symon mag⁹ ferentib⁊ demonib⁊. ꝛ tūc ſm apl'm re/uelabit̄ ille iniquus.i. iniq̄tas eius q2 dn̄s ieſus ſpū oris ſui.i.ſpūſcti v̄tute interficiet impiū. Et vt d2 Dan̄. xj. Cō/cedent̄. xlv. dies ad refrigeriū ſctōꝝ. et ad pn̄iā ꝑuerſoꝝ. q̄a tūc certitudialit̄ coḡſcēt ſe eſſe deceptos ꝑ antixp̄m. Sꝫ vſq3 ad illū diē vel poſt q̄t erūt dies ne mo ſcit niſi qui iudicabit viuos ꝛ mor tuos: ꝛ regnat cū patre ꝛ ſpūſancto in ſecula ſeculoꝝ Amen

De eadē dn̄ica. xxiiij. poſt Penthe.

Sermo cxxiiij

C Um videri/tis abominatōem deſolatōis que dicta eſt a Daniele ꝓpheta ſtātē in loco ſctō q̄ legit ītelligat. Mat. xxiiij. ꝛ in euāgelio. In quo legit̄ ꝑſecu tio maxima tp̄e antixp̄i fienda: quā pi us ꝓpheta xp̄s p̄dixit vt hoīes ſe ad eā magis p̄parent. q2 dic̄ Gre. Min⁹ em̄ iacula feriūt que ꝑuident̄. ſic ꝛ nos to/lerabili⁹ mūdi mala ſuſcipim⁹ ſi ꝯ hec ꝑ ꝓuidētie clipeū munimur. Ideo ſal/uatoꝛ nr̄ ī h̄ euāgelio tria facit.ſ.

Pͥo ſcp̄turaꝝ intelligētiā īculcat.
Scd̄o ꝑſecutōis ſeuiciā declarat.
Tercō ſue locutōis eminētiā firmat

Primo itaq3 xp̄s de⁹ nr̄ in hoc euan/gelio ſcp̄turaꝝ intelligētiā iculcat oīb⁊ dicens. Cū videritis abominatōē de/ſolatōis q̄ dicta ē a Daniele ꝓpha ſtātē in loco ſctō. q̄ legit. ſ. dictū Daniel' ītel ligat de h̄ loq̄ Nā cū xp̄s poſt dn̄icam palmaꝝ p̄dicaſſet ī hierl'm: ꝛ veſpaſcē te iret v̄ſus bethaniā: ſedit in mōte oli ueti vbi diſcipuli interrogauerūt eū di. Dic nob̄ q̄n̄ hec erūt. ꝛ q̄d ſignū aduēt⁹ tui ꝛ ꝯſummatōis ſeculi. Et r̄n̄dēs di/xit eis. Uidete ne q̄s vos ſeducat. ml'ti em̄ venient in noīe meo di. Ego ſū xp̄s ꝛ ſeducent multos. Audituri em̄ eſtꝭ p̄ lia. ꝯſurget gens in gentē. ꝛ regnū ī re gnū. ꝛ erūt peſtilentie ꝛ fames ꝛ tremo tus ꝑ loca. hec oīa initia ſūt doloꝝ. Tūc tradēt vos in tribulatōnē ꝛ occi dent vos ꝛ ml'ti pſeudo ꝓphe ſurgēt et ſeducēt ml'tos ꝛ q̄m abūdabit iniq̄tas refrigeſcet charitas ml'toꝝ. Et p̄dicabi tur h̄ euāgeliū regni in vniuerſo orbe ī teſtimoniū oīb⁊ gentib⁊. ꝛ tūc veīt ꝯſū matio. Cū igit̄ videritis abomīatōem ꝛc̄. q2 d̄ ꝑſecutōe antixp̄i apte loquitur Daniel ꝓpha Scd̄o q̄ꝫ xp̄s dn̄s in h̄ euāgelio ꝑſecutōis ſeuiciā declarat di. Tunc q̄ in iudea ſunt ꝛc̄. Seq̄t̄. Erit eī tunc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mūdi vſq3 modo neq3 fiet. et niſi abbreuiati fuiſſent dies illi nō fie/ret ſalua omnis caro. Et cetera patēt ī textu euāgelij. Tercio deniq3 chriſt⁹ de⁹ noſter ī euāgelio ſue locutōis emi nentiā firmat dicēs. Celū ꝛ terra tranſi būt verba autē mea nō p̄teribūt. Ubi Lyra. Nō q2 celū ꝛ terra corrumpant̄ ſm ſuā ſubām. ſꝫ q2 ceſſabit mot⁹ celi ꝛ trāſmutatio in elemētis. Iſta em̄ or dinata ſūt ad cōplēdū numeꝝ electoꝝ ꝛ ideo cōpleto ipo in iudicio ceſſabunt v̄ba aūt xp̄i nō trāſibūt. q̄a ꝑ v̄bū chri ſti fact⁹ eſt mūd⁹ ꝛ ideo v̄bū ei⁹ eſt ipo mūdo ſtabili⁹ ꝛc̄. Un̄ de aduētu anti/xp̄i tria documēta gr̄a ſaluatoris ꝓpo nunt̄ declaranda. ſcꝫ

Primū erit de ipſiꝰ aduentus veritate

Secōm erit de illius perſecutionis atrocitate.

Terciū erit de eiuſdem terminationis vanitate.

Primum documētū de antichriſto dixi fore declarandū de ipſiꝰ aduētꝰ veritate. hoc eſt ꝙ abſqꝫ dubio venturus eſt ante iudiciuꝫ generale ꝛ mlta mala facturꝰ. Cuius qdem veritatē aduentus ꝓbemꝰ tripliciter. ſ.

Primo p̄oſtenſa figura.

Scdo p̄ſcripta ſcriptura.

Tercio ꝓbabita iactura.

A Primo aduentus antixp̄i veritatem ꝓbemꝰ figura p̄oſtenſa. oſtendit nimirū deus Danieli ꝓphete aduentū ipſius peſſimi hoīs in figurꝰ. de q̄ habetur Dan. vij. ſic. Uidebam in viſione mea nocte. ꝛ ecce quatuor venti celi pugnabant in mari magno. ꝛ quatuor beſtie grandes aſcēdebant de mari magno diuerſe inter ſe. Prima q̄ſi leena ꝛ alas habebat aquile. aſpiciebam donec auulſe ſunt ale eiꝰ et ſublata eſt de terra. ꝛ ſup pedes quaſi homo ſtetit et cor eius datum eſt ei. Et ecce beſtia alia ſimilis vrſo in pte ſtetit ꝛ tres ordines dentiū erant in ore eius. ꝛ ſic dicebāt ei. Surge comede carnes plurimas. Poſt hec aſpiciebam et ecce alia quaſi pardus ꝛ alas habebat quatuor ſup ſe. ꝛ quatuor capita erant ſup ſe et poteſtas data eſt ei. Poſt hec aſpiciebam in viſione noctis et beſtia quarta terribilis atqꝫ mirabilis et fortis nimis dentes ferreos habebat magnos comedens atqꝫ cōminuens. et reliqua pedibus ſuis ꝯculcans. Hec ibi. Ubi notantur primo que ventura ſunt an̄ perſecutionem antichriſti quando dicit. quattuor venti celi pugnabant in mari ꝛc. Nam mare magnū ꝛ ſpacioſum p̄ſens ſeculuꝫ intelligi pōt in quo ante iudiciū bella inſurgent: ſicut dicitur Luce. xxj. Surget gens cōtra gentem ꝛ regnū aduerſus regnū ꝛc. Et he q̄ttuor beſtie ſignificāt quattuor monarchias qui beſtialiter et tyrānice vixerunt. Per leenam habentē alas aqle ſignificatur regnū aſſyriorū: quia ſicut leena eſt animal violentū ꝛ libidinoſuꝫ: ita illa gens erat. due vero ale ſūt due gentes ſcꝫ aſſyrij ꝛ chaldei. Per vrſuꝫ habētēꝫ tres ordines dentiū in ore que comedit carnes plurimas ſignificatur monarchia perſarū ꝛ medorū propter laborem ꝛ victus parcitatē. Nā ꝓ pulmento ſale vtuntur ꝛ cardamamo. Per pardū habentē alas auis et quattuor capita ſignificatur monarchia grecoruꝫ. quia ſicut pardus eſt varij coloris: ita illa mōarchia habebat diuerſa regna. vel ꝓpter varietatē doctrinaꝝ que tunc ibi fiebat. Et dicitur habere alas: quia ſicut velox eſt auis alata: ita Alexander cito ſupauit regna mlta. Quattuor capita fuerūt quattuor regna que ei ſucceſſerūt. Per quartā beſtiā diſſimilem ceteris que licet hic nō nominetur eius ſimilitudo: hebrei tamē dicūt ꝙ fuit ſimilis apro que habebat dentes ferreos comedens et cōminuēs ꝛ reliq̄ pedibus cōculcās ſignificatur monarchia romanoꝝ que omnia regna ſibi ſubiecit ferro armoꝝ. ꝛ habebat decem cornua: quia circa finē mūdi hec monarchia diuidetur in decem regna. noueꝫ. eñ regna recedent a chriſtiano imperio ꝛ maior pars horum ab obediētia eccleſie. vt regnum iudeorum: regnum thurcorum. regnū ſaracenoꝝ: regnuꝫ tartaroꝝ. regnuꝫ armenioꝝ. regnū georgianoꝝ: regnum bohemorū. regnū francorum. ꝛ ſi ſit fideliſſimū tamē nō recognoſcit romanoꝝ imperatorē ſuperiorē: ꝛ regnū grecoꝝ qd̄ ſepius fuit diuiſū ab ecclie romane obedientia to

taliter:tamen tempe Leonis p̄mi pa/
pe anno dñi.ccccxliiij.impante Theo/
doſio iuniore Dyoſcoro tenente ſedem
Alexandrinā magno diaboli laqueo.
z Flamano viro ſancto cōſtantinopo
litanam :quem incarceratū dict⁹ Dyo
ſcorus nocte ſuffocari fecit ꝑ eo ꝙ he/
reſi eutici nō conſenſit :que vnā tm̄ na/
turam aſſerebat in chriſto. Uerūtamē
regnum grecoꝝ multotiens venit ad
obedientiā eccleſie romane z iteruʒ di/
uiſi fuerunt. Nouiſſime anno domini
M.ccccxxxix.impator Johānes paleo
gus z patriarcha conſtātinopolitan⁹
cum multis ꝓceribus veniētes Florē/
tiam ad conciliū :et ibi receperunt arti
culum fidei. ꝙ ſcilicʒ ſpūſſanctus pro/
cedit a patre z filio.ſed modicum pro/
fecit :quia non ordinauerunt predica/
tores qui p̄dicarēt dictum fidei articu
lum in grecia .ideo indignatio magni
dei irruit ſup eos:quia poſt ānos. xiiij
vel circa capta conſtātinopoli a thur/
cis impator et multi ꝓceres occiſi. alij
in ſeruos venūdati ;alij expulſi :alij fu
gerūt ne caperent̄. Et non ſolū ſedes cō
ſtantinopolitana ſed etiā alexandrina
anthiochena:hieroſolymitana ab eccle
ſie vnitate diuiſe poſſident̄ a thurc; vel
ſaracenis. Eccleſia vero catholica et ſi
paſſa ſit multa:tamen ſemper pman/
ſit ī veritate fidei.quia p̄dixerat chriſt⁹
Petro Math.xvj. Tu es petrus z ſu
per hanc petrā edificabo ec. zc. ſeqtur.
Et porte inferi nō p̄ualebūt aduerſus
eam. Sed ad propoſitū redeundo Da
niel vidit inter iſta decez cornua quar/
te beſtie cornu paruulū: et tria euulſa
ſunt de priorib; cornibus a facie eius.
Hoc cornu eſt antichriſtus :q tres re/
ges exterminabit.ſcilʒ affrice :egypti z
ethiopie.quib; interfectis alij ſeptez re/
ges ei ſe ſubijcient. Unde angelus Da
nielez ſic docuit.tres reges humiliabit
et ſermones cōtra excelſum loquet̄ :et
ſanctos altiſſimi cōteret: et putabit ꝙ
poſſet mutare tēpora z leges :z traden
tur in manu eius vſqʒ ad tēpus z tem
pora z dimidiū tēporis .Et c.viij. Ga/
briel dixit Danieli. Ego oſtendaʒ tibi
que futura ſint in nouiſſimo maledi/
ctōnis. Cum creuerint iniquitates ſur
get rex impudens facie ſcʒ antichriſt⁹
z intelligens ꝓpoſitōnes. id eſt habens
magnam ſcientiā.et roborabit̄ fortitu
do eius ſed nō in viribus ſuis.quia in
malicia diaboli z ſupra q̄ʒ credi poteſt
vniuerſa vaſtabit:et proſperabit̄ et fa/
ciet z interficiet robuſtos ſcʒ Enoch z
Helyam.et populū ſanctoꝝ ſm volū
tatem ſuā:z dirigetur dolus in manu
eius:et cor ſuū magnificabit:z ī copia
rerum omniū occidet plurimos. z cō/
tra principem principū conſurget.id ē
chriſtuʒ.z ſine manu contereſ̄ :et viſio
veſpere et mane que dicta eſt vera eſt.
Tu ergo ſigna viſionē quia poſt mul
tos dies erit.ſcʒ ꝓpe finem mūdi.z hoc
eſt quod dicit ſaluator in euāgelio. Cū
videritis abominatiōem deſolatōnis
que dicta eſt a Daniele ꝓpheta ſtanteʒ
in loco ſancto qui legit itelligat . Ex eo
nāqʒ ꝙ terra ſancta z templū poſſidet̄
ab infidelibus cōiecturari poſſum⁹ tē
pus aduent⁹ antichriſti fore ꝓpinquū

Secundo quoqʒ veritatē aduent⁹
ipſius poſſumus ꝓbare ꝑſcripta ſcptu
ra ſancta.que ap̄ꝰ clamat de tempore
ipſius aduent⁹ qḋ fiet in fine mūdi. de
ortu eiuſdē ac viuēdi modo. Prio in/
q̄ʒ de eius aduentu ſcribit ap̄lus ſic.ij.
Theſ.ij.dicēs. Rogam⁹ aūt vos frēs
p aduētū dñi nři ieſu xp̄i z nře ꝯgrega/
tionis in ipm vt nō cito moueamini a
veſtro ſenſu.i.a vero itellectu neqʒ terre
amini q̄ſi inſtet dies dñi.nec q̄s vos ſe
ducat vllo mō .q̄m niſi venerit diſceſ/
ſio p̄muʒ z reuelatus fuerit hō peccati

filius ꝑditiōis q̄ aduerſat̄ ⁊ extollit̄ ſupra omne quod dicit̄ deus aut q̄d colitur: ita ꝙ in templo dei ſedeat oſtendens ſe tanq̄ȝ ipſe ſit deus. Sup̱ quo dicit Lyra. ꝙ aliqui theſſalonicenſes crediderunt iudicium ꝓpinquum eo ꝙ dixerat apoſtolus .j. Chor. xv. Oēs quidem reſurgemus in momento in ictu oculi in nouiſſima tuba: canet em̄ tuba ⁊ mortui reſurgēt incorrupti. Et .j. Theſ. iiij. Qm̄ ipſe dn̄s in iuſſu ⁊ in voce archāgeli et in tuba dei deſcendet de celo, ⁊ mortui qui in chriſto ſunt reſurgēt ṗmi. Deinde nos q̇ viuim⁹ q̇ relinq̇mur ſimul rapiemur cū illis obuiam in nubib⁹ xp̄o in aera. Credebant ergo hoc fieri tp̄e Pauli q̄d remouet di. ꝙ niſi ṗmū veniat diſceſſio et fili⁹ ꝑditionis antixp̄s: nō fient predicta. Et Apoc. xx. dicit Johes. Uidi inq̄t angelum deſcendentē de celo habentē clauē abyſſi ⁊ catenā magnā in manu ſua et apphēdit draconē ſerpentē antiquū q̇ eſt diabolus ⁊ ſathanas et ligauit eū ꝑ mille annos. Et ſubdit̄. Poſtq̄ȝ conſummati fuerint mille anni ſoluet̄ ſathanas modico tp̄e. vbi Aug⁹. ꝑ mille annos ītelligit totū tp̄s grē vſq; ad antixp̄m: a Johe incipiēdo q̇ hec v̄ba ſcripſit. al's iam mille anni p̄teriſſent. Etiā a tp̄e Silueſtri pape qn̄ pax data fuit eccleſie. quia hoc fuit anno dn̄i cccxl. vt dicit Alexāder ſup̱ Apoc. Jdeo ſic accipit̄ hic mille ſicut i pſ̄. Memor fuit in ſeculū teſtamenti ſui verbi qđ mandauit in mille generationes .i. in omnes. Et tunc in fine mundi dicitur ſolui ſathanas. quia crudelior erit ꝑſecutio antixp̄i ceter̄. Scđo deniq; ſacra ſcriptura loquit̄ de eius ortu. Dicit em̄ magn⁹ Albertus vi. li. cōpendij ꝙ naſcet̄ de tribu Dan. iuxta illđ Gen̄. xlix. Fiat dan coluber in via .i. antixp̄s Hinc Apocalipſis. xiij. Uidi de mari beſtiā aſcendentē: id ē de babylone que iacet ſecus mare. et licȝ naſcat̄ in babylone. Juxta illud Hierem̄. j. Ab aquilone pandet̄ omne malū: tamē nutriet̄ in ciuitatib⁹ Corozaym ⁊ bethſayda. d̄ quib⁹ dicit dn̄s Math. xj. Ue tibi corozaym: ve tibi bethſayda: quia ſi in tyro ⁊ ſydone facte fuiſſent virtutes que in te facte ſunt in cilicio et cinere penitētiam egiſſent. Jtem dicit Magiſter in hyſtoria ſuper Dan̄. in cap̄. quarte viſiōis. ꝙ licȝ antichriſt⁹ de ſeminib⁹ parentū ſuoꝝ concipiat̄: tamē poſt conceptū ipſius ſp̄us malignus deſcēdet in vterū matris eius. cuius virtute puer deinceps naſcetur: aletur et adoleſcet. quia diabolus vtetur eo tanq̄ȝ armis ſuis. Jdeo dicit̄. ij. ad Theſ. ij. Cuius aduentus eſt ſ̄m operatōnem ſathane Ubi glo. Sicut inquit in xp̄o fuit plenitudo diuitatis: ſic in antixp̄o erit plenitudo omnis malicie. nequicie ⁊ iniq̇tatis. Tercio etiā ſcriptura ſacra loquit̄ de ipſius antixp̄i viuendi modo. Nam dicit Haymo ſup̱ Apocal'. ꝙ veniet in Hieruſalē ⁊ circūcidet ſe. Judei vero credent ip̄m fore meſſiam verūȝ illis promiſſum. Et tunc implebit̄ illđ dictum ſaluatoris Johā. v. Ego veni in nomine patris mei ⁊ nō accepiſtis me. Si ali⁹ venerit in nomine ſuo illū id ē antichriſtū accipietis. Et tūc iudei reedificabūt templū a romāis deſtructum. ⁊ ſedebit ibi dicens ſe eſſe chriſtū Juxta illud. j. Johā. ij. Et ſicut audiſt̄ quia antichriſtus venit: nunc antichriſti multi facti ſ̄t. Et ſubdit infra. Quis eſt mendax niſi is qui negat quoniam Jeſus eſt chriſtus: id eſt meſſias in lege promiſſus. Et ſubdit. Hic eſt antichriſtus qui negat patrem ⁊ filiū. Unde iſte peſſimus antichriſt⁹ ſ̄m qđ dicitur Apocal'. xvj. congregabit reges et principes ⁊ populos multos in locuȝ

qui dicit hebraice arimageodon. qd ſm Hiero. interpretatur mons latrunculorum. apud ſuos vero in principio regni erit magnus hypocrita. iuxta illud Job. xxiiij. Qui regnare facit hypocritam propter peccata populi. Simulabit enim ſanctitatem et iuſticiam vt ſimplices facilius ad ſe trahat. Hinc Pſalmus. Inſidiatur vt rapiat pauperem. rapit pauperem dum attrahit eum. Et ſicut deus noſter xpus fuit plenus omni veritate et virtute ita antixpus omni fallacia et peccatis. erit certe ſuperbus et preſumptuoſus intantum vt non credat ſe puniri propter ſua peccata. Unde in ſua ſuperbia deſtruet imaginem crucifixi et ſuam faciet adorare. iuxta illud Apoc. xiij Aperiet os ſuum in blaſphemias ad deum blaſphemare nomen eius et tabernaculum eius et eos qui in celo habitant. et faciet vt quicunque non adorauerit imaginem beſtie occidetur. Et ſubdit. Et faciet omnes puſillos et magnos diuites et pauperes liberos et ſeruos habere caracterem in manu dextera: aut in frontibus ſuis. et ne quis poſſit emere aut vendere niſi habeat caracterem nominis beſtie. O quam amarum erit audire fidelibus piiſſimum nomen ieſu blaſfemare. O quam graue puriſſimam virginem verbis deturpare. deinde erit antixpus luxurioſus ſm illud Dan. xj. Erit in concupiſcentijs feminarum et omnes ſibi adherentes conformabunt ſe illi. ſm quod dr. ij. Timoth. iij. In nouiſſimis diebus inſtabunt tempora periculoſa erunt homines ſeipſos amantes: cupidi: elati: ſuperbi: blaſphemi etc. Tercio propinquum aduentum antixpi poſſumus probare probabita iactura. Nam modernis temporibus tanta ſunt mala tam horrenda tam manifeſta quod implebitur in primo illud Dan. viij. Cum creuerint iniquitates iniquitates conſurget rex impudicus facie. Et dignum eſt vt iniquus veniens iniquitatem inueniat non vnam ſed plures. quia ſm Greg. xxv. moral. Pro qualitate ſubditorum diſponuntur acta regentium. et ſepe ex plebium merito mutatur vita paſtoris. Hoc quoque ſignum de ipſius aduentu dedit xpus in euangelio di. Quoniam abundabit iniquitas refrigeſcet charitas multorum. ſed quia modo vbique falſitas: vbique rixa: vbique odium etc. vt impleatur illud Oſee. iiij. Non eſt veritas non eſt miſericordia et non eſt ſcientia dei in terra. maledictum mendacium et homicidium et furtum et adulterium inundauerunt in terra. et ſanguis ſanguinem tetigit. i. peccata noua veteribus adduntur. Et non ſolum ruina ſpiritualis denunciat aduentum antixpi. ſed etiam corporalis. quia vbique deſolatio in ciuitatibus et villis etc. Ideo dicit xpus. Cum videritis abominationem etc. O durum cor peccatoris. o manifeſta excecatio hominis non intelligentis ex his ſignum propinqui ſui interitus et antixpi aduentus. Unde Grego. in omel. ait. Jam ruinis mundi creſcentibus diſtricti ſui iudicij xpus propinquum denunciat diem. et cum ſuperba mens noſtra non vult hoc ſponte deſerere quod quotidie perdit in vita. Quid ergo fratres. quid in eius iudicio dicturi ſumus qui ab amore preſentis ſeculi nec preceptis flectimur nec verberibus emendamur. ideo dicit xpus. Orate ne fuga veſtra fiet in hyeme. ſ. iniquitatis B Secundum documentum de antixpo declarandum erit de perſecutionis eius atrocitate. Nam ſicut dicit ſaluator in euangelio. Erit tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi vſque modo neque fiet. Hec vero tribulatio cauſatur ex hoc quod a deo fideles vult auertere a quo vſque ad mortem nollent ſeparari. quam quidem tribulationem faciet ſpecialiter quattuor modis. ſ.

Primo falſa doctrinatione.
Secundo donorum largitione.
Tertio miraculorum operatione.
Quarto tormentorum illatione.

Primo namque antixpus perſecutionem maximam faciet falſa doctrinatione. quia ſicut xpus dominus poſt ſuam veram reſurrectionem miſit diſcipulos ſuos ad predicandum ſuum

euāgeliū p orbem;ita antixp̄s mittet
ſuos peſtiferos ꝛ magos ſeducere.cō/
mittēdo eis ꝙ xpi fidē ꝛ euāgeliū vbi/
ꝗ deſtruāt ꝛ ſcptură falſe exponāt ꝛ di
cāt ꝙ xp̄s nō fuit filiꝰ dī.ſꝫ ſeductoꝛ et
oēs ſibi credētes dānati ſūt. iuxta illō
Dan.xj.Aduerſus deū deoꝝ loqꝛ ma
gnifica ꝛ blaſphemabit ſanctū euāge
liū.Dan.vlti.Cor eiꝰ aduerſus teſta/
mentū ſanctū.Cuiꝰ ꝓphete diſcurrent
vbiqꝫ terraꝝ cū diaboli aſtutia. De h̄
dicit xp̄s in euāgelio. Multi pſeudo
ꝓphete ſurgent ꝛ ſeducēt multos. Qō
puidēs Hieremias.v.ca.admirabaꝛ
dicens.Stupoꝛ ꝛ mirabilia facta ſūt
in terra.ꝓphete ꝓphetabant mēdaciū
et ſacerdotes applaudebant manibꝰ
ſuis ꝛ populꝰ meus dilexit talia.Cō/
tra quos xp̄s dat ꝯſiliū in euangelio
dicēs.Si dixerint vobis.ſ.pſeudo ꝓ/
phete.ecce in deſerto eſt xp̄s nolite exi
re.ecce in penetralibꝫ nolite credere.

Secūdo antixp̄s faciet magnā tri/
bulationē in vera fide donoꝝ largiti
one.Naꝫ dicit glo.ſup Dan.et Apoc.
ꝙ antixp̄s inueniet theſauros abſcō/
ditos ꝛ diſtribuet ſuis.Unde Daniel
viij.In copia reꝝ omniū occidet plu/
rimos.Predicatores quippe ſui diſ/
currentes p orbeꝫ facient populos cō
gregari qſi zelantes ſalutē coꝝ dicent.
Ut ſciatis qꝛ nō qrimus veſtra bona
ſicut fecerūt ante nos ſeductores mū
di xp̄i pdicatores q nihil aliud q̄ꝫ vr̄a
diuerſis modis querebāt in decimis
oblationibꝫ puentibꝰ ꝛ in elemoſynis
Sꝫ ſicut mādauit nobis magiſter ve
rus xp̄s ſalutē veſtrā veraciter queri/
mus.ꝛ ideo ex charitate volumꝰ vos
ſubuenire.q indigetis veniatis ad ta
lē locū ꝛ bonū ſubſidiū habebitis qbꝰ
in hac vera fide viuere poteritis. Et i
tali loco pmiſſo ditabūt oēs ibi trāſeū
tes.&c. q̄ꝫ multi talit̄ ſeducūt. Si ei mō
ꝯ ſuā ꝯſciaꝫ ita auide cupiūt maledi/
ctū metallū vt p vno floreno piurent
ꝛ fornicatiōi ꝯſentiāt.qd tūc erit. Cer/
te illud Apoc.xiij.Et adorabūt beſtiā
oēs q habitant in terra quoꝝ nō
ſunt noīa ſcripta in libro vite. Ter/
tio antixp̄s faciet magnā tribulatiōꝫ
in fide catholica miraculoꝝ opatiōe.
qꝛ p magicas artes ipe ꝛ ſui mira ho/
minibꝰ maxime ſimplicibꝰ faciēt. De
qbus.ij.ad Theſſal.ij.Cuiꝰ aduētus
erit ſm opationē ſathane in omi vtu
te ꝛ ſignis ꝛ pdigijs mendacibꝫ ꝛ in oī
ſeductiōe iniqtatis. Un̄ dicent ſui. Ut
aūt nō dubiteris de nr̄a doctrina ꝛ vi
ta veniamꝰ ad miracula. Accedāt in/
firmi quos ſanabūt q p demones fu/
erant infirmati.q vo nō ſanabunt di
cēt ꝙ h̄ ē ppt defectū fidei. Un̄ ſm ap
parētiā mortuos ſuſcitare videnꝛ.ꝛ ar
boreſ ſubito faciēt florere.ꝛ in eccleſia
imagines loqntes dicent ſe nō fuiſſe
ſanctos et veros ſꝫ ſeductores. Simi
liter ſub imagine crucifixi occultabiꝛ
diabolus ꝛ loqueꝛ dicens. Uos dece
pti fuiſtis qꝛ ego nō ſū verꝰ deꝰ et hō.
ſed iſte eſt verꝰ deꝰ ꝛ hō.ppter talia di
cit xp̄s in euāgelio. Niſi breuiati fuiſ/
ſent dies illi nō fieret ſalua oīs caro.

Quarto antixp̄s faciet magnā per/
ſecutionē xp̄ianis tormētoꝝ illatione
qꝛ diuerſis cruciatibꝫ et inexcogitatis
afflictiōibus interficiet qs ſua doctri
na ꝛ muneribꝫ ac miraculis a fide xp̄i
flectere nō pōt. Hinc Dan.vlt.Robo
rabiꝛ fortitudo eiꝰ.ꝛ ſupra q̄ꝫ credi pt
vniuerſa vaſtabit ꝛ pſpabiꝛ.ꝛ faciet ꝛ
interficiet robuſtos ꝛ populū ſanctū
ſm volūtatē ſuā. Ideo dicit xp̄s i euā
gelio. Et Dan.c.xij. Ueniet tps tale q̄/
le non fuit ab eo quo gentes eſſe cepe
runt vſqꝫ ad tēpus illud. Et Apoc.xiij
dicitur.ꝙ datū eſt beſtie facere belluꝫ
cū ſanctis ꝛ vincere eos.ſ.corpalr. Un̄

Hic Author diversus est à Pelbarto, valet

Grego.xxxij.moral. Surgent pſeudo pphete et dabunt ſigna magna et pdigia vt in errorē mittant ſi fieri pōt etiam electi. Nūc em̄ fideles noſtri mira agūt cū pūerſa patiunt. Tūc aūt Behemoth hui' ſatellites.ſ. antixp̄i etiā cū praua ingerūt mira acturi ſūt. Pēſemus que erit illa humane mētis tētatio qn̄ pius martyr et corp' tormētis ingerit. et tn̄ añ oculos eius tortor mira facit. Ve igit illis q dicūt. O ſi puenirem ad illud tps reſiſterē. Tertium q3 documētū declarabit de antichriſti terminatiōis vanitate. Nā interim veniēt de terreſtri paradiſo enoch z helyas. d qbʒ dr Apoc.xj. Dabo duobus teſtibʒ meis ſpūm veritatis et pdicabunt mille diebʒ ducētis ſexaginta amicti ſaccis. et cū finierint teſtimoniū interficient ab antichriſto. et iacebunt corpa eoꝝ inſepulta. q poſt tres dies reſurgēt. et timor magn' cadet ſuper eos q videbūt ipos viuere. Et tūc antichriſt' finget ſe mortuū et reſurrexiſſe ac in celum aſcēdere. Sʒ xp̄s ſpū oris ſui iterficiet eū i mōte oliueti. Tūc aūt decepti penitebūt reuertentes ad verā fidem. Vn̄ dr Dan.xij. Beat' q puenit ad dies mille trecentos triginta qnq. O qnt' fiet flet' ab illis q chriſtū dn̄m negauerūt et ſctōs occiderūt. Rogemus igit dn̄m Jeſum xp̄m vt nos ɔtra omnes ɔſeruet in ſua vera fide q credimus ipm regnare cum patre et ſpirituſancto zc.

Sermones dn̄icales perutiles Biga ſalutis intitulati. a quodam fratre Hungaro in cōuentu Peſthiēn. fratrum minoꝝ de obſeruātia cōportati Impenſis q3 et ſumptibus puidi viri Johānis rymman p induſtriū Henricum Gran i imperiali oppido Hagenaw inibi incolā diligentiſſime impreſſi ac emēdati Finiūt felicit. Anno ab incarnatiōe dn̄i. M.cccc.xcix. in pfeſto ſancti Michaelis.

Anno 1499.

1499.

M cccc xcix

Hujus Authoris apud Hungaros, et in ordine Fratrum Minorum Memoria [illegible] Benedicti [illegible] Vir [illegible] non [illegible] est; cum tempora valde [illegible] qui Ludovico [illegible] à [illegible] interfuit et in clade Mohacsiana, [illegible] Regiam [illegible] in [illegible] Regio [illegible] [illegible] Domino [illegible]

Adgyon Isten töb illyen
Magyar Pürke Darávot!

In nomine dni

5397/1763

TAMÁSI Áron: Ábel. Ábel a rengetegben. – Ábel az országban. – Ábel Amerikában. [Regénytrilógia.] Bp. 1963, Szépirod. Kiadó, Athenaeum ny. 775 l. – 19 cm.